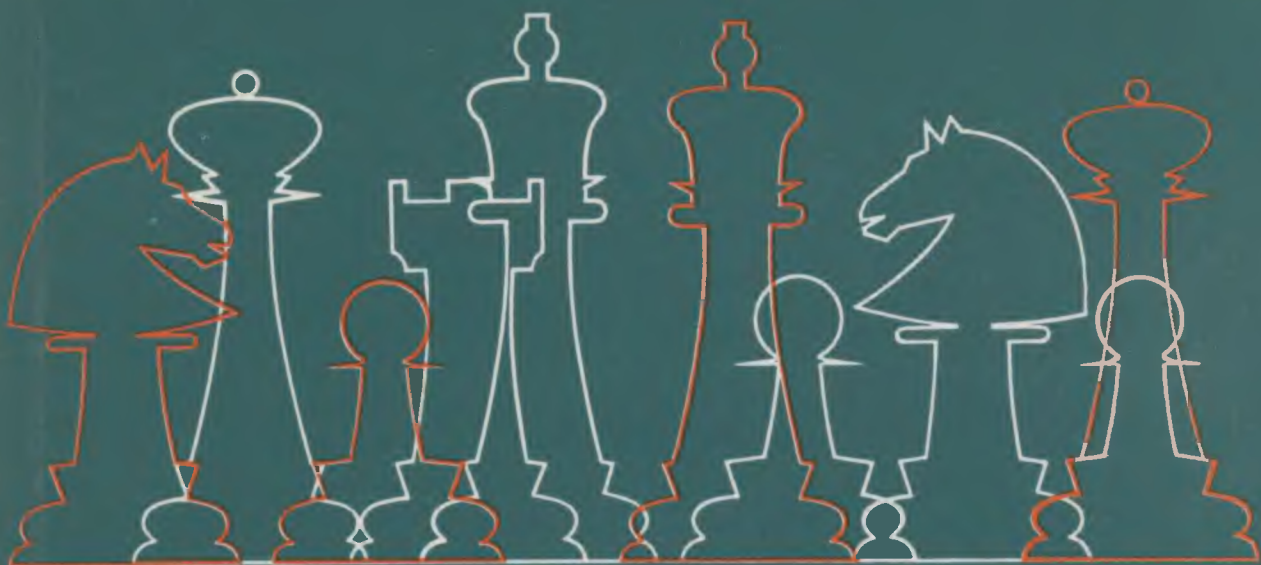

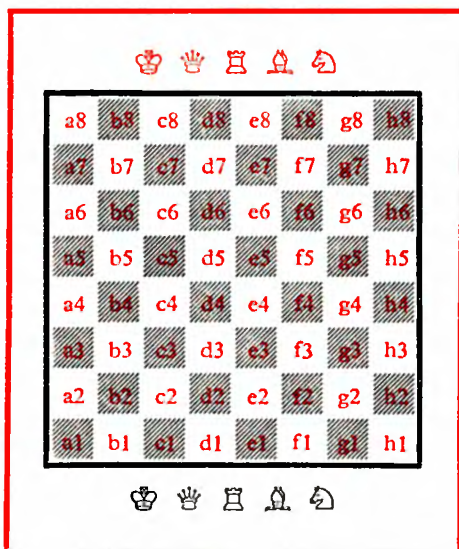
A

1. R ♘ 1. e4, 1. d4
 1. d4 R ♘ 1... d5, 1... ♗f6
 1. d4 ♗f6 2. R ♘ 2. c4
 1. d4 ♗f6 2. c4 R ♘ 2... e6, 2... g6

enciklopedija šahovskih otvaranja
 энциклопедия шахматных дебютов
 encyclopedia of chess openings
 enzyklopädie der schach-eröffnungen
 encyclopedie des ouvertures d'echecs
 enciclopedia de aperturas de ajedrez
 enciclopedia delle aperture negli scacchi
 encyklopedi över spelöppningar i schack

šahovski informator beograd

V ENCIKLOPEDIJA ŠAHOVSKIH OTVARANJA V
 V ЭНЦИКЛОПЕДИЯ ШАХМАТНЫХ ДЕБЮТОВ V
 V ENCYCLOPEDIA OF CHESS OPENINGS V
 V ENZYKLOPÄDIE DER SCHACH-ERÖFFNUNGEN V
 V ENCYCLOPÉDIE DES OUVERTURES D'ECHECS V
 V ENCICLOPEDIA DE APERTURAS DE AJEDREZ V
 V ENCICLOPEDIA DELLE APERTURE NEGLI SCACCHI V
 V ENCYKLOPEDI ÖVER SPELÖPPNINGAR I SCHACK V

ŠAHOVSKI INFORMATOR • ШАХМАТНЫЙ ИНФОРМАТОР • CHESS INFOR-
 MANT • SCHACH-INFORMATOR • INFORMATEUR D'ECHECS • INFORMADOR
 AJEDRECISTICO • INFORMATORE SCACCHISTICO • SCHACK-INFORMATOR

FIDE • FIDE • FIDE • FIDE • FIDE • FIDE • FIDE • FIDE • FIDE • FIDE
 FIDE • FIDE • FIDE • FIDE • FIDE • FIDE • FIDE • FIDE • FIDE • FIDE
 FIDE • FIDE • FIDE • FIDE • FIDE • FIDE • FIDE • FIDE • FIDE • FIDE

**SISTEM ZNAKOVA • СИСТЕМА ЗНАКОВ • CODE SYSTEM • ZEICHEN-
ERKLÄRUNG • SYSTEME DE SIGNES • SISTEMA DE SIGNOS • SPIEGA-
ZIONE DEI SIGNI • TECKENFÖRKLARING**

±

beli stoji nešto bolje • белые стоят немного лучше • white stands slightly better • weiss steht etwas besser • les blancs ont jeu un peu meilleur • el blanco està algo mejor • il bianco sta un po' meglio • vit står något bättre

±

crni stoji nešto bolje • черные стоят немного лучше • black stands slightly better • schwarz steht etwas besser • les noirs ont jeu un peu meilleur • el negro està algo mejor • il nero sta un po' meglio • svart står något bättre

±

beli stoji bolje • белые стоят лучше • white has the upper hand • weiss steht besser • les blancs ont le meilleur jeu • el blanco està mejor • il bianco sta meglio • vit står bättre

±

crni stoji bolje • черные стоят лучше • black has the upper hand • schwarz steht besser • les noirs ont le meilleur jeu • el negro està mejor • il nero sta meglio • svart står bättre

+ -

beli ima odlučujuću prednost • белые имеют решающее преимущество • white has a decisive advantage • weiss hat entscheidenden vorteil • les blancs ont un avantage décisif • el blanco tiene una ventaja decisiva • il bianco è in vantaggio decisivo • vit har avgörande fördel

- +

crni ima odlučujuću prednost • черные имеют решающее преимущество • black has a decisive advantage • schwarz hat entscheidenden vorteil • les noirs ont un avantage décisif • el negro tiene una ventaja decisiva • il nero è in vantaggio decisivo • svart har avgörande fördel

||

igra je jednaka • игра равна • the game is even • das spiel ist ausgeglichen • le jeu est égal • el juego està equilibrado • gioco pari • lika spel

8

igra je neizvesna • неясная позиция • the position is unclear • das spiel ist unklar • le jeu est incertain • la posición no es clara • gioco poco chiaro • ställningen är oklar

18

sa kompenzacijom za materijalnu prednost protivnika • компенсация за материально преимущество противника • with compesation for the material • mit kompesation für das material • avec compensation pour matériel • con compensación por el material • con compenso per il vantaggio materiale avversario • med kompensations för underlägsenhet materialet

2

preimućstvo u razvoju • преимущество в развитии • development advantage • entwicklungsvorsprung • avance de développement • ventaja de desarrollo • vantaggio di sviluppo • utvecklingsförsprang

0

vлада većim prostranstvom • контролируя большое пространство • greater board room • beherrscht mehr raum • grand avantage d'espace • ventaja de ejpacio • maggior vantaggio spaziale • terrängfördel

→

sa napadom • с атакой • with attack • mit angriff • avec attaque • con атаque • con attacco • med angrepp

↑

sa inicijativom • с инициативой • with initiative • mit initiative • avec initiative • con iniciative • con iniziativa • med initiativ

±

sa kontraigrom • с контригрой • with counter-play • mit gegenspiel • avec contre-jeu • con contra-ataque • con controgiooco • med motspel

0

iznudnica • цуг цванг • zug zwang • zugzwang • zug zwang • zug zvang • dragtvang

#

mat • mar • mate • matt • mat • mate • matto • matt

!

vrlo dobar potez • очень хороший ход • a very good move • ein sehr guter zug • un tres bon coup • jugada muy buena • buona mossa • ett bra drag

!!

odličan potez • отличный ход • an excellent move • ein ausgezeichnete zug • un excellent coup • jugada excelente • mossa ottima • ett utmärkt drag

?

slab potez • плохой ход • a mistake • ein schwacher zug • un coup faible • mala jugada • mossa debole • ett dåligt drag

- ??** gruba greška • грубая ошибка • a blunder • ein grober fehler • une grave erreur • gran error • grave errore • ett grovt fel
- !?** potez zaslužuje pažnju • ход, заслуживающий внимания • a move deserving attention • ein beachtenswerter zug • un coup qui mérite l'attention • jugada que merece atención • mossa degna di considerazione • ett drag som förtjänar uppmärksamhet
- ?!** potez sumnjive vrednosti • ход, имеющий сомнительную ценность • a dubious move • ein zug von zweifelhaftem wert • un coup d'une valeur douteuse • jugada de dudoso valor • mossa dubbia • ett tvivelaktigt drag
- △** sa idejom... • с идеей... • with the idea... • mit der idee... • avec l'idée... • con idea... • con l'idea... • med idé... •
- jedini potez • единственный ход • only move • einziger zug • le seul coup • unica jugada • unica mossa • enda draget
- ◐** bolje je • лучше было бы • better is • besser ist • est meilleur • es mejor • c' meglio • bättre är

- ↔** linija • линия • file • linie • colonne • linea • fila • linje
- ↗** dijagonala • диагональ • diagonals • diagonale • diagonales • diagonales • diagonali • diagonalen
- ⊞** centar • центр • centre • zentrum • centre • centro • centro • centrum
- »** kraljevo krilo • королевский фланг • king's side • königsflügel • aile roi • flanco de rey • lato di R • kungsflygen
- «** damino krilo • ферзевый фланг • queen's side • damenflügel • aile dame • flanco de dama • lato di D • damflygeln
- ×** slaba tačka • слабый пункт • weak point • schwacher punkt • point faible • punto débil • punto debole • svaghet
- └** završnica • эндишпил • ending • endspiel • finale • final • finale • slutspel
- ♝** lovački par • преимущество двух слонов • pair of bishops • läuferpaar • une paire de fous • par de alfiles • la coppia degli alfieri • lópar par

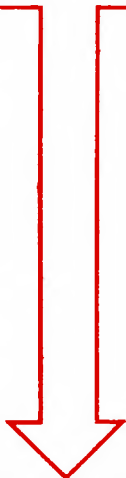
- (ch)** šampionat • чемпионат • championship • meisterschaft • championnat • campeonato • campionato • masterskap
- (izt)** međuzonski turnir • межзональный турнир • interzonal tournament • interzonen-turnier • tornoi interzonal • torneo interzonal • torneo interzonale • interzonturnering
- (ct)** turnir kandidata • турнир претендентов • candidates' tournament • kandidaten-turnier • tornoi de candidats • torneo de candidatos • torneo dei candidati • kandidattturnering
- (m)** meč • матч • match • match • match • encuentro • match • match
- (ol)** olimpijada • олимпиада • olympiad • olympiade • l'olympiade • olimpiada • l'olimpiade • olympiad
- corr.** dopisna partija • партия по переписке • correspondence game • fernpartie • partie par correspondance • partida por correspondencia • la partita per corrispondenza • korrespondensparti
- 7/113, 8/241..** šahovski informator • шахматный информатор • chess informant • schach-informator • informateur d'échecs • informador ajedrecístico • informatore scacchistico • schack-informator
- R** razni potezi • разные ходы • various moves • verschiedene züge • differents coups • diferentes movidas • mosse varie • olika drag
- L** sa • с • with • mit • avec • con • con • med
- ┐** bez • без • without • ohne • sans • sin • senza • utan
- ||** itd • и.т.д. • etc • usw • etc • etc • ecc • o.s.v.
- vidi • смотри • see • siehe • voir • ved • vedi • se

ENCIKLOPEDIJA ŠAHOVSKIH OTVARANJA U 5 TOMOVA
 ЭНЦИКЛОПЕДИЯ ШАХМАТНЫХ ДЕБЮТОВ В 5 ТОМАХ
 ENCYCLOPEDIA OF CHESS OPENINGS IN 5 VOLUMES
 ENZYKLOPÄDIE DER SCHACH-ERÖFFNUNGEN IN 5 BÄNDEN
 ENCYCLOPÉDIE DES OUVERTURES D'ECHECS EN 5 TOMES
 ENCICLOPEDIA DE APERTURAS DE AJEDREZ EN 5 TOMES
 ENCICLOPEDIA DELLE APERTURE NEGLI SCACCHI IN 5 VOLUMI
 ENCYKLOPEDI ÖVER SPELÖPPNINGAR I SCHACK I 5 DELAR

A	— 1. R ┘ 1. e4, 1. d4 — 1. d4 R ┘ 1... d5, 1... ♗f6 — 1. d4 ♗f6 2. R ┘ 2. c4 — 1. d4 ♗f6 2. c4 R ┘ 2... e6, 2... g6	V
B	— 1. e4 R ┘ 1... c5, 1... e6, 1... e5 — 1. e4 c5	II
C	— 1. e4 e6 — 1. e4 e5	I
D	— 1. d4 ♗f6 2. c4 e6 — 1. d4 ♗f6 2. c4 g6 ┘ d7-d5	III
E	— 1. d4 ♗f6 2. c4 e6 — 1. d4 ♗f6 2. c4 g6 ┘ d7-d5	IV

V ENCIKLOPEDIJA ŠAHOVSKIH OTVARANJA V
V ЭНЦИКЛОПЕДИЯ ШАХМАТНЫХ ДЕБЮТОВ V
V ENCYCLOPEDIA OF CHESS OPENINGS V
V ENZYKLOPÄDIE DER SCHACH-ERÖFFNUNGEN V
V ENCYCLOPEDIE DES OUVERTURES D'ECHECS V
V ENCICLOPEDIA DE APERTURAS DE AJEDREZ V
V ENCICLOPEDIA DELLE APERTURE NEGLI SCACCHI V
V ENCYKLOPEDI ÖVER SPELÖPPNINGAR I SCHACK V

A

- 1. R ♘ 1. e4, 1. d4
- 1. d4 R ♘ 1... d5, 1... ♟f6
- 1. d4 ♟f6 2. R ♘ 2. c4
- 1. d4 ♟f6 2. c4 R ♘ 2... e6, 2... g6

BEOGRAD 1979

© Copyright 1979 by Chess Informant
Beograd — Jugoslavija

Autori sistema enciklopedije • Авторы система энциклопедии • The Inventors of the Encyclopedia Systems • Die Autoren des Systems der Enzyklopädie der Schach-Eröffnungen • Les auteurs des systemes de l'encyclopédie • Autores del sistema enciclopedico • Autori dei sistemi esposti nell' Enciclopedia • Författarna till Encyklopediens system

A. Matanović, B. Rabar, M. Molerović

Odgovorni urednik • Главный редактор • Editor-in-chief • Chefredakteur • Rédacteur responsable • Redactor en jefe • Redattore Capo • Ansvarig utgivare

Aleksandar Matanović

Autor klasifikacije • Автор классификации • Author of the classification • Urheber der Klassifizierung • Auteur de la classification • Autor de la Clasificación • Autore della classificazione • Klassifikationsförfattare

Braslav Rabar

Zamenik odgovornog urednika • Заместитель главного редактора • Assistant of the Editor-in-chief • Assistant des Chefredakteurs • Assistant du Rédacteur en Chef • Vice-Redactor • Vice Redattore • Vice Chefredaktör

Dragan Ugrinović

Redakcija • Редакционная коллегия • Editorial board • Redaktion • Collège de rédaction • Colegio de redacción • Collegio Redazionale • Redaktion

Božić Aleksandar, Cvetković Srđan, Judović Mihail, Krnić Zdenko, Matanović Aleksandar, Molerović Milivoje, Parma Bruno, Ugrinović Dragan

Saradnici-recenzenti • Сотрудники-рецензенты • Assistants-reviewers • Mitarbeiter-Rezensenten • Collaborateurs-recenseurs • Colaboradores-recensionistas • Collaboratori-recensori • Medarbetare-recenscenter

V. Bagirov, V. Ciocaltea, M. Filip, A. Gipslis, E. Guşeld, Ž. Kajkamdžozov, S. Marjanović, N. Minev, J. Přibyl

Korice • Переплёт • Cover • Pärn • Couverture • Cubiertas • Copertina • Pärmar

Miloš Majstorović

Direktor edicije • Директор эдции • Director of the edition • Herstellungsleiter • Directeur de l'édition • Director de la edición • Direttore editoriale • Produktionschef

Milivoje Molerović

Izdavač • Издатель • Editor • Herausgeber • Editeur • Editorial • Editore • Utgivare

**Centar za unapređivanje šaha
Beograd, 7 jula 30 P. Box 739**

Printed in Yugoslavia

Štampa: Grafička radna organizacija «PROSVETA» Beograd, Đure Đakovića 21

AUTORI-SARADNICI • АВТОРЫ-СОТРУДНИКИ • AUTHORS-
ASSISTANTS • AUTOREN-MITARBEITER • AUTEURS-
COLLABORATEURS • AUTORES-COLABORADORES •
AUTORI-COLLABORATORI • FÖRFATTARNA-MEDARBETARE

ABRAMOV LEV	(SSSR)
BAGIROV VLADIMIR	(SSSR)
BOTVINIK MIHAIL	(SSSR)
BYRNE ROBERT	(USA)
CIOCALTEA VICTOR	(Romania)
CVETKOVIĆ SRĐAN	(Jugoslavija)
EUWE MAX	(Nederland)
FILIP MIROSLAV	(ČSSR)
GELER EFIM	(SSSR)
GIPSLIS AJVAR	(SSSR)
GUFELD EDUARD	(SSSR)
HORT VLASTIMIL	(ČSSR)
IVKOV BORISLAV	(Jugoslavija)
JUDOVIĆ MIHAIL	(SSSR)
KARPOV ANATOLIJ	(SSSR)
KEENE RAYMOND	(England)
KOTOV ALEKSANDAR	(SSSR)
KRNIĆ ZDENKO	(Jugoslavija)
LARSEN BENT	(Danmark)
MATANOVIĆ ALEKSANDAR	(Jugoslavija)
MEDNIS EDMAR	(USA)
MINEV NIKOLAJ	(Bulgaria)
O'KELLY ALBERIC	(Belgique)
PARMA BRUNO	(Jugoslavija)
PETROSJAN TIGRAN	(SSSR)
POLUGAJEVSKI LEV	(SSSR)
RAZUVAJEV JURIJ	(SSSR)
ROMANIŠIN OLEG	(SSSR)
SOKOLOV VLADIMIR	(Jugoslavija)
SUETIN ALEKSEJ	(SSSR)
TAJMANOV MARK	(SSSR)
TUKMAKOV VLADIMIR	(SSSR)
UGRINOVIĆ DRAGAN	(Jugoslavija)
UHLMANN WOLFGANG	(DDR)
WADE ROBERT	(England)

A SADRŽAJ • СОДЕРЖАНИЕ **A**

A0

10

A1

1. c4

66

A2

1. c4 e5

120

A3

1. c4 c5

180

A4

1. d4

246

A SOMMAIRE • INDICE **A**

A CONTENTS • INHALT A

298

1. d4 ♘f6 2. c4

A5

350

1. d4 ♘f6 2. c4 c5 3. d5 e6

A6

380

1. d4 ♘f6 2. c4 c5 3. d5 e6
4. ♘c3 ed5 5. cd5 d6 6. e4 g6
7. ♘f3

A7

404

1. d4 f5

A8

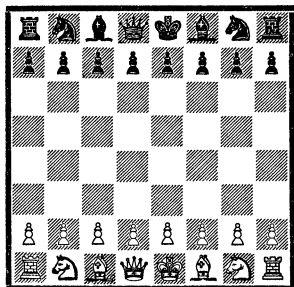
446

1. d4 f5 2. c4 ♘f6 3. g3 e6
4. ♘g2

A9

A INDICE • INNEHÅLL A

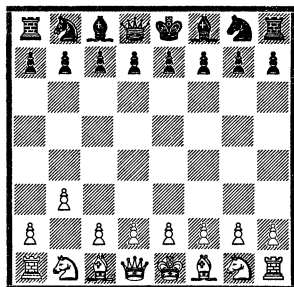

A0 SADRŽAJ • СОДЕРЖАНИЕ A0

A00

— 1. R ♘ 1. g3, 1. b4, 1. b3, 1. f4,
1. ♖f3. 1. c4, 1. d4, 1. e4
— 1. g3
— 1. b4

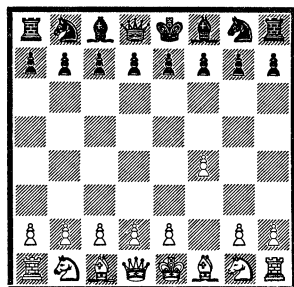
Larsen 12
(1—5)
Judovič
(6—20)

A01

1. b3

Larsen 17

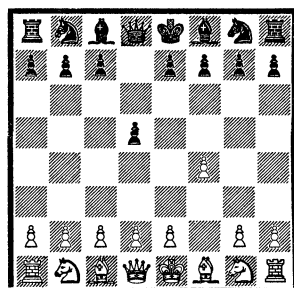

A02

1. f4

O'Kelly 25

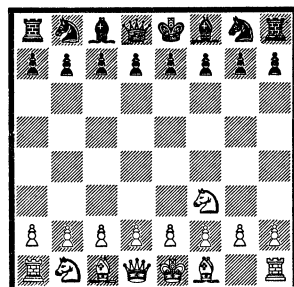
— 1... R ♘ 1... d5

A03

1. f4 d5

Parma 30

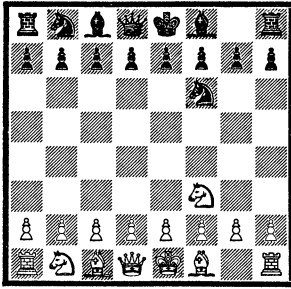
A04

1. ♖f3

Romanišin 35

1... R ♘ 1... ♖f6, 1... d5

A0 SOMMAIRE • INDICE A0

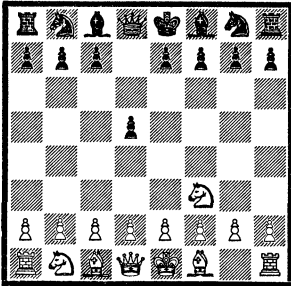

A0 CONTENTS • INHALT A0

A05

1. ♘f3 ♘f6

Romanišin 40

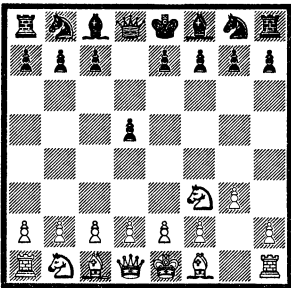

A06

1. ♘f3 d5

Euwe 44

— 2. R ┘ 2. g3, 2. c4

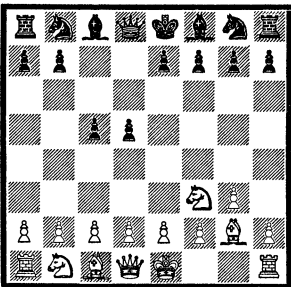

A07

1. ♘f3 d5 2. g3

Suetin 49

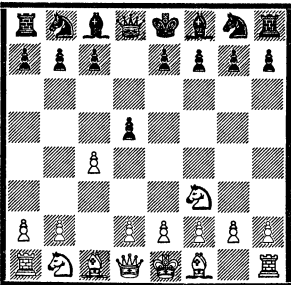
— 2... R ┘ 2... c5

A08

1. ♘f3 d5 2. g3 c5 3. ♙g2

Uhlmann 55

A09

1. ♘f3 d5 2. c4

Suetin 59

A0 INDICE • INNEHÅLL A0

A 00

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1	e3 ¹ e5	b3 ² c5 ³	♙b2 ♙c6	♙f3 ⁴ e4	♙e5 d6	♙c6 bc6	d3 ♙f6	de4 ♙e4	♙d3 ♙a5 ⁵	=
2	♙c3 c5 ⁶	♙f3 ⁷ ♙c6 ⁸	d4 cd4	♙d4 ♙f6 ⁹	♙g5 ¹⁰ e6	♙f6 gf6	e3 d5	♙h5 ♙d4	ed4 ♙d7 ¹¹	=
3	... d5	e4 ¹² de4	♙e4 e5 ¹³	♙f3 ¹⁴ ♙f6	♙c3 ¹⁵ ♙g4	♙e2 ♙c6	d3 ♙b4	♙g5 0—0	0—0 ♙c3 ¹⁶	=
4		... d4	♙ce2 e5 ¹⁷	♙g3 ♙e6	♙f3 ¹⁸ f6	♙b5 c6 ¹⁹	♙a4 ♙d7	♙b3 ♙c5	♙e6 ♙e6 ²⁰	=
5	d3 d5 ²¹	♙d2 ²² e5	g3 ♙f6 ²³	♙g2 ♙c6	c3 a5	♙gf3 ♙e7	0—0 0—0	♙c2 b6	b3 ♙b7 ²⁴	∞

1. g3

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
6	... d5 ²⁵	♙g2 c6 ²⁶	d3 ♙f6	♙d2 e5 ²⁷	e4 ²⁸ ♙c5	♙gf3 ♙bd7	0—0 0—0	h3 ♙e8	ed5 ²⁹ cd5 ³⁰	=
7	... g6	♙g2 ♙g7	e4 ³¹ e5	♙e2 ♙e7	0—0 0—0	d4 ed4	♙d4 d5	♙c3 de4	♙db5 ♙a6 ³²	=
8	... e5	♙g2 ³³ d5 ³⁴	d3 ³⁵ c6 ³⁶	♙f3 ♙d6	0—0 ♙e7 ³⁷	c4 ♙f5	cd5 cd5	♙c3 ♙bc6	e4 d4 ³⁸	∞
9			c4 dc4 ³⁹	♙a4 ♙d7 ⁴⁰	♙c4 ♙c6	♙f3 ♙d7	0—0 ♙d6	b3 ♙b6	♙c2 ♙f6 ⁴¹	=

1. b4⁴²

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
10	... c6 ⁴³	♙b2 ⁴⁴ ♙b6	a3 ⁴⁵ a5	c4 ⁴⁶ ab4	c5 ⁴⁷ ♙c7	ab4 ♙a1	♙a1 ♙f6 ⁴⁸	e3 ⁴⁹ g6	♙c3 d5 ⁵⁰	±
11	... f5	♙b2 ♙f6	e3 ⁵¹ e6	b5 ♙e7	c4 ⁵² 0—0	♙f3 ⁵³ d6 ⁵⁴	d4 ♙e8	♙e2 ♙bd7 ⁵⁵		∞
12	... a5	b5 ♙f6 ⁵⁶	♙b2 d6	e3 ⁵⁷ g6	d4 ⁵⁸ ♙g7	♙f3 0—0	c4 c5	♙c3 cd4	ed4 ♙c7 ⁵⁹	=
13	... e6	♙b2 ♙f6	b5 ⁶⁰ b6	e3 ⁶¹ ♙b7	♙f3 ⁶² ♙e7 ⁶³	c4 0—0	♙e2 d6	0—0 ♙bd7	a4 a6 ⁶⁴	=
14	... d5	♙b2 ♙f6 ⁶⁵	e3 e6	b5 ⁶⁶ c5 ⁶⁷	♙f3 ⁶⁸ ♙d6 ⁶⁹	c4 ♙bd7	♙e2 ⁷⁰ 0—0	0—0 b6	a4 ♙b7 ⁷¹	=
15			... ♙f5	♙f3 ⁷² e6	c4 ⁷³ ♙bd7 ⁷⁴	c5 ♙e7	♙d4 ♙b1	♙b1 c6 ⁷⁵		=
16	... e5	♙b2 f6 ⁷⁶	e4 d5 ⁷⁷	f4 ⁷⁸ ef4 ⁷⁹	♙h5 g6	♙d5 ♙d5	ed5 ♙b4	♙c4 ⁸⁰ ♙f5	♙e2 ♙d6 ⁸¹	∞
17			... ♙b4	♙c4 ♙c6 ⁸²	f4 ⁸³ d6 ⁸⁴	c3 ⁸⁵ ♙a5	♙e2 ♙e7	0—0 ♙b6	♙h1 ♙d7 ⁸⁶	干
18			b5 d5	e3 ♙e6 ⁸⁷	d4 ⁸⁸ e4 ⁸⁹	♙d2 ⁹⁰ c6	a4 ♙d6 ⁹¹	c4 f5	♙h3 ♙f6 ⁹²	∞

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
19	...	...	♠e5	c4 ⁹³	e3	cd5	♠f3 ⁹⁸	♠b2 ⁹⁸	♠c2 ¹⁰⁰	干
	...	♠b4	♠f6	0-0 ⁹⁴	d5	♠d5 ⁹⁵	♠e8 ⁹⁷	♠f4 ⁹⁹	♠c6	
20	...	...	...	...	♠f3	♠b2	cd5	♠f6	c3 ¹⁰²	=
	...	...	...	...	♠c6 ¹⁰¹	d5	♠d5 ¹⁰²	gf6		

¹ 1. h4? f5?! 2. e4 fe4 3. d3 ed3 4. ♠d3 ♠f6 5. g4? d6 6. g5 ♠g4 7. f4 e5 8. f5 h5 9. f6 gf6 10. ♠g6 ♠e7 11. ♠h3 ♠g7 12. ♠c3 c6 13. ♠d2 ♠e6干 Stejnbock—V. Ivanov, corr. 1973; 5. ♠f3!; 1... e5干; 1. ♠h3? d5 2. g3 e5 3. f4 [3. ♠g2 f5 4. 0-0 ♠f6 5. c4 dc4 6. ♠a4 ♠d7 7. ♠c4 ♠c6 8. ♠c3 ♠d6 9. d3 ♠e7 10. ♠g5 ♠f7 11. ♠d5 ♠e6 12. ♠f6 gf6 13. f4 0-0干 Tartakower—Marconi 1932] e4 [3... ♠h3 4. ♠h3 ef4 5. 0-0 fg3 6. hg3 ♠f6 7. d3 ♠c6 8. ♠c3 ♠d6?! 9. ♠g5 ♠g3 10. ♠f6 gf6 11. e4 ♠g8 12. ♠d5 ♠e5 13. ♠h1 ♠d6 14. c3 ♠g3 15. ♠h5干 Tartakower—Lilienthal 1933; 8... ♠e7干] 4. ♠e7干 5. e3 ♠f6 6. 0-0 ♠g4 7. ♠e1 ♠c6 8. ♠f2 ♠e6干 Allison—Stubbs, Australia (ch) 1974; 1. g4? d5 [1... e5 2. ♠g2 h5!; 2. d3 d5 3. ♠g2 ♠c6 4. h3 ♠ge7干] 2. ♠g2 c6 [2... ♠g4? 3. c4 c6 4. cd5 cd5 5. ♠b3 ♠c6? 6. ♠d5 e6 7. ♠b7 ed5 8. ♠c6 ♠d7 9. ♠d5 ♠f6 10. ♠e5 ♠e7 11. ♠c3 0-0 12. d3 ♠c6 13. f3 ♠d6 14. ♠g5 h6 15. ♠h4干 Frič—Bogoljubov 1932; 2... e5 3. d4?! ed4 4. c3 ♠c6 5. ♠h3?! ♠c5? 6. ♠f4 ♠ge7 7. b4 ♠b6 8. a4 a6 9. ♠a3 ♠e6 10. b5 ♠a5 11. cd4 0-0 12. 0-0 ♠e8 13. ♠c3 c6 14. bc6 bc6 15. e4 ♠g6oo Keres—Zinner, corr. 1935; 3. c4!?] 3. h3 e5 4. e4 ♠e7 5. d3 [5. d4!?] ♠g6 6. ed5 ♠h4 7. ♠f1 ♠g2 8. ♠g2 cd5 9. ♠f3 ♠e6 10. ♠c3 ♠c6 11. a3 ♠e7 12. ♠ge2 0-0 13. ♠g3 ♠d4干 Grob—Richards, corr. 1965; 1. c3 d5=; 1... e5=; 1. a3 g6 2. g3 ♠g7 3. ♠g2 e5 [3... d5 4. ♠f3 ♠f6 5. 0-0 0-0 6. d3 c5 7. ♠c3 ♠bd7 8. e4 d4 9. ♠e2 ♠e8 10. c4 ♠b8 11. b4干 Velimirović—Adorjan, Osijek 1978] 4. d3 ♠e7 5. c3 d5 6. ♠d2 0-0 7. h4 h6 8. e4 ♠e6 9. ♠gf3 ♠d7 10. 0-0 a5oo Velimirović—Timman, Nikšić 1978

² 2. ♠c3 d5 3. d4 ed4 4. ♠d4 ♠f6 5. e4?! ♠c6 6. ♠b5 ♠d7 7. ♠c6 ♠c6 8. e5 ♠e4 9. ♠e4 de4 10. ♠e2 ♠e7 11. ♠e3 ♠d4 12. ♠d4 ♠d7 13. 0-0 0-0干 Nimzowitsch—Tarrasch, Bad Kissingen 1928; 4. ed4 — C 01; 2. d4 ed4=

³ 2... ♠c6 3. ♠b2 — A 01

⁴ 4. c4!?

⁵ 10. c3 ♠f6 11. 0-0 ♠e6 12. c4 ♠e7= Nimzowitsch—Soultanbeieff, Liege 1930

⁶ 1... e5 2. ♠f3 ♠c6 3. d4 ed4 4. ♠d4 g6?! 5. ♠d5 a6 6. ♠g5 f6 7. ♠h4 ♠g7 8. e4 ♠h6 9. ♠c4 ♠a5? 10. e5 g5 11. ef6 ♠f6 12. ♠h5 ♠f8 13. ♠h6 ♠g7 14. ♠g5+— van Geet—Sokolov, Wijk aan Zee II 1970

⁷ 2. g4?! d5 3. ♠g2 d4 [3... e6 4. d3 ♠c6 5. ♠f4 ♠ge7 6. ♠g3 ♠g6 7. ♠f3 ♠d6 8. ♠d2

h5 9. gh5 ♠h5 10. ♠b5 ♠b8 11. c4 d4 12. 0-0-0 a6 13. ♠a3 e5干 van Geet—Donner, Amsterdam 1964] 4. ♠e4 e5 5. g5 ♠c6 6. d3 ♠ge7 7. c4 ♠f5 8. ♠f3 ♠e7 9. ♠d2 ♠b8 10. a3 ♠d6 11. ♠c5 ♠c4 12. dc4 ♠c5 13. b4 ♠b6 14. c5 ♠c7 15. b5 ♠e7干 van Geet—Antunac, Wijk aan Zee II 1970; 2. g3 d5 3. ♠g2 d4 4. ♠b1 e5 5. d3 ♠c6 6. e4 ♠d6 7. ♠f3 f6 8. ♠h4 ♠ge7 9. ♠h5 g6 10. ♠h6? ♠f7 11. ♠f3 ♠e6 12. g4 c4 13. ♠f5 ♠f5 14. gf5 cd3干 Figueroa—Schweber, Argentina 1963; 2. d4?! cd4 3. ♠d4 ♠c6 4. ♠a4 g6?! 5. g3 ♠g7 6. ♠g2 ♠f6 7. ♠f3 0-0 8. ♠h4 ♠b6 9. 0-0 d5= Storti—Palermo, Villa Gesell 1970; 2. ♠e4?! e5 3. ♠g3 d5?! 4. e4 ♠f6 5. d3 ♠c6 6. ♠e2 ♠e7 7. ♠f3 0-0 8. 0-0 ♠e8 9. h3 h6 10. ♠h2 ♠d4 11. ♠g4 ♠e2 12. ♠e2 ♠g4 13. hg4 ♠e6 14. ♠f5 ♠f6 15. c4 d4 16. g3 ♠h7 17. ♠g2 ♠h8 18. ♠h1 ♠g8 19. f4干 Meštrović—Hulak, Jugoslavija (ch) 1977; 3... d6=; 2... e6!?! ♠d5

⁸ 2... ♠f6 3. d4 cd4 4. ♠d4 d5 5. ♠g5 e6 6. e4 de4 7. ♠db5 ♠a5 8. ♠f6 gf6 9. ♠d6 ♠d6 10. ♠d6干 van Geet—Gereben, Beverwijk II 1965; 2... g6 3. d4 cd4 4. ♠d4 ♠f6 5. ♠e4 ♠g7 6. ♠g5 0-0 7. ♠f6 ef6 8. ♠d6 f5 9. ♠b4 ♠c6 10. ♠a3 b5oo van Geet—Damjanović, Hamburg 1965; 2... d5 3. e4 d4 4. ♠e2 ♠c6 5. ♠g3 g6 6. ♠c4 e5?! 7. d3 f6 8. c3 ♠ge7 9. ♠b3 ♠g7 10. cd4 cd4 11. ♠d2干 van Geet—Bobocov, Beverwijk 1968; 6... h5!; 3. d4!?

⁹ 4... e6 5. ♠f4 [5. g3 a6 6. ♠g2 ♠f6 7. 0-0 ♠e7 8. ♠f4 0-0 9. ♠c6 bc6 10. ♠d6 ♠e8 11. ♠e7 ♠e7= van Geet—Portisch, Beverwijk 1968] a6? 6. ♠c6 bc6 7. ♠d6 ♠d6 8. ♠d6 ♠f6 9. e4 ♠b6 10. 0-0-0 ♠g4 11. ♠d4干 11... e5? 12. ♠d5+— Meštrović—Hulak, Jugoslavija (ch) 1978; 5... ♠b4!; 4... g6 5. ♠f4 ♠g7? 6. ♠db5 d6 7. ♠d5 ♠f8 8. e4 ♠e6 9. ♠dc7 ♠c8 10. ♠e6 fe6 11. ♠c4干 van Geet—Medina, Amsterdam 1971; 5... ♠f6!

¹⁰ 5. g3?! d5 6. ♠g5 e5 7. ♠db5? a6 8. ♠d5 ab5 9. ♠f6 gf6 10. ♠d8 ♠d8 11. ♠f6 ♠g8 12. ♠e5 ♠c6 13. ♠f4 ♠g7 14. c3 ♠e6 15. a3 b4干 van Geet—Balašov, Beverwijk II 1965

¹¹ 10. ♠d3 ♠b6 11. 0-0 ♠d4 12. ♠fe1 ♠b4 13. ♠b5 0-0-0 14. ♠f7 ♠c3 15. bc3 ♠c3 16. ♠d7 ♠d7 17. ♠e6= van Geet—J. Szabo, Hamburg 1965

¹² 2. ♠f3 ♠f6 [2... d4 3. ♠e4 f5 4. ♠g3 c5 5. e4 fe4? 6. ♠e4 ♠d5 7. ♠b5 ♠c6 8. ♠e2 ♠f6 9. d3 ♠g4 10. ♠c4 ♠h5 11. ♠d6 ♠d7 12. ♠f7 ♠f3 13. ♠d6 ♠c7 14. ♠f4 ♠b6 15. gf3干 Lean—Apscheneek, Brombley 1925] 3.

d3 ♢c6 4. ♠g5 d4 5. ♠b1 e5 6. e4 de3 7. fe3 ♠e7 8. ♠c3 0-0 9. ♠d2 ♠e6 10. ♠e2 ♠d5 11. ♠e7 ♠e7 12. 0-0 ♠ad8 13. ♠ae1 ♠b6 14. ♠h1 f5 ♠ Sydor-Bobocov, Bucuresti 1971

13 3... ♠f6 4. ♠f6 gf6 5. ♠c4 ♠c6 6. ♠h5 ♠e5 7. ♠b3 ♠d6 8. f4 ♠g6 9. ♠e2± Suba-Bellon, Bucuresti 1978 — 26/1; 3... ♠f5! 4. ♠f3 ♠d5 5. ♠d6 ♠d6 6. ♠f5 ♠c6 7. ♠b5 ♠f6 8. ♠f3 e6 9. ♠e5 a6 10. ♠d6 cd6 = Marroleni-Foguelman, Argentina 1969; 3... ♠d7 4. ♠c4 ♠df6 [4... ♠gf6? 5. ♠f7 ♠f7 6. ♠g5 ♠g8 7. ♠e6△ ♠c7+—] 5. ♠g5 e6 6. d4 ♠d6 7. ♠e2 ♠d7 8. ♠f3 h6 9. ♠e4 ♠e4 10. ♠e4 ♠d7 11. ♠e5 ♠e5 12. de5 ♠c6 13. ♠g4 ♠f5 14. f3 ♠e7 15. ♠d3 g6 = van Geet-van Scheltinga, Amsterdam 1964

14 4. ♠c4!?

15 5. ♠f6 ♠f6 6. d3 ♠d6 7. ♠e2 0-0 8. ♠d2 ♠c6 9. ♠c3 ♠d4 10. ♠d2 ♠d7 11. ♠e4 ♠g6 ♠ Opočensky-Grünfeld, Pistyan 1922

16 10. bc3 h6 11. ♠f6 ♠f6 12. ♠d2 ♠e2 13. ♠e2 ♠ad8 = Eising-Capelan, Solingen 1968

17 3... d3 4. cd3 e5 5. d4 ed4 6. d3 ♠c6 7. ♠f3 ♠g4 8. ♠f4 ♠f3 9. gf3 ♠h4 10. ♠g2 ♠h5 11. f4 ♠b4 12. ♠d2 ♠d2 13. ♠d2 f5 14. ♠c1± Rellstab-Richter, Berlin 1937; 5. ♠f3!△ 5... ♠c6 6. d4 ed4 7. ♠a4

18 5. d3 ♠c6 6. a3 g6 7. f4 ef4 8. ♠f4 ♠d6 9. ♠d2 ♠e7 10. ♠f3 0-0-0 [Petrov-Ragozin, Semmering 1937] 11. ♠e2 =; 5. c3 c5 6. ♠b5 ♠d7 7. ♠h5 ♠d6 8. ♠f5 ♠f5 9. ♠f5 ♠e7 10. ♠g4 ♠g6 = van Geet-Pirc, Amsterdam 1964

19 6... ♠c6 7. c3 dc3 8. d4 ed4 9. ♠c4 c2 10. ♠d3 ♠b4 11. ♠e2oo ♠d7 12. ♠e6 ♠e6 13. ♠f5? ♠f8 13. ♠c4 ♠e5 15. f4 ♠e8 16. ♠e3 ♠d8 17. ♠c2 g6 18. ♠g3 ♠d2 ♠ Vulević-Nikolac, Jugoslavija (ch) 1977; 8. bc3±

20 10. d3 g6 11. 0-0 ♠d7 = Figueroa-Marcussi, Argentina 1963

21 1... f5 2. e4 d6 3. ♠c3 ♠f6 4. ♠g5?! e5 5. d4 ed4 6. ♠d4 ♠c6 7. ♠a4 ♠e7 8. ef5 ♠f5 9. ♠f3 ♠d7 10. ♠h3 ♠b6 11. ♠b5 0-0 12. 0-0-0 ♠h8 13. h3 a6 14. ♠e2 ♠f6 15. ♠d2 ♠b4 ♠ Barczay-Farago, Hungary (ch) 1967; 4. f4 =

22 2. e4?! de4 3. de4 ♠d1 4. ♠d1 e5 5. ♠e3 f5?! 6. ef5 ♠f5 7. ♠f3? ♠c6 8. ♠b5 0-0-0 9. ♠bd2 ♠d4 10. ♠d4 ed4 11. ♠d3 ♠h6 12. ♠e1 ♠d6 13. ♠f5 ♠f5 14. ♠c4 ♠hf8 15. ♠e4 b5 ♠ Torgalsen-Najdorf, Argentina 1960; 7. ♠d2!△ 7... ♠c6 8. ♠b5; 2. ♠f3 = A 06

23 3... ♠d6 4. ♠g2 ♠e7 5. c4 c6 6. ♠gf3 0-0 7. 0-0 ♠d7 8. b4 ♠a6 9. a3 ♠e8oo Lafora-Bergmann, corr. 1932

24 10. a3 ♠e8 11. ♠d1 ♠c5 12. ♠f1 e4 13. ♠e1 ♠e7 14. d4 ♠d6 15. a4 ♠e6oo Petrosjan-Polugajevski, SSSR (ch) 1973

25 1... ♠f6 2. ♠g2 g6 3. e4 d6 4. d3 ♠g7 5. ♠e2 0-0 6. 0-0 c5 [6... e5 7. c4 ♠c6 8. ♠bc3 ♠e8 9. h3 ♠d4 10. ♠d4 ed4 11. ♠e2 c6 12. f4 f5 = Bilek-Toth, Hungary (ch) 1970] 7. f4 ♠c6 8. ♠d2 ♠c7 9. h3 b5 10. g4 e6 11. ♠g3 ♠b7 12. ♠f3 ♠d7 = Gadia-Mecking, Brasil 1965; 1... c5 2. ♠g2 ♠c6 3. d3 d5 — 1... d5; 1... f5 2. ♠g2 ♠f6 3. d3 d6 4. e4 fe4 5. de4 e5 6. ♠e2 ♠e7 7. 0-0 0-0 8. ♠bc3 c6 9. h3 b5 = Barczay-Farago, Hungary (ch) 1971

26 2... g6 3. c4 dc4 4. ♠a3 ♠g7 5. ♠c4 ♠d7 6. ♠f3 ♠gf6 7. 0-0 0-0 8. d3 ♠b6 9. ♠a5 c6 10. ♠d2± Zwaig-Granser, Lugano (ol) 1968; 2... c5 3. d3 ♠c6 4. a3 e5 5. ♠c3 ♠e6 6. e4 ♠ge7 7. ♠h3 d4 8. ♠e2 f6 9. f4 ♠d7 10. ♠f2 c4 11. 0-0 cd3 12. ♠d3oo Suttles-Ivkov, Beograd 1969

27 4... ♠g4?! 5. h3 ♠f5 [5... ♠h5 6. f4±] 6. e4 de4 7. de4 ♠g6 8. ♠gf3± Štejn-Böök, Tallinn 1969 — 7/2

28 5. ♠gf3 ♠d6 [5... e4 6. de4 de4 7. ♠g5 e3 8. fe3 ♠a5△ ♠g4oo Matanović] 6. 0-0 0-0 7. e4 de4 8. de4 ♠e7 9. c3 ♠bd7 10. ♠c2 a5 11. a4 ♠b6 12. ♠e1 ♠e6 = Planinc-Blau, Bath 1973

29 9. ♠h2?! a5 10. ed5 cd5 11. d4 ed4 12. ♠b3 ♠b6 13. ♠bd4 ♠e4 ♠ Bilek-Geler, La Habana 1971 — 11/2

30 10. d4 =

31 3. ♠c3 c5 4. d3 ♠c6 5. a3 e6 [5... ♠f6 6. ♠b1 a5 7. a4 0-0 8. ♠f3 d6 9. 0-0 ♠e8 10. ♠e3± Larsen-Lehmann, Palma de Mallorca 1968 — 6/6] 6. ♠f3 d6 7. ♠g5 ♠d7 8. 0-0 f6 9. ♠d2 ♠h6 10. ♠b1± Larsen-Calvo, Palma de Mallorca 1968 — 6/7; 3... e5 4. d3 ♠e7 [4... ♠f6 5. f4 ef4 6. ♠f4 d5 7. ♠d2 c6 8. ♠f3 0-0 9. 0-0 ♠e8 10. ♠d1 ♠bd7 11. ♠f2 ♠c5 12. b4 ♠e6 = Cristoph-Lee, England 1970] 5. f4 [5. e4 ♠bc6 6. ♠e3 d6 7. ♠d2 ♠e6 8. ♠h6 ♠h6 9. ♠h6 ♠d7 10. ♠f3 0-0-0 11. ♠g5 ♠d4 12. ♠c1 ♠b8 13. 0-0 f6 14. ♠e6 ♠e6 15. f4 f5 = Suttles-Boey, Lugano (cl) 1968] ef4 6. ♠f4 d5 7. ♠f3 0-0 8. 0-0 d4 9. ♠e4 ♠d5 10. ♠d2 ♠f4 11. ♠f4 f5 12. ♠c5 ♠d6 13. ♠d6 cd6 = Larsen-Sloth, Copenhagen 1965

32 10. ♠e4 ♠d7 11. ♠d4 h6 12. c3 ♠c6 13. ♠c6 ♠c6 14. ♠e3 ♠e7 = Forintos-Lengyel, Kecskemet 1972

33 2. ♠f3 e4 3. ♠d4 d5 [3... c5! 4. ♠b3 c4 5. ♠d4 ♠c5 6. c3 ♠c6 Aljehin] 4. d3 ed3 [4... c5 5. ♠b3 ed3 6. ♠d3! Aljehin] 5. ♠d3 ♠f6 6. ♠g2 ♠b4 7. ♠d2 ♠d2 8. ♠d2 ♠bd7 [8... 0-0 9. c4 ♠a6 10. cd5 ♠b4 11. ♠c4 ♠bd5 12. ♠b3 c6 = Reti-Aljehin, Baden-Baden 1925] 9. c4 c5 10. ♠4b3 d4 ♠; 9. ♠e3 =

34 2... f5 3. ♠f3 ♠c6 4. d4 e4 5. ♠g5 d5 6. 0-0 h6 7. ♠h3 g5 8. f3 ♠g7 9. fe4 fe4 10. c4 dc4 11. d5 ♠e5 12. ♠c3 ♠f6 13. ♠f2 0-0oo Andersson-Tringov, La Habana (ol) 1966; 2...

g6 3. d3 ♘g7 4. e4 ♘e7 5. ♘e2 d5 6. 0-0 0-0 7. ♘g5 de4 8. de4 ♘bc6 9. ♘bc3 h6 10. ♘e3 ♘d4 = Bilek-Tringov, La Habana 1971

³⁵ 3. b4?! ♘b4 4. c4 ♘e6 5. ♘b2 ♘c6 6. f4 ♘e7 7. ♘f3 d4 8. ♘e5 ♘e5 9. fe5 0-0 10. ♘c2 ♘g6 11. ♘b7 ♘b8 12. ♘e4 f5 13. ♘d3 ♘e5 14. 0-0 ♘c5干 Larsen-Olafsson, Beverwijk 1959; 3. ♘f3 e4 4. ♘d4 c5 [4... ♘c5 5. ♘b3 ♘b6 6. 0-0 ♘f6 7. d3 ed3 8. cd3干 Larsen-Bronštejn, Vinkovci 1970 — 10/6] 5. ♘b3 c4 6. ♘d4 ♘c5 7. c3 ♘c6 7. ♘c6 bc6 9. b3 cb3 10. ab3 f5 11. ♘a3 ♘b6干 Židkov-Alburt, SSSR 1974

³⁶ 3... ♘e6 4. ♘f3 f6 5. 0-0 ♘d7 6. e4 d4 7. c4 c5 8. ♘h4 ♘c6 9. f4 ef4 10. gf4 0-0 0-0 Gojak-Pachman, Sarajevo 1964; 3... ♘c6 4. ♘f3 [4. c3 f5 5. ♘b3 ♘e7 6. ♘h3 ♘a5 7. ♘c2 ♘g6 8. a3 e4 9. ♘d2 0-0 Kärner-Kapengut, SSSR 1975] ♘g4 5. h3 ♘h5 6. 0-0 f5 7. c4 e4 8. ♘h4 dc4 9. ♘f5 cd3 10. g4 ♘g6 0-0 Andersson-Romaniš, Cienfuegos 1977; 3... g6 4. ♘d2 [4. e4 de4 5. de4 ♘d1 6. ♘d1 ♘a6 7. ♘e3 ♘c5 8. ♘c5 ♘c5 9. ♘d2 ♘e6 10. ♘e2 0-0 0-0 11. ♘c3 ♘e7干 Medina-Rogoff, Malaga 1971] ♘g7 5. e4 ♘e7 6. ♘h3 ♘bc6 7. 0-0 0-0 8. c3 de4 9. de4 ♘d3 10. ♘e1 b6 11. ♘f1 ♘d7 = Suttles-Szabo, Lugano (ol) 1968; 3... ♘f6 4. ♘f3 ♘c6 5. c3 a5 6. ♘bd2 — 1. d3

³⁷ 5... ♘f6 6. c4 ♘f5 [6... 0-0 7. ♘c3 d4 8. ♘e4 ♘e4 9. de4 ♘e6 10. ♘c2 f6 11. ♘h4 ♘a6 12. a3 b5 13. cb5 cb5 14. ♘c6 ♘c5 15. ♘f5干 Kavalek-Bednarski, Marianske Lazne 1962] 7. cd5 cd5 8. ♘c3 ♘c6 9. e4 de4 10. ♘h4干

³⁸ 10. ef5 dc3 11. f6 cb2 12. fg7 ♘g8 13. ♘b2 ♘b6 14. ♘b1 ♘a5 0-0 Kavalek-Blatny, ČSSR (ch) 1962

³⁹ 3... d4 4. b4 c6 5. ♘a3 ♘f6 6. ♘f3 ♘d6 7. 0-0 0-0 8. d3 a5 9. ba5 ♘a3 10. ♘a3 ♘a5 = Navarovsky-Portisch, Hungary (ch) 1965/66; 4. d3 ♘f6 [4... c5?! 5. e4! ♘c6 6. ♘e2 ♘d6 7. 0-0 ♘e7 8. f4 f5 9. ♘d2干 Bilek-Ornstein, Albena 1976 — 22/1] 5. ♘f3 ♘c6 — A 09; 3... c6 — A 20

⁴⁰ 4... c6 5. ♘c4 ♘f6 6. ♘f3 ♘d6 7. ♘c3 ♘f5 8. d3 ♘bd7 9. ♘g5干; 4... ♘d7 5. ♘c4 ♘g6 6. ♘f3 ♘d6 7. 0-0 0-0 8. d3 ♘e7 9. ♘bd2 ♘e8 10. b3 ♘b6 11. ♘c2 ♘g4 12. ♘b2 ♘ad8 13. h3 ♘c8 14. a4干 Bilek-Andersson, Stockholm 1970/71

⁴¹ 10. ♘b2 ♘e7 11. d3 0-0 12. ♘bd2 ♘fe8 = Barczay-Kluger, Hungary (ch) 1958

⁴² Tartakower, Sokolski

⁴³ 1... c5?! 2. bc5 ♘a5 [2... e5 3. ♘b2 ♘c6 4. ♘f3 ♘c5 5. e3 (5. ♘e5? ♘f2 6. ♘f2 ♘b6 —) ♘e7 6. ♘b5 f6 7. 0-0干 Sokolski-Popov, corr. 1956] 3. c4 ♘c5 4. e3 ♘f6 5. ♘f3 g6 6. ♘b2 ♘g7 7. ♘c3 d6 8. d4! ♘a5 9. ♘d3干; 1... ♘f6 2. ♘b2 g6 3. e4 [3. c4 ♘g7 4. ♘f3 — A 15] d6 4. ♘c4 [4. ♘c3 ♘g7 5. d4 a5 6. b5 0-0 7. ♘d3 e5 = Damjanović-Bertok, Jugoslavija (ch) 1960] ♘g7 5. ♘e2 0-0 6. d3 ♘c6 7. a3 d5 = Popov-Sokolski, SSSR 1956

⁴⁴ 2. e3 e5 3. ♘b2 ♘c7 4. a3 b5?! 5. ♘f3 f6 6. c4 bc4 7. ♘c4 d5 8. ♘a2 ♘d6 9. ♘c3 a6 10. ♘c1干 Ree-Cirić, Wijk aan Zee 1969; 2... ♘b6 3. a3 a5 4. b5 cb5?! 5. ♘c3 b4 6. ab4 ♘b4 7. ♘a3干 Rudenkov-Strugač, SSSR 1961; 2... b5 3. a4 ♘b7 4. ♘f3 a6 5. c4 bc4 6. ♘c4 e6 7. ♘b3 ♘b6 8. ♘a3 d5 9. ♘e2 a5 10. b5 c5 11. d4干 Katalimov-Gorenštejn, SSSR 1953

⁴⁵ 3. ♘f3?! ♘b4 4. ♘a3 ♘b6干

⁴⁶ 4. c3?! c5 5. ♘b3 ab4 6. ab4 ♘a1 7. ♘a1 cb4 8. ♘b4 ♘c4 9. cb4 ♘c6 10. ♘c3 d5 11. b5 d4 12. bc6 dc3 13. cb7 cd2 14. ♘d2 ♘b7干 Sokolski; 4... d5!干

⁴⁷ Katalimov

⁴⁸ 7... d5 8. ♘f3 ♘d7 9. e3 ♘g6 10. d4 [10. ♘c2?! g6 11. d4 ♘g7 12. ♘d3 0-0 13. 0-0 e5 = Drelinkiewicz-Bernard, Polska (ch) 1976] ♘e4 11. ♘d3 ♘df6 12. ♘e5干

⁴⁹ 8. ♘f3 ♘a6 9. ♘a4 ♘d5 10. ♘c3 d6 11. d4 e5 12. e3 ed4 13. ed4 ♘e7 14. ♘d2 ♘ac7干 Sokolski-Dorošević, SSSR 1964

⁵⁰ 9... ♘g7 10. ♘e4! 0-0 11. ♘f6 ♘f6 12. ♘f6 ef6 13. ♘f3 d6 14. ♘a1干 Katalimov-Saharov, SSSR 1962; 9... d5 10. b5 ♘a5 [10... cb5? 11. ♘b5 ♘c5 12. ♘d4 ♘c6 13. ♘f3干 Sokolski] 11. ♘f3干

⁵¹ 3. ♘f6 ef6 =; 3. f4 e6 4. a3 b6 5. ♘f3 ♘b7 6. e3 ♘e7 7. c4 0-0 8. ♘c3 ♘e4 9. ♘e2 ♘h4 10. g3 ♘c3 11. ♘c3 ♘f6 12. d4 d6 = Katalimov-Gusarov, SSSR 1961; 3. c4 e6 4. a3 ♘e7 5. ♘f3 0-0 6. g3 d5 7. ♘g2 a5 8. b5 ♘bd7 9. ♘c2 ♘c5 10. 0-0 c6 11. bc6 bc6 = Perez-Najdorf, Mar del Plata 1961

⁵² 5. f4 0-0 6. ♘f3 b6 7. ♘e2 ♘b7 8. 0-0 ♘e8 9. c4 c5 10. a4 a6 = Schiffler-Kübart, Rügen 1950

⁵³ 6. ♘c3 ♘e4 7. f4 ♘f6 8. d4 ♘c3 9. ♘c3 a6 10. a4 ab5 11. ab5干 Katalimov-Kondratjev, SSSR 1962; 8... d6! =; 8... d5! = Sokolski

⁵⁴ 6... ♘e4! 7. d3 ♘f6

⁵⁵ Schaufelberger-Bhend, Lugano 1970

⁵⁶ 2... c5?! 3. c4 ♘f6 4. ♘b2 e6 5. ♘f3 d5 6. e3 ♘bd7 7. a4 ♘e7 8. ♘c2 ♘b6 9. ♘a3干 Tabin-Olsommer, Schweiz 1975; 2... b6 3. c4 ♘b7 4. ♘c3 ♘f6 5. ♘f3 = Katalimov-Simagin, SSSR 1958; 2... e5 3. ♘b2 d6 4. ♘f3 [4. c4 g6 5. d4 ♘d7 6. ♘f3 ♘g7 7. e3 ed4 8. ♘d4 ♘g6 9. ♘c3 0-0 = Sanguineti-Bielicki, Argentina 1964] ♘f6 5. g3 ♘g4 6. ♘g2 ♘c8 7. h3 ♘e6 8. d3 h6 = Serebrijski-Savčenko, SSSR 1959

⁵⁷ 4. f4 e5 5. fe5 de5 6. ♘e5? ♘g4 7. d4 [7. ♘b2 ♘d6干] ♘e5 8. de5 ♘h4 9. g3 ♘b4干 Schiffler-Schmidt, corr. 1954/55; 6. e3 0-0

⁵⁸ 5. f4 ♘g7 6. ♘f3 e5 7. fe5 ♘g4 8. ♘c4 0-0 9. 0-0 d5 10. ♘e2 ♘d7 11. ♘c3 ♘de5 12. h3 ♘f3 13. ♘f3 ♘f6 14. ♘e2 c5 15. bc6 bc6 = Barendregt-Kuijpers, Amsterdam 1966

59 10. ♠e2 ♠e6 11. ♠d2 ♠h6 12. d5 ♠c8
13. 0-0 ♠bd7 14. ♠de4 ♠g7= Sokolski—
Lujk, SSSR 1957

60 3. a3 c5 4. bc5 [4. b5 d5 5. d4?! ♠a5 6.
♠c3 ♠e4 7. ♠d3 cd4 8. ♠d4 ♠c5! 9. ♠g7
♠f2 10. ♠d1 d4± Fleissig—Schlechter, Wien
1895] ♠c5 5. e3 ♠b6 [5... d5 — 1... d5] 6.
♠c1 d5 7. ♠f3 ♠d7 8. c4 dc4 9. ♠c4 ♠c6
10. ♠f6 gf6 11. ♠c3± Larsen—Pomar, Las
Palmas 1974; 3... a5 4. b5 ♠e7 [4... c5 5. e3
b6 6. f4 d5∞ — 1... d5] 5. ♠f3 0-0 6. g3
c5 7. ♠g2 b6 8. 0-0 ♠b7 9. d3 d5 10. ♠bd2±
Lombardy—Schmid, Zürich 1961; 6... d5!?
△ c6=; 3... d5 4. e3 — 1... d5

61 4. ♠f3 a6 5. e3 ab5 6. ♠b5 ♠e7 7. 0-0
0-0 8. c4 ♠b7 9. d3 ♠c6 10. ♠c3 ♠e8 11.
d4 ♠d6± Damjanović—Gligorić, Jugoslavija
(ch) 1960; 5. a4!?

62 5. f4!? Schiffler

63 5... c5 6. c4 ♠e7 7. ♠e2 0-0 8. 0-0=

64 10. ♠c3 ♠e8 11. d4 ♠f8 12. ♠c2 g6
13. ♠fd1 ♠c8= Sokolski—Čukajev, SSSR 1959

65 2... ♠g4!? 3. c4 [3. h3 ♠h5 4. g3 c6
5. ♠g2 ♠f6 6. a3 ♠bd7 7. ♠f3 e6 8. d3 a5
9. c3 ♠d6 10. ♠bd2 ♠b6± Benkö—Bellon,
Torremolinos 1973] e6 4. ♠b3 ♠f6 5. e3 ♠bd7
6. ♠f3 c6 7. d4 a5= Rubinetti—R. Garcia,
Buenos Aires 1973

66 4. a3 a5 [4... c5 5. bc5 ♠c5 6. ♠f3 0-0
7. d4 ♠d6 8. ♠d3 ♠c6 9. ♠bd2 ♠c7 10. c4±
Serebrijski—Štejn, SSSR 1954; 4... ♠d6 5.
f4 ♠bd7 (△ e5) 6. ♠f3!∞] 5. b5 c5 6. f4
[6. bc6 bc6 7. ♠f3 ♠d6 8. c4 ♠bd7 9. ♠c3
0-0 10. cd5 cd5 11. ♠b5 e5 12. d3 ♠b7±
Ljubojević—Cvetković, Jugoslavija (ch) 1969]
b6 7. ♠f3 ♠bd7 8. ♠c3 ♠d6 9. ♠e2 ♠c7 10.
g3 ♠b7 11. ♠g2 0-0∞ Ljubojević—Matano-
vić, Jugoslavija 1969

67 4... ♠d6 5. c4 ♠e7 6. ♠f3 0-0 7. ♠c3
dc4 8. ♠c4 e5∞ Katalimov—Muhitdinov, SSSR
1958; 4... ♠e7 5. ♠f3 [5. f4 0-0 6. ♠d3?!
c5± Aljehin] 0-0 6. c4 c6 [6... c5 7. ♠e2
♠bd7 8. a4 ♠d6 9. 0-0 e5 10. cd5 e4 11. ♠e1
♠c7 12. h3 ♠d5 13. d3= Flesch—Lengyel,
Budapest 1963] 7. ♠c3 cb5 8. cb5 ♠bd7 9.
♠e2= Drelinkiewicz—Doda, Polska (ch) 1976

68 5. f4!? Sokolski

69 5... ♠e7 6. c4 0-0 7. ♠e2 [7. cd5 ♠d5
8. ♠e2 ♠d7 9. 0-0 ♠f6 10. d4 cd4 11. ed4
b6=] ♠bd7 8. d4 dc4 9. ♠bd2 c3 10. ♠c3
♠d5 11. ♠b2= Rudenkov—Sazonov, SSSR
1962

70 7. d3 0-0 8. ♠bd2 b6 9. ♠e2 ♠b7 10.
0-0 ♠e7 11. a4 ♠ad8! [11... a5?! 12. ba6
♠a6 13. d4 ♠a7 14. ♠e5± Sokolski—Keres,
SSSR (ch) 1950] 12. a5 ♠b8 13. ab6 ab6 14.
♠c2= Sokolski; 7. ♠c3!? 0-0 [7... b6 8.
a4] 8. ♠b3∞ Katalimov

71 10. a5 [Sokolski—Andreev, corr. 1960/61]
ba5! 11. cd5 ed5 12. ♠a4 ♠c7 13. ♠c3 a6!
14. ♠a5 ab5 15. ♠b5 ♠a6 16. ♠c7 ♠b5 17.
♠d8 ♠a1 18. ♠f6 ♠b1 19. ♠b1 ♠e2 20. ♠e7
♠e8 21. ♠d6= Sokolski

72 4. f4 e6 5. b5 c5 6. ♠f3 ♠bd7 7. ♠e2
♠d6 8. 0-0 0-0= Karker—Egorov, corr. 1960

73 5. b5 ♠d6 6. c4 ♠bd7 7. d4 dc4 8. ♠c4
0-0 9. 0-0 ♠e7= Ščerbicki—Begun, SSSR
1961; 5. a3 ♠d6 [5... h6 6. ♠c3 ♠e7 7. ♠e2
0-0 8. h3 ♠bd7 9. g4 ♠h7 10. g5 hg5 11. ♠g5
♠e4∞ Gurgenidze—Morgulev, SSSR 1972 —
13/7] 6. c4 c6 7. ♠e2 ♠bd7 8. 0-0 ♠e7=
Kuličenko—Laes, corr. 1953

74 5... ♠b4? 6. ♠a4 ♠c6 7. ♠d4 ♠d6
8. ♠c6 bc6 9. a3 ♠c5 10. d4 ♠b6 11. c5+—;
5... c6 6. c5 a5 7. a3= Balendo—Morgulev,
SSSR 1978; 5... a5 6. b5 ♠bd7 7. cd5 ed5
8. ♠d4 ♠e6 9. ♠e2?! ♠e5± Katalimov—
Holmov, SSSR 1960; 9. f4!∞ Sokolski

75 Katalimov—Litvinov, SSSR 1971

76 2... e4?! 3. e3 ♠f6 4. b5±; 3. c4±;
2... d5 3. ♠e5 ♠c6 4. ♠b2 ♠b4 5. a3 ♠c6
6. e3 ♠f6 7. ♠f3 ♠e7 8. c4 0-0 9. ♠c2 dc4
10. ♠c4 ♠a5 11. ♠a2 c5?! 12. ♠g5 h6 13.
h4± Katalimov—Nikolajevski, SSSR 1961; 8...
♠g4! =; 2... d6 3. c4 f5 [3... ♠f6 4. e3 g6
5. ♠f3 ♠g7 — A 15] 4. e3 ♠f6 5. ♠f3 ♠e7
[5... a5 6. b5 g6 7. d4 e4 8. ♠fd2 ♠g7 9. ♠c3
0-0 10. ♠b3 ♠e6 11. a4 ♠bd7 12. ♠e2 c5∞
Sokolski—Lavdanski, SSSR 1960] 6. ♠c3 0-0
7. ♠b3 ♠h8 8. d4 e4 9. ♠g5 c6∞ Sokolski—
Persitz, corr. 1968 — 5/2

77 3... ♠e7 4. f4 ef4 5. ♠h3 d5 6. ♠f4!
de4 7. ♠c4 ♠d6 8. 0-0 ♠b4 9. ♠b3 ♠a6
10. ♠c3∞ Sokolski—Lisenkov, SSSR 1951

78 4. ed5 ♠d5 5. ♠c3 ♠f7 6. b5 ♠h6 7.
♠f3 ♠e7∞ Sokolski—Antošin, SSSR 1951

79 4... de4 5. ♠c4!? ef4 6. ♠h5 g6 7. ♠e2
♠f5 [7... ♠b4? 8. ♠g8 ♠g8 9. ♠c4+—]
8. ♠c3∞ Sokolski

80 8. ♠e2 ♠d6 9. ♠bc3 ♠e7± Sokolski—
Estrin, SSSR 1958

81 9... ♠c2 10. ♠f4 ♠d7 11. ♠e6 ♠d6
12. d3 ♠e5 13. ♠b5 ♠f7 14. ♠d2 ♠b1 15.
♠ab1∞ Rodin—Ušakov, corr. 1977; 9... ♠d6
10. ♠bc3 ♠d7 11. ♠d4 ♠e5 12. ♠b3 ♠e7 13.
♠cb5∞ Katalimov—Estrin, SSSR 1962

82 4... ♠e7 5. ♠h5 ♠g6 [5... g6 6. ♠h4±]
6. f4 ef4 7. a3 d5 8. ♠d5 c6 9. ♠b3 ♠d6 10.
♠f3 ♠d7 [10... ♠d7 11. ♠h4 ♠f8 12.
♠f5±→] 11. 0-0 ♠e8 12. d4 ♠c7 13. ♠bd2
♠e5 14. ♠e8 ♠f3 15. ♠f3 ♠e8 16. e5∞ Go-
ljak—Lilienthal, SSSR 1962

83 5. ♠h5 g6 6. ♠h4 ♠e7△ f5±; 5. ♠e2!?
△ 6. f4, 6. c3 Sokolski

84 5... ef4 6. ♠h3 ♠ge7 7. ♠f4 ♠a5 8.
♠f6! ♠f8 [8... gf6 9. ♠h5+—; 8... ♠c4 9.

♣h5±] 9. ♠h5 ♠c4 10. ♠g7 ♣f7 11. 0-0 ♣g8 12. ♣h5± Sokolski-Strugač, SSSR 1958

⁸⁵ 6. f5!? ♠ge7 7. c3 Rodin

⁸⁶ 10. d4 0-0 11. ♠d2 ♠h6 12. ♠d5 ♠a5 13. a4 f5 14. ♠c4 ed4 15. cd4 fe4干 Sokolski-Zagorovski, corr. 1968 — 6/5

⁸⁷ 4... c5 5. d4 ed4 [5... cd4 6. ed4 e4 7. c4oo] 6. ed4 c4 7. ♠c3 ♠e6 8. ♠h3 ♠d6 9. ♣f3oo; 4... ♠d6 5. c4 c6 6. ♠f3 ♠e7 7. d4 e4 8. ♠fd2 0-0 9. ♠c3 f5oo Sokolski-Zuhovicki, SSSR 1945

⁸⁸ 5. c4 dc4 6. ♣c2 c6 7. ♠c4 ♠c4 8. ♣c4 cb5 9. ♣b5 ♣d7 10. ♠c3 ♠e7=

⁸⁹ 5... ♠d7 6. de5 fe5 7. ♠f3 ♠d6 8. ♠bd2 ♠gf6 9. c4 c6 10. ♠e2 0-0 11. ♠g5 ♣e7 12. ♠e6 ♣e6 13. 0-0± Sokolski-Kotov, SSSR 1938; 5... ed4 6. ♣d4 ♠e7 7. ♠e2 c5 8. ♣d2 ♠g6oo Balendo-Katajev, SSSR 1978

⁹⁰ 6. c4 dc4 [6... c6 7. ♣b3 f5 8. ♠c3 ♠f6 9. ♠h3 ♠d6 10. a4 ♠bd7 11. ♠a3± Boleslavski] 7. ♠d2 ♠b4 8. ♣c1 a6 9. ♠c4 ♠c4 10. ♣c4 ♠d2 11. ♠d2 ab5 12. ♣h5 ♣f8 13. ♣b5 ♣a2 14. ♣b7oo Sokolski

⁹¹ 7... a6?! 8. ♠e2 ♠d6 9. c4 ♠d7 10. c5 ♠b8 11. b6± Sokolski-Livšic, SSSR 1956

⁹² 10. ♣b3 0-0 11. ♠a3oo Sokolski

⁹³ 4. ♠f3 d5 5. e3 ♠d6 [5... 0-0 6. ♠e2 c5 7. ♠c3 ♠e6=] 6. ♠b2 c5= Matohin-Smirnov, SSSR 1967 — 3/1

⁹⁴ 4... ♠e7 5. ♠b2 c5 6. ♠c3 0-0 7. ♠f3 d5 8. cd5 ♠d5 9. ♠d5 ♣d5 11. g3 ♠c6oo Mulenko-Levitina, SSSR 1976; 4... ♠c6 5. ♠b2 0-0 6. ♠f3 — 4... 0-0

⁹⁵ 6... ♠bd7!? 7. ♠b2 ♠c5 8. ♠f3 ♠f5 9. ♠e2 ♠d5 10. 0-0 ♣e8 11. d4?! ♠e4 12. ♣b3 a5干 Kozlov-Raškovski, SSSR 1976; 11. d3oo; 11. ♠d4oo

⁹⁶ 7. ♣b3? ♠c6 8. ♠b2 ♠e6干

⁹⁷ 7... ♠e6 8. ♠b2 c5oo; 7... ♠c6 8. ♠b2 ♣e8 9. ♠e2 ♠f5 10. 0-0 ♣e7干 Papapostolou-Purdy, Siegen (ol) 1970

⁹⁸ 8. ♠e2? ♣e5 9. ♠e5 ♣f6 10. f4 ♠c3干 Lindqvist-Sörenfors, corr. 1975 — 19/3

⁹⁹ 8... ♠f5 9. ♠d4 ♠g6 10. ♠e2 c5 11. ♠b3?! c4! 12. ♠d4 ♠d7 13. 0-0 ♠e5干 Bobrov-Jusupov, SSSR 1974; 11. ♠f3!

¹⁰⁰ 9. ♣a4 ♠a6Δ ♠c5干

¹⁰¹ 5... d5 6. cd5 [6. e3 ♠e7 7. ♠e2 c5 8. ♠b2 ♠c6 9. cd5 ♠d5 10. 0-0 ♠f6干 Urzica-Adorjan, Sverige 1970 — 9/1] ♠d5 7. g3=

¹⁰² 7... ♠d5 8. g3Δ ♠g2=

¹⁰³ Boleslavski

A 01

1. b3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1	... ♠b2 d5 ¹	h3 ² ♠g4 ³	♠f3 ⁴ ♠d7 ⁵	e3 e6 ⁶	♠e2 ♠gf6	d3 ♠d6	♠bd2 ♣e7	a3 c6 ⁷	=
2	... c5	e3 ⁸ ♠c6 ⁹	♠b5 ¹⁰ ♣c7 ¹¹	f4 a6	♠c6 ♣c6	♠f3 ♠f6	0-0 g6	d3 ♠g7 ¹²	∞
3	... ♠b2 ♠f6	e4 ¹³ g6	g3 ¹⁵ ♠g7	♠g2 0-0	♠e2 c5	0-0 ¹⁶ ♠c6 ¹⁷	d4 ¹⁸ cd4	♠d4 ♠g4 ¹⁹	±
4					... e5	0-0 ♠c6 ²⁰	c4 ²¹ a5 ²²	♠bc3 ♠d7 ²³	=
5						... c5	d3 ²⁴ ♠c6	♠d2 ²⁵ a6 ²⁶	=

1. b3 e5 2. ♠b2²⁷

2	3	4	5	6	7	8	9	10	
6	... e4 ²⁸ f6 c6 ²⁹	f4 ³⁰ ef4	♠h3 ³¹ ♣e7	♠c3 d5	♠f4 d4	♠ce2 ♣e4	♠d4 ♠d6	d3 ♣e7 ³²	±
7	... d4 ³³ d6 ed4 ³⁴	♣d4 ♠c6 ³⁵	♣d7 ♠f6	♠c3 d5 ³⁶	e3 ³⁷ ♠b4	♠d3 ³⁸ 0-0 ³⁹	a3 ⁴⁰ ♠a5	b4 ♠b6	∞
8	... c4 g6 ⁴¹	d4 ♠g7	de5 ♠d7	♠f3 de5 ⁴²	e3 ♠e7	♠c3 0-0	♣c2 c6	♣d1 ♣b6 ⁴³	=
9	... e3 ♠f6 ⁴⁴	c4 ⁴⁵ g6	♠f3 ⁴⁶ ♠g7 ⁴⁷	d4 ed4	♠d4 0-0	♠e2 ♣e8	0-0 ♠bd7	♠c3 c6 ⁴⁸	=

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
10	...	g3	♙g2 ⁵⁰	c4	e3 ⁵²	♙e2	0—0 ⁵³			±
	...	f5 ⁴⁹	♙f6	♙e7 ⁵¹	c6	0—0	♙bd7 ⁵⁴			
11	...	...	♙g2	c4	♙c3 ⁵⁵	e4	♙ge2	0—0	d4	±
	...	♙f6	♙e7	0—0	♙e8 ⁵⁶	c6	♙bd7	♙c5	ed4 ⁵⁷	
12	...	...	...	c4 ⁵⁸	♙f3 ⁵⁹	♙c3	0—0	e3	d3	±
	...	...	g6	♙g7	0—0	c6	♙e8	♙f5	♙d7 ⁶⁰	

1. b3 e5 2. ♙b2 ♙c6

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
13	c4 ⁶¹	♙f3	♙d4	e3 ⁶⁴	♙e2	0—0	♙c6	d4	♙d3	干
	♙f6 ⁶²	e4 ⁶³	♙c5	0—0 ⁶⁵	♙e8	d5	bc6	ed3	♙g4 ⁶⁶	
14	...	g3	cd5	♙f3	♙c3	♙h4	♙g2	♙e3	♙f1	干
	...	d5 ⁶⁷	♙d5 ⁶⁸	e4	♙a5	g5 ⁶⁹	♙h3	♙f1	0-0-0 ⁷⁰	
15	...	♙c3	cd5	g3 ⁷²	♙g2	♙f3	0—0	♙c3	♙e1	=
	...	d5 ⁷¹	♙d5	♙e7 ⁷³	♙e6	0—0	♙c3 ⁷⁴	e4	f5 ⁷⁵	
16	...	e3	a3 ⁷⁷	♙c2 ⁷⁹	d3	♙f3	♙e2	cd5	♙bd2	±
	...	♙e7 ⁷⁶	0—0 ⁷⁸	♙e8	♙f8	a5	d5	♙d5	f6 ⁸⁰	
17	...	...	cd5	a3 ⁸²	♙c2	♙f3	♙c3 ⁸³	♙c3	♙b5	∞
	...	d5	♙d5 ⁸¹	♙d6	0—0	♙e7	♙c3	f5	e4 ⁸⁴	
18	e3	c4 ⁸⁶	♙c3 ⁸⁸	♙f3	d4	♙e2 ⁹⁰	♙d2			=
	d6 ⁸⁵	♙f6 ⁸⁷	g6	♙g7	♙f5 ⁸⁹	e4	h5 ⁹¹			
19	...	♙f3	♙d4	♙d4	c4	♙c2	♙c3	♙d1	d3	=
	♙f6	e4	♙d4 ⁹²	♙e7 ⁹³	0—0	d6 ⁹⁴	♙f5	♙e8	♙f8 ⁹⁵	
20	...	♙b5	♙e2 ⁹⁷	0—0 ⁹⁹	♙c6	d4	c4	a4	♙d2	=
	...	d6 ⁹⁶	♙d7 ⁹⁸	a6 ¹⁰⁰	♙c6	♙e7	g6	♙g7	h5 ¹⁰¹	
21	...	♙b5 ¹⁰²	f4 ¹⁰⁴	g3	♙f3	♙e2 ¹⁰⁶	h3	g4	♙c6	±
	d5	♙d6 ¹⁰³	♙h4 ¹⁰⁵	♙e7	f6	♙g4 ¹⁰⁷	♙h5	♙f7	bc6 ¹⁰⁸	
22	...	...	...	...	...	h3 ¹⁰⁹	♙f3	♙c3	♙c6 ¹¹¹	∞
	...	...	...	...	♙g4	♙f3	♙f6	0—0 ¹¹⁰	bc6 ¹¹²	
23	...	...	...	fe5	♙f3 ¹¹³	♙c6	♙e5	g3	♙e2	干
	...	...	f6!	fe5	♙e7 ¹¹⁴	bc6	♙h4	♙h3 ¹¹⁵	♙f6 ¹¹⁶	
24	...	...	c4	♙f3 ¹¹⁸	♙b3 ¹²⁰	♙c6 ¹²¹	♙c3	♙c6	♙c2	=
	...	...	dc4 ¹¹⁷	cb3 ¹¹⁹	♙e7	bc6	♙b8	♙d7	♙f6 ¹²²	
25	...	...	♙f3	c4 ¹²⁴	cd5	dc6	♙c2	♙c3 ¹²⁵	♙e2 ¹²⁶	=
	...	...	f6 ¹²³	a6	ab5	bc6	♙e7	f5		

¹ 1... b6 2. ♙b2 ♙b7 3. e3 [3. f4 ♙f6 — A 02] f5 4. ♙e2! ♙f6 [4. ... ♙g2 5. ♙h5 g6 6. ♙f3+—] 5. ♙f6 ef6 6. ♙f3 ♙c6 7. ♙e2 g6 8. c4 ♙d6 9. ♙bc3 0—0 10. a3 ♙e8 11. b4 ♙c8 12. d4 ♙d8 13. c5 ♙f8 14. ♙f4± Larsen—Bellon, Palma de Mallorca 1971; 1... b5 2. e3 [2. ♙b2 ♙b7 3. ♙f3 ♙f6 4. e3 a6 5. ♙e2 e6 6. 0—0 ♙e7 7. d3 d5 8. ♙bd2 ♙bd7 9. ♙e1 b4 = Timman—Böhm, Amsterdam 1975] ♙b7 3. ♙f3 [3. ♙b2 e6 4. f4 ♙f6 5. ♙f3 b4 6. ♙e2 ♙e7 7. 0—0 0—0 8. ♙e5 a5 9. a4 ♙c6 10. ♙f3 ♙a6 11. ♙e2 ♙a8 = Pritchard—Basman, England (ch) 1972] a6 4. ♙b2 e6 5. c4 b4 6. d4 ♙f6 7. ♙bd2 ♙e7 8. ♙d3 0—0 9. ♙c2 d6 10. e4 ♙bd7 11. 0—0 ♙h5 12. ♙fe1 ♙f4 13. ♙f1 ♙g6 14. g3± Larsen—Menvielle, Las Palmas 1972 — 13/730; 1... d6 2. ♙b2 ♙d7 3. g3 ♙gf6 4. ♙g2 c6 5. e4 e5 6. ♙e2 ♙e7 7. 0—0 0—0 8. d4 ♙e8 9. ♙e1 ♙c7 10. ♙c3 b5 11. ♙d2 ♙b7 12. ♙d1 ♙ad8 13. ♙e3 ♙f8 14. ♙f5± Bellon—Pedersen, Skopje (ol) 1972; 1... c5 2. ♙b2 ♙c6 3. e3 ♙f6 4. g4? h6 5. h4 d5 6. ♙h3 d4 7. g5 ♙d5 8. ♙h2 hg5 9. hg5 ♙g5—+ Planinc—Ivkov, Novi Sad 1972; 4. ♙f3± — A 04; 1... f5 2. ♙b2 ♙f6 3. d3?! d6 4. e4 e5 5. ef5 ♙f5 6. ♙e2 ♙c6 7. d4 ♙e7

8. $\Delta g_3 \Delta g_6$ 9. h4 [9. de5? de5 10. $\Psi d_8 \Xi d_8$ 11. Δb_5 0—0 12. $\Delta c_6 bc_6$ 13. $\Delta d_2 \Delta c_2$ 14. $\Xi c_1 \Delta d_3$ —+ Planinc—Bilek, Vršac 1971 — 12/2] h6 10. h5 Δh_7 Bilek; 3. f4 b6 4. Δf_3 = — A 02

² 2... Δd_7 3. e3 e5 4. d4 e4 5. c4 Δb_4 6. $\Delta c_3 \Delta e_7$ 7. a3 Δc_3 8. Δc_3 0—0 9. $\Xi c_1 c_6$ 10. cd5? Δd_5 11. $\Delta b_2 \Psi g_5$ 12. $\Delta e_2 f_5$ Martelli—Bennett, Siegen (ol) 1970 — 10/1; 10. $\Delta b_4 \pm$; 4. c4 $\pm$; 2... Δf_6 3. e3 g6 4. g3 Δg_7 5. $\Delta g_2 c_5$ 6. f4 Δc_6 7. $\Delta f_3 d_4$ 8. Δa_3 0—0 9. 0—0 Δf_5 10. $\Delta e_5 \Delta e_5$ 11. fe5 Δg_4 12. ed4 cd4 13. $\Delta b_7 \Delta e_5$ Bellon—Furman, Madrid 1973; 4. c4!?; 4. Δf_3 — A 06; 2... Δf_5 3. $\Delta f_3 \Delta f_6$ — A 06; 3. f4!?

³ 3. f3!? Δh_5 4. e4 de4 5. Ψe_2 00; 3. Δf_3 — A 06

⁴ 4. g4 Δg_6 5. $\Delta g_2 e_6$ 6. c4 c6 7. $\Delta f_3 \Delta d_7$ 8. d3 Δg_6 9. $\Delta b_2 \Delta d_6$ 10. $\Delta h_4 \Psi e_7$ 11. $\Delta g_6 hg_6$ 12. a3 Δe_5 13. d4 Δd_6 14. b4 e5 1/2 : 1/2 Vasjukov—Talij, Wijk aan Zee 1973; 4. g3 c6 5. $\Delta g_2 \Delta d_7$ 6. f4 e6 7. $\Delta f_3 \Delta g_6$ 8. 0—0 Δd_6 9. e3 Ψe_7 10. $\Psi e_1 \Delta f_3$ 11. $\Delta f_3 e_5$ 12. d4 e4 13. $\Delta e_2 \Xi g_8$ 14. c4 g5 15. Δh_2 0—0 16. $\Delta c_3 \Delta b_8$ 17. c5 $\pm \rightarrow$ « Bellon—Benkö, Orense 1973; 4... e6 5. $\Delta g_2 \Delta f_6$ 6. $\Delta f_3 \Delta b_2$ 7. 0—0 c6 8. d3 Δd_6 9. Δb_2 0—0 = — A 07

⁵ 4... Δf_3 5. gf3 e6 6. e3 Δf_6 7. f4 g6 8. $\Psi f_3 \Delta g_7$ 9. d3 Δc_6 10. $\Delta g_2 \Delta h_5$ = Bucholz—Makaričev, Mexico 1977

⁶ 5... c6 6. d3 Δf_3 7. $\Psi f_3 \Delta g_6$ 8. g4 $\pm$ Planinc—Hartoch, Wijk aan Zee 1973 — 15/11; 7... e5!; 6... e6 =

⁷ Hartston

⁸ 3. Δf_3 ?! f6! $\mp$ — A 06

⁹ 3... f6 4. d4 [4. e4!? de4 5. Ψh_5 g6 6. Ψc_5 Keene] cd4 5. ed4 Δc_6 6. $\Delta f_3 \Delta g_4$ 7. Δb_2 e6 8. h3 Δh_5 9. $\Delta d_3 \Delta d_6$ 10. $\Psi e_2 \Psi c_7$ 11. c4 $\pm$ Keene; 3... Δf_6 4. $\Delta f_3 e_6$ = — A 06

¹⁰ 4. $\Delta f_3 \pm$ — A 06

¹¹ 4... a6 5. $\Delta c_6 bc_6$ 6. d3 Δh_6 7. $\Delta c_3 e_5$ 8. e4 f5 9. $\Delta f_3 \Delta f_7$ 10. $\Delta a_4 \Delta d_6$ 11. Ψe_2 0—0 12. 0—0 $\pm$ Larsen—Dominguez, Las Palmas 1972 — 13/4; 4... Ψb_6 5. a4 a6 6. $\Delta e_2 \Delta f_6$ 7. $\Delta f_3 e_6$ 8. 0—0 Δe_7 9. d3 0—0 10. $\Delta b_2 \Xi d_8$ 11. $\Delta e_5 \Delta d_7$ 12. $\Psi e_1 \Psi c_7$ 13. f4 d4 14. $\Psi g_3 de_3$ 15. $\Delta c_6 \Delta c_6$ 16. $\Delta e_5 \pm$ Bellon—Padevski, Skopje (ol) 1970 — 14/1; 6... e5!? Bellon; 4... f6 5. c4 [5. $\Delta c_6 bc_6$ 6. d4 cd4 7. ed4 e6 8. $\Delta f_3 \Delta d_6$ 9. c4 Δe_7 10. Δc_3 0—0 From—Gallmeyer, Danmark 1972] a6 [5... e6 6. d4 $\pm$] 6. cd5 ab5 7. dc6 e5 00; 4... Δd_7 5. $\Delta f_3 \Delta f_6$ — A 06

¹² 10. Δb_2 0—0 11. $\Psi e_1 b_5$ 12. $\Psi h_4 \Delta g_4$ 13. $\Delta g_7 \Delta g_7$ 14. $\Delta e_5 \Psi f_6$ 15. $\Psi g_3 \Delta e_5$ 16. fe5 Ψe_6 Spiridonov—Manolov, Bulgaria 1974

¹³ 3. $\Delta f_6 ef_6$ 4. e3 f5 5. d4 Δg_7 6. c3 0—0 7. $\Delta d_3 b_6$ 8. $\Delta f_3 \Delta b_7$ 9. $\Delta b_2 \Xi e_8$ 10. 0—0

d5 11. $\Xi c_1 c_5$ 12. $\Psi c_2 \Delta c_6$ 13. $\Xi fd_1 \Xi c_8$ 14. dc5 bc5 15. $\Delta f_1 \Psi f_6$ Koltanowski—Colle 1923; 3. g4 Δg_7 [3... h6 4. $\Delta g_2 d_5$ 5. h3 Δg_7 6. d3 c5 7. e4? de4 8. de4 Ψd_1 9. Δd_1 0—0 10. $\Delta d_2 \Xi d_8$ 11. $\Delta c_1 \Delta c_6$ 12. $\Delta e_2 g_5$ Krnić—Ermenkov, Graz 1972; 7. Δd_2 = Krnić] 4. g5 Δh_5 5. d4 [Δe_3 , Δe_2 ; 5. $\Delta g_7 \Delta g_7$ 6. Ψc_1 0—0 7. $\Psi b_2 d_5$ 8. $\Delta g_2 c_6$ 9. $\Delta f_3 \Delta d_7$ 10. d4 Δh_5 11. $\Delta b_2 a_5$ 12. e3 a4 13. $\Delta f_1 \Delta b_6$ 14. $\Delta g_3 \pm$ Holmov—Oplačkin, SSSR 1966; 7... d6 Δe_5 , f5 = Soltis] e5 6. h4 ed4 7. $\Delta d_4 f_6$ 8. $\Delta h_3 \Delta c_6$ 9. $\Delta b_2 d_6$ 10. $\Delta c_3 \Delta h_3$ 11. $\Xi h_3 f_5$ 12. e3 Ψd_7 13. Δe_2 0—0 0 [Krnić—Karaklajić, Wijk aan Zee II 1970] 14. f4! $\Delta \Psi d_2$, 0—0 $\pm$; 5... c5! 00 Krnić; 3. g3 Δg_7 4. Δg_2 0—0 5. f4?! d6 6. $\Delta f_3 e_5$ 7. 0—0 e4 8. $\Delta g_5 d_5$ Lewi—Stoppel, Athens 1969; 5. e4 d6 = — 3. e4; 3. f4 — A 02; 3. Δf_3 — A 05; 3. c4 Δg_7 4. Δf_3 — A 15

¹⁴ 3... Δg_7 4. e5 Δd_5 5. c4 Δb_4 6. a3 Δc_6 7. d4 d6 8. f4 de5 9. fe5 0—0 10. $\Psi d_2 \Psi d_7$ 11. $\Delta e_2 \Xi d_8$ 12. $\Delta f_3 f_6$ 13. ef6 ef6 14. d5 Δe_5 15. $\Delta e_5 fe_5$ 00 Gipslis—Gutman, SSSR 1974; 5. $\Delta f_3 c_5 \pm$ — A 04

¹⁵ 4. $\Psi e_2 \Delta g_7$ 5. d4 c5 6. dc5 Ψa_5 00

¹⁶ 7. d4 Δb_2 7 8. 0—0 Ξb_8 9. a4 b6 10. $\Delta a_3 cd_4$ 11. $\Delta d_4 \Delta b_7$ 12. $\Xi e_1 \Delta c_5$ = Larsen—Ujtumen, Lugano (ol) 1968 — 6/1

¹⁷ 7... e5! = — 6... e5

¹⁸ 8. c4 Δe_8 9. $\Delta g_7 \Delta g_7$ 10. d4 e5 11. d5 Δd_4 12. $\Delta d_4 cd_4$ 13. f4 f5 14. fe5 de5 15. $\Delta d_2 fe_4$ 16. $\Delta e_4 \Delta f_5$ Bellon—Donner, Palma de Mallorca 1971

¹⁹ 9... Δd_7 10. c4 a6 11. $\Delta c_3 \Xi b_8$ 12. $\Xi c_1 \Psi a_5$ 13. a3 Ξc_8 14. b4 Ψd_8 15. $\Delta d_5 \Delta d_5$ 16. ed5 Δe_5 17. $\Psi e_2 \Xi c_7$ 18. c5 $\pm$ Dvorecki—Grabczewski, Polanica Zdroj 1973; 9... Δd_4 10. $\Delta d_4 \Delta g_4$ 11. c4 a6 12. $\Delta g_7 \Delta g_7$ 13. $\Delta c_3 \Xi b_8$ 14. $\Psi d_4 f_6$ 15. $\Xi ad_1 \pm$ Bellon—Schaufelberger, Torremolinos 1970; 9... Δg_4 10. $\Psi d_2 \Psi d_7$ 11. c4 Δh_3 12. $\Delta c_3 \Delta g_2$ 13. $\Delta g_2 \Delta d_4$ 14. $\Psi d_4 \Delta e_8$ 15. $\Psi d_2 \pm$ Bellon—Rossolimo, Torremolinos 1970

²⁰ 7... Δh_5 8. d4 Δd_7 [8... Δc_6 9. $\Delta a_3!$ Ψe_7 10. $\Delta c_4 ed_4$ 11. $\Delta d_4 \Delta d_4$ 12. $\Delta d_4 \Delta e_6$ 13. $\Delta e_3 \pm$ Larsen—Donner, San Juan 1969 — 8/2] 9. $\Delta d_2 \Psi e_7$ 10. f4 ed4 11. $\Delta d_4 f_5$ 12. $\Delta g_7 \Delta g_7$ 13. $\Delta c_3 \Delta f_6$ 14. $\Xi e_1 \pm$ Bagirov—K. Grigorjan, SSSR 1976 — 21/2; 7... Ξe_8 8. $\Xi e_1 c_5$ 9. a4 Δc_6 10. $\Delta a_3 \Delta e_6$ 11. $\Delta c_4?$ Δe_4 Bellon—Polugajevski, Palma de Mallorca 1972 — 14/4; 11. d3 $\Delta \Delta c_4$ =; 8. c4!?

²¹ 8. d4 ed4 [8... Δg_4 9. f3 Δd_7 10. c4 a5 11. $\Delta a_3 h_5$ 12. $\Psi d_2?$ h4 13. de5 de5 14. g4 Ψe_7 15. $\Delta c_2 \Xi fd_8$ 16. $\Delta a_3 \Delta e_6$ 17. $\Psi e_1 \Psi d_7$ Bellon—Ljubojević, Palma de Mallorca 1971; 12. d5 $\Delta c_5 \pm$] 9. $\Delta d_4 \Xi e_8$ =

²² 8... Δd_7 9. $\Delta bc_3 \Psi c_8$ 10. d4 Δh_3 11. d5 Δg_2 12. $\Delta g_2 \Delta e_7$ 13. b4 b6 14. $\Xi c_1 \Delta d_7$

15. ♖a4 ♗b7 16. ♕a3 a5 17. c5± Bellon—Bonner, Nice (ol) 1974; 8... ♕g4 9. f3 ♕d7 10. ♖bc3 ♗c8 11. ♖d5 ♖d5 12. cd5 ♖d4 13. ♖d4 ed4 14. f4± Larsen—Diez del Corral, Palma de Mallorca 1968 — 6/3; 8... ♖d7!?

23 10. ♖d5 ♖d4 11. ♖d4 ed4 12. ♖f4 c6 13. d3 ♗b6 14. ♖b1 ♖c5= Larsen—Tringov, Teesside 1972

24 8. ♖a3 ♖e8 9. ♖c4 ♖e4 10. ♕e4 d5 11. ♕g2 dc4 12. bc4 ♖c6 13. ♖c3 ♕e6 14. d3 ♖c8 15. ♖b1 b6= van Geet—Piket, Wijk aan Zee II 1970; 8. a4 ♖c6 9. ♖a3 d5 10. ed5 ♖d5 11. ♖c3 ♕e6 12. ♖e1 ♖c3 13. ♕c3 ♕d5= Bellon—Pomar, Las Palmas 1974; 8. ♖bc3 ♖c6 9. h3 ♖b8 10. f4 b5 11. d3 b4 12. ♖a4 ♖h5 13. ♖h2 ♖d4 14. ♖d4 cd4 15. f5 ♕h6?! 16. ♕c1 ♕c1 17. ♗c1 ♗f6 18. a3± Bagirov—Kapengut, SSSR (ch) 1972; 15... ♕d7oo

25 9. a4 d5?! 10. ♖d2 d4 11. h3± Bellon—Tarjan, Orense 1975; 9... ♖h5oo; 9. c4 ♖b8 10. ♖a3 a6 11. ♖c2 b5= Gonzales—Panno, Bogota 1977

26 10. a4 ♖b8 11. h3 b5 12. ab5 ab5 13. f4 ef4 14. ♖f4 ♕b7= Wicker—Taulbut, London 1977

27 2. g3?! d5 3. ♕b2 ♕d6 4. c4 [4. ♕g2 c6 5. c4 ♕e6 6. ♖f3 f6 7. d3 ♖e7 8. 0-0 0-0 9. ♖c3 ♖d7= Larsen—Huguet, Las Palmas 1972] d4 5. ♕g2 ♖f6 6. b4 c6 7. ♖f3 0-0 8. 0-0 ♗e7 9. e3 de3 10. fe3 h6 11. ♗e2 ♕g4 12. c5 ♕c7= Castro—Ostojić, Bogota 1977; 3... f6±

28 3. e3 d5 4. c4 c6 5. cd5 cd5 6. ♕b5 ♖c6 7. ♖e2 ♕d6 8. 0-0 ♖e7 9. f4 0-0= Skipworth—Wayte, Malvern 1871; 6... ♕d7=; 3. d4!?

29 3... ♖e7 4. f4 ef4 5. ♖h3 d5 6. ♖f4 de4 7. ♕c4± Soltis; 3... d5 4. ed5 ♗d5 5. ♖c3 ♗f7 6. ♕c4 ♕e6 7. ♕e6 ♗e6 8. ♗h5 g6 9. ♗e2 ♖c6 10. ♖f3 0-0 11. 0-0± Szilagyi—Kirov, Varna 1970; 3... ♕c5 4. ♕c4 ♖e7 5. ♗h5? g6 6. ♗f3 ♖bc6 7. ♖e2 ♖f8 8. g4 f5 9. gf5 d5 10. ed5 ♖f5 11. ♗e4 ♖b4± Nimzowitsch—Winter, London 1927; 5. ♖f3 ♕d4±; 4. f4!?

30 4. d4±

31 5. ♗h5 g6 6. ♗f3±

32 11. ♗d2 ♖h6 12. 0-0-0 0-0 13. ♖e1 ♖e8 14. g3± Larsen—Martinez, San Juan 1969 — 8/1

33 3. e4 c5 4. ♖c3 ♖c6 5. f4 ef4 6. ♖f3 ♖f6 7. ♖d5 ♕e7 8. ♖f4 ♖e4? 9. ♗e2 ♖f6 10. ♕f6 gf6 11. ♗e3 d5 12. ♖h5± Czerniak—Kinmark, Göteborg 1971; 8... 0-0oo; 3. ♖f3 c5 4. g3 ♖c6 — A 04

34 3... ♖d7 4. g3 [4. e3 g6 5. ♖f3 ♕g7 6. de5 de5 7. ♕c4 ♖h6 8. ♖c3 0-0 9. a4 ♖e8 10. e4 c6 11. ♗d2 ♖b6= Krnić—Minić, Jugoslavija (ch) 1973] ♖gf6 5. ♕g2 c6 6. e4 ♕e7

7. ♖e2 0-0 8. 0-0 ♖e8 9. ♖d2 ♕f8 10. ♖e1 b5 11. a4 ♕b7 12. c4± van Geet—Kavalek, Beverwijk 1967; 5... g6!?

35 4... ♖f6 5. g3 ♕e7 6. ♕g2 0-0 7. ♖h3 ♖e8 8. ♖f4 ♕f8 9. 0-0 ♖c6 10. ♗d1 ♖e5 11. c4 c6 12. ♖c3 a5 13. ♗c2 ♖e7 14. ♖ad1± van Geet—Donner, Beverwijk 1968

36 6... ♕e7 7. g3 0-0 8. ♕g2 ♖e8 9. 0-0-0 ♕f8 10. e4 g6 11. f4 ♕g7 12. ♖b1 a5 13. ♖ge2 a4 14. h3 ab3 15. ab3 ♖d7 16. g4± Šahović—Matulović, Beograd 1969 — 8/3; 6... ♕e6 7. g3 g6 8. ♕g2 ♕g7 9. e4 ♖d7 10. f4 ♖c5 11. ♖ge2 ♗d7= Bellon—J. Fernandez, Espana 1971; 8. ♖h3!?

37 7. 0-0-0 ♕e6 8. g3 ♕b4 9. ♕g2 ♗e7 10. ♗f4 0-0 11. h4 a6?! 12. e3 ♖b8 13. h5± Krnić—Kristiansen, Copenhagen 1979; 11... ♗c5oo Krnić

38 8. ♕b5? 0-0 9. ♕c6 [9. ♖f3 ♖e4 10. ♗d3 ♗f6—+; 9. ♖e2 ♖e4 10. ♗d3 ♕f5—+; 9. 0-0 ♖e4 10. ♗e1 d4 11. ♕c6 ♖c3 12. ♕c3 ♕c3 13. ♗c3 dc3 14. ♖d8 ♖d8—+ Bellon—Benkő, Palma de Mallorca 1971] bc6±

39 8... ♖e5 9. ♖f3 ♖d3 10. ♗d3=

40 9. ♖f3?! d4

41 3... f5 4. e3 [4. g3 ♖f6 5. ♕g2 — 3. g3] ♖f6 5. d4 [5. ♖f3 g6 6. d4 e4 7. ♖g5 h6 8. ♖h3 g5 9. ♕e2 ♕g7 10. ♕h5 ♖f8 11. ♖c3 c6± Caro—Benkő, Lugano (ol) 1968] ♖bd7 6. ♖f3 e4 7. ♖g5 ♗e7 8. ♕e2 g6 9. h4 ♕g7 10. ♖c3 0-0 11. ♗d2 c6 12. a4 ♖e8 13. a5 ♖f8 14. g3 ♖e6 15. ♖h3± Golz—Liebert, Leipzig 1965; 3... e5 4. g3 g6 5. f4 ♕g7 6. ♖f3 ♖c6 7. ♕g2 ♖e7 8. 0-0 0-0 9. ♖c3 ♖b8 10. ♖g5 h6 11. ♖ge4 f5 12. ♖f2 ef4 13. gf4 ♕e6oo Böhm—Hennings, Amsterdam II 1972; 3... ♖f6 4. ♖c3 g6 5. d4 ed4 6. ♗d4 ♖c6 7. ♗d2 [7. ♗e3? ♕e6 8. ♖f3 ♕g7 9. ♖g5 0-0! 10. ♖e6 fe6 11. g3 d5! 12. ♗e6 ♖h8 13. ♖d5 ♖d5 14. ♕g7 ♖g7 15. cd5 ♖e8 16. ♗g4 ♗d5—+ Ljubojević—Kavalek, Manila 1973 — 16/2] ♕g7 8. ♖f3 0-0 9. e3 ♖e5 10. ♕e2 ♕g4= Damjanović—Kavalek, Netanya 1973; 4. g3 g6 5. ♕g2 — 3. g3

42 6... ♖e5 7. ♖e5 ♕e5 8. ♕e5 de5 9. ♗d8 ♖d8= Cuartas—Cosulich, Nice (ol) 1974

43 11. ♕e2 ♖c5= Ljubojević—Planinc, Jugoslavija (ch) 1972

44 3... ♖d7 4. f4 ♕e7 5. ♖c3 ef4 6. ef4 ♕f6 7. ♗f3 ♖e7 8. 0-0-0 0-0 9. g4 ♖c6 10. g5 ♕d4 11. ♖ge2 ♕b6 12. h4±↑ Razuvaiev—Kapengut, SSSR 1970; 3... g6 4. ♖f3 ♕g7 5. d4 e4 6. ♖d2 f5 7. c4 ♖f6 8. ♖c3 0-0 9. ♗c2 ♖c6 10. ♕e2 ♖b4 11. ♗b1 f4 12. a3 fe3 13. fe3 ♖d3 14. ♕d3 ed3 15. 0-0 ♖g4 16. ♗d3 ♗h4 17. h3 ♖f2± Planinc—Szabo, Amsterdam 1973

45 4. ♖f3 g6 [4... ♕e7 5. d4 ed4 6. ♖d4 0-0 7. ♕d3 ♖e8 8. ♖d2 d5 9. 0-0 ♕f8 10. c4 ♖bd7 11. cd5 ♖e5 12. ♕b5 ♕d7oo Gon-

zales—Szmetan, Bogota 1977; 6. ed4!±] 5. d4 e4 6. d4f2 d7 7. c4 0-0 8. d3c3 e8 9. e2c2 d5 10. h3 h5 11. 0-0-0 d6c6 12. e1? d4b4 13. d4 c5f Zwaig—Diesen, Amsterdam II 1977; 12. a3co

46 5. d4 d7 6. d3c3 ed4 7. d4 0-0 8. d3f3 d4b7 9. d2 d5 10. d1? d4! 11. d2 d2! 12. 0-0 d1-+ Ljubojević—Štejn, Las Palmas 1973 — 16/1; 10. d2!??

47 5... d6c6 — 2... d6c6

48 11. e2c2 a5= Zwaig—Uddenfeldt, Sverige—Norge 1974

49 3... g6 4. d4 d7 [4... d7 5. d5 d5 6. d3f3 d7 7. d3 (7. d2 d7 8. h4 0-0 9. e4 h5= Bellon—Andersson, Palma de Mallorca 1972) d7 8. d2 d6 9. 0-0-0 0-0 10. e4 e7= Larsen—Minić, Palma de Mallorca (izt) 1970 — 10/4; 8. h4!±→ Euwe] 5. d5 d5 [5... d7 6. d3f3 d5 — 4... d7] 6. d3 d6 7. d3f3 d7 8. d2 d6 9. d4 d7 10. d5 0-0 11. c4!± Larsen—Hort, Monte Carlo 1968 — 5/1

50 4. d4 e4 5. e3 [5. d5 d6 6. e3?! d7 7. d3 d4b7 8. d5 d5 9. d2 0-0 10. h4 d7g4 11. d3 d6 12. d3c3 c5f Bellon—Bilek, Palma de Mallorca 1972 — 14/6; 9... d5! Bilek; 6. d3h3!± 6... d7 7. f3] d6 6. d2c6 7. d4f4 d5 8. h4 d6 9. c4 0-0 10. d3c3 d4 11. g4f4 d6 12. d3 f7 13. d2 d4b7 14. cd5 d5 15. d6 d7f6 16. d5 d3 17. e3c3 d4= Hecht—Bilek, Budapest 1973

51 5... g6 6. f4 d4b7 7. d3 d7 8. 0-0 0-0 9. d3c3 e4 10. e2c2 d5 [10... d4 11. d2 d2 12. f2 d6 13. e3±] 11. d2 d6 12. e3 h5 13. d3 ed3 14. d3 h4 15. e1 hg3 16. hg3 b8 17. d3f3± Ubilava—Kogan, SSSR 1972

52 6. d4 e4 7. e3 d6c6 8. d2 d4 9. d1 d5 10. 0-0 d6 11. a3 d6 12. e2c2 0-0 13. d2 a5= Schneider—Rohde, Sandefjord 1975

53 8. d3c3 e8 9. d4 g5 10. d2 a5 11. h4 g4 12. 0-0-0 e4 13. d5 a4 14. d6 ab3 15. cb7 d7 16. ab3 d6a6! Evans—V. Toth, Siegen (ol) 1970

54 8... d6? 9. d4 d4b7 10. f4 e4 11. d5! cd5 12. d4 d7f3 13. g4! d5 14. g5 d7 15. cd5 d3 16. d6 e5 17. d4 d5 18. d3c3+—Murej—Šmelev, SSSR 1973; 8... d4b7±

55 6. e4?! b5! 7. cb5 a6 8. d4 d7 9. d3 ed4 10. d4 ab5 11. d2c2 c5 12. d2 b4 13. d5 d5 14. ed5 d5 15. e2c2 e8 16. 0-0 d6a6f Ree—Browne, Amsterdam 1972; 6. d3f3 c6 7. 0-0 d4b7 8. d3c3 e8 9. e2c2 d7f8 10. e3 a6 11. e1c1 d6 12. d2 d4 13. h3 d5 14. d3± Larsen—Medina, Palma de Mallorca 1968 — 6/4; 6. d4!?

56 6... c5 7. d3f3 d6 8. 0-0 d5 9. h3 a6 10. d3 e8 11. d2 d8?! 12. d2 d6 13. f4 ef4 14. g4 d8 15. d3f3 d6 16. d2

d8 17. d5± Bronštejn—Kuzmin, SSSR (ch) 1972 — 14/57; 11... e8±

57 11. d4 e6 12. b1 d8 13. e2± Enklaar—Planinc, Hastings 1972/73

58 5. d4 d7 [5... e4 6. d5 e7 7. d4 d7 8. d3c3 0-0 9. 0-0-0 e3 10. d4 d4b7 11. e3? d4 12. d2 f5 13. d3f3 d5e5 14. d4 d4 15. h3 e4—+ Bazan—Bronstein, Argentina (ch) 1977; 11. f4co] 6. d5 [6. d3 0-0 7. d5 d5 8. d5 d4b7 9. d2 a6 10. d3 e4!± Bellon—Gheorghiu, Palma de Mallorca 1972 — 14/5] d4 7. h3± Gheorghiu; 6... d7f7=; 5. e4 d7 6. d2 0-0 7. 0-0 — 1... d6

59 6. d4 ed4 7. d4 0-0 8. d3c3 e8 9. d2 d4b7 10. d3 [10. d3f3 d5 11. 0-0 d4e4 12. d4 d4 13. e1= Sokolov] d5 11. f3?! d5 12. 0-0-0 c6 13. cd5 cd5 14. g4 d7 15. e3 e8f Quinteros—Ree, Amsterdam 1973 — 17/1; 11. d4=; 6. d3 0-0 7. d3 c6 8. e4 d6 9. d3f3 d5= Ribli—Beljavski, Las Palmas 1974; 6. e3 0-0 7. d2 e8 [7... d6 8. 0-0 (8. d3c3 d5 9. d3 d7 10. h3 d6 11. d5 d8 12. d2 f5 13. f4 d6 14. 0-0 eae8= Simagin—Flesch, Soči 1967) d5 9. d4 e8 10. d3 ed4 11. d5 d8 12. d4 d4 13. d4 d8 14. d2± Murej—Borisenko, SSSR 1974] 8. d3c3 c6 9. h3! d5 10. cd5 cd5 11. d4 e4 12. a3 d6 13. b4 b6 14. d1 a5 15. b5 d7 16. g4 h5 17. g5 d7 18. h4 f6 19. g6 d6f Balašov—Stean, Teesside 1974; 9. 0-0=

60 11. d5 h6 12. d4e4 d7 13. d3 d8 14. d4 d4 15. d4 f5 16. d3 e4 17. f3± Larsen—Benkö, Monte Carlo 1968; 16... d6!?

61 3. e4 d6 4. d3c3 d5 5. f4?! d6 6. d4 0-0 7. d3f3 ef4 8. e2 d4 9. d3 d3 10. g3 c6 11. a4 d7f Basman—Holaszek, Haifa 1970; 5. d4=; 3. g3 g6 [3... d5 4. d2 d6 (4... d6 5. e3 d6 6. a3 0-0 7. b4 d6 8. d2 e7 9. 0-0 d5 10. d3c3 d8 11. d4 d4 12. d6 ab6 13. f3± Rossetto—Cruz, Argentina 1971) 5. d3 d5 6. d3f3 0-0 7. 0-0 e8= Flesch—Szekely, Hungary (ch) 1969; 3... d5! 4. d2 d7 5. c4 d6 [5... d7 6. f4 0-0 7. fe5 d5 8. d3c3 c6 9. d3 d5 10. cd5 d5 11. 0-0 d4 12. e1 d6 13. d4 d6 14. d1 f5 15. d5± Kovačević—Angantytsson, Ybbs 1968] 6. d3c3 d6 7. d3f3 0-0 8. 0-0 e8 9. d3 a6 10. d5 d5 11. cd5 d7 12. e4 c6= Visier—Blau, Wien 1972; 3. d3f3 e4 [3... d6 4. d4 e4 5. d5 ef3 (5... d7 6. d5 f5 7. e3 d6 8. d5 e7 9. g4 d6 10. g5 d5 11. f3± van Geet—Soos, Amsterdam II 1972) 6. d6 bc6 7. g3f3 d6 8. d4 d7 9. g1 c5 10. e3 0-0 11. d3 g6 12. 0-0-0 e8 13. d4 d8 14. e4± van Geet—Smederevac, Wijk aan Zee II 1970] 4. d4 d4 5. d4 d5 6. e3 d7 7. d5?! d5 8. d2 d7 9. c4 d4 10. ed4 d6 11. d3 d4 12. 0-0-0 0-0 13. e1 e8 14. g3 c6 15. d2 d6f van Geet—Smejkal, Amsterdam 1971; 7. d2=; 4... d6 5. c4 d5 — 3. c4; 5. e3!?

⁶² 3... f5 4. e3 ♘f6 5. ♘f3 d6 6. ♘e2 ♘e7 7. 0-0 0-0 8. d4 e4 9. ♘g5 h6 10. ♘h3 g5 11. f4 ef3 12. ♘f3 g4 13. ♘d5 ♘d5 14. cd5 ♘b4 15. ♘f4 ♘g5 16. ♘c3± Caro-Addison, Caracas 1970; 3... d6 4. g3 ♘f6 5. ♘g2 ♘e7 6. ♘f3 0-0 7. d4 ♘d4 8. ♘d4 ed4 9. ♘d4± Larsen-Caro, Lugano (ol) 1968 — 6/2; 4... g6 5. ♘g2 ♘g7 = — 3... g6; 3... g6 4. g3 ♘g7 5. ♘g2 d6 6. e3 [6. ♘f3 ♘ge7 7. 0-0 ♘f5 8. ♘c3 h5 9. e3 h4oo Passerotti-Mariotti, Imperia 1973] ♘h6 [6... ♘ge7 7. ♘c3 h5 8. h4 ♘g4 9. ♘ge2 ♘d7 10. d3 0-0 = Flesch-Bednarski, Varna 1968] 7. ♘e2 0-0 8. ♘bc3 f5 9. d3 ♘e8 10. ♘d5 ♘f7 11. ♘d2 ♘d8 12. 0-0 ♘e6 = Flesch-Suttles, Sombor 1970

⁶³ 4... d6 5. g3 ♘g4 6. ♘g2 ♘d7 7. h3 ♘h5 8. d3 ♘e7 9. ♘bd2 h6 10. a3 a5 11. ♘e4 ♘e4 12. de4 ♘f3 13. ♘f3± Damjanović-Tatai, Netanya 1973 — 15/2

⁶⁴ 0-0 ♘c6 dc6 7. e3 ♘f5 8. ♘c2 ♘e7 9. ♘e2 0-0-0 F. Larsen-Spaski, Beograd 1970 — 9/25

⁶⁵ 6... ♘d4 7. ed4 d5 8. d3 0-0 9. de4 ♘g4 10. f3 ♘e4 11. fg4 ♘h4 F. Benkö-Rossetto, Buenos Aires 1955

⁶⁶ M. Kovacs-Florian, Hungary 1971 — 11/1

⁶⁷ 4... ♘c5 5. ♘g2 0-0 6. ♘c3 d6 7. d3 [7. ♘f3 e4 8. ♘g5 ♘f2 9. ♘f2 ♘g4 10. ♘g1 ♘g5 11. ♘e4 ♘g6 12. h3 ♘f5 F. Wade-Dückstein, Muttentz 1971] ♘g4 8. e3 f5 9. ♘f3 ♘h6 10. ♘d2 f4 11. gf4 ef4 12. 0-0-0 ♘g4 13. ♘d5 ♘h8 14. ♘ge2oo Bellon-Schraff, Paignton 1970

⁶⁸ 5... ♘d5 6. ♘g2 ♘e6 7. ♘f3 e4 [7... ♘d6 8. 0-0 f6 9. e4 ♘de7 10. d4 ed4 11. ♘d4 ♘d4 12. ♘d4 ♘c6 13. ♘b2 ♘e5 = R. Byrne-Shipman, USA 1970 — 10/42] 8. ♘e5 ♘e5 9. ♘e5 ♘g5 10. ♘b2 f5 F. R. Byrne

⁶⁹ 8... ♘a3 9. ♘a3 ♘a3 10. ♘g2 ♘h3 F. R. Byrne

⁷⁰ 12. a3 ♘d4 F. Marcussi-R. Garcia, Argentina 1971

⁷¹ 4... g6 5. g3 ♘g7 6. ♘g2 0-0 7. d3 [7. e4 d6 8. ♘ge2 ♘d7! 9. d3 ♘c5 10. ♘d5 a5 F. Bellon-Smejkal, Siegen (ol) 1970] d6 8. ♘f3 ♘d4 9. ♘d2?! c6 10. e3 ♘f5 11. ♘e2 d5 F. Georgijevski-Adorjan, Skopje 1976; 9. 0-0 =

⁷² 6. a3 ♘e6 [6... ♘c3 7. ♘c3 ♘d6 8. e3 0-0 9. d3 ♘e7 10. ♘b2 a5 11. ♘f3 ♘g4 12. ♘e2 ♘ad8 13. ♘c2 f5 F. Simagin-Pachman, Sarajevo 1963] 7. e3 g6 8. ♘f3 ♘g7 9. ♘b5 e4 10. ♘d4 ♘d4 11. ed4 ♘g5 12. ♘e4 ♘g2 F. Damjanović-Borik, Dortmund 1974; 6. ♘f3 ♘c3 7. ♘c3 ♘d6 8. d3 0-0 9. e3 ♘e7 10. ♘e2 ♘d7 11. 0-0 ♘ad8 12. ♘d2 f5 13. ♘c4 f4 14. ♘d6 ♘d6 15. ef4 ♘f4 16. ♘f3 ♘df8oo Korčnoj-Gipslis, SSSR 1976

⁷³ 6... ♘c3 7. dc3 ♘d1 8. ♘d1 a5? [9. ♘g2 a4 10. b4 a3 11. ♘c1 ♘e6 12. ♘d5 ♘d5 13. ♘d5 f6 14. e4± Flesch-Ribli, Zalaegerszeg 1969; 8... ♘d7 =

⁷⁴ 9... f6 10. ♘d5 ♘d5 11. d3 ♘d7 12. e4 ♘e6 13. d4 ed4 14. ♘d4 ♘d4 15. ♘d4 = Bellon-Barcza, Kapfenberg 1970

⁷⁵ 12. d3 ed3 13. ♘c6 bc6 14. ♘d3 ♘d6 15. ♘d2 ♘d5 16. ♘e5 ♘e5 17. ♘e5 f4 = Damjanović-Farago, Cienfuegos 1973 — 15/56

⁷⁶ 4... g6 5. ♘f3 d6 6. d4 ed4 [6... ♘g7 7. de5 ♘g4?! 8. ♘c3 ♘ge5 9. ♘e5 ♘e5?! 10. ♘e2 0-0 11. ♘d2 ♘e6 12. 0-0 ♘e7 13. f4± Timman-Padevski, Amsterdam 1972 — 13/3; 9... de5!; 7... ♘d7!? Ivkov] 7. ♘d4 ♘d4 8. ♘d4 ♘g7 9. ♘c3 0-0 10. ♘e2 ♘e8 11. ♘d5 ♘h5 12. ♘d2± Planinc-Ivkov, Vršac 1971; 4... d6 = — 3. e3

⁷⁷ 5. ♘f3 e4? 6. ♘d4 ♘d4 7. ♘d4 0-0 8. ♘c3 ♘e8 9. ♘c2 d6 10. ♘e4 ♘f5 11. ♘f6 ♘f6 12. ♘f5 ♘d4 13. ♘b1± Planinc-Ostojić, Skopje 1971; 5... d6 6. ♘e2 ♘g4 = — 3. e3

⁷⁸ 5... d5 6. cd5 ♘d5 7. ♘c2 a6 8. ♘f3 ♘f6 9. ♘c3 ♘c3 10. ♘c3 0-0 11. ♘d3 g6 12. ♘e4 ♘d4 13. ♘b2 ♘f3 14. gf3 ♘e8 15. 0-0-0 c5 16. h4± Cafferty-Hempson, England (ch) 1971

⁷⁹ 6. d3 d5 7. cd5 ♘d5 [7... ♘d5 8. ♘c3 ♘d6 9. ♘f3 ♘f5 10. ♘c2 ♘fd8 11. ♘d1 h6 12. h3 ♘e6 13. ♘d2 ♘d7 14. ♘e2 ♘h8? 15. 0-0 ♘g6 16. b4± Fischer-Tukmakov, Buenos Aires 1970 — 10/43; 14... ♘g6oo] 8. ♘f3 f6 9. ♘bd2 ♘e6 10. b4 a6 11. ♘e2 ♘e8 12. 0-0 ♘d8 = Dely-Kluger, Hungary (ch) 1971

⁸⁰ 12. 0-0 ♘e6 13. ♘h1 ♘d7 14. ♘g1 ♘ad8 15. ♘e4 ♘f7 16. g4± Fischer-Anderson 1970

⁸¹ 5... ♘d5 6. ♘c3 ♘d7 7. a3 ♘e7 8. ♘c2 0-0 9. ♘f3 a6 10. h3 ♘d8 11. d3 b6 12. ♘e2 ♘b7 13. 0-0 ♘f5 14. ♘ac1 ♘ac8 15. ♘fd1 h6 16. ♘d2± Smislov-Grigorjan, SSSR (ch) 1971

⁸² 6. ♘b5? ♘db4! [6... ♘d6? 7. ♘f3 f6 8. ♘c3 ♘g4 9. h3 ♘f5 10. 0-0 a6 11. ♘e2 ♘db4 12. d4± Mašić-Rukavina, Sombor 1972 — 14/3; 11... ♘c3!? Velimirović] 7. ♘f3 [7. ♘e5 ♘d5 8. ♘c6 ♘c6 = + Marović; 7. d3 a6 8. ♘c6 bc6! F. Velimirović] ♘d3 8. ♘d3 ♘d3 9. ♘e5 ♘e5 10. ♘e5 ♘d5 Δ ♘g2 F. Velimirović; 6. ♘f3 ♘d6 7. ♘b5?! ♘e7 8. d4 e4 9. ♘e5 ♘e5 10. ♘c6 bc6 11. de5 ♘a6 F. Krnić-Janošević, Jugoslavija 1972; 7. d3 0-0 8. a3 ♘e7 9. ♘c2 F. 6. a3; 6. ♘c3 ♘b4 7. a3 ♘c3 8. dc3 ♘d6 9. ♘d3 0-0 10. ♘c2 f5 F. Gershow-Collins, Canada 1971; 7. ♘c2!

⁸³ 9. d3 f5 [9... ♘g4? 10. ♘bd2 ♘ad8 11. ♘e2 ♘fe8 12. 0-0 ♘f6 13. b4 ♘h6 14. ♘e4 a6 15. ♘ac1 ♘f6 16. ♘fd1 ♘e4 17. de4± Ljubojević-Bellon, Olot 1972] 10. ♘e2 ♘h8 11. ♘fd2 [11. ♘bd2 ♘d7 12. 0-0 ♘ae8 13. ♘c4 a6 14. ♘fd1 e4 15. de4 ♘e3! 16. fe3 fe4 17. ♘e4 ♘e4 F. Cvetković-Marović, Jugoslavija (ch) 1972 — 13/42] ♘d7 12. 0-0 ♘g5 13. ♘c3 ♘c3 14. ♘c3 ♘ae8 15. b4 ♘h6 16. ♘c4 f4 17. ef4 ♘f4 F. Sindik-Krnić, Jugoslavija

(ch) 1973; 9. $\Delta d3$ $\Phi h8$ 10. $\Delta e4$ $\Phi b6?$ 11. $\Delta c6!$ $bc6$ 12. $d3 \pm$ Petrosjan—Balašov, SSSR 1978 — 26/2; 10... $\Delta e600$

⁸⁴ 12. $\Delta c6$ $bc6$ 13. $\Delta e5$ $c5$ 14. $b4$ $cb4$ 15. $ab4$ $\Delta b700$ Larsen—Spaski, Leiden 1970 — 9/26

⁸⁵ 3... $\Delta c5$ 4. $\Delta b5$ $\Psi e7$ 5. $\Phi f3$ $d6$ 6. 0—0?! $\Delta g4$ 7. $h3$ $h500$ Schneider—Bichsel, Groningen 1974/75; 6. $d4!$ $\pm$; 3... $\Delta ge7$ 4. $c4$ $\Delta g6$ 5. $\Phi f3 \pm$; 3... $f5$ 4. $\Delta b5$ $\Delta ge7$ 5. $\Phi f3$ $d6$ 6. $d4$ $e4$ 7. $d5$ $ef3$ 8. $\Psi f3$ $\Delta d7$ 9. $dc6$ $bc6$ 10. $\Delta c4$ $d5$ 11. $\Delta d3$ $\Delta e6$ 12. $\Phi c3$ $\Psi d7$ 13. $\Delta a4$ $\Delta g6$ 14. 0-0-0 $\pm$ Cuartas—Levy, Nice (ol) 1974; 3... $g6$ 4. $d4$ [4. $f4$ $\Delta g7$ 5. $\Phi f3$ $d6$ 6. $\Delta b5$ $\Delta d7$ 7. 0—0 $\Delta ge7$ 8. $fe5$ $de5$ 9. $\Delta g5$ 0—0 10. $\Delta a3$ $\Delta a5$ 11. $\Delta e2$ $b6=$ Forintos—Hoen, Skopje (ol) 1972] $ed4$ 5. $\Phi f3$ $\Delta g7$ 6. $\Phi d4$ $\Phi f6$ 7. $\Delta c6$ $bc6$ 8. $\Delta e2$ 0—0 9. $\Phi d2$ $a5$ 10. $a4$ $\Phi e8$ 11. 0—0 $\Phi d5$ 12. $\Delta g7$ $\Phi g7$ 13. $\Delta d3 \pm$ Bellon—Ljubojević, Palma de Mallorca 1972

⁸⁶ 4. $f4$ $\Psi h4$ 5. $g3$ $\Psi e7$ 6. $fe5$ $\Delta e5$ 7. $\Phi f3$ $\Phi f6$ 8. $\Phi c3$ $\Delta g4$ 9. $\Delta e2$ $h5$ 10. $\Delta e5$ $de5$ 11. $\Delta g4$ $hg4$ 12. $\Psi e2$ 0-0-0 Ψ Krejčík—Breyer, Wien 1921; 4. $\Delta b5$ $\Delta d7$ [4... $\Delta e7$ 5. $\Phi f3$ $a6$ 6. $\Delta c6$ $\Phi c6$ 7. $d4$ $ed4$ 8. $ed4$ $\Delta e7$ 9. $d5$ $\Delta f6$ 10. $\Psi e2$ $\Phi f8$ 11. $c4$ $\Delta b2$ 12. $\Psi b2$ $\Psi e7=$ Szilagyi—J. Szabo, Albena 1970] 5. $\Phi c3$ [5. $\Delta e2$ $a6$ 6. $\Delta c6$ $\Delta c6$ 7. 0—0 $\Psi g5$ 8. $\Delta g3$ $h5$ 9. $f4$ $\Psi g6$ 10. $\Phi c3$ $\Phi f6$ 11. $f5$ $\Psi g5$ 12. $\Psi e2$ $h4 \mp$ Buxade—Puig, Espana 1972; 5. $d3$ $\Delta ge7$ 6. $\Phi f3$ $a6$ 7. $\Delta c6$ $\Phi c6$ 8. $\Phi c3$ $\Delta g4$ 9. $h3$ $\Delta h5$ 10. $\Psi e2$ $d5$ 11. $g4$ $\Delta g6$ 12. 0-0-0 $\Delta e7$ 13. $\Delta e5$ $\Delta e5$ 14. $f4$ $f6$ 15. $fe5$ $fe5$ 16. $\Psi g2$ $c6$ 17. $\Delta e2$ $\Psi c7 \mp$ Bellon—Forintos, Caorle 1972] $a6$ 6. $\Delta c6$ $\Delta c6$ 7. $\Phi f3$ $\Phi f6$ 8. $d4$ $e4$ 9. $d5!$ $ef3$ 10. $dc6$ $fg2$ 11. $\Phi g1$ $bc6$ 12. $\Psi f3 \mp$ Barczay—Matulović, Bajmok 1978; 4. $\Phi f3$ $\Phi c3$ $d7$ [4... $\Phi f6$ 5. $d4$ $ed4$ 6. $\Phi d4$ $\Delta e7$ 7. $c4$ 0—0 8. $\Phi c3$ $d5$ 9. $cd5$ $\Phi d5$ 10. $\Phi c6$ $bc6$ 11. $\Delta d3$ $\Delta f6$ 12. $\Phi c1$ $\Phi b4$ 13. $\Delta b1$ $\Delta a6$ 14. $\Psi d8$ $\Phi fd8$ 15. $\Delta a4$ $\Delta d3$ 16. $\Delta f6$ $gf6$ 17. $a3$ $\Delta b1$ 18. $ab4$ $\Delta e4$ 19. $\Delta c5$ $\Delta d5=$ Planinc—Matulović, Majdanpek 1976; 7. $\Delta b5!$ $\pm$ — 3... $\Phi f6$; 4... $e4$ 5. $\Phi d4$ $\Phi d4$ 6. $\Delta d4$ $\Phi f6$ 7. $c4$ $\Delta e7$ 8. $\Phi c3$ 0—0 = — 3... $\Phi f6$] 5. $\Delta e2$ $\Psi f6$ 6. 0—0 $g5$ 7. $\Phi c3$ $\Delta ge7$ 8. $d4$ $g4$ 9. $\Delta e4$ $\Psi g6$ 10. $\Phi fd2$ $\Phi g800$ Asfora—van Riemsdyk, Brasil 1970

⁸⁷ 4... $g6$ 5. $\Phi f3$ [5. $g3$ $\Delta g7$ 6. $\Delta g2$ $\Phi h6$ (6... $f5$ 7. $\Phi c3$ $\Phi f6$ 8. $\Delta ge2$ 0—0 9. 0—0 $\Phi h5$ 10. $f4$ $ef4$ 11. $gf4$ $\Phi e8$ 12. $\Phi b1$ $\Delta e6$ 13. $d4$ $\Delta f7$ 14. $\Psi d2$ $\Phi f6$ 15. $d5 \pm$ Bronštejn—Kapengut, SSSR (ch) 1971; 9... $\Delta d7 \pm$; 6... $\Delta ge7$ 7. $\Phi c3$ $\Delta e6$ 8. $\Delta ge2$ $d5$ 9. $d3$ $\Psi d7?$ 10. $\Delta a4$ $b6$ 11. $\Phi f4$ $\Delta a5$ Simagin—Sokolski, corr. 1966 — 1/1; 9... 0—0 ∞ ; 7... $\Delta f5!$?) 7. $\Delta e2$ 0—0 8. 0—0 $\Delta g4$ 9. $\Phi c3$ $\Psi d7$ 10. $\Phi d7$ $\Delta h3$ 11. $f4$ $\Delta d2$ 12. $\Phi g2$ $f5$ 13. $\Psi c2$ $\Delta e8$ 14. $\Phi a1$ $\Phi d8$ 15. $h3$ $c6 \mp$ Pietrusiak—Sydor, Gdynia 1973] $\Delta g7$ 6. $\Delta e2$ $f5$ 7. $h4$ $\Phi f6$ 8. $\Phi c3$ $e4$ 9. $\Phi g5$ $\Delta e5$ 10. $\Psi c2$ $h6$ 11. $\Phi h3$ $\Delta e6$ 12. 0-0-0 $\Psi d7$ 13. $\Phi f4$ $\Delta f7$ 14. $f3$ $g5$ 15. $\Phi fd5$ $\Phi d5$ 16. $cd5$ $ef3$ 17. $gf3 \pm$ Ljubojević—Szabo, Hilversum 1973 — 15/42; 5... $\Phi f6 \pm$ — 3. $c4$

⁸⁸ 5. $d3$ $g6$ 6. $g3$ $\Delta g7$ 7. $\Delta g2$ 0—0 8. $\Phi c3$ $\Delta e6$ 9. $\Phi d5$ $\Delta d5$ 10. $cd5$ $\Delta e7$ 11. $h4$ $\Phi ed5$ 12. $h5$ $c6$ 13. $e4$ $\Psi a5 \mp$ Bellon—Gheorghiu, Torremolinos 1973; 5. $a3$ $g6$ 6. $\Delta e2$ $\Delta g7$ 7. $d4$ 0—0 8. $\Phi bc3$ $\Phi e8$ 9. $de5$ $\Delta e5$ 10. $h3$ $b6$ 11. $\Phi f4$ $\Delta b7$ 12. $\Psi c2$ $a5 \mp$ Bellon—Medina, Espana 1971; 5. $\Phi f3$ $\Delta g4$ 6. $\Delta e2$ $\Delta e7$ 7. 0—0 $e4$ [7... 0—0 8. $d4$ $e4$ 9. $\Phi fd2$ $\Delta e2$ 10. $\Psi e2 \pm$ Chiba—Zapata, Caracas 1976] 8. $\Phi d4$ $\Delta e2$ 9. $\Psi e2$ $\Phi d4$ 10. $\Delta d4$ $d5=$

⁸⁹ 7... $e4$ 8. $d5 \pm$ Portisch

⁹⁰ 8. $de5$ $de5 \mp$; 8. $d5$ $\Phi b4$ 9. $\Phi c1$ $a5$ 10. $a3$ $\Phi a6 \mp$ Larsen—Portisch, Siegen (ol) 1970 — 10/44; 8. $h3!$?

⁹¹ Marcussi—Poch, Argentina 1971

⁹² 5... $\Delta c5$ 6. $\Phi c6$ [6. $g4!$? $h6$ 7. $d3$ $ed3$ 8. $\Delta d3$ Talj] $dc6$ 7. $d4$ [7. $\Phi c3$ 0—0 8. $\Psi e2$ $\Psi e7$ 9. $a3$ $\Delta g4$ 10. $f3$ $\Delta f5$ 11. $f4$ (Larsen—Ledić, Vinkovci 1970 — 10/2) $h500$; 10... $\Delta h5!$?] $\Delta e7$ 8. $c4$ $\Delta b4$ 9. $\Phi c3$ 0—0 10. $\Delta e2$ $\Phi e8$ 11. $\Psi c2$ $\Delta f5$ 12. 0-0-0 $\pm$ Allan—Amos, Canada 1972

⁹³ 6... $d5$ 7. $c4$ $c5$ 8. $\Delta f6$ $\Psi f6$ 9. $\Phi c3$ $dc4$ 10. $\Delta c4$ $\Psi g6$ 11. $\Psi c2$ $\Psi g2$ 12. 0-0-0 $\Delta d7$ 13. $\Phi hg1$ $\Psi f3$ 14. $\Delta e2 \pm$ Basman—Crouch, England 1975

⁹⁴ 8... $c6$ 9. $\Phi c3$ $d5$ 10. $cd5$ $cd5$ 11. $\Delta e2$ $\Delta e6$ 12. 0—0 $\Phi ac8$ 13. $\Psi b2$ $a6$ 14. $\Phi fc1$ $\Psi d6$ 15. $\Phi a4 \pm$ Larsen—Parma, Vinkovci 1970 — 10/3; 8... $\Phi e8!$?

⁹⁵ 12. $de4$ $\Delta e4$ 13. $\Delta d3$ $\Phi c3$ 14. $\Delta c3$ $\Delta d3$ 15. $\Phi d3$ $\Phi e6$ 16. 0—0 $\Psi h4$ 17. $\Psi e2$ $\Phi ae8=$ Ljubojević—Gheorghiu, Poiana Brasov 1973

⁹⁶ 4... $\Psi e7$ 5. $\Delta e2$ $g6$ 6. $f4$ [6. 0—0 $\Delta g7$ 7. $f4$ $ef4$ 8. $\Phi f4$ 0—0 9. $\Phi c3$ $\Delta e5$ 10. $\Delta e2$ $d6$ 11. $h3$ $c6=$ van Dop—Kuijpers, Nederland (ch) 1972] $ef4$ 7. $\Phi f4$ $\Delta e5$ 8. 0—0 $\Delta g7$ 9. $\Delta a3$ $\Psi d8$ 10. $d4$ $\Phi c6$ 11. $\Psi f3$ $\Delta e7$ 12. $e4$ 0—0 13. $e5 \pm$ Chandler—Popović, Groningen 1976/77; 4... $\Delta d6$ 5. $\Phi f3$ [5. $d4?$ $ed4$ 6. $\Delta c6$ $\Phi b4$ 7. $c3$ $dc3$ 8. $\Delta d7$ $\Psi d7$ 9. $\Psi d7$ $\Delta d7$ 10. $\Delta c3$ $\Phi d5$ 11. $\Phi b4$ $\Phi b4$ 12. $\Phi d2$ $\Delta f5$ 13. $\Phi a3$ 0-0-0 $\mp$ Muhamedzanov—Holmov, SSSR 1974; 5. $\Delta e2$ $a6$ 6. $\Delta c6$ $dc6$ 7. $\Phi g3$ $h5$ 8. $\Phi c3$ $h4$ 9. $\Delta ge4$ $h300$; 5. $\Phi a3!$? Δ $\Phi c4$ Keene] $e4$ 6. $\Phi d4$ $\Phi d4$ 7. $\Delta d4$ 0—0 8. $f4$ $c6$ 9. $\Delta e2$ $\Delta e7$ 10. 0—0 $d5=$ Huss—Glauser, Schweiz 1977; 5... $\Psi e7!$? Δ $a6$

⁹⁷ 5. $d4$ $\Delta d7$ 6. $\Phi c3$ [6. $\Phi f3$ $e4$ 7. $\Phi fd2$ $d5$ 8. $\Delta e2$ $\Phi b4$ 9. $c3$ $\Phi a6$ 10. $\Delta a3$ $\Delta a3$ 11. $\Phi a3$ $\Psi e7=$ Murej—Butnoris, SSSR 1975] $g6$ 7. $\Phi f3$ $\Psi e7$ 8. $a4$ $ed4$ 9. $\Phi d4$ $\Delta g7$ 10. $\Phi d5$ $\Delta d5$ 11. $\Phi c6$ $bc6$ 12. $\Delta g7$ $\Phi g8$ 13. $\Delta b2$ $\Psi e4$ 14. $\Delta e2$ $\Psi g2$ 15. $\Delta f3 \mp$ Zwaig—Sigurjonsson, Raach 1969; 5. $\Phi f3$ $\Delta d7$ [5... $\Delta e7$ 6. $d4$ $ed4$ 7. $\Phi d4 \pm$ — 5. $\Delta e2$; 5... $a6$ 6. $\Delta c6$ $bc6$ 7. $d3$ $g6$ 8. $c4$ $\Delta g7$ 9. $\Phi bd2$ 0—0 10. $c5$ $\Phi d7$ 11. $cd6$ $cd6$ 12. $\Phi c1 \pm$ Szilagyi—Samkovič, Varna 1970] 6. 0—0 [6. $d4$ $ed4$ 7. $ed4$ $a6$ 8. $\Delta e2$ $d5=$ Szilagyi—Bohosjan, Varna 1970] $\Delta e7$ 7. $\Delta e2$ 0—0 8. $c4$ $\Phi e8$ [8... $e4$ 9. $\Phi e1$ $d5$ 10. $\Phi c300$] 9. $\Phi c3$ $\Delta f8$ 10. $d3$ $h6$ 11. $a3$ $a5$ 12. $\Phi d2$ $\Delta e7$

13. $\Delta e4 \Delta g6$ 14. $\Delta f6 \Psi f6$ 15. $\Delta g4 \pm$ Larsen—Andersson, Teesside 1972 — 13/1; 11... $\Delta e7 \Delta \Delta g6 =$; 7. d4!?

98 5... a6 6. $\Delta c6$ bc6 7. d3 [7. c4 $\Delta e7$ 8. d4 ed4 9. $\Delta d4 \Psi d7$ 10. $\Psi f3$ d5 11. $\Delta c3$ 0—0 12. 0—0 $\Delta d6$ 13. h3 $\Xi b8$ 14. $\Psi e2 \Xi e8$ (Szilagyi—Tajmanov, Albena 1974 — 18/1) 15. $\Delta f3 =$; 11. 0—0 0—0 12. $\Delta d2$? Tajmanov] $\Delta e7$ 8. 0—0 0—0 9. $\Delta d2$ c5 10. e4 $\Delta d7$ 11. f4 f6 12. $\Delta c4$ ef4 13. $\Delta f4 \Delta e5$ 14. $\Delta e3 \pm$ Bellon—Browne, Torremolinos 1972; 5... $\Delta e7$ 6. d4 ed4 7. $\Delta d4 \Delta d7$ 8. $\Delta c6$ bc6 9. $\Psi f3$ [9. $\Psi d3$ 0—0 10. $\Delta f5 \Delta f5$ 11. $\Psi f5 \Psi d7$ 12. $\Psi f3 \Delta d5$ 13. 0—0 $\Delta f6$ 14. $\Delta f6 \Delta f6$ 15. $\Delta c3 \Xi ab8$ 16. $\Xi ad1 \Xi b4 =$ Forintos—Mašić, Baja 1971] d5 10. $\Delta f5 \Delta f5$ 11. $\Psi f5 \Psi d7$ 12. $\Psi d7$ [12. $\Psi f3$ 0—0 13. $\Delta d2 \pm$ Bellon—Schöneberg, Skopje (ol) 1972] $\Delta d7$ 13. $\Delta d2 \Delta e8$ 14. 0—0 $\Delta f6$ 15. e4 $\Delta b2$ 16. $\Delta b2 \Delta d6$ 17. c4 $\Delta ae8$ 18. $\Xi he1$ de4 19. $\Delta e4$ f5 20. $\Delta c5 \Delta c8$ 21. f3 $\pm$ Krnić—Marić, Jugoslavija (ch) 1973; 5... $\Delta d7$ 6. d4 $\Psi g5$ 7. 0—0 ed4 8. $\Delta c6$ bc6 9. $\Delta d4 \Delta b7$ 00 Bellon—Olsson, Skopje (ol) 1972; 6. 0—0! $\Delta f4 \pm$; 5... g6 6. f4 [6. d4 $\Delta d7$ 7. de5 $\Delta g7$ 8. $\Delta d4 \Delta d4$ 9. ed4 c6 10. $\Delta e2$ de5 11. de5 $\Delta e5$ 12. $\Delta e5 \Delta e5 =$ Larsen—S. Garcia, Palma de Mallorca 1971 — 12/1] $\Delta g7$ [6... ef4 7. $\Delta f4 \Delta g4$ 8. $\Delta e2 \Delta e2$ 9. $\Psi e2 \Delta g7$ 10. 0—0 0—0 11. c4 d5 12. cd5 $\Delta d5$ 13. $\Delta g7 \Delta f4$ 14. $\Xi f4 \Delta g7$ 15. $\Delta c3 \Psi d6$ 16. $\Delta e4 \Psi e5$ 17. $\Xi c1 \Delta d4$ 18. $\Psi f2 \Delta e6$ 19. d4 $\Psi a5$ 20. $\Delta f6 \pm$ Keene—Linton, England 1973; 7. 0—0!? Keene] 7. 0—0 0—0 8. $\Delta c6$ bc6 9. $\Delta a3 \Psi e7$ 10. $\Delta c4$ ef3 11. $\Xi f4 \Delta d5$ 00 Bellon—Wirthensohn, Carole 1972

99 6. d4 ed4 7. $\Delta d4 \Delta d4$ 8. $\Delta d7 \Psi d7$ 9. $\Psi d4 \Delta e7$ 10. 0—0 0—0 11. 4 d5 = Ljubojević—Unzicker, Milano 1975

100 6... $\Delta e7$ 7. f4 e4 8. $\Delta g3$ 0—0 [8... $\Delta g4$ 9. $\Psi e1 \Delta d7$ 10. $\Delta c3 \Delta b4$ 11. $\Delta d7 \Psi d7$ 12. $\Xi c1$ d5 13. a3 $\Delta c6$ 14. d3 $\pm$ Larsen—Escondrillas, Mexico 1972] 9. $\Delta c6$ bc6 10. c4 d5 11. $\Delta c3 \Xi e8$ 12. $\Xi c1 \Delta g4$ 13. $\Delta ce2 \Delta d7$ 14. h3 $\Delta e2$ 15. $\Psi e2 \pm$ Larsen—Eley, Hastings 1972/73 — 15/1; 7... 0—0!?

101 Bellon—S. Garcia, Palma de Mallorca 1971

102 4. $\Delta f3$ e4 5. $\Delta d4 \Delta d4$ 6. $\Delta d4 \Delta f5$ 7. d3 $\Delta f6$ 8. $\Delta d2 \Delta a3$ 9. de4 de4 10. $\Delta e2 \Psi e7$ 11. g4 $\Delta g6$ 12. g5 $\Delta d7$ 13. h4 $\Xi g8$? 14. $\Delta c4 \Delta b4$ 15. c3 $\Delta d6$ 16. $\Delta g4$ f5 17. h5 $\pm$ Litvinov—Didiško, SSSR 1974; 13... f6! 00

103 4... f6 5. d4 e4 6. c4 [6. $\Delta e2$ a6 7. $\Delta c6$ bc6 8. c4 f5 9. $\Delta bcb3$? $\Delta f6$ 10. $\Delta f4 \Delta e7$ 11. cd5 cd5 12. $\Xi c1$ 0—0 13. $\Delta a4$ g5 14. $\Delta h5 \Delta g4$ 15. h3 $\Delta h6$ 16. $\Xi c6$?! $\Delta d7$ 17. h4 f4 18. hg5 fe3! $\pm$ Larsen—Balinas, Manila 1975 — 20/1; 16. g3! Δ h4 Karaklajić; 9. $\Psi c2$! $\Delta \Delta a3 \pm$] $\Delta e6$ 7. $\Delta c3 \Delta b4$ 8. $\Delta e2 \Delta e7$ 9. 0—0 $\Delta c3$ 10. $\Delta c3$ f5 11. $\Delta a3$! a6 12. $\Delta e7 \Psi e7$ 13. cd5 ab5 14. de6! b4 15. $\Delta d5 \Psi d6$ 16. $\Psi h5$ g6 17. $\Delta f6 \Delta d8$ 18. $\Psi h6 \pm$ Piasetski—Markov, Canada 1972; 5. c4!?

104 5. $\Delta e2 \Delta e7$ [5... $\Psi h4$ 6. $\Delta g3 \Delta f6$ 7. $\Delta c3$ 0—0 8. h3 e4 9. $\Delta ce2 \Delta e5$ 00 Brito—Rossetto, Argentina 1972; 5... a6!? 6. $\Delta c6$ bc6] 6. c4 a6 7. cd5 ab5 8. dc6 $\Delta c6$ 9. $\Delta bcb3$ b4 10. $\Delta e4$ 0—0 11. 0—0 $\Delta e7$ 12. $\Psi c2$ f5 13. $\Delta g3 \Delta e6$ 14. f4 e4 15. $\Delta c1 \Xi a5$ 16. d3 ed3 17. $\Delta d3 \Psi a8$ $\pm$ Csom—Botterill, Hastings 1974/75; 5. $\Delta c3 \Delta f6$ 6. d4 0—0 7. de5 $\Delta e5$ $\pm$ Chandler—Botterill, Haifa (ol) 1976

105 5... $\Psi e7$ 6. $\Delta f3$ f6 [6... $\Delta g4$ 7. h3 (7. fe5 $\Delta e5$ 8. $\Delta e5 \Delta f3$ 9. $\Psi f3 \Psi e5$ 10. 0—0 $\Delta f6$ 11. $\Delta c3$ 0—0 12. $\Delta c6$ bc6 13. $\Psi f5 \Psi d6$ 14. $\Xi f4 \Xi ae8 =$ van Geet—de Rooi, Beverwijk II 1965) $\Delta f3$ 8. $\Psi f3 \Delta f6$ 9. f5 e4 10. $\Psi f2$ h5 11. $\Delta c3$ h4 12. 0—0 $\Delta g3$ 13. $\Psi f1$ 0—0 14. $\Delta b1$ a5 $\pm$; 10... $\Delta h5$! Vaisman] 7. 0—0 [7. fe5? fe5 $\pm$ — 5... f6] $\Delta h6$! 8. $\Delta c3 \Delta e6$ 9. fe5 fe5 10. e4! $\pm$ Krnić—Borkowski, Eksjö 1978; 7... e4 $\pm$; 7... $\Delta g4 \pm$

106 8. fe5 fe5 9. $\Delta c6$ [9. $\Delta e5$?? $\Delta e5$ 10. $\Delta c6 \Delta d8$! — +; 10. $\Psi h5 \Delta d8$! — + Krnić] bc6 10. $\Delta e5 \Delta f6$ 11. $\Delta c6$ [11. d4 $\Delta h3$ 12. $\Delta d2 \Delta e5$! 13. de5 $\Delta g4$ 14. $\Psi e2$ 0—0 15. $\Delta f3 \Psi b4$ 16. $\Delta d2 \Xi f5$ $\pm$ Bulat—Krnić, Jugoslavija 1974; 11. $\Delta f3$ 0—0 12. $\Psi e2 \Delta e4$ 13. $\Psi g2 \Delta g4$ 14. 0—0 $\Psi d7$ $\pm$ Lakić—Vukić, Jugoslavija (ch) 1976 — 21/1] $\Psi e4$ 12. 0—0 [12. $\Xi g1$? $\Delta g4$ 13. $\Psi c1$ 0—0 14. $\Delta c3 \Psi e8$! 15. $\Delta d4 \Psi h5$ 16. h4 $\Delta g3$! 0 : 1 Cvetković—Krnić, Vrnjačka Banja 1974 — 17/2; 12. $\Xi f1 \Delta g4$ 13. $\Delta c3 \Psi g6$ 14. $\Delta e2$ 0—0 $\pm$ Krnić] $\Delta h3$ 13. $\Xi f2 \Delta g4$ 14. $\Delta c3$ [14. $\Xi f3$! $\Delta h2$! 15. $\Delta h2 \Delta g4$ 16. $\Delta g2$ (16. $\Delta c3 \Psi g6$ $\Delta h5$ 00) h5 00 Krnić] $\Psi h1$ 15. $\Delta h1 \Delta f2$ 16. $\Delta g1 \Delta d1$ 17. $\Delta d1$ 00 Krnić—Vuruna, Jugoslavija 1973

107 8... a6!?

108 12. $\Psi a6 \Delta d7$ 13. $\Delta c3$ d4 14. $\Delta e4 \Delta d5$ 15. $\Delta d6 \Delta f3$ 16. $\Xi f1 \Delta d5$ 17. $\Delta f5 \Psi c5$ 18. 0—0 $\Delta e4$ 19. d3 $\Delta f5$ 20. gf5 $\Delta d7$ 21. e4 $\pm$ Keene—Martin, Alicante 1977 — 23/1

109 8. fe5 $\Delta e5$ 9. $\Delta e5 \Delta f3$ 10. $\Psi f3 \Psi e5$ 11. $\Delta c3 \Delta f6$ 12. $\Delta c6$ bc6 13. 0—0 0—0 14. $\Psi f5 \Psi d6$ 15. $\Xi f4 \Xi ae8 =$ Ljubojević—Portisch, Teesside 1972 — 13/2

110 10... a6 11. $\Delta c6$ bc6 12. 0—0 $\Delta \pm$ Planinc—Lengyel, Novi Sad 1972 — 14/2

111 11. $\Delta d5$? $\Delta d5$ 12. $\Psi d5 \Delta b4$! — +; 11. 0—0 [Barczay—Hardicsay, Budapest 1978 — 26/3] $\Delta b4$ 12. $\Xi fc1$ a6 13. $\Delta f1$ c5 $\pm$ Hardicsay

112 12. 0—0—00

113 7. $\Delta e5$? $\Psi h4$ 8. g3 $\Psi e4$ $\pm$ Keene

114 7... $\Delta g4$ 8. h3 $\Delta f3$ 9. $\Psi f3 \Delta f6$ 10. $\Delta c3$ e4 11. $\Psi f5 \Delta g3$ 12. $\Delta d1$ 0—0 13. $\Psi g5 \Psi d6$ 14. $\Delta c6$ bc6 15. $\Delta e2 \Delta f2$ 16. $\Xi f1$ h6 17. $\Psi g6 \pm$ Minev—Pavlov, Bulgaria 1973

115 10... $\Psi e4$? 11. 0—0 $\Delta e5$ 12. $\Psi h5 \pm$ Vaisman

116 12. d3 0—0 13. $\Delta d2 \Delta g4$! 14. $\Delta f3 \Delta g3$ 15. $\Delta c3 \Delta f2$ — + Fabig—Keller, Mayen 1973;

12. ♠a3 ♠g4! 干 Szilagyi—Vaisman, Wroclaw 1974 — 18/2

117 5... a6 6. ♠c6 bc6 7. c5? ♠c5 8. ♠e5 f6 9. ♠b2 ♠e7 10. ♣h5 ♠g6 11. ♠e2 0-0 12. f4 ♣e8 13. ♠bc3 ♠e5 14. ♣e8 ♠d3 干 Rohde—Meyers, Lone Pine 1976; 7. ♣c2! ±; 5... ♠f6 6. ♣c2 ♠d7 7. ♠c6 ♠c6 8. c5 d4 9. ♠e2 de3 10. de3 ♠g2 11. ♠g1 ♠e4 12. ♣c3 ± Gaspar—Piza, Caracas 1976

118 6. bc4 ♠d7 [6... ♠f6 7. d3 0-0 8. ♠c6 bc6 9. ♠c3 ♠b8 10. ♣c2 ♣e7 11. ♠ge2 e4 12. ♠e4 ♠e4 13. de4 ♠fe8 14. f3 ♠a6 15. 0-0 ♠c4 16. ♠f2 ♠e2 17. ♠e2 ± Hecht—F. Portisch, Wijk aan Zee II 1973] 7. ♠f3 ♣e7 8. 0-0 ♠f6 9. c5? ♠c5 10. ♠c6 ♠c6 11. ♠e5 ♠b5 12. ♠e1 0-0 干 Skipworth—Rosenthal, Bilsdale (m) 1971; 9. d4 co

119 6... ♠e7 7. ♠c4 ♠f5 8. ♠c3 ♠h4 9. g3 ♠f3 10. ♣f3 0-0 11. h4 ± Larsen—Cafferty, Teesside 1972; 8. h4!?

120 7. ♠e5? ♠e5 8. ♠e5 ♣g5 干

121 8. d4? ed4 9. ♠d4 ♠d7 10. ♠c6 bc6 11. ♠g7 ♠e5 — +

122 12. d3 0-0 = Sully—Botterill, Wales 1973

123 5... ♣e7 6. c4 [6. d4? e4 7. ♠e5 ♣g5 干 Chellstorp—Kristiansen, Teesside 1974] ♠f6 [6... d4? 7. ed4 ed4 8. ♣f1 ♠ ♠d4; 6... dc4 7. bc4 f6 8. ♠c3 a6 9. ♠a4 ♠d7 10. 0-0 0-0 11. d4 ed4 12. ed4 ± Panno—Poch, Argentina (m) 1971] 7. c5 ♠c5 8. ♠e5 0-0 9. ♠c6 bc6 10. ♠e2 [10. ♠c6 ♠b8 11. ♣f3 ♣d6 12. ♠f6 ♣c6 13. ♠b2 ♠a6 干 Zwaig] ♠d6 [Zwaig—Poulsson, Sandefjord 1975 — 19/2] 11. d3 ♠ 0-0, ♠d2 ±

124 7. ♠c6! ? bc6 8. d4

125 10. d4? e4 11. ♠fd2 [11. ♣e4?? ♠f5 12. ♣h4 h5! 13. d5 c5 ♠ ♠g6 — + Keene] f5 12. ♠c3 0-0 13. a3 ♣e8 14. b4 ♠e6 15. ♠b3 ♣h5 干 Liljedahl—Cooper, Nice (ol) 1974

126 Keene

A 02

1. f4

1	2	3	4	5	6	7	8	9		
1	... g3 ♠c6 ¹	♠g2 ♠g7	d3 ² d6	♠f3 e5	fe5 de5	e4 ³ ♠ge7	0-0 0-0	♠c3 ⁴ ♠d4 ⁵	=	
2	... g3 ⁶ c5	♠g2 ♠g7	♠f3 ♠c6	0-0 ⁷ d6 ⁸	d3 ⁹ ♠b8 ¹⁰	c4 e6	♠c3 ♠ge7	♠b1 a6 ¹¹	∞	
3	... b3 ♠f6	♠b2 ♠b7	e3 g6 ¹²	♠f3 ♠g7	♠e2 0-0	0-0 c5 ¹⁴	a4 ¹⁵ ♠c6	♠a3 d5 ¹⁶	=	
4	 g6	♠b2 ♠g7	♠f3 ¹⁷ 0-0 ¹⁸	e3 d6 ¹⁹	♣c1 ²⁰ ♠c6 ²¹	♠b5 ²² ♠d7 ²³	0-0 a6	♠c6 ♠c6 ²⁴	=	
5	... ♠f3 ... g6 ²⁵	b4 ♠g7 ²⁶	♠b2 0-0	e3 ²⁷ d6 ²⁸	♠a3 e5 ²⁹	fe5 ♠g4	♠c4 b5 ³⁰	♠a5 a6 ³¹	∞	
6		e3 ♠g7	♠e2 ³² 0-0	0-0 ³³ d6 ³⁴	b3 ³⁵ ♠e4	c3 c5	♣e1 ♠c6	d3 ♠f6 ³⁸	∞	
7		g3 ♠g7	♠g2 0-0	0-0 ³⁷ c5	d3 d6 ³⁸	c4 ³⁹ ♠c6	♠c3 ♠e8	♠d2 ♠c7 ⁴⁰	=	
8	... f5	e4 fe4 ⁴¹	d3 ⁴² e3 ⁴³	d4 ♠f6	♠d3 e6	a3 ⁴⁴ ♠c6	♠h3 b6	0-0 ♠b7 ⁴⁵	=	
9		♠f3 ♠f6 ⁴⁶	b3 ⁴⁷ b6 ⁴⁸	♠b2 ♠b7	♠f6 ⁴⁹ ef6	e3 ♠e7	♠c3 g6	h3 ♠b4	♠b5 a6 ⁵⁰	=

1. f4 e5 2. fe5⁵¹ d6 3. ed6⁵² ♠d6 4. ♠f3⁵³

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
10	... ♠f6 ⁵⁴	g3 ⁵⁵ ♠c6 ⁵⁶	♠g2 ♠g4	d3 ♠c5 ⁵⁷	♠c3 ⁵⁸ a6	♠g5 h6	♠f6 ♣f6	♣d2 0-0-0	♠f1 ♠he8	∞
11	 ♠e4 ⁵⁹	d4 ♠f5 ⁶¹	♠c3 ⁶⁰ ♠f5 ⁶¹	♠e4 ⁶² ♠e4	e3 0-0	♠d3 f5	♣e2 ♣e7	♠d2 ♠d7 ⁶³	0-0-0 a6 ⁶⁴	±

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
12	...	...	♣d3 ⁶⁵	♣e4 ⁶⁷	♠g5 ⁶⁹	♠e6	♠d2	♠h2 ⁷⁰	e3	∞
	...	♠g4	c5 ⁶⁸	♠e6 ⁶⁸	♠h2	♣h4	fe6	♣g5	♠h2 ⁷¹	
13	...	d4	♠g5	♣d3	h3	hg4 ⁷⁴	c3	♠a3	♠c4	∞
	g5	g4	♣e7 ⁷²	f5	♠f6 ⁷³	♠c6 ⁷⁵	♠g4	♠d7 ⁷⁶	h6 ⁷⁷	
14	...	...	...	e4	e5	♠h3	♣h5	♠c4	♣g6	干
	...	...	f5	h6 ⁷⁸	♠e7 ⁷⁹	gh3	♠f8	♠h7 ⁸⁰	♠b4 ⁸¹	
15	...	...	♠e5	de5	♠d1	♠c3 ⁸³	♠g5 ⁸⁴	♠b5 ⁸⁵	♠e1	=
	...	...	♠e5 ⁸²	♣d1	♠c6	♠e6	♠e5	♠d7	f6 ⁸⁶	
16	...	g3	♠h4	d4 ⁸⁹	♠g2 ⁹⁰	c3	e4	e5	♠g1	∞
	...	g4 ⁸⁷	♠e7 ⁸⁸	♠g6	♠c6 [†]	h5	h4	♠e7	hg3 ⁹¹	

¹ 1... b5 2. e3 ♠b7 3. ♠f3 a6 4. b3 ♠f6 5. ♠b2 g6 6. ♠e2 ♠g7 7. 0-0 0-0 8. ♣e1 d6 9. a4 b4= Henneberke—v.d. Weide, Wijk aan Zee 1970; 1... g6 2. ♠f3 ♠g7 3. e3 d6 4. d3 e5 5. fe5 de5 6. e4 ♠e7 7. ♠e2 0-0 8. 0-0 ♠bc6 9. c3 a5 10. a4 h6 11. ♠a3 ♠e6 12. ♠c3 f5 ♣ Farago—Dely, Budapest 1968/69; 3. e4 — B 06

² 4. ♠c3 e5 [4... ♠f6 5. d3 d6 6. e4 e5 7. ♠f3 0-0 8. 0-0 ef4 9. gf4 d5 10. ♣e1 de4 11. de4 ♠e8 12. ♠e3 ♠e6 13. ♠d1± Hansen—Ivanović, Graz 1972] 5. d3 d6 6. ♠f3 ♠ge7 7. 0-0 0-0=

³ 7. ♠g5 ♠ge7 8. e4 ♠g4 9. ♣d2 ♣d7 10. ♠c3 0-0 11. 0-0 0-0 f6 12. ♠e3 ♠d4 13. ♠df1 b5 14. ♠b1 ♠ab8 15. h3 ♠e6 16. g4 c5∞ Knaak—Malich, DDR (ch) 1973

⁴ 9. c3 h6 10. ♠e3 ♠g4 11. h3 ♠f3 12. ♠f3 f5 13. ♠d2 g5 14. ef5 ♠f5 15. ♣b3 ♠h8 干

⁵ Lutikov—Gligorić, Sarajevo 1969

⁶ 2. ♠f3 ♠c6 3. e3 g6 4. ♠b5 [4. ♠e2 ♠g7 5. 0-0 d6 6. d3 ♠h6 7. c3 0-0 8. e4 f5 9. e5 de5 10. ♠e5 ♠e5 11. fe5 ♠f7 干 Četković—Ivkov, Jugoslavija (ch) 1962; 6. c4 e5 7. fe5 de5 8. ♠c3 ♠f6 9. e4 ♠g4 10. d3 0-0 11. ♠e3 b6=] ♠g7 5. 0-0 ♠f6 6. d3 0-0 7. ♠c6 bc6 8. c4 d6 9. ♠c3 ♠b8 10. ♣c2 ♠d7 11. b3 e5 12. ♠b2 ♠e8= Smederevac—Minić, Jugoslavija (ch) 1960

⁷ 5. c4 ♠h6 6. ♠c3 ♠f5 7. 0-0 a6 8. ♠b1 ♠b8 9. a4 0-0 10. b3 d6 11. e3 h5 12. ♠b2 ♠d7 干 M. Raičević—Nešić, Beograd 1977

⁸ 5... ♠b8 6. ♠c3 b5 7. d3 b4 8. ♠e4 d6 9. ♠f2 ♠f6 10. a3 a5 11. ab4 ab4 12. h3 0-0 13. g4 ♠d7= Skalkotos—Wibe, Dresden 1969; 7... ♠f6!? 5... e6 6. ♠c3 [6. d3!? ♠ge7 7. c3] ♠ge7 7. d3 0-0 8. a3 ♠f5 9. ♠b1 ♠b8 10. ♠e4 ♣b6?! 11. ♠f2 d5 12. g4! ♠fd4 13. ♠d2± Larsen—Gheorghiu, La Habana (ol) 1966 — 2/2; 10... ♣e7!?; 7... d5 — A 03; 7... d6 8. e4 — B 25; 5... d5 — A 03

⁹ 6. c3 ♠h6 [6... f5 7. d3 ♠f6 8. ♠a3 0-0 9. e4 ♠h8 10. ef5 gf5 11. ♠c4 ♠e6 12.

♠g5 ♠g8 13. ♠e1 ♣d7∞ Rossetto—Panno, Buenos Aires 1971] 7. d3 0-0 8. ♠a3 ♠b8 9. ♠c2 b5 10. ♠e3 ♠d7 11. ♠d2 b4 12. ♣c2 a5 干 Hartoch—Westerveld, Amsterdam II 1976

¹⁰ 6... e6!? ♠ ♠ge7

¹¹ 10. ♠d2 0-0 11. e4 f5 12. ♠e2 b5 13. b3 ♠d7 14. h3 ♣c7∞ Borngässer—Miles, Teesside 1974

¹² 2... e6 3. ♠b2 ♠e7 4. e3 0-0 5. ♠f3 c5 6. ♠d3 b6 7. ♠g5?! h6 8. ♣f3 ♠c6 9. h4?! ♠b7 10. ♠h3 ♠b8 11. ♣e2 d5 12. ♠a3 ♠b4! 13. ♠g3 a6 14. 0-0 0-0 b5 干 Ljubojević—Enklaar, Wijk aan Zee 1973; 7. 0-0=

¹³ 4... c5 5. ♠f3 e6 6. ♠e2 [6. ♠d3 ♠c6 7. 0-0 ♣c7?! 8. ♠c3 a6 9. a3 d5?! 10. ♠e2 b5 11. ♠f6 gf6 12. c4!± Larsen—Wade, Hastings 1972/73 — 16/3; 9... ♠e7!?; 7... ♠e7=] ♠e7 7. 0-0 0-0 8. c4 d5 9. ♠e5 [9. d3 ♠c6 10. ♠e5 ♠d7 11. ♠c6 ♠c6 12. ♠f3 ♠f6 13. ♠c3 ♠c8 14. ♣e2 ♠e8 11. ♠ad1 ♠f8 干 Kagan—Lombardy, Netanya 1969] ♠bd7 10. ♠f3 ♣c7 11. d3 ♠ad8 12. ♣c2 ♠e8= Tajmanov

¹⁴ 7... e6 8. d3 ♠d5 9. ♠g7 ♠g7 10. ♣d2 ♣f6 11. d4 ♣e7 12. c4 ♠f6= Tartakower—Bechstedt, Giessen 1928

¹⁵ 8. c4 ♠c6 9. ♠c3 d5 10. d4 cd4 11. ed4 ♣d6 12. ♠e5 dc4? 13. ♠b5 ♣b8 14. d5 ♠e5 15. ♠e5± Christensen—Guimard, Buenos Aires (ol) 1939; 9... e6∞; 8... ♠a6!?

¹⁶ 9... d6 10. ♣e1 a6 11. ♣h4 e6∞ Heidenfeld—Littleton, Dublin 1963; 9... d5 10. ♠e5 [10. ♣e1 e6 11. ♠e5 d4!? 12. ♠f3 ♠d5 13. ed4 ♠d4 14. ♠d4 cd4 15. ♣e4 ♠a6∞ Ljubojević—Smislov, Skopje (ol) 1972 — 14/10] ♠c8 11. ♠f3 e6 12. ♣e2 ♣e7 13. d3 ♠fd8= Ljubojević—Keene, Orense 1975

¹⁷ 4. e3 0-0 5. g4?! d5 6. g5 ♠e8 7. ♠g7 ♠g7 8. h4 c5 9. ♣f3 ♠c6 10. h5 ♠f5 11. hg6 fg6 12. d3 e5 13. ♠h3 ef4 14. ef4 ♠d4 干 Hellmann—König, Praha (ol) 1931; 5. ♠f3 — 4. ♠f3

¹⁸ 4... c5 5. e3 ♠c6 6. ♠b5 0-0 7. 0-0 d6 8. ♠c6 bc6 9. d3 ♠a6 10. ♠bd2 ♣a5 11.

e4 d5 12. e5 ♖g4 13. ♖e1; 4... d6 5. e3 e5 6. fe5 ♖g4 7. ♖e2 ♖c6 8. 0-0 ♖ce5 9. ♖e5 ♖e5 10. ♖c3 0-0=

¹⁹ 5... c5 6. ♖e2 ♖c6 7. 0-0 d6 8. c4 [8. ♖e1 e5 9. fe5 ♖g4 10. ♖a3 ♖e6 11. h3 ♖ge5 12. ♖e5 ♖e5 13. ♖b1 ♖g5 ♖ Milić—Cuderman, Jugoslavija (ch) 1957; 8... a6 9. ♖h4 b5 10. ♖a3 (Davis—Jamieson, Australia 1975 — 19/5) ♖b7 ♖; 8. a4! ♖] ♖c7 9. ♖c1 e5 10. fe5 de5 11. d3 ♖g4 12. ♖c3 ♖ad8 13. h3 ♖c8 = Eliskases—Menčík, Hastings 1933/34

²⁰ 6. ♖e2 ♖g4 7. 0-0 ♖bd7 8. h3 ♖f3 9. ♖f3 c6 10. d4 ♖c7 11. c4 e5 12. ♖c3 ♖fe8 13. ♖d2 ♖ad8 14. ♖ae1 ± Fuderer—Nievergelt, Zürich 1960; 6... ♖bd7 7. 0-0 e5 [7... c5 8. c4 b6 9. ♖c1 ♖b7 10. d3 ♖e8 11. ♖c3 a6 12. e4 e5 13. fe5 ♖e5 14. ♖e5 de5 15. ♖d5 ♖c8 = Eliskases—Grünfeld, Wien 1933] 8. fe5 ♖g4 9. ♖c3 ♖ge5 10. ♖e1 d5 11. ♖d1 ♖f3 12. ♖f3 ♖e5 13. ♖f1 c5 ♖ Szilagyi—Liebert, Zinnowitz 1965; 6... ♖c6 7. 0-0 [7. ♖c1 e5 8. 0-0 ef4 9. ef4 ♖e8 10. ♖c3 d5 11. ♖b5 ♖d7 ♖ Menčík—Romanovski, Moskva 1935] e5 8. fe5 ♖g4 9. ♖c3 de5 10. h3 ♖h6 11. ♖b1 ♖f5 12. ♖e1 ♖d6 ♖ Bogatirčuk—Sorokin, Moskva 1931

²¹ 6... ♖g4 7. ♖e2 ♖c6 8. 0-0! e5 9. fe5 ♖e5 10. d3 ♖f3 11. ♖f3 ♖f3 12. ♖f3 d5 13. ♖f1 ♖g4 14. ♖g7 ♖g7 15. h3 ♖e5 ♖ Nimzowitsch—Euwe, Karlovy Vary 1929; 8. h3 00

²² 7. d3? e5 8. fe5 ♖g4 9. ed6 ♖h6! 10. dc7 ♖e8 11. ♖e2 ♖e3 12. ♖bd2 ♖g2—+ Keller—Janetschek 1967

²³ 7... a6 8. ♖c6 bc6 9. ♖a3 a5 10. 0-0 a4 11. d3 ♖e8 12. h3 ♖b8 13. e4 c5 14. ♖c4 ± Nimzowitsch—Yates, Marianske Lazne 1925

²⁴ 10. d3 ♖f3 11. ♖f3 ♖e8 12. ♖d2 e5 13. fe5 de5 14. e4 ♖e6 = Robatsch—Auer, Kapfenberg 1955

²⁵ 2... d6 3. e3 ♖g4 4. d4 ♖bd7 5. ♖e2 g6 6. c4 ♖g7 7. ♖c3 c6 8. 0-0 0-0 9. h3 ♖f3 10. ♖f3 ♖b6 11. ♖b3 e5 12. fe5 de5 13. d5 cd5 14. cd5 ± Leow—Christiansen, USA 1976 — 21/3; 2... b6 3. e3 ♖b7 4. c4 c5 5. ♖c3 e6 6. d4 cd4 7. ed4 ♖e7 8. ♖d3 0-0 9. 0-0 d5 10. b3 dc4 11. bc4 ♖c6 12. ♖e2 ♖c8 ♖ Rossetto—Panno, Argentina 1977; 4. ♖e2=

²⁶ 3... ♖d5?! 4. ♖b2 f6 5. f5 ♖b4 6. e4! d5 7. ♖h4 ♖g8 8. ♖c3 c6 9. a3 ♖4a6 10. ed5 cd5 11. ♖b5 ♖ Campioli—Colombo, Italia 1974

²⁷ 5. g3 d6 6. ♖c1 a5 7. b5 ♖d7 8. a4 c6 9. ♖a3 ♖c8 10. ♖g2 ♖h3 11. 0-0 ♖g2 12. ♖g2 ♖bd7 00 Larsen—Barendregt, Beverwijk 1961

²⁸ 5... a5 6. b5 d6 [6... c5 7. bc6 bc6 8. ♖a3 d6 9. ♖b1 ♖bd7 10. ♖e2 ♖a6 =] 7. ♖a3 ♖bd7 8. ♖c4 a4 9. ♖e2 ♖c5 10. ♖b1 ♖e6 11. a3 ♖fd7 12. ♖g7 ♖g7 00 Larsen—Raizman, München (ol) 1958; 5... d5 — A 03

²⁹ 6... b6! 7. ♖e2 c5 8. bc5 bc5 9. 0-0 ♖c6 10. ♖e1?! ♖b8 11. ♖b1 ♖e6 12. ♖c4 ♖b4 13. ♖f6 ♖f6 14. ♖b4 ♖b4 15. c3 ♖c6 ♖ Larsen—De Greiff, Portorož (izt) 1958; 10. ♖c4 00

³⁰ 8... ♖e8 9. ed6 ♖b2 10. ♖b2 ♖d6 11. a3 ♖c6 12. ♖e2 ♖f5 13. 0-0 ♖ad8 14. ♖c4 ♖e7 15. h3 ♖ge5 ♖ Larsen—Toran, Beverwijk 1960

³¹ 10. ♖e2 c5 11. a3 de5 12. 0-0 ♖c7 13. g3 c4 14. ♖e1 h5 00 Ivkov—D. Byrne, Vršac 1969

³² 4. d4 c5 5. ♖d3 0-0 6. c3 d6 7. 0-0 b6 8. ♖e2 ♖c6 9. ♖bd2 e6 10. e4 cd4 11. ♖d4 ♖b7 12. ♖2f3 ♖d7 ♖

³³ 5. c4 d6 6. ♖c3 ♖bd7 [6... c5 7. d4 ♖e8 8. 0-0 ♖bd7 9. ♖h1 a6 10. a3 ♖c7 00] 7. d4 e5 8. fe5 de5 9. 0-0 ♖e7 10. b3 c5 11. ♖h1 ed4 12. ed4 cd4 13. ♖d4 ♖e4 ♖ Leow—Grinberg, Groningen 1976/77

³⁴ 5... c5 6. ♖e1 ♖c6 7. d3 d6 8. ♖h4 ♖d7 9. ♖c3 ♖e8 00

³⁵ 6. d3 c6 7. ♖e1 ♖bd7 8. ♖c3 b5 9. ♖h4 b4 10. ♖d1 d5 11. f5 gf5 12. ♖b4 e6 ♖; 6. ♖e1!?

³⁶ 10. e4 b5 11. ♖b2 a5 12. a4 ba4 13. ♖a4 ♖d7 00 Bisguier—Mednis, USA 1973

³⁷ 5. d3 d6 6. e4 c6 7. ♖e2 e5 8. fe5 de5 9. ♖bd2 ♖bd7 10. 0-0 ♖c7 11. ♖c4 b5 12. ♖e3 ♖b7 13. ♖g5 ♖d6 14. ♖d2 ♖c5 15. ♖ad1 ♖e6 = Antošin—Lejn, Soči 1965; 5. c4 d6 6. ♖c3 c6 7. 0-0 d5 8. cd5 cd5 9. e3 ♖c6 10. ♖e2 ♖d6 = Basman—Tal, Hastings 1973/74

³⁸ 6... d5 — A 03

³⁹ 7. c3 ♖c6 8. ♖h1 b6 9. a4 [9. a3 ♖b8 10. e4 e6 11. ♖c2 ♖a6 12. ♖bd2 ♖d7 =; 9. ♖e5! ♖] ♖b7 10. ♖a3 ♖d7 11. ♖c2 ♖fd8 12. ♖d2 ♖e8 = Hartoch—Tatai, Amsterdam 1976; 8. ♖a3! ♖; 7. ♖c3 ♖c6 8. e4 — B 25

⁴⁰ 10. ♖b1 ♖b8 11. ♖d5 ♖d7 12. ♖c3 ♖d5 13. cd5 ♖d4 14. ♖d4 cd4 15. ♖b4 ♖b6 16. ♖d2 1/2 : 1/2 Lombardy—Gligorić, Monte Carlo 1967 — 3/3

⁴¹ 2... d6 3. ef5 ♖f5 4. d4 ± Euwe; 2... e6 3. ♖f3 — 2. ♖f3

⁴² 3. ♖c3 ♖f6 [3... d6 4. ♖e4 ±; 3... e6 3. ♖e4 ±] 4. g4! e6 [4... d5? 5. g5 d4 6. gf6 dc3 7. fg7 cd2 8. ♖d2 ♖g7 9. ♖h5 ♖f8 10. 0-0 0! ± →] Wagner—Skaraszewski, corr. 1912; 4... g6 5. g5 ♖h5 6. d3 d5 (6... ed3?! 7. f5! ♖g7 8. fg6 hg6 9. ♖d3 ♖f5 10. ♖f5 gf5 11. h4 ♖↑) Hromadka—Havasi, München (ol) 1936) 7. ♖e2 ♖g7 8. de4 de4 9. ♖d8 ♖d8 10. ♖e4 ♖f5 11. ♖d3 ♖d7 12. ♖f3 ♖e4 13. ♖e4 ♖c5 = Hold—Müni, corr. 1913; 4... h6 5. g5?! hg5 6. fg5 ♖h5 7. ♖g2 (7. ♖e4? d5 8. ♖f2 ♖f5 ♖ Wagner—Lenz, corr. 1912) e5 8. d3 d5 9. de4 d4 10. ♖f3 g6 11. ♖d5 ♖e7 ♖; 5. ♖e2! ♖; 5. d3! ♖ d5 6. h3 ♖ Euwe] 5. g5 ♖d5 6. ♖e4 ♖f4 7. d4 ♖g6 [7... ♖d5 8. ♖d3 ♖ Pachman]

8. h4 d5 9. h5 ♖e7 10. ♜f2 c5 ♢ A. Zajcev—Bohosjan, Albena 1970; 4. d3!oo

43 3... ed3 4. ♜d3 ♜f6 5. ♜f3 [5. g4 d5 6. g5 ♜g4! ♢; 5. ♜h3 d5 6. ♜g5 ♢d6 7. 0-0 ± Buwe] e6 6. ♜e3 ♜e7 7. 0-0 0-0 8. ♜bd2 ♜d5? 9. ♜g5!! ♜g5 10. fg5 ♢f1 11. ♜f1 ± → Schirmer—Schleipen 1956; 3... d5! 4. de4 de4 5. ♢d8 ♢d8 6. ♜c3 ♜f6 Euwe

44 7. c3!?

45 10. ♜d2 g6 11. ♜f2 ♜g7 12. c3oo Pelikan—Aljehin, Podebrady 1936

46 2... e6 3. e4! d5 [3... fe4 4. ♜g5 ♜f6 5. d3 ed3 6. ♜d3 g6 7. h4 ♜h6 8. h5 ± → Bird—Gelbfuss, Wien 1873; 6... ♢e7! 4. ed5 ed5 5. d4 ♜f6 6. ♜d3 ♜d6 7. 0-0 0-0 8. c4 c6 = von Freymann—Rubinstein, Vilnius 1912

47 3. g3 g6 4. ♜g2 ♜g7 5. d3 ♜c6 6. c4 0-0 7. ♜c3 d6 8. 0-0 e5 9. e3 ♢e7 10. ♜d5 ♜d5 11. cd5 ♜d8 12. ♢b3 ♢h8 13. ♜d2 c6 = Bilek—Geszosz, Hungary 1969; 3... e6 4. ♜g2 ♜e7 5. 0-0 0-0 6. d3 ♜c6 7. ♜c3 ♢e8 8. e3 d6 9. ♢e2 ♢h5 = Blom—Littlewood, Tel Aviv (ol) 1964; 3... b6 4. ♜g2 ♜b7 5. 0-0 e6 6. c4 ♜e7 7. ♜c3 0-0 8. d4 ♜e4 9. d5 ♜c3 10. bc3 ♜a6 = Larsen—Trifunović, Sarajevo 1960

48 3... g6 4. ♜b2 ♜g7 5. c4 d6 6. ♜c3 0-0 7. g3 c5 8. ♜g2 ♜c6 9. d3 e5 10. ♢d2 ♢e8! 11. 0-0 ♜d7 12. ♢ae1 ♜d4 13. e3 ± Larsen—Bilek, Büsum 1969 — 7/1; 10... ♜d7! =; 3... e6 4. ♜b2 ♜e7 5. e3 c5 6. ♜e2 0-0 7. 0-0 ♜e4 8. c4 ♜f6 9. ♢c1 ♜b2 10. ♢b2 ♢f6 11. ♢f6 ♜f6 = Marini—Dodero, Buenos Aires 1955

49 5. e3 e6 6. ♜e2 ♜e7 7. 0-0 0-0 8. a4 ♜c6 9. ♜e5 ♜e5 10. ♜e5 a5 = Rand—Pilnik, Buenos Aires 1971

50 10. ♜bd4 ♜c6 11. ♜c6 ♜c6 12. ♜d3 ♢e7 13. ♢e2 a5 14. g4 fg4 15. hg4 0-0 = Larsen—M. Colon, San Juan 1969 — 8/5

51 2. d3 ♜c6 [2... ef4! 3. ♜f4 d5 Pachman] 3. ♜f3 ef4 4. ♜f4 d5 5. ♜bd2 [5. ♜c3 ♜f6 6. e4 ♜e6 7. ♜e2 ♜b4 8. ed5 ♜d5 9. ♜d2 ♜c5 10. ♜a4 ♜d6 ♢ Ostrovski—Rabinović 1900] ♜f6 6. e4 de4 7. ♜e4 ♜e4 8. de4 ♢f6 9. ♜c7? ♢b2 10. ♢b1 ♢c3 ♢ → Szilagyi—Kluger, Budapest 1967; 9. ♢c1! 2. e4 — C 30

52 3. d4! de5 4. de5 ♢d1 5. ♢d1 ♜c6 ♢; 3. e6 ♜e6 4. ♜f3 ♜f6 5. b3 d5 6. ♜b2 c5 7. e3 ♜c6 8. ♜b5oo; 3. ♜f3 de5 [3... g5 4. e4 g4 5. ♜c4 gf3 6. ♢f3 ♜h6! (6... ♜e6? 7. ♜e6 fe6 8. 0-0 ♢e7 9. ed6 cd6 10. ♢c3! ± Weiss—Wurz, Zürich 1966 — 1/2) 7. 0-0 ♢e7oo] 4. e4 [4. ♜e5 ♜d6 5. ♜f3 — 3. ed6] ♜c6 5. ♜b5 ♜c5 6. ♢e2 ♜f6 7. ♜e5 0-0 8. ♜c6 bc6 9. d3 ♢e8 10. ♜f3 ♜a6 ♢ Pachman—Keres, Baden 1957; 4... ♜f6 5. ♜c3 ♜c5 — C 30

53 4. g3 h5! 5. ♜g2 [5. ♜f3 h4 6. gh4 ♜g4 7. e3 ♜f6 8. ♜e2? ♜e4 ♜f3 — +] ♜c6 6.

♜c3 h4 7. ♜e4 hg3 8. h3 ♜f6 9. ♜d6 ♢d6 10. d3 ♜e6 11. c3 0-0 0-0 ♢ Bird—Blackburne, Hastings 1895; 5... h4! ♢ →

54 4... ♜g4 5. e4 [5. d4? ♜f3 6. ef3 ♢h4 7. ♢e2 ♜c6 8. c3 0-0 0-0 9. ♢d3 ♜f6 ♢ → Müller—Bieck, corr. 1951; 5. g3 ♜f6 6. ♜g2 ♜c6 — 4... ♜f6] f5 6. ♢e2 ♜f3 7. ♢f3 ♜c6 8. c3 ♢h4 9. g3 fe4 10. gh4 ef3 11. d4 ♜f6 12. ♜c4 ♜g4 13. 0-0oo Löchner—Lungmuss, corr. 1962; 6. ef5! 4... ♜c6 5. d4 [5. e4? ♢e7 6. ♢e2 ♜g4 7. c3 ♜f6 8. d3 0-0 0-0 9. ♜g5 ♢he8 10. ♜bd2 h6 11. ♜h4 ♜c6 12. h3 g5 13. ♜f2 ♜h5 14. g4 ♜g6 ♢ → Zastrow—Löchner, corr. 1962; 5. e3? g5! 6. g3 h5 7. ♢e2 ♜g4 8. ♜g2 h4 ♢] ♜f6 6. ♜c3 ♜g4 7. e3 [7. ♜g5? ♜f3 8. ef3 ♜d4 ♢; 7. ♜e3? ♢e7 8. ♢d2 ♜b4 9. ♢d3 ♜e4 10. ♜d2 ♜f5 ♢ Krause—Weinreich, corr. 1968 — 7/4] ♢e7 8. ♜e2 0-0 0-0; 4... ♜h6 5. d4 [5. e4? ♜g4 6. ♢e2 ♜c6! ♢ Bilguer] ♜g4 — 4... ♜f6

55 5. ♜c3? ♜g4 6. ♜e4 ♜h2! 7. d4 ♜f1 8. ♢f1 ♜f5 9. ♜d6 ♢d6 10. ♢d2 0-0 11. ♢f4 ♜c2 12. ♢d6 cd6 13. ♜f4 ♜c6 ♢ Kržišnik—Ivkov, Jugoslavija (ch) 1952; 5. d3 ♜g4! 6. c3 ♜c6 [6... c6! 7. ♢a4 0-0 8. ♜g5 [Wisner—Zukertort 1872] f6 9. ♜d2 ♢e8 10. e4 f5 11. ♜g5 ♢f6 12. ♜e2 h6oo; 5. e3 ♜g4 [5... ♜c6 6. ♜d2 0-0 7. 0-0 ♜g4 8. ♜c3 ♢e8 9. ♢e1 ♢e6 10. h3 ♢h6 11. d4 f5 12. e4 ♢h5oo Rossetto—Canepa, Mar del Plata 1942; 6. ♜b5! 6. ♢e2 ♜c6 7. g3 [7. d3 0-0 8. ♜bd2 ♜e3 9. ♢e3 ♢e8 10. ♜e4 f5 11. ♜d2! fe4 12. de4 ♜e5 13. 0-0 0-0 Kopilov—Renter, SSSR 1950; 8... ♢e8! 7. h5 8. d3 h4 9. ♢g1! ♜ce5 10. ♜bd2 ♜f3 11. ♜f3 hg3 12. hg3 ♢f6 ♢

56 5... h5 6. d4 h4 7. gh4 ♜e4 [7... ♜g4 8. ♢d3 ♜h2 9. ♢e4! ♢f8 10. ♢h2 ♜h2 11. ♜h2 ♢h4 12. ♢g2 ± Deppe—Litkiewicz, corr. 1959] 8. ♢d3 ♜f5 9. ♜h3! ♜g6 10. ♢g1 ♢e7 11. ♢g6! fg6 12. ♜c3 ♜c3 13. bc3 ± Tartakower—Prins, Zandvoort 1936; 5... ♜g4 6. ♜g2 [6. d3? ♜h2 7. ♜h2 ♜g3 8. ♜d2 ♢h4 9. e3 ♜c6 10. d4 ♜d4 11. ed4 ♢d4 12. ♜d3 ♢f4 ♢ Bilguer; 7. ♢h2 ♜g3 8. ♢f2 ♜f2 9. ♢f2 ♜c6 (Sörensen—From, 1874) 10. e4 ♜g4 ♢ Bilguer] ♜h2? 7. ♜h2 ♜g3 8. ♢f1 h5 9. e4 ♜c6 10. d3 ♢d6 11. ♜f3 ♜g4 12. ♜e3 ± Deppe—Vefig, corr. 1957; 6... ♜c6! 2. 6... h5!?

57 7... ♢e7 8. ♜g5 0-0 0-0 9. ♜bd2 ♢e6 10. e4 h6 11. ♜c3 ♜d5 12. ♜f2 ± Kremer—Heemsoth, corr. 1961/62; 7... 0-0 8. 0-0 ♜h5 9. c3 [9. ♜c3 f5 10. ♜b5 ♜c5 11. d4 a6 12. dc5 ab5 13. c3 ♢d1 14. ♢d1 ♢d8 ♢ Lungmuss—Speer, corr. 1961/62] ♢d7 10. ♜g5 ♢ae8 11. ♜f3 ± Zastrow—Speer, corr. 1961/62

58 8. c3!?

59 5... 0-0 6. g3 [6. ♜c3 ♜f5 7. ♜g5 ♢e8 8. ♢d2 ♜c6 ♢] c5 [6... ♜f5 7. ♜g2 ♜c6 8. 0-0 ♢d7 9. ♜c3 ♢ae8 10. ♜h4 ♜g4 11. ♢f6! fg6 12. ♜h6 ± Bardeleben] 7. ♜g2 ♜c6 8. dc5 ♜c5 9. ♢d8 ♢d8 10. ♜g5 ♜b4 11. ♜a3 ♢e8 12. ♜f6 gf6 13. ♜h4 ♜g4 14.

af3 af3 15. ef3 ead8 Heemsoth—Lungmuss, corr. 1961/62; 5... e5!?

⁶⁰ 6. g3 h5 7. p3 d3 af5 8. ah3 ah7 9. pb5 ec6 10. ebd2 a6; 6. p3 d3 f5 [6... af5 7. ebd2!±] 7. ec3 pe7 8. eb5 ec6! [8... 0-0 9. ed6 cd6 10. g3 b6 11. ag2 ab7 12. 0-0 ed7 13. af4± Brinckmann—Böhringer, corr. 1961/62] 9. ed6 pd6 10. c3 ae6 11. g3 0-0-0 12. af4 pe7 Brinckmann—Löchner, corr. 1961/62; 7. g3!?

⁶¹ 6... f5? 7. e4 fe4 8. ag5!±

⁶² 7. e3 0-0 8. ad3 pe7 9. 0-0 ed7 [9... ag6 10. eb5 f5 11. c4 a6 12. ed6 cd6 13. a3 ed7 14. b4 edf6 Röthgen—Böhringer, corr. 1961/62] 10. eb5 a6 11. ed6 ed6 12. af5 ef5 13. e5 ed6 14. ed7 pd7 15. p3 d3 fe8 Röthgen—Lungmuss, corr. 1961/62

⁶³ 11... c5 12. 0-0-0 ed7 13. ac3± Brinckmann—Löchner, corr. 1961/62

⁶⁴ Löchner—Böhringer, corr. 1961/62

⁶⁵ 6. ag5? f6! 7. ah4 g5 8. af2 [8. h3? ec3 9. p3 d3 af4!—+ Sørensen—From, 1871] ef2 9. ef2 g4干→ Howell—Hald, corr. 1903

⁶⁶ 6... ec6 7. c3 0-0 8. e4 fe8 9. ae2±; 6... 0-0 7. e4 c5! 8. e5 ae7 9. d5 fe8 10. ae2 ah4 Pirc—Tylor, Hastings 1938/39

⁶⁷ 7. dc5 pa5 8. ec3 ac5 9. pb5 pb5 10. eb5 af2! 11. ed2 ab6 Röthgen—Fanre, corr. 1961/62; 7. c3 0-0 8. e4 cd4 9. cd4 ec6 10. ec3 eb4 [10... fe8 11. ag5 pa5 12. pd2 af5 Rellstab—Speer, corr. 1961/62] 11. pe2 pa5 12. g3 ec6 Rellstab—Fanre, corr. 1961/62; 7. ec3 ec6 [7... cd4? 8. pd4 0-0 9. ag5 pb6 10. ed5 pd4 11. ed4 ec6 12. ec6 bc6 13. ec7± Heemsoth—Röthgen, corr. 1961/62] 8. dc5 ac5 9. pd8 ed8 10. e4 ab6 11. c3 [11. h3? ec3 12. ae3 ae3 13. ed6 eb4干] fe8 12. h3 ec3! 13. ae3 ae3 14. ed6 fe7= Cording—Fanre, corr. 1961/62

⁶⁸ 7... ae7? 8. ag5 f6 9. af4 0-0 10. ec3± Bilguer

⁶⁹ 8. ec3 ed7 9. pb7 pb8 10. pa7 cd4 11. e4 eb4 12. c3 dc3 13. bc3 ec5 Kremer—Röthgen, corr. 1961/62; 8. ag5 pa5 [8... pb6 9. d5 pb2 10. de6 f6 11. pg4 pa1 12. pa4 ec6 13. pb3 fg5 14. e3 0-0-0 15. c3 Böhringer—Fanre, corr. 1961/62] 9. ec3 ed7 10. pd3 [10. e3?! 0-0 11. ae2 edf6干] c4 11. pd2 eb4 12. e4 edf6 13. af6 ef6 14. pe3 ag4= Brinckmann—Röthgen, corr. 1961/62

⁷⁰ 11. pe6 ed8 12. ec3 ef6! 13. pd6 ed7 14. fh2 pe1 15. ad2 e4 0:1 Filip—Fichtl, ČSSR 1957

⁷¹ 12... cd4? 13. pe6 ed8 14. fh3+—Böhringer—Lungmuss, corr. 1961/62; 12... eh2 13. pe6 ed8 14. pd6 ed7 15. ph2 fh8! 16. ae2 cd400 Gigas—Fanre, corr. 1961/62; 16. eel!oo; 13... pe7!oo

⁷² 6... ef6? 7. e4 h6 8. ef7 ef7 9. ac4 ag7 10. e5 e4 11. 0-0±→ Butler—Dilworth, corr. 1945; 6... ae7 7. e4 ef6 8. p3 d3 ec6 9. c3 e4 10. pe4 ae6 11. pf4 h6 12. ea3 ad6 13. pe4 pf6 Pelikan—Benzagnen, Buenos Aires 1958; 6... ec6 7. c3 f5 [7... pe7 8. p3 d3 eh6? 9. e4 af5 10. ed6 cd6 11. pe3± Pelikan—Chernes, Santa Fe 1956] 8. e4 h6 9. e5 ae7 10. eh3 gh3 11. ph5 ef8 12. ac4 pe8 13. ph3 — 6... f5

⁷³ 8... g3 9. c4 [9. ec3 ef6 10. ad2 ec6 11. a3 ad7 12. 0-0-0 h6 13. ef3 e4 14. ae1 a6 Deppe—Effler, corr. 1956] c6 10. ec3 ef6oo Brinckmann—Gording, corr. 1961/62; 8... ec6 9. c3 [9. hg4 eb4? 10. pb3 f4 (Tartakower—Winter, Nottingham 1936) 11. fh7! fh7 12. pg8 ed7 13. eh7±; 9... ef6 — 8... ef6] ad7Δ 0-0-0

⁷⁴ 9. ea3 h6 10. hg4 ag4 11. ec4 ah2! 12. eh3 ph4 13. ed1 ec6 Vinogradov—Labranski, SSSR 1959; 9. c3 h6 10. hg4 ag4 11. eh3 ph4 12. ed1 ec6 13. ad2 ec7 Röthgen—Gigas, corr. 1961/62

⁷⁵ 9... ag4 10. ec3 [10. e4 fe4 11. pe4 ag3 12. e2 ef2 13. pe7 ef7 14. fh6 ag4 15. ef3 ec6 Laaber—Hierholzer, corr. 1951; 11... af5!?] ec6 11. eb5 eb4 12. ed6 pd6 13. pb3± Löchner—Gigas, corr. 1961/62

⁷⁶ 11... a3 12. ba3 ad7 13. g3 0-0-0 14. ag2 de8! 15. fb1 ec3 16. ae3 pe3 17. pe3 fe3 Cording—Gigas, corr. 1961/62

⁷⁷ 13. ed6 pd6 14. eh3 0-0-0 15. af4 pd5 16. ag3 de8 Kremer—Löchner, corr. 1961/62

⁷⁸ 7... ae7 8. eh3 gh3 9. ph5 ef8 10. ac4 eb4 11. c3 pe7 12. e5!±; 7... f4 8. e5 eb4 9. c3 pg5 10. pa4 ec6 11. eb5 ef7 12. 0-0 0-0 13. g3 pg6 14. af4 ae6 Skalička—Treybal, 1936; 10. g3!?

⁷⁹ 8... hg5? 9. ed6 pd6! 10. ag5 ec6 11. d5 ec7 12. pd4 ag6 13. ec3± Franz—Tiemann, Zwickau 1955; 9... cd6!?

⁸⁰ 11... pe8 12. ph3 ec6 [12... pg6 13. 0-0 ag7 13. ec3 ag5 15. e2 Pirc—Aitken, München 1954] 13. c3 pg6 14. 0-0 ag5 [14... e8 15. af4 ae6 16. d5! ea5 17. ae2 ac5 18. fh1 ad5 (Zbibowski—Pfleger, BRD 1959) 19. b4!±] 15. ag5 pg5 16. ed2 Petran—Kozlov, Stary Smokovec 1976

⁸¹ 12... pg7 13. ah6 eh6 14. ph6 eb4 15. c3 pg5 16. pg5 pg5 17. cb4 hg2 18. pg1 ec6 Hromadka—Gilg, Podebrady 1936; 16. ph3!; 12... eb4! 13. e2 [13. c3? pg7 14. ah6 ph4 15. g3 ph6+—Speer—Brinckmann, corr. 1961/62] pg7 14. ah6 eh6 15. ph6 pg5 16. pg5 pg5干 Popp—Heemsoth, corr. 1961/62

⁸² 6... ec6 7. af4 [7. ec6 ph4 8. g3 ag3 9. hg3 ph1 10. e5 ef6oo Milić] pf6 8. pd2 ag7 9. ec3 ec5 10. de5 ae5 11.

87 5... h5 6. d4 g4 7. ♖h4 ♙e7 8. ♖g2 ♜f6 [8... h4 9. ♙f4 ♙f5 10. ♜c3 hg3 11. ♙g3 ♜f6 12. ♜f4 ♜e4 13. ♜e4 ♙e4 14. ♙g2+

⁹¹ 13. hg3 ♖h2 14. ♗e3 ♗f5 15. ♕d2 ♗g5

Larsen—Zuidema, Beverwijk 1964

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
7	...	h3 ³⁹ g4 ³⁸	f3 f3	c3 ⁴¹ bd7 ⁴⁰	d4 c6 ⁴²	a3 ⁴³ e7	d3 c5 ⁴⁴			∞
8	...	b3 ⁴⁵ e6	b2 e7 ⁴⁷	b5 ⁴⁸ d7 ⁴⁹	a4 ⁵⁰ 0-0	0-0 c6	c6 ⁵¹ c6	e5 c8	d3 d7 ⁵²	=
9	...	c4 ⁵³ g6	c3 g7	cd5 ⁵⁵ d5	b3 ⁵⁸ b6	d4 e6	c2 f5	e4 g4	e5 e5 ⁵⁷	∞

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
10	...	b3	♙b2	♙e2 ⁵⁹	0-0 ⁶¹	♙e5 ⁶³	d3	♙c6	♙g7	=
	...	♙g7	0-0 ⁶⁸	c5 ⁶⁰	♙c6 ⁶²	♙d7 ⁶⁴	♙e8 ⁶⁵	♙c6	♙g7 ⁶⁶	
11	...	♙e2	0-0	♙e5 ⁶⁸	♙f3	fe5	c4	cd5	d4	≡
	...	♙g7	0-0 ⁶⁷	♙bd7 ⁶⁹	♙e5 ⁷⁰	♙e4	♙e5	♙g5	♙g7 ⁷¹	
12	...	...	...	d3	♙e1 ⁷³	a4 ⁷⁵	♙bd2	♙h4	fe5	≡
	...	...	...	c5 ⁷²	♙c6 ⁷⁴	b6 ⁷⁶	♙c7 ⁷⁷	e5	♙e5 ⁷⁸	
13	...	...	...	...	...	♙d1	♙h4 ⁸⁰	dc4	♙c3	≡
	...	...	...	...	...	b6 ⁷⁹	c4 ⁸¹	dc4	♙f5 ⁸²	
14	...	...	...	...	...	♙h4	♙bd2	♙e5 ⁸⁵	fe5	=
	...	...	...	...	...	b6 ⁸³	♙a6 ⁸⁴	♙e5	♙d7 ⁸⁶	

¹ 2. ♙c3 ♙f6 3. d3 c5 4. e4 de4 5. de4 ♙d1=; 2. c4 c6 [2... d4 3. e3 de3?! 4. d4 g6 5. ♙e3 ♙g7 6. ♙c3± Kopetzky—van den Tal, Wien 1950; 2... ♙f6 3. cd5 ♙d5 4. e4! ♙f4 5. d4♞ Sturm—Lynch, corr. 1951] 3. ♙f3 ♙f6 4. e3 g6 5. ♙c3 ♙g7 — 2. ♙f3; 2. g3 ♙d6 [2... g6 3. ♙g2 ♙g7 4. e3 e5 5. fe5 ♙e5 6. ♙f3 ♙g7 7. c4 ♙e7♞ Tartakower—Johner, Pistyan 1922] 3. ♙g2 e5 4. fe5 ♙e5 5. ♙c3 ♙f6 6. ♙f3 ♙h5 7. 0-0 ♙c5 8. d4 ♙b4♞ Wade—Barcza, Beograd 1954; 2. e3 ♙f6 [2... d4?! 3. ♙f3 de3 4. d4±] 3. b3 d4 [3... e6 4. ♙f3 — 2. ♙f3] 4. ♙c4!? [4. ♙d3? de3 5. de3 e5!≡ Nimzowitsch—Steiner, Kecskemet 1927; 4. ♙f3 de3≡ Euwe] de3 5. ♙f3 ed2 6. ♙bd2 e6 7. ♙e2♞ Schwarz; 2. b3 ♙d6 [2... ♙f6 3. ♙b2? d4 4. ♙f3 c5 5. ♙e5 ♙g4≡ Wood—Barcza, Budapest 1948] 3. c5 [3... d4 4. ♙d3 de3 5. de3 e5 6. ♙b2 ef4 7. ef4 ♙f4 8. ♙e2♞] 4. fe5 ♙e5 5. c3 ♙f6=

² 2... ♙c6 3. e3 g6 4. ♙b5 ♙g7 5. 0-0 ♙h6 6. ♙e2 0-0 7. d3 ♙a5♞ Jacobssen—De Brukker, Nice (ol) 1974; 2... c5 3. e3 ♙c6 [3... g6 4. ♙b5 ♙d7 5. ♙e2 ♙g7 6. 0-0 ♙c6 7. d4 ♙f6♞ Pachman—Fuchs, Gotha 1957; 5. ♙d7 (Capablanca—Turover, New York 1931) ♙d7!]=] 4. ♙b5 ♙b6 [4... g6 5. 0-0 ♙g7 6. d3 ♙f6 7. ♙e2 0-0 8. ♙c6 bc6 9. ♙c3 ♙b8 10. e4± Pirc—Sapiro, 1937; 4... e6 5. c4 ♙d6 6. ♙c6 bc6 7. d3 f5 8. e4 fe4 9. de4 ♙e7♞ Pirc—Rabar, Jugoslavija (ch) 1952] 5. ♙c6 [5. a4 a6 6. ♙c6 ♙c6 7. ♙e5 ♙c7 8. ♙c3 ♙f6 9. ♙f3 e6 10. e4 d4 11. ♙e2 b6= Pelikan—Olivera, Argentina 1956] ♙c6 6. 0-0 ♙f6 7. ♙e5 ♙c7 8. ♙e1 g6 9. d3 ♙d7 10. ♙f3 ♙g7= Iliesco—Michel, Argentina 1941

³ 3. ♙e5 ♙f5 4. c4 [4. g4?! e6≡] dc4 5. ♙a3 ♙d7 6. ♙ac4 e6= Henley—Martz, Lone Pine 1977; 3. e3 ♙d7 [3... ♙c6 4. ♙b5 ♙d6 5. 0-0 a6 6. ♙e2 ♙f6 7. d4 ♙e4 8. c4± Larsen—van Geet, Amsterdam 1964] 4. ♙e2 [4. c4?! e5 5. fe5 ♙e5 6. cd5 ♙d5 7. ♙e2 ♙d3≡ Pytel—Ornstein, Le Havre 1977] e6 5. 0-0 ♙d6 6. c4 [Larsen—Barcza, Zürich 1959] ♙f6! =

⁴ 11. ♙f5 ef5= Pirc—Barcza, Beograd 1954

⁵ 3. d3 ♙g7 4. c3 [4. ♙bd2 d4 5. e4 de3 6. ♙c4 ♙h6 7. ♙e3 ♙f5= Kavalek—Fuchs, La Habana (ol) 1966] c5 5. ♙c2 [5. e4 ♙c6 6. e5 ♙h6 7. d4 cd4 8. ♙d4 0-0 9. ♙e2 ♙f5= A. Zajcev—Minić, Berlin 1968] ♙c6 6. e4 ♙f6 — 2... ♙f6

⁶ 4... ♙h6 5. d3 [5. 0-0 0-0 6. c3 c5 7. d3 d4 8. e4 de3 9. ♙e3 ♙c7 10. ♙e2 ♙d7 11. ♙a3 ♙f5 12. ♙f2± Rusakov—Hasin, SSSR 1976] d4 6. c3 c5 7. e4 de3 8. ♙e3 ♙b6 9. ♙e2 0-0 10. h3 ♙f5 11. 0-0 ♙d8 12. ♙e1 ♙h8 13. ♙a3± Knežević—Kovačević, Jugoslavija (ch) 1967 — 3/4; 4... ♙d7 5. d3 [5. 0-0 e5 6. fe5 ♙e5 7. ♙e5 ♙e5 8. d4 ♙g7 9. ♙c3 c6 10. e4 de4 11. ♙e4 ♙d4 12. ♙d4 ♙d4 13. ♙h1 ♙e5 14. ♙g5♞ Bilek—Antošin, Hungary 1967] e5 6. fe5 ♙e5 7. ♙e5 ♙e5 8. 0-0 ♙e7 9. ♙c3 0-0 10. ♙h6 ♙g7 11. ♙g7 ♙g7 12. ♙d2± Antošin—Rabar, Baku 1964; 4... ♙c6 5. 0-0 [5. d3 ♙h6 6. c3?! 0-0 7. 0-0 ♙d6 8. ♙h1 ♙g4♞ Knežević—Simagin, Kislevodsk 1968] ♙g4 6. ♙c3! ♙d7 7. d3 ♙d8 8. ♙e1± Knežević—Benkő, Majdanpek 1976; 5... ♙f6!; 4... c5 5. 0-0 [5. d3 d4 6. c3 ♙c6 7. ♙b3 ♙h6♞ Larsen—Barcza, Amsterdam (izt) 1964] ♙c6 6. ♙c3 e6 7. d3 ♙e7 8. ♙d2 [8. e4 0-0 9. ♙d2 f6 10. a3 d4♞ Larsen—Bogdanović, Sarajevo 1960] 0-0 9. a3 b6 10. ♙b1 ♙b7 11. ♙e1 ♙d4 12. ♙c1 ♙f3 13. ♙f3 ♙f5 14. g4 ♙d4 15. e3 ♙e3! = Bronštejn—Saidy, Sarajevo 1971

⁷ 5. ♙c3 ♙h6 6. 0-0 ♙d7 7. d4?! ♙f5 8. a4 ♙f6 9. b3 0-0 10. ♙d3 ♙d6≡ Jacobsen—Barcza, Kapfenberg 1970; 7. d3!?

⁸ 5... ♙b6!≡ Eliskases

⁹ 6. c3 0-0 7. 0-0 f6 8. e4 de4 9. de4 ♙d1= Radulov—Popov, Varna 1970

¹⁰ Hübner—Tajmanov, Leningrad (izt) 1973

¹¹ 4. d4 ♙h6 5. ♙e2 [5. ♙d3 ♙f5=] c5 6. 0-0 0-0 7. c3= Santasierre—Hanauer, New York 1951; 4. c4 e6 5. ♙c3 ♙f6 — 2... ♙f6

¹² 4... c5 5. d3 ♙c6 6. 0-0 [6. c3 ♙h6 7. ♙c2 0-0 8. a3 e5≡ Grob—Euwe (m) 1947] ♙h6 [6... e6 7. a4 b6 8. ♙e1 ♙ge7 9. ♙a3

0-0 10. c3 a6 11. e4± Pelikan—Lipniks, Argentina 1954] 7. e4 de4=; 4... ♖d7!? 5. d3 e500 Szöllösi—Szabo, Hungary 1961

13 6. d4!?△ c4

14 9... ♖f5 10. ♖e5 ♖d6 11. ♖d2±

15 11. ♖f3 ♖f5 12. g4 ♖d6= Minev—Saharov, Varna 1968 — 6/9

16 3. d3 g6 [3... e6 4. c3 c5 5. ♖c2 ♖e7 6. e4± Antošin—Kostro, Luhačovice 1971 — 11/4; 3... d4 4. g3 c5 5. ♖g2 ♖c6 6. 0-0 e6 7. c4 ♖e7 8. ♖a3 0-00 Szilagyi—Barcza, Budapest 1953] 4. c3 [4. ♖bd2 ♖c6 5. c3 ♖d6 6. g3 e5= Larsen—Aronin, Moskva 1962; 4... d4 5. c3 dc3 6. bc3 ♖d5 7. ♖a4 ♖c6 8. ♖e5 ♖g700 Larsen—Fischer, Copenhagen 1962] ♖g7 5. ♖c2 c5 6. e4 ♖c6 7. ♖e2 0-0 8. 0-0 c4= Antošin—Portisch, Zagreb 1965

17 3... e5 4. ♖g2 ♖c6 5. 0-0 b6 6. d3 ♖b7 7. c3 ♖c7 8. ♖a3 a6 9. ♖c2 e6 10. e4± Ciocaltea—Csom, Szombathely 1966; 3... ♖g4 4. ♖g2 [4. ♖e5 ♖h5 5. c4 c6 6. ♖g2 ♖bd7 7. ♖b3 ♖b8 8. ♖d7 ♖d7= Pelikan—Quinteros, Cordoba 1970] ♖c6 [4... ♖bd7 5. d3 c6 6. Sbd2 ♖b6!00 Jacobsen—Hennings, Kapfenberg 1970 — 9/2; 5. 0-0 c6 6. ♖h1 ♖f3 7. ♖f3 e5= Bilek—Hennings, Kecskemet 1968] 5. 0-0 [5. d4 e6 6. c3 ♖f3 7. ef3 ♖d6 8. 0-0 ♖e7= Ciocaltea—Liebert, Zinnowitz 1966; 5... ♖d7 6. h3 ♖f3 7. ef3 e6 8. ♖e3 ♖d6 9. h4 ♖e7 10. ♖c3 ♖f5 11. ♖f2 ♖b4± Zwaig—Miles, Hastings 1976/77] ♖f3 6. ♖f3 e5 7. fe5 ♖e5 8. ♖f5 ♖eg4 9. d4 [9. c4?! ♖d7 10. ♖f1 dc4± Quinteros—Pomar, Olot 1971 — 12/5] ♖d7 10. ♖d3 h500 Hübner—Pomar, Athens 1976

18 4. b3 ♖g7 5. ♖b2 0-0 6. ♖g2 b6 7. a4 c5 8. e3 ♖b7 9. 0-0 ♖c6= Larsen—Andersson, Stockholm (m) 1974

19 5. c4 c6 6. ♖b3 0-0 7. ♖c3 d4 8. ♖d1 c5 9. ♖f2 ♖c6 10. d3 ♖c7 11. 0-0 b6± Lombardy—Portisch, Monte Carlo 1969; 5. ♖c3 d4 6. ♖b5 c5 7. c3 a6 8. ♖a3 ♖c600 Wade—Nievergelt, Beograd 1954; 5. d3 ♖bd7 [5... c5 6. a4 0-0 7. ♖a3 ♖c6 8. c3 ♖e8 9. 0-0 b600 Larsen—Lengyel, Beverwijk 1964]

20 5... c5 6. d3 ♖c6 7. ♖c3 d4 8. ♖a4 [8. ♖e4 ♖e4 9. de4 e500 Palacios—Benkő, Malaga 1971] ♖d7 9. c4 a6 10. ♖d2 0-0 11. ♖c2± Lombardy—Langeweg, Wijk aan Zee 1969 — 7/6

21 6. c3 c6 7. ♖h1 ♖b6 8. ♖a3 ♖bd7 9. ♖c2 ♖e8 10. a4 e500 Larsen—Kavalek, Halle 1963

22 6... b6 7. c4 [7. e4 de4 8. de4 ♖b7 9. e5±] dc4 8. ♖e5 c6 9. dc4 ♖c7 10. ♖c3 ♖b7 11. e4± Dely—F. Portisch, Hungary 1970; 6... c6 7. ♖c3 d4 [7... ♖bd7 8. e3 ♖c7 9. d4 ♖e8 10. ♖e5 f5= Dely—Sydor, Debrecen 1970; 8. e4!?] 8. ♖e4 ♖d5 9. ♖d2 [Rajković—Schmidt, Vrbas 1976 — 21/7] f5!00; 6... ♖c6 7. c3 ♖d6 [7... ♖e8 8. ♖c2 e5=; 7... d4 8. ♖h1 ♖g4 9. h3 ♖h6 10. e4 de3 11. ♖e3 ♖f5

12. d4 ♖c400 Bilek—Antošin 1967] 8. b4 a6 9. ♖a3 b5 10. ♖c1 ♖d7 11. a4 ♖b700 Stoltz—Alexander, Beograd 1952

23 7. ♖e1 d4 8. c4 [8. e4 de3 9. ♖c3 c4 10. h3 cd3 11. cd3 ♖d5± Pelikan—Bliskases, San Nicolas 1957] ♖c6 9. ♖a3 ♖b8 10. h3 b6± Gipslis; 7. ♖bd2 ♖c6 8. e3 ♖g4 9. ♖e1 d4± D. Byrne—Saidy, USA (ch) 1963/64

24 7... b6 8. e4 de4 9. de4 ♖b7 10. e5 ♖d1 11. ♖d1 ♖e8 12. ♖a3± Pelikan—Bazan, Argentina 1960

25 8. ♖a3 d4 [8... b6 9. e4 de4 10. de4 ♖a6 11. ♖d8 ♖ad8 12. ♖e1 e5± Rossetto—Bilek, Amsterdam (izt) 1964; 9. ♖e5 ♖b7 10. ♖c6 ♖c6 11. ♖c4= Rossetto—Liebert, Varna (ol) 1962] 9. e4 e5 10. f5?! ♖f5 11. ef5 dc3 12. bc3 e4± Radulov—Spiridonov, Bulgaria 1969 — 7/7; 10. cd4△ f5!; 8. ♖e5 ♖e5 [8... ♖c7 9. ♖c6 bc6 10. e4 de4 11. de4 ♖a6 12. ♖e1 ♖fd8 13. ♖a4 ♖b6 14. ♖a3± Zwaig—Bleiman, Nice (ol) 1974] 9. fe5 ♖e8 10. d4 ♖e6 11. dc5 ♖e5 12. ♖c3 ♖g7 13. ♖a3 ♖c7 14. ♖d4 f600 Radulov—Uhlmann, Raach 1969; 8. ♖e1 d4!00

26 8... b6 9. e4 d4 10. h3 ♖b7 11. g4 ♖c8 12. c4 e500 Rajković—Biyiasas, Vrnjačka Banja 1976 — 21/8; 11... c4!; 8... ♖e8 9. e4 e5= Golz—Uhlmann, Gotha 1957

27 10... e6 11. ♖c4 ♖d7 12. e4±田; 10... ♖g4 11. ♖ae1 ♖c800 S. Garcia—Uhlmann, La Habana 1969

28 7... e6? 8. e4 ♖c6 9. e5 ♖d7 10. ♖b5! f6 11. c4 fe5 12. cd5 ed5 13. ♖b3± Ditt—Stoltze, corr. 1957; 7... b6 8. e4 ♖b7 9. e5 ♖e8 10. ♖e1 ♖c7 11. g4± B. Jacobsen—Parma, Kapfenberg 1970; 7... ♖c6 8. e4 [8. ♖e5 ♖e5 9. fe5 ♖g4 10. ♖d5 ♖e5 11. ♖g5 f6 12. ♖d2 ♖b2± Berger—Tringov, Amsterdam (izt) 1964] de4 9. de4 ♖d1 10. ♖d1 e5=

29 8. ♖a4 ♖c7 9. c3 dc3 10. bc3 ♖d7 11. ♖e5 ♖e8 12. ♖b1 ♖c600 Littlewood—Golombek, England 1959; 8... ♖fd7!?

30 8... ♖a6 9. c4 ♖b8 10. ♖f2 ♖g4= Kölvig—Johannessen, Leipzig (ol) 1960; 8... ♖c7 9. ♖f6 ♖f6 10. ♖d2 ♖g7 11. e4 de3 12. ♖c4 ♖d7 13. ♖e3 ♖c6= Ditt—Saligo, corr. 1958

31 10. e3 ♖b6 [10... de3 11. c3 ♖d1 12. ♖d1 e2 13. ♖e1 e5 14. ♖e2 ♖e6= Knežević—Dely, Skopje 1967] 11. ed4 [11. e5 ♖f5 12. ♖e2 de3 13. ♖e3 ♖d4 14. ♖f2± Bialas—Darga, BRD 1954; 11... f6! 12. ef6 ef6 13. ♖e1 ♖d8± Mal—Bilek, Siegen (ol) 1970] cd4 12. ♖h1 ♖d7= Camrjuk—Averkin, SSSR 1974

32 10... f6 11. ef6 ef6 12. e4 ♖e7= Liebert—Pietzsch, Zinnovitz 1966; 10... ♖b6!?

33 7. e4?! de4 8. ♖g5?! ♖c6 9. ♖e4 ♖e4 10. de4 [10. ♖e4 f5± Hort] ♖d1 11. ♖d1 ♖d4± B. Jacobsen—Smejkal, Kapfenberg 1970 — 9/3; 8. ♖fd2!; 7. a4 a5 8. e4 de4 9. ♖fd2 e5 10. fe5 ♖d4 11. ♖h1 ♖c5= Pelikan—Blis-

kases, Mar del Plata 1966; 7. ♖e5!? 0-0 8. ♖c3 ♖bd7 9. ♖d7 ♗d7 10. e4 de4 11. de4 ♗d1 = Barczay-F. Portisch, Hungary 1972 — 14/8

34 8. e4 de4 9. ♖g5 ♖a6! [9... h6?! 10. ♖e4 ♖e4 11. de4 ♗d1 12. ♗d1 ♖a6 13. ♖e3 ♗fd8 14. ♖a3±] 10. ♗d2 ♖c5 11. d4 ♖cd7 12. ♗e2 c5干 Dobosz-Schmidt, Polska 1976

35 9. e4 de4 10. ♖g5 ♗d7 11. ♖e4 ♗d8 12. ♗e2 ♖c6 13. ♖f2 ♗e8 14. g4 ♖a5干 Pelikan-Portisch, Mar del Plata 1966; 9. a5 b5 10. ♖e5 a6 11. b4 ♖fd7oo Zwaig-Füller, Lugano (ol) 1968; 9... ba5!?

36 10. ♗b1 ♗c8 11. b4 cb4 12. cb4 d4oo Ghitescu-Pachman, Tel Aviv (ol) 1964

37 11. ♗c2?! ♗c8 12. e4 ♖b4干 Larsen-Portisch, Beverwijk 1964; 11. b4 oo

38 3... ♖f5 4. ♖e2 e6 5. 0-0 h6 6. b3 ♖e7 7. ♖e5±; 3... c5 4. b3 [4. ♖e2 g6 5. 0-0 ♖g7 — 3... g6] ♖c6 [4... a6 5. ♖b2 e6 6. g3±; 4... e6 — 3... e6; 4... g6 5. ♖b2 ♖g7 — 3... g6] 5. ♖b5 ♖d7 [5... ♗b6 6. ♗e2±] 6. ♖b2 e6 [6... g6 7. ♖c3 d4 8. ♖a4 ♗a5 9. ♗e2 ♖b4oo Ljubojević-Pomar, Olot 1972; 7. c4! dc4 8. bc4± Euwe] 7. 0-0 ♖e7± — 3... e6

39 4. c4 e6 5. ♖c3 ♖bd7 6. cd5 ed5 7. ♖e2 c6 = Tartakower-Vidmar, Nottingham 1936; 4. b3 ♖bd7 5. ♖b2 c6 6. ♖e2 ♗c7 7. 0-0 ♖f3 8. ♖f3 e5 = Romanišin-Kasparov, SSSR 1976; 4. ♖e2 ♖bd7 [4... ♖f3 5. ♖f3 ♖bd7 6. c4 e6 7. cd5 ed5 8. ♖c3 c6 9. 0-0 ♖e7 = Tartakower-Grünfeld, Wien 1920] 5. ♖e5 [5. b3 ♖f3 6. ♖f3 e5 = Wyss-Barcza, Lugano (ol) 1968 — 6/10] ♖e2 6. ♗e2 e6 [6... g6 7. b3 ♖g7 8. ♖b2 0-0 = Minev-Schmid, München (ol) 1958] 7. 0-0 ♖d6 8. d4 [Larsen-Petrosjan, Portorož (izt) 1958] ♖e4 =

40 5... e6 6. b3 [6. c4 c5 7. ♖c3 ♖c6 8. cd5 ed5 = Laroche-Anderssen, London 1851; 6. d4 ♖e7△ c5 =] ♖e4 =

41 6. c4? e5干; 6. d4 ♖e4 7. ♖d3 f5 8. ♖e4 de4 = Milić-Trifunović, Jugoslavija (ch) 1959

42 6... e6 7. g4? ♖b4干 Nimzowitsch-Kmoch, Kecskemet 1927; 7. d3 =

43 8. ♖d3 c5 9. 0-0 ♖e7 10. b3 ♗c8oo Pelikan-Espina, Argentina 1942; 9... c4 △ ♖b4!?

44 9... 0-0?! 10. ♖e2 ♖e8 11. c4± Larsen-Pachman, Portorož (izt) 1958; 9... c5 oo

45 4. g3 c5 5. ♖g2 b6 6. 0-0 ♖b7 = Tartakower-Maroczy, Berlin 1920; 4. d3 c5 5. ♖e2 ♖e7 6. 0-0 ♖c6 = Pelikan-Flor, Podebrady 1936

46 4... ♖e7 5. ♖b2 ♖bd7 6. ♖d3 0-0 [6... ♖e4 7. ♖e5 0-0 8. 0-0 ♖e5 = Nimzowitsch-Buerger, London 1927] 7. 0-0 b6 8. ♖c3 ♖b7 9. ♖e2 [Lasker-Bauer, Amsterdam 1889] ♖c5 = Steinitz

47 5... a6 6. ♖d3 ♖c6 7. 0-0 ♖d6 8. ♖c3 [8. c4 dc4 9. ♖c4 0-0 10. ♖e5 ♖e7 = Tartakower-Lasker, Nottingham 1936] ♗c7 9. a3 [9. ♗e1 e5 10. ♖b5!∞ Nimzowitsch-Colle, Kecskemet 1927] e5 10. fe5 ♖e5 11. ♖e5 ♖e5 12. ♗f6!∞ Lazard-Colle, Paris 1929; 5... ♖d6 6. ♖b5 [6. ♖d3 0-0 7. ♖e5 ♖e4 8. 0-0 f5oo Minev-Pietzsch, Sarajevo 1966; 6. ♖e2 0-0 7. 0-0 ♖c6 =] ♖bd7 [6... ♖d7 7. ♖d7 ♖bd7 =] 7. 0-0 0-0 8. ♖e5 ♗c7 9. d4 a6 = Tartakower-Yates, Kecskemet 1927

48 6. c4 0-0 7. cd5 ed5 8. ♖c3 ♖c6 9. ♖d3 d4 10. ed4 ♖d4 11. 0-0 ♖g4干 Bellon-Radulov, Kapfenberg 1970; 6. ♖e2 0-0 7. 0-0 ♖c6 8. ♗e1 ♖e4oo Barda-Ciocaltea, Bucuresti 1953; 8. d3!?

49 6... ♖c6?! 7. 0-0 ♖d7 8. d3 0-0 9. ♖c6 ♖c6 10. ♖e5± Pachman

50 7. ♖e2 0-0 8. 0-0 [Canal-Paoli, Reggio Emilia 1965/66 — 1/4] ♖c6 =

51 9. ♖e5 ♖e5 10. fe5 ♖e8 11. ♖d3 ♖c6 12. ♗g4 g6 13. ♖c3 ♖g7oo Ljubojević-Zuidema, Skopje (ol) 1972; 9. ♗e2 a6 10. ♖c6 ♖c6 11. ♖e5 ♗c8 12. a5 ♖d7 = Larsen-Najdorf, Lugano (ol) 1968; 9. d3!?

52 A. Zajcev-Klován, SSSR (ch) 1969

53 4. ♖c3? ♖g7 5. ♖e2 0-0 6. b3 c5 7. ♖b2 ♖c6干 Lob-Golombek, Beograd 1952; 4. d4 ♖g7 5. ♖d3 0-0 [5... ♖f5 6. 0-0 0-0 7. ♖bd2 ♖bd7 8. ♗e2 c5 9. c3 ♖d3 = Lejn-Osnos, SSSR (ch) 1965] 6. 0-0 c5 [6... b6 7. a4 ♖a6 8. ♖a6 ♖a6 = Stahlberg-Uhlmann, Moskva 1956] 7. c3 ♗c7 [7... ♗d6 8. ♖e5 ♖fd7 9. ♖d2 b6 10. ♗e2 a5 △ ♖a6 =; 7... b6 8. ♗e2 (8. ♖bd2 ♖a6 =) ♖b7 9. ♖bd2 ♖e4 (Tartakower-Teichmann, Teplice Šanov 1922) 10. c4!∞; 7... ♗b6 8. ♖bd2 ♖f5 = Ragozin-Makagonov, SSSR 1940; 7... ♖bd7!?] 8. ♖e5 ♖c6 = Bilguer; 4. b4 ♖g7 5. ♖b2 0-0 6. ♖e2 ♖g4 [6... a5 7. b5 c5 (7... a4 8. 0-0 c6 9. ♖a3 ♖g4 10. c4± Ivkov-Cuellar, Sousse (izt) 1967 — 4/3) 8. bc6 bc6 9. 0-0 ♖bd7 10. ♖a3 ♖e8 11. ♖g7 ♖g7 12. ♖d4± Larsen-Simagin, Moskva 1959; 6... b6 7. 0-0 ♖b7 8. ♖a3 ♖bd7 9. c4 c5oo Larsen-Donner, Halle 1963] 7. 0-0 c6 [7... ♖bd7 8. c4 dc4 9. ♖a3 c5oo Larsen-Dely, Moskva 1962; 8. ♖a3 c6 9. c4 e6 10. h3 ♖f3 11. ♖f3 ♗e7 12. b5 ♖e4 = Larsen-Udovčić, Sarajevo 1960] 8. a4 ♖bd7 9. ♖a3 ♖f3 10. ♖f3 ♗e8 11. d4 ♖e4 = Larsen-Spaski, Amsterdam (izt) 1964

54 5... c5 6. cd5 ♖d5 7. ♗b3 ♖c3 8. bc3 0-0 9. ♖e2 ♗c7 10. 0-0 ♖e6 = Hromadka-Hadec, Podebrady 1936; 5... e6 6. d4 0-0 7. ♖e2 c5 [Larsen-Bhend, Zürich 1959] 8. dc5 =; 5... c6 6. d4 0-0 7. ♖e5 [7. ♖d2 c5 8. dc5 ♖c6 9. ♖e2 ♖f5 10. cd5 ♖d5 11. ♗c1 ♖db4∞ Larsen-Olafsson, Moskva 1959] e6 8. ♖d2 ♖bd7 9. ♖e2 ♖e5 10. fe5 [Capablanca-Romi, Paris 1938] ♖d7△ f6 =

⁵⁵ 6. b3? c5 7. d4 ♖e4 8. ♙b2 ♗a5 9. ♖c1 ♙g4 10. ♙e2 cd4 干 Seidman—Reshevsky, USA (ch) 1939; 6. ♙e2 c6 7. 0-0 ♖bd7 8. cd5 ♖d5= Hromadka—Prucha, Podebrady 1936; 6. ♗b3 dc4 7. ♙c4 ♖c6 [Tartakower—Capablanca, Karlovy Vary 1929] 8. ♙e2=; 6... e6!?; 6... c6!?; 6. d4 c5! 7. dc5 ♗a5 8. cd5 ♖d5 9. ♗d5 ♙c3 10. ♙d2= Pirc—Alatorceev, Moskva 1935

⁵⁶ 7. ♙c4 ♖b6 8. ♙e2 c5 9. ♖e5 ♖8d7 10. ♖d7 ♙d7 11. 0-0 e5 干 Littlewood—Keres, Hastings 1964/65

⁵⁷ 12. de5 ♖c6 13. ♙e3 ♖b4 干 Ignjatev—Jurkov, SSSR 1973

⁵⁸ 5... c5 6. ♙b5 ♙d7 [6... ♖bd7 7. 0-0 0-0= Pachman] 7. ♙e2 [7. ♗e2 0-0 8. ♙d7 ♗d7 9. 0-0 ♖c6 10. ♖e5 ♗c7=; 7. a4 0-0 8. 0-0 ♙g4 干 Ljubojević—Langeweg, Wijk aan Zee 1973] ♖c6 8. ♖e5 ♖e5 9. ♙e5 [9. fe5 ♖e4 10. d3 ♖d6 干 Schwarz] 0-0= Stoltz—Matanović, Stockholm (izt) 1952

⁵⁹ 6. c4 c6 7. ♙e2 ♖a6 8. 0-0 ♖c5 9. ♖e5 ♖fd7 10. d4 ♖e4= Breazu—J. Szabo, 1959; 6... e6!?

⁶⁰ 6... ♖bd7 7. 0-0 b6 8. ♗e1 e6 9. d3 ♙b7 10. ♖bd2 c5 11. ♖e5 ♖e5 12. fe5 ♖d7= Sax—Farago, Hungary (ch) 1977; 6... ♙g4 7. 0-0 ♖bd7 8. d3 c6 9. ♖bd2 ♖e8 10. ♖e5 ♙e2= Simagin—Bihovski, SSSR (ch) 1965

⁶¹ 7. c4?! d4 8. ed4 ♖h5 干

⁶² 7... b6 8. ♖e5 [8. a4 ♖c6 9. ♖e5 ♙b7 10. ♙f3 ♖c8= Larsen—Keene, Palma de Mallorca 1971 — 12/6] ♙b7 9. ♗e1 [9. d3 ♖c6 10. ♙f3 ♗c7 11. ♖d2 ♙ad8 12. ♗e2 ♖e8! = Pirc—Byrne, Helsinki (ol) 1952] ♖fd7 10. ♙f3 ♗c7 11. d4! 干 Pirc—Kupper, Opatija 1953; 9... ♖bd7!?; 9... ♖c6!?; 7... d4!?

⁶³ 8. c4 b6 9. ♖c3 ♙b7 10. d4 cd4 11. ed4 ♗d6 干 Christensen—Guimard, Buenos Aires 1939; 8... d4!?; 8. ♗c1 b6 9. ♖c3 ♙b7 10. ♖d1 d4= Szilagyi—Bolbochan, Tel Aviv 1966 — 1/5; 8. ♗e1 ♙f5 [8... d4 9. ♖a3 ♖d5=] 9. ♙d1 ♖c8 10. ♗h4 d4 干 Katalimov—Bivšev, SSSR 1958; 8. d3 ♖g4 9. ♙g7 ♗g7 10. ♗c1 d4 11. e4 e5= Beni—Golombek, Opatija 1953

⁶⁴ 8... d4 9. ♖c6 bc6 10. ♖a3 干; 8... ♖e5 9. fe5 ♖d7 10. d4 ♖b8 11. ♙f3 ♖c6 12. ♖c3 e6 13. ♖a4 干 Ljubojević—Tringov, Skopje (ol) 1972 — 14/10; 9... ♖e8 干 ♖c7!?; 8... ♗c7 9. ♖c3 [9. ♖c6 ♗c6 10. ♗e1 ♙g4= Pirc—Rellstab, Helsinki 1952; 10. ♙f3 ♙e6=; 10. d3 b6=] a6 [9... ♖e5 10. ♖b5 ♗b6 11. ♙e5 干 Pirc—Andrić, Jugoslavija (ch) 1952; 10... ♖f3!]? 10. ♖c6 ♗c6 11. ♙f3 ♙e6 12. ♖e2 干 Pirc—Golombek, Bognor Regis 1956

⁶⁵ 9... d4 10. ♖d7 [10. ♖c6 ♙c6 11. e4 ♖e4=] ♖d7 11. e4 干 Tartakower—Pirc, England 1951

⁶⁶ David—Botvinnik, SSSR 1938

⁶⁷ 5... c5 6. d3 ♖c6 7. ♗e1 ♗c7 8. ♗h4 [8. ♖c3 a6 9. e4 d4 10. e5 dc3 11. ef6 ♙f6 12. bc3 b5 干 Tartakower—Thomas, Nottingham 1936] b6 9. a4 ♙b7 10. ♖a3 a6 11. c3 ♙d8 干 Kostić—Janošević, Jugoslavija (ch) 1951

⁶⁸ 6. d4 c5 [6... ♙g4 7. ♗e1 ♖bd7 8. c3 ♖e4 9. ♙d3 ♖d6 10. ♖bd2 c5 11. ♖e5 干 Bronštejn—Visier, Las Palmas 1972; 6... b6 7. a4 ♙a6=] 7. c3 b6 [7... ♖c6 8. ♗e1 ♙g4 9. ♖bd2 e6 10. ♗h1 ♖e7 11. ♖e5 ♙e2 12. ♗e2 ♖e8 13. b3 ♖c8 干 Rossetto—Pilnik, Buenos Aires 1955] 8. ♗e1 [8. ♙d2 ♙a6 9. ♙a6 ♖a6 10. ♗e2 ♗c8 11. ♙e1 ♖c7 12. ♖bd2 ♗b7 13. ♖e5 ♖ce8 干 ♖d6 干 Dreyer—van Scheltinga, Dublin 1957; 8. ♖bd2!]? ♖c6 [8... ♖e4 9. ♖bd2 ♖d6 10. ♖e5 e6 11. ♙d3 ♖a6 干 Keto—Forintos, Leningrad 1960] 9. ♗h1 ♖e4 10. ♖bd2 ♖d6 11. ♖e5 ♙b7 12. ♙f3 e6 13. ♖c6 ♙c6 14. dc5 bc5 15. e4 f5! 干 Rabar—Matulović, Jugoslavija (ch) 1961

⁶⁹ 6... c5 7. ♗e1 ♖c6 8. ♙f3 ♗c7 9. ♖c6 bc6 10. ♖c3 c4 11. b3 ♙f5 干 Tartakower—Stahlberg, Buenos Aires (ol) 1939

⁷⁰ 7... c6= Pachman

⁷¹ 12. ♖c3 ♖f3 13. ♗f3 ♙d7 14. ♗h1 c6 干 Gusev—Geler, SSSR 1970 — 9/4; 14. b3!?

⁷² 6... ♖bd7 7. ♖c3 b6 8. e4 干 Pelikan—Lombardy, Mar del Plata 1958; 6... b6 7. ♗e1 [7. c3 ♙b7 8. a4 a5 9. ♖a3 ♖bd7 10. ♙d2 ♖e8 干] ♙b7 8. ♖bd2 [8. ♖c3 ♖bd7 9. ♗h4 e6= Szilagyi—Haag, Hungary (ch) 1968/69] ♖bd7 9. ♗g3 [9. ♗h4 e6 10. g4 ♖e8= Pelikan—Behrens, Argentina 1958] e6 10. ♖e5 ♖e8 11. ♖df3 ♖d6 12. ♗h3 干 Larsen—Gligoric, La Habana (ol) 1966; 8... c5 — 6... c5; 6... b5 7. ♗e1 ♙b7 8. a4 c6 9. ♗h4 e6= Pelikan—Sanguinetti, Argentina 1958; 6... ♖c6 7. ♗e1 ♙e8 8. d4 [8. ♗h4 e5=] ♙f5 9. c4 e6 10. ♖e5 干 Pelikan—Shocron, Argentina 1955

⁷³ 7. c3 b6 8. a4 ♖c6=; 7. ♖e5 ♗b6 8. ♙f3 ♖bd7 9. c4 e6 10. ♖d7 ♙d7= Pelikan—Bolbochan, Argentina 1943; 7... ♖fd7=; 7... ♖bd7!?

⁷⁴ 7... ♙g4 8. ♖bd2 ♗c7 9. ♗g3 ♖c6 10. e4 ♙f3 11. ♙f3 ♖d4 12. ♙d1 ♙ad8 13. c3 干 Pelikan—Bolbochan, Argentina 1956; 7... ♖bd7 8. ♖bd2 [8. ♖c3 ♗b6 9. a4 ♙e8 10. a5 ♗c6 干 Bronštejn—Gipsliis, Moskva 1967] ♗c7 9. ♗g3 ♖h5 10. ♗h4 ♙f6 11. ♖g5 h6 12. g4 干 Wood—Aitken, London 1948; 7... b6 8. ♗h4 [8. ♖bd2 ♖b7 9. ♙d1 ♗c7= Zita—Pachman, 1954; 8. a4 ♙b7 9. ♗h4 e6 10. ♖bd2 ♖c6 11. c3 ♖d7= Pelikan—Redolfi, Argentina 1956] e6 9. ♖bd2 ♙b7= Pelikan—Maderina, Argentina 1956

⁷⁵ 8. ♖c3 d4 9. ♖e4 ♖d5 干; 8. ♖bd2 b6 9. ♖e5 ♖e5 10. fe5 ♖g4 干 Prins—Donner, Beverwijk 1955; 8. c3 b6 [8... ♙g4 9. ♖bd2 ♗c7 10. ♖b3! b6 11. d4 干 Smislov—Ilivicki, SSSR (ch) 1955; 8... ♗d6 9. ♗h4 e5 10. e4 干; 8... ♙e8 9. ♖e5 ♖e5 10. fe5 ♖d7 11. d4 f6 12.

ef6 ♖f6 13. dc5 ♗f5♗ Marić—Velimirović, Jugoslavija (ch) 1965] 9. ♖a3 ♗b7 10. ♖h4 e6 11. g4 ♗e8 12. ♖h3 ♗d6♖ Marić—Parma Jugoslavija (ch) 1965

76 8... ♗e8 9. ♗e5 [9. ♖h4 e5 =; 9. ♖g3!?] ♖c7 10. ♖g3± Schwarz; 9... ♗e5!?; 8... ♗g4 9. ♖g3 [9. ♗e5 ♗e2 10. ♗c6 bc6 11. ♖e2 ♗e8 △ e5♗ Pelikan—Rossetto, Argentina 1955] ♖c7 10. ♗c3 ♗b4♗ Pelikan—Reinhardt, Argentina 1955

77 9... ♗b7 10. ♖h4 e6 11. ♗f2 ♗b4 12. ♗e1 ♗e8 = Larsen—van Scheltinga, Beverwijk 1964

78 12. e4 de4 13. ♗e5 ♖e5♖ A. Zajcev—Žuhovicki, SSSR 1969

79 8... ♖c7 9. e4 de4 10. de4 e5 11. fe5 ♗e5 12. ♗e5 ♖e5♖ Tartakower—Maroczy, Zandvoort 1936

80 9. e4 de4 10. de4 ♗a6♖ Sokolski; 9. a4 ♗e8 10. ♖g3 e6 11. h3 ♗a6 12. ♗a3 ♗e7♖ Johannesen—Keene, Siegen (ol) 1970

81 9... ♗b7 10. ♗bd2 ♖c7 11. e4 de4 12. de4 ♗ad8 13. ♗e1 ♗d4 14. e5± Eliskases—Fazekas, Podebrady 1936; 9... e6 10. g4 ♗a6

11. ♗e1 ♗e8♖ Kasparjan—Ebraldidze, SSSR (ch) 1937

82 Pelikan—Stahlberg, Mar del Plata 1942

83 8... ♗g4 9. ♗c3 ♗f3 10. ♗f3 e5 = Pelikan—Ellerman, Argentina 1942; 8... ♖b6 9. ♗h1 [9. ♗e5? ♗e5 10. fe5 ♗d7 11. ♖e7 ♗e5 + Pelikan—Rossetto, Argentina 1943; 9. ♗c3 d4 10. ♗d1 ♗b4 11. ♗e1 de3 12. ♗e3 ♗bd5♖ Pelikan—Maderia, Argentina 1943] ♗g4 10. ♗bd2 ♗ad8 11. h3 ♗f3 12. ♗f3 c4♗ Pelikan—Guimard, Mar del Plata 1943; 8... ♖c7 9. ♗c3 [9. ♗bd2 b6 — 8... b6] d4 10. ♗b5 [10. ♗d1 de3 11. ♗e3 =] ♖b6 11. ♗a3♗ Skalička—L. Steiner, Podebrady 1936

84 9... ♖c7 10. e4 de4 11. de4 ♗b4 12. ♗e1 ♗a6 13. ♗a6 ♗a6 14. e5 ♗d5 = Minev—Johansson, Halle 1967

85 10. ♗f2?! ♗e8 [10... ♖c7 11. g4?! e5 12. f5 e4 13. ♗e1 h6!♖ Rjumin—Lisicin, SSSR 1934] 11. c3 e5 12. ♖d8 ♗d8 13. fe5 ♗e5 14. ♗e5 ♗e5 15. a4 ♗b7♖ Larsen—Schmidt, Aarhus 1971 — 12/7

86 12. e6 fe6 13. ♗f3 e5 14. e4 [14. ♗g5? ♗f1 △ ♗f8♖] de4 15. ♖e4 ♗f6 16. ♖e5 ♖d6 = Larsen—Benkö, Portoroz (izt) 1958

A04

1. ♗f3

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1	...	e3*	d4*	c4*	♗c4	♗c3	0—0	♗b3	♗a4	±
	b5 ¹	a6	♗b7	bc4	♗f6	e6	d5*	c5	♗bd7	
2	...	g3	♗g2	e4*	d3 ⁷	0—0*	♗bd2 ⁹	c3	b4	±
	g6	♗g7	e5	♗c6	d6	♗ge7	0—0	h6	a6 ¹⁰	

1. ♗f3 f5

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
3	g3 ¹¹	♗g2	d3 ¹⁴	0—0	♗bd2	e4 ¹⁶	de4 ¹⁷	♗c4	♗e3	=
	♗f6 ¹²	e6 ¹³	♗e7 ¹⁵	0—0	d6	fe4	e5	♗bd7	♗b6 ¹⁸	
4	e4	♗g5	d3	de4	♗f3	♖d8	♗e5	♗c3	♗f4 ²¹	±
	fe4	♗f6	d5 ¹⁹	h6	de4	♖d8	♗e6 ²⁰	♗bd7	c6 ²²	
5	...	...	...	de4	♗c4	♗f7 ²⁴	♗b3	♗f3	♗c3	±
	...	...	e5	♗c5 ²³	♖e7	♖f8	h6	d6 ²⁵	g6 ²⁸	
6	...	...	...	♗e3 ²⁷	d4	d5 ³⁰	♗c3	♗c4	f3	±
	...	...	e3	e5 ²⁸	♗c6 ²⁹	♗e7	d6	♗f5	♗g6 ³¹	
7	...	...	d3 ³²	♗e3	g3 ³⁴	♗g2	c4!	♖a4		∞
	...	e5	e3	♗c6 ³³	♗f6	d5 ³⁵	dc4			

1. ♗f3 c5

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
8	b3 ³⁶	♗b2	e3	♗b5 ³⁸	0—0	♗c6 ³⁹	♗e5	♖f3	d3	±
	♗f6	♗c6 ³⁷	e6	♗e7	0—0	bc6	♖b6	♗a6	♗ad8 ⁴⁰	

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
9	... ♖c6	♗b2 d6	g3 ⁴¹ e5	♙g2 f5 ⁴²	0-0 ⁴³ ♙e7	c4 ♙f6	♖c3 ♖ge7	♖e1 0-0	f4 ef4 ⁴⁴	=
10	g3 ♖c6 ⁴⁵	♙g2 g6 ⁴⁶	d4 ⁴⁷ cd4	♖d4 ♙g7	♖c6 ⁴⁸ bc6	0-0 ♙b8 ⁴⁹	♖d2 ♖f6 ⁵⁰	c4 0-0	♙a4 ♙b6 ⁵¹	=

1. ♖f3 c5 2. g3 ♖c6 3. ♙g2 g6 4. d3 ♙g7 5. 0-0

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
11	... e6 ⁵²	e4 ⁵³ ♖ge7	c3 ⁵⁴ e5 ⁵⁵	a3 a5	a4 0-0	♖a3 d6	♖b5 h6	♖d2 ♙e6	♖c4 ♖c8 ⁵⁶	∞
12			♙e1 d6 ⁵⁷	c3 0-0 ⁵⁸	♖a3 ⁵⁹ e5 ⁶⁰	♙e3 b6	d4 ed4	cd4 ♙g4	♖c2	=
13	... e5	c3 ⁶¹ ♖ge7	a3 a5 ⁶²	a4 d6 ⁶³	e4 0-0	♖bd2 ⁶⁴ h6	♙e1 ♙h7	♖f1 ♙c6	h4 f5 ⁶⁵	=
14		e4 ♖ge7	c3 ⁶⁶ d6 ⁶⁷	♖bd2 ⁶⁸ 0-0	a4 h6 ⁶⁹	♙b1 ⁷⁰ ♙e6	b4 cb4 ⁷¹	cb4 a6	b5 ab5	∞
15	... ♖f6	♖c3 ⁷² 0-0	a3 d6 ⁷³	♙b1 b6 ⁷⁴	b4 ⁷⁵ ♙b7	♙g5 ♙d7	bc5 dc5	♙d2 ♙fd8	a4 ♙ac8 ⁷⁶	=
16		e4 d6	c3 ⁷⁷ 0-0	♖bd2 ⁷⁸ e5 ⁷⁹	a4 ⁸⁰ ♖h5 ⁸¹	♖c4 h6	♙b1 ♙e6	b4 cb4	cb4 d5 ⁸²	∞

¹ 1... ♖c6 2. b3 e5 3. d3 g6 4. ♙b2 ♙g7 5. c4 d6 6. g3 ♖f6 7. ♙g2±; 2. d4 — A 40; 1... b6 2. g3 [2. c4 ♙b7 3. ♖c3 e6 4. a3?! c5 5. e3 ♖f6 6. ♙e2 ♖c6 7. 0-0 ♙e7 8. d4 cd4 9. ed4 d5 = Marović—Larsen, Costa Brava 1976 — 22/2; 6. d4!?!; 4. e4! ♙b4 5. ♙c2] ♙b7 3. ♙g2 e6 [3... e5 4. d3 g6 5. e4! ♙g7 6. h4 h5 7. c4 ♖e7 8. ♖c3 c5 9. a3 ♖bc6 10. ♙b1 ♖d4 11. ♖d4 cd4 12. ♖d5± Portisch—Džindžić, Buenos Aires (ol) 1978 — 26/4] 4. c4 ♙e7 5. ♖c3 d5 6. d4 ♖c6 7. 0-0 ♙d7 8. ♙a4 0-0 9. ♙d1 △ b4±; 5... ♖f6 — A 17; 1... d6 2. d4 — A 41

² 2. c3 e6 3. ♙b3 a6 4. d4 ♙b7 5. ♖bd2 ♖f6 6. a4 b4! 7. a5 ♙e7 8. e3 0-0 9. ♙e2 c5 10. dc5 ♖c6 11. cb4 ♙b8 Langeweg—Ivkov, Amsterdam 1972; 2. e4 ♙b7 3. ♙b5 ♙e4 4. 0-0 c6 5. ♙a4 ♙a5 6. ♖c3 ♙g6 7. d4 ♖f6 8. ♖e5 e6 9. ♙b3 ♙e7 10. ♙f4 d6 11. ♖g6 hg6 = R. Garcia—Quinteros, Buenos Aires 1972; 9. ♙e1±; 2. g3 e6 3. a4 b4 4. b3 ♙b7 5. ♙g2 f5 6. ♙b2 ♖f6 7. d3 ♖a6?! 8. ♖h4 ♙g2 9. ♖g2 g6 10. e4± Quinteros—Larsen, Vinkovci 1970

³ 3. a4 b4 4. d4 e6 5. ♙d3 c5 6. c3 d5 7. ♖bd2 c4 8. ♙e2 ♖f6 9. ♖e5 ♙e7 10. f4 0-0 Vadasz—Bronštejn, Tallinn 1977

⁴ 4. ♙d3 ♖f6 5. 0-0 e6 6. b3 c5 7. c4 bc4 8. bc4 ♙e7 9. ♖c3 ♙f3 [9... 0-0?! 10. d5±] 10. ♙f3 ♖c6 = Furman—Džindžić, SSSR 1973 — 16/5

⁵ 7... ♙e7 8. b3 d5 9. ♙d3 c5 10. ♙e2 0-0 11. ♙b2 =; 8. d5!±

⁶ 4. d4 e4 [4... ed4 5. ♖d4 ♖c6 6. ♖c6 bc6 7. 0-0 ♖e7 8. c3± Sapi—Szabo, Hungary (ch) 1968/69] 5. ♖fd2 [5. ♖g5 d5 6. c4 c6 7. ♖c3 ♖e7 8. e3 h6 9. ♖h3 g5 10. ♖g1 ♙e6 11. h4 ♖a6 12. a3 ♙d7 13. ♖d2 0-0-0 Bilek—Matulović, Oberhausen 1961] d5 6. e3 ♖e7 7. c4 c6 8. ♖c3 0-0 9. 0-0 ♙e6 10. cd5 cd5 11. f3 f5 = Johanessen—Ivkov, La Habana (ol) 1966; 4. 0-0 d6 [4... ♖c6 5. c3?! e4 6. ♖d4 ♖f6 7. d3 ♖d4 8. cd4 d5± Barle—Rakić, Maribor 1978 — 26/5; 5. d3 d6 6. c3 ♖e7 7. ♖bd2 0-0 8. b4± Bilek—Levy, Stockholm 1970/71] 5. d4 e4 [5... ♖c6 6. de5 de5 7. ♙d8 ♖d8 8. ♖c3 h6 9. ♖d5± Smislov—Boleslavski, SSSR 1968 — 6/8] 6. ♖g5 d5 7. c4 h6 8. ♖h3 dc4 9. ♖c3 ♖f6 10. b3 0-0 11. bc4 ♖c6 12. e3 g5 Planinc—Matulović, Jugoslavija (ch) 1972; 4. d3 ♖e7 5. c4 c6 6. ♖bd2 0-0 7. 0-0 d5 8. ♙b1 a5 9. b3 b5 10. ♙b2 f6 11. e4 d4 12. cb5 cb5 13. ♖h4 ♙a6 = Kavalek—Čirić, Beverwijk 1968

⁷ 5. 0-0 d6 6. ♖c3 ♖ge7 7. ♖d5 0-0 8. ♖e7 ♙e7 9. c3 f5 10. ef5 e4 11. ♖e1 ♙f5 12. d4 ♙d7 13. f3 d5 14. fe4 ♙e4 15. ♙f8 ♙f8 = Barcza—Tal, La Habana 1963

⁸ 6. ♖c3 ♖ge7 7. ♙e3 0-0 8. ♙d2 ♖d4 = Barcza—Tal, Tallinn 1971 — 11/5

⁹ 7. ♖c3 0-0 8. ♖h4 ♙e6 9. ♖d5 ♙d5 10. ed5 ♖d4 11. c3 ♖df5 12. ♖f5 ♖f5 13. ♙d2 ♙h6 = Barcza—Tal, Zürich 1959

¹⁰ 10. ♠b2 f5 11. ef5 gf5 12. a4 ♠g6 13. b5± Andersson—Vasjukov, Cienfuegos 1975

¹¹ 2. b3 b6 3. ♠b2 ♠b7 4. g3 ♠f3?! 5. ef3 e6 6. f4 ♠f6 7. ♠g2 c6 8. 0-0 ♠e7 9. ♣e2 0-0 10. ♠a3± Nimzowitsch—Tartakower, Karlovy Vary 1923; 4... ♠f6!? = 2. d3 d6! [2... ♠f6 3. e4 fe4 4. de4 ♠e4 5. ♠d3 d5 6. ♠e4 de4 7. ♣d8 ♠d8 8. ♠g5 ♠e8 9. ♠f4 ♠f5 10. ♠c3 e5 11. ♠e5 ♠d7 12. ♠d4 ♠b4 13. 0-0-0± Lisicin—Mikenas, SSSR 1934; 2... e6 3. e4 d6 4. ♠c3 ♠f6 5. ef5 ef5 6. g3 ♠e7 7. ♠g2 0-0 8. 0-0± Ilijevski—Marić, Skopje 1968] 3. e4 e5 4. ♠c3 ♠f6 5. ♠e2 ♠e7 6. 0-0 0-0 7. ♠g5 ♠c6=

¹² 2... b6 3. ♠g2 ♠b7 4. 0-0 ♠f6 5. d3 e6 6. e4 fe4 7. ♠g5 ♠e7 8. ♠c3 [8. de4 0-0?!] 0-0 9. ♠e4e ♠e4 10. ♠e4 ♠c6 11. ♠d2 ♣e8 12. ♠c3± Euwe—Tartakower, Kissingen 1928

¹³ 3... g6 4. d3 [4. b3 ♠g7 5. ♠b2 0-0 6. 0-0 d6 7. d4± — A 81] ♠g7 5. ♠bd2 d6 6. 0-0 0-0 7. e4 fe4 8. de4 e5 9. h3 ♠h8 10. ♠e1 ♠bd7 11. ♠d3 b6 12. b3 ♠c5 13. ♠b2 a5 14. ♠c5± Csom—Lukacs, Hungary (ch) 1971; 3... d6 4. 0-0 e5 5. d3 ♠e7 6. e4oo Sofrevski—Dimc, Jugoslavija (ch) 1958; 4. d4± — A 81

¹⁴ 4. d4± — A 81; 4. b3!?

¹⁵ 4... d5 5. 0-0 ♠d6 6. b3 [6. ♠c3 e5 7. ♠b5 c6 8. ♠d6 ♣d6 9. b3 ♠e6 10. ♠b2 ♠bd7 11. e3 h6 12. ♣d2± Hort—Blatny, Luhacovice 1968] c6 7. ♠b2 0-0 8. ♠bd2 ♠bd7 9. e4 fe4 10. de4 ♠c5 11. ♣e2 ♣e8 12. c4 ♣h5 13. ♣a1± Polugajevski—Marić, Skopje 1968

¹⁶ 7. c3 ♠c6 8. ♠d4 ♠d4 9. cd4 e5 10. de5 de5 11. ♣b3 ♠h8 12. ♠f3 ♠d6 13. ♠d2 ♣e7= Pirc—Marić, Jugoslavija (ch) 1958

¹⁷ 8. ♠e4 ♠e4 9. de4 e5 10. ♠e3 ♠d7 11. ♠d2 ♠f6= Ornstein—Mariotti, Skopje (ol) 1972

¹⁸ 11. a4 a5 12. ♠e1 ♣e8 13. b3 ♣g6 14. f3 h5= Pirc—Tot, Jugoslavija (ch) 1956

¹⁹ 4... ed3 5. ♠d3 g6 6. h4 [6. ♠h7 ♣h7 7. ♠g6 ♣f7 8. g4± Botvinik] e6 7. h5 ♣g8 8. ♠h7+— Dorfman—Vilaroel, Mexico 1977; 4... e6 5. ♠c3 ♠b4 6. de4 ♠c6 [6... h6 7. e5 hg5 8. ♠g5±] 7. ♠d3 d6 8. f4 ♣e7 9. 0-0 ♠d7 10. ♠a4 0-0 11. a3± Pirc—Ojanen, Dubrovnik (ol) 1950; 9... ♠c3!

²⁰ 8... ♠e8 9. ♠c4 e6 10. ♠g6 ♣g8 11. ♠f8 ♣f8 12. ♠c3± Podzielný—Castro, Dortmund 1977

²¹ 10. ♠g6 ♣g8 11. ♠e3 c6 12. 0-0-0 ♠e8 13. ♠e2 ♠f7 14. ♠f8♞ Lisicin—Korčnoj, SSSR (ch) 1956; 10. ♠d7 ♠d7 11. ♠f4 c6 12. 0-0-0 ♠e8 13. ♠e2 ♠d5 14. ♠e5♞ Čistjakov—Korčnoj, SSSR 1951

²² 11. 0-0-0 ♠e8 12. ♠d7 ♠d7 13. ♠c4 ♠f5 14. h3 g5 15. ♠e5 ♠g7 16. g4 ♠g6 17. ♣he1± Sergievski—Čistjakov, SSSR 1964

²³ 5... c6 6. ♠c3 d5 7. ♠d3 d4 8. ♠e2 h6 9. ♠f3 ♠e6 10. 0-0 ♠bd7 11. c3 dc3 12. ♠c3 ♠c5 13. ♣e2 0-0 14. ♠e3± Reško—Lavdanski, SSSR 1957

²⁴ 7. ♣e2 ♠c6 8. c3 d6 9. ♠f7 ♠d8 10. ♠b3 ♣f8 11. h3 h6 12. ♠f3 ♠h5 13. ♠e3 ♠e3 14. ♣e3 ♠f4♞ Forintos—Toluš, Hungary 1958; 7. ♠c3 ♠f2 8. ♠f2 ♣c5 9. ♠g3 ♣c4 10. ♣f1 0-0 11. ♣f6 gf6 12. ♣h5 ♣f7 13. ♠f7 ♣f7 14. ♣g4 ♠h8 15. ♠d5 ♠a6 16. ♣h4 d6 17. ♠h6 ♠e6 18. ♣f6= Lisicin—Botvinik, SSSR 1933

²⁵ 9... ♠e4 10. ♣e2 ♠f2 [10... ♠f2 11. ♠e5+—] 11. ♠f1 d5 12. ♠d5 ♠f6 13. ♠e5+— Botvinik

²⁶ 11. 0-0?! ♠g7 12. ♠h1?! ♠c6 13. h3 ♠d7 14. a3 ♣af8♞ Pithart—Alster, Marianske Lazne 1956; 12. ♣e2!?!; 12. ♠e3!?!; 11. ♣e2! ♠g7 12. ♠e3± Botvinik

²⁷ 5. fe3 d5 6. ♠e2 e5 7. 0-0=

²⁸ 5... e6 6. d4 ♠e7 7. ♠d3 0-0 8. c3 ♠c6 9. ♣c2 h6 10. h4± Minić—Dantar, Jugoslavija (ch) 1959; 5... ♠c6 6. d4 d5 7. ♠d3 ♠g4 8. f3 ♠c8 9. 0-0 g6 10. ♣e1! ♠g7 11. ♣h4 ♠d6 12. c3 0-0 13. f4 △ ♠d2, ♣ae1± Ragozin

²⁹ 6... ed4 7. ♠d4 ♠c6 8. ♠c4 d5 9. ♠f6 ♣f6 10. ♣d5 ♠e5 11. ♠e4 ♣f4 12. ♠bd2± Botvinik; 6... e4 7. f3 ef3 8. ♣f3 d5 9. ♠d3 ♠g4 10. ♣f2 ♠d6 11. h3 ♠h5 12. 0-0± Gligorić—Milić, Jugoslavija (ch) 1951; 6... d5 7. de5 ♠g4 8. ♣e2 [8. ♠f4 ♠c5 9. ♠d3 ♠f2 10. ♠f1 0-0 11. ♠h7 ♠h8 12. ♣f3 ♠h4♞ Kantorovič—Baranov, SSSR 1957; 8. ♠d3 ♠e3 9. ♣h5 g6 10. ♠g6 ♠d7 11. ♠h7 ♣h4! 12. ♠e8 ♠e6oo; 11. ♣h3 ♠c6 12. ♣e3 ♠c5oo] ♠e7 9. ♠f3 ♠c6 10. h3 ♠g5 11. ♠e5 ♠e5 12. ♠d4± Botvinik

³⁰ 7. ♠d3 ed4 8. ♠f4♞→ Estrin—Zajcev, SSSR 1958

³¹ 11. ♣d2±

³² 4. ♠e4 ♠f6 [4... ♠c6 5. ♠b5 ♠f6 6. ♠bc3 ♠e7 7. ♠f6 ♠f6 8. ♠c4 (Dorfman—Menvielle, Cienfuegos 1977) ♠a5oo] 5. ♠bc3 c6 6. d4 ed4 7. ♣d4 d5 8. ♠f6 ♣f6 9. ♣f6 gf6= Tudor—Millner-Barry, Hastings 1952/53

³³ 5... ♠e7 6. h4 ♠f6 7. d4 ed4 8. ♠d4 ♠c6 9. ♠c3 ♠d4 10. ♣d4 d5 11. 0-0-0 c6 12. ♠d3 0-0 13. ♣he1±

³⁴ 6. f4? ef4 7. ♠f4 ♣f6 8. ♣c1 d5 9. ♠c3 ♠b4 10. ♠d2 ♠c5 11. ♠f3 ♠g7 12. ♠g5 ♣e6 13. ♠e2 ♠f5♞ Levit—A. Zajcev, SSSR 1962; 6. ♣h5 g6 7. ♣f3 ♣f6 8. ♣g3 ♠g7 9. ♠c3 h6 10. ♠g4 ♣f7 11. ♠b5 ♠f5 12. ♣f3 d5 13. ♠f6 ♣f6 14. ♠c7 ♠d8 15. ♠a8 e4♞ Robatsch—Larsen, Moskva (ol) 1956; 6. ♠e2 d5 7. 0-0 ♠e7 8. ♠f3 d4 9. ♠c1 ♠f6 10. ♠bd2 0-0= Vladimirov—Mikadze, SSSR 1974; 6. c3 d5 7. d4 ♠f6 8. de5 ♠e5 9. h3 ♠d6 10. ♠d2 0-0 11. ♠df3 ♠f3 12. ♠f3 ♣e8 13.

♠e2 ♠e3 14. fe3 ♠g3 15. ♣f1 ♠e4♠ Espig—Mesing, Timisoara 1972 — 13/6; 6. c4!?= Botvink

35 7... ♠e7 8. 0-0 0-0 9. c4 d6 10. ♠c3±

36 2. b4 cb4 3. a3 e6 4. g3 ♠f6 5. ♠g2 ♠c6±; 2. e3 g6 3. d4 ♠g7 4. dc5 ♣a5 5. ♠bd2 ♣c5 6. ♠e2 d6 7. 0-0 ♣c7 8. c4 ♠f6= Barcza—Szabo, Budapest 1959; 2. d3 ♠f6 3. c3 g6 4. ♠g5 ♠g7 5. ♠bd2 d6 6. e4 ♠c6 7. ♠e2 0-0 8. 0-0 h6 9. ♠f6 ♠f6 10. ♠e1 ♠g7= Barcza—Bilek, Hungary 1950

37 3... d6 4. e3 e5!? 5. d4 cd4 6. ed4 e4 7. ♠fd2 ♠f5 8. ♠e2 d5 9. ♠f1 ♠c6 10. ♠e3± Cuartas—Westerinen, Haifa (ol) 1976; 7... d5 8. c4 ♠c6 — 2... ♠c6; 3... g6 4. e4 [4. e3 ♠g7 5. ♠e2 ♠c6 6. 0-0 0-0 — A 05] ♠g7 5. e5 ♠h5 [5... ♠d5 6. ♠c3 ♠c3 (6... ♠f4? 7. d4! ♠c6 8. g3± Smislov—Adorjan, Amsterdam 1971 — 12/8) 7. ♠c3±] 6. d4 0-0 0-0 Najdorf—L. Bronstein, Argentina (ch) 1975 — 20/8

38 5. d4 cd4 6. ed4 ♠e7 7. ♠bd2 0-0 8. a3 b6 9. ♠d3 ♠b7 10. 0-0 ♠d5 11. ♠e1± Averkin—Godes, SSSR 1974

39 7. a4 ♠b4 8. ♠e1 a6 9. ♠f1 b6 10. e4 d6 11. h3 ♠c6 12. d3 ♣c7 13. ♠bd2 ♠b8= Pelikan—Foguelman, Buenos Aires 1972

40 11. ♠d2 ♠e8 12. ♣h3± Nimzowitsch—Yate, Kissingen 1928

41 4. e3 e5 5. d4 cd4 6. ed4 e4 7. ♠fd2 d5 8. c4 ♠f6 9. cd5 ♣d500 Nikolajevski—Popov, Ukraina — Bulgaria 1968 — 6/17; 4. d4 cd4 5. ♠d4 ♠f6 6. g3 ♠d4 [6... e5 7. ♠c6 bc6 8. ♠g2 ♣c7 9. 0-0 ♠e7 10. c4 0-0 11. ♠c3 ♠e6 12. ♣d2 ♠d7 13. ♠acl ± Jongsma—Donner, Amsterdam 1968] 7. ♠d4 ♠d7 8. ♠g2 ♠c6 9. 0-0 ♠g2 10. ♣g2 e6 11. c4 d5= Ribli—Csom, Kecskemet 1972; 4. c4 e5 5. ♠c3 g6 6. d3 ♠g7 7. e3 ♠ge7 8. ♠e2 0-0 9. 0-0= Andersson—Stean, Hastings 1974/75; 5. e3!? △ d4

42 5... ♠ge7 6. 0-0 g6 7. e3 [7. d3 ♠g7 8. c4 0-0 9. ♠c3 h6 10. ♠d2 ♠e6 11. a3 d5!? ± Keene—Timman, Reykjavik 1972] ♠g7 8. c4 0-0 9. ♠c3 h6 10. ♠e1 ♠b8 11. ♠c2 ♠e6 12. ♠d5 ♣d7= Csom—Deže, Kecskemet 1972

43 6. d3 ♠f6 7. ♠bd2 ♠e7 8. 0-0 ♠g4!? 9. c4 h5 10. a3 a5 11. h3 [11. h4 f4!?] ♠h6 12. e3 h4 13. ♠h4 ♠h4 14. gh4 f4! ± Antoškin—Gurgenidze, SSSR 1974 — 18/5

44 Simagin—Štejn, SSSR (ch) 1965

45 2... b5 3. a4 [3. ♠g2 ♠b7 4. 0-0 e6 5. d3 ♠c6 6. e4 ♠e7 7. ♠e1 ♣b6 8. b3 d6 9. ♠b2 ♠f6 10. ♣cl e5 11. ♠c3 ♠ge7 12. ♠d2 0-0 — Smejkal—Blatny, Luhačovice 1969] ba4?! 4. ♠g2 ♠b7 5. d3 e6 6. 0-0 d6 7. ♠c3 ♠e7 8. e4 ♠d7 9. ♣e2 ♠f6 10. ♠d2 ♠c3 11. bc3 ♠e7 12. ♠c4 ♠b6 13. ♠a5 ♠a6 14. f4 0-0 15. f5+ Vaganjan—Romanišin, Erevan 1976; 2... b6!?

46 3... e5 4. d3 ♠ge7 5. 0-0 d6 6. c4 h5?! 7. ♠c3 ♠g4 8. a3 ♣d7 9. b4 h4 10. ♠h4 ♠h3 11. ♠h3 ♣h3 12. ♠e4 f6 13. f4 0-0 14. ♠f2± Krogius—Ortega, Soči 1966; 4... d6 5. 0-0 ♠e7 6. e4 f5 7. ♠c3 ♠f6 8. ♠d5 0-0 9. ♠e1 ♠b8 10. f4± Pirc—Puc, Jugoslavija (ch) 1953; 4... ♠f6 5. e4 d6 6. 0-0 ♠e7 7. c3 0-0 8. ♣e2 ♠e8 9. ♠bd2 ♠f8 △ d5= Žuravlev—Peterson, SSSR 1962

47 4. 0-0 ♠g7 5. c3!? e5 [5... d5!?] 6. d4! cd4 [6... ed4 7. cd4 ♠d4 8. ♠d4 ♠d4 9. ♠d2! △ ♠b3♠] 7. cd4 ed4 [7... e4 8. ♠e5 d5 9. ♠c6 bc6 10. ♠c3 ♠e7 11. ♠a4 h5 12. h3 ♠f5 13. e3 0-0 14. ♠d2 h4 15. g4 ♠h6 16. ♠b4! ♠e8 17. ♠c1 ♣c7 18. f4± Todorčević—Tringov, Trstenik 1978 — 26/7; 7... ♠d4 8. ♠d4 ed4 9. ♠a3 ♠e7 10. ♠f4 0-0 11. ♠b5 d6 12. ♠d6 a6 13. ♠e7 ♣e7 14. ♠d4 ♣b4 15. e3 ♣b2 16. ♣a4± Csom—Matulović, Lugano (ol) 1968 — 6/18] 8. ♠a3 ♠ge7 9. ♠b5 ♠f5 10. ♠f4 0-0 11. g4 ♠h4 12. ♠h4 ♣h4 13. h3 [Todorčević—Padevski, Vrnjačka Banja 1978 — 26/8] a6 14. ♠c7 ♠a700

48 6. e3 d5 7. 0-0 e6 8. c4 ♠d4 9. ed4 dc4 10. ♠a3 ♠e7 11. ♠c4 0-0 12. ♠g5 h6 13. ♠e3 ♠d5± Sapi—Lengyel, Hungary 1963; 6. c3 ♠f6 7. 0-0 0-0 8. e4 [8. ♠a3 d5 9. ♠b3 h6 10. h3 b6 11. ♠e3 e6 12. ♠d2 ♠h7 13. ♠ad1 ♣d6= Barcza—Furman, Tallinn 1971] d6 9. ♠c6 bc6 10. e5 de5 11. ♣d8 ♠d8 12. ♠c6 ♠a6= Wade—Gheorghiu, Teesside 1972; 6. ♠b3 ♠f6 7. ♠c3 0-0 8. e4 d6 — B 70

49 7... ♣a5 8. c4 ♠f6 9. ♠c3 0-0 [Beni—Ree, Beverwijk 1966] 10. ♠d2!? ♣h5 11. e3±; 7... ♠a6!?

50 8... ♠h6 9. c4 ♠f5 10. ♠b3 [10. ♣c2 ♣b6 11. ♠f3 c5 12. ♠b1 0-0 13. b3 d6 14. e3 a5 15. ♠b2= Averbah—Korčnoj, SSSR (ch) 1963] ♠a6 11. c5 ♠c4 12. ♠e1 a5 13. e3 ♠e6 14. ♠e2 ♠b5 15. ♠d2± Hajtun—Flesch, Hungary 1964; 8... h5 9. ♠f3!?

51 D. Byrne—Browne, San Antonio 1972

52 5... d5 — A 08

53 6. ♠bd2 d6 7. c4 ♠ge7 8. ♠b1 0-0 9. a3 a5 10. ♠e1 ♠b8 11. ♠e4 b5 12. ♠f4 e5 13. ♠g5 f6 14. ♠d2 b4± Evans—Drimer, La Habana (ol) 1966; 6. c3 ♠ge7 7. ♠e3 d6 [7... b6 8. ♣c1 0-0 9. ♠h6 ♠b7 10. ♠g7 ♣g7 11. d4 cd4 12. cd4 ♠c8 13. ♠c3 d5= Bilek—Espig, Kecskemet 1972] 8. ♣c1 0-0 9. ♠h6 ♠b8 [9... e5 10. ♠g7 ♣g7 11. a3 h6 12. b4 ♠e6 13. ♣b2 ♣c7 14. c4 ♠ad8 15. ♠c3± Bilek—Penrose, Nice (ol) 1974] 10. ♠g7 ♣g7 11. d4 b6 12. ♠d1 ♠a6 13. dc5 bc5 14. c4 ♣b6= Bilek—Polgar, Hungary (ch) 1971

54 7. ♠bd2 d6 8. c3 0-0 9. ♠b3 [9. ♠h4 ♠b8 10. a4 a6 11. f4 ♣c7 12. g4 f5 13. gf5 ef5 14. ♠c4 ♠e6 15. ♠e3 ♣d7= Benkö—Matanović, Beograd 1964; 9. ♠e1 b6 10. ♠f1 ♠a6 11. d4 cd4 12. ♠d4 ♠e5 13. ♠g5 h6 14. ♣a4 ♠b7 15. ♠e7 ♣e7 16. ♠ad1 ♠f8 17. ♠e3

♞c5 = Troianescu—Petrosjan, Bucuresti 1953] e5 10. d4 ♞a5 11. ♞a5 ♞a5 12. de5 de5 13. ♞d6 ♞c6 14. ♞e3 c4 15. ♞d2 ♞d8 16. ♞e2 ♞a6 = Tringov—Vranešić, Amsterdam (izt) 1964

⁵⁵ 7... 0—0?! 8. d4 [8. ♞e3?! b6 9. d4 cd4 10. ♞d4 ♞b7 ♞ Radulov—Tajmanov, Leningrad (izt) 1973; 8. ♞e1 d6 — 7. ♞e1; 8... e5!] cd4 [8... d6 9. dc5 dc5 10. ♞e2 b6 11. e5 a5 12. ♞e1 ♞a6 13. ♞e4! ± Fischer—Dura, La Habana (ol) 1966] 9. cd4 d5 [9... ♞b6!?] 10. e5 f6 [10... ♞f5 11. ♞c3 f6 12. ♞e1 fe5 13. de5 ♞d7 14. ♞f4 h6 15. h4 ♞e8 16. ♞d2 ± Ljubojević—Timman, Hilversum 1973 — 15/8] 11. ♞e1 fe5 12. de5 ♞d7 13. ♞c3 ± Ljubojević—Tatai, Manila 1973 — 16/16; 7... d5! 8. ♞bd2 — A 08

⁵⁶ 14. b3 ♞6a7! ♞ Hort—Knaak, Halle 1978 — 26/9

⁵⁷ 7... 0—0 8. e5 [8. ♞bd2 ♞c7 9. a4 d5 10. ed5 ♞d5 11. ♞c4 b6 12. c3 ♞b7 = Hug—Vaganjan, Athens 1971 — 12/10] b6 [8... d6 9. ed6 ♞d6 10. ♞bd2 ♞c7?! 11. ♞b3 ♞d4?! 12. ♞f4 ♞b6 13. ♞e5! ♞b3 14. ♞c4! ± Petrosjan—Pachman, Bled 1961; 10... b6 — 8... b6] 9. ♞bd2 d6 10. ed6 ♞d6 11. ♞c4 ♞d8 12. a4 ♞a6 13. ♞fe5 ♞c8 = Ivkov—Ree, Nice (ol) 1974 — 17/7

⁵⁸ 8... e5 9. a3 0—0 10. b4 h6 11. ♞bd2 ♞e6 12. ♞b1 ± Ivkov—Penrose, Nice (ol) 1974 — 17/8; 9... a500

⁵⁹ 9. d4 cd4 10. cd4 ♞b6! [10... d5?! 11. e5 ♞d7 12. ♞c3 ♞c8 13. ♞f4 ♞a5 14. ♞c1 b5 15. b3 b4 16. ♞e2 ♞b5 17. ♞d2 ± Fischer—Panno, Buenos Aires 1970 — 10/10] 11. d5 ♞b2 12. ♞b2 ♞b2 13. dc6 [13. ♞bd2 ♞a5 14. ♞a4 ♞b6 15. e5 ♞d5 16. ed6 ♞d8 17. ♞e5 b6 18. d7 ♞b7 ♞ Hübner] ♞a1 14. ♞b3 [14. cb7 ♞b7 15. ♞b3 ♞fc8 16. ♞a4 ♞b3 17. ♞b7 ♞a3 18. ♞e7 (Vasjukov—Kalinichev, SSSR 1978 — 25/4) ♞c2! 19. ♞g5 ♞f800 I. Ivanov; 15... ♞d5! 16. ed5 ♞ab8 17. ♞d3 ♞d5 ♞ Hübner] ♞c6 15. ♞c3 ♞d4 16. ♞a1 ♞b3 17. ab3 ♞d7 ♞ Ljubojević—Hübner, Buenos Aires (ol) 1978 — 26/355

⁶⁰ 9... ♞b8? 10. d4 cd4 11. cd4 b5 12. ♞c2 ♞a5 13. ♞f4 ♞b7 14. b3 ± Torre—Tajmanov, Leningrad (izt) 1973

⁶¹ 6. ♞c3 ♞ge7 7. a3 0—0 8. ♞b1 d5 9. ♞d2 a5 10. a4 h6 11. e4 ♞e6 12. ♞e1 d4 13. ♞b5 c4 14. ♞a3 cd3 15. cd3 ♞b4 ♞ Navarovsky—Kozma, Luhačovice 1969; 6. ♞h4 d5 7. ♞c3 ♞ge7 8. e4 ♞e6 9. ed5 ♞d5 10. ♞e4 ♞e7 11. c4 ♞c7 12. ♞e3 ♞d4 13. ♞a4 ♞d7 14. ♞a300 Talj—Hermlin, SSSR 1972 — 14/15

⁶² 7... 0—0 8. b4 d6 [8... cb4 9. ab4 ♞b4 10. cb4 e4 11. d4 ef3 12. ♞f3 ♞b6 13. e3 d6 14. ♞c3 ♞e6 15. ♞a4 ± Olafsson—Ostojić, Beverwijk 1967] 9. ♞b2 [9. ♞bd2 ♞d7 10. ♞b3 ♞d5 11. ♞b2 b6 12. ♞fd2 ♞c7 = Planninc—Bellon, Madrid 1975] h6 10. ♞c2 ♞e6 11. b5 ♞b8 12. c4 ♞d7 13. ♞c3 ♞b8 14. ♞d2 f5 = Timman—Fajbisovič, Vilnius 1969

⁶³ 8... d5 9. ♞a3 0—0 10. e4 h6 [10... d4 11. ♞c4 ♞b8 12. cd4 cd4 13. ♞d2 f6 14. ♞b3 ♞e6 15. ♞fc1 ♞c8 16. ♞h3! ♞f7 17. ♞b5 ± Olafsson—Ree, Wijk aan Zee 1971; 15... ♞h8!?] 11. ed5 ♞d5 12. ♞e1 b6 13. ♞c4 ♞e8 14. ♞d2 ♞a7 15. ♞b3 [Vadasz—Velikov, Graz 1972] ♞d7 =

⁶⁴ 10. ♞a3 h6 11. ♞c4 [11. ♞d2 ♞e6 12. ♞dc4 ♞h7 13. f4 d5 14. f5 gf5 15. ed5 ♞d5 16. ♞b5 ♞ Bilek—Ribli, Budapest 1973] ♞e6 12. ♞e1 ♞h7 13. ♞fd2 ♞b8 14. ♞e2 b6 15. ♞e3 f5 16. ef5 gf5 = Bilek—Parma, Teesside 1972

⁶⁵ 14. h5 f4 15. d4 cd4 16. gf4 ef400 Planninc—Parma, Jugoslavija (ch) 1972

⁶⁶ 7. ♞e3 d6 8. ♞d2 0—0 9. ♞h6 f5 10. ♞g7 ♞g7 11. ♞c3 h6 12. ef5 gf5 13. ♞h4 ♞e6 14. f4 ♞b600 Tringov—Benko, Varna (ol) 1962; 11... f4!?!; 7. ♞bd2 d6 8. ♞c4 0—0 9. ♞h4 d5! [9... ♞e6 10. f4 ef4 11. gf4 d5 12. ♞e3 de4 13. de4 ♞d1 14. ♞d1 ♞ad8 15. ♞e1 ♞fe8 ♞ Flesch—Talj, Miskolc 1963] 10. ed5 ♞d5 11. c3 ♞e6 12. ♞f3 f6 13. a4 b6 14. ♞e1 ♞de7 15. ♞e2 ♞d7 16. ♞d1 ♞ad8 17. ♞e3 ♞fe8 ♞ Flesch—Spaski, Beograd 1964; 8. c3 — 7. c3; 7. ♞c3 d6 — B 25

⁶⁷ 7... d5 8. ♞bd2 0—0 9. ed5 ♞d5 10. ♞e1 = — A 08

⁶⁸ 8. a3 0—0 9. b4 b6 [9... h6 10. ♞bd2 ♞e6 11. ♞b1 ♞d7 12. ♞b2 b5 13. ♞e1 a5 14. bc5 dc5 15. ♞b3 ♞a7 16. d400 Andersson—Gheorghiu, Orense 1975] 10. ♞bd2 h600 Toran—Larsen, Palma de Mallorca 1968 — 6/20; 8. ♞a3 0—0 9. ♞e3 b6 10. d4 ed4 11. cd4 ♞g4 12. ♞c2 ♞e8 13. h3 ♞f3 14. ♞f3 cd4 15. ♞d4 ♞e5 = Filip—Gligorić, Moskva 1967 — 3/10; 8. ♞h4 0—0 [8... d5 9. ed5 ♞d5 10. ♞b3! ±] 9. f4 ef4 10. gf4 f5 11. ♞d2 ♞h8 12. ♞df3 fe4 13. de4 ♞e6! [13... d5?! 14. ed5 ♞d5 15. ♞d5 ♞d5 16. ♞g5 ± Ciocaltea—Fischer, Varna (ol) 1962] 14. ♞g5 ♞g800 Ciocaltea

⁶⁹ 9... ♞b8 10. ♞b1 a6 11. b4 cb4 12. cb4 b5 = Byrne

⁷⁰ 10. ♞c4 ♞e6 11. ♞fd2 d5 12. ed5 ♞d5 13. ♞d5 ♞d5 [13... ♞d5? 14. ♞e4! △ ♞h6 ±] 14. a5 ♞b7 15. ♞d3 ♞fd8 16. ♞e4 ♞ce7 = Najdorf—Ivkov, Nice (ol) 1974 — 17/9

⁷¹ 11... b6?! 12. b5 ♞a5 13. c4 f5?! 14. ef5 ♞f5 15. ♞b2 ♞b8 16. ♞c3 ± Reshevsky—Byrne, USA 1969 — 9/5; 13... g5! △ ♞g6, g4

⁷² 6. c3 d6 7. a3 0—0 8. b4 ♞d5 9. b5 ♞b8 10. ♞b2 ♞d7 11. ♞c2 ♞c7 12. a4 d5 13. ♞bd2 b6 14. e4 ♞b7 = Bilek—Ornstein, Stockholm 1974; 12. c4!?

⁷³ 7... ♞b8 8. ♞b1 b5 [8... a5 9. a4 d5 10. ♞f4 ♞a8 11. ♞b5 ♞e8 12. e4 d4 13. e5 h6 14. ♞e1 ♞e6 15. h4 ± Bilek—Honfi, Budapest 1959] 9. d4 cd4 10. ♞d4 ♞d4 11. ♞d4 ♞c7 12. ♞g5 d6 13. ♞d3 ♞e6 = Hulak—Miles, Amsterdam 1977

74 8... ♔d7 9. h3 a6 10. ♔d2?! ♖c8 11. e4 b5 12. ♖e1 e5 13. ♔g5?! h6 14. ♔f6 ♖f6 ♡ Bilek—Matanović, Budapest 1960; 10. e4=

75 9. ♔e5 de5 10. ♔c6 ♔h3=; 9. d4 ♔b7 10. d5 ♔d4 11. ♔h4 [11. ♔d4 cd4 12. ♖d4 ♔d5 ♡] ♖d7 12. a4 ♖ad8 13. e3 ♔f5 14. ♔f5 ♖f5= Levin—Vasjukov, SSSR (ch) 1967 — 5/9

76 14. ♔b5 ♔d5= Larsen—Geler, Kopenhagen (m) 1966 — 1/9

77 7. ♔bd2 0—0 8. a4 [8. ♖e1 ♖b8 9. a4 b6 10. ♔c4 ♔b7 11. h4 ♖c7 12. ♔d2 ♖bd8 13. ♖c1 d5oo Larsen—Gligorić, Vinkovci 1970 — 10/11] ♖b8 [8... ♔d7= Averbah—Geler SSSR (ch) 1954] 9. ♔c4 b6 [9... ♔d7 10. ♔h4! a6 11. f4 b5 12. ab5 ab5 13. ♔e3 ♔b6 14. f5 c4 15. ♔g4± Smislov—Ivkov, Palma de Mallorca (izt) 1970 — 10/12] 10. ♔d2 ♔b7 11. ♖e1 ♖e8 [11... ♖c7 12. ♖c1 ♖fe8 13. ♔f4 ♖bd8 (Botvinik—Petrosjan, SSSR 1966 — 1/8) 14. e5±] 12. c3 ♖d7oo Hort—Siaperas, Athens 1969; 7. ♔c3 — B 25

78 8. ♔e3 e5 9. h3 h6 10. ♔bd2 b6 11. ♔c4 ♖e8 12. ♖a4 ♖c7 13. b4 ♔e6 14. ♔cd2 ♖d7 15. ♔h2 cb4= Flesch—Forintos, Budapest 1962; 8. ♖e1 ♔e8 9. a4 a6 10. ♔bd2 ♖b8 11. ♔f1 b5 12. ab5 ab5 13. ♔g5 b4 14. ♖d2?! bc3 15. bc3 ♖b3 16. ♖ec1 ♖b6 17. h4?

♔f6 18. ♔e3 ♔e6 ♡ Planinc—Talij, Wijk aan Zee 1973 — 15/9; 17. ♔e3!; 14. ♖c2=

79 8... ♔d7 9. a4 ♖c8?! 10. ♔c4 ♔g4?! 11. ♖e1 h6 12. ♖e2 ♔h7 13. ♔fd2 f5 14. f4 fe4 15. de4 ♔f6 16. ♔f3 ♔g4 17. ♔e3 ♔h3 18. ♔h4 ♔g2 19. ♖g2 e6 20. ♖c2± Petrosjan—Stahlberg, Zürich (ct) 1953; 8... ♔g4 9. h3 ♔f3 10. ♖f3 ♔d7 11. ♖e2 ♖b8 12. f4 ♖c7 13. ♔f3 b5 14. ♔e3 b4 15. c4 ♔d4 16. ♖f2± Bilek—Kavalek, Salgotarjan 1967 — 4/8; 8... ♖b8 9. a4 a6 10. ♖e1 [10. ♖e2 b5 11. ab5 ab5 12. d4 ♔d7 13. ♔b3 c4oo Barczay—Forintos, Hungary 1968 — 5/8] ♔g4 11. ♔b3 e5 12. h3 ♔f6= Keres—Averbah, SSSR (ch) 1955

80 9. a3 b6 10. b4 ♖c7oo Tringov—Meštrović, Sarajevo 1965; 9. ♔h4 ♔e8 10. ♔c4 ♔c7 11. ♔e3 ♖b8 12. ♖e1 b5 13. ♔d2 b4 14. c4 ♔d4 15. ♔f3 ♔de6 16. ♔d5 f5oo Castro—Ciocaltea, Orense 1973; 9... d5!?

81 9... ♔e8 10. ♔c4 f5 11. b4 cb4 12. cb4 fe4 13. de4 ♔e6 14. ♔e3 ♔b4 15. ♖b1 a5 16. ♔a3 ♔c7 17. ♔b4 ab4 18. ♖b4 ♔h6 19. ♖b7± Smislov—Botvinik, SSSR (ch) 1955; 9... h6 10. ♔c4 ♔e6 11. ♖e2 ♖c7oo

82 14. ed5 ♔d5 15. b5 ♔d4 16. ♔a3 ♖e8 17. ♖e1 ♖c8 18. ♔d6 ♔f8oo Savon—Alterman, SSSR 1964

A 05		1. ♔f3 ♔f6								
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	b3 ¹ g6 ²	♔b2 ♔g7	e3 ³ 0—0	♔e2 c5 ⁴	0—0 ♔c6	d4 cd4	♔d4 ♔d4	♔d4 d5 ⁵		=
2	g3 b6 ⁶	♔g2 ♔b7	0—0 g6	d3 d6 ⁷	e4 c5 ⁸	♔c3 ⁹ ♔g7	♔e1 ¹⁰ ♔fd7	♔e3 ♔c6	♖d2 0—0 ¹¹	±
3	...	...	...	d3 ¹² ♔e7	e4 d6 ¹³	♔c3 0—0 ¹⁴	♔e1 ♖c8	f4 c5	g4 ♖d8 ¹⁵	±
4	...	...	...	...	♔bd2 ¹⁶ ♔bd7	c3 ¹⁷ ♔e7	♖c2 0—0	e4 d4 ¹⁸	d4 ♔c5 ¹⁹	=
5	...	a4 ²⁰ b5	♔g2 ♔b7	0—0 e6	d3 ²¹ d5 ²²	♔bd2 ♔e7	e4 0—0	♖e1 d4 ²³	♔e5 ♔bd7 ²⁴	=
6	...	♔g2 ♔b7 ²⁵	0—0 ²⁶ e6 ²⁷	d3 ²⁸ d5	♔bd2 ²⁹ ♔e7	e4 c5 ³⁰	♖e2 ³¹ ♔c6	c3 ³²		=
7	...	...	...	...	e4 ³³ ♔e7 ³⁴	♔bd2 ³⁵ 0—0 ³⁶	♔e1 ³⁷ ♔fd7 ³⁸	f4 c5	g4 d5 ³⁹	∞
1. ♔f3 ♔f6 2. g3 g6										
	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
8	♔g2 ♔g7	0—0 0—0	d3 d6	e4 e5	♔bd2 ⁴⁰ ♔bd7 ⁴¹	a4 ⁴² a5	♔c4 ♔c5	♔e3 ♔e6	h3 b6 ⁴³	∞

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
9	b3 ♙g7	♙b2 b6 ⁴⁴	♙g2 ♙b7	0—0 0—0	d3 ⁴⁵ c5 ⁴⁶	e4 d6 ⁴⁷	♙bd2 ♙bd7	♙e2 ♙c7	c4 a6 ⁴⁸	∞
10	b4 ♙g7 ⁴⁹	♙b2 0—0	♙g2 a5 ⁵⁰	b5 ⁵¹ d6 ⁵²	d4 ⁵³ ♙bd7	c4 e5	0—0 e d4	♙d4 ♙c8	♙c2 ♙c5 ⁵⁴	±
11	...	...	...	0—0 e5 ⁵⁵	d3 ⁵⁶ ♙h5 ⁵⁷	e4 f5	ef5 ♙f5 ⁵⁸	♙bd2 ♙d7	d4 ♙c6 ⁵⁹	±
12	...	...	...	0—0 c6	a3 a5	ab4 ♙a1	♙a1 ♙b6	c3 d5 ⁶⁰	d3 ♙g4 ⁶¹	=

¹ 2. b4 e6 3. a3 b6 4. g3 ♙b7 5. ♙g2 c5 6. bc5 bc5 7. c4 ♙c6 8. 0—0 ♙e7 9. ♙c3 0—0 = Bronštejn—Ivkov, Amsterdam (izt) 1964; 3... a5 4. b5 d5 5. c4 c5 6. g3 ♙d6 7. ♙g2 0—0 8. 0—0 ♙e8 9. ♙c2 ♙bd7 10. ♙b2 b6∞ Nikolajevski—Flesch, Varna 1968; 3... d5 4. ♙b2 — A 06

² 2... d6 3. g3 e5 4. ♙g2 [4. c4 — A 20] e4 5. ♙g5 d5 6. d3 h6 7. ♙h3 ♙f5 8. ♙f4 ♙c6 9. 0—0 ♙e7 10. ♙b2 0—0 = Forintos—Espig, Soči 1974; 3. ♙b2 e5 4. c4 [4. e3 ♙g4 5. ♙e2 ♙e7 6. 0—0 0—0 = Grečkin—Bronštejn, SSSR 1946] ♙g4 5. d4?! e4 6. ♙fd2 e3! 7. fe3 ♙e7∞ Augustin—Uhlmann, Brno 1975 — 19/9; 5. d3!?

³ 4. e4 d6 5. ♙c4 [5. ♙e2 0—0 6. d4 c5 7. dc5 ♙a5 8. ♙d2 ♙c5 9. ♙c3 ♙c6 10. h3 d5 = Simagin—Estrin, SSSR 1963/64] 0—0 6. ♙e2 e5 7. h3 ♙c6 8. d3 ♙d7 = Tartakower—Yates, Dresden 1926

⁴ 5... b6 6. c4 ♙b7 7. 0—0 d5 8. cd5 ♙bd7 9. ♙c2 ♙d5 10. ♙g7 ♙g7 11. ♙c3 c5 12. ♙d5 ♙d5 13. d4 [13. ♙b2 ♙f6 = Zita—Wade, Amsterdam (ol) 1954] ♙c8 [13... cd4 14. ♙d4 ♙c8 15. ♙b2 ♙f6 16. ♙ac1 ♙b7 17. f3±] 14. ♙b2 cd4 15. ♙fd1! ♙f3 16. ♙f3±; 5... d6 6. 0—0 e5 7. c4 — A 01

⁵ 9... d6 10. ♙f3 ♙c7 11. c4 ♙d7 12. e4 ♙c6 13. ♙c3± Kolarov—Příbyl, Luhačovice 1971; 9... d5 =

⁶ 2... d6 3. ♙g2 e5 4. d3 ♙e7 5. e4 0—0 6. 0—0 ♙c6 [6... ♙bd7 7. ♙bd2 a5 8. ♙c4 ♙c5 9. ♙e3 = Kramer—Pirc, Beverwijk 1954] 7. ♙c3 ♙e8 8. ♙e1 f5 9. ef5 ♙f5 10. f4 ♙d7 11. fe5 de5 12. ♙e3 ♙f6 13. ♙h1 ♙h3 14. ♙d2 ♙b4 15. ♙h3 ♙h3 = Kramer—Tal, Varna (ol) 1962

⁷ 5... c5 6. e4 ♙g7 7. ♙c3 0—0 8. ♙g5 ♙e8 9. f4 f5 10. g4 e6 11. ♙e3 ♙c7 12. gf5 ef5 13. d4± Polugaievski—Bondarevski, SSSR (ch) 1963; 5... d5 6. ♙bd2 ♙bd7 [6... c5 — A 08] 7. ♙e1 ♙g7 8. e4 de4 9. de4 e5 10. b4 0—0 11. ♙b2 ♙e7 12. a3 ♙ad8 13. c4 ♙e8 14. ♙c2± Vaganjan—Furman, SSSR (ch) 1975

⁸ 6... e5 7. ♙h4 [7. ♙d2 ♙g7 8. ♙c1 0—0 9. ♙h6 ♙bd7 10. h3 ♙e8 11. ♙c3 d5 =

Forintos—Csom, Kecskemet 1968] ♙g7 8. f4 [8. c4 ♙c6 9. ♙c3 0—0 10. f4 ef4 11. ♙f4 ♙d7 12. ♙d2 ♙d4 13. ♙g5 ♙e8 14. ♙ae1 ♙e6 15. ♙h6± Talj—Teschner, Hamburg 1960] ♙c6 [8... ♙fd7 9. f5 ♙c6 10. ♙c3 ♙d4 11. ♙d5 ♙d5 12. ed5 ♙f6 13. c3 ♙h4 14. cd4 ♙f6 15. de5 ♙e5 16. ♙h6± Timman—Hartston, Nice (ol) 1974] 9. ♙c3 ♙d4 10. ♙f3 ♙f3 11. ♙f3 ♙d7 12. f5 0—0 13. h4± → Lokvenc—Rellstab, Sarajevo 1958

⁹ 7. c3 ♙g7 8. ♙e1 [8. ♙bd2 ♙bd7 9. ♙e1 0—0 10. d4 (Petrosjan—Beljavski, Moskva 1975 — 20/9) e5 =] ♙c6 9. d4 e5 10. d5 ♙e7 11. ♙bd2 0—0 12. a4± Pirc—Rellstab, Hamburg 1955; 7. ♙bd2 ♙g7 8. ♙h4 ♙c6 9. f4 ♙c7 10. a4 e6 11. ♙c4 ♙d7 12. c3 0—0 13. f5± Flesch—Csom, Hungary (ch) 1971

¹⁰ 8. ♙d2 0—0 9. ♙c1 d5 10. ed5 ♙d5 11. ♙d5 ♙d5 12. ♙h6 ♙c6 13. ♙g7 ♙g7 14. ♙e1 ♙c8 15. ♙e3 f6 16. c3 e5 = Blumich—Tartakower, Dresden 1926; 8. ♙h4 ♙c6 9. f4 ♙d7 10. ♙e3 ♙d4 11. ♙d2 e5 12. ♙d5± Polugaievski—Sofrevski, Skopje 1971 — 12/9; 11... b5!?

¹¹ 11. ♙h6 ♙b8 12. ♙g7 ♙g7 13. f4 ♙d4 14. ♙d1 b5 15. ♙e3± Pelikan—F. Benkő, Buenos Aires 1945

¹² 5. b3 ♙e7 6. ♙b2 0—0 7. d3 d5 [7... d6 8. ♙bd2 c5 9. e4 ♙c6 10. ♙e2 ♙c8 = Tartakower—Sämisch, Dresden 1926] 8. ♙bd2 ♙bd7 9. e3 a5?! 10. a4 ♙c5 11. ♙e2± Polugaievski—Pomar, Las Palmas 1974; 9... c5!?

¹³ 6... d5 7. e5 [7. ♙bd2 — C 00] ♙fd7 8. d4 c5 9. c3 ♙c6 10. ♙e1 0—0 11. h4 b5 12. ♙g5 cd4 13. cd4 ♙b6 14. ♙e3 h6 15. ♙h3± Eliskases—Bolbochan, Mar del Plata 1949; 6... c5! 7. ♙c3 0—0

¹⁴ 7... a6 8. a4 c5 9. ♙h4 ♙c7 10. f4 ♙bd7 11. ♙e2 ♙b8 12. ♙d2 0—0 13. g4 ♙fc8 14. g5 ♙e8 15. f5± → Blümich—Sämisch, Wrocław 1925

¹⁵ 11. g5 ♙e8 12. f5 ef5 13. ♙h3± Kasparjan—Čehover, SSSR 1936

¹⁶ 6. e4! de4 7. ♙fd2 ♙c8 8. ♙e4 ♙bd7 9. ♙bc3 ♙e7 10. ♙e1 0—0 11. ♙e2 c5 = Poschanko—Pietzsch, Helsinki (ol) 1952

17 7. $\mathbb{H}e1$ $\Delta c5$ 8. c3 [8. c4 0-0 9. cd5 ed5 10. $\Delta b3$ $\Delta b4$ 11. $\Delta d2$ a5! 12. $\Delta bd4$ $\mathbb{H}e8$ 13. $\mathbb{H}c1$ c5 14. $\Delta f5$ $\Delta f8$ 15. d4?! $\Delta e4$ ± Portisch-Karpov, Moskva 1977 — 23/4; 15. a3!?!] a5 9. a4 0-0 10. $\mathbb{H}c2$ $\mathbb{H}e8$ 11. $\mathbb{H}b1$ e5 12. b4 $\Delta f8$ 13. e4= Planinc-Lombardy, Amsterdam 1974 — 18/9; 7. $\mathbb{H}e1$ g6?! 8. e4 de4 9. $\Delta e4$ $\Delta e4$ 10. de4 $\Delta e6$? 11. $\mathbb{H}c3$ $\Delta f1$ 12. $\mathbb{H}h8$ $\Delta g2$ 13. $\Delta g2$ $\mathbb{H}f6$ 14. $\mathbb{H}h7$ 0-0-0 [14... $\Delta e5$!?!] 15. $\Delta g5$! $\mathbb{H}b2$ 16. $\Delta d8$ $\mathbb{H}a1$ 17. $\mathbb{H}f7$ +— Kaplan-Pomar, Madrid 1973 — 16/9; 10... $\Delta g7$!?! 11. $\Delta g5$ $\mathbb{H}c8$; 7... $\Delta e7$ =; 7. e4 — C 00

18 9... c5 10. $\mathbb{H}e1$ $\mathbb{H}c7$ 11. c4?! de4 12. de4 $\mathbb{H}ad8$ 13. h3 $\Delta d6$ 14. b3 $\Delta e5$ ± Olafsson-Karpov, Tilburg 1977 — 24/3; 11. b3=

19 11. $\Delta d4$ e5! 12. $\Delta f5$ $\mathbb{H}e8$ 13. $\mathbb{H}d1$ $\mathbb{H}d3$ 14. $\mathbb{H}d3$ $\Delta d3$ 15. $\Delta e7$ $\mathbb{H}e7$ 16. f3 $\mathbb{H}d8$ 17. $\Delta c4$ $\Delta a6$ 18. $\Delta e3$ [Najdorf-Pomar, Nice (ol) 1974] $\mathbb{H}ee8$ =

20 3. c3 $\Delta b7$ 4. a4 a6 5. e3 [5. d4 e6 6. $\Delta g5$ h6? 7. $\Delta f6$ $\mathbb{H}f6$ 8. $\Delta g2$ d5 9. ab5 ab5 10. $\mathbb{H}a8$ $\Delta a8$ 11. $\mathbb{H}b3$ ± Keene-Ghizdavu, Jerusalem 1967; 6... $\Delta e7$ oo; 5. ab5 ab5 6. $\mathbb{H}a8$ $\Delta a8$ 7. $\mathbb{H}b3$ c6 8. d4oo Miles-Giardelli, Manila 1974] $\Delta c6$! 6. d4 e6 7. b4 $\Delta e7$ 8. $\Delta bd2$ $\Delta a7$ 9. $\Delta d3$ 0-0 10. e4 d6 11. 0-0 c5!= Korčnoj-Karpov, SSSR (ch) 1973 — 16/8

21 6. d4 c5 7. c3 $\Delta e7$ — A 46

22 6... d6 7. e4 $\Delta bd7$ [7... c5 8. $\Delta bd2$ $\Delta fd7$?! 9. $\Delta c4$ $\Delta c6$ 10. $\Delta g5$ ± Bronštejn-Alburt, SSSR (ch) 1972 — 14/13; 8... $\Delta c6$!?!] 8. $\Delta bd2$ [8. a5 $\mathbb{H}b8$ 9. $\Delta bd2$ $\Delta e7$ 10. $\Delta c4$ 0-0 11. $\mathbb{H}e1$ a6 12. $\Delta f4$ $\Delta a8$ 13. $\mathbb{H}e2$ $\mathbb{H}e8$ = Petrosjan-Spaski, Moskva (m) 1966 — 1/7; 13. e5!?!] $\Delta e7$ 9. $\Delta c4$ a5 10. $\mathbb{H}e2$ 0-0 11. b3 $\mathbb{H}e8$ 12. $\Delta b2$ e5 13. $\mathbb{H}ae1$ $\Delta f8$ 14. $\mathbb{H}d1$ c6 15. c3 $\mathbb{H}c7$ 16. cb4± Quinteros-Rubinetti, Argentina (ch) 1971

23 9... c5 10. e5 $\Delta fd7$ 11. $\Delta f1$ $\Delta c6$ 12. h4 $\mathbb{H}c8$ 13. $\Delta h2$ b3 14. c3 d4 15. c4 $\mathbb{H}b6$ 16. $\Delta f4$ ± Podgajec-Peresipkin, SSSR 1973 — 15/4

24 11. $\Delta ec4$ $\mathbb{H}b8$ 12. de4 $\Delta c5$ = 1/2 : 1/2 Rubinetti-Polugajevski, Palma de Mallorca (izt) 1970

25 3... d5!?! 4. d4 [4. d3!?!] e6 5. c3 [5. 0-0 $\Delta b7$ 6. b3 c5 7. dc5 $\Delta c5$ 8. $\Delta b2$ $\Delta bd7$ 9. $\Delta bd2$ 0-0 10. c4 $\mathbb{H}c8$ 11. cb5 $\mathbb{H}b6$ 12. a4 a6 13. ba6 $\Delta a6$ ± Notaroš-Romanišin, Novi Sad 1975] c5 6. $\Delta g5$ $\Delta bd7$ 7. a4 $\mathbb{H}b6$ 8. 0-0 $\Delta e4$ 9. $\Delta f4$ $\Delta e7$ 10. $\Delta bd2$ $\Delta df6$ 11. $\Delta e4$ $\Delta e4$ 12. $\Delta d2$ $\Delta d2$ 13. $\mathbb{H}d2$ = Keene-Romanišin, Amsterdam 1973

26 4. $\Delta a3$ a6 5. c4 b4 6. $\Delta c2$ e6 7. 0-0 c5 8. b3 $\Delta e7$ 9. $\Delta b2$ 0-0 10. d4 d6 11. $\Delta e3$ $\Delta bd7$ = Larsen-Ljubojević, Teesside 1972 — 13/8; 8. d4!?

27 4... g6 5. d3 [5. b3 $\Delta g7$ 6. $\Delta b2$ 0-0 7. d4 d6 8. $\Delta bd2$ $\Delta bd7$ 9. $\Delta e1$ $\Delta g2$ 10. $\Delta g2$ c5 11. a4 a6 12. e4 cd4 13. $\Delta d4$ $\mathbb{H}c7$ = Sergi-

jevski-Spaski, Soči 1966] $\Delta g7$ 6. e4 d6 7. $\Delta bd2$ 0-0 8. $\Delta h4$ [8. $\Delta e1$!?!] $\Delta fd7$ 9. f4 c5 10. $\Delta df3$ $\Delta c6$ 11. f5 $\Delta d4$ 12. $\Delta d4$ cd4 13. $\Delta g5$ d5? 14. ed5 $\Delta f6$ 15. d6+ — Gufeld-Bohosjan, Tbilisi 1974; 13... $\mathbb{H}c8$!?! 4... c5 5. d3 [5. a4 b4 6. c4 e6 7. b3 $\Delta e7$ 8. $\Delta b2$ 0-0 9. d3 d5 10. e3 $\Delta c6$ 11. $\Delta bd2$ $\Delta d7$ 12. $\mathbb{H}c1$ $\mathbb{H}c8$ 13. $\mathbb{H}e1$ $\Delta a5$ 14. d4 (Nemet-Ljubojević, Jugoslavija (ch) 1977 — 23/5) dc4! 15. $\Delta c4$ $\Delta c4$ 16. bc4 $\Delta f6$ 17. $\Delta d2$ $\Delta g2$ 18. $\Delta g2$ a5 19. $\Delta b3$ =; 19. $\Delta e4$!?! Nemet] d6 [5... d5 6. c4 dc4 7. dc4 $\mathbb{H}d1$ 8. $\mathbb{H}d1$ ± Reshevsky-Damjanović, Netanya 1973 — 15/5] 6. e4 e5 7. $\Delta g5$ h6 8. $\Delta h3$ d5?! 9. $\Delta c3$ b4 10. $\Delta d5$ $\Delta d5$ 11. ed5 $\Delta d5$ 12. $\Delta d5$ $\mathbb{H}d5$ 13. $\mathbb{H}e1$ ± Bilek-Ljubojević, Palma de Mallorca 1972

28 5. b3 $\Delta e7$ [5... d5?! 6. c4 bc4 7. bc4 $\Delta bd7$ 8. cd5 ed5 9. $\Delta c3$ $\Delta e7$ 10. $\mathbb{H}b1$ $\mathbb{H}c8$ 11. $\Delta h3$ c5 12. d4± Jusupov-Sisniega, Innsbruck 1977; 5... c5 6. c4 a6 — A 13] 6. c4 bc4 7. bc4 c5 8. $\Delta c3$ 0-0 9. $\mathbb{H}b1$ $\Delta c6$ 10. $\Delta b2$ d6= Kočijev-G. Garcia, Leningrad 1977 — 24/2

29 6. c4 bc4!?! [6... b4?! 7. a3 a5?! 8. ab4 ab4 9. $\mathbb{H}a8$ $\Delta a8$ 10. $\Delta e5$ ± Averbah-Nikitin, SSSR (ch) 1968; 7... $\Delta bd7$!?!] 7. dc4 $\Delta bd7$ =; 6. e4 $\Delta e7$ [6... de4 7. $\Delta g5$ h6 8. $\Delta e4$ $\Delta e4$ 9. $\Delta e4$ $\Delta e4$ 10. de4 $\mathbb{H}d1$ =] 7. ed5 ed5 8. $\Delta d4$ $\mathbb{H}d7$ 9. $\mathbb{H}d3$ 0-0 10. $\Delta f5$ $\Delta d8$ = Dely-Haag, Budapest 1959

30 7... 0-0 8. $\mathbb{H}e2$ c5 9. $\mathbb{H}e1$ $\Delta c6$ 10. c3 a5 11. ed5 ed5 12. d4 $\mathbb{H}b6$ 13. dc5 $\Delta c5$ 14. $\Delta b3$ $\mathbb{H}fe8$ 15. $\mathbb{H}c2$ d4 16. $\mathbb{H}f5$ ± Bilek-Talij, Moskva 1967 — 3/7; 11... $\Delta d5$ =

31 8. e5 $\Delta fd7$ 9. $\mathbb{H}e1$ $\Delta c6$ 10. $\Delta f1$ g5 11. h3 h5 12. c3 g4 13. hg4 hg4 14. $\Delta h2$ $\Delta c5$ 15. d4± Štejn-Kozomara, Sarajevo 1967 — 3/8; 10... a5!?!oo

32 9. $\mathbb{H}e1$ $\Delta b4$ [9... h6 10. c3 $\mathbb{H}b6$ (Vukić-Romanišin, Jugoslavija-SSSR 1975 — 20/4) 11. e5!?! $\Delta d7$ 12. $\Delta f1$ 0-0 13. h4oo Vukić] 10. e5 $\Delta d7$ 11. $\Delta f1$ d4 12. c3 dc3 13. bc3 $\Delta d5$ 14. $\Delta d2$ b4!± Vukić; 9. c3=

33 6. c3 $\Delta bd7$ 7. a4 a6 8. ab5 ab5 9. $\Delta a3$ d5 10. b4 c6 11. $\Delta f4$ $\Delta b6$ 12. $\mathbb{H}b3$ $\Delta e7$ 13. e4 0-0= Smislov Savon, Odesa 1974; 6. b3 c5 7. $\Delta b2$ $\Delta e7$ 8. c4 bc4 9. bc4 $\Delta bd7$ 10. $\Delta bd2$ 0-0 11. $\mathbb{H}b1$ $\mathbb{H}c7$ 12. $\mathbb{H}c2$ $\mathbb{H}fb8$ = Keene-Spaski, Lugano (ol) 1968 — 6/4

34 6... c5 7. a4 a6 8. ab5 ab5 9. $\mathbb{H}a8$ $\Delta a8$ 10. $\Delta a3$ $\Delta c6$?! 11. e5 $\Delta fd7$ 12. ed6 $\Delta d6$ 13. $\Delta g5$ b4 14. $\Delta c4$ $\Delta i6$ 15. $\mathbb{H}e2$ ± Vukić-Karpov, Bugojno 1978 — 25/1; 10... $\mathbb{H}b6$!?

35 7. $\Delta c3$ a6 8. $\Delta d2$ $\Delta bd7$ 9. $\mathbb{H}e2$ c5 10. $\Delta e1$ $\mathbb{H}b6$ 11. f4 b4 12. $\Delta a4$ $\mathbb{H}c7$ 13. g4 h6o Flesch-Portisch, Hungary (ch) 1971; 7. a4 a6 8. ab5 ab5 9. $\mathbb{H}a8$ $\Delta a8$ 10. $\Delta a3$ b4 11. $\Delta c4$ 0-0 12. $\Delta d2$ $\Delta c6$ 13. $\mathbb{H}a1$ = Saily-Karpov, San Antonio 1972 — 14/12; 7. $\Delta d4$ $\mathbb{H}d7$ 8. f4 c5 9. $\Delta i3$ $\Delta c6$ 10. $\Delta c3$ b4 11. $\Delta e2$ 0-0

12. ♖h3 c400 Camara—Sanguineti, Sao Paulo 1977

36 7... c5 8. h3 ♖c6 9. ♖h2 ♖b6 [9... 0—0 10. ♖e1 d5 11. e5 ♖d7 12. ♖df3 d4 13. ♖g4 ♖b6 14. h4 ♖d5 15. ♖g5± Hort—Filipowicz, Marianske Lazne 1962] 10. ♖h1 d5 11. a4 de4 12. ab5 ♖b5 13. de4 ♖d8 14. ♖e1 c4 15. f4 e5 16. c3 0—00 Csom—Romanišin, Erevan 1976; 8. ♖h4 ♖c7 [8... ♖df7!?] 9. f4 ♖bd7 10. c3 ♖b6 11. ♖e2 ♖fd7 12. ♖df3 h6 13. ♖d200 Gufeld—Balašov, SSSR (ch) 1972

37 8. ♖e1 ♖bd7 9. c3 a6 10. ♖c2?! c5 11. ♖f1 ♖c7± Rubinetti—Larsen, Palma de Mallorca (izt) 1970 — 10/9; 8... c5!? △ ♖c6

38 8... c5?! 9. e5 ♖g2 10. ef6 ♖f1 11. fe7 ♖e7 12. ♖f1 ♖c6 13. ♖f3± Portisch—Panno, Madrid 1973

39 Ribli—Hecht, Helsinki 1972 — 14/11

40 7. a4 h6 8. ♖e1 ♖c6 9. c3 ♖e8 10. ♖a3 ♖d7 11. h3 a6 12. d4 ed4 13. ♖d4 ♖e7 14. f3 d5 15. ♖c6 ♖c6 16. e5 ♖e8 △ ♖a4± Knežević—Marjanović, Vršac 1977 — 24/5; 12. ♖c2!?: 7. ♖h4 d5 8. ♖d2 de4 9. de4 b6 10. ♖e1 ♖a6 11. ♖b3 ♖e7 12. ♖f1 ♖d8 13. ♖f3 ♖b7 14. ♖g2 ♖e8 15. f3 ♖d6 16. ♖e3 f5± Csom—Hartston, Vrnjačka Banja 1972; 7. c3 ♖bd7 8. ♖c2 d5 9. ed5 ♖d5 10. ♖e1 c6 11. ♖bd2 ♖c7 12. a4 a5 13. ♖c4 ♖5b6= Bilek—Lehmann, Leipzig (ol) 1960

41 7... ♖e8 8. c3 f5 9. d4 f4 10. de5 de5 11. ♖c4 ♖d1 12. ♖d1 ♖c6 13. gf4 ef4= Fischer—Popovych, USA 1956; 7... c6 8. a4 a5 9. c3 ♖e8 10. ♖e1 ♖a6 11. ♖c2 ♖c7 12. ♖c4 d5 13. ed5 ♖d5= Petrosjan—Ivkov, SSSR—Jugoslavija 1956

42 8. ♖c4 ♖c5 [8... ♖e8 9. d4 ♖e7 10. de5 de5 11. b3 b6 12. ♖a3 c5 13. ♖d5 ♖c7 14. ♖c6 ♖b8 15. ♖d6± Petrosjan—Bisguier, SSSR—USA 1954] 9. ♖e3 ♖e6 10. c3 c6= Elisaskes—Pomar, Mar del Plata 1949

43 12. ♖d2 ♖a6 13. b3 ♖h5 14. c3 ♖e7 [14... f5? 15. ef5 gf5 16. ♖g5+—] 15. d4!? [15. b4?! f5 16. ef5 gf5 17. ♖g5 f4! 18. ♖e6 ♖e6 19. b5 f3!± Filip—Petrosjan, Amsterdam (ct) 1956; 15. ♖g5!?: ♖f6 16. ♖c200

44 4... a5 5. ♖g2 0—0 [5... d6 6. d4 c6 7. 0—0 0—0 8. ♖bd2 a4 9. a3 ♖bd7 10. ♖b1 ♖c7 11. ♖e1 e5?! 12. e4 ♖e8 13. h3 b5?! 14. b4!± Rukavina—Talij, Leningrad (izt) 1973 — 15/7; 11... d5!?: 6. ♖c3 [6. c4 d6 7. ♖c3 ♖e4 8. ♖c2 ♖c3 9. ♖c3 e5 10. d4 ♖e7 11. de5± Holmov—Bronštejn, SSSR (ch) 1972 — 14/14] c6 7. 0—0 b5 8. d4 d5 9. ♖e5 ♖c7?! 10. e3 ♖bd7 11. ♖d3± Holmov—Tukmakov, SSSR 1972; 9... ♖g4!?: 4... d5 5. ♖g2 0—0 6. c4 c6 — A 11

45 7. c4 — A 15

46 7... d5 8. c4 c5 — A 30

47 8... d5 9. ed5 ♖d5 10. ♖c3 ♖b7 11. ♖e1 ♖bd7 12. ♖e2 e6 13. ♖ad1 ♖b8 14. ♖h4 ♖g2 15. ♖g2 ♖b7= Tartakower—Lilienthal, Ujpest 1934

48 12. d4 cd4 13. ♖d4 ♖c5 14. ♖ac1 e5 15. ♖c2 ♖h600 Polugajevski—Vaganjan, SSSR (ch) 1975

49 3... a5 4. b5 c6 5. ♖a3 ♖g7 6. ♖b1 [6. ♖b2 0—0 7. ♖g2 d5 8. c4 — A 15] d5 7. c4 ♖bd7 8. ♖g2 ♖e4 9. ♖b2 ♖df6 10. 0—0 ♖d6 11. bc6 bc6 12. ♖e5± Smislov—Alvarez, La Habana 1962; 3... b6 4. ♖b2 ♖g7 5. ♖g2 [5. ♖a3?! ♖b7 6. ♖g2 0—0 7. 0—0 d6 8. c4 c5! 9. ♖c2 ♖c7 10. d3 ♖bd7 11. e4 e6 12. ♖e3 ♖g4! 13. ♖g7 ♖e3 14. fe3 ♖g7 15. ♖g5 ♖ac8 16. a3 d5± Smislov—Botvinnik, Moskva (m) 1958] ♖b7 6. 0—0 0—0 7. d3 c5 [7... d5 8. ♖bd2 ♖a6 9. ♖b1 c5 10. bc5 ♖c5 11. c4 dc4 12. ♖c4± Štejn—Wade, Tallinn 1971 — 11/7] 8. bc5 bc5 9. ♖bd2 ♖c6 10. ♖b1 ♖b8 11. e4 ♖c7 12. ♖c4 ♖a6 13. ♖fd2 ♖c4 14. ♖c4± Szabo—Adorjan, Hungary (ch) 1968; 3... c6 4. a4 [4. ♖b2 a5! 5. a3 ab4 6. ab4 ♖a1 7. ♖a1 ♖b6 8. c3=] ♖g7 5. ♖a3 d5 6. ♖g2 0—0 7. 0—0 ♖d6 8. c3 e5 9. a5 ♖f5 10. ♖c2 ♖e8= Bronštejn—Doroškevič, SSSR (ch) 1967

50 5... d5 6. 0—0 ♖g4 7. c4 c6 8. ♖a3 — A 15

51 6. a3 d6 7. d3 ab4 [7... c6 8. ♖bd2 ♖a6 9. c4! ♖d7 10. ♖b1 e5? 11. c5± Štejn—Barczai, Sousse (izt) 1967 — 4/6] 8. ab4 ♖a1 9. ♖a1 c6 10. ♖bd2 ♖a6=

52 6... c5 7. c4 b6 8. d3 d5 9. cd5 ♖d5 10. ♖g7 ♖g7 11. 0—0 ♖a7 12. ♖d2 ♖b7 13. ♖b2 ♖g8 14. ♖a3 ♖f6 15. ♖c4± Smislov—Pietzsch, Dortmund 1961

53 7. 0—0 e5 [7... a4 8. d4 c6 9. c4 cb5 10. cb5 ♖bd7 11. ♖a3 ♖b6 12. ♖e1 ♖f5 13. ♖h4 ♖e4 14. f3 ♖d5 15. e4 ♖e6± Smislov—Littlewood, Hastings 1962/63] 8. d3 c5 9. bc6 bc6 10. ♖bd2 ♖e8 11. ♖b1 f5 12. c4 ♖d7 13. ♖c2 ♖c7 14. ♖e1 ♖a6 15. e3 ♖e6 16. f4 g500 Vadasz—Liptay, Hungary (ch) 1968/69

54 12. ♖c3± Barcza—Hecht, Hamburg 1965

55 6... c5 7. bc5 dc5 8. a4 ♖c6 9. ♖a3 ♖d4 10. ♖d4 cd4 11. ♖b5 ♖e8 12. c3 dc3 13. ♖c3± Knežević—Meštrović, Jugoslavija (ch) 1967 — 3/9

56 7. c4 — A 15

57 7... ♖bd7 8. ♖bd2 a5 9. a3 ♖b6 10. c4 ♖d7 11. b5! a4 12. ♖c1 △ c5± Štejn—Rodriguez, La Habana 1968 — 6/15

58 9... e4? 10. ♖d4 c5 11. ♖e6 ♖e6 12. ♖g7 ♖g7 13. fe6 ♖f6 14. ♖d2 cb4 15. ♖e4± Sapi—Ribli, Hungary (ch) 1969

⁵⁹ Smislov—Matulović, Oberhausen 1961

⁶⁰ 10... d6 11. ♖a3 e5 12. d3 ♙e8 13. ♗b3 ♘g4 14. ♘c4 ♗c7 15. ♘e3 ♙f3 = Polugajevski—Krogus, SSSR (ch) 1967; 10... ♗a6 11. ♘b2 d5 12. d3 ♘fd7 13. ♘bd2 ♘b6 = Polugajevski—Korčnoj, Moskva 1966

⁶¹ 11... ♙e8 12. ♘bd2 e5 13. e4 ♘bd7 = Rubinetti—Mecking, Palma de Mallorca (izt) 1970; 11... ♘bd7 12. ♘bd2 ♗c7 13. c4 e5 14. ♗c2 ♙e8 15. cd5 ♘d5 = Petrosjan—Najdorf, Santa Monica 1966; 11... ♘g4 12. ♘bd2 ♘bd7 13. ♗a4 ♗c7 14. c4 dc4 15. dc4 c5 = Smislov—Bronštejn, Amsterdam (izt) 1964

A 06

1. ♘f3 d5

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	b4 ¹ ♘f6 ²	♘b2 e6 ³	a3 ⁴ c5 ⁵	bc5 ♘c5	e3 0—0 ⁶	d4 ♘e7	♘bd2 b6	♘e5 ♘b7	♘d3 ♘c6 ⁷	=
2	b3 ♘g4 ⁸	♘b2 ⁹ ♘c6 ¹⁰	d4 ¹¹ e6 ¹²	♘bd2 ♘f6	g3 ¹³ ♘e7	♘g2 0—0	0—0 a5	c4 ♘b4	a3 ♘a6 ¹⁴	=
3	...	...	e3 ¹⁵	♘e2 ¹⁶	d3	♘bd2	c4	0—0	a3	=
4	...	♘d7 c5	e5 f6	♘d6 cd4	♘h6 ed4	0—0 f5	c6 ♘f6	♙e8 ♘e6 ²¹	a5 ¹⁷ cd5 ²²	=
5	...	e3 ♘c6 ²³	♘b2 ²⁴ ♘g4 ²⁵	h3 ²⁶ ♘h5 ²⁷	♘b5 ♙c8 ²⁸	g4 ♘g6	h4 ♘e4	♘c3 ♘f3	♗f3 e6 ²⁹	±
6	...	...	♘b2 ♘c6 ³⁰	♘b5 ♘d7 ³¹	0—0 e6 ³²	d3 ³³ ♘e7	♘bd2 ³⁴ 0—0 ³⁵	♘c6 ♘c6	♘e5 ♙c8 ³⁶	±
7	...	...	...	♘b5 ³⁷ ♘d7	♗e2 ³⁸ ♘g7	♘d7 ³⁹ ♘bd7	c4 0—0	0—0 ♙c8	♙d1 ♙e8 ⁴⁰	=
8	...	...	...	♘e5 ⁴¹ ♘bd7 ⁴²	♘b5 a6 ⁴³	♘d7 ♘d7	♘d7 ♘d7	0—0 f6	c4 dc4 ⁴⁴	=
9	...	...	...	♘b5 ♘d7 ⁴⁵	♘d7 ⁴⁶ ♘bd7 ⁴⁷	c4 ⁴⁸ ♘e7	0—0 0—0	♗e2 ⁴⁹ ♙c8 ⁵⁰	♘c3 dc4 ⁵¹	=
10	...	...	...	c4 ♘e7 ⁵²	♘e2 ⁵³ 0—0	0—0 ♘c6	d3 ⁵⁴ b6 ⁵⁵	♘bd2 ⁵⁶ ♘b7	♙e1 ⁵⁷ ♙c8 ⁵⁸	=
11	...	...	...	...	cd5 ⁵⁹ ed5 ⁶⁰	♘b5 ⁶¹ ♘e7 ⁶²	0—0 0—0	d4 ♘c4	dc5 ♘c5 ⁶³	=
12	...	...	...	...	bc4 ⁶⁴ dc4	♘e2 ⁶⁵ ♘e7	0—0 0—0	d3 ⁶⁶ ♘c6	♘c3 b6 ⁶⁷	∞
13	...	♘b2 ♘f6	e3 ⁷⁰ e6 ⁷¹	♘e2 ⁷² ♘d6 ⁷³	0—0 ⁷⁴ ♘bd7	d3 ⁷⁵ h6	♘bd2 e5	c4 c6	♗c2 ♗e7 ⁷⁶	=
14	...	...	e3 ⁷⁷ g6	c4 ⁷⁸ ♘g7	cd5 ⁸⁰ 0—0 ⁷⁹	♘g7 ♘d5	♗c2 ⁸¹ ♗d6	♗b2 f6	d4 c5 ⁸²	=
15	...	...	e3 ⁸³ ♘g4	♘e2 ♘bd7 ⁸⁴	c4 ⁸⁶ e6 ⁸⁵	cd5 ⁸⁸ ♘e7 ⁸⁷	♘d4 ed5	♗e2 ♘e2	♘f5 ♙e8 ⁸⁹	=

¹ 2. e4?! de4 3. ♘g5 e5! [3... ♘f6 4. ♘c4 e6 5. ♘c3 a6 6. ♘ge4 ♘e4 7. ♘e4 b5 8. ♘e2 ♘b7 9. ♘f3± Ermenkov—Bončev, Bulgaria 1970] 4. ♘e4 f5±; 2. d3 ♘f6 [2... g6 3. ♘bd2 ♘g7 4. e4 c6 — B 10] 3. ♘bd2 [3. ♘f4!? Blumenfeld] ♘g4 4. h3 ♘h5 5. c4 c6 6. b3 e6 7. ♘b2 a5 8. a3 ♘e7 9. ♙c1 ♘bd7 10. ♙c2 0—0 11. ♗a1 ♘c5 12. ♘e5 ♗c7 13. g4 ♘g6∞ Spi-

donov—Lewi, Athens 1969; 3... ♘c6 4. e4 e5 — C 44; 2. e3!? Δ c4; 2. d4 — D 02

² 2... f6!? 3. d4 e5 4. a3 e4 5. ♘fd2 f5 6. e3 ♘f6 7. c4 c6 8. ♗b3 ♘d6 9. ♘c3 ♘e6 10. a4 a6 = Santasiere—Ed. Lasker 1942; 2... ♘g4!? 3. ♘e5?! ♘f5 4. f4 e6 5. a3 ♘d6 6. d4 ♘e5! 7. de5 f6 8. ♘b2 fe5 9. ♘e5 ♘f6 10.

e3 Δ bd7 $\bar{7}$ Kremenecki—Vasjukov, Moskva 1972 — 13/14; 3. Δ b2 Δ f6 4. e3 — 2... Δ f6

³ 3... g6 4. e3 Δ g7 5. c4 c6 [5... dc4 6. Δ c4 0—0 7. 0—0 Δ bd7 8. d4 Δ e4 9. Δ bd2 Δ d2 10. Δ d2 Δ b6 11. Δ b3 Δ g4 12. Δ e2 Δ d7 13. Δ ac1 c6 14. Δ c5 $\pm$ Giustolisi—Hugot, Dubrovnik (ol) 1950] 6. d4 = — D 70; 3... Δ g4 4. e3 Δ bd7 5. Δ e2 e6 6. a3 a5 7. b5 Δ d6 8. c4 0—0 9. cd5 ed5 10. Δ d4 Δ e5 11. d3 Δ d7 12. h3 Δ e2 13. Δ e2 c5 14. bc6 bc6 15. Δ f3 = Santasiere—G. Kramer, 1946; 3... Δ f5 4. e3 e6 5. a3 Δ e7 [5... h6 6. Δ c3 Δ e7 7. Δ e2 e2 0—0 8. h3 Δ bd7 9. g4! Δ h7 10. g5 hg5 11. Δ g5 Δ e4 12. Δ h7 Δ h7 13. d3 $\pm$ Gurgeneidze—Morgulev, SSSR 1972 — 13/7; 5... c5 6. c4 cb4 7. ab4 Δ c6 8. Δ a4 Δ e7 9. cd5 ed5 10. Δ d4 Δ d7 11. b5 Δ b4 12. Δ a3 a5 13. Δ c3 0—0 14. Δ e2 Δ e4 ∞ Larsen—Browne, Las Palmas 1974] 6. c4 0—0 7. Δ c3 c6 8. Δ e2 Δ e4 9. 0—0 Δ f6 10. Δ c1 Δ d7 11. Δ b3 Δ g4 12. Δ c2 Δ c3 13. Δ c3 Δ e5 14. Δ e5 Δ e5 15. cd5 Δ f3 = Spaski—Nej, SSSR (ch) 1963

⁴ 4. b5 c5 [4... Δ d6 5. e3 0—0 6. c4 Δ bd7 7. d4 dc4 8. Δ c4 Δ e7 9. Δ bd2 e5 10. Δ c2 e4 11. Δ g1 Δ b6 12. Δ b3 Δ f5 = Hort—Kuijpers, Moskva 1963] 5. e3 Δ a6 6. c4 b6 7. Δ e2 Δ b7 8. a4 0—0 9. 0—0 Δ bd7 =

⁵ 4... a5 5. b5 c6 6. e3 Δ bd7 7. c4 dc4 8. Δ c4 Δ e7 9. Δ c2 Δ c7 10. Δ c3 b6 11. Δ e2 Δ b7 12. Δ g3 Δ d6 = Santasiere—Kashdan, USA (ch) 1938; 4... Δ bd7 5. e3 Δ e7 6. c4 0—0 7. Δ e2 dc4 8. Δ c4 b6 9. 0—0 Δ b7 10. d4 c5 11. Δ b3 Δ b8 12. dc5 bc5 13. b5 Δ c7 14. Δ bd2 Δ e4 15. Δ e4 Δ e4 = Benkö—Marović, Malaga 1969

⁶ 6... Δ c6 7. d4 Δ e7 8. Δ bd2 Δ d7 9. c4 0—0 10. Δ e2 Δ c8 11. 0—0 Δ a5 12. Δ e5 dc4 13. Δ dc4 Δ b5 14. Δ c1 Δ c4 15. Δ c4 Δ c4 16. Δ c4 $\pm$ Lombardy—Teschner, Monte Carlo 1969

⁷ 11. 0—0 Δ e8 12. Δ c6 Δ c6 13. c4 Δ f6 14. Δ c1 Δ c8 15. Δ e2 Δ b7 = Simagin—Flor, SSSR (ch) 1955

⁸ 2... f6?! 3. d4 Δ g4 4. Δ bd2 [4. e3 e5 5. h3 Δ f3 6. Δ f3 e4 7. Δ d1 f5 8. c4 c6 9. cd5 cd5 10. Δ b5 Δ c6 11. 0—0 Δ f6 = Robatsch—Bisguier, Beverwijk 1962] Δ d7 5. Δ b2 Δ h6 6. e4 e6 7. Δ d3 Δ e7 8. c4 c6 9. Δ c2 f5 10. ed5 cd5 11. 0—0 0—0 12. Δ ae1 $\pm$ Noteboom—Mieses, Nice 1931; 2... Δ c6 3. Δ b2 f6?! 4. d4 Δ f5 5. e3 e6 6. Δ h4 Δ h6 7. Δ f5 Δ f5 8. c4 Δ b4 9. Δ c3 Δ d7 10. Δ d3 Δ c7 11. 0—0 $\pm$ Kolarov—Mečkarov, Sofia 1977; 3... Δ g4 — 2... Δ g4

⁹ 3. Δ e5 Δ h5 4. c4 f6 5. Δ f3 d4 6. Δ a3 e5 7. Δ f8 Δ f8 8. d3 Δ e7 9. Δ bd2 Δ bc6 =

¹⁰ 3... Δ f3?! 4. gf3 [4. ef3 e6 5. f4 Δ e7 6. g3 Δ bc6 7. d3 Δ f5 8. Δ h3 Δ e7 9. Δ f5 Δ f6 10. Δ e5 ef5 = Bellon—S. Garcia, Madrid 1973] Δ f6 5. e3 g6 6. c4 c6 7. cd5 cd5 8. Δ f6 ef6 9.

d4 Δ b4 10. Δ e2 Δ c6 11. Δ g2 Δ a5 12. f4 0—0 ∞ Příbyl—Despotović, Smederevska Palanka 1977

¹¹ 4. c4?! Δ f3 5. gf3 d4 6. a3?! e5 7. d3 Δ h6 8. Δ d2 Δ f5 9. Δ e4 Δ h4 $\bar{4}$ Andersson—Bisguier, Palma de Mallorca 1971 — 12/13; 4. e3 e5 5. Δ e2 Δ d6 6. Δ c3 Δ f6 7. h3 Δ f3 8. Δ f3 e4 9. Δ e2 a6 10. d4 Δ e7 11. Δ d2 b5 12. 0—0 Δ f5 13. a4 b4 14. Δ a2 a5 15. Δ b5 Δ f8 ∞ Antošin—Čikovan, SSSR 1967

¹² 4... g6 5. Δ bd2 Δ g7 6. h3 Δ f3 7. Δ f3 e6 8. e3 Δ ge7 9. c4 Δ d7 10. Δ c1 0—0 11. Δ d3 $\pm$ Lokvenc—Lehmann, München 1954

¹³ 6. h3 Δ h5 7. g3 Δ e4 8. a3 f5 9. Δ g2 Δ e7 10. 0—0 0—0 11. c4 f4 12. g4 Δ g6 13. b4 Δ f6 14. Δ c1 Δ d2 15. Δ d2 Δ e4 ∞ Eliskases—Schreibman, Argentina 1944

¹⁴ 11. Δ e5 Δ f5 12. f3 h6 13. e4 Δ h7 14. c5 Δ d7 15. f4 Δ e5 16. fe5 c6 = Csom—Tsouros, Vrnjačka Banja 1972

¹⁵ 4. d4 e6 5. e3 c6 6. Δ e2 Δ d6 7. h3 Δ f3 8. Δ f3 f5 9. 0—0 Δ gf6 10. c4 0—0 11. Δ a3 Δ a3 12. Δ a3 Δ e7 13. Δ c2 Δ e4 = Pirc—Karaklajić, Jugoslavija (ch) 1956; 4. g3 Δ f3 5. ef3 Δ gf6 = — 2... Δ f6; 4. c4!?

¹⁶ 5. h3 Δ f3 6. gf3! Δ e7 7. c4 Δ gf6 8. cd5 Δ d5 9. Δ c3 c6 10. Δ c3 $\pm$ Zichichi—Toth, Roma 1976 — 21/9; 6... Δ h4! =

¹⁷ 11. cd5 cd5 12. e4 Δ b6 = Andersson—Portisch, Teesside 1972 — 13/15

¹⁸ 3. g3 f6 4. c4 d4 5. d3 e5 6. Δ g2 Δ c6 7. 0—0 Δ d6 8. e4 Δ g4 9. h3 Δ e6 10. Δ a3 Δ d7 11. Δ h2 Δ ge7 12. Δ d2 g5 13. Δ g1 h5 14. Δ c2 h4 15. g4 Δ g6 $\bar{7}$ Thal—Malich, DDR 1972; 3. c4 d4 4. g3 Δ c6 5. d3 Δ f6 6. Δ g2 e5 7. 0—0 Δ e7 8. Δ bd2 0—0 9. b4? cb4 10. a3 a5 11. Δ e1 Δ g4 12. Δ c2 Δ d7 $\bar{7}$ Rukavina—Talj, Dubna 1973 — 16/22

¹⁹ 4. d3 e5 5. Δ bd2 Δ c6 6. e4 d4 7. Δ e2 Δ e6 8. 0—0 Δ ge7 9. Δ e1 Δ d7 10. g3 Δ h3 11. Δ g2 g5 12. Δ h1 0—0 13. Δ f3 h5 $\bar{7}$ Prameshuber—Auer, Österreich 1968; 4. g3 e5 5. d3 Δ c6 6. Δ g2 Δ e6 7. Δ bd2 Δ e7 8. e4 d4 9. a4 Δ h6 10. Δ c4 Δ f7 $\bar{7}$ Lokvenc—Paoli, Wien 1949; 4. c4 d4 5. d3 e5 6. e3 Δ e7 7. Δ e2 Δ ec6! 8. Δ bd2 Δ e7 9. 0—0 0—0 10. e4 a6 11. Δ e1 b5 $\bar{7}$ Petrosjan—Fischer, Buenos Aires (m) 1971 — 12/11; 6. e4!? $\bar{7}$

²⁰ 5. Δ b5 Δ d7 [5... Δ c6 6. Δ c6 bc6 7. d3 Δ d6 8. Δ bd2 Δ e7 9. Δ e2 0—0 $\bar{7}$ Bruckner—Palme, Österreich 1948] 6. Δ d7 Δ d7 7. 0—0 Δ c6 8. d3 Δ d6 9. c4 Δ ge7 10. cd5 Δ d5 11. Δ c3 c6 12. Δ c3 0—0 13. a3 Δ h8 14. Δ a2 Δ ad8 $\bar{7}$ Haag—Honfi, Kecskemet 1962; 5. Δ h4! Δ e6 6. f4 Δ c6 7. Δ b5 e4 8. c4 dc4 9. f5 Δ f7 10. Δ c4 Δ c4 11. bc4 Δ h6 12. 0—0 Δ d3 $\bar{7}$ Rethy—Barcza, Hungary (ch) 1936

²¹ 9... Δ b4 10. Δ d5 Δ d5 11. cd5 0—0 12. Δ c2 a6 13. a3 Δ d2 14. Δ d2 f4 15. 0—0 b5 $\bar{7}$ Masel—Sorokin, SSSR (ch) 1931

²² 11. ♠c4 ♠b4 干 Gavašelišvili—Grigorjan, SSSR 1976 — 23/6

²³ 3... a6 4. ♠b2 [4. c4 d4 5. ed4 cd4 6. d3 e5 7. a3 f6 8. g3 ♠e7 9. ♠g2 ♠ec6 10. 0—0 ♠e7 11. ♠bd2 0—0 12. ♠b1 a5 = Csom—Damjanović, Zagreb 1972] ♠c6 5. d4 cd4 6. ♠d4 ♠f6 7. ♠d2 e6 8. ♠e2 ♠d6 9. c4 0—0 10. cd5 ed5 11. 0—0 ♠e8 12. ♠c1 ± Andersson—Spaski, Göteborg 1971

²⁴ 4. ♠b5 ♠d7 5. 0—0 e6 6. ♠b2 ♠ge7 7. c4 a6 8. ♠c6 ♠c6 9. ♠e5 ♠c7 10. d3 ♠d8 11. ♠e2 f6 12. ♠c6 ♠c6 13. cd5 ♠d5 14. ♠c3 ♠d8 15. ♠e4 ± Andersson—Tatai, Palma de Mallorca 1971

²⁵ 4... f6 5. d4 cd4 6. ed4 e6 7. ♠d3 ±; 4... e6 5. ♠b5 ♠e7 6. ♠e5 ♠d7 7. ♠d7 ♠d7 8. 0—0 a6 9. ♠e2 ♠g6 10. f4 f6 11. c4 d4 12. ♠a3 ♠ge7 13. ♠f3 ± Martinović—Raičević, Vrnjačka Banja 1977

²⁶ 5. ♠b5 ♠b6 6. a4 ♠f6 7. d3 e6 8. ♠bd2 ♠e7 9. 0—0 0—0 10. ♠c6 bc6 11. a5 ♠c7 12. ♠a4 ± Beljavski—Havski, SSSR 1973

²⁷ 5... ♠f3 6. ♠f3 e5?! 7. ♠b5 ♠d6 8. e4 d4 9. ♠a3 f6 10. ♠c4 ♠d7 11. ♠h5 g6 12. ♠f3 ♠c7 13. ♠g4 ± Nimzowitsch—Rosselli, Baden-Baden 1925; 6... ♠c8!?!; 6... ♠f6!?

²⁸ 6... f6 7. c4 e5 8. cd5 ♠d5 9. ♠c3 ± Barcza—Gereben, Hungary (ch) 1951; 6... e6 7. g4 ♠g6 8. ♠e5 ♠ge7 9. h4 h6 10. ♠g6 f6 11. f4 ♠c7 12. ♠f3 ± Kan—Bogatirčuk, SSSR 1937; 6... ♠c7 7. g4?! ♠g6 8. h4 ±↑

²⁹ 11. ♠e2 ±↑ Guljko—Korelov, SSSR 1973

³⁰ 4... ♠g4 5. h3! ♠f3 6. ♠f3 ±; 4... ♠f5!?!; 4... a6!?

³¹ 5... e6 6. ♠e5 ♠c7 7. 0—0 ♠d6 8. ♠c6 bc6 9. f4 0—0 10. ♠f3! ♠d7 11. ♠h3 g6? 12. ♠h5!! 1:0 Plachetka—Zinn, Decin 1974 — 18/3; 11... f6!?!; 10... ♠e8!?!; 5... a6 6. ♠c6 bc6 7. d3 ♠g4 8. h3 ♠h5 9. g4 ♠g6 10. ♠e5 ♠d6 11. f4 e6 12. ♠f3 ± Csom—Franke, Hannover 1976; 5... ♠g4 6. ♠c6 [6. h3 ♠f3 (6... ♠h5 7. ♠c6 bc6 8. d3 ♠bd2, g4 ± Nimzowitsch; 6... ♠d7 7. 0—0 e6 8. d3 ♠e7 9. ♠bd2 ♠b8?! 10. a4 a6 11. ♠d7 ♠bd7 12. e4 0—0 13. a5 ♠b8 14. ♠e5 ± Lejtn—Dončenko, SSSR 1968) 7. ♠f3 ♠c8 8. c4 dc4 9. bc4 e6 10. ♠f6 ♠f6 11. ♠f6 g6 12. ♠a3 ♠d8 13. ♠c6 ♠c6 14. ♠b1 ♠c8 15. ♠e2 ± ± Andersson—Hort, Las Palmas 1975] bc6 7. h3 ♠f3 8. ♠f3 ♠c7 9. d3 e6 10. ♠c3 ♠d6 11. ♠a4 ±↑ Nimzowitsch—H. Johner, Bern 1931; 5... ♠b6 6. ♠e2 [6. ♠c3 ♠d7 7. a4 e6 8. 0—0 ♠e7 9. ♠e2 0—0 10. ♠g3 a6 11. ♠c6 ♠c6 12. ♠e5 d4 13. d3 ♠ad8 14. e4 ± Weil—Bacher, Wien 1937/38; 6. ♠c6 ♠c6 7. ♠e5 ♠c7 8. f4 g6 9. ♠f3 ♠g7 10. 0—0 ±; 9. c4!?!] 7. ♠c6 ♠c6 8. ♠e5 ♠c7 9. d3 g6 10. ♠d2 ♠g7 11. f4 0—0 12. 0—0 ± Rossolimo—Blau, Hilversum 1947; 5... g6 6. ♠e5 ♠d7 7. ♠c6 ♠c6 8. ♠c6 bc6 9. ♠f6 ef6 10. 0—0 ± Andersson—Pomar, Las Palmas 1972

³² 6... a6 7. ♠c6 ♠c6 8. ♠e5 ♠c7 9. d3 g6 10. ♠bd2 ♠g7 11. f4 0—0 12. ♠df3 ± Eliskases—Balparda, Sao Paulo 1941; 6... g6 7. c4 dc4 8. ♠c4 ♠g7 9. d4 cd4 10. ed4 ♠h5 11. ♠e5 ♠e5 12. de5 ♠c6 13. ♠c1 ± Bellon—Pomar, Madrid 1973

³³ 7. c4 a6 [7... ♠d6 8. cd5 ed5 9. d4 cd4 10. ♠d4 0—0 11. ♠e2 ♠e8 12. ♠c3 a6 13. ♠c1 ± Forintos—Paoli, Kecskemet 1972] 8. ♠c6 ♠c6 9. ♠e5 ♠c8 10. cd5 ♠d5 11. ♠c3 ♠e7 12. d4 0—0 13. ♠d5 ♠d5 14. dc5 ♠c5 = Zita—Talj, Baden 1957; 8. cd5!?!; 7. ♠c6 ♠c6 8. ♠e5 ♠c8 9. d3 ♠d6 10. f4 0—0 11. ♠d2 ♠e7 12. ♠f3 ♠d7 13. ♠h3 ±↑ Andersson—Pomar, Göteborg 1971

³⁴ 8. ♠c6 ♠c6 9. ♠e5 ♠c8 10. f4 0—0 11. ♠f3 ♠d7 12. ♠h3 ♠e5 13. ♠e5 ♠f6 14. ♠h5 h6 15. ♠g3 ± Robatsch—Leimweber, Österreich 1955

³⁵ 8... a6 9. ♠c6 ♠c6 10. ♠e5 ♠c8 11. f4 0—0 12. a4 ♠e8 13. a5 ♠h8 14. ♠e2 ± Simagin—Tajmanov, SSSR (ch) 1952

³⁶ 10... ♠c7 11. f4 ♠e8 12. ♠f3 ♠d7 13. ♠g3 g6 14. ♠g4 ♠f6 15. ♠df3 ± Nimzowitsch—Sämisch, Karlovy Vary 1929; 10... ♠d7 11. ♠df3 ♠c8 12. ♠e2 ♠e5 13. ♠e5 ♠e8 14. ♠g4 [Nimzowitsch—Wolf, Karlovy Vary 1923] ♠f6 15. f4 ±; 10... ♠e8 11. f4 ♠d7 12. ♠d7 ♠d7 13. e4 f6 14. ♠f3 ♠f7 15. a4 b6 16. ♠ae1 ± Nimzowitsch—Rubinstein, Semmering 1926; 16. g4!?!; 12. ♠g4!?!; 10... ♠c8 11. f4 [11. ♠c6 ♠c6 12. ♠e2 ♠c8 13. e4 ♠c7 14. a4 de4 15. de4 ± Hort—Parma, Moskau 1971] ♠d7 12. ♠g4 ♠e5 13. ♠e5 ♠f6 14. ♠f3 ♠e5 [14... ♠e7? 15. ♠af1 a5 16. ♠g3 ♠e5 17. fe5 f5 18. ef6 ♠f6 19. ♠g7! ♠g7 20. ♠f6 ± Fischer—Mecking, Palma de Mallorca (izt) 1970 — 10/13] 15. fe5 ♠c7 16. ♠h5 ♠e8 [16... h6 17. ♠af1 g6 18. ♠h6 ♠e5 19. ♠f6 ± Nimzowitsch—Spielmann, New York 1927] 17. ♠h3 h6 18. ♠f3 f5 ± Nimzowitsch; 15... f5!?

³⁷ 5. ♠e2 ♠c6 6. d4 cd4 7. ed4 ♠g7 8. 0—0 0—0 9. c4 ♠f5 10. ♠c3 dc4 11. bc4 ♠c8oo Lisicin—Sozin, SSSR (ch) 1931; 5. c4 dc4 [5... ♠g7 6. cd5 0—0 7. ♠c2 ♠d5 8. ♠c3 ♠d8 9. ♠e2 ♠c6 = Michel—Havasi, Warszawa (ol) 1935] 6. bc4 ♠g7 7. ♠e2 0—0 8. 0—0 b6 9. d3 ♠b7 10. ♠c3 ♠c6 11. a3 ♠d7 12. ♠c2 ♠e8 13. ♠ad1 ♠c7 = Pirc—Szabo, Amsterdam (ol) 1954

³⁸ 6. ♠f6!?

³⁹ 7. 0—0 0—0 8. ♠d7 ♠d7 9. d3 ♠c6 10. ♠e5 ♠c7 11. ♠c6 ♠c6 12. ♠d2 ♠e8 13. ♠g7 ♠g7 = Danielsson—Benkö, Gastein 1948

⁴⁰ 11. d3 e5 12. cd5 ♠d5 13. ♠bd2 ♠b8 14. a3 ♠c6 = Larsen—Pomar, Palma de Mallorca 1971

⁴¹ 5. ♠e2 ♠c6 6. d3 ♠e7 7. ♠bd2 0—0 8. 0—0 ♠c7 9. e4 b6 10. ♠e1 ♠b7 11. ♠f1 ♠fd8 = Kasparjan—Lipnicki, SSSR (ch) 1952

- ⁴² 5... ♠f7 6. ♠b5 a6 7. ♠f3 ♠e7 8. ♠d7 ♠d7 9. ♠d7 ♠d7 10. 0-0 ♠c6 11. d3 ♠d6 12. ♠d2 [12. ♠g7 ♠g8♠] ♠c7 13. ♠h3 ♠e5 14. ♠e5 ♠e5 = Tartakower—Landau, Kemerli 1937; 5... ♠e7 6. f4 — A 04
- ⁴³ 6... ♠e7 7. 0-0 a6 8. ♠d7 ♠d7 9. d3 0-0 10. ♠d2 ♠e8 11. f4 f6 12. ♠d7 ♠d7 13. ♠h5± Jac. Bolbochan—Fleurquin, Mar del Plata 1946; 6... ♠d6!?
- ⁴⁴ 11. bc4 ♠d6 12. ♠h5 g6 13. ♠h6 ♠f8 14. ♠h3 [Nimzowitsch—Michel, Semmering 1926] ♠g7=
- ⁴⁵ 5... ♠bd7 6. 0-0 ♠d6 7. d4 0-0 8. ♠bd2 ♠e7 9. ♠e5 a6 10. ♠d3 b6 11. ♠e2 ♠b7 12. c4 ♠fd8 13. ♠fd1 ♠e4= Lisicin—Keres, SSSR (ch) 1955
- ⁴⁶ 6. ♠e2 ♠c6 7. c4 ♠e7 [7... ♠d6 8. cd5 ♠d5 9. 0-0 0-0 10. d3 ♠e7 11. ♠bd2 e5 12. ♠e4 ♠c7 13. ♠c2 b6 14. a3 ♠h8♠ Hecht—van Scheltinga, Wijk aan Zee II 1973] 8. 0-0 0-0 9. d3 [9. d4 ♠c8 10. ♠bd2 cd4 11. ed4 ♠c7 12. ♠c1 ♠fd8= Pirc—Rabar, Zagreb 1955] ♠c7 10. ♠bd2 ♠ad8 11. ♠c1 e5 12. cd5 ♠d5 13. ♠c4 f6♠ Jakobsen—Ogaard, Helsinki 1972; 6. ♠e2 ♠e7 7. ♠d7 ♠fd7 8. 0-0 ♠f6 9. ♠f6 ♠f6 10. ♠c3 ♠c6= Larsen—Bronštejn, Las Palmas 1972 — 13/729
- ⁴⁷ 6... ♠d7 7. c4 ♠c6 8. cd5 ♠d5 9. 0-0 ♠e7 10. ♠c3 ♠d3 11. ♠a4 0-0 12. ♠f6 gf6 13. ♠c1 b6 14. ♠c3 ♠d5= Hecht—Langeweg, Wien 1972
- ⁴⁸ 7. 0-0 ♠d6 8. d3 ♠c7 9. ♠c3 a6 10. e4 0-0 11. ♠e1 d4 12. ♠e2 ♠ad8 13. ♠c1 h6= Tartakower—Nimzowitsch, Dresden 1926
- ⁴⁹ 9. cd5 ed5 10. d4 ♠c8 11. dc5 ♠c5 12. ♠c3 ♠ce4 13. ♠e2 ♠d6 14. ♠c1 ♠d7= Keene—Nunn, Hastings 1975/76; 10... c4!?
- ⁵⁰ 9... a6 10. ♠c3 ♠a5 11. cd5 ed5 12. d4 ♠ac8 13. dc5 ♠c5 14. ♠d4±↑ Larsen—Wade, Teesside 1972
- ⁵¹ 11. bc4 ♠c7 12. d3 ♠fd8= Andersson—Huguet, Las Palmas 1972
- ⁵² 5... ♠d6!?
- ⁵³ 6. cd5 ed5 7. ♠b5 ♠bd7 8. ♠e2 0-0 9. 0-0 b6 10. d4 ♠b7= Forintos—Espig, Kecskemet 1972
- ⁵⁴ 8. cd5 ♠d5 9. d4 cd4 10. ♠d4 ♠d4 11. ♠d4 ♠d7 12. ♠d2 ♠f6 13. ♠e4 ♠d4 14. ♠d4 ♠c6 15. ♠fd1 ♠e7= Pugach—Luckis, Argentina 1965; 9... ♠f6!?
- ⁵⁵ 8... ♠c7 9. ♠bd2 ♠d8 10. ♠e1 b6 11. ♠c1 d4 12. ed4 cd4 13. a3 a5= Romanovski—Marshall, Moskva 1925
- ⁵⁶ 9. ♠c3 ♠b7 10. ♠c1 d4 11. ♠b1 e5 12. e4 ♠c7 13. ♠bd2 g6 14. ♠e1 ♠e8 15. g3 ♠g7= Damjanović—Medina, Palma de Mallorca 1967
- ⁵⁷ 10. ♠c1 ♠e8 11. ♠c2 d4 12. ed4 cd4 13. a3 a5 14. ♠e1 e5 15. ♠f1 ♠d7♠ Palermo—Corte, Argentina 1955
- ⁵⁸ 11. ♠f1 ♠c7 12. a3 dc4 13. bc4 ♠d7 14. ♠g3 ♠f6 15. ♠f6 ♠f6= Romanovski—Goglidze, Moskva 1935
- ⁵⁹ 6. d4 cd4 7. ♠d4 ♠b4 8. ♠c3 ♠c3 9. ♠c3 e5 10. ♠c6 bc6 11. cd5 cd5 12. ♠b5 ♠d7 13. ♠d7 ♠d7 14. 0-0 0-0 ♠ Sajter—Aljehin, Praha 1943; 6. ♠e2 d4 7. ed4 cd4 8. d3 e5 9. ♠bd2 h6 10. a3 a5 11. 0-0 ♠d6 12. ♠e1 0-0= Polzer—Lundin, Gastein 1948
- ⁶⁰ 6... ♠d5 7. ♠b5 [7. ♠c3 ♠c7 8. ♠c1 b6 9. ♠e2 ♠b7 10. 0-0 ♠e7 11. d4 0-0 12. dc5 ♠c5= Lisicin—Lilienthal, SSSR (ch) 1944] ♠d7 8. 0-0 ♠e7 9. ♠g7 ♠g8 10. ♠b2 ♠f6 11. ♠c3 ♠c3 12. dc3 ♠a5 13. ♠c2! ♠e7 14. ♠e2± Michel—Naegeli, Le Pont 1930
- ⁶¹ 7. ♠c3 d4 8. ♠b1 d3 9. g3 ♠e7 10. ♠g2 ♠f5 11. ♠a3 0-0 12. 0-0 ♠c8 13. ♠c4 ♠g4 14. ♠b1 ♠d8♠ Mikenas—Hasin, SSSR 1955; 7. ♠e2 a6 [7... d4 8. ♠b5 de3 9. ♠c6 bc6 10. fe3 ♠a6 11. ♠a3± Petrosjan; 7... ♠e7!?] 8. d4 cd4 9. ♠d4 ♠b4 10. ♠c3 ♠d6 11. ♠d2 0-0 12. 0-0 [Petrosjan—Beljanski, SSSR (ch) 1973 — 16/63] ♠e8♠; 7. a3 ♠e7 8. d4 cd4 9. ♠d4 0-0 10. ♠e2 ♠d6 11. ♠d2 ♠d4 12. ♠d4 ♠f5= Simagin—Spaski, SSSR (ch) 1955; 7. ♠d3! ♠d6 8. ♠c3 a6 9. a3 h6 10. h3 b5 11. ♠c2 ♠b8 12. ♠e2 0-0 13. g4♠ U. Geller—Czerniak, Netanya 1968
- ⁶² 7... ♠d7 8. 0-0 ♠e7 9. d4 0-0 10. dc5 ♠c5 11. ♠c3 a6 12. ♠c6 ♠c6 13. ♠c1 ♠e7 14. ♠e2 ♠e4 15. ♠fd4 ♠d7= Hecht—Ivkov, Beograd 1969
- ⁶³ 11. ♠c3 ♠c3 12. ♠c3 ♠g4 13. ♠c1 ♠d6 14. ♠c6 bc6 15. ♠e5 ♠e7 16. ♠d4 ♠d4= Csom—Lengyel, Budapest 1973
- ⁶⁴ 6. ♠c4 ♠e7 7. 0-0 [7. d4 cd4 8. ♠d4 ♠d4 9. ♠d4 0-0 10. ♠d2 ♠d7 11. 0-0 ♠c6 12. ♠fd1 ♠fd8 13. ♠2f3 ♠ac8 14. ♠ac1 a6= Hort—Gheorghiu, Nice (ol) 1974 — 17/76] 0-0 8. ♠e5 ♠bd7 9. f4 ♠e5 10. fe5 ♠d5 11. ♠c3 ♠c3 12. ♠c3 ♠d7 13. ♠e2 ♠c6= Smislov—Huguet, Las Palmas 1972
- ⁶⁵ 7. ♠c2 ♠c6 8. a3 b6 9. ♠d3 ♠b7 10. 0-0 ♠d6 11. ♠c3 ♠d8 12. ♠e2 0-0 13. ♠ad1 h6= Keene—Denman, England 1974
- ⁶⁶ 9. ♠c3 b6 10. ♠c2 ♠b7 11. a3 ♠c8 12. ♠ad1 ♠c7?! 13. ♠g5! h6 [13... g6 14. f4 ♠a5 15. ♠b5 ♠b8 16. f5! ef5 17. ♠f5 ♠c6 18. ♠f4± Talj—Kapengut, SSSR 1972 — 13/62] 14. ♠b5 ♠b8 15. ♠f6 hg5±; 12... h6! =
- ⁶⁷ 9... ♠c7 10. ♠c3 a6 11. ♠b1 b6 12. ♠e1 ♠b8 13. ♠a1 ♠d8 14. f4 ♠a5 15. ♠c2 ♠d7 16. g4♠ Müller—M. Radulescu, Romania (ch) 1975 — 20/12; 11... ♠b8! ♠ b5

68 11. ♖e1 ♗c7 12. f4 ♖ad8 13. ♙f3 ♖d7 14. ♗e2 ♖fd8 15. a3 a600 Averbah—Spaski, SSSR (ch) 1956

69 3... e6 4. e3 ♙e7 5. c4 — A 13

70 4. g3 c6 5. ♙g2 — A 07; 4. ♙h4!?

71 4... h6 5. ♙d3 ♙d3 6. cd3 e6 7. 0-0 ♙e7 8. ♙c3 0-0 9. ♙e5 c5 10. ♙e2 ♙fd7 11. f4 ♙e5 12. fe5 d400 Tartakower—Grav, Buenos Aires 1931

72 5. ♙e5 ♙d6 6. f4 ♙bd7 7. ♙e2 c5 8. 0-0 h5 9. c4 ♙e5 10. fe5 ♙g4 11. ♙g4 hg4 12. ♗e1 ♗g5 13. cd5 0-0 14. ♗g3 ♖h5 15. ♙c3 ♖dh8→»; 5. ♙d3 ♙d3 6. cd3 ♙bd7 7. 0-0 ♙e7 8. ♗e2 0-0 9. ♗c1 c6 10. d4 a5 11. ♙c3 ♗b6 12. ♙a4 ♗a7 13. ♖c2 b5 14. ♙c5 ♙c5 15. dc5= Szilagyi—Damjanović, Bad Liebenstein 1963

73 5... h6 6. 0-0 ♙bd7 7. d3 ♙e7 8. ♙bd2 0-0 9. ♗e1 ♙h7 10. ♙f1 a5 11. a4 c6 12. e4 de4 13. de4 ♙b4 14. ♗e2 ♗e7 15. ♖ed1 ♖fd8= Toluš—Smislov, SSSR 1944

74 6. c4 ♙bd7 7. ♙c3 c6 8. 0-0 ♗e7 9. cd5 ed5 10. ♙d4 ♙e6 11. f4 ♙c5 12. b4 ♙ce4 13. ♙e4 de4 14. a3 0-0 15. ♗c2 ♙d7= Nimzowitsch—Torre, Baden-Baden 1925

75 7. ♙d4 ♙g6 8. f4 c5 9. ♙f3 ♗c7 10. ♙h4 0-0 11. ♙a3 a600 Hantke—Engert, BRD 1955

76 11. e4 de4 12. de4 ♙h7 13. ♖fel a5= A. Rabinović—Duz-Hotimirski, SSSR 1930

77 4. c4!? dc4 [4... ♙g7 5. cd5 0-0 6. g3 ♙d5 7. ♙g7 ♗g7 8. ♙g2 c5 9. 0-0 ♙c6 — A 30] 5. bc4 ♙g7 6. g3 0-0 7. ♙g2 c5 8. 0-0 ♙c6= Romanovski—Ragozin, SSSR 1932

78 5. d3 0-0 6. g3 c5 7. ♙g2 ♙c6 8. ♙bd2 ♗c7 9. 0-0 b6 10. c4 ♖d8 11. ♗e2 ♙b7 12. ♖fc1 dc4 13. ♙c4 ♖fc8= Bellon—Hug, Palma de Mallorca 1972; 5. ♙e2 0-0 6. 0-0 c5 7. ♗c1 [7. d3 ♙c6 8. ♙bd2 ♗c7 9. c4 dc4 10. bc4 ♖d8 11. ♗b3 b6 12. ♖ad1 ♙b7 13. ♙c3 ♖d7= Najdorf—Guimard, Argentina 1944] ♙c6 8. ♙e5 ♗c7 9. f4 ♖d8 10. ♙f3 ♙e6 11. ♙c6 ♗c6 12. d3 ♗c7 13. ♙d2 ♖ac8 14. ♖d1 ♙g4= Pelikan—Rossetto, Argentina 1972

79 5... e6 6. ♙e2 0-0 7. 0-0 ♙bd7 8. ♗c2 c5 9. ♙c3 b6 10. cd5 ed5 11. d4 ♙b7 12. ♖ac1 ♗e7 13. dc5 bc5 14. ♙a4 ♖fc8 15. ♙a3±↑ Barcza—Padevski, Debrecen 1961; 5... dc4!? 6. ♙c4 0-0 7. 0-0 c5 [7... a6 8. d4 ♙bd7 9. ♗c2 ♙b6 10. ♙d3 ♙bd5 11. ♗d2 ♙f5 12. ♙f5 gf5 13. ♙c3 ♙c3 14. ♗c3± Tartakower—Stoltz, Groningen 1946] 8. d4 cd4 9. ♙d4 a6 10. ♙c3 b5 11. ♙e2 ♙b7 12. ♙f3 ♖a7 13. ♙b7 ♖b7 14. ♗f3 ♖d7= Tartakower—Kashdan, Folkestone (ol) 1933

80 6. ♙c3 c5 7. ♙d5 ♙d5 8. ♙g7 ♗g7 9. cd5 ♗d5 10. d4 ♙c6 11. dc5 ♗c5 12. ♖c1

♗a3 13. ♖c2 ♖d8 14. ♖d2 ♙g4±↑ Weil—Aljehin, Krakow 1942; 6. ♙e2 c5 7. cd5 ♙d5 8. ♙g7 ♗g7 9. ♗c2 b6 10. 0-0 ♙b7 11. ♗b2 ♙f6 12. b4 cb4 13. ♗b4 ♙a6 14. d3 ♙c6 15. ♗b2 ♗d6= Puc—Rellstab, Bled 1950

81 8. d4 ♙g4 9. ♙e2 c5 10. 0-0 cd4 11. ♗d4 ♙f6 12. ♗b2 ♙c6 13. ♖d1 ♗a5 14. h3 ♙f3 15. ♙f3 ♖fd8= Rethy—Vidmar, Budapest 1940; 8. ♙e2 ♗d6 9. d4 ♙c6 10. 0-0 ♙g4 11. ♗c1 ♙f3 12. ♙f3 e5 13. de5 ♗e5 14. ♙d2 ♖ad8 15. ♙c4 ♗f6= Flor—Lilienthal, SSSR (ch) 1954

82 11. ♙c3 cd4 12. ♙d5 ♗d5 13. ♗d4 ♗h5 14. ♙e2 ♙c6 15. ♗b2 ♗a5= Rethy—Euwe, Budapest 1940

83 4. ♙e5 ♙h5 5. g3 e6 6. ♙g2 ♙bd7 7. ♙d7 ♗d7 8. d3 ♙e7 9. ♙d2 c6 10. 0-0 0-0 11. ♗e1 ♖fd8 12. e3 ♗c7= Rethy—Grünfeld, Ujpest 1934; 4. d3 ♙f3 5. ef3 e6 6. f4 ♙e7 7. g3 0-0 8. ♙g2 ♙fd7 9. 0-0 ♙f6 10. ♙c3 c6 11. ♗d2 a5 12. ♖fed1 ♙a6 13. ♖ad1 b5= Tajmanov—Savon, SSSR 1975; 4. g3 ♙f3 5. ef3 e6 6. f4 ♙bd7 7. ♙g2 ♙d6 [7... ♙e7 8. 0-0 0-0 9. d3 a5 10. a4 c6 11. ♙d2 b5= Keene—Kovačević, Amsterdam II 1973] 8. 0-0 0-0 9. d3 a5 10. a4 c6 11. ♙d2 b5 12. ♗e2 ♗c7 13. ♙f3 ba4 14. ♖a4 ♙b6 15. ♖a2 a4= Flor—Trifunović, Saltsjöbaden (izt) 1948

84 4... c6 5. h3 ♙f3 [5... ♙h5 6. g4 ♙g6 7. d3±] 6. ♗f3 ♙bd7 7. d4 [7. ♙e2 e5 8. g3 ♙d6= Tajmanov—Martinović, Vrnjačka Banja 1977 — 23/7] ♙e4 8. ♙d3 ♙df6 9. 0-0△ ♖d1, ♙d2± Tajmanov; 4... e6 5. h3 ♙f3 [5... ♙h5!? 6. d3 c5 7. g4 ♙g6 8. ♙e5 ♙bd7 9. ♙g6 hg6 10. ♙g2 ♗b6= Korčnoj—Mecking, Augusta (m) 1974 — 17/11] 6. ♗f3 ♙e7 7. g3 c5 8. ♙g2 ♙c6 9. 0-0 0-0 10. d3 ♙d7 11. ♗e2 ♙f6 12. c4 ♙b2 13. ♗b2 ♙f6= Smislov—Savon, Petropolis (izt) 1973 — 16/18; 7. d4!?△ ♙d3

85 5... ♙f3?! 6. ♙f3 e5 7. 0-0 [7. d3 c6 8. ♙d2 ♙d6 9. 0-0 ♗e7 10. a4 0-0 11. g3 ♖ad8 12. ♙g2± Romanovski—Vilner, SSSR (ch) 1925] ♙d6 8. d3 0-0 9. ♙c3 c6 10. e4 de4 11. ♙e4 ♙e4 12. de4± Lokvenc—Jäger, Elster 1939; 5... c6 6. 0-0 g6?! 7. c4 ♙g7 8. d3 0-0 9. ♙bd2 ♙e8 10. ♙g7 ♗g7 11. b4 ♙ef6 12. d4 a6 13. h3 ♙f3 14. ♙f3 b5 15. c5 e5 16. e4±↑ Espig—Hennings, DDR (ch) 1973

86 6. ♙e5 ♙e2 7. ♗e2 ♙e5 8. ♙e5 ♙d7 9. ♙b2 ♙e7 10. c4 0-0 11. cd5 ed5 12. 0-0 ♖e8= Porath—Smislov, Amsterdam (izt) 1964; 6. h3 ♙h5 [6... ♙f3 7. ♙f3 ♙d6 8. d3 0-0 9. 0-0 ♗e7 10. a4 a5 11. ♙d2 c6 12. ♗e2 e5 13. e4 d4 14. g3 ♙b4 15. ♙g2 ♙e8 16. h4±↑ Andersson—Donner, Wijk aan Zee 1971 — 11/9] 7. d3 [7. 0-0 ♙d6 8. d4 ♙f3 9. ♙f3 e5 10. de5 ♙e5 11. ♙e5 ♙e5 12. ♙d2 0-0 13. e4 ♖e8 14. ed5 ♙f3 15. ♙f3 ♗d5= Tartakower—Flor, Pärnu 1937] ♙d6 8. ♙bd2 ♗e7 9. a3 c6 10. c4 0-0 11. g4 ♙g6 12. ♙h4 ♙e8 13.

♠g6 fg6 14. h4 b5∞ Bronštejn—Talij, SSSR 1972 — 15/10

♠7 6... ♠d6 7. 0—0 c6 — A 12

♠8 7. 0—0 0—0 8. d3 ♠e8 9. ♠bd2 h6 10. cd5 ed5 11. ♠d4 ♠e2 12. ♠e2 ♠f8 13. ♠2f3

c5 14. ♠f5 ♠b6 15. ♠c2 ♠e6∞ Langeweg—Lejn, Novi Sad 1973

♠9 11. ♠e7 ♠e7 12. 0—0 a5 13. ♠c3 ♠b6 14. ♠b5 ♠ec8 15. ♠f3 ♠e8 16. ♠g3 c6 17. ♠d4 ♠e4 18. f3 ♠g6= Keene—S. Garcia, Wijk aan Zee II 1974

A07

1. ♠f3 d5 2. g3

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	... ♠c6 ¹	♠g2 ² e5 ³	d3 ⁴ ♠f6 ⁵	0—0 ⁶ ♠e7 ⁷	c3 ⁸ a5 ⁹	♠c2 ¹⁰ 0—0	a4 h6	e4 de4	de4 ♠c6 ¹¹	=
2	... g6	♠g2 ♠g7	0—0 e5	d3 ¹² ♠e7 ¹³	♠bd2 ¹⁴ 0—0	e4 ♠bc6 ¹⁵	c3 ¹⁶ a5 ¹⁷	a4 ¹⁸ ♠e8 ¹⁹	♠el h6 ²⁰	=
3	... c6	♠g2 ♠g4 ²¹	h3 ²² ♠f3 ²³	♠f3 ²⁴ ♠d7	d3 c6 ²⁵	e4 ♠d6	♠d2 ♠e7	d4 ♠b6	c3 a5 ²⁶	=
4			0—0 ♠d7	d3 ²⁷ c6	♠bd2 ♠d6	e4 ²⁸ ♠e7	h3 ²⁹ ♠h5	♠el 0—0	b3 a5 ³⁰	=

1. ♠f3 d5 2. g3 ♠f6 3. ♠g2

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
5	... ♠f5 ³¹	0—0 ³² e6 ³³	d3 ♠e7 ³⁴	♠bd2 ³⁵ 0—0	♠h4 ♠g6	♠g6 hg6	c3 ♠bd7	e4 c6	♠e2 de4 ³⁶	±
6			... h6	♠bd2 ³⁷ ♠e7 ³⁸	♠el ³⁹ 0—0 ⁴⁰	e4 ♠h7	♠e2 c5	b3 ⁴¹ ♠c6	♠b2 ♠c7 ⁴²	=
7	... g6	0—0 ♠g7 ⁴³	d3 0—0	♠bd2 ⁴⁴ c6	e4 ♠g4 ⁴⁵	h3 ⁴⁶ ♠f3	♠f3 ⁴⁷ e6	♠e2 ♠a6 ⁴⁸	♠b3 ♠d7 ⁴⁹	±
8				... ♠c6	e4 ⁵⁰ de4	de4 e5 ⁵¹	c3 b6 ⁵²	♠el ⁵³ a5	♠c2 ⁵⁴ ♠e8 ⁵⁵	±
9					... e5	c3 ⁵⁶ a5 ⁵⁷	ed5 ⁵⁸ ♠d5	a4 h6	♠c4 ⁵⁹ ♠e8 ⁶⁰	=

1. ♠f3 d5 2. g3 ♠f6 3. ♠g2 c6

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
10	0—0 ⁶¹ ♠f5	d3 e6 ⁶²	♠bd2 ⁶³ h6 ⁶⁴	♠el ⁶⁵ ♠e7 ⁶⁶	e4 ♠h7 ⁶⁷	♠e2 0—0 ⁶⁸	e5 ⁶⁹ ♠fd7	♠el ⁷⁰ c5 ⁷¹	♠f1 ♠c6 ⁷²	=
11		b3 e6	♠b2 ♠e7	d3 h6	♠bd2 ⁷³ ♠h7 ⁷⁴	♠el 0—0 ⁷⁵	e4 a5	a4 ⁷⁶ ♠a6 ⁷⁷	e5 ♠d7 ⁷⁸	±
12						♠el 0—0	e4 a5 ⁷⁹	a4 ⁸⁰ ♠a6 ⁸¹	e5 ⁸² ♠d7 ⁸³	±
13	... ♠g4	h3 ⁸⁴ ♠f3	♠f3 ⁸⁵ e6 ⁸⁶	d3 ⁸⁷ ♠bd7 ⁸⁸	♠g2 ⁸⁹ ♠c7 ⁹⁰	c4 dc4	dc4 ♠e7	♠c3 0—0	♠c2 ♠fd8 ⁹¹	=
14		b3 ♠bd7 ⁹²	♠b2 ⁹³ e6	d3 ⁹⁴ ♠d6 ⁹⁵	♠bd2 ♠e7 ⁹⁶	h3 ♠f3	♠f3 ♠a3	♠a3 ♠a3	c4 0—0 ⁹⁷	=

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
15	...	...	...	...	♭bd2 ⁹⁸	a3 ⁹⁹	h3 ¹⁰⁰	e4 ¹⁰¹	♣e2	=
	...	...	...	♭e7	0-0	a5	♭h5	h6	de4 ¹⁰²	
16	...	d3	♭bd2	e4 ¹⁰⁵	de4	♣e1 ¹⁰⁷	♭c4	h3	b4	±
	...	♭bd7 ¹⁰³	e5 ¹⁰⁴	de4	♣c7 ¹⁰⁶	♭c5	♭fd7	♭h5	♭e6 ¹⁰⁸	
17	...	...	...	e4 ¹⁰⁹	♣e1	de4	h3 ¹¹²	g4	♣e2	=
	...	...	e6	♭e7 ¹¹⁰	de4 ¹¹¹	0-0	♭h5 ¹¹³	♭g6	♣c7 ¹¹⁴	

¹ 2... ♭d7 3. ♭g2 e5 4. c4 dc4 5. ♣a4 [5. 0-0 ♭gf6 6. ♣a4 ♭d6 7. ♭a3 c6 8. ♭c4 ♭c7 9. ♣a3 c5 10. d3 0-0 11. ♭e3 ♣e7 12. ♣ac1 a5 13. ♭h4 g6 14. ♭g5 ♣e6 = Portisch-Smislov, Las Palmas 1972] ♭d6 6. ♭a3 ♭f6 7. ♭c4 0-0 8. ♭d6 cd6 9. 0-0 ♭c5 10. ♣h4 ± Rossetto-van Scheltinga, Wageningen 1958; 6... c6!? 2... ♭g4 3. ♭g2 [3. ♭e5 ♭h5 4. c4 f6 5. ♭f3 c6 6. ♣b3 ♣d7 7. d4 e6 = Benkö-Durao 1969] ♭d7 4. c4 e6 5. ♣a4! c6 6. cd5 ♭f3 7. ♭f3 ed5 8. d4 ♭d6 9. ♭c3 f5?! 10. ♣c2 ± Szabo-Donner, Beverwijk 1966 — 1/10; 8. d3!?; 4... c6!?

² 3. d4 — D 02

³ 3... ♭g4 4. c4 dc4 5. ♭a3 g6 6. ♭c4 ♭g7 7. d3 e5 8. ♭d2 ♭ge7 9. ♣c1 a5 10. ♭e3 ♭d7 11. h4 h6 12. ♭c4 ♭e6 13. ♭c3 ± Štejn-Lutikov, Kislovodsk 1966 — 2/4

⁴ 4. 0-0 ♭g4?! 5. c4 dc4 6. ♣a4 ♣d7 7. ♣c4 f6 8. ♭c3 0-0-0 9. d3 ± Larsen-Koelwest, Kopenhagen 1960; 4... ♭f6 =; 4. c4 dc4 5. ♣a4 ♭d6 6. ♣c4 ♭e6 7. ♣c2 ♭ge7 8. ♭c3 h6 9. d3 ♭f5 10. ♭e4 0-0 11. ♭d2 ♣d7 12. ♭c5 ♭fd4 = Quinteros-Bisguier, Malaga 1971

⁵ 4... f6?! 5. c3 a5 6. ♭bd2 ♭c5 7. 0-0 ♭b6 8. c4 d4 9. ♣b1 ♭ge7 10. b3 ♭g6 11. a3 ♭c5 12. ♭e1 h5 13. ♭c2 h4 14. b4 ± Ribli-Mariotti, Leningrad 1977; 4... ♭g4 5. c4 [5. h3 ♭h5 6. 0-0 f5 7. c4?! e4 8. ♭h4 dc4 9. ♭f5 cd3 10. g4 ♭g6 11. ♭c3 de2 12. ♣e2 ♣d3 13. ♣e4 ♣e4 14. ♭e4 ♭f5 15. gf5 0-0-0 = Andersson-Romanišin, Cienfuegos 1977; 5. 0-0 ♣d7 6. c4 d4 =] e4 6. de4 de4 7. ♭fd2 f5 8. ♭c3 ♭f6 9. 0-0 ♣d7 10. f3 ef3 11. ef3 ♭h5 12. ♣e1 ♭e7 13. ♭b3 0-0-0 = Filip-Bisguier, Göteborg (izt) 1955

⁶ 5. ♭bd2? e4 6. de4 de4 7. ♭g5 e3 8. fe3 h6 9. ♭ge4 ♭g4! = Nimzowitsch-Marshall, Karlovy Vary 1907; 5. c4 d4 — A 09

⁷ 5... ♭c5 6. ♭c3 0-0 7. ♭e5! ±; 5... ♭e6 6. ♭bd2 ♣d7 7. c4 ♭e7 8. cd5 ♭d5 9. ♭c4 f6 10. a3 ♭b6 11. ♣c2 g5! = Gheorghiu-Hort, Marianske Lazne 1962; 6. ♭g5! ±

⁸ 6. b3 0-0 7. ♭b2 d4 8. ♭bd2 ♣e8 9. c3 ♭f8 10. ♭c4 ♣b8 11. ♣c1 ♭g4 12. h3 ♭h5 13. cd4 ed4 14. a3 h6 = Timman-Cardoso, Malaga 1971; 6. ♭g5 0-0 7. ♭fd2 ♭g4 8. ♭c3 ♭d4 9. h3 ♭e6 10. e3 ♭c6 11. ♭b3

♭d7 12. ♭e7 ♭e7 13. ♣h2 c6 14. ♣d2 a5 = Bilek-Geler, Stockholm (izt) 1962; 6. ♭bd2 0-0 7. e4 ♭e6 [7... ♣e8 8. ed5 ♭d5 9. ♣e1 ♭f8 10. ♭c4 f6 11. c3 ♭e6 12. ♭fd2 ♣d7 13. a4 ♣ad8 14. a5 ± Hasin-Estrin, SSSR 1959] 8. c3 h6 9. ♣e2 ♣e8 10. ed5 ♭d5 11. ♭e4 ♣d7 12. ♣d1 ♣ad8 = Bouwmeester-Barendregt, Beverwijk 1966; 6. ♭c3 0-0 7. ♣e1 d4 8. ♭e4 ♭e4 9. de4 ♭g4 = Hort-Polugajevski, Palma de Mallorca (izt) 1970; 6. c4!? dc4 7. ♣a4 0-0 [7... cd3 8. ♭e5 de2 9. ♣e1 0-0 10. ♭c6 bc6 11. ♭c3 ± Rajković-Vaganjan, Kragujevac 1974 — 18/11] 8. ♣c4 ♭e6 9. ♣a4 ♭d5 10. ♭c3 ♭b6 11. ♣d1 ♣d7 12. ♭e3 ♭h3 = Talj-Klovan, SSSR 1975

⁹ 6... 0-0 7. b4 a6 8. ♣c2 h6 9. e4 d4 10. a3 ♭g4 11. c4 ♭f3 12. ♭f3 ♣d7 13. ♣e2 ± Pelikan-Rossetto, Buenos Aires 1965

¹⁰ 7. ♭bd2 0-0 8. e4 de4 9. de4 ♭c5 10. ♭h4 ♭g4 11. ♭f3 ♭h3 12. ♭g2 ♣d7 13. ♣c2 ♣ad8 14. ♭b3 ♭b6 15. ♭g5 ♣d3 = Kavalek-Fuchs, Leipzig 1965

¹¹ 11. ♭a3 ♭c5 12. ♭h4 ♭e7 13. ♭f5 ♣c8 14. ♭e3 c6 15. ♭d2 ♭g4 = Sigurjonsson-Dückstein, Raach 1969

¹² 5. c4 c6 6. cd5 cd5 7. ♭c3 d4 8. ♭e4 f5 9. ♭c5 ♣d6 10. ♣a4 ♭c6 11. ♣c4 h6 12. d3 ♭ge7 13. ♭d2 b6 14. ♭a6 ♭d7 = Cejtin-Mikenas, SSSR (ch) 1970

¹³ 5... ♭c6 6. ♭bd2 f5 7. c4 ♭ge7 8. cd5 ♭d5 9. ♣b3 ♭b6 10. ♭c4 ♭e6 11. ♭g5 ♭g8 12. ♣b5 ± Bilek-Kluger, Budapest 1970

¹⁴ 6. c4 c6 7. ♭bd2 0-0 8. ♣b1 a5 9. b3 h6 10. a3 [10. e4 de4 11. de4 c5 12. ♭e1 ♭c6 13. ♭c2 ♭b4 14. ♣b2? ♭d3 15. ♣b1 f5 = Spiridonov-Antošin, Polanica Zdroj 1970] ♭e6 11. b4 ab4 12. ab4 ♭d7 13. ♭b2 b5 = Alterman-Zagorovski, SSSR 1970; 6. e4 0-0 [6... d4 7. ♭bd2 c5 8. ♭c4 ♭c6 9. a4 0-0 10. ♭h4 ♭e6 Uhlmann-Flesch, Praha 1956] 7. ♭c3 c6 8. ♣e2 ♭d7 9. ♭d2 a5 10. ed5 ♭d5 11. ♣fe1 b6 12. ♣ad1 ♭b7 = Hug-Andersson, Palma de Mallorca 1972

¹⁵ 7... h6 8. b4 a5 9. b5 ±; 7... d4 8. a4 f6 9. ♭e1 ♭e6 10. f4 ♭d7 11. f5! ♭f7 12. fg6 hg6 13. ♭h3 ♭c5 14. b4 ♭e6 15. ♭c4 ± Botvinnik-Pachman, Leipzig (ol) 1960

¹⁶ 8. ♖e1 h6 9. b3 d4 10. ♘b2 ♙g4 11. h3 ♙e6 12. ♗e2 ♗d7 13. ♗h2 a5 14. a4 ♘b4 = Garcia-Honfi, Haag 1966; 8. b3 de4 9. de4 b6 [9... a5 10. ♘b2 b6 11. ♗e2 a4 12. ♘c4 ♙a6 12. h4 ♗c8 14. ♖ad1 ♙b5 15. h5 ♗a6 16. hg6 hg6 17. ♘g5± Polugajevski-Maslov, SSSR 1975] 10. ♖e1 ♙a6 11. ♘b2 ♗d7 12. ♘f1 ♖ad8 13. ♘f3 ♗e6 14. ♗c1 ♙h6 = Polugajevski-Mikenas, SSSR (ch) 1968

¹⁷ 8... de4 9. de4 b6 10. ♗e2 ♗d7 11. b4 ♖d8 12. a4 ♗d3 13. ♗d3 ♖d3 14. ♙a3 ♙f6 15. ♖fc1± Smislov-Hasin, SSSR (ch) 1961; 8... h6 9. ♖e1 ♖e8 10. b4 [10. ♗b3 ♙e6? 11. ♗b7 a6 12. c4 ♖b8 13. ♗a6 ♘b4 14. ♗a4± Gufeld-Novopašin, SSSR 1973; 10... de4 =] a6 11. ♙b2 ♙e6 12. a3 de4 =

¹⁸ 9. ♖e1 h6 10. a4?! ♙e6 11. ♗e2?! ♖e8 12. h4 d4! ♖ Petrosjan-Suetin, Soči 1977 — 24/12; 9. ♗c2 a4 10. ♖b1 de4 11. de4 =

¹⁹ 9... h6 10. ed5 ♘d5 11. ♘c4 — 2... ♘f6
²⁰ 11. ♗b3?! ♙e6! ♖; 11. ♗c2 ♙e6 12. ed5 ♘d5 13. ♘c4 ♙f5 =

²¹ 3... e6 4. 0-0 ♙d6 [4... g5?! 5. d4 h6 6. ♘bd2 ♘f6 7. c4 ♙g7 8. b3 0-0 9. ♙b2 ♘bd7 10. ♗c2± Ree-Kurajica, Wijk aan Zee 1976] 5. d3 ♘e7 6. e4 0-0 7. ♗e2 ♙c4±; 4. c4 — A 11

²² 4. d4 ♘d7 5. ♘bd2 e6 6. h3 ♙h5 7. c3 f5 8. ♗b3 ♖b8 9. c4 ♙d6 ♖ Bilek-Ivkov, Amsterdam (izt) 1964; 4. c4 ♙f3 5. ♙f3 ♘f6 6. ♗b3 ♗b6 =; 4. ♘e5 ♙f5 [4... ♙e6 5. d4 g6 6. 0-0 ♘f6 7. ♘d2 ♙g7 8. b3 ♘bd7 9. ♘d3 ♙f5 10. ♙b2 0-0 11. ♖e1 ♖e8 = Andersson-Matanović, Helsinki 1972] 5. d3 ♘d7 6. ♘f3 e6 7. 0-0 h6 8. ♘bd2 ♘f6 9. b3 ♙c5 10. ♙b2 0-0 11. ♗e1 ♙h7 = Osnos-Havski, SSSR 1972 — 13/18; 4. d3 ♘d7 [4... e6 5. b3 ♙b4 6. c3 ♙d6 7. ♙b2 ♘f6 8. ♘bd2 ♘bd7 9. c4 e5 10. 0-0 ♗e7 11. h3 ♙f3 12. ♘f3 0-0 = Smejkal-Talij, Soči 1973] 5. ♘bd2 [5. h3 ♙h5 6. c4?! e6 7. cd5 cd5 8. ♘c3 ♘e7 9. 0-0 ♘c6 10. ♙f4 ♘e7 11. g4 ♙g6 12. e4 d4 13. ♘e2 e5 = Lengyel-Pachman, Amsterdam (izt) 1964; 5... ♙f3 6. ♙f3 — 4. h3] e6 [5... e5 6. e4 ♙d6 7. 0-0 ♘e7 8. h3 ♙h5 9. b3 f6 10. ♙b2 0-0 11. ♗e1 d4 12. ♘h4 ♘c5 13. ♘c4 ♙c7 14. ♙a3 b6 15. ♘f5± Ribli-Sydoor, Bucuresti 1971] 6. h3 [6. 0-0 — 4. 0-0] ♙h5 7. b3 [7. 0-0 ♙d6 — 4. 0-0] ♙d6 8. ♙b2 ♘f6 9. 0-0 0-0 — 2... ♘f6

²³ 4... ♙h5 5. d3 e6 6. ♘c3?! [6. ♘bd2 ♘d7 7. 0-0 ♙d6 — 4. 0-0; 6... ♘f6 — 2... ♘f6] ♘d7 7. e4 ♙b4 8. 0-0 ♘f6 9. g4 de4 10. ♘e4 ♘e4 11. de4 ♙g6 12. ♗d4± Korčnoj-Pogats, Budapest 1961

²⁴ 5. ef3?! e6 6. f4 ♙d6 7. 0-0 ♘d7 [7... ♗f6 8. d3 ♘e7 9. c3 0-0 10. ♘d2 ♘d7 11. ♘f3 e5 12. fe5 ♘e5 13. ♘e5 ♙e5 14. ♖e1 ♙d6 15. h4 h6 = Bilek-Bukić, Szombathely 1966 — 2/5] 8. d3 h5 9. ♖e1 ♗f6 10. c4 ♘e7 11. ♘c3 h4 12. cd5 cd5 13. ♗a4 hg3 14. fg3

♙c5 15. ♙e3 ♙e3 16. ♖e3 ♖d8 17. ♘d5 ♘d5 18. ♙d5 ♗b2 19. ♖ae1 0-0! ♖ Bilek-Bronštejn, Amsterdam (izt) 1964; 9. h4! =; 7. d4 ♘e7 8. ♘d2 c5 9. cd5 ♙c5 10. 0-0 0-0 = Bilek-Sydoor, Debrecen 1970

²⁵ 6... e5 7. ♘d2 ♘f6 8. e4! de4 9. de4 ♙c5 10. 0-0 ♗e7 11. c3 0-0 12. b4 ♙b6 13. a4 ♖fd8 14. ♗c2 ♖ac8 15. ♙e2 c5?! 16. b5± Botvinnik-Szilagyi, Amsterdam 1966 — 2/6; 11... a5!?

²⁶ 11. a4 0-0 12. 0-0 f5 13. e5 ♙c7 14. ♙g2 f4 15. g4 c5 16. ♘f3 cd4 17. cd4 ♘c6 18. ♖a3 ♙d8 = Gufeld-Vasjukov, SSSR 1972 — 14/18; 12. ♘b3!?

²⁷ 5. d4 e6 6. b3 ♙d6 7. ♙b2 ♘e7 8. ♘bd2 0-0 9. c4 f5 10. e3 ♗e8 11. ♗c1! ♖d8 12. ♙a3 ♘c8 13. ♙d6 ♘d6 14. ♗a3 ♗e7 15. ♙e5± Csom-Urzica, Pula 1975 — 20/13; 7... f5! ♙ ♘g6 =

²⁸ 7. h3 ♙h5 8. b3 [8. c4 ♘e7 9. d4?! f5! 10. b3 0-0 11. ♙b2 ♘f6 12. ♗c1 ♘e4 13. ♙a3 ♙a3 14. ♖a3 ♘f3 15. ♘f3 f4 ♖ Benkö-Ivkov, Palma de Mallorca 1968; 9. b3 ♙ ♙b2 =; 9. e4! ?; 8. e4 — 7. e4] ♘e7 [8... ♘f6 9. ♙b2 0-0 — 2... ♘f6] 9. ♙b2 0-0 10. ♗e1 a5 11. e4?! a4 12. ♖b1 ab3 13. ab3 ♖a2 14. ♘d4 ♙e5 15. c3 c5 ♖ Karasev-Ivanov, SSSR 1974; 11... a3 =; 10. c4 =; 7. b3 ♘e7 8. ♙b2 0-0 9. c4 a5 [9... f5?! 10. h3! ♙f3 11. ♘f3 ♘g6 12. e3± Saidy-Bisguier, USA 1970 — 9/6; 9... ♗b6 ♙ ♖ae8, f5 = R. Byrne] 10. a3 b5 11. ♗c2 e5 = Butnoris-Keres, SSSR 1972 — 13/19

²⁹ 8. ♗e1 0-0 9. ♘h4?! ♗b6 10. ♗h1 ♙h5 11. f4 ♘g6 12. ♘g6 ♙g6 13. g4 ♖fe8 14. f5? ef5 15. gf5 ♙h5 16. ♗h4 ♘f6 ♖ Palatnik-Vasjukov, SSSR (ch) 1973; 8. b3 0-0 9. h3 ♙h5 10. ♙b2 ♖c8 11. ♗e1 c5 12. ♘h4 ♗b6 13. ♗e3 ♖e8 14. ♗g5 ♙g6 = Portisch-Ivkov, Amsterdam 1969; 8. ♗e3 0-0 9. h3 [9. b3 ♘g6 10. ♙b2 ♘ge5 11. ♙e2 ♘f3 12. ♘f3 ♙f3 13. ♙f3 de4 14. ♙e4 ♗a5 = Rajković-Rukavina, Jugoslavija 1976] ♙h5 10. ♖e1 ♗h8 11. d4 ♖ac8 12. c4 c5! D. Byrne-Smislov, Lugano (ol) 1968

³⁰ 11. e5! ? ♙b4 12. ♙b2 ♙f3 13. ♙f3 ♘g6 = Bleiman-Pachman, Netanya 1975; 11. a3 b5! ? 12. ♙b2 ♗b6 13. e5 ♙c7 14. a4 ♖ac8 = Sullivan-Medina, Strasbourg 1975

³¹ 3... ♙g4 4. c4 ♙f3 5. ♙f3 c6 6. cd5 cd5 7. d4 ♘c6 8. ♘c3 e6 9. 0-0 ♙e7 10. ♙e3 0-0 11. ♖c1 ♘d7 12. ♘a4 ♙f6 13. ♗d2 ♖c8 = Miles-Kuzmin, Hastings 1973/74; 3... e6 4. 0-0 ♙d6 [4... ♘bd7 5. b3 a5?! 6. a3 b6 7. ♙b2 ♙b7 8. c4 dc4 9. bc4 ♙e7 10. ♗c2 0-0 12. ♘c3 ♖b8 12. ♖fd1± Andersson-Govearica, Vrbas 1977; 4... b6 5. d3 ♙e7 6. ♘bd2 0-0 7. e4 — C 00; 4... ♙e7 5. d3 0-0 6. ♘bd2 ♘c6 7. e4 — C 00] 5. b3 0-0 6. ♙b2 b6 7. d3 ♙b7 8. ♘bd2 ♗e7 9. a3 ♘bd7 10. ♖e1 e5 11. e4 de4 12. ♘h4 g6 13. ♘c4?! ♘c5

14. d4 ♖cd7 15. de5 ♗e5 16. ♖d4 ♖fe8 17. ♗d6 ♖d6! 干 Podgajec—Svešnikov, SSSR 1973 — 16/19; 13. de4=; 10. e4!=

³² 4. ♗h4 ♗g4 5. h3 ♗h5 6. d4?! c5! 7. c4 e6 8. cd5 ed5 9. ♗c3 cd4 10. ♖d4 ♗c6 11. ♖d1 d4 干 Žuravlev—Klovan, SSSR 1968; 6. 0-0=; 4. c4!?

³³ 4... ♗bd7 5. d3 c6 6. ♗bd2 h6 7. e4!? de4 8. de4 ♗e4 9. ♗d4 ♗d2 10. ♗d2 ♗h7 11. ♗c3 ♖c7 12. ♖f3 e5 13. ♖fe1 0-0-0 14. ♗b3 f6 15. ♗a5 ♗b6? 16. c4!± Smislov—Euwe, Zürich (ct) 1953; 15... b6!?!; 4... ♖c8 5. ♖e1 ♗h3 6. ♗h1 h5 7. c4 h4 8. cd5 hg3 9. hg3 ♗d5 10. ♗c3 c6 11. ♗d5± Gereben—Crabendam, Beverwijk 1965

³⁴ 5... ♗d6 6. ♗bd2 h6 7. e4 ♗g4 8. h3 ♗f3 9. ♗f3 ♗bd7 10. ♖e2 de4 11. de4 ♗c5 12. e5 ♗d5 13. c4 ♗e7 14. ♗d2 ♗f5 15. ♗h2 c6 16. b4± Fischer—Cardoso (m) 1957; 5... ♗c5 6. ♗bd2 0-0 7. ♗h4 ♗g4 8. h3 ♗h5 9. ♖e1±

³⁵ 6. ♗h4 ♗g4 7. h3 ♗h5 8. g4 ♗g6 9. e4 c6 10. ♗bd2 ♗a6 11. ♖e1 ♖b6= Wexler—Guimard, Argentina 1967; 6. ♗c3 0-0 7. ♗h4 ♗g4 8. h3 ♗h5 9. g4 ♗g6 10. ♗g6 hg6 11. e4 de4 12. ♗e4 c6 13. c3 ♗bd7 14. ♖e2 ♗e4 15. ♗e4 ♗d6= Nežmetdinov—Geler, SSSR (ch) 1954; 6. ♖e1!? 0-0 [6... c6 7. ♗h4 ♗g6 8. e4 ♗bd7 9. ♗d2 ♗g4 10. ♗df3 de4 11. de4 ♗e5 12. ♗e5 ♗e5 13. ♗f4 ♗d7 14. ♖d1 ♖b6 15. ♗g6 hg6 16. ♖c3± Tukmakov—Rossetto, Buenos Aires 1970] 7. e4 ♗g6 8. ♗e5 ♗bd7 9. ♗g6 hg6 10. ♖e2 c6 11. ♗d2 ♗c5 12. e5 ♗fd7 13. f4 a5 14. h4± Židkov—Platonov, SSSR 1968

³⁶ 12. de4 ♗e5 13. ♗c4 ♗c4 14. ♖c4± Bielicki—Letelier, Mar del Plata 1962

³⁷ 6. ♗c3 ♗e7 7. ♖e1 ♗h7 8. e4 0-0 9. ♗h1 c6 10. ♖e2 ♗bd7 11. e5 ♗e8 12. ♗h3 ♗c7 13. ♗d1 c5 14. ♗e3 d4= Korčnoj—Moisejev, SSSR (ch) 1970; 6. c4!? c6 7. cd5 ed5 8. ♗c3 ♗e7 9. ♗d4 ♗h7 10. e4 0-0 11. ♗f4 ♗a6 12. ♖e1 [Željandinov—Klovan, SSSR (ch) 1967] de4!?!; 7... cd5!?!=

³⁸ 6... ♗c6?! 7. c3 ♗e7 8. b4 0-0 9. ♗b2 ♗h7 10. a3 a5 11. ♖b3 ♗d6 12. ♖fe1 ♖e8 13. ♖ad1 ♗f8 14. e4± Petrosjan—Flor, SSSR (ch) 1954; 6... ♗c5 7. ♖e1 [7. e4!? de4 8. de4 ♗h7!± Petrosjan] 0-0 8. e4 de4 9. ♗e4 ♗e4 10. de4 ♗h7 11. b4 ♗e7 12. ♗b2 ♗a6 13. a3 c6 14. ♖d1 ♖c8 15. c4 ♗c7 16. ♖c3± Petrosjan—Euwe, Zürich (ct) 1953; 6... ♗bd7 7. ♖e1 ♗h7 8. e4 de4 9. de4 e5! 10. ♗h4 ♗c5 11. ♗f5 0-0 12. ♗h3 ♗e8 13. ♖e2 c6 14. ♖e1 ♖c7= Krogius—Bakulin, SSSR (ch) 1965

³⁹ 7. b3 0-0 8. ♗b2 c5 9. ♖e1 ♗c6 10. e4 ♗h7 11. ♖e2 c4! 12. bc4 de4 13. de4 ♖c8 14. ♖fd1 ♖c7 干 Berkovič—Jusupov, SSSR 1975

⁴⁰ 7... ♗c6!? 8. a3 0-0 9. b4 ♗d7 10. ♗b3 ♗f6 11. ♖b1 e5 12. ♗fd2! ♗e6 13. c4

dc4 14. ♗c4 ♖c8 15. ♗ca5 ♗a5 16. ♗a5 c6 17. b5 ♖b8! = R. Garcia—Smislov, Buenos Aires 1970 — 10/16

⁴¹ 10. ♗e5!? ♗c6? 11. ♗c6 bc6 12. b3± Lein—Ujtumen, Soči 1964; 10... ♗fd7!?!; 10. e5 ♗fd7 11. c4 de4 12. ♗c4 ♗c6 13. ♖d1 ♖c7 14. h4 ♖ad8= Muhin—Baumbach, Leipzig 1976

⁴² 12. e5 ♗d7 13. ♖fe1 b5 14. a3 ♖ab8= Pirc—Reshevsky, Maribor 1967

⁴³ 4... c6 5. b3 ♗g7 6. ♗b2 0-0 7. d3 a5 8. a3 ♗bd7 9. ♗bd2 b6 10. c4 ♗b7 11. ♖c2 e6 12. ♗e5 ♗e5 13. ♗d5 ♗d7= Barcza—Trifunović, Vrnjačka Banja 1966 — 1/19; 5. d3 ♗g7 — 4... ♗g7

⁴⁴ 6. c3 a5 [6... b6 7. ♖a4 h6 8. e4 de4 9. de4 ♗b7 10. e5 ♗e4 11. ♖d1 ♖c8? 12. ♗e3 ♗a6 13. ♖c2 ♗ac5 14. b4 ♗e6 15. ♗h4!± Tukmakov—Olafsson, Reykjavik 1976 — 22/9; 11... ♖e8!?!] 7. ♖a4 ♗c6 8. ♖h4 a4 9. ♗h6 e5 10. h3 ♗h5 11. ♖d8 ♖d8 12. ♗g7 ♗g7 13. ♗fd2 f5 14. ♗a3 ♗e6 15. ♗c2 f4 干 Torre—Jansa, Amsterdam 1973; 7. a4=; 6. ♗c3 c6 7. e4 de4 8. de4 ♖d1 9. ♖d1 ♗a6 10. ♗e1 ♗fd7 11. ♗e2 ♗b6 12. c3 ♗d7 13. b3 ♖fd8= Lange—Stahlberg, Hamburg 1955

⁴⁵ 7... ♖e8 8. c3 e5 9. ♖c2 a5 10. b3 ♗a6 11. ♗b2 b6 12. a3 ♖a7 13. b4 ♖ac7 14. ♖fd1 ♖c7 15. ♖ab1 ♗h5= Bilek—Honfi, Hungary 1961; 8. e5±; 7... de4 8. de4 ♗bd7 9. ♖e2 ♗c5 10. e5 ♗fd7 11. b4 ♗e6 12. ♗b2 ♖b6 13. a3 ♖d8 14. h4 ♖c7 15. ♗c4 b6 16. ♖fe1± Vooremaa—Mjagmarsuren, Tallinn 1971

⁴⁶ 8. ♖e1 ♗a6 9. e5 ♗d7 10. h3 ♗f3 11. ♗f3 ♗c7 12. h4± Bilek—Malich, Skopje (ol) 1972 — 14/19

⁴⁷ 9. ♗f3 ♗bd7 10. ♗g2 ♖b6 11. ♖e2 e6 12. ♗h2 a5 13. ♗f3 a4 14. ♖b1 a3 15. b4 ♖a4 16. e5 ♗e8 17. ♗e3± Mjagmarsuren—Hort, Sousse (izt) 1967

⁴⁸ 10... ♗e8 11. ♗f3 ♗d7 12. e5 f6 13. ef6 ♖f6 14. ♗g5 ♖f7 15. ♗f4± Averbah—Bagirov, SSSR (ch) 1961

⁴⁹ 12. h4 h5 13. ♗g5 ♖e8 [Flesch—Karaklajić, Beograd 1965] 14. c3±

⁵⁰ 7. c3 ♗f5 8. ♖a4 ♖c8 9. ♖e1 h6 10. e4 de4 11. de4 ♗d7 12. ♖c2 [Olafsson—Wade, Reykjavik 1966 — 1/13] e5!=

⁵¹ 8... ♗d4 9. ♗d4 ♖d4 10. c3±; 8... h6 9. ♖e2 ♗g4 10. ♗b3 ♖c8 11. ♖d1 ♗e5 12. ♗f4 ♗f3 13. ♗f3 ♗f3 14. ♖f3± Polugajevski—Nej, SSSR (ch) 1963; 10. c3!?

⁵² 9... ♖e7 10. ♖e1 b6 11. a4 a5 12. ♗c4 ♖d8 13. ♖b3±; 9... h6 10. ♖c2 ♗e6 11. ♖d1 ♖e7 12. b4± R. Byrne; 9... ♗e6 10. ♗g5 ♗g4 11. f3 ♗c8 12. ♖e1 a5 13. a4 h6 14. ♗h3 ♗e6 15. ♗f2 ♗d7 16. ♖c2± Petrosjan; 9... b5 10. ♖c2 ♗e6 11. h3 ♗d7 12. b3 f6

13. ♖e1 ♗c8 14. ♜f1 ♞d8 15. ♞e3± Flesch—Barcza, Salgotarjan 1967

⁵³ 10. ♗c2 a5 11. ♞d1 ♗e7 12. ♜f1 ♞a6 13. ♞g5 h6 14. ♞f6 ♗f6 15. ♞e3 ♞e7 16. ♞d2 ♞ad8 = Kupka—Kostro, Luhačovice 1971

⁵⁴ 11. ♗e2 ♞a6 12. ♞c4 ♞d7 13. ♞f1 ♗f6 14. ♞g2 ♗e6 15. b3 h6 = Evans—Olafsson, Dallas 1957

⁵⁵ 12. ♞c4 ♞a6 13. ♞f1 h6 14. a4 ♗c8 15. ♞e3± Najdorf—Unzicker, Palma de Mallorca 1969

⁵⁶ 8. ed5 ♞d5 9. ♖e1 a5 10. ♞c4 ♞de7!? 11. ♞d2 f6 12. a4 ♞e6 13. ♗c1 ♗d7 15. b3 g5 15 ♞c3 ♞g6± Sergijevski—Korčnoj, Soči 1966; 9. ♞c4 h6 10. ♖e1 ♖e8 11. ♞d2 ♞b6 12. ♞a5 ♞a5 13. ♞a5 c6 14. ♞c3 ♗c7 15. a4 ♞f5 = Bronštejn—Keres, SSSR (ch) 1957

⁵⁷ 8... h6 9. ♖e1 ♞e6 10. ♗c2 ♗d7 11. b4 de4 12. de4 ♞e8 13. ♞b2 ♞d6 14. a3 f5 15. ♞h4± Flesch—Honfi, Budapest 1961; 9... ♖e8 10. ♗c2 ♞e6 11. b4 a6 12. ♞b2 ♗d7 13. ed5 ♞d5 14. a3 ♞ad8 15. ♞b3 b6 = Andersson—Unzicker, Krems 1967

⁵⁸ 9. ♗c2 ♖e8 10. h3 b6 11. ♞d1 ♞e6 12. a4 ♗d7 13. ♞h2 ♞ad8 14. ♞f1 ♗d6± Knaak—Liebert, DDR 1973

⁵⁹ 11. ♖e1 ♖e8 12. ♞c4 ♞f5 [12... ♞b6? 13. ♞b6 cb6 14. d4! ♞g4 15. d5 e4 16. dc6 ♗d1 17 ♞d1 b6 18. ♞e3 ef3 19. h3!± Polugajevski—Hübner, Büsum 1969 — 7/12; 12... ♖b8 13. ♞fd2 ♞e6 14. ♞e4 b6 15. ♗b3 ♞5e7 = Podgajec—Andersson, Sombor 1970] 13. ♞h4 ♞e6 14. ♞f3 f6 15. h4 ♗d7 16. ♗b3 ♞ad8 17. ♗b5 b6 = Keene—Andersson, Palma de Mallorca 1971

⁶⁰ 12. ♗b3 ♞f5? 13. ♗b7 ♞de7 14. ♗b5 ♗d3 15. ♖e1 ♞d7 16. ♞ce5± Polugajevski—Svešnikov, Soči 1974 — 18/8; 12... ♞de7 13. ♖e1 ♞e6 [13... ♞f5 14. ♞e3! ♞d6 15. ♞d6 ♗d6 16. d4± Cvetković—Svešnikov, Jugoslavija—SSSR 1976 — 21/13] 14. ♗b5 ♞d7 15. ♗b3 ♞e6 = Nežmetdinov—Pavlenko, SSSR 1965

⁶¹ 4. d3 ♞g4 5. ♖b3 ♞bd7 6. ♞b2 ♞f3 7. ♞f3 e6 8. ♞d2 ♞d6 9. e4 de4 10. ♞e4 ♞e4 11. ♞e4 ♗a5 12. ♗d2 ♞b4 13. c3 ♞e7 = Bronštejn—Petrosjan, Zagreb 1965; 5. h3 ♞h5 6. b3 e6 7. ♞b2 ♗a5!? 8. ♗d2 ♗d2 9. ♞bd2 a5 10. a3 ♞bd7 = Quinteros—Tajmanov, Leningrad (izt) 1973; 5. ♞bd2 ♞bd7 [5... e6 6. h3 ♞h5 7. b3 ♞b4 8. ♞b2 ♞f3 9. ♞f3 0—0 10. a3 ♞e7 11. ♞g2 ♞d7 12. e4 de4 13. ♞e4 f5 14. ♞d2 ♞f6 = Bilek—Bronštejn, Moskva 1967] 6. h3 ♞f3 7. ♞f3 e5 8. 0—0 — 4. 0—0; 7... e6 8. 0—0 — 4. 0—0

⁶² 5... h6 6. ♞bd2 ♞bd7 7. c4! e6 [7... e5?! 8. cd5 cd5 9. ♗a4 ♞d6 10. e4 ♞h7 11. d4± Todorčević—Szabo, Beograd 1979] 8. cd5 cd5 9. ♗a4±; 9. ♞b3±; 5... ♗c8 6. ♞c3!? ♞h3 7. e4 ♞g2 8. ♞g2 e6 9. ♞g5 ♞bd7 10.

♗e2 h6 11. ♞f4± Larsen—Benknar, Amsterdam 1954

⁶³ 6. ♞c3 h6 7. ♗e1 ♞h7 8. e4 de4 9. de4 ♞b4 10. ♞d2 0—0 11. ♞d1 ♗c7 12. ♞b5 cb5 13. ♞b4 ♖c8 14. ♞d4 ♞c6 15. ♞c6 ♗c6 16. f3 ♗c2 17. ♖f2± Nej—Furman, SSSR (ch) 1963; 6. ♞h4 ♞g4 7. h3 ♞h5 8. g4 ♞g6 9. e4 ♞e7 10. e5 ♞fd7 11. ♞g6 hg6 12. ♗e2 ♗c7 13. ♞f4 = Wexler—Rossetto, Argentina 1967; 6. e3 ♞bd7 7. ♗e2 a5?! 8. ♞c3 ♞e7 9. e4 de4 10. de4 ♞g6 11. ♞e1 ♞c5 12. ♞h1 ♞h5 13. f3 e5 14. ♞e3± Korčnoj—Langeweg, Amsterdam 1971; 7... h6 =

⁶⁴ 6... ♞c5 7. ♗e1 0—0 8. e4 ♞g4 9. h3 ♞h5 10. ♞b3 ♞e7 11. g4 ♞g6 12. ♞e5 ♞bd7 13. ♞d7 ♞d7 14. f4 de4 15. de4± Ilivicki—Platonov, SSSR 1964; 6... ♞a6 7. a3 ♞e7 8. b4 0—0 9. ♞b2 h6 10. ♖e1 ♞d7 11. e4 ♞h7 12. c4 dc4 13. ♞c4± Reshevsky—Evans, New York 1955; 6... ♞bd7 7. c4!? ♞c5 8. b3 0—0 9. ♞b2 h6 10. a3 a5 11. ♗c2 ♗b6 12. e4± Etruk—Arulaid, SSSR 1965

⁶⁵ 7. c4 ♞e7 8. ♞d4 ♞h7 9. cd5 ♞d5! 10. ♞e4 0—0 11. ♞d2 ♞d7 12. ♖b1 e5± Gutman—Českovski, SSSR 1973; 7. e3 ♞bd7 8. ♗e2 ♞c5 9. ♞e1 ♞e7 10. e4 ♞g6 11. e5 ♞fd7 = Nežmetdinov—Mikenas, SSSR (ch) 1967 — 5/13

⁶⁶ 7... ♞c5 8. e4 ♞h7 9. ♗e2 0—0 10. b3 a5 11. a3 ♞bd7 12. ♞b2 b5 13. ♞h1 ♗b6 14. ♞h4 ♞d4 = Reshevsky—Sunye, Lone Pine 1977

⁶⁷ 8... de4 9. de4 ♞h7 10. ♗e2 ♞bd7 11. e5 ♞d5 12. ♞e4 ♞c5 13. ♞c5 ♞c5 14. ♞d2 ♗c7 15. a3± Reshevsky—Smislov, Beograd 1970 — 9/10

⁶⁸ 9... ♗c7?! 10. e5 ♞fd7 11. ♖e1 c5 12. c4 d4 13. ♞f1 ♞c6 14. ♞d2 ♖b8 15. g4 b5 16. cb5 ♖b5 17. b3 a5 18. ♞g3 0—0 19. g5!± Smislov—Miles, Teesside 1975 — 20/17; 9... ♞bd7!? 10. e5 ♞g8 11. ♞b3 ♞f8 12. c4 ♞ge7 13. ♞fd4 ♞f5 14. ♞f5 ♞f5 15. cd5 cd5 = Benkö—Petrosjan, Curacao (ct) 1962

⁶⁹ 10. ♞e5 ♞a6 11. ♞h1 ♞c5 12. f4 a5 13. ♞b3 a4 14. ♞c5 ♞c5 15. ♖b1 ♗f6 = Navarovsky—Polugajevski, Budapest 1965; 10. ♖e1 ♗c7 11. e5 ♞fd7 12. ♞f1 c5 13. h4 ♞c6 14. ♞f4 ♖fc8 = Dely—Hort, Sarajevo 1964; 10. b3 a5 11. a4 ♞bd7 12. ♞b2 ♗b6 13. e5 ♞e8 14. ♞h1 ♞c7 15. ♞e1 ♗a6 16. f4 e5 17. g4 f6 = Quinteros—Kuzmin, Leningrad (izt) 1973

⁷⁰ 11. ♞h1!?△ g4oo

⁷¹ 11... b5 12. ♞f1 b4 13. h4 c5 14. ♞f4 ♞c6 15. ♞h3 a5 = Liebert—Jansa, Zinnowitz 1964

⁷² 13. h4 ♖c8 14. ♞f4 ♖e8 15. ♞h2 f5 16. c4!? = Keene—Zuidema, England 1972 — 13/23; 15... ♞f8!?

⁷³ 8. ♞fd2?! 0—0 9. e4 ♞h7 10. ♗e2 a5 11. a4 ♞a6 12. e5 ♞d7 13. f4 b5 14. ♞c3 ♞b4

15. ♡f3 ♡c5 干 Quinteros—Polugajevski, Mar del Plata 1971 — 11/13; 8. e3 ♡h7 9. ♡e2 a5 10. a4 ♡a6 11. ♡c3!? ♡c5 12. ♡e5 0—0 00 Larsen—Polugajevski, Le Havre 1966 — 1/17

74 8... a5 9. a3 0—0 10. ♡e5 [10. ♡e1 ♡h7 11. e4 — 8... ♡h7; 10. ♡e1 ♡h7 11. e4 — 8... ♡h7] ♡a6 11. e3 ♡h7 12. ♡e2 ♡b6 13. ♡ab1 ♡fd8 14. ♡h1 a4 15. b4 c5 00 Lejn—Polugajevski, SSSR (ch) 1967; 9. a4! 0—0 10. ♡e1 ♡h7 11. e4 — 8... ♡h7; 8... 0—0 9. e3 a5 10. a3 [10. a4 ♡b6 11. ♡e2 ♡bd7 12. ♡h1 ♡fd8 13. ♡h4 ♡h7 14. f4 ± Keene—Hort, Hastings 1967/68 — 5/12; 10... ♡h7 11. ♡e2 ♡bd7 12. e4 ♡b8 13. ♡h1 ♡c8 = Polugajevski—Spaski, Soči 1966] ♡h7 11. ♡e2 ♡e8 [11... b5 12. ♡e5 ♡fd7 13. f4 ♡e5 = Barcza—Addison, Caracas 1970] 12. e4 ♡a6 13. ♡e5 ♡c5 14. ♡h1 ♡fd7 15. ♡d7 ♡d7 16. f4 f6!? 17. e5 f5 = Savon—R. Byrne, Moskva 1971 — 12/16; 9. ♡e1! ♡h7 10. e4 — 8... ♡h7; 9. ♡e1! ♡h7 10. e4 — 8... ♡h7

75 9... ♡bd7 10. e4 de4 11. de4 0—0 12. ♡e2 ♡c7 13. e5 ♡d5 14. ♡e4 ± Flesch—Holmov, Pecs 1969

76 11. e5 ♡fd7 12. a3 c5 13. d4 a4 14. c4 de4 15. ♡c4 ± Džindžihašvili—Ritov, SSSR 1975; 11. a3 ♡a6 [11... ♡bd7 12. ♡e2 ♡c5 13. ♡ad1 ♡e8 14. h4 ± Korčnoj—Bihovski, SSSR (ch) 1965] 12. ♡e2 ♡c5 13. ♡e5 ♡c7 14. ♡c1 ed4 15. de4 ♡ad8 16. ♡d3 ♡fd7 17. ♡c5 ♡c5 18. e5 ± Štejn—Gufeld, SSSR (ch) 1965

77 11... ♡bd7 12. ♡e2 ♡b6 13. ♡h3 ♡a6 14. ♡d4 ♡h8 15. e5 ♡e8 16. f4 c5 17. ♡b5 d4 18. ♡e4 ± Sturua—Dolmatov, SSSR 1976

78 13. ♡d4 ♡b6 14. f4 ♡c7 15. ♡e2 ± Polugajevski—Hort, Sarajevo 1975

79 10... de4 11. de4 ♡a6 12. ♡e2 ♡c5 13. ♡e5 ♡c7 14. ♡h1 ♡ad8 15. f4 ♡e8 [15... ♡fd7 16. ♡g4 ±] 16. ♡ad1 ♡d6 17. ♡e3 ♡a6 18. a3 ♡b5!? [18... ♡f6? 19. g4! ± Polugajevski—Planinc, Skopje 1971 — 12/15] 19. b4 c5 20. c4 ♡d4 21. b5 ± Polugajevski

80 11. a3 c5 [11... ♡b6 12. ♡b1 ♡bd7 13. ♡h1 ♡e8 14. ♡h4 de4 15. de4 ♡f6 16. ♡c4 ♡c7 17. f4 ± Quinteros—Platonov, Cienfuegos 1972] 12. ♡e2 [12. a4 ♡c6 13. ♡e5 ♡b4 14. ♡c1 ♡d7 15. ♡d7 ♡d7 16. ♡e2 ♡fe8 17. f4? ♡ad8 18. ♡fe1 ♡f8 19. ♡f3 ♡c8 干 Kirov—Svešnikov, Soči 1976] ♡b6 13. e5 ♡e8 = Nikolajevski—Saharov, SSSR 1968; 11. ♡e2 ♡bd7 12. a3 ♡c5 13. e5 [13. ♡ad1 ♡fd7 14. a4 ♡f6 15. ♡a3 ♡e8 = Bronštejn—Bagirov, SSSR (ch) 1960] ♡fd7 14. ♡d4 ♡b6 15. a4 ♡a6 16. ♡h3 ♡c7 = Polugajevski—Langeweg, Amsterdam 1972

81 11... ♡bd7 12. e5 ♡e8 13. ♡e2 ♡c7 14. ♡fe1 ♡b8 15. ♡d4 c5 16. ♡b5 ♡c6 17. c3 ♡d7 = Lavdanski—Saharov, SSSR (ch) 1964; 12. ♡e2 ♡b6 13. e5! [13. ♡h1 ♡a6! 14. e5 ♡e4! 15. ♡d4 ♡d2 16. ♡d2 b5 00 Vladimi-

rov—A. Petrosjan, SSSR 1977] ♡e8 14. ♡h3 ♡c7 15. ♡h1 ♡ae8 16. ♡h4 f6 17. ef6 ♡f6 18. ♡f6 ♡f6 19. f4 ♡c5 20. ♡df3 ♡c3 21. ♡g4 ± Korčnoj—Reshevsky, Amsterdam (m) 1968 — 5/10

82 12. ♡e2 ♡b4 13. ♡e1 ♡d7 14. f4 ♡f6 15. e5 ♡e7 16. g4 ♡e8 17. ♡h1 [Polugajevski—Addison, Palma de Mallorca (izt) 1970 — 10/18] b5! = Gligorić

83 13. ♡e2 ♡b4 14. ♡e1 ♡b6 15. ♡h1 ♡a6 16. f4 ♡fe8 17. ♡f3 c5 18. g4! ± Vladimirov—Haritonov, SSSR 1977

84 5. ♡e5 ♡h5 6. b3 e6 7. ♡b2 a5 8. d3 a4 9. a3 ♡d6 10. ♡d2 ab3 11. cb3 0—0 12. ♡e1 ♡fd7 = Eliskases—Petrosjan, Buenos Aires 1964

85 6. ef3 g6 7. d3 ♡g7 8. f4 0—0 9. ♡d2 e6 10. ♡f3 c5 11. ♡e5 ♡fd7 12. ♡e1 ♡c7 13. ♡e2 ♡c6 = Kotov—Ivkov, Sarajevo 1966 — 1/16

86 6... e5 7. d3 ♡bd7 8. ♡d2 ♡c5 9. e4 de4 10. de4 0—0 11. ♡b3 ♡b6 12. a4 a5 = Rukavina—Vaganjan, Dubna 1973; 8... ♡e7 9. e4 0—0 10. ♡g2 ♡e8 11. a4 a5 12. ♡e1 ♡c7 = Plachetka—Matanović, Moskva 1977

87 7. ♡g2 ♡e7 8. d4 0—0 9. ♡d2 ♡b6 10. c3 ♡d8 11. e3 c5 12. f4 ♡c6 13. ♡h1 ♡c7 = Korčnoj—Ivkov, Buenos Aires 1960

88 7... ♡e7 8. ♡d2 0—0 9. e4 ♡bd7 10. ♡g2 a5 11. ♡e2 ♡c7 12. ♡f3 de4 13. de4 ♡c5 14. e5 ♡d5 15. c4 ♡e7 16. ♡e3 ♡e3 = Benkö—Matanović, La Habana (ol) 1966

89 8. ♡d2 ♡c5 9. c3 0—0 10. d4 ♡b6 11. e4 e5 12. ed5 cd5 13. de5 ♡e5 14. ♡b3 ♡e4 = Benkö—Darga, Amsterdam (izt) 1964

90 8... ♡d6 9. ♡d2 0—0 10. e4 ♡c7 11. f4 e5 12. f5 ♡c5 13. ♡h1 de4 14. de4 ♡e3 15. ♡e2 ♡h6 16. h4 ± Karasev—Klovan, SSSR 1975

91 13. ♡a4 ♡c5 14. ♡e3 ♡a5 15. ♡c3 ♡b4 16. b3 e5 = Korčnoj—Petrosjan 1971

92 5... ♡f3 6. ♡f3 ♡bd7 7. d3 e5 8. ♡b2 ♡c5 9. e3 ♡e7 10. c4 e4 11. ♡g2 ♡d8 12. cd5 cd5 13. de4 de4 14. ♡c2 0—0 15. ♡d2 ♡fe8 = Andersson—Vaganjan, Hastings 1974/75 — 19/12

93 6. d4 ♡f3 /. ♡f3 e5 8. de5 ♡e5 9. ♡g2 ♡c5 10. ♡b2 ♡e7 11. ♡d2 0—0 12. e3 ♡ad8 13. a3 a5 14. ♡d4 ♡fe8 = Bilek—Geler, Budapest 1973

94 7. d4 ♡f3?! 8. ef3 ♡d6 9. f4 0—0 10. ♡d2 c5 11. c4 ♡b6? 12. f5 cd4 13. fe6 fe6 14. cd5 ed5 15. ♡f3 ± Barcza—Hort, Leningrad 1967; 7... ♡e7 =

95 7... ♡c5 8. ♡bd2 0—0 9. h3 [9. e4 (Szabo—Keres, Budapest 1970 — 9/9) de4 10. de4 ♡c7 = Keres] ♡f3 10. ♡f3 a5 11. a3 ♡c7 12. c4 ♡fd8 13. ♡c1 ♡b6 14. ♡c2 ♡e7 15. ♡b1 ± Korčnoj—Saharov, SSSR (ch) 1965

⁹⁶ 8... 0-0 9. h3 ♖h5 10. e4 ♗e8 11. ♖e1 ♗c7 12. d4 [12. e5 ♖c5 = Smejkal—Vasjukov, Varna 1971] a5 13. a4 f5 14. ef5 ef5 = Schmidt—Bagirov, Tbilisi 1974

⁹⁷ 13. ♖c1 ♗d6 14. ♖b2 ♗e8 15. d4 ♗e4 = Kočijev—Balašov, SSSR 1977

⁹⁸ 8. h3 ♖f3!? 9. ♖f3 0-0 10. ♗d2 a5 11. a3 b5 12. e4 ♖b6 13. ♖b1 b4!? 14. a4 ♖c5 15. ♖g2 ♖d4 16. ♖c1 ♗e5 17. ♖e2 ♖c5 ♖ Ribli—Geler, Budapest 1973 — 15/14

⁹⁹ 9. e4 a5 10. a4 b5 11. ♖e1 ♖f3 12. ♗f3 ba4 13. e5 ♗e8 14. ♖a4 ♖b4 15. ♖a1 ♗c5 = Podgajec—Lejn, SSSR (ch) 1969; 10. a3 — 9. a3

¹⁰⁰ 10. e4 ♗e8 11. h3 ♖h5 12. ♖e1 ♗c7 13. ♗d4 c5 14. ♗e2 ♖e2 15. ♖e2 a4 16. f4 ± Polugajevski—Malich, Amsterdam 1972 — 13/25; 10... ♗c5 11. ♖e2 ♖b6 12. h3 ♖h5 = 10... b5 11. h3 ♖f3! 12. ♖f3 ♖b6 = Zichi-chi—Lejn, Roma 1976

¹⁰¹ 11. e3 ♖b6 12. ♖b1 ♗e8 13. ♖e1 ♖f6 14. ♖f6 ♗f6 15. ♖c1 ♖f8 16. ♖e1 e5 = Forintos—Vaganjan 1973

¹⁰² 13. de4 ♖c7 14. g4 ♖g6 15. ♗e1 e5 16. ♗d3 ♖fe8 = Ribli—Andersson, Amsterdam 1973

¹⁰³ 5... ♖c7 6. ♗bd2 e5 7. e4 de4 8. de4 h6 9. h3 ♖e6 10. ♖e2 g5 11. ♗c4 ♗bd7 12. ♖d2 g4 13. hg4 ♖g4 14. ♗e3 ± Keene—Kostro, Lugano (ol) 1968

¹⁰⁴ 6... g6 7. b3 ♖g7 8. ♖b2 0-0 9. h3 ♖f3 10. ♖f3 ♖e8 11. ♖g2 ♖c7 12. c4 ♖ad8 13. ♖c2 ♖b8 14. b4 dc4 15. ♗c4 e5 = Miles—Holmov, Dubna 1976; 7. h3 ±

¹⁰⁵ 7. c4 ♖d6 8. cd5 cd5 9. h3 ♖h5 10. e4 de4 11. ♗e4 ♗e4 12. de4 ♖f3 13. ♖f3 ♖e7 14. ♖d1 ♗f6 15. ♖g5 ♖d8 = Bilek—Pachman, Moskva 1967; 7. h3 ♖f3 [7... ♖h5 8. ♗h4!? ♖c5 9. ♖b1 a5 10. c3 a4 11. b4 ab3 12. ab3 0-0 = Forintos—Polgar, Baja 1971 — 11/15] 8. ♗f3 ♖c5 9. ♗e5 ♗e5 10. d4 ♖d6 11. de5

♖e5 12. ♖d3 0-0 = Polugajevski—Geler, SSSR (ch) 1969 — 8/14

¹⁰⁶ 8... ♖c5 9. c3 a5 10. ♖c2 0-0 11. b3 ♖e8 12. ♖b2 ♖c7 13. a3! b5 14. h3 ♖f3 15. ♖f3 ± Ivkov—Marović, Jugoslavija 1972 — 13/14; 8... ♖d6 9. b3 0-0 10. ♖b2 ♖e8 11. ♖b1!? a5 12. a3 ♖c7 13. h3 ♖h5 14. ♗h4 ± Filip—Sigurjonsson, Lugano (ol) 1968

¹⁰⁷ 9. ♖e2 h6 10. ♗c4 0-0-0!? 11. h3 ♖e6 12. a4 g5 13. ♗h2 ♖g8 14. ♖e3 ♖b8 15. ♖fd1 ♖e7 = Hort—Kovacs, Sombor 1968

¹⁰⁸ 13. a3 f6 14. c3 ♗b6 15. ♗fd2 ♖f7 16. ♗a5 ± Panno—Korčnoj, Palma de Mallorca 1972 — 14/21

¹⁰⁹ 7. h3 ♖f3 8. ♗f3 ♖e7 [8... ♖c5 9. ♖e1 0-0 10. e4 de4 11. de4 e5 12. ♖g5 h6 13. ♖d2 ♖e8 14. ♖d1 ♖c7 15. ♗h4 ± Vasjukov—Trifunović, SSSR—Jugoslavija 1963] 9. e3 0-0 10. ♖e2 a5 11. e4 a4 12. e5 ♗e8 13. a3 b5 14. d4 b4 15. ab4 ♖b4 = Portisch—Hort, Lugano (ol) 1968; 7. c4 ♖d6 8. b3 a5 9. ♖b2 a4 12. e4 0-0 13. h3 ♖f3 14. ♖f3 de4 = Štejn—Nej, SSSR 1971

¹¹⁰ 7... de4 8. de4 ♖e7 9. ♖e2 ♗e5 10. h3 ♗f3 11. ♗f3 ♖h5 12. ♖d1 ♖c7 13. g4 ♖g6 14. ♗h4 ♗d7 15. ♗f5 ef5 16. ef5 ♖f5 17. gf5 ♗c5 = Rajković—Tajmanov, Vrnjačka Banja 1974

¹¹¹ 8... 0-0 9. h3 ♖f3 10. ♗f3 a5 11. a4 ♗c5 12. e5 ♗fd7 13. ♖e2 ♖c7 14. ♖f4 ♖fe8 15. h4 ± Barcza—Ivkov, Leipzig (ol) 1960

¹¹² 10. ♗c4!? ♖f3 11. ♖f3 b5 12. ♗a5 ♗e5 13. ♖g2 ♖c5 14. ♗b7 ♖e7 15. ♗c5 ± Štejn—Mikenas, SSSR (ch) 1970; 11... a5 ♖ ♗b6 =

¹¹³ 10... ♖f3 11. ♗f3 e5 12. ♖d2 ♖d6 13. ♗h4 ♖e8 14. ♗f5 ♖f8 15. ♗a5!? b6 16. ♖d2 = Cuellar—Ivkov, Caracas 1970 — 10/17

¹¹⁴ 13. ♗e1? e5 14. ♗d3 ♖ad8 15. a4 ♗c5 16. ♗c5 ♖c5 17. ♗b3 ♖e7 18. ♖d2 h5 ♖ Christoph—Geler, Bath 1973 — 16/24; 13. b3! =

A 08

1. ♗f3 d5 2. g3 c5 3. ♖g2

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	...	0-0	d3 ²	♗bd2 ³	e4	♖e1 ⁵	c3	de4	♖e2	=
	g6 ¹	♖g7	♗f6	♗c6	0-0 ⁴	h6 ⁶	de4 ⁷	♖e6	♗d7 ⁸	
2	...	...	...	...	...	c3	de4	♖e2	♗e1	=
	...	...	...	...	...	de4 ⁹	h6 ¹⁰	♖e6	♖b6 ¹¹	
3	...	0-0 ¹²	d3 ¹⁴	♖g5 ¹⁶	♗fd2	♖f6	♗c3	♗a4		∞
	♗c6	e5 ¹³	♗f6 ¹⁵	♖e7	♖c6 ¹⁷	♖f6	d4 ¹⁸	♖e7		
4	...	...	...	e4 ¹⁹	a4 ²¹	♗bd2	♗c4	h4	♗h2	∞
	...	...	♖e7	d4 ²⁰	g5	♖e6	f6	h6	gh4 ²²	

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
5	...	...	d3 ²³	♟bd2 ²⁴	e4	♞el ²⁶	a3	♞b1	h4	=
	...	e6	g6	♟g7	♟ge7 ²⁵	b6 ²⁷	h6 ²⁸	a5	a4 ²⁹	
6	...	...	...	e4	♟bd2 ³⁰	♞el ³²	c3	a4	ed5	=
	...	...	♟d6	♟ge7	0-0 ³¹	♟c7 ³³	a5 ³⁴	b6	ed5 ³⁵	

1. ♟f3 d5 2. g3 c5 3. ♟g2 ♟c6 4. 0-0 e6 5. d3 ♟f6 6. ♟bd2
♟e7³⁶ 7. e4 0-0³⁷ 8. ♞el³⁸

	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
7	...	e5 ⁴⁰	♟f1	h4	♟h3	♟f4	♟lh2	♞d2		±
	b6 ³⁹	♟d7 ⁴¹	♟a6 ⁴²	♞e8	♟d8	♟c7	♟d8	d4 ⁴³		
8	...	♟f1 ⁴⁴	d4	♞e2	♟d4	e5	a3 ⁴⁷	♞d3		∞
	♞c7	d4 ⁴⁵	♞d8	♟d4 ⁴⁶	cd4	♟d5	♟d7	♟a4 ⁴⁸		
9	...	e5	♞e2	h4	♟f1	♟f4 ⁵¹	♟e3 ⁵³	♞ac1	c4	∞
	...	♟d7	b5 ⁴⁹	a5	♟a6 ⁵⁰	♞fc8 ⁵²	♞d8	b4	bc3 ⁵⁴	
10	...	e5 ⁵⁵	♟f1	h4 ⁵⁸	a3! ⁶⁰	♟f4 ⁶²	ba3	♟e3	♟h3	±
	b5	♟d7 ⁵⁶	a5 ⁵⁷	a4 ⁵⁹	b4 ⁶¹	ba3	♟a5 ⁶³	♟a6	d4 ⁶⁴	
11	...	...	...	...	♟f4 ⁶⁵	g4 ⁶⁶	♟d4	g5	b3	∞
	...	...	...	b4	♟a6	♟d4	cd4	a4	♞b6 ⁶⁷	

¹ 3... d4? 4. c3 ♟c6 5. cd4 cd4 [5... ♟d4
6. ♟d4 cd4 7. ♞a4±] 6. ♞a4 ♞d7 7. b4±

² 5. d4 cd4 6. ♟d4 ♟f6 [6... a6 7. ♟b3
e6 8. c4 d4 9. e3 de3 10. ♞d8 ♟d8 11. fe3 ±
Barcza-Keres, Göteborg (izt) 1955; 6... e5
7. ♟b5 d4 (7... ♟e7? 8. ♟d5+ -) 8. c3 ♟e7
9. cd4 ed4 10. ♟f4 0-0± Zita Lengyel,
Balatonfüred 1960; ♠ 11. ♟c7? g5! 7. ♟b3
[7. c4 0-0 - D 73] ♟c6 8. ♟c3 e6 = Larsen-
Fairhurst, Moskva (ol) 1956

³ 6. ♟c3 ♟c6 [6... d4 7. ♟a4! ♟fd7 8.
c4 ♞c7 9. e3± Christoph-Forintos, Bath 1973;
6... 0-0 7. ♞b1 b6 8. e4 ♟b7 9. e5 ♟e8 10.
♞el ♟c7∞ Westerinen-Suetin, Budapest 1976
- 22/8] 7. a3 [7. e4 0-0 =] 0-0 8. ♞b1 ♟d4
9. ♟el [9. b4 ♟f3 10. ♟f3 ♟h3 11. ♞el ♞c8 ±
Uhlmann] ♟e6 10. b4 ♞c8 11. ♟a4 b6 12.
c3 ♟f5 13. ♟f3 c4 ± Quinteros-Uhlmann,
Manila (izt) 1976 - 22/6; 9. ♟d2! =

⁴ 7... d4 8. a4 0-0 9. ♟c4 b6 [9... ♟e8
10. ♟f4 ♟d6 11. ♟d6 ed6 12. ♟g5 ± Zlotnik-
Godes, SSSR 1975] 10. ♟d2 ♟b7 11. ♞e2
♞d7 12. e5 ♟d5 13. e6 ± Jansa-Siaperas, At-
hens 1969

⁵ 8. h3 e5 9. ♞el [9. a4 h6 10. ed5 ♟d5
11. ♟c4 ♟e6 12. ♞el ♞c7 13. ♞e2 ♞fe8 ±
Jankovec-Smejkal, Harrachov 1970; 13. c3!?]
h6 10. a3 ♞e8 11. c3 ♟e6 12. ♟h2 a6 13. b4
de4 14. de4 b5 ± Suttles-Uhlmann, Skopje (ol)
1972; 10. c3!?; 8. ed5 ♟d5 9. ♟c4 [9. ♟b3
b6 10. d4 ♟a6 11. ♞el c4 12. ♟d2 c3 13. ♟f1
♞c8 ± Prameshuber-Baklund, Moskva (ol)
1956] b6 [9... e5 10. ♞el - 8. ♞el] 10. a4

♟b7 = Štejn-Mojsejev, SSSR (ch) 1970 -
10/19

⁶ 8... b6 9. c3 de4 [9... e6 10. a3 a5 11.
e5 ♟d7 12. d4 ♟b7 13. ♟f1 b5 14. h4 cd4 15.
cd4 ♞b6 16. b3 ♞ac8 17. ♟g5 b4 18. a4 ♟cb8
19. ♟lh2 ♞c3 20. ♟d2 ♞c7 (Quinteros-Živ-
ković, Bar 1977 - 25/15) 21. h5 ±; 12... ♟a6!?
Ivanović] 10. de4 ♟g4 [10... ♟b7 11. e5 ♟e8
12. ♞a4 ♞c7 13. e6 f6 14. ♟c4 ± Vogt-Baum-
bach, Leipzig 1973] 11. ♟f1 ♟ge5 12. ♞c2
♟b7 13. ♟e5 ♟e5 14. f4 ♟d7 15. ♟g2 ± Botvi-
nik-Donner, Leiden 1970; 8... e5 9. ed5
10. ♟c4 [10. c3 ♞e8 11. ♞b3 ♟c7 12. ♟e4
♟e6 13. ♞a4 ♟a6 14. ♟e3 h6 = Lejn-Kro-
gius, Soči 1966; 11. ♟c4 - 10. ♟c4] ♞e8 11.
c3 [11. a4 (Radev-Přibyl, Tbilisi 1971 - 12/17)
♟db4 ±] h6 Wade-Browne, Hastings 1972/
73; 8... d4 9. e5 [9. a4 e5 10. ♟c4 ♟e8 11.
a5 ♞b8 12. ♟fd2 b5 = Jones-Sosonko, Nice
(ol) 1974] ♟d5 10. a4 ♞b8 11. ♟c4 b6 12. ♟d2
a6 13. ♟g5 h6 14. ♟e4 ♟cb4 15. f4 ♞c7 =
Planinc-Sosonko, Amsterdam 1974

⁷ 9... ♟e6 10. ed5 ♟d5 11. ♟b3 b6 12.
d4! ± Weinstein-Westerinen, Budapest 1976
- 22/5

⁸ 11... ♞a5 12. a4 ♞fd8 13. ♞b5 ± Jansa-
-Forintos, Athens 1969 - 8/15; 11... ♟d7
12. ♟c4 b5 13. ♟e3 b4 14. ♟d2 bc3 15. bc3
♞b8 = Polugajevski-Vladimirov, Soči 1966

⁹ 8... d4 9. cd4 cd4 10. a4 e5 (10... a5
11. ♟c4 ♟d7 12. b3 ♟c5 13. ♟a3 ± Balašov-
Pfleger, Tallinn 1973] 11. ♟c4 ♟e8 12. b4 ±
Plachetka-Přibyl, ČSSR (ch) 1974 - 17/6;

8... e5 9. a3 h6 10. b4 cb4 11. ab4 b5 12. ♠a3 ♠e8 13. ♣c2 ♠g4 14. ♣b3 ♣c8 15. ♠fc1± Petrosjan—Teschner, Stockholm (izt) 1962; 8... ♠g4 9. ed5 ♠d5 10. h3 ♠d7 11. ♣b3 b6 12. d4± Lutikov—Bagirov, SSSR (ch) 1968/69 — 7/14

10 9... ♠g4 10. h3 ♠f3 11. ♣f3 ♠e5 12. ♣e3 ♠d7 13. f4± Cuderman—Šuvalić, Jugoslavija (ch) 1961; 9... b6 10. ♣e2 ♠e8 11. ♠d1 ♠c7 12. ♠c4 ♣e8 13. ♠e3± Knežević—Bertok, Jugoslavija (ch) 1977 — 23/14

11 12. h3 ♠ad8= Petrosjan—Reshevsky, Zürich (ct) 1953

12 4. d4 — D 02

13 4... ♠f6 5. d3 ♠g4 6. ♠bd2 e6 7. h3 ♠h5 8. e4 [8. g4 ♠g6 9. ♠h4 ♠d600 Planinc—Pomar, Madrid 1973] ♠e7 9. c3 0—0 10. g4 ♠g6 11. ♠h4 de4 12. ♠g6 hg6 13. de4± Konstantinopolski—Bebčuk, SSSR 1966; 5... e6 — 4... e6

14 5. c4 d4 — A 09

15 5... ♠d6 6. e4 d4 7. ♠bd2 ♠e7 8. c4 f6 9. ♠h4 ♠e6 10. f4 ef4 11. gf4 ♣c7 12. e5 fe5 13. f5± Botvinik—Pomar, Varna (ol) 1962; 5... f6 6. e4 [6. c4 d4 7. e300 — A 09] d4 [6... ♠e7 7. ed5 ♠d5 8. c3 ♠e7 9. d4± Lutikov—Toluš, SSSR 1951] 7. ♠h4 ♠e6 8. f4 ♣d7 9. ♠d2 0-0-0 10. f5 [10. a4 ♠d6 11. ♠c4 ♠c7 12. ♠d2 ♠e7 13. f5 ♠c4 14. dc4 ♠a5± Savon—Spaski, SSSR (ch) 1959] ♠f7 11. ♠f3 ♠e700 Petrosjan—Spaski, SSSR (ch) 1957

16 6. e4 d4 7. ♠bd2 ♠g4 8. h3 ♠h5 9. g4 ♠g6 10. ♠h4 ♠d7 11. ♠f5 h500 Doda—Korčnoj, Leningrad 1967; 6. c4 ♠e7 7. ♠c3 d4 8. ♠a4 0—0 9. e4 ♠d7 10. ♠d2 [Quinteros—Pomar, Malaga 1973 — 15/16] a600

17 7... 0—0 8. ♠c3 ♠e6 [8... d4 9. ♠f6 ♠f6 10. ♠d5 ♠e6 11. c4 dc3 12. ♠f6 ♣f6 13. bc3 ♠ad8 14. ♣a4± Olafsson—Pomar, Stockholm (izt) 1962] 9. e4 de4?! 10. ♠f6 ♠f6 11. de4 ♣d7 12. ♠d5 ♠d8 13. ♠c4± E. Vladimirov—Voskanjan, SSSR 1977 — 25/13; 9... d4!?

18 9... 0—0 10. e4 d4 11. ♠d5 ♠b4 [11... ♠d5 12. ed5 ♠b4 13. c4 dc3 14. bc3 ♠d5 15. ♣b3±] 12. ♠f6 ♣f6 13. f4± E. Vladimirov—Agzamov, SSSR 1977 — 25/12

19 6. c4 d4 7. e3 ♠f6= — A 09

20 6... ♠f6 7. ♠bd2 d4 8. ♠c4 ♣c7 9. a4 0—0 10. ♠h4± Najdorf—Kraidman, Neta-nya 1975; 6... de4 7. de4 ♣d1 8. ♠d1 ♠g4 9. c3± Larsen—Kraidman, Manila 1974 — 18/12

21 7. ♠bd2 h5 8. ♠c4 ♠f600 Sofrevski—Kurajica, Jugoslavija 1970

22 12. ♣h5 ♠d7 13. ♣h4 f5 14. ♣h5 ♠f6 15. ♣e2 fe4 [Larsen—Ljubojević, Bugojno 1978 — 25/14] 16. ♠e4 ♠e4 17. ♣e4 ♠c4 18. dc4 ♣g800 Ljubojević

23 5. b3 ♠f6 6. ♠b2 ♠e7 7. c4 d4 8. d3 e5 9. e3 0—0± Sully—Příbyl, Nice (ol) 1974; 7. e3!?

24 6. e4 ♠g7 7. ♣e2 ♠e7 8. e5 ♣c7 9. ♠e1 h6 10. c3 ♠d7 11. ♠a3 a6 12. ♠b1 ♠f500 Bronštejn—Botvinik, Moskva (m) 1951

25 7... ♠f6?± — 5... ♠f6; 7... d4 8. ♠b3 b6?! 9. e5± Vasjukov—Holm, Polanica Zdroj 1972 — 14/22; 8... ♣e7!? Vasjukov

26 8. ♠h4 0—0 9. f4 f5= Ciocaltea—Jansa, Beograd 1977 — 23/16

27 8... 0—0 9. e5 [9. ♣e2 b5 10. c3 a5=; 9. ♠f1 de4 10. de4 ♣d1 11. ♠d1 b6= Tarasov—Furman, SSSR 1957; 9. c3 ♣c7 10. ed5 ♠d5 11. ♠c4 b6 12. ♠g500 Ljubojević—Hulak, Rovinj—Zagreb 1975 — 19/17] ♣c7 10. ♣e2 [Ciocaltea—Iljin, Romania 1976 — 22/16] g5 11. h3 h6 12. ♠b3 b6 13. d4 ♠g6 14. ♠e3= Ciocaltea

28 9... ♠b7 10. ♠b1 ♣c7 11. b4 cb4 12. ab4 a6?! 13. b5! ab5 14. ♠b5± Ljubojević—Vaganjan, Nikšić 1978 — 26/12; 12... a5!?

29 11... ♠a6 12. ed5 ♠d5 13. ♠c4 0—0 14. ♠ce5 ♠c8 15. ♠c6 ♠c6 16. c4 ♠e7 17. ♠f4 b5 18. ♣c1± Ljubojević—Petrosjan, Milano (m) 1975 — 20/219; 11... a4 12. ed5 ed5 13. ♠f1 0—0 14. ♠f4 ♠a7 15. c3 ♣h7 16. ♠c1 ♠f5 17. ♠c2 ♠e8 1/2 : 1/2 Ljubojević—Petrosjan, Milano (m) 1975

30 7. ♣e2 b6?! 8. h4 ♠c7 9. h5 h6 10. c4 0—0 11. ♠d1± Štejn—Bradavarević, Kislovodsk 1966; 7... 0—0=

31 7... b6 8. ♠e1 ♠b7 9. h4 h6 10. ♠f1 de4 11. de4 ♠e5 12. ♠e5 ♠e5 13. ♣h5 ♣c7 14. c3 g6 15. ♣e2 ♠g7 [Arapović—Rajković, Jugoslavija 1977] 16. h5±

32 8. ♠h4 b6 9. f4 f6 10. ♠e1 ♠c7 11. c3 a5= Sax—Ligterink, Amsterdam 1976; 8... ♠d7 9. f4 f5 10. c3 ♣h8 11. ♣h1 b5 12. ♠df3 b4 13. c4 ♠c700 Ciocaltea—Padevski, Istanbul 1975; 8... ♠e5 9. f4 ♠f6 10. ♠hf3 g6 11. c3 ♠g7 12. e5 b6= Zuckerman—Vasjukov, Polanica Zdroj 1972 — 14/23; 8... ♣c7 9. f4 f6 10. c3 ♠d7 11. ♣h5 ♠e8 12. ♣e2 ♠f7= Rigo—Sax, Hungary (ch) 1976 — 22/17; 8... ♠c7 9. f4 de4 10. de4 b6 11. e5 ♠a6 12. ♠e1 ♣d7 13. ♣h1 ♠ad8= Minić—Sax, Vinkovci 1976 — 21/19

33 8... ♣c7 9. c3 [9. b3 ♠d7 10. ♠b2 d4± Calvo—Karpov, Madrid 1973 — 16/283] ♠d7 10. ♣e2 f6!00 A. Zajcev—Gufeld, SSSR (ch) 1969 — 8/16

34 9... b5 10. ed5 ed5 11. ♠b3± Ostojić—Fjeldsted, Reykjavik 1968 — 5/16; 9... b6 10. e5 [10. ed5 ed5 11. d4 cd4 12. ♠d4 ♠d4 13. cd4 ♠f5 14. ♠f1± Hort—Kärner, Tallinn 1975] a5 11. ♠f1 ♠a6 12. h4 d4 13. c4 ♣d7 14. ♠lh2 f5 [Sznapić—Karpov, Skopje (ol) 1972 — 14/24] 15. a4!±; 14... f6!?

³⁵ 12. d4 ♖g4= Medina—Portisch, Palma de Mallorca 1967 — 4/15

³⁶ 6... g6?! 7. e4 ♖g7 8. ed5! ♔d5 [8... ed5 9. ♖e1±] 9. ♔b3 b6 10. c4! ♔de7 11. d4± Csom—Ivkov, Ljubljana—Portorož 1973 — 15/17

³⁷ 7... b5?! 8. ed5! ed5 9. c4 bc4 10. dc4 0—0 11. b3 ♖f5 12. cd5 ♔d5 13. ♖b2± Schöneberg—Zinn, DDR 1972 — 13/28; 7... b6 8. ♖e1 ♖b7 [9... ♖c7 9. ♔f1 de4! 10. de4 ♖b7 11. c3 ♖d8 12. ♖a4 ♖d7! 13. ♖f4 0—0 14. ♖ad1 ♔d4= Ljubojević—Kurajica, Wijk aan Zee 1976 — 21/20; 9. e5±] 9. c3 ♖c7 10. e5 ♔d7 11. d4△ ♔f1±; 9... 0—0 — 7... 0—0; 7... a5 8. a4 b6 9. ♖e1 ♖b7 10. c3 h6 11. ♖e2 [Geler—Larsen, Biel (izt) 1976 — 22/18] ♖a600

³⁸ 8. ♖e2 b5 9. ♖d1 [9. ♖e1 ♖b6 10. ♔f1 ♖a6 11. e5 ♔d7 12. h4 c4 13. ♔h2 b4± Šefc—Uhlmann, Dresden 1956] a5 10. e5 ♔d7 11. ♔f1 b4 12. c4 bc3 13. bc3 ♖a6 14. ♖f4 [Wirtensohn—Honfi, Bern 1974] ♖b8±; 8. e5 ♔g4 9. ♖e2 f6 10. ef6 ♖f6 11. c3 ♖d6 12. d4± Evans—Bisguier, USA (ch) 1954/55; 8... ♔d7 9. ♖e1 b500 — 8. ♖e1

³⁹ 8... ♖e8 9. e5 ♔d7 10. ♔f1 f6 11. ef6 ♖f6 12. ♔e3 ♔de5 13. ♔e5 ♔e5 14. f4 ♔f7 15. ♔g4± Velimirović—Kržišnik, Jugoslavija (ch) 1963; 8... de4 9. de4 e5 [9... b6 10. e5 ♔d5 (10... ♔d7 11. ♔e4 ♖a6 12. ♖f4± Petrosjan—Kan, SSSR 1955) 11. ♔e4 ♖c7 12. c4 ♔db4 13. ♔db6 ♖d8 14. ♖f4± Hasin—Kotkov, SSSR 1974] 10. c3 ♖c7 11. ♖c2 a6 12. ♔c4 ♖e6 13. ♔e3 ♖ad8 14. ♔g5 ♖c8 15. ♔d5± Day—Pushkedra, Ontario 1975; 8... ♖b8 9. e5 [9. a4 a6 10. e5 ♔d7 11. ♔f1 b5 12. ab5 ab5 13. h4± Simagin—Nikitin, Kislovodsk 1966 — 2/10] ♔d7 10. ♔f1 b5 11. h4 ♖a6 [11... b4 12. ♖f4 a5 13. ♔h2 ♖e8 14. g4± Kagan—Buch, Israel 1972 — 13/29] 12. ♔h2 b4 13. ♖f4 ♖b5 14. ♖h3± Botvinik—Uhlmann, Moskva 1956; 8... a6 9. e5 ♔e8 10. h4± Nikolajevski—Malevinski, SSSR 1975 — 19/18; 8... ♖h8! 9. c3 ♔d7 10. e5 ♔g8 11. h4 ♖e8 12. ♔f1 f5 13. ef6 gf600 Vulević—Rajković, Jugoslavija (ch) 1977

⁴⁰ 9. ♖e2 a5 10. e5 ♔d7 11. ♔f1 a4 12. ♖b1 b5 13. h4 b4 14. ♖f4 ♖a6± Cioaltea—Spaski, Varna (ol) 1962; 9. c3 ♖a6 [9... ♖b7 10. e5 ♔d7 (10... ♔e8 11. ♔f1 ♔c7 12. h4 f5 13. ef6± Džindžihavišvili—Radashovich, Netanya 1977 — 24/15) 11. ♔f1 ♖e8 12. h4 f6 13. ef6 ♖f6 14. d4± Geler—Bagirov, SSSR 1963] 10. e5 ♔d7 11. ♖a4 ♖c800 Šašin—Kotov, SSSR 1944

⁴¹ 9... ♔e8 10. ♔f1 ♖h8 [10... f5 11. ef6 ♖f6 12. ♔e3 ♔d6 (Jansa—Kostro, Polanica Zdroj 1968 — 6/30) 13. c3±] 11. ♖f4 f5 12. h4± Petrosjan—Barcza, Stockholm (izt) 1952

⁴² 10... ♖e8 11. h4 ♔f8 12. ♔h2± Korošev—Feršter, SSSR 1973; 10... ♖b7 11. h4

♖c7 12. ♖f4 ♖fe8 13. ♔h2± Botvinik—Letzelter, Monte Carlo 1968

⁴³ Petrosjan—Barcza, Budapest 1952

⁴⁴ 9. c3 b6 [9... b5 10. ♔f1 de4 11. de4 ♖b7= Lisicin—Antošin, SSSR 1955] 10. ♖e2 ♖a6 11. e5 ♔d7 12. ♔f1 b5 13. ♖f4 b4 14. c4 dc4 15. dc4 ♔b600 Gurgenidze—Korčnoj, SSSR 1958; 9. ♖e2 b5 10. e5 [10. ♔f1 ♖a6 11. ♖f4 ♖b6 12. e5 ♔d7 13. h4 c400 Benkö—Uhlmann, Stockholm (izt) 1962] ♔d7 11. ♔f1 a5 12. h4 ♖a6 13. ♖f4 b4= Honn—Sokoler, corr. 1970 — 10/20

⁴⁵ 9... ♖d8 10. e5 ♔d7 11. ♖f4 ♔f8 12. ♖e2± Velimirović—Nikolić, Jugoslavija (ch) 1963

⁴⁶ 11... b6 12. e5 ♔d7 13. c3± Vasjukov—Fuchs, Berlin 1962; 11... e5 12. c3 h6 13. ♔h4± Štejn—Korčnoj, Stockholm (izt) 1962

⁴⁷ 14. h4 ♔b4 15. ♖e4 d3 Pflieger—Portisch, Palma de Mallorca 1966

⁴⁸ Štejn—Klovan, SSSR 1963

⁴⁹ 10... f6 11. ef6 ♔f6 12. c3 ♔d7 13. d4 cd4 14. ♔d4 e500 Lipnicki—Sokolski, SSSR 1955

⁵⁰ 12... ♔d4 13. ♔d4 cd4 14. ♖f4 ♖a6 [14... ♖b7 15. ♔h2 ♖fc8 16. ♖ac1 b4 17. ♔g4± Šišov—Arčvadze, SSSR 1974] 15. ♔h2 [15. ♔d5 ♖b4 16. ♖eb1= Fischer] ♖c6 16. ♖ac1 [Fischer—U. Geller, Netanya 1968 — 6/29] ♖b6! =

⁵¹ 13. ♔h2!?

⁵² 13... b4 14. ♔e3 a4 [14... ♔b6 15. ♔g4± Benkö—Csom, Palma de Mallorca 1971 — 12/21] 15. ♔d5 ed5 16. e6±

⁵³ △ 15. ♔d5 ed5 16. e6

⁵⁴ 17. bc3 ♖ab8? 18. ♔d5± Bednarski—Dorošević, Polanica Zdroj 1971 — 12/19; 17... ♔f800

⁵⁵ 9. c3 a5 10. a4?! b4 11. c4 de4 12. de4 e5 13. h3 ♖a7± Drumev—Matulović, Štip 1975 — 20/21; 10. e5! 9. ed5 ed5 10. ♔b3 [10. d4 ♖b6 11. a4 ba4± Martinović—Kurajica, Jugoslavija (ch) 1977; 10. c4 ♖b8 11. cb5 ♖b5 12. d4 ♔e4± Raškovski—Timoščenko, SSSR 1967 — 3/17] ♖b6 11. c3 ♖e6= Bilek—Honfi, Hungary 1960; 9. a4 ba4 10. ♖a4 a500 Ljubojević—Panno, Manila (izt) 1976

⁵⁶ 9... ♔e8 10. ♔f1 b4 [10... a5 11. h4 a4 (11... ♔c7 12. h5 a4 13. h6 g6 14. c3 b4 15. c4± Kavalek—Hamann, Halle 1963) 12. ♔h2 a3 13. b3 f5 14. ♔g5 b400 Flesch—Larsen, Beograd 1964] 11. h4 ♔c7 12. ♔h2 ♔b5 13. ♔d2 ♔bd4 14. ♔g5 ♔b800 Svešnikov—Petrosjan, SSSR 1976

57 10... ♖b7 11. h4 a5 12. ♔1h2 a4 [Pavlov—Svešnikov, Moskva 1977 — 23/19] 13. a3!±

58 11. ♖e2 b4 12. h4 a4 13. a3 ba3 14. ba3 c4! 15. d4 c3= Barczay—Gipslis, Sousse (izt) 1967 — 4/16

59 11... ♖e8 12. h5 a4 [Jansa—Blatny, Luhačovice 1969 — 7/15] 13. a3±

60 12. ♖f4 a3 13. b3 b4∞ L. Bronstein—Rubinetti, Argentina 1969; 12. ♔1h2 a3 13. b3 f6 [13... b4 14. ♔g4 ♔a7∞ Lejn—A. Zajcev, Soči 1967] 14. ef6 ♖f6 15. ♖g5 ♖c7 16. ♖f6 ♔f6 17. ♔g5 ♖d6 18. c4 bc4 19. dc4 [Csom—Zinn, Siegen (ol) 1970 — 10/22] ♔d4!∞ Florian

61 12... c4 13. d4 b4 14. ♔g5± Tompa—Anikajev, Budapest 1967 — 3/190

62 13. ♔1h2 ♖b6 14. ♖f4 f6 15. ef6 ♖f6 16. ♖b1 ♔d8 17. ♔g4± Rajković—Jakimidis, Albena 1977

63 14... ♖a6 15. ♔e3 ♔d4 16. c4± Gheorghiu—Uhlmann, Sofia 1967 — 4/204

64 17. ♔f1 ♔b6 18. ♔g5± Fischer—Mjagmarsuren, Sousse (izt) 1967 — 4/17

65 12. h5 ♖a6 [12... a4 13. h6 g6 14. a3 ba3 15. ba3 ♖b8∞ Radulov—Amos, Siegen (ol)

1970 — 10/23] 13. h6 g6 14. ♔1h2 a4 15. ♖f4 [15. a3 ba3 16. ba3 (16. ♖a3 c4干) ♖b8 17. ♖f4 ♔h8 18. ♖c1 ♖b6干 Brüggemann—Uhlmann, DDR 1977] ♖b5 16. ♔g4 ♔d4! 17. ♔gh2 ♖c8干 Rubinetti—Uhlmann, Mar del Plata 1966 — 1/20; 12. ♔1h2 ♖a6 [12... a4 13. ♖f4 a3 14. b3 ♔a7 15. ♔g5 (Flesch—A. Zajcev, Soči 1967 — 4/18) ♖e8∞; 13. a3! — 11... a4] 13. ♔g4 a4 14. ♖g5 ♖b5∞ Bednarski—Uhlmann, Zinnowitz 1965

66 13. ♔e3 a4 14. a3 [14. c4 bc3 15. bc3 d4 16. cd4 cd4 17. ♔c4 ♔c5 18. ♔g5 ♔b4!干 Savon—Uhlmann, Skopje—Ohrid 1968 — 6/31] ♖b5 15. c4 bc3 16. bc3 ♔a5干 Damjanović—Uhlmann, Monte Carlo 1968; 13. ♔g5 ♖e8! [13... ♔d4 14. ♔e3 ♖c8∞ Savon—Rozenberg, SSSR 1970] 14. ♖g4 [14. ♖h5 ♖g5 15. ♖g5 (15. hg5 f5干) a4 16. ♔e3 ♔h8 17. ♖ad1 h6干 Browne—Uhlmann, Amsterdam 1972 — 13/30] a4?? 15. ♔e6 1 : 0 Bronštejn—Uhlmann, Moskva 1971 — 12/20; 14... ♔h8!∞; 13. ♔1h2 a4 14. ♔g4 [14. a3 ♖b5 15. c3 ♔a5干 Scholl—Uhlmann, Amsterdam 1970; 14. ♔g5 (Csom—Matanović, Vršac 1969) ♖e8∞] c4 15. d4 c3 16. b3 ♖b6∞ Ciocaltea—Pietzsch, Harrachov 1966

67 17. ♔h2 ♖fc8∞ Balinas—Uhlmann, Luga-no (ol) 1968 — 6/32

A 09

1. ♔f3 d5 2. c4

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	...	g3 ²	♖g2	♖a4 ⁴	♖c4	0—0	d3	♖c2 ⁸	♔bd2	=
	dc4 ¹	g6 ³	♖g7	♔d7 ⁵	♔gf6	0—0	c6	e5	♖e7 ⁷	
2	...	c3	♔g5 ⁹	e4	♖c4	d4 ¹⁰	h4 ¹²	♔c3	♔e6	=
	...	♖e6 ⁸	♖d5	♖c6	e6	♖e7 ¹¹	♔ ⁶ 13	h6	fe6 ¹⁴	
3	...	♖a4	♔c3 ¹⁸	g3	♖c4	♖b3	♖g2	0—0	d3	±
	...	♔c6 ¹⁵	♔i6	♔d5 ¹⁷	♔b6	g6	♖g7	0—0	a5 ¹⁸	
4	...	...	g3 ¹⁹	♖c4	♖c2	♖g2	0—0	a4 ²²	d3	=
	...	♔d7	a6 ²⁰	b5 ²¹	♖b7	c5	♖c8	♔gf6	e6 ²³	
5	...	♔a3	♔c4	b4 ²⁶	♖b2	g3	♖c2	♖c4	♖g2	±
	...	♔f6 ²⁴	g6 ²⁵	♖g7	0—0	♖e6	♖c4	♔bd7	c6 ²⁷	
6	...	...	♔c4 ²⁸	b3 ²⁹	♖b2	g3	♖g2	0—0	♔h4	±
	...	c5	♔c6	f6	e5	♔g7	♔d5 ³⁰	♖e7	0—0 ³¹	

1 ♔f3 d5 2. c4 d4

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
7	b4 ³²	e3 ³⁴	♖b2 ³⁶	ed4 ³⁸	a3	♖d3	0—0	♖e1	♖e4	=
	f6 ³³	e5 ³⁵	c5 ³⁷	cd4	♔h6	a5	ab4	♔c6	♔f7 ³⁹	
8	...	e3 ⁴⁰	ed4	♖e2	♔e5	♔g4	♔e3	♖d1	♔d5	∞
	g6	e5 ⁴¹	e4!	♖e7	f6	♔c6	♔d4	f5	♖e5 ⁴²	

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
9	e3 c5 ⁴³	b4 f6 ⁴⁴	ed4 ⁴⁵ cd4	c5 ⁴⁶ ♟d5 ⁴⁷	♞b5 ♞c6	d3 ⁴⁸ ♞g4	♞bd2 e5	♞c4 ♟d7	♟b3 ♞h6 ⁴⁹	±
10		ed4 cd4	g3 ⁵⁰ ♞c6	d3 e5 ⁵¹	♞g2 ♞d6 ⁵²	0-0 ♞ge7	♞a3 ⁵³ 0-0	♟b1 a6	♞d2 ♟b8 ⁵⁴	±
11	... ♞c6	b4 ⁵⁵ de3 ⁵⁶	fe3 ♞b4	d4 e5 ⁵⁷	a3 ♞c6 ⁵⁸	♞c3 ⁵⁹ ♞f6	d5 ♞b8	♞e5 ♞d6	♞f3 0-0 ⁶⁰	=
12		ed4 ♞d4	♞d4 ♟d4	♞c3 ⁶¹ e5 ⁶²	d3 ⁶³ c6 ⁶⁴	♞e3 ♟d6 ⁶⁵	d4 ⁶⁶ ed4	♟d4 ♟d4	♞d4 ♞h6 ⁶⁷	±
13					... ♞e7!	♟e2 ⁶⁸ ♞d7 ⁶⁹	♞e3 ♟d6	0-0-0 0-0-0	g3 ♞f5 ⁷⁰	=
14	g3 g6	♞g2 ⁷¹ ♞g7	d3 e5 ⁷²	0-0 ⁷³ ♞e7 ⁷⁴	b4 ⁷⁵ 0-0 ⁷⁶	a4 ⁷⁷ ♞d7	♞bd2 c6	♞b3 ♟c7	♞a3 ♟b8 ⁷⁸	±
15	... ♞c6	♞g2 e5	d3 ⁷⁹ ♞f6 ⁸⁰	0-0 ♞d7 ⁸¹	♞a3 ⁸² ♞e7	♞c2 a5 ⁸³	b3 ⁸⁴ 0-0	♟b1 ⁸⁵ ♞c5	♞a3 ⁸⁶ ♞f5 ⁸⁷	±
16	... c5	b4 ⁸⁸ cb4	a3 ⁸⁹ ba3 ⁹⁰	♞a3 ♞c6	d3 g6	♞g2 ♞g7	0-0 ♞h6 ⁹¹	♞bd2 0-0	♞e1 ♞d7 ⁹²	∞
17		e3 ♞c6	ed4 ♞d4 ⁹³	♞d4 ♟d4 ⁹⁴	d3 ⁹⁵ ♞g4	f3 ⁹⁶ ♞f5	g4 ♞d7 ⁹⁷	♟e2 e6	♞e3 ♟d6 ⁹⁸	±
18		♞g2 ♞c6 ⁹⁹	d3 ¹⁰⁰ e5 ¹⁰¹	0-0 ♞f6 ¹⁰²	e3 ¹⁰³ ♞e7 ¹⁰⁴	ed4 ed4 ¹⁰⁵	♞f4 ¹⁰⁶ 0-0	♞e5 ♞e5	♞e5 ♞d7 ¹⁰⁷	=

¹ 2... ♞f6 3. cd5 ♞d5 [3... ♟d5 4. ♞c3±]
4. e4!? ♞f6 5. ♞c3 c5 6. d4±; 4. d4 — D 06

² 3. ♞c3 a6 4. e4 b5 5. a4 b4 6. ♞d5 e6
7. ♞e3 ♞b7 8. ♟c2 ♞f6 9. e5 ♞d5 10. ♞c4
c5 11. b3 ♞c6 12. ♞b2 ♟c8 = Mazzolini—
Pilnik, Buenos Aires 1971; 3. e4!? e5 4. ♞c4
♞c6 5. b4!? e6 6. b5 ♞e7 7. ♞c3 ♞f6 8. 0-0
♞g6 9. d3 ♞e7 10. h3 0-0 11. a4 ♞h8 12.
♟e1 ♞d7 13. ♟b3 b6 = Kramer—Fine, New
York 1948/49

³ 3... ♞f6 4. ♞g2 c6 — A 11

⁴ 5. ♞a3 ♞e6 6. ♞g5 [6. ♟c2 c5 7. ♞c4
♞c6 8. 0-0 ♟c8 9. d3 ♞h6! 10. ♞ce5 ♞e5
11. ♞e5 ♞e5 12. ♞h6 ♟d7 13. ♟ad1 f6 14.
b3 ♞f7 15. e3 b5 16. ♟e2 ♞c3 = Olafsson—
Keres, Jugoslavija (ct) 1959] ♞d5 7. e4 ♞c6 8.
♞c4 =

⁵ 5... ♞d7 6. ♟c4 ♞c6 7. 0-0 ♞f6 8.
d3 0-0 9. ♟c2 ♞bd7 10. ♞bd2 e5 11. e4!
♟e8 12. ♞c4±

⁶ 9. a4 a5! =

⁷ 11. ♞c4 e4!? 12. de4 ♞e4 13. ♞f4 ♞b6 =

⁸ 3... ♞c6 4. ♞c4 e5 5. ♟b3 [5. d4!?
e4! 6. ♞fd2 ♟g5 7. g3 ♞f6 8. ♞c3 ♞b4 9.
a3 ♞c3 10. bc3 0-0 11. ♟b1 a6 12. ♟c2 ♟e8
13. ♞e2 b6 14. 0-0 h5 = Maderna—Stahlberg,

Mar del Plata 1942] ♞h6 6. d4 e4 7. ♞fd2 f5
8. ♞c3 ♞d7 9. ♟d1 ♟g5 10. 0-0 0-0 11.
a3 ♞g4 12. ♟e1! h5 13. f4 ♟f6 14. h3± Bogoljubov—Leonhardt, Magdeburg 1927; 3... c5
4. ♞c4 e6 5. 0-0 a6 6. b3!? ♞f6 [6... b5 7.
♞e2 ♞b7 8. ♞b2 ♞d7 9. a4 ♟b6 10. ab5 ab5
11. ♟a8 ♞a8 12. ♞c3 ♞c6 13. d4 ♞f6 14.
dc5 ♞c5 15. ♞d4 = Keres—Euwe (m) 1940]
7. ♞b2 ♞c6 [7... ♞e7 8. d4 0-0 9. d3 ♞c6
10. a3 cd4 11. ♞d4 ♞d7 12. ♞f3 ♟c7 13. ♞bd2
♟fd8 14. ♟c2 ♞e8 = Darga—Keres, Oberhausen 1961] 8. a4 ♞e7 9. ♞e5 ♞a5 10. d4 ♞c4
11. ♞c4 0-0 12. ♞bd2 ♞d7 13. ♞e5 ♞e8
14. ♟c1 cd4 15. ♞d4 ♞d7 = Keres—Fine,
Zaandvort 1936

⁹ 4. ♞g3 ♞f6 5. ♞c4 g6 6. b3 ♞g7 7. ♞b2
0-0 8. ♞e2 c5 9. 0-0 ♞c6 10. ♟c1 ♟c8 11.
d4 cd4 12. ♞d4 ♞d5?! 13. ♞c6 ♟c6 14. ♟d4±
Geler—Keres, SSSR 1963; 12... ♞d4 =

¹⁰ 7. d3!? Tajmanov

¹¹ 7... h6 8. ♞e6 fe6 9. ♟h5 ♞e7 10. ♟h4
g5 11. ♞g5 hg5 12. ♟h8±; 10... ♞e8∞

¹² 8. ♞f7? ♞f7 9. d5 b5! 10. ♞b3 ♞b7 =
Tajmanov

¹³ 8... h6? 9. ♞e6 fe6 10. ♟h5 ♞f8 11.
♞e6±

14 11. e5 ♖d5 12. ♗h5 [12. ♗g4 b5! 13. ♜b3 b4 14. ♗e6 bc3 15. ♗g6 ♜f8 16. bc3 ♜e8 17. ♗f5 ♜g8 18. ♗h3 a5 19. ♗b1 c6 20. ♜c2 ♖d7干 Darga—Keres, Beverwijk 1964] ♜d7! 13. ♜d5 ♜d5 14. ♖d5 ed5 15. ♗g4= Tajmanov

15 3... ♜d7 4. ♗c4 ♜c6 5. ♖c3△ ♖e5±; 3... ♗d7 4. ♗c4 ♗c6 5. e4! ♗c4 6. ♜c4 e6 7. ♖c3±; 3... c6 4. ♗c4 ♖f6 5. g3 g6 6. ♜g2 ♜g7 7. 0-0 0-0 8. d3 h6 9. ♖c3 ♗a5 10. ♜d2 ♗h5 11. ♗ac1± Polugajevski—Novopašin, SSSR (ch) 1963

16 4. ♖e5 ♜d7 [4... ♗d6 5. ♖c4 ♗c5 6. d4!? ♗b4 7. ♗b4 ♖b4 8. ♖ba3 ♖f6 9. f3 e6 10. ♜f2 ♜d7 11. e4 c5 12. ♖f4± Palatnik—Romanišin, Kiev 1978 — 25/5] 5. ♖d7 ♗d7 6. ♗c4 e5 7. g3 ♜d6 8. ♜g2 ♖ge7=; 4. e3 ♜d7 5. ♜c4 e6 6. ♗c2 ♖f6 7. a3 ♜d6 8. b4 0-0 9. ♖b2 b5 10. ♖e2 e5 11. ♖c3 a6 12. 0-0 ♗e7= Opočensky—Zimmer, Podebrady 1936

17 5... ♜d7 6. ♗c4 e5 7. ♜g2 ♜d6 8. 0-0 0-0 9. d3 h6 10. a3±

18 11. ♖e3 ♖e6 12. ♗c2 ♖d5 13. ♜d2 h6 14. a3 ♗d7 15. ♗fc1± Janata—Lehmann, BRD 1969 — 8/10

19 4. e4 a6 5. ♜c4 ♗b8=

20 4... ♖f6 5. ♜g2 e6 6. 0-0 a6 7. ♗c4 c5 8. ♗b3 ♖e7 9. d3 0-0 10. ♜d2 ♗c7 11. a4 b6 12. ♖a3 ♖b7 13. ♖c4 ♖d5= Smislov—Tajmanov, SSSR (ch) 1951

21 5... b6!? 6. ♜g2 ♖b7 7. 0-0 e6 8. d3 ♖f6 9. ♖bd2 c5=

22 9. d3 ♖f6 10. ♖bd2 e6 11. b3 ♖e7=

23 11. ab5 ab5 12. ♖c3 ♗b6 13. ♖e3 b4 14. ♖a4 ♗b5 15. ♖d2 ♖d5= Ernst—Kieninger, Deutschland 1940

24 3... f6? 4. e4 e5 5. ♜c4 ♖c6 6. ♗b3±; 3... e5?! 4. ♖e5 ♖a3 5. ♗a4 b5 6. ♗a3 ♗d5 [6... ♖f6 7. d3! ♗d6 8. ♗d6 cd6 9. ♖f3 cd3 10. e3 ♖c6 11. ♜d3±] 7. ♗e3±; 3... ♖e6?! 4. e4! ♖f6 5. e5 ♖e4 6. ♖c4 ♜d5 7. ♖e2± Lombard—Knežević, Budapest 1976; 3... a6 4. ♖c4 b5 5. ♖c3 ♖b7 6. g3 ♖f6 7. ♜g2 e6 8. 0-0 ♖e7 9. d3 0-0 10. a4 c5 11. ♗b3± Kostić—Przepiorka, Meran 1926; 3... g6 4. g3 ♜g7 5. ♜g2 e5 6. 0-0 ♖c6 7. ♖c4 ♖ge7 8. d3 0-0 9. ♗b1 a5 10. b3 ♗e8 11. a3 ♖f5 12. b4± Szilagyi—Sydor, Debrecen 1968

25 4... e6 5. g3 b6 6. ♜g2 ♖b7 7. 0-0 ♖e7 8. d3 0-0 9. a3 c5 10. ♜d2 ♖c6 11. ♗b1 b5 12. ♖e3 ♗b6 13. b4 ♖d7 14. ♜c3± Andersson—Radulov 1974

26 5. b3 ♜g7 6. ♖b2 0-0 7. g3 b6 8. ♜g ♖b7 9. 0-0 c5 10. e3 ♖a6 11. ♗e2 e6 12. d3 ♗e7= Petrosjan—Pilnik, Buenos Aires 1954; 5. g3 ♜g7 6. ♜g2 0-0 7. 0-0 ♖e6 8. ♗c2

♖c6 9. d3 ♗c8 10. ♜d2 a5 11. ♗f1 h6 12. a3 ♗fd8 13. ♗ab1 a4= Larsen—Hort, Palma de Mallorca 1969

27 11. 0-0 ♖b6 12. ♗c2 ♖bd5 13. ♗ab1 a6 14. a3± Jansa—Estevez, Luhačovice 1973 — 15/12

28 4. e3 ♖c6 5. ♜c4 ♖f6 6. ♗a4? ♜d7 7. ♗b3 e6 8. 0-0 a6 9. ♗d1 b5干 Sterk—Barcza, Budapest 1937; 4. g3!?

29 5. ♖ce5 ♖e5 6. ♖e5 g6 [6... ♖f6 7. e3 e6 8. b3 ♖d7 9. ♖b5 ♜d6 10. ♖b2 0-0 11. ♖d7 ♜d7 12. ♗g4 g6 13. ♜c4 ♗e7 14. a4= Keres—Fine, Semmering 1936] 7. g3 ♜g7 8. ♗a4 ♜f8 9. ♖f3 ♜d7 10. ♗f4 ♜c6 11. ♜g2 ♖h6 12. 0-0 ♖f5 13. d3 ♗d6= Bilek—Keres, Budapest 1955; 5. g3 g6 [5... f6 6. ♜g2 e5 7. d3 ♖e6 8. 0-0 ♖ge7 9. ♖fd2 ♖d5 10. ♖e4 ♖e7 11. ♖e3 ♗d7 12. ♖c3 ♖b4 13. b3 ♖d4= Kashdan—Nimzowitsch, Bled 1931] 6. ♜g2 ♜g7 7. 0-0 ♖f6 8. b3 0-0 9. ♖b2 ♖e6 10. ♗c1 ♗c8 11. d4 cd4 12. ♖d4 ♖d4 13. ♗d4 b6= Petrosjan—Keres, Buenos Aires 1964

30 8... ♖f5!? Aljehin

31 11. ♗b1 ♗f7 12. ♖f5 ♖e6 13. f4 ef4 14. gf4 ♖b6 15. ♖e4!? [15. ♖e7 ♗e7 16. ♖b6 ♗b6 17. e3=] ♖c4 16. bc4 ♜c4 17. ♜c3!± Botvinnik—Fine, Nottingham 1936

32 3. d3 g6 4. e3 de3 5. ♖e3 ♜g7 6. ♗d2 ♖c6 7. d4 ♜g4 8. d5 ♖f3 9. gf3 ♖e5 10. ♖e2 ♖f6 11. ♜d4 ♖ed7 12. ♖c3 c5 13. ♖e3 0-0 14. f4 ♖e8 15. h4 ♖d6= Reshevsky—Pfleger, Nice (ol) 1974; 3. e4 c5 4. d3 ♖c6 5. ♖e2 e5 6. 0-0 ♖d6 7. ♖e1 ♖ge7 8. g3△ ♖g2, f4=

33 3... a5?! 4. ♖b2 [4. b5 c5 5. e3 g6 6. ed4 cd4 7. d3 ♜g7 8. g3 ♖d7 9. ♜g2 ♖c5 10. ♖a3 ♗b6 11. 0-0 ♖f5 12. ♖h4 ♜c8 13. ♗e2± Tartakower—Janowski, New York 1924] ab4 5. ♖d4 e5 6. ♖f3 e4 7. ♖d4 ♖c6 8. ♖c6 bc6 9. ♗c2 ♖f5 10. g3 ♖f6 11. ♜g2 ♖c5 12. 0-0 0-0 13. e3± Romanovski—Duz—Hotimirski, Moskva 1925; 3... c5 4. d3 cb4 5. a3 b3 6. ♖bd2 ♖c6 7. g3 ♖f6 8. ♜g2 e5 9. 0-0 ♖e7 10. ♖b3 0-0 11. ♖e1 ♖f5 12. ♖c2 ♗d7 13. ♜g5 ♖h3= Barcza—Savon, Dubna 1976 — 21/11

34 4. ♖b2 e5 5. a3 c5 6. bc5 ♖c5 7. d3 ♖c6 8. ♖bd2 f5 9. g3 ♖f6 10. ♜g2 0-0 11. 0-0 ♗e8 12. ♖b3 ♜d6 13. e3 de3 14. fe3 ♖g4= Kleefstra—Euwe, Amsterdam 1933; 4. d3 e5 5. a3 a5 6. b5 ♖d7 7. g3 ♖c5 8. ♜g2= Tajmanov

35 4... de3 5. fe3 e5 6. ♗b3 a5 7. b5 e4 8. ♖d4 f5 9. ♖a3 ♖f6 10. ♖c3± Lisicin—Rabinovič, SSSR (ch) 1937; 6. a3 c5 7. bc5 ♖c5 8. d4 ed4 9. ed4 ♖b6 10. c5!± Gufeld—Stupen, SSSR 1972 — 13/17

36 5. ed4? e4! [5... ed4 6. ♜d3 ♖b4 7. 0-0±] 6. ♖h4 ♗d4 7. ♖c3 ♖h6 8. ♗b1 ♖c6 9. ♖b2 ♖b4 10. ♖d5 ♖d3 11. ♜d3 ♗d3干

Liberzon—Ree, Amsterdam 1977 — 24/8; 5. a3 c5 6. bc5 ♖c6 7. d3 de3 8. ♕e3 ♕c5 9. ♕c5 ♖a5 10. ♖bd2 ♖c5 11. ♖b3 ♖d6 12. d4 ed4 13. ♖bd4 ♕g4 14. ♕e3 ♖ad8 Pithart—Fichtl, Marianske Lazne 1956

87 5... de3 6. fe3 ♕b4 7. c5!? ♕e6 8. ♖a4 ♖c6 9. ♕b5 a5 10. a3± Vaganjan—Mikenas, SSSR (ch) 1970; 7... ♕c5 8. ♕c4±

88 6. d3 ♖e7 7. ♖bd2 ♖f5 8. ♖e2 ♖f7= J. Florian—Koblenc, Brno 1937

89 12. ♖e2 ♕c5 13. ♕d5 ♖f8 14. d3 ♖ Kramer—Tartakower 1937

90 4. ♕b2 ♕g7 5. g3 e5 [5... b6 6. ♕g2 ♕b7 7. 0—0 e5 8. d3 ♖e7 9. ♖bd2 0—0 10. ♖b3 ♖d5 11. c5 a5= Romanovski—Botvinik, SSSR 1927] 6. d3 a5 7. b5 b6 8. ♕g2 ♕b7 9. 0—0 ♖e7 10. e3 de3 11. fe3 0—0 12. e4 ♖d7 13. ♖c3 ♖c8= Smejkal—Spaski, Amsterdam 1973; 5. e3 e5 6. ed4 ed4 7. d3 ♖e7 8. g3 c5 9. bc5 0—0 10. ♕g2 ♖a6 11. ♖bd2 ♖c5 12. ♖b3 ♖c6 13. 0—0 ♖a4 14. ♕a3 ♖e8= Romanišin—Timoščenko, SSSR 1973

91 4... ♕g7 5. ed4 ♖c6 6. ♕e2 ♖d4 7. ♖d4 ♕d4 8. ♖c3 ♖f6 9. 0—0 0—0 10. ♕f3 e5 11. ♕a3± Aljehin—Filips 1929; 4... a5 5. b5 c5 6. ed4 ♕g7 7. d3 cd4 [7... ♕d4? 8. ♖d4 ♖d4 9. ♖c2!±] 8. g3 ♖d7 9. ♖bd2 ♖c5 10. ♖b3 ♖b6 11. ♖c5 ♖c5 12. ♕g2 ♖h6 13. 0—0 0—0 14. a4!± Euwe—Aljehin (m) 1927

92 12. ♕b2 c6 13. ♕d4 ♖d4 14. ♖c7 ♖d8 15. ♖a8 ♖a100 Kärner—Balašov, Tallinn 1973

93 3... de3 4. fe3 e5 5. ♖e5 ♕d6 6. ♖f3 g5 7. d4±; 5. ♖c3 ♖c6 6. ♕e2 g5 7. 0—0 g4 8. ♖e1 h5 9. ♖c2 ♕d6 10. ♖e4 f5 11. ♖d6 ♖d6 12. d4± Heinicke—Richter, Salzburg 1930

94 4... ♕g4 5. ed4 cd4 6. h3 ♕f3 7. ♖f3 ♖c6 8. b5 ♖a5 9. d3 e5 10. g3 ♕d6 11. ♕g2 ♖e7 12. 0—0 a6 13. ♖d2± Reti—Tartakower, Budapest 1926; 4... g6 5. ♕b2 ♕g7 6. ed4 cd4 7. d3 e5 8. ♖bd2 ♖e7 9. g3 0—0 10. ♕g2 ♖c7 11. 0—0 ♖c6 12. b5 ♖d8 13. ♖e1 ♖e6 14. ♕a3± Stahlberg—Czerniak, Buenos Aires (ol) 1939; 4... de3 5. fe3 cb4 6. d4 ♖f6 [6... ♖d7 7. c5 ♖f6 8. ♕c4 e6 9. ♖b3 ♕e7 10. ♖g5 ♖d5 11. ♖f7 ♖f7 12. e4 ♖c7 13. 0—0 ♖f6 14. ♕e3 ♖f8 15. e5 ♖g8 16. ef6 ♕f6 17. ♖d2± Dorfman—Sinjavski, SSSR 1976] 7. ♕d3 ♕g4 8. ♕b2 e6 9. ♖fd2 ♕e7 10. ♖c2 ♖c6 11. e4 ♖h5 12. g3 0—0 13. 0—0 ♕h3 14. ♖f2 ♖c8 15. e5± Kočijev—Kuprejčik, SSSR 1976

95 5. bc5 ♖c6 6. d3 e5 7. ed4 ed4 8. ♕e2 ♕c5 9. 0—0 ♖e7 10. ♖bd2 0—0 11. ♖b3 b6 12. ♖b1 a5 13. ♖e1 ♖d6= Pirc—Kostić, Novi Sad 1936

96 6. d3 e5 7. a3 a5 8. b5 ♖d7 9. ♖bd2 ♖h6 10. ♕e2 ♕e7 11. 0—0 0—0 12. ♖e1 ♖f7 13. ♕g4 ♖d6 14. ♕e6 ♖h8 15. a4 ♖c5= Ree—Spaski, Amsterdam 1973

47 6... a5 7. ♖a4 ♕d7 8. b5 e5 9. ♕c4 ♖h6 10. ♕a3!±

48 8. ♕b2 ♖e4 9. ♖f1 ♕g4 10. d3 ♕f3 11. g3 ♖d5 12. ♖d2 ♖h6 13. ♖a4 ♖d7 14. ♖e1 ♖f5 15. ♖g1= Maderna—Michel, Mar del Plata 1943

49 12. h3 ♕h5 13. ♕e6 ♖c7 14. ♖e4 ♖f7 15. ♖h4± Rellstab—Pfeiffer, Bad Pyrmont 1950

50 5. b4 g6 6. d3 ♕g7 7. g3 a5 8. b5 ♖d7 9. ♕a3 b6 10. ♕g2 ♕b7 11. ♖bd2 ♖h6? 12. 0—0 0—0 13. ♖g5± Reshevsky—Horowitz, USA 1948

51 6... g6 7. ♕g2 ♕g7 8. 0—0 e5 9. ♖e1 ♖e7 10. b4 ♖c7 11. b5 ♖d8 12. ♕a3 0—0 13. ♖d2 ♖f5 14. ♖e4± Lisicin—Stahlberg, Moskva 1955

52 7... ♖f6!? 8. 0—0 ♕e7

53 9. ♖bd2 0—0 10. a3 a5 11. ♖e1 f6 12. ♖b1 a4=

54 13. ♖g5 ♕c7 14. c5!± Szymczak—Szranowski, Polska 1976

55 4. d3 e5 5. ♕e2 ♕c5 6. 0—0 ♖e7 7. ♖a3 0—0 8. ♖c2 de3 9. ♕e3 ♕e3 10. fe3 ♖d6 11. ♖d2 ♕g4 12. ♖ad1 ♖ad8 13. ♖c3 f5 14. b4 ♖g6 15. h3 ♕h5 16. c5 ♖e700 Hübner—Portisch, Wijk aan Zee 1975; 4. a3 e5! 5. b4 de3 6. de3 ♖d1=; 4. c5 ed3 [4... e6 5. b4! d3 6. ♖a4± Juferov—Kärner, SSSR 1976] 5. fe3 g6 6. ♕c4 e6 7. d4 ♕g7 8. ♕d2 ♖e7 9. b4± Krnić—Osterman, Jugoslavija 1977; 4... e5!00

56 4... ♖b4 5. ed4 e6 6. a3 ♖c6 7. ♕b2 ♖f6 8. g3 ♕e7 9. ♕g2 0—0 10. d3 ♖e8 11. ♖bd2 ♖d6 12. d5 ed5 13. cd5 ♖b8 14. 0—0± Šamkovič—Goldenov, SSSR (ch) 1965; 5... e5 6. a3 e4 7. ab4 ef3 8. ♖a3 ♖d4 9. ♖d3 fg2 10. ♖e2 ♕e6 11. ♕g2 ♖c4 12. 0—0 ♖d800 Keres—Flor, Pärnu 1947

57 6... e6 7. a3 ♖c6 8. ♕d3 ♖f6 9. 0—0 ♕e7 10. ♕b2 0—0 11. h3 b6 12. ♖c3 ♕b7± Abrahams—Wood, Nottingham 1946

58 7... e4 8. ♖d2 ♖d3 9. ♕d3 ed3 10. 0—0 ♖f6 11. ♖b3 ♕e7 12. ♖d3 0—0 13. ♖c3 ♕g4 14. ♖f3 c5 15. ♕b2± Takacs—Rubinstein, Meran 1924

59 8. d5 e4! 9. ♖d2 ♖e5 10. ♖e4 ♖h4 11. ♖f2 ♕c5 Pirc—Stahlberg (m) 1938

60 12. ♕d3 ♕g4 13. 0—0 ♖bd7 14. ♕b1 ♕h5 15. ♖a2 ♖e8= Šamkovič—Vasjukov, SSSR 1972

61 6. d3 e5 7. ♖c3 — 6. ♖c3

62 6... ♟f6 7. d3 c6 8. ♞e3 ♟d7 9. d4 g6 10. ♞e2 ♟g7 11. h3 0-0 12. 0-0 b6 13. ♟f3 ♟b7 14. a4! ♞ad8 15. a5 ♟c7 16. ♟b3 ♟d7 17. ab6 ab6 18. ♞a7± Aljehin—Euwe (m) 1937; 6... ♟g4 7. ♟a4 [7. ♞e2 ♞e2 8. ♟e2 c6 (8... e6 9. 0-0 ♟f6 10. d3 c6 11. ♞e3 ♟h4 12. g3 ♟h3 = Fine—Flor, Hastings 1937/38) 9. d3 e6 10. ♞e3 ♟d7 11. 0-0 ♟e7 12. ♞ad1 ♟f5 13. d4 ♟b4 14. ♟e4 0-0 15. ♞d3 ♞ad8 16. ♞fd1 ♟e7 = Holmov—Vasjukov, SSSR (ch) 1973] c6 [7... ♞d7 8. ♟b3 ♟c6 9. d3 e6 10. ♞e3 ♟d6 11. 0-0-0 ♟f6 12. h3± Espig—Knaak, DDR (ch) 1978 — 25/8] 8. d3 ♟f6 [8... e5 9. ♞e3 ♟d7 10. h3 ♞h5 11. g4 ♟g6 12. 0-0-0 ♞d6 13. c5 ♞e7 14. d4 ed4 15. f4 f6 16. ♞d4± A. Mihajličin—Kagan, Pecs 1976] 9. ♞e3 ♟d7 [9... ♟d8 10. d4 g6 11. h3 ♞d7 12. ♟b3 ♟c7 13. ♞e2 ♟g7 14. 0-0 0-0 15. ♞fd1± Espig—Vasjukov, Dubna 1973] 10. d4 e6 11. h3 ♞f5 12. 0-0-0± Keres—Euwe, Noordwijk 1938

63 7. ♞e2 c6 8. d3 ♟f6 9. ♞e3 ♟d8 10. 0-0 ♞e7 11. f4 ef4 12. ♞f4 ♞d6 13. ♞f1 0-0 14. d4 ♞e6 = Lisicin—Flor, SSSR (ch) 1954

64 7... c5 8. ♟d5 ♞d6 9. ♞e2 ♟e7 10. ♟e3!± Geler; 7... ♟f6 8. ♞e2 c6 9. ♞e3 ♟d8 10. d4 ed4 11. ♟d4 ♟d4 12. ♞d4 ♞d7 13. 0-0 0-0 14. h3!± Panno—Polugajevski, Petropolis (izt) 1973 — 16/21; 7... ♞c5 8. ♞e3 ♟d6 9. ♟b5 ♟e7 10. ♞c5 ♟c5 11. d4 ed4 12. ♟d4 ♟d4 13. ♟d4 ♞d7 = Katetov—Aljehin, Praha 1943

65 8... ♟d8 9. d4 ed4 10. ♟d4 ♟d4 — 8... ♟d6

66 9. ♞e2 ♟h6 10. 0-0 ♟f5 11. ♟e4 ♟c7 12. ♞d2 ♞e7 13. ♞c3 0-0 14. ♟g4 ♞d8 15. ♞f5 ♞f5 16. ♟f3 ♟g6 17. ♞ad1 f6 = Andersson—Portisch, Madrid 1973

67 11... ♟e7 12. ♞c5 [12. ♟e4 ♟f5 13. h5 14. 0-0-0 ♞h6 15. g3 ♞e7 16. h4± Espig—S. Garcia, Soči 1974] ♟f5 13. ♞f8 ♞f8 14. 0-0-0± Bukić—Prandstetter, Moskva 1977 — 23/8; 11... ♟h6 12. 0-0-0 ♟f5 13. ♞e5 ♞e6 [13... f6 14. ♞c7 ♞e6 15. g4 ♟h4 16. h3± Pfleger—Lee, Hastings 1975/76] 14. g4?! ♟h4 15. ♞e2 f5 16. ♞he1 ♟f7 17. gf5 ♞f5 18. ♞g3 ♟g6 19. ♞d3 ♞g4 = Kocčijev—Reško, SSSR 1977; 14. ♟e4!±

68 8. ♞e2 c6 9. 0-0 ♟f5 10. g4?! ♟e7 11. ♞e3 ♟d8 12. d4 ed4 13. ♟d4 ♟d4 14. ♞d4 h5 15. ♟e4 ♟g6± Peresipkin—A. Petrosjan, SSSR 1976; 8. ♞e3 ♟d8 9. d4 ♟f5 [9... ed4 10. ♟d4 ♟d4 11. ♞d4 ♟c6 = Langeweg—Hort, Amsterdam 1978 — 26/10] 10. de5 ♟e3 11. ♟d8 ♟d8 12. fe3 c6 =

69 8... c6 9. ♞e3 ♟d6 10. ♟e4? ♟b4± Kočijev—A. Petrosjan, SSSR 1977; 10. 0-0-0!? ♞d4 = Bagirov

70 12. ♞h3 ♟e3 13. ♞d7 ♞d7 14. fe3 ♞e7 15. ♞hf1 ♟g6 16. ♟c2 ♞hd8 17. g4 ♞b4 = Bagirov—A. Mihajličin, SSSR (ch) 1978

71 4. b4 ♞g7 5. d3 b6 6. ♞g2 ♞b7 7. 0-0 ♟f6 8. ♞b2 c5 9. bc5 bc5 10. ♟bd2 ♟c7 11. ♞b1 0-0 12. ♞c1 ♞c6 13. ♟b3 ♟bd7 14. ♞f4 ♟d8 15. ♟c1 ♟e8 16. ♟a3± Savon—Korčnoj, Moskva 1972 — 13/16

72 5... ♟f6 6. b4 0-0 7. ♞b2 c5 8. bc5 ♟c6 9. ♟bd2 ♟d7 10. ♟b3 ♟c5 11. ♟c5 ♟a5 12. ♟d2 ♟c5 13. 0-0 ♟h5 14. ♞e1 ♞h3 15. ♞h1 ♞ad8 16. ♞b1± Geler—Novopašin, SSSR 1962; 7... a5!?±; 5... a5 6. ♟a3 ♟f6 7. ♞f4 ♟fd7 8. ♟c1 0-0 9. ♞h6 e5 = Averkin—Tajmanov, SSSR (ch) 1973; 7. ♟b5!?±

73 6. b4 ♟e7 7. ♞b2 a5 8. b5 c5 9. bc6 bc6 10. 0-0 0-0 11. ♟bd2 ♟a6 12. ♞a3 ♟b4 13. ♟e1 ♞a7 14. ♟c2 c5± Panno—Schweber, Buenos Aires 1966

74 6... ♟c6 7. ♟a3 ♟f6 8. b4! e4? 9. ♟g5 ed3 10. ed3 0-0 11. ♟c2 ♞g4 12. ♟d2 ♞e8 13. h3 ♞f5 14. ♟f3± Espig—Grabczewski, Polanica Zdroj 1971

75 7. e3 de3 8. fe3 ♟bc6 9. ♟e2 0-0 10. ♟c3 ♞f5! 11. ♟e4 ♞e4 12. de4 ♟d6 13. b3 ♞ad8± Hartoch—Kovačević, Amsterdam 1973; 7. ♟bd2 c5 8. ♟e4 ♟c7 9. ♟a4 ♞d7 10. ♟a3 ♟a6 11. ♞g5 ♟g8 = Talj—Schmid, Oberhausen 1961; 7. ♟a3 ♟bc6 8. ♟c2 a5 9. b3 0-0 10. a3 ♞d7 11. ♞d2 ♟c8 12. ♟c1 ♟f5 13. b4 a4 14. b5 ♟a5 15. ♞a5 ♞a5 16. ♟b4 c6 17. bc6 bc6 18. ♞b1 ♟c7 19. ♟d2 ♟d6 = Geler—Bronštejn, SSSR (ch) 1971

76 7... c5 8. bc5 ♟a6 9. ♟bd2 ♟c5 10. ♞a3 ♟c7 11. ♞b1 0-0 12. ♟g5 ♞b8 13. ♟ge4 ♟e4 14. ♟e4 ♞d8 15. ♟a4± Jansa—Schmidt 1969

77 8. ♟bd2 c6 9. ♞b1 [9. ♟b3 ♟c7 10. ♟c2 ♟d7 11. ♞b1 ♞b8 12. e3 de3 13. ♞e3 = Smislov—Pachman, Hastings 1954/55] h6 10. b5 c5 11. ♟b3 ♟d7 12. e3 de3 13. ♞e3 ♟c7 14. ♟c1 ♟f5 15. ♞d2 ♟h7 16. ♟a3 ♞e8 17. ♞fel ♞e6 18. ♞c3± Olafsson—Bronštejn, Moskva 1971; 8... h6 9. ♟b3 c6 10. a4 b6 11. ♞b2 ♟d6 12. ♞e1 ♞d8 = Bilek—Kovacs, Salgotarjan 1967

78 12. ♟c2 ♞e8 13. ♟fd2 ♟f6 14. b5± Korčnoj—Pachman, Buenos Aires 1960

79 5. 0-0 e4 6. ♟e1 ♟f6 7. d3 ed3 = Bilek

80 5... ♞b4 6. ♞d2 a5 [6... ♞d2 7. ♟bd2 ♟ge7 8. b4 ♟b4 9. ♟a4 ♟bc6 10. ♟e5 ♞d7 11. ♟d7 ♟d7 12. ♞b1± Savon—Zuidema, Leningrad 1960] 7. 0-0 ♟f6 8. e3 0-0 9. ed4 ed4 10. ♟a3 ♟f5 11. ♞f4 h6 12. ♟b5 ♞c8 13. ♟e5? g5!± Suetin—Kuprejčik, SSSR 1978 — 25/6; 6. ♟bd2 a5 7. 0-0 ♟f6 [7... ♟ge7 8. a3 ♞d6 9. ♟e4 ♟g6 10. e3 ♞e7 11. ed4 ed4 12. ♟fg5 h6 13. ♟h3 0-0 14. f4± Andersson—Calvo, Montilla 1977] 8. ♟e1 [8. a3 ♞e7 9. b3 0-0 10. ♞b1 ♞e8 11. ♟e1 ♞d6 12. ♟c2 ♟e7 = Plachetka—Kuprejčik, Kirovakan 1978] 0-0 9. ♟c2 ♞e7 10. a3 ♟d7 11. b3 ♟c5 12. ♞b1 ♞g4 13. ♟e4 ♟a6 14. f4± Bilek—Korčnoj, Skopje (ol) 1972 — 14/7; 9... ♞d6!?

- 81** 6... $\Delta c5$ 7. b4 $\Delta b4$ 8. $\Delta e5$ 0-0 9. a3 $\Delta a6$ 10. $\Delta f3$ $\Delta e8$ 11. $\Delta b2$ $\Delta d6$ 12. $\Delta bd2$ $\Delta d7$ 13. a4 $\Delta c6$ 14. $\Delta b3 \pm$ Bilek-Naranja, Lugano (ol) 1968; 6... a5 7. e3 $\Delta e7$ 8. ed4 ed4 9. $\Delta a3$ 0-0 10. $\Delta b5$ $\Delta f5$ 11. $\Delta f4$ $\Delta e8$ 12. $\Delta e5$ $\Delta a6$ 13. g4! $\Delta c8$ 14. $\Delta e1 \pm$ Scafarelli-Schmid 1968
- 82** 7. $\Delta bd2$ $\Delta e7$ 8. $\Delta b1$ a5 9. $\Delta e1$ 0-0 10. b3 $\Delta c5$ 11. $\Delta c2$ $\Delta g4$ 12. $\Delta e4$ $\Delta e4$ 13. $\Delta e4$ f5 14. $\Delta d5$ $\Delta h8$ 15. a3 $\Delta e8$ 16. b4 $\Delta h5$ 17. $\Delta f3$ f4 Δ Andersson-Balašov, Tallinn 1973; 7. e3 $\Delta e7$ 8. ed4 ed4 9. $\Delta e1$ [9. $\Delta a3$?! $\Delta c5$ 10. $\Delta c2$ a5 11. $\Delta e1$ 0-0 12. b3 $\Delta f5$ 13. $\Delta f1$ $\Delta f6$ 14. $\Delta a3$ b6 Δ Rukavina-Osterman, Jugoslavija (ch) 1976] 0-0 10. $\Delta bd2$ a5 11. a3 a4 12. b4 ab4 13. $\Delta b3$ $\Delta b6$ 14. $\Delta e5$ $\Delta e5$ 15. $\Delta e5$ $\Delta f6$ = Spiridonov-Westerinen, Budapest 1976
- 83** 8... 0-0 9. e3 $\Delta f6$ 10. ed4 $\Delta d4$ 11. $\Delta cd4$ ed4 12. b4 $\Delta e8$ 13. $\Delta e1$ a5 14. $\Delta e8$ $\Delta e8$ 15. b5 $\Delta c5$ 16. $\Delta a3$ $\Delta e6$ 17. $\Delta e1 \pm$ Ivkov-Sosonko, Amsterdam 1974 — 18/7
- 84** 9. a3 0-0 10. $\Delta b1$ a4 11. $\Delta d2$ $\Delta a5$ 12. e3 c5 13. $\Delta a5$ $\Delta a5$ 14. $\Delta e1$ $\Delta e8$ 15. b4 ab3 16. $\Delta b3$ = Boleslavski-Suetin, SSSR 1956
- 85** 10. a3 $\Delta c5$ 11. b4 $\Delta b3$ 12. $\Delta b1$ $\Delta c1$ 13. $\Delta c1$ $\Delta d6$ 14. c5 $\Delta e6$ 15. e3 de3 16. $\Delta e3$ ab4 17. ab4 $\Delta a2$ 18. $\Delta f1$ $\Delta f6$ 19. b5 $\Delta e7$ = Polugajevski-Balašov, SSSR (ch) 1969
- 86** 11. a3 $\Delta f6$ 12. $\Delta d2$ $\Delta f5$ 13. $\Delta e4$ $\Delta e4$ 14. $\Delta e4$ $\Delta e4$ 15. de4 $\Delta e7$ Δ Neckar-Balašov, Praha 1974
- 87** 12. $\Delta d2 \pm$
- 88** 4. b3 g6 5. $\Delta b2$ $\Delta f6$ 6. b4 $\Delta g7$ 7. $\Delta g2$ 0-0 8. 0-0 $\Delta e8$ 9. bc5 $\Delta c6$ 10. d3 e5 11. $\Delta bd2$ h6 12. $\Delta b3$ a5 13. a4 $\Delta f5$ Δ Zilberštejn-Tukmakov, SSSR (ch) 1972; 4. a3 $\Delta f6$ 5. $\Delta g2$ $\Delta bd7$ 6. b4 e5 7. bc5 $\Delta c5$ 8. d3 0-0 9. 0-0 $\Delta e8$ 10. $\Delta bd2$ $\Delta b8$ 11. $\Delta b3$ b6 12. $\Delta c5$? $\Delta c5$ 13. $\Delta d2$ $\Delta g4$ 14. f3 $\Delta d7$ 15. $\Delta e4$ $\Delta a4$ Δ Lisicin-Simagin, SSSR (ch) 1955; 12. a4!?
- 89** 5. d3 $\Delta c6$ 6. $\Delta g2$ e5 7. 0-0 $\Delta f6$ 8. $\Delta bd2$ $\Delta d6$ 9. a3 $\Delta e7$ 10. ab4 $\Delta b4$ 11. $\Delta e1$ 0-0 12. $\Delta c2$ $\Delta d6$ 13. $\Delta b3$ Δ Plachetka-Alburt, Dečín 1976; 8. a3 ba3 9. $\Delta a3$ $\Delta a3$ 10. $\Delta a3$ 0-0 11. $\Delta c2$ $\Delta d7$ 12. $\Delta fb1$ $\Delta c5$ 13. $\Delta d2$ $\Delta e7$ 14. $\Delta b3$ Δ Bronštejn-Bhend, Paington 1970
- 90** 5... e6 6. $\Delta g2$ $\Delta f6$ 7. 0-0 $\Delta c6$ 8. d3 a5 9. e3 de3 10. fe3 $\Delta e7$ 11. ab4 $\Delta b4$ 12. $\Delta b2$ 0-0 13. d4 $\Delta b8$ 14. $\Delta c2$ $\Delta g4$ 15. $\Delta e2$ e5 = Webb-Farago, Hastings 1976/77
- 91** 9... e5? 10. $\Delta bd2$ $\Delta e7$ 11. $\Delta e4$ 0-0 12. $\Delta d6$ h6 13. $\Delta d2$ $\Delta b8$ 14. $\Delta c8$ $\Delta c8$ 15. $\Delta a4$ $\Delta c7$ 16. $\Delta b3 \pm$ Židkov-Kapengut, SSSR 1969
- 92** 12. $\Delta c2$ $\Delta c8$ 13. $\Delta b4$ $\Delta b4$ 14. $\Delta b4$ $\Delta e8$ 15. $\Delta a2$ $\Delta h3$ 16. $\Delta a4$ Δ Larsen-Portisch, Palma de Mallorca (izt) 1970
- 93** 5... cd4! 6. d3 f6 7. $\Delta g2$ e5 8. 0-0 $\Delta e6 \infty$ — 4. $\Delta g2$
- 94** 6... cd4 7. $\Delta g2$ $\Delta f6$ 8. 0-0 e6 9. d3 $\Delta d6$ 10. b4 0-0 11. a3 e5 12. $\Delta d2$ $\Delta g4$ 13. $\Delta c2$ $\Delta d7$ 14. c5 $\Delta c8$ 15. $\Delta c4 \pm$ Szabo-Flor, Amsterdam 1966
- 95** 7. $\Delta c3$ $\Delta g4$ 8. $\Delta e2$ $\Delta e2$ 9. $\Delta e2$ e6 10. d3 $\Delta d7$ 11. $\Delta e3$ $\Delta f6$ 12. 0-0-0 $\Delta c6$ 13. d4 cd4 14. $\Delta d4$ $\Delta e7$ 15. g4 0-0 16. g5 $\Delta e8$ 17. $\Delta hg1$ $\Delta d6$ = Korčnoj-Mecking, Augusta (m) 1974 — 17/14
- 96** 8. $\Delta e2$ $\Delta e2$ 9. $\Delta e2$ 0-0-0 =; 8. $\Delta b3$!? $\Delta f3$ 9. $\Delta g1$ =
- 97** 9... $\Delta g6$ 10. $\Delta a4$! $\Delta d7$ 11. $\Delta d7$ $\Delta d7$ 12. $\Delta c3$ e5 13. f4 ef4 14. $\Delta f4$ $\Delta e8$ [14... $\Delta d6$? 15. $\Delta d6$ $\Delta d6$ 16. 0-0-0 Δ Polugajevski-Portisch, Petropolis (izt) 1973 — 16/20] 15. $\Delta f2$ $\Delta e7 \Delta$ $\Delta c6 \pm$
- 98** 12. $\Delta c3$ $\Delta e7$ 13. $\Delta e4 \pm$ Bagirov
- 99** 4... f6 5. d3 e5 6. 0-0 $\Delta e7$ 7. e3 $\Delta ec6$ 8. ed4 cd4 9. $\Delta h4$ $\Delta e6$ 10. f4! $\Delta d7$ 11. f5 $\Delta f7$ 12. $\Delta d2$ $\Delta a6$ 13. $\Delta e4$ $\Delta c5$ 14. $\Delta e2 \pm$ Džindžihašvili-Radashkovich, Israel (ch) 1978 — 26/11
- 100** 5. 0-0 $\Delta f6$ 6. a3 a5 7. e3 e5 8. ed4 ed4 9. $\Delta e1$ $\Delta e7$ 10. d3 0-0 11. $\Delta e5$?! $\Delta e5$ 12. $\Delta e5$ $\Delta d6$ 13. $\Delta e1$ $\Delta g4$ Δ Kovačević-Ljubojević, Jugoslavija (ch) 1977 — 23/66; 11. $\Delta f4 \Delta$ $\Delta e5$ =
- 101** 5... e6 6. 0-0 $\Delta f6$ 7. e3 $\Delta e7$ [7... e5 8. ed4 ed4 9. $\Delta e1$ $\Delta e7$ 10. $\Delta e5$! $\Delta e5$ 11. $\Delta e5$ 0-0 12. $\Delta d2$ $\Delta c7$ 13. $\Delta e1$ $\Delta b8$ 14. $\Delta e4$ $\Delta e4$ 15. $\Delta e4$ $\Delta d6$ 16. $\Delta f3 \pm$ Čiburidanidze-Aleksandrija, Tbilisi (m) 1977 — 23/17] 8. ed4 cd4 9. $\Delta e1$ $\Delta d7$ 10. $\Delta a3$ $\Delta c5$ 11. $\Delta c2$ a5 12. b3 0-0 13. $\Delta b2$! $\Delta f6$ 14. $\Delta a3$! $\Delta b6$ 15. $\Delta c5$ $\Delta c5$ 16. $\Delta d2$ $\Delta b6$ 17. a3 $\Delta c7 \pm$ Petrosjan-Korčnoj, Moskva (m) 1971 — 11/(3); 15. $\Delta d2$!; 5... g6 6. 0-0 $\Delta g7$ 7. e3 $\Delta f6$ 8. ed4 cd4 9. $\Delta a3 \pm$
- 102** 6... $\Delta d6$ 7. e3 $\Delta e7$ 8. ed4 cd4 9. a3 a5 10. $\Delta bd2$ $\Delta g6 \infty$ Capablanca-Janowski, New York 1924; 6... f6 7. e3 $\Delta e6$ 8. ed4 cd4 9. $\Delta e1$ $\Delta d6$ [9... $\Delta d7$ 10. a3 a5 11. $\Delta a4$ $\Delta a6$ 12. $\Delta bd2$ $\Delta e7$ 13. $\Delta e4$ $\Delta c8$ 14. $\Delta fd2$ $\Delta b6$ 15. $\Delta c2 \pm$ Polugajevski-Gerusel, Büsum 1969] 10. $\Delta bd2$ $\Delta e7$ 11. a3 a5 ∞ Andersson-Spaski Amsterdam 1973
- 103** 7. $\Delta a3$ $\Delta d6$ 8. $\Delta c2$ 0-0 9. $\Delta b1$ $\Delta e8$ 10. $\Delta d2$ e4 11. $\Delta e1$ $\Delta f5$ 12. b4 $\Delta e7$ 13. bc5 $\Delta c5$ 14. $\Delta g5$ b6 15. $\Delta c1$ $\Delta e6$ 16. $\Delta a1$ $\Delta d7$ Δ Lombard-Pfleger, Bath 1973; 7. e4 $\Delta g4$ [7... $\Delta d6$ 8. $\Delta e1$ $\Delta c7$ 9. f4 $\Delta d7$ 10. $\Delta h1$ 0-0-0 11. f5 $\pm$ Bilek-Clarke, Varna (ol) 1962] 8. h3 $\Delta h5$ 9. g4 $\Delta g6$ 10. $\Delta h4$ $\Delta d7$ 11. $\Delta f5$ $\Delta c7$

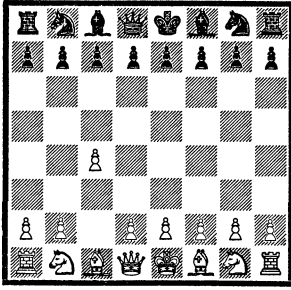
12. ♖a3 a6 13. ♜c2 ♜d8 14. f4 ♜e6± Bilek—Korčnoj, Bath 1973 — 17/13

¹⁰⁴ 7... de3 8. fe3 e4 9. de4 ♜e6 [9... ♗d1 10. ♗d1 ♜e4 11. ♜d4 cd4 12. ♜e4 ♜e6 13. ed4 ♜c4 14. ♜e3 ♜d8 15. ♜d2± Bilek—Kluger, Budapest 1966] 10. b3 ♜e4 11. ♜b2 ♗d1 12. ♗d1 ♜b4 13. ♖a3 ♜d6 14. ♜g5 0-0-0 15. ♜e6± Despotović—Buljovčić, Jugoslavija (ch) 1968

¹⁰⁵ 8... cd4 9. ♗e1 ♜d7 10. ♜bd2 0-0 11. a3 a5 12. ♗e2 f6 13. ♜h4± Schröder—Zinn, DDR 1967 — 3/14

¹⁰⁶ 9. ♗e1 0-0 10. ♖a3 ♜d6 11. ♜c2 a5 12. ♖a3 ♜f5 13. ♜b5 ♜b8 14. h3 h6 15. a3 ♗c8= Holmov—Kozlov, SSSR 1977

¹⁰⁷ 11... ♜d6 12. ♜f6 [12. ♜d6 ♗d6 13. ♖a3 ♜g4 14. ♗d2 ♗b6 15. ♗fe1 ♗ac8 16. b3 h6 17. ♜c2 ♗c7 18. b4 b6= Tringov—Alburt, Odessa 1976] ♗f6 13. ♜d2± Bagirov; 11... ♜g4 12. ♗b3 ♜d7 13. ♜f4 [13. ♗e1? ♜e5 14. ♗e5 ♜d6 15. ♗e1 ♗a5 16. ♖a3 ♗ae8± Commons—Palatnik, Albena 1975 — 20/60] ♗b6 14. ♗e1 ♗fe8 15. ♖a3± Minev; 11... ♜d7 12. ♗e1 [Petrosjan—Korčnoj, Palma de Mallorca 1968 — 6/77] ♜e5= Korčnoj

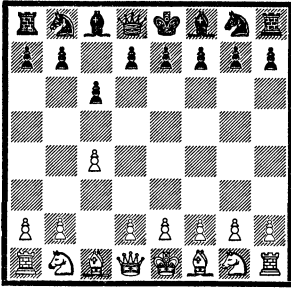
A1 SADRŽAJ • СОДЕРЖАНИЕ A1

A10

1. c4

Filip 68

— 1... R c4 1... c6, 1... e6,
1... f6, 1... e5, 1... c5

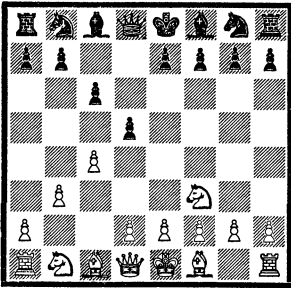

A11

1. c4 c6

Filip 72

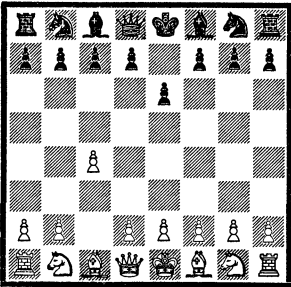
— 2. R c4 2. f3
— 2. f3 R c4 2... d5
— 2... d5 3. R c4 3. b3

A12

1. c4 c6 2. f3 d5 3. b3

Filip 77

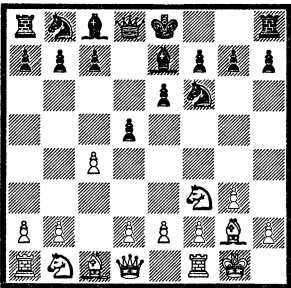

A13

1. c4 e6

Filip 82

— 2. R c4 2. f3
— 2. f3 R c4 2... d5
— 2... d5 3. R c4 3. g3
— 3. g3 R c4 3... f6
— 3... f6 4. R c4 4. g2
— 4. g2 R c4 4... e7

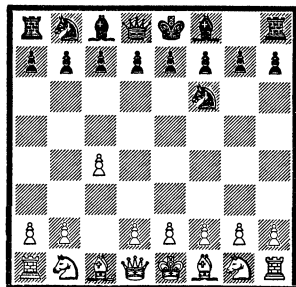

A14

1. c4 e6 2. f3 d5 3. g3 f6
4. g2 e7 5. 0-0

Filip 87

A1 SOMMAIRE • INDICE A1

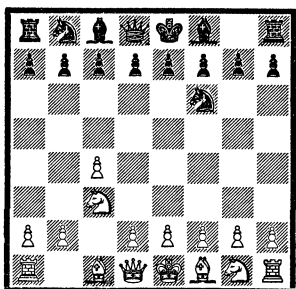

A1 CONTENTS • INHALT A1

A15

1. c4 ♘f6
— 2. R ┘ 2. ♘c3

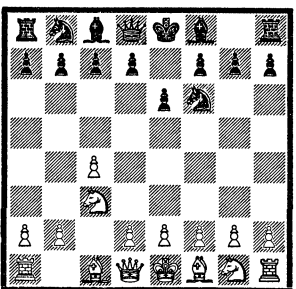
Filip 92

A16

1. c4 ♘f6 2. ♘c3
— 2... R ┘ 2... e6

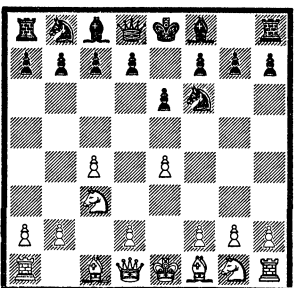
Matanović 97
Ugrinović

A17

1. c4 ♘f6 2. ♘c3 e6
— 3... R ┘ 3. e4

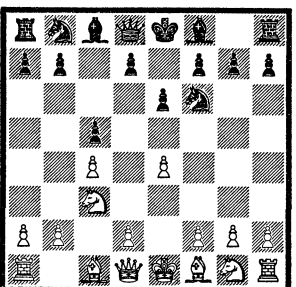
Matanović 104
Ugrinović

A18

1. c4 ♘f6 2. ♘c3 e6 3. e4
— 3... R ┘ 3... c5

Matanović 111
Ugrinović

A19

1. c4 ♘f6 2. ♘c3 e6 3. e4 c5 **Matanović 115**
Ugrinović

A1 INDICE • INNEHÅLL A1

A 10

1. c4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1	... ♖c3 ¹ b6	e4 ² e6 ³	♙f3 ♙b4	♙b3 ⁴ ♙c3 ⁵	♙c3 ♙e4	♙g7 ♙f6	♙f6 ♙f6	♙e2 ♙g8 ⁶	±
2	... g3 ⁷ g6	♙g2 d6 ⁸	♙c3 ♙c6 ⁹	♙b1 ¹⁰ a5 ¹¹	a3 f5	e3 ♙f6	d3 0—0	♙ge2 ♙e5 ¹²	=
3	... e4 ... e5 ¹³	♙f3 ¹⁴ d6 ¹⁵	d4 ♙c6 ¹⁶	d5 ♙ce7	♙c3 ♙g4	h3 ¹⁷ ♙f3	♙f3 ♙h6	♙h6 ♙h6 ¹⁸	±
4	 ♙g7	... ♙g7	d4 ed4	♙d4 ♙f6 ¹⁹	♙c3 ²⁰ 0—0	♙e2 ²¹ ♙e8	f3 c6	♙c2 ²² d5 ²³	=
5	 ♙f6 ²⁴	d4 ♙f6 ²⁴	de5 ♙e4	♙d3 ²⁵ ♙c5 ²⁶	♙f3 d6	♙c2 ♙c6	♙c3 de5	♙d8 ♙d8 ²⁷	=
6	 ♙b4 ²⁸	... ♙b4 ²⁸	♙f3 ♙b4 ²⁸	♙d2 ♙e7 ²⁹	♙d3 ³⁰ ♙d2	♙bd2 d6	0—0 0—0	h3 ³¹ ♙h5 ³²	±
7	 ed4	... ed4	... ed4	e5 ♙b4	♙d2 ♙e7	♙b4 ♙b4	♙d2 ♙d2	♙bd2 ♙g8 ³³	=

1. c4 f5

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
8	♖c3 ³⁴ ♖f6 ³⁵	g3 e6 ³⁶	♗g2 ♗e7 ³⁷	d3 ³⁸ 0—0	e4 fe4	de4 e5	♗e3 d6	h3 ³⁹ ♗e8	♖d5 ⁴⁰ ♗d8 ⁴¹	—
9	♖f3 ♖f6	g3 ⁴² b6 ⁴³	♗g2 ♗b7	0—0 e6	b3 ⁴⁴ ♗e7 ⁴⁵	♗b2 0—0	♖c3 ⁴⁶ a5 ⁴⁷	♗c2 ♖a6	d3 ♗e8 ⁴⁸	==
10		... g6	b3 ⁴⁹ ♗g7	♗b2 0—0	♗g2 c5 ⁵⁰	0—0 ♖c6	e3 ⁵¹ b6 ⁵²	d4 cd4	♖d4 ♗b7 ⁵³	==

1. c4 f5 2. ♙f3 ♙f6 3. g3 e6 4. ♙g2 ♙e7⁵⁴ 5. 0—0 0—0

	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
11	♖c3 d5 ⁵⁵	d3 ⁵⁶ c6 ⁵⁷	e4 ⁵⁸ fe4 ⁵⁹	de4 dc4	♗e2 ⁶⁰ ♗d3	♗d3 cd3	♗e5 ♗bd7	♗d3 ♗g4	f4 ♗c5 ⁶¹	=
12	b3 d5 ⁶²	♙b2 c6 ⁶³	d3 ⁶⁴ ♗e8 ⁶⁵	♗bd2 ⁶⁶ ♗bd7	♗c2 ♗h5	e4 de4 ⁶⁷	de4 f4	gf4 ♗g4 ⁶⁸	h3 ♗h6 ⁶⁹	±
13	d3 d6 ⁷⁰	♗c3 ⁷¹ ♗e8 ⁷²	e4 ⁷³ fe4	de4 e5	♗h4 ⁷⁴ ♗c6	♗f5 ♗d8	♗e3 ♗e7	♗e7 ♗e7	♗d5 ♗d8 ⁷⁵	±
14		... ♗c6	♗b1 ⁷⁶ a5	a3 ♗e8	b4 ab4	ab4 ♗h5 ⁷⁷	b5 ♗d8	♗d2 ♗f7	♗b3 g5 ⁷⁸	±

¹ 2. b3 ♙b7 3. ♙b2 e6 4. ♙f3 ♙f6 5. g3 ♙f3 [5... ♙e7] 6. ef3 c5 7. d4 cd4 8. ♙d4 ♙c6 9. ♙d2 d5 10. cd5 ♙b4 11. ♙c3 ♙d5 12. ♙b5 ♙c8 13. a3 ♙c3 14. ♙c3 0—0 15. ♙b2 ♙a5 16. ♙d3 ♙c3 = Ribli—Planinc, Amsterdam 1974; 2. d4 — A 40

² 3. d4 ♙f6 — A 50

³ 3... e5 4. ♙f3 ♙c6 5. d4 ed4 6. ♙d4 ♙b4 7. ♙c6 [7. ♙e2! ♙ a3] ♙c3 8. bc3 ♙c6 9. ♙d4 f6 10. ♙e2 d6 11. 0—0 ♙d7 12. f4 ± Foncesa—Trompowsky, Brasil 1941; 3... c5

4. g3 ♙c6 [4... g6 5. ♙g2 ♙g7 6. d3 ♙f6 7. f4 0—0 8. ♙f3 ♙c6 9. 0—0 d6 10. ♙h4 ♙d7 = Szabo—Planinc, Wijk aan Zee 1973] 5. ♙g2 g6 6. ♙ge2 ♙g7 7. d3 ♙d4 8. 0—0 d6 9. ♙d4 cd4 10. ♙d5 e6 11. ♙a4 ♙f8 12. ♙f4 h5 13. ♙d1 h4 14. g4 ± Raičević—Nikolić, Vrnjačka Banja 1974

⁴ 5. ♙d3 ♙e7 6. 0—0 0—0 7. ♙e1 f5 8. a3 [8. e5? ♙g6 9. ♙f1 ♙f3 10. ♙f3 ♙c6 ♙ ♙c3 9. dc3 fe4 10. ♙e4 ♙e4 11. ♙e4 ♙bc6

12. ♠d4 ♠e8 13. ♠e2 a6 14. ♠c6 ♠c6 = Friedgood—Keene, Cape Town 1976

⁵ 5... c5 6. ♠b5 d6 7. ♠d3 d5 8. e5 dc4 9. ♠d8 ♠d8 10. ♠g5! ♠e7 11. a3 ♠a5 12. ♠f7 ♠f7 13. ♠d6 ♠e7 14. ♠b7 ♠c6 15. ♠c4 ♠e5 16. ♠a6± Csom—Keene, Dortmund 1977 — 23/23

⁶ 10. d3 ♠b7 11. ♠g1± Smejkal—Miles, Reykjavik 1978 — 25/16

⁷ 2. ♠f3 ♠g7 3. e4 e5 — 2. e4; 2. ♠c3 c5! = — A 34

⁸ 3... ♠f6 4. ♠c3 — A 16

⁹ 4... ♠f6 5. ♠f3 0-0 — A 16

¹⁰ 5. d3 ♠h6 [5... ♠d7 6. e4 ♠c8 7. ♠ge2 ♠h3 8. ♠h3 ♠h3 9. ♠f4 ♠d7 10. h4 h5 11. ♠e3 ♠d4 12. ♠d4 ♠d4 13. ♠fe2 ♠g7 14. d4 = Damjanović—Tajmanov, Hamburg 1965] 6. e3 ♠d7 7. ♠ge2 ♠c8 8. h3 a6 9. b3 b5 10. ♠b1 ♠b8 11. ♠b2 f6 12. ♠d2 ♠f7 = Bilek—Suttles, Venezia 1974 — 18/14; 5. e3 ♠d7 6. d3 [6. ♠ge2 ♠c8 7. ♠f4 g5 8. ♠h5 ♠c3 9. dc3 ♠e5 10. h3 ♠c4 11. f4 g4 12. ef4 ♠b6 13. ♠d4 f6∞ Spraggett—Day, Canada 1975] ♠c8 7. h3 ♠b8 8. ♠ge2 a6 9. a3 b5 10. ct5 ab5 11. b4 ♠h6 12. ♠b2 0-0 = Bilek—Valenti, Roma 1976

¹¹ 5... ♠d7 6. b4 ♠c8 7. ♠d5 e6 8. ♠f4 ♠f6 9. b5 ♠d8 10. d4 0-0 11. ♠f3 a6 12. a4 c5 13. dc5 ab5 14. ab5 ♠e4∞ Kotov—Nikolajevski, SSSR 1962

¹² 10. 0-0 ♠f7 11. b4 ab4 12. ab4 c6 13. b5 ♠d7 14. ♠b2 ♠c7 = Miles—Suttles, Hastings 1973/74

¹³ 2... ♠g7 3. d4 d6 — A 41

¹⁴ 3. ♠c3 ♠g7 4. d3 ♠c6 5. g3 ♠d4 6. ♠ce2 ♠e6 7. ♠e3 ♠e7 8. ♠d2 c6 9. ♠g2 d5 = Hort—Sax, Ljubljana—Portorož 1977 — 23/21; 8. ♠g2!? Hort; 3. ♠e2 d6 4. ♠bc3 f5 5. d4 ♠c6 6. ef5 ♠f5 7. d5 ♠ce7 8. ♠g3 ♠f6 9. ♠e2 ♠g7 10. 0-0 0-0 11. ♠e3 c5 12. ♠d2 ♠d7 13. f3 ♠ae8 = Csom—Sax, Hungary (ch) 1977

¹⁵ 3... ♠c6 4. d4 ed4 5. ♠d4 ♠g7 6. ♠c6 bc6 7. ♠c3 d6 8. ♠d3 ♠f6 9. ♠g5 0-0 10. ♠d2 ♠e8 11. 0-0 ♠e7 12. f4 h6 13. ♠h4 ♠f8 14. ♠ae1± Korčnoj—Bilek, Palma de Mallorca 1972

¹⁶ 4... ♠g4!? ♠ 5. d5 ♠h6 Korčnoj; 4... ♠g7 5. ♠c3 — A 42

¹⁷ 7. c5 ♠h6 [7... dc5 8. ♠a4 ♠d7 9. ♠b3±] 8. cd6 cd6 9. h3 ♠f3 10. ♠f3 ♠c1 11. ♠c1 a6 12. ♠d3 ♠f8± Korčnoj—Robatsch, Amsterdam 1972 — 13/169

¹⁸ 10. ♠f6 ♠f8 [10... 0-0? 11. g4 ♠g5±] 11. g4± Korčnoj

¹⁹ 5... ♠e7 6. ♠c3 ♠bc6 7. ♠e3 d6 8. ♠e2 0-0 9. 0-0 f5 = Adorjan

²⁰ 6. e5?! ♠e4 7. ♠e2 d5 8. cd5 ♠d5 9. ♠b5 ♠b5 10. ♠b5 ♠a6 11. f4 c6 12. ♠sc3

♠ec5 ♠ ♠b4干 Adorjan; 6. ♠d3 0-0 7. 0-0 ♠e8 8. ♠e1 d6 9. ♠c3 ♠g4 10. ♠f3 ♠e5 11. h3 ♠e6 = Rajković—Hartston, Hastings 1972/73

²¹ 7. ♠d3 d5 8. cd5 c6 9. 0-0 cd5 10. ed5 ♠d5 11. ♠e4 ♠c3 12. bc3 ♠a5 13. ♠b3 ♠d7 14. ♠a3 = Petrosjan—Adorjan, Soči 1977

²² 9. ♠g5 h6 10. ♠h4 d5 11. ed5 [11. cd5 cd5 12. ♠d5 g5 13. ♠f6 ♠f6 14. ♠f2 ♠a5 15. ♠f1 ♠d8 16. ♠c1 ♠c6 17. ♠c6 bc6 18. ♠c6 ♠e6∞ Adorjan] cd5 12. 0-0 [12. ♠f6 ♠f6 13. ♠d5 ♠c6 14. ♠c6 bc6 15. ♠f6 ♠f6 16. 0-0 ♠b2干; 12. ♠d5 g5 13. ♠f2 ♠d5 14. cd5 ♠d5干 Adorjan] ♠c6 13. ♠c6 bc6 14. ♠f2 ♠e6 15. ♠a4 ♠h5干 Bobocov—Adorjan, Vrnjačka Banja 1972 — 13/31

²³ 10. cd5 cd5 11. ♠d5 [11. ed5?! ♠b6 12. ♠f1 ♠a6 13. ♠d2 ♠f5 14. ♠a4 ♠d6 15. ♠e3 ♠d5 16. ♠f5 gf5 17. ♠b3 ♠d4干 Masić—Commons, Sombor 1976] ♠d5 12. ♠d5 ♠h4 13. g3 ♠f6 14. ♠b1 ♠c6 15. ♠g5 ♠e6 16. ♠f2 ♠d5 17. ed5 ♠d4 18. ♠d4 ♠d4 19. ♠e1 ♠d7 20. ♠d2 ♠e5 = Adamski—Adorjan, Polanica Zdroj 1970

²⁴ 3... ed4 4. ♠d4 ♠f6 5. ♠g5 ♠e7 6. ♠c3 ♠c6 [6... h6 7. ♠e3 ♠c6 8. ♠d1 ♠f8 9. f3 ♠g7 10. ♠h3± Polugajevski—Robatsch, Palma de Mallorca 1972] 7. ♠d2 d6 8. 0-0-0 ♠e6 9. ♠f3± Razuvajev—Gavrikov, SSSR 1978 — 25/17; 3... d6 4. ♠f3 ♠g7 5. ♠c3 — A 42

²⁵ 5. ♠d2?! ♠d2 6. ♠d2 ♠g7 7. f4 d6 8. ed6 ♠d6 9. ♠e2 ♠e6 10. f5 gf5 11. 0-0-0 ♠a6 12. ♠b1 ♠c6 13. ♠f3 0-0-0干 Holmov—Sax, Budapest 1976; 5. ♠d5?! ♠b4 [5... f5 6. ef6 ♠f6 7. ♠d1 (7. ♠g5 ♠c6 8. ♠f3 ♠g7 9. ♠e2 0-0 10. ♠c3 d6 11. 0-0 ♠f5 12. ♠h4 ♠e4 = Uhlmann—Balašov, Leipzig 1973) ♠g7 8. ♠c3 0-0 9. ♠e2 d6 10. ♠f3 ♠c6 11. 0-0± Najdorf—Ribli, Wijk aan Zee 1973] 6. ♠d2 f5 7. ef6 ♠f6 8. ♠d3 0-0 9. ♠e2 ♠e8 10. a3 ♠f8干 Polugajevski—Adorjan, Soči 1976; 5. ♠d4 ♠c5 6. ♠f3 [6. e6 f6 7. ed7 ♠d7 8. ♠f3 ♠c6 9. ♠e3 ♠e7 10. ♠e7 ♠e7 11. ♠e2 ♠b4干 Adamski—Bielczyk, Polska 1974] ♠c6 7. ♠e3 ♠e6 8. ♠c3 d6 9. ♠d2 de5 10. ♠e5 ♠e5 11. ♠e5 ♠g7 12. ♠g3 0-0干 Ree—Ribli, Wijk aan Zee 1973 — 15/132; 5. ♠f3 ♠c5 6. ♠d5 ♠f2 7. ♠e2 f5 8. ef6 ♠f6 9. ♠e5 ♠f7∞ Timman—Hartston, Wien 1972

²⁶ 5... ♠b4 6. ♠d2 d5 7. ed6 ♠d2 [7... ♠c5 8. ♠c2 ♠d6 9. a3 ♠d2 10. ♠d2± Korčnoj—Timman, Leuwarden (m) 1976 — 22/20] 8. ♠d2 ♠d6± Hartoch

²⁷ 10. ♠d5 ♠de6 11. ♠f6 ♠e7 12. ♠d5 = Cvetković—Schmidt, Beograd 1977

²⁸ 4... ♠e4 5. ♠d3 ♠b4 [5... d5 6. 0-0 ♠d6 7. de5 ♠c4 8. ♠c4! dc4 9. ♠a4 c6 10. ♠d1 ♠c7 11. ♠c4 12. ♠h4± Portisch—Timman, Buenos Aires (ol) 1978 — 26/13] 6. ♠f1 d5 7. ♠b3±; 6... f5± Malich

²⁹ 5... ♠d2 6. ♣d2 [6. ♠bd2 d6 7. de5 de5 8. ♠e5 ♣e7 (8... ♣d4? 9. ♠d3±) 9. f4 ♠bd7 10. ♠d7 ♠d7 11. e5 0-0-0 Polugajevski-Talij, SSSR (ch) 1973 — 16/39; 6... ed4 7. e5 ♣e7 8. ♣e2 ♠g4 9. h3 ♠h600; 7... ♠g8 △ d6= Malich] ed4 [6... ♠e4 7. ♣e3 d5 8. de5 0-0 9. ♠c3±] 7. e5 ♠e4 [7... ♣e7 8. ♠e2 ♠g4 9. ♣d4 h5 10. ♠c3 ♠c6 11. ♣d2 ♠ge5 12. ♠e5 ♠e5 13. ♠d5±] 8. ♣d4 ♠g5 9. ♠g5 ♣g5 10. f4 ♠c6 11. ♣f2 [11. ♣d2 ♣d8 12. ♠c3 0-0 13. 0-0-0± Miles-Adorjan, Hastings 1976/77 — 23/20] ♣d8 12. ♠c3 0-0 13. 0-0-0 d6 14. c5± Adorjan

³⁰ 6. ♠b4 ♣b4 7. ♣d2 ♣d2 8. ♠bd2 ed4 9. e5 — 4... ed4

³¹ 9. ♠e1 ♠g4 10. ♣b3 c5= Malich-Schmidt, Leipzig 1973 — 16/26

³² Malich

³³ 9... ♠h5 10. ♠d4 ♠c6 11. ♠c6 dc6 12. g3 0-0 13. ♠e2 f6 14. ♠h5 gh5 15. ef6 ♠e8 16. ♠d1 ♠f5 17. ♠e1 ♠f700 Romanišin-Guljko, Tallinn 1977; 9... ♠g8 10. ♠d4 f6= Malich

³⁴ 2. g4?! fg4 3. ♠c3 e5 4. d4 ed4 5. ♣d4 ♠f6 6. ♠g5 ♠e7 7. ♠g2 ♠c6 8. ♣d2 d6 9. 0-0-0 ♠e6 10. c5 ♣d7 11. h3 0-0-0 Wade-Szilagyi, Praha-Marianske Lazne 1956; 2. e4 fe4 3. ♠c3 ♠f6 4. d3 [4. g4 g6 5. g5 ♠h5 6. ♠e4 ♠g7 7. d4 d5 8. ♠g3 ♠g3 9. hg3 ♠c6 10. ♠e3 ♠f5 11. ♠g2 ♣d7± Sokolski-Vasjukov, SSSR 1960] e5 [4... d6?! 5. de4 e5 6. f4 ef4 7. ♠f4 ♠e7 8. ♠f3 0-0 9. c5± Tompa-Farago, Hungary 1978 — 25/18] 5. de4 ♠b4= Tompa; 2. f4 ♠f6 3. g3 e6 [3... c5 4. ♠f3 ♠c6 5. d4 cd4 6. ♠d4 g6 7. ♠c3 ♠g7 8. e3 ♣a5 9. ♠b3 ♣c7 10. ♠g2 b6= Villegas-Maderna, Mar del Plata 1942] 4. ♠g2 c5 5. b3 ♠c6 6. ♠f3 ♠e7 7. ♠b2 0-0 8. ♠a3 d5 9. 0-0 b6 10. ♠e5 ♠b7= Kozomara-Smederevac, Jugoslavija (ch) 1960; 2. b3 e6 3. ♠b2 ♠f6 4. g3 ♠e7 5. ♠g2 0-0 6. f4?! d5 7. ♠f3 c5! 8. 0-0 b6 9. e3 ♠b7 10. ♣e2 ♠c6 11. ♠c3 ♣d7 12. ♠d1? ♠ad8 13. ♠f2 [Torre-Byrne, Leningrad (izt) 1973 — 15/18] dc4 14. bc4 ♠e4 15. ♠fd1 ♠f6 16. d3 ♠c3±; 12. d3!= Byrne; 6. ♠f3 — 2. ♠f3; 2... e5 3. ♠b2 d6 — A 01; 2. g3 ♠f6 3. ♠g2 e6 4. ♠c3 — 2. ♠c3; 4. ♠f3 — 2. ♠f3

³⁵ 2... e6 3. e4 [3. g3 ♠f6 — 2... ♠f6] fe4 4. ♠e4 ♠f6 5. ♠g3 ♠c6 6. ♠f3 e5 7. ♠e2 ♠c5 8. 0-0 d6 9. a3 a5 10. b3 0-0 11. ♠b2 ♠g4 12. h3 ♠f3= Uhlmann-Hug, Skopje (ol) 1972 — 14/25

³⁶ 3... g6 4. ♠g2 ♠g7 5. e3 0-0 6. ♠ge2 ♠c6 [6... e5 7. 0-0 d6 8. d3 — A 21] 7. d4 d6 — A 86

³⁷ 4... ♠b4?! 5. ♣b3 [5. ♣c2 ♠c6 6. e3 b6 7. ♠ge2 ♠b7 8. a3 ♠c3 9. ♣c3 0-0 10. d3 ♣e8 11. 0-0 ♠d8= Rabar-Canal, Reggio Emilia 1965/66; 5. d3 0-0 6. ♠d2 a5 7. ♠f3 d6 8. b3 e5 9. a3 ♠c3 10. ♠c3 ♠c6 11. b4 e4

12. ♠d4 ♠e5 13. 0-0 ♣e7 14. ♣d2± Suttles-Larsen, Montreal 1974] a5 6. ♠f3 0-0 7. 0-0 ♠h8 8. d4 ♠e4 [8... ♠c3!?] 9. ♠e4 fe4 10. ♠g5 ♣e8 [10... ef3 11. ♠d8 fg2 12. ♠g2 ♠d8 13. c5±] 11. ♠d2 ♠c6 12. d5 ♠d2 13. ♠d2 ♠d4 14. ♣d1 ed5 15. ♠c3! ♠f5 16. ♣d5± Doroškevič-Nej, Vilnius 1966

³⁸ 5. e3 0-0 6. d4 — A 91; 5. ♠f3 — 2. ♠f3

³⁹ 9. f3?! ♠e6 10. ♠d5 c6 11. ♠e7 ♣e7 12. ♠c1 ♠a6 13. ♠e2 d5 14. cd5 cd5 15. ed5 ♠d5± Waltemathe-Smederevac, Beverwijk II 1966

⁴⁰ 10. ♠ge2 ♠c6 11. ♣d2 ♠e6 12. b3 ♠d7 13. ♠d5 ♠d8= Ujtelly-Herink, Marianske Lazne 1959

⁴¹ 11. ♠e2 ♣g6 12. ♣c2 ♠d5 13. cd5 c6 14. 0-0 c5= Panov-Marić, Skopje 1967

⁴² 3. ♠c3 e6 4. b3 [4. g3 ♠b4 5. ♣c2 0-0 6. ♠g2 ♠c6 7. 0-0 b6 8. a3 ♠c3 9. ♣c3 ♠b7 10. b4 ♣e7 11. ♠b2 ♠ae8 12. d4 ♠d8 13. a4 ♠e4 14. ♣d3 a5 15. ba5 ba5 16. ♠a3 d6 17. c5± Gereben-Bronštejn, Sandomierz 1976; 4... ♠e7! 5. ♠g2 — 3. g3] b6 5. g3 ♠b7 6. ♠g2 ♠b4 7. ♠b2 0-0 8. 0-0 ♠c3 9. ♠c3 d6 10. d3 ♣e8 11. e3 ♠bd7 12. b4 ♣e7 13. a4 [Korčnoj-Spaski, Beograd (m) 1977/78 — 24/18] e5! 14. ba5 ba5 15. ♣d2 ♠c5 16. ♠fb1 ♠c600 Stean; 3. b3 e6 4. ♠b2 b6 5. e3 [5. g3 ♠b7 6. ♠g2 ♠e7 7. 0-0 — 3. g3] ♠b7 6. ♠e2 a5 [6... ♠d6 7. 0-0 0-0 8. d3 ♠c6 9. ♠bd2 ♠e7 10. ♠e5 ♠e5 11. ♠e5 ♠g6 12. ♠b2 e5 13. d4 d6 14. ♣c2 ♣e7 15. ♠ad1 c5 16. de5± Andersson-Larsen, Stockholm (m) 1974] 7. 0-0 [7. ♠c3!? ♠b4 8. a3 Larsen] a4 8. d3 ab3 9. ab3 ♠a1 10. ♠a1 ♠b4 11. ♠c3 0-0= Fraguera-Larsen, Las Palmas 1976 — 21/22

⁴³ 3... d6 4. ♠g2 e5 5. d3 ♠e7 6. ♠c3 — A 21; 4. d4 — A 86

⁴⁴ 6. d3 ♠e7 7. ♠c3 0-0 8. e4 fe4 9. ♠g5 ♠c6 10. ♠ge4 ♠e4 11. ♠e4 ♣e8 12. d4 ♠a5 13. ♣e2 ♣g6 14. ♠e1 ♠b4 15. ♠d2 ♠d2= Reti-Tartakower, Giessen 1928; 6. d4 — A 84

⁴⁵ 6... ♠d6 7. ♠c3 0-0 8. ♠b2 c5 9. d4 cd4 10. ♣d4 ♠c5 11. ♣f4 ♠c6 12. a3 ♣e7 13. b4 ♠d6= Rogoff-O. Rodriguez, Orense 1976 — 21/21; 9. e3!? d4± Byrne

⁴⁶ 8. d3 ♣e8 9. ♠bd2 ♣h5 10. e3 ♠c6 11. a3 ♠d8 12. ♠e5 ♣e8 13. d4 ♠g2 14. ♠g2 ♠f7= Gruber-Müller, Österreich 1939

⁴⁷ 8... ♣e8 9. d4 ♣h5 10. e3 d6 11. ♠d2 ♣d1 12. ♠ad1 ♠g2 13. ♠g2 ♠bd7 14. e4 fe4 15. ♠ce4± Rejfir-Hromadka, Praha 1936

⁴⁸ 11. ♠e1 ♠g2= F. Perez-Medina, España 1945

- ⁴⁹ 4. b4 ♖g7 5. ♘b2 0-0 6. ♖g2 d6 7. 0-0 e5 8. d3 c6 9. a4 ♖h8 10. a5 ♖e6 11. ♖c3 ♖g8 12. ♖c2 a600 Planinc-Kovačević, Zagreb 1972; 4. ♖g2 ♖g7 5. 0-0 0-0 6. ♖c3 d6 [6... e6 7. d4!±; 6... c6 7. d4 ♖e4! = — A 87] 7. b4 e5 8. ♘b2 h6 9. ♖b3 ♖e8 10. d4 e4 11. ♖e1 g5 12. ♖c2 f4 13. ♖b5 ♖a6 14. d5 ♖h5 15. ♖f6 ♖f6 16. ♖bd400 Matanović-Strobel, Vraca 1975; 6. d4!± — A 87; 4. d4 — A 87
- ⁵⁰ 6... d6 7. 0-0 e5 8. d3 ♖c6 9. ♖bd2 ♖h5 10. ♖b1 f4 11. ♖e4 ♖e8 12. a3 h6 13. b4 g5 14. b5 ♖d8 15. ♖fd2 g400 Rossetto-Pelikan, Argentina 1961
- ⁵¹ 8. ♖c3 e6 9. d4 ♖e4 10. ♖a4 d6 11. dc5 ♘b2 12. ♖b2 dc5 13. ♖d8 = Reti-Tartakower, Karlovy Vary 1923
- ⁵² 8... d6 9. d4 ♖e4 10. ♖c3 e5 11. de5 ♖c3 12. ♖c3 ♖e6 13. ♖d2 de5 14. ♖d8 ♖fd8 15. ♖g5± Prameshuber-Röhl, Österreich 1969
- ⁵³ 11. ♖c3 ♖a5 = Barcza-Keres, Zürich 1959
- ⁵⁴ 4... c5 5. 0-0 ♖c6 6. d4 cd4 7. ♖d4 ♖d4 8. ♖d4 ♖e7 9. ♖c3 0-0 10. b3 ♖a5 11. ♘b2± Takacs-E. Steiner, Budapest 1962; 4... d5 5. 0-0 c6 6. b3 [6. d3 ♖e7 (6... ♖c5 7. ♖bd2 0-0 8. ♖c2 ♖e7 9. e4 de4 10. de4 e5 11. ef5 ♖g4 12. ♖e4 ♖f5 13. ♖e2± Darga-Ivkov, Amsterdam 1964) 7. ♖bd2 0-0 8. ♖c2 c5 9. cd5 ed5 10. d4 c4 11. b3 ab3 12. ♖b3± Keres-Ragozin, SSSR (ch) 1949] ♖d6 7. ♘b2 0-0 8. d3 ♖bd7 9. ♖bd2 ♖e7 10. ♖c2 f4 11. d4± Polugajevski-Durao, Lugano (ol) 1968 — 6/34
- ⁵⁵ 6... d6 7. b4 e5 8. ♘b2 e4?! 9. ♖d4 ♖c6 10. ♖c6 bc6 11. d3± Gufeld-Sax, Debrecen 1969 — 8/17; 8... ♖e8± Gufeld; 6... ♖e8 7. d4 — A 96; 6... ♖e4!?
- ⁵⁶ 7. d4 — A 95
- ⁵⁷ 7... ♖h8 8. a3 a5 9. ♖f4 ♖h5 10. ♖d2 ♖c6 11. cd5 ed5 12. e3 ♖e6 13. ♖c1 ♖f6 14. ♖a4 ♖e8 15. ♖c2 ♖d6 16. ♖c5 ♖c8 = Har-toch-Balašov, Wijk aan Zee 1973
- ⁵⁸ 8. cd5 ed5 9. ♖g5 [9. ♖b3 ♖bd7 10. ♖e3 ♖c5 11. ♖c5 ♖c5 12. e4 fe4 13. de4 ♖b6 14. ed5 ♖b3 = Puc-Krivec, Jugoslavija (ch) 1952] ♖a6 10. a3 ♖c5 11. b4 ♖e6 12. ♖b3 [Ljubojević-Byrne, Bugojno 1978 — 25/20] ♖g5 13. ♖g5 ♖h8 14. b5 f400
- ⁵⁹ 8... de4 9. de4 fe4 10. ♖d8 ♖d8 11. ♖g5 e5 12. ♖ge4 ♖a6 13. ♖g5 ♖c7 14. f4 ef4 15. ♖f6± Korčnoj-Bronštejn, SSSR (ch) 1965
- ⁶⁰ 10. ♖e5?! ♖d1 11. ♖d1 ♖c5 12. ♖e3 ♖e3 13. fe3 ♖bd7 14. ♖c4 ♖g4 15. ♖h3 ♖de5± Iliesco-Guimard, Argentina 1948
- ⁶¹ 15. ♖e1 ♖a6 = Iliesco-Guimard, Mar del Plata 1949
- ⁶² 6... a5 7. ♘b2 c6 8. d3 d6 9. ♖c2 ♖a6 10. a3 e5 11. e4 ♖e8 12. ♖bd2 ♖h5 = Sigur-jonsson-Padevski, Reykjavik 1970 — 9/12; 8. d4! — A 92; 6... c6 7. ♘b2 ♖e8 8. ♖c3 d5 9. d4 — A 95; 6... d6 7. ♘b2 e5 8. d4 [8. c5 e4 9. cd6 cd6 10. ♖d4 ♖c6 11. d3 ♖b6 12. ♖c6 bc6 13. ♖c3 d5 = Dueball-Duckstein, Raach 1969] e4 9. ♖e1 ♖e8 10. ♖c3 c6 11. d5 c5 12. f3± Thelen-Stulik, ČSSR 1945; 7. d4! — A 96
- ⁶³ 7... ♖d7 8. d3 ♖e8 9. ♖bd2 ♖c6 10. a3 a5 11. ♖c2 ♖d7 12. cd5 ed5 13. e3 ♖h5 14. ♖c3 ♖d6 15. ♖b2± Smislov-Spaski, Amsterdam (ct) 1956
- ⁶⁴ 8. ♖c2 ♖bd7 9. ♖d4?! ♖c5! 10. cd5 ed5 11. ♖f5 ♖f5 12. ♖f5 ♖fe4 13. ♖g4 ♖f6!± Möhring-Enders, DDR (ch) 1978 — 25/19; 9. d3△ ♖bd2, e4±
- ⁶⁵ 8... b6 9. ♖c2 ♖b7 10. ♖bd2 ♖a6 11. a3 c5 12. ♖f6 ♖c7 13. ♖ad1 ♖d7 14. cd5 ed5 15. e4 fe4 16. de4 d4 17. e5± Milić-Smederevac, Jugoslavija (ch) 1955; 8... ♖a6 9. ♖bd2 ♖c5 10. a3 ♖e8 11. ♖c2 ♖h5 12. e4 fe4 13. de4 ♖d7 14. b4 ♖b6 15. ♖e5± Filip-Franck, München (ol) 1958
- ⁶⁶ 9. ♖c3 ♖a6 10. e4 fe4 11. de4 dc4 12. bc4 ♖h5 13. e5 ♖g4 14. h3 ♖e5 15. ♖e5 ♖e5 16. ♖d5 ♖b2 17. ♖e7 ♖h8 18. ♖h5 ♖f6 19. ♖e4 ♖h6 20. ♖e5 ♖f6 = R. Garcia-Guimard, Argentina 1977
- ⁶⁷ 11... fe4 12. de4 dc4 13. ♖c4± Najdorf-Hörberg, Montevideo 1954
- ⁶⁸ 13... ♖h6!?
- ⁶⁹ 15. ♖g5± Filip-Guimard, Göteborg (izt) 1955
- ⁷⁰ 6... d5 7. b3 [7. ♖bd2 ♖c6 8. a3 a5 9. e3 ♖h8 10. b3 ♖d7 11. ♘b2 ♖e8 12. ♖c2 ♖h5 13. ♖c3± Pirc-Tot, Jugoslavija (ch) 1957] c5?! 8. cd5 ed5 9. ♖b2 ♖c6 10. d4 b6 11. dc5 bc5 12. ♖c3 ♖a6 13. ♖c1± Pirc-Toluš, Jugoslavija-SSSR 1957; 7... c6 8. ♘b2 — 6. b3
- ⁷¹ 7. b4 ♖e8 8. ♖c3 ♖h5 [8... e5 9. e3 ♖h8 10. ♘b2 ♖d8 11. ♖d2 ♖a6 12. a3 c6 13. ♖e2 ♖c7 14. f4 a5 15. ♖ae1± Pirc-Milić, Beverwijk 1958] 9. ♖d2 e5 10. ♖d5 ♖d5 11. cd5 g5 12. ♖c1 ♖d800 Mista-Mariotti, Reggio Emilia 1969
- ⁷² 7... c6 8. ♖b1 [8. e4 fe4 9. de4 e5 10. c5 ♖a6 11. cd6 ♖d6 12. ♖e3 ♖h8 13. ♖e2 ♖g4 = Stahlberg-Bronštejn, Budapest (ct) 1950] a5 9. a3 ♖e8 [9... ♖h8 10. b4 ab4 11. ab4 ♖a6 12. b5 cb5 13. ♖b5 ♖c5 14. ♘b2± Niklasson-Ek, Sverige 1974] 10. b4 ab4 11. ab4 ♖d7 [Norcia-Petrovikis, España 1970 — 10/24] 12. c5!±; 7... e5 8. ♖b1 [8. e4 fe4 9. de4 ♖c6 10. ♖b1 ♖e6 11. b3 ♖d7 12. h3

a5 13. ♖e3 ♜f7= Sofrevski—Knežević, Jugoslavija (ch) 1960; 8. ♖e1!? ♠f4 Pirc] a5 [8... ♗e8 9. b4 ♖bd7 10. ♗b3 ♜h8 11. a4 h6 12. a5 a6 13. ♖a3 ♗h5 14. b5± Pedersen—Skembris, Groningen 1977/78] 9. a3 ♗e8 10. b4 ab4 11. ab4 ♖c6 12. ♗c2 h6 13. b5 ♖d8 14. ♖d2 ♖e6 15. ♖b3± Rabar—Milić, Jugoslavija (ch) 1956

73 8. ♖d2 ♜h8 9. ♜c1 e5 10. b4 ♖d8 11. ♖d5 ♖bd7 12. a4 e4 13. ♖f6 ♖f6 14. ♖e1 ♖d8 15. ♗c2 ♖f6= Iliesco—Guimard, Mar del Plata 1947

74 10. c5 ♜h8 11. cd6 ♖d6 12. h3 ♖c6 13. ♖e3 a6 [13... ♖e6 14. ♖h4 ♗d7 15. ♜h2 ♖d4= Barczay - Parago, Hungary (ch) 1965/66] 14. ♗e2 ♖e6 15. ♜fd1 ♖d8= Vuković—Milić, Jugoslavija (ch) 1957

75 Trifunović—Tot, Jugoslavija (ch) 1951

76 8. e4 e5 9. h3 ♜h8 10. ef5 ♖f5 11. d4 ♖d7 12. ♖d5 ♖f6 13. ♖e3± Timman—Padevski, Nice (ol) 1974 — 17/19; 9... fe4!?

77 11... e5 12. b5 ♖d8 13. c5 ♖e6 14. cd6± Gufeld—Bokučava, SSSR 1968 — 6/33

78 15. ♜a1± Bönsch—Grottke, DDR (ch) 1977

A 11

1. c4 c6

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	g3 ¹ d5 ²	♖g2 ³ ♖f6 ⁴	b3 ⁵ e5 ⁶	♖b2 ⁷ ♖d6 ⁸	♖f3 ♗e7	0—0 0—0	♗c2 ♜e8	♖c3 d4	♖e4 ♖e4 ⁹	=
2	♖f3 d5	g3 ¹⁰ ♖f6 ¹¹	♖g2 dc4	♖a3 ¹² b5 ¹³	♖e5 ¹⁴ ♖d5 ¹⁵	d3 cd3	♗d3 e6	e4 ♗a5 ¹⁶	♖d2 ♖b4 ¹⁷	=
3	...	...	...	♗c2 ¹⁸ ♖g7	0—0 0—0	d3 ♜e8 ¹⁹	♖f4 ♖bd7 ²⁰	cd5 ♖d5	♖d2 ♖f8 ²¹	=

1. c4 c6 2. ♖f3 d5 3. g3 ♖f6 4. ♖g2 g6 5. b3 ♖g7 6. ♖b2

	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
4	...	♗c1 ²² ♗b6	♖d4 ²⁴ ♖bd7	♖e6 fe6	0—0 0—0	d3 ♖g4	♖g7 ♜g7	e3 ♖de5	♗c3 ♜f2 ²⁵	=
5	...	0—0 a5 ²⁶	♖a3 ²⁷ ♖g4	d3 ²⁸ ♖a6 ²⁹	♖c2 ♜e8	♖e5 ♖c8	♗c1 ♖b4	a3 ♖c2	♗c2 ♗b6 ³⁰	±
6	...	...	d3 a5 ³¹	♖c3 ³² ♖a6	cd5 ³³ ♖d5	♗d2 ♖f6	♜ac1 ♜e8	♖a4 ♖h5	♖g7 ♖g7 ³⁴	±
7	...	...	d3 ³⁵ ♜e8 ³⁶	♖bd2 ³⁷ e5	cd5 ³⁸ cd5 ³⁹	♜c1 ⁴⁰ b6	♜c2 ♖a6	♗a1 ♖h5	♜fc1 ♜c8 ⁴¹	=
8	...	...	♗c2 ♜e8 ⁴²	♖c3 ⁴³ ♖f8 ⁴⁴	d4 ⁴⁵ ♖f5	♗c1 ♖e4	♜d1 ♖c3 ⁴⁶	♖c3 ♖e4	♖e1 ♖g2 ⁴⁷	±
9	...	...	d3 ⁴⁸ ♖bd7 ⁴⁹	♖bd2 ♜e8 ⁵⁰	h3 ⁵¹ ♖f3	♖f3 ⁵² e5	cd5 cd5	♖e1 ♗b6	♖c2 ♜ad8 ⁵³	±
10	...	...	...	♖f3 ♖bd7	♖d2 ⁵⁴ e6 ⁵⁵	♗c2 ⁵⁶ ♖e8 ⁵⁷	♖g7 ⁵⁸ ♖g7	b4 ♖e5	♖g2 ♖f5 ⁵⁹	±

1. c4 c6 2. ♖f3 d5 3. g3 ♖f6 4. ♖g2 ♖f5

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
11	♗b3 ♗b6	cd5 ⁶⁰ ♗b3	ab3 cd5 ⁶¹	♖c3 ♖c6	d3 e6	0—0 ♖e7	♖e3 ♖g4	♖f4 0—0	e4 de4 ⁶²	=
12	0—0 e6 ⁶³	cd5 ⁶⁴ cd5	♖c3 ♖e7	d3 ⁶⁵ h6 ⁶⁶	♖d4 ♖h7	e4 0—0	♖f4 ♖a6	a3 ♜e8	b4 c5 ⁶⁷	∞
13	cd5 cd5 ⁶⁸	♗b3 ♗c8 ⁶⁹	♖c3 e6	d3 ♖c6	♖f4 ♖e7 ⁷⁰	0—0 ⁷¹ 0—0	♜ac1 ♖g6 ⁷²	♖e5 ♖d7	♖g6 hg6 ⁷³	±

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
14	...	...	♖b6	♜c3	d3	♜b5 ⁷⁶	♜d2	♜fd4	♜d2	±
	...	♖b6	ab6	♜c6 ⁷⁴	e6 ⁷⁵	♜b4 ⁷⁷	♜e7	♜d2	♜g6 ⁷⁸	

1. c4 c6 2. ♜f3 d5 3. g3 ♜f6 4. ♜g2 ♜g4

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
15	♜e5 ⁷⁹	cd5 ⁸¹	♜c3 ⁸²	g4	h4	d3	h5	hg6	♜e4	∞
	♜h5 ⁸⁰	♜d5	e6	♜g6	♜b4	♖d4	♖e5	fg6	♖f6 ⁸³	
16	0—0	cd5 ⁸⁴	d3 ⁸⁶	♜c3	h3 ⁸⁷	♜f3	♜f4	♖c2	♖ad1	=
	e6	ed5 ⁸⁸	♜bd7	♜c5	♜f3	0—0	♖e8	♜d4	♜e5 ⁸⁸	
17	cd5	♜c3 ⁹⁰	♖a4 ⁹²	♜f3	e4	♜e4	♜f6 ⁹⁵	♜b7		∞
	cd5 ⁸⁹	♜bd7 ⁹¹	♜f3 ⁹³	e6	de4	♜e7! ⁹⁴	♜f6	0—0 ⁹⁶		
18	...	♜e5	0—0	♜c3	d4	♜f4	♖b3	♖b6	♜d7 ⁹⁸	±
	...	♜c8 ⁹⁷	e6	♜e7	0—0	♜d7	♖b6	ab6		
19	...	♜f3	0—0 ⁹⁹	♜c3 ¹⁰⁰	d3	♜g2 ¹⁰²	♜d2	♖c1	a3	=
	♜f3	cd5	e6	♜c6	♜e7 ¹⁰¹	0—0	♖c8	a6 ¹⁰³	♜d7 ¹⁰⁴	

¹ 2. e4 — B 10; 2. ♜c3 d5 3. d4 — D 10

² 2... g6 3. ♜g2 ♜g7 4. ♜c3 e5 5. e4 ♜e7 6. ♜ge2 d6 7. d4 0—0 8. 0—0 ♜d7 [8... ♖b6!?] 9. b3 f5 10. ef5 gf5 11. ♜h1 ♜g6 12. de5 de5 13. ♜a3 ♖e8 14. ♖c2± Petrosjan—Cardoso, Manila 1974 — 19/23; 2... ♜f6 3. d3 d5 4. ♜d2 e5 5. ♖c2 [5. ♜g2 ♜c5 6. cd5 cd5 7. ♜b3 ♜b6 8. ♜f3 ♜c6 9. 0—0 0—0 10. ♜g5 h6 11. ♜f6 ♖f6± Bilek—Portisch, Teesside 1972] ♜d6 6. ♜gf3 0—0 7. ♜d2 ♖e8 8. 0—0 ♜g4 9. h3 ♜f3 10. ♜f3 ♖e7 11. cd5 cd5 = Reshevsky—Portisch, Lugano (ol) 1968

³ 3. b3 dc4 4. bc4 ♖d4 5. ♜c3 ♖c4 6. ♜g2 ♜f6 — 3. ♜g2; 3. ♜f3 — 2. ♜f3

⁴ 3... dc4 4. ♜a3 ♜e6 5. ♖c2 ♜a6 6. ♜c4 ♜b4 7. ♖b3 ♜d5 [7... a5?! 8. a3 ♜d5 9. ♜f3 b5 10. ab4 ♜c4 11. ♜e5! ♜d5 12. ♜c6+ — Usmanov—Levit, SSSR 1974] 8. ♜d5 ♖d5 9. ♜f3 e5 10. a3 b5 11. ab4 bc4 = Kimelfeld—Kuindzi, SSSR 1971 — 11/22; 3... g6 4. ♖a4 [4. cd5 cd5 5. ♖b3 e6 6. ♜f3 ♜g7 7. 0—0 ♜e7 8. d3 0—0 = Tajmanov—Bronštejn, SSSR (ch) 1967] d4 [4... e6 5. cd5 ed5 6. d4 ♜g7 7. ♜f3 ♜e7 8. 0—0 0—0 9. ♜f4 ♜d7 = Korčnoj—Trifunović, SSSR—Jugoslavija 1963] 5. ♜f3 ♜g7 6. 0—0 e5 7. d3 ♜e7 8. ♜bd2 0—0 9. b4 ♜d7 10. ♖b1 a5 11. b5 c5 = Larsen—Korčnoj, Palma de Mallorca 1969 — 8/22

⁵ 4. ♜a3?! e5 5. b3 ♜e7 6. ♜c2 0—0 7. cd5 cd5 8. ♜f3 ♜c6 9. d4 e4± Lamej—Krogus, SSSR 1973; 4. ♖c2 e5 [4... g6 5. ♜f3 — 2. ♜f3] 5. d3 ♜b4 [5... dc4 6. ♖c4 ♜d6 7. ♜f3 0—0 8. 0—0 ♜bd7 9. ♜bd2 ♜b6 10. ♖c2 ♜fd5 11. b3± Smislov—Antošin, SSSR 1967 — 4/24; 5... h6 6. ♜f3 ♜d6 7. 0—0 0—0 8. e4 de4 9. de4 c5 10. ♜c3 ♜c6 = Korčnoj—Botvinnik, SSSR (ch) 1952] 6. ♜d2 0—0 7. a3 ♜d6 8. ♜gf3 ♖e7 9. 0—0 a5 10. b3 e4 11. de4 de4 12. ♜g5 e3 13. ♜de4 ef2 14. ♖f2 ♜e4 15.

♜e4 ♜d7 = Udovčić—Pachman, Bled 1961; 4. cd5 cd5 5. ♜f3 ♜c6 6. d4 [6. 0—0?! e5 7. d4 e4 8. ♜e5 ♜d6 9. ♜f4 0—0 10. ♜c3 ♖e8 11. ♜c6 bc6 12. ♜d6 ♖d6 13. ♖c1 h5! 14. ♖d2 h4± ↑ Webb—Petrosjan, Hastings 1977/78] ♜f5 7. ♜c3 e6 8. 0—0 ♜e7 9. ♜h4 ♜e4 10. f3 ♜g6 11. e3 ♖c8∞ Evans—Dorfman, Sao Paulo 1978 — 25/26

⁶ 4... dc4 5. bc4 ♖d4 6. ♜c3 ♖c4 [6... ♜g4 7. ♜h3 ♖c4 8. ♜a3 e5 9. ♜f8 ♜f8 10. ♖c1 ♖b4 11. 0—0 ♜a6 12. ♜e4 ♖e7 13. f4± Margolit—Kopilov, SSSR 1967 — 4/23] 7. ♜f3 ♜bd7 [7... ♖c5?! 8. a4 ♖a5 9. ♜a3 g6 10. 0—0 ♜g7 11. ♖b3 ♖d8 12. e4 0—0 13. d4 ♜a6 14. ♖ad1± Suetin—Mikenas, SSSR 1969 — 8/21; 7... g6 8. ♜a3 ♜g7 9. 0—0 ♜d5∞ Medina—Lehmann, Malaga 1970; 7... e6!?] 8. 0—0 e5 9. ♜b2 ♜d6∞ van den Hoek—Euwe, Nederland (m) 1942

⁷ 5. ♜f3?! e4 6. ♜g5 h6 7. ♜h3 dc4 8. bc4 ♖d4 9. ♜c3 ♖c4 10. ♜b7 ♜f2 11. ♖c1 ♖a6± Kvist—Tumurbator, Leningrad 1960

⁸ 5... ♜c5 6. e3 d4 7. ♜f3 ♜g4 8. h3 ♜f3 9. ♖f3 0—0 10. e4 a5 = Udovčić—Ivkov, Jugoslavija (ch) 1964

⁹ Reti—Thomas, Marianske Lazne 1925

¹⁰ 3. e3 ♜f6 4. ♜c3 ♜g4!? 5. cd5 [5. ♖b3 ♖b6 =] ♜f3! 6. ♖f3 cd5 = Polugajevski

¹¹ 3... dc4 4. ♜g2 b5 [4... ♜f6 — 3... ♜f6] 5. a4 ♜b7 6. b3 cb3 7. ♖b3 a6 8. ab5 ab5 9. ♖a8 ♜a8 10. ♜e5 e6∞ Schmid—Schaufelberger, Schweiz 1970 — 10/31; 3... ♜g4 4. ♜g2 ♜d7 [4... ♜f3 5. ♜f3 ♜f6 6. ♖b3 ♖b6 =] 5. cd5 cd5 6. ♖b3 [6. ♖a4 ♜f6 7. ♜c3 — 3... ♜f6] ♜c5 7. ♖e3 [7. ♖b5? ♜d7] e6 8. 0—0 ♜f6 9. d4 ♜cd7 10. a4 ♜e7 = Kovačević—Bagirov, Titovo Užice 1978 — 26/19; 3... e6 — A 13

12 5. ♖c2 b5 6. b3 cb3 7. ab3 ♙b7 8. ♙a3♞
Džindžihašvili—Bagirov, SSSR (ch) 1972 —
14/40; 5. a4 ♙e6! [5... g6 6. 0-0 ♙g7 7. ♙a3
0-0 8. ♙c4 ♙e6 9. b3 ♙e4 10. ♙b1 ♙a6 00
S. Vuković—Trifunović, Jugoslavija (ch) 1959;
6. ♙a3 ♖d5 7. 0-0 ♙a6 8. ♙e1 ♖h5 9. ♙c4
♙h3 = Gaprindašvili—Čiburdanidze, Picunda
(m) 1978 — 26/21; 6. 0-0 ♙d5 [6... ♙e4!?
△ ♙c5] 7. ♙c3 e6 8. ♖c2 [△ e4] ♙f3 9. ♙f3
♙bd7 10. a5 a6 11. ♖a4 ♙d6 12. ♙g2 ♙c7
[12... 0-0?! 13. ♖c4 ♙c7 14. b4± Roma-
nišin—Dorfman, Lvov 1978 — 25/28] 13. b3
cb3 14. ♖b3 00; 14. ♖b4! ? Romanišin

13 5... ♙e6 6. ♙g5 ♙d5 7. e4 h6 8. ed5
hg5 9. dc6 ♙c6 10. ♙c4 00 Romanišin; 5... e5
6. ♙c4 [6. ♙e5? ♙a3 7. ba3 ♖d4—+] e4 7.
♙g5 ♙c5 [7... ♙f5 8. ♖b3 ♖e7 9. ♙d6 ♖d6
10. ♖f7 ♙d8 11. ♖b7 ♖c7 12. ♙f7 ♙d7 13.
♖c7 ♙c7 14. ♙h8 ♙e6 15. g4 ♙c5 00 Barcza—
Benkő, Hungary 1950] 8. d3?! ed3 9. 0-0 h6
10. ♙f3 de2 11. ♖e2 ♖e7 ♖ Etruk—Keres,
Pärnu 1971 — 12/31; 8. ♖c2! ? 00; 8. 0-0! ? 00
Keres; 5... g6! ?

14 6. d3 e6 [6... cd3 7. ♙e5 a6 8. 0-0 ♙b7
9. ♖b3 e6 10. ♙d1 ♖c7 11. ♖d3 00 Benkő—
Petrosjan, Jugoslavija (ct) 1959] 7. 0-0 ♙a3
8. ba3 cd3 9. ♙e5 0-0 10. ♙d3 00 Olafsson—
Hort, La Habana (ol) 1966 — 2/14

15 6... ♖c7 7. d4 ♙b7 8. 0-0 e6 9. b3
[9. ♙c2 ♙bd7 10. ♙d7 ♖d7 11. ♙g5 ♙e7
12. e4 h6 13. ♙e3 ♖c7 14. ♖e2 a6 15. f3 c5 ♖
Paič—Hort, Nice (ol) 1974] c3! ? 10. ♖d3 b4
11. ♙ac4 ♙e7 12. a3 a5 13. ab4 ♙b4 14. g4
♙d5 15. e4 ♙e7 16. ♙f4± Cejtlin—Feršter,
SSSR 1975

16 9... ♖c7! ? 10. ♙c6 ♙b4 11. ♙b4 ♙b4
12. ♙d2 ♙d2 13. ♖d2 a6±

17 11. ♖e2 ♖c7 12. ♙f3 ♙e7 13. 0-0 0-0
14. ♙fc1 00 Portisch—Donner, Bled 1961; 11.
♖b3 f6 12. ♙g4 e5 13. ♙e3 ♖a4 14. ♖a4 ba4 =
Zilberštejn—Svešnikov, SSSR 1975; 13. ♙h3! ?

18 5. ♖a4! ? ♙g7 6. cd5 ♙d5 7. 0-0 0-0
8. d4± Vaganjan—Bagirov, Lvov 1978 — 25/27

19 7... dc4 8. ♖c4 ♖b6 [8... ♙bd7 9.
♖c2 ♙d5 10. ♙d2 ♙e5 11. ♙e5 ♙e5 12. ♙c3
♙c3 13. bc3 ♙e6 14. ♙ab1± Tartakower—
Spielmann, Berlin 1928] 9. ♖h4 ♙e8 10. ♙bd2
♙bd7 11. ♙c4± Wexler—Idigoras, Argentina
1954; 7... ♙bd7 8. ♙c3 [8. cd5 cd5 9. e4 ♙b6 =
Ujtelly—Gheorghiu, Soči 1964] dc4 9. dc4 e5
10. ♙g5 ♖e7 11. ♙d1 ♙c5 = Udovčić—Minev,
Maribor 1967

20 8... ♙a6 9. ♙e5 ♙d7 10. ♙bd2 ♙c8
11. a3 dc4 12. ♙c4 c5 13. ♙c3 ♖c7 14. ♙g5±
Džindžihašvili—Talj, SSSR (ch) 1971

21 11. ♙a3 e5 12. h3 ♙e6 13. e4 ♙dc7 14.
♙e3 ♖e7 = Doda—Quinones, Siegen (ol) 1970;
11. ♙c3 e5 12. a4 ♙e6 13. e3 ♙e7 = Jakob-
sen—Romanišin, Amsterdam II 1973

22 7. cd5 ♙e4 8. d4 cd5 9. 0-0 0-0 10.
♙c3 ♙c3 11. ♙c3 ♙f5 = Emma—Foguelman,
Argentina 1959; 7. ♖c2! ♙a6 8. 0-0 0-0 —
6... 0-0

23 Pomar

24 8. ♙g5 ♙bd7 9. 0-0 0-0 10. ♙c3 ♙ac8
11. ♙e6 fe6 12. d4 e5 13. de5 ♙g4 00 Reshev-
sky—Pomar, Palma de Mallorca 1971

25 15. ♙f2 ♖e3 16. ♖d2 ♖d4 17. ♖b2
♖e3 1/2 : 1/2 Romanišin—Pomar, Göteborg
1971

26 7... ♙a6 8. d3 b5 9. ♙bd2 ♙b7 10.
♙c1 ♙d7 11. ♙g7 ♙g7 12. d4± Lisicin—
Borisenko, SSSR (ch) 1955; 7... ♙e8 8. ♖c2
a5 9. d3 ♙a6 10. a3 [10. ♙e5 ♙h5 11. ♙g7
♙g7 12. ♖b2 ♙g4 13. ♙bd2 f6 14. d4± Fi-
lip—Andersson, Tel Aviv (ol) 1964] ♙h5 11.
♙g7 ♙g7 12. ♖b2 ♖d6 13. d4± Doda—Bor-
kowski, Polska (ch) 1976; 7... dc4 8. bc4 c5
9. d3 [9. ♖c2 ♙c6 10. d3 ♙g4 11. ♙bd2 ♖d7
12. ♙b3 b6 13. ♙fd1 ♙ac8 14. ♙c3 ♙e8 15.
♙g7 ♙g7 = Talj—Šamković, SSSR 1968] ♙c6
10. ♙e5 ♙e5 11. ♙e5 ♙e8 12. ♙g7 ♙g7 13.
♙c3 ♙f5 14. ♙b1 ♙b8 15. ♖a4 a6 16. ♖a3±
Štejn—Šamković, SSSR (ch) 1971; 7... ♖b6
8. ♖c2 [8. ♖c1 ♙bd7 9. cd5 cd5 10. ♙d4 ♖d6
11. ♖a3 ♙e4 12. ♙g7 ♙g7 13. ♖d6 ♙d6 14.
♙c1 e6 15. ♙c3± Smislov—Szabo, Zürich (ct)
1953] ♙a6 9. d3 ♙d8 10. ♙bd2 ♙g4 11. h3
♙f3 12. ♙f3 ♙b4 13. ♖c1 c5 14. cd5 ♙fd5
15. ♙g7 ♙g7 16. ♖c4± Miles—G. Garcia, Has-
tings 1974/75; 7... b6 8. d3 ♙b7 9. ♙bd2
c5 10. e3 ♙c6 11. ♙e5 ♙e5 12. ♙e5 ♖d7 13.
♖e2 ♙ad8 = Rubineti—Schmid, Mar del Plata
1973; 8. d4! ± — D 78

27 8. ♙c3 ♙e4 9. d4 — D 78; 8. d3
♖b6 [8... a4 9. ♙bd2 ab3 10. ab3 ♙a1 11.
♖a1 ♖b6 12. ♖a3 ♙a6 13. ♙d4± Poluga-
jevski—Poch, Mar del Plata 1971] 9. ♙bd2 a4
10. ♙c3 ♙fd7 11. d4 ♖a7 12. e3 ♙e8 13. ♖c1
e6 = Vukić—Damjanović, Jugoslavija 1975 —
20/6; 8. cd5 ♖d5 [8... cd5 9. ♙c3 ♙c6 10.
d4 ♙f5 11. ♙e5 ♙c8 12. ♙c1± Flor—Toran,
Beverwijk 1960] 9. ♙e5 ♖d8 10. d4 [10. a3?!
♙e6 11. ♖c2 ♙e8 = Gonzales—Csom, Olot
1975] ♙bd7 11. ♙d3±

28 9. ♖c1 ♙a6 10. ♙e5 ♙f3 11. ♙f3 e6
12. ♖b2 ♙e8 13. ♙g7 ♙g7 = Bilek—Mikenas,
Hungary—SSSR 1955

29 9... ♙f3 10. ♙f3 ♙bd7 11. ♖c2 e5 12.
cd5 ♙d5 13. ♙c4 ♙b4 14. ♖d2 b6 15. ♙fc1±
Barcza—Mihaljčićin, Debrecen 1968

30 15. e3± Olafsson—Averbah, Portorož (izt)
1958

31 8... ♙a6 9. ♙bd2 ♙e8 10. a3 ♖d7 [10...
♖d6 11. b4 e5 12. c5 ♖c7 13. ♖c2± Calvo—
Byrne, Montilla 1977 — 24/21] 11. ♖c2 ♙h3
12. b4 ♙g2 13. ♙g2 ♙c7 14. ♙fc1 ♙h5 15.
♙g7 ♙g7 16. cd5± Schmidt—Polanski, Polska
(cn) 1976; 8... ♖d7 9. ♙e1 ♙h3 10. ♙h1

♯d8 [10... h6!?] 11. ♭bd2 ♭a6 12. ♯c1 ♯f5 [12... h6 13. cd5 ♭d5 14. ♯g7 ♯g7 15. ♯c2± Filip—Blau, Moskva (ol) 1956] 13. a3 ♯h6 14. b4 ♯g4 15. cd5± Polugajevski—Trifunović, Sarajevo 1965

32 9. ♭a3 ♭a6 10. ♭c2 a4 11. cd5 cd5 12. b4 ♭c7= Barcza—Uhlmann, Leipzig 1965

33 10. ♯c1 ♯h6= Byrne

34 15. e4± Pirc—Radovici, Kecskemet 1962

35 8. ♭c3 e5 9. cd5 cd5 10. ♯c1 a6 11. ♭a4 ♯e8 12. b4 ♯f8 13. ♯b3 ♯d6= Pilnik—Bisguier, Buenos Aires 1955; 8. ♭a3 b6 9. cd5 cd5 10. ♭d4 ♭b7 11. ♯c1 ♯c8= Forintos—Kolarov, Leningrad 1960; 8. d4 ♭e4 — D 78

36 8... b6!?

37 9. ♭c3 e5 [9... a6 10. d4 dc4 11. bc4 ♭b6?! 12. ♯d3 ♯e6 13. ♭d2± Pirc—Gilg, Detmold 1967 — 3/23; 11... e5 12. ♭e5 ♭e5 13. de5 ♯g4 14. ♯d8 ♯d8 15. ♯fd1 ♯e6= Pirc] 10. cd5 cd5=△ 11. ♭b5 ♯b6 Pirc

38 10. e3 e4 11. ♭e1 ♭c5 12. cd5 cd5 13. de4 de4 14. ♯c1 ♯g4 [14... ♭d3? 15. ♭d3 ed3 16. ♯c4± Andersson—Heidenfeld, Kopenhagen 1967 — 4/27] 15. ♯c2 ♯c8oo

39 10... ♭d5 11. ♭c4 ♯e7 [11... e4 12. de4 ♭b2 13. ♭b2 ♭c3 14. ♯c2 ♭e4 15. ♭d4± Benkö—Pogats, Hungary (ch) 1954] 12. ♯d2 b5 13. ♭e3 ♭e3 14. ♯e3 ♭b7= Kostić—Spielmann, Bled 1931

40 11. e4!?

41 Matulović—Čirić, Jugoslavija (ch) 1960

42 8... b6 9. d3 ♯e8 10. ♭e5 ♭b7 11. ♭d2 ♯c7 12. f4 c5= Robatsch—Unzicker, Lenzerheide 1956; 9. d4! ♭b7 — D 78

43 9. ♭e5 ♭e5 10. ♯e5 ♯f5 11. d3 ♯d7 12. ♯e1 ♯h3 13. ♭d2 ♯g2= Robatsch—O'Kelly, Moskva (ol) 1956; 9. d3 e5 10. cd5 cd5 [10... ♭d5 11. ♭bd2 ♭7f6 12. ♯ad1 ♯g4 13. h3 ♯f3 14. ♭f3± Simagin—Doda, Polanica Zdroj 1968 — 6/40] 11. ♯c1 ♯e6 12. ♯c7 ♯c7 13. ♯c7 ♯c6= Litmanowicz; 9. cd5 cd5 10. ♭c3 b6 11. ♭b5 ♭c5 12. b4 ♭e6 13. ♯fc1 ♯d7 14. a4 a6 15. ♭bd4 ♭d4 16. ♯d4 ♯c8 17. ♯b3 b5= Barcza—Unzicker, Zürich 1959

44 9... e5 10. cd5 ♭d5 11. d3 ♯e7 12. ♭d2 ♭7b6 13. ♭ce4 ♯g4 14. ♯fe1 ♭d7 15. ♭c4± Najdorf—Sanchez, Mar del Plata 1959

45 10. d3 d4 11. ♭d1 e5 12. e4 ♭h5 13. ♯e2 ♯h6 14. ♯c1 ♯c1= Filip—Stahlberg, Erevan 1965

46 12... ♯c8! Botvinik

47 15. ♯g2± Botvinik—Stahlberg, Moskva (ol) 1956

48 8. ♭e5 ♯e6 9. ♯c2 ♭bd7 10. d3 ♭e5 11. ♯e5 ♯d7 12. ♭d2 ♯h3= Olafsson—Uhlmann, Moskva 1971; 8. ♭a3 ♭bd7 [8... a5

— 7... a5] 9. ♭c2 ♯f3 10. ♯f3 e5 11. d3 ♯e8 12. ♭e3 d4= Szilagyi—Liebert, Debrecen 1968

49 8... ♯c8 9. ♯e1 [9. ♭c3 ♯h3 10. cd5 ♯g2 11. ♯g2 cd5 (11... ♭d5 12. ♭d5 cd5 13. ♯g7 ♯g7 14. ♯c1±) 12. ♯c1 ♭c6 13. ♭a4 ♯e8 14. ♭e5 ♭e5 15. ♯e5 ♯c8 16. ♯d2± Hecht—Hurme, Nice (ol) 1974 — 17/32] ♯h3 10. ♯h1 h6 [10... ♯f5!±△ ♯h5] 11. ♭bd2 ♭bd7 12. ♯c1 ♯d8 13. ♯c2 a5 14. cd5 ♭d5 15. ♯g7± Bilek—Soos, La Habana (ol) 1966; 8... ♭a6 9. ♭bd2 ♯f3 10. ♭f3 ♭c5 11. ♯c2 ♯c8 12. ♯ab1 ♭cd7 13. ♯fc1± Barcza—Campomanes, München (ol) 1958

50 9... ♯a5 10. h3 ♯f3 11. ♯f3 ♯fd8 12. a3 ♯ac8 13. b4 ♯c7 14. ♯b3 ♭e5 15. ♯g2± Hort—Kokkoris, Athens 1968; 9... ♯c8 10. ♯c1 ♭e8 11. ♯c2 ♯b2 12. ♯b2 ♯f3 13. ♭f3 e6 14. b4± Ivkov—Simić, Jugoslavija (ch) 1976 — 21/28; 9... a5 10. a3 ♯f3 11. ♭f3 ♯b6 12. ♯c3 ♭e8 13. ♯g7 ♯g7 14. cd5 cd5 15. b4± Gliksman—Ivkov, Jugoslavija (ch) 1976

51 10. d4 a5 11. ♭e5 ♯e6 12. ♭d3 ♯f5 13. cd5 cd5 14. ♭f4 ♭f8 15. ♭f3 ♯c8 16. ♭e5± Smislov—Lehmann, Las Palmas 1972; 10. ♯c1 e5 11. cd5 cd5 12. h3 ♯f3 13. ♭f3± Polugajevski—Tajmanov, SSSR (ch) 1974 — 18/24

52 11. ♯f3 e5 12. cd5 cd5 13. ♯g2 ♯c8 14. b4 ♯h6 15. ♭b3 ♯e7= Jongsma—Cortlever, Beverwijk II 1967

53 15. ♯d2± Tajmanov—Gutman, SSSR 1976

54 10. ♯g2 ♯e8 11. ♭d2 [11. cd5 cd5 12. ♭c3 e6 13. ♯d2 ♯c8 14. ♯fc1 a6 15. ♯c2 ♯c7= Mecking—Unzicker, Palma de Mallorca 1969] a5 12. ♯c2 e6 13. e3 ♯e7 14. a3 ♭h5= Larsen—Uhlmann, Las Palmas (m) 1971 — 11/25; 10. cd5 cd5 11. ♭c3 e6 12. d4 ♯c8= R. Garcia—Schmidt, Skopje (ol) 1972

55 10... a5 11. ♯c2 e5 12. ♯ac1 ♯c8 13. ♯b1 ♯e8 14. cd5 ♭d5 15. ♭c4 ♯f8 16. e4 ♭5f6 17. ♯a1 ♯c7 18. ♯g2± Hulak—Mihaljčićin, Banja Luka 1976

56 11. b4 ♯e7 12. ♯b3 [12. a4!± Larsen] b5 13. cb5 cb5 14. ♯ac1 ♯fc8= Larsen—Uhlmann, Las Palmas (m) 1971 — 11/26

57 11... ♯c7 12. ♯ac1 ♯ac8 13. b4 ♯fd8 14. ♯b3± Peterson—Osnos, SSSR 1965

58 12. ♯ac1 ♯b2 13. ♯b2 ♭d6 14. ♯fd1 ♯e7 15. b4 a6 16. ♭b3± Smislov—Kolarov, Lugano (ol) 1968 — 6/39

59 15. ♯b2 ♯f6 16. ♯ab1 h5 17. e4 ♭e7 18. b5± Petrosjan—Teufel, Bamberg 1968 — 5/22

60 6. ♯b6 ab6 7. cd5 ♭d5 8. ♭c3 ♭c3 9. bc3 g6 10. ♭d4 ♯g7 11. f4 ♭d7 12. 0-0-0-0= Bilek—Smislov, Dortmund 1968; 6. ♭c3 e6 7. 0-0-0 ♭bd7 8. d4 h6= — D 11

⁶¹ 7... d5!? 8. d3 [8. d3c? d4 9. d4 e5 10. e7 a7 11. d5 d2+ Sumiacher—Polugajevski, Mar del Plata 1971] d4 9. d3

⁶² 14. d4 d6 = Fischer—Polugajevski, Palma de Mallorca (izt) 1970 — 10/32

⁶³ 5... d4?! 6. d3 e5 7. d4 [7. d5? d3 8. b3 d4+] e4 8. d5 d2 9. d4 e3 10. d3 d7 11. b3 d6 12. d5 Kärner—Polugajevski, Tallinn 1973 — 15/27

⁶⁴ 6. d3 h6 7. d2 d2 8. b1 a5 9. b3 d6 10. d2 0-0 11. d2 b6 = Nielsen—Geler, Kopenhagen 1960; 6. d4 — D 11

⁶⁵ 8. d4 d2 9. d4 d6 10. d2 0-0 11. d5 d5 12. d5 d8 = Rossetto—Pachman, Mar del Plata 1955

⁶⁶ 8... 0-0 9. d4 [9. d1 d2 10. e4 d4 11. d4 d6 12. d2 b6 13. d1 d8 14. d4 e8 15. e5 d5 = Doda—Toluš, Polanica Zdroj 1964] d8 10. e4 d6 11. h3 d5 12. d1 d6 13. d5 d6 14. d5 D Dorfman—A. Petrosjan, SSSR (ch) 1976

⁶⁷ 14. d5 b4 15. ab4 d4 Olafsson—Portisch, Bled 1961

⁶⁸ 5... d1 6. b1 d5 7. b3 b6 8. b6 ab6 9. a3 d6 10. d3 e6 11. 0-0 Barcza—Tipary, Hungary 1958; 5... d5 6. d5 d6 7. 0-0 g6 8. b3 d7 9. b2 0-0 10. d1 d7 11. d3 Barcza—Cvetkov, Sofia 1947

⁶⁹ 6... d7?! 7. d5 d7 8. d3 d6 9. d6 bc6 10. d3 e6 11. 0-0 d7 12. d4 d7 13. d1 0-0 14. d4 Rossolimo—Castillo, Venezia 1950; 6... d7 7. d3 e6 8. d3 d2 9. d4 b6 10. b6 d6 11. 0-0 a6 12. d1 d7 13. e4 d4 14. d4 d4 15. d4 d4 16. d2 Barcza—Balogh, corr. 1943/44; 6... d8 7. d3 [7. 0-0 e6 8. d3 d6 9. d4 d7 10. d4 0-0 11. d1 b6 12. d5 d7 d5, d8 = Romanišin—Anikajev, SSSR 1974] d6 8. d4 e6 9. d3 d6 10. d6 d6 11. d5 d7 12. d1 0-0 13. d4 d7 14. 0-0 Barcza—Rossolimo, Venezia 1949

⁷⁰ 9... d7 10. 0-0 d5 11. d1 f6 12. e4 d4 13. d4 d4 14. h3 Barcza—Nievergelt, Beograd 1954; 9... d4 10. d1 0-0 11. 0-0 d7 12. e4 d6 13. d5 d5 14. d5 d3 15. d3 Barcza—Kopetzky, Wien 1961

⁷¹ 10. d5 0-0 11. d6 d6 12. d6 d8 13. d4 Botvinnik

⁷² 11... h6 12. d5 d7 13. d4 d4 14. d6 bc6 15. d5 Keene—Süss, Dortmund 1973; 11... d7 12. e4 d4 13. d4 d4 14. d4 d4 15. d5 d5 16. d4 Barcza—Smislov, Moskva (ol) 1956

⁷³ 14. h4 Korčnoj—Karpov, Moskva (m) 1974 — 18/23

⁷⁴ 8... e6 9. d5 [9. d3 h6 10. d5 d4 11. d2 d2 12. d2 d7 13. d1 d6 14. a3 d8 15. b4 Trifunović—Pachman, Saltsjöbaden (izt) 1948; 9... d6 — 8... d6] d6 10. a3 d7 11. b4 0-0 12. d2 Janošević

⁷⁵ 9... d7 10. d3 d6 11. 0-0 e6 12. d5 d8 13. a3 Cejtlin—Vorotnikov, SSSR 1972 — 13/35; 9... e5 10. 0-0 d7 11. d5 d6 12. d2 d4 13. d5 d7 14. d4 d6 15. d1 Kirov—Přibyl, Moskva 1977

⁷⁶ 10. 0-0 d5 [10... d7 11. d4 h6 12. d5 0-0 13. d1 d7 14. a3 Barcza—Opočensky, Karlovy Vary—Marianske Lazne 1948] 11. d4 [11. b3 0-0 12. d2 d4 13. d5 d8 14. d1 d8 15. d1 d3 = Benkő—Geler, Curaçao (ct) 1962] 0-0 12. a3 d8 13. d5 d8 14. d1 d6 15. b4 d7 = Szabo—Gerusel, Solingen 1968 — 6/38

⁷⁷ 10... d8 11. 0-0 d4 Portisch

⁷⁸ 14. f4 h6 15. a3 d8 16. d1 d7 17. d3 Portisch—Smislov, Wijk aan Zee 1972 — 13/34

⁷⁹ 5. b3 b6 6. d3 e6 7. 0-0 d2 =

⁸⁰ 5... d5?! 6. d5 d5 7. d3 e6 8. g4 d6 9. h4 d6 10. a4 d2 11. d7 d7 12. d7 d7 13. h5 d4 14. f3 d2 15. g5 d3 16. d1 d8 17. d3 A. Petrosjan—Beljavski, SSSR 1976

⁸¹ 6. 0-0 d2 7. d4 [7. d7 d7 8. b3 e6 9. d2 d7 10. d3 0-0 Kogan—Lutikov, SSSR 1965] e6 8. h3 d5? 9. d5 d7 10. d5 d5 11. f4 b6 12. d2 d6 13. d3 Sapi—Jadrijević, Jugoslavija 1967; 8... d7 =

⁸² 7. d4 d7 8. 0-0 d5 9. d5 e6 10. d2 d7 11. d4 d8 12. d4 c5 13. d4 d7 14. f4 0-0 Liberzon—Judovič jr, SSSR 1963

⁸³ Dementjev—Zilberštejn, SSSR 1976

⁸⁴ 6. d2 d2 7. d3 d5 [7... d7?] 8. d2 a5 9. b3 a4 10. ba4 a5 11. d5 d5 12. d2 a4 = Bilek—Velimirović, Skopje 1971; 11. d5!? d5 12. d4

⁸⁵ 6... d5 7. d5 d5 8. b3 d8 9. d3 d6 10. d6 bc6 11. d3 d7 12. e4; 6... d3 7. d3 d5 — 5. d5

⁸⁶ 7. b3 b6 8. d2 d2 9. d3 d6 10. d3 0-0 11. d3 c5 12. d4 d3 13. d3 cd4 14. d4 b4 Larsen—Ivkov, Wagenin-gen 1957; 7. h3 d3 8. d3 d6 [8... d5?] 9. d3 0-0 10. d2 d8 11. d3 d2 12. a3 a5 = Larsen—Damjanović, Zagreb 1965

⁸⁷ 9. d2 0-0 10. d4 d5 11. d5 f6 12. d2 f5 13. d4 d6 14. e3 d3 15. d3 d6 = Tajmanov—Vorotnikov, SSSR 1974

⁸⁸ 14. $\Delta g2$ $\Delta g6$?! 15. $\Delta c1$ a5 16. $\Delta h2$ h5
17. e4 $\pm$ Keene—Darga, England—BRD 1971
— 11/24; 14... $\Delta h5$!=

⁸⁹ 5... $\Delta d5$ 6. $\Delta c3$ e6 7. 0—0 $\Delta d7$ 8. d4
 $\Delta e7$ 9. e4 $\pm$ Eliskases—Bazan, Argentina 1962

⁹⁰ 6. 0—0 $\Delta c6$ [6... $\Delta bd7$ 7. $\Delta b3$ (7. $\Delta c3$
e6 8. h3 $\Delta h5$ 9. d3 $\Delta c5$ 10. e4 0—0 11. $\Delta f4$
 $\Delta b6$ 12. $\Delta e2$ $\Delta c8$ 13. $\Delta ac1$ a6= Olafsson—
Keres, Los Angeles 1963] $\Delta b6$ (7... e5 8. d4 $\pm$
Keene—Keres, Dortmund 1973 — 15/28) 8.
 $\Delta b6$ $\Delta b6$ 9. $\Delta c3$ $\Delta c8$ 10. d3 e6 11. $\Delta f4$ $\pm$
Keene—Medina, Palma de Mallorca 1971] 7.
d3 e6 8. $\Delta a4$ $\Delta e7$ 9. e4 $\Delta f3$ 10. $\Delta f3$ 0—0
11. $\Delta g2$ de4 12. de4 $\Delta b6$ = Tjulin—Terentjev,
SSSR 1976; 6. $\Delta b3$ $\Delta f3$ [6... $\Delta b6$ 7. $\Delta b6$
ab6 8. $\Delta c3$ $\pm$; 6... $\Delta c8$ 7. $\Delta c3$ e6 8. $\Delta e5$
 $\Delta f5$ 9. d3 $\Delta c6$ 10. $\Delta f4$ $\Delta e7$ 11. $\Delta c1$ $\pm$ Köberl
—Green, Hastings II 1957; 6... $\Delta c8$ 7. $\Delta c3$
 $\Delta c6$ 8. 0—0 e6 9. d3 $\Delta e7$ 10. $\Delta f4$ 0—0 11.
 $\Delta ac1$ $\pm$ Benkö—Sanguineti, Portorož (izt) 1958]
7. $\Delta f3$ — 5... $\Delta f3$

⁹¹ 6... e6!?

⁹² 7. $\Delta b3$ e6 [7... $\Delta c5$? 8. $\Delta b5$ $\Delta fd7$ 9.
d4 $\pm$ Andersson—Talj, Stockholm (m) 1976 —
21/27] 8. $\Delta b7$ $\Delta c5$ 9. $\Delta b5$ $\Delta fd7$ Δ Krnic

⁹³ 7... e6 8. $\Delta e5$ [8. d3 $\Delta c5$ 9. 0—0 0—0
10. d4 $\Delta b6$ 11. $\Delta d1$ $\Delta b4$ 12. $\Delta e5$ $\Delta f5$ = Bar-
cza—Keres, Tallinn 1969 — 7/18] $\Delta f5$ 9. g4
 $\Delta g6$ 10. h4 $\pm$ Bagirov

⁹⁴ 10... $\Delta e4$ 11. $\Delta e4$ $\Delta b6$ 12. 0—0 $\Delta d6$
13. d3 $\Delta e7$ 14. $\Delta e3$ $\Delta c5$ 15. $\Delta c4$ $\pm$ A. Petro-
sjan—Bagirov, SSSR (ch I) 1977 — 24/11

⁹⁵ 11. $\Delta c3$ 0—0 12. d4 $\Delta b6$ 13. $\Delta d1$ $\Delta d7$ Δ
Dorfman—Bagirov, Lvov 1978 — 25/25

⁹⁶ Bagirov

⁹⁷ 6... $\Delta h5$ 7. $\Delta a4$ $\Delta bd7$ 8. $\Delta c3$ e6 9.
g4 $\Delta g6$ 10. h4 h6 11. $\Delta g6$ fg6 12. $\Delta c2$ $\Delta f7$
13. h5 $\pm$ Mašić—Bukal, Jugoslavija (ch) 1968;
6... $\Delta f5$ 7. $\Delta b3$ $\Delta c8$ 8. $\Delta c3$ $\Delta c6$ 9. $\Delta c6$
bc6 10. d3 $\pm$ Geler

⁹⁸ Smislov—Darga, Amsterdam (izt) 1964

⁹⁹ 7. $\Delta b3$ $\Delta d7$ [7... $\Delta c8$ 8. $\Delta c3$ e6 9.
0—0 $\Delta c6$ 10. d3 $\Delta e7$ (Vadasz—Timman, Gro-
ningen 1966/67) 11. $\Delta d2$ $\pm$] 8. $\Delta c3$ e6 9. 0—0
 $\Delta c6$ 10. $\Delta g2$ $\Delta e7$ 11. d3 0—0 12. $\Delta f4$ $\Delta ac8$ =
Keene—Basman, Hastings 1966/67

¹⁰⁰ 8. a3 $\Delta e7$ 9. $\Delta g2$ 0—0 10. d3 $\Delta c6$ 11.
b4 a6 12. $\Delta d2$ $\Delta c8$ 13. $\Delta b2$ $\Delta d7$ = Romani-
šin—Filip, Olot 1975

¹⁰¹ 9... $\Delta c5$ 10. $\Delta g2$ 0—0 11. $\Delta d2$ $\Delta e7$
12. h3 $\Delta fd8$ 13. $\Delta c1$ $\Delta ac8$ 14. a3 a6= Sloth—
Gligorić, Copenhagen 1965

¹⁰² 10. e4 de4 11. de4 0—0 12. $\Delta e3$ $\Delta d7$
13. $\Delta c1$ [13. $\Delta b3$?! $\Delta c5$ 14. $\Delta b7$ $\Delta ce5$ Δ]
 $\Delta c5$ = Portisch—Matanović, Wijk aan Zee 1968
— 5/21; 10. a3 0—0 11. b4 a5 12. b5 $\Delta d4$ =
Keene—Geler, Teesside 1975 — 21/26

¹⁰³ 12... $\Delta d7$ 13. $\Delta e1$ $\Delta fd8$ 14. a3 b6 15.
b4 $\Delta d4$ = Forintos—Henninga, Kecskemet 1968

¹⁰⁴ Larsen—Ivkov, Bled (m) 1965

A 12

1. c4 c6 2. $\Delta f3$ d5 3. b3

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	...	$\Delta e5^2$	cd5 ⁴	$\Delta b2$	$\Delta c4$	$\Delta c3$	g3	$\Delta g2$	0—0	—
	$\Delta g4^1$	$\Delta h5^3$	$\Delta d5^5$	f6	e5	$\Delta d7$	$\Delta a6$	$\Delta e7$	$\Delta d5^6$	
2	...	$\Delta b2$	e3 ⁷	$\Delta e2$	0—0 ⁸	$\Delta c3^{10}$	$\Delta c2$	cd5	$\Delta c3$	$\pm$
	$\Delta f6$	g6	$\Delta g7$	0—0	$\Delta g4^9$	$\Delta e4^{11}$	$\Delta d7$	$\Delta c3$	cd5 ¹²	
3	...	...	...	...	...	$\Delta c3^{13}$	$\Delta c2$	bc4	d3	—
	...	...	...	...	$\Delta bd7$	$\Delta e8^{14}$	dc4 ¹⁵	e5 ¹⁶	$\Delta c7^{17}$	
4	...	...	e3 ¹⁸	$\Delta e2^{19}$	0—0	$\Delta c3^{20}$	d3 ²²	$\Delta d2$	$\Delta fd1$	—
	...	$\Delta f5$	e6	$\Delta bd7$	h6	$\Delta e7^{21}$	$\Delta h7$	0—0	$\Delta e8^{23}$	
5	...	...	e3 ²⁴	$\Delta e2^{25}$	0—0 ²⁶	d3 ²⁸	$\Delta bd2$	$\Delta d4^{30}$	$\Delta e2$	—
	...	$\Delta g4$	e6	$\Delta bd7$	$\Delta d6^{27}$	0—0	$\Delta e7^{29}$	$\Delta e2$	$\Delta a3^{31}$	
6	...	g3	$\Delta g2^{33}$	0—0 ³⁵	bc4	$\Delta c3$	d3	$\Delta b2$	$\Delta c1$	$\pm$
	...	$\Delta f5^{32}$	$\Delta bd7^{34}$	dc4 ³⁶	e5	$\Delta c7$	$\Delta d8$	$\Delta e7$	0—0 ³⁷	

1. c4 c6 2. $\Delta f3$ d5 3. b3 $\Delta f6$ 4. g3 $\Delta f5$ 5. $\Delta g2$ e6 6. $\Delta b2^{38}$ $\Delta bd7$ 7. 0—0

	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
7	...	$\Delta c3^{40}$	d3 ⁴¹	e4	de4	$\Delta e4$	$\Delta e5$	$\Delta g2$		—
	$\Delta e7^{39}$	0—0	e5 ⁴²	de4	$\Delta e4$	$\Delta g2$	$\Delta g2$	$\Delta e5^{43}$		

	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
8	... ♙d6	d3 ⁴⁴ 0—0 ⁴⁵	♚t d2 e5 ⁴⁶	cd5 ⁴⁷ cd5	♖c1 ⁴⁸ ♙e7	♖c2 a5	a4 h6	♙a1 ♖fc8	♖fc1 ♙h7 ⁴⁹	=
9			♚c3 ♙e7 ⁵⁰	♖e1 ⁵¹ e5 ⁵²	cd5 cd5	e4 de4	de4 ♙g4 ⁵³	h3 ♙f3	♙f3 ♖ac8 ⁵⁴	=
10	... h6	d3 ♙c5 ⁵⁵	♚bd2 0—0 ⁵⁶	♙c2 ⁵⁷ ♙e7	e4 de4	de4 ⁵⁸ ♙h7	a3 ⁵⁹ a5	h3 ♙b6 ⁶⁰	♙c3 ♚c5 ⁶¹	=
11			♚c3 0—0 ⁶²	♙c2 ♙h7 ⁶³	e4 ⁶⁴ de4	de4 ⁶⁵ ♙e7 ⁶⁶	♙e2 ⁶⁷ e5	♖ad1 ♖ad8 ⁶⁸		=
12		... ♙e7	♚c3 ⁶⁹ 0—0	♖e1 ⁷⁰ ♙h7 ⁷¹	♖c1 ⁷² a5	cd5 ⁷³ ed5	e4 de4	de4 ♚c5	♚d4 ♚fd7 ⁷⁴	=
13				♙c2 ♙h7	♖ad1 ⁷⁵ ♙c7 ⁷⁶	e4 ⁷⁷ d4	de4 ♖fd8 ⁷⁸	♙e2 e5	♚h4 ♚c5 ⁷⁹	=
14			♚bd2 0—0	a3 ⁸⁰ a5 ⁸¹	♖c1 ⁸² ♖e8 ⁸³	♖c2 ♙h7	♙a1 ♙d6 ⁸⁴	♚e5 ⁸⁵ ♚e5	♙c5 ♙e5 ⁸⁶	=
15					♙c2 ♙h7 ⁸⁷	♙c3 ⁸⁸ b5 ⁸⁹	cb5 cb5	b4 ♙c7 ⁹⁰	♙b2 ♚b6 ⁹¹	=

1. c4 c6 2. ♚f3 d5 3. b3 ♚f6 4. g3 ♙g4

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
16	♙g2 ⁹² e6 ⁹³	♙b2 ⁹⁴ ♚bd7	0—0 ♙c5	d3 ⁹⁵ 0—0	♚bd2 ♙c7 ⁹⁶	h3 ♙f3	♚f3 a5	a3 ⁹⁷		±
17			... ♙e7	d3 ⁹⁸ 0—0	♚bd2 ⁹⁹ a5 ¹⁰⁰	a3 ¹⁰¹ ♙b6 ¹⁰²	♙c2 h6 ¹⁰³	♙c3 ♖fc8	♖fc1 ♙d8 ¹⁰⁴	=
18			... ♙d6	d3 ¹⁰⁵ 0—0	♚bd2 ¹⁰⁶ a5 ¹⁰⁷	a3 ¹⁰⁸ ♙e7	h3 ♙h5 ¹⁰⁹	♙c2 e5	e4 de4 ¹¹⁰	=

¹ 3... ♚f5 4. ♙a3 [4. ♙b2 ♚f6 — 3... ♚f6] ♚f6 5. e3 ♚bd7 6. cd5 cd5 7. ♚c3 a6 [7... ♙a5 8. b4!?] 8. ♙e2 ♙a5 9. ♙b2 e6 = Bukić — Buljovčić, Jugoslavija (ch) 1974

² 4. h3 ♚f3 5. gf3 e5 6. ♙c2 ♚f6 7. ♙f5 ♙d6 8. ♙b2 ♚bd7 9. h4 ♙e7 10. cd5 cd5 11. ♚c3 ♙a300 Bilek — Pachman, Dresden 1956; 4. e3 e5 5. cd5 [5. h3 ♚f3 6. ♙f3 ♚f6 7. ♙b2 ♙d6 8. cd5 cd5 9. ♚c3 e4 10. ♙d1 0—0 11. ♙e2 ♚c6 (Schmidt — Dorfman, Polanica Zdroj 1978 — 26/20) 12. d4 = Dorfman] cd5 6. ♙b5 ♙d7 7. ♙d7 ♚d7 8. 0—0 ♚gf6 9. ♚c3 a6 10. d3 ♙b4 = Smislov — Svešnikov, Moskva 1973; 4. ♙b2 e6 [4... ♚d7 5. cd5 cd5 6. e3 ♚gf6 7. h3 ♙h5 8. g4 ♙g6 9. d3 e6 10. g5 ♚g8 11. ♖g1 ♚e7 12. ♚c3 ♙h5 13. ♙e2 h6 = Langeweg — Donner, Amsterdam 1970; 6. g3 ♚f3 7. ef3 ♚gf6 8. ♙g2 e6 9. 0—0 ♙e7 10. f4 g6 = Milić — Karaklajić, Beograd 1954] 5. ♚e5 ♚f5 6. e3 f6 7. ♚f3 e5 8. ♙e2 ♙d6 9. ♚c3 ♙e6 10. 0—0 ♚e7 11. cd5 cd5 12. ♚b5 ♚bc6 = Keres — Pachman, Baden 1957

³ 4... ♚f5 5. cd5 [5. ♙b2 f6 6. ♚f3 e5 7. g3 ♙c5 8. ♙c1 ♙b6 9. e3 d4 10. ed4 ed4 11. ♚h4 ♙e400 Belov — Filipenko, SSSR 1977] cd5 6. e3 ♚d7 7. ♙f3 ♚e5 8. ♙f5 ♚c6 9. ♚c3

e6 10. ♙b1 ♚f6 11. ♙e2 ♙d6 12. 0—0 h5 13. f400 D. Byrne — Pomar, Palma de Mallorca 1968

⁴ 5. f4?! f6 6. ♚f3 e5 7. d3 ♙d6 8. fe5 fe5 9. ♙b2 d4 10. ♚bd2 ♚f6 = Ozols — Bogoljubov, Kemerli 1939

⁵ 5... cd5!?

⁶ 12. ♚d5 cd5 = E. Steiner — Taubmann, Hamburg (ol) 1930

⁷ 5. g3! — A 11

⁸ 7. ♙c1 ♙g4 8. h3 ♚f3 9. gf3 ♚bd7 10. f4 dc4 11. bc4 ♚c5 12. ♙c2 ♙d7 13. ♙e5 ♚e800 Johannessen — Stahlberg, Zevenaar 1961

⁹ 7... a5 8. ♙c2 ♙a6 9. a3 ♚f5 10. d3 ♖c8 11. ♚bd2 ♚e8 12. ♙g7 ♚g7 13. e4 de4 14. de4 ♙e6 15. c5 ± Wexler — Bartis, Argentina 1956

¹⁰ 8. h3 ♚f3 9. ♚f3 ♙a6 10. d4 ♚e4 11. ♚c3 ♚c3 12. ♙c3 ♚c7 13. ♙c2 ♚e6 14. ♖ac1 ♖c8 15. ♖fd1 ± Korčnoj — Saharov, SSSR (ch) 1965

11 8... ♖bd7 9. d4 e6 [9... ♕f3 10. ♕f3 dc4 11. bc4 e5 12. ♖b3 ♖e8 13. ♖fd1 e4 14. ♕e2± Črepinšek—Addison, Maribor 1967; 9... ♖e8 10. ♖c1 ♖a5 11. cd5 ♖d5 12. ♖d2 ♕e2 13. ♖e2 ♖ad8 14. e4 ♖5f6 15. ♖c2± Bronštejn—Hennings, Berlin 1968] 10. h3 ♕f3 11. ♕f3 a5 12. ♖c2 ♖e7 13. ♖ad1 ♖fd8 14. ♕e2± Polugajevski—Saharov, SSSR (ch) 1968

12 12. ♕g7 ♕g7 13. ♖c3 ♖f6 14. ♖b4 b6 15. ♖fc1± Panno—Averbah, Palma de Mallorca 1972

13 8. cd5 cd5 9. ♖c3 [9. d3 ♖e8 10. ♖bd2 b6 11. ♖e5 ♖e5 12. ♕e5 ♖d7 13. ♕g7 ♕g7 14. d4 ♕b7= Porath—Cruz, Buenos Aires (ol) 1939; 9. d4 ♖e4 10. ♖bd2 ♖df6 11. ♖e4 ♖e4 12. ♖c1 ♖a5 13. a3 ♕e6 14. ♖d3 a6= Flor—Levenfiš, SSSR (ch) 1949] ♖e4 [9... b6 10. d4 ♕b7 11. ♖e5 ♖c8 12. f4 ♖e8 13. ♖c1 ♖d6= Porath—Mastichiades, Helsinki (ol) 1952] 10. ♖c2 ♖c3 11. ♕c3 e5 12. ♖b2 f6 13. d3 ♖e8 14. ♖fc1 ♖f8= Porath—Bhend, Moskva (ol) 1956; 8. ♖c2 a5 9. a3 ♖e8 10. d3 [10. ♖c3!?] e5 11. ♖bd2 e4 12. de4 de4 13. ♖d4 ♖e7 14. ♕c3 h5 15. b4 ab4 16. ab4∞ Vukić—Bogdanović, Sarajevo 1972

14 8... ♖e4 9. ♖c2 ♖df6 10. d3 ♖c3 11. ♕c3 ♕g4 12. ♖fd1 ♖c8 13. ♖ac1 ♖e8 14. h3 ♕f3 15. ♕f3 e5 16. ♖b2± Vestöl—Concalves, München (ol) 1958

15 9... e5?! 10. cd5 ♖d5 11. ♖d5 cd5 12. ♖ac1±

16 10... ♖c5 11. ♖ad1 [11. ♖fd1!?] ♖a5 12. d3 e5 13. ♖d2 ♕f5 14. ♖b3± Planinc—Marić, Novi Sad 1972 — 14/39

17 12. a4 ♖c5 13. a5 ♕f5 14. ♖h4 ♕g4= Holmov—Barczay, Budapest 1970 — 9/16

18 5. d3 e6 6. ♖bd2 ♖bd7 7. ♖h4 ♕g4 8. h3 ♕h5 9. g4 ♖g8 10. ♖g2 ♕g6 11. ♖f4 ♖g5 12. e3 dc4 13. bc4 e5 14. ♖g6 ♖g6 15. ♖c2 h5∞ Kotov—van Scheltinga, Amsterdam (ol) 1954; 5. g3 — 4. g3

19 6. ♖h4 ♕g6 7. ♖g6 hg6 8. d4 ♖e4 9. ♕d3 ♕b4 10. ♖f1 ♖d7 11. ♖e4 de4 12. ♖c3 ♖h4= Dünnmann—Becker, Österreich 1925

20 8. d3 ♕e7 9. ♖bd2 0-0 10. ♖c2 ♕h7 11. a3 a5 12. ♖fc1 ♕d6 13. ♖c3 ♖e7= Golz—Malich, Zinnowitz 1967

21 8... ♕d6 9. d3 0-0 10. e4 ♕h7 [10... ♕g4 11. h3 ♕f3 12. ♕f3 d4 13. ♖e2 e5 14. ♖g3 g6 15. ♖c1 ♕g7= Zita—Fuchs, Sofia 1957] 11. ♖c1 ♖a5 12. a3 de4 13. ♖e4 ♖e4 14. de4 ♖c7= Pirc—Tomović, Jugoslavija (ch) 1946

22 9. d4 — D 12

23 12. ♖ac1 a6 13. e4 ♕d6 14. ed5 ed5 15. cd5 cd5 16. ♕f1 ♕e5= Panno—Addison, Palma de Mallorca (izt) 1970

24 5. d3 ♕f3 6. gf3 ♖bd7 7. h4?! e6 8. ♖d2 ♕c5 9. e3 ♖e7∞ Šamkovič—Trifunović, Palma

de Mallorca 1966 — 2/13; 5. h3 ♕h5 [5... ♕f3!?] 6. d3 ♖bd7 7. ♖bd2 e6 8. g3 ♕f3 9. ef3 dc4 10. dc4 ♖a5 11. a3 0-0∞ Szabo—Pomar, Palma de Mallorca 1969

25 6. h3 ♕f3 7. ♖f3 ♖bd7 8. ♖c3 ♕d6 9. cd5 ed5 10. ♖f5 ♖e7 11. ♕e2 0-0 12. 0-0 ♖fe8 13. ♖ac1 a5= Tajmanov—Vaganjan, SSSR (ch) 1976

26 7. h3 ♕f3 8. ♕f3 ♕d6 9. 0-0 0-0 10. ♖c3 ♖e7 11. a3 a5 12. d3 ♖ab8 13. a4 ♖fd8= Smejkal—Malich, Amsterdam 1971; 7. d3 ♕d6 8. ♖bd2 0-0 9. h3 ♕f3 10. ♕f3 ♖e7 11. a3 b5 12. 0-0 bc4 13. bc4 ♖ab8= Panno—Donner, Palma de Mallorca 1971

27 7... ♕e7 8. d3 0-0 9. ♖bd2 ♖e8 10. a3 a5 11. ♖e1 ♕f8 [11... ♕d6 12. ♖f1 ♕f3?! 13. ♕f3 ♕e5 14. d4± Uhlmann—Hennings, DDR 1971 — 11/23; 12... ♖e7=] 12. ♖f1 ♖b6 13. ♖c2 e5= Andersson—Petrosjan, Manila 1974

28 8. h3 ♕h5 9. d3 [9. d4 0-0 10. ♖bd2 ♖e7 11. ♖e5 ♕e2 12. ♖e2 a5 13. a3 ♖fc8= Štejn—Vaganjan, SSSR (ch) 1971] ♖e7 10. ♖bd2 0-0 11. ♖c1 ♕a3= Tajmanov—Bagirov, Vrnjačka Banja 1974; 8. cd5 cd5 [8... ed5!?] 9. h3 [9. ♖d4?! ♖e2 10. ♖e2 0-0± Petrosjan—Mecking, Las Palmas 1975 — 19/24] ♕f3 10. ♕f3 ♖c8 11. ♖c3 0-0 12. e4 ♖e5 13. ed5 ♖d3 14. ♖b1 ♖b2 15. ♖b2 ed5= Larsen—Ivkov, Büsum 1969 — 7/17

29 9... e5!? Hort

30 10. ♖e1 ♕a3 11. ♖c1 ♕b2 12. ♖b2 ♖fd8= Uhlmann—Hennings, Sarajevo 1969

31 12. ♕a3 ♖a3 13. f4 ♖e7= Andersson—Hort, Göteborg 1971 — 12/30

32 4... dc4 5. bc4 e5 6. ♖c3 [6. ♖b2?! e4 7. ♖d4 ♕c5 8. ♖b3 ♕b6 9. ♕g2 0-0 10. 0-0 ♕f5 11. c5 ♕c7 12. f3 ♖bd7 13. ♖c3 ef3 14. ♖f3 ♕g6 15. d4 ♖e4± Markland—Keene, England 1973; 6. ♖c2 ♕c5 7. ♖c3 ♕g4 8. ♖e5 ♕f2 9. ♖f2 ♖d4 10. e3 ♖e5 11. d4 ♖h5 12. h3 0-0 13. e4 ♕f3 14. ♕g2 ♕g2 15. ♖g2 c5∞ Donner—Pomar, Madrid (m) 1960] ♕b4 7. ♖b3 ♖a5?! 8. ♖e5 ♕c3 9. ♖c3 ♖c3 10. dc3 0-0 11. f3 ♖e8 12. ♖d3± Kavalek—Lombard, Biel 1977; 6... ♖bd7!?

33 5. ♕a3 a5 [5... g6 6. d3 ♕g7 7. ♖bd2 ♖b6 (7... 0-0!? Averbah) 8. ♕g2 ♖g4 (8... ♖a5!? 9. ♖b2 0-0 Suetin) 9. d4 ♖a6 (9... ♕d4?! 10. ♖d4 ♖d4 11. 0-0 dc4 12. ♖c4 ♖d1 13. ♖fd1∞) 10. 0-0 ♖b4 11. ♖b2 0-0 12. a3 ♖a6 13. ♖c1± Petrosjan—Talj, Curaçao (ct) 1962] 6. ♕g2 ♖a6 7. 0-0 ♖b4 8. d3 h6 9. ♖b2 e6 10. a3 ♖a6 11. ♖bd2 ♕h7 12. ♖b1 ♕e7 13. ♕c3 0-0 14. ♖b2 b5 15. cb5 cb5= Benko—Addison, USA (ch) 1966/67

34 5... h6 6. ♕a3 ♖a5 7. ♖c1 ♖a6 8. 0-0 ♖b4 9. d3 e6 10. ♖b2 ♕e7 11. a3 ♖a6 12. b4 ♖d8 13. ♖bd2± Sloth—Tomba, Dresden 1969

35 6. ♖a3 e5 7. ♜f8 ♜f8 8. 0-0 g6 9. d3 ♜g7 10. ♜bd2 ♜e8 = Johansson-Pomar, Lugano (ol) 1968; 6. cd5!? cd5 7. ♜b2 Aljehin

36 6... e6 7. ♜b2 — 5... e6

37 12. ♜b1± Caom-L. Kovacs, Hungary 1970

38 6. ♜h4?! ♜e4!=△ 7. f3? ♜b1 8. ♜b1 g5—+

39 7... ♜c5 8. ♜c3 [8. d4 ♜e7 9. ♜bd2 0-0 10. ♜e5 ♜e5 11. fe5 ♜d7 12. e4 de4 13. ♜e4 ♜c5 14. ♜f5 ef5 15. ♜f3 ♜d3± Stejn-Geler, SSSR 1959; 12. cd5!?; 10. ♜h4!?; 8. d3 h6 — 7... h6] h6 9. d4 ♜d6 [9... ♜e7!?] 10. ♜d2 0-0 11. ♜e1 ♜e7 12. ♜c1 ♜fd8 13. e4 de4 14. ♜de4 ♜e4 15. ♜e4± Galia-Lokvenc, Österreich 1949

40 8. d3 0-0 9. ♜bd2 a5 [9... ♜e8 10. ♜c2 ♜f6 11. ♜ac1 ♜b2 12. ♜b2 ♜e7 13. b4 ♜ef6 14. ♜fel± Filip-Pomar, Marianske Lazne 1965; 9... h6 — 7... h6] 10. ♜h4 ♜g4 11. h3 ♜h5 12. g4 ♜g6 13. e4 de4 14. de4 ♜c5 = Nikolajevski-Čukajev, SSSR 1959

41 9. ♜h4 ♜g4 10. h3 ♜h5 11. g4 d4 12. ♜b1 ♜g4 13. hg4 ♜g4 14. ♜f3 [14. e4 (Smislov-Bronštejn, Zürich (ct) 1953) ♜a3!±] ♜d6△ f5, ♜f6, ♜ae8 Bronštejn

42 9... h6 — 7... h6

43 Filip-Geler, Göteborg (izt) 1955

44 8. ♜h4 ♜e4—

45 8... e5?! 9. e4 ♜e6 [9... de4 10. de4 ♜e4 11. ♜h4+—] 10. ed5 cd5 11. d4 e4 12. ♜g5 0-0 13. cd5± Romanovski-Rabinovič, Moskva 1924; 8... ♜e7!? 9. cd5 [9. ♜c3 ♜a3 10. ♜c1 ♜b2 11. ♜b2 0-0 = Boros-May, Hungary 1936] ed5 [9... cd5?! 10. ♜d4±] 10. e4 de4 11. de4 ♜g4 12. ♜bd2 ♜e5 13. ♜c2 ♜b2 14. ♜b2 0-0 15. e5 ♜d5 = Euwe-van den Bosch, Amsterdam (m) 1934

46 9... ♜e7 10. a3 [10. ♜e1 e5 11. cd5 cd5 12. e4 de4 13. de4 ♜e6 14. ♜e2 ♜ac8 15. ♜f1 ♜a3 = Kevitz-Capablanca, New York 1931; 10. ♜d4 ♜g6 11. e4 e5 12. ♜f5 ♜f5 13. ef5 g6 14. fg6 hg6 15. ♜c2 ♜a3 = Donner-de Jong, Nederland 1951] a5 11. ♜e1 e5 12. ♜h4 ♜e6 [12... ♜g4!? 13. h3 ♜e6] 13. cd5 cd5 14. e4 de4 15. ♜e4 ♜e4 16. ♜e4 ♜c5 17. ♜f5 ♜f5 18. ♜f5± Ivkov-Ree, Amsterdam 1974 — 18/25

47 10. e4 ♜g4 [10... de4 11. de4 ♜e4 12. ♜e4 ♜e4 13. ♜h4 ♜df6 14. ♜f5 ♜c7 15. ♜e4 ♜d1 16. ♜ad1 ♜e4 17. ♜d7±] 11. h3 ♜h5 = Rellstab

48 11. e4 de4 12. de4 ♜e4 13. ♜e4 ♜e4 14. ♜h4 ♜df6 15. ♜f5±; 11... ♜g4 =

49 Reti-Lasker, New York 1924

50 9... e5?! 10. e4 ♜e6 11. cd5 cd5 12. ♜b5 ♜b8 13. ♜a3 ♜e8 14. ♜d6± Euwe

51 10. ♜h4 ♜g4 11. h3 ♜h5 12. ♜c2 ♜ad8 13. e4 de4 14. de4 ♜e5 15. f4 ♜c5± Iliesco-Pizzi, Argentina 1947

52 10... ♜a3?! 11. ♜a3 ♜a3 12. e4 ♜g4 13. e5± Euwe; 10... ♜fd8!? 11. h3 ♜a3 = Buwe

53 13... ♜g6?! 14. ♜h4 ♜fd8 15. ♜f5 ♜f5 16. ef5± Müller-Lilienthal, Budapest 1933; 13... ♜e6 14. ♜h4 g6 15. ♜c2 △ ♜f5±

54 15... ♜ac8 16. ♜ed1 ♜c6 = Katetov-Tomović, ČSSR—Jugoslavija 1947; 15... ♜a3!? Buwe

55 8... ♜d6 9. ♜bd2 [9. e4 de4 10. de4 ♜e4 11. ♜g7 ♜g8 12. ♜h6 ♜c7± Tajmanov] ♜h7 10. e4 de4 11. de4 e5 12. ♜e2 ♜e7 13. a3 0-0 14. b4 b6 15. ♜fd1± Kolarov-Padevski, Sofia 1964

56 9... ♜h7?! 10. e4 de4 11. de4 ♜e7 12. ♜e2 e5 13. a3 0-0 14. b4 ♜b6 15. ♜e1 a5 16. ♜d3 ♜fe8 17. c5 ♜c7 18. ♜c4± Fuderer-Cortlever, Amsterdam (ol) 1954

57 10. ♜h4 ♜h7 11. e4 de4 12. de4 ♜c7 13. ♜e2 ♜e5 = Besse-Eisinger, Bad Pyrmont 1963; 10. ♜d4 ♜h7 11. cd5 ed5 12. ♜c2 ♜e8 13. b4 ♜b6 14. ♜b3 ♜e7 = Monostori-Füster, Hungary (ch) 1950; 10. ♜e1 ♜h7 11. a3 a5 12. e4 de4 13. de4 ♜b6 14. ♜c3 ♜fd8 15. ♜e2 ♜e7 = O'Kelly-Devos, Belgique 1947

58 12. ♜e4 ♜e4 13. de4 ♜h7 =

59 13. ♜e1 ♜b4 14. ♜d1 ♜fd8 15. f3 ♜c5 = Sämisch-Opočensky, Marianske Lazne 1925

60 14... ♜fd8!? Euwe

61 16. ♜e5 ♜fd8 = Keres-Euwe, AVRO 1938

62 9... ♜h7?! 10. e4 de4 11. de4 0-0 12. ♜e2 ♜e7 13. e5 ♜e8 14. ♜ad1 ♜d8 15. ♜e4± Eliskases-Euwe, Buenos Aires 1947

63 10... ♜e7 11. a3 [11. e4 de4 12. de4 ♜h7 — 10... ♜h7] a5 12. e4 de4 13. de4 ♜h7 14. ♜e2 e5 = Liebert-Fuchs, DDR 1968

64 11. ♜ad1 ♜e7 12. ♜c1 ♜fd8 13. ♜e1 a5 14. ♜c2 ♜b4 15. ♜a1 ♜c5 = Hönlinger-Bialas, Höchst 1955; 11. a3!? Euwe

65 12. ♜e4 ♜e4 13. de4 ♜f6 14. ♜e5 ♜b6± Smislov-Keres, SSSR (ch) 1951

66 12... b5 13. cb5 cb5 14. ♜e2 b4 15. ♜a4 ♜e7 16. ♜d4± Tajmanov; 12... ♜b4!?△ ♜c5 Euwe

67 13. ♜ae1 ♜b4 14. ♜e2 ♜fd8 15. ♜e1 e5 = Lokvenc-Toth, Bad Gastein 1948

68 Šajtar-Milner-Barry, Helsinki (ol) 1952

69 9. ♜a3 0-0 10. ♜c2 ♜h7 11. ♜e3 a5 12. ♜h1 a4 13. g4 ♜e8 14. ♜d4 ♜f6 = Emma-Luckis, Argentina 1959

70 10. ♜c1 ♜h7 11. cd5 cd5 12. a3 ♜b6 13. b4 a5 14. ♜a4 ♜d6 15. b5 ♜fc8 = O. Gar-

cia Vera—R. Garcia Vera, Argentina 1939; 10. ♣e1 ♠h7 11. e4 de4 12. de4 e5 13. ♠d1 ♣c7 14. ♠h4 ♠fe8 15. ♠f5 ♠c5= Medina—Fuchs, Kapfenberg 1970; 10. ♣d2 ♣b6 11. e4 ♠h7 12. e5 ♠e8 13. d4 ♠c7 14. c5 ♣a6 15. ♠fd1 b6= Gligorić—Foltys, Amsterdam 1950

71 10... ♠b4?! 11. a3 ♠c3 12. ♠c3 ♠e8 13. ♣c2 e5 14. e4 de4 15. de4± Müller—Voisin, Hamburg (ol) 1930

72 11. cd5 cd5 12. ♠c1 ♣a5 13. a3 ♠fc8 14. b4 ♣d8 15. ♣b3 a6= Stöckl—Kopetzky, Wien 1964; 11. d4 ♠e4 12. ♠e4 ♠e4 13. ♠d2 ♠g2 14. ♠g2 a5 15. e4 a4= Averbah—Borisenko, SSSR 1955; 11. ♣d2 a5 12. ♠ad1 ♠c5 13. ♣c1 ♣b6 14. d4 ♠e4= Ujtelly—J. Szabo, Leipzig (ol) 1960

73 12. h3 ♠e8 13. ♠a4 ♠d6 14. d4 ♠e4 15. e3 b5= Stefanov—Fuchs, Kislovodsk 1966

74 Raškovski—Anikajev, SSSR 1966

75 11. ♠fd1 e5 12. cd5 cd5 13. e4 d4 14. ♠e2 ♠c8 15. ♣d2 ♣b6± Weil—Engels, Elster 1938; 11. e4 de4 12. de4 ♠c5 13. ♠ad1 ♣b6± Euwe; 11. ♠ac1 ♠c8 [11... ♣c7 12. ♠fd1 ♠ac8 13. ♣b1 ♣b8 14. ♣a1 ♠fd8 15. ♠d2 e5= Kirov—Dobrev, Varna 1970] 12. ♣b1 ♣a5 13. ♠d4 e4 14. ♠c2 e4 15. de4 de4= Hartoch—Krabbe, Wijk aan Zee II 1969

76 11... ♣b6!?

77 12. ♣c1 a5 13. ♠fe1 ♠fd8 14. cd5 ed5 15. ♣a1 ♠c5= Hajtun—Pogats, Hungary 1954

78 13... ♠c5 14. ♠d4 ♠ad8 15. ♣e2 a5= Euwe—Knoch, Leningrad 1934

79 16. ♠f5 ♠e6= Filip—Lundin, Amsterdam (ol) 1954

80 10. ♠e5 ♠e5 11. ♠e5 ♠h7 12. ♣c2 ♠d6 13. ♣b2 ♠e5 14. ♣e5 ♠e8 15. h3 ♣e7= Doda—Štejn, Berlin 1962; 10. ♣b1 ♠h7 11. ♠c3 c5 12. cd5 ♠d5 13. ♠b2 ♠c8= Bilek—Hort, Harrachov 1966 — 1/21; 10. ♠c1 ♠h7 11. ♠c2 ♠d6 12. ♠h3 ♣e7 13. ♣a1 ♠a3= van Schoor—Zuidema, Belgique—Nederland 1976; 10. ♣c2 ♠h7 11. ♠ad1 [11. ♠c3!?] ♣b8 12. e4 de4 13. de4 a5 14. ♠fe1 ♠c5 15. ♠e5 ♠d8= Hort—Zuidema, Wijk aan Zee 1973; 10. ♠e1 ♠h7 11. ♣c2 [11. e4?! de4 12. de4 ♠c5 13. e5 ♠fd7 14. ♠a3 ♠d3 15. ♠e7 ♣e7± Hostinsky—Koblenc, Brno 1937] ♣b6 [11... a5 12. ♠c3 ♣b6 13. h3 ♠c5 14. ♠f1 ♠fe8= Savon—Korelov, SSSR 1962] 12. ♠d4 ♠c5 13. ♠c5 ♣c5 14. ♠ac1 ♣b6 15. ♣c3 a5= Besser—Hodakowsky, Bad Aibling 1962

81 10... ♠h7 11. b4 a5 12. ♣b3 ab4 13. ab4 ♣b6 14. ♠c3 ♠fc8 15. ♣b2 ♠f8 16. h3 ♣d8= Panno—Karpov, Madrid 1973

82 11. ♣b1 ♠h7 12. ♠c3 c5 13. ♠e1?! d4 14. ♠b2 ♣b6 15. ♠c2 e5 16. ♠c1 ♠e8 17. ♠a2 ♠c7 18. ♠b2 ♠a6± Meier—Mojsejev, corr. 1974/75 — 12/33; 11. ♠d4 ♠h7 12. ♠h3 ♣b6 13. ♠b1 ♠fe8 14. ♠2f3 ♠ad8= Breu-

stedt—Filip, Gotha 1957; 11. ♠e1 ♠h7 12. ♠c1 ♠d6 [12... ♣b6 13. h3 ♠fd8 14. cd5 cd5= Dunkelblum—Czerniak, Haifa 1958] 13. d4 ♣e7 14. c5 ♠c7 15. b4 e5= Hort—Smislov, Moskva 1963; 11. ♠c3 c5 [11... ♣b6 12. b4 ab4 13. ab4 ♠a1 14. ♣a1 ♠b4 15. ♠b4 ♣b4 16. ♠b1± Aleksandrija—Baumstark, Menorca (izt) 1973] 12. ♠e1 [12. cd5 ed5 13. ♠h4 ♠e6 14. e4 b5± Smetana—Mojsejev, Havirov 1971 — 12/34] d4 13. ♠b2 ♣c7 14. h3 e5 15. e4 ♠e6 16. ♠h4 g6= Olafsson—Talj, Reykjavik 1964

83 11... ♠h7 12. ♠c2 [12. ♣c2 — 11. ♣c2] ♠d6 [12... ♠e8 13. ♣a1 ♠f6 14. ♠e5± Andersson—Čehov, Banja Luka 1976 — 22/14] 13. ♣a1 ♣e7 14. ♠h3 [14. cd5 ed5 15. ♠e1 ♠c5 16. ♠d4 ♠fe8= Spiridonov—Kozma, Zinnowitz 1967] e5 15. cd5 cd5 16. ♠h4 ♠fc8= Štejn—Platonov, SSSR (ch) 1971

84 13... ♠f8 14. ♠e1 ♣b6 15. ♠h3 ♠c5 16. ♠f1 ♠f8= Capablanca—Lilienthal, Moskva 1936; 13... ♣b6 14. ♠cc1 ♠c5 15. d4. ♠e7 16. e3 ♠e4= Štejn—Talj, Moskva 1971

85 14. cd5 ed5 15. ♠e1 ♠f8 16. ♠cc1 ♣b6= Hecht—Sämisch, Büsum 1968

86 16. ♣e5 ♣e7 17. ♣b2 e5 18. cd5 ♠d5 19. ♠fc1 ♠c7 20. ♠c5 f6= Brkljača—Raičević, Jugoslavija (ch) 1977

87 11... ♣b6 12. ♠c3 ♠fd8 13. ♣b2 ♠c5 [13... ♣a6 14. b4 b5 15. cb5 cb5 16. ba5 ♠c5 17. ♠b4± van den Berg—Czerniak, Haifa 1958] 14. ♠d4 dc4 15. dc4 ♣c7 16. b4 ab4 17. ab4 ♠cd7 18. ♠a8 ♠a8 19. c5± Smislov—Đurašević, SSSR—Jugoslavija 1956

88 12. ♠e5 ♠e5 13. ♠e5 ♠d7 14. ♠c3 ♠f6 15. b4 ab4 16. ab4 ♣e7= Plachetka—Beni, Luhačovice 1969; 12. cd5 ed5 13. ♠h3 ♠e8 14. ♠fe1 ♠f8 15. ♠ad1 ♠c5= Larsen—Stahlberg, Kopenhagen 1960; 12. ♠ad1 ♣b6 [12... b5 13. cd5 cd5 14. ♠c1 ♠c8 15. ♣b1 ♣b6= Damjanović—Vošpernik, Jugoslavija (ch) 1961] 13. ♠b1 [13. ♣c3 ♠fd8 14. e4? de4 15. de4 ♠c5±] ♠fd8 14. ♠d4 ♣c7= Ujtelly—Sloth, Kopenhagen 1965; 12. ♠ac1 ♠d6 13. ♣b1 [13. e4 de4 14. ♠e4 ♠e4 15. de4 ♣e7 16. ♠fd1 ♠fd8± Kusky—Vaganjan, Graz 1972] ♣e7 14. ♣a1 e5 15. cd5 cd5 16. ♠e1 ♣e6= Nikolajevski—Polugajevski, SSSR 1971

89 12... ♣b6 13. ♣b2 ♠fc8 14. ♠e5 ♠e5 15. ♠e5± Vukić—Lombard, Biel 1977 — 24/13; 12... ♠d6 13. b4 ab4 14. ab4 ♣e7 15. c5± Reshevsky—Ivkov, Buenos Aires 1960; 12... ♣b8 13. ♣b2 ♠d6 14. e4 [14. ♠f6?! ♠f6 15. b4 e5 16. c5 ♠d7 17. ♠e1 e4± Hartoch—Polugajevski, Amsterdam 1970 — 10/34] de4 15. de4 e5 16. ♠h4 ♠c5 17. ♣c2=

90 14... ♠c8 15. ba5 ♠c5 16. ♠b4 ♠d3 17. ♣c8 ♣c8 18. ♠e7 ♠b2 19. ♠fc1 ♣a8 20. ♠f8 ♠f8± Ornstein—Ogaard, Oslo 1976

⁹¹ 16. ♠e5 ♣d7 17. ♠b3 ab4= Botvinik—Smislov, Moskva (m) 1958

⁹² 5. ♠e5 ♠h5 6. ♠g2 e6 7. ♠b2 ♠e7 8. 0—0 ♠bd7 9. ♠d7 ♣d7 10. d3 0—0 11. ♠d2 ♣c7 12. ♠c1 ♠fd8= Reti—Capablanca, Moskva 1925

⁹³ 5... dc4 6. bc4 ♠f3 7. ♠f3 ♣d4 8. ♣b3 ♣a1 9. ♣b7± Vaganjan; 5... ♠bd7 6. ♠b2 [6. ♠a3 g6 7. cd5 cd5 8. ♠b2 ♠g7 9. 0—0 0—0= Langeweg—Keene, Lugano (ol) 1968; 6. 0—0 e5 7. cd5 cd5 8. d3 ♠c5 9. ♠b2 e4 10. de4 de4 11. ♠g5 e3 12. f4 0—0 1/2 : 1/2 Bilek—Vaganjan, Kragujevac 1974] g6 — A 11; 6... e6 — 5... e6

⁹⁴ 6. 0—0 ♠d6 7. ♠a3 ♠a3 8. ♠a3 0—0 9. ♠c2 ♠bd7 10. d3 a5 11. cd5 cd5 12. ♣d2 ♣b6= D. Byrne—Ivkov, Vinkovci 1968

⁹⁵ 8. d4 ♠e7 9. ♠bd2 0—0 10. ♠c1 h6 11. ♠e1 ♠e8 [Hort—Malich, Karlovy Vary 1973 — 15/29] 12. f3 ♠h5 13. ♠d3 ♠d6 14. ♠f4 ♠f4 15. gf4± Hort

⁹⁶ 9... ♣e7 10. a3 e5 11. b4 [11. e4 de4 12. de4 a5 13. ♣c2 ♠fd8 14. h3 ♠f3 15. ♠f3 ♠e8= Filip—Sanguineti, Portorož (izt) 1958] ♠b6 12. cd5 cd5 13. e4±

⁹⁷ Korčnoj—Saharov, SSSR (ch) 1965

⁹⁸ 8. d4 — D 11

⁹⁹ 9. ♠c3 a5 10. ♣c2 ♠e8 11. e4 de4 12. de4 ♠f3 13. ♠f3 e5 14. ♠ad1 ♣c7 15. ♠a4 ♠c5= Pirc—Damjanović, Jugoslavija (ch) 1963

¹⁰⁰ 9... ♠c8 10. ♣c2 ♠c5 11. ♠fe1 h6 12. ♠e5 ♠f5 13. b4 ♠cd7 14. ♠d7 ♣d7 15. ♣b3 ♠fd8 16. ♠f3 ♣e8= Gliksman—Gligorić, Sarajevo 1969; 9... ♠e8 10. h3 ♠h5 11. ♣c2 ♠f8 12. ♠ac1 h6 13. ♠fd1 ♣b6 14. e3 ♠g6 15. ♠e5 ♠e5 16. ♠e5 ♠d7 17. ♠c3 ♠a3= Hort—Larsen, Palma de Mallorca (izt) 1970

¹⁰¹ 10. h3 ♠f3 11. ♠f3 a4 12. ♣c2 ♣b6 13. ♠fb1 ab3= Szilagyi—Hennings, Debrecen 1968; 10. ♣c2 a4 11. ♠c3 ab3 [11... ♣c7 12. b4± Benkő—Rossolimo, Monte Carlo 1969 — 7/19] 12. ab3 ♣b6=

¹⁰² 10... ♠e8 11. h3 ♠h5 12. ♣c2 ♠f8 13. e4 de4 14. ♠e4 ♠e4 15. de4 e5= Ree—Jongsma,

Amsterdam 1968; 10... b5 11. ♣c2 [11. cb5 cb5 12. ♠c1 ♣b6 13. ♣c2 ♣a6 14. h3 ♠fc8= Bilek—Kirov, Roma 1976; 11. ♠c1 ♣b6 12. ♠c2 dc4 13. bc4 b4 14. ab4 ab4 15. ♠d4 ♠fc8 16. h3 ♠h5∞ Nikolajevski—Džindžićašvili, SSSR 1971] ♠c8 12. h3 ♠h5 13. ♠ac1 b4 14. a4 h6 15. ♠fe1 ♠c5= Vukić—Bukal, Sarajevo 1972

¹⁰³ 11... ♠h5 12. h3 ♠fe8 13. ♠c3 ♠f8 14. e4 e5 15. ed5 cd5 16. cd5 ♠d5 17. ♠b2 ♣d8 18. ♠ae1 f6 19. d4± Portisch—Korčnoj, Stockholm (izt) 1962

¹⁰⁴ 14. e4 ♣f8= Bilek—Geler, Sousse (izt) 1967

¹⁰⁵ 8. h3 ♠h5 9. d3 0—0 10. ♠c3 ♠f3 11. ♠f3 dc4 12. dc4 [12. bc4? ♠g3干] ♣e7 13. ♣c2 ♠a3= Hübner—Tajmanov, Suhumi 1972 — 14/41; 8. d4 — D 11

¹⁰⁶ 9. ♣c2 ♣e7 10. e4 de4 11. de4 ♠f3 12. ♠f3 e5 13. ♠d1 ♠fd8 14. a3 a5 15. ♠c3 ♠c5= Radulov—Hennings, Lugano (ol) 1968; 9. ♠c3 ♠e8 [9... ♣e7 10. ♠e1 ♠a3 11. ♣c1 ♠b2 12. ♣b2 ♠fe8 13. ♠d2 d4 14. ♠ce4 e5= Savon—Hennings, Debrecen 1970] 10. ♣c2 [10. h3 ♠h5 11. a3 a5 12. ♣c2 ♣b6 13. ♠a4 ♣a7 14. ♠d4 ♠ac8 15. ♣d2 ♠g6= Filip—Darga, Beverwijk 1964] e5 11. h3 d4?! 12. hg4 dc3 13. ♠c3 ♠g4 14. ♠h3± Darga—van Scheltinga, Enschede 1973; 11... ♠h5= Euwe

¹⁰⁷ 9... ♣e7 10. a3 [10. ♣c2 ♠a3 11. ♠a3 ♣a3 12. ♣c1 ♣c1= Bilek—Dely, Hungary (ch) 1971; 10. h3 ♠f3 11. ♠f3 ♠a3 12. ♣d2 ♠b2 13. ♣b2 ♠fe8 14. ♠ac1 a5 15. a3 ♠ad8= Benkő—Hennings, Siegen (ol) 1970] ♠fd8 [10... a5 — 9... a5] 11. h3 ♠h5 12. ♣c2 a5 13. ♠d4 ♠g6 14. cd5 ♠d5 15. ♠c4± Smislov—Tajmanov, Palma de Mallorca (izt) 1970

¹⁰⁸ 10. h3 ♠f3 11. ♠f3 a4 12. ♣c2 ♣e7= Pirc—Ivkov, Sarajevo 1960

¹⁰⁹ 11... ♠f3!? 12. ♠f3 e5 Vaganjan

¹¹⁰ 14. de4 ♠f3 [14... ♠fd8 15. ♠h4 ♠g6 16. ♠f5 ♠f5 17. ef5 ♠c5 18. ♠fe1 ♣d6 19. ♠ad1 ♠e8 20. ♠b1 ♣f8 21. g4± Vaganjan—Guljko, SSSR (ch) 1975 — 20/27] 15. ♠f3 ♠fe8= Vaganjan

A 13

1. c4 e6

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	♠c3 ¹ ♠b4 ²	♠f3 ³ ♠e7	d4 ⁴ ♠c3	bc3 d6	e4 ♠bc6	d5 ♠b8	♠e2 ♠a6	♠e3 0—0	0—0 b6 ⁵	∞
2	♠f3 ♠f6	g3 ⁶ a6 ⁷	♠g2 ⁸ b5	b3 ⁹ ♠b7	0—0 c5	♠b2 ¹⁰ ♠e7	d3 ¹¹ 0—0	♠bd2 ¹² d5 ¹³	cd5 ♠d5 ¹⁴	=
3	...	...	...	0—0 bc4	♣a4 ♠b7	♣c4 ¹⁵ c5	♠c3 ♠e7	e4 0—0	d3 ♠c6 ¹⁶	±

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
4	... d5	b3 ♟f6 ¹⁷	♞b2 c5 ¹⁸	e3 ♟c6 ¹⁹	cd5 ed5 ²⁰	♞b5 ²¹ ♞d7 ²²	0—0 ♞d6	♟f6 ♟f6	♟c3 ♟e6 ²³	—
5	...	...	... ♞e7	e3 ²⁴ 0—0 ²⁵	♞e2 ²⁶ b6 ²⁷	0—0 ²⁸ ♞b7	♟c3 ²⁹ c5 ³⁰	cd5 ³¹ ♟d5	d4 ♟c3 ³²	—
6	...	g3 c6 ³³	b3 ³⁴ b5 ³⁵	♞g2 ♞a6	cd5 cd5	♞b2 ♟f6	0—0 ♞e7	d3 0—0	♟bd2 ³⁶ ♟c6 ³⁷	—
7	...	...	♟a4 ³⁸ ♞d7 ³⁹	♟c4 c5	♟e5 ⁴⁰ ♟c6	♟d7 ♟d7	♞g2 ♟f6	d3 ♟c8	♟d2 ⁴¹ ♞e7 ⁴²	—
8	...	...	♞g2 ⁴³ ♟f6	0—0 ♞b7	♟e5 ⁴⁵ ♟bd7 ⁴⁶	♟a4 c5	♟c3 ♞d6 ⁴⁷	cd5 ♟d5	♟c4 ♞e7 ⁴⁸	±
9	...	...	...	0—0 ⁴⁹ c5	d3 d4 ⁵⁰	e3 ♞e7 ⁵¹	ed4 cd4	♟a3 0—0	♟c2 a5 ⁵²	±
10	...	...	...	b3 ⁵³ c6	0—0 ⁵⁵ a4	ba4 ⁵⁶ dc4	♟c2 ♟a5	♟c4 ♟a4	♟d3 ♟bd7 ⁵⁷	—
11	...	...	...	♟a3 ⁵⁸ ♞a3 ⁵⁹	ba3 ⁶⁰ 0—0 ⁶¹	♟c2 ♟d5 ⁶²	♟c4 ⁶³ b6	♞b2 ♞b7	0—0 ♟d7 ⁶⁴	—

1. c4 e6 2. ♟f3 d5 3. g3 ♟f6 4. ♞g2 dc4 5. ♟a4

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
12	... ♞d7 ⁶⁵	♟c4 ♞c6 ⁶⁶	0—0 ♟bd7	♟c2 ⁶⁷ e5 ⁶⁸	♟c3 ♞c5 ⁶⁹	d3 0—0	e4 ♟e8	♞e3 ♟e7	♟ac1 ⁷⁰	±
13	... ♟bd7	♟c4 ⁷¹ a6 ⁷²	0—0 c5 ⁷³	♟b3 ⁷⁴ ♞e7 ⁷⁵	d3 0—0	♞d2 ♟c7	a4 b6	♟a3 ♞b7	♟c4 ♟d5 ⁷⁶	±
14	...	...	...	♟c2 ⁷⁷ ♞b7	a4 ⁷⁸ c5 ⁷⁹	ab5 ⁸⁰ ab5	♟a8 ♟a8	♟a3 ♞c6	d3 ⁸¹ ♞e7 ⁸²	—
15	...	...	♟c2 c5 ⁸³	a4 ⁸⁴ b6	0—0 ⁸⁵ ♞b7	♟c3 ♞e7	b3 0—0	♞b2 ♟c8	♟fd1 ♟c7 ⁸⁶	—
16	...	...	♟c2 ⁸⁷ c5	0—0 ♞b7	b3 ⁸⁸ ♞e7	♞b2 0—0	d3 ⁸⁹ ♟d5	♟bd2 ♟f6	a3 b5 ⁹⁰	—
17	...	...	0—0 b6	♟c3 ⁹¹ ♞b7	e4 ⁹² a6 ⁹³	♟e2 b5	d3 ♞e7	b3 0—0	♞b2 e5 ⁹⁴	—

¹ 2. g3 d5 3. ♞g2 d4 [3... dc4 4. ♟a4 ♟d7 5. ♟c4 c5 6. ♟a3 ♟c6 7. ♟b5 a6 8. ♞c6 bc6 9. ♟a4 ♟b8 10. ♟f3± Botvinik—Goldenov, SSSR (ch) 1952; 4... ♟d7 5. ♟c4 ♟f6 6. ♟f3 — 2. ♟f3] 4. e4 [4. b4 a5 5. b5 e5 6. d3 ♞b4 7. ♟d2 ♟f6 8. ♟h3 ♟bd7 9. 0—0 0—0 10. a4 b6± Goldberg—Bronštejn, SSSR (ch) 1947] e5 5. d3 ♞d6 6. ♟e2 h5 7. h4 ♟h6 8. ♟d2 a5= Bakonyi—Pogats, Hungary (ch) 1951

² 2... d5 3. e4?! d4 4. ♟e4 c5 5. ♟f3 ♟c6 6. b3 e5 7. ♞b2 f5 8. ♟g3 ♞d6± Krstev—Ćirić, Jugoslavija (ch) 1961; 3. d4 — D 31

³ 3. a3 ♞c3 4. dc3 [4. bc3 f5 5. g3 ♟f6 6. ♞g2 0—0 7. d3 d6= Štejn—Sanguinetti, Mar del Plata 1965] d6 5. e4 ♟f6 6. f3 a5 7. b3 ♟c6 8. ♞g5 h6 9. ♞h4 ♟e5= Goldberg—Bronštejn, SSSR 1949; 3. g3 ♟e7 4. ♞g2 0—0 5. ♟f3

♞c3 6. dc3 d6 7. 0—0 ♟bc6 8. ♟d4 ♟a5 9. b3 e5 10. ♟c2 ♞e6= Tajmanov—Bronštejn, SSSR (ch) 1957; 3. e3 c5!? 4. ♟g4 ♟f8 5. ♟d1 [5. ♟f3 ♟f6 6. ♟h4 d6 7. ♞e2 ♟c6 8. 0—0 h6 9. d3 ♟h7± Portisch—Tajmanov, Budapest —Leningrad 1959] ♟c6 6. f4 d6 7. ♟f3 ♟f6 8. d3∞ Euwe; 3. ♟b3 ♟c6 4. a3 ♞e7 5. e3 ♟f6 6. d4 d5 — E 22

⁴ 4. ♟a4 ♟ec6 5. a3 ♞e7 6. b4 ♟f6 7. ♟b1 d5 8. e3 a6∞ Sherwin—Bronštejn, Portorož (izt) 1958

⁵ 10... e5?! 11. c5 b6 12. c6 f5 13. ♟a4 ♟b8 14. ef5 ♟f5 15. ♞g5± Kotov—Bronštejn, SSSR 1972 — 14/42; 10... b6∞ Kotov

⁶ 3. ♟c3 ♞b4 — A 17

⁷ Romanišin

⁸ 4. d3! ? c5 [4... b5 5. e4! bc4 6. e5±] 5. ♖g2 ♗c6 6. 0-0 [Dorfman—Kuprejčik, SSSR (ch) 1976 — 22/69] ♕e7oo

⁹ 5. ♖d4 c6 6. cb5 ab5 7. ♗b5 [7. 0-0 d5 8. d3 ♖c5 9. ♗b3 ♖b6 10. ♖c3 ♖e3 11. fe3 ♗b6 干 Schinzel—Robatsch, Lublin 1976] d5 8. ♗5c3 c5 9. d4 cd4 10. ♗d4 ♗c6 11. ♗d1 ♖e7 12. 0-0 0-0 13. a3 ♖b7 14. ♗d2 e5 15. ♖b1 e4 干 Bellon—Romanišin, Olot 1975; 5. d4 bc4 6. ♗a4 ♖b7 7. ♗bd2 ♖e7 8. ♗c4 ♖c6 9. ♗d1 a5 10. a4 ♖d5 11. b3 ♖b4 12. ♖d2 ♖d2 13. ♗d2 ♗c6 14. 0-0 ♗b8 15. ♗fe5 ♖g2 16. ♗g2 ♗b4 17. f3 0-0 18. g4oo Kärner—Raškovski, Soči 1977; 5. d3 ♖b7 [5... bc4 6. dc4 ♖b7 7. 0-0 ♖e7 8. ♗c3 0-0 9. b3 c5 10. ♗e1 ♖g2 11. ♗g2 ♗c6 = Schinzel—Makaričev, Lublin 1976] 6. 0-0 ♖e7 7. e4 0-0 8. b3 d6 9. ♖b2 c5 10. ♗bd2 ♗c6 = Bukal—Knežević, Jugoslavija (ch) 1977 — 23/36

¹⁰ 7. ♗c3 ♗a5 8. ♖b2 bc4 9. bc4 ♖e7 10. ♖b1 0-0 11. ♖a1 ♖c6 = Kočijev—Romanišin, SSSR (ch) 1977

¹¹ 8. ♗c2 ♗c6 9. ♗c3 ♗b6 10. ♖ac1 0-0 11. ♗e4 ♗e4 12. ♗e4 ♗d4 13. ♗d3 bc4 干 Spasov—Romanišin, Moskva 1977; 8. ♗c3 bc4 9. bc4 ♗c6 10. d3 0-0 = Adamski—Romanišin, Kiev 1978

¹² 9. a3 d6 10. e3 ♗b6 11. ♗c2 ♗c6 12. ♗bd2 ♖ac8 = Cobo—Romanišin, Cienfuegos 1977

¹³ 9... ♗c6 10. ♗e5 d5 11. ♗c6 ♖c6 12. ♖c1 ♖c8 13. cd5 ed5 14. ♖f6 gf6oo Sanz—Romanišin, Olot 1975

¹⁴ 11. ♖c1 ♗d7 12. a3 ♗b6 13. ♖c2 ♖fc8 14. ♗a1 ♖f8 = Dorfman—Romanišin, SSSR 1974

¹⁵ 7. ♗e5 ♖g2 8. ♗g2 c5 9. ♗a3 ♖e7 10. ♗ac4 0-0 11. d3 ♗c7 12. ♖d2 a5 13. f4 d6 14. ♗f3 ♗c6 15. ♗c2 ♗b7 干 Webb—Romanišin, Hastings 1976/77

¹⁶ 11. e5 ♗d5 12. ♗d5 ed5 13. ♗g4 [13. ♗d5? ♗a5-+] ♗h8 14. ♖f4 d6 15. ♖fe1 de5 16. ♗e5± Gofštejn—A. Mihajličin, SSSR 1976

¹⁷ 3... d4 4. e3 [4. ♖b2 ♗c6 5. g3 (6. b4!?) ♗f6 6. ♖g2 ♖c5 7. 0-0 0-0 8. d3 e5 = Raičević—Čirić, Vrnjačka Banja 1976 — 22/36] c5 5. b4 de3 6. fe3 cb4 7. d4 ♗f6 8. ♖d3 干 Mike-nas—Borisenko, SSSR 1955

¹⁸ 4... ♖d6 5. e3 0-0 6. ♖e2 b6 [6... ♗bd7 7. ♗c3 c6 8. ♗c2 a6 9. d4 b5 10. 0-0 bc4 11. bc4 dc4 12. ♖ad1 ♗c7 13. ♗a4 e5 14. h3 ed4 15. ♗d4± Bronštejn—Čirić, Beograd 1964] 7. 0-0 ♖b7 8. ♗c3 ♗bd7 9. d4 a6 10. ♗c2 ♗e7 11. ♖ad1 ♖ac8 = Simagin—Hasin, SSSR 1968 — 5/27

¹⁹ 5... ♖e7 6. cd5 ed5 7. ♖b5 ♖d7 8. ♖d7 ♗bd7 9. 0-0 0-0 10. d4± Keene—Nunn, Hastings 1975/76

²⁰ 6... ♖d5 7. a3 ♗f6 8. ♖e2 ♖e7 9. 0-0 0-0 10. ♗c2 ♖d7 11. ♗c3 ♖c8 = Andersson—Hübner, Biel (izt) 1976; 6... ♗d5!?

²¹ 7. ♖e2 d4! ? 8. ed4 cd4 9. ♖b5 ♖c5 10. 0-0 0-0 11. ♗c2 ♗d5 = Flor—Estrin, SSSR 1957

²² 7... ♖e7 8. ♗e5 ♗b6 9. ♗c3 0-0 10. ♗c6 bc6 11. ♖e2 ♖e6 12. ♗a4± Keene—van Scheltinga, Wijk aan Zee II 1974 — 17/10; 7... ♖d6 8. ♗c3 0-0 [Lebrede—Dorfman, Vilnius 1978 — 26/27] 10. 0-0 ♗e5 = ; 7... ♗b6!?

²³ 11. d4 cd4 12. ed4 0-0 13. ♖d3 ♗h6 14. h3 = Uusi—Vooremaa, SSSR 1975

²⁴ 5. cd5 ed5 6. e3 0-0 7. ♖e2 c6 8. 0-0 ♗bd7 9. ♗c3 ♖e8 10. ♗d4 ♗f8 = Keene—Radulov, Nice (ol) 1974

²⁵ 5... b6 6. d4 ♗e4 7. ♗bd2 f5 8. ♖d3 0-0 9. 0-0 ♗d7 10. ♗e2 ♖d6 11. ♖ac1 ♖b7 12. ♖c2± Platonov—Rodriguez, Cienfuegos 1972 — 13/39

²⁶ 6. ♗c3 c5 7. cd5 ♗d5 8. ♗d5 ♗d5 [8... ed5 9. d4 cd4 10. ♗d4 ♖f6 11. ♗d2± Botvinik—Zagorjanski, SSSR 1943] 9. ♖c4 ♗d8 10. ♗e5 [10. 0-0 ♗c6 11. ♗e2 ♖f6 12. ♖f6 ♗f6 13. ♖ac1 b6 = Botvinik—Levenfiš, Moskva (m) 1937] ♗d7 11. 0-0 ♗e5 12. ♖e5 ♖f6 13. d4 cd4 14. ed4 ♖d7 = Smislov—Trifunović, Zagreb 1955

²⁷ 6... c5 7. 0-0 ♗c6 8. cd5 ed5 9. d4 b6 10. ♗bd2?! ♖b7 11. ♖c1 ♗e4 12. dc5 ♖c5 干 Andersson—Langeweg, Wijk aan Zee 1976 — 21/32; 10. ♗c3 — D 32

²⁸ 7. cd5 ed5 8. ♗c3 c6 9. 0-0 ♖e8 10. a3 a5 11. ♖c1 ♗bd7 12. d3 ♖f8 = Larsen—Kurajica, Ljubljana—Portorož 1977 — 23/34

²⁹ 8. d3 c5 9. ♗bd2 ♗c6 10. a3 ♖c8 11. ♖c1 ♗d7 12. ♖c2 ♖fd8 13. ♗a1 ♖e8 14. ♖fc1 ♖f6 = Andersson—Ribli, Las Palmas 1974; 8. cd5 ed5 9. ♗c3 ♗bd7 10. ♖c1 a6 11. ♗c2 ♖e8 12. ♖fd1 ♖c8 13. d4 ♖d6 = Enklaar—Hort, Wijk aan Zee 1973

³⁰ 8... ♗e4 9. d3 ♗c3 10. ♖c3 ♗d7 11. ♗c2 ♖f6 12. ♖ac1 ♖c3 13. ♗c3 dc4 14. dc4 c5 = Eliskases—Stahlberg, Buenos Aires (ol) 1939

³¹ 9. d3 ♗c6 10. ♖e1 ♗d7 11. ♗d2 ♖fd8 12. ♖ad1 ♗e8 13. ♖c1 ♖ac8 14. ♗a1 ♗f8 = Spaski—Borisenko, SSSR (ch) 1961; 9. d4 dc4 12. ♖c4 ♗c6 11. ♗e2 cd4 12. ♖fd1 = Flor—Ilivicki, SSSR (ch) 1954

³² 11. ♖c3 ♗c6 12. ♖c1 ♖c8 13. dc5 ♖c5 = Averkin—Karpov, SSSR (ch) 1973

³³ 3... d4 4. ♖g2 [4. e3 ♗c6 5. ed4 ♗d4 6. ♖g2 ♗h6 7. 0-0 ♗hf5 8. d3 ♖e7 9. ♗d4 ♗d4 干 Reshevsky—Euwe, Haag—Moskva (mct) 1948] ♗c6 [4... c5! ?] 5. 0-0 ♗f6 [5... e5 6. d3 a5 7. e3 ♖e7 8. ed4 ed4 9. ♗a3 ♖a3 10. ba3 ♗e7 11. ♖b1 0-0 12. ♖e1 h6 13. ♖b5± Heinicke—Stahlberg, Hamburg 1955] 6. d3 ♖e7 7. ♗a3 0-0 8. ♗c2 a5 9. b3 e5 10. ♖b2 ♖f5 11. a3 ♗d7 12. ♖b1 ♖e8 13. ♖a1± Andersson—Bronštejn, Krems 1967; 3... c5 4. ♖g2 ♗c6 5. 0-0 dc4 6. ♗a4 ♖d7 7. ♗c4 ♖c8! 8. ♗c3 ♗f6 = Hug—Korčnoj, Schweiz 1978 — 26/28

⁴³ 4. ♖g2?! dc4 5. ♖c2 b5 6. a4 ♖b7 7. b3 cb3 8. ♖b3 b4 9. d4 c5 10. dc5 ♖c5 11. ♖b2 ♖f6干 Carls-Nimzovitsch, Baden-Baden 1925; 4. ♖c2 ♖f6 5. ♖g2 — 3... ♖f6

³⁵ 4... ♖e7 5. ♖b2 ♖f6 6. ♖c3 ♖d7 7. ♖g2 ♖e7 8. 0-0 ♖e5 9. ♖e5 ♖e5 10. d4 ♖c7 11. e4± Polugajevski-Rossetto, La Habana 1967 — 4/32

³⁶ 10. e4?! de4 11. de4 b4干 Hartoch-Kurajica, Wijk aan Zee II 1974 — 17/36

³⁷ 11. ♖c1 ♖b6 12. a3 b4 13. a4 ♖ac8 14. ♖c2 ♖d7 15. ♖a1 ♖f6 = Mašić-Kurajica, Jugoslavija (ch) 1972; 11. a3 b4 12. ab4 ♖b4 13. ♖e5 ♖b6 14. ♖df3 ♖ac8 = Romanišin-Kurajica, Costa Catalana 1977

³⁸ 4. ♖a3 ♖a3 5. ba3 b5 6. ♖b2 ♖f6 7. ♖g2 ♖b7 — 3... ♖f6; 4. ♖g2 ♖d7 [4... ♖f6 — 3... ♖f6] 5. ♖a3 c6 6. ♖c4 b5 7. ♖ce5 ♖b7 8. d4 ♖e5 9. ♖e5 ♖b4 10. ♖d2 ♖d4 11. ♖c6 ♖d2 12. ♖d2 ♖d2 13. ♖d2 ♖e7 14. ♖ac1 = Liebert-Filip, DDR-ČSSR 1973

³⁹ 4... ♖d7 5. ♖g2 ♖f6 — 3... ♖f6

⁴⁰ 6. ♖g2 ♖c6 [6... ♖c6 7. 0-0 ♖d7 8. ♖c2 ♖gf6 9. b3 ♖e7 10. ♖b2 0-0 11. d3± Reti-Walter, Moravska Ostrava 1923] 7. 0-0 ♖f6 8. ♖c3 ♖c8 9. b3 ♖e7 10. ♖b2 0-0 = Benkö-Bronštejn, Amsterdam (izt) 1964

⁴¹ 10. ♖a4 ♖e7 11. ♖c3 0-0 12. 0-0 ♖fd8 13. ♖e3 ♖d5 14. ♖d5 ed5 = Spaski-Čirić, Beograd 1964

⁴² 11. ♖f3 0-0 12. 0-0 b6 13. ♖d2 ♖d5 14. a3 ♖fd8 = Smislov-Ivkov, Amsterdam (izt) 1964

⁴³ 4. b3 ♖bd7 [4... d4 5. ♖b2 c5 6. b4± Gligorić] 5. ♖b2 ♖d6 6. ♖g2 0-0 7. 0-0 b6 [7... c6 8. ♖c2 ♖e7 9. ♖c3 ♖a3 10. ♖a3 ♖a3 11. d4 b6 12. e4± Filip-Liljedahl, Skopje (ol) 1972] 8. cd5 ed5 9. ♖d4 ♖b7 10. ♖f5 ♖e8 11. ♖c3 ♖df6 12. ♖b5± Petrosjan-Hasin, SSSR 1968 — 5/28

⁴⁴ 4... ♖bd7 5. ♖c2 ♖b6 6. b3 a5 7. 0-0 a4 8. ♖b2 c6 9. d3 ♖e7 10. e4 0-0 11. ♖bd2 ♖bd7 12. e5± Vadasz-Csom, Hungary 1969 — 8/25; 4... d4 5. b4 c5 [5... a5 6. ♖a4 c6 7. ♖b2 ♖b4 8. ♖d4 0-0 9. ♖c2 ♖bd7 10. 0-0± G. Garcia-Rodriguez, Orense 1975] 6. ♖b2 ♖b6 [6... ♖c6 7. b5 ♖e7 8. e3 de3 9. de3 ♖d1 10. ♖d1 ♖g6 11. h4 h6 12. ♖e2± Ilivicki-Spaski, SSSR (ch) 1955] 7. ♖b3 ♖c6 8. b5 ♖a5 [8... ♖e7 9. e3 ♖f5 10. ♖h3± Euwe] 9. ♖c2 ♖d6 10. e3 e5 11. ed4 ed4 12. 0-0 0-0 13. d3 ♖d7 14. ♖bd2 h6 15. ♖ae1± Kotov-Tajmanov, Zürich (ct) 1953

⁴⁵ 6. b3 ♖bd7 7. ♖b2 ♖b4 8. d3 [8. d4 0-0 9. c5 bc5 10. a3 ♖a5 11. dc5 c6oo] 0-0 9. ♖bd2 a5 10. a3 ♖e7 11. cd5 [11. ♖c2 ♖b8 12. e4? de4 13. de4 ♖c5 14. ♖fe1 ♖d8干 Stean-Larsen, Hastings 1972/73 — 15/36] ed5 12. ♖d4 ♖e8 [12... ♖e8!?] 13. ♖c2 ♖f6 14. ♖fe1 ♖c5 15. b4 ♖e6 16. ♖2f3± Andersson—

Hartston, Las Palmas 1974; 6. cd5 ed5 7. d4 [7. b3 ♖d6 8. ♖b2 0-0 9. ♖d4 ♖e8 10. ♖c3 ♖f8 = Debarnot-Larsen, Las Palmas 1975 — 19/29] ♖d6?! 8. ♖c3 c6 9. ♖e5 0-0 10. ♖g5± Benkö-Bisguier, USA (ch) 1966/67 — 3/12

⁴⁶ 6... ♖e7!?

⁴⁷ 8... ♖c7 9. cd5 ♖d5 10. ♖d5 ♖d5 [10... ed5 11. d4 cd4 12. ♖f4±] 11. e4 ♖b7 12. d4 f6 13. ♖f3 ♖c6 14. ♖d1 ♖e7 15. ♖e1± Spasov-P. Popov, Stara Zagora 1977 — 23/37

⁴⁸ 11. e4 ♖b4 12. d4 0-0 13. dc5± Romanišin-Miles, Hastings 1976/77 — 23/35

⁴⁹ 5. cd5 ♖d5 [5... ed5 6. d4 — D 34] 6. 0-0 ♖c6 7. ♖c3 ♖c7 [7... ♖e7 8. d4 — D 41] 8. d3 ♖e7 9. ♖e3 0-0 10. d4 cd4 11. ♖d4 ♖b4 12. ♖d2 e5 13. ♖b3 ♖d2 14. ♖d2± Polugajevski-Padevski, Varna 1972 — 13/63

⁵⁰ 5... dc4 6. ♖a3 ♖c6 [6... ♖bd7 7. ♖c4 b5 8. ♖ce5 ♖b7 9. ♖f7 ♖f7 10. ♖g5 ♖g6 11. ♖c2± → Ivkov-Tatai, Venezia 1966; 6... a6 7. ♖c4 b5 8. ♖ce5 ♖a7 9. d4 ♖b7 10. a4 b4 11. dc5± Vukić-Mednis, New York 1976 — 22/37] 7. ♖c4 ♖e7 8. b3 0-0 9. ♖b2 ♖d7 [9... ♖d5!?] 10. d4 cd4 11. ♖d4 ♖c8 12. ♖b5± Štejn-Tarve, Tallinn 1969; 5... ♖c6 6. b3 ♖e7 7. ♖b2?! d4 8. e3 e5 9. ed4 ed4 10. d3 0-0干 Malich-Holmov, Luhačovice 1973 — 15/40; 6. cd5 ed5 7. d4 — D 34

⁵¹ 7... e5 8. ed4 ed4 9. ♖e1 ♖e7 10. ♖e5 [10. ♖f4 0-0 11. ♖e5 ♖e5 12. ♖e5 ♖d6 13. ♖f6 ♖f6 14. ♖d2 = Schmidt-Spaski, Bath 1973] ♖e5 11. ♖e5 0-0 12. ♖d2 ♖c7 13. ♖e1± Čiburdanidze-Aleksandrija, Tbilisi (m) 1977 — 23/15

⁵² 11. ♖e1 ♖d7 [11... ♖b8 12. ♖e2 ♖e8 13. ♖f4 ♖d6 14. ♖e5± Bukić-Joksić, Jugoslavija (ch) 1976; 11... ♖e8 12. b3 ♖f8 13. ♖e5 ♖e5 14. ♖e5 ♖d7 15. ♖b5± Botvinnik-Buslajev, SSSR 1963] 12. b3 [12. ♖fd4 ♖d4 13. ♖d4 ♖c5 14. ♖b5 ♖d3 15. ♖e2 ♖c1 = Varnusz-Hajtun, Hungary 1966] ♖c5 13. ♖b2 ♖f6 14. ♖a3 ♖b6 [Petrosjan-Korčnoj, Moskva (m) 1971 — 11/(3)] 15. ♖d2! ♖d3? 16. ♖e4 ♖e1 17. ♖f6 gf6 18. ♖g4+-; 15... ♖e7± Petrosjan

⁵³ 5. ♖c2 a5!? 6. 0-0 ♖a6 7. a3 ♖e7 8. d4 [8. b3!?] 0-0 9. ♖bd2 b6 = Naranja-Larsen, Bauang 1973 — 16/35

⁵⁴ 5... b5 6. 0-0 ♖e7 7. ♖b2 ♖bd7 8. ♖c3 b4 9. ♖a4 ♖b6 10. cd5 cd5 11. ♖b6 ♖b6 12. ♖c1 0-0 = Espig-Holmov, Suhumi 1972

⁵⁵ 6. ♖b2 a4 7. ♖a3 ♖bd7 8. 0-0 ♖e7 9. d3 0-0 10. ♖c2 ♖b6 11. ♖c3 ♖d8 = Sherwin-Füster, Portorož (izt) 1958

⁵⁶ 7. ♖a3 ♖a3 8. ♖a3 ♖e7 9. ♖c1 0-0 10. ♖b2 ♖bd7 11. b4 e5 12. ♖h4 ♖d8 = Barcza-Bronštejn, Hungary-SSSR 1955

⁵⁷ 11. ♖c3 ♖a5 12. ♖b2 ♖e7 13. ♖e4 0-0 14. ♖f6 ♖f6 = Geler-Bronštejn, SSSR 1964

⁵⁸ 5. 0—0 a6 [5... ♖bd7 6. ♖a4 — 5. ♖a4; 5... b5!]? 6. ♖c2 [6. a4 ♖c6 7. a5 ♖d7 8. b3 cb3 9. ♖b3 ♖d6 10. d4 0—0 11. ♖bd2 e5 12. de5 ♖e5f Földi—Kluger, Hungary (ch) 1965/66; 6. ♖c3 b5?! 7. d3! cd3 8. ♖e5 ♖a7 9. ♖e3 c5 10. ♖d3± Kuzmin—Beljavski, Kiev 1978 — 25/45; 6... ♖bd7 7. ♖a4 c5 8. ♖c4 b5 9. ♖b3 ♖b7 = Kuzmin] b5 7. ♖e5 ♖d5 8. d3 cd3 9. ♖d3 ♖b7 10. ♖d1 ♖c8 11. a4 ♖d7♞ Kotov—Euwe, Zürich (ct) 1953; 5. ♖c2! a6 6. ♖e5

⁵⁹ 5... c5 6. ♖c4 ♖c6 7. 0—0 ♖e7 8. b3 0—0 9. ♖b2±

⁶⁰ 6. ♖a4 b5 [6... ♖d7 7. ♖a3 ♖c6 8. 0—0 ♖bd7 9. ♖b4 ♖b6 10. b3 cb3 11. ab3 ♖c8 12. d3 ♖e7 13. ♖d4♞ G. Garcia—Robatsch, La Habana 1965] 7. ♖a3 ♖b7 8. 0—0 ♖d6 [8... ♖bd7!? ♖c5] 9. b3 [Barlov—Lederman, Biel 1977 — 24/37] cb3 10. ♖b3 ♖b6 11. ♖a3 ♖bd7

⁶¹ 6... ♖bd7 7. ♖b2 [7. ♖c2 0—0 — 6... 0—0] 0—0 8. ♖c2 c5 9. a4 a6 10. ♖c4 b5 11. ab5 ab5 12. ♖c2 ♖b7 = Štejn—Keres, Tallinn 1969 — 7/25; 6... b5!? 7. a4 [7. ♖b2 ♖b7 8. 0—0 ♖bd7 9. ♖c2 ♖b6 10. ♖fd1 ♖e4 11. d3 cd3f Doda—Lombard, Polska—Schweiz 1974 — 17/38] c6 8. ab5 cb5 9. a4 b4 10. ♖c2 a5♞

⁶² 7... b5 8. ♖g5 c6 9. ♖b2 ♖e8 10. 0—0 h6 11. ♖f6 ♖f6 12. ♖h7 ♖f8 13. ♖e4 ♖g6 14. ♖g6 f6g 15. ♖d6± Smislov—Holmov, SSSR (ch) 1961; 7... ♖d7 8. ♖e5 ♖c6 9. ♖c6 ♖c6 10. ♖c4 ♖d4 11. ♖d4 ♖d4 12. ♖b1 ♖ab8 13. e3 ♖c6 14. ♖e2 ♖a5 15. d3± Smislov—Saborido, Oberhausen 1961; 7... ♖d5 8. ♖b2 ♖bd7 9. ♖c1 ♖b6 10. 0—0 c6 11. ♖e5 ♖b5 12. ♖a1 ♖d8 13. ♖fd1 ♖d7 14. ♖c4± Smislov—Kaunas, SSSR 1968; 7... ♖bd7 8. 0—0 ♖b6 9. ♖e5 ♖e8 10. ♖c4 ♖c4 11. ♖c4 ♖e7 12. d4± Schmidt—Radulov, Vrbas 1976 — 21/33; 7... ♖c6 8. ♖b2 ♖e7 [Vaisman—Pachman, Moskva 1977] 9. ♖c4 e5 10. 0—0±

⁶³ 8. ♖b2 ♖d7 [8... b5 9. 0—0 ♖b7 10. d3 cd3 11. ♖d3 a6 12. ♖fd1 ♖d7 13. a4 ♖e7♞ Pachman—Polugajevski, Manila (izt) 1976 — 22/39] 9. h4?! ♖7b6 10. ♖e5 ♖e8 11. ♖c4 ♖a4 12. ♖c1 ♖c2 13. ♖c2 ♖e4 14. ♖a1 c5f Semerak—Filip, ČSSR 1978

⁶⁴ 11. ♖ac1 c5 = Adamski—A. Petrosjan, Leipzig 1977

⁶⁵ 5... ♖d7 6. ♖c4 ♖c6 7. b3 [7. ♖c6 ♖c6 8. 0—0 ♖c5 9. ♖c3 ♖d7 10. d3 0—0 11. ♖d2± Polugajevski—Mikenas, SSSR 1967 — 4/34] ♖c4 8. bc4 ♖c6 [8... ♖bd7 9. ♖c3 ♖b4 10. ♖b5 ♖a5 11. ♖a3 a6 12. ♖bd4 ♖b6 13. ♖b3 c6 14. d4± Botvinik—Gereben, Budapest 1952] 9. 0—0 e5 10. ♖b2 ♖d7 11. ♖c3 ♖e7 12. ♖d5 ♖d8 13. a4± Ribli—Zwaig, Reykjavik 1975 — 20/34

⁶⁶ 6... c5 7. ♖e5±; 6... ♖c6 7. d4 — E 02

⁶⁷ 8. ♖c3 ♖e7 [8... ♖b6 9. ♖b3 a5 10. ♖c2 a4 11. e4 a3 12. ♖e5 ab2 13. ♖b2± Štejn—

Džindžihašvili, SSSR (ch) 1971] 9. e4 0—0 10. ♖d1 ♖b6 11. ♖e2± Polugajevski—Ilijevski, Skopje 1971 — 12/35

⁶⁸ 8... ♖e7 9. ♖c3 0—0 10. ♖d1 ♖b6 [10... e5 11. d4 ed4 12. ♖d4 ♖g2 13. ♖g2 c6 14. ♖f5 ♖e8 15. ♖g5± Reti—Vidmar, London (ol) 1927] 11. e4 ♖c8 12. d4 ♖d8 13. ♖f4 ♖e8 14. a4± Filip—Euwe, ČSSR—Nederland 1955

⁶⁹ 9... ♖d6 10. e4 ♖c5 11. ♖d1 ♖g4 12. ♖f1 0—0 13. h3 ♖gf6 14. ♖d1 ♖e7 15. d4± Filip—Šefc, Praha—Marianske Lazne 1956

⁷⁰ Smislov—Suetin, SSSR (ch) 1952

⁷¹ 6. 0—0 a6 7. ♖c3 c5 8. ♖e5?! ♖b8 9. ♖d7 ♖d7 10. ♖c4 b5 11. ♖f4 ♖d6 12. ♖g5 0—0f Suttles—Keres, San Antonio 1972 — 15/37; 7. ♖c4 — 6. ♖c4

⁷² 6... ♖d6 7. 0—0 0—0 8. d4 [8. ♖c2 c5 9. d4 ♖c7 10. ♖d1 ♖b6 11. dc5 ♖c5 12. ♖e3 ♖d6 13. ♖c7 ♖c7 14. ♖c5± Smislov—Reshevsky, SSSR—USA 1954] e5 9. ♖c2 ♖e7 10. ♖c3 c6 11. ♖d1 h6 12. e4 ♖e8 13. h3 a5 14. ♖e3± Štejn—Zinn, La Habana 1968 — 6/44; 6... ♖e7 7. 0—0 c5 [7... 0—0 8. ♖c2 c6 9. d4 ♖d6 10. ♖bd2 ♖e8 11. ♖d1 ♖b6 12. e4± Tajmanov—Stahlberg, La Habana 1964] 8. ♖d1 [8. d3 0—0 9. ♖c3 a6?! (9... b6!)?] 10. ♖b3 ♖a7 11. ♖d1 b5 12. a4± Taborov—Rohde, Schilde 1976 — 22/38] ♖d5 9. d4 ♖7b6 10. ♖b3 ♖d7 11. ♖c3 ♖c3 12. ♖c3 ♖d5 13. ♖d3 ♖b6 14. e4± Popov—van Scheltinga, Wijk aan Zee II 1977; 7... a6 — 6... a6

⁷³ 7... ♖e7 8. ♖c2 0—0 9. ♖c3 c6 10. b3 ♖c7 11. ♖b2 b5 12. ♖e4 ♖e4 13. ♖e4 ♖b7 14. ♖e5± Bilek—Pietzsch, Kecskemet 1966 — 2/8

⁷⁴ 8. a4 b5 9. ♖b3 [Romanišin—Polugajevski, SSSR (ch) 1975 — 20/35] c4 10. ♖c2 ♖b7 11. ab5 ab5 12. ♖a8 ♖a8 13. b3 = Romanišin; 8. ♖c2 b6 [8... b5 9. a4 ♖b7 10. ♖c3 ♖b6 11. d3 ♖e7 12. ♖b3 ♖d5 = Hasin—Beljavski, SSSR 1977 — 23/38; 9. b3!]? 9. d4 [9. ♖c3 ♖b7 10. ♖d1 ♖e7 11. d3 0—0 12. e4 ♖c7 13. a4 ♖ac8 = Schmidt—Filip, Olot 1975] ♖b7 10. ♖c3 ♖c8 11. dc5 [11. ♖d1 ♖e7 = Langeweg—Karaklajić, Amsterdam 1965] ♖c5 12. ♖d2 b5 13. a3 0—0 = Botvinik—Olafsson, Wijk aan Zee 1969

⁷⁵ 8... ♖b8!? Euwe

⁷⁶ Smislov—Tajmanov, SSSR (ch) 1951

⁷⁷ 8. ♖c6 ♖b8 9. ♖c2 ♖b7 10. ♖c3 c5 11. d3 ♖d6 [11... ♖e7 12. ♖f4 ♖c8 13. a4 b4 14. ♖d1± Szabo—Zwaig, Costa Brava 1976] 12. a4 ♖b6 =; 8. ♖b3 ♖b7 9. ♖c3 c5 10. d3 ♖e7 11. ♖f4 0—0 12. ♖ac1 ♖c8 = Jusupov = Novopašin, SSSR 1976

⁷⁸ 9. d3 ♖e7 10. ♖bd2 c5 11. ♖b3 0—0 12. ♖d2 ♖c8 13. ♖a5 ♖e8 14. ♖fc1 c4 = Nörby—Schneider, Kopenhagen 1974; 9. b3

c5 10. ♖b2 ♗e7 11. d3 0-0 12. ♖bd2 ♖c8 13. e4 [13. ♖ac1 ♖b6 14. ♖b1 ♖fd8 15. ♖a1 ♗e8 = Barcza-Benkő, Marianske Lazne 1951] ♗b8 14. ♗e5 ♗fd7 15. ♗d7 ♖d7 16. ♗f3 ♗c6 = Liberzon-Platonov, SSSR (ch) 1970

⁷⁹ 9... ♗d6 10. ♗c3 b4 11. ♗d1 h5 12. ♗e3 ♗g4 13. d4 ♗df6 14. ♗c4± Ignatjev-Murej, SSSR 1969; 9... ♗e7 10. ab5 ab5 11. ♖a8 ♗a8 12. ♗a3 ♖b8 13. ♖b3 b4 14. ♗c4 0-0 15. d3± Lombardy-Olafsson, Wijk aan Zee 1969

⁸⁰ 10. d3 ♗d6 11. ♖bd2 0-0 12. b3 ♖c7 13. ♖b2 ♗e5 14. ♗e5 ♗g2 = Bertok-Ćirić, Jugoslavija (ch) 1965

⁸¹ 13. ♗e1 ♗d5 14. d3 ♗e7 15. e4 ♗b4 16. ♖e2 0-0 = Smislov-Szily, Budapest 1952

⁸² 14. ♗d2 0-0 15. ♖c1 ♖b7 = Tajmanov-Keres, SSSR (ch) 1961

⁸³ 7... ♖b8 8. 0-0 ♗e7 9. ♗a3 0-0 [9... b5!? 10. ♗d4 ♗e5] 10. ♗c4 c5 11. a4 b6 12. d3 ♗b7 13. ♗f4 ♖a8 14. e4 ♗c6 15. ♗d2 ♗e8± Smislov-Unzicker, Tel Aviv (ol) 1964

⁸⁴ 8. ♗c3 ♖a7 [8... ♖c7 9. d4 b5?! 10. ♗f4 ♖a7 11. d5 ♗d5 12. ♗d5 ed5 13. e4 d4 14. e5 Szabo-Keres, Winnipeg 1967 — 5/29] 9. 0-0 b5 10. d4 ♗b7 11. dc5 ♗c5 12. a3 0-0 13. b4 ♗e7 = Ree-Pachman, Titovo Užice 1966

⁸⁵ 9. b3 ♗b7 10. ♖b2 ♗e7 11. d3 0-0 12. e4 b5 13. ♖bd2 ♖c8 14. 0-0 ♗b8 = Smislov-Florian, Oberhausen 1961

⁸⁶ Panno-Keres, Moskva (ol) 1956

⁸⁷ 7. ♖b3!? ♖b8 [7... ♗e7 8. 0-0 0-0 9. ♗c3 a6 10. a4 ♗b8 11. ♗e5 ♖c7 12. ♗c4 ♗c6 (A. Mihaljčičin-Đurić, SSSR-Jugoslavija

1977 — 24/38) 13. ♖b6±] 8. d3 ♗d6 9. 0-0 b6 10. ♗c3 a6 11. ♗g5 ♗c7 12. ♗e3 h6 13. ♗ge4 0-0 14. ♖ad1 ♗g4 15. ♗c1 ♖e7 = Romanišin-O. Rodriguez, Costa Catalana 1977

⁸⁸ 9. ♗c3 ♗e7 10. d4 cd4 11. ♗d4 ♗g2 12. ♗g2 ♖c7 [12... ♖c8 13. e4 0-0 14. f3 ♖b7 15. ♗e3 ♖ac8 = Polugajevski-Keres, SSSR (ch) 1973 — 16/36] 13. ♖d1 ♖c8 [13... 0-0? 14. ♗d5 ♗d5 15. ♖c7 ♗c7 16. ♗c6±] 14. ♗g1 a6 = Smejkal-Talj, Milano 1975 — 20/36

⁸⁹ 11. ♗c3 ♖c8 12. ♖fd1 a6 13. d3 ♖c7 14. ♖ac1 = Petrosjan-Olafsson, Las Palmas 1975

⁹⁰ Albur-Svešnikov, SSSR (ch) 1976

⁹¹ 8. b3 ♗b7 9. ♖b2 ♖c8 10. ♗c3 ♗e7 11. ♖fd1 0-0 12. d4 ♗d5± Grigorjan-Dorfman, SSSR (ch) 1976; 8. ♗d4 ♗e5 [8... ♗d5?! 9. ♗d5 ♗e5 10. ♗c6 ♗c6 11. ♗c6 ♖c7 12. ♗a5±] 9. ♗c6 ♗c4 10. ♗d8 ♗d5 [10... ♖b8 11. ♗c6 ♖b7 12. ♗c3±] 11. ♗c3 ♗d8 12. ♗d5 ♗b7 13. ♗c3 [13. ♗e3?! ♗e3 14. fe3 ♗g2 15. ♗g2 f6± Adamski-Radashkovich, Nice (ol) 1974 — 17/39] ♗g2 14. ♗g2 ♗e5 15. b3 ♗c6 = Talj-Polugajevski, SSSR (ch) 1977 — 24/39

⁹² 9. d4 ♖c8 10. ♖d1 a6 11. a4 cd4 12. ♖d4 ♗c5 13. ♖h4 ♗e7 = Mariotti-Toth, Roma 1976

⁹³ 9... ♗e7 10. e5 ♗d5 11. ♖g4 0-0 12. d4 ♗h8 13. ♖e1 [Romanišin-Svešnikov, SSSR (ch) 1976 — 22/40] ♖c8!?oo

⁹⁴ 14. ♗d1 ♗d6 15. ♗e3 ♖e8 = Močalov-Šer, SSSR 1976

A14

1. c4 e6 2. ♗f3 d5 3. g3 ♗f6 4. ♗g2 ♗e7 5. 0-0

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1	...	♖c2 ²	cd5 ⁴	♗c3	a3	♖d1	e3	b3	h3	=
	0-0 ¹	c5 ³	♗d5	♗c6	a5	♗c7	e5	♗g4	♗h5 ⁵	
2	...	b3	♗b2 ⁷	d3 ⁹	♗c3 ¹⁰	e3 ¹¹	♖e2	♖fd1	♖ac1	±
	...	c6 ⁶	♗bd7 ⁸	b6	♗b7	c5	♖c8	♖c7	♖b8 ¹²	
3	...	...	...	...	♗bd2	♖c2	e4	♖ae1 ¹⁵	♗d4	=
	...	...	...	b5	♖b6 ¹³	♗b7	♖fc8 ¹⁴	a5	♖a6 ¹⁶	
4	...	...	♗b2	cd5 ¹⁸	♗c3 ²⁰	♖c1 ²²	♗d5 ²⁴	d4	♗d4	=
	...	c5	♗c6 ¹⁷	♗d5 ¹⁹	♗f6 ²¹	b6 ²³	ed5	♗d4 ²⁵	cd4 ²⁶	
5	...	...	...	e3	♗c3 ²⁸	♖e2 ³⁰	d3	♖ad1	ed4	±
	...	...	...	b6 ²⁷	♗a6 ²⁹	♖d7 ³¹	♖ad8	d4	♗d4 ³²	
6	...	...	...	...	ed4	♖e1 ³³	d3	♗a3	♗c2	∞
	...	...	...	d4	cd4	♖b6 ³⁴	♖e8	e5	♗f8 ³⁵	

1. c4 e6 2. ♖f3 d5 3. g3 ♖f6 4. ♜g2 ♜e7 5. 0—0 0—0
6. b3 b6 7. ♜b2 ♜b7

	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
7	cd5 ⁵⁶ ♜d5 ³⁷	♜c3 ³⁸ c5 ³⁹	♜d5 ⁴⁰ ♜d5	♖b1 ⁴¹ ♜f6 ⁴²	♜d1 ♜b2	♖b2 ♜c6	d3 ♜f3	♜f3 ♜c8	♜g2 ♖d6 ⁴³	=
8	e3 ♜bd7	♖e2 ⁴⁴ c5 ⁴⁵	♜c3 ⁴⁶ ♜e4 ⁴⁷	cd5 ♜c3	♜c3 ⁴⁸ ♜d5	♜fd1 ♖c7	e4 ♜b7	d4 ♜f6	♜e5 cd4 ⁴⁹	=
9	...	...	d3 ♜c8 ⁵⁰	♜c3 ⁵¹ ♖c7 ⁵²	♜ac1 ⁵³ ♜fd8	♜fd1 ♖b8	♜4 ⁵⁴ d♜4 ⁵⁵	dc4 ♖a8	♜c1 ♜c8 ⁵⁶	±
10	...	♖e2 c5	♜d1 ♖c7 ⁵⁸	♜c3 ♜ad8 ⁵⁹	cd5 ⁶⁰ cd5 ⁶¹	d4 ♜fe8	♜ac1 ♜f8	♜b5 ♖c7	dc5 bc5 ⁶²	±
11	...	♜c3 ♜c6	d3 ♜c8 ⁶³	♖e2 ♜c7 ⁶⁴	♜fd1 ♜d7	cd5 ⁶⁵ ♜d5	♜d5 ♜d5	d4 ♜d7	dc5 ♜c5 ⁶⁶	±
12	...	...	cd5 ♜d5 ⁶⁷	♜d5 ♖d5 ⁶⁸	d4 ♜a5 ⁶⁹	♜a3 ⁷⁰ ♜fd8	♜c1 ♖f5 ⁷¹	♖c2 ♜e4	♜fd1 ♜c6 ⁷²	±
13	...	...	bc4 ♜c6	♖e2 ⁷³ ♖c7 ⁷⁴	d3 a6 ⁷⁵	♜fd1 ⁷⁶ ♜ab8 ⁷⁷	♜ab1 ♜a5	♜a1 ⁷⁸ ♜d7	♜d2 ♜g2 ⁷⁹	=
14	...	...	...	...	♜fd1 ⁸⁰ ♜a5 ⁸¹	♜ab1 ⁸² ♜d7	d3 a6	♜a1 ♖c7	♜h3 ♖c6 ⁸³	=

¹ 5... c5 6. cd5 ♜d5 7. ♜c3 ♜c6 8. ♜d5 [8. d4 — D 41] ♖d5 9. d3 0—0 10. ♜e3 ♖h5 11. ♜c1 ♜d7 12. ♜e1 [12. d4 cd4 13. ♜d4 ♜fd8 14. ♖b3 ♜a5 15. ♖d3 e5 = Petrosjan—Borisenko, SSSR 1964] ♜ac8 13. ♜f3 ♖e5 14. ♜f4 ♖b2 15. ♜b1

² 6. d3 c5 [6... b6 7. ♜c3 ♜b7 8. ♖c2 d4 9. ♜a4 c5 10. a3 ♜bd7 11. b4 e5 12. ♜b1 e4 = Schmidt—Unzicker, Bath 1973] 7. ♜c3 [7. cd5 ♜d5 8. ♜c3 ♜c6 9. ♜d2 ♜c7 10. ♜c1 b6 11. a3 ♜b7 12. ♖c2 ♜c8 = Smislov—Porath, Moskva (ol) 1956] d4 [7... ♜c6!?] 8. ♜a4 ♜c6 9. a3 e5 10. b4 cb4 11. ab4 ♜b4 12. ♖b3 ♖e7 13. ♜b6 Puc—Ivkov, Jugoslavija (ch) 1957

³ 6... d4 7. d3 c5 8. e4 de3 9. fe3 ♜c6 10. a3 ♜b8 11. ♜c3 b6 12. ♜d1 ♜b7 13. d4 ♜d7 14. b3 h6 15. ♜b2± Smislov—Forintos, Polanica Zdroj 1968 — 6/46; 6... dc4 7. ♜a3 c5 8. ♜c4 ♜c6 9. b3 ♜d7 10. ♜b2 ♜c8 11. ♜ac1 ♖c7 12. ♜ce5 h6 13. d4± Smislov—Krogus, SSSR 1967 — 3/28; 6... b6 7. ♜c3 ♜b7 8. d3 c5 9. e4 ♜c6 10. e5 ♜e8 [10... ♜d7 11. ♖e2 d4 12. ♜b1 ♖c7 13. ♜f4 a6 14. h4 b5 Quinteros—Palermo, Argentina 1970] 11. ♖e2 ♜c7 12. h4 ♖d7 13. ♜d1 ♜fd8 Quinteros—Panno, Buenos Aires (m) 1970

⁴ 7. d4 — E 06

⁵ Smislov—Portisch, Palma de Mallorca 1967 — 4/36

⁶ 6... d4 7. e3 ♜c6 [7... c5 8. ed4 cd4 9. ♜b2 ♜c6 — 6... c5] 8. ed4 [8. ♜b2!? e5

9. ed4 ed4 10. d3 Tajmanov] ♜d4 9. ♜b2 ♜f3 10. ♖f3 ♜b8 11. ♖e2 b6 12. ♜c3 ♜b7 13. ♜ad1 ♜g2 14. ♜g2 c6 15. ♜e4± Botvink—Stahlberg, Amsterdam (ol) 1954; 6... a5 7. d4 [7. ♜b2 a4 8. d3 c6 9. ♜bd2 ♜a6 10. d4 a3 11. ♜c3 b5 12. cb5 cb5 13. ♜b1 b4 Levenfiš—Bogoljubov, Moskva 1924; 8. ba4 ♜bd7 9. cd5 ed5 10. ♜c3 ♜b6 = Uddenfeldt—Zwaig, Sverige—Norge 1974] a4 8. ♜a3 c6 9. ♜b2 ♜bd7 10. e3 ♖a5 11. ♜e5 ♜e5 12. de5 ♜d7 13. cd5 cd5 14. e4 ♜e5 = Panno—Geler, Amsterdam (ct) 1956; 7. a3! c6 8. ♜b2 — 6... c6

⁷ 7. ♜a3 b5 8. ♜e7 ♖e7 9. ♜c3 b4 10. ♜a4 ♜bd7 11. ♖c2 ♜a6 12. d3 ♜b6 = Barczay—Honfi, Hungary (ch) 1958

⁸ 7... a5 8. a3 ♜bd7 [8... c5 9. cd5 ed5 10. d4 ♜a6 11. ♜c3 ♜f5 12. ♜e5 cd4 13. ♖d4 ♜c5 14. ♜d5 ♜b3 15. ♖f4± Benkó—Horowitz, USA 1968 — 6/48] 9. d3 ♖c7 10. ♖c2 ♜d8 11. ♜bd2 ♜e8 12. ♜ac1 ♜f6 13. d4 a4 14. b4± Gipslis—Troianescu, La Habana 1971

⁹ 8. e3 b6 9. ♖e2 ♜a6 10. d3 b5 11. cb5 cb5 12. ♜c1 b4 13. ♜bd2 ♖a5 = Flesch—Radulov, Varna 1968 — 6/24; 8. ♖c2 b6 [8... a5 9. ♜c3 ♜b6 10. d3 a4 11. e4 ab3 12. ab3 ♜a1 13. ♜a1± Olafsson—Rossetto, Portorož (izt) 1958] 9. ♜c3 [9. ♜d4 ♜b7 10. cd5 cd5 11. ♜c3 ♜c8 12. ♜ac1 ♜c5 13. e3 ♜a6 Plater—Pachman, Moskva 1947] ♜b7 10. e4 [10. ♜ac1!? ♜b1, ♜fd1 O'Kelly] de4 11. ♜e4 c5 12. ♜f6 [12. ♜c3!? Botvink] ♜f6 13.

đg5 đg5 14. đb7 đb8 15. đg2 đf6 = Botvinik—O'Kelly, Varna (ol) 1962

¹⁰ 9. ♖c2 a5 [9... đb7 10. e4 đc5 11. đc3 de4 12. de4 (Lewi—Witkowski, Lublin 1969 — 8/24) ♗c7=] 10. a3 đa6 11. e4 b5 12. e5 đe8 13. đbd2 a4 14. ba4 bc4 15. dc4 đb6 干 Day—Radulov, Lugano (ol) 1968; 9. đbd2 đb7 10. e3 [10. e4 de4 11. de4 đc5 12. e5 đg4 13. đe1 (Hasin—Estrin, SSSR 1968 — 5/31) ♗d7=] c5 11. đc1 đc8 12. ♗e2 ♗c7 13. đfd1 đfd8 14. d4 ♗b8 15. cd5 đd5 ± Polugajevski—Janošević, Budapest 1965

¹¹ 10. ♗c2 a5 11. e4 dc4 12. dc4 e5 13. đh4 ± Smislov—Kurajica, Skopje 1969 — 8/26; 10. e4 đc8 [10... de4 11. de4 đc5 12. e5 đg4 13. ♗e2 ♗d3 14. h3 đh6 15. đfd1 ♗e2 16. đe2 ± Volović—Estrin, SSSR 1968] 11. ♗e2 ♗c7 12. đac1 ♗b8 13. đfe1 đfd8 14. e5 đe8 15. h4 ± Pflieger—Spasov, Ybbs 1968 — 6/49

¹² 14. cd5 đd5 15. đd5 đd5 16. e4 đb7 17. d4 ± Spiridonov—Estrin, Polanica Zdroj 1971

¹³ 9... đb7 10. ♗c2 a6 [10... bc4 11. dc4 c5 12. cd5 ed5 13. đfd1 ♗e8 14. đh4 g6 15. đc4 ± Tajmanov—Korelov, SSSR (ch) 1962] 11. e4 đc8 12. đfe1 ± Malich—Matanović, Skopje (ol) 1972 — 14/49; 9... a5 10. a3 [10. a4 đa6 11. ♗c2 ♗b6 12. e4 bc4 13. bc4 đab8 14. đab1 đb4 15. e5 đe8 = Thorvaldsson—Radulov, Helsinki 1972] đa6 11. ♗c2 ♗b8 12. đac1 e5 13. cd5 cd5 14. ♗c7 đd6 15. ♗b8 đb8 16. đc2 đe8 = Benkö—S. Garcia, Palma de Mallorca 1971

¹⁴ 11... đac8 12. e5 đe8 13. d4 c5 14. b4 cb4 15. c500 Botvinik—Bisguier, Hastings 1961/62; 11... đfd8 12. đac1 a5 13. e5 đe8 14. cd5 cd5 15. đd4 ♗a6 16. ♗b1 b4 = J. Rodriguez—Radulov, La Habana 1969

¹⁵ 12. đfe1 a5 13. đd4 ♗a6 14. c5 b4 15. a4 ♗a7 16. đac1 đa600 Vukić—Radulov, Sarajevo 1971

¹⁶ 14. đh3 a4 15. đg5 ab3 16. ab3 ♗a2 17. đb2 đa3 18. đb1 đf8 = Szabo—Radulov, Budapest 1970 — 9/22

¹⁷ 7... d4 8. b4 [8. e3 đc6 — 7... đc6] a5 9. bc5 9. b5 ♗c7 10. d3 e5 11. e4 đe8 12. đc1 đd7 13. a4 b6 = Eliskases—Pilnik, Buenos Aires 1947] đc6 10. d3 e5 11. đbd2 đc5 12. ♗a4 đd7 13. đfb1 ♗e7 14. đg5 đb4 15. ♗d1 h6 16. đge4 đe4 17. đe4 ± Miles—Geler, Wijk aan Zee 1977 — 23/39

¹⁸ 8. d3 d4 [8... b6 9. đbd2 ♗c7?! 10. đc1 đb7 11. cd5 đd5 12. d4 ± Tajmanov—Holmov, Suhumi 1972 — 14/48; 9... đb7 10. đe1 ♗d7 11. đc2 đfd8 12. ♗e1 đe8 13. đd1 đf6 = Grigorjan—Anikajev, SSSR 1969] 9. e4 e5 [9... de3?! 10. fe3 đg4 11. ♗e2 đf6 12. đc3 ± Capablanca—Marshall, Moskva 1925] 10. đe1 [10. đbd2 g6 11. đe1 đg4 12. f3 đd7 13. ♗e2 a5 14. a4 ♗c7 15. đb1 đh5 =

Hasin—Mikenas, SSSR 1965] đe8 11. f4 ef4 [11... f5 12. đd2 đf6 13. ef5 đf5 14. fe5 đg4 15. đef3 đe5 16. h3 ± Konstantinopolski—Fridštejn, SSSR 1949] 12. gf4 f5 13. e5 [13. đd2!?!] đc7 = Rodriguez—Antošin, La Habana 1967

¹⁹ 8... ed5 9. d4 đe4 10. dc5 đc5 = — D 30

²⁰ 9. đa3 đf6 10. đf6 đf6 11. đc1 ♗e7 12. ♗c2 đd7 13. đc4 đb8 14. đfd1 e5 15. ♗b2 b6 干 Reti—Hönliger, Teplice Šanov 1928; 9. ♗c2 b6 10. đd1 đb7 11. đc3 đc8 12. đd5 ♗d5 13. ♗c4 = Keres—Geler, Amsterdam (ct) 1956; 9. d4 b6 [9... đbd4 10. a3 đa6 11. dc5 ♗d1 12. đd1 đc5 13. đbd2 đd8 = Sliwa—Pachman, Polska—ČSSR 1948] 10. đc3 đc3 11. đc3 đb7 12. dc5 đc5 = Buwe—Flor (m) 1932

²¹ 9... đc3 10. đc3 đd7 11. ♗c1 đc8 12. ♗b2 đf6 13. d4 cd4 14. đd4 đd4 15. đd4 đc6 = Ribli—Langeweg, Amsterdam 1974

²² 10. đc1 đc3 11. đc3 e5 [11... đc3 12. đc3 ±] 12. d3 =

²³ 10... đc3 11. đc3 đd4 [11... e5 12. d3 đb8 13. ♗b2 đd4 = Reti—Grünfeld, Teplice Šanov 1928] 12. đe1 ♗b6 13. d3 e5 14. đd4 cd4 15. đd2 đe7 = Hübner—Lengyel, Lugano (ol) 1968

²⁴ 11. đd1 đa6 12. d3 đc8 13. đe4 đb2 14. ♗b2 ♗e7 15. đac1 đfd8 = Johanessen—Zuidema, Amsterdam II 1969

²⁵ 12... đa6 13. đe1 đd4 14. đd4 [14. đd4 cd4 15. ♗d2 đe8 =] cd4 15. ♗a3 ♗c8 [15... đb7 16. đad1 đe7 17. ♗a4 ♗e8 18. ♗d4 ± Fischer—Filip, Palma de Mallorca (izt) 1970 — 10/41] 16. đac1 ♗b7 17. đcd1 d3 18. ed3 đfe8 =

²⁶ 14. ♗d2 đa6 15. đfe1 đe8 16. đd4 đe2 = Adamski—Filip, Stockholm 1975

²⁷ 8... đe4 9. cd5 ed5 10. d3 đf6 11. ♗c1 đb2 12. ♗b2 ♗f6 13. ♗f6 đf6 14. đc1 ± Korčnoj—Fuchs, La Habana (ol) 1966 — 2/7; 8... đe8 9. đa3 đf8 10. d4 cd4 11. cd5 ed5 12. đd4 đg4 13. đc6 ± Smislov—Grabczewski, Lugano (ol) 1968 — 6/50; 8... đd7 9. ♗e2 đe8 10. đd1 ♗a5 11. đc3 [11. d3 đad8 12. đbd2 đc8 13. cd5 ed5 14. d4 đe4 = Polugajevski—Spaski, Tallinn 1973 — 15/38] đad8 12. d4 đe4 [12... cd4!?! 13. ed4 đa3 Keres] 13. đac1 cd4 14. ed4 đc3 15. đc3 ♗a6 16. đf1 ± Andersson—Ney, Tallinn 1973 — 15/39; 8... dc4 9. bc4 ♗c7 [9... ♗d3 10. ♗b3 đd8 11. đd1 ± Webb—Lambert, London 1977] 10. đc3 a6 11. ♗e2 đb8 12. đfd1 đd7 13. d4 cd4 [13... đfd8 14. d5 đa5 15. a4 ± Keres—Böök, Tallinn 1969] 14. ed4 đa5 15. đe5 b5 16. đd7 ♗d7 17. cb5 ab5 18. d5 ± Kovačević—Simić, Jugoslavija (ch) 1977

²⁸ 9. d3 đb7 [9... đa6 10. ♗e2 b5 11. cd5 ed5 12. e4 de4 13. de4 ♗b6 14. đbd2 đad8 15. đfc1 đfe8 16. ♗e3 đg4 17. ♗f4 đf6

18. ♘f6 ♖f6 19. e5 ♔d500 Dorfman—Gusev, SSSR 1976; 10. ♔c3 — 9. ♔c3] ♘b7 10. ♔bd2 ♘c8 11. ♘e2 ♘c7 12. ♘ac1 ♔d7 13. cd5 ♔d5 14. ♔c4= Hasin—Judovič jr., SSSR 1968 — 5/33; 9. ♘e2 ♘b7 — 6... b6

29 9... dc4 10. bc4 ♘b7 — 7... b6

30 10. d3 ♘c7 [10... ♘d7 11. ♘e2 — 10. ♘e2] 11. ♔b5 ♘d7 12. ♘c1 ♘ac8 13. d4 cd4 14. ed4 ♘fd8 15. ♘e2 ♔e4 16. ♘fd1 ♔d6 17. a4± Judovič jr.—Muhin, SSSR 1968

31 10... ♘c8 11. ♘fd1 [11. ♔b5 ♘b7 12. d3 a6 13. ♔c3 ♘c7 14. ♘fd1 ♔d7 15. cd5 ♔d5 16. ♔d5 ed5 17. d4± Botvinik—Bakulin, SSSR 1967 — 3/29] d4?! 12. ed4 cd4 13. ♔b5 d3 14. ♘f1± Botvinik—van Scheltinga, Amsterdam 1966

32 14. ♔d4 cd4 15. ♔b1 ♘b7 16. ♘b7 ♘b7 17. ♔a3± Nej—Balašov, Tallinn 1973

33 10. d3 ♔e8 [10... e5 11. ♘e1 ♘d6 12. a3 a5 13. ♔bd2 ♘f5 14. c5 ♘c7 15. ♘c2 h6 16. ♘ab1± Smislov—Dusclaux, Siegen (ol) 1970] 11. ♔a3 e5 12. ♔c2 a5 13. a3 f6 14. ♘b1 ♘b800 Pozdnjakov—Černikov, SSSR 1970 — 9/23

34 10... ♘e8 11. d3 ♘f8 12. a3 a5 13. ♔e5 ♔e5 14. ♘e5 ♔d7 15. ♘b5± Talj—Žuravlev, SSSR (ch) 1967 — 5/32; 10... d3 11. a3 [11. ♔c3 ♘c5 12. ♔a4 ♘d4 13. ♘b1 e5 14. ♘d4 ♔d4 15. ♘e5 ♘g4 16. h3 ♘b5 17. ♔c3 ♘d60 Szabo—Fuchs, La Habana (ol) 1966] a5 12. ♔e5 [12. ♔c3 ♔d7 13. ♔a4 ♔c5 14. ♔c5 ♘c5 15. ♘f1 f6± Etruk—Talj, SSSR 1972 — 14/47] ♔e5 13. ♘e5± Schmidt

35 14. ♘b1 a5 15. a3 ♘f5 16. b4 ab4 17. ♔b4 ♘b4 18. ab4 e400 Schmidt—Geler, Niš 1977 — 24/40

36 8. ♘c2 c5 9. ♔g5 h6 10. ♘f6 hg5 11. ♘e7 ♘e7 12. ♔c3 d4 13. ♔b7 ♘b7 14. ♔e4 ♘e7= Bilek—Lengyel, Hungary (ch) 1965/66; 8. ♔e5 ♔bd7 9. d4 ♔e4 10. ♔d2 — E 17

37 8... ♘d5 9. ♔c3 ♘b7 10. d4 ♔a6 11. ♘c1 c5 12. ♔b5 cd4 13. ♘d4± Pirc—Matanović, Jugoslavija (ch) 1951; 8... ed5 9. d3 [9. d4 — E 17] ♔bd7 [9... ♘e8 10. e3 ♔bd7 11. ♔c3 ♔f8 12. ♘c1 ♔e6 13. d4± Polugajevski—Langeweg, Kislovodsk 1972 — 14/46] 10. ♔bd2 ♔e8 11. ♘c1 ♘c8 12. ♘e1 ♘f8 13. ♘c2 a5 14. ♔d4 ♘c5 15. a3± Andersson—Spasov, Camaguey 1974

38 9. d4 — E 17

39 9... ♔d7 10. ♔d5 ed5 11. ♘c1 c5 12. d4 ♘e8 [Saharov—Čerepkov, SSSR (ch) 1969 — 7/28] 13. ♘e1 ♘f6 14. ♘c2±; 10... ♘d5 11. ♘c2 c5= — 9... c5

40 10. ♘c2 ♔c6 11. ♘ac1 ♔c3 12. dc3= Saharov—Platonov, SSSR (ch) 1969; 10. d4 ♔a6 11. ♔d5 ♘d5= Stahlberg—Keres, Budapest (ct) 1950; 10. ♘c1 ♔d7 11. ♔d5 [11. ♘c2

♘c8 12. ♘fd1 ♘c7 13. ♘b1 ♘b8= Malich—Medina, Skopje (ol) 1972] ♘d5 12. d4 ♘f6 13. ♘d2 ♘c8 14. ♘fd1 ♘e7 15. ♘a3 ♘fd8 16. ♘e3 ♘d6 17. dc5 bc5= Smislov—Ribli, Leningrad 1977

41 11. ♘c2 ♔d7 12. ♘ad1 [12. ♘fd1 ♘c8 13. ♘ac1 ♘f6= Zita—Bondarevski, Praha—Moskva 1946] ♘c8 13. ♘b1 ♘f6= Larsen—Savon, Ljubljana—Portorož 1977 — 23/41

42 11... ♔d7 12. ♘d1 ♘f6 13. d4 cd4 14. ♔d4 ♘g2 15. ♔g2 ♘c7= Larsen—Polugajevski, La Habana 1967 — 4/53

43 Larsen—Smejkal, Reykjavik 1978 — 25/66

44 9. ♔c3 ♔e4 [9... a5 10. ♘c2 ♘e8 11. ♘fd1 ♘f8 12. d4 ♘b8 13. ♘ac1 g6 14. ♔e5 c6 15. ♔d7 ♔d7 16. e4± Rajković—Kurajica, Jugoslavija (ch) 1978; 9... c5 10. ♘c1 ♘c7?! 11. cd5 ♔d5 12. d4± Ivkov—Medina, Malaga 1969 — 7/26; 10... dc4 11. bc4 ♔e4=] 10. ♘c2 [10. cd5 ♔c3 11. ♘c3 (Geler—Holmov, SSSR (ch) 1969 — 8/23) ed5=; 10. ♘e2 c5 — 9. ♘e2] c5 [10... ♔c3 11. ♘c3 cd4 12. bc4 ♔c5 13. d4 ♘e4 14. ♘d1 ♔d7 15. ♘a4 c6 16. ♘fd1 ♘c7= Geler—Keres, SSSR 1968] 11. cd5 ♔c3 12. ♘c3 ♘d5 13. ♘fd1 ♘c7 14. d3 ♘ac8 15. ♘ac1 ♘fd8= Talj—Balašov, Wijk aan Zee 1973

45 9... ♘e8 10. d3 a5 11. ♔c3 ♔c5 12. ♘ad1 ♘f8 13. e4 de4 14. de4 ♘c8 15. e5 ♔fd7 16. ♔b5± Schmidt—Johansson, Siegen (ol) 1970; 9... a5 10. ♔c3 ♔e4 [10... a4 11. ♔a4 dc4 12. ♘c4 ♘a6 13. ♘c600 Botvinik] 11. ♘fd1 ♘f6 12. d4 ♔c3 13. ♘c3 ♘c8 14. ♘ac1± Botvinik—Stahlberg, Moskva 1956

46 10. ♘d1 ♘c7 11. ♔c3 ♘ad8 [11... ♘ac8 12. cd5 ♔d5 13. ♔d5 ♘d5 14. e4 ♘b7 15. d4 cd4 16. ♔d4 ♘fd8= Ribli—Saren, Helsinki 1972] 12. ♘ac1 ♘b8 13. cd5 ♔d5 14. ♔d5 ♘d5 15. e4 ♘b7 16. d4 ♘a8 17. ♔e1 [17. d5 ed5 18. ed5 ♘fe8] ♘fe8 18. ♘c2 cd4 19. ♘d4 ♔c5 20. ♘d8 ♘d8 21. b4 ♔d7 22. a3 a5= Smislov—Gipsliis, Moskva 1967

47 10... ♘c7 11. ♔b5 [11. cd5 ♔d5 12. ♔d5 ♘d5 13. e4 ♘b7 14. ♘ac1 ♘ad8 15. d4 ♘b8= Kušnir—Gaprindašvili, (m) 1969 — 7/52; 11. d3 — 10. d3] ♘c6 12. cd5 ♔d5 13. ♘ac1 a6= Miles—Gipsliis, Amsterdam 1976; 10... dc4 11. bc4 ♔e4 12. ♔e4 ♘e4 13. d3 [13. ♘fd1 ♘c7 14. ♘ac1 ♘b7 15. d3 ♘c6= Botvinik—Polugajevski, Beograd 1969] ♘c6 14. a4 ♘f6 15. ♘fb1 ♘b2 [15... ♘c7 16. ♘f6 ♘a5± Geler—Polugajevski, Hilversum 1973] 16. ♘b2 ♘c7 17. a5± Geler—Matanović, Beograd 1969

48 12. dc3 ed5 13. ♘fd1 ♘c7 14. c4 dc4 15. ♘c4 ♘ad8= Geler—Keres, Moskva 1967

49 17. ♘d4 ♘ac8= Pano—Kaplan, Madrid 1973

50 10... a6 11. ♔c3 ♘c7 12. ♘ac1 ♘c6 13. ♘fd1 b5 14. cd5 ed5 15. e4 ♘fe8 16. e5

d4 17. ef6 dc3 18. fe7 cb2 19. ♣b2 ♣d6 20. d4± Bilek—Farago, Hungary (ch) 1973; 10... ♣e8 11. ♣c3 ♣f8 12. d4 cd4 13. ed4 ♣c8 14. ♣ac1± Andersson—Kristinsson, Reykjavik 1972 — 13/41; 10... ♣c7 11. ♣c3 ♣c6 12. ♣fe1 [12. ♣fd1 ♣b7 13. d4 ♣fd8= Bobocov—Najdorf, Siegen (ol) 1970 — 10/64] ♣b7 13. e4±

51 11. ♣bd2 ♣c7 12. ♣ac1 ♣b8 13. e4 de4 14. de4 e5 15. ♣h4 g6 16. f4 ♣cd8∞ Smejkal—Lanč, ČSSR (ch) 1970

52 11... a6 12. ♣ad1 ♣c7 13. e4 de4 14. de4 ♣fd8 15. ♣e1 [15. ♣c1 ♣g4= Ree—Averbah, Titovo Užice 1966] ♣c6 16. f4±

53 12. e4 d4 13. ♣b1 [13. ♣b5= Petrosjan] ♣e8 14. ♣e1 e5 15. f4 g6 (Polugajevski—Petrosjan, Moskva (m) 1970 — 9/21) 16. ♣h3 ♣g7 17. ♣d2 f5 18. ♣g2 ♣ce8 19. ♣ae1∞ Tajmanov; 12. ♣ae1!? ♣fd8 13. e4 Tajmanov

54 14. h3 ♣f8 15. ♣h2 e5 16. e4 d4 17. ♣d5 ♣d5 18. cd5 b5 19. ♣c2 a5 20. h4∞ Bilek—Janošević, Kragujevac 1974; 14. cd5 ♣d5 15. a3 ♣c3 16. ♣c3 ♣f6= Andersson—Medina, Palma de Mallorca 1972

55 14... d4 15. ♣b1 e5 16. ♣h3 ♣e8 17. ♣e1± Tajmanov

56 17. e5 ♣g2 18. ♣g2 ♣f8 19. ♣e4± Mašić—Holmov, Tbilisi 1969 — 8/28

57 9... dc4! 10. bc4 ♣c6 11. ♣c3 — 9. ♣c3

58 10... d4 11. ed4 cd4 12. ♣d4? ♣d4 13. ♣d4 ♣g2 14. ♣f6 ♣f6—+; 12. d3±

59 11... ♣fd8 12. cd5 ♣d5 13. ♣d5 ♣d5 14. d4 ♣d7 15. dc5 ♣c5 16. ♣g5± Szabo—Padevski, Amsterdam 1972 — 13/592; 11... ♣ac8 [Tukmakov—A. Petrosjan, Erevan 1976 — 21/35] 12. cd5 ♣d5 13. ♣d5 ed5 14. d4 ♣b4 15. dc5 ♣a6 16. ♣d2 bc5 17. ♣e1± Tukmakov; 11... dc4 12. bc4 — 9. ♣c3

60 12. ♣ac1 ♣b8 [12... e5?! 13. cd5 ♣d5 14. ♣d5 ♣d5 15. d4± Korčnoj—Brinck-Clausen, Lugano (ol) 1968 — 6/51] 13. cd5 ♣d5 14. ♣d5 ♣d5 15. d4± Lejn—Krogus, SSSR (ch) 1967

61 12... ♣d5 13. ♣d5 ♣d5 14. d4 cd4 15. ♣d4 ♣d4 16. ♣d4± Vaganjan—Karpov, SSSR (ch) 1971 — 12/25

62 Tukmakov—Kondratjev, SSSR 1968

63 10... ♣d7 11. ♣e2 ♣ad8 12. ♣fd1 ♣c8 13. ♣ac1 ♣a8 14. cd5 ♣d5 [14... ed5 15. d4±] 15. ♣d5 ♣d5 16. ♣e1 [16. h4?! ♣dd8 17. ♣e1 ♣fe8 18. ♣g4 ♣f8 19. h5 h6 1/2 : 1/2 Gheorghiu—Padevski, Wijk aan Zee 1968 — 5/36] ♣d7 17. ♣g4 g6 18. ♣f4± Padevski—Grigoriou, Istanbul 1975 — 20/19; 10... ♣e8 11. ♣e2 ♣d6 12. ♣fd1 a6 13. d4 cd4 14. ♣d4 ♣d4 15. ♣d4 ♣e5 16. ♣d3 a5 17. ♣ad1 ♣b8

[17... ♣a6? 18. e4± Kavalek—Pomar, Skopje (ol) 1972 — 14/51] 18. ♣a4± Kavalek

64 11... ♣d7 12. ♣fd1 ♣fd8 13. ♣ac1 h6 14. d4 cd4 15. ed4 ♣a6 16. ♣e5 ♣e8 17. ♣c6 ♣c6 18. ♣e3 ♣d7 19. cd5 ed5 20. ♣f3± Najdorf—H. Garcia, Mar del Plata 1974; 11... ♣c7 12. ♣fd1 ♣fd8 13. ♣ac1 ♣b8 14. cd5 ed5± Filip—Drimer, Budapest 1961

65 13. ♣ac1 ♣e8 14. cd5 ♣d5 15. ♣d5 ♣d5 16. d4± Botvinik—Larsen, Palma de Mallorca 1967 — 4/37; 13... ♣a8= Tajmanov

66 Liberzon—Langeweg, Amsterdam 1969

67 10... ed5 11. d4 ♣e8 [11... ♣d7 12. ♣c1 ♣fd8 13. dc5 bc5 14. ♣a4 ♣e4 15. ♣d2± Geler—van Scheltinga, Wijk aan Zee 1969; 12... ♣ac8 13. ♣e5± Csom—Miles, Bad Lauterberg 1977 — 23/40] 12. ♣c1 ♣c8 13. ♣h3 ♣b8 14. ♣e1 cd4 15. ed4± Botvinik—Petrosjan, SSSR 1964

68 11... ed5 12. d4 ♣a6 13. ♣e1 ♣c8 14. ♣e5 ♣e5 15. de5 ♣b7 16. ♣e2± Botvinik—Džindžihavi, SSSR 1967

69 12... ♣d8 13. dc5 ♣c5 14. ♣e5 ♣e5 15. ♣b7 ♣b8 16. ♣e4 ♣g6 [16... ♣d7 17. b4 ♣e7 18. ♣a4± Portisch—Unzicker, Bath 1973 — 17/40] 17. h4 ♣e7 18. h5 ♣h8!± Gheorghiu—Radulov, Nice (ol) 1974 — 17/41; 12... ♣ad8 13. ♣e5 [13. dc5 ♣d1 14. ♣fd1 ♣c5 15. ♣e5 ♣d1 16. ♣d1 ♣d8 17. ♣d8 ♣d8 18. ♣b7 ♣b7 19. ♣c6 b5= Geler—Lengyel, RSFSR—Hungary 1969] ♣d6 14. dc5 ♣c5 15. ♣e2 ♣e5 16. ♣b7± Botvinik, Polugajevski—Keres, Prins, Nederland 1966 — 1/39

70 13. ♣c3 cd4 14. ♣d4 ♣d4 15. ♣d4 ♣g2 16. ♣g2 ♣b7 17. ♣c6 ♣c5= Panno—Filip, Palma de Mallorca (izt) 1970 — 10/40

71 14... ♣ac8 15. dc5 ♣c5 16. ♣c5 bc5 17. ♣e1± Toran—Filip, Skopje (ol) 1972

72 17. dc5 bc5 18. ♣c5 ♣d1 19. ♣d1 ♣d8 20. ♣e2 ♣d3 21. ♣e1 ♣c5 24. ♣h4± Toran—Darga, Skopje (ol) 1972 — 14/50

73 11. d3 ♣a5 [11... ♣b4 12. ♣b3 ♣d3? 13. ♣e5+—; 12... ♣c8 △ ♣c7=] 12. ♣e2 ♣d7 13. ♣e1 ♣g2 14. ♣g2 ♣f6= Pančenko—Juferov, SSSR 1978; 11. ♣e1 ♣d7 12. ♣e2 ♣fd8=

74 11... ♣b4 12. d4 [12. ♣e1 ♣g2 13. ♣g2 ♣d7 14. a3 ♣c6 15. ♣f3 ♣fd8 16. ♣fd1 ♣b7= Ivkov—Platonov, Wijk aan Zee 1970] cd4 13. ed4 ♣c8 14. ♣fd1 [14. a3?! ♣f3 15. ♣f3 ♣c6= Toran—Parma, Palma de Mallorca 1969] ♣e8 15. a3 ♣c6 16. ♣e5 ♣c7 17. ♣b5 ♣b8 18. d5± Panno—Mecking, Buenos Aires 1970

75 12... ♣ad8 13. ♣fd1 [13. ♣ad1 ♣d7 14. e4 ♣fd8 15. e5 ♣e8∞ Smejkal—Kozma, Luhačovice 1969] ♣b8 14. ♣d2 ♣a8 15. ♣e1 ♣a5 16. f4 ♣g2 17. ♣g2 ♣g2 18. ♣g2 ♣d7= Tajmanov—Gipslis, Jurmala 1978

⁷⁶ 13. ♖ad1 ♖ad8 [13... ♖ac8 14. ♖e1 ♖a7 15. f4 b5 16. g4 ♖b8 17. g5 ♖e8 ∞ Džindžihašvili—Češkovski, Tbilisi 1973] 14. ♖g5?! ♖a7 15. f4 ♖g2 16. ♖g2 b5 ♖ Timman—Spaski, Soči 1973 — 16/37; 14. e4 △ e5 ∞; 14. ♖d2= Krogius

⁷⁷ 13... ♖ad8 14. ♖ab1 ♖a5 15. ♖a1 ♖d7 16. ♖e1 ♖g2 17. ♖g2 ♖f6= Pachman—Parma, Solingen 1968 — 6/47; 13... ♖fd8 14. ♖ab1 [14. ♖h4 ♖ac8 15. ♖ab1 ♖a7 16. ♖b7 ♖b7= Korčnoj—Spaski, Kiev, (m) 1968 — 6/52; 14. ♖ac1 ♖ac8 15. ♖h3 ♖a7 16. e4 b5= Alburt—Furman, SSSR (ch) 1976] ♖a7 15. ♖a1 ♖ab8 16. ♖e1 ♖g2 17. ♖g2 b5= Lengyel—Tompá, Hungary (ch) 1977

⁷⁸ 15. ♖c2 ♖d7 16. ♖a1 ♖fd8= Talj—Parma, Bath 1973

⁷⁹ 17. ♖g2 b5= Schmid—Petrosjan, Bath 1973

⁸⁰ 12. d3 ♖c7 13. ♖ad1 ♖a8 14. ♖e1 ♖a5 15. ♖h3 ± Smejkal—Sanguineti, Biel (izt) 1976 — 22/15; 12... ♖a5 △ a6, ♖c7=

⁸¹ 12... ♖c7 13. d3 ♖a8 14. ♖e1 [14. ♖ab1 ♖d8 15. e4 ♖cd7 16. ♖h3 ± Portisch—Smislov, Monte Carlo 1969 — 7/22] ♖d7 15. f4 ♖fd8 16. ♖ab1 ± Dorfman—Klovan, SSSR 1976 — 22/43

⁸² 13. d3 ♖d7 14. ♖d2 ♖g2 15. ♖g2 ♖c7 16. ♖b3 ♖c6 17. ♖g1 ♖f6 18. ♖ac1 ♖c3 19. ♖c3 e5 20. ♖d2 ♖ce8= Ivkov—Rajković, Jugoslavija (ch) 1976

⁸³ 17. ♖g2 ♖c7 1/2 : 1/2 Csom—Petrosjan, Biel (izt) 1976 — 22/42

A 15

1. c4 ♖f6

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	g3 ¹ e6 ²	♖g2 d5	b3 ³ ♖e7 ⁴	♖b2 0—0	f4 ⁵ c5	♖f3 ♖c6	0—0 b6	h3 ♖b7	♖h2 ♖c7 ⁶	=
2	... g6	b3 ⁷ ♖g7	♖b2 0—0	♖g2 d6	e3 ⁸ e5 ⁹	♖e2 ♖e8 ¹⁰	♖bc3 c6	0—0 ¹¹		=
3	♖f3 b6 ¹²	d3 ¹³ ♖b7 ¹⁴	♖c3 ♖f3! ¹⁵	gf3 g6	♖g2 c5	♖g5 ♖g7	♖d2 ♖c6	f4 ♖c8	e3 d6 ¹⁶	=
4		g3 ♖b7	♖g2 ¹⁷ e5 ¹⁸	♖c3 ¹⁹ ♖b4	♖b3 ²⁰ ♖c6	0—0 ♖e7	d3 e4	de4 ♖a5	♖c2 ♖c3 ²¹	±
5		... g6	... ♖g7	♖c3 ♖g7	0—0 ²² 0—0	d3 ²³ d5 ²⁴	cd5 ♖d5	♖d2 c5	♖c1 ♖c6 ²⁵	=
6			... ♖g7	b3 ♖g7	♖b2 0—0	0—0 e6 ²⁶	♖c3 ²⁷ d5	cd5 ed5	d4 ♖bd7 ²⁸	=
7	... g6	b4 ²⁹ ♖g7	♖b2 a5 ³⁰	b5 0—0	e3 ³¹ d6 ³²	d3 ³³ ♖bd7	♖c3 e5	♖c2 ♖c5	♖e2 ♖e8 ³⁴	=

1. c4 ♖f6 2. ♖f3 g6 3. b4 ♖g7 4. ♖b2 0—0

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
8	g3 ³⁵ d6 ³⁶	♖g2 e5 ³⁷	0—0 ³⁸ ♖bd7 ³⁹	d3 ♖e7 ⁴⁰	♖bd2 c6	♖b3 a5	a3 a4	♖c2 d5	e3 b5 ⁴¹	=
9	... c6	♖g2 d5 ⁴²	cd5 ⁴³ cd5 ⁴⁴	0—0 ⁴⁵ ♖g4	d3 ⁴⁶ ♖b6	a3 a5	♖d4 ♖d6	b5 a4	♖c3 ♖b6 ⁴⁷	=
10	e3 d6 ⁴⁸	♖e2 ⁴⁹ e5	0—0 ⁵⁰ ♖bd7 ⁵¹	♖c3 ♖e8 ⁵²	d3 ⁵³ ♖f8 ⁵⁴	♖c2 ⁵⁵ h5 ⁵⁶	c5 d5	♖fc1 c6	♖ab1 ♖6b7 ⁵⁷	∞
11	... c6	♖e2 ⁵⁸ d5 ⁵⁹	0—0 ⁶⁰ ♖g4 ⁶¹	♖b3 ⁶² ♖bd7 ⁶³	h3 ♖f3	♖f3 e6	d4 ⁶⁴ ♖e8	♖d2 ♖d6	♖fd1 f5 ⁶⁵	=

1. c4 ♖f6 2. ♖f3 g6 3. b3 ♙g7 4. ♙b2 0—0

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
12	e3 d6 ⁶⁶	♙e2 ⁶⁷ e5 ⁶⁸	0—0 e4 ⁶⁹	♖e1 c6	d3 d5	♖d2 ♙e8	♙c2 ♙f5	♙d1 ♖bd7	cd5 cd5 ⁷⁰	=
13	g3 d6 ⁷¹	♙g2 e5 ⁷²	0—0 ⁷³ c6 ⁷⁴	d3 ♖bd7 ⁷⁵	♖c3 ⁷⁶ ♙e8 ⁷⁷	b4 ♖f8	b5 ♖e6	♖d2 d5	♖b3 d4 ⁷⁸	∞
14			... ♖c6	d3 ⁷⁹ ♖h5 ⁸⁰	♖c3 f5 ⁸¹	♙d2 ⁸² h6 ⁸³	♖d5 g5 ⁸⁴	h3 ♖e7	e4 ♖d5 ⁸⁵	=

¹ 2. f4 b6 [2... g6 3. ♖f3 ♙g7 4. ♖c3 0—0 5. e4 d6 6. ♙e2 c5 7. 0—0 ♖c6 8. d3 ♖e8 9. ♙e3 ♖d4 10. ♙f2 ♖c7 11. ♙b1 ♙d7 = Janošević—Sofrevski, Jugoslavija (ch) 1962] 3. ♖f3 ♙b7 4. ♖c3 e6 5. e3 ♙e7 6. ♙e2 0—0 7. 0—0 c5 8. d4 cd4 9. ♖d4 ♖c6 10. ♙f3 ♙b8 11. b3 ♖d4 [Kozomara—Trifunović, Sarajevo 1960] 12. ed4 =; 2. b3 e6 3. ♙b2 ♙e7 4. f4 d5 5. e3 0—0 6. ♖f3 c5 — A 03

² 2... c6 — A 11

³ 4. ♖h3 e5 5. cd5 ♖d5 6. ♖c3 ♖b6 7. d3 ♙e7 8. f4 ♖c6 9. fe5 ♖e5 10. ♖f4 0—0 11. a4 a5 12. 0—0 c6 = Pelikan—Dodero, Santa Fe 1956; 4. ♖f3 — A 13; 4. cd5 ed5 5. ♖c3 — A 17; 4. d4 — E 01

⁴ 4... dc4 5. bc4 ♙d4 6. ♙a4 ♖bd7 [6... ♙d7!? 7. ♙b3 ♙a1] 7. ♖c3 ♖g4 8. e3 ♙d3 9. ♙e4 ♙d6 10. d4 e5 11. ♖ge2 c6 12. ♙g2 ♙e7 13. f3 ♖h600 Bachmann—Clemens, BRD 1962

⁵ 6. ♖f3 — A 14

⁶ Niephaus—Rellstab, BRD 1953

⁷ 3. b4 ♙g7 4. ♙b2 0—0 5. ♙g2 c6 6. ♖a3 ♙b6 7. ♙b3 d5 8. cd5 cd5 9. ♖f3 ♖c6 10. ♖c2 e5 11. 0—0 ♙e8 12. d4 e4 = Bielicki—Alvarez, Argentina 1960; 3. ♖f3 — 2. ♖f3; 3. ♙g2 ♙g7 4. ♖c3 — A 16

⁸ 6. ♖a3 ♖bd7 7. ♖f3 e5 8. 0—0 c6 9. ♖c2 ♙e8 10. d4 e4 11. ♖d2 d5 12. a4 ♖f8 13. a5 = Pelikan—Esposito, Argentina 1960; 6. ♖d4 — E 60

⁹ 6... ♖c6 7. d4 e5 8. d5 ♖e7 9. ♖e2 ♙d7 10. ♖bc3 ♙c8 = Ujtelly—Dorošević, Soči 1964

¹⁰ 7... ♖c6 8. 0—0 [8. ♖bc3 ♙f5 9. d3 ♙d7 10. h3 ♙e6 11. ♖d5 ♖e8 12. ♙d2 f5 13. f4 ♖f6 14. 0—0 ♙ae8 = Simagin—Flesch, Soči 1967] ♙f5 9. d4 ♙c8 10. ♖c3 ed4 11. ♖d5 ♙d8 12. ♖d4 ♖d4 13. ♙d4 ♖e8 14. ♙d2 ♙b2 15. ♙b2 c6 16. ♖c3 ♙e7 17. ♙ad1 ♙d8 18. ♙d2 ♖f6 19. h3 h5 20. ♙fd1 ± Murej—Borisenko, SSSR 1974

¹¹ 9. h3?! d5 10. cd5 cd5 11. d4 e4 12. a3 ♖c6 13. b4 b6 14. ♙f1 a5 15. b5 ♖e7 16. g4 h5 17. g5 ♖h7 18. h4 f6 19. gf6 ♖f6 20. ♙b3 ♖h7 Balašov—Stean, Teesside 1974; 9. 0—0 =

¹² 2... d5?! 3. cd5 ♙d5 4. ♖c3 ♙a5 5. g3 [5. d4 — D 06] c6 6. ♙g2 ♙f5 7. d3 e6 8. 0—0 ♖bd7 9. ♙d2 ♙e7 10. ♖d4 ♙g6 11. ♖d5 ± Reti—Grau 1924; 2... d6 3. g3 [3. d4 — A 53] ♙g4 [3... ♙f5 4. ♙g2 c6 5. b3 ♙c8 6. h3 e5 7. ♙b2 ♖a6 8. ♖c3 h6 9. d3 ♙e7 10. ♙d2 ♖c7 11. ♖d1 0—0 12. ♖e3 ± Reti—Gruber, Wien 1923; 3... e5 — A 20] 4. ♙g2 ♖bd7 5. h3 ♙f3 6. ♙f3 c6 7. ♙g2 d5 8. cd5 cd5 9. d4 e6 10. ♖c3 ♙d6 11. 0—0 ♙c8 12. e4 ± Najdorf—Bauza, Mar del Plata 1955; 2... c6 — A 11; 2... e6 — A 13; 2... c5 — A 30

¹³ 3. ♖c3 ♙b7 4. ♙c2 c5 5. e4 [5. b3 g6 6. ♙b2 ♙g7 7. e3 ♖c6 8. ♙d1 0—0 9. ♙e2 ♙c8 10. 0—0 ♙c7 (11. ♙b1 ♙fd8 = Čehover—Lisicin, SSSR (m) 1936] g6 [5... ♖c6!?] 6. d4 cd4 7. ♖d4 ♙g7 8. ♙g5 ♖c6 9. ♖c6 dc6 10. c5 0—0 11. ♙e2 ♖d7 12. 0—0 ♙e800 Timoščenko—Ceškovski, SSSR 1972 — 13/74

¹⁴ 3... d5?! 4. cd5 ♖d5 5. d4 ♙b7 6. e4 ♖f6 7. ♙b5 c6 8. ♙d3 ± Pachman; 3... g6 4. e4 d6 5. ♖c3 ♙g7?! [5... ♙b7 — 3... ♙b7] 6. d4 0—0 7. ♙e2 c6 [7... ♙b7 8. ♙c2 e5 9. de5 (9. d5!? Euwe) de5 10. ♙e3 ♙e8 11. 0—0 ♖bd7 12. ♙fd1 c6 13. b4 ± Reshevsky—Keres, Haag—Moskva (mct) 1948] 8. d5 ♙b7 9. 0—0 ♖bd7 10. ♙f4 ± Barcza—Csom, Hungary (ch) 1968/69; 3... c5 4. ♖c3 ♖c6 [4... g6!?] 5. ♙g5 e6 6. e3 ♙e7 7. d4 h6 8. ♙f4 cd4 9. ed4 ♙b4 10. ♙d3 0—0 11. 0—0 d5 12. cd5 ± Petrošjan—Smislov, SSSR (ch) 1962

¹⁵ 4... c5 — D 34

¹⁶ 11. a3 ♙d7 12. ♙e2 h6 = Kluger—Barcza, Hungary (ch) 1963

¹⁷ 4. d4 — A 50

¹⁸ 4... c5 — A 30; 4... e6 5. ♖c3 — A 17

¹⁹ 5. 0—0 ♙e7 [5... d6 6. ♖c3 ♙e7 7. ♙c2 0—0 8. d4 ed4 9. ♖d4 ♙g2 10. ♙g2 ♙e8

11. e4 Δ fd7 12. Δ d5 Δ f6 13. Δ f5± Beretta—Garibaldi, Argentina 1947] 6. Δ c3 Δ c6 7. d4 Δ d4 8. Δ d4 Δ g2 9. Δ g2 ed4 10. Δ g4 Δ e6 11. Δ d5 Δ d6 12. Δ f4 Δ f4 13. Δ f6 gf6 14. Δ f4 0-0 15. e3 Δ hg8± Andersson—Ljubojević, Hilversum 1973; 5. d3 Δ b4 6. Δ d2 [6. Δ bd2 0-0 7. 0-0 Δ e8 8. e4 c6 9. a3 Δ d2 10. Δ d2 d5 11. Δ c3 dc4 12. Δ e5 cd3 13. Δ b3 Δ c7 14. Δ d3 Δ bd7 15. f3 Δ ad8= Balašov—Kuzmin, SSSR 1973 — 15/25] Δ d2 7. Δ d2 0-0 8. 0-0 Δ e8 9. Δ c3 c6 10. Δ ac1 d5 11. cd5± Hort—Korčnoj, Moskva 1971 — 12/26

²⁰ 6. 0-0? Δ c3 7. bc3 d6 8. d4? e4 9. Δ h4 0-0 10. f3 ef3 11. Δ f3 Δ e4 12. Δ d3 Δ e8干 Kevitz, Pinkus—Aljehin, New York 1929; 6. Δ c2 0-0 7. 0-0 Δ c3 [7... Δ e8 8. d3 h6 9. a3 Δ c3 10. Δ c3 d5 11. cd5 Δ d5 12. Δ c2 c5 13. Δ d2 Δ c6= Anelli—Poch, Argentina 1972] 8. bc3 e4 9. Δ d4 Δ e8干 Pachman—Smislov, Moskva 1967 — 3/19; 8. Δ c3=

²¹ 11. Δ c3 Δ e4 12. b3 0-0 13. Δ g5 Δ f5 14. Δ f6 Δ f6 15. Δ f6± Gürtler—Csom, Hungary 1967

²² 6. d3 d5 7. cd5 Δ d5 8. Δ d5 [8. Δ d2!?] Δ d5 9. Δ a4? Δ d7 [Langeweg—Smislov, Amsterdam 1971 — 12/29] 10. Δ d7= Keres; 6. d4 — 5. d4

²³ 7. Δ e1 c5 8. e4 Δ c6 9. e5 Δ e8 10. d3 d6 11. e6 fe6 12. Δ g5 Δ c7 13. Δ b5 Δ d4 14. Δ e3 Δ e5 15. Δ e3 Δ f5∞ Barendregt—Cafferty, Nederland—England 1959

²⁴ 7... d6 8. Δ d2 Δ bd7 9. Δ c1 e5 10. Δ h6 Δ e8 11. Δ g7 Δ g7 12. Δ d1 Δ f8 13. d4 Δ e7 14. Δ c2± Reti—de Witt 1924

²⁵ 11. Δ h6 Δ d4 12. Δ d4 cd4 13. Δ g7 Δ g7 1/2 : 1/2 Najdorf—Euwe, Amsterdam (ol) 1954

²⁶ 7... d5 8. cd5 Δ d5 9. Δ g7 Δ g7 10. d4 Δ f6 11. Δ c3 Δ a6 12. Δ c1 c5 13. Δ d1 Δ b8 14. d5± Pirc—Trifunović, Jugoslavija (ch) 1953; 7... d6 8. d4 [8. Δ c3 Δ bd7 9. Δ e1 a5 10. Δ c2 Δ b8 11. d4 Δ e8 12. d5± Trifunović—Cvetkov, Moskva 1947] Δ bd7 9. Δ c2 c5 10. Δ c3 a6 11. Δ ad1 b5 12. d5 Δ b6 13. Δ d2± Petrosjan—Boleslavski, SSSR (ch) 1958; 7... a5 8. Δ c3 Δ a6 9. d4 Δ e4 10. Δ c1 Δ c3 11. Δ c3 Δ e4 12. Δ e1 Δ g2 13. Δ g2± Benkö—Prins, Hungary—Nederland 1949; 7... c5 — A 30

²⁷ 8. Δ c2 d5 9. Δ e5 c5 10. f4 Δ c6 11. Δ c6 Δ c6 12. Δ c3 Δ c8 13. Δ d1 d4= Eliskases—Portisch, Mar del Plata 1966; 8. d3 d5 9. Δ bd2 c5 10. cd5 ed5 11. d4 Δ bd7 12. dc5 bc5 13. Δ c1 Δ e8 14. e3 a5= Konstantinopolski—Ilivicki, SSSR (ch) 1952

²⁸ 11. Δ c1 c6 12. Δ d2 Δ e8 13. e3 Δ c8= Trifunović—Portisch, Palma de Mallorca 1966

²⁹ 3. g3 Δ g7 4. Δ g2 0-0 5. Δ c3 — A 16

³⁰ 4... c6 5. g3 [5. e3 Δ b6 6. a3 a5 7. b5 d5 8. Δ c3 dc4 9. a4 Δ e6 10. Δ g5 Δ d5 11.

Δ b1 0-0 12. e4± Čepukajtis—Vladimirov, SSSR 1967 — 3/6] a5 6. b5 d5 7. bc6 bc6 8. Δ a3 0-0 9. Δ g2 Δ g4 10. 0-0 Δ f3 11. Δ f3 Δ bd7 12. cd5± Bronštejn—Tatai, Las Palmas 1972; 4... d6 5. d4 — E 60

³¹ 6. g3 d6 [6... b6 7. Δ g2 Δ b7 8. 0-0 d6 9. Δ c3 Δ e4 10. Δ c2 Δ c3 11. Δ c3 e5 12. d3 Δ d7 13. Δ e1 Δ g2 14. Δ g2 Δ c5 15. Δ e3 f5= Ree—Nilsson, Lugano (ol) 1968] 7. Δ g2 e5 [7... a4 8. 0-0 c6 9. Δ a3 e5 10. d3 Δ bd7 11. bc6 bc6 12. Δ b1 Δ c7 13. Δ d2 Δ b7= Jansa—Geszosz, Zalaegerszeg 1969] 8. 0-0 [8. d3 Δ h5 9. Δ c2 f5 10. Δ bd2 Δ e6 11. 0-0 Δ d7 12. Δ e1 Δ b8 13. e3 g5∞ Hecht—Vaganjan, Budapest 1973 — 15/26] Δ bd7 9. Δ c3 Δ c5 10. d3 [10. d4 ed4 11. Δ d4 Δ b8 12. Δ c2 Δ e8 13. Δ ad1 Δ d7 14. Δ fe1 h5 15. e4 h4∞ Pithart—Jimenez, Harrachov 1966] Δ h5 11. Δ d2 f5 12. Δ c2 f4= Papp—Honfi, Hungary (ch) 1957

³² 6... d5 7. d4 Δ bd7 8. Δ bd2 c5 9. Δ e2 cd4 10. ed4 a4 11. 0-0 a3 12. Δ c3 dc4 13. Δ c4 Δ d5 14. Δ d2= Tomović—Janošević, Beograd 1963

³³ 7. d4 — E 60

³⁴ 10... Δ f5 11. Δ d2 a4 12. Δ c1 Δ e7 13. Δ a3 e4 14. Δ c5 ed3 15. Δ d3 Δ d3 16. Δ d3± F. Benkö—Cafure, Argentina 1967; 10... Δ e8 11. Δ d2 a4 12. Δ a3 e4 13. d4 Δ d3 14. Δ d3 ed3 15. Δ d3 Δ f5 16. Δ e2 Δ h5 17. 0-0 Δ d4 18. Δ ac1 Δ g7 19. Δ f3 Δ c8 20. h3 Δ f6= Hecht—Geler, Moskva 1977

³⁵ 5. d3 c6 [5... d6 6. Δ bd2 e5 7. g3 Δ d7 8. Δ g2 Δ c8 9. h3 Δ c6 10. b5 Δ d8 11. a4 a6 12. Δ b3 Δ e8 13. Δ fd2 Δ a7 14. e3 Δ e6 15. 0-0± Kagan—Benkö, Netanya 1969] 6. e3 [6. Δ bd2 a5 7. b5 d5 8. a4 Δ bd7 9. e3 Δ e8 10. Δ e2 e5 11. cd5 cd5 12. 0-0 e4 13. de4 de4 14. Δ d4 Δ e5= Benkö—Tatai, Malaga 1970] a5 7. b5 cb5 8. cb5 a4 9. Δ a3 d5 10. Δ e2 Δ g4 11. 0-0 Δ d6 12. Δ d2 Δ bd7= Benkö—D. Byrne, Palma de Mallorca 1968 — 6/36

³⁶ 5... d5? 6. cd5 Δ d5 7. Δ g7 Δ g7 8. Δ b3 Δ f6 9. Δ g2 Δ c6 10. 0-0 e5 11. d3 Δ g4 12. Δ bd2 Δ e7 13. b5± Reti—Pokorny, Moravska Ostrava 1923; 5... b6 6. Δ g2 Δ b7 7. 0-0 c5 [7... d6 8. d3 Δ bd7 9. Δ bd2 e5 10. Δ c2 Δ e8 11. Δ fd1 a5 12. a3 h6 13. Δ f1 c5 14. b5± Reti—Capablanca, New York 1924; 8. d4 Δ bd7 9. Δ bd2 Δ e4 10. Δ c2 Δ d2 11. Δ d2 c5 12. dc5 Δ b2 13. Δ b2 dc5 14. b5 Δ c7 15. a4± Smislov—Arnold, Stockholm 1964] 8. a3 d6 9. d3 Δ bd7 10. Δ c3 Δ e8 11. Δ b3 Δ c7 12. Δ fd1 e6= Panno—Bolbochan, Buenos Aires (m) 1967

³⁷ 6... c6 7. d3 Δ b6 8. Δ b3 a5 9. ba5 Δ a5 10. Δ c3 Δ bd7 11. 0-0 e5 12. Δ c2 Δ c7= Davey—Judovič, corr. 1967 — 4/5

³⁸ 7. d3 ♖h5 8. ♖c2 f5 9. ♖bd2 [9. ♖c3?! c6△ d5 Hecht] ♖h8 [9... c6?! 10. c5△ ♖c4±] 10. c5 ♖e6 11. cd6 cd6 12. ♖c4 ♖c6 13. b5 ♖a5 14. ♖fd2 f4 15. 0-0 ♖c8 16. ♖a4± Spiridonov—Hernandez, Slnčev Brjag 1974; 9... a5 10. b5 — 4... a5

³⁹ 7... ♖h5 8. d4 ♖c6 9. b5 ♖d4 10. ♖d4 ed4 11. ♖d4 d4 12. ♖d4 ♖f6 13. ♖d1 ♖d4 14. ♖d4± Barczay—Brzozka, Miskolc 1963; 7... ♖c6 8. b5 ♖e7 9. d3 ♖g4 10. ♖fd2 ♖c8 11. c5 ♖h3 12. cd6 cd6 13. ♖c4 ♖g2 14. ♖g2 ♖e6 15. ♖b3 ♖h5± Keres—I. Zajcev, SSSR 1968; 7... ♖e8 8. d3 e4 9. de4 ♖e4 10. ♖g7 ♖g7 11. ♖d4 ♖f6 12. ♖f6 ♖f6 13. ♖d4 c6 14. f3 ♖g5 15. ♖c3± Smislov—Boleslavski, SSSR 1962; 7... a5 8. a3 ♖h5 9. ♖c3 f5 10. d3 ♖h8 11. ♖d2 ♖c6 12. b5 ♖e7 13. ♖a1 h6 14. ♖d5 g500 Tajmanov—Jansa, Marianske Lazne 1962

⁴⁰ 8... ♖e8 9. ♖c3 e4?! 10. ♖e4 ♖e4 11. ♖g7 ♖g7 [11... ♖f2?! 12. ♖f2 ♖g7 13. ♖d2 ♖f8 14. ♖af1± Plachetka—Adamski, Stary Smokovec 1974 — 19/7; 13... f6 14. ♖af1± Plachetka—Kestler, Nice (ol) 1974 — 17/30] 12. de4 ♖e4 13. ♖d4± Plachetka; 8... ♖h5 9. ♖c3 f5 10. a4 ♖df6 11. a5 ♖b8 12. ♖b3 ♖h8 13. b5 ♖e6 14. ♖a3 ♖g4 15. ♖a1 g500 Plachetka—Talij, Kapfenberg 1970

⁴¹ 14. cb5 cb5 15. ♖a1 ♖e6 16. ♖b1 ♖e8 = Štejn—Češkovski, Soči 1970

⁴² 6... a5 7. b5 [7. ba5 ♖a5 8. 0-0 d6 9. d3 ♖h5 10. ♖bd2 ♖h3 11. ♖c2 ♖bd7 12. ♖fb1 ♖g2 13. ♖g2 ♖a5 14. a4 ♖c7 = Tajmanov—Gligorić, SSSR—Jugoslavija 1962] cb5 [7... d5 8. 0-0 dc4 9. bc6 ♖c6 10. ♖a3 ♖e6 11. ♖g5 ♖d7 12. ♖c4 b5 13. ♖a3 ♖b8 14. d4± Ree—Tatai, Amsterdam 1969] 8. cb5 ♖b6 9. a4 ♖e4 10. d4 d5 11. 0-0 ♖c6 12. ♖bd2 ♖b4 13. ♖e5 ♖f5 = Szabo—Ligterink, Amsterdam 1976

⁴³ 7. ♖a3 ♖g4 8. 0-0 ♖bd7 9. ♖c1 a5 10. b5 a4 11. d3 e5 = Smislov—Spaski, SSSR (ch) 1961; 7. ♖c2?! Spiridonov

⁴⁴ 7... ♖d5 8. ♖g7 ♖g7 9. a3 a5 10. ba5 ♖a5 11. 0-0 ♖d7 12. ♖c2 ♖f6 13. d3 ♖d8 14. ♖fc1 ♖b6 = Emma—Najdorf, Argentina 1973

⁴⁵ 8. ♖b3 ♖c6 9. b5 ♖a5 10. ♖b4 ♖c4 11. ♖c3 a5 12. ♖b3 ♖g4 13. d3 ♖f3 14. ♖f3 ♖b6 = Spiridonov—Smejkal, Soči 1973

⁴⁶ 9. ♖b3 ♖c6 10. ♖a3 a6 11. ♖c2 ♖d6 12. ♖e3 ♖d7 13. a3 ♖fc8 = Janata—Liebert, Kapfenberg 1970

⁴⁷ Benkö—Uhlmann, Monte Carlo 1968

⁴⁸ 5... b6 6. ♖e2 [6. d4 c5 7. dc5 bc5 8. b5 a6 9. a4 ♖e4 10. ♖g7 ♖g700 Smislov—Gufeld, SSSR 1967] ♖b7 7. 0-0 c5 8. a3 [8. b5 a6 9. a4 ab5 10. ab5 ♖a1 11. ♖a1 d5 = Hecht—Příbyl, Nice (ol) 1974] e6 9. d3 d5 10. cd5 ed5 11. ♖bd2 ♖bd7 12. bc5 bc5 = Spiridonov—Příbyl, Varna 1976

⁴⁹ 6. d4 — E 60

⁵⁰ 7. d3 ♖bd7 [7. . a5 8. a3 ♖e8 9. ♖c3 ♖c6 10. ♖b3 ♖e6 11. 0-0 g5 12. b5 ♖b8 13. ♖d1 ♖d7 14. ♖a4 f5 = Benkö—Petrosjan, Palma de Mallorca 1968; 7... b6 8. ♖fd2 ♖b7 9. ♖f3 ♖c8 10. ♖c3 ♖bd7 11. ♖b7 ♖b7 12. ♖f3 = Romanišin—Petrosjan, SSSR (ch) 1977 — 25/24] 8. 0-0 ♖e8 [8... ♖e8 9. ♖b3 ♖h8 10. ♖bd2 ♖e7 11. ♖a1 b6 12. c5!? bc5 13. bc5 ♖c5 14. ♖a3 ♖d7 15. ♖c4 c500 Csom—Vaganjan, Erevan 1976 — 21/25] 9. ♖bd2 c6 [9... h6 10. ♖c2 ♖f8 11. c5 ♖d5 12. a3 f5 13. ♖fd1 ♖e6 = Benkö—Ciocaltea, Lugano (ol) 1968 — 6/13] 10. ♖c2 ♖e7 11. a3 ♖f8 12. ♖fc1 ♖g4 13. c5 d5 14. e4 ♖e6 = Csom—Hug, Pula 1975

⁵¹ 7... e4 8. ♖d4 c5 9. bc5 dc5 10. ♖b3 ♖e7 11. ♖c3 ♖c6 12. f3 ef3 13. ♖f3 ♖e5 14. ♖d5 ♖d5 15. ♖d5 ♖g4 16. ♖c2 ♖ac800 Dimitrijević—Jansa, Kragujevac 1974; 7... a5 8. a3 ab4 9. ab4 ♖a1 10. ♖a1 c6 11. d3 ♖b6 12. ♖c3 ♖bd7 = Benkö—Doda, Wijk aan Zee 1969

⁵² 8... ♖e8 9. d3 f5 10. ♖b3 ♖h8 11. d4 e4 12. ♖d2 ♖df6 13. ♖a1 ♖e6 14. d5 ♖g8 = Espig—Podgajec, Ybbs 1968; 8... e4 9. ♖e1 ♖e5 10. f3 ♖e6 11. ♖e4 ♖e4 12. fe4 ♖c4 13. ♖c4 ♖c4 14. ♖g7 ♖g7 15. ♖c1 ♖e5 16. ♖f3 1/2 : 1/2 Benkö—Reshevsky, Palma de Mallorca 1971

⁵³ 9. ♖b3 ♖f8 10. d3 h5 11. ♖d5 ♖h7 12. ♖fd1 ♖g4 [12... ♖e6!?] 13. h3 ♖e6 14. e4 ♖d7 = Benkö—Byrne, USA 1970 — 10/29; 9. ♖c2 ♖f8 10. d4 e4 11. ♖d2 ♖f5 12. a4 h5 13. ♖fc1 ♖h700 Ivlev—Ivanov, SSSR 1975

⁵⁴ 9... e4?! 10. ♖e4 ♖e4 11. ♖g7 ♖f2 12. ♖f2± Benkö—Vukčević, USA 1969 — 8/20

⁵⁵ 10. ♖b3 h5 11. ♖d5 ♖h7 12. ♖fd1 ♖g4 [12... ♖e6!?] 13. h3 ♖e6 14. e4 ♖d7 = Benkö—Byrne, USA 1970 — 10/29

⁵⁶ 10... c6 11. ♖a1 d5 12. cd5 ♖d5 13. a3 a5 14. ba5 ♖a5 15. ♖d2± Barcza—Cobo, La Habana 1967

⁵⁷ Benkö—Liberzon, Venezia 1974

⁵⁸ 6. a4 d5 7. c5 ♖g4 8. ♖e2 ♖bd7 9. d4 ♖e8 = Quinteros—Smejkal, Amsterdam 1973 — 16/32; 6. d3 a5 7. a3 [7. b5 cb5 8. cb5 a4 9. ♖a3 =] ab4 8. ab4 ♖a1 9. ♖a1 ♖a6 = Spiridonov—Tajmanov, Dečín 1975 — 19/8; 6. d4 d5 — D 70

⁵⁹ 6... a5 7. b5 cb5 8. cb5 d6 [8... a4 9. 0-0 d6 10. ♖a3 ♖bd7 11. d3 ♖c5 12. ♖d2 ♖d7 = Spiridonov—Pinter, Budapest 1976] 9. ♖c3 ♖bd7 10. ♖a4 ♖b6 11. ♖b6 ♖b6 12. ♖a4 ♖d7 13. ♖d4 ♖c7 14. 0-0 ♖fc8 = Petrosjan—Gligorić, Wijk aan Zee 1971 — 11/20

⁶⁰ 7. ♖a3 ♖g4 8. h3 [8. 0-0 — 7. 0-0] ♖f3 9. ♖f3 ♖bd7 10. ♖b3 e5 11. 0-0 a5 12. cd5 cd5 13. ♖fc1 ab4 14. ♖b4 ♖a5 15. ♖a5 ♖a5 = Hort—Lehmann, Marianske Lazne 1965

⁶¹ 7... dc4 8. ♖c4 a5 9. b5 cb5 10. ♖b5 ♖d7 11. ♖a3 ♖b5 12. ♖b5 ♖c6 13. ♖e2 ♖c8 14. ♖fc1 ♖d5 15. ♖c3 ♖d7 16. d4± Benkö—Mihaljčičin, Reggio Emilia 1970/71

⁶² 8. ♖a3 ♖bd7 9. h3 [9. b5?! cb5 10. ♖b5 dc4 11. ♖c4 a6 12. ♖bd4 e5 13. ♖e2 ♖e8± Smislov—Uhlmann, Moskva 1967 — 3/20] ♖f3 10. ♖f3 e6 11. ♖c3 ♖e7 12. ♖b3 ♖fc8 13. ♖fc1 ♖e4= Espig—Uhlmann, Zinnowitz 1971 — 12/28

⁶³ 8... dc4 9. ♖c4 ♖bd7 10. h3 ♖b6 11. ♖c2 ♖f3 12. ♖f3 ♖bd5 13. ♖b3 ♖b6 14. a3 ♖fd8 15. ♖c3± Smislov—S. Garcia, La Habana 1967

⁶⁴ 11. d3 b5 12. cb5 cb5 13. ♖c3 ♖b6 14. d4 ♖fc8 15. a4 ba4= Benkö—Honfi, Monte Carlo 1969

⁶⁵ Filip—Hartston, Praia da Rocha 1969

⁶⁶ 5... c5 — A 30

⁶⁷ 6. d4 — E 60

⁶⁸ 6... ♖bd7 7. ♖c2 ♖e8 8. d3 e5 9. ♖bd2 c6 10. 0—0 h6 [10... ♖f8 11. c5 b5 12. ♖ac1 ♖b7 13. ♖b1± Andersson—Borngaesser, Pula 1975] 11. ♖fd1 ♖f8 12. c5 ♖d5 13. cd6 ♖d6 14. ♖ac1± Milić—Smailbegović, Jugoslavija (ch) 1957

⁶⁹ 7... ♖bd7 8. ♖c3 ♖e8 9. ♖c1 e4 10. ♖e1 ♖e5 11. d3 ♖f5 12. de4 ♖e4 13. ♖e4 ♖e4 14. ♖c3 f5= D. Byrne—Fischer, USA (ch) 1957

⁷⁰ 14. ♖d4 ♖e7 15. ♖b2 h5= Benkö—Petrosjan, Portorož (izt) 1958

⁷¹ 5... d5 6. ♖g2 [6. cd5!?] dc4 [6... ♖c6 7. 0—0 d4 8. b4 ♖b4 9. ♖d4 ♖g4 10. ♖c3 ♖c6 11. h3 ♖e6 12. ♖b3 ♖b8 13. a4 a6 14. ♖a3± Kovačević—Smislov, Rovinj—Zagreb 1970] 7. bc4 c5 8. 0—0 ♖c6 9. d3 ♖e8?! 10. ♖c3 ♖d7 11. ♖b1 ♖c8 12. ♖d5± Kovačević—Barczay, Zagreb 1969; 5... b6 6. ♖g2 ♖b7 7. 0—0 e6 — 2... b6

⁷² 6... ♖d7 7. 0—0 ♖c8 8. ♖e1 ♖h3 9. d3 e5 10. ♖bd2 ♖g2 11. ♖g2 ♖c6= Rossetto—Najdorf, Mar del Plata 1957; 6... a5 7. ♖c3 ♖e4 8. ♖c2 ♖c3 9. ♖c3 e5 10. d4 ♖e7 11. de5 de5= Holmov—Bronštejn, SSSR (ch) 1972 — 14/14

⁷³ 7. d3 ♖bd7 8. ♖bd2 ♖c5 9. d4 ed4 10. ♖d4 c6 11. 0—0 ♖e8 12. ♖e1 a5 13. ♖c2 a4 14. ♖ad1 ab3= Rejfiř—Pachman, Praha—Marianske Lazne 1956; 7. ♖c3 c6 8. 0—0 ♖e8 9. e3 ♖f5 10. d3 ♖d7 11. ♖g5 h6 12. ♖ge4 ♖h7 13. ♖a3 ♖f8 14. d4 ♖e4 15. ♖e4 f5 16. ♖c3 e4 17. f3± Larsen—Benkö, Monte Carlo 1968; 9... ♖bd7=

⁷⁴ 7... ♖bd7 8. ♖c3 ♖e8 9. ♖c2 [9. e4 ♖c5 10. ♖c2 ♖g4 11. h3 ♖f3 12. ♖f3 ♖e6 13. ♖e2 c5= van Scheltinga—van den Berg, Beverwijk 1961] ♖h5?! 10. ♖ad1 f5 11. e4 ♖df6 12. d4 fe4 13. ♖e4 ♖f5 14. ♖h4± Pil-

nik—Esposito, Buenos Aires 1955; 7... ♖d7 8. d3 ♖c8 9. ♖c3 ♖h3 10. ♖d5 ♖d5 11. cd5 ♖g2 12. ♖g2 c6 13. dc6 ♖c6= Sanguinetti—Najdorf, Argentina 1955; 7... c5 8. ♖c3 ♖c6 — A 38

⁷⁵ 8... ♖e8 9. ♖c2 c5 10. ♖c3 ♖c6 11. a3 ♖g4 12. e3 h6 13. ♖d2 ♖d7 14. ♖d5 ♖d5 15. cd5± Petrosjan—Larsen, Zagreb 1965; 8... ♖h5 9. ♖c2 ♖e8 [9... c5 10. ♖c3 ♖c6 11. e3 f5 12. ♖d5 ♖e6 13. a3± Ujtelky—Krogus, Soči 1964] 10. ♖c3 a5 11. a3 ♖a6 12. ♖ab1 ♖e6 13. ♖c1 h6 14. e4 c5 15. ♖e3 ♖b8= Smislov—Averbah, SSSR (ch) 1960

⁷⁶ 9. ♖bd2 a5 10. a3 ♖e7 11. ♖c1 ♖h5 12. ♖c2 f5 13. ♖a1 ♖h6 14. e3 g500 Holm—Hamann, Kopenhagen 1960

⁷⁷ 9... ♖e7 10. e3 a6 11. d4 ♖e8 12. ♖d2± Lombardy—Evans, New York 1969 — 9/30

⁷⁸ Donner—Stahlberg, La Habana 1964

⁷⁹ 8. d4?! e4 [8... ♖d7 9. de5 ♖de5 10. ♖c3 ♖e8 11. ♖e5 ♖e5 12. ♖c2 a5 13. ♖ac1 ♖b8 14. h3 ♖d7 15. ♖d5± Capablanca—Yates, Barcelona 1929] 9. ♖fd2 e3 10. fe3 ♖g4 ♖ Tartakower; 8. ♖c3 ♖d7 9. h3 [9. d3 — 8. d3] ♖e8 10. d3 f5 11. ♖d2 ♖f6 12. d4 ♖e4 13. ♖d1 ♖c3 14. ♖c3 e4± A. Rabinovič—E. Rabinovič, SSSR (ch) 1925; 8. h3 ♖e8 9. e3 [9. ♖c3!? Tartakower] d5 10. cd5 ♖d5 11. d4 ed4 12. ♖d4 ♖d4 13. ♖d4= Tartakower—Reti, Moravska Ostrava 1923

⁸⁰ 8... ♖d7 9. ♖c3 [9. h3? ♖c8 10. ♖h2 e4 11. de4 ♖g4—+ Spielmann—Grünfeld, Marianske Lazne 1925; 10. g4 h5± Euwe] ♖c8 10. ♖e1 ♖h3 11. ♖h1 h6= Euwe; 8... ♖f5 9. ♖bd2 ♖d7 10. ♖e1 ♖h3 11. ♖h1 h6 12. ♖c3 ♖h7 13. b4 g500 K. Grigorjan—Gufeld, SSSR 1975

⁸¹ 9... a5 10. a3 f5 11. ♖c2 ♖e6 12. ♖d5 ♖h8 13. ♖c3 [13. ♖c1 ♖f7 14. ♖d2 ♖d4 15. ♖d1 c6= Farbud—Panno, Varna (ol) 1962] ♖d7 14. ♖b2 ♖g8 15. b4± Andersson—Micheli, Venezia 1974

⁸² 10. e3 f4 [10... ♖d7?! 11. ♖d2 ♖e8 12. ♖d5 ♖h6 13. ♖e1 g5 14. f4 gf4 15. gf4± Reti—Yates, Moskva 1925; 10... g5 11. ♖e1 g4 12. f3 ♖f6 13. f4± Lombardy—Fischer, Monte Carlo 1967 — 3/21] 11. d4 ed4 12. ed4 ♖g4 13. ♖d5 ♖d7 14. b4 ♖ae8 15. ♖d2 ♖d8= Rizopoulos—Rubinetti, Lugano (ol) 1968; 10. ♖c2!?

⁸³ 10... ♖d7 11. ♖g5 ♖f6 12. f4 h6 13. ♖f3 ef4 14. gf4 ♖e7 15. ♖ae1± Mulder—Kramer, Nederland 1947; 10... f4 11. ♖d5 ♖g4 12. b4 ♖d7 13. b5 ♖d8 14. ♖e1 ♖h300 Rizopoulos—Hort, Athens 1968

⁸⁴ 11... ♖e6 12. ♖e1 f4 13. ♖c2 ♖d7 14. d4 ♖h3 15. de5 ♖e5= Davila—Kaplan, Puerto Rico 1968

⁸⁵ 14. cd5 ♖f6 15. ♖h2 ♖d7= Ilijevski—Polugajevski, Skopje 1968

1. c4 ♖f6 2. ♘c3

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	... c6 ¹	e4 d5 ²	e5 ³ d4 ⁴	ef6 dc3	fg7 ⁵ cd2	♙d2 ♙g7	♖c2 ♘d7 ⁶	♚e2 ⁷ ♚f6	♙g3 ♖c7 ⁸	±
2	... g6	g3 ⁹ ♙g7	♙g2 0—0	♚f3 ¹⁰ d6	0—0 c6	d3 ¹¹ ♚bd7 ¹²	♖b1 ¹³ a5 ¹⁴	a3 ♚b6	♙d2 ¹⁵ d5 ¹⁶	∞
3		...	...	...	...	♖b1 ¹⁷ ♙f5 ¹⁸	d3 ♖d7	b4 ¹⁹ ♙h3	b5 ²⁰ ♚d8 ²¹	=
4		...	...	...	...	d3 ♚h5 ²²	♖b1 ²³ f5 ²⁴	♙d2 ²⁵ f4	b4 ²⁶ e5 ²⁷	=
5	... d5	cd5 ²⁸ ♚d5	e4 ²⁹ ♚b4 ³⁰	d3 ³¹ e5	♚f3 ♙c5	a3 ♚4c6	♙g5 f6	♙e3 ♙b6	♖c1 0—0 ³²	=

1. c4 ♖f6 2. ♘c3 d5 3. cd5 ♚d5 4. ♚f3 g6³³

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
6	e4 ³⁴ ♚c3	dc3 ³⁵ ♖d1	♙d1 ♚d7 ³⁶	♙f4 ³⁷ c6 ³⁸	♖c2 ³⁹ f6 ⁴⁰	♚d2 e5	♙e3 ♙c5 ⁴¹			=
7	g3 ♙g7	♙g2 ⁴² e5	0—0 ⁴³ ♚e7 ⁴⁴	b4 ⁴⁵ ♚bc6	b5 ♚d4	♙b2 0—0	d3 a6	a4 ♙e6	♚d4 ed4 ⁴⁶	±
8		... 0—0	0—0 ⁴⁷ ♚c6 ⁴⁸	♚d5 ⁴⁹ ♖d5	d3 ♖b5 ⁵⁰	♖b1 ⁵¹ a5 ⁵²	b3 ⁵³ a4 ⁵⁴	♙b2 ♙b2	♖b2 ♙e6 ⁵⁵	=
9				♖b3 ♚b6	d3 ♙g4 ⁵⁶	♙e3 e5	♚e4 ⁵⁷ ♙e6 ⁵⁸	♖c2 h6	♚c5 ♙c8 ⁵⁹	=
10	♖a4 c6 ⁶⁰	♖d4 ♚f6 ⁶¹	♖d8 ♙d8	e4 ⁶² ♙g7 ⁶³	d4 ♖f8	h3 b6	g4 ⁶⁴			±
11	... ♙d7	♖c2 ⁶⁵ ♚b6	d4 ⁶⁶ ♙g4 ⁶⁷	♖c4 ♙f3	ef3 c6	♖e5 ⁶⁸ ♖g8	♙e3 ♙g7	♖e4 ♚d8 ⁶⁹	♖d1 ⁶⁹	=
12		♖h4 ♙c6 ⁷⁰	♖d4 ⁷¹ f6	e3 ⁷² ♙g7	♙e2 e5	♖c4 ♖d6 ⁷³	d4 ♚d7	0—0 f5	♚b5 ♖e7 ⁷⁴	∞
13		♖b3 ♚b6	d4 ⁷⁵ ♙g7	♙g5 h6 ⁷⁶	♙h4 ♙e6 ⁷⁷	♖c2 0—0 ⁷⁸	e4 ♙d4	♚d4 ♖d4	♙e7 ♖e8 ⁷⁹	=

1. c4 ♖f6 2. ♘c3 d5 3. cd5 ♚d5 4. g3 g6⁸⁰ 5. ♙g2

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
14	... ♚b6 ⁸¹	♚f3 ⁸² ♙g7	0—0 0—0	d3 ⁸³ ♚c6 ⁸⁴	♙d2 h6 ⁸⁵	♖c1 ⁸⁶ ♙h7 ⁸⁷	♖c2 ♙g4	♖b1 ♖d7	♖fe1 f5 ⁸⁸	±
15					♙e3 e5 ⁸⁹	♖d2 ⁹⁰ ♚d4 ⁹¹	♙h6 ♖e8	♙g7 ♙g7	b4 c6 ⁹²	±
16					... h6	♖c1 ⁹³ ♙h7	♖d1 ⁹⁴ e5	♙c5 ⁹⁵ ♖e8	e3 f5 ⁹⁶	±
17		d3 ♙g7	♙e3 ⁹⁷ ♚c6 ⁹⁸	♙c6 ⁹⁹ bc6	♖c1 ¹⁰⁰ h5 ¹⁰¹	♚f3 ♙g4	♚g5 ¹⁰² ♚d5	♚d5 ♖d5	f3 ♖b8 ¹⁰³	±
18			... 0—0	♖c1 ¹⁰⁴ ♖e8 ¹⁰⁵	♙h6 ♙h8	h4 ♚c6	♚f3 e5	h5 ♚d4	hg6 fg6 ¹⁰⁶	±
19	... ♚c3	bc3 ♙g7 ¹⁰⁷	h4 ¹⁰⁸ h6 ¹⁰⁹	♚h3 ¹¹⁰ ♚d7 ¹¹¹	♙a3 0—0	♖b3 ♖e8	♚f4 ♚f8	♖d5 e6	♖d8 ♖d8 ¹¹²	=

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
20	...	...	♙a3	♜f3	♙a4	♜b1	c4	0-0	d3	=
	...	...	♜d7 ¹¹³	c5 ¹¹⁴	0-0	a6	♜b8	♙c7	♜d8 ¹¹⁵	
21	...	...	♜b1	♜f3 ¹¹⁷	0-0	d4 ¹¹⁸	e4	dc5	♜d1	±
	...	...	♜d7 ¹¹⁶	0-0	c5 ¹¹⁸	♜b6 ¹²⁰	♙g4	♙d1	♜a4 ¹²¹	
22	...	...	...	...	...	♙c2	c4	d3	♜d2 ¹²⁴	±
	...	...	...	...	c6	♙a5 ¹²²	e5 ¹²³	♜e8		

¹ 2... d6 3. g3 ♜d7?! 4. ♙g2 ♜c6 5. e4± Golombek—Prins, Hamburg 1953; 2... b6 3. e4 ♜b7 4. e5 ♜g8 [4... ♜e4 5. ♙f3 ♜c5 6. ♙g4±] 5. d4 e6 6. ♙g4 ♜c6 7. ♜e3 ♙e7 [7... d6!? Raičević] 8. 0-0-0 0-0-0 9. f4 ♜h6 10. ♙h3 ♙b4 11. ♜f3 ♙a5 12. ♜d2± Raičević—Šahović, Jugoslavija 1976 — 22/21; 2... c5 — A 34

² 3... e5 4. ♜f3 [4. f4 d6 5. ♜f3 ♜bd7 6. ♜e2 ♜e7 7. 0-0 0-0 8. d4 ed4 9. ♜d4 ♜e8 10. ♜f3± Sliwa—Teschner, Riga 1959; 6... ♙b6 7. d4 ed4 8. ♜d4 ♜c5 9. ♜f3 ♜e7 10. 0-0 0-0 11. ♜h1 a5 12. b3± Sliwa—Johansson, Varna (ol) 1962] ♜b4 [4... ♙c7 5. d4 ed4 6. ♙d4 ♜a6 7. e5 ♜b4 8. ♜d1± Zita—Kolar, 1938] 5. ♜e5 ♙e7 [5... 0-0 6. ♜d3 ♜c3 7. dc3 ♜e4 8. ♜f4 ♜a6 9. ♜e3 d6 10. ♙d4 ♜e8 11. ♜h5 f6 12. f3 ♜g5 13. ♜f2 ♙a5 14. ♜f3 ♜f7 15. ♜d3± Korčnoj—Malich, Kapfenberg 1970] 6. ♜f3 ♜e4 7. ♜e2 0-0 8. 0-0 d6 [8... ♜f6 9. a3 ♜a5 10. b4 ♜c7 11. ♜e1± Hübner—Jahr, BRD 1975] 9. ♙c2 ♜f6 10. d4 ♙g4 11. ♙g5± van der Hoek—Euwe, (m) 1942; 4... d6 5. d4 ♜bd7 — A 55

³ 4. cd5 cd5 5. e5 ♜e4 [5... ♜fd7 6. d4 e6 7. ♜d3± Appel—Guimard, Stockholm (ol) 1937; 5... d4 6. ♙a4?! ♜c6 7. ef6 dc3 8. dc3 ef6 9. ♜e3 ♜e7 10. ♜f3 0-0 11. ♜e2 ♙c7= Rjumin—Kan, Moskva 1935; 6. ef6 dc3 7. bc3 ef6 8. d4 ♜d6 9. ♜d3 0-0 10. ♜e2 ♜e8 11. 0-0 ♙c7 12. f4 ♙g4 13. ♙c2 ♜e2 14. ♜e2± Lundin—Stahlberg, Sverige 1929] 6. ♜f3 [6. ♜e4 de4 7. ♙a4 ♜d7 8. ♙e4 ♜c6 9. ♙b4 e6 ♞ Polugajevski—Fuchs, Bad Liebenstein 1963; 7... ♜c6!? 8. ♙e4 ♙d4! ♞ Šamković] ♜c6 7. ♙c2 g6! 8. ♜e4 de4 9. ♙e4 ♜f5 10. ♙f4 ♙g7 ♞ Polugajevski—Šamković, SSSR 1971 — 12/22

⁴ 4... ♜fd7 5. d4 e6 6. ♜f3 ♜e7 7. ♜d3 dc4 8. ♜c4 ♜b6 9. ♜d3 ♜d5 10. 0-0 ♜d7 11. ♜e4± Golombek—Horowitz, Warszawa (ol) 1935

⁵ 6. bc3 ef6 [6... gf6 7. ♜f3 c5 8. d4 ♜c6 9. ♜e2 f5 10. d5 ♜a5 11. ♜e5± Nimzowitsch—Ahues, Berlin 1928] 7. d4 ♜d6 8. ♜d3 0-0 9. ♙f3 ♜e8 10. ♜e2 ♜d7 11. 0-0 ♜f8 12. ♜g3± Opočensky—Bruckner, Wien 1936

⁶ 8... ♙b6 9. ♜c3 ♜c3 10. ♙c3 ♙g8 11. ♜d3 ♜d7 12. 0-0-0 ♜f8 13. ♜e2 ♜e6 14. ♜f4± Sokolski—Trifunović, Moskva 1947

⁷ 9. ♜f3 ♙c7 10. 0-0-0 b6 11. g3± Vaitonis—Eiškases, Folkestone (ol) 1933

⁸ 11. ♜d3 ♜d7 12. ♜c3 0-0-0 13. 0-0-0± Keres—Smith, San Antonio 1972 — 15/19

⁹ 3. ♜f3 d5 4. ♙a4 ♜d7 5. ♙b3 dc4 6. ♙c4 [6. ♙b7? ♜c6 7. ♜b5 ♜d5±] ♙g7 7. g3 0-0 [7... c6 8. ♜g2 ♜a6 9. 0-0 ♜e6 10. ♙a4 ♙c8 11. ♜e1 ♜h3 12. ♜h1± Petrosjan—Smejkal, Milano 1975] 8. ♜g2 ♜c6 [Petrosjan—Tarjan, Hastings 1977/78] 9. d3± Petrosjan; 3... ♙g7 4. g3 — 3. g3; 3. e4 d6 4. d4 ♙g7 — E 70

¹⁰ 5. f4?! c6 6. e4 d6 7. ♜ge2 e5 8. d3 ♙b6 9. ♜a4 ♙c7 10. ♙b3 ♙g4 11. ♜ac3 ♜bd7 12. ♜e3 ♜e2 13. ♜e2 ♜g4 14. ♙g1 ef4 15. gf4 ♙a5 16. ♜c3 ♜c5 17. ♙c2 d5 ♞ Filipowicz—Zajcev, Polanica Zdroj 1970 — 10/26; 5. e3 d6 [5... c6 6. d4 d5 7. cd5 cd5 — D 70] 6. ♜ge2 c6 [6... ♜c6 7. 0-0 ♜f5 8. e4 ♜d7 9. h3 a6 10. d3 ♜e8 11. ♜g5 b5 12. cb5 ab5 13. ♙d2± Forintos—Velimirović, Kapfenberg 1970 — 9/13] 7. d4= — E 61; 5. d3 d6 [5... c6 6. e4 e6 7. ♜ge2 d5 8. cd5 ed5 9. ed5 ♜d5 10. ♜d5 cd5 11. 0-0 ♜c6 12. ♜f4± Tajmanov—Gufeld, SSSR (ch) 1966/67 — 3/18; 5... a6 6. ♜e3 ♜c6 7. ♙c1 ♜b8 8. ♜h6 b5 9. ♙g7 ♙g7 10. ♜f3 b4 11. ♜d5 e6 12. ♜f6 ♙f6 13. h4 h5 14. 0-0 ♙b7 15. e3 ♜e5= Petrosjan—Bronštejn, Moskva 1968] 6. ♙g5 [6. ♜d2 ♜c6 7. ♙c1 e6 8. ♜f3 d5 9. 0-0 d4 10. ♜e4 ♜d7 11. b4 f5 12. ♜eg5 ♙e7 ♞ Wexler—Fischer, Buenos Aires 1960; 6. ♙d2 c6 7. b3 ♜e8 8. ♜b2 e5 9. e4 ♜bd7 10. ♜ge2 d5 11. 0-0 ♜c5= Bellon—Andersson, Madrid 1973; 6. ♜b1 c6 7. ♜f3 d5= Rossetto—Pilnik, Mar del Plata 1959] ♜c6 7. ♙d2 ♜d4 8. ♜f3 ♜f3= Ufimcev—Suetin, SSSR 1957; 5. e4 d6 [5... c6 6. ♜ge2 d5?! 7. cd5 cd5 8. ed5 ♜a6 9. 0-0 ♜b4 10. ♜f4 ♜f5 11. d3 g5 12. ♜h5 ♜h5 13. ♙h5 h6 14. h4± Raičević—Velimirović, Jugoslavija (ch) 1975 — 19/19; 6... d6 — 5... d6] 6. ♜ge2 e5 [6... ♜c6 7. 0-0 ♜d7 8. h3 a6 9. d3 ♜b8 10. ♜b1 b5 11. b3 e5 12. ♜e3 ♜h5 13. ♙d2 ♜d4 14. g4 b4 15. ♜d4± Ujtelly—Uhlmann, Balatonfüred 1959] 7. d4 — E 72

¹¹ 7. ♜b1?! d5 8. cd5 cd5 9. d3 ♜c6 10. b4 d4 11. b5 ♜a5 12. ♜a4 ♜d5 13. ♜d2 b6 ♞ Lewi—Olafsson, Athens 1969; 7. e4 ♙g4 [7... e5 8. d4 ♜bd7± — E 68] 8. h3 ♜f3 9. ♜f3 ♜fd7 10. ♜g2 e5 11. d3 a5 12. ♜e3 ♜a6 13. f4 ♜dc5 14. ♙e2± Raičević—Simić, Jugoslavija (ch) 1976; 7. d4 — E 62

¹² 7... a6?! 8. b3 ♜bd7 [8... ♜e4 9. de4 ♜c3 10. ♜h6 ♜a1 11. ♙a1 f6 12. ♜f8 ♜f8

13. c5± Larsen] 9. ♖b2 ♗e8 10. b4 e5 [Benkö—Larsen, Palma de Mallorca 1968 — 6/37] 11. a4±; 7... ♙g4 8. h3 ♙f3 9. ♙f3 ♖bd7 10. ♖b1 a5 11. ♙g2 e5 12. e4 ♖c5 13. ♙e3 ♖fd7 14. f4 ♖e6= Rabar—Szilagyi, Reggio Emilia 1965/66

13 8. ♙d2 e5 — A 24

14 8... ♖e8 9. ♙d2 ♖c7 10. ♖c1 d5 11. cd5 ♖d5 12. ♖d1 ♖e5 13. ♖e5 ♙e5 14. ♙h6 ♙g7 15. ♙g7± Haag—Alvarez, La Habana 1962

15 10. b4?! ab4 11. ab4 d5 12. c5 d4干 Polugajevski

16 11. cd5 cd5 12. a4 ♖e8! 13. ♖b5 ♙d7 14. ♖b3∞ Andersson—Polugajevski, Hilversum 1973; 12. ♖b5!∞ Polugajevski

17 7. d4 — E 62

18 7... a5 8. d3 ♙d7 9. a3 ♖c8 10. b4 [10. ♖e1 ♙h3 11. ♙h1 ♖h5 12. ♙d2 h6 13. b4 ab4 14. ab4 f5 15. b5 ♖d8= Pilnik—Wade, Beograd 1954] ab4 11. ab4 ♖h5 12. ♖d2 ♙h3 13. b5 ♙g2 14. ♙g2 ♖d8 15. ♙b2 e5= Petrosjan—Tajmanov, SSSR (ch) 1958

19 9. ♖e1 ♙h3 10. ♙h1 ♖h5 11. ♙d2 a5=

20 10. ♖c2 ♙g2 11. ♙g2 ♖h5 12. c5 f5 13. cd6 cd6= Jongasma—Selimanov, Toronto 1957

21 11. ♙d2 e5 12. ♖c1 ♗e8 13. e4 ♖h5 14. ♙h3 ♖h3 15. ♖d5 ♖d7= Barcza—Flesch, Hungary (ch) 1958; 11. ♖d5 ♙g2 12. ♙g2 ♖d5 13. cd5 c6 14. bc6 bc6 15. ♖a4 ♖e8 16. dc6 ♖c6= Cejtin—Travniček, Olomouc 1973

22 7... a6 8. ♖b1 [8. a3 ♖b8 9. b4 b5 10. cb5 ab5 11. ♙b2 e5= Havansi—Kinmark, Halle 1967] ♖b8 [Gereben—Savon, Skopje (ol) 1972 — 14/38] 9. b4 b5 10. cb5 ab5 11. a4± Savon; 7... ♙d7 8. a3 ♖c8 9. ♖e1 ♙h3 10. ♙h1 h6 11. ♖d5 ♖d5 12. cd5 ♖d8 13. ♙d2 c6 14. dc6 ♖c6= Petrosjan—Diez del Corral, Las Palmas 1973; 7... a5 8. ♖d2 ♖b8 9. a3 ♖e8 10. e3 ♙d7 11. ♖c2 f5 12. b4 e5 13. ♙b2 g5= Petrosjan—Spaski, Amsterdam (ct) 1956

23 8. d4 e5 [8... f5 9. d5 ♖a5 10. ♖d3 c5 11. b3 a6 12. ♖b1 ♖b8 13. a4 f4 14. e3 ♙f5 15. e4 ♙d7= Kestler—Ghitescu, Büsum 1969] 9. d5 ♖e7 10. e4 c5 [10... f5 11. ef5 gf5 12. ♖e5 ♖g3 13. hg3 ♙e5 14. f4 ♙g7 15. ♙e3± Petrosjan—Fischer, Portorož (izt) 1958] 11. ♖e1 ♙h8 12. ♖d3 f5 13. ♖b1 ♖f6= Petrosjan—Boleslavski, SSSR 1957; 8. ♙d2 f5 9. ♖c1 [9. ♖g5 e6 10. f4 ♖f6 11. a3 ♖g4 12. e3 a5 13. ♖c2 h6 14. ♖f3 ♖e7 15. ♖d1 c6= Barcza—Banfalvi, Debrecen 1961] e5 10. ♖d5 [10. ♙h6 f4 11. ♙g7 ♙g7 12. ♖b1 g5 13. ♖e1 g4∞ Besser—Elbrich, BRD 1963] ♖d7 11. ♖b1 ♖d8 12. e3 ♖e6 13. b4 g5= Taksrud—Sande, Norge 1976; 9. ♖b1 — 8. ♖b1

24 8... a6 9. ♙d2 e5 [9... f5!?] 10. b4 ♙h8 11. ♖d5 ♖e7 12. ♖c2 h6 13. a4 ♙h7 14. ♖fc1±

Ree—Korčno', Wijk aan Zee 1971 — 11/21 8... a5 9. ♖e1 f5 10. f4 e5 11. ♙d2 [11. e3 ♙e6 12. ♖d5 ♖d7 13. ♙d2 ♙h8 14. ♙c3 ♖f6= Sloth—Zuckerman, Dresden 1969] ♗e8 12. e3 ♖f6 13. ♖d5 ♙e6 14. b3 ♖d7 15. ♖c2 ef4= Pirc—Petrosjan, Jugoslavija—SSSR 1957

25 9. ♖d5 e6 10. ♖f4 ♖f4 11. gf4 e5 12. b4 ef4 13. ♙f4 h6= Udovčić—Bilek, Dortmund 1961; 9. ♖g5 ♙h8 [9... e6 10. f4 ♖f6 11. e3 ♖g4 12. a3 a5 13. ♖c2 ♖e7 14. ♙d2 c6= Barcza—Suetin, Debrecen 1961] 10. f4 e5 11. e3 ♖f6 12. ♖c2 a5 13. a3 h6 14. ♖f3 ef4 15. gf4 ♖e8= Barcza—Petrosjan, Oberhausen 1961; 9. ♖c2 a5 10. a3 f4 11. b4 [11. ♖g5 e6 12. ♖ge4 e5 13. ♖d1 ♙g4= Diesen—Nikolac, Amsterdam II 1977] ab4 12. ab4 ♙g4 13. e3 e5 14. b5 ♖e7 15. ♖e4 ♖d7= Petrosjan—Vasjukov, SSSR 1956

26 10. ♖d5 e5 11. b4 ♖e7 12. e3 ♖d5 13. cd5 ♙g4 14. ♖c2 ♖d7 15. ♖bc1 ♖ac8= Pirc—Boleslavski, Jugoslavija—SSSR 1957

27 10... ♙g4 11. ♖e4 ♖d7 12. ♖e1 ♖d4 13. ♖d4 ♙d4 14. ♙c3 ♙c3 15. ♖c3 fg3 16. fg3± Pedersen—Tiller, Groningen 1977/78; 10... e5 11. b5 [11. ♖b3?! ♙g4 12. ♖e4 ♙h8 13. b5 ♖d4 14. ♖d4 ed4 15. ♖be1 ♙e5干 Andersson—Talji, Soči 1973 — 16/10] ♖e7= Besser—Boleslavski, Hamburg 1965

28 3. e3 g6 4. ♖b3 [4. ♖f3 ♙g7 5. ♙e2 0-0 6. 0-0 dc4 7. ♙c4 a6= Wotulo—Lombard, Siegen (ol) 1970; 4. cd5 ♖d5 5. ♖a4 ♙d7 6. ♖e4 ♖b6= Monostori—Szilagyi, Hungary (ch) 1950] e6 5. ♖f3 ♙g7 6. ♖a3 b6 7. d4 ♙b7 8. cd5 ed5 9. ♙d2 a6 10. ♖c1 ♖bd7 11. ♙e2 ♙f8 12. ♖b3 ♙d6= Ivkov—Tukmakov, Amsterdam 1974 — 18/16

29 4. ♖d5 ♖d5 5. ♖f3 ♙g4 6. e3 ♖c6 7. ♙e2 e5 8. h3 ♙h5 9. 0-0 e4干 Fuchs—Uhlmann, Dresden 1956; 4. d4 ♖c3 5. bc3 e5 6. ♖f3 ed4= D. Byrne—Prins, Varna (ol) 1962

30 4... ♖c3 5. bc3 c5 [5... e5 6. ♖f3 ♙d6 7. d4 ♖e7 8. ♙c4 h6 9. 0-0 0-0 10. de5± Landau—Thomas, 1939; 5... g6 6. ♙a3 ♖d7 7. ♖f3 ♙g7 8. ♙e2 c5 9. 0-0 0-0 10. d4± — D 85] 6. f4 g6 7. ♙e2 ♙g7 8. ♖f3 ♖c6 9. 0-0 0-0 10. ♙b2 ♙g4= Denker—Santasier, USA 1944; 6. d4 g6 — D 85

31 5. ♖a4 ♖8c6 6. d4 ♙d7 7. ♙b5? ♖d4 — + Rudnjev—Kopilov, SSSR 1939; 5. ♙c4 ♙e6! 6. ♙e6 fe6 7. ♖ge2 ♖d3 8. ♙f1 ♖c6 9. ♖b3 ♖d7 10. ♖b7 ♖b8 11. ♖a6 g6干 Mikenas—Goldenov, SSSR 1946; 5. d4 ♖d4 6. ♖e2 c6 7. f4 b6 8. ♖f3 ♖d8干 Šapošnikov—Šamkovič, SSSR 1957

32 Rossetto—Schweber, Argentina (ch) 1963

33 4... ♖b6 5. d4 ♙g4 6. ♖e5 ♙e6 7. e4 c6 8. h3 g6 9. ♙e2 ♙g7 10. ♖f3 0-0 11. 0-0± H. Olafsson—Ermenkov, Buenos Aires (ol) 1978 — 26/15

³⁴ 5. h4 h6 6. e3 ♘g7 7. ♙c4 ♖b6 8. ♙b3 c5 9. ♖e4 c4 10. ♙c4 ♖c4 11. ♙a4 ♖c6 12. ♙c4 ♙f5 13. ♖c5 ♙c8 14. g4 b5 15. ♙b5 ♙g4 干 Nej—Šamkovič, SSSR 1956; 5. ♙b3 ♖b6 6. ♖g5 e6 7. d3 ♙g7 8. g3 ♖c6 9. ♙g2 ♖d4 10. ♙d1 0-0 11. 0-0 [11. h4 h6 12. ♖f3 e5 13. ♙d2 c6 14. ♖d4 ed4 干 Stahlberg—Johannessen, Tel Aviv (ol) 1964] e5 12. a4 a5 13. ♖ge4 c6 14. f4 ef4 15. ♙f4 f5 干 Šamkovič—Polugajevski, SSSR 1968; 6. d4 ♙g7 ∞ — D 90

³⁵ 6. bc3 c5 [6... ♙g7 7. ♙a4 ♖d7 8. ♙e2 0-0 9. 0-0 c5 10. ♙c2 ♙c7= Larsen—D. Byrne, San Antonio 1972; 7. ♙a3 0-0 8. d4 — D 85] 7. ♙b5 [7. ♙e2 ♙g7 8. 0-0 ♖c6 9. ♙b2 0-0= Najdorf—Jansa, Nice (ol) 1974 — 17/22; 7. d4 ♙g7 — D 85] ♙d7 8. a4 [8. ♙e2!?] ♙g7 9. 0-0 0-0 10. ♙a3 [10. ♙b1!?] a6! 11. ♙d7 ♖d7 12. d4 ♙a5 13. ♙b3 b5! = Polugajevski—Kirov, Budapest 1975

³⁶ 7... ♙g4 8. ♙e2 ♖d7 9. ♙e3 e5 10. ♖d2 1/2:1/2 Petrosjan—Botvinnik, Moskva (m) 1963; 7... f6 8. ♙c4 e5 9. ♙e3 ♖d7 10. ♙e2 ♙c5 = Najdorf—Mecking, Wijk aan Zee 1978 — 25/21

³⁷ 8. ♙c4 ♙g7 9. ♙e1 c6 10. ♙c2 0-0 11. ♙e3 h6 12. a4± Romanišin—Grigorjan, SSSR (ch) 1976; 8... f6 △ e5 =; 8. ♙e3 ♙g7 9. ♖d4 [9. ♖d2 ♖e5 10. h3 ♙d7 11. ♙c2 ♙a4 12. b3 ♙c6 13. f3 0-0 14. ♙e1 ♖d7 15. a4 ♙b8 = O'Kelly—Gheorghiu, Buenos Aires 1970] a6 10. f3 0-0 11. ♙c2 ♙d8 12. ♙e2 ♖f8 13. ♙hd1 ♙d7 = Benkö—Příbyl, Majdanpek 1976

³⁸ 8... ♖c5 9. ♖d2 c6 10. ♙e3 e5 11. b4 ♖a4 12. ♙c2 b5 13. a3 ♙e6 14. ♖b3 a6 = Larsen—Hübner, Biel (izt) 1976

³⁹ 9. ♖d2 e5 10. ♙g3 f6 11. a4 ♖c5 = Böök—Pachman, Saltsjöbaden (izt) 1948

⁴⁰ 9... ♙g7 10. ♖d2 0-0 11. f3 ♙e8 [11... f5 12. ♙g5 ♙f6 13. ♙f6 ♖f6 14. ♙c4 ♙g7 15. e5 ♖e8 16. ♙ad1 ♖c7 17. ♖b3 f4 18. ♙c1 ♙f5 19. ♙d2± Hort—Smejkal, ČSSR 1973 — 15/21] 12. ♖c4 b6 13. ♙d1 ♖f8 14. ♖e5 ♙e5 15. ♙e5± Commons—Mihalješin, Primorsko 1976 — 22/24

⁴¹ Böök—Najdorf, Saltsjöbaden (izt) 1948

⁴² 6. ♙b3 ♖b6 7. ♙g2 c5 8. d3 ♖c6 9. 0-0 0-0 10. ♖e4 c4 11. dc4 ♖a5 12. ♙c2 ♖ac4 13. ♙d1 ♙e8 = Mikenas—Simagin, SSSR (ch) 1955; 6. ♙a4 ♙d7 7. ♙b3 ♙c6 8. ♙g2 0-0 9. d4 a5 10. 0-0 ♖c3 11. bc3 ♖d7 12. ♙f4 ♖e4 13. ♙fd1 a4 14. ♙a3 ♙e8 15. ♙ac1 ♙c8 16. d5 ♙f3 17. ♙f3 ♖e5 18. ♙g2 b5 19. ♙c5 ♙d7 20. ♙b1 ♙ab8 1/2:1/2 Savon—Lejn, SSSR (ch) 1972

⁴³ 7. ♙a4 c6 8. ♙d5 ♙d5 9. 0-0 ♖d7 10. d3 ♖c5 11. ♙a3 ♖e6 12. ♙e3?! ♙d8 13. ♙ac1 ♙e7 14. ♙a5 ♙d8 = Podgajec—Tukmakov, SSSR 1974 — 18/22; 12. ♙d2±

⁴⁴ 7... 0-0 8. ♖d5 ♙d5 9. d3 ♖c6 10. ♙e3 [10. ♙a4 ♙d6 11. ♙d2 a5 12. ♙ac1 h6

13. ♙e3 ♙d8 14. ♙fe1 ♙d7 15. ♖d2 ♖d4 16. ♙c4 c6 = Tajmanov—Savon, SSSR (ch) 1975] ♙d6 [10... ♙b5 11. ♙d2 e4 12. ♖e1 ♙b2 13. ♙b2 ♙d2 14. ♙b1 ♙g7 15. ♙e4 ♖d4 16. ♙d4± Polugajevski—Robatsch, Amsterdam 1972; 10... ♙d8 11. b4 a6 12. a4 ♙e8 13. ♙b1 ♖d4 14. ♙e1 c6 15. ♖d4 ed4 16. ♙f4 ♙d7?! 17. h4 ♙c8 18. ♙f3 ♙f8 19. ♙d2 ♙b6 20. ♙ec1 ♙e6 21. ♙g2± 1/2:1/2 Doda—Korčnoj, Nice (ol) 1974] 11. ♙a4 ♖d4 12. ♖d4 ed4 13. ♙f4 ♙e7 = Mecking—Korčnoj, Augusta (m) 1974 — 17/29

⁴⁵ 8. d3 ♖bc6 9. ♙d2 0-0 10. ♙c1 ♖d4 = Hübner—Korčnoj, Solingen (m) 1973 — 17/27

⁴⁶ 14. ♖e4 ♙d5 15. ♙c2 ♙e8 16. ♙fc1 ab5 17. ab5 ♙a1 18. ♙a1± Schmidt—Sigurjonsson, Nice (ol) 1974 — 17/28

⁴⁷ 7. ♖d5 ♙d5 8. 0-0 ♙h5 9. d4 c5 10. dc5 ♙c5 11. ♙e3 ♙b5! = Štejn—Savon, Gori 1971 — 11/18; 9. ♙c2! ♙f6! 7. ♙b3 ♖b6 8. a4 a5 9. d3 ♖c6 10. ♙e3 ♙e6 11. ♙d1 ♖b4 = Stoljar—Bivšev, SSSR 1955

⁴⁸ 7... ♖c3 8. dc3 ♖c6 [8... ♙d1 9. ♙d1 ♖c6 10. ♙e3 ♙f5 11. ♖d2 a5 12. ♖c4 ♖e5 13. ♖e5 ♙e5 14. ♙d5 ♙d6 15. ♙b5± Hasin—Velimirovič, Beograd 1968] 9. ♙b3 ♙b8 10. ♙d1 ♙e8 11. ♖d4 ♙d7 12. ♖c6 ♙c6 13. ♙c6 ♙c6 = Hugh—Timman, Geneve 1977; 8. bc3±

⁴⁹ 8. ♙a4 ♖b6 9. ♙h4 f6 10. ♙h3 e6 [R. Hernandez—Rogoff, Las Palmas 1976 — 21/24] 11. d3 ♙e8 12. ♙e4 = Byrne, Mednis

⁵⁰ 9... ♙h5 10. ♙b3 ♙b8 11. ♙e3 ♙e6 12. ♙a3 ♙fd8 13. ♙ac1 ♙d5 14. ♙d2± Ribli—Honfi, Hungary (ch) 1974 — 19/21

⁵¹ 10. ♙c2 a5 11. ♙b1 ♙e6 12. b3 ♖b4 13. ♙d2 c5 干 Visier—Benkö, Malaga 1971

⁵² 10... ♙e6 11. b3 ♙d5 12. ♙b2 ♙b2 13. ♙b2 ♙b6 14. ♙d2 ♖d4 = Andersson—Tarjan, Venezia 1974

⁵³ 11. a4 ♙a6 12. ♙e3 e5 13. ♙c1 e4 14. de4 ♙e2 [Valcarcel—Portisch, Las Palmas 1972 — 13/11] 15. ♙e1 ♙d3 16. ♙c5 ♙e8 17. ♙e3 ♙d8 = Portisch; 11. ♙e3 ♙d8 [Notaroš—Balašov, Novi Sad 1975 — 20/24] 12. ♙d2 ♙e6 13. b3 ♙d5 14. ♙fc1 = Balašov; 11. ♙f4! ♙e5 12. ♙e3 Balašov

⁵⁴ 11... e5 12. ♙b2 a4 13. ba4 ♙a4 14. a3 ♙d1 15. ♙fd1 ♖d4 16. ♖d4 ed4 17. ♙dc1 c6 = Andersson—Portisch, Manila 1974

⁵⁵ 14. ♙d2 ab3 15. ab3 ♙b4 16. ♙b4 ♖b4 = Andersson—Olafsson, Wijk aan Zee 1976

⁵⁶ 9... h6 10. ♖e4 e5 11. ♙d2 ♙e6 12. ♙c2 ♙d5 13. b4 ♖d4 14. ♖d4 ed4 15. ♙ac1 ♙c8 16. a4 ♖d7 17. ♙fe1 ♖e5 18. ♙c5± Rajković—Tarjan, Majdanpek 1976; 9... e5 10. ♙g5 [10. ♙e3 ♖d4 11. ♙d4 ed4 12. ♖e4 c6 干 O'Kelly—Polugajevski, La Habana 1967 — 4/19]

♣e8 11. ♠b5 ♣d7 12. ♠ac1 a6 13. ♠c3 ♣e8 14. ♠e4 ♠e6 15. ♣a3 f6 16. ♠d2± Lange-
weg—Hartoch, Amsterdam 1971; 9... ♠e6 10.
♣b5 h6 11. ♠e3 a6 12. ♣c5 ♠d7 13. ♣a3 a5
14. ♣a4 ♠f6 15. ♠ac1= Bronštejn—Tajmanov,
Vinkovci 1970 — 10/28

57 11. h3 ♠e6 12. ♣d1 ♠d4 13. ♠g5 ♠c8
14. f4 ef4 15. ♠f4 h6= Barcza—Szabo, Hun-
gary (ch) 1954

58 11... h6 12. ♠c5 ♣c8 13. ♠ac1 ♠b8
14. ♠fe1 ♠d8 15. ♠d2 ♠d4 16. ♠d4 ♠d4=
Friedman—Weinstein, Las Vegas 1974

59 14. ♣b3 ♠d4 15. ♠d4 ed4 16. ♠d2 c6
17. ♠a5 ♣e7= Miles—Timman, London 1975

60 5... ♠c6 6. ♠e5 ♠c3 7. bc3 ♠d7 8.
♠d7 ♣d7 9. ♠b1± Kirov—Orev, Bulgaria
(ch) 1975

61 6... f6 7. e4 ♠c7 [7... ♠c3 8. ♣c3
♠h6 9. ♠c4± Wirthensohn—Rukavina, Skopje
(ol) 1972; 7... ♠b6 8. ♣d8 ♠d8 9. d4 ♠g4
10. ♠e2 ♠f3 11. gf3 ♠d7 12. h4 e5 13. de5
♠e5 14. h5 ♠d6 15. f4± Gheorghiu—Kirov,
Varna 1971] 8. ♣d8 ♠d8 9. d4 ♠g4 10. ♠e2
h5 11. h3 ♠f3 12. ♠f3 ♠h6 13. ♠h6 ♠h6
14. 0-0-0± Pachman—Honfi, Sarajevo 1966

62 8. d4 b6?! 9. e4 ♠d7 10. ♠c4 ♠e8 11.
♠f4 ♠a6 12. ♠b3 e6 13. 0-0-0± Aljehin—
Reilstab, Kemerli 1937; 8... ♠g7±

63 8... h6 9. ♠c4 e6 10. d4 ♠b4 11. ♠e5
♠e8 12. f3 ♠f8 13. ♠e3± Malich—Packroff,
DDR (ch) 1973; 8... ♠h6!? Keres

64 Štejn—Keres, Pärnu 1971 — 12/23

65 6. ♣d4 ♠f6 7. ♣h4 [7. ♠d5 ♠g7 8.
♠e5 ♠g4± Heinicke—Teschner, BRD 1954]
♠g7 8. d3 [8. e4? h6! 9. e5 ♠g4 10. ♣g3 ♠c6
11. d4 ♠b4 12. h3 ♠c2 13. ♣d1 ♠d4! 14.
hg4 ♠a4! 15. ♠a4 ♠f5± Andersson—Uhlmann,
Skopje (ol) 1972 — 14/33] h6 9. ♠d2= Uhl-
mann

66 7. g3 ♠g7 8. ♠g2 ♠c6 9. d3 0-0 10.
0-0 ♠c8 11. ♠e4 ♠d6 12. ♠c5 ♠e8 13.
♠d2 b6= Andersson—Hartoch, Wijk aan Zee
1973

67 7... ♠g7 8. e4 0-0 [8... ♠g4 9. ♠e5
♠e6 10. ♠e3 0-0 11. ♠d1± Hohler—Příbyl,
Vrnjačka Banja 1972] 9. ♠e3 ♠g4 [9... ♠c6
10. d5 ♠e5 11. ♠e5 ♠e5 12. ♠d1 ♣c8 13.
f4 ♠g7 14. ♠e2 c6 15. d6?! ed6 16. ♠d6 ♠g4!±
Benkö—Szabo, Hastings 1973/74 — 17/20; 12.
♠e2±] 10. ♠e5 ♠e6 11. f4 [11. ♠d1 ♣c8
12. ♠f3 ♠g4 13. ♠e2 ♠c6 14. d5 (Jansson—
Jakobsen, Stockholm 1974 — 17/21) ♠f3 15.
♠f3 ♠e5 16. ♠e2 c6 17. ♣b3± Minić] c6 12.
♠d1 ♠d7 13. ♠e2 f5 14. d5 cd5 15. ed5 ♠f7
16. ♠f7 ♠f7 17. ♣b3± Malich—Schmidt,
DDR—Polska 1973

68 10. a4 ♠g7 11. a5 ♠d5 12. ♠c4 e6 13.
0-0 0-0 14. ♠d1 ♠d7 15. ♣e2 ♠c3 16. bc3
♣c7 17. ♠b1 ♠f6 18. ♠b3 ♠d5± Ornstein—
Savon, Dortmund 1975 — 20/22

69 Savon

70 6... ♠c3 7. dc3 ♠c6 8. e4 h6 9. ♠e3
e5 10. ♣d8 ♠d8 11. 0-0-0 f5?! 12. ♠h4 ♠f7
13. ♠c4 ♠g7 14. ef5 gf5 15. f4± Tukmakov—
Gutman, SSSR (ch I) 1977; 6... ♠f6 7. e4
[7. g3 c5 8. ♠g2 ♠c6 9. 0-0 ♠g7 10. d4 (Ghe-
orghiu—Olafsson, Moskva 1971 — 13/33) cd4!
11. ♠d4 ♠d4 12. ♣d4 ♠c6 13. ♣d8 ♠d8
14. ♠c6± Kotov; 7... ♠g7 8. ♠g2 ♠c6 9.
h3 h6 10. d3 ♠e6 11. ♠d2 ♠d7 12. 0-0 a5
13. ♠ac1 a4!± Polugajevski—Ogaard, Reykja-
vik 1978 — 25/23; 10... e5 11. 0-0 ♠e6 12.
♠e3 ♠d5 13. ♠d5 ♠d5 14. ♣d8 ♠d8= Spa-
sov—Ogaard, Oslo 1976] ♠g4 8. d4 ♠c6 [8...
♠f3 9. gf3 ♣d4 10. ♠b5] 9. ♠e3 ♠f3 10.
gf3 ♠g7 11. 0-0-0± Ritov—Hort, Tallinn 1975

71 7. g3 ♠g7 8. ♠g2 0-0 9. ♠d5 [9. 0-0
e5± Schmidt—Portisch, Skopje (ol) 1972 —
14/32] ♠d5 10. d3 e6 11. ♠g5 f6 12. ♠d2 e5
13. 0-0 ♠c6 14. ♠c3 f5 15. ♣a4 ♠d4!=
Wirthensohn—Hartoch, Skopje (ol) 1972 —
14/35; 7. ♠e5 ♠g7 8. ♠c6 ♠c6 9. ♣e4 e6=
Polugajevski—Smejkal, Palma de Mallorca 1972
— 14/36

72 8. e4 ♠c3 9. bc3 ♠a6 10. ♠a6 ba6 11.
d3 ♣d6= Kirov—Pavlov, Nice (ol) 1974

73 10... ♠c3 11. ♣e6 ♣e7 12. ♣e7 ♠e7
13. bc3 ♠d8 14. d4 ♠d7 15. 0-0 b6 16. a4±
Polugajevski—Mecking, Luzern (m) 1977 —
23/25

74 14. de5 ♠e5 15. ♠e5 ♣e5 16. ♠d4 ♠d7
17. ♠d1 ♠b6 18. ♣b3 c5 19. f4 ♣e7 20. ♠b5
0-0-0 21. ♠a7 ♣c7 22. ♠b5 ♠b8 23. a4 ♠e6±
Petrosjan—Zajd, SSSR 1977

75 7. ♠g5 e6 8. d4 [8. d3 h6 9. ♠f3 ♠g7
10. ♠e3 e5 11. a4 a5 12. ♠b6 cb6 13. e3 0-0
14. ♠e2 ♠e6 15. ♣d1 ♠c6± G. Garcia—Tar-
jan, Orense 1975] ♠g7 9. ♠f3 ♠c6 10. ♠e3
0-0 11. ♠d1 ♣c8 12. ♠f4 a5= Hort—Osma-
nagić, Sarajevo 1965

76 8... 0-0 9. ♠d1 ♠g4 10. e3 a5 11. ♠e2
h6 12. ♠h4 a4 13. ♣a3 ♠e8 14. h3 ♠e6 15.
d5 ♠d7 16. 0-0 ♠f8 17. ♠e5 g5 18. ♠h5
gh4 19. ♠f7 ♠g7 20. ♠e4 ♠f5 21. ♠c5 e6
22. de6 ♣f6 23. ♣c3± Talj—Szymczak, Lublin
1974

77 9... ♠c6 10. ♠d1 0-0 11. e3 a5 12.
♠e2 a4 13. ♣a3 ♠e8 14. ♠e4 ♠d5 15. 0-0
b6 16. ♠c4 ♠cb4 17. ♠ed2 ♠c2 18. ♣d3 ♠cb4
19. ♣e2 a3 20. ♠b1 ♠a4 21. b3 ♠d7 22. e4
♠f6 23. ♠f7+— Talj—Sully, Nice (ol) 1974

78 10... ♠c6!? 11. ♠d1 0-0 △ ♠b4 Bagirov

79 14. ♠h4 ♠c6 15. ♠b5 ♠b4 16. ♣d2
c6 17. a3 cb5 18. ab4 ♣d2 19. ♠d2 [Guljko—
Bagirov, SSSR 1973 — 15/22] a6=

80 4... b6 5. ♠g2 ♠b7 6. ♠d5 ♠d5 7.
♣a4 c6 8. e4± Philippe—Mjagmarsuren, La
Habana (ol) 1966; 4... ♠c3 5. bc3 ♠d7 6.
♠g2 [6. f4 c5 7. ♠g2 ♠c6 8. e4 ♣d3 9. ♠h3

g6 10. ♡f2 ♣a600 Nimzowitsch—Koch, Berlin 1928] ♠c6 7. ♡f3 ♡d7 8. 0—0 e5 9. d4 ed4 10. cd4 ♡f6 11. ♡h4 ♠g2 12. ♣g2 ♠e7 13. ♣d3± Eliskases—Kunert, corr. 1931; 4... e6 5. ♠g2 ♠e7 6. d4 [6. ♣b3 ♡b6 7. ♡f3 0—0 8. d4 ♡c6 9. e3 a5 10. a3 ♠d7 11. ♣c2 a4 12. 0—0 ♡a500 Korčnoj—Simagin, SSSR (ch) 1961] 0—0 7. e4 ♡c3 8. bc3 c5 9. ♡d2 cd4 10. cd4 ♣a5 11. ♠d2 ♠b4 12. ♣b1 ♠d2 13. ♣d2 ♣d2 14. ♣d2± Pirc—Morcken, Dubrovnik (ol) 1950; 4... c6 5. ♠g2 ♡c7 6. ♡f3 g6 7. h4 [7. d4 ♠g7 8. e4 0—0 9. h3 ♡d7 10. 0—0 e5 11. de5 ♡e5 12. ♡e5 ♠e5 13. ♠h6± Forintos—E. Perez, Tel Aviv (ol) 1964] ♠g7 8. h5 ♡d7 9. d3 ♡c5 10. ♠e3 ♣d6 11. ♣c2 ♠g4 12. ♡d2 e5 13. ♡ce4 ♡e4 14. ♡e4 ♣b4 15. ♣f1± Doda—Gunnarsson, Leipzig (ol) 1960; 4... e5 — A 22

⁸¹ 5... ♠e6 6. ♡f3 ♡c6 7. 0—0 ♠g7 8. ♡g5 [8. d4!?] ♡c3 9. ♡e6 ♡d1 10. ♡d8 ♠d8 11. ♣d1± Johanessen—Zweig, 1968

⁸² 6. a4 a5 7. d3 ♡a6 8. ♠e3 c6= Mašić—Bagirov, Baja 1971; 6. h4 h6 7. d3 [7. f4 ♡d8d7 (Suba—Pribyl, Lublin 1974 — 18/17) 8. h5 gh5 9. ♣h5 ♣g8 10. ♣f2 ♡f6= Pribyl] ♡c6 8. h5 [8. ♡f3 ♠g7 9. ♠d2 e5± Marszałek—Savon, Warszawa 1969 — 7/16] g5 9. f4 gf4 10. gf4 ♣g800 Gufeld

⁸³ 8. b3 ♡c6 9. ♠b2 e5 10. ♣c1 [10. d3 ♡d4 11. e3 ♡f3 12. ♠f3 c6= Fernandez—Vaganjan, Caracas 1976] ♣e8 11. d3 ♡d4 12. ♡d2 [12. ♣e1 c6 13. ♡d2 ♣e7 14. ♡c4 ♡c4 15. bc4 ♠g4 16. h3 ♠e6 1/2 : 1/2 Atanasov—Ermenkov, Bulgaria (ch) 1975] c6 13. ♡ce4 f5 14. ♡c5 ♡d7= Tajmanov—Vaganjan, SSSR (ch) 1971; 8. d4 — D 76

⁸⁴ 8... c6 9. ♣c2 [9. ♠f4 ♡d5 10. ♠d2 h6 11. ♣c1 ♠e6 12. ♣a4 ♡d7 13. ♡d4 ♡b6 14. ♡e6 ♡a4 15. ♡d8±♣ Tajmanov—Šamko-
vič, SSSR (ch) 1960] a5 10. ♠e3 ♡a6 11. a3 ♡d7 12. ♣ab1 ♡f6 13. b4± Stoljar—Tarasov, SSSR (ch) 1957

⁸⁵ 9... e5 10. ♣c1 [10. ♣c1 ♣e7 11. ♣e1?! ♠e6 12. ♡e4 ♠ad8 13. a4?! a5 14. ♡c5 ♠c8 15. ♣a3 ♡d5 16. ♣c4 b6 17. ♡e4 ♡cb4± Najdorf—Savon, Mar del Plata 1971; 10. ♡e4 a5 11. ♡c5 ♡d7 12. ♠g5?! ♣e8 13. ♡d7 ♣d7 14. ♣d2 ♣e8 15. ♣ac1 ♣d6!± Raškovski—Tukmakov, SSSR 1972 — 14/26; 12. ♡a400 Tukmakov] a5 11. ♣c2± Uhlmann—Tukmakov, Madrid 1973 — 16/31

⁸⁶ 10. ♣b1 e5 [10... a5 11. ♡a4 ♡a4 12. ♣a4 ♠d7 13. ♣fc1 e5 14. ♣d1 ♣a7 15. ♠e3 ♡d4 16. ♣d2 ♣h7 17. ♠d4 ed4 18. ♣f4 ♠c6 19. ♣c4 (Andersson—Olafsson, Nice (ol) 1974 — 17/26) ♠f3 20. ♠f3 c6=] 11. b4 ♣e8 12. a4 a6 13. a5 ♡d7= Marangunić—Tukmakov, Zagreb 1971 — 11/19; 10. a3 e5 11. b4 a6 12. ♡e4 ♡d4 13. ♡d4 ed4 14. ♡c5 c6 15. ♣b3 [Johanessen—Jansa, Nice (ol) 1974 — 17/25] ♣e7=

⁸⁷ 10... e5 11. ♣c2 [11. ♡e4 ♡d4 12. ♣e1 ♣e8 13. ♡c5 c6 14. b4 ♣e7 15. a4 ♡d5 16. e3 ♡e6= Lengyel—Tukmakov, Moskva 1971; 11... a5 12. a3?! a4 13. ♣c2 ♠g4 14. ♡c5 ♠f3 15. ♡b7 ♠g2 16. ♡d8 ♡d4 17. ♣c7 ♠f1± Nikolajevski—Karasev, SSSR (ch) 1971] ♠g4 12. ♣b1 ♣h7 13. h3 ♠e6 14. ♡e4 ♠d5 15. e3!± Portisch—Uhlmann, Amsterdam 1971 — 12/24

⁸⁸ 14. b4 e5 15. b5± Uhlmann—Vaganjan, Skopje 1976 — 21/23

⁸⁹ 9... ♡d4 10. ♡d4 ♠d4 11. ♠d4 ♣d4 12. e3 ♣b4 13. ♣c2 c6 14. d4 ♣a5 15. e4± Matulović—Mihaljević, Jugoslavija (ch) 1961

⁹⁰ 10. b4 ♣e8 11. b5 ♡d4 12. a4 a6 13. ba6 ♣a6 14. ♡g5 c6 15. ♣c1 ♣e7 16. ♣b1 h6 17. ♡e4 f5± Stejn—Savon, SSSR (ch) 1970; 10. a4 a5 11. ♡b5 [11. ♠b6 cb6 12. ♡d2 ♠e6 13. ♡c4 ♣e8 14. ♣b3 ♣a6 15. ♡e4 ♣e700 Ree—Benkő, Wijk aan Zee 1970] ♡d5 12. ♠d2 h6 13. ♣c1 ♠e6= Olafsson—Martz, Lanzarote 1974 — 17/24; 10. ♣c1 ♠f5?! 11. a4 ♣c8 12. b4 ♠d8 13. b5 ♡d4 14. a5 ♡c4 15. ♡d4 ed4 16. ♡d5 ♡e3 17. fe3± Filipowicz—Pioch, Polska 1973; 10... h6± — 9... h6

⁹¹ 10... ♣e8! 11. ♠h6 ♠h8 12. ♣ac1 ♡d4 13. ♡d4 ed4 14. ♡e4± Geler—Savon, SSSR (ch) 1966/67

⁹² 14. ♡d4 ed4 15. ♡e4 ♡d5 16. ♣b2± Romanišin—Whiteley, Hastings 1976/77 — 24/19

⁹³ 10. ♠c5 ♠e6 11. ♣c1 ♣d7 12. ♠d1 ♠h3= Smislov—Olafsson, Moskva 1961; 10. a3 a5 11. ♣c1 ♡d4 12. ♡e4 c6= Bilek—Smejkal, Kapfenberg 1970 — 9/15; 10. ♣c1 e5 [10... ♣e8 11. ♡d2 ♡d4 12. ♠d4 ♠d4 13. ♡b5 c6 14. ♡d4 ♣d4 15. ♣c2± Tajmanov—Vaganjan, Vilnus 1975 — 20/26] 11. ♡d2 [11. ♣d2 ♣h7 12. ♠c5 ♣e8 13. ♣fd1 ♠e6 14. b3 a5 15. ♣c2 ♣d7 16. ♣b1 ♡d5= Nikolajevski—Stejn, SSSR (ch) 1971; 11. ♡a4 ♣e8 12. ♡c5 ♡d4 13. ♠d2 c6= Bobocov—Hort, Venezia 1971] ♡d4 12. ♡de4 c6 13. b4 a6 14. ♡c5 ♣e7 15. ♠d2 ♠d8= Geler—Savon, SSSR 1970 — 9/14; 11. ♠c5!±

⁹⁴ 11. a4 a5 12. ♡b5 ♡d5 13. ♠c5 ♡cb4 14. ♠d4= Bukal—Jansa, Sarajevo 1972; 11. ♡d2 e5 12. b4 ♡d4 13. a4 c6 14. a5 ♡d5 15. ♠d4 ed4 16. ♡d5± Gheorghiu—Jansa, Bucaresti 1971; 11... ♣e800

⁹⁵ 12. d4 ed4 13. ♡b5 ♡d5 14. ♠d4 [14. ♡fd4?! ♡e3 15. ♣e3 ♡d4 16. ♡d4 ♣e8±♣ Szymczak—Pribyl, Lublin 1974 — 18/15] ♡d4 15. ♡fd4 △ ♠d5, ♡c700 Pribyl; 12. b4!± Pribyl

⁹⁶ 13... ♠e6 14. d4 ed4 15. ♡d4 ♡d4 16. ♠d4 ♠d4 17. ♠b7 c5 18. ed4 cd4 19. ♠a8 ♣a8 20. ♠d4 ♠h3 21. f3± Marović—Mihaljević, Banja Luka 1976; 13... ♡d7 14. ♠a3 ♡f8 [14... a5 15. ♡b5 ♡f6 16. d4 e4 17. ♡e5±

Talj—Jansa, Suhumi 1972 — 14/27] 15. d4 ed4 16. d4 d4 17. ed4 e6 18. d5 d4 19. c5 f5 20. e4 e6 21. d6 cd6 22. f4 f5 23. eac1 e7 24. d2 f5 25. b4± Gheorghiu—Ogaard, Nice (ol) 1974; 13... f5 14. a4 e6 15. c2 d5± Filip—Milev, Bucuresti 1953

97 7. h4 h6 8. e3 d8d7 9. f3 f6 10. c1 g4= Plachetka—Smejkal, Luhačovice 1971; 7. d2 0-0 [7... c6 8. c6] 8. c1 d8d7 9. h6 — 7. e3

98 7... e5 8. c1 0-0 9. h4 h5 10. h3 e8 11. g5 c6 12. 0-0 d8d7 13. b4 a6 14. a4± Panno—Martz, Lone Pine 1976; 7... h6 8. c1 d8d7 9. f3 f6 10. 0-0 c6 11. b1 [11. h3 f6d5 12. d2 e6 13. e4 d7 14. d1 b6= Simić—Bagirov, Vrnjačka Banja 1974 — 17/23] a5 12. b3 e6 13. e4 d7 14. d2 b6 15. c5± Miles—Tisdall, Lone Pine 1976

99 8. d2 d4 9. c1 f5 [9... 0-0 10. h6 h6 11. h6 c6 12. f3 f3 13. f3 d4 14. h4 f6 (Matera—Martz, USA 1976 — 22/22) 15. f4!± Byrne, Mednis] 10. c5 0-0 11. e3 d7 12. a3 e5 13. d1 b8 14. f3 f3 15. f3 b6= Grigorjan—Guljko, SSSR 1974; 8. f3 d5 9. d2 0-0 10. 0-0 h6 11. b1± Hubner—Sigurjonsson, Skopje (ol) 1972 — 14/31

100 9. f3 d5 10. d2 0-0 11. a4 b8 12. d1 b6 13. h4 c5 14. h6 b7 15. g7 g7 16. 0-0 f3± Langeweg—Ogaard, Dortmund 1975

101 9... h6 10. f3 h3 11. g1 g4 12. d2 d5 13. d5 cd5 14. b3 d6 15. f3 d7 16. d4± Petrosjan—Schmidt, Skopje (ol) 1972 — 14/34

102 11. d2 d5 12. d5 cd5 13. d4 0-0 14. f3 h3 15. b3 e5 [L. Popov—Timman, Banja Luka 1974 — 18/20] 16. d2!± Timman

103 14. b1 d7 15. b3 f6 16. e4 g5 17. f2 a5 18. c5± Smislov—Robatsch, Soči 1974 — 18/18

104 8. f3 c6 9. d2 e5 10. h6 d4 11. g7 f3 12. f3 g7 13. 0-0 c6 14. b4 e6! = Robatsch—Polugajevski, Soči 1974 — 18/19; 8. c1 h6 9. d2 h7 10. f4! f5? 11. h4 d8d7 12. h5 gh5 13. h5 f6 [Panno—Hort, Petropolis (izt) 1973 — 16/30] 14. h4± Hort; 10... d8d7±; 8. d2 e5 [8... c6 9. c6 bc6 10. h6 e5 11. g7 g7 12. f3 f6 13. 0-0 g4 14. eac1 d5 15. e4± Saily—D. Byrne, USA (ch) 1966/67] 9. h6 [9. h4 h5 10. h6 e8 11. g7 g7 12. c1 c6 13. f3 e6 14. 0-0± Miles—Panno, Wijk aan Zee 1978 — 25/22] d8d7 10. h4 f6 11. g7 g7 12. h5 f5 13. f3 e7 14. h5± Petrosjan—Tukmakov, SSSR 1973 — 15/57

105 8... d8d7 9. h6 c6 10. h4 h6 11. h6 e5 12. h5 g4 13. d2 d4 14. e4

f5 15. f3 g7 16. hg6 fg6 17. b4!± Timman—Jansa, Amsterdam 1974 — 19/20

106 14. e4 e7 15. g5 f7 16. e3 e7 17. fg5 e8 18. d4 ed4 19. a4± Averbah—Plachetka, Polanica Zdroj 1975 — 20/25

107 6... c5 — A 34

108 7. b3 c6 8. f3 0-0 9. 0-0 e5 10. c2 c5 11. d3 f5 12. e4 d7 13. g5 c8 14. d2 b5± Botvinik—Smislov, Moskva (m) 1958; 7. a4 d7 8. f3 0-0 9. a3 e8 10. 0-0 e5 = Trifunović—Lundin, Warszawa (ol) 1935; 7. e3 0-0 8. e2 e5 = Plater—Evans, Helsinki (ol) 1952; 7. a4 0-0 8. a5 e6 9. h4 h5 10. h3 b8 11. f4 e5 12. d5 e6± G. Garcia—Jimenez, La Habana 1965; 7. f3 0-0 8. 0-0 [8. h4 h6 9. b1 c5 10. c4 c6 11. b5 d6 12. d3 b8 13. e3 b6 14. c1 h7 15. 0-0 e5 = Keres—Ilivicki, Göteborg (izt) 1955] d7 9. d4 [9. a4 c5 10. a5 a6 11. a4 e5 12. a3 e8 13. e1 b8 14. d3 f8 15. f6b1 c7 = Ufimcev—Simagin, SSSR 1955; 9. a3 c5 10. d4 — D 71] b6 [9... c5 10. b1 — 7. b1] 10. a4 a5 11. d2 c5 12. e3 cd4 13. cd4 d5 14. a3 e6 15. e4 b6 16. d5± Grigorjan—Gutman, SSSR 1976; 8... c5 = A 34

109 7... d7 8. b3 c5 9. a3 c7 10. h5 b8 11. f3± Suba—Roos, Buenos Aires (ol) 1978 — 26/18; 7... h5 8. h3 0-0 9. 0-0 [9. b3 c6 10. f4 e6 11. 0-0 d7 12. d4 b8 13. d3 b6 = Sliwa—Johannessen, Marianske Lazne 1961] d7 10. a3 c5 11. b1 a5 12. c1 e8 13. f4 e5 14. d3 c7 = Sliwa—Golombek, Tel Aviv 1966

110 8. b3 d7 9. h3 b8 [9... 0-0?! 10. f4± Suba—Kirov, Pernik 1978 — 26/17] 10. d4 b5 11. 0-0 c5 12. dc5 c5 13. a3 c7 14. f4 b7 15. b7 b7± Kozma—Honfi, Bucuresti 1962; 8. b1 c6 9. f3 d7 10. c4 0-0 11. 0-0 e5 = Toran—Olafsson, Hastings 1956/57; 8. a4 0-0 9. a3 d7 10. h3 c5 11. f4 e5 12. d5 b8 13. c2 b6 14. h5 f6 15. f6 f6 16. e4 g5 17. c4± Petrosjan—Ilivicki, SSSR (ch) 1954

111 8... 0-0 9. b3 d7 10. f4 e6 11. d4 c5 = Langeweg—Johannessen, Zevenaar 1961

112 14. b1 b8 15. d3 a5 = Sliwa—Unzicker, Moskva 1956

113 7... 0-0 8. b1 e8 9. b7 b7 10. b7 d7 11. a8 a8 12. f3 f5 13. 0-0± Levenfiš—Goldenov, SSSR (ch) 1947

114 8... 0-0 9. 0-0 b6 10. c2 d7 11. b1 c4 12. c1 c6 13. d3 b6 14. c4 e5 = Gheorghiu—Stupica, Ljubljana 1969

115 14. b2 f8 = Botvinik—Smislov, Moskva (m) 1958

116 7... c6 8. f3?! 0-0 9. 0-0 b6 [9... e5 10. c2 c5 11. d3 b6 12. d2 b7 13. c4 c6 14. c3 d7 = Ivkov—van Geet, Beverwijk 1968] 10. a3 [10. d4 d4 11. a8

♠f5] ♠b8 11. ♠a4 ♠d7 12. ♠c2 ♠e8 13. d4 e5 14. d5 ♠a5 = Nikolajevski—Savon, SSSR (ch) 1966/67; 8. ♠a4±; 7... 0—0 8. ♠b7 ♠b7 9. ♠b7 ♠d7 10. ♠a8 ♠a8 11. ♠f3 ♠e5 12. 0—0 ♠f3 13. ef3 ♠c6 14. ♠e2 e6 15. c4± Korčnoj—Jimenez, Leningrad 1967; 7... c6 8. ♠f3 [8. c4 0—0 9. ♠f3 ♠a5 10. ♠c2 b5! 11. cb5 ♠f5 12. e4 ♠e6 13. a4 ♠c8 14. bc6 ♠c6 15. ♠b5 ♠d4—+ Feršter—Fajbisovič, SSSR 1976; 8. d4! 9. ♠a5 [8... 0—0 9. 0—0 ♠c7 10. c4 e5 11. d3 ♠e8 12. ♠d2 ♠d7 13. ♠a3 ♠f6 14. ♠c2± Lengyel—Golombek, Kecskemet 1968] 9. ♠c2 0—0 10. 0—0 ♠d7 — 7... ♠d7

¹¹⁷ 8. h4 h6 9. ♠c2 c6 10. d3 ♠c7 11. e4 b6 12. ♠e2 ♠a6 13. 0—0 ♠d8 14. ♠d1 c5 15. ♠f4 e6 = Kavalek—Platonov, Wijk aan Zee 1970; 8. ♠c2 ♠b8 9. d3 b6 10. ♠f3 ♠b7 11. 0—0 0—12. ♠d1 c5 13. e4 ♠e5 = Korčnoj—D. Byrne, Palma de Mallorca 1968 — 6/35; 8. c4 0—0 9. ♠f3 ♠b8 10. 0—0 b6 11. d4 e5 12. ♠a3 ♠e8 13. de5 ♠b7 14. ♠c2 ♠e5 15. ♠fd1 ♠c8 = Botvinnik—Smislov, Moskva (m) 1958

¹¹⁸ 9... e5 10. d4 c6 11. e4 ♠a5 12. ♠c2 ed4 13. cd4 ♠b6 14. ♠d2 ♠a4 15. ♠a4± Botvinnik—Smislov, Moskva (m) 1958; 9... ♠b8 10. d4 ♠b6 [10... b6 11. e4 e5 12. ♠e1 ♠b7 13. ♠a4 ♠a8 14. ♠h3 c6 15. ♠a3± Savon—Poch, Mar del Plata 1971] 11. e4 ♠e6 12. ♠c2 ♠d7 13. ♠f4 ♠c4 14. ♠fe1 ♠bc8 15. ♠d2 ♠a6 16. ♠b3± Averbah—Gheorghiu, Budapest 1970; 9... ♠b6 10. ♠c2 ♠d7 11. d3 c5 [11... ♠a4 12. ♠d2 ♠c6 13. c4 ♠e8 14. ♠g5 ♠g2 15. ♠g2 ♠d7 16. ♠f4 f6 17. ♠e4 ♠c6 18. ♠f3 e5 19. g4± Podgajec—Šereševski, SSSR 1974 — 18/21] 12. c4 [12. ♠g5 h6 13. ♠e4

♠a4 14. ♠d2 ♠c6 = Matera—Gaprindašvili, Amsterdam II 1976] ♠a4 13. ♠d2 ♠c6 14. ♠e1 ♠g2 15. ♠g2 ♠d7 16. ♠a5± Cvetković—Příbyl, Stary Smokovec 1976

¹¹⁹ 10. c4 ♠c7 [10... ♠b8 11. ♠b2 e5 12. ♠e1 ♠e8 (Tajmanov—Savon, Suhumi 1972 — 14/30) 13. d3± Gufeld] 11. ♠c2 [11. d3 ♠b8 12. ♠f4 e5 13. ♠d2 b6 14. ♠g5 ♠b7 15. ♠e4 ♠c6 16. ♠f3 (16. f3 ♠f6 17. ♠c3 ♠d7 18. ♠e3 ♠e8 = Portisch—Polugajevski, Hungary—RSFSR 1969 — 8/19) ♠c7 17. ♠g2 ♠c6 18. ♠f3 1/2 : 1/2 Polugajevski—Gheorghiu, Mar del Plata 1971 — 11/17; 12. ♠b2 ♠b2 (12... b6 13. ♠d2 ♠b7 14. h4 ♠e5 15. ♠e5 ♠e5 = Polugajevski—Jimenez, La Habana 1967) 13. ♠b2 b6 14. ♠d2 ♠b7 = Eliskases—Filip, Leipzig (ol) 1960] ♠b8 12. ♠b2 ♠b2 13. ♠b2 ♠f6 14. ♠c3 ♠g4 15. ♠e5 ♠fc8 16. d3 ♠f3 17. ♠c7 ♠c7 18. ♠f3± Averbah—Bagirov, SSSR (ch) 1970

¹²⁰ 10... ♠a5 11. ♠b3 ♠f6 [11... e5 12. ♠e3±] 12. ♠a3 ♠a3 13. ♠a3 ♠e4 14. ♠fc1± Gheorghiu—Stoica, Bucuresti 1973 — 15/23

¹²¹ 14. ♠b7± Timman—Kramer, Leeuwarden 1969

¹²² 10... ♠c7 11. d4 e5 12. ♠d1 ♠e8 13. e4 b6 14. ♠b3 c5 15. d5± Talj—Muhin, Suhumi 1972 — 14/28; 13. h3! ♠ Gufeld

¹²³ 11... ♠b6 12. d3 ♠d8 13. ♠d2 ♠h5 14. a4 ♠b8 15. a5± Tajmanov—Ribli, Zalaegerszeg 1969

¹²⁴ 13. ♠b2 ♠c5 14. ♠d2 ♠c7 15. ♠e4 ♠e4 = Matulović—Korčnoj, Jugoslavija—SSSR 1961; 13. ♠d2±

A 17

1. c4 ♠f6 2. ♠c3 e6

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	g3 d5 ¹	♠g2 ² d4 ³	♠e4 ⁴ ♠e4 ⁵	♠e4 ♠d7	d3 ♠c7 ⁶	♠g2 a5	♠f3 ♠c5	0—0 0—0	b3 f6 ⁷	≠
2	♠f3 b6 ⁸	e4 ⁹ ♠b7	♠e2 ¹⁰ ♠b4 ¹¹	e5 ♠g8	d4 ♠e7 ¹²	♠d3 ¹³ d5	ed6 cd6	a3 ♠c3	♠c3 ♠d7 ¹⁴	∞
3	...	...	d3 d6 ¹⁵	g3 ♠e7 ¹⁶	♠g2 ¹⁷ c5	0—0 0—0 ¹⁸	♠e1 ¹⁹ ♠c6 ²⁰	d4 ²¹ e5	de5 de5 ²²	=
4	...	...	♠d3 c5 ²³	0—0 ²⁴ ♠c6 ²⁵	e5 ♠g4	♠e4 f5 ²⁶	ef6 ♠f6	♠c6 ♠c6	d4 cd4 ²⁷	±
5	...	...	...	♠c2 c5 ²⁸	d4 cd4	♠d4 a6	b3 ²⁹ ♠e7	0—0 0—0	♠b2 ♠c6 ³⁰	±

1. c4 ♠f6 2. ♠c3 e6 3. ♠f3 ♠b4

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
6	a3 ³¹ ♠c3	bc3 ³² d6 ³³	g3 e5	♠g2 ³⁴ ♠e7 ³⁵	a4 a5	0—0 0—0	d3 e4	♠d4 h6	f3 ed3 ³⁶	=

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
7	...	...	g3	d3 ³⁷	cd5	♙g2	0—0	♚e1 ³⁸	♙a4	∞
	...	c5	♙c6	d5	ed5	0—0	♚e8	h6 ³⁹	♙d7 ⁴⁰	
8	♙b3	a3 ⁴²	e4 ⁴⁴	d3	h3	♙e3	g4	♙c2	♙d5	=
	♙c6 ⁴¹	♙e7 ⁴³	e5	0—0	d6	♙d7	♙c5	♙e6	♚e8 ⁴⁵	
9	...	a3	g3 ⁴⁶	♙g2	0—0	d3	♙e3 ⁵⁰	♚fd1	cb5	=
	c5	♙a5	0—0 ⁴⁷	♙c6	a6 ⁴⁸	♚b8 ⁴⁹	d6	b5	ab5 ⁵¹	
10	g3	♙g2	d3 ⁵²	e4	e5	cd5	0—0	bc3 ⁵⁵		±
	b6	♙b7	0—0 ⁵³	d5 ⁵⁴	♙fd7	♙d5	♙c3			
11	...	♙g2	a3 ⁵⁷	d4	0—0	b3 ⁶⁰	♙b2	♙d2	e4 ⁶²	±
	0—0	d5 ⁵⁶	♙e7 ⁵⁸	c6 ⁵⁹	♙bd7	b6	♙a6 ⁶¹	♚c8		
12	...	...	0—0 ⁶³	♙a4 ⁶⁴	a3	♚b1 ⁶⁶	♙e1	♙c3	♙c2	=
	...	c5	♙c6	d6 ⁶⁵	♙a5	♙d7	♚b8	a6	b5 ⁶⁷	
13	♙c2	g3	♙g2	0—0	♙c3	b4 ⁷⁰	d3	♚b1	♙d2	±
	b6 ⁶⁸	♙b7	0—0	♙c3 ⁶⁹	c5	d6	♙bd7	♙c7	♚fc8 ⁷¹	
14	...	g3 ⁷²	♙g2	0—0	e3 ⁷³	a3 ⁷⁵	♙c3			=
	c5	♙c6	0—0	♙e7	d5 ⁷⁴	♙c3				
15	...	a3	e3 ⁷⁷	d4	♙e2	0—0	♙c3	b4	♙b2	±
	...	♙a5 ⁷⁶	0—0 ⁷⁸	d6 ⁷⁹	♙c6	♙c3 ⁸⁰	♙e7	b6	♙b7 ⁸¹	
16	...	...	g3	♙g2	0—0	d3 ⁸⁴	♚b1 ⁸⁶	♙a2	b4	±
	...	...	♙c6 ⁸²	0—0	♙e7 ⁸³	d6 ⁸⁵	h6	d5	♙b6 ⁸⁷	
17	...	a3 ⁸⁸	♙c3	g3 ⁹¹	♙g2	b4 ⁹³	h3 ⁹⁴	b5	0—0	±
	0—0	♙c3 ⁸⁹	d6 ⁹⁰	e5	♙c6 ⁹²	♙g4	♙h5	♙b8	♙bd7 ⁹⁵	
18	...	...	...	...	♙g2	0—0	b4 ⁹⁷	d3	b5!	±
	...	...	...	b6	♙b7	c5 ⁹⁶	♙c6	♚e8	♙e7 ⁹⁸	
19	...	...	...	b4	♙b2	e3 ¹⁰⁰	♙c2	♙e2	d3	±
	...	...	...	e5	♙c6 ⁹⁹	♙e4	f5	a5	♙f6 ¹⁰¹	
20	...	...	...	e3 ¹⁰²	♙e2 ¹⁰³	♙c2	b3	♙b2	♙d4	=
	...	...	b6	♙b7	♙e4 ¹⁰⁴	f5 ¹⁰⁵	d6	♙d7	♙e7 ¹⁰⁶	
21	...	...	...	g3	♙g2	cd5 ¹⁰⁷	♙c2	b3	♙b2	=
	...	...	...	♙b7	d5	♙d5	c5	♙c6	♚e8 ¹⁰⁸	

¹ 3... ♙b4 4. ♙g2 0—0 5. ♙b3 ♙c3 [5... c5] 6. ♙c3 ♚e8 7. d3 d5 8. cd5 ♙d5 9. ♙b3 ♙b6 10. ♙c2 ♙c6 11. ♙c6 bc6 12. ♙c6 ♚b8 13. ♙c2 ♙b7 14. f3 ♙d7 15. ♙e3± Korčnoj—Filip, Curaçao (ct) 1962; 10... e5!?=; 4. ♙b3 c5 5. ♙g2 ♙c6 6. a3 ♙a5 7. e3 ♙e5 8. ♙f3 ♙d3 9. ♙e2 ♙c1 10. ♚ac1 0—0 11. d4 d6 12. ♚hd1 ♙e7 13. dc5 dc5 14. ♙e5 ♙c7 15. ♙d3 a6= Johannessen—Csom, Amsterdam 1964

² 4. cd5 ed5 5. ♙g2 d4 [5... c6 6. ♙c2 ♙d6 7. ♙f3 0—0 8. 0—0 ♙g4 9. d3 ♙bd7= Hübner—Kaplan, Jerusalem 1967] 6. ♙e4 ♙e4 7. ♙e4 ♙e7 8. ♙c2 h6 9. d3 0—0 10. ♙g2 ♙b4 11. ♙d2 ♙c6 12. ♙f3 ♚e8 13. ♙b4 ♙b4 14. ♙d2 a5 15. 0—0 ♙d6干 Nowak—Lengyel, Solingen 1968; 4. d4= — E 00

³ 4... c5!? 5. d3 [5. cd5 ed5 6. d4 cd4 7. ♙d4 ♙c6 8. ♙d1 d4干] d4 6. ♙e4 ♙fd7 7. ♙f3 ♙c6 8. 0—0 ♙e7 9. e3 0—0 10. ed4 cd4

11. ♙e1 f5 12. ♙d2 e5干 Enevoldsen—Langeweg, Amsterdam 1967

⁴ 5. ♙b1 e5 [5... c5 6. d3 ♙d6 7. ♙a3 a6 8. ♙d2 0—0 9. ♚b1 ♙e7 10. e4 de3 11. fe3 e5干 Müller—S. Rubinstein, Wien 1932] 6. d3 ♙c6 7. ♙d2 ♙e7 8. ♙gf3 0—0 9. 0—0 ♙f5 10. ♙h4 ♙e6 11. a3 a5 12. b3 ♙d7 13. ♚b1 ♙h3干 Dietze—Fuchs, Schwerin 1969

⁵ 5... e5 6. a3 a5 7. d3 ♙e4 8. ♙e4 ♙a6 9. ♙g2 ♙c5 10. ♙f3 ♙d6干 Filipowicz—Kluger, Zinnowitz 1971

⁶ 7... ♙b4 8. ♙d2 ♙e7 9. ♙g2 0—0 10. ♙f3 e5 11. 0—0 ♙d2 12. ♙d2 a5= Kraidman—E. Fischer, Netanya 1965

⁷ 12. ♙c2 e5干 Huguet—Pomar, Malaga 1971

⁸ 3... c5 — A 34; 3... d5 4. d4 — D 37

⁹ 4. g3 ♖b7 5. ♕g2 ♕e7 [5... c5 6. 0-0 — A 30] 6. 0-0 0-0 7. ♖e1 d5 [7... ♖e4 8. ♖e4 ♕e4 9. d3 ♖b7 10. d4 ♕e4 = Petrosjan—Portisch, Palma de Mallorca (m) 1974 — 17/37] 8. cd5 ♖d5 [8... ed5 9. d4 — E 17] 9. ♖d5 ed5 10. d4 ♖d7 11. ♖f4 c5 12. dc5 bc5 13. ♖d2 a5 14. ♖c1 ♖a7! = Portisch—Karpov, Milano (m) 1975 — 20/33; 4. b3 ♖b7 5. ♖b2 ♕e7 6. e3 0-0 7. ♕e2 ♖e8?! 8. 0-0 a6 9. d4 d5 10. cd5 ed5 11. ♖e5± Larsen—Balašov, Bugojno 1978 — 25/29; 7... c5 =

¹⁰ 5. ♖c2 c5 6. ♕e2 ♖c6 7. 0-0 d6 8. ♖d1 ♖d4 9. ♖d4 cd4 10. ♖b5 ♕e4 11. d3 ♖b7 12. ♖d4 ♕e7 = Olafsson—Hubner, Tilburg 1977; 5. e5 ♖e4 6. ♖d3 [6. ♖e4 ♕e4 7. d3 ♖b7 8. d4 d5 9. ed6 ♖d6 10. ♖d2 ♖d7 11. ♖c3 ♖f6 = Baumbach—Espig, Weimar 1968; 6. d4 ♖b4 7. ♖c2 f5 8. ♖d3 0-0 9. 0-0 ♖c3 10. bc3 ♕e7 = Osnos—Razuvaev, SSSR 1977] ♖c3 7. dc3 d6 8. ♖e2 [8. ♖g5 de5? 9. ♖f7 + — De Veauce—Cafferty, Birmingham 1974; 8... ♖c6! =] ♖d7 9. ♕e4 ♕e4 10. ♖e4 de5 11. ♖e5 ♖e5 = Bobocov—Matanović, Le Havre 1966

¹¹ 5... d6 6. d4 ♕e7 7. g3 0-0 8. ♕g2 c5 9. e5 ♖fd7 10. ed6 ♖d6 11. ♖e4 ♕e7 12. 0-0 ♖f6 13. ♖f6 ♖f6 14. dc5 bc5 15. ♕e3 ♖e7 = Vaganjan—Polugajevski, SSSR 1974 — 18/29; 5... c5 6. e5 [6. g3 ♖c6 7. ♕g2 ♖d4?! 8. ♖d4 cd4 9. ♖b5± Uhlmann—Spasov, Cienfuegos 1973 — 15/35; 7... d6 =] ♖g8 7. d4 cd4 [7... ♖f3 8. ♖f3 ♖c6 9. d5 ♖e5 10. ♖g3 d6 11. ♖f4 ♖g6 12. de6 fe6 13. 0-0± Korčnoj—Petrosjan, Odesa (m) 1974 — 17/34] 8. ♖d4 ♖c6 9. ♖c6 ♖c6 10. ♖d2 ♖e7 11. ♖e4 [11. 0-0-0?! ♖c7 12. ♖b1 ♖f3 13. ♖g1 ♖c8 14. ♖f4 ♖b7 15. ♖d3 a6† Portisch—Matanović, Erevan 1965] ♖f5 12. ♖c3±

¹² 7... d6 8. ♖d2 [8. a3 ♖c3 9. bc3 ♖e7 10. h4 ♖d7 11. h5 ♖f3?! 12. ♖f3 de5 13. h6 gh6 14. ♖h6 ed4 15. ♖g7 ♖g8 16. ♖h7 ♖f5 17. ♖d4 c5 18. g4 cd4 19. gf5 e5 20. ♖d5 ♖f8 21. cd4± Štejn—Smislov, Moskva 1972 — 13/38; 11... h6± Petrosjan] de5 9. de5 ♖a6 10. 0-0-0 ♖e7 11. g3 0-0-0 12. ♕g2 ♖c5 13. ♕g5 f6 14. ♖d8 ♖d8 15. ♖d1 ♖e8 16. ef6 gf6 17. ♖d2 ♖e7 18. ♖e4 [18. ♖h3 ♖b8 19. ♖e1 ♖c6 = Uhlmann—Furman, Madrid 1973] ♖e4 19. ♖b4 ♖c6 20. ♖a3 f5 [Korčnoj—Karpov, Moskva (m) 1974 — 18/26] 21. ♖e3! ♖b3, ♖b2± Botvinik

¹³ 8. ♖d2 0-0 9. 0-0-0 d5 10. h4 ♖c3 11. ♖c3 dc4 12. ♖c4 ♖a6 13. ♖a4 ♖f1 14. ♖hf1 ♖d5 15. ♖b1 a5 16. ♖c2 h6 17. ♖fe1 ♖a6† Korčnoj—Karpov, Moskva (m) 1974 — 18/27; 12. ♖g5!±; 10. cd5! Botvinik

¹⁴ 11... 0-0 12. b4 ♖d7 13. ♕e2 ♖c8 [Korčnoj—Karpov, Moskva (m) 1974 — 18/28] 14. a4! ♖a6 15. b5 ♖b7 16. ♕e3± Botvinik; 16. ♖a3± Uhlmann; 11... ♖d7 12. ♕e2?! ♖c8 13. 0-0 0-0 14. ♕g5 h6 15. ♖h4 ♖e8! 16. ♕g3 ♖f5 17. ♖f4 b5 18. ♖d3 ♖e7 19.

♖f5 ef5 20. ♖fe1 ♖f6† Uhlmann—Karpov, Skopje 1976 — 21/30; 12. b4±

¹⁵ 5... ♕e7 6. e5 ♖g8 7. d4 d6 8. d5 de5 9. ♖e5 ♖f6 10. ♖f4 ♖d7 11. ♖e2 ♖f8 12. ♖f7 ♖c3 13. bc3 ♖f6 14. ♖e5 ♖d8 15. ♖e3± Sandor—Honfi, Hungary (ch) 1958; 5... c5 6. g3 [6. e5 ♖g8 7. d4 cd4 8. ♖d4 ♖c6 9. ♖db5 a6 (9... ♖e5 10. ♖f4 d6 11. ♖a4 ♖c6 12. 0-0-0±) 10. ♖d6 ♖d6 11. ed6 (Portisch—Larsen, Milano 1975 — 20/31) f5!±] ♖c6 7. ♕g2 ♕e7 8. 0-0 0-0 9. d4 cd4 10. ♖d4 ♖c8 11. b3 a6 12. ♖b2 ♖c7 13. ♖c1± Portisch—Hübner, Tilburg 1978 — 26/24

¹⁶ 6... ♖bd7 7. ♕g2 ♕e7 8. 0-0 0-0 9. ♖e2 c5 10. d4 cd4 11. ♖d4 ♖c7 12. b3 a6 13. ♖b2± Smejkal—Plachetka, ČSSR (ch) 1978 — 25/30; 6... g6 7. ♕g2 ♖g7 8. 0-0 0-0 9. ♖e1 [Δ e5] ♖e8 10. d4 c5 11. d5 ed5 12. ♖d5 ♖c6 13. ♖c2 ♖a6 14. ♖ce3 b5 15. cb5 ♖b5 16. ♖e1 ♖b8± Portisch—Spaski, Geneve (m) 1977 — 24/22

¹⁷ 7. ♖h3 0-0 8. 0-0 c5 9. ♖e1 ♖c6 10. d4 d5 11. cd5 ed5 12. e5 ♖e4 13. ♖f5 ♖d4 14. ♖d4 cd4 1/2 : 1/2 Petrosjan—Matanović, Beograd 1954

¹⁸ 8... a6 9. a3 [9. ♖e1 ♖c6 10. f4 0-0 11. g4 ♖d7 12. ♖f3 e5! 13. g5 ef4 14. ♖f4 ♖de5 15. ♖d2 ♖f3 16. ♖f3 f6† Džindžihavi—Browne, Tilburg 1978] ♖c7 10. ♖e1 ♖c6 11. ♖c2 ♖d7 12. b4 ♖f6 13. ♖d2 ♖d4 14. ♖d4 ♖d4 15. ♖b1 ♖c6 16. ♖e2 ♖f6 17. ♖b3 0-0 = Quinteros—Andersson, Nice (ol) 1974

¹⁹ 9. h3 ♖c6 10. d4 cd4?! 11. ♖d4 ♖c8 12. ♖c6 ♖c6 13. ♖f4 ♖c7 14. ♖e2 a6 15. ♖ac1 ♖fd8 16. ♖fd1 ♖a7 17. a4± Smislov—Reshevsky, Beograd 1970 — 9/19; 10... e5 =; 9. ♖e1 ♖c6 10. f4 a6 11. g4 b5 12. b3 [12. cb5 ab5 13. ♖b5 ♖b6 Δ c4] ♖e8 13. ♖b1 ♖c7 14. ♖e3 ♖b8 15. ♖c2 ♖d7± Polugajevski—Balašov, SSSR (ch) 1975; 9. b3 ♖e8 [9... ♖c6 10. d4 cd4 11. ♖d4 ♖d7 12. ♖b2 ♖fd8 13. ♖d2 a6 14. ♖a4 ♖c7 15. ♖ac1 ♖d7 16. ♖fd1 ♖c5 17. ♖c3± Polugajevski—Balašov, SSSR (ch) 1974; 9... ♖a6 10. ♖e1 e5 11. ♖h3± Korčnoj—Petrosjan, Odesa (m) 1974 — 17/33; 9... a6 10. ♖b2 ♖d7 11. ♖e1 ♖c6 12. ♖h3 ♖c7 13. d4 ♖d4 14. ♖d4 cd4 15. ♖d4 ♖c6 16. a4± Talj—Polugajevski, Tallinn 1973; 9... ♖bd7?! 10. ♖e1 ♖c7 Korčnoj] 10. ♖b2 ♖f8 11. ♖e1 ♖c6 = — 9. ♖e1

²⁰ 9... e5 10. ♖h4 g6 11. f4 ♖e8 12. ♖f3 ef4 13. gf4± Gipslis; 9... a6 10. d4 cd4 11. ♖d4 ♖c7 12. ♖e3!± [12. ♖c2 ♖d7 13. ♖e3 ♖c6 14. b3 ♖ac8 15. ♖b2 ♖b8 16. c1 ♖a8 17. ♖e2 ♖f6± Deže—Miles, Novi Sad 1975 — 20/65] ♖bd7 [12... ♖c4?! 13. ♖c1 ♖c8 14. ♖d5 ♖d8 15. ♖e6 Δ ♖b6±] 13. ♖c1±

²¹ 10. b3 ♖e8 [10... a6 11. ♖b2 ♖b8 12. d4 cd4 13. ♖d4 ♖d4 14. ♖d4 ♖c7 15. ♖ac1 ♖fc8 16. h3 ♖f8 17. ♖d1?! ♖c6 Δ b5 = Olafsson—Karpov, Bad Lauterberg 1977 — 23/27;

17. ♖h2 △ f4±; 15... ♚fd8 16. ♚ed1 ♚f8 17. ♚a3 ♚a8 18. h3 h6 19. ♚b4 ♚e7 20. ♖h2± Portisch—Andersson, Wijk aan Zee 1978; 10... ♚e8!? 11. d4 e5] 11. ♚b2 ♚f8 12. d4 e5=

22 12. ♚d5 ♚e8 13. b3 [13. a3 ♚c7 14. b4 ♚d6 15. ♚b2 ♚e6 16. ♖b3± Polugajevski—Panno, Palma de Mallorca (izt) 1970 — 10/37; 15... ♚e8=] ♚c7 14. ♚b2 ♚f6 [14... ♚d6 15. ♚h4! ♚d4 16. ♚f5 ♚d5 17. ♚d4 cd4 18. ed5± Polugajevski—Gurgenidze, Kislovodsk 1972 — 14/76] 15. ♖c2 ♚e6 16. ♚ad1 ♚e8 17. h4 [Vaganjan—Matanović, Beograd 1974 — 18/30] g6=

23 5... ♚c6 6. ♚c2 e5 7. d4 ♚d4 8. ♚d4 ed4 9. ♖d4 ♚c5 10. ♖e5 ♖e7 11. ♖e7 ♖e7 12. f3 ♖d8 13. ♚d2 ♚e8 14. 0-0-0± Gheorghiu—Unzicker, Moskva 1977; 5... ♚b4 6. e5 [6. ♖e2 ♚a6?! (Garriga—Haik, Espana 1977 — 25/31) 7. ♚b1±; 6... ♚c3!? △ d6±] ♚g8 7. ♚e4 ♚e4 8. ♚e4 d5 9. ed6 ♚d6 10. 0-0 ♚f6 11. ♚f6 ♖f6 12. ♖a4 [12. ♖e2!?; 12. d4!? Keene] c6 13. d4 0-0 14. ♚g5± Korčnoj—Kraidman, Beersheba 1978 — 25/32; 5... d5 6. cd5 ed5 7. e5 ♚fd7 8. ♚c2 d4 9. ♚e4 ♚e4 10. ♚e4 ♚c5 11. ♚c5 ♚c5 12. 0-0 0-0 13. d3 ♖d5 [13... ♚d6 14. a3 a5 15. ♚e1 ♖d5 16. ♚e4 a4 17. ♚f4 ♚d8 18. ♚h4± Mageramov—A. Ivanov, SSSR 1977] 14. ♚e1 ♚c6 15. ♚c4 ♚f8 16. ♖e2± Polugajevski—Guljko, SSSR (ch) 1975

24 6. e5 ♚g4 7. h3 [7. 0-0 d6± Smejkal—Guljko, Erevan 1976 — 21/31] ♚f3! 8. ♖f3 ♚e5 9. ♖a8 ♚d3 10. ♖e2 ♚f4 11. ♖f1 ♚c6= Korčnoj—Polugajevski, Evian (m) 1977 — 24/23; 6. ♚c2 ♚c6 7. d4 [7. 0-0 ♚d4! = Cvetković—Kluger, Varna 1976] cd4 8. ♚d4 ♚d4 9. ♖d4 ♚c5 [9... ♚g4 10. h3 ♖h4 11. g3 ♖f6 12. ♖f6 ♚f6 13. ♚d2 ♚c8 14. ♚d3 ♚b4 15. f3± Nej—Kärner, Tallinn 1977 — 23/28] 10. ♖d1 ♖c7 [10... h5 11. h3 d5 12. cd5 ed5 13. e5 ♚e4 14. ♚e4 de4 15. 0-0 ♖c7 16. b4 (Smejkal—Makaričev, Vršac 1977 — 24/24) ♚b4 17. ♚e4 ♚e4 18. ♖a4 ♖c6 19. ♖b4 a5! 20. ♖a3 b5 21. ♚g5 b4 22. ♖g3 0-0= Makaričev; 10... ♚b4!? Bagirov] 11. 0-0 h5 12. g3 ♚g4 13. ♚f4 ♚e5 14. ♚b5 ♖b8 15. ♖e2 f6 16. ♚ad1 a6 17. ♚d4 g5∞ Uhlmann—Guljko, Nikšić 1978 — 25/34

25 6... d6! — 5... d6

26 8... d6 9. d4±

27 12. ♚d4 ♚b7 13. ♖a4! [13. ♚f4 ♚e7 14. ♚cb5 0-0 15. ♚c7 ♖c8 16. ♚d6 ♖d8= Korčnoj—Polugajevski, Evian (m) 1977] ♖c8 14. ♚e1 ♖f7 15. ♚f4 ♚c5 16. ♚cb5 ♚e8 17. ♚ad1± Guljko—Balašov, SSSR 1978 — 26/23

28 6... e5 7. d4 ♚bd7 8. 0-0 ♚e7 9. b3 0-0 10. ♚b2 ♚e8 11. ♚e1 ♚f8 12. d5 c5 13. dc6 ♚c6 14. b4± Hübner—Johannessen, Oslo 1974

29 9. 0-0 ♚bd7 10. b3 ♚e7 11. ♚b2 0-0 12. ♖h1 ♖c7 13. ♖d2 ♚ad8 14. f4 ♖b8 15.

♚ae1 ♚f8 16. ♖f2 ♚f8 17. a4± Portisch—Garcia Padron, Las Palmas 1976; 9... ♚c6±

30 12. ♖h1 ♖c7 [12... ♖b8 13. f4 b5 14. e5! de5 15. ♚c6 ♚c6 16. fe5 ♚d7 17. ♚d5 ed5 18. cd5 ♚b7 19. d6 ♚g5 (Polugajevski—Gheorghiu, Manila (izt) 1976 — 22/26) 20. ♖g4±; 12... ♖d7 13. ♚c6 ♚c6 14. ♖d3 b5 15. cb5 ♚b5 16. ♚b5 ♖b5 (Mecking—Polugajevski, Luzern (m) 1977 — 23/29) 17. ♖d4 △ ♚d3± Bagirov; 12... b5!? Bagirov] 13. f4 ♚ad8 [Romanišin—Petrosjan, SSSR (ch) 1975 — 20/32] 14. ♚c6 △ ♖e2±

31 4. ♖a4 ♚c6 5. g3 0-0 6. ♚g2 d5 7. e3 ♚e7= Wiingaarden—Krogius, Hamburg 1965; 4. e3 0-0 [4... c5 5. ♚e2 0-0 6. 0-0 ♚c3 7. dc3 b6 8. ♚d3 ♚b7 9. ♖e2 ♚e4 10. ♚d1 ♚c6 11. ♚e1 d6 12. ♚e4 ♚e4 13. f3 ♚f6 14. e4 ♚e8 15. f4 ♖e7= Korčnoj—Bronštejn, SSSR (ch) 1960] 5. a3 [5. ♚d3 b6 6. a3 ♚c3 7. dc3 d5 8. cd5 ed5 9. 0-0 ♚a6= Kotov—Langeweg, Amsterdam 1968; 5. ♚e2 b6 6. 0-0 ♚b7 7. ♖c2 d5 — 4. ♖c2; 7. d4 d5 — E 51] ♚c3 6. bc3 c5 [6... b6 7. a4 a5 8. ♚e2 d6 9. d3 ♚bd7 10. 0-0 ♚b7= Damjanović—van den Berg, Beverwijk 1966] 7. ♚e2 ♚c6 8. 0-0 d6 9. d3 e5 10. e4 ♚e8 11. ♚b1 ♚b8= Kotov—Darga, SSSR—BRD 1960

32 5. dc3 b6 6. g3 ♚b7 7. ♚g2 ♚c6 8. 0-0 [Karpenko—Murej, SSSR 1968 — 6/43] 0-0=

33 5... b6 6. g3 ♚b7 7. ♚g2 0-0 [7... d6 8. d3 ♚bd7 9. 0-0 ♖e7 10. e4 0-0 11. a4 a5 12. ♚d4 h5 13. h3± Martinović—Đurić, Vrnjačka Banja 1975] 8. 0-0 d6 [8... c5 9. a4 ♚c6 10. d3 ♚c8 11. e4 d6 12. ♚a2 ♚e8 13. ♚e2 h6 14. ♚e1 ♖d7 15. f4± Holmov—Nikitin, Kislovodsk 1966; 8... d5 9. cd5 ed5 10. ♖c2 c5 11. c4 ♚c6 12. cd5 ♚d5 13. ♚b2 ♚e8 14. ♚f1 ♚c8 15. ♚ad1± D. Byrne—Weinstein, New York 1963/64] 9. d3 ♚bd7 10. e4 ♚c5 [10... ♚e8 11. h4 ♚c5 12. ♚d4 ♖d7 13. ♚e1 ♖h8 14. ♚a2 ♚f6 15. f4 ♖a4 16. ♖f3 ♚fd7 17. ♖e2± Korčnoj—Bilek, Oberhausen 1961] 11. a4 [11. ♚e1 a5 12. a4 ♚fd7 13. f3 ♚a6 14. f4 ♚b7 15. f5± Geler—Borisenko, SSSR (ch) 1961] ♚fd7 12. ♚e1± Korčnoj—Saharov, SSSR (ch) 1961

34 7. d3? e4 8. ♚d4 ♖e7 9. ♚g2 ed3 10. ♖d3 0-0 11. 0-0 ♚a6 12. ♚e1 ♚c5± Glatman—Bagirov, SSSR 1968

35 7... 0-0 8. 0-0 ♚c6 [8... ♚e8 9. d3 e4 10. ♚g5 ed3 11. ed3 ♚g4 12. f3 ♚d7 13. ♚e4 ♚c6 14. ♚g5 ♚bd7 15. ♚h3± Štejn—Dely, Kecskemet 1968] 9. d3 e4 10. ♚d4 ed3 11. ed3 ♚e5 12. ♚b1 c6 13. h3 ♚e8 14. ♚f4 ♚g6 15. ♚e3 ♚d7= Polugajevski—Sanguinetti, Mar del Plata 1962

36 13. ed3 ♖d8 14. ♚e1 ♚a6= Damjanović—Petrosjan, Zagreb 1965

37 7. ♚g2 d5 8. cd5 ed5 9. a4 0-0 10. ♚a3 b6 11. d4 ♚e8 12. 0-0 ♚a6 13. ♚e1 ♚e4± Pomar—S. Garcia, Palma de Mallorca 1971; 9. d3 — 7. d3

88 11. ♠g5 h6 12. ♠f6 ♣f6 13. d4 ♠f5 14. e3 ♠ad8 15. ♠d2 ♠e7干 Matulović—Korčnoj, Bucuresti 1966

89 11... ♠g4 12. ♠b1 b6 13. h3 ♠d7 14. ♠f4 h6 15. ♣c1 ♠c8= Sanguineti—Kramer, Varna (ol) 1962

90 13. ♣c2 ♠f5 14. c4 d4 15. ♣b2 b6oo Korčnoj—Bronštejn, SSSR (ch) 1963

91 4... ♣e7 5. e3 [5. g3 d5 6. ♠g2 0-0 7. 0-0 c5 8. d4 cd4 9. ♠d4 e5 10. ♠c2 ♠c3 11. ♣c3 d4 12. ♣d2 ♠d8= Lundin—Opočensky, München 1941] ♠c3 6. ♣c3 b6?! 7. b4± Tarjan—Shamkovich, USA (ch) 1978 — 25/35; 6... d6!? △ e5

92 5. g3 0-0 6. a3 ♠c3 7. ♣c3 d6 8. d4 ♠e4 9. ♣c2 f5 10. ♠e3 a5 11. b3 e5 12. ♠d1 ♣e8 13. ♠g2 ♣h8 14. de5 de5 15. 0-0 ♣e7oo Nejkirh—Portisch, Balatonfüred 1959; 5... d5 6. ♠g2 0-0 — 4. g3

93 5... ♠c3 6. ♣c3 a5 [6... d5 7. e3 0-0 8. b4 ♠e4 9. ♣c2 f5 10. ♠b2 ♠d7 11. ♠c1 ♠c8 12. ♠e2 ♠d8 13. d3± Brzozka—Bilek, Miskolc 1963] 7. b3 d6 [7... 0-0 8. ♠b2 ♠e8 9. e3 e5 10. ♠e2?! d5 11. cd5 ♠d5 12. ♣c2 e4干 Osmanović—Knežević, Sarajevo 1978 — 25/36; 10. d3±; 9. d3± Saharov—Borisenko, SSSR (ch) 1967 — 5/23] 8. d4 ♣e7 9. ♠b2 0-0 10. e3 ♠e8 11. ♠e2 e5 12. 0-0 ♠g4 13. d5 ♠b8 14. b4± Tan—Langeweg, Amsterdam 1961

94 6. d4 ♠a5 7. ♣a4 b6 8. e4 0-0 9. ♠d3 ♠a6 10. e5 ♠e8 11. ♠e2 ♠b7 12. d5 ♠c8 13. ♠f4± Pachman—G. Garcia, La Habana 1962; 6... d5 — E 22

95 13. 0-0-0 ♠f8 14. ♠g1 ♠e7 15. d4 ♠d5= Nejkirh—Krogus, Varna 1960

96 6. e3 ♠c6 7. ♠e2 d5 8. 0-0 d4 [8... ♠c7 9. ♣c2 0-0 10. d4 cd4 11. ed4 h6 12. ♠d1 ♣e7 13. h3 ♠d7 14. cd5 ed5 15. ♠b5 ♠b8= Böök—Olafsson, Reykjavik 1966] 9. ♠a4 de3 10. ♣e3 ♠d4 11. ♠d4 cd4 12. ♣g5 0-0 13. d3 ♠c7 14. b4 e5 15. ♠c5 b6= Sofrevski—Trifunović, Jugoslavija (ch) 1959

97 6... ♠c6 7. ♠g2 d5 [7... ♠c7 8. d3 b6 9. 0-0 ♠b7 10. ♣c2 0-0 11. ♠b1 ♠c8 12. b4 cb4 13. ab4 d5= Pachman—Polugajevski, Sarajevo 1964] 8. 0-0 ♠c3 9. ♣c3 d4 10. ♣c2 a5 11. d3 e5 [11... 0-0?! 12. ♠f4 ♣e7 13. ♠e5 ♠e5 14. ♠e5± Polugajevski—Korčnoj, Soči 1966 — 2/15] 12. e3 0-0=

98 8... ♣e7 9. d3 h6 10. ♠b1 a6?! 11. ♠a4 d5 [Hort—Sosonko, Ljubljana—Portorož 1977 — 23/85] 12. cd5 ed5 13. ♣c2!±; 10... ♠b8!± Hort; 8... d6 9. d3 ♠b8 10. ♠h4 ♠d7 11. ♠d2 a6 12. ♣d1 b5 13. b4 ♠c7 14. cb5 ab5 15. ♠b1 cb4= Kava'ek—Ree, (m) 1969; 8... d5 9. d3 [9. ♠a4 b6 10. d3 h6 11. e3 ♠b8 12. ♣c2 ♠d7 13. b3 ♣e7 14. ♠b2 ♠fd8=

Šašin—Bagirov, SSSR 1966] ♠c3 [9... d4 10. ♠a4 ♠d7 11. ♣c2 e5 12. ♠b1 ♣e7 13. e3 de3 14. ♠e3 ♠d4 15. ♠d4 cd4 16. b4± Polugajevski—Osnos, Budapest 1965; 9... h6!± 10. ♣c2 ♠d7 11. ♠b1 ♣e7 12. ♠d2 ♠ac8= A. Zajcev—Bagirov, SSSR (ch) 1969] 10. ♣c3 d4 11. ♣c2 e5 12. ♠d2 a5 13. b4 ab4 14. ab4 ♠a1 15. ♠a1 cb4= Pachman—Polugajevski, Mar del Plata 1962

99 9... d6 10. ♠b1 ♠b8 11. ♣c2 b5 12. ♠g5 ♠c3 13. ♣c3 e5 14. cb5 ♠b5= Talj—Lengyel, Moskva 1971 — 12/36

100 10. ♠e4 ♠e4 11. de4 d6 12. ♠d1 ♣e7 13. ♠d2 ♠c7 14. ♣c3 b5 15. b4 e5干 Osnos—Saharov, SSSR (ch) 1965; 10. ♠d1 b5 11. cb5 ab5 12. ♠b5 ♠a6 13. a4 ♠b5 14. ab5 ♣b6 15. d4 cd4 16. ♣a4 ♣b5 17. ♣b5 ♠b5 18. ♠d4 ♠d4 19. ♠d4 d5干 Sofrevski—Matanović, Skopje—Ohrid 1968 — 6/42

101 13. ♠b5 ♠a7 14. a4 ♠d7 15. d4 ♠b5 1/2 : 1/2 Pachman—Parma, Titovo Užice 1966 — 2/17

102 6. 0-0 0-0 7. ♣b3 [7. d3 d5 8. cd5 ed5 9. ♠f4 ♠d6 10. ♣d2 (Pfleger—Mecking, Hastings 1971/72 — 13/36) c5= Mecking] ♠c3 8. ♣c3 d6 9. b3 ♣e7 10. ♠b2 c5 11. d4 ♠bd7 12. ♠ad1 ♠e4 13. dc5 ♠c5 14. ♣e3 e5 15. ♠h3± Smislov—Reshevsky, Zürich (ct) 1953

103 6... d5 7. ♣a4 ♠c6 8. ♠e5 0-0 9. ♠c6 ♠c3 10. bc3 ♣d7 11. cd5 ed5 12. ♠g5 ♠c6 13. ♣d4± Olafsson

104 7... d6 8. 0-0 ♠c3 9. bc3 ♠bd7 10. ♠e1± Olafsson

105 Olafsson—Timman, Reykjavik 1972 — 13/37

106 5... ♠e8 6. 0-0 e5 7. d3 ♠c3 8. bc3 d6 9. ♠d2 ♠bd7 10. ♠e1 ♠c5 11. d4 ♠e6 12. ♠f1 e4 13. ♣c2 h6 14. ♠e4 ♠d4 15. cd4 ♠e4 16. f3± Korčnoj—Padevski, Amsterdam 1972; 5... d6 6. 0-0 ♠c3 7. dc3?! ♣e7 8. ♠g5 ♠bd7 9. e4 h6 10. ♠f6 ♣f6 11. ♣e2 e5 12. ♠h3 ♠c5 13. ♠c8 ♠ac8 14. ♠h4 ♣e6 15. ♠ad1 ♣h7干 Eliskases—Korčnoj, Buenos Aires 1960; 7. bc3±

107 6. 0-0? dc4 7. ♣a4 ♠a6 8. a3 ♠d7干 Bobocov—Larsen, Büsum 1969 — 7/20; 6. ♣b3 c5 [6... ♠c6 7. 0-0 d4 8. ♠b1 a5 9. d3 e5 10. ♠g5 h6 11. ♠f6 ♣f6 12. ♣c2 a4 13. a3 ♠e7 14. ♠bd2 ♠d7干 Sliwa—Euwe, Varna (ol) 1962; 7. a3 ♠e7 8. d3 d4 9. ♠a4 ♠a5 10. ♣c2 c5 11. ♠c5 ♠c5 12. b4 ♠b6 13. ba5 ♠a5 14. ♠d2 ♠d2 15. ♠d2 ♠b8= Olafsson—Euwe, Amsterdam (ol) 1954] 7. 0-0 ♠c6 8. cd5 ed5 9. a3 c4 10. ♣d1 ♠e7 11. d4 ♠a5 12. ♠f4 ♠b3 13. ♠a2 ♠e6干 Langeweg—Parma, Torremolinos 1962; 6. cd5 ed5 7. 0-0 [7. d4= — E 20] ♠e8 8. a3 ♠f8 9. b4 a5 10. b5 ♠bd7 11. ♠b2 ♠c5= Geler—Lehmann, SSSR—BRD 1960

- ⁵⁸ 6... Δ c3! 7. bc3 c5 8. 0-0 Δ c6 9. cd5 ed5 10. d3 — 4. a3
- ⁵⁹ 7... a5 8. 0-0 Δ bd7 9. Δ d2 c6 10. e4 Δ b6 11. b3 Δ d7 12. Δ b2 Δ e8 13. Δ e1 $\pm$ Panno—Jac. Bolbochan, Villa Gesell 1971; 7... dc4 8. Δ e5 c5 9. dc5 Ψ c7 10. Δ c4 Ψ c5 11. Ψ b3 Δ c6 12. Δ e3 Δ d4 13. Δ d4 Ψ d4 14. 0-0 Ψ c5 15. Ψ b5 $\pm$ Olafsson—Hübner, Athens 1969
- ⁶⁰ 9. Ψ d3 a5 10. Δ f4 b6 11. cd5 Δ a6 12. Ψ b1 cd5 $\pm$ Uhlmann—Tajmanov, Beograd 1970 — 9/18; 10. e4 $\pm$
- ⁶¹ 10... Δ b7!?
- ⁶² 12. Δ e1 c5 13. dc5 Δ c5 14. cd5 ed5 = Szabo—B. Toth, Hungary (ch) 1967; 12. e4 $\pm$
- ⁶³ 6. a3 Δ c3 7. dc3 Δ c6 8. Δ g5 h6 9. Δ f6 Ψ f6 10. Ψ d6 Ψ e7 11. 0-0-0 a5 12. Ψ e7 Δ e7 13. Δ e5 Δ d8 14. Δ d3 $\pm$ Pflieger—Langeweg, BRD—Nederland 1969; 7... d5 =
- ⁶⁴ 7. b3 d6 8. Δ b2 Δ c3 9. Δ c3 e5 10. a3 a5 11. e3 Δ g4 12. h3 Δ h5 13. d3 h6 14. Ψ c2 Δ e8 15. Δ d2 d5 = Szilagyi—Matanović, Tel Aviv 1966; 7. d3 d6 [7... h6!? 8. Δ f4 d6 = Gheorghiu] 8. Δ b1 Ψ e7 9. a3 Δ a5 10. Δ a2 d5 11. cd5 ed5 12. b4 cb4 13. ab4 Δ b6 14. b5 Δ e5 15. Δ e5 Ψ e5 = Larsen—Matanović, Le Havre 1966
- ⁶⁵ 7... Ψ e7 8. a3 Δ a5 9. d4 d6 10. Δ b1 e5 11. b4 e4 12. Δ g5 cb4 13. d5 Δ e5 14. ab4 Δ d8 15. Ψ c2 b5 16. cb5 Δ f5 17. Δ b3 Δ c8 18. Δ c3 Δ c3 19. Δ c3 Δ b6 20. Δ ge4 Δ c8 1/2 : 1/2 Ivkov—Gheorghiu, Wijk aan Zee 1968 — 5/25
- ⁶⁶ 9. d4 cd4 10. Δ d4 Δ d4 11. Ψ d4 Δ d7 12. Δ c3 Δ c6 = Besser—Matulović, Halle 1967 — 3/26
- ⁶⁷ 13. b4 cb4 14. ab4 Δ c7 15. d3 Ψ e7 16. cb5 ab5 17. Δ a3 Δ a7 18. Δ e3 Δ b6 = Tukmakov—Grigorjan, SSSR (ch) 1975
- ⁶⁸ 4... a5 5. d4 d5 6. Δ g5 0-0 7. e3 Δ bd7 8. Δ d3 h6 9. Δ h4 a4 10. 0-0 dc4 11. Δ c4 a3 12. ba3 Δ a3 13. e4 $\pm$ Varnusz—Nagy, Hungary 1973 — 15/33; 4... d5 5. a3 Δ e7 6. cd5 ed5 7. d4 — E 36; 5... Δ c3 6. Ψ c3 0-0 — 4... 0-0
- ⁶⁹ 7... a5 8. b3 d5 9. Δ b2 Δ bd7 10. cd5 ed5 11. Δ b5 Δ a6 12. Δ bd4 Δ c5 13. d3 $\pm$ Šamković—Saharov, SSSR (ch) 1965; 7... d5 8. Δ e5 Δ bd7 9. d4 Δ e5 [9... c6 10. a3 Δ c3 11. Ψ c3 Δ c8 12. Δ d1 Ψ e7 13. Δ g5 Δ fd8 14. cd5 cd5 15. Ψ b4 $\pm$ Kottnauer—Kramer, England—Nederland 1961] 10. de5 Δ c3 11. bc3 Δ d7 12. Δ a3 Δ e8 13. f4 $\pm$ Polugajevski—Ghitescu, Siegen (ol) 1971; 7... c5 8. Δ d1 Δ c6 9. b3! Δ c3 10. dc3 $\pm$ Suba—Polugajevski, Buenos Aires (ol) 1978 — 26/22; 7... d6 8. d4 Δ bd7 9. a3 Δ c3 10. Ψ c3 — E 32; 8. a3 Δ c3 9. Ψ c3 $\pm$ — 4... 0-0
- ⁷⁰ 9. d3 d5 10. cd5 Δ d5 11. Ψ d2 Δ c6 12. b3 e5 13. Δ b2 Ψ e7 = Kalotay—Langeweg, La Habana (ol) 1966
- ⁷¹ 13. Δ fc1 d5 14. Ψ b2 dc4 15. bc5 $\pm$ Geller—Gipslis, SSSR (ch) 1963
- ⁷² 5. Δ a4?! d6 6. g3 Δ c6 7. Δ g2 a6! 8. 0-0 [Korčnoj—Jakobsen, Skopje (ol) 1972 — 14/44] Δ d7! Δ b5 $\pm$ Korčnoj
- ⁷³ 8. Δ d1 Δ c3 9. Ψ c3 e5 10. d3 h6 11. b3 d5 = Vaganjan—Romanišin, SSSR (ch) 1975 — 20/30; 8. d3 h6 [8... Δ a5 9. Δ h4! Δ d8 10. e4 d6 11. f4 a6 12. e5! Δ g4 13. Ψ e2 Δ h6 14. Δ c6 bc6 15. Δ e4 $\pm$ Uhlmann—Hübner, Leningrad (izt) 1973 — 15/34] 9. a3 [9. e4 d6 10. Δ h4 Δ b8 11. f4 Δ d7 12. h3?! Δ d4 13. Ψ f2 b5 14. Δ e3 bc4 15. dc4 Δ c6 $\pm$ Hübner—Talji, Biel (izt) 1976 — 22/29; 12. Δ f3!?] Δ a5 10. Δ b1 e5 11. e3 Δ c3 12. Ψ c3 a5 13. Δ h4 d6 14. b3 Δ d8 15. f4 ef4 16. Δ f4 d5 = Hübner—Sosonko, Tilburg 1977
- ⁷⁴ 8... e5 9. Δ d5; 8... d6 9. b3 h6 10. Δ b2 Δ d7 11. a3 Δ a5 12. d4 cd4 13. ed4 $\pm$ Ftačnik—Romanišin, Kiev 1978 — 25/39; 8... b6 9. b3 d5 10. Δ b2 Δ d8 [10... dc4? 11. Δ g5 $\pm$ — Balašov—Romanišin, SSSR (ch) 1976; 10... Δ b7!?] 11. d3 Δ b7 ∞ ; 8... Δ c3 9. Ψ c3 e5 10. b3 d6 11. Δ b2 h6 12. d4 e4 13. Δ d2 Δ f5 14. f3 ef3 15. Δ f3 Δ g6 16. Δ af1 Δ fe8 17. a3 a5 18. h3 Δ ad8 = Uhlmann—Balašov, Halle 1976 — 22/30
- ⁷⁵ 9. Δ a4 dc4 10. Ψ c4 [10. a3 b5!] Δ b8 11. Ψ c2 b5 12. Δ c3 Δ d7 13. b3 Δ fc8 $\pm$ Korčnoj—Polugajevski, Evian (m) 1977
- ⁷⁶ 5... Δ c3 6. Ψ c3 Δ c6 [6... d6 7. b4 b6 8. e3 0-0 9. Δ b2 Δ b7 10. Δ e2 Ψ e7 11. 0-0 Δ bd7 12. d3 $\pm$ Tajmanov—Balašov, SSSR (ch) 1971; 6... b6 7. g3 0-0 8. Δ g2 Δ b7 9. b4 d6 10. bc5 bc5 11. Δ b1 Δ c6 12. d3 Δ bd7 13. 0-0 Ψ c7 14. Δ d2 Δ fb8 = Lengyel—Barcza, Hungary (ch) 1967; 7. e3 0-0 8. Δ e2 Δ b7 9. b3 $\pm$ Furman—A. Petrosjan, SSSR (ch) 1976] 7. b4 [7. g3 Ψ a5 8. Ψ c2 b5 9. cb5 Ψ b5 10. Δ g2 0-0 11. d3 Δ b7 = Grigorjan—Romanišin, Erevan 1976] d6 8. e3 Ψ e7 9. Δ b2 0-0 10. Δ e2 $\pm$ Smejkal—Buljovčić, Novi Sad 1976
- ⁷⁷ 6. Δ a4 d6 7. g3 Δ c6 8. Δ g2 0-0 9. 0-0 Δ b8 10. d3 a6 = Kagan—Matanović, Winnipeg 1967
- ⁷⁸ 6... d5 7. Δ a4! b6 8. Δ b1 Δ a6 9. cd5 Δ d5 10. Δ b5 $\pm$ Smislov—Matanović, Monte Carlo 1967 — 3/25; 6... Δ c6 7. d4 d6 8. Δ d3 e5 9. de5 Δ e5 10. Δ e5 de5 11. 0-0 Δ c3 12. Ψ c3 0-0 13. b3 Δ e8 14. Δ b2 b6 15. Δ ad1 Ψ e7 16. Δ c2 Δ b7 17. f3 $\pm$ Larsen—Gheorghiu, Winnipeg 1967 — 4/29
- ⁷⁹ 7... b6 8. Δ d3 Δ b7 9. 0-0! Δ c3 10. Ψ c3 Δ e4 11. Δ e2 Δ c6 12. dc5 bc5 13. b4 Δ c8 14. b5 Δ a5 15. Δ d2 $\pm$ Korčnoj—Panno, Wijk aan Zee 1978 — 25/37
- ⁸⁰ 9... Ψ e7 10. Δ d2 b6 11. Δ ad1 d5 12. Δ e5 Δ b7 13. Δ c6 Δ c6 14. dc5 $\pm$ Ungureanu—Spasov, Moskva 1977
- ⁸¹ 13. bc5 bc5 14. dc5 dc5 15. Δ ab1 $\pm$ Darga—Langeweg, Amsterdam 1969

⁸² 6... 0-0 7. ♖g2 d5 8. ♗a4 [8. 0-0 ♗e7 9. cd5 ed5 10. d4 c4 11. ♖g5 ♗c3 12. bc3 ± Saidy—Reshevsky, USA (ch) 1965/66] ♗bd7 9. 0-0 dc4 10. ♗c4 ♗e7 11. d4 cd4 12. b4 ± Razuvajev—G. Garcia, Cienfuegos 1976 — 22/31

⁸³ 8... ♗c3 9. ♗c3 ♗e7 10. d4 d6 11. dc5 dc5 12. ♗e5 ♗d4 13. ♖el ± Polugajevski—Jakobsen, Kislovodsk 1972 — 14/43; 8... a6 9. ♖d1 [9. b3?! ♖b8 10. ♗a2 (Korčnoj—Andersson, Palma de Mallorca 1972 — 15/30) ♗e7! 11. ♗b2 b5 12. cb5? ab5 13. ♖ac1 ♗b6 ± Korčnoj] ♗e7 [9... e5!? Portisch] 10. d4 cd4 11. ♗d4 ♗d4 12. ♖d4 ± Polugajevski—Csom, Lipceck 1968 — 5/24; 8... d6 9. d3 [9. e3 e5 10. b3 h6 11. ♗b2 a6 12. d4 ♗c3 13. ♗c3 ♗c7 14. ♗b2 ♖e8 15. d5 ♗d8 16. ♗d2 ± Hübner—Mohr ock, Büsum 1968; 9. ♖b1 ♗c3?! 10. bc3 ♗c7 11. d3 ♗d7 12. e4 ♖ac8 13. ♗h4 ± Lengyel—Langeweg, Wijk aan Zee 1971; 9... e5 10. e3 h6 11. ♗a2 ♗e7 12. b4 ♗b6 13. b5 ♗d8 14. ♗b2 ± Polugajevski—Matanović, Beograd 1969] a6 10. ♖b1 ♗d7 11. ♗f4?! ♗e7 12. e4 h6 13. b4 cb4 14. ♗a2 e5 15. ♗e3 b3 16. ♖b3 b5 17. ♗b4 ♗b4 18. ab4 a5 = Larsen—Darga, Winnipeg 1967 — 4/28; 11. ♗a2 ±

⁸⁴ 9. ♖d1 e5 [9... d5! Talj] 10. d3 [Pachman—Matanović, Vrnjačka Banja 1967 — 3/24] h6 =; 9. ♖b1 d6 10. ♗a2 e5 11. b4 ♗b6 12. e3 ± Lengyel—Csom, Budapest 1970

⁸⁵ 9... a6 10. ♖b1 ♖b8?! 11. ♗f4 d6 12. ♗a2 ♗c7 13. b4 b6 14. e4 ♗b7 15. ♗c3 ♖fc8 [Polugajevski—Hübner, Palma de Mallorca (izt) 1970 — 10/36] 16. ♖fel ± Hübner; 10... ♗c7!? Hübner; 9... h6 10. e3 d6 11. b3 ♗d7 12. ♗b2 ♖ab8 13. d4 ± Lombardy—Polugajevski, Reykjavik 1978 — 25/38

⁸⁶ 10. e3 ♗d7 11. ♖d1 ♖ac8 12. ♗d2 d5 = Forintos—Csom, Kecskemet 1972; 10. e4!? Lombardy

⁸⁷ 13. cd5 ed5 14. ♗b2 cb4 15. ♗b4 ♗b4 16. ab4 ♖g4 = Talj—Polugajevski, SSSR (ch) 1975 — 20/29; 13. e3! ± Talj

⁸⁸ 5. g3 d5 6. a3 ♗e7 7. cd5 ed5 8. d4 c5 9. dc5 d4 = Vaganjan—K. Grigorjan, SSSR 1975; 5. e4 e5 6. a3 ♗c3 7. dc3 d6 [7... b6 8. ♖g5 d6 9. ♗e2 ♗b7 10. ♗d2 ♗bd7 11. f3 ♗c5 12. ♗f1 ♗e6 13. ♗h4 ♗f4 14. ♗e3 ♗g6 15. ♗f2 ♗f4 16. ♗f1 a5 17. a4 ♗c8 18. h4 ♗e8 19. 0-0-0 ± Hort—Sosonko, Tilburg 1977 — 24/26] 8. ♖g5 ♗e7 ♗c6-d8-e6 =; 5. e3 ♖e8 [5... b6 6. ♗e2 ♗b7 7. 0-0 d5 8. a3 ♗d6 9. b4 ♗bd7 10. cd5 ed5 11. b5 a6 12. ♗d4 ab5 13. ♗b5 ♗c5 14. ♗ce2 ♗e5 = Lavdanski—Polugajevski, SSSR (ch) 1965] 6. a3 ♗f8 7. d4 d6 8. ♗d3 e5 = Nielsen—Portisch, Leipzig (ol) 1960; 5. b3 b6 6. ♗b2 ♗b7 7. e3 d5 8. ♗e2 ♗bd7 [8... ♗e7 9. cd5 ed5 10. 0-0 ♗bd7 11. ♖ac1 a6 12. ♖fd1 ♗d6 13. ♗b1 ♖ac8 14. d3 ♖fe8 15. ♗bd2 c5 16. ♗f1 ♗g4 = Smejkal—Talj, Leningrad 1977] 9. 0-0 ♖e8 [9... a6 10. ♖fd1 ♗e7 11. a3 ♗d6 12. d4 (Smejkal—Matanović, Vršac 1977 —

24/29) c5 =] 10. ♖ac1 a6 11. d4 dc4 12. bc4 c5 = Smejkal—Barle, Vrbas 1977

⁸⁹ 5... ♗e7 6. d4 d5 — E 36

⁹⁰ 6... d5 7. e3 [7. d3 ♗bd7 8. g3 ♖e8 9. ♖g2 e5 10. cd5 ♗d5 11. ♗c2 c6 12. 0-0 ♗f6 = Langeweg—Matanović, Beverwijk 1963] a5 8. b3 ♗bd7 9. ♗b2 b6 10. ♗e2 ± Furman—Makaričev, SSSR 1973

⁹¹ 7. e3 e5 8. ♗e2 a5 9. b4 ab4 10. ab4 ♖a1 11. ♗a1 ♗c6 12. ♗a3 e4 13. ♗d4 = Hartoch—Keene, Amsterdam 1973; 7. d3 e5 8. e3 b6 9. ♗e2 ♗b7 10. 0-0 ♗bd7 11. b4 c5 12. ♗b2 ± Robatsch—Timman, Nice (ol) 1974; 7. d4 — E 32

⁹² 8... ♖e8 9. 0-0 c5 [9... a5 10. d3 ♗c6 11. h3 a4 12. e4 ♗d7 13. ♖g5 f6 14. ♗e3 ♗c5 15. ♗d2 ± Lejn—Lengyel, Soči 1967] 10. d3 ♗c6 11. e3 a5 12. b3 ♖b8 13. ♗b2 b5 14. cb5 ♖b5 15. ♗d2 ♗e7 16. f4! ± Najdorf—Panno, Mar del Plata 1971 — 11/28

⁹³ 9. d3 a5 10. b3 ♖g4 11. ♗b2 ♗d7 12. e3 ♗c5 [Jakobsen—Hecht, Amsterdam 1973 — 16/34] 13. 0-0 ±

⁹⁴ 10. ♗b2 ♖e8 11. h3 ♗h5 12. b5 ♗d4 13. g4 ♗e4 14. ♗c1 ♗f3 15. ♗f3 ♖g6 1/2 : 1/2 Gheorghiu—Keene, Orense 1975

⁹⁵ 13. ♗b2 ♖e8 14. a4 ± Ree—Timman, Amsterdam 1973

⁹⁶ 9... ♗bd7 10. b4 c5 [10... ♗e7 11. ♗b2 c5 12. d3 d5 13. cd5 ♗d5 14. b5 ± Szmetan—Christiansen, Wijk aan Zee 1977 — 23/26] 11. d4 ± Szmetan

⁹⁷ 10. b3 e5 [10... ♗bd7 11. ♗b2 ♗c7 12. ♖fd1 ♖ac8 13. ♖ac1 ♖fd8 14. d4 cd4 15. ♗d4 ♗f8 16. ♗c3 ± Uhlmann—Walter, Görlitz 1972] 11. ♗b2 ♗bd7 12. e3 ♖c8 13. ♖fe1 ♖c7 14. d3 ♗a8 15. e4 ♗h5 16. ♗h4 f5 ♗o Uhlmann—Timman, Amsterdam 1972

⁹⁸ 13. a4 a5 14. ♗b2 d5 15. ♗c2 ♗g6 16. ♗d2 ♖c8 17. e4 de4 18. de4 ♖c7 [Petrosjan—Larsen, Vinkovci 1970 — 10/35] 19. e5! ± Larsen

⁹⁹ 8... b6 9. e3 ♗b7 10. d3?! ♗g4 11. h3 ♗h6 12. d4 f6 13. de5 fe5 14. c5 bc5 15. bc5 ♗f3 16. gf3 ♗d7 17. 0-0-0 ♗e7 18. c6 ♗f6 19. ♗a6 ♖ab8 20. ♗b7 ♗f7 ± Suba—Talj, Soči 1977 — 24/28; 14. ♗e2 ♗o; 10. ♗e2 ±; 8... ♖e8 9. g3 b6 10. ♖g2 ♗b7 11. 0-0 c5 12. e3 ♗bd7 13. d3 ♖c8 14. e4 a6! = Szabo—Larsen, Lugano 1970 — 9/17; 9. e3 ±

¹⁰⁰ 9. b5 ♗e7 10. e3 b6 11. ♗e2 ♗b7 12. 0-0 ♗e4 13. ♗c2 ♗g6 = Portisch—Larsen, Palma de Mallorca 1971 — 12/37

¹⁰¹ 13. b5 ♗e7 14. c5 ± Portisch—Larsen, Las Palmas 1976 — 21/29

¹⁰² 7. b3 ♗b7 8. ♗b2 d6 9. e3 e5 10. ♗e2 ♗e4 11. ♗c2 ♗d7 12. d4 ♗g5 13. 0-0-0 ♗f3 14. ♗f3 ♗f3 15. gf3 ♗e7 = Larsen—Sosonko,

Geneve 1977; 7. b4 ♖b7 8. ♖b2 d6 9. e3 ♖bd7 [9... e5 — 6... d6] 10. ♖e2 c5 11. d4 ♖e7 12. 0—0 ♖e4 13. ♖c2 f5 14. dc5 bc5 15. b5 ± Šamkovič—Holmov, SSSR (ch) 1972 — 14/45

¹⁰³ 8. b4 a5 9. ♖b2 ♖e7 10. ♖e2 ab4 11. ab4 ♖a1 12. ♖a1 ♖a6 13. b5 ♖c5 14. 0—0 ♖a8 15. ♖c2 ± Gheorghiu—Tatai, Amsterdam 1969; 8... ♖e4=

¹⁰⁴ 8... c5 9. b4 d6 10. ♖b2 ♖bd7 11. 0—0 e5 12. d3 ♖e7 [12... ♖c8 13. a4 ♖e8 14. e4 cb4 15. ♖b4 ± Ivkov—Langeweg, Wijk aan Zee 1971] 13. ♖d2? d5 干 Ree—Euwe, Nederland 1973 — 15/32; 13. ♖fe1!? ±; 8... d6 9. b4 ♖c4 10. ♖c2 ♖g5= Polugajevski—Larsen, Büsum 1969 — 7/21

¹⁰⁵ 9... ♖g5 10. h4 [10. b3 ♖f3 11. gf3 ♖h4 干 Isaksen—Barle, Esbjerg 1977] ♖f3 11. gf3 ♖f6 12. ♖h3 干 Marović—Barle, Maribor 1977

¹⁰⁶ 13. d3 ♖ef6 14. 0—0 ♖ae8 15. ♖ae1 c5 16. ♖f3 ♖f3 17. ♖f3 e5= Ree—Korčnoj, Amsterdam 1976

¹⁰⁷ 9. d4 dc4 10. ♖c4 ♖d5 [10... ♖e4 11. 0—0 ♖c6 12. b4 a5 13. b5 ♖d5 14. ♖d3 ♖e4 15. ♖c4 ♖d5 16. ♖c3 ♖a7 17. a4 c6 18. ♖a3 ♖e8 19. bc6 ♖c6 20. ♖fd1 ♖c8 21. ♖b2 ± Vaganjan—Korčnoj, Moskva 1975 — 20/28] 11. ♖c3 ♖bd7 12. b4 a5 13. b5 c6 14. bc6 ♖c8 15. 0—0 ♖c6 16. ♖e3 ♖a8 干 Lange—weg—Korčnoj, Amsterdam 1976 — 22/28; 12. 0—0=

¹⁰⁸ 13. 0—0 e5 14. e3 ♖c8 15. d3 ♖c7 [15... f6 16. ♖fd1 ♖h8 17. ♖d2 ♖c7 18. ♖c4 ♖c8 19. d4 cd4 20. ed4 ± Panno—Sosonko, Wijk aan Zee 1978] 16. ♖fd1 ♖c8 17. ♖ac1 a5 18. h3 ♖a6 19. ♖d2 ♖d7 20. ♖c4 ♖b7 21. ♖e2 f6 22. ♖g4 ♖c8 23. h4 1/2 : 1/2 Uhlmann—Korčnoj, Hastings 1975/76

A 18

1. c4 ♖f6 2. ♖c3 e6 3. e4

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	... d5 ¹	cd5 ed5	e5 d4 ²	ef6 dc3	♖b5 ³ c6 ⁴	♖e2 ♖e6	♖c4 ♖f6 ⁵	dc3 ♖e7 ⁶	♖e6 ♖e6 ⁷	±
2					♖e2 ♖e6	dc3 ⁸ ♖d7 ⁹	fg7 ♖g7	♖f3 0—0	♖c2 ♖e8 ¹⁰	±
3			... ♖e4	♖e4 ¹¹ ce4	♖a4 ♖c6 ¹²	♖c4 ¹³ ♖d4 ¹⁴	♖d4 ♖d4	♖d1 ♖f5	d3 0-0-0 ¹⁵	=
4				d4 ♖b4	♖a4 ¹⁶ ♖c6	♖b5 ♖d7	♖e2 0—0 ¹⁷	0—0 ¹⁸ ♖c3	bc3 ♖e7 ¹⁹	=
5				♖f3 ♖c6 ²⁰	♖b5 ²¹ ♖d7 ²²	0—0 a6	♖e2 ♖e6	d4 ♖e7	♖d3 ♖f5 ²³	∞
6		e5 ♖fd7	cd5 ²⁴ ed5 ²⁵	d4 c5 ²⁶	♖f3 ²⁷ ♖c6	♖b5 a6 ²⁸	♖c6 bc6	0—0 ♖e7	dc5 ♖c5 ²⁹	±
7		... ♖e4	♖e4 ³⁰ dε4	♖g4 ♖c6 ³¹	♖e4 ♖d4	♖d4 ♖d4	♖d1 ³² ♖d7 ³³	d3 0-0-0	♖e3 ³⁴	±
8		... d4	ef6 dc3	fg7 ca2	♖d2 ³⁵ ♖g7	♖c2 c5	♖f3 ³⁶ ♖c6	♖d3 ³⁷ ♖d4 ³⁸	♖d4 ♖d4 ³⁹	±
9						... ♖c6	♖f3 ♖e7 ⁴⁰	♖d3 ⁴¹ ♖d7	a3 ⁴² 0-0-0 ⁴³	=

1. c4 ♖f6 2. ♖c3 e6 3. e4 d5 4. e5 d4 5. ef6 dc3 6. bc3 ♖f6⁴⁴

	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
10	d4 ⁴⁵ b6 ⁴⁶	♖f3 ⁴⁷ ♖b7 ⁴⁸	♖e2 h6 ⁴⁹	♖e5 ⁵⁰ ♖c6	♖a4 ♖e7 ⁵¹	♖f3 ♖f3	♖f3 ♖d8	0—0 ♖f8	♖e1 ⁵²	±
11			... ♖d6	c5 ⁵³ bc5	♖a4 ♖c6	♖b5 ♖b5	♖b5 ♖d7	0—0 cd4	♖g5 ♖g6! ⁵⁴	=
12			♖d3 h6 ⁵⁵	♖e2 ⁵⁶ ♖d7	♖e4 ♖e4	♖e4 ♖d8 ⁵⁷	♖b7 ♖d6	♖a7 0—0	0—0 ⁵⁸ e5 ⁵⁹	±

	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
13	...	♟f3 ⁶⁰	♟g5 ⁶²	cd4 ⁶⁴	♟d2	♟b4	♟b1	♟d2	♟d3	±
	c5	cd4 ⁶¹	♟f5 ⁶³	♟b4 ⁶⁵	♟c6 ⁶⁶	♟b4	♟a5 ⁶⁷	♟c6	♟d2 ⁶⁸	
14	...	...	♟d3 ⁶⁹	cd4	♟d2	♟d2	♟e3 ⁷¹			±
	...	h6	cd4 ⁷⁰	♟b4	♟d2	♟c6				

¹ 3... e5 4. f4 d6 5. d3 c6 6. ♟f3 ♟g4 7. ♟e2± Eliskases—Petersen, 1936; 3... d6 4. f4 b6 5. e5 de5 6. fe5 ♟fd7 7. d4 ♟b4 8. ♟g4± Gygli—Grob, Schweiz (ch) 1926; 4. d4!; 3... ♟b4 4. e5 ♟g8 5. ♟g4±; 3... ♟c6 4. ♟f3 ♟b4 [4... e5 5. d3 d6 6. h3 ♟e7 7. ♟e3 0-0 8. g3 ♟d7 9. ♟g2 ♟c5 10. d4± Eliskases—Vajda, Folkestone (ol) 1933; 4... d5 5. e5 ♟e4 — 3... d5] 5. e5 ♟g4 6. d4 h5 7. ♟d3 d5 8. 0-0± Florian—Urseanu, Bucuresti 1951

² 5... ♟fd7 — 4. e5

³ 7. dc3 ♟f6=; 7. fg7 cd2 8. ♟d2 ♟g7 9. ♟c2 ♟e7 10. ♟e2 0-0 11. 0-0-0 ♟c6 12. ♟d3 h6 13. ♟f3 ♟b4= Tartakower—Golmayo, Sitges 1934

⁴ 7... ♟c6 8. ♟e2 ♟e6 9. dc3 ♟d5 [9... ♟f6 10. ♟f3 ♟d6 11. ♟d4± Mikenas—S. Sokolov, SSSR 1964] 10. ♟f3 gf6 11. ♟f4 0-0-0 12. 0-0± Foerder—Müller, Haag (ol) 1928

⁵ 9... cd2 10. ♟d2 ♟f6 11. ♟c3 [11. ♟f3 ♟e7 12. 0-0-0 ♟c4 13. ♟c4 ♟e6 14. ♟a4 b5 15. ♟a5♞ Gipslis—Macukevič, SSSR 1964] ♟h6 12. ♟f3 ♟e7 13. ♟e6 ♟e6 14. ♟e6 fe6 15. ♟g7± Nej—Vajnauskas, SSSR 1961

⁶ 10... ♟c5 11. ♟f3 0-0 12. ♟e6 ♟e6 [12... fe6 13. ♟g5 ♟f5 14. ♟d1 ♟a6 15. 0-0± Carls—Urbanec, Praha 1943] 13. ♟e6 fe6 14. ♟e2 ♟a6 15. ♟e3± Mikenas—Teschner, Riga 1959

⁷ 12. ♟e6 fe6 13. ♟f3± Přibyl—Nowak, ČSSR 1970 — 9/20

⁸ 8. bc3 gf6 [8... ♟f6! 9. ♟b5 ♟d7 10. ♟b7 ♟e5♞] 9. g3 ♟d5 10. ♟f3 ♟d7 11. ♟g2 ♟c4 12. ♟d4 ♟e2= Kan—Vigodčikov, SSSR 1929

⁹ 8... ♟f6 9. g3 [9. ♟b5 ♟d7 10. ♟b7 ♟e5 11. ♟e3 ♟b8±] c5?! 10. ♟g2 ♟c6 11. ♟h3 h6 12. ♟f4± Marini—Jac. Bolbochan, Mar del Plata 1947; 9. ♟f3!± Partos

¹⁰ 12. ♟e2 ♟c4 13. ♟e3 ♟e2 14. ♟e2 ♟f6 15. 0-0 ♟g4 16. h3 ♟e3 17. fe3 [Korčnoj—Partos, Montreux 1977 — 23/31] ♟e4± Partos; 12. ♟e3 ♟e5 13. ♟e5 ♟e5 14. ♟d3 ♟h4 15. 0-0-0± Fazekas—Gereben, (m) 1935

¹¹ 6. d3 ♟c3 7. bc3 d4 8. ♟d2 ♟c6 9. f4 dc3 10. ♟c3 ♟c5 11. ♟f3 ♟g4 12. ♟e2 0-0 13. ♟g5 ♟d4 14. ♟c1 ♟e2 15. ♟e2 ♟e5± Mikenas—Krogius, SSSR (ch) 1962; 6. ♟a4! ♟c6 7. ♟b5 Haag

¹² 7... ♟d7 8. ♟e4 ♟c6 9. ♟e3 [9. ♟g4 ♟d7 10. ♟f3 ♟e7 11. d4 ♟b4 12. ♟d2 ♟b2 13. ♟d1 ♟a2 14. ♟d3 ♟b3 15. ♟e4 ♟b5± Tartakower—Kottnauer, Venezia 1949] ♟a6 10. a3 ♟c5 11. ♟g3 0-0 12. ♟f3 ♟e8♞ Tartakower—Kottnauer, Trenčanske Teplice 1949

¹³ 8. ♟b5 ♟e7 9. ♟e4 0-0 10. ♟f3 ♟e6 11. ♟c4 ♟d7 12. 0-0 ♟f5 13. ♟d5 ♟d5 14. ♟d5 ♟d3 15. ♟e1 ♟fd8♞ Leepin—Opočensky, München 1941

¹⁴ 8... ♟e6 9. ♟c4 ♟c4 10. ♟c4 ♟g5 11. ♟e4 ♟e5= Carls—Helling, Pyrmont 1933

¹⁵ 12. ♟e3 ♟c5 13. ♟c1 ♟b6 14. ♟f3 ♟he8= Drimer—Pogats, Budapest 1961

¹⁶ 7. ♟e2 0-0 8. f3 ♟g5 9. ♟b3 c5 10. ♟e3 ♟c6 11. ♟d1 ♟e6± Müller—Rogmann, 1933

¹⁷ 9... ♟c3 10. bc3 ♟e7 11. ♟f4 a6 12. ♟d5 0-0 13. ♟e7 ♟e7 14. ♟c6 ♟c6 15. ♟a3 ♟h4 1/2 : 1/2 Hort—Unzicker, Siegen (ol) 1970 — 10/38

¹⁸ 10. ♟c6 ♟c3 11. bc3 ♟c6 12. ♟b3 ♟h4 13. 0-0 f6 14. g3 ♟h5 15. ♟f4 ♟f3± Mas-sina—Soltyš, corr. 1975

¹⁹ 12. ♟f4 a6 13. ♟c6 ♟c6 14. ♟c2 [Hort—Lengyel, Moskva 1971] ♟b5 15. ♟e1 c5=

²⁰ 6... c6 7. d3 ♟c3 8. bc3 f6 9. d4 ♟f5 10. ♟h4 ♟e6 11. ♟d3 ♟d7 12. ♟h5 ♟f7 13. ♟g6± Murej—Kaunos, SSSR 1968; 6... ♟c5 7. d4 ♟e6 8. ♟e3 ♟e7 9. ♟d3 0-0 10. 0-0 c6 11. ♟c2± Carls—Ahues, Pyrmont 1933; 6... ♟c3 7. dc3 ♟e7 8. h3 0-0 9. ♟d3 ♟d7 10. 0-0 f6 11. ♟e1 fe5 12. ♟e5 ♟c5 13. ♟e3± Bakonyi—Negyesy, Hungary (ch) 1951; 6... ♟f5! 7. ♟b3 ♟c5 8. ♟d5 ♟c6 9. ♟b5 ♟d5 10. ♟d5 0-0-0♞ Gipslis—Rojzman, SSSR 1964

²¹ 7. d3 ♟c3 8. bc3 d4 9. ♟d2 ♟c5± Pugach—Foguelman, Argentina 1965; 7. d4 ♟b4 8. ♟c2 0-0 9. ♟d3 ♟g4 10. ♟e3 f5 11. ef6 ♟f6 12. 0-0-0 ♟c3 13. bc3 ♟d6 14. ♟b2 ♟f3± Bobocov—Fuchs, Leipzig 1965

²² 7... ♟e7 8. ♟a4 [8. 0-0 0-0 9. d3 ♟c3 10. bc3 ♟d7= Carls—Bogoljubov, Pyrmont 1933] ♟c5 [8... ♟c3! 9. ♟c6 bc6 Mar-rić] 9. ♟c6 ♟f8 10. ♟c2 bc6 11. d4 ♟e6 12. 0-0 c5 13. dc5 ♟c5 14. ♟d1± Bobocov—Kozma, Reggio Emilia 1967 — 3/27

²³ 12. ♟e2♞ Nej—Estrin, SSSR 1963

²⁴ 5. f4 dc4 6. ♟f3 ♟b6 7. ♟c4 ♟c4 8. ♟a4 ♟c6 9. ♟c4 ♟b4 10. 0-0 b6± Rabino-

vič—Levenfiš, SSSR 1936; 5. d4 dc4 6. d4 c5 7. d5 d5 8. d5 d7 9. de6 fe6 10. d5 d7 11. d5 d5 12. d5 d7 13. 0-0 0-0 14. d4 d6 15. d4 d7 Radulov—Židkov, Bulgaria—RFSR 1966

25 5... d5 6. d4 d6 7. de6 [7. d4 ed5 8. d5 c6 9. d5 d4 10. d5 0-0 11. d5 d7 = Byrne—A. Colon, San Juan 1969; 7. d5 c6 8. dc6 bc6 9. d5 d7 10. d5 0-0 = Tajmanov] d6 8. d5 d5 9. d5 d5 10. d4 d4 11. d4 0-0 12. d5 d5 Marini—Foguelman, Argentina 1958

26 6... d4 7. a3 d3 8. bc3 0-0 9. f4 d6 10. d3 d5 Nimzowitsch—Michel, 1931; 6... d6 7. d5 [7. d3 d6 8. d5 d6 9. d5 d5 Rejfir—Restrepo, Moskva (ol) 1956] d7 8. d3 0-0 9. d5 g6 10. d6 d6 11. d5 d6 12. d4 d7 13. h4 c5 14. dc5 d4 [Hort—Doda, Gloggnitz 1971] 15. d4 d5

27 7. dc5 d4! [7... d5 8. d5 d5 9. d4 d5 10. d5 0-0 11. d5 d5 12. d4 d5 Tajmanov, Mikenas; 8... 0-0 9. d5 d5 10. d4 d4 11. 0-0 d3 12. bc3 d5 13. d5 d5 14. d5 d5 15. d3 d5 Gat—Kraidman, Tel Aviv 1966] 8. d4 d6 9. d5 [9. d5! d5] d4! 10. d5 d5 Despotović—Ugrinović, Jugoslavija 1978

28 8... cd4 9. d4 d5 10. d5 d5 11. d5 d3 12. d3 d4 13. d5 d5 Quinteros—Nunn, London 1977

29 12. d4 d5 Smislov—Farago, Hastings 1976/77 — 23/30

30 5. cd5 d3 d5 =; 5... ed5 — 4. cd5; 5. d5 d6 6. d4 [6. d5 d7 7. d4 0-0 8. d5 d4 9. d5 f5 10. ef6 d6 11. 0-0 d3 12. bc3 d6 13. d5 d5 14. c5 d5 Makaričev—Muratov, SSSR 1974; 6... d3! d4] d4 7. d5 f5 8. ef6 d6 9. a3 d3 10. bc3 0-0 11. d3 d5 12. d5 d5 Cafferty—Milner-Barry, Hastings II 1967/68

31 6... f5 7. ef6 d6 8. d5 d5 9. d5 d5 d6 10. d5 0-0 0-0 12. d3 d4 13. d5 d5 14. d4 d5 15. d5 d5 Flor—Thomas, Hastings 1931/32

32 9. d5 d7 10. d5 d5 11. d4 d4 12. f4 d6 13. b4 d4 14. d3 0-0 15. d4 d5 Zita—Prucha, Praha 1943; 9. d3 d7 [9... d5 10. f4 0-0 11. d5 f6 12. ef6 d6 13. d5 d7 14. d4 d5 Švedčikov—Klovan, SSSR 1977] 10. d5 [10. d4 d6 11. d6 d6 12. f4 d5 Kluger—Fuchs, Kislovodsk 1904] d6 [10... d5 11. b4 d5 12. bc5 d5 13. d5 d6 14. d5 0-0 15. d5 d5 Schweber—Pazo, Sao Paulo 1960] 11. f4 d5 12. a3 d5 13. b3 d4 14. d5 d6 15. d4 d4 16. d5 0-0 Muratov—Noskov, SSSR 1967

33 9... d5 10. d3 d5 Dvorecki—Petrosjan, SSSR (ch) 1975

34 Tajmanov, Mikenas

35 7. d5 d5 8. d5 d7 9. 0-0 0-0 d6 10. d5 [10. f4 b6 11. g3 d7 12. d5 0-0 = Paulsen—van Scheltinga, Stockholm (ol) 1937] d7 11. d3 0-0 12. d5 h6 13. d5 d5 = L. Kovacs—Radulov, Budapest 1970

36 9. d3 d3 10. d3 d5 11. d1 d5 12. d3 f5 13. d5 d6 14. d5 d5 15. d5 d5 Ragozin—Makagonov, SSSR 1939; 9. f4 d6 10. d5 d5! 11. d3 d5 12. fe5 d5 13. d5 d5 14. 0-0 d5 Flor—Gygli, Bern 1933; 10... d4 =; 9. 0-0 d5 10. d3 d5 11. f4 d5 Tartakower—List, London 1946

37 10. 0-0 0-0 d6 11. d5 d6 12. d5 d7 13. d3 d6 14. d5 0-0 15. a3 d6 Studenetzky—Wexler, Argentina 1964

38 10... f5 11. 0-0 0-0 d7 12. g4 fg4 13. d5 d5 14. d6 d5 15. d6 d5 Čerepkov—Bonč-Osmolovski, SSSR 1949

39 12. 0-0 0-0 Ragozin—Sozin, SSSR 1934

40 9... d4 10. d4 d4 11. 0-0 0-0! [11. d3 d6 12. 0-0 d7 13. d4 0-0 14. d3 d5 = Nimzowitsch—Nielsen, Kopenhagen 1933; 11. d3 d6 12. d4 d4 13. d1 d5 = Nimzowitsch—Kostič, Bled 1931] d6 12. d3 d7 13. d5 d6 14. d5 d6 15. d5 d6 16. d5 d5 Sokolski—Schuska, SSSR 1958; 9... d7 10. d3 d3 11. d3 d6 12. b4 d5 13. b5 d6 14. d3 d6 15. a4 d5 Muratov—Gorohov, SSSR 1968

41 10. d3 d3 11. d3 d4 = Palme—Sämisch, 1950; 10. 0-0 0-0 d7 11. d3 d3 [11... f5 12. d3 0-0 13. d5 d6 14. d4 d5 15. d5 d5 16. d7 d7 17. d6 d5 18. d5 d1 19. d5 d5 20. b3 d5 Naranja—Padevski, Bad Pyrmont 1970] 12. d3 0-0 0-0 = Tardin—Trompowsky, 1941

42 11. d5 d5! 0-0 0-0! 12. d4 f5 13. d6 d6 14. 0-0 0-0 d4 d5 Dworzinski—Štejn, Polska 1966

43 12. d5 d6 13. h4 h6 14. d5 d7 15. 0-0 f5 16. d5 d5 17. g3 d5 Katalimov—Čerepkov, SSSR 1968; 12. 0-0 0-0 d4 13. d4 d4 = Rojzman—Boleslavski, SSSR 1957

44 6... g6 7. d4 c5 [7... e5 8. d5 d5 9. d5 d7 10. 0-0 d5 11. d5 d5 12. d5 d5 Simonson—Cohen, 1937; 7... c6 8. d5 d6 9. g3 d7 10. d5 d5 11. 0-0 d7 12. d5 0-0 13. a4 d5 Eliskases—Haberditz, 1932] 8. d5 [8. d5 d7 9. g3 f5 = Grob—Seitz, Zürich 1962] d5 [8... b6 9. g3 d7 10. d5 d5 11. 0-0 d5] 9. d2 d6 [Schädle—Loose, Wiesbaden 1934] 10. d3 d5

45 7. g3 d5 8. d5 d5 9. d5 0-0 10. d5 d6 11. 0-0 = Eliskases—Guimard, Mar

del Plata 1947; 7. ♢f3 c5 [7... b6 8. g3 ♤b7 9. ♤g2 ♤d7 10. d4 ♤d6 (10... h6!?) 11. 0-0 (11. ♤g5 ♤f5 12. ♤h4 ♤g5 13. ♤b7 ♤d8=) 0-0 12. ♤e1 ♤ab8 13. ♤b1 h6 14. ♤e3 ♤fd8= Eliskases-Becker, Österreich 1933; 8. d4! — 7. d4] 8. ♤e2 [8. g3 ♤c6 9. ♤g2 ♤d8 (9... ♤d6 10. 0-0 0-0 11. d4 cd4?! 12. cd4± Florian-Estrin, Hungary 1966 — 2/18; 11... h6 12. ♤e3 ♤d8 13. ♤e2 ♤e7 14. ♤ab1 ♤b8= Eliskases-Cruz, 1946) 10. 0-0 ♤e7 11. d4 0-0 12. ♤e3 ♤c7= Eliskases-Drimer, Leipzig (ol) 1960] ♤c6 9. 0-0 ♤d6 [9... e5?! 10. ♤e1 ♤d6 11. d4 0-0 12. ♤g5 ♤g6 13. ♤d3 ♤h5 14. d5 ♤b8 15. ♤e7± Krogius-Gaufin, SSSR 1937] 10. d4 h6 — 7. d4

46 7... e5? 8. ♤e2 ♤d6 9. f4±; 7... ♤c6 8. ♤f3 e5 9. ♤e2 ♤f5 10. 0-0 e4 11. ♤e1 ♤e7 12. f3 ♤d6 13. fe4 ♤e4 14. ♤f4± Marini-Piarzini, Argentina 1959; 7... ♤d6 8. ♤f3 h6 [8... ♤f4 9. ♤a3 b6 10. ♤e2 ♤b7 11. 0-0 ♤d7 12. ♤a4± Mikenas-Furman, SSSR 1949] 9. ♤d3 0-0 [9... ♤c6 10. 0-0 0-0 11. ♤e2 ♤d8 12. ♤e1 ♤f8 13. ♤b1 g6 14. ♤e4 a5 15. c5± Schmid-Martinez, San Juan 1969] 10. 0-0 ♤d7 11. ♤e2 ♤e8 12. c5± Zita-Souza Mendes, Buenos Aires (ol) 1939

47 8. ♤h3 ♤b7 9. ♤g5 ♤f5 10. f3 ♤a5 11. ♤d2 ♤d7 12. ♤d3 ♤d8 13. 0-0 ♤e5 14. ♤e2 ♤g6± Mikenas-Thomas, Frankfurt 1930; 8. ♤e2 ♤b7 9. ♤f3 ♤f3 10. ♤f3 ♤d6 11. ♤a4 c6 12. 0-0 0-0= Pilnik-Evans, New York 1949

48 8... h6 9. g3 ♤b7 10. ♤g2 ♤d6 11. ♤d3 ♤d7 12. 0-0 ♤b8 13. ♤b1 0-0 14. ♤d2 ♤g2= Rossetto-Wexler, Mar del Plata 1953; 9. ♤d3 ♤b7 — 8... ♤b7

49 9... ♤d8 10. 0-0 ♤d7 11. ♤a4 ♤d6 12. c5 bc5 13. dc5 ♤c5 14. ♤b1 ♤b8 15. ♤e5± Altman-Figler, SSSR 1977; 9... ♤d7 10. ♤g5 [10. 0-0 ♤d6 11. ♤a4 ♤e7= Garcia Padron-Pomar, Las Palmas 1977; 11. ♤g5 ♤f5 12. ♤a4 c6 13. c5 bc5 14. dc5 ♤c5 15. ♤fd1 Flor-Kashdan, Folkestone (ol) 1933] ♤f5 11. 0-0 h6 12. ♤e3 ♤e7 13. ♤a4 ♤e4 14. ♤fd1 ♤c6 15. ♤b3 0-0 h6. h3± Bertok-Crabbendam, Amsterdam 1964

50 10. 0-0 ♤d6 11. ♤e5 [11. ♤a4 ♤c6 12. ♤c2 0-0 13. ♤e3 ♤d7 14. ♤ad1 ♤ad8= Kevitz-Fine, USA 1933] ♤e5 12. de5 ♤d8 [12... ♤e5 13. ♤f3 ♤f3 14. ♤f3 c6 15. ♤a3] 13. ♤d4 ♤e7 14. a4 ♤c6 15. ♤e3 ♤a5 16. ♤d1 ♤d8 17. ♤d8 ♤d8= Nej-Platonov, SSSR 1974

51 11... c6 12. f4 0-0 13. ♤f3 ♤c8 14. 0-0 ♤e7 15. ♤e1± Kluger-Pogats, Budapest 1961

52 Alexander-Fine, Nottingham 1936

53 10. 0-0 0-0 11. ♤e3 ♤d7 12. ♤a4 ♤e7= Mikenas-Bondarevski, SSSR 1954

54 16. ♤fe1 dc3 17. ♤ad1 ♤b8 18. ♤c6 ♤b6 19. ♤a4 ♤b4 1/2 : 1/2 Furman-Tajmanov, SSSR (ch) 1955

55 9... ♤d6 10. ♤g5 ♤f3 11. ♤d2 ♤f4 12. ♤f4 ♤g2 13. ♤g1 ♤b7 14. ♤e5 ♤f3 15. ♤g7 ♤g8 16. ♤h7! ♤g7 17. ♤g7 ♤h1 18. ♤e2 ♤f3 19. ♤t1 ♤d7 20. ♤e3± Miles-Sosonko, Amsterdam 1977 — 24/31; 9... ♤f3 10. gf3 △ ♤e2-e4±

56 10. ♤e5 ♤d6 11. ♤g4 ♤h4 12. g3 ♤e7M Kalpakov-Suharnikov, corr. 1976

57 12... ♤b8 13. ♤c6 ♤d6 14. 0-0±

58 15. ♤e3? ♤c5! Leković-Erdeljan, corr. 1974

59 16. ♤e3±

60 8. g3 (Nimzowitsch) cd4 9. cd4 ♤b4 10. ♤d2 ♤d2 11. ♤d2 0-0 12. f4 ♤d7 13. ♤g2 ♤c6 14. ♤f3 ♤f3 15. ♤f3 ♤c6= Marini-F. Benkö, Argentina 1947

61 8... ♤d8 9. ♤b1 cd4 10. cd4 ♤c6 11. ♤d2 ♤a5 12. ♤a5 ♤a5 13. ♤d2 ♤c6 14. d5± Schmid-Janka, 1965

62 9. cd4 ♤b4 10. ♤d2 ♤d2 11. ♤d2 0-0 12. ♤e2 ♤c6 13. ♤e3 [13. 0-0 ♤d8 14. ♤ad1 ♤d4 15. ♤d4 e5± Rossetto-Wexler, Mar del Plata 1959; 14. d5 ed5 15. cd5 ♤e7 16. ♤c4 ♤d5 17. ♤g5 ♤e6± Dobosz-Pokojowczyk, Polska (ch) 1976] ♤d8 14. ♤d1 b6 15. 0-0 ♤a6= Marini-Wexler, Argentina 1959; 12. ♤d3 ♤c6 13. 0-0 ♤d8 14. ♤fd1 b6 15. ♤ab1 ♤b7 16. c5 g6 17. cb6 ♤d4 18. ♤d4 ♤d4 19. ba7 ♤a7 20. ♤e2 1/2 : 1/2 Rogoff-Guljko, Biel (izt) 1976

63 9... ♤g6 10. cd4 ♤b4 11. ♤d2 ♤d2 12. ♤d2 0-0 13. ♤d3 ♤g2 14. ♤g1 ♤f3 15. ♤g7 ♤g7 16. ♤g5 ♤h8 17. ♤h6 1 : 0 Fišman-Razmislovič, SSSR 1977

64 10. ♤d3 ♤a5 11. 0-0 ♤c6 12. ♤b1 h6 13. ♤h4 dc3 Krstev-Žoltek, Sandomierz 1976

65 10... ♤c6 11. ♤e2 ♤b4 12. ♤d2 ♤a5 13. ♤b1 ♤d2 14. ♤d2 b6 15. c5 ♤d2 16. ♤d2 0-0 17. ♤hc1 ♤b7 18. ♤e1 [Hort-Kovacs, Štip 1977 — 24/33] ♤e7= Hort; 11. a3 △ ♤d3±

66 11... ♤d2 12. ♤d2 ♤c6 13. ♤d3 ♤a5 [Ed. Lasker-Grünfeld, Wien 1951] 14. ♤b1 — 11... ♤c6; 11... ♤a5 12. ♤d3 ♤c6 13. ♤b1 0-0 14. ♤b4! ♤b4 15. 0-0 ♤a3 16. ♤h7 ♤h7 17. ♤g5 ♤g6 18. ♤g4 f5 19. ♤h4 ♤d7 20. ♤h7 ♤f6 21. ♤f4 ♤c6 22. ♤e5 [D. Andreev-Estrin, corr. 1978 — 25/40] ♤e5 23. de5 ♤e7 24. ♤g7 ♤e8 25. ♤d1 ♤d8! 26. ♤g6 ♤e7 Minev; 14. ♤e4±

⁶⁷ 13... ♖c2 14. ♜d2 ♘a3 15. ♖b3 ♗a5 16. ♜cl±; 13... ♖c6 14. ♜d3 ♗f6 15. ♜e4 0-0 16. 0-0 ♜d8 17. ♜c6 bc6 18. ♗a4± Talj—Sosonko, Wijk aan Zee 1976 — 22/32

⁶⁸ 15... ♜e7 16. d5 ♗d2 17. ♜d2± Reško—Klaman, SSSR 1967; 15... ♗d2 16. ♜d2 b6 17. ♖hc1± Miles—Sosonko, Tilburg 1977 — 24/32

⁶⁹ 9. ♜e2 ♜d6 [9... cd4 10. cd4 ♜b4 11. ♜d2 ♜d2 12. ♗d2 0-0 13. 0-0 b6 14. ♜e5 ♜b7 15. ♗e3! ♜d8 16. ♜h5 g6 17. ♜g4 ♗g7 18. ♜h6 ♜h7 19. ♜f3 ♜c6 20. ♜g4 ♗d4 21. ♗h6 ♜g8 22. ♖ad1 ♗c3 23. h4± Stoljar—Minev, Albena 1973; 13... ♜c6 14. ♗e3 ♜d8 15. ♖fd1± Czerniak—Najdorf, Argentina 1942] 10. 0-0 0-0 11. ♜e3 ♜c6 12. ♗b3 e5= Mi-kenas—Čerepkov, SSSR 1954

⁷⁰ 9... ♜d6 10. 0-0 0-0 11. ♗e2 ♜c6 [11... ♜d8? 12. ♗e4 ♗f5 13. ♗h4± Dvo-recki—Langeweg, Wijk aan Zee 1976] 12. ♗e4 ♗f5 13. ♗f5±±; 9... ♜c6 10. 0-0 [10. ♜e4 ♜d6?! 11. 0-0 0-0 12. ♜c6 bc6 13. ♗a4± Trifunović—Maderna, Warszawa (ol) 1935; 10... cd4 11. cd4 ♜b4 12. ♜d2 ♜d2 13. ♗d2 — 9... cd4] ♜d6 [10... cd4?! 11. cd4 ♜d4 12. ♜d4 ♗d4 13. ♖b1 ♗d8 14. ♗f3 ♜e7 15. ♖d1 ♗c7 16. ♖b5 a6 17. ♖h5 ♜d7 18. ♜f4 ♗c8 19. ♜e5 f6 20. ♗g3± Dvorecki—Agzamov, SSSR 1976] 11. ♗e2 0-0 — 9... ♜d6

⁷¹ 13. ♜e4 ♜d7 14. 0-0 0-0 15. ♖ab1 ♖ab8 16. ♜c6 ♜c6 17. ♜e5 ♖fd8 18. ♜c6 bc6 19. ♖b8 ♖b8 20. ♖d1 1/2:1/2 Ree—Radulov, Wijk aan Zee 1974; 13. ♗e3± Dvo-recki

A 19

1. c4 ♜f6 2. ♜c3 e6 3. e4 c5

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	g3 ¹ d5 ²	cd5 ³ ed5	e5 ⁴ ♜e4	♜g2 ⁵ ♜c6	f4 ♜f5	d3 ♜c3	bc3 ♗a5	♜e2 c4	d4 h5 ⁶	干
2	e5 ♜g8	d4 ⁷ cd4 ⁸	♗d4 ♜c6	♗e4 f5	♗e2 ⁹ a6 ¹⁰	♜f3 ¹¹ ♗c7 ¹²	♜d2 ♜c5 ¹³	0-0-0 ♜ge7	♜b1 ♜g6 ¹⁴	±
3	...	...	...	...	♜d2 ¹⁵ d6	♗g4 ♜e5 ¹⁶	♗g7 ♗f6	♗f6 ♜f6	f4 ♜g6 ¹⁷	±
4	...	...	...	...	♜f3 ¹⁸ ♗a5 ¹⁹	ed6 ²⁰ ♜d6 ²¹	♜d3 ²² ♜f6	♗h4 ♜e5	♜e5 ♗e5 ²³	=
5	...	...	...	...	...	♜e5 ♜d7 ²⁴	♜d7 ♗d7	♜g5 ♜b4 ²⁵	♖d1 ♗c7 ²⁶	=
6	...	♜f3 ♜c6 ²⁷	d4 ²⁸ cd4	♜d4 ²⁹ ♗c7 ³⁰	f4 ³¹ a6	♜e3 d6	♜c6 ♗c6	ed6 ♜d6	♗d4 ♜f6 ³²	±

1. c4 ♜f6 2. ♜c3 e6 3. e4 c5 4. e5 ♜g8 5. ♜f3 ♜c6 6. d4 cd4 7. ♜d4 ♜e5

	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
7	♜f4 ³³ d6 ³⁴	♗d2 ³⁵ ♜g6 ³⁶	♜g3 a6	0-0-0 ♜f6	♜b3 ♜d7 ³⁷	♜d6 ♜d6	♗d6 ♜c6			=
8	...	♜g3 ♜g6	♗a4 ³⁹ a6 ³⁸	0-0-0 ⁴¹ ♜c5	♜db5 0-0	♜d6 ab5	♗a8 ♜d6	♖d6 b4 ⁴²		∞
9	...	...	♜db5 e5	♗a4 ♜f6 ⁴³	0-0-0 ⁴⁴ ♜c5 ⁴⁵	♜d6 ⁴⁶ ♜d6	♖d6 0-0	♜e2 ⁴⁷ ♗c7	♖hd1 ♜e8 ⁴⁸	∞
10	♜db5 a6 ⁴⁹	♜d6 ♜d6	♗d6 f6	♜e3 ⁵⁰ ♜e7 ⁵¹	♜b6 ⁵² ♜f5	♜d8 ♜d6	♜c7 ♜e7	c5 ♜e8	♜b6 d5 ⁵³	=
11	...	♜f4 ⁵⁴ f6	♜d6 ⁵⁵ ♜d6	♗d6 ♜f7	♗a3 ⁵⁶ ♜e7 ⁵⁷	♜e2 0-0	♖d1 ⁵⁸ d5	cd5 ♜d5	0-0!? ⁵⁹ ♜c3 ⁶⁰	∞

¹ 4. f4 ♖c6 5. ♖f3 [5. e5 — 4. e5] d5 6. e5 d4 7. e6 dc3 8. bc3 [8. fg7 cd2 9. ♗d2 ♗g7 10. ♖c2 = — A 18] gf6 9. ♗e2 f5 10. 0—0 ♗g7 11. ♖e1 b6 12. d3 ♗b7 13. ♗e3 ♖e7 14. ♖c1 ♗g8 15. ♖f2 0-0-0 16. d4 cd4 17. cd4 ♖a3干 Naranja—Larsen, Siegen (ol) 1970; 10. d4!? =; 4. ♖f3 — A 34

² 4... ♖c6 5. ♗g2 d5! [5... ♖b4 6. d3 d5 7. a3 d4 8. ab4 dc3 9. b5± Nimzowitsch—Winter, London (ol) 1927; 5... ♗e7 6. ♖ge2 d6 7. d4 cd4 8. ♖d4 ♗d7 9. 0—0 0—0 10. ♗e3 ♖d4 11. ♗d4 ♖c8 12. ♖c1± Czerniak—Jac. Bolbochan, Mar del Plata 1941] 6. ed5 ed5 7. ♖d5 ♖d5 8. cd5 [8. ♗d5 ♖b4 9. ♗e4 f5 10. ♗b1 ♗d6 11. ♖e2 0—0 12. d4 cd4 13. ♖d4 ♖e8干 S. Vuković—Sokolov, Jugoslavija (ch) 1958] ♖b4 9. a3 ♖d3 10. ♖f1 ♗e7 11. ♗e4 0—0! 12. ♖g2 [12. ♗d3 ♖d5 13. ♖f3 ♗h3 14. ♖e2 ♖e6 15. ♖e4 ♗g2干] c4 13. ♖e2 ♗h3干 Bihovski—Antošin, SSSR 1959

³ 5. e5 d4 6. e6 dc3 7. bc3 [7. dc3 ♖f6 8. ♖f3 h6 9. ♗g2 ♗d7 10. ♖d2 ♗c6 11. ♖e4 ♖g6 12. ♖e2 ♗e7 13. 0—0 0—0 14. f4 f5干 Bogoljubov—Nimzowitsch, London 1927] ♖f6 8. ♗g2 ♖c6 9. ♖f3 — A 18; 5... ♖e4! 6. cd5 ed5 — 5. cd5

⁴ 6. ed5 ♖d5 7. ♗g2 ♖b4干 Namžil—Pachman, Leipzig (ol) 1960

⁵ 7. ♖e4 de4 8. ♖a4 ♗d7 9. ♗b5 ♗b5 10. ♖b5 ♖d7 11. ♖c4 ♖c6干 Milićević—Knežević, Kragujevac 1977

⁶ 13. h3 0-0-0 14. 0—0 g6 15. ♖f2 ♗e7 16. ♗b2 f6干 Etruk—Keres, Tallinn 1969 — 7/23

⁷ 5. b4 cb4 6. ♖e4 d5 7. ed6 f5 8. ♗b2 fe4 9. ♖h5 ♖d7 10. c5 ♖e8干 Reško—Aleksandrovič, SSSR 1966; 5. g3 ♖c6 6. f4 d6 7. ♖f3 ♖ge7 8. ed6 ♖f5 9. ♗g2 ♗d6 10. 0—0 0—0干 Fine—Cruz, Hollywood 1945; 5. ♖e4 ♖c6 6. ♖f3 d6 [6... ♖c7 7. b3 ♖e5 8. ♗b2 ♖f3 9. ♖f3 d6 10. ♖g3 f6 11. f4 e5干 Puc—Nedeljković, Jugoslavija (ch) 1953; 7. b4 ♖e5 8. ♗b2 ♖g4 9. bc5 ♖8f6 10. ♖d6 ♗d6 11. cd6 ♖b6 12. ♖d4 ♖d6 13. h3 e5 14. ♗c3 ♖f2 15. ♖f2 ♖e4干 Gurgendize—Holmov, SSSR 1962] 7. ed6 ♗d6 8. d3 ♖f6 9. ♗e2 ♖e4 10. de4 0—0 11. ♗g5 ♖c7 12. ♖c2 b6 13. ♖d1 f6干 Puc—Trifunović, Jugoslavija (ch) 1953; 5. f4 ♖c6 6. ♖f3 d6 7. ed6 ♗d6 8. d4 ♖f6 9. dc5 ♗c5 10. ♖d8 ♖d8 = Alster

⁸ 5... ♖c6 6. dc5 ♗c5 [6... ♖e5 7. ♗e3 ♖f6 8. ♗e2 a6 9. ♖f3± Mikenas—Kirilov, SSSR 1954] 7... ♖f3 ♖ge7 [7... f5 8. ♖e2! ♖b6 9. ♗d2 ♖b2 10. ♖d1± Mikenas—Sajgin, SSSR 1954] 8. ♗d3 ♖g6 9. ♗g6 hg6 10. ♖e4 ♗b4 11. ♗d2 ♖a5 12. a3 ♗d2 13. ♖d2 ♖d2 14. ♖d2 ♖e7 15. ♖c3± Nej—Klován, SSSR 1961

⁹ 8. ♖f4 ♖a5 9. ♖f3 ♖ge7 10. ♗e2 ♖g6 11. ♖g3 ♖ce5干 Kottnauer—Cobo, Helsinki (ol) 1952; 8. ♖e3 ♖h6

¹⁰ 8... d6 9. ♖f3 de5 10. ♖e5 ♖f6 11. ♖c6 bc6 12. g3 ♗d6 13. ♗g2 ♗d7 14. ♗g5 ♗e7 15. ♖d1± Příbyl—Lengyel, Lublin 1974; 8... ♗b4 9. ♗d2 ♖a5 10. f4 ♖h6 11. ♖f3 ♖f7 12. a3 0—0 13. ♖d1 ♗c3 14. ♗c3 ♖c7 15. ♖e3± Sokolski—Sorokin, SSSR 1955; 8... ♗c5 9. ♗e3 ♗e3 10. ♖e3 ♖h6 11. f4 0—0 12. ♖f3 a6 13. h3 ♖a5 14. ♗d3± Mikenas—Hasin, SSSR 1954; 8... ♖ge7 9. f4 ♖g6 10. ♗e3 ♗e7 11. ♖f3± Tajmanov

¹¹ 9. ♗d2!? ♖c7 [9... ♗c5 10. f4 ♖h6 11. 0-0-0 ♖g4 12. ♖a4!± Korčnoj—Simagin, SSSR 1958] 10. f4 ♖h6 11. ♖f3 ♖f7 12. g3 d6 13. ed6 ♗d6 14. ♗g2 0—0 15. 0—0± Bagirov—Abakarov, SSSR 1959

¹² 9... ♖b6 10. g3 ♗c5 11. ♗g2 [Příbyl—Hurme, Nice (ol) 1974] ♖d4 12. ♖d4 ♗d4 13. 0—0 ♖e7 = Hort; 10. a3±

¹³ 10... g6 11. 0-0-0 ♗g7 12. ♗f4 ♖h6 13. h4 ♖f7 14. ♖e3± Tajmanov; 10... ♖ge7 11. 0-0-0 ♖g6 12. ♖e1 ♗c5 [12... b5?! 13. cb5 ab5 14. ♖b5 ♖b6 15. ♖b1 ♗c5 16. ♖d6± Mikenas—Antošin, SSSR 1953] 13. h4?! ♖d4 14. ♖d4 ♗d4 15. f4 b5干 Aronjin—Smislov, SSSR (ch) 1950; 13. ♖b1! — 10... ♗c5

¹⁴ 12... 0—0 13. ♖a4 [13. h4?! b5 14. cb5 ab5 15. ♖b5 ♖b6干 Gusev—Polugajevski, SSSR 1954] ♗a7 14. ♗e3± Korn; 12... ♖g6 13. ♖e1 ♖d4 [13... 0—0 14. h4 ♖d4 15. ♖d4 ♗d4 16. f4± Holmov—Čistjakov, SSSR 1955] 14. ♖d4 ♗d4 15. f4 b6 [15... ♗c3 16. ♗c3 ♖f4 17. ♖e3 ♖g6 18. h4±→; 15... b5 16. cb5 0—0 17. ♗e3 ♗c3 18. ♖c1 ♖b7 19. ♖c3 ♖e4 20. ♖c2 ♖f4 21. ♖e4 fe4 22. ♖c8 ♖ac8 23. ba6± Omeljčenko—Mikenas, corr. 1971 — 11/29] 16. ♖d3 ♗c5 17. ♖g3 ♗b7 18. h4± Holmov—Averbah, SSSR (ch) 1954

- 15 8. $\Delta f3$ d6 = Rogoff
- 16 9... de5 10. $\Psi g7$ $\Psi f6$ 11. $\Psi g3$ $\Delta h6$ 12. 0-0-0 $\Delta f5$ 13. $\Delta e4$ $\Delta d2$ 14. $\Xi d2$ $\Psi e7$ 15. $\Psi c3$ $\Delta d7$ 16. $\Delta f3$ 0-0-0 17. c5 f6 18. g4 $\Delta fd4$ 19. $\Delta g2 \pm$ Hort—Jelen, Ljubljana—Portorož 1977
- 17 13. $\Delta f3$ $\Delta d7$ 14. a3 $\Delta a5$ 15. b4 $\Delta b6$ 16. $\Delta d3 \pm$ Rogoff—Csom, Biel (izt) 1976 — 22/33
- 18 8. f4 de5 9. fe5 f5 10. $\Psi e2$ $\Delta ge7$ 11. $\Delta f3$ $\Delta g6$ 干 Rojzman—Boleslavski, SSSR 1957
- 19 8... $\Delta e5!$? 9. $\Delta e5$ $\Delta f6$ 10. $\Psi e2$ [10. $\Delta f7$ $\Delta e4$ 11. $\Delta d8$ $\Delta c3$ 12. $\Delta b7$ $\Delta b7$ 13. bc3 $\Delta e7$ 干] de5 11. $\Psi e5$ $\Delta d6$ 12. $\Psi b5$ $\Psi d7$ 13. $\Delta e3$ 0-0 14. $\Delta e2$ $\Psi c7$ 15. $\Psi b3$ $\Delta d7$ = Petrov—sjan—Rabar, Göteborg (izt) 1955
- 20 9. $\Delta f4$ de5 10. $\Delta e5$ $\Delta f6$ 11. $\Psi e2$ $\Delta b4$ 12. $\Xi c1$ $\Psi a2$ 13. $\Delta c6$ bc6 14. g3 $\Delta a6$ 15. $\Delta g2$ 0-0 干 Schmid—Keller, Zürich 1961; 9. $\Delta d2$ de5 10. $\Delta b5$ $\Delta b4$ 11. 0-0-0 $\Delta d2$ 12. $\Xi d2$ $\Delta f6$ 13. $\Psi h4$ 0-0 14. $\Delta c3$ 00 Nej—Donner, Beverwijk 1964
- 21 9... $\Delta f6$ 10. $\Psi d3$ Korn
- 22 10. $\Psi g4$ $\Delta e5$ 11. $\Delta e5$ $\Delta e5$ 12. $\Delta d2$ a6 = Schwarz; 10. $\Delta d2$ $\Delta f6$ 11. $\Psi d3$ $\Psi d8$ 12. 0-0-0 0-0 13. $\Delta g5$ $\Delta e7$ = Příbyl—Andersson, Tallinn 1973
- 23 13. $\Delta e3$ $\Delta c5$ 14. 0-0-0 $\Delta e3$ 15. fe3 $\Psi e3$ 16. $\Psi b1$ 干 Bobocov—Donner, Beverwijk 1965; 13... $\Delta d7$ = Rajković—Larsen, Hastings 1972/73
- 24 9... $\Delta e5$ 10. $\Psi e5$ $\Delta f6$ 11. $\Delta f4$ $\Delta e7$ 12. $\Delta e2$ 0-0 13. 0-0 $\Delta d7$ 14. $\Xi fd1 \pm$ Gat—Keene, Ybbs 1968; 9... $\Delta f6$ 10. $\Delta c6$ $\Psi b6$ [10... $\Delta e4$ 11. $\Delta d8$ $\Delta c3$ 12. $\Delta f7$ $\Psi f7$ 13. bc3 $\Delta e7$ 14. $\Delta d3$ $\Delta d7$ 15. $\Delta e3$ $\Delta c6$ 干 Jagodzinski—Parma, Reggio Emilia 1965/66] 11. $\Psi f3$ bc6 12. $\Delta e2$ $\Delta b7$ [12... $\Delta e7$ 13. 0-0 0-0 14. b3 $\Delta b7$ 15. $\Psi g3$ $\Xi fd8$ 16. $\Delta a4$ $\Psi a5$ 17. $\Delta b2 \pm$ Příbyl—Janošević, Majdanpek 1976] 13. 0-0 c5 14. $\Psi h3$ $\Delta e7$ 15. $\Delta f3$ 0-0 16. b3 $\Xi fd8$ 17. $\Delta e3$ $\Delta c6$ 18. $\Delta a4$ $\Psi c7$ = Korčnoj—Karpov, Baguio City (m) 1978 — 26/26
- 25 11... $\Delta f6$ 12. $\Delta f6$ gf6 13. $\Xi d1$ $\Psi e7$ 14. $\Delta e2$ f5 15. $\Psi e3$ $\Delta g7$ 干 Mikenas—Lilienthal, SSSR 1948; 12. $\Psi e3$ =
- 26 13. $\Delta e2$ $\Delta f6$ = Geler—Filip, Zagreb 1955
- 27 5... d6 6. ed6 $\Delta d6$ 7. d4 cd4 8. $\Delta d4$ a6 9. $\Delta e2$ $\Delta f6$ 10. $\Delta g5$ $\Delta e7$ 11. 0-0 $\pm$ Suba—Spasov, Albena 1977; 5... a6 6. d4 cd4 7. $\Psi d4$ $\Delta c6$ 8. $\Psi e4$ d6 9. $\Delta f4$ de5 10. $\Delta e5$ $\Delta f6$ 11. $\Delta c6$ $\Delta e4$ 12. $\Delta d8$ $\Delta c3$ 13. $\Delta f7 \pm$ Hort—Kinnmark, Göteborg 1971
- 28 6. g3 $\Delta ge7$ 7. b3 $\Delta g6$ 8. $\Psi e2$ d6 9. ed6 $\Delta d6$ 10. $\Delta b2$ 0-0 11. $\Delta e4$ $\Delta e7$ 12. $\Psi e3$ e5 干 Landau—Euwe, (m) 1939; 6. $\Delta e2$ $\Delta ge7$ 7. 0-0 $\Delta f5$ [7... $\Delta g6$ 8. d4 cd4 9. $\Delta d4$ f5?! 10. ef6 gf6 11. $\Delta db5 \pm$ B. Andersen—Orbaan, Kopenhagen 1960] 8. d3 d6 9. $\Delta g5$ $\Delta e7$ 10. $\Delta e7$ $\Psi e7$ 11. ed6 $\Psi d6$ 12. $\Delta e4$ $\Psi e7$ 13. $\Psi d2$ 0-0 干 $\times$ d4 Sokolski—Kottnauer, Moskva 1947; 6. d3 d6 7. ed6 $\Delta d6$ 8. d4 cd4 9. $\Delta d4$ [G. Garcia—Csom, Hastings 1974/75] $\Delta ge7$ =
- 29 7. $\Delta b5$ a6 8. $\Psi a4$ d6 9. $\Delta bd4$ $\Delta d7$ 干 Mikenas—Abramjan, SSSR 1944
- 30 7... $\Delta d4$ 8. $\Psi d4$ $\Delta e7$ 9. $\Delta f4$ $\Delta c6$ 10. $\Psi e4$ [10. $\Psi e3$ b6 11. $\Delta e2$ $\Delta b7$ 12. 0-0 $\Delta e7$ 13. $\Xi ad1$ 0-0 14. $\Delta e4 \pm$ Ree—Diez del Corral, Las Palmas 1973] f5 11. ef6 $\Psi f6$ 12. 0-0-0 $\Delta b4$ 13. $\Delta d5$ + - Kluger—Günsberger, Polanica Zdroj 1963
- 31 8. $\Delta f4$ $\Delta e5$ 9. $\Delta g3$ a6 10. $\Psi a4$ $\Delta f6$ 11. 0-0-0 $\Delta h5$ 12. $\Delta db5$ $\Psi b8$ 13. $\Delta e5$ $\Psi e5$ 14. $\Delta e2$?! $\Delta f6$ 15. $\Xi d2$ $\Delta c5$ 干 Příbyl—Darga, ČSSR—BRD 1970 — 10/39; 14. $\Delta e4$!?
- 32 13. 0-0-0 $\pm$ Leković—Vesović, corr. 1974
- 33 8. $\Psi a4$ $\Delta f6$ [8... $\Delta e7$ 9. $\Delta g5$ $\Psi b6$ 10. 0-0-0 $\Delta g6$ 11. $\Delta db5$ f5 12. $\Delta d3$! 干 Murej—Kosenkov, SSSR 1975; 8... b6 9. $\Delta f4$ $\Psi c7$ 10. $\Delta g3$ h5 11. h4 $\Delta e7$ 12. 0-0-0 $\Delta g6$ 13. $\Delta d3$ $\Delta d3$ 14. $\Xi d3$ $\Psi c5$ 15. $\Delta db5$ $\Delta e5$ 16. $\Xi e3$ f6 17. $\Delta e5$ fe5 18. $\Delta e4$ 干 Suba—Averbah, Polanica Zdroj 1976] 9. $\Delta f4$ $\Delta d6$ 10. $\Delta g3$ 0-0 11. c5 $\Delta b8$ 12. $\Delta db5$ $\Delta e8$ 13. 0-0-0 f5 14. $\Psi b1$ $\Psi f6$ 干 Suba—Pipkov, Sofia 1977
- 34 8... f6 9. $\Delta e5$ fe5 10. $\Psi h5$ g6 11. $\Psi e5$ $\Psi f6$! [11... $\Delta f6$?! 12. $\Xi d1$ $\Psi e7$ 13. $\Delta db5$ $\Psi f7$ 14. $\Delta d6 \pm$ Watson—Westerinen, New York 1977] 12. $\Psi e4$ $\Delta c5$ 13. 0-0-0 $\Delta e7$ 14. f4 0-0 15. g3 $\Xi b8$ 16. $\Delta g2$? b5! 干 Miles—Westerinen, Las Palmas 1978 — 26/25; 16. $\Psi d3$!?! $\Delta e4$; 9. $\Psi a4$ $\Psi f7$ 10. 0-0-0 $\Psi b6$ 11. a3 d6 12. $\Delta db5$ $\Delta d7$ 13. $\Delta e5$ $\Delta b5$ 14. $\Psi b5$ $\Psi b5$ 15. $\Delta b5$ fe5 16. $\Delta d6$ $\Delta d6$ 17. $\Xi d6$ $\Delta f6$ = Sokolski—Bonč-Osmolovski, SSSR 1957; 9. $\Delta db5$ — 8. $\Delta db5$

- 35 9. c5!? Hort
- 36 9... ♠d7 10. c5!? [10. 0-0-0 ♠c8 11. ♠b1 a6 12. ♠b3 ♠c4 13. ♠c4 ♠c4 14. ♠d6 ♠d6 15. ♠d6 ♠c7 16. ♠a5 ♠d6 17. ♠d6 ♠c7 18. ♠b6 ♠ Hartoch—Donner, Amsterdam 1972] a6 [10... dc5 11. ♠e5 cd4 12. ♠b5 ♠] 11. cd6 ♠d6 12. ♠f5 ♠
- 37 12... e5 13. c5 d5 14. ♠c4 ♠e7 15. ♠d5 ± Korčnoj—Talij, SSSR (ch) 1956
- 38 9... f5 10. ♠d3 ♠c5 11. ♠db5 d6 12. ♠c2! [12. ♠a4?! ♠d7 13. b4 (13. ♠d6 ♠b6) a6 14. bc5 ab5 15. ♠b3 bc4 16. ♠c4 d5干 Piket—van Scheltinga, Wijk aan Zee II 1970] ♠e5 13. ♠e2 ♠; 9... ♠f6 10. ♠db5 e5 11. h4 d6 12. h5 ♠f4 13. ♠f4 ef4 14. h6 g6 15. ♠d4 ♠ Honfi—Pogats, Hungary 1958
- 39 10. h4!? Tajmanov
- 40 10... h5 11. ♠d3 h4 12. ♠e6 b5 [12... ♠e7 13. 0-0-0] 13. ♠d8 ba4 14. ♠c7 ♠f6 [14... ♠e7 15. ♠e4 ♠a7 16. ♠b6 +—] 15. 0-0-0 ± Reško—Toluš, SSSR 1961; 10... f5 11. 0-0-0 ♠g5 12. ♠b1 ♠f7 13. h4 ♠f6 14. h5 ♠6e7 15. ♠f3 ± → Nej—Gipslis, SSSR 1955; 10... e5 11. ♠f3 [11. ♠f5 ♠h6 12. ♠h6 gh6 13. h4 ♠g7 14. ♠d3 0-0 15. h5 ♠f4干 Selesniev—Gorenštein, SSSR 1957; 11. ♠d3!? f6 12. 0-0-0 ed4 13. ♠g6 hg6 14. ♠d5 b5 15. cb5 ♠b7 16. ♠c7 ♠ Reško—Kuznecov, SSSR 1960; 11. ♠db5 — 9... e5] ♠f6 12. 0-0-0 ♠c5 13. h4 0-0 14. h5 ♠f4 15. h6 g6 16. ♠e5 ♠4h5 17. ♠h4 ♠c7 18. ♠d3 ± Ree—Langeweg, Wijk aan Zee 1968 — 5/26
- 41 11. ♠db5 e5 — 9... e5
- 42 Hartoch—Portisch, Raach 1969
- 43 11... ♠c5 12. ♠e4 ab5 13. ♠a8 ♠b4 14. ♠c3 ♠8e7 15. c5? ♠c7 16. ♠c1 h5! 17. h3 h4 18. ♠h2 0-0 19. ♠b5 ♠d5 20. 0-0 ♠c3 21. bc3 ♠c5 22. ♠d3 d6 23. ♠g6 fg6 24. ♠a4 g5 25. ♠c4 ♠f7!干 Raičević—Matanović, Jugoslavija (ch) 1976 — 19/27; 15. cb5 ±
- 44 12. ♠d3 ♠c5 13. 0-0 [13. ♠g6 fg6 14. ♠e5 ab5! 15. ♠a8 ♠g4 16. ♠g3 ♠e7 ♠ → Tajmanov] 0-0 14. b4 ♠e7 15. c5 d5 16. cd6 ♠d6 17. ♠d6 ♠d6 18. ♠g6 hg6 19. ♠fel b5 20. ♠b3 ♠e8 21. ♠ad1 ♠c7 22. ♠d5 = Ubilava—Holmov, Tbilisi—Suhumi 1977 — 24/36
- 45 12... ♠b8 13. ♠d3 ♠h5 [13... ab5 14. ♠a7] 14. ♠g6 ♠g3 15. hg3 fg6 16. ♠c2 d6
17. ♠d6 1 : 0 Kopilov—Šlider, corr. 1967 — 4/31
- 46 13. ♠d3 0-0 14. ♠g6 fg6 15. ♠he1 [15. ♠e5 ♠g4] ♠b6! 16. ♠e5 ♠f2 [Behling—Haag, Solingen 1974] 17. ♠d4 ♠d4 18. ♠d4 ♠c5干 Euwe
- 47 15. h4 ♠c7 16. ♠a3 b5 ♠ Kopilov—Macukevič, corr. 1964/65
- 48 17. ♠6d2 d6 ♠ Reško—Bonč-Osmolovski, SSSR 1966
- 49 8... ♠g6 9. ♠d6 [9. h4!? Euwe] ♠d6 10. ♠d6 ♠e7 11. ♠g3 ♠f6 [11... ♠h4 12. ♠b5 ♠g3 13. hg3 ♠d8 14. ♠e3 ±] 12. h4 ♠c5 13. ♠e3 ♠e5 14. ♠e5 ♠e5 15. ♠b5 ± Ornstein—Harandi, Haifa (ol) 1976 — 22/35; 8... d6 9. c5 a6 [9... dc5 10. ♠f4 +—; 9... d5 10. ♠f4 a6 11. ♠e5 ab5 12. ♠b5 ♠a5 13. ♠d2 ♠d2 14. ♠d2 ♠a4 15. ♠d6 ♠d6 16. ♠g7 +— O'Kelly] 10. ♠d6 ♠d6 11. cd6 ♠f6 12. ♠f4 [12. ♠e2 0-0 13. ♠g5 h6 14. ♠h4 ♠d7 15. ♠d4 ± Schmid—Langeweg, Adelboden 1969] ♠g6 13. ♠g3 ♠d7 14. h4 h5 15. ♠d3 ♠c6 16. ♠g6 fg6 17. ♠d3 ♠f7 18. 0-0 ♠a5 19. ♠fel ± Timman—Najdorf, Haifa (ol) 1976 — 22/34
- 50 11. b3 ♠e7 12. ♠b2 0-0 13. 0-0-0 ♠f7 14. ♠g3 ♠f5 1/2 : 1/2 Spaski—Hort, Reykjavik (m) 1977
- 51 11... ♠f7 12. ♠g3 ♠e7 13. ♠g7 ♠f5 14. ♠g4 ♠e3 15. fe3 ♠b6 16. ♠d4 ♠d4 17. ed4 h5 18. ♠a4 ± Keene—Partos, Montreux 1977; 17... b6!?
- 52 12. ♠a3 0-0 13. ♠c5?! ♠e8 14. ♠a4 d5 15. ♠b6 ♠b8 16. ♠d6 ♠b6! = Pytel—Pokojoyczyk, Polska 1977
- 53 17. cd6 ♠d6 [17... ♠d6 18. ♠e2 ♠e7 19. 0-0-0 f5 20. ♠d4 ♠c6 21. ♠c5 ♠f7 22. ♠a4 b5 23. ♠f3 +— Kavalek—Huss, Biel 1977 — 25/41] 18. 0-0-0 [18. ♠c5 ♠d7 19. ♠a3 b6 20. 0-0-0 ♠c5 21. ♠a4 ♠a4 22. ♠d6 ♠f7 23. b3 ♠c3 24. ♠b6 a5 25. ♠c4 ♠a2 26. ♠b2 ♠b4 27. ♠b4 ab4 28. ♠d1 ± ± Miles—L. Bronstein, Sao Paulo 1977; 18... b6! ♠] ♠d7 [18... ♠ec4 19. ♠c4 ♠c4 20. ♠c5 ♠f7 (Miles—Hübner, Tilburg 1977) 21. b3! ♠] 19. ♠c5 ♠f7 20. ♠e4 ♠ac8 21. ♠b1 ♠c6 22. ♠e2 e5 23. ♠a3 ♠f5 24. ♠d3 ♠d8 25. ♠d6 ♠d3 26. ♠d3 ♠d6 27. ♠hd1 ♠e6 28. f3 g5 = Miles—Karpov, London 1977

⁵⁴ 9. ♖e3 a6 [9... b6?! 10. f4 ♗c6 11. f5 g6 12. fe6 de6 13. ♖d8 ♕d8 14. 0-0-0 ♕e7 15. g4 ♖b8 16. ♗g2 ♗b7 17. ♗f4 ♗h6 18. g5 ♗g5 19. ♗g5 fg5 20. ♖he1± Miles—Flesch, Biel 1977 — 24/34] 10. ♗d6 ♗d6 11. ♖d6 ♗e7 — 8... a6; 9. f4 ♗f7 10. f5!? Hort

⁵⁵ 10. ♗e5 ab5 11. ♗g3 bc4 [11... ♗h6?! 12. ♖h5 g6 13. ♖b5 ♗f5 14. ♖d1?! ♖a5 15. ♖b3 ♗g3 16. hg3 ♖e5 17. ♗e2∞ Keene—Furman, Bad Lauterberg 1977 — 23/32; 14. ♖b3! Keene] 12. ♗c4 d5 13. ♗d3 ♗e7 14. 0-0 g6 15. ♗b5 e5 16. f4 e4 17. f5 ♗f5 18. ♗c7 ♕f7 19. ♗a8 ♗g3 20. hg3 ed3 21. ♖c1 ♗f5 22. ♖f5 gf5 23. ♖h5 ♕g7 24. ♖c7 ♗e7 25. ♖f5 d2 26. ♖g4 ♕f8 27. ♕h2 ♖g8 28.

♖h5 ♖g5 29. ♖e2 d1♖—+ Juksti—Uusi, SSSR 1973

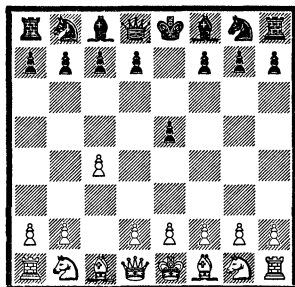
⁵⁶ 12. ♖c5 d6 13. ♖h5 e5干 Selesniev—Bonč-Osmolovski, SSSR 1957

⁵⁷ 12... b6 13. ♗e2 ♗b7 14. 0-0 ♗e7 15. ♖fd1 ♗c6 16. ♗a4 ♖a7 17. ♖b3 ♖b7 18. ♗f3∞ Adorjan—Hort, Amsterdam 1978

⁵⁸ 14. 0-0!? Cvetković

⁵⁹ 16. ♗f3 ♖e8! 17. ♗d5 ed5 18. ♗e3 ♗e6干 Timman—Karpov, Las Palmas 1977 — 23/33

⁶⁰ 16... ♗f4 17. ♖d8 ♗e2 18. ♗e2 ♖d8∞; 16... ♗c3 17. ♖c3∞

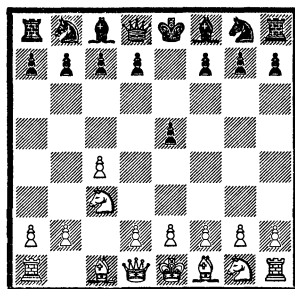
A2 SADRŽAJ • СОДЕРЖАНИЕ A2

A20

1. c4 e5

Polugajevski 122

— 2. R c3 2. c6

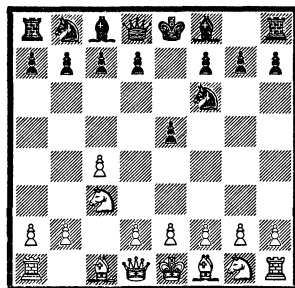

A21

1. c4 e5 2. c3

Polugajevski 125

— 2... R c3 2... c6, 2... c6

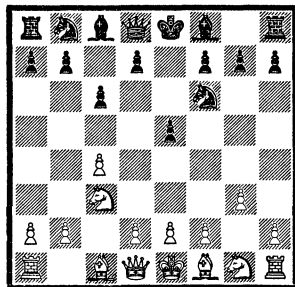
A22

1. c4 e5 2. c3 c6

Polugajevski 131

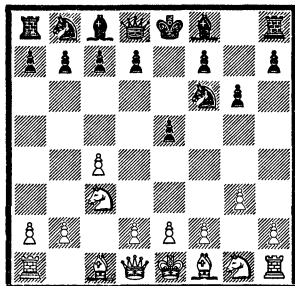
— 3. R c3 3. g3

— 3. g3 R c3 3... c6, 3... g6

A23

1. c4 e5 2. c3 c6 3. g3 c6 Polugajevski 137

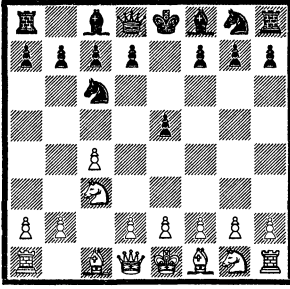

A24

1. c4 e5 2. c3 c6 3. g3 g6 Polugajevski 140

A2 SOMMAIRE • INDICE A2

A2 CONTENTS • INHALT A2

A 25

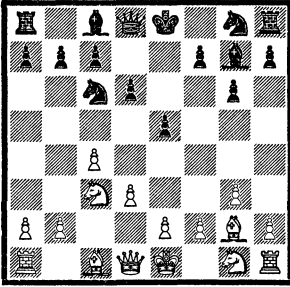
1. c4 e5 2. ♘c3 ♘c6

Bagirov 143

— 3. R ♘ 3. g3, 3. ♘f3

— 3. g3 R ♘ 3... g6

— 3. g3 g6 4. ♘g2 ♘g7 5. R ♘ 5. d3

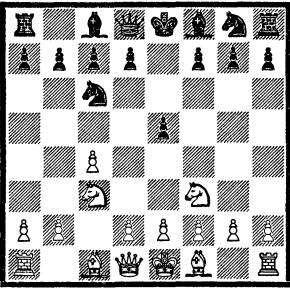

A 26

1. c4 e5 2. ♘c3 ♘c6 3. g3 g6

Bagirov 153

4. ♘g2 ♘g7 5. d3 d6

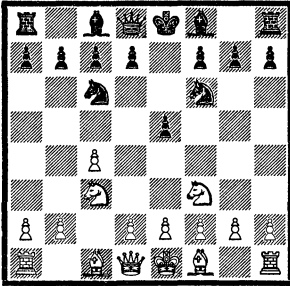

A 27

1. c4 e5 2. ♘c3 ♘c6 3. ♘f3

Bagirov 159

— 3... R ♘ 3... ♘f6

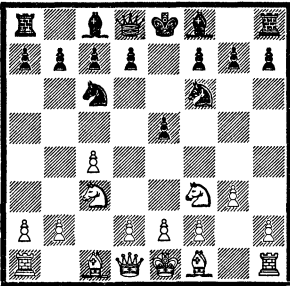

A 28

1. c4 e5 2. ♘c3 ♘c6 3. ♘f3 ♘f6

Bagirov 163

— 4. R ♘ 4. g3

A 29

1. c4 e5 2. ♘c3 ♘c6 3. ♘f3 ♘f6

Bagirov 171

4. g3

A2 INDICE • INNEHÅLL A2

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	e3 ¹ f6	a3 ² c5 ³	d4 ⁴ ed4	ed4 cd4	f3 c6	d4 c5	b3 b6	c3 0-0	e2 d6 ⁵	=
2	g3 d6 ⁶	g2 ⁷ g6 ⁸	d4 ⁹ d7	b3 g7	b2 gf6	e4 ¹⁰ 0-0 ¹¹	de5 ¹² de5	c3 c6 ¹³	f3 c7 ¹⁴	∞
3	... c6	f3 ¹⁵ e4	d4 d5	cd ¹⁶ d5	c2 ¹⁷ f5?! ¹⁸	e3 d4	c2 e6	h3 c5	0-0 e7 ¹⁹	±
4	... f6	g2 ²⁰ c6	d4 ²¹ ed4	d4 d5	f3 ²² e7	0-0 0-0	cd5 cd5	c3 c6	a4 b6 ²³	=
5			f3 c4	d4 d5 ²⁴	c15 ²⁵ d5 ²⁶	c2 ²⁷ h5	h3 ²⁸ g5 ²⁹	c3 ³⁰ d5 ³¹	d3 ³² ed3 ³³	=
6						b3 h5	h3 ³⁴ g6	c3 bd7 ³⁵	c2 e3 ³⁶	=
7	f3 c6 ³⁷	d4 ³⁸ ed4 ³⁹	d4 b4 ⁴⁰	d2 f6 ⁴¹	e3 d2	d7 d7	ed4 e7	c3 0-0	e2 d5 ⁴²	±
8		... e4	d5 ⁴³ ef3	dc6 fg2	cd7 d7	d7 d7	g2 0-0-0	f4! ⁴⁴ e6	d2 b4 ⁴⁵	=
9	... e4	d4 c6 ⁴⁶	c2 ⁴⁷ f6 ⁴⁸	c3 c5	b3 ⁴⁹ 0-0	g3 d5	cd5 b4	b4 b4	g2 e8 ⁵⁰	=
10			c6 dc6 ⁵¹	c3 ⁵² f6	e3 ⁵³ d6	d4 ed3	d3 e7	c2 e6	b3 0-0-0 ⁵⁴	=
11			e3 d4 ⁵⁵	ed4 f6 ⁵⁶	d5 c5	c2 g5 ⁵⁷	c3 f6 ⁵⁸	d3 0-0	ed4 g4 ⁵⁹	∞
12			... f6	c6 ⁶⁰ dc6	d4 f5	c3 d7	h3 h5	a4 a6	g3 ⁶¹	∞

¹ 2. d3 f6 3. f3 b4 4. d2 d2 5. bd2 c6 6. g3 d6 7. g2 g4 8. h3 h5 9. 0-0 0-0 10. b3 b8 = Ragozin-Kan, SSSR 1939; 2. b3 c6 3. g3 g6 4. b2 g7 5. g2 ge7 6. c3 0-0 7. d3 d6 8. d2 e6 9. d5 d7 10. f4 a5 = Olafsson-Tajmanov, Reykjavik 1968; 2. a3 c6 3. e3 g6 4. d4 ed4 5. ed4 g7 6. f3 d6 7. e2 f6 8. 0-0 0-0 9. c3 h6 10. f4 e7 = Dobosz-Bernard, Polska (ch) 1976

² 3. f3 e4 4. d4 c6 5. b5 d5 [5... d6 6. lc3 f5 =] 6. cd5 d5 7. lc3 c3! [7... f6 8. a4 f5 9. d4 d7 10. c6 c6 11. b5 d7 12. c6 c6 13. c6 bc6 14. b3± Nimzowitsch-Spielmann, Karlovy Vary 1929] 8. c3 f5 =

³ 3... d5 4. cd5 d5 5. f3 c6 6. c2 d6 = Takacs-Tartakower, Wien 1923; 3... c6 4. d3 d5 5. cd5 d5 6. f3 e7 7. b4 f6 8. a2 0-0 9. c2 ce7 10. b2 d7 = Takacs-Grünfeld, Wien 1923

⁴ 4. c2 c6 5. f3 d6 6. c3 g6 [6... e7 7. e2 0-0 8. 0-0 e8 9. d5 c7

10. b1 d5 11. cd5 b8 12. d4 cd4 13. ed4 f6 14. e3± Aleksandrija-Cardoso, Menorca (izt) 1973] 7. e2 g7 8. 0-0 0-0 Δ e8 =

⁵ 11. 0-0 e6 12. d5 d5 13. cd5 e7 14. f3 d7 15. g5 f5 = Gran-Aljehin, San Remo 1930

⁶ 2... d5 3. cd5 d5 4. f3 f6 5. c3 a5 6. g2 c6 7. d3 e4 8. de4 e9 0-0 c3 10. bc3± Euwe; 2... g6!? 3. d4 ed4 4. d4 f6 5. c3 c6 6. e3 e7?! 7. d5 d5 8. cd5 b8 9. d6 cd6 10. h3± Larsen-Gheorghiu, Monte Carlo 1968 — 5/37; 6... e7 =; 4... f6!?; 3... d6!?

⁷ 3. d4 ed4 4. d4 c6 5. d2 e6 6. e4 g6 7. c3 g7 8. b3 f6 9. b2 0-0 10. g2± Bilek-Kender, Hungary (ch) 1957; 3... d7 4. g2 g6 — 3. g2

⁸ 3... f5 4. e3 f6 5. d4 e7 6. e2 c6 7. b3 0-0 8. b2 bd7 9. bc3 e8 10. a4 a5 11. a3 b8 12. d2 a6∞ Ujtelyi-Barcza, Budapest 1960; 5... e4!?

⁹ 4. b3 ♖g7 5. ♗b2 ♗f6 6. ♗f3 0-0 7. 0-0 c6 8. d3 ♗e8 9. ♗bd2 ♗bd7 10. ♖c2 a5 11. ♗fd1 a4= Ujtelky-Honfi, Wijk aan Zee II 1969

¹⁰ 7. ♗f3!?

¹¹ 7... ed4!? 8. ♗d4 0-0 △ ♗e8=

¹² 8. ♗e2 ed4 9. ♗d4 ♗e4! ♢

¹³ 9... ♗c5!? 10. ♗a3 ♗fd7oo

¹⁴ 11. ♖c2 ♗c5 12. 0-0 ♗e8 13. b4 ♗e6 14. ♗a4 ♗d7oo Bellon-Polugajevski, Montilla 1975 — 20/37

¹⁵ 3. ♗g2 d5 4. cd5 cd5 5. ♗f3 ♗c6 6. d3 ♗f6 7. 0-0 ♗e7 8. ♗c3 d4=; 3. d3 d5 4. ♗d2 g6 5. ♗g2 ♗g7 6. b3 ♗e7 7. ♗a3 ♗e6 8. ♗gf3 h6 9. 0-0 0-0 10. e4 d4oo Ujtelky-Hartoch, Wijk aan Zee II 1969; 3. b3 d5 4. ♗b2 d4 5. ♗f3 ♗d6 6. d3 c5 7. ♗g2 ♗e7 8. 0-0 ♗ec6 9. e3 0-0 10. ♗bd2 ♗e6 11. e4 ♗d7 12. ♗h4 g6 13. ♗hf3= Petrosjan-Korčnoj, Moskva (m) 1971 — 11/(9); 3. d4 ed4 4. ♖d4 d5 5. cd5 ♖d5 6. ♖d5 cd5 7. ♗c3 ♗e6 8. ♗g2 ♗f6 9. ♗g5 ♗bd7 10. ♗f3 ♗b4 11. ♗d2 0-0= Simić-Karaklajić, Jugoslavija (ch) 1977

¹⁶ 5. d3 ♗b4 6. ♗d2 ♖b6 7. ♗b4 ♖b4 8. ♖d2 ♖d2 9. ♗d2 ed3 10. e3 ♗f6 11. ♗d3 0-0 12. cd5 ♗d5= Benkö-Zuidema, Beograd 1964

¹⁷ 6. e3 ♗f6 7. ♗c3 ♖e5 8. ♗g2 — 2... ♗f6; 6. ♗b3 ♗f6 7. ♗c3 ♖h5 8. h3 ♗b4 9. ♗g2 ♗c3!? 10. dc3 0-0 △ ♗e8=; 8... ♖g6 9. ♗g2 — 2... ♗f6

¹⁸ 6... ♗f6 7. ♗c3 ♖h5 8. h3 ♖g6 9. ♗g2 — 2... ♗f6

¹⁹ 11. ♗c3 ♖e5 12. b3± Miles-Pytel, Hastings 1974/75

²⁰ 3. b3 c6 4. ♗b2 e4 5. ♖c2 d5 6. f3?! ♗f5 7. ♗h3 ♗g6 8. ♖c3 ♗bd7 9. ♗d7 ♖d7 10. ♖e5 ♗d8 11. cd5 ♗d5 ♢ Smislov-Korčnoj, Moskva 1971; 6. ♗h3! ♢; 3. d3 d5 4. ♗g2 [4. cd5 ♖d5 5. ♗f3 e4 6. ♗c3 ♗b4 7. ♖a4 ♖d7 8. ♖b4 ♗c6 9. ♖c5 ef3 10. ♗g5 ♖d4 11. ♖d4 ♗d4 12. ♗f6 gf6 13. ♗d2 fe2 14. ♗e2± Suttles-S. Garcia, Hastings 1973/74; 4... ♗d5! ♢] dc4 5. ♖a4 c6 6. ♖c4 ♗e6 7. ♖c2 h6 8. ♗f3 ♗d6 9. 0-0 0-0 10. ♗bd2 ♗c7 11. b3 ♗e8 12. ♗b2± Bilek-Mariotti, Venezia 1974

²¹ 4. a3 d5 5. cd5 cd5 6. d4 e4 7. ♗g5 ♗c6 8. ♗c3 ♗e7 9. e3 0-0 10. ♗f6 ♗f6= Bellon-Keene, Orense 1975; 4. d3 ♗b4 5. ♗d2 ♗d2 6. ♗d2 0-0 7. ♗gf3 ♗e8 8. 0-0 d5 9. ♗e1 ♗a6 10. a3 ♗g4 11. h3 ♗e6 12. cd5 cd5= Kupka-From, Kapfenberg 1970

²² 6. ♗h3 ♗e7 7. cd5 cd5 8. 0-0 ♗c6 9. ♖d1 0-0 10. ♗f4 d4 11. ♗a3 ♗f5 ♢ Bronštejn; 6. ♗g5 ♗e7 7. cd5 cd5 8. ♗f3 ♗c6 9. ♖d1 0-0 10. 0-0 ♗e8 11. ♗c3 h6 12. ♗e3

♗g4= Schumacher-Hartston, Praia da Rocha 1969; 6. ♗c3 — A 23

²³ 11. ♖b5 ♖b5 [11... d4 12. ♖b6 ab6 13. ♗b5 ♗d8 14. ♗d1 ♗c5 15. ♗g5 ♗a5oo Romanišin-Polugajevski, SSSR (ch) 1974 — 18/55] 12. ♗b5 ♗f5 13. ♗fd4 ♗e4=

²⁴ 5... ♗c5 6. ♗b3 ♗b6 7. c5 ♗c7 8. ♗c3 a5 9. ♗e4 a4 10. ♗d4 0-0 11. ♗f6 ♖f6 12. ♗f3 a3 13. ♖c2 ♗a6 14. 0-0± Sliwa-Padevski, Polanica Zdroj 1963; 5... ♖b6 6. ♗c2 [6. ♗b3 a5 7. d3 ♗b4 8. ♗c3 ♗g4?! 9. c5 ♗c5 10. ♗c5 ♖c5 11. ♗e4 ♖e7 12. ♗f4±] d5 7. cd5 cd5 8. d3 ♗e6 9. ♗c3 ed3 10. ♖d3 ♗c6 11. 0-0 ♗e5= Olafsson-Sliwa, Varna (ol) 1962; 7. ♗c3 — A 23

²⁵ 6. d3 ♗c5 7. ♗b3 ♗b4 8. ♗d2 ♗d2 9. ♖d2 dc4 10. dc4 ♖e7 11. ♗c3 0-0 12. 0-0 e3 13. ♖e3 ♖e3 14. fe3 ♗g4= Benkö-Talij, Curaçao (ct) 1962; 6. ♗c3 — A 23

²⁶ 6... cd5 7. ♗c3 ♗c6 8. ♗c6 bc6 9. d3!? ed3 10. ♖d3± Larsen-Pomar, Las Palmas 1975 — 19/30

²⁷ 7. e3 c5!? [7... ♖e5 8. ♗c3 ♗c5 9. ♗de2 0-0 10. 0-0 ♗f5 11. f3 ef3 12. ♗f3 ♗b4oo Bilek-Gheorghiu, Teesside 1972; 9. ♗b3 ♗b6 10. f3 ef3 11. ♖f3 ♖f5= Hübner-Korčnoj, Solingen (m) 1973 — 17/42] 8. ♗c3 ♖e5 9. ♗de2 ♗c6 10. d3 ed3 11. ♗f4 c4 12. ♖a4 ♖c5 13. b3 g5 14. ♗a3 ♖a3 15. ♗c6 ♗d8 16. ♖c4 d2 17. ♗d2 ♖b2 ♢ Sumiacher-Planinc, Mar del Plata 1971

²⁸ 8. h4 ♗c5 9. b4 ♗b6 10. ♗b2 ♖g6 11. ♗c3 ♗f5 12. ♗a4 ♗bd7 13. ♗b6 ab6oo Schaufelberger-Ree, Paington 1970; 8. ♗e3 ♗h3 9. ♗c3 ♗g2 10. ♗g2 ♗a6 11. ♖c2 ♖c5 12. d4 ed3 13. ♖d3 ♗b4 14. ♖b1 ♗e7 15. 0-0 0-0= Filip-Portisch, Palma de Mallorca (izt) 1970

²⁹ 8... ♗d6!? 9. d3 ed3 10. ♖d3 ♗c7 11. ♖e3 ♗e6 12. ♗c3 0-0 13. ♖g5 ♖g5 14. ♗g5 ♗bd7= Bilek-Hecht, Teesside 1972

³⁰ 9. b3 ♗c5 10. ♗a3 ♗a3 11. ♗a3 0-0 12. ♗c4 ♗d8 ♢ Langeweg-Botvinik, Wijk aan Zee 1969

³¹ 9... ♗c5 10. ♗e3 0-0 11. ♖c2 ♗e8 12. b3 ♗a6 13. ♗b2? ♗b4 14. ♖b1 ♗bd5 15. ♖c2 ♗b6 ♢ Gromek-Grabczewski, Polska 1975; 13. a3=

³² 10. ♗e3 0-0 11. ♖c2 ♗e8 12. b3 ♗a6 13. a3 ♗c7 14. ♗b2 ♗cd5 15. ♗ed5 cd5= Šamkovič-Baumbach, SSSR 1970 — 9/24

³³ 11. ♖d3 ♖d3 12. ed3 0-0 13. 0-0 ♗bd7 14. d4 ♗b6= Marangunić-Rogoff, Zagreb 1971

34 8. ♖c3?! ♕h3±

35 9... ♖b4 10. ♖c2 [10. a3 ♕e7 11. d3 ed3 12. e4 ♖a6 13. ♖d3 ♕e6 14. ♖a5 ♖d8 = Petrosjan—Pytel, Bath 1973 — 16/38] ♕c3 11. dc3 e3 12. ♖g6 ef2 13. ♖f2 hg6± Tukmakov—Savon, SSSR (ch) 1975; 9... ♖a6!? 10. 0—0 [10. ♖c2?! ♖b4 11. ♖b1 e3!± Příbyl—Saidy, Dečín 1974 — 18/33] ♕f5?! 11. d4 ed3?! 12. e4± Karaklajić

36 11. ♖g6 ef2 12. ♖f2 hg6 13. d4 ♖b6 14. e4 ♕e6 = Larsen—Korčnoj, Leningrad (izt) 1973 — 15/41

37 2... d6 3. g3 [3. ♖c3 — A 21; 3. d4 — A 41] ♖f6 [3... g6 4. ♕g2 ♕g7 5. d4 — A 41] 4. ♕g2 [4. b3?! e4 5. ♖h4 d5 6. cd5 ♖d5?! 7. ♖c3 ♖c6 8. e3 a6 9. ♖b2 ♕g4 10. ♕e2 ♕e2 = Nimzovitsch—Aljehin, New York 1927; 6... ♖d5 7. ♖c2 ♕e7 8. ♖e4 0—0 9. ♖b2 ♖e8 10. ♕g2 ♖b4± Euwe] c6 5. d3 ♕e7 [5... ♕g4 6. ♖bd2 ♖bd7 7. b3 ♕e7 8. ♖b2 0—0 9. 0—0± Euwe] 6. 0—0 0—0 7. ♖bd2 [7. c5 d5 8. ♖e5 ♕c5 9. ♖c3 ♖e8 10. d4 ♕f8 = Larsen—Olafsson, La Habana (ol) 1966] ♖bd7 8. b3 ♖c7 9. ♖b2 ♖e8 10. ♖c2 ♕f8 11. ♖fd1 g6 12. d4 ♕g7 13. c5± Reti—Hromadka, Moravska Ostrava 1923

38 3. d3 ♖f6 4. ♖bd2 ♕e7 5. e3 0—0 = ; 4. ♖c3 — A 28

39 3... ♖b4 4. ♕d2 [4. ♖c3 ed4 5. ♖d4 ♖d4 6. ♖d4 ♖f6 7. e3 ♖d4 8. ed4 ♖f6 9. ♕d2 0—0 = Filip—Rossetto, Portorož (izt) 1958] e4 [4... ♖e7 5. de5 ♖e5 6. ♖e5 ♕d2 7. ♖d2 ♖e5 8. ♖c3 ♖f6 9. g3 0—0 10. ♕g2± Eliskases—Stöckl, Wien 1923] 5. d5 ef3 6. dc6 ♕d2 7. ♖d2 fg2 8. cd7 ♖d7 9. ♕g2 ♖d2 10. ♖d2 ♖f6 11. ♖b3 c6 = Canal—Grob, Bad Gastein 1948; 3... d6 — A 41

40 4... ♖f6 5. g3 ♕c5 [5... ♖e7 6. ♕g2 ♖b4?! 7. ♖c3 ♖c4 8. ♖db5 ♖b8 9. b3 ♖b4 10. ♖c7 ♖d8 11. ♖b5 ♖a5 12. ♖f4± → Fine—A. Thomas, Hastings 1937/38] 6. ♖c6 bc6 7. ♕g2 ♖e7 8. 0—0 0—0 9. ♖c3 ♖d8 10. ♕g5 ♖b8 11. b3 d6 12. ♕c6 ♕h3 13. ♕g2± Eliskases—Pinto, Argentina 1943; 4... g6 5. ♖c3 — A 27

41 5... ♕d2 6. ♖d2 ♖ge7 7. g3 [7. ♖c3 0—0 8. g3 ♖e5 9. b3 d5 10. cd5 ♖d5 11. ♕g2 ♖b4± Rejfiš—Balanel, Marianske Lazne 1956] 0—0 8. ♕g2 d6 9. 0—0 ♕d7 10. ♖c3 ♖e8 11. ♖ac1 ♖d4 12. ♖d4 ♕c6 13. a4± Čehover—I. Rabinovič, SSSR (ch) 1937

42 11. cd5 ♖d8 12. ♕f3 ♖f5 13. 0—0 0 ♖d6 14. ♖e4± Kottbauer—Johansson, Lugano (ol) 1968

43 4. ♕g5 ♖b4 5. ♖c3 ♖f6 6. d5 ♕c3 7. bc3 ♖b8 8. f3 h6 9. ♖e4 ♖e4 10. fe4 ♖h4 = Knežević—Peev, Albena 1974 — 18/32; 4. ♖fd2

f5 [4... ♖d4 5. ♖e4 ♖e6 6. g3± Minev] 5. ♖c3 ♖f6 6. e3 — A 27

44 9. 0—0 ♖f6 10. ♖c3 ♕e6 11. b3 ♖b4 12. ♖a4 ♖he8 13. ♕e3 b6 14. ♖fd1 ♕d7 15. ♕f3 ♖e4± Eliskases—Polugajevski, Mar del Plata 1962

45 11. ♖c1 =

46 3... c5 4. ♖b3 ♖f6 5. ♖c3 ♖c6 6. e3 d5 7. cd5 ♖e5 8. ♖b5 ♕d7 9. d4 ed3 10. f4 ♖b5 11. fe5 ♖d5 12. ♖b5 ♖h4 13. g3 ♖b4 14. ♖c3 ♖c3 15. bc3 ♖c3± Tartakower—Spielmann, Karlovy Vary 1925; 3... d5 4. cd5 ♖d5 5. ♖c2 ♖f6 6. ♖c3 ♖d8 7. g3 ♕c5 8. ♕g2 ♖e7 9. 0—0 0—0 10. ♖e3 ♖c6 11. b3 ♖e8 = Berger—Gilg, Praha (ol) 1931

47 4. ♖b5 ♖f6 5. d4 ed3 6. ♖d3 a6 7. ♖5c3 d5 8. cd5 ♖b4 9. ♖d1 ♖fd5 10. ♖d5 ♖d5 11. ♖d5 ♖d5 = Puc—Andrić, Jugoslavija (ch) 1952

48 4... d5 5. cd5 ♖d5 6. ♖c3 ♖e5 7. d4 ed3 8. ♖d3 ♖b4 9. ♖b4 ♖b4 10. ♖c4 ♖c3 11. ♖c3 ♖c3 12. bc3 ♕e6 = Fine—Sejnsut, New York 1938

49 6. d4 ed3 7. ed3 d5 8. d4 ♕e7 =

50 11. 0—0 ♕f5 12. ♖b2 ♖d5 13. ♖d5 ♖d5 = Euwe—Aljehin, (m) 1935

51 4... bc6 5. ♖c3 ♖f6 6. g3 d5 7. cd5 cd5 8. d3 ed3 9. ♖d3 ♕e7 10. ♕g2 ♕e6 11. 0—0 ♖d7 = Johannessen—Fridgood, Lugano (ol) 1968

52 5. d3 ed3 6. e4 [6. ♖d3 ♖d3 7. ed3 ♕f5 8. ♕e3 0—0 9. d4 ♖f6 10. f3 ♖b4 11. ♖c3 ♖he8 12. ♖f2 ♕f8± Tartakower—Aljehin, Warszawa (ol) 1935] ♕c5 =

53 6. d4 ed3 7. ♖d3 [7. e4 ♕c5 8. h3 ♕e6 9. ♕d3 ♖d7± Šackes—Sederenko, SSSR 1967] ♖d3 8. ed3 ♕f5△ 0—0±; 6. g3 ♕c5 7. ♕g2 ♕f5 8. 0—0 0—0 = Reti—Torre, Moskva 1925

54 11. ♖b2 h5 12. 0—0 0 h4 13. h3 ♖d7 14. ♕f5 ♖de8 15. ♕e6 ♖e6 = Botvinik—Kan, SSSR (ch) 1955

55 4... ♕c5 5. ♖c2 ♖f6 6. ♖c3 0—0 7. ♕e2 d6 8. 0—0 ♕f5 9. b3 a5 10. ♖b2 ♖e7 = Böhm—Ligterink, Le Havre 1977

56 5... d5 6. ♖a4 ♕d7 7. ♖b3 ♕c6 8. ♖c3 ♖f6 9. cd5 ♖d5 10. ♖d5 ♖d5 11. ♕c4± Eliskases—Dantas, Argentina 1946

57 7... ♖e7 8. ♖c3 ♖f6 [8... f5 9. d3 ♖f6 10. ♕g5 0—0 11. 0—0 ed3 12. ♖e7 ♕e7 13. ♕d3 g6 14. ♖he1± Reti—Sämisch, Brunn 1928] 9. d3 ed3 10. ♖e7 ♕e7 11. ♕d3 0—0 12. 0—0± Tartakower—Grünfeld, Moravska Ostrava 1923

58 8... f5 9. ♖b5 ♖b6 10. b4 ♖b4 11. ♖b2 ♖f6 12. ♕f6 ♖f6 13. ♖c7 ♖d8 14. ♖b1± Marszałek

⁵⁹ 11. ♖d1 d6 12. f3 ♜e5 ☞ Murej—Udov, SSSR 1966

⁶⁰ 5. ♜c3 ♜b4 [5... ♜c5 6. ♜b3 ♜b4 7. ♖c2 ♜c3 8. bc3 ♖e7 9. f4 ♜d8 10. a4 c5= Ivlev—Borisenko, SSSR 1963] 6. ♜c6 dc6 7. ♜e2 0-0 8. 0-0 ♖e7 9. d3 ♜c3 10. bc3 ed3

11. ♜d3 ♜d8 12. ♖c2± Sliwa—Marszalek, Polska (ch) 1977 — 23/42; 8... ♜f5!=

⁶¹ 10. b3? h4 11. ♜a3 ♜d6 12. ♜d6 cd6 13. ♜e2 ♜f8 14. c5 dc5 15. dc5 ♖e7 16. ♖a5 ♜d7干 O'Kelly—Portisch, Palma de Mallorca 1966 — 2/20; 10. g3∞

A 21

1. c4 e5 2. ♜c3

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	... f5 ¹	g3 ² ♜f6 ³	♜g2 ⁴ c6 ⁵	d4 ⁶ e4 ⁷	♜h3 ⁸ ♜a6 ⁹	0-0 ♜c7	f3 d5	cd5 cd5	♜g5 ♜e7 ¹⁰	=
2		e3 ♜f6 e4 ¹¹	d4 e4 ¹¹	♜h3 ¹² g6 ¹³	♜e2 ♜g7	b4 ♜c6	♖b3 ♜e7	c5 d5	cd6 cd6 ¹⁴	∞
3		d4 ed4	♖d4 ♜c6 ¹⁵	♖e3 ¹⁶ ♜f7 ¹⁷	♜h3 ¹⁸ ♜f6	♖d2!? ¹⁹ h6 ²⁰	♜f4 ²¹			±
4	... g6	♜f3 ²² ♜g7	d4 ed4 ²³	♜d4 ♜e7 ²⁴	g5 h6	♜h4 ♜bc6	e3 d6	♜e2 0-0	♜c6 bc6 ²⁵	∞
5		g3 ♜g7	♜g2 ²⁶ ♜e7	d3 ²⁷ c6	♜f3 ²⁸ d5	cd5 cd5	♜d2 0-0	0-0 ♜bc6	♖c1 h6 ²⁹	=

1. c4 e5 2. ♜c3 d6

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
6	e3 f5 ³⁰	d4 ♜f6 ³¹	de5 de5	♖d8 ♜d8	b3 c6	♜b2 ♜c7 ³²	0-0-0 ♜bd7	♜d3 e4	♜c2 a5 ³³	=
7	g3 ♜c6	♜g2 ³⁴ c6 ³⁵	d3 ³⁶ ♜f6 ³⁷	♜f3 ♜e7 ³⁸	0-0 0-0 ³⁹	c5 h6	cd6 ♜d6	b3 ♜bd7	♜b2 ♖e7 ⁴⁰	±
8	... ♜g4	♜g2 ⁴¹ c6	♜f3 ♜f6	0-0 ♜bd7 ⁴²	d4 ♜e7	h3 ♜h5	♜h4 0-0	♜f5 ♖e8	d5 cd5 ⁴³	±
9	... f5	♜g2 ⁴⁴ ♜f6	d3 ⁴⁵ ♜e7 ⁴⁶	♜f3 ⁴⁷ 0-0	0-0 c6 ⁴⁸	c5 ⁴⁹ ♜h8 ⁵⁰	cd6 ♜d6	b3 ♜bd7	♜b2 ♖e7 ⁵¹	=
10		d4 ♜e7 ⁵²	de5 de5	♖d8 ♜d8	♜g2 ♜f6	b3 c6	♜b2 ♜bd7	♜f3 0-0	0-0 ♖e8 ⁵³	±
11	... g6	♜g2 ⁵⁴ ♜g7	e3 ⁵⁵ f5 ⁵⁶	♜ge2 ⁵⁷ ♜f6 ⁵⁸	d3 0-0	♖b1 ⁵⁹ a5	a3 c6	b4 ⁶⁰ ab4	ab4 ♜e6 ⁶¹	∞
12		 f5 ⁶²	d3 f5 ⁶²	♜f3 ⁶³ ♜f6 ⁶⁴	0-0 ⁶⁵ 0-0	♖b1 ⁶⁶ a5 ⁶⁷	a3 ♜h5	♖c2 ⁶⁸ f4	b4 ab4 ⁶⁹	∞
13	d4 ed4 ⁷⁰	♖d4 ♜c6	♖d2 ♜f6 ⁷¹	b3 ⁷² ♜e6 ⁷³	e4 a5	♜d3 ⁷⁴ a4 ⁷⁵	♖b1 ab3	ab3 g6	♜ge2 ♜g7 ⁷⁶	=
14				g3 ♜e6 ⁷⁷	♜d5 ♜e5	b3 ♜e4	♖e3 ⁷⁸ c6	♖e4 cd5	cd5 ♖a5 ⁷⁹	±
15		 g6	 g6	b3 ⁸⁰ ♜g7 ⁸¹	♜b2 ♜f6	g3 ⁸² 0-0	♜g2 ♜e5 ⁸³	♜h3 ⁸⁴ a5	♖c1 ♜ed7 ⁸⁵	±
16	♜f3 ♜g4 ⁸⁶	e3 ♜f6	♜e2 ⁸⁷ ♜e7 ⁸⁸	d4 ⁸⁹ ♜bd7	0-0 0-0	b3 ♖e8 ⁹⁰	♜b2 ♜f8	de5 de5	♖c2 e4 ⁹¹	=
17		d4 ♜f3 ⁹²	gf3 ⁹³ ed4 ⁹⁴	♖d4 ♜c6 ⁹⁵	♖e4 ♜ge7 ⁹⁶	♜d5 ♖d7	♜d2 0-0-0	0-0-0 ♜b8	♜c3 ♜d5 ⁹⁷	±

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
18	...	...	g3 ⁹⁸	♠g2	0—0	h3	♠f3	♣d4	b3 ¹⁰⁰	±
	...	♠d7	♠gf6 ⁹⁹	♠e7	0—0	♠f3	cd4	c6		
19	...	d4	♠g1	b4 ¹⁰²	b5	♠h3	e3	♠b2	cb5	=
	f5	e4	c6 ¹⁰¹	♠e7	♠f6	0—0	♣h8	cb5	a6 ¹⁰³	
20	...	...	♠d2	e3	♠e2	f3 ¹⁰⁵	♠f3	0—0	♠e1	=
	...	...	♠f6	g6 ¹⁰⁴	♠g7	ef3	0—0	♠c6	♣h8 ¹⁰⁶	
21	...	...	♠g5	♠h3 ¹⁰⁸	e3 ¹¹⁰	♠f4 ¹¹¹	h4	a3	d5	±
	...	...	♠e7 ¹⁰⁷	♠f6 ¹⁰⁹	c6	0—0	♠a6	♠c7 ¹¹²	♠g4 ¹¹³	
22	...	...	...	f3 ¹¹⁴	fe4	♠h3	g3	♠g2	0—0	=
	Kozlov	...	♠f6	♠c6 ¹¹⁵	h6	fe4	g5	♠g7	0—0 ¹¹⁶	
23	...	...	♠g5!?	♠d2	♠f6	e3	g4	♠de4	♠e2	±
	...	...	♠f6 ¹¹⁷	h6 ¹¹⁸	♣f6	c6	fg4 ¹¹⁹	♣f7 ¹²⁰	h5 ¹²¹	

¹ 2... ♠b4 3. ♠d5!? ♠a5 [3... ♠c5 4. b4 ♠f8 5. ♣a4 c6 6. ♠c3 d6 7. ♠f3 f5 8. d4 e4 9. ♠g5 ♠f6 10. ♠d2 h6 11. ♠f6 ♣f6 12. e3 ♠d7 13. ♣c2 g6 14. g4 ♣h4 15. gf5 gf5 16. 0-0-0± Katalimov—Gurgenidze, SSSR 1976] 4. b4 c6 5. ba5 cd5 6. cd5 ♠f6 7. ♣a4 ♠d5 8. ♠f3 ♠c6 9. ♠e5 ♣f6 10. ♠b2 ♠e5 11. ♣e4 d6♞ Kozlov—Gurevič, SSSR 1976; 8. ♣e4±↑

² 3. g4 d6 4. gf5 ♠f5 5. ♠g2 c6 6. d4 ♠d7 7. e4 ♠g6 8. ♠ge2 ♠e7 9. ♠e3 ♠f6 10. ♠g3 0—0 11. ♣e2 d5=; 3. e4 d6 4. ef5 [4. ♠f3 ♠f6 5. ef5 ♠f5 6. d4 ♠bd7 7. ♠e2 ♠e7=] ♠f5 5. ♣f3 ♣c8 6. ♠d5 ♠e7 7. ♠d3 ♠d3 8. ♣d3 ♠d7=; 3. b3 ♠f6 4. ♠b2 d5 5. cd5 ♠d5 6. g3 ♠c3 7. dc3 ♠d6 8. ♠g2 ♠c6= Nimzowitsch—Mieses, Bamberg 1920; 3. ♠f3 e4 4. ♠d4 d6 5. d3±↑田 Tajmanov; 4... g6!?; 3... d6 — 2... d6; 3... ♠c6 — A 27

³ 3... ♠c6 — A 25; 3... d6 — 2... d6

⁴ 4. d3 ♠b4 5. ♣b3 ♠c6 6. e3 ♣e7 7. ♠ge2 e4 8. ♠f4 g5 9. ♠d5 ♠d5 10. cd5 ♠e5±↑ Primavera—Canal, Venezia 1953

⁵ 4... ♠c5 5. e3 0—0 [5... ♠c6 6. ♠ge2 e4 7. d4 ed3 8. ♣d3 ♠e5 9. ♣f5 ♣e7 10. ♣c2 0—0 11. 0—0±] 6. d4 ed4 7. ed4 ♠b4 8. ♠e2 d5 9. cd5 ♠d5 10. 0—0 ♠c3 11. bc3 ♠d6 12. ♣b3± Bolbochan—Azevedo, Sao Paulo 1960; 4... g6 5. d4 [5. e3 ♠g7 6. ♠ge2 0—0 7. d4 e4 8. f3 ef3 9. ♠f3 ♠a6 10. 0—0 c6 11. ♠d2 d6= Banik—Zurahov, SSSR (ch) 1956] ed4 6. ♣d4 ♠c6 7. ♣d2 ♠g7 8. b3 0—0 9. ♠b2 d6 10. ♠h3 ♣e8 11. ♠f4 ♣b8 12. h4± Haag—Jimenez, La Habana 1962; 5... e4!?; 4... ♠b4 5. ♣c2 [5. a3 ♠c3 6. dc3 d6 7. ♠g5 0—0 8. ♠f3 ♠bd7 9. b4 ♣e8= A. Kolon—Larsen, San Juan 1964] ♠c6 6. ♣f5 d6 7. ♣b1 0—0♞; 4... ♠e7 5. e3 0—0 6. ♠ge2 d6 7. b4 [7. d4 c6 8. 0—0 ♣e8 9. c5 d5 10. de5 ♠g4 11. f4 ♠a6 12. h3 ♠h6 13. ♠a4 ♠c5 14. ♠c5 ♠c5 15. b3± Pirc—Gastony, Gyula 1965; 8... ♠a6!?△ e4=] c6 8. b5 ♠e6 9. ♣a4 ♠bd7 10. bc6 bc6 11. d3 ♠c5 12. ♣d1 e4= Ujtelly—Mesing, Beograd 1968

⁶ 5. ♠f3 d6 [5... e4 6. ♠d4 d5 7. cd5 cd5 8. d3 ♠c5 9. ♠b3 ♠b6 10. de4 fe4 11. 0—0 0—0∞ Frosh—Sköld, Varna (ol) 1962] 6. 0—0 ♠a6 7. d4 e4 8. ♠g5 h6 9. ♠h3 g5 10. f3 ef3 11. ef3 ♠g7± B. Andersen—Larsen, Copenhagen 1965; 5. d3 d5 [5... d6 6. ♠f3 ♣c7 7. 0—0 ♠e7 8. b4 d5 9. cd5 ♠b4 10. ♣b3 ♠c3 11. ♣c3 ♠d5 12. ♣e5 ♣e5 13. ♠e5♣± Philip—Larsen, Reggio Emilia 1963/64] 6. cd5 cd5 7. ♣b3 d4 8. ♠b7 ♠b7 9. ♣b7 ♠bd7 10. ♠d1 ♣b8 11. ♣a7 ♠b4 12. ♣f1 0—0 13. ♣a4 ♣h8 14. a3 ♠c5♞ Egorov—Saharov, SSSR 1964

⁷ 5... d6 6. e3 [6. de5 de5 7. ♣d8 ♣d8 8. ♠f3 e4 9. ♠g5 ♣e8 10. f3 h6 11. ♠h3 ef3 12. ♠f3 ♠bd7= Banik—Antošin, SSSR (ch) 1957; 6. d5 c5 7. f3 ♠a6 8. ♠h3 ♠c7 9. 0—0 ♠e7 10. ♣d3 0—0= Ujtelly—Nielsen, Copenhagen 1965] ♠e7 7. ♠ge2 0—0 8. b3 ♠bd7 9. ♠b2 ♣e8 10. ♣d2 ♣g6∞ O'Kelly—Johannessen, Zevenaar 1961

⁸ 6. ♠g5 ♠e7 7. e3 0—0 8. ♠ge2 ♣e8 9. h4 ♣f7 10. ♣b3 ♠a6 11. ♠f4 d6 12. ♠f1 ♠c7 13. d5 ♠a6= Ujtelly—Nežmetdinov, Rostov 1961

⁹ 6... d5 7. ♣b3 ♠a6 8. ♠g5 dc4 9. ♣c4 h6 10. ♠f6 ♣f6 11. 0-0-0 b5 12. ♣b3 b4 13. ♠a4 ♠e6 14. ♣c2 ♣c8∞ Sapi—Fargo, Hungary (ch) 1969

¹⁰ 11. ♠f4 ♠e6 12. ♣a4 ♣f7 13. ♠e6 ♠e6 14. fe4 de4= Uhlmann—Larsen, Leningrad (izt) 1973 — 15/43

¹¹ 4... ed4 5. ed4 ♠e7 6. ♠d3 d6 7. ♣c2 ♠c6 8. ♠ge2 0—0 9. a3 g6 10. h3 ♣f7 11. ♠e3 ♠d7 12. 0-0-0± Ujtelly—Safvat, Moskva (ol) 1956; 4... d6 — 2... d6

¹² 5. a3!? c6 6. f3 d5 7. ♠h3 ♠e7 8. cd5 cd5 9. fe4 fe4 10. ♠f4± Tajmanov

¹³ 5... ♠b4 6. ♣b3 ♠c3 7. ♣c3 ♠c6 8. ♠e2 d6 9. 0—0 0—0 10. b3 ♠d7 11. ♠b2 ♣e7 12. ♠f4± Reti—Romin, London (ol) 1927

¹⁴ 11. ♖b5 ♕f8 12. ♗e2 ♖h6 13. 0-0 ♕g7 14. d5 g5 15. ♖b2 ♖g6 16. ♖b5 g4 ♞ Uhlmann—Hartoch, Amsterdam 1972

¹⁵ 4... d6 5. ♖f3 ♖f6 6. ♖d5 ♗e7 7. g3 0-0 8. ♗g2 ♖c6 9. ♖d1 ♕h8 10. 0-0 ♗e6 11. b3 ♖e4 12. ♖b2 ♗f6 13. ♗f6 ♖f6 14. ♖d4± Fuchs—Martin, München (ol) 1958; 4... ♖f6 5. ♖d5 [5. ♗g5 ♗e7 6. e4 ♖c6 7. ♖e3 fe4 8. ♖e4 0-0 9. ♖f3 ♖e8 10. ♗d3 d5 11. cd5 ♖d5 12. ♗e7 ♖e7 13. ♖g5± A. Fernandez—Dominguez, España 1977] ♖c6 6. ♖f6 ♖f6 7. ♖f6 gf6 8. ♗d2 ♖b4 9. ♕d1 a5 10. ♖h3± Timman—van den Berg, Nederland (ch) 1972

¹⁶ 5. ♖d1 ♖f6 6. ♖f3 [6. g3 ♖b4 7. ♗d2 ♖e7 8. ♖f3 ♖e4 9. ♖d5 ♖c5 10. e3 ♖d2 11. ♖d2 ♖e5 ♞ Pachman—Bagirov, Beverwijk 1965] ♖b4 7. ♖c2 ♖e4 8. ♗d2 ♗c3 9. ♗c3 ♖e7 10. e3 d6= Maslov—Lejn, SSSR 1963

¹⁷ 5... ♗e7 6. ♖d5 ♖f6 7. ♖f6 gf6 8. ♖f3 d5 9. cd5 ♖d5 10. ♗d2 ♗e6 11. g3 ♖e5 12. ♗g2 ♖c4 13. ♖c3 ♖d2 14. ♖d2 ♖d2 15. ♖d2± Matulović—Kozomara, Sarajevo 1960; 5... ♖ce7!?

¹⁸ 6. ♖f3! ♖f6 7. ♖d5± Tajmanov

¹⁹ 7. ♖g5 ♕g8 8. g3 h6 9. ♖h3 d5 10. cd5 ♖d5 11. ♖d2 ♖db4 12. ♖d8 ♖d8 13. ♕d1 ♗e6 14. ♖f4 ♗f7= Bagirov—Nezmetdinov, SSSR (ch) 1964

²⁰ 7... ♖b4 8. a3 ♗c3 9. ♖c3 d5 10. ♖g5 ♕g8 11. cd5 ♖d5 12. ♖b3 ♖a5 13. ♖c2 h6 14. ♖f3± Tajmanov

²¹ 8. ♖f4△ g3, ♗g2, ♖d5± Tajmanov

²² 3. d4!?

²³ 4... d6 — A 41

²⁴ 5... ♖f6 6. e4 — A 10; 5... d6 6. e4 — A 42

²⁵ 11. 0-0 ♖b8 12. ♖d2 g5 13. ♗g3 ♖f5 14. ♖ad1 ♖e7 ♞ Pugach—H. Garcia, Villa Gesell 1940

²⁶ 4. h4 ♖f6 5. ♗g2 0-0 6. d3 c6 7. ♗g5 h6 8. ♗f6 ♖f6 9. h5 d6 10. ♖d2 g5 ♞ Sliwa—Gligorić, Hastings 1960/61

²⁷ 5. h4 c6 6. e4 d6 7. h5 ♗e6 8. d3 ♖a6 9. ♖e2 f5 10. ♖f3 ♖d7 11. ♗e3 c5 12. ♖d5 ♖f8 = Ujtelky—Dely, Balatonfüred 1959; 5. e3 f5 6. ♖ge2 d6 — 2... d6; 5. ♖f3 0-0 6. d4 ed4 7. ♖d4 ♖bc6 8. ♖c6 ♖c6 9. 0-0 d6 — A 41; 8... bc6 — A 27

²⁸ 6. e4 d6 — 2... d6

²⁹ 11. ♖a4 b6 12. b4 a6= Lebredo—Guljko, Cienfuegos 1976

³⁰ 3... c6 4. ♗e2 ♗e7 5. ♖f3 ♖f6 6. d3 0-0 7. 0-0 ♗g4 8. ♖b1 ♖bd7 9. b4 d5 10.

cd5 cd5 11. a3 ♗d6 12. ♖b2 h6= Navarovsky—Barcza, Hungary (ch) 1959

³¹ 4... ♗e7 5. b3 ♖f6 6. ♖b2 c6 7. ♖ge2 0-0 8. g3 ♖e8 9. ♗g2 ♖a6 10. a3 ♖c7 11. ♖c2 ♗e6 12. h3 ♖c8 13. f4 ♞ Korčnoj—Navarovsky, Luhačovice 1969 — 7/30

³² 8... ♗e6 9. ♖f3 ♖bd7 10. ♗e2 ♕e8 [10... ♗d6! 11. ♖d1 ♗c7 △ ♕e8] 11. ♖d1 ♖b4 12. 0-0 ♖f8 13. ♖a4 e4 14. ♖d4 ♖f7 15. a3 [15. f3 ♖c5± Ivkov—Kozomara, Sarajevo 1958] ♗e7 16. f3 ♖c5 17. ♖c5 ♗c5 18. fe4 fe4 19. b4±

³³ 12. ♖h3 ♗d6 13. ♖e2 ♖e8 14. ♖ef4 ♖e5= Miles—Larsen, Las Palmas 1977 — 23/44

³⁴ 4. b3 d5 5. ♗g2 d4 6. ♖b1 ♖c6 7. d3 ♖d7 8. a3 a5 9. ♖c2 ♗e7 10. ♖d2 f5 11. ♖gf3 ♖h6 12. 0-0 0-0 13. ♖b2 ♖g4 ♞ Filip—Talj, Soči 1973; 4. d3 c6 5. e4 ♖f6 6. ♗g2 ♗e7 7. ♖ge2 0-0 0-0; 4. ♖f3!?

³⁵ 4... ♖c6 — A 25

³⁶ 5. b3 d5 6. cd5 [6. ♖f3 d4 7. ♖e4 ♗e7 8. h4 ♖d7 9. e3 ♖gf6 ♞ Šamković—Kuzmin, Soči 1970] cd5 7. ♖f3 ♖c6 8. 0-0 d4 9. ♖a4 ♖f6 10. ♖g5 ♗g4 11. h3 ♗d7= Smislov—Bronštejn, Moskva 1967 — 4/39

³⁷ 5... f5?! 6. f4 ♖f6 7. ♖f3 ♖bd7 8. 0-0 g6 9. ♖g5 ♗g8 10. e4 h6 11. ♖f3 fe4 12. ♖h4 ♗f7 13. ♖e4± Hübner—Ljubojević, Tilburg 1978 — 26/31; 5... ♖d7 6. ♖b1 d5 7. ♖f3 f6 8. ♖a4 d4 9. ♖e4 b5 10. ♖c2 bc4 11. dc4 ♖h3 12. ♖h3 ♖h3 13. c5± Schweber—R. Garcia, Mar del Plata 1962; 5... g6 6. ♗d2 [6. ♖h3 h6 7. f4 ♗g7 8. ♗d2 ♖e7 9. ♖c1 ♖a6 10. 0-0 ♖d7 11. ♖f2 ef4 12. ♖f4 d5 ♞ Pachman—Szabo, Oberhausen 1961] ♗g7 7. ♖f3 ♖e7 8. h4 h6 9. ♖c1 a5 10. a3 d5 11. cd5 cd5 12. 0-0 ♖bc6 13. ♖a4± Ree—Ostojić, Groningen 1965; 5... ♗e7 6. ♖f3 [6. e4 f5 7. ♖h5 g6 8. ♖e2 ♖f6 9. ♖f3 fe4 10. de4 ♗g4 11. h3 ♖f3 12. ♖f3 ♖bd7 ♞ Scherwin—Weinstein, New York 1961/62] ♖d7 7. 0-0 h6 8. b3 ♖gf6 9. ♖b2 0-0 10. e3 ♖b8 11. ♖e1 d5 ♞ Schöneberg—Kuzmin, Örebro 1966; 7. b3△ d4±

³⁸ 6... h6 7. 0-0 ♖bd7 8. ♖e1 d5 9. cd5 cd5 10. d4 e4 11. f3 ef3 12. ef3 ♖b6 13. ♖d3± Bielicki—Zazan, Argentina (ch) 1961

³⁹ 7... h6 8. b3 0-0 9. e4 [9. ♖b2 ♗g4 10. h3 ♖f3 11. ♖f3 d5 12. e3 ♖d7 13. ♗g2 ♖d8 ♞ Muhin—Bronštejn, SSSR 1972 — 14/54] c5 [9... ♖bd7 10. d4 ♗g4 11. h3 ♖h5 12. ♖e3 a6 13. ♖c2 ♖h7 14. ♖h2 ♖e8± Panno—Balašov, Manila (izt) 1976] 10. ♖h4 ♖c6 11. f4 ef4 12. gf4 ♖h7 13. ♖f3 f5 14. ♖d5 ♖f6 15. ♖b1 fe4 ♞ Olafsson—Smislov, Jugoslavija (ct) 1959; 8. c5!±; 7... ♖a6 8. b3 h6 9. ♖b2 0-0 10. ♖c2 ♖f5 11. ♖ad1 ♖c8 ♞ Volović—Bronštejn, SSSR 1968; 9. e4! △ d4±

⁴⁰ 12. ♘c2 ♘g4 13. h3 ♘f3 14. ♘f3 ♘a3 15. ♘a3 ♘a3 16. ♘fd1± Averbah—Balašov, SSSR 1973 — 15/45; 12... ♘fd8!? Holmov

⁴¹ 4. d4 ♘c6 5. d5 ♘b8 6. ♘g2 ♘f6 7. ♘f3 ♘e7 8. h3 ♘d7 9. 0-0 0-0 10. e4 ♘a6 11. ♘e3 ♘e8 12. ♘e1 c5 13. f4 ♘f6 14. ♘f3± D. Byrne—Smislov, Mar del Plata 1962; 13. a3!? ♘d3±; 4... ♘d7!?±

⁴² 6... ♘e7 7. h3 ♘h5 8. b4 0-0 9. ♘b3 ♘bd7 10. a3 ♘e8 11. g4 ♘g6 12. e4 h5∞ Fazekas—Napolitano, corr. 1965; 8. d4!?±; 7. d4!?±

⁴³ 12. ♘d5 ♘d5 13. ♘d5 ♘c7 14. b3 ♘f8 15. ♘g2± Smejkal—Balašov, Soči 1973 — 16/44

⁴⁴ 4. e4 fe4 5. ♘e4 ♘f6 6. ♘g2 ♘c6 7. ♘e2 ♘e7 8. 0-0 ♘g4 9. h3 ♘e6 10. ♘f6 ♘f6 11. d3 ♘d7 12. ♘h2 d5 13. b3 0-0 ♘ Bialas—Schmid, 1960; 4. e3 ♘f6 5. d4 ♘e7 6. ♘f3 e4 7. ♘d2 0-0 8. f3 c5∞ Florian—Barcza, Hungary (ch) 1965

⁴⁵ 5. b4!? c6 6. b5 c5 7. ♘b2 ♘bd7 8. d3 g6 9. a4 a5 10. ba6 ♘a6 11. ♘f3 ♘g7 12. ♘d2 0-0 13. ♘b5± Korčnoj—German, Stockholm (izt) 1962; 5... g6!? ♘ ♘g7=; 5. e3 ♘e7 6. ♘ge2 0-0 7. 0-0 ♘e8 8. f4 c6 9. b3 ♘e6 10. d3 a6 11. a4 ♘bd7 12. ♘a3 ♘h5 13. ♘d2 g5∞ Ree—Gufeld, Suhumi 1972 — 14/56; 5. d4 ed4 [5... e4 6. ♘g5 ♘e7 7. f3 ef3 8. ef3 0-0 9. ♘ge2 ♘h5 10. ♘e3 ♘g5 11. f4 ♘e7 12. ♘d5 c6= Valk—Milić, Wien 1959] 6. ♘d4 g6 7. b3 ♘g7 8. ♘b2 0-0 9. ♘d2 ♘bd7 10. e3 a5 11. ♘ge2 ♘c5 12. ♘d1 ♘d7= Langeweg—Hort, Kecskemet 1964

⁴⁶ 5... g6 6. ♘d2!? ♘g7 7. ♘c1 h6 8. h3 ♘c6 9. ♘b1 ♘d4 10. b4 ♘e6 11. b5 g5 12. ♘d5 f4 13. g4 0-0∞ Forintos—Ozsavath, Hungary (ch) 1965; 5... c6 6. e4 ♘e7 7. ♘ge2 0-0 8. 0-0 ♘a6 9. ♘b1 fe4 10. ♘e4 ♘h8 11. ♘f6 ♘f6 12. b4 ♘c7 13. a4 d5 14. b5 ♘g4= Pribyl—Antošin, Luhačovice 1971

⁴⁷ 6. e3 0-0 7. ♘ge2 c6 8. 0-0 ♘e8 9. b4 ♘h5 10. f4 ♘e6 11. ♘d2 ♘bd7∞ Zwaig—Levy, Nice (ol) 1974

⁴⁸ 7... ♘h8 8. b4 a5 9. b5 ♘bd7 10. ♘a3 ♘e8 11. ♘c1 ♘b8 12. e3± Benkö—Larsen, Winnipeg 1967 — 5/38

⁴⁹ 8. ♘b1 a5 9. a3 ♘h8 10. b4 ab4 11. ab4 ♘c7 12. ♘d2 ♘e6 13. e4 ♘bd7= Bertok—Smederevac, Jugoslavija (ch) 1955; 8. b4 a6 [8... ♘e8 9. b5 ♘h5 10. bc6 ♘c6 11. ♘d5 ♘d5 12. cd5 ♘d8 13. ♘a3± Ivkov—Kozomara, Sarajevo 1964] 9. a4 ♘h8 10. a5 ♘ef3 11. ♘d2 ♘bd7 12. ♘b1 d5∞ Kupka—Antošin, Luhačovice 1971

⁵⁰ 8... ♘e8 9. cd6 ♘d6 10. b4 ♘h8 11. ♘b1 ♘h5 12. b5± Raičević—Navarovsky, Trenčanske Teplice 1974 — 18/38; 8... ♘a6 9. cd6 ♘d6 10. a3 ♘c7 11. ♘c2 ♘e8 12. b4 ♘h5∞ Johansson—Barcza, München (ol) 1958

⁵¹ 12. ♘h4 ♘b6 13. e4 fe4 14. ♘e4 ♘e4 15. de4 ♘e6= Averbah—Matanović, Portorož (izt) 1958

⁵² 4... ed4 5. ♘d4 ♘c6 6. ♘d2 ♘f6 7. ♘g2 g6 8. b3 ♘g7 9. ♘b2 0-0 10. ♘h3 ♘e5 11. 0-0 c6 12. ♘ad1 ♘f7 13. ♘g5± Etruk—Arulajd, SSSR 1962; 4... ♘c6 5. de5 de5 6. ♘d8 ♘d8 7. ♘f3 e4 8. ♘d4 c6 9. f3 ef3 10. ef3 ♘b4 11. ♘d2 ♘e7 12. 0-0 0-0± Filip—Stahlberg, Marianske Lazne 1965; 4... ♘f6 5. de5 de5 6. ♘d8±; 4... e4 5. f3 ♘f6 6. ♘g2 ef3 [6... ♘e7 7. ♘g5±] 7. ♘f3 g6 8. 0-0 ♘g7 9. d5!? [9. e4 fe4 10. ♘g5 0-0 11. ♘ge4 ♘e4 12. ♘f8 ♘f8 13. ♘e4 ♘c6 14. ♘e3 ♘f5∞ Toran—Talj, Oberhausen 1961] c5 10. dc6 ♘c6 11. ♘f4±; 9... 0-0!? ♘ ♘e8 Talj

⁵³ 12. ♘ad1 ♘c7 13. ♘h4 g6 14. e4 f4 15. ♘f3 fg3 16. hg3 ♘c5 17. b4 ♘e6 18. ♘fel± Tajmanov—Vaganjan, Leningrad 1977 — 24/43

⁵⁴ 4. d4 ♘d7 5. ♘f3 ♘g7 — A 41; 4... ♘g7 — A 41; 4... ♘c6 — A 41

⁵⁵ 5. ♘b1 ♘e7 6. d3 0-0 7. h4 h6 8. e3 c6 9. ♘ge2 ♘e6 10. b3 d5 11. cd5 ♘d5 12. ♘d5 ♘d5= O'Kelly—Ivkov, La Habana 1965; 5. b4 c6 6. b5 ♘e7 7. e3 ♘e6 8. ♘a4 0-0 9. ♘a3 ♘c7 10. ♘b4 c5 11. ♘b3 f5 12. ♘ge2 ♘d7∞ Ungureanu—I. Szabo, Romania (ch) 1968; 5. e4 f5!? 6. ef5 gf5 7. ♘h5 ♘f8 8. d3 ♘f6 9. ♘e2 ♘f7 10. ♘g5 c6 11. ♘f3 ♘f8 12. ♘d2 ♘g8= D. Byrne—Fischer, USA (ch) 1967 — 3/33; 5. ♘f3 f5 6. 0-0 ♘f6 7. d4 e4 8. ♘e1 0-0 9. f3 ef3 10. ♘f3 ♘c6 11. ♘c2 ♘e7 12. ♘d3 c6 13. ♘f4 d5 14. ♘e5 ♘e6 15. c5 ♘d7 16. b4 g5∞ Stoljar—Suetin, Olomouc 1975

⁵⁶ 5... ♘h6 6. ♘ge2 c6 7. d3 0-0 8. h3 a5 9. 0-0 ♘e6 10. ♘h2 ♘a6 11. e4 f5∞ Bielicki—Pilnik, Buenos Aires 1964; 5... ♘e7 6. ♘ge2 0-0 7. 0-0 ♘d7 8. b3 ♘h8 9. d4 f5 10. ♘b2 c6 11. d5 c5 12. f4 e4∞ Furman—Kotov, SSSR (ch) 1958

⁵⁷ 6. d4 ♘f6 7. ♘ge2 0-0 [7... ♘bd7 8. b3 0-0 9. ♘c2 ♘e8 10. 0-0 e4 11. ♘a3 ♘f8 (Golz—Simagin, Polanica Zdroj 1968 — 6/55) 12. d5±] 8. b4 e4 9. ♘b3 ♘e6 10. 0-0 ♘f7 11. f3 d5± Korčnoj—Timman, Leuwarden (m) 1976 — 22/45

⁵⁸ 6... ♘e7 7. d3 0-0 8. 0-0 a5 9. a3 c6 10. ♘d2∞ Hort—Byrne, Sousse (izt) 1967

⁵⁹ 8. b4 c6 9. 0-0 — 8. 0-0; 8. 0-0 c6 9. b4 [9. b3 a5 10. ♘b2 ♘a6= Emma—Pelikan, Argentina 1960; 9. ♘b1 a5 10. a3 ♘e6 11. b3 ♘bd7 12. e4?! ♘e7 13. h3?! f4±↑ Augustin—Jansa, Dečín 1977 — 24/44; 11. b4!?∞] ♘e6 10. b5 [10. ♘d2?! ♘bd7 11. ♘b2 ♘f7 12. ♘ac1 ♘b6 13. ♘c2 d5 14. c5 ♘bd7 15. d4 e4 16. b5 g5±↑ Miles—Uhlmann, Hastings 1975/76 — 22/46] d5 [10... ♘c7 11. bc6 bc6 12. ♘a4!? Minić] 11. ♘a3 ♘e8 12. d4 e4 13. bc6 bc6= Makaričev—Mack, Groningen 1973/74

⁶⁰ 10. ♘d2 ♘bd7 11. b4 ab4 12. ab4 e4 13. d4 ♘b6 14. c5 ♘c4 15. 0-0 ♘e6 16. ♘c1

☞e7 17. ☞c2 ☞fb8 18. ☞d1 b500 Padevski—Suetin, Dubna 1976

⁶¹ 12. b5 d5 13. cd5 cd5 14. d4 e4 15. 0—0 ☞bd700 Raičević—Šahović, Jugoslavija 1978 — 25/46

⁶² 5... ☞e7 6. e4 c6 [6... 0—0 7. ☞ge2 f5 8. 0—0 ☞d7 9. ☞e3 ☞f6 10. h3 ☞h5 11. ☞d2 ☞c6 12. ☞d5 ☞e6 13. ☞g5 ☞d7 14. ef5 gf5 15. f4± Botvinik—Robatsch, Varna (ol) 1962; 7... ☞e6 8. 0—0 ☞d7 9. ☞e3 ☞h3 10. ☞d2 ☞g2 11. ☞g2 f5 12. f3 c5= Eliskases—Pilnik, Mar del Plata 1966] 7. ☞ge2 a6 8. a4 a5 9. ☞e3 ☞e6 10. 0—0 ☞d7 11. b3 h5 12. h4 ☞h300 Botvinik—Szabo, Moskva 1956

⁶³ 6. e4 ☞f6 7. ☞ge2 [7. h4 c6 8. h5 gh5 9. ☞f3 ☞e7 10. ☞g5 0—0 11. ☞h5 ☞e600 Milić—Ostojić, Beograd 1967] 0—0 8. 0—0 c6 9. ef5 ☞f5 10. d400 Kovačević—Ostojić, Jugoslavija 1969; 6. f4 ☞f6 [6... ☞h6 7. ☞f3 ☞f7 8. 0—0 0—0 9. ☞d2 c600 O'Kelly—Ostojić, La Habana 1968 — 6/56] 7. ☞f3 ☞c6 8. 0—0 0—0 9. ☞b1 ☞d4 10. e3 ☞f3 11. ☞f3 c6 12. b4 ☞e6 13. b5 e4! 14. de4 ☞c4 15. bc6 bc6 16. ☞f2 fe4 17. ☞e4 ☞e4 18. ☞e4 d5= Stean—Uhlmann, Hastings 1975/76

⁶⁴ 6... ☞e7 7. 0—0 0—0 8. ☞c2 h6 9. b4 c6 10. ☞b2 [10. ☞b1 d5=] ☞e6 [10... d5 11. cd5 cd5 12. ☞a4± Andersson] 11. b5 ☞d7 12. bc6 bc6 13. ☞ab1± Andersson—Polugajevski, Palma de Mallorca 1972 — 14/55; 11... c5!?

⁶⁵ 7. c5 ☞c6 8. cd6 cd6 9. ☞b3 ☞e7 10. ☞g5 ☞e6 11. ☞f6 ☞f6 12. ☞d5 ☞d5 13. ☞d5 ☞f7= Timman—Ree, Amsterdam 1977

⁶⁶ 8. ☞e1 ☞bd7 9. ☞b1 ☞c5 10. f4 ☞e6 11. ☞d2 ☞g4 12. ☞f3 c6 13. e3 ☞c5 14. ☞c2 ☞d3 15. ☞d3 e400 Lehmann—Kotov, BRD—SSSR 1961; 8. ☞d2 h6 9. ☞c1 ☞c6 10. ☞d5 g5 11. ☞c3 ☞d5 12. cd5 ☞e700 Golombek—Ros-sel, 1961

⁶⁷ 8... c6 9. b4 ☞e8 [9... f4 10. c5! dc5 11. ☞e5 ☞e7 12. ☞f3 fg3 13. hg3 cb4 14. ☞b3 ☞f7 15. ☞b4± Keene—Kristiansson, Ybbs 1968; 9... ☞h8 10. ☞c2 ☞h5 11. b5 ☞e6 12. bc6 bc6 13. ☞a3 ☞e8 14. ☞d2± Wibe—Zwaig, Norge 1968] 10. b5 d5 11. bc6 bc6 12. cd5 cd5 13. ☞b3 ☞c6 14. ☞a3 ☞b8 15. ☞a4 ☞d700 Bukić—Matanović, Sarajevo 1964; 8... h6 9. b4 g5 10. ☞e1 ☞c6 11. b5 [11. ☞c2 f4 12. b5 ☞e7 13. ☞b4 ☞f5 14. a4 ☞d4 15. a5 (Besser—Minić, Halle 1967 — 3/34) ☞e8!00] ☞e7 12. a4 ☞b8 13. ☞c2 f4 14. a5 ☞f5 15. ☞b4 ☞d700 Matulović—Uhlmann, Budapest 1967 — 4/44

⁶⁸ 10. ☞d2 f4 11. ☞e1 g5 12. b4 ab4 13. ab4 ☞d700 Radojević—Ivkov, Sombor 1968

⁶⁹ 12. ab4 g5 [12... ☞g4! 13. b5 ☞d7 14. ☞b2 ☞c5 15. ☞a1 ☞a1 16. ☞a1 ☞d700 Isak-sen—Kristiansen, Esbjerg 1977] 13. b5 g4 14. ☞d2 ☞d7 15. ☞b2 ☞c500 Filip—Ivkov, Lugano (ol) 1968 — 6/57

⁷⁰ 3... ☞d7 4. ☞f3 — A 41

⁷¹ 5... ☞e6 6. b3 ☞e7 7. ☞b2 ☞f6 8. g3 ☞ge7 9. e4 ☞d7 10. f4 ☞c8 11. ☞g2± Durao—Rossolimo, Malaga 1970

⁷² 6. ☞f3 ☞e7 7. e3 ☞f5 8. ☞e2 ☞e4 9. ☞e4 ☞e4 10. 0—0 ☞f6 11. ☞e1 0—0 12. ☞d3 ☞e7= Barcza—Puc, Ljubljana 1969; 6. e4 — A 53

⁷³ 6... ☞f5 7. ☞d5 ☞e7 8. ☞b2 0—0 9. f3 ☞e8 10. ☞c3 ☞e5 11. ☞e7 ☞e7 12. 0—0 h5 13. e4 ☞g6 14. ☞h3△ ☞f4± Benkö—Cor-dovil, Malaga 1970; 6... ☞e7 7. g3 ☞b4! [7... 0—0 8. ☞b2 ☞e8 9. ☞g2 ☞e5 10. ☞h3 ☞b8 11. 0—0 a6 12. ☞f4±○ Ghitescu—Espig, Kecskemet 1972] 8. ☞g2 c6 9. e4 ☞d7 10. a3 ☞a6 11. ☞ge2 ☞ac5 12. ☞c2 a500 Kestler—Polugajevski, Büsum 1969; 6... a5! 7. e4 a4 8. ☞b1 ab3 9. ab3 g6 10. g3 ☞g7 11. ☞g2 0—0 12. ☞ge2 ☞e5 13. f4 ☞ed7 14. 0—0 ☞e8= Korčnoj—Polugajevski, Evian (m) 1977 — 24/41

⁷⁴ 8. f3 g6 9. ☞b2 ☞g7 10. ☞ge2 0—0 11. g3 ☞e5= Sofrevski—Đantar, Jugoslavija (ch) 1961

⁷⁵ 8... ☞e5 9. ☞ge2 a4 10. ☞b1 ab3 11. ab3 g6 12. 0—0 ☞g7 13. ☞c2 0—0= Anikajev—Smislov, Soči 1974

⁷⁶ 12. 0—0 0—0 13. ☞b2 ☞e8 14. ☞d5 ☞d5 15. cd5 ☞e5 16. ☞c2 c6= Polugajevski—Češkovski, SSSR (ch) 1974

⁷⁷ 6... ☞e7 7. ☞g2 0—0 8. ☞h3 ☞b4 9. ☞f4 c6 10. 0—0 ☞e8 11. h3 ☞f8 12. b3± Raj-ković—Barcza, Hastings 1972/73

⁷⁸ 9. ☞d4 ☞c5 10. f4 ☞c6 11. ☞e3 ☞e7 12. ☞e7 ☞e700 Tajmanov—Smislov, SSSR (ch) 1967 — 3/21

⁷⁹ 12. ☞d2 ☞d5 13. ☞f4±↑ Rajković—Jansa, Kragujevac 1974

⁸⁰ 6. g3 ☞g7 7. ☞g2 a5 [7... ☞f6 8. e4 0—0 9. ☞ge2 ☞e5 10. b3 ☞h3! 11. 0—0 ☞e8 12. f3 ☞g2 13. ☞g2 a5±↑ Jovanović—Zatulov-ska, Menorca (izt) 1973 — 16/41; 9. f3!△ ☞ge2±] 8. ☞f3 ☞e6 9. ☞d5 ☞e5 10. ☞g5 ☞d7 11. f4 ☞c4 12. ☞c2 ☞b5 13. b3 ☞a1 14. bc4 ☞d7 16. 0—0 ☞Darga—German, Luga-no (ol) 1968; 6. ☞f3 ☞h6 7. e3 ☞f6 8. b3 0—0 9. ☞b2 ☞g7 10. ☞e2 — 6. b3

⁸¹ 6... ☞h6 7. e3 ☞f6 8. ☞b2 0—0 9. ☞f3 ☞g7 10. ☞e2 ☞f5 [10... ☞e6 11. 0—0 ☞d7 12. ☞fd1 ☞ad8 13. ☞ac1 h6 14. ☞d5 ☞e4 15. ☞c2 f5 16. ☞f4 ☞b2 17. ☞b2 g5 18. ☞d5± Stean—R. Rodriguez, Haifa (ol) 1976; 10... ☞g4 11. h3 ☞f3 12. ☞f3 ☞e7 13. 0—0 ☞ad8 14. g3 ☞b8 15. ☞d4± Torre—Chi Ching Hsuan, New Zealand 1977 — 24/42; 15. ☞ad1±] 11. ☞d1 ☞e4 12. ☞c1 ☞c3 13. ☞c3± Ribli—Torre, Manila (izt) 1976

⁸² 8. e3 0—0 9. ☞ge2? d5! 10. ☞d5 ☞d5 11. ☞g7 ☞bdb4! 12. ☞f8 ☞d3± Barcza—Dely, Hungary 1969 — 7/29

⁸³ 9... ☞e6 10. ☞h3△ ☞f4± Minev; 9... ☞f5 10. f3 ☞e8 11. e4 ☞e5 12. ☞ge2 ☞h3 13. 0—0 ☞g2 14. ☞g2± Masić—Baretić, Vršac

1969; 9... ♞e8 10. ♖h3 ♕h3 11. ♕h3 ♖e4 12. ♖e4 ♕b2 13. ♖b2 ♞e4 14. 0-0 ♖e8 15. e3 a5 16. ♕g2± Smejkal—Mjagmarsuren, Skopje (ol) 1972; 9... ♖b8 10. ♖h3 a6 11. ♖f4 [11. 0-0 b5 12. ♖f4 (12. cb5 ab5 13. ♖c6 ♕h3 14. ♖fd1 b4=) ♖e5 13. cb5 ab5 14. ♖ac1 ♖e8 16. ♖fd1± Minev—Ornstein, Rimavska Sobota 1974 — 17/43; 12... ♕d7±] ♕d7 12. 0-0± Minev

84 10. ♖f3 ♖f3 11. ♕f3 ♖b8= Stahlberg—Smislov, Stockholm 1964

85 12. ♖f4 ♖c5 13. 0-0± Robatsch—Korčnoj, Buenos Aires (ol) 1978 — 26/30

86 3... c6 4. d4 ♖c7 5. g3 g6 6. c5 ♖d7 7. cd6 ♖d6 8. ♕g2 ♖gf6 9. 0-0 ♕g7 10. de5 ♖d1 11. ♖d1 ♖g4 12. e6 fe6 13. ♖e4± Portisch—Bellon, Palma de Mallorca 1971; 3... ♖f6 4. d4 — A 54; 3... g6 4. d4 ♖d7 — A 41; 4... ♕g7 — A 41

87 5. h3 ♕h5 [5... ♕f3 6. ♖f3 c6 7. d4 ♕e7 8. d5 0-0 9. ♕d3 ♖a6 10. 0-0 cd5 11. cd5 ♖c5= Keres—Spaski, Riga (m) 1965] 6. g4 ♕g6 7. ♖h4 ♕e4 8. ♖e4 ♖e4 9. ♖f3 ♖h4 10. ♖e4 c6 11. d4 ♖d7 12. de5 de5 13. ♕d2 ♕d6 14. 0-0 ♖c5± Hamann—Smislov, Skopje (ol) 1972 — 14/53

88 5... c6 6. h3 ♕h5 7. 0-0 ♕e7 8. d3 0-0 9. b3 ♖bd7 10. ♖h4 ♕e2 11. ♖e2 d5 12. ♖f5 ♕b4 13. ♕b2 ♞e8= Petrosjan—Smislov, Jugoslavija (ct) 1959; 5... ♖bd7 6. d4 c6 7. h3 ♕h5 8. de5?! de5 9. 0-0 e4 10. ♖d2? ♕g6± Kaufman—Kavalek, USA (ch) 1972 — 13/43; 8. g4!± ♖h4; 8. ♖h4!± Byrne; 8. 0-0 ♕e7 — 5... ♕e7

89 6. h3 ♕h5 7. d4 ♖bd7 8. 0-0 [8. d5!± ♕e4] c6 9. b3 0-0 10. ♕b2 ♞e8 11. d5 e4!± 12. dc6 bc6 13. ♖d4 ♕e2 14. ♖e2 ♖e5= Larsen—Spaski, (m) 1968 — 5/(6)

90 8... c6 9. ♖c2 ♞e8 10. ♕b2 ♕f8 11. de5 de5 12. ♖ad1 ♖c7= Ader—Wexler, Mar del Plata 1957

91 12. ♖d4 c5 13. ♖db5 a6 14. ♖a3 ♖c7 15. ♖ad1 ♕e2 16. ♖e2 ♖ad8= Uhlmann—Talij, Leningrad (izt) 1973

92 4... ♖c6 5. d5 ♖ce7 6. e4 g6 7. h3 ♕d7 8. ♕d3± Rovner—Panov, SSSR 1933

93 5. ef3!± ed4 6. ♖d4 ♖c6 [6... ♖e7 7. ♖d5 ♖c6 8. ♖c3 ♖e5 9. f4 ♖g6 10. g3±] 7. ♖e3 ♕e7 [7... ♖ge7 8. ♖d5 ♖d7 9. ♕e2 0-0 10. 0-0±] 8. ♕e2 ♖f6 9. 0-0 0-0 10. f4± Tajmanov

94 5... ♖d7 6. e4 ♕e7 7. de5 de5 8. ♕e3 ♖gf6 9. ♖d2 c6 10. 0-0 ♖a5 11. ♖b1 ♕b4 12. ♖g1 0-0 0-0 Baršauskas—Klavin, SSSR 1961; 6. f4!±

95 6... ♖e7 7. ♖d5 [7. b3 ♖bc6 8. ♖d2 g6 9. ♕b2 ♕g7 10. e3± Tajmanov] ♖bc6 8. ♖c3 ♖e5 9. ♕h3 [9. f4 ♖5g6 10. f5!± ♖f5 11. ♖a5 c6! 12. ♖c7 ♖d7 13. ♖f5 ♖c7 14. ♖f7 ♖e7 15. ♖f5 ♖e5= O'Kelly—Smislov,

Palma de Mallorca 1967] c6 10. ♖e7 ♖e7 11. f4 ♖g6 12. ♕e3± Tajmanov; 8. ♖e4!± — 6... ♖c6

96 7... ♖e7 8. ♖d5!±; 7... ♕e7 8. ♖d5± Uhlmann

97 12. ♖d5 ♖g8 13. c5!± Uhlmann—Lutikov, Leipzig 1973 — 16/43

98 5. ♕e3 ♖gf6 [5... ♖e7 6. d5 ♖f5 7. ♕d2 ♕e7 8. ♖c2 g6 9. ♖g1!± × ♕g4 Alburt—Osnos, SSSR 1967] 6. h3 ♕f3 7. ef3 ♕e7 8. f4 0-0 9. ♕e2 ed4 10. ♖d4 c6= O'Kelly—Pirc, Zagreb 1955; 5. e3 ♖gf6 6. ♕e2 — 4. e3; 6. h3!± Byrne

99 5... ♕f3!±

100 Dorfman—Bronštejn, SSSR (ch) 1975

101 5... ♖f6 6. a3 c6 7. ♖h3 g6 8. ♖f4 ♖a6 9. h4 d5 10. cd5 cd5 11. ♖b3 ♖c7 12. ♕d2 ♕e7 13. e3 ♖f7= Portisch—Ivkov, Palma de Mallorca (izt) 1970

102 6. ♖h3 ♖f6 7. e3 ♕e6 8. ♖f4 ♕f7 9. h4 ♕e7 10. ♕e2 ♖bd7 11. ♕d2 0-0 12. ♖c1 ♖e8 13. ♖c2 ♕f8= Sofrevski—Matanović, Jugoslavija (ch) 1959

103 12. ba6 ♖a6 13. ♕e2 d5= Miles—Benkö, Sao Paulo 1977

104 6... c6 7. f3 d5 8. ♖b3 a6 [8... ♖b6 9. ♖b6 ab6 10. cd5 cd5 11. g4! ♕b4 (11... h6 12. gf5 ef3 13. ♕d3± Nej—Kuijpers, Beverwijk 1965) 12. g5 ♕c3 13. bc3 ♖fd7 14. c4± Tajmanov] 9. ♕e2 b5! 10. c5 a5 11. a4 b4 12. ♖g1 g5!± Ribli—Quinteros, Las Palmas 1974 — 17/43; 9. c5!± Šahović; 7. b4!±oo

105 8. 0-0!± ♖b4

106 Ribli—Polugajevski, Budapest 1975

107 5... h6 6. ♖h3 g5 7. ♖g1 [7. e3 ♖f6 — 5... ♖f6] ♕g7 8. h4 g4 9. e3 ♖f6 10. ♖ge2 ♖h5 11. ♖d5 c5 12. ♕d2 ♖c6 13. ♕c3 ♕e6 14. dc5 dc5 15. ♖b3± Portisch—Quinteros, Nice (ol) 1974

108 6. h4 ♖f6 7. e3 0-0 8. f3 c6 9. b4 ♖a6 10. ♖b3 ♖c7 11. a4 ♖e6 12. ♖h3 d5 13. ♕a3 h6oo Garriga—Pereiro, Espana 1976

109 6... c5!± 7. dc5 dc5 8. ♖d8 ♕d8 9. ♖b5 ♕a5 10. ♕d2 ♕d2 11. ♖d2 ♖a6 12. e3 ♖f6 13. ♕e2 ♖e7= Portisch—Larsen, Rotterdam (m) 1977 — 23/47; 9. ♕e3!±; 9. g4!± Forintos

110 7. g3 c6 [7... 0-0 8. ♕g2 c5 9. d5 ♖g4 10. 0-0 ♖f6 11. ♕d2 ♖a6 12. ♖c1 ♖c7 13. a4 ♕d7 14. f3± Portisch—G. Garcia, Skopje (ol) 1972 — 14/52; 8... c6=] 8. ♖f4 0-0 9. h4 ♖a6 10. e3 ♖c7 11. ♖c2 ♕d7 12. b4 d5oo Pachman—Matanović, Portorož (izt) 1958; 7. ♕g5 ♕e6 [7... ♖bd7 8. e3 ♖f8 9. ♕e2 ♕e6 10. ♕f6 ♕f6 11. g4!± Osnos—Vasjukov, SSSR 1968 — 6/54; 7... 0-0!± Judović] 8. e3 ♖bd7 9. ♖b3 ♖b8 10. ♖f4 ♕f7 11. ♖a4 a6 12. ♕f6 ♕f6 13. g4 fg4 14. h3 g3 15. fg3 0-0oo Al-

burt—Lukin, SSSR 1973; 7. f3 c6 8. e3 — 7. e3; 7. ♖f4 c6 8. e3 — 7. e3

111 8. f3 0-0 9. fe4 fe4 10. ♖f4 ♖a6 12. ♖e2 ♖c7 13. d5 g5 14. ♖h5 ♖f5 15. 0-0 ♖g6∞ Ree—Quinteros, Amsterdam 1977; 8. ♖e2 0-0 [8... ♖e6 9. d5 ♖f7 10. 0-0 ♖bd7 11. ♖g5! ♖g8 12. f3 cd5 13. cd5 ef3 14. ♖f3 ♖e5 15. ♖e6 ♖e6 16. de6± Stean—Porreca, Cirella di Diamante 1977] 9. 0-0 ♖a6 10. f3 d5 [10... ♖c7 11. ♖b3 ♖h8 12. ♖d2 ♖b8 13. ♖e1 b5 14. ♖g3± Uhlmann—J. Rodriguez, Halle 1974 — 18/35] 11. cd5 cd5 12. fe4 fe4 13. ♖f4 ♖c7 14. ♖d2 ♖d7 15. ♖e1 ♖c6 16. ♖g3 ♖d7 17. ♖b3 ♖h8 18. a4 a6 19. a5 ♖e6∞ Uhlmann—Ceškovski, Leipzig 1975

112 10... d5!? Kotov

113 12. ♖e2 ♖e5 13. g3 ♖f6 14. ♖d2± Polugajevski—Lukin, SSSR 1974 — 18/36

114 6. e3 h6!? [6... g6!? Browne; 6... ♖e7 7. ♖h3 — 5... ♖e7] 7. ♖h3 g5 8. f3 [8. b4 ♖g7 9. b5 0-0 10. a4 ♖e6 11. f3 c5 12. bc6 bc6 13. fe4 ♖e4 14. ♖e4 fe4± Dončenko—Vajser, SSSR 1977; 8. ♖e2 ♖g7 9. b3 (9. ♖h5 ♖h5 10. ♖h5 ♖f8 11. 0-0 ♖d7 12. ♖e2

♖f6± Browne) 0-0 10. ♖b2 c6 11. ♖d2 d5 12. ♖c1 ♖e6± R. Garcia—Quinteros, Leipzig 1974] ef3 9. gf3 ♖g7 10. ♖f2 0-0 11. ♖g2 c5 12. dc5 dc5 13. ♖d8 ♖d8= R. Hernandez—Browne, Lanzarote 1977

115 6... c6 7. d5 h6 8. ♖h3 ♖bd7 9. ♖f2 ♖e5 10. e3 ef3 11. gf3 g5 12. f4 ♖g6 13. e4 gf4 14. ♖g1 ♖g8 15. ♖d3 ♖e7∞ Barcza—Holmov, Soči 1964

116 12. e3 ♖e8 13. ♖f2 ♖f5 14. b4 ♖b4 15. ♖b1 c5 16. a3 cd4 17. ♖b5 ♖c6= Romanišin—Guljko, Erevan 1976

117 5... ♖e7 6. ♖e7 ♖e7 7. ♖d2△ e3, g4± Deže

118 6... ♖e7!? Šer

119 9... g6 10. gf5 gf5 11. ♖h5 ♖f7 12. ♖f7 ♖f7 13. ♖h3 ♖g7 14. f3± Šer

120 10... ♖f3 11. ♖f3 gf3 12. ♖d2 ♖g4 13. ♖g1 ♖h5 14. ♖g3± Deže

121 12. ♖b3 ♖e7 13. 0-0-0± Deže—Smejkal, Novi Sad 1976 — 23/46

A 22

1. c4 e5 2. ♖c3 ♖f6

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	d3 ¹ d5 ²	cd5 ♖d5	♖d2 ³ ♖c6	g3 ♖e6	♖g2 ♖e7	♖c1 0-0	♖f3 ♖d7	0-0 f6	a3 ♖c3 ⁴	=
2	e3 ♖b4 ⁵	♖ge2 ⁶ 0-0 ⁷	a3 ♖e7	d4 ed4 ⁸	♖d4 d5	cd5 ⁹ ♖d5	♖db5 ♖c3	♖d8 ♖d8	♖c3 ♖d8	=
3	e4 ♖c5 ¹⁰	d3 ¹¹ d6	h3 ¹² ♖c6 ¹³	♖e3 0-0	♖d2 ♖d4	g4 c6	♖g2 a6	♖ge2 b5	♖g3 ♖e8 ¹⁴	=
4	... c6	♖f3 ¹⁵ ♖b4 ¹⁶	♖e5 ♖e7 ¹⁷	♖d3 ♖e4	♖e2 ♖c3	dc3 ♖e2	♖e2 ♖e7	♖e3 d6	0-0-0 ♖d7 ¹⁸	=

1. c4 e5 2. ♖c3 ♖f6 3. ♖f3 e4¹⁹ 4. ♖g5²⁰ b5²¹

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
5	♖b5 ²² c6 ²³	♖c3 d5	cd5 ²⁴ cd5	d3 ²⁵ h6	♖h3 ♖c6	g3 ♖g4	de4 d4	♖b1 ♖a5	♖d2 ♖b6 ²⁶	∞
6	cb5 d5	d4 ²⁷ ♖d6 ²⁸	g3 h6	♖h3 g5	♖g1 a6	h4 g4	e3 ab5	♖b5 ♖e7	♖e2 0-0 ²⁹	∞
7	♖c2 bc4 ³⁰	♖ge4 ³¹ ♖b7	♖f6 ³² ♖f6	♖a4 ³³ ♖a6 ³⁴	♖c4 0-0-0	♖a4 ♖c5 ³⁵	e3 ♖he8	♖a6 ♖a6	♖e4 ♖e4 ³⁶	∞
8	d3! ed3 ³⁷	cb5 h6	♖f3 de2	♖e2 ♖c5 ³⁸	0-0 ♖b7 ³⁹	♖d4 0-0	♖e3 ♖b6	♖f3 d5	♖f5 ♖e8 ⁴⁰	±

1. c4 e5 2. ♖c3 ♖f6 3. g3 d5⁴¹ 4. cd5⁴² ♖d5

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
9	♖g2 ⁴³ c6 ⁴⁴	♖f3 ⁴⁵ ♖c7 ⁴⁶	d4 ed4 ⁴⁷	♖d5 ♖a5	♖d2 cd5	0-0 ♖e6	♖b3 ♖b6	♖d4 ♖c66	♖e6 fe ⁴⁸	±

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
10	... ♞c3	bc3 ♞c6 ⁴⁹	d3 ⁸⁰ ♞c5 ⁵¹	♞f3 ⁵² 0—0	0—0 f6 ⁵³	♞d2 ♞e7	♞e4 ♞b6	♞a3 ♞b8	c4 f5 ⁵⁴	±
11	... ♞b6	d3 ⁵⁵ ♞c6 ⁵⁶	♞h3 ♞f5 ⁵⁷	f4 ♞d7	♞f2 ef4	♞f4 ♞e7	0—0 0—0	♞h1 ♞ad8	♞b5 ♞b4 ⁵⁸	∞

1. c4 e5 2. ♞c3 ♞f6 3. g3 ♞b4 4. ♞g2⁵⁹ 0—0⁶⁰

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
12	♞c2 ⁶¹ ♞e8 ⁶²	a3 ♞c3	♞c3 ⁶³ d6	e3 c6	♞e2 ♞e6	b3 ♞bd7	0—0 ♞c5 ⁶⁴			=
13	♞b3 ♞c6 ⁶⁵	♞d5 ⁶⁶ ♞c5	e3 ♞d5 ⁶⁷	cd5 ♞e7	♞e2 d6	0—0 c6 ⁶⁸	d4 ed4	ed4 ♞b6	♞g5 ♞d7 ⁶⁹	=
14	e3 ♞c3 ⁷⁰	bc3 ♞e8 ⁷¹	d4 ⁷² e4	♞e2 d6	h3 ♞c6	g4 ♞a5	♞g3 ⁷³ ♞c4	g5 ♞d7	♞e4 ♞g5 ⁷⁴	∞
15	d3 ♞e8 ⁷⁵	♞d2 ⁷⁶ c6	♞f3 ⁷⁷ d5 ⁷⁸	0—0 d4	♞e4 ♞d2	♞f6 ♞f6	♞d2 a5	b4 ab4	♞b4 ♞e7 ⁷⁹	=
16	♞f3 ♞e8 ⁸⁰	0—0 e4 ⁸¹	♞e1 c6 ⁸²	♞c2 ♞c3	dc3 d5	cd5 cd5	♞g5 ♞bd7	h3 h6	♞e3 ♞e5 ⁸³	∞
17			♞g5 ♞c3 ⁸⁴	dc3 h6	♞h3 d6	♞f4 ♞f5!? ⁸⁵	♞e3 ♞bd7	♞d5 a5	♞d4 ♞d5 ⁸⁶	∞
18			♞d4 ♞c3 ⁸⁷	bc3 ⁸⁸ ♞c6	d3 ⁸⁹ ed3	ed3 h6	♞e1 ♞e1	♞e1 ♞d4	cd4 d5 ⁹⁰	=
19	e4 ♞c6 ⁹¹	♞ge2 ⁹² ♞e8 ⁹³	a3 ♞f8	d3 ⁹⁴ ♞d4 ⁹⁵	♞d4 ed4	♞e2 c5	b4 d6	0—0 ♞d7	bc5 dc5 ⁹⁶	±
20	... d6	♞ge2 ♞c6 ⁹⁷	0—0 ♞c5	h3 ⁹⁸ a6 ⁹⁹	♞h2 ¹⁰⁰ ♞b8	a3 b5	b4 ♞a7	d3 ♞d4	f4 ¹⁰¹ ef4 ¹⁰²	=
21	... c6	♞ge2 ¹⁰³ d5 ¹⁰⁴	cd5 ¹⁰⁵ cd5	♞d5 ♞d5	ed5 ♞f5	0—0 ♞d7	d3 ♞e8	♞e3 ¹⁰⁶ ♞f6	♞b3 a5 ¹⁰⁷	∞
22	... ♞c3	dc3 d6 ¹⁰⁸	♞e2 ¹⁰⁹ ♞bd7 ¹¹⁰	♞f3 ♞c5 ¹¹¹	♞h4 a6	b3 b5	cb5!? ¹¹² ab5	♞c2 ♞e6	♞b1 ¹¹³	∞
23		bc3 c6 ¹¹⁴	♞e2 ¹¹⁵ d5	cd5 cd5	ed5 ¹¹⁶ ♞d5	0—0 ♞c6	♞b1 ♞e8 ¹¹⁷	♞a3 ♞b6	♞c2 ♞g4 ¹¹⁸	=
24			♞b3 ♞a6 ¹¹⁹	♞a3 d6	♞e2 ♞c8 ¹²⁰	0—0 ♞b8	♞fel b5	d4 ♞g4	h3 ♞e2 ¹²¹	∞

¹ 3. f4 e4 4. ♞c2 [4. e3 ♞c5 5. ♞ge2 0—0 6. ♞g3 ♞e8 7. b3 c6 8. ♞c2 d5 9. cd5 cd5 10. ♞ce4 ♞e4 11. ♞e4 ♞e3 12. de3 ♞f5 13. ♞d3 ♞c4干 Keres—Schmidt, (m) 1936] d5 5. cd5 ♞f5 6. ♞b3 ♞bd7 7. ♞b7 ♞c5 8. ♞b3 0—0 9. e3 ♞b6 10. ♞ge2 h5∞ Keres—Schmidt, (m) 1936; 3. b3 c6 4. ♞f3 e4 5. ♞d4 d5 6. cd5 cd5 7. e3 ♞c6 8. ♞c6 bc6 9. ♞b2 ♞d6 10. ♞e2 ♞e7= Simagin—Lengyel, Kecskemet 1966; 3. a3 d5 4. cd5 ♞d5 5. d4 ed4 6. ♞d4 ♞e6 7. e4 ♞c6 8. ♞b5 ♞e7 9. ♞ge2 a6 10. ♞a4 b5 11. ♞d8 ♞d8= Nimzowitsch—H. Hanson, Copenhagen 1923

² 3... ♞b4 4. a3 ♞c3 5. bc3 d6 6. e4 ♞c6 7. h3 0—0 8. ♞e2 ♞e8 9. g4 ♞h4 10. ♞g3

♞e7 11. ♞e3 ♞g6= Grob—Henneberger, Zürich 1962

³ 5. ♞f3 ♞c3 6. bc3 ♞d6 7. g3 b6 8. ♞g2 ♞b7 9. 0—0 ♞d7 10. ♞g5 f6 11. ♞d2 0—0= Luckis—Casas, Argentina (ch) 1948

⁴ 12. ♞c3 ♞d4= Goldenov—Holmov, SSSR 1975

⁵ 3... d5 4. cd5 ♞d5 5. ♞f3 ♞c3 6. bc3 ♞d6 7. d4 ♞d7 [7... ed4 8. cd4 0—0 9. ♞d3 ♞g4 10. ♞b1 ♞c8 11. 0—0 ♞d7 12. e4 ♞e7 13. ♞c2 ♞e8 14. ♞f4± Tartakower—Znosko-Borovski, London 1922; 7... e4 8. ♞d2 ♞f5 9. ♞b3 ♞c8 10. ♞c4 0—0 11. ♞d5± Liebert—Privara, Stary Smokovec 1975] 8. ♞d3 ♞e7 9. ♞c2 ed4 10. cd4 h6 11. 0—0 0—0 12. e4±

Raud—F. Benkö, Buenos Aires 1941; 3... ♘c5 4. ♖c2 0—0 5. a3 a5 6. ♖f3 ♗e8 7. d3 d6 8. ♗e2 ♗f5 9. ♖e4 ♗e4 10. de4 a4∞ Debarnot—Szmetan, Buenos Aires 1972

6 4. ♖c2 0—0 5. a3 ♗c3 6. bc3 d6 7. ♖e2 ♖g4 8. f3 ♖h6 9. g3 ♗e6 10. d3 ♖f6 11. ♗g2 ♖g6= Köberl—Kluger, Hungary (ch) 1965/66

7 4... c6 5. a3 ♗a5 6. b4 ♗c7 7. ♗b2 0—0 8. ♖g3 ♗e8 9. c5 d5 10. cd6 ♖d6 11. ♖c2 ♖bd7 12. ♗c1 ♖e6 13. ♗d3 ♖b6 14. ♖ce4± Balašov—Gurevič, SSSR 1973; 4... d5 5. cd5 ♖d5 6. ♖d5 ♖d5 7. a3 ♗a5 8. b4 ♗b6 9. ♖c3 ♖e6 10. ♗d3 0—0 11. ♗b2 ♖d7 12. ♖e4 ♖e7 13. ♖h5 c6 14. f4±↑ Antošin—Cvetkov, Baku 1964/65

8 6... d6 7. g3 c6 8. ♗g2 ♖c7 9. 0—0 ♗e8 10. e4 ♖bd7 11. d5 a6 12. h3 cd5 13. cd5 b5∞ Lombard—Malich, Skopje (ol) 1972

9 8. ♗d3 c5 9. ♖f5 dc4 10. ♖e7 ♖e7 11. ♗c4 ♗d8 12. ♖e2 ♖c6 13. 0—0 ♖e5 14. e4 ♖c4 15. ♖c4 ♗d4 16. ♖e2 ♗e6± Barcza—Browne, Hastings 1972/73

10 3... g6 4. f4 d6 5. d3 ♗g7 6. ♖f3 ♖c6 7. ♗e2 0—0 8. 0—0 ♗g4 9. ♗e3 ef4 10. ♖f4 ♖f3 11. ♖f3 ♖d7 12. ♖d2 ♖d4= Tartakower—Gligorič, Venezia 1949; 3... ♗b4 4. d3 h6 [4... ♗c3 5. bc3 0—0 6. g4 d6 7. h3 c6 8. ♗g2 ♖a5 9. ♖e2 d5∞ Suttles—Cosulich, Venezia 1974] 5. a3 ♗c3 6. bc3 0—0 7. f4 ef4 8. ♖f4 ♗e8 9. ♗e2 d6 10. ♖f3 ♖bd7 11. 0—0 ♖e5= Sliwa—Stahlberg, Zinnowitz 1967

11 4. f4 d6 5. ♖f3 [5. f5 ♖c6 6. d3 a5 7. ♗g5 h6 8. ♗h4? ♖e4!—+] ♖c6 6. h3 0—0 7. f5 ♖d4 8. g4 c6 9. d3 a6 10. ♗g5 b5 11. ♖d4 ♗d4 12. ♖c2 ♗b7= Opočensky—Schultz 1937

12 5. ♗e2 ♖c6 [5... ♖g4 6. ♗g4 ♖h4 7. ♖a4 ♖c6 8. ♗c8 ♖f2 9. ♖d1 ♖f1 10. ♖d2 ♗c8 11. ♖d1 ♖g2 12. ♖ge2 ♖d4 13. ♖f1 ♖f3 14. ♖d1 ♖f1 15. ♗f1 ♖h2∞ Čehover—Klaman, SSSR 1937] 6. ♗e3 0—0 7. h3 ♖d4 8. ♖f3 a5 9. 0—0 c6 10. ♖d2 ♖e8 11. ♖h2 ♖c7 12. f4 ef4 13. ♗f4 ♖ce6= Ozols—Flor, Kemerli 1939

13 5... c6 6. ♗e3 ♗e3 7. fe3 d5 8. ed5 cd5 9. ♖f3 d4 10. ed4 ed4 11. ♖e2 ♖c6 12. ♖d2 0—0= Sliwa—Flor, Balatonfüred 1960

14 12. 0—0 ♖c7 13. ♗ac1 ♖ce6 14. ♖ce2 ♗b7= Sliwa—Keres, Moskva 1956

15 4. d4?! ♗b4!± Malich

16 4... d6 5. ♗e2 ♗g4 6. 0—0 ♖bd7 7. d4 ♗e7 8. ♗e3 0—0 9. d5 ♖c7 10. h3 ♗f3 11. ♗f3 cd5 12. cd5 ♗fe8 14. ♗c1= Balašov—Tajmanov, SSSR (ch) 1973

17 5... 0—0 6. ♖d3 ♗c3 7. dc3 ♖e4 8. ♗e2 d5 9. cd5 ♖d5 10. ♗e3 ♖d7 11. ♖b3± Korčnoj—Tajmanov, SSSR (ch) 1973

18 12. ♗g4 0—0 13. ♗he1 ♗e8 14. ♖c2 ♖f8= Kovačević—Romanišin, Amsterdam II 1973

19 3... b5?! 4. d3 bc4 5. dc4 d6 6. g3 ♗b7 7. ♗g2 ♗e7 8. 0—0 0—0 9. ♖b3 ♗c6 10. ♖d5 ♖bd7 11. ♗d1 ♗d5 12. cd5 ♖c5 13. ♖c2± Kelstrup—Olson, Norge 1977; 3... d6 4. d4 — A 54; 3... ♖c6 — A 28

20 4. ♖d4 ♖c6 5. ♖c6 dc6=; 5. e3!?

21 4... ♖e7 5. ♖c2 d5 6. cd5 e3 7. de3 h6 8. ♖f3 ♗g4 9. e4 ♖bd7 10. ♗e3 a6 11. ♖d4± Elisaskes—Leabra, Rio de Janeiro 1943

22 5. b3 b4 6. ♖a4 [6. ♖b1 h6 7. ♖h3 ♗c5 8. d4 ed3 9. ♖d3 0—0 10. ♗b2 ♗b7 11. ♖d2 d6± Uhlmann—Dobosz, DDR—Polska 1974 — 17/46] d5 7. d3 ♖g4 8. ♖h3 e3 9. ♗e3 ♖e3 10. fe3 dc4 11. bc4 ♗h3 12. gh3 ♖g5= Lengyel—Perenyi, Hungary 1975 — 20/41; 5. ♖ge4 ♖e4 6. ♖e4 bc4 7. ♖c3 d5 8. e3 ♗e7 9. d3 cd3 10. ♗d3 ♗e6 11. 0—0 0—0= Kojfman—Močalov, SSSR 1976

23 5... h6 6. ♖h3 c6 7. ♖c3 d5 8. cd5 cd5 9. e3 ♗d6 10. ♗b5 ♖f8 11. d3 ♗g4 12. ♖d2 ♖a5 13. a3 ♖a6± Reshevsky—Bellon, Palma de Mallorca 1971 — 12/41

24 7. d4 ♗d6 8. e3 0—0 9. ♖h3 ♗g4 10. ♗e2 ♗h3 11. gh3 ♖bd7 12. c5 ♗e7 13. b4 a6 14. a4 ♖e8± Dončenko—Kuznecov, SSSR 1977

25 8. e3 ♗d6 9. ♗b5 ♖f8 10. h4 h6 11. ♖h3 g5± Biyiasas—Regan, New York 1977; 8. d4 h6 9. ♖h3 g5 10. f3 ♗h3 11. gh3 ef3 12. e3 ♖bd7 13. ♖f3 ♗b4± Espig—Příbyl, Amsterdam II 1976

26 14. f3 ♖b2 15. ♖c1 ♖c1 16. ♗c1 ♖b4 17. ♖a3 ♗d7± Sznapić—Bellon, Cienfuegos 1976 — 22/51

27 6. e3 h6 7. ♖h3 ♗d6 8. d3 ed3 9. ♗d3 0—0 10. ♖f4 ♗f4 11. ef4 ♗e8 12. ♖e2 a6 13. 0—0 ab5 14. b4 ♗d7∞ Rukavina—Rath, Aarhus 1976; 6. d3 h6 7. ♖h3 ♗d6 [7... ♗h3 8. gh3 e3 9. fe3 ♗d6 10. ♗g2 ♖bd7 11. 0—0 ♖e7 12. e4 g5 13. ♗f5 d4 14. e5± Szilagyi—Treybal, Stary Smokovec 1976; 9... ♖h5 10. ♗g2± Malich] 8. ♖f4 [8. g3 g5?! 9. ♗g2 ♗b7 10. de4 de4 11. 0—0 0—0 12. f4! g4 13. ♖f2 ♗e8 14. ♗e3± Panteleev—Peev, Bulgaria 1976; 8... 0—0!±] ♗b7 9. de4 de4 10. e3 ♖bd7 11. ♗d2 ♖e5 12. ♖h5 ♖h5 13. ♖h5 g6± Szilagyi—Perenyi, Hungary 1976 — 22/49

28 6... a6!± 7. g3 ab5 8. ♖b5 ♗g4 9. ♖c3 h6 10. ♖h3 c5! 11. f3 [11. dc5 d4± Malich] cd4 12. ♖d4 [12. fg4 dc3 13. bc3 ♖g4 14. e3 ♖e5± × d3, f3 Malich] ♖c6 13. ♖d1 ♗f5± Malich—Nunn, Dečín 1976 — 22/50

29 14. ♗d2 ♗a6 15. ♖c1 ♖bd7± Spasov—Ermenkov, Bulgaria (ch) 1975 — 20/42

30 5... e3 6. fe3 bc4 7. b3 cb3 8. ♖b3 d5 9. g3 c6 10. ♗a3 ♗d6 11. ♗g2 h6 12. ♖f3± Adamski—Plachetka, Rimavska Sobota 1975 — 20/44; 9... ♖c6!± Plachetka

31 6. ♖ce4?! d5 7. ♖f6 ♖f6 8. ♖h7 ♗h7! 9. ♖h7 ♗f5± Plachetka

³² 7. d4 cd3 8. ♖d3 ♙e4 9. ♙e4 ♙b4 10. ♙c3 0-0 11. ♖b5 ♙c3 12. bc3 ♖f6 13. ♙d2 ♙a600 Piskovz—Skrobek, Polska (ch) 1976

³³ 8. e4 ♙c5 9. d3 ♙a6 10. dc4 0-0-0 11. a3 ♙de8 12. f3 ♖h4 13. g3 ♖h500 Iskov—Ackermann, Dortmund 1976

³⁴ 8... ♙c5 9. e3 0-0 10. ♖c4 ♙b6 11. ♙d5 ♖d600 Raičević—Suba, Novi Sad 1974 — 18/43

³⁵ 10... ♙c5 11. ♖d1 [11. ♖c2 d5干] ♙d3!00 Bednarski

³⁶ 14. ♖e4 d500 Kuligowski—Borkowski, Polska 1975 — 20/43

³⁷ 5... bc4 6. de4 ♙c6 [6... h6 7. ♙f7!? (7. ♙f3 ♙b7 8. e5 ♙e4 9. e3 ♙b4 10. ♖c2 ♖e7 11. ♙c4 ♙g500 Polugajevski—Estevez, Soči 1976 — 22/48) ♙f7 8. e5 ♙b7 9. ef6 ♖f6 10. e4 ♖e6 11. ♙e2 ♙c5 12. 0-0± Cvetković—M. Nedeljković, Jugoslavija 1976] 7. e3 ♙b4 8. ♙c4 0-0 9. 0-0 ♙c3? 10. bc3 h6 11. f4! hg5 12. fg5 ♙h7 13. g6± → Keene—Wocken-fuss, Bad Lauterberg 1977 — 23/51; 9... h6!?; 5... ♙b4 6. ♙d2 ed3 7. ♙b5 ♙d2 8. ♖d2 0-0 9. e3± van der Sterren—Bellon, Wijk aan Zee II 1977; 5... ♙b7 6. ♙ge4 bc4 7. g3 [7. ♙f6 ♖f6 8. dc4 ♙c500] cd3 8. ed3 ♙b4 9. ♙g2 ♙e4 10. de4 ♖f6 11. 0-0! ♙c3 12. bc3 0-0 13. ♙f4± Uhlmann—Bellon, Bucuresti 1978 — 25/47

³⁸ 8... a6 9. 0-0 ♙c5 10. ♙d4! 0-0 11. ♙f3 ♙a7 12. ♙e3± Stean—Regan, New York 1977 — 23/49; 8... ♙b7 9. 0-0 ♙e7 10. ♙d4 0-0 11. ♙f3± Smejkal—Bueno, Leipzig 1977

³⁹ 9... 0-0 10. ♙e5 ♙b7 11. ♙f3 ♖c8 12. ♙d5 ♙d5 13. ♙d5± Alburt—Příbyl, Dečín 1976

⁴⁰ 14. ♙e1 ♙bd7 15. ♙d5 ♙d5 16. ♙d5 ♙d5 17. ♖d5± Ghitescu—Ermenkov, Moskva 1977 — 23/50

⁴¹ 3... d6 4. ♙g2 ♙bd7 5. ♙f3 c6 6. e4 ♙e7 7. 0-0 ♙f8?! 8. h3 ♙g6 9. d4± Raičević—Horvath, Subotica 1978 — 25/56; 3... ♙c5 4. ♙g2 0-0 5. e3 ♙e8 6. ♙ge2 ♙f8 7. 0-0 g6 8. d3 ♙g7 9. b4 d6 10. ♙b1 ♙bd7 11. a4± Hort—Westerinen, Halle 1967

⁴² 4. ♙g2? d4 5. ♙e4 ♙e7 6. d3 0-0 7. ♙f3 ♙e4 8. de4 ♙c6 9. 0-0 ♙e6 10. b3 f6±

⁴³ 5. ♙f3 ♙c6 — A 29

⁴⁴ 5... ♙b4? 6. a3 ♙4c6 7. ♙f3 ♙d6 8. 0-0 ♙d7 9. d3 0-0 10. b4± Rossetto—Lamaolesi, Argentina 1973; 5... ♙e7 6. ♙h3 g6 7. ♖b3 ♙g7 8. f4 ♙bc6 9. fe5 0-0 10. 0-0 ♙e5 11. ♙f4 c600 Bilek—Cobo, La Habana 1965; 6. ♙f3 ♙c6 — A 29; 5... ♙e6 6. ♙f3 [6. ♖b3 ♙b4 7. ♖a4 ♙4c6?! 8. ♖b5 ♖c8 9. ♙f3 ♙d6 10. ♙g5±↑ Tajmanov—Penrose, Hastings 1956/57; 7... c6=; 7... ♙d7= Mike-nas] f6?! 7. 0-0 c5? 8. ♖b3±; 6... ♙c6 — A 29

⁴⁵ 6. ♙d5 cd5 7. ♖b3 ♙e6! 8. ♖b7 ♙d7 9. ♖b3 [9. ♙d5 ♙b8 10. ♖c6 ♙c8=] ♙b8 10. ♖d1 ♙c5 11. ♙h3 0-0 12. d3 ♖a5 13. ♙d2 ♖b6!00 Tajmanov

⁴⁶ 6... f6 7. 0-0 ♙e6 8. d4 ♙c3 9. bc3 ♙d7 10. de5! ♙e5 11. ♙e5 ♖d1 12. ♙d1 fe5 13. ♙b1±± Tajmanov; 6... ♙d7 7. 0-0 ♙e7 8. d4± Tajmanov; 6... ♙c3 — 5... ♙c3

⁴⁷ 7... ♙b4 8. ♙d2! ed4 9. ♙d5± Tajmanov

⁴⁸ 14. ♙h3± → Euwe—Mulder, Amsterdam 1933

⁴⁹ 6... ♙c5 7. d3 0-0 8. ♙e3 ♙b6 9. ♖d2 c6 10. ♙f3 ♙f5= Holm—Mieses, Berlin 1933; 7. ♙f3 ♙c6 — A 29; 6... c6 7. ♙f3 ♙d7 8. 0-0 ♙e7 9. d4± Colle—Weenink, Scheveningen 1923; 6... c5 7. ♙b1 ♙c6 8. ♖a4 [8. d3 ♙e7 9. ♙f3 0-0 10. 0-0 ♖c7 11. ♙e3 ♙f5 12. ♖a4 ♙b8 13. ♙fc1± Kan—Ratner, SSSR (ch) 1945] ♖c7 9. ♙f3 ♙d6 10. d4 0-0 11. 0-0 cd4 12. cd4± Keres—Ekström, corr. 1945

⁵⁰ 7. ♙b1 ♙c5!? 8. ♖a4 ♖d700 Tajmanov; 7. ♙f3 — A 29

⁵¹ 7... ♙e7 8. ♙b1 [8. ♙f3 0-0 9. 0-0±] 0-0 9. ♙f3 ♙b8 10. 0-0 ♙e6 11. ♖a4± Tajmanov

⁵² 8. ♖a4 ♙d7! 9. ♖b5 ♖e7 10. ♖b7 ♙b800 Tajmanov

⁵³ 9... ♖f6 10. ♖a4 ♙b6 11. ♙b1 h6 12. ♙d2 ♙d7 13. ♙a3 ♙fd8 14. ♙e4 ♖g6 15. ♙c5!±; 9... ♙g4 10. h3 ♙h5 11. ♖a4± Tajmanov

⁵⁴ 14. c5 fe4 15. cb6± Filip—Bisguier, Budapest 1961

⁵⁵ 6. a4 a5 7. d3 ♙b4 8. ♙f3 ♙c6 9. 0-0 0-0 10. ♙e3 ♙g4 11. ♙c1 f500 Leepin—Alje-hin, Munchen 1941; 6. ♙h3 ♙f5 7. 0-0 ♖c8 8. ♙g5 ♙e7 9. ♙f3 ♙c6 10. a4 a5 11. d3 0-0 12. ♙e3 ♙d8 13. ♙d2 ♙d4= Bilek—Flor, Balatonfüred 1960; 6. b3 ♙e7 7. ♙b2 0-0 8. ♙c1 f5 9. h3 c6 10. ♖c2 ♙8d7= Ujtelly—Kolarov, Batumi 1966; 6. ♙f3 ♙c6 — A 29

⁵⁶ 6... ♙e7 7. f4 ef4 8. ♙f4 0-0 9. ♙f3 ♙e6 10. 0-0 c5 11. e4 ♙c6 12. ♖d2 ♖d7 13. ♙g5 ♙g400 Langeweg—Donner, Amsterdam 1961

⁵⁷ 7... ♙e7 8. 0-0 0-0 9. f4 ♙b8 10. ♙f2 f6 11. ♙e3 ♙e6 12. ♙fe4 ef4 13. ♙f4 ♙d500 Golombek—Foltys, Praha 1946

⁵⁸ Uhlmann—Dückstein, München (ol) 1958

⁵⁹ 4. ♖b3 ♙c6 5. ♙d5 ♙d6 [5... ♙c5 6. e3 0-0 7. ♙g2 — 4. ♙g2] 6. e3 ♙d5 7. cd5 ♙e7 8. ♙e2 c6 9. ♙c3 cd5 10. ♙d5 ♙d5 11. ♖d5 ♖e7= Korčnoj—Lejn, SSSR 1966; 4. ♙f3 e4 5. ♙d4 ♙c6 6. ♙c2 [6. ♙c6 dc6=] ♙c3 7. dc3 [7. bc3 ♖e7=] h6 8. ♙e3 [8. ♙g2 d6 9. ♙e3 0-0 10. 0-0 ♙e8 — A 29] ♖e7 9. ♙g2 d6 10. ♙b4 ♙b4 11. cb4 0-0 12. ♖d4 ♙e8= Larsen—Petrosjan, Milano 1975 — 20/53

- ⁶⁰ 4... ♠c3 5. bc3 d6 6. e4 ♠bd7 7. d3 ♠c5 8. ♠f3 ♠d7 9. 0-0 0-0 10. h3 b5= Espig—Robatsch, Soči 1974
- ⁶¹ 5. a3 ♠c3 6. bc3 e4 [6... ♠e8 7. e4 c6 8. d3 d5 9. cd5 cd5 10. ♠g5 de4 11. de4 ♠bd7 12. ♠e2 h6=] 7. ♠h3 ♠e8 8. 0-0 d6 9. ♠f4 b6 10. f3 e3 11. d3 ♠b7 12. ♠e1 ♠bd7= Borvnik—Smislov, SSSR 1964; 5. ♠d5 ♠d5 6. cd5 c6 7. ♠b3 ♠e7 8. ♠f3 ♠c5 9. d3 cd5 10. ♠d5 ♠c6 11. 0-0 d6= Lekander—Pachman, Stockholm 1974/75
- ⁶² 5... ♠c6 6. e3 ♠c3 7. dc3 e4!? 8. ♠e4 ♠e4 9. ♠e4 ♠e8 10. ♠g2 b6 11. b3 a5♠↑ Daudzvardis—Vitolinš, SSSR 1976
- ⁶³ 7. bc3 c6 8. e4?! d5 9. cd5 cd5 10. ed5 ♠d5 11. ♠e2 ♠c6 12. 0-0 ♠g5干 Quinteros—Bronštejn, Vinkovci 1970 — 10/54
- ⁶⁴ Herestad—Guddahl, Oslo 1976
- ⁶⁵ 5... ♠c3 6. ♠c3 ♠e8 7. ♠f3 ♠c6 8. 0-0 d5 9. cd5 ♠d5 10. ♠c5 e4 11. ♠d4 ♠f4= Blehcin—Karasev, SSSR 1968; 5... a5 6. a3 ♠c3 7. ♠c3 ♠c6 8. ♠f3 ♠e8 9. 0-0 d5 10. d3 h6 11. cd5 ♠d5 12. ♠c5 a4= Vranešić—Yanitski, Canada 1977
- ⁶⁶ 6. e3 ♠c3 7. dc3 e4 8. ♠e2 ♠e5 9. 0-0 d6= Thal—K. Richter, Berlin 1962; 6. ♠c6 ♠c3 7. ♠c3 bc6 8. ♠f3 d6 9. d3 e4 10. ♠g5 ed3 11. ♠d3 ♠e8 12. ♠e3 h6 13. ♠f3 c5= Palatnik—Bjngorn, SSSR 1977
- ⁶⁷ 7... e4!? 8. ♠f6 ♠f6 9. ♠e4 ♠e8 10. d3 d6 11. ♠d2 [11. ♠e2!? Suetin] ♠f5 12. ♠c3 ♠g6 13. ♠f5 ♠f5 14. ♠b7! [14. ♠d1 d5!干→ Korčnoj—Cejtlin, SSSR 1973 — 15/52] ♠d3 15. ♠c6 ♠e3 16. fe3 ♠e3 17. ♠f2 ♠ae8 18. ♠e1 ♠c2 19. ♠f1 ♠d3 20. ♠g2 ♠c2= Suetin
- ⁶⁸ 10... ♠g4 11. f3 ♠d7= Filip; 10... ♠b6!?
- ⁶⁹ 14. a4 h6 15. ♠e7 ♠e7 16. ♠f3 ♠ab8= Korčnoj—Karpov, Baguio City (m) 1978 — 26/43
- ⁷⁰ 5... d6 6. ♠ge2 c6 7. 0-0 ♠e6 8. d3 ♠bd7 9. a3±; 5... c6 6. ♠ge2 d5 7. cd5 cd5 8. a3 ♠c3 9. bc3 ♠c6 10. 0-0 ♠f5 11. d4 e4= Laine—Bonner, Haifa (ol) 1976
- ⁷¹ 6... e4 7. f3 ef3 8. ♠f3 d5 9. cd5 ♠d5 10. ♠b3 ♠h5 11. 0-0 ♠c6 12. c4 ♠g4∞ Müller—Pritchett, DDR 1975
- ⁷² 7. ♠f3 e4 8. ♠d4△ f3∞ Hort
- ⁷³ 11. ♠a4? b6 12. ♠g3 h6 13. c5 dc5 14. dc5 ♠a6干 Kubiček—Hort, ČSSR 1972 — 13/55
- ⁷⁴ Hort
- ⁷⁵ 5... ♠c3 6. bc3 d6 7. e4 ♠bd7 8. f4! ♠c5 9. ♠f3 ♠g4 10. h3 ♠f3 11. ♠f3± Uhlmann—Schöneberg, DDR 1968 — 5/43; 5... d5!? Ivkov
- ⁷⁶ 6. e4 c6 7. ♠e2 d5 8. cd5 [8. ed5 cd5 9. 0-0 d4 10. ♠d5 ♠d5 11. ♠d5 ♠d7
12. ♠g2 a5 13. f4 ♠f6 14. fe5 ♠e5∞ Bilek—Timman, Venezia 1974] cd5 9. ed5 ♠d5 10. 0-0 ♠e7! [10... ♠b6 11. d4 ♠c3 12. bc3 ♠c6 13. a4 ♠c4 14. ♠b1 ♠c7 15. ♠b5!± Korčnoj—Ree, Wijk aan Zee 1968 — 5/42; 10... ♠c3 11. ♠c3 ♠c3 12. bc3 ♠c6= Tajmanov] 11. d4 ed4 12. ♠d4 ♠bc6=
- ⁷⁷ 7. a3 ♠f8 8. ♠f3 h6 9. 0-0 d6 10. b4 ♠e6 11. b5 ♠c8 12. bc6 ♠c6 13. ♠b1 e4 14. de4 ♠c4 15. ♠a4 ♠a6∞ Bobekov—Tarasov, Rostov 1961
- ⁷⁸ 7... ♠c3 8. ♠c3 e4 9. ♠d4± Ivkov; 7... h6 8. 0-0 ♠f8 9. e4 d6 10. d4 ♠g4 11. d5± Ivkov—Zuidema, Amsterdam 1968 — 6/61; 7... ♠f8!? Ivkov
- ⁷⁹ Ivanka—Gaprindašvili, Beograd 1976
- ⁸⁰ 5... d6 6. 0-0 ♠c3 7. bc3 ♠bd7 8. d3 e4 9. ♠e1 ♠e8 10. ♠c2 b6 11. de4 ♠a6 12. ♠d4 ♠e5 13. ♠g5 c5 14. ♠d1 ♠c4∞ Židkov—Vitolinš, SSSR 1976; 5... e4 6. ♠d4 [6. ♠g5 ♠c3 7. dc3 ♠e8 8. 0-0 d6 9. f3 ♠c6= — A 29] ♠e8 7. ♠c2 ♠e7 8. a3 ♠c3 9. ♠c3 c5 10. ♠f5 ♠e6 11. ♠e3 ♠c6 12. b4 d6 13. 0-0 ♠d4∞ Guistolisi—Cosulich, Italia (ch) 1976
- ⁸¹ 6... c6 7. ♠b3! ♠f8 [7... ♠a5 8. d4!± Tajmanov] 8. e4! d6 9. d4 ♠fd7 10. ♠d1± Szabo—Kuprejanov, Zagreb 1964; 6... ♠c3 7. bc3 e4 [7... c6 8. c5 b6 9. d4 e4 10. ♠d2±; 7... ♠c6 — A 28] 8. ♠e1 b6 9. ♠c2 ♠b7 10. ♠e3 d6 11. f3 ef3 12. ♠f3 ♠f3 13. ♠f3 ♠bd7 14. d3 ♠e7∞ Kaimo—Vukić, New York 1976
- ⁸² 7... ♠c6 8. ♠d5!±↑ Ivkov; 7... ♠c3 8. dc3 [8. bc3 d5=] d6 9. ♠c2 ♠bd7 [9... ♠e6 10. b3 ♠c8?! 11. ♠g5 ♠bd7 12. ♠d4 ♠g4 13. f3± Ivkov—Uhlmann, Skopje (ol) 1972 — 14/65] 10. b3 h6 11. ♠e3 b6 12. ♠d2 ♠b7 13. ♠ad1 ♠e5 14. ♠c1 ♠c8= Cuellar—Uhlmann, Leningrad (izt) 1973 — 15/54; 11. ♠e3!△ ♠d5± Uhlmann
- ⁸³ H. Olafsson—Larsson, Iceland 1977
- ⁸⁴ 7... d5 8. cd5 ♠f5 9. ♠b3! ♠c3 10. bc3 ♠d5 11. f3± Hübner—Estevez, Graz 1972 — 15/53
- ⁸⁵ 10... ♠c6 11. b3 ♠f5 12. ♠d5 ♠d5 13. cd5 ♠e5 14. ♠d4 ♠g6 15. c4± Tajmanov—Karasev, SSSR 1971; 10... ♠bd7 11. b3 a5 12. h3 a4 13. ♠e3± Tajmanov—Pytel, Bucuresti 1973 — 16/53; 12... ♠c5!? Sokolov
- ⁸⁶ 14. cd5 ♠g5 15. h3 h5∞ Garcia Padron—Timman, Las Palmas 1977
- ⁸⁷ 7... ♠c6 8. ♠c2 ♠f8?! 9. ♠e3△ ♠ed5±↑; 8... ♠c3 9. dc3 — A 29
- ⁸⁸ 8. dc3 d6 9. h3 b6 10. b3 ♠b7 11. ♠c2 ♠bd7 12. ♠e3 ♠e5= Vukić—Korčnoj, Jugoslavija—SSSR 1971
- ⁸⁹ 9. ♠c2 — A 29

- 90** 14. ♠a3 ♠e6 15. ♠b1 b6 16. ♠c1 ♣d7 17. ♣d2 ♠e8 = Pflieger—Korčnoj, Hastings 1971/72 — 13/53
- 91** 5... b5!? 6. ♠b5 ♠b7 7. a3 a6 8. ♠c7 ♣c7 9. ab4 ♣c4 10. d3 ♣b4 11. ♠d2 ♣e7 12. g4 d600 Karasev—Kapengut, SSSR 1977
- 92** 6. a3!? ♠c3 7. dc3 d6 8. ♠e2 ♠e6 9. b3 ♣d7 10. h3 ♠e8 11. ♠e3 f5 12. ef5 ♠f5 13. g4 ♠e6 14. ♠g3± Timman—Scholl, Nederland (ch) 1967
- 93** 6... ♠d4 7. 0—0 d6 8. ♠d4 ed4 9. ♠e2 c5 10. d3 ♠b8 11. a3 ♠a5 12. b4 ♠c7 13. bc5 dc5 14. a4± Panno—Balshan, Netanya 1975; 6... ♠c5 7. 0—0 d6 — 5... d6; 6... d6 — 5. d6
- 94** 8. 0—0 ♠d4 9. d3 ♠e2 10. ♣e2 c6 11. f4 [11. ♠e3 d6 12. h3 g6 13. g4 h5 = Tukmakov—Karasev, SSSR (ch) 1971 — 13/51] ef4 12. gf4 d5 13. cd5 cd5 14. e5 d4 15. ♠e4± Korčnoj
- 95** 8... a5± Korčnoj
- 96** 14. a4± Smislov—Karasev, SSSR (ch) 1971 — 13/52
- 97** 6... c6 7. 0—0 ♠bd7 [7... ♠e6 8. d3 ♣d7?! 9. a3 ♠c3 10. ♠c3 ♠h3 11. d4! ♠g2 12. ♠g2± Minev] 8. b3 ♠e8 9. ♠b2 ♠b6 10. d4 ♠g4 11. ♣d3 ♣d700 Brycki—Horrocks, Suomi 1976; 6... a6 7. 0—0 ♠c6 8. h3 ♠c5 — 6... ♠c6
- 98** 8. d3 ♠d4 [8... h6 9. a3 a5 10. ♠b1 ♠d7 11. h3 ♠h7 12. ♠h2 f5 13. ♠e3± Štejn—Smislov, Moskva 1971 — 12/45] 9. h3 c6 10. ♠h2 ♠e2 11. ♣e2 ♠e8 12. f4 ef4 13. gf4 f500 Karasev—Fajbisovič, SSSR 1977
- 99** 8... ♠d4 9. d3 c6 10. ♠h1 ♠e8 11. ♠d4 ♠d4 12. ♠e2 ♠b6 13. d4± Portisch—Ree, Wijk aan Zee 1969 — 7/34; 10... a6!?△ b5 Portisch
- 100** 9. d3 h6 10. ♠h2 ♠d4 11. ♠d4 ♠d4 12. ♠e2 ♠a7 13. f4 ♠e800 Ignatjev—Balinas, Odesa 1976
- 101** 13. ♠d4!? Ivkov
- 102** 14. ♠f4 ♠d7 15. cb5 ab5 = Hartoch—Portisch, Amsterdam 1971 — 12/44
- 103** 6. a3!? ♠c3 7. dc3 Tajmanov
- 104** 6... ♠e8 7. 0—0 ♠a6 8. a3 ♠f8 9. d4 ed4 10. ♠d4 ♠c5 11. ♠e1 d6 12. h3 a5 13. b3 ♣b6 14. ♠g5± Polugajevski—Harandi, Manila (izt) 1976
- 105** 7. ed5 ♠f5!?△ ♠d3 Tajmanov
- 106** 12. a3!? Ivkov
- 107** Ivkov—Ree, Amsterdam 1968 — 6/60
- 108** 6... a5 7. ♣e2 a4 8. ♠f3 d6 9. 0—0 ♠bd7 10. ♠e1 ♠c5 11. ♠c2 ♠d7 = Šul—Aleksandrija, Riga (m) 1974
- 109** 7. ♠e2 ♠bd7 [7... a5 8. a4 ♠e6 9. b3 ♠a6 10. h3 ♠c5 11. g4 b500 Solodovnikov—Semenjuk, corr. 1976] 8. 0—0 b6 9. f3 a5 10. ♠e3 ♠b7 11. ♣c2 ♣e7 12. ♠c1 ♠h5 = Radulov—Radev, Bulgaria (ch) 1974 — 18/53
- 110** 7... a6 8. ♠f3 b5 9. c5 [9. cb5 ab5 10. ♣b5 ♠a600 Kotov] ♠b7 10. cd6 cd6 11. ♠h4 d5 12. ♠g5 h6 13. ♠f6 ♣f6 14. ed5 ♠d7 15. 0—0 ♠fe800 Korčnoj—Kuzmin, SSSR (ch) 1973 — 16/54
- 111** 8... a6 9. 0—0 b5 10. ♠d2 ♠c5 11. ♠d1 ♠b7 12. ♠b3 ♠b3 13. ab3± Dorfman—Cejtin, SSSR 1975
- 112** 11. ♠a3 ♠fd7 12. 0—0 ♠b7± Korčnoj—Mecking, Augusta (m) 1974 — 17/60
- 113** Judovič
- 114** 6... a6 7. a4 [7. ♠e2 b5 =] d6 8. ♠e2 ♣e8?! 9. a5! ♠e6 10. d3 ♠fd7 11. h3 ♠c6 12. g4 ♣d8 13. ♠g3 ♠e7 14. 0—0 ±0 Bertok—Korčnoj, Rovinj—Zagreb 1970 — 9/28; 8... a5!?; 6... b6 7. d3 ♠b7 8. ♠f3 ♠e8 9. 0—0 d6 10. ♠h4 ♠c6 11. ♠f5 ♠e7 12. ♠e3 ♠d7 13. f4 ef4 14. ♠f4 ♠g600 Saidy—Blumenfeld, Lone Pine 1977; 6... ♠e8!? 7. ♠e2 c6 [7... b6 8. 0—0 ♠b7 9. d3 d6 10. f4 ♠bd7 11. h3 ♠f8?! 12. f5!± Raičević—Szilagyi, Sarajevo 1978 — 25/55; 11... ♠c5△ ♠c6, ♠b8, b5 = Raičević] 8. d4 d6 9. 0—0 ed4 10. ♣d4 c5 11. ♣d3 ♠c6 12. ♠f4 ♠e5 13. ♣e2 b6 14. ♠d5 ♠a6 15. ♠f6 ♣f6 16. f4 ♠c600 MacPherson—Hort, London 1977
- 115** 7. ♠a3 ♠e8 8. ♣b3 b6 9. ♠d1 ♠b7 10. d3 d5 11. ♠e2 de4 12. de4 ♣c8 13. c5 ♠a6 14. f3 ♠bd7 15. ♠h3 ♣b700 Portisch—Mecking, Petropolis (izt) 1973; 7. d4!? Korčnoj
- 116** 9. ♠a3 ♠e8 10. d3 ♠c6 11. 0—0 ♠g4 12. h3 ♠e6 13. ♣c2 ♠c8 14. ♣b2 ♠a5± Et-ruk—Gipslis, SSSR 1976
- 117** 11... ♠b6 12. d4 ♠e6 13. a4 [13. ♣d2 ♠d5! 14. de5 ♠e5 15. ♠d5 ♠d5 16. ♠h1 ♣a5± Ivkov—Olafsson, Wijk aan Zee 1971] ♠c4 14. ♠e1 ♣d7 15. ♠a3 ♠fd8 16. ♠c5 ♠d5 17. ♣d2 b6 18. ♠a3 ♠f600 Přibyl—Hecht, ČSSR—BRD 1972 — 13/54
- 118** 14. d3 ♣d7 = Štejn—Gheorghiu, Las Palmas 1973
- 119** 7... b6 8. ♠e2 ♠b7 9. d4 ♠e8 10. de5 ♠e5 11. f4 ♠e4 12. ♠e4 ♠e4 13. 0—0 c500 Karasev—Podgajec, SSSR 1977
- 120** 9... ♠c5 10. ♣c2 ♠e8 11. 0—0 ♠e6 12. d4 ed4 13. cd4 ♠ce4 14. f3 ♣a5 15. ♠c1 ♠g5 16. ♠d2 ♣f5 17. ♣c3± × ♠g5 Raičević—Simić, Jugoslavija 1978 — 25/50
- 121** 14. ♠e2 b400 Janošević—Simić, Beograd 1977

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	d4 ¹ ed4 ²	♙d4 d5	cd5 cd5	♜g5 ³ ♜e7 ⁴	♜f3 ⁵ ♜c6	♙a4 0-0	♜g2 d4	♚d1 ♙b6	♜f6 ♜f6 ⁶	=
2	...	...	♜g5 ♜e7	♜f3 ⁷ 0-0	♜g2 h6	♜f4 c5	♙d3 d4	♜d5 ⁸ ♜d5 ⁹	cd5 ♙d5 ¹⁰	=
3	...	...	♜g2 ♜e6 ¹¹	cd5 cd5 ¹²	♜f3 ¹³ ♜c6	♙a4 ♜c5 ¹⁴	0-0 ¹⁵ 0-0	♜g5 ¹⁶ h6	♜f6 ♙f6 ¹⁷	=
4	...	...	♜f3 ♜e7 ¹⁸	♜g2 c5 ¹⁹	♙d3 d4	♜e4 ♜c6	♜f6 ♜f6	0-0 0-0	a3 ♜e6 ²⁰	=
5	♜g2 d5 ²¹	cd5 ²² cd5	d3 ²³ ♜c6 ²⁴	♜f3 ²⁵ ♜e7	0-0 0-0	d4 e4	♜e5 ♜e6	♜c6 bc6	♜a4 ♜d7 ²⁶	=
6	...	...	♙b3 ♜c6 ²⁷	♜d5 ²⁸ ♜d4	♜f6 ²⁹ gf6	♙d1 ³⁰ ♙c7	♙f1 ♜e6 ³¹	b3 ♜c2 ³²	♚b1 ♚c8 ³³	☞
7	...	...	...	...	...	♙d1 ♜f5	d3 ³⁴ ♚c8	♚b1 ³⁵ ♜b4 ³⁶	♙f1 ³⁷ 0-0 ³⁸	干
8	...	...	...	...	...	♙d3 ♜f5 ³⁹	♜e4 ♜d7 ⁴⁰	♜b7 ⁴¹ ♚b8 ⁴²	♜f3 ⁴³ ♚b7 ⁴⁴	☞
9	♜f3 d6	♜g2 ♜e7 ⁴⁵	0-0 0-0 ⁴⁶	d4 ⁴⁷ e4 ⁴⁸	♜d2 d5	f3 ef3	♜f3 ♜h3	♚e1 ♜a6	e4 ♜c7 ⁴⁹	±
10	...	♜d4 ⁵⁰ e4	♜b3 ♙b6 ⁵¹	♜a4 ⁵² a5	♜d4 ♜c5	e3 ⁵³ ♜d4	ed4 ♜a6	b3 d5	a3 ♙e7 ⁵⁴	=
11	...	...	♜c2 ♜c5 ⁵⁵	♜e3 ⁵⁶ ♜e3	de3 0-0	♜g2 ♚e8	b3 d5	cd5 cd5	0-0 ♙a5 ⁵⁷	=
12	...	...	e3 d5	♙c2 ⁵⁸ ♜d7 ⁵⁹	a3 ♜e7	b4 0-0	♜b2 ♜a6	c5 ♙c7	f3 ef3 ⁶⁰	±
13	...	...	cd5 ⁶¹ d5	d3 ⁶² ♜c5 ⁶³	♜b3 ⁶⁴ ♜b4 ⁶⁵	de4 ⁶⁶ ♜e4 ⁶⁷	♜d2 ♙b6 ⁶⁸	♜e4 de4	♜b4 ♙b4 ⁶⁹	±
14	...	...	...	♜b3 ⁷⁰ a5 ⁷¹	d4 ⁷² cd5 ⁷³	♜g2 ♜e7	0-0 0-0	♜g5 ♚d8	e3 ♜a6 ⁷⁴	±
15	...	...	...	...	♜g2 ♜f5 ⁷⁵	d3 ⁷⁶ ♜b4 ⁷⁷	0-0 ♜c3	bc3 0-0	♜e3 ♙c7 ⁷⁸	±

¹ 4. e4 ♜c5 5. ♜g2 d6 6. ♜a4 ♜d4 7. ♜e2 ♜c6 8. ♜d4 ed4 9. d3 0-0 干 Milić-Rakić, Jugoslavija (ch) 1957

² 4... e4 5. ♜g2 d5 6. ♜h3 ♜b4 7. ♙b3 ♜a5 8. ♜f4 dc4 9. ♙c4 0-0 10. e3 ♚e8 00 O. Garcia-Rossetto, Santa Fe 1950

³ 7. ♜g2 ♜c6 8. ♙d1 [8. ♙a4 d4! 9. ♜b5 ♜b4 干] d4 9. ♜e4 ♜e4 [9... ♜f5 10. ♜f6 ♙f6 11. ♜f3 ♜c5 12. 0-0 0-0 干 Manaster-ski-Pytel, Polska 1973] 10. ♜e4 ♜b4 11. ♜d2 0-0 12. ♜b4 [12. ♜c6 ♜d2 13. ♙d2 bc6 14. ♜f3 c5 15. 0-0 ♙d5 ♜b7, d3 干] ♜b4 13. ♙d2 ♚e8! 干 Baumbach-Fuchs, Berlin 1960; 7. ♜f3 ♜c6 8. ♙a4 d4 9. ♜b5 ♜c5 [9... ♜b4!? 10. ♜d2 ♜d2 11. ♜d2 0-0 干] 10. ♜g2 0-0 11. 0-0 a6 12. ♙c2 ♙e7 13. ♜a3 ♜b4 干 Uhlmann-Gligorić, Moskva 1956

⁴ 7... ♜e6 8. 0-0-0 ♜c6 9. ♙a4 ♜e7 10. ♜g2 ♙b6! 11. e3 0-0 12. ♜ge2 ♚fe8 00 Tajmanov; 7... ♜c6 8. ♙a4 [8. ♜f6 ♜d4 9. ♜d8 ♜c2 10. ♙d1 ♜a1 11. ♜g5 ♜f5 12. ♜g2 f6 13. ♜d2 d4 14. ♜b5 0-0-0! 干] d4 9. 0-0-0 ♜d7 10. ♜h3 ♜e7 11. ♜f6 ♜f6 12. ♜d7 ♙d7 13. e3 0-0-0 00 Laaman-Keres, corr. 1935

⁵ 8. ♜g2 ♜c6 9. ♙d2 [9. ♙a4 d4 10. ♜c6 bc6 11. ♚d1 0-0 12. ♙d4 ♙a5 干 ↑ O Tajmanov] d4 10. ♜f6 ♜f6 11. ♜d5 0-0 12. ♜f4 [12. ♜f6 ♙f6 13. ♜f3 ♜g4 14. 0-0 ♚fe8 15. ♚ad1 ♚ad8 16. ♚fe1 d3! 干; 12. ♜h3 (Tajmanov-Šamkovič, SSSR 1955) d3! 13. 0-0 (13. ed3 ♜h3 14. ♜f6 ♙f6 15. ♜h3 ♜d4! 干) de2 14. ♙e2 ♜d4 15. ♙d1 ♜h3 16. ♜f6 ♙f6 17. ♜h3 ♚ad8 干 Šamkovič] ♜f5 13. ♜f3 ♚e8 14. 0-0 ♜e4 干 Šamkovič; 8. ♚d1 ♜c6 9.

♯a4 0-0 10. ♯g2 ♯b600 Goldberg—Antošin, SSSR 1955

⁶ 13. ♯d5 ♯b2 14. 0-0 b5 15. ♯b3 ♯b3 16. ♯f6 ♯f6 17. ab3 ♯f5 18. ♯d4 ♯d4 19. ♯d4 = Heinicke—Teschner, BRD 1956

⁷ 7. 0-0-0? dc4 8. ♯d8 [8. ♯c4 ♯a5!干] ♯d8 9. ♯e4 ♯e7 10. ♯d6 ♯d6 11. ♯d6 ♯e6干 Tajmanov; 7. ♯g2 dc4 8. ♯c4 ♯e6 9. ♯a4 ♯b6 10. ♯d2 ♯bd7 11. ♯f3 ♯c5 12. ♯c2 a5 = Tajmanov; 7... ♯e6 8. cd5 cd5 — 6. ♯g2

⁸ 11. ♯b5?! ♯c6 12. ♯c7 ♯e8 13. 0-0 ♯g4干 Rejfiš—Keres, Moskva (ol) 1956

⁹ 11... ♯c6 12. e4!± Tajmanov

¹⁰ 13. ♯g5 ♯f5 14. ♯e4 ♯d7 15. ♯c6 ♯f5 16. ♯e4 = Tajmanov

¹¹ 6... dc4 7. ♯c4 ♯e6 8. ♯a4 ♯bd7 9. ♯f3 ♯c5 10. ♯c2 ♯d700

¹² 7... ♯d5 8. ♯f3 ♯b6 9. 0-0 ♯d4 10. ♯d4 ♯c3 11. bc3± Džindžihašvili—Rossetto, Haifa (ol) 1976

¹³ 8. ♯f4? ♯c6 9. ♯a4 ♯b4 10. ♯c1 0-0 11. a3 ♯c3 12. ♯c3 ♯e4! 13. ♯c1 ♯b6 14. ♯e3 d4干 Puc—Pirc, Jugoslavija (ch) 1957; 8. ♯g5 ♯e7 9. ♯f3 0-0 10. ♯d1 ♯a5 11. 0-0 ♯c6 12. ♯d2 ♯fd8干 Madsen—Ježek, corr. 1959

¹⁴ 9... ♯e7 10. ♯e5 ♯b6 11. 0-0 0-0 = Zotkin—Ravinski, SSSR 1966

¹⁵ 10. ♯b5 ♯b6 11. 0-0 a6 [11... 0-0 12. ♯a4± Tompa] 12. ♯a4 h6 [12... 0-0 13. ♯g5 h6 14. ♯f6 ♯f6 15. ♯b3± Tompa] 13. ♯f4 0-0 14. ♯ad1 ♯e7 15. ♯e5 ♯ac8 = Szabo—Tompa, Hungary 1978 — 25/57; 10... ♯b6!? Tompa

¹⁶ 11. ♯f4 ♯c8 12. ♯ad1 ♯b6 13. ♯b5 d4 14. ♯b6 ab6 15. ♯b5 ♯fd8干 Bučan—Keglevič, corr. 1975

¹⁷ 13. e4 de4 14. ♯e4 ♯e7 15. ♯c5 ♯c5 16. ♯fd1 ♯ad8 = Pirc—Keres, Moskva (ol) 1956

¹⁸ 6... ♯e6?! 7. ♯g5!±

¹⁹ 7... 0-0 8. 0-0 c5 [8... dc4 9. ♯c4 b5 10. ♯d4 b4 11. ♯e4 ♯a6 12. ♯e1 ♯bd7 13. ♯e3 c500 Jogiale—Mikenas, SSSR 1965] 9. ♯d3 dc4 [9... d4 10. ♯d5! ♯c6 11. e4!± Stahlberg—Keres, Stockholm 1967] 10. ♯c4 ♯c6 11. ♯d1 ♯a5 = Tajmanov

²⁰ 13. ♯f4 ♯e8 14. h4 h6 15. ♯ac1 ♯d7 16. ♯d2 ♯f5 17. ♯e4 ♯e7 = Pflieger—Keres, Bamberg 1968 — 5/45

²¹ 4... ♯c5 5. e3 0-0 6. ♯ge2 ♯b6 7. d4 d6 8. 0-0 ♯e8 9. b3 ♯bd7 10. ♯a3 ♯f8 11. d5 c5 12. e4 ♯a5 13. ♯c1± Olafsson—Keller, Zürich 1959; 4... ♯b4 5. ♯b3 ♯e7 6. ♯f3 0-0 7. 0-0 ♯e8 8. d3 h6 9. ♯d2 ♯a6 10. e4 d6 11. a3 ♯c3 12. ♯c3± Přibyl—Zinn, Dečín 1975

²² 5. d3 d4 6. ♯e4 ♯e4 7. ♯e4 ♯d7 8. ♯g2 ♯c5 9. ♯f3 0-0 10. 0-0 a5 = Horca—Keres, München (ol) 1958; 5. d4 ed4 6. ♯d4 — 4. d4

²³ 6. ♯f3? d4 7. ♯b1 ♯c6 8. 0-0 ♯e7 9. d3 0-0 10. ♯bd2 ♯d5 11. ♯c4 ♯f6 12. e4 de3 13. ♯e3 ♯e6干 Szilagyi—Sebesten, Hungary (ch) 1950; 6. d4? ed4 7. ♯d4 — 4. d4

²⁴ 6... ♯e7 7. ♯b3 ♯c600; 6... d4 7. ♯e4 ♯e4 8. ♯e4 ♯e7 9. ♯g2 0-0 10. ♯f3 ♯c6 = Georgijevski—Sofrevski, Skopje 1976

²⁵ 7. f4? d4 8. fe5 ♯g4!干 Tajmanov; 7. ♯g5 d4 8. ♯d5 ♯e7 9. ♯e7 ♯e7 10. ♯c1 0-0 11. ♯f3 ♯e6 = Ujtelly—Auer 1967

²⁶ Szabo—Keres, Moskva 1956

²⁷ 6... d4? 7. ♯b7 ♯b7 8. ♯b7 ♯bd7 9. ♯d5± Tajmanov; 6... e4 7. f3! [7. d3 ed3 8. ♯d5 ♯d5 9. ♯d5 ♯b4 10. ♯f1 de2 11. ♯e2 0-0 12. ♯e3 ♯h300 Wexler—Bazan, Mar del Plata 1960] ef3 8. ♯f3± Tajmanov

²⁸ 7. e3? ♯b4 8. ♯ge2 ♯f5 9. e4 ♯d3 10. ♯f1 de4 11. ♯b7 ♯c5 12. ♯e4 ♯e4 13. ♯e4 ♯b8 14. ♯c6 ♯d7 15. ♯a6 ♯h3干→ Gcthschals—Tuomanen, Budva 1963; 7. d3?! d4 8. ♯b1 [8. ♯d5 ♯d5 9. ♯d5 ♯b4! 10. ♯f1 ♯e7 11. ♯g5 ♯f6 12. ♯c1 ♯a5 13. ♯d1 ♯d6干 Peterson—Talj, Riga 1958] ♯b4 9. ♯d2 a5 10. a3 ♯c6 11. ♯a4 ♯e7 12. ♯c1 0-0干 Bukal—Benkö, Sarajevo 1970

²⁹ 8. ♯c4? ♯d5 9. ♯d5 b5! 10. ♯c6 [10. ♯f7 ♯e7 11. ♯d5 ♯c2 12. ♯d1 ♯a1 13. b3 (13. ♯a8 ♯c7 14. ♯b3 ♯e6!—+ Hamović) ♯c7 14. ♯a3 ♯f6 15. ♯f3 ♯f5 0:1 Bidev—Pirc, Rogaska Slatina 1956] ♯d7 11. ♯d7 ♯d7 12. ♯d3 ♯c6—+ Fabian—Trapl, ČSSR 1963; 8. ♯a4 ♯d7 9. ♯d1 ♯d5 10. ♯d5 ♯a5 11. ♯b3 ♯c6 12. f3 ♯c5干 Maslov—Mikenas, SSSR 1961

³⁰ 9. ♯d3 ♯f5 10. ♯e4 ♯e4 11. ♯e4 ♯c7 12. ♯f1 f5 13. ♯d3 ♯g7 14. e3 ♯c6干 Zami-hovski—Zurahov, SSSR 1958

³¹ 10... ♯c2 11. ♯b1 ♯e6 12. b3 — 10... ♯e6

³² 11... 0-0-0 12. ♯b2 ♯b8 13. e3 ♯f5 14. ♯e2 h5 15. h3 ♯h600 Branitski—Persitz, Haifa 1958

³³ 12... ♯b4 13. a3 ♯c2 14. b4 ♯c8 15. ♯e4 ♯a200 Herrera—Schweber, Argentina (ch) 1963; 12... ♯c8 13. ♯b2 ♯a3 14. ♯h3 ♯h3 15. ♯h3 ♯b2 16. ♯b2 ♯c6 17. f3 0-0 Saines—Kovačević, corr. 1977

³⁴ 10. e4 ♯d7 11. ♯h3 ♯a6 12. d3 ♯a4 13. ♯h5 ♯d3 14. ♯e5 ♯e7干 Kreig—Dey, New Zealand (ch) 1976; 10... ♯c6!? Tajmanov

³⁵ 11. ♯f1 ♯a6 [11... ♯c5 12. e3 ♯a6 13. ed4 ♯d3 14. ♯e2 ♯d4 15. ♯f3 ♯c2干 Philips—Naranja, La Habana 1962] 12. ♯d2 ♯c5 13. ♯c3 0-0 14. ♯f3 ♯e2 15. ♯e2 e4干 Abramov—Kuuskmaa, corr. 1968

36 11... ♘a6 12. ♖f3 ♘a2 13. ♜d2 ♖e2 14. ♖e5 [14. ♖e2 ♜d3—+] ♜d6 15. ♖a1 ♜d6 15. ♖a1 ♘b2 16. ♖c4 ♖c4∞ Popov—Kuuskmaa, SSSR 1967

37 12. ♜d2 ♜d2 13. ♘d2 ♖c2 14. ♘a5 ♜d3!—+

38 13. ♖f3 ♖f3 14. ♖f3 ♖fd8 15. e4 ♜h3 16. ♜g2 ♜c5干 Nazzari—Perez, Mar del Plata 1961

39 9... ♜c5 10. e3 ♜f5 11. ♜e4 ♜e4 12. ♘e4 ♖c6干 Gurgenidze—Pantelev, Sofia 1958; 9... ♜d7!? 10. ♜b7 — 9... ♜f5

40 10... ♜e4 11. ♘e4 ♖c8干 Tajmanov

41 11. e3 ♖e6 12. ♘e2 ♖c5 13. ♜c2 e4! 14. ♖b1 ♜c6 15. ♘g4 h5 16. ♘d1 [16. ♘f4 ♘e6 17. ♖e2 0-0-0干] h4 17. g4 h3 18. b4 ♖d3 19. ♜d3 ed3干→ Novak—Trapl, ČSSR 1969

42 11... ♜b5 12. ♘e4 ♖b8 13. ♖f3 ♜c5 14. ♖d4 ♜d4 15. 0-0 ♜e2 16. ♜c6 ♖e7 17. b3 ♘d6干 Gberman—Karasev, SSSR 1976

43 12. ♜g2 ♜b5干→

44 13. ♖d4 ♜c5 14. ♖f3 ♜c6 15. ♘c2 ♜f3 [15... ♜b6 16. 0-0 ♖c7 17. ♘c3± Sozanov—Litvinov, SSSR 1963] 16. ef3 ♘f3 17. 0-0 ♖c7干 Tajmanov

45 5... g6 6. 0-0 ♜g7 7. d3 — A 24; 7. d4 ♖bd7 8. e4 0-0± — E 68

46 6... ♖bd7 7. d3 0-0 8. ♖b1 [8. e4 a5 9. ♖h1 ♘c7 10. ♖h4 ♖c5 11. f4 ♜g4 12. ♜f3 ♜h3 13. ♖g1 ♖d8 14. ♘e2 ♜c8 15. f5 d5∞ Vasjukov—Čerepkov, SSSR (ch) 1969] h6 9. b4 d5 10. cd5 cd5 11. ♘b3 d4 12. ♖d5 ♜d6 13. ♖f6 ♖f6 = Andersson—Larsen, Stockholm (m) 1975 — 19/34; 7. d4± — A 54

47 7. ♘c2 ♜g4 8. h3 [8. c5?! ♖f3 9. cd6 ♜g2 10. de7 ♘e7 11. ♜g2 ♖a6干 Filip—Tajmanov, La Habana 1967 — 4/46] ♜h5 9. d3 ♖bd7 10. e4 ♖e8 11. ♜e3 ♖c7 12. d4 ♜f3 13. ♜f3 ed4 14. ♜d4 ♖e6 15. ♜e3 ♜g5 = Saidy—Keres, Tallinn 1973 — 15/46

48 7... ♘c7 8. c5 ♖bd7 9. cd6 ♜d6 10. ♜g5 ♜e7 11. ♘c2 ♘a5 12. ♜d2 ed4 13. ♖d4 △ ♜f5± Talj—Žuravlev, SSSR 1965; 7... ♖bd7± — A 54

49 13. cd5 cd5 14. e5 ♖d7 15. ♖f1± Averbah—Ragozin, SSSR 1955

50 5. ♜g5?! d5 6. cd5 cd5 7. d4 ♜e7 8. ♜g2 0-0 9. ♖h3 ♖c6 10. 0-0 ♘b6 11. ♖f4 ♖d8 12. e3 g5 13. ♖h5 ♖h5 14. ♘h5 ♜f5 15. f3 ♜g6干 Rozenberg—Filipowicz, Budapest 1959

51 5... ♜c5 6. ♖b3 d6 [6... ♜b6 7. c5 ♜c7 8. ♜g2 d5 9. cd6 ♘d6 10. ♖e4 ♖e4 11. ♜e4± Aljälä—Ejngorn, Ybbs 1968; 6... ♜b4 7. ♜g2 d5 8. cd5 cd5 9. 0-0 0-0 10. d3 ♜c3 11. bc3 ♖c6 12. de4 ♖e4 13. c4 dc4 14. ♜e4 ♘d1 15. ♖d1 cb3± Tajmanov—Vladimirov, SSSR 1955] 7. ♜g2 ♜f5 8. 0-0 ♖bd7 9. d3 ed3 10. ed3 0-0 11. ♜f4 ♖e8 12. ♘d2 ♖f8

13. ♖a4 ♖e6 14. d4 ♜b6 15. ♖b6 ab6 16. d5 ♖f4 17. ♘f4± Smislov—Bronštejn, Monte Carlo 1969 — 7/35

52 7. d3 a4 8. ♖d2 e3 9. fe3 ♖g4 10. ♖e4 ♖e3 11. ♜e3 ♘e3 12. ♖a4 d5∞ Honfi—Barczay, Hungary (ch) 1964; 7. d4 a4 8. c5 ♘b4 9. ♖d2 d5 10. e3 g6 11. h3 ♜g7 = Bagirov—Talj, SSSR 1963

53 9. ♖f5 ♘c4 10. ♖b6 ♜f2∞ Tompa

54 13. ♖b6 ♜g4 14. ♜e2 ♜e2 15. ♘e2 ♖d8 = Forintos—Tompá, Hungary (ch) 1976 — 22/61

55 6... d5 7. ♜g2 dc4 [7... ♜f5 8. 0-0 dc4 9. ♖e3 ♜g6 10. ♖c4 ♘c5 11. b3 ♖a6 12. d4 ♘h5 (12... ed3 13. ed3 0-0-0 14. ♜f4± Jovčić) 13. f3 ♖d8 13. ♘e1 ♜b4 15. g4± Saharov—Timman, corr. 1970 — 10/56; 8... ♖a6 9. cd5 cd5 10. d3 ed3 11. ♖e3 ♜e6 12. ♖ed5 ♖d5 13. ♖d5 ♘b5 14. a4± Saharov—Ježek, corr. 1975] 8. 0-0 ♜e6 9. ♖e4 ♖e4 10. ♜e4 ♖d7 11. ♖e3 ♘d4 12. ♜f5 ♜f5 13. ♖f5 ♘e4 14. ♖e3 ♜c5 15. b3± Dorfman—Karasev, SSSR (ch) 1976

56 7. e3 ♜e7 8. d3 d5 9. cd5 cd5 10. ♜g2 ♜g4 11. ♘d2 0-0 12. 0-0 ♖d8 = Radulov—Ribli, Leningrad 1977

57 13. ♜b2 ♖c6 = Raičević—Ivanović, Jugoslavija (ch) 1978

58 7. cd5 cd5 8. d3 [8. ♜g2 ♖c6 9. ♖c6 bc6 10. 0-0 ♜a6 11. ♖e1 ♜d6 12. f3 ef3 13. ♘f3 0-0 14. b3 ♖d7 = Golombek—Barczay, Kecskemet 1968] ♜g4 9. ♜e2 ♜e2 10. ♘e2 ♖c6 11. ♖c6 ♘c6 = Panno—Belmonte, Sao Paulo 1972

59 7... ♖bd7 8. cd5 cd5 9. ♖cb5± Sokolov

60 13. ♖f3 ♖ae8 14. ♜d3 ♖b8 15. 0-0± Najdorf—Rossetto, Buenos Aires 1968 — 6/64

61 6. ♜g2 dc4 7. ♖c2 ♖a6 [7... ♜f5 8. ♖e3 ♜g6 9. ♖c4 ♖bd7 10. a4 ♜e7 11. 0-0 0-0 12. b3 a5 13. ♜a3 ♜a3 14. ♖a3 ♖e8 = Goldberg—Bronštejn, SSSR 1961] 8. ♖e4 ♖e4 9. ♜e4 ♖c5 10. ♜g2 ♜e6 11. 0-0 h5 = Hartoch—Vasjukov, Amsterdam 1969 — 8/32

62 7. ♜g2 ♖c6 [7... ♜c5 8. ♖b3 ♜b6 9. d3 ♖g4 10. e3 f5∞ Nejkirh—Florian, 1959] 8. ♖c6 bc6 9. d3 ed3 10. ♘d3 ♜b4 [10... ♜e7 11. 0-0 0-0 12. ♖d1 ♘b6 = Portisch—Olafsson, Moskva 1959] 11. 0-0 0-0 12. ♖a4 ♖e8 = Portisch—Spaski 1961

63 7... ed3 8. ♘d3 ♖c6 9. ♜g2±; 7... ♘b6 8. ♖b3 ♖g4 9. d4 ♜e6 10. f3 ef3 11. ef3 ♖f6 12. ♜e3 ♖c6 13. ♖f2± Korčnoj—Keres, Moskva 1962; 9. e3!? Tajmanov

64 8. ♖c2 ♜f5! 9. de4 ♖e4干 Tajmanov; 8. de4 de4 9. ♖b3 ♘d1 10. ♖d1 ♜b4 11. ♜d2 ♖c6 12. e3 ♜d2 13. ♖d2 ♜f5 = Seojev—Holmov, Moskva 1967

65 8... ♜b6 9. ♜g2 [9. de4 ♖e4 10. ♖e4 de4 11. ♘d8 ♜d8 12. ♜g2 f5 13. g4!± Taj-

manov—Gawlikowski, Szczawno Zdroj 1955] $\Delta f5$ 10. de4 $\Delta e4$ 11. 0-0 $\Delta c3$ 12. bc3 $\Delta e4$ 13. $\Delta a3 \pm$ B. Kogan—Česnauskas, SSSR 1968

⁶⁶ 9. a3 $\Delta c3$ 10. bc3 $\Delta c6$ 11. $\Delta g2$ $\Delta f5$! 12. 0-0 0-0 13. $\Delta f4$ $\Delta c8$ [13... $\Delta e8$ 14. $\Psi d2$ $\Psi e7$ 15. $\Delta fe1$ $\Delta ad8$ 16. $\Delta d4$ $\Delta d4$ 17. cd4 $\Psi e6$ = Uhlmann—Golz, DDR (ch) 1968] 14. $\Psi d2$ $\Delta e8$ 15. $\Delta fe1$ h6 16. a4 ed3 17. ed3 $\Delta e1$ 18. $\Delta e1$ $\Psi b6$ = Tajmanov—Mikenas, SSSR 1957; 9. $\Delta g2$ 0-0 [9... $\Delta c6$ 10. 0-0 $\Delta f5$ 11. $\Delta g5$ $\Delta c3$ 12. bc3 h6 13. de4 $\Delta e4$ 14. $\Delta f6$ $\Psi f6$ (Ivkov—Keres, Jugoslavija—SSSR 1957) 15. f3 $\pm$] 10. 0-0 $\Delta f5$ 11. de4 de4 12. $\Delta g5$ $\Delta c3$ 13. bc3 $\Delta bd7$ = Korčnoj—Keres, SSSR (ch) 1957

⁶⁷ 9... $\Delta c3$ 10. bc3 $\Delta e4$ 11. $\Delta g2$ 0-0 12. 0-0 $\Delta e8$ 13. $\Delta b2 \pm$ Sofrevski—Šuvalić, Jugoslavija (ch) 1961

⁶⁸ 10... $\Delta d2$ 11. $\Psi d2 \Delta$ $\Delta g2$, 0-0, $\Delta fd1 \pm$; 10... $\Delta c3$ 11. $\Delta c3$ $\Delta c3$ 12. bc3 $\pm$

⁶⁹ 13. $\Psi d2$ $\Delta c6$ 14. $\Delta g2$ $\Psi d2$ [14... f5 15. $\Psi b4$ $\Delta f4$ 16. 0-0 $\Delta e6$ 17. $\Delta d4$ $\Delta d7$ 18. f3 ef3 19. $\Delta f3 \pm$ Ivkov—Kozomara, Sarajevo 1967 — 3/40] 15. $\Delta d2 \pm$ Olafsson—Ivkov, Wageningen 1957; 13... $\Psi e7$! Ivkov

⁷⁰ 7. $\Psi a4$ $\Delta c5$ 8. dc6 0-0 [8... $\Delta c6$! 9. $\Delta c6$ $\Delta d7$ Keres] 9. cb7 $\Delta b7$ 10. e3 $\Delta d4$ 11. $\Psi d4$ $\Psi d4$ 12. ed4 $\Delta c6$ 13. $\Delta g2$ $\Delta d4$ 14. 0-0 $\Delta a6$ 15. $\Delta d1$ $\Delta fe8$ Evans—Keres, Amsterdam 1971 — 12/46; 7. $\Delta c2$ $\Delta c5$ 8. $\Delta e3$ cd5 9. $\Delta a4$ $\Psi c6$ 10. $\Delta c5$ $\Psi c5$ 11. $\Psi c2$ $\Psi c2$ 12. $\Delta c2$ $\Delta c6$ 13. b3 $\Delta g4$! 14. $\Delta b2$ $\Delta ge5$ Tajmanov—Mikenas, SSSR 1960; 7. e3 cd5 8. f3 [8. d3 $\Delta b4$ = Tajmanov] ef3 [8... $\Delta c6$ 9. $\Delta c6$ bc6 10. fe4 $\Delta e4$ 11. $\Delta e4$ de4 12. $\Psi c2$! $\pm$ Šackes—Aleksejev, SSSR 1967] 9. $\Psi f3$ $\Delta c6$! 10. $\Delta d5$ $\Delta d5$ 11. $\Psi d5$ $\Delta d4$ 12. $\Psi d4$ $\Psi d4$ 13. ed4= Tajmanov

⁷¹ 7... $\Delta g4$? 8. d4 cd5 [8... ed3 9. e3 $\pm$] 9. $\Delta d5$ [9. $\Delta g2$ $\Delta b4$ 10. 0-0 $\Delta c3$ 11. bc3 0-0 12. h3 $\Delta f6$ 13. $\Delta b1$ $\Psi c6$ Hartston—

Basman, Hastings 1967/68 — 3/39] $\Psi c6$ 10. $\Delta e3$ $\Delta b4$ 11. $\Delta d2$ $\Delta e3$ 12. fe3 $\Delta d2$ 13. $\Psi d2 \pm$

⁷² 8. d3 a4 9. $\Delta d2$ cd5 10. de4 de4 11. $\Delta g2$ e3!oo Nikolajevski—Česnauskas, SSSR 1966

⁷³ 8... a4 9. $\Delta c5$! $\Delta c5$ 10. dc5 $\Psi c5$ 11. $\Delta e3$ $\Psi b4$ 12. a3! $\pm$

⁷⁴ 13. f3! ef3 14. $\Psi f3$ $\Delta e6$ 15. $\Psi e2 \pm$ Botvinnik—Aleksejev, SSSR 1968 — 5/46

⁷⁵ 8... a5 9. d3 a4 10. $\Delta e3$ $\Psi b4$ 11. $\Delta d4$ a3 12. $\Delta c2$ $\Psi b2$ 13. $\Delta d4$ $\Delta b4$ 14. $\Delta b4$ $\Psi b4$ 15. $\Delta f6$ gf6 16. 0-0! $\pm$ Botvinnik—Talij, Moskva (m) 1961; 8... $\Delta c6$ 9. 0-0 a5 10. d3 a4 11. $\Delta e3$ $\Psi b4$ [11... d4 12. $\Delta d4$! $\Delta d4$ 13. de4 $\Delta c5$ 14. e5 $\Delta g4$ 15. $\Delta d5$! $\Delta e3$ 16. fe3 $\Psi b2$ 17. $\Delta c7$ $\Psi e7$ 18. $\Delta a8$ + -] 12. de4 ab3 13. a3 $\Psi a5$ 14. ed5 $\pm$ Polugajevski—Rossetto, Lugano (ol) 1968 — 6/65; 8... $\Delta b4$ 9. 0-0 $\Delta c6$ [9... $\Delta g4$ 10. d3 ed3 11. $\Psi d3$ $\Delta c3$ 12. bc3 0-0 13. h3 $\Delta e6$ 14. $\Delta b1 \pm$ Martinovsky—Mc Cambridge, Lone Pine 1977] 10. d3 $\Delta c3$ 11. bc3 $\Delta f5$ 12. $\Delta e3$ $\Psi c7$ 13. $\Delta c5$ b6 14. $\Delta a3 \pm$ Marsina—Pavlik, corr. 1975

⁷⁶ 9. 0-0? d4 10. $\Delta b1$ $\Delta c6$ Minev

⁷⁷ 9... ed3 10. 0-0! $\Delta b4$ [10... de2? 11. $\Psi e2$ $\Psi e6$ 12. $\Psi b5$ + -; 10... $\Delta e7$ 11. ed3 0-0 12. $\Delta d5$ $\Delta d5$ 13. $\Delta d5 \pm$ Janošević; 10... $\Delta c6$! 11. ed3 $\Delta c3$ 12. bc3 0-0 13. $\Delta e3$ $\Psi d8$ 14. $\Delta d4$ $\Delta g4$ 15. $\Psi b3$ b6 16. c4 $\pm$ Moisejev—Juksta, SSSR 1973

⁷⁸ 13. $\Delta d4$ $\Delta g6$ 14. $\Psi d2$ $\Delta c6$ 15. f4 ef3 16. ef3 $\Delta fe8$ 17. $\Delta h1$ $\Psi d7$ 18. f4 $\Delta g4$ 19. $\Delta g1$ f5 20. $\Delta fe1 \pm$ Nalis—Kosina, corr. 1976; 13. $\Delta c1$ $\Delta c6$ 14. $\Delta ad8$ [14... $\Delta fd8$ 15. $\Delta d4$ $\Delta d4$ 16. $\Delta d4$ ed3 17. $\Delta f6$ de2 18. $\Psi e2$ gf6 19. cd5 $\Psi d7$ 20. $\Delta c4 \pm$ Prieditis—Kask, SSSR 1974] 15. $\Delta d4$ $\Delta d4$ 16. $\Delta d4$ $\Psi e7$ [16... ed3 17. cd5 $\Psi d7$ 18. $\Delta f6$ de2 19. $\Psi e2$ gf6 20. $\Psi b2$ $\Delta g7$ 21. $\Psi d4 \pm$ Reshevsky—Keres, Los Angeles 1963] 17. cd5 $\Delta d5$ 18. $\Psi a4 \pm$ Ježek—Sapundžiev, corr. 1973

A 24

1. c4 e5 2. $\Delta c3$ $\Delta f6$ 3. g3 g6

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	$\Delta g2$ ¹ $\Delta g7$	e3 ² 0-0	$\Delta ge2$ d6 ³	0-0 ⁴ $\Delta e8$ ⁵	d3 ⁶ $\Delta bd7$ ⁷	$\Delta b1$ $\Delta f8$	b4 h5	h3 $\Delta e6$	$\Delta b7$ $\Delta h3$ ⁸	=
2	...	$\Delta f3$ d6	0-0 ⁹ 0-0 ¹⁰	b4 ¹¹ a5 ¹²	b5 $\Delta bd7$	$\Delta a3$ ¹³ $\Delta e8$	$\Delta c1$ h6	d3 $\Delta h7$	e3 f5 ¹⁴	=
3	...	...	...	d3 $\Delta h5$ ¹⁵	d4 ¹⁶ $\Delta c6$ ¹⁷	de5 $\Delta e5$	$\Delta e5$ $\Delta e5$	$\Psi d3$ f5	$\Delta d5$ $\Delta h8$ ¹⁸	=
4	...	...	...	...	$\Delta d2$ ¹⁹ a5 ²⁰	$\Psi c1$ ²¹ $\Delta e8$ ²²	$\Delta h6$ $\Delta h8$	$\Delta d1$ ²³ c6	h3 $\Delta f8$ ²⁴	∞
5	...	...	...	...	...	$\Psi c2$ ²⁵ $\Delta f8$ ²⁶	$\Delta ab1$ $\Delta g4$	b4 $\Psi d7$	$\Delta fe1$ h6 ²⁷	∞

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
6	...	...	...	...	♖b1 a5 ²⁸	♙d2 ²⁹ ♙c5 ³⁰	♙e1 c6	♙c2 ♖e8	h3 ♙e6 ³¹	=
7	...	...	...	...	♙d2 ³² ♖e8 ³³	♖c1 ³⁴ a5 ³⁵	a3 ♙a6	♙e3 ♖b8	♙b3 b5 ³⁶	∞
8	...	...	...	...	♖b1 ♖e8 ³⁷	♙g5 ³⁸ h6 ³⁹	♙f6 ♙f6	b4 a6	♙d2 ♙d8 ⁴⁰	∞
9	...	e4	♙ge2	0-0	d3 ⁴² c6	h3 ♙h5 ⁴³	♙h2 ⁴⁴ ♙c5	♙e3 ♙e6	d4 c5 ⁴⁵	±
10	...	d6	0-0	♙bd7 ⁴¹	h3 ⁴⁶ ♙e6	d3 ♙d7 ⁴⁷	♙h2 d5	ed5 cd5	d4 ed4 ⁴⁸	±

¹ 4. b3 ♙g7 5. ♙b2 d6 6. ♙f3 0-0 7. ♙g2 c6 8. 0-0 ♖e8 [8... ♙e7 9. d3 ♙bd7 10. e3 a6 11. d4 ♖e8 12. ♙d2 ♖b8 13. a4 c5 = Lombardy-Evans, USA 1970 — 9/30] 9. e4 ♙bd7 10. d3 a6 11. b4 b5 12. cb5 ab5 13. a4 ba4 14. ♖a4 ♙b7 = Andersson-Torre, Manila 1974

² 5. d3 d6 6. f4 [6. ♖b1 a5 7. a3 0-0 8. b4 ab4 9. ab4 h6 10. ♙d2 c6 11. ♙f3 ♖e8 12. ♙c1 ♙h7 13. e4 d5! = Gasić-Ivkov, Sarajevo 1966 — 1/31] 0-0 7. ♙f3 ef3 8. ♙f4 c6 9. ♙d2 d5 10. cd5 cd5 11. ♙b5 ♙c6 [11... a6!? 12. ♙c7 ♖a7 13. ♙d5 ♙d5 14. ♙b8 ♖a8; 12. ♙bd4∞ Matanović] 12. ♙c7 ♖b8 13. ♙b5 ♖a8 = Lombardy-Geler, Siegen (ol) 1970 — 10/57

³ 6... c6 7. f4 ef4 8. ♙f4 ♙a6 9. 0-0 ♖b8 10. d4 d6 11. h3 b5 12. cb5 cb5 13. a4 b4 = Bilek-Jansa, Nice (ol) 1974

⁴ 7. b4 ♙bd7 8. ♖b1 h5 9. h3 ♙h7 10. d4 ♖e8 11. ♖b3 ♙g5 12. c5 h4 ♖ Ujtelly-Gligorić, Kopenhagen 1965

⁵ 7... ♙bd7 8. d3 [8. d4 ♖e8 (△ e4) 9. ♙c2 c6 10. b3 ♙e7△ e4 ♖ Panno] c6 9. b3 ♖e8 10. e4 ♙c5 11. h3 ♙h5 12. ♙e3 f5∞ Bilek-Panno, Palma de Mallorca 1972 — 14/68; 7... c6 8. d4 [8. d3 ♖e8 (8... ♙e6 9. b4 d5 10. cd5 ♙d5 11. ♖b1 ♙d7 12. ♙c2± Nunn-Y. Grünfeld, Groningen 1974/75) 9. e4 a6! 10. a4 a5 = Fischer] ♖e8 9. b4! [9. ♙c2 ♙e7 10. e4 ed4 11. ♙d4 ♙e4 12. ♙e4 ♙d4 13. ♖d1 ♙e5! 14. f4 ♙g7 15. ♙d6 ♙g4 16. ♙e8 ♙d1 ♖ Fischer; 9. de5 de5 10. ♙d8 ♖d8 =; 9. ♖b1 e4 10. b4 ♙f5 11. h3 h5 12. ♙f4 ♙bd7 13. a4 ♙f8 14. c5? d5 15. b5 ♙h7 16. ♙d2 ♙g5 ♖ E. Nikolić-Fischer, Vinkovci 1968 — 6/68; 14. b5! =] e4 10. b5 ♙f5 11. a4 ♙bd7 12. ♙a3 c5 13. ♙b3 h5 14. ♖ad1± Spiridonov-Matulo-ović, Athens 1969

⁶ 8. d4 e4 9. f3 ef3 10. ♙f3 c5 ♖ Janošević-Geler, Skopje 1967

⁷ 8... c6 9. e4 a6! 10. a4 a5 = Fischer

⁸ 13. ♙a8 ♙a8 14. e4 ♙f1 15. ♙f1 ♙e6 = Dvorecki-Vasjukov, SSSR (ch) 1975

⁹ 6. ♖b1 0-0 7. b4 ♙f5 8. d3 ♙c8 9. h3 e4 10. ♙h4 ed3 11. ♙f5 ♙f5 12. ♙b7 de2 13. ♙e2 ♙bd7 14. ♙a8 ♖a8; 6. d3 0-0 7. ♙d2 ♙bd7 8. ♙c1 ♖e8 9. ♙h6 ♙h8 10. 0-0 — 6. 0-0

¹⁰ 6... c6 7. d3 ♙bd7 8. ♙d2 0-0 9. ♙c1 ♖e8 10. ♙g5 ♙f8 11. b4± Botvinnik-Boleslavski, SSSR 1967 — 4/48

¹¹ 7. ♙c2 ♙bd7 8. b3 ♙c5 9. ♙b2 ♙f5 10. d3 e4 11. ♙e4 ♙fe4 12. ♙g7 ♙g7 13. de4 ♙e4 14. ♙c3 ♙f6 15. ♙f6 ♙f6 = Takacs-Brinckmann, Kecskemet 1927; 7. h3 c6 8. ♖b1 [8. d4 e4 9. ♙e1 d5 10. ♙c2 ♙e6 11. c5 ♙c8 12. ♙h2 ♙h5 13. f4 f5 14. e3 b6 = Walther-Gligorić, Dublin 1957] a5 9. e4 ♙bd7 10. d4 a4 11. ♙e3 ♙a5 = Bolbochan-Wexler, Mar del Plata 1956; 7. d4 ♙e7 8. h3 [8. b3 c6 9. e4 ♙g4 10. d5 c5 11. h3 ♙c8 12. ♙e3 h6 13. ♙e1 ♙bd7 14. ♙d3± Lombardy-Christophel, Zürich 1961] a5 9. e4 ♙a6 10. ♙g5 c6 11. ♙d2 ed4 12. ♙d4 ♙c5 13. ♖fe1 ♖e8 14. ♖ad1 Liebert-R. Rodriguez, Lugano (ol) 1968; 7... ♙bd7± — E 67

¹² 7... c6 8. ♖b1 ♙bd7 9. b5 d5 10. bc6 bc6 11. cd5 cd5 12. ♙a4 ♖e8 13. d3 d4 14. ♙g5 ♙b6 = Bertok-Sokolov, Jugoslavija (ch) 1967

¹³ 9. a4 ♖e8 10. ♙b2 e4 11. ♙d4 ♙c5 12. ♙b3 ♙fd7 = Šuvalić-Sokolov, Jugoslavija (ch) 1961

¹⁴ 13. ♙h4 ♙hf8 14. ♙d5 ♙h7 15. ♙b3 ♙e6 = Gereben-Ostojić, Beverwijk II 1966

¹⁵ 7... ♙d7 8. ♙g5 ♙c8 9. ♙d2 ♙h3 10. ♙f6 ♙g2 11. ♙d5 ♙f6 12. ♙f6 ♙g7 13. ♙h5+ — Campomanes-Benitez, München (ol) 1958; 7... h6 8. ♖b1 ♙e6 9. b4 ♙bd7 [9... ♙c8 10. ♖e1 ♙h3 11. ♙h1± Tavares-Najdorf, Rio de Janeiro 1957] 10. ♙d2 c6 11. ♙a3±; 7... ♖e8 8. ♙d2 c6 — 7... c6; 8. ♖b1 c6 — 7... c6; 8... e4!? Ljubojević

¹⁶ 8. ♙e1 ♙c6 9. e3 ♙e6 10. ♙d5 ♙d7 11. ♖b1 f5 12. f4 ♙d8 13. b3 c6 14. ♙b4 ♙f6 15. ♙b2 ♙c7 = Langeweg-Larsen, Beverwijk 1959; 8. e4 c6 9. ♙g5 f6 10. ♙e3 ♙e8 11. ♙e1

f5 12. ef5 gf5 13. Δ f3 Δ f6 14. Δ g2 Δ a600 Cuderman—Minić, Jugoslavija (ch) 1961; 8. Ψ c2 Δ c6 9. Ξ b1 Δ g4 10. e3 Ψ d7 11. b4 Δ h3 12. Δ h3 Ψ h3 13. c5 Δ f6 14. b5 Δ d8 15. cd6 cd600 Jongsma—Lombardy, Toronto 1957; 8. Δ g5 f6 9. Δ d2 f500 — A 21; 8. Δ d2 f500 — A 21; 8. Ξ b1 f5 — A 21

17 8... Δ d7 9. Δ e3 [9. e4 c6 10. Δ e3 ed4 11. Δ d4 Δ e5 12. b3 Δ g4 13. Δ c1 Ψ b6 14. Δ de2 f5干→] Böök—Uhlmann, Leipzig (ol) 1960] Ξ e8 10. de5 de5 11. Ψ b3 h6 12. Ξ ad1 Ψ h7 13. c5± Hönlinger—Teschner, Berlin 1953; 8... Δ g4 9. de5 de5 10. h3 Δ d7 11. Δ g5 f6 12. Δ e5 fg5 13. Δ b7 Δ e5 14. Ψ d5 Ξ f7 15. Δ a8 Ψ e800 Haag—Uhlmann, Budapest 1961

18 13. Δ h6 Δ g7 14. Δ g7 Ψ g7 15. f4 Δ f6=

19 8. Δ g5 h6 9. Δ d2 a5 10. a3 c6 11. b4 d5 12. cd5 Δ d5 13. Δ d5 cd5 14. Ξ c1 ab4 15. Δ b4 Ξ e8= Udovčić—Matulović, Jugoslavija (ch) 1956; 8. h3 c6 9. Δ e3 Ξ e8 10. Ξ c1 Δ h5 11. Δ e4 Δ h8 12. Ψ d2 d5 13. cd5 cd5 14. Δ c5 e4 15. Δ h2 d4100 Ivković—Matulović, Jugoslavija (ch) 1958; 8. e4 a5 9. h3 Δ c5 10. Δ e3 Ξ e8 11. a3 Δ d7 12. Δ e5! Ξ e5 13. d4 Ξ e4 14. dc5 Ξ c4 15. Ψ d3 Δ e600 Bouwmeester—Unzicker, Neuhausen 1961

20 8... Δ c5 9. b4 Δ e6 10. Ξ b1 Δ e8 11. a4 c6 12. a5 Δ h8c7 13. b5 cb5 14. Δ b5 Δ b5 15. Ξ b5±↑ Keres—Klaman, SSSR (ch) 1947; 8... Δ h5 9. e4 [9. Ψ c1 f5 10. Δ g5 Δ df6 11. c5 Δ e6 12. Δ d2 d5=] Δ c5 10. b4 Δ e6 11. Ξ b1 Ψ h8 12. Δ e1 Δ d4 13. Δ e2 Δ e2 14. Ψ e2 Ψ e8 15. Δ f3± Rossetto—Szmetan, Cienfuegos 1977; 8... c6 — 7... c6; 8... h6 9. Ξ b1 a5 10. a3 Δ h5 11. b4 ab4 12. ab4 f5 13. Ψ b3 Ψ h7 14. Ξ a1 Ξ a1 15. Ξ a1±↑ Filip—Czerniak, Amsterdam (ol) 1954

21 9. Ξ c1 Δ c5 10. Δ e1 Ξ e8 11. Δ c2 Δ e6 12. Δ d5 Δ d7 13. e4 Δ dc5 14. Δ e3 c6 15. Δ c3 Ξ b8= Lange—Fred, Helsinki (ol) 1952; 9. Ξ b1 — 8. Ξ b1

22 9... Δ c5 10. Δ h6 Ξ e8 [10... Δ h5 11. Δ g7 Δ g7 12. d4 ed4 13. Δ d4 f5 14. Ψ h6± Mariotti—Micheli, Imperia 1973] 11. Δ g7 Ψ g7 12. d4 ed4 13. Δ d4 Δ d7 14. Ψ c2 Ψ c8 15. Ξ fe1± Golombek—Milić, Beograd 1952

23 11. h3 Δ c5 12. Ξ d1 Δ e6 13. Ψ d2 c6 14. Ξ ac1 Δ d7 15. g4 Ψ c7= Fairhurst—Boleslavski, 1954

24 13. d4 e4 14. Δ g5 d500 Barcza—Matanović, Sofia 1957

25 9. Ξ b1 Δ f8 10. b4 c6 11. b5 Ψ c7 12. Δ e1 Δ e6 13. Δ c2 Δ d7 14. Δ e3 Ψ c8 15. Ψ c1±↑ Keres—Boleslavski, Budapest (ct) 1950; 9... a5= — 8. Ξ b1

26 9... c6 10. b4 h6 11. Ξ b1 Δ f8 12. b5 c5 13. Δ e1 Δ e6 14. Ψ c1 Ψ h7 15. Δ c2± Gaitanaros—Reshevsky, Helsinki (ol) 1952

27 13. a4 Δ h3 14. Δ h1 Δ g4 15. a5 f500 Filip—Golz, Gotha 1957

28 8... Δ h5 9. b4 f5 10. Ψ b3 Ψ h8 11. Δ g5 [11. c5 h6 12. cd6 cd6 13. e4 Δ df6 14. Ξ e1 g5 15. Δ b2 f400 Lloyd—Littlewood, Hastings 1960/61] Δ df6 12. c5 Ψ e7 13. cd6 cd6 14. Δ d5 Δ d5 15. Δ d5± Szabo—Najdorf, Amsterdam (ol) 1954; 8... Ξ e8 9. b4 Δ f8 10. Δ d2 Δ g4 11. Δ b3 Δ e6 12. b5±↑ Lengyel—Gereben, Hungary (ch) 1952; 8... Δ c5 9. b4 [9. d4 ed4 10. Δ d4 Ξ e8 11. Ψ c2 Ψ e7 12. Ξ d1 Δ ce4 13. Δ e4 Δ e400 Benkö—Westerinen, Netanya 1969] Δ e6 10. Δ g5 c6 11. b5 Ψ c7 12. bc6 bc6 13. Δ b5 cb5 14. Δ a8 bc4 15. Δ e6 Δ e600 Moisejev—Geler, SSSR (ch) 1951

29 9. b3 Ξ e8 10. Δ b2 c6 11. a3 d5 12. cd5 Δ d5 13. Ψ c2 Δ c7 14. b4 Δ f8 15. Δ a1 ab4 16. ab4 Δ fe6= Benkö—Rogoff, Olot 1971; 9. a3 h6 10. b4 ab4 11. ab4 Ξ e8 12. Δ d2 Δ f8 13. Δ b2 Δ e6 14. Ξ a1 Ξ a1 15. Ψ a1± Flesch—Paoli, Miskolc 1963; 9... Ξ e8! ?; 9... c6! = — 7... c6

30 9... Ξ e8 10. Ψ c2 Δ c5 11. Δ g5 c6 12. Δ a4 Δ a6 13. a3 h6 14. Δ e4 Δ e4 15. de4 Δ c5= F. Benkö—Panno, Buenos Aires 1955

31 13. Ψ h2 d5 14. b3 d4 15. Δ a4 Δ a4 16. ba4 Ψ c7 17. Δ a1 Δ d7= Suttles—Reshevsky, Palma de Mallorca (izt) 1970

32 8. Δ g5 h6 9. Δ d2 Δ bd7 10. Ψ c2 Ψ e7 11. Ξ ae1 d5 12. cd5 cd5 13. e4 d4 14. Δ b5 Δ b6 15. a3 a5 16. Ψ c7 Δ bd7 17. Δ h3 b6 18. Ξ c1 Δ a6↑ Vilhelm—Polugajevski, Siegen (ol) 1970; 8. e4 Δ a6 [8... Δ g4 9. h3 Δ f3 10. Ψ f3 a5 11. Ψ e2 Δ a6 12. Δ e3 Δ c5 13. Ξ ad1 a4 14. Ψ c2 Ψ a5= Beni—Wexler, (m) 1956] 9. Δ e1 Δ c7 10. f4 ef4 11. Δ f4 Δ e600 Blumenfeld—van den Berg, Haifa 1958; 8. c5 dc5 9. Δ e5 Δ d5 10. Δ d5 cd5 11. Δ f3 Δ c6 12. Δ e3 Δ d4 [12... Ψ b6 13. Ψ c1 Δ d4 14. Δ d4 cd4 15. Δ f4 Δ e6= Barcza—Geler, Kapfenberg 1970] 13. Δ d4 cd4 14. Δ d2 Δ e6 15. Ψ b3 Ψ d7= Miles—Geler, Teesside 1975

33 8... Δ bd7 9. Ξ b1 Ξ e8 10. Ψ c2 Δ f8 11. b4 Δ d7 12. b5 Δ e6 13. e3 h6 14. a4± Golombek—Filip, Zagreb 1965; 8... a5 9. a3 Ξ e8 [9... h6 10. Ψ c2 Δ e6 11. b4 ab4 12. ab4 Δ bd7 13. Ξ a4 d5 14. b5 d4 15. Δ b1 cb5 16. cb5 Ξ c8= Barcza—Gligorić, Zagreb 1955; 10. Ξ b1! ?] 10. Δ e1 Δ e6 11. b4 ab4 12. ab4 Ξ a1 13. Ψ a1 d5 14. cd5 cd5 15. Ψ a7 Ψ c7= De Greiff—Ivkov, La Habana 1962

34 9. Ψ c2 a5 10. Ξ ac1 Δ bd7 11. Ξ fd1 Δ c5 12. Δ g5 Ψ e7 13. h3 Δ fd7 14. Δ ce4 Δ a6 15. a3 f500 Golombek—Gligorić, England 1951

35 9... d5 10. cd5 cd5 11. d4 [11. Ψ b3 Δ c6 12. Ξ fd1 h6 13. e4 Δ g4 14. Δ e2 Ψ d7 15. Δ e1 Δ e6 16. Ψ c2 Ξ ec8 17. Ψ b1 d4 18. b4 b500 Tajmanov—Milićević, Vrnjačka Banja 1977] e4 [11... ed4 12. Δ d4± × d5 Petrosjan] 12. Δ e5± O Petrosjan

36 12... Δ d7 13. Ψ c2 Δ dc5 14. Ξ fd1 Δ f5 15. Ξ b1 Δ e6 16. b4± Petrosjan—Planinc, Amsterdam 1973 — 16/59; 12... b5 13. cb5

♠e6 [13... cb5 14. ♠g500] 14. ♠d1 cb5 15. ♠g500 Petrosjan

37 8... h6 9. b4 ♠e6 10. b5 ♠c7 11. ♠a3 ♠d8 12. ♠a4 ♠bd7 13. ♠d2 c5 14. ♠c2± Zwaig—Garcia Conesa, Costa Brava 1976; 8... ♠h5 9. b4 f5 10. ♠b3=; 8... a5 9. a3 ♠bd7 10. b4 [10. ♠d2 ♠b6 11. b4 ab4 12. ab4 d5 13. cd5 cd5 14. ♠b3 d4 15. ♠e4 ♠e4 16. de4 ♠a4± Ree—Polugajevski, Amsterdam 1970] ab4 11. ab4 d5 12. cd5 cd5 13. d4 e4 14. ♠e5 ♠b6 15. f3 ef3 16. ef3 ♠f5 17. ♠b3 ♠e6 18. ♠e3 ♠e8 19. ♠f2 ♠d6 20. ♠d3 1/2 : 1/2 Trifunović—Bronštejn, Beograd 1954

38 9. h3 h6 10. b4 d5 11. cd5 cd5 12. ♠b2 d4 13. ♠a4 ♠c6 14. a3 ♠d5 15. ♠b3 ♠ce7= Gerschman—Panno, Buenos Aires 1953; 9. b4 d5 10. cd5 cd5 11. ♠g5 ♠e6 12. ♠d2 [Palermo—Rubinetti, Argentina (ch) 1964] ♠bd7=; 9. e4!? ♠g4 10. h3 ♠f3 11. ♠f3 ♠bd7 12. b4 ♠f8 13. ♠e3 ♠e6 14. ♠g2 ♠d7 15. ♠e2 a600 Roth—Tringov, Haag 1966; 9. ♠c2 d5?! 10. cd5 cd5 11. ♠g5 ♠c6 [11... h6 12. ♠f6 ♠f6 13. ♠d2 ♠e6 14. ♠b3 d4 15. ♠d5±] 12. e4! d4 13. ♠d5 ♠e6 14. ♠be1! [14. ♠d2 h6 15. ♠f6 ♠f6 16. ♠f6 ♠f600 Hug—Polugajevski, Palma de Mallorca 1972 — 14/69] h6 15. ♠f6 ♠f6 16. ♠h6 ♠a2 17. ♠d2△ ♠g5, f4±; 9... h6!△ d5=

39 9... ♠bd7 10. b4 h6 11. ♠f6 [11. ♠d2 d5=] ♠f6 12. b5 d5 13. bc6 bc6 14. ♠d2 ♠f5 15. ♠a4± Andersson—Kavalek, Manila 1974 — 18/58; 10. ♠c1!?

40 13. a4 ♠e6 14. ♠b3 [14. b5 ab5 15. ab5 d5 16. ♠b3 e4 17. bc6 bc6 18. cd5 cd5 19. ♠b5 ♠a600 Spiridonov—Ghizdavu, Bucuresti 1973] ♠d7 15. ♠d2 f5 16. ♠fc1 ♠f6= Andersson—Ostojić, Venezia 1974

41 7... ♠e6 8. d3 [8. b3!? Gligorić] ♠d7 9. f4 [9. b3 ♠c6 10. ♠d5 ♠h5 11. ♠b2 ♠ae8 12. d4± Filip—Westerinen, La Habana 1967 — 4/50; 9... c6± Gligorić] c6 10. ♠h1 ♠h3 11. f5 ♠g2 12. ♠g2 ♠a6 13. h3 d5 14. cd5 cd5 15. ♠g5! ♠c7 16. ♠b3 gf5 [16... de4 17. de4 ♠h8 18. ♠fd1±] 17. ♠f6 ♠f6 18. ♠f5± Ivkov—Minić, Jugoslavija 1966 — 1/30

42 8. f4 ♠c5 9. d3 a5 10. f5 c6 11. h3 d5= Sliwa—Uhlmann, Zinnowitz 1967 — 4/49

43 9... ♠c5 10. ♠e3 a5 11. f4 ef4 12. gf4 ♠e7 13. ♠d2 ♠b8 14. ♠ae1 ♠cd7 15. ♠g3 ♠e8 16. d4 ♠c7 17. e5±0 Markland—Hort, Hastings 1970/71 — 11/33; 9... ♠e8 10. f4 ef4 11. gf4 f5 12. ♠g3±↑ Gligorić

44 10. g4 ♠f6 11. f4 ef4 12. ♠f4 ♠e8=; 10. ♠e3! Gligorić

45 13. dc5 dc5 14. ♠d5 ♠d4 15. f4 ♠e6 16. f5 ♠d5 17. ed5 ♠f6! 18. g4 gf5= Bilek—Gligorić, Teesside 1972 — 13/32; 17. cd5± Gligorić

46 8. d3 a6 9. h3 b5 10. cb5 ab5 11. b4 ♠a6 12. ♠b1 ♠e6 13. a4 ba4 14. ♠a4 ♠b800 Popov—Kavalek, Wijk aan Zee 1975; 8. d4± Tajmanov

47 9... d5 10. ed5 cd5 11. ♠g5!±↑ Tajmanov

48 12... dc4?! 13. de5±; 12... e4?! 13. ♠g5 ♠c6 [13... dc4 14. ♠f6 ♠f6 15. d5 ♠f5 16. g4 ♠d6 17. ♠g1 ♠d7 18. ♠e4± Tajmanov] 14. ♠f6 ♠f6 15. ♠f4 ♠d4 16. ♠fd5 ♠d5 17. ♠d5 ♠g7 18. ♠e4± Tajmanov—Kočijev, Len ngrad 1977 — 24/52; 12... ed4 13. ♠d4 dc4 14. ♠e6 fe6 15. ♠e2!± Tajmanov

A 25

1. c4 e5 2. ♠c3 ♠c6

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	e3 ¹ g6 ²	d4 d6	d5 ³ ♠ce7	e4 ⁴ ♠g7	♠f3 ♠f6	c5 0—0	cd6 cd6	♠b3 h6	♠d2 ♠d7 ⁵	=
2	g3 ♠c5	♠g2 d6	e3 ⁶ ♠f6 ⁷	♠ge2 ⁸ 0—0 ⁹	d4 ¹⁰ ♠b6 ¹¹	0—0 ¹² ♠g4	h3 ♠h5	d5 ♠e7	e4 ♠e2 ¹³	±
3	...	...	e3 ¹⁴ 0—0 ¹⁵	♠ge2 ¹⁶ ♠e8 ¹⁷	0—0 ¹⁸ ♠f8 ¹⁹	d3 ²⁰ d6	a3 ²¹ ♠d7	h3 ♠c8	♠h2 ♠d8 ²²	±
4	...	♠g2 ♠f6	e3 ²⁴ ♠e7	♠ge2 0—0 ²⁵	d4 ²⁶ ♠g4 ²⁷	h3 ♠e2	♠e2 ♠d7	0—0 ♠f6	♠b1 a5 ²⁸	±
5	...	...	♠d5 ²⁹ ♠c5 ³⁰	e3 ³¹ 0—0 ³²	♠e2 ♠d5 ³³	cd5 ♠e7	d4 ed4	♠d4 c6	0—0 cd5 ³⁴	±
6	...	♠g2 d6	d3 ³⁶ ♠e6 ³⁵	♠b1 ³⁸ ♠d7 ³⁷	b4 ⁴⁰ ♠g7	b5 ⁴¹ ♠d8	e3 ⁴² ♠e7 ⁴³	h4 h6	h5 g5 ⁴⁴	=
7	...	...	...	e4 ♠ge7 ⁴⁵	♠e3 f5	♠ge2 ⁴⁶ g6	♠d5 ♠g7	♠d2 0—0	0—0 ♠f7 ⁴⁷	±

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
8	...	...	...	b4 g6	b5 d8	f3 ⁴⁸ f6 ⁴⁹	a4 e7	0-0 g7	e3 0-0 ⁵⁰	±
9	...	g2 f5	d3 ⁵¹ c5	a3! ⁵² a5	e3 f4	ef4 d6	ge2 0-0	0-0 f5 ⁵³	b5 d4 ⁵⁴	±
10	...	...	...	f3 ⁵⁵ e7	0-0 0-0	d5 ⁵⁶ d5 ⁵⁷	cd5 b8	b4 ⁵⁸ a5	b5 a4 ⁵⁹	±
11	...	...	...	d2 ⁶⁰ 0-0	e3 ⁶¹ c3 ⁶²	c3 d6 ⁶³	e2 e8	b4 h8	d2 e6 ⁶⁴	=
12	...	...	e3 e7 ⁶⁵	d4 ⁶⁶ e4 ⁶⁷	f3 0-0	ge2 ⁶⁸ b4	0-0 c3	c3 ef3	f3 d6 ⁶⁹	±

1. c4 e5 2. c3 c6 3. g3 g6 4. g2 g7

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
13	b1 ⁷⁰ a5 ⁷¹	a3 ⁷² d6 ⁷³	b4 ⁷⁴ ab4	ab4 f6 ⁷⁵	b5 ⁷⁶ e7	f3 0-0	0-0 d7 ⁷⁷	d3 h6	b2 f5 ⁷⁸	=
14	...	b4 f6	b5 ⁸⁰ e7	f3 ⁸¹ d5! ⁸²	cd5 ed5	b2 e8	0-0 e4	d4 c3	dc3 d5 ⁸³	=
15	...	b4 ⁸⁴ d6	d3 f5 ⁸⁵	b5 ⁸⁶ d8	e3 ⁸⁷ f6	d5 h5	h4 0-0	e2 h7	c2 c6 ⁸⁸	∞
16	...	...	b5 ⁸⁹ f5	e3 ⁹¹ f6	d4 ⁹² e4 ⁹³	ge2 e6	d5 f7	d4 d7	f3 ef3 ⁹⁴	=
17	e3 d6 ⁹⁵	ge2 d7	d4 ⁹⁶ c8	d5 ⁹⁷ d8 ⁹⁸	de5 de5	b3 c6	dc3 f5	a3 f7	0-0 c7 ⁹⁹	±
18	...	...	d4 ¹⁰⁰ f6	0-0 d7 ¹⁰¹	h3 a6	b3 b8	a4 a5	b2 e8	d2 h5 ¹⁰²	±
19	...	...	d4 ¹⁰³ f5	b4 e4 ¹⁰⁴	b1 e7	f3 ef3	f3 0-0	h8	b5 eg8 ¹⁰⁵	±
20	...	...	d4 ¹⁰⁶ e6	d4 ¹⁰⁸ d7 ¹⁰⁹	0-0 ¹¹⁰ ge7	de2 ¹¹¹ 0-0	b3 a6 ¹¹²	b2 b5	cb5 ab5 ¹¹³	±
21	...	...	0-0 ¹¹⁴ h6	d3 ¹¹⁵ e6	h3 ¹¹⁶ d7	h2 f5	b3 ae8	d4 f7	de5 e5 ¹¹⁷	±
22	...	...	h4 ¹¹⁸ h5	d3 g4 ¹²⁰	d2 0-0	b3 d7	b2 ae8	0-0-0 a5	b1 b4 ¹²¹	∞
23	...	...	d4 ¹²² ge7	ed4 ¹²⁴ ed4 ¹²³	0-0 0-0 ¹²⁵	h3 ¹²⁷ g4 ¹²⁶	e2 f5 ¹²⁸	d5 e5 ¹²⁹	c2 e8 ¹³⁰	=
24	...	...	b1 e6 ¹³¹	d5 0-0 ¹³²	d3 g4 ¹³³	h3 ¹³⁴ d7	0-0 d5	cd5 e7		=
25	...	...	...	a3 0-0 ¹³⁵	0-0 ¹³⁶ f5 ¹³⁷	d3 d7	d5 ¹³⁸ d5	cd5 e7	e4 g4 ¹³⁹	=
26	...	...	0-0 0-0 ¹⁴⁰	d3 ¹⁴¹ e6 ¹⁴²	d5 d7 ¹⁴³	b1 ¹⁴⁴ d8 ¹⁴⁵	b4 ¹⁴⁶ c6 ¹⁴⁷	e7 e7	b5 d7 ¹⁴⁸	±
27	...	...	...	d7 c8	b1 c8	e1 ¹⁴⁹ h3	h1 a5 ¹⁵⁰	a3 d8	b4 ab4 ¹⁵¹	=

¹ 3. d3 ♖f6 4. e4 ♙c5 5. ♙e3 d6 6. h3 ♙e6 7. g3 ♖d7 8. ♙g2 h5 9. ♖f3 ♙e7 10. ♖d5 ♙d5 11. cd5 ♖d4= Puc—Rabar, Jugoslavija (ch) 1953; 3. a3 a5 [3... g6 4. b4 ♙g7 5. g3 f5 6. ♙b2 ♖f6 7. ♙g2 0-0 8. d3 d6 9. b5 ♖e7 10. ♖f3 e4 11. ♖d4± Schinzel—Žoltek, Sandomierz 1976] 4. ♖f3 g6 5. d4 ed4 6. ♖d4 ♙g7 7. ♖c6 bc6 8. e4 d6 9. ♙d3 ♖e7 10. ♙g5 h6 11. ♙e3 0-0= Orev—Antonov, Bulgaria (ch) 1975

² 3... d6 4. d4 f5?! 5. de5 ♖e5 [5... de5 6. ♙d8±] 6. f4 ♖d7 7. ♙d3 ♖c5 8. ♙c2 a5 9. ♖ge2 ♖f6 10. 0-0 g6 11. ♙b1! ♙g7 12. a3± Suba—Popov, Pernik 1978 — 26/44; 6. ♙e2!? ♖f3±; 4... ♙e7!?; 3... f5 4. d4 e4 5. ♖h3 ♖f6 6. a3 a5 7. ♙e2 g6 8. f3 ef3 9. ♖f3 ♙g7 10. 0-0 0-0 11. ♙d3 d6 12. ♖f4± Dobosz—Chavez, Caracas 1976; 3... ♖f6 4. g3 d5 5. cd5 ♖d5 6. a3 ♙e6 7. ♙g2 ♙e7 8. ♖ge2 0-0 9. 0-0 ♙d7= Magnusson—Lundin 1929

³ 5. de5 ♖e5 6. f4 ♖c6 7. ♖f3 ♙g7 8. ♙d3 ♖f6 9. 0-0 0-0 10. e4 ♙e8 11. ♙h1 ♖b4 12. ♙b1 ♙e6= Abramov—Žuhovicki, SSSR 1946; 5... de5=

⁴ 6. ♖f3 ♙g7 7. ♙e2 f5 8. ♙c2 ♖f6 9. 0-0 0-0 10. ♙d1 h6= Toluš—Smislov, Bucuresti 1953

⁵ 11... ♖e8 12. ♖c4 f5 13. ♙d3 f4 14. ♙d2 ♙h7 15. ♖b5± Korčnoj—Kovačević, Rovinj—Zagreb 1970; 11... ♖d7=

⁶ 5. d3 a6 6. ♖f3 h6 7. ♖e4 ♙a7 8. ♙e3 ♖ge7 9. ♙a7 ♖a7 10. ♖c3 ♖ac6 11. d4± Speyer—Znosko-Borovski, Scheveningen 1923

⁷ 5... ♙f5 6. d3 ♖f6 7. ♖ge2 ♙c8 8. d4 ♙b6 9. d5 ♖e7 10. h3 h6 11. g4± Müller—Stöckl, Wien 1947; 5... ♖ge7 6. ♖ge2 [6. a3 a5 7. ♖ge2 0-0 8. d4 ♙b6 9. 0-0 ♙d7 10. b3 ♙c8 11. ♙b2 ♙h3 13. ♙d3± Nimzowitsch—Aljehin, Baden Baden 1925] 0-0 7. 0-0 a6 8. a3 ♙f5 9. d4 ♙a7 10. d5 ♖a5 11. b3 ♙d7 12. ♙d2 ♙h3 13. ♖e4 ♙g2 14. ♙g2± H. Kramer—Bergsma, Beverwijk 1964; 5... f5 6. ♖ge2 ♙b6 7. d4 ♖f6 8. b4 a5 9. b5 ♖e7 10. ♙a3 ed4 11. ♖d4± O'Kelly—Bellon, Olot 1969

⁸ 6. a3 0-0 [6... ♙e6 7. b4 ♙b6 8. d3 ♙d7 9. h3 0-0 10. ♖ge2 ♖d8 11. ♖a4 c6 12. ♖b6 ab6 13. ♙b2 ♖e8 14. f4 f6 15. g4± Tajmanov—Hort, Tallinn 1975 — 19/42; 6... a5 7. ♖ge2 ♖d4±] 7. b4 ♙b6 8. ♖ge2 ♙e8 9. d3 ♙g4 10. h3 ♙e6 11. ♖d5 ♙d5 12. cd5 ♖e7 13. ♙b3 a5 14. ♙b2± Rogoff—Knaak, Polanica Zdroj 1974

⁹ 6... ♙g4 7. h3 ♙d7 8. d4 ♙b6 9. a3 a5 10. b3 ♙c8 11. ♖d5 ♖d5 12. cd5 ♖e7 13. de5 de5 14. ♙b2± Marshall—Reirfeld 1937; 6... ♙e7 7. 0-0 [7. d3 h5 8. h3 ♙b6 9. a3 ♙e6 10. ♖d5 ♙d5 11. cd5 ♖b8 12. 0-0 ♖fd7 13. d4 0-0 14. de5 ♙e5 15. ♙d2± Filip—Augustin, ČSSR (ch) 1963] h5 [7... ♙d7 8. d4 ♙b6 9. ♖d5 ♖d5 10. cd5 ♖d8 11. a4 a6 12. b3 f6 13. ♙a3± Berger—Vajda 1929] 8. d4

♙b6 9. b4 a5 10. c5 ab4 11. cb6 bc3 12. ♖c3 ♙a5 13. a4 e4 14. bc7± Ader—Pizzi 1947

¹⁰ 7. 0-0 ♙g4 8. h3 ♙d7 9. d4 ♙b6 10. a3 a5 11. b3 ♙e7 12. ♙b2± Letelier—Espinoza, Lima 1959

¹¹ 7... ed4 8. ed4 ♙b4 [8... ♙b6 9. 0-0 ♙e8 10. h3 ♙f5 11. ♙e3 ♙g6 12. a3± Piro—Pilnik, Argentina 1946] 9. 0-0 ♙c3 10. ♖c3 ♙e8 11. ♙e3± Bogoljubov—Schindler, Bad Pyrmont 1950

¹² 8. h3 a5 9. 0-0 ♙e8 10. b3 h6 11. ♙b2 ed4 12. ♖d4 ♖d4 13. ed4 ♙d7 14. ♙h2± Czerniak—Garcia Vera, Argentina 1942

¹³ 12. ♙e2± Pirc—Janošević, Jugoslavija (ch) 1948/49

¹⁴ 5. ♖a4 ♙e7 6. e4 d6 7. ♖e2 ♙e6 8. d3 ♙d7 9. h3 0-0 10. ♖ac3 ♖e8 11. g4 a6 12. b3± Quinteros—Vasta, Argentina 1969; 5. a3 a5 6. d3 0-0 7. ♖h3 ♖e7?! 8. ♙g5 ♖g6 9. ♙f6 ♙f6 10. ♖e4 ♙e7 11. ♖c5 ♙c5 12. ♖g5 c6?! 13. ♖e4 ♙e7 14. c5± Aljehin—S. Smislov 1912; 5... d6 6. e3± — 4... d6

¹⁵ 5... d5?! 6. ♖d5 ♖d5 7. cd5 ♖b4 8. ♙b3 c6 [Adams—Pereira, corr. 1965] 9. d4!±

¹⁶ 6. a3 a5 7. ♖ge2 ♙e8 8. d3 d6 9. h3 ♙d7 10. ♙d2 ♙c8 11. ♙c2 ♖e7 12. ♖e4 ♖e4 13. de4 ♙e6 14. ♖c1 a4 15. ♖d3± Marini—Spaski, Mar del Plata 1960

¹⁷ 6... d5?! 7. ♖d5 [7. cd5 ♖b4 8. 0-0 ♖bd5=] ♖d5 8. cd5 ♖b4 9. d4 ed4 10. ed4 ♙b6 11. ♙b3± Tajmanov

¹⁸ 7. d3 d6 [7... a6 8. 0-0 d6 9. a3 ♙a7 10. b4 ♖e7 11. h3 d5 12. c5 c6 13. ♖a4± Hübner—Sämisch, Büsum 1968] 8. h3 ♙f5 9. 0-0 ♙d7 10. ♙h2 e4 11. d4 ♙b6 12. ♙a4 ♙c8 13. ♖d5± Esposito—Bisguier, Buenos Aires 1955

¹⁹ 7... d6 8. d4 ♙b6 9. h3 ♙f5 10. d5 ♖b8 11. g4 ♙d7 12. ♖g3± Korčnoj—S. Szabo, Bucuresti 1954; 7... e4 8. ♙c2 ♙e7 9. a3 d6 10. ♖f4 ♙f5 11. b4± Tajmanov

²⁰ 8. d4 d6 9. d5 ♖e7 10. e4 a5 11. ♙g5 ♖g6 12. a3 h6 13. ♙e3 b6 14. b4± Barcza—Rethy, Hungary (ch) 1953

²¹ 9. h3 ♖e7 10. f4 c6 11. e4± Herrmann—Ahues, Leipzig 1953

²² 12. f4 c6 13. e4 ef4 14. gf4 ♙c7 15. ♖g3± Tajmanov—Simagin, SSSR (ch) 1956

²³ 4... ♙e7 5. a3 [5. e3 0-0 6. ♖ge2 ♙e8 7. 0-0 ♙f8 8. d3 ♖e7 9. e4 c6 10. ♙g5 ♖g6 11. h3 ♙c5 12. d4± Grefe—Dake, Lone Pine 1976] a5 6. e3 0-0 7. ♖ge2 d6 8. 0-0 ♙e8 9. b3 ♙f8 10. ♙b2 ♙f5 11. e4 ♙g4 12. d3 ♖d7 13. f4± Larsen—Garcia Conesa, Costa Brava 1976; 4... g6 5. ♖f3 ♙g7 6. d4 d6 7. de5 ♖e5 8. c5 ♖f3 9. ♙f3 d5! 10. ♖d5 ♖d5 11. ♙d5 ♙d5 12. ♙d5 c6 ♖ Korčnoj—Hübner, Solingen (m) 1973 — 17/61; 7. 0-0 0-0 — E 62

²⁴ 5. d3 ♙e7 6. ♙b1 ♙d7 7. b4 ♙c8 8. ♙d2 0-0 9. h3 ♖d8 10. e3 ♙c6 11. e4 ♖e6

12. ♠e2 ♠h5 13. ♠d5± Botvinik—Kostjoe-
rin, Leipzig 1960

25 6... ♠f5 7. d3 0-0 8. h3 ♠c8 9. e4 ♠d7
10. ♠e3 ♠d8 11. ♠d2 c5 12. g4± Filip—Ba-
dilles, Moskva (ol) 1956

26 7. 0-0 ♠e6 8. ♠d5 ♠d7 9. d3 ♠b3
10. f4 ♠g2 11. ♠e7 ♠e7 12. ♠g2 e4 13. d4
♠b4= John—Richter, Szawno Zdroj 1933

27 7... ed4 8. ♠d4 ♠e5 9. b3 d5?! 10. ♠d5
♠d5 11. cd5 ♠b4 12. ♠d2 ♠d3 13. ♠e2 ♠d2
14. ♠d2 ♠e5 15. f4± Schmit—Richter, Szawno
Zdroj 1933

28 12. d5 ♠e7 13. ♠c3 g6 14. a3 ♠g7 15.
b4± Evans—Rossetto, La Habana 1964

29 5. ♠a4 0-0 6. ♠d5 ♠d6 7. e3 ♠d5 8.
cd5 ♠b4 9. ♠b3 c6 10. e4 cd5 11. a3 ♠a5±
L. Kovacs—Sydor, Debrecen 1970; 5. d3 0-0
6. ♠d2 ♠e8 7. e4 [7. a3 ♠c3 8. ♠c3 d5 9. cd5
♠d5 10. ♠f3 a5 11. 0-0 a4 12. ♠c1 ♠c3 13.
♠c3 ♠d4= Braskett—Lein, Lone Pine 1977]
♠d4 8. a3 ♠c5 9. b4 ♠f8 10. ♠e2 ♠e2 11.
♠e2 c6 12. 0-0 d5 13. ed5 cd5 14. ♠g5 ♠e6
15. cd5 ♠d5∞ Botvinik—Smislov, SSSR 1965;
5. e3 ♠c3 6. bc3 e4 [6... d6 7. d3 0-0 8. ♠e2
♠e7 9. e4 a6 10. 0-0 b5 11. cb5 ab5 12. f4
♠d7∞ Fedorowicz—Evans, Lone Pine 1976]
7. ♠c2 ♠e7 8. f3 ef3 9. ♠f3 0-0 10. 0-0 d6
11. ♠d4 ♠e5 12. d3 c6 13. e4 ♠e8 14. ♠b1
g6 15. ♠h6 ♠g7 16. ♠d2 ♠g4 17. ♠f3 f6 18.
♠d4 ♠h6 19. ♠h6 ♠e6= Wotulo—Andersson,
Siegen (ol) 1970; 5. a3 ♠c3 6. bc3 0-0 7. e4
d6 8. d3 ♠g4 9. f3 ♠e6 10. ♠h3 ♠c8 11. ♠g5
♠d7 12. f4 ♠g4 13. ♠f3 ♠d7 14. f5± Štejn—
Calvo, Kapfenberg 1970; 5. e4 0-0± — A 22

30 5... ♠d5? 6. cd5 ♠e7 7. ♠f3 ♠d6 [7...
e4 8. ♠d4 ♠d5 9. ♠b3 c6 10. ♠e4 ♠b6 11.
♠d5 cd5 12. ♠d5 0-0 13. 0-0 d6 14. ♠c2±
Polugajevski—Fuchs, Soči 1966] 8. e4 c6 9.
d4 cd5 10. de5 ♠b4 11. ♠d2 ♠d2 12. ♠d2 d6
13. ed6 ♠d6 14. 0-0 ♠e6 15. ed5 ♠d5 16.
♠e4± Geler—Debarnot, Las Palmas 1976 —
21/45; 5... a5 6. e3 0-0 7. a3 ♠c5 8. ♠e2 d6
9. 0-0 ♠e8 10. h3 e4? 11. ♠ec3 ♠d5 12. cd5
♠e7 13. ♠e4! ♠h3 14. ♠h7± Kavalek—Piet-
zsch, Sarajevo 1967 — 3/43; 10... ♠d5!; 5...
0-0 6. e3 [6. ♠b4 ♠b4 7. d3 c5 8. ♠f3 d6 9.
0-0 h6 10. b3 ♠e6 11. ♠b2 ♠d7 12. ♠e1±
Benkö—Bisguier, Malaga 1971] ♠d5 7. cd5 ♠e7
8. ♠e2 d6 9. 0-0 ♠a5 10. d4 ♠b6 11. b3 ♠g6
12. ♠b2± Flesch—Gereben, Reggio Emilia
1963/64

31 6. d3 ♠d5 7. cd5 [7. ♠d5 ♠b4 8. ♠d2
♠d2 9. ♠d2 ♠e7 10. e3 ♠b4 11. ♠e2 ♠d2
12. ♠d2± ± Kashdan—Mieses, Frankfurt 1930]
♠e7 8. ♠f3 d6 9. d4 ed4 10. ♠d4 0-0 11.
0-0 ♠e8 12. e4 ♠g6 13. ♠e3 ♠e5 14. ♠c2±

32 6... d6 7. ♠e2 ♠g4 8. 0-0 0-0 9. h3
♠h5 10. d3 ♠d5 11. cd5 ♠e7 12. g4 ♠g6 13.
d4 ♠b6 14. b3± Plater—de Greiff, Amsterdam
1965

33 7... ♠e8 8. 0-0 ♠f8 [8... d6 9. d4
ed4 10. ed4 ♠b6 11. ♠g5 ♠g4 12. f3 ♠f5 13.

♠h1 ♠b8 14. g4 ♠g6 15. h4± Petterson—
Carlsson, 1937] 9. d3 ♠d5 10. cd5 ♠e7 11.
f4!± Rogoff—Blumenfeld, Lone Pine 1976 —
21/44

34 12. b3 d6 13. ♠b2 a5 14. ♠b5 a4 15.
ba4 ♠a5 16. ♠c3 ♠e6 17. ♠d5 ♠d5 18. ♠d5
♠a4 19. ♠b3± Honfi—Příbýl, Majdanpek 1976

35 4... ♠e7 5. e3 ♠e6 6. ♠d5 ♠d7 7. d4
♠d8 8. ♠f3 f6 9. b3 c6 10. ♠e7 ♠e7 11. de5
de5 12. ♠d7 ♠d7 13. ♠a3± Sanguineti—
Reinhardt (m) 1956; 4... ♠g4 5. d3 g6 [5...
♠d7 6. b4 ♠b4? 7. ♠b7 ♠b8 8. ♠g2 ♠e7 9.
♠b1 c5 10. ♠f3 ♠h3 11. ♠h3 ♠h3 12. ♠a4
♠d7 13. ♠b5 ♠b6 14. ♠b4!± O'Kelly—Puig,
Malaga 1964] 6. ♠b1 ♠d7 7. ♠a4 ♠g7 8. ♠d5
♠c8 9. b4 ♠d7 10. b5± Barcza—Baretić, Vršac
1969; 4... g6 5. ♠b1 ♠e6 6. b4 ♠d7 7. b5
♠d8 8. d4!± Smislov—Kuprejčik, SSSR 1969
— 8/37; 5... ♠g7!; 4... ♠d7 5. b4! ♠c8
6. ♠b1 g6 7. b5 ♠d8 8. ♠d5 ♠g7 9. ♠a3 ♠e6
10. e3 a6 11. b6 c5 12. ♠e2 ♠e7 13. 0-0 ♠c6
14. ♠ec3± Benkö—Szily, Hungary (ch) 1950

36 5. ♠a4 ♠d7 6. e3 ♠d8 7. ♠d7 ♠d7 8.
b3 f5 9. d4 ed4 10. ed4 g6 11. ♠e2 ♠g7 12.
0-0 ♠f7 13. ♠e3 c6 14. d5 c5= Hartoch—
Enevoldsen, Siegen (ol) 1970; 5. b3 ♠d7 6.
♠b2 ♠f6 7. e4 h5 8. h3 0-0 9. ♠f3 g6 10.
d4 ed4 11. ♠d4 ♠g7 12. ♠c6 bc6 13. ♠d3±
Demin—Žuravlev, SSSR 1976; 5... g6△
♠g7=; 5. ♠d5 g6 [5... ♠d7 6. ♠f3 ♠d8 7.
♠g5±; 5... ♠g7 6. e3 ♠d7 7. ♠a4 f6 8.
♠e2 ♠d5 9. cd5 ♠d8 10. ♠d7 ♠d7 11. d4
c6= Kramer—Tröger, Hamburg 1965] 6. b4
♠g7 7. ♠b2 ♠d7 8. ♠b3 ♠ge7 9. f4 f6 10.
♠f3 0-0 11. 0-0 b5 12. d3 ♠ab8∞ Hübner—
Tröger, Aibling 1965

37 5... ♠e7 6. ♠f3 ♠d7 7. ♠d5 ♠d8 [7...
f5 8. ♠g5 ♠g5 9. ♠g5 h6 10. ♠d2 ♠d8 11.
f4±] 8. ♠g5 ♠g5 9. ♠g5 f6 10. ♠d2 ♠d8 11.
0-0 c6 12. ♠c3 g5 13. ♠e4 ♠f7 14. ♠c1±
Herrera—Figueroa, Argentina (ch) 1963; 5...
f5 6. b4 ♠d7 7. b5 ♠d8 8. a4 ♠f6 9. ♠d5±
Pfleger—Balinas, Manila 1975 — 20/57; 5...
♠ge7 6. ♠f3 f6 [6... ♠c8 7. ♠g5 ♠d7 8. c5
dc5 9. ♠b3 ♠d8 10. f4± Wolk—Tröger, Bad
Pyrmont 1963] 7. d4 d5 8. cd5 ♠d5 9. 0-0
ed4 10. ♠b5 ♠c5 11. ♠fd4± Clemens—Trö-
ger, Bad Pyrmont 1961; 5... g6 6. b4! ♠d7
— 5... ♠d7

38 6. h3 g6 7. ♠f3 h6 8. ♠d5 ♠g7 9. e4
♠ge7 10. ♠d2 f5 11. ♠c1 g5 12. b4 fe4 13.
de4 ♠g6 14. c5 dc5 15. ♠c5 0-0 0-0 Banik—
Smislov, SSSR (ch) 1961; 6. ♠d2 h5 7. h4 ♠e7
8. ♠f3 ♠d4 9. ♠d4 ed4 10. ♠b5 c5 11. ♠a4
♠f8 12. e3 a6∞; 6. f4 g6 7. ♠f3 ♠h3 8. ♠h3
♠h3 9. ♠d5 0-0 10. e3 ♠g7 11. ♠e2 ef4
12. ♠f4 ♠g4 13. 0-0 ♠ge7= Matulović—
Uhlmann, Sarajevo 1964; 6. ♠a4 ♠ge7 7. ♠d2
♠c8 8. b4 ♠e7 9. ♠b3 0-0 10. ♠f3 ♠h3 11.
0-0 ♠d8= Barcza—Csom, Hungary (ch) 1966;
6. ♠f3 ♠h3 7. 0-0 [7. ♠h3 ♠h3 8. ♠d5 ♠d7
9. 0-0 g6 10. e4 ♠g7= Šahović—Govedarica,
Vrnjačka Banja 1976] ♠e7 8. ♠d5 ♠d8 9.

b4 h5 10. b5 d4 11. d4 g2 12. g2 ed4 13. e3 c6 14. bc6 bc6 15. d4 h400 Huguet—Ljubojević, Malaga 1971; 6. d5 e7 [6... g6 7. f3 g7 8. g5 d8 9. e6 e6 10. d3 c6 11. b1 e7 12. b4 0-0 13. b5± Korčenoj—Chi Ching Hsuan, Buenos Aires (ol) 1978 — 26/46; 7... h6!; 6... d8 7. d4 (7. f3 c6 8. e3 h3 9. h3 h3 10. d4 e6 11. c2 f6 12. 0-0 e7 13. f5 0-0 14. g5± Portisch—Buljovčić, Vršac 1971) g6 8. b3 g7 9. b2 e7 10. e4 0-0 11. e2 c5 12. dc5 dc5 13. 0-0 d6 14. f4± Popov—Gerusel, Moskva 1977] 7. a4 [7. e3 d8 8. e2 c6 9. e7 e7 10. 0-0 h5 11. f4 h4 12. e1 h3 13. f2 g2 14. g2 hg3 Tröger—Tröger, Bad Pyrmont 1961] a5! 8. e4 d5 9. cd5 d4 10. d1 g4 11. f3 h5 12. e3 c5 13. dc6 d6 14. e2 d5 15. h4 f6 16. h3 d8 = Mašić—Ljubojević, Jugoslavija (ch) 1972

39 6... e7 7. b4 d5 8. b5 d8 9. f3 dc4 10. dc4 d1 11. d1 f6 12. d2 f5 13. d5± Portisch—Enevoldsen, Amsterdam 1967; 6... f6 7. b4 e7 8. b5 d8 9. d5 0-0 10. b3 e8 11. d2± Raičević—Meštrović, Jugoslavija (ch) 1975 — 19/43; 6... a5 7. a3 e7 [7... d8 8. b4 ab4 9. ab4 c6 10. a4 c7 11. e3 f6 12. b6 c8 13. b5 cb5 14. c3± Augustin—Gerusel, ČSSR—BRD 1969; 7... g6 8. b4 ab4 9. ab4 g7 10. b5 d8 11. d5 e7 12. g5 d5 13. cd5 b6 14. e4± Smislov—Ničevski, Rovinj—Zagreb 1970] 8. e3 [8. d2 g6 9. e3 g7 10. c2 0-0 11. e2 h3 12. 0-0 g2 13. g2 f5 14. b4 ab4 15. ab4 g5 16. f4 gf4 17. gf4 g6± Hug—Ljubojević, Palma de Mallorca 1972; 8. b4 ab4 9. ab4 d5! 10. f3 dc4 11. dc4 d1 12. d1 f6 =; 8. d5! 10. g6 9. d5 e7 10. b4 ab4 11. ab4 d5 12. cd5 d7 13. e2 b5 = Lengyel—Gerusel, Bad Pyrmont 1970

40 7. h4?! f6 8. d5 g7 9. h6?! d5 10. g7 g2 11. h2 g4! 12. h8 h2 13. f4 d4± Maslov—Kuprejčik, SSSR 1972 — 13/60; 7. f3 h6 8. 0-0 g7 9. e1 e7 10. d5 d8 11. d2 d5 = Stoljar—Kajkamdžozov, Albena 1974

41 8. a4 d8 9. d7 d7 10. b5 e7 11. f3 0-0 12. 0-0 h6 13. d2 e8 = Flesch—Socs, Bern 1976; 8. f3 h6 9. d2 e7 10. d5 f5 11. b5 d8 12. e4± Petrosjan—Aaron, Stockholm (izt) 1962; 10... f5 =; 8... h3 =

42 9. a4 e7 10. a3 h6 11. f3 0-0 12. 0-0 f5! 13. d2 c8 14. c2 f4 15. e1 h3± Botvinik—Liberzon, SSSR 1968 — 5/49; 9. a4 e7 10. f3 f6 11. h4 h5 12. a3 0-0 13. e3 f7 14. d2 a6!± Larsen—Ree, Nederland 1966 — 1/34; 9. h3 e7 10. f3 h6 11. d2 0-0 =; 9. h4 h6 10. e4 [10. h5? g5 11. e4 f5! 12. ef5 f5 13. e2 f6± Bukić—Polugajevski, Beograd 1964] e7 14. d5 f5 12. e2 0-0 13. 0-0 = Hort—Ničevski, Skopje 1968; 9. f3 h3 10. 0-0 g2 11. g2 e7 = Kavalek—Trapl, ČSSR (ch) 1962; 9. d2 e7

[9... f5 10. f4 f6 11. h3 g4 12. a4 0-0 13. c1 e8 14. 0-0 ef4 15. gf4 f7 16. e1 c6 17. g5 e600 Szilagyi—Kuprejčik, Stary Smokovec 1975] 10. e4 0-0 11. d5 c6 12. e7 e7 13. e2 f5 = Meyers—Martinovsky, Lone Pine 1976

43 9... f6!?

44 12. e4 f5 13. ef5 f5 14. e2 = Savon—Liberzon, Venezia 1974

45 6... g6 7. e3 g7 8. d5 d8 9. b3 c6 10. a3 cd5 11. cd5 e7 12. de6 e6 13. e2 0-0 14. 0-0 d5 15. ead1± Kotov—Enevoldsen, Amsterdam 1967

46 8. b3 g6 9. e2 [9. d4? ed4 10. d4 d4 11. d4 g8!± Ivkov] g7 10. 0-0 0-0 11. d2 d4 = Benkö—Ljubojević, Vrnjačka Banja 1971 — 11/35

47 12. f4 eaf8 13. f2 h8 14. eaf1 fe4 15. de4 g8 16. b3 g4 17. c5± Larsen—Ljubojević, Palma de Mallorca 1971 — 12/47

48 8. e4 g7 9. e2 e7 10. 0-0 h3 11. a4 h5 12. f3 g2 13. g2 f5 14. h4 e6 15. d5 0-0 16. e3 c6 17. e7 e7 18. bc6 bc6 19. b1 f4!± Kogan—Bagirov, SSSR 1978; 8. g5 f6 9. d2 e7 10. f3 g7 11. 0-0 0-0 12. b3 f7 13. e1 e6 14. a4 f5 15. a3 eab8 16. e2 c5± Beljavski—Kuprejčik, SSSR (ch) 1974; 8. b1 g7 — 6. b1

49 8... g7? 9. g5 e4? 10. b2 ed3 11. d3 a6 12. h4 ab5 13. cb5 e7 14. d2 0-0 15. h5 gh5 16. h5 f5 17. e4 g6 18. h7!± Petrosjan—Estrin, SSSR 1968 — 5/48; 8... h3!?

50 12. b3 g4 13. d5 d5?! 14. cd5 b6 15. c4 e7 16. eac1 f7± Perkins—Tarjan, Graz 1972

51 5. h3 c5 6. 0-0 0-0 7. d3 h6 8. h1 a5 9. f4 d6 10. d2 g4 11. d5 e7 = Golombek—H. Steiner, Venezia 1950; 5. a3 g6 6. b3 g7 7. b2 0-0 8. e3 d6 9. e2 e7 10. d4 d8 11. 0-0 f7 12. d2 e4 = Naranja—Lombardy, Lugano (ol) 1968

52 6. f3 0-0 7. 0-0 d6 8. a3 a6 9. b4 a7 10. b2 e6 11. d2 d7 12. e3 f7 =; 6. e3 f4 [6... 0-0 7. e2 d6 (7... e8 8. 0-0 f8 9. d4 e4 10. a3 d5 11. c5 e7 12. b4 g5 13. b3± Wotulo—Holmov, Beograd 1963) 8. a3 a5 9. d4 a7 10. d5 e4 11. 0-0 d7 12. b4 e8 13. b2± Brond—Luna, Argentina 1969] 7. gf4 [7. ef4 0-0 8. e2 d6 9. 0-0 (9. h3 e8 10. e4 ef4 11. f4 e4 12. de4 f7! 13. 0-0 c4 14. e5 h8 15. ed6 cd6 16. a3 a5 = Šibarević—Kovačević, Jugoslavija 1970 — 9/32) e8 10. a4 d4 11. d4 ed4 12. a3 (12. h3 h5 13. a3 a5 14. b3 g6 15. b2 f5 16. c2 d7 17. e1 e5 18. f1 eaf6 Saidu—Fischer, USA 1969 — 7/38) a5 13. b3 f5 14. b2 g6 15. c2

♠d7 16. ♠e1 ♠c5 17. ♠f1 ♠a6♞ Karpov—Bellon, Madrid 1973] d6 8. ♠ge2 0—0 9. h3 ♠e8 10. a3 a5 11. b3 ♠d7 12. ♠b2 ♠g6 13. ♠g1 ♠h6 14. ♠e4 ♠e4 15. ♠e4 ♠ae8 16. ♠d2± Bachmann—Pytel, Dortmund II 1976

53 10... ♠e8 11. ♠b5!±

54 12. ♠bd4 ed4 13. ♠b1! [13. ♠b7 ♠b8 14. ♠g2 ♠e8△ ♠g6♞] a4 14. b4 ab3 15. ♠b3 d5 16. ♠c2!± Varnusz—Hradetzky, Hungary 1972 — 13/61

55 6. a3 ♠e7 7. ♠h3 0—0 8. 0—0 ♠e8 9. ♠d5 ♠d8 10. f4 ♠h8 11. ♠f2 ef4 12. ♠f4 ♠e5 13. ♠c2 c6± Kovačević—Lombardy, Zagreb 1969; 6. f4 ♠e7 7. ♠f3 0—0 8. 0—0 ♠e8 9. e3 ♠h8 10. b3 ♠e6 11. ♠b2 ♠d8 12. ♠e2 ♠f7 13. ♠ae1 ♠h5= Barcza—Kluger, Hungary (ch) 1954; 6. e3 ♠e7 7. ♠ge2 0—0 8. 0—0 ♠e8 9. f4 ♠d8 10. a3 ♠b8 11. b4 ♠e6 12. ♠d5 b5 13. ♠b2 bc4 14. dc4 e4 15. ♠c1!? [15. ♠f6?! ♠f6 16. ♠f6 ♠f6 17. ♠c1 a5♞ Karpov—Korčnoj, Baguio City (m) 1978 — 26/32] ♠d5 16. cd5 ♠e7 17. ♠f6 ♠f6 18. ♠c3!± Filip

56 8. ♠b3? ♠e8! 9. ♠b5 ♠d8 10. ♠d2 ♠h8 11. ♠c3 ♠h5± Kan—Rjumin, SSSR 1931; 8. e3 ♠e8 9. ♠b1 ♠h5 10. ♠d5 ♠d8 11. b4 ♠e7 12. ♠b3 ♠d5 13. cd5 f4±; 8. a3 a5 9. ♠d2 ♠e8 10. ♠e1 ♠h5 11. e3 ♠d1 12. ♠d1 a4 13. f4 ♠a5± O'Kelly—Kokkoris, Varna (ol) 1962; 8. ♠b1 ♠e8 [8... a5 9. ♠d5 ♠h8 10. ♠e1 ♠d7 11. f4± Pirc—Tartakower, Amsterdam 1950] 9. b4 ♠h5 10. b5 ♠d8 11. ♠d5 ♠d5 12. cd5 ♠d7 13. a4 g5 14. ♠a3 ♠f7± Arnaudov—A. Zajcev, Albena 1970

57 8... ♠h8 9. a3 ♠e6 10. ♠e7 ♠e7 11. b4 ♠d8 12. ♠b2 ♠f7 13. ♠c2± Golombek—Tartakower, Hastings 1946/47

58 10. ♠d2 c5 11. b4 [11. dc6 ♠c6 12. ♠e1 ♠h8 13. ♠h1 ♠e6 14. f4 ♠e8= Kasparjan—Goglidze, SSSR (ch) 1931] ♠b4 12. ♠b4 ♠a6 13. ♠a3 ♠b8 14. ♠c1 b5= Pilnik—Kastillo, Mar del Plata 1954

59 12. ♠c2 ♠d7 13. ♠b1± De Ronde—F. Benkö, Argentina 1941

60 6. a3 ♠c3 7. bc3 0—0 8. ♠f3 d6 9. 0—0 ♠e8 10. e3 e4!± Seojev—Nevidniči, SSSR 1967; 6. ♠h3 d6 7. 0—0 ♠c3 8. bc3 0—0 9. ♠b1 h6 10. f4 ♠e7 11. ♠f2 ef4 12. gf4 ♠f7 13. ♠h1 ♠h8 14. ♠b2 ♠e8 15. ♠f3 ♠e7± 16. ♠b7 ♠b7 17. ♠b7 ♠ed5!± Keene—Ljubojević, Teesside 1972; 6. ♠f3 ♠c3 7. bc3 0—0 8. 0—0 d6 9. ♠b1 ♠b8 10. ♠d2 ♠d7± P. Martin—Wexler, Argentina 1946; 6... e4!?; 6. e3 ♠c3 7. bc3 d6 [7... 0—0 8. c5 ♠e7 9. ♠a3 e4 10. d4 ♠f7 11. ♠h3 h6 12. ♠f4 ♠d8 13. h4± R. Garcia—Hase, Pinamar 1973] 8. ♠e2 0—0 9. 0—0 ♠a5 10. c5!? d5! [10... dc5 11. ♠a3 ♠d7 12. ♠a4 c6 13. d4♞] 11. ♠a4 ♠c6 12. c4 [12. d4? e4! 13. c4 ♠e7! 14. cd5 ♠ed5± Barry—Rossolimo, New York 1975 — 20/56] ♠e6 13. cd5 ♠d5= R. Byrne

61 7. ♠h3 d6 8. a3 ♠c3 9. ♠c3 ♠e8 10. f4 ♠g4 11. ♠d5 ♠h8 12. ♠d2 ♠d4± Černikov—Henkin, SSSR 1962; 7. a3 ♠c3 8. ♠c3 d5 9. b4 d4 10. ♠b2 a5 11. b5 ♠e7 12. ♠f3 ♠d6 13. 0—0 c5= Zwaig—Rumens, Hastings 1976/77; 7. ♠f3 d6 8. 0—0 a5 [8... ♠c3 9. ♠c3 ♠e8 10. e3 ♠d7 11. ♠e1 e4♞] 9. ♠c1 ♠h8 10. ♠d5 ♠e6 11. ♠g5 ♠e7 12. ♠e7 ♠e7 13. d4 ed4 14. ♠d4 c6 15. e3 h6 16. ♠f6 ♠f6 17. ♠e6 1/2 : 1/2 Darga—Calvo, Las Palmas 1973

62 7... e4?! 8. de4?! ♠e5 9. ef5 d5 10. ♠d5 ♠d2 11. ♠d2 ♠f5 12. ♠d4 ♠d3 13. ♠e2 ♠g4 14. ♠h3 c6 15. ♠ad1 ♠ge5♞ Langeweg—Bisguier, Leipzig (ol) 1960; 8. d4±; 7... d6 8. ♠ge2 ♠h8 9. a3 ♠c3 10. ♠c3 ♠b8 11. b4±

63 8... f4?! 9. ef4 ef4 10. ♠h3 ♠e8 11. ♠e2 fg3 12. hg3 d6 13. ♠e8 ♠e8 14. ♠d2 ♠f5 15. ♠f4± Botvinnik—Šofman, SSSR 1963

64 12. ♠c1 e4 13. ♠f4 ♠g8 14. 0—0 ♠e5! 15. ♠e5 ♠e5± Reuben—Seret, France 1975; 12. b5 ♠d8=

65 5... f4?! 6. d4 fe3 7. fe3 ♠b4 8. d5 ♠e7 9. ♠f3 ♠g6 10. 0—0 0—0 11. ♠d2 d6 12. ♠c2 ♠g4 13. h3 ♠h6 14. e4± Vatinikov—Ivanović, Balašihna 1977; 5... ♠b4 6. d3 c6 7. a3 ♠a6 8. d4 e4 9. ♠ge2 d5 10. cd5 cd5 11. ♠b3 ♠c7 12. 0—0 ♠e7 13. f3± Melngailis—Bogoljubov, Kemeri 1939; 5... ♠b4 6. ♠ge2 0—0 7. 0—0 d6 8. d3 a5 9. d4 ♠c3 10. ♠c3 ♠e8 11. b3 ♠g6 12. a3 f4 13. d5 ♠b8 14. ef4± Forintos—Uzman, Sofia 1976; 5... g6 6. d4 e4 7. f3 [7. ♠ge2 ♠b4 8. 0—0 ♠d3 9. ♠d2 c6 10. ♠c1 ♠c1 11. ♠c1 ♠g7 12. f3 ef3 13. ♠f3± Stoljar—Aronin, SSSR 1964] ef3 8. ♠f3 ♠g7 9. d5 ♠e7 10. 0—0 0—0 11. ♠d3 d6 12. ♠d4 ♠g4 13. b3 ♠e5 14. ♠d2 ♠h8 15. ♠b2± Nej—Polugajevski, SSSR (ch) 1960

66 6. ♠ge2 0—0 7. 0—0 d6 8. ♠b1 ♠e8 9. d3 h5 10. h4 ♠d8 11. ♠d5 ♠d5 12. cd5 g5 13. hg5 ♠g5 14. f4± Benkö—Rossolimo, Malaga 1970

67 6... d6 7. ♠ge2 0—0 8. b3 [8. 0—0 ♠e8 9. ♠d2 ♠h5 10. ♠d5 ♠d8 11. b4± Šackes—Jurkov, SSSR 1967] ♠e8 9. ♠a3! ♠f7 10. ♠d5 ♠f8 11. 0—0 ♠d8 12. ♠c2 c6 13. de5 de5 14. ♠f8 ♠f8 15. ♠f6 ♠f6 16. ♠ad1± Botvinnik—Alatorceev, SSSR 1935

68 8. fe4? fe4 9. ♠e4 ♠e4 10. ♠e4 ♠b4 11. ♠d2 ♠e7±

69 12. ♠d2 ♠d7 13. ♠ae1 ♠e8 14. ♠d1! ♠g6 15. ♠d5 ♠d5 16. cd5 ♠e7 17. ♠b3± Botvinnik—Simagin, SSSR (ch) 1952

70 5. ♠h3 ♠f6 6. 0—0 0—0 7. d3 d6 — A 26; 5. b3 d6 6. ♠b2 h5 [6... ♠e6 7. d3 ♠d7 8. e3 ♠ge7 9. ♠d5 ♠d5 10. cd5 ♠b4 11. e4 ♠b5♞ Simagin—Gufeld, Kislovodsk 1968] 7. h4

♠h6 8. d3 0-0 9. ♠d2 ♠d7 10. e3 a6 11. ♠ge2
 ♠b8 12. ♠c1 ♠f5 13. ♠d5 ♠ce7 = Lombardy-
 Ree, Wijk aan Zee 1969; 5. e4 d6 6. ♠ge2 h5
 7. d3 h4 8. f3 ♠d4 9. ♠d4 ed 10. ♠e2 a5 11.
 ♠d2 c6 12. ♠c1 ♠f6 ♠ Sapi-Haag, Hungary
 (ch) 1968/69; 7. h3 ±; 6... ♠ge7 7. d3 — A 26;
 5. ♠f3 d6 6. d3 — A 26

71 5... ♠h6 6. b4 [6. d3 0-0 7. h4 d6 8.
 ♠f3 ♠d4 9. ♠d4 ed 10. ♠e4 ♠g4 11. h5
 c6 12. ♠b3 d5 13. cd5 cd5 14. h6 ♠h6 15. ♠h6
 ♠h6 16. ♠d5 = Hort-Tajmanov, Kopenhagen
 1965; 6. e3 d6 7. b4 0-0 (7... ♠f5 8. d3 ♠d7
 9. b5 ♠d8 10. 8. b5 ♠e7 9. ♠ge2 c6 10. bc6
 bc6 11. ♠a4 ♠c7 12. 0-0 f5! (12... ♠d7?
 13. d4 ± Portisch-Schmid, Monte Carlo 1969
 — 7/43) 13. d4 ♠f7 = 0-0 7. b5 [7. d3 f5
 8. ♠d2 ♠d4 9. h4 f4 10. gf4 ef4 11. ♠c1 ♠e6
 12. ♠d5 ♠f5 10. Ujtelly-Tajmanov, Kopen-
 hagen 1965; 7. e3!? f5 8. ♠ge2 ♠f7 (8... d6
 9. b5 ♠e7 10. f4! ♠f7 11. d4 e4 12. g4! ± Spi-
 ridonov-Daskalov, Bulgaria 1969 — 7/42) 9.
 b5 ♠e7 10. c5 d6 11. cd6 cd6 12. ♠b3 ♠h8
 13. ♠a3 g5 14. h4 g4 15. d4 f4 10. Tukmakov-
 Tajmanov, SSSR (ch) 1969] ♠d4 8. e3 ♠e6
 9. ♠ge2 d6 10. d3 f5 11. ♠d5 ♠d7 12. 0-0
 c6 13. bc6 bc6 14. ♠b4 ± Smislov-Tajmanov,
 SSSR (ch) 1968; 5... f5 6. b4 [6. d3 ♠f6 7.
 e3 d6 8. ♠ge2 0-0 9. b4 — 5. e3] ♠f6 7. b5
 ♠d4 [7... ♠e7 8. ♠a3 0-0 9. c5 d5 10. cd6
 cd6 11. ♠b3 ♠h8 12. d3 h6 13. ♠b4 ♠e8 14.
 ♠f3 ± Ivanov-Ljubojević, Dresden 1969] 8.
 e3 ♠e6 9. ♠ge2 d6 10. d3 0-0 11. 0-0 a6
 12. a4 ab5 13. ab5 ♠c5 14. d4 ♠ce4 15. ♠e4
 ♠e4 16. ♠b2 ± Tajmanov-Klovan, SSSR
 1976; 5... ♠ge7 6. b4 0-0 7. e3 [7. d3 d6 8.
 b5 ♠d4 9. e3 ♠e6 10. ♠ge2 f5 11. ♠d5 g5 12.
 h4 f4 10. Gligorić-Štejn, Stockholm (izt) 1962]
 a6 [7... d6 8. b5 ♠b8 9. ♠ge2 ♠d7 10. 0-0
 f5 11. d3 ♠f6 12. f4 ♠h8 13. ♠b2 ± Haag-
 Robatsch, Kecskemet 1962; 7... a5 8. a3 ab4
 9. ab4 d6 10. d3 e4 11. d4 ♠e6 12. ♠e4 ♠c4
 13. ♠ge2 d5 14. ♠d3 ♠d7 15. ♠c4 ± O'Kelly-
 Calvo, Olot 1969] 8. ♠ge2 d6 9. 0-0 ♠f5 10.
 d3 ♠d7 11. a4 [11. ♠d5 ♠d5 12. cd5 ♠e7
 13. e4 ♠h3 14. ♠e3 ± Hartoch-Drimer, Wijk
 aan Zee 1970] ♠h3 12. ♠h3 ♠h3 13. b5 ab5
 14. ab5 ♠d8 15. ♠d5 ♠d7 16. ♠b3 ± Timman
 -Drimer, Hastings 1969/70

72 6. e3 d6 7. ♠ge2 [7. a3 ♠d7 8. ♠ge2
 ♠ge7 9. b4 ab4 10. ab4 ♠c8!? 11. b5 ♠d8
 12. 0-0 h5 13. ♠d5 ♠d5 14. cd5 h4 15. ♠c3
 ♠h3 ♠ Bagirov-Mnacakanjan, SSSR 1963]
 ♠e6 [7... ♠f5 8. d3 ♠f6 9. a3 ♠d7 10. h3
 0-0 11. b4 ab4 12. ab4 h6 13. e4 ♠e6 14. ♠d5
 ♠h7 15. ♠e3 ♠d4 16. ♠d4 ed4 17. ♠df4 ±
 Rajković-Simić, Jugoslavija 1978 — 26/49;
 7... h5 8. h4 ♠h6 9. d3 0-0 10. a3 ♠e7 11.
 b4 ab4 12. ab4 c6 = O'Kelly-Reshevsky, Bue-
 nos Aires 1970] 8. ♠d5 ♠ce7 9. d4 c6 10. ♠e7
 ♠e7 11. b3 f5 12. ♠b2 0-0 13. 0-0 ♠f7 14.
 d5 cd5 15. cd5 b5 16. e4 ♠b6 17. ♠c3 ♠ac8
 18. ♠d3 ♠e8 19. a4 b4 20. ♠d1 ♠h6 ♠ Panno
 -Hort, Palma de Mallorca 1969 — 8/40; 6. d3
 d6 7. e3 ♠ge7 [7... f5 8. ♠ge2 ♠f6 9. 0-0
 0-0 10. f4 ♠e6 11. b3 ♠f7 12. h3 ± Masić-

Zinn, Baja 1971 — 11/39] 8. ♠ge2 h5! [8...
 ♠e6 9. ♠d5 ♠d7 10. h4 ♠d8 11. e4 h6 12.
 ♠e3 ♠c8 13. ♠d2 ± Forintos-Antonov, Sofia
 1976] 9. ♠d5 ♠d5 10. ♠d5 [10. cd5? ♠e7 11.
 h4 0-0 12. ♠c3 c6 13. 0-0 ♠g4 14. ♠b3
 ♠d7 15. ♠h2 ♠d5 16. ♠d5 a4! ♠ Barcza-
 Polugajevski, Soči 1966 — 2/29] ♠h3 11. ♠g1 =

73 6... h5? 7. ♠f3 d6 8. d3 ♠ge7 9. 0-0
 ♠f5 10. h4! 0-0 11. b4 ab4 12. ab4 ♠cd4 13.
 ♠g5! ♠b8 14. b5 ♠e6 15. ♠ce4 ± Tajmanov-
 Reško, SSSR 1973 — 15/58; 6... f5 7. b4 ab4
 8. ab4 ♠f6 9. d3 0-0 10. b5 ♠d4 11. e3 ♠e6
 12. ♠ge2 ♠h5 13. f4 ± Polugajevski-Nikitin,
 SSSR (ch) 1969; 6... ♠f6!? 7. b4 [7. e3 0-0
 8. ♠ge2 d6 9. d3 ♠e7 10. e4 c6 11. d4 d5 12.
 ed5 ed4 13. ♠d4 cd5 14. cd5 (I. Ivanov-
 Razuvaev, SSSR (ch I) 1978 — 26/52) ♠fd5 =]
 ab4 8. ab4 0-0 9. d3 ♠e7 10. ♠b3 [10. ♠f3
 d5!? 11. ♠e5 ♠g4 12. f4 ♠e5 13. fe5 dc4 14.
 d4 f6 15. e6 c6 10. Szabo-Zinn, Lugano (ol)
 1968] ♠e8 11. ♠f3 d5 12. cd5 ♠ed5 13. ♠g5
 c6 14. e4 h6 15. ed5 hg5 16. ♠g5 e4 17. de4
 ♠e4 10. Ribli-Balašov, Leipzig 1973

74 7. d3 ♠e6 8. ♠f3 h6 9. 0-0 ♠ge7 10.
 b4 ab4 11. ab4 ♠d7 12. b5 ♠d8 13. ♠e1 ♠h3
 14. ♠h1 0-0 15. ♠d5 = Pachman-Perez,
 La Habana 1962

75 8... ♠ge7 9. d3 0-0 10. ♠f3 [10. b5
 ♠d4 11. e3 ♠e6 12. ♠ge2 ♠h8 13. ♠b2 ♠f5
 14. 0-0 h5 = Saharov-Kuzmin, SSSR (ch)
 1965] ♠d4 11. 0-0 c6 12. ♠e1 f5 13. f4 ±
 Geler-Mazzoni, Monte Carlo 1967; 8... ♠f5
 9. d3 ♠c8 10. b5 ♠ce7 11. e4 ♠g4 12. f3 ♠d7
 13. ♠ge2 ♠h3 14. 0-0 ♠g2 15. ♠g2 ± Pach-
 man-Cobo, Solingen 1968 — 6/74; 8... f5
 9. d3 ♠f6 10. e3 0-0 11. ♠ge2 h5 12. h4 ♠g4
 13. b5 ♠e7 14. ♠b3 c6 = Liberzon-Planinc,
 Sarajevo 1970

76 9. d3 0-0 10. ♠f3 ♠e8 11. ♠d2 ♠h5
 12. 0-0 f5 13. b5 ♠e7 14. c5 d5 = Szilagyi-
 Popov, Varna 1970

77 11... ♠f5 12. d3 ♠c8 13. ♠g5 h6 14.
 ♠ge4 ♠e8 15. b6 c6 16. c5 d5 17. ♠d6 ♠d7
 18. ♠f5 ♠f5 19. ♠d2 ± Geler-Pritchett, Sie-
 gen (ol) 1970; 11... c5 12. d3 ♠e8 13. ♠e1 f5
 14. ♠g5 h6 15. ♠e7 ♠e7 16. ♠d5 ♠d8 17.
 ♠a1 ♠a1 18. ♠a1 ♠e6 = Botvinik-Gligorić,
 Oberhausen 1961

78 14. ♠a1 ♠b8 15. ♠d2 f4 = Tajmanov-
 Vasjukov, SSSR (ch) 1967

79 6... d6 7. b5 ♠d4 8. e3 ♠f5 9. ♠ge2
 0-0 10. 0-0 ♠e8 11. d3 h5 12. e4 ± Toran-
 Najdorf, Palma de Mallorca 1969

80 7. e3 ♠e7 8. ♠f3 d5!? 9. ♠e5 ♠f5 10.
 ♠b3 ♠e4 11. ♠e4 ♠e4 12. ♠e4 de4 13. f4?
 h5 14. d4 f6 ♠ Kapengut-Guljko, SSSR 1970
 — 9/34; 13. d4!?; 7. d3 ♠e7 8. e4 c6 9. ♠b3
 d6 10. ♠ge2 ♠e6 11. ♠g5 ♠d7 = Damjano-
 vić-Udovčić, Zagreb 1965

81 8. a4 d6 9. ♠a3 ♠e6 10. ♠b7 ♠b8 11.
 ♠g2 ♠c4 12. ♠f3 h6 13. 0-0 ♠e6 = Lange-

weg—Rodriguez, Lugano (ol) 1968; 8. d3 d6 9. ♖f3 ♗h5 10. ♗d2 h6 11. e4 f5 12. ♗h4 ♖e8 13. ef5 ♗f5 14. ♗f5 ♗f5= Flesch—Kovacs, Debrecen 1967

⁸² 8... d6 9. 0-0 ♗f5 10. d3 ♖d7 11. ♖e1 e4 12. ♗d4 ed3 13. ♗f5 ♖f5 14. ♖d3± Hort—Novak, ČSSR 1963

⁸³ 14. ♖b3 ♖h5 14. c4 ♗h3 16. f3= Tajmanov—Guljko, SSSR (ch) 1975

⁸⁴ 6. d3 f5 [6... ♗e6 7. b4 ♖d7= — 3... d6] 7. e4 ♗f6 8. ♗ge2 0-0 9. 0-0 a5=

⁸⁵ 6... a6 7. e3 f5 8. ♗ge2 ♗f6 9. d3 0-0 10. 0-0 ♗d7 11. a4 ♖b8 12. b5 ab5 13. ab5 ♗e7 14. ♗a3 ♗e6 15. ♖b3 b6 16. d4!± Smislov—Liberzon, SSSR 1968 — 6/53; 6... ♗ge7 7. e3 [7. b5 ♗d4 8. e3 ♗e6 9. ♗ge2 0-0 10. 0-0 f5 11. ♗d5 g5 12. f4 ♗ge600 Torast—Szabo, Hungary (ch) 1954; 7. ♗d5 ♗e6 8. e3 ♖d7 9. b5 ♗d8 10. d3 0-0 11. ♗e2 ♗d5 12. cd5 ♗h3= Haag—Korčnoj, Budapest 1961; 7. d3 0-0 8. e3 f5 9. ♗ge2 g5 10. f4 gf4 11. ef4 ef4 12. ♗f4 ♗g6 13. ♗d5 ♗d400 Bertok—Damjanović, Zagreb 1965] a6 8. ♗ge2 0-0 9. 0-0 h6 10. d3 g5 11. ♖b3 ♗h8 12. ♗d2 ♗g6 13. ♗h1 f5 14. f4= Johansson—Damjanović, Salgotarjan 1967; 6... ♗f6 7. d3 0-0 8. ♗f3 ♗f5 [8... ♗g4 9. h3 ♗d7 10. 0-0 a6 11. a4 ♗d4 12. e3 ♗f3 13. ♖f3 c6 14. ♖e2 d5 15. a5 ♗e6 16. ♗a4± Olafsson—Spaski, La Habana (ol) 1966] 9. b5 ♗e7 10. 0-0 ♖d7 11. c5 ♗h3 12. cd6 cd6 13. ♗h3 ♖h3 14. ♗e4 ♗ed5 15. ♗f6 ♗f6= Ivanov—I. Zajcev, SSSR 1971

⁸⁶ 8. e3 ♗ge7 9. h3 0-0 10. ♗ge2 h6 11. ♗d5 ♗d8 12. ♗e7 ♖e7= Hartoch—Gheorghiu, Amsterdam 1969

⁸⁷ 9. e4 ♗e6 10. ♗d5 c6 11. bc6 bc6 12. ♗e3 ♗e7 13. ♗f3 ♗h3± Kirov—Suba, Novi Sad 1974; 9. ♖b3 ♗e7 10. e4 ♗e6 11. ♗d5 0-0 12. ♗f3 ♗d5 13. cd5 ♗h3 14. 0-0 ♗g2 15. ♗g2 b6 16. ♖c4 ♗b7 17. d4 ed4 18. ♗d4 ♗c5± Usači—Vorobev, SSSR 1974

⁸⁸ 13... ♖e8?! 14. e4 ♗g4 15. f3 ♗e6 16. 0-0± Smejkal—Rajković, Smederevska Palanka 1971 — 12/49; 13... c6 14. bc6 bc6 15. e4 ♗e6△ f500 Rajković

⁸⁹ 7. d3 ♗f6 8. b5 ♗e7 9. e4 0-0 10. ♗ge2 a6 11. a4 ab5 12. ab5 fe4 13. ♗e4 ♗e4 14. ♗e4 c600 Evans—Spaski, Lugano (ol) 1968; 7. e3 ♗f6 [7... ♗h6 8. b5 ♗e7 9. ♗ge2 0-0 10. d4 ♗f7 11. f4 e4 12. 0-0 a6 13. a4 ab5 14. ab5 d5 15. c5± Kovacs—Vadasz, Hungary (ch) 1970; 7... a6 8. a4 a5 9. b5 ♗b4 10. ♗a3 ♗d3 11. ♗f1 ♗f6 12. ♗d500 Kubiček—Averkin, Dresden 1969] 8. b5 [8. ♗ge2?! e4! 9. d4 ed3 10. ♗c6? bc6 11. ♖d3 0-0 12. 0-0 a5 13. b5 cb5 14. cb5 ♗b7± Hartoch—Liberzon, Amsterdam 1969] ♗e7 — 7. b5

⁹⁰ 7... ♗d4 8. e3 ♗e6 9. ♗ge2 ♗f6 10. d4 e4 11. ♖b3 [11. h4 0-0 12. ♖b3 ♖f7 13. a4 c5 14. bc6 bc6 15. 0-0 ♗a6= Saharov—Klován, SSSR 1968] 0-0 12. ♗a3 ♖f7 13.

h4 h6 14. ♗d5 ♗g400 Saharov—Liberzon, SSSR (ch) 1969; 11. ♗d5!±

⁹¹ 8. d3 ♗f6 9. f4 [9. ♗h3 0-0 10. 0-0 h6 11. f4 ♗h7 12. a4 ♖b8 13. ♗f2 ♗d700 Petrosjan—Hort, Oberhausen 1961] ef4 10. ♗f4 d5 11. ♖b3 ♗e6 12. ♗f3 h6 13. c500 Hartston—Ljubojević, Dresden 1969; 8. ♗d5 c6? 9. bc6 bc6 10. ♖a4! ♗d7 11. ♗e7 ♗e7 12. ♗a3± Orev—Bobekov, Bulgaria 1966; 8... ♗f6=

⁹² 9. ♗ge2 0-0 10. 0-0 g5 11. f4 [11. d3 ♗h8 (11... ♗g6 12. f4 h6 13. ♗d5 ♗d5 14. ♗d5 ♗h8 15. fg5 ♖g5 16. ♗h1± Averbah—Tompá, Budapest 1971) 12. f4 h6 13. ♗h1 ♗g6 14. ♗d2 gf4 15. ef4 ♗h7= Hartoch—Popov, Wijk aan Zee 1974] gf4 12. ef4 ♗h8 [12... ♗g6? 13. d3 ef4 14. ♗f4 ♗f4 15. ♗f4 ♗g4 16. ♖d2 ♗d4 17. ♗h1 ♖e8 18. ♖be1± Averbah—Ciocaltea, Bucuresti 1971 — 11/37] 13. d3 ♖e8! 14. ♗b2 ♖h5= Ivkov—Bukić, Beograd 1969

⁹³ 9... ed4? 10. ed4 0-0 11. ♗ge2 d5 12. ♖a4 ♗e6 13. 0-0 ♗f7 14. ♗a3± Smislov—Ungureanu, Lugano (ol) 1968; 9... 0-0 10. ♗f3 e4 11. ♗d2 c6 12. 0-0△ f3±

⁹⁴ 14. ♖f3 0-0 15. 0-0 ♖b8? 16. ♗b2 ♗c8 17. ♗a4 ♗cb6 18. ♗b6 ab6 19. e4± Smislov—Levy, Hastings 1969/70; 15... ♗b6! = Spaski

⁹⁵ 5... f5 6. ♗ge2 ♗f6 7. d4 e4 8. f3 ef3 9. ♗f3 0-0 10. 0-0 d6 11. ♗f4 g5 12. ♗fd5 ♗e7 13. ♗f6 ♗f6 14. ♖d3 ♗h8 15. ♗g2 c5 16. b3 ♗c6 17. ♗d5± Hort—Browne, Amsterdam 1978

⁹⁶ 7. 0-0 ♖c8 8. ♖e1 [8. ♗d5 ♗d8 9. d4 c6 10. ♗c3 f5 11. b4 ♗e7= Tajmanov—Borisenko, SSSR (ch) 1955] h5 9. h4 ♗h6 10. b3 ♗g4 11. f3 ♗d7 12. ♗b2 ♗f5= Nilson—Forintos, Tel Aviv (ol) 1964; 7. ♗d5 ♖c8 8. b4 ♗e7 9. ♗ec3 ♗d5 10. cd5 ♗f6 11. ♗b2 0-0 12. 0-0 ♗h3 13. ♖c1± Donner—Pachman, 1955

⁹⁷ 8. d5 ♗ce7 9. e4 h5 10. ♗g1 ♗h6 11. ♖e2 f5 12. f4 ♗f7 13. ♗f3 0-0 14. 0-0 fe4 15. ♗e4± Korčnoj—Polugajevski, SSSR (ch) 1963

⁹⁸ 8... ♗ce7 9. de5 de5 10. ♗ec3 c6 11. ♗e4!±

⁹⁹ 14. ♖c1!± Ilivicki—Alatorcev, SSSR (ch) 1948

¹⁰⁰ 7. d3 ♗d7 [7... 0-0 8. 0-0 ♖b8 9. ♖b1 a6 10. b4 ♗e7 11. a4 d5 12. cd5 ♗fd5 13. b5 ab5 14. ab5 ♖a8 15. ♖c2 ♗e6 16. ♗e4± Talj—Guljko, SSSR (ch) 1974 — 19/45] 8. b3 ♖c8 9. h3 0-0 10. ♗b2 ♗e7 11. ♖d2 ♖e8 12. ♖c1 c5 13. ♗e4! ♗e4 14. de4± Bilek—Calvo, Palma de Mallorca 1972 — 14/72

¹⁰¹ 8... ♗d7 9. b3 ♗b6 10. ♗a3 ed4 11. ♗d4 ♗d7 12. ♖c1 ♖e8 13. c5± Barcza—Bobocov, Amsterdam (ol) 1954

102 14. de5! de5 15. $\mathbb{H}fd1$ $\mathbb{P}c8$ 16. $\mathbb{Q}h2$ $\mathbb{H}d8$ 17. $\mathbb{Q}d5!$ $\pm$ Polugajevski—Lutikov SSSR (ch) 1967 — 5/52

103 7. d3 $\mathbb{Q}f6$ 8. $\mathbb{H}b1$ 0-0 [8... a5 9. d4 0-0 10. 0-0 g5 11. d5 $\mathbb{Q}e7$ 12. f4 gf4 13. ef4 e4= Szabo—Hort, Moskva 1963] 9. b4 a6 [9... $\mathbb{Q}h8$ 10. b5 $\mathbb{Q}e7$ 11. 0-0 g5 12. f4! gf4 13. ef4 $\mathbb{Q}g6$ 14. $\mathbb{Q}d5$ $\mathbb{Q}d5$ 15. $\mathbb{Q}d5$ $\pm$ Simagin—Šamković, corr. 1966] 10. 0-0 $\mathbb{Q}h8$ 11. a4 g5 12. b5 ab5 13. ab5 $\mathbb{Q}e7$ 14. f4 h6 15. $\mathbb{Q}d2$ [15. $\mathbb{P}d2$ $\mathbb{Q}g6$ 16. $\mathbb{Q}b2$ $\mathbb{Q}h7$ 17. $\mathbb{H}a1$ $\mathbb{H}a1$ 18. $\mathbb{H}a1$ gf4 19. ef4 h5 $\mathbb{P}$ Miles—Browne, Las Palmas 1977] $\mathbb{Q}g6$ 16. $\mathbb{P}c2$ $\mathbb{H}e8$ 17. h3 $\mathbb{H}e7$ 18. $\mathbb{Q}h2$ $\mathbb{P}e8$ 19. $\mathbb{H}be1$ $\mathbb{H}b8$ 20. e4 gf4 21. gf4 $\mathbb{Q}h4$ $\mathbb{P}$ Sax—Browne, Orense 1977; 7. 0-0 h5 8. d4 h4 9. de5 $\mathbb{Q}e5$ 10. e4 c6 11. ef5 $\mathbb{Q}f5$ 12. $\mathbb{Q}d4$ hg3 13. hg3 $\mathbb{P}f6$ 14. $\mathbb{Q}f4$ $\mathbb{Q}e7$ 15. $\mathbb{H}e1$ 0-0 16. $\mathbb{P}a4$ a6 17. $\mathbb{Q}e4$ $\pm$ Mojsejev—Liberzon, SSSR (ch) 1970

104 7... $\mathbb{Q}h6$ 8. f4 0-0 9. 0-0 $\mathbb{Q}f7$ 10. b3 e4 11. a3 $\mathbb{Q}a5$ 12. $\mathbb{Q}d2$ c5 13. d5 a6 14. $\mathbb{H}b1$ $\mathbb{Q}d7$ 15. $\mathbb{P}e1$ b6 16. g4 $\pm$ Přibyl—Blatny, Havirov 1970; 7... $\mathbb{Q}f6$ 8. de5 [8. b3 e4 9. $\mathbb{Q}f4$ 0-0 10. 0-0 g5 11. $\mathbb{Q}d5$ $\mathbb{Q}d5$ 12. cd5 $\mathbb{Q}e7$ 13. f3 ef3 14. $\mathbb{Q}f3$ $\mathbb{Q}d7$ ∞ J. Fernandez—Uhlmann, Halle 1978 — 26/47; 10. h4!?] de5 9. $\mathbb{Q}c6$ bc6 10. $\mathbb{P}d8$ $\mathbb{Q}d8$ 11. $\mathbb{Q}a4$ $\pm$ Uhlmann

105 14. $\mathbb{Q}f4$ $\pm$ Spaski—Hort, Reykjavik (m) 1977 — 23/63

106 7. $\mathbb{Q}d5$ $\mathbb{Q}e7!$ [7... $\mathbb{P}d7$ 8. $\mathbb{P}a4$ $\mathbb{Q}f6?$ 9. 0-0 0-0 10. $\mathbb{Q}ec3$ $\mathbb{Q}e8$ 11. f4 f5 12. d3 $\mathbb{Q}d8$ 13. $\mathbb{P}a3!$ $\pm$ Talj—Češkovski, SSSR (ch) 1969 — 7/41; 8... f5!?; 7... $\mathbb{Q}h6$ 8. $\mathbb{Q}ec3$ a6 9. d3 f5 10. 0-0 0-0 11. f4 $\mathbb{H}b8$ 12. a4 $\mathbb{Q}e7$ 13. $\mathbb{Q}d2$ c6= Bobocov—Milev, Varna 1960] 8. d4 c6 9. $\mathbb{Q}e7$ $\mathbb{Q}e7$ 10. d5 $\mathbb{Q}g4$ 11. f3 $\mathbb{Q}d7$ 12. $\mathbb{Q}c3$ cd5 13. cd5 b5 $\mathbb{P}$ Benkö—Hort, Venezia 1969 — 7/44; 11. h3!?; 7. b3 $\mathbb{P}d7$ 8. h3 f5 9. d4 $\mathbb{Q}f7$ 10. 0-0 e4 11. f4?! ef3 12. $\mathbb{Q}f3$ $\mathbb{Q}f6$ 13. $\mathbb{P}d3$ 0-0 $\mathbb{P}$ Smederevac—Smejkal, Polanica Zdroj 1970 — 10/61; 11. g4=; 7. $\mathbb{P}a4$ $\mathbb{Q}e7$ 8. $\mathbb{Q}d5$ 0-0 9. 0-0 $\mathbb{Q}d7$ = Kupka—Hort, Havirov 1970; 7. d3 $\mathbb{Q}e7$ [7... $\mathbb{P}d7$ 8. h4 (8. 0-0 h5 9. h4 $\mathbb{Q}h6$ 10. $\mathbb{Q}d5$ $\mathbb{Q}d8$ 11. e4 c6 12. $\mathbb{Q}e3$ $\mathbb{Q}g4$ $\mathbb{P}$ Jankovec—Hort, ČSSR 1970 — 9/39; 8. $\mathbb{Q}d5$ $\mathbb{Q}d8$ 9. e4 c6 10. $\mathbb{Q}e3$ $\mathbb{Q}h3$ 11. 0-0 $\mathbb{Q}g2$ 12. $\mathbb{Q}g2$ $\mathbb{Q}e7$ = Benkö—Hort, Wijk aan Zee 1970 — 9/35; 8. h3 $\mathbb{Q}e7$ 9. $\mathbb{Q}d5$ 0-0 10. $\mathbb{Q}ec3$ $\mathbb{H}ae8$ 11. $\mathbb{P}a4$ $\mathbb{Q}c8$ 12. $\mathbb{Q}d2$ $\mathbb{Q}b6$ = Bilek—Lukacs, Hungary (ch) 1971] h5 9. $\mathbb{Q}e4$ $\mathbb{Q}h6$ 10. $\mathbb{Q}d2$ c3 f5 11. $\mathbb{Q}g5$ $\mathbb{Q}g5$ 12. hg5 $\mathbb{Q}e7$ 13. $\mathbb{P}b3$ $\pm$ Bobocov—Zinn, Leipzig 1965] 8. $\mathbb{Q}d5$ 0-0 9. $\mathbb{H}b1$ $\mathbb{P}d7$ 10. b4 $\mathbb{H}ae8$ 11. $\mathbb{P}a4$ a6 12. $\mathbb{Q}d2$ $\mathbb{Q}d5$ = Rossetto—Quinteros, Mar del Plata 1969

107 7... $\mathbb{Q}c4?$ 8. d5 $\mathbb{Q}e2$ [8... $\mathbb{Q}b8$ 9. $\mathbb{P}a4$ b5 10. $\mathbb{Q}b5$ $\mathbb{Q}b5$ 11. $\mathbb{P}b5$ $\mathbb{Q}d7$ 12. e4 $\pm$ Botvinnik—Levenfiš (m) 1937; 8... $\mathbb{Q}e7$ 9. $\mathbb{P}a4$ b5 10. $\mathbb{Q}b5$ $\mathbb{Q}b5$ 11. $\mathbb{P}b5$ $\mathbb{P}d7$ 12. $\mathbb{P}c$ f5 13. e4 $\mathbb{Q}f6$ 14. $\mathbb{Q}c3$ $\pm$ Forintos—Kovacs, Debrecen 1969] 9. $\mathbb{P}e2$ $\mathbb{Q}b8$ 10. $\mathbb{P}b5$ $\mathbb{Q}d7$ $\pm$ 1. $\mathbb{P}b7$ $\mathbb{H}b8$ 12. $\mathbb{P}a6$ $\mathbb{Q}c5$ 13. $\mathbb{P}e2$ f5 14. e4 $\mathbb{Q}f6$ 15. ef5 gf5 16. $\mathbb{Q}h3$ $\pm$ Larsen—Suttles, Palma de Mallorca 1970

108 8. ed4? $\mathbb{Q}c4$ 9. d5 $\mathbb{Q}e5$ 10. 0-0 $\mathbb{Q}e7$ 11. f4 $\mathbb{Q}d7$ 12. g4 h5 13. f5 hg4 $\mathbb{P}$ Pachman—Emma, Mar del Plata 1959

109 8... $\mathbb{Q}e7$ 9. $\mathbb{Q}e6$ fe6 10. 0-0 0-0 11. $\mathbb{Q}d2$ $\mathbb{H}b8$ 12. $\mathbb{H}b1$ a6 13. $\mathbb{P}e2$ $\mathbb{P}d7$ 14. $\mathbb{H}fd1$ $\pm$ Saidy—Addison, USA (ch) 1963/64; 8... $\mathbb{Q}d4$ 9. ed4 $\mathbb{Q}e7$ [9... $\mathbb{P}d7$ 10. 0-0 $\mathbb{Q}e7$ 11. $\mathbb{H}e1$ 0-0 12. d5 $\mathbb{Q}f5$ 13. h3! $\pm$ Quinteros—Hort, Vinkovci 1970 — 10/62] 10. d5 $\mathbb{Q}d7$ 11. 0-0 0-0 12. $\mathbb{Q}e4$ $\pm$ Benkö—Emma, Skopje (ol) 1972 — 14/71

110 9. $\mathbb{Q}c6$ $\mathbb{Q}c6$ 10. e4 $\mathbb{Q}f6$ 11. 0-0 0-0 12. $\mathbb{Q}g5$ $\mathbb{H}e8$ 13. f3 a6 14. $\mathbb{P}d2$ b5= Quinteros—Panno (m) 1970

111 10. b3 $\mathbb{H}b8$ 11. $\mathbb{Q}b2$ 0-0 12. $\mathbb{Q}d5$ $\mathbb{Q}f5$ 13. $\mathbb{Q}c6$ bc6 14. $\mathbb{Q}g7$ $\mathbb{Q}g7$ 15. $\mathbb{Q}f4!$ $\mathbb{Q}e6$ 16. $\mathbb{Q}e6$ fe6 17. $\mathbb{P}d2$ $\pm$

112 11... $\mathbb{P}c8$ 12. $\mathbb{Q}b2$ $\mathbb{Q}h3$ 13. $\mathbb{H}b1$ $\mathbb{Q}g2$ 14. $\mathbb{Q}g2$ $\mathbb{H}e8$ 15. $\mathbb{H}e1$ $\pm$ Letelier—Emma, Mar del Plata 1959

113 14. $\mathbb{P}d2$ b4 15. $\mathbb{Q}e4$ f6 16. $\mathbb{H}fd1$ $\mathbb{H}a5$ 17. $\mathbb{Q}f4$ $\pm$ Mikenas—Podgajec, SSSR (ch) 1970

114 7. b3 0-0 8. $\mathbb{Q}b2$ $\mathbb{H}e8$ 9. 0-0 $\mathbb{Q}f5$ 10. $\mathbb{Q}d5$ $\mathbb{P}d7$ 11. f4 $\mathbb{Q}h3$ 12. $\mathbb{Q}h3$ $\mathbb{P}h3$ 13. $\mathbb{Q}ec3$ $\mathbb{Q}g4$ 14. $\mathbb{P}e2$ $\mathbb{Q}d4$ 15. $\mathbb{P}g2$ = Visier—Calvo, Montilla 1977; 7. $\mathbb{H}b1$ $\mathbb{Q}e6$ [7... 0-0 8. b4 f5 9. d4 $\mathbb{Q}f7$ 10. b5 $\mathbb{Q}e7$ 11. a4 c6 12. $\mathbb{Q}a3$ e4 13. h4! $\pm$ Quinteros—Schmid, Buenos Aires 1970 — 9/36; 7... a5 8. a3 $\mathbb{Q}e6$ 9. $\mathbb{Q}d5$ 0-0 10. 0-0 $\mathbb{P}d7$ 11. b4 $\mathbb{Q}h3$ 12. d3 $\mathbb{Q}g2$ 13. $\mathbb{Q}g2$ f5 (Petursson—Jusupov, Graz 1978 — 26/51) 14. e4=; 9. d3!?] 8. d3 [8. $\mathbb{Q}d5$ 0-0 9. b4 $\mathbb{P}d7$ 10. d3 $\mathbb{Q}d8$ 11. b5 c6 12. $\mathbb{Q}dc3$ $\mathbb{Q}h3$ 13. bc6 bc6 14. 0-0 $\mathbb{Q}g2$ 15. $\mathbb{Q}g2$ $\mathbb{Q}e6$ = Quinteros—R. Garcia, Buenos Aires 1970] 0-0 9. b4 $\mathbb{P}d7$ 10. h4 f5 11. b5 $\mathbb{Q}d8$ 12. $\mathbb{Q}d5?$ c6 13. $\mathbb{Q}c3$ $\mathbb{Q}g4$ 14. bc6 bc6 15. c5? d5 $\mathbb{P}$ Larsen—Spaski, Malmö (m) 1968 — 5/(4); 12. a4=

115 8. a3 $\mathbb{Q}e6$ 9. $\mathbb{Q}d5$ $\mathbb{P}d7$ 10. d3 $\mathbb{Q}h3$ 11. e4 $\mathbb{Q}g2$ 12. $\mathbb{Q}g2$ f5 $\mathbb{P}$ Schmid—Tajmanov, Helsinki 1966 — 2/31; 8. d4 ed4 9. ed4 $\mathbb{H}e8$ 10. $\mathbb{Q}e4$ $\mathbb{Q}g4!$ 11. f3 $\mathbb{H}e4$ 12. fg4 $\mathbb{H}g4$ 13. h3 $\mathbb{H}g5$ 14. $\mathbb{Q}g5$ $\mathbb{P}g5$ $\mathbb{P}$ Rojzman—Židkov, SSSR 1969 — 8/41

116 9. $\mathbb{Q}d5$ $\mathbb{P}d7$ 10. $\mathbb{H}b1$ $\mathbb{Q}h3$ 11. b4 $\mathbb{Q}g2$ 12. $\mathbb{Q}g2$ $\mathbb{Q}d8$ 13. b5 c6= Hort—Kovačević, Zagreb 1969

117 14. $\mathbb{Q}b2$ g5!? 15. f4 $\mathbb{Q}eg4$ 16. hg4 $\mathbb{Q}g4$ 17. $\mathbb{Q}g1$ $\mathbb{P}e6$ 18. $\mathbb{P}d2$ $\pm$ Forintos—Tajmanov, Skopje 1970 — 9/40

118 7. h3 h4 [7... $\mathbb{Q}h6$ 8. $\mathbb{H}b1$ 0-0 9. b4 $\mathbb{Q}e6$ 10. d3 $\mathbb{P}d7$ 11. b5 $\mathbb{Q}e7$ 12. $\mathbb{Q}b7$ $\mathbb{Q}h3$ 13. $\mathbb{Q}a8$ $\mathbb{H}a8$ 14. $\mathbb{Q}d2$ $\pm$ Šamković—Kirov, Varna 1970] 8. g4 f5! $\mathbb{P}$; 7. b3 h4 8. $\mathbb{Q}b2$ $\mathbb{Q}e7$ 9. d3 $\mathbb{Q}g4$ 10. h3 $\mathbb{Q}e6$ 11. g4 d5 12. 0-0 f5= Bilek—Kluger, Hungary (ch) 1969; 7. d4 ed4 [7... h4 8. d5 $\mathbb{Q}e7$ 9. e4 hg3 10. hg3 $\mathbb{H}h1$ 11. $\mathbb{Q}h1$ $\mathbb{P}d7$ 12. $\mathbb{Q}g1$ f5 13. $\mathbb{P}d3$ fe4 14. $\mathbb{Q}e4$ $\mathbb{P}a4$ 15. b3 $\pm$ Korčorj—Gunsberger, Gyula 1965] 8. $\mathbb{Q}d4$ $\mathbb{Q}e7$ 9. h3 $\mathbb{Q}d4$ 10. ed4 $\mathbb{Q}f5$ 11. $\mathbb{Q}e4!$? 0-0 12. 0-0 $\mathbb{Q}d4$ 13. $\mathbb{Q}g5$ f6 14.

♣d4 fg5 15. ♣d5 ♣h8 16. ♠g5 ♣f6 = Geler—Holmov, SSSR 1964; 7. 0—0!? h4 8. ♠d5 hg3 9. fg300

119 7... ♠ge7 8. a3 a5 9. d3 0—0 10. ♠d2 ♠f5 11. ♣c2 ♣d7 12. ♣c1 ♠d8 13. ♠d5 ♠c8 14. e4± Barcza—Cuellar, Caracas 1970; 7... ♠g4 8. d3 [8. ♣a4 ♠ge7 9. b4 a6 10. ♠b2 0—0 11. ♣b3 ♠e6! 12. a4 a5 13. b5 ♠b4 ♣Etruk—Stejn, Tallinn 1969 — 7/45] ♠f6 9. ♠d5 ♠d5 10. cd5 ♠e7 11. ♣b3 ♣c8 12. ♠c3 0—0 13. ♠d2 c5 14. dc6 bc6 15. ♣a3 ♣d7 16. ♠e4 d5 17. ♠c5 ♠d6 18. ♣c1 ♣fb8 19. 0—0? e4! 20. b4 a5! ♣ Larsen—Spaski, Malmö (m) 1968 — 5/(2); 19. e4±; 19. ♣c2±

120 8... ♠e6 9. ♣b1 ♣d7 10. b4 ♠d8 11. b5 0—0 12. ♠e4 a6 13. a4± Szabo—Přibyl, Luhačovice 1971

121 14. ♣hel c600 Hug—Calvo, Palma de Mallorca 1972

122 7. d3 ♠d7 8. b3 ♣c8 9. h3 0—0 10. ♠b2 f5 11. ♣d2 ♠d8 12. f4 ♠f7 = Bilek—Kajkamdžozov, Reggio Emilia 1976/77

123 7... 0—0 8. d5 ♠b8 9. h4 h5 10. e4 ♠d7 11. ♠g5 ♠f6 12. ♣d2± Larsen—Kuijpers, Amsterdam 1964

124 8. ♠d4?! ♠d4 [8... ♠d7 9. 0—0 0—0 10. ♠de2 ♣c8 11. ♠f4 ♠e5 12. ♣e2 ♣e8 13. ♠d2 c6 14. ♠e4 ♣c7 = Smislov—Radovici, Tel Aviv (ol) 1964] 9. ed4 0—0 10. 0—0 ♠f5 11. d5 ♣e8 12. ♣e1 ♣e1 13. ♣e1 ♠d4 14. ♣d1 ♠f5 ♣ Pomar—Browne, Wijk aan Zee 1974

125 8... ♠f5 9. d5 ♠e5 10. 0—0! [10. b3?! a6 11. ♠b2 b5 12. cb5 ab5 13. 0—0 b4 14. ♠e4 ♠f3 15. ♠f3 ♠b2 ♣ Knaak—Portisch, Zinnowitz 1971] 0—0± — 8... 0—0; 8... ♠g4 9. h3 ♠e2 10. ♠e2 ♠f5 11. d5 ♠e5 = Tukmakov—Wright, Hastings 1968/69 — 7/40

126 9... ♠f5 10. d5 ♠cd4 [10... ♠e5 11. b3 a6 (11... a5 12. ♠b2 ♠d7 13. a3 ♠c5 14. b4 ab4 15. ab4 ♣a1 16. ♠a1 ♠a6 17. ♠e4 ♠b4 18. g4!±; 14... ♠d7 15. ♣b3± Botvinik—Reshevsky, AVRO 1938; 11... h5 12. h3 ♣e8 13. ♠b2 a5 14. ♣d2 ♠d7 15. ♠e4± Radulov—Volovič, Debrecen 1968] 12. ♠b2 b5 13. cb5 ab5 14. ♣c2 b4 15. ♠e4± [11. ♠d4 ♠d4 12. ♠e4 b5! 13. c5 dc5 14. ♠g5 f6 15. ♠e3 ♠g4! 16. ♣g4 f5 17. ♣d1 fe4 18. ♠e4 ♣d6 19. ♣c1 a5 ♣ Donner—S. Garcia, Cienfuegos 1973 — 15/61] c5 12. dc6 bc6 13. ♣b1 ♣b8 14. ♠d3 = Fredriksson—Dalin, Sverige 1974; 9... ♣e8 10. d5 [10. h3 ♠f5 11. d5 ♠a5! 12. ♣d3 c5 13. g4? ♠h4 14. ♠e3 ♠g2 15. ♠g2 h5! ♣ Müller—Nilsson, corr. 1968 — 5/53] ♠e5 11. b3 ♠g4 12. f3 ♠c8 13. ♠g5 h6 14. ♠e3 a6 15. ♣d2 = Korčnoj—Tajmanov, SSSR (ch) 1955

127 10. f3 ♠f5 [10... ♠c8 11. d5 ♠e5 12. b3 a6 13. ♠g5 h6 14. ♠e3 ♠f5 15. ♠f2 ♣e8 = Averbah—Banik, SSSR (ch) 1954] 11. g4 ♠c8 12. ♠f4 d5 13. c5 b6 14. ♠b5 ♠a6 15. ♠c7

♠e2 16. ♣e2 ♠d4 17. ♣d3 ♣c8 18. cb6 ab6 19. ♠e3 ♠dc600 Larsen—Spaski, Beograd 1964

128 11... d5 12. cd5 ♠d5 13. ♣b3 ♠b6 14. ♠e3± Benkö—Bolbecchan, Mar del Plata 1965

129 12... ♠cd4 13. ♠d4 ♠d4 14. ♣b1±

130 14. ♠d2 a5 15. ♣ae1 ♠d7 16. ♠e4 ♠d4 17. ♠d4 ♠d4 18. b3 ♠c5 19. ♠f3 b6 = Saidy—Gheorghiu, Los Angeles 1974 — 17/64

131 7... ♠f5 8. d3 [8. e4 ♠e6 9. ♠d5 0—0 10. 0—0 f5 11. d3 ♣d7 12. b4 ♣f7 = Filip—Honfi, Miskolc 1963] ♣d7 9. h4 0—0 10. b4 ♠d8 11. e4 ♠e6 12. h5 f5 13. hg6 ♠g6 14. ♠g1 f4 15. ♣h5 ♠h8 16. ♠ce2 ♠g4 17. ♠h3! ± Korčnoj—Holmov, Leningrad 1967 — 3/45; 8... 0—0 9. 0—0 a5 10. a3 ♣d7 = — 7... a5

132 8... f5 9. d3 0—0 10. b4 ♣d7 11. b5 ♠d8 12. 0—0 ♠c8 13. ♣b3± Sumiacher—Gheorghiu, Mar del Plata 1971; 8... ♣d7 9. b4 0—0 10. 0—0 ♠d8 11. d4 c6 12. ♠e7 ♣e7 13. d5± Alpert—Dragun, Kuortone 1976

133 9... ♣d7 10. 0—0 ♠d8 11. b4 ♠d5 12. cd5 ♠h3 13. ♣b3 ♠g2 14. ♠g2 c6 15. e4! cd5 16. ed5± Averbah—Szabo, Budapest 1970 — 9/38

134 10. f3? ♠d7 11. 0—0 ♠d5 12. cd5 ♠e7 13. f4 c6 14. dc6 ♠c6 15. ♣b3 ♠g2 16. ♠g2 ♣d7 17. ♠d2 h5 ♣ Kagan—Spaski, Winnipeg 1967 — 4/41

135 8... ♠e6 9. ♠d5 ♠f5!? 10. b4 ab4 11. ab4 ♠b8 12. e4 ♠e7 13. d4 ♠ec6 14. ♠g5 f6 15. ♠e3± Benkö—Keres, Jugoslavija (ct) 1959; 12... ♠d4!?

136 9. b4 ab4 10. ab4 ♠e6 11. ♠d5 ♠f5 12. e4 ♠d7 13. 0—0 ♠d5 14. cd5 ♠d4 = Polugajevski—Spaski, La Habana 1962; 9. d3 ♠d7 [9... ♠e6 10. ♠d5 ♠f5 11. 0—0 ♠b8 12. e4 ♠d4 13. ♠d4 ♠ed4 14. h4 c6 = Larsen—Ivkov, Zagreb 1965] 10. b4 ab4 11. ab4 ♣c8 12. h4 h5 13. ♠d2 ♠d8 14. ♣c2 c6 = Korčnoj—Gheorghiu, Bucuresti 1966 — 1/37

137 9... ♠e6 10. ♠d5 ♣d7 11. b4 ab4 12. ab4 ♠d5!? 13. cd5 ♠a7 14. ♣b3 ♠b5 15. ♠b2 ♠c8 = Kovacs—Haag, Hungary (ch) 1967; 11. d3!± — 7. 0—0

138 11. ♣e1 ♠h3 12. ♠h1 f5 13. b4? ab4 14. ab4 f4! 15. b5 fg3 16. ♠g3 ♠d8 17. ♠ce4 ♠e6 18. f3 h5! ♣ Bakulin—Murej, SSSR 1967 — 3/46; 13. f4! =; 11. e4 ♠h3 12. b4 ab4 13. ab4 ♠g2 14. ♠g2 f5 = Lechtynsky—Blatny, Dečín 1975

139 14. f3 ♠h3 15. d4 ♠g2 16. ♠g2 c6 [16... f5 17. de5 de5 18. ♠c3± Ree—Kuijpers, Wijk aan Zee 1971] 17. dc6 bc6 =

140 7... ♠f5? 8. d4 ♣d7 9. d5 ♠d8 10. e4 ♠h3 11. f4 ♠g2 12. ♠g2 f6 13. ♣d3± Bobocov—Damjanović, Pecs 1964; 7... ♠g4? 8. h3 ♠e6 9. ♠d5±; 7... h5?! 8. ♠d5 [8. h3? h4 9. g4 f5 10. gf5 ♠f5 11. d4 ed4 12. ♠d4 ♠d4 13. ed4 ♣d7 ♣ Koblenc—Ragozin, SSSR (ch)

1945; 8. d4 h4 9. d5 ♖b8 10. e4 hg3 11. fg3 ♖d7 12. ♙g5 f6 13. ♙e3 f5 14. ♙d2 ♖f6 15. ♙f3 ♖eg8 16. ♙ae1± Averbah—Liberzon, SSSR (ch) 1970] h4 9. ♖ec3 hg3 10. fg3 ♙h3 11. ♙h3 ♙h3 12. ♖e4!±; 7... ♙e6 8. ♖d5 ♙d7 [8... 0—0 9. d3 ♙d7 10. ♙d2 f5 11. f4± Simagin—Polugajevski, SSSR (ch) 1965] 9. d3 h5 10. ♖ec3 ♖d8 11. ♙e1 h4 12. ♖e7 ♙e7 13. ♙a4 ♙d7= Andersson—Hort, Kopenhagen 1965

¹⁴¹ 8. h3 ♙e6 9. ♖d5 ♙d7 10. ♖h2 ♖f5 11. ♙a4 a6 12. d3 ♙fb8 13. ♙d2 b5 14. cb5 ab5 15. ♙c2 ♙a7± Šamkovič—Lavdanski SSSR (ch) 1965; 8. b3 ♙e6 [8... ♙f5 9. d4 ♙d7 10. d5 ♖d8 11. e4 ♙h3 12. f3 ♙g2 13. ♖g2 f5 14. ♙e3± Mikenas—I. Zajcev, SSSR (ch) 1962] 9. ♖d5 f5 10. ♖e7 ♙e7 11. d4 f4 12. d5 ♙g4 13. f3 e4!∞ Goldin—Murej, SSSR 1966

¹⁴² 8... h6 9. ♙b1 g5 10. b4 ♖g6 11. b5 ♖ce7 12. ♙b3 ♖h8 13. a4± Szabo—Damjanović, Beverwijk 1966 — 1/36; 8... a6 9. ♙b1 ♙b8 10. b3 f5 11. ♙b2 g5 12. f4± Doda—Šamkovič, Leningrad 1967; 8... f5 9. ♙b1 g5 10. f4 ♖g6 11. ♖d5 g4 12. b4± Clarke—Cafferty, England 1966; 8... ♙f5 9. ♖d5 ♖d5 10. cd5 ♖e7 11. d4 ♙d7 12. de5 ♙e5 13. ♙e1 ♙h3 14. ♙h1 c5 15. ♖f4± D. Byrne—Grefe, USA (ch) 1973; 8... ♙g4 9. ♙b1 ♙d7 10. b4 ♙h3 11. ♙h3 ♙h3 12. b5 ♖b8 13. ♖d5 ♖d5 14. cd5 ♖d7 15. ♙b4± Despotović—Todorčević, Beograd 1977

¹⁴³ 9... ♙b8 10. ♖ec3 a6 11. a4 ♙d5 12. cd5 ♖b4 13. a5 c5 14. e4± Bobocov—Milić, Marianske Lazne 1961; 9... a5 10. ♖ec3 ♙d7 11. ♙a4 ♙d5 12. ♖d5 ♖d5 13. ♙d5 ♙a7 14. ♙b1 ♖b8 15. ♙c2± Bökk—Kiningner, Reykjavik 1966; 9... ♖f5 10. ♙b1 a5 11. a3 h5 12. b4 ab4 13. ab4 ♖a7 14. b5 c6 15. bc6 bc6 16.

♖b4 d5 17. ♙c2± Hug—Ljubojević, Las Palmas 1973

¹⁴⁴ 10. ♙a4 ♖d5 11. cd5 ♖d4 12. ♙d1 ♖e2 13. ♙e2 ♙h3= Rossetto—Ortega, La Habana 1964; 10. b3 e4 11. ♙b1 ed3 12. ♙d3 ♖e5 13. ♙d2 ♖d5 14. cd5 ♙h3= Panno—Liberzon, Netanya 1975

¹⁴⁵ 10... f5 11. b4 ♖c8 12. f4 ♖d8 13. b5 ♖f7 14. ♖b4± Bilek—Toth, Hungary (ch) 1971; 10... a5 11. a3 ♖h8 [11... ♙g4 12. f3 ♙e6 13. ♖ec3 f5 14. f4 ♙f7 15. ♙a4 ♙fe8 16. ♙d2± Makaričev—Ivanović, Balašihá 1977] 12. ♙d2 f5 13. f4 ♙g8 14. ♙a4 ♖d5 15. cd5 ♖b8 16. ♙c2 c6 17. ♖c3 ♙c8 18. dc6 ♖c6 19. ♙a4± Guljko—Smislov, SSSR (ch) 1977 — 24/57

¹⁴⁶ 11. ♙c2 ♖c8 12. ♙d1 c6 13. ♖dc3 ♙h3 14. d4 ♙g2 15. ♖g2 ed4 16. ♖d4 ♖e6= Forintos—Krnić, Sofia 1976

¹⁴⁷ 11... ♖c8? 12. b5 c6 13. ♖c3 d5? 14. ♙a3 ♙e8 15. bc6 bc6 16. ♙a4± Robatsch—Boey, Nice (ol) 1974 — 17/65; 11... ♖d5 12. cd5 ♙h3 13. ♙b3 [13. e4 ♙g2 14. ♖g2 f5 15. f3± Dvorecki—Timoščenko, SSSR 1967] h5 14. ♙c4 ♙g2 15. ♖g2± Hort—Augustin, Luhačovice 1969

¹⁴⁸ 14. bc6 bc6 15. ♙a3± Müller—Henneberger, Zurich 1962

¹⁴⁹ 10. ♖d5 ♖d5 11. cd5 ♖e7 12. ♙b3 c5= Langeweg—Gheorghiu, Kecskemet 1964

¹⁵⁰ 11... f5 12. ♖d5 ♖d5 13. cd5 ♖e7 14. d4 ♖h8 15. de5 de5= Bikov—Cejtlin, SSSR 1971 — 11/38

¹⁵¹ 14. ab4 ♖e6= Andersen—Suetin, Kopenhagen 1965

A 26

1. c4 e5 2. ♖c3 ♖c6 3. g3 g6 4. ♙g2 ♙g7 5. d3 d6

	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1	f4 ¹ f5 ²	♖h3 ³ ♖f6	0—0 0—0	♖d5 ⁴ ♖d4	♖h1 c6	♖f6 ♙f6	fe5 de5	♙h6 ♙g7	♙g7 ♖g7 ⁵	=
2	e4 ♖f6 ⁶	♖ge2 0—0 ⁷	0—0 ⁸ ♙e6 ⁹	h3 ¹⁰ ♙d7 ¹¹	♖h2 ♖h5	♖d5 ¹² ♖d8	d4 c6	♖c3 f5	ef5 gf5 ¹³	±
3	... f5	♖ge2 ¹⁴ ♖f6 ¹⁵	0—0 ¹⁶ 0—0	♖d5 ¹⁷ ♖h5 ¹⁸	ef5 ¹⁹ gf5	♖ec3 ♖f6	♙g5 ♖d4	f4 ♙e6	♖e2 ♖c6 ²⁰	±
4	... ♙e6	♖ge2 ²¹ ♙d7 ²²	♖d5 ²³ ♖ce7 ²⁴	d4 c6	♖e7 ²⁵ ♖c7	d5 cd5	cd5 ♙h3	♙h3 ♙h3	♙a4 ♙d7 ²⁶	±
5	... ♖ge7	♖ge2 ²⁷ 0—0 ²⁸	0—0 ²⁹ ♙e6 ³⁰	♖d5 ³¹ ♙d7 ³²	♙e3 ³³ f5 ³⁴	♙d2 ³⁵ ♙f7	♙ac1 ³⁶ ♙af8 ³⁷	f3 ³⁸ ♖h8	b3 ♖g8 ³⁹	±
6			f5	h3 ⁴⁰ ♙e6	♖d5 ♙d7	♖h2 ♙f7 ⁴¹	♙e3 ⁴² ♙af8	f4 ♖d4	♖d4 ed4 ⁴³	∞

	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
7	♟f3 f5 ⁴⁴	0-0 ⁴⁵ ♟f6 ⁴⁶	♙b1 ⁴⁷ 0-0 ⁴⁸	b4 h6 ⁴⁹	b5 ♟e7	a4 ⁵⁰ g5	♙c2 f4	♟a3 ♟f5	a5 ♙e8 ⁵¹	±
8	...	0-0 ⁵² ♟ge7	♙b1 ⁵⁴ a5 ⁵⁵	a3 h6 ⁵⁶	b4 ab4	ab4 ♟e6	b5 ♟d4 ⁵⁷	♟d2 ♟c8 ⁵⁸	e3 ♟e6 ⁵⁹	±

1. c4 e5 2. ♟c3 ♟c6 3. g3 g6 4. ♟g2 ♟g7 5. d3 d6 6. ♟f3 ♟f6
7. 0-0 0-0

	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
9	♙b1 ⁶⁰ ♟d4 ⁶¹	♟d4 ⁶² ed4	♟b5 ♟g4 ⁶³	b4 ⁶⁴ a6	♟a3 ♙b8	♟c2 c5	h3 ♟e5	f4 ♟d7	e3 de3 ⁶⁵	±
10	...	b4 h6	b5 ⁶⁷ ♟e7	a4 ⁶⁸ ♙c8 ⁶⁹	♟a3 ♟d7	♟d2 ♙b8	♟d5 ♙e8	♟e4 f5	♟ec3 ♟h7 ⁷⁰	±
11	...	a3 a5	b4 ⁷² ab4	ab4 ♙d7	♙e1 ⁷³ ♟h3	♟h1 h5	b5 ♟e7 ⁷⁴	♟d2 ♙ab8	♟d5 ♟fd5 ⁷⁵	±
12	...	...	♟d2 ⁷⁶ ♟e7 ⁷⁷	b4 ab4	ab4 d5	b5 ♟e6	cd5 ⁷⁸ ♟ed5	♟b2 ♟c3	♟c3 ♟d5 ⁷⁹	=
13	...	...	♟d2 ⁸⁰ ♟d4	b4 c6	ab4 ab4	♟b2 ⁸² ♙e8	e3 ♟f5	cd5 cd5	♟b3 h5 ⁸³	=
14	...	...	b4 ⁸⁴ ab4	ab4 ♟e6	b5 ♟e7	♟b2 ⁸⁵ ♟d7 ⁸⁶	♙c2 ⁸⁷ ♟c5	♟d2 ♙c8	♟b3 ♟h3 ⁸⁸	=

¹ 6. ♟d2 ♟ge7 [6... h5?! 7. ♟f3 ♟d7 8. a3 ♙c8 9. h3 ♟h6 10. ♟d5 ♟d8 11. ♟g5± Petrosjan-Ree, Skopje (ol) 1972; 6... ♟e6 7. ♟f3 h6 8. 0-0 ♙d7! 9. ♙e1 ♟h3 10. ♟h1 ♟f6 11. ♙c1 ♟g4± Naranja-Schiffer, Bad Pyrmont 1970 — 10/60] 7. ♙c1 ♟d4 8. h4 h5 9. ♙b1 a5 10. b3 c6± Suttles-Liberzon, Venezia 1974 — 18/60; 6. ♟h3 ♟f6 [6... ♟e6?! 7. f4 ♙d7 8. ♟g5 ♟ge7 9. 0-0 0-0 10. ♟d5 h6 11. ♟e6 fe6 12. ♟e7± Golombek-Thomas, Nottingham 1946] 7. 0-0 0-0 8. f4 ♟g4 9. e3 ♙e8 10. e4 ef4 11. ♟f4 ♟d4 12. ♟h1 ♟ce5 13. ♙d2 f6± Holmov-Janošević, Beograd 1963; 6. e3 — A 25; 6. ♙b1 — A 25

² 6... ef4 7. ♟f4 ♟ge7 8. ♙d2 [8. ♟f3 0-0 9. 0-0 h6 10. ♙c1 g5 11. ♟d2 ♟g6 12. ♟d5 f5 13. h4 g4± Ree-Damjanović, Hamburg 1965] h6 9. e4 f5 10. ♟ge2 fe4 11. ♟e4 ♟f5 12. 0-0 ♙d7 13. ♟e3 ♟e4 14. ♟c4 ♟f5± Barcza-Szabo, Kecskemet 1966; 6... ♟f6 7. ♟f3 0-0 8. 0-0 ♟h5 [8... ef4? 9. ♟f4 ♟g4 10. ♙d2 ♙e8 11. ♙a1 ♙b8 12. ♟g5 ♟f3 13. ♟f3 ♟e5 14. ♙f4± Botvink-Smislov, SSSR 1966 — 2/25] 9. ♟h1 ♟g4 10. ♟e4 ef4 11. gf4 ♟d4 = Bazan-R. Garcia, Pinamar 1973; 6... ♟ge7 7. ♟f3 0-0 [7... ♟g4 8. 0-0 0-0 9. h3 ♟f3 10. ♟f3 ♟f5 11. ♟h2± Flor-Euwe (m) 1932] 8. 0-0 ♟d4 [8... h6 9. e4 f5 10. ♟d5 ♟d5 11. ed5 ♟d4 12. fe5 ♟f3 13. ♟f3 de5 14. ♟e3± Aljechin-Tarrasch, Wien 1922] 9. e3 ♟f3 10. ♙f3 c6 11. e4 ♟e6 12. ♟e3 ♙d7 13. ♙f2 b6 14. ♙a1 ♙ae8 = Bobocov-Medina, La Habana (ol) 1966; 6... h5!? 7. ♟f3?! h4! 8. gh4 ♟d4 9. fe5 de5 10. ♟e3

♟h6 12. ♟f2 ♟g4± Goldberg-Solovjev, SSSR 1969 — 8/39; 7. h3±

³ 7. ♟f3 ♟f6 8. 0-0 0-0 9. ♙b1 ♟h8 [9... a5 10. a3 ♟h8 11. ♟d5 ♟h5 12. e3 ♟b8 12. ♟d2 c6 = Pirc-Ivkov, Maribor 1967] 10. b4 ef4 11. gf4 ♟g4 12. ♟d5 ♟e7 13. ♟e7 ♙e7 14. ♙d2 ♙e8± Addison-Uhlmann, Reykjavik 1968

⁴ 9. ♟f2 ♟e6 10. ♟d5 ♙d7 11. ♙b1 ♙f7 12. ♟f6 ♟f6 13. de5 de5 14. ♟h6 ♙fd8 =

⁵ 15. ♙d2 ♙d6 = Botvink-Lehmann, Palma de Mallorca 1967

⁶ 6... ♟d4 7. ♟ge2 c5 [7... ♟g4 8. h3 ♟f3 9. ♟f3 ♟f3 10. ♟f1 c6 11. ♟g2± Benkö-Szabo, Winnipeg 1967] 8. ♟d4 cd4 9. ♟d5 ♟e6 10. ♙a4 ♟d7 11. ♙a3 ♟c6 12. 0-0 ♟f6 13. f4± Smejkal-Osnos 1970; 6... ♟h6 7. ♟ge2 0-0 8. h4 ♟d4 9. ♟d4 ed4 10. ♟e2 ♟g4 11. ♟g5 ♙e8 12. ♙d2± Skalkotas-Mac Grillen, Nice (ol) 1974; 6... h5 7. h4 ♟d4 [7... ♟h6 8. ♟ge2 0-0 9. f3 ♟e6 10. ♟d5 ♟h7 11. ♟e3 f5 12. ♙d2 ♙d7 13. ♙c1 ♟e7 14. ♟g1!± Portisch-Guljic, Biel (izt) 1976 — 22/62] 8. ♟ce2 ♟e6 9. ♟h3 ♟h6 10. 0-0± Smejkal-Hernandez, Vršac 1977

⁷ 7... ♟d7 8. ♟e3 ♟d4 9. 0-0 ♟c5 10. ♟b5 ♟e2 11. ♙e2 c6 12. ♟c3 0-0 13. ♙d2 ♟e6 14. ♟e2± Dantar-Bertok, Jugoslavija (ch) 1959; 7... ♟e6 8. ♟d5 ♟e7 9. ♟g5 ♟fg8 10. ♙d2 h6 11. ♟e3 c6 12. ♟c3 ♟f6 13. f4± Botvink-Sederborg, Stockholm 1962

⁸ 8. h3 d7 9. h4 c5 10. d5 g4! 11. f3 e6 12. b4? d5! 13. bc5 e6 14. a3 dc5 干 Lehmann—Janošević, Solingen 1968 — 6/67; 12. b1!?; 8. b1 d5 9. 0-0 f5 10. ef5 gf5 11. f4 e7 12. d4? e4 13. d5 c5 干 Nikolajevski—Talij, SSSR (ch) 1971 — 12/50; 12. b4!?

⁹ 8... d7 9. e3 c5 10. d4 ed4 11. d4 e5 12. b3 c6 13. h3 干 Portisch—Wade, Skopje 1968; 8... d4 9. d4 ed4 10. e2 c5 11. b4 d7 12. bc5 dc5 13. f4 f6 14. a4 干 Petrosjan—Bertok, Zagreb 1965; 8... b8 9. h3 a6 10. a4 e8 11. e3 d4 12. b1 c6 13. b4 c7 14. d2 干 Popov—Paoli, Plovdiv 1973; 8... a6 9. f4 b8 10. a4 d4 11. f5? c6 12. h3 d7! 干 Hecht—Westerinen, Montilla 1973 — 16/57; 11. h3 干 e3 干; 8... d7 9. h3 e8 10. d5 f5 11. ef5 f5 12. e3 干 Elisaskes—Reshevsky, Tel Aviv (ol) 1964; 8... d5 9. d5! [9. e3 d4 10. f3! f5 11. d2 f4! 12. gf4 e2 13. e2 f4 14. f4 ef4 15. f4 b2 16. b1 干 Bilek—Kivipelto, Helsinki 1978 — 26/48] f5 10. ef5 f5 [10... gf5 11. f4 干] 11. e3 d7 12. d2 f7 13. ec3 h3 14. e4 干 Popov—Dely, Amsterdam 1974 — 18/56

¹⁰ 9. f4 d7 10. d5 e8 11. b1 g4 12. e3 e2 13. e2 d4 14. f2 ef4 15. gf4 干 Sliwa—Damjanović, Polanica Zdroj 1966; 9. b3!? d7 10. d5! d5 11. b2 e8 12. d4 干 Filip—Westerinen, La Habana 1967

¹¹ 9... e8 10. e3 f5 11. d2 f6 12. b3 d7 13. h2 d5 14. f4 干

¹² 11. g4 f6 12. e3 h5 13. g5 h7 14. d5 d4 15. f4 干 Schmid—Platz, Leipzig 1953

¹³ 15. f4 ef4 16. gf4 干 Averbah—Trajković, Dresden 1956

¹⁴ 7. h4!? f6 8. h5 e6 9. d5 fe4 10. hg6 hg6 11. h8 h8 12. de4 d4 干 Reško—Vasjukov, SSSR 1971

¹⁵ 7... h6 8. 0-0 0-0 9. ef5 f5 10. h3 f7 11. a3 h5 12. d5 d7 13. h2 e8 14. ec3 d4 15. e4 干 Reshevsky—Kurajica, Skopje 1976; 7... e7 — 6... e7

¹⁶ 8. d5 0-0 [8... d4 9. d4 ed4 10. ef5 gf5 11. 0-0 0-0 12. g5 c6 13. f4 干 Portisch—Siaperas, Pula 1971] 9. g5 fe4 10. de4 g4 11. f3 e6 12. d2 d7 13. 0-0 干 Bobocov—Vasjukov, Beograd 1961

¹⁷ 9. b1 a5 10. a3 h6 11. b4 ab4 12. ab4 d5 13. b5 e7 14. ef5 gf5 15. d5 d5 16. cd5 b6 干 Ilivicki—Belov, SSSR 1969

¹⁸ 9... d5 10. cd5 e7 11. e3 c6 12. d2 cd5 13. ed5 b6 14. f4 干; 9... h6 10. b1 e7 11. f6 f6 12. d4 f7 13. ef5 f5 14. b1 c6 15. e3 g4 16. de5 干 Suba—Sax, Moskva 1977; 9... e6 10. g5 d7 11. d2 f7 12. e1 f8 13. f3 e8 14. e3 干 Liberzon—Smislov, SSSR (ch) 1967 — 3/44

¹⁹ 10. e3 e6 11. d2 d7 12. ead1 e8 13. b3 d4 14. d4 干 Larsen—Ivkov, Sousse (izt) 1967

²⁰ 15. d2 干 Smejkal—Adamski, Raach 1969

²¹ 7. h3 f5 8. ef5 f5 9. e2 d7 10. g4 e6 11. d5 e7 12. g5 0-0= Nikolajevski—Bednarski, Varna 1968

²² 7... h5 8. h3 f5 9. h4 h6 10. d5 0-0 11. g5 干 Gerenski—Planinc, Kapfenberg 1970

²³ 8. e3 e7 9. d2 h3 10. 0-0 [10. h3 h3 11. d5 d5 12. cd5 d8! 13. a5 c6 14. c7 cd5 15. d6 d4 16. g5 e6 干 Garcia Padron—Tajmanov, Montilla 1977 — 24/54; 11. 0-0-0!? Tajmanov] g2= Tajmanov

²⁴ 8... d8 9. e3 e7 10. f4 h5 11. d4 ed4 12. d4 h3 13. 0-0 干 V. Panov—Bukić, Skopje 1967; 9. d4 干 Tajmanov

²⁵ 10. e3 h3 11. 0-0 g2 12. g2 ed4 13. d4 f6 14. f3 0-0= Timman—Bednarski, Dečín 1970

²⁶ 15. d7 d7 16. e3 f5 17. f3 干 Portisch—Gheorghiu, Nice (ol) 1974

²⁷ 7. f4!? e6 8. f3 ef4 9. f4 d7 13. 0-0 0-0 11. d2 ec6 12. h1 d7 13. d5 f3= Smislov—Cejtlin, SSSR (ch) 1971

²⁸ 7... d4 8. d4 ed4 9. e2 c5 10. f4 d7 11. h4 h5 12. h3 h3 13. h3 d7 14. d2 c6 15. f4 g4 16. f2 干 Hort—Zinn, Leipzig 1973; 7... f5 8. d5 0-0 9. e3 h6 10. d2 g5 11. e7 e7 12. f4 干 D. Byrne—Benkö, USA (ch) 1966/67

²⁹ 8. h4 d4 9. d4 ed4 10. d5 [10. e2 c6 11. h5 e5 干] d5 11. cd5 c6 12. 0-0! = Ivkov—Štejn, Vrnjačka Banja 1971 — 11/36; 10... e6!?; 8. e3 d4 9. 0-0 c6 10. d2 e2 11. e2 e6 12. ead1 c5= Hartoch—Bednarski, Wijk aan Zee 1969

³⁰ 8... d4 9. d4 ed4 10. e2 c6 11. b4 a5 12. b5 cb5 13. cb5 d5 14. a3 de4 15. e4 干 Portisch—Smislov, Monte Carlo 1968 — 5/51; 8... d7 9. d5 b8 [9... d5 10. cd5 e7 11. e3 c5 12. dc6 c6 13. b3 干 D. Byrne—Roberts, Lugano (ol) 1968] 10. g5 f6 11. e3 f5 12. d2 d5 13. cd5 d4 14. d4 ed4 15. g5 干 Botvinik; 8... a6!? 9. d5 [9. h3 b8 10. b1 b5 11. e3 d4 12. h2 c5 13. f4 c4 14. dc4 f5 干 Ignatiev—Štejn, SSSR 1971] b8 10. g5 h6 11. f6 f6 12. f6 e7 13. d5 干 Agejčenko—Skvorcov, SSSR 1968

³¹ 9. a3? d7 10. d5 f5 11. d2 f7 12. b1 f8 13. f3 h6 14. b4 g5! 16. b5 d8 16. f4 gf4 17. gf4 g6 干 Uhlmann—Holmov, Moskva 1960

³² 9... f5 10. b1!? d7 11. b4 e8 [11... f7 12. b5 d8 (12... d4 13. d4 ed4 14. f4 干) 13. g5 干] 12. b5 d8 13. a3 干 Tajmanov; 10. e3 d7 — 9... d7

³³ 10. ♠h6 f6 11. ♠d2 ♠d8 12. d4 ♠h6 13. ♠h6 c6 = Sadomski—Sokolski, corr. 1963; 10. ♠g5 f6 11. ♠e3 f5 — 10. ♠e3

³⁴ 10... ♠h8 11. d4! ♠g8 12. ♠c7! ♠c7 13. d5 ♠d8 14. de6 ♠e6 15. ♠c1± Uhlmann—Adorjan, Arandelovac 1976 — 21/46; 10... ♠d4 11. ♠d4 ed4 12. ♠h6 c5 13. ♠g7 ♠g7 14. ♠d2 ♠d5 15. cd5 ♠h3 16. ♠h3 ♠h3 17. f4 ♠d7± Botvinik—Geler, SSSR 1966 — 2/28

³⁵ 11. b4 a6?! 12. ♠c1 ♠h8?! 13. ♠d2 ♠f7 14. a4± Lombardy—Malich, Leningrad 1960; 11... ♠f7 △ ♠af8 =

³⁶ 12. ♠h6?! ♠h6 13. ♠h6 ♠af8 14. ♠d2 fe4 [14... f4!? 15. gf4 ♠h3∞] 15. de4 ♠g4±; 12. ♠e7?! ♠e7 13. ♠c3 ♠f8 14. ef5 ♠f5 15. ♠ae1 ♠h3± Filip—Geler, Curaçao (ct) 1962; 12. ♠ae1 ♠af8 [12... ♠h8 13. f4 ♠g8 14. c5 ♠d4 15. cd6± Smejkal—Popov, Kapfenberg 1970] 13. f4 fe4 [13... ♠d4 14. fe5 de5 15. ♠g5!± Schmidt—Ribli, Leipzig 1973 — 16/60] 14. de4 ♠c8! 15. c5 ♠h3∞ Benkö—Botvinik, Monte Carlo 1968 — 5/50

³⁷ 12... ♠d8 13. f4 ♠c8 14. ef5 ♠f5 15. d4± Timman—Langeweg, Amsterdam 1971

³⁸ 13. f4 fe4 14. de4 ♠c8 15. c5 ♠h3 16. b4 ♠g2 17. ♠g2 ef4 18. gf4 ♠e8± Smejkal—Jansa, Havirev 1970; 13. b4 fe4 [13... ♠c8 14. b5 (14. c5 dc5! 15. ♠c5 ♠d8∞ Uhlmann) ♠d8 15. d4!? c6 16. de5 de5 17. ef5! gf5 18. f4!± Uhlmann—Timman, Nikšić 1978 — 25/58] 14. de4 ♠g4 15. b5 ♠d8 16. ♠e7 ♠e7 = Bilek—Honfi, Hungary (ch) 1971

³⁹ 15. ef5 ♠f5 [15... gf5 16. f4! ♠f6 17. ♠f6 ♠f6 18. d4± Csom—Guljiko, Biel (izt) 1976 — 22/64] 16. d4± Csom

⁴⁰ 9. f4 fe4 10. de4 ♠e6 11. ♠d5 ♠d7 12. ♠b1 ♠g4 = Reshevsky—Alexander, München (ol) 1958; 9. ♠b1 ♠e6 10. ef5 ♠f5 11. ♠e4 h6 12. b4 ♠cd4 13. ♠d4 ♠d4 = Lombardy—Kavalek, Wijk aan Zee 1969; 9. ♠d5 h6! [9... fe4 10. de4 ♠g4 11. f3 ♠e6 12. ♠e3 ♠d7 13. ♠d2 ♠f7 14. ♠ad1± Benkö—Evans, USA (ch) 1966/67; 9... ♠h8 10. ♠e3 ♠e6 11. ♠d2 ♠d7 12. ♠ae1 ♠ae8 13. f4!± Botvinik—Petrosjan, SSSR 1966 — 2/27; 9... ♠d5 10. cd5 ♠e7 11. ♠b3 ♠h8 12. ♠e3 c5 13. f4 ef4 = Raičević—Tringov, Vršac 1975] 10. ♠b1 ♠h7 11. f4 fe4! 12. de4 ef4 13. gf4 ♠g4! = Barcza—Simagin, Salgotarjan 1967 — 4/52

⁴¹ 11... ♠ae8 12. ♠e3 ♠d4 13. ♠d4! ed4 14. ♠ef4 ♠d5 15. ed5 ♠f7 16. ♠b3!± Hcrt—Browne, Manila (izt) 1976 — 22/63

⁴² 12. ♠b1 ♠af8 13. f4 ♠d8 14. ♠e3 c6 15. ♠e7 ♠e7 16. b3 [16. fe5? de5 17. b4 ♠c7 18. ♠c5 ♠e8 19. ♠g1 b6 20. ♠f2 ♠ef8± Witt—Geler, Siegen (ol) 1970] b6 17. ♠d2 =

⁴³ 15. ♠d2 ♠c8! [15... c6 16. ♠e7 ♠e7 17. ef5 ♠f5 18. ♠f3△ ♠ae1±] 16. ♠f3! c6 17. b3∞ Hort—Spaski, Reykjavik (m) 1977 — 23/61

⁴⁴ 6... ♠h6 7. 0—0 ♠f5 [7... 0—0 8. ♠b1 f5 9. ♠d5 ♠d7 10. ♠d2 ♠f7 11. b4 ♠cd8 12. b5± Šahović—Suttles, Beograd 1969] 8. ♠b1 0—0 9. b4 ♠cd4 10. ♠e1 c6 11. b5 ♠c7 12. e3 ♠e6 13. ♠a3± Najdorf; 6... h6 7. 0—0 ♠e6 8. ♠e1 [8. ♠b1 a5 9. a3 ♠ge7 10. b4 ab4 11. ab4 ♠d7 12. ♠e1 ♠h3 13. ♠h1 f5 14. b5 ♠d8 15. ♠d5± Levy—Hort, Aachen 1969] ♠d7 9. ♠d5 ♠d8 10. e4 c6 11. ♠e3 ♠e7 12. b3 0—0 13. ♠b2 f5 14. f4 ♠f7 15. ♠f3± Benkö—Suttles, Siegen (ol) 1970

⁴⁵ 7. ♠d2 ♠f6 8. a3 0—0 9. b4 e4 10. de4 ♠e4 11. ♠c1 ♠d2 12. ♠d2 ♠e5± Orendy—Dely, Hungary (ch) 1959; 7. ♠g5 ♠f6 8. ♠d5 h6 9. ♠f6 ♠f6 10. ♠f6 ♠f6 11. ♠c1 ♠e6 12. 0—0 a5 13. e3 0—0 14. d4 e4 = Kärner—Borisenko, SSSR 1968; 7. ♠b1 ♠ge7 [7... h6 8. e4 ♠f6 9. ♠h4 ♠e7 10. ef5 gf5 11. d4± Keres—Gufeld, Tallinn 1969 — 7/39] 8. 0—0 0—0 9. e4 h6 10. b4 a6 11. a4 ♠e6 12. ♠d5 fe4 13. de4 b5!± Webb—Penrose, England 1968 — 6/75; 9. ♠d2!?

⁴⁶ 7... ♠h6? 8. ♠g5 ♠d7 9. ♠d5 ♠g8 10. b4± Karpov—Gofštein, SSSR 1971; 7... ♠ge7 8. ♠d2 h6 9. ♠b1 ♠e6 10. b4 ♠d7 11. b5 ♠d8 12. ♠c1 [12. e4? f4 13. ♠d5 g5± Udovčić—Korčnoj, Oberhausen 1961] g5 13. ♠e1 f4 14. ♠d5 0—0 15. ♠e7 ♠e7 16. e3± Manaster-ski—Estrin, Polanica Zdroj 1971

⁴⁷ 8. ♠d2 0—0 9. ♠b1 [9. ♠c1 ♠e7 10. b4 ♠h5 11. ♠b1 f4 12. d4?! ed4 13. ♠d5 fg3 14. fg3 c6± Peredo—Tajmanov, Cordoba 1960] h6 10. e3 ♠e6 11. b3 ♠h7 12. d4 ♠f7∞ Naranja—Petrosjan, Tel Aviv (ol) 1964; 8. ♠g5 h6 9. ♠f6 ♠f6 10. ♠d5 ♠f7 11. b4 0—0 12. ♠d2 ♠d4 13. e3 ♠e6 = Liebert—Uhlmann, Leipzig 1965

⁴⁸ 8... ♠e6 9. b4 ♠d7 10. b5 ♠d8 11. a4 h6 12. ♠a3 g5 13. a5 ♠c8 14. ♠a4± Halfdanarsson—Kuprejčik, Dresden 1969; 8... a5 9. a3 0—0 [9... ♠d7 10. b4 ab4 11. ab4 ♠c8 12. b5 ♠e7 13. c5 dc5 14. ♠e5± Naranja—Reshevsky, Palma de Mallorca (izt) 1970] 10. b4 ab4 11. ab4 h6 12. b5 ♠e7 13. c5± Bilek—Zinn, Kapfenberg 1970; 8... h6! 9. b4 g5 10. b5 ♠e7 11. a4 ♠d7 12. ♠e1 ♠c5 13. e3 0—0 14. d4 ♠e6 15. de5 [15. ♠c2 ed4 16. ed4 f4± Pflieger—Larsen, Manila 1974 — 18/41] de5 16. ♠a3±

⁴⁹ 9... a6 10. a4 ♠b8 11. b5 ab5 12. ab5 ♠d4 13. ♠e1 ♠e6 14. ♠c2± Lewi—Siaperas, Athens 1969; 9... ♠e7 10. ♠b3 ♠h8 11. c5 h6 12. cd6 cd6 13. a4± U. Geller—Kavalek, Netanya 1969

⁵⁰ 11. ♠d2 g5 12. e3 ♠g6 13. ♠d5 ♠d5 14. cd5 f4 15. ♠b4 g4± Wright—Kuprejčik, Dresden 1969; 11. ♠a3 g5 12. c5 ♠e6 13. cd6 cd6 14. ♠d2 d5 15. ♠b3 ♠f7∞ Stefanov—Holmov, Kislovodsk 1966; 11. c5 ♠e6 12. ♠a3 ♠c8! 13. ♠a4 b6 14. cd6 cd6 15. ♠bc1 ♠d7 16. ♠b4 ♠c5 = Rajković—Rukavina, Jugoslavija (ch) 1975 — 19/44

⁵¹ 15. c5± Liebert—Knaak, Zinnowitz 1971

⁵² 7. ♖b1 a5 8. 0—0 ♔d4 9. ♔d4 ed4 10. ♔d5 ♔d5 11. ♔d5 0—0 12. ♔g2 c6 13. e4 de3 14. ♔e3 ♔f5 15. ♔d2 ♔d7= Bobocov—Kavalek, Athens 1968

⁵³ 7... h6 8. ♖b1 ♔e6 9. b4 ♔d7 10. b5 [10. c5 0—0 11. b5 ♔d4 12. cd6 cd6 13. ♖e1 f5 14. ♔d2 ♖ac8 15. ♔b2 f4 16. ♔a4 ♔h3oo Čikovani—Talj, SSSR 1970] ♔d8 11. ♔d2 [11. ♔a3 0—0 12. ♔d2 ♔h7 13. c5 d5 14. c6oo Karapčanski—Kopilov, corr. 1976] c6 12. bc6 bc6 13. ♔a3 f5 14. ♔a4 0—0 15. ♖b3 a5 16. ♖fb1± Quinteros—Ljubojević, Čačak 1970 — 10/7

⁵⁴ 8. ♔e1 ♔e6 9. ♔d5 ♔d7 10. ♖b1 ♔d8 11. b4 c6 12. ♔e7 ♔e7 13. b5 c5 14. ♔c2 ♔d7 15. ♖e1 f5= Langeweg—Damjanović, Kecskemet 1964; 8. ♔d2 ♔d7 [8... h6 9. ♔c1 ♔h7 10. ♖b1 ♔d4 11. e3 ♔e6 12. b4 c6 13. b5± Udovčić—Jovanić, Jugoslavija (ch) 1963] 9. ♖b1 ♔c8 10. b4 ♔h3 11. b5 ♔d4 12. a4 ♔g2 13. ♔g2 ♔d7 14. ♔d5 c6= Petrosjan—Boleslavski, Zürich (ct) 1953

⁵⁵ 8... h6 9. b4 f5 [9... ♔e6 10. b5 ♔b8 11. ♔d2 ♔c8 12. ♖e1 ♔d7 13. ♔d5± Filip—Robatsch, ČSSR—Österreich 1955] 10. b5 ♔b8 11. ♔d1 ♔d7 12. a4 ♔f6 13. e3 c6 14. bc6 bc6 15. ♔a3± Spaski—Holmov, SSSR 1964; 8... ♔g4 9. h3 ♔d7 10. ♔e1 a6 11. ♔d2 h6 12. b4 ♔c8 13. ♔h2 f5 14. f4± Filip—Olafsson, Marianske Lazne 1961; 8... ♔d7 9. b4 ♔c8 10. ♖e1 ♔h3 11. ♔h1 h6 12. b5 ♔d8 13. d4 ♔e6 14. de5 de5 15. ♔d5± Pachman—Pencroce, Amsterdam (ol) 1954; 8... ♔f5 9. b4 ♔d7 10. b5 ♔d8 11. ♔d5 ♔d5 12. cd5 ♔h3 13. ♔h3 ♔h3 14. ♔c2 ♔d7 15. d4!± Szilagyi—Szabo, Hungary (ch) 1969

⁵⁶ 9... ♔d7 10. b4 ab4 11. ab4 ♔c8 12. b5 ♔d8 13. d4± Spiridonov—Stoppel, Athens 1969; 9... ♔f5 10. b4 ab4 11. ab4 ♔d7 12. ♔g5 h6 13. ♔ge4 ♔h7 14. b5± Pelikan—Debarnot, Buenos Aires 1972; 9... ♔d4 10. ♔d2?! ♔f3 11. ♔f3 c6 12. ♔c1 ♔h3 13. ♖e1 f4 14. b4 ab4 15. ab4 f4= Kraidman—Gheorghiu, Tel Aviv 1966; 10. ♔d2△ e3±

⁵⁷ 12... ♔b8 13. ♔d2 d5 14. cd5± Rubineti—van Riemsdyk, Villa Gesell 1970

⁵⁸ 13... c6 14. e3 ♔df5 15. ♔de4±

⁵⁹ 15. ♔c2 c6 16. ♔a4± Nikolajevski—Peterson, SSSR 1967

⁶⁰ 8. ♔c2 ♖e8 9. ♖e1 ♔g4 10. ♔e3 ♔d7 11. a3 ♔h3 12. ♔h1 ♔g4= Andersson—Kavalek, Las Palmas 1974 — 17/62; 8. a3 ♔d4 [8... ♖e8 9. ♔d2 ♔d7 10. b4 ♔c8 11. ♖e1 ♔h3= Filip—van den Berg, Beverwijk 1964] 9. ♔d4 ed4 10. ♔d5 c6 [10... ♔g4?! 11. b4 c6 12. ♔f4 ♖e8 13. b5 ♔d7 14. ♖b1 ♔c8 15. ♖e1± Seirawan—Bisguier, USA (open ch) 1975 — 20/45] 11. ♔f6 ♔f6=; 9. b4!?

⁶¹ 8... ♔d7 9. b4 ♔c8 10. b5 ♔e7 [10... ♔d4? 11. e3 ♔f3 12. ♔f3 ♖b8 13. e4 ♔g4

14. ♔d5 ♔d8 15. h3 ♔h6 16. g4! f5 17. ef5 gf5 18. g5± Böök—Brander, Suomi 1963] 11. ♖e1 [11. a4 ♔h3 12. ♔a3 ♔g2 13. ♔g2 ♔e6 14. ♔b3 h6 15. c5!± Eising—Hartoch, Nederland 1966 — 1/35; 14... b6!?] ♔h3 12. ♔h1 h6 13. a4 ♔h5 14. ♔a3 f5 15. c5± Hasin—Lanka, SSSR 1977 — 23/62; 8... ♔h5 9. b4 f5 10. b5 [10. ♔d5 h6 11. b5 ♔e7 12. ♔c2 f4 13. ♔d2± Tajmanov; 10. ♔b3 ♔h8 11. b5 ♔e7 12. a4 f4 13. ♔a3 ♔g4 14. c5 ♔f5 15. ♔d5± Beljavski—Razuvaev, SSSR 1974] ♔e7 11. e3 h6 12. ♔e1 ♔h7 13. ♔d2 f4 14. ♔c2 a6 15. ba6 ♖a6 16. ♔b4± Radulov—Larsen, Hastings 1972/73; 8... ♔g4 9. h3 ♔f5 10. b4 e4 11. ♔h4 ♔e6 12. de4 ♔c4 13. b5± Raičević—Biyasas, Vrnjačka Banja 1976; 8... ♔f5 9. ♔h4 [9. e4 ♔g4 10. h3 ♔f3 11. ♔f3 ♔d4 12. ♔g2 c6= Živković—Meštrović, Jugoslavija (ch) 1974; 9. b4 ♔d7 (9... e4? 10. ♔h4 ed3 11. ♔f5 de2 12. ♔e2 gf5 13. ♔g5± Ivarsson—Petersson, Hallsberg 1973/74) 10. ♖e1 ♔h3 11. ♔h1 h6 12. b5 ♔e7 (12... ♔d8?! 13. ♔d5 ♔d5 14. cd5 f5 15. ♖b4! a5 16. ♖c4 ♔f7 17. ♔c2± Udovčić—Damjanović, Jugoslavija (ch) 1961] 13. d4 ♔e6 14. de5 de5 15. ♔d2 ♔f5 16. e4 ♔g4 17. ♔f3 ♔f3 18. ♔f3 c6 19. ♔a3 ♖fe8 20. ♔b3± Dorfman—Dvorecki, SSSR (ch) 1975 — 20/59] ♔e6 10. b4 ♔d7 11. b5 ♔d8 12. ♖e1 d5 13. ♔a3 ♖e8 14. cd5 ♔d5 15. ♔e4± Schmid—Schammo, Haifa (ol) 1976

⁶² 9. ♔d2 h5 10. e3 ♔f5 11. h3 c6 12. ♔f3 ♖e8 13. e4 ♔d4= Csom—Hecht, Moskva 1977; 9. ♔d2 ♔f3 10. ♔f3 ♔h3 11. ♔b7! ♔f1 12. ♔f1 ♖b8 13. ♔g2 ♔d7 14. b4± Korčmar—Maresov, SSSR 1968 — 5/47; 9. b4 ♔f3 10. ♔f3 ♔h3 [10... a6 11. a4 ♖e8 12. b5 ab5 13. ab5 ♖b8 14. ♔c2 ♔h3 15. ♖d1± Ignatjev—Judović jr., SSSR 1965] 11. ♖e1 ♔c8 [Brüntrup—Möhrling, DDR 1965] 12. b5 ♔g4 13. ♔d5 ♔d7 14. ♔c2 f5 15. c5!△ c6± Tajmanov; 11. ♔b7!?

⁶³ 10... ♔e8 11. e3 de3 12. ♔e3 a6 13. ♔c3 ♔f6 14. h3 c6 15. ♔d2 ♔e6 16. ♔e2 d5 17. ♔d4± Botvinik—Gheorghiu, Monte Carlo 1968

⁶⁴ 11. h3 c6 12. ♔a3 ♔h6 13. ♔c2 ♔f5= Benkö—Smislov, Tel Aviv (ol) 1964

⁶⁵ 17. ♔e3± Tajmanov—Honfi, Bucuresti 1973 — 15/60

⁶⁶ 9... a6 10. a4 ♔e6 11. b5 ab5 12. ab5 ♔e7 13. e4 c6 14. ♔d2 ♔d7 15. bc6 bc6 16. ♔a4± Henley—Browne, Lone Pine 1976

⁶⁷ 10. ♔d2 ♔d7 [10... ♔c8 11. b5 ♔e7 12. ♖e1 ♔h3 13. ♔h1 ♔g4 14. e3 f5 15. ♔d5 ♔d5 16. cd5 f4!oo Schumacher—Meisohn, Bruxelles 1975] 11. ♔d5 ♔h7 12. b5 ♔d8 13. a4 ♔e8 14. ♔b3 ♔h3 15. d4 ♔g2 16. ♔g2 c6 17. ♔e3 e4= Csom—Padevski, Moskva 1977; 11. b5!?

⁶⁸ 11. ♔c2 ♔d7 12. ♖e1 ♔h3 13. ♔h1 ♔g4 14. ♔d2 ♖ab8 15. ♔d5 ♔d5! 16. cd5 f5 17. ♖b4 ♖be8± Keene—Štejn, Hastings

1968/69; 11. ♖b3 ♗d7 12. ♜b2 ♜h3 13. c5 ♜g2 14. ♜g2 ♜h7 15. ♜fc1 ♜e8 16. cd6 cd6 17. ♜a3± Johannsson—Dueball, Nice (ol) 1974

69 11... ♗d7 12. ♜e1 ♜h7 13. ♜a3 f5 14. ♗c2 ♜f7 15. ♜d2 ♜b8 16. ♜d5± Sumia-cher—Panno, Villa Gesell 1972

70 17. a5± Miles—Beljavski, Hastings 1974/75 — 19/41

71 9... ♜d7 10. b4 ab4 11. ab4 ♗c8 12. ♜g5 ♜h3 13. ♜f6 ♜f6 14. ♜d5 ♜d8 15. ♜h3 [15. ♜a1 ♜g2 16. ♜g2 ♜b8 17. b5 ♜e7 18. ♜c3± Reshevsky—Dake, Lone Pine 1977] ♗h3 16. ♜a1 ♜a1 17. ♗a1 ♗c8 18. b5 ♜b8 19. ♗a8± Andersson—Westerinen, Geneve 1977; 9... ♜e6 10. b4 ab4 11. ab4 ♗c8 12. b5 ♜e7 13. ♜g5± Romanišin—Seredenko, SSSR 1975; 9... ♜h5 10. b4 ab4 11. ab4 f5 12. b5 ♜e7 13. ♗b3 [13. ♗c2 f4 14. e3?! ♜g4 15. ♜e4 ♗d7± Petrosjan—Vasjukov, Moskva 1956; 13. ♜d5 ♜d5 14. cd5 f4! 15. ♗c2 ♜g4 16. ♜d2 b6 17. ♜fc1 ♜f7oo Šackes—Vasjukov, SSSR 1961] ♜h8 14. ♜b2 h6 15. ♜a1± Andersson—Smejkal, Amsterdam 1973 — 16/58

72 8. e4 ♜g4 9. h3 ♜f3 10. ♜f3 ♜d4 11. ♜g2 c6=

73 12. ♜g5 h6 13. ♜ge4 ♜e4! [13... ♜e8 14. ♜d5 ♜h7 15. b5 ♜e7 16. ♜e7 ♗e7 17. ♜c3 ♜b8 18. ♜a3± Romanišin—Dvorecki, SSSR 1974 — 18/57] 14. de4 ♜h3 15. ♜h3 ♗h3 16. ♜d5 ♜d4!=; 12. b5 ♜e7 [12... ♜d4 13. ♜e3 c5 14. ♜g5! ♜a3 15. ♜c1 ♜e6 16. ♜f6!± Andersson—Padevski, Sverige (m) 1976 — 21/47] 13. ♜e1 ♜h3 14. ♜h1 h6 15. ♜b2 ♜g4 16. d4 ♗e6 17. ♗d3 c6 18. e4 ed4 19. ♜d4 ♜e5= Vaganjan—Dvorecki, SSSR (ch) 1975

74 14... ♜d4? 15. ♜d4 ed4 16. ♜e4±

75 17. cd5 b6 18. ♗b3 f5 19. ♜b2 ♜f6 20. ♜bc1± Raičević—Padevski, Vrnjačka Banja 1976 — 21/48

76 10. b4 ab4 11. ab4 e4=

77 10... ♜e6 11. ♜d5 [11. b4 ab4 12. ab4 d5 13. b5 ♜e7 — 10... ♜e7] ♜d5 12. cd5 ♜e7 13. ♗b3 b6 14. ♗c4± Raičević—Osterman, Jugoslavija (ch) 1976; 10... ♜g4 11. h3 ♜e6 12. ♜h2 h6 13. b4 ab4 14. ab4 d5! = Petro-sjan—Keres, SSSR 1957

78 14. ♗b3 c6! 15. ♜b2 ♜f5 16. ♜fc1 ♜h6 17. cd5 cd5 18. ♗d1 ♜g4 19. e4 ♜f2± Rai-čević—Matulović, Jugoslavija 1975 — 19/40; 14. ♜b2 c6 15. ♜a1 ♜f5± Mednis—Martino-vić, Niš 1977

79 Benkö—van Riemsdyk, Sao Paulo 1977

80 10. ♜d4 ed4 11. ♜b5 ♜g4 12. h3 c6 13. hg4 ♜g4 14. ♜d4 ♜d4 15. ♗d2 ♗d7 16. b4 ab4 17. ♜b4 ♜fe8= Christiansen—Smislov, Lone Pine 1976; 10. b4 ab4 11. ab4 c6 12. b5 ♜g4 13. ♜d4 ed4 14. ♜e4 ♜e4 15. ♜e4 ♜e8 16. ♜b2 d5 17. cd5 cd5 18. ♜g2 ♜a1= Augus-tin—Talij, Moskva 1977

81 12... ♜g4 13. h3 ♜d7 14. ♜h2 [14. ♜b2 ♜h5 15. e3 ♜e6 16. ♜b3 f5 17. d4 f4±→] Pasman—Taulbut, Groningen 1977/78 — 25/59] ♜h5 15. c5 d5 16. e3 ♜e6 17. ♜a4 f5 18. ♜b6 ♜b8 19. e4!± Larsen—Portisch, Biel (izt) 1976

82 13. b5 ♜e6 14. e3 ♜f5 15. ♗e2 ♗e7 16. ♜b2 ♜fd8 17. bc6 bc6 18. ♜fc1 ♜e8= Marti-nović—Vukić, Jugoslavija (ch) 1977

83 Smejkal—Smislov, Biel (izt) 1976 — 22/66

84 10. ♜e1?! ♜d7 11. b4 ab4 12. ab4 ♗c8 13. b5 ♜e7 14. ♜c2 ♜h3 15. e4 ♜g2 16. ♜g2 c6 17. ♜a3 ♗d7 18. ♗e2 ♜h7± Lehmann—Ciocaltea, Albena 1977

85 13. ♜d2 c6 [13... d5 14. ♗b3 ♜e8 15. ♜a3 dc4 16. ♜c4 ♜ed5 17. ♜a4 b6 18. e4 ♜e7 19. ♜fd1± Sunye—Evans, Lone Pine 1977] 14. ♗b3 d5 15. ♜a3 e4! 16. ♜c5 ed3 17. ed3 ♜e8 18. bc6 bc6 19. ♗b4?! dc4± Sunye—Grefe, Lone Pine 1977; 13. ♜d2 ♗d7 14. ♗c1 ♜h7 15. c5 ♜fd5 16. ♜d5 ♜d5 17. ♜b4 f6 18. ♜h4 ♜g8 19. ♜b4 ♜e7= Kestler—Popov, Nice (ol) 1974; 13. ♗c2 ♜h5 14. ♜b2 f5 15. ♜a1 ♗d7 16. ♜d2 c6= Ek—Wedberg, Lund 1974; 13. ♗b3 ♜d7 14. ♜a3 f5 15. ♜d5 ♜h7 16. ♜d2 ♜a7 17. b6 ♜b6 18. ♜b6 cb6 19. ♗b4 ♜c8oo Deže—Vukić, Novi Sad 1976 — 22/65; 14... ♜b6!±; 13. e4 ♜g4 14. ♜e3 ♜d7 15. ♗d2 ♜h7 16. ♜e1 ♜c5 17. ♜c2 ♗c8 18. d4± Padevski—Vukić, Beograd 1977; 13... ♜d7=

86 13... ♜e8 14. ♜a1 ♜c8 15. ♜a7 b6 16. ♜d2 f5 17. ♜a2△ ♜b4± Fedorowicz—J. Ben-jamin, USA 1976; 13... ♗d7 14. ♜e1 ♜h3 15. ♜h1 ♗e6 16. ♗b3 ♜d7 17. ♜d2 c6 18. ♜a1 ♜h7 19. ♗c2 f5= Raičević—Ciocaltea, Bar 1977 — 24/56

87 14. ♜d2 c6 15. e4?! f5 16. ef5 gf5 17. f4 ♜g6± Polugajevski—Korčnoj, SSSR 1975 — 20/58; 15. ♜a1=

88 17. ♜c5 dc5 18. ♜a1 ♜a1 19. ♜a1 ♜g2 20. ♜g2 ♜d8 21. ♜a7 b6 22. ♗a4 ♜h7 23. ♗a6 ♗d7= Marangunić—Marjanović, Jugo-slavija (ch) 1977

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	...	d4	d5	e4 ⁴	h3	h4 ⁶	h5	c5	♙c2	±
	d6 ¹	♙g4 ²	♜ce7 ³	♜g6 ⁵	♙d7	♙e7	♜f8	♜f6	h6 ⁷	
2	...	...	♜d4	g3	♙g2	0-0	b3	♙d4	e4	±
	...	ed4	♜f6 ⁸	♙e7	♙d7	0-0	♜d4	♙c6	♜d7 ⁹	

1. c4 e5 2. ♖c3 ♜c6 3. ♜f3 g6 4. d4 ed4¹⁰

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
3	♜d5	♙g5	♜d4	♙h4	♙g3	cd5	♜f5 ¹⁴	♙c2 ¹⁵	♙d1	=
	♙g7 ¹¹	♜ce7 ¹²	h6 ¹³	g5	♜d5	c5!	♙b2	♙a5	♙a1 ¹⁶	
4	♜d4	♜c6 ¹⁸	g3 ¹⁹	♙g2	0-0 ²²	♙g5 ²⁴	♙d2 ²⁶	♙f4	h4	±
	♙g7 ¹⁷	bc6	♜e7 ²⁰	0-0 ²¹	d6 ²³	♙b8 ²⁵	f6	c5	♙b7 ²⁷	
5	...	...	...	...	...	♙a4 ²⁸	♙c2 ²⁹	e3	♙b1	±
	...	...	...	...	♙b8	a6	♜f5	c5	♙b7 ³⁰	
6	...	...	...	♙d2 ³¹	b3	♙c1	♙g2	0-0	e4	±
	...	...	♙e7	♙e6 ³²	♜e7	♙b7	♙b8	0-0	d6 ³³	

1. c4 e5 2. ♖c3 ♜c6 3. ♜f3 f5 4. d4³⁴ e4³⁵

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
7	♙g5 ³⁶	♙e7	♜d2	♜de4	♜g3 ⁴⁰	e3	♜ge2	g3	♜f4	=
	♙e7 ³⁷	♜ge7 ³⁸	♜d4	♜e6 ³⁹	0-0	d6	♜c6	♜e5	♜c5 ⁴¹	
8	♜d2	e3 ⁴³	♙e2 ⁴⁵	♙b1 ⁴⁷	a3	b4	ab4	0-0 ⁴⁹		=
	♜f6 ⁴²	g6 ⁴⁴	♙g7 ⁴⁶	a5 ⁴⁸	0-0	ab4	♜e7			
9	...	...	♜d5 ⁵⁰	♜b4	d5 ⁵²	♜b3	♜d4	a3	b4	∞
	...	♙b4	0-0 ⁵¹	♜b4	a5	b6	♜g4	♜a6	♙h4 ⁵³	
10	d5	dc6	cd7	♙d7	♙g2	♙f4 ⁵⁷	0-0-0	e3	b3	=
	ef3 ⁵⁴	fg2 ⁵⁵	♙d7	♙d7	0-0-0 ⁵⁶	♜f6 ⁵⁸	♙c5	♙e6	c6 ⁵⁹	
11	♜g5	♜h3	e3	♜f4 ⁶²	♙e2	0-0	f3	fe4	♜e4	±
	♙e7 ⁶⁰	♜f6 ⁶¹	0-0	d6	♙e8	♙d8	♜e7	♜c4	fe4 ⁶³	
12	...	e3 ⁶⁴	♙d2 ⁶⁶	♜h3	a3	♙c3	♜f4	♙e2	d5	±
	♜f6	♙b4 ⁶⁵	♙e7 ⁶⁷	♜d8	♙c3	d6 ⁶⁸	0-0	c6	c5 ⁶⁹	

¹ 3... ♜ge7 4. e3 g6 5. d4 ed4 6. ed4 ♙g7 7. d5 ♜e5 8. d6 ♜f5 9. ♜e5 ♙e5 10. dc7 ♙c7 11. ♜d5± Nimzowitsch—Stoltz, Bled 1931

² 4... f6 5. d5 ♜b8 6. e4 g6 7. h4 h5 8. ♙e2 ♜h6 9. ♜d2 ♜d7 10. b4 a5 11. ba5 ♙a5 12. ♜b3 ♙a8 13. g4± Schöneberg—Day, Skopje (ol) 1972

³ 5... ♙f3?! 6. gf3 [6. ef3 ♜b8 7. f4 ♜d7 8. ♙e2 ♜gf6 9. ♙c2 ♙e7 10. ♙e3 0-0 11. f5 ♙h8 12. g4± Barcza—Köberl, Hungary (ch) 1957] ♜ce7 7. ♙h3 f5 8. ♙a4 ♜f7 9. f4 g6 10. fe5 de5 11. e4 f4 12. c5 ♙g7 13. ♙c4± R. Garcia—Rossetto, Buenos Aires 1971; 5... ♜b8 6. e4 ♙e7 [6... ♜d7 7. ♙e2 ♜gf6 8. ♙e3 ♙e7 9. 0-0 0-0 10. ♜d2 ♙e2 11. ♙e2 ♜e8 12. b4 ♙g5 13. c5± Panno—Damjanović, Buenos Aires 1970] 7. ♙e2 ♜f6 8. 0-0 0-0 9. ♜e1

♙e2 10. ♙e2 c6 11. ♜d3 cd5 12. cd5 ♜bd7 13. a4 ♜e8 14. a5± Smejkal—Bilek, Palma de Mallorca 1972

⁴ 6. h3 ♙f3 7. gf3!? ♙f4±; 6... ♙d7 7. e4 ♜g6 — 6. e4

⁵ 6... ♜f6 7. h3 ♙f3 8. ♙f3 ♜g6 9. g3 ♙e7 10. ♙g2 0-0 11. 0-0 ♜d7 12. h4 ♙e8 13. ♙h3± Garriga—Mora, Espana 1976; 6... g6 7. h3 [7. ♙e2 ♙g7 (7... ♙f3 8. ♙f3 h5 9. ♙b3 ♙c8 10. ♙b5 c6 11. ♙a4 ♜f6 12. dc6 ♙c6 13. ♜b5± Uhlmann—Dely, Szombathely 1966) 8. 0-0 ♜f6 9. ♜e1 ♙e2 10. ♙e2 0-0 11. ♜d3 ♜d7 12. ♙e3 f5 13. f3 ♙c5±] ♙d7 8. c5 [8. ♙e3 ♙g7 9. ♙d3 f5 10. ef5 gf5 11. ♙c2 ♜f6 12. ♜h4 0-0 13. 0-0 ♙e8 14. f4± Flor—Rovner, SSSR 1935] f6 9. ♙b3 ♙b8

10. ♠e3 dc5 11. ♠c5 ♠c8 12. ♠f8 ♠f8 13. ♠cl± Balašov—Suttles, Mayaguez 1971
8. ♠e3 ♠f6 9. ♠d2 ♠e7 10. ♠d3 0-0 11. ♠e2! c6 12. ♠g3± Rukavina—Meštrović, Jugoslavija (ch) 1975
12. cd6 cd6 13. ♠d2± Barcza—Lengyel, Hungary (ch) 1961
- 5... ♠d7 6. ♠c2 ♠f6 7. e4 ♠e7 8. ♠e2 0-0 9. f4 ♠e8 10. 0-0 ♠f8 11. ♠f3 h6 12. ♠d2± Ojanen—Vestöl, Moskva (ol) 1956; 5... ♠ge7 6. g3 [6. b3 ♠d4 7. ♠d4 ♠c6 8. ♠d2 ♠e7 9. ♠d5 ♠f6 10. ♠f6 ♠f6 11. ♠b2 ♠g6 12. h4! h6 13. h5 ♠h7 14. ♠c3± Bronštejn—Šamkovič, Amsterdam 1968 — 6/71] ♠d4 7. ♠d4 ♠c6 8. ♠d2 ♠e6 9. b3 ♠d7 10. ♠b2 0-0 11. ♠g2 ♠g8 12. ♠d5± Peturssen—Schammo, Haifa (ol) 1976; 5... g6 6. g3 ♠d7 7. ♠g2 ♠g7 8. ♠e3 ♠ge7 9. ♠d2 ♠b8 10. ♠d1 a6 11. 0-0 0-0 12. c5 ♠d4 13. ♠d4± Gygli—Hage, München (ol) 1936; 6... ♠g7 — 3... g6
12. ♠d5 ♠f6 13. ♠f6 ♠f6 14. ♠f6 ♠f6 15. f3 a5 16. ♠e3± Ivkov—Meštrović, Jugoslavija (ch) 1963
- 4... d6 5. de5 ♠e5 6. ♠e5 de5 7. ♠d8 ♠d8 8. ♠g5△ 0-0 0± Tajmanov
- 5... h6 6. ♠d4 a6 7. ♠f4 d6 8. ♠c6 bc6 9. ♠d4 f6 10. ♠c3 ♠g7 11. c5 d5 12. e4± Darga—Ghiteșcu, Beverwijk 1967
- 6... ♠ge7?? 7. ♠d4 h6 [7... ♠d4 8. ♠d4 ♠d4 9. ♠f6 ♠f8 10. ♠h6#] 8. ♠c6+—; 6... ♠f6? 7. ♠d4 0-0 8. ♠b5 h6 9. ♠f6 ♠f6 10. ♠d2 ♠g7 11. ♠bc7± Sandrin—Horowitz, New York 1946; 6... f6?! 7. ♠f4 d6 8. ♠d4 ♠d4 [8... a6 9. h4 h6 10. g3 f5 11. ♠c6 bc6 12. ♠c3 ♠b8 13. ♠d2± Szabo—Pachman, Praha 1954] 9. ♠d4 ♠e7 10. h4 0-0± Tajmanov
- 7... c6 8. ♠e7 ♠e7 9. ♠d2 0-0 [9... h6 10. ♠h4 d5 11. e3 0-0 12. ♠e7! (12. cd5?! g5 13. ♠g3 ♠d5 14. ♠e2 ♠g2 15. 0-0 0 ♠d5± Bejlin—Čistiakov, SSSR 1955) ♠e7 13. cd5 cd5 14. ♠e2±] 10. e3 d5 11. ♠e7! [11. cd5 ♠d5 (11... f6 12. ♠h4 ♠d5 13. ♠c1 ♠h8 14. ♠f3 ♠a2 15. ♠c4♞ Ghiteșcu—Zinn, Sofia 1967) 12. ♠e7 ♠e8 (Mikenas—Poljak, SSSR 1947) 13. ♠a3 ♠d4 14. ♠d4=] ♠e7 12. cd5 cd5 13. ♠e2±
11. dc6? ♠a5+—; 11. ♠b5? ♠a5+—; 11. ♠b3 ♠b2±; 11. ♠f3 ♠b2±
12. e4 ♠a5 13. ♠e2 b6 14. ♠d6 ♠f8 15. ♠c8 ♠c8+—; 12. ♠d6 ♠f8 13. f3 h5 [13... ♠a1 14. ♠a1 ♠h7 15. e3♞] 14. h4 ♠h6 15. ♠b1 [15. ♠f2 ♠f6!±] ♠a5 16. ♠f2 ♠a2± Tajmanov
14. ♠e4 ♠d8 15. ♠d6 ♠e7 16. ♠f7= Tajmanov
- 5... ♠d4 6. ♠d4 ♠f6 7. e3!± Tajmanov
6. e3 ♠f6 7. ♠e2 0-0 8. 0-0 ♠e8 9. ♠c6 bc6 10. ♠f3 ♠b7 11. e4 d6 12. ♠g5 h6 13. ♠e3 c5± Hajtun—Tomba, Hungary (ch) 1966; 6. ♠c2 d6 [6... f5?! 7. g3 d6 8. ♠g2 ♠f6 9. 0-0 0-0 10. ♠b1! ♠e5 11. b3 c6 12. ♠d2 ♠e7 13. ♠a3± Gutman—Klovan, SSSR 1968; 6... ♠ge7 7. e3 0-0 8. ♠e2 d6 9. 0-0 ♠e6 10. ♠d5 a6 11. ♠b1 b5 12. b3 ♠e5= Flor—Robatsch, Hastings 1961/62] 7. ♠d2 [7. g3 h5 8. h4 ♠h6 9. ♠g5 f6 10. ♠d2 ♠e5 11. ♠e3 c6 12. ♠g2 ♠e6 13. ♠a4 0-0 14. ♠c1 ♠e7± S. Garcia—Drimer, La Habana 1969; 7. e3 ♠ge7 8. ♠e2 ♠e6 9. ♠d5 f5 10. ♠b1 ♠f7 11. b3 ♠d5 12. cd5 ♠e7 13. ♠f3 c6= Zita—Sämisch, Praha 1942] ♠ge7 [7... ♠f6 8. e4! a6 9. ♠e2 ♠b8 10. 0-0 0-0 11. ♠e1± Flor—Johner, Bern 1932] 8. e4 0-0 9. ♠e2 f5 10. 0-0 f4=
7. e3 ♠f6 8. ♠e2 0-0 9. 0-0 d5 10. ♠f3 ♠a6 11. ♠e2 ♠b7 12. ♠c2 ♠e8 13. ♠d1 ♠e7± Mc Grillen—Tukmakov, Dresden 1969; 7. e4 ♠b8 8. ♠d3 ♠e7 9. ♠a4 a6 10. c5 d6 11. cd6 cd6 12. 0-0 0-0 13. ♠b1 h6 14. ♠e3 c5 15. ♠fd1 ♠b4 16. ♠c2 ♠c6± Ungureanu—Tomba, Bath 1973
- 7... ♠h6? 8. ♠g2 0-0 9. 0-0 ♠f5 10. ♠d2 ♠e7 11. ♠c1 d6 12. ♠g5± Piasetski—Dobrich, Canada 1974; 7... ♠f6 8. ♠g2 0-0 [8... ♠g4 9. ♠c2! 0-0 10. 0-0 ♠e5 11. b3 ♠d7 12. ♠b2 d6 13. h3 ♠b8 14. f4 ♠d7 15. e4± Gheorghiu—Keene, Hastings 1967/68 — 5/41] 9. 0-0 a5!? [9... ♠b7 10. ♠g5 h6 11. ♠f4 ♠h5 12. ♠d2 ♠e7 13. ♠c2 ♠ab8 14. ♠ab1 c5 15. ♠d5± Piasetski—Babinski, Canada 1974; 9... ♠e8 10. ♠a4 a5 11. ♠d1 ♠b7 12. ♠d3± Uhlmann—Rajković, Hastings 1972/73 — 15/47; 9... ♠b8!±] 10. ♠e3 ♠e8 11. ♠d4 ♠b8 12. b3 ♠b7 13. ♠c1 d6 14. c5!± Gheorghiu—Hebert, Buenos Aires (ol) 1978 — 26/36; 7... d6 8. ♠g2 ♠d7? 9. 0-0 ♠e7 10. c5 d5 11. e4 ♠e6 12. ♠g5 f6 13. ed5 cd5 14. ♠e1 ♠f7 15. ♠e6 ♠e6 16. ♠e2 ♠f7 17. ♠e1± Samarín—Žuravlev, SSSR 1976; 8... ♠e7 — 7... ♠e7; 7... h5!? Polugajevski
- 8... d6 9. ♠d2 [△ b3, ♠b2] a5 [△ 10. b3 a4] 10. 0-0 0-0 — 8. 0-0
9. h4 d6 10. ♠g5 ♠b8 11. ♠d2 ♠e6 12. b3 d5 13. ♠cl f6 14. ♠e3 dc4± Bordell—Simon, España 1977
- 9... h6 10. ♠e3 ♠h7 11. ♠d4 f6 12. e4 d6 13. ♠d2± Golombek—Davey, England (ch) 1935
10. ♠d2 ♠e6 [10... a5 11. ♠b1 a4 12. ♠c2 ♠f5 13. e4 ♠e6 14. ♠a4 c5 15. b3 ♠c6 16. ♠b2 ♠d4 17. ♠d4? ♠d4 18. ♠c3 ♠c3 19. ♠c3 ♠a2± Ivkov—Larsen, Bauang 1973 — 16/42; 17. ♠d3± Filip] 11. b3 ♠d7 [11... ♠b8 12. ♠b2 d5 13. cd5 cd5 14. ♠fd1 c6 15. ♠ac1± Kavalek—J. Richter, Netanya 1971] 12. ♠b2 [12. ♠d1 ♠ad8 13. ♠b2 f5 14. e3 g5= Helmertz—Ekenberg, Sverige 1974] ♠h3 13. ♠ad1 ♠g2 14. ♠g2 c5 15. ♠e4 ♠f5 16. ♠g7 ♠g7 17. ♠c3 ♠e6= Kraidman—Pfleger, Manila

1974; 10. ♖a4 ♕e6 11. ♔d2 ♖d7 12. ♜fd1 ♜fe8 13. b3 a5 14. ♜ac1 ♜a6 15. ♔e4 c5 = Filip—Huguet, Praia da Rocha 1969; 10. ♖c2 ♔f5 11. e4 ♕e6 12. c5 ♖b8 13. ♜d1 ♔g4 14. ♜e1 ♖b4 15. ♔g5 ♖c5 16. ♔e7 ♜fe8 17. ♔h4 g5 18. ♔g5 ♖g5 19. ♖a4± Smislov—Quinteros, Buenos Aires 1970 — 10/59

25 10... ♔d7 11. ♖d2 ♜b8 12. b3 f6 13. ♔e3± Euwe—Milner-Barry, Hastings 1934/35; 10... ♔f6 11. ♔d2 ♕e6 12. ♖a4 ♔d7 13. c5 d5 14. e4 f5 15. ed5 cd5 16. ♖h4± Larsen—Torre, Leningrad (izt) 1973; 10... ♔e6 11. c5 d5 12. ♖d2 f6 13. ♔h6 ♔h6 14. ♖h6 g5 15. ♖h5± R. Garcia—Damjanović, Buenos Aires 1970

26 11. ♖c1 f6 12. ♔f4 c5 13. ♜d1 ♔b7 14. b3 ♔g2 15. ♔g2± Bisguier—Horowitz, New York 1951

27 14. b3 ♔g2 15. ♔g2± Kavalek—Robatsch, Halle 1963

28 10. ♖c2 d6 [10... c5 11. b3 ♔b7 12. ♔b7 ♜b7 13. ♔b2±; 10... ♔f5 11. e3 ♖f6 12. ♜b1 ♔d8 13. ♜d1 ♔h6; 14. h3 ♔f5 15. ♔d2 ♖e7 16. ♖a4 ♔b7 17. ♖a5!± Larsen—Hübner, Bismar 1969 — 7/37] 11. ♜b1 [11. ♔g5 ♔d7 12. ♜ad1 h6 13. ♔d2 ♖c8 14. b3 ♔h3 15. c5 ♔g2 = Polugajevski—Calvo, Palma de Mallorca 1972] ♔f5 12. e4 ♕e6 13. b3 c5 [13... ♖d7?! 14. ♔e3 a5 15. c5± Ghitescu—Calvo, Buenos Aires (ol) 1978 — 26/45] 14. ♔b2 ♔c6 15. ♔e2± Ghitescu

29 11. ♜d1 c5 12. ♖c2 d6 13. b3 ♔d7 14. ♔b2 ♔c6 15. ♔c6 ♔c6 16. ♔d5 ♔b2 17. ♖b2± Bukal—Matulović, Sarajevo 1972

30 14. ♔d5 ♔d5 [14... c6 15. ♔c3 d6 16. ♜d1±] 15. cd5 ♖e7 16. ♔d2 ♜fc8 17. ♜fc1± Polugajevski—Tajmanov, Leningrad 1974 — 18/59

31 8. ♔g2 ♖b4 9. 0-0 ♔a6 [9... ♔e7 10. ♖d3 ♔a6 11. ♔b5 cb5 12. ♔a8 bc4 13. ♖e3 ♖b6? 14. ♔f3+— Smislov—Szabo, Buenos Aires 1970 — 10/58; 9... ♖c4 10. ♔d5!±] 10. ♔b5 ♔b5 11. cb5 ♖b5 12. ♔f4 ♜c8 13. a4 ♖b4 14. ♔h3 ♔f6 15. ♔e5 ♖e7oo Renter—Flor, Pärnu 1947

32 8... ♖b4? 9. ♔d5±; 8... ♜b8 9. ♜b1 ♔f6 10. ♔g2 0-0 11. 0-0 d5 12. cd5 cd5 13. ♔g5! [13. b3? d4! 14. ♔d5 ♔d5 15. ♔d5 ♜d8 16. ♔c4 ♔b7 = Kavalek—Tajmanov, Harrachov 1966 — 1/32] c6 14. e4!± Tajmanov

33 14. ♖c2 c5 15. ♔d5± Holmov—Golde-nov, SSSR (ch) 1965

34 4. e3 e4 [4... ♔f6 5. d4 e4 6. ♔g5 — 4. d4] 5. ♔d4 ♔d4 6. ed4 ♔f6 7. d3 ♔b4 8. ♔e2 0-0 9. 0-0 ♔c3 10. bc3 d6 11. de4 fe4 12. ♔g5 ♖e8 = Bobccov—Friedgood, Siegen (ol) 1970; 4. d3 d6 [4... ♔f6 5. g3 d6 6. ♔g2 — A 25] 5. g3 g6 6. ♔g2 ♔g7 — A 26

35 4... ed4 5. ♔d4 ♔d4 6. ♖d4 d6 7. ♔d5 c6 8. ♔c3 ♖f6 9. ♖d2 ♔h6 10. b3 ♔e7 11. ♔b2 ♖f7 12. e3 ♔g4 13. ♔e2 ♔e5 14. 0-0± Barcza—Gecsei, Hungary (ch) 1951; 7. ♖3±

36 5. ♔e5 ♔e5 [5... d6 6. ♔c6 bc6 7. f3 d5 8. fe4 fe4 9. ♖a4 ♔d7 10. ♖a5 ♖b8± Ke-vitz—Marshall, USA 1935] 6. de5 d6 7. ♖d4 ♔e7 [7... de5 8. ♖e5 ♖e7 =] 8. ♔g5 ♔c6 9. ♖d2 ♖d7 10. ed6 ♔d6 11. 0-0-0 ♖f7± Ko-shnitzky—Hastings 1935; 5. ♔g1 ♔b4 6. e3 ♔c3 7. bc3 ♔f6 8. ♔h3 0-0 9. ♔e2 b6 10. 0-0 ♔a6 11. ♔a3 ♜e8 12. ♔b4 ♔e7 13. ♔e7 ♖e7± Kestler—Dely, Hamburg 1965

37 5... ♔ce7 6. ♔d2 h6 7. ♔h4! g5 8. e3 ♔g6 9. ♔g3 f4 10. ♖h5 ♔f7 11. ♔de4 fg3 12. ♔d3 ♔g7 13. fg3± Razuvajev—Hodos, SSSR 1967; 5... ♔f6 6. ♔d2 [6. d5? ef3 7. dc6 fg2 8. cd7?? ♔d7! — + Razuvajev—Kuprej-čik, SSSR 1970] ♔e7 [6... ♔d4 7. ♔de4±; 6... ♔b4 7. ♔d5±; 6... h6 7. ♔f6 ♖f6 8. e3 ♔e7 9. g4 g6 10. gf5 gf5 11. ♖h5 ♔d8 12. f3 ef3 13. ♔f3± Liebert—Kuprejčik, Stary Smokovec 1975] 7. e3 0-0 8. a3 d6 9. b4 ♖d7 10. c5± Barle—Osterman, Jugoslavija (ch) 1976

38 6... ♖e7 7. ♔d5 ♖d6 8. ♔d2 ♔ge7 9. ♔e7 ♔e7 10. e3 0-0 11. g4! c5 12. ♔b3 cd4 13. c5 ♖g6 14. ♖d4 ♖g4 15. ♔e2± Bron-štejn—Dely, Miskolc 1963; 6... ♔ce7 7. ♔d2 ♔f6 8. e3 0-0 9. ♔e2 d6 10. b4 [10. 0-0 c6 11. f4 c5 12. dc5 dc5 13. ♖c2± Osnos—Vas-jukov, SSSR (ch) 1965] ♔h8 11. 0-0 ♔e6 12. f3! ef3 13. ♔f3 ♔g6 14. ♔d3 ♖e7 15. ♖c2 d5 16. c5 ♔e4 17. ♔e2! ♔g5 18. ♔f4± Tarjan—Gheorghiu, Cleveland 1975 — 20/55

39 8... ♔ce6 9. e3 [9. ♔d2 0-0 10. g3 d6 11. e3 (11. ♔g2 f4 12. 0-0 fg3 13. hg3 ♔g4± Tajmanov) ♔e6 12. ♔g2 ♔c5 13. 0-0 ♔e6 14. ♔d5 a5± Tajmanov] ♔e6 10. ♔g3 f4 11. ef4 ♔f4 12. ♔ge4 d6 13. g3 ♔g6 14. ♔g2 ♔e6 15. b3 0-0 16. 0-0 ♔h8 17. f4± Cvetković—Nikolac, Jugoslavija 1974; 9... fe4!?

40 9. ♔d2 b6 10. e3 ♔b7 11. ♔f3 0-0 12. g3 ♖e8 13. ♔g2 f4 14. ef4 ♔g6 15. 0-0 ♔gf4!± Pytel—Ničevski, Lublin 1973

41 14. ♔e2 a5 15. b3 c6 = Kavalek—Gheorg-hiu, Beograd 1965

42 5... ♔d4 6. ♔de4±; 5... ♔b4 6. ♔d5 ♔d2 7. ♖d2 ♔f6 8. ♔f6 ♖f6 9. e3 a5 10. ♔e2 b6 11. f4 ♔a6 12. d5 ♔d8 13. ♜b1 ♔b7 14. b3± Pollan—Morton 1938

43 6. ♔db1!? g6?! 7. ♔g5 ♔g7 8. e3 ♔e7 9. ♔e2 d6 10. ♖b3 h6 11. ♔f4± Suetin—Ceškovski, Kislovodsk 1972 — 14/70; 6... h6 =

44 6... d5? 7. cd5 ♔b4 8. ♔c4 ♔bd5 9. ♔d5 ♔d5 10. ♔e4 ♔e3 11. ♔e3 fe4 12.

♣h5+— Marshall—McCormick 1938; 6... d6 7. f3 ef3 8. ♠f3 ♠e7 9. ♠d3 0—0 10. 0—0 ♣e8 11. ♣b3 ± Vaitonis—Lagha, München (ol) 1958; 6... ♠e7 7. ♠e2 d6 [7... 0—0 8. 0—0 ♣e8 9. f3 ♠b4 10. fe4 ♠c3 11. bc3 fe4 12. ♣c2 ± Schmid—Beni, Zürich 1954] 8. b4 0—0 9. a3 a5 10. b5 ♠b8 11. 0—0 c6 12. bc6 bc6= Panno—Ciocaltea, Siegen (ol) 1970; 7. f3!± Filip

45 7. a3 ♠g7 8. b4 0—0 9. g3 d6 10. ♠b3 ♣e7 11. ♣c2 ♠d8! 12. a4 ♠f7 13. ♠a3 ♠d7 14. 0—0 c6 15. h3 h6± Korčnoj—Spaski, Kiev (m) 1968 — 6/72; 7. f3 ef3 [7... ♠h6!? Tajmanov] 8. ♠f3 d6 9. b4 ♠g7 10. ♣b3 0—0 11. ♠e2 ♠h8 12. 0—0 ♠e7 13. ♠d2 ♠e6 14. d5 ♠g8 15. ♠d4 ♣d7 16. ♠h1 c6!± Murej—A. Zajcev, SSSR 1970 — 9/31; 7. h4 d6 8. b4 d5 9. a3 ♠e6 10. g3 ♠g7 11. ♠b3 ♠f7 12. c5 0—0c0 Sliwa—Korčnoj, Gyula 1965

46 7... d6 8. b4 ♠g7 9. b5 ♠e7 10. 0—0 0—0 11. a4 ♠e6 12. ♠a3 g5 13. ♣c1 ♣e8 14. a5 ♠d8c0 Smislov—Polugajevski, Mar del Plata 1962

47 8. 0—0 0—0 9. f3 ef3 10. ♠f3 b6 11. ♠e1 ♠b7 12. b3 ♣e7 13. ♠b2 ♠ae8 14. ♠b5 d6 15. e4 a6 16. ♠a3 fe4± Hodos—Aronin, SSSR (ch) 1962

48 8... ♣e7 9. a3 f4? 10. ♠d5 ♠d5 11. cd5 fe3 12. fe3 ♠d8 13. 0—0 ♠h6 14. ♠h1 ♠f7 15. ♣c2 ± Antošin—Hodos, SSSR 1964; 8... 0—0 9. b4 ♣e7 [9... d6 10. 0—0 g5 11. ♣c2 ♠e7 12. ♠b2 ♠g6 13. ♠d5 ♠d5 14. cd5 g4 15. ♠bc1 ♠f7 16. ♣b3 ± Kristiansen—Liljedahl, Norge—Sverige 1974] 10. ♠d5 ♠d5 11. cd5 ♠d8 12. ♣c2 d6 13. ♠b3 ♠d7 14. ♣c3 ♠c8 15. 0 0 ♠e8 16. ♠a3 g5c0 Panno—S. Garcia, Palma de Mallorca 1971

49 12. ♣b3?! d6 13. b5 ♠h8 14. ♠a3 f4 15. ♠e4 fe3 16. fe3 ♠e4 17. ♠e4 ♠f5 18. ♠d3 ♠d5!± Miles—Chaves, Sao Paulo 1977; 12. 0—0 △ ♣c2=

50 7. ♣b3 a5! 8. ♠e2 d6 9. 0—0 0—0 10. a3 ♠c3 11. ♣c3 a4!± Sokolski—Smislov, SSSR 1943; 7. ♠e2 0—0 8. 0—0 ♠e8 9. f3 ef3 10. ♠f3 ♠c3 11. bc3 d6 12. ♠d3 ♠e7 13. ♠f1 ♠e4 14. ♣c2 ♣e8 15. ♠a3 ♠d7± Holmov—Borisenko, SSSR (ch) 1954

51 7... ♠d5?! 8. cd5 ♠e7 9. ♣b3 ♠d2 10. ♠d2 d6 11. ♠c4 0—0 12. 0—0 ♠g6 13. f4 a5 14. a4 b6 15. ♠fc1 ♠a6 16. ♠e1 ♠c4 17. ♠c4 ± Smislov—Eley, Hastings 1972/73

52 9. ♣b3 c5!±

53 15. g3 ♣f6c0 Čehover—Rovner, SSSR 1953

54 5... ♠e7?! 6. ♠d4 a6 7. g4 gf4 8. ♠e4 ♠g6 9. h3 ♣e7 10. ♠c3 ♠f6 11. ♠g5 g3 12. f3 ♣e5 13. ♣d2 ♠c5 14. ♠f6 gf6 15. 0—0 ♠h4 16. ♠g1 ± Tartakower—H. Steiner, London 1946; 5... ♠a5 6. ♠d4 ♠c4 7. ♠f5 ♣f6 8. ♠e3 ♠c5 [8... ♠d6 9. g3 ♣g6 10. ♠g2 ♠f6 11. ♣d4 ±] 9. ♠e4 ♠b4 10. ♠d2 ♠d2

11. ♣d2 ♠d2 12. ♠f6 ♠f6 13. ♠d2 0—0 14. f3 ♠e8 15. ♠c1 ♠e5 16. d6 c6 17. ♠c4 ♠e6 18. e4 ± Ruban—Kuprejčik, SSSR 1976

55 6... bc6 7. ef3 ♠b4 8. ♠d3 ♣e7 9. ♠d2 ♣f6 10. ♠c2 ♠e7 11. h4 0—0 12. ♠g5 ♣d4 13. ♣d2 ♠c3 14. bc3 ♣c5 15. ♣e3 ♣e3 16. fe3 ♠f7 17. c5!± Reško—Novotelnov, SSSR 1966; 6... fe2 7. cd7 ♠d7 8. ♠e2 ♠c6 9. 0—0 ♣d1 10. ♠d1 ♠d6 11. ♠d3 ♠e7 12. ♠g5 0—0 13. ♠b5 ± Erdeljan—Polenek, corr. 1977

56 9... c6 10. ♠c3! [10. b3 ♠f6 11. ♠b2 ♠e7 12. ♠d1 0—0 13. 0—0 ♠e6 14. e3 ♠d1 15. ♠d1 ♠d8= Ree—Gheorghiu, Teesside 1972; 10. 0—0 ♠f6 11. ♠e3 ♠e6 12. b3 ♠d6 13. ♠ad1 ♠e5 14. ♠d4 ♠d4 15. ♠d4 ♠d8= Tajmanov—Polugajevski, SSSR (ch) 1961] ♠f6 11. ♠d4 ♠e6 12. b3 ♠a3 13. ♠d1 ♠f7 14. 0—0 ♠ad8 15. ♠a4 ± Mikenas—Furman, SSSR 1965

57 10. ♠e3 ♠e6 [10... ♠b4 11. ♠c1 ♠f6=] 11. ♠a7 ♠c4 12. ♠c1 ♠f6 13. 0—0 c6 14. b3 ♠e6 15. ♠c2 ♠d5= Příbyl—Štejn, Kapfenberg 1970

58 10... ♠e7 11. 0—0 ♠g6 12. ♠g5 ♠e7 13. h4 ♠g5 14. hg5 h6 15. gh6 ♠h6 16. ♠hg1 ± Yanofsky—Levy, Nice (ol) 1974

59 14. ♠f3 ♠d1 15. ♠d1 ♠d8 16. ♠e5 ♠d1 17. ♠d1= Schweber—Anelli, Villa Gesell 1971

60 5... h6 6. ♠h3 g5 7. f3 ef3 8. ef3 ♠g7 9. d5 ♠d4 10. ♠e3 c5 11. ♣d2 d6 12. f4 ± Barcza—Dely, Szombathely 1966; 5... ♠b4 6. ♠h3 [6. d5 ♠e5 7. ♣d4 ♣e7± Kotov—Liberzon, SSSR 1971] ♠f6 7. e3 ♠c3 8. bc3 b6 [8... 0—0 9. ♠e2 d6 10. 0—0 ♣e8 11. ♠a3 b6 12. c5 ±] 9. ♠a3 ♠a6 10. ♣a4 ♠a5 11. ♠f4! [11. ♠b4!? ♠c4 12. ♠c4 ♠c4 13. ♣b5! a5! = Uhlmann—Kärner, Tallinn 1977 — 23/60] ♠f7 12. h4 ± Uhlmann

61 6... ♠f6 7. e3 ♠e7 [7... d6 8. ♠f4 ♠ge7 9. g4 ♠g6 10. ♠fd5 ♠h4 11. ♠g2 ± Darga—Herter 1968] 8. g4?! fg4 9. ♠f4 ♠h6 10. h3 d6 11. ♠e4 0—0c0 Eising—Christoph, BRD 1969 — 8/35; 8. f3! ±

62 8. ♠e2 ♠h8 9. a3 d5 10. ♠f4 dc4 11. ♠c4 ♠d6 12. g3 ♠e7 13. b4 ♠f4 14. gf4 ♠ed5 15. ♣b3 ♠e6 16. b5 ± Schmidt—Gheorghiu, Helsinki 1972; 8. a3 a5 [8... a6 9. ♠e2 ♣e8 10. f4 d6 11. ♠f2 ♠d8 12. h3 c6 13. g4 b5 14. g5 ± O'Kelly—S. Garcia, La Habana 1969] 9. ♠e2 ♠h8 10. 0—0 d6 11. f3 ♣e8 12. ♠f4 ± Darga—Naranja, Lugano (ol) 1968 — 6/73

63 14. ♣c2 ♠f5 15. ♠d2 c6 16. ♠ae1 ♠d7 17. ♣b3 ± Šahović—Meštrović, Jugoslavija (ch) 1974 — 17/63

64 6. ♠h3 g6 7. e3 ♠g7 8. a3 d6 9. b4 ♠e7 10. ♣b3 0—0 11. ♠b2 h6 12. ♠f4 [12. 0—0?! c6 13. f3 g5! 14. f4? ♠g6!± Malich—Češkovski, Leipzig 1975 — 21/43] c6 13. h4c0; 6. h4 d6 7. e3 [7. g3 g6 8. ♠h3 ♠g7 9. ♠g5 h6 10. ♠c1

♣e7 11. ♠f4 ♣f7 12. e3 ♠d7 13. ♠d2 0-0-0
14. b4 g5 15. ♠fd5 ♠d5 16. ♠d5 ♠e7 17. ♠e7
♣e7 18. ♣c1 f4 干 Georgadze—Hort, Dečín
1977] 8. ♠h3 g5 9. ♠e2 ♠g7 10. ♠d2 ♠h7 11.
a3 ♠e7 12. ♠c2 c6 13. hg5 hg5 14. d4 d5oo
Georgadze—Kuprejčik, SSSR 1976; 6. a3 h6
7. ♠h3 g5 8. e3 d6 9. ♠g1 ♠g7 10. h4 g4 11.
♠ge2 ♠e7 12. ♠f4 c6 13. ♠d2 0-0= En-
klaar—Popov, Amsterdam II 1974

65 6... d6 7. h4 ♣e7 8. ♠h3 ♠d8 9. ♠f4
c6 10. d5 c5 11. b3 ♠f7 12. ♠b2 g6 13. ♣c2
♠e5 14. ♠e2 ♠d7oo Herrmann—Kinzel, corr.
1956; 7. f3± Filip; 6... h6 7. ♠h3 g5 8. f3!
ef3 9. ♣f3 d6 10. ♠f2 ♣e7 11. ♠d5 ♠d5 12.
cd5 ♠b4 13. ♠b5 ♠d7 14. ♠d7 ♣d7 15. 0-0

0-0-0 16. ♠d1 ♠c2 17. ♣b1 f4 18. ef4 ♠g7
19. ♣d3 ♠d4 20. ♠c3 ♣de8 21. ♠e3± Poluga-
jevski—Češkovski, Kislovodsk 1972

66 7. ♣b3 d5 8. ♠d2 h6 9. cd5 ♠c3 10.
dc6 ♠d2 11. ♠d2 hg5 12. cb7 ♠b7 13. ♣b7
♣b8 14. ♣c6 ♠f7 15. ♠c4 ♠g6 16. ♠b3 ♣b6oo
Malich—Smejkal, DDR—ČSSR 1972

67 7... h6 8. ♠h3 g5 9. f3△ ♠f3±

68 10... d5 11. ♠f4±

69 14. h4 ♠f7 15. b4 b6 16. g3! ♠e5 17.
bc5 bc5 18. ♣b1 ♠fg4 19. ♠f1± Polugajev-
ski—Balašov, SSSR (ch) 1977 — 24/53

A 28

1. c4 e5 2. ♠c3 ♠c6 3. ♠f3 ♠f6

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	a3 ¹ d5 ²	d4 ³ ed4 ⁴	♠d4 ♠d4 ⁵	♣d4 ♠e6 ⁶	cd5 ♠d5	e4 ♠c3 ⁷	♣c3 c6	♠e3 ♣h4	0-0-0 ⁸	±
2	e4 ♠c5 ⁹	♠e5 ¹⁰ ♠e5 ¹¹	d4 ♠b4 ¹²	de5 ♠e4	♣d4 ¹³ ♠c3 ¹⁴	bc3 ♠a5 ¹⁵	♠a3 d6	ed6 0-0	0-0-0 cd6 ¹⁶	±
3	... ♠b4	d3 ¹⁷ d6	g3 ¹⁸ 0-0 ¹⁹	♠g2 ♠e8 ²⁰	0-0 ♠c3	bc3 f5 ²¹				=
4	d3 ♠b4 ²²	♠d2 ²³ 0-0	e3 ²⁴ d5 ²⁵	cd5 ♠d5	♠e2 ♠e6 ²⁶	0-0 f5 ²⁷	♠d5 ♣d5	♠b4 ♠b4	♠g5 ♣d7 ²⁸	=
5			g3 ♣e8 ²⁹	♠g2 d6 ³⁰	0-0 ♠d4	a3 ♠c3	♠c3 ♠f3	♠f3 c6	♠g2 d5 ³¹	±
6	... d5	cd5 ♠d5	a3 ³² ♠e7	e3 0-0	♠e2 ³³ ♠e6	♣c2 ³⁴ f5	0-0 ♠b6 ³⁵	b4 a6 ³⁶	♠b2 ♠f6 ³⁷	±
7	e3 g6 ³⁸	d4 d6	b3 ³⁹ ♠g7 ⁴⁰	♠b2 ⁴¹ 0-0	d5 ♠e7	♠e2 h6	h3 a6	g4 ♠d7	a4 c6 ⁴²	±
8	... d5	cd5 ⁴³ ♠d5	♠b5 ♠c3 ⁴⁴	bc3 ♠d6 ⁴⁵	d4 ⁴⁶ ♠d7 ⁴⁷	0-0 ⁴⁸ 0-0 ⁴⁹	♠e2 ⁵⁰ ♣e8	♣c2 ⁵¹ ♣e7	♠b2 ⁵²	±
9	... ♠e7	d4 ⁵³ ed4 ⁵⁴	♠d4 ⁵⁵ 0-0 ⁵⁶	♠e2 ⁵⁷ d5 ⁵⁸	♠c6 ⁵⁹ bc6	0-0 ♠d6 ⁶⁰	b3 ⁶¹ ♣e7	♠b2 ♣d8	cd5 cd5 ⁶²	±
10	... ♠b4	♣c2 ⁶³ ♠c3 ⁶⁴	♣c3 ⁶⁵ ♣e7 ⁶⁶	a3 ⁶⁷ a5 ⁶⁸	b4 ⁶⁹ d6 ⁷⁰	♠b2 ♠g4	b5 ♠f3	gf3 ♠d4	0-0-0 ♠e6 ⁷¹	∞
11		... 0-0	d3 ⁷² ♣e8 ⁷³	♠d2 d6 ⁷⁴	♠e2 ⁷⁵ ♠f5	0-0 c4	♠e1 ⁷⁶ ♠g6	♣d1 a5	♠d5 ed3 ⁷⁷	=
12			♠d5 ♣e8 ⁷⁸	♠g5 ⁷⁹ g6	♠f6 ⁸⁰ ♣f6	♠e4 ♣d8	a3 ♠f8	d3 ♠g7	♠e2 ♠e7 ⁸¹	=
13			... g6 ⁸²	♠d3 g6 ⁸²	a3 ♠f8	♠f6 ♣f6	♠e4 d6 ⁸³	b4 ♠g7	♠b2 ♣e7 ⁸⁴	=
14				♣f5 d6 ⁸⁵	♠f6 gf6 ⁸⁶	♣h5 ⁸⁷ d5	a3 ⁸⁸ ♠f8	d4 ♠e6 ⁸⁹	♠d3 e4 ⁹⁰	∞

1. c4 e5 2. ♖c3 ♜c6 3. ♜f3 ♜f6 4. d4

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
15	... e4 ⁹¹	♜d2 ⁹² ♜b4 ⁹³	e3 0—0	♜e2 ⁹⁴ ♜e8 ⁹⁵	0—0 ♜c3	bc3 d6	f3 ef3 ⁹⁶	♜f3 ♜e3	♜b3 ♜c3 ⁹⁷	±
16		... ♜d4 ♜e4 ⁹⁸	♜de4 ♜c3	♜d4 ⁹⁹ ♜c3	bc3 ¹⁰⁰ d6 ¹⁰¹	♜d2 ¹⁰² c5	♜d3 ♜e7	g3 ♜e6	♜g2 ♜d7 ¹⁰³	=
17	... ed4	♜d4 ♜c5 ¹⁰⁴	♜c6 ¹⁰⁵ bc6	g3 ¹⁰⁶ h5 ¹⁰⁷	♜g2 ¹⁰⁸ h4	0—0 hg3	hg3 ♜e7 ¹⁰⁹	♜f4 ♜b7 ¹¹⁰	♜d3 ¹¹¹ 0—0 ¹¹²	±
18		... ♜b4 ♜e5 ¹¹⁴	g3 ¹¹³ ♜e5 ¹¹⁴	♜b3 ¹¹⁵ ♜c3 ¹¹⁶	♜c3 d5	♜b5 ¹¹⁷ ♜g6 ¹¹⁸	cd5 0—0	♜c7 ♜d5	♜d5 ♜d5 ¹¹⁹	∞
19		 h6 ¹²⁰	♜g5 h6 ¹²⁰	♜h4 ¹²¹ ♜c3 ¹²²	bc3 ♜e5 ¹²³	f4 ¹²⁴ ♜g6 ¹²⁵	♜f6 ♜f6	g3 0—0 ¹²⁶	♜g2 c5 ¹²⁷	±
20					... d6 ♜e5 ¹²⁹	f3 ¹²⁸ ♜e5 ¹²⁹	e4 ♜g6	♜f2 0—0	♜d2 ¹³⁰ c6 ¹³¹	=

¹ 4. b3 d5 5. cd5 ♜d5 6. ♜b2 ♜c3 7. ♜c3 ♜d6 8. d3 0—0 9. e3 ♜e7 10. ♜e2 ♜d7 11. 0—0 ♜ad8 12. ♜d2 f5 ♢ Korčrcj—Gipslis, SSSR 1976 — 21/37

² 4... a5 5. d4 ed4 6. ♜d4 ♜c5 [6... ♜d4 7. ♜d4 ♜e7 8. g3 0—0 9. ♜g2 d6 10. b3 c6 11. ♜b2±] 7. ♜c6 bc6 8. e3 0—0 9. ♜e2 d5 10. 0—0 ♜e8 11. ♜d2 ♜e7 12. ♜c1± Marini—Fleurquin, Mar del Plata 1947; 4... ♜e7 5. d4 ed4 6. ♜d4 0—0 [6... ♜d4 7. ♜d4 0—0 8. g3 d6 9. ♜g2±] 7. ♜c6 [7. e4 ♜e8 8. ♜c2 ♜c5 9. f3 a5∞] bc6 8. g3 d5 9. cd5 cd5 10. ♜g2±; 4... d6 5. d4 ♜g4 [5... e4 6. ♜d2 ♜d4 7. ♜de4 ♜e4 8. ♜d4±] 6. d5 ♜e7 7. e4 g6 8. ♜e2 ♜g7 9. 0—0 ♜h5 10. ♜e1 ♜e2 11. ♜e2 0—0 12. ♜d3 f5 13. ♜g5± Najdorf—Szabo, Budapest (ct) 1950; 4... e4 5. ♜g5 ♜e7 6. f3 ef3 7. ♜f3 g6 8. d3 h6 9. e4 ♜g7 10. ♜e2± Marini—Pilnik, Buenos Aires 1946; 4... g6! 5. g3 ♜g7 6. ♜g2 0—0 7. 0—0 d6 8. d3= — A 26

³ 5. cd5 ♜d5 6. e3 ♜c3 7. bc3 ♜d6 8. ♜c2 0—0 9. d4 ed4 10. cd4 ♜d7 11. ♜d3± Bera-tende—Grünfeld, Wrocław 1924; 6. d3 — 4. d3

⁴ 5... dc4 6. d5 ♜e7 7. ♜e5 ♜ed5 8. ♜d5 ♜d5 9. ♜d5 ♜d5 10. e4 ♜b6=; 7. e4!±

⁵ 6... ♜c5 7. ♜b3 ♜b6 8. cd5 ♜e5 9. ♜f4±; 6... dc4 7. ♜c6 ♜d1 8. ♜d1 bc6 9. f3 ♜e6 10. e4±; 6... ♜e5 7. cd5 ♜d5 8. ♜db5 ♜c3 9. ♜d3 ♜d8 10. ♜c3 c6 11. f4 ♜g6 12. e4± Marini—Madera, Buenos Aires 1947; 6... ♜e7 7. cd5 ♜d5 8. ♜c6 bc6 9. ♜a4± Rossetto—Giustolisi, Dubrovnik (ol) 1950

⁶ 7... c5 8. ♜e5 ♜e6 9. ♜b5 ♜c8 10. ♜f4 ♜a5 11. ♜d2 ♜b6 12. cd5 ♜d5 13. e4± Casas—Carte, Argentina 1949; 7... c6 8. cd5 cd5 9. e4 ♜e4 10. ♜d5 ♜c5 11. ♜f4 ♜e6 12. ♜e4 ♜d6 13. ♜d6 ♜d6 14. ♜d1± Marini—Gronier, Buenos Aires 1940

⁷ 9... ♜b6 10. ♜d8 ♜d8 11. ♜b5 c6 12. ♜c7 ♜d7 13. ♜e6± Marini—Piazzini, Argentina 1959

⁸ Rebizzo—Pilnik, Buenos Aires 1946

⁹ 4... d6 5. d4 ♜g4 6. d5 ♜d4 7. ♜e3 ♜f3 8. gf3 ♜d7 9. f4 ♜g4 10. ♜d2 ef4 11. ♜f4 g5 12. ♜g3 ♜g7 13. h4± Panno—Savon, Petropolis (izt) 1973 — 16/45; 4... g6 5. d4 ed4 6. ♜d4 ♜g7 7. ♜e3 0—0 8. ♜e2 ♜e8 9. f3 d6 — E 85

¹⁰ 5. ♜e2 d6 6. 0—0 ♜g4 7. d3 0—0 8. ♜g5 h6 9. ♜e3 ♜b6= Fine—Adams, New York 1936

¹¹ 5... ♜f2 6. ♜f2 ♜e5 7. d4±; 5... 0—0 6. ♜f3 ♜e8 7. d3 d5 8. cd5 ♜d5 9. ♜e2± Nimzowitsch—Yates, Dresden 1926

¹² 6... ♜d6 7. c5! ♜c5 8. de5 ♜g8 9. ♜g4 ♜f8 10. ♜g3 ♜e7 11. ♜c4 ♜g6 12. f4 ♜h4 13. ♜d5 c6 14. ♜e3!± Nimzowitsch—Reti, Berlin 1928; 6... ♜e4 7. ♜e4 ♜b4 8. ♜c3 ♜g6 9. ♜d3 0—0 10. 0—0 ♜e8 11. ♜h5 ♜e7 12. ♜d5± Grigorjan—Ždanov, SSSR 1974 — 18/45; 10... ♜c3! ♢ Kotov

¹³ 8. ♜g4? ♜c3 9. a3 ♜f8 10. bc3 d6 11. ♜g3 de5 12. ♜e5 ♜e7 ♢ Tajmanov; 8. ♜f3 f5 9. ♜e2 0—0 10. 0—0 ♜c3 11. bc3 ♜e7 12. ♜h3 b6= Tartakower—Thomas, Ujpest 1934; 8. ♜c2 ♜c3 9. bc3 ♜c5 10. ♜d3 ♜h4 11. 0—0 0—0 12. ♜b1 b6 13. ♜e4 ♜b8 14. g3 ♜h5 15. ♜f4 d6= Tajmanov—Platonov, SSSR (ch) 1971

¹⁴ 8... f5 9. ef6 ♜f6 10. c5! ♜e7 11. ♜e3 ♜c3 12. bc3 0—0 13. ♜c4 ♜h8 14. 0—0± List—Colle, Berlin 1931

¹⁵ 9... ♜e7 10. ♜g4 ♜f8 11. ♜g3 d6 12. ♜e3! de5 13. ♜d1 ♜e8 14. ♜e5 ♜d6 15. ♜h5!± ♢ Tajmanov

¹⁶ 13. ♖d6 ♖d6 14. ♜d6 ♞e8 15. ♜b2 ♜d7 16. ♜d3 ♜c6 17. f3 ♞e6 18. c5± Korčnoj—Hübner, Solingen (m) 1973 — 17/47

¹⁷ 5. ♖c2 d6 6. h3 0—0 7. a3 ♜c5 8. d3 ♜d4 9. ♜d4 ♜d4 10. ♜g5 c6= Flor—Naegeli, (m) 1933

¹⁸ 6. h3 h6 7. ♜e3 ♜d7 8. a3 ♜c3 9. bc3 ♜e7 10. ♞b1 b6 11. g3 0—0 12. ♜g2 ♖c8 13. ♜g1 ♜e8= Nimzowitsch—Naegeli, Bern 1931; 6. ♜e2 h6 [6... 0—0 7. 0—0 ♜c3 8. bc3 ♖e7 9. ♜e1 ♜e8 10. ♜c2 f5!= Fine—Dake, Mexico 1935] 7. h3 ♖e7 8. 0—0 0—0 9. ♜e3 ♜c3 10. bc3 ♜d7 11. g4 ♜c5 12. ♖d2 g5 13. ♜g2 f6 14. ♞h1 ♜g7= Tartakower—Schmid, Southsea 1950

¹⁹ 6... ♜c5 7. ♜g2 ♜g4 8. 0—0 f5 [Nimzowitsch—Mieses, Hannover 1926] 9. ef5! ♜f5 10. ♜h4 ♜e6 11. ♜e4 ♜b6 12. 0—0 ♜c3± Tajmanov; 6... ♜g4 7. ♜e2 [7. h3 ♜f3 8. ♖f3 ♜d7= Tajmanov] h6 8. ♜e3 ♜c3 9. bc3 ♖d7 10. ♖c2 0—0 11. ♖d2 ♜h7 12. h3! ♜f3 [12... ♜h3 13. ♜g1 ♜g4 14. f3 ♜e6 15. d4! Nimzowitsch—Sämisch, Dresden 1926] 13. ♜f3 ♜g2, 0—0, f4±

²⁰ 7... ♜d4 8. ♜d4 ed4 9. a3 ♜c3 10. bc3 dc3 11. ♖c2 ♜g4 12. ♖c3 ♖f6 13. ♖f6 ♜f6±± Nimzowitsch—Spielmann, Bled 1931; 7... ♜e6 8. 0—0 ♜c3 9. bc3 ♖d7 10. ♞b1 b6 11. ♜h4 ♞ac8 12. ♞b2 ♜e7 13. f4± Jansson—Falk, Göteborg 1975

²¹ Tajmanov

²² 4... h6 5. e3 d5 6. cd5 ♜d5 7. ♜e2 ♜e7 8. 0—0 0—0 9. ♜d2 ♜e6 10. a3 a5 11. ♖c2 f5 12. ♜d5 ♜d5 13. ♜c3 ♜d6 14. e4± Andersson—Naranja, Manila 1974; 4... ♜e7 5. ♜d5 [5. g3 d5 6. cd5 ♜d5 7. ♜g2 ♜e6 — 4... d5] 0—0 6. g3 ♞e8 7. ♜g2 ♜d5 8. cd5 ♜d4 9. ♜d2 c5 10. a4 d6 11. e3 ♜f5 12. ♜c4± Robatsch—Georgadze, Lublin 1976; 4... d6! 5. g3 g6 [5... ♜e7?! 6. ♜g2 ♜d4 7. 0—0 0—0 8. e3 ♜f3 9. ♜f3 c6 10. d4 ♖c7 11. ♞e1 ♞b8 12. b3± Korčnoj—Silbering, Schweiz 1978 — 25/49] 6. ♜g2 ♜g7 7. 0—0 0—0 — A 26; 4... g6! 5. g3 ♜g7 [5... ♜d4?! 6. ♜d4! ed4 7. ♜b5 c5 8. ♖a4! ♜h5 9. ♜g2 ♜e7 10. ♜h6 ♞g8 11. h4 ♜g7 12. 0—0 a6 13. e3!± Ribli—G. Garcia, Las Palmas 1974 — 17/48] 6. ♜g2 [6... d5 7. cd5 ♜d5 8. ♜d5 ♖d5 9. 0—0 0—0 10. ♜e3 ♖b5 11. ♖c2 ♜d4 12. ♜d4 ed4 13. ♜f4 c6 14. a4 ♖h5 15. b4± Ribli—Romanišin, Leningrad 1977] 0—0 7. 0—0 d6 — A 26

²³ 5. ♜g5 h6 6. ♜f6 ♖f6 [6... ♜c3 7. bc3 ♖f6 8. ♜d2 0—0 9. g3 d6 10. ♜g2 ♜d7 11. 0—0 ♖e7 12. ♞h1 a6 13. ♖c2± Petrosjan—Keene, Nice (ol) 1974] 7. ♜d2 0—0 8. ♜d5 ♖d8 9. g3 ♜d2 10. ♖d2 ♜d4 11. ♜g2 c6 12. ♜c3 d6= Sanguineti—Benkö, Sao Paulo 1977

²⁴ 6. ♜d5 ♜d2 7. ♖d2 d6 8. ♜f6 ♖f6 9. e3 ♞d8 10. ♜e2 d5= Puc—Đurašević, Jugoslavija (ch) 1952

²⁵ 6... ♞e8 7. ♜e2 [7. ♖c2 a5 8. ♜e2 d6 9. a3 ♜c5 10. 0—0 ♜f5 11. b3 e4 12. de4 ♜e4

13. ♜e4 ♜e4 14. ♖b2± Csom—Jansson, Nice (ol) 1974 — 17/49] ♜f8 [7... ♜c3 8. ♜c3 d5 9. cd5 (9. 0—0 d4 10. ed4 ed4 11. ♜d2 a5= Gipslis) ♖d5 10. 0—0 ♜g4 11. ♖a4!± Polugajevski—Ogaard, Manila 1975 — 20/48; 9... ♜d5±; 7... a5 8. b3 d5 9. cd5 ♜d5 10. ♖c1 ♜c3 11. ♜c3 ♜g4 12. 0—0 ♖d6 13. a3 ♜c5 14. ♞d1 ♜b6 15. ♖b2 f6 16. ♜e5!± Ribli—Timman, Amsterdam 1974; 7... b6 8. 0—0 ♜b7 9. ♖c2 ♜f8 10. a3 d6 11. ♞ad1 g6 12. d4± G. Garcia—Gonzales, Bogota 1977] 8. a3 [8. 0—0 d6 9. ♜g5 ♜d7 10. f4 ef4 11. ef4 ♜d4! = Möhring—Gipslis, Hradec Králové 1977/78 — 25/48] d6 9. 0—0 ♜e7 10. b4 ♜g6 11. ♖c2 ♜f5 12. ♜e4± Larsen—Lombardy, Orense 1975; 6... d6 7. ♜e2 a5 8. 0—0 h6 9. b3 [9. ♖c2 ♜f5 10. b3 ♞e8 11. a3 ♜c5 12. ♖b2 ♖d7 13. ♞fd1 ♜h7 14. ♜e1 d5= Miles—Bisguier, Las Vegas 1976] d5 10. cd5 ♜d5 11. ♖c1 ♜b6 12. a3 ♜e7 13. ♞d1 f5 14. ♞b1 ♞e8= Stean—Bisguier, Hastings 1975/76

²⁶ 8... ♜b6 9. 0—0 f5?! 10. ♖b3 ♞f7 11. ♜e5 ♜e5 12. ♖b4 ♜d3 13. ♖b5 ♜e6 14. ♜d3 c6 15. ♖e5± Schmidt—Hübner, Lugano (ol) 1968; 8... ♞e8!? Gipslis

²⁷ 9... ♜b6 10. a3 ♜e7 11. b4 a6 12. ♜a4 ♜a4 13. ♖a4 ♜d6 14. ♜c3 f5 15. ♖c2 ♖f6 16. ♖b2 ♞ae8 17. a4± Cvetković—Mesing, Beograd 1977

²⁸ 13. d4 e4 14. ♖d2 ♜d5 15. b4 ♞f6 16. ♞fc1 ♜h8= Larsen—G. Garcia, Las Palmas 1974

²⁹ 6... ♜d4?! 7. ♜g2 ♜f3 8. ♜f3 d6 9. ♜g2 c6 10. 0—0 ♜e6 11. ♖b3 a5 12. a3 ♜c3 13. ♖c3± Petrosjan—Bisguier, Lone Pine 1975 — 21/38; 6... ♜c3 7. ♜c3 e4 8. de4 ♜e4 9. ♞c1 d6 10. ♜g2 ♞e8 11. 0—0 ♜c3 12. ♞c3± Stoppel—Janetschek, Österreich (ch) 1977; 6... d5 7. cd5 ♜d5 8. ♜g2 ♜b6 9. 0—0± Capablanca—Reshevsky, Semmering 1937

³⁰ 7... ♜c3 8. ♜c3 d5 9. cd5 [9. 0—0? d4 10. ♜d2 e4± Koblack—Jansson, Danmark—Sverige 1975] ♜d5 10. ♜d2±

³¹ 12... ♜d7?! 13. h3 h6 14. ♞h2 ♜h7 15. f4!± Benkö—Sherwin, USA 1976 — 22/52; 12... d5 13. cd5 ♜d5± Byrne, Mednis

³² 6. e3 ♜e7 7. ♜e2 0—0 8. 0—0 ♜e6 9. a3 a5 10. ♜d2 ♖d7 11. ♖c2 ♞fd8 12. ♜a4 f6= Schmidt—Adamski, Polanica Zdroj 1976; 6. g3 — A 29

³³ 8. ♜d2 ♜e6 9. b4 ♜c3 10. ♜c3 ♖d5 11. ♖b1 ♜f6 12. ♜e2 ♜g4 13. 0—0 ♞fe8 14. h3 ♜h5 15. ♖b2 e4 16. de4 ♜c3 17. ♖c3 ♖e4 18. b5± Olafsson—G. Garcia, Nice (ol) 1974; 8. ♖c2 ♜b6 9. b4 a6 10. ♜e2 ♜e6 11. 0—0 f5 12. ♜b2 ♜f6 13. ♞ab1± Nej—Unzicker, Tallinn 1977 — 23/53

³⁴ 9. ♜d2 f6 10. b4 ♜c3 11. ♜c3 ♜d6 12. 0—0 ♖d7 13. ♖c2 a6= Larsen—Botvinnik, Leiden 1970 — 10/46

³⁵ 10... ♠f6 11. ♠a4! ♠f7 12. ♠d2 a5 13. ♠ac1± Barcza—Dely, Hungary (ch) 1957

³⁶ 11... ♠f6 12. ♠b2 a5 13. b5 ♠e7 14. ♠a4!± Nej—Blagidze, SSSR 1960

³⁷ 13. ♠d2± Ermenkov—Inkiov, Varna 1976

³⁸ 4... d6 5. d4 ♠g4 6. d5 ♠e7 [6... ♠b8 7. e4 ♠e7 8. h3 ♠h5 9. ♠e3 a5 10. ♠d3 ♠a6 11. g4 ♠g6 12. ♠e2± Polugajevski—Hort, Beograd 1970 — 9/27] 7. ♠e2 g6 8. 0—0 ♠g7 9. ♠e1 ♠e2 10. ♠e2 0—0 11. e4 c5 12. ♠b1 ♠h5 13. ♠d3 a6 14. a3 ♠e8 15. b4± Suba—Eales, Graz 1972

³⁹ 6. de5 ♠e5 [6... de5 7. ♠d8±] 7. ♠e5 de5 8. ♠d8 ♠d8 9. b3 c6 10. ♠b2 ♠d6 11. ♠e2 ♠e7 = Langeweg—Hecht, Wijk aan Zee 1974; 6. b4 ♠g7 7. b5 ed4 8. ed4 ♠e7 9. ♠e2 0—0 10. 0—0 a6 11. ba6 b6 12. a4 ♠a6 13. ♠b3 ♠c600 Smislov—Visier, Las Palmas 1972; 6. ♠e2 ♠g7 [6... ed4?! 7. ed4 ♠g7 8. d5 ♠e7 9. h3 0—0 10. 0—0 ♠e8 11. ♠e1 ♠d7 12. ♠f1 ♠c5 13. ♠f4± Szabo—Hecht, Budapest 1973] 7. de5 ♠e5 8. 0—0 0—0 9. ♠d4! d5 10. cd5 ♠d5 11. ♠d2 ♠b6 12. ♠e4 ♠e7 13. ♠c1 ♠ec4 14. ♠c4 ♠e4 15. ♠e2± Tajmanov—Uhlmann, Budapest 1961

⁴⁰ 6... ♠g4 7. ♠e2 ♠g7 8. ♠b2 [8. h3 ♠f5 (8... ♠f3 9. ♠f3± Petrosjan) 9. de5 ♠e4 10. ♠b2 0—0 11. ♠d5 de5 12. 0—0 ♠e8 13. ♠c1 ♠b8! = Ribli—Petrosjan, Buenos Aires (ol) 1978 — 26/33; 13. b4!△ ♠b3± Petrosjan] 0—0 9. d5 ♠e7 10. e4 ♠h5 11. g3 ♠h6 12. ♠h4 ♠e2 13. ♠e2 ♠g7 14. 0—0 ♠ Panno—Hübner, Palma de Mallorca 1970 — 10/48; 11... c6!?

⁴¹ 7. de5 ♠e5 8. ♠e5 de5 9. ♠d8 ♠d8 10. ♠a3± Hübner; 8. ♠d4± Petrosjan

⁴² 13. dc6 ♠c6 14. ♠d2 ♠b6 15. ♠c2 h5 16. c5± Nej—Makaričev, SSSR 1974

⁴³ 5. d4 ed4 6. ♠d4 ♠e7 7. cd5 ♠d5 8. ♠c6 bc6 9. ♠e2 ♠c3 10. ♠d8 ♠d8 = Tartakower—Fletzer, Venezia 1949

⁴⁴ 6... ♠d6 7. d4 [7. ♠c6 bc6 8. ♠a4 ♠b4 9. 0—0 ♠a6 10. ♠d1 ♠d3 11. ♠e1 ♠g6 12. d4 e4 13. d5± Klecel—A. Zajcev, SSSR 1962] ed4 8. ♠d4 ♠c3 9. bc3 ♠d7 10. ♠c6 ♠c6 [10... ♠d1 11. ♠d1±] 11. ♠a4± Tajmanov

⁴⁵ 7... e4 8. ♠e5! ♠d7 [8... ♠d5 9. ♠a4±] 9. ♠d7 ♠d7 10. ♠b1± Euwe; 7... ♠d7 8. d4 e4 9. ♠c6 [9. ♠d2 ♠g5 10. ♠f1 f500] ♠c6 [9... bc6 10. ♠e5 ♠g5 11. g3±] 10. ♠e5 ♠d6 11. 0—0 ♠e7 12. a4± Euwe

⁴⁶ 8. e4 0—0 9. 0—0 ♠g4 10. h3 ♠h5 11. d3 ♠e7 12. g4 ♠g6 13. ♠c6 bc6 14. ♠e3± Szabo—Fjeldsted, Reykjavik 1968

⁴⁷ 8... ed4 9. cd4 0—0 10. 0—0 ♠e7 11. e4 ♠g6 12. ♠c4 c6 13. ♠g5 ♠e7 14. f4± Smejkal—Bachmann, Dornmund 1977; 8... e4 9. d5 [9. ♠d2 ♠g5 10. ♠a4 (10. ♠f1 ♠g6 11. g3 0—0 12. ♠g2 ♠e8 13. a4 ♠f5 14. ♠a3 ♠ad8±) ♠d7 11. ♠e4 (11. 0—0 a6 12. c4 0—0 13. ♠c6

♠c6 14. ♠c2 ♠ae8 15. g3 f5± Takacs—Grünfeld 1920) ♠g2 12. ♠d6 cd6 13. ♠f1±] a6 10. dc6 ab5 11. ♠d5 ef3 12. cb7 ♠b7 13. ♠b5 c6 14. ♠b7 ♠c8 15. gf3 0—0 16. ♠b3 ♠f6 17. ♠e2 ♠e5 18. ♠b2 ♠b8 19. ♠c2± Koszorus—Krstev, Sandomierz 1976; 18. ♠d2!?

⁴⁸ 9. ♠c6 ♠c6 10. de5 ♠f3 11. ♠f3 ♠e5 12. 0—0 [12. ♠b7 ♠c3 13. ♠e2 ♠a1?! 14. ♠a3!→; 13... 0—0! = Shamkovich] c6 13. ♠a3 ♠a5 14. ♠b4 ♠d5 15. ♠d5 cd5 = Flor—Petrov, Semmering 1937; 9. e4 ed4?! 10. cd4 a6 [10... ♠b4 11. ♠d2 ♠d2 12. ♠d2 0—0 13. 0—0 ♠e7 14. ♠f4 ♠e5 15. ♠e2± Nimzowitsch—Spielmann, Berlin 1928] 11. ♠e2 ♠e7 12. 0—0 0—0 13. e5 ♠b4 14. ♠g5± Rörrvall—Roxendal, Hallsberg 1973/74; 9... ♠e7!± Ciocaltea

⁴⁹ 9... ed4 10. cd4 0—0 11. e4 a6 12. ♠d3 ♠g4 13. ♠b2 ♠f4 14. h3 ♠h5 15. g4 ♠g6 16. d5 ♠b4 17. ♠b1± Suba—Čaučev, Sandomierz 1976

⁵⁰ 10. ♠b2 ♠d4 11. ♠d4 ed4 12. ♠d7 dc3 13. ♠c3 ♠d7 14. ♠d4 f5 15. ♠d5 = Simagin—Antošin, SSSR (ch) 1955

⁵¹ 11. c4 ed4 12. ed4 ♠g4 13. ♠e3 ♠f6 14. ♠d2 ♠e4! 15. h3 ♠h5 16. ♠ab1 ♠ae8!00 Shamkovich—Lebrede, Mexico 1978 — 25/50

⁵² 12. ♠b2△ c4± Shamkovich

⁵³ 5. a3 d6 6. ♠c2 0—0 7. ♠e2 ♠e8 8. 0—0 ♠g4 9. d3 ♠f8 10. b3 d5 11. cd5 ♠d5 12. ♠b2 ♠c3 13. ♠c3 ♠d5 14. b4 ♠ad8 15. ♠fd1 a6 = Petrosjan—Keres, Los Angeles 1963; 5. ♠e2 0—0 6. 0—0 ♠e8 7. d4 ed4 8. ♠d4 ♠d4 9. ♠d4 ♠b4 10. b3 b6 11. ♠f3± Weinstein—Martz, Wijk aan Zee II 1975

⁵⁴ 5... d6 6. d5 [6. ♠e2 0—0 7. 0—0 ♠e8 8. b3 ed4 9. ♠d4 ♠d4 10. ♠d4 ♠d7 11. ♠d5± Nimzowitsch—Spielmann, Marianske Lazne 1925] ♠b8 7. e4 0—0 8. ♠e2 ♠e8 9. 0—0 ♠g4 10. ♠e1 ♠e2 11. ♠e2 ♠g5 12. ♠d3 ♠d7 13. b4 g6 14. c5± Ermenkov—Mečkarov, Sofia 1977

⁵⁵ 6. ed4 d5 =

⁵⁶ 6... ♠d4 7. ♠d4 0—0 8. g3 [8. ♠e2 d6 9. 0—0 ♠e6 10. ♠d1 c6 11. e4 ♠a5 12. ♠f4± Suba—Kärner, Soči 1977; 10. ♠d5!± Filip] d6 9. ♠g2 c6 10. 0—0 ♠a5 11. b3 ♠h5 12. ♠b2 ♠h3 13. f3△ e4± Fuchs—Gipslis, Budapest 1959

⁵⁷ 7. ♠c2 ♠b4 8. ♠d2 c6 9. ♠b4 ♠b4 10. ♠e2 ♠c3 11. ♠c3 ♠e4 12. ♠c1 ♠b6 13. ♠d4 ♠c3 14. ♠c3 d6 15. 0—0 ♠e6 = Bobocov—Wade, Zevenaar 1961

⁵⁸ 7... ♠e5 8. ♠c2! c6 9. e4 d6 10. 0—0 ♠e8 11. b3 ♠f8 12. ♠e3 ♠g6 13. ♠d3 ♠d7 14. ♠c2± Smislov—Mikenas, SSSR (ch) 1950

⁵⁹ 8. cd5?! ♠b4 9. 0—0 ♠bd5 10. ♠d5 ♠d5 11. ♠f3 [11. ♠b5 c6 12. ♠d5 ♠d5 13. ♠d4 ♠f6±] ♠e5 12. ♠e2 c5 13. ♠b5 ♠e4 14. ♠e4 ♠e4 15. ♠c3 ♠c6± Bobocov—Fuchs, Varna 1960

⁶⁰ 9... ♖e6 10. ♗a4 ♘d6 11. cd5 cd5 12. b3 c6 13. ♙b2 ♚d7 14. ♚fd1 ♚c5 15. ♘d4 ♙f6 16. ♘d2 ♚fc8 17. ♚ac1 ♗f8 18. b4!± Sokolski—Dragunov, corr. 1965; 9... ♙f5 10. b3 ♘d6 11. ♙b2 ♚fd8 12. ♚c1 ♚e4 13. cd5 ♗h6 14. ♚e4 ♙e4 15. ♚c6± Mikenas—Antošin, SSSR (ch) 1955

⁶¹ 10. ♗a4 ♙d7! 11. ♚d1 ♗e7 12. ♙f3 ♗e5 [12... ♚g4? 13. ♙g4 ♙g4 14. c5± Stolberg—Keres, SSSR (ch) 1940] 13. g3 ♗f5±

⁶² 13. ♚b5 ♙a6 14. ♚d4 ♙e2 15. ♗e2 ♗e5 16. g3 ♗e8 17. ♚ac1± Tajmanov

⁶³ 5. ♚d5 e4! 6. ♚b4 ♚b4 [6... ef3 7. ♚d5 fg3 8. ♙g2 ♚e5 9. ♗e2 d6 10. d4 ♚g6 11. h4± Tajmanov—Zaharov, SSSR (ch) 1963] 7. ♚d4 c5 8. ♚b5 [8. ♚b3 d6 9. d4 ♙g4 10. ♘d2 a5 11. a3 ♚c6 12. dc5 dc5 13. h3 ♗b6 14. hg4 ♗b3 15. ♙e2 ♚d8± G. Garcia—Knaak, Leipzig 1973; 8. ♚c2 ♚d3 9. ♙d3 ed3 10. ♚a3 d5 11. ♗b3 ♙e6± Nej—Smislov, SSSR (ch) 1960] d5 9. cd5 0-0 10. a3 ♚d3 11. ♙d3 ed3 12. b3 ♘d5 13. 0-0 ♗g5 14. f3 ♙d7 15. ♚c3 h5± Möhring—Knaak, DDR (ch) 1973; 5. ♙e2 0-0 6. 0-0 e4 7. ♚d4 d5 8. ♚d5 ♚d5 9. ♚c6 bc6 10. cd5 cd5 11. d3 ♙d6 12. de4 de4 13. ♗c2 ♚e8 14. ♙d2 ♗g5 15. ♚fd1 ♙h3± Bobocov—Szabo, Beverwijk 1966 — 1/28; 5. d4 ed4 6. ♚d4 [6. ed4 d5 7. ♙g5 ♙g4± Botvinnik—Pachman, Moskva 1947] 0-0 7. ♙e2 ♚e4 8. ♗c2 ♚e8 9. 0-0 [9. ♚c6 dc6 10. 0-0 ♚c3 11. bc3 ♙c5± Rudakovski—Lilienthal, SSSR (ch) 1945] ♚c3 10. bc3 ♙c5 11. ♚d1 ♗f6 12. ♚b5 ♘d8 13. ♙a3?! ♙a3 14. ♚a3 ♗e7 15. ♚b5 d6 16. ♚ab1 ♚e5± S. Garcia—Vaganjan, Hastings 1974/75 — 19/35; 13. ♚d4! =; 5. ♗b3 a5 6. ♙e2 [6. a3 ♙c3 7. ♗c3 ♗e7 8. d3 0 0 9. ♙e2 d6 10. 0-0 ♙g4 = Barcza—Haag, Hungary (ch) 1969] 0-0 7. 0-0 ♚e8 8. d3 d6 9. ♗c2 ♙g4 10. b3 ♙c3! [10... d5?! 11. cd5 ♚d5 12. ♚d5 ♘d5 13. a3± Korčnoj—Lehmann, Palma de Mallorca 1968 — 6/58] 11. ♗c3 e4 12. de4 ♚e4 13. ♗c2 a4 14. ♙a3 = Korčnoj

⁶⁴ 5... d6 6. d3 [6. a3 ♙c3 7. ♗c3 a5 8. b3 ♙g4 9. d3 ♙f3?! 10. gf3 d5 11. cd5 ♘d5 12. ♚g1! 0-0 13. ♙b2 ♚fe8 14. f4 ♚d4∞ Miles—Timman, Las Palmas 1977 — 23/57; 10... 0-0∞] ♙g4 [6... ♗e7 7. ♙d2 a5 8. ♙e2 0-0 9. 0-0 h6 10. a3 ♙c3 11. ♙c3 a4 = Langeweg—Timman, Wijk aan Zee 1974] 7. ♙e2 ♙c3 8. ♗c3 ♘d7 9. h3 ♙h5 10. g4 ♙g6 11. e4 a5 12. ♙c3 b6 13. ♚h4?! ♗e7 14. g5 ♚h5 15. ♙h5 ♙h5 16. ♚f5 ♗f8 17. f4 0-0-0∞ Korčnoj—Timman, Nederland (ch) 1977

⁶⁵ 6. bc3 e4 7. ♚g5 ♗e7 8. f3 ef3 9. ♚f3 0-0 10. ♙e2 b6 [10... ♚e5?! 11. 0-0 ♚f3 12. gf3± Suba—Timoščenko, Polanica Zdroj 1976 — 22/53] 11. 0-0 ♙b7 12. ♚g5 g6 = Timoščenko

⁶⁶ 6... d6 7. d3 0-0 8. b3 ♚e8 9. ♙b2 d5 10. cd5 ♚d5 11. ♘d2 ♙g4 12. ♙e2 ♘d6

13. 0-0 ♗g6 14. ♚fc1 ♚ad8 15. ♚c6!± G. Garcia—Torres, Caracas 1976

⁶⁷ 7. ♙e2 0-0 8. d3 [8. 0-0? e4 9. ♚e1 d5! 10. b3 ♚d8 11. ♚c2 ♙g4± Smislov—Gipslis, SSSR 1975 — 20/47] d5 [8... a5 9. 0-0 d6 10. b3 ♙g4 11. ♙b2 ♚d7? 12. ♚e5 ♚de5 13. ♙g4+— Miles—Bisguier, Hastings 1975/76] 9. 0-0 e4 10. ♚d2 ed3 11. ♙d3 ♗e5! = Polugajevski—Matanović, Moskva—Beograd 1974

⁶⁸ 7... d5 8. d4!? [8. b4 d4 9. ♗b2∞; 8. cd5 ♚d5 9. ♗c2 e4 10. ♙b5 ♙d7 =] ♚d4 9. ♚d4 ed4 [9... ♙e4 10. ♗c2! ed4 11. cd5 de3 12. ♙e3±] 10. ♘d4 c5 11. ♗h4 dc4 12. ♙c4 ♙e6 [Bagirov—Makaričev, SSSR (ch) 1978 — 26/34] 13. ♙e6 ♗e6 14. ♗a4!± Makaričev

⁶⁹ 8. d3 d5 9. cd5 ♚d5 10. ♗c2 a4 11. ♙d2 0-0 12. ♚c1 ♙g4 13. ♙e2 ♚f6 = Antošin—Flor, Soči 1965; 8. b3 d5 9. d4! [9. cd5 ♚d5 10. ♗c2 e4 11. ♙b5 ♙d7 12. ♙c6 bc6 13. ♚g1 0-0 14. ♚e2 f5 15. ♙b2 ♚ab8 16. 0-0 f4∞ Panno—Gaprindašvili, Lone Pine 1977] ed4 10. ♚d4 ♚e5 11. cd5 ♚d5 12. ♗c2 0-0 13. ♙e2± Nej—Talji, Tallinn 1977 — 23/55

⁷⁰ 8... d5 9. cd5 ♚d5 10. ♗b3 ♙e6 11. ♙c4 a4 12. ♗c2±; 8... ab4 9. ab4 ♙a1 10. ♗a1 e4 [10... ♚b4 11. ♗e5±] 11. b5 ef3 12. bc6 fg2 13. cd7 ♘d7 14. ♙g2 0-0 15. ♚g1± Goodman—Popovych, Dortmund 1977

⁷¹ 12... ♚f3? 13. ♙g2 e4 14. ♙f3 ef3 15. ♚hg1 ♚e4 16. ♗g7± Keene—Tisdall, Orense 1977 — 23/54; 12... ♚e6∞

⁷² 6. a3 ♙c3 7. ♗c3 ♚e8 8. d3 d5 9. cd5 ♘d5 10. ♙e2 e4 11. de4 ♚e4 12. ♗c4 ♗f5 13. 0-0 ♙e6 14. ♗c2 ♙d5± Bielicki—Smislov, La Habana 1964; 6. ♙e2 ♚e8 [6... d6?! 7. 0-0 a5 8. d3 h6 9. b3 ♙c3 10. ♗c3 ♚e7 11. ♙b2 b6 12. ♚d2 ♙b7 13. f4± Suba—Tompá, Varna 1976 — 21/39] 7. 0-0 d6 [7... ♙c3 8. bc3 d6 (8... e4 9. ♚e1 d6 10. f3 ef3 11. ♚f3 ♙g4 12. ♚b1 ♚b8 13. d3 ♚e5 14. e4 ♙f3 15. gf3 ♚g6 16. f4± Suba—Inkjo, Varna 1976) 9. e4 ♚h5 10. g3 ♙h3 11. ♚e1 ♚e6 12. d4± Hernandez—Kuzmir, Varna 1976; 7... e4 8. ♚d4? ♚d4 9. ed4 d5 10. cd5 ♙f5! 11. d3 ed3 12. ♙d3 ♙d3 13. ♘d5 ♚d5± Bobocov—Portisch, Siegen (ol) 1970 — 10/47] 8. ♚d5 [8. ♚e1 ♙e6 9. a3 ♙c3 10. ♗c3 a5 11. b3 ♘d7 12. d3 d5± Flor—Fine, Nottingham 1936] e4! 9. ♚e1 ♙c5 10. f3 ef3 11. ♚f3 h6 12. d4 ♙b6 13. ♚f6 ♗f6± M. Raičević—Vukić, Beograd 1977; 6. ♙d3 ♙c3 7. dc3 d6 8. 0-0 [8. ♚d2 h6 9. e4 ♚d7 10. ♚f1 ♚c5 11. ♚e3 a5 12. 0-0 ♚e7 = Szabo—Ree, Amsterdam 1972] ♗e7 9. ♚d2 a5 10. ♚e1 g6 11. e4 ♚h5 12. ♚f1 ♚f4 = Korčnoj—Szabo, Amsterdam 1972 — 13/46

⁷³ 6... d5 7. cd5 ♚d5 8. ♙e2 ♙e6 9. 0-0 ♙d6 10. a3 h6 11. ♚e4 a5 12. b3 ♗e7 13. ♙b2 f5 14. ♚d6 cd6 15. ♚ac1 ♚fc8± Panno—Smislov, Buenos Aires 1970

74 7... d5 8. cd5 d5 9. d2 d3 10. d3 d5 11. d1 d6 12. a3 d3 13. d3 d4 14. 0-0 h6 15. b4± Smislov—Džindžihašvili, SSSR (ch) 1971; 7... d3 8. d3 d5 9. cd5 d5 9... d5 10. d2 e4 11. d6 (11. de4 d4 12. 0-0 d5 13. d1 d5 14. d3 d6 15. d4 d4 16. d2± Bronštejn—Georgadze, SSSR 1973) ef3 12. d3 d3 13. d3 d5 14. d7 d2 15. d2 d3 16. bc3 d1 17. d4± Ribli—Kavalek, Manila (izt) 1976] 10. d2 d5 11. e4 [11. 0-0 d4 12. d4 d3 13. d3 d4 14. d1 d5 15. d3 d3 16. d3 d4 e4 = Malich—Smejkal, Skopje (ol) 1972] d3 12. bc3 d6 13. 0-0 d5 14. d1! d2 15. d2 d6 16. d2 d3 17. d1 d5 18. d3± Tajmanov—Kuzmin, SSSR 1974; 7... d8 8. d2 [8. a3 d6 9. d2 d5 10. d5 d7 11. d4 d6 12. g4 d4 13. 0-0± Panno—Szabo, Buenos Aires 1970; 9... h6±] d6 9. 0-0 h6! 10. d1 [10. a3 d5 11. b4 e4 12. de4 d4 13. d4 d4 14. d2 d5 15. d5 d5 16. d1 = Darga—Uhlmann, Skopje (ol) 1972] d5 11. d4 d7 12. b4 d7 13. b5± R. Garcia—Malich, Skopje (ol) 1972

75 8. a3 d3 9. d3 d5 10. e4 d4 11. d2 a5 12. b3 d8 13. 0-0 d3 14. d3 b5 15. d1 b4 16. d2 d7 R. Raičević—Vukić, Vršac 1975

76 10. d4 d4 11. ed4 d3 12. d3 d5 13. b3 d7 14. de4 d4 15. d3 d6 16. d4 d3 17. d3 d5 M. Martz—Benkő, Torremolinos 1973

77 13. d3 d4 14. d3 d2 15. d2 = Panno—Portisch, Petropolis (izt) 1973

78 6... a5 7. a3 d5 [7... d7 8. d3 (8. d4 ed4 9. ed4 d8 10. d3 d8 11. d3± Miles—Portisch, Wijk aan Zee 1978 — 25/51; 8... d6± Miles) g6 9. b3 d6 10. d7 d7 11. d2 e4 12. d3 ef3 13. d6 d6 14. d6 fg2 15. d1 d5 16. d2 d3 17. f4 d7 18. d4 d5 19. d5 d5 20. d3± Filgouth—Sosonko, Sao Paulo 1978] 8. d5 [8. d3 h6 9. b3 d6 10. d2 d5 11. cd5 d7 12. d4 d5 13. d3 b5 14. d5 d5 15. d1 d4 16. d5 d5 17. d7 d2 18. d1 d2 Hübner—Enklaar, Nijmegen 1978 — 25/52] g6 9. d6 d6 10. d4 d7 11. d2 d6 12. b3 d7 13. 0-0 f5 14. d3 f4 15. d5 d5 16. d1 d3 17. gh3 f3 18. d3 d3 19. d4 d8 20. d4± Adorjan—Timman, Amsterdam 1978

79 7. d4 d4 8. d3 [8. d3 a5 9. d3 e4 10. d2 d5 11. d4 d4 12. d4 d5 13. d3 a4 Berlacki—Toth, Italia 1977] a5 9. d3 d5 10. a3 d6 11. cd5 d5 12. d3 d5 = Mikenas—Saharov, SSSR (ch) 1965; 7. a3 d8 8. d3 d6 9. d3 a5 10. d2 d5 11. 0-0 g6 12. d5 d7 = Barcza—Liebert, Leipzig 1965

80 8. d4 d4 9. d3 c5 10. a3 d6 11. d3 [11. d2 h6 12. d4 d4 13. d4 d4! Brinck—Claussen—O. Jakobsen, Stockholm 1971/72 — 13/45] b6 12. d2 d7 13.

d2 d5 14. d3 e4 15. de4 d4 16. d4 d5 17. d2 h6 18. d3 d4 19. 0-0 d3 Miles—van Wijgerden, Amsterdam 1977; 8. d4 d4 9. d4 d8 10. d2 d4 [10... f5?! 11. d2 d7 12. 0-0 d6 13. b4±] 11. 0-0 f5 12. d1 d5 13. cd5 c5! =

81 13. 0-0 d5 14. cd5 d5 15. d2 b6 = Suba—Suetin, Soči 1977 — 24/75

82 7... h6 8. a3 d8 9. d6 [9. d1 d6 10. h4? (Mašić—Beljavski, Sombor 1972) e4! 11. d6 d6 12. d4 d4 13. d4 d5 - +; 9. 0-0 a5 10. d6 d6 11. d7 d8 12. d4 a4 13. d3 d6 14. d2 d5 = Buhman—Saharov, SSSR (ch) 1965; 9. h4! d7] d6 10. d4 d6 11. 0-0 d4 12. h3 d5 13. b4 d6 14. d6 d6 15. d6 fg6 16. e4 a5 = Miles—Faase, Dortmund 1976

83 10... d7 11. b4 d6 12. d2 d7 13. d3 d6± Korčnoj—Stean, Hastings 1975/76

84 12... d8 13. 0-0 d7 14. d3 f5 15. d2 d8 16. c5 d6 17. d4 d5 18. d3 d7 19. d3± Miles—Diesen, Las Vegas 1976; 12... d7 13. 0-0 d4 [13... a5 14. d3 d8 15. d3 a4 16. d2 d6 17. d3 f5 18. d2 g5 Diesen—Damjanović, Karlovac 1977] 14. d3 d8 15. d2 f5 16. d5 d8 17. c5 c6 18. cd6 19. d3 d3 20. d3 d6 = Miles—Nikolac, Wijk aan Zee 1977

85 7... d7?! 8. d5 d4 9. d4 d4 10. a3! d6 [10... d5?! 11. d2 d5 12. ab4 d5 13. d3 d7 14. d2 d4 15. d2 d3 16. fe3 d4 17. d3± Kasparov—Romanišin, SSSR (ch) 1978 — 26/35] 11. d2 d2 12. d2 d5± Kasparov

86 8... d6 9. d6 fg6 10. a3 d5 11. b4 d6 12. d2 a5 13. b5 d7 [13... d8 14. a4 d6 15. d2 c6 16. 0-0 d7 17. d1 d5 18. ab5 d5 19. cd5 d7 20. e4 d5 21. d1± Keene—Ljubojević, Moskva 1977] 14. d2 a4 15. 0-0 c6 16. bc6 bc6 17. d1± Smejkal—Smislov, Leningrad 1977

87 9. d2 e4 10. d1 [10. d4? f5 11. g3 d5 12. cd5 d5 13. d3 d7 14. d4 ed3 15. d3 d4 16. gh4 d3 Keene—Timman, Bad Lauterberg 1977 — 23/56] d5 11. cd5 d5 12. a3 d6 13. d2 d5 14. d3 d6 Timman

88 10. cd5 d5 11. d2 d6 12. 0-0 e4! 13. d5 d5 14. d1 d8 15. d4 d1 16. d1 d4 Keene—Korčnoj, Montreux 1977

89 11... ed4 12. d3 h6 13. 0-0 Keene

90 13. d2 d7 14. d2 Goodman—Nunn, England 1978 — 25/53

91 4... d6 — A 54

92 5. d5 ef3 6. dc6 fg2 7. cd7 d7 8. d7 d7 9. d2 c6 10. d5 d6 11. b3 d4 12. d1 h6 Apscheneek—Tartakower, Folkestone

102 9. e4 c6! 10. ♖e2 ♗e7 11. ♜g7 ♘f6 12. ♜g3 ♜a5 13. ♘d2 ♘e6 14. 0-0 0-0 0-0 ♗↑ Euwe

113 6. ♖c2 ♙c3 7. bc3 d5 8. e3 ♙e6 9. cd5 ♖d5 10. ♙b2 0-0 11. ♙e2 ♖b6 ≠ Brüntrup-Liebert, Zinnowitz 1965; 6. e3 0-0 7. ♙e2 ♖e4 7. ♙c2 ♙e8 9. ♖cb dc6 10. 0-0 ♖c3 11.

bc3 ♖c5 12. ♖d3 ♖h4 干 Rudakovski—Lilienthal, SSSR (ch) 1945; 6. ♖c6 ♖c3 7. bc3 dc6 [7... bc6 8. g3! d6 9. ♖g2 ♖d7 10. 0-0 0-0 11. c5 d5 12. ♖e2±] 8. ♖d8 [8. ♖d4? ♖e7 9. ♖g5 0-0! 10. ♖f6 gf6 11. e3 ♖d8 12. ♖f4 ♖a3! 干 Golombek—Flor, Hastings 1935/36] ♖d8 9. ♖g5 ♖e7 10. e3 ♖e6 -

114 6... ♖e4!? 7. ♖d3 ♖e7 8. ♖g2 ♖c3 9. bc3 ♖e5 10. ♖c2 ♖c5! 11. 0-0 0-0 12. ♖b3 d6 13. ♖h1 ♖e6! 14. f4 [14. ♖e6 ♖e6 15. ♖b7 ♖c4 干] ♖c4 15. ♖a4 ♖d4 16. cd4 b5! 17. ♖c2 ♖g4 18. ♖a8 ♖a8

115 7. ♖a4? ♖c3! 8. bc3 ♖e7 9. ♖e3 ♖fg4 10. ♖c2 ♖f2 11. ♖f2 ♖g4 12. ♖f3 f5 13. c5 b5! -+; 7. ♖f5 0-0 8. ♖e3 ♖e4 9. ♖c2 ♖c3 10. bc3 ♖c5 干

116 7... ♖e7 8. ♖e3 ♖e4 9. ♖db5 ♖c3 10. ♖c3 ♖c3 11. ♖c3± Purdy—Malmgren, corr. 1953

117 9. ♖f5 ♖f5 10. ♖e5 ♖e6 11. cd5 ♖d5 12. ♖d5 ♖d5 13. ♖d2 0-0-0 干

118 9... ♖c4? 10. ♖f4±

119 13. ♖f3 ♖f3 [13... ♖b5?! 14. ♖g2 ♖e8 15. 0-0 ♖e2 16. ♖e2 ♖e2 17. ♖e3 ♖b2 18. ♖fb1!± Bernards—Koch, Wiesbaden 1934] 14. ef3 ♖e8 15. ♖e3 ♖e5

120 6... d5 7. e3 [7. ♖c6 bc6 8. ♖b3!±] h6 8. ♖f6 ♖c3 9. bc3 gf6 10. ♖a4 ♖d7 11. cd5 ♖d5 12. ♖c6 bc6 13. ♖d1 ♖c5 14. ♖d4±; 6... 0-0 7. ♖c1 ♖e8 8. e3 d6 9. ♖e2 ♖e5 10. 0-0 ♖c3 11. ♖c3 h6 12. ♖h4 ♖g6 13. ♖f6 ♖f6 14. ♖b5 ♖d8 15. ♖c1△ ♖c3-d5± Flor—H. Johner, Zürich 1934; 6... ♖c3 7. bc3 ♖e5 [7... d6 8. g3 h6 9. ♖f6 ♖f6 10. ♖g2 0-0 11. 0-0 ♖e5 12. ♖b1± Cappello—Cosulich, Italia (ch) 1977; 7... h6 8. ♖c6?! bc6 9. ♖e3 ♖e7 10. c5 0-0 11. ♖d4 ♖e8 干 Tajmanov—Savon, SSSR (ch) 1974 — 18/47; 8. ♖h4 — 6... h6] 8. f4 ♖g6 [8... ♖c4? 9. e4 ♖e3 10. ♖e2 ♖f1 11. e5 0-0 12. ♖f5!± Kottnauer—Fichtl, Praha 1945] 9. g3 h6 10. ♖f6 ♖f6 11. ♖g2 0-0 12. 0-0 d6 13. ♖b1 c6 14. ♖d2 ♖d8 [14... ♖e8 15. e4!± Kottnauer—Euwe, Groningen 1946] 15. e4 ♖f8 16. ♖fd1 ♖g4 17. ♖dc1 ♖ac8 18. ♖c2± Gligorić—Castillo, Dubrovnik (ol) 1950

121 7. ♖c6 bc6 [7... ♖c3 8. bc3 bc6=] 8. ♖d2 0-0 9. a3 ♖c3 10. ♖c3 ♖e4 11. ♖d3 ♖c3 12. ♖c3 c5 13. e3 d6= Bobocov—Malich, Vrnjačka Banja 1972

122 7... g5 8. ♖g3 d6 [8... ♖e4? 9. ♖d3 d5 10. ♖db5 ♖g3 11. ♖g3 d4 12. 0-0 0-0 13. ♖d5 a6 14. ♖d4 ♖d4 15. ♖b4 c5 16. ♖d5+ — Talj—Georgadze, Lublin 1974] 9. ♖c6 [9. ♖c1 ♖d4! 10. ♖d4 ♖f5 11. h4? ♖d7 12. ♖d1 ♖e4 13. ♖e5 ♖c3 14. bc3 ♖g3 15. fg3 ♖g6 16. hg5 hg5 干 Keres—Richter, München '942; 11. f3!?] bc6 [9... ♖c3 10. bc3 bc6 11. ♖a4±] 10. ♖a4±; 7... d6 8. e3 [8. ♖c1 0-0 9. e3 ♖e5 10. ♖e2 ♖g6 11. ♖f6 ♖f6 12. 0-0 c6 13. ♖b3 ♖a5 14. ♖fd1±

Lejn—Karasev, SSSR (ch) 1971] ♖e7 9. ♖e2 g5 10. ♖g3 ♖e4 [Botvinik—Flor, Moskva (m) 1933] 11. ♖c1 0-0 12. 0-0 ♖c3 13. bc3 ♖g3 14. hg3 ♖e5 15. ♖c2± Botvinik; 7... ♖e5 8. ♖b3! a5 [8... c5 9. ♖f5 g5 10. ♖d6 ♖e7 11. ♖g3 ♖d6 12. 0-0 0 ♖e6 13. ♖b5 ♖e8 14. h4 ♖f6 15. ♖d6±→] 9. a3 ♖c5 [9... ♖c3 10. ♖c3 ♖g6 11. ♖e3! ♖f8 12. ♖f6 ♖f6 13. g3+] 10. 0-0 0 d6 11. e3± Toluš—Kan, SSSR 1952; 7... 0-0 8. ♖c1 [8. e3 ♖e8 9. ♖e2 ♖e5 10. ♖b3 ♖a5 11. 0-0± Szabo—Smislov, Budapest (ct) 1950] d6 9. e3 ♖e5 10. ♖e2 ♖g6 11. ♖f6± Lengyel—Radovici, Tel Aviv (ol) 1964

123 8... 0-0!? 9. e3 ♖e5 10. ♖e2?! ♖g6 11. ♖f6?! ♖f6 12. 0-0 d6 13. ♖b1 ♖e7 14. ♖d3 c5 15. ♖e2 b6 16. ♖g3 ♖b7 干 Sanz—Talj, Nice (ol) 1974; 10. ♖c2!±oo

124 9. ♖b5 a6 10. ♖d4 d6 11. ♖f6 gf6 12. ♖a3 c5 13. ♖d2 ♖a5 干 Ragozin—Sozin, corr. 1937; 9. e3 ♖g6 10. ♖g3 ♖e4 11. ♖c2 ♖g3 12. hg3 d6 13. f4 ♖f8 [13... ♖e7? 14. ♖f2 ♖f8 15. c5! dc5 16. ♖b5 ♖d7 17. ♖f5 ♖f6 18. ♖ad1 g6 19. ♖h6+ — Botvinik—Levenfiš, SSSR (ch) 1940] 14. ♖e2 [14. ♖e4 ♖e7 15. ♖d3 ♖d7 16. ♖b5 ♖e4 17. ♖e4 ♖d8 18. ♖d2 ♖c5 19. ♖f3 ♖e6 20. ♖a3 f5! 干 Pavlenko—Kuksov, SSSR 1977] ♖d7 15. g4 ♖c5 16. ♖b3 ♖e7 17. ♖c5 dc5 18. ♖f2 ♖d7 19. ♖f3 0-0 0 干 Mikenas—Toluš, SSSR 1946

125 9... ♖c4? 10. e4 ♖e3 11. ♖e2 ♖f1 12. e5 0-0 13. ♖f5±→ Kottnauer—Holas, Zlin 1945

126 11... a6 12. ♖d3 c5 13. ♖c2 ♖c6 14. ♖g1 0-0 15. ♖g2 ♖c7 16. ♖e3 d6 17. ♖f2 ♖b8 18. ♖d5± Bivšev—Lisicin, SSSR (ch) 1956

127 12... d6 13. 0-0 ♖e8 14. ♖b1 c6 15. ♖d2 ♖f8 16. e4± Toluš—Furman, SSSR (ch) 1948; 12... c5 13. ♖b5 a6 [13... d5 14. ♖d5 a6 15. ♖d6! ♖d8 16. ♖d1±] 14. ♖d6 ♖c3 15. ♖f2 ♖b8 16. a4± Adamski—Uhlmann, Polska—DDR 1974 — 17/51

128 9. e3 ♖e5! 10. ♖c2 [10. ♖e2 ♖g6 (10... 0-0 11. ♖b3 ♖g6 12. ♖g3 ♖e4 13. ♖d1 ♖e7 14. ♖f3 ♖g3 15. hg3 ♖e5 16. ♖e2 ♖e6 干 Volovič—Averbah, SSSR 1968 — 5/40) 11. ♖g3 ♖e4 12. ♖c2 ♖e7 13. ♖d3 ♖g3 14. hg3 ♖e5! 15. ♖e2 ♖d7 16. ♖b1 ♖b8 17. ♖f1 0-0 18. ♖h4 ♖fe8 19. ♖d1 a6 20. ♖g1 b5! 干 Lasker—Lisicin Moskva 1935] 0-0 [10... ♖g6 11. ♖g3 ♖h5oo Ciocaltea] 11. ♖e2 ♖e6! [11... ♖e8 12. f3 ♖g6 13. ♖f2 c5? 14. ♖f5 d5 15. 0-0 ♖e5 16. ♖g3 ♖e7 17. ♖fd1± Timman—S. Garcia, Hastings 1973/74 — 17/50] 12. ♖e6 fe6△ ♖e8, ♖ed7-c5oo Ciocaltea; 9. ♖b1!± 9... ♖e5 10. f4

129 9... ♖e6 10. e4 ♖d7 11. ♖b1 0-0 0 12. ♖a4 ♖d4 13. ♖d7 ♖d7 14. cd4± Lejn—Szilagyi, Novi Sad 1973; 9... 0-0 10. ♖d2 ♖e5 11. e3 ♖e6 12. ♖e6 fe6 13. ♖e2 ♖e8 14. ♖g3 ♖ed7 15. 0-0 ♖c5oo Raičević—Nikolac, Jugoslavija (ch) 1977

¹³⁰ 12. ♠e2 ♠d7 13. ♠d2 ♠b6 14. ♠b3 [14. a4 ♠e5 15. a5 ♠bc4 ≠ Lehmann—Kavalek, Marianske Lazne 1965] ♠e6? 15. c5! ± Botvnik—Pirc, Moskva 1935; 14... f5! oo; 12... ♠f4!?

¹³¹ 12... ♠e6 13. ♠e2 ♠e5 14. ♠e6 fe6 15. 0—0 b6 16. ♠e3 ♠e8 = Cafferty—Portisch, Teesside 1972; 12... ♠d7 13. g4 ♠de5 14. ♠e2 ♠f6 [14... ♠g5 15. ♠e3 ♠h4 16. ♠f2 =] 15. ♠e3 ♠h4 16. 0—0 ♠e6 17. g5 ♠g6 18. ♠h1 c5oo Pähzt—Smejkal, Halle 1974; 12... ♠e8 13. ♠e2 b6 14. 0—0 ♠e6 15. ♠c2 ♠d7

16. ♠b4 c6! 17. ♠f1 ♠ed8 18. a4 ♠c7 = Raičević—Benkö, Majdanpek 1976; 12... c6 13. ♠e2 d5 14. ed5 cd5 15. 0—0 [15. c5 ♠h5 16. 0—0 ♠hf4 17. ♠b5 a6 (17... ♠h3 18. ♠g3 ♠g2 19. ♠f2 ♠2h4 20. ♠d6 ♠f6oo Raičević—Gipslis, Vrnjačka Banja 1975 — 19/36) 19. ♠a4 ♠h3? ≠] dc4 [15... ♠d7 16. ♠ab1 b6 17. ♠fel ♠e8 18. ♠g3 dc4 19. ♠c4 ♠e1 20. ♠e1 ♠a4 21. ♠d3 ♠c8 22. ♠e6 fe6 23. ♠g6 ♠e8 Lengyel—Spaski, Amsterdam (izt) 1964] 16. ♠c4 ♠d7 17. ♠b3 ♠c8 18. c4 a6 19. ♠f1 ♠c7 20. ♠e1 ♠d6 21. ♠c2 ♠f4 = Talj—Dvorecki, Wijk aan Zee 1976

A 29

1. c4 e5 2. ♠c3 ♠c6 3. ♠f3 ♠f6 4. g3

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	... ♠c5 ¹	♠g2 ² d6 ³	d3 ⁴ 0—0 ⁵	0—0 h6 ⁶	a3 ⁷ a6 ⁸	b4 ⁹ ♠a7	e3 ♠e6	♠c2 ♠d7	♠b2 ♠h3 ¹⁰	=
2	... ♠d4	♠g2 ¹¹ ♠f3	♠f3 ♠b4 ¹²	♠b3 ¹³ ♠c5 ¹⁴	d3 0—0	♠g5 ¹⁵ h6	♠f6 ♠f6	♠e4 ♠e7	♠c5 ♠c5 ¹⁶	=
3	... d5	cd5 ♠d5	d3 ¹⁷ ♠e7	♠g2 ¹⁸ ♠e6	0—0 0—0 ¹⁹	♠d2 ²⁰ ♠d7 ²¹	♠c1 ²² ♠ad8 ²³	a3 f6	♠c2 ♠c3 ²⁴	=
4			♠g2 ♠e6 ²⁵	0—0 ²⁶ ♠e7 ²⁷	d4 ed4 ²⁸	♠b5 ²⁹ ♠b6 ³⁰	♠fd4 ³¹ ♠d4	♠d4 ♠d5	e4 ♠c4 ³²	±
5			... ♠de7	b4 ³³ a6 ³⁴	0—0 ³⁵ g6	a4 ³⁶ ♠g7	♠a3 0—0	b5 ♠d4	e3 ³⁷ ♠f3 ³⁸	±

1. c4 e5 2. ♠c3 ♠c6 3. ♠f3 ♠f6 4. g3 d5 5. cd5 ♠d5 6. ♠g2 ♠b6 7. 0—0 ♠e7³⁹

	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
6	a3 ⁴⁰ 0—0 ⁴¹	b4 ♠f5 ⁴²	d3 ♠f6	♠b1 ♠d7	♠e1 ♠d4	♠d4 ed4	♠e4 ♠e4	♠e4 ♠d5	♠d2 c6 ⁴³	=
7	d3 0—0 ⁴⁴	♠e3 ⁴⁵ f5 ⁴⁶	♠c1 ⁴⁷ h6	♠d1 ♠f6	♠c5 ♠f7	e3 ♠e6	d4 ed4 ⁴⁸	ed4 ♠d7	♠e1 ♠f7 ⁴⁹	=
8		a3 a5 ⁵⁰	♠e3 ⁵¹ ♠e6 ⁵²	♠c1 ⁵³ f5	♠a4 ♠a4	♠a4 ♠f6	♠c5 g5	♠d2 f4	♠c6 bc6 ⁵⁴	±
9		... ♠e6	b4 f5 ⁵⁵	♠e3 ⁵⁶ ♠f6	♠c1 ⁵⁷ ♠d4	♠d2 c6	♠d4 ed4	♠a4 ♠f7 ⁵⁸	♠c5 ♠b8 ⁵⁹	=
10		... f5	b4 ⁶⁰ ♠f6	♠b2 ♠e6	♠d2 ⁶¹ ♠d5 ⁶²	♠c1 ♠h8	♠a4 ♠f7	♠c5 ♠c8	♠c4 b6 ⁶³	=

1. c4 e5 2. ♠c3 ♠c6 3. ♠f3 ♠f6 4. g3 ♠b4

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
11	♠d5 ⁶⁴ ♠d5 ⁶⁵	cd5 ♠d4 ⁶⁶	♠d4 ⁶⁷ ed4	♠c2 ⁶⁸ ♠e7	♠g2 ♠c5 ⁶⁹	0—0 0—0	e3 ♠b6	a4 de3	de3 a5 ⁷⁰	±
12	... e4	♠h4 ⁷¹ ♠c5 ⁷²	♠g2 ⁷³ d6	0—0 ⁷⁴ ♠e6 ⁷⁵	d3 ⁷⁶ ♠d5	cd5 ♠d5	de4 ♠e6	♠d2 ⁷⁷ ♠d7	♠c3 0—0 ⁷⁸	=

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
13	♔g2 0—0	♚d5 ⁷⁹ e4	♚h4 ♚c5 ⁸⁰	0—0 ♚e8	d3 ⁸¹ ed3	♚d3 ♚e5	♚c2 ⁸² c6 ⁸³	♚e3 ⁸⁴ cd5	♚c5 d6 ⁸⁵	±
14	...	...	cd5 ♚d4	♚d4 ed4	b3 ⁸⁶ ♚e7	♚b2 c5	0—0 d6	e3 de3	fe3 f5 ⁸⁷	=
15	...	0—0	d3 ⁸⁸ ♚e8	bc3 e4 ⁹⁰	♚d4 h6 ⁹¹	c5 ed3	♚d3 ♚e5	♚c2 ♚e7	♚a3 ♚c4 ⁹²	∞
16	...	...	♚d5 ♚d5 ⁹³	cd5 ♚d4	♚e1 ⁹⁴ c6 ⁹⁵	e3 ♚b5	d3 ♚c7	♚c2 ♚f8	dc6 dc6 ⁹⁶	±
17	...	...	bc3 ⁹⁷ ♚c3	d3 ⁹⁸ d6	e4 ¹⁰⁰ a6 ¹⁰¹	a4 b6	♚h4 ♚g4	♚c1 ♚a5	♚a3 ♚d7 ¹⁰²	±

1. c4 e5 2. ♚c3 ♚c6 3. ♚f3 ♚f6 4. g3 ♚b4 5. ♚g2 0—0 6. 0—0 e4

	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
18	♚e1 ♚c3 ¹⁰³	dc3 ¹⁰⁴ ♚e8	♚g5 ¹⁰⁵ h6 ¹⁰⁶	♚f6 ♚f6	♚c2 d6 ¹⁰⁷	♚e3 ♚e5 ¹⁰⁸	♚b3 ¹⁰⁹ ♚b8	♚ad1 b6	♚c2 ♚f5 ¹¹⁰	±
19	...	...	♚c2 ♚e8 ¹¹¹	♚e3 d6 ¹¹²	♚c2 ¹¹³ b6 ¹¹⁴	♚d1 ¹¹⁵ a5	b3 ♚b8	a4 ♚e5	♚d5 ♚d5 ¹¹⁶	=
20	♚g5 ♚c3	bc3 ¹¹⁷ ♚e8	f3 ef3	♚f3 d5 ¹¹⁸	cd5 ♚d5 ¹¹⁹	♚d4 ¹²⁰ ♚h5	♚c6 bc6	e3 ♚g4	♚a4 ¹²¹ ♚c6 ¹²²	∞
21	...	...	d3 ed3	ed3 h6 ¹²³	♚e4 b6 ¹²⁴	♚f4 ♚b7	♚d2 ¹²⁵ ♚e4 ¹²⁶	♚c4 ♚a5	♚b7 ♚b7 ¹²⁷	=
22	...	...	♚c2 ♚e7 ¹²⁸	d3 ed3	ed3 b6 ¹²⁹	♚d2 ¹³⁰ ♚b7	♚a1 ♚f8	♚f4 ♚e1	♚c1 h6 ¹³¹	=

¹ 4... ♚e7 5. ♚g2 d6 6. d4 [6. 0—0 ♚d4! 7. d3 0—0 8. ♚e1 c5 9. e3 ♚c6 10. f4 ♚g4 11. ♚d2 ♚d7 12. ♚f2 ef4 13. gf4 ♚f5 14. a3 ♚h3= Petrosjan—Smislov, Budapest 1952] 0—0 [6... ed4 7. ♚d4 ♚d4 8. ♚d4 c6 9. 0—0 0—0 10. b3 ♚e6 11. ♚b2± Gheorghiu—Huffman, Las Vegas 1974] 7. d5 ♚b8 8. e4 ♚g4 9. h3 ♚f3 10. ♚f3 c6 11. h4 a5 12. ♚e2 ♚fd7 13. ♚h3± Korčenoj—Spaski, SSSR 1964; 4... d6 5. ♚g2 [5. d4 — A 54] ♚g4 6. h3 ♚d7 7. 0—0 g6 8. d4 ed4 9. ♚d4 ♚g7 10. ♚c6 ♚c6 11. ♚d5 ♚d5 12. cd5 ♚d7 13. ♚b3 0—0 14. ♚e3 c5= Štejn—Olafsson, Reykjavik 1972 — 13/49; 4... g6 5. d4 [5. ♚g2 ♚g7 6. 0—0 0—0 7. d4 d6 — E 62] ed4 [5... d6 6. de5 ♚e5 7. ♚e5 de5 8. ♚d8 ♚d8 9. ♚g5 ♚e7 10. 0—0 ♚d7 11. h4 f6 12. ♚e3 c6 13. h5 g5 14. ♚h3± Petrosjan—Banik, SSSR (ch) 1958] 6. ♚d4 ♚g7 7. ♚c6 bc6 8. ♚g2 — A 27

² 5. ♚e5 ♚f2 [5... ♚e5 6. d4 ♚e7 7. de5 ♚g4 8. e3 ♚e5 9. ♚g2±] 6. ♚f2 ♚e5 7. e4 c5 8. d3 d6 9. h3 0—0 [9... h5 10. ♚e2 ♚h7 11. ♚g2 h4 12. g4 ♚g5 13. ♚e3 ♚d7 14. ♚d2 ♚e6 15. b4!± Botvinik—Keres, SSSR 1966] 10. ♚e2 ♚e8 11. ♚g2 ♚c7 12. ♚e3 ♚e6

13. ♚d5 ♚c6 14. ♚d2 ♚ed4 15. ♚h5 ♚b8 16. ♚ae1 b5 17. b3 a5± G. Garcia—Uhlmann, Leipzig 1973

³ 5... 0—0 6. ♚e5!? [6. 0—0 ♚e8 7. e3 ♚b4 8. ♚d5 ♚f8 9. d4 d6 10. ♚b3 ♚e4 11. ♚d1 h6 12. ♚c2 ed4 13. ♚d4 ♚d4 14. ♚d4 ♚c5 15. b4± Benkö—Keres, Jugoslavija (ct) 1959] ♚e5 7. d4 ♚d6 8. c5 ♚c5 9. dc5 ♚c6 10. e4 ♚e8 11. 0—0± Quinteros; 5... e4 6. ♚g5 ♚f2 7. ♚f2 ♚g4 8. ♚e1 ♚g5 9. ♚e4 ♚e5 10. e3 d6 11. ♚f2± Wexler; 8. ♚g1!?

⁴ 6. 0—0 0—0 7. e3 ♚e8 8. d4 ♚b6 9. h3 h6 10. a3 a5 11. b3 ♚f5 12. ♚b2 ♚d7 13. ♚h2 ♚ad8 14. ♚d5 ♚d5 15. cd5 ♚e7 16. de5 ♚e4± Uhlmann—Knaak, Halle 1974; 7. d3 — 6. d3

⁵ 6... ♚d4? 7. ♚d4 ed4 8. b4! ♚b6 9. ♚a4 0—0 10. 0—0± Rojzman—Kärner, SSSR 1966 — 2/21

⁶ 7... ♚g4 8. h3 ♚h5 9. ♚d2 a5 10. g4 ♚g6 11. ♚g5 ♚d7 12. ♚f6 gf6 13. ♚d5± Kotlerman—Sokolski, SSSR 1949; 7... ♚d7 8. e3 ♚b4 9. ♚e2 e4 10. de4 ♚e4 11. ♚c2 ♚e8 12. a3 ♚c5 13. b4 ♚b6 14. ♚b2 ♚e7 15. ♚f4±

Benkő—Cosulich, Venezia 1974; 7... a6 8. ♖e1 h6 9. ♖b1 ♕f5 10. ♖c2 ♖d7 11. b4 ♕a7 12. ♕e3 ♕h3 13. ♕a7 ♖a7 14. ♖e3± Andersson—S. Garcia, Nice (ol) 1974; 7... ♕e6 8. a3 a5 9. ♕g5 h6 10. ♕h4 ♖d4! 11. ♕f6 ♖f6 12. ♖e4 ♖e7 13. ♖c5 dc5= Filip—Keres, Amsterdam (ct) 1956; 7... ♕f5 8. ♖a4 h6 9. b3 ♖e8 10. ♕b2 ♖e7 11. ♖h4 ♕d7 12. ♖c5 dc5 13. ♖d2 ♖d6= Saidy—Hort, Las Palmas 1973; 7... a5 8. a3 ♖e8 9. ♕g5 h6 10. ♕f6 ♖f6 11. ♖b1 ♕e6= Gheorghiu—Tajmanov, Bucuresti 1973

7 8. b3 a5 9. ♕b2 ♕f5 10. e3 ♖e8 11. h3 ♖d7 12. ♖h2 e4 13. de4 ♖e4 14. ♖d5 a4 15. ba4 ♖e7= Hort—Uhlmann, Skopje (ol) 1972; 8. ♖a4 ♖e7 9. e3 a5 10. b3 ♖e8 11. ♕b2 ♕f5 12. a3 ♕a7 13. ♖c3 ♖d7 14. ♖e1± Benkő—Malich, Skopje (ol) 1972 — 14/64; 9... a6!=

8 8... a5 9. b3 ♕g4 10. h3 ♕e6 11. e3 d5 12. d4 ed4 13. ed4 ♕e7 14. c5?! ♖e4= J. Rodriguez—Boey, Skopje (ol) 1972

9 9. h3 ♕f5 10. ♖d5 ♕a7 11. e4 ♕h7 12. ♕f6 ♖f6 13. ♕e3 ♕e3 14. fe3 ♖e7= Reshevsky—Timman, Amsterdam 1977

10 13. ♖ac1 ♖ac8 14. ♖fe1 ♕g2 15. ♖g2 ♖fe8 16. ♖cd1 ♖e7 17. d4 ed4 18. ed4 ♖g6 19. h3 b5 20. c5 c6 21. ♖b1 ♕b8= Quinteros—Timman, Amsterdam 1977

11 5. ♖e5 ♖e7 6. f4 d6 7. ♖d3 ♕f5 Korčnoj; 5. ♖h4!? g5 6. ♖f3 ♖f3 7. ef3 ♕c5 8. ♖e2 ♖e7? 9. d3 ♖g8 10. h4 h6 11. hg5 hg5 12. ♕g5 ♖g5 13. ♖d5 ♖d6 14. ♖h8 ♕g8 15. f4 ♖g6 16. fe5+—Botterill—Botto, England 1977; 8... d6oo

12 6... d6 7. 0-0 ♕e7 8. ♕g2 0-0 9. d3 c6 10. e4 ♕g4 11. f3 ♖b6 12. ♖h1 ♕e6 13. f4 ♖e8 14. ♖e2 a5 15. ♕e3 ♖d8 16. d4± Uhlmann—Rossetto, Skopje (ol) 1972; 6... ♕e7 7. d4 d6 8. ♕g2 0-0 9. 0-0 c6 10. b3!± Gheorghiu—Portisch, Skopje (ol) 1972 — 14/63; 6... ♕c5 7. 0-0 0-0 8. ♖a4 ♕e7 9. d4 d6 10. ♖c3 ♖e8 11. b3 c6 12. d5± Kimelfeld—Šabanov, SSSR 1975

13 7. ♖c2 0-0 8. 0-0 ♖e8 9. d3 c6 10. a3 ♕c3 11. ♖c3 d5 12. cd5 ♖d5 13. ♖c2 ♖c7 14. b4 ♕h3 15. ♖d1 ♖e6 16. ♕b2 ♖f6= Smejkal—Korčnoj, Palma de Mallorca 1972

14 7... a5 8. 0-0 0-0 9. d3 h6 10. ♕e3 ♕c3 11. ♖c3 d6 12. c5 ♖e8 13. cd6 ♖d6 14. ♖fe1 c6 15. ♕c5 ♖c7 16. ♖b3± Bronštejn—Polugajevski, Petropolis (izt) 1973; 7... ♕e7 8. 0-0 c6 9. ♖d1 d6 10. d4 ♖c7 11. ♕g2 0-0 12. ♖c2 ♕e6 13. b3± Gheorghiu—Hartston, Bath 1973

15 9. 0-0 d6?! 10. ♖a4 ♖d7 11. ♕g2 a5 12. ♖c5 ♖c5 13. ♖c3 ♖e7 14. e3 e4! 15. de4 ♖e4 16. ♖d4 ♖e8 17. b3 ♖e5= Uhlmann—Korčnoj, Amsterdam 1972 — 13/50; 14. b3!±; 9... c6=; 9... h6!= Korčnoj

16 13. 0-0 d6 14. ♖c3 a5= Gheorghiu—Smejkal, Moskva 1977

17 6. ♖a4 ♖b6 7. ♖c2 ♕e7 8. ♕g2 0-0 9. a3 ♕g4 10. h3 ♕f3 11. ♕f3 ♖d4 Fuentet—Aljehin, Madrid 1945

18 7. ♖d5 ♖d5 8. ♕g2 ♕e6 9. 0-0 ♖d7 10. ♕e3 0-0 11. a3 ♕f6 12. ♕g5 ♕g5 13. ♕g5 ♕d5= Wexler—Piazzini, Buenos Aires 1959

19 8... ♖d7 9. ♕g5 ♕g5 10. ♕g5 f6 11. ♕e3!± Uhlmann—Golz, Dresden 1959

20 9. d4 ed4 10. ♖b5 d3 11. ♖d3 ♖db4 12. ♖b1 ♕f6 13. ♖c3 ♖e7 14. a3 ♖d5 15. ♖e4= Miles—Romanišin, Dortmund 1976; 9. a3 ♖d7 10. ♖d5 ♕d5 11. b4 a5 12. b5 ♖d4 13. ♖e5 ♖e6 14. ♕d5 ♖e5 15. ♕e4 ♖b5 16. ♕f4 ♖e6oo Uhlmann—Smejkal, DDR—ČSSR 1972

21 9... ♖b6 10. ♖e4! ♖d7 11. b4! f6 12. ♖b1 ♕g4 13. ♖e1 ♖ab8 14. ♖b2 ♖h8 15. ♖ac1 ♖a4 16. ♖b1± Hort—Ree, Wijk aan Zee 1973; 9... f6 10. a3 ♖d4 11. e3 ♖c3 12. ♕c3 ♖b3 13. ♖b1 c5 14. ♖e1 ♖d7 15. f4± Böök—Tarve, Tallinn 1969; 9... f5 10. ♖c1 ♖b6 11. a3 ♕f6 [11... ♖h8 12. b4 a5 13. b5 ♖d4 14. ♖d4 ed4 15. ♖a4 ♕a3 16. ♖a1 ♕d6 17. ♕b7 f4 18. ♖c2 ♕h3 19. ♕a8 ♖a8 20. ♖c6± Karpov—Romanišin, SSSR (ch) 1976] 12. b4 a6 13. ♖e1 ♖d4 14. ♖b1 ♖d5 15. ♖c2 ♖c3 16. ♕c3 ♕d5= Schinzel—Georgadze, Lublin 1976

22 10. a3 a5 [10... ♖ad8 11. b4 ♖c3 12. ♕c3 ♕f6 13. ♖c2 ♖d4= Ragozin—Petrov, Semmering 1937] 11. ♖c1 ♖c3 12. ♕c3 f6 13. ♖c2 a4 14. ♖d2 ♖fc8= Pelikan—Incutto, Mar del Plata 1968; 10. ♖e1 f6 11. ♖c1 ♖ac8 12. ♖e4 ♖fd8 13. ♖a4 ♖b6 14. ♖c2 ♖b4= Petrošjan—Reicher, Bucuresti 1953

23 10... f5 11. a3 h6 12. ♖d5 ♕d5 13. ♖a4 ♕f6 14. e4 fe4 15. de4 ♕f7 16. ♕e3± Brasket—Bisguier, Lone Pine 1977; 10... ♖c3 11. ♕c3 f6 12. ♖d2 ♕d5 13. ♕d5 ♖d5 14. ♖b3± Čehover—Lilienthal, Moskva 1935; 10... f6 11. a3 ♖f7 12. b4 a6 13. ♕a4 ♖e8 14. ♖c5 ♕c5 15. ♖c5 g5 16. ♖b1 ♖g7= Andersson—Vasjukov, Manila 1974 — 18/44

24 13. ♖c3 ♕d5 14. ♕e3 ♖e6 15. b4 a6 16. ♕c5 ♕c5 17. ♖c5 ♖f7! = Polugajevski—Romanišin, SSSR (ch) 1976 — 22/54

25 6... ♖c3 7. bc3 e4 8. ♖g1 [8. ♖d4 ♖d4 9. cd4 ♖d4 10. ♖b1 ♖f5 9. d3 ♖f3! ♕d6 10. fe4 f4 11. d4 fg3 12. e5 gh2 13. ♖f3 ♕e7 14. ♖h2 0-0oo Arulađ—Heuer, SSSR 1964] ed3 10. ed3 ♕e6 11. ♖f3 ♕e7 12. 0-0 0-0 13. ♖e1 ♕f7 14. ♖b1± Taj

26 7. ♕g5 ♖g5 [7... ♖c3 8. ♖e6 ♖d1 9. ♖d8 ♖d8 10. ♖d1±] 8. ♖d5 0-0 9. d3 ♖g6 10. ♖c3 ♖d4=; 7. b3 ♕e7 8. ♕b2 f6 9. 0-0

0-0 10. ♠d5 ♠d5 11. d3 ♠d7 = Bellon-Barcza, Kapfenberg 1970; 7... ♠c3!?

²⁷ 7... f6 8. d4 ed4 9. ♠b5 ♠c5 10. ♠bd4 ♠d4 11. ♠d4± Aljehin-Duz-Hotimirski, Karlovy Vary 1911; 7... ♠c3 8. bc3 ♠c5 9. ♠a4 0-0 10. ♠d1 ♠e8 11. ♠g5 ♠f5 12. ♠e4 ♠e7 13. ♠b1± Pelikan-Corte, Argentina 1958; 7... ♠b6 8. d3 ♠e7 — 6... ♠b6

²⁸ 8... ♠c3 9. bc3 e4 10. ♠d2 f5 11. ♠b1 [11. e3 0-0 12. c4 ♠a5 13. ♠c2 c6 14. ♠b2 b5!o Smejkal-Ivkov, Wijk aan Zee 1972 — 13/47] ♠b8 12. ♠a4 0-0 13. ♠a3 ♠a3 14. ♠a3 ♠d5 15. ♠b2 ♠a5 16. ♠a5 ♠a5 17. ♠fb1 b6 18. e3 ♠c4 19. ♠c4 ♠c4 20. ♠f1± Larsen-Boutteville, Lugano (ol) 1968 — 6/63

²⁹ 9. ♠d4 ♠d4 [9... ♠c3 10. bc3 ♠d4 11. cd4 (11. ♠d4 ♠d4 12. cd4 0-0-0 13. ♠b2 ♠f6 14. e3 ♠b8 15. ♠fc1±) c6 12. ♠b1 ♠d7 13. ♠a4± Bronštejn-Duckstein, Krems 1967] 10. ♠d4 ♠c3 [10... ♠f6? 11. ♠a4 c6 12. ♠d5 ♠d5 13. ♠d1+—] 11. ♠c3 0-0 [11... ♠f6 12. ♠b4 ♠e7 13. ♠b7 0-0 14. ♠a6± Schmid-Martinez, Lugano (ol) 1968] 12. ♠b7 ♠b8 13. ♠f3 ♠b5 14. a4± Pokrovski-Eršov, corr. 1976

³⁰ 9... ♠f6 10. ♠bd4 ♠d4 11. ♠d4 ♠d4 12. ♠d4 0-0 13. b3 c6 14. ♠b2 f6 15. ♠fd1± Fuderer-Aitken, München 1954; 9... 0-0 10. ♠bd4 ♠d4 11. ♠d4 ♠g4 12. h3 ♠h5 13. ♠b3 ♠b6 14. ♠d1±; 9... d3 10. ♠d3 0-0 11. ♠fd4 ♠d4 12. ♠d4 ♠g4 13. ♠b3 ♠b6 14. ♠d1± Bisguier-Kevitz, USA 1955/56; 9... ♠d7 10. ♠fd4 ♠d4 11. ♠d4 ♠h3 12. e4 [12. ♠h3 ♠h3 13. e4 ♠f6 14. ♠f3± Schweber-van Riemsdyk, Mar del Plata 1969] ♠g2 13. ♠g2 ♠b6 14. ♠f5!± Larsen-Dückstein, Cala Galdana 1974 — 17/52

³¹ 10. ♠f4!? ♠d5 11. ♠fd4 ♠d4 12. ♠d4 ♠f4 13. gf4 ♠d5 [13... c6 14. ♠e6 fe6 15. ♠b3±] 14. ♠f5±

³² 13. ♠e1 ♠b4 14. ♠d2 ♠d2 15. ♠d2 c5 16. ♠f3 ♠d2 17. ♠d2 0-0-0 18. ♠c4 ♠c4 19. ♠ac1 ♠b2 20. ♠c5 ♠b8 21. ♠b5± Bisguier-Martinovsky, Las Vegas 1974

³³ 7. ♠b3 h6 8. 0-0 g6 9. ♠d1 ♠g7 10. e3 0-0 11. d4 ed4 12. ed4 ♠a5 13. ♠a4 c6o Koszorus-Honfi, Pecs 1976; 7. d3 g6 8. ♠g5 ♠g7 9. ♠c1 h6 10. ♠d2± Polugajevski; 7. 0-0 g6 8. b4 — 7. b4

³⁴ 7... ♠b4 8. ♠e5±; 7... f6 8. a3 ♠e6 9. ♠b2 ♠d7 10. ♠e4 ♠f5 11. ♠c1 0-0-0 12. 0-0 h5 13. h4± Vadasz-A. Schneider, Hungary (ch) 1977

³⁵ 8. ♠b1 ♠f5 9. 0-0 ♠e7 10. a4 f6 11. b5 ab5 12. ab5 ♠cd4 13. e3 ♠f3 14. ♠f3 0-0 15. ♠c2± Stoljar-Pithart, Olomouc 1975; 8. ♠b2 ♠f5 [8... g6 9. 0-0 ♠d7 10. a3 0-0 11. d3 ♠f5 12. ♠c1± Ilivicki-Džagarov, SSSR 1967 — 3/37] 9. a3 ♠e7 10. ♠c1 ♠e6 11. d3

0-0 12. ♠a4 f6 13. ♠d2 ♠fd4 = Pachman-Pietzsch, Harrachov 1966 — 1/29; 10... ♠fd4 =

³⁶ 9. ♠b2 ♠g7 10. a3 0-0 11. ♠c1 ♠f5 12. ♠e4 ♠cd4 13. e3 ♠f3 14. ♠f3 ♠d6 = Dvorecki-Peresipkin, SSSR 1976

³⁷ 12. ♠g5 ab5 13. ab5 ♠d7 14. ♠b7 ♠b8 15. ♠g2 ♠b5 16. ♠b5 ♠b5 17. ♠b1±↑ Larsen-Lehmann, Palma de Mallorca 1967 — 4/47

³⁸ 13. ♠f3 ♠e8 14. ♠e2 h5 15. h3 ♠a7!? 16. ♠fc1±↑ Zwaig-Romanišin, Hastings 1976/77 — 23/59

³⁹ 7... ♠g4 8. a3 a5 9. d3 ♠e7 10. ♠d2 0-0 11. ♠a4 ♠a6 12. b4?! ab4 13. ab4 ♠a4 14. ♠a4 ♠a4 15. ♠a4 a4 16. b5 ef3 17. ef3 ♠d7± Iskov-Romanišin, Dortmund 1976; 12. ♠c1 =

⁴⁰ 8. b3 0-0 9. ♠b2 ♠g4 10. ♠c1 f5 11. ♠a4 e4 12. ♠e5 ♠e5 13. ♠e5 c6± Simagin-Bebčuk, SSSR 1967; 8. e3 0-0 9. d4 ed4 10. ♠d4 ♠d4 11. ♠d4 c6 12. ♠d1 ♠d4 13. ed4. ♠g4 = Polugajevski; 8. a4 a5 9. d3 [9. ♠b5 0-0 10. d4 ed4 11. ♠fd4 ♠d4 12. ♠d4 ♠d4 13. ♠d4 c6 14. ♠d2 ♠d8± Demyen-Florian, Hungary 1976 — 22/59] ♠e6 10. ♠e3 f5 [10... ♠d5 11. ♠d5 ♠d5 12. ♠c1 0-0 13. ♠d2 ♠b4 =] 11. ♠c1 ♠d5 12. ♠g5 ♠bdb4 13. ♠b5 ♠d5o Bisguier-Addison, USA (ch) 1963/64

⁴¹ 8... f5 9. d3 ♠f6 10. ♠d2 ♠e6 11. b4 g5?! 12. b5 ♠a5 13. e4!± Kaiszauri-Lundin, Gausdal 1977 — 24/51

⁴² 9... a6 10. d3 ♠e6 11. ♠e4 h6 12. ♠b2 f5 13. ♠c5 ♠c5 14. bc5 ♠d7 15. ♠c1± Borvink-Benkner, Moskva (ol) 1956; 9... ♠e6 10. d3 f5 — 8. d3

⁴³ Gheorghiu-Wade, Skopje 1968

⁴⁴ 8... ♠e6 9. ♠e3 [9. ♠e4 f5 10. ♠eg5 ♠g8 11. ♠h3 h6 12. b4 ♠b4 13. ♠b2 ♠d5 14. e4 fe4 15. ♠e5 ♠e5 16. ♠e5 0-0o Štejn-Kavalek, Sarajevo 1967; 13... ♠f6!? Tajmanov] ♠d7?! 10. d4 0-0-0?! 11. ♠e5 ♠e5 12. de5 ♠d1 13. ♠ad1 ♠c4 14. ♠f4 g5 15. ♠c1 c6 16. ♠e4± Savon-Romanišin, SSSR 1974 — 18/54; 9... 0-0 — 8... 0-0

⁴⁵ 9. ♠d2 ♠g4 10. ♠c1 ♠h8 11. ♠e4?! f5 12. ♠c5 ♠c5 13. ♠c5 e4 14. de4 fe4 15. ♠g5 ♠d4 16. ♠e1 e3 17. fe3 ♠e2± Ree-Torre, Amsterdam 1977; 9. a4 a5 10. ♠e3 [10. ♠b5 ♠e6 11. e4 ♠f6 12. ♠e3 ♠b4 13. ♠c5 ♠e8 14. ♠a3 ♠d7o Geler-Flor, SSSR (ch) 1954] ♠e6 [10... ♠g4 11. ♠c1 ♠d7 12. ♠d2 ♠h3 13. ♠b6 ♠g2 14. ♠g2 cb6 15. ♠b3 ♠c5 16. ♠c4 ♠d4 17. ♠a2 ♠ae8 = Georgadze-Prandstetter, Dečín 1977] 11. ♠b6 cb6 12. ♠d2 h5 13. ♠c4 h4 14. ♠c1 ♠c5 15. e3 hg3 16. hg3 f5o Kraidman-Lederman, Netanya 1975

⁴⁶ 9... ♠e6 10. ♠c1 [10. ♠c1 ♠d5 11. ♠d5 ♠d5 12. ♠a4 f6 13. ♠c5± Kan-Čeho-

- ver, SSSR 1936] f5 11. ♔d1 ♖h8 12. d4 e4 13. ♕e5 ♖b4 14. f3 ef3 15. ef3 c6 16. ♕f2 ♕g8 17. a3± Ivkov—Addison, Palma de Mallorca (izt) 1970
- 47 10. b4 ♕f6 11. ♕c5 ♖e8 12. ♖c1 ♕e6 13. b5 ♖d4 14. e3 ♖f3 15. ♕f3 ♕d5= Böhm—van Wijgerden, Amsterdam 1977
- 48 14... e4 15. ♕b6 ef3 16. ♕f3 ab6 17. d5± Panno—van Riemsdyk, Fortaleza 1975 — 20/54
- 49 Panno—van Wijgerden, Amsterdam 1977
- 50 9... ♖e8 10. b4 ♕d4 11. ♕d4 [11. ♕e5 ♕f6 12. f4 ♕d7 13. e3 ♕e5! (13... ♕e5 14. fe5 ♕e5 15. ♕d2 ♖f5 16. d4± Polugajevski—Wade, Skopje 1968 — 6/59) 14. fe5 ♕e5± Polugajevski] ed4 12. ♕e4± Polugajevski
- 51 10. ♕a4 ♕a4 11. ♖a4 ♕d4 12. ♖e1 ♕f6 13. ♕d2 c6 14. e3 ♕e6 15. ♖c2± Donner—Lehmann, La Habana 1965
- 52 10... ♕g4 11. ♖c1 [11. h3 ♕e6 12. d4 ed4 13. ♕d4 ♕d4 14. ♕d4 c6 15. ♕e4 ♕d5= Kavalek—Malich, Leipzig 1965] ♖e8 12. ♕a4 ♕d5 13. ♕c5 ♕f6 14. h3 ♕e6 15. ♖h2 ♖d7 16. ♖c2 g6 17. ♖fd1 b6 18. e4! ♕de7 d4!± Uhlmann—Korčnoj, Moskva 1971 — 13/57
- 53 11. ♕a4 ♕d5 [11... ♕a4 12. ♖a4 ♕d5 13. ♖fc1 ♖e8 14. ♖c2 ♕f8 15. ♖ac1± Botvinnik—Portisch, Monte Carlo 1968 — 5/44] 12. ♕c5 b6 13. ♕e7 ♕de7 14. b4 ab4 15. ab4 ♖d6= Gheorghiu—Mariotti, Manila (izt) 1976
- 54 17. ♕c5 ♕d5 18. ♕f8 ♖f8 19. ♖c1 ♖f7 20. ♖c6!± Zwaig—Pomar, Costa Brava 1976
- 55 10... a5? 11. b5 ♕d4 12. ♕d2!± Petrosjan—Tajmanov, Vinkovci 1970 — 10/53; 10... f6 11. ♕e4 ♖d7 12. ♕b2 [12. ♕e3 ♕d5 13. ♖c1 ♖fd8 14. ♕c5 b6 15. ♕e7 ♕de7 16. ♖c2± Ragozin—Tajmanov, SSSR (ch) 1956] ♖ad8 13. ♖c2 ♖h8 14. ♕c5 ♕c5 15. bc5 ♕c8 16. ♖ab1± Johansson—Limbo, Moskva (ol) 1956; 10... ♕d4 11. ♖b1 [11. ♕d4 ed4 12. ♕e4 ♕d5 13. ♕b2 f5 14. ♕d2 a5 15. ♕d5 ♖d5± Benkö—Dely, Hungary (ch) 1957] ♕f3 12. ♕f3 ♖c8 13. ♕e4 ♕d5 14. a4 ♖d8 15. ♕g2± Petrosjan—Sköld, Varna (ol) 1962
- 56 11. b5 ♕d4! 12. ♕e5? ♕f6±; 11. ♕b2 ♕f6 — 9... f5
- 57 12. ♕e1 e4 13. ♖c1 ♕c3 14. ♖c3 ♕d5 15. ♖c5 ♕e3 16. e3 ♖d6 17. ♖c2± Ragozin—Balogh, corr. 1956; 12... ♖b8!±
- 58 15... ♕a4? 16. ♖a5 ♕d5 17. ♖c5 ♕g2 18. ♖g2± Filip—Barcza, 1953
- 59 Tajmanov
- 60 10. e4 ♖h8 11. b4 e4 12. ♕e4 ♕g4 13. h3 ♕h5 14. g4 ♕e8 15. ♕b2 ♕d6 16. ♖c1 ♕d5 17. d4 ed4 18. ♕d4 ♕f4± Uhlmann—Liebert, Leipzig 1973
- 61 12. b5 ♕d4 13. ♕d2 c6! = Smeikal—Kristinsson, Vrnjačka Banja 1972; 12. ♖c2 ♕d4? 13. ♕d4 ed4 14. ♕a4 ♕a4 15. ♖a4 ♕d5 16. ♖b5 ♕g2 17. ♖g2± Figler—Gornjak, SSSR 1977; 12... ♖f7± ♕d4=
- 62 12... ♖e8 13. ♖b3 ♖d8 14. ♕c5 ♕c8 15. ♖b3 ♖h8 = Benkö—Dückstein, Sarajevo 1967
- 63 Furman—A. Mihaljčičin, SSSR 1976
- 64 5. ♖b3 0-0! 6. ♕g2 ♖e8 7. 0-0 e4 8. ♕g5 ♕c3 9. dc3 h6 10. ♕h3 b6 11. ♖c2 ♕e5 12. b3 ♕b7 13. ♕f4 c6! 14. ♕e4 g5± Grigorjan—Podgajec, SSSR 1974
- 65 5... ♕d6 6. ♕g2 ♕d5 7. cd5 ♕e7 8. e4 c6 9. 0-0 cd5 10. d4 de4 11. ♕e5 ♕g6 12. ♕g6 hg6 13. ♕e4 ♖b8 14. ♖e1 ♖f8 15. h4± Petrosjan—Vaganjan, SSSR (ch) 1975; 5... ♕c5 6. d3 h6 7. ♕g2 d6 8. 0-0 0-0 9. e3 [9. ♕d2 ♕d5 10. cd5 ♕e7 11. b4 ♕b6 12. a4 a6 13. ♖b3 ♕d7 = Gheorghiu—Portisch, Petropolis (izt) 1973] a5 10. ♕c3 ♕a7 11. a3 ♕h7 = Korčnoj—Petrosjan, Il Ciocco (m) 1977 — 23/58
- 66 6... e4? 7. dc6 ef3 8. ♖b3 1:0 Petrosjan—Ree, Wijk aan Zee 1971
- 67 7. ♕e5? ♖e7 8. f4 f6 9. ♕d3 ♖e4!±; 7. ♕g2 ♕f3 8. ♕f3 0-0 9. 0-0 d6 10. ♕g2 ♕c5 11. b3 ♕d4 = Saidy—Kapengut, Lublin 1973
- 68 8. ♕g2 ♕e7 9. 0-0± Suba—Georgadze, Lublin 1974 — 18/48; 8... 0-0 — 5. ♕g2; 8. ♖a4!± Georgadze
- 69 9... ♕a5 10. ♖c4 [10. 0-0 ♕b6 11. b3 d6 12. ♕b2 0-0 13. e3 de3 14. de3 a5 15. a3 ♕d7 16. ♖fd1± Talj—Makaričev, SSSR (ch) 1978 — 26/42] ♕b6 11. 0-0 0-0 12. b4! ♖e8 13. e3 de3 14. de3 ♖f6 15. ♕d2 d6 16. a4 a5 17. ba5 ♕c5 18. ♖fc1± Gheorghiu—Džindžić, Buenos Aires (ol) 1978 — 26/41
- 70 14. ♕d2 ♕c5 15. ♕c3 d6 16. ♖d2 b6 17. ♖fel ♕d7± Korčnoj—Karpov, Baguio City (m) 1978 — 26/40
- 71 6. ♖b4 ♖b4 [6... ef3 7. ♕c6 dc6 8. d4 fe2 9. ♖e2 ♖f8 10. ♕g5 h6 11. ♕f6 ♖f6 12. 0-0 0-0± Barcza—Bisguier, Tallinn 1971] 7. ♕d4 0-0 8. ♕c2 ♕c2 9. ♖c2 d5± Smislov—Benkö, Wijk aan Zee 1972 — 13/48
- 72 6... d6 7. ♖b4 ♖b4 8. a3 ♕c6 9. d3 0-0 10. ♕g2 ♖e8 11. 0-0 h6 12. de4 ♕e4 13. ♕e3 a5 14. ♖c2± Saidy—Browne, San Antonio 1972; 6... 0-0 7. ♕g2 — 5. ♕g2
- 73 7. d3 ♕d5 8. cd5 ♖f6 9. e3 ♕b4 10. ♕d2 ♖b2 11. ♖c1 ♕e5 12. de4 g5 13. ♖c2 ♕d2 14. ♖d2 ♖b4 15. ♕f3 ♖e4 16. ♕e5!± Gheorghiu—Joita, Romania 1972 — 14/58; 7... ed3! 8. ♖d3 ♕e5 9. ♖c3 d6 10. ♕g2 — 7. ♕g2

74 8. d3 ed3 9. ♖d3 ♠e5 10. ♗c3 [10. ♗c2 c6 11. ♠f6 ♗f6 12. 0-0 ♠e6干 Timman-Bisguier, Malaga 1971 — 11/30] c6 11. ♠e3 ♗b6 [11... ♠e6 12. ♠hf5 0-0 13. b4± Wirthensohn-Kane, Skopje (ol) 1972 — 14/61] 12. 0-0 0-0 13. ♠c2 a5 14. ♠e3 ♠e8 = Korčnoj-Ree, Amsterdam 1972

75 8... g5? 9. d4! ♠d5 10. dc5 ♠db4 11. a3 ♠a6 12. b4 ♠cb8 13. ♗d4 0-0 14. ♠f5!±→ Ghitecu-Ghinda, Romania (ch) 1973

76 9. ♠c3 ♠c4 10. ♠e4 ♠e4 11. ♠e4 ♠e6 12. ♠g2 d5 13. ♗c2 ♠e7 14. ♠f3 d4!干 Ghitecu-Browne, Wijk aan Zee 1974 — 17/53; 9. ♠f6 ♗f6 10. ♠e4 ♠c4 11. ♗a4 d5 12. ♠f3 0-0 13. d3 ♠a6 14. ♠d5 ♠d4 15. ♗d1 ♗e5干 Antunac-Hecht, Wijk aan Zee II 1973

77 12. ♠f5 0-0 13. ♠d2 ♗d7 14. ♗c2 ♠d4 15. ♠d4 ♠d4 = Gheorghiu-Savon, Petropolis (izt) 1973

78 14. ♠f3 ♠h3 15. ♗d5 ♠g2 16. ♗g2 ♠ae8 17. e5 ♗e6 = Karpov-Hecht, Budapest 1972

79 6. a3 ♠c3 7. bc3 [7. dc3 e4 8. ♠d4 ♠e8 9. 0-0 h6 10. h3 ♠e5 11. b3 d5干 Wade-Zuidema, Le Havre 1966] d6 8. 0-0 ♠g4 9. h3 ♠e6 10. d3 h6 11. ♠d2 ♗d7 =; 6. ♗c2 ♠e8 7. 0-0 d6 8. d3 ♠g4 9. ♠e3 ♠c5 10. h3 ♠h5 11. g4 ♠e3 12. fe3 ♠g6 13. e4 ♠d4 =

80 7... ♠e8 8. 0-0 [8. ♠b4 ♠b4 9. 0-0 d5oo Bukić] ♠f8 9. d3 ♠d5 [9... ed3 10. ♗d3 ♠e5 11. ♗c2 c6 12. ♠f6 ♗f6 13. b3!± Petrosjan-Liebert, Siegen (ol) 1970 — 10/52] 10. cd5 ed3 11. ♗d3 ♠e5 12. ♗c2 c5 13. f4 [13. b3 d6 14. ♠b2 ♠g6 15. ♠g6 hg6 16. e4± Ghitecu-Tringov, Skopje (ol) 1972 — 14/60] ♠g6 14. ♠f3 d6 15. e4± Vaganjan-Tajmanov, SSSR 1977

81 9. a3 a5 10. d3 ed3 11. ♗d3 ♠e5 12. ♗c3 ♠d5 13. cd5 d6 14. b3 ♠g4 15. ♗d2 a4干 Rajković-Vukić, Sarajevo 1973

82 11. ♗c3 ♠d5 12. cd5 d6 13. b4 ♠b6 14. ♠b2 a5 15. a3 ab4干 Timman-Gereben, Madrid 1971

83 11... ♠d5 12. cd5 d6 13. b3 ♠d7 14. ♠b2 ♗g5 15. ♠ad1 ♠ac8 16. ♠d4± Gheorghiu-Hecht, Teesside 1972

84 12. ♠c3? ♠c4! 13. ♠a4 ♠f8 14. ♗c4 b5干 Smislov-Mecking, Petropolis (izt) 1973 — 16/51

85 13... ♗c7 14. ♠d4 ♗c4 15. ♗c4 dc4 16. ♠f5 d5 17. ♠e3 ♠g4 18. ♠fe1 b6 19. h3 ♠h5 20. ♠ad1 ♠ad8 21. g4± Gheorghiu-Castro, Nice (ol) 1974; 13... d6 14. ♠d4 dc4 15. ♠fd1! ♠c6 16. ♗c4± Gheorghiu-Szmetan, Torremolinos 1976 — 21/41

86 9. 0-0 ♠d6 [9... ♗f6 10. d3 ♠c5 11. ♗c2 d6 12. a3 a5 13. b3 ♠e8 14. ♠b2± Ja-

kobsen-Jansson, Stockholm 1974/75] 10. e4 de3 11. de3 c5 12. ♗c2 ♠e7 13. ♠d2 d6 14. a4 ♠f6 15. ♠c3 ♠e8 16. e4 ♠d7 = Smejkal-Korčnoj, Leningrad (izt) 1973; 12. ♗d3!?

87 14. e4 ♠f6 15. d4 ♠d4 16. ♠d4 cd4 17. ♗d4 ♗b6 = Polugajevski-Kuzmin, SSSR (ch) 1973

88 7. a3 ♠c3 8. dc3 [8. bc3 e4 9. ♠d4 ♠d4 10. cd4 d5 11. d3 c6 =] d6 9. b3 ♠b8 10. a4 h6 11. ♠e1 ♠g4 12. ♠c2 ♗d7 13. ♠e3 ♠h3 =; 7. ♠e1!? d6 8. ♠c2 ♠c3 9. dc3 ♠e6 10. ♠e3 ♠a5!? 11. b3 ♠g4 12. ♠d5 c6 13. ♠b4 f5oo Averbah-Passerotti, Reggio Emilia 1977/78 — 25/54

89 7... a5 8. ♠d5 ♠d5 9. cd5 ♠d4 10. ♠e1 c6 11. e3 ♠f5 12. ♠c2 ♠f8 13. f4 ef4 14. ♠f4± Štejn-Lepeskin, SSSR (ch) 1965; 7... d6 8. ♠d5 ♠d5 9. cd5 ♠d4 10. ♠d4 ed4 11. e4 de3 12. fe3 ♠c5 13. d4± Naranja-Hecht, Bad Pyrmont 1970; 7... h6 8. ♠d5 [8. e4 a5 9. h3 ♠c5 10. ♠h2 d6 11. a3 ♠d7 12. ♠b1 ♠h7 13. ♠d2 ♠f8 14. ♠e2 a4干 Etruk-Smislov, SSSR 1968 — 6/62] ♠f8 9. ♠f6 [9. h3 d6 10. e4 ♠d4 11. ♠f6 ♗f6 12. ♠d4 ed4 13. f4± Petrosjan-Keres, Jugoslavija (ct) 1959] ♗f6 10. ♠d2 d6 11. ♠e4 ♗d8 12. ♠c3 ♠d7 13. b4 ♗c8 14. ♠b1 ♠h3 15. e4!± Petrosjan-Gheorghiu, Moskva 1967 — 3/36

90 8... d6 9. e4 ♠g4 10. ♠b1 ♠b8 11. h3 ♠h5 12. ♗c2 ♠f3 13. ♠f3 ♠d7 14. ♠g2 ♠c5 15. f4± R. Garcia-Schweber, Villa Gesell 1969

91 9... ed3 10. ed3 ♠d4 11. cd4 d5 12. ♠g5 [12. ♠e3 ♠e6 13. ♠c1± Botvinik-Basman, Hastings 1966/67] h6 13. ♠f6 ♗f6 14. cd5± Malich-Hecht, Skopje (ol) 1972

92 14. ♗a4 ♠a3 15. ♗a3 ♗e5oo Stean-Hartston, England (ch) 1972

93 7... e4 8. ♠e1 d6 9. d3 [9. d4!? ♠e1 10. ♠e1 h6 11. a3 ♠f5 12. ♠e3 ♠g6 13. b4 d5 14. ♠b2± Janošević-Vukić, Jugoslavija 1973 — 16/50] ♠e1 10. ♠e1 ed3 11. ♠g5!± Smislov-Mestel, Hastings 1972/73 — 15/48; 7... ♠c5 8. d3 ♠d5 9. cd5 ♠d4 10. ♠d2 d6 11. e3 ♠f5 12. ♠c4 ♠e7 [12... ♠d7 13. ♠d2 a6 14. b4± Botvinik-Ree, Wijk aan Zee 1969] 13. ♠d2 c6 14. b4 ♠b6 15. dc6 bc6 16. b5± Gheorghiu-Benkö, Las Palmas 1972; 7... ♠f8 8. d3 h6 [8... ♠b4 9. ♠f6 ♗f6 10. ♠g5 c6! 11. ♠e4 ♗d8 12. ♠g5 f6 13. ♠d2 ♠a6 14. ♠c3 d6 15. ♠b1 ♠e6 16. b4± Malich-Golz, DDR 1971 — 11/31] 9. ♠d2 [9. b3 d5 10. cd5 ♠d4 11. ♠d2 c6 12. ♠c4 b5 13. ♠d2 ♠b7 14. e3 ♠f5 15. dc6 ♠c6 = Portisch-Filip, Varna (ol) 1962; 9. a3 d6 10. b4 ♠d5 11. cd5 ♠e7 12. ♠d2 c6 = Smejkal-Liebert, Luhačovice 1971] d6 [9... a5 10. ♠c3 d6 11. ♠d2! ♠d5 12. cd5 ♠e7 13. d4± Polugajevski-Podgajec, SSSR 1973 — 15/50] 10. ♠c3 ♠d5 11. cd5 ♠e7 12. e4 c6 13. dc6 ♠c6 14. d4± Štejn-Barcza, Zagreb 1972 — 14/59

⁹⁴ 9. d3 ♖f3 10. ♗f3 ♕c5 = Rogoff—Portisch, Biel (izt) 1976 — 22/57; 9. ♖d4 ed4 10. b3 [10. e4 c6 (10... de3 11. fe3 ♖g5 12. e4±) 11. d3 cd5 12. ♖b3 ♖a5 13. a3 ♗d6 14. e5!±] b6 11. ♗b2 ♕c5 12. e3 ♗a6 13. ♖e1 ♖f6 14. ♖c2 de3 15. de3 ♖g6! = Uhlmann—Portisch, Skopje (ol) 1972 — 14/62; 14. ♖c1!±

⁹⁵ 9... ♗f8 10. e3 ♖f5 11. b3 c5 12. f4! d6 13. ♗b2± Uhlmann—Osnos, Zinnowitz 1971 — 12/42; 9... d6 10. e3 ♖f5 11. ♖c2 ♕c5 12. b4 ♗b6 13. ♗b2 ♗d7 14. a4 a6 15. d4± Smislov—Lejn, SSSR 1973

⁹⁶ 14. ♖e2 ♕e6 15. ♖d1 ♖d7 16. b3 [16. ♖d2 ♗h3 = Petrosjan—Kuzmin, SSSR (ch) 1974 — 18/52] ♗g4 17. ♗f3 ♗f3 18. ♖f3 ♗b2±

⁹⁷ 7. dc3 d6 8. ♖e1 ♕e6 9. b3 ♖d7 10. e4 ♗h3 11. ♖e2 a6 12. ♖c2 ♗g2 13. ♖g2 h6 14. f3 ♖e7 15. ♖e3 ♖h7 = Olafsson—Benkö, Lone Pine 1977

⁹⁸ 8. ♖e1?! ♗f5 9. ♖c2 ♖d7 10. d3 e4! 11. ♖e3 ed3 12. ♖f5 ♖f5 13. ed3 ♖e5 = Neckar—Podgajec, SSSR 1974 — 18/49; 8. ♖b1 ♖d7 9. ♖e1 f5 10. d3 ♖c5 = Maslov—Podgajec, SSSR 1973; 8. ♖h4 ♖e8 9. e4 ♖e7 10. d3 c6 11. f4 ef4 12. ♗f4 ♖g6 13. ♖g6 hg6 14. ♖f3 ♗g4 = Rajković—Govedarica, Vrnjačka Banja 1976

⁹⁹ 8... ♖e8 9. e4 ♖e7 10. ♖h4 ♖g6 11. ♖f5 c6 12. ♖b1± Botvink—Langeweg, Hamburg 1965; 8... ♖h8 9. ♖b1 ♖g8 10. ♖e1 ♖ge7 11. ♖c2 f5 12. f4± Portisch—Kuijpers, Wijk aan Zee 1975; 8... ♗d7 9. ♖d2 [9. e4 ♖h8! (9... a6 10. a4 ♖a5 11. ♖h4 ♖e8 12. f4 ef4 13. ♗f4 ♖c6 14. ♖f3± Smejkal—Hecht, Siegen (ol) 1970 — 10/51) 10. ♖h4 ♖g8 11. ♗e3 ♕e6 12. ♖d2 ♖ge7 = Uhlmann—Korčnoj, Leningrad (izt) 1973] ♖e7 10. ♖b3 ♕e6?! 11. ♖b1 ♖ab8 12. e4! ♖d7 13. ♖e2 ♗d4-d5± Uhlmann—Zinn, Leipzig 1973 — 16/52; 8... e4!? 9. ♖d4 ed3 10. ♖c6 de2 11. ♖e2 bc6 12. ♗c6 ♖b8 13. ♗e3 ♗b7 14. ♗b7 ♖b7 15. c5 dc5 16. ♗c5 ♖e8 17. ♖ad1± Mecking—Korčnoj, Augusta (m) 1974 — 17/54; 10. ed3!?

¹⁰⁰ 9. ♖e1 ♕e6 10. f4 e4! 11. f5 ♗d7 12. ♖c2 ♖e5 13. ♖e3 ed3 14. ed3 ♗c6 15. d4 ♗g2 16. de5 ♗f1 17. ef6 ♗h3 18. ♖h5 ♖e8! = Balašov—Makaričev, SSSR 1973 — 15/51; 10. e4!?

¹⁰¹ 9... ♗d7 10. ♖d2 ♖h8 11. ♖b3 b6 12. f4 ♖g8 13. f5± Suetin—Zilberštejn, Kislovodsk

1972; 9... ♖e7 10. ♖h4 g5 11. ♖f3 ♖g6 12. ♖g5 hg5 13. ♗g5 ♖h7 14. f4± Jansa—Bisguier, Skopje (ol) 1972

¹⁰² 14. h3 ♕e6 15. f4 f6 16. ♖d1± Pfleger—Vasjukov, Manila 1974 — 18/50

¹⁰³ 7... ♖e8?! 8. ♖d5! ♗f8 9. d3 ed3 [9... ♖d5?! 10. cd5 ed3 11. ♖d3 ♖b4 12. ♖f4 a5 13. ♗d2± Uhlmann—Meduna, Halle 1978 — 26/39] 10. ♖d3 h6 11. b3± Uhlmann

¹⁰⁴ 8. bc3 ♖e8 9. ♖c2 d6 [9... d5 10. cd5 ♖d5 11. ♖e3 ♖h5 12. f3 ef3 13. ef3 ♖d5 14. f4 ♖d1 15. ♖d1 ♖b6 16. ♖e3 ♖a5 17. b3± Geler—Dorfman, SSSR (ch) 1975; 9... ♖e5 10. c5 b6 11. cb6 cb6 12. d3 ed3 13. ed3 d5 14. ♗g5 ♗g4 15. f3 ♗f5 16. ♖b4± Grigorjan—Cejtlin, SSSR (ch) 1971] 10. ♖e3 ♖e5 11. d3 ed3 12. ed3 c6 13. ♖b1 ♖a5 14. ♖c2 ♖ed7 15. ♖e1 ♖b6 16. ♗d2 ♕e6 = Talj—Holmov, Tbilisi 1969

¹⁰⁵ 9. ♖c2 ♖e5 10. b3 d6 [10... h6 11. f4! ef3 12. ef3 d6 13. ♖e3 ♗d7 14. a4 ♖c8 15. ♖a2 ♗h3 16. ♖e1 ♗g2 17. ♖g2± Ribli—Browne, Manila (izt) 1976 — 22/55] 11. ♗g5 [11. h3 h6 12. ♖h2 b6 13. ♖e3 ♗b7 = Schmidt—Lewi, Lublin 1969 — 8/29] ♖ed7 12. ♖d4 h6 13. ♗f6 ♖f6 14. ♖e3 ♖e7 15. ♖ae1 ♗d7 16. f4 ef3 17. ef3 ♗c6 = Olafsson—Smislov, Jugoslavija (ct) 1959

¹⁰⁶ 9... d6 10. ♖c2 ♖e5 11. ♖d2 ♕e6 12. b3 h6 13. ♗f6 ♖f6 14. f4± Averbah—Bronštejn, SSSR 1976

¹⁰⁷ 11... b6 12. ♖e3 ♖e5 13. ♖c1! a6 [13... ♗b7 14. ♖d7 ♖ad8 15. ♖g4 ♖d2 16. ♖c2± Averbah] 14. ♖d5 b5 15. ♖fd1± Averbah—Suetin, SSSR 1978 — 26/37

¹⁰⁸ 12... ♗f5 13. f4! ♖e7 14. g4± Tarjan—Smislov, Hastings 1976/77

¹⁰⁹ 13. ♖d2 ♖g5 14. ♖fe1 ♖e8 15. ♖ad1 ♗f5 16. f4 ef3 17. ef3 ♕e6 18. f4± Petrosjan—Korčnoj, SSSR 1976

¹¹⁰ 16. ♖d5± Uhlmann—Reshevsky, Skopje 1976 — 21/40

¹¹¹ 9... b6 10. ♖e3 ♗b7 11. ♖d5 ♖e5 12. ♗f4 [12. b3 ♖e8 13. a4 d6 14. ♖a2 ♖ed7 15. h3?! a5 = Korčnoj—Karpov, Moskva (m) 1974 — 18/51; 15. f4!± Botvink] ♗d5 13. cd5 ♖g6 14. ♗e3 ♖e8 15. c4 d6 16. ♖c2 ♖e5 17. ♗d4± Sznapić—Peev, Cienfuegos 1976

112 10... b6 11. f4?! [11. ♖c2?! ♠b7 12. ♠d2 ♠e5 13. ♠ad1 ♖e7 14. h3?! ♖e6 15. b3 ♠f3!干 Hernandez—Olafsson, Tallinn 1975 — 19/39] ef3 12. ef3 ♠b7 13. ♠d5 ♠d5 14. cd5 ♠e7 15. c4 ♠f5 16. ♖d3 ♖f6 17. ♠f4 ♠d4 18. ♠ae1 c5!干 Ungureanu—Ogaard, Bucuresti 1976; 11. b3!?=; 11. ♠d5=

113 11. f4 ♠e7 12. h3 ♠f5 13. g4? ♠e3 14. ♠e3 h5!干 Holmov—Vaganjan, Moskva 1975 — 20/50; 13. ♠f5!?: 11. ♠d5 ♠b8 12. ♖d4 ♠bd7 13. b3 a5 14. ♠d1± Biyiasas—Gaprindašvili, Lone Pine 1977; 11... ♠f5=; 11. b3 a5 12. a4 b6 13. ♠a2 [13. ♖c2 ♠b7 14. ♠d5 ♠b8! 15. ♠d1 ♠bd7 16. h3 ♠c5= Polugajevski—Holmov, Moskva 1969 — 8/30] ♠b7 14. f4 ef3 15. ef3 ♠b8 16. ♠e2 ♠bd7= Švedčikov—Timoščenko, SSSR 1977

114 11... ♠e5 12. ♠d1! [12. ♠d2 ♠d7 (12... ♠e7 13. f4 ef3 14. ef3 ♠f5 15. ♠ae1± Savon—Cosulich, Venezia 1974) 13. f4 ef3 14. ef3 ♖c8 (14... ♠e8 15. ♠ae1 ♠e7 16. b4 ♖c8 17. ♠f2 a5 18. ♠fe2 ♠f8 19. ♠c1 b6 20. a3 ♠b8 21. ♖d3 ♠c6 22. ♠d5!± Uhlmann—Jansa, Amsterdam 1975 — 20/49) 15. ♠fe1 ♠e8 16. ♠d5 ♠d5 17. ♠e8 ♖e8 18. cd5 ♠e5= Polugajevski—Savon, Petropolis (izt) 1973 — 16/49] ♠e6 13. f4! ef3 14. ef3 ♠h5 15. ♖f2 ♠d7 16. f4!± Hardicsay—Peev, Olomouc 1976 — 22/56; 11... ♖e7 12. ♠d5 ♠d5 13. cd5 ♠b8 14. c4 ♠f5 15. ♖c3 ♠d7 16. b3± Biyiasas—Ostojić, Cleveland 1975; 11... ♠e5 12. f4 [12. b3 ♠eg4 13. h3 ♠e3 14. ♠e3 ♠f5= Eliskases—Olafsson, Buenos Aires 1960; 12. ♠e4 ♠e4 (12... ♠c4 13. ♠g2 ♠e3 14. ♠e3± Polugajevski—Panno, Mar del Plata 1971) 13. ♖e4 ♠h3 14. ♠e1 ♖f6♞ Szilagyi—Ftačnik, Sary Smokovec 1975; 12. h3 b6 (12... ♠e6?! 13. b3 a5 14. a4 ♠ed7 15. f4! ef3 16. ef3± Ftačnik—Vera, Groningen 1976/77 — 24/46) 13. ♠d5 ♠c4 14. ♠f6 ♖f6 15. ♠e4 ♠h3 16. ♠a8 ♠f1 17. ♠f1 ♠a8 18. ♖e4 d5! 19. ♖d5 ♠d8 20. ♖c4 ♠d1 21. ♠g2 ♖g6♞ Ftačnik] ♠eg4 13. ♠g4 ♠g4 14. h3± Ftačnik; 11... ♠d7 12. ♠d2 ♠b8 13. b3 ♠e5 14. ♠ad1 b6 15. ♠c1 ♖c8 16. ♠d5 ♠eg4 17. h3 ♠d5 18. cd5 ♠f6♞ Popov—Nikolac, Amsterdam 1977; 11... a5 12. a4 ♖e7 13. ♠d5 ♠d5 14. cd5 ♠b8 15. ♠e3 ♠f5 16. h3 ♠d7 17. c4 b6 18. ♖c3 ♠c5= Karpov—Korčnoj, Baguio City (m) 1978 — 26/38

115 12. b3 a5 13. ♠b2 [13. ♠d2 ♠b8 14. f4 ef3 15. ef3 ♠b7 16. ♠ad1 ♠bd7 17. ♠c1

♠e5= Hasin—Timoščenko, SSSR 1974] ♠d7 14. ♠ad1 a4! 15. ♠c1 ab3 16. ab3 ♠a5 17. ♠d5 ♠f5 18. ♠e3 ♠e5 19. ♠f6 ♖f6 20. ♠e4 ♠g4! = Savon—Vaganjan, SSSR (ch) 1974 — 19/37; 12. ♠d2 ♠e5 13. ♠ad1 ♠eg4 14. h3 ♠e3 15. ♠e3 ♖e7 16. ♠d4 ♠f5 17. ♖c1 ♖e6! = Petrosjan—Rogoff, Biel (izt) 1976 — 22/58

116 16. cd5 f5 17. c4 ♠d7 18. ♠b2 ♖g5 19. ♖c3 ♠g4 20. ♠e1 ♠e7 21. f4 ♖g6 22. e3 h5 = Korčnoj—Mecking, Augusta (m) 1974 — 17/59

117 8. dc3 ♠e8 9. f3 [9. ♠h3 ♠e5 10. b3 d6 11. ♠g5 ♠eg4 12. f3 ef3 13. ef3 ♠e3 14. ♠e3 ♠h3 = Eliskases—Smislov, Mar del Plata 1962; 9. ♖c2 ♖e7 10. ♠h3 d5! 11. cd5 ♠d5 12. ♠f4 ♠f6 = Kaiszauri—Gipslis, Tbilisi—Suhumi 1977] d6 10. b3 ♠d7 11. ♠h3 ef3 12. ef3 ♠e7 13. ♠g5 ♠f5 14. ♖d3 h6 15. ♠d2 ♠e7 16. ♠fe1 ♠f5 = Smislov—Portisch, Petropolis (izt) 1973 — 16/48

118 10... ♖e7 11. e3 d6 12. d3 [12. ♠d4 ♠d4 13. cd4 c6 14. ♠a3 ♠e6 15. ♖c2 ♖d7 = Sofrevski—Matulović, Skopje 1967] ♠g4 13. h3 ♠d7 14. e4 h6 15. ♠b1 ♠ab8 16. ♠h4± Smislov—Peev, Cienfuegos 1973 — 16/47

119 11... ♠d5 12. e4! [12. c4 ♠b6 13. d3 ♠g4 14. ♠b1 ♖e7 = Sliwa—Smislov, Polanica Zdroj 1966 — 2/23] ♠b6 [12... ♠e4 13. ♠g5 ♠e7 14. ♖h5+-; 12... ♠f6 13. e5! ♠e5 14. ♠e5 ♠e5 15. d4 ♠e8 16. ♠g5±] 13. d4 ♠g4 14. h3 ♠h5 15. e5± Uhlmann—Smislov, Hastings 1972/73 — 15/49

120 12. d4 ♖h5 13. ♠b1 ♠e4 [13... ♖a5 14. e4 ♠e4 15. ♠e5 ♠e5! 16. de5 ♖c5 17. ♠h1 ♠f2 18. ♠f2 ♖f2 19. ♠c6 ♠g4!干 Tasić—Ciocaltea, Nice (ol) 1974 — 17/58] 14. ♖d3 ♠d6! 15. ♖d1 ♠f5 16. ♠b2 ♠e4干 Ribli—Vasjukov, Camaguey 1974 — 17/57

121 15. ♠f3 ♖g6! 16. ♠g4 ♠g4 17. ♖e2 ♠ad8 18. ♠a3 h5 19. ♠ab1 a5干 Uhlmann—Makaričev, Amsterdam 1975 — 20/51

122 16. ♠b1? ♠e2 17. ♠e1 ♠g4 18. h3 ♖f5! 19. ♠e2 ♖b1干 Malich—Peev, Varna 1974 — 17/56; 16. ♠a3 ♠e2 17. ♠f4 g5 18. ♠f5 ♠d3 19. ♠f6! ♠f6 20. ♖d4 ♖g6 21. e4♞ Stefanov—Kertesz, Romania (ch) 1977 — 24/48

123 10... d6 11. ♠b1 h6 12. ♠e4 [12. ♠h3 ♠e5 13. f4 ♠eg4 14. ♠f2 c6 15. h3 ♠e3 16. ♠e3 ♠e3 17. ♠h2 d5! 18. ♖d2 ♠e7 19. cd5 cd5 = Bagirov—Vaganjan, SSSR 1973] ♠e4 13.

♠e4 ♖e5 14. f4 [14. ♠f4 c6=] ♖c4 15. f5 d5 16. ♠g2 ♖e3 17. ♠e3 ♖e3 18. f6♗ Mecking—Tan, Petropolis (izt) 1973

¹²⁴ 11... d6 12. f4 ♖e4 13. ♠e4 f5 14. ♠d5 ♗h8 15. ♖h5± Panno—Portisch, Palma de Mallorca (izt) 1970

¹²⁵ 13. ♖e1 ♖a5 14. c5 [14. f3?! d5 15. ♖f6 ♖f6 16. ♖d2 c5± Tajmanov—Bronštejn, Tallinn 1975] ♠c6! [14... bc5 15. ♖a4! ♠e4 16. de4 ♖c6 17. e5± Romanišin—Tajmanov, Leningrad 1977 — 24/47] 15. cb6 ab6 16. f3 d6 17. ♖d2 ♖d5 18. ♠h3 ♖f4 19. ♖f4 ♖b7±

¹²⁶ 13... ♖a5?! 14. f3 d5 [14... d6 15. ♖ae1 ♖d7 16. ♠h3± Sofrevski—Hadžimanov, Jugoslavija 1975] 15. ♖f6 ♖f6 16. ♠c7 dc4 17. d4±

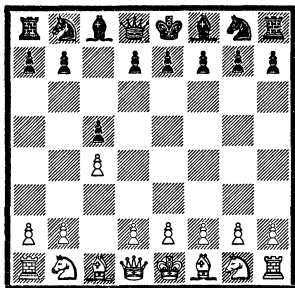
¹²⁷ 16. ♖fe1 ♖e1 17. ♖e1 ♖c5 △ ♖e6=

¹²⁸ 9... d5 10. cd5 ♖d5 11. d3 ♠f5 12. ♖b2 [12. ♠f4 h6 13. de4 hg5 14. ef5 ♖c4 15. ♠g5 ♖d4♗ Szilagyi—Grabczewski, Albena 1970] b6 13. ♠f4 h6 14. ♖e4 ♖e4 15. de4 ♠e4 16. ♖fd1 ♖c4 17. f3 ♠g6 18. e4 f5 19. ♠f1 ♖c5 20. ♖f2!± Lavdanski—Kapengut, SSSR 1977

¹²⁹ 11... d6 12. ♖b1! [12. ♖f3 ♠f5 13. ♖h4 ♠g4 14. ♖b3 ♖ab8= Ujtelky—Smislov, Polanica Zdroj 1966] ♖e2 13. ♖e2 ♖e2 14. ♖e4 ♖e4 15. ♠e4 ♖d8 16. ♖b2= Wirthensohn—Hartoch, Muttentz 1971; 13. ♠d2!±

¹³⁰ 12. ♖e4 ♖e4 13. ♠e4 ♠b7 14. ♖e1 ♗h8 15. ♠f4± Gheorghiu—Bisguier, Buenos Aires 1970 — 10/50; 14... ♖f8 △ ♖a5= Ciocaltea

¹³¹ 16. ♖f3 ♖a5 17. ♠e5 ♖d8 18. ♖d2 ♖h7 19. h4 d6= Holmov—Kapengut, SSSR 1978

A3 SADRŽAJ • СОДЕРЖАНИЕ A3

A30

1. c4 c5

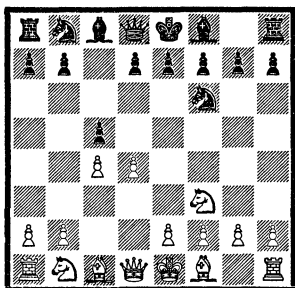
Gipslis 182

— 2. R ♘ 2. ♘f3, 2. ♘c3

— 2. ♘f3 R ♘ 2... ♘f6

— 2... ♘f6 3. R ♘ 3. g3, 3. d4

— 3. g3

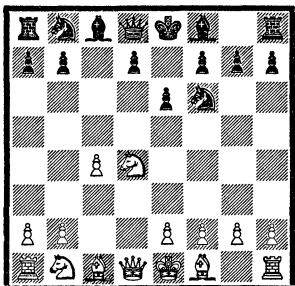
A31

1. c4 c5 2. ♘f3 ♘f6 3. d4

Gipslis 191

— 3... R ♘ 3... cd4

— 3... cd4 4. ♘d4 R ♘ 4... e6

A32

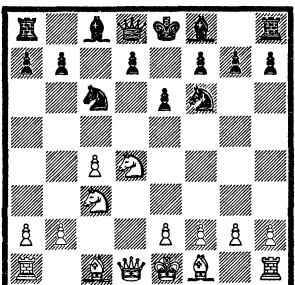
1. c4 c5 2. ♘f3 ♘f6 3. d4 cd4

Gipslis 195

4. ♘d4 e6

— 5. R ♘ 5. ♘c3

— 5. ♘c3 R ♘ 5... ♘c6

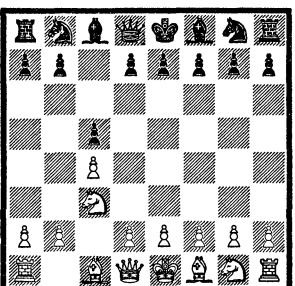

A33

1. c4 c5 2. ♘f3 ♘f6 3. d4 cd4

Gipslis 200

4. ♘d4 e6 5. ♘c3 ♘c6

A34

1. c4 c5 2. ♘c3

Gipslis 207

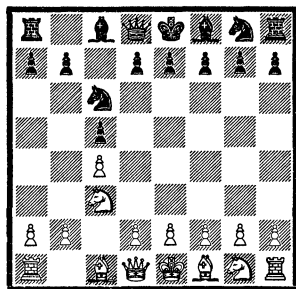
— 2... R ♘ 2... ♘c6

(1—13)

Tajmanov

(14—28)

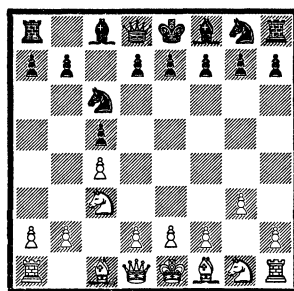
A3 SOMMAIRE • INDICE A3

A3 CONTENTS • INHALT A3

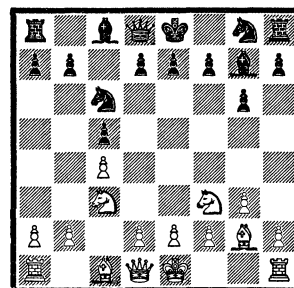
A35

1. c4 c5 2. ♖c3 ♖c6 **Tajmanov 217**
— 3. R ♘ 3. g3

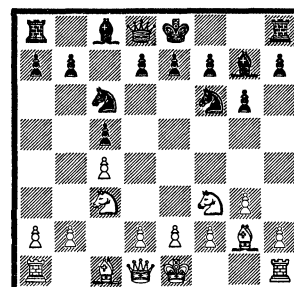
A36

1. c4 c5 2. ♖c3 ♖c6 3. g3 **Tajmanov 221**
— 3... R ♘ 3... g6
— 3... g6 4. ♗g2 ♗g7
5. R ♘ 5. ♖f3

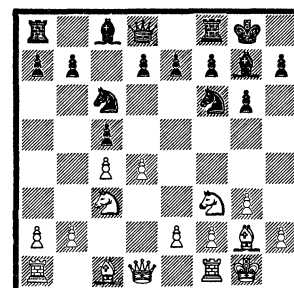
A37

1. c4 c5 2. ♖c3 ♖c6 3. g3 g6 **Tajmanov 228**
4. ♗g2 ♗g7 5. ♖f3
— 5... R ♘ 5... ♖f6

A38

1. c4 c5 2. ♖c3 ♖c6 3. g3 g6 **Tajmanov 236**
4. ♗g2 ♗g7 5. ♖f3 ♖f6
— 6. R ♘ 6. 0—0
— 6. 0—0 0—0 7. R ♘ 7. d4

A39

1. c4 c5 2. ♖c3 ♖c6 3. g3 g6 **Tajmanov 240**
4. ♗g2 ♗g7 5. ♖f3 ♖f6 6.
0—0 0—0 7. d4

A3 INDICE • INNEHÅLL A3

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	♟f3 ¹ ♟c6 ²	d4 ³ cd4	♞d4 e6	g3 ♞b4	♞d2 ♞b6	♞b3 ♞e5	♞c2 ⁴ a5	♞g2 a4	♞c1 ♞f6 ⁵	±
2	... ♞f6	g3 ⁶ d5 ⁷	cd5 ⁸ ♞d5	♞g2 ⁹ ♞c6	0—0 ¹⁰ e5	♞c3 ¹¹ ♞e6 ¹²	♞g5 ¹³ ♞g5	♞d5 ♞d8	♞e3 ♞c8 ¹⁴	=
3		... b6	♞g2 ♞b7	0—0 ¹⁵ e6 ¹⁶	b3 ¹⁷ ♞e7	♞b2 0—0	♞c3 ¹⁸ d5 ¹⁹	♞e5 ²⁰ ♞c7 ²¹	♞b5 ²² ♞c8 ²³	=

1. c4 c5 2. ♞f3 ♞f6 3. g3 b6 4. ♞g2 ♞b7 5. 0—0 e6 6. ♞c3

	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
4	... a6 ²⁴	d4 ²⁵ cd4	♞d4 d6	♞e3 ²⁶ ♞bd7	♞g5 ²⁷ ♞g2	♞g2 ♞e7	♞ge4 ♞c5	♞fd1 ♞fe4	♞e4 ♞e4 ²⁸	±
5	... ♞e7	d4 ²⁹ cd4 ³⁰	♞d4 ♞g2	♞g2 ♞c8 ³¹	♞d3 ³² ♞c6 ³³	b3 ³⁴ 0—0 ³⁵	♞b2 ³⁶ ♞d8 ³⁷	♞ac1 ♞d4	♞d4 ♞c5 ³⁸	=

1. c4 c5 2. ♞f3 ♞f6 3. g3 b6 4. ♞g2 ♞b7 5. 0—0 e6
6. ♞c3 ♞e7 7. d4 cd4 8. ♞d4

	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
6	... 0—0	e4 ³⁹ ♞c6 ⁴⁰	♞e3 ⁴¹ ♞c5 ⁴²	♞e2 d6	b3 ♞d7	♞b2 ♞de5	♞ad1 ♞e7	♞b5 a6	♞bd4 ⁴³	±
7	... ♞c6	♞f4 ⁴⁴ 0—0 ⁴⁵	♞d1 ⁴⁶ d6 ⁴⁷	b3 ♞b8 ⁴⁸	♞b2 ⁴⁹ ♞d8 ⁵⁰	e4 ⁵¹ a6	♞e3 ⁵² ♞a7	♞e1 ♞ab8	♞c2 ♞a8 ⁵³	±
8		... ♞b8	... ♞ab8 ⁵⁵	♞b8 ⁵⁴ ♞bc8	♞f4 ♞bc8	♞e5 ⁵⁶ d6 ⁵⁷	♞c6 ♞c6	♞d6 ♞d6	♞d6 ♞g2 ⁵⁸	=
9			... ♞f4 ⁵⁹	e4 ♞fd8	♞f4 ♞fd8	e5 ♞e8	♞d4 ⁶⁰ ♞a5 ⁶¹	b3 ♞g2	♞g2 d6 ⁶²	±
10	... d6	♞d1 ⁶³ a6	♞e3 ⁶⁴ ♞bd7	♞g5 ♞g2	♞g2 0—0	♞ge4 ♞e8!	g4 ⁶⁵ ♞b8	♞ac1 ♞c7	f3 ♞b7 ⁶⁶	∞
11			b3 ♞bd7	♞b2 0—0	♞g5 ⁶⁷ ♞g2	♞g2 ♞c7 ⁶⁸	♞ge4 ♞fd8 ⁶⁹	f3 ⁷⁰ ♞c5 ⁷¹	♞ac1 ♞b7 ⁷²	=
12				... ♞b8	e4 ♞b8	♞e3 ⁷³ ♞e8 ⁷⁴	♞d4 ♞f8	♞d2 ♞a7 ⁷⁵	♞e1 ♞ac8 ⁷⁶	=
13				... ♞c7	... ♞c7	♞e3 ⁷⁷ ♞fe8 ⁷⁸	♞d4 ⁷⁹ ♞f8	♞ac1 ♞ad8 ⁸⁰	h3 g6 ⁸¹	=
14		e4 0—0 ⁸²	♞e3 ⁸³ a6	♞d4 ⁸⁴ ♞c7	b3 ♞bd7 ⁸⁵	♞b2 ⁸⁶ ♞fe8 ⁸⁷	♞h1 ⁸⁸ ♞f8	f4 g6	♞ae1 ♞g7 ⁸⁹	±
15		b3 ♞bd7 ⁹⁰	e4 ⁹¹ a6	♞b2 ⁹² 0—0	h3 ♞b8	♞d2 ♞c6	a4 ♞e8	♞h2 ♞f8	f4 ⁹³	±

1. c4 c5 2. ♞f3 ♞f6 3. g3 b6 4. ♞g2 ♞b7 5. 0—0 g6

	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
16	b3 ♞g7	♞b2 0—0	d4 ⁹⁴ cd4 ⁹⁵	♞d4 ♞c6 ⁹⁶	♞d2 ⁹⁷ d5 ⁹⁸	cd5 ♞d5	♞e5 ⁹⁹ ♞e6	♞d3 ♞fd8	♞c3 ♞ac8 ¹⁰⁰	=
17			♞c3 d6 ¹⁰¹	e3 ¹⁰² ♞bd7	d4 e6	♞e2 a6	e4 ¹⁰³ ♞e8	♞fd1 ¹⁰⁴ ♞c7	♞ac1 ♞ad8 ¹⁰⁵	=

	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
18	...	...	...	♘d5 ¹⁰⁶	♙g7	cd5	d4	e4 ¹⁰⁸	d5	∞
	...	...	d5	♘d5	♙g7	♙d5	♘a6 ¹⁰⁷	♙d6	e6 ¹⁰⁹	
19	...	...	...	d4 ¹¹⁰	dc5 ¹¹²	♘d5 ¹¹³	♙g7	cd5	♙d5	=
	...	...	♘a6	d5 ¹¹¹	♘c5	♘d5	♙g7	♙d5	♘d5 ¹¹⁴	
20	♘c3	d3 ¹¹⁵	e4 ¹¹⁶	♙b1 ¹¹⁸	♙e3	♘e2	b4	bc5 ¹²⁰	♘ed4	=
	♙g7	0-0	♘c6 ¹¹⁷	♘e8 ¹¹⁹	♘d4	e5	d6	dc5	cd4 ¹²¹	
21	...	d4	♘e4 ¹²²	d5 ¹²³	♙b3 ¹²⁵	♙g5	♙f4	♘d2	♙g2	±
	...	♘e4	♙e4	0-0 ¹²⁴	e6	♙c7	♙b7	♙g2	e5 ¹²⁶	
22	...	...	♙d4 ¹²⁷	♙f4 ¹²⁹	♙d1	♙e3	♙b1	♘e5	♙e5	∞
	...	cd4	♘c6 ¹²⁸	♙c8 ¹³⁰	♘h5 ¹³¹	♘b4 ¹³²	♙c4	♙e5	f6 ¹³³	
23	...	...	♘d4	♙g2	b3	f3 ¹³⁶	♙b2	e4	♙c1	∞
	...	...	♙g2	♙c8 ¹³⁴	♙b7 ¹³⁵	♘c6 ¹³⁷	0-0	a6 ¹³⁸	♘d4 ¹³⁹	

¹ 2. f4 ♘f6 3. d3 d5 4. cd5 ♘d5 5. e4 ♘f6 6. ♙e3 e6 7. ♘c3 ♘c6 8. ♘f3 ♙d7∞ Hansen—Nimzowitsch, 1928; 2. b3 ♘f6 3. ♙b2 g6 [3... d6 4. g3 ♘c6 5. ♙g2 g6 6. ♙f6 ef6 7. ♘c3 h5! 8. h4 ♙h6 9. ♘f3 ♙g4 10. ♘d5 0-0 11. 0-0 ♙e8 12. e3 ♘e5 13. d4 cd4 14. ed4 ♘c6∞ Keene—Bellon, Cala Galdana 1974 — 17/67] 4. ♙f6! ef6 5. ♘c3 b6 [5... ♙g7 6. g3 ♘c6 7. ♙g2 f5 8. e3 0-0 9. ♘ge2 a6 10. ♙c1 b5 11. d3± Karpov—Browne, San Antonio 1972 — 14/73] 6. ♘f3 ♙b7 7. g3 ♙f3! 8. ef3 ♘c6= Ivkov; 2. g3 ♘c6 3. ♙g2 g6 4. ♘c3 — A 36

² 2... b6 3. g3 ♙b7 4. ♙g2 g6 5. 0-0 ♙g7 6. d4 cd4 7. ♘d4 ♙g2 8. ♙g2 ♘c6 9. ♘c2 ♙c8 10. ♘e3 ♘f6 11. ♘c3 0-0 12. ♙b1 e6= Jelen—Larsen, Ljubljana—Portorož 1977 — 23/65; 6. ♘c3 ♘f6 — 2... ♘f6; 2... e6 3. g3 b6 4. ♙g2 ♙b7 5. 0-0 [5. d4 cd4 6. ♙d4 ♘c6 7. ♙f4 ♘f6 8. 0-0 d5 9. ♘c3 ♙d6 10. ♙h4 ♘e7 11. ♙g5 ♘e4!∞ Sosonko—Miles, Amsterdam 1978 — 26/64; 7... ♙b8! Miles] ed7 6. ♘c3 ♙f3 7. ♙f3 ♙bc6 [Portisch—Haag, Balatonfüred 1959] 8. e3±; 5... ♘f6 — 2... ♘f6

³ 3. g3 e6 [3... e5 4. ♙g2 f5 5. 0-0 ♘f6 6. ♘c3 ♙e7 7. e3?! 0-0 8. d4 e4 9. ♘e1 cd4 10. ed4 d5± Kovačević—Meštrović, Jugoslavija (ch) 1977; 7. d3 0-0± — A 35] 4. ♙g2 d5 5. cd5 ♙d5 6. 0-0 ♙d8 7. b3 ♙e7 8. ♙b2 ♘f6 9. d4 0-0 10. dc5 ♙c5 11. ♙d8 ♙d8 12. ♘bd2 ♙d7 13. ♙ac1 ♙e7 14. ♘c4 ♘d5 15. ♙fd1 ♙ac8 16. e4± Smislov—Bronštejn, Moskva 1966 — 1/38; 4... ♘f6 5. 0-0 d5 6. cd5 ♘d5 7. d4 ♙e7 8. ♘c3 = — D 41

⁴ 8. ♙b4? ♙b4 9. ♙d2 ♙c4± Langeweg—Wedberg, Buenos Aires (ol) 1978 — 26/53

⁵ 11. 0-0± Polugajevski—Ornstein, Buenos Aires (ol) 1978 — 26/54

⁶ 3. b4? cb4 4. d3 d5 5. cd5 ♙d5 6. e4 ♙d8 7. ♘bd2 ♘c6 8. ♙b2 e6± Lachmann—Blümich, Aachen 1935; 3. d3 b6 4. e4 ♘c6 5. g3

g6 6. ♙g2 ♙g7 7. 0-0 0-0 8. ♘c3 d6 9. h3 ♙b8 [9... ♙b7 — 3. g3] 10. ♙b1 a6 11. a3 ♘d7 12. ♙e3 [12. ♘e2 b5± Furman—Smislov, SSSR 1971 — 12/63] b5 13. cb5 ab5 14. d4∞; 10. ♙e3=; 3. b3 g6 4. ♙b2 ♙g7 5. g3 — 3. g3; 3. ♘c3 — A 34

⁷ 3... ♘c6 4. ♙g2 ♙b6 5. ♘c3 e6 6. 0-0 ♙e7 7. b3 0-0 8. ♘a4 ♙a6 [Vukić—G. Garcia, Novi Sad 1975 — 20/61] 9. d4 cd4 10. ♘d4 d5∞ G. Garcia; 3... g6 4. b3 [4. ♙g2 ♙g7 5. 0-0 d5 6. d3 0-0 7. ♘c3 e6 8. ♙g5 h6?! 9. ♙f6 ♙f6 10. cd5 ed5 11. ♙c1± Češkovski—Savon, Ljubljana—Portorož 1977 — 23/68; 8... b6!; 7... dc4 8. dc4 ♘c6= — E 65] ♙g7 5. ♙b2 0-0 [5... d6 6. d4 e4 7. ♘fd2 ♙a5 8. ♙g2 ♘d2 9. ♙c3 ♘b3 (9... ♙b6 10. dc5 ♘b1 11. ♙g7 ♙b4 12. ♙f1 ♘d2 13. ♙g1 ♙g8∞ Geler) 10. ♙a5 ♙a5 11. ♙a4 ♘ac6 12. ♘d2 0-0 13. ♙b1 cd4 14. 0-0 ♘d7∞ Psahis—Mageramov, SSSR 1978 — 26/55] 6. ♙g2 ♘c6 7. 0-0 b6 [7... d5 8. cd5 ♘d5 9. ♙g7 ♙g7 10. ♙c1 (10. d4 cd4 11. ♘d4 ♘d4 12. ♙d4 ♘f6 13. ♙b2± Planinc—Spiridonov, Vršac 1971 — 12/51) b6 11. ♙b2 (Rukavina—Pribyl, Vrnjačka Banja 1972 — 13/64) f6 12. d4 cd4 13. ♘d4 ♘d4 14. ♙d4 ♙b7 15. ♙d1 e6 16. ♘c3 ♘c3 17. ♙c3± Rukavina, Sokolov; 7... d6 8. ♘c3 = — A 38; 8. d4 = — E 60] 8. d3 ♙b7 9. ♘bd2 [Kovačević—Bajović, Jugoslavija 1966 — 2/33] d5 10. cd5 ♘d5 11. ♙g7 ♙g7 12. ♙c1 e6=

⁸ 4. ♙g2 ♘c6 5. 0-0 e5?! 6. ♙a4! ♙d6 7. ♘g5 b5 [7... ♘d7? 8. ♙d5 ♙g5 9. ♙c6 bc6 10. ♙c6 ♙b8 11. ♙d6+ — Kovačević—Barle, Sombor 1976 — 22/68] 8. cb5 ♘e7 9. ♘c3± Kovačević; 5... d4 6. d3 e5 = — A 09

⁹ 5. b3 ♘c6 6. ♙b2 f6 7. ♘c3 e5 8. ♘d5 ♙d5 9. ♙g2 ♙e6 10. 0-0 ♙d7= Petrosjan—Bobocov, Palma de Mallorca 1969

¹⁰ 6. d4 cd4 [6... ♘f6 7. ♙a4 ♙d7 8. dc5 e5 9. b4 ♘d4 10. ♙d1 ♘f3 11. ef3 a5 12. ♙e2 ab4 13. ♙e5 ♙e7 14. 0-0 0-0 15. ♙d1 ♙e8∞ Saadi—Olafsson, Mar del Plata 1960]

7. ♖d4 ♖b4 8. ♖c6 ♖d1 9. ♖d1 ♖c6 10. ♖c6 bc6 11. ♖e3 g6 12. ♖d4 [12. ♖c3 ♖g7 13. ♖c1 ♖e6 14. b3 ♖c3 15. ♖c3 ♖d5= O'Kelly—Pilnik, Budapest 1952] f6 13. ♖c5 h5 MILES—Tukmakov, Las Palmas 1978 — 25/61; 6. ♖c3 — A 34

11 7. d3 ♖e7 8. ♖bd2 0-0 9. ♖c4 f6 10. ♖e3 ♖e6 11. a4 ♖d7 12. ♖d2 b6 13. ♖fc1 ♖ac8 干 Lisicin—Botvinik, SSSR 1932; 8. ♖c3 ♖e6 — 7. ♖c3

12 7... ♖c7 8. d3± — A 34

13 8. b3?! ♖e7 9. ♖b2 0-0 10. ♖c1 f6 11. ♖e1 ♖d7 12. ♖d3 ♖c3 13. ♖c3 b6 14. f4 ♖d5! 干 Polugajevski—Alburt, SSSR (ch) 1977 — 24/58; 10. ♖e1!? Polugajevski; 8. d3 ♖e7 9. ♖d2 0-0 10. ♖e4 f6 11. ♖c1 b6 12. a3 ♖d7 干 Udovčić—Bisguier, Zagreb 1965; 8. e3!? ♖e7 9. d4

14 11. b3 ♖d6 12. ♖b2 0-0= Timman—Portisch, Nikšić 1978 — 25/62

15 5. ♖c3 e6 6. d4 cd4 7. ♖d4 ♖c6 8. ♖f4 ♖b4 9. ♖d2 0-0 10. 0-0 ♖e7 11. ♖ad1 a6 12. ♖d4 ♖c8 13. ♖c6 ♖c6 14. e4 d6 15. ♖fe1 ♖e8 [Uhlmann—Andersson, DDR—Sverige 1977 — 24/62] 16. a4±; 5... g6 6. 0-0= — 5. 0-0

16 5... ♖c6 6. d4 ♖d4 7. ♖d4 ♖g2 8. ♖g2 cd4 9. ♖d4 ♖c7 10. e4 ♖b7 11. f3± Doerner—Foerder, Hilversum 1947

17 6. d3 d5 7. cd5 ♖d5 8. ♖c3 ♖e7 9. ♖a4 ♖d7 10. ♖g4 h5 11. ♖c4 ♖c6 12. ♖a4 0-0 13. ♖g5!± Romanišin—Georgadze, SSSR 1972 — 13/66; 6... d6 7. e4 ♖e7 8. ♖c3 0-0= — A 17

18 8. e3 d6 9. ♖e2 ♖c7 [9... ♖d7 10. ♖d1 ♖c6 11. ♖c3 ♖b7 12. d4± Andersson—Wade, Hastings 1972/73] 10. d3 ♖c6 11. ♖bd2 d5 12. ♖ac1 ♖fd8 13. ♖fd1 d4 14. e4 e5 15. ♖f1 a5 16. a4 g6 17. ♖b1± Šahović—Marjanović, Beograd 1977 — 23/69; 11. ♖c3!? Šahović; 8... d5= — A 14

19 8... ♖a6 9. d4 ♖e4 10. ♖c1 ♖f6 11. e3 ♖c8 12. ♖e2 ♖e7 13. ♖fd1 ♖fd8 14. ♖b5 ♖c7 15. ♖d2± Geler—Ljubojević, Hilversum 1973; 8... d6 9. e3 ♖bd7 10. d4 ♖b8 11. ♖e2 ♖e8 12. e4 cd4 13. ♖d4 a6 14. f4 ♖f8 [Džindžihašvili—Ribli, Amsterdam 1978 — 26/60] 15. ♖ac1 △ ♖h1, g4±

20 9. cd5 ed5 10. d4 ♖bd7 — E 17; 9... ♖d5= — A 14

21 9... ♖c6 10. f4 [10. ♖c6 ♖c6 11. cd5 ♖d5 12. ♖d5 ♖d5 13. e4 ♖b7 14. ♖g4 g6 15. ♖ad1 ♖f6= Matanović—Lengyel, Hamburg 1965] ♖c8 11. e3 a6 12. cd5 ed5 13. ♖c1 b5 14. a4± Larsen—Matulović, Sousse (izt) 1967 — 4/33; 10... ♖e5 — 9... ♖bd7; 9... ♖bd7 10. f4 ♖e5 [10... ♖c8 11. e3 dc4 12. bc4 ♖g2 13. ♖g2 ♖e5 14. fe5 ♖d7 15. ♖e4± Larsen—Pachman, La Habana 1967 — 4/55; 10... ♖c7!?] 11. fe5 ♖g4 12. e4 ♖e5 13. ed5

♖f6 14. d4 ♖g6 15. dc5 ed5 MILES—Donner, La Habana 1967 — 4/54

22 10. cd5 ♖c5 11. d6 ♖g2 12. de7 ♖e8 13. ♖g2 ♖c6 14. e3 ♖ac8 15. ♖f3 ♖b8 16. ♖b5 e5! 17. ♖f5 a6 18. ♖a3 ♖b7 19. ♖g1 ♖e7 20. f4 b5! 干 Castro—Panno, Bogota 1977

23 11. e3 dc4 12. bc4 ♖bd7 13. ♖b7 ♖b7 14. ♖f3 ♖f3 15. ♖f3 ♖fd8 16. ♖fd1 ♖e8= Larsen—Keres, Winnipeg 1967 — 5/54

24 6... ♖c6 7. d4 [7. e4 ♖b8 (7... ♖c8 8. e5 ♖g8 9. d3 d6 10. ♖f4 ♖e7 11. ed6 ♖g6 12. ♖g5 ♖d6 13. h4± Uhlmann—Szabo, Amsterdam 1972 — 13/59) 8. d4 cd4 9. ♖d4 ♖d4 10. ♖d4 ♖d6! 11. ♖g5 ♖e5 12. ♖d2 h6 13. ♖e3 0-0 14. ♖d4 ♖d4 15. ♖d4 e5= Smejkal—Larsen, Biel (izt) 1976 — 22/77] cd4 8. ♖d4 ♖e7 9. ♖db5! [9. ♖c6 ♖c6 10. ♖c6 dc6 11. ♖f4 0-0 12. a3 ♖c8 13. ♖c2 ♖d8 14. ♖ad1 ♖b7= Petrosjan—Bronštejn, Beograd 1954] ♖a5 10. ♖f4 0-0 11. b3 ♖h5 12. ♖c7 ♖c8 13. e4 ♖f6 14. ♖d6 ♖d8 15. ♖e7 ♖e7 16. ♖d6± Kočijev—Trolldalen, Groningen 1974/75

25 7. b3 d6 8. ♖b2 ♖bd7 9. ♖e1 ♖b8 10. e4 b5 11. d3 b4 12. ♖d5! ed5 13. ed5 Smejkal—Ljubojević, Moskva 1977 — 23/75; 8... ♖e7 9. d4 cd4 10. ♖d4 ♖g2 11. ♖g2 0-0= — 6... ♖e7; 7. ♖e1 d6 8. e4 ♖bd7 9. b3 [9. d3 ♖e7 10. h3 0-0 11. ♖h2 ♖b8 12. f4 ♖e8 13. ♖d2 b5! 14. ♖e2 ♖c7 15. ♖f3 ♖e8 16. ♖f2 ♖b6 17. ♖f1 (Portisch—Ljubojević, Milano (m) 1975 — 20/68) d5 18. cd5 ed5 19. e5 f5! 10... ♖e5! Florian] ♖e7 10. d4 cd4 11. ♖d4 ♖c7 12. ♖b2 0-0± Petrosjan—Balašov, SSSR (ch) 1975

26 9. ♖d1 ♖bd7 10. ♖g5 ♖g2 11. ♖g2 ♖c7 [11... ♖c5 12. b4 ♖b7 13. ♖e3 ♖c8 14. ♖a4 b5 15. ♖a7 ba4 16. ♖b7 ♖e7 17. ♖a6 0-0 18. ♖f3+ — Schmidt—Manasterski, Sandomierz 1976] 12. ♖ge4 ♖e4 13. ♖e4 ♖e5 14. b3 ♖d8 15. ♖e3!± Larsen—Gheorghiu, Las Palmas 1976 — 22/76; 12... ♖c8!?; 9... ♖e7= — 6... ♖e7; 9. b3 ♖bd7 10. ♖b2 ♖e7 11. e4± — 6... ♖e7

27 10. ♖ac1 ♖c8 11. ♖fd1 ♖e7 12. ♖g5 ♖g2 13. ♖g2 0-0 14. ♖ge4 ♖e8 15. h4 h6 16. b3 f5 MÖHRING—Bönsch, DDR (ch) 1976; 10. h3 ♖e7 11. ♖fd1 0-0 12. ♖ac1 ♖c8 13. b3 ♖c7 14. ♖d2 ♖fd8= Žarković—Rajković, Jugoslavija (ch) 1977

28 15. ♖e4 ♖b8 16. ♖f4 0-0 17. ♖ac1 ♖c7 18. b4± Šahović—Gipslis, Jurmala 1978

29 7. ♖c2 0-0 8. e4 d6 9. d4 cd4 10. ♖d4 ♖bd7 11. ♖d1± Smislov—Džindžihašvili, Moskva 1972 — 13/68; 7... d5 100; 7. b3 d5 [7... 0-0 8. d4! cd4 9. ♖d4± — 7. d4] 8. e3 ♖e4 9. ♖b2 [9. ♖e4 de4 10. ♖e5 100 Gufeld] ♖f6 10. ♖c2 ♖c3 11. ♖c3 d4= Lejn—Gurgenidze, Tbilisi 1969 — 8/45; 7. ♖e1 d5 8. cd5 ♖d5 9. e4 ♖b4 10. d4± Ftačnik—Meduna, ČSSR (ch)

1978 — 25/67; 9... ♣c3! 10. bc3 0-0 11. d4 ♣c6 Filip; 8... ed5 9. d4 0-00 — E 17

30 7... d6? 8. d5!± — E 17

31 9... 0-0 10. b3 a6 11. ♠b2 d6 12. e3 [12. ♣d3 ♣c7 13. ♣f3 ♠a7 14. ♠fd1 ♣c8 15. ♠ac1 ♣b7! 16. ♣b7 ♠b7± ♠ Pfleger-Karpov, Montilla 1976 — 22/80; 13. e4= Byrne, Mednis; 12. e4 ♣c7 13. ♣e2 ♠bd7 14. ♠fd1 ♠fe8 15. ♠f3 ♠ac8 16. ♠g1 ♠f8 17. ♠ac1 h6 1/2 : 1/2 Tajmanov-Ribli, Leningrad 1977] ♠a7 13. ♣f3 ♣c7 14. ♠fd1 ♣c8 15. ♠ac1 ♠bd7 16. ♠e4 ♠e4 17. ♣e4 ♠f6 18. ♣f3 ♠d8= Uhlmann-Ribli, Vrbas 1977; 10. e4 ♣c8 11. b3 ♣b7 12. f3 ♠c6 13. ♠b2 ♠fd8 14. ♠e1± Capablanca-Vidmar, New York 1927

32 10. b3 d5! =; 10. ♠f4 0-0 [10... ♣c4? 11. ♠db5 ♠a6 12. ♠d6 ♠d6 13. ♠d6±] 11. e4 ♣c4 12. ♠cb5 ♠c6! [12... ♠e4 13. ♠c1 ♣d5 14. f3 ♠f6 15. ♠c7 ♣b7 16. ♠a8 ♣a8 17. ♣a4± Larsen-Olafsson, 1956] 13. ♠c1 ♣a2 14. ♠a1 ♣b2 15. ♠b1=

33 10... 0-0 11. b3 a6 12. ♠b2 d6 13. ♣f3 ♠a7= Nicolai-Flesch, Dortmund 1976

34 11. ♠c6 ♣c6 12. e4 0-0 13. ♠d2 ♠ac8 14. b3 ♠fd8 15. ♣f3 a6 16. ♠fel d6 17. ♠ac1 ♣b7= Hort-Tal, La Habana (ol) 1966 — 2/35

35 11... ♠e5 12. ♣e3 ♣b7 13. f3 ♠g6 14. ♠d1?! 0-0 15. ♠b2 h5! 16. ♣d3 h4 17. e4 ♠h5!± Nej-Gurgenidze, SSSR (ch) 1967 — 5/55; 14. ♠b200

36 12. ♠c6 ♣c6 13. ♣f3 ♠fc8 14. ♠b2 a6 15. ♣c6 ♠c6 16. ♠fd1 ♠f8= ♠ Hammer-Čehov, Caracas 1976

37 12... d5?! 13. cd5 ♠b4 14. ♣f3 ♠bd5 15. ♠d5 ♠d5 16. e4 ♠f6 17. ♠ac1 ♣b7 18. ♠c6± Etruk-Gipslis, SSSR 1969

38 15. ♣f4 ♣b7 16. ♠g1 d5= Bronštejn-Kotov, Zürich (ct) 1953

39 9. ♠f4 d6 10. ♣d2 ♣c8 11. ♠ac1 ♠d8 12. ♠fd1 ♠bd7 13. ♣e1 ♠f8 14. ♠b5 ♠e8 15. h4 a6 16. ♠c3 ♣c7= Romanišin-G. Garcia, Leningrad 1977 — 24/61; 9. b3 ♠c6 10. ♣d2 d5! 11. cd5 ed5 12. ♣d1 ♠e8 13. ♠b2 ♠c5 14. a3 a5= G. Garcia-Džindžihašvili, Buenos Aires (ol) 1978 — 26/61; 10. ♣f4 ♣b8 11. ♠d1± — 8... ♠c6; 9. ♠d1 ♣c8 [9... d6 10. ♠g5 (10. ♠g5 ♠g2 11. ♠g2 ♣c8 12. ♠ge4 ♠d8 13. ♠g5 ♣b7 14. f3 ♠c6 15. ♣e3 ♠e4 16. ♠e4 d5= Christiansen-J. Fernandez, Caracas 1976) ♠bd7 11. ♠b5 d5 12. cd5 ed5 13. ♣f4± Portisch-Furman, Ljubljana-Portorož 1975; 9... d5 10. ♠e5 ♠c5 11. ♣h4±] 10. ♠f4 [10. ♣f4 ♠a6 (10... d6 11. b3 d5 12. ♠b2! dc4 13. ♠ac1 ♠c6 14. ♠e4!±; 10... d5 11. cd5 ♠d5 12. ♠d5 ♠d5 13. ♠d2 ♣b7 14. ♠c3 ♠d7 15. ♠e5 ♠f6= Petrosjan-German, Stockholm (izt) 1962; 14. ♠ac1!±] 11. b3 d5 12. ♠b2 dc4 13. ♠ac1 ♣c7!00] ♠c6 11. ♣d2 ♠a5 12. b3 ♠b4 13. ♠e5 ♠e4 14. ♣b2

♠c3 15. ♠c3 ♠c3 16. ♣c3± Savon-Tükma-kov, SSSR (ch) 1970

40 9... ♣c8 10. e5 ♠c6 [Kušnir-Gaprin-dašvili, (m) 1969 — 7/54] 11. ♣h4! ♠e8 [11... ♠d5 12. cd5! ♠h4 13. dc6±] 12. ♠g5±; 9... d6± — 8... d6

41 10. ♣d3 d5 11. e5 ♠d7 12. cd5 ♠b4 13. ♣e4 ♠d5 14. ♣g4 [Korčnoj-Gipslis, SSSR 1967 — 3/49] ♠c3 15. ♠h6 ♠f6! =

42 10... d6 11. ♠d1 ♣c7 12. b3 ♠e5 13. ♠d4±

43 Smejkal-Gligorić, Vrbas 1977

44 9. ♣d2 ♠a5! 10. b3 d5 11. cd5 ♠d5 12. ♠b2 ♠f6 13. ♠d5 ♠d5= Geler-Keres, Göteborg (izt) 1955

45 9... ♣b8 10. ♠b5 [10. ♣b8 ♠b8 11. ♠f4 ♠c8 12. ♠b5 ♠e4 13. ♠ad1 ♠c5 14. ♠d2 ♠d2 15. ♠d2±] 0-0 11. ♣b8 ♠ab8 12. ♠f4 ♠bd8 13. ♠d6 ♠d6 14. ♠d6 ♠a8 15. ♠fd1 ♠b8 [Korčnoj-Barcza, Leningrad 1967 — 3/47] 16. ♠g5±

46 10. e4 d6 11. ♠d1 ♣b8 12. b3 ♠e5 13. ♠b2 ♠f3 14. ♣f3 a6 15. ♣e2 ♠d7 16. ♠d2 ♠e8 17. ♠ad1± Sznapić-Raškovski, Soči 1974; 13. ♠a3!±; 12... a6 13. ♠b2± — 10. ♠d1; 10... ♣b8!± Kotov

47 10... ♠c8 11. e4 [11. b3 d5 12. cd5 ed5 13. ♠b2 ♠d6 14. ♣f5 ♠e7 15. ♣d3± Spiridonov-Balcerovski, Dečín 1975] ♠b4 12. e5!± Korčnoj-Veresov, SSSR 1967 — 3/50; 10... ♠b4 11. ♠d2 [11. ♠b5 d5! 12. ♠d2 ♣e7 13. ♠b4 ♠b4 14. ♣d6 ♠d6 15. ♠d6 ♠a6 16. ♠e5 ♠ad8 17. a3 ♠c2 18. ♠ac1 ♠d6 19. ♠c2 ♠c8= Nikitin-Gurgenidze, SSSR (ch) 1969; 11. ♠e5 ♣c8 12. ♠c6 bc6 13. ♠e4 ♠e7 14. ♣h4 c5 15. ♠g5 ♠e4= Polugajevski-Smislov, SSSR (ch) 1971] ♠a5 12. b3 ♣e7 13. ♠b5 ♠d2 14. ♠d2 d5 15. ♣d6 ♣d6?! 16. ♠d6 ♠a6 17. cd5 ♠d5 18. ♠e5!± Kušnir-Gaprin-dašvili, (m) 1969 — 7/53; 15... ♠ac8±; 10... a6 11. e4 d6 12. b3 ♣b8 13. ♠b2± — 10... d6

48 11... ♣d7 12. ♠b2 ♠fd8 13. ♠h3! ♣e8 14. ♠b5 ♣f8 15. ♠c7 e5 16. ♣d2 ♠ab8 17. ♠d5 ♠d5 18. cd5 ♠a5 19. ♠c3 ♠a6 20. e4 ♠b7 21. b4± Szabo-Tatai, Sarajevo 1972 — 13/67

49 12. ♠a3 d5!

50 12... ♠e5 13. ♠a3 ♠f3 14. ♠f3 ♠f3 15. ♣f3 a6 16. ♠b4 ♠c8 17. ♠ac1 ♠a7 18. ♠c2 b5 19. cb5 ab5 20. ♠dc1± Hort-Ničevski, Rovinj-Zagreb 1970; 12... a6 13. ♠g5! [13. e4 ♠a7 14. ♣e3 ♠a8 15. ♣e2 ♠d8 16. ♠e1 ♠ad7 (16... ♠e8 17. ♠c2± Panno-Segal, Fortaleza 1975 — 20/602) 17. ♠d2 ♠a7 18. ♠ad1 b5 19. e5!± Portisch-Tatai, Palma de Mallorca 1971 — 12/53; 13. ♣e3 ♠d7 14. ♠g5 ♠c5 15. ♠d2 h6 16. ♠ge4 ♠d8 17. ♠ad1 ♣c7 18. f4 ♠d7 19. g4 ♠e8 20. ♣g3± Ervin-Šahović, Lone Pine 1977] h6 [13... ♠e5 14.

♭b7 ♯b7 15. ♭ce4 ♭g6 16. ♯f3 ♭e4 17. ♭e4 ♯c7 18. ♯c3± Hort—Olafsson, Tilburg 1977; 13... ♯a7 14. ♭ce4 ♭e5! 15. ♭f6 ♭f6 16. ♭b7 ♯b7 17. ♭e4 ♭e7 18. ♯d2 ♭g6 19. ♯e3± Smislov—Andersson, Biel (izt) 1976 — 22/82] 14. ♭ge4 ♯d8 15. h4 ♯a7 16. ♯d2 ♭a8 17. ♯ad1 ♭e8 18. g4! ♭e5 19. ♯g3!± Kovačević—Spasov, Virovitica 1976 — 22/81

51 13. ♭e4 ♭e4 14. ♯e4 ♭e5 15. ♯f4 ♭g6 16. ♯d4 ♭f8 = Smejkal—Hort, ČSSR (ch) 1970 — 9/41

52 14. ♭e1 ♯a7 15. ♯e3 ♭a8 16. ♯e2± — 12... a6; 14. ♯ac1 b5 15. ♭e2 e5 16. ♯e3 ♯a7 17. ♯a7 ♯a7 18. ♭c3 bc4 19. bc4 ♭a5 20. ♭d5± Rodriguez—Debarnot, Las Palmas 1975; 14. h3 b5 15. cb5 ab5 16. ♭b5 ♭e4 17. ♯e4 ♭e5 18. ♯f4 ♭f3 19. ♭d6 ♭d1 20. ♭e5 ♭d6 21. ♭d6 ♯d6 22. ♭a8± Portisch—Larsen, Santa Monica 1966 — 2/34

53 17. ♯e2 ♯b7 18. a4!± Tajmanov—Holmov, SSSR (ch) 1967 — 3/48

54 11. b3 ♯d8 12. ♭b2 ♭a5 [12... ♯f4 13. gf4 ♭a5 14. ♭d4 ♭g2 15. ♯g2 d5 16. cd5 ♭d5 17. ♭d5 ♯d5 18. e4! ♯dd8 19. ♯ac1 a6 20. f5± Benkö—Saidy, USA (ch) 1969] 13. ♯b8 ♯ab8 14. ♭b5 d5 15. cd5 a6 16. ♭c3 ♭d5 17. ♭d5 ♭d5 18. ♯ac1 f6 19. ♭d4 ♭g2 20. ♯g2 ♯f7 21. ♯c7 ♯b7 22. ♯dc1 ♯d7 23. ♯c8± Romanišin—Gipslis, SSSR 1973; 20... e5±

55 11... ♯fb8 12. ♭f4 ♯d8 13. ♭b5 ♭a5 14. ♭d6 ♯f8 15. ♭e7 ♯e7 16. ♭d6 ♭e8 17. ♭b7 ♭b7 18. ♭e5± Portisch—Csom, Ljubljana—Portorož 1973

56 13. ♭d6 ♭d6 14. ♯d6 ♭e7 [14... ♯fd8 15. ♯ad1 ♯f8 16. b3 ♯e7 17. ♭g5± Szabo—Ivkov, Amsterdam 1976] 15. b3 [15. ♭d2 ♭g2 (15... ♭a6?! 16. ♭de4! ♭e4 17. ♭e4 ♯c7 18. ♯ad1 ♯d8± Doda—Gipslis, Lublin 1972) 16. ♯g2 ♯c6! =] ♭f5 16. ♯d3 [16. ♯d2 (Kušnir—Gaprindašvili, (m) 1969 — 7/55) d5 17. ♭e5 ♭a8 18. ♭b5 a6 = Judović] d5 17. cd5 ♭d5 18. ♭d5 ♭d5 = Bronštejn; 13. e4 ♯fd8 14. e5 ♭e8 15. ♭b5 ♭a8 16. b3 h6 17. h4 ♯f8 18. ♯ac1 ♭c5 19. ♭e1 a6 20. ♭d6 ♭d6 21. ed6 e5 22. ♭e3± Smislov—Benkö, Szolnok 1975; 15... a6!∞

57 13... ♯fd8 14. ♭b5 d5 [Rozenberg—Szabo 1958] 15. ♭c6 ♯c6 16. ♯ac1 a6 17. ♭a7 ♯c5 18. b4!±

58 17. ♯g2 ♯c4 18. ♯ad1 [18. f3 ♯fc8 19. ♯ad1 (Saidy—Andersson, Las Palmas 1973) g5 =] g5! [18... g6?! 19. f3 ♯fc8 (19... ♯g7 20. e4 e5 21. ♯d3 ♯fc8 22. ♯f2 ♯4c6 23. ♯e3 ♯f8 24. ♯c6 ♯c6 25. ♯d8 ♯e7 26. ♯a8± Olafsson—Talj, Portorož (izt) 1958; 22... h5!?) 20. e4! (20. ♯d8 ♯g7 21. ♯f2± Holmov—Pachman, 1956) ♯f8 21. ♯d2 ♭e8 22. ♯6d3 ♯4c5 23. ♯f2± Olafsson—O'Kelly, Beverwijk 1959] 19. h3 ♯fc8 20. f3 [20. ♯d8 ♯g7 21. ♯c8 ♯c8 = Averbah—Đurašević, SSSR—Jugoslavija 1959] ♯g7 21. e4 b5 22. e5 ♭d5

23. ♭d5 ♯c2 24. ♯f1 ed5 25. ♯6d5 ♯b2 = Krogius—Georgadze, SSSR 1975; 20... h5!?! Δ g4 =

59 11... d6± — 10... d6; 11... ♯d8!?

60 14. b3 ♭a5 15. ♯d3 d6 16. ♯ad1 de5 17. ♭e5 ♭g2 18. ♯g2 f6 19. ♯d8 ♯d8 20. ♯d8 ♭d8 21. ♭d3± Čerepkov—Mišučkov, SSSR 1974

61 14... ♯ac8!?!; 14... ♯f8!?! Averbah

62 16... g5 17. ♭e3 ♯g7 18. f4 ef4 19. gf4± Petrosjan—Portisch, Palma de Mallorca (m) 1974 — 17/585; 16... d6 17. ed6 ♭d6 18. ♭d6 ♭d6 19. ♯d2± Karpov—Petrosjan, Milano (m) 1975

63 9. ♭g5 a6 10. ♭f6 ♭f6 11. ♯d3 ♭e7 12. ♯fd1 ♯a7! 13. ♭e4 0—0 14. ♯ac1 ♭a8 15. ♯e3 ♭c6 16. ♭c3 ♯b8 17. ♭d4 ♭e5 18. b3 ♯c8 = Grigorjan—Karpov, SSSR 1975

64 10. ♭g5 ♭g2 11. ♯g2 ♭c6 [11... 0—0 12. ♭ce4 ♯a7 13. ♭f6 (13. ♭e3 I. Ivanov—Averkin, SSSR 1977 — 24/64, 13... ♭g4!∞) ♭f6 14. ♯g4± I. Ivanov] 12. ♯f4 ♯a7 [12... 0—0 13. ♭ge4 ♭e4 14. ♯e4 ♯c7 15. ♭f4 ♭e5 16. ♯ac1 ♯fd8 17. b3 h6 18. f3 ♭d7 = Sanguineti—Rogoff, Biel (izt) 1976] 13. b3 0—0 14. ♭b2 ♯d7 15. ♭ge4 [15. ♭ce4 ♭e4 16. ♭e4 f5 17. ♭d2 e5 18. ♯f3 e4 19. ♯c3 ♭f6 20. ♯c1 ♭b2 21. ♯b2 d5!± Spasov—Stankov, Bulgaria 1976] ♯e8 16. ♯ac1 d5± Webb—Hort, Hastings 1977/78 — 25/68; 10. e4 ♭bd7 [10... 0—0 11. ♯e3 ♯c7 12. b3 ♭c6 13. ♭b2 ♯fe8 (13... ♭d7 14. ♯ac1 ♯b8 15. ♯d2 ♯c8 16. ♯cd1 ♯a7 17. ♭f1 ♭c5 18. ♭a3 ♭d8 19. ♭e2 ♭c6 20. e5!± Korčnoj—Andersson, Wijk aan Zee 1978) 14. ♯d2 ♭d7 15. ♯ad1 ♭c5 16. ♭d4 ♯ad8 17. ♭ce2 ♭d4 18. ♭d4± Vukić—Popov, Pula 1975 — 19/46; 11... ♭bd7 = — 10... ♭bd7] 11. b3 ♯c7 12. ♭a3 ♭c5 13. e5 de5 14. ♯e5 ♯c8?! 15. ♭a4 ♭fd7 16. ♯g7 ♭f6 17. ♯h6 ♭a1 18. ♭c5!± → ♯ Dončenko—Korsunski, SSSR 1976; 14... ♯c8 =; 11. ♯e3 0—0 12. ♭d4 ♯c7 13. b3 ♯fe8 14. ♭b2 = — 10. b3

65 14. h4 h6 15. g4 ♭h4 16. ♭d6 ♭f6 17. ♯e4 ♭c3 18. bc3 ♭ef6 19. ♯f4 ♯c7 20. g5 hg5 21. ♯g5 ♯fd8 22. f3 ♭f8∞ Vadasz—Jansa, Smederevska Palanka 1977

66 17. ♭g5 f6! 18. ♭f4 ♭e5 19. a4 f5 20. gf5 ♯f5 21. ♭g3 ♭g6!∞ Bukić—Ljubojević, Jugoslavija 1976 — 21/501

67 12. ♭d2 ♭g2 13. ♯g2 ♯b8 14. a4 ♯c7 15. ♯ac1 ♭c5! 16. e4 ♯d8 17. f3 ♭e8 18. ♯e3 ♭f6 19. ♯c2 ♯b7 20. ♯a1 ♯bc8 21. b4 ♭d7± Quinteros—Ljubojević, Manila 1974 — 18/563; 12. ♭e1 ♭g2 13. ♭g2 ♯b8 14. ♯ac1 ♯d8 15. ♭e3 ♯b7 16. ♭g4 b5! 17. cb5 ab5 18. ♭f6 ♭f6 19. a3 d5 20. b4 ♯dc8± Manasterski—Smejkal, Sandomierz 1976; 12... ♯b8 13. e4± — 12. e4; 12. ♯d2 ♯c7 13. ♭d4 ♭g2 14. ♯g2 ♯b7 15. f3 ♯fc8 16. e4 ♭e8 17. ♯e2 ♭f6 18. ♯ac1 ♭e5 19. ♯d2 h6! 20.

đ1 đ6 21. đ6 đ6 22. đf6 đf6 23. đe3 b5! = Uhlmann—Gheorghiu, Amsterdam 1975; 12. đe3 đe8 [12... đb8 13. đd4 đg2 14. đg2 đb7 15. đf3! đf3 16. đf3 đfc8 17. đd4 đab8 18. đac1± L Karpov—Gheorghiu, Moskva 1977 — 23/74; 12... đc7 13. đd4 đg2 14. đg2 đab8 = Guljko] 13. đd4 đg2 14. đg2 đf8 15. đac1 đc7 16. h3 đac8 17. đa3 đb8 = Ribli—Gligorić, Vrbas 1977; 12. h3 đc5 13. b4! đce4 14. đe4 đe4 15. đe3 đb7 16. a4 đac8 17. đac1 đc7 18. đd4± Espig—Tarjan, Odesa 1976; 12... đc7 13. e4 đfe8 14. đe3 đf8 15. đd4 đad8 16. đac1 = — 12. e4; 12. đac1 đc7 13. e4 — 12. e4

68 13... đc8 14. đge4 đc6 15. f3 đb8 16. a4 đfc8 17. đa2 đc5 = Pytel—Gheorghiu, Le Havre 1977; 13... đb8 14. đge4 đd8 15. đf6 đf6 16. đd6 đb7 17. đg1 đe5 18. đa3 đc6 19. đe4 đe7 20. đd6 đc7 21. c5 bc5 22. đc4 đd4 [Kovačević—Ljubojević, Titovo Užice 1978 — 26/62] 23. đd4 cd4 24. đa5 = Kovačević

69 14... đe8 15. đg1 đb7 16. đa3 đc5 17. đc5 bc5 18. đe4 đe4 19. đe4 1/2 : 1/2 Talj—Ljubojević, Moskva—Beograd 1974

70 15. đf6 đf6 16. a4 đf8? 17. đf4 đd7 18. đe4 đe5 19. đac1 đac8 20. đd2 đb8 21. đcd1 đg6 22. đf3 h6 23. h4±↑ Sunye—G. Garcia, Caracas 1976; 16... đac8 =

71 15... đf8 16. đd2 đe4 17. đe4 đab8 18. a4 đc5 19. đc2 đbc8 20. đad1 h6± Kovačević—Commons, Sombor 1976 — 22/75; 15... đe8 16. đf2 đb7 17. đe4 đdb8 18. đb7 đb7 19. e4 b5 = Timoščenko—Adamski, Polanica Zdroj 1976

72 Schmidt—Gligorić, Buenos Aires (ol) 1978 — 26/63

73 13. đe1 đe8 [13... đc8 14. đe3 đa7 15. đf3 đg4 16. đe2± Korčnoj—S. Garcia, Moskva 1975 — 20/597; 13... đc5 14. đe3 b5 15. b4 đcd7 16. cb5 ab5 17. đc2 đe5 18. đd4± Korčnoj; 13... đd8 14. đc2 đa7 15. đe3 đa8 16. đe2 đc7 17. đe3 đc6 = Vukić—Ljubojević, Jugoslavija (ch) 1975] 14. đc2 đf8 15. đe1 đc7 16. đe2 đac8 17. đd1 đb8 18. h3 đa8 19. đh2 đc5 20. đe3 b5! = Furman—Gofštejn, SSSR 1976; 13. đd2 đc8 14. đe3 b5 15. đac1 [15. cb5 ab5 16. đb5 (16. a3 đc6 17. b4 đb6 = Uhlmann—Ljubojević, Amsterdam 1975 — 20/66) c2 17. đdb1 đg4 18. đd3 đc5 = Ljubojević] đc6 16. h3 đa7 17. đh2 đac7? 18. đd5± Szilagyi—Ornstein, Sofia 1976; 17... đf800; 13. h3 b5? 14. đd2 b4 15. đe2 đe8 16. đc1 đc6 17. đd3 đb7 18. a4± Petrosjan—S. Garcia, Moskva 1975; 13... đd800

74 13... b5 14. cb5 ab5 15. đd4 b4 16. đa4 đc8 [16... d5 17. ed5 đd5 18. đf5! đd8 19. đd5 ed5 20. đd5!± Gliksman—Joksić, Jugoslavija (ch) 1976 — 22/79] 17. a3 ba3 18. đa3± Gliksman

75 15... đa7 16. đe1 đa8 17. đad1 đc5 18. đc2 e5 19. đf5 b5 20. đe3± Kestler—Raaste, Haifa (ol) 1976

76 17. đe2 đa8 18. đae1 đed8 19. h3 đc5 = Karpov—Ljubojević, Manila 1976

77 13. đac1 đac8 14. đe3 đfe8 15. đd4 đf8 16. h3 đb8 17. đd2 đa8 18. đe1 đc5 19. đh2 đed8 20. đe2 g6 = Meduna—Speelman, Moskva 1977; 13... đad8 14. đe3 đfe8 15. h3 đf8 16. đd4 = — 13. đe3; 13. đe1 đac8 [13... đfd8 14. đac1 đac8 15. đe3 đb8 16. đd3 đf8 17. đe2 g6 18. f4 đa8 19. đe1 đg7 20. đcd1 đe8 21. đb1 đb2 22. đb2 đc5 23. đf2± Padevski—Averkin, Dubna 1976] 14. đc2 đfe8 15. đac1 đf8 16. đe3 đb8 17. b4 đa8 18. a3 đc6 19. đc2 b5 20. đcd1 đe500 Tukmakov—Averkin, SSSR 1976

78 13... đfd8 14. h3 đac8 15. đd4 đf8 16. đac1 đb8 17. đe1 đa8 18. g4 g6 19. đa1 đg7 20. f4 đc5 21. đcd1± Poutiainen—Rosenlund, Suomi 1977; 13... đac8 14. đd4 [14. đac1 đfd8 15. đe2 đb8 16. đd4 đa8! 17. đd2 đc5 = Geler—Fraguela, Las Palmas 1976] đb8 15. đe1 đfe8 16. h4 đf8 17. đad1 đa8 18. đe2 đc7 19. đed2 đec8 20. đa1 đc5 1/2 : 1/2 Petrosjan—Andersson, Milano 1975

79 14. đe2 đac8 15. đd2 đb8 16. đad1 đf8 17. đe1 đc6 18. đd3 h6 19. f4± Smejkal—Rajković, Beograd 1977; 14... đad8 =

80 15... đac8 16. h3 đb8 17. đe1 [17. f4? e5 18. đf5 d5! = ↑ Cserna—Portisch, Hungary (ch) 1975] g6 [17... đc5 18. đcd1 d5? 19. e5 đfe4 20. cd5 ed5 21. b4± Smejkal—Adamski, Sandomierz 1976; 18... g600 — 17... g6] 18. đcd1 đc5 19. f3 đg700 Karpov—Gheorghiu, Leningrad 1977

81 16... đb8 17. đe1 đa8 18. đc2 đe5 19. đe2 đg6 20. đe3 b500 Hübner—Prichett, BRD 1975; 16... g6 17. đh2 đg7 18. đe2 đb8 19. đc2 đc8 20. đd2 đc5 21. đe1 đa8 22. f3 đb8! = Vukić—Suba, Vinkovci 1977 — 23/76

82 9... a6 10. đe3 đbd7 11. đd4 đb8 12. b3 0—0 13. đb2 đe8 [13... g6 14. đad1 e5 15. đc2± Filip—Rukavina, Soči 1973 — 16/570] 14. h3 đf8 15. đfe1 đa7 16. đad1 đa8 17. đe2 g6 = Smejkal—Velimirović, Novi Sad 1976 — 22/78; 10. b3 đbd7 11. đb2± — 9. b3

83 10. đd1 a6 = — 9. đd1

84 11. b3 đbd7 12. đb2 đc7 13. h3 đfe8 14. đae1 đf8 = Hübner—Gligorić, Tilburg 1977

85 12... đc6 13. đb2 đfd8 [13... đd4 14. đd4 đc6 15. đac1 đb7 16. a4 đac8 17. b4 đb8 18. b5± Gheorghiu—Ornstein, Le Havre 1977] 14. đac1! đd4 15. đd4 đf8 [15... đac8 16. đa4!±] 16. đfd1 [16. h3

♯ac8 17. ♯h2 ♯e8 18. ♯fd1 ♯a8 19. ♯a3 ♯ed8 20. f4 ♯e8 21. ♯e3 ♯f6 22. ♯d4 ♯e8 23. ♯b2♯ Uhlmann—Tarjan, Skopje 1976 — 21/51] ♯d7 17. ♯e3 ♯ac8 18. ♯d2 ♯c5 19. h3 ♯b8 20. ♯h2 ♯c6 21. f4! b5 22. b4 ♯d7 23. cb5 ab5 24. ♯f1!± Uhlmann—Hartston, Hastings 1975/76

⁸⁶ 13. ♯a3 ♯fe8 14. h3 ♯f8 15. ♯fe1 ♯ad8 16. ♯ad1 ♯c5= Uhlmann—Bönsch, Halle 1976 — 23/72

⁸⁷ 13... ♯ab8?! 14. h3 ♯fc8 15. ♯ac1 ♯d8 16. f4 ♯e8 17. ♯cd1 ♯f6 18. ♯f2± Gheorghiu—Estevez, Soči 1976 — 22/83

⁸⁸ 14. h3 ♯f8 15. ♯ac1 [15. ♯ae1 ♯c5! 16. ♯h2 ♯ad8! 17. ♯e2 g6= Uhlmann—Gheorghiu, Manila (izt) 1976 — 22/84] ♯ac8 16. g4! h6 17. ♯fe1 [17. f4? e5 18. ♯f5 d5!干] g5! [△ ♯e5, ♯fd7] 18. ♯f3! ♯e5 19. ♯e5 de5 20. ♯g3 ♯d7= Uhlmann—Jansa, Leipzig 1975; 14. ♯ac1 ♯ac8 15. h3 ♯b8 16. g4! h6 [16... g6! 17. ♯h1 ♯f8 18. f4 e5oo] 17. f4 ♯f8 18. ♯h1 ♯a8 19. ♯ce1 ♯c5! 20. ♯e2 [Uhlmann—Ribli, Manila (izt) 1976 — 22/85] c5 21. fe5 [21. ♯f5 b5!干] ♯ce5oo

⁸⁹ 17. h3?! e5 18. ♯c2 ef4 19. ♯f4 ♯c5 20. ♯b4 ♯h5 21. ♯f2 ♯d7干 Stefanov—Gheorghiu, Romania (ch) 1978 — 25/69; 17. ♯d2 ♯c5 [17... e5?! 18. ♯c2! ef4 19. ♯f4 ♯c5 20. ♯b4± Uhlmann—A. Rodriguez, Halle 1976 — 22/86] 18. ♯a1!±

⁹⁰ 9... a6 10. ♯b2 0—0 11. ♯ad1 [11. h3 ♯bd7 12. e4 ♯c7 13. ♯ae1 ♯c5 14. a3 ♯d4 15. ♯d4 ♯fc8 16. ♯e3 ♯c7 17. ♯d1 ♯ac8 18. f4 ♯c5oo Byrne—Fraguela, Montilla 1976] ♯bd7 12. ♯fe1 [12. ♯d2 ♯c7 13. ♯d4 ♯g2 14. ♯g2 ♯c5 15. ♯f3 ♯fc8 16. e4 ♯b7 17. ♯e3 ♯e8 18. ♯d2 ♯f6 19. ♯fd1±○ Shamkovich—Csom, Cleveland 1975; 14... ♯fe8!干] ♯c7 13. e4 ♯ad8 14. ♯e2 ♯fe8 15. ♯d2 ♯f8 16. ♯d4 ♯b8 17. ♯e1±○ Rajković—Padevski, Vrnjačka Banja 1976; 10. ♯a3 0—0 [10... ♯c6 11. ♯f4 ♯c7 12. ♯ac1 ♯e5 13. ♯fd1 0—0 14. ♯e3 ♯fg4 15. ♯d4 ♯fd8 16. ♯a4± Benkö—Diesen, Lone Pine 1976] 11. ♯fd1 ♯e8 12. ♯b2 ♯d7 13. e4 ♯c5 14. ♯e3 ♯b8 15. ♯d4 ♯f6 16. h3 ♯c8 17. g4±↑ Karpov—Csom, Bad Lauterberg 1977 — 23/73

⁹¹ 10. ♯a3 ♯c5 11. b4 [11. ♯fd1 a6 12. ♯ac1 ♯c7 13. b4?! ♯cd7 14. b5 ♯c5 15. ba6 ♯a6 16. ♯b5 ♯b8 17. ♯b4 0—0干 Romanišin—Csom, Olot 1974; 12. b4oo] ♯ce4 [11... ♯cd7 12. b5 ♯c5 13. ♯e3△ ♯d4±×c6] 12. ♯e4 ♯e4 13. ♯fd1 0—0 14. b5 ♯c8! 15. ♯e3 [15. ♯d6? ♯d8 16. ♯e5 ♯d6 17. ♯d6 ♯d6 18. ♯d6 ♯c4干] ♯d8 16. ♯d4 a6!oo Uhlmann—Jansa, Hastings 1975/76 — 21/500; 13... a6!干 Jansa

⁹² 11. ♯a3 ♯b8! [11... ♯c5 12. e5 de5 13. ♯d8 ♯d8 14. ♯e5±± Cvetković] 12. ♯ad1 ♯c5 13. ♯fe1 0—0 14. e5 de5 15. ♯e5 ♯c8! = Portisch—Andersson, Milano 1975 — 20/67; 11. ♯e3 0—0 12. ♯d4 ♯c7 — 9. e4

⁹³ Hübner—Ljubojević, Bugojno 1978

⁹⁴ 8. e3 d5 9. ♯a3 [9. ♯e2 dc4 10. bc4 ♯c6 11. ♯d1 ♯c8 12. ♯c3 ♯e4 13. d4 ♯c3 14. ♯c3 ♯c7= Lombardy—Knaak, Amsterdam 1974; 9. cd5 ♯d5 10. ♯g7 ♯g7 11. d4 cd4 12. ♯d4 ♯f6= Vukić] dc4 10. bc4 [Vukić—Sokolov, Jugoslavija (ch) 1974 — 17/78] ♯c6=

⁹⁵ 8... e6 9. dc5 bc5 10. ♯c3 [Romanišin—Hulak, SSSR—Jugoslavija 1977 — 24/60] ♯e7±

⁹⁶ 9... d5 10. ♯d1 ♯c8 11. cd5 ♯d5 12. ♯c3 ♯b7 13. ♯ac1 ♯c6 14. ♯h4± Barcza—Castaldi, Venezia 1948; 9... d6 10. ♯d1 ♯bd7 11. ♯e1 [11. ♯d2 ♯c8 12. ♯c3 ♯e4 13. ♯e4 ♯b2 14. ♯b2 ♯e4 15. ♯e1 ♯f6 16. f3± Cuellar—Matanović, Sousse (izt) 1967] ♯g2 12. ♯g2 ♯b8 13. ♯c3 a6 14. ♯e3 ♯b7 15. ♯cd5 ♯fe8 16. ♯ab1 b5 17. cb5 ab5 18. ♯b4 ♯e5 19. ♯dc1 ♯ec8= Vukić—Andersson, Banja Luka 1976; 16. ♯ac1!± Rukavina

⁹⁷ 10. ♯h4 h6 [10... d6? 11. ♯c3 h6 12. ♯d5± Barcza—Biro, Hungary (ch) 1966 — 1/40] 11. ♯e5 ♯c7 12. ♯a3 g5 13. ♯h3 ♯e5 14. ♯b7 ♯b7 15. ♯e5 ♯e4干 Ribli—Enklaar, Wijk aan Zee 1973; 10. ♯f4!干

⁹⁸ 10... d6 11. ♯c3 ♯d7 12. ♯ad1 ♯ad8 13. ♯c1 ♯c8 14. ♯a1 ♯fe8 15. ♯d5± Barcza—Golombek, Karlovy Vary 1948

⁹⁹ 12. ♯d4 ♯e4 13. ♯c6 ♯c6 14. ♯g7 ♯g7 15. ♯e3 ♯c5! 16. ♯c5 ♯c5= Barcza—L. Steiner, Budapest 1948

¹⁰⁰ 15. ♯ac1 ♯a6= Barcza—Porath, München (ol) 1958

¹⁰¹ 8... ♯c6 9. d4 [9. e3 ♯c8 10. ♯c1 ♯a8 11. ♯e1 ♯e8 12. ♯e2 d5 13. ♯d5 ♯d5 14. ♯g7 ♯g7 15. cd5 ♯d5= Andersson—Hort, Tilburg 1977] ♯d4 [9... ♯e8 10. d5 ♯d4 11. ♯d4 ♯d4 12. ♯a4 ♯d2 13. ♯b2 a6 14. ♯d3 d6 15. e4± Varnusz—Csom, Hungary (ch) 1966] 10. ♯d4 ♯g2 11. ♯g2 cd4 12. ♯d4 d6 13. e4± Kottnauer—Šajtar, Zlin 1943; 8... ♯c8 9. d3 [9. d4 cd4 10. ♯d4 d6 11. ♯d5 ♯e8 12. ♯f6 ♯f6= Flor—Lisicin, SSSR (ch) 1955; 9. ♯c1 d6 10. ♯c2 ♯c6 11. ♯fd1 ♯d8 12. ♯b1 ♯d7 13. ♯a4± Zita—Šajtar 1943] d6 10. e4 e5 11. ♯e1 ♯c6 12. ♯c2 ♯d4 13. ♯e3 a6 14. f4± Pirc—van den Berg, Amsterdam 1950; 8... e6 9. ♯b1 ♯e7 10. e3 ♯d8 11. d4 d5 12. cd5 ed5 13. ♯e5 ♯bd7 14. ♯d7 ♯d7= Keene—Smislov, Hastings 1968/69 — 7/49; 8... ♯e4 9. ♯a4 [9. d4 ♯c3 10. ♯c3 ♯c6 11. ♯c1 ♯d4 12. ♯d4 ♯g2 13. ♯g2 cd4 14. ♯d4 ♯d4 15. ♯d4 d6= Szily—Köberl, Hungary (ch) 1951] ♯b2 10. ♯b2 d5! [10... ♯c6 11. ♯c1 d5 12. cd5 ♯d5 13. ♯c4 ♯ad8= Ivkov—Barczay, Pula 1971] 11. cd5 ♯d5 12. ♯c1 ♯c6 13. d3 ♯d6= Talj—Korčnof, Leningrad (izt) 1973 — 15/62; 9. ♯c2!干

¹⁰² 9. d4 cd4 [9... ♯e4 10. ♯c1 ♯c3 11. ♯c3 cd4 12. ♯d4 ♯g2 13. ♯g2 ♯d7 14. e4± Liebert—Pytel, Skopje (ol) 1972; 9... ♯bd7 10. ♯d2 a6 11. ♯fd1 ♯e4 12. ♯e4 ♯e4 13.

♣e1 ♠g2 14. ♠g2 b5 = Trifunović—Boleslavski, Jugoslavija—SSSR 1958] 10. ♠d4 ♠g2 11. ♣g2 d5! 12. cd5 ♠d5 13. ♠db5 ♠c3 14. ♣d8 [14. ♠c3 ♠c3 15. ♠c3 ♠c6 = Szily—Golombek, Budapest 1952] ♠d8 15. ♠c3 ♠c3 16. ♠c3 ♠c6 17. ♠ac1 ♠ac8 = Alburt—Polugajevski, SSSR (ch) 1974 — 19/50

¹⁰³ 12. ♠fd1 ♣c7 13. ♠d2 [13. ♠ac1 ♠ac8 14. ♠e1 cd4 15. ed4 ♠fe8 16. ♠e4 ♠e4 17. ♠e4 ♠f6 = Gheorghiu—Andersson, Nice (ol) 1974] ♠ad8 [13... ♠fd8 14. ♠ad1 ♠ac8 15. e4 cd4 16. ♠d4 ♠h6 = Keene—Ornstein, Dortmund 1975] 14. ♠ad1 ♠fe8 15. ♠e1 cd4 16. ♠d4 ♠c5 = Toran—Andersson, Nice (ol) 1974

¹⁰⁴ 13. ♠ad1!? Polugajevski

¹⁰⁵ 15. ♣c2 cd4 16. ♠d4 ♣b8 17. ♠e1 ♣a8 18. ♠cd1 ♠c5 = Polugajevski—Andersson, Las Palmas 1974 — 17/79

¹⁰⁶ 9. cd5 ♠d5 10. ♣c1 ♠c6 [10... ♠c3 11. ♠c3 ♠c3 12. dc3 ♣g7 13. ♣f4 ♠c6 14. ♠e5 ♣c8 15. ♠fd1± Gheorghiu—Hernando, Orense 1975] 11. ♠d5 ♣d5 12. ♠g7 ♣g7 13. ♣b2 f6 14. ♠fd1 ♠fd8 15. e3 e5 = Ivkov—Ljubojević, Amsterdam 1972

¹⁰⁷ 12... cd4 13. ♣d4 [13. ♠h4 ♣d7 14. ♠b7 ♣b7 15. ♣d4 ♣g8 16. ♠fd1 ♠c6 17. ♣e4± Holmov—Makaričev, Balaših 1977] ♣d4 14. ♠d4 ♠g2 15. ♣g2 ♠c8 [15... a6 16. ♠fc1 ♠a7 17. ♠c2 ♠d8 18. e3 ♣f8 19. ♠ac1 ♣e8 20. g4 h6 21. h4 ♠ad7 22. f4 a5 23. ♣f3 ♠d6 24. h5± Andersson—Hort, Nikšić 1978 — 25/65; 15... ♠a6 16. ♠fd1 ♠fc8 17. ♠ac1 ♣f6 18. ♠b5 (Smislov—Castro, Biel (izt) 1976 — 22/70) ♠c1 19. ♠c1 ♠c5 20. b4± Smislov] 16. ♠ac1 ♠d7 17. ♠fd1 ♠f6 [17... ♠c5 18. b4! ♠a4 19. ♠b5 ♠c1 20. ♠c1 a5 21. a3± Smislov—Benkő, Monte Carlo 1969 — 7/47] 18. ♠b5 ♠c1 19. ♠c1 a6 20. ♠d4 ♠d8 21. e3± Schmidt—Balczerovski, Polanica Zdroj 1970

¹⁰⁸ 13. ♠h4 ♣d7 14. dc5 ♣d1 15. ♠fd1 ♠g2 16. ♠g2 ♠c5 = Levenfiš—Lisicin, SSSR (ch) 1934

¹⁰⁹ 15. ♠d2 ed5 16. ♠c4 ♣f6 17. e5 ♣e6 18. f4 f5 19. ♠d6 ♠c600 Smislov—Webb, Hastings 1976/77

¹¹⁰ 9. e3 d5 10. ♠d5 ♠d5 11. ♠g7 ♣g7 12. cd5 ♣d5 13. d4 ♠fd8± Toran—Ljubojević, Nice (ol) 1974 — 17/80; 9. d3 e6!? 10. e4 d6 11. ♣e2 ♠c7 12. d4 ♠d7 13. ♠fd1 ♣e7 14. ♠d2 ♠fd8 15. ♠ad1± Szabo—Ljubojević, Hilversum 1973; 9... d5 =; 9. ♠c1 d5 [9... d6 10. d4 ♣d7 11. e3 ♠ad8 12. ♣e2 ♣c8 13. ♠fd1 ♣a8 14. d5 ♠c7 15. ♠e1 b5 16. e400 Gheorghiu—Ljubojević, Las Palmas 1973] 10. ♠d5 ♠d5 11. ♠g7 ♣g7 12. cd5 ♣d5 13. d4 ♠fd8 14. dc5 ♣d1 15. ♠fd1 ♠c5 16. ♠e5 ♠g2 17. ♣g2 ♣f8 = Příbyl—Hartston, Dečín 1976

¹¹¹ 9... e6 10. dc5 ♠c5 11. b4 ♠ce4 12. ♠e4 ♠e4 13. ♠e5 d5 14. ♠c1± Smejkal—Savon, Halle 1974; 9... cd4 10. ♠d4 ♠g2 11.

♣g2 ♣c8 12. e4 ♣b7 13. f3± Smislov—Weinstein, Lone Pine 1976 — 21/49

¹¹² 10. ♠c1 ♠c8 11. dc5 ♠c5 12. ♠d5 ♠d5 13. ♠g7 ♣g7 14. cd5 ♣d5 15. ♣d5 ♠d5 16. ♠fd1 c6 17. ♠d4 ♠g2 = Polugajevski—Savon, SSSR (ch) 1973; 10. cd5 ♠d5 11. e3 ♠c3 12. ♠c3 ♠c8 = Timman—Larsen, Bugojno 1978 — 26/56; 11. ♠d5!? ♣d5 12. ♠h4 ♣d7 13. dc5; 10... cd4!? Miles

¹¹³ 11. ♠d2?! d4! 12. ♠b5 ♠g2 13. ♣g2 e5 14. ♠f3 a6 15. ♠a3 ♣e7± Poulsson—Spasov, Sandefjord 1975 — 19/49

¹¹⁴ Polugajevski—Gipslis, SSSR 1957

¹¹⁵ 7. ♠b1 ♠c6 8. b3 0—0 9. ♠b2 d5 10. cd5 ♠d5 11. ♠d5 ♣d5 12. a3 ♠b2 13. ♠b2 ♠fd8 14. d3 ♠d4 15. ♣b1 ♣h5± Andersson—Larsen, Copenhagen 1977; 7. e3 0—0 [7... ♣c8 8. ♣e2 0—0 9. d4 d5 10. ♠e5 cd4 11. ed4 e6 = Gobert—Golombek, Ostende 1956] 8. d4 cd4 9. ♠d4 [9. ed4 ♠c6 10. ♠f4 ♠a5 11. b3 d5± Eising—Keene, Mannheim 1975 — 19/48; 10. ♠g5!?] ♠g2 10. ♣g2 ♠a6 = Keene

¹¹⁶ 8. ♠d2 d5 9. cd5 ♠d5 10. ♣c1 ♠c6 11. ♠h6 ♠c3 12. bc3 ♣d7 = Liebstein—Luckis, Montevideo 1941; 8. ♠g5 h6 9. ♠d2 d5 10. ♣c1 ♣h7 11. cd5 ♠d5 12. a3 e6 13. ♠b1 ♠a6 14. ♣c2 ♣d7 15. ♠fc1 ♠ac8 16. h4 f5 = Vadasz—Polgar, Hungary (ch) 1972; 8. ♠b1 ♠c6 9. a3 d5 10. cd5 [10. b4 dc4 11. dc4 ♠d7 12. ♠a4 cb4 13. ab4 ♣c7 14. ♠f4 e5 15. ♠e3 ♠fd8 = Vaganjan—Smislov, SSSR (ch) 1971] ♠d5 11. ♠d5 ♣d5 12. b4 ♣a2 13. ♠e3 ♠d4 = Toran—Bellon, Malaga 1970

¹¹⁷ 8... d6 9. a3 a6 10. ♠b1 ♠fd7 11. ♠d2?! b5! 12. cb5 ab5 13. ♠b5 ♠a6 14. a4 ♠c6± Mariotti—Velimirović, Praia da Rocha—Albuquerque 1978 — 26/59; 11. ♠e3 =

¹¹⁸ 9. h3 ♠e8 [9... d6 10. ♠g5 h6 11. ♠e3 ♣h7 12. d4 ♠a5 13. ♣d3 e5 14. d5± Hajtun—Forintos, Hungary (ch) 1954] 10. ♠g5 [10. ♠e3 ♠d4 11. ♣d2 ♠c7 12. ♠h4 e5 13. f4 ef4 14. ♠f4 d6 = Vaganjan—Osnos, SSSR 1973] ♠c7 11. ♣d2 ♠e6 12. ♠h6 ♠ed4 13. ♠d4 ♠d4 14. ♠g7 ♣g7 15. ♠e2 ♠e2 16. ♣e2 e5 17. ♣h2 d6 = Alburt—Vaganjan, SSSR (ch) 1975; 9. ♠e1 d6 10. f4 ♠d7 [10... ♠e8 11. ♠f3 ♠d4 12. ♠e3 ♣d7 13. ♣d2 f5 14. ♠ac1 ♠c7 = Quinteros—Zuckerman, Cleveland 1975] 11. ♠f3 ♠d4 12. ♠d4 cd4 13. ♠b1 [13. ♠e2 f5 14. ef5 ♠g2 15. ♣g2 gf5± Uhlmann—Hecht, Vršac 1973 — 16/64] f5 14. ♠d2 =; 9. ♠h4 d6 [9... ♠e8 10. f4 f5 [10... ♠d4 Ribli—Debarnot, Skopje (ol) 1972 — 14/75, 11. f5 d6 12. ♠e3△ ♣d2, ♠f2, ♠af1± Ribli] 11. ♠f3 (Pfleger—Jansson, Nice (ol) 1974) d6 =] 10. f4 e6 [10... ♠d7 11. ♠e3 ♠d4 12. ♣d2 f5 = Bukal—Planinc, Jugoslavija (ch) 1977] 11. g4 ♠e8 12. ♠f3 f5 13. ef5 ef5 14. ♠g5 ♠d4 15. ♣h1 ♠c7 16. ♠d5 ♠b4 [Debarnot—Popov, Amsterdam II 1974 — 18/67] 17. ♠e7 ♣e7 18. ♠b7 ♠ab8 19. ♠g2 ♣d7 =; 12... ♠c7!? 13. f5 d5 Popov

119 9... d6 10. h3 ♖e8 11. ♗e3 ♖d4 12. ♖e2 ♖f3 13. ♗f3 ♗d7 14. ♗g2 f5= Andersson—Furman, Madrid 1973 — 16/66; 12... e6!? Minić

120 13. ♖c3!? △ ♖d5 Kotov

121 15. ♗d2 ♖c7 16. ♖e1 ♖e6 [16... ♖a6 17. a4 ♖c6= Korčnoj—Kuzmin, Leningrad (izt) 1973 — 15/63] 17. ♗b4 ♖e8 18. f4 ef4 19. gf4 ♗c7 20. ♗g4 ♖c5= Karpov—Savon, SSSR (ch) 1973 — 16/65

122 8. ♗d5 ♖c6 [8... 0-0 9. ♖g5 ♖d6 10. dc5 (10. ♗f4 ♗d5 11. ♗d5 ♖c6 12. dc5 bc5 13. ♖b1± Minić) bc5 11. ♗f4 e5 12. ♗c1 ♖c6 13. b3 h6 14. ♖e4 ♖e4 15. ♗e4 f5 16. ♗g2 e4 17. ♖b1 ♖e7 18. ♖e7 ♗e7 19. ♗f4± Smejkal—Gheorghiu, Amsterdam 1975 — 20/63] 9. dc5 [9. ♗d3 f5 10. dc5 (Adamski—Bednarski, Polska (ch) 1977 — 23/70) bc5±] bc5 10. ♖e1 [10. ♖g5 ♖g5 11. ♗g5 h6=; 11... ♖b8!?] f5 11. ♖d3 d6 12. ♖3f4 ♗c8! [Portisch—Larsen, Bugojno 1978 — 25/63] 13. ♖c3 ♗c3 14. bc3 ♖e5= Larsen; 8. ♗d3 ♖c3 9. bc3 0-0 10. e4 d6 11. ♗e3 ♖c6 12. ♖d2 e5 13. d5 ♖e7 14. f4± Pfleger—Gheorghiu, Manila 1974

123 9. ♗e3 ♖c6 10. d5 ♗f3 11. ♗f3 ♖e5 12. ♗c2 ♖f3 13. ef3 d6 14. h4 ♗d7 15. ♗g2 b5oo Vadasz—Pytel, Buenos Aires (ol) 1978 — 26/58

124 9... b5 10. ♖d2 ♗g2 11. ♗g2 ♗b6 12. e4 0-0 13. h4 [13. ♗e2 d6 14. cb5 a6 15. ba6 ♗a6 16. ♖c4 ♖d7 17. ♗c2 ♖b6 18. ♖e3 ♖fb8 Balinas—Ogaard, Manila 1975] ♖a6 14. ♗e2 ♖c7 15. h5± Schmidt—Ornstein, Erevan 1976 — 21/50; 12... d6!? Schmidt

125 10. ♖e1? ♗g2 11. ♗g2 b5! 12. cb5 ♗b6 13. ♗a4 ♗b7 14. ♗c4 d6 15. a4 a6 16. ♖a3 ab5 17. ab5 ♖d7 18. e4 ♖a3 19. ba3 ♖b8± Vaganjan—Timman, Nikšić 1978 — 25/64; 10. h4 d6? 11. ♗h3 ♗f3 12. ef3 ♖d7 13. ♗e2 ♖e8 14. f4 ♖f8 15. f5± Kirov—Pantaleev, Bulgaria (ch) 1976 — 22/71; 10... b5!oo

126 15. ♗g5 d6 16. e4± Vukić—Kovačević, Jugoslavija (ch) 1977

127 8. ♖b5 0-0 9. ♖bd4 ♗c8 10. ♗d2 ♖c6 [10... ♗c4 11. ♖e5] 11. ♖c6 dc6 12. c5 ♖e4= Iliesco—Luckis, Mar del Plata 1941

128 8... 0-0?! 9. ♗h4 d6 [9... ♖a6 10. ♗h6 ♖c8 11. b3 ♖c5 12. ♖fd1 ♗c7 13. ♖ac1 ♖ce4 14. ♖e4 ♗e4 15. ♖g5± Udovčić—Golombek, Beograd 1952] 10. ♗h6 ♖bd7 11. ♖ac1 ♖c8 12. b3 ♖c5 13. ♗g7 ♗g7 14. ♖fd1 ♗c8 15. ♗d4 ♖e5 16. ♖e5 ♖e5 17. e4± Schmidt—Barle, Pula 1975 — 20/64

129 9. ♗h4 h6 10. ♖d5 ♖a5 [10... e6 11. ♖f6 ♗f6 12. ♗f6 ♗f6 13. ♖b1 ♖a5 14. b3 ♗e4 15. ♗b2= Talj—Botvinnik, Moskva (m) 1960] 11. ♖d2 ♖c8± Talj; 10... ♖c8!? Smislov

130 9... 0-0 10. ♖d1± Panno; 9... ♖a5 10. b3 0-0 11. ♖b1 d5 12. cd5 [12. ♖d1 e5! 13. ♖e5 ♖h5 14. ♗e3 ♖e8 15. f4 f6 16. ♗d5 ♗d5 17. ♖d5 ♗c8! 18. g4 fe5 19. gh5 ef4 20. ♗f3 ♗c3 21. ♗c3 ♗g4—Šamkovič] ♖c8 13. ♗d2 ♖d5= Osnos—Šamkovič, SSSR (ch) 1965

131 10... ♖a5 11. b3 ♖e4? 12. ♖e5!±; 11... ♖h5oo Panno

132 11... ♖a5 12. b3! b5 13. ♖b5 ♗a1 14. ♖d6 ♗f8 15. ♖c8 ♗c8 [15... ♗c8 16. ♗d2±] 16. g4 ♖g7 17. ♗a3 ♗f6 18. g5 ♖f5 19. gf6 ♖e3 20. fe7 ♗e7 21. ♗e7 ♗e7 22. fe3±± Panno

133 15. ♗b5 ♗a6 16. ♗a4 ♗c8 17. ♗b3± Panno—Ljubojević, Petropolis (izt) 1973 — 16/67

134 9... 0-0 10. e4 ♖a6 11. b3 ♖c5 12. f3 ♖e8! 13. ♗b2 a6 14. ♗d2 ♖d6 15. ♖fe1 f6! = Keene—Ljubojević, Nice (ol) 1974 — 17/81; 9... ♖c6!?

135 10... d5 11. ♖d5 ♖d5 12. cd5 ♗c5 13. ♗e3 ♗d5 14. ♖f3 ♗b7 15. ♖c1 0-0= Ghițescu—Hecht, Wijk aan Zee 1974; 14. f3± — 10... ♗b7

136 11. ♗g1?! 0-0 12. ♗b2 d5 13. cd5 ♖d5 14. ♖db5 ♖f6 15. ♗d3 ♖bd7 16. ♖fd1 ♖c5 17. ♗f3 ♗f3 18. ef3 a6 19. ♖d4 ♖fc8±± Pomar—Andersson, Haifa (ol) 1976

137 11... d5 12. cd5 ♖d5 13. ♖d5 ♗d5 14. ♗e3! ♖c6 15. ♖c6 ♗c6 16. ♖c1 ♗e6 [16... ♗b7 17. ♗d3 0-0 18. ♖fd1± Polugajevski—Spaski, Manila (izt) 1976 — 22/74] 17. ♗d3 0-0 18. ♖fd1 ♖fc8 [18... f5 19. ♗c4 ♗f7 20. ♗e6 ♗e6 21. ♖c6±± Talj—Polugajevski, SSSR (ch) 1976; 18... ♖ac8 19. ♖c8 ♗c8 20. ♗d7 ♗a6 21. ♖d2± Polugajevski—Smislov, SSSR (ch) 1976 — 22/73] 19. ♖c8 ♗c8 20. ♗d7 ♗d7 21. ♖d7 ♗f8± Polugajevski

138 13... ♖ac8 14. ♗d2 a6 15. ♖ac1 ♖fd8 16. ♖fd1 ♖d4 17. ♗d4 ♖e8 18. ♗d2± Portisch—Talj, Varese 1976 — 22/72

139 14... ♖d4 15. ♗d4 d6 [15... ♖g4 16. ♗d2 ♖e5 17. f4± Kočijev—Pytel, Dortmund 1977 — 23/71] 16. ♖d5 ♖ab8oo; 14... ♖fc8!? 15. ♗d2 d6 Kočijev, I. Ivanov

1. c4 c5 2. ♖f3 ♖f6 3. d4

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	... cd4 ¹	♖d4 g6 ²	♖c3 ³ d5 ⁴	♙g5 ⁵ dc4 ⁸	e3 ♙g7 ⁷	♙c4 0-0	0-0 a6 ⁸	♙e2 ⁹ b5	♙b3 ♙b7 ¹⁰	±
2		... ♖c6	g3 ♙b6 ¹¹	♖b3 ♖e5 ¹²	♙g2 ¹³ ♖c4	0-0 e6 ¹⁴	♙c2 d5	e4 ♙e7	ed5 ed5 ¹⁵	=
3			♖c3 d5 ¹⁶	cd5 ¹⁷ ♖d5	♖c6 bc6	♙d2 e6 ¹⁸	g3 ¹⁹ ♙e7	♙g2 0-0	0-0 ♙a6 ²⁰	±
4		... a6	♖c3 d5 ²¹	cd5 ²² ♖d5	♖db5 ²³ ♖b4 ²⁴	♙d8 ♙d8	♖a3 b5 ²⁵	e4 e5 ²⁶	♙e3 ♙e6 ²⁷	=
5				♖f3 e6 ²⁸	♙g5 ²⁹ ♙e7	e3 0-0 ³⁰	cd5 ♖d5	♙e7 ♖e7	♙d3 h6 ³¹	±
6			g3 d5	♙g2 e5	♖f3 d4 ³²	0-0 ♖c6	e3 ³³			±
7		... b6	♖c3 ³⁴ ♙b7	♙g5 ³⁵ a6 ³⁶	♖f6 ³⁷ gf6	♖f5 ³⁸ b5	a3 ³⁹ bc4	e4 ♖c6	♙c4 e6 ⁴⁰	±
8				... e6	♖db5 d6	♙f4 e5	♙g5 a6	♙f6 gf6	♖a3 d5 ⁴¹	∞
9				f3 d6 ⁴²	e4 e6	♙e3 ⁴³ ♙e7 ⁴⁴	♙e2 0-0	0-0 ♖bd7	♙d2 ⁴⁵ a6 ⁴⁶	±
10				... ♖c6	e4 e6 ⁴⁷	♙e3 ♙e7 ⁴⁸	♙e2 0-0	0-0 ♙b8	♖c2 ⁴⁹	±
11		... e5	♖b5 ⁵⁰ ♙b4	♙d2 ⁵¹ ♙c5 ⁵²	♙c3 ⁵³ ♙b6	e3 a6	b4 ⁵⁴ ab5	bc5 ♙c5	cb5 0-0 ⁵⁵	=
12			... ♙c5	♖d6 ⁵⁶ ♙e7	♖c8 ⁵⁷ ♙c8	e3 ⁵⁸ ♙d8	♖c3 d6 ⁵⁹	♙e2 ♖c6	0-0 ♙f8 ⁶⁰	=
13			... d5	cd5 ♙a5	♖5c3 b5	♖d2 ⁶¹ b4	♖ce4 ⁶² ♖e4 ⁶³	♖e4 ♙b7 ⁶⁴	g4 ♙d5 ⁶⁵	±
14				... ♙b4	♙d2 ⁶⁶ ♙c5	d6 ⁶⁷ ♖a6 ⁶⁸	e3 0-0	♙c3 ♙e8 ⁶⁹		±
15				... ♙c5	♖5c3 ⁷⁰ 0-0	e3 ⁷¹ e4	♖d2 ⁷² ♙e8 ⁷³	♙b5 ♙e5!		∞

¹ 3... d5 — D 06; 3... e6 4. e3 — A 56;
4. d5 ed5 5. cd5 d6 6. ♖c3 — A 60

² 4... d5 5. cd5 — D 06

³ 5. f3 d5 6. cd5 ♖d5 7. e4 ♖b4 8. ♙a4
♖4c6 9. ♖c6 ♖c6 10. ♙e3 ♙g7 11. ♖c3 0-0
12. ♙d1 ♙d7 13. ♙a3 ± Beyen—Calvo, Lugano
(ol) 1968; 7... ♖c7=; 5. g3 d5 6. ♙g2 dc4
[6... e5 7. ♖f3 d4 (7... ♖c6 8. cd5 ♖d5 9.
♖e5 ♙b4 10. ♖c3 ♖c3 11. ♙c6! ±) 8. 0-0
♖c6 9. e3 ♙g4 10. ♙b3 ♙f3 11. ♙f3 ♙d7
12. ♙c6 bc6 13. ed4 ed4 14. ♙g5! ± Tukma-
kov—Beljavski, Vilnius 1978 — 26/65] 7. ♙a4
♖bd7 8. 0-0 ♙g7 9. ♙d1 0-0 10. ♙c4 ♖b6
11. ♙b3 ± Tukmakov; 5... ♙g7 6. ♖c3 —
5. ♖c3

⁴ 5... ♙g7 6. g3 [6. e4 d6 7. ♙e2 0-0
8. 0-0 ♖bd7 9. ♙e3 ♖c5 10. f3 ♙d7 11. b4

♖e6 12. ♙d2 a5 13. a3 ♖h5 14. ♙fd1! ♖hf4
15. ♙f1 ♖d4 16. ♙d4 ♖e6 17. ♙e3 ± Por-
tisch—Ljubojević, Moskva 1977 — 23/64; 8...
♖c6 9. ♙e3 ± — B 38] 0-0 7. ♙g2 ♙c7 8.
♖d5 [8. ♙d3 ♖c6 9. ♖db5 ♙a5 10. ♙d2 a6
11. ♖d5 ♙d8 12. ♖a3 b5 13. ♙c3 (Schmidt—
Haik, Buenos Aires (ol) 1978 — 26/66) ♖d5
14. cd5 ♙c3 15. ♙c3 b4 ∞ Schmidt] ♖d5 [8...
♙c4 9. ♖e7 ♙h8 10. 0-0 ±] 9. cd5 ♙b6 10.
♖b3 a5 11. 0-0 a4 12. ♙e3 ♙b4 13. ♖d4 ±
Radev—Angelov, Sofia 1974; 7... ♖c6 8. 0-0 ±
— A 39

⁵ 6. cd5 ♖d5 7. ♖db5 ♖c3 8. ♙d8 ♙d8
9. ♖c3 ♙g7 10. ♙d2 ♖c6 11. g3 ♙e6 12. ♙g2
♙c8 13. 0-0 [13. ♙c1 ♙c7! 14. 0-0 ♖b8 15.
♙fd1 ♙hd8 1/2 : 1/2 Flor—Euwe, 1932] ♙e8
14. ♙fc1 b6! 15. ♖d1 ♙d7 16. ♙c3 ♙c3 17.

♣c3 ♠hd8 = Gheorghiu—Petrosjan, Skopje (ol) 1972 — 14/77

⁶ 6... ♠e4!? 7. ♠e4 de4 8. ♠a4 ♠d7 9. ♠c2 ♠c6! 10. ♠e4 ♠g7 11. ♠c6 ♠c6♯ Tajmanov; 8. ♠b5±

⁷ 7... ♠a5 8. ♠f6! ef6 9. ♠c4 ♠b4 10. ♠c1 a6 11. 0-0 ♠d7 [11... 0-0 12. ♠d5±] 12. a3 ♠c3 [12... ♠e7? 13. b4! ♠e5 14. f4! ♠b8 15. ♠f7!+— Petrosjan—Korčnoj, Curaçao (ct) 1962] 13. ♠c3±; 12. ♠d5!?!; 10... 0-0!?!; 9... ♠g7!?! Horovitz

⁸ 9... ♠d7 10. ♠d2!± Portisch—Benkö, Las Palmas 1972 — 13/70

⁹ 10. ♠b3 ♠bd7 11. a4 ♠a5! 12. ♠h4?! ♠b6 13. ♠e2 e5 14. ♠c2 ♠e6♯ Smislov—Korčnoj, SSSR 1952; 12. ♠f6!?!; 10. a4± Flor

¹⁰ 12. ♠fd1 ♠a5 [12... ♠bd7 13. ♠e6!±] 13. e4± Simagin—Korčnoj, SSSR (ch) 1956; 12. ♠ad1!?

¹¹ 5... e5 6. ♠b5 ♠c5 7. ♠e3 ♠e3 8. ♠d6 ♠f8 9. fe3 g6 10. ♠c3± — A 33; 5... ♠d4 6. ♠d4 g6 [6... d6 7. ♠g2 g6 8. b3 ♠g7 9. ♠b2 0-0 10. 0-0 ♠c7 11. ♠c3 ♠e6 12. ♠fc1 ♠fc8 13. a4 ♠d7 14. ♠d2 ♠ab8 15. a5± Korčnoj—Parma, SSSR—Jugoslavija 1963] 7. b3 ♠g7 8. ♠b2 0-0 9. ♠g2 ♠a5 = Szuksza—Gufeld, Hungary 1970 — 9/42; 7. ♠c3 ♠g7 8. ♠g2 0-0 9. 0-0± — A 39

¹² 6... ♠e4 7. ♠e3 ♠b4 8. ♠1d2 ♠d2 9. ♠d2 ♠c4 10. ♠g2 e6 11. 0-0 ♠e7 12. ♠c1 ♠a4♯ Krogus—Vladimirov, Soči 1966

¹³ 7. ♠1d2 ♠c6♯; 7. c5 ♠c6♯ Filip

¹⁴ 8... g6 9. ♠c2 ♠a5 10. ♠e3 ♠d8 11. ♠a5 ♠a5 12. ♠c1! d5 13. ♠c3 ♠g7 14. ♠d2 ♠a6 15. ♠c5 ♠e6 16. a4±↑ Hausner—Alburt, Dečín 1976 — 21/55

¹⁵ 12. ♠c3 ♠e6 13. ♠d5 ♠d5 14. ♠c4 ♠c8 = Filip

¹⁶ 5... ♠a5 6. e3 ♠e4 7. ♠c2 ♠c3 8. ♠d2 ♠d4 9. ed4 e5 10. ♠c3 ♠b4 11. ♠b4 ♠b4 12. ♠d2 ♠d2 13. ♠d2± Prameshuber—Prins, München (ol) 1958; 5... ♠d4 6. ♠d4 g6 7. ♠g5 ♠g7 8. ♠d5 0-0 9. ♠f6 ef6 10. ♠d2± Gheorghiu—Matulović, Skopje—Ohrid 1968 — 6/79; 5... e5 6. ♠db5 ♠c5 7. ♠d6 ♠e7 8. ♠f5 ♠f8 9. ♠e3 d6 10. g3 ♠e6 11. ♠g2! [11. b3? ♠b4!△ d5 Pančenko] ♠d7 12. ♠ed5 ♠g4 13. ♠e4!± Pančenko—Lipski, Lublin 1977 — 24/66; 7. ♠e3± — A 33; 5... g6 6. g3 [6. e3 ♠g7 — A 35] ♠g7 7. ♠g2 0-0 8. e3 ♠d4 9. ed4 e6 [9... d6 10. 0-0 ♠b8 11. h3 a6 12. a4 ♠d7 13. ♠e2± Sanguineti—Szmetan, Fortaleza 1975 — 20/69] 10. d5 [10. 0-0 d5 11. cd5 ♠d5 =] ed5 11. ♠d5 ♠d5 12. ♠d5 ♠e8 13. ♠f1♯; 8... d6!± Sanguineti, Szmetan; 8. 0-0± — A 39; 6. e4± — B 36; 5... ♠b6 6. e3 [6. ♠db5 a6 7. ♠a4 ♠d8 8. ♠e3 ab5 9. ♠b6 ba4 10. ♠d8 ♠d8 11. e3 e5♯ Incutto—Bolbochan, Argentina 1960; 6. ♠c2 e6 7. e3 d5! 8. cd5 ed5 Doda; 6. ♠b3 e6 7. ♠g5 ♠b4

8. ♠f6 gf6 9. ♠c1 = — A 33] e6 7. ♠e2 ♠e7 8. 0-0 0-0 9. b3 a6 10. ♠b2± Cuellar—Karpov, Leningrad (izt) 1973 — 15/64; 5... e6 = — A 33

¹⁷ 6. ♠a4 e6 [6... ♠d7 7. ♠db5 (7. cd5 ♠d5 8. ♠d5 ♠d5 9. ♠b5± Talj) e6 (7... e5 8. cd5 ♠b4 9. e4 ♠c5 10. ♠e3 ♠e3 11. ♠b4 ♠b6 12. ♠a7!+— Štejn—Koc, SSSR 1950) 8. ♠f4 e5 9. cd5 ef4 10. dc6 bc6 11. ♠d1 ♠b7 12. ♠a5!± Skotorenko—Vladimirov, SSSR 1961; 6... ♠b6 7. ♠db5 e6 8. ♠f4! e5 9. cd5 ef4 10. ♠f4 ♠b4 (10... ♠c5 11. ♠c7 ♠d8 12. 0-0-0! ♠c7 13. dc6 ♠d7 14. ♠c7 ♠c7 15. cd7 ♠f2 16. e4±) 11. ♠c7 ♠d8 12. ♠a8 ♠a5 (Talj—Donner, Wijk aan Zee 1973 — 15/70) 13. ♠d1! ♠a2 (13... ♠c5 14. d6±) 14. ♠a1 ♠b4 15. ♠a2 ♠c3 16. bc3 ♠a2 17. ♠c7± Talj] 7. cd5 ♠d5 8. ♠c6 bc6 9. ♠c6 ♠d7♯ Timman

¹⁸ 8... ♠c3 9. ♠c3 ♠d1 10. ♠d1 f6 [10... ♠e6 11. e4! ♠a2 12. ♠a6± Portisch] 11. g3 e5 12. ♠g2 ♠d7 13. 0-0± Portisch—Donner, Amsterdam 1969 — 8/46

¹⁹ 9. e4 ♠b4!; 9. ♠c1 ♠e7 10. ♠a4 0-0! 11. ♠c6 ♠b7♯

²⁰ 11... ♠b7 12. ♠c1 c5 13. ♠a4! ♠c8 14. b3 ♠e8 15. ♠b2 ♠a6 16. ♠c4 ♠b6 17. ♠a5± Polugajevski—Beljavski, SSSR (ch) 1974 — 18/69; 11... ♠a6 12. ♠f3 [Petrosjan—Gligorić, Jugoslavija (ct) 1959] ♠b6± Gligorić

²¹ 5... e5 6. ♠c2 ♠c6 7. g3 b5 8. ♠g2 ♠b7 9. ♠g5 bc4 10. ♠e3 ♠b8 11. 0-0 ♠d4 12. ♠b7 ♠b7 13. ♠c4 ♠c7 14. ♠f6 gf6 15. b3± G. Garcia—Gild. Garcia, Bogota 1977; 5... e6± — A 32

²² 6. ♠g5?! e5 7. ♠f3 d4 8. ♠d5 ♠e7 9. ♠e7 ♠e7 10. e3 ♠g4! 11. ♠f6 gf6 12. ♠b3 ♠c6 13. h3 ♠f3 14. gf3 0-0-0♯ Nemet—Barle, Jugoslavija (ch) 1976; 6. e3 e5 7. ♠f3 e4 8. ♠d2 dc4 9. ♠c4 b5 10. ♠e2 ♠b7 = Webb—Miles, England (ch) 1975; 6. ♠b3 dc4 [6... e6 7. cd5 ed5 8. g3 ♠c6 9. ♠g2 ♠e6 10. 0-0 ♠e7 11. ♠e3 0-0 12. ♠a4± Raškovski—Čehov, SSSR (ch I) 1976] 7. ♠d8 ♠d8 8. ♠a5 ♠bd7±

²³ 7. ♠d2 e5 8. ♠f3 ♠c6 9. e4 ♠c3 10. ♠c3 ♠d1 11. ♠d1 ♠e6 12. a3 f6 13. ♠d2 ♠c5 14. ♠c4 ♠c4 15. ♠c4 ♠d8 = Dorfman—Ceškovski, SSSR 1976

²⁴ 7... e6 8. ♠d5 ed5 9. ♠d4 ♠c6 = Krogus

²⁵ 9... e5 10. g3 ♠e6 11. ♠g2 ♠8c6 12. 0-0 f6 13. ♠e3 ♠c7 14. ♠fc1 ♠c8 15. ♠c2 ♠b8 16. ♠b4 ♠b4 = Raškovski—Forintos, Soči 1974 — 19/52

²⁶ 10... e6 11. ♠e3 ♠d7 12. ♠d1 ♠b7 13. ♠e2 ♠c6 14. ♠c2± Palatnik—Kapengut, SSSR 1976

²⁷ 12. 0-0-0 ♠d7 13. ♠b1 ♠c8 14. f4 ef4 15. ♠f4 f6 16. ♠e2 ♠e8 = Karasev—Ceškovski, SSSR (ch I) 1976 — 22/87

²⁸ 6... dc4 7. ♖d8 ♘d8 8. e4 e6 [8... b5 9. e5 ♗fd7 10. a4!± Minić] 9. ♖e5 ♙e8 10. ♗c4 ♗bd7 11. a4 ♗c5 12. f3 ♗b6 13. ♗e3 ♗e3 14. ♗e3± Olafsson—Miles, Teesside 1975 — 21/52

²⁹ 7. cd5 ed5 8. e3 ♗c6 9. ♗e2 ♗c5 10. 0-0 0-0= Čehov—Gufeld, SSSR 1975

³⁰ 8... ♗c6! = — A 32

³¹ 12. ♖e2 ♗bc6 13. ♗d1 ♖a5 14. 0-0 e5 15. ♗c4± Příbyl—Hartoch, Amsterdam II 1976

³² 7... e4 8. ♗fd2 [8. ♗d4? dc4 9. ♗c3 ♗c5 10. ♗e3 0-0 11. ♗e4 (11. ♗e6?! ♖d1 12. ♗d1 ♗e3!± Raškovski—Suetin, Soči 1973 — 19/51) ♗e4 12. ♗e4 ♗e8 13. ♗g2 ♗b4± Suetin] e3 9. fe3 ♗g4 10. cd5 ♗e3 11. ♖a4 ♗d7 12. ♖e4 ♖e7 13. ♗b3 ♗g2 14. ♖g2 ♗c5 15. ♗c5 ♖c5 16. ♖e4 ♗e7 17. ♗c3± Martz—Miles, Lone Pine 1976

³³ Krnić

³⁴ 5. ♗d2?! ♗b7 6. ♗2f3 g6 7. e3 ♗g7 8. ♗e2 0-0 9. b3 d5! 10. 0-0 ♗bd7 11. ♗b2 a6 12. cd5 ♗d5 13. ♗c1 ♗c5± Thomas—Euwe, Karlovy Vary 1929; 5. f3 d5? 6. cd5 ♗d5 7. e4 ♗c7 8. ♗f4! ♗d7 9. ♗c3± △ 9... f6? 10. ♗c7! ♖c7 11. ♗d5+— Vidmar jr.—Stulík, Marianske Lazne 1948; 5... ♗b7 6. ♗c3± — 5. ♗c3

³⁵ 6. ♖c2 d6 7. e4 g6?! 8. ♗e2 ♗g7 9. ♗e3 0-0 10. 0-0 ♗bd7 11. ♗ad1 ♖c8 12. f3 ♗e5 13. b3 a6 14. ♖d2± Cruz—Grau, Mar del Plata 1928; 11... ♗c8!±; 7... e6 △ a6, ♗bd7, ♗c8∞

³⁶ 6... ♗e4 7. ♗e4 ♗e4 8. f3 ♗b7 9. e4 g6 10. ♗e2 ♗g7 11. 0-0 0-0 12. ♖d2± Menčík—Canal, Karlovy Vary 1929; 6... h6 7. ♗f6 g6 8. e4?! e6 [8... ♗c6 9. ♗f5 d6 10. ♗e2 e6 11. ♗e3 ♖c7 12. 0-0 0-0 13. a3 ♗b8 14. b4 ♗g7 15. ♗c1± Kmoch—A. Steiner, Wien 1928] 9. ♗e2 ♗g8 10. ♗f3 ♗c6 11. ♗c6 dc6 12. ♖a4 ♖d4 13. ♗d1 ♖e5± Hasin—Karasev, SSSR 1976; 8. ♗f5±; 6... d6 7. f3 e6 8. e4 ♗bd7 = — 6. f3

³⁷ 7. ♖c2 h6 8. ♗h4 ♖c7 9. e3 e6 10. ♗f3 d6 11. ♗e2 ♗bd7 12. h3 ♗e7 13. 0-0?! g5!±→» Pomar—Ljubojević, Palma de Mallorca 1972 — 14/78; 13. ♗g3!±; 10. 0-0-0!± Ivkov; 7. f3 e6 8. e4 ♖c7 9. ♖d2 ♗c6! 10. ♗c6 dc6 11. 0-0-0 ♗e7 12. ♗f4 e5 13. ♗e3 ♗d8 14. ♗d3 ♗d7 15. ♗c2 0-0± Zilberštejn—Suetin, SSSR 1974; 7. e4 ♗e4 8. ♗e4 ♗e4 9. ♖e2 ♗g6 10. g4 f6 11. ♗g2 ♗a7 12. ♗d2 e6 13. ♗d1 ♖c7 14. 0-0 h5 [14... ♗f7!± 15. f4 ♗c5 16. ♗c3 ♗e8] 15. ♗e6 de6 16. ♖e6 [Zilberštejn—Kim, SSSR 1978 — 26/67] ♗e7∞ Kotov

³⁸ 8. e3 e6 9. a3 f5 10. ♗g1 ♗g7 11. g4 f4 12. ef4 ♗c6 13. ♗c6 ♗c6 14. ♗g3 ♖c7± Peresipkin—Zajd, SSSR 1977

³⁹ 9. cb5 ab5 10. a3? b4! 11. ab4 ♗a1 12. ♖a1 e6 △ ♗b4± Suetin

⁴⁰ 12. ♗d6 ♗d6 13. ♖d6 ♗c8 14. 0-0 ♗g8 15. ♗e2 ♖e7 [Raškovski—Suetin, SSSR 1974 — 17/115] 16. ♖f4± Suetin

⁴¹ 12. ♗d5? ♗d5 13. ♖d5 ♗b4 14. ♗d1 ♗c6± Ghitescu—Minić, Zagreb 1971 — 11/40; 12. cd5∞

⁴² 6... e6 7. e4 ♗b4 8. ♗e2 0-0 9. 0-0 ♗c6 10. ♗e3 ♖b8 11. ♗c2 [11. a3 ♗d6 12. g3 (12. ♗h1 ♗d4 13. ♖d4 ♗h2± Pomar—Jansson, Lugano (ol) 1968 — 6/81) ♗g3 13. hg3 ♖g3=] ♗d6 12. f4±

⁴³ 8. ♗g5 ♗bd7 9. ♖d2 a6 10. ♗e2 ♗e7 11. 0-0 0-0 12. ♗fd1 ♗c8 13. ♗ac1 ♖c7 14. ♗h1 ♗fd8 15. ♗f1 ♖b8 16. ♗e3 ♗f8 17. ♖f2 ♗a8 = Smislov—Botvinnik, SSSR 1967 — 3/52; 8. ♗e2 ♗e7 9. 0-0 0-0 10. b3 [10. ♗h1 ♗bd7 11. ♗c2 a6 12. d4 ♖c7 13. h3 ♗e5 14. ♗e3 ♗c6 15. ♗c1 ♖b7 16. a4 ♗fd8 = Teschner—Schiffer, Berlin 1971] ♗bd7 11. ♗h1 a6 12. ♗b2 ♗e8 13. ♖d2 ♗f8 [13... ♖c7 14. ♗ac1 ♗f8 15. ♗fd1 ♗ad8 = Stupica—Planinc, Jugoslavija (ch) 1969] 14. ♗c2 ♗g6 15. ♗fd1 ♖c7 16. ♗f1 ♗ad8 17. ♗e3 h5!∞ Uhlmann—Ljubojević, Madrid 1973 — 16/74; 14. ♗ad1!±

⁴⁴ 8... a6 9. ♗e2 ♗bd7 10. a4 d5?! 11. ed5 ed5 12. 0-0 dc4 13. ♗c4 ♗e5 14. ♗e1!! ♖c7 15. ♗c1 ♖c4 16. ♗cb5±→田 Pomar—Gheorghiu, Torremolinos 1973; 10... ♗e7!±

⁴⁵ 11. ♗db5 ♖b8 12. ♖d2 ♗d8 [12... a6 13. ♗d4 ♗e8 14. ♗fd1 ♗f8 15. ♗h1 ♗a7 16. ♗ac1 ♗a8 = Bobocov—Cioaltea, Bucuresti 1971] 13. ♗fd1 a6 14. ♗d4 [14. ♗a3? d5! 15. cd5 ed5 16. ed5 b5 (Gheorghiu—Minić, Skopje—Ohrid 1968 — 6/80) 17. d6 ♗f8! 18. ♗c2 ♗e5 19. ♗c5 ♗e8± Minić] h6 15. ♗ac1 ♗f8 16. ♗f1 ♖c7 17. b3 ♗ac8 18. ♖f2 ♖b8 = Unzicker—Minić, Bari 1973; 11. ♗c1 a6 12. ♖e1 ♗e8 13. ♖f2 ♗c8 14. ♗fd1 ♗f8 15. ♗f1 h6 16. ♗c2 ♖c7 = Hort—Minić, Vinkovci 1970

⁴⁶ 12. a4?! ♗e8 13. ♗fd1 ♗c8 14. a5 d5!∞ Pomar—Ljubojević, Madrid 1973 — 17/85; 12. ♗fd1 ♖c7 13. ♗ac1 ♗ac8 14. ♗f1 ♗fe8 15. ♖f2 ♖b8 16. ♗h1 ♗f8 17. ♗c2± Hort—Ljubojević, Wijk aan Zee 1973

⁴⁷ 7... ♗d4 8. ♖d4 e6 9. ♗e3 ♗c5 10. ♖d2 0-0 11. 0-0-0 ♗e3 12. ♖e3 e5 13. g4±→» Pomar—Robatsch, Sant Feliu 1973

⁴⁸ 8... ♖b8 9. ♖d2! [9. ♗e2 ♗d6∞] ♗c5 10. ♗e2 0-0 11. ♗d1 ♗e5!± 12. ♗db5 a6 13. ♗d6±○ Tajmanov—Talj, SSSR (ch) 1973 — 16/68; 11... ♗d8 △ d5±; 8... ♗c5!± 9. ♗e2 0-0 Tajmanov

⁴⁹ 11. f4 ♗d4 12. ♖d4 d5 13. cd5 ed5 14. e5 ♗c5 15. ♖d3 d4!∞ Hasin—Želandinov, SSSR 1975; 11. ♗c2±

⁵⁰ 5. ♗c2?! d5 [5... ♗c5 6. ♗c3 ♗c6 7. e3 0-0 8. ♗e2 d6 9. 0-0 ♗e8 10. ♗a4 ♖g5 11. ♗f3 ♖g6 12. ♗d2 ♗f6 13. ♗c3 e4 14. ♗e2 ♗h3 15. ♗e1 ♗fe8± Tajmanov—Meštrović, Albena 1974; 7. g3!±] 6. cd5 ♗c5! [6...

♯d5 7. ♯d5 (7. ♯d2 ♯e4 8. ♯e3 ♯c6 9. ♯c3 ♯d2 10. ♯d2 ♯c5 11. ♯e5 0-0 12. g3 ♯a6 13. ♯g2 ♯d8♠ Lombardy-Kevitz, USA (ch) 1955/56) ♯d5 8. e4 ♯b4 9. ♯b4 ♯b4 10. ♯d2 ♯c6 11. ♯c4 ♯e6 12. ♯e6 fe6 13. ♯c3 0-0-0 14. 0-0-0 ♯c5 15. ♯e3 ♯d4= Pomar-Bellon, Las Palmas 1973] 7. ♯c3 0-0 8. e3 ♯f5! 9. ♯c4 ♯bd7 10. ♯b3 [10. 0-0 e4 ♯e5干] e4! 11. ♯d4 ♯g4 12. ♯de2 ♯e5 13. h3 [13. 0-0? ♯d7! ♯f3-+] ♯d3 14. ♯f1 ♯f5 15. ♯g3 ♯g6 16. ♯c2 ♯b4干 O'Sullivan-Faber, Bagneux 1975; 5. ♯f3 ♯c6 [5... e4 6. ♯d4 d5 7. e3 dc4 8. ♯c4 ♯c5 9. 0-0 0-0 10. b3 ♯d6 11. ♯e2 ♯e8 12. ♯b2 ♯e5 13. ♯d2 ♯g5 14. ♯h1 ♯bd7 15. ♯c1 a6 16. ♯c4 ♯b6 17. ♯b6 ♯b6 18. ♯d2 ♯d7= Pomar-Furman, Madrid 1973] 6. ♯c3 ♯b4 7. ♯d2 0-0 8. e3 e4 9. ♯g5 ♯e8 10. a3 ♯c3 11. ♯c3 d6 12. h4 h6 13. ♯h3 ♯e5干 Novikov-Buhman, SSSR 1974; 9. ♯d4!; 8. a3=

⁵¹ 6. ♯1c3 0-0 [6... ♯c6?! 7. ♯g5± — A 33] 7. ♯g5 a6! 8. ♯d6 ♯b6干 Olafsson

⁵² 6... ♯d2?! 7. ♯d2 0-0 8. ♯1c3 ♯a6 [8... ♯c6 9. e3 a6 10. ♯d6 ♯e8 11. ♯e2 ♯d6 12. ♯d6 ♯e7 13. ♯d1± Blümich-Sreder, 1934] 9. g3 ♯c5 10. ♯g2 a6 11. ♯d6 ♯a5 12. 0-0 ♯b8 13. ♯fd1± Capablanca-Torre, Barcelona 1929

⁵³ 7. ♯e3! — 5... ♯c5

⁵⁴ 9. ♯5a3 ♯c6 10. ♯d3 0-0 11. 0-0 d6 12. ♯c2 ♯e6干 Dake-Fine, New York 1933

⁵⁵ 12. ♯b3 d6 13. ♯b4 ♯b6△ ♯e6, ♯bd7, ♯c5= Olafsson; 12. a3!?

⁵⁶ 6. ♯1c3 d6 7. ♯g5 a6 8. ♯f6 gf6 9. ♯a4? ♯c6 10. ♯d5 ab5干 Kern-Schroter, corr. 1932; 9. ♯a3干; 6. ♯e3! ♯e3 7. ♯d6 ♯f8 8. fe3 ♯c6 9. ♯c3± — A 33

⁵⁷ 7. ♯f5 ♯f8 8. ♯e3 ♯a5 9. ♯d2 ♯b4 10. ♯c3 d5!干

⁵⁸ 8. ♯c3 ♯b4 [8... ♯c6 9. e3 ♯b4 10. ♯d2 ♯a6 11. a3 ♯c3 12. ♯c3 d6 13. b4 ♯c7 14. ♯c1 ♯e6 15. f3 a5= Cebalo-Lombardy, Zagreb 1969] 9. ♯b3 ♯a6 10. ♯g5 ♯c6! 11. 0-0 ♯c3 12. ♯c3 d6 13. e3 ♯ac8 14. ♯b1 ♯c5 15. f3 ♯e6 16. ♯f6 gf6干 Rabar-Czeraniak, Beograd 1954

⁵⁹ 9... ♯b4 10. ♯d2 ♯c3 11. ♯c3 ♯c6 12. ♯b3 [Oren-Czeraniak, Israel 1955] ♯e4♠; 10... ♯a6!?

⁶⁰ 12. a3 a6 13. ♯c2 ♯e7 14. ♯d2 ♯e6 15. ♯ad1 ♯ac8 16. ♯b1 ♯a7 17. ♯e4 ♯g8 18. ♯f6 gf6! = Konstantinopolski-Tajmanov, SSSR (ch) 1948

⁶¹ 8. a3 b4 9. ♯a4 ♯a4 10. ♯a4 ♯d7 11. ab4 ♯d5 12. b5 ♯b5 13. e4 ♯f1 14. ♯f1 ♯c7 15. ♯e3 ♯c6 16. ♯d2± Panno-Bellon, Palma de Mallorca 1972

⁶² 9. ♯b3 ♯b6 [9... ♯c7? 10. ♯b5 ♯d7 11. ♯c2!± Larsen; 9... ♯d8 10. ♯a4 ♯d5 (10... ♯b7 11. e4±) 11. ♯d5 ♯d5 12. e4 ♯f6 13. f3 ♯d7 14. ♯ac5 a5 15. ♯e3 ♯e7 16. ♯c1± Betancort-Bellon, Lanzarote 1976 — 21/53]

10. ♯e3 [10. ♯b1 a5干; 10... ♯b7干] ♯a6 11. ♯b1 ♯b7♠ Olafsson

⁶³ 9... ♯d5? 10. ♯c4 ♯d8 11. ♯e6 ♯d6 12. ♯d5+ — Cvetković

⁶⁴ 10... f5 11. ♯g5±

⁶⁵ 11... ♯a6 12. ♯g2 ♯d8 13. 0-0 ♯d5 14. ♯g5!± Lombardy-Martin, Olot 1974 — 17/82; 11... ♯d5 12. ♯d5 ♯d5 13. ♯g2 ♯d7 14. ♯e3 ♯c8 15. 0-0±; 14. ♯d6± Cvetković

⁶⁶ 7. ♯5c3 ♯d5 [7... ♯d5 8. e4 ♯c3 9. ♯d8 ♯d8 10. ♯c3 ♯c3 11. bc3 ♯e6 12. f4 ef4 13. ♯f4± Raškovski-Karasev, SSSR (ch) 1976; 10... ♯e6!?] 8. ♯d5 ♯d5 9. ♯d2 ♯e6 10. ♯d5 ♯d2 11. ♯d2 ♯d5 12. ♯c3 ♯e6= Harlamov-Vladimirov, SSSR 1972

⁶⁷ 8. ♯c2 ♯a6 [8... ♯b6 9. e3 ♯d5 10. ♯1c3 (10. ♯e4 ♯e6 11. ♯e5 ♯c6 12. ♯g7 0-0-0♠); 11... 0-0♠ Pytel] ♯c3 11. ♯c3 ♯d7 12. ♯c1 ♯d6 13. ♯d5± Pytel-Mariette, Bagneux 1976] 9. b4 [9. ♯1c3 0-0 10. ♯c1 ♯b6 11. d6 ♯g4 12. e3 ♯h4 13. g3 ♯f6 14. ♯e4 ♯f3 15. ♯g1 ♯d7 16. ♯e2 ♯f5 17. h3 ♯f6 18. ♯f6 ♯f6 19. ♯c3 ♯ac8 Karasev-Buhman, SSSR 1976] ♯b6 [9... ♯b4? 10. ♯b4 ♯b4 11. ♯a4± Kojfman] 10. ♯1c3 0-0 11. ♯b3 ♯f5 12. e3 ♯e4 13. ♯e4 ♯e4 14. ♯c3 ♯d2 15. ♯d2 ♯h4 16. g3 ♯f6 17. ♯e2 ♯f5 18. ♯g2 ♯ac8 Palatnik-Agzamov, SSSR 1977 — 24/65

⁶⁸ 8... ♯e4 9. e3 ♯d6 10. b4 ♯b6 11. ♯c3! ♯b5 12. ♯b5 ♯d7 13. ♯h5 ♯e7 14. ♯c4 ♯c6 15. 0-0 0-0 16. a3 ♯fc8 17. b5 ♯a5♠ Zilberštejn-Vladimirov, SSSR 1973; 13. ♯d5± Uljanov; 8... ♯d6 9. ♯d6 ♯d6 10. ♯c3 ♯c6=; 9. ♯g5±

⁶⁹ 10... ♯g4 11. ♯e2 ♯e2 12. ♯e2 ♯d6 13. 0-0 ♯b8 14. ♯d2 ♯e7 15. ♯c4 ♯d7 16. ♯fd1 ♯c8 17. ♯e4!± Zilberštejn-Semenjuk, SSSR 1976 — 21/54; 10... ♯e8±

⁷⁰ 7. d6 0-0 [7... ♯e4? 8. e3 ♯d6 9. ♯d5±] 8. ♯e3 [8. ♯c7 ♯e4 9. ♯e3 (9. e3 ♯b4 10. ♯c3 ♯c3 11. bc3 ♯c3 12. ♯d2 ♯a1 13. ♯a1 ♯d6 14. ♯a8 ♯c6 △ ♯f5-+; 10. ♯d2 ♯d6 11. ♯a8 ♯d8-+; 10. ♯d2 ♯d2 11. ♯d2 ♯d6 12. ♯a8 ♯d8-+) ♯e3 10. fe3 ♯f6干] ♯e3 9. fe3 ♯a6 10. ♯1c3 ♯d7 11. ♯d2 ♯b5 12. ♯b5 ♯e4 13. ♯d5 ♯a5 14. ♯c3 ♯ac5干 Švedčikov-Cejtin, SSSR 1977; 7. ♯1c3!?

⁷¹ 8. g3!?

⁷² 9. ♯e2 ♯e8 10. 0-0 [10. a3 ♯bd7 11. ♯d2 ♯b6 12. 0-0 ♯bd5 13. ♯d5 ♯d5 14. b4 ♯b6 15. b2 ♯g5干 Šer-Pukšanski, SSSR 1977] ♯f5 11. ♯d2 [Peresipkin-Vaganjan, SSSR 1977] ♯a6 △ ♯c7-d5=; 9. a3 ♯e7 10. ♯d2 ♯f5 11. b4 ♯d6 12. ♯c4 ♯bd7 13. ♯b2 a6 14. ♯d4 ♯fe8 15. ♯e2 ♯ad8 16. g4 ♯g4 17. ♯e4 ♯e4♠ Zilberštejn-Gusev, SSSR 1978

⁷³ 9... ♯f5? 10. ♯e2 [10. ♯b3 ♯d6 11. ♯e2 a6 12. ♯d4 ♯g6 13. g4 h6 14. h4 ♯bd7♠ Mariotti-Vaganjan, Roma 1977] ♯b4 11. g4 ♯g6 12. h4 h6 13. ♯b3 ♯c3 14. bc3 ♯d5 15. ♯a3 ♯c8 16. h5!± Hasin-Karasev, SSSR 1977

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1	g3 ♙b4 ¹	♙d2 ² ♙b6 ³	♙g2 ⁴ ♙c5 ⁵	e3 ⁶ ♙d4	ed4 ♙d4	0-0 ♙c4 ⁷	♖a3 ⁸ ♙d3	♙b4 ♙d1	♙fd1 d5 ⁹	—
2	...	...	♙b4 ♙b4	♖c3 ¹⁰ ♖c6 ¹¹	♖db5 0-0	e3 d5	a3 ♙e7	cd5 ed5	♙g2 ♙d8 ¹²	±
3	...	♙g2 ¹³ ♙b4 ¹⁴	♖c3 ¹⁵ ♙c4 ¹⁶	0-0 0-0	♙g5 ♙c3	bc3 ♖d5 ¹⁷	♙e1 ¹⁸ h6	♙c1 ♖c6	♖c6 dc6 ¹⁹	∞
4	...	♖d2 a6 ²⁰	♙g2 d6 ²¹	b3 ♙e7	♙b2 0-0	♙c1 ♙d7	0-0 ♖c6	♖e4 ²² ♖e4	♙e4 ♖d4 ²³	—
5	...	♖c3 a6 ²⁴	♙g2 ²⁵ ♙e7 ²⁶	♙d3 ²⁷ 0-0	0-0 ♖c6	b3 b6 ²⁸	♙b2 ♙b7	e4 ♙fd8	♙ac1 ²⁹	±
6	♖c3 a6 ³⁰	e3 ³¹ ♙e7 ³²	♙e2 0-0	0-0 ♙c7 ³³	♙d2 d6	♙c1 ♖bd7	b3 ♙b8	e4 b6	♙e3 ♙b7 ³⁴	—
7	...	♖c2 ³⁵ ♙c3 ³⁶	bc3 ♙a5	♙d3 ³⁷ ♖a6 ³⁸	f3 ³⁹ ♖c5	♙d2 ⁴⁰ 0-0	e3 ⁴¹ b6	♙e2 ♙a6	♙a3 d5 ⁴²	干
8	...	g3 0-0 ⁴³	♙g2 d5 ⁴⁴	cd5 ♖d5	♙d2 ⁴⁵ ♖c3 ⁴⁶	bc3 ⁴⁷ ♙a5 ⁴⁸	0-0 e5	♖b3 ♙b6	c4 ♖c6 ⁴⁹	—
9	...	e3 ♖e4 ⁵⁰	♙c2 ♖c3	bc3 ♙e7	♙e2 0-0	0-0 a6	e4 ⁵¹ d6	♙e3 ♖d7	♙fb1 ♙c7 ⁵²	∞
10	...	♙b3 ♖a6 ⁵³	♙d2 ⁵⁴ 0-0	e3 b6	♙e2 ♙b7	0-0 ♙e7 ⁵⁵	♙fd1 ⁵⁶ ♙c8	♙ac1 ♖c5	♙c2 d5 ⁵⁷	—
11	...	♖b5 0-0 ⁵⁸	a3 ♖c3	♖c3 d5 ⁵⁹	♙g5 ⁶⁰ h6 ⁶¹	♙f6 ⁶² ♙f6	cd5 ed5	e3 ⁶³ ♖c6 ⁶⁴	♙d5 ♙d8 ⁶⁵	☞
12	...	...	♙f4 ⁶⁶ d5	e3 ⁶⁸ 0-0 ⁶⁷	a3 ♙a5 ⁷⁰	b4 a6	cd5 ⁷¹ ed5	ba5 ab5	♙b5 ♙a5 ⁷²	☞
13	...	...	cd5 ed5	♙g5 ⁷³ 0-0	♙c1 ⁷⁴ ♙a5 ⁷⁵	♙f6 ♙b5	e3 ♙a5	a3 gf6	ab4 ♙b4 ⁷⁶	☞
14	...	♙d2 ♖c6 ⁷⁷	♖c2 ⁷⁸ ♙c5 ⁷⁹	e3 ⁸⁰ d5	cd5 ⁸¹ ed5	♙e2 0-0	0-0 a6 ⁸²	♖a4 ♙a7	♖b4 ♙d6 ⁸³	—
15	...	...	a3 ♙e7	♙g5 ⁸⁴ 0-0 ⁸⁵	e3 d5	♙e2 ⁸⁶ h6 ⁸⁷	♙h4 ♖e5	cd5 ♖d5	♙e7 ♖e7 ⁸⁸	±

¹ 5... ♙c5 6. ♖b3 ♙b6?! 7. ♖c5 ♙c5 8. ♖d2 ♙c6 9. e4! h5 [9... ♖e4? 10. ♙g2+—] 10. ♙g2 h4 11. 0-0 ♙c7 12. ♙e1 hg3 13. hg3 d6 14. b3!± Nejšťadt—Bobkov, corr. 1963; 9... b6!; 5... ♙a5 6. ♖d2 ♖c6 7. ♖b3 ♙h5 8. ♙g2 d5 9. h3 ♙e7 10. cd5 ed5 11. ♖f3 ♖e4 12. g4 ♙g6 13. ♙d5 ♙e6 14. ♙h5± Pomar—Prins, Madrid 1959; 5... d5 6. ♙g2± — E 01; 5... ♖c6! 6. ♙g2 ♙c5 7. ♖b3 [7. ♖c2 d5 (7... 0-0 8. ♖c3 ♙e7 9. 0-0 b6 10. e4 ♙b7 11. ♖e3±; 10. ♙f4 ♙b7 11. ♙d6 ♖a5 12. ♙b7 ♖b7 13. ♙e7 ♙e7 14. e4 d6 15. ♙e2 ♙ac8 16. ♖e3± Holmov—Keres, Moskva 1947) 8. cd5 ♖d5 9. 0-0 0-0 10. a3 a5 11. e4 ♖c7 12. ♖c3 ♙e7 13. ♙e3 ♙d8 14. ♙h5 ♙e3 15. ♖e3 ♙d7 = Mohrlock—Bobocov, Büsum 1969; 7. e3 0-0 8. ♖c3 = — A 33; 7... ♙b6!; ♙b4 [7... ♙e7 8. ♖c3± — A 33] 8. ♙d2

[8. ♖c3 = — A 33] d5 [8... ♙e7± — 5... ♙b4] 9. cd5 ♖d5 10. 0-0 [Eliskases—Reinhardt, Mar del Plata 1958] ♙d2±; 6... ♙b4! 7. ♙d2 ♙b6∞ — 5... ♙b4; 7. ♖c3∞ — A 33

² 6. ♖c3 = — 5. ♖c3

³ 6... ♙c5 7. ♖b3 ♙e7 8. ♙g2 ♖c6 9. ♖c3 0-0 10. 0-0 b6?! 11. ♙f4 ♙a6 12. ♖b5! ♙c8 13. ♖d6 ♙d6 14. ♙d6 ♖e7 15. ♖d2!± Černikov—Stejn, SSSR 1966 — 2/37; 10... d6±; 7. e3!; 6... ♙e7 7. ♙g2 ♖c6 8. ♖b3?! 0-0 9. 0-0 b6 10. ♖c3 ♙a6 11. ♖b5 ♙c8 12. a4 [12. ♙c1 d5! 13. cd5 ♖d5 14. ♖d3d4 ♖d4 15. ♖d4 ♙d7干] d5 13. ♙c1 ♙d7 14. c5 ♖e5! 15. ♙c3 [15. cb6 ♙b5 16. ab5 ab6 17. ♖c3 ♖c4 18. ♖d4 ♖d6 19. ♙b3 ♖fe4!干] ♖g6 16. e4 ♙fd8 17. e5 ♖e8干 Keene—Tatai, Palma de Mallorca 1971; 8. ♖c2 d5!; 8. ♙c3!±

Kapengut; 6... $\Delta d2$ 7. $\Psi d2$ [7. $\Delta d2$ $\Psi b6$ 8. $\Delta b3$ $\Psi b4$ 9. $\Psi d2$ $\Psi d2$ 10. $\Delta d2$ $\Delta c6$ 11. $\Delta g2$ $\Delta d4$ 12. $\Delta d4$ $d6$ 13. $\Xi ac1$ $\Delta e7$ 14. $\Xi hd1$ $\pm$ Tajmanov—Bronštejn, SSSR (ch) 1959] $d5$ [7... $\Delta c6$ 8. $\Delta g2$ 0—0 9. $\Delta c3$ $a6$? 10. 0—0 $\Psi c7$ 11. $\Xi fd1$ $\Delta e7$ 12. $\Xi ac1 \pm$ $\circ$ Stahlberg—Jimenez, Leipzig (ol) 1960; 9... $d5$!] 8. $\Delta g2$ 0—0 9. $cd5$ $ed5$ 10. $\Delta c3$ $\Delta c6$ 11. 0—0 $\Psi b6$ 12. $\Xi fd1$ $\Delta e6$ [Rubinstein—Marshall, Berlin 1928; 12... $\Delta d4$? 13. $\Psi d4$ $\Psi b2$ 14. $\Delta d5$ $\Psi d4$ 15. $\Xi d4$ $\Delta d5$ 16. $\Delta d5$ $\Xi b8$ 17. $\Xi c1 \pm$ $\pm$ Grinza—Evans, Haifa (ol) 1976] 13. $b3 \pm$

4 7. $e3$ $\Delta c6$ [7... $\Delta c5$ 8. $\Delta b3$ $\Psi c6$ 9. $\Xi g1$ $\Delta e7$ (9... $d6$ 10. $\Delta c3$ $a6$ 11. $\Delta g2$ $\Psi c7$ 12. $\Delta a4$ $\Delta c6$ 13. $\Delta ac5$ $dc5$ 14. $\Delta c3 \pm$ E. Vladimirov—Zajčik, SSSR 1976] 10. $\Delta c3$ $a6$ 11. $g4$! $d6$ 12. $\Xi c1$ $\Psi c7$ 13. $g5$ $\Delta fd7$ 14. $\Delta e4$ $\Delta c6$ 15. $\Delta c3$ $e5$ 16. $\Psi f3 \pm$ E. Vladimirov—Mačulski, SSSR 1976; 7... $\Delta e4$ 8. $\Delta b4$ $\Psi b4$ 9. $\Delta d2$ $\Delta c6$ 10. $a3$ $\Psi d2$ 11. $\Psi d2$ $\Delta d2$ 12. $\Delta d2 \pm$; 8. $\Delta g2$!] 8. $\Delta b4$ [8. $\Delta b5$ $\Delta e7$ $\Delta d5$] $\Psi b4$ 9. $\Psi d2$ $\Psi d2$ 10. $\Delta d2$ $d5$?! 11. $\Delta c6$ $bc6$ 12. $\Xi c1 \pm$ $\pm$ Příbyl—Gross, ČSSR 1975; 10... $d6 \pm$; 10... $\Delta e7 \pm$

5 7... $\Psi d4$ 8. $\Delta b4$ $\Psi c4$ [8... $\Psi b2$ 9. $\Delta c3 \pm$] 9. $\Delta a3 \pm$; 7... $\Delta c6$ 8. $\Delta b3$ $a5$ [8... $d5$ 9. $cd5$ $\Delta d5$ 10. 0—0 $\Delta d2$ 11. $\Delta d2$ 0—0 12. $\Delta c4$ (Tajmanov—Gipslis, SSSR 1972 — 13/71) $\Psi b4 \pm$] 9. $\Delta a3$ $d5$ 10. $cd5$ $ed5$ 11. 0—0 $\Delta d2$ 12. $\Psi d2$ $a4$ 13. $\Delta c1$ 0—0 14. $\Delta d3$ $\Delta f5$ $\mp$ Jelen—Češkovski, Ljubljana—Portorož 1977; 11. $\Delta c200$

6 8. $\Delta c3$? $e5$ 9. $\Delta f5$ $\Delta f2$ 10. $\Delta f1$ $d5$! 11. $\Delta g7$ $\Delta f8$ 12. $\Delta h5$ $\Delta h5$ 13. $e3$ $\Delta f6$ 14. $\Delta f2$ $\Delta g4$ —+ Saidy—Reshevsky, Long Beach 1955

7 10... 0—0 11. $\Delta a3$ $\Delta c6$ 12. $\Psi c2$ $\Psi g4$ 13. $\Delta b5$ $\Xi b8$ 14. $\Delta f4$ $e5$ 15. $\Delta e3$ $a6$ 16. $\Delta d6$ $b6$ 17. $\Xi fd1$ Ξ Adamski—Filipowicz, Polska 1973

8 11. $\Delta c3$ $d5$ 12. $\Delta a3$ $\Psi a6$ 13. $\Xi e1$ 0—0 14. $\Xi c1$ $\Delta c6$ 15. $\Delta f6$ $gf6$ 16. $\Psi g4$ = Raškovski—Palatnik, SSSR 1973

9 14. $\Delta b5$ $\Delta d7$ 15. $\Delta d6$ $\Delta c6$ 16. $\Delta a3$ $\Xi f8$! [16... $\Delta d8$? 17. $\Xi ac1$ $\Delta e8$ 18. $\Delta d5$! + $\rightarrow$ Fajbisovič—Vaganjan, SSSR 1969] 17. $\Xi ac1$ [17. $\Delta e4$ $\Xi d8$ 18. $\Delta d6$ $\Xi f8$] $\Xi b8$ 18. $\Delta h3$ $a5$ 19. $\Delta e4$ $\Delta e8$ 20. $\Delta d6$ [20. $\Delta f8$? $\Delta f8$ 21. $\Delta c5$ $\Delta e7$ 22. $\Delta f1$ $\Delta d6$ 23. $f4$ $b6$ 24. $\Delta d3$ $\Delta d7$ $\mp$ Tukmakov—Vaganjan, SSSR 1970 — 9/43] $\Delta d7$ 21. $\Delta e4$ =

10 8. $\Delta d2$ $\Psi b2$ 9. $\Delta b5$ $\Delta a6$ 10. $\Delta g2$ 0—0 11. $\Delta d6$ $\Psi b4$ 12. $\Delta c8$ $\Xi ac8$ 13. $\Xi b1$ $\Psi a5$ 14. $\Delta b7$ $\Xi c7$ = Auen—Hartston, Wien 1972

11 8... $\Psi c4$ 9. $e4$ $\Psi c5$ 10. $\Delta b3$ $\Psi e7$ 11. $e5$ $\Delta d5$ 12. $\Delta d5$ $ed5$ 13. $\Psi d5$ $\Delta c6$ 14. 0—0 0—0 15. $f4$ $\Delta b4$ 16. $\Psi d6$ $\Psi d6$ 17. $\Xi d6$ $\Delta a2$ 18. $\Delta b1$ $\Delta b4$ 19. $\Delta c5 \pm$ Kapengut—Alburt, SSSR 1972; 8... $\Psi b2$ 9. $\Delta db5$ $\Psi b4$ 10. $\Delta c7$! $\Delta d8$ 11. $\Psi d2$ $\Delta e4$! 12. $\Delta c6$ $fe6$ 13. $\Delta e4$ $\Psi d2$ 14. $\Delta d2 \pm$ $\pm$ Zilberštejn—Vasjukov, SSSR 1972 — 15/65; 8... 0—0 9. $\Psi b3$! $\Psi c5$ 10. $\Xi d1$ $a6$

[10... $\Delta c6$ 11. $\Psi b5$! $\Psi e7$ 12. $\Delta g2$ $\Delta e8$ 13. 0—0 $\Delta c7$ 14. $\Psi a4$ $a6$ 15. $\Psi b3 \pm$ Zilberštejn—Doda, Stary Smokovec 1972] 11. $\Delta g2$ $\Delta c6$ 12. $\Delta c6$ $bc6$ 13. 0—0 $d5$ 14. $\Delta a4$ $\Psi a5$ 15. $\Psi c2 \pm$ Raškovski—Čehov, SSSR 1975; 8... $a6$ 9. $a3$ [9. $\Psi b3$ $\Psi c5$ 10. $e3$ (10. 0—0 $\Delta c6$ 11. $\Delta a4$ $\Delta d4$ 12. $\Delta c5$ $\Delta b3$ 13. $ab3$ $b6$ 14. $\Delta g2$ $\Xi b8$ 15. $\Delta d3$ $a5$ 16. $\Delta b1$ $\Delta b7$ 17. $\Delta b7$ $\Xi b7$ 18. $f3 \pm$ $\pm$ Bagirov—Raškovski, SSSR 1973) $\Delta c6$ 11. $\Delta c6$ $\Psi c6$ 12. $\Xi g1$ 0—0 13. $\Delta g2$ $\Psi c5$ 14. $\Delta a4$ $\Psi a5$ 15. $\Delta e2$ $d5$ 16. $\Delta b6 \pm$ Franzen—Gras, corr. 1977] $\Psi c4$ 10. $\Xi c1$ 0—0 11. $\Delta g2$ $\Delta c6$ 12. $\Delta c6$ $dc6$ [12... $bc6$ 13. 0—0 $\Psi c5$ 14. $\Delta d5$ $\Psi a7$ 15. $\Delta f6$ $gf6$ 16. $b4 \pm$] 13. $\Delta a4$! $\Psi g4$ 14. $\Delta b6$ $\Xi a7$ 15. $\Psi d6 \pm$ Zilberštejn—Močalov, SSSR 1974

12 14. 0—0 [Příbyl—Honfi, Bucuresti 1975] $\Delta g4$ 15. $\Psi a4$ $\Delta e5$ 16. $\Delta d4$ $a6$ 17. $h3$ $\Delta e6$ 18. $\Xi ad1 \pm$ Příbyl

13 6. $b3$ $\Delta b4$ 7. $\Delta d2$ [7. $\Delta d2$ $\Delta c5$ =] $\Delta c5$ 8. $e3$ $d5$ =; 6. $\Psi c2$ $d5$ 7. $\Delta b5$ $\Psi c6$ 8. $\Delta g2$ $a6$ 9. $\Delta 5a3$ $\Delta b7$ =; 6. $\Psi d3$ $e5$ [6... $a6$ 7. $\Delta g2$ $\Delta c6$ 8. $\Delta c6$ $bc6$ 9. $\Delta c3$ = — 6. $\Delta c3$] 7. $\Delta b5$ $\Psi c6$ 8. $e4$ $\Delta e4$ 9. $\Delta g2$ $\Delta c5$ 10. $\Psi d5$ $\Psi d5$ 11. $cd5$ Ξ Bradford—Peters, USA 1978 — 26/68; 6. $\Psi b3$ $\Delta c5$ 7. $\Delta e3$ $\Delta c6$ 8. $\Delta c2$ $b6$ 9. $\Delta g2$ $\Delta b7$ 10. 0—0 0—0 11. $\Delta f4$ $\Psi c8$ 12. $\Delta d2$ $\Delta e7$ = Šehtman—Šmit, SSSR 1975; 6. $\Psi a4$ $\Delta c5$ 7. $\Delta b3$ [7. $\Delta b5$ $\Psi c6$ 8. $\Xi g1$ $\Psi b6$ $\mp$] $\Delta e7$ [7... $b6$ 8. $\Delta f4$ $e5$ 9. $\Delta g2$ $\Delta b7$ 10. $\Delta e5$ $\Delta f2$ 11. $\Delta d1$ $\Psi c8$ 12. $\Delta f3$ $\Delta g4$ 13. $\Delta g7$ $\Xi g8$ 14. $\Delta c3$ $\Delta e3$ 15. $\Delta c1$ $\Delta c400$ Czerniak—Matulović, Polanica Zdroj 1963; 7... $\Delta g4$ 8. $e3$ (8. $\Delta c5$ $\Psi c5$ 9. $e3$ $\Psi f5$ $\mp$) $b6$ 9. $\Delta c5$ $bc5$ 10. $\Delta g2$ $\Delta b7$ = Fridštejn 8. $\Delta c3$ [8. $\Delta f4$ $e5$ 9. $\Delta g5$ $\Psi c6$ 10. $\Delta c6$ $dc6$ 11. $\Delta g2$ $\Delta e6$ =] 0—0 [8... $\Psi c6$ 9. $\Psi c6$ $dc6$ =] 9. $\Delta g2$ $\Delta a6$ 10. $\Delta f4$ $d6$ 11. $\Delta b5$ $\Psi b6$ 12. $\Delta e3$ $\Delta c5$ =; 8. $\Delta g2$!?

14 6... $a6$ 7. $\Psi a4$ [7. $b3$ $\Delta b4$ 8. $\Delta d2$ $\Delta c5$ 9. $\Delta c2$ $d5$ 10. $cd5$ $\Delta d5$ 11. 0—0 0—0 12. $e4$ $\Delta e7$ 13. $\Delta c3$ $\Delta bc6$ 14. $\Xi c1$ $\Xi d8$ 1/2 : 1/2 Pytel—Savon, Dortmund 1975] $\Delta c5$ 8. $\Delta b3$ $\Delta e7$ 9. $\Delta f4$ $e5$ 10. $\Delta g5$ 0—0 11. $\Delta c3$ $d6$ 12. $\Delta f6$ $\Delta f6$ 13. $\Delta d5$ $\Psi d8$ 14. $\Xi d1$ $\Delta c6$ 15. $\Psi a3 \pm$ Knežević—Peev, Stary Smokovec 1974; 7... $\Delta c6$!; 6... $\Psi c4$ 7. 0—0 $\Delta c6$ 8. $\Delta c6$ [8. $\Delta b3$ $\Delta e7$ 9. $\Delta c3$ $d5$ 10. $\Delta f4$ 0—0 11. $a4$ $e5$ 12. $\Delta g5$ $d4$ 13. $\Delta f6$ $dc3$ 14. $\Delta e7$ $\Delta e7$ 15. $\Xi c1$ $\Delta g4$ 16. $\Xi c3$ $\Psi a4$ 17. $\Psi d6$ $\Delta f5$ 18. $\Psi d5$ $\Xi ad8$ 19. $\Psi b7$ $\Delta e2$ 20. $\Xi fc1$ $\Delta d100$ Govašelišvili—Gusejnov, SSSR 1975] $bc6$ 9. $b3$ $\Psi a6$ 10. $e4$ $d5$ 11. $\Delta c3$ $\Delta b4$ 12. $\Delta a4 \pm$ Raškovski—Kapengut, SSSR 1972 — 15/66; 8... $dc6$! Δ Gufeld

15 7. $\Delta d2$ $\Psi c4$ 8. $\Delta c2$ 0—0 9. 0—0 $\Psi b5$ 10. $a4$ [10. $\Delta b4$ $\Psi b4$ 11. $\Delta b3$ $d5$ $\mp$; 10. $\Delta d4$ $\Psi h5$ 11. $\Psi b3$ $\Delta c5$ 12. $\Delta b7$ $\Delta b7$ 13. $\Psi b7$ $\Delta d4$ $\mp$] $\Psi c5$ 11. $\Delta b4$ $\Psi b4$ 12. $b3$ Ξ ; 9... $\Delta d2$! Δ 10. $\Delta d2$ $d5$

16 7... $a6$ 8. 0—0 $\Delta c3$ 9. $bc3$ $d6$ = Tajmanov; 8. $\Psi d3 \pm$ — 5. $\Delta c3$

17 10... $\Psi c3$ 11. $\Delta f6$ $gf6$ 12. $e3 \pm$

18 Opočenský—Pachman, Praha 1945

19 14. ♠a3 ♠e8 15. e4 ♠f6 16. e5 ♠d5 17. ♠e4 ♠c3 18. ♠d6 b5oo

20 6... b6 7. ♠g2 ♠b7 8. ♠b5 ♠c8 9. e4 a6 10. ♠c3 ♠e7 11. 0-0 d6 12. ♠e1 0-0 13. ♠f1 ♠bd7 = Udovčić-Trifunović, Jugoslavija (ch) 1951; 6... ♠c6 7. ♠b5 [7. ♠c2 ♠e5 8. b3 b5 9. f4 ♠eg4 10. ♠g2 ♠c5 11. e3 ♠b7 12. ♠b7 ♠b7 13. ♠f3 ♠f3 14. ♠f3 bc4 15. bc4 ♠e4± Kozlov-Alburt, SSSR 1977] ♠b8 [7... ♠a5 8. ♠g2 d5 9. 0-0 a6 10. ♠c3 ♠e7 11. ♠b3± Trifunović-Ugrinović, Jugoslavija (ch) 1959] ♠g2 a6 [8... ♠e7 9. 0-0 0-0 10. ♠c3! ♠d8 11. ♠de4 ♠e4 12. ♠e4 (Anikajev-Smit, SSSR 1973) d6oo] 9. ♠c3 [Raškovski-Tajmanov, SSSR (ch) 1976 — 22/88] ♠e7 = Razuvaev

21 7... ♠c6 8. ♠f3 ♠e7 9. 0-0 0-0 10. ♠c2 d6 11. b3 ♠d7 12. ♠b2 h6 13. ♠ac1 ♠ac8 14. ♠fd1 [Furman-Kaplan, Madrid 1973] ♠fd8 =; 10... d5!?

22 12. ♠f3 ♠fd8 13. ♠c2 ♠ac8 14. ♠b1 ♠d4 15. ♠d4 ♠b8 = Tukmakov-Grigorjan, SSSR (ch) 1977

23 13... f5 14. ♠g2 ♠e5 15. ♠d2 ♠g4 16. e4± Bagirov-Grigorjan, SSSR (ch) 1977 — 24/67; 13... ♠d4 14. ♠d4 ♠c6 15. ♠d3 ♠e4 16. ♠e4 ♠c6 = Bagirov

24 6... ♠c4 7. e4! ♠b4 [7... ♠c7 8. ♠f4 ♠d5±] 8. a3 ♠b6 9. ♠e3±; 8. ♠g2! ♠d9. ♠db5, 9. e5; 6... b6 7. e4! ♠b7 [7... ♠b4 8. ♠f4±] 8. ♠db5± Nejšadt; 6... ♠b4 — 5. ♠c3

25 7. b3 b5 [7... ♠e7 8. ♠g2 ♠c6 9. 0-0 0-0± — A 33] 8. ♠g2 d5 9. 0-0oo; 7. e3 ♠e7 [7... ♠c6 8. ♠e2 b6 (8... h5 9. ♠d2 h4 10. g4 h3 11. g5!± Bobocov-Peev, Varna 1971) 9. ♠c6 dc6 10. ♠f3 ♠b7 11. ♠d2 ♠e7 12. 0-0 0-0 13. ♠e2 ♠ad8 = Alburt-Suetin, SSSR 1976] 8. ♠e2 b6 9. ♠f3 [9. 0-0 ♠b7 10. ♠f3 ♠c6 11. b3 0-0 12. ♠b2 ♠ac8 13. e4 ♠fd8 = Dončenko-Smit, SSSR 1973; 10... 0-0! ♠b7 10. ♠b7 ♠b7 11. ♠f3 ♠c6 12. ♠d2 ♠c8 13. ♠c1 ♠b8 14. ♠c6 ♠c6 = Zilberštejn-Gipslis, SSSR 1972; 7. ♠e3 ♠b4! 8. ♠b3 ♠e7 9. ♠g2 d6 10. ♠c1 ♠bd7 11. ♠d1 ♠e5 12. b3 ♠fg4 13. ♠d2 ♠e3 14. ♠e3 0-0 15. 0-0 ♠d7 16. ♠e4 ♠c5 = Tarjan-Vaganjan, Skopje 1976 — 21/57; 7. ♠g5 ♠b4 8. ♠f6 ♠c3 [8... gf6?! 9. ♠c1 b6 10. ♠g2 ♠b7 11. ♠b7 ♠b7 12. 0-0 ♠c6 13. ♠c6 ♠c6 14. ♠d4± Raškovski-Vaganjan, SSSR (ch) 1976 — 22/89] 9. bc3 gf6 10. ♠g2 ♠c4 11. 0-0 ♠c6 12. ♠d2 d5 13. ♠ab1 f5oo Vadasz-Eperjesi, Hungary (ch) 1977; 7. ♠a4 b5! [7... ♠c5 8. ♠b3 ♠g4 (8... b5 9. cb5 ♠b7 10. f3 ♠b6 11. ♠g5 ♠d5 12. ♠d5 ♠d5 13. ♠c1 ♠b7 14. e4 ♠b3 15. ♠b3± Fokin-Harus, SSSR 1975) 9. e3 b6 10. ♠c5 bc5 11. ♠g2 ♠b7 =; 7... ♠c6 8. ♠c6 ♠c6! 9. ♠c6 dc6 =] 8. cb5 ♠b7 9. ♠f3 ab5 10. ♠b5 ♠e4! 11. ♠b3 [11. ♠e4 ♠e4 ♠ 12. ♠g2? ♠a2!] ♠c3 12. ♠c3 ♠c3 13. bc3 ♠a3! 14. ♠a3 ♠a3 15. ♠b1 ♠a7 16. ♠g2 ♠e7 = Pomar-Ljubojević, La Habana 1969;

7. ♠d3 ♠c6 8. ♠c6 bc6 [8... ♠c6 9. ♠g1 (9. e4 b6! 10. ♠g2 ♠b7 11. 0-0 ♠c8 12. b3 b5± Vaganjan; 10. f3 ♠b7 11. ♠e3 ♠c5±) ♠c5 10. ♠g2 ♠b6 11. e3 d6 12. ♠d2!± Vaganjan-Vasjukov, SSSR (ch) 1974 — 19/53] 9. ♠g2 ♠e7 10. 0-0 0-0 11. b3 e5 12. ♠b2 d6 13. ♠ad1 ♠b7 14. e4 ♠fd8 = Zajac-Smetanin, SSSR 1968

26 7... ♠c4 8. 0-0 ♠g5, ♠c1± ♠; 7... ♠c6± — A 33

27 8. b3? d5 9. 0-0 dc4 10. bc4 0-0 11. ♠b3 ♠bd7± Langeweg-Miles, Amsterdam 1976

28 10... d6! ♠ ♠d7; 10... ♠b8! ♠ ♠b5

29 Bertok-Ljubojević, Jugoslavija 1973

30 5... d5 6. cd5 ♠d5 7. ♠d2 [7. ♠d5 ♠d5 8. e3 ♠c6 9. ♠c6 ♠c6 10. ♠d2 ♠d7 11. ♠c3 f6 12. ♠f3 ♠f3 13. gf3 ♠d6 = Adamski-Suetin, Lublin 1976; 7. ♠db5 a6 (7... ♠d7 8. e4 ♠c3 9. bc3 ♠a5 10. ♠b1 a6 11. ♠d6 ♠d6 12. ♠d6 ♠c3 13. ♠d2 ♠c6 Johner-Aljehin, Pistany 1922; 14. ♠b4 a5 15. ♠b7±; 7... ♠c3 8. ♠d8 ♠d8 9. bc3 ♠c5 =) 8. ♠d5 ed5 9. ♠d4 ♠c6 10. e3 ♠b6 11. ♠c2 ♠e6 12. ♠e2 ♠c5! =] ♠c5 8. ♠b3 ♠e7 9. ♠d5 ♠d5 10. ♠c3 ♠d1 11. ♠d1 f6 [Nimzowitsch-Rubinstein, 1930] 12. g3!±; 5... b6 6. e4 d6 7. g3 ♠b7 8. ♠g2 ♠bd7 9. 0-0 ♠c7 [Pomar-Ljubojević, Orense 1975 — 19/54] 10. b3±; 7. ♠d3 ♠b7± — A 34

31 6. a3 ♠c7 7. e3 d6 8. ♠e2 ♠e7 9. 0-0 0-0 10. ♠d2 ♠bd7 11. b3 b6 12. ♠b2 ♠b7 13. f3 ♠ad8 14. ♠ac1 ♠fe8 15. ♠fd1 ♠b8 Anikajev-K. Grigorjan, SSSR 1974; 6. ♠g5 ♠c6 7. e3 ♠e7 [7... ♠a5 8. ♠f6 gf6 9. ♠e2 ♠g7 10. ♠b3 ♠g5 11. 0-0 f5 12. f4 ♠e7 13. ♠d2 0-0 (Pomar-Lengyel, Amsterdam 1969) 14. ♠ad1!±; 9... ♠b4! 8. ♠e2 [8. ♠f3 d5 9. cd5 ed5 10. ♠e2 0-0 11. 0-0 ♠c6 = Razuvaev-Gutman, SSSR 1977 — 25/70] ♠a5 9. ♠f4 [9. ♠h4 0-0 (9... ♠e4 10. ♠e7 ♠c3 11. ♠c6 bc6 12. ♠d2 ♠e7 13. bc3±) 10. 0-0 d6 = Talj] ♠e4 10. ♠c2 ♠c3 11. bc3 e5 12. ♠b3 ♠c7 13. ♠g3 d6 14. 0-0 0-0 15. ♠ab1 ♠e6 16. ♠b2 ♠ac8 17. ♠fb1 ♠h8 18. f3 b5!oo Furman-Talj, SSSR (ch) 1975 — 20/73; 15. f4! Talj; 6. e4 — B 41; 6. g3! ♠c7± — 5. g3; 6... ♠c6± — A 33

32 6... d5 7. ♠a4 ♠d7 8. ♠b3 ♠c6! 9. cd5 ed5 10. ♠e2 [10. ♠d5 ♠d4 11. ed4 ♠d5 12. ♠d5 ♠b4 13. ♠d2 ♠d2 14. ♠d2 0-0± Minić] ♠c5!± Bertok-Polugajevski, Vinkovci 1976 — 22/92; 7. cd5 ed5 8. ♠e2 ♠c6 9. 0-0± — D 40; 6... ♠c6 7. ♠e2 d5 8. 0-0? ♠d6 9. b3 ♠c7 10. h3 ♠a5 11. cd5 ♠c3 12. ♠d2 ♠c7 13. ♠c1 ♠d8 14. b4 e5 15. ♠f3 e4 16. ♠d4 ♠e7 17. ♠h3!±» Romanišin-Vaganjan, SSSR (ch) 1975; 8. cd5 ed5 9. 0-0± — D 40; 7... ♠e7 8. 0-0 0-0 = — A 33

33 8... ♠c6 = — A 33

34 Paredes-Cebalo, Barcelona 1977

³⁵ 6. a3?! ♖c3 7. bc3 ♗a5; 6. ♕g5 ♖c6 [6... ♖c3 7. bc3 h6 8. ♕f6 ♗f6 9. e3 0-0 10. ♕e2 ♖a6 11. ♖b5 ♖c5 12. ♗d4 b6 13. ♕f3 ♖b7 14. ♗f6 gf6 15. ♖d6 ♖c6= Letelier—Flor, Mar del Plata 1955] 7. ♖c1 ♗b6 8. ♕f6 gf6 9. ♖b3 ♖a5 10. ♖a5 ♖a5 11. ♗d2 ♗c6 12. e3 b6 13. a3 ♖c3 14. ♗c3 ♗e7 15. f3 ♖b7= Korčnoj—Furman, SSSR (ch) 1961; 6. ♗c2 ♖a6? 7. ♕g5 ♖c5 8. f3 h6 9. ♕h4 ♖a5 10. e4 ♖a4 11. ♖b3 ♗h5 12. ♕g3 0-0 [Kosenkov—Šmit, SSSR 1976] 13. ♕d3!±; 6... ♖c6 7. e3= — A 33

³⁶ 6... ♕e7 7. e4 ♖c6 8. ♕f4 0-0 9. ♕e2 d6 10. 0-0 b6 11. ♗d2 ♕b7 12. ♖fd1 ♖e5! 13. f3 ♗b8 14. ♕g3! ♖d8 15. f4 ♖ed7 16. ♕f3 a6 17. ♖d4!± Szabo—Hartoch, Amsterdam 1972; 8. ♕e2!?

³⁷ 8. ♖b4 0-0 9. e3 b6 10. ♕e2 ♕b7 11. 0-0 ♖c8 12. f3 ♖c6 13. ♗b3 ♗e5 14. ♖c6 ♖c6 15. ♕d2 ♗c7干 Rukavina—Karpov, Leningrad (izt) 1973 — 15/67; 8. ♕d2!?

³⁸ 8... 0-0? 9. ♕a3 ♖e8 10. ♕b4 ♗g5 11. ♕d6± Gasztonyi—Lengyel, Hungary (ch) 1957; 8... d5 9. cd5 ed5 10. g3 0-0 11. ♕g2 ♕e6 12. 0-0 ♖bd7 13. ♕a3 ♖fc8 14. ♕b4 ♗c7 15. ♖e3 a5干 Peres—Matulović, Tel Aviv (ol) 1964; 8... ♖c6 9. ♕a3 [9. g3 b6 10. ♕g2 ♕b7 11. 0-0 ♖e5 12. ♗d4 ♕g2 13. ♗g2 ♖c8 14. ♖e3 ♗c5 15. ♗c5 ♖c5干 Botez—Troianescu, Romania 1968] d5! [9... b6? 10. ♕d6= Ivkov—Fischer, Vinkovci 1968 — 6/82] 10. e3 e5 11. ♕b4 [11. ♕e2 ♕e6干] dc4 12. ♗c4 ♗c7干 Fischer

³⁹ 9. ♕a3 ♖c5 10. ♗d4 b6 11. e3 ♕b7 12. ♕e2 ♗a4 13. ♖c1 ♕e4 14. ♕f3 0-0 15. ♕e4 ♖fe4 16. 0-0 ♖fc8干 Halfdanarsson—Rajković, Ybbs 1968

⁴⁰ 10. ♗d4 0-0 11. e4 e5 12. ♗d2 d6! 13. ♕e2 ♕e6 14. ♕a3 ♖ac8 15. ♖b1 [15. ♕b4 ♗a6干] ♗a6 16. ♖b5 ♖fd8 △ ♖a4干

⁴¹ 11. e4 d5! 12. cd5 ed5 13. e5 ♖fd7 14. f4 ♖e4干

⁴² 14. ♕b4 ♗a4 15. cd5 ♖d5 16. ♕c5 bc5 17. ♕a6 ♗a6干 Debarnot—Tatai, Las Palmas 1975

⁴³ 6... ♗a5 7. ♕d2 ♗b6 8. e3 0-0 9. a3 ♕e7 10. b4 ♖c6 11. c5 ♗d8 12. ♕g2 ♖e5 13. 0-0 d6 14. cd6 ♕d6 15. ♗e2± Smislov—Doda, La Habana 1965; 6... ♗c7 7. ♗d3 a6 8. ♕g2 ♖c6 9. ♖c6 dc6 10. 0-0 e5 11. ♖a4! [11. ♕e3 ♖g4 12. ♕d2 ♕e7= Dončenko—Timoščenko, SSSR 1975] b5 12. cb5 ab5 13. ♖c3±; 11... ♕e7!; 6... ♖c6∞ — A 33; 6... ♖e4= — E 20

⁴⁴ 7... ♕c3 8. bc3 ♗a5 9. ♗b3 ♖c6 10. 0-0 ♖e8 11. ♖b5 d5 12. ♗a3 ♕d7 13. ♗a5 ♖a5 14. ♖c7 ♖c4 15. ♖a8 ♖a8 Miles—Velimirović, Amsterdam 1976

⁴⁵ 9. ♗b3 ♖c6 10. ♖c6 bc6 11. 0-0 ♖b8 12. ♗c2 ♕a6 13. ♖d1 ♗b6 14. ♖a4 ♗b5 15. e4 ♗e2∞ Schmid—Klar, Neuhausen 1961

⁴⁶ 9... ♖b6 10. ♖c2 ♕e7 11. b3 ♖c6 12. 0-0 ♕f6 13. ♖c1 ♖d5 14. ♖d5 ed5 15. ♖b4± Karasev—Alburt, SSSR (ch I) 1976

⁴⁷ 10. ♕c3 ♕c3 11. bc3 e5 12. ♖b5 ♗a5 13. ♗b3 ♖c6 14. 0-0 ♕e6= Keene—Botterill, England 1971

⁴⁸ 10... ♕e7 11. 0-0 ♖d7 12. ♖b1 ♖b6 13. ♗c2 e5 14. ♖f3 ♖c4= Sokolov—Forintos, Beograd 1967

⁴⁹ 14. c5 ♕c7 15. ♗c2 ♕e6 16. ♖fd1 ♗e7 17. ♕e3 ♖fd8= Osterman—Minić, Jugoslavija (ch) 1976

⁵⁰ 6... 0-0 7. ♕e2 [7. ♕d3 d5 8. 0-0 ♖c6 9. ♖c6 (9. cd5 ed5 10. ♖cb5 a6 11. ♖c6 bc6 12. ♖d4 ♕d6 13. ♕f5 ♖e4 14. ♕c8 ♖c8干 Rukavina—Matulović, Jugoslavija (ch) 1976] bc6 10. a3 ♕d6干 △ 11. e4? ♖e4 12. ♖e4 de4干 Gunnarsson—Matulović, La Habana (ol) 1966 — 2/39] d5 8. 0-0 e5 [8... dc4 9. ♕c4 ♕d7 10. ♕d2 ♖c6= Levenfiš—Duz-Hotimirski, Moskva 1925] 9. ♖c2 [9. ♖db5? a6 10. ♗a4 ♕c3 11. ♖c3 d4! 12. ed4 ed4 13. ♖d1 ♕d7 14. ♖b5 ♖c6 15. ♖a3 ♖e8干 Tuzovski—Korolev, SSSR 1955] ♕c3 10. bc3 ♖c6=; 6... ♖c6= — A 33

⁵¹ 11. f4 d6 12. f5 ef5 13. ♖f5 ♕f5 14. ♗f5 ♖d7干 Reshevsky—Fischer, Palma de Mallorca (izt) 1970 — 10/66

⁵² 14. a4 ♖e5 15. ♗a2 ♕d7 16. f4∞

⁵³ 6... ♗a5 7. ♕d2 ♖c6 8. ♖c2 0-0 9. ♖b4 ♗b4 10. ♗b4 ♖b4 11. ♖c1 b6 12. e4± Grünfeld—Fazekas 1935; 6... ♕c3 7. ♗c3 ♖e4 8. ♗a3!± Anikajev—Georgadze, SSSR 1972; 6... ♕c5 7. ♖f3 [7. ♕e3?! b6 (7... ♖a6 8. ♖c2 0-0 9. g3 ♖g4 10. ♕c5 ♖c5 11. ♗b4 d6 12. ♖d1 f5干 Przepiorka—Spielmann, München 1926) h3 0-0 9. g4 ♖b7 10. ♖g1 ♗c8 11. ♕g2 ♕g2 12. ♖g2 ♖c6干 Muratov—Muhin, SSSR 1973; 7. e3 ♖c6∞ — A 33] ♖c6 8. ♕g5 ♖d4 9. ♖d4 ♖d4 10. e3 ♖e5 11. f4 ♕d6 12. ♕e2 ♕c5 13. ♕f6 ♗f6 14. ♖e4 ♗e7 15. 0-0-0∞ Hort—Andersson, Madrid 1973; 12. e4±; 8... ♕e7!; 7... ♗b6=

⁵⁴ 7. ♖c2 ♕e7 8. ♖b5 0-0 9. ♕f4 d5 10. cd5 ♖d5 11. ♕d2 e5!干 Forintos—Bilek, Bala-tonfüred 1958; 7. e3 ♖e4 8. ♕e2 ♗a5 9. 0-0 ♖ac5 [9... ♕c3 10. bc3 ♗c3 11. ♕b2!∞] 10. ♗c2 ♕c3 11. bc3 ♗c3 12. ♗c3 ♖c3 13. ♕f3 ♗e7 14. ♖b3 ♖a4 15. ♕a3 d6干 Bole-slavski—Szabo, Zürich (ct) 1953; 7. ♕f4 ♖e4 8. ♖b5 ♗f6 9. e3 0-0 10. ♕e2 d5 11. ♖d1 ♗g6∞ Švedčikov—Šmit, SSSR 1973; 7. a3 ♕c3 8. ♗c3 ♖e4 9. ♗c2 ♗a5 10. ♕d2 ♖d2 11. ♗d2 ♗d2 12. ♗d2 ♖c5= U. Steiner—Hartoch, Siegen (ol) 1970; 7. g3 ♖e4?! 8. ♕g2 ♖c3 9. bc3 ♕e7 10. 0-0 ♖c5 11. ♗c2 0-0 12. ♖d1 a6 13. ♖b1 ♗c7 14. ♕f4 d6 15. ♖b3 ♖d7 16. c5!± Švedčikov—Bangijev, SSSR 1971; 7... d5∞; 7. ♕g5 ♗a5 8. ♕d2 ♖c5 9. ♗c2 ♖ce4! 10. ♖e4 ♖e4 11. ♖b3 ♕d2 12. ♖d2 d5= Bronštejn

⁵⁵ 10... ♡e7 11. ♡fd1 ♡fc8 12. ♡ac1 ♡f8 13. ♡f3 = Pomar

⁵⁶ 11. ♡ad1 ♡c5 12. ♡c2 d5 13. cd5 ♡d5 14. ♡f3 ♡b4 = Bogoljubov—Przepiorka, Pistany 1922

⁵⁷ 13... ♡c7?! 14. f3 ♡b8 15. b4± Pomar—Jansson, Skopje (ol) 1972 — 14/79; 13... d5 =

⁵⁸ 6... a6 7. ♡d6 ♡e7 8. ♡c8 ♡c8 9. e3 [9. ♡b3 ♡c6 10. ♡d2 ♡d8 11. e3 ♡f8 12. ♡d1 ♡e7 13. ♡e2 ♡c7 14. ♡c2 ♡ac8 15. 0—0 ♡e500 Rantanen—Prins, München (ol) 1958] d5 10. ♡b3 ♡c6 11. ♡d2 dc4 [11... ♡d8 12. cd5 ed5 13. ♡e2 ♡f8 14. 0—0 ♡e6 15. ♡fd1 ♡d6 16. ♡f3 ♡a5 17. ♡a4 ♡c6 18. ♡e2 ♡e5 19. ♡h4± Benkö—Quinteros, Malaga 1971] 12. ♡c4 ♡d8 13. 0-0-0? b5 14. ♡e2 ♡e4!干 Pomar—Marović, Malaga 1969 — 7/57; 13. ♡d100; 8. ♡f4!伊 Ivkov

⁵⁹ 8... b6 9. ♡g5 ♡b7 10. e3 ♡c6 11. ♡e4 ♡e500 Letelier—Johansson, Moskva (ol) 1956

⁶⁰ 9. cd5 ed5 10. ♡e3 ♡c6 11. ♡d4 ♡e8 12. e3 ♡g4 13. ♡e2 ♡h6 14. 0—0 ♡f5 15. ♡f3 ♡e6 16. g3 ♡cd4 17. ed4 ♡c8干 × d4 Debarnot—Miles, Las Palmas 1977; 10. e3 ♡c6 = — A 33; 9. e3 ♡c6 = — A 33

⁶¹ 9... dc4 10. ♡d8 ♡d8 11. ♡e4 ♡bd7 12. ♡d1 ♡f8! 13. ♡d6 ♡b6 14. e3 ♡d7 15. ♡c4 ♡c4 16. ♡c4 ♡c6 = Barcza

⁶² 10. ♡h4 d4 [10... g5? 11. ♡g3 d4 12. ♡b5 ♡c6 13. e3 de3 14. fe3 e5 15. ♡d3 ♡g4 16. ♡c2 e4 17. ♡e2 ♡a5 18. ♡f2± Reshevsky—Polugajevski, Palma de Mallorca (izt) 1970 — 10/67] 11. ♡e4 g5 12. ♡f6 ♡f6 13. ♡g3 e5 =; 13... ♡c6 =

⁶³ 12. ♡d5 ♡d8 13. ♡f3 ♡b6! [13... ♡g6 14. ♡d1 ♡d1 15. ♡d1 ♡c6 16. e3 — 12. e3] 14. ♡d1 ♡d1 15. ♡d1 ♡c6 16. e3 [16. ♡e3 ♡d4! 17. ♡e8 ♡h7 18. e3 ♡c2 19. ♡d2 ♡f5! 20. ♡a8 ♡d6 21. ♡c1 ♡a1! — + Vaganjan—Planinc, Hastings 1974/75 — 19/533] ♡e6 17. ♡e2 ♡d8 18. b4 ♡b4干 Uhlmann—Barcza, La Habana 1968; 13. ♡b3 ♡c6 14. e300 — 12. e3

⁶⁴ 12... ♡d8 13. ♡d4 ♡d4 [13... ♡g5 14. h4 ♡f5 15. ♡d3 ♡e6 16. 0-0-0 ♡c6 17. ♡f4 d4 18. ed4 ♡d4 19. ♡c7 ♡d7 20. ♡he1± Olafsson—Tali, Moskva 1971] 14. ed4 ♡c6± ±

⁶⁵ 14. ♡b3 ♡e6 15. ♡b7 ♡ab8 16. ♡c6 ♡b2 17. ♡e4 ♡g6 18. ♡a400; 14. ♡f3 ♡g6 [14... ♡e6 15. ♡e2 ♡b3 16. ♡b1 ♡e6 17. 0—0 ♡d2 18. ♡e4!± Zajčik—Taborov, SSSR 1977] 15. ♡d1 ♡d1 16. ♡d1 ♡e6 17. ♡e2 ♡d8 18. 0—0 ♡d2 Kaminski—Kapengut, SSSR 1974

⁶⁶ 7. a3? ♡c3 8. ♡c3 d4! 9. ♡a2 [9. ♡b1 ♡c6 10. e3 e5 11. b4 0—0 12. b5 ♡a5 13. ed4 ♡d4! 14. ♡d4 ed4 15. ♡a2 ♡f5 16. ♡d2 ♡fe8 17. ♡d1 d3干 ± Espig—Knaak, DDR (ch) 1974] 0—0 10. e3 ♡c6 11. ♡e2 [11. ed4 ♡d4 12.

♡e3 e5干] e5 12. ♡b4 [12. 0—0 ♡f5 13. ed4 ♡d4 14. ♡c3 ♡c2! 15. ♡d2 ♡c8 16. ♡e1 ♡e8 17. ♡d1 ♡d1 18. ♡d1 ♡c4 — + Ungureanu—Averbah, Bucuresti 1971 — 11/41] ♡f5 13. ed4 ♡d4干 Lombardy—Mihaljčičšin, Banja Luka 1976

⁶⁷ 7... ♡a6 8. e3 0—0 9. a3 ♡c3 10. ♡c3 ♡b6 11. b4± Estrada—Rossetto, Asuncion 1960

⁶⁸ 8. ♡c7 ♡h5 9. ♡a8 ♡f4干; 8. ♡b3 ♡c6 9. 0-0-0 a6! 10. ♡c7 ♡c3 11. ♡c3 [11. ♡a8 ♡a5; 11. bc3 ♡a7 12. cd5 ed5 13. ♡d5 ♡e6干] d4 12. ♡a8 [12. ♡b3 ♡a7△ e5] dc3 13. ♡d8 cb2 14. ♡b2 ♡d8干; 8. a3 ♡c3 9. bc3 [9. ♡c3 d4 10. ♡b5 a6 11. ♡c7 ♡a7 12. ♡b5 ab5 13. ♡b8 bc4干 ↑田 Karasev—Nežmetdinov, SSSR 1973] ♡c6 10. ♡d6 ♡e8 11. c5 [11. ♡c7 ♡d7 12. ♡g3 e5干 Galahov—A. Mihaljčičšin, SSSR 1977] ♡e4 12. ♡c7 ♡f6! 13. ♡d3 ♡f2 14. ♡d1 ♡d7! 15. ♡a8 ♡a8 16. ♡c2 ♡a5干 → ♡ Raičević—Bertok, Jugoslavija 1977; 10. cd5 ed5 11. e3干 — 7. cd5

⁶⁹ 8... a6! 9. a3 ♡a5 10. ♡d6 ♡c6 11. ♡g3 ♡c3 12. bc3 ♡a5 13. ♡d2 ♡d8 14. cd5 ♡d5 15. c4 ♡db4! 16. ♡c1 ♡a3 17. ♡e2 [Černikov—Polugajevski, SSSR 1971] ♡a5! 18. 0—0 [18. c5 b6] ♡c5干; 9. ♡c700

⁷⁰ 9... ♡c3 10. ♡c3 h6 [10... e5?! 11. ♡g5 d4 12. ♡d5 ♡e6 13. ♡f6 gf6 14. ♡h4! de3 15. fe3 ♡d1 16. ♡d1± ± Meinson—Flesch, Strasbourg 1974; 10... d4 11. ed4 ♡d4 12. ♡e5 ♡c6 13. ♡d6 ♡e8 14. ♡e2 e5 15. 0—0 ♡d4 16. c5± Příbyl—Tringov, Smederevska Palanka 1977] 11. cd5 ed5 12. ♡e2 d4! 13. ed4 ♡d4 14. ♡e5 ♡e2 15. ♡d8 ♡d8 16. ♡f6 ♡d6! 17. ♡e2 [17. ♡g7 ♡f4 — +] ♡e6 18. ♡f1 ♡f6 19. ♡d1 ♡e6干 ± Szilagyi—Faber, Bagneux 1975; 12. ♡b500

⁷¹ 11. ♡d4 ♡c7 12. ♡c6 bc6 13. ♡c7 ♡c7 14. cd5 cd5 15. ♡c1 ♡a7干 Thomas—Marshall, Karlovy Vary 1929

⁷² 14. ♡d2 d4! 15. ed4 ♡e4 16. ♡e4 ♡b5 17. ♡d6 ♡d5 18. 0—0 ♡d4 =; 17... ♡a600 Olafsson—Gipslis, Reykjavik 1957

⁷³ 8. ♡f4 0—0 9. e3 ♡c6 10. a3 ♡c3 11. bc3 [11. ♡c3 d4 12. ed4 ♡d4 13. ♡e2 ♡f5 14. 0—0 ♡e8 15. ♡f3 ♡c2!干 Toran—Najdorf, Torremolinos 1961] a6 12. ♡d6 ♡a5 13. ♡c2 ♡e4干 Debarnot—Rubinetti, Buenos Aires 1972; 8. a3 ♡c3 9. bc3 0—0 10. e3 ♡e4? 11. ♡d3 ♡d7 12. ♡d4 ♡a5 13. 0—0 ♡a6 14. c4± ↑ Jimenez—Polugajevski, Palma de Mallorca (izt) 1970; 10... ♡c600

⁷⁴ 9. a3 ♡c3 10. ♡c3 ♡c6 = — A 33; 10... h6!伊; 9. e3 a6 10. a3 ab5 11. ab4 ♡a1 12. ♡a1 ♡c6 13. ♡b5 d4 14. ed4 ♡e800 Kogan—Guljko, SSSR 1971

⁷⁵ 9... ♡c6!伊00

⁷⁶ 14. ♡d3 ♡g4 15. f3 ♡e6 16. 0—000 → ♡ Kluger—Alburt, Lublin 1972

77 6... b6 7. e3 ♖b7 8. ♕e2 0-0 9. 0-0 ♖c6 [9... ♖a6 10. a3 ♕e7 11. ♖c1 ♖c5 12. f3 g6 13. b4± Bogoljubov—Wolf, Pistany 1922] 10. ♖f3 ♖c8 11. ♖cb5 ♕e7 12. ♖a7± Sergejev—Grekov, SSSR 1928; 6... 0-0 7. a3! [7. ♖c2 ♕e7 (7... ♖c3 8. ♖c3 ♖c6 9. b4?! ♖e4! 10. ♖d3 d5!oo Sanguineti—Maderna, Mar del Plata 1956) 8. ♖f4 ♖c6 9. e3 ♖a5 10. ♖d3 ♖h5= van Scheltinga—van den Berg, Beverwijk 1966] ♕e7 8. g3 ♖c7 9. e3 ♖c6 10. ♖f3 b6 11. ♖b5 ♖b8 12. ♖g2 ♖b7 13. 0-0 ♖d8 14. ♖e2 a6 15. ♖c3 ♖a5! = Vranešić—Piasetski, Toronto 1974; 8. ♖g5 ♖c6± — 6... ♖c6

78 7. e3= — A 33

79 7... ♖c3 8. ♖c3 ♖e4 9. ♖d3 ♖c3 10. ♖c3 0-0 11. e3 b6 12. ♕e2 ♖b7 13. 0-0 ♖c8 14. ♖fd1 ♖a5 15. ♖d4 d5! = Llave—Becker 1940; 7... ♕e7 8. e4 [8. g3 d5 9. ♖g2 d4 10. ♖e4 ♖d7 11. f4 e5 12. b4 f5 13. ♖f2 ♖f6干 Prins—Barcza, Venezia 1949; 8. ♖f4 d5 9. cd5 ♖d5 10. ♖d5 ed5 11. g3 ♖f6干 van Scheltinga—Barcza, Budapest 1960; 8. e3=] 0-0 [8... d5 9. cd5 ed5 10. ed5 ♖d5 11. ♖d5 ♖d5 12. ♖c3 ♖g5 = Dunkelblum—Gluzman, Netanya II 1975] 9. ♕e2 b6?! 10. 0-0 ♖b7 11. ♖f4± Šajtar—Stahlberg, Praha 1954; 9... d5=

80 8. ♕e3 ♕e3 9. ♖e3 0-0 10. ♖d6 [10. g3 d5! 11. cd5 ed5 12. ♖ed5 ♖d5 13. ♖d5 ♖b6 14. ♖b5 ♖b5 15. ♖b5 ♖b4 16. ♖c1 ♖f5 17. ♖d4 ♖a2! 18. ♖c7 ♕e4 19. f3 ♖fd8!干 Blau—Talj, Zürich 1959] ♖a5 11. 0-0 b6

12. ♖c2 ♖b7 13. f3 ♖fd8 14. e4 ♖ac8 = Bolbochan—R. Garcia, Buenos Aires 1965

81 9. ♕e2 0-0 10. 0-0 a6 11. a4 ♖e7 12. ♖e1 ♖d8 = Cobo—Talj, La Habana (ol) 1966 — 2/38

82 11... ♖e7 12. ♖f3 ♖d8 13. ♖e1 ♖e5 = Doderó—Najdorf, Buenos Aires 1965

83 Tajmanov—Pachman, Stockholm (izt) 1952

84 8. ♖f3 d5 9. e3 0-0 10. ♖d3 b6 11. 0-0 ♖b7 12. cd5 ♖d5 13. ♖e2 ♖f6 = Spata—Tartakower, Buenos Aires 1931; 8. ♖f4 d6 9. ♖g3 e5 10. ♖c6 bc6 11. c5 d5 12. ♖e5 ♖c5 13. e3 ♖e7 14. ♖f6 ♖f6 15. ♖d5 ♖b2oo van Scheltinga—Timman, Wijk aan Zee II 1971; 8. e3 0-0 = — A 33

85 8... ♖b6?! 9. ♖c6 bc6 10. b4 a5 11. c5 ♖b8 12. ♖b1 ab4 13. ab4 0-0 14. g3 ♖d5 [14... ♖a3 15. ♖c1 ♖c3 16. ♖c3 ♖e4 17. ♖c2 ♖g5 18. h4±; 14... d6 15. ♖g2 dc5 16. b5!±] 15. ♖d5 ♖g5 16. ♖b6 ♖a2 17. e3± Žuhovicki—Saharov, SSSR 1969 — 9/44

86 10. cd5 ♖d4 [10... ♖d5 11. ♖c6 bc6 12. ♕e7 ♖e7 13. ♖e4 e5 14. ♖c1 ♖d8oo Kiktev—Židkov, SSSR 1975] 11. ♖d4 ♖d5 12. ♕e7 ♖e7 13. ♖d1 ♖d4 14. ♖d4 [Kärner—Šmit, SSSR 1976] ♖c6 △ ♖d8 =

87 10... ♖e5 11. ♖f6 ♖f6 12. cd5 ed5 13. ♖b3 ♖c6 = Papp—Florian, Hungary (ch) 1957; 11. ed5±

88 14. 0-0 ♖d7± Kärner—Gipslis, Tallinn 1975

A 33

1. c4 c5 2. ♖f3 ♖f6 3. d4 cd4 4. ♖d4 e6 5. ♖c3 ♖c6

	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1	e3 ¹ ♖b4 ²	♖d2 ³ 0-0	♕e2 ⁴ d5 ⁵	♖c6 ⁶ bc6	0-0 ⁷ ♖d6	♖c1 ⁸ ♖e7	cd5 ed5	♖f3 h5	♖e2 ♖d7 ⁹	=
2	...	cd5 ¹⁰ ed5	♕e2 ¹¹ ♖d6	♖f3 ¹² 0-0	0-0 ♖e8	b3 a6	♖b2 ♖g4	♖d4 ♖d7 ¹³		=
3	♖db5 d6 ¹⁴	♖f4 ¹⁵ e5	♖g5 a6	♖f6 ¹⁶ gf6	♖a3 ♖e6	e3 ¹⁷ f5 ¹⁸	♖e2 ¹⁹ ♖c8	0-0		±
4	...	♖f4 ²⁰ d5	cd5 ²² ef4	dc6 bc6 ²³	♖d8 ♖d8	♖d1 ²⁴ ♖d7	♖d6 ♖d6 ²⁵	♖d6 ♖e7	♖d4 ²⁶ g5 ²⁷	±
5	...	a3 ²⁸ ♖b4	♖c3 d5	e3 ²⁹ 0-0	cd5 ³⁰ ed5	♖e2 ♖f5 ³¹	0-0 ³² d4	ed4 ♖d4	♕e3 ♖e2 ³³	=
6	...	...	...	♖g5 h6 ³⁴	♖f6 ³⁵ ♖f6	cd5 ed5	♖d5 ³⁶ ♖e6	♖f3 ♖g6 ³⁷		∞
7	...	♖f4 0-0 ³⁸	♖d6 ³⁹ ♖d6	♖d6 ♖b6 ⁴⁰	♖d2 ⁴¹ ♖e8 ⁴²	♖de4 f5	♖g5 ♖c5	e3 b6	♕e2 ♖e7 ⁴³	±
8	...	♖f4 ⁴⁴ ♖c5	♖d6 0-0 ⁴⁵	♖c5 ⁴⁶ ♖c5	e3 d5	cd5 ed5	♖e2 ⁴⁷ ♖f5	0-0 ♖ad8 ⁴⁸		=
9	g3 ♖e7 ⁴⁹	♖g2 0-0	0-0 a6 ⁵⁰	b3 ⁵¹ ♖a5 ⁵²	♖b2 ♖b8 ⁵³	a3 ♖d8	b4 ♖c7	♖c1 ♖d4	♖d4 b6 ⁵⁴	±

	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
10	... a6	♙g2 ♙c7	0-0 ♙e7 ⁵⁵	b3 ⁵⁶ 0-0	♙b2 d6 ⁵⁷	♙c1 ♙d4	♙d4 ♙d7 ⁵⁸	♙fd1 ♙fd8	h3 ⁵⁹ ♙e8 ⁶⁰	±
11	... ♙b4	♙g2 0-0 ⁶¹	0-0 ♙e7 ⁶²	♙c2 ♙c3 ⁶³	bc3 ♙d8	♙a3 d6	♙d4 ⁶⁴ ♙e5	♙b3 ♙fd7 ⁶⁵	♙b4 ♙c5 ⁶⁶	∞
12	... ♙c5	♙b3 ⁶⁷ ♙e7	♙g2 0-0 ⁶⁸	0-0 d6 ⁶⁹	♙d4 ⁷⁰ ♙d7	♙db5 ⁷¹ ♙b8	♙f4 ⁷² ♙e5	b3 a6	♙d4 ♙g6 ⁷³	±
13		...	...	...	♙f4 ♙h5 ⁷⁴	♙e3 ♙f6 ⁷⁵	♙d4 ♙d7	h3 a6	♙c1 ♙c8 ⁷⁶	±
14		...	♙g2 d5 ⁷⁷	cd5 ⁷⁸ ♙d5 ⁷⁹	a3 ♙c3 ⁸⁰	bc3 0-0 ⁸¹	♙c2 ⁸² ♙c7	c4 ♙e5	c5 ⁸³ b6 ⁸⁴	=
15	... ♙b6	♙c2 ⁸⁵ ♙c5 ⁸⁶	e3 0-0 ⁸⁷	♙g2 ♙a6	♙e2 ⁸⁸ ♙d8 ⁸⁹	a3 ⁹⁰ d5	cd5 ⁹¹ ♙e2	♙e2 ♙d5	b4 ♙e7 ⁹²	±
16		♙db5 ♙e5 ⁹³	♙g2 a6 ⁹⁴	♙a3 ⁹⁵ ♙a3	ba3 ♙c4	♙b3 ⁹⁶ ♙b3	ab3 ♙a5	♙b1 d5	♙a4 ♙d7 ⁹⁷	∞
17		♙b3 ♙e5 ⁹⁸	e4 ⁹⁹ ♙b4	♙e2 a5 ¹⁰⁰	♙e3 ¹⁰¹ ♙c6 ¹⁰²	f3 0-0	♙d4 ♙c3 ¹⁰³	bc3 ♙a4	f4 ¹⁰⁴ ♙eg4 ¹⁰⁵	±
18		...	...	...	f4 ♙c6 ¹⁰⁶	e5 ♙e8	♙d2 ¹⁰⁷ f6 ¹⁰⁸	ef6 ¹⁰⁹ ♙f6	c5 ¹¹⁰ ♙c7 ¹¹¹	±
19		...	...	...	...	♙e3 ♙c7	♙g2 d5 ¹¹²	e5 ¹¹³ ♙e4 ¹¹⁴	0-0 ♙c3 ¹¹⁵	±
20		...	♙g2 ♙a6 ¹¹⁶	♙d2 ¹¹⁷ ♙c3 ¹¹⁸	bc3 0-0 ¹¹⁹	0-0 ¹²⁰ d5 ¹²¹	♙b3 ♙a5 ¹²²	♙a3 b6 ¹²³	cd5 ed5 ¹²⁴	∞

¹ 6. a3 a6 [6... d5 7. ♙g5 ♙e7 8. e3 0-0 ± — A 32] 7. e3 ♙c7 8. ♙e2 b6 9. 0-0 ♙b7 10. ♙c6 ♙c6 11. b3 ♙e7 12. ♙b2 0-0 13. ♙f3 b5! = Averbah—Mikenas, SSSR (ch) 1945; 6. ♙g5 ♙a5 [6... ♙e7 7. e3 0-0 8. ♙e2 d5 9. cd5 ♙d4 10. ♙d4 ♙d5 11. ♙e7 ♙e7 12. 0-0 0 ±] Korčnoj—Suetin, SSSR (ch) 1962; 7... ♙a5! ?; 6... ♙b4 7. ♙c1 h6 8. ♙h4 ♙b6 9. ♙f6 gf6 10. e3 ♙g8 11. ♙d2 f5 12. g3 ± Porath—Evans, Amsterdam (izt) 1964; 6... a6 00 — A 32] 7. ♙f6 gf6 8. e3 ♙b4 9. ♙d2 ♙g8 10. f4 ♙d4 11. ♙d4 ♙c5 12. ♙d2 ♙b6 00 Korčnoj—Holmov, SSSR (ch) 1957; 6. ♙c2 d5 [6... b6 7. e4 ♙b7 8. ♙e2 ♙c8 9. 0-0 d6 10. b3 ♙e7 11. f4 0-0 12. ♙f3 a6 13. ♙e2 ♙d7 14. ♙d1 ♙c7 = Roos—Forintos, Le Havre 1966] 7. cd5 [7. e3 ♙c5 8. cd5 ed5 9. ♙e2 0-0 10. 0-0 ♙f5 11. ♙b5 ♙b6 = Morcken—Larsen, Amsterdam (ol) 1954] ed5 8. e3 ♙e7 [8... ♙d6 9. ♙e2 0-0 10. 0-0 ♙f5 =] 9. ♙e2 0-0 10. 0-0 ♙e6 11. b3 ♙e4 12. ♙e4 de4 13. ♙b2 ♙b6 = Makagonov—Bondarevski, SSSR 1939

² 6... ♙b6 ± — A 31; 6... ♙e7 7. ♙e2 0-0 8. 0-0 a6 [8... d6 9. b3 a6 10. ♙b2 ♙d7 11. ♙c1! (11. ♙d2 ♙c7 12. ♙ac1 ♙ac8 13. ♙fd1 ♙b8 14. ♙f3 ♙fd8 = Petrosjan—Spaski, Moskva (m) 1966 — 1/43) ♙b8 12. ♙f3 ♙a5 13. ♙d3 ♙fd8 14. a3 ♙h5 15. ♙e2 ± Havansi—Kottbauer, Lugano (ol) 1968] 9. b3 ♙c7 [9... d6 10. ♙b2 ♙d7 11. ♙c1 ♙b8 12. a4 ♙a7

13. ♙c2 ♙ac8 14. ♙fd1 ♙fd8 15. ♙e4 ± Pomar—Larsen, Palma de Mallorca 1969 — 8/49; 14... d5! ?; 13... d5! ? Larsen] 10. ♙b2 b6 11. ♙c6 [11. ♙f3 ♙b7 =] dc6 12. ♙c2 ♙b7 13. f4 ♙ad8 14. ♙h1 c5 15. ♙f3 ♙d7 16. ♙ad1 ♙d1 17. ♙d1 ♙f3 18. gf3 ♙d8 = L. Grigorjan—Ubilava, SSSR 1972 — 13/72

³ 7. ♙b5 0-0 8. a3 ♙e7 [8... ♙c3 9. ♙c3 d5! = — 6. ♙db5] 9. ♙e2 d5 10. cd5 ed5 11. 0-0 ♙e8 12. b3 a6 13. ♙d4 ♙d4 14. ♙d4 ♙d6 15. ♙b2 ♙e5 16. ♙d2 d4 = Filip—Vasjukov, Moskva 1959; 7. ♙b3 ♙c5 8. ♙c6 [8. ♙f3 0-0 9. ♙e2 (9. ♙d2 — 7. ♙d2) b6 10. 0-0 ♙b7 11. a3 ♙c8 12. ♙d1 ♙e7 13. ♙a2 ♙d6 14. ♙b5 ♙b8 15. b4 d5 = Porreca—Barcza, Beograd 1954] bc6 [8... dc6 9. ♙e2 e5 10. ♙c2 ♙e7 11. ♙d3 0-0 12. a3 a5 13. ♙a4 ♙a7 14. c5 e4! 00 Adler—Žuravlev, SSSR 1974] 9. ♙e2 d5 10. 0-0 0-0 11. ♙d1 ♙d6 12. ♙c2 [12. ♙f3 ♙c7 13. g3 ♙b8 14. ♙c2 ♙a6 15. ♙e2 dc4 16. ♙b1 h5 ♙f7] Ujtelly—Polugajevski, Oberhausen 1961] ♙b7 13. b3 ♙c7 14. h3 e5 00 Judovič—Šamkovič, SSSR 1966; 7. ♙c2 0-0 [7... d5 8. cd5 (8. ♙c6 bc6 9. ♙d2 0-0 10. ♙e2 a5 11. cd5 cd5 12. 0-0 ♙b7 ± Pavay—Keres, New York 1954) ed5 9. ♙d3 0-0 10. 0-0 ♙e8 11. ♙ce2 ♙d7 12. ♙d2 ♙d4 13. ♙d4 ♙c8 14. ♙d1 ♙c5 15. ♙c3 ± Saavedra—R. Garcia, Pinamar 1973] 8. ♙e2 [8. ♙d3 ♙e5 9. 0-0 d5 10. cd5 ♙d3 11. ♙d3 ♙d5 12. ♙d5 ♙d5 = Rantanen—Darga, Moskva (ol) 1956]

d5 9. a3 ♖e7 10. cd5 [10. ♖f3 dc4 11. ♖c4 a6 12. 0-0 b5 13. ♖d1 ♖b6! 14. ♖e2 ♖b7 15. b4 ♖fc8! 16. ♖b2 a5 干 Dominguez—Gheorghiu, Las Palmas 1972] ♖d4 11. ed4 ed5 12. ♖b3 干 Pomar—Gheorghiu, Las Palmas 1972; 9... ♖c3=

4 8. ♖c6 bc6 9. ♖e2 ♖b8 10. 0-0 ♖e7 11. ♖c2 d5 12. ♖fd1 e5 13. cd5 cd5 14. ♖e1 ♖e6 15. ♖ac1 ♖d7 16. ♖f3 ♖fc8 干 Eliskases—Szabo, Stockholm (izt) 1952; 8. a3 ♖e7 [8... ♖c3 9. ♖c3 ♖e4 10. ♖c1 d6 11. ♖e2 a6 12. 0-0 ♖d7 13. b4 ♖c3 14. ♖c3 干 Engels—Rossetto, Sao Paulo 1957; 8... ♖c5 9. ♖b3 ♖e7 10. ♖e2 d5 11. 0-0 dc4 12. ♖c4 a6 13. ♖e2 e5 14. ♖c2 ♖e6= Bartošek—Pachman, Praha 1944] 9. ♖d3 [9. ♖e2 b6 10. ♖f3 ♖b7 11. 0-0 ♖c8 12. ♖c1 ♖c7 13. h3 ♖b8= Letelier—Redolfi, Mar del Plata 1960] d5 10. cd5 ♖d4! 11. ed4 ♖d5 12. 0-0 ♖f6 13. ♖f4 ♖d7 14. ♖e5 ♖c6= Knaak—Kuzmin, Zinnowitz 1971; 8. ♖c2 d5 9. a3 ♖d4 10. ed4 ♖c3 11. bc3 e5 12. de5 ♖e8 13. ♖f4 ♖c7 干 Nejštadt—Spaski, SSSR 1956; 8. ♖b3 ♖c5 [8... ♖e7 9. ♖e2 b6 10. 0-0 ♖b7 11. ♖fd1 ♖c8 12. ♖cb5 a6 13. ♖c6 ♖c6 14. ♖d4 干 Pomar—Cabrera, Las Palmas 1977] 9. ♖f3 d5 10. ♖e2 [10. 0-0 ♖e7 11. ♖a4 ♖e4 干 Sliwa—Matulović, Beograd 1965] a6 11. cd5 ed5 12. 0-0 ♖d6 13. ♖a4 ♖a7 14. ♖b6 ♖b8 15. ♖c8 ♖fc8= Pomar—Jakobsen, Barcelona 1977

5 8... ♖e7 9. 0-0 d6 10. ♖b3 a6 11. ♖fd1 ♖a5 12. ♖c2 ♖c7 13. ♖ac1 ♖d7 14. ♖e4 ♖ac8 15. ♖f6 ♖f6 16. ♖b4 干 Pomar—Andersson, Palma de Mallorca 1972 — 14/80

6 9. ♖c2 ♖d6 [9... ♖c5 10. cd5 ed5= — A 32] 10. cd5 ed5 11. ♖b5 ♖b8 12. ♖cd4 ♖e4 13. 0-0 ♖h4 14. ♖f3 ♖h5 15. ♖c3 ♖d8 16. g3 ♖h3 17. ♖h4 ♖h6 18. ♖g2 a6 19. ♖d4 ♖e5 20. ♖c1 ♖a7 干 Kaminski—V. Ivanov, SSSR 1976; 9. cd5 ♖d4 [9... ed5 10. 0-0 ♖d6 11. ♖c1 ♖e5 12. ♖f3 a5 13. ♖e5 ♖e5 14. ♖f3 ♖e6 15. b3 ♖d6= Lilienthal—Smislov, SSSR (ch) 1949] 10. ed4 ♖d5 11. ♖d5?! ♖d2 12. ♖d2 ♖d5 干 Pomar—Portisch, Madrid 1973 — 16/71; 11. 0-0!? Portisch; 9. 0-0 ♖d4 10. ed4 dc4 11. ♖g5 ♖d7 12. ♖c4 ♖c8 13. ♖e2 ♖c6= Pomar—Timman, Malaga 1971

7 10. cd5 cd5 11. 0-0 [Balcerovski—Ivkov, Polanica Zdroj 1970 — 10/65] e5 干; 11... a5 干; 11... ♖b7 干 Ivkov

8 11. ♖c2 ♖b8 12. b3 ♖c7 13. h3 ♖e7 14. ♖ad1 e5! 干 Damjanović—Polugajevski, Beverwijk 1966 — 1/41

9 15. ♖c3 ♖g4 16. g3 h4 17. ♖f4 ♖e5 18. ♖e5 ♖e5 19. ♖d3 ♖d6= Smislov—Štejn, SSSR 1966

10 7. ♖e2 ♖c5 [7... ♖d6 8. 0-0 0-0 9. b3?! ♖e5 干 Langeweg—Gufeld, Skopje 1971 — 12/55; 9. cd5= — 7. cd5] 8. 0-0 ♖d4 9. ed4 dc4 10. ♖c4 [10. ♖c5 ♖a5 11. ♖c4 ♖c4 12. ♖a4 ♖d7 13. ♖c4 ♖c6 14. ♖g5 ♖a5 15. ♖f6 (15. ♖c5 ♖c5 16. dc5 a5 17. ♖fd1 h5!]

18. h4 ♖d7 干 Pachman—Fischer, La Habana (ol) 1966 — 2/41] gf6 16. ♖ad1 干; 11. ♖g5! 干] 0-0 11. ♖e3 b6 12. a3 ♖b7 13. ♖a2 ♖e7= Tajmanov—Suetin, Kopenhagen 1965; 13... h6! 干; 10... ♖d4! 干

11 8. ♖b5 ♖d7 9. 0-0 ♖d6 10. ♖f3 ♖g4 11. ♖a4 ♖d7 12. ♖d4 ♖c8 13. ♖d2 0-0 14. ♖fc1 ♖b8 15. ♖ce2 ♖d6 16. ♖g3 ♖d7= Bertok—Minić, Jugoslavija 1966

12 9. 0-0 0-0 10. ♖f3 ♖e5=

13 1/2 : 1/2 Petrosjan—Gligorić, Lugano (ol) 1968 — 6/84

14 6... a6 7. ♖d6 ♖d6 8. ♖d6 ♖e7 9. ♖f4 ♖h5 10. ♖e7 ♖e7 11. ♖c7 ♖f6 12. e4 d6 13. 0-0 ♖e8 14. ♖b6 干 Szabo—Sliwa, Marianske Lazne 1961

15 7. ♖g5 a6 8. ♖d4 h6 9. ♖h4 ♖e7 10. e3 ♖d7 11. ♖d2 ♖c8 12. ♖c6 ♖c6 13. 0-0 0-0 14. ♖b3 ♖a5 15. ♖fd1 ♖fd8 16. ♖d4 ♖d7 17. ♖ad1 d5! = Sofrevski—B. Ilijevski, Skopje 1968; 7. e4 — B 44

16 9. ♖a3 ♖e7 [9... h6 10. ♖f6 gf6 11. e3 (11. ♖c2!? f5 12. ♖e3 ♖ ♖ed5 干) ♖e6 12. ♖e2 f5 13. 0-0 干 Kalinski—Golovko, SSSR 1965] 10. e3 [10. g3 0-0 11. ♖g2 ♖e6 12. 0-0 ♖c8 13. ♖c1 h6 14. ♖f6 ♖f6 15. ♖d5 ♖d5 16. ed5 ♖d4= Knežević—Gaprindašvili, Vrnjačka Banja 1975] 0-0 11. ♖e2 ♖e6 12. 0-0 ♖d7 13. ♖e7 ♖e7 14. ♖d5 ♖d8 15. ♖d2 ♖d5 16. cd5 ♖e7= Maslov—Lomaja, SSSR 1965; 12. ♖f6 干

17 11. ♖d2 f5 12. ♖d5 ♖c8 13. b4 ♖d5 14. cd5 ♖b8 15. ♖c1 ♖g8 干 Koblenc—Koska, Brun 1937; 11. g3 f5 12. ♖g2 ♖g7 13. ♖d2 0-0 14. 0-0 ♖a5 15. ♖fd1 e4! [15... ♖fd8 16. ♖d5! ♖d2 17. ♖d2 ♖ab8 18. ♖ad1 干 Smislov—Mikenas, SSSR (ch) 1955] 16. ♖ac1 ♖ac8 干 Gorenštejn—Stolarov, SSSR 1967; 14. ♖d5! 干; 11. e4 f5 12. ef5 ♖f5 13. ♖d3 ♖g6 14. h4 ♖a5 15. h5 ♖d3 16. ♖d3 0-0 17. ♖c2 干 Spiridonov—Grigorov, Bulgaria (ch) 1975

18 11... ♖a5 12. ♖c2 ♖b4 [12... 0-0-0 13. a3 ♖ b4 干] 13. ♖b4 ♖b4 14. a3! ♖b6 15. ♖e2 ♖c8 16. 0-0 ♖e7 17. ♖d5 ♖d5 18. ♖d5 干 Mojsejev—Rozenberg, SSSR 1971 — 11/43

19 12. ♖ab1 ♖g7 13. ♖d5 ♖a5 14. ♖bc3 e4 15. ♖d2 ♖d5 干 De la Vega—Guimard, Mar del Plata 1967; 12. ♖h5 [Batujev—Veltmander, SSSR 1954] ♖a5 13. ♖c2 ♖b4 干

20 7. cd5 ♖d5 8. ♖d5 [8. e4 ♖c3 9. ♖d8 ♖d8 10. ♖c3 ♖c5 11. ♖f4 ♖e7 12. ♖b5 ♖d7 13. ♖c1 a6 14. ♖d3 ♖ac8 15. 0-0 ♖d4= Filep—Flesch, Hungary (ch) 1969] ed5 9. ♖d5 [9. e3 ♖e6 10. ♖e2 ♖e7 11. ♖d2 a6 12. ♖d4 ♖d4 13. ed4 0-0= Bronštejn—Geler, SSSR 1964] ♖e6 [9... ♖b4 10. ♖d2 ♖e6 11. ♖d8 ♖d8 12. ♖c3 ♖d4 干; 12... 0-0 干] 10. ♖d8 ♖d8 11. e3 ♖b4 12. ♖c3 0-0 13. ♖e2 ♖e5 14. 0-0 ♖c3 15. bc3 ♖c4 16. ♖c4 ♖c4 17. ♖b1 ♖d7 干 Tuzovski—Grečkin, SSSR 1967

²¹ 7... ♠b4 8. ♠c7 ♠f8 [8... ♠e7 9. ♠a8 d4 (9... e5 10. ♠d2 d4 11. ♠d5 ♠d5 12. cd5 ♠d5 13. ♠b4 ♠b4 14. ♠d2 ♠c6 15. ♠c7+-) 10. a3 ♠a5 11. b4 ♠b4 12. ab4 ♠b4 13. f3 ♠c3 14. ♠d2 1:0 Szabo—Langeweg, Tel Aviv (ol) 1964] 9. ♠a8 ♠e4 10. ♠c1 d4 11. a3 ♠a5 [Gheorghiu—O'Kelly, Malaga 1973 — 15/68] 12. ♠c2! dc3 [12... f5 13. ♠c7+-] 13. b4+- Matanović; 7... d4 8. ♠c7 ♠e7 9. ♠a4 [9. ♠a8? dc3 10. ♠d8 ♠d8 11. 0-0-0 ♠d7干] ♠h5 [9... dc3 10. ♠d1+-] 10. ♠a8 ♠f4 11. ♠b5 ♠d7 [Trifunović—Spaski, Beograd 1964] 12. e3! de3 [12... ♠g6 13. ♠a7! ♠a5 14. ♠b5 ♠a8 15. b4±] 13. ♠a3 ♠f6 14. ♠e3 ♠b4 15. ♠c3 ♠g6 16. 0-0-0±

²² 8. ♠g5?! d4 9. ♠d5 ♠d5! 10. ♠d8 ♠b4干

²³ 9... ♠b6 10. ♠d6 [10. cb7? ♠b7 11. ♠d4 ♠c5 12. ♠f4 0-0干] ♠d6 11. ♠d6 bc6 [11... ♠b2 12. ♠e5 △ ♠b1±] 12. ♠d1 ♠e6 13. g3 fg3 14. hg3± Hübner—Penrose, BRD—England 1971

²⁴ 11. 0-0-0 ♠d7 12. ♠d6 ♠d6 13. ♠d6 ♠g4 [13... ♠e7 14. ♠d4 g5 (14... ♠d5 Bilek—Jansa, Harrachov 1966 — 1/44; 15. ♠e4!±) 15. g3 ♠g4 16. gf4 ♠f2 17. ♠g1±] 14. ♠d1 [14. ♠e4?! f5 15. h3 fe4 16. hg4 ♠c7干] ♠c7 15. ♠d4 g5 16. g3 c5oo

²⁵ 12... ♠b8 13. ♠f7 ♠e8 14. ♠h8 ♠b2 15. ♠d4! ♠b4 16. ♠b4 ♠b4 17. g3 [Hübner—Makropoulos, Athens 1976 — 21/60] ♠f8 18. gf4 ♠f4 19. e3 ♠h4±; 15... a5!? Siaperas

²⁶ 14. ♠d2 ♠he8 15. g3 f3 16. ♠d1 ♠g4oo Rajković

²⁷ 15. g3 fg3 16. hg3 h5 17. ♠g2 ♠he8 18. 0-0-0± Rajković—Zöbisch, Caorle 1974 — 18/71

²⁸ 7. ♠g5 0-0 8. e3 a6 9. ♠d6 ♠a5 10. ♠f6 gf6 11. ♠d2 ♠e5 12. ♠d1 ♠d8 13. ♠e2 ♠f8 14. 0-0 ♠e7 15. ♠de4± Polugajevski—Holmov, SSSR (ch) 1963; 8... d5!oo

²⁹ 9. cd5 ed5 10. ♠g5 0-0 11. e3 [11. ♠f6 ♠f6 12. ♠d5 ♠d4!干 Furman] ♠e6 12. ♠d3 h6 13. ♠f6 ♠f6 14. 0-0 ♠ad8 15. ♠a4 ♠e5 16. ♠c1 b6= Miles—Furman, Bad Lauterberg 1977 — 23/78

³⁰ 10. ♠e2 dc4 [10... ♠e5 11. cd5 ed5 12. 0-0 ♠e6 13. b3 ♠eg4 14. ♠b5 ♠b8 15. g3 ♠e5oo van Scheltinga—Forintos, Wijk aan Zee II 1970; 10... a6 11. 0-0 dc4 12. ♠c4 b5 13. ♠e2 ♠b7= van Scheltinga—Doda, Wijk aan Zee II 1970] 11. ♠c4 [11. ♠d8 ♠d8 12. ♠c4 e5 13. 0-0 e4! = Kolarov—Planinc, Varna 1970] ♠d1 12. ♠d1 ♠e5 13. ♠e2 ♠d8 14. 0-0 ♠d3 15. ♠c3 ♠c1 = Gipslis—Minić, SSSR—Jugoslavija 1967

³¹ 11... d4 12. ♠b5 de3 13. ♠e3±; 11... a6 12. 0-0 ♠e6 13. b4 d4 14. ♠a4 de3 15. ♠e3 ♠d5= Holmov—Matulović, SSSR—Jugoslavija 1966 — 1/42

³² 12. ♠b5 ♠b6 [12... ♠e8 13. 0-0 ♠c8 14. b4 a6 15. ♠d4 ♠d4干 Lehmann—Langeweg,

Zevenaar 1961] 13. 0-0 [13. b4 a6 14. ♠c3 d4 15. ♠a4 ♠a7 16. 0-0 ♠ad8 17. ♠b3 ♠fe8 18. ♠d1 ♠e4干 Smislov—Hort, Monte Carlo 1968 — 6/83] a6 14. ♠d4 ♠d4 15. ♠d4 ♠d4 16. ed4 ♠ac8干 Hasin—Štejn, SSSR (ch) 1961

³³ 15. ♠e2 ♠d3 16. ♠e1 ♠g4 17. ♠f4 ♠e3 18. ♠e3 ♠f5= Reshevsky—Benkö, Amsterdam (izt) 1964

³⁴ 9... 0-0 10. e3 h6 11. ♠h4 [11. cd5 ed5 12. ♠f6 ♠f6 — A 32] dc4 12. ♠c4 [12. ♠d8 ♠d8 13. ♠c4 ♠e5 14. ♠e2 ♠d3 15. ♠d3 ♠d3 16. ♠e2±] ♠e5 13. ♠e2 ♠g6 14. ♠g3 ♠d7 15. 0-0 ♠c6 16. ♠d3 [16. ♠c1 ♠a5 17. ♠b3 a6 18. ♠b4 ♠b4 19. ab4± Hort—Reshevsky, Los Angeles 1968 — 5/56; 16. b4!?] ♠e7 17. ♠e2 ♠ed5 18. ♠a2 ♠e8 19. e4 ♠e7 20. ♠c3± Peterson—Bikov, SSSR 1970; 9... dc4 10. ♠d8 ♠d8 11. e3 ♠d7 12. ♠c4 ♠c6 13. f3 ♠d5?! 14. ♠d5 ed5 15. ♠d8!± Golz—Neukirch, Schwerin 1969; 9... d4 10. ♠e4 ♠a5 11. b4 ♠e5 12. ♠f6 gf6 13. ♠d2 [13. ♠h4 a5 14. b5 ♠e7oo] 0-0 14. f4 ♠f5 15. g3 ♠e4oo Doda—Forintos, Kecskemet 1969; 13... a5!?

³⁵ 10. ♠h4 d4 11. ♠e4 g5oo

³⁶ 12. ♠d5? ♠b2 13. ♠b1 ♠a3! 14. ♠c7 ♠e7 15. ♠a8 ♠d8!—+

³⁷ Kapengut

³⁸ 7... e5 8. ♠g5 0-0 9. a3 ♠e7 10. e3 a6 11. ♠f6 ♠f6 12. ♠d6± Grigorjev—Rohlin, SSSR 1926

³⁹ 8. e3 d5= — A 32

⁴⁰ 9... ♠e8 10. e3 ♠e7 11. ♠cb5± Velimirović; 9... ♠a5 10. e3 a6 11. ♠e2 b5 12. cb5 ab5 13. ♠b5 ♠a6 14. 0-0± Polugajevski—Gligorić, Beograd 1969 — 8/50

⁴¹ 10. ♠b1 ♠e8 11. e3 ♠e5 12. ♠e8 ♠e8 13. ♠e2! ♠c6 14. ♠d4! [14. 0-0 ♠c4 15. ♠c1 d5干 Nimzowitsch—Tarrasch, Karlovy Vary 1923] ♠g2 15. ♠d2 ♠f3 [15... ♠g6 16. ♠hg1 ♠f2 17. h4 e5 18. ♠d6 ♠h4 19. ♠e4 ♠f3 20. ♠d3 ♠g1 21. ♠g1 ♠g1 22. ♠h5!±] 16. ♠f3 ♠f3 17. ♠hg1 ♠f2 18. ♠d3! e5 19. ♠g4!±→ Schmid—Tringov, Siegen (ol) 1970 — 10/69; 10... ♠d4!oo

⁴² 10... ♠d4 11. ♠d1 [11. e3 ♠d6 12. ed4 b6 13. ♠e2 ♠b7 14. 0-0 ♠ac8 15. ♠fd1 ♠e7 16. d5!± Szabo—Marović, Costa Brava 1976] ♠d6 12. ♠d4 ♠d4 13. ♠d4 d5 14. cd5 ♠d5 15. ♠d5 ed5 16. e3 ♠e6 17. ♠d2± Szabo—Penrose, Bath 1973

⁴³ 15. ♠f3± Pachman—Matulović, Sarajevo 1966

⁴⁴ 7. a3 0-0 8. b4 ♠e7 9. ♠d6 ♠e8oo Sokolov; 7. ♠d6 ♠e7 8. ♠f4 [8. ♠de4 ♠e4 9. ♠e4 ♠b4 10. ♠d2 d5! 11. cd5 ed5 12. a3 ♠d2 13. ♠d2 ♠e8 14. g3 ♠f8 15. ♠g2 ♠g4 16. ♠f3 ♠f6 17. 0-0 ♠ad8 18. ♠d2 d4干 Szilagyi—Planinc, Varna 1970 — 10/68] e5? 9. ♠f5 ♠f8 10. ♠e3±; 8... ♠b6!oo

- 45 7... e5 8. ♖e3 [8. ♗g5 ♗f2 (8... d6 9. ♗f6 ♗f6 10. e3±; 8... ♗b6 9. e3 a6 10. ♗f6 ab5 11. ♗g7 ♗g8 12. ♗f6 bc400 Suba) 9. ♗f2 ♗g4 10. ♗e1 ♗g5 11. ♗c7 ♗d8 12. ♗a8 (Šakarov—Car, corr. 1977) ♗f4! 13. ♗d6 (13. ♗d2 ♗f2 14. ♗d1 ♗e3 15. ♗c1 ♗f100) ♗f2 14. ♗d2 ♗e3 15. ♗e1=] ♖e3 9. ♗d6 ♗f8 10. fe3 g6 [10... ♗g4 11. ♗d2 ♗g5 12. ♗d1 g6 13. g3 ♗g7 14. h4 ♗e7 15. ♗h3± Weise—Trapl, Oberhausen 1961] 11. g3 ♗g7 12. ♗g2 ♗e8 13. 0-0± Suba—Bertok, Athens 1978 — 26/69
- 46 9. e3? ♗d6 10. ♗d6 a6 11. c5 ♗a5 12. ♗c7 ♗e4干
- 47 12. ♗c7 ♗g4!
- 48 Grünfeld—Yates, Kecskemet 1927
- 49 6... d6 7. ♗g2 ♗d7 8. 0-0 a6 9. b3 [9. ♗b3 ♗c7 10. ♗f4 ♗e5 (10... ♗h5 11. ♖e3 ♗e5 12. ♗c1 ♗c4 13. ♗d5!±) 11. ♗c1 ♗c4 12. ♗e4± Kapengut] ♖e7 10. a4! [10. ♗f3 0-0 11. ♗f4 ♗a5! 12. ♗c1 ♗fd8 13. ♗d2 ♗c7 14. e3 ♗ac8= Smislov—Lejn, SSSR (ch) 1971] 0-0 11. ♗a3 ♗b8 12. ♗a2 ♗d8 13. ♗d2± Karpov—Schauwecker, Bath 1973 — 16/69; 6... ♗e5 7. ♗f4 [7. ♗a4 ♗b6 8. e3 (8. ♗b3 ♗b4 9. ♗b4 ♗b4 10. ♗d2 ♗b8 11. ♗g2 b6 12. 0-0 ♗b7 13. ♗b7 ♗b7干 Barczay—Suetin, Berlin 1968) ♖c5 9. ♗b3 ♖e7 10. ♖e2 0-0=; 7. e4 ♗b4 8. ♗e2 0-0 9. f4 ♗c6 10. ♗c6 dc6 11. e5 ♖c3 12. bc3 ♗d700 Nordstrom—Helmert, Sverige 1974; 7. ♗b3 ♗c7 (7... ♖c5 8. ♖e3±) 8. ♗g2 ♗c4 (8... ♗c4 9. ♗db5±) 9. ♗db5 ♗c5 10. ♗a4 ♗b4 11. ♗f1 ♗d8 12. ♗f400 Kapengut] ♗g6 [7... ♗c4 8. e4 d5 9. ed5 ed5 10. ♗db5±] 8. ♗d2 ♗b6 9. e3 ♖e7 10. ♗g2 ♗e5 11. ♗e2 0-0 12. 0-0± Szabo—Enklaar, Amsterdam 1973
- 50 8... ♗c7?! 9. ♗db5 ♗b8 10. ♗f4 e5 11. ♗g5 a6 12. ♖f6 [12. ♗a3 h6 13. ♖f6 ♗f6 14. ♗d5 ♗d8 15. c5 d600 Eliskases—Engels, Wien 1939] g6 [12... ♗f6 13. ♗d6±] 13. ♗a3 d6 14. ♗d5 ♖e6 15. ♗d2± Ivkov—Deze, Vršac 1969; 8... d5 9. cd5 ♗d5 [9... ed5± — D 34] 10. ♗d5 ed5 11. ♖e3 ♖f6 12. ♗c1 ♗d4!? 13. ♗d4 ♗g4 [Portisch—Darga, Amsterdam 1969 — 8/48] 14. ♗c5!± Kapengut
- 51 9. e4 ♗a5 10. ♗b3 ♗c7 11. f4 d6 12. ♖e3 ♗b8 13. ♗c1 ♗a5 14. ♗d2 ♗d8 15. ♗e2 ♗d7 16. b4± Quinteros—Panno, (m) 1970; 9... ♗c7± — 6... a6; 9. ♗b3!? d6 10. ♗f4 ♗g4?! 11. ♗c1 ♗ge5 12. ♗a4!± Petrosjan—Bobocov, Bamberg 1968 — 5/58; 10... ♗h5±
- 52 9... ♗b6 10. ♗c2 ♗d8 11. e4 d6 12. ♗e2 ♗b8 13. ♗b2 ♗c5 14. ♗e3 ♗d7 15. ♗ac1± Brostrom—Forintos, Vesely 1967; 9... ♗c7 — 6... a6
- 53 10... ♗a3 11. ♗a3 ♗a3 12. ♗d2 ♗b8 13. ♗fd1± Barcza—Stahlberg, Marianske Lazne 1954
- 54 15. ♗fd1± Uhlmann—Korčnoj, La Habana 1969
- 55 8... ♗a5 9. b3 d5?! 10. ♗g5! ♖e7 11. ♗c1 dc4 12. b4 ♗c6 13. ♗c6 bc6 14. ♗f6 gf6 15. ♗e4±; 8... d6 9. b3 ♗d7 10. ♗c2 ♖e7 11. a4 0-0 12. ♗f4 ♗fd8 13. e4 ♖e8 14. ♗e2 b6 15. ♗fd1 ♗e5 16. ♗d4 ♗ac8 17. ♗h3 ♗b8 18. ♗ac1± Alburt—Jansa, Dečín 1976; 9. ♗c6!? bc6 10. e4
- 56 9. e4 0-0 10. ♖e3 d6 11. ♗c1 ♗e5 12. b3 ♗d7 13. h3± Raškovski—Anikajev, SSSR 1976
- 57 10... ♗d8 11. ♗c1 d5?! 12. cd5 ed5 13. ♗a4 ♗d7 14. ♗d3 ♗a5 15. ♗f5± Smislov—Cobo, La Habana 1967 — 4/56; 11... ♗d4 12. ♗d4 d6 13. ♗fd1 ♗d7± — 10... d6
- 58 12... ♗b8!?△ b6, ♗b7 Csom
- 59 14. ♗e3 ♖e8 15. ♗d4± Raškovski—Suetin, Soci 1973 — 16/70
- 60 15. ♗e3 ♗ac8 16. g4± G. Garcia—Andersson, Cienfuegos 1975 — 19/47; 15. a4 ♗ab8 16. ♗a3± Csom—Augustin, Pula 1975 — 20/62
- 61 7... ♗a5 8. 0-0 ♖c3 [8... a6 9. ♗b3 ♗h5 10. ♗f4 0-0 11. ♗d6! ♗d6 12. ♗d6 ♗g4 13. h3 ♗ge5 14. c5 f5 15. f4! ♗c4 16. ♗d3 ♗b2 17. ♗c2 ♗c4 18. ♗d5± Pomar—Tatai, Olot 1970] 9. bc3 ♗c3 10. ♗b5! ♗a1 11. ♗c7 ♗d8 12. ♗a8±→ Kapengut; 9... 0-0 — 7... 0-0; 7... ♗e5 8. ♗b3 ♗a5 [8... ♖c5 9. ♗c2 ♗b8 10. 0-0 a6 11. ♗f4 d6 12. ♗a4 ♗c7 13. ♗c5 ♗c5 14. ♗a3± Bagirov—Kapengut, SSSR 1971] 9. ♗c2 ♖e7 [9... ♖c3 10. bc3 d5 11. cd5 ed5 12. ♗f4 ♗c4 13. ♗e3 ♗e3 14. ♖e3 0-0 15. 0-0 ♗e4 16. ♗fc1 ♖e6 17. ♗d4± Furman—Vistaneckis, Vilnius 1960; 13... ♗c5!?] 10. 0-0 0-0 11. ♗d1 d600 Kapengut; 7... ♗b6 8. ♗c2 ♖c3 9. bc3 0-0 10. 0-0 d5 11. ♗e3 ♗d8 12. cd5 ed5 13. ♗d5 ♗d5 14. ♖d5 ♗e7 15. c4 ♗d5 16. cd5 ♗d5 1/2 : 1/2 Bukal—Joksić, Jugoslavija 1977; 8. ♗b3 — 6... ♗b6
- 62 8... ♖c3 9. bc3 ♗a5 10. ♗b3 d5 11. cd5 ed5 12. ♖e3 [12. ♗f4 ♗g4 13. ♗fel ♗c5 14. ♗b7 ♗d4 15. cd4 ♗d4 16. ♗ab1± Stahlberg—Persic, Ljubljana 1955] ♗e5 13. ♗fd1 ♗d7 14. a4 ♗ac8 15. ♗f4 ♗fe8 16. ♗b4 ♗a6 17. ♗b5± Tajmanov—Saharov, SSSR (ch) 1965; 8... a6 9. ♗c2! ♖c3 10. bc3 d5 11. ♗e3 ♗a5 12. ♗b2 ♗d8 13. ♗b3 ♗c7 14. ♗fd1! ♗a5 15. ♗b4 ♗c6 16. ♗c5!± Portisch—Matulović, Halle 1967; 9... ♖e7!?; 8... d5 9. cd5 ed5 10. ♖e3 [10. ♖e3 11. bc3 ♖e6 12. ♗b1 ♗d7 13. ♗e6 fe6±→ Ghitescu—Bertok, Zagreb 1971] ♗e8 [10... ♖e6 11. ♗c1 ♗e7 12. ♗c6 bc6 13. ♗a4 ♗b7 14. ♖c5± Langeweg—Donner, Amsterdam 1973] 11. ♗c1 ♗g4 12. ♗b3± Portisch—Donner, Santa Monica 1966 — 2/40; 10... ♖c3±
- 63 9... ♗a5 10. ♗f4 e5 11. ♗g5 ♖c3 12. bc3 h6 13. ♗f6 ♗f6 14. ♗e3±; 9... ♖c5 10. a3! [10. ♗a4 d6 11. b3 ♗d8 12. ♗b2 ♗d7 13. ♗d2 ♖e8= Bilek—Forintos, Hungary (ch) 1968/69] a5 11. ♗a4± Tukmakov

⁶⁴ 12. ♖b1 e5 13. ♗e3 ♕e600; 12. ♖d2 ♖c7! 13. ♖fd1 d500 Tukmakov

⁶⁵ 13... a6?! 14. f4 ♗eg4 15. ♗c2 e5 16. f5! e4 17. ♖b6± Tukmakov—Hort, Dečín 1977 — 24/68

⁶⁶ 15. ♗b3 a5 16. ♗a5 ♕d700 Tukmakov

⁶⁷ 7. ♗c2 ♖b6干 — 6... ♖b6; 7. e3 0—0 8. ♕g2 d5 9. cd5 ed5 10. 0—0 ♕g4 11. ♗c6 bc6 12. ♖c2 ♖c8 13. ♕d2 ♕h3 14. ♖ac1 ♕d6 15. e4 ♕g2 16. ♖g2 ♖b7 17. ♖fel± Browne—Ljubojević, Milano 1975; 12. ♖a4!? △ b3, ♕a3; 12... ♖c8=; 7... b6!?=

⁶⁸ 8... d6 9. ♗d4 d5 10. cd5 ed5 11. 0—0 0—0± — D 34; 8... a6 9. 0—0 d6 10. ♗d4 ♕d7 11. b3 0—0= — 8... 0—0; 10. ♕f4 ♗h5 11. ♗e3 ♕f6 12. ♗d4 ♕d7 13. h3 0—0± — 8... 0—0

⁶⁹ 9... b6 10. ♕f4 ♕a6 [10... ♕b7 11. ♕d6 ♗a5 12. ♗a5 ♕g2 13. ♖g2 ba5 14. b3± Trifunović—Sokolov, Jugoslavija (ch) 1963] 11. ♗b5 ♖c8 12. ♗d6 ♖c7 13. ♗b5 ♖c8 14. ♗d6 ♖c7 15. ♖c1 e5 16. ♕g5 ♗e8 17. ♕e7 ♗e7 18. c5!± Smejkal—Ljubojević, Wijk aan Zee 1976

⁷⁰ 10. e4 ♗e5 11. ♖e2 ♖c7 12. ♗d2 a6 [12... ♕d7=] 13. b3? b5! 14. f4 ♗c6 15. ♕b2 [15. cb5 ab5 16. ♗b5 ♖b6 17. ♖h1 ♕a6 18. a4 ♗d4干] b4 16. ♗d1 a5 17. ♗e3 a4干 Bisguier—Petrosjan, USA—SSSR 1954; 13. a4 △ b3=

⁷¹ 11. e4 ♗d4 12. ♖d4 ♕c6=; 11. b3 a6 [11... ♖a5 12. ♕b2 ♖fd8 13. ♗e4 ♗e4 14. ♕e4 ♗d4 15. ♕d4 ♕c6= Minev—Gligorić, Zagreb 1955] 12. ♕b2 ♖b8 [12... ♖c8 13. ♖c1 ♖a5 14. a3 ♖fd8 15. e3 ♕e8 16. ♖e2 ♖b6= Möhring—Plachetka, Štrbske Pleso 1978 — 26/70] 13. ♗c6 ♕c6 14. ♖d3 ♕g2 15. ♖g2 ♖a5 16. a4 ♖fd8 17. e4 ♗d7 18. ♖c2 ♕f6 19. ♖fd1 ♖b4!= Polugajevski—Smejkal, Reykjavik 1978 — 25/72; 11. h3!? △ ♕c3

⁷² 12. ♕g5 a6 13. ♕f6 gf6 14. ♗d4 ♖a7! 15. ♗c2 ♖ac8 16. ♗e4 ♖b8!= Talj—Ivkov, Wijk aan Zee 1968 — 5/57; 12. ♗a3 ♖d8 13. e4 ♖c7 14. ♕e3 ♖a5 15. ♕d2 ♖b6 16. ♗c2 ♗e5 17. b3 ♕c6= Korčnoj—Ivkov, Palma de Mallorca 1968 — 6/85; 14. ♕d2!? △ ♖e1

⁷³ 14... ♗c4 15. bc4 e5 16. ♗e3 ed4 17. ♖d4±; 14... ♗g6 15. ♕e3 ♖d8 16. ♖c1 ♗g4 17. ♕d2 ♖a7± Vukić—Minić, Vinkovci 1977 — 23/79; 15. ♕c1!? △ ♕b2 Vukić

⁷⁴ 10... ♗e5 11. c5!±; 10... a6 11. ♖c1! ♖c7 12. ♗d5!±; 10... ♗a5 11. ♗a5 ♖a5 12. ♖d2 ♖d8 13. ♖fd1± Kapengut

⁷⁵ 11... ♗e5 12. c5! d5 [12... dc5 13. ♕c5 ♕c5 14. ♗c5 ♖d1 15. ♖fd1 ♖b8 16. ♗b5 a6 17. ♗d6±] 13. ♕d4 ♗c6 14. e4! ♗f6 [14... ♗d4 15. ♖d4 de4 16. ♖e4± Kapengut] 15. ♕f6! ♕f6 16. ed5 ed5 17. ♖d5± Smislov—Matulović, Palma de Mallorca 1967

⁷⁶ 15. b3 ♖e8 16. ♖d2 ♗d4 17. ♕d4 ♕c6 18. ♖fd1 ♕g2 19. ♖g2 ♖c6 20. e4± Smejkal—Hulak, Bar 1977

⁷⁷ 8... 0—0 9. 0—0 a6 [9... h6 10. e4 d6 11. ♕d2± Furman—Nežmetdinov, SSSR 1953; 9... b6 10. ♕f4 ♕b7 11. ♖c1 ♕c3 12. ♖c3 d5 13. ♕g5 h6 14. cd5! ed5 15. ♕f6 ♖f6 16. ♖d5± Vukić—Nemet, Jugoslavija (ch) 1977] 10. ♕d2 d5 11. cd5 ed5 12. a3 ♕e7 13. ♕g5 ♕e6 14. ♗d4± Polugajevski—Forintos, Soči 1974; 10. ♕f4!?

⁷⁸ 9. 0—0 dc4 10. ♗d2 [10. ♖d8 ♖d8 11. ♗d2 ♗a5!00 Parma] 0—0 11. ♗c4 ♖e7 12. ♕d2 ♖d8 [12... e5?! 13. ♕g5!± Portisch—Parma, Teesside 1972 — 13/73] 13. ♖e1 [13. ♖c2 ♕d7! 14. ♖ad1 ♕e8= Ogaard—Parma, Kiel 1978] ♖c5 14. ♗e3 ♖h5 15. a3 ♕e7 16. b4 ♗d4= Olafsson—Ivkov, Geneve 1977

⁷⁹ 9... ed5 10. 0—0 ♕e6 11. ♕g5 0—0 12. ♖b1 [12. e4 ♕c3 13. bc3 de4 14. ♖d8 ♖ad8 15. ♖fd1= Ree—Parma, Teesside 1972; 12. ♗d5 ♕d5 13. ♕f6 (Uhlmann—Parma, Vršac 1973 — 16/72) ♕b3 14. ♖b3 (14. ♖d8 ♗d8 15. ♕d8 ♕c4) ♖f6 15. ♕c6 bc6! 16. ♖b4 ♖ab8= Parma] ♕c3 [12... ♖e8 13. ♕f6 ♖f6 14. ♗d5 ♕d5 15. ♖d5 ♖e2 16. ♖c4± Ivkov—Parma, Rovinj—Zagreb 1970 — 9/47] 13. bc3 h6 14. ♕e3 ♕f5 15. ♖c1 ♗e5 16. ♕d4± Vukić—Parma, Banja Luka 1976

⁸⁰ 10... ♗c3 11. ♖d8 ♖d8 12. ab4 ♗d5 13. ♕d5! ed5 14. b5 ♗b4 15. ♗d4± ±

⁸¹ 11... ♗c3 12. ♖d8 ♗d8 13. ♕b2± ±; 11... ♖e7 12. c4 ♗de7 13. ♕b2± Czerniak—Tringov, Athens 1968; 11... ♖f6 12. ♖c2 0—0 13. c4 ♗de7 14. ♕b2 e5 15. 0—0 ♖h6 16. ♖fd1 ♕f5 17. ♖c1!± Korčnoj—Darga, Siegen (ol) 1970 — 10/70; 12. 0—0!? ♖c3 13. ♕d2; 11... ♗b6!±00

⁸² 12. c4 ♗b6 13. ♖d8 ♖d8 14. c5 ♗c4 [14... ♗a4 15. ♕f4!± Portisch] 15. ♗d2 ♗d4 16. ♖a2 ♗a5 17. ♕b2!± ± Portisch—Gligorić, Palma de Mallorca (izt) 1970 — 10/71; 14... ♗d5! △ b600

⁸³ 14. ♗d2 b5! 15. c5 ♕b7干 Korčnoj—Spaski, Beograd (m) 1977/78 — 24/70

⁸⁴ 15. 0—0 ♕b7 16. ♕b2 ♗d7= Mortensen—Parma, Kiel 1978 — 25/71

⁸⁵ 7. ♗c6 bc6?! 8. ♕g2 ♕e7 9. 0—0 0—0 10. e4 e5 11. b3 d6 12. ♕b2 ♗d7 13. ♗a4 ♖b8 14. ♖c2 ♗b6 15. ♗c3 ♕e6 16. ♖fd1± Cebalo—Gligorić, Jugoslavija (ch) 1965; 8... d5!±; 7... ♖c600; 7. e3 ♕b4 [7... d5 8. cd5 ♗d5 9. ♕g2 ♗c3 10. bc3 ♗b7 11. ♗c6 bc6 12. ♖d400 Foltys—Pirc, Amsterdam 1950] 8. ♕g2 d5! [8... ♗e5 9. ♖b3 ♖c5 10. ♗c2! ♕a5 11. ♗a3 d5 12. cd5 ♗d5 13. 0—0! ♗c3 14. bc3 ♖c3 15. ♗b5!± Pomar—Penrose, Paington 1970 — 9/45; 11... ♕b4!± Marić] 9. cd5 [9. 0—0 ♗d4 10. ed4 dc4 11. ♖e2 0—0 12. ♖c4 ♕d7=] ♗d4 10. ♖d4 ♖d4 11. ed4 ♗d5 12. ♕d2 ♗b6 13. ♗b5 ♕d2 14. ♖d2 0—0=

⁸⁶ 7... d5 8. cd5 ed5 9. Δ g2 [9. Δ d5 Δ d5 10. Ψ d5 Δ e6 11. Ψ e4 Δ b4 (11... Δ b4 12. Δ e3 Beljavski—Gurevič, SSSR 1975 — 20/70; 12... Δ a2 13. Ψ a4 Δ d7 14. Ψ e4 Δ e6 15. Ψ a4=; 11... Δ c5 12. e3 — 7... Δ c5) 12. Δ b4 Ψ b4 13. Ψ b4 Δ b4 14. Δ d1 Δ a2 15. e4 0-0干] d4 10. Δ e4 Δ e4 11. Δ e4 Δ h3co Gufeld

⁸⁷ 8... Δ e5?! 9. Δ e2 Ψ c6 10. 0-0 $\pm$; 8... d5 9. cd5 Δ d5 [9... ed5 10. Δ g2 Δ g4! 11. Ψ d2 Ψ a6co] 10. Δ d5 ed5 11. Δ g2 [11. Ψ d5 Δ e6 12. Ψ e4 0-0-0 $\overline{\text{干}}$] 0-0 12. 0-0 Δ f5 13. b3 Ψ fd8 14. Δ b2 [Titorenko—Fatalibekova, SSSR 1974] d4!=

⁸⁸ 10. b3 d5 11. cd5 Δ b4干

⁸⁹ 10... Δ b4 11. Δ b5 [11. Δ b4 Δ b4 12. Δ d2 Ψ d8 13. a3 d5 14. cd5 Δ c3 15. Δ c3 Ψ e2 16. Δ e2 Δ d5 17. Δ d4 b6 Δ Δ a6= Euwe] Ψ a5 12. 0-0 a6 13. Δ d2!? ab5 14. a3 Δ c2 15. Δ a5 Δ a1 16. Δ c3 Δ b3 17. Ψ c2 bc4 18. Δ f6 gf6 19. Ψ c4 Δ d2co

⁹⁰ 11. 0-0 d5!干

⁹¹ 12. b4? d4 13. Δ e4 Δ e4! [13... Δ e7? 14. ed4 Δ d4 15. Δ d4 Ψ d4 16. Δ b2! Ψ c4 17. Δ f6 Δ f6 (17... gf6 18. Δ e4 $\pm$) 18. Δ f6 gf6 19. Ψ d1 $\pm$] 14. Δ e4 f5 15. Δ d3 de3! 16. bc5 Ψ a5 17. Δ b4 [17. Δ f1 Ψ c3] Δ b4 18. ab4 Ψ a1 19. 0-0 ef2 20. Δ g2 Ψ c3—+

⁹² 15. Δ b2 Δ b6 16. b5 Δ a5 17. Δ c3 Δ b3 18. Ψ b1 Δ c5 19. 0-0 Δ d7 20. Δ a5 Δ e8干 Tajmanov—Korčnoj, Tallinn 1967 — 3/51

⁹³ 7... Δ c5? 8. Δ g2! [8. Δ d6 Δ e7 9. Δ de4 Δ e4 10. Δ e4 Δ b4 11. Δ d2 d5!= 12. cd5 ed5 13. Δ c3 Δ c3 14. bc3 Δ f5 15. Δ g2 Ψ hd8 16. 0-0 Δ f8 17. Δ g5 f6 1/2 : 1/2 Pomar—Najdorf, Siegen (ol) 1970] Δ f2 9. Δ f1 Δ g4 10. Ψ d6!+- Lipinski—Schinzel, Polska 1978

⁹⁴ 8... Δ c4 9. Ψ a4! [9. b3 Δ e5 10. Δ e3 Ψ a5 11. Δ f4 a6 12. Δ e5 ab5 13. Ψ d2 b4 14. Δ f6 gf6 15. Δ e4 Ψ e5干] Ψ c5 [9... Δ e5 10. Δ f4 Δ fg4 11. 0-0 $\pm$; 9... a6 10. Ψ c4 ab5 11. Ψ b5! Δ c5 12. 0-0-0 13. e4 $\pm$] 10. Δ f4! Δ b6 [10... e5 11. Δ g5 a6 12. Δ f6 Ψ b8 (12... gf6 13. Δ d5+-) 13. Δ d5 ab5 14. Ψ a7! Δ d6 15. Ψ c5 Δ c5 16. Δ g7+-] 11. Ψ b3 e5 12. Δ e3 $\pm$

⁹⁵ 9. Δ e3? Ψ a5 10. Δ f4 ab5 11. Δ e5 bc4 12. Δ f6 gf6 13. Ψ d4 Δ g7 14. Ψ c4 d5 15. Ψ h4 f5!干 D. Byrne—Geler, Moskva 1955

⁹⁶ 11. 0-0 0-0 12. e4 d6 13. Δ g5 $\overline{\text{干}}$ Euwe

⁹⁷ Euwe

⁹⁸ 7... d5 8. cd5 [8. Δ e3 Ψ b4 9. c5 Δ e4!=] Δ d5 9. Δ d5 ed5 10. Δ g2 [10. Ψ d5 Δ e6 $\overline{\text{干}}$] Δ b4 11. Δ d2 0-0 12. 0-0 Δ e6 13. Δ e3 $\pm$ Kapengut

⁹⁹ 8. Δ f4 Δ c4 9. e4 Δ b2! 10. Ψ c2 Δ b4 11. Ψ b2 [Semkov—Ristić, Vrnjačka Banja 1974] Δ c3! 12. Ψ c3 Ψ f2 13. Δ f2 Δ e4 14. Δ e3 Δ c3 15. Δ d6 Δ d5 16. Δ d4 b6 17. Δ g2 Δ b7干

¹⁰⁰ 9... Ψ c6 10. Δ d2! $\pm$; 9... Δ c3 10. bc3 d6 11. f4 Δ g6 12. Δ g2 0-0 13. Δ e3 Ψ a6 14. c5! Ψ e2 15. Δ e2 dc5 16. e5 $\pm$ Ree—van den Berg, Wijk aan Zee 1971; 9... d6 10. f4 [10. Δ d2 Δ f4 $\pm$] Δ g6 [10... Δ ed7 11. Δ d2 0-0 12. Δ g2 a6 13. Ψ c1 Ψ b8 14. g4! Δ c5 15. Δ c5 Ψ c5 16. g5 Δ d7 17. a3 Δ c3 18. Ψ c3 $\pm$ Bukić—Tringov, Istanbul 1975 — 20/72] 11. Δ g2 0-0 12. Δ e3 Δ c3 13. bc3 Ψ c7 14. 0-0 Δ d7 15. c5! dc5 [15... d5 16. e5 Δ e4 17. Δ d4 f5 18. ef6 Δ f6 19. c4! $\pm$ Holmov—Razuvajev, SSSR 1971 — 11/42] 16. e5 Δ d5 17. Δ c5 Ψ fe8 18. c4 $\pm$ Furman—Gipslis, SSSR 1970

¹⁰¹ 10. f4 Δ eg4 [10... a4? 11. Δ e3 Ψ c6 12. fe5! ab3 13. ef6 Ψ a2 14. Ψ c1+- Kapengut; 10... Δ c6 11. e5 a4 12. Δ e3 Ψ c7 13. ef6 ab3 14. fg7 Ψ g8 15. Δ g2 Ψ a2 16. Ψ a2 ba2 17. 0-0 $\pm$ Euwe; 10... Δ g6 11. e5 a4 12. Δ d2 Δ g8 13. Δ b5 Δ h7 14. a3 $\pm$ Korčnoj] 11. e5 a4 12. ef6 Δ c3 13. bc3 ab3 14. fg7 Ψ g8 15. Δ h3! h5 16. Δ g4 hg4 17. Δ e3 Ψ a2!co Cvetković—Rogulj, Jugoslavija 1977 — 24/71

¹⁰² 10... Ψ c7 11. Δ d2 0-0 12. a3 Δ c3 13. Δ c3 b6 14. f4 Δ g6 15. Δ g2 Δ a6 16. Δ d2 Ψ ac8 17. h4 Δ c4 18. Δ c4 Ψ c4 19. h5 Ψ e2 20. Δ e2 Δ e7 21. h6 $\pm$ Tajmanov—Geler, SSSR (ch) 1955; 17... h6!?

¹⁰³ 12... Ψ c7 13. Δ b5 Ψ d8 14. f4 Δ g6 15. Δ g2 d5 16. e5 Δ e4 17. 0-0 $\pm$; 12... Ψ a6 13. Δ b5 Ψ c6 [13... d5 14. Δ c7 Ψ d6 12. Δ a8+- Karpov—Miles, Tilburg 1977 — 24/72] 14. Δ d4 d6 15. a3 Δ c5 16. f4 Δ ed7 17. Ψ d1 $\pm$ Kovačević

¹⁰⁴ 14. c5!? Cvetković

¹⁰⁵ 15. e5 Δ e3 16. ef6 Δ f5 17. fg7 Δ g7 18. Δ g2 $\pm$ Cvetković—Rogulj, Jugoslavija 1978 — 26/71

¹⁰⁶ 10... Δ g6 11. e5 Δ e8 12. Δ e3 Ψ c7 13. Δ g2 d6 14. Δ d4 $\pm$ Hodos—Češkovski, SSSR 1978

¹⁰⁷ 12. Δ e3 Ψ d8 [12... Ψ c7 13. Δ g2 f6 14. ef6 Δ c3 15. bc3 Δ f6 16. 0-0 b6 17. f5 Δ a6 18. fe6 de6 19. Δ f4 e5 20. Δ g5 $\pm$ Popov—Lutikov, SSSR 1977] 13. Δ g2 f6 14. ef6 Δ f6 15. 0-0 Δ c3 16. bc3 b6 17. Ψ fd1 Δ b7 18. c5 Ψ b8 19. c4 $\pm$ Schmidt—Ilić, Niš 1977 — 24/73

¹⁰⁸ 12... d6 13. ed6 Δ d4 [13... Δ d6? 14. c5 Δ c5 15. Δ e4+-] 14. Δ d4 Ψ d4 15. 0-0-0 $\pm$

¹⁰⁹ 13. c5 Ψ d8 14. a3 Δ c3 15. Δ c3 fe5 16. Δ e5 b6 [16... Δ e5 17. Ψ e5 b6 18. Δ g2 Δ a6 19. Δ a8 Ψ a8 20. 0-0-0 Δ c4 21. Δ d2 Δ d5 Δ bc5 $\overline{\text{干}}$] 17. Δ g2 Δ b7! [17... Δ e5 18. Δ a8 Δ f7 (Portisch—Korčnoj, Beograd 1970 — 9/46) 19. Δ f3 bc5 20. Δ c5 Ψ b6 21. Ψ f2 Ψ b5 22. Δ e2! $\pm$] 18. 0-0 Ψ c8 19. Ψ f2co; 14. Δ g2 $\pm$

¹¹⁰ 14. Δ g2 d5 15. 0-0-0 a5! [15... dc4 16. Ψ c4 Δ d7 17. Δ a4! Δ d2 18. Ψ d2 Ψ b4 19. Ψ b4 Δ b4 20. Δ ac5 $\pm$ Korčnoj—Keene, Hastings 1975/76 — 21/58] 16. cd5 ed5 17. Δ d5 Δ h8 18. Ψ e3 Ψ e3 19. Δ e3 Δ g4 20. Ψ fd1

a4 21. ♖a1 a3 22. ♜b3 ♖a5♖ Beljavski—Geler, Moskva 1975 — 20/71; 18. ♜e3!?! 17. ♖d5!?! Geler

111 15. ♜g2 b6 16. ♖b5 ♖b8 17. ♜b4 ♖b4 18. ♜a8 ♖a8 19. 0—0± Mageramov—Čehov, SSSR 1977

112 12... ♜c3!?! 13. bc3 d6 Plachetka

113 13. cd5 ed5 14. ed5 ♖e7 15. 0—0 ♜c3 16. bc3 ♖e5 17. ♜d4±♖ Meduna—Plachetka, ČSSR (ch) 1978 — 25/73

114 13... dc4 14. ef6 cb3 15. ♖g4 g6 16. 0—0 ♖d8 17. ab3 ♖d3 18. ♖b5 ♖d8 19. ♖fd1±♖ Fuller—Kerr, London 1976

115 14... ♖c3 15. bc3 ♜c3 16. cd5 ed5 17. ♖ad1 ♖d8 18. ♖d5± Stean; 14... ♜c3 15. cd5! ed5 16. bc3 b6 17. ♖ac1± Korčnoj—Spaski, Beograd (m) 1977/78 — 24/74

116 8... 0—0? 9. 0—0 ♜c3 10. c5! ♖c7 11. bc3 b6 12. ♖f4 e5 13. ♜g5 ♖e8 14. cb6 ab6 15. ♜e7 ♖e7 16. ♜a8+— A. Mihaljčin—Valenti, Roma 1977; 8... ♖e5 9. ♜e3 ♖a6 [9... ♖c7 10. c5 ♖c4 11. ♖d4! ♖e3 12. ♖e3 ♖b8 13. 0—0 ♜c3 14. ♖c3 b6 15. c6! 0—0 16. ♖d4 a6 17. ♖ac1 d6 18. ♖fd1± Portisch—Donner, Amsterdam 1971 — 12/56] 10. c5 ♖c4 11. ♜c1 d5 12. cd6 0—0 13. 0—0 ♜d6 14. ♖d3! ♖b8 15. a4! ♖e5 16. ♖d4 ♖d8 17. ♖b5 ♖c6 18. ♖c4± Romanišin—Hulak, SSSR—Jugoslavija 1976 — 21/59; 8... d5 9. ♖d2 [9. cd5 ♖d5 10. ♜d2 ♖c3 11. bc3 ♜e7 12. 0—0 0—0 13. a4 ♖d8 14. a5 ♖c7 15. ♖c2 e5 16. ♖fb1 ♜e6 17. ♜e3 ♖b4♖ Rajković—Příbyl, Smederevska Palanka 1977] d4 10. ♖a4 ♖c7 11. 0—0

♜e7 12. a3 0—0 13. b4 e5 14. ♖c2 ♜e6 15. ♖b3 ♖ad8 16. ♖ac5 ♜c8= Karpov—Pritchett, Nice (ol) 1974

117 9. 0—0 ♖c4 10. ♜d2♖ Bagirov; 9. c5 b6 [9... ♖a5 10. ♖f4 0—0 11. ♜d6± Schmidt—Joksić, Vrnjačka Banja 1978 — 25/74; 9... ♖c4 10. ♜d2 ♜c5 11. ♖c1 ♜b6 12. ♖e4 ♖a6 13. ♖d6± Navarovszky—Ugrinović, Athens 1978; 12... ♖a4!?!] 10. cb6 ab6 11. 0—0 0—0 12. ♜g5 ♜e7= Bagirov—Razuvaev, SSSR (ch) 1978 — 26/72

118 9... 0—0 10. ♖b5!±

119 10... d5 11. ♖b3 0—0 12. ♖b5 ♖a5= Firnhaber—Parma, Kiel 1978

120 11. c5 b6 12. cb6 ab6 13. 0—0 b5 [13... ♜b7 14. c4 △ ♜b2=] 14. ♖b3 d5 [Bagirov—Guljko, Lvov 1978 — 25/75] 15. ♜g5 ♖e4 16. ♜e4 de4 17. ♖c5♖ Bagirov

121 11... b6 12. e4 ♜b7 13. ♖e1 ♖e5 14. ♖f1♖ Stean

122 12... ♜d7 13. ♖a3 [Korčnoj—Spaski, Beograd (m) 1977/78 — 24/75] ♖a3 14. ♜a3 ♖fc8=

123 13... dc4 14. ♖c4! ♖c4 15. ♖a5 ♖e2 16. ♜a3♖ Stean

124 15. c4 ♖c4 16. ♖c4 ♖c4 17. ♜b2 ♖e4 18. ♖e3 ♜e6 19. f3 ♖f6 [Tatai—Ostojić, Roma 1977 — 24/76] 20. ♜f6 gf6 21. ♖fc1 ♖b4 [21... ♖a4 22. ♖d1 △ ♖h6=] 22. ♖d1 ♖c5 23. ♖d4 ♖fd8 24. ♖ad1♖ Joksić

A 34

1. c4 c5 2. ♖c3

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	...	♖f3 ^a	e4 ^a	♖c2 ^a	d4	♖d4	♜g5	♖c6	c5	±
	♖f6 ¹	b6 ^a	♜b7 ^a	g6 ⁷	cd4	♜g7	♖c6 ^a	dc6	0—0 ^a	
2	...	...	g3 ¹⁰	♜g2	0—0 ¹²	d4	♖d4 ¹³	♖f4	♖d1	=
	...	e6	♜e7 ¹¹	a6	0—0	cd4	♖c6	d6	♜d7 ¹⁴	

1. c4 c5 2. ♖c3 ♖f6 3. ♖f3 d5 4. cd5 ♖d5

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
3	g3 ¹⁵	♜g2 ¹⁷	d3 ¹⁹	♜d2	♖c1	bc3	d4	de5	♖d4	∞
	♖c6 ¹⁶	g6 ¹⁸	♜g7	0—0	♖c3 ²⁰	c4	e5	♖e5	♖e8 ²¹	
4	...	♜g2 ²²	♖a4 ²³	♖c4 ²⁵	0—0	♖e4	♖c5 ²⁷	♖e3 ²⁸	♖e1	♖
	g6	♜g7	♖c6 ²⁴	♖db4	♖a5	♖a6 ²⁶	b6	0—0 ²⁹	♜e6 ³⁰	
5	...	...	0—0	♖d5 ³²	d3	♜e3 ³⁴	♖b1	♖c2 ³⁵	♖d4	♖
	...	...	♖c6 ³¹	♖d5	♖d6 ³³	♜b2	♜g7	♖d4	cd4 ³⁶	
6	e3	bc3 ³⁸	♜b5 ⁴⁰	0—0	d4	a4 ⁴¹	♜d3	♖b1	e4	±
	♖c3 ³⁷	g6 ³⁹	♖d7	♜g7	0—0	a6	b6	♖c7	♖d8 ⁴²	
7	...	♜b5 ⁴³	bc3	0—0	♜e2	d4	cd4	♖d4	♖c2	∞
	♖c6	♖c3 ⁴⁴	♜d7 ⁴⁵	a6 ⁴⁶	e5	cd4	ed4	♖c7	♜d6 ⁴⁷	

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
8	d4 ♣c3 ⁴⁸	bc3 g6	e3 ⁴⁹ ♠g7	♠d3 ⁵⁰ 0—0	0—0 ♣c7 ⁵¹	♠a3 ⁵² b6 ⁵³	dc5 ⁵⁴ ♠b7 ⁵⁵	cb6 ab6	♠b2 ♠d7 ⁵⁶	∞
9	... cd4	♣d4 ⁵⁷ ♠c3 ⁵⁸	♣c3 ♠c6	e4 ⁵⁹ ♠g4 ⁶⁰	♠b5 ♠c8	0—0 a6	♠c6 ♠c6	♣e3 ♠f3	♣f3 g6 ⁶¹	∞
10	e4 ♠c3 ⁶²	dc3 ⁶³ ♣d1	♣d1 ♠c6	♠e3 ⁶⁴ e6	♣c2 ⁶⁵ ♠d7 ⁶⁶	♠e2 ♠e7	♠hd1 0-0-0	♠d2 f6	♠ad1 ♠e8 ⁶⁷	±
11	... ♠b4	♠b5 ♠8c6 ⁶⁸	d4 ⁶⁹ cd4	a3 dc3 ⁷⁰	♣d8 ♣d8	ab4 cb2 ⁷¹	♠b2 e5 ⁷²	0-0-0 ♣c7	♠c6 bc6 ⁷³	=
12		♠c4 ♠d3 ⁷⁴	♣e2 ♠cl ⁷⁵	♠cl e6 ⁷⁶	d4 cd4	♠b5 ♠c6	♣d4 ♣d4	♠d4 ♠d7	♠hd1 ♠c8 ⁷⁷	±
13		... ♠e6	♠e6 ♠d3 ⁷⁸	♣f1 fe6	♠g5 ⁷⁹ ♣d7 ⁸⁰	♣f3 ⁸¹ ♠e5	♣h3 ♣d3 ⁸²	♣d3 ♠d3	g3 ⁸³ e5 ⁸⁴	±

1. c4 c5 2. ♠c3 ♠f6 3. g3 d5⁸⁵ 4. cd5 ♠d5

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
14	♠g2 ⁸⁶ ♠c3 ⁸⁷	bc3 ⁸⁸ e5 ⁸⁹	♠f3 ⁹⁰ ♠c6	0—0 ♠e7	d3 ⁹¹ 0—0	♠d2 ⁹² ♠e6	♠b1 ⁹³ ♣d7	c4 ♠ad8	♠e1 b6 ⁹⁴	±
15		... g6	♠b1 ⁹⁵ ♠c6 ⁹⁶	♠f3 ⁹⁷ ♠g7	0—0 0—0	♣a4 ⁹⁸ ♠a5 ⁹⁹	d3 ¹⁰⁰ b6	♣h4 ♠b7	♠h6 ♠h6 ¹⁰¹	=
16			h4 ♠g7 ¹⁰²	h5 ¹⁰³ ♣c7	♠b1 ¹⁰⁴ ♠c6	♠h3 b6	♠f4 e6	d4 ¹⁰⁵		±
17	... ♠c7	b3 ¹⁰⁶ e5	♠b2 ¹⁰⁷ ♠e7 ¹⁰⁸	♠cl ¹⁰⁹ f6 ¹¹⁰	♠h3 ¹¹¹ ♠e6 ¹¹²	f4 ♣d7	♠f2 ♠c6	fe5 ♠e5	♠ce4! ¹¹³ ♠d5	±
18		d3 e5 ¹¹⁴	♠h3 ¹¹⁵ ♠e7 ¹¹⁶	f4 ♠c6 ¹¹⁷	0—0 0—0	♣h1 ¹¹⁸ ♠b8	a3 ef4	♠f4 ♠e6	♠b1 ♠f4 ¹¹⁹	±
19			f4 ef4	♠f4 ♠e6 ¹²⁰	♠h3 ¹²¹ ♠e7 ¹²²	♠d5 ¹²³ 0—0	♠d2 ♠c6	♠c3 ♠ed4	♠hf4 ♠g5 ¹²⁴	±

1. c4 c5 2. ♠c3 ♠f6 3. g3 d5 4. cd5 ♠d5 5. ♠g2 ♠c7 6. ♠f3 ♠c6

	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
20	a3 ¹²⁵ g6 ¹²⁶	d3 ¹²⁷ ♠g7	0—0 0—0	♠d2 ¹²⁸ b6 ¹²⁹	♠b1 ♠b7	b4 cb4	ab4 ♠d4 ¹³⁰			=
21	d3 e5 ¹³¹	♠d2 ¹³² ♠d7 ¹³³	♠c4 ¹³⁴ b5 ¹³⁵	♠e3 ♠c8	0—0 ♠d4	f4 ¹³⁶ ef4 ¹³⁷	gf4 ♠e7			∞
22	♣a4 ♣d7	0—0 g6 ¹³⁸	♣c4 b6 ¹³⁹	b4 ♠g7 ¹⁴⁰	bc5 b5	♣e4 ¹⁴¹ b4 ¹⁴²	♠g5 ♠b7 ¹⁴³	♠b1 h6	♠b4 ♠b4 ¹⁴⁴	±
23	... ♠d7	♣e4 g6 ¹⁴⁵	♠e5 ♠g7 ¹⁴⁶	♠d7 ♣d7	0—0 ¹⁴⁷ 0—0	a3 ¹⁴⁸ ♠ac8 ¹⁴⁹	♠b1 ♠e6	b4 b6	♠d5 ♠ed4 ¹⁵⁰	=
24	0—0 e6 ¹⁵¹	b3 ¹⁵² ♠e7	♠b2 0—0 ¹⁵³	♠cl ♠b8 ¹⁵⁴	♠a4 b6	d4 ♠d4	♠d4 cd4	♠d4 ♠d6	♠c3 ¹⁵⁵	±
25	... e5	a3 ¹⁵⁶ ♣d7 ¹⁵⁷	♠b1 f6	d3 ¹⁵⁸ ♠e7	♠d2 ♠b8	♣c2 b6	♠fc1 ♠b7	♠e4 ♠d5	♣c4 ♠d4 ¹⁵⁹	=

	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
26	...	b3	♙b2 ¹⁶¹	♚c1	♙a4 ¹⁶³	♙h4	a3	e3	♙h5	∞
	...	♙e7 ¹⁶⁰	0-0 ¹⁶²	f6	b6 ¹⁶⁴	♙d5 ¹⁶⁵	♙b7	f5	♙d7 ¹⁶⁶	
27	...	d3	♙e3 ¹⁶⁸	♚c1 ¹⁷⁰	♙d2	♙c4	f4	gf4	♙f2	∞
	...	♙e7 ¹⁶⁷	0-0 ¹⁶⁹	♙d7 ¹⁷¹	b6 ¹⁷²	f6	ef4	f5	♙b8 ¹⁷³	
28	...	...	♙d2	♙c4	♙c6 ¹⁷⁶	♙e5	♙e3 ¹⁷⁷	♚c1 ¹⁷⁸	♙c4 ¹⁸⁰	±
	...	...	♙d7 ¹⁷⁴	0-0 ¹⁷⁵	♙c6	♙e8	♙e6 ¹⁷⁸	♙f6	♙c6 ¹⁸¹	

¹ 2... e5 3. ♙f3 d6 4. e3 f5 5. d4 e4 6. ♙d2 cd4 7. ed4 ♙f6 8. ♙b3 d5 9. ♙g5 ♙b4 10. ♙d2 ♙e7 11. cd5 ♙g4 12. ♙b5 ♙d7 13. ♙e7 ♙e7 14. d6!± Portisch—Szabo, Hungary 1974 — 18/34; 2... b6 3. e4 [3. ♙f3 ♙b7 4. g3 ♙f3 5. ef3 ♙c6= Tartakower—Reti, Marianske Lazne 1925] ♙b7 4. ♙f3 ♙c6 5. d4 cd4 6. ♙d4 e6 7. ♙e2 ♙d4 8. ♙d4 ♙h4 9. ♙e3 ♙c5 10. ♙d3 ♙f6 11. ♙c5 bc5 12. ♙f3 0-0 13. 0-0 ♙c6 14. ♙e3± Uhlmann—Šahović, Vrbas 1977 — 23/90; 4... ♙f6 — 2... ♙f6; 3. e3!±; 2... g6! 3. ♙f3 [3. g3 ♙g7 4. ♙g2 ♙c6= — A 36; 3. e3 ♙g7 4. d4 cd4 5. ed4 ♙f6 6. ♙f3= — A 56] ♙g7 4. g3 [4. d4 cd4 5. ♙d4 ♙c6= — A 35; 4. e3 ♙f6= — 2... ♙f6] b6 5. ♙g2 ♙b7 6. b3 ♙h6 7. ♙b2 ♙f5 8. e3± Smislov—Haag, La Habana 1962; 6... ♙f6 7. ♙b2 0-0 8. 0-0= — A 30; 4... ♙c6 5. ♙g2= — A 37

² 3. e4 ♙c6 4. f4 d6 5. d3 g6 6. ♙f3 [Raičević—Szabo, Beograd 1977 — 23/80] ♙g4 7. h3 ♙f3= Raičević; 4... e6 — A 19

³ 3... g6 4. e3 ♙g7 5. d4 cd4 [5... 0-0 6. dc5± — A 56] 6. ed4 d5 7. ♙e2 0-0 8. 0-0= — D 94; 4. d4 cd4 5. ♙d4± — A 31; 4. e4 ♙c6 5. d4 cd4 6. ♙d4± — B 36

⁴ 4. d3 ♙b7 5. ♙g5 e6 6. e4 d6 7. ♙e2 ♙e7 8. 0-0 0-0 9. a3 ♙bd7 10. h3 ♙c8 11. ♙e1 [Šamković—Bivšev, SSSR (ch) 1954] h6=; 4. e3 g6 5. d4 cd4 6. ed4 ♙g7 7. d5± Rukavina—Buljovčić, Jugoslavija (ch) 1975

⁵ 4... d6 5. d4 [5. g3 ♙b7 6. d3 e6 7. ♙g2 ♙e7 — A 17] cd4 6. ♙d4 ♙b7 7. ♙d3 e6 8. 0-0 ♙e7 9. ♙e2 0-0 10. b3 ♙bd7 11. ♙b2± Ornstein—Ljubojević, Nice (ol) 1974 — 17/84; 7. f3± — A 31; 4... ♙c6!? Vaganjan

⁶ 5. e5 ♙g8 [5... ♙e4? 6. ♙e2 △ d3+—; 5... ♙g4 6. h3 ♙h6 7. d4 cd4 8. ♙d4 e6 9. ♙f4 a6 10. ♙f3 f5 11. g3 ♙f7 12. ♙g2 ♙e7 13. 0-0 0-0 14. ♙e1 ♙c6 15. h4± Vaganjan—Pytel, Buenos Aires (ol) 1978 — 26/73] 6. d4 ♙f3 7. ♙f3 ♙c6 8. dc5 bc5 9. ♙f4 ♙d4 10. ♙e4 f5 11. ♙d3 e6 12. 0-0-0 ♙e7 13. h4 ♙ec6 14. g3 ♙b8 15. ♙e7 13. h4 ♙ec6 (ch) 1977 — 23/81

⁷ 5... e6= — A 17; 5... ♙c6!? Timoščenko

⁸ 8... ♙e4 9. ♙e4 ♙d4 10. ♙d6± Timoščenko

⁹ 11. ♙e2 ♙d7 12. 0-0-0± Timoščenko—Českovski, SSSR 1972 — 13/74

¹⁰ 4. e3 b6 [4... ♙e7 5. d4 — A 56; 4... d5 5. d4 — D 40] 5. b3 ♙b7 6. ♙b2 ♙e7 7. d4 cd4 8. ♙d4 0-0 9. ♙d1 ♙c6 10. ♙d2 a6 11. ♙d3 ♙c7= Forintos—Csom, Budapest 1973; 5. d4! — E 14; 4. e4 ♙c6 [4... d5 5. cd5 ed5 6. e5 d4 (6... ♙f7 7. ♙a4±) 7. ef6 dc3 8. ♙b5±] 5. d3 [5. d4 cd4 6. ♙d4= — B 44] ♙e7?! 6. e5 ♙g4 7. ♙f4 g5 8. ♙g3 h5 9. h3 ♙h6 10. ♙d2 ♙f5 11. ♙e4 ♙g8 12. ♙d6 ♙d6 13. ed6 g4 14. hg4 hg4 15. ♙g5± Sliwa—Pytel, Polska 1977 — 24/77; 13... f6!± △ ♙a5 Pytel; 5... d5∞; 5... d6=

¹¹ 4... a6 5. d4 b5 6. ♙g2 ♙b7 7. cb5 ab5 8. ♙b5 ♙a5 9. ♙c3 cd4 10. ♙d4 ♙c6 11. ♙d1 ♙e4 12. 0-0!± Talj—Velimirović, Tallinn 1977; 5... cd4 6. ♙d4 ♙c7± — A 32; 4... b6 5. ♙g2 ♙b7 6. 0-0± — A 30; 4... ♙c6 5. ♙g2 d5 6. cd5 ♙d5= — 3... d5

¹² 6. d4 cd4 7. ♙d4 ♙c7± — A 32

¹³ 8. ♙d4 ♙c7 9. ♙d3± — A 32

¹⁴ 11. b3 ♙a5 12. ♙e4 ♙e4 13. ♙e4 ♙fd8= Dončenko—Miles, Dubna 1976

¹⁵ 5. ♙c2 ♙b4 6. ♙b1 g6 7. a3 ♙c6 8. b4 cb4 9. ab4 ♙g7 10. b5 ♙e5 11. ♙e5 ♙e5 12. e3 0-0 13. ♙e2 ♙f5 14. ♙b3 ♙d3 15. f4 ♙g7 16. ♙f3 ♙d7 17. ♙d5 ♙b6 18. Smejkal—Minić, Bar 1977; 5. ♙b3 ♙c7 6. e3 ♙c6 7. d4 e6 8. a3 ♙e7 9. dc5 ♙c5 10. ♙c4 ♙e7 11. b4± Bönsch—Pinter, Varna 1977; 5... ♙b6=; 5. ♙d4 ♙c6 [5... ♙d7 6. ♙b3 ♙b4 7. a3 ♙e6 8. ♙a4 ♙d7 9. ♙d1 ♙c6 10. e3±] 6. ♙e5 ♙c7 [6... ♙d7 7. ♙f7 ♙c3 8. ♙c4 ♙a5 9. ♙f4 ♙d5 10. ♙f3 ♙b6 11. ♙h8 ♙f6 12. ♙d5 [7. ♙c6 ♙c3 8. bc3 ♙d7=] ♙e5 8. ♙b6 ♙b8 9. ♙c8 ♙c8 10. e3 [Uhlmann—Korėnoj, Skopje (ol) 1972 — 14/81] g6!= Korėnoj

¹⁶ 5... ♙c3 6. bc3 g6 7. ♙a4 ♙d7 [7... ♙c6 8. ♙a3 ♙d5 9. c4±; 7... ♙d7 8. ♙c4!±] 8. h4! h6 9. ♙b1 ♙g7 10. ♙g2 0-0 11. c4 e5 12. d3± Petrosjan—Szabo, Zürich (ct) 1953; 6... e6!±; 5... e6 6. ♙g2 ♙e7 7. 0-0 0-0 8. d4 ♙c6= — D 41

- ¹⁷ 6. ♖d5 ♗d5 7. ♙g2 e5 8. d3 [8. 0-0 ♙e7 9. e3?! e4 10. ♖e1 ♙f5 11. ♗a4 ♗e6 12. d3 ♙g4! = Ree-Smejkal, Amsterdam 1975 — 20/76; 9. d3!? Smejkal] ♙e6 9. 0-0 ♗d7 10. ♙e3 f6 = Fuchs-Letelier, Moskva (ol) 1956; 10. ♖g5!? Tajmanov
- ¹⁸ 6... ♖c7± — 3. g3; 6... e6 7. ♖d5 ♗d5 8. b3 ♙e7 9. ♙b2 0-0 10. 0-0 ♗f5 11. ♖c1 ♗d8 12. d3± Uhlmann-Scholl, Amsterdam 1971; 7... ed5 8. d4 ♙e7 9. 0-0 0-0 = — D 41
- ¹⁹ 7. ♗b3 ♖b6 8. ♖e4 e5 [8... c4 9. ♗c3 ♗g8 10. ♖e5 ♖e5 11. ♗e5 ♙g7 12. ♗a5∞ Robatsch-Minić, Karlovac 1977; 9... f6!?] 9. d3 ♙e6 10. ♗d1 f6 11. 0-0 [Szabo-Miles, Hastings 1973/74 — 17/88] ♖d5± Szabo; 7. ♖g5 ♖b6 [7... e6 8. ♖ge4 b6 9. 0-0 ♙g7 — 5... g6] 8. d3 ♖d4 9. 0-0 ♙g7 10. ♖ge4 ♗c7 11. ♙f4 e5 12. ♙g5 f5 13. ♖f6 [Đurić-Bertok, Jugoslavija 1978 — 26/82] ♙f6 14. ♙f6 0-0 15. ♙g5 f4∞ Đurić; 7. ♗a4 ♙g7 — 5... g6; 7. 0-0 ♙g7 — 5... g6; 7. d4 ♙g7 8. 0-0 0-0 — D 75
- ²⁰ 9... b6?! 10. ♙h6 ♖b7 11. h4 ♖f6 12. h5 ♖d4 13. hg6 ♖f3 14. ♙f3 ♙h6 15. ♗h6 ♙f3 16. ef3 fg6 17. ♖e4± Uhlmann-Alburt, Bucuresti 1978 — 25/80; 9... ♖f6!? Ciocaltea
- ²¹ 14. 0-0 a6∞ Ivkov-Miles, Amsterdam 1976
- ²² 6. ♗b3 ♖b4 [6... ♖b6 7. ♖e5! e6 8. ♙g2 ♙g7 9. ♗b5 ♙d8 10. ♖d7 ♖d7 11. a4 0-0 12. d3 a6 13. ♗b3 ♗b8 14. ♙f4± Cvetković-Ftačnik, Stary Smokovec 1977 — 24/84; 11. ♖e4!?; 11. d3!? Cvetković] 7. ♖e4 ♙g7! [7... b6 8. ♙g2 ♙e6 9. ♗c3 f6 10. a3 ♖d5 11. ♗c2 ♖d7 12. d4± Polugajevski-Furman, SSSR 1971 — 12/57] 8. ♖c5 ♗a5 9. a3 ♖8c6! [9... ♖4c6 10. ♗c4 b5! 11. ♗h4 b4 12. ♖d3 ♖a6 13. ♙g2 ♙d7 14. 0-0 ♖c8∞ Polugajevski-Bronštejn, SSSR (ch) 1971 — 12/58] 10. ♖a4 ♙e6 [10... ♙f5 11. ab4 ♖b4→ Cvetković] 11. ♗d1 ♙f5 12. ab4 ♖b4 13. e4 ♙e4 14. ♖c3 ♗a1 15. ♖e4 0-0 = Vukić-Bukal, Jugoslavija 1973 — 16/76; 6. ♗a4 ♖c6 7. ♖e5 ♖c3 8. dc3 ♗d5 9. ♖c6 ♙d7 10. e4 ♗c6 = Gheorghiu-G. Garcia, Orense 1975; 6. d3 ♙g7 7. ♙d2 b6 8. ♗a4 ♙d7 9. ♗h4 ♙c6 [9... e6 10. ♗d8 ♙d8 11. ♙g2 h6 12. 0-0 ♖c6 13. ♖e1 ♖c7 14. a3 a5 15. ♖c2 ♗b8 16. e3± Uhlmann-Karpov, Moskva 1971 — 13/75] 10. ♙g2 e6! 11. ♗d8 ♙d8 12. ♖c1 ♖a6 13. ♖d5 ♙d5 14. ♙c3 f6 15. a3 ♖e7 = Hübner-Karpov, Tilburg 1977
- ²³ 7. ♗b3 ♖b4 8. a3 ♖4c6 9. d3 0-0 10. 0-0 ♖d4 11. ♖d4 cd4 12. ♖e4 [Olafsson-Lengyel, Moskva 1971 — 13/76] ♖c6 =
- ²⁴ 7... ♙d7 8. ♗c4 ♖b4 9. 0-0 ♖8c6 10. ♗c5 [Deže-Bukal, Wrocław 1978] ♖c8∞
- ²⁵ 8. ♖g5 e6 9. ♖ge4 ♖b6! 10. ♗b5 c4 11. ♖a4 0-0 12. ♖b6 ab6 13. ♗c4 e5 [Tatai-Karpov, Las Palmas 1977 — 23/86] 14. d3 ♙e6 15. ♙g5! ♗d7 16. ♗c1∞ Larsen
- ²⁶ 10... b6? 11. ♖eg5 0-0 12. d3 ♙a6 13. ♗h4 h6 14. a3 ♖c2 15. ♖f7! ♖f7 16. ♙h6 ♙d8 17. ♖g5+ → Kaiszauri-Iskov, Bergen 1978 — 25/81
- ²⁷ 11. ♗a6 ♖a6 =; 11. d3 ♗c4 12. dc4 = Georgadze
- ²⁸ 12. ♗g5!? ♖c2 13. ♗b1 ♗e2 Georgadze
- ²⁹ 12... ♖c2 13. ♖d6 ♙d7 14. ♗e4 ♖a1 15. ♖g5 ♙b7 16. ♖b7 ♗b7 17. d4∞ Georgadze
- ³⁰ 14. ♖c3 ♙ac8∞ Kaiszauri-Georgadze, Tbilisi-Suhumi 1977 — 24/83
- ³¹ 7... ♖c7 8. d3 0-0 9. ♙e3 ♖e6 10. ♖c1 ♖a6 11. ♖a4 ♗b8 = Sznapić-S. Garcia, Soči 1974; 7... 0-0 8. ♖d5 [8. ♗b3 ♖c7 9. ♗c4 ♖e6 10. d3 ♖c6 11. ♖g5 ♗d4 = Polugajevski-Tajmanov, SSSR (ch) 1967 — 5/59; 8. ♖g5 ♖b6 9. d3 ♖c6 10. ♗b1 ♙f5 11. h3 ♗c8 12. ♙e3 h6 13. ♖ge4 ♖d4 14. b3 ♗d7 = Tajmanov-Razuvaev, SSSR 1977] ♗d5 9. d3 ♖a6? 10. a3 ♗h5 11. ♗b1 ♙h3 12. ♗a4!± Andersson-Smejkal, Palma de Mallorca 1972 — 14/83; 9... ♖c6 = — A 38
- ³² 8. ♗b3 ♖c7 [8... ♖b6 9. d3 0-0 10. ♙e3 ♖d4 11. ♗d1 ♙g4 = Radulov] 9. d3 0-0 10. ♙e3 b6 11. ♙ac1 ♖e6 12. ♖g5 ♖ed4 13. ♗d1 ♙b7 14. ♖f3 ♗d7± Reshevsky-Kirov, Nice (ol) 1974; 8. ♖g5 e6 [8... ♖b6 9. ♙c6 bc6∞] 9. ♖ge4 b6 10. d3 [10. ♗a4? ♙d7! 11. ♖d5 ed5 12. ♖c3 ♖e7± Browne-Miles, Lanzarote 1977] 0-0 11. ♙g5 f6 12. ♖d5 [Smilov-Miles, Tilburg 1977 — 24/82] ed5 13. ♖c3∞ Miles
- ³³ 9... 0-0 — A 38
- ³⁴ 10. ♖d2? b6 11. a3 ♙e6 12. ♗b1 ♖c8 13. ♖e4 ♗d7 14. ♖g5 ♙f5 15. b4 c4 16. e4 ♙g4 17. f3 ♙e6 18. ♖e6 ♗e6 19. dc4 ♗c4 20. ♙e3 0-0 = Hartoch-Hort, Wijk aan Zee 1973
- ³⁵ 12. ♗a4 0-0! [12... ♙d7 13. ♗b7 ♖d8 14. ♙d7!± Andersson-Enklaar, Wijk aan Zee 1973] 13. ♙fc1 b6 14. d4 ♖d4! 15. ♖d4 cd4 16. ♙f4 e5 17. ♙a8 ♙f5 18. ♗a7 ♙b1 19. ♗b1 ef4 20. ♙e4 [20. ♗b6 (Averkin-Razuvaev, SSSR 1973 — 16/28) ♗d8! 21. ♙f3 d3 22. ♗b1 d2± Razuvaev] d3 21. ♙d3 ♙d4± Doda-Kirov, Polanica Zdroj 1973; 12. ♗c1∞ Razuvaev
- ³⁶ 14. ♙f4 e5 15. ♙d2∞
- ³⁷ 5... g6 6. ♗a4 ♙d7 7. ♗c4 ♖b4 8. ♖e4 b6 [Florian-Bakonyi, Hungary 1946] 9. ♖fg5! e6 10. ♗c3± C; 6. ♗b3!?
- ³⁸ 6. dc3 ♗d1 7. ♙d1 ♖c6 8. e4 ♙d7 9. ♙e3 e6 10. ♙c2 ♙e7 11. ♖d1 0-0 12. ♙e2 f6 = Miles-Talj, Las Palmas 1977
- ³⁹ 6... ♖d7 7. d4 e6 8. ♙d3 b6 9. 0-0 ♙b7 10. a4 ♙e7 11. e4 0-0 12. ♙f4 ♖c8 13. ♗e2± Andersson-Robatsch, Helsinki 1972
- ⁴⁰ 7. ♙c4 ♙g7 8. ♖g5 0-0 9. ♗f3 e6 10. ♖e4 ♖c6± Ruderfer-Polugajevski, SSSR 1975

— 20/74; 8. 0—0 0—0 9. d4= — D 94; 7. ♖a3 ♗c7 [7... ♔d7 8. ♖b5 ♗c7 9. 0—0 a6 10. ♔d7 ♔d7 11. d4 ♔g7 12. ♔c5 b6 13. ♖a3 ♖b5= Unzicker—Lehmann, Nürnberg 1959] 8. ♔c4 ♔g7 9. 0—0 0—0 10. ♗c1 ♔d7 11. d4 ♖b8 12. ♔d3 b6 13. ♔d2 ♖d8= Šamkovič—Karpov, SSSR (ch) 1971; 7. ♗a4 ♔d7 8. ♖a3 [8. h4 h6 9. h5 g5 10. ♔e5 ♔g7 11. d4 0—0 12. ♔d7 ♔d7 13. ♖b5 ♔g4! 14. f3 ♔e6= Keres—Polugajevski, SSSR 1968 — 6/87; 12. f4!? Judovič; 8. e4 ♔g7 9. e5 0—0 10. e6 fe6 11. h4 ♔b6 12. ♖e4 e5 13. ♔c4 ♔h8 14. ♔g5 ♔f5 15. ♗e2 ♗d6 ♖ Lein—Peters, Lone Pine 1977] ♗c7 9. ♔e2 ♔g7 10. 0—0 0—0 11. d4 [11. ♖ab1 b6 12. ♗h4 ♔b7 13. c4 ♖ad8 14. ♔b2 ♔f3! 15. ♔f3 (Uhlmann—S. Garcia, Madrid 1973 — 16/75) ♔e5 16. ♔e5 ♔e5=; 14. ♖fd1!? Uhlmann] b6 [11... a6 12. c4 e5 13. ♖ad1 ed4 14. ed4 b6 15. d5± Keres—Fine, SSSR—USA 1946] 12. ♖ac1 ♔b7 13. ♖fd1 e6 14. c4 ♖fd8 15. ♗b3 ♖ac8 16. ♔b2 ♔b8 17. ♖a1 cd4 18. ed4 ♔c6 19. ♗e3 ♔e7= Langeweg—Polugajevski, Skopje 1971; 7. d4 — 5. d4; 7. h4!?

41 10. ♖a3 b6 11. ♗b3 ♗c7 12. ♖fd1 a6= Tarjan—Adamski, Buenos Aires (ol) 1978 — 26/77

42 14. ♗e2 ♔f8 15. e5± Petrosjan—Lehmann, Hamburg 1960

43 6. ♔c4 ♔b6 7. ♔b5 ♔d7 8. d4 cd4 9. ed4 a6 10. ♔e2 e6 11. 0—0 ♔e7 12. ♔e5 0—0= Holmov—Tajmanov, SSSR 1948

44 6... ♔b4 7. d4 a6 8. ♔c6 bc6 9. 0—0 e6 10. ♗a4 cd4 11. ed4 ♔d7 12. ♔e5± Filip—Damjanović, Beverwijk 1966; 6... e6 7. 0—0 ♔e7 8. ♔e5! ♔d7 9. ♔c6 [9. ♔d5? ♔e5! 10. ♔d7 ♗d7 11. ♔e7 ♔d3 ♖ Veltmander—Aronin, SSSR 1953] ♔c6 10. ♔c6 bc6 11. ♗a4 ♗b6 12. ♔d5 ed5 13. b3 0—0 14. ♖a3±

45 7... ♗c7 8. 0—0 e5 9. d4 e4 10. ♔d2 a6 11. ♖a4 b5 12. ♔b3! c4 13. ♔c2 f5 14. f3± Bogatirjev—Jevdokimov, corr. 1961

46 8... g6 9. ♖a3 b6 10. d4 cd4 11. ed4 a6 12. ♔c6 ♔c6 13. ♔e5± Schmid—Sumar, Tel Aviv (ol) 1964; 8... e6 9. d4 ♔e7 10. e4 0—0 11. ♗e2±

47 Kramer—Letelier, Moskva (ol) 1956

48 5... e6 — D 41

49 7. ♗a4 ♔c6 8. dc5 ♔g7 9. ♔b2 0—0 10. e3 ♔d7 11. ♗a3 ♗c7 12. ♔e2 ♖fc8 13. ♖d1 ♔e8 14. c4 ♔b2 15. ♗b2 ♗a5 16. ♖d2 ♗c5= Korčnoj—Furman, SSSR 1973; 7. ♔f4 ♔g7 8. e3 [Korčnoj—Hutchings, Nice (ol) 1974 — 17/87] ♗a5 9. ♗d2 0—0 10. ♔e2 ♔c6 11. 0—0 cd4 12. cd4 ♗d2 13. ♔d2 e5= Korčnoj; 7. e4= — D 85

50 8. ♔e2 0—0 9. 0—0 ♗c7 [9... b6 10. a4 ♔d7 11. ♗b3? ♗c7 12. e4 cd4 13. cd4 ♔b7 14. e5 e6 15. ♔g5 ♖fc8 16. ♔f3 h6 17. ♔b7 ♗b7 18. ♔f3 ♗c7 ♖ Najdorf—Miles, Wijk aan Zee 1978 — 25/77; 11. a5!± Ivkov—Miles,

Bugojno 1978; 9... ♔d7 10. ♔b2 cd4 11. cd4 ♔b6 12. a4 ♔e6 13. a5± Ivkov—Robatsch, Amsterdam 1972; 10... ♗c7 ♖ b6, ♔b7=] 10. ♗b3 [10. ♖a3 ♔d7 11. ♖c1 ♖b8 12. ♗a4 b6 13. ♖fd1 ♔b7 14. d5 ♔f6 15. c4 ♔e4 16. ♗b3 e5 ♖ Ivkov—Korčnoj, Amsterdam 1972] b6 11. ♖d1 ♔b7 12. d5± Larsen—O. Rodriguez, España 1978 — 26/75; 11... e6!= Larsen; 9... ♔c6!; 8. ♔c4 0—0 9. 0—0= — D 94

51 9... ♔c6 10. ♖a3 b6 11. ♔e4 ♔b7 12. dc5 ♗c7 13. ♗c2 ♖fc8 14. ♖ab1 ♔a5 15. cb6 [15. c4 ♖ab8 16. ♖fc1 bc5 17. ♔g5 e6 18. ♔b7 ♔b7= Talj—Miles, Bugojno 1978] ab6 16. ♔b7 ♗b7 17. ♔b4 ♔c4 18. a4 e5 19. h3 h6 20. ♖fd1± Spasov—Vadasz, Subotica 1978 — 26/74

52 10. ♖b1 ♖d8 11. ♗e2 ♔c6?! 12. ♔e4 e5 13. dc5 h6 14. c4 ♔e6 15. ♖a3 ♔a5 16. ♔b4 ♔c4 17. ♖fc1 f5 18. ♔c2 e4 [Talj—Vaganjan, Leningrad 1977 — 24/78] 19. ♔d4! ♔d4 20. ed4 ♖d4 21. ♔b3 ♗f7 22. ♖d1±↑ Sokolov; 11... b6! ♖

53 10... ♔d7 11. ♗e2 b6 12. e4 ♔b7. 13. ♖fd1 ♖fd8 14. ♖ab1 ♖ac8 15. ♗e3 ♔f6= Portisch—Talj, Milano 1975 — 20/75; 14. e5±↑ Talj

54 11. ♔e4 ♔b7 12. ♔b7 ♗b7 13. dc5 ♔c3= Timoščenko

55 11... bc5? 12. ♔e4± Timoščenko

56 Furman—Timoščenko, SSSR 1977 — 24/79

57 6. ♔d5 ♗d5 7. ♗d4 ♗d4 8. ♔d4 a6? 9. g3 e5 10. ♔c2 ♔d7 11. ♔g2 ♔c6 12. 0—0 ♔g2 13. ♔g2 ♔c6 14. ♖d1 ♔c5 15. ♖d5 ♔a7 16. ♔e3± ⊥ × d5 Miščukov—Žuravlev, SSSR 1977; 8... ♔d7=

58 6... e6 7. e3 ♔c6 8. ♔b5 ♔d7 9. ♔c6 ♔c6 10. ♔e5 ♔c3 11. ♔c6 ♗d4 12. ♔d4 ♔d5= Nimzowitsch—Tarrasch, Wrocław 1925; 7. e4!?

59 8. e3 ♔g4 9. ♔d2 ♔f3 10. gf3 ♗d5! 11. e4 ♗d7! 12. ♔b5 ♖c8 13. ♖c1 a6 14. ♔c6 ♖c6 15. ♗b3 ♖c1 16. ♔c1 e6 17. ♗e2 ♔d6 18. ♖d1 ♗c7 ♖ Ribli—Ljubojevič, Tilburg 1978 — 26/76

60 8... ♗a5 9. ♗a5 ♔a5 10. ♔b5 ♔d7 11. ♔d7 ♔d7 12. 0—0 ♔c6 13. ♔f4 e6 14. ♖ac1 ♖d8 15. ♖fd1 ♗e8 16. ♖d8 ♗d8 17. ♔e5 ♔e5 18. ♔e5± ♖ Talj—Žuravlev, Soči 1977; 8... a6 9. ♔c4 ♗a5 10. ♔d2 ♗c3 11. ♔c3 e6 12. 0—0 ♖g8 13. ♖fd1± Korčnoj—Karpov, SSSR (ch) 1970; 8... e6 9. a3 ♔d7 10. ♔e2 ♗f6 11. e5! ♗g6 12. 0—0 ♔e7 13. ♖d1 ♖d8 14. b4! 0—0 15. b5 ♔b8 16. ♔e3± Judovič—Busa, SSSR 1968 — 6/88

61 14. ♖d1 ♗c8 15. ♔g5 h6 16. ♔h4 ♔g7 17. ♖d2 ♔b2 18. ♖ad1 [Korčnoj—Ljubojevič, Jugoslavija 1978] ♔f6 ♖

62 5... ♔b6 6. d4 cd4 7. ♗d4 ♔d7 8. e5 ♔c6 9. ♗f4 ♗b8 10. ♔b5 e6 11. ♔e3 ♔e7

12. ♘d1±○ Denker—Persic, corr. 1946; 5... ♖c7 6. d4 cd4 7. ♗d4 [7. ♖d4 e5 8. ♖db5 ♗d1 9. ♗d1 ♖b5 10. ♖b5 ♖a6 11. ♖e3 ♖e6! (11... b6 12. ♖c4±) 12. ♖a7 (12. ♖a7 ♘d8 13. ♖c1 ♖c5) ♖b4! 13. ♖e3 0-0-0] ♗d4 [7... ♖d7 8. ♖e5 ♖c6 9. ♗d7 ♗d7 10. ♖d7 ♗d7 11. ♖e3 ♘d8 12. 0-0-0 ♖c8 13. ♘d8 ♖d8 14. ♖b5 b6 15. ♖c4±] 8. ♖d4 e5 [8... a6 9. ♖f4±] 9. ♖bd5 ♖b5 10. ♖b5 ♖b4 11. ♖d2 ♖d2 12. ♖d2 ♖a6 13. ♘c1±± Foerder—Machate 1931

63 6. bc3 ♖c6 [6... e6 7. ♖e2! ♖e7 8. 0-0 0-0 9. d4 b6 10. ♖b2± Vidmar—Rabar, Ljubljana 1945] 7. ♖c4 ♗c7 8. 0-0 e5 9. d3 ♖e7 10. ♖g5 0-0 11. ♗h5 ♖g5 12. ♖g5± Reifir—Porath 1956; 6... g6 7. d4= — D 85

64 8. ♖b5 ♖d7 9. ♖e3 e6=

65 9. ♖d2 b6 10. a4 ♖d6 11. ♖c4 ♖c7 12. a5 ♖b7 13. f3 0-0-0 14. ♖c2= Euwe—Palmas 1958

66 9... ♖e7 10. ♖e2 0-0 11. ♘hd1± Cvetković

67 13... ♖a5 14. e5! ♖a4 15. b3 ♘d2 16. ♖d2 ♖c6 17. ef6 gf6 18. ♖g4! f5 19. ♖h5! ♖e8 20. ♖e8 ♖e8 21. ♖f4 ♖f6 22. f3! ♖g8 23. g3 h5 24. a3!± Cvetković—Palatnik, Jugoslavija—SSSR 1976 — 21/62; 13... ♖e8 14. ♘d8 ♖d8 15. e5±; 13... e5!± Cvetković

68 6... ♖d7 7. a3 ♖4c6 8. d4! [8. 0-0 e6 9. d4 cd4 10. ♖d4 ♖d4 (10... ♖e7? 11. ♖f3 0-0 12. ♖f4 f6 13. ♗b3± Holmov—Anikajev, Soči 1974 — 18/72) 11. ♗d4 ♖c6=; 8. ♖c4 e6 9. d3 ♖e7 10. ♖e3 0-0 11. 0-0 ♖c8 12. ♗c2 b6 13. ♖fd1 ♖f6 14. ♖ac1 ♖b7 15. ♖e2 ♖d7 16. d4± Korčnoj—Lengyel, Moskva 1975] cd4 9. ♖d4 ♖d4 10. ♗d4 ♖c6 11. ♗d3 a6 12. ♖a4 ♖e5 13. ♖d7 ♗d7 14. ♗g3!± Bukić—Smejkal, Banja Luka 1976 — 23/83; 7... ♖b5 8. ab4 ♖d3 9. ♖e5 ♖c6! 10. ♖c6 bc6 11. bc5 e6 12. b4 ♖e7 13. ♗f3 0-0 14. ♖a2 a5 15. ♖b2 ♖b8 16. ♖c1 ♖a6 17. ♗c3 ♖f6 18. e5 ♗d5!oo Močalo—Palatnik, SSSR 1977

69 7. 0-0 a6 8. ♖a4 b5 9. a3 ♖d3 10. ♖b5 ab5 11. ♖b5 ♗d6 12. ♗b3 ♖a6! 13. ♗a4 ♖b5 14. ♗a8 ♖d8 15. b4 ♖c6干 Tukmakov—Tal, SSSR (ch) 1977; 7. a3 ♖d3 8. ♖e2 ♖f4 9. ♖f1 ♖e6 10. b4 g6 [10... ♖ed4干 Bukić—Smejkal, Beograd 1977] 11. bc5 ♖g7 12. e5 ♖d4 13. ♖d4 ♗d4 14. ♖b2 0-0干 Poutiainen—Tal, Tallinn 1977 — 23/84

70 8... ♗b6!± Minić, Sindik

71 10... ♖d7? 11. bc3 g6 12. 0-0 ♖g7 13. ♖a3 ♖c8 14. ♖d1 a6 15. ♖e2 ♖e8 16. b5 ab5 17. ♖b5 f6 18. ♖e3 e5 19. ♖d2 ♖f8 20. ♖aa1± Stean—Browne, Buenos Aires (ol) 1978; 10... g6 11. bc3 ♖g7 12. ♖a3± Csom—Stean, Las Palmas 1978 — 26/78; 10... e5 11. ♖c6 ♖b4! 12. 0-0 bc6 13. ♖e5 ♖c7 14. ♖f7 ♖f8oo Minić, Sindik

72 11... ♖b4? 12. ♖e2±

73 14. ♖e5 ♖b7 15. ♖c3 ♖e7 16. ♖e5 [16. ♖b2 ♖e8 17. ♖he1 g6 18. ♖d4 c5 19. bc5 ♖c5 20. f3 ♖b8= Lein—Schmidt, Buenos Aires (ol) 1978] f6 17. ♖f7 ♖e8= Miles—Schmidt, Buenos Aires (ol) 1978 — 26/79

74 6... e6 7. 0-0 [7. d4 cd4 8. ♖b5 a6 (8... d3 9. ♖f4 ♖c2 10. ♖f1 ♖a6 11. ♖c1±) 9. ♖bd4 ♖8c6 10. 0-0 ♖d4 11. ♖d4 ♖d6±] a6 [7... ♖8c6 8. d3 ♖d4 (8... ♖e7 9. a3 ♖a6 10. ♖e3± Botvinik—Menčik, Moskva 1935) 9. ♖d4 cd4 10. ♖e2 a6 11. ♖g3± Nimzowitsch—Rubinstein, Dresden 1926] 8. a3 ♖4c6 9. d3 ♖e7± Nimzowitsch

75 7... ♖f4 8. ♖f1 ♖e6 [8... ♖c6 9. d4 cd4 10. ♖f4 dc3 11. ♗b3±] 9. b4 [9. ♖e5 ♗d4 10. ♗a4 ♖d7 11. ♖d7 ♗d7 12. ♖e6 fe6 13. ♗d7 ♖d7 14. d3 e5 15. ♖e3 e6± Averbah—Bondarevski, SSSR 1946] cb4 10. ♖d5 △ d4±

76 8... ♖c6 9. ♗b3 [9. ♖b5 ♖d7 10. ♖c6 ♖c6 11. d4± Nimzowitsch] e6 10. ♖b5 ♖d7 11. ♖c6 ♖c6 12. ♖hd1± Takacs—Spielmann 1928; 8... a6 9. d4 cd4 10. ♗d4 ♗d4 11. ♖d4 e6 12. ♖a4? ♖d7 13. ♖hd1 b5 [13... ♖e7? 14. ♖e6!± Botvinik—Kasparjan, SSSR (ch) 1938] 14. ♖b5 [14. ♖e6? ♖b8 15. ♖c7 ♖d8 16. ♖f7 ba4 17. e5 ♖b7干] ab5 15. ♖b5 ♖a6! 16. ♖a6 ♖a6 17. ♖c8 ♖e7 18. ♖c3oo; 12. e5!±; 10. ♖d4!± Botvinik

77 14. ♖c6 bc6 [14... ♖c6 15. ♖c6 ♖c6 16. e5! ♖b4 17. ♖b5±] 15. ♖a4 ♖b4 16. ♖d4 ♖c5 17. ♖c4 ♖b6 18. e5 f5 19. ♖b5!±± Aronin—Mikenas, SSSR 1947

78 7... fe6? 8. 0-0 ♖8c6 9. ♖g5 ♗d7 10. ♗g4 ♖d4 11. f4! g6 12. e5 ♗c6 13. ♖e2 ♖e2 14. ♗e2 ♖c2 15. ♖b1 ♖d4 16. ♗e4± Golombek—Dykstra, Leuwarden 1947

79 9. g3 ♖c6 10. ♖g2 g6! 11. ♖e1 ♖h6干; 9. ♖e1 ♖c6 10. ♖d3 ♗d3 11. ♗e2 ♗d7 12. d3 0-0-0 13. ♖e3 b6干 O'Kelly—Palatnik, BRD 1976 — 21/61; 9. ♗b3 ♗d7 10. ♖g5 ♖c6 11. ♖e6 ♖d4!oo

80 9... ♖c6 10. ♖e6 ♗d7 11. ♖c5! [11. ♖d5 ♖c8 12. ♗b3 (12. ♗h5 g6 13. ♗h3 c4 14. b3 ♖d8 15. ♖d8 ♗h3 16. gh3 ♖d8 17. bc4 b5 18. ♖b1 e6 19. ♖e3 ♖c5 Adorjan—Langeweg, Amsterdam 1978) ♖ce5 13. f4 (13. ♗b5 ♗b5 14. ♖ec7 ♖f7 15. ♖b5 e6 16. ♖e3 a6干 Ornstein—Schmidt, Malmö 1976) c4 14. ♗b5 ♗b5 15. ♖ec7 ♖d8 16. ♖b5 (Suba—Nogueiras, Varna 1978 — 25/78) ♖c6oo Minev] ♖c5 12. ♗h5 g6 13. ♗c5 ♗d3 14. ♖g1 ♖g7 [14... 0-0-0 15. h4 △ ♖h3±] 15. ♗b5 ♖d8 16. ♗d3 ♖d3 17. ♖f1 0-0 18. ♖e2 ♖d7 19. f3± Timman—Stean, Amsterdam 1978 — 26/81

81 10. ♗g4 ♖c6 [10... e5 11. ♗d7 (11. ♖e6 ♖f4 12. ♖g7 ♖g7 13. ♗g7 ♖f8干) ♖d7=] 11. ♗e6 [11. ♖e6 ♖d4 12. ♖g7 ♖g7 13. ♗g7 0-0-0干] ♗e6 12. ♖e6 ♖d7 13. ♖f8 ♖f8 14. f3 g5干 Ciocaltea

82 11... ♖bc6 12. ♖e6 ♖c8?! [Stefanov—Nacht, Romania (ch) 1977 — 24/80] 13. f4!±; 12... ♖d4!± Ciocaltea

⁸³ 13. ♣e2 ♠f4 [13... ♠c1? 14. ♠a1 ♠d7 15. d4! cd4 16. ♠hd1 ♠c6 17. ♠b5 e5 18. ♠f7+ — Stefanov—Neamtu, Romania (ch) 1977] 14. ♠f3 e5 [14... h6 15. ♠f4 hg5 16. ♠g3± Suba—Alburt, Bucuresti 1978] 15. ♠d5 ♠c6 [Vadasz—Lukacs, Hungary (ch) 1977 — 24/81] 16. ♠f4 ♠d4oo; 13. ♠e6!? Florian

⁸⁴ 13... ♠c6?! 14. ♠e6 ♠d7 15. ♠f4 ♠f4 16. gf4± Suba—Farago, Romania—Hungary 1978 — 26/80; 13... e5± Suba

⁸⁵ 3... ♠c6 4. ♠g2 e6 [4... d6 5. e3 ♠g4 6. ♠ge2 ♠c8 7. h3 ♠d7 8. b3 g6 9. ♠b2 ♠g7 10. ♠e4 ♠e5 11. ♠f6 ♠f6 12. d4 ♠c6 13. ♠d2 cd4 14. ed4 0-0 15. ♠d1 a5 16. ♠f4± Korčnoj—Franklin, Hastings 1971/72; 5... g6 6. ♠ge2 ♠g7 — A 37; 4... g6 5. ♠f3 ♠g7 — A 38] 5. e4 d5 6. ed5 [6. d3 dc4 7. dc4 ♠d1=] ed5 7. ♠d5 [7. cd5 ♠b4oo] ♠d5 8. ♠d5 ♠b4oo; 3... e6 4. ♠g2 d5 5. cd5 ♠d5 6. ♠f3 ♠c6 7. d4= — D 41

⁸⁶ 5. ♠b3 ♠c7 6. ♠g2 — 5. ♠g2

⁸⁷ 5... ♠b6 6. ♠f3 ♠c6 7. 0-0 e5 [7... e6 8. b3 ♠e7 9. ♠b2 0-0 10. ♠c1 c4?! 11. bc4 ♠c4 12. ♠a1 ♠f6 13. d3 ♠d6 14. d4± Darga—Aitken, Enschede 1963] 8. d3 ♠e7 9. ♠e3 f6 10. ♠c1 ♠d4 11. ♠e4 ♠d7 12. b4! ♠f3 13. ♠f3 cb4 14. ♠b3± H. Kramer—Soultanbeiff 1947; 7... a4! Stoltz; 5... e6 6. ♠d5 ed5 7. ♠b3 ♠e6 8. ♠b7 ♠d7 9. ♠h3 [9. ♠f3 ♠e7 10. 0-0 0-0 11. d3 ♠f6 12. ♠f4 g5 13. ♠d6 ♠e8 14. e4 ♠b6 15. ♠b6 ab6 16. e5 ♠g7 17. ♠f6! h6 18. d4± S. Garcia—Swic, Polanica Zdroj 1978] ♠b6 10. ♠a6 ♠d6 11. d3 0-0 12. ♠f4 ♠c8 13. ♠a5 ♠b7 14. 0-0 ♠e7 15. h4 ♠f4 16. ♠f4 ♠e2 17. ♠c5 ♠b2 18. ♠e7 ♠a6 19. ♠e5± S. Garcia—Farago, Polanica Zdroj 1978 — 26/84; 5... ♠f6 6. ♠f3 ♠c6 7. 0-0 e6 [7... e5 8. d3 ♠e7 9. b3 ♠f5 10. ♠d2 ♠d7 11. ♠a4± Moritz—Richter, Swinemünde 1932] 8. b3 ♠e7 9. ♠b2 0-0 10. ♠c1 ♠a5 11. ♠a4 ♠d8 12. ♠c2 ♠b4 13. ♠b1 ♠fd5 14. a3 ♠a6 15. e4±† Smislov—Bronštejn, Amsterdam (ct) 1956; 9... ♠d7!? Goldberg; 5... ♠b4 6. f4 [6. ♠f3 ♠d4c6 7. 0-0 e5 8. d3 ♠e7 9. ♠d2 ♠d4 10. ♠c4 f6 11. f4! ef4 12. gf4± Kotov—Furman, SSSR (ch) 1949; 9... ♠d7!?] g6 7. ♠f3 ♠g7 8. 0-0 0-0 9. b3 ♠d7 10. ♠b2 ♠b8 11. ♠a4 ♠b2 12. ♠b2 b6 13. a3 ♠c6 14. b4 e5 15. b5 ♠d4 16. ♠c4± Ignatjev—Rozenberg, SSSR 1972

⁸⁸ 6. dc3?! ♠c7 [6... ♠d1 7. ♠d1 e6=] 7. ♠f3 ♠c6 8. 0-0 ♠d7 9. ♠e3 e6 10. ♠d3 ♠e7 11. ♠ad1 ♠d8= Trajković—Krivec, Jugoslavija (ch) 1952

⁸⁹ 6... e6 7. ♠b1 ♠c6 8. ♠a4 ♠c7 9. ♠c6 ♠c6 10. ♠c6 bc6 11. c4± Liwa—Porath, München (ol) 1958; 7... ♠c7!?; 6... ♠c6 7. ♠b1 e5 8. ♠a4 ♠c7 9. ♠c6 [9. ♠f3 ♠d7 10. ♠e4 ♠e7 11. 0-0 ♠d8! ♠f5oo] ♠c6 10. ♠c6 bc6 11. ♠f3 f6 12. d3 c4 [Averbah—Purdy, Adelaide 1960] 13. d4!± 1; 7... ♠c7 8. ♠f3 e5= — 6... e5; 7. ♠c6±

⁹⁰ 7. ♠b1 ♠c7 8. ♠f3 ♠c6 9. 0-0 [9. ♠a4 ♠d7=] ♠d6 10. d4 0-0 11. ♠e3 ♠d8= Nievergelt—Blau, Zürich 1959; 7. ♠a4!?

⁹¹ 9. ♠e1 0-0 10. ♠c2 ♠e6 11. ♠e3 f5 12. c4 e4 13. ♠b1 ♠b8oo Flor—Menčík, London 1932

⁹² 10. ♠b1!? ♠b8 11. ♠d2 ♠e6 12. ♠c4±

⁹³ 11. ♠c4 ♠d5 12. ♠d5 ♠d5 13. ♠e3 ♠d7 14. ♠b3 ♠ad8= Weil—Eisinger, Oeynhausen 1938

⁹⁴ 14. ♠b2 ♠d6 15. ♠e4± Malich—Camilleri, Skopje (ol) 1972

⁹⁵ 7. ♠h3 ♠g7 8. 0-0 0-0 9. f4 ♠c6 10. ♠b1 ♠a5 [10... ♠c7 11. ♠f2 e5= Golombek—van Scheltinga, England—Nederland 1939] 11. ♠f2 ♠b8 12. ♠c2 ♠c7 13. d3 b5 14. e4oo Wright—Schmidt, Dresden 1969 — 8/18; 7. ♠f3 ♠g7 8. 0-0 0-0 9. ♠a4 ♠d7 [9... ♠d7 10. ♠b1 h6 (10... e5 11. d3± Talj—Bagirov, SSSR (ch) 1972 — 14/84] 11. ♠a3! ♠c7 12. d4± Hübner—Savon, Suhumi 1972 — 14/29; 9... ♠c6 10. ♠b1 — 7. ♠b1] 10. ♠h4 [10. ♠a3 ♠a6 11. ♠b1 ♠c6 12. d3 ♠c8 13. ♠e3 b6= Rjumin—Botvinik, SSSR (ch) 1934] ♠c6 11. d4 cd4 12. cd4 ♠f3 13. ♠f3 ♠c6= Addison—Benkö, USA (ch) 1963/64; 7. d4 ♠g7 — D 71; 7. ♠a4 ♠d7 8. h4 ♠g7 — 7. h4

⁹⁶ 7... ♠g7? 8. ♠b7! ♠b7 9. ♠b7 ♠d7 10. ♠a8 ♠a8 11. ♠f3 ♠e5 12. ♠a4+ — Gasztonyi—Honfi, Hungary (ch) 1957; 7... ♠c7 8. ♠a4 ♠d7 9. d4 ♠g7 10. ♠f3 0-0 11. ♠f4 e5 12. de5 ♠e5 13. 0-0 a6 14. ♠fd1 ♠f5 15. ♠e5± Δ 15... b5? 16. ♠d3+ — Euwe—Barle, Nederland 1977; 8... ♠c6= — 7. ♠c6; 8. ♠h3 Δ ♠f4±

⁹⁷ 8. ♠a4 ♠c7 9. ♠a3 e6 10. ♠b5 [10. ♠c6 bc6 11. ♠f3 ♠d6oo Eising—Bachman, Bad Pyrmont 1961] ♠d7! = Larsen—Castro, Biel (izt) 1976 — 23/24

⁹⁸ 10. c4 b6 11. ♠b2 ♠b2 12. ♠b2 ♠b7 13. d3 ♠d7= D. Byrne—Averbah, USA—SSSR 1954; 10. ♠c2 e5 11. d3 ♠c7 12. ♠d2 b6= Behrens—Reinhardt, Mar del Plata 1956

⁹⁹ 10... ♠c7 11. d4 ♠d7 12. ♠f4± Štejn—Polugajevski, SSSR (ch) 1971 — 12/59; 10... e5!?

¹⁰⁰ 11. ♠h4 ♠f5 12. d3 ♠c8 13. g4 ♠d7oo Polugajevski—Szabo, Kapfenberg 1970; 11. ♠a3!?

¹⁰¹ 14. ♠h6 ♠f3 15. ♠f3 ♠c8= Karpov—Korčnoj, Baguio City (m) 1978 — 26/16

¹⁰² 7... h6!?

¹⁰³ 8. ♠a4 ♠d7 9. h5 a6 [9... ♠c7 10. ♠b1± Petrosjan—Aramanovič, SSSR 1949] 10. ♠b1 ♠b8 11. c4 0-0 12. hg6 hg6 13. ♠b2 ♠b2 14. ♠b2 ♠e5 15. ♠h4 ♠d6oo Dely—Jocha, Hungary (ch) 1966

¹⁰⁴ 9. ♠b3! Portisch

- 106 6. ♢h3 e6 7. 0—0 ♠e7 8. b3 0—0 9. ♠b2 ♢ba6 10. ♢a4 ♢b5 11. ♢f4 ♢b8 12. e3 ♠f6= Holmov—Korčnoj, SSSR (ch) 1956; 6. ♣a4 ♠d7 [6... ♠d7 7. ♢f3 e6 8. 0—0 ♠e7 9. ♢d1 ♠d4±; 6... ♣d7 7. ♣e4 e6 8. ♢f3 ♢c6 9. 0—0 ♠e7 10. ♢d1 ♠f6 11. d3± Doda—Witkowski, Polanica Zdroj 1964] 7. ♣c4 ♢c6 8. ♣c5 e5 9. ♣e3 [Nikolajevski—Kudrjašov, SSSR 1962] ♢e6♙; 6. f4 g6 [6... e6 7. ♢f3 ♢c6 8. b3 ♠e7 9. ♠b2 0—0 10. ♢c1 ♢b8 11. ♢e4 b6= Ragozin—Lilienthal, SSSR 1955] 7. b3 [7. ♢e4 ♢e6 8. ♢f3 ♠g7 9. h4 h6 10. h5 f5 11. ♢c3 g5♙ A. Petrosjan—Alburt, SSSR 1976; 7... ♢ba6!?] ♠g7 8. ♠b2 [8. ♠a3 ♢d7 9. ♢c1 ♢b8 10. ♢a4 (10. ♢f3 b5 11. ♠b2 ♢e6♙) b6 11. ♠b2=] 0—0 9. ♣c1 ♢ba6 10. ♢f3 ♢e6 11. 0—0 ♢d4= Korčnoj—Ragozin, SSSR (ch) 1956; 6. ♣b3 ♢c6 7. ♠c6 bc6 8. ♢f3 f6 9. d3 e5 10. ♣a4 ♠d7 [10... ♣d7 11. 0—0 ♢e6 12. ♠e3 ♢b8 13. ♢ab1 ♢d4 14. ♠d4 cd4 15. ♢e4± Dorfman—Świć, Polanica Zdroj 1978 — 26/85] 11. ♢d2 ♢d5 12. ♢c4 ♠e7 13. ♣a5 ♣b8!♙ Quinteros—Ivanović, Bar 1977 — 25/82
- 107 7. ♠a3?! ♠e7 8. ♢c1 ♢ba6 9. ♢f3 f6 10. 0—0 b5 11. ♠b2 ♠b7♙ Cvetkov—Witkowski, Polanica Zdroj 1964
- 108 7... ♢c6 8. ♢c1 ♠d7 9. ♢a4 ♢e6 [Gusev—Šajber, SSSR 1959] 10. ♢h3! ♠e7 11. 0—0 0—0 12. f4±
- 109 8. ♢f3 ♢c6 — 6. ♢f3
- 110 8... ♠d7 9. e3 ♢b8 10. ♢ge2 0—0 11. 0—0 b6 12. d4± Mikenas—Koblenc, SSSR 1946; 8... 0—0 9. ♢a4 ♠d7 10. e3 [10. ♢f3?! b5 11. ♢c3 ♢b8♙ Ilivicki—Aronin, SSSR 1949] ♢b8 11. ♢e2 ♠d4± Schwarz
- 111 9. ♢a4 ♢ba6 10. ♢h3 [10. ♠a3 ♢e6 11. ♣c2 ♢b8 12. ♢c3 ♢ac7= Ujtelly—Smejkal, ČSSR 1964] 0—0 11. 0—0 ♠e6 12. f4 ♣d7 13. ♢f2 ef4 14. gf4 ♠d5 15. f5 ♠f7 16. ♢e4± Brinck—Claussen—Witkowski, Wijk aan Zee II 1971 — 11/44; 9. ♢f3 ♢c6 — 6. ♢f3
- 112 9... 0—0 10. f4! ♢c6 11. 0—0 ♠e6 12. fe5 fe5 13. ♢f8 ♣f8 14. ♢e4± Tajmanov—Žuravlev, SSSR 1968 — 6/89
- 113 13. ♠b7 ♢b8 [Ujtelly—Langeweg, Soči 1967] 14. ♠g2 c4 15. d4 ♢g4♙
- 114 6... ♣d7 7. f4 ♢c6 8. ♢f3 e6 9. ♠e3 ♢b8 10. d4± Sliwa—Honfi, Balatonfüred 1960; 6... ♢c6 7. ♠c6! bc6 8. ♣a4 ♣d7 [8... ♠d7 9. ♢f3 f6 10. ♠e3 e5 11. ♢c1 (11. ♢e4 ♢e6 12. ♢c1 ♣b6 13. ♢fd2 ♢b8 14. ♢c4± Sanguineti—Dobkin, Moskva (ol) 1956] ♢b8 12. ♢e4 ♢b2 13. ♢fd2 ♠e6 14. ♠c5 ♢a2 15. ♣c6 ♣d7 16. ♣b7± Smislov—Lilienthal, Budapest (ct) 1950] 9. ♢f3 f6 10. ♠e3 e5 11. ♢e4 ♢e6 12. ♢c1 ♢b8 13. ♣c2 ♠e7 14. ♢c5 ♠c5 15. ♠c5 ♢c5 16. ♣c5 ♢b2 17. ♢e5!± Tajmanov—Suetin, SSSR (ch) 1954; 13... ♢d4±
- 115 7. ♣b3 ♢c6 [7... ♢d7?! 8. ♢f3 ♠e7 9. ♢d5!± Geler—Maderna, SSSR—Argentina 1954] 8. ♠c6 bc6 9. ♢f3 f6 10. ♣a4 ♠d7= Najdorf—Jimenez, Rio de Janeiro 1957; 7. ♣a4 ♠d7 8. ♣e4 ♢c6 9. ♢f3 f6 10. 0—0 ♠e7 11. ♢d5 0—0 12. ♢e7 ♣e7 13. ♠e3 b6 14. a3 ♢e6= Witkowski—Pietzsch, Riga 1959; 7. ♠e3 ♠e7 [7... ♣d7 8. ♢c1 ♢c6 9. ♣a4 ♢d4 10. ♣d7 ♠d7 11. f4 ef4 12. ♠f4 ♢de6= O'Kelly—Kupper, Amsterdam (ol) 1954] 8. ♢c1 ♢ba6 9. ♢f3 f6 10. ♢d2 [Plachetka—Příbyl, Dečín 1974 — 18/74] ♢b8 ♠b6= Plachetka; 7. ♢f3 ♢c6 — 6. ♢f3
- 116 7... ♠d6 8. 0—0 0—0 9. f4 ef4 [9... ♢c6 10. ♠d2 ♠d7 11. ♢e4 ♠e7 12. f5 f6 13. g4± Johner—Rejfiř, München (ol) 1958] 10. ♢f4 ♢d7 [10... ♢c6 11. ♠d2 ♠e5 12. ♢h1 ♠d7 13. a3 ♢c8 14. ♢b1 b6 15. b4± Uhlmann—Wolk, Wien 1959] 11. ♠e3 [11. ♢e4 ♠e5 12. e3 f5 13. ♢d2 ♢f6 14. ♣b3 ♢h8 15. ♢c4 ♠f4 16. ef4 b5♙ Averbah—Bronštejn, SSSR 1974 — 18/73] ♢f6 12. ♢h1±
- 117 8... ef4 9. ♢f4 0—0 10. 0—0± Minev—Příbyl, Bucuresti 1975
- 118 10. f5 ♠d4 11. g4 h5 12. e4 hg4 13. ♣g4 ♣d6 14. ♢f2 b5♙ Heinicke—Heilemann, BRD 1963; 10. ♠f2 ef4 11. gf4 ♠d4 12. ♠d2 ♢b8 13. ♢h1 b5 14. ♢c1 ♠e6= Bisguier—Teschner, Stockholm (izt) 1962; 10. ♠e3 ♢b8 11. ♢c1 b6 12. ♢f2 ef4 13. ♠f4 ♠d4= Wexler—Redolfi, Mar del Plata 1960; 10. fe5! ♢e5 11. ♢f4 ♢b8 12. e3 b5 13. d4± Siemc—Walther, München (ol) 1958
- 119 14. ♠f4 ♠d6 15. ♢e4± Uhlmann—Kostro, Kienbaum 1958
- 120 8... ♠e7 9. ♣a4 [9. ♢f3 ♢c6 10. 0—0 0—0 11. ♢c1 ♢e6 12. ♠e3 ♢e8 13. ♣d2 ♢b8 14. ♢e4 ♢cd4♙ Evans—H. Olafsson, Lone Pine 1977] ♢d7 10. ♢f3 0—0 11. 0—0±; 8... ♠d6!?
- 121 9. ♠d2 ♠d6 10. ♢h3 0—0 11. 0—0 ♢c6 12. ♢d5 ♢e7 13. ♢e3 ♢b8 14. ♢c4 ♠c7 15. a4 ♠d7= Kavalek—Witkowski, Polanica Zdroj 1964
- 122 9... ♢f4 10. ♢f4 ♠e7 11. ♢fd5±
- 123 10. 0—0 0—0 11. ♢d5 ♢c6 12. ♠d2 ♢ed4 [12... a5 13. ♠c3 ♠d6 14. e3 ♠e5 15. ♣h5 ♠c3 16. bc3± Filip—Ragozin, Mariánské Lázně—Praha 1956] 13. ♢e7 ♣e7♙ Rebaza—Sumar, Lima 1959; 13. ♢hf4!?
- 124 14. 0—0 ♢e8 15. e3± Ferrera—Dorfman, Cienfuegos 1977
- 125 7. b3 e5 8. ♠b2 f6 [8... ♠e7 9. ♢c1 f6 (9... ♢e6 10. 0—0 0—0 11. ♢e1 ♠d7 12. ♢d3 f6 13. ♢d5 b6 14. f4± Abramov—Averbah, SSSR 1949) 10. ♢a4 b6 (10... ♢a6 11. 0—0 0—0± — 7. 0—0) 11. ♢h4 ♢d5 12. a3 ♠e6 13. b4! g5 14. ♢f3 ♢d4 15. ♢d4 (15. bc5? b5!) cd4 16. e3± Tajmanov—Bivšev, SSSR (ch) 1954] 9. ♢c1 ♠g4! 10. ♢a4 ♢e6 11. ♠a3

b6 12. h3 [12. ♢c4 ♢ed4] ♢h5 13. 0-0 ♢c8∞
Sackes

126 7... e5 8. b4 a6 [8... cb4?! 9. ab4 ♢b4
10. ♢e5 ♢c3 (10... ♢e5 11. ♢a4 ♢d7 12.
♢b4 ♢c6 13. ♢e4 ♢e7 14. ♢a3±) 11. ♢c6
bc6 12. ♢c6 ♢d7 13. ♢d7 ♢d7 14. dc3 ♢c6
15. ♢a4±; 8... f6 9. bc5 ♢c5 10. 0-0 0-0
11. ♢b2 ♢e6 12. ♢c1 ♢h8 13. e3 a6 14. ♢e2
♢d7 15. ♢e4± Stahlberg-Szabo, Budapest
(ct) 1950] 9. ♢b2 cb4 10. ab4 ♢e6 11. 0-0
f6 12. b5 ab5 13. ♢a8 ♢a8 14. d4 b4 15. ♢e5∞
Cebalo-Joksić, Jugoslavija 1977 — 23/88; 7...
e6 8. 0-0 ♢e7 9. e3 ♢d3 10. ♢e2 ♢e2 11.
♢e2 ♢d7 12. d4 ♢a5= Polugajevski-Korčnoj,
Amsterdam 1972

127 8. b4 ♢g7 9. bc5 ♢e6 10. ♢b2 ♢c5 11.
♢a4 ♢b2 12. ♢b2 ♢e6 13. 0-0 0-0 14. ♢c1
♢a5± Andersson-Portisch, Biel (izt) 1976

128 10. ♢a4 ♢d4± Langeweg-Korčnoj, Am-
sterdam 1972 — 13/77

129 10... h6 11. ♢b1 [Adamski-Lukacs,
Bucuresti 1978 — 25/85] ♢e6 12. b4 c4= Lukacs

130 Lukacs

131 7... g6 8. ♢e3 ♢e6 9. 0-0 ♢g7 10.
♢a4 0-0 [10... ♢cd4 11. ♢c1 ♢a5 12. ♢c5
♢f3 13. ♢f3 ♢c5 14. ♢c5 ♢a2 15. b4± Ghe-
orghiu-Korčnoj, Palma de Mallorca 1972 —
14/86] 11. ♢c5 ♢c5 12. ♢c5 ♢b2 13. ♢b1
♢f6 14. ♢a4 ♢a5 15. ♢a5 ♢a5 16. ♢d4±
Ghitecu-Stean, St. Jean de Monts 1976

132 8. ♢d2 ♢e7 9. a3 f6 10. ♢b1 ♢e6 11.
0-0 ♢d7 12. ♢a4 ♢a6 13. ♢e1 ♢c8 14. ♢c2
c4= Uhlmann-Schmidt, Skopje (ol) 1972 —
14/82; 8. ♢g5 f6 9. ♢c6 bc6 10. ♢ge4 ♢e7=
Gofštejn-Palatnik, SSSR 1976; 8. ♢e3 ♢e7
9. 0-0∞ — 7. 0-0

133 8... ♢e7 9. ♢c6 bc6 10. ♢c4 [10. b3
0-0 11. ♢a4 ♢d5 12. f3 ♢h3 13. ♢b2 f5 14.
♢c2 ♢e6 15. ♢c4 ♢d4 16. ♢c1 ♢g5∞ Ivkov
-Pomar, Palma de Mallorca 1972 — 14/85]
f6 11. ♢a4 [Sandor-Hajtun, Hungary (ch)
1955] ♢d7 12. ♢e4 0-0 13. ♢a5 ♢e8 14.
♢e3±; 8... ♢d7 9. 0-0 b6 10. ♢c4 f6 11.
a4 ♢e7 12. f4 ef4 13. ♢f4 ♢e6 14. a5± Poluga-
jevski-Gheorghiu, Palma de Mallorca 1972 —
14/87; 8... ♢e6 9. ♢c6 bc6 10. ♢a4 [10. b3
♢b5 11. ♢a4 ♢d5 12. f3 (Petrosjan-Szabo,
Amsterdam 1973 — 16/55) h5 13. ♢e4 f5 14.
♢g5 h4∞ Petrosjan] ♢d7 11. ♢c4 f6 12. ♢e3
♢d5 13. ♢e4 ♢e3 14. fe3 ♢b8 15. 0-0±
Cuartas-Rubinetti, Buenos Aires 1973

134 9. a4 ♢e7 10. ♢c4 0-0 11. 0-0± —
7. 0-0; 9. 0-0 ♢e7± — 7. 0-0

135 9... f6 10. 0-0 ♢e6 11. a3 a6 12. ♢d5
b5 13. ♢cb6 ♢b8 14. ♢d7 ♢d7 15. ♢d2±
Soos-Estrin, Moskva 1968 — 5/60

136 12. b3 ♢e6 13. ♢b2 ♢e7 14. ♢c1 0-0
15. ♢d2 ♢d7 16. ♢fd1 f5± Ribli-Olafsson,
Las Palmas 1974 — 17/89; 12. ♢d2 ♢e6 13.

a4 a6 14. ab5 ab5 15. ♢a7 ♢e7± Olafsson—
Bronštejn, Reykjavik 1974 — 17/77

137 12... b4 13. ♢cd5±

138 8... e5 9. d3 ♢b8 [9... ♢e7 10. ♢d2
0-0 11. ♢c4 f6 12. f4± Matulović-Janošević,
Jugoslavija (ch) 1960; 9... f6 10. ♢d2 ♢b8 11.
♢c6 ♢c6 12. ♢c6 bc6 13. b3 ♢b5 14. ♢b2
♢h3 15. ♢fc1 ♢d4 16. ♢a3± Schmidt—
Robatsch, Helsinki 1972] 10. ♢e3 b5 11. ♢h4
♢e7 12. ♢h5± Pugačev-Vlanski, corr. 1976;
9. a3 f6 [9... ♢e7 10. b4 f6 (10... cb4 11. ab4
♢b4 12. ♢e5±) 11. bc5 ♢c5 12. e3 ♢b6 13.
♢d1 0-0 14. d4± Pytel-Sanz, Buenos Aires
(ol) 1978 — 26/87] 10. e3 ♢e7 11. ♢d1 [Uhl-
mann-Mariotti, Manila (izt) 1976 — 22/97]
♢e6 12. ♢b1 △ b4±

139 9... ♢e6!?

140 10... cb4 11. ♢g5 ♢e5 12. ♢b4± Uhl-
mann

141 12. ♢b3 b4 13. ♢g5 0-0 [Uhlmann—
Liebert, DDR (ch) 1976 — 21/66] 14. ♢a4
♢b7 15. ♢b1 ♢a6!∞ A. Mihaljčičin

142 12... f5 13. ♢b1 b4 14. ♢a4 ♢a1 15.
♢a1 0-0 16. ♢e5± A. Mihaljčičin

143 13... bc3 14. ♢c6 cd2 15. ♢d2 ♢a1 16.
♢a1 ♢b8 17. ♢f4+— A. Mihaljčičin

144 16. ♢b7 hg5 17. ♢b4± A. Mihaljčičin—
Čehov, SSSR 1977 — 23/87

145 8... e6 9. 0-0 ♢e7 10. d4! cd4 11. ♢d4
0-0 12. ♢d1± Korčnoj-Flor, SSSR (ch) 1954;
8... ♢e6 9. e3 g6 10. d4 cd4 11. ed4 ♢g7 12.
♢e3 [12. 0-0 ♢ed4 13. ♢d4 ♢d4 14. ♢h6∞
Uhlmann-Robatsch, Amsterdam 1972 — 13/78]
f5 13. ♢d5 ♢c7 14. ♢b3 ♢a5 15. ♢b4 ♢c6
16. ♢b3 [16. ♢c5 b6!∞ Romanišin, A. Mihalj-
čičin] ♢a5 17. ♢d1 ♢c4 18. 0-0± Romani-
šin-Talj, SSSR (ch) 1976 — 22/96

146 9... ♢e6? 10. ♢c6 ♢c6 11. ♢c6 bc6
12. ♢c6 ♢d7 13. ♢d7 ♢d7 14. b3+— Suba—
Liebert, Lublin 1974; 9... f5?! 10. ♢f4 ♢e6
11. ♢c6 bc6 12. ♢c4 ♢g7 13. ♢d3 ♢d4 14.
0-0 ♢e6 15. ♢c5± Pytel-Andre, Dortmund
1977

147 11. ♢a4 0-0 12. d3 [12. ♢c6 bc6 13.
d3 ♢b5! 14. ♢d2 ♢fb8 15. ♢c1 ♢c3 16. bc3
♢b2 17. ♢c2 ♢c2 18. ♢c2 ♢h3± Vaganjan—
Českovski, SSSR (ch I) 1977] ♢e6 13. ♢c6
bc6 14. ♢d2? ♢fb8 15. ♢b1 a5 16. ♢d1 ♢c3
17. ♢c3 ♢d5± Csom-Vadasz, Budapest 1977
— 25/84; 14. 0-0=

148 12. ♢a4 ♢ab8 13. d3 b5 14. ♢d1 ♢fd8
15. ♢f4 ♢e5 16. ♢c1 ♢e6 17. b3 ♢bc8=
Benkö-Peters, Lone Pine 1977; 12. d3 ♢e6
13. ♢d5 [13. ♢d2 ♢fd8 14. ♢ac1 ♢ac8 15.
♢fel b6 16. ♢a4 ♢e8= Diesen-Langeweg,
Amsterdam II 1977] ♢c7 14. ♢c4 ♢ab8 15.
♢e3 ♢cd4= Vaganjan-Polugajevski, SSSR
(ch) 1971

149 12... ♢a6 13. ♢b1 ♢ab8 14. b4 cb4
15. ab4 ♢d4 16. e3 ♢f5 17. d4 ♢fc8 18. ♢d3

b5 19. ♠d2 ♠c4 20. ♠e4 e5 21. ♠a3!± Schmidt—Witkowski, Polska (ch) 1978 — 25/83; 13... ♠d4!± Schmidt

150 15... ♠e5?! 16. ♠b2 f5 17. ♠e3± Bukić—Schmidt, Vršac 1977 — 24/87; 15... f5?! 16. ♠c4 ♠e5 17. ♠a2 c4?! 18. ♠b2± Romanišin—Pinter, Malgrat de Mar 1977 — 24/88; 17... ♠h8!±; 15... ♠ed4= Romanišin, A. Mihalješčin

151 7... g6 8. ♠a4 b6 [8... e5 9. d3 ♠d7 10. a3 ♠e6 11. ♠e3 b6 12. b4! cb4 13. d4! ed4 14. ♠d4± Romanišin—Palatnik, SSSR 1973] 9. d4 cd4 10. ♠f4 ♠g7 11. ♠d4 ♠d4 12. ♠c7 ♠c7 13. ♠a8 0—0 14. ♠c3 ♠d8 15. ♠g2 ♠f3 16. ♠f3 ♠d1 17. ♠fd1 ♠c3 18. ♠ac1 ♠e6 19. ♠c3 ♠e5 20. a3± Polugajevski—Tajmanov, SSSR (ch) 1967 — 3/53; 8... ♠e6!±

152 8. d3 ♠e7 9. ♠e3 e5 [9... 0—0 10. d4 cd4 11. ♠d4± Kotov—R. Byrne, SSSR—USA 1954] 10. ♠c1 ♠d7 [10... ♠e6?! 11. ♠a4 ♠a5 12. ♠d2± Korčnoj—Bivšev, SSSR (ch) 1952] 11. ♠d2 0—0 12. ♠c4 f6 [Ufimcev—Levenfiš, SSSR (ch) 1947] 13. f4±

153 9... e5?! 10. ♠c1 f6 11. ♠a4 b6 12. ♠h4 ♠d7 13. e3 0—0 14. d4± Keres—Smislov, SSSR (ch) 1947

154 10... b6 11. d4! ♠d4 12. ♠d4 cd4 13. ♠b5± Ujtelly—Bednarski, Polanica Zdroj 1965

155 Bolbochan—Najdorf, Mar del Plata 1956

156 8. e3 ♠e7 9. b3 ♠f5 10. ♠e1 ♠d7 11. d3 ♠h3 12. ♠a3 ♠g2 13. ♠g2 0—0± Lange—Pietzsch, Dortmund 1961; 8. ♠a4 ♠d7 9. d3 ♠e7 10. ♠e4 f6 11. ♠d5 ♠d5 12. ♠d5 ♠c8± Grob—Walther, Zürich 1954; 8. ♠e1 ♠g4! [8... ♠d7 9. ♠d3 f6 10. f4 c4 11. ♠f2 ♠b8 12. e3 ♠e7 13. ♠h5 g6 14. ♠e2 ♠e6= Umanški—Kotov, SSSR 1967] 9. ♠c2 [9. ♠d3? ♠d3] ♠d7 10. ♠e3 ♠h3 11. ♠h3 ♠b3 12. ♠b3 ♠d7 13. ♠ed5 ♠d5 14. ♠d5 ♠d5 15. ♠d5 0-0-0 16. ♠c3 c4± Flesch—Portisch, Hungary (ch) 1975

157 8... ♠e7 9. b4 cb4 10. ab4 ♠e6 11. b5 ♠d4 12. ♠b1 f6 13. e3 ♠f5 14. d4± Kimelfeld—Goldberg, SSSR 1966; 8... ♠d6 9. d3 0—0 10. ♠e3 ♠d4 11. ♠e4 ♠f3 12. ♠f3 ♠h3 13. ♠e1 ♠e6 14. ♠c1 ♠d4 15. ♠d4 cd4 16. ♠b3± Polugajevski—Žuravlev, SSSR (ch) 1967 — 5/61; 8... f6 9. d3 [9. e3 ♠g4 10. h3 ♠h5 11. ♠a4 ♠d7= Bolbochan—Petrosjan, Stockholm (izt) 1962; 9... c4! Gufeld] ♠g4 [9... ♠e7 10. ♠d2 ♠d7 11. ♠b1 b5 12. ♠b3 ♠b8 13. ♠e3 ♠e6 14. ♠e4 ♠cd4 15. ♠c1± Ogaard—Rosenlund, Aarhus 1976; 9... ♠e6 10. ♠e3 ♠d7 11. ♠e4± Gufeld—Bukić, Skopje 1971 — 12/60] 10. ♠e3 ♠d7 11. ♠c1 ♠d4 12. ♠e4 ♠ce6 13. ♠d4 cd4 14. ♠d2 ♠e7 15. f4± Vadasz—Lengyel, Uljma 1976; 8... ♠d7 9. e3 [9. d3 ♠e7 10. ♠b1 a5 (10... 0—0 11. ♠d2 ♠h8 12. b4 cb4 13. ab4 b5 14. ♠e1 ♠b8 15. ♠c2 f5 16. ♠d5± Vadasz—Forintos, Hungary (ch) 1976] 11. ♠e3 0—0= Ufimcev—Tajmanov, SSSR 1949] ♠e7 10. d4 cd4 11. ed4 ed4 12.

♠d4 0—0 13. ♠c6 ♠c6 14. ♠c6 bc6 15. ♠f3± Filip—Vadasz, Budapest 1977 — 24/85

158 10. ♠a4?! ♠b8 11. d3 ♠e7 12. ♠b5 ♠b5 13. ♠b5 a6 14. ♠b6 ♠d6!± Trifunović—Korčnoj, Jugoslavija—SSSR 1961

159 Smislov—Korčnoj, SSSR (ch) 1967

160 8... ♠d7 9. ♠b2 f6 10. ♠c1 b6 11. e3± Muhin—Bokučava, SSSR 1967 — 3/54; 8... ♠e6 9. ♠b2 ♠c8 10. ♠c1 f6 11. e3± Geler—Mikadze, SSSR 1968 — 6/90; 8... f6 9. ♠e1 ♠g4 [9... ♠d7? 10. ♠d3 ♠e7 11. f4 ef4 12. ♠f4 0—0 13. ♠b2± Vaganjan—Lengyel, Moskva 1975 — 20/79] 10. ♠c6 bc6= Lapeškin

161 9. ♠e1 ♠g4 10. h3 ♠h5=

162 9... ♠e6 10. ♠c1 b6 [10... f6 11. ♠a4 b6 12. e3 ♠d4±] 11. e3 0—0 12. d4 ed4 13. ed4 cd4 14. ♠e2 ♠d5 15. ♠f4± P. Garcia—Schweber, Mar del Plata 1969; 9... f6 10. e3 ♠g4! 11. h3 ♠h5 12. g4 ♠g600 Pirc—Pachman, Marianske Lazne 1965; 10. ♠c1 0—0 — 9... 0—0

163 11. d3 ♠e6 12. ♠d2 ♠d7= Flor—Kopilov, SSSR (ch) 1949; 11. ♠e1 ♠f5 12. ♠a4 ♠a6 13. ♠c2 [13. ♠a3 ♠a5 14. ♠c2 ♠fd8 15. ♠e3 ♠e6± Kirilov—Botvinnik, SSSR 1931] ♠d7 14. ♠e3 ♠e6 15. d3 ♠d4= Goldberg—Botvinnik, SSSR (ch) 1945

164 11... ♠a6 12. e3 [12. ♠e1 ♠g4 13. h3 ♠h5 14. ♠a3 ♠a5 15. ♠d3 (Olafsson—Tajmanov, Hastings 1955/56) ♠fd8!±] ♠e6 13. d4 cd4 14. ed4 e4 15. ♠e1 f5 16. f3± Furman—Witkowski, Polanica Zdroj 1968 — 5/57; 12... ♠g4!± 13. h3 ♠e6; 11... ♠e6!± 12. e3 ♠b4

165 12... ♠d7 13. a3 ♠e8 14. ♠c2 ♠c8 15. e3 ♠e6 16. f4± Sokolski—Tajmanov, SSSR (ch) 1954

166 Tajmanov—Korčnoj, SSSR (ch) 1954

167 8... f6 9. ♠e3 ♠d7 10. ♠c1 b6 11. ♠a4 ♠b7 12. ♠h4 ♠d8 13. ♠d7 ♠d7 14. ♠h3 ♠de6 15. f4± Rossetto—O'Kelly, Mar del Plata 1948; 8... ♠d7 9. e3 ♠e7 10. d4 cd4 11. ed4 ed4 12. ♠d4 0—0 13. ♠c6 ♠c6 14. ♠c6 bc6 15. ♠a4± Kestler—Kristianssen, Nice (ol) 1974

168 9. ♠d2 0—0 10. ♠c1 ♠a6 11. a3 ♠e6= Smederevac—Langeweg, Beverwijk 1965

169 9... f6 10. ♠c1 ♠d7 [10... ♠e6 11. a3 ♠d7 12. ♠a4 b6 13. b4! cb4 14. ♠b6!± Gheorghiu—Craske, Adelaide 1971] 11. ♠d2 0—0 12. f4 ef4 13. gf4± Hernandez—Gipslis, La Habana 1971

170 10. ♠d2 ♠d4 [10... ♠d7 11. ♠c4 (11. f4 ef4 12. gf4± Holmov—Alburt, Vilnius 1975 — 20/78) f6 12. f4 ef4 13. gf4 ♠b8 (Rukavina—Lengyel, Virovitica 1977 — 24/86) 14. ♠f2 ♠g4 15. ♠e3 ♠h5 16. ♠c6 bc6 17. ♠d2± Kovačević] 11. ♠c4 f6 12. f4 ef4 13. ♠f4 ♠de6 [13... ♠ce6 14. ♠d2 ♠b8 15. ♠d5± Horowitz—Reshevsky, New York (m) 1941] 14. ♠d2 ♠b8 15. ♠e3 ♠d4= Hörberg—Zita, Amsterdam (ol) 1954; 13. gf4!±

¹⁷¹ 10... ♖e6 11. ♜d2 ♜ed4 12. ♜d5± Castillo—Letelier, Venezia 1950; 10... ♙e6 11. a3 [11. ♜d2 ♙d7 12. ♜c4 ♜d5=] b6 [11... ♙c8 12. ♜a4 b6 13. b4± Damjanović—Bisguier, Zagreb 1965] 12. b4 cb4 13. ab4± Gonzales—Pachman, La Habana 1962; 10... b6 11. ♜d2 ♙b7 12. ♜c4 f6 13. ♙a4 ♙d7 14. f4 ef4 15. ♙f4± Burchäll—Pietzsch, Leningrad 1960; 11... ♙d700 — 10... ♙d7

¹⁷² 11... ♖e6 12. ♜d5± Dake—Rogoff, Lone Pine 1976 — 21/65; 11... ♙c8!? Byrne, Mednis

¹⁷³ 16. e3 b500 Vukić—Bašagić, Sarajevo 1972

¹⁷⁴ 9... h5? 10. h4 g5 11. hg5 ♙g5 12. f4 h4 13. ♜c4!+— Podgajec—Karasev, SSSR 1974 — 18/75; 9... ♙e6 10. ♙c6 bc6 11. ♙a4 ♙d7 [Lengyel—Darga, Beverwijk 1964] 12. ♜c4±; 9... ♜d4 10. ♜c4 f6 11. e3 ♜f5 [11... ♜de6 12. ♙h5 g6 13. ♙e2 0—0 14. f4 ef4 15. gf4± Hübner—Teschner, BRD 1971 — 11/45] 12. f4 ef4 13. gf4 0—0 [Beni—T. Fischer, Wien 1956] 14. ♙e4±; 11. f4!?!; 9... ♙d7 10. ♜c4 f6 11. f4 [11. ♙a4 ♜d8 12. ♙d7 ♙d7 13. ♙e3 ♜c6 14. ♙ac1± Ivkov—Dunkelblum, Caorle 1972 — 15/69; 12... ♙d7±] ef4 12. gf4 0—0 13. ♜e3 ♜d4 14. ♜ed5± Barendregt—Langeveg, Beverwijk 1959; 9... 0—0 10. ♜c4 f6 11. ♙c6 [11. f4 ef4 12. ♙f4 ♙e6 13. ♙f2 ♜d5= Kupka—Grigorjan, Vilnus 1969; 11. a4 ♙e6 12. a5 ♙d7 13. ♙a4 ♜a6= Rogoff—Fedder, Graz 1972] bc6 12. ♙a4± Grob—Kupper, Zürich 1954

¹⁷⁵ 10... f6 11. f4 b5 [11... 0—0 12. fe5 fe5 13. ♙f8 ♙f8 14. ♙e3± Stoltz—Balanel, Marianske Lazne 1951; 12... b5!?!] 12. ♜e3 [12. ♙c6 ♙c6 13. ♜a5 ♙d7 14. fe5 ♜e6 15. ♜b7 ♙b6 16. ♜d6 ♙d6 17. ed6 ♙d600 Ree—Polugajevski, Amsterdam 1972 — 13/79; 12. ♜d2 ef4 13. gf4 ♙b8 14. a4± Lengyel—Kolarov, Gyula 1965] ♙b8 [12... ♙c8 13. a4 a6

14. ab5 ab5 15. ♜ed5± Kočijev—Forintos, Hungary 1978; 12... ef4 13. ♙f4 (13. gf4 ♙b8 14. ♜ed5 0—0= Padevski—Lengyel, Vrnjačka Banja 1976) ♜e6 14. ♙f1 ♙b8 15. ♜f5 0—0 16. a4 a6 17. ab5 ab5 18. ♜d5± Vukić—Marović, Banja Luka 1976] 13. a4 b4 14. ♜cd5 0—0 [Meduna—Novak, ČSSR (ch) 1978 — 26/86] 15. f5±; 14... ef4!?! 15. gf4 0—0 Novak, Ftačnik

¹⁷⁶ 11. a4 b6 [11... ♙h8 12. ♙c6 ♙c6 13. ♜e5 ♙e8 14. ♙e3 ♜d5 15. ♜d5 ♙d5 16. ♜c4 ♙c6 17. f3 b6 18. ♙f2 f500 Szilagyi—Bronštejn, Sandomierz 1976] 12. f4 ef4 13. ♜f4 ♜e6 14. ♜d5 ♜f4 15. gf4 ♙b8± Hernandez—Ivanović, Vršac 1977; 11. f4!?

¹⁷⁷ 13. f4 ♙f6 14. ♜f3 ♙c6 15. ♜e4 ♙e8 16. ♙c2 ♙d4 17. e3 f5! 18. ♜eg5 ♙f600+ Espig—Polugajevski, Soči 1974; 13. e4 ♙f6 14. ♜g4 ♙d4 15. ♜e3 ♙c6 16. ♜f5 ♜e600 Petrosjan—Vaganjan, SSSR (ch) 1976 — 22/94

¹⁷⁸ 13... ♜d5 14. ♜d5 ♙d5 15. f4 f6 16. ♜f3 ♙f7 17. ♙f2± Bukić—Witkowski, Vukovar 1976 — 21/64

¹⁷⁹ 14. ♙b3 ♙f6 [14... b6 15. ♙d5 ♙c8 16. f4 ♙f6 17. f5 ♜c7 18. ♙e4± Smejkal—Portisch, Biel (izt) 1976] 15. ♜f3 [15. f4 ♙e5 16. fe5 ♙c6 17. ♙c4 ♙c7 18. ♜d5 ♙e5 19. ♜e7 ♙h8 20. ♙c1 ♙d7 21. ♙f5 (Šahović—Joksić, Jugoslavija (ch) 1976 — 21/63) ♙d6 22. ♙c5 ♜c5 23. ♙c5 ♙c5 24. ♙c5 ♙fe8=] ♙c6 16. ♜e4 ♙e7 17. ♜e5 [17. ♙ac1 b6 18. ♜e5 (Jansa—Joksić, Vršac 1975 — 20/77) ♙b7 19. ♙a4 f5± Joksić] ♙d5 18. ♙a4 f6 19. ♜c4 f5 20. ♜c3 f400 Ftačnik—Gliksman, Stary Smokovec 1976

¹⁸⁰ 15. ♜f3 ♙c600 Močalov—Kapengut, SSSR 1974 — 19/55

¹⁸¹ 16. ♜e4± Dorfman—Kapengut, SSSR 1976 — 22/95

A 35

1. c4 c5 2. ♜c3 ♜c6

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	♜f3 ¹ e5 ^a	e3 d6 ^a	♙e2 ^a ♜f6 ^a	0—0 ♙e7	d4 ed4	ed4 ♙g4	♙e3 0—0	d5 ♜f3	♜f3 ♜e5 ^a	±
2	...	g3	♙g2 ♜e7 ^a	0—0 ^a 0—0	b3 ¹⁰ d6	♙b2 ♙b8	h3 a6	a4 ♜b4	d3 ♙d7 ¹¹	±
3	...	d4	♜d4 ♙g6	e3 ¹² ♜f6 ¹³	♜c2 ¹⁴ d6 ¹⁵	♙e2 ♙e6	e4 ¹⁶ ♜d7	♜d5 ♜c5	f3 f5 ¹⁷	=
4	...	...	...	...	♙e2 0—0	0—0 d6 ¹⁸	♙f3 ¹⁹ ♙d7 ²⁰	b3 ♙c8	♙b2 ♙b2	±
5	...	...	...	...	...	...	b3 ♙b7	♙f3 ²¹ ♙c8 ²²	♙b2 ♜e5 ²³	=
6	...	...	...	♜c2 ♜f6 ²⁴	g3 ²⁵ 0—0	♙g2 d6 ²⁶	b3 ²⁷ ♙f5	e4 ♙g4	♙d2 a6 ²⁸	±

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
7	...	...	...	...	bc3	Δ d2 ³⁰	f3	e4	Δ e3	=
	...	...	...	Δ c3	Ψ a5 ²⁹	Δ f6	Δ e5 ³¹	d6	b6 ³²	
8	...	e3	d4	ed4	cd5	Ψ b3	Δ c4	bc3	Δ a3	$\pm$
	...	Δ f6 ³³	cd4	d5 ³⁴	Δ d5	Δ c3 ³⁵	e6 ³⁶	Δ g7 ³⁷	Δ f8 ³⁸	
9	...	...	...	...	Δ g5	Δ f6	cd5	h3 ⁴⁰	Δ c4	$\pm$
	...	...	...	...	Δ g7 ³⁹	Δ f6	Δ b8	0—0	Δ d7 ⁴¹	
10	...	...	d4 ⁴²	ed4	Δ e2	0—0 ⁴⁶	d5	Δ f3	b3 ⁴⁸	$\pm$
	...	Δ g7	cd4 ⁴³	d6 ⁴⁴	Δ g4 ⁴⁵	Δ h6 ⁴⁷	Δ f3	Δ e5	0—0 ⁴⁹	
11	...	...	...	...	d5	Δ d4 ⁵¹	h3	Δ e3	Δ f5	$\pm$
	...	...	...	...	Δ e5 ⁵⁰	Δ h6	0—0	Δ f5	Δ f5 ⁵²	
12	...	...	...	d5	Δ d2 ⁵⁴	Δ e2	h3 ⁵⁶	f4	g4	$\pm$
	...	...	d6	Δ e5 ⁵³	f5 ⁵⁵	Δ f6	0—0	Δ f7	e5 ⁵⁷	
13	...	...	...	Δ e2	d5	Δ f3	Δ e2	0—0	b3	$\pm$
	...	...	...	Δ g4 ⁵⁸	Δ f3 ⁵⁹	Δ e5 ⁶⁰	Δ f6 ⁶¹	0—0	Δ ed7 ⁶²	
14	...	...	...	...	d5 ⁶³	e4 ⁶⁵	0—0 ⁶⁶	Δ e3	gf3	$\pm$
	...	...	...	Δ f6	Δ a5 ⁶⁴	0—0	Δ g4 ⁶⁷	Δ f3	e5 ⁶⁸	

¹ 3. f4 g6 4. Δ f3 Δ g7 5. e3 Δ f6 6. d4 cd4 7. ed4 d5 $\mp$ Cordovil—Hartston, Praia da Rocha 1969; 3. e3 g6?! 4. d4 cd4 5. ed4 Δ g7 6. d5 Δ d4 7. Δ f3 Δ f3 8. Ψ f3 d6 9. Δ d3 Δ f6 10. 0—0 $\pm$ Krstev—Bončev, Sandomierz 1976; 3... e6 4. Δ f3 Δ f6= — 3. Δ f3

² 3... f5 4. d4 cd4 5. Δ d4 d6 6. e4 fe4 7. Δ e4 Ψ a5 8. Δ c3 $\pm$ Eliskases—Richter, Berlin 1938; 3... e6 4. g3 [4. e3 a6?! 5. d4 cd4 6. ed4 Ψ c7 7. Δ e2 Δ f6 8. 0—0 Δ e7 9. a3 0—0 10. b4 $\pm$ Goldin—Suharov, SSSR 1977; 4... Δ f6= — 3... Δ f6] Δ e7 5. Δ g2 a6 6. 0—0 h5 7. d4 cd4 8. Δ d4 h4 9. Δ f4 Ψ a5 10. e4 e5 11. Δ b3 Ψ d8 12. Δ e3 $\pm$ Földi—Csom, Hungary (ch) 1965/66; 4... d5 5. cd5 ed5 6. d4 — D 33; 3... Δ f6 4. e3 [4. e4 e6 — A 34; 4. d4 cd4 5. Δ d4 — A 31; 4. g3 g6 5. Δ g2 Δ g7 — A 38] d6 5. d4 e5 6. dc5 dc5 7. Ψ d8 Δ d8 8. Δ d2 Δ f5 9. 0—0 e4 10. Δ h4 $\pm$ Keene—Beutelhoff, Dortmund 1975; 5... Δ g4!?; 4... e6 5. Δ e2 Δ e7 6. 0—0 7. d4 cd4 8. Δ d4 — A 33; 5. d4 d5 — D 40

³ 4... f5 5. d4 e4 6. Δ d2 cd4 7. ed4 Δ f6 8. d5 Δ e5 9. Δ e2 Δ b4 10. Ψ c2 0—0 11. 0—0 d6 12. Δ b3 $\pm$ Molnar—Szabo, Hungary (ch) 1961; 4... Δ f6 5. d4 e4 6. Δ d2 cd4 7. ed4 Δ b4 8. d5 Δ e5 9. Δ e2 0—0 10. Ψ c2 Δ d3 11. Δ d3 ed3 12. Ψ d3 Δ c3 13. bc3 Ψ e8 14. Δ f1 d6 $\overline{\text{6}}$ Nej—Bondarevski, SSSR (ch) 1963; 5. Δ e2 d6 $\pm$ — 4... d6

⁴ 5. d4 ed4 [5... cd4 6. ed4 Δ g4 7. Δ e2 Δ f6 8. 0—0 Δ e7 9. Δ e3 $\pm$ Timman—Radulov, Helsinki 1972] 6. ed4 Δ g4 7. d5 Δ d4 8. Δ e2 Δ e2 9. Ψ e2 Δ e7 10. 0—0 Δ f6 11. Ψ e1 Δ f3 12. Ψ f3 0—0 13. Δ f4 Ψ e8 14. Ψ e2 Ψ d7 15. Ψ ae1 Δ f8= Sofrevski—Popov, Skopje 1967

⁵ 5... f5 6. 0—0 Δ f6 7. d4 e4 8. Δ e1 Δ e7 9. Δ c2 0—0 10. a3 Ψ e8 11. b4 b6 12.

Δ d5 Δ d8 13. Δ b2 $\pm$ ↑ Barcza—Forintos, Soči 1964

⁶ 12. Δ e2 $\pm$ Lombard—Ott, Schweiz 1977

⁷ 4... f5 5. d3 Δ f6 6. Δ g2 Δ e7 7. 0—0 0—0 8. a3 [8. Δ e1 Ψ e8 9. f4 d6 10. a3 Δ d8 11. e3 Δ e6 ∞ Raičević—Meštrović, Jugoslavija (ch) 1978] d6 9. Ψ b1 Ψ e8 10. b4 [10. e3 Ψ h5 11. Δ d2 $\pm$ Vukić—Rajković, Jugoslavija (ch) 1976] Ψ h5 11. Δ d5 Δ d8 12. bc5 dc5 13. e3 [13. Δ e3 Δ d7 14. Δ h1 g5 15. Δ d2 e4 16. Δ g1 Δ de5 ∞ Bilek—Dimitrijević, Kragujevac 1974] e4 [13... Ψ b8 14. Δ b2 $\pm$ Andersson—Levy, Stockholm 1971 — 11/46] 14. Δ d2 Ψ d1 15. Ψ d1 ed3 16. Δ f6 Ψ f6 17. Δ b3 Δ e7 18. Δ b2 Ψ g6 19. Ψ d3 $\pm$ Bukić—Meštrović, Jugoslavija (ch) 1974; 4... g6 5. Δ g2 Δ g7 — A 37

⁸ 5... d6 6. 0—0 Δ e6 7. d3 h6 8. a3 d5 9. Ψ a4 Δ d6 10. b4 0—0 11. b5 Δ e7 12. cd5 Δ ed5 13. Δ b2 Δ b6 14. Ψ c2 Ψ c8 15. Δ d2 Ψ e7 16. Δ a4 $\pm$ Smejkal—Holmov, Luhačovice 1973 — 15/71; 8... Δ e7!?

⁹ 6. d3 0—0 7. Δ d5 d6 8. Δ e7 Ψ e7 9. 0—0 d5 10. cd5 Δ d5= Konstantinopolski—Klaman, SSSR 1960

¹⁰ 7. d3 d6 8. a3 a6 9. Δ e1 Ψ b8 10. Δ c2 Δ d4 11. b4 b5= Geler—Keres, Moskva (m) 1962

¹¹ 12. Δ a3 h6 13. Δ h2 Δ c6 14. e4 $\pm$ Geler—Tiunin, SSSR 1962

¹² 6. Δ c6 bc6 7. g3 Δ f6 8. Δ g2 0—0 9. 0—0 Ψ b8= Bašagić—Velikov, Graz 1972; 6... dc6!?

¹³ 6... Δ d4 7. ed4 Δ h6 8. Δ h6 [8. Δ e2 Δ f5 9. d5 0—0 10. 0—0 d6=] Δ h6 9. Δ e2 0—0 10. 0—0 d6 11. Ψ b3 Ψ b8= Stahlberg—Andersen, Kopenhagen 1960

- 14 7. ♠b3 0-0 8. ♠e2 d6 9. 0-0 ♠f5 10. f3 ♠c8 11. e4 ♠e6= Pfleger—Arnaudov, Ybbs 1968
- 15 7... ♠b6 8. ♠e2 ♠b7 9. e4 0-0 10. ♠g5 ♠c8 11. ♠a3 h6 12. ♠h4 a6 13. ♠d2 ♠h7 14. 0-0± Korčnoj—Gipslis, SSSR 1966; 7... 0-0 8. ♠e2 d6 9. 0-0= — 7. ♠e2
- 16 9. 0-0 d5±
- 17 12. ef5 ♠f5 13. 0-0 0-0= Keene—Tali, Hastings 1973/74 — 17/68
- 18 8... ♠d4 9. ed4 [9. ♠d4 d6 10. ♠h4 ♠e6 (10... a6 11. e4 ♠e6 12. ♠h6± Ferrera—Vilela, Cienfuegos 1977) 11. ♠d1 ♠b6 12. ♠b1± Naranja—Fischer, Palma de Mallorca (izt) 1970 — 10/73] d5 10. c5 ♠e6 11. ♠f3 ♠d7 12. ♠f4 ♠d8 13. ♠e5± Tarasov—Petrovjan, SSSR (ch) 1957; 8... d5 — D 94
- 19 9. ♠e1 ♠d7 10. b3 a6 11. ♠b2 ♠b8 12. ♠d2 b5 13. ♠ac1 b4 14. ♠d5 ♠e4 15. ♠c2 ♠c5= Saharov—Bobocov, Varna 1968; 9. ♠c2 ♠e6 [9... a6 10. e4 ♠d7 11. ♠e3 ♠c8 12. f4± Bisguier—Evans, USA 1970 — 9/558] 10. e4 [10. ♠b1 d5 11. ♠a3 ♠c8 12. b3 dc4= Brzozka—Flesch, Miskolc 1963] ♠c8 11. ♠d2 ♠d7 12. ♠c1 a6 13. ♠e1 ♠ce5 14. b3 ♠c5 15. ♠b1 ♠d7= Reshevsky—Szabo, Buenos Aires 1960; 10. ♠d5±; 9. b3 ♠d7 [9... ♠d4 10. ed4 d5 11. ♠e3 ♠e6 12. ♠c1 ♠c8 13. c5 ♠e4 14. ♠a4 ♠d7 15. f3 ♠a4 16. fe4 ♠c6 17. e5± Pithart—Korčnoj, Wien 1957] 10. ♠b2 ♠d4 [10... ♠a5 11. ♠d2 ♠fc8 12. ♠fd1± Kozomara—Larsen, Sarajevo 1960] 11. ♠d4 ♠c6 12. ♠d2 ♠a5= Živković—Nemet, Jugoslavija (ch) 1974; 10. ♠f3± — 9. ♠f3
- 20 Brameyer—Malich, DDR (ch) 1973
- 21 10. ♠b2 ♠d4 11. ed4 d5 12. ♠e1 ♠c8 13. ♠f1= Čečeljan—Šmit, SSSR 1972 — 13/679; 10. ♠c2!? Gufeld
- 22 10... ♠b8 11. ♠de2 d5 12. ♠d5 ♠d5 13. cd5 ♠b4 14. e4 ♠a6 15. ♠d2 ♠c8♯ Holmov—Geler, SSSR (ch) 1967
- 23 12. ♠b7 ♠b7 13. f4 ♠c6= Raičević—Minić, Jugoslavija 1976
- 24 6... f5 7. g3 b6 8. ♠g2 ♠b7 9. 0-0 ♠c8 10. ♠e3 ♠e5 11. ♠b7 ♠b7 12. ♠d4± Geler—Novopasin, SSSR (ch) 1963; 7... ♠a5!?; 6... ♠b6 7. ♠d2 ♠b7 8. e4 ♠c8 9. ♠e2 ♠f6 10. f3 0-0 11. 0-0± Panno—Sanguineti, Buenos Aires 1965; 6... ♠h6 7. ♠d2 d6 8. b3 ♠f5 9. ♠b2 a6 10. g3 ♠d7 11. ♠g2± Schweber—Najdorf, Buenos Aires 1965; 6... d6 7. g3 ♠c3 [7... ♠e6 8. ♠e3 ♠c8 9. ♠g2 ♠d7 10. ♠d2 ♠h3 11. ♠h3 ♠h3 12. ♠cd5± Keres—Kupper, Zürich 1959] 8. bc3 ♠a5♯ Nörby—Ivkov, Kapfenberg 1970
- 25 7. e4= — B 37
- 26 8... ♠b6 9. 0-0 ♠b7 10. b3 ♠a5 11. ♠b2 ♠g2 12. ♠g2 ♠c6 13. ♠e3 ♠c8 14. ♠d2± Karlsson—Fredriksson, Sverige 1974
- 27 9. 0-0 ♠a5 [9... ♠d7 10. b3 a6 11. ♠b2 ♠b8 12. ♠d5± Božić—Pete, corr. 1966 — 2/36] 10. ♠d5 ♠d5 11. cd5 ♠e5 12. ♠d2 ♠b6 13. ♠c3 ♠f5 14. ♠e3 ♠d7 15. ♠d2 ♠fc8 16. ♠ac1± Keene—Stean, London 1973 — 16/62; 10. e4!? Keene
- 28 12. ♠e3 ♠a5 13. ♠b2 ♠e6 14. 0-0± Portisch—Štejn, Mar del Plata 1966 — 1/51
- 29 7... ♠f6 8. f3 [8. ♠h6 ♠a5 9. ♠d3 ♠g4 10. ♠d2 d6 11. f4 ♠f6 12. ♠d4 ♠f5 13. ♠f5 gf5 14. g3 ♠e4 15. ♠g2 ♠d2 16. ♠d2 ♠c5 17. ♠d5 ♠a5± Huguet—Štejn, Las Palmas 1973; 8. ♠b4 ♠a5 9. ♠d5 ♠e4 10. ♠c2 ♠d6 11. e4 ♠e5 12. ♠f4 f6 13. ♠e2 ♠df7 14. ♠e3 d6 15. ♠b1 ♠d7 16. 0-0 e6 17. ♠f4 ♠e7♯ Szabo—Ribli, Wijk aan Zee 1973] d6 9. e4 ♠d7 [9... ♠e6 (Quinteros—Fischer, Buenos Aires 1970 — 10/72) 10. ♠h6!±] 10. ♠e2 ♠c5 11. ♠h6 f6 12. 0-0 ♠e6 13. ♠b4 ♠d7 14. ♠d5± Quinteros—Hartston, London 1977; 8... ♠a5 9. ♠d2= — 7... ♠a5
- 30 8. ♠d2 ♠f6 9. f3 d6 10. e4 ♠e6 11. ♠e3 [11. ♠d4 ♠e5 12. ♠e6 fe6 13. ♠b1 ♠c7 14. ♠d4 0-0 15. ♠e2 b6± Nielsen—Trifunović, Amsterdam (ol) 1954] 0-0 12. ♠b1 ♠ab8 13. ♠d5 ♠fc8 14. ♠b5 [14. ♠f6 ef6 15. ♠d6 ♠e5± Partos] ♠d8 15. ♠e2 a6± Baumgartner—Korčnoj, Schweiz 1978 — 25/60; 8. e4 ♠f6 9. f3 ♠c3 10. ♠d2 ♠e5 11. ♠b1 0-0 12. ♠b5 ♠c7 13. ♠e2 [13. ♠h6 ♠d8 14. ♠e3 d6± Szabo—Matulović, Kapfenberg 1970 — 10/74] d6 14. ♠b1 b6 15. 0-0 ♠a6 16. ♠g5 ♠ac8 17. ♠c1 ♠d7 18. ♠f1 ♠c7 19. ♠e3 ♠e8 20. ♠c3♯ G. Garcia—Matulović, Vršac 1975; 11. ♠e3!±; 8. ♠e3 d6 9. g3 ♠e6 10. ♠g2 ♠c8 11. 0-0 ♠f6 12. ♠d5 ♠d5 13. cd5 ♠e5 14. ♠e3 0-0 15. ♠d4♯ Braskett—Browne, Lone Pine 1972
- 31 9... d5 10. cd5 ♠d5 11. e4 ♠c5 12. ♠e2 0-0 13. ♠e3 ♠e3 14. ♠e3 b6= Štejn—Matulović, Sousse (izt) 1967 — 4/59; 9... ♠a4 10. e4 b6 11. ♠b1 ♠b7 [11... ♠a6 12. ♠b4!?] 12. ♠e3 [12. c5 ♠a6=] ♠a6 13. ♠e2 ♠c8 14. ♠b3 ♠a5= Korčnoj—Tajmanov, SSSR 1967 — 3/55
- 32 12. ♠d5 ♠d5 13. cd5 0-0= Tajmanov—Kuprejčik, SSSR (ch) 1974
- 33 4... e5?! 5. d4 d6 6. dc5 dc5 7. ♠d8 ♠d8 8. ♠d2 h6 9. 0-0 ♠e6 10. ♠d5 ♠c8 11. ♠c3 ♠g7 12. ♠d2± R. Garcia—Varas, Argentina 1968; 4... d6 5. d4 ♠g4 6. d5 ♠e5 7. ♠e2 ♠f3 8. gf3 ♠h3 9. e4 ♠g7 10. ♠d3 a6♯ Bilek—Filep, Hungary (ch) 1965/66; 6. ♠e2 ♠g7± — 4... ♠g7
- 34 6... d6 7. ♠e2 ♠g4 8. 0-0 ♠g7± — 4... ♠g7
- 35 8... e6 9. ♠g5!±
- 36 9... ♠d5 10. ♠d5 e6 11. ♠c6 bc6 12. 0-0 [12. ♠a4 ♠g7 (12... ♠d5 13. 0-0 ♠g7 14. ♠f4 0-0 15. ♠ac1± Makaričev—Kozlov, SSSR 1974) 13. 0-0 0-0 14. ♠c6 ♠b8 15.

♠g5 ♠b7 16. ♠c3 ♠d6 17. ♠fd1 ♠fc8 18. ♠d2 ♠f3 19. gf3 ♠d5 Vaganjan—Chellstorp, Teesside 1974] ♠d5 13. ♠c3 ♠g7 14. ♠f4 0—0 15. ♠fc1 ♠d8 16. ♠c7 ♠d7 17. ♠e5 f6 18. ♠g3± Rukavina—Beljavski, Sombor 1972 — 14/88

37 10... a6 11. ♠e2 ♠g7 12. ♠a3± Polugajevski—Forintos, Sarajevo 1965

38 12. 0—0± Talj—Pohla, SSSR 1972 — 14/207; 12. ♠b5 ♠d7 13. 0—0 [13. ♠f8 ♠f8 14. 0—0± Botvinik—Petrosjan, Moskva (m) 1963] ♠a3 14. ♠a3 ♠e7 15. ♠b2 0—0 16. ♠fe1±↑ Andersson—Huguet, Las Palmas 1973

39 7... dc4 8. ♠c4 ♠g7 9. d5 ♠a5 10. ♠b5 ♠d7 11. ♠d7 ♠d7 [Miščukov—Antonov, SSSR 1974] 12. 0—0±; 7... ♠e6 8. ♠f6 ef6 9. cd5 ♠d5 10. ♠b5 ♠e7 11. 0—0 0—0 12. ♠d5 ♠d5 13. ♠e2 ♠d6 14. ♠fd1± Debarnot—Makaričev, Amsterdam II 1974; 7... ♠e4 8. cd5 ♠c3 9. bc± ♠d5 10. ♠e2 ♠g7 11. 0—0 0—0 = Smejkal—Hernandez, Siegen (ol) 1970; 10. ♠b3± Botvinik

40 10. ♠b5 ♠d7 11. ♠b3 0—0 12. 0—0 ♠b6 13. a4± Geler—Velimirović, Amsterdam 1974

41 12. 0—0 ♠b6 13. ♠b3 ♠f5 14. ♠e1±↑ Uhlmann—Příbyl, Tallinn 1977 — 23/89

42 5. ♠e2 d6 6. 0—0 ♠h6 7. a3 0—0 8. ♠b1 e5 [8... a5 9. h3 ♠f5 10. g4 ♠h6 11. d4± Hübner—Reshevsky, Palma de Mallorca (izt) 1970 — 10/75; 9... e6! ? Δ d5 Hübner] 9. b4 f5oo Hübner—Hecht, Büsum 1969; 5... e5! ? Δ ♠ge7

43 5... ♠a5 6. ♠e2 d6 7. 0—0 ♠h6 8. d5 ♠b8 9. e4 0—0 10. ♠f4 ♠d7 11. h3± Ghitescu—Paoli, Kecskemet 1972; 5... ♠f6 6. d5 [6. ♠e2 cd4 7. ed4 d5 8. 0—0 0—0 = D 94] ♠a5 7. e4 d6 8. h3 0—0 9. ♠g5 e6 10. ♠d3 ed5 11. ♠d5 ♠e6 12. 0—0 ♠e8 13. ♠d2 ♠c6 14. ♠ad1± Emma—Palermo, Argentina 1973; 5... b6 6. d5 ♠e5 7. ♠e5 ♠e5 8. ♠e2 d6 9. 0—0 ♠g7 10. e4 ♠f6 11. f4± Uhlmann—Sikora, Dečín 1977 — 24/89

44 6... e6 7. d5 ed5 8. cd5 ♠e5 9. ♠e5 ♠e5 10. ♠e2 ♠e7 11. ♠b5! ♠b8 12. d6 ♠e2 13. ♠e2 a6 14. ♠c7 ♠c7 15. dc7± Rubinetti—G. García, Zarate 1973; 6... ♠f6 7. d5 ♠b8 8. d6! 0—0 9. de7 ♠e7 10. ♠e2 d6 11. ♠g5 ♠e6 12. 0—0 h6 13. ♠f4 ♠d8 14. ♠d4 ♠c6 15. ♠e6 ♠e6 16. ♠d5± Petrosjan—Jimenez, La Habana (ol) 1966

45 7... ♠f6 8. d5 ♠b8 9. 0—0 0—0 10. ♠e3 ♠a6 11. ♠b5 b6 12. ♠fd4 ♠b7 13. ♠f3 ♠d7 14. ♠d2± Portisch—Petrosjan, San Antonio 1972 — 14/89

46 8. d5 ♠f3 9. ♠f3 ♠d4 10. ♠e4 ♠d7 11. 0—0 ♠c8 12. ♠d3 ♠f5 13. ♠e1 ♠f6 14. b3 0—0 [14... ♠d5? 15. ♠d5 ♠a1 16. ♠g5+—] 15. ♠b2± Liberzon—Lutikov, SSSR (ch) 1969; 9... ♠e5!?

47 8... ♠f6 9. d5 ♠f3 [9... ♠b8 10. ♠e3 0—0 11. ♠c1± Sanguineti—Debarnot, (m) 1973] 10. ♠f3 ♠e5 11. ♠e2 0—0 12. ♠e3 [12. b3 a6 13. a4 ♠ed7 14. ♠e3± Uhlmann—Browne, Rovinj—Zagreb 1970] ♠c8 13. b3 ♠eg4 14. ♠d2± Unzicker—Hug, Bath 1973 — 16/77

48 11. ♠e4?! 0—0 12. b3 f5! ? 13. ♠f3 f4± Trifunović—Portisch, Oberhausen 1961; 11. ♠e2 ♠f5 [11... 0—0? 12. f4 (12. b3 ♠a5?! 13. ♠b5 ♠f5 14. ♠d2± Ivkov—Pietzsch, Lugano (ol) 1968 — 6/92; 12... ♠f5 13. ♠b2± Ivkov] ♠b6 13. ♠h1 ♠d7 14. g4!± Raškovski—Jurtajev, SSSR 1977] 12. ♠d3 ♠d3 13. ♠d3 0—0 = Doda—Barcza, Berlin 1962

49 12. ♠d2 a6 [12... ♠f3 13. ♠f3 ♠f5 14. ♠fe1±↑ Polugajevski—Podgajec, SSSR (ch) 1968/69 — 7/58] 13. ♠e2 ♠f5 14. ♠e1± Smejkal—Zinn, Lugano (ol) 1968 — 6/91

50 7... ♠b8 8. ♠e3 [8. ♠g5 ♠g4 9. ♠c1 ♠f6 10. h3 ♠f3 11. ♠f3 ♠bd7 12. ♠d3 ♠c8 13. b3 0—0 14. 0—0 ♠a5 15. ♠d2± Ree—Kagan, Netanya 1968] ♠f6 9. h3 0—0 10. ♠e2 ♠bd7 [10... e5 11. de6 ♠e6 12. ♠d4± Ogaard—Hoen, Oslo 1973] 11. 0—0 ♠c5 12. ♠e1 ♠d7 13. ♠f1± Ivkov—Janošević, Vršac 1971 — 12/61

51 8. ♠e5 ♠e5 9. ♠d2 ♠g7 10. ♠d3±; 9. ♠e2!?

52 12. g4 ♠c8 13. f4 ♠d7 14. ♠e2 ♠a5 15. ♠d4± Partos—Paidoussis, Istanbul 1975

53 6... ♠c3 7. bc3 ♠a5 8. ♠d2 ♠d7 9. ♠d3 b6 10. 0—0 ♠a6 11. e4± Ree—Janatschek, Nice (ol) 1974; 6... ♠b8 7. e4 ♠f6 8. h3 0—0 9. ♠f4 ♠e8 10. ♠d2 e5 11. de6 ♠e6 12. ♠h6 ♠c6 13. ♠g7 ♠g7 14. ♠e2 ♠e5oo Nej—Gipsliis, SSSR 1961; 8. ♠e2 0—0 9. 0—0± — 6. ♠e2; 6... ♠a5 7. ♠e2 ♠c3 8. bc3 ♠f6 9. ♠d2 e5 10. e4 b6 11. ♠d3 ♠h5 12. ♠b3± Bobocov—Bagirov, Beverwijk 1965; 7... ♠f6 — 6. ♠e2; 7... ♠g4 — 6. ♠e2

54 7. ♠e5 ♠e5 8. ♠d3 ♠g7 [8... f5 9. ♠c2 ♠f6 (Rajković—Šibarević, Vrnjačka Banja 1974) 10. f4! ♠c3 11. ♠c3±] 9. e4 ♠f6 10. ♠g5 0—0 11. f4 ♠d7 12. 0—0± Bobocov—De Greiff, La Habana (ol) 1966; 7... de5 8. e4 e6!?

55 7... ♠f6 8. f4 ♠ed7 9. ♠e2 0—0 10. ♠f3± Barcza—Bondarevski, Soči 1964

56 9. 0—0 ♠f7 10. a3 0—0 11. ♠b1 e5 12. b4 e4oo Štejn—Borisenko, SSSR (ch) 1965

57 12. de6 ♠e6 13. g5 ♠e8 14. ♠f3 ♠b8 15. a4 ♠c7 [Korčnoj—Fischer, Sousse (izt) 1967 — 4/58] 16. ♠d5±O

58 6... ♠h6 7. d5 ♠e5 8. ♠e5 de5 [8... ♠e5 9. e4 ♠g7 10. g4±] 9. e4 0—0 10. ♠e3 b6 11. f3 [11. ♠d2 ♠g4 12. ♠g4 ♠g4± Trifunović—Ghitescu, Marianske Lazne 1960] f5 12. ♠d2 ♠f7 13. g4!± Hecht—Marcland, Wijk aan Zee II 1973; 9... f5!?

59 7... ♠c3 8. bc3 ♠a5 9. e4 b6 10. 0—0 ♠f6 [Šamkovič—L. Kovacs, Salgotarjan 1967]

11. h3 ♘f3 12. ♘f3 ♘d7 13. ♘e2±; 7... ♘b8 8. 0-0 [8. h3 ♘f3 9. ♘f3 ♘f6 10. 0-0 0-0 11. ♘d2 a6 12. ♘b1± Smislov-Simagin, SSSR (ch) 1951] ♘d7 9. e4 ♘gf6 10. h3 ♘f3 11. ♘f3 0-0 12. ♘e2 a6 13. a4 ♘e8 14. ♘e3± Langeweg-Zuhovicki, Soči 1967; 7... ♘b4 8. 0-0 [8. h3 ♘f3 9. ♘f3 ♘f6 10. 0-0 0-0 11. e4 ♘e8 12. a3 ♘a6 13. ♘e3± Pachman-Matanović, Bled 1961] ♘f6 9. e4 0-0 10. ♘e3 [10. h3 ♘f3 11. ♘f3 ♘d7 12. ♘f4 ♘a6 13. ♘d2± Malich-Möhring, DDR (ch) 1973] ♘e8 11. h3 ♘f3 12. ♘f3 e5 13. de6 ♘e6 14. e5± Partos-Honfi, Bucuresti 1975 — 20/57; 7... ♘a5 8. 0-0 ♘f6 9. e4 0-0 — 6... ♘f6

⁶⁰ 8... ♘c3 9. bc3 ♘e5 10. ♘e2 f5 11. f4 ♘f7 12. e4! fe4 13. ♘g4 ♘f6 14. ♘a4 ♘f8 15. ♘e6± → Marović-Bukić, Jugoslavija (ch) 1972

⁶¹ 9... f5 10. 0-0 ♘f6 11. f4 ♘f7 12. ♘d3 0-0 13. ♘f3± Langeweg-Janatschek, Lugano (ol) 1968

⁶² 12. ♘b1± Pachman-Fuderer, Hastings 1954/55

⁶³ 7. 0-0 0-0 [7... cd4 8. ed4 d5 9. ♘g5 ♘e4 10. cd5 ♘c3 11. bc3 ♘d5 12. c4 △ d5± Vukić-Janošević, Jugoslavija (ch) 1972] 8. b3 cd4 9. ed4 e5 10. ♘b2 a6 11. ♘a4 ♘d7 12. ♘d2 ♘b6 13. ♘b6 ♘b6 14. d5 ♘b8∞ Rukavina-Buljovčić, Jugoslavija (ch) 1974

⁶⁴ 7... ♘e5 8. ♘e5 [8. ♘d2 0-0 9. 0-0 a6 10. a4 ♘e8 11. f4 ♘d7 12. e4± Ribli-Pogats, Hungary (ch) 1972] de5 9. e4 0-0 10. 0-0 [10. ♘e3 b6 11. a3 ♘d7 12. h4! h6 13. g3 ♘c8 14. ♘d2 ♘h7 15. f3± Olafsson-

Thorbergsson, Reykjavik 1966 — 1/45] ♘e8 11. ♘e3 b6 12. a3 a5 13. b4 ab4 14. ab4 ♘a1 15. ♘a1 cb4 16. ♘a4± Filip-Pritchett, Siegen (ol) 1970; 7... ♘b8 8. 0-0 0-0 9. e4 [9. ♘c2 ♘a6 10. a3± Uhlmann-Schöneberg, Berlin 1968 — 6/93] e6 10. ♘f4 e5 11. ♘g5 h6 12. ♘h4 g5 13. ♘g3 ♘h5 14. ♘d2 ♘f4 15. ♘g4± Polugajevski-Holmov, SSSR (ch) 1967 — 5/62

⁶⁵ 8. ♘d2 ♘g4 9. h3 ♘f3 10. ♘f3 0-0 11. b3 a6 12. 0-0 ♘b8 13. a4 e5 14. ♘b1 b6= Pachman-Barcza, Moskva (ol) 1956; 8. 0-0 0-0 [8... ♘g4 9. h3 ♘f3 10. ♘f3 0-0 11. ♘e2± Filip-Averbah, Wien 1961] 9. ♘c2 [9. ♘d2 e6 10. e4 ed5 11. cd5 a6 12. ♘b1 ♘g4 13. h3 ♘f3 14. ♘f3 ♘d7 15. b3 b5∞ Polugajevski-Tringov, Sarajevo 1965] ♘g4 10. b3 a6 11. ♘b2 ♘b8 12. e4 ♘f3 13. ♘f3 b5 14. cb5 ab5 15. ♘e2 b4 16. ♘d1± Donner-Evans, Venezia 1967 — 4/60

⁶⁶ 9. h3 a6 [9... e5 10. g4± Lukić-Buljovčić, Jugoslavija (ch) 1962] 10. 0-0 e6 [10... ♘b8 11. ♘e1 ♘d7 12. e5!± Filip-Sanz, Olot 1975 — 20/56] 11. ♘g5 h6 12. ♘h4 ed5 13. ed5 g5! [13... ♘e8 14. ♘d3± Schmidt-Sanz, Olot 1975] 14. ♘g3 ♘f5=

⁶⁷ 9... e6 10. ♘f4 ed5 11. cd5 ♘g4 12. h3 ♘f3 13. ♘f3± Kavalek-Hulak, Amsterdam 1977

⁶⁸ 11... a6 12. ♘d2 ♘d7 [12... ♘h8 13. ♘h1 ♘g8 14. ♘ac1 ♘b8 15. b3 ♘e8 16. ♘g1 b6 17. f4± Smejkal-Mašić, ČSSR 1970 — 10/752] 13. ♘ac1 ♘e5 14. b3 ♘d7 15. ♘d1± Mašić-Mariotti, Sombor 1970; 11... e5 12. f4 ef4 13. ♘f4 ♘e7 14. ♘d3 ♘d7 15. ♘c1 ♘e5 16. b3± Botvinik-Polugajevski, SSSR 1967 — 4/779

A 36

1. c4 c5 2. ♘c3 ♘c6 3. g3

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	...	♘g2 ²	b3 ⁴	♘b2 ⁶	♘c1 ⁷	f4	♘e4	fe5	♘f3	∞
	g6 ¹	♘g7 ³	e6 ⁵	♘ge7	d6	0-0	e5	♘e5	f5 ⁸	

1. c4 c5 2. ♘c3 ♘c6 3. g3 g6 4. ♘g2 ♘g7

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2	a3	b4 ¹⁰	ab4	d4 ¹²	e3 ¹³	♘e2	cd5	♘a3	0-0	∞
	e6 ⁹	♘b4 ¹¹	cb4	bc3	♘e7	d5	♘d5	♘f8	♘a3 ¹⁴	
3	...	♘b1	b4	ab4	b5	cd5	d4 ¹⁷	e3	♘ge2	±
	...	♘ge7 ¹⁵	cb4 ¹⁶	d5	♘e5	ed5	♘c4	♘e6 ¹⁸	♘d7 ¹⁹	
4	...	♘b1 ²⁰	b4 ²²	ab4	cb5 ²³	e4 ²⁴	♘ge2	h3	d3	∞
	a6	♘b8 ²¹	cb4	b5	ab5	d6 ²⁵	h5	e5 ²⁶	♘e6 ²⁷	
5	d3	♘d2 ²⁹	♘c1 ³⁰	♘b1 ³²	a3	b4	h4	bc5	♘h3	=
	e6 ²⁸	♘ge7	h6 ³¹	b6	♘b7	d6	♘d7	dc5	♘d8 ³³	
6	...	♘d2 ³⁴	a3	♘b1	h4	♘h3	♘f4	♘e4	♘b5	=
	d6	♘d7 ³⁵	♘f6	a5 ³⁶	h5	♘b8	♘g4	♘ge5	0-0 ³⁷	

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
7	e3 h6 ³⁸	hge2 hf5 ³⁹	a3 ⁴⁰ 0-0 ⁴¹	b1 a5 ⁴²	0-0 ⁴³ d6 ⁴⁴	d3 ⁴⁵ b8	b3 ⁴⁶ d7	b2		±
8	... f6	hge2 0-0	0-0 ⁴⁷ d6 ⁴⁸	d3 ⁴⁹ b8	b3 a6	b2 d7	d2 b5	h3 ⁵⁰ a5	f4 h5 ⁵¹	±
9	... e6	hge2 hge7	0-0 ⁵² 0-0	d4 ⁵³ cd4	d4 ⁵⁴ d5 ⁵⁵	cd5 d4 ⁵⁶	ed4 d5	d5 ⁵⁷ ed5	b3 ⁵⁸ e6 ⁵⁹	=
10	... e5	hge2 ⁶⁰ hge7 ⁶¹	0-0 ⁶² 0-0	b3 ⁶³ d6	b2 a6 ⁶⁴	d3 ⁶⁵ b8	d2 ⁶⁶ b5	fd1 ⁶⁷ a5	ac1 e6 ⁶⁸	=
11				a3 d6 ⁶⁹	b1 ⁷⁰ e6 ⁷¹	d5 ⁷² f5 ⁷³	e7 ⁷⁴ e7	d3 e4	f4 ed3 ⁷⁵	=
12				... a5	... b8	d3 ⁷⁶ b8	d5 ⁷⁷ b5 ⁷⁸	cb5 b5	d2 e6 ⁷⁹	=
13	e4 d6 ⁸⁰	hge2 e5 ⁸¹	0-0 hge7	d3 ⁸² 0-0 ⁸³	a3 ⁸⁴ a6 ⁸⁵	b1 b8	b4 cb4	ab4 b5	cb5 ab5 ⁸⁶	=
14	... e6	hge2 ⁸⁷ hge7	d3 ⁸⁸ d6 ⁸⁹	0-0 ⁹⁰ 0-0	e3 ⁹¹ d4	d2 ⁹² d7 ⁹³	h6 ec6	g7 g7	f4 a5 ⁹⁴	=
15				... b6 ⁹⁵	b1 b7	a3 b7	b4 d7 ⁹⁶	e3 ⁹⁷ d4	d2 ec6 ⁹⁸	=
16	... f6	hge2 ⁹⁹ 0-0 ¹⁰⁰	0-0 ¹⁰¹ d6 ¹⁰²	a3 d7 ¹⁰³	h3 ¹⁰⁴ e8	b1 ¹⁰⁵ a5 ¹⁰⁶	b5 ¹⁰⁷ c7	c7 c7	c3 d4 ¹⁰⁸	=
17				... e8	b1 a5 ¹⁰⁹	d3 c7	e3 ¹¹⁰ d4	b4 ab4	ab4 b6 ¹¹¹	=
18				d3 a6 ¹¹²	h3 ¹¹³ b8	a4 ¹¹⁴ e8	e3 c7 ¹¹⁵	d4 a5 ¹¹⁶	b3 e6 ¹¹⁷	±
19				... e8	h3 ¹¹⁸ c7 ¹¹⁹	f4 ¹²⁰ f5	e3 d4	d2 b8	ae1 e6 ¹²¹	=

¹ 3... e5 4. hge2 d6 5. e3 hf5 6. a3 hf6 7. d3 d7 8. h3 g6 9. hge2 hg7 10. b1 0-0 11. b4 h5 12. d5 b8 13. ec3 fc8 14. b3 e6 15. d2 b6 16. pf3± Uhlmann-Pähtz, DDR (ch) 1976 — 21/67

² 4. b3 hg7 5. b2 e6 6. pc1 hf6 7. e3 [7. de4 d6 8. hge2 0-0 9. d3 pe7 10. hf3 b6 11. de5 de5 12. hf6 hf6 13. ec6 b7 14. b7 pb7 15. 0-0 hg7 = Holmov-Borisenko, SSSR (ch) 1956] 0-0 8. e2 d5 9. cd5 [Holmov-Herišn, SSSR 1968 — 6/94] d5 = Judovič

³ 4... hf6 5. a3 d6 6. b1 hf5 7. d3 ec8 8. b4± Suttles-Gligorić, Hastings 1973/74

⁴ 5. f4 e6 6. hf3 [6. b3 hge7 7. b2 d5 8. a4 b2 9. b2 0-0 10. hf3 b6 = Lombardy-Ree, Haifa (ol) 1976] hge7 7. 0-0 0-0 8. e4 d6 9. d3 d4 = Bilek-Liljedahl, Göteborg 1971; 5. hf3 e6 [5... d6 6. hf4 d7 7. d3 a6 8. 0-0 b8 9. d2 b5 = Larsen-Bertok, Zagreb 1955; 5... h5 6. hf4 h4 7. a3 d6 8. b1 a5∞ Saharov-Averbah, SSSR (ch) 1969 — 7/301] 6. hf4 hge7 7. h4 h6 8. b1 0-0 9. b3 d6 10. b2 a6 11. d3 b8 12. d2 b5 =

Larsen-Campos-Lopez, San Antonio 1972 — 14/90; 6. d3 — 5. d3; 5. b1 b6 6. a3 b7 7. b4 cb4 8. ab4 pc8 9. d5 e6 10. e3 d4 11. f3 e7 [Raičević-Forintos, Novi Sad 1974 — 18/79] 12. c5△ ec4∞; 5... b8 6. a3 a6 = — 5. a3

⁵ 5... b6 6. b2 b7 7. hf3 hf6 8. 0-0 0-0 9. e3 a5 10. b7 b7 11. pf3 d6 12. ad1± Holmov-Stoljar, SSSR 1955; 5... hf6 6. b2 0-0 7. d3 [7. hf3 e5 8. 0-0 d6 9. f4 d7 = Romanišin-Beljovski, SSSR (ch) 1974 — 18/77] e6 8. ec6 bc6 9. d2 d6 10. f4 pe7 11. hf3 e5 12. fe5 de5 13. pg5 e8 14. 0-0 h6 15. pe3 hg4 16. pg1 h5 17. gb1± Larsen-Betancort, Lanzarote 1976 — 21/68; 5... e5 6. b2 hge7 7. hf3 [7. h4 h6 8. e3 d6 9. a3 0-0 10. hge2 a6 11. 0-0 b8 = Holmov-Bondarevski, SSSR (ch) 1963] d6 8. 0-0 0-0 9. f4 f5 10. d3 h6 11. d2 b8 12. e3 a6 13. ad1 ec6 = Smislov-Bagirov, SSSR (ch) 1961; 7. a3!?

⁶ 6. ec6 bc6 7. b2 d6 8. d3 e5 9. d2 hf6 10. 0-0 0-0 11. h4 e6 12. f3 h6± Larsen-Andersson, Las Palmas 1974

7. ♠a4 ♠b2 8. ♠b2 0-0 9. e3 d5 10. ♠f3 [10. cd5 ♠d5 11. ♠e2 b6! 12. d4 ♠a6 13. dc5 ♠f6 14. ♠c4 ♠c3 ♠ Smislov-Fischer, Palma de Mallorca (izt) 1970 — 10/76] ♠f5 11. 0-0 b6 12. ♠a4 ♠b7 13. cd5 ed5 14. d3 ♠f6 ♠ Smislov-Tal, SSSR 1964; 9. h4!? Ivkov; 7. h4 h5 [7... h6 8. ♠h3 e5 9. d3 d6= Ujtelky-Zuhovicki, Soči 1967] 8. ♠a4 ♠b2 9. ♠b2 e5 10. ♠a4 d6= Ivkov-Matulović, Sarajevo 1966; 7. ♠f3 — A 37
8. 12. ♠f2 ♠7c6 13. ♠e5 de5 [13... ♠e5 14. ♠h3 △ ♠f4-d5± Guljko] 14. ♠d5 ♠h8 15. ♠c6 bc6 16. ♠d3 ♠e7 ♠ Hort-Guljko, Nikšić 1978 — 25/76
9. 5... h5 6. ♠b1 h4 7. b4 cb4 8. ab4± Doda-Malich, Halle 1963; 6. ♠f3!?; 5... e5 6. b4 d6 [6... cb4 7. ab4 ♠b4 8. ♠a3±] 7. ♠b1! [7. bc5 dc5 8. ♠e4 ♠ge7 9. ♠b2 (9. ♠c5 ♠d4 10. ♠b3 ♠c4 11. d3 ♠a4 ♠) b6 ♠ Raičević] ♠ge7 8. e3 0-0 9. b5 ♠a5 10. d3± Bañas-Meckarov, Sofia 1977; 5... d6 6. ♠b1 a5 [6... ♠d7 7. d3 a6 8. e3 b5 9. cb5 ab5 10. ♠b5 ♠b8 11. a4 ♠b4 12. ♠c3 ♠f5 ♠ Raičević-Velimirović, Majdanpek 1976] 7. d3 e6 8. ♠h3 ♠ge7 9. ♠f4 0-0 10. 0-0 b6 11. ♠d2 ♠a7 12. ♠b5 ♠d7= Kotov-Fuderer, SSSR-Jugoslavija 1958; 5... ♠f6 6. ♠b1 a5 [6... 0-0 7. b4 cb4 8. ab4 a5 9. ba5 (9. b5 ♠d4 10. ♠b3 d5 11. cd5 ♠f5 12. d3 ♠c8 ♠ Hort-Janošević, Harrachov 1966 — 1/47) ♠a5 10. d3 d6 11. ♠d2 ♠d7 12. ♠f3 ♠c6 13. 0-0±] 7. ♠h3 h5 8. ♠f4 h4 ♠ Gurgendize-Gufeld, SSSR 1973 — 16/78; 7. ♠f3 — A 38; 5... ♠b8 6. ♠b1 [6. b4? ♠b4! 7. ab4 cb4 8. ♠b5 a6! 9. ♠a4 ab5 10. cb5 d6 11. ♠b4 ♠a5 ♠ Rajković-Sax, Vrnjačka Banja 1974 — 17/86] b6 7. b4 ♠b7 8. e3? cb4 9. ab4 ♠b4 ♠ Ftačnik-Petrosjan, Soči 1977; 8. ♠f3=; 6... a6 — 5... a6
10. 6. ♠h3 ♠ge7 7. ♠f4 0-0 [7... a6 8. ♠b1 ♠b8 9. b4 cb4 10. ab4 b5 11. c5 d6 12. cd6 ♠d6= Bukić-Matulović, Jugoslavija (ch) 1963] 8. ♠b1 a5 9. b3 d5!? 10. cd5 ed5 11. ♠cd5 ♠d5 12. ♠d5 ♠d4 13. 0-0 [13. e3 ♠h3!] ♠g4 14. ♠c3 ♠e8 ♠ Miles-Adorjan, London 1975 — 20/82; 9. 0-0!?
11. 6... cb4 7. ab4 ♠ge7 [7... ♠b4 8. ♠a3 ♠c6 9. ♠b5±] 8. b5 ♠e5 9. c5 d5 10. cd6 ♠d6 11. ♠a3 ♠d8 12. ♠h3 0-0 13. 0-0± A. Garcia-Byrne, Lugano (ol) 1968 — 6/95; 11. ♠f3!? Byrne; 6... d6 7. ♠b1 ♠ge7± — 6. ♠b1
12. 8. ♠b5 ♠a1 9. ♠a4 ♠e5 [9... ♠f6 10. d4 a5 11. ♠f4 ♠a6 12. ♠c7 ♠e7 13. ♠f3 ♠h6 14. c5 0-0 15. ♠d6 ♠d6 16. cd6 ♠d8 17. 0-0 b6 18. ♠d2 ♠f5 19. e3 ♠a6 ♠ Barle-Smejkal, Ljubljana-Portorož 1973] 10. ♠f3 ♠b8 11. ♠b2 f6 12. h4 [12. ♠g5 ♠f8 13. ♠e4 d5 14. cd5 ed5 15. ♠b4 ♠g7 ♠ Byrne-Barendregt, Amsterdam 1969] h5 [Bazan-R. Silva, Mar del Plata 1972] 13. ♠b4 ♠h6 ♠
13. 9. ♠f3 ♠e7 10. 0-0 0-0 11. ♠b3 d5 12. c5 ♠c6 13. ♠c3 ♠e8 14. ♠f4 b5 15. cb6 ♠b6 16. e3 ♠f8 ♠ Bobocov-Hartston, Vrnjačka Banja 1972
14. ♠a3 ♠d7 15. e4 ♠e7 16. ♠c3 ♠ Smislov-Hartston, Hastings 1972/73
15. 6... a5 7. d3 ♠ge7 8. ♠e4 d6 9. ♠f4 e5 10. ♠g5 h6 11. ♠f6 0-0= Raičević-Sax, Vrnjačka Banja 1974; 8. ♠d2 0-0 — 5. d3; 7. e4 ♠ge7 8. ♠ge2 d6 9. 0-0 0-0 10. d3 — 5. e4
16. 7... d6 8. bc5 [8. ♠h3 0-0 9. ♠f4 ♠b8 10. bc5 dc5 11. ♠b2 b6 12. 0-0 ♠b7= Platonov-Karpov, SSSR (ch) 1970] dc5 9. ♠b2 0-0 10. h4 h6 [Jakobsen-Viglundsson, Nice (ol) 1974] 11. ♠e4!?±↑
17. 11. ♠a3 ♠e6 12. ♠h3 d4 13. ♠e4 ♠c4 14. ♠b4 ♠d5 ♠ Doda-Uhlmann, Halle 1963
18. 12... ♠f5 13. ♠a1 ♠d7 14. ♠b3±↑ Ivkov-Keene, Skopje (ol) 1972 — 14/91
19. 14. ♠a1± Benkö-Martiz, Vrnjačka Banja 1973 — 15/76
20. 6. ♠h3 h5 7. ♠f4 ♠f6 8. 0-0 ♠b8 9. b4 cb4 10. ab4 ♠b4 11. d4 0-0 12. ♠b3 ♠c6 13. ♠d1 b6 14. e4± Saharov-Schöneberg, Varna 1968; 7... h4 ♠; 6... ♠b8!?
21. 6... ♠a5 7. ♠d5 e6 8. b4 cb4 9. ab4 ♠d8 10. ♠c3 ♠ge7 11. ♠f3± Sliwa-Forintos, Gyula 1965
22. 7. ♠a4 ♠a5 [7... d6 8. b4 cb4 9. ab4 ♠d7 10. c5± Flesch-Filipowicz, Tel Aviv (ol) 1964] 8. ♠h3 [8. ♠f3 d6 9. 0-0 b5 10. cb5 ab5 11. ♠c3 b4 ♠ Reshevsky-Ivkov, Amsterdam (izt) 1964] d6 9. b4 cb4 10. ab4 ♠b4 11. ♠b3 ♠d7 12. ♠b4 ♠a4 13. ♠a4 ♠a4 14. ♠b7 ♠b7 15. ♠b7 a5 ♠ Szabo-Forintos, Balatonfüred 1958; 7. ♠a4 d6 8. ♠c6 bc6 9. ♠c6 ♠d7 10. ♠g2 ♠c3 11. dc3 ♠f6 12. ♠f3 ♠f5 ♠ Seirawan-Tarjan, Lone Pine 1977
23. 9. c5 a5!
24. 10. ♠e4 d5 11. ♠c5 e5 12. d3 ♠f6 13. ♠g5 0-0 ♠ Jakobson-Tarjan, Nice (ol) 1974; 10. ♠h3 ♠h6 11. 0-0 0-0 12. d4 [12. ♠f4 ♠f5 13. e3 e6 14. d4 d5= Bertok-Nikolić, Jugoslavija (ch) 1963] d5 13. ♠h6 ♠h3 [13... ♠h6 14. ♠f4±] 14. ♠g7 ♠g2 15. ♠f8 ♠f1 16. ♠e7 ♠e2 17. ♠d8 ♠d1 18. ♠c7 ♠c2 19. ♠b2 ♠b7= Stoljar-Szuskzta, Albena 1969 — 8/53; 10... ♠f6!; 10. e3 e6 11. ♠ge2 ♠ge7 12. 0-0 0-0 13. ♠b3 ♠b6= Reshevsky-Tukmakov, Buenos Aires 1970; 10. ♠f3 — A 37
25. 10... e5 11. ♠ge2 ♠ge7 12. 0-0 0-0 13. d3 d6= — 5. e4
26. Lengyel-Velimirović, Budapest 1973 — 15/75
27. 14. 0-0 ♠d7 15. ♠h2 ♠ge7 ♠ Velimirović
28. 5... ♠h6 6. e4 0-0 7. h4 d6 8. h5 ♠g4 9. ♠h3± Lehmann-Visier, Palma de Mallorca 1968; 5... ♠f6 6. ♠b1 [6. ♠h3 0-0 7. 0-0 ♠b8 8. ♠d2 a6 9. b3 d5! 10. cd5 ♠d5 11. ♠b2 ♠c3 12. ♠c3 ♠d4 ♠ Csom-Ornstein, Hannover 1976] 0-0 7. a3 e6 [7... a5 8. ♠d2 e6 9. ♠h3 b6 10. 0-0 ♠b7= D. Byrne-Hort,

San Antonio 1972] 8. b4 [8. e4? d5! 9. cd5 ed5 10. dge2 de4 11. de4 d1 12. d1 e8干 Barcza—Krogus, Soči 1966 — 2/42] cb4 9. ab4 d5 10. b5 d4 11. e3 d5 12. cd5 ed5 = Minić; 5... a6 6. d2 [6. h4 d6 7. d3 e5 8. dg5 d6 9. dge4 h6 10. d6 d6 11. h5 g5 = Kotov—Bagirov, SSSR 1964] d8 7. a3 b5 [7... d6 8. d1 0-0 9. b4 cb4 10. ab4 b5 11. cb5 ab5 = Lombardy—Bagirov, Budva 1963] 8. cb5 ab5 9. b4 cb4 10. ab4 d4 11. d1 d6 12. d6 b5 d7 13. d3 d6 14. 0-0 0-0 = Milić—Szilagyi, Jugoslavija—Hungary 1965; 7. a4!?

29 6. d3 dge7 7. d4 [7. 0-0 0-0 8. d2 d8 9. d1 a6 10. d1 b5 11. d6 d6 = Abramov—Kotkov, SSSR 1971 — 11/47] d6 [7... 0-0 8. d2 d8 9. 0-0 b6 10. d1 d7 11. a3 d4 = Barczay—Honfi, Pecs 1964; 7... a6 8. 0-0 d8 9. a4 =] 8. d2 d8 9. b3 0-0 10. d2 d5 11. 0-0 e5 12. d5 d5 13. d5 [Larsen—Hartston, Hastings 1972/73 — 15/73] d3 h4 14. d1 d7; 11... d7! ? a6, b5 Larsen; 6. h4 d6 [6... h5 7. d3 dge7 8. 0-0 0-0 9. dg5 d6 10. d1 d8 11. a3 a6 = Suttles—Mecking, Palma de Mallorca (izt) 1970] 7. d3 h6 [7... d5 8. cd5 ed5 9. d4 d4 10. d4 d7 11. d2 b6 12. a3 0-0 13. b4 cb4 14. ab4 d8 15. 0-0 d8 = Damjanović—Štejn, Jugoslavija—SSSR 1965; 8. dg5! ?] 8. d4 d6 9. a3 d7 10. b4 [10. d1 b6 11. b4 d7 12. d4 0-0 13. d2 d8 14. 0-0 d7 15. d1 d5干 Andersson—Hort, Wijk aan Zee 1973 — 15/74] cb4 [10... d4 11. d4 d1 12. d3 d5 13. bc5] 11. ab4 d4 12. d3 d6 13. d5 d8 14. d2 d1, d2 d8 Andersson; 6. e4 dge7 7. dge2 d6 — 5. e4

30 7. a3 0-0 [7... d5 8. cd5 ed5 9. d3 0-0 10. d4 d8 11. 0-0 d4 12. d4 b6 13. b4 cb4 14. ab4 a6 15. b5 ab5 16. d3 d1 D. Byrne—Evans, San Antonio 1972 — 15/72] 8. d1 a5 9. d3 d5 [9... d6 10. 0-0 h6 = Kapengut—Kuzmin, SSSR 1964] 10. d1 d4 = Ree—Uhlmann, Amsterdam 1975 — 20/81

31 7... 0-0 8. d6 d1

32 8. h4 d5 [8... b6 9. d3 d7 10. 0-0 d6 11. a3 d7 12. b4 d4 = Suttles—D. Byrne, San Antonio 1972] 9. d1 b6 10. d3 d7 11. 0-0 d4 = Angantissou—Beljaski, Teesside 1974

33 Bielicki—Byrne, Buenos Aires 1964

34 6. d1 h5 7. h3 d7 8. e3 d8 9. dge2 d6 10. a3 d5 11. f4 d6 12. e4 d7 13. d5 e6 14. d3 f5 = Petrosjan—Bisguier, SSSR—USA 1954; 6. d3 e5 7. 0-0 dge7 8. f4 0-0 9. e4 d4 = Kotov—Pietzsch, Sarajevo 1966; 6. f4 e6 7. e4 dge7 8. d3 a6 9. d3 d4 10. 0-0 d8 11. d2 0-0 12. d1 b5 13. b3 d7 = Bobocov—Bouwmeester, Zevenaar 1961

35 6... d6 7. h4 d7 8. h5 a6 9. d1 d8 10. d4 f5 11. dg5 d7 12. d7 d7

13. hg6 d1 14. gf7 d7 15. d1 d8 16. dg2 d2 17. d3 d6 18. d6 d8 = Andersson—Schmid, Gstaad 1973

36 8... d8 9. b4 b6 10. b5 d5 11. d1 0-0 12. e4干 Neikirh—Fichtl, Varna 1960; 8... d8 9. b4 0-0 10. d1 d8 11. d6 d8 12. h3 d4 13. b5 d8 14. e4 a6 15. a4干 Eliskases—Botvinnik, Tel Aviv (ol) 1964

37 Ujtelly—Scholl, Amsterdam 1969

38 5... f5 6. dge2 d6 7. d1 0-0 8. a3 d4干 Bielicki—Schweber, Argentina 1960; 5... b6 6. dge2 d7 7. 0-0 d6 8. d4 cd4 9. d4 [9. ed4 d5 10. d7 d7 = Somogyi—Varnusz, Hungary (ch) 1963] d5 10. d7 d7 11. d3 d1; 5... a6 6. dge2 b5 7. d4! [7. cb5 ab5 8. d5 d6; 7. d5! ?] bc4 8. 0-0 cd4 9. d4 d7 10. d6 d6 11. d6 dc6 12. d4 d6 13. d4 d6 14. b3 0-0 15. d2干 Hamman—Bednarski, Aarhus 1971 — 12/62; 5... h5 6. h4 [6. h3 d6 7. dge2 d5 8. 0-0 0-0 9. a3 d6 10. d1干 Rabar—Ujtelly, Reggio Emilia 1965/66; 6. d3! ? d6 7. e4! d6 7. dge2 d5 8. a3 d8 9. d1 d6! ?] 10. d3 b5 11. cb5 d5 12. d5 d5 13. d2 d7 14. 0-0干 Padevski—Gurgendize, Varna 1975 — 19/58; 9... a5干; 5... d6 6. dge2 d5 [6... d7 7. 0-0 h5 (Goldberg—Kapengut, SSSR 1963) 8. h3干] 7. d3 h5 8. h3 d8 9. a3 d6 10. d1干 Sapi—Forintos, Hungary 1967; 6... h5! ? 7. h3 e5

39 6... d6 7. 0-0 d7 8. h3 a6 9. e4干 Hamman—Sanguineti, Lugano (ol) 1968; 8... d5! ?

40 7. b3 a6 [7... b6 8. d2 d7 9. d1 d8 10. d4干 Tukmakov—Murej, SSSR 1968] 8. d2 b5 [8... 0-0 9. d1 d8 10. d4干 Platonov—Ceitlin, SSSR (ch) 1970] 9. d3 d7 10. 0-0 d8 = Danov—Gipsli, SSSR 1963; 7. 0-0 0-0 [7... d6 8. d3 d7 9. d1 d8! ?] 10. a3 h5 11. h4 d6 12. b3 d4 13. d2干 Boutteville—Olafsson, Varna (ol) 1962; 9... 0-0 =] 8. b3 a6 [8... b6 9. d2 d7 10. d1 e6! ?] 11. d4 d6 12. d4 d2 13. d2干 Geller—Byrne, Sousse (izt) 1967 — 4/63; 10... d6! ? Ivkov] 9. d2 d6 10. d3 d7 11. d2 d8 12. d4 d5 13. d3 d3 14. d4cb5 = Andersson—Miles, Tilburg 1977

41 7... d8 8. d1 b6 9. b4 d7 10. 0-0 d6 11. d3 d7 12. b5 d5 13. d3 [13. e4 d4 14. d4 cd4 = Simagin—Štejn, Kislovodsk 1966 — 2/45] e6 14. e4 d4 15. d4 cd4 16. d2干 Kimelfeld—Slucki, SSSR (ch) 1967; 12... d8! ?

42 8... d5! ? 9. d3 a6 10. d2 d8 11. b4干 Keene—Marcus, Brunnen 1967

43 9. d5! ? d4

44 9... e6 10. b3 b6 11. d2 d6 12. d3 d8 13. d2干 Stefanov—Nikitin, Kislovodsk 1966

45 10. b3 e6 11. d2干 O'Kelly—Damjanović, San Juan 1969

46 11. ♔d2 e6 12. ♔f4 ♔fe7 13. ♖c2 b6 14. ♖bd1 ♔b7 15. ♔b5 ♖d7 16. ♔c3 ♔e5 = Fraguela—Karpov, Montilla 1976 — 22/100

47 7. d4 cd4 8. ed4 e6!? 9. ♔g5 h6 10. ♔e3 ♔e7 = Raičević—Hort, Štip 1977 — 24/90; 7... d6 — E 61

48 7... b6 8. d4 ♔b7 9. d5 ♔a5 10. b3 e6 11. ♔b2 ed5 12. cd5± Plachetka—Kovačević, Sombor 1976 — 22/99; 7... e6 8. d4 cd4 9. ed4 d5 10. cd5 ♔d5 = — 5... e6

49 8. d4 = — E 61

50 12. cb5 ab5 13. d4 cd4 14. ed4 ♖b6 15. d5 ♔a5 16. ♔d4 b4 17. ♔e2 e500 Bilek—Petran, Hungary (ch) 1975 — 20/84; 12. ♔d5 e6 13. ♔f6 ♔f6 14. ♔f6 ♖f6 15. f4± Larsen—Duraó, Montreal 1974

51 13... bc4?! 14. dc4 ♔f8 15. ♔ad1 ♖b6 16. g4± Szabo—Spiridonov, Slnčev Brjag 1974 — 18/80; 13... h5±

52 7. d4 cd4 8. ♔d4 d5 9. cd5 ♔d5 10. ♔d5 ed5 [10... ♔d4 11. ♔c3 ♔c6 12. ♖d8 ♔d8 13. ♔d2 0—0 14. 0—0 ♔d7 15. ♔fd1 ♔c6 = Barcza—Marović, Muttentz 1971] 11. ♖a4 ♔d7 12. ♖a3 ♔d4 13. ed4 ♖e7 14. ♖e7 ♖e7 15. ♔d5 ♔d4 16. 0—0 ♔e6 17. ♔e1 ♔hd8 18. ♔e6 fe6 19. ♔e2 ♔d5 = Andersson—Matulović, Vrbas 1977; 7. ♔f4 d6 [7... 0—0 8. h4 h6 9. g4 d6 10. a3 a6 11. ♖b1 ♖b8 12. b4 cb4 13. ab4 b5 14. cb5 ab5 15. g5 h5 16. ♔e4± Muhamedzanov—Kalinichenko, SSSR 1976; 7... ♔f5 8. b3 b6 9. ♔b2 ♔b7 10. ♖b1 0—0 11. h4± Alster—Hybl, ČSSR 1962; 7... ♖b8 8. 0—0 0—0 — 7. 0—0] 8. a3 [8. b3 e5 9. ♔fd5 ♔d5 10. ♔d5 ♔e7 = Hort—Malich, Sarajevo 1965] a6 9. ♖b1 ♖b8 10. b4 cb4 11. ab4 b5 12. cb5 ab5 = G. Garcia—Estevez, Camaguey 1974

53 8. b3 d5 9. cd5 [9. ♔b2 dc4! 10. bc4 ♔e5] ed5 10. ♔b2 [10. d4 cd4 =] ♔g4 11. h3 ♔e2 12. ♖e2 b6 = Kavalek—Parma, Tel Aviv (ol) 1964; 8. a3 d5 [8... d6 9. ♖b1 b6 10. d4 cd4 11. ♔d4± Hübner—Byrne, Leningrad (izt) 1973] 9. cd5 ♔d5 10. ♔d5 ed5 11. ♔f4 d4 12. ♖c2 ♖d6 13. d3 ♔d7 14. e4 ♔ac8 = Marini—Sanguineti, Buenos Aires 1958; 9... ed5!? 10. d3 b6; 8. ♔f4 d6 [8... ♖b8 9. ♖b1 a6 10. ♔d3 d6 11. b4 b6 12. a3 ♖c7 = Polugajevski—Filip, La Habana 1967] 9. b3 a6 10. ♔b2 b5 = Hort—Planinc, Banja Luka 1974 — 18/81

54 9. ed4 d5 10. cd5 ♔d5 [10... ed5 11. ♔g5!?] 11. ♔d5 [11. ♖b3 ♔a5] ed5 12. ♔e3 [12. ♖b3 ♔g4 (12... ♔e6 13. ♖b7 ♔d4 14. ♔d4 ♔d4 15. ♔h6 ♖b8 = Forintos—Matulović, Athens 1969) 13. ♔c3 ♔d4 14. ♖d5 ♖d5 15. ♔d5 ♔fe8 16. ♔f4 ♔e7 = Keene—Buhman, Örebro 1966] ♔g4 13. ♖d2 [13. ♔e1 ♖b6 14. ♔d5 ♔ad8 15. ♖b3 ♖b3 16. ♔b3 ♔e2 17. ♔e2 ♔d4 18. ♔d4 ♔d4 = Botvinnik—Gligorić, Hastings 1961/62] ♔e2 14. ♖el ♔d4 15. ♔d4 ♔d4 16. ♔ad1 = Bolbochan—Averbah, Mar del Plata 1965

55 9... a6?! 10. ♔c2 ♖c7 11. ♔d2 b6 12. ♖c1 ♔b7 13. e4 ♔e5 14. ♔e3± Kirilov—Belnikov, SSSR 1968; 9... ♔d4 10. ed4 d5 11. cd5 — 9... d5

56 10... ed5 11. ♖b3 ♔d4 12. ed4 ♔f5 13. ♖d5 ♖d5 14. ♔d5 ♔d4 15. ♔g5± Benkó—Geler, Wijk aan Zee 1969 — 7/60; 10... ♔d5 11. ♔d5 ed5 12. ♔e2 d4 13. ♔d4 ♔d4 14. ed4 ♖d4 = Botvinnik—Štejn, Moskva 1966

57 12. ♖b3 ♔e7 [12... ♔d4 13. ♔h6 ♔g7 (13... ♔e8 14. ♔ad1 ♔c3 15. bc3 ♖b6 16. ♖c4 ♖c6 17. ♖e2± Cardoso—Torre, Manila 1973 — 16/80) 14. ♔g7 ♔g7 15. ♔fd1 ♖b6 16. ♔d5 ♖b3 17. ab3 ed5 18. ♔d5 a6 19. b4± Smislov—Petrosjan, SSSR (ch) 1974; 12... ♖b6 13. ♔d5 ed5 — 12. ♔d5] 13. d5 ed5 14. ♔g5 h6 15. ♔e7 ♖e7 16. ♔d5 ♖e5 17. ♔ab1 ♔e8 = Forintos—Sapi, Hungary 1969 — 8/55; 12. ♔e1 ♖b6 [12... b6 13. ♔d5 ed5 14. h4 ♔e6 15. ♔f4 ♖d7 = Sanguineti—Bilek, Nice (ol) 1974] 13. ♔d5 ed5 14. ♔d5 ♖d4 15. ♖d4 ♔d4 16. ♔c7 ♖b8 17. ♔b5 ♔b6 18. ♔h6 ♔d8 19. ♔f4 [19. ♔g5 f6 20. ♔f4 ♔a8 21. ♔c7 ♔c7 22. ♔c7 ♔d7 = Petrosjan—Geler, Moskva 1966 — 2/46] ♔a8 20. ♔c7 ♔c7 21. ♔c7 ♔f8 = Keene—Hecht, Dortmund 1973 15/78; 12... ♔c3!? 13. bc3 ♖a5 Hecht

58 13. ♔f4 ♖b6 14. ♔e5 ♖b2 15. ♔g7 ♔g7 16. ♔d5 ♔f5 17. ♔g2 ♔ad8 18. d5 ♔fe8 = Donner—Ree, Wijk aan Zee 1971; 13. ♔e3 ♔e6 14. ♖d2 ♖b6 [14... ♖d7 15. ♔h6 ♔h3 = Bilek—Portisch, Hungary (ch) 1964] 15. ♔fc1 ♔fc8 16. h4 h5 = Bilek—Forintos, Budapest 1973

59 13... ♔d4 14. ♔h6 ♔e8 15. ♔ad1± Bobocov—Malich, Leipzig 1965; 13... ♖b6 14. ♔e3 [14. ♔d5 ♖b3 15. ♔b3 ♔d4 = Botvinnik—Smislov, Moskva (m) 1957; 14. ♖b6 ab6 15. ♔d5 ♔d4 = Reshevsky—Byrne, USA (ch) 1965/66] ♔e6 15. ♔ac1 ♔ac8 16. ♔d5 ♔d5 17. ♖d5 ♔cd8 18. ♖c5 ♔d4 19. ♖b6 ♔b6 20. ♔b6 ab6 21. ♔fd1± Kestler—Pavlov, Bucuresti 1976; 13... ♔e6 14. ♖b7 [14. ♔e3 ♖d7 = Donner—Gligorić, Eersel (m) 1968 — 5/63] ♔d4 15. ♔f4 ♖b6 16. ♔d5 ♔d5 17. ♖d5 ♔fd8 18. ♖f3 ♔b2 19. ♔ab1 ♖f6 = Gufeld—Gipslis, Tallinn 1969 — 7/61

60 6. b3 d6 7. ♔b2 ♔ge7 8. d3 0—0 9. ♖d2 ♔e6 10. ♔d5 [Lombardy—Honfi, Monte Carlo 1969 — 7/31] f500

61 6... d6 7. a3 ♔f6 8. ♔b1 [8. d3 ♔e6 9. ♔d5 0—0 10. ♔ec3 ♖d7 11. h3? ♔ab8 12. ♔b1 ♔fc8 13. b4 cb4 14. ab4 b5! 15. ♔f6 ♔f6 16. cb5 ♔b4 = Szabo—Korčnoj, Leningrad 1967 — 3/57; 11. 0—0 =] ♔e6 9. ♔d5 0—0 10. ♔ec3 ♖d7 11. 0—0 ♔ab8 12. b4± Barcza—Melehegyi, Hungary (ch) 1967; 7... ♔ge7 — 6... ♔ge7

62 7. b3 d6 8. ♔b2 0—0 9. d3 ♔e6 10. ♔d5 ♖d7 11. h4 f5? 12. ♖d2 ♔ae8 13. h5± Larsen—Kavalek, Lugano 1970 — 9/50; 11... h500; 8... ♔e6!?; 7. a3 d6 8. ♔b1 [8. d3 ♔e6

(8... a6 9. ♖b1 ♖b8 10. b4 cb4 11. ab4 b5 12. 0-0 0-0 13. ♔a3 ♔e6 14. ♔d5 ♖d7 15. ♔ec3 ♖fc8 16. ♖d2 Milić—Osmanović, Jugoslavija 1966 — 2/43; 16... ♔h300) 9. ♔d5 ♖b8 10. ♔d2 ♖d7 11. 0-0 0-0 12. b4 a6 13. ♔c3 b5= Omuku—Ivkov, Praia da Rocha—Albufeira 1978 — 26/89] ♔e6 [8... a5 9. d3 h5 10. h4 ♔g4= Rukavina—Raškovski, Soči 1973] 9. d3 ♔d5 b5! 10. ♔e7 ♔e7 11. ♔a8 ♖a8♖↑ 0-0 10. ♔d5 [10. b4 cb4 11. ab4 d5=] ♖b8 11. ♔ec3 [11. b4 b500] a6 12. ♔d2 b5 13. cb5? ab5 14. b4 ♔d5 15. ♔d5 ♔e7 16. ♔e7 ♖e7 17. 0-0 c4!干 Kupka—Fajbisovič, Vilnius 1969 — 8/54; 13. b400

63 8. d3 d6 9. ♔d5 ♔d5 [9... ♔e6 10. ♔ec3 ♖b8 11. h3 a6 12. a4 b6 13. ♔d2 ♖d7 14. ♔h2 f500 Barczay—Adorjan, Hungary (ch) 1975 — 20/85] 10. cd5 ♔e7 11. b3 [11. f4 ♔g4 12. h3 ♔e2 13. ♖e2 ♔f500 Ghitescu—Radulov, Kecskemet 1972] ♔d7 12. ♔b2 ♔f5 13. ♖d2 b5= Kestler—Ivkov, Moskva 1977; 9. a3 — 8. a3

64 9... ♔g4 10. h3 ♔e6 11. ♔d5 ♖d7 12. ♔h2 f5 13. d4± Stahlberg—Bobocov, Zevenaar 1961; 9... ♔f5 10. d3 ♖d7 11. ♔d5 ♔d5 12. cd5 ♔e7 13. e4 ♔h3 14. ♖d2 ♖ae8 15. ♖ae1 [Keene—Penrose, England 1974 — 17/66] b500; 9... ♔e6 10. ♔d5 ♖d7 11. d3 [11. ♔ec3 ♔g4 12. f3 ♔f5= Simagin—Doroškevič, SSSR (ch) 1967 — 4/61] ♖ae8 12. ♖d2 ♔h3= Sofrevski—Geler, Skopje 1968

65 10. ♔d5 ♔d5 11. cd5 ♔e7 [Lengyel—van den Berg, Beverwijk 1964] 12. d4 ed4 13. ed4 b5 14. ♖d2 c4!干; 12. d3=

66 11. ♔d5 ♔d5 12. cd5 ♔e7 13. e4 b500 D. Byrne—Reshevsky, USA (ch) 1964

67 12. ♖ad1 ♖a5 13. h3 ♔e6 14. ♔a1 f5 15. f4 ♔h800 Lejn—Polugajevski, SSSR (ch) 1967 — 3/56; 12. ♖ac1 h5 13. ♔d5 ♔b7 14. ♖fd1 ♔d5 15. ♔d5 b4 16. d4 ♖e700 Radulov—Ribli, Helsinki 1972

68 14. ♔e4 ♖d2 15. ♖d2 ♖fd8= Polugajevski—Bobocov, Le Havre 1966 — 1/46

69 8... a6?! 9. ♖b1 [9. b4 cb4 10. ab4 ♔b4 11. ♔a3 ♔bc6 12. ♔d6♖↑ Nikolajevski—Popov, Varna 1968] ♖b8 10. d3 b5 11. ♔d5! ♔d5 12. cd5 ♔e7 13. b4± M. Kovacs—Ivkov, Budapest 1970 — 9/49

70 9. d3 ♔e6 10. ♔d5 ♖b8 11. ♔ec3 a6 12. ♖b1 b5= Bertok—Sax, Vinkovci 1976

71 9... ♔f5 10. d3 ♖d7 11. b4 ♖ab8 12. ♔e4! b6 13. ♔2c3 h6 14. ♖a4±↑ Nikolajevski—Bobocov, Ukraina—Bulgaria 1967 — 3/58

72 10. d3 d5=

73 10... a5 11. ♔ec3 ♖b8 12. d3 f5 13. f4± Hartoch—Hecht, Raach 1969; 10... ♖b8! 11. b4 b5

74 11. d3 ♔d5 12. cd5 ♔e7=

75 14. e4 ♔e6 15. b3 ♖ab8= Pachman—Botvinnik, Moskva 1956

76 10. ♔d5 ♔d7 11. ♔ec3 ♔d5 12. ♔d5 b6= Bondarevski—Doroškevič, Soči 1964

77 11. h3 ♔e6 12. e4 ♖d7 13. ♔h2 f5 14. f4 ♔d4= Szabo—Kluger, Hungary (ch) 1964; 11. b3 ♔e6 12. ♔d5 b5 13. ♔b2 ♖d7= D. Byrne—Deže, Vršac 1969; 11. ♔d2 ♔e6 [11... ♔f5 12. ♖c2 ♖d7 13. ♔d5 b6 14. ♔ec3 ♔d5 15. cd5 ♔e7 16. e4 ♔h3 17. b4± Radulov—Martin, Torremolinos 1974 — 19/59; 11... b6 12. ♖c2 ♔b7 13. ♔d5 ♔d5 14. ♔d5 ♖d7 15. ♖a4± Ivkov—Mašić, Novi Sad 1972 — 14/92; 14. cd5! Ivkov] 12. ♔d5 ♔f5 13. e4 ♔g4 14. h3 ♔e2 15. ♔e7 ♖e7 16. ♖e2= Espig—Malich, Schwerin 1969; 12... b5 13. cb5 ♖b5= — 11. ♔d5

78 11... ♔d5 12. cd5 [12. ♔d5 ♔h3 13. ♖e1 ♔e7 14. ♔h1 b5干 Ree—Portisch, Amsterdam 1971] ♔e7 13. b4 cb4 14. ab4 ♔d7 15. ♔a3 ♔c8± Gheorghiu—Uhlmann, Lugano (ol) 1968

79 14. ♔e7 ♔e7 15. b4= Forintos—Dely, Miskolc 1963

80 5... a6 6. ♔ge2 b5 7. d3 [7. cb5 ab5 8. ♔b5 ♔a6♖↑] ♖b8 8. 0-0 d6 9. f4 ♔d7= Damjanović—Bednarski, Palma de Mallorca 1967

81 6... ♔d7 7. d3 ♖c8 [7... ♔d4?! 8. 0-0 h5 9. ♔d4 cd4 10. ♔d5 h4 11. ♔g5 hg3 12. fg3± Muhitdinov—Toluš, SSSR 1955] 8. h3 ♔f6 9. ♔e3 0-0 10. ♖d2 ♖d8 11. ♔h6 ♔h8 12. g4±↑ Doležal—Trapl, ČSSR 1963; 6... a6 7. d3 ♖b8 8. a4 e5 9. h3 ♔ge7= Ujtelky—Kluger, Polanica Zdroj 1963; 6... f5 7. d3 ♔f6 8. 0-0 0-0 9. ♖b1 e5 10. ♔d5 fe4 11. de4 ♔d5 12. cd5 ♔d4 13. ♔d4 ed400 Bobocov—Gligorič, Bulgaria—Jugoslavija 1961; 6... h5 7. h3 e5 [7... ♔d7 8. 0-0 ♖c8 9. ♔h2 ♔e5 10. d3 h4 11. g4 ♔g4! 12. hg4 h3 13. ♔h1 ♔g4 14. ♔g3 ♔8f600 Iljin—Ženevski—Čehover, SSSR 1933] 8. d3 ♔e6 9. a3 ♖d7 10. ♖b1 ♖c8 11. b4 b600 Botvinnik—Szabo, Oberhausen 1961

82 8. f4 0-0 9. fe5 de5 10. ♔d5 ♔g4 11. ♔f3 ♔h3 12. ♖f2 f5 13. d3 fe4 14. de4 ♔d5 15. cd5 ♔d4= Damjanović—Hecht, Büsum 1968

83 8... ♔e6 9. ♔e3 ♖d7 10. ♖d2 f5 11. ♔d5 0-0 12. ♔h6 fe4 13. de4 ♖ae8 14. ♔g7 ♔g7= Ignatjev—Hasin, Kislovodsk 1968 — 6/98; 8... ♖b8 9. f4 0-0 10. ♔e3 ef4 11. gf4 f5干 Hartoch—Polugajevski, Amsterdam 1972 — 13/81; 11. ♔f4=; 11. ♔f4=; 9. ♖b1 a6 10. a3 0-0 — 8... 0-0

84 9. f4 ♔d4 10. h3 ef4 11. ♔f4 ♔ec6= Raičević—Padevski, Vrnjačka Banja 1974; 9. ♔e3 ♔d4 10. ♖d2 a6 11. ♔h6 ♖b8 12. ♔g7 ♔g7 13. ♔d4 cd4 [Fuller—Jamieson, Melbourne 1975 — 21/70] 14. ♔d500

85 9... ♔e6 10. ♖b1 f5 11. ♔d5 fe4 12. de4± Ivkov—Torre, Madonna di Campiglio 1973 — 15/44; 9... ♖b8 10. ♖b1 a5 11. ♔d2

♠g4 12. ♠b5 ♠d7 13. f3 ♠e6 14. ♠ec3±
Goldenberg—Schaufelberger, Sandomierz 1976;
10... a6= — 9... a6

86 14. f4 ♠e6 15. ♠d5 ♠d7= Raičević—
Tarjan, Subotica 1975 — 20/83

87 6. d3 ♠ge7 7. ♠b1 [7. h4?† d5 8. ed5
ed5 9. ♠d5 ♠d5 10. cd5 ♠d4♠ Ujtelky—
Trifunović, Marianske Lazne 1960; 7. ♠ge2
— 6. ♠ge2] 0—0 8. a3 a5 9. h4 d5 10. ed5
ed5 11. ♠d5 ♠d5 12. ♠d5 ♠e5♠ Ilić—Ador-
jan, Novi Sad 1973 — 16/79

88 7. 0—0 0—0 8. a3 a6 9. ♠b1 b5 10. cb5
ab5 11. b4 cb4 12. ab4 d5 13. d3 d4 14. ♠b5
♠b8 15. ♠a3 ♠b4= Hartoch—Tatai, Amster-
dam 1969

89 7... b6 8. ♠e3 [8. 0—0 ♠b7 9. a3 0—0
10. ♠b1 d6= — 7... d6; 9. ♠e3!†] ♠a6!†
9. 0—0 0—0 10. a3 ♠d4 11. ♠b1 ♠e2 12. ♠e2
♠b7= Ujtelky—Neikirh, Polanica Zdroj 1966;
7... a6 8. ♠e3 [8. f4 d6 9. 0—0 ♠b8 10. ♠e3
♠d4 11. ♠b1 b5 12. cb5 ab5 13. b4 ♠e2 14.
♠e2 cb4 15. ♠b4 ♠d7♠ Grigorjan—Kapengut,
Vilnius 1969] ♠d4 9. ♠d2 ♠a5 [9... ♠b8 10.
♠c1 h5?† 11. ♠g5 d6 12. 0—0 b5 13. cb5 ab5
14. b4 0—0 15. bc5 dc5 16. e5! ♠e5 17. ♠e4±
Hort—Uhlmann, Skopje—Ohrid 1968 — 6/97;
9... 0—0 10. 0—0 d6= — 7... d6] 10. ♠c1
♠ec6 11. f4 d6 12. h3 0—0 13. g4 b5 14. b3
♠d7♠ Ujtelky—Liebert, Polanica Zdroj 1963;
11. ♠h6!†; 7... 0—0 8. a3 [8. 0—0 a6 9. ♠g5
♠b8 10. a4 d6 11. ♠d2 ♠d7 12. ♠h6 ♠a5=
Gusev—Tajmanov, SSSR 1955] ♠d4 9. ♠b1
♠e2 10. ♠e2 [10. ♠e2 ♠c6] d5= Panov—
Browne, Skopje 1970; 9. ♠d4!†

90 8. ♠b1 0—0 9. a3 [9. h4?† ♠d4 10. ♠d4
cd4 11. ♠e2 e5 12. 0—0 ♠e6 13. b3 ♠d7 14.
♠d2 f5± Sliwa—Tringov, Beograd 1965] a5
10. 0—0 ♠d4 11. b4 ab4 12. ab4 ♠ec6 13. ♠d4
♠d4 14. bc5 dc5 15. f4± Miles—H. Olafsson,
Lone Pine 1978 — 25/86; 9... b6△ ♠b7=;
8. ♠e3 ♠d4 9. ♠d2 [9. 0—0 ♠ec6 10. ♠d2
h5 11. h3 ♠b8 12. ♠ad1 a6 13. b3 b5= Ra-
dulov—Padevski, Varna 1971] ♠b8 10. ♠c1
h5 11. h3 a6 12. f4 f5♠ Ujtelky—Bondarevski,
Soči 1964; 11. ♠g5!†; 8. ♠g5 h6 9. ♠e3 ♠d4
10. ♠d2 ♠d7 11. ♠b1 a5 12. 0—0 ♠c6=
Sliwa—Botvinik, Budapest 1952

91 9. h3 h6 10. f4 f5 11. ♠h2 ♠h7 12. a3
b6 13. ♠b1 ♠b7 14. b4 ♠d7 15. ♠e3 ♠d4=
Panov—Soos, Skopje 1967; 9. f4 a6 10. g4 f5
11. gf5 gf5 12. ♠g3 ♠d4 13. ♠h1 ♠b8 14.
♠h5 ♠h8 15. ♠e2 b5♠ Wotulo—Hartston,
La Habana (ol) 1966

92 10. ♠b1 ♠ec6 11. f4 ♠b8= G. Gonzales—
Schmid, Mar del Plata 1970

93 10... ♠b8 11. ♠h6 a6 12. ♠g7 ♠g7 13.
f4 e5 14. h3 ♠e6 15. g4 ♠e2 16. ♠e2 ef4 17.
♠f4± Raičević—Šibarević, Vrnjačka Banja
1974; 10... ♠e8 11. ♠h6 ♠h8 12. h4 a6 13.
h5 ♠b8 14. ♠d4 cd4 15. ♠e2± Kapu—Sapi,
Hungary (ch) 1964; 10... a6 11. ♠h6 ♠ec6
12. ♠g7 ♠g7 13. f4 e5 14. ♠d4 ♠d4 15. ♠d5=

Schoor—Mednis, Siegen (ol) 1970; 13... f5!†;
10... ♠a5 11. ♠a1 ♠ec6= Goldberg—Koc,
SSSR 1955; 10... ♠ec6!†

94 14. ♠a1 f5 15. b3 ♠e2 16. ♠e2 ♠d4
17. ♠e3 ♠ae8= Ignatjev—Šamkovič, Kislo-
vodsk 1968

95 9... a6 10. a3 ♠b8 11. b4 cb4 12. ab4
b5 13. cb5 ab5 14. d4 d5 15. ♠f4 ♠b6 16.
♠b3±† Reshevsky—Kostro, Lugano (ol) 1968;
14. ♠e3!† e5 15. d4; 9... ♠d4 10. ♠d4 cd4
11. ♠e2 e5 12. ♠d2 ♠e6 13. ♠a4± Panov—
Forintos, Skopje 1970; 9... ♠d7 10. a3 a5 11.
♠e3 ♠d4 12. b4 ab4 13. ab4± Dvorecki—
Češkovski, SSSR 1973; 9... ♠b8 10. a3 a5
[10... b6 11. b4 ♠b7 12. ♠f4 ♠c8 13. ♠d2±
Ufimcev—Vasjukov, SSSR 1955] 11. ♠b5 b6
[11... d5 12. cd5 ed5 13. ♠f4±] 12. d4 ♠a6
13. ♠e3± Smejkal—Andersson, Biel (izt) 1976
— 22/98

96 11... ♠d4 12. ♠d4 ♠d4 13. ♠e2 ♠g7
14. ♠e3 ♠d7 15. d4± Evans—Tringov, Am-
sterdam (izt) 1964; 11... f5 12. ef5 gf5 [Par-
tos—Planinc, Poreč 1974 — 18/76] 13. ♠e3 e5
14. ♠g5△ ♠d5± Partos

97 12. b5 ♠d4 13. ♠d4 cd4 14. ♠e2 f5†↑

98 Lewi—Bilek, Stockholm 1970/71

99 6. d3 0—0 7. f4 d6 8. ♠f3 ♠b8 [8...
♠e8 9. 0—0 (9. h3 ♠c7 10. f5♠ Uhlmann)
♠c7 10. f5 gf5 11. ♠h4 fe4 12. ♠h5 ♠e8 13.
♠e4 f5 14. ♠e8 ♠e8 15. ♠f5 ♠f5 (Pähtz—
Uhlmann, DDR (ch) 1974 — 19/60) 16. ♠f5
♠d4 17. ♠g2 ♠f5 18. ♠f5 ♠g7 19. ♠e4 ♠f8
20. ♠f4 ♠h5 21. ♠f1± Uhlmann] 9. 0—0
a6 10. ♠b1 b5 11. b3 ♠e8 12. ♠d5 ♠c7 13.
♠b2 ♠g4 14. ♠g7 ♠g7 15. ♠e3 ♠f3 16. ♠f3
♠e6= Bronštejn—Najdorf, Moskva 1967 —
3/59

100 6... d6 7. 0—0 a6 8. a3 ♠b8 9. f4 ♠e6♠
Suttles—Ljubojević, Montreal 1974

101 7. d4? cd4 8. ♠d4 ♠e4—+; 7. a3 d6
8. ♠b1 ♠e5!† 9. d3 ♠g4 10. h3 [10. f4 ♠f3
11. ♠f2 ♠d4 12. h3 ♠e2 13. ♠e2 ♠e2 14.
♠e2=] ♠f3 11. 0—0 ♠fd7 12. ♠f3 ♠f3 12.
♠g2 ♠fe5= Tajmanov—Korčnoj, SSSR (ch)
1967; 7. d3 d6 8. ♠g5 a6 9. ♠d2 ♠b8 10. ♠h6
♠h6 11. ♠h6 b5 12. b3 ♠d4 13. 0—0 ♠d4♠
Böhm—Langeweg, Amsterdam 1976

102 7... ♠e8 8. a3 ♠c7 9. ♠b1 a5 10. d3
♠e6?† 11. f4 f5 12. g4 ♠ed4 13. gf5 ♠e2 14.
♠e2 gf5 15. ♠g3± Augustin—Kozlov, Stary
Smokovec 1976; 10... d6 11. h3 ♠e6= —
7... d6; 7... a6 8. ♠b1 ♠b8 9. a3 b5 10. cb5
ab5 11. b4 cb4 12. ab4 e5 13. d3 [13. d4? ed4
14. ♠d4 ♠d4 15. ♠d4 ♠e4!†] d6 14. h3 ♠e6
15. ♠d5 ♠e7= Smislov—Tajmanov, SSSR
(ch) 1961; 8. d3 ♠b8 9. a4 d6 10. h3± — 7... d6

103 8... a5 9. d3 [9. ♠b1 ♠g4 10. f3 (10.
h3 ♠e2 11. ♠e2 ♠e8=) ♠d7 11. d3 ♠e8 12.
♠e3 ♠c7 13. b3 ♠d4= Tajmanov—Gurge-
nidze, SSSR (ch) 1958] ♠e8 10. ♠b5 ♠c7 11.
♠ec3 ♠b5 12. ♠b5 ♠d7 13. ♠b1 ♠c8 14.

b3 𐄁b8 15. 𐄁b2 𐄁h3 16. f4± Arnaudov—Kirov, Sofia 1974; 12... 𐄁d4! 𐄁 Arnaudov

¹⁰⁴ 9. 𐄁b1 𐄁c8 [9... a5 10. d3 𐄁b8 11. 𐄁g5 𐄁e8 12. 𐄁b5 𐄁c7 13. 𐄁c7 𐄁c7 14. 𐄁c3 𐄁d8 15. 𐄁d2 f6= Sliwa—Gligorić, Tel Aviv 1966 — 1/48] 10. b4 [10. 𐄁e1 𐄁h3 11. 𐄁h1 𐄁e5 12. d3 𐄁g4 𐄁] 𐄁h3 11. d3 𐄁g2 12. 𐄁g2 b6=

¹⁰⁵ 10. d3 𐄁c7 11. 𐄁b1 𐄁b8 12. 𐄁e3 [12. b4 cb4 13. ab4 b5 𐄁] b5 13. cb5 𐄁b5 14. 𐄁b5 𐄁b5 15. d4 𐄁c8= Botvinik—Smislov, Moskva (m) 1957

¹⁰⁶ 10... 𐄁c7 11. b4 𐄁e6 12. d3 𐄁b8 [Gurgenidze—Mikenas, SSSR (ch) 1957] 13. b5! 𐄁cd4 14. f4± 𐄁

¹⁰⁷ 11. d3 𐄁c7 12. 𐄁e3 𐄁d4 13. b4 ab4 14. ab4 b6=

¹⁰⁸ 14. 𐄁d5 𐄁d8 15. b4 ab4 16. ab4 cb4 17. 𐄁b4 [17. 𐄁b4? 𐄁a1 𐄁] b5=

¹⁰⁹ 9... 𐄁b8 10. b4 b6 11. d3 𐄁d7 12. 𐄁e3 𐄁d4 13. h3 𐄁c7 14. 𐄁h2 𐄁c6 15. 𐄁d2 𐄁e8 16. b5 𐄁b7 17. a4± Tajmanov—Najdorf, Moskva 1956; 9... 𐄁c7 10. b4 𐄁e6 [10... 𐄁b8 11. b5 𐄁d4 12. d3 𐄁ce6 13. f4 f5 14. 𐄁d2 𐄁d7 15. 𐄁d5 𐄁e2 16. 𐄁e2 𐄁d4 17. 𐄁d1 e6 18. 𐄁e3± Ursianu—Portisch, Ploesti 1957] 11. d3 𐄁ed4 12. 𐄁d4 𐄁d4 13. 𐄁e2 b6 14. 𐄁d4 𐄁d4 15. 𐄁b2 𐄁b2 16. 𐄁b2± Stoljar—Zilber, SSSR 1957

¹¹⁰ 11. 𐄁d5? 𐄁d5 12. ed5 𐄁d4 13. 𐄁d4 𐄁d4 14. b4 cb4 15. ab4 a4! 𐄁 16. 𐄁b2 𐄁b6! 𐄁 𐄁

¹¹¹ Evans—Fischer, USA (ch) 1966/67 — 3/60

¹¹² 8... 𐄁d7 9. h3 𐄁c8 10. 𐄁h2 𐄁e8 11. 𐄁e3 𐄁c7 [11... 𐄁d4 12. 𐄁g5±] 12. d4 cd4 13. 𐄁d4 𐄁e6 14. 𐄁de2 𐄁c5 15. f4± Rapoport—Litvinov, SSSR 1963; 9... 𐄁e8! 𐄁; 8... 𐄁b8 9. 𐄁b1 b6 10. d4 cd4 11. 𐄁d4 𐄁d4 12. 𐄁d4 𐄁e4 13. 𐄁e4 𐄁c3 14. bc3 [14. 𐄁g5?

𐄁e5 𐄁 Ritov—Spaski, Tallinn 1973 — 15/77] 𐄁f5 15. 𐄁e2 𐄁b1 16. g4! 𐄁; 10. h3! 𐄁 𐄁e3 Nej; 9. h3 a6± — 8... a6; 8... 𐄁d4! 𐄁

¹¹³ 9. a3 𐄁b8 10. 𐄁b1 𐄁g4! 𐄁 11. f3 [11. h3 𐄁e2 12. 𐄁e2 𐄁e8=] 𐄁d7 12. 𐄁e3 𐄁e8 13. 𐄁d2 [13. d4 cd4 14. 𐄁d4 b5 15. cb5 𐄁d4 16. 𐄁d4 ab5 𐄁 Ničevski] 𐄁c7 14. 𐄁d5 b5 15. b4 𐄁e6= Lehmann—Ničevski, Plovdiv 1976 — 22/102

¹¹⁴ 10. f4 𐄁e8= — 8... 𐄁e8

¹¹⁵ 11... 𐄁d4 12. 𐄁g5 [12. 𐄁b1 b6 (12... 𐄁c7 13. b4 𐄁e2 14. 𐄁e2 cb4 15. 𐄁b6± D. Byrne—Zuckerman, USA 1970 — 9/51) 13. b4 𐄁b7= Byrne] h6 13. 𐄁d2 𐄁 𐄁d4±

¹¹⁶ 12... cd4 13. 𐄁d4 𐄁e6 14. 𐄁de2±

¹¹⁷ 14. 𐄁b1 𐄁d7 15. f4± 𐄁 Tajmanov—Suetin, SSSR 1954

¹¹⁸ 9. 𐄁g5 𐄁g4 10. f3 𐄁d7 11. 𐄁d2 𐄁c7 12. 𐄁h6 𐄁e6 13. 𐄁g7 𐄁g7 14. f4 𐄁ed4= Böhm—Chevaldonnet, Le Havre 1977; 9. 𐄁e3 𐄁d4 [9... 𐄁c7 (Gusev—Furman, SSSR 1970 — 9/52) 10. d4± Gufeld] 10. 𐄁d2 [10. 𐄁g5 h6 11. 𐄁d2 𐄁g4 12. f3 𐄁d7 13. 𐄁d4 cd4 14. 𐄁e2 b5 15. b3 bc4 16. bc4 𐄁b8 17. f4 f5oo] 𐄁b8 11. 𐄁ab1 𐄁g4 12. f3 𐄁d7 13. b4 𐄁c7 14. f4 b6 15. h3 f5oo Filip—Gligorić, Moskva (ol) 1956; 9. f4! f5 10. 𐄁e3

¹¹⁹ 9... 𐄁b8 10. f4 a6 11. 𐄁e3 [11. a4 𐄁c7 12. a5 𐄁e6 13. f5 𐄁ed4 14. 𐄁d5! e6 15. fe6 𐄁e2 16. 𐄁e2 𐄁e6 17. 𐄁f4 𐄁d4 𐄁 Vasjukov—Kavalek, Moskva—Praha 1968 — 5/65] b5? 12. 𐄁d2 𐄁c7 13. f5 𐄁d4 14. g4± Reško—Honfi, Budapest 1961; 11... f5=

¹²⁰ 10. g4 𐄁d4 11. f4 f5oo; 10. a3 𐄁e6 11. 𐄁b1 a5 12. 𐄁h2 𐄁b8 13. f4 𐄁ed4 14. 𐄁d4 𐄁d4 15. b4 ab4 16. ab4 cb4 17. 𐄁b4 𐄁d7= Tajmanov—Tukmakov, Leningrad (izt) 1973

¹²¹ Reško—Šamkovič, SSSR 1964

A37

1. c4 c5 2. 𐄁c3 𐄁c6 3. g3 g6 4. 𐄁g2 𐄁g7 5. 𐄁f3

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1	...	h4	d3	𐄁d2 ⁴	h5	𐄁h6	hg6	𐄁c1	𐄁h8	±
	𐄁h6 ¹	d6 ²	𐄁d7 ³	a6	b5 ⁵	𐄁h6	hg6	𐄁g7	𐄁h8 ⁶	
2	...	a3 ⁷	𐄁b1	cb5	b4	ab4	0—0 ¹⁰	h3	𐄁f3	=
	a6	𐄁b8	b5 ⁸	ab5	cb4	d6 ⁹	𐄁g4 ¹¹	𐄁f3	𐄁d7 ¹²	
3	...	0—0	d3 ¹³	cb5 ¹⁴	𐄁e3	𐄁c1	b4	𐄁f4 ¹⁶	𐄁f3	±
	...	𐄁b8	b5	ab5	𐄁d4	𐄁h6 ¹⁵	𐄁hf5	𐄁f3	e5 ¹⁷	
4	...	...	...	𐄁d2 ¹⁸	𐄁c1 ²⁰	h3	dc4	𐄁h6	b3 ²¹	=
	...	...	d6	b5 ¹⁹	𐄁d7	bc4	𐄁f6	0—0	𐄁d4	
5	...	0—0	d3 ²²	𐄁b1 ²⁴	𐄁d2	𐄁d5	𐄁g2	𐄁c3	𐄁d2	=
	d6	𐄁d7	𐄁c8 ²³	𐄁h3	𐄁f6	𐄁g2	0—0	𐄁e8	𐄁b8 ²⁵	
6	...	...	a3 ²⁶	𐄁b1	b4	d3	𐄁h6	𐄁c1	b5	=
	...	𐄁h6	0—0	𐄁b8 ²⁷	b6 ²⁸	𐄁c3 ²⁹	𐄁g7	𐄁b7	𐄁d4 ³⁰	

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
7	...	...	d3	Δ d2 ³²	a3 ³³	Ξ b1	b4 ³⁵	ab4	cb5 ³⁶	=
	...	...	Δ f5 ³¹	0—0	a6 ³⁴	Ξ b8	cb4	b5	ab5 ³⁷	
8	...	...	b3	Δ b2	d3 ³⁹	Ψ d2	Δ e4	Ψ b2	cb5	=
	...	...	Δ f5 ³⁸	0—0	Δ d7	Ξ b8	Δ b2	b5	Ξ b5 ⁴⁰	

1. c4 c5 2. Δ c3 Δ c6 3. g3 g6 4. Δ g2 Δ g7 5. Δ f3 e6

	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
9	b3 ⁴¹	Δ b2	Δ a4 ⁴⁴	0—0 ⁴⁵	e3	a3 ⁴⁶	b4	d4 ⁴⁷		∞
	Δ ge7 ⁴²	0—0 ⁴³	e5	d6	f5	h6	cb4			
10	0—0	e4 ⁴⁸	d3 ⁴⁹	ed5 ⁵¹	cd5 ⁵²	Δ d5	Δ e3	Ξ b1 ⁵³	Δ d4	=
	Δ ge7	0—0	d5 ⁵⁰	ed5	Δ d5	Ψ d5	Δ b2	Δ g7	Ψ d6 ⁵⁴	
11	...	b3	Δ b2	cd5 ⁵⁷	Δ a4 ⁵⁸	Δ b2	h3	Δ f3	Ξ c1 ⁵⁹	=
	...	0—0 ⁵⁵	d5 ⁵⁶	ed5	Δ b2	Δ g4	Δ f3	Ψ d6		
12	...	e3	d3 ⁶¹	e4	Δ d4	Ξ b1	Δ e3	a3	b4	$\pm$
	...	Δ f5 ⁶⁰	0—0	Δ fd4	Δ d4	Ξ b8	a6	d6	Δ d7 ⁶²	
13	...	...	d4	d5 ⁶⁴	Δ d2 ⁶⁵	Ψ e2	a4	Δ d5 ⁶⁶	Δ d5	=
	...	0—0	d6 ⁶³	Δ a5	a6	Ξ b8	ed5	Δ d5	Δ f5 ⁶⁷	
14	...	d3	Δ f4 ⁶⁸	Ψ c1 ⁷⁰	Ξ b1 ⁷²	Ξ e1	Δ e4	Δ d2	Δ c3	$\pm$
	...	0—0	d6 ⁶⁹	Δ f5 ⁷¹	Ψ e7	Δ d7	e5 ⁷³	a6	b5 ⁷⁴	
15	...	...	...	cd5 ⁷⁵	Ψ c1 ⁷⁷	Δ h6	Δ g7 ⁷⁹	Δ b5	Δ g5 ⁸¹	∞
	...	...	d5	ed5 ⁷⁶	b6	d4 ⁷⁸	Ψ g7	Δ d5 ⁸⁰	h6 ⁸²	
16	...	...	Δ d2	a3 ⁸⁴	Ξ b1	b4	Ψ b3 ⁸⁶	Ξ fd1	e3	$\pm$
	...	...	b6 ⁸³	Δ b7	d6 ⁸⁵	Ψ d7	Ξ ad8	Δ f5	Δ a8 ⁸⁷	
17	...	...	...	cd5 ⁸⁸	Ψ c1 ⁹⁰	Δ h6	Δ g7	Ψ d2 ⁹¹	Δ d4	=
	...	...	d5	Δ d5 ⁸⁹	b6	Δ b7	Ψ g7	Δ d4	cd4 ⁹²	
18	...	...	...	a3	Ξ b1	b4	ab4	dc4	c5	$\mp$
	...	...	...	b6 ⁹³	Δ b7 ⁹⁴	cb4	dc4 ⁹⁵	Ξ c8 ⁹⁶	bc5 ⁹⁷	
19	...	...	...	...	...	cd5	Δ d5 ⁹⁹	Δ c3 ¹⁰⁰	Δ e5	=
	...	...	...	...	...	Δ d5 ⁹⁸	Ψ d5	Ξ fd8 ¹⁰¹	Ψ d6 ¹⁰²	

1. c4 c5 2. Δ c3 Δ c6 3. g3 g6 4. Δ g2 Δ g7 5. Δ f3 e5
6. 0—0¹⁰³ Δ ge7¹⁰⁴

	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
20	b3 ¹⁰⁵	Δ b2	d3 ¹⁰⁶	e4 ¹⁰⁸	Δ h4	Ψ h1	Ξ b1	Ψ e1	Ψ d2	=
	0—0	d6	h6 ¹⁰⁷	Δ e6	Δ d4	Δ ec6	a6	Δ c2 ¹⁰⁹	Δ 2d4 ¹¹⁰	
21	d3	Δ d2 ¹¹¹	Ψ c1 ¹¹³	Δ h6	Δ g7	e4	h3	Δ f3	Δ g2 ¹¹⁵	=
	0—0	d6 ¹¹²	f6 ¹¹⁴	Δ e6	Ψ g7	Δ g4	Δ f3	Δ d4		
22	...	Δ e1	Δ c2	Δ e3 ¹¹⁸	Δ ed5	a3	Ψ g2	Δ d5	Δ e7	=
	...	d6 ¹¹⁶	Δ e6 ¹¹⁷	Ψ d7 ¹¹⁹	Δ h3 ¹²⁰	Δ g2	Δ d5	Δ e7	Ψ e7 ¹²¹	
23	a3	d3 ¹²³	Ξ b1	b4	ab4	c5	cd6	Δ e4 ¹²⁷	Δ d2	$\pm$
	0—0 ¹²²	a6 ¹²⁴	Ξ b8	cb4 ¹²⁵	b5	d5 ¹²⁶	Ψ d6	Ψ d8	Δ f5 ¹²⁸	
24	...	...	Ξ b1	b4	Δ d2 ¹³¹	Δ d5	e3	f4	Δ b2	$\pm$
	...	d6	Ξ b8 ¹²⁹	b6 ¹³⁰	f5 ¹³²	Ψ h8	Δ e6	Ψ d7	cb4 ¹³³	
25	...	...	...	Δ d2 ¹³⁴	Δ e1 ¹³⁶	Δ d5 ¹³⁸	Δ c2	b4	ab4	=
	...	...	a5	f5 ¹³⁵	Δ e6 ¹³⁷	Ξ b8	b5	ab4	cb4 ¹³⁹	

	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
26	...	...	...	♞e1	♞c2	cd5 ¹⁴²	♞e4 ¹⁴³	♞g5	♞e3	=
	...	...	...	♞e6 ¹⁴⁰	d5 ¹⁴¹	♞d5	b6 ¹⁴⁴	♞c8	♞de7 ¹⁴⁵	
27	...	...	...	...	♞d5	♞g5 ¹⁴⁷	♞d2	b3	a4	=
	...	...	...	...	♞b8 ¹⁴⁶	f6	b5 ¹⁴⁸	b4	♞d7 ¹⁴⁹	

¹ 5... f5 6. 0-0 ♞f6 7. d4 cd4 8. ♞d4 0-0 9. ♞c2 d6 10. ♞b1 ♞e6 11. b3 ♞d7 12. ♞b2± Toran-Pomar, Madrid 1959

² 6... ♞f5 7. h5±↑

³ 7... ♞g4 8. h5!? gh5 [8... ♞h5? 9. ♞h6 ♞h6 10. g4+-] 9. ♞h2 ♞d7 10. ♞h6 ♞h6 11. e3±; 8. ♞d2!? ♞c1 Euwe; 7... a6 8. h5 ♞b8 9. ♞d2 ♞g4 10. h6 ♞f6 11. ♞g5 0-0 12. f3 ♞ge5 13. ♞ce4±↑ Haag-Tajmanov, Budapest 1961; 7... ♞b8 8. h5 f6 [8... ♞d7 9. ♞h6 ♞h6 10. hg6 hg6 11. ♞c1 ♞g7 12. ♞h8 ♞h8 13. ♞h6 ♞c3 14. bc3± Botvinik - Gligorić, Moskva (ol) 1956] 9. hg6 hg6 10. ♞h4±↑; 7... ♞f5 8. h5 ♞d7 [Moreno-Reshevsky, Nice (ol) 1974] 9. ♞h4!?±

⁴ 8. h5!?

⁵ 9... ♞f5!?

⁶ 14. ♞h6 ♞f6 15. ♞h7 e6 16. ♞e4±→ Jongsma-van der Weide, Nederland 1967 — 4/66; 14... ♞c3!? 15. bc3 e6

⁷ 6. b3 ♞b8 [6... b5 7. cb5 ab5 8. ♞b2 ♞b7?! 9. ♞c1± Forintos-Kluger, Hungary 1967] 7. ♞b2 b5 8. cb5 ab5 9. 0-0 d6 10. ♞c1 e5 11. e3 ♞ge7 12. d4 [12. d3 0-0 13. ♞e2 ♞f5 14. ♞d1 ♞h6± Pirc-Keres, Marianske Lazne 1965] b4 13. ♞e2 cd4 14. ed4 0-0 = Clemens-Aising, Bad Pyrmont 1961; 6. h4 ♞f6 7. d3 d6 8. ♞d2 ♞d7 9. ♞c1 h5 10. ♞b1 ♞b8 11. a3 b5 12. cb5 ab5 13. b4 cb4 14. ab4 ♞c8 15. 0-0 0-0 = Forintos-Malich, Balatonfured 1958

⁸ 7... d6 8. 0-0 ♞f5 9. d3 [9. e4 ♞g4] b5 10. ♞d2 ♞d7 = Rabar-Pachman, Graz 1961; ♞ 8. b4

⁹ 10... ♞h6 11. e4± Timman-Kostro, Wijk aan Zee II 1971 — 11/48; 10... ♞f6 11. d4 d6 [11... d5 12. ♞e5±↑] 12. d5 ♞a7 13. ♞d4± Flesch-Tringov, Beograd 1965; 10... d5 11. d4 [11. ♞b3 ♞f6 (11... ♞f5 12. d3 ♞f6 13. ♞f4 ♞b6 14. ♞e5±) 12. d3 0-0 = Tajmanov-Averbah, SSSR (ch) 1958] ♞f5 [11... e6 12. ♞g5! (12. 0-0 ♞ge7 13. ♞f4± D. Byrne-Matulović, Lugano (ol) 1968 — 6/96) ♞b6 13. e4± Velimirović] 12. ♞b3 ♞e4 = Pirc-Matulović, Maribor 1967; 10... e5 11. d4 [11. e4 ♞ge7 12. 0-0 0-0 = Reshevsky-Petrosian, Los Angeles 1963] ♞d4 [11... ed4 12. ♞d5 ♞g5±] 12. ♞d4 ed4 13. ♞d5 [13. ♞e4 d6 14. ♞b2 ♞b6 = Gheorghiu-Jansa, Budapest 1970 — 9/48] ♞b7 [Barcza-Schmid, Lugano (ol) 1968 — 6/104] 14. ♞b3!±

¹⁰ 11. d4 ♞g4!?

¹¹ 11... ♞h6 12. d4 ♞f5 13. d5!? ♞b4 14. ♞d2 ♞a6 15. ♞b5 ♞d7 16. ♞a7!? ♞c7 17. ♞c6± Alster-Hybl, ČSSR 1964; 11... ♞f6 12. d4±

¹² 14. ♞g2 e6 15. e3 ♞ge7 16. ♞b3 0-0 = Aleksejev-Gojhman, SSSR 1968

¹³ 7. e3 b5 8. cb5 ab5 9. d4 b4 10. ♞e4 cd4 11. ed4 d5 12. ♞c5 e6 13. ♞f4 ♞a8 14. ♞e5 ♞ge7 15. ♞d2 0-0 16. ♞fcl ♞b6!? ♞ Pfleger-Kupper, Wien 1972; 7... e5!±; 7. a4 d6 8. d3 ♞f6 9. ♞d2 0-0 — A 38

¹⁴ 8. ♞f4 d6 9. ♞d2 ♞d7 10. ♞b1 ♞f6 11. e4 ♞c8 12. ♞e1 ♞h3 13. ♞h1 ♞g4 14. ♞d5 ♞ge5± Szöllösi-Flesch, Hungary (ch) 1961; 8. ♞d2 ♞a5 9. ♞b3 d6 10. ♞a5 ♞a5 11. cb5 ab5 12. ♞c6 ♞f8 13. a4 b4 14. ♞c4 h5oo Barczay-Kavalek, Szombathely 1966

¹⁵ 10... d6 11. ♞d4 cd4 12. ♞d5 e6 13. ♞b4 ♞e7 14. ♞c2±↑

¹⁶ 12. bc5 ♞e3 13. fe3 ♞f5 14. ♞d2 ♞a5

¹⁷ 14. ♞d2 cb4 15. ♞d5 0-0 16. ♞b4± Polugajevski-Malich, Bad Liebenstein 1963

¹⁸ 8. ♞e3 e5 9. ♞d2 ♞ge7 10. ♞h6 0-0 11. ♞g7 ♞g7 = Raizman-Barcza, München (ol) 1958; 8. ♞e1 ♞d7 [8... h5 9. h3 ♞d7 10. a4 h4 11. g4 f5 12. g5 e5 13. f4 ♞ge7 14. ♞c2± Lombardy-Sanguineti, Mar del Plata 1958] 9. ♞b1 b5 10. ♞d2 b4 11. ♞e4 ♞h6 12. f4 ♞g4 13. e3 0-0 = Eliskases-Reshevsky, Buenos Aires 1960; 9. a4!?

¹⁹ 8... ♞f6 9. ♞e1 0-0 — A 38

²⁰ 9. ♞b1 bc4 10. dc4 ♞f6 11. ♞e1 ♞d7 12. ♞d3 0-0 = Köberl-Flesch, Hungary (ch) 1963

²¹ Addison-Evans, New York 1963/64

²² 7. e3 ♞c8 8. d4 ♞h3 9. ♞h3 ♞h3 10. dc5 dc5 11. ♞g5 ♞c8 12. ♞d5 ♞d8 13. ♞ge4 ♞e6 = Schweber-Suarez, Pina Mar 1973; 7. a3 ♞c8 [7... ♞c8 8. ♞b1 f5 9. b4 b6 10. e3 e5 11. ♞b5±↑ G. Garcia-Honfi, Cienfuegos 1976] 8. ♞e1 ♞b8 9. ♞b1 a6 10. b4 cb4 11. ab4 b5 12. cb5 ab5 13. ♞d5 e6 14. ♞e3 ♞f6 15. ♞b2 0-0 = Brüntrup-Dely, Zinnowitz 1965

²³ 7... ♞b8 8. ♞e3 ♞d4 9. ♞d2 h5 10. ♞ab1 ♞c6 11. b4 ♞f3 12. ef3 b6 13. d4 cd4 14. ♞d4 ♞f6 15. ♞d5± Reti-Maroczy, New York 1924

²⁴ 8. ♞e1 ♞h3 9. ♞h1 h5 10. ♞f4 ♞c3!? 11. bc3 e5 12. ♞d2 f6 13. e4 ♞ge7 14. ♞e3

♣d7 15. ♠b1 b6 = Golombek—Portisch, Zagreb 1965

25 13... ♠d5 14. cd5 ♠d4 15. ♠d4 cd4 16. ♣b4± Andersson—Larsen, Stockholm (m) 1975; 13... ♠b8 △ b5 =

26 7. ♠b1 ♠f5 8. ♠e1 0-0 9. ♠d3 a6 10. b3 ♠d7 11. ♠b2 ♠b8 12. ♠e4 ♠b2 13. ♠b2 b5 = Barcza—Benkö, Stockholm (izt) 1962; 7. e3 ♠f5 8. g4?! ♠h6 9. h3 f5 10. ♠h2 e5 11. ♠d5 0-0 12. d3 fg4 13. hg4 ♣h4↑ Guljko—Lejn, SSSR 1970 — 9/56; 8. b3 0-0 9. ♠b2 = — 7. b3

27 8... ♠f5 9. b4 e6 10. e3 ♠b8 11. ♣c2 b6 12. ♠d1 ♠b7 13. ♠e2 △ d4± Gurevič—Azmaparaisvili, SSSR 1977; 8... ♠g4 9. d3 ♣d7 10. ♠d2 [Toran—Larsen, Sarajevo 1960] ♠h3 =; 8... ♠f5 9. d3 ♣d7 10. ♠d5 ♠ab8 11. b4 cb4 12. ♠b4 ♠h3 = Larsen—Sanguineti, Mar del Plata 1958

28 9... ♠f5 10. e3 ♠d7 11. ♣e2 e6 12. ♠d1 [12. bc5!? dc5 13. ♠e4 b6 14. ♠d1 △ d4 Talj] b6 13. b5 ♠a5 14. ♠b2± Hort—Spaski, Reykjavik (m) 1977 — 23/93

29 10... ♠b7 11. b5 ♠a5 12. e4 ♠c3 13. ♠h6 ♠g7 14. ♠g7 ♣g7 15. ♠h4 e6 = Najdorf—Botvinnik, Moskva (ol) 1956

30 Portisch—Gufeld, Moskva 1961

31 7... a6 8. ♠d2 [8. e4!? ♠b8 9. a4 Naranja—Kagan, Lugano (ol) 1968] ♠b8 9. a4 ♠f5 10. ♠b1 0-0 11. ♠e1 ♠d7 12. ♠c2 a5 = De Greiff—Sanguineti, Portorož (izt) 1958; 7... 0-0 8. ♠d2 [8. e4 e5 9. ♠d5 ♠e7 = Lisicin—Averbah, SSSR (ch) 1956] ♠b8 [8... ♠d7 9. ♠b1 ♠b8 10. a3 a6 11. b4 cb4 12. ab4 b5 13. cb5 ab5 14. d4 e5 = Udovčić—Ree, Titovo Užice 1966] 9. ♠b1 f5 10. a3 a5 11. ♠b5 ♠f7 = Cardoso—Damjanović, Reggio Emilia 1970, 71

32 8. e4 ♠fd4 9. ♠d4 ♠d4 10. ♠e2 ♠g4 11. f3 ♠d7 = Namschil—Wade, Varna (ol) 1962

33 9. ♣c1 ♠b8 10. ♠b1 ♠d7 11. e4 ♠fd4 12. ♠d4 ♠d4 13. ♠h6 b5 = Lisicin—Banik, SSSR (ch) 1956

34 9... ♠b8 10. ♠b1 [10. b4 cb4 11. ab4 ♠b4 12. ♠a7 ♠a6 13. ♣b1 ♠c5 14. ♠a3 b6 = Filip—Nejkirh, Sofia 1957] a5 11. ♠b5 b6 12. b4 ab4 13. ab4 ♠b7 14. ♠e1 ♠cd4 = Sanguineti—Trifunović, Buencs Aires 1955; 9... ♠d7 10. ♠b1 a5 11. e3 e6 12. ♠e1 ♣e7 13. b3 [13. ♠c2 a4 =] ♠ab8 14. ♠c2 ♠fd8 = Sloth—Karpov, Skopje (ol) 1972 — 14/99

35 11. e3 b5 12. cb5 ab5 13. b4 cb4 14. ab4 e5 = Flesch—Peev, Varna 1968

36 13. ♠h4 ♠h4 14. ♠c6 ♠f5 15. cb5 ♠d4 16. ♠g2 ♠b5 17. ♠b5 ab5 = Clemens—Furman, Oberhausen 1961

37 14. g4 ♠fd4 15. ♠d4 ♠d4 16. e3 ♠e6 17. f4 ♠b7 18. ♠e4 ♠c7 19. f5 ♠d5 20. ♠f3 ♠c8∞ Calvo—Glauser, Lugano (ol) 1968 —

6/105; 14. e3 e5 = Pirc—Petrosjan, Jugoslavija—SSSR 1956

38 7... ♠d7 8. ♠b2 ♣c8 9. ♣c1 ♠h3 10. ♠d5 0-0 11. ♠g7 ♠g7 = Saadi—R. Garcia, Cordoba 1970; 7... 0-0 8. ♠b2 f5 9. d3 e5 10. ♣d2 ♠g4 11. ♠d5 ♠e7 = Kotov—Korčnoj, SSSR (ch) 1955

39 9. e3 ♠d7 10. ♣e2 [10. ♠a4?! e5] a6 11. ♠d1 b5 = Haag—Bilek, Hungary (ch) 1963

40 14. h4 h6 15. ♠h2 ♠g7 = Filip—Portisch, Oberhausen 1961

41 6. d4 cd4 7. ♠b5 d5 8. ♣a4 ♠ge7 9. cd5 ♠d5 10. ♠bd4 ♠d7 11. ♣d1 ♠d4 12. ♠d4 ♣b6 13. ♠b3 ♠c6 14. 0-0 0-0 ♠ Len-gyel—Bilek, Hungary (ch) 1964; 6. h4 h5 7. a3 ♠ge7 8. ♠b1 d5 9. 0-0 0-0 [9... dc4 10. ♣a4] 10. d3 b6 11. ♠d2 ♠b7 = Příbyl—Aising, ČSSR—BRD 1969; 6. a3 ♠ge7 7. b4 cb4 [7... ♠b4?! 8. ab4 cb4 9. ♠b5 ♠a1 10. ♠d6 ♠f8 11. ♣a4± Sunye—Ghizdavu, USA 1978 — 25/87] 8. ab4 ♠b4 9. ♠a3♞ Ciammara; 6. d3 ♠ge7 7. ♠g5 [7. ♠f4 d6 8. ♣c1 h6 9. 0-0 e5 10. ♠d2 ♠e6 11. ♠b1 ♣d7 12. a3 g5 13. b4 f5↑ A. Petrosjan—Zilberštejn, SSSR 1974] h6 8. ♠e3 b6 9. ♣c1 ♠b7 10. 0-0 d5 = Romanišin—Timoščenko, SSSR 1973

42 6... b6 7. ♠b2 ♠b7 8. ♣c1 d6 9. 0-0 [9. ♠e4 e5!?] ♠ge7 10. ♠d5 e5 = Arnaudov—Adorjan, Kapfenberg 1970

43 7... d5 8. ♠a4 ♠b2 9. ♠b2 0-0 10. 0-0 e5 = Lombardy—Schmid, Monte Carlo 1969

44 8. 0-0 — 6. 0-0

45 9. ♠c5? e4 10. ♠g7 ef3 11. ♠f8 fg2 — +

46 11. d4 cd4 12. ed4 e4 13. ♠e1 d5↑; 11. d3 h6 12. ♠e1 f4 13. ♠c2 g5 14. ♠e1 ♠f5↑ Smislov—Fischer, Buenos Aires 1970 — 10/79

47 Torre—Zuckerman, Cleveland 1975

48 7. d4 cd4 [7... ♠d4 8. ♠d4 ♠d4 9. ♠b5♞] 8. ♠b5 d5 9. cd5 ♠d5 10. ♠bd4 = Kestler—Franke, BRD 1976; 7. a3 0-0 8. ♠b1 a5 9. d3 d5 10. ♠f4 d4 11. ♠a4 b6 12. ♠e5 ♠b7 13. ♠c6 ♠c6 14. ♠c6 ♠c6 15. ♣b3 e5 16. ♠d2 ♠b8 17. ♣b5 ♣c8 18. ♠b6 ♣e6 19. ♣c5 [Ivkov—Robatsch, Palma de Mallorca 1972 — 14/93] ♠fe8! 20. ♣b5 ♠a7 21. ♣a5 ♣b6 22. ♣b6 ♠b6 23. b4 =; 10... b6!? Ivkov; 8... d5!?

49 8. ♠e1 d6 9. a3 b6 10. d3 ♠b7 11. ♠c2 ♣d7 = Barcza—Averbah, Moskva 1962

50 8... d6 9. ♠e3 ♠d4 10. ♣d2 ♠ec6 11. ♠h6 ♠f3 12. ♠f3 ♠b8 13. ♠g7 ♠g7 14. ♠g2 ♠d4 = Lisicin—Kuzmin, SSSR 1968

51 9. cd5 ed5 10. ♠f4 ♠g4 11. ♣d2 de4 12. de4 ♣d2 13. ♠d2 ♠fd8 14. h3 ♠e6 15. ♠f3 ♠b4↑ Lokvenc—Schmid, Biel 1960

- ⁵² 10. $\Delta f4$ dc4 11. dc4 $\Delta e6$ 12. $\Delta d6$ $\Delta c4$ 13. $\Xi e1$ $\Xi e8$ 14. $\Delta c5$ $\Psi a5$ 15. $\Delta e7$ $\Xi e7$ 干 Holmov—Suetin, SSSR (ch) 1965
- ⁵³ 13. $\Delta d4$ $\Psi g2$? 14. $\Psi g2$ $\Delta d4$ 15. $\Psi f3$ $\Xi d8$ 干 Bellon—Adorjan, Lanzarote 1975 — 20/86
- ⁵⁴ 14... $\Psi d6$ 15. $\Delta c6$ bc6 16. $\Psi c2$ $\Delta d4$ = Adorjan; 14... $\Psi g2$!??
- ⁵⁵ 7... d5 8. cd5 ed5 [8... $\Delta d5$ 9. $\Delta b2$ 0—0 (9... $\Delta c3$ 10. $\Delta c3$ $\Delta c3$ 11. dc3 $\Psi d1$ 12. $\Xi fd1$ $\Psi e7$ = Δ) 10. $\Psi c1$ $\Delta c3$ 11. $\Delta c3$ e5 12. d3 $\Delta g4$ 13. h3 $\Delta d7$ 14. $\Psi d2$ $\Xi c8$ = Najdorf—Quinteros, Mar del Plata 1971] 9. $\Delta b2$ b6 10. d4 $\Delta d4$ 11. $\Delta d4$ $\Delta d4$ 12. $\Delta d5$ $\Delta b2$ 13. $\Delta e7$ $\Psi e7$ 14. $\Delta a8$ $\Delta a1$ 15. $\Delta c6$ $\Delta d7$ 16. $\Psi a1$ 0—0 = Ivkov—Talij, Amsterdam (izt) 1964; 9... 0—0 — 7... 0—0
- ⁵⁶ 8... b6 9. e3 [9. $\Delta a4$ $\Delta b2$ 10. $\Delta b2$ $\Delta b7$ 11. d4 cd4 12. $\Delta d4$ d5 13. cd5 $\Delta d5$ 14. $\Delta c6$ $\Delta c6$ 15. $\Xi c1$ $\Xi c8$ = Pirc—Trifunović, Beverwijk 1963] $\Delta b7$ 10. $\Delta a4$ $\Delta b2$ 11. $\Delta b2$ d5 12. d4 cd4 13. $\Delta d4$ $\Xi c8$ = Kavalek—Soos, La Habana (ol) 1966; 8... d6 9. e3 e5 10. d3 h6 11. $\Psi d2$ [Smislov—Sanguineti, Mar del Plata 1962] $\Delta e6$!? Δ d5 =; 10... f5!? Δ f4 Polugajevski
- ⁵⁷ 9. $\Delta a4$ $\Delta b2$ 10. $\Delta b2$ d4 11. a3 $\Psi d6$ 12. d3 e5 13. $\Psi d2$ f6 14. $\Delta a4$ $\Xi b8$ 15. $\Xi fb1$ a5 干 Neckar—Shahsavari, Graz 1972; 9. d3 b6 10. e3 $\Delta b7$ 11. $\Psi e2$ $\Psi d7$ 12. $\Xi ad1$ d4 13. ed4 $\Delta d4$ 14. $\Delta d4$ $\Delta g2$ 15. $\Psi g2$ $\Delta d4$ 16. $\Delta e4$ $\Psi g7$ 17. h4 h5 18. $\Xi fe1$ $\Delta f5$ 干 Andersson—Browne, Siegen (ol) 1970; 9. e3 dc4 10. bc4 $\Psi d3$ 11. $\Psi a4$ $\Delta d7$ 12. $\Xi fe1$ $\Xi fd8$ 13. $\Delta f1$ $\Psi f5$ 14. $\Delta h4$ $\Psi e5$ 15. $\Psi a3$ b6 干 Ivkov—Tringov, Amsterdam (izt) 1964
- ⁵⁸ 10. d4?! cd4 11. $\Delta b5$ d3 12. $\Delta g7$ de2 13. $\Psi e2$ $\Psi g7$ 干 Svensson—Carlin, Kuortane 1976
- ⁵⁹ 14. $\Delta g2$?! b5 15. e3 c4 干 Panno—Schmid, Varna (ol) 1962; 14. $\Xi c1$ =
- ⁶⁰ 7... d5 8. cd5 $\Delta d5$ 9. d4 cd4 10. $\Delta d4$ $\Delta d4$ 11. ed4 0—0 — A 36
- ⁶¹ 8. $\Delta e2$ 0—0 9. e4 [9. d4 cd4 10. $\Delta fd4$ $\Delta fd4$ 11. $\Delta d4$ $\Psi b6$! 12. $\Delta b3$ a5 干 Filip—Uhlmann, DDR 1972 — 14/96] $\Delta fd4$ =; 8. a3 0—0 9. b4 d5 10. cd5 ed5 11. $\Delta b2$ [11. bc5 d4 12. ed4 $\Delta fd4$ 干] d4 12. ed4 cb4 13. ab4 [Banik—Šamković, SSSR (ch) 1965] $\Delta fd4$ =; 8. b3 0—0 9. $\Delta b2$ d6 [9... $\Xi b8$ 10. $\Delta a4$ $\Delta b2$ 11. $\Delta b2$ $\Psi f6$ 12. $\Delta a4$ b6 = Holmov—Suetin, SSSR 1970 — 9/54] 10. d3 $\Xi b8$ 11. $\Psi d2$ [11. $\Psi e2$ a6 12. $\Delta e4$ e5 13. $\Xi fd1$ $\Delta f7$ 14. $\Delta c3$ f5 15. $\Delta d2$ $\Delta e6$ 16. $\Delta d5$ $\Delta f7$ 干 Szekely—Sax, Budapest 1976] b6 12. $\Delta e2$ $\Delta e5$ 13. d4 $\Delta f3$ 14. $\Delta f3$ $\Psi f6$ 15. $\Delta g2$ $\Delta b7$ = Toran—Timman, Nice (ol) 1974
- ⁶² 15. f4 cb4 16. ab4 b5 17. $\Delta e2$ $\Delta e2$ 18. $\Psi e2$ 干 Janošević—Ivkov, Jugoslavija (ch) 1967 — 4/64; 15. bc5!? Δ dc5 16. f4 Δ e5, $\Delta e4$
- ⁶³ 8... cd4 9. $\Delta d4$ $\Delta d4$ 10. ed4 d6 11. d5 e5 12. b3 e4 13. $\Delta b2$ f5 14. $\Psi d2$ h6 15. $\Delta b5$ $\Delta b2$ 16. $\Psi b2$ 干 Doda—Fischer, La Habana 1965; 10... d5 11. cd5 = — A 36
- ⁶⁴ 9. b3 $\Delta f5$ 10. $\Delta e2$ e5 [10... cd4 11. $\Delta fd4$ $\Delta cd4$ 12. $\Delta d4$ $\Delta d4$ 13. ed4 $\Xi b8$ = Hartston—Bilek, Praia da Rocha 1969] 11. $\Delta b2$ cd4 12. ed4 e4 13. $\Delta e1$ d5 14. $\Delta c2$ dc4 15. bc4 $\Xi e8$ 16. $\Xi b1$ h6 干 Berwin—Byrne, USA 1970 — 10/80; 9. $\Xi b1$ $\Xi b8$ 10. b3 a6 11. $\Delta b2$ cd4 12. ed4 d5 = Raškovski—Adorjan, Soči 1976; 9. dc5 dc5 10. $\Delta e4$ b6 11. $\Delta d6$ $\Delta f5$ = Byrne
- ⁶⁵ 10. $\Psi d3$ ed5 11. cd5 $\Xi b8$ 12. e4 b5 13. $\Xi e1$ b4 14. $\Delta d1$ $\Delta b6$ 15. $\Delta e3$ $\Delta a6$ 16. $\Psi d1$ h6 干 Schmidt—Adorjan, Polanica Zdroj 1971
- ⁶⁶ 13. cd5 $\Delta d7$! Δ b5
- ⁶⁷ 14... $\Delta f5$ 15. $\Delta e4$ $\Xi e8$ 16. $\Delta c3$ $\Psi d7$ 17. $\Xi d1$ $\Delta c6$ 18. $\Delta d2$ $\Delta b4$ 19. $\Delta e1$ $\Delta c2$ 20. $\Xi a2$ [20. $\Xi ac1$ $\Delta d4$! 干] $\Delta b4$ 21. $\Xi aa1$ = Paterson—Bilek, Siegen (ol) 1970; 14... $\Delta e6$!?
- ⁶⁸ 8. a3 d5 9. cd5 $\Delta d5$! 10. $\Delta g5$ 干 Sanz—Fraguela, Lanzarote 1976 — 21/69; 9... ed5 =; 8. $\Delta g5$ h6 [8... d5! 干] 9. $\Psi c1$ d4 10. $\Delta a4$ b6 11. a3 $\Delta b7$ = Bukić—Barle, Ljubljana—Portorož 1977] 9. $\Delta d2$ d5 [9... $\Delta f5$ 10. $\Psi c1$ $\Delta h7$ 11. $\Xi b1$ b6 12. a3 a5 13. $\Delta b5$ d5 = Barcza—Smejkal, Lugano (ol) 1968; 9... a6 10. $\Psi c1$ $\Delta h7$ 11. $\Xi b1$ d6 12. a3 $\Xi b8$ 13. b4 cb4 14. ab4 b5 15. cb5 ab5 = Panov—Popov, Skopje 1967; 11... d5! 干] 10. $\Xi b1$ b6 11. a3 $\Delta b7$ 12. b4 cb4 13. ab4 dc4 14. dc4 $\Xi c8$ = Korčnoj—Karaklajić, Wijk aan Zee 1968 — 5/67
- ⁶⁹ 8... e5 9. $\Delta g5$ h6 10. $\Delta e7$ $\Delta e7$ 11. $\Delta d2$ d6 12. $\Xi b1$ $\Delta c6$ 13. a3 a5 14. $\Delta d5$ $\Delta e6$ 15. $\Delta e4$ f5 16. $\Delta ec3$ 干 Andriessen—Timman, Nederland 1971; 9. $\Delta d2$ — 5... e5
- ⁷⁰ 9. $\Psi d2$ $\Delta f5$ 10. g4 $\Delta fd4$ 11. g5 $\Xi b8$ 12. $\Delta e4$ $\Delta f3$ 13. $\Delta f3$ e5 14. $\Delta g3$ $\Delta d4$ 15. $\Delta g2$ b5 干 Udovčić—Averbah, Jugoslavija—SSSR 1963; 9. $\Xi b1$ h6 10. a3 a5 11. $\Delta e1$ $\Xi b8$ 12. $\Delta c2$ b6 13. $\Delta b5$ e5 14. $\Delta d2$ d5 = Štejn—Nikolajevski, SSSR (ch) 1967
- ⁷¹ 9... b6 10. $\Xi b1$ $\Delta b7$ 11. a3 $\Psi d7$ 12. b4 干 D. Byrne—Byrne, New York 1966/67 — 3/61
- ⁷² 10. e4?! $\Delta fd4$ 11. $\Delta d4$ $\Delta d4$ 12. $\Delta h6$ $\Xi b8$ 13. $\Delta g7$ $\Psi g7$ 14. $\Xi e1$ e5 干 Sapi—Forintos, Hungary (ch) 1963
- ⁷³ 12... $\Delta e5$! 干 Malich
- ⁷⁴ 15. $\Delta d5$ $\Psi d8$ 16. $\Delta g5$ $\Xi c8$ 17. $\Delta e4$ 干 Malich—Ciocaltea, Halle 1974 — 18/82
- ⁷⁵ 9. $\Psi c1$ b6 [9... d4 10. $\Delta e4$ e5 11. $\Delta h6$ b6 12. a3 a5 13. $\Xi b1$ $\Psi c7$ 14. $\Delta e1$ $\Delta g4$ 15. f3 $\Delta d7$ = Bronštejn—Honfi, Kislovodsk 1968; 9... $\Delta f5$! 干] 10. $\Delta h6$ d4 11. $\Delta g7$ $\Psi g7$ 12. $\Delta d1$ [12. $\Delta a4$ $\Delta d7$ 13. b3 $\Psi c7$ 14. a3 e5 15. $\Xi b1$ a5 干 Padevski—Smejkal, Lugano (ol) 1968] $\Xi b8$ 13. e4 de3 14. $\Psi c3$ f6 15. fe3 e5 干 Kolarov—Malich, La Habana (ol) 1966; 11. $\Delta e4$ e5 = — 9... d4

- 76 9... ♖d5 10. ♖d5 ed5 11. ♖c1 [11. ♖e3 b6 12. d4 c4 13. b3 b5 14. a4 ♖a5 = D. Byrne—Matulović, Vinkovci 1968] b6 12. ♖h6 ♖b7 13. ♖g7 ♖g7 14. e3 ♖e7 15. ♖e1 ♖fe8 = Forintos—Liptay, Hungary (ch) 1965
- 77 10. ♖d2 b6 11. d4 [11. ♖h6 d4 12. ♖g7 ♖g7 13. ♖b5 ♖e6 14. ♖a3 h6 15. ♖c4 ♖c8 = Osnos—Pytel, Debrecen 1969] cd4 12. ♖b5 d3 13. ed3 ♖g4 = Pfleger—Šamkovič, Palma de Mallorca 1966
- 78 11... ♖b7 12. ♖g7 ♖g7 13. d4 cd4 14. ♖b5 ♖f5 15. ♖d2 ♖f6 16. g4! ♖d6 17. g5 ♖e7 18. ♖d6 ♖d6 19. ♖d4 ±↑ Neckar—Suetin, Brno 1975
- 79 12. ♖e4 ♖d5 13. a3 ♖b7 14. ♖g7 ♖g7 15. ♖e1 ♖e8 = Osterman—Ribli, Portorož—Ljubljana 1975 — 19/61
- 80 13... ♖e6!?
- 81 14. e4!?
- 82 15. ♖h3 g5 = Kozomara—Kavalek, Sarajevo 1968
- 83 8... h6 9. a3 d5 [9... b6 10. ♖c1 ♖h7 11. b4!? cb4 12. ab4 d5 13. b5 ♖a5 14. ♖a3 ± Orendi—Forintos, Hungary (ch) 1959] 10. ♖b1 dc4 11. dc4 ♖a5 [11... ♖f5 12. b4 ♖d6 13. ♖b3 ± Kozma—Forintos, Varna 1958] 12. b3 ♖f5 13. ♖a4 ♖c7 14. ♖e1 ±↑ Doda—Reshevsky, Tel Aviv (ol) 1964; 10... a5!?; 8... ♖b8 9. ♖c1 ♖f5 [9... ♖e8?! 10. ♖e4 d6 11. ♖g5 f5 12. ♖f6 ♖f6 13. ♖f6 ± D. Byrne—Shaw, Lugano (ol) 1968] 10. ♖g5 f6 11. ♖d2 a6 12. ♖b1 b6 13. a3 a5 14. ♖b5 ♖a6 = Hort—Furman, Harrachov 1966 — 2/50; 12... b5!?; 8... d6 9. a3 ♖b8 10. ♖b1?! a5 11. ♖e1 b6 12. ♖c2 ♖d4 13. ♖d4 cd4 14. ♖b5 d5 = Zwaig—Ornstein, Norge—Sverige 1974 — 17/94; 10. ♖b1 =; 8... a6!?
- 84 9. ♖c1 ♖b7 [9... ♖f5 10. ♖b1 ♖b7 11. a3 d5 12. cd5 ed5 13. b4 cb4 14. ab4 ♖c8 15. ♖a3 ± Gheorghiu—Keene, Teesside 1972; 9... d5!? 10. cd5 ed5 11. ♖h6 = 8. ♖f4] 10. ♖h6 ♖h6 [10... d6 11. a3 ♖d7 12. ♖g7 ♖g7 13. e3 ♖ad8 14. b4! ± Uhlmann—Larsen, Las Palmas (m) 1971 — 11/50] 11. ♖h6 ♖f5 12. ♖f4 ♖b8 [12... d6 13. ♖fd1 ♖e7 = Reshevsky—Ivkov, Maribor 1967] 13. ♖b8 ♖ab8 = Gheorghiu—Tukmakov, Buenos Aires 1970
- 85 10... d5 = — 8... d5
- 86 12. ♖b5 ♖ad8 13. ♖c1 ♖f5 14. e4 ♖fd4 15. ♖bd4 cd4 = R. Garcia—Keene, La Habana (ol) 1966
- 87 15. ♖e2 h5 ± Vukić—Ivkov, Jugoslavija (ch) 1972
- 88 9. ♖c1 b6 10. ♖d1 [10. ♖h6 ♖b7 11. ♖g7 ♖g7 12. b3 d4 13. ♖a4 ♖d6 14. a3 ♖ab8 = Evans—Scholl, Siegen (ol) 1970 — 10/82; 12. cd5 ♖d5 = — 9. cd5; 10... d4!? — 8. ♖f4] ♖b7 11. ♖b1 ♖d7 [11... d4 12. ♖a4 ♖b4 ±] 12. a3 ♖d4 13. ♖h6 ♖f3 14. ♖f3 ♖h6
15. ♖h6 ♖f5 16. ♖f4 ♖d4 = Petrosjan—Schmid, Bamberg 1968 — 5/68
- 89 9... ed5 10. ♖c1 ♖e8 11. ♖h6 ♖h8 12. ♖f4 a6 13. ♖e1 b6 = Flesch—Minić, Hamburg 1965; 10... b6 11. ♖h6 = — 8. ♖f4
- 90 10. ♖c1 b6 11. a3 ♖b7 12. ♖d5 ♖d5 13. ♖c3 ♖d4 14. ♖e1 ♖d7 = D. Byrne—Gheorghiu, Palma de Mallorca 1968; 10. ♖d5 ed5 11. ♖c1 b6 12. ♖h6 = — 8. ♖f4
- 91 13. a3 ♖d4 14. ♖d4 cd4 15. ♖d5 ♖d5 16. ♖d5 ♖d5 17. ♖d2 ♖ac8 18. ♖fc1 = Padevski—Ghitecu, Nice (ol) 1974; 13. ♖d5 ♖d5 14. ♖c3 f6 15. ♖fe1 e5 = Larsen—Gheorghiu, Lugano (ol) 1968; 13. h4 ♖d4 14. ♖e1 h6 = Larsen—Talj, Leningrad (izt) 1973 — 15/79
- 92 15. ♖b5 e5 = Smislov—Bobocov, Amsterdam 1971
- 93 9... h6 10. cd5 ed5 [Rojzman—Nikolajevski, SSSR 1967] 11. ♖b1 ♖b4 ±
- 94 10... a5 11. b3 ♖b7 12. ♖c1 d4 13. ♖a4 ♖f5 14. ♖c2 ♖b4 ±↑ Böök—Gipslis, Tallinn 1969; 10... dc4!? 11. dc4 ♖b7 12. ♖c1 ♖f5 13. ♖d1 ♖e7 14. e3 ♖fd8 15. ♖c2 h5 = Liebert—Evans, Siegen (ol) 1970 — 10/81; 11... e5!? ♖ 12. b4 ♖e6; 11... ♖a5!? 12. b3 ♖b7
- 95 12... ♖d7 13. b5 ♖e5 14. ♖e5 ♖e5 15. cd5 ed5 16. ♖b3 ± Simagin—Bilek, Keskemet 1966
- 96 13... a5 14. b5 ♖b8 15. ♖a4 ♖d7 ± Osmanović—Bukić, Jugoslavija 1968 — 6/99; 13... ♖d4 14. ♖d4 ♖g2 15. ♖e6 fe6 16. ♖g2 ♖c8 = Suetin—Holmov, La Habana 1968 — 6/100
- 97 14... ♖b8 15. ♖b5 bc5 16. bc5 ♖c5 17. ♖e3 ♖d5 18. ♖c1 ♖ Petkević—Beljavski, SSSR 1974; 14... bc5 15. bc5 ♖a5 16. ♖a4 ♖c6 17. ♖c2 ♖b7 = Petrosjan—Fischer, Beograd 1970 — 9/55
- 98 11... ed5 12. b4 cb4 13. ab4 d4 14. ♖a4 ♖d5 15. b5 ♖ce7 16. ♖b3 ♖d7 17. ♖fc1 ± Cuellar—Bilek, Sousse (izt) 1967
- 99 12. ♖a4 ♖d4 13. ♖d4 ♖d4 14. ♖fc1 ♖g7 = Csom—Spasov, Nice (ol) 1974
- 100 13. b4 cb4 14. ab4 ♖d4 15. b5 e5 16. ♖e1 ♖d7 17. ♖b7 ♖b7 18. ♖c3 ♖ac8 19. ♖d4 ed4 = Marjanović—Gufeld, Vrnjačka Banja 1976
- 101 13... ♖d4!?
- 102 15. ♖c6 ♖c6 16. ♖c6 ♖c6 17. ♖g7 ♖g7 = Csom—Ribli, Hungary (ch) 1977
- 103 6. d3 ♖ge7 7. a3 [7. h4?! h6 8. ♖d2 d6 9. a3 ♖e6 (Δ d5) 10. e4 f5 11. ♖d5 ♖d7 12. ♖c3 0—0 13. ♖h2 ♖f7 14. b4 ♖af8 = Bürger—Ermenkov, Graz 1972; 7. 0—0 = — 6. 0—0] a6 8. ♖b1 f5 9. ♖d2 ♖b8 10. ♖a4 d6 11. b4 ♖d7 12. b5 ♖a7 13. ♖b3 0—0 14. 0—0 h6 15. ba6 ba6 = Szabo—Osnos, Budapest 1965

104 6... d6 7. a3 f5 8. d3 h6 9. ♠d2 ♠f6 10. b4 g500 Sosonko—Korčnoj, SSSR 1964

105 7. ♠e1 d6 8. ♠c2 0—0 9. a3 [9. ♠b1 ♠f5 10. d3 ♠d7 11. ♠e1 ♠h3 12. ♠h1 f5 13. ♠e3 f4 14. ♠ed5 ♠d5 15. ♠d5 ♠h8± Sliwa—Botvinik, Tel Aviv (ol) 1964] ♠e6 10. ♠e3 a6 11. b4 cb4 12. ab4 b5 13. cb5 ab5 14. ♠a8 ♠a8 15. ♠b5 ♠b8 16. ♠a4 d5 17. ♠c2 ♠b7 18. ♠ba3 ♠b8 19. b5 ♠a7 20. d4 ♠b5 = Ftačnik—van der Sterren, Amsterdam II 1977; 10. d3 — 7. d3

106 9. e3 h6 10. d3 ♠e6 11. ♠c1 [11. ♠d2 d5±] ♠d7 12. ♠d2 b6 13. e4 f5±↑] Oltra—Martin, España 1977; 9. ♠e1 ♠e6 10. ♠d5 ♠d7 11. ♠c2 ♠h3 12. e3 ♠d5 13. cd5 ♠g2 14. ♠g2 ♠e7 15. e4 f5 = Varnusz—Szilagyi, Hungary (ch) 1966

107 9... f5 10. ♠d2 h6 11. e3 g5 12. ♠e2 ♠h8 13. d4 cd4 14. ed4 e4 15. ♠e1 d5±○ Sanz—Popov, Nice (ol) 1974; 11. ♠e1 △ ♠c2-e3-d5 =; 9... ♠b8 10. ♠e1 ♠e6 11. ♠d5 ♠d7 12. e4 f5 13. f4 ♠d4 14. ♠f3 fe4 15. ♠d4 ed4 16. ♠e7 ♠e7 17. ♠e4 ♠d7 = Tajmanov—Hartston, Hastings 1975/76

108 10. ♠e1 ♠e6 11. ♠d5 ♠d7 12. ♠c2 ♠h3 13. e4 ♠g2 14. ♠g2 f5 15. f3 ♠f7 16. a3 ♠af8 17. b400 Podgajec—Oszvath, Leningrad 1974; 10. ♠d2 ♠e6 11. a3 d5? 12. b4± Keene—Timman, Reykjavik 1972 — 13/80; 11... f500

109 14... b5 15. f4±↑; 14... g5!?

110 Petrosjan—Ribli, Moskva 1977

111 8. e4 d6 9. ♠e3 [9. h3 h6 10. a3 ♠b8 11. ♠b1 a6 12. b4 cb4 13. ab4 b5 14. cb5 ab5 15. ♠e3 f5±↑ Georgijevski—Tarjan, Skopje 1976] f5 10. ♠d2 fe4 11. de4 ♠d4 12. ♠e1 ♠e6 13. ♠d5 ♠d5 14. ed5 ♠d7 15. f4 ♠f5± Zimmermann—Trifunović, Zurich 1954; 8. ♠b1 d6 9. ♠e1 ♠e6 10. ♠d5 ♠b8 11. ♠c2 b5 12. ♠e7 ♠e7 13. ♠e3 f5 14. ♠d5 h6 16. b3 g5± Barcza—Polugajevski, La Habana 1967 — 4/65; 8. ♠g5 f6 [8... h6 9. ♠e7 ♠e7 10. e4 d6 11. ♠e1!? △ ♠c2-e3-d5±] 9. ♠d2 d6 10. e4 ♠b8 11. ♠b1 ♠e6 12. a3 a6 = Georgiades—Hecht, Siegen (ol) 1970; 10. ♠e1!?

112 8... d5?! 9. cd5 ♠d5 10. ♠e5!±; 8... h6 9. ♠e1 d6± — 8. ♠e1

113 9. ♠e1 ♠e6 [9... f5 10. f4 ♠e6 11. ♠d5 ♠d7 12. ♠c3 h6 13. ♠d2 ♠h7 14. a3± Böök—Votulo, Leipzig (ol) 1960] ♠d5 ♠d7 11. ♠b1 ♠h3 = Kusky—Atanasov, Graz 1972; 9. a3 ♠b8 [9... h6 10. ♠b1 ♠e6 11. b4 ♠d7?! 12. bc5 dc5 13. ♠e4 b6 14. ♠h6± Andersson—Radulov, Amsterdam 1973] 10. ♠b1 a6 11. b4 cb4 12. ab4 b5 = Keene—Hecht, Paington 1970; 9. ♠b1 h6 10. ♠d5 [10. ♠e1 ♠e6 11. ♠d5 a5 12. ♠c2?! ♠d5 13. cd5 ♠b4± Larsen—Tatai, Las Palmas 1972 — 13/731; 12. ♠e7! ♠e7 13. ♠c2 Larsen] ♠d5 11. cd5 ♠e7 12. ♠c1 g5 13. b400 Bulat—Martinović, Jugoslavija 1973

114 9... ♠f5 10. ♠b1 ♠b8 11. a3 a5 12. ♠e1 ♠fd4 13. b3 ♠g4 14. f3 ♠d7 15. e3 ♠e6 16. f4 ♠e7 17. b4± Singer—Palme, Österreich (ch) 1977

115 Raizman—Bobocov, München (ol) 1958

116 8... a6 9. ♠c2 ♠b8 10. ♠b1 [10. a4 d6 11. ♠e3 (11. f4 h6 12. ♠e3 ef4 13. gf4 ♠d4 14. ♠h1 b500 Euwe—Szabo, München (ol) 1958; 11. ♠g5 f6 12. ♠d2 a5 13. f4 f5 14. ♠b1 ♠e6 15. ♠d5 b6 = Botvinik—Bobocov, Tel Aviv (ol) 1964] ♠e6 (11... b6 12. ♠ed5 ♠d5 13. ♠d5 ♠b7 14. ♠b1 a5 15. ♠d2 ♠e7 = Doda—Eliskases, Tel Aviv (ol) 1964) 12. ♠ed5 h6 13. ♠d2 ♠h7 14. ♠b1 a5 = Schmidt—Gipslis, Lublin 1969 — 8/57] d6 [10... b5 11. cb5 ab5 12. b4 cb4 13. ♠b4 ♠b4 14. ♠b4±] 11. b4 ♠e6 12. bc5 dc5 13. ♠e3 b6 14. ♠ed5 ♠d7 15. ♠d2± Barcza—Karpov, Caracas 1970 — 10/78

117 9... ♠f5 10. ♠b1 ♠d7 11. b4 cb4 12. ♠b4 ♠b4 13. ♠b4 ♠c6 14. ♠d5 h5 15. e4 ♠d4 16. f4±↑] Bilek—van den Berg, Beverwijk 1966; 9... ♠b8 10. ♠b1 ♠e6 11. b4 cb4 [11... d5 12. b5 ♠d4 13. ♠e3 dc4 14. dc4 ♠c8 15. ♠ed5± Barcza—Barczay, Kecskemet 1968] 12. ♠b4 ♠b4 13. ♠b4 d5 [Eliskases—Rubinetti, Buenos Aires 1964] 14. cd5 ♠d5 15. ♠d5 ♠d5 16. ♠a4±

118 10. ♠d5 ♠b8 11. ♠b1 b5 12. b3 ♠d7 = Keene—Schmid, Adelboden 1969; 10. a3 ♠d7 11. b4 [11. ♠e4 f6 12. b4 b6 13. ♠d2 h6 14. ♠e3 ♠ad8 15. ♠d5 f5 16. ♠ec3 f4± Uhlmann—Radulov, Leningrad (izt) 1973 — 15/80] ♠ae8 12. b5 ♠d8 13. ♠d2 f5 = Minev

119 10... ♠b8 11. ♠b1 ♠d7 12. ♠ed5 ♠h3 13. ♠a4 [13. ♠h3!? ♠h3 14. b4 Bilek—Lokvenc, Hungary—Österreich 1959] ♠g2 14. ♠g2 △ b4±↑ Gereben—Gaprindašvili, Beverwijk II 1966

120 11... f5 12. a3 ♠ae8 13. ♠b1 h6 14. ♠d2 f4 15. b4 ♠h300 Maslov—Zilberman, SSSR 1972 — 14/95; 14. f4!?

121 Karpov—Radulov, Leningrad (izt) 1973 — 15/81

122 7... a6?! 8. b4 cb4 9. ab4 ♠b4 10. ♠a3 ♠bc6 11. ♠d6 ♠f5 12. ♠e4± Osnos—Tarasov, SSSR (ch) 1967 — 5/66; 7... a5 8. ♠b1 [8. ♠b5 d5 =; 8. d3 d6 9. ♠b1 0—0 — 7... 0—0] 0—0 9. ♠e1 d6 10. ♠c2 ♠e6 11. ♠e3 ♠b8 12. ♠ed5 f5 [12... ♠d7 13. ♠e7 ♠e7 14. d3 ♠d8 15. ♠d2 h6 16. ♠b5!± Bilek—Portisch, Budapest 1976] 13. d3 ♠h8 14. f4 ♠d7 15. ♠d2 ♠g8 1/2 : 1/2 Filip—Ribli, Nice (ol) 1974; 7... d6 8. b4 e4 [8... cb4 9. ab4 ♠b4 10. ♠a3±; 8... ♠e6 9. ♠g5 ♠c4 10. d3 ♠e6 11. ♠e6 fe6 12. bc5 d5 13. e4 0—0 14. ♠g4±↑ Ftačnik—Roggers, Groningen 1976/77] 9. ♠g5 h6 [9... f5 10. ♠b2 h6 11. ♠h3 ♠e6 12. d3± Rajković—Ničevski, Štip 1976 — 22/103] 10. ♠h3 [10. ♠ge4? f5—+] g5 11. ♠b2 0—000 Rajković

123 8. ♖b1 d6 9. b4 ♕f5 10. d3 ♖d7 11. ♕g5 ♖ad8 [11... h6 12. ♕ge4 b6 13. f4 ♖ad8 14. ♕f2 ♕e6= Rukavina—Radulov, Sarajevo 1971] 12. bc5 dc5 13. ♕d5 b6= Osnos—Doroškevič, SSSR 1965; 8. ♕e1 d6 9. ♕c2 ♕e6 10. ♕e3 ♖d7 11. ♖b1 ♖ac8 12. d3 ♕d4 13. b4 cb4 14. ♖b4 b6 15. ♕ed5± Larsen—Sax, Ljubljana—Portorož 1977 — 23/91; 13... b6=; 9... a5=

124 8... d5?! 9. cd5 ♕d5 10. ♕e5! ♕c3 11. ♕c6±; 8... f5 9. ♕d5?! ♖b8 10. ♕g5 h6 11. ♕e7 ♕e7 12. ♕e7 ♖e7 13. ♕d2 ♖h7 14. ♕d5 b5± Butnoris—Tajmanov, SSSR 1968; 9. ♖b1 d6 10. ♕d2 a5= — 8... d6

125 10... d6 11. bc5 dc5 12. ♕e1 ♕e6 13. ♕c2 f5 14. ♕g5± Benkő—Evans, Amsterdam (izt) 1964

126 12... f5 13. ♕e3 h6 14. ♖b3 ♖h7 15. ♖fd1± Osnos—Vajsmann, SSSR 1964

127 14. ♕e3!? ♖d8 15. ♕c5 a5oo Mikenas—Gipslis, SSSR 1959

128 16. ♕c5 ♖b6 17. ♕g5 h6 [17... a5 18. ♕c6 ♖c6 19. ♖c1± Bobocov] 18. ♕ge4 ♖d8 19. ♕b3± Bobocov—Kostro, Lugano (ol) 1968 6/102

129 9... b6 10. b4 ♕b7 11. bc5 dc5 12. ♕b2 ♖d7 13. ♕d2± Larsen—Bobocov, Palma de Mallorca 1969 — 8/58

130 10... h6 11. ♕e1 ♕e6 12. b5 [12. ♕d5 cb4 13. ab4 b5= Reshevsky—Evans, Buenos Aires 1960] ♕d4 13. ♕d2 ♖d7 [13... d5? 14. e3 ♕f5 15. cd5+—] 14. e3 ♕f5 15. ♕d5±○ Besser—Hecht, Bad Pyrmont 1963; 12... ♕a5!?

131 11. b5 ♕d4 12. ♕d4 ed4 13. ♕d5 ♕d5 14. ♕d5 ♕b7= Besser—Hecht, Aibling 1965; 11. ♕d2 h6 12. e3 ♕e6 13. ♕e1 [13. b5 ♕a5 14. e4 f5= Stahlberg—Najdorf, Moskva 1956] cb4 [13... ♖d7 14. ♕d5 ♖h7 15. f4 f5oo Smislov—Bobocov, München (ol) 1958] 14. ab4 d5=

132 11... h6 12. ♕d5 ♕b7 [12... ♕e6 13. e3 ♖d7 14. ♖a4 f5 15. ♕b2± Pirc—Averbah, Jugoslavija—SSSR 1956] 13. b5 ♕d4 14. e3 ♕e6 15. a4 ♕c7 16. ♖b3± Raičević—Radulov, Novi Sad 1974 — 18/78; 11... ♕e6 12. ♕d5 cb4 13. ab4 b5 14. ♕e7 ♕e7 15. cb5 ♖b5 16. ♖a4±

133 16. ♕e7 ♕e7 17. ab4± Hartston—Bobocov, Praia da Rocha 1969

134 10. ♕g5 h6 11. ♕e7 ♖e7 12. ♕d2±; 10... f6 11. ♕d2 f5= — 10. ♕d2

135 10... h6 11. ♕e1 [11. ♕d5 ♕d5 12. cd5 ♕e7 13. b4 cb4 14. ab4 a4!? 15. e4 b5± Manasterski—Sznapić, Polska (ch) 1976] ♖b8 [11... f5 12. ♕c2 f4 13. b4 ab4 14. ab4 ♖h8 15. ♕e4 cb4 16. ♕b4 d5 17. cd5 ♕d5 18. ♕c6 bc6 19. ♖c2± Raškovski—Žuravlev, Soči 1977 — 25/91; 11... ♕e6 12. ♕d5 (12. ♕c2 d5 13. cd5 ♕d5 Ilijć—Minev, Novi Sad 1972 — 14/98; 14. ♕e3 ♕ce7 15. ♕c4 ♖a6oo) ♕d5 13. cd5 ♕b8 14. b4 cb4 15. ab4 a4 16. e4± Langeweg—

Donner, Wien 1972] 12. ♕c2 ♕e6 13. b4 ab4 14. ab4 cb4 15. ♕b4 ♕b4 16. ♖b4 d5 17. cd5 ♕d5 18. ♕d5 ♕d5 19. ♕d5 ♖d5 20. ♖b3± Raaste—Lauren, Suomi 1977; 10... ♖b8 11. ♖c1 [11. ♕e1 ♕e6 12. ♕c2 d5 13. cd5 ♕d5 14. ♕d5 ♕d5 15. ♕d5 (15. b4 ♕g2 16. ♖g2 b5 17. ba5 ♕a5 18. ♕e3 ♖e8 19. ♖c2? ♕f8 20. ♖a2 ♖e6 21. f4 e4!± Giardelli—Jamieson, Buenos Aires (ol) 1978 — 26/88; 19. ♖c1 ♕f8 20. ♕a5 ♖a5 21. ♕d5 ♖e6 22. e4 ♖a4 23. f4 ♖d4= Evans—Karpov, San Antonio 1972 — 14/94) ♖d5= Lewi—Ivkov, Stockholm 1971 — 11/49] f6 12. ♕e1 ♕e6 13. ♕c2 d5 14. cd5 ♕d5 15. ♕d5 ♕d5 16. ♕d5 ♖d5 17. ♕e3 ♖d6 18. ♖c4 ♖h8 19. ♖fc1±↑ Kagan—Zajd, SSSR 1974

136 11. ♖c1 ♖h8 12. b3 ♕e6 13. ♕g5 ♖d7 14. ♕e1 ♖ab8 15. ♕c2 e4oo Ivkov—Kestler, Bamberg 1968; 11. e3 ♖h8 12. ♕e1 ♕e6 13. ♕d5 ♕g8!? ♕d5= Estevez—Minev, Luhačovice 1973

137 11... f4 12. ♕c2 ♕e6 13. b4 ab4 14. ab4 ♖b8 15. ♕e4± Golz—Ungureanu, Sofia 1967

138 12. ♕c2 d5 13. b3 [Petrosjan—Radulov, Amsterdam 1973 — 16/81] ♖b8!?=

139 16. ♕cb4 bc4 17. dc4= Ribli—Bobocov, Bucuresti 1971

140 10... ♖b8 11. ♕c2 ♕e6 12. b4 ab4 [12... cb4 13. ab4 d5 14. b5 ♕d4 15. ♕e3 dc4 16. dc4± Jakobsen—Ribli, Helsinki 1972] 13. ab4 b6 14. b5 ♕d4 15. ♕e3 ♕df5 16. ♕ed5± Najdorf—Uhlmann, Lugano (ol) 1968; 10... f5 11. ♕c2 [11. f4 ♕e6 12. ♕d5 ♖b8 13. ♕d2 b5oo Fritz—Mateu, España 1977] ♕e6 12. b4 cb4 13. ab4 d5 14. b5 ♕d4 15. ♕e3 dc4 16. dc4± Cvetkov—Novopašin, Polanica Zdroj 1964

141 11... a4 12. ♕e3 ♖a5 13. ♕ed5 ♕d5 14. ♕d5 ♕d5 15. ♕d5± Sanguineti—Rubinetti, Argentina 1962

142 12. b3 h6 13. e4 de4 14. ♕e4 b6 15. ♕c3 [Džindžić—Ribli, Tilburg 1978 — 26/90] ♖a7 ♕d7= Džindžić—Ribli; 14. de4!?

143 13. ♕d5 ♕d5 14. ♕d5 ♖d5 15. ♕d2 [15. b4 cb4 16. ab4 a4 17. b5 ♕d4± Lewi—Barczay, Lublin 1969 — 8/56] ♖fd8 16. ♕e3 ♖e6± Miličević—Matulović, Kragujevac 1977; 13. ♕e3 ♕de7 14. ♕c4 ♖b8 15. f4 ♕d5!? 16. fe5 ♕e5 17. ♕d5 ♕d5 18. ♕d5 ♖d5 19. ♕e5 [19. ♕a5 ♕g4±] ♕e5 20. ♕f4 ♖fe8± D. Byrne—Ivkov, Novi Sad 1972 — 14/97

144 13... ♖b6 14. ♕e3 ♕e3 15. ♕e3 ♕d4oo Savon—Polugajevski, SSSR (ch) 1961

145 Uhlmann—Torre, Leningrad (izt) 1973

146 11... ♕d5 12. cd5 ♕b8 [12... ♕d4 13. a4 ♖d7 14. e3 ♕df5 15. b3 ♕c2-a3-c4± Jakobsen—Espig, Raach 1969] 13. a4 [13. ♕c2 ♕d7 14. e4 (14. b4 cb4 15. ab4 a4oo Kočijev, I. Ivanov) b5 15. a4 ba4 16. ♕a3 ♕b6 17. ♕c4 ♕c4 18. dc4 ♖d7 19. ♖a1 ♖fb8= Podzielny—

Matulović, Dortmund 1977 — 23/92] ♖d7 14. e4 f5 15. f3 h6 16. ♗c2 ♜f7 17. ♗a3± Zichi-chi—Tatai, Roma 1976

¹⁴⁷ 12. ♗c2 b5 13. ♖g5 [13. ♗ce3 bc4 (13... ♗d7 14. cb5 ♜b5 Barczay—Uhlmann, Sarajevo 1969 — 7/59; 15. ♖d2oo) 14. dc4 f5 15. ♗e7 (15. ♗c3 e4± Langeweg—Kavalek, Amsterdam 1968 — 6/101) ♗e7 16. ♗d5 e4 17. ♖g5 ♖d5 18.

♖e7 ♗e7 19. ♗d5 ♗h8± Ivkov] f6 14. ♖d2 bc4 15. dc4 f5 16. ♖c3 e4oo Malich—Timman, Amsterdam 1972; 12. ♖d2 b5 13. cb5!? Portisch

¹⁴⁸ 13... ♖f7 14. ♗e7 ♗e7 15. b4± Straus —Donner, Haag 1969

¹⁴⁹ 16. ♗c2 ♖h3 17. e4 ♖g2 18. ♗g2= Ek—Ornstein, Göteborg 1975

A 38

1. c4 c5 2. ♗c3 ♗c6 3. g3 g6 4. ♖g2 ♖g7 5. ♗f3 ♗f6

	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1	0—0 ¹ 0—0	a3 d6 ²	♜b1 a5 ³	b3 ⁴ ♗e8	♖b2 ♗c7	♗a4 ♖f5	♖g7 ♗g7	d3 b5	♗h4 ♖d7 ⁵	=
2	...	b3 d6 ⁶	♖b2 ♖d7 ⁷	e3 ⁸ ♗c8 ⁹	d4 ¹⁰ ♖h3 ¹¹	d5 ♖g2	♗g2 ♗a5 ¹²	♗d2 b6	e4 ¹³	±
3	...	...	...	h3 ♖f5 ¹⁴	d4 ¹⁵ ♗c8 ¹⁶	d5 ¹⁷ ♗d4	♗d4 cd4	♗d4 ♖h3	♗h4 ♖g2 ¹⁸	=
4	...	...	...	d3 ¹⁹ h6 ²⁰	e3 ²¹ ♖f5 ²²	h3 ♗d7	♗h2 g5	♗g1 g4	♗e4 ♗h7 ²³	∞
5	...	...	...	♗c1 ²⁴ ♗c3	♖c3 e5 ²⁵	d3 ♜b8 ²⁶	e3 ♖c6	♗b2 b5	cb5 ♜b5 ²⁷	∞
6	...	...	cd5 ♗d5	♖b2 ♗c3 ²⁸	♖c3 ²⁹ e5 ³⁰	♜c1 ³¹ ♖e6	d3 ³² b6	♗d2 ♜c8	♗g5 ♖d7 ³³	=

1. c4 c5 2. ♗c3 ♗c6 3. g3 g6 4. ♖g2 ♖g7 5. ♗f3 ♗f6
6. 0—0 0—0 7. d3

	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
7	...	♗e5 ³⁵ b6 ³⁴	♗c6 ♖c6	e4 ♗e8 ³⁶	♖e3 ♗c7	♗d2 ³⁷ ♗e6	♜ael ♗d4	f4 f5	e5 ♖g2 ³⁸	±
8	...	♜b1 ³⁹ a6	♖f4 ⁴⁰ d6	♗d2 ⁴¹ b5	♖h6 bc4	dc4 ♖f5	♜bd1 ♗e4	♗e4 ♖c4	♖g7 ♗g7 ⁴²	=
9	...	♖d2 ♜b8	a4 ⁴³ d6	♗e1 ⁴⁴ ♖d7	♗c2 ♗e8	♜b1 ⁴⁵ ♗c7	b4 ♗b4	♗b4 cb4	♜b4 b5 ⁴⁶	∞
10	...	cd5 ⁴⁷ d5	♗d5 ⁴⁸ ♗d5	a3 ⁴⁹ ♗d6 ⁵⁰	♜b1 ⁵¹ c4 ⁵²	♖f4 ⁵³ e5	♖e3 cd3	♗e1 ♖f5	♗d3 ♜fd8 ⁵⁴	=
11	...	...	...	♖e3 ♖d7 ⁵⁵	d4 ⁵⁶ cd4	♗d4 ♗c4 ⁵⁷	♗c6 ♖c6	♖c6 bc6 ⁵⁸	b3 ♗a6 ⁵⁹	=
12	...	h3 ⁶⁰ d6	♖e3 ⁶² ♖d7 ⁶³	♗d2 ⁶⁴ ♜b8	♖h6 b5	♖g7 ♗g7	b3 ♗d4 ⁶⁵	♗h2 ♗f3	♖f3 ♗c8 ⁶⁶	=
13	...	♖d2 a6 ⁶⁷	♗e1 ⁶⁸ ♜b8	♗c2 ♖d7	a3 b5	cb5 ab5	b4 cb4 ⁶⁹	♗b4 ♗a5 ⁷⁰	♜b1 e6 ⁷¹	=
14	...	a3 a6 ⁷²	♜b1 ⁷³ ♜b8	b4 cb4	ab4 b5	cb5 ab5	♖d2 ⁷⁴ ♖d7 ⁷⁵	♗c1 ⁷⁶ ♜c8 ⁷⁷	♖h6 ♗d4 ⁷⁸	=
15	...	...	♜b1 a5 ⁷⁹	♖d2 ♗e8 ⁸⁰	♗e1 ⁸¹ ♗c7	♗c2 ⁸² ♜b8 ⁸³	b4 ab4	ab4 ♗b4 ⁸⁴	♗b4 cb4 ⁸⁵	=

¹ 6. d3 d6 [6... 0-0 7. ♠e3 d6 8. ♣c1 ♠b8 9. ♠h6 e5 10. h4 ♠h6 11. ♣h6 ♠g4 12. ♣d2 h6 = Ree—Doda, Beverwijk 1969] 7. ♠g5 ♠g4 8. h3 ♠e6 9. a3 ♣d7 10. ♠b1 0-0 11. ♣d2 d5 12. cd5 ♠d5 13. ♠h6 ♠d4 14. ♠g7 ♠f3 15. ♠f3 ♣g7 16. ♠e4 b6 17. h4 h6 18. d4 f5∞ Damjanović—Velimirović, Jugoslavija (ch) 1963; 6. b3 0-0 7. ♠b2 d5 8. cd5 ♠d5 9. ♣c1 ♠c3 10. ♠c3 ♠d4 = Larsen—Beljavski, Las Palmas 1974 — 17/91; 6. a3 a5 7. ♠b1 d5?! 8. cd5 ♠d5 9. ♠g5 e6 10. ♠ge4 [Timman—Enklaar, Nederland (ch) 1974 — 17/92] c4±; 7... 0-0 8. 0-0 d6 = — 6. 0-0; 6. d4 cd4 7. ♠d4 0-0 8. ♠c2 — A 35; 8. 0-0 — A 39

² 7... e6 8. b4 cb4 9. ab4 d5 10. b5 ♠e7 11. c5 ♠e4 12. ♠a3 ♠c3 13. dc3 ♠c3 14. ♠c1 ♠ Benoit—Cormier, France 1971 — 11/51; 7... a6 8. ♠b1 ♠b8 9. b4 cb4 10. ab4 b5 11. cb5 ab5 12. d4 [12. ♠e1 ♠e8 13. ♠c2 ♠c7 14. ♠b2 ♠b7 = Forintos—Matanović, Titovo Užice 1966] d5 13. ♠f4 ♠b6 14. ♣b3 [14. ♠e5 ♠f5 15. ♠b3 ♠e4 16. ♠e4 ♠e4 = Csom—Barczay, Berlin 1968] e6 15. ♠fc1 ♠b7 16. e3 h6 = Larsen—Ivkov, Palma de Mallorca 1967 — 4/68; 7... d5 8. cd5 ♠d5 9. d3 [9. ♣a4 ♠c7 10. ♣h4 e5 11. ♣d8 ♠d8 12. d3 ♠b8 13. ♠d2 ♠d4 14. ♠de4 ♠ce6 = Barcza—Riego, Lugano (ol) 1968; 9. ♠g5 e6 10. ♠ge4 b6 11. d3 ♠b7 12. ♠g5 f6 13. ♠d2 ♠h8 14. ♠b1 ♠c3 15. bc3 ♣c7 = Šamković—Krogus, SSSR (ch) 1965; 9. ♠d5 ♣d5 10. d3 = — 7. d3] ♠c3 [9... ♠c3 10. bc3 ♠c3 11. ♠b1 ♠g7 12. ♣a4 ♠] 10. bc3 ♠c3 11. ♣c2 ♠d4 12. ♠d4 cd4 13. ♠b2 ♠d7 14. ♠c3 ♠c8 15. ♠b7 ♠c3 16. ♣d2 =

³ 8... ♠e6 9. d3 ♣c8 10. ♠g5 [10. ♠e1 d5 = Lloyd—Olsson, Leningrad 1960] ♠d7 11. b4±; 8... ♠d7 9. b4 b6 10. b5 ♠a5 11. d3 ♣c7 12. ♠d2 ♠ae8 13. ♠b2± Barcza—Nedeljković, Beograd 1954; 8... ♠f5 9. d3 ♣d7 10. ♠e1 [10. b4 ♠ae8 11. ♠d5 ♠d5 (11... e5 12. ♠f6 ♠f6 13. ♠h6 ♠g7 14. ♠g7 ♠g7 15. ♣d2 b6 16. b5 ♠d8 17. a4± Christiansen—Freile, Teesside 1973) 12. ed5 ♠d4 =] ♠h3 11. ♠h1 ♠g4 12. b4 ♠ac8 13. ♣a4 b6 14. ♠b2 ♠fe8 15. ♠d2± Etruk—Haag, Tallinn 1969

⁴ 9. d3 ♠e8 10. ♠d2 ♠c7 11. ♠a4 ♠b8? 12. ♠b6 ♠f5 13. ♠c3± Benkö—Zuckerman, USA 1967 — 4/67; 11... b5!? Marić; 9... ♠d7! = — 7. d3; 9. ♠e1!? ♠c2, b4

⁵ 15. ♠b6 ♠b8 16. ♠d7 ♣d7 = Panno—Parma, Caracas 1970

⁶ 7... ♠e4 8. ♠b2 ♠c3 9. ♠c3 ♠c3 10. dc3 d6 11. ♣d2 ♠g7 12. ♠fd1± Berger—Gereben, Hungary (ch) 1953; 9... e5!?; 8... d6 — 7... d6

⁷ 8... ♠f5 9. d4 [9. d3 ♣d7 10. ♣d2 ♠h3 11. d4 ♠g2 12. ♣g2 cd4 13. ♠d4 a6 14. a4 ♠fe8 15. e4± O Bronštejn—Bogdanović, Sarajevo 1971] cd4 [9... ♠e4 10. ♠a4 ♣c8 11. d5 ♠b4 12. ♠g7 ♠g7 13. ♠e1 ♠f6 14. ♠c3± Barcza—Gligorić, Zürich 1959; 9... ♣a5!? Larsen] 10. ♠d4 ♠d4 11. ♣d4 ♠e4 12. ♣e3 ♠c3 13. ♠c3 ♠c3 14. ♣c3 ♣b6 15. ♠fd1±

Barcza—Parma, Varna (ol) 1962; 8... ♠e8 9. e3 [9. d3 ♠c7 10. ♣d2 e5 = Visier—Damjanović, Malaga 1968] ♠f5 10. d4 ♣c8 11. d5 ♠d8 12. ♣d2 ♠c7 13. ♠ac1± Polugajevski—Damjanović, Sarajevo 1964; 9... ♠c7!? ♠b8, b5; 8... ♠b8!? 9. d4 a6 ♠ b5

⁸ 9. d4 cd4 10. ♠d4 ♠d4 11. ♣d4 ♠c6 12. ♠d5 ♠d5 [12... ♠e8 13. ♣d2 ♠b2 14. ♣b2 ♠c7 15. ♠ad1 ♠d5 16. ♠d5± Antošin—Golz, Zinnowitz 1966] 13. ♠d5 ♠e8 14. ♣d2 ♠b2 15. ♣b2 ♠b8 16. ♠ad1± Reshevsky—Kaufman, USA (ch) 1972 — 13/65

⁹ 9... a6!? 10. d4 ♠b8 ♠ b5

¹⁰ 10. ♠e1 ♠g4 = Lombardy—Peretz, Netyanya 1969 — 7/48

¹¹ 10... ♠g4 11. ♣d2 ♠e8 12. d5 ♠e5 13. ♠e1 ♠h3 14. f4 ♠g2 15. ♣g2± O Haag—Milev, La Habana 1962

¹² 12... ♠b8 13. ♣e2 ♠bd7 14. e4± Haag—Cobo, La Habana 1962; 12... ♠d8!? ♠ e5

¹³ Sloth—Janošević, Copenhagen 1965

¹⁴ 9... ♠f3 10. ♠f3 ♣d7 11. ♠g2 ♠e8 12. d3 ♠c7 13. ♣d2 ♠ae8 14. e3 e5 15. ♠ae1 f5 16. f4± Barcza—Issler, Muttentz 1971; 9... ♠d7 10. e3 [10. d4 ♣c8 11. dc5 dc5 12. ♠h2 ♠d8 = Filip—Spaski, Amsterdam (ct) 1956; 10. d3 ♠b8 11. ♣d2 a6 12. ♠d5 e5 13. ♠f6 ♣f6 14. ♠g5 ♠d4 15. ♠e4 ♣e7 16. ♠c3 ♠c6 17. ♠d5 ♣d7 = Larsen—Gligorić, Manila 1975 — 20/80] ♠e4 [10... e5 11. d4 ed4 12. ed4 ♠e8 13. d5 ♠b4 14. a3 ♠a6 15. ♠d2± Polugajevski—Gunnarsson, La Habana (ol) 1966] 11. d4 ♠c3 12. ♠c3 ♠b8 13. ♠c1± Smislov—Gligorić, Hastings 1969/70 — 9/57

¹⁵ 10. e3 ♠b4 11. ♠e1 ♣d7 12. a3 ♠d3 13. ♠d3 ♠d3 14. ♠e1 ♠e4 15. ♠e4 [15. ♣c1 ♠c3 16. ♠c3 e5±] ♠e4 16. ♠e4 ♠b2 17. ♠a2 ♠g7 18. ♠h2 b5± Sofrevski—Parma, Jugoslavija (ch) 1962; 10. d3!?

¹⁶ 10... cd4 11. ♠d4 ♠d4 12. ♣d4 ♠e4 13. ♣e3 ♠c3 14. ♠c3 ♠c3 15. ♣c3±

¹⁷ 11. ♠h2? cd4 12. ♠d4 ♠d4 13. ♣d4 ♠g4—+

¹⁸ 15. ♠g2 ♣g4 = Pirc—Parma, Jugoslavija (ch) 1963

¹⁹ 9. ♠e1 ♠e6 10. ♠c2 d5± Köberl—Bilek, Hungary (ch) 1957; 10. ♠d5!; 9. e3 ♠f5 [9... ♠e6 10. d4 ed4 11. ed4 d5 12. ♠a4 ♠e4 = Rethy—Barcza, Hungary 1939; 9... ♠e8 10. d3 f5∞ Polugajevski—Korčnoj, SSSR (ch) 1965] 10. d3 [10. d4 ed4 11. ed4 ♠e4 = Byrne, Mednis] ♣d7 11. a3 ♠ab8 12. ♠g5 a6 13. ♠ge4 [13. e4 ♠g4 14. f3 ♠e6 15. ♠d5 h6 16. ♠e6 fe6!± Weinstein—Tarjan, USA 1976 — 22/104] b5 14. ♠f6 ♠f6 15. ♠d5 ♠g7 =

²⁰ 9... ♠e6 10. ♠g5 ♠d7 11. ♠ge4 ♠e8 12. ♠d5 ♠e7 13. ♠e7 ♣e7 14. ♠c3± Nimzowitsch—Lundin, Copenhagen 1934; 9... ♠h5 10. ♠d5 ♠g4 11. a3 ♠h6 12. b4± Petrosjan—

Portisch, Palma de Mallorca (m) 1974 — 17/31; 11... ♖d7!?; 9... ♗e8!? ♠ ♗c7-e6 Averbah

²¹ 10. ♗d2 ♗e6 11. ♖c1 ♖d7 12. ♗de4 ♗e8 = Holmov—Averbah, SSSR (ch) 1956

²² 10... ♗e6 11. d4 ed4 12. ed4 d5 13. cd5 ♗d5 14. ♗a4 cd4 15. ♗d4 ♗d4 16. ♗d4 b6 = Smislov—Geler, Moskva (m) 1965

²³ 15. f4 gh3 16. ♗h3 ♗g4!∞ Grigorjan—Tukmakov, SSSR (ch) 1977 — 24/92

²⁴ 9. ♖c2 ♗c3 10. ♗c3 e5 11. a3 ♗e6 12. e3 a5 13. ♖b2 ♖b8 ½ Rethy—Dely, Hungary (ch) 1961; 9. ♗e1 ♗c3 10. ♗c3 ♗c3 11. dc3 ♗e6 12. ♖d2 ♗g7 13. ♖f4 ♖d7 14. ♗f3 ♗h3 = Forintos—Lengyel, Hungary (ch) 1967; 9. ♗a4 e5 10. e3 ♗f6 11. d3 ♖b8 12. ♗c3 ♗e8 13. ♗e1 ♗c7 14. ♖d2 ♗e6 = Csom—Bilek, Kecs-kemet 1968

²⁵ 10... ♗d4 11. ♗d4 cd4 12. ♗b2 ♖b6 13. d3 ♗d7 14. ♖d2 ♗c6 = Puc—Đurašević, Jugoslavija (ch) 1953

²⁶ 11... ♖e8 12. ♖d2 h6 13. e3 ♗e6 14. d4 e4 15. ♗e1 cd4 16. ed4 d5 17. c5 b6∞ Tri-funović—Bilek, Dortmund 1961

²⁷ 15. ♗g5 ♗d7 16. f4 ♖e7 17. ♖ae1∞ Toran—Gligorić, Palma de Mallorca 1968

²⁸ 9... ♗c7 10. ♗a4 ♗b2 11. ♗b2 ♗e6 12. ♖c1 ♖d6 = Pirc—Stahlberg, Beverwijk 1963; 9... b6 10. ♖c1 ♗c7 11. ♗a4 ♗a6 [11... e5? 12. b4!] 12. d3 ♖c8 13. ♗g7 ♗g7 14. ♖b2 f6 15. a3 ♗d4 16. b4 ♗f3 17. ♗f3 ♖d4 18. ♖b3 [18. ♖fb1 ♗b5! ½↑ Dvorecki—Beljavski, SSSR (ch) 1975 — 20/87] c4 19. dc4 ♗c4 20. ♖b2 = Zlotnik

²⁹ 10. dc3 =

³⁰ 10... ♗c3 11. dc3 ♖d1 12. ♖fd1 ♗f5 [12... ♗g4 13. h3 ♗f3 14. ♗f3 ± ♠ Polgar—Jocha, Hungary (ch) 1966] 13. ♗h4 ♗e6 14. ♗c6 bc6 15. ♗f3 f6 16. ♗d2 ± ♠ Smislov—Talji, SSSR (ch) 1962; 10... ♗d4!?

³¹ 11. ♗e1 ♖e7 12. e3 ♗e6 13. ♖c2 ♖d6 14. ♖c1 ♖ac8 15. f4 ef4 16. ♗g7 ♗g7 17. gf4 b6 ½ Pirc—Bukić, Jugoslavija (ch) 1963

³² 12. ♗e1 ♗d5 13. d3 ♗g2 14. ♗g2 ♖e7 = Pirc—Ivkov, Jugoslavija (ch) 1963

³³ 15. f4 ♗d4 = Smislov—Ivkov, La Habana 1962

³⁴ 7... e5 8. a3 ♖b8 9. b4!? d6 10. ♖b1 b6 11. ♗e1 ♗b7 12. ♖a4 ♗d4 13. bc5 ♗g2 14. ♗g2 bc5 15. ♗g5 ± Andersson—Hecht, Berlin 1971 — 12/64; 7... ♖b8!? 8. d4 b6 9. d5 ♗a5 10. b3 d6 11. ♗b2 a6 12. ♗d2 b5 13. ♖c2 — E 66

³⁵ 8. ♗e1 ♗b7 9. e4 = — A 30

³⁶ 10... ♖c8 11. ♗e3 [11. f4 e6 12. ♖e2 d5 13. e5 ♗e8 14. cd5 ed5 15. d4 cd4 16. ♗b5∞ Szabo—Geler, La Habana 1965] d6 12. f3 ♠ d4 ±

³⁷ 12. d4!? ±

³⁸ 16. ♖g2 ± Portisch—Geler, Beverwijk 1965

³⁹ 8. d4!? cd4 9. ♗d4 ♗g4 10. ♗b3 ♗ge5? 11. c5! b6 12. cb6 ♖b6 13. ♗d5 ♖d8 14. ♗g5 f6 15. ♗d2 a5 16. ♗c3 ± Portisch—Doda, Halle 1963; 10... b6∞; 10... d6!?

⁴⁰ 9. a3 b5 10. cb5 ab5 11. b4 cb4 12. ab4 ♗e8 13. ♗d2 ♗c7 14. ♖c1 ♖e8 15. ♗e4 ♗b7 16. ♗c3 f6 17. ♗c5 ♗a8 18. ♖a3 d6 19. ♗b3 e5∞ Barcza—Matanović, Oberhausen 1961; 12... d6 = — 7... d6

⁴¹ 10. ♖c1 b5 11. b3 ♖a5 12. ♗d2 b4 13. ♗a4 ♗d7 14. a3 ♖c7 15. ab4 ♗b4 = Wheeler—Hodos, Marianske Lazne 1962

⁴² Sunye—Benkö, Lone Pine 1977

⁴³ 9. ♖c1 ♖e8 10. ♗h6 ♗h8 11. ♖g5 d6 12. ♖h4 b5∞ Barcza—Rabar, Beograd 1954; 9... b5!?

⁴⁴ 10. c4 ♗g4 11. h3 ♗f3 12. ♗f3 ♗d4 13. ♗g2 b5 14. ab5 ab5 15. cb5 ♗b5 16. ♗b5 ♖b5 17. ♗c3 = Plater—Doda, Warszawa 1964; 10. ♖b1 ♗d7 11. ♗e1 [11. ♖c1 ♖e8 12. ♗e1 ♗d4 = Pirc—Kavalek, Marianske Lazne 1965] ♖c8 12. ♗d5 b5 13. ab5 ab5 14. b3 ♗h3 15. ♗f6 ♗f6 = Rantanen—Ree, La Habana (ol) 1966; 11... ♗e8 12. ♗c2 ♗c7 — 10. ♗e1; 11... ♗a7!? ♠ b5

⁴⁵ 12. ♖c1 ♗c7 13. ♗h6 [13. a5 ♗e6 14. ♗d5 ♗ed4 15. ♗d4 ♗d4 = Flesch—Filep, Budapest 1963] b5 14. ♗g7 ♗g7 15. ab5 ab5 = Szilagyi—Liebert, Bad Liebenstein 1963

⁴⁶ 16. ab5 ab5 17. cb5 ♗b5 = Litmanowicz; 16. ♖c2 bc4 17. ♖b8 ♖b8 18. dc4 ♗f5 19. e4 ♗e6∞ Forintos—Schmidt, Polanica Zdroj 1968 — 6/103; 19... ♗d7∞ Larsen—Miles, Reykjavik 1978 — 25/91

⁴⁷ 8. e4?! dc4 9. dc4 ♗g4 ½

⁴⁸ 9. ♖b3 ♗c7 [9... e6 10. ♗g5 ♗d4 11. ♗d4 ♖g5 12. ♗db5 ♗c3 1/2 : 1/2 Hübner—Miles, Tilburg 1978] 10. ♗e3 b6 ♠ ♗e6 ½; 9. ♗d2 ♗c7 10. a3 [10. ♖c1 ♖e8 11. ♗h6 ♗h8 12. h4 ♗g4 = Petrosjan—Geler, SSSR (ch) 1955] b6 11. ♖b1 ♗b7 12. b4 ♗d4 13. bc5 ♗f3 14. ♗f3 ♗f3 15. ef3 bc5 16. ♗e4 ♗e6 17. ♗e3 ♖a5 18. a4 = Tajmanov—Grigorjan, SSSR (ch) 1975

⁴⁹ 10. ♗g5 ♖d7 11. ♖b1 b6 12. a3 ♗b7 13. ♖a4 ♖ad8 = Dimitrov—Bončev, Sofia 1976

⁵⁰ 10... b6 11. ♗e3 [11. ♖b1 ♗b7 12. b4?! ♖a2 13. ♗e3 ♗d4! ½ Ribli—Miles, Amsterdam 1978 — 26/91; 12. ♗e3 =] ♗b7 12. ♖a4 ♖d7 13. ♖ab1 ♗fd8 14. ♖fe1 ♗d4 15. ♖d7 ♗d7 16. ♗d4 cd4 17. ♗b7 ♖b7 = Langeweg—Donner, Wijk aan Zee 1973; 10... ♗d7 11. ♗g5 [11. ♖b1 ♖ac8 12. ♗e3 b6 = Malich—Liebert, DDR (m) 1973] ♖f5 12. ♗h3 [12. ♖b1 b6 13. b4 cb4 14. ab4 ♖b5 ½ Suba—Bertok, Vinkovci 1977 — 23/95] ♖d5 13. ♗g2

♣f5=; 10... ♣d7 11. ♠b1 b6 12. b4 cb4 13. ab4 ♠b7 14. ♠e3 ♠d4 15. ♠d4 ♠d4= Andersson—Hulak, Banja Luka 1976; 10... ♣h5 11. ♠b1 ♠h3 [11... ♠f5 12. b3 ♠ac8 13. ♠b2 ♠b2 (13... e5? 14. ♠c1 b6 15. b4± Savon—Muhin, Suhumi 1972) 14. ♠b2 b6= Gipsliis] 12. ♠e3 ♠g2 13. ♠g2 ♠d5! [△ ♠e5] 14. ♠c2 b6 15. ♠c4 ♠c4 16. dc4= Larsen—Bukić, Ljubljana—Portorož 1977 — 23/94

51 11. ♠a4 h6 12. ♠b1 ♠d7 13. ♠d2 ♠ac8 14. ♠fc1 b6 15. ♠d1 ♠e6 16. ♠c3 ♠a2 17. ♠a1 ♠d5 18. ♠d2 ♠g2 19. ♠g2 ♠fd8 干 Lengyel—Vadasz, Hungary (ch) 1977; 11. ♠f4 e5 12. ♠e3 ♠d7 13. ♠b1 b6 14. ♠d2 ♠ac8 15. b4 cb4 16. ab4 ♠e7 17. b5 ♠d4 干 A. Petrosjan—Smejkal, Leipzig 1977

52 11... ♠e6 12. ♠g5? ♠a2 13. ♠e4 ♠d8 14. ♠a1 ♠d5 干 Hasin—Gutman, SSSR 1969; 12. ♠f4=

53 12. b4? cd3 13. b5 de2 14. ♠e2 ♠d4 干 Andersson—Džindžić, Geneve 1977; 12. dc4?! ♠d1 13. ♠d1 ♠f5 14. ♠a1 ♠a5 干

54 16. ♠a4=

55 10... ♠h5 11. ♠c1 ♠d4 12. b4± Pirc—Jovanić, Jugoslavija (ch) 1963; 11... ♠d4!; 10... ♠d6 11. ♠c1 ♠d4 12. ♠d2 [12. ♠d4 cd4 13. ♠d2 ♠e6 (13... ♠g4 14. h3 ♠e6 15. ♠a4 a5? 16. ♠b5 ♠e5 17. ♠e5 ♠e5 18. ♠c5± Palatnik—Timoščenko, SSSR 1973; 15... ♠b6=) 14. ♠a4 ♠b6 (14... ♠g4 15. ♠fe1 ♠b6 16. ♠b4±) 15. ♠a5 ♠a6 16. ♠c7 ♠ab8 17. ♠a3 ♠e5= Furman—Muhin, SSSR (ch) 1972] f5 13. ♠c4 ♠a6 14. a3 ♠d7 15. ♠d4 ♠d4 16. b4 cb4 17. ab4 ♠ac8 18. ♠b3± Schmidt—Dieks, Wijk aan Zee II 1975; 10... ♠b2 11. ♠b1 [11. ♠d4 ♠d7 12. ♠c6 ♠a1 13. ♠a1 bc6 14. ♠h6 ♠d4 15. ♠f8 ♠a1= Vilela—Campo, Mexico 1978; 15... ♠f8! ♠g7 [11... ♠f6 12. ♠a4 ♠d7 (12... ♠b4 Jansa—Příbyl, Luhačovice 1973; 13. ♠fc1 ♠d7 14. ♠d1±) 13. ♠c5 b6 (13... ♠d4? 14. ♠d1 ♠f3 15. ♠f3 ♠b8 16. ♠a7± Talj—Příbyl, Tallinn 1975) 14. ♠b6 ♠d4 干 Gipsliis] 12. ♠d4 ♠a2 13. ♠c6 bc6 14. ♠c6 ♠h3 干; 12. ♠a4 干

56 11. ♠c2 b6 12. a3 ♠ac8 13. ♠d2 ♠d4 14. ♠d1 ♠e6 15. ♠b1 ♠fd8 16. ♠e1 ♠c6 干 Doda—Navarovsky, Polanica Zdroj 1976; 11. ♠d4 ♠d6 12. ♠c6 ♠c6 13. ♠c6 ♠c6 14. ♠c1 ♠e6 15. ♠c5 ♠b2 16. ♠b1 ♠g7 17. a4 ♠fd8 = Timman—Olafsson, Amsterdam 1976; 11. ♠g5 ♠e5 12. ♠b1 ♠ad8 13. ♠a4 ♠d4 14. ♠a7 ♠e2 15. ♠h1 ♠b5 干 Smejkal—Gheorghiu, Leningrad 1977; 11. ♠d2 ♠d6 12. ♠h6 ♠ac8 13. a3 b6= Larsen—Miles, London 1977 — 24/93; 11. ♠c1 b6 12. d4 cd4 13. ♠d4 ♠d4 14. ♠d5 ♠e2 15. ♠g2 ♠c1 16. ♠a8 ♠b2 17. ♠b1 ♠f6 = Bagirov—Tukmakov, SSSR (ch) 1978 — 26/83

57 12... ♠e5 13. ♠f3 ♠c7 14. ♠f4 e5 15. ♠g5 h6 16. ♠e3 ♠fd8 干 Bönsch—Rogulj, Varna 1977; 13. ♠c6!?

58 14... ♠c6!?

59 16. ♠c1 ♠a2 17. ♠c6 ♠fb8 18. ♠c7= Kočijev—Smejkal, Leningrad 1977

60 8. ♠b1 ♠h5 9. ♠e1 ♠d7 10. ♠c2 ♠c8 11. ♠e1 ♠h3= Barcza—Florian, Hungary (ch) 1957; 8... ♠b8 9. a3 a6 — 8. a3; 8. e4 ♠g4 9. h3 ♠f3 10. ♠f3 ♠b8 11. ♠g2 a6=; 8. ♠g5 h6 9. ♠d2 ♠e6! △ d5, ♠d7, ♠h3

61 8... e5 9. ♠g5 h6 10. ♠f6 ♠f6 11. ♠d5 ♠g7 12. ♠b1 △ b4±

62 9. e4 ♠b8 10. a4 ♠e8 11. ♠e3 ♠d4 12. ♠d4 cd4 13. ♠e2 e5 14. ♠c2 ♠c7 15. ♠d2 a5 16. f4 ♠a6 干 Lange—Udovčić, Dortmund 1961; 9... ♠e8! 10. ♠e3 e5

63 9... h6 10. ♠d2 ♠h7 11. d4 cd4 12. ♠d4 ♠d7 13. ♠ac1 ♠e8 [13... ♠d4 14. ♠d4 b5 15. ♠d5 ♠d5 16. ♠g7 ♠g7 17. ♠d5±] 14. ♠fd1± Keene—Naranja, Siegen (ol) 1970; 9... ♠b8 10. d4 cd4 11. ♠d4 ♠d7 12. ♠c1 ♠d4 13. ♠d4 b5 14. cb5 ab5 15. ♠d2 ♠a5= Larsen—Davie, Dundee 1967; 14. c5!?

64 10. d4?! cd4 11. ♠d4 ♠c8 12. b3 ♠d4 13. ♠d4 b5! 干

65 13... bc4 14. dc4 ♠a5 15. ♠ad1± Kotov—Gurgenidze, SSSR (ch) 1958

66 16. ♠g2 ♠c6= Smislov—Timman, Hastings 1969/70

67 8... ♠e6 9. h3 ♠c8 10. ♠h2 ♠b8 11. e4 a6 12. ♠c1 b5 13. b3± Carls—Becker, Bremen 1924; 8... h6 9. a3 ♠e6 10. ♠b1 ♠d7 [10... d5 11. cd5 ♠d5 12. ♠c1±] 11. b4 [11. ♠e1 ♠h3 12. ♠h1 ♠g4 13. ♠d5 e5 14. ♠c3 f5 干 Schöneberg—Pietzsch, Schwerin 1969] ♠h3 12. ♠d5 ♠g2 13. ♠g2±; 8... ♠e8 9. ♠c1 ♠c7 10. ♠h6 ♠b8 11. ♠g7 ♠g7 12. ♠d5 b5= Golombek—Honfi, München (ol) 1958; 8... ♠d7 9. a3 [9. ♠c1 ♠d4 10. ♠d4 cd4 11. ♠d1 ♠c6 12. b4 ♠d7= Tartakower—Yates, Marianske Lazne 1925] ♠c8 10. ♠b1 ♠h3 11. b4 ♠g2 12. ♠g2 b6= Bilek—Honfi, Hungary (ch) 1958

68 9. a3 ♠b8 10. ♠b1 b5 11. cb5 ab5 12. b4 cb4 13. ab4= Sanguineti—Behrens, Mar del Plata 1956

69 13... ♠d4 14. bc5 dc5 15. ♠d4 cd4 16. ♠a2 △ ♠b4± Udovčić—Parma, Bled 1961

70 14... ♠b4 15. ab4±

71 16. e3 h5= Flesch—A. Geler, Budapest—Leningrad 1962

72 8... h6 9. ♠b1 a5 [9... ♠e6 10. b4 ♠d7 11. ♠e1 ♠ac8 12. ♠d2 b6 13. ♠d5 ♠h7 14. ♠b2± Smislov—Stahlberg, Moskva 1956] 10. ♠e1 ♠e6 11. ♠d5 ♠h7 12. ♠c2 ♠a7 [Benkö—Rejfi, Moskva (ol) 1956] 13. ♠f6 ♠f6 14.

b4±; 8... e5 9. ♖b1 a5 10. ♕g5 [10. ♕d2 ♖b8 11. ♗e1 ♗e8 12. ♗c2 ♕d7 13. b4 b6 14. ♖c1 ♗c7 15. ♕h6 ♗d4 16. ♕g7 ♖g7 17. e3 ♗c2 18. ♖c2± Timman—Visier, Malaga 1971] h6 11. ♕f6 ♕f6 12. ♗e1 ♕g7 [12... ♕e6 13. ♗c2 ♖d7 14. b4 ab4 15. ab4± Larsen—Naranja, Manila 1973] 13. ♗c2 a4 14. ♗e3 ♗d4 15. ♖e1 ♖a5 16. ♗ed5△ 17. ♗e7; 17. ♗e4± Štejn—Doroškevič, SSSR (ch) 1967; 8... ♕g4 9. h3 [9. ♖b1 ♖d7 10. b4 ♕h3 11. b5 ♗d4 12. e3 ♗f3 13. ♖f3 b6= Portisch—Udovčić, Amsterdam 1963] ♕d7 10. ♕d2 ♖c8 11. ♖h2±; 8... ♖b8 9. ♖b1 b6 10. b4 ♕b7 11. ♕d2 [11. e4 ♗e8 12. ♗e2 e5= Enklaar—Raaste, Nice (ol) 1974] ♖d7 12. e4 e6 13. ♖c1 ♗g4 14. ♗e2 ♖bc8oo Taksrud—Raaste, Oslo 1976

73 9. ♕e3 ♖b8 10. ♗e1 ♕d7 11. ♗c2 b5 12. cb5 ab5 13. b4 cb4 14. ♗b4 ♗g4 15. ♕d2 ♗ge5 16. ♖b1 ♗b4 17. ab4 ♕c6 18. ♗e4 ♖a8 19. ♕c3 ♖c8 20. ♕b2 ♖d7 21. ♖a5± Karpov—Schmidt, Nice (ol) 1974 — 17/95; 16... ♗d4= Kotov

74 13. d4 ♕f5 14. ♖b3 ♗e4 15. ♗e4 ♕e4 16. d5 ♕f3 17. ef3 ♗e5 18. f4 ♗c4 19. f5 gf5 20. ♖h5 e6 21. g4♖↑; 19... ♖a8oo Štejn—Filip, Moskva 1967 — 3/62

75 13... ♕g4 14. h3 ♕f3 15. ♕f3 ♖d7 16. ♕g2 ♖fc8= Azadharf—Dunne, Groningen 1976/77

76 14. h3 ♗e8 15. ♖c2 ♖h8 16. ♖fc1 ♗c7 17. ♖b3 ♕e6 18. ♖d1 ♕d7 19. ♖c2 ♗a6 20. ♗e4± Holmov—Vasjukov, Moskva 1969 — 8/51; 14... ♖b6=

77 14... ♖c8 15. ♕h6 ♕h3 16. ♕g7 ♖g7= Ocampo—Garcia Palermo, (m) 1971

78 16. ♕g7 ♖c3!; 16. ♗d4 ♕h6 17. ♖h6 ♖c3= Portisch—Talj, Bled (m) 1965

79 9... ♖b8 10. b4 b6 11. ♕d2 e5 12. ♕g5 h6 13. ♕f6 ♕f6 14. ♗d2± Benkő—Janošević, Netanya 1971; 9... ♖c8 10. b4 [10. ♖e1! ♕h3 11. ♕h1 ♕g4 (11... ♗d4 12. ♕g5!?) 12. b4 b6 13. b5 ♗d4 14. ♗d4 cd4 15. ♗a2± Rossetto—Castillo, Argentina 1954] b6 11. b5 ♗d8 12. ♗g5 ♖b8 13. ♕b2 ♗e6 14. ♗ge4 ♗e4 15. de4 ♗c7 16. ♖e1± U. Geller—Domnitz, Netanya 1969

80 10... ♖c8 11. ♗g5 [11. ♗e1 ♕h3 12. ♗c2 ♕g2 13. ♖g2 b6= Forintos—Damjanović, Monte Carlo 1968; 11. ♖e1 h6 12. ♗d5 ♗d5 13. cd5 ♗b8 14. ♕c3 a4= J. Rodriguez—Geler, La Habana 1971] h6 12. ♗ge4 ♗e4 13. ♕e4 ♕h3 14. ♖e1 ♖h7 15. ♗d5± Quinteros—Bazan, Cordoba 1970; 10... ♖b8 11. ♗b5 ♗e8 12. ♕c3 ♗c7 13. ♕g7 ♖g7 14. d4 [14. ♖c2 ♕g4 15. e3 ♗b5 16. cb5 ♕f3 17. ♕f3 ♗e5 18. ♕g2 ♖b6= Bilek—Gligorić, Moskva 1967] cd4 15. ♗bd4± Filipowicz—Schmidt, Polanica Zdroj 1964

81 11. ♖c1 ♗c7 12. ♕h6 ♖b8 13. ♕g7 ♖g7 14. ♖d1 e5= Barcza—Parma, Hamburg 1965

82 12. b3 ♖b8 13. a4 ♖c8 14. ♗e4 ♕h3= Panno—Gligorić, Portorož (izt) 1958

83 12... a4 13. ♗e3 ♗a5 14. ♗a4 ♗c4 15. ♗c4 ♕a4 16. ♖e1!±

84 14... b6 15. b5 ♗d4 16. ♗d4 ♕d4 17. ♖c2± Ree—Damjanović, Amsterdam 1969

85 16. ♖b4 b5 17. ♗b5 ♗b5 18. cb5 ♖b5 19. ♖b5 ♕b5 20. ♖b3 ♖d7= Christiansen—Zuckerman, Cleveland 1975

A 39

1. c4 c5 2. ♗c3 ♗c6 3. g3 g6 4. ♕g2 ♕g7 5. ♗f3 ♗f6 6. 0—0 0—0 7. d4

	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1	...	♗d4	♗b3 ³	♕g5 ⁵	♗d5	cd5	♕e3 ⁸	♗d4 ⁷	f4	±
	cd4 ¹	♖b6 ²	d6 ⁴	♕e6	♗d5	♗e5	♖a6	♖ac8	♗c4 ⁸	
2	...	...	♗c2	b3 ¹⁰	♗d5 ¹²	cd5	♕e3	a4	♗a3 ¹³	±
	...	...	d6 ⁹	♕e6 ¹¹	♗d5	♗e5	♖a6	♖fc8		
3	...	...	♗c2 ¹⁴	b3	♕b2	♗d5 ¹⁶	♕g7	♗e3	♖c1 ¹⁷	±
	...	a6	d6	♗d7 ¹⁵	♖b8	♗d5	♗e3	♖g7		
4	...	...	e3 ¹⁸	b3	♕b2 ²⁰	f3	♖d2	♗de2	♖ad1	±
	...	♗g4	♗ge5 ¹⁹	d6	♕g4	♗d7	a6	♖b8	♖a5 ²¹	
5	...	...	♗b3 ²²	c5 ²⁴	♗d2	♗d5	h3 ²⁷	♗f4	g4	±
	...	♖a5	♖b4 ²³	a5 ²⁵	a4 ²⁶	♖g4	♖h5	♖f5	♖e5 ²⁸	
6	...	...	...	e4 ²⁹	♖d1	h3 ³¹	♗a4 ³²	♕e3 ³³	♖ac1	±
	...	...	♖h5	♖d1 ³⁰	d6	a5	♗d7	♖b8		

1. c4 c5 2. ♖c3 ♖c6 3. g3 g6 4. ♙g2 ♙g7 5. ♗f3 ♗f6 6. 0—0
0—0 7. d4 cd4 8. ♗d4 ♗d4 9. ♖d4 d6³⁴

	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
7	♙g5 ³⁵ ♙e6 ³⁶	♖h4 ³⁷ ♖a5 ³⁸	♗ac1 ³⁹ ♗ac8	b3 ♗c5	♙d2 ♙h5	♖f4 ♙h6	♖d4 ♙d2	♖d2 b5 ⁴⁰		=
8	♖h4 ♖a5 ⁴¹	♙d2 ⁴² ♙e6	b3 ⁴³ ♗ab8	♗ac1 ⁴⁴ ♗fc8	♖c2 ♖d8	♖fc1 a6	♙g5 b5	cb5 ab5 ⁴⁵		=
9	♖d2 ♙e6 ⁴⁶	♙b7 ⁴⁷ ♗b8	♙f3 ⁴⁸ ♙c4	b3 ♙e6 ⁴⁹	♙b2 ♖a5	♗fd1 ♗fc8 ⁵⁰				=
10	♖d3 ♖a5 ⁵¹	h3 ⁵² ♗b8 ⁵³	♙d2 a6	e4 ♙d7	♗fd1 ♗fc8	♗ac1 b5	cb5 ab5	a3 ⁵⁴		±
11	... ♙f5	e4 ♙e6	♙d2 ⁵⁵ ♗d7 ⁵⁶	b3 ♗c5	♖e2 a6	♗fd1 ⁵⁷ ♗e8	♗ac1 b5	♙e3 ♙c3	♗c3 ♖a5 ⁵⁸	±
12	... ♗d7	b3 ⁵⁹ ♗c5	♖d2 a5 ⁶⁰	♙b2 ♙e6 ⁶¹	♗d5 ♙b2	♖b2 ♗b8	♗fd1 b5	cb5 ♗b5	♗ac1 ⁶²	±
13	... a6	♙e3 ⁶³ ♙f5 ⁶⁴	♖d2 ♗b8 ⁶⁵	♗ac1 ⁶⁶ b5	cb5 ab5	♙a7 ♗a8 ⁶⁷	♙d4 ⁶⁸ b4	♗d5 ♗d5	♙d5 ♙d4 ⁶⁹	±
14		... ♗g4 ♗c5 ♙d2 ♙b8 ⁷⁰	♙d4 ♗c5 ♗c5 ♙d1 ♙b8 ⁷⁰	♖d1 ♗b8 ⁷⁰	♗c1 ⁷¹ ♙e6 ⁷²	♗d5 b5	cb5 ⁷³ ♙d5	♙d5 ab5 ⁷⁴	♖d2 e6 ⁷⁵	=
15		♙d2 ♗b8 ⁷⁶ ♙e6 ♙e6	e4 ⁷⁷ ♙e6 ♙e6	b3 ♖d7 ⁷⁸ ♙d7 ⁷⁸	♗ac1 ♗fc8 ♗fc8	♖fe1 b5 b5	♗d5 ⁷⁹ b5 b5			±

¹ 7... d5 8. dc5 dc4 9. ♖a4 ♖a5 10. ♖c4 ♙e6 11. ♖h4 [11. ♖b5 ♗d7!? 12. ♖b7 ♗c5! 13. ♖c6 ♗c3 14. ♗g5 (14. bc3? ♗ac8—+) ♗ac8 15. ♖f3 ♙g7 16. Jankovič—W. Schmidt, BRD 1957] ♖c5 12. ♗g5±↑; 7... d6 — E 65

² 8... ♗e5 9. b3 d6 10. ♙b2 ♙d7 [10... ♗b8 11. ♖d2 ♙d7 12. h3 ♖c8 13. ♗h2± Iversen—Merino, Kapfenberg 1970] 11. ♖d2 [11. ♙b7!? ♗b8 12. ♙g2 ♗c4] ♖b6 12. h3 ♗ac8 13. ♗ac1 ♗fd8 14. ♗fd1 ♙e8 15. e4±○ Unzicker—Pilnik, München (ol) 1958; 8... d6 — E 65

³ 9. e3 d6 10. b3 ♙d7 11. ♙b2 ♗ac8 12. ♖d2 a6 13. ♗de2 ♗e5 14. ♗f4 ♙c6 15. ♗fd5 ♖d8±○ Foguelman—Saadi, Argentina 1959; 9. ♗db5 d6 [9... a6?! 10. ♗a4 ♖a5 11. ♙d2 ♖d8 12. ♗bc3 ♗b8 13. c5 d6 14. cd6 ♖d6 15. ♙e3 ♖d1 16. ♗fd1±♙ Mecking—Cotta 1965] 10. ♙e3 ♖a5 11. ♗c1 ♗g4 12. ♙d2 ♖d8±

⁴ 9... ♗a5 10. ♙e3 ♖d8 11. ♗a5 ♖a5 12. ♙d4 d6 13. ♗d5 ♗d5 14. ♙d5= Torre—Aljehin, Baden Baden 1925; 12. ♖d2±○; 9... ♖b4 — 8... ♖a5

⁵ 10. c5?! dc5 11. ♗a4 ♖c7 12. ♗ac5 ♙f5 13. ♗b7 ♖b7 14. ♗a5 ♗a5 15. ♙b7 ♗b7 干 Rohaček—Bogoljubov, Sliac 1932; 10. ♙e3 ♖b4 [10... ♖d8 11. ♗c1 ♗g4 12. ♙g5 h6 13. ♙d2±○ Morcken—Morel, Helsinki (ol) 1952]

11. c5 ♙e6 12. cd6 ed6 13. h3 ♗fe8 14. ♗d4 ♗d4 15. ♙d4 d5○ Larsen—Sanguineti, Portorož (izt) 1958; 12... ♗fd8!?

⁶ 13. ♗c1 ♗fc8= Mazel—Judovič, SSSR 1931

⁷ 14. a4 ♗fg4?! 15. ♙d4 ♗ac8 16. e3 h5 17. ♗e1 ♖d3 18. ♙c3 ♖d1 19. ♗ed1 ♗c4 20. ♗d4±♙ G. Garcia—Tebourbi, Nice (ol) 1974; 14... ♗ac8

⁸ 16. e4 ♗h5 17. ♗f2±○ Kapengut—Lejn, SSSR (ch) 1971

⁹ 9... ♖c5 10. b3 d6 11. ♖d2 h6 12. ♙b2 ♖h5 13. ♗e3± Filip—Honfi, Reggio Emilia 1962/63

¹⁰ 10. ♗e3 ♙e6 11. ♗ed5 ♙d5 12. cd5 ♗e5 13. b3 ♗fc8= Barcza—Dely, Hungary 1953

¹¹ 10... ♗g4 11. ♙b2 ♖a5 12. ♖d2 ♙e6 13. ♗fd1 ♗ac8 14. h3 ♗f6 15. ♗e3± Schmitt—Gilg, Deutschland 1928; 10... ♗e5 11. h3 ♙e6 12. ♙e3 ♖c7 13. ♗d4± Gheorghiu—Buza, Romania 1969 — 7/62; 10... ♙d7 11. ♙b2 ♗ac8 12. ♖d2 ♖a5 13. e4 a6 14. ♗fd1± Szabo—Flores, Mar del Plata 1955

¹² 11. e4!? ♙g4 12. ♖e1△ ♗e3-d5±○ Kluger—Honfi, Hungary 1964

¹³ Keene—Littlewood, England 1971

- 14 9. b3 d5 [9... d4 10. ♖d4 ♗e4 11. ♗e4 ♘c3 12. ♘g5! ♙e8 13. ♙c1 ♘b2 14. ♙c2 ♘g7 15. c5 ± Molnar—Mühlberg, Varna 1958] 10. cd5 ♗d4 [10... ♗d5 11. ♗d5 ♗d4 12. ♘g5 ±] 11. ♖d4 ♗d5 12. ♖d5 ♘c3 13. ♘h6 ♗d5 [13... ♘a1 14. ♘f8 ♖d5 15. ♗d5 ♗f8 16. ♙a1 ♖b8 17. ♙c1 ♗e8 = Quinteros—Gheorghiu, Buenos Aires 1970] 14. ♗d5 ♙d8 15. ♙ad1 ♘h3 [15... ♘g4 16. ♘b7 ♘e2 17. ♙d8 ♙d8 18. ♙c1 ♘b4 19. ♗g2 ± ± Lerner—Čehov, SSSR 1977] 16. ♘g2 ♘g2 17. ♗g2 = Spaski—Talij, Moskva 1967; 11... ♘e6!?; 9. e3 ♖c7 10. b3 d6 11. ♘b2 ♘d7 12. ♙c1 ♗d4 13. ed4 e6 ± Quinteros—Juarez, Mar del Plata 1971; 11... ♘g4!?; 9. c5!?
- 15 10... ♘e6 11. ♘b2 ♙c8 12. ♙c1 ♗d7 13. ♖d2 b5?! 14. cb5 ab5 15. ♘c6 ♙c6 16. ♗b4 ♙b6 17. ♗cd5 ± Δ 17... ♘b2? 18. ♙c8! + — Vladimirov—Marrero, Groningen 1976/77; 13... ♘c5 ±; 10... ♖a5 11. ♗d5 ♘f5 [11... ♗d5 12. cd5 ±] 12. ♘d2 ♖d8 13. ♘c3 ♗d5 14. ♘g7 ♘c2 15. ♖c2 ♗e3 16. ♖c3 ♗f1 17. ♘f8 ♖f8 18. ♙f1 ± Schweber—Toran, Villa Gesell 1970; 11. ♘b2!?
- 16 12. ♙c1 b5 13. ♗d5 ♗e8 [13... ♗d5 14. ♘g7 ♗g7 15. cd5 ♗a5 16. ♖d4 f6 17. ♗b4 ± Stahlberg—Enevoldsen, Kopenhagen 1960; 13... bc4!?] 14. ♘g7 ♗g7 15. cb5 ab5 16. ♗d4 ± Stahlberg—Pietzsch, Kopenhagen 1960
- 17 Doda—Balcerowski, Polanica Zdroj 1963
- 18 9. ♗c6?! dc6 10. ♖c2 ♖d4 ± Ottati—Anderson, Tel Aviv (ol) 1964; 9. ♗b3 d6 10. ♘f4 ♗ge5 11. c5 ♗c4 12. cd6 e5 13. ♙c1 ♖d6 14. ♖d6 ♗d6 15. ♙d1 ♗f5 = Pietzsch—Doda, Budapest 1961
- 19 9... f5 10. c5 [10. h3 ♗f6 11. b3 a6 12. ♘b2 ♙b8 13. ♗d5 ♗d5 14. cd5 ♗d4 15. ♘d4 ± Lombardy—Pinkus, USA 1955/56] ♗h8 11. ♗ce2 e5 12. ♗b5 e4 13. ♙b1 ± Portisch—Naranja, Manila 1974 — 19/64; 9... d6 10. b3 [10. ♗c6 bc6 11. ♘c6 ♙b8 12. ♘f3 ♗e5 ± Saadi—Fischer, Mar del Plata 1960] ♗d4 [10... ♘d7 11. ♘b2 ♙c8 12. ♗d5 ± Gufeld—I. Zajcev, SSSR (ch) 1969] 11. ed4 ♘h6 12. ♘b2 ♗f5 13. ♗d5 ♘d7 14. ♙e1 ♙e8 15. ♖d2 ± Šahović—Cleghorn, Lone Pine 1977
- 20 11. ♗c6?! bc6 12. ♘b2 ♙b8 =; 11. h3 ♖a5 [11... ♘d7 12. ♗de2! ♗b4 13. e4 a5 14. ♘e3 ± Averbah—Nežmetdinov, SSSR (ch) 1961] 12. ♘b2 ♗d4 13. ed4 ♗c6 14. ♗d5 e6 15. ♘c3 ♖d8 16. ♗e3 ♖b6 17. ♗c2 ± J. Rodriguez—Cuellar, Bogota 1972; 11. ♗de2 ♘g4 13. f3 ♘d7 13. f4 ♗g4 14. h3 ♗h6 15. g4 f5 16. g5 ♗f7 ± Korčnoj—Suetin, SSSR (ch) 1958
- 21 16. h3 f5 17. f4 ♗f7 18. a3 ± O Smejkal—Honfi, ČSSR 1968 — 5/70
- 22 9. ♗c2 d6 [9... ♖h5 10. ♗d5! d6 11. ♗f4 ♖a5 12. ♘d2 ♖d8 13. ♘c3 ± Romanišin—van den Berg, Amsterdam II 1973] 10. ♘d2 [10. h3 ♗e5 11. ♗e3 ♘e6 12. ♗cd5 ♘d5
13. ♗d5 ♗d5 14. ♖d5 ♖d5 15. ♘d5 ♙b8 = Cruz—Bolbochan, Mar del Plata 1965] ♖h5 11. e4 ♖d1 [11... ♘g4 12. f3 ♘e6 14. ♗e3 ± Bagirov—Gipslis, SSSR (ch) 1961] 12. ♙fd1 ♗g4 13. ♘e1 ♘e6 14. f3 ♗ge5 15. b3 g5 = Rogoff—Lombard, Haifa 1970
- 23 9... ♖a6?! 10. c5 b6 11. e4 bc5 12. e5 ♗e8 13. ♗c5 ♖a5 14. ♗d7 ♘d7 15. ♖d7 ♗e5 16. ♖d5 ♖d5 17. ♗d5 ± Talij—Ree, Suhumi 1972
- 24 10. ♗d2 d6 11. a3 ♖a5 12. ♗d5 ♗d5 13. cd5 ♗e5 ± Lloyd—Malich, Leningrad 1960
- 25 10... ♗a5 11. ♘e3 ♙d8 12. ♘d4 e6 13. e3 ± Auer—Vatzka, Österreich 1967
- 26 11... ♖c4 12. ♙c1 ♖e6 13. ♘f4 a4 14. ♗d2 ± Spaski—Suetin, SSSR (ch) 1963
- 27 13. ♗b6 ♙a6 14. ♗c8 [Vukić—Aleksandrija, Varna 1975 — 19/62] ab3 15. ♘c6 dc6 16. ♗e7 ♗h8 17. ♘f4 ♙a2 ± Vukić
- 28 16. ♗d3 ♖c7 17. ♗bc1 ±
- 29 10. c5 d6 [10... b6 11. cb6 ab6 12. e4 ♘a6 13. ♖h5 ♗h5 14. ♙d1 ♘c4 15. ♗d2 ♘e6 ± Varnusz—Bilek, Hungary (ch) 1959] 11. cd6 ♙d8 12. ♗e4 ♗e4 13. de7 ♙e8 14. ♘e4 ♗e7 15. ♘f3 ♘g4 ± Quinteros—Farah, Argentina 1971; 12. e4!?
- 30 10... d6 11. f3 ♗e5 12. ♖e2 ♘h3 13. ♘e3 ♘g2 14. ♗g2 ♙ac8 15. c5 dc5 16. ♘c5 ♗c6 17. ♙fd1 ± Schmidt—Hug, Polska—Schweiz 1974
- 31 12. ♗d5 ♗d5 13. cd5 ♗b4 14. ♘g5 ♙e8 [14... ♘b2 15. ♘e7 ♘a1 16. ♙a1 ♙e8 17. ♘d6 ± Pomar—Smejkal, Wijk aan Zee 1972 — 13/82] 15. a3 ♗a6 = Pomar
- 32 13. a4 ♘e6 14. ♗d5 ♗d7 = Smislov—Larsen, Amsterdam (izt) 1964
- 33 14. ♘d2 ♙e8 15. ♘c3 ♘c3 16. ♗c3 = Prameshuber—Winiwarter, Krems 1967
- 34 9... ♖a5 10. c5 ♖a6 11. ♘f4 d5 12. cd6 ♗e8 13. ♖d2 ed6 14. ♘g5 f6 15. ♘f4 ♘e6 16. ♙fd1 ♙ad8 ± Krogus—Kudinov, SSSR 1971; 9... ♗e8 10. ♖d2 ♙b8 11. b3 ♗c7 [11... b5?! 12. cb5 d5 13. ♘b2 ± Foguelman—Hase, Buenos Aires 1967] 12. ♘b2 b5 13. cb5 ♗b5 14. ♙ad1 ±
- 35 10. ♙d1 ♘e6 11. ♘b7 ♗g4 [11... ♗d5 12. ♖d3 ♗c3 13. bc3 ♙b8 14. ♘d5 ♘d5 15. cd5 ♖a5 ± Rosenberg—Burstin, Tel Aviv 1958] 12. ♖f4 ♙b8 13. ♘g2 ♖c8 14. ♗d5 ♙e8 15. h3 ♗e5 16. ♖h4 ♖c4 17. ♗e7 ♗h8 18. e4 ♖e2 19. ♘e3 ♙b2 ± Larsen—Talij, Kopenhagen (m) 1965; 10. e4 ♘e6 11. ♖d3 ♗d7 12. b3 a6 13. ♘b2 ♖a5 =; 10. b3 d5 11. cd5 ♗d5 12. ♖d5 ♘c3 =
- 36 10... h6!?

³⁷ 11. ♡f4 ♡a5 12. ♡ac1 ♡ab8 13. b3 ♡fc8 14. ♡d2 a6 = Fischer—Spaski, Reykjavik (m) 1972 — 14/100

³⁸ 11... ♡c7 12. b3 ♡ac8 13. ♡ac1 a6 14. ♡fd1 ♡fe8 15. ♡d5 ♡d5 16. cd5 ♡a5 17. ♡a4!? ♡a4 18. ba4 b5 19. ♡c6± Larsen—Pomar, Las Palmas 1977 — 23/96; 11... ♡c8 12. b3 ♡a5 13. ♡ac1 — 11... ♡a5; 11... ♡b8!? 12. ♡ac1 ♡a5 13. ♡fd1 ♡fc8 14. b3 ♡c5 15. ♡d2 ♡a3 = Bouwmeester—Pietzsch, Varna (ol) 1962

³⁹ 12. ♡b5 ♡ac8 13. b3 ♡c5 14. a3 h6! 15. ♡h6 [15. b4 hg5 16. ♡d4 ♡d8 17. bc5 ♡d7] ♡h5 16. ♡g7 ♡h4 17. ♡f8 ♡f8 18. gh4 ♡d7 = Savon—Osnos, Moskva 1966 — 2/48

⁴⁰ Fajbisović—Podgajec, SSSR 1967

⁴¹ 10... ♡g4 11. ♡d5 ♡e8 12. ♡g5 f6 13. ♡d2 ♡e5 [Minaya—Tringov, La Habana (ol) 1966] 14. ♡e3!?±; 10... a6 11. ♡g5 [11. ♡h6 ♡h6 12. ♡h6 ♡b8 13. ♡fd1 ♡b6 14. ♡d2 ♡d7 15. ♡ac1 ♡c6 = Polugajevski—Matulović, Sarajevo 1965] ♡b8 12. ♡ad1 ♡c7 13. ♡c1 ♡a5 14. e4± Auer—Halser, Österreich 1958; 10... ♡c7 11. ♡d2 ♡d7 12. ♡ac1 ♡fc8 13. b3 ♡c6 14. e4± Gelfer—Seyss, Ybbs 1968; 11. ♡g5!?; 10... ♡e8 11. ♡h6 ♡h8 12. ♡ad1 ♡b6 13. b3 ♡d7 14. ♡d5 ♡d5 15. ♡d5± Porreca—Milić, Beograd 1954; 10... ♡b8 11. ♡h6 ♡a5 12. ♡g7 ♡g7 13. ♡d5 ♡d5 14. ♡d5 f6 15. ♡fd1 ♡f5 = Geler—Suetin, Moskva 1964; 11. ♡g5!?; 10... ♡e6 11. ♡b7 [11. ♡d2 ♡c8 12. b3 d5 13. cd5 ♡d5 14. ♡d5 ♡d5 15. ♡ad1 ♡g2 16. ♡d2 ♡d5±; 11. ♡g5!? A. Mihajlićšin] ♡b8 12. ♡d5 [12. ♡f3 ♡a5 13. ♡d5 ♡d5 14. cd5 ♡d5 15. ♡d5 ♡d5 16. ♡e7 a5! 17. e4!oo A. Mihajlićšin—Guljko, SSSR (ch) 1978 — 26/92] ♡d5 13. ♡d5 ♡d5 14. cd5 ♡b2 = Keres—Matanović, SSSR—Jugoslavija 1966 — 1/52

⁴² 11. ♡h6 ♡h6 12. ♡h6 ♡e6±; 11. ♡g5!? Jansa

⁴³ 12. ♡ad1 ♡ab8 13. b3 ♡fc8 14. ♡d5 ♡d8 = Pachman—Benkö, Amsterdam (izt) 1964; 12. ♡ac1 ♡ab8 13. ♡c2 ♡fc8 14. b3 a6 15. ♡fc1 ♡d8 = Ornstein—Jansa, Vrnjačka Banja 1978 — 25/93; 12. ♡fd1!?

⁴⁴ 13. ♡e4 ♡f5 14. ♡g5 ♡g4 15. ♡e6 ♡h4 16. gh4 fe6 = ± Portisch—Pomar, Stockholm (izt) 1962

⁴⁵ Larsen—Unzicker, Santa Monica 1966 — 2/47

⁴⁶ 10... ♡c7 11. b3 ♡d7 [11... ♡e6 12. ♡b2 ♡ac8 13. ♡ad1 a6 14. e4 ♡fd8 15. ♡fel±○ Hesse—Martinović, Ybbs 1968] 12. ♡b2 ♡c6 13. e4 b6 14. ♡fel±○ Udovčić—Szabados, Venezia 1953; 10... ♡b8 11. b3 a6 [11... ♡e6 12. ♡b2 ♡a5 13. ♡ad1 ♡fc8 14. e4 a6 15. ♡fel b5 = Kolarov—Bobocov,

Bulgaria 1969 — 7/63] 12. ♡b2 [12. a4 ♡d7 13. ♡b2 ♡c6 14. e4 ♡d7 15. b4 b6 = Stahlberg—Ujtelly, Marianske Lazne—Praha 1956] b5 [12... ♡a5 13. ♡fd1 ♡h5 = Damjanović—Hort, Kecskemet 1964] 13. cb5 ab5 14. b4 ♡d7 15. ♡fc1 ♡b6 = Hort—Ghitescu, Marianske Lazne 1962; 14... ♡e6!?

⁴⁷ 11. b3 d5 12. cd5 ♡d5 13. ♡d5 ♡d5 14. ♡b2 ♡c6 15. ♡fd1 ♡d2 16. ♡d2 = Kozma—Fuderer, München (ol) 1958

⁴⁸ 12. ♡d5 ♡d5 13. ♡d5 ♡d7 14. e4 ♡fc8 [14... f5 15. ♡e1 ♡f7oo Antošin—Bertok, Soči 1966] 15. ♡e2 ♡d5 16. cd5 ♡b5!? Korčnoj—Geler, SSSR (ch) 1963; 12. ♡g2 ♡c4 13. b3 ♡a6 14. ♡b2 ♡a5 15. ♡fd1 ♡fc8 = Kristinsson—Matulović, Halle 1967; 13... ♡d5!?

⁴⁹ 13... ♡d5 14. ♡b2 ♡c3 15. ♡c3 ♡c3 16. ♡c3 ♡a6 = Bilek—Bolbochan, La Habana (ol) 1966

⁵⁰ Pfleger—Janata, Lugano (ol) 1968

⁵¹ 10... ♡e6 11. ♡b7 [11. ♡d2 ♡d7 (11... ♡d7 12. b3 ♡b8 13. ♡ac1 a6 14. a4 ♡b6 15. ♡b1 ♡fc8 16. ♡a2 a5 = Raičević—Živković, Bar 1977 — 25/92) 12. ♡ac1 ♡ac8 13. b3 ♡h3 = Reshevsky—Stejn, Amsterdam (izt) 1964] ♡b8 12. ♡g2 ♡c8 [12... ♡a5 13. b3 ♡b3 14. ab3 ♡a1 15. ♡d2 ♡a6 16. ♡b5±↑ Quinteros—Jimenez, Cienfuegos 1972 — 14/101] 13. ♡d5 ♡d5 14. cd5 ♡d7 15. ♡g5 ♡b2 16. ♡ab1 ♡f6 17. ♡f6 ef6 [Kimelfeld—Muratov, SSSR 1973 — 16/82] 18. ♡a6!±↑ Osnos; 10... ♡g4 11. b3 [11. ♡d2 ♡e5 12. ♡e4 ♡b8 13. ♡ac1 a6 14. ♡fd1 b5 15. cb5 ab5 = Bolbochan—Stejn, Mar del Plata 1966] ♡a5 12. ♡d2 ♡h5 13. h4 ♡e5 14. ♡e3 ♡g4 15. ♡ad1 ♡d7 16. ♡d5±○ Reshevsky—Zuckerman, New York 1966/67 — 3/63; 10... ♡b8 11. ♡e3 b6 [11... ♡f5 12. ♡d2 a6± — 10... a6] 12. ♡d4 ♡b7 13. e4 ♡d7 14. ♡fd1 ♡fd8 15. a4±↑ Ribli—Venalainen, Nice (ol) 1974

⁵² 11. ♡d2 ♡h5 12. b3 ♡g4 13. h4 ♡e5 14. ♡e3 ♡c6 15. ♡ac1 ♡d7± Gligorić—Szabo, Sarajevo 1963

⁵³ 11... ♡h5?! 12. g4 ♡a5 13. ♡d2 ♡d8 14. b3± Pfišl—Mojsejev, Havirov 1971; 11... ♡d7?! 12. ♡d5 ♡d8 13. ♡g5± Podgajec—Vitolinš, SSSR 1972 — 13/83; 11... ♡e6 12. ♡d2 ♡a6 13. b3 ♡ad8 14. e4±○ Krogius—Osnos, SSSR (ch) 1967 — 3/65

⁵⁴ R. Garcia—Hase, Argentina 1969

⁵⁵ 12. b3 ♡d7 [12... ♡b8 13. ♡b2 ♡a5 14. ♡b5 a6 15. ♡c3 ♡d8 16. ♡d4 ♡d7 17. a4± Wexler—De la Vega, Mar del Plata 1970; 12... ♡a5 13. ♡b2 ♡h5 14. ♡e2 ♡g4 15. f3 ♡h3 16. ♡ad1±○ Uhlmann—Pietzsch, Leipzig 1965] 13. ♡b2 [13. ♡e3 ♡a5 14. ♡ac1±○ Suetin—Šamković, Leningrad 1967

— 3/64] a6 [13... ♖c5 14. ♖d2 ♖d7 15. ♖ac1 a6 16. ♖fd1± Karpov—Diaz, Stockholm 1969] 14. ♖e2 ♖a5 15. ♖d5± Lengyel—Talj, Amsterdam (izt) 1964

⁵⁶ 12... ♖c8 13. b3 ♖h3 14. ♖ac1 ♖g2 15. ♖g2± Smejkal—Szabo, Luhačovice 1971; 12... a6 — 10... a6

⁵⁷ 15. ♖ac1 b5 [15... ♖d7 16. ♖fd1 ♖c8 17. ♖e3 ♖e8 18. ♖d5± Hort—Unzicker, Lugano (ol) 1968 — 6/106] 16. cb5 [16. ♖d5 bc4 17. ♖c4 ♖b8= Vukić—Popov, Banja Luka 1974 — 18/68] ab5 17. ♖c2 [17. ♖b5!? ♖c3 18. ♖c3 ♖a2± Popov] b4 18. ♖d5 ♖d5 19. ed5 ♖b8 20. ♖fc1± Smejkal—Popov, Wijk aan Zee 1975

⁵⁸ 19. ♖d4±♣ Smejkal—Lakić, Banja Luka 1976

⁵⁹ 11. ♖c2 ♖c5 12. ♖g5 h6 13. ♖e3 ♖f5 14. ♖d2 ♖h7 15. ♖d4 ♖d4 16. ♖d4± Hort—Unzicker, Venezia 1969 — 7/64

⁶⁰ 12... ♖d7 13. ♖b2 ♖c6 14. ♖fd1 ♖g2 15. ♖g2 ♖c8 16. ♖ac1 ♖e8 17. e4±○ Geler—Mosionžik, SSSR 1968; 14. e4!?

⁶¹ 13... a4 14. ♖d5 e5 15. ♖c2 ♖f5 16. e4 ♖e6 17. ♖ad1± R. Garcia—Calneggia, Argentina (ch) 1964; 13... ♖d7 14. ♖d5 ♖b2 15. ♖b2 ♖c6 16. ♖ad1 [16. h4 ♖d5 17. ♖d5 e6 18. ♖f3 ♖e7 19. ♖ad1± Bukić—Damjanović, Skopje 1971] ♖d5 17. ♖d5 ♖b6 18. ♖b1 ♖fc8 19. h4 ♖d8 20. e4±↑ Gufeld—Damjanović, Skopje 1971 — 12/68

⁶² Bukić—Živković, Jugoslavija (ch) 1974 — 17/96

⁶³ 11. h3 ♖b8 12. ♖e3 b5 13. cb5 ♖f5 14. ♖c4 ab5 15. ♖b4 ♖d7± Pietzsch—Šamkovič, Salgotarjan 1967; 11. c5 dc5 12. ♖d8 ♖d8 13. ♖e3 ♖e6 14. ♖ad1 ♖d7 15. ♖c5 ♖f8= Langeweg—Hecht, Paington 1970; 11. ♖d1 ♖f5 12. e4 ♖e6 13. ♖d2 ♖g4 14. ♖d5 ♖c8 15. ♖e2 b5 16. cb5 ab5= Pomar—Rogoff, Malaga 1971; 11. e4 ♖b8 12. b3 b5 13. ♖b2 ♖d7= Golombek—Szilagyi, Tel Aviv 1966 — 1/53; 12. ♖d2± — 11. ♖d2

⁶⁴ 11... ♖a5 12. ♖d4 ♖b8?! 13. ♖f6 ♖f6 14. ♖d5± Kirov—Ghizdavu, Graz 1972; 11... ♖b8 12. ♖a7 ♖a8 13. ♖d4±

⁶⁵ 12... ♖d7 13. ♖d4 ♖ac8 14. ♖f6 ef6 [14... ♖f6 15. ♖d5±] 15. ♖d5 ♖b8 16. ♖fd1

♖fe8 17. ♖ac1± Smejkal—Štejn, Tallinn 1971 — 12/65

⁶⁶ 13. ♖d4 b5 14. cb5 ab5 15. ♖fc1 ♖d7 16. ♖f6 ♖f6 17. ♖d5 ♖e6!? 18. e4 ♖e4 19. ♖f6 ef6 20. ♖e4 ♖e4 21. ♖d6 f5= Spaski—Tringov, Lugano (ol) 1968 — 6/743

⁶⁷ 15... b4 16. ♖a4 ♖a8 17. ♖b6 ♖e8 18. b3± Vasjukov

⁶⁸ 16. ♖a8 ♖a8 17. ♖d4 [17. ♖b5? ♖d7] ♖h3=

⁶⁹ 19. ♖d4 ♖b8 20. ♖fd1± Furman—Vasjukov, SSSR (ch) 1969 — 7/67

⁷⁰ 13... ♖c4? 14. ♖g7 ♖g7 15. ♖d4 ♖e5 16. f4+—; 13... ♖e6?! 14. ♖b7 ♖b8 15. ♖a6 ♖b2 16. ♖d5 ♖b8 17. a4± Vukić—Gufeld, Jugoslavija—SSSR 1975 — 20/88

⁷¹ 14. c5 ♖e6 15. ♖c1 ♖e8 16. cd6 ♖d6 17. ♖a7 ♖a8 18. ♖d6 ed6 19. ♖d4 ♖f3 20. ♖f3 ♖d4 21. ♖fd1 ♖e5=

⁷² 14... ♖h6 15. f4 ♖c6 [15... ♖c4 16. ♖d5 b5 17. b3 ♖a5 18. ♖c7 ♖d7 19. ♖f6 ♖e8 20. ♖a1 △ ♖fc1± Gufeld; 18. ♖c8±] 16. ♖f2 ♖g7 17. ♖d2± Furman—Štejn, SSSR 1971 — 12/66

⁷³ 16. c5 ♖d5 17. ♖d5 e6 18. ♖g2 d5= Tukmakov

⁷⁴ 17... ♖b5 18. ♖g2 ♖a5 19. a3± Tukmakov—Smejkal, Erevan 1976 — 21/71

⁷⁵ 19. ♖g2 ♖c4 20. ♖c3 ♖d4 21. ♖d4 d5 22. b3 ♖b6 23. ♖fd1 ♖d4 24. ♖d4 ♖d6 25. ♖c6 ♖fd8= Talj—Torre, Leningrad (izt) 1973 — 15/82

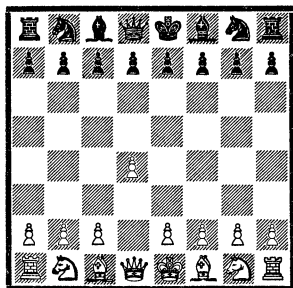
⁷⁶ 11... ♖f5 12. e4 ♖e6 13. b3 [13. ♖d5 ♖d5 14. cd5 ♖d7= Johansson—Doda, Nice (ol) 1974] ♖b8 [13... ♖d7 14. ♖fe1 (14. ♖fd1 ♖g4 15. a4? f5± Saidy—Reshevsky, Netanya 1969 — 7/66; 15. f3= Sokolov) ♖ab8 15. a4 ♖h3 16. ♖ad1 ♖fc8 17. ♖g5± Hort—Browne, Rovinj—Zagreb 1970 — 9/60; 13... ♖d7 14. a4 ♖c5 15. ♖c2 ♖c8= Hort—Geler, Petropolis (izt) 1973; 14. ♖fd1 ♖c5 15. ♖e2± — 10... ♖f5] 14. ♖ac1 ♖d7 15. ♖e2 ♖c5 [15... ♖e5 16. ♖fd1 ♖g4 17. f3 ♖d7 18. ♖e3 ♖c6 19. c5± Krogus—Tringov, Varna 1969 — 9/59] 16. ♖d5 a5 [16... b5 17. b4!? ♖a4 18. c5] 17. ♖fd1±○ Rogoff—Zuckerman, USA (ch) 1974 — 18/83

⁷⁷ 12. c5 ♖f5 [12... dc5?! 13. ♗d8 ♖d8 14. ♖f4 ♖a8 15. ♘a4±] 13. e4 dc5!? 14. ♗d8 ♖bd8 [14... ♖fd8 15. ♖f4 ♖e6 16. ♖b8 ♖b8 17. ♖ac1 ♘d7 18. ♖fd1± Barcza—Gufeld, Tallinn 1969 — 7/65; 17... b5!?] 15. ♖e3 ♖e6 16. ♖c5 ♖d7 = Gufeld; 12. a4 ♖e6 [12... ♘d7 13. ♗c2 a5 14. ♖ad1 (14. ♘b5 ♖c5 15. ♖c3 ♖f5 16. e4 ♖c3 17. ef5 ♖f6 = Najdorf—Damjanović, Palma de Mallorca 1969 — 8/59) ♖c5 15. b3 ♖d7 16. ♘b5 ♖c6 17. ♖c3± Gheorghiu—Spasov, Varna 1971 — 12/67] 13. b3 ♗d7 14. e4 ♖h3 15. ♖ad1 ♖g2 16. ♖g2 b6 = Štejn—Kaplan, Hastings 1967/68 — 5/69; 12. ♖ac1 ♘d7 [12... ♖d7 13. ♖fd1 ♖c6 14. e4 ♘d7 15. b3 b5 16. ♘d5± Ree—Sholl, Amsterdam II 1970; 12... ♖f5 13. e4 ♖d7 14. h3 ♗b6 (14... b5 15. cb5 ab5 16. b4± Smislov—Geler,

Moskva (m) 1965) 15. b3 ♖fc8± Smislov—Matulović, Hamburg 1965; 12... ♖e6 13. b3 ♗d7 14. ♘d5 ♖d5 15. ed5 ♖fc8 = Filip—Cobo, La Habana (ol) 1966; 14. e4± — 12. e4] 13. b3 ♖c5 [13... b5 14. cb5 ab5 15. ♘d5 ♖c5 16. ♗e3 e6 17. ♘b4± Webb—Browne, New York 1973] 14. ♗b1 b5 15. cb5 ab5 16. ♘d5 ♖b7 17. ♖g5 ♖d5 18. ♖d5 ♗d7 = Uhlmann—Smejkal, Arandelovac 1976

⁷⁸ 13... ♘d7 14. ♖ac1 b5 15. cb5 ab5 16. ♘d5 ♖c5 17. ♗e2 ♖d5 [17... ♖d7? 18. e5! ♖e8 19. ♖e3 ♖e6 20. ed6 ed6 21. ♗d2 ♖c5 22. ♖g5 f6 23. ♖f4+ — Uhlmann—Grünberg, DDR (ch) 1974 — 19/63] 18. ed5 b4 19. ♖c4 ♗a5 20. ♖e3 △ h4, h5± Uhlmann

⁷⁹ Kočijev—Henao, Manila 1974 — 18/84

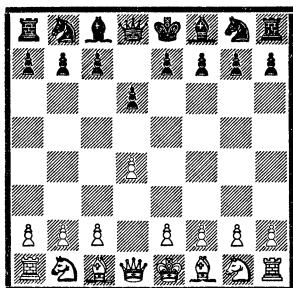
A4 SADRŽAJ • СОДЕРЖАНИЕ A4

A40

1. d4

— 1... R ♘ 1... d6, 1... c5,
1... ♗f6, 1... f5, 1... d5

Krnić 248
Cvetković

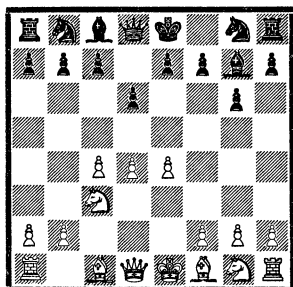

A41

1. d4 d6

— 2. R ♘ 2. c4
— 2. c4 R ♘ 2... g6
— 2... g6 3. R ♘ 3. ♗c3
— 3. ♗c3 R ♘ 3... ♗g7
— 3... ♗g7 4. R ♘ 4. e4

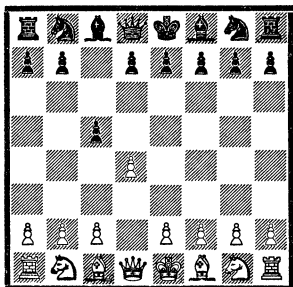
Krnić 251
Cvetković

A42

1. d4 d6 2. c4 g6 3. ♗c3 ♗g7
4. e4

Krnić 256
Cvetković

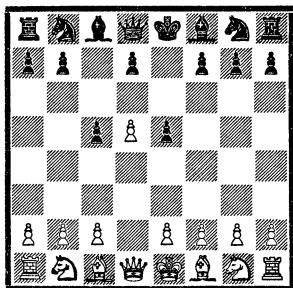

A43

1. d4 c5

— 2. R ♘ 2. d5
— 2. d5 R ♘ 2... e5

Ciocaltea 264

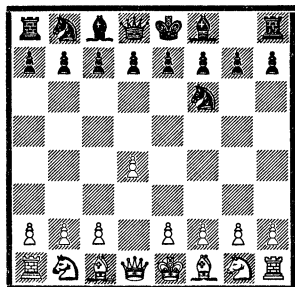

A44

1. d4 c5 2. d5 e5

Ciocaltea 268

A4 SOMMAIRE • INDICE A4

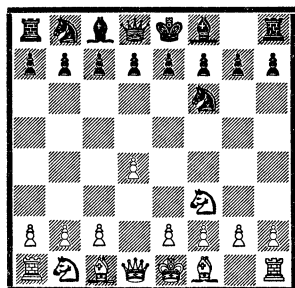

A4 CONTENTS • INHALT A4

A45

1. d4 ♘f6
— 2. R ♘ 2. ♘f3, 2. c4

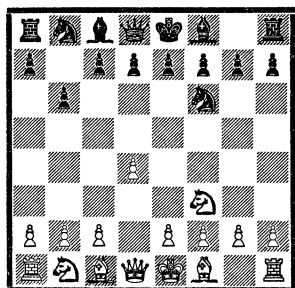
Hort 272

A46

1. d4 ♘f6 2. ♘f3
— 2... R ♘ 2... b6, 2... g6

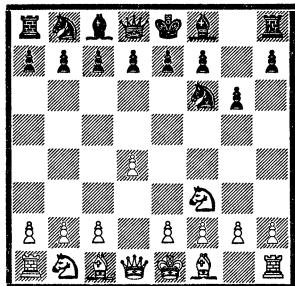
Parma 276

A47

1. d4 ♘f6 2. ♘f3 b6

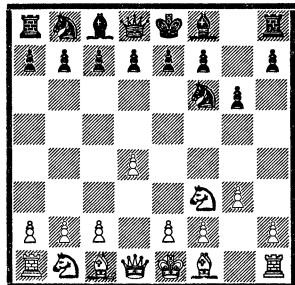
Parma 281

A48

1. d4 ♘f6 2. ♘f3 g6
— 3. R ♘ 3. g3

Hort 285

A49

1. d4 ♘f6 2. ♘f3 g6 3. g3

Hort 292

A4 INDICE • INNEHÅLL A4

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1	...	de5	♭f3 ¹	♯d5 ³	ef6	♯b3	♭c3 ⁵	♭b5	♭bd4 ⁶	±
	e5? ¹	♭c6	♯e7 ²	f6 ⁴	♭f6	d5	d4	♭g4	♭d4 ⁷	
2	...	d5 ⁸	e4 ⁹	♭f3 ¹⁰	♯f3	♭c3	gf3	♭d2	♭b5	=
	♭c6	♭e5	e6	♭f3 ¹¹	♯f6 ¹²	♯f3	♭b4	♭f6	♭d2 ¹³	
3	...	c4	d5 ¹⁵	e4 ¹⁷	♭c3	♭e3 ¹⁹	f3	bc3	c5	±
	...	e5 ¹⁴	♭ce7 ¹⁶	♭f6 ¹⁸	♭g6	♭b4	♭c3 ²⁰	d6	0-0 ²¹	
4	...	e4 ²²	f3 ²³	♭e3 ²⁵	♭d2	♭d3	e5	f4	c3	±
	b5	♭b7	a6 ²⁴	e6 ²⁶	d5 ²⁷	♭f6 ²⁸	♭fd7	c5	♭c6 ²⁹	
5	...	c4 ³⁰	d5	a3 ³¹	♭c3	e3	♭f3	cd5	♭c4	±
	b6	♭b7	e6	♯h4 ³²	♭c5 ³³	ed5	♯h5	♭f6	0-0 ³⁴	
6	...	c4 ³⁵	e4 ³⁷	♭c3 ³⁸	f3 ⁴⁰	♭e2	cd5	e5	f4	±
	e6	b6 ³⁶	♭b7	♭b4 ³⁹	♭c6 ⁴¹	d5	ed5	f6	fe5 ⁴²	
7	...	...	d5	♭c3 ⁴⁴	♭d2	e3	♭c3	♯c2	♯c3	±
	...	...	♯h4 ⁴³	♭b4 ⁴⁵	♭f6 ⁴⁶	♭c3	♭e4	♭c3	0-0 ⁴⁷	
8	...	c4 ⁴⁸	♭f3 ⁵⁰	e4	d5	♭d4 ⁵²	♭d3 ⁵⁴	♭d2 ⁵⁵	0-0	±
	g6	♭g7 ⁴⁹	c5	♭c6 ⁵¹	♭d4	♭d4 ⁵³	d6	a6	♭d7 ⁵⁶	
9	...	...	...	...	dc5	♭fd2 ⁵⁷	♭b3 ⁵⁸	♭e2	0-0	±
	...	...	...	...	♯a5	♯c5	♯b6 ⁵⁹	d6	♭f6 ⁶⁰	
10	...	...	...	...	♭d2	♭c3 ⁶¹	♭d4	♯d4	♭d4	±
	...	...	...	♯a5	♯b6	cd4 ⁶²	♭d4	♯d4	♭c6 ⁶³	
11	...	...	...	...	♭c3	d5 ⁶⁵	♭d2	♯f3	♭d3 ⁶⁶	±
	...	...	...	...	♭c6 ⁶⁴	♭d4	♭f3	d6	♭f6 ⁶⁷	

1 3. f4 ♘c5 4. ♔f3 ♚g7 5. e4 b6 6. ♘c3 ♚g6 7. ♘b5 ♘b7 8. ♘c6 ♘c6 9. ♔d5 d6 10. ed6 ♔d6 11. 0-0 ♔d5 12. ♗d5 ♔f4 13. ♗c6 ♔f8 14. ♔f4 ♔f4 15. ♔e5 ±→ Fesche—Keane, Kuortone 1976; 3... f6!±

2 3... f6 4. e6 [4. e4 fe5 5. ♖c4 ♕f6 6. ♖c3 ♖c5 7. 0-0 ♖f8 8. a3 d6 9. ♖d3 ♕h5 10. b4 ♖b6 11. cd5 ♖g4 12. ♖b6 ab6∞ Walther-Diemer 1956] ♕f6 6. ♖b5 d5 6. e3 ♖g4 7. ♖e2 ♖e7 8. 0-0 ♖d7 9. c4?! 0-0-0 10. cd5 ♕d5 11. ♖d4 ♖e7 ♖7∞ Klein-Letelier, Santa Fe 1961; 9. ♕d4±; 5. c4!?

3 4. ♖c3 ♗e5 5. ♗e5 [5. ♗d5 ♖f3 6. gf3 ♗d8 7. ♗f4 d6 8. ♖g1 ♗e6 9. ♖c3 c6 10. ♗d4 ♗b6 11. ♗b6 ab6 12. 0-0-0 0-0-0 = Kesten-Tartakower 1934] ♗e5 6. ♗d5 ♗d5 7. ♗d5 ♗d6 8. e4 c6 9. ♗f4 ♗f4 10. ♗f4 ♗e7 11. 0-0-0 0-0-0 12. ♗c4±; 4. ♗f4 ♗b4 5. ♗d2 ♗b2 6. ♖c3 [6. ♗c3?? ♗b4 7. ♗d2 ♗c3 8. ♗c3 ♗c1#] ♗d8 [6... ♗b4 7. ♗d4 ♗c5 8. ♖b1 ♗a3 9. ♗cb5 ♗a5 10. a3+—; 6... ♗b4!?] 7. ♖b1 ♗a3 8. ♖b3 ♗e7 9. ♗f4± Blaser-Grob. corr. 1966

4... d6 5. Δ g5 [5. ed6 cd6 6. Δ g5 Δ f6
7. Ψ d2 d5 8. Δ c3 Δ e6 9. e4 0-0-0 10. Δ e2 h6
11. Δ f6 Ψ f6 12. Δ d5± Sjöstram—Lundin,

Stockholm 1932] ♖e6 6. ♖e6 ♘e6 7. ed6 ♘d6
8. ♔c3± Lundin—Spielmann, Stockholm 1932

5. 7. ♠f4 ♠f5 8. e3 [8. ♣b7 ♣b4 9. ♣b4 ♣b4] 0-0-0 9. ♠b5 ♣c5 10. ♠c6 bc6 11. ♠d4 ♠d7 12. ♠d2 ♣a5 13. ♣d3 c5 14. ♠b3 ♣b6 15. c4± Spielmann—Lundin, Stockholm 1932

* 9. ♠f4 0-0-0 10. ♠c7 [10. 0-0-0? ♠e4
11. ♠g3 g6 12. ♠fd4 ♠h6 13. f4 ♠d4 14. ♠d4
♠d4 15. ♠d4 ♠d8† Lundin—Stoltz, Stock-
holm 1932] ♠b4 11. ♠b4 ♠b4 12. c3 dc3 13.
bc3 ♠c3 14. ♠c3 ♠c7†

⁷ 10. d4 0-0-0 11. c3±

⁸ 2. $\Delta f3$ d6 — A 41; 2... d5 — D 02;
2. e4 — B 00

9. 3. ♠f4 ♖g6 4. ♠g3 e500; 3. f4 ♖g6 4. e4 e5 5. f5 ♣h4 6. ♠d2 ♣e4 7. fg6 ♣d5 8. ♠e1 ♣d1 9. ♠d1 hg600 Weinitschke—Bogoliubov, Elster 1938

10 4. f4 ♖g6 5. c4 ed5 6. cd5 ♙c5 7. ♖c3
 ♘h6 8. ♖h5 0-0-0 9. f5 ♘e5 10. ♙e2 ♖f6 11.
 ♙d2 b5 12. ♘h3 ♘c4 13. ♙c4 bc4 14. g4 ♖g8
 15. 0-0-0 ♖b8∞ Ivkov-Torán, Olot 1969; 4.
 de6 de6 [4... fe6 5. ♘f3 ♘f3 6. ♖f3 d6
 7. e5 ♖d7 8. ♙d3 de5 9. ♖h5 ♖f7 10. ♖e5
 ♘f6 11. ♘d2 ♙d6 12. ♖e2 0-0 13. 0-0 ♙d7

14. ♖e4 ♖e4 15. ♜e4 ♖f600 Farre—Penrose, Kopenhagen 1953; 5. ♖c3!± Miles] 5. ♖d8 ♜d8 6. f4 ♖c6 7. ♖f3 ♖f6 8. ♜d3 ♜c5 9. c3 a5 10. ♜e2 e5 11. fe5 ♖g4 12. ♜g5 ♜e8 13. ♜f4 ♖f2♞ Miles—Meštrović, Lone Pine 1978 — 25/94

11 4... ♖f6 5. ♜e2 ♜c5 6. ♖c3 a6 7. 0-0 ♖g4 8. h3 h5 9. ♜g5 ♖g6 10. de6 fe6 11. ♖d2 ♜e7 12. ♜f4±↑ Sämisch—Nimzowitsch, Baden Baden 1925

12 5... ed5 6. ed5 ♖f6 7. ♜e3 ♜e7 8. ♖c3 0-0 9. ♜d3 d6 10. h3 ♖d7 11. 0-0-0 ♖e5 12. ♖e2 c5 13. f4 ♖d3 14. ♖d3 f5 15. g4 ♖a500 Golombek—Penrose, Hastings 1950/51

13 10. ♜d2 ♜d8 11. d6 cd6 12. ♖d6 ♜e7 13. e5 ♖e8 14. ♖e8 ♖e8= Donner—Rossetto, La Habana 1964

14 2... d5 — D 07

15 3. e3 — A 20; 3. ♖f3 — A 20

16 3... ♜b4 4. ♖d2 ♖e7 5. a3 ♜d2 6. ♜d2 f5 7. e3 ♖f6 8. ♜d3 d6 9. ♖e2± Furman—Bokučava, SSSR 1971 — 11/68; 7. d6!± Gufeld

17 4. ♖c3 ♖f6 5. g3 ♖g6 6. ♜g2 ♜b4 7. ♖c2 a5 8. e4 d6 9. ♖e2 0-0 10. 0-0 ♜d7 11. ♖a4 ♖e8 12. ♖ec3±↑ Smislov—Rossetto, Mar del Plata 1966

18 4... ♖g6 5. g3 ♜c5 6. h4 d6 7. h5 ♖f8 8. ♖c3 ♖f6 9. ♖f3 ♜g4 10. ♜e2 h6 11. ♖h4 ♜d7 12. ♖d3 g5 13. hg6 ♖g6 14. ♖h2± Reshevsky—Mikenas, Stockholm (ol) 1937; 4... d6 5. ♖c3 g6 [5... f5 6. f4 ef4 7. ef5 ♜f5 8. ♜f4 ♖g6 9. ♜g3 ♖e7 10. ♜e2 ♖e5 11. ♜e5 ♖e5 12. ♖f3 ♖e3 13. ♖d4 ♖d4 14. ♖d4 ♜d7 15. ♖cb5±↑ Honfi—Nikolić, Hungary—Jugoslavija 1968] 6. f4 ef4 7. ♜f4 ♜g7 8. ♖f3 ♖f6 9. h3 h6 10. ♜d3 ♖d7 11. ♜g3 0-0 12. ♖e2 ♖c5 13. ♜c2 ♜h7 14. 0-0±↑ Schmid—Scheipl, Höchst 1955

19 6. f3 ♜c5 7. ♖ge2 d6 8. b4 ♜b6 9. ♖a4 0-0 10. ♖b6 ab6 11. ♜g5 h6 12. ♜e3 ♖h5 13. ♖d2 ♖f6±↑ Ungureanu—Rossetto, Lugano (ol) 1968; 6. h4 h5 7. ♜g5 d6 8. ♖ge2 ♜e7 9. ♖g3 ♖g4 10. ♜e7 ♖e7 11. ♖f5 ♖f6= Letelier—Rossetto, Mar del Plata 1959

20 7... 0-0 8. ♖d2 d6 9. h4 c6 10. h5±0 Popov—Orev, Sofia 1962

21 10. ♖e2 ♖d7 [10... ♖h5 11. ♖d2 f5 12. ♜g5 ♖e8 13. ef5 ♖f5 14. ♜e3 ♖f8 15. ♖g3 ♖g3 16. hg3± Guimard—Emma, Argentina 1958] 11. cd6 cd6 12. ♖d2 ♖c7 13. c4 f5 14. ef5 ♖h4 15. ♖c3±↑ Pachman; 13... ♖c5!±

22 2. a4 b4 3. e4 [3. a5 ♜b7 4. ♖f3 e6 5. ♜f4 ♖f6 6. ♖bd2 ♜e7 7. e3 0-0 8. ♜d3 c5 9. a6 ♜c6 10. 0-0 d5 11. dc5 ♜c5 12. ♖b3 ♜d6 13. ♖d2 ♖e800 Antosin—Saharov, SSSR 1962] ♜b7 4. ♜d3 f5? 5. ef5 ♜g2 6. ♖h5 g6

7. fg6 ♜g7 8. gh7 ♖f8 9. hg8 ♖ ♖g8 10. ♖g4 ♜h1 [Aljehin—Prins 1933] 11. h4!±→; 4... ♖f6±; 4... e6±; 2. ♖f3 ♜b7 3. e3 a6 4. c4 [4. a4 b4 5. c4 bc3 6. bc3 e6 7. ♖bd2 ♖f6 8. ♖b3 ♖a7 9. ♖b1±♞ Znosko-Borovski—Tartakower, Paris 1930] bc4 5. ♜c4 e6 6. ♖c3 ♖f6 7. 0-0 ♜e7 8. ♖b1± Pflieger—Day, Lugano (ol) 1968

23 3. d5 ♖f6 4. ♖f3 c6 5. c4 bc4 6. ♖c3 cd5 7. ed5 ♖e7 8. ♜f4 d6± Lundin—Asgeirsson, München (ol) 1936; 3. ♜d3 e6 4. ♖f3 [4. ♖e2 ♖f6 5. ♖d2 b4 6. 0-0 c5 7. c3 ♜e7 8. e5 ♖d5 9. ♖e4 cd4 10. c4!± ♖b6 11. ♖d4 ♖c4 12. ♖g4±↑ Rojzman—Burlajev, SSSR 1962] a6 5. ♖bd2 c5 6. dc5 ♜c5 7. ♖b3 ♜b6 8. a4±↑ Spielmann—Hartingsvelt 1934

24 3... b4!±

25 4. a4 b4 5. ♜e3 e6 6. ♖d2 ♖f6 7. ♜d3 d5 8. e5 ♖d7 9. ♖h3 c5 10. c3 ♖c6 11. 0-0 ♖b6 12. f4 g6= Vladimirov—Saharov, SSSR 1962

26 4... d5 5. e5 e6 6. f4 ♖h6 7. ♜f2 ♖d7 8. ♜d3 c5 9. c3 c4 10. ♜c2 b4 11. cb4!± Kušnir—Kurajica, Wijk aan Zee II 1973; 4... ♖f6 5. ♖h3 e6 6. ♖d2 d5 7. e5 ♖d7 8. ♜d3 c5 9. c3 ♖c6 10. 0-0 ♖b6 11. f4 g6 12. ♜h1 a5 13. ♜g1 ♜a6 14. ♖c1 ♖b7 15. ♖f3 ♜e700 Tatai—Ljubojević, Palma de Mallorca 1971; 5. ♖d2 e6 6. ♜d3 d5± — 4... e6

27 5... ♖f6 6. c3 ♜e7 7. ♜d3 d6 8. a4 c6 9. ♖e2 ♖b7 10. 0-0 0-0 11. ♖g3 ♖e8 12. ab5 ab5 13. ♖a8 ♖a8 14. ♖c2 ♜f8 15. b4± Petrosjan—Spaski, Moskva (m) 1966 — 1/54; 12... cb5!±

28 6... de4 7. ♖e4±

29 10. ♖df3 ♖b6 11. ♖e2 ♖c4 12. ♜c1 cd4 [Portisch—Ljubojević, Vršac 1971 — 12/70] 13. cd4!±

30 2. e4 — B 00

31 4. e4 ♖f6 5. ♜d3 b5 6. cb5 ed5 7. ed5 ♜d5 8. ♖f3 ♜b4 9. ♖c3 ♖e7 10. ♜e3! ♖g4 11. 0-0 ♖e3 12. fe3 ♖e3 13. ♜h1 ♜e6 14. ♖c2 c6 15. ♖e4±↑ Guljko—Ornstein, Tallinn 1977 — 23/110; 5... ed5!±△ c6

32 4... ♖f6 5. ♖c3 — A 50

33 5... ♖c4 6. e4 ♖c5 7. ♜e3 ♖e7 8. ♖f3 ♖f6 9. ♜e2 ♖d8 10. ♜c4♞ Visier—Garcia Padron, Las Palmas 1977; 7. ♜g5!△ ♖c1±

34 10. 0-0 ♖e8 11. b4 ♜d6 12. ♜b2 a5 13. ♖b5 ♖e4 14. ♖d4 f6 15. h3± Ornstein—Böhm, Le Havre 1977

35 2. ♖d2 c5 [2... d5 3. e4 — C 03] 3. dc5 — A 43; 2. e4 — C 00

36 2... ♜b4 3. ♜d2 ♖e7 4. e4! ♖f6 [4... ♖c6 5. ♖f3 e5 6. d5 ♜d2 7. ♖d2 ♖b8 8. ♖c3 d6 9. ♜d3± Pachman; 4... d5!± Keres] 5. e5 ♖e4 6. ♖f3 ♖d2 7. ♖bd2 c5 8. a3 [8. ♜d3

cd4 9. 0-000] Δ d2 9. Ψ d2 cd4 10. Ψ d4 Δ c6
11. Ψ e3 b6 [Gligorić—Ivkov, Wijk aan Zee
1971 — 11/53] 12. Δ d3 $\pm$ Gligorić

³⁷ 3. a3 c5 4. d5 ed5 5. cd5 Δ a600 Keene;
3. Δ c3 Δ b4 4. e3 Δ b7 5. Δ e2 f5 6. a3 Δ d6
[6. ... Δ e7 7. d5 e5 8. e4 f4 9. g3! fg3 10. hg3 $\pm$
Petrosjan—Böhm, Lone Pine 1978] 7. d5 Δ f6
8. Δ d4 0-0! 9. de6 Δ e4! Σ Olafsson—Miles,
Las Palmas 1978 — 25/118; 3. Δ f3 Δ b7 4. g3
 Δ f3 5. ef3 d5 6. Δ c3 dc4 7. Δ c4 c6 8. d5!
ed5 9. Δ d5 Δ e7 10. Δ f6?! gf6 11. Δ f7 Δ f7
12. Ψ d8 Δ d5 1/2 : 1/2 Bilek—Schüsler, Hel-
sinki 1978; 10. Δ c3 $\pm$

³⁸ 4. Ψ c2 Ψ h4 5. Δ d2 Δ b4 6. Δ d3 f5 7.
 Δ f3 Δ d2 8. Δ d2 [8. Δ f1? Ψ h5 9. Δ d2 Δ f6
10. ef5 Δ f3 11. gf3 Δ c6 12. Δ c3 0-0 13. Σ e1
 Ψ h3 14. Δ e2 Δ ae8 15. Δ d1 e5! 16. de5 Δ e5
17. Δ e2 Δ f3! Σ Polugajevski—Korčnoj, Evian
(m) 1977 — 24/123] Ψ g4 9. Δ e5 Ψ g2 10. 0-0
fe4 11. Δ e2 Σ Keene; 4. f3 Δ b4 5. Δ d2 Ψ h4
6. g3 Ψ e7 7. Δ h3 f5 8. ef5 e5 9. Δ f200 Ree—
Böhm, Amsterdam 1977; 4. Δ d3 f5? 5. ef5!
 Δ g2 6. Ψ h5 g6 7. fg6 Δ g7 8. gh7 Δ f8 9. Δ e2
 Δ h1 10. Δ g5 Δ f6 11. Ψ h4 Δ c6 12. Δ f4 $\pm$ →
Browne—Miles, Tilburg 1978 — 26/118; 4...
 Ψ h4! $\pm$

³⁹ 4... Δ f6 5. Δ d3 Δ b4 6. f3 Δ c6 7. a3
 Δ c3 8. bc3 e5 9. Δ e2 Ψ e7 10. 0-0 d6 11. Δ c3
 Δ d7 12. Δ c1 Δ d8 13. Δ c2 $\pm$ Tajmanov—
Nikolić, Zalaegerszeg 1969 — 8/71

⁴⁰ 5. d5 Δ c3 6. bc3 e5 7. f4 d6 8. Δ f3 Δ d7
9. c5 Δ c5 10. fe5 de5 11. Δ a3 Ψ d6 12. Δ b5
 Δ f8 13. 0-0 Σ Kaiszauri—Schüssler, Stock-
holm 1977/78 — 25/117; 5. Ψ c2 Ψ h4 6. Δ d3
f5 7. Δ f3 [7. g3?! Ψ h5 8. Δ e2 Ψ f7 Σ Farago—
Miles, Hastings 1976/77 — 23/109] Ψ g4 8. 0-0
 Δ c3 9. h3 Ψ h5 10. bc3 Δ f6 11. Δ d200; 5.
 Δ d3 f5 6. Ψ h5 g6 7. Ψ e2 Δ f6 8. Δ g5 h6
9. Δ f6 Ψ f6 10. Δ f3 c5 11. 0-0 Δ c3 12. bc3
0-0 13. Σ fe1 Ψ g7 14. Σ ab1 Δ a6 15. e5 $\pm$ ○
Toth—Forintos, Roma 1977

⁴¹ 5... Ψ h4 6. g3 Ψ h5 7. Δ h3 [7. Δ d2
f5 8. ef5 Ψ f5 9. Δ b5 Δ d2 10. Ψ d2 Δ a6 11.
0-0 0 Δ e7 12. Δ d3 Ψ f6 13. Δ h3 Ψ f3 14.
 Δ g5 Ψ h5 15. Σ hf1 Σ Ree—Miles, Amsterdam
1978 — 26/117] Δ c3 8. bc3 Ψ a5 9. Δ d2 f5
10. Δ d3 fe4 11. fe4 Δ f6 12. 0-0 e5 13. Σ b1
a6 14. c5 $\pm$ Ribli—Orso, Hungary (ch) 1977

⁴² 10. fe5 Ψ h4 11. g3 Ψ e4 12. Σ g1 0-0 0
13. Δ g2 Ψ g4 14. a3 Δ e7 [14... Δ c3 15. bc3
 Δ ge7 16. Δ f4 Ψ d1 17. Δ d1 $\pm$ $\pm$] 15. b4?!
 Δ h6 16. Δ h6 gh6 17. Ψ d3 h5 18. Δ f4 Δ b8
19. Δ cd500 Ciocaltea—Nikolić, Niš 1977 —
24/125; 15. Ψ d3! Δ Δ f4 $\pm$ $\uparrow$

⁴³ 3... Δ a6 4. e4 ed5 5. ed5 Δ f6 6. Δ c3
 Δ b4! 7. Ψ e2 Δ e7! [Browne—Christiansen,
USA (ch) 1977 — 24/124] 8. Δ f4 0-0 9.
0-0 000; 7. Δ d2=; 6. a3! $\pm$; 3... Δ b4! $\pm$ Miles;
3... Δ b7 — 1... b6

⁴⁴ 4. e3 Δ f6 5. a3 Δ b7 6. Δ c3 [6. Δ f3
 Ψ h5 7. de6 fe6 Σ Ogaard—Miles, Reykjavik

1978 — 25/115] ed5 7. cd5 Δ e4 8. Ψ c2 Δ c3
9. Ψ c3 Δ d5 10. Ψ c7 Δ c6 Σ Miles

⁴⁵ 4... Ψ c4 5. e4 $\pm$

⁴⁶ 5... Ψ c4 6. e4 Ψ c5 7. Σ c1 $\pm$ Matanović

⁴⁷ 10. g3 Ψ e4 11. f3 Ψ g6 12. Δ e2 Δ b7 13.
0-0 0 d6 14. g4 Δ d7 15. h4 $\pm$ Karpov—Miles,
Bugojno 1978 — 25/116; 10. Δ f3! Δ Δ e2,
0-0 $\pm$ Matanović

⁴⁸ 2. Δ f3 Δ g7 [2... c5 3. dc5 Ψ a5 4. Ψ d2!
 Ψ c5 5. b4 Ψ c6 6. Δ b2 Δ f6 7. Δ d4 Ψ b6 8.
c4 Δ g7 9. c5 Ψ d8 10. g3 0-0 11. Δ g2 $\pm$ Keres
— Adorjan, Amsterdam 1971 — 12/69] 3. g3
c5 4. c3 Ψ b6 [4... b6 5. dc5 (5. Δ g2 Δ b7
6. Ψ b3 cd4 7. Δ e5 d5 8. cd4 e6= Pomar—
Portisch, Skopje (ol) 1972 — 14/102) bc5 6.
 Ψ d5 Δ c6 7. Ψ c5 Δ f6 8. Δ g2 Δ a6 9. Ψ e3 $\pm$
Portisch] 5. Ψ b3 Δ f6 6. Ψ b6 ab6 7. Δ a3 d6
8. Δ g2 Δ c6= Pomar—Uhlmann, Madrid 1973
— 16/6; 5. Δ g2! $\pm$; 2. e4 — B 06

⁴⁹ 2... c6 3. Δ c3 Δ g7 4. e4 d5 5. e5 dc4
6. Δ c4 Δ h6 7. h3 Δ f5 8. Δ f3 b5? $\pm$ 9. Δ b3
h5 10. Δ e4 Δ a6 11. Δ eg5! $\pm$ Hort—Cardoso,
Las Palmas 1975 — 19/82; 8... c5! $\pm$; 2... c5
3. d5 e5 4. de6 [4. e4 d6 5. Δ c3 — A 44] de6
[4... fe6 5. Δ c3 Δ g7 6. Δ f4 $\pm$ Romanišin]
5. Ψ d8 Δ d8 6. Δ c3 Δ h6! 7. g3 Δ d7 8. Δ g2
 Δ c6 9. Δ f3 Δ e7 10. 0-0 Δ d7= Vaganjan—
Romanišin, Leningrad 1977 — 24/130; 3. Δ f3
 Δ g7 4. e4 — 2... Δ g7

⁵⁰ 3. Δ c3 c5 4. d5 [4. Δ f3 cd4 5. Δ d4 Δ c6!
— A 35] f5 [4... e5 5. e4 d6 — A 44] 5. h4
 Δ f6 6. e3 0-0 7. Δ e2 e5 8. h5 d6 9. hg6 hg6
10. Δ d2 Δ a6 11. Ψ c2 Δ d7 12. Δ h3 Δ c7 13.
f4 ef4 14. Δ f4 Ψ e8 15. a4 Δ a600 Forintos—
Quinteros, Wijk aan Zee 1974; 5. g3! Δ Δ g2,
 Δ h3 $\pm$; 3. e4 Δ c6 4. d5 [4. Δ f3 e5 5. Δ g5
(5. de5 Δ e5= Gligorić) f6 (5... Δ ge7 6. de5
 Δ e5 7. Δ e5 Δ e5 8. Δ c3 h6 9. Δ e3 d6 10.
 Ψ d2 Δ g7 11. Δ e2 Δ e6 12. 0-0 g5 13. Σ ad1
 Δ g6 14. Δ b5 0-0 15. c5! $\pm$ $\uparrow$ Uhlmann—
Westerinen, Lugano (ol) 1968 — 6/137] 6. Δ e3
d6 7. d5 Δ c7= Gligorić—Keene, Teesside
1972 — 13/108] Δ d4 5. Δ c3 e5 6. Δ ge2 d6
[6... c5?! 7. Δ d4 ed4 8. Δ b5 d6 9. b4! b6 10.
bc5 bc5 11. Ψ a4 Δ f8 12. Δ f4 $\pm$ A. Rodriguez
— van Wijgerden, Amsterdam II 1978 — 26/113]
7. Δ d4 ed4 8. Δ b5 Ψ e7 $\pm$ A. Rodriguez

⁵¹ 4... cd4 5. Δ d4 Δ c6 6. Δ e3 — B 38

⁵² 6. Δ c3 d6 — A 42

⁵³ 6... cd4 7. Δ a3 Ψ b6 8. Δ d3 d6 9. c5!
 Ψ c5 10. Δ b5 Δ f8 11. 0-0 Δ f6 12. Δ d3 Δ g4
13. Δ c4 Δ e5 14. Δ e5 Δ e5 15. Δ h6 Δ g7 16.
 Ψ d2 $\pm$ Džindžihašvili—Torre, Buenos Aires (ol)
1978

⁵⁴ 7. Δ c3 d6 8. Δ e2 Δ g7 9. 0-0 Δ f6 10.
 Δ f4 0-0 11. Ψ d2 a6 12. Σ ad1 Δ d7 13. e5
 Δ e8 14. Ψ e3 b5 15. b3 b4 16. Δ e4 b5 17.
 Δ g3 Δ c8 18. Σ fe1 a5 19. Δ d3 $\pm$ ○ Štejn—
Bronštejn, Moskva 1971 — 13/103

⁵⁵ 8. 0-0 e5?! 9. ♖d2! ♕f6 10. ♖b3 ♕g4 11. ♖e1 ♕h5 12. ♖d4 cd4 13. f4 ♖e7 14. fe5 de5 15. ♕d2± Smislov-Ljubojević, Wijk aan Zee 1972 — 13/105; 8... ♕g7±

⁵⁶ 10. h3 e6 [10... ♕g7?! 11. f4 h5 12. ♕f3 ♕h6 13. ♕e3 ♖c7 14. ♖d2± Browne-Bellon, Nice (ol) 1974 — 17/74] 11. ♖h1 ♕g7 12. f4 ♕e7± Janošević

⁵⁷ 6. ♕d2 ♖c5 7. ♕c3 ♕f6 8. ♕e2 ♖b6 [8... d6 9. h3 0-0? 10. ♕a4 ♖h5 11. ♕g5 ♖h6 12. ♕c3 ♕d7 13. ♕e6 fe6 14. ♕h6+— Cvetković—Velimirović, Jugoslavija 1974] 9. 0-0 ♖d8?! 10. ♖c1 0-0 11. ♕h6 d6 12. h3 ♕e6 13. b3 a6 14. ♕g7 ♖g7 15. ♖b2± Uhlmann—Doda, DDR—Polska 1974 — 17/71; 9... 0-0±

⁵⁸ 7. ♕e2 ♕d4 8. 0-0 b5 9. ♕a3 b4 10. ♕b5 ♕b5 11. cb5 ♕f6 12. ♕b3 ♖c7 13. ♖e1 ♕e4 14. ♖b4 d5 15. ♕d4±↑ Hasin—Gilinski, SSSR 1977; 8... d6!?

⁵⁹ 7... ♖b4 8. ♕d2 ♖b6 9. ♕c3 ♕f6 10. ♕e2 0-0 11. 0-0 d6 12. ♕e3 — 7... ♖b6

⁶⁰ 9... ♖c7 10. ♖h1 [10. ♕c3 ♕c3! 11. bc3 ♕f6±] ♕e6 11. f4 a5?! 12. ♕a3 a4 13. ♕b5 ♖b6 14. c5!± Keene—Timman, Hastings 1973/74 — 17/70; 11... f5!; 9... ♕f6 10. ♕c3 0-0 11. ♕e3 ♖d8 12. ♖c1 [12. f3 ♕d7 13. ♖d2 a5 14. ♖ad1 a4 15. ♕d4 ♕d4 16. ♕d4 ♖a5 17. ♕d5 ♖e8 18. ♕g7 ♖g7 19. ♖d4 ♖g8 20. b4!± Smejkal—Ivkov, Polanica Zdroj 1970 — 10/102] ♕e6 13. ♕d4 ♕d4 14. ♕d4 ♖a5 15. f4 a6 16. f5 ♕d7 17. c5!± Petrosjan—Fischer, Rovinj—Zagreb 1970 — 10/100

⁶¹ 6. ♕c3 cd4 7. ♕d5 ♖d8 8. ♕f4 d6 9. ♕d4 e5? 10. ♕b5 ef4 11. ♕dc7! [11. ♕bc7 ♖f8 12. ♕a8 ♕a6 13. ♖d2 ♕f6 14. ♕f6? ♕f6 15. ♕e2 ♕e6 16. ♖f4 ♕b2± Christiansen—Beljavski, Teesside 1973 — 16/61; 14. 0-0-0∞ Marić; 13. c5!?] ♖e7 12. c5! dc5 13. ♖d8 ♖d8 14. 0-0-0 ♕d7 15. ♕a8 ♕c6 16.

♕d6 ♕h6 17. ♕b7 ♖e7 18. ♕c7± Schmidt—Ničevski, Polanica Zdroj 1974 — 18/65; 9... e6!±∞; 9... ♕f6!±∞

⁶² 6... ♕f6 7. d5 0-0 8. ♕bd2 d6 9. ♕e2 [9. ♖c2 e5= Pančenko—Romanišin, SSSR 1974; 9. ♕d3!± e5 10. 0-0 ♕a6 11. ♕e1 ♕h5 12. g3 ♕h3 13. ♕g2± Csom] e5 10. 0-0 ♕h5 11. g3 ♕h6 12. ♕e1 ♕g7 13. f4 ♕h3 14. ♖f2 f5 15. ♕d3± Csom—Hartoch, Banja Luka 1974 — 18/66

⁶³ 10. ♕b5 ♖b8 11. ♕1c3 ♕f6 12. ♕c7 ♖f8 13. ♕7d5 ♖g7 14. f3 d6 15. ♖c1 ♕e6 16. ♕d2 ♖hc8 17. b3 ♕d7 18. h4±± Govedarica—Biyiasas, Vrnjačka Banja 1976

⁶⁴ 5... ♕f6 6. ♕d2! [6. ♕d3 d6 7. 0-0 ♕g4 8. d5 ♕bd7 9. ♕e2 0-0 10. h3 ♕f3 11. ♕f3 ♕e8 12. ♕g5 ♕f6 13. ♕h6 ♕g7 14. ♖c2 ♖fe8 15. ♖ac1 a6= Schmidt—S. Garcia, Camaguey 1974 — 17/69; 8... ♕fd7!; 6... ♕g4!±] cd4 7. ♕d4 0-0 [7... ♕e4? 8. ♕e4 ♖e5 9. ♕d3 f5 10. ♕f3 ♖b2 11. ♖b1 ♖a3 12. ♖b3+— Smislov] 8. ♕b3 ♖c7 9. ♖c1 d6 10. ♕e2 b6 11. 0-0 ♕b7 12. f3 ♕c6 13. ♕d5± Smislov—Ostojić, Venezia 1974 — 18/64

⁶⁵ 6. ♕e3? ♕f6 7. d5 [7. ♖d2 cd4 (7... ♕g4 8. dc5!±) 8. ♕d4 ♕e4 9. ♕c6 ♖c3!±] ♕e4 8. dc6 ♕c3 9. ♖d2 b6 10. ♕d3 dc6 11. 0-0 ♕a4 12. ♖a5 ba5 13. ♖ab1 ♕b2± Schmid—Gheorghiu, Nice (ol) 1974 — 17/72; 6. dc5 ♕c3 7. bc3 ♕f6 8. ♕d2 ♖c3 9. ♖b1 ♕e4 10. ♖b3 ♖d4 11. ♕e4 ♖e4 12. ♕e3 0-0 13. ♖d2 b6! 14. cb6 ab6± Dieks—Eising, Wijk aan Zee II 1974; 12. ♖e3!± Savon

⁶⁶ 9. ♕b5 ♖d8 10. ♕c3 ♕f6 11. ♕e2 a6 12. ♕a3 0-0 13. 0-0 e5 14. de6 ♕e6 15. ♖ad1 ♖e7 16. ♖d3 ♖f8 [Malich—Savon, Halle 1974 — 18/63] 17. f3± Savon

⁶⁷ 10. ♖e2 0-0 11. 0-0 e6 12. ♖h1 ♖d8 13. de6 ♕e6 14. ♖ad1 a6 15. ♕g5 h6 16. ♕c1 ♖e8 17. f3± Petrosjan—Gheorghiu, Manila 1974

A 41

1. d4 d6

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	♕f3 ¹ ♕g4 ²	c4 ³ ♕d7 ⁴	♕c3 c5	e3 ⁵ ♕gf6 ⁶	♕e2 c6	0-0 ♖c7	d5 ♕e7	♕d2 ♕e2	♖e2 cd5 ⁷	±
2	...	e4 ♕f6 ⁸	♕c3 e6	♕e2 ♕e7	0-0 0-0	♕f4 ⁹ c6	h3 ♕f3	♕f3 d5	♖d3 a6 ¹⁰	±
3	...	♕f4 ¹¹ g6	e3 ♕g7 ¹²	h3 ¹³ e5	♕h2 e4	♕fd2 f5	g4 ♕h6	gf5 ♕f5	♕e4 0-0 ¹⁴	∞
4	c4 e5	d5 ¹⁵ f5 ¹⁶	♕c3 ♕f6	g3 g6 ¹⁷	♕g2 ♕g7	♕f3 0-0	0-0 h6	e4 f4	gf4 ♕g4 ¹⁸	∞
5	...	de5	♖d8	♕c3	♕f3 ¹⁹	g3 ²⁰ ♕e6	b3 ♕d7	♕g2 ♖c7	0-0 ♕e7 ²¹	=
	...	de5	♖d8	c6	f6					

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
6	...	♟f3	♞c3	d5	e4	g3	h4	♞e2	♞f1	±
	...	♞c6 ²²	♟g4 ²³	♞ce7	♟g6 ²⁴	♞e7	♟f6	h6	c6 ²⁵	
7	...	♟f3 ²⁶	g3 ²⁸	♟g2	0—0 ³¹	♞c3	♟h3	♟b3	e4	±
	g6	♟g7 ²⁷	♟g4 ²⁹	♟c8 ³⁰	♟f6 ³²	♟h3	♟h3	♟c8	♟fd7 ³³	
8	...	♞c3	g3 ³⁵	d5 ³⁷	f4 ³⁸	♟f3	♟g2	♟d4	0—0	=
	...	♟g7 ³⁴	♞c6 ³⁶	♞e5	♟d7	♟c5	♟f6	0—0	a5 ³⁹	

1. d4 d6 2. c4 g6 3. ♞c3 ♟g7 4. ♟f3

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
9	...	d5 ⁴¹	e4 ⁴³	♞e2	♟g5	♞e3	h3	a4	h4	±
	♞c6 ⁴⁰	♟b8 ⁴²	♟d7	♟g6	h6	c5	a6	g5	g4 ⁴⁴	
10	...	g3	d5 ⁴⁶	♟g2	0—0	e4	ef5 ⁴⁸	♟g5	b4	±
	e5	♞c6 ⁴⁵	♞ce7	f5 ⁴⁷	♟f6	0—0	gf5	♟g6	♟e7 ⁴⁹	
11	...	de5	♟d8	♞e3 ⁵⁰	0—0—0	b3 ⁵²	h3	♟h6	g4	=
	...	de5	♟d8	♞e6 ⁵¹	♟d7	f6	♟h6	♟h6	♟f7 ⁵³	
12	...	...	...	♟g5	0—0—0 ⁵⁵	♟d2 ⁵⁷	♟g1	g4	b3	±
	...	...	...	f6 ⁵⁴	♟d7 ⁵⁶	♟h6	♟f7	♟d6 ⁵⁸	b6 ⁵⁹	
13	...	e3 ⁶⁰	♞e2 ⁶²	d5	e4 ⁶⁴	♟f3	♟h6	♟d2 ⁶⁷	0—0	±
	♟g4	♞c6 ⁶¹	e5 ⁶³	♞ce7	♟f3 ⁶⁵	♟h6 ⁶⁶	♟h6	♟eg8	♟f8 ⁶⁸	
14	...	g3 ⁶⁹	♟g2	0—0 ⁷⁰	e4 ⁷¹	♟d4	b3	♞c6 ⁷³	♟b2	=
	♟d7	e5	♞e7	0—0	ed4 ⁷²	♟e5	♟7c6	bc6	♟b8 ⁷⁴	
15	...	...	...	0—0 ⁷⁵	e4 ⁷⁷	h3 ⁷⁹	de5	ef5		∞
	...	...	♟h6	0—0 ⁷⁶	c6 ⁷⁸	f5!?	de5	gf5		

¹ 2. e4 — B 00

² 2... ♞c6 3. d5 [3. e4 — B 00] ♟b8 [3... ♟e5 4. ♟e5 de5 5. e4 e6 6. ♟b5 ♟d7 7. ♞c4±] 4. c4 e5 5. ♞c3 g6 6. g3 ♟g7 7. ♟g2 f5 8. e4 ♟f6 9. ♟g5 0—0 10. 0—0 f4 11. gf4 ef4 12. ♟e6 ♟e6 13. de6 ♞c6 14. ♟f4 ♟e4 15. ♟d5± Najdorf—Emma, Argentina 1960; 6. e4!?△ ♞e2

³ 3. g3 ♞c6 4. ♟g2 e5 5. c3 ♟d7 6. h3 ♟h5 7. 0—0 f5 8. d5 ♟f3 9. ef3 ♞ce7 10. f4 e4 11. c4 ♟f6 12. ♞c3 g6 13. ♞e3 ♟g7 14. ♟b5± Cuellar—Wade, Siegen (ol) 1970

⁴ 3... c6 4. ♟b3 ♟c7 5. h3 ♟h5 6. ♟f4 ♟d7 7. g4 ♟g6 8. ♟g2 ♟gf6 9. 0—0 ♟b6 10. ♞c3 e6 11. ♟fe1 d5 12. c5 ♟b3 13. ab3 a6 14. b4 ♟c8 15. ♟d2 ♞e7 16. f3±○ Keene—Schiffer, Berlin 1971; 3... g6 — 2. c4

⁵ 5. d5 ♞e7 6. e4 ♟f3 7. ♟f3 ♟g5 8. g3 a5 9. ♟g5 ♟g5 10. h4 ♟e7 11. ♟g4 g6 12. ♟g5 ♟gf6 13. ♞e2 ♞c5 14. ♟e3 h5 15. f3= Doda—Osnos, Leningrad 1967

⁶ 5... f5 6. ♞e2 e4 7. ♟g1 ♞e2 8. ♟ge2 ♟df6 9. ♟b3 b6 10. ♟f4± Conde—Mieses, Bournemouth 1939

⁷ 11. cd5 0—0 12. e4 ♟fc8 13. a4 ♟f8 14. ♟e1 ♟g6 15. g3± Krogus—Gurgenidze, SSSR (ch) 1967

⁸ 3... ♟d7 4. c4 c6 5. ♞c3 g6 6. ♞e2 ♟g7 7. ♞e3 e5 8. 0—0 ♟e7 9. d5 c5?! 10. ♟b5 ♞c8 11. a3 0—0 12. b4 b6 13. ♟b1± Neamtu—Troianescu, Romania 1970 — 9/79; 3... e6 4. ♟bd2 c6 [4... ♟f6 5. c3 ♞e7 6. ♟d3 ♟bd7 7. h3 ♟h5 8. ♟f1 ♟g6 9. ♟g3 ♟h5 10. ♟f5! ef5 11. ef5 ♟b6 12. fg6 hg6 13. ♟b3± Smislov—Wade, Hastings 1972/73] 5. c3 ♟d7 6. ♞e2 ♟c7 7. 0—0 ♟gf6 [Sanguineti—Petrosjan, Biel (izt) 1976] 8. ♟e1 ♞e2 9. ♟e2 e5 10. f4!± Holmov

⁹ 7. ♟e1 ♞e2 8. ♟e2 d5 9. ed5 ♟d5 10. ♟e4 ♟f6 11. c3 ♟d5 12. ♟f6 ♟f6 13. ♟d3 ♟c4 14. ♟e1 ♟d7= Barcza—Wade, Hastings 1972/73

¹⁰ 11. e5 ♟fd7 12. ♟e2±○ Langeweg—Petrosjan, Amsterdam 1973

¹¹ 3. g3 ♟g7 4. ♟g2 ♟d7 5. 0—0 [5. b3 e5 6. ♟b2 e4 7. ♟d2 f5 8. c4 ♟e7 9. ♞c3 ♞c6 10. e3 ♟b4 11. 0—0 ♟f6 12. f3 ♟h6 13. ♟h1 0—0o Pomar—Ljuboević, Malaga 1971] e5 6. de5 de5 7. ♞c3 ♟gf6 8. ♟d5?! 0—0 9. ♟f6 ♟f6 10. ♟g5?! ♟b6± Pomar—Talji, Las Palmas 1975 — 19/6; 8. e4= Talji; 3. c4 — 2. c4; 3. e4 — B 06

¹² 3... ♞c6 4. d5 e5! 5. dc6 ef4 6. ♟d4 ♟f6 7. cb7 ♟b7 8. ♟a4 ♟d8 9. c3 ♟e7 10.

♭bd2 ♭g7 11. 0-0-0 ♭d5 12. ♭c4 ♭b6 13. ♯b4 ♯e7 14. ♭a5 c5 15. ♯b5 ♯ab800 Vukić—Meštrović, Jugoslavija (ch) 1977

¹³ 5. c3 e5 6. de5 de5 7. ♭g5 f6 8. ♭h4 ♭h6 9. ♭c4 ♭f5 10. a3?! ♯e7 11. e4 ♭h4 12. ♭h4 f5 13. g3 ♭b6 14. ♭b3 f4 15. a4 a5 16. 0-0 ♯f8干 Kovačević—Minić, Jugoslavija (ch) 1967 — 3/66

¹⁴ 11. ♭bc3 ♭h4 12. ♭e2 b5! 13. ♯d3 b4 14. ♭d5 ♭g2 15. ♯f1 ♭h4 16. Kudišević—Nikolajevski, SSSR 1970 — 9/61

¹⁵ 3. e3 f5 4. ♭c3 — A 21; 3. ♭c3 — A 21

¹⁶ 3... ♭e7 4. e4 f5 5. ef5 ♭f5 6. ♯f3 ♯d7 7. ♭e2 ♭f6 8. ♭g3 ♭e7 9. ♭d3 ♭d3 10. ♯d3 ♭a6 11. ♭e3 0-0 12. ♭c3± Reshevsky—Tartakower, Amsterdam 1950

¹⁷ 5... ♭e7 6. ♭g2 0-0 7. ♭f3 ♭bd7 8. ♭g5 ♭b6 9. b3 h6 10. ♭e6 ♭e6 11. de6 c6 12. a4 a5 13. e4 fe4 14. ♭e4± Popov—Schöneberg, Varna 1968

¹⁸ 10... ef4 11. e5 de5 12. ♭e5 g5 13. c5 g4 14. ♯e1 f3 15. ♭f1 ♭f5 16. ♭d3 ♭fd7 17. ♭f5 ♯f5 18. ♭g6± Peev—Ornstein, Norge 1974; 10... ♭g4 11. h3 [11. ♯d3? ♭bd7 12. ♭h4 ef4 13. ♭g6 ♭c5 14. ♯c2 f3干→ Peev—Bohosjan, Bulgaria 1976] ♭h5 12. ♯c2 ef400

¹⁹ 6. ♭g5 ♭e7 7. 0-0-0 ♯c7 8. ♭d2 ♭e6 9. e4 ♭d7= Spasov—Espig, Dresden 1969; 6... f6!?=

²⁰ 7. e3 ♭e6 8. ♭e2 ♭d7 9. 0-0 ♯c7 10. ♯d1 ♭h6= Calvo—Bellon, Madrid 1973; 7. ♭e3 ♭e6 8. 0-0-0 ♯c7 9. ♭d2 ♭h6 10. f3 ♭d7 11. g4 ♭f7 12. h3 ♭b6= Sydor—Tomić, Dortmund 1976

²¹ 11. ♭b2 ♭c5 12. ♯ac1 a5 13. ♭a3 ♭c8 14. ♯fd1 ♯g8 15. ♭b2 ♭b6= Toran—Schmid, Siegen (ol) 1970

²² 3... ♭d7 4. ♭c3 ♭e7 5. e4 ♭g6 6. g3 ♭e7 7. ♭g2 0-0 8. 0-0 ♯e8 9. ♭e3±↑ Andrić—Puc, Jugoslavija (ch) 1951; 4... g6 5. e4 ♭g7 — A 42; 4... ♭g6 — A 54; 3... e4 4. ♭g5 ♭f5 5. g4±↑; 4... f5 5. ♭c3 — A 21 4... ♭f6!?= 5. ♭c3 — A 21; 3... ed4 4. ♭d4 g6 5. ♭c3 ♭g7 6. g3 ♭c6 7. ♭c6 bc6 — A 27

²³ 4... g6 — 2... g6; 4... ed4 5. ♭d4 g6 6. g3 ♭g7 7. ♭c6 bc6 — A 27; 4... ♭f6 — A 54

²⁴ 6... g6 7. ♭e2 ♭f3 8. ♭f3 ♭h6 [8... h5 9. ♯b3 ♯c8 10. ♯b5 c6 11. ♯a4 ♭f6 12. dc6 ♯c6 13. ♭b5± Uhlmann—Dely, Szombathely 1966 — 2/69; 11... ♭h6!?] 9. ♭h6 ♭h6 10. ♯d2± Marić

²⁵ 11. ♭e1 ♭d7 12. ♭c2 cd5 13. cd5 ♯b8 14. a4 ♭d8 15. ♯g2 0-0 16. f3±○ Donner—Kestler, Haifa (ol) 1976 — 22/125

²⁶ 3. g3 ♭g7 4. ♭g2 ♭c6?! 5. d5 ♭d4 6. e3 ♭f5 7. ♭e2 e5 8. de6 fe6 9. ♭bc3 ♭f6 10. e4 ♭e7 11. h3 0-0 12. ♭e3 e5 13. 0-0 ♭e6 14. ♭d5± Savon—Kagan, Petropolis (izt)

1973 — 16/25; 4... ♭d7 5. ♭f3 e5 6. ♭c3 — 3. ♭c3; 3. e4 ♭g7 4. ♭e3 e5 5. ♭e2 ed4 6. ♭d4 ♭f6 7. f3 0-0 8. ♭bc3 ♭c6 9. ♭f2 ♭e5 10. ♭d4 c6 11. ♯b3 c5 12. ♭c2 a6 13. a4 ♭e6 14. ♭e2 ♭h5 15. g3 ♭c6干↑ Čabrillo—Matulović, Jugoslavija (ch) 1976; 4. ♭c3 — A 42

²⁷ 3... ♭g4 4. ♯b3 ♯c8 5. h3 ♭f3 6. ♯f3 ♭g7 7. e3 ♭f6 8. ♭c3 0-0 9. g3 ♭bd7 10. ♭g2 c6 11. 0-0 e5 12. d5 c5 [12... cd5 13. cd5 ♭e8 14. e4 f5 15. h4!± Portisch—Larsen, Sousse (izt) 1967 — 4/89] 13. e4 h5± Portisch

²⁸ 4. e4 ♭g4 5. ♭e2 ♭c6 6. d5 ♭f3 7. ♭f3 ♭d4 8. ♭c3 c5 9. dc6 bc6 10. 0-0 ♯b8 11. g3 e6 12. ♭g2 ♭e7 13. ♭h6 ♭h6 14. ♭d4 0-0 15. ♯a7 ♯b2 16. ♯a300 Janošević—Ivkov, Majdanpek 1976

²⁹ 4... e5 5. de5 de5 6. ♯d8 ♯d8 7. ♭g2 c6 8. 0-0 ♭h6! 9. ♭h6 ♭h6 10. de5 ♭e6 11. ♭d2 ♯c7 12. f4 ♭g7 13. ♭d3 ♭d4 14. ♯h1 ♭d7 15. ♯c1 ♭e3 16. Langeweg—Larsen, Beverwijk 1967; 5. ♭g2 ♭c6 6. d5 ♭c7 7. ♭c3 — 3. ♭c3; 4... c5 5. ♭g2 ♭c6 6. d5 ♭a5 7. 0-0 a6 8. ♭bd2 [8. ♭fd2 b5 9. ♯c2 ♭h6! 10. ♭c3 ♭d7干 O'Kelly—Szabo, Solingen 1968 — 6/133] b5 9. ♯b1 = Janošević; 5. d5±; 4... c6 5. ♭g2 ♯a5 6. ♭d2 ♯b6 7. ♭c3 ♭f6 8. ♭bd2 ♭f5 9. 0-0 0-0 10. ♯e1 ♭e4 11. ♭e4 ♭e4 12. e3 d5 = Jelen—Ivanović, Jugoslavija (ch) 1974; 10. ♭h4±; 6. ♭c3! 7. 4... ♭d7 5. ♭g2 e5 6. ♭c3 — 3. ♭c3

³⁰ 5... ♭c6 6. d5 ♭f3 [6... ♭b8 7. h3 ♭d7 8. 0-0 ♭a6 9. e4 ♭c5 10. ♯e1 a5 11. e5 ♭f5 12. g4 ♭d3 13. b3 h5 14. ♭e3 hg4 15. hg4 ♭e4 16. ♭bd2± Furman—Westerinen, Tallinn 1971] 7. ♭f3 [7. ef3 ♭d4 8. 0-0 c5 9. dc6 bc6 10. ♭c3 e6 11. ♭e4 h6 12. ♭d2 f5 13. ♭c3 c5 14. ♭d2 ♭e7 15. f4 ♯b8 = Osnos—Vasjukov, SSSR 1962] ♭e5 8. ♭g2 ♭f6 9. e4 0-0 10. ♯e2 c6 11. 0-0 cd5 12. ed5 ♯c7 13. b3 a6 14. ♭b2 ♭ed7 15. ♭c3± Smejkal—Spiridonov, Polanica Zdroj 1970

³¹ 6. h3 ♭d7 7. ♭c3 c5 8. ♭e3 ♭a6 9. dc5 ♭c5 10. ♭d4 ♭f6 11. ♭d5±↑ Lilienthal—Vasjukov, Moskva 1962

³² 6... ♭c6 7. d5 ♭d8 8. ♭c3 ♭f6 9. ♭e3 c5 10. ♯d2 0-0 11. ♭h6 a6 12. ♭g7 ♯g7 13. ♯fe1 ♯b8 14. a4 b6 15. e4±○ Najdorf—Robatsch, Leipzig (ol) 1960

³³ 11. ♭g5 ♭c6 12. ♯ad1 h6 13. ♭e3± van Scheltinga—Robatsch, Beverwijk 1962

³⁴ 3... ♭d7 4. ♭f3 e5 5. ♭g5 f6 6. ♭d2 c6 7. b4 ♯e7 8. e3 f5 9. b5 ♭g7 10. bc6 bc6 11. d5 c5 12. ♭b5 ♭b6 13. ♯b1 ♭f6 14. ♭a5 0-0 = Mariotti—Suttles, Venezia 1974; 5. e4 ♭g7 — A 42; 3... e5 4. ♭f3 ♭c6 5. d5 ♭ce7 6. c5 [6. e4 f6 7. ♯e2 ♭h6 8. ♭d2 c5 9. 0-0 ♭d2 10. ♯d2± Pimonov—Gurgenidze, SSSR 1971 — 11/124; 8. 0-0!?] dc5?! 7. ♭e5 ♭g7 8. ♭f4 [8. ♯a4 ♯f8 9. ♭f4±] ♭f6 9. ♯a4 ♭d7 10. 0-0-0 0-0 11. ♭c6 bc6 12. dc6± Zilberštejn—Gurgenidze, SSSR 1972 — 13/105; 4... ♭g7 — 3... ♭g7

⁸⁸ 4. Δg_5 h6 [4... c6 5. Ψd_2 Ψc_7 6. h3 h6 7. Δh_4 f5 8. e3 e5 9. Δg_3 g5?! 10. Δd_3 Δe_7 11. Δg_2 f4 12. Δh_2 Δe_6 13. 0-0-0 Δa_6 14. $\Psi h e l \pm$ F. Portisch—Kurajica, Wijk aan Zee II 1973 — 15/100] 5. Δh_4 c5 6. e3? cd4 7. ed4 $\Psi b_6 \mp$ A. Zajcev—Liberzon, SSSR 1971 — 12/92; 6. d5!? Gufeld

⁸⁹ 4... e5 5. de5 de5 6. Ψd_8 Ψd_8 7. Δg_5 f6 8. 0-0-0 [8. Δd_2 Δe_6 9. Δg_2 c6 10. b3 Δd_7 11. Δa_4 Δh_6 = Visier—Ivkov, Palma de Mallorca 1968 — 6/138] Δd_7 [8... Δd_7 9. Δd_2 Δc_6 10. Δh_3 Δd_4 11. Δd_7 Ψd_7 12. Δe_3 c5 13. Δd_4 cd4 14. e3 Ψc_8 15. b3 Ψe_6 16. ed4 ed4 17. Δb_5 a6 18. Δd_4 + — Tajmanov—Češkovski, SSSR (ch) 1975] 9. $\Delta d_2 \pm$; 4... Δd_7 5. Δg_2 e5 6. Δf_3 — 4. Δf_3

⁹⁰ 5. Δf_3 — 4. Δf_3

⁹¹ 6. Δd_2 c6 7. Ψb_3 Δf_6 8. f4 Δe_7 9. Δg_2 0-0 10. Δh_3 Δc_5 11. Ψa_3 cd5 12. cd5 a5 13. Δf_2 Ψb_6 14. 0-0 $\Delta f_5 \mp \uparrow$ C. Fernandez—Bilek, La Habana 1971

⁹² 11. h3 e6 12. de6 fe6 13. Δb_3 Δc_7 = Visier—Ivkov, Palma de Mallorca 1966

⁹³ 4... c6 5. g3 [5. Δg_5 h6 6. Δh_4 Ψb_6 7. Ψd_2 g5 8. Δg_3 g4 9. c5! Ψd_8 10. Δh_4 cd5 11. e3 cd4 12. ed4 Ψd_4 13. $\Delta d_3 \oslash$ Planinc—Rakić, Jugoslavija (ch) 1969] Ψb_6 6. Δg_2 Δg_4 7. e3 Δd_7 8. 0-0 Δf_6 9. h3 Δf_3 10. Δf_3 0-0 11. b3 Ψad_8 12. $\Delta b_2 \pm$ Inkjov—Georgiev, Bulgaria 1975

⁹⁴ 5. e3 e5 6. d5 Δc_7 7. h4 h6 8. h5 g5 9. e4 f5 10. ef5 Δf_5 11. Δh_2 Δf_6 12. g4 Δd_7 13. $\Delta g_2 \oslash$ Gerusel—Ujtelly, Amsterdam II 1969; 7... Δf_6 !?; 5. g3 Δg_4 ?! 6. Δg_2 Ψd_7 7. d5 Δf_3 8. ef3 Δa_5 9. Ψd_3 c6 10. Δd_2 cd5 11. Δd_5 Δc_6 12. Δc_3 Δf_6 13. Δf_6 Δf_6 14. Δf_6 ef6 15. 0-0 $\pm \times$ D. Smislov—Nežmetdinov, SSSR (ch) 1961; 5... e5 — 4... e5

⁹⁵ 5... Δa_5 6. Δd_2 c5 7. e4 Δd_7 8. Δe_2 a6 9. Ψc_2 Ψb_8 10. a4 Ψb_6 11. Ψa_3 Δf_6 12. 0-0 $\pm \oslash$; 5... Δe_5 6. Δe_5 de5 7. e4 $\pm$

⁹⁶ 6. g3 e5 7. e4 Δd_7 8. Δg_2 a5 9. 0-0 Δe_7 10. Δe_3 0-0 11. a3 b6 12. Ψc_1 Δa_6 13. b3 h6 14. Δh_4 Ψh_7 15. f4 $\pm$ Liberzon—Banfalvi, Debrecen 1968

⁹⁷ 13. Δh_2 h5 14. Δf_1 Δe_5 15. $\Delta g_3 \pm$ Spasov—Nikolić, Varna 1971

⁹⁸ 5... Δe_7 6. de5 de5 7. Ψd_8 Ψd_8 8. Δe_3 Δd_7 9. Δg_5 Ψe_8 10. Δg_2 c6 11. Δg_4 Δc_8 12. 0-0-0 $\pm$ Smejkal—Böhmfeldt, Dortmund 1977; 5... c6 6. Δg_2 Δg_4 7. Δe_3 Δe_7 8. de5 Δf_3 9. Δf_3 de5 10. Ψd_8 Ψd_8 11. g4 Δd_7 12. 0-0-0 Ψc_7 13. $\Delta e_4 \pm$ R. Garcia—Rossetto, Argentina 1972; 5... Δg_4 6. de5 de5 7. Ψd_8 Ψd_8 8. Δg_5 Δh_6 9. Δg_2 c6 10. 0-0 f6 11. h3 Δc_8 12. Δg_4 Δf_7 13. Δe_3 Δd_7 14. $\Psi fd_1 \pm$ Ribli—Matulović, Vrbas 1977; 5... ed4 6. Δd_4 Δe_7 7. Δg_2 Δc_6 8. Δc_6 Δc_6 9. Δf_4 Δe_6 10. Ψc_1 0-0 11. b3 Ψd_7 12. 0-0 Δh_3 13. $\Delta d_5 \pm$ Uhlmann—Schöneberg, DDR 1972 —

13/44; 6... Δc_6 7. Δc_6 bc6 8. Δg_2 Δe_7 — A 27; 5... Δd_7 — 4... Δd_7

⁹⁹ 6. de5 Δe_5 [6... de5? 7. Ψd_8 Δd_8 8. Δd_5 Δe_6 9. Δg_5 Δg_5 10. Δg_5 f6 11. 0-0-0 Ψf_7 12. Δc_7 + —] 7. Δe_5 Δe_5 8. Δg_2 Δe_7 =

¹⁰⁰ 7... Δh_6 8. 0-0 0-0 9. e4 f6 10. Δe_1 Δg_4 11. f3 Δd_7 12. Δd_3 b6 13. $\Delta e_3 \pm \oslash$ Doda—Bednarski, Polanica Zdroj 1966

¹⁰¹ 10. Δg_5 h6 11. Δe_6 Δe_6 12. de6 fe4 13. Δe_4 Δe_4 14. Δe_4 $\Psi c_8 \oslash$ Doda—Hartoch, Wijk aan Zee II 1968

¹⁰² 13. c5 h6 14. Δe_6 Δe_6 15. de6 Ψe_6 16. Δd_5 ! Ψac_8 17. Δf_6 Ψf_6 18. Δb_7 Ψcd_8 19. Δd_5 Ψh_7 20. c6 $\pm$ Grigorjan—Lukin, SSSR 1967 — 3/85

¹⁰³ 7. Δg_5 Δh_6 [7... Ψe_8 8. Δb_5 Δa_6 9. Δe_3 Δh_6 10. Δd_2 f6 11. Δe_4 Δd_2 12. Ψd_2 Ψe_7 13. e3 Δh_6 14. Δe_2 Δf_7 15. Ψc_3 c6 = Smislov—Agdamus, Buenos Aires 1970] 8. Δg_4 Δf_5 9. g3 Δd_7 10. Δg_2 f6 11. Δe_3 Δf_7 12. 0-0 c6 13. c5 Δe_6 = Šamkovič—Gurgenidze, Kislovodsk 1968; 8... Δd_7 !? =

¹⁰⁴ 7... c6? 8. 0-0-0 Δd_7 [8... Ψc_7 9. Δc_5 + —] 9. Δe_4 Δd_6 + —; 7... f6 8. 0-0-0 Δd_7 9. g4! Δe_7 10. Δg_2 a6 11. Δd_2 h5 12. h3 hg4 13. hg4 Ψh_1 14. $\Delta h_1 \pm$ Schmidt—Adamski, Lublin 1970 — 10/101; 7... b6 8. 0-0-0 Ψe_8 9. g4! Δb_7 10. h4 Δf_6 11. Ψg_1 Δfd_7 12. Δb_5 Δa_6 13. Δh_3 f6 14. Δg_2 Δf_8 15. a3 $\pm$ Mišta—Minić, Reggio Emilia 1968/69; 7... h6 8. 0-0-0 Δd_7 9. g4 Ψc_8 10. h3 Δe_6 11. b3 Δe_7 12. $\Delta g_2 \pm$ Uhlmann—Quinteros, Vršac 1973 — 16/40

¹⁰⁵ 9. c5!? h6 10. g3 $\oslash$

¹⁰⁶ 13. Δg_2 c6 14. Ψd_2 Ψc_8 15. e3 Ψe_7 = Smejkal—Matulović, Novi Sad 1976 — 22/44

¹⁰⁷ 7... Ψe_8 8. 0-0-0 Δd_7 9. Δb_5 Δa_6 10. Δd_2 Δe_7 11. Δc_3 Δc_6 12. e3 Ψe_7 13. a3 $\pm$ Ivkov—Suttles, Palma de Mallorca (izt) 1970

¹⁰⁸ 8. Δe_3 Δe_6 9. b3 Δd_7 10. h3 Δh_6 11. Δh_6 Δh_6 12. g3 c6 13. Δg_2 Ψc_7 = Mašić—Ivkov, Vršac 1969; 8. Ψd_1 Ψe_8 9. Δc_1 Δe_6 10. Δb_5 Δa_6 11. e3 Δe_7 12. e2 Δc_8 13. 0-0 Δf_8 = Denker—Formanek, Lone Pine 1977

¹⁰⁹ 8... Ψe_8 ?! 9. $\Delta e_3 \triangle$ $\Delta b_5 \pm$

¹¹⁰ 9. Δe_3 Δh_6 10. Δh_6 Δh_6 11. e3 c6 12. Δe_2 Ψe_7 13. b4 Δf_7 14. Ψb_2 f5 15. c5 Δf_6 = Filip—Robatsch, Wien 1961

¹¹¹ 11... c6 12. Δe_4 Ψc_7 13. e3 Δf_8 14. Δc_3 Δe_7 15. Δe_2 Ψe_8 16. h4 $\pm$ Portisch—Keene, Teesside 1972 — 13/107; 13. Δb_4 !? Keene

¹¹² 13. Δg_2 Δb_7 14. Δe_3 Ψe_7 [14... Ψe_8 15. h4 Δf_8 16. h5 $\pm$ Geler—Ivkov, SSSR—Jugoslavija 1966] 15. Δd_5 Δd_5 16. Ψd_5 c6 17. Ψdd_1 Ψac_8 18. $\Delta d_2 \pm$ Schmidt—Matulović, Niš 1977 — 24/134

¹¹³ 5. g3 Δf_3 [5... c6 6. Δg_2 Ψd_7 7. e4 e5 8. de5 de5 9. Δe_3 Ψd_1 10. Ψd_1 Δd_7 11.

h3 ♠f3 12. ♠f3± F. Portisch—Bilek, Hungary (ch) 1965/66; 5... ♣c8 6. ♠g2 ♠h6 7. h3 ♠d7 8. e4 f6 9. ♠e3 ♠f7 10. ♠d2 c5 11. dc5 dc5 12. e5 (12. 0-0-0 ♠c6 13. ♠b1 b600 Pomar—Petrosjan, Siegen (ol) 1970 — 10/105) f5 13. 0-0 ♠e5 14. ♠e5 ♠e5 15. ♠d5!±↑ Semenjuk—Nadeždin, corr. 1977 — 25/113] 6. ef3 e6 7. ♠g2 ♠e7 8. 0-0 0-0 9. d5 e5 10. f4 ♠d7 11. ♠h3 a5 12. ♠e1 ♠f5!00 Geler—Kočijev, Lvov 1978 — 25/114; 5. d5 c6 6. e4 ♠d7 7. ♠e2 cd5 8. ♠d5 ♠gf6 9. ♠f6 ♠f6 10. 0-0 0-0 11. ♠g5 ♠e2 12. ♣e2 ♠c8 = Kavalik—van Wijgerden, Amsterdam 1977; 5. ♠g5!?

61 5... c5 6. ♠e2 [6. d5 ♠a6 7. ♠d3 ♠f6 8. h3 ♠f3 9. ♣f3 0-0 10. 0-0 ♠d7 11. ♣e2 ♠c7 = Clarke—Portisch, Leipzig (ol) 1960] cd4 7. ed4 ♠h6 8. h3 ♠f3 9. ♠f3 ♠c6 10. d5 ♠e5 11. ♠e2 ♠f5 12. ♠d2 0-0 13. 0-0± Portisch—Timman, Wijk aan Zee 1975 — 19/83; 5... e5 6. d5 ♠d7 7. e4 ♠e7 8. ♠e2 ♠f3 9. ♠f3 0-0 10. h4 h6 11. h5 g5 12. ♠e3 f5 13. ef5 ♠f5 14. ♠e4 ♠e3 15. fe3± Ivkov—Barendregt, Amsterdam 1969; 6. ♠e2 ♠c6 — 5... ♠c6; 5... ♠f6. ♠e2 — E 61

62 6. d5 ♠e5 7. ♠e2 ♠f3 8. ♠f3 ♠f3 9. ♣f3 ♠f6 10. 0-0 0-0 11. ♠d2 ♠d7 = Jimenez—Hübner, Palma de Mallorca (izt) 1970; 6. h3 ♠f3 7. ♣f3 ♠f6 [7... e5 8. d5 ♠ce7?! 9. g4 f5 10. e4 f4 11. g5! h6 12. h4± Szabo—Barendregt, Amsterdam 1966 — 2/68; 8... ♠b8! Milić] 8. d5 ♠e5 9. ♣d1 0-0 10. ♠e2 c6 =

63 6... ♠f6 7. 0-0 0-0 8. h3 ♠f3 9. ♠f3 ♠d7 10. b3 e5 11. ♠c6 bc6 12. de5 ♠e5 13. ♠b2 ♠c5 14. ♣c2 a5 15. ♠ab1 ♣e7 = Schmidt—Padevski, Pula 1975; 8. b3 ♠ ♠b2±

64 8. 0-0 ♠f6 [8... ♠f3 9. ♠f3 f5 10. e4 ♠f6 11. g3 0-0 12. ♠g2 ♠h8 13. f3 c5 14. ♠h3± Udovčić—Ivkov, Maribor 1967 — 4/88] 9. e4 0-0 10. ♠e3 [10. ♠e1 ♠e2 11. ♣e2 c5 12. ♠d3 ♠d7 13. ♠e3 f5 14. f3 ♠f6 15. a3±0 Ivkov—Kotov, Amsterdam 1968] c5 11. ♠b1 a5 12. h3 ♠c8 13. a3 b6 14. ♠d2 ♠e8 15. b4±0 Panno—Stekel, Fortaleza 1975

65 8... ♠h6!; 8... ♠c8! Suttles

66 9... ♠f8 10. b4 a5 11. ♠a3 ♠f6 12. c5 ab4 13. ♠b4 dc5 14. ♠c5 ♠g8 15. 0-0 h5 16. a4± Ivkov—Suttles, Siegen (ol) 1970; 9... h5! 10. 0-0 ♠f6 11. ♠g5 ♠h7 [Robatsch—Suttles, Nice (ol) 1974 — 17/111] 12. ♠e3 ♠g8 13. ♣d2 ♠f6 14. c5 ♠g5 15. cd6 cd6 16. ♠ac1 a6 17. ♠c2 ♠e3 18. ♣e3 ♠gf6 19. ♠a4 0-0 20. ♠b6 ♠ ♠fc1±↑ Suttles

67 11. h4 ♠f8 12. g4 f6 13. g5 fg5 14. hg5 ♠f7 15. ♣d2 ♠g8 16. ♠g1 ♠g7 = Najdorf—Suttles, Siegen (ol) 1970 — 10/104

68 13. ♠ac1 ♠g7 14. b4 ♣e7 15. ♣b2 ♠f6 16. c5±↑ Filip—Suttles, Siegen (ol) 1970 — 10/103

69 5. ♠g5 f6 [5... h6 6. ♠h4 f5 7. e3 g5 8. ♠g3 e5 9. ♣e2! ♠f8 10. de5 de5 11. h3 c6 12. 0-0-0 ♣e7 13. ♣c2 ♣e6 14. ♠e2±0 Tajmanov—Suttles, Palma de Mallorca (izt) 1970 — 11/65] 6. ♠d2 e5 7. e4 c6 8. ♠e2 ♠h6 9. ♣c2 ♣e7 10. 0-0 0-0 11. ♠fel ♠f7 12. ♠ad1 ♠e8 13. ♠e3 ♠f8 14. b4 f500 Antunac—Kurajica, Wijk aan Zee II 1974

70 7. b3 0-0 8. ♠b2 f5 9. de5 de5 10. ♠g5 ♠f6 11. ♠b5 ♣d1 12. ♠d1 ♠e8 13. ♠a3 ♠f6 14. ♠f3 e4 15. ♠fd4 c6 16. ♠c3 ♠c7 = Anikajev—Westerinen, Soci 1974

71 8. e3 h6 9. b3 f5 10. de5 de5 11. ♠a3 e4 12. ♠d4 ♠e5 13. ♣c2 c6 14. ♠ad1 ♣e8 = Johannessen—Kotov, Stockholm 1959/60

72 8... h6 9. h3 [9. de5 de5 10. b3 ♠c6 11. ♠a3 ♠e800; 9. ♠e3 ♠h7 10. de5 de5 11. ♣e2 c6 12. ♠ad1 ♣c7 13. ♠h4 f5 14. ef5 gf5 15. f4± Liberzon—Murej, SSSR 1964] f5 10. de5 de5 11. ♠h4 c6 12. ♣e2 ♠c5 13. ♠e3 ♠e6 14. f4 ef4 15. gf4± Csom—Ljubojević, Nice (ol) 1974 — 17/171

73 11. ♠de2 f5 12. f4 ♠g4 13. ♠b1 fe4 14. ♠e4 ♠f5 15. h3 ♠f6↑ Hollis—Alexander, England 1960

74 13. ♠b1 c5 14. ♠e2 ♠b7 15. ♣d2 ♠e8 = Ek—Kotov, Jönköping 1958/59

75 7. de5 de5 8. h4 f6 9. ♠h3 ♠f7 10. h5 ♠b6 11. ♣d8 ♠d8 12. ♠c8 ♠c8 13. hg6 hg6 14. ♠h8 ♠h8 15. b3 ♠e7 16. ♠a3 ♠e6 = Quinteros—Ljubojević, Malaga 1971

76 7... f6 8. de5?! de5 9. b3 0-0 10. ♠a3 ♠e8 11. ♣c2 f5 12. e4 f4 13. ♠ad1 g5 14. h3 c6 15. g4 ♠f7 16. ♣e2 ♣f6 17. ♠a4 ♠f8 18. ♠b2 a6± Hernandez—Kurajica, Vršac 1977; 8. e4±

77 8. b3 c6 9. de5 de5 10. ♠a3 ♠e8 11. ♠e4 ♠f5 12. ♠h3 ♣a5 13. ♣c1 ♠f6 14. ♠f5 ♠f5 15. ♠d6 ♠h3 16. ♠d1 e4 17. ♠e8 ♠e8 18. ♠d4 ♣h5± Goormachtigh—Kuligowski, Groningen 1973/74; 16. b4!00

78 8... ed4 9. ♠d4 ♠e5 10. b3 ♠d7 11. ♠b2 ♠c6 12. ♠d5 ♠e7 13. ♣d2± Gheorghiu—Ghinda, Bucuresti 1971; 8... a5 9. h3 f6 10. ♠e3 ♠f7 11. ♣c2 c6 12. ♠fd1± Whiteley—Watzka, Gstaad 1973

79 9. b3 ed4 10. ♠d4 ♠c5 11. h3 f5 12. ef5 ♠f5 13. ♠ce2 a5 14. ♠b1 ♣e7± Zajd—Podgajec, SSSR 1976

¹ 5... ♔g4 6. d5 [6. dc5 dc5 7. ♖d8 ♔d8 8. ♚e3 (Browne-Forintos, Wijk aan Zee 1974 — 18/61) ♚f3 9. gf3 ♔d4 10. 0-0-0 ♚c600 Minić] ♔a6 7. ♚e2 ♚c7 8. 0-0 a6 9. ♔g5 ♚e2 10. ♖e2 h6 11. ♚f3±♚ Lombard-Jan-sson, Cala Galdana 1974 — 18/62

² 6. ♚e3 ♖b6 [6... ♖a5 7. d5 ♚c3 8. bc3 ♚e5 9. ♖b3 ♚f3 10. gf3 ♔d7 11. ♔d3 ♖b8 12. f4 ♚f6 13. f3 0-0 14. ♚f2 b5 15. ♖hb1± Karaklajić-Fuller, London 1976 — 22/67] 7. ♔d5 ♖a5 8. ♖d2 ♖d2 9. ♔d2 ♖b8 10. dc5 dc5 11. ♚f4 ♚b2 12. ♖b1 e5 13. ♔g3 ♔d4 14. ♔d4 cd4 15. f4 ♚e6 16. fe5 ♔ge700 Keene-Hartoo, Wijk aan Zee 1974; 6. dc5 dc5 [6... ♖a5? 7. cd6 ♚c3 8. bc3 ♚f6 9. de7 ♔e4 10. ♖c2+- Filip-Planinc, Vršac 1971 — 12/160] 7. ♖d8± Filip

³ 9... ♖c5 10. ♔d2 ♖b6 11. ♖c1 ♚f8 12. a4 a6 13. ♔a3 ♚f6 14. ♔c4 ♖d8 15. ♔a5 ♖e8 16. ♔b6 ♖b8 17. ♖c2± Robatsch-Campos Lopez, Nice (ol) 1974 — 17/73

⁴ Robatsch

⁵ 5. ♚e3? ♚c6 6. ♖d2 f4! 7. ♚f4 ♔d4 8. 0-0-0 c5 9. ♔ge2 e5 10. ♚e3 ♚f6 11. f3 a6干→« Nye-Levy, Scotland (ch) 1969; 5. ♚f3 ♔h6 6. ♚e2 0-0 7. 0-0 fe4 8. ♔e4 ♚f5 9. d5 c5 [9... e5 10. de6 ♚e6 11. ♔eg5± Fridštejn] 10. ♖e1 ♔a6 11. ♖b1 ♚c7 12. b4 b6 13. bc5 bc5 14. ♚b2± Gufeld-Bilek, Kecskemet 1968

⁶ 5... gf5! 6. ♖h5 ♚f8△ ♚f6 Keene, Botterill

⁷ 6. ♔d3 ♔d4 7. ♚f5 ♚c3 8. bc3 gf5 9. ♖h5 ♔d7 10. ♖f5 e6 11. ♖d3 ♖f6 12. ♚f3 ♚c6 13. c5 ♖g6 14. ♖g6 [14. ♖d1 ♖e4 15. ♚e3 ♔ge7 16. cd6 cd6 17. ♖b3 ♔a5 18. ♖b5 ♚ec6 19. 0-0-0 a6 20. ♖c5 d5 21. ♔g5 ♖c4 1/2 : 1/2 Portisch-Bilek, Sousse (izt) 1967 — 4/151] hg6 15. ♚f4 ♔ge7 [15... e5? 16. ♚e3 d5 17. 0-0-0 ♔ge7 18. c4 d4 19. ♔e5 ♔e5 20. ♔d4+-] 16. cd6 cd6 17. ♖d1 ♔d5 18. ♔d6 ♔d6 19. c4± Keene, Botterill

⁸ 7. h3 0-0 8. ♚e3 ♔a6 9. ♖d2 ♚f7 10. ♚e2 c5 11. 0-0 b6 12. ♖fel ♔b4 13. ♖ac1 e5 14. d5 ♔a6 15. a3 ♚c7 16. b4 ♔e8 [Lange-weg-Bilek, Lugano (ol) 1968 — 6/194] 17. ♔d3±

⁹ 13. ♚f7 ♖f7 14. a4 ♖f8 15. ♚e3 [15. ♖a3 e6 16. de6 ♚e6 17. ♚c3 ♔d4干 Poluga-jevski-Bilek, Lipeck 1968 — 5/125] e6 16. de6 ♚e6 17. ♖d2±; 14... e6!? Portisch

¹⁰ 5. g3 a6 6. a4 a5 7. ♔g2 ♔a6 8. ♔ge2 e5 9. ♚e3 ♚f6 10. h3 0-0 11. d5 cd5 12. cd5 ♔d7 13. 0-0 ♔dc5= Pomar-Olafsson, Las Palmas 1975; 5. ♚e2 ♔d7 [5... ♖b6 6. ♚f3 ♔g400] 6. f4 e5 7. de5 de5 8. f5 [Lanka-Gipsliis, Jurmala 1978 — 25/163] ♖h4 9. g3 ♖e700 Gipsliis; 5. f4 ♖b6 [5... a6 6. a4 ♔d7 7. ♚f3

e5 8. fe5 de5 9. d5 ♔gf6 10. ♚e2 0-0 11. ♔g5 ♖b6 12. ♖c2 ♔g4 13. ♔d1 f6 14. ♔d2 cd5 15. cd5 f5 16. a5 ♖d6 17. ♖a4 ♖e8 18. ♖c4 ♔f8 19. ♚b4± A. Zajcev-Szily, Büsum 1969 — 7/143] 6. ♚f3 [6. e5 ♔h6 (6... de5 7. c5 ♖d8 8. fe5 f6 9. ef6 ♔f6 10. ♚e2± Grigorjan-Nikolajevski, SSSR (ch) 1971 — 12/161) 7. ♚f3 ♔g400] ♔g4 7. d5 ♔f6 8. h3 ♚f3 9. ♖f3 ♔a6 10. ♖b1 ♔d7 11. ♔d2 ♔dc5 12. ♚e2 0-0 13. g4?! ♔b4 14. ♚f1 e6 15. ♔g2 ed5 16. ed5 ♖fe8 17. ♔d1 cd5 18. cd5 ♖a6干 Uhlmann-Olafsson, Reykjavik 1968 — 5/126; 13. ♖e300 Sokolov

¹¹ 5... ♔g4 6. ♚e3 ♔d7 7. ♚e2 ♚f3 [7... e5 8. d5 c5 9. 0-0 ♔e7 10. ♔e1 ♚e2 11. ♖e2 0-0 12. f4!± Botvinik-Czerniak, Hastings 1966/67 — 3/138; 9... ♔g6!± Keene, Botterill] 8. ♚f3 ♔gf6 9. 0-0 a6 10. g3 h5 11. h3 e5 12. ♔g2 0-0 13. ♖d2± Schmid-Bronštejn, Monte Carlo 1969 — 7/142

¹² 6. a4 a5 7. ♚e2 ♔f6 8. h3 0-0 9. ♚e3 — E 90

¹³ 7. a3 ♚b7 8. 0-0 ♔d7 9. ♚e3 bc4 [9... e6? 10. d5 ed5 11. ed5 c5 12. cb5+- Botvinik-Penrose, Hastings 1966/67] 10. ♚c4 e600

¹⁴ 7... ♔f6 8. e5 de5 9. de5 ♖d1 10. ♖d1 ♔g4 11. ♚f4 ♔d7 12. e6± Larsen

¹⁵ 13. ♚b3 ♔d7 14. ♖fd1 d5 15. ♖e2 ♖b6 16. ♖d2 ♖ac8?! 17. ♔g5± Hort-Larsen, Lugano (ol) 1968 — 6/195; 16... ♖b7± Larsen

¹⁶ 5. ♚f3 ♔g4!

¹⁷ 5... a6 6. d5 ♔e5 7. ♔g3 c6 8. f4 ♔d7 9. ♚e3 ♔gf6 10. ♚e2 cd5 11. ed5 b5 12. cb5 ab5 13. ♚b5 0-0 14. 0-0 ♔b6 15. ♚c6 ♖b8 16. ♔d4± Forintos-Bilek, Hungary (ch) 1973

¹⁸ 6. ♚e3 — 5. ♚e3

¹⁹ 7. f3 f5 8. ♚e3 ♔h6 9. ♔h6 ♔h6 10. ♖d2 ♔f7 11. g3 0-0 12. ♔g2 c6 13. 0-0 cd5 14. cd5 ♖b6 15. ♚h1 ♔d7 16. ♖ael ♔g7 17. f4 ♖ae8 18. ♔c1 [Botvinik-Suttles, Beograd 1969 — 8/122] fe4干 Botvinik; 7. g3 f5 8. ♔g2 ♔f6 9. f3 0-0 10. 0-0 c6 [10... c5 11. ♔d2 h5 12. f4 ♔e4 13. ♔e4 fe4 14. ♔e4 ♔g4 15. ♖e1 ♖d7 16. fe5 ♖f1 17. ♖f1 ♖f8 18. ♖e1 ♚e5 19. ♚c3= Bilek-Uhlmann 1966] 11. ♚h1 cd5 12. cd5 ♖b6 13. ♖b3 ♖b3 14. ab3 ♔d7 15. ♚e3 a6 16. h3 ♖ac8 17. ♖ac1 h5干 Donner-Ivkov, Santa Monica 1966 — 2/122; 15. ♔g5=

²⁰ 7... a5 8. ♚e2 b6 9. ♚e3 h5 10. h4 ♔h6 11. ♖d2 ♔h7 12. ♔g4 ♔g4 13. f3 ♔d7 14. 0-0-0± Portisch-Petrosjan, Manila 1974 — 18/152; 7... f5 8. ef5 ♔f5 9. ♔d3± Ljubojević; 7... c6!? Portisch

²¹ 9. ♔d3 a6?! 10. a3 ♔f6 11. ♔g5 0-0 12. ♖d2 ♔h7 13. ♔h6 ♔h6 14. ♖h6 ♔d7 15. ♖d2 ♔h8 16. f3 ♖e8 17. b4± Forintos-Uhlmann, Monte Carlo 1968 — 5/131; 9... ♔d7=

²² 9... ♖h6 10. ♖h6 ♖h6 11. ♖d2 ♖d7 12. f4 ef4 13. ♖f4 ♖b6 14. 0-0-0 0-0-0 15. e5 ♖ef5 16. ♖ge4± Hübner—Kestler, BRD 1967 — 4/147

²³ 13. b4 b6= Forintos—Lim, Vukovar 1976 — 21/139

²⁴ 6. ♖ge2 ♖e2? 7. ♖e2 ♖f6 8. 0-0 0-0 9. ♖e3 ♖d7 10. ♖d2 ♖c5 11. f3 a5 12. ♖fd1 ♖d7 13. ♖ab1 a4 14. ♖f1 ♖b8 15. ♖bc1 ♖c8 16. ♖e1 ♖e8 17. e5± Donner—Kottner, Beverwijk 1962; 6... c5 7. ♖e3= — 6. ♖e3

²⁵ 6... e5 7. de6? ♖e6 8. ♖d2 ♖e7 9. 0-0-0 0-0 10. ♖ge2 f5= Sokolski—Kotov, SSSR 1957; 7. ♖ge2± — 5. ♖e3

²⁶ 7. dc6? ♖c6 8. ♖d2 ♖f6 9. h3 0-0 10. ♖f3 ♖e6 11. ♖e2 ♖a5 12. c5 ♖c4 13. ♖c4 ♖c4 14. e5 de5 15. ♖d8 ♖f8 16. ♖e5 ♖a6 17. ♖d1 ♖h5 18. ♖f3 e5干 Bertok—Udovčić, Zagreb 1965

²⁷ 7... ♖e2 8. ♖e2 ♖f6 9. 0-0 0-0 10. f4 a6 11. a4 ♖b8 12. h3 ♖d7 13. g4 ♖e8 14. ♖d2 ♖c7 15. a5 b5 16. a6 ♖b6 17. ♖a2 ♖b8 18. e5 ♖e8 19. ♖e4± Mikenas—Čečeljan, SSSR 1970 — 9/124; 12... e6!? Keene, Botterill

²⁸ 8. ♖a4 ♖a5 9. ♖d2 ♖a6? 10. ♖ec3? ♖d7 11. ♖d3 ♖f6 12. 0-0 0-0 13. a3? ♖g4 14. f4 f5干 Keene—Bilek, Teesside 1972 — 13/167; 13. h3=; 10. ♖d4±; 9... ♖d8=; 8. ♖d4 cd4 9. ♖a4 ♖a5 10. b4 [10. ♖d2 ♖c7 11. ♖d3 ♖f6 12. b4 0-0 13. 0-0 ♖g4 14. ♖c1 ♖d7 15. ♖e2 ♖e5干 Forintos—Westerinen, Soči 1974] ♖b4 11. ♖d2 ♖a3 12. ♖c1 ♖b4= Keene—Suttles, Hastings 1973/74

²⁹ 8... e5 9. de6 ♖e6 10. ♖d1 ♖c6 11. ♖b5 0-0-0 12. ♖ec3 ♖f6 13. f3 ♖e8 14. ♖d5± Ivkov—Suttles, Sousse (izt) 1967 — 4/154; 8... f5 9. 0-0-0 ♖e2 10. ♖e2 ♖f6 11. ef5 ♖f5 12. ♖h6 ♖h6 13. ♖h6 0-0-0 14. ♖he1 ♖hf8 15. ♖f3? ♖a6 16. ♖h4 ♖f7 17. ♖e3 ♖g8干 Ivkov—Hübner, BRD 1975 — 20/170; 15. ♖f1± Ivkov; 8... ♖g4 9. f3 [9. 0-0-0 ♖e2 10. ♖e2 (10. ♖e2 ♖e2 11. ♖e2 ♖a6干 ♖a6 11. f3 ♖d7 12. ♖c3 ♖a5 13. ♖c2 a6 14. ♖d2 ♖f6 15. ♖e1 0-0 16. ♖b1 ♖c7 17. f4 b5干 Donner—Keene, Palma de Mallorca 1971 — 12/162; 9. ♖a4 ♖b4 10. ♖d4 (10. ♖b4 ♖c2 11. ♖d2 ♖b4 12. a3 ♖a6 13. ♖b1 ♖h6△ ♖d7, 0-0, f5= Larsen) ♖d2 11. ♖d2 ♖d4 12. ♖c3 a6= Zajcev—Drantsaris, Toronto 1974; 9. ♖g3 ♖a5 10. ♖c1 a6 11. ♖d3 b5 12. b3 ♖f6 13. 0-0 0-0 (Raškovski—Westerinen, Soči 1974 — 18/150) 14. f4oo ♖d7 [9... ♖f3? 10. ♖a4 ♖a6 11. ♖d4 (11. ♖c5? dc5 12. ♖d4 cd4 13. ♖d4 ♖d4 14. ♖d4 ♖a5 15. ♖f2 ♖h5 16. ♖h8 ♖d2 17. ♖g3 ♖e3—+ Keene, Botterill) cd4 12. ♖d4 ♖d4 13. ♖d4 ♖f6 14. c5 ♖a5 15. ♖c3 dc5 16. ♖e5 ♖g4 17. d6 0-0-0 18. de7+— Timman—Suttles, Hastings 1973/74 — 17/167] 10. 0-0-0 ♖e2 11. ♖e2±

³⁰ 9. ♖d4 cd4 10. ♖d4 [10. ♖d4 ♖e4= Minev] ♖b2 11. ♖b1 ♖a3 12. ♖d2 ♖a5 13.

f3 0-0 14. ♖b5 ♖d2 15. ♖d2 b6= Donner—Ree, Wijk aan Zee 1972

³¹ 10. ♖d1 0-0 11. ♖d4 cd4 12. ♖d4 ♖d4 13. ♖d4 ♖b2 14. ♖e2 ♖a3= Ciocaltea

³² Donner—Timman, Wijk aan Zee 1974 — 17/168

³³ 5... ♖h6 6. h3 f5 7. ♖d2 ♖f7 8. d5 ♖b8 9. ♖ge2 c5 10. ef5 ♖f5 11. ♖g3 ♖d7 12. ♖e2 ♖a6 13. h4 ♖a5 14. h5± Lehmann—Šamković, Palma de Mallorca 1966 — 2/121; 5... f5 6. ef5 ♖f5 7. ♖f3 ♖f6 8. d5 ♖e5 9. ♖e5 de5 10. ♖e2 0-0 11. 0-0 ♖d7 12. ♖b3 h5 13. c5± Tarjan—Cuartas, Quito 1976

³⁴ 6... f5 7. ef5 [7. f3 ♖f6 8. d5 ♖e7 9. ♖d2 0-0 10. 0-0-0 a6 11. c5 b5oo Bobocov—Kottner, Hastings 1959/60] ♖f5 8. d5 ♖ce7 9. ♖g3 [9. f3 h5 10. ♖g3 ♖d7 11. ♖d3 ♖h6 12. ♖d2 ♖e3 13. ♖c3 ♖f6 14. 0-0-0± Cvetković—Šahović, Jugoslavija 1973 — 16/88] ♖f6 10. ♖d3 ♖d7 11. ♖ce4± Larsen—Ganong, Canada 1970 — 10/159; 6... ed4 7. ♖d4 — 4... e5

³⁵ 7. h3 f5 8. de5 de5 9. ♖d8 ♖d8 10. g3 ♖e6 11. ♖g2 0-0 12. ♖d5 ♖h8 13. ♖d1 c6 14. ♖h6 ♖h6 15. ♖e7 f4 16. g4 ef4 17. f3 ♖g7干 Pomar—Quinteros, Las Palmas 1974; 7. d5 ♖b8 8. f3 f5 9. ♖d2 ♖f7 10. 0-0-0 0-0 11. ♖b1 c5 12. ef5 g5 13. f4 ♖d7 14. ♖g3 ♖f6 15. ♖d3 e4 16. ♖e2 a6 17. ♖dg1 ♖d7 18. ♖f1 b5 19. h3 bc4 20. g4 ♖b8 21. g5± Damjanović—Kotov, Paris 1968 — 5/130; 17... b5!? Marić; 7... ♖e7 8. f3 f5 — 7. f3

³⁶ 7... 0-0?? 8. d5 ♖b8 9. ♖d2 f5 10. ♖g5+—

³⁷ 8. ♖d2 fe4 [8... ♖f7 9. 0-0-0 0-0 10. ♖b1 a6 11. d5 ♖a5 12. ♖c1 c5 13. dc6 bc6 14. c5 ♖e6 15. cd6 ♖b7 16. ♖a4 fe4 17. fe4 ♖h4 18. ♖c2 ♖bd6 19. ♖c5 ♖g4 20. ♖e2 ♖fb8 (Hottes—Kotov, BRD—SSSR 1960) 21. ♖g4 ♖g4 22. h3 ♖c8 23. ♖hf1± Šamisch; 11... ♖e7 — 8. d5] 9. ♖e4 [9. ♖g5 e3!] ♖f5 10. ♖g5 ♖h6 11. ♖d8 ♖d2 12. ♖d2 ♖d8 13. de5 ♖e5= Pano—Biyiasas, Petropolis (izt) 1973

³⁸ 10. b4 ♖g8 11. ♖c1 ♖f6 12. ♖d3 0-0 13. ♖b3 c6 14. 0-0 cd5 15. ♖d5 ♖d5 16. cd5 f4 17. ♖f2 g5 18. ♖e2 h5oo Bukić—Vadasz, Wijk aan Zee II 1975; 10. 0-0-0 0-0 [10... fe4 11. ♖e4 ♖f5 12. ♖b1 ♖e3 (12... c5 13. ♖2c3 a6 14. ♖d3 ♖d7 15. h4± Minev—Spiridonov, Bulgaria (ch) 1974 — 18/151; 14... b5!?) 13. ♖e3 ♖h6 14. ♖b3 0-0 15. ♖2c3△ ♖d3± Minev] 11. ♖b1 a6 [11... c5 12. ef5 g5 13. f4± Minev] 12. ♖c1 ♖d7 [12... ♖b8 13. ♖b3 ♖d7 14. h3 ♖d8 15. g4 f4?! 16. ♖a7 ♖a8 17. ♖f2 ♖b8 18. c5± Saidy—Suttles, Tel Aviv (ol) 1964; 15... c5±; 14... f4!; 13... b6!? Keene, Botterill] 13. c5 dc5 14. ♖c5 ♖d6 15. ♖d3 b6 16. ♖e3 f4 17. ♖f2 a5 18. ♖e2 [18. g3 fg3 19. ♖g3 (Darga—Macskasy, Tel Aviv (ol) 1964) ♖f3 20. ♖e2 ♖c3! 21. ♖c3 ♖e4 22. ♖c2 ♖f5干; 18. ♖e2!?] ♖e8oo

³⁹ 10... ♠g8 11. ♠d3 ♠f6 12. 0-0-0 c5 13. h3 f4 14. ♠f2 a6 15. b4± Volovič—Murej, SSSR 1967 — 4/148; 10... 0—0 11. ♠d3 c6 12. ♠e2 cd5 13. cd5 ♠d7 14. a4± Szabo—Suttles, Hastings 1973/74 — 17/166

⁴⁰ 11. a3 0—0 12. b4 b6 13. ♠e2 h5 14. ♠d3 ♠h7 15. g4? fg4 16. fg4 ♠g4 17. ♠g4 hg4 18. h3 g3 19. ♠g2 ♠h6 20. ♠g3 ♠ef5! 21. ef5 ♠f5 22. ♠g1 ♠h4 23. ♠e2 ♠c4—+ Akvist—Böhm, Eksjö 1974; 15. ♠d1 △ ♠c2oo

⁴¹ 13. ♠e2 ♠h8 14. a4 a5 15. bc5 dc5 16. ♠b5± Foisor—Carlier, Groningen 1976/77

⁴² 6... ♠b8 7. ♠e2 f5 8. ef5 gf5 9. ♠h5 ♠f8 10. f4 ♠f6 11. fe5 de5 12. ♠h3 ♠a6 13. 0—0± Šamković—Kotov, Soči 1967 — 4/149; 7... ♠e7!?

⁴³ 8... ♠f6 9. 0—0 0—0 10. b4 ♠e8 11. c5 f5 12. f3± Boleslavski; 8... ♠h6 9. ♠d2 ♠g4 10. ♠g4 ♠g4 11. c5 0—0 12. f3 ♠d7 13. 0-0-0± Fredriksson—Wedberg, Sverige 1974; 8... ♠e7 9. g4 [9. c5 0—0 10. 0—0 f5 11. f3 f4 12. ♠f2 g5 13. ♠c1 ♠d7 (13... a6 14. ♠a4 ♠d7 15. cd6 cd6 16. ♠b6 ♠b8 17. ♠c2 ♠c8 18. ♠c7± Uhlmann—Kleopas, La Habana (ol) 1966] 14. ♠b5 ♠b5 15. ♠b5 ♠f6 16. ♠b3 ♠h8 17. cd6 ♠d6 18. ♠c5± Malich—Pithart, Harrachov 1966] f5 [9... 0—0 10. g5 c6 11. h4± Šašin—Šipov, SSSR 1966] 10. gf5 gf5 11. ♠h5 ♠g6 12. ♠g1 ♠f7 13. ef5 ♠f5 14. ♠f3± Hook—Kleopas, Lugano (ol) 1968; 11... ♠f8!?

⁴⁴ 9. h4 ♠h6 10. ♠h6 ♠h6 11. ♠d2 f4 12. 0-0-0 ♠g4 13. ♠f3 a6 14. a3 ♠d7 15. b4 ♠e7 16. ♠b2 0—0 17. ♠c1 a5 18. ♠b5 ab4 19. ab4 ♠fc8 20. ♠d1 ♠f6 21. ♠d3 c6± Balašov—Čečeljan, SSSR 1972 — 13/165; 9. f3 ♠f6 10. ♠d2 [10. 0—0 0—0 11. b4 ♠f7 12. c5 f4 13. ♠f2 g5 14. ♠c1 ♠f8 15. ♠c2 ♠g7± Incutto—Kotov, Mar del Plata 1957] 0—0 11. ef5 ♠f5? 12. g4 ♠d7 13. ♠d3 a6 14. 0-0-0 b5 15. c5± Botvinik—Alexander, München (ol) 1958; 11... gf5=; 9... ♠h6=

⁴⁵ 9... ♠f5 10. c5 [10. 0—0 ♠f6 11. c5 0—0 12. ♠c1 ♠f7 13. ♠b3 b6 14. cd6 cd6 15. a4 ♠f8 16. ♠b5± Zilber—Kampenus, SSSR 1962; 10. g4 ♠d7 11. ♠e4 ♠f6 12. f3 0—0 13. h4 ♠e4 14. fe4 c5 15. ♠d2 ♠b8 16. h5 b5 17. hg6 hg6 18. cb5 ♠b5 19. ♠b5 ♠b5 20. ♠h2± Gipslis—Kampenus, SSSR 1962] ♠f6 11. g4 ♠c8 12. g5 ♠d7 13. cd6 cd6 14. ♠e4 ♠b6 15. ♠b3± Hübner—Hottes, BRD 1971 — 12/159

⁴⁶ 10. ♠h5 ♠f8 11. f4 e4 [11... ef4 12. ♠f4 ♠h4 13. g3 ♠h3 14. ♠e2 ♠f6 15. ♠f3 ♠d7 16. 0-0-0 ♠e8 17. ♠f1 ♠f1 18. ♠hf1 ♠f7 19. c5± Barden] 12. ♠e2 ♠f6 13. ♠c2 ♠e7 14. 0-0-0 ♠f7 15. h3 h5 16. ♠dg1 ♠d7 17. ♠d4 ♠ag8± Fuller—Karmaz, England 1969

⁴⁷ 10... e4 11. c5 ♠f6 12. cd6 cd6 13. ♠a4 ♠f7 14. h3 h5 15. 0-0-0 a6 16. ♠b1 ♠d7 17. ♠b4± Nisman—Pelitov, Bulgaria 1977

⁴⁸ 13. c5 0—0 14. ♠b3 ♠h8 15. 0-0-0 ♠g6 16. ♠b5 ♠f7 17. ♠c4 ♠d7 18. d6 c6 19. h4± Korčenoj—Böhm, Nederland (ch) 1977

⁴⁹ 7. c5 f5 8. ♠b5 ♠f7 [8... ♠f8 9. f3 ♠h6 10. ♠f2 ♠f6 11. h3 ♠g7 12. ♠ge2 ♠f8 13. ♠c4 fe4 14. fe4 (Olafsson—Keene, Reykjavik 1972) dc5 15. ♠c5 ♠h5oo Keene, Botterill] 9. cd6 cd6 10. f3 ♠f6 11. ♠h3 h6 12. ♠f2 ♠f8 13. ♠b3 ♠h5 14. 0-0-0 ♠f4 15. ♠f1 ♠g8 16. ♠b1 g5oo Martz—Thornally, USA 1973; 7. ♠d2 f5 8. f3 f4? 9. ♠f2 ♠f6 10. c5 0—0 11. ♠c4 ♠h8 12. b4± Ivkov—Damjanović, Jugoslavija (ch) 1962; 8... ♠f6=; 7. ♠d3 f5 8. f3 ♠f6 9. ♠ge2 0—0 10. ♠d2 c5 11. ef5 ♠f5 12. ♠f5 gf5= Schmid—Ivkov, Bamberg 1968 — 5/128

⁵⁰ 7... f6 8. h4 ♠h6 9. g5 ♠f7 10. ef6 ♠f6 11. ♠f3 ♠g7 12. 0-0-0 ♠f8 13. ♠g3 ♠h6 14. ♠h6? ♠h6 15. ♠h3 ♠h3 16. ♠h3 ♠eg8 17. c5 ♠f6 18. cd6 cd6 19. ♠b1 ♠h5± Polugajevski—I. Zajcev, SSSR (ch) 1969; 14. ♠g5!±; 7... a6 8. f3 f5 9. c5 ♠f6 10. h3 0—0 11. ♠d2 ♠h8 12. ♠ge2 c6 13. dc6 d5 14. c7 ♠d7 15. g5± Kerr—Suttles, Vancouver 1970; 7... ♠f6 8. g5 [8. ♠e2 0—0 9. h4 ♠e8 (Grünberg—Uhlmann, Leipzig 1973 — 16/128) 10. h5 gh5 11. ♠h5 ♠g6 12. f3 ♠f4oo Uhlmann; 8. h3 h5 9. g5 ♠h7 10. ♠d2 0—0 11. ♠f3 ♠d7 12. 0-0-0 ♠b8 13. ♠b1 ♠d8 14. c5 ♠c8 (Lengyel—Kotov, Soči 1967) 15. ♠c1±; 15. ♠c4±] ♠fg8 [8... ♠d7 9. h4 h5 10. gh6 ♠h6 11. ♠h6 ♠h6 12. ♠d2±] 9. h4 h6 10. gh6 ♠h6 11. ♠h6 ♠h6 12. ♠d2 ♠d7 13. f4± Ftačnik—Carlier, Groningen 1974/75

⁵¹ 8. f3 ♠f6 9. h3 0—0 [9... fe4 10. fe4 h5 11. g5 ♠d7 12. ♠d2 0—0 13. 0-0-0 ♠c5 14. ♠h2 b6 15. ♠f2 a5= Ungureanu—Mohrlock, Moskva 1977] 10. ♠d2 c5 11. a3 [11. ♠d3 a6 12. ♠ge2 fe4 13. ♠e4 b5 14. ♠c2c3 bc4 15. ♠f6 ♠f6 16. ♠e4 ♠h4 17. ♠f2 ♠f2 18. ♠f2 ♠d7± Clarke—Kotov, Hastings 1962/63] a5 12. ♠d3 a4 13. ♠b5 ♠e8 14. ♠e2 f4 15. ♠f2 ♠d7 16. g5 ♠c8 17. h4 ♠a7 18. ♠ec3± Peev—Vogt, Varna 1972 — 13/171; 15... g5=

⁵² 9... ♠g6 10. ef5 ♠h4 11. ♠h4 [11. ♠f3 ♠e6 12. ♠d3 (12. ♠b5 ♠d8 13. ♠d3 ♠f6 14. ♠c3 b5 15. cb5 ♠b7oo) ♠h6 13. f6 ♠f8oo] ♠h4 12. ♠b5 ♠d8 13. ♠a7 ♠f5 14. ♠b5 ♠e4 15. f3 ♠f3 16. ♠f3 ♠f3 17. ♠g1 ♠f6 18. ♠e2 [18. ♠d2 h5 19. ♠h3 ♠g4 20. ♠g4 hg4 21. ♠g2 ♠d7 22. ♠c3 ♠e7= Ivkov—Notaroš, Novi Sad 1976 — 22/175] ♠e2 19. ♠e2 ♠e7 20. ♠af1 ♠h4 21. ♠g4 ♠g6 22. ♠h4 ♠h4 23. ♠g5± Boleslavski

⁵³ 11... a6 12. ef5 [12. 0-0-0 b5 13. ef5 bc4 14. ♠ge2 ♠b7 15. ♠hgl c6 16. ♠g3 ♠g8 17. dc6 ♠c6 18. ♠h4 d5 19. f4± Jahin—Pisarev, SSSR 1975] ♠e8 13. ♠ge2 ♠h5 14. ♠h5 ♠h5 15. ♠g5 ♠f5 16. ♠g3 ♠d4 17. ♠c8 ♠c8 18. ♠h5 ♠f3 19. ♠e2 ♠g5 20. ♠ag1 ♠h6 21. h4 ♠f7 22. ♠e4± Averbah—Polugajevski, SSSR (ch) 1958

⁵⁴ 12... h5 13. ♖c8 ♗c8 14. 0-0-0 ♖h6 15. ♗d3 ♖g8 16. ♖f3 ♖g2 17. ♗f1 ♖g7 18. ♗b1 c5 19. d6 bc6 20. ♗e2 c5 21. ♖b5 ± Portisch—Ree, Amsterdam 1967 — 4/150; 12... c6 13. ♖ge2 ♖h3 14. ♗h3 ♗d7 15. ♗d7 ♖d7 16. ♖c1 ♖c8 17. ♖b3 ± Portisch—Minić, Ljubljana—Portorož 1973 — 16/129; 12... a6 13. ♖c8 ♗c8 14. ♗d3 ♖g8 15. ♖f3 ± Liberzon—Czeriak, Netanya 1975 — 19/141

⁵⁵ 5. g3 e5 6. d5 ♖e7 7. h4 ♖f6 8. ♖e2 h5 9. ♖g5 ♖h7 10. ♖e3 [Furman—Bilek, Harrahov 1966 — 1/65] f500; 9... ♖g4!?!; 5. f4 e5 [5... e6 6. ♖f3 ♖e7 7. ♖e2 (7. ♖d3 h6 8. ♖e3 f5 9. e5 ± Příbyl—Lechtynsky, ČSSR 1972 — 13/166) b6 8. 0-0 ♖b7 9. ♖h1 0-0 10. ♖e3 a6 11. ♗d2 c5 12. ♖ad1 ♖c6 13. ♖f2 ♖f6 14. e5 ♖g4 15. ♖g1 ♖f5 16. d5 ed5 17. cd5 ♖b7 18. ♖g5 ± Malich—Minić, Berlin 1968 — 6/197] 6. fe5 [6. de5? de5 7. f5 ♖e7 8. ♗f3 ♖c6 9. ♖e3 ♖d4 ♖ Minić—Rakić, Jugoslavija (ch) 1969 — 7/144] de5 7. d5 ♖g6 8. ♖e3 0-0 9. ♖h3 ♖h5 10. g3 f5 11. ef5 ♖d6 12. ♖e2 ♗e8 13. ♖c5 gf5 14. ♖b5 f4 15. ♖c7 ♗g6 16. g4 ♖g4 [Murray—Day, Canada 1975 — 20/166] 17. ♖g1 ♖fc8 18. ♖e6 ♗e4 19. ♖hg5 [19. ♖f2 ♗e2 20. ♗e2 ♖e2 21. ♗e2 ♖c5] ♗e2 20. ♗e2 ♖e2 21. ♖g7 ♖g700

⁵⁶ 5... c5 6. ♖ge2 a6 7. ♖c1 ♖g6 8. ♖e2 0-0 9. ♖b3 ± Visier—Tal, Las Palmas 1975 — 19/144

⁵⁷ 6. f4 ed4 7. ♖d4 ♖g6 8. ♖f3 0-0 9. ♗c2 ♗e7 10. 0-0-0 ♖h6 11. g3 ♖e5 12. ♖e2 ♖g4 = Romanišin—Tal, SSSR (ch) 1974 — 18/153; 6. d5 = — 4... e5

⁵⁸ 8... f4 9. ♖f2 0-0 10. 0-0-0 ♖f7 11. ♗b1 ♖b6 12. b3 ed4 13. ♖d4 ♖d4 14. ♗d4 ♖g5 15. ♖d5 ♖e6 16. ♗d2 ♗g5 17. g3 ± Razuvajev—Lerner, SSSR 1977 — 24/126

⁵⁹ 10. h4 ♖f6 11. ♗b1 a6 12. ♖c1 ♖h5 13. ♗e1 f4 14. ♖f2 ed4 15. ♖d4 ♖e5 ♖ S. Garcia—Minić, Bucuresti 1966; 10. d5 c5 11. ♗b1 a6 12. ♖c1 ♖f6 13. ♖d3 ♖b8 14. h3 f4 15. ♖f2 ♖h5 16. a3 ♖d7 17. b4 b5 18. cb5 ab5 19. bc5 b4 ♖ → ♖ Bobocov—Ghizdavu, Bucuresti 1971 — 11/125

⁶⁰ 5... e6 6. g3 [6. ♖e2 b6 7. 0-0 ♖b7 8. ♖e3 ♖e7 9. ♗c2 h6 10. ♖ad1 0-0 11. d5 e5 12. ♗c1 ♖h7 13. g3 f5 14. ef5 ♖f5 15. ♖d3 ♖c8 16. ♖g2 ♖f6 17. ♖e4 ± Petrosjan—Spaski Moskva (m) 1966 — 1/64] a6 7. ♖g2 ♖b8 8. a4 a5 9. 0-0 ♖e7 10. ♖e3 b6 11. ♗d2 h6 12. ♖fd1 ♖b7 13. h3 g5 14. h4 g4 15. ♖h2 h5 16. f3 gf3 17. ♖f3 ♖f6 18. ♖g5 ± Matulović—Spaski, Soči 1966 — 2/124; 5... c5 6. d5 ♖c3 7. bc3 ♗a5 8. ♗c2 ♖g6 9. ♖d3 ♖g4 10. ♖d2 ♖ge5 11. ♖e2 f6 12. f4 ♖f700 Ivkov—Uddenfeldt, Nice (ol) 1974 — 17/75; 9. ♖d2 ±

⁶¹ 6. ♖g5 f6 7. ♖e3 ♖h6 8. h3 0-0 9. de5 de5 10. c5 ♖h8 11. ♖c4 c6 12. 0-0 f5 13. ♖g5 f4 14. ♖e6 ♗h4 15. ♖d2 ♖f600 Karaklajić—Rakić, Jugoslavija 1967 — 4/152; 6. ♖e3 ♖h6 [6... ♖e7 7. de5 de5 8. ♖d5 c6 9. ♖e7 ♗e7

10. ♗c2 ♖c5 11. ♖d2 0-0 12. ♖e2 f5 13. f3 ♖h6 ♖ Andelković—Rakić, Jugoslavija 1968 — 5/127; 7. c5! ± Velimirović] 7. h3 f6 8. ♖e2 c6 9. ♗d2 ♖f7 10. g4 a6 11. de5 de5 12. c5 ♖f8 13. ♗d8 ♖d8 14. ♖a4 ♖e6 15. ♖b6 ♖b8 16. 0-0-0 ♖e7 17. ♖d2 ♖d7 = Bukić—Peev, Moskva 1977; 6. d5 = — 4... e5

⁶² 6... ♖h6 7. ♖g2 0-0 8. 0-0 c6 9. ♖e1 [9. ♖b1 f5 10. ef5 gf5 11. de5 de5 12. ♖g5 ♗e8 13. ♖e1 ♗g6 14. f4 e4 ♖ Stupica—Rakić, Jugoslavija (ch) 1969] ♗c7 10. h3 f5 11. ef5 ♖f5 [11... gf5 12. c5 ± Hort—Mestel, Hastings 1974/75 — 19/142] 12. d500; 9. h3! ♖ Hort

⁶³ 8... h6 9. ♖e3 ♖h7 10. de5 [10. ♗d2 ed4 11. ♖d4 ♖e5 12. b3 ♖g4 13. ♖ad1 ♖e3 14. ♗e3 ♖g4 15. f3 ♖d7 = Polugajevski—Suttles, Palma de Mallorca (izt) 1970 — 10/163] de5 [10... ♖e5 11. ♖e5 ♖e5 12. f4 ±] 11. ♗d2 f5 12. ♖g5 hg5 13. ♖g5 ♖g8 14. ♖e6 ♗e8 15. ♖c7 ± Velimirović; 11... c6 ±

⁶⁴ 9. d5 ♖d4 10. ♖e3 ♖f3 11. ♖f3 f500 Velimirović

⁶⁵ 13. ♖ad1 ♖d7 14. ♗a6 ♖c8 = Novoselski—P. Miličević, Kragujevac 1977

⁶⁶ 6... h6 7. h3 ed4 8. ♖d4 ♖g6 9. g4 ♖c5 10. f3 0-0 11. ♖e3 ♖e6 12. ♖c2 ± Dimitrijević—Ostojić, Kragujevac 1974

⁶⁷ 7. d5 ♗c7 8. ♖e3 ♖g6 9. ♖d2 0-0 10. g4 [10. 0-0 — E 94] a6 11. a3 cd5 12. cd5 ♖c5 13. f3 ♖d7 14. ♖c1 ♖fc8 15. 0-0 ♗d8 [Ghiteșcu—Ljubojević, Bath 1973 — 16/130] 16. b4 ♖a4 17. ♖a4 ♖c1 18. ♗c1 ♖a4 19. ♗b2 ± Bukić

⁶⁸ 7... ♗c7 8. ♖b1 ♖h6 9. b4 f6 10. d5 ♖f7 11. ♗c2 0-0 12. ♖d1 c5 13. ♖b5 ♗d8 14. ♖e3 b6 15. a3 a6 16. ♖c3 ± Knaak—Cioaltea, Halle 1974

⁶⁹ 8. d5 c5 9. ♖b1 [9. a3 0-0 10. b4 f6 11. ♖e3 b6 12. ♖e1 f5 ♖ Sanchez—Minaya, Bogota 1977 — 23/161] 0-0 10. ♖d2 f6 11. ♖e1 f5 12. ♖d3 ♖b6 ♖ Schaufelberger—Ljubojević, Skopje (ol) 1972 — 14/175; 8. de5 de5 9. b3 f6 [9... 0-0 10. ♖a3 ♖e8 ♖ f6, ♖f7, ♖f8 = Ljubojević] 10. ♗c2 ♖f7 11. ♖d1 ♗c7 12. ♖a4 ♖f8 13. h3 ♖e6 14. c5 ♖d7 15. ♖c4 ♖d8 = S. Garcia—Robatsch, Nice (ol) 1974; 8. ♖e1 0-0 9. ♖f1 f6 [9... f5? 10. de5 de5 11. ♖h6 ♖h6 12. ef5 ♖f5 13. ♖e5 + — Nordstöm—Karlsson, Sverige 1974] 10. b4 ♖f7 11. b5 ♖e8 12. ♖b1 f5 13. bc6 bc6 14. ef5 [14. de5 ♖de5 15. ♖e5 (15. ♖c4 c5 16. ♖c2 ♖g4 ♖ Farago—Peev, Albena 1977 — 24/128) ♖e5 16. ♗c2 ♗f6 17. ♖d2 f4 ♖ Peev] gf500; 8. h3! ♖ ♖ Ljubojević

⁷⁰ 9. b3 f5 [9... a5 10. ♖e1 ♖e8 11. ♖f1 ♖g4 =] 10. de5 de5 11. ♖a3 ♖e8 12. c5 ♖f8 13. ♖d2 b6 [Malich—Ljubojević, Amsterdam 1972 — 13/170] 14. ♖c4 ±; 13... b500; 9. b4 ed4 [9... a5 10. b5 ed4 11. ♖d4 ♗c7 12. ♖f4 ♖e5 13. ♗d2 ♖hg4 14. h3 ♖f6 15. ♖h6 ♖e8 16. ♖g7 ♖g7 17. ♖bd1 ± Polugajevski—Ljubo-

jević, Palma de Mallorca 1972 — 14/177; 9... f5 10. Δ g5 (10. ef5 gf5 11. Δ g5 ed4 12. Δ e6 Ψ f6 13. Δ f8 Δ f8 14. Δ a4 Δ g6 15. f4 Δ e6 16. h3 Ψ f7 17. Ψ c2 Ξ c8 14. Δ d2 Ψ h8 19. Δ b2 Δ g8 20. Δ d3 c5 Ψ Vadasz—Gaprindašvili, Vrnjačka Banja 1975; 10. d5 Δ f7 11. Ψ c2 Δ f6 12. Δ d2 Δ g5 Ψ Ribli—Knaak, Camaguey 1974 — 17/170; 10. c5 fe4 11. Δ g5 Ψ e8 12. Δ e4 $\pm$; 10... dc5 11. dc5 $\pm$ Knaak Ψ e8 11. c5 (11. d5 Δ f7 12. dc6 bc6 13. Δ c1 Reshevsky—Ljubojević, Petropolis (izt) 1973 — 17/169; 13... Δ f600) dc5 (11... ed4 12. Δ d4 dc5 13. Ψ b3 Ψ h8 14. Δ e6 $\pm$) 12. dc5 Δ f7 13. Δ c1 $\pm$ Sokolov] 10. Δ d4 Δ e5 11. h3 Ψ h4 12. Ξ b3 g5 13. Δ f3 Δ f3 14. Δ f3 g4 15. hg4 Δ g4 16. Δ g4 Δ g4 17. Δ e2 Ξ fe8 18. Ξ g3 Δ e5 19. f4 Ψ g3 20. Δ g3 Δ d1 21. fe5 Δ c2 22. ed6 Ξ e6 23. c5 Ξ Donner—Ljubojević, Nice (ol) 1974

⁷¹ 13. Δ c4 b5 14. Δ b3 a5 15. a3 Δ f6 16. f3 f4 17. Δ b2 [Plachetka—Peev, Maribor 1977 — 23/158] Δ fg4 18. fg4 Ψ g5 19. h3 = Plachetka; 16. ef5 $\pm$; 13. ef5 gf5 14. Δ c4 Δ f6 15. Ψ b3 Δ d7 16. Ξ e1 $\pm$ Jelen—Peev, Maribor 1977

⁷² 8... ed4 9. Δ h6! Δ h6 10. Ψ d4+— Cioaltea

⁷³ 13. a4 h6 14. Ξ fd1 $\pm$ Uhlmann—Cioaltea, Bucuresti 1978 — 25/165

⁷⁴ 7. h3 0—0 8. de5 de5 9. Δ e3 f6 10. Ψ d2 Δ f7 11. g4 c6 12. 0-0-0 Ψ e7 13. Δ a4 b6 14. Ψ c2 Ξ d8 = Kraidman—Ljubojević, Manila 1974; 7. 0—0-0 8. Ξ e1 [8. Δ g5 f6 9. Δ h4 c6 10. de5 (10. Δ g3 f5 11. de5 de5 12. Δ h4 Ψ e8 13. Ψ d6 fe4 14. Δ e4 Ξ f3 15. Δ f3 Δ f5 16. Ψ c7 Δ h4 17. Δ g4 Δ b6 18. Δ d6 Ψ f800 Bukić—Ljubojević, Jugoslavija (ch) 1969] de5 11. b4 Ψ e8 12. Δ d2 f5 13. c5 Δ f7 14. ef5 gf5 15. Δ c4 e400 Vukić—Ljubojević, Jugoslavija (ch) 1969] f6 9. Ψ c2 [9. b4 a5 10. ba5 Δ a5 11. Δ e3 ed4 12. Δ d4 Δ c5 13. Ψ d2 Δ f7 14. Δ b3 Δ b3 15. ab3 Ξ a1 16. Ξ a1 f500 Uhlmann—Minić, Rovinj—Zagreb 1970] c6 10. h3 Ξ e8 11. Δ e3 a6?! 12. Ξ ad1 Ψ e7 13. c5 dc5 14. de5 b5 15. ef6 Δ f6 16. e5 Δ d7 17. Δ e4 Δ e5 18. Δ c5 $\pm$ Spasov—Anastasopoulos, Istanbul 1975; 11... Δ f7!; 8... c6 = 6... c6; 8. Ξ b1 c6 $\pm$ — 6... c6

⁷⁵ 7... ed4 8. Δ d4 Δ c5 9. h5 c6 10. Δ f4 Ψ f6 [10... Ψ e7? 11. Δ f3 g5 12. Δ c6! bc6 13. Δ d6 Ψ b7 14. Δ c5 Ψ b2 15. 0—0! Ψ c3 16. e5 Δ d7 17. Δ c6!]+— A. Rodriguez—Rakić, Vrnjačka Banja 1977 — 23/160] 11. Δ e3 Ψ e7 12. Ψ d2 Δ g4 13. Δ g4 Δ g4 14. f3 $\pm$ A. Rodriguez; 7... c6 8. d5 [8. c5 ed4 9. Δ h6 Δ h6 10. Ψ d4 0—0 11. cd6 Δ g7 12. Ψ e3 Ψ b6 (12... b5? 13. Ξ d1 Ψ a5 14. Δ d4 Δ b7 15. Δ b3 Ψ b6 16. Ψ h3 $\pm$ Westerinen—Andersson, Hastings 1972/73 — 15/158] 13. Ψ b6 ab600 Bukić] c5 [8... Δ f6 9. dc6 bc6 10. c5 $\pm$ Polugajevski—Minić, Palma de Mallorca (izt) 1970] 9. h5 f6 [9... Δ g8 10. Δ e3 Δ df6 11. hg6 hg6 12. Ξ h8 Δ h8 13. Δ g5 Ψ e7 14. g4 $\pm$ Ghitescu—Quinteros, Wijk aan Zee II 1973; 9... a6 10. a3 Ψ c7 (Hort—Panno, Manila (izt) 1976 — 22/176)

11. Δ d2 $\pm$ Hort] 10. Δ h4 Δ f8 11. hg6 hg6 12. Δ e3 Δ f7 13. Ξ h2 Δ h6 = Bukić—Ivanović, Jugoslavija 1975 — 19/145; 11. g4 $\pm$

⁷⁶ 8. h5 c6 [8... g5 9. d5 0—0 10. Δ d2 c6 11. Ψ c1 Δ c5 12. b4 Δ a6 13. a3 Δ c7 14. Δ h2 Δ d7 15. g4 a6 16. Ξ a2 cd5 17. cd5 Δ b5 18. Δ b5 Δ b5 19. Δ b5 ab5 20. Ξ c2 Ξ c8 = Schmidt—Cioaltea, Wijk aan Zee II 1975; 8... Δ f7 9. hg6 hg6 10. Δ h8 Δ h8 11. Δ e3 f5?! 12. g3 c6 13. ef5 gf5 14. de5 de5 15. Ψ c2 $\pm$ Möhring—Knaak, DDR 1978 — 25/164; 11... c6 =] 9. de5 de5 10. Δ h4 Δ f7 [10... Δ f8 11. Ψ d8 Δ d8 12. Δ e3 g5?! 13. 0-0-0 Δ c7 14. Δ c5! Δ f7 15. Δ f5 $\pm$ Nemet—Ivanović, Jugoslavija (ch) 1977 — 23/159; 12... Δ f7 =] 11. Δ e3 Δ f8 12. Ψ d2 Δ b4 13. 0-0-0 Ξ g8 14. hg6 hg6 15. Δ g4 Ψ e7 16. Δ b1 Δ c5 17. Δ c8 Ξ c8 18. Ψ c2 Δ c3 19. Δ c5 Ψ c5 20. Ψ c3 Ξ d8 21. f4 Δ d6 = Ivkov—Ivanović, Jugoslavija (ch) 1978

⁷⁷ 13. Ψ g4 Ψ d7 14. Ψ f3 Δ g5 15. g3 0-0-0 16. Δ f1 Δ b8 17. Δ g2 Ξ g8 18. Ξ ad1 cd5 19. Ξ d5 Δ e6 20. Δ b5 a6 21. Δ d6 Ψ c6 22. Ψ d3 [Knaak—Peev, Leipzig 1977 — 24/129] Δ h4 23. Ξ h4 Ξ d7 24. hg6 hg6 25. b4 Δ c7 26. c500; 19. cd5 $\pm$ Knaak

⁷⁸ 7. h4 h6 8. d5 [8. h5 g5 9. Δ e3 c6 10. d5 c5 11. g4 $\pm$ Lukić—Pirc, Jugoslavija (ch) 1962; 9... f500] 0—0 9. h5 [9. Δ d2 f5 10. Ψ c1 fe4 11. Δ e4 Δ f5 12. g4 Δ d4 13. Δ d4 ed4 14. Δ h6 Ψ e7 Ψ Litvinov—Vladimirov, SSSR 1974 — 19/143] g5 10. g4 $\pm$; 8... f500; 7. d5 0—0 8. g4 f5 [8... Δ c5 9. Ξ g1 c6 10. Δ e3 cd5 11. cd5 b6 12. h4 Δ h8 13. g5 f5 14. gf6 Δ f6 15. b4 Δ a6 16. a3 Δ c7 17. Ψ d2 Δ e8 18. Ξ c1 Δ d7 19. Δ g5 $\pm$ Gheorghiu—Todorčević, Istres 1975 — 20/101] 9. Δ g5 Δ f6 10. gf5 gf5 11. Ξ g1 fe4 12. Δ c64 Δ e4 13. Δ e4 Ψ h8 14. Δ g5 Δ f5 15. Δ g3 Δ f6 16. Δ e3 $\pm$ Uddenfeldt—Haik, Stockholm 1974/75

⁷⁹ 7... c6 8. Ψ d2 h6 9. Ξ d1 Ψ c7 10. 0—0 g5 11. de5 de5 12. Ψ d6 Ψ d6 13. Ξ d6 Δ g6 = Anderton—Keene, England 1967; 10. d5 $\pm$; 7... ed4 8. Δ d4 Δ c5 9. 0—0 a5 10. Ψ d2 0—0 11. Ξ ad1 Δ d7 12. Ξ fe1 Ψ c8 13. Δ f1 Ξ e8 14. f3 Δ e6 15. Δ h6 Δ h8 16. Δ g5 Δ c6 17. Δ c2 Δ e5 18. Δ e3 $\pm$ Bukić—Nikolić, Jugoslavija (ch) 1969; 7... h6 8. Ψ d2 f5 9. de5 de5 10. g3 b6 11. 0-0-0 Δ b7 12. Δ h4 $\pm$ Bukić—Ostojić, Jugoslavija (ch) 1969

⁸⁰ 9. Δ h6 Δ h6 [9... f4 10. Δ g7 Δ g7 11. 0-0-0 Δ c6 12. g3 ed4 13. Δ d4 Δ d4 14. Ψ d4 Ψ f6 15. Δ d5 $\pm$ Jansa—Plachetka, Luhačovice 1969] 10. Ψ h6 ed4 11. Δ d4 Δ e5 12. f4 Δ f7 13. Ψ h4 [Hort—Suttles, Lugano (ol) 1968 — 7/146] fe4 14. Δ e4 Δ f5 15. Ψ d8 Δ d8 = Hort

⁸¹ 13. dc5 dc5 14. Ψ d8 Ξ d8 15. f3 $\pm$ Ree—Panno, Amsterdam 1977 — 24/127

⁸² 8. d5 f5 [8... h6 9. b4 f5 10. Δ d2 Ψ h8 11. f3 f4 12. c5 g5 13. Δ c4 Ξ f6 14. Δ a3 $\pm$ Udovčić—Minić, Zagreb 1969 — 7/148] 9. ef5 gf5 10. Δ g5 Δ f6 11. f4 e4 12. Δ e3 c6 13. Ψ d2 h6 14. Δ h3 Ψ h8 [van der Linde—Mestel,

Nederland—England 1973] 15. $\Delta f2\pm$; 8... a5= Kurajica; 8. $\Xi e1$ h6 [8... c5 9. dc5 dc5 10. $\Delta g5$ f6 11. $\Delta e3$ b6 (11... $\Psi a5$ 12. a3 $\Xi d8$ 13. $\Delta d4$ $\Delta d5$ 14. $\Psi d5\pm$ Tajmanov—Lange, Dortmund 1961; 11... $\Theta h8!$? Ivkov] 12. a3 a5 13. $\Xi b1\pm$ Geler—Suttles, Sousse (izt) 1967 — 4/153; 8... $\Delta c6$ 9. $\Delta g5$ f6 10. $\Delta e3$ ed4 11. $\Delta d4$ $\Delta d5$ 12. c5 $\pm$ Savon—Ozsvath, Debrecen 1970 — 10/160; 8... f5 9. ef5 gf5 10. de5 de5 11. $\Delta g5\pm$] 9. $\Delta f1$ $\Theta h7$ 10. de5 de5 11. b3 f5 12. $\Delta b5$ c6 13. $\Delta d6$ $\Psi c7$ = Filip—Suttles, Palma de Mallorca (izt) 1970

⁸³ 8... ed4 9. $\Delta d4$ $\Delta e5$ 10. $\Delta e5$ $\Delta e5$ 11. f4 $\Delta d4$ 12. $\Psi d4$ $\Delta c6$ 13. $\Psi d2\pm$ van Scheltinga—Pirc, Beverwijk 1963; 8... f5 9. ef5 gf5 10. de5 de5 11. $\Delta g5$ h6 12. $\Delta h4$ c6 13. $\Psi d6$ $\Delta f6$ 14. $\Xi ad1$ $\Delta g6$ [Kozma—Plachetka, Luhachovice 1969] 15. $\Delta f6$ $\Xi f6$ [15... $\Psi f6$ 16. c5 $\pm$] 16. $\Psi d2$ $\Psi f8$ 17. b4 $\pm$ Keene, Botterill

⁸⁴ 9. de5 de5 10. $\Psi c1$ [10. $\Delta d2$ $\Theta h7$ 11. c5 f5 12. f3 f4 13. $\Delta f2$ g5 14. $\Delta b3$ $\Xi f6$ Ghitescu—Minić, Bucuresti 1966] $\Theta h7$ 11. $\Xi d1$ $\Delta c6$ 12. b4? $\Delta b4$ 13. $\Delta c5$ $\Delta c5$ 14. $\Xi d8$ $\Xi d8$ Jansson—Lehmann, Stockholm 1970/71 — 11/120; 12. $\Delta d5\infty$

⁸⁵ 10. de5 de5 11. $\Xi ad1\pm$

⁸⁶ 13. $\Delta e5$ de5 14. $\Psi c2$ $\Delta d7$ 15. $\Delta g4$ c6 16. $\Delta c3\pm$ van Scheltinga—Bednarski, Wijk aan Zee II 1973

⁸⁷ 5. $\Delta e3$ ed4 6. $\Delta d4$ $\Delta f6$ 7. f3 [7. $\Delta e2$ 0—0 8. $\Delta f3$ (8. $\Psi d2$ $\Xi e8$ 9. f3 $\Delta c6$ 10. $\Delta e3$ $\Delta e6$ 11. $\Delta d5$ $\Delta e5$ 12. $\Xi c1$ c6 13. $\Delta f4$ d5 14. cd5 cd5 15. $\Delta b5$ $\Delta d7$ Raičević—Padevski, Majdanpek 1976 — 21/137] $\Delta c6$ (8... $\Delta g4$ 9. 0—0 $\Xi e8$ 10. h3 $\Delta f3$ 11. $\Delta f3$ $\Delta c6$ 12. $\Delta e3$ $\Delta d7$ 13. $\Psi d2$ $\Delta c5$ 14. $\Xi ae1$ a5 $\mp$ Mecking—Matulović, Palma de Mallorca (izt) 1970 — 10/162] 9. $\Delta e3$ $\Xi e8$ 10. $\Psi c2$ $\Delta g4$ 11. $\Delta g5$ $\Delta d4$ 12. $\Psi d2$ $\Delta f3$ 13. $\Delta f3$ $\Delta c3$ 14. bc3 f6 15. $\Delta h4$ $\Delta e5$ Hübner—Suttles, Sombor 1970] $\Delta c6$ 8. $\Delta e3$ 0—0 9. $\Delta e2$ $\Delta e5$ 10. $\Delta f4$ c6 11. $\Psi b3$ [11. $\Delta e2$ g5 12. $\Delta h3$ $\Delta h3$ 13. gh3 $\Delta h5$ Popov—Gheorghiu, Varna 1971 — 12/157] $\Delta fd7$ 12. $\Xi d1$ $\Psi e7$ 13. $\Delta e2$ $\Delta c5$ 14. $\Delta c2$ f5 15. b4 fe4 ∞ Donner—Ivkov, Wijk aan Zee 1971 — 11/121; 12... $\Psi h4!$ Ivkov; 10. $\Delta d4$ =

⁸⁸ 5... $\Delta h6$ 6. h4 a5 7. $\Delta d3$ $\Delta a6$ 8. $\Delta ge2$ $\Delta c5$ 9. $\Delta c2$ f5 10. $\Delta g5$ $\Psi d7$ 11. $\Delta a4$ $\Delta f7$ 12. $\Delta c5$ dc5 13. $\Delta a4$ c6 14. dc6 bc6 15. $\Delta e3\pm$ Alster—Portisch, Ploesti 1957; 5... f5 6. ef5 gf5 [6... $\Delta f5$ 7. $\Delta d3$ $\Delta e7$ (7... $\Delta d3$ 8. $\Psi d3$ $\Delta d7$ 9. $\Delta f3$ $\Delta g6$ 10. $\Delta g5$ $\Delta f8$ 11. 0—0 $\Psi d7$ 12. f4 h6 13. fe5 de5 14. $\Delta ge4\pm$ Polugajevski—Czerniak, Beverwijk 1966] 8. $\Delta f3$ $\Delta d7$ 9. $\Delta g5$ $\Delta c5$ 10. $\Delta f5$ $\Delta f5$ 11. 0—0 $\Delta h6$ 12. $\Psi g4$ $\Delta g5$ 13. $\Delta g5$ $\Psi c8$ 14. b4 $\Delta d7$ 15. $\Delta e4\pm$ Bobocov—Schöneberg, Varna 1968] 7. $\Psi h5$ $\Theta f8$ 8. $\Delta f3$ [8. f3 $\Delta f6$ 9. $\Psi h4$ $\Theta f7$ 10. $\Delta d3$ $\Xi e8$ 11. $\Delta ge2$ $\Delta a6$ 12. 0—0 $\Delta c5$ = Ungureanu—Matulović, Bath 1973] $\Delta f6$ 9. $\Psi h4$ $\Psi e8$ 10. c5 $\pm$ Najdorf—Robatsch, Varna (ol) 1962; 5... a5 6. $\Delta d3$ [6. h4 $\Delta h6$ 7. $\Delta h6$ $\Delta h6$ 8. $\Psi d2$ $\Delta g8$ 9. h5 g5

10. h6 $\pm$ Lomaja—Kärner, SSSR 1970; 6... h5 $\pm$] $\Delta d7$ 7. $\Delta ge2$ h5 8. a3 h4 9. 0—0 $\Delta g6$ 10. $\Delta g5$ $\Xi h5$ 11. $\Delta d2$ $\Delta h6$ 12. $\Delta h6$ $\Xi h6$ 13. $\Psi d2$ $\Xi h8$ 14. b4 $\Delta h5$ 15. $\Psi e3$ b6 16. $\Delta a4$ $\Theta f8$ 17. c5 $\pm$ Lejn—Quinteros, Cienfuegos 1972 — 13/164; 7... $\Delta e7\pm$; 5... $\Delta a6$ 6. $\Delta d3$ [6. $\Delta e2$ f5 7. ef5 gf5 8. $\Delta h5$ $\Theta f8$ 9. $\Delta h3$ $\Delta f6$ 10. $\Delta g5$ $\Psi d7$ 11. $\Delta e2$ $\Psi f7$ 12. f4 e4 13. $\Delta f2$ $\Delta c5$ 14. $\Psi d2$ $\Delta d7$ 15. $\Psi e3$ h6 16. $\Delta h4$ b5 17. 0—0 b4= Doroškevič—Suetin, SSSR (ch) 1967 — 3/84] $\Delta c5$ 7. $\Delta c2$ a5 8. $\Delta e3$ $\Delta e7$ 9. g4 h5 10. g5 $\pm$ Lemačko—Ahmilovska, Sofia (m) 1977; 5... $\Psi e7$ 6. $\Delta e2$ $\Delta h6$ 7. $\Delta h6$ $\Delta h6$ 8. $\Psi d2$ $\Delta g4$ 9. h3 $\Delta f6$ 10. $\Delta f3$ 0—0 11. $\Delta h2$ $\Delta bd7$ 12. $\Psi e3$ a5 13. g4 $\Delta c5$ 14. 0—0 $\pm$ Portisch—Biyiasas, Petropolis (izt) 1973; 5... c5 — A 44; 5... $\Delta f6$ 6. $\Delta f3$ 0—0 7. $\Delta e2$ — E 92

⁸⁹ 6. g4 0—0 [6... f5! 7. gf5 gf5 8. $\Psi h5$ $\Delta g6$ 9. ef5 $\Psi h4$ Ivkov] 7. g5 c6 8. $\Delta e3$ cd5 9. cd5 a6 10. $\Psi d2?$ $\Delta d7$ 11. $\Delta ge2$ f5 $\mp$ Deže—Ivkov, Jugoslavija 1971 — 11/123; 10. h4 ∞ ; 6. f4 ef4 7. $\Delta f3$ 0—0 8. $\Delta f4$ $\Delta g4$ 9. $\Psi d2$ $\Delta d7$ 10. $\Delta e2$ a6 11. 0—0 0 $\Delta c5$ 12. $\Delta h6\pm$ Hecht—Mohrlock, Bümum 1969; 6. $\Delta d3$ 0—0 7. g4! Ciocaltea

⁹⁰ 6... f5 7. h5 0—0 8. hg6 hg6 9. ef5 $\Delta f5$ 10. $\Delta f3$ $\Delta d4$ 11. $\Delta g5$ $\Delta a6$ 12. $\Delta d3$ $\Delta f5$ 13. g4! [13. $\Delta ge4$ $\Delta c5$ 14. $\Delta c5$ dc5 15. $\Delta e4$ c6 $\mp$ Partos—Czerniak, Bucuresti 1966] $\Delta d3$ 14. $\Psi d3\pm$; 10. $\Delta d3\pm$

⁹¹ 7. $\Delta e2$ $\Delta d7$ 8. $\Delta h3$ a5 9. f3 $\Delta c5$ 10. $\Delta f2$ $\Delta g8$ 11. $\Delta g5$ f6 12. $\Delta e3$ $\Delta h6$ 13. $\Psi d2$ $\Delta d7$ 14. g4 $\Delta e3$ 15. $\Psi e3$ $\Psi e7$ 16. 0—0 0 0—0 17. $\Delta d3$ $\Delta d3$ 18. $\Delta d3\pm$ Averbah—Kottner Hastings 1959/60

⁹² Möhring—Espig, DDR 1972 — 13/163

⁹³ 6. $\Delta ge2$ h5 7. h4 $\Delta h6$ 8. f3 0—0 9. $\Delta g5$ f6 10. $\Delta e3$ a6 11. $\Psi d2$ $\Theta h7$ 12. $\Delta g3$ $\Delta f7$ 13. $\Delta d3$ c5 14. 0—0 0 $\Psi a5$ 15. $\Delta f1$ $\Delta h6$ 16. $\Psi e2$ b5 17. cb5 f5 18. ef5 gf5 [Matulović—Suttles, Sousse (izt) 1967 — 4/155] 19. $\Delta c2\infty$; 6. g3 $\Delta e7$ 7. $\Delta ge2$ 0—0 8. $\Delta g2$ f5 9. 0—0 [9. f3 $\Delta f6$ 10. $\Delta e3$ c6 11. $\Psi d2$ cd5 12. cd5 fe4 13. fe4 $\Delta g4$ 14. $\Delta g1$ b6 $\mp$ Quinteros—Mecking, Mar del Plata 1969 — 8/120] $\Delta f6$ 10. $\Delta g5$ h6 11. $\Delta d2$ c6 12. $\Psi b3$ $\Theta h8$ 13. $\Xi ad1$ cd5 14. ed5 $\Delta d7$ 15. $\Psi a3$ $\Xi f6$ 16. $\Delta b5$ $\Delta c5$ 17. $\Delta e3$ b6 18. b4 $\Delta e4\infty$ Schauwecker—Lehmann, Las Palmas 1973; 6. h4 h5 7. $\Delta f3$ a5 8. b3 $\Delta c5$ 9. $\Delta e2$ $\Delta h6$ 10. $\Psi c2$ $\Delta d7$ 11. g3 $\Delta g4$ 12. $\Delta g5$ f6 13. $\Delta h3$ $\Delta h6$ 14. $\Delta h6$ [14. f3 $\Delta e3$ 15. $\Psi b1$ c6 16. $\Delta f2$ f5 $\mp$ Kavalek—Bobocov, Skopje (ol) 1972 — 14/176] $\Delta h6$ 15. f3 $\Psi e7\infty$ Bobocov; 6. $\Delta f3$ a5 [6... $\Delta h6$ 7. $\Delta d3$ 0—0 8. $\Psi e2$ c6 9. h3 f5 10. $\Delta g5$ $\Psi e8$ 11. 0—0 $\Delta c5$ 12. $\Delta c2$ $\Delta f7$ 13. $\Delta e3$ $\Delta a6$ 14. $\Theta b1$ $\Delta d7$ 15. ef5 $\Delta f5$ 16. $\Delta f5$ gf5 17. g4 $\pm$ Đurić—Ciocaltea, Vrnjačka Banja 1975] 7. $\Delta e2$ $\Delta c5$ 8. 0—0 $\Delta f6$ 9. $\Delta d2$ $\Delta h6$ = Bobocov

⁹⁴ 6... $\Delta h6$ 7. f3 f5 8. $\Psi d2$ $\Delta f7$ 9. 0—0 0 c5 10. ef5 gf5 11. $\Delta d3$ $\Delta f6$ 12. $\Psi c2$ $\Psi d7$ 13. $\Delta ge2$ 0—0 [Pipkov—Ghinda, Sofia 1977] 14.

♠d2△ ♠g3±; 6... a5 7. ♠d3 ♠h6 8. ♠d2 [8. ♠h6 ♠h6 9. ♠d2 ♠g4 10. h3 ♠gf6 (Kraidman—Kagan, Netanya 1975 — 20/38) 11. ♠ge2△ 0-0-0, g4±] ♠e3 9. ♠e3 ♠c5 10. 0-0-0 ♠d7 11. ♠c2 ♠e7 12. f4 ♠f6 13. g3 0-0 14. ♠f3± Westerinen—Larsen, Helsinki 1969 — 7/147; 6... ♠h6 7. ♠h6 ♠h6 8. ♠d2 ♠g4 9. h3 ♠gf6 10. ♠d3 a6 11. ♠ge2 ♠e7 12. a3 c6 13. b4 cd5 14. cd5 0-0 15. ♠g3 ♠b6 16. 0-0 ♠d7 17. ♠e3 ♠a4 1/2 : 1/2 Ivkov—Panno, Caracas 1970

⁹⁵ 7. g4 0-0 8. h4 f5 9. gf5 gf5 10. ♠h3 ♠f6 11. ♠f3 h6 12. ♠e2 b5 13. cb5 a6 14. b6 cb6 15. ef5 ♠f5 16. 0-0-0 b5干↑♠ Eperjesi—Sax, Hungary (ch) 1973

⁹⁶ 10. h3 c5 11. g4 ♠d7 12. ♠c2 f4 13. ♠f2 a6 14. a3 ♠e8 15. b4 b6= Padevski—Miličević, Kragujevac 1977

⁹⁷ 10... c6 11. h3 cd5 12. cd5 f4 13. ♠f2 a6 14. a4 b6 15. b4 ♠d7 16. a5 ♠f6 17. ♠a2 b5 18. ♠d1 ♠f7 19. ♠c1 ♠c7 20. ♠b1 ♠b7 21. ♠c2± Botvinik—Ostojić, Beograd 1969; 10... a6!?

⁹⁸ 13. b4 b6 14. ♠b1 g5 15. bc5 bc5 16. ♠b2 g4干 Mititelu—Ghizdavu, Romania 1969 — 7/145; 16. h3=

⁹⁹ 7. ♠g5 f6 8. 0-0-0 [8. ♠d1 ♠d7 9. ♠e3 c6 10. g3 ♠c7 11. ♠h3 ♠h6 12. f4 ♠e7 13. ♠ge2 ♠e8 14. ♠f2 ♠f8 15. ♠c8 ♠c8= Keene, Botterill] ♠d7 9. ♠e3 ♠h6 [9... c6 10. g3 ♠c7 11. f4± Smejkal—Szilagyi, Varna 1971 — 12/158] 10. ♠h6 ♠h6 11. h4 c6 12. h5 ♠e7 13. hg6 hg6 14. ♠f3 ♠f8 15. ♠h4 ♠e6 16. ♠e2 ♠d8= Janošević—Benkő, Majdanpek 1976; 7. ♠f3 f6 8. ♠e3 ♠e6 9. ♠d2 ♠d7 10. ♠b3 ♠h6 11. ♠h6 ♠h6= Vranešić—Suttles, (m) 1970; 7. ♠e3 ♠d7 8. 0-0-0 [8. g3 c6 9. ♠h3 ♠c7 10. f4 ♠b6 11. b3 ♠h3 12. ♠h3 ♠d8 13. c5 ♠d7 14. 0-0-0 ef4 15. ♠f4 ♠c8 16. ♠a4 f6= Aaron—Robatsch, Beverwijk 1962] ♠h6 9. ♠h6 ♠h6 10. f3 c6 11. g3 ♠e7 12. ♠h3 ♠c5= Caro—Ivkov, Caracas 1970

¹⁰⁰ 7... ♠d7 8. ♠f3 [8. fe5 ♠e5± — 7... ♠c6] c6 9. ♠e2 [9. fe5 ♠e5 10. ♠f4 ♠f3 11. gf3 ♠e6= Donner—Ivkov, Wijk aan Zee 1972] f6 10. 0-0 [10. fe5 ♠e5 11. ♠e5 fe5 12. 0-0 ♠f6 13. ♠g5 ♠e7 14. ♠ad1 ♠f8 15. b3 ♠e6= Ungureanu—Vadasz, Moskva 1977] ♠e8 11. g3 ♠h6 12. ♠ge2 ♠f7 13. ♠e3 ♠f8 14. ♠ad1 b6 15. a3 ♠e7 16. ♠e1 ♠c5 17. ♠c2 ♠e3 18. ♠e3 h5 19. b4± Hübner—Benkő, Budapest 1976

¹⁰¹ 8. ♠f3 ♠d4 [8... ♠g4 9. fe5 ♠f3 10. gf3 ♠e5 11. ♠g5 ♠e8 12. 0-0-0 (Tarjan—Matulović, Novi Sad 1975 — 20/165) h6 13. ♠e3± Matulović] 9. ♠d3 ♠f3 10. gf3 ♠e7 11. fe5 ♠e5 12. ♠h6 c6 13. 0-0-0 ♠c7 14. h4 ♠g8 15. ♠e3 ♠f6= Pfišyl—Tajmanov, Brno 1975

¹⁰² 8... ♠e6 9. ♠g5 ♠c8 10. ♠f3 h6 11. ♠f4 g5 12. ♠e3 ♠ge7 13. 0-0-0 ♠e5 14. ♠d5

♠g6 15. ♠d4 c6 [15... b6 16. c5± Uhlmann—Larsen, Aarhus 1971 — 12/156] 16. ♠e7 ♠e7 17. ♠e5 ♠g8± Marić

¹⁰³ 13. ♠d5 g5 14. ♠g3 c6 15. ♠e3 ♠e7 16. ♠d4± Ornstein—Matulović, Le Havre 1977

¹⁰⁴ 5... ♠c6 6. de5 [6. ♠g5 f6 7. ♠e3 ♠h6 8. de5 de5 9. ♠d8 ♠d8 10. 0-0-0 ♠d7 11. h3 ♠f7 12. c5 ♠c8 13. ♠c4± Janošević—Vadasz, Beograd 1977; 6. d5 ♠c7 (6... ♠d4 7. ♠d4 ed4 8. ♠b5± Polugajevski) 7. ♠e2 f5 8. ef5 gf5 9. ♠g5 ♠f6 (9... ♠g6 10. ♠h5 ♠e7 11. f4 h6 12. ♠h3 0-0 13. 0-0 e4 14. ♠e3 c5 15. dc6 bc6 16. ♠f2± Vukić—Matulović, Jugoslavija (ch) 1976 — 21/138) 10. ♠h5 ♠f8±] ♠e5 [6... de5 7. ♠d8 ♠d8 8. ♠b5 ♠e6 9. ♠g5+ — Hübner] 7. ♠e5 de5 8. ♠d8 ♠d8 9. ♠g5 f6 10. 0-0-0 ♠d7 11. ♠e2 fg5 12. ♠g4 ♠f6 13. ♠d7 ♠d7 14. ♠d1 h5 15. ♠d7 ♠e8 16. ♠e6 ♠f6 17. ♠c7 ♠d8 18. ♠b7 ♠f8 19. ♠d5 ♠f2 20. c5± Knaak—Vadasz, Budapest 1977; 7. ♠d4!?

¹⁰⁵ 6... c5 7. dc6 bc6 8. b4 ♠f6 9. ♠g5 0-0-0 10. ♠d2 ♠f3 11. gf3 ♠a6 12. a3 [12. c5 ♠b4 13. a3 ♠a5oo] ♠c7 13. ♠h3 d5 14. ♠d1 d4oo Wade—Keene, Blackpool 1971; 8. c5!±; 6... a5 7. ♠e2 ♠a6 8. 0-0 ♠e7 [Korčnoj—Hübner, Wijk aan Zee 1971 — 11/122] 9. ♠a4 ♠d7 10. ♠a5 f5 11. ef5± Hübner; 7... ♠e7!±; 7... ♠h6!±; 6... ♠d7 7. ♠e2 [7. h3 ♠f3 8. ♠f3 ♠h6 (8... a5 9. b3 ♠h6 10. ♠a3 ♠g5 11. ♠d1 f5 Polugajevski—Kagan, Petropolis (izt) 1973 — 16/131; 12. h4 ♠f4 13. ♠c2 fe4 14. g3 ♠f3 15. ♠e4 ♠e4 16. ♠e4 ♠gf6 17. ♠g5± Polugajevski) 9. ♠h6 ♠h6 10. ♠e3±] ♠e7 8. ♠g1 [8. 0-0 ♠f3 9. ♠f3 0-0 10. ♠d2 a5 11. b3 f5 12. a3 ♠c5 13. ♠c2 fe4 14. ♠e4 ♠f5 15. ♠f5 gf5 16. b4 ♠a6 17. ♠ab1 ab4 18. ab4 ♠h4 19. f4 (Malich—Syre, DDR (ch) 1974 — 17/44) ♠ae8oo; 11. a3!±; 10. ♠b1± — 6... ♠e7] ♠e2 9. ♠ge2± Malich; 6... ♠f3 7. ♠f3 ♠d7 8. h4 h5 9. ♠g5 ♠f6 10. ♠e3 ♠e7 11. ♠d2 ♠gf6 12. g3 c5± Tajmanov—Krogus, SSSR (ch) 1958

¹⁰⁶ 8. ♠d2 ♠c8 9. 0-0 [9. ♠b3 c5 10. dc6 bc6 11. 0-0 ♠e6 12. ♠e3 c5= Cobo—Ivkov, La Habana (ol) 1966 — 2/123; 9... a5干] f5 10. b4oo Parma; 8. ♠e3 ♠d7 9. ♠d2 ♠e2 10. ♠e2 f5 11. f3 c5 12. g4 fg4 13. fg4 a6 14. g5 ♠f7 15. h4± Furman—Kotov, SSSR 1960; 8... ♠f3±

¹⁰⁷ 13. ♠e3 fe4 14. ♠e4 ♠f5 15. ♠g5 h6 16. ♠c1 ♠e7 17. ♠d3± Syre—Knaak, DDR 1973

¹⁰⁸ 7. ♠c6 bc6 8. ♠e2 ♠f6 9. ♠g5 h6 10. ♠h4 0-0 11. 0-0 ♠e8 12. ♠c2 ♠d7= Baart—Mestel, Groningen 1976/77

¹⁰⁹ 8. h4 f5 9. h5 fe4 10. ♠e4 ♠f5 11. ♠g5 ♠d7 12. ♠f6 ♠f6 13. ♠f6 0-0 14. ♠f5 ♠f5 15. ♠d4 ♠e4 16. ♠e3 ♠b4 17. ♠c1 ♠f5 18. ♠b3 c5oo Vaganjan—Mestel, Hastings 1974/75

¹¹⁰ 10. f4 fe4 11. ♖e4 ♗f5 12. ♗f5 ♖f5 13. ♖c3 ♗d7= Sofrevski—Matulović, Jugoslavija (ch) 1972 — 13/168; 10. e5 ♖d4 [10... ♖f5 11. ♖c6 bc6 12. ♖f3 ♗d7 13. ♖e1 ♖ab8=] 11. ♖d4 ♗f5 12. ♖e3 ♖e3 13. fe3 ♖e6 [13... ♖f1 14. ♖f1 ♖e6 15. ♖d5 ♖e5 16. ♗d4 ♖d5 17. ♗d5 ♗g7 18. ♗b7 ♖b8 19. ♗a7 ♖b2] Parago—Kestler, Moskva 1977] 14. ♗d2 ♗g5 15. b3 ♖ae8 16. ♖f8 ♖f8 17. ♖f1 1/2:1/2 Kovačević—Kurajica, Jugoslavija (ch) 1978; 10. ♗d2 fe4 11. ♖e4 ♗f5 12. ♗f5 ♖f5 13. ♖c3 [13. ♖g3

♖e6 14. ♖h6 ♗h4 15. ♖g7 ♗g7 16. f4 ♖ae8= Eising—Larsen, Dortmund 1961] ♗f6 14. ♖fd1 a5 15. ♖ac1± Bukić—Matulović, Jugoslavija 1978 — 26/114; 14... ♗h8!? 15. ♖ac1 ♖ae8 Matulović

¹¹¹ 11... ♖b8 12. ef5 ♗f5 13. ♖a7 ♖b7 14. ♖e3 ♖e3 15. ♖fe3± Larsen

¹¹² 12... ♗f5 13. ♖g5 ♗e8 14. ♖d3 ♗f7 15. ♖ae1± Larsen—Mestel, Lone Pine 1978 — 25/162; 14... h6!?; 12... ♖b8!? Larsen

A43

1. d4 c5

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	dc5 ¹ e6 ²	♖c3 ³ ♖c5	♖e4 ⁴ ♗f6 ⁵	♖c5 ♗a5	♗d2 ♗c5	♗g5 ♗g5	♖g5 b6	c4 ♖b7	f3 h6 ⁶	±
2	d5 b5 ⁷	e4 a6 ⁸	c4 ⁹ bc4	♖c4 d6	♖d2 ♗f6	♗e2 g6	♖c3 ♖g7	♗f3 ¹⁰		±
3	... e6	e4 ¹¹ ed5	ed5 d6	♗f3 ♗f6 ¹²	♖c3 ♖e7	♖e2 ¹³ ♖g4 ¹⁴	0—0 ♖f3 ¹⁵	♖f3 0—0	♖f4 ♖bd7 ¹⁶	±
4		c4 ed5	cd5 d6	♖c3 g6 ¹⁷	e4 ♖g7	♗f3 ¹⁸ ♗e7 ¹⁹	♖f4 ²⁰ 0—0	♖e2 a6	a4 ♖g4 ²¹	±
5	... ♗f6	♗f3 d6	♖c3 ²² ♖f5 ²³	♖d2 ²⁴ g5 ²⁵	e4 ♖g6	h4 ²⁶ g4	♖d3 ♖bd7	♖c4 a6	a4 b6 ²⁷	±
6		... e6	♖c3 ed5 ²⁸	♖d5 ♖d5	♗d5 ♖e7	♖g5 ²⁹ 0—0	0—0 ♖c6	a3 h6 ³⁰	♖e3	±
7		... b5	♖g5 ³¹ d6 ³²	e3 a6	a4 b4	♖c4 ♖bd7	♖bd2 g6	e4 ♖g7	h3 0—0 ³³	∞
8		♖c3 e6 ³⁴	e4 ³⁵ d6 ³⁶	♖b5 ♖bd7	de6 fe6	e5 de5 ³⁷	♗f3 a6	♖c4 ♖b6	♗d8 ♖d8 ³⁸	±
9	... d6	c4 ³⁹ g6 ⁴⁰	♖c3 ♖g7	e4 ♖a6 ⁴¹	♗f3 ⁴² ♖c7	♖e2 ⁴³ a6	a4 ⁴⁴ ♖d7	0—0 ♖h6	♖f4 0—0 ⁴⁵	±
10		e4 ♗f6 ⁴⁶	♖c3 g6	f4 ⁴⁷ ♖g7	♗f3 ⁴⁸ 0—0 ⁴⁹	♖e2 ⁵⁰ e6 ⁵¹	de6 ⁵² ♖e6	0—0 ♖c6	f5 ⁵³ gf5 ⁵⁴	∞

1. d4 c5 2. d5 d6 3. e4 ♗f6 4. ♖c3 g6 5. ♗f3 ♖g7

	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
11	♖b5 ♖bd7 ⁵⁵	a4 0—0	0—0 a6	♖e2 ♖b8 ⁵⁶	♖e1 ⁵⁷ ♖e8	♖f4 ♖c7	♖f1 ♖e8	♗d2 b5	h3 ⁵⁸ ♗f6 ⁵⁹	=
12	♖e2 ♖a6 ⁶⁰	0—0 ⁶¹ ♖c7	a4 a6	♖d2 ♖d7	♖c4 ⁶² b5	e5 ⁶³ de5	ab5 ab5	♖a8 ♗a8	♖e5 b4 ⁶⁴	±
13	... 0—0	0—0 ♖g4 ⁶⁵	♖d2 ⁶⁶ ♖e2	♗e2 ♖bd7 ⁶⁷	♖c4 ♖b6	♖e3 ♖e8	a4 e6	de6 ♖e6	a5 ♖bd7 ⁶⁸	±
14		... ♖a6	♖f4 ⁶⁹ ♖c7	a4 ⁷⁰ ♖g4 ⁷¹	h3 ⁷² ♖f3	♖f3 ♖d7	♗d2 ⁷³ a6	♖e2 ♖b8	♖h6 b5 ⁷⁴	=
15			h3 ♖c7	a4 ⁷⁵ b6	♖f4 ♖b7 ⁷⁶	♖e1 ⁷⁷ ♗d7 ⁷⁸	♗d2 ♖fe8	♖c4 ♖ad8	♖h6 e6 ⁷⁹	±

- 1 2. $\Delta f3$ cd4 [2... $\Delta f6$ — A 46; 2... d5 — D 02] 3. $\Delta d4$ [3. $\Delta d4$ $\Delta c6$ 4. $\Delta d1$ d5 5. g3 e5 6. $\Delta g2$ $\Delta f6$ 7. c4 $\Delta b4$ 8. $\Delta d2$ $\Delta e7$ 9. cd5 $\Delta d5$ 10. $\Delta c3$ $\Delta b6$ Semotam—Cabrilo, Hungary 1977] d5 4. g3 [4. c4 e5 5. $\Delta c2$ d4 6. e3 $\Delta c6$ 7. ed4 ed4 8. $\Delta d3$ $\Delta f6$ 9. 0—0 $\Delta e7$ 10. $\Delta e1$ $\Delta g4$! 11. f3 $\Delta e6$ Menčik—Aljehin, Hastings 1933/34] e5 5. $\Delta b3$ $\Delta c6$ 6. $\Delta g2$ $\Delta e6$ 7. 0—0 f5 8. f4 e4 9. $\Delta e3$ $\Delta f6$ 10. h3 [10. $\Delta d4$ $\Delta c5$ 11. c3 $\Delta b6$ 12. b4 $\Delta d4$ 13. $\Delta d4$ $\Delta d4$ Cabrilo] h5 Δ → Tatai—Mariotti, Roma (m) 1977 — 24/96; 2. e4 — B 21; 2. e3 $\Delta f6$ 3. $\Delta f3$ e6 — A 46; 2. c3 $\Delta f6$ 3. $\Delta f3$ e6 — A 46
- 2 2... $\Delta a5$ 3. $\Delta c3$ $\Delta f6$ — A 45
- 3 3. $\Delta d2$ $\Delta a5$ 4. c3 $\Delta c5$ 5. g3 $\Delta f6$ 6. $\Delta g2$ d5 7. $\Delta g3$ $\Delta c7$ 8. 0—0 $\Delta c6$ 9. e4 $\Delta e7$ 10. ed5 $\Delta d5$ 11. $\Delta c4$ 0—0 12. $\Delta e3$ $\Delta f6$ = Mike-nas—Aljehin, Warszawa (ol) 1935
- 4 4. e4 $\Delta c6$ 5. $\Delta f3$ $\Delta f6$ 6. $\Delta d3$ $\Delta c7$ 7. 0—0 a6 8. $\Delta e1$ $\Delta e5$ 9. $\Delta e5$ $\Delta e5$ 10. $\Delta h1$ $\Delta g4$ Szilagyi—Gasztonyi, Budapest 1967
- 5 4... d5 5. $\Delta c5$ $\Delta a5$ 6. c3 $\Delta c5$ 7. e4 de4 8. $\Delta e3$ $\Delta a5$ 9. $\Delta g4$ $\Delta e7$ 10. $\Delta g7$ $\Delta g6$ 11. h4 $\Delta e5$ 12. $\Delta e5$ $\Delta e5$ 13. $\Delta d4$ $\Delta b7$ 14. $\Delta b5$ 0—0 15. $\Delta h3$ Δ Mikenas—Czerniak, Buenos Aires (ol) 1939
- 6 11. $\Delta d2$ Δ Romanišin—Vaisman, Moskva 1977
- 7 2... f5 3. $\Delta c3$ [3. e4? fe4 4. $\Delta c3$ $\Delta f6$ 5. $\Delta g5$ d6 6. $\Delta d2$ $\Delta a5$ 7. $\Delta f6$ ef6 8. f3 $\Delta e7$ 9. fe4 0—0o Hudy—Tompá, Hungary 1969 — 7/70] $\Delta f6$ 4. $\Delta g5$ $\Delta b6$ 5. $\Delta b1$ d6 6. $\Delta h3$ $\Delta a6$ 7. $\Delta f4$ $\Delta c7$ 8. e3 $\Delta g4$ 9. h4 $\Delta d7$ 10. h5 Δ Furman—Kirilov, SSSR 1971
- 8 3... $\Delta b6$ 4. $\Delta e3$ [4. a4 b4 5. c4 bc3 6. bc3 g6 7. a5 $\Delta c7$ 8. $\Delta c4$ $\Delta g7$ 9. $\Delta e2$ $\Delta f6$ 10. $\Delta f4$ d6o Silva Rocha—Trompowsky, Brasil 1938] d6 5. $\Delta d2$ $\Delta a6$ 6. a4 $\Delta d7$ 7. ab5 $\Delta c7$ 8. c4 a6 9. b4 Δ V. Cruz—Trompowsky, Brasil 1938
- 9 4. a4 b4 [4... ba4 5. $\Delta f3$ d6 6. $\Delta d3$ g6 7. $\Delta a3$ $\Delta g7$ 8. $\Delta c4$ Δ Podhorzer—Fuss, Wien 1934] 5. $\Delta f3$ d6 6. $\Delta b2$ $\Delta f6$ 7. $\Delta d3$ g6 8. 0—0 $\Delta g7$ 9. $\Delta c4$ 0—0 = Rejfiš—Llado, Oberhausen 1961
- 10 Moses—Trompowsky, Brasil 1938
- 11 3. de6 — A 44; 3. $\Delta c3$!
- 12 5... $\Delta g4$ 6. $\Delta e2$ $\Delta f3$ 7. $\Delta f3$ $\Delta e7$ 8. 0—0 $\Delta f6$ 9. $\Delta a3$ 0—0 10. $\Delta c4$ $\Delta b7$ 11. a4 $\Delta e5$ 12. $\Delta e5$ de5 13. $\Delta e1$ $\Delta d6$ 14. $\Delta d3$ Δ Gligorić—Barcza, Ljubljana 1969 — 7/69; 11. $\Delta e1$!
- 13 7. $\Delta b5$ $\Delta b7$ 8. a4 0—0 9. 0—0 a6 [9... $\Delta e8$ 10. $\Delta e1$ a6 11. $\Delta f1$ b6 12. b3 $\Delta f8$ 13. $\Delta b2$ $\Delta b7$ 14. $\Delta c4$ $\Delta g6$ = Gligorić—Larsen, Büsum 1969 — 7/68] 10. $\Delta e2$ b6 11. $\Delta e1$ $\Delta e8$ 12. $\Delta f4$ $\Delta f8$ 13. h3 $\Delta g6$ = O'Kelly—Larsen, Palma de Mallorca 1967 — 4/69
- 14 7... 0—0 8. 0—0 $\Delta a6$ 9. $\Delta e1$ $\Delta c7$ 10. a4 b6 11. $\Delta b1$ $\Delta e8$ 12. h3 h6 13. $\Delta c4$ $\Delta f8$
14. $\Delta e8$ $\Delta e8$ 15. $\Delta e3$ Δ Vaganjan—L. Bronstein, Sao Paulo 1977
- 15 8... 0—0 9. a4 $\Delta b7$ 10. h3 $\Delta h5$?! 11. $\Delta f4$ a6 12. $\Delta d2$! $\Delta e2$ 13. $\Delta e2$ $\Delta e8$ 14. a5 Δ ; 10... $\Delta f3$!
- 16 11. $\Delta e1$ Δ Filip—Barcza, Sofia 1957
- 17 5... $\Delta e7$ 6. e4 $\Delta d7$ 7. $\Delta f3$ $\Delta g6$ 8. $\Delta e2$ $\Delta e7$ 9. 0—0 0—0 10. $\Delta e1$ h6 11. $\Delta b1$ $\Delta g5$ 12. $\Delta f1$ $\Delta c1$ 13. $\Delta c1$ $\Delta f6$ 14. a3 Δ Ivkov—Westerinen, Raach 1969 — 8/70; 5... $\Delta f6$ — A 60
- 18 7. $\Delta d3$ $\Delta e7$ 8. $\Delta g2$ $\Delta d7$ 9. 0—0 0—0 10. f4 f5 = Bertok—Petrosjan, Oberhausen 1961
- 19 7... $\Delta f6$ — A 70
- 20 8. $\Delta b5$ $\Delta d7$?! 9. $\Delta f4$ $\Delta b6$ 10. $\Delta b3$ 0—0 11. $\Delta d7$ $\Delta d7$ 12. $\Delta b6$ ab6 13. $\Delta d6$ $\Delta fe8$ 14. 0—0 Δ Gligorić—Larsen, Lugano (ol) 1968 — 6/136; 8... $\Delta d7$ Δ
- 21 11. 0—0 $\Delta c8$ 12. h3 $\Delta f3$ 13. $\Delta f3$ $\Delta d7$ 14. $\Delta c2$ $\Delta e8$ 15. $\Delta f1$ $\Delta h4$ 16. $\Delta d2$ $\Delta d4$ = Pachman—Pirc, Graz 1961; 11. $\Delta d2$ $\Delta c7$ 12. 0—0 $\Delta f3$ 13. $\Delta f3$ $\Delta d7$ 14. $\Delta e2$ f5 15. $\Delta ac1$ $\Delta ae8$ 16. b4 $\Delta b8$ 17. $\Delta b1$? c4 Δ Vranesić—Larsen, Canada 1968 — 6/135; 17. b5! Δ
- 22 4. g3 b5 [4... $\Delta f5$ 5. $\Delta g2$ $\Delta d7$ 6. h3 h6 7. $\Delta fd2$ g5 8. e4 $\Delta g6$ 9. 0—0 $\Delta g7$ 10. $\Delta c3$ $\Delta a6$ 11. a4 $\Delta c7$ 12. $\Delta c4$ Δ I. Rabinović—Veresov, SSSR (ch) 1934] 5. $\Delta g2$ $\Delta b7$ 6. c4 bc4 7. $\Delta c3$ $\Delta b7$ 8. 0—0 g6 9. $\Delta d2$ [9. $\Delta g5$ $\Delta g7$ 10. f4 0—0 11. e4 $\Delta b6$ 12. $\Delta e1$ h6 13. $\Delta f3$ $\Delta ad8$ 14. h3 e6 Δ Guimard—Rossetto, Buenos Aires 1959] $\Delta b6$ 10. e4 $\Delta g7$ 11. f4 0—0 12. $\Delta f3$ e6 Δ Guimard—Sanguineti, Buenos Aires 1959
- 23 4... g6 — 2... d6
- 24 5. g3 g6 6. $\Delta g2$ $\Delta a6$ 7. 0—0 $\Delta d7$ 8. $\Delta e1$ $\Delta e4$ 9. $\Delta b1$ $\Delta h3$ 10. $\Delta h1$ $\Delta g7$ 11. $\Delta b2$ Δ Euwe—Mieses, Scheveningen 1923
- 25 5... e6 6. e4 $\Delta g6$ 7. $\Delta e2$ a6 8. a4 ed5 9. ed5 $\Delta e7$ 10. 0—0 h5 11. $\Delta c4$ $\Delta b7$ 12. $\Delta e1$ Δ Rubinstein—Spielmann, Triberg 1921
- 26 7. $\Delta e2$ $\Delta g7$ 8. 0—0 $\Delta b7$ 9. $\Delta e1$ 0—0 10. $\Delta f1$ $\Delta e5$ 11. $\Delta f3$ $\Delta f3$ 12. $\Delta f3$ h6 13. $\Delta d1$ $\Delta d7$ Grünfeld—Spielmann, Pistyan 1922
- 27 11. $\Delta f4$ $\Delta h5$ 12. $\Delta g5$ $\Delta fd6$ 13. e5 Δ Grünfeld—Spielmann, Innsbruck 1922
- 28 4... b5 5. $\Delta g5$ [5. de6 fe6 6. $\Delta b5$ d5 7. e3 a6 8. $\Delta c3$ $\Delta b7$ 9. $\Delta e2$ $\Delta d6$ 10. 0—0 0—0 11. $\Delta g5$ $\Delta e7$ 12. f4 h6 13. $\Delta h3$ $\Delta b7$ Čehover—Alatorcev, SSSR 1936] $\Delta a5$ 6. $\Delta f6$ gf6 7. $\Delta d2$ b4 8. $\Delta ce4$ f5 9. $\Delta c4$ Δ Sorokin—Alterman, SSSR 1970; 4... d6 5. e4 ed5 6. ed5 — 2... e6
- 29 7. e4 $\Delta c6$ 8. c3 d6 9. $\Delta c4$ $\Delta e6$ 10. $\Delta d3$ Δ Michel—Spielmann, Semmering 1926
- 30 9... b5? 10. e3 $\Delta b8$ 11. $\Delta d3$ c4 12. $\Delta h7$! 1:0 Šereševski—Gusev, SSSR 1977 — 25/100

³¹ 4. a4 ♖b7 [4... ♖a5 5. c3 b4 6. ♖fd2 bc3 7. ♖c3 ♖a6 (Cejtlin—Bukal, Pernik 1977 — 24/100) 8. g3 d6 9. ♖g2 Δ 0—0, ♖e1, e4± Cejtlin; 4... b4!?] 5. e4 ♖e4 6. ♖b5 e6 7. de6 fe6 8. ♖bd2 ♖f6 9. ♖g5 ♖c6 10. ♖de4 ♖d4 11. ♖d3 ♖e4 12. ♖e4 ♖e7 13. c3 ♖f5 14. ♖h5 g6 15. ♖g4 ♖c7∞ Lutikov—Furman, SSSR 1969; 4. c4 — A 57

³² 4... ♖e4 5. ♖d3 ♖g5 6. ♖g5 h6 7. ♖h7±; 4... ♖a5 5. c3 ♖e4 6. ♖bd2 ♖g5 7. ♖g5 h6 8. ♖g3 d6 9. e4 ♖d7 10. a4± Stahlberg—Petrosjan, Budapest 1952; 4... ♖b6 5. ♖c3 [5. a4 ba4 6. ♖f6 gf6 7. ♖c1 ♖g7 8. ♖a4 f5 9. b3 ♖b7 10. ♖d2 0—0 11. e3 e6± O. Jacobsen—Bobocov, Kapfenberg 1970; 5. e3 ♖b7 6. c4 (Rakić—Deže, Novi Sad 1977 — 25/98) bc4 7. ♖c4 ♖b2 8. ♖bd2∞ Deže] b4 [5... h6 6. ♖f6 ef6 7. e4 a6 8. a4 ba4 9. ♖a4± Terpugov—Petrosjan, SSSR 1951] 6. ♖a4 ♖c7 7. ♖f6 gf6 8. b3 d6 9. e4 ♖g7 10. ♖d3 f5 11. ef5!± Smislov—Szmetan, Buenos Aires (ol) 1978 — 26/96; 4... ♖b7 5. ♖f6 ef6 [5... gf6 6. e4 ♖b6 7. a4 a6 8. ♖d3 b4 9. ♖bd2 a5 10. ♖c4 ♖c7 11. e5 fe5 12. ♖fe5 ♖g7 13. ♖e4 e6∞ Sanguinetti—Pirc, Mar del Plata 1952; 7. c4 b4 8. ♖h4 ♖d6 9. ♖d2 ♖e5 10. ♖c2± Prokes—Hromadka, Praha 1928] 6. e4 a6 7. ♖e2 c4 8. 0—0 ♖c5 9. c3 0—0 10. b4 cb3 11. ♖b3 ♖a7 12. ♖bd2 d6 13. a4± Šereševski—Švedčikov, SSSR 1977

³³ 11. 0—0 ♖b6 12. ♖e1 a5 13. ♖b5 ♖fd7 14. ♖c1 ♖a6∞ Larsen—Browne, Hastings 1972/73

³⁴ 3... d6 4. e4 g6 — 2... d6; 3... e5 — A 44

³⁵ 4. de6 fe6 [4... de6 5. ♖d8 ♖d8 6. ♖g5±† Meštrović—Ugrinović, Jugoslavija 1966] 5. e4 ♖c6 6. ♖g5 d6 7. ♖b5 ♖e7 8. ♖f3 ♖c7 9. ♖c6 [Meštrović—Barczay, Sarajevo 1968 — 5/73] ♖c6 10. e5±; 4. ♖g5!± d6 5. e4

³⁶ 4... ed5?! 5. e5 ♖g8 6. ♖d5 ♖c6 7. ♖f3 d6 8. ♖b5 ♖e7 9. ♖d6 ♖d6 10. ed6 ♖f5 11. ♖f4 ♖d6 12. ♖d6 ♖d6 13. ♖c6 bc6 14. 0—0 0± Smejkal—Savon, Wijk aan Zee 1972 — 14/103

³⁷ 7... ♖d5? 8. ed6 ♖c3 9. bc3 ♖f6 10. ♖f3 a6 11. ♖e2 g6 12. 0—0 ♖g7 13. ♖b1± Clarke—Basman, Birmingham 1972

³⁸ 11. ♖e5 ♖d6 12. ♖f7 ♖e7 13. ♖d6 ♖d6 14. ♖d3 ♖bd5 15. ♖e4± Szabo—Guimard, Mar del Plata 1962

³⁹ 3. g3 e5 4. de6 fe6 5. ♖g2 ♖f6 6. e4 ♖c6 7. ♖e2 ♖e7 8. 0—0 ♖b8 [8... 0—0 9. a4 a6 10. ♖a3 ♖b8 11. ♖c3 ♖d4 12. ♖e2 ♖c6 1/2 : 1/2 Bolbochan—Schmid, Helsinki (ol) 1952] 9. h3 0—0 10. ♖f4 ♖d7 11. ♖c3 b5 12. a3 ♖c8 13. ♖h2 ♖d4= Evans—Schmid, Helsinki (ol) 1952; 3. . ♖f6 4. ♖g2 g6 — A 45

⁴⁰ 3... ♖f6 — A 56

⁴¹ 5... ♖c3 6. bc3 e5 7. ♖d3 [7. h4?! h5 8. ♖g5 f6 9. ♖d2 ♖h6 10. ♖c1 ♖f7= Gheorghiu—Barendregt, Amsterdam 1969] h5?! 8. f4 ♖f6 9. fe5 ♖e5 10. ♖c2 ♖d7 11. ♖f3 ♖e7 12. 0—0 ♖h6 13. h3 ♖e5 14. ♖e5± Kavalek—Barendregt, Amsterdam 1969; 5... e6 6. ♖f3 [6. ♖d3 ♖e7 7. ♖ge2 0—0 8. 0—0 ♖d7 9. f4 ed5 10. ed5 ♖f6 11. ♖g3 h5 12. ♖c2 h4 13. ♖ge4 ♖f5± Muth—Schmid, BRD 1959] ♖e7 7. ♖e2 [7. ♖a4 ♖d7 8. ♖c2 0—0 9. ♖e2 h6 10. de6 ♖e6 11. ♖e3 ♖bc6 12. ♖d1 f5 13. 0—0 f4∞ Uhlmann—Barendregt, Marianske Lazne 1961] ed5 [7... ♖a6?! 8. a4 ♖c7 9. e5! ed5 10. cd5 0—0 11. 0—0 ♖e8 12. ♖f4± Mecking—Gadia, Brasil 1967] 8. cd5 ♖g4 9. ♖f4 — 2... e6; 5... ♖f6 6. ♖f3 — E 90

⁴² 6. ♖d3 ♖c7 7. ♖ge2 e6 8. 0—0 ♖e7 9. ♖g5 0—0 10. ♖d2 ed5 11. ed5 ♖h8 12. ♖ae1 f6 13. ♖f4± Pomar—Rocha, Malaga 1965

⁴³ 7. ♖d3 a6 8. 0—0 ♖b8 9. a4 b6 10. ♖e1 e6 11. de6 ♖e6 12. ♖d5 ♖e7 13. e5 0—0 14. ed6 ♖d6= Balašov—Vasjukov, Wijk aan Zee 1973

⁴⁴ 8. ♖f4 f6 9. a3 ♖h6 10. 0—0 b5 11. b4 0—0 12. ♖b1 ♖d7 13. ♖c2± Gheorghiu—Calvo, Palma de Mallorca 1968

⁴⁵ 11. ♖d2 ♖g4 12. h3 ♖f6 13. e5 ♖e8 14. a5± Portisch—Westeninen, Halle 1963

⁴⁶ 3... e6 4. de6 fe6 5. ♖c3 ♖c6 6. ♖f3 ♖e7 [6... ♖f6 7. ♖g5 ♖e7 8. ♖d2 ♖a5 9. ♖b5 ♖d7 10. 0—0 a6 11. ♖c6 ♖c6 12. e5 ♖f3 13. ed6 0—0 14. ♖e3 ♖d6 15. ♖f3± Jauregui—Rossetto, Mar del Plata 1953] 7. ♖c4 a6 8. a4 ♖f6 9. 0—0 0—0 10. ♖e1 ♖e8∞ Flor—Richter, Praha 1931; 4. ♖c3 ♖f6 — 2... ♖f6

⁴⁷ 5. ♖b5 ♖d7 6. ♖d7 ♖bd7 7. a4 ♖g7 8. f4 ♖a5 9. ♖d2 0—0 10. ♖f3 e6 11. 0—0 c4? 12. ♖h1± Larsen—O. Rodriguez, Las Palmas 1976 — 21/73; 11... ♖c7!?∞; 5... ♖fd7 6. ♖f3 ♖g7 — 5. ♖f3

⁴⁸ 6. ♖b5 ♖fd7 [6... ♖bd7? 7. e5+—] 7. a4 ♖a6 8. ♖f3 [8. ♖a6 ba6 9. ♖f3 0—0 10. a5 ♖b8 11. 0—0 ♖b4 12. ♖e2 e5 13. de6 fe6 14. ♖d1 ♖b8 15. e5 d5± Čistjakov—Goldberg, SSSR 1963] ♖c7 9. ♖e2 0—0 10. 0—0 a6 11. ♖d2 ♖b8 12. ♖c4 b5 13. ab5 ab5 14. ♖a5 ♖e8= Meštrović—Velimirović, Jugoslavija (ch) 1975 — 19/65

⁴⁹ 6... ♖g4 7. ♖e2 0—0 8. 0—0 ♖f3 9. ♖f3 ♖fd7 10. ♖h1 ♖a6 11. ♖e2 ♖c7 12. ♖e1 ♖e8 13. f5?! ♖b8 14. a4 a6 15. ♖h4 ♖e5= Drimer—Štejn, Berlin 1962

⁵⁰ 7. ♖c4 b5! 8. ♖b5 ♖e4= Stahlberg—Pirc, Beverwijk 1958; 7. ♖d3 e6 8. de6 fe6 [8... ♖e6? 9. f5 ♖c8 10. 0—0 ♖c6 11. ♖h1 ♖g4 12. ♖d5± Matanović—Vidmar jr, Jugoslavija (ch) 1951] 9. 0—0 ♖c6 10. f5 ef5 11. ef5 ♖f5 12. ♖f5 gf5 13. ♖g5 ♖d7 14. ♖h4 ♖d4 15. ♖d3 ♖e4= Rossolimo—Benkö, USA (ch) 1968; 7. e5 ♖e8 8. ♖e3 ♖g4 9. ♖d2∞ Belov—Kudinov, SSSR 1971

⁵¹ 7... b5 8. e5 de5 9. fe5 ♠g4 10. ♠b5 ♠e5 11. ♠e5 ♠e5 12. ♠h6 e6! 13. ♠f8 ♠h4 14. ♠f1 ♠f8 15. ♠e1 ♠f4 16. ♠f2 ♠b4 17. ♠e2 ♠f4 = Cistjakov—Kotov, SSSR 1960; 7... ♠a6 8. e5 ♠d7♠ Littlewood—Keene, England (ch) 1972

⁵² 8. 0—0 ed5 9. ed5 ♠a6 [9... a6 10. a4 ♠e8 11. ♠d2 h5 12. h3 ♠bd7 13. ♠f3 ♠f8 14. ♠d3 ♠c7 15. ♠g5 c4♠ Sarapu—Ivkov, Sousse (izt) 1967] 10. ♠g5 [10. ♠a6 ba6 11. h3 ♠e8 12. ♠b1 ♠b8 13. ♠e1 ♠e1 14. ♠e1 ♠f5 15. ♠f2 ♠e4♠ Cobo—Smislov, La Habana 1962] ♠c7 11. a4 h6 12. ♠f3 ♠e8 13. ♠c4 ♠f5 14. h3 ♠e4 15. ♠e4 ♠e4♠ Zurahov—Korčnoj, SSSR 1956

⁵³ 10. ♠g5 ♠e7 [10... ♠d4 11. ♠e6 fe6 12. ♠h1 ♠b6 13. ♠b1 ♠c6 14. ♠f3 = Pogats—Szabo, Budapest 1962] 11. ♠e6 fe6 12. ♠f3 ♠ad8 13. ♠e3 a6 14. a4 ♠d7♠ Ilijevski—Tringov, Skopje 1971

⁵⁴ 11. ♠g5 fe4 12. ♠e4 d5 13. ♠f6 ♠f6 14. ♠d2 ♠h8♠ Bejlin—Antošin, SSSR 1958

⁵⁵ 6... ♠fd7 7. 0—0 0—0 8. ♠e1?! a6 9. ♠d3 [9. ♠f1 e5♠ Kohl—Elbrich, BRD 1963] b5 10. a4 b4 11. ♠b1 a5 = Bellin—Quinteros, London 1977; 8. a4!; 6... ♠d7 7. a4 0—0 8. 0—0 ♠a6 9. ♠a6 ba6 10. ♠d2 ♠b8 11. ♠e2 e6 12. ♠a6 ed5 13. ♠d6 d4♠ Dorfman—Talj, SSSR (ch) 1977 — 25/99; 9. ♠e1!?

⁵⁶ 9... ♠c7 10. h3 b6 11. ♠f4 ♠b7 12. ♠d2 e5 13. de6 fe6 14. ♠c4 ♠e4 15. ♠d6± Hermlin—Talj, SSSR 1968

⁵⁷ 10. ♠d2 ♠e8 11. a5 ♠c7 12. ♠c4 ♠b5 13. ♠a4 ♠f6 14. ♠d3 e6♠ Holmov—Štejn, Kislovodsk 1966

⁵⁸ 14. e5 b4♠ Rubinetti—Browne, Mar del Plata 1971

⁵⁹ 15. ♠ad1 ♠d7 = Talj—Benkö, Jugoslavija (ct) 1959

⁶⁰ 6... ♠g4 7. a4 ♠f3 8. ♠f3 0—0 9. 0—0 ♠e8 10. h4 e6 11. de6 fe6 12. e5 d5 13. ♠g5 ♠b6 14. ♠d5± Smislov—Bilek, Soči 1963

⁶¹ 7. ♠g5 h6 8. ♠f4 ♠c7 9. e5 ♠h5 10. ♠e3 de5 11. ♠c5 ♠f4 12. d6 ♠g2 13. ♠f1 ♠h3 14. ♠g1♠ Talj—Schmid, SSSR—BRD 1960; 7. ♠d2 ♠c7 8. a4 a6 9. a5 ♠d7 10. ♠a4± Donner—Teschner, Wageningen 1957

⁶² 10. a5 ♠b5 11. ♠cb1 0—0 12. ♠f3 ♠d4 13. ♠c4 ♠b5 14. ♠ba3 ♠d7 15. ♠g4 ♠e5♠ Keres—Schmid, Wien 1957

⁶³ 11. ♠b6?! b4 12. ♠a8 ♠a8 13. ♠b1 ♠e4 14. ♠f3 f5 15. ♠d2 ♠g5♠ Hayes—Schmid, corr. 1956

⁶⁴ 15. d6 ed6 [15... bc3? 16. dc7+— Botvinnik—Schmid, Leipzig (ol) 1960] 16. ♠d6 bc3

17. ♠c7 0—0 18. ♠d7 ♠d7 19. bc3?! ♠a4 = Larsen—Szabo, Büsum 1971; 19. b3!±

⁶⁵ 7... e5 8. de6! ♠e6 9. ♠g5 ♠c8?! 10. ♠f4 h6 11. ♠f3 ♠e8 12. e5 ♠c6 13. ed6± Smislov—Balcerovski, Polanica Zdroj 1966

⁶⁶ 8. h3 ♠f3 9. ♠f3 ♠a6 10. ♠e3 ♠c7 11. a4 ♠b8 12. ♠a2 b6 13. ♠b5 ♠d7 = Barcza—Tringov, Leningrad 1967; 8. ♠g5 ♠e2 9. ♠e2 h6 10. ♠f3 ♠a6 11. ♠d1 ♠d7 12. ♠f4 ♠h7 13. e5 de5 14. ♠e5± Lejn—A. Zajcev, Soči 1965; 8. ♠g5 ♠bd7 9. ♠d2 ♠e2 10. ♠e2 ♠e8 11. f4 h6 12. ♠h4 ♠b6 13. ♠c4 ♠a6 14. e5 de5 15. fe5± Larsen—Štejn, Sousse (izt) 1967

⁶⁷ 9... ♠a6 10. ♠c4 ♠c7 11. a4 a6 12. a5 ♠d7 13. ♠a4 ♠b5 14. c3± Tukmakov—Georgadze, Dečín 1977 — 24/94; 9... ♠e8 10. ♠c4 e6 11. ♠g5 h6 12. ♠f6 ♠f6 13. ♠d2 ♠c3 14. bc3 b5 15. ♠e3± × d6 Barcza—Kovacs, Debrecen 1968

⁶⁸ 15. f3± Štejn—Bilek, Moskva 1967

⁶⁹ 8. e5?! de5 9. ♠e5 ♠b4 10. ♠c4 ♠f5 11. ♠b3 ♠c7 12. ♠c4 ♠ad8♠ Kadrev—Vasjukov, Budapest 1965; 8. ♠e1 ♠c7 9. ♠f4 b5 10. ♠b5 ♠e4 = Wade—Szabo, La Habana 1965; 8. ♠d2 ♠c7 9. a4 a6 10. ♠e1 [10. f3 ♠d7 11. ♠c4 b5 12. ♠b6 ♠b8 13. a5 ♠e8 = Reshevsky—Larsen, Palma de Mallorca 1971; 10. a5 ♠d7 11. ♠a4 ♠b8 12. ♠b6 e6 13. de6 ♠e6 14. c3 ♠a8 15. ♠a8 = Lengyel—Szabo, Budapest 1961] ♠d7 11. ♠c4 b5 12. ♠b6 ♠b8 13. ♠d7 ♠d7 = Nikitin—Talj, SSSR (ch) 1969

⁷⁰ 9. ♠d2 b5 10. ♠b5 ♠b5 11. ♠b5 ♠b8 12. a4 ♠h5 13. ♠g5 ♠b2 14. ♠b1 ♠g7 15. ♠c4 ♠f6♠ Najdorf—Talj, Moskva 1967

⁷¹ 9... b6 10. ♠e1 ♠b7 11. ♠c4 ♠h5 12. ♠g5 ♠f6 13. ♠d3 a6 14. ♠ad1 ♠b8 15. h3± Karpov—Korčnoj, Baguio City (m) 1978 — 26/93; 9... ♠h5 10. ♠g5 h6 11. ♠e3 ♠f6 12. ♠d2 b6 13. ♠c4 ♠a6 14. h3 ♠h7 15. ♠d2 ♠b8 = Polugajevski—Haag, La Habana 1962

⁷² 10. ♠d2 a6 11. ♠h6 b5 12. ♠g7 ♠g7 13. h3 ♠f3 14. ♠f3 ♠b8 15. ♠e1 e5 = Gligorić—Rodriguez, La Habana 1967

⁷³ 12. ♠h2 ♠b8 13. ♠d2 b6 14. ♠g4 a6 15. ♠ae1 ♠e5♠ Gligorić—Vasjukov, Jugoslavija—SSSR 1962

⁷⁴ 15. ♠g7 ♠g7 = Karpov—Browne, Madrid 1973

⁷⁵ 9. ♠e1 ♠b8 [9... b6 10. a4 ♠b7 11. ♠f4 — 9. a4] 10. a4 b6 11. ♠f4 ♠d7 12. ♠d2 a6 13. ♠h6 ♠h6 14. ♠h6 f6 = Gligorić—Adorjan, Hastings 1974/75

76 10... a6?! 11. ♖d2 ♗e8 12. ♗e1 ♘d7
13. ♙f1 ♗b8 14. e5± Gheorghiu—Czerniak,
Varna (ol) 1962

77 11. ♖d2 ♗e8 12. ♙h6 e6= Fuchs—
Štejn, Erevan 1965

78 11... ♗e8 12. ♙c4 a6 13. ♖d3 ♘d7
14. e5 de5 15. ♘e5± Kluger—Talj, Kislovodsk
1964

79 15. ♙g7 ♗g7 16. de6 fe6 17. ♙b5±
Alburt—Talj, SSSR (ch) 1974

A 44

1. d4 c5 2. d5 e5

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	c4 ¹ d6	e4 ² g6 ³	♘c3 ♙g7 ⁴	♙d3 ⁵ ♘e7 ⁶	♘ge2 0—0	0—0 ♘d7 ⁷	♘g3 a6	a4 b6	♙e3 f5 ⁸	=
2	...	...	...	♘f3 ♘e7 ⁹	♙e2 ¹⁰ ♘d7 ¹¹	0—0 ¹² 0—0	♗b1 ¹³ h6	♘b5 ♘f6	♘d2 a6 ¹⁴	±
3	...	...	♘f3 ¹⁵ ♙g4 ¹⁶	♙e2 ♙f3	♙f3 ♙g5	♙g5 ♗g5	♘c3 ♘h6	h4 ♗e7	g4 f6 ¹⁷	∞

1. d4 c5 2. d5 e5 3. e4 d6

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
4	f4 ¹⁸ ef4 ¹⁹	♙f4 ♗e7 ²⁰	♘c3 a6	a4 g5	♙g3 ♘d7	♘f3 ♙g7 ²¹				±
5	g3 g6 ²²	♙g2 ♙g7	♘e2 ♘f6 ²³	♘bc3 0—0	0—0 ♘h5 ²⁴	♙e3 ♘d7	♗d2 a6	a4 b6	♗ab1 f5 ²⁵	=
6	♙d3 g6	♘e2 ²⁶ ♙g7 ²⁷	0—0 ²⁸ ♘e7 ²⁹	a4 0—0	♘d2 f5 ³⁰	f4 ♘d7	c3 ♗c7	ef5 ♘f5	♘c4 ♘b6 ³¹	±
7	...	♘e2 ³² ♘g6 ³³	0—0 a6 ³⁴	a4 ♙e7	♘a3 0—0 ³⁵	♘c4 ♘d7	♙d2 b6	c3 ♗b8	b4 ♘f6 ³⁶	±
8	...	♘e2 ³⁷ ♘f6 ³⁸	♘d2 0—0	a4 ♘e8	0—0 ♙g5	♘c4 ♘d7	a5 ♙c1	♗c1 ♗e7	♘g3 ♘df6 ³⁹	=
9	♘c3 ♘f6 ⁴⁰	f4 ⁴¹ ef4 ⁴²	♙f4 ♙e7 ⁴³	♙e2 ⁴⁴ 0—0	♘f3 ♙g4 ⁴⁵	♘d2 ♙e2	♗e2 ♘bd7	0—0 a6	♘c4 ♘e8 ⁴⁶	±
10	...	♘f3 ⁴⁷ ♙g4 ⁴⁸	♙e2 ⁴⁹ ♙f3	♙f3 ♘a6 ⁵⁰	0—0 ♘c7	a4 ♙g5	♙g5 ♗g5	♘b5 ♗e7	♘a3 ♘h6 ⁵¹	±
11	...	♙e2 ⁵² g6	♘f3 ⁵³ ♘e7 ⁵⁴	♘d2 ⁵⁵ ♘a6	♘c4 ♘c7	a4 0—0	0—0 b6	♙e3 ♙a6	♘a3 ♙e2 ⁵⁶	±
12	...	♘f3 ⁵⁷ ♘g6 ⁵⁸	h4 h5	g3 ♙e7	♙e2 ⁵⁹ ♘d7	a4 ♘f6	♘d2 ♘g4	♘c4 ♙d7 ⁶⁰	♘e3 ⁶¹	±
13	...	a4 a6	♘f3 ♙e7	♙e2 0—0	0—0 ♘e8 ⁶³	♘d2 ♙g5 ⁶⁴	♘c4 ♙c1	♗c1 ♘d7	a5 ⁶⁵	±
14	...	...	♘f3 ⁶⁶ g6	♘d2 ⁶⁸ b6	♘c4 ♗c7	a5 ♘d7 ⁶⁹	ab6 ♘b6	♘b6 ♗b6	♙b5 ♗f8 ⁷⁰	±
15	...	...	♘f3 ♘g6 ⁷¹	h4 ⁷² h5	g3 ⁷³ ♙e7	♙e2 ♘d7	♘d2 ♘f6	♘c4 ⁷⁴		±

¹ 3. de6 fe6 4. e4 ♘c6 5. ♘c3 ♙e7 6. ♗h5
g6 7. ♗f3 ♘d4 8. ♖d3 d5± Prokop—Hromad-
ka, 1927; 6. ♘f3 d6∞ — A 43

² 4. ♘c3 ♙e7 5. ♘f3 f5 6. e4 f4 [6...
♘a6 7. ♙d3 f4 8. g3 fg3 9. hg3 g6 10. ♘h4
♙f6 11. ♗e2 ♙d7 12. ♙d2± Lombard—Bas-

man, Haifa 1970] 7. g3 g5 8. gf4 gf4 9. ♘e5!
de5 10. ♗h5♗→ Zajcik—Vladimirov, Soči 1975;
5... ♘f6 6. e4 — A 56

³ 4... f5?! 5. ef5! [5. ♘c3 ♘f6 6. ♙d3
f4 7. g3 g5 8. ♙e2 h5 9. gf4 gf4 10. ♘f3 ♗g8
11. ♙d2 ♙g4 12. h3 ♙d7 13. ♗c2± Golz—

Hort, Leipzig (ol) 1960; 6... g6! 7. ♖f5 6. ♖e2 [6. ♖d3 ♖d3 7. ♖d3 ♖e7 8. ♖c3 ♖a6 9. ♖h3 ♖d7 10. 0-0 ♖h6 11. a3 ♖f7 12. ♖e4± Rossetto—Guimard, Argentina (m) 1942] ♖f6 [6... ♖a6 7. ♖g3 ♖d7 8. ♖c3 ♖c7 9. ♖d3 ♖e7 10. 0-0± Bagirov—Crowl, Adelaide 1960] 7. ♖bc3 ♖e7 8. ♖g3 ♖g6 9. h4 [9. ♖d3± Toth—Gasztonyi, Hungary 1967 — 4/90] 0-0 10. h5 ♖f7 11. ♖d3± Ivkov—Camilleri, Raach 1969; 4... ♖e7 5. ♖c3 ♖g6 6. g3 ♖e7 7. h4 0-0 8. ♖h3 ♖d7 [8... ♖h3 9. ♖h3 ♖d7 10. ♖f1 h6 11. a4 f5 12. ef5 ♖f5 13. ♖e4± Lengyel—Pfleger, Hamburg 1965] 9. ♖e2 a6 10. ♖f3 ♖b8 11. a4 ♖f6 12. ♖c8 ♖c8 13. h5 ♖h8 14. ♖h4± Antošin—Hort, Moskva 1963; 5... g6! 4... ♖d7 5. ♖c3 g6 6. ♖e2 a6 7. a3 ♖h6 8. ♖h6 ♖h6 9. ♖d2 ♖g8 10. ♖f3 ♖gf6 11. 0-0 0-0 12. ♖e1± Polugajevski—Bilek, Skopje 1971; 4... ♖f6 5. ♖c3 — A 56

4 5... a6 6. a3 ♖d7 7. ♖f3 f6 8. ♖e2 ♖h6 9. ♖h6 ♖h6 10. h4! 0-0 11. ♖d2 ♖g7 12. h5 g5 13. ♖d1 ♖b8 14. a4 ♖f7 15. ♖a3 ♖f8 16. ♖e3± Ghitescu—Ciocaltea, Romania (ch) 1977 — 24/132; 5... ♖h6 6. ♖h6 [6. ♖d3 ♖c1 7. ♖c1 a6 8. ♖ge2 ♖h4 9. g3 ♖h3 10. f4 ♖d7 11. ♖d2± Mecking—Basman, Hastings 1966/67] ♖h6 7. ♖d2 ♖g8 8. ♖d3 ♖d7 9. h4 ♖df6 10. ♖ge2 ♖d7 11. ♖g3 ♖c7 12. a3 b6 13. b4± Marović—Smailbegović, Jugoslavija (ch) 1962

5 6. ♖e2 f5 [6... ♖h6 7. h4 f5 8. ♖g5 ♖b6 9. ♖b1 ♖f7 10. ♖d2 a5 11. ♖f3 h6 12. g3 ♖a6 13. a3 ♖d8 14. ♖c2 h5 15. ef5± Petrošjan—Barendregt, Beverwijk 1960; 7... f6 8. ♖e3 ♖f7 9. ♖h3 ♖a6 10. a3 ♖d7 11. ♖b1 f5 12. ef5 ♖f5 13. ♖g5 ♖b1 14. ♖e6± Uhlmann—Barendregt, Beverwijk 1961] 7. ef5 gf5 8. ♖h5 ♖f8 9. ♖f3 ♖f6! [9... h6? 10. g3 ♖d7 11. ♖h4 ♖e7 12. f4± Spasov—Ermenkov, Bulgaria (ch) 1974 — 18/99] 10. g4?! e4! 11. ♖g1 ♖d7 12. gf5 ♖c3 13. bc3 ♖e5± Bagirov—Razuvaev, SSSR (ch I) 1977 — 24/131; 6. h4 h5 7. g3 a6 8. a4 ♖e7 9. ♖h3 ♖d7 10. ♖f3= Bagirov—Forintos, Kirovakan 1978 — 26/115

6 6... ♖h6?! 7. h4 ♖a6 [7... 0-0 8. h5 g5 9. ♖d2 f6 10. ♖ge2 ♖ ♖g3± Vukić—Jansa, Novi Sad 1978 — 26/116] 8. a3 0-0 9. h5 g5 10. ♖ge2 ♖c7 11. ♖g3 a6 12. ♖d2 ♖b8 13. ♖c1 ♖f6 14. b4± Šestopirov—Kotov, SSSR 1962; 6... ♖a6 7. ♖e3 ♖h6 8. ♖h6 ♖h6 9. ♖d2 ♖g4 10. h3 ♖f6 11. ♖ge2 ♖c7 12. 0-0-0± Incutto—Quinteros, Argentina 1968; 6... ♖f6 — A 56

7 8... f5 9. f4 ♖d7 10. ef5 gf5 11. fe5 ♖e5 12. ♖g5 h6 13. ♖h4 ♖g6 14. ♖g3 a6 15. ♖c2± Reshevsky—Seitz, Yarmouth 1935

8 12. f4 ef4 13. ♖f4 ♖e5= Toran—Kuijpers, Malaga 1965

9 6... f5 7. ef5 gf5 8. ♖g5 ♖e7 9. ♖h4 0-0 10. ♖d2 ♖d7 11. 0-0-0 a6 12. f3 ♖f6 13. ♖h6± Foguelman—Czerniak, Beograd 1962; 6... ♖f6 7. ♖e2 0-0 — E 92

10 7. h4 h6 8. h5 g5 9. ♖h2 f5 10. g4 f4 11. ♖d3 0-0 12. f3 ♖d7 13. a3 ♖h7 14. ♖d2 ♖g8 15. ♖b1± Vukić—Meštrović, Jugoslavija (ch) 1967; 7. g3 ♖d7 8. h4 ♖f6 9. ♖h2 ♖fg8?! 10. g4 h5 11. g5 f5 12. gf ♖f6 13. ♖f3 0-0 14. ♖g5± Portisch—Bilek, Hungary 1971 — 13/104; 9... h5±

11 7... 0-0 8. 0-0 ♖g4 9. ♖e1 ♖e2 10. ♖e2 ♖d7± Uhlmann—Beni, Berlin 1962

12 8. a3 0-0 9. b4 b6 10. h4 ♖f6 11. ♖b1 ♖h5 12. g3 ♖g4 13. ♖d2 cb4 14. ab4 ♖c8 15. ♖b3 h6± Ghitescu—Barczay, Reggio Emilia 1970/71; 8. ♖d2 ♖f6 9. h3 0-0 10. g4 a6 11. a4 ♖b8 12. ♖c1 ♖d7 13. ♖a3 ♖e8 14. ♖g1± Rossetto—Agdamus, Buenos Aires 1972

13 9. a3 h6 10. ♖e1 f5 11. ef5 gf5 12. f4 e4 13. ♖c2 ♖c3 14. bc3 ♖f6 15. ♖e3 ♖h8 16. ♖d2 ♖g8± Uhlmann—Larsen, Lugano (ol) 1968

14 12. ♖c3 ♖d7?! 13. b4 b6 14. a4 ♖c7 15. ♖a3 ♖fb8 16. a5± Geler—Jongsma, Amsterdam 1970 — 10/161; 12... ♖d7±

15 5. ♖c3 ♖g5 6. ♖ge2 ♖c1 7. ♖c1 ♖h6 8. g3 0-0 9. ♖g2 f5 10. ef5 ♖f5 11. 0-0 ♖d7 12. ♖d3 ♖f6= Ghitescu—Lejn, Zinnowitz 1965

16 5... f5?! 6. ef5 ♖f5 7. ♖c3 e4?! 8. ♖g5 ♖f6 9. ♖e2 ♖c8 10. f3 ef3 11. ♖f3 0-0 12. 0-0± Popov—B. Jacobsen, Kapfenberg 1970

17 12. ♖d2 ♖d7 13. 0-0-0 0-0-0 Balcevrovski—Spiridonov, Polanica Zdroj 1970

18 4. ♖f3 g6 5. h4 ♖g4 6. ♖e2 ♖e7 7. ♖g5 ♖e2 8. ♖e2 h6 9. ♖f3 ♖f6 10. ♖c3 ♖a6 11. ♖d2 ♖d7 12. ♖c4 ♖c7 13. a4± Antošin—Ostrovski, SSSR 1961; 5... ♖f6±

19 4... ♖d7 5. ♖f3 g6 6. fe5 ♖e5 7. ♖b5 ♖d7 8. ♖d7 ♖d7 9. ♖e5 de5 10. 0-0 ♖g7 11. ♖e3 b6 12. ♖f3 f6 13. ♖c3 ♖e7= Teschner—Fuderer, Wien 1957

20 5... ♖h4 6. g3 ♖e7 7. ♖f3 [7. ♖g2?! g5 8. ♖d2 ♖g7 9. ♖c3 ♖f6 10. ♖d2 b5± Ribera—Tartakower, Sitges 1934; 7. ♖c3?! g5 8. ♖e3 ♖d7 9. ♖f3 h6 10. ♖d2 ♖f6 11. 0-0-0 ♖g4± Bogoljubov—Aljehin, (m) 1934] ♖g4 [7... ♖e4 8. ♖f2 ♖g4 9. ♖b5 ♖d8 10. ♖e1± Alster—Louma, ČSSR 1948] 8. ♖c3 a6 9. h3 ♖f3 10. ♖f3 ♖d7 11. h4 ♖e5 12. ♖e5 ♖e5 13. ♖h3 ♖e7 14. 0-0 ♖f6 15. ♖d1 ♖e7 16. c3 b5 17. ♖f2± Eliskases—Krogius, München (ol) 1936; 5... ♖f6 6. ♖c1 [6. ♖g3?! ♖b2 7. ♖d2± Szabo—Paoli, Balatonfüred 1958] h6 7. ♖g3 ♖e7 8. ♖f3 ♖g6 9. ♖b5 ♖d7 10. ♖c3 a6 11. ♖d3 ♖g4 12. 0-0 ♖f3 13. ♖f3 ♖g5 14. ♖f1 ♖e7 15. e5± Piazzini—Debarnot, Argentina 1971; 6... ♖g6! 5... ♖e7 6. ♖f3 ♖g6 7. ♖g3 ♖e7 8. ♖bd2 ♖d7 9. ♖d3 [9. ♖d3 0-0 10. ♖c3 ♖f6 11. c3 ♖e8 12. ♖d3 b5 13. 0-0 c4 14. ♖c2 ♖c5± Stahlberg—Pelikan, Mar del Plata 1943] 0-0 10. a4 ♖f6 11. ♖c4 ♖h5 12. ♖fd2 [Opočensky—Simagin, Praha—Moskva 1946] ♖hf4! 13. 0-0 ♖d3 14. cd3 f6= Pachman

21 Boleslavski

22 4... ♠e7 5. ♠g2 b5 6. a4±; 5... ♠g5 6. ♠c3 — 4. ♠c3; 4... f5 5. ♠c3 ♠f6 6. ♠g2 ♠e7 7. a4 0-0 8. ♠ge2 fe4 9. ♠e4 ♠f5 = Pachman

23 6... ♠h6 7. 0-0 0-0 8. ♠bc3 [8. c4 f5 9. ♠c3 ♠a6 10. f4 ef4 11. ♠f4 ♠c7 12. ♠d2 ♠f7 13. ♠ac1 a6 14. a4 ♠b8 15. a5 b5± Czerniak—Pelikan, Quilines 1941] a6 9. a4 ♠d7 10. ♠e3 ♠b8 = Andrić—Trifunović, Jugoslavija (ch) 1951; 6... ♠e7 7. 0-0 0-0 8. ♠bc3 ♠d7 [8... f5 9. f4 ♠d7 10. ♠h1 a6 11. a4 ♠b8 12. a5 b5 13. ab6 ♠b6 14. ♠a2 fe4 15. ♠e4 ♠f600 Kuipers—Pfleger, Clare Benedict 1961] 9. h3 f5 10. ♠h1 ♠f6 11. ♠e1 ♠d7 12. a4 b6 13. ♠b5 ♠b8 14. c4 a6 15. ♠bc3 ♠c700 Samisch—Rellstab, (m) 1936

24 8... a6 9. a4 b6 10. h3 ♠bd7 11. ♠e3 ♠b8 12. ♠c1 b5 13. ab5 ab5 14. ♠b3 b4 15. ♠b1 ♠b6 = Geiger—Batik, corr. 1930; 8... ♠d7 9. a4 ♠c8 10. f4 ef4 11. ♠f4 ♠e8 12. ♠d3 ♠h300 Keemink—Batik, corr. 1930

25 13. ♠h1 ♠a7 14. ef5 [14. ♠g5?! ♠e8 15. ♠be1 f4! f4 Vranešić—Hort, Tel Aviv (ol) 1964] gf5 15. f4 =

26 5. f4!? ♠g7 6. ♠f3 ef4 7. ♠f4 ♠b2 8. ♠bd2 ♠a1 9. ♠a1 ♠ Krylov—Brix, ČSSR 1948

27 5... ♠h6 6. ♠h6 ♠h6 7. ♠d2 ♠g8 8. a4 h6 9. ♠a3± Porath—Troianescu, Netanya 1968

28 6. ♠g3?! h5 7. h3 ♠h6 8. c3 h4 9. ♠f1 0-0 ♠ Rabar—Louma, Jugoslavija—ČSSR 1948

29 6... ♠f6 7. ♠d2 0-0 8. a4 b6 9. ♠g3 h5 10. ♠c4± Marsalek—Mühlberg, Marianske Lazne 1962

30 8... ♠d7 9. ♠c4 ♠b6 10. ♠a3 ♠d7 11. a5 ♠c8 12. c3 ♠b8 13. b4 cb4 14. cb4 f5 15. f3± Feigin—Hasenfuss, Kemerli 1937

31 13. fe5 ♠c4 14. ♠c4 ♠e5 15. ♠f4± Filip—Ujtelky, Marianske Lazne 1960

32 5. ♠g5 h6 6. ♠h4 g5 7. ♠g3 ♠g6 8. c4 ♠a6 9. ♠c3 ♠c7 10. ♠ge2 ♠g7 11. f3 a600 Niemelä—Ljungquist, Marianske Lazne 1961; 5. f4 ef4 6. ♠f4 ♠g6 7. ♠g3 ♠e7 8. ♠f3 ♠d7 9. ♠bd2 — 4. f4

33 5... f5?! 6. f4 fe4 7. ♠e4 ♠d7 8. 0-0 ♠f6 9. ♠c3 ♠g4 10. h3 ♠h5 11. ♠h2± Foltys—Gereben, Budapest 1948

34 6... ♠e7 7. a4 0-0 8. ♠a3 ♠d7 9. ♠d2 [9. ♠c4 ♠f6 10. c3 ♠h5 11. b4 cb4 12. cb4 ♠hf4 13. ♠f4 ef4 14. e5 ♠e5 15. ♠f4± van Scheltinga—Stöckl, Chaumont 1958] ♠g5 10. ♠c4 ♠d2 11. ♠d2± Henneberger—Kieninger, Amsterdam 1962

35 8... ♠d7 9. ♠c4 ♠b8 10. a5 0-0 11. c3 ♠c7 12. b4 b5 13. ab6± Filip—Ljungquist, Marianske Lazne 1961

36 13. bc5 bc5 14. ♠b1 ♠d7 15. ♠c2± Kmoch—Aljehin, Amsterdam 1936

37 5. ♠c3 a6 6. a4 ♠f6 7. f4?! ♠g4 8. ♠e2 ♠e2 9. ♠e2 ef4 10. ♠f4 ♠b6 11. ♠b1 ♠bd7 12. ♠f3 ♠g4 13. g3 ♠f6± Szabo—Kluger, Budapest (m) 1934; 6... ♠g5!?

38 5... ♠g5 6. ♠d2 [6. f4 ef4 7. ♠f4 ♠h6 8. 0-0 0-0 9. ♠d2 ♠g4 10. ♠f3 ♠h6 11. ♠e1± Pachman—Enevoldsen, Amsterdam 1967] ♠e7 7. 0-0 ♠g6 8. a4 h6 9. c3 ♠g4 10. f3 ♠c8 11. ♠c4± Nejkirh—Beni, Sofia 1957

39 13. h3 ♠h8 14. c3 ♠d7 = Baumbach—Pietzsch, Bad Liebensten 1963

40 4... f5 5. ♠b5 ♠d7 [5... ♠f7 6. f4±] 6. ef5 ♠f6 7. a4 [7. g4 h6 8. a4 ♠e7 9. ♠f3 a6 10. ♠d3 b6 11. h4?! e4 12. ♠e4 ♠e5 13. ♠f6 ♠f6 14. ♠e2 ♠e7 15. ♠e4 a500 Golombek—Lloyd, England 1955] ♠e7 8. ♠ge2 0-0 9. ♠g3 a6 10. ♠e2 b6 11. 0-0± Bukić—Puc, Jugoslavija (ch) 1968; 4... ♠d7 5. f4 ♠e7 6. ♠f3 a6 7. ♠e2 ♠f6 8. 0-0 ♠e7 9. ♠e1 b5 10. ♠g3± Gligorić—Puc, Ljubljana—Portorož 1973

41 5. ♠b5 ♠bd7 6. a4 ♠e7 [6... g6 7. ♠f3 ♠g7 8. ♠g5±] 7. ♠f3 0-0 8. h3 ♠e8 9. g4 g6 10. ♠h6 ♠g7 11. ♠d3 f6 12. ♠e2± Boleslavski; 5. ♠e2 g6 6. h4 h5 [6... h6 7. h5 g5 8. ♠f3 ♠g7 9. ♠d2 0-0 10. ♠f1 ♠a6 11. ♠g3 ♠c7 12. 0-0± Johansson—Brinck—Clausen, La Habana (ol) 1966] 7. ♠f3 ♠a6 8. ♠g5 ♠e7 9. ♠d2 ♠g4 10. ♠e7 ♠e7 11. ♠a6 ba6 12. ♠c4± Antošin—Gromek, Zinnowitz 1966; 5. ♠f3 ♠e7 — 4... ♠e7

42 5... ♠bd7 6. ♠f3 a6 7. a4 ef4 8. ♠f4 ♠e7 9. ♠d2 ♠g4 10. ♠e2 h6 11. 0-0 ♠de5 12. a5 ♠f3 13. ♠f3 ♠e5 14. ♠a4± Hort—Schweber, Tel Aviv (ol) 1964

43 6... g6! — 4... g6

44 7. ♠b5 ♠bd7 8. ♠f3 [8. a4 a6 9. ♠e2 ♠f8 10. h3 ♠g6 11. ♠h2 ♠a5 12. ♠f3?! ♠d7 13. ♠ge2 ♠de5± Kluger—Ermenkov, Sofia 1977] 0-0 9. 0-0 a6 10. ♠d7 ♠d7 [10... ♠d7 11. a4 ♠e8?! 12. ♠d2 ♠f8 13. ♠c4 ♠e5 14. ♠e5 de5 15. a5± Veresov—Panov, SSSR 1936; 11... f6!?] 11. e5 de5 12. ♠e5 ♠d6 = Boleslavski

45 8... ♠e8 9. 0-0 ♠bd7?! 10. ♠d2 ♠f8 11. a4 ♠g6 12. ♠g3 ♠h2 13. ♠a3 ♠e5 14. h3 ♠b8 15. ♠c4 ♠fd7 16. ♠e3± Bellon—Fraguela, Montilla 1976 — 22/105

46 13. a4 f6 14. ♠g4 ♠f7 15. ♠e2 ♠f8 16. ♠g3± Maksimović—Ciocaltea, Niš 1977

47 5. ♠b5 ♠d7 6. f4 ef4 [6... ♠h4 7. g3 ♠f6 8. ♠f3 ♠e7 9. fe5 ♠e5 10. ♠e5 de5 11. ♠e3 b6 12. d6 ♠g6 13. h4 0-0 14. ♠g5 ♠e8 15. h5±†C Furman—Simagin, SSSR (ch) 1965] 7. ♠f4 ♠f6 8. ♠f3 0-0 9. 0-0 ♠h5 10. ♠e3 ♠df6 11. ♠d2 ♠g4 12. ♠e2 ♠f6± Kušnir—Bednarski, Wijk aan Zee II 1973; 6. a4! ♠f6 — 4... ♠f6; 5. f4 ef4 6. ♠f4 ♠f6 7. ♠f3 ♠g4 8. ♠b5 ♠f8 9. ♠e2 ♠f3 10. ♠f3 ♠e7

11. $\Delta h5$ $\Psi b6$ 12. 0-0 $\Delta d7$ Visier—Huguet, Praia da Rocha 1969; 5. $\Delta e2$ $\Delta g5$ 6. $\Delta g5$ $\Psi g5$ 7. $\Delta f3$ $\Psi e7$ 8. $\Delta d2$ $\Delta f6$ 9. 0-0 0-0 10. a4 $\Delta bd7$ 11. a5 $\Delta e8$ 12. a6 b6 13. b4 cb4 14. $\Delta a2$ $\Delta c5$ Damjanović—Larsen, San Juan 1969; 5. g3 $\Delta g5$ 6. $\Delta g2$ $\Delta c1$ 7. $\Psi c1$ g5 [7... $\Delta f6$ 8. $\Delta ge2$ 0-0 9. 0-0 a6 10. a4 $\Delta bd7$ 11. $\Delta d1$ $\pm$ Kolarov—Bohosjan, Bulgaria 1967] 8. $\Delta ge2$ h5 9. h4 g4 10. $\Psi d2$ $\Delta d7$ = Golombek—Mieses, England 1940
- 48 5... $\Delta f6$ 6. h3 0-0 7. a4 $\Delta e8$ 8. g4 $\Delta d7$ 9. $\Delta e2$ g6 10. $\Delta h6$ $\Delta g7$ 11. $\Delta g3$ $\Psi h8$ 12. $\Psi d2$ $\Delta f6$ 13. $\Delta e2$ $\Delta g8$ 14. g5 f5 15. g6 $\Delta f6$ Camara—Fraguela, Sao Paulo 1972; 6. $\Delta b5$ $\Delta bd7$ 7. a4 — 5. $\Delta b5$; 6. $\Delta e2$ 0-0 7. 0-0 a6 — 4... a6
- 49 6. h3 $\Delta f3$ 7. $\Psi f3$ $\Delta g5$ 8. $\Delta g5$ [8. $\Delta b5$?! $\Psi f8$ 9. $\Delta g5$ $\Psi g5$ 10. h4 $\Psi e7$ 11. $\Delta e2$ h5 12. a4 g6 13. g3 $\Psi g7$ 14. 0-0 $\Delta h6$ 15. $\Delta d1$ $\Delta d7$ 16. $\Delta e3$ $\Psi hf8$ 17. a5 f5 $\mp$ Podgajec—Dvorecki, SSSR (ch) 1974] $\Psi g5$ 9. $\Delta b5$ $\Psi d8$ 10. $\Psi g4$ $\Delta f6$ [10... $\Psi f8$ 11. $\Delta d6$ $\Delta f6$ 12. $\Psi c8$ $\Psi c8$ 13. $\Delta c8$ $\Delta e4$ 14. $\Delta d3$ $\Delta f6$ 15. $\Delta d6$ b6 16. 0-0 0-0 $\pm$ Hort—Spiridonov, Athens 1969] 11. $\Psi g7$ $\Psi g8$ 12. $\Psi h6$ a6 13. $\Delta c7$ $\Psi c7$ 14. $\Psi f6$ $\Psi a5$ 15. c3 $\Delta d7$ 16. $\Psi f5$ $\Psi a4$ 17. $\Delta e2$ $\Psi g7$ 18. 0-0 $\Psi e7$ Vaganjan—Hug, Caracas 1976; 6. g3!?
- 50 7... $\Delta g5$ 8. $\Delta g5$ $\Psi g5$ 9. a4 $\Delta h6$ 10. $\Psi a3$ 0-0 11. $\Psi d2$ $\Psi e7$ 12. 0-0 $\Delta d7$ 13. $\Delta e2$ $\Psi h8$ 14. $\Delta b5$ $\pm$ Jansson—Jacobsen, Siegen (ol) 1970
- 51 13. $\Delta c4$ b6 14. g3 $\pm$ Gereben—Vaisman, Sandomierz 1976
- 52 5. $\Delta d3$ $\Delta g7$ 6. $\Delta f3$ $\Delta e7$ 7. 0-0 0-0 8. $\Delta d2$ $\Delta d7$ [8... $\Delta d7$?! 9. a4 f5 10. $\Delta c4$ $\Delta c8$ 11. $\Psi e2$ f4 12. f3 $\pm$ Csulits—Espig, Colditz 1967 — 3/67] 9. $\Delta c4$ $\Delta b6$ 10. $\Delta e3$ $\Delta h6$ =; 5. f4 $\Delta g7$ [5... ef4 6. $\Delta f4$ $\Delta f6$ 7. $\Delta f3$ $\Delta h5$ 8. $\Delta g5$ $\Delta e7$ 9. $\Delta h6$ $\Delta g4$ 10. $\Delta e2$ $\Delta d7$ 11. e5 de5 12. d6 $\Delta f8$ 13. $\Delta g5$ f6 14. $\Delta b5$ fg5 15. $\Delta c7$ $\Psi f7$ Visier—Larsen, Palma de Mallorca 1969] 6. fe5 $\Delta e5$ 7. $\Delta f3$ $\Delta g4$ 8. $\Delta b5$ $\Psi f8$ 9. 0-0 $\Delta f3$ 10. $\Psi f3$ $\Psi e7$ 11. $\Delta g5$ f6 12. $\Delta d2$ a6 13. $\Delta e2$ $\Delta d7$ = Botvinik—Calvo, Palma de Mallorca 1967; 5. $\Delta f3$ $\Delta g7$ 6. $\Delta e2$ — 5. $\Delta e2$; 5. $\Delta b5$?! $\Delta d7$ 6. f4
- 53 6. h4?! $\Delta a6$ 7. h5 $\Delta c7$ 8. $\Delta f3$ $\Delta d7$ 9. a4 a6 10. $\Delta g5$ f6 11. $\Delta e3$ b5 = Porath—Kagan, Israel 1968 — 5/75
- 54 6... $\Delta f6$ 7. 0-0 0-0 8. a3 $\Delta bd7$ 9. b4 a6 10. $\Delta d2$ $\Psi c7$ = Lejn—Bednarski, Zinnowitz 1965: 8. $\Delta d2$ a6 [8... $\Delta e8$ 9. a4 f5 10. $\Delta c4$ f4 11. $\Delta g4$ $\Psi f6$?! 12. g3 g5 13. $\Psi h1$ $\Delta g4$ 14. $\Psi g4$ $\Psi d7$ 15. $\Psi d7$ $\pm$ Gheorghiu—Partos, Bucuresti 1966] 9. a4 $\Delta bd7$ 10. $\Delta c4$ $\Delta b6$ 11. $\Delta e3$ $\Delta d7$ = Bondarevski—Matulović, Soči 1964
- 55 7. h4 h5 8. $\Delta d2$ $\Delta d7$! [8... $\Delta d7$?! 9. a4 0-0 10. $\Delta c4$ $\Delta c8$ 11. $\Delta g5$ f6 12. $\Delta e3$ $\Delta a6$ 13. $\Delta b5$ $\Delta b5$ 14. ab5 $\Delta c7$ 15. g4 hg4 16. h5 $\pm$ Ghitescu—Larsen, Büsum 1969 — 7/73] 9. $\Delta c4$ $\Delta b6$ 10. $\Delta e3$ $\Delta h6$ 00
- 56 13. $\Psi e2$ f5 14. f3 $\pm$ Rossetto—Schmid, La Habana 1967
- 57 5. g3 $\Delta g6$ 6. h4 $\Delta e7$ 7. h5 $\Delta f8$ 8. $\Delta b5$ $\Delta d7$ 9. a4 a6 10. $\Delta e2$ $\pm$ Aljehin—Castillo, Buenos Aires (ol) 1939; 5. $\Delta e2$ $\Delta g6$ 6. g3 $\Delta e7$ 7. h4 $\Delta a6$ 8. h5 $\Delta f8$ 9. f4 $\Delta c7$ 10. a4 $\pm$ Bialas—Heim, BRD 1962
- 58 5... a6 6. a4 $\Delta g6$ — 4... a6
- 59 8. $\Delta h2$ $\Delta f8$ 9. $\Delta e2$ g6 10. $\Delta f1$ $\Delta d7$ 11. $\Delta e3$ $\Delta f6$ 12. $\Delta d2$ a6 13. a4 $\pm$ Kostić—Spielmann, Göteborg 1920; 8... $\Delta d7$?! Δ $\Delta f6$ $\pm$
- 60 11... f5? 12. ef5 $\Delta f5$ 13. $\Delta e3$ $\Psi c8$ 14. $\Delta f5$ $\Psi f5$ 15. f3 $\pm$ Smislov—B. Jacobsen, Kapfenberg 1970
- 61 12. $\Delta e3$ $\Psi c8$ 13. $\Psi d3$ Sliwa—Bouteville, Varna (ol) 1962; 12. $\Delta e3$ $\pm$ Filip
- 62 5... f5 6. f4 $\Delta f6$ 7. fe5 de5 8. ef5 $\Delta f5$ 9. $\Delta g5$ $\Delta d6$ 10. $\Delta ge2$ $\Delta bd7$ 11. $\Delta g3$ $\pm$ Euwe—Aljehin, (m) 1934; 5... b6 6. $\Delta e2$ [6. f4 ef4 7. $\Delta f4$ $\Delta e7$ 8. $\Delta d3$ $\Delta g6$ 9. $\Delta g3$ $\Delta e7$ 10. $\Delta f3$ 0-0 11. 0-0 $\Delta g4$ 12. $\Psi e2$ $\Delta f6$ 13. $\Delta d1$ $\Psi a7$ 14. c3 $\Delta e5$ 15. $\Delta e3$ $\Delta f3$ $\pm$ Baumbach—Enevoldsen, Kapfenberg 1970] $\Delta f6$ 7. $\Delta f3$ g6 8. 0-0 $\Delta g7$ 9. $\Delta g5$ 0-0 10. $\Delta d2$ $\pm$ Boleslavski; 5... $\Delta e7$ 6. $\Delta f3$ $\Delta g4$ 7. g3 $\Delta d7$ 8. $\Delta g2$ h6 9. 0-0 $\Delta g5$ 10. $\Delta d3$ $\Delta c1$ 11. $\Psi ac1$ $\Delta f3$ 12. $\Psi f3$ $\Delta g6$ 13. $\Delta d1$ b5 14. $\Delta e3$ g6 15. $\Psi a1$ 0-0 16. $\Delta g4$ $\pm$ Gligorić—Jović, Jugoslavija (ch) 1962
- 63 8... $\Delta g4$ 9. $\Delta d2$ $\Delta e2$ 10. $\Psi e2$ $\Delta bd7$ 11. $\Delta c4$ $\Delta e8$ 12. a5 $\Delta c7$ 13. $\Delta a4$ $\Psi b8$ 14. $\Psi a3$ $\Delta b5$ 15. $\Psi h3$ g6 16. f4 $\pm$ Hort—Damjanović, Monte Carlo 1968 — 6/108
- 64 9... $\Delta d7$ 10. $\Delta c4$ $\Delta g5$ [10... $\Delta b6$ 11. $\Delta e3$ a5?! 12. $\Delta d2$ g6 13. $\Psi e1$ f5 14. ef5 gf5 15. f4 $\pm$ van Scheltinga—Kavalek, Wijk aan Zee 1969 — 7/72] 11. a5 $\Delta c1$ [11... $\Psi b8$ 12. $\Delta g5$ $\Psi g5$ 13. $\Psi d2$ $\Psi d2$ 14. $\Delta d2$ g6 15. $\Delta c4$ f5 16. ef5 gf5 17. f4 $\pm$ Filip—Pietzsch, Harrachov 1966 — 1/55] 12. $\Psi c1$ $\pm$
- 65 12. f4?! ef4 13. $\Psi f4$ $\Psi e7$ 14. $\Delta g4$ $\Delta e5$ 15. $\Delta c8$ $\Delta c4$ $\mp$ Porath—Cioaltea, Netanya 1965; 12. a5 $\pm$ Filip
- 66 6. h4 h5 7. $\Delta f3$ $\Delta g4$ 8. $\Delta e2$ $\Delta f3$ 9. $\Delta f3$ $\Delta d7$ 10. a5 $\Delta h6$ 11. $\Delta h6$ $\Delta h6$ 12. $\Psi d2$ f6 13. $\Delta d1$ f5 14. $\Delta e3$ $\Psi f6$ 15. $\Psi a3$ fe4 00 Antošin—Belov, SSSR 1961; 6. f4 ef4 7. $\Delta f4$ $\Delta g7$ 8. $\Delta f3$ $\Delta f6$ 9. $\Delta e2$ $\Delta g4$ 10. 0-0 0-0 = Golombek—Trifunović, Amsterdam 1950
- 67 6... $\Delta g4$ 7. $\Delta e2$ $\Delta f3$ 8. $\Delta f3$ $\Delta g7$ [8... $\Delta d7$ 9. $\Delta g4$ $\Delta f6$ 10. 0-0 $\Delta g7$ 11. f4 $\Delta g4$ 12. $\Psi g4$ $\Delta f6$ 13. $\Psi f3$ $\Delta d7$ 14. f5 $\Psi e7$ 15. a5 $\pm$ van Scheltinga—Milić, Beverwijk 1963] 9. a5 $\Delta e7$ 10. h4 h5 11. $\Delta g5$ $\Delta d7$ 12. $\Delta e2$ $\pm$ Teschner—Paoli, Reggio Emilia 1965

⁶⁸ 7. ♠d3 ♠h6 8. h3 f6 9. ♠e3 ♠f7 10. ♠e2 b6 11. ♠d2 ♠a7 12. ♠c4 ♠b7^{oo} Prokop—Pelikan, 1937

⁶⁹ 9... b5? 10. ♠b6 ♠a7 11. ♠b5±

⁷⁰ 13. 0-0 ♠b8 14. ♠c4 ♠f6 15. ♠e3 ♠g7± O'Kelly—Nilsson, La Habana (ol) 1966

⁷¹ 6... ♠g4 7. h3 ♠f3 8. ♠f3 ♠g6 9. g3± Donner—Balcerovski, Varna (ol) 1962

⁷² 7. ♠e3 ♠e7 8. g3 0-0 9. ♠g2 ♠d7 10. 0-0 ♠f6 11. h3 ♠d7, 12. a5 ♠e8 13. ♠a4 ♠b5 14. ♠e1 ♠a5 15. ♠c5 ♠c7= Bokor—Köberl, Hungary 1966

⁷³ 8. ♠e2 ♠g4 9. ♠g5 ♠e2 10. ♠e2 ♠e7= Wade—Kieninger, Amsterdam (ol) 1954

⁷⁴ Filip

A 45

1. d4 ♠f6

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	♠c3 ¹ c5 ²	dc5 ³ ♠a5 ⁴	♠f3 ⁵ e6 ⁶	♠d2 ♠c5	e3 ♠d8	♠d3 d5	0-0 ♠c6	e4 de4	♠e4 ⁷	±
2	g3 c5 ⁸	d5 g6 ⁹	♠g2 d6	e4 ¹⁰ ♠g7	♠e2 0-0 ¹¹	♠bc3 ¹² ♠d7	a4 ♠c8	♠f4 ♠a6	0-0 ♠c7 ¹³	=
3	c3 g6 ¹⁴	♠g5 ♠g7	♠d2 0-0 ¹⁵	e3 ¹⁶ d6	♠c4 c5	f4 cd4	cd4 d5	♠d3 ♠f5	♠f5 gf5 ¹⁷	=
4	e3 g6 ¹⁸	f4 ¹⁹ ♠g7	♠f3 c5 ²⁰	c3 d6	♠d3 ²¹ 0-0	♠bd2 ♠d5	♠e4 cd4	ed4 ♠f5	0-0 b5 ²²	=
5	♠g5 g6 ²³	♠f6 ²⁴ ef6	e3 ²⁵ ♠g7 ²⁶	♠d3 ²⁷ f5 ²⁸	♠f3 ²⁹ ♠c6 ³⁰	c3 b6	♠e2 ♠b7	♠g3 0-0	♠d2 ³¹	±
6	... e6	e4 ³² h6 ³³	♠f6 ♠f6	♠f3 ³⁴ d6	♠c3 g6	♠d2 ♠e7	0-0-0 a6	h4 ♠g7	g3 b5 ³⁵	±
7	... c5	d5 ³⁶ ♠b6 ³⁷	♠c3!? ³⁸ ♠b2	♠d2 ♠b6	e4 e5 ³⁹	f4 d6	fe5 ⁴⁰ de5	♠f3 ♠d6	♠c4 ⁴¹	∞
8		♠f6 gf6 ⁴²	d5 ⁴³ ♠b6 ⁴⁴	♠c1 ⁴⁵ f5 ⁴⁶	e3 ⁴⁷ ♠g7	c3 e6 ⁴⁸	♠h3 ⁴⁹ h5 ⁵⁰	♠e2 e5	f4 e4 ⁵¹	∞
9	... ♠e4	♠h4 g5 ⁵²	f3 gh4	fe4 c5! ⁵³	e3 ⁵⁴ e6 ⁵⁵	♠d2 ⁵⁶ ♠c6	c3 ♠h6	♠c4 d5	♠h5 ♠g5 ⁵⁷	±
10				... ♠b6	... ♠b6	♠f3 ⁵⁸ ♠b2 ⁵⁹	♠d2 ♠c3 ⁶⁰	♠d3 ⁶¹ ♠h6 ⁶²	0-0 ♠e3 ⁶³	∞
11		♠f4 c5 ⁶⁴	f3 ⁶⁵ ♠a5 ⁶⁶	c3 ♠f6	d5 d6	e4 g6	♠d2 ⁶⁷ ♠bd7	a4 ♠g7	♠d3 ♠c7 ⁶⁸	=
12		... d5	f3 ⁶⁹ ♠f6 ⁷⁰	e4!? ⁷¹ de4 ⁷²	♠c3 ♠d5 ⁷³	♠d5 ♠d5	c4 ⁷⁴ ♠a5	♠d2 ♠f5	f4 ♠c6 ⁷⁵	=

¹ 2. f3 d5 3. e4 e6 [3... de4 4. ♠c3 — D 00] 4. e5 ♠fd7 5. ♠e3 c5 6. c3 ♠c6 7. f4 cd4 8. cd4 ♠b4 9. ♠c3 ♠a5 [Diemer—van Scheltinga, 1956] 10. ♠e2=; 2. ♠d2 e5 [2... c5 3. e3 b6 4. ♠e2 ♠b7 5. ♠f3 ♠c6 6. ♠e2 g6 7. c3 ♠g7= Nenarokov—Grigorjev, SSSR 1924] 3. de5 ♠g4 4. ♠gf3 ♠c6 5. g3 ♠ge5 6. ♠g2 d6 7. 0-0 ♠e7= Czerniak—Enevoldsen, Buenos Aires (ol) 1939; 2. ♠f4 e6 [2... c5 3. e3 ♠b6 4. ♠c3!? g6 5. ♠f3 ♠g7 6. ♠d2 d6 7. h3 0-0 8. ♠c4 a6 9. 0-0 ♠c7= Mac Alpine—Doda, La Habana (ol) 1966] 3. e3 b6 4. ♠e2 ♠b7 5. ♠f3 d5 6. ♠d2 ♠e7 7. ♠e2 0-0 8. ♠c3 c5= Holmes—Langeweg, La Habana (ol) 1966

² 2... g6 3. ♠g5 ♠g7 4. ♠d2 c5 5. dc5 h6 6. ♠f4 ♠a6 7. e4 ♠c5 8. f3 ♠a5^{oo} Tapasztó—Dely, Hungary 1954; 3. e4 d6 — B 07; 2... d5= — D 00

³ 3. ♠f3 cd4 4. ♠d4 [4. ♠d4 ♠c6 5. ♠a4 e6 6. a3 ♠e7 7. e4 d6= Binner—Rossetto, Buenos Aires 1959] d5 5. ♠g5 e6?! 6. e4 de4 7. ♠db5! ♠a5 8. ♠f6 gf6 9. ♠d6 ♠d6 10. ♠d6 ♠d7 11. 0-0-0 ♠c5 12. ♠e4±± van Geet—Honfi, Wijk aan Zee II 1970; 5... ♠bd7^{oo}

⁴ 3... e6 4. e4! ♠c5 5. e5 ♠b6 6. ♠h3 ♠g8 7. ♠g4 ♠f8 8. ♠d3 ♠e7 9. 0-0± Knežević—Damjanović, Jugoslavija (ch) 1960

⁵ 4. ♖d3 ♗c5 5. e4 ♘c6 6. ♙e3 ♚a5 7. 0-0-0 e6 8. a3 ♙e7 9. ♗b5 ♗c7 10. ♙e2 0-0 11. g4 d6 12. f4 a6 13. ♙b6 ♗b8 14. ♖d3 d5! ♢ Mjagmarsuren - Malich, Tel Aviv (ol) 1964; 4. ♙d2 ♗c5 5. e4 d6 6. ♘f3 a6 7. ♙e2 e6 8. 0-0 ♙e7 9. a4 b6 = Kozomara - Smailbegović, Sarajevo 1960; 4. a3 ♗c5 5. e4 a6 6. ♙e3 ♗c7 7. f4 [7. g4 h6 8. h3 e6 9. ♖d2 ♘c6 10. f4 d6 11. 0-0-0 ♙e7 12. ♘f3 ♘d7 13. ♙g1 ♗b8c Rossetto - Pugach, Buenos Aires 1965] d6 8. ♙e2 e6 9. g4± Hort

⁶ 4... ♘c6 5. ♘d2 ♗c5 6. e4 d6 7. ♘c4 ♘g4 8. ♘e3 ♘e3 9. ♙e3 ♚a5 10. ♙c4 g6 11. ♙d4 ♗g8oo Smith - Browne, San Antonio 1972; 7. ♘b3±

⁷ Müller - J. Rodriguez, Halle 1974

⁸ 2... g6 3. ♙g2 ♙g7 4. e4 d6 5. ♘e2 0-0 6. 0-0 ♘bd7 [6... e5 7. ♘c3 — B 07; 6... c5 7. c3 — B 20] 7. h3 c5 8. c3 ♗e8 9. ♙e3 ♗c7 10. ♘bd2 e5 11. d5 b5 12. a4 ba4 13. ♚a4 a5 14. ♗fb1± Kovacs - Polgar, Hungary 1965; 2... d6 3. ♙g2 e5 4. de5 de5 5. ♖d8 ♘d8 6. ♘c3 c6 7. ♘f3 ♘fd7 8. b3 f6 = Tartakower - Koltanowski, Hastings 1935/36

⁹ 3... e6 4. ♘c3 ed5 5. ♘d5 ♘d5 6. ♖d5 ♘c6 7. e4 d6 8. ♙g2 ♙e6 9. ♖d1± Junge - K. Richter, München 1942; 3... b5 4. ♙g2 d6 5. a4 b4 6. ♘f3 g6 7. 0-0 ♙g7 8. ♗e1 0-0 9. e4 ♘bd7 = Johanessen - Gligorić, Reykjavik 1964

¹⁰ 5. ♘c3 ♙g7 6. a4 ♘a6 7. ♘f3 0-0 8. 0-0 b6 9. ♘d2 ♘c7 10. ♘c4 ♙a6 11. ♘a3 ♖d7 12. h3 ♗ad8 13. ♘ad8 ♙b7! 14. ♙f4 a6 15. ♘c7 ♗c7 16. ♖d2 ♗fe8 17. e4 e6oo Basman - Sigurjonsson, Haifa 1970; 5. ♘f3 ♙g7 6. 0-0 b5 [6... 0-0 7. ♘c3 ♘a6 8. h3 ♘c7 9. a4 ♗b8 10. e4 a6 11. ♗e1 ♘d7 12. ♙f4 b5oo Ljubojević - Ribli, Manila (izt) 1976 — 22/106] 7. ♘fd2 0-0 8. a4 b4 9. ♗e1 ♘bd7 10. e4 ♗c7 11. ♘c4 ♘b6 12. ♘e3 a5 = Panno - Adorjan, Amsterdam 1977; 5. c4 ♙g7 6. ♘c3 0-0 7. e4 — E 72

¹¹ 6... ♙g4 7. f3 [7. h3 ♙e2 8. ♗e2 ♗b6 9. 0-0 ♘fd7 10. ♘a3 0-0 11. c3 ♗a6 12. ♘b5 ♗a5 13. a4 a6 14. ♘a3 ♘b6 15. ♙g5 ♗e8oo Tartakower - Colle, San Remo 1930] ♙d7 8. 0-0 ♗c8 9. c4 h5 10. ♘bc3 h4 11. g4 h3oo Blümich - Fajarowicz, Zwickau 1930

¹² 7. 0-0 b5 8. h3?! ♘bd7 9. ♙e3 ♘b6 10. ♘d2 ♘fd7 11. c3 a5 12. ♗c2 e6 13. de6 fe6 14. ♗ad1 ♗c7 ♢ Bakonyi - Szabo, Budapest 1952; 8. a4!oo; 8. c4!?

¹³ 11. ♗e2 a6?! 12. a5! ♗b8 13. ♘d1 ♘g4 14. c4± Thomas - Comte, England 1946; 11... b6!△ a6=

¹⁴ 2... e6 3. ♙g5 c5 4. e3 b6 5. f4 ♙b7 6. ♘f3 ♘c6 7. ♘bd2 ♗c8 8. ♙d3 ♙e7 9. ♗e2 cd4 10. ♘d5! = Tipary - Szilagyi, Hungary 1953; 2... d6 3. ♙g5 ♘bd7 4. e3 [4. ♘d2!?!△ e4] e5 5. ♘d2 ♙e7 6. ♙d3 d5 7. ♘e2 0-0 8. ♙f5 ♘c5 9. ♙c2 ed4 10. cd4 ♘ce4 11. ♘e4

♘e4 12. ♙e7 ♗e7 = Tipary - Dely, Hungary 1967; 2... b6 3. ♘f3 — A 47

¹⁵ 4... c5 5. ♙f6 [5. dc5!?! ♗c7oo] ♙f6 6. ♘e4 ♗b6 7. ♘f6 ef6 8. ♖d2! [8. ♗b1 d6 9. e3 0-0 10. ♘f3 ♘c6 11. ♙d3 cd4! 12. ♘d4 ♘d4 13. ed4 ♗a5 14. a3 ♗e8 15. ♗f1 ♖d5 ♢ Tipary - Ribli, Hungary 1967] d6 9. e3±; 4... d5 5. e3 0-0 6. ♙d3 b6 7. f4 c5 8. ♘gf3 ♙a6 9. ♗e2 ♗c8 = Tipary - Bilek, Hungary 1954

¹⁶ 5. e4 d6 6. ♙c4 ♘bd7 [6... c5!?! 7. ♘e2 ♗c7 8. 0-0 b6 9. ♗c1 ♙a6 10. ♙a6 ♘a6 = Tipary - Forintos, Hungary 1954; 7. ♘gf3!?! 7. ♘e2 [7. ♘gf3!?!] c6 [7... c5!?!] 8. f3 b5 9. ♙d3 ♗b8 10. 0-0 e5 = Tipary - Szily, Hungary 1967

¹⁷ 11. ♙f6 = Tipary - Lengyel, Hungary 1952

¹⁸ 2... e6 3. f4 b6 4. ♘f3 c5 5. c3 ♙e7 6. ♙d3 ♙a6! 7. 0-0 [7. ♙a6 ♘a6 8. 0-0 0-0 9. ♗e2 ♗c8 10. e4 ♗b7 11. ♘bd2 cd4 12. e5 ♘d5 13. ♘d4 f5! ♢ Mudrov - Borvinik, SSSR 1929] ♙d3 8. ♖d3 d5 9. ♘bd2 0-0 10. ♘e5 ♗c8 11. ♗f3 ♗a6 12. ♗c2 ♗c8 ♢ Tipary - Portisch, Hungary 1955; 3. ♘f3 d5 4. c4 c5 — D 30; 2... d5 — D 00

¹⁹ 3. ♙d3 ♙g7 [3... d6 4. b3 ♙g7 5. ♙b2 0-0 6. ♘d2 ♘c6 7. ♘e4 ♘e4 8. ♙e4 d5 9. ♙d3 e5! 10. c3 ♗e8 ♢ Ufimcev - Alatorcev, SSSR (ch) 1947] 4. ♘e2 d6 5. c3 0-0 6. ♘g3 e5 7. 0-0 ♗e8 8. ♘d2 ♘c6 9. f4 ed4 10. ed4 ♘g4! ♢ Enevoldsen - Cosulich, Siegen (ol) 1970

²⁰ 4... b6 5. c3 ♙b7 6. ♘bd2 0-0 7. ♙d3 d5 [7... c5 8. 0-0 ♘c6 9. ♘e4 ♘e4 10. ♙e4 ♘a5 11. ♙d3 ♗c8 12. ♗e2 cd4 13. ed4 (Marshall - Torre, Baden Baden 1925) e6! =] 8. ♙c2 c5 9. 0-0 ♘c6 10. ♘e5 ♘e5 11. fe5 ♘e4 = Tipary - Szily, Budapest 1952

²¹ 6. ♙c4 0-0 7. 0-0 ♗c7 8. ♗e2 ♘bd7 9. ♘bd2 e5 10. fe5 de5 11. d5 e4 12. ♘g5 ♗e5 13. ♘e6 fe6 14. de6 ♗h8 15. ed7 ♙d7 ♢ Hannholm - Abrosin, corr. 1958/60

²² 11. ♘g3 ♙d3 12. ♖d3 ♗b6 13. f5 ♘d7 14. ♗h1 ♗ac8 = Hänninen - Larsen, Wageningen 1957

²³ 2... b6 3. ♙f6 ef6 4. e3 ♙b7 5. ♘d2 g6 6. ♘gf3 f5 7. c3 ♙f7 8. ♙d3 0-0 9. 0-0 d6 10. a4± Jansa - Keene, Amsterdam 1973; 2... h6 3. ♙h4 [3. ♙f6! ef6 4. e3±] c5 4. ♙f6 gf6 [Ivkov - Bilek, Beverwijk 1966 — 1/58] 5. d5! ♗b6 6. ♗c1 ♙g7 7. e3 f5 8. c3 e6 9. ♘h3!±; 2... d6 3. ♙f6 gf6 4. e3 ♘c6 5. ♗h5 [5. ♙d3!?!] e5 6. ♙c4 d5 7. ♙b5 ♙g7 8. ♘f3 0-0 9. 0-0 [9. ♙c6 bc6 10. de5 fe5 11. ♘e5 ♗b8! ♢ Ivkov] ♖d6 10. ♙c6 bc6 11. ♘c3 ♗b8 12. ♘a4 ♗e8 13. ♗fe1 ♗e6 [Šahović - Planinc, Jugoslavija (ch) 1975 — 19/67] 14. a3! ♗f5 15. ♗f5 ♙f5 16. ♗ac1±±; 2... d5 3. ♙f6 — D 00; 3. ♘c3 — D 01; 3. ♘f3 — D 03

²⁴ 3. ♘d2 ♙g7 4. e4 d6 5. ♘gf3 [5. f3 ♘bd7 6. ♙d3 c6 7. c3 h6 = Lachman - Burger, Whitby 1969] ♘c6 6. c3 e5 7. de5 ♘e5 8. ♘e5 de5 9.

♠c4 ♣e7 10. ♣f3±↑ Pytel—Straub, France 1975

²⁵ 4. e4 d5 5. ♠d3 de4 6. ♠e4 f5 7. ♠f3 ♠g7 8. c3 0-0 9. ♠e2 ♠d7 10. ♠d2 c5 11. ♠b3 cd4 12. ♠bd4 ♠e5 13. 0-0 ♠f3 14. ♠f3 ♠e6= Trompovski—Eliskases, 1943

²⁶ 4. . . f5 5. ♠d3 d5 6. ♣f3 c6 7. ♠e2 ♠d7 8. c4 dc4 9. ♠c4 ♠b6 [9. . . ♠f6±] 10. ♠b3 a5 11. a3 a4 12. ♠a2 ♠g7 13. ♠bc3 ♣e7 14. h4 [Jansa—Příbyl, Luhačovice 1973 — 11/55] h5 15. ♠d1±

²⁷ 5. h4 h5 6. ♠h3 d5 7. ♠f4 ♠f5 8. ♠d3 ♣d7 9. ♠f5 ♣f5 10. ♣d3 ♣d3 11. ♠d3±↑ Opočensky—Janata, ČSSR (ch) 1965; 5. ♠d2 0-0?! [5. . . ♠c6!?] 6. h4 d5 7. h5 f5 8. hg6 fg6 9. ♠h3 ♠d7 10. ♠f4 ♠f6 11. c4! c6 12. cd5 cd5 13. ♣b3± Gurgendize—Šusterman, SSSR 1974; 5. ♠e2 f5 [5. . . b6 6. ♠f4 d5 7. h4 h5 8. c4 dc4 9. ♠c4 ♠b7 10. ♠c3 ♠h6 11. ♠f7!!+— Vaganjan—Botterill, Hastings 1974/75 — 19/68; 10. . . ♠c6±] 6. ♠f4 d6 7. ♠d2 ♠d7 8. ♠c4 ♠f6 9. h4 ♠d7 10. c3 c6 11. ♣b3± Christiansen—Čehov, Tjentište 1975

²⁸ 5. . . 0-0?! 6. h4! d5 7. h5 c5 8. c3 cd4 9. cd4 ♠c6 10. hg6 fg6 11. ♠e2! [11. ♠h7? ♠h7 12. ♣h5 ♠g8 13. ♠g6 ♣a5 14. ♠c3 ♠d8±] ♠e8 12. ♠bc3 ♠e6 13. ♠f4 ♠f7 14. ♠f1± Opočensky—Skacel, ČSSR 1963; 5. . . d6 6. h4 [6. ♠f3 ♠c6 7. c4 0-0 8. ♠c3 ♠b4= Boysan—Trajković, corr. 1967 — 3/69] h5 7. ♠e2±

²⁹ 6. ♠e2 d6 7. 0-0 0-0 8. ♠d2 ♠d7 9. ♠f4± Meduna—Smejkal, ČSSR (ch) 1972

³⁰ 6. . . d6 7. ♠d2 0-0 8. ♠e2 ♠d7 9. ♠f4 ♠f6 10. h4 [10. c3±] h5 11. 0-0 d5 12. ♣e2 ♣d6 13. c4 c6 14. ♠b1± Barle—Gligorić, Ljubljana—Portorož 1975 — 19/66

³¹ 10. h4?! h5 11. ♠d2 ♠e7 12. ♠f4 ♠d5 13. ♠d5 ♠d5 14. 0-0 a5= Jansa—Marjanović, Vrnjačka Banja 1973; 10. ♠d2△ ♣f4, h3, g4±

³² 3. ♠c3 ♠e7 4. e4 h6 5. ♠h4 [5. ♠f6 ♠f6 6. e5 ♠e7 7. ♣g4 ♠f8 8. ♠f3±] ♠e4 6. ♠e7 ♠c3 7. ♠d8 ♠d1 8. ♠c7 ♠b2 9. ♠d6 ♠c6 10. ♠f3 b6 11. a4 ♠a5 12. ♠d2 ♠b7 13. ♠b4 d5 14. ♠a3± Hort—Mista, ČSSR (ch) 1974 — 17/97; 3. . . d5 4. e4 — C 11; 3. ♠f3 — A 46

³³ 3. . . ♠e7 4. ♠d3 c5 5. dc5 ♣a5 6. ♠c3 ♠c6 7. ♠f3 ♣c5 8. 0-0 0-0 9. a3 d6 10. ♠a4 ♣a5 11. c4± Charlier—Flores, Sao Paulo 1937

³⁴ 5. ♠c3 ♠b4 6. e5 ♣e7 7. ♣g4 0-0 8. h4 d5 9. ♠h3 c5± Trompovski—Cruz, 1939

³⁵ 11. ♠h3 b4 12. ♠d5 [12. ♠e2 a5 13. d5± Botvinik] ed5 13. ♠c8 0-0 14. ♠b7 ♠a7 15. ♠d5 c6 16. ♠b3 ♣e4 17. ♣f4! [17. ♣d3 ♣d3 18. ♠d3 ♠d7= Korčnoj—Karpov, Moskva (m) 1974 — 18/89] ♣f4 18. gf4△ 19. h5, 19. f5± Botvinik

³⁶ 3. c3 ♣b6 4. ♣b3 cd4 5. ♣b6 ab6 6. cd4 ♠c6 7. ♠f3 ♠b4± Letelier—Fischer, Mar

del Plata 1960; 3. dc5 ♠e4 [3. . . ♠a6 4. ♠d2 ♠c5 5. ♠gf3 h6 6. ♠f6 gf6 7. e3 d5 8. b4 ♠a6 9. a3 ♠g7 10. c4± Rossetto—Szabo, Buenos Aires 1970; 3. . . e6 4. ♠c3 ♠c5 5. e3 ♠c6 6. ♠f3 ♠e7 7. ♠e2 0-0 8. 0-0 b6= Cooke—Littlewood, England 1966] 4. ♠e3?! e6 5. b4 a5 6. f3 ♣h4 7. g3 ♠g3 8. ♠f2 ♣b4 9. c3 ♣b2 10. hg3 ♣a1 11. ♣c2 a4 12. a3 ♠a6± Bole-slavski; 4. ♠h4 — 2. . . ♠e4; 3. ♠f3 cd4 4. ♠d4 ♠c6 5. ♠c3 e6 6. e3 ♠b4 7. ♠d3 ♣a5 8. ♠f6 ♠c3 9. bc3 ♣c3 10. ♠f1 gf6± Janowski—Nimzowitsch, Semmering 1926; 3. ♠c3 ♣a5 4. ♠f6 gf6 5. e3 cd4 6. ed4 e6 7. d5 ♠a3 8. ♣c1 ♣b4 9. ♠b1 ♣c3 10. bc3 ♠c1 11. ♠c1 b6± Cejtin—Pokojowczyk, Slupsk 1978; 3. e3 ♣b6 [3. . . ♣a5 4. c3 cd4 5. ♠f6 gf6 6. ed4 d5 7. ♠d3 h5 8. ♠f3 ♠c6 9. ♠bd2 ♠g8± Plachetka—Franzen, Stary Smokovec 1971] 4. ♠f6 ♣b2 5. ♠d2 gf6 6. ♠gf3? cd4 7. ed4 ♠h6!± Sarapu—Barczay, Sousse (izt) 1967; 6. d5 — 3. ♠f6

³⁷ 3. . . ♣a5! 4. c3 ♣b6 5. ♠f6 ♣f6 6. e4 g6 7. ♠d2 ♠g7 8. ♠gf3 0-0 [Böhm—Ljubojević, Amsterdam 1975] 9. ♠d3△ 0-0±; 3. . . ♠e4! — 2. . . ♠e4

³⁸ 4. ♠f6 ♣f6 5. ♠c3 g6 6. e3 ♣b6 7. ♠b1 8. ♣d2 d6= Prins—Beni, Luzern 1963

³⁹ 6. . . d6 7. f4 a6 [7. . . g6? 8. e5 ♠fd7 9. ♠f3 ♠g7 10. ♠b1 ♣d8 11. e6 fe6 12. ♠g5 ♠f8 13. ♠b5 ♠d7 14. de6 ♠b5 15. ♠b5 ♣c8 16. 0-0 a6 17. ♠c3!+— Vaganjan—Jansa, Kragujevac 1974 — 18/88; 8. . . de5 9. fe5 ♠fd7 10. ♠f3 ♠g7 11. ♠b1 ♣d8 12. e6! fe6 13. ♠g5 ♠f6 14. ♠b5 ♠f8 15. de6 a6 16. ♠e3! ♣a5 17. 0-0!+— Vaganjan—Kuprejčik, SSSR (ch) 1974 — 19/70; 7. . . e6!±] 8. e5 de5 9. fe5 ♠g4 10. e6! ♠f6 11. ef7 ♠f7 12. ♠f3± Vaganjan—Passerotti, Roma 1977 — 24/99

⁴⁰ 8. ♠f3 ♠bd7 9. a4 ef4! 10. a5 ♣d8 11. ♠f4 ♠e7 12. ♠d2 0-0 13. ♠c4 ♠e8± Šahović—Ribli, Vrbas 1977

⁴¹ Příbyl—Hazai, Varna 1978 — 25/95

⁴² 3. . . ef6 4. c3 [4. d5 d6 5. c4 f5 6. e3 g6 7. ♠c3 ♠g7 8. ♠d3 0-0= Trompovski—Najdorf, Montevideo 1954] ♣b6 5. ♣d2 ♠e7 6. e3 0-0 7. ♠e2 ♠e8 8. ♠f4 cd4 9. cd4 ♠b4 10. ♠c3± Čaplinski—Estrin, Balašiša 1977

⁴³ 4. ♠c3 ♣b6 5. ♠d5 ♣d8 6. ♠c3 [6. ♠f3 e6 7. ♠c3 cd4 8. ♣d4 ♠c6 9. ♣h4 f5 10. ♣d8 ♠d8 11. e4 fe4 12. ♠e4 d5± Opočensky—Petraš, ČSSR (ch) 1965] ♣b6=; 4. dc5 e6 5. ♠d2 ♣a5 6. e3 ♣c5 7. ♠gf3 ♠e7 8. ♠d3 b6 9. c3 ♠b7 10. ♣a4 f5= Hort—Schmidt, Polanica Zdroj 1964

⁴⁴ 4. . . d6! 5. ♠d2 ♠g7 6. e3 f5 7. c3 0-0± Tichy—Prandstetter, ČSSR 1977

⁴⁵ 5. ♠d2 ♣b2 6. e3 f5 7. ♠b1 [7. ♠c4 ♠g7 8. ♠b1 ♣f6 9. ♠e2 d6 10. ♠g3 ♠d7 11. ♠b5 ♠b8 12. ♣h5 f4 13. ♠f5 a6! 14. ♠e4 ♣g6 15. ♠d3 ♠e5 16. ♣g6 ♠d3 17. cd3 hg6 18. ♠g7 ♠f8 19. ef4 b5!± Hort—Ribli, Las

Palmas 1973; 13. ♭de4! ♯g6 14. ef40; 7. ♭h3!? ♯g7 8. ♭b1 ♯f6 9. ♭f40 Jansa] ♯f6 [7... ♯a2?! 8. ♭c4 ♯a5 9. ♯h5±] 8. ♭d3 ♭h6 [8... d6 9. ♯h5 ♯g6 10. ♯f30] 9. ♭e2 d6 10. ♭g3 f4 11. ♭h5 ♯h4 12. ♭f4 ♭f4 13. ef4 ♯f4 14. 0-0 ♭d8 15. ♭e1 ♭d7 16. ♭c4 ♭f6 17. ♭e30↑ Hort—Hartston, Hastings 1972/73

46 5... d6 6. ♭d2 ♭h6 [6... ♯g7] 7. e3 ♭f5 8. ♭e2 ♭a6 9. ♭g3 ♯g4 10. h3 ♭d7 11. c3 0-0-0 12. ♭d3 ♭dg8 13. ♯c2± Bennett—Franklin, London 1977; 5... ♯g7 6. c3?! e6 7. e4 f5! 8. ♭a3 0-0 9. ♭c4 ♯d8 10. de6 fe6 11. ♭d6 [Alburt—Savon, SSSR (ch) 1972 — 14/109] ♭c6! 12. ef5 ♯e7 13. ♭c8 ♭ac8 14. fe6 ♯e6 15. ♯e3 ♯f7!± Boleslavski; 6. e3 f5 7. c3 — 5... f5

47 6. g3!?

48 7... ♯d6 8. ♯d2 e6 9. ♭a3 0-0 10. ♭b5 ♯b6 11. a4 ♭a6 12. ♭f3 ♯d8 13. ♭c4± Trompovski—Guimard, Rio de Janeiro 1938

49 8. ♭c4 ♯d6 9. ♭f3 b5 10. ♭b5 ♯d5 11. 0-0 0-0 12. c4 ♯b7 13. ♭c3 ♭c6 14. ♯d2 a6 15. ♭a4 ♯c70 Holmov—Polugajevski, SSSR (ch) 1959

50 8... d6!?

51 11. ♭a3 d6 [11... ♯g6? 12. ♭b5 ♭a6 13. d6!± Gurgenzidze—Kapengut, SSSR 1975 — 19/69] 12. ♭c4 ♯c7 13. a4 ♭d700

52 3... g6 4. f3 ♭f6 5. e4 d6 6. ♭c3 c6 7. ♯d2 ♯g7 8. 0-0 0-0 9. g4± Böhm—Popov, Amsterdam II 1974; 3... d5 4. ♭d2 [4. f3 ♭f6 5. ♭d2 ♭c6 6. e3 e5 7. ♭b5 ed4 8. ed4 ♭e7 9. ♭e2 0-0 10. 0-0 ♭h5= Heinrich—Bogoljubov, Karlsruhe 1938/39] ♭d2 [4... g6 5. e3 ♯g7 6. ♭e4! de4 7. c3 ♯d5 8. ♯b3 ♭e6 9. ♯b4!± Meduna—Kupka, ČSSR (ch) 1972] 5. ♯d2±; 3... c5 4. f3 [4. d5 ♯b6! 5. ♯c1 g5 6. ♯g3 ♯g7 7. c3 ♯h6 8. ♭b8 ♭b8 9. ♭d2 ♭d2 10. ♯d2 b5± O. Rodriguez—Hort, Las Palmas 1975 — 20/90; 4. dc5 ♯a5 5. c3 ♯c5 6. ♭d2 d5 7. ♭b3 ♯d6 8. e3 ♭c6 9. ♭d3 e5 10. ♭e4 de4 11. ♯d6 ♭d6± Hubner—Radojević, Sombor 1970] ♯a5 5. c3 ♭f6 6. d5 d6 7. e4 g6 8. ♭f6 [8. ♭a3 ♯g7 9. ♭c4 ♯c7 10. a4 0-0= Příbyl—Helmers, Lodz 1978] ef6 9. ♭d3±; 4... g5 — 3... g5

53 5... d5 6. ed5 ♯d5 7. ♭c3 ♯a5 8. e4 ♭c6 9. ♭c4±; 5... ♭h6 6. ♭f3 e6 7. ♭c3 b6 8. e5! ♭g8 9. ♭e4± Trompovski—Cantero, Montevideo 1954

54 6. c3 ♯b6! 7. ♯b3 cd4 8. ♯b6 ab6 9. cd4 ♭c6 10. ♭f3 ♭b4 11. ♭d1 d5!± Hübner—de Bruycker, Detmold 1967 — 3/70; 6. ♭c3 cd4! 7. ♯d4 ♭g8 8. e5 ♭c6 9. ♯e4 ♯a5 10. ♭f3 d6 11. 0-0-0 [11. ed6 ♯g7] ♭e6± Kunc—Moisejev, corr. 1970 — 9/63

55 6... d5 7. ed5 ♯d5 8. ♭c3 ♯g5 9. ♭b5 ♭d7 [9... ♯d7 10. ♯f3 ♭c6 11. ♭e4± Gusev—Hodos, SSSR 1978 — 26/94] 10. ♯f3±; 6... ♯g7 7. ♭f3 ♭c6 8. ♭c4 cd4 9. 0-0 e6

10. ed4 0-0 11. c3 d5 12. ed5 ed5 13. ♭d3± G. Stein—Molnar, Bucuresti 1951; 6... ♭h6 7. ♭f2! [7. ♯d3 ♭c6 8. ♭d2 cd4 9. ed4 ♯b6 10. ♭b3 a5 11. a4 d5!± Bondarevski—Boleslavski, SSSR (ch) 1945; 7. ♭c4 d5 8. ♭d5 e6 9. ♭b3 ♭e3 (Anetbajev—Kajumov, SSSR 1973) 10. d5! ♯b6 11. ♭f30; 7... e6 8. ♯e2 ♯g5 9. ♭c3 ♭c6 10. d5 ♭e5 11. ♭f3 ♭f3 12. gf3 ♯e3± Szabo—Florian, Hungary 1971 — 12/72] ♯b6?! 8. ♭c3! ♯b2 9. ♭d5 ♭d8 10. ♭c4 e6 11. ♭b1 ♯a3 12. ♯h5±; 7... e6±

56 7. ♭c3 ♭h6 8. ♯h5 ♯g5! [8... ♭e3 9. ♯c5 ♭c6? 10. ♭b5! ♯a5 11. c3 ♭d4? 12. ♭d6+—; 9... a6 10. e5! d6 11. ed6 ♭d7 12. ♯b4 ♯f6 (12... 0-0!± Peev) 13. ♭f3 h3 (Příbyl—Peev, Dečín 1978) 14. ♭d1! hg2 15. ♯g2 ♭g8 16. ♭d3! ♭g2 17. ♭e3△ 18. ♭d5±; 9... d6 10. ♭b5 ♯f8 11. ♯h5 ♯g8 12. ♭f3 ♭g2 13. ♭f1 ♭g6 (Gusev—Timoščenko, SSSR 1977 — 24/97) 14. e5! ♭h6 15. ♯g4 ♭g6 16. ♯h3! ♭g7 17. ♯e2 ♭h6 18. ♭g1±→ Timoščenko] 9. ♯g5 ♯g5 10. ♯f2 0-0 11. ♭f3 ♭e7 12. e5 ♭c6 13. ♭e4 cd4 14. ed4 f6 15. ef6 ♭f6 16. ♭f6 ♭f6 17. c3 b6= Timoščenko; 7. ♭f3 ♭h6 8. ♯f2 0-0 9. ♭c3 cd4 10. ed4 ♭c6 [10... d6!±] 11. ♭b5 f5 [Gusev—Juferov, SSSR 1977] 12. e5± Timoščenko

57 10... ♯g7 11. ♭d2 cd4 12. ed4 de4 13. ♭e4 0-0 14. ♭f3± Palatnik—Adamski, Kiev 1978 — 25/96; 10... ♯g5 11. ♯g5 ♯g5 12. ♭f3 ♭e7 13. ed5 ed5 14. ♭ce5±± Palatnik

58 7. b3 ♭c6 8. ♭f3 ♭h6 9. ♯d3 ♭b4 10. ♯c3 cd4 11. ed4 d5± Macukevič—Veltmander, SSSR 1949; 7. ♭d2!± cd4 8. ed4 ♯d4 9. ♯h5 ♯e3? 10. ♭e2 ♭c6 11. 0-0-0 ♯h6 12. ♭f1 ♯h5 13. ♭h5 ♭e5 14. ♭gf3 ♭g6 15. ♭g5±± Příbyl—Peev, Varna 1978; 9... ♯b2!± 10. ♭b10

59 7... ♭h6 8. ♭c3 e6 9. ♯f2±

60 8... ♭h6? 9. ♭b1 ♯a2 [9... ♯a3 10. ♭b3±] 10. ♭c4 ♯a5 11. ♭b5 ♯c7 12. ♭f7!± Hort, Příbyl

61 9. ♯f2?! ♭h6 10. ♭d3 ♭c6 11. d5 ♭e5 12. ♭e5 ♯e5 13. ♯f3 ♯g5!± Bachmann—Podzielni, Dortmund 1977

62 9... c4?! 10. ♭c4 ♯e3 11. ♯e2 ♯e2 12. ♯e2 ♭c6 13. c3 h3 14. ♭g5! hg2 15. ♭f7 ♭d8 16. ♭hg1± Hort, Příbyl

63 11. ♯h1 ♭d2 12. ♭d2 ♭c6 13. ♭f7! h3! [13... h5? 14. e5! ♯d4 15. ♭f3 ♯e3 16. ♭g6 ♭d8 17. ♯f1± Balašov—Furman, SSSR (ch) 1969] 14. gh3 cd400

64 3... g5 4. ♭c1 h6 5. f3 ♭f6 6. e4 d6 7. ♭c4 ♭e6 8. ♭e6 fe6 9. ♭e2 ♭c6 10. c4 e5 11. d5 ♭b8 12. ♭g3± Opočenský—Beni, Wien 1949; 3... d6 4. f3 ♭f6 5. e4 g6 6. ♯d2 ♭bd7 7. ♭h6?! ♭h6 8. ♯h6 c5!± Kotov—Boleslavski, SSSR (ch) 1945; 7. ♭c3!±

65 4. dc5 ♭c6 5. ♯d5 [5. ♭f3!±] f5! 6. ♯f5 d5 7. ♯h5 g6 8. ♯h4 ♭d4 9. ♭e5 ♭c2

10. ♞d1 ♞a1 11. ♞h8 ♞a5干 Toluš—Boleslavski, SSSR (ch) 1945; 4. c3 ♞b6 5. f3 ♞f6 [5... ♞b2 6. fe4!? ♞a1 7. ♞f300 Stean] 6. b3?! [6. ♞c1!?] cd4 7. ♞d4 ♞d4 8. cd4 ♞c6 9. ♞e3 d5干 Böh—Geler, Moskva 1975; 4. d5 ♞b6 [4... d6 5. ♞d2 ♞f6 6. e4 g6 7. ♞e2 b5 8. ♞g3 b4 9. a3 ♞g7 10. ♞b5 ♞fd7 11. ♞c4± Miles—Timman, Teesside 1975] 5. ♞c1 [5. ♞c1 c4 6. e3 e6 7. de6 ♞e6 8. ♞h3 ♞d6 9. f3 ♞f6 10. ♞e2 b5 11. a4± Alburt—Kuprejčik, SSSR (ch) 1974; 5... e6 6. f3 ♞f6 7. de6 fe6 8. e4 ♞c6 9. ♞c3 ♞e7 10. f4 0-0 11. e5 ♞d5 12. ♞d5 ed5 13. ♞d5 ♞h8 14. c3 d6 Böhm—Jusupov, Amsterdam II 1978; 10... d5!?] g5 6. ♞e5 f6 7. ♞b8 [7. ♞g3 ♞g7 8. c3 f5 9. e3 0-0干 van der Sterren—Jusupov, Amsterdam II 1978 — 26/95] ♞b800 Jusupov

66 4... ♞f6 5. dc5! [5. d5 ♞h5 6. ♞g5 h6 7. ♞e3 e5 8. ♞f2 d6= Knežević—Krnčić, Jugoslavija 1977] ♞a5 6. ♞d2 ♞c5 7. e4 g6 [7... ♞c6 8. ♞c3 d6 9. ♞e3 ♞a5 10. ♞c4 e6 11. ♞ge2 ♞e7 12. 0-0-0 0-0 13. ♞b5± × d6 Efimov—Epišin, SSSR 1967] 8. ♞c3 d6 9. 0-0-0 ♞bd7 10. ♞e3 ♞a5 11. ♞b1 ♞g7 12. g4 ♞e5 13. g5 ♞fd7 14. ♞d4± Džindžić—Tukmakov, SSSR (ch) 1971

67 8. ♞a3 ♞g7 9. ♞d2 0-0 10. ♞h6 ♞bd7 11. ♞c4 ♞c7 12. a4 ♞h6 13. ♞h6 e6 14. 0-0-0?! ed5 15. ed5 ♞a6 16. ♞e3 ♞e8干 Alburt—Dorfman, SSSR (ch) 1977 — 24/98; 14. ♞h3!? Δ ♞e2, 0-000 Kotov

68 11. ♞e2 b6 12. 0-0 a6 13. h3 ♞b8 14. ♞c4 ♞e5= Castaldi—Tringov, Reggio Emilia 1963/64

69 4. ♞d2 ♞f6 5. e3 e6 6. ♞d3 c5 7. c3 ♞e7 8. ♞gf3 0-0 9. g4! ♞c6 10. ♞g1±→ Jansa—Rakay, Stary Smokovec 1971; 4... ♞f5 5. e3 e6 6. ♞e4 ♞e4 7. ♞e2 ♞d6 [7... ♞d7 8. ♞g3 ♞g6 9. h4 f6 10. c3± Pytel—Adamski, Polska 1975] 8. ♞g3 ♞g6 9. h4 h6 10. ♞d3

♞f6 11. ♞d6 cd6 12. ♞h5 ♞h5 13. ♞h5 ♞c6 14. c3± Gurgeneidze—Kernačevski, SSSR 1973; 4... ♞d2! 5. ♞d2 ♞f5 6. ♞f3 e600 Pachman

70 4... ♞d6!?! Δ ♞f5 Jansa

71 5. ♞c3 e6 [5... c5!? Jansa] 6. ♞g5 ♞e7 7. ♞h3 0-0 8. e3 c5 9. ♞f2 cd4 10. ed4 ♞c6干 Fred—Jimenez, Moskva (ol) 1956; 5. c4 e6 6. ♞c3 ♞b4 7. a3 ♞c3 8. bc3 0-0 9. e3 c5 10. ♞d2 b6= Alburt—Malich, Dečín 1976

72 5... e6 6. ♞c3 [6. e5!? ♞fd7 7. c3 ♞c6 8. ♞e3±] ♞b4 7. a3 ♞c3 8. bc3 c5 9. ♞b8! ♞b8 10. e5 ♞g8 11. f4 ♞a5 12. ♞d2 ♞e7 13. ♞f3 ♞d7 14. ♞d3 ♞b5 15. 0-0± Jansa—Malich, Zinnowitz 1971; 5... c5 6. ♞b8 ♞b8 7. e5 ♞d7 8. c3 ♞b6 9. ♞d2 e6 10. f4 cd4?! 11. cd4± Jansa—Balcerovski, Stary Smokovec 1971; 10... ♞a8! Δ ♞c6=

73 6... ♞f5 7. fe4 ♞e4 8. ♞f3 ♞c3 [8... ♞d4? 9. ♞b5+—] 9. bc3 ♞c8 10. ♞c4 ♞d7 [10... e6!?] 11. ♞e2 ♞f6 12. ♞e5 c6 13. 0-0 ♞e6 14. ♞e6 ♞e6 15. ♞f4 ♞c4 16. ♞ab1 0-0-0 17. ♞b4±→ Jansa—Pavlov, Bucuresti 1974; 6... ef3 7. ♞f3 e6 8. ♞c4 [8. ♞d3?! c5± Jansa] c6 9. ♞e2 ♞bd7 10. 0-0-0 ♞b6 11. d5! [11. ♞b3 ♞bd5 12. ♞d200 Jansa] ♞bd5 12. ♞d5 ♞d5 13. ♞d5! cd5 14. ♞b5 f6 15. ♞c7 ♞f7 16. ♞a8 ♞d6 17. ♞d6 ♞d6 [Jansa—Sosonko, Amsterdam 1975 — 20/91] 18. ♞b5! b6 19. ♞a4±; 6... e3 7. ♞e3 e6 8. ♞ge2 ♞bd7 9. ♞g3 b6 10. ♞c4 ♞b7 11. ♞e2 ♞b4 12. ♞d2 0-0 13. 0-0-0 c5 14. dc5 bc5 15. ♞ge4 ♞b6 16. ♞f4± Hort—Sosonko, Vinkovci 1976

74 8. ♞c7 ♞c600 Florian

75 11. ♞e2 e6 12. ♞b3 ♞e7 13. 0-0-0 ♞d7! [13... a5 14. a3 0-0 15. ♞e3 ♞g6 16. g4 f5 17. ♞g1± Horvath—Rövid, Hungary 1976 — 21/74] 14. ♞b7 ♞b8 15. ♞c7 [15. ♞a6 ♞b6 16. ♞a4 ♞b4干] ♞d8 16. ♞d6 ♞e7= Florian

A 46		1. d4 ♖f6 2. ♖f3								
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	... b5 ¹	e3 ² a6 ³	♙d3 ⁴ ♙b7	♙bd2 e6 ⁵	0—0 ⁶ c5	c3 ⁷ d5	dc5 ♙c5	♙e2 ♙e4	a4 b4 ⁸	±
2	... d6	g3 ⁹ ♙g4 ¹⁰	♙g2 ♙c8 ¹¹	h3 ¹² ♙d7 ¹³	c4 ¹⁴ g6 ¹⁵	♙c3 ¹⁶ ♙g7	e4 0—0	♙e3 ♙c6	♙d2 a6 ¹⁷	∞
3		♙c3 d5 ¹⁸	♙d3 ¹⁹ ♙bd7	♙g5 e6	e4 ♙e7	e5 ♙e4	♙e7 ♙e7	♙e4 de4	♙e4 ♙b4 ²⁰	∞
4	... c5	dc5 ²¹ e6 ²²	a3 ²³ ♙c5	b4 ♙e7	♙b2 a5	b5 0—0	e3 d6	c4 ♙bd7	♙e2 ♙c5 ²⁴	=
1. d4 ♖f6 2. ♖f3 e6										
	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
5	g3 b5 ²⁵	♙g2 ♙b7	0—0 c5 ²⁶	c3 ²⁷ ♙e7 ²⁸	a4 ²⁹ b4	cb4 cb4	♙bd2 0—0	♙b3 d6	♙e1 ♙g2 ³⁰	=

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
6	$\Delta f4$ $c5^{31}$	$c3^{32}$ $cd4^{33}$	$cd4^{34}$ $b5$	$e3$ $a6$	$\Delta d3$ $\Delta b7$	$\Delta bd2$ $\Delta c6$	$h3$ $\Psi b6$	$0-0$ $\Delta e7$	$\Delta e5$ $\Delta b4^{35}$	$=$
7	$e3$ $c5$	$\Delta d3$ $b6^{36}$	$\Delta bd2^{37}$ $\Delta e7^{38}$	$0-0$ $0-0$	$c3$ $\Delta a6^{39}$	$\Delta a6$ $\Delta a6$	$\Psi e2$ $\Psi c8$	$e4^{40}$ $cd4$	$\Delta d4$ $d6^{41}$	$=$
8	$\Delta g5$ $h6^{42}$	$\Delta h4^{43}$ $g5^{44}$	$\Delta g3$ $\Delta e4^{45}$	$\Delta bd2^{46}$ $\Delta g3$	$hg3$ $\Delta g7$	$c3$ $d6$	$e3$ $\Delta c6^{47}$	$\Delta d3$ $\Delta d7$	$\Psi c2$ $\Psi e7^{48}$	∞
9	$\dots$ $c5$	$e4^{49}$ $cd4^{50}$	$e5^{51}$ $h6$	$\Delta h4$ $g5^{52}$	$\Delta g3$ $\Delta h5$	$\Psi d4$ $\Delta c6$	$\Psi e4$ $\Delta g7^{53}$	$\Delta b5$ $\Psi c7^{54}$	$\Delta c6$ $\Psi c6^{55}$	$\mp$
10	$\dots$ $\dots$	$c3$ $\Psi b6^{56}$	$\Psi c2^{57}$ $cd4$	$cd4^{58}$ $\Delta c6$	$e3$ $d5$	$\Delta c3$ $\Delta d7$	$\Delta b5$ $\Delta e4$	$0-0$ $\Delta c3$	$\Delta c6$ $\Psi c6^{59}$	$=$
11	$\dots$ $\dots$	$e3$ $\Psi b6^{60}$	$\Delta bd2^{61}$ $\Psi b2^{62}$	$\Delta d3^{63}$ $d5^{64}$	$c4^{65}$ $\Psi c3$	$\Psi e2!^{66}$ $\Delta bd7$	$\Psi a4$			∞

¹ 2... $\Delta e4$ 3. $\Delta fd2$ d5 4. $\Delta e4$ de4 5. $\Delta c3$ $\Delta f5$ 6. g4 [6. $\Delta f4$ e6 7. $\Psi d2$ $\Delta b4$ 8. 0-0-0 $\Delta d7$ 9. $\Psi e3$ $\Delta f6$ 10. $\Delta g5$ $\Delta g4$ Podhorzer-Becker, Wien 1937; 6. f3!?] $\Delta g4$ 7. $\Delta e4$ [7. $\Delta g2$ f5 Becker-Podhorzer, Wien 1937] e5! 8. de5 $\Psi d1$ 9. $\Psi d1$ $\Delta c6$ 10. f4 0-0-0 Keres-Becker, Wien 1937; 3. $\Delta f4$ d5 4. e3 $\Delta g4$ 5. $\Delta e2$ [5. c4? e5 Keres-Becker, Wien 1937] e6=; 3. $\Delta bd2$ d5 4. $\Delta e4$ [4. g3 c500 Podhorzer-Keres, Wien 1937] de4 5. $\Delta g5$ f5 [5... $\Delta f5!$?] 6. e3 e6 7. f4 $\Delta e7$ 8. $\Delta c4$ Keres-Podhorzer, Wien 1937; 3. c4 e6 — E 10

² 3. $\Psi d3$ b4 [3... a6 4. e4 $\Delta b7$ 5. $\Delta bd2$ $\pm$] 4. a3 ba3 5. $\Delta a3$ e6 6. g3 $\Delta b7$ 7. $\Delta g2$ $\Delta e4$ 8. $\Psi d1$ c5= Kunerth-Richter, 1940; 3. a4 b4 4. c4 [4. g3 $\Delta b7$ 5. $\Delta g2$ e6 6. 0-0 c5= Seitz-Bogoljubov, Pyrmont 1933] bc3 5. $\Delta c3$ $\Delta a6$ 6. e4 $\Delta f100$ Lych-Falcon, 1931; 3. $\Delta f4$ $\Delta b7$ 4. e3 a6 [4... b4!?] 5. $\Delta bd2$ e6 6. $\Delta d3$ c5= Torre-Duz-Hotimirski, Moskva 1925; 3. $\Delta g5$ $\Delta b7$ 4. e3 a6 5. $\Delta bd2$ g6 [5... e6 6. a4 b4 7. $\Delta d3$ c5 8. 0-0 $\Delta e7$ 9. dc5 $\Delta c5$ 10. e4 $\pm$ Bogoljubov-Rellstab, 1940] 6. c4 bc4 7. $\Delta c4$ d5 8. $\Delta f6$ $\pm$ Ivkov-Ljubojević, Hilversum 1973; 3. e4!?

³ 3... b4 4. c4 [4. $\Delta d3$ $\Delta b7$ 5. 0-0 g6?! 6. $\Delta bd2$ c5 7. c3 $\Delta c6$ 8. e4 $\pm$ Schenk-Prins, Ebensee 1933] e6 5. $\Delta d3$ c5 6. e4 $\pm$ Gilg-Opočensky, Praha 1937

⁴ 4. c4 bc4 5. $\Delta c4$ e6 6. 0-0 d5 7. $\Delta d3$ c5= Flor-Stoltz (m) 1931; 4. a4 b4 5. c4 e6 6. $\Delta bd2$ d5 7. $\Delta d3$ $\Delta b7$ 8. 0-0 c500 Rellstab-Richter, Deutschland 1938

⁵ 5... g6 6. 0-0 $\Delta g7$ 7. c3 [7. e4!?] 0-0 8. a4 c6 9. e4 $\pm$ Bogoljubov-Richter, Harzburg 1938

⁶ 6. a4 b4 7. 0-0 c5 8. e4 cd4 9. $\Delta d4$ $\Delta c6$ 10. $\Delta c6$ $\Delta c6$ 11. e5 $\pm$ Levenfiš-Duz-Hotimirski, SSSR 1925

⁷ 7. dc5 $\Delta c5$ 8. e4 d6= Flor-Richter, Podebrady 1936; 7. c4 bc4 8. $\Delta c4$ $\Delta c6$ 9. b3 $\Psi c7$ = Thomas-Sämisch, Marianske Lazne 1925

⁸ 11. c4 $\pm$ Pachman

⁹ 3. e3 c6 4. $\Delta d3$ e5 5. $\Delta bd2$ $\Psi c7$ 6. 0-0 $\Delta g4$ 7. b3 $\Delta e7$ = Flor-Sämisch, Swinemünde 1930; 3. b3 $\Delta g4$ [3... $\Delta f5$ 4. $\Delta b2$ $\Delta bd7$ 5. g3 c6 6. $\Delta g2$ $\Psi a5$ 7. $\Delta bd2$ e6 8. 0-0 d5= Robatsch-Tröger, Kapfenberg 1955] 4. $\Delta b2$ $\Delta bd7$ 5. e3 g6 6. $\Delta e2$ $\Delta g7$ 7. $\Delta bd2$ c600 Ap-scheneek-Tartakower, Kemerli 1937; 3. $\Delta f4$ $\Delta g4$ [3... $\Delta c6$ 4. h3 g6 5. c3 $\Delta g7$ 6. $\Delta bd2$ 0-0 7. e4 $\Delta h500$ Sämisch-Bogoljubov, Berlin 1920; 3... g6 4. e3 $\Delta g7$ 5. h3 0-0 6. c3 $\Delta c6$ (6... $\Delta bd7$ 7. $\Delta c4$ e6 8. $\Delta bd2$ $\Psi e700$ Vidmar-Flor, Bled 1931) 7. $\Delta e200$] 4. $\Delta bd2$ [4. h3 $\Delta f3$ 5. ef3 $\Delta bd7$ 6. $\Delta c3$ c6 7. $\Delta e2$ e5= Kostić-Reti, Göteborg 1920] $\Delta h5$ [4... $\Delta bd7$ 5. h3 $\Delta h5$ 6. c3 c6 7. $\Psi b3$ $\Psi c8$ 8. e3 $\Delta b6$ 9. $\Delta d3$ $\pm$ Tarrasch-Reti, Berlin 1920; 6... h6 7. e4 e5 8. $\Delta h2$ d500 Sämisch-Reti, Berlin 1920] 5. $\Delta g5$ h6 6. $\Delta h4$ g5 7. $\Delta g3$ $\Delta g7$ 8. c3 $\Delta c6$ 9. e3 e500 Teichmann-Čigorin, Karlovy Vary 1907; 3. $\Delta g5$ h6 [3... $\Delta bd7$ 4. $\Delta bd2$ e5 5. de5 de5 6. e4 $\Delta c5$ 7. c3 a500 Bronštejn-Minić, SSSR-Jugoslavija 1962; 4... h6 5. $\Delta f6$ (5. $\Delta h4$ g5 6. $\Delta g3$ $\Delta h5$ 7. e3 $\Delta g7$ 8. $\Delta d3$ $\Delta g3$ 9. hg3 $\Delta f6$ = Kozomara-Gligorić, Sarajevo 1962] $\Delta f6$ 6. e3 c6= Klamann-Karasev, SSSR 1977] 4. $\Delta f6$ [4. $\Delta h4$ g5 5. $\Delta g3$ $\Delta e4$ 6. $\Delta bd2$ $\Delta g3$ 7. hg3 $\Delta g7$ 8. c3 e6 9. e4 $\Delta c6$ 10. $\Delta c4$ $\Delta d7$ 11. $\Psi e2$ $\Psi e7$ = Doda-Lombardy, Wijk aan Zee 1969] ef6 5. c4 [5. e3 f5= Trifunović-Pachman, Buenos Aires 1955] f5 6. $\Delta c3$ g6= Bisguier-Petrosjan, Zagreb 1965; 3. $\Delta bd2$ d5 [3... $\Delta f5$ 4. $\Delta h4!$ $\Delta d7$ 5. e4 $\pm$ Trifunović-Puc, Jugoslavija 1967 — 4/73; 3... $\Delta g4!$?; 3... $\Delta c6!$? 4. e4 e5] 4. c4 e6 5. e3 c5 — D 30; 3. c4 — A 53

¹⁰ 3... c5 4. $\Delta g2$ cd4 5. $\Delta d4$ e5 6. $\Delta b3$ $\Delta e7$ 7. $\Delta c3$ 0-0 8. 0-0 $\Delta bd7$ 9. a4 $\pm$ Poluga-jevski-Szabo, Büsum 1969; 3... g6 4. $\Delta g2$ $\Delta g7$ 5. 0-0 0-0 6. b3 — A 49; 6. c4 — E 60; 3... $\Delta bd7$ 4. $\Delta g2$ e5 5. 0-0 e4 [5... ed4 6. $\Delta d4$ g6 7. b3 $\Delta g7$ 8. $\Delta b2$ 0-0 9. $\Delta c3$ $\Delta e8$ 10. e4 $\pm$ Pirc-Gligorić, Jugoslavija (ch) 1953; 5... $\Delta e7$ 6. $\Delta bd2$ 0-0 7. de5 de5 8. $\Delta c4$

e4 9. ♖d4± Larsen—Andersson, Stockholm 1974] 6. ♖e1 d5 7. c4 c6 8. ♖c3 ♖b600 Boutteville—Gligorić, Varna (ol) 1962

11 4... ♖bd7 5. h3 ♖f3 6. ♖f3 c6 7. e4 e5 = Portisch—Ivkov, Raach 1970 — 9/64; 4... c6 5. 0-0 ♖bd7 6. ♖bd2 d5 7. b3 e6 8. ♖b2 ♖e7 = Olafsson—Barcza, Zürich 1959

12 5. 0-0 ♖h3 6. ♖d3 ♖g2 7. ♖g2 ♖bd7 8. c4 g6 = Kunerth—Kieninger, 1942; 5. c4!?

13 5... ♖f3 6. ♖f3 e5 7. ♖g2 ♖e7 8. c4 0-0 9. ♖c3 c6 10. 0-0 ♖e8 11. e4± Pfeiffer—Tartakower, Bled 1950

14 6. ♖c3 ♖c6 7. e4 [7. d5!?] e5 8. ♖g5 ♖e7 9. de5 ♖e5 = Furman—Tajmanov, SSSR (ch) 1958; 6. c3 ♖c6 7. ♖bd2 g6 8. ♖b3 ♖g7 = Navarovsky—Tajmanov, Budapest 1965

15 6... ♖c6 7. ♖c3 e5 8. d5 ♖e7 9. c5 ♖g6 10. h4 e400 Langeweg—Szabo, Amsterdam 1972

16 7. ♖e3 ♖g7 8. ♖c1 0-0 9. ♖h6 ♖c6 10. ♖g7 ♖g7 11. ♖bd2 e5 = Henneberke—Kluger, Hamburg 1965

17 11. 0-0-0 b500 Hübner—Tajmanov, Hamburg 1965

18 3... ♖f5 4. ♖h4 [4. e3 ♖bd7 5. ♖d3 ♖d3 = Colle—Nimzowitsch, Bled 1931; 4. ♖g5 ♖bd7 5. ♖h4 ♖g6 6. ♖g6 hg6 7. e4 e500 Holmov—Balašov, Soči 1973] e6 [4... ♖g6 5. ♖g6 hg6 6. e4 ♖bd7 = Colle—Pleci, Liege 1930] 5. ♖f5 ef5 6. ♖d3 ♖d7 7. g3 d5 = Sämisch—Reti, Pistyan 1922

19 4. e3 c5 5. dc5 [Sämisch—Euwe, Pistyan 1922] e6 =; 4. ♖g5 h6 [4... ♖e4!?] 5. ♖f6 ef6 6. g3 c6 = Lebrede—Marović, Cienfuegos 1973; 4. ♖f4 c6 5. e3 ♖f5 6. ♖d3 e6 7. 0-0 ♖d6 = Trifunović—Barcza, Beograd 1954

20 11. ♖d2 ♖b2 12. ♖b1 ♖a2 13. ♖d300 Smislov—Bednarski, La Habana 1967 — 4/72

21 3. ♖f4 cd4 4. ♖b8 ♖b8 5. ♖d4 b6 6. e4 e6 7. ♖c3 ♖c5干 Ruben—Spielmann, Kopenhagen 1928; 3. c3 ♖c7 [3... b6 4. ♖g5 ♖b7 5. e3 d6?! 6. a4 ♖bd7 7. ♖bd2 a6 8. ♖b3± Lutikov—Simagin, Kislovodsk 1966 — 2/52; 5... e6 =; 4. dc5 bc5 5. e4 ♖b7 6. e5 ♖d5 7. ♖d3± Tröger—Franco, Varna (ol) 1962] 4. ♖g5 ♖e4 [4... d5 5. e3 ♖g4 6. ♖bd2 ♖e4 7. ♖f4 ♖b6 8. ♖b3 ♖d2 9. ♖d2 c4 10. ♖b6 ab6 11. e4± Dorfman—Alburt, SSSR 1976] 5. ♖h4 cd4 6. cd4 [6. ♖d4 ♖c5 7. ♖bd2 d6 8. e4 ♖c6 = Guimard—Pelikan, Argentina 1968] e6 7. ♖bd2 ♖d2 8. ♖d2 ♖c6 9. a3 d5 10. e3 ♖b6 = Czerniak—Čirić, Athens 1968; 3. d5 — A 43

22 3... ♖a5 4. ♖c3 — A 45

23 4. ♖g5 ♖c5 5. e3 ♖b6 = Szilagyi—Dely, Zinnowitz 1965

24 11. 0-0 e5 [11... ♖c7 12. ♖c3 ♖d8 13. ♖c1 ♖d7 14. ♖a4 ♖fe4 15. ♖c5 ♖c5 =

Keres—Geler, (m) 1962] 12. a4 ♖e6 13. ♖c3 ♖c8 14. ♖d5 ♖fd7 15. ♖d2 ♖b6 = R. Garcia—Keres, Buenos Aires 1964

25 3... c5 4. ♖g2 b6 5. ♖e5 d5 6. c4 ♖b7 7. ♖c3 cd4 8. ♖d4 ♖c5 9. ♖d1± Olafsson—Beljavski, Las Palmas 1974 — 17/98; 4... ♖c6 5. 0-0 cd4 6. ♖d4 ♖c5 [6... ♖b6 7. ♖b3 d5 8. ♖d2 e5 9. c4 d4 10. c5 ♖c7 11. f4 ef4 12. ♖c4± Sandor—Lengyel, Hungary 1953; 8... ♖e7!?] 7. ♖b3 ♖e7 8. e4 0-0 9. ♖c3 d6 10. ♖e3 ♖c7 11. f4 d5 12. e5± Spaski—Geler, SSSR (ch) 1961; 4... b5 5. ♖e5 d5 6. 0-0 ♖b7 7. dc5 ♖c5 8. ♖d3 ♖e7 9. a4 b4 10. c4 0-0 11. ♖d2 ♖a6干 Udovčić—Portisch, La Habana 1964; 5. 0-0 ♖b7 — 3... b5

26 5... ♖e7 6. ♖c3 [6. a4 b4 7. c3 0-0 8. ♖bd2 ♖a6 9. c4 c5 10. e3 d5 = Doda—Smislov, Polanica Zdroj 1966; 7. c4 0-0 8. b3 ♖c8 9. ♖b2 c5 10. e3 d6 11. ♖bd2 ♖e4 = Hartoch—Timman, Amsterdam 1971] b4 [6... a6!?] 7. ♖a4 0-0 8. ♖g5 d6 9. a3 ba3 10. ♖a3± Savon—Bronštejn, SSSR 1970 — 10/84

27 6. ♖g5 ♖b6 7. a4 ♖c6?! [7... b4!?] 8. dc5 ♖c5 9. ab5± Larsen—Ljubojević, Manila 1974 — 18/6; 6... ♖e7 7. c3 — 6. c3

28 6... ♖a6 7. ♖a3 ♖c6 [7... ♖b6!?] 8. c4 b4 9. ♖b5 ♖c7 10. dc5 ♖c5 11. ♖d6 ♖e7 12. ♖f4± Thierjung—Hort, Venezia 1971; 6... ♖b6 7. a4 b4 8. ♖bd2 cd4 9. a5 ♖b5 10. ♖d4 ♖a6 11. e4± Langeweg—Ljubojević, Amsterdam 1972 — 13/9

29 7. ♖g5 ♖a6 [7... ♖b6 8. a4 cd4 9. ab5 ♖b5 10. ♖d4 ♖b6 11. ♖b7 ♖b7 12. ♖d2 0-0 13. ♖b3 ♖b3 = Smejkal—Augustin, Luhačovice 1969] 8. ♖bd2 0-0 9. e3 [9. a4 b4 10. ♖f6?! ♖f6 11. e4 bc3 12. bc3 cd4 13. cd4 ♖b4干 Žuhovicki—Gipslis, SSSR 1969] ♖b8 10. a3 ♖e4 = Petrosjan—Portisch, Varese (m) 1976 — 22/107

30 Petrosjan—Polugajevski, SSSR (ch) 1977 — 24/102

31 3... ♖d6 4. ♖g3 [4. ♖d6 cd6 5. c3 b6 6. g3 ♖b7 7. ♖g2 d5 8. ♖e5 ♖c7 = Ploegh—O'Kelly, Leeuwarden 1947] b6 5. e3 ♖b7 6. ♖bd2 ♖e4 7. ♖e4 ♖e4 8. ♖d3 ♖g6 9. ♖e5± Ek—Jansson, 1968; 3... b6 4. e3 ♖b7 5. ♖bd2 ♖e7 6. h3 [6. ♖d3 ♖h500] 0-0 7. c3 d5 8. ♖e5 ♖bd7 9. a4 ♖e5 10. c3 ♖d7 = Petrosjan—Polugajevski, SSSR 1970 — 9/66; 3... ♖e7 4. ♖bd2 ♖h5 5. ♖g3 d600 Kovačević—Matanović, Jugoslavija (ch) 1967

32 4. e3 ♖b6 [4... ♖c6 5. ♖bd2 cd4 6. ed4 ♖e7 7. c3 0-0 8. ♖c4 ♖d5 9. ♖d2 b6 = Rubinstein—Bogoljubov, Stockholm 1919; 4... b6!?] 5. ♖c3 d5 [5... cd4 6. ed4 d5 7. ♖b5 ♖a6 8. a4 ♖e7 9. ♖d3 0-0 10. c3 ♖d7 11. ♖e2± Romi—Alexandrescu, München (ol) 1936] 6. ♖b5 ♖a6 7. ♖e5 ♖e7 8. a4 0-0 9. c3 c4 10. b3 cb3 11. ♖b3 ♖h500 Rakić—Parma, Jugoslavija (ch) 1969

33 4... ♖b6 5. ♖b3 ♖c6 [5... ♖d5 6. ♖g3 f5 7. e3 ♖c6 8. ♖c4 ♖a5 9. ♖b6 ♖b6 10.

♠e2± Bronštejn—Averbah, SSSR (ch) 1965; 5... d5 — D 02] 6. e3 ♖b3 7. ab3 b6 8. h3 ♠e7 9. dc5 bc5 10. ♠b5 ♠b7 11. ♠bd2 a6 12. ♠a4 ♠d5 13. ♠h2 ♠b6= Bronštejn—Farago, 1971; 4... ♠c6 5. e3 [5. ♠bd2 cd4 6. cd4 ♖b6=] ♠h5 [5... ♠e7 6. ♠bd2 ♠h5 7. ♠g3 d6 8. ♠b5 ♠d7 9. dc5 ♠g3 10. hg3 dc5 11. ♠c4 a6= Doda—Keres, Wijk aan Zee 1969] 6. ♠g5 ♖b6 7. ♠fd2 cd4 8. ed4 ♠f6 9. ♠c4 ♖c7 10. ♠d3 d5 11. ♠e3 ♠d6 12. ♖e2 ♠e400 Doda—Robatsch, La Habana 1965

34 5. ♠d4 ♠c6 6. e3 d5 7. ♠d2 ♠d6= Rubinstein—Nimzowitsch, 1914

35 12. ♠b1 d6= Knežević—Velimirović, Jugoslavija (ch) 1978

36 4... ♠c6 5. c3 ♖c7 [5... b6 6. 0-0 ♠b7 7. a3 d5 8. b4 cb4 9. cb4 ♠d6 10. ♠b2 0-0 11. ♠bd2 ♖e7 12. ♠e5± Černikov—Sorokin, SSSR 1974; 5... ♠e7 6. ♠bd2 0-0 7. ♠c5 b6 8. ♖f3 ♖c7 9. 0-0 ♠b700 Reti—Bogoljubov, Stockholm 1919] 6. ♠bd2 d6 7. 0-0 [7. h3 ♠e7 8. e4 0-0 9. 0-0 b6 10. ♠e1 e500 Rubinstein—Spielmann, Berlin 1928] ♠e7 8. e4 0-0 9. ♠e1 cd4 10. cd4 e5 11. ♖c2 ♠e800 Marshall—Spielmann, Berlin 1928

37 5. b3 ♠a6 6. ♠b2 ♠d3 7. ♖d3 cd4 8. ♠d4 ♠c6= Bondarevski—Keres, SSSR (ch) 1947

38 5... ♠a6 6. ♠a6 [6. c4!?] ♠a6 7. c3 ♠e7 8. 0-0 0-0 9. ♖e2 ♖c8 10. a3 ♖b7= Stahlberg—Kottbauer, Budapest 1952; 5... ♠b7 6. c3 d5 7. ♠e5 ♠bd7 8. f4 g6 9. ♖f3 ♠g7 10. 0-0 0-0= Guimard—Najdorf, Buenos Aires 1968 — 6/111

39 7... ♠b7 — A 47

40 10. ♠e5 ♖b7 11. ♠d1 ♠b8 12. ♖f3 ♖f3= Kozomara—Barczay, Sarajevo 1968

41 Osmanagić—Portisch, Sarajevo 1963

42 3... ♠e7 4. ♠bd2 [4. e3 c5 — 3... c5] b6 5. e4 ♠b7 6. ♠d3 d5 7. ♖e2 ♠bd7 8. e5±; 4... d6 5. e4 ♠bd7 6. ♠d3 0-0 7. ♖e2 [7. 0-0 e5 8. c3 ♠e8 9. ♖c2 h6 10. ♠h4 ♠h5=] e5 8. de5 ♠e5 9. ♠e5 de5 10. ♠c4 c6 11. 0-0 ♠g4 12. ♖e3 ♠h5= Marshall—Vidmar, London 1927; 4... c5 5. e4?! cd4 6. e5 ♠d5 7. ♠e7 ♖e7 8. ♠d4 0-0 9. c4 ♠f4 10. g3 ♠g6 11. f4 d6± Ragozin—Botvinik, SSSR 1929; 5. e3 — 3... c5

43 4. ♠f6 ♖f6 5. e4 d5 6. ♠bd2 [6. e5 ♖d8 7. ♠d3 c5 8. c3 ♠c6 9. dc5 ♠c5 10. 0-0 0-0 11. ♠bd2 f6= H. Steiner—Friedmann, London 1946] c5 7. ♠b5 ♠d7 8. ♖e2 cd4 9. ed5 ♠b4 10. 0-0± van den Bosch—Wijnaus, 1941; 5... b6 6. a3 [6. ♠d3 ♠b7 7. ♠bd2 c5 8. c3 cd4 9. ♠d4 ♠c5= H. Steiner—Zinner, Brno 1931; 7. 0-0!?] ♠b7 7. ♠c3 — A 47; 5... d6 6. ♠c3 a6 [6... c6 7. e5 de5 8. de5 ♖f4 9. g3 ♖b4 10. a3 ♖a5 11. b4 ♖c7 12. ♠e4± Petrosjan—Tajmanov, SSSR 1960; 6... g5 7. ♠b5 c6 8. e5 ♖d8 9. ♠d3 d5 10. 0-0 c5 11. dc5 ♠c500 Gurgennidze—Parma, SSSR—Jugo-

slavija 1966; 6... ♠d7 7. ♠d3 e5 8. 0-0 c6= Kozomara—Pachman, Sarajevo 1964] 7. e5 ♖d8 8. ♠d3 d5 9. ♠e2 c500 Terpušov—Botvinik, SSSR 1951

44 4... c5 5. e3 ♠e7 [5... ♠c6 6. c3 g5?! 7. ♠g3 ♠e4 8. d5± Bronštejn—van den Berg, Beverwijk 1963] 6. ♠bd2 [6. c3 cd4 7. ed4 b6 8. ♠f6 ♠f6 9. ♠d3 ♠b7 10. ♠bd2 0-0 11. 0-0 ♠c6= Trifunović—Euwe, Jugoslavija—Nederland 1949] cd4 7. ed4 b6 8. ♠f6 ♠f6 9. ♠e4 [Bronštejn—Toluš, SSSR 1960] 0-0=; 4... b6 5. ♠bd2 [5. e3 ♠b7 6. ♠e2 ♠e7 7. 0-0 ♠e4=; 6. ♠d3 d5 7. 0-0 ♠bd7 8. c4 dc4 9. ♠c4 ♠d6 10. ♠c3 0-0 11. ♖e2 ♖e7 12. ♠g3 ♠g3 13. hg3 c5= Holmov—Matanović SSSR—Jugoslavija 1966] ♠b7 6. e3 ♠e7 7. h3 [7. ♠d3 g5! ♠g4!?] ♠e4= Hort—Polugaevski, Beograd 1970 — 9/67

45 5... ♠h5 6. ♠e5 [6. e4!?] f6 7. ♖d3 ♠f7 8. g4 ♠g7 9. ♠g3 h500 van Scheltinga—Portisch, Beverwijk 1965

46 6. ♠fd2 ♠g3 7. hg3 d5 8. e3 c5 9. dc5 ♠g7 10. c3 ♖c7 11. e4 0-0 12. ♠e2 ♠d800 Kan—Antošin, SSSR 1955

47 9... c5? 10. dc5 dc5 11. ♠e4±

48 12. 0-0 0-0 a5 13. e4 a4 14. a3 ♠a5 15. ♠d1 0-0 0-0 Petrosjan—Botvinik, SSSR (ch) 1951

49 4. d5? ♖a5 5. ♠d2 ♖b6± Pachman; 4. dc5?! ♠c5 5. e3 0-0 6. a3 b6 7. ♠c3 ♠b7 8. ♠d3 d5± Szilagyi—Spasov, Varna 1971; 4. ♠f6?! ♖f6 5. e3 [5. e4 cd4 6. ♠d4 ♠c6± Wahlutuch—Capablanca, London 1922] ♠c6 6. c3 ♠e7 7. ♠d3 d5 8. ♠bd2 0-0 9. ♖e2 e5± Wahlutuch—Rubinstein, London 1922; 4. ♠c3 cd4 5. ♠d4 ♠e7 [5... d5? 6. e4 de4 7. ♠db5 ♠b4 8. ♖d8 ♠d8 9. 0-0 0-0± Lob—Baumgartner, 1959; 5... ♠c6 6. e4 — B 45] 6. e4 d6 — B 80

50 4... h6 5. ♠f6 ♖f6 6. e5 ♖d8 [6... ♖g6!?] 7. d5 [7. ♠c3 cd4 8. ♠d4 ♠c6= Torre—Sämisch, Marianske Lazne 1925] ed5 8. ♖d5 ♠e7 9. ♠c3 0-0 10. 0-0 0-0 ♠c6 11. ♖e4 d6 [Malich—A. Zajcev, Berlin 1968 — 6/112] 12. ♠d3 g6 13. ♠c4 ♠f5 14. ♖e3±; 4... ♖a5 5. ♖d2 [5. ♠bd2 cd4 (5... ♠e4 6. b4 ♖b4 7. ♠b1 ♖c3 8. ♠b3 ♖a5 9. ♠b5 ♖c3 1/2 : 1/2 Steiner—Opočensky, 1930) 6. ♠f6 gf6 7. ♠d4 ♠c6 8. ♠b3 ♖e5 9. c3 f5± H. Steiner—Fine, (m) 1944; 5. ♠d2 ♖b6 6. e5 ♠e4 7. ♠c1 cd4=] ♖d2 [5... ♖b6 6. ♠c3±] 6. ♠bd2 cd4 7. ♠d4 a6 8. e5± H. Steiner—Broderman, USA 1945; 4... ♖b6 5. ♠bd2 [5. ♠f6 gf6 6. d5 ed5 7. ed5 ♖b2 8. ♠bd2 ♠h6±] d5 [5... ♖b2? 6. ♠c4 ♖b4 7. c3 ♖c3 8. ♠d2+; 5... cd4 — 4... cd4] 6. ed5 ed5 7. ♖e2 ♠e6=

51 5. ♠bd2 h6?! 6. ♠f6 ♖f6 7. e5 ♖d8 8. ♠d4 d6 9. ed6 ♠d6 10. ♠c4 ♠e7 11. ♠b5± Wagner—Rodatz, 1933; 5... ♖b6 6. ♠c4 [6. e5 ♠d5 7. ♠c4 ♖b4 (7... ♠b4 8. ♠d2±; 7... ♖c7 8. ♠d4 a6 9. ♠f5! ef5 10. ♖d5± Grau—Pleci, (m) 1930) 8. ♠fd2 b5 9. a3 ♖a4 10. ♠d6 (10. b3 ♖a6 11. ♠b2 ♠c6± Walter—

Kmoch, Brno 1928) ♠d6 11. ed6 (Schlage—B. Koch, Berlin 1929) ♠a6! ♠干; 6. ♠d3 d6 7. 0-0 e5 8. ♠f6 gf6 9. ♠h4 Model—Kubel, SSSR 1928] ♠b4 7. ♠d2 ♠c5 8. b4 ♠c7 9. e5 ♠e4 10. ♠d4 d600 Marshall—Vajda, Budapest 1928; 5... ♠c6 6. e5 h6 7. ♠h4 g5 8. ♠g3 ♠h5干 Mohrlock—Zuidema, Vrnjačka Banja 1967

52 6... ♠a5?! 7. ♠d2 ♠d2 8. ♠bd2 ♠d5 9. ♠d4 ♠c6 10. ♠c6 bc6 11. 0-0-0± Wagner—Becker, (m) 1924

53 9... ♠g3 10. hg3 ♠b6 11. ♠bd2 ♠b2 12. ♠b1 ♠c3干 Apscheneek—Kashdan, Hamburg (ol) 1930

54 10... ♠a5 11. ♠c3 ♠g3 12. hg3 d5干 Bogoljubov

55 12. ♠e2 ♠c5 13. 0-0 ♠g3 14. hg3 g4干 Marshall—Nimzowitsch, Berlin 1928

56 4... b6?! 5. e4 h6 6. ♠f6 ♠f6 7. ♠d3 ♠d8 8. 0-0 [Litukov—Velimirović, SSSR—Jugoslavija 1966 — 1/57] ♠e7 9. ♠bd2±; 4... h6 5. ♠f6 [5. ♠h4 b6!?!; 5... ♠b6!?!] ♠f6 6. e4 [6. ♠bd2 d5 7. e4 cd4 8. ♠d4 ♠c5= Trifunović—Bronštejn, Beverwijk 1963] ♠d8 [6... ♠c6 7. a3 d6 8. d5 ed5 9. ed5 ♠e5 10. ♠b5± Augustin—Lanc, ČSSR 1975; 6... d6 7. ♠d3 e5 8. ♠a3 ♠e7 9. de5 de5 10. ♠b5± Vidmar—Kostić, Jugoslavija 1922] 7. d5 ♠c7 8. ♠a3 a6 9. ♠c4 b5 10. ♠e3 e5 11. a4± Aljehin—A. Steiner, Kemerli 1937; 4... cd4 5. ♠d4?! ♠e7 6. g3 ♠c6 7. ♠g2 0-0 8. 0-0 h6 9. ♠f6 ♠f6干 Averbah—M. Kovacs, Budapest 1970; 5. cd4 ♠b6 — 4... ♠b6

57 5. ♠bd2 cd4 6. cd4 ♠c6 7. e3 d5 8. ♠d3 ♠b2 9. 0-0 ♠e7干 Duz-Hotimirski—Bogoljubov, SSSR (ch) 1924; 5. ♠c1 ♠e4 [5... cd4 6. cd4 ♠c6 7. e3 d5 ♠d7, ♠c8干] 6. e3 ♠c6 7. ♠bd2 ♠g5 8. ♠g5 d5干 Fried—Pirc, Helsinki (ol) 1952; 5. ♠b3 cd4 6. cd4 ♠e4 7. ♠f4 ♠c6 8. e3 ♠b4 9. ♠bd2? g5—+ Sangla—Karpov, SSSR 1968; 9. ♠fd2干

58 6. ♠d4 ♠c6 7. e3 d5 8. ♠d2 ♠d7 9. ♠2f3 ♠e4 10. ♠f4 f6干 Marshall—Capablanca, New York 1927

59 12. ♠e5 ♠a4 13. ♠c3 ♠c8 14. ♠d2 f6= Marshall—Tartakower, Berlin 1928

60 4... b6 5. d5! ed5 6. ♠c3 ♠b7 7. ♠d5 ♠d5 8. ♠f6 ♠f6 9. ♠d5 ♠c6 10. ♠c4 ♠e7 11. 0-0-0± Petrosjan—Kozma, München (ol) 1958; 4... ♠c6 5. ♠bd2 b6 [5... d5 — D 03] 6. c3 ♠b7 7. ♠d3 cd4 8. ed4 ♠e7 9. ♠c4 [9. 0-0 0-0 10. ♠e1± Balašov—Lebrede, Cienfuegos 1975 — 19/71] ♠c7 10. ♠d2 ♠c8 11.

0-0 h6 12. ♠f4± Torre—Sämisch, Moskva 1925; 4... ♠e7 5. c3 [5. ♠bd2 b6?! 6. c3 cd4 7. ed4 ♠b7 8. ♠d3 0-0 9. h4 ♠e8 10. g4± Kovačević—Minić, Karlovac 1977 — 24/104; 5... d5 — D 03] cd4 6. cd4 ♠b6 7. ♠c1 ♠c6 8. ♠c3 0-0 9. ♠e2 h6 10. ♠h4 d6= Hort—Korčnoj, Wijk aan Zee 1971; 4... cd4 5. ed4 ♠e7 6. ♠bd2 d6 7. c3 ♠bd7 8. ♠d3 b6 9. ♠c4 ♠b7 10. ♠e2 ♠c7 11. 0-0 0-0 12. ♠fe1 ♠fe8 13. ♠ad1 ♠f800 Torre—Lasker, Moskva 1925

61 5. ♠c3 ♠b2 6. ♠b5 ♠b4 7. ♠d2 [7. c3 ♠a5 8. ♠d2 a6 9. ♠c4 ♠b5干 Bisguier—Sherwin, USA 1954/55] ♠d2 8. ♠d2 ♠a6干 Kostić—Vajda, Budapest 1921; 5. ♠c1 ♠e4 [5... ♠c6 6. c3 ♠e4 7. ♠f4 d5 — D 03] 6. ♠f4 d5 7. ♠d3 ♠d7 8. 0-0 ♠d6 9. ♠d6 ♠d6 10. c4 0-0 11. ♠c2 ♠ef6= Aljehin—Spielmann, Semmering 1926

62 5... cd4 6. ♠d4 ♠b2 7. ♠b5 ♠a6 8. ♠b1 ♠e5 9. ♠f4 ♠c5 10. ♠c4± Aleksejev—Toluš, SSSR 1962; 5... d5 — D 03

63 6. ♠c4 d5 7. ♠b1 ♠c3 8. ♠b5 ♠c6 9. 0-0 [9. ♠e5 ♠e4! 10. ♠c6 a6干] a6干 Helling—Reti, Berlin 1928; 6. ♠f6 gf6 7. ♠e2 [7. ♠b1 ♠a3 8. ♠c4 a6 9. dc5 ♠c5干 Židkov—Goldenov, SSSR 1961] cd4 8. ♠d4 a6 9. 0-0 ♠b6 10. ♠b1 ♠c700 G. Garcia—Karpov, Leningrad 1977

64 6... ♠c3 7. 0-0 d5 8. ♠e1 c4 9. ♠f1 ♠c6 10. ♠f6 gf6 11. e400 Aleksejev—Balašov, SSSR 1972 — 14/110; 6... ♠c6 7. 0-0 ♠b6 8. ♠b1 [8. ♠f6 gf6 9. ♠e4 ♠e700] ♠d8 9. e400 Knežević—Stean, Cirella di Diamante 1976/77 — 23/97; 6... ♠b6 7. 0-0 cd4 [7... d6 8. dc5 dc5 9. e4 h600 Bondarevski—Antošin, Soči 1964] 8. ed4 ♠e7 9. ♠e1 ♠c7 10. c400 Nej—Mikenas, SSSR 1967 — 4/75; 6... cd4 7. ed4 ♠c6 [7... ♠c3 8. 0-0 d5 9. ♠e1 ♠e7 10. ♠e300 Spaski—Osnos, SSSR 1963] 8. ♠c4 [8. 0-0 ♠d4 9. ♠b1 ♠f3 10. ♠f3 ♠d4 11. ♠e4 ♠e4 12. ♠e4 ♠d6干 Peterson—Suslov, SSSR 1968 — 6/113] ♠b4 9. ♠d2=

65 7. dc5 ♠bd7 8. 0-0 ♠c5 9. ♠b1 ♠c3 10. ♠b5 ♠d7 11. ♠f6 gf6 12. ♠d7 ♠d7 13. ♠b7 ♠c500 Kan—Goldenov, SSSR 1947

66 8. ♠e5 ♠c6 [8... ♠fd7 9. ♠c1 ♠a3 10. ♠d7 ♠d7 11. ♠b1 h6 12. ♠f4 cd4 13. 0-0 ♠d6 14. ♠d6 ♠d6 15. cd5 ed5 16. e4 ♠c6 17. ♠b3 ♠a5 18. ♠d3 ♠c6 19. ♠fe100 Kärner—Karpov, SSSR 1972 — 13/86] 9. ♠c1 ♠a3 10. ♠c6 bc6 11. ♠c2 ♠b8干 Spaski—Miles, Tilburg 1978 — 26/97

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	♖f4 ¹ ♖b7 ²	e3 ³ e6 ⁴	♖d3 ⁵ ♖h5 ⁶	♖g3 ♖e7	c4 d6	♖c3 c5	♖e4 ♖e4	♖e4 0-0	dc5 ♖g3 ⁷	∞
2	...	...	♖bd2 ♖h5 ⁸	♖g3 ⁹ ♖e7	♖d3 ♖g3 ¹⁰	hg3 h6 ¹¹	♖e2 c5	c3 ♖c6	g4 ♖c7 ¹²	=
3	♖g5 ♖e4 ¹³	♖h4 ¹⁴ ♖b7	♖bd2 g6 ¹⁵	♖e4 ♖e4	♖d2 ¹⁶ ♖b7	e4 ♖g7	c3 0-0	♖c4 d5	ed5 ♖d5 ¹⁷	±
4	...	♖bd2 ¹⁸ ♖b7	e3 e6 ¹⁹	♖d3 ♖e7 ²⁰	c3 ♖c6 ²¹	♖f4 ♖f4	ef4 ♖d6	g3 f5	♖e2 ♖e7 ²²	=
5	...	...	e4 h6	♖f6 ♖f6	♖d3 d6 ²³	♖e2 ²⁴ ♖d8 ²⁵	h4 ²⁶ a6	0-0-0 ♖d7	g4 g6 ²⁷	±
6	...	...	e3 e6	♖d3 ♖e7	c3 0-0 ²⁸	0-0 ²⁹ ♖c6 ³⁰	♖e2 ³¹ ♖d5 ³²	♖e7 ♖e7	♖a6 ³³ ♖a6 ³⁴	=
7	g3 ♖b7	♖g2 c5 ³⁵	c3 ³⁶ e6 ³⁷	0-0 ♖e7	♖bd2 ³⁸ 0-0	♖e1 ³⁹ d5 ⁴⁰	♖e5 ♖c6 ⁴¹	♖c6 ♖c6	♖f3 ♖c8 ⁴²	=
8	...	...	0-0 cd4	♖d4 ⁴³ ♖g2	♖g2 g6 ⁴⁴	c4 ⁴⁵ ♖c8 ⁴⁶	b3 ⁴⁷ ♖g7	♖c3 ♖b7	f3 d5 ⁴⁸	=
9	e3 ♖b7	♖d3 ⁴⁹ c5 ⁵⁰	0-0 ⁵¹ g6 ⁵²	c4 ⁵³ ♖g7 ⁵⁴	♖c3 ⁵⁵ cd4	ed4 d5	♖g5 dc4	♖c4 0-0	♖e1 ♖c6 ⁵⁶	=
10	...	...	0-0 ⁵⁷ e6	♖bd2 ⁵⁹ c5 ⁵⁸	c3 ⁶¹ ♖c7 ⁶²	dc5 ⁶³ bc5	e4 ♖e7	♖e2 d6 ⁶⁴	♖c4 0-0 ⁶⁵	∞
11	...	...	...	...	b3 ⁶⁶ ♖c6 ⁶⁷	a3 ⁶⁸ cd4 ⁶⁹	ed4 0-0	♖b2 ♖c8 ⁷⁰	♖e1 ♖c7 ⁷¹	∞
12	...	...	...	...	c3 ♖c6 ⁷²	e4 ⁷³ cd4	♖d4 ⁷⁴ 0-0 ⁷⁵	♖e2 ♖e5	♖c2 ♖c8 ⁷⁶	∞
13	♖c3 ♖b7 ⁷⁷	♖g5 ⁷⁸ d5 ⁷⁹	e3 ⁸⁰ e6 ⁸¹	♖e5 ⁸² ♖e7	♖b5 ⁸³ c6 ⁸⁴	♖d3 ♖bd7 ⁸⁵	f4 a6	♖f3 c5	0-0 ♖c7 ⁸⁶	±

¹ 3. ♖d3 ♖b7 [3... ♖a6!? Δ 4. c4 d5] 4. ♖bd2 d6 5. e4 ♖bd7 6. e5∞ Andersen-Aljehin, Hamburg (ol) 1930; 3. c3 ♖b7 [3... g6 4. ♖g5 ♖g7 5. ♖bd2 ♖b7 6. h3 c5= Basmann-Pritchett, London 1977] 4. g3 e5!? 5. de5 ♖g4 6. ♖g5 [6. ♖d4? h5! Δ ♖c5 ♖ Aljehin] ♖e7= Juncosa-Aljehin, Saragoza 1922

² 3... e6 4. e3 ♖e7 5. ♖bd2 0-0 6. c3 c5 7. h3 [7. ♖d3 ♖a6 8. ♖a6 ♖a6 9. 0-0 ♖h5= Tipary-Földi, Hungary (ch) 1955] ♖a6 8. ♖a6 ♖a6 9. 0-0 ♖c8 10. ♖e2± Doda-Lengyel, Lugano (ol) 1968

³ 4. ♖bd2 e6 5. h3?! ♖d6! 6. ♖d6 [6. e3 ♖f4±; 6. ♖g5 h6± Aljehin] cd6 7. e3 0-0 8. ♖e2 d5± Rubinstein-Aljehin, Dresden 1926; 5. e3 — 4. e3

⁴ 4... c5 5. ♖bd2 g6?! 6. c3 ♖g7 7. h3 0-0 8. ♖e2 ♖c6 9. 0-0 d6 10. a4 a6 11. ♖c4± Kasparov-Kengis, SSSR 1976; 5... e6 — 4... e6; 4... ♖h5 5. ♖d3 [5. ♖g5!?] ♖f4 6. ef4 g6 7. ♖bd2 ♖g7 8. f5 c5∞ Colle-Kostić, Meran 1926

⁵ 5. h3 d6 [5... ♖e7 6. ♖d3 c5 7. ♖bd2 — 5... ♖bd2; 5... ♖d6!?] 6. ♖bd2 ♖bd7 7. ♖h2 ♖e7∞ Bleiman-Korčnoj, Beersheba 1978 — 25/101

⁶ 5... ♖d5 6. ♖g3 ♖b4 7. ♖e2 ♖e4 8. ♖a3± Sämisch-Törber, Deutschland 1940; 5... ♖e7 6. c3 [6. ♖bd2 — 5. ♖bd2] ♖e4= Hromadka-Gilg, Praha 1937

⁷ 12. hg3 bc5∞ Bronštejn-Reško, SSSR 1971

⁸ 5... ♖e7 6. h3 [6. ♖d3 0-0 7. 0-0 c5 8. c3 ♖c6 9. ♖e5 (9. ♖e2 ♖h5=) d6= Prucha-Aljehin, Praha 1943; 6... ♖h5 — 5... ♖h5] 0-0 [6... c5 7. c3 ♖e4 8. ♖e4 ♖e4 9. ♖d2 ♖g6 10. ♖f3 d5 11. ♖b5± Bronštejn-Zuide-ma, Beograd 1964; 7... cd4 8. ed4 ♖c6 9. ♖d3 d6 10. ♖e2 ♖c7 (Tarrasch-Reti, Semmering 1926) 11. 0-0±] 7. ♖d3 [7. ♖e2 c5 8. c3 d6 9. 0-0 ♖c6 10. ♖h2 ♖c8 11. ♖c1 ♖e8 12. a3 a6∞ Hort-Keres, Marianske Lazne 1965; 8... d5 9. 0-0 ♖c6 10. ♖e5 (10. ♖e1 ♖d6 11. ♖e5 ♖c7 12. ♖df3 ♖e7 13. ♖d3 ♖e4±

Csom—Haag, Hungary (ch) 1966] $\Delta e5$ 11. $\Delta e5$ $\Delta d6$ = Doda—Parma, La Habana 1965] $c5$ [7... $d6$ 8. 0—0 $\Delta bd7$ 9. $\Delta h2$ $\Delta e8$ 10. $\Delta e2$ $\Delta f8$ (Anikajev—Polugajevski, Soči 1974 — 18/90) 11. $e4 \pm$; 7... $d5$!? Δ $\Delta e4$ Polugajevski] 8. $c3$ $\Delta a6$ [8... $\Delta c6$ 9. $\Delta e2$ $\Delta c8$ 10. 0—0 $d6$ 11. $\Delta ad1$ $\Delta c7$ 12. $\Delta g3$ $\Delta fd8$ 13. $\Delta fe1 \pm$ Bronštejn—A. Schmit, 1970] 9. $\Delta e2$ [9. $\Delta a6$!?] $\Delta d3$ 10. $\Delta d3$ $\Delta c6$ 11. 0—0 $d5$ = Ribeiro—Đurašević, München (ol) 1958; 5... $c5$ 6. $c3$ $\Delta c6$ 7. $\Delta d3$ $d5$ 8. $h4$ $a6$ 9. $a4$ $\Delta d6$ 10. $\Delta e5$ $\Delta c7$ oo Rakić—Matančvić, Jugoslavija (ch) 1965

9 6. $\Delta g5$ $\Delta e7$ 7. $\Delta e7$ $\Delta e7$ =

10 7... $d6$ 8. $\Delta e2$ $\Delta d7$ 9. $c3$ 0—0 10. 0-0-0 $c5$ 11. $\Delta c4$ $\Delta g3$ 12. $hg3$ $h6$ 13. $g4$ $b5$ oo Torre—Przeziorka, Marianske Lazne 1925

11 8... $d6$ 9. $\Delta e2$ $\Delta d7$ 10. $c3$ [10. 0-0-0 $g6$ 11. $\Delta h3$ $\Delta f8$ oo Marshall—Reti, Marianske Lazne 1925] $c5$ 11. $\Delta e4$ $h6$ [11... $g6$ Δ $\Delta f8$ = Tajmanov] 12. $\Delta d1$ $\Delta c7$ = Romi—Capablanca, Paris 1938

12 12. $a3$ $d5$ 13. $g5$ 0-0-0 = Petrosjan—Reshevsky, Lugano (ol) 1968

13 3... $c5$ 4. $c3$ $\Delta e4$ 5. $\Delta h4$ $g6$ 6. $e3$ $\Delta g7$ 7. $\Delta d3$ $\Delta b7$ 8. 0—0 0—0 9. $\Delta bd2 \pm$ Trifunović—Borodin, Wien 1953; 3... $e6$ 4. $e4$ $h6$ 5. $\Delta f6$ $\Delta f6$ 6. $\Delta d3$ $d6$ [6... $\Delta b7$ 7. $\Delta bd2$ — 3... $\Delta b7$; 7. $\Delta c3$ — 3. $\Delta c3$] 7. 0—0 $e5$ 8. $\Delta bd2$ $a6$ 9. $c3$ $\Delta c6$ 10. $\Delta a4$ $\Delta d7$ 11. $\Delta d5 \pm$ Thelen—Pachman, Praha 1943

14 4. $\Delta f4$ $\Delta b7$ 5. $\Delta bd2$ [5. $e3$ $h6$ 6. $\Delta bd2$ $g5$ 7. $\Delta g3$ $\Delta g3$ 8. $hg3$ $e6$ 9. $c3$ $d6$ oo Bogoljubov—Aljehin, (m) 1934] $\Delta d2$ [5... $c5$ 6. $e3$ $g6$ 7. $\Delta e4$ $\Delta e4$ 8. $\Delta c4 \pm$ Konstantinopolski—Toluš, SSSR 1936; 5... $e6$ 6. $\Delta e4$ $\Delta e4$ 7. $e3$ $\Delta d6$ 8. $\Delta d3$ $\Delta d3$ = Duz—Hotimirski—Kan, SSSR 1933] 6. $\Delta d2$ $e6$ 7. $g3$ $\Delta e7$ 8. $\Delta g2$ $c5$ = Fred—Szukszta, München (ol) 1958

15 5... $f5$ 6. $e3$ $g6$ 7. $\Delta e4$ [Larsen—Szabo, Lugano 1970 — 9/65] $\Delta e4$ 8. $\Delta d3 \pm$; 5... $\Delta d2$ 6. $\Delta d2$ $g6$ 7. $\Delta g5$ $h6$ 8. $\Delta f4$ $d6$ 9. $d5$ $\Delta g7$ 10. $c4 \pm$ Guimard—Bolbochan, Mar del Plata 1946

16 7. $e3$ $\Delta g7$ 8. $\Delta c4$ 0—0 9. 0—0 $\Delta b7$ 10. $a4$ $d5$ 11. $\Delta e2$ $\Delta c6$ 12. $c3$ $\Delta d7$ 13. $b4 \pm$ Bisguier—Golombek, Leipzig (ol) 1960

17 12. 0—0 $\Delta c6$ [12... $\Delta c4$ 13. $\Delta c4$ $\Delta d5$ 14. $\Delta e3$ $\Delta e4$ 15. $\Delta g3 \pm$ Trifunović—Nikolac, Jugoslavija (ch) 1953] 13. $\Delta e1$ $\Delta c4$ 14. $\Delta c4 \pm$ Trifunović—Bolbochan, Mar del Plata 1950

18 4. $e3$ $h6$ 5. $\Delta f6$ $ef6$ 6. $\Delta d3$ $g6$ 7. $c4$ $\Delta g7$ 8. $\Delta c3$ $f5$ 9. 0—0 0—0 10. $\Delta c1$ $\Delta c6$ 11. $\Delta e1 \pm$ Bronštejn—Osnos, SSSR (ch) 1965; 4... $e6$ 5. $\Delta bd2$ — 4. $\Delta bd2$; 4. $\Delta f6$ $ef6$ 5. $d5$ [5. $g3$? $\Delta e7$ 干 Stean—Korčnoj, Beersheba 1978] $g6$ 6. $g3$ $\Delta g7$ 7. $\Delta g2$ $f5$ 8. $c3$ 0—0 9. 0—0 $\Delta e8$ 10. $a4$ $c5$ = Bronštejn—Šmit, SSSR 1970 — 10/83

19 4... $g6$ 5. $e3$ [5. $\Delta f6$ $ef6$ 6. $e3$ $\Delta g7$ 7. $\Delta d3$ 0—0 8. 0—0 $f5$ = Petrosjan—Simagin, SSSR (ch) 1960; 6. $e4$ $\Delta g7$ (6... $c5$?! 7. $dc5$

$\Delta c5$ 8. $\Delta c4$ 0—0 9. 0—0 $\pm$ Averbah—Portisch Erevan 1965] 7. $\Delta c4$ 0—0 8. 0—0 $\Delta c6$ 9. $c3$ $\Delta e7$ 10. $\Delta e1$ $d5$ = Kerčev—Timoščenko, Varna 1977] $\Delta g7$ 6. $\Delta d3$ $c5$ 7. $c3$ 0—0 8. 0—0 $d6$ 9. $\Delta e2$ $\Delta bd7$ 10. $\Delta fd1$ $\Delta c8$ 11. $a4 \pm$ Trifunović—Teschner, Dortmund 1961; 4... $d6$ 5. $e3$ $\Delta bd7$ 6. $\Delta d3$ [6. $\Delta b5$ $a6$ 7. $\Delta a4$ $g6$ 8. $\Delta e2$ $\Delta g7$ 9. 0—0 $b5$ 10. $\Delta b3$ $c5$ oo Trifunović—Simagin, Sarajevo 1963] $e6$ 7. 0—0 $\Delta e7$ — 5... $e6$

20 5... $h6$ 6. $\Delta h4$ $\Delta e7$ 7. $c3$ $\Delta e4$ 8. $\Delta g3$ $\Delta g3$ 9. $hg3$ $c5$ 10. $\Delta d3$ $\Delta c6$ 11. $\Delta e2$ $d5$ oo Nenarokov—Iljin—Ženevski, SSSR 1927; 7. $\Delta d3$!?

21 6... $d6$ 7. 0—0 [7. $c3$ $\Delta bd7$ 8. $a4$ $e5$ 9. $\Delta c2$ $ed4$ 10. $cd4$ $\Delta d5$ = Bronštejn—Osnos, SSSR (ch) 1965] $\Delta bd7$ 8. $e4$ $e5$ [8... 0—0 9. $\Delta e2$?! $\Delta h5$ 10. $\Delta e3$ $f5$ 11. $ef5$ $ef5$ 12. $\Delta g5$ $\Delta g5$ 13. $\Delta h5$ $\Delta e3$ 14. $fe3$ $g6$ oo Devos—Thomas, London 1946; 9. $\Delta e1$! $\pm$] 9. $h3$ [9. $\Delta e1$ $\Delta g4$ = Keres—Petrov, SSSR 1937] 0—0 10. $\Delta e1$ $\Delta e8$ 11. $\Delta e3$ $\Delta f6$ 12. $c3 \pm$ Smislov—Philips, Hastings 1954/55

22 12. $\Delta a6$ $\Delta d5$ 13. 0—0 0—0 14. $\Delta e5$ $\Delta e5$ = Bronštejn—Antošin, Zagreb 1965

23 7... $a6$ 8. $\Delta e2$ $d6$ 9. 0-0-0 $\Delta d7$ 10. $\Delta b1$ $e5$ 11. $c3$ $\Delta e7$ 12. $\Delta c4$ 0—0 13. $\Delta c2$ $\Delta fe8$ 14. $d5 \pm$ Korčnoj—Karpov, Hastings 1971/72 — 13/85

24 8. $c3$ $\Delta d8$ [8... $g5$?! 9. $\Delta a4$ $\Delta d8$ 10. 0-0-0 $\pm$ Hort—Planinc, Moskva 1975 — 20/92] 9. $\Delta e2$ $a6$ 10. $\Delta c4$ [10. 0-0-0?!] $\Delta d7$ 11. $h4$ $\Delta e7$ = Wirthensohn—Keene, Dortmund 1978 — 25/102

25 8... $g5$ 9. $e5$ $\Delta e7$ 10. 0—0 $\Delta g7$ 11. $\Delta e1$ $\Delta d7$ 12. $\Delta e4 \pm$ Rastjanis—Kaunas, SSSR 1977

26 9. 0—0 $\Delta e7$ 10. $\Delta ad1$ [10. $\Delta fe1$ 0—0 11. $\Delta f1$ $\Delta d7$ 12. $\Delta a6$ $\Delta a6$ = Giustolisi—Kramer, Beverwijk 1965] $\Delta d7$ 11. $c3$ $c5$ 12. $dc5$ $bc5$ oo Marshall—Aljehin, New York 1927

27 12. $c3$ $\Delta g7$ 13. $\Delta b1$ $\Delta e7$ 14. $\Delta f1 \pm$ Kärner—Ornstein, Tallinn 1977

28 7... $\Delta c6$ 8. $\Delta e2$ $cd4$ 9. $ed4$ $\Delta d5$ 10. $\Delta e7$ $\Delta ce7$ 11. $g3$ 0—0 12. 0—0 $\Delta g6$ oo Holmov—Talj, SSSR (ch) 1959; 7... $h6$ 8. $\Delta h4$ [8. $\Delta f6$ $\Delta f6$ 9. 0—0 $\Delta c6$ 10. $\Delta e2$ $a6$ = Mohrlock—Larsen, Büsum 1969] 0—0 [8... $\Delta c6$ 9. $dc5$ $bc5$ 10. $\Delta a4$ $\Delta a5$ = Trifunović—O'Kelly, Hilversum 1947] 9. 0—0 $d6$ [9... $\Delta c6$ 10. $\Delta e2$ $d5$ 11. $\Delta ad1$ $\Delta e4$ oo Tajmanov—Beljavski, SSSR 1972] 10. $h3$ [10. $\Delta e2$ $\Delta h5$ 11. $\Delta e7$ $\Delta e7$ 12. $a4$ $\Delta c6$ 13. $\Delta a6$ $\Delta ad8$ = Johnner—Aljehin, Dresden 1926; 10... $\Delta e8$ 11. $\Delta fd1$ $\Delta bd7$ 12. $\Delta ac1$ $a6$ 13. $\Delta b1$ $b5$ 14. $e4$ $e5$ oo Doda—Csom, Kecskemet 1968 — 5/76] $\Delta c6$ 11. $\Delta e2$ $\Delta h5$ = Capablanca—Nimzowitsch, New York 1927; 7... $cd4$ 8. $ed4$ $\Delta d5$ [8... $\Delta c6$ 9. $\Delta c4$ $\Delta c7$ 10. $\Delta d2$ $\Delta c8$ 11. 0—0 $h6$ 12. $\Delta f4 \pm$ Torre—Sämisch, Moskva 1925; 7... 0—0 10. $\Delta c2$ $h6$ 11. $h4$ $\Delta c7$ 12. $\Delta d2$ $\Delta g4$ 13. $\Delta f4 \pm$ Janowski—Sämisch, Marianske Lazne 1925; 8... $d6$ 9.

0-0 ♖bd7 10. ♖e1 0-0 11. a4 a6 12. h3 ♖e8 13. ♜f4 ♗c7 14. ♜h2 ♜f8 15. ♜c4 ♜d5 = Spaski-Portisch, Geneve (m) 1977] 9. ♜c4 0-0 [9... ♜g5? 10. ♜d6 ♜f8 11. ♜b7+-] 10. h4 f5 11. a3 ♜f6 = Spaski-Portisch, Geneve (m) 1977 — 24/103

29 8. ♗c2 h6 9. ♜f6 ♜f6 10. 0-0 ♜c6 11. ♖ad1 ♖e8 12. ♗b1 d5 = Bronštejn-Spaski, Amsterdam (izt) 1964

30 8... cd4 9. ed4 ♜d5 10. ♜e7 ♗e7 11. ♖e1 ± Sämisch-Reti, 1928

31 9. ♖e1 d5 10. a3 ♗c7 11. ♗b1 h6 12. ♜h4 ♖fd8 = Petrosjan-Averkin, SSSR 1969; 9. dc5 bc5 10. e4 d6 11. ♗e2 ♖b8 12. ♖ad1 ♜h5 = Kan-Keres, SSSR 1952

32 9... d5 10. ♖ad1 ♗c7 11. ♜f4 ♜d6 12. ♜d6 ♗d6 13. e4 ± Petrosjan-Golombek, Stockholm (izt) 1952

33 11. a3 d6 12. ♜a6 ♜f6 13. ♜b7 ♗b7 = Bondarevski-Averbah, SSSR (ch) 1963

34 12. ♗a6 ♜c7 13. ♗e2 d5 = Marshall-Capablanca, Kissingen 1928

35 4... e6 5. 0-0 d5 6. ♜bd2 [6. c4 ♜e7 7. ♜c3 0-0 — E 18] ♜bd7 7. b3 ♜b4 8. ♜b2 0-0 9. a3 ♜e7 10. a4 a5 11. ♜e5 ± Pomar-Larsen, Las Palmas 1972

36 5. dc5 bc5 6. c4 g6 7. b3 ♜g7 8. ♜b2 0-0 9. 0-0 ♜c6 10. ♜c3 a5 11. ♗d2 d6 = Rubinstein-Nimzowitsch, Marianske Lazne 1925; 5. e3 e6 6. 0-0 ♜e7 7. b3 0-0 8. ♜b2 cd4 = Stenberg-Kramer, Moskva (ol) 1956

37 5... d6 6. 0-0 ♜bd7 7. ♜bd2 ♗c7 8. ♖e1 cd4 9. cd4 e6 = Przepiorka-Grünfeld, Marianske Lazne 1925; 5... g6 6. 0-0 ♜g7 7. ♗b3 cd4 8. ♜e5 d5 9. cd4 0-0 10. ♜c3 ♜c6 = Davidson-Reti, Semmering 1926

38 7. dc5 bc5 8. c4 [8. ♜f4 d5 9. ♜e5 0-0 10. c4 ♗b6 ± Szabadi-Pogats, Hungary (ch) 1951] 0-0 9. ♜c3 ♜e4 ± Pfeiffer-Talij, BRD — SSSR 1960; 7. ♜a3 0-0 8. ♜c4 cd4 9. cd4 b5 10. ♜ce5 d6 ± Engels-Guimard, Argentina 1941; 7. ♜g5 h6 [7... 0-0 8. ♜bd2 d6 9. ♖e1 h6 10. ♜f6 ♜f6 11. e4 ♜e7 12. c4 cd4 ± Skalička-Aljehin, Podebrady 1936] 8. ♜f6 ♜f6 9. ♜bd2 d5 10. ♖e1 cd4 11. cd4 ♜c6 ± Fontein-Szabo, Amsterdam 1939; 7. ♜f4 0-0 8. ♜a3 [8. ♜bd2 ♜d5 ± Gomez-Keres, Madrid 1943] cd4 9. cd4 ♜a3 10. ba3 d5 = Brenstedt-Pachman, Gotha 1957; 7. b3 0-0 8. ♜b2 cd4 9. cd4 b5 10. ♜bd2 ♗b6 11. e3 a5 = Balparda-Aljehin, Montevideo 1938

39 8. ♗c2 cd4 9. cd4 ♜c6 △ ♖c8 ± 8. b3 cd4 9. cd4 ♜a6 [9... ♜d5 10. ♜b2 f5 ∞ Golombek-Szabo, Bucuresti 1953] 10. ♜b2 ♖c8 11. ♖c1 = Rouc Cabral-Aljehin, Montevideo 1939

40 8... cd4 9. cd4 d6 10. b3 ♜c6 11. ♜b2 ♖c8 12. ♖c1 b5 = Brinckmann-Nimzowitsch, (m) 1922/23

41 9... cd4 10. cd4 ♜c6 11. ♜c6 ♜c6 12. ♜f3 ♜d7 = Tot-Simonović, Jugoslavija (ch) 1946; 9... ♜bd7 10. ♜df3 ♜e4 = Makagonov-Grigorjev, SSSR 1928

42 Kupchik-Najdorf, Warszawa (ol) 1935

43 6. b3?! ♜f3 7. ♜f3 ♜c6 8. ♜b2 e5 ± Hartoch-Timman, Nederland 1972; 6. ♗d4 ♜c6 7. ♗d1 g6 8. b3 ♜g7 9. ♜b2 0-0 10. c4 d5 = Christoffersen-Aljehin, Praha (ol) 1931

44 7... d5 8. c4 dc4 [8... e6 9. ♗a4 ♗d7 10. ♜b5 ♜c6 11. cd5 ed5 12. ♜f4 ± Capablanca-Aljehin, Buenos Aires (m) 1927] 9. ♗a4 ♗d7 10. ♗c4 [10. ♜b5 ♗c6 11. ♜g1 ♜bd7 = Aljehin] ♗d5 11. ♗d5 ♜d5 12. e4 ±; 7... ♗c8 8. b3 [8. ♜c3 d5 9. ♗d3 ♜bd7 10. ♖e1 a6 11. ♜b3 e6 ∞ Czerniak-Gershman, Buenos Aires 1941] d5 9. ♜b2 g6 10. ♜d2 ♗b7 11. ♜g1 ♜g7 = Goglidze-Keres, SSSR 1939

45 8. e4 d6 [8... ♜e4 9. ♖e1 d5 10. ♜b5 ∞] 9. ♜c3 ♜g7 10. ♜g5 0-0 11. ♗d2 ♖e8 12. ♖fe1 ♜bd7 ∞ Blanco-Frydman, Buenos Aires (cl) 1939; 8. b3 ♜g7 9. ♜b2 0-0 [9... d5!?] 10. c4 d5 = Winter-Capablanca, Nottingham 1936

46 8... ♜g7 9. ♜c3 ♗c8 10. ♗d3 ♜a6! [10... ♜c6?! 11. b3 ±] 11. e4 ♜c5 12. ♗e3 ♜g4 13. ♗d2 ♜e6 14. ♜e6 fe6 15. f3 ♜f6 16. b3 = Hostas-Müller, 1949

47 9. ♗d3 ♜c6 10. b3 ♗b7 11. f3 d5 =

48 12. cd5 ♜d5 13. ♜d5 ♗d5 14. ♜b2 0-0 = Capablanca-Botvinnik, Nottingham 1936

49 4. ♜bd2 c5 [4... g6 5. ♜c4?! ♜g7 6. ♗e2 c5 7. c3 0-0 8. 0-0 d5 9. ♜d3 ♜e4 ± Marshall-Capablanca, New York 1924; 5. ♜d3 — 4. ♜d3] 5. b3 [5. ♜d3 e6 — 4. ♜d3] g6 6. ♜b2 ♜g7 7. c4 0-0 8. ♜e2 [8. d5 e6 9. e4 ed5 10. ed5 ♖e8 11. ♜e2 ♜d5 ± Palacios-Browne, Malaga 1972] cd4 9. ed4 d5 10. 0-0 ♜c6 11. ♖e1 ♜h5 ± Lilienthal-Flor, 1930; 4. ♜e2 c5 5. 0-0 e6 6. b3 ♜e7 7. ♜b2 0-0 8. ♜bd2 ♜c6 9. ♜e5 ♗c7 = Watson-Aljehin, London 1922

50 4... g6 5. 0-0 ♜g7 6. c4 [6. ♜bd2 0-0 7. e4 d6 8. ♗e2 ♜bd7 9. c4 e5 10. d5 a5 ∞ Colle — Winter, (m) 1929] 0-0 7. ♜c3 d6 [7... d5 8. cd5 ♜d5 9. ♗b3 c5 10. ♜e4 ± Najdorf — V. Garcia, Argentina 1943] 8. b3 ♜bd7 9. ♜b2 e5 =; 4... d6 5. ♜bd2 [5. b3 ♜bd7 6. ♜b2 g6 = Kostić-Aljehin, Budapest 1921] ♜bd7 6. e4 e5 7. 0-0 [7. c3 g6 8. 0-0 ♜d5 9. de5 de5 = Teichmann-Aljehin, 1921] g6 [7... ed4?! 8. ♜d4 g6 9. ♜b5 ± Colle-Landau, (m) 1928] 8. de5 ♜e5 9. ♜e5 de5 = Colle-Ahues, Nien-dorf 1927

51 5. ♜bd2 g6 6. c3 ♜g7 7. ♗e2 ♜c6 8. dc5 bc5 9. e4 0-0 10. 0-0 d6 11. ♜c4 ♜d7 = Ahues-Keres, Nauheim 1936

52 5... ♜c6 6. c3 g6 [6... d5 7. ♜bd2 g6 8. ♜e5 ♗c7 9. f4 ♜g7 10. ♗f3 e6 ∞ Sliwa —

O'Kelly, Moskva (ol) 1956] 7. e4 cd4 8. cd4
 ♭b4 = Reilly—Flor, Barcelona 1935

⁵³ 6. ♣e1 cd4 7. ed4 ♠g7 8. ♠g5 0—0 9.
 ♭bd2 ♭c6 10. c3 ♣c8 11. ♣e2 d6 12. ♢ad1
 ♣c7 = Tröger—Hecht, Aibling 1965; 6. ♭bd2
 ♠g7 7. c3 [7. b3 0—0 8. ♠b2 cd4 9. ed4 ♭c6
 10. a3 ♭h500 Tartakower—Reti, London 1927]
 0—0 8. e4 d6 9. ♢e1 [9. ♣e2 cd4 10. cd4 ♭c6
 11. a3 ♭d7 12. ♭b3 a5 13. a4 ♭b4干 Koltan-
 nowski—Aljehin, Hastings 1936/37] ♭bd7 10.
 ♭f1 ♭h5 11. ♠e3 e5 = Colle—Spielmann,
 Meran 1926

⁵⁴ 6... cd4 7. ed4 ♠g7 8. d5!? 0—0 9. ♭c3
 d6 10. ♠g5 ♭bd7 11. ♢e1± Toluš—Kotov,
 SSSR 1946

⁵⁵ 7. d5 b5 [7... d6 8. ♭c3 0—0 9. ♠g5
 h6 10. ♭ge4 ♭bd7 11. f4 ♭e4 12. ♠e4 f5 13.
 ♠d3 ♠c300 Guimard—Luckis, Argentina 1941]
 8. ♭c3 bc4 9. ♠c4 d6 10. e4 ♭fd7 11. ♠e3
 0—0 12. ♣c1 ♠a600 Pirc—Rossolimo, Amster-
 dam 1950

⁵⁶ 12. a3 ♢c8 13. ♣d3 ♣c7 14. ♠a2 e6 =
 Janowski—Aljehin, New York 1924

⁵⁷ 5. ♭bd2 c5 [5... d6 6. b3 ♠e7 7. ♠b2
 ♭bd7 8. e4± Tartakower—Rubinstein, Dresden
 1926] 6. b3 [6. c3 ♠e7 7. ♣e2 ♭d5! = Ahues—
 Aljehin, San Remo 1930] ♭c6 [6... cd4 7. ed4
 ♭d5 8. c4 ♭f4 9. ♢f1 g500 Eliskases—Spiel-
 mann, (m) 1932] 7. ♠b2 cd4 8. ed4 ♭b4 =;
 5. ♣e2 c5 6. c3 ♭c6 [6... ♠e7 7. e4 d5 8. e5
 ♢fd7 9. ♠e3± Duz-Hotimirski—Grigorjev,
 SSSR 1930] 7. 0—0 — 5. 0—0

⁵⁸ 5... ♭e4 6. ♭fd2 [6. ♭bd2?! f5 7. c3
 ♠e7 8. ♣c2 d5干 Kupchik—Capablanca, Lake
 Hopatcong 1926] d5 7. c4 ♠d6 8. ♭c3± Hahn
 —Eisinger, Berlin 1953; 5... ♠e7 6. ♢e1 d5
 7. ♭bd2 ♭e4 8. ♢f1 0—0 9. ♭3d2 ♭d7 10.
 c3 c5干 Buhman—Polugajevski, SSSR 1965;
 6. c4 — E 14

⁵⁹ 6. b3 ♭c6 7. ♠b2 cd4 8. ed4 ♭b4 9.
 ♠e2 ♠e4 10. ♭a3 ♭bd5 11. ♭d2± Tartako-
 wer—Colle, Rotterdam 1931/32; 7... ♠e7 8.
 ♭bd2 — 6. ♭bd2; 6. c3 ♠e7 [6... ♭c6 7.
 a3 ♣c7 8. e4 d6 9. ♠g5 ♠e7 10. ♣e2± Pirc—
 Tartakower, Ujpest 1934; 7... d5!]? 7. ♣e2
 [Duz-Hotimirski—Romanovski, Moskva 1925]
 ♠e4 =

⁶⁰ 6... cd4 7. ed4 ♠e7 8. ♢e1 0—0 9. ♢f1
 d6 10. h3 ♭bd7 = Rubinstein—Knoch, Ham-
 burg (ol) 1930

⁶¹ 7. b3 cd4 [7... ♭b4 8. ♠e2 ♭bd5 9.
 ♠b2 cd4 10. ♭d4 ♠e7 11. c4 ♭c7 12. ♠f3
 ♣b8 13. e4± Najdorf—Marini, Argentina 1942;
 7... ♠e7 8. ♠b2 0—0 9. c4 — E 14] 8. ed4
 ♢c8 9. c4 d5 10. ♠b2 ♠d6 11. a3 0—0 12.
 ♢e1 dc4 13. bc4 ♠f400 Rubinstein—Capablan-
 ca, Karlovy Vary 1929

⁶² 7... ♢c8 8. dc5 ♠c5 9. e4 ♠g4 10. ♣e2
 ♭ce5 11. ♭e5 ♭e5 12. ♠c2 ♣h4 13. ♭b3±
 Colle—Marshall, Hastings 1928/29; 7... ♠e7
 — 6... ♠e7

⁶³ 8. ♠g5 h6 9. ♠ge4 ♭e4 10. ♭e4 d5 11.
 ♠g3 ♠d6 = Guimard—Eliskases, Argentina
 1960; 8. e4 cd4 9. ♭d4 ♭e5 10. ♠c2 ♠c5 =
 F. Benkö—Foguelman, Argentina 1961; 8. ♢e1
 ♢c8 9. ♢f1 [9. e4 cd4 10. cd4 ♭b4干 Kocher—
 Sämisch, Madrid 1943] d5 = Przepiorka—Colle,
 Frankfurt 1930; 8. ♣e2 d5 9. a3 ♠d6 10. dc5
 bc5 11. e4 0—0 12. ♢e1 ♠g4 = Reilly—Capa-
 blanca, Margate 1936

⁶⁴ 10... d5 11. ♢e1 [11. ed5 ♭d5 12. ♭c4
 ♭f4 13. ♠f4 ♣f4 14. ♠e4± Colle—Thomas,
 Nice 1930; 11... ed5!]? 0—0 12. e5 ♭d7 13.
 ♢f1 ♢ae8 14. ♠f4± Colle—Tartakower, Rot-
 terdam 1931/32

⁶⁵ 11... ♢d8 12. e5 de5 13. ♢fe5 ♭e5 14.
 ♭e5 0—0 15. ♠g5 [15. c4 ♭d7 16. t4 ♠f600
 Colle—Thomas, 1930] ♭d5 16. ♠e7± Colle—
 Ahues, San Remo 1930; 11... 0—0 12. e5 de5
 13. ♭ce5 ♭e5 14. ♭e5 ♠d6 15. f4 ♢ad800
 Colle—Pirc, Frankfurt 1930

⁶⁶ 7. ♣e2 0—0 [7... ♭c6 8. c3 — 7. c3]
 8. e4 ♭c6 9. dc5 bc5 10. e5 ♭d5 11. ♭e4 ♭cb400
 Andersen—Lokvenc, Haag (ol) 1928; 7. e4 cd4
 [7... 0—0 8. c4 d5 9. cd5 ed5 10. ed5 cd4 =
 Colle—Bogoljubov, Karlovy Vary 1929; 10.
 e5!]? 8. ♭d4 d6 [8... ♭c6 9. ♭c6 dc6 10.
 ♣e2 ♣c7 11. f4± Rubinstein—Grünfeld, Kar-
 lovy Vary 1929] 9. b3 0—0 10. ♣e2 ♭bd7 11.
 ♠a6 ♠a6 12. ♣a6 ♣c8 = Sterk—L. Steiner,
 Budapest 1933; 7. dc5 ♠ e4!?

⁶⁷ 7... d6 8. ♠b2 ♭bd7 9. ♣e2 a6 [Janowski
 — Spielmann, Marianske Lazne 1925] 10. c4 ♠
 ♢ac1, ♢fd1±; 7... cd4 8. ed4 [8. ♭d4 ♭c6
 9. ♭c6 ♠c6 = Rubinstein—Reti, Moskva 1925;
 8... 0—0 9. ♠b2 d6 10. ♣e2 ♭bd7 = Tartako-
 wer—Spielmann, Karlovy Vary 1929] d6 [8...
 ♭d5 9. c4 ♢f400 Knoch—Opočensky, Praha
 (ol) 1931] 9. ♠b2 ♭bd7 [9... ♭d5 10. c4 ♢f4
 11. ♠c2 ♢d7 12. ♭e4± Tartakower—Müller,
 Wien 1928] 10. c4 0—0 11. ♢e1 ♢e8 [11...
 ♣c7 12. ♢c1 ♢fd8 13. ♣e2 ♢f8 14. ♠g5±
 Walter—Reti, Brno 1928] 12. ♢c1 [12. ♢f1
 d5 13. a3 ♭e4 14. ♢c1 f500 Rubinstein—Spiel-
 mann, Kissingen 1928] ♣c7 13. ♣e2 ♢ac8
 14. ♢f1 ♣b8 15. ♠g3 ♣a800 Colle—Grünfeld,
 Berlin 1926

⁶⁸ 8. c4 d5 9. ♠b2 0—0 — E 14

⁶⁹ 8... 0—0 9. ♠b2 d6 10. ♣e2 [10. ♢e1
 ♢c8 11. ♢f1 ♣c7 12. ♠g3 ♢fd8 13. c4 d500
 Rubinstein—Przepiorka, Liege 1930] a5 [10...
 ♭d7 11. ♢ad1 ♣c7 12. ♭e4 d5 13. ♠g3 ♭a5
 14. c4± Toluš—Bondarevski, SSSR 1945] 11.
 e4 ♭d7 12. c3 ♠f6 13. ♭c4 ♣c7 14. ♭e3 g600
 Nikolajevski—Kaunas, SSSR 1968

⁷⁰ 10... ♭d5 11. ♢e1 ♢f4 12. ♠f1 f5 13.
 ♭c4± Yates—Colle, San Remo 1930; 10... d5
 11. c4 — E 14

⁷¹ 11... ♠d6 12. c4 ♭e7 13. ♭e5 ♠b8 14.
 ♠e2 d5 15. ♠f3 ♢f500 Tarasov—Spaski, SSSR
 1957; 11... ♣c7 12. c4 d5 13. ♢c1 ♢fd8 14.
 ♣e2 dc4 15. bc4 ♣f4 16. g3 ♣h6 17. ♢c2

♣h5♠ Platonov—Karpov, SSSR 1971; 11... d5 — E 14

72 7... 0-0 8. ♣e2 [8. e4 ♠a6 9. ♣e2 ♠d3 10. ♣d3 d5 11. e5 ♠e8 12. dc5 bc5 13. c4 ♠c6= Szabo—Bauza, Mar del Plata 1955] cd4 [8... d6 9. e4±] 9. ed4 [9. cd4 ♠c6△ d5=] d6 10. ♠g5 [10. ♠e1 ♠bd7 11. ♠g5 ♣c7 12. ♠de4 h6= Przepiorka—Pirc, Rogaska Slatina 1929] ♠bd7 11. ♠de4 h6= Reti—Marshall, Berlin 1928

73 8. ♣e2 0-0 [8... ♣c7 9. ♠c4?! 0-0 10. ♠d2 d5 11. ♠ce5 c4 12. ♠c2 ♠d6± Marshall—Nimzowitsch, Baden Baden 1925; 9. a3 d5 10. b4 0-0= Rubinstein—Sämisch, Karlovy Vary 1929; 9. ♠e1 a6 10. e4 cd4 11. ♠d4 ♠e5♠ Sämisch—Breyer, Berlin 1920; 9. e4 cd4 10. ♠d4 ♠e5 (10... d5 11. ♠c6 ♠c6 12. e5± Spielmann—Alatorcev, Moskva 1935) 11. ♠c2 ♣c8?! 12. a4± Spielmann—Eliskases, (m) 1936; 11... ♠g6!?] 9. dc5 bc5 10. e4 d6 [10... d5 11. e5 ♠d7 12. ♠e1± Goglidze—Grigorjev, SSSR 1928] 11. ♠e1 ♣c7 12. ♠f1 ♠d7= Ahues—Najdorf, München (ol) 1936; 8. ♠e5 d6 9. ♠c6 ♠c6 10. ♠e2 e5 11. e4 0-0 12. d5 ♠d7♠ Alega—Aljehin, Paris 1914; 8. ♠e1 cd4 9. ed4 0-0 10. ♠f1 ♠c8 11. ♠g3 ♣c7 12. ♣e? ♠d5 13. ♠e5 f5 14. f4 ♠h4♠ Maroczy—Sämisch, Berlin 1920; 8. a3 cd4 [8... ♣c7 9. e4 d6 10. ♠e1 h6 11. ♠f1 0-0-0 12. d5± Lillenthal—Kan, SSSR 1926; 8... d5 9. b4 (9. ♠e5!?) cd4 10. cd4 0-0= Nimzowitsch—Przepiorka, Liege 1930] 9. ed4 ♣c7 10. ♠e1 0-0 [10... ♠d5?! 11. ♠c4 ♠f4 12. ♠f4 ♣f4 13. d5± Pirc—O’Kelly, Amsterdam 1950] 11. ♠e5 d6= Ahues—Colle, Liege 1930

74 9. cd4 ♠b4 10. ♠b1 ♠a6 11. ♠e1 ♠d3 12. ♠d3 ♠d3 13. d5♠ Guimard—Foguelman, Argentina 1960

75 9... ♠e5 10. ♠c2 ♠a6 11. ♠e1 ♣c7 12. ♠2f3± Colle—L. Steiner, Niendorf 1927

76 12. f4 ♠a6 13. ♣d1 [13. fe5!?] ♠c6 14. ♠f3 g6♠ Colle—Capablanca, Karlovy Vary 1929; 12. h3 d6 13. ♠h1 ♠d8 14. f4 ♠a6 15. ♠b5♠ Colle—Flor, Bled 1931

77 3... d5 4. ♠f4 [4. ♠e5 e6 5. ♠g5 ♠e7 6. e3 ♠fd7 7. ♠f4 ♠e5 8. ♠e5 0-0 9. ♠d3 ♠c6= Filip—O’Kelly, Moskva (ol) 1956] e6 5. e3 ♠d6 6. ♠e5 ♠b7 7. ♠b5 c6 8. ♠d3 a6 9. ♣f3 c5 10. g4± Letelier—Guimard, Buenos Aires (ol) 1939

78 4. e3 e6 5. ♠d3 c5 6. 0-0 ♠e7=

79 4... ♠e4 5. ♠e4 ♠e4 6. e3±; 4... e6 5. e4 h6 6. ♠f6 [6. ♠h4 g5 7. ♠g3 ♠e4 8. ♠e4 ♠e4 9. ♠e5 f6 10. ♠d2 ♠g6 11. ♣f3 fe5♠ Rakić—Mesing, Jugoslavija 1968] ♣f6 7. ♠d3 [7. a3 d6 8. ♠b5 c6 9. ♠d3 ♠d7 10. 0-0 ♣d8 11. ♣e2 ♠e7 12. e5 de5 13. de5 ♠c5♠ Petrošjan—Portisch, Erevan 1965; 8. ♣d2 ♠d7 9. 0-0-0 g5 10. ♠b5 ♠d8 11. h4 g4 12. e5 ♣g7♠ Korčnoj—Keres, SSSR (ch) 1965] ♠b4 [7... d6!?]△ ♠d7 Keres] 8. 0-0 ♠c3 9. bc3 0-0 10. ♠d2!± Nej—Ritov, Tallinn 1973 — 15/86

80 5. ♠e5 e6 6. e4 [6. e3 — 5. e3] de4 7. ♠b5 c6 8. ♠c4 ♠e7 [8... ♠bd7 9. ♠d7 ♠d7 10. ♠f6 gf6 11. ♠e4± Euwe—Kmoeh, Amsterdam 1936] 9. ♠f6 gf6 10. ♣h5 fe5 11. ♠e6 ♠f8 12. de5♠ Tajmanov

81 5... ♠bd7 6. ♠e5 ♠e5 [6... e6? 7. ♠b5+; 6... a6 7. ♠d3 ♠e5 8. de5 ♠e4 9. ♠e4 de4 10. ♣g4 ♣c8 11. e6± Filip—Bolbochan, Amsterdam (ol) 1954] 7. de5 ♠e4 8. ♠e4 de4 9. ♣g4 ♣c8 [9... ♣d5!?] 10. e6± Petrošjan—Golombek, Bucuresti 1953

82 6. ♠b5 c6 7. ♠d3 ♠e7 8. 0-0 ♠bd7 9. e4 [9. ♠e5 ♠e5 10. de5 ♠d7 11. ♠e7 ♣e7=; 9. ♠f6 ♠f6 10. e4 de4 11. ♠e4 0-0=] de4 10. ♠e4 [10. ♠e4? ♠e4 11. ♠e7 ♠f2±] ♠e4 11. ♠e4 0-0 12. ♠e7 ♣e7 13. ♣e2 c5= Terpugov—Osnos, SSSR 1968

83 7. ♣f3△ ♠d3!?

84 7... ♠fd7 8. ♣h5 g6 9. ♠e7 ♣e7 10. ♣h6±

85 8... c5 9. 0-0 0-0 10. ♣f3 ♠c6? 11. ♣h3 g6 12. ♠a6 ♣c8 13. ♠c6 ♣c6 14. ♠b7 ♣b7 15. ♣h4+— Klamann—Smislov, SSSR (ch) 1947; 10... ♠bd7±

86 12. ♣h3± Gereben—O’Kelly, Torremolinos 1962

A 48

1. d4 ♠f6 2. ♠f3 g6

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	e3 ¹ c5	♠e2 ² ♠g7	0-0 ³ 0-0 ⁴	b3 ⁵ b6 ⁶	♠b2 ♠b7 ⁷	c4 cd4	♣d4 ♠c6 ⁸	♣h4 e6	♠bd2 d5 ⁹	=
2	... ♠g7	♠e2 ¹⁰ 0-0	0-0 ¹¹ d6 ¹²	b3 ♠bd7 ¹³	♠b2 e5 ¹⁴	de5 ¹⁵ ♠g4	♠d4 ¹⁶ ♠de5	h3 ♠f6	c4 d5 ¹⁷	=
3	b3 ♠g7	♠b2 d6 ¹⁸	g3 ¹⁹ c5 ²⁰	dc5 ²¹ ♣a5	♠bd2 ♣c5	♠d4 ²² ♣c7	♠g2 0-0	0-0 ♠bd7	c4 b6 ²³	=

1. d4 ♫f6 2. ♫f3 g6 3. ♫f4 ♫g7²⁴

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
4	e3 ²⁵ 0—0 ²⁶	♫e2 ²⁷ d6 ²⁸	h3 ♫bd7 ²⁹	0—0 ³⁰ ♫e8 ³¹	c3 ³² e5	♫h2 ♫e7	a4 ³³ a5	♫e1 b6	♫a3 ♫b7 ³⁴	=
5	♫bd2 0—0 ³⁵	e4 d6	c3 ³⁶ ♫c6 ³⁷	♫b5 e5 ³⁸	de5 de5	♫e3 ♫d6	b4 b6	0—0 ♫b7	♫c2 a6 ³⁹	=
6	...	e3 d6 ⁴⁰	h3 ♫bd7 ⁴¹	♫c4 ⁴² ♫e8 ⁴³	0—0 e5	de5 de5	♫h2 ♫e7	e4 ♫h5	♫e2 ♫c5 ⁴⁴	=
7	...	...	...	c3 ⁴⁵ b6 ⁴⁶	♫c4 ⁴⁷ ♫b7 ⁴⁸	0—0 ♫bd7 ⁴⁹	♫e2 ⁵⁰ ♫e4 ⁵¹	♫fd1 ♫d2	♫d2 ♫f6 ⁵²	=
8	...	...	...	...	♫e2 ♫b7 ⁵³	0—0 ♫c6 ⁵⁴	a4 ⁵⁵ ♫b8 ⁵⁶	♫c4 ♫d7	♫c2 ♫fc8 ⁵⁷	=
9	...	...	...	...	cd4 ⁵⁸ ♫c6	♫c4 ♫f5 ⁵⁹	0—0 ♫c8	♫e2 ♫a5	♫d3 ♫d3 ⁶⁰	=

1. d4 ♫f6 2. ♫f3 g6 3. ♫g5 ♫g7⁶¹

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
10	♫bd2 ⁶² h6 ⁶³	♫h4 ⁶⁴ d6 ⁶⁵	e3 g5 ⁶⁶	♫g3 ♫h5	♫e2 ⁶⁷ 0—0	c3 ♫f5 ⁶⁸	0—0 ♫g6	♫e1 ♫g3	hg3 ♫d7 ⁶⁹	±
11	...	e3 ⁷⁰ 0—0	c3 ⁷² b6 ⁷³	♫d3 ⁷⁴ ♫b7	0—0 d6 ⁷⁵	♫e2 ⁷⁶ ♫c6 ⁷⁷	♫fd1 cd4	cd4 h6	♫h4 ♫b4 ⁷⁸	=
12	...	c3 ⁷⁹ c5	cd4 ♫c6 ⁸¹	e3 0—0	♫d3 ⁸² d6	0—0 ♫d7 ⁸³	a3 ♫d5	♫b3 ♫b6	♫ac1 ♫e6 ⁸⁴	=
13	...	e3 ⁸⁵ d6	♫d3 ⁸⁶ 0—0	0—0 ⁸⁷ ♫bd7	♫h4 ⁸⁸ h6	c3 e5	♫c2 ⁹⁰ ♫h7 ⁹¹	e4 ♫df6	de5 ⁹² de5 ⁹³	=
14	...	e4 h6 ⁹⁴	♫h4 ⁹⁵ g5	♫g3 ♫h5	c3 ♫d7 ⁹⁶	♫c4 ⁹⁷ e6 ⁹⁸	♫e3 ♫e7	♫c2 b6	0—0—0 ♫b7 ⁹⁹	±
15	...	...	h3 ¹⁰⁰ 0—0	♫b5 ¹⁰² ♫d7 ¹⁰³	0—0 h6	♫e3 e5	de5 ♫e5	♫d7 ♫ed7	♫d4 ♫e8 ¹⁰⁴	=
16	...	...	c3 ♫bd7 ¹⁰⁵	♫c4 ¹⁰⁶ h6 ¹⁰⁷	♫h4 ¹⁰⁸ e5 ¹⁰⁹	0—0 ¹¹⁰ g5 ¹¹¹	♫g3 ♫e7	♫e1 ♫e8 ¹¹²	de5 de5 ¹¹³	±
17	...	...	...	dc5 dc5	♫c4 ♫c6	0—0 ♫c7	♫e2 ¹¹⁴ ♫a5! ¹¹⁵	♫d3 h6	♫e3 ¹¹⁶ b6 ¹¹⁷	=

¹ 3. c3 ♫g7 4. ♫c2 0—0 5. e4 d6 6. ♫d3 ♫c6 7. ♫bd2 ♫d7 8. ♫c4 e5 9. ♫g5 ♫e8 10. d5 ♫e7 = Ed. Lasker—Yates, New York 1924; 3. b4 ♫g7 4. ♫b2 0—0 5. ♫bd2 d6 6. e3 c5 7. dc5 dc5 = Aleksandrija—Čiburdanidze, Tbilisi (m) 1977 — 23/98; 3. ♫bd2 ♫g7 4. e4 0—0 5. e5 [5. ♫e2 c5 6. dc5 ♫c7 7. 0—0 ♫c5 8. h3 d6 = Tröger—Matanović, Budapest 1960] ♫e8 6. ♫d3 d6 7. ♫e2 c5 8. dc5 de5 9. ♫e5 ♫c7 = Greiger—Eliskases, Argentina 1954; 3. ♫c3 ♫g7 4. ♫g5 [4. ♫f4 d6 5. ♫d2 ♫f5 6. ♫h4 ♫d7 7. ♫h6 0—0 8. ♫g7 ♫g7 9. g3 ♫c6 10. ♫g2 e5 = Blumenfeld—Sergejev, SSSR 1930; 4. e4 0—0?! 5. e5! ♫e8 6. ♫f4 (6. ♫c4!? d6 — B 08) d6 7. h3 c6 8. ♫d3 ♫b6 9. ♫b1 ♫a6 10. 0—0 ♫b4 11. ♫c4 ♫f5 12. ♫b3 ± Suetin—Savon, SSSR 1962; 4. ... d6! — B 08]

d6 5. h3 0—0 6. ♫d2 c5 7. 0—0 [7. e3∞] cd4 8. ♫d4 ♫c6∞ Bilek—Polugajevski, Soči 1963

² 4. c3 ♫g7? 5. dc5! a5 6. ♫a3 ♫c7 7. ♫d4 ♫c6 8. ♫b5! ± Bronštejn—Espig, Berlin 1968; 4... b6! =; 4. dc5 ♫a5 5. ♫bd2 ♫g7 6. a3 ♫c5 7. b4 ♫c7 8. ♫b2 0—0 [8... d5?! 9. c4 dc4 10. ♫c4 0—0 11. ♫c1 ♫d8 12. 0—0 ♫bd7 13. ♫e2 ± Barcza—Kupper, Zürich 1959] 9. c4 b6 10. ♫e2 ♫b7 11. 0—0 ♫c6! 12. ♫b3 d6 13. ♫ac1 ♫ac8 = Filip—Uhlmann, Wien 1961

³ 5. ♫bd2 0—0 6. 0—0 cd4 7. ed4 ♫c6 8. c3 d5 = Butnoris—Saharov, SSSR 1968; 5. dc5 ♫a6!? 6. ♫a6 ♫a5 7. ♫d2 ♫a6 8. ♫c3 0—0 9. ♫bd2 b6! 10. cb6 ab6 11. ♫b3 ♫b7∞ Loman—Mieses, Scheveningen 1923; 5... ♫a5 =

⁴ 5... b6 6. a4 0-0 7. ♖bd2 d5 8. a5 ♙b7 9. ab6 ab6 10. ♖a8 ♙a8 11. b3 ♘c6 12. ♙b2 ♘c7 = Blau-Schmid, Luzern 1963

⁵ 6. dc5 ♘c7 7. a3 ♘c5 8. b4 ♘c7 9. ♙b2 b6 10. ♘bd2 ♙b7 11. c4 d6 12. ♖c1 [Matulović-Velimić, Jugoslavija (ch) 1963] ♘c6! =; 6. c4 cd4 [6... d5!? 7. cd5 ♘d5 8. dc5 ♘a6 9. ♙a6 ba6 10. ♘d4 ♘c7 11. ♘b3 ♖d8 12. ♘e2 a5! ♗ Dunkelblum-Keres, Ostende 1937] 7. ed4 d5 8. c5 b6 9. cb6 ♙b6 10. ♘c3 ♘c6 11. ♘a4 ♘c7 12. b3 ♘e4 13. ♙b2 ♘f5 = Bon-darevski-Saharov, SSSR 1968; 8. ♘c3 — D 94

⁶ 6... cd4 7. ed4 ♘c6 8. ♙b2 d5 9. ♘bd2 [9. ♘e5 ♘e5 10. de5 ♘e4 11. ♘f3?! (11. c4!?) ♘f5 12. ♘a3 ♖c8 13. c4 cd4 14. ♘c4 ♘c5 = Bialas-Unzicker, Bad Pyrmont 1961] ♘f5 [Osmanagić-Gligorić, Sarajevo 1963] 10. ♖e1 △ ♘f1-e3 =

⁷ 7... cd4 8. ed4 ♙b7 9. ♘bd2 d6 10. ♖e1 ♘bd7 11. ♘f1 ♖e8 12. a4 ♘c7 13. ♘c4 ♖ad8 14. h3 ♘d5 15. ♘d2 e5 = Szily-Forintos, Hungary 1962

⁸ 9... ♘a6 10. ♖d1 ♘c5 11. ♘d2 ♘ce4 12. ♘c1 b5 13. ♘c3 [13. cb5? ♖c8+!] bc4 14. ♘e4 ♙a4 15. ♘c4 ♖ac8 16. ♙a4 ♖c2o Lejn-Tajmanov, SSSR (ch) 1971

⁹ 12. ♖fd1 h6 13. ♘e5 ♘e5 14. ♘e5 ♘d7 = Franklin-Mecking, Hastings 1971/72

¹⁰ 4. b3 d6 5. ♙b2 0-0 6. ♘bd2 [6. c4 ♘bd7 7. ♘c2 ♖e8 8. ♘e2 e5 = Cuderman-Matanović, Jugoslavija (ch) 1958] ♘bd7 7. ♘e2 e5 8. de5 ♘g4 9. ♘c4 ♘ge5 10. ♘ce5 ♘e5 11. ♘e5 de5 [Speyer-Euwe, Nederland 1923] 12. 0-0 =; 4. ♘d3 0-0 [4... c5 5. c3 ♘c7 6. 0-0 0-0 (Kozomara-Forintos, Sarajevo 1965) 7. ♘bd2 =; 5... d6 6. 0-0 ♘c6 7. ♘e2 0-0 8. ♘bd2 ♖b8 9. ♖e1 a6 10. a4 cd4 11. ed4 e5! = Musaejan-Glazstein, SSSR 1968] 5. 0-0 [5. ♘bd2 d6 6. b3 e5 7. de5 ♘fd7 8. ♙b2 ♘c6 9. 0-0 ♘de5 = Czerniak-Donner, Beverwijk 1955] d6 6. ♘e2 [6. e4?! ♘bd7 7. h3 c5 8. c3 e5 9. de5 de5 10. a4 ♘c7 11. ♘a3 c4! ♗ ↑田 Duz-Hotimirski-Capablanca, Moskva 1925] ♘c6 7. ♖d1 e5! 8. de5 de5 [Denker-Kavalek, USA 1976 — 21/75] 9. ♘c3 =

¹¹ 5. b3 d5 [5... d6 6. ♘bd2 ♘c6 7. ♙b2 b6 8. ♘f1 ♙b7 9. ♘g3 e5 10. d5 ♘b8 11. e4 ♘bd7 12. c4 ♘c5 13. ♘c2 a5 = Ufimcev-Smislov, SSSR (ch) 1947] 6. 0-0 c5 7. ♙b2 ♘c6 8. ♘bd2 [8. dc5!?] cd4 9. ed4 ♘f5 10. c3 ♘c7 11. ♖e1 ♖ad8 12. ♘f1 ♖fe8 13. ♘e3 ♙c8 = Pirc-Gligorić, Jugoslavija (ch) 1952

¹² 5... b6 6. b3 ♙b7 7. ♙b2 d5 8. c4 e6 9. ♘c3 ♘bd7 10. ♖c1 a6 11. b4 bc4 12. ♙c4 ♙e7 13. b5 ab5 14. ♘b5 c6 15. ♘c3 b5 = Toran-Smislov, Palma de Mallorca 1967

¹³ 6... c6 7. ♙b2 a5 8. c4 ♙b6 9. ♘c3 ♖e8 10. ♘c2 ♘a6 11. ♖ad1 ♘f5 12. ♘c1 ♘b4 13. ♘a4 ♘c7 14. a3 ♘a6 15. c5 ± 0 Zita-Bilek, Balatonfüred 1960; 6... c5 7. ♙b2 b6 8. c4! ♙b7 9. ♘c3 e6 10. ♘d2 ♙e7 11. ♖ad1

♘c6 12. d5 ed5 13. ♘d5 ♘d5 14. ♙g7 ♘e3 15. ♙f8 ♘f1 16. ♙e7 ± 1 Bronštejn-Vasjukov, Gotha 1957; 6... b6 7. ♙b2 ♙b7 8. c4 ♘bd7 9. ♘c3 e5 10. ♘c2 e4 11. ♘d2 ♖e8 12. ♖ac1 a6 13. d5 ♙e7 14. b4 ± ↑ ♗ Averbah-Vasjukov, SSSR (ch) 1961

¹⁴ 7... ♖e8 8. ♘bd2 e5 9. de5 de5 10. ♘c4 e4 11. ♘d4 ♘b6 12. ♘b6 ab6 13. ♘b5 ♙e7 14. a4 ♖d8 15. ♙e1 c6 = Fuderer-Unzicker, Hastings 1954/55; 7... c6 8. c4 — E 60

¹⁵ 8. c4 — E 60

¹⁶ 9. ♘c1 ♘ge5 10. ♘e5 ♘e5 11. c4 ♙h4 12. ♘c3 ♙g4 13. ♙g4 ♙g4 14. ♙d1 ♙d1 15. ♖ad1 ♘c6 = Elisaskes-Rossetto, Buenos Aires 1954; 9. c4 — E 60

¹⁷ 12. ♘d2 dc4 13. ♘c4 ♘c4 14. ♙c4 ♙e7 = Pirc-Gligorić, Beograd 1954

¹⁸ 4... 0-0 5. e3 [5. g3 c5 6. dc5 ♙a5 7. ♘bd2 ♘c5 8. ♙d4 =] d6 6. ♘bd2 ♘c6 7. ♘c4 e5 8. de5 ♘e4 9. ♙e2 d5 10. ♘cd2 ♙e7 = Filip-Cioaltea, Bucuresti 1954

¹⁹ 5. ♘bd2 b6 6. e4 0-0 7. c4 ♙b7 8. ♙c2 e6 9. g3 d5 10. cd5 ed5 11. e5 ♘e4 = Lange-Rellstab, Dortmund 1961

²⁰ 5... b5! 6. ♘a3 c6 7. ♙g2 0-0 8. 0-0 ♘bd7 9. ♘e1 d5 10. ♘d3 ♘bd7 11. c4 bc4 12. bc4 ♘e4 = Timman-Szabo, Amsterdam 1972; 5... ♘bd7 6. ♙g2 e5 7. 0-0 [7. de5 ♘g4 = — A 49] ed4 8. ♘d4 0-0 9. ♘c3 ♖e8 10. e4 ♘c5 11. ♖e1 c6 12. ♘d2 ♙b6 13. h3 ♙d7 14. ♖ad1 ♖ad8 = Pirc-Gligorić, Jugoslavija (ch) 1953; 5... 0-0 6. ♙g2 — A 49

²¹ 6. ♙g2 ♘e4 7. 0-0 ♘c6 8. ♘bd2 ♘d2 9. ♘d2 ♙g4 10. e3 0-0 = Forintos-Robatsch, Soči 1974

²² 8. a3 0-0 9. ♙g2 ♘g4! 10. ♘e4 ♘f2!! 11. ♘c5 ♘d1 12. ♙g7 ♘g7 = Pirc-Lukić, Jugoslavija (ch) 1962

²³ 12. ♖e1 ♙b7 13. ♖c1 ♙c6 14. ♙c2 ♙b7 = Bachmann-Keene, Dortmund 1975

²⁴ 3... c5! 4. dc5! ♙a5 5. ♘c3 ♘c5 6. e4 ♙g7 7. ♘d2! d6 8. ♘b3 ♙b6 9. ♙e2 ♘bd7 10. 0-0 0-0 [Tajmanov-Spiridonov, Bucuresti 1973] 11. a4! ±; 3... d5 — D 02

²⁵ 4. ♘c1 h6 5. h3 b6 6. ♘c3 ♙b7 7. ♙d2 a6 8. ♖d1 e6 = Lasker-Euwe, Moravska Ostrava 1923; 4. h3 c5 5. e3 0-0 6. ♘bd2 d6 7. c3 ♘bd7! [7... ♘c6 8. ♙c4 ♖e8 9. 0-0 e5 10. de5 ♘e5 11. ♙e5! de5 12. ♘g5 ± Aljehin-Euwe, London 1922] 8. ♙c4 ♘c7 = Pachman; 4. c3 b6 5. e3 [5. ♘bd2 ♙a6! 6. a4 c5 7. a5 ♘c6 8. ab6 ab6 9. e3 ♘f1 10. ♘f1 0-0 11. ♘ld2 cd4 12. ed4 ♘d5 13. ♙g3 f5 ♗ Hartoch-Smislov, Amsterdam 1971 — 12/77; 5. h3 ♙a6! (5... c5 6. ♘bd2 cd4 7. cd4 ♙b7 8. e3 0-0 9. ♙d3 ♘c6 10. 0-0 d6 = Lasker-Aljehin, New York 1924) 6. ♘bd2 0-0 7. ♙a4 d6 8. 0-0 c5 9. e4 ♘f1 10. ♖hf1 ♘bd7 11. ♙b1 b5! 12. ♙b5 ♖b8 13. ♙d3 cd4 14. cd4 ♙b6 ♗ ↑ ♗

Pfeifer—Smislov, Oberhausen 1961] ♖b7 6. ♗e2 d6 7. h3 0—0 8. 0—0 ♗bd7 9. a4 a6 [9... ♗e8? 10. a5!± Vadasz—Příbyl, Budapest 1970] 10. ♗h2 e6 11. ♗b3 ♗e7 12. ♗d1 e5= Sorokin—Antošin, SSSR 1968 — 4/77; 4. c4 d6 5. ♗c3 — E 61

26 4... ♗h5? 5. ♗e5! f6 6. g4± Gufeld; 4... d6 5. ♗e2 ♗h5! 6. ♗g5 h6 7. ♗h4 g5 8. ♗fd2 gh4 9. ♗h5 e5 10. de5 ♗c6! 11. ♗c3 ♗e5= Klamann—Gufeld, SSSR 1976 — 21/76

27 5. h3 c5 6. c3 ♗b6 7. ♗b3 ♗c6! 8. ♗bd2 ♗b3 9. ab3 d6 10. dc5 dc5 11. e4 b6 12. ♗a6 ♗a6 13. ♗a6 ♗a5 14. ♗e5 ♗h5= Portisch—Uhlmann, Leipzig (ol) 1960

28 5... c5 6. 0—0 b6 7. a4 d6 8. ♗a3 ♗c6 9. h3 ♗b7 10. c3 ♗c8 11. ♗e1 ♗d7 12. ♗f1 ♗f5 13. ♗h2 ♗fd8 14. ♗c4± Tajmanov—Dorošević, SSSR (ch) 1967

29 6... ♗fd7 7. ♗c3 e5 8. de5 de5 9. ♗g5 f6 10. ♗c4 ♗h8 11. ♗h4 ♗e7 12. 0—0 ♗b6 13. ♗b3 ♗c6= Portisch—Donner, Madrid 1960

30 7. c3 e6 [7... ♗e8 8. ♗a3 e5 9. de5 de5 10. ♗h2 ♗e7 11. ♗b5 ♗d8 12. ♗b3 ♗e8 13. ♗a3 ♗a3 14. ♗a3 f5 15. 0-0-0± Bilek—Uhlmann, Budapest 1961] 8. 0—0 ♗e7 9. ♗bd2 e5=

31 7... c6?! 8. c4 ♗e8 9. ♗c3± — E 61; 7... e6! 8. ♗bd2 ♗e7△ e5

32 8. c4 e5 9. ♗h2 ♗e4! [9... ♗e7?! 10. ♗c3 e4 11. ♗d2 ♗e8 12. ♗b5 ♗d8 13. c5± Spaski—Bukić, Bugojno 1978 — 25/103] 10. ♗bd2 ♗d2 11. ♗d2 e4 12. ♗e1 ♗e7 13. ♗c2 f5 14. b4 g5oo Jusupov—Tukmakov, SSSR (ch I) 1978 — 26/98

33 10. c4 ♗e4 11. ♗bd2 ♗d2 12. ♗d2 e4 13. ♗e1 f5 14. ♗c2 a5= Vadasz—Bilek, Hungary 1968/69

34 13. ♗b5 ♗ac8? 14. b4 ed4 15. ed4 ♗fe8 16. ♗c4± Hort—Příbyl, Havirov 1971 — 12/78; 13... ♗e8!= Euwe

35 4... ♗h5?! 5. ♗e5 f6 6. ♗g3 d6 7. e4 ♗g3 8. hg3 e6 9. ♗d3 ♗d7 10. ♗e2 ♗e7 11. 0-0-0 e5 12. c3± Keres—Tajmanov, Tallinn 1975; 4... d6 5. e4 ♗c6 6. d5 e5 7. de6 ♗e6 8. ♗b5 0—0 9. 0—0 a6 10. ♗a4 b5 11. ♗b3 ♗b3 12. ab3 ♗e8= Tajmanov—Vasjukov, SSSR 1971 — 12/79; 4... e5 5. c3 [5. dc5? ♗a6!± Pachman] cd4 6. cd4 d5! 7. ♗b8?! ♗b8 8. ♗a4 ♗d7 9. ♗a7 ♗e4 10. e3 ♗d2 11. ♗d2 e5! ♗e1± Keres—Fischer, Jugoslavija (ct) 1959; 7. e3=

36 6. h3 c5?! 7. dc5 dc5 8. e5 ♗d5 9. ♗h2 b6 10. ♗d3 ♗b7 11. 0—0 ♗c7 12. ♗e2 ♗c6 13. ♗ad1± Bronštejn—Savon, SSSR (ch) 1961; 6... ♗bd7= Euwe; 6. ♗c4 ♗c6 7. c3 ♗h5 8. ♗e3 e5= Euwe; 6. ♗d3 ♗bd7 7. h3 [7. 0—0 ♗h5! 8. ♗g5 h6 9. ♗h4 ♗f4 10. ♗c4 g5 11. ♗g3 e5 12. c3 ♗b6 13. ♗b3 ♗g4±] O'Kelly—Geler, Budapest 1952] c6 8. 0—0 ♗c7 9. ♗h2 e5 10. c3 ♗h5 11. a4 a6 12. ♗c4 b5= Bogoljubov—Reti, Berlin 1919

37 6... ♗bd7 7. ♗c4 [7. ♗e2 ♗h5! 8. ♗e3 e5 9. ♗c2 ♗e8± Quinteros—Uhlmann, Leningrad (izt) 1973 — 15/88; 7. ♗d3 e5!]= c6 8. 0—0 ♗e4 9. ♗e4 d5 10. ♗d3 de4 11. ♗e4 ♗f6 12. ♗c2 ♗g4 13. h3 ♗f3 14. ♗f3± Keres—Matulović, SSSR—Jugoslavija 1961

38 7... ♗d7 8. 0—0 e5 9. ♗g5 ♗e8 10. ♗c1 a6 11. ♗a4 ♗b6 12. ♗b3 ♗g4 13. h3! ♗f3 14. ♗f3 ed4 15. cd4± Keres—Polugajevski, SSSR (ch) 1959

39 Keres—Boleslavski, SSSR 1965

40 5... ♗h5?! 6. ♗e5! f6 7. g4±; 5... c5 6. c3 b6 [6... ♗c6? 7. dc5 ♗h5 8. ♗g3 b6 9. cb6 ♗b6 10. ♗b3± Aljehin—Richter, Podebrady 1936] 7. ♗e2 [7. a4 d6 8. h3 ♗b7 9. ♗c4 ♗bd7 10. 0—0 a6 11. ♗e2 h6 12. ♗h2 ♗e8 13. ♗a2 d5! = Moisejev—Příbyl, Primorsko 1974] ♗c6 [7... ♗a6 8. ♗a6 ♗a6 9. h3 d5 10. 0—0 ♗e8 11. ♗e1± Barcza—Westerinen, Varna (ol) 1962] 8. h3 ♗b7 9. 0—0 d5 10. ♗b1 ♗d7 11. b4 cb4 12. cb4 e5 13. de5 ♗de5 14. b5± Bisguier—Byrne, USA (ch) 1965/66; 6... cd4! 7. cd4 [7. ed4 ♗c6 8. h3 d6 9. ♗c4 b5 10. ♗e3 b4 11. d5 bc3! 12. dc6 cb2 13. ♗b1 ♗e4 14. ♗d3 ♗a5 15. ♗f1 ♗a6± Kotov—Petrosjan, SSSR 1952] ♗c6 8. ♗d2 d5 9. 0—0 ♗b6 10. ♗b3 ♗b3 11. ♗b3 ♗f5 [Ilivicki—Geler, SSSR (ch) 1952] 12. h3=

41 6... b6 7. c3 ♗b7 8. ♗c4 ♗fd7 9. ♗g3 ♗c6 10. 0—0 h6 11. ♗c2 e5= Weenink—Euwe, Nederland 1928; 6... ♗c6 7. ♗h2 ♗e8 8. ♗e2 e5 9. de5 ♗e5 [9... de5? 10. ♗b5!±] 10. ♗e5 de5 11. ♗c4 ♗d7 12. 0—0 ♗b6 13. ♗d2 ♗e7 14. ♗fd1 ♗f5= Smislov—Gligorić, Wien 1957

42 7. ♗e2 b6 8. 0—0 ♗b7 9. c3 e6! [9... ♗e8 10. a4 a6 11. ♗h2 e5 12. a5?! b5 13. c4 ed4 14. ♗d4 bc4 15. ♗c4 d5 16. ♗b3 c5!± Langeweg—Ivkov, Amsterdam 1971 — 12/76] 10. ♗h2 ♗e7 11. ♗c4 ♗e4 12. ♗b3 ♗d5 13. ♗ad1 f5 14. ♗c2 h6 15. ♗fd2 ♗g5± Prameshuber—Hübner, Paington 1970

43 7... c6 8. c3 ♗e8 [8... b5 9. ♗b3 ♗b7 10. 0—0 c5 11. a4 ba4 12. ♗a4± Ratner—Simagin, SSSR 1948] 9. 0—0 e5 10. ♗h2 ♗e7 11. de5 de5 12. ♗c2± Sokolov—Udovčić, Jugoslavija (ch) 1959; 7... e6 8. c3 ♗e7 9. 0—0 [9. e4?! e5 10. de5 de5 11. ♗e3 b6 12. ♗e2 a6 13. g4?! ♗c5 14. ♗g5 ♗b7 15. ♗e3 ♗e8!± Vidmar—Flor, Bled 1931] e5 10. ♗h2 e4 [10... b6 11. a4! a6 12. b4 ♗b7 13. ♗b3 ♗h8 14. de5 de5 15. ♗g5± Alpine—Matulović, Lugano (ol) 1968] 11. ♗e1 ♗b6 12. ♗b3 ♗h6 13. ♗c2 ♗f5 14. g4! ♗d7 15. f4 ef3oo Bisguier—Langeweg, Beverwijk 1962

44 13. ♗e3 c6 14. ♗fe1 b5 15. ♗f1 ♗a4= Franklin—Ree, 1964

45 7. ♗e2 ♗c6 8. ♗h2 cd4 9. ed4 ♗d7 10. 0—0 ♗c8 11. ♗e1 a6 12. ♗f1 b5 13. c3 ♗a5= Smislov—Boleslavski, Zürich (ct) 1953

⁴⁶ 7... ♖c6 8. ♕c4 a6 [8... ♖e8? 9. 0-0 e5 10. de5 ♖e5 11. ♕e5! de5 12. ♗g5± Aljehin-Euwe, London 1922] 9. a4 cd4 10. ed4 [10. cd4 ♕f5! ♖ Bolestavski] e5 11. de5 [11. ♕e3 e4 12. ♗h2 d5 13. ♕a2 ♕e6 14. 0-0 ♖e7 ♖ Kotov-Lambert, London 1977] de5 12. ♗h2 e4 13. ♖e5 00; 7... ♗bd7 8. ♕e2 a6 9. 0-0 b5 10. a4 ♖b8 11. ab5 ab5 12. dc5 ♖c5 13. ♖d4 ♗d7 14. ♗h2 ♖b6 = Prameshuber-Golz, Budapest 1960

⁴⁷ 8. ♗d3 ♖b7 9. 0-0 ♖c6 [9... ♗bd7 10. ♖e2 ♖c8 (10... ♖e8 11. ♗h2 a6 12. ♖ad1 b5 13. e4 e5 = Novarra-Bogoljubov, Berlin 1940) 11. a4 ♖e8 12. ♕a6 (12. e4 cd4 13. cd4 e5 = Aljehin) ♖c7 13. a5 (Reti-Aljehin, New York 1924) ♕a6 14. ♖a6 b5! =] 10. ♖e2 a6 [10... ♖c7 11. ♕a6 ♕a6 12. ♖a6 e5 13. de5 de5 14. ♗h2 ♖ad8 15. ♖ad1 ♖d5 = Gašić-Szabo, Sarajevo 1972; 10... ♖e8!? 11. ♗h2 cd4 12. ed4 e5 13. de5 ♖e5 = Grau-Reti, 1924] 11. ♖ad1 cd4 12. ed4 b5 13. ♖e4 ♖d5 14. ♖c1 ♖c7 15. ♖fel ♖d8 = Gligorić-Smislov, Moskva 1947

⁴⁸ 8... ♕a6 9. ♕a6 [9. 0-0 ♕c4 10. ♖c4 ♖a6 11. ♖e2 ♖c7 12. ♖ad1 ♖c8 13. ♖fel ♖a6 = Bondarevski-Gheorghiu, Soči 1964] ♖a6 10. ♖e2 ♖c7 11. 0-0 ♖d7 12. dc5 [12. a4 cd4 13. ed4 ♖e8 14. ♖fel ♖cd5 15. ♗h2 ♗h6 = Toluš-Bolestavski, SSSR (ch) 1947] bc5 13. e4 e5 14. ♕e3 ♖ab8 15. b3 ♖c6 = Bondarevski-Bronštejn, Leningrad 1963

⁴⁹ 9... ♖c6 10. ♖e2 a6 11. a4 ♖c7 12. ♖fd1 h6 13. ♖ac1 ♖fc8 = Tajmanov-Smislov, SSSR 1968 — 6/114

⁵⁰ 10. ♖e1 a6 11. a4 d5 12. ♖f1 e6 13. ♗h2 ♖c8 14. ♖e5 ♖d8 15. ♖c2 ♗h6 = Novopašin-Simagin, SSSR 1963; 10. a4 ♗d5 [10... a6 11. ♗h2 ♖e8?! 12. ♖e2 ♖c7 13. e4 ♖b8 14. e5 d5 15. ♗d3 e6 16. ♖f4 ♖e7 17. ♖fel± Franklin-Lee, London 1977] 11. ♕a6 ♖b8 12. ♖e2 ♖e4 13. ♖e4 ♕e4 14. ♖ad1 ♕c6 15. ♕b5 ♖c8 = Bondarevski-Ufimcev, SSSR (ch) 1947

⁵¹ 10... ♖c7 11. ♗h2 ♖ae8?! 12. e4 cd4 13. cd4 e5 14. ♖ac1 ♖b8 15. d5 ♖c8 16. ♕b5±↑ ♖ Capablanca-Reti, London 1922

⁵² 13. a4 ♖e4 14. ♖dd1 cd4 15. cd4 ♖c8 = Keres-Liberzon, SSSR 1963

⁵³ 8... ♖c6 9. 0-0 ♖f5!? 10. ♗h2 a6 11. a4 ♖c7 12. d5 ♖a5 13. ♖h4 [13. b4? ♖b7 ♖ ♗d7 14. e4 c4 15. f4 b5 00 Bisguier-Ljubojević, Palma de Mallorca 1971 — 12/75; 8... ♕a6!? 9. 0-0 [9. ♕a6 — 8. ♕c4] ♖d7 10. ♗h2 ♕e2 11. ♖e2 ♖c6 12. ♖ac1 ♖fc8 13. ♖fd1 ♖b7 = Prameshuber-Szabo, Kecskemet 1964

⁵⁴ 9... ♖bd7 10. a4! a6 11. ♖b3 [11. ♗h2 ♖c8 12. ♖b1 cd4 13. ed4 ♖d5 14. ♖e1 ♖7f6 15. ♖f1 a5 = Jongsma-Csom, Amsterdam 1970] ♖b8 12. ♖fd1 ♖d5 13. ♗g3 ♖c7 14. ♖c2 b5 15. ab5± Hort-E. Nikolić, Vinkovci 1968

⁵⁵ 10. ♗h2 ♖d7 11. ♖e1 ♖fd8 12. ♖c2 ♖ac8 13. ♖ad1 ♖e8 14. ♖b1 cd4 15. ed4 e6 16. ♖g5 d5 17. ♗d3 ♖e7 = Bilyap-Reshevsky, Siegen (ol) 1970

⁵⁶ 10... a6 11. ♗h2 h6 12. ♖e1 ♖c8 13. ♖f1± Tajmanov-Lechtynsky, Dečín 1975; 10... ♖d7 11. d5! [11. ♗g3?! d5 12. ♖b3 ♖c8 13. ♖a3 e5! 14. ♖b3 ♖e8 ♖↑↑ Prameshuber-Unzicker, Krems 1967] ♖ce5 12. e4 =

⁵⁷ 13. ♖fd1 ♖d5 14. ♗g5 h6 15. ♗h4 cd4 16. ed4 = Rossetto-Panno, Mar del Plata 1955

⁵⁸ 8. ed4 ♖c6 9. ♕e2 ♖e8 10. ♖c4 [10. ♗h2 e5 11. de5 de5 12. ♖c4 ♖d5 13. 0-0 ♖f4 14. ♖f4 ef4 15. ♖d8 ♖d8 16. ♖fd1 ♕e6 ♖♖ Tajmanov-Gligorić, Vinkovci 1970] ♕e6 11. 0-0 ♖c8 [11... ♖d5?! 12. ♗d2 ♖c8 13. ♖g5 ♗d7 14. ♖b3 h6 15. ♖f3± Janowski-Marshall, New York 1924] 12. ♗h2 ♗h6 13. ♖e1 ♖a5 = Holmov-Gufeld, SSSR 1959

⁵⁹ 9... e5!? 10. de5 de5 11. ♖e5 ♖h5 12. ♖c6 bc6 13. ♗h2 ♖b2 14. ♖b1 ♖c3 15. ♖b3 ♕a5 00 Bronštejn-Gurgenidze, SSSR 1957

⁶⁰ 13. ♖d3 ♖b6 14. ♖ab1 ♖d5 15. ♗g5 h6 = Keres-Gheorghiu, Varna (ol) 1962

⁶¹ 3... h6 4. ♖f6 ef6 5. e3 b6 6. ♗d3 f5 7. ♖bd2 ♗g7 8. c3 ♖b7 9. 0-0 0-0 10. ♖e1 d6 11. a4± Müller-Flesch, Beverwijk 1965; 3... c5 4. ♖f6 ef6 5. dc5 ♕c5 6. e3 ♖b6 7. ♖c1 d5 8. ♕e2 0-0 9. 0-0 ♖d8 10. ♖d1± Holmov-Tajmanov, SSSR 1963; 3... ♖e4 4. ♗h4 [4. ♖f4 ♖g7 5. ♖bd2 d5 6. e3 c5 — D 03] c5 5. c3 ♖g7 [5... ♖b6 6. ♖bd2! ♖d2 7. ♖d2 cd4 8. ♖d4 e5 9. ♖f3 f6 10. e4 ♕e7 11. ♕c4± Trifunović-Puc, Jugoslavija (ch) 1952] 6. ♖bd2 ♖d2 7. ♖d2 cd4 8. ♖d4! 0-0 9. e4 ♖c6 10. ♖c2 d6 11. ♕e2 ♕e6 12. ♖e3± Bellon-Fraguela, Lanzarote 1975 — 19/75

⁶² 4. ♖f6?! ♖f6 5. e4 d6 6. c3 0-0 7. h4 h5! 8. ♕e2 e5 9. de5 de5 10. ♖a3 ♖d1 11. ♖d1 ♕e6 ♖± Solmundarsson-Andersson, Reykjavik 1972 — 13/88; 4. ♖c3 0-0 [4... d5 — D 00] 5. ♖d2 c5! 6. dc5 ♖a6 7. ♗h6 ♖c5 8. ♗g7 ♖g7 9. g4 d6 10. g5 ♖h5 11. e3 ♖g8 12. ♕e2 b5! ♖↑↑ Rakić-Jansa, Vrnjačka Banja 1977; 4. c3 h6 [4... c5 5. ♖bd2 — 4. ♖bd2] 5. ♗h4 d6 6. ♖bd2 g5 7. ♗g3 ♖h5 8. e4!? ♖d7 9. ♕c4 e6 10. ♖e2 ♖f8 11. 0-0-0 ♖g6 12. ♖e1 ♖g7f4 13. ♖f4 ♖f4 14. ♖f3 ♖g6 15. ♖f1 h5 00 Benkö-Evans, USA (ch) 1962/63; 4. e3 0-0 5. ♕e2 [5. c3 c5? 6. ♖f6 ♖f6 7. dc5 ♖c7 8. ♖d5 a5 9. ♖bd2 a4 10. ♖d4 ♖a5 11. b4± Petrosjan-Gheorghiu, Hamburg 1965; 5... d6 6. ♖bd2 ♖bd7 = — 4. ♖bd2] c5! [5... d6 6. 0-0 ♖bd7 7. h3 b6 8. c4! ♖e4 9. ♗h4 ♖b7 10. ♖fd2! ♖df6 11. ♖e4 ♖e4 12. f3± Keres-Tajmanov, SSSR (ch) 1973 — 16/85] 6. c3 d6 7. ♖bd2 b6△ ♖b7, ♖c6 =

⁶³ 4... b6 5. c3 ♖b7 6. e3 [6. ♖f6? ♖f6 7. e3 c5 8. ♗d3 ♗g7 9. 0-0 0-0 10. b4 cd4

11. cd4 ♢c6 12. a3 f5 13. ♣b3 e6 14. ♠ac1 ♣h8 15. ♢c4 d6 ♣ Bronštejn - Suetin, SSSR 1964] 0-0 7. ♠d3 c5 — 4... 0-0; 4... d5 — D 03

64 5. ♠f6? ♠f6 6. e4 d6 7. ♠c4 e5 8. de5 de5 9. 0-0 0-0 10. ♠e1 ♣e7 11. a4 a5 ♣ Guimard - Quinteros, Argentina 1967; 5. ♠f4 c5 6. e3 b6 7. ♠d3 ♠b7 8. ♣e2 ♢c6 9. c3 0-0 10. 0-0 d6 11. ♠ad1 ♢h5! 12. ♠g3 ♢g3 13. ♠g3 a6 14. d5 ♢b8 15. e4 b5oo Johansson - Šamković, Salgotarjan 1967

65 5... c5? 6. ♠f6! ♠f6 7. ♢e4 ♠d4 8. ♢d4 cd4 9. ♣d4 0-0 10. ♣d2± Pietzsch - Smislov, Polanica Zdroj 1968 — 6/115

66 6... 0-0 7. c3 b6 8. ♠c4 ♠b7 9. 0-0 g5 10. ♠g3 e6 11. a4 a6 12. ♢e1 ♢c6 13. ♢c2 ♢e7 14. ♠d3 ♢h7 15. f4± Damjanović - Quinteros, Buenos Aires 1970

67 8. ♠c4 ♢g3 9. ♠g3 e6 10. c3 ♢d7 11. ♣e2 ♣e7 12. 0-0-0 a6 13. ♢b3 c5oo Damjanović - Bogdanović, Sarajevo 1969; 8. ♠d3 ♢c6 9. c3 ♢g3 10. ♠g3 e5 11. ♣c2 ♠e6 12. de5 de5 13. ♠f5 ♣e7 14. g4 0-0-0 15. ♠e6 ♣e6 16. ♣f5± Velikov - Juhnke, Graz 1972

68 9... e6!?

69 13. ♠d3 ♠d3 14. ♢d3 c5 15. ♣b3± Larsen - Haik, Lanzarote 1976 — 21/77

70 5. g3 b6 6. ♠g2 ♠b7 7. 0-0 c5 8. c3 d6oo Ader - Schweber 1971; 5. c3 d6 6. e4 — 4... d6

71 5... h6 6. ♠h4 [6. ♠f4 d6 7. h3 ♢bd7 8. c3 b6 9. a4 ♠b7 10. ♠c4 e5! ♣↑ Smislov - Padevski, La Habana 1964] c5 7. c3 b6 8. ♠d3 ♠b7? 9. ♠f6! ef6 10. dc5 bc5 11. ♠g6! fg6 12. ♣b3± Basman - Ciocaltea, Buenos Aires 1966; 5... d6 — 4... d6

72 6. ♠f6 ♠f6 7. ♢e4 ♣b6! 8. ♢f6 ♣f6 9. c3 d6 10. ♠e2 b6 11. 0-0 ♠b7 12. a4 cd4 13. ed4 a6 14. ♠e1 ♢d7 = Tajmanov - Guljko, SSSR (ch) 1976; 6. ♠d3 cd4 7. ed4 ♢c6 8. 0-0 d6 9. ♠e1 h6 10. ♠f6 ♠f6 11. c3 ♠g7 12. ♠e4 ♠b8 13. a4 ♠e8 = Johanessen - Olafsson, Bergendal 1960

73 6... d6 7. ♠e2 [7. ♠d3 ♢c6 8. 0-0 ♠d7? 9. ♣e2 ♠c8 10. dc5! dc5 11. ♠fd1 h6 12. ♠h4 g5 13. ♠d3 ♢h5 14. ed4± Tajmanov - Ojanen, Helsinki 1966; 8... b6! = 6... b6] h6 8. ♠h4 ♢bd7 9. a4 ♣c7 10. ♣b1 e5 11. 0-0 ♠e8 12. de5 ♢e5 13. ♢e5 de5 = Guimard - Keres, Buenos Aires 1964; 6... cd4 7. ed4 d5 [7... d6 8. ♠d3 ♢c6 9. 0-0 h6 10. ♠f6 ♠f6 11. d5 ♢e5 12. ♢e5 de5 13. ♣b3 ♠g7 14. ♠ad1 ♣h7oo Filip - Olafsson, Varna (ol) 1962] 8. ♠d3 — D 03

74 7. ♠c4 ♠b7 [7... d5!? 8. ♠e2 ♠a6 9. 0-0 ♣c8 10. a4 ♢c6 = Möller - Ader, Moskva (ol) 1956] 8. 0-0 cd4 9. cd4 h6 10. ♠h4 d6

11. ♠c1 a6 12. ♣e2 ♢c6 13. ♠fd1 b5 14. ♠b3 ♣b6 = Fuster - Filip, Portorož (izt) 1958; 7. ♠e2 ♠b7 [7... ♠a6 8. 0-0 ♣c8 9. h3 h6 10. ♠h4 ♠e2 11. ♣e2 ♣a6 = Guimard - Tajmanov, Buenos Aires 1960] 8. 0-0 d6 9. a4 [9. b4 ♢d5 10. ♣b3 cb4 11. cb4 h6 12. ♠h4 ♢d7 13. ♠c4 ♢5f6 14. ♠ac1 a6 15. a4 e5 = Mojsejev - Savon, SSSR (ch) 1970] h6 10. ♠h4 g5 11. ♠g3 ♢h5 12. b4 ♢g3 13. ♠g3 [Kržišnik - Bukić, Jugoslavija (ch) 1963] ♢d7! =

75 8... d5 — D 03

76 9. b4 ♢bd7 10. bc5 bc5 11. ♣a4 ♢b6 12. ♣a3 ♣c7 13. ♠ab1 ♠fc8 = Pietzsch - Smislov, La Habana 1965

77 9... h6 10. ♠h4 ♢bd7 11. h3! ♢h5 12. ♢h2 cd4 13. cd4 ♠f6 14. ♠f6 ♢df6 15. ♠ac1± Petrosjan - Wade, Leipzig (ol) 1960; 9... ♢bd7 10. h3! [10. ♠fd1 h6 11. ♠h4 g5 12. ♠g3 ♢h5 13. ♠a6 ♠a6 14. ♣a6 f5oo Konstantinopolski - Zajcev, SSSR 1966] a6 11. ♠fd1 ♣c7 12. ♠ac1± Milić - Tringov, Beograd 1967

78 13. ♠c4 a6 14. ♠b3 ♠c8 15. ♠ac1 b5 16. a3 ♢bd5 = Hort - Smislov, Wijk aan Zee 1972

79 5. dc5? ♣a5 6. e3 ♢e4 7. ♠c4 ♢d2 8. ♢d2 ♣c5 9. h4 ♠b2 ♣ Szilagyi - Spasov, Zinnowitz 1965; 5. e3 cd4 6. ed4 ♢c6 7. c3 0-0 8. ♠e2 d6 9. 0-0 h6 10. ♠h4 ♣c7 11. ♠e1 ♠e8 12. ♢c4 ♢d5! = Guimard - Reshevsky, Mar del Plata 1966 — 1/59; 5. ♠f6 ♠f6 [5... ef6? 6. ♢e4! cd4 7. ♢d6 ♣e7 8. ♣d4± Bellon - Medina, Torremolinos 1977] 6. ♢e4 ♣b6 [6... ♠d4 7. ♢d4 cd4 8. ♣d4 0-0 9. 0-0-0! ♣a5 10. ♢c3 d6 11. h4 ♢c6 12. ♣d2 ♠e6 13. h5 g5 14. e4 h6 15. ♣b1 ♠fc8 16. ♢d5± Lombard - Kočijev, Kapfenberg 1976] 7. ♢f6 ♣f6 8. c3 cd4 9. cd4 d5 10. e3 ♣b6 11. ♣d2 ♢c6 = Trifunović - Bogdanović, Sarajevo 1960

80 5... 0-0!? 6. ♠f6 ef6 [6... ♠f6 7. ♢e4 ♣b6 8. ♢f6 ef6 9. ♣d2 d6 10. e3 ♢d7 11. g4 ♠e8 12. ♠e2 ♢f8 13. ♠g1 ♢e6oo Ostrovski - Nežmetdinov, SSSR 1963] 7. dc5 f5 8. e3 f4 9. ef4 b6! 10. ♠e2 bc5 11. 0-0 d5 12. ♢b3 ♣d6 13. ♢e5 ♢c6 14. ♢c6 ♣c6 15. ♠f3 ♠e6oo Trifunović - Spaski, Varna (ol) 1962

81 6... d5 7. e3 ♢c6 8. ♠d3 — D 03; 6... ♣b6 7. ♢c4 ♣d8 [7... ♣b4 8. ♣d2 ♣c4? 9. ♠c1+—] 8. e3 0-0 9. ♠d3 d5 10. ♢cd2 ♢c6 11. 0-0 ♣b6 = Vidmar - Bogoljubov, San Remo 1930

82 8. ♠e2 h6 9. ♠h4 d6 10. 0-0 g5 11. ♠g3 ♢h5 12. ♣b3 e5 13. d5 ♢e7 14. e4 ♢f4

15. $\square f e 1$ $\triangle e g 6 0 0$ Trifunović—Olafsson, Bled 1961; 8. $a 3$ $h 6$ 9. $\triangle h 4$ $d 6$ 10. $\triangle c 4$ $\triangle f 5$ 11. $h 3$ $\square c 8$ 12. 0-0 $e 5$ 13. $e 4$ $\triangle d 7$ 14. $d e 5$ $d e 5$ = Bisguier—Fischer, USA (ch) 1965/66

⁸³ 9... $h 6$ 10. $\triangle f 6$ $\triangle f 6$ 11. $\Psi b 3$ [11. $\square c 1$ $\triangle d 7$ = Marshall—Euwe, Bad Kissingen 1928] $e 5$ 12. $\triangle g 6$! $\triangle a 5$ 13. $\Psi d 5$ $\triangle e 6$ 14. $\Psi e 4$ $f g 6$ 15. $\Psi g 6 \rightarrow$ Trifunović—Pavlov, Halle 1963

⁸⁴ Marshall—Bogoljubov, Bad Kissingen 1928

⁸⁵ 5. $c 3$ $\triangle b d 7$ [5... $c 6$?! 6. $e 4$ $\Psi c 7$ 7. $\triangle d 3$ $\triangle b d 7$ 8. 0-0 $h 6$ 9. $\triangle f 6$ $\triangle f 6$ 10. $\Psi e 2$ $\triangle g 7$ 11. $e 5$! $d e 5$ 12. $\square f 1$ 0-0 13. $d e 5$ $\triangle c 5$ 14. $\triangle c 2$ $\triangle g 4$ 15. $\Psi c 4 \pm$ Szilagyí—Domnitz, Tel Aviv 1966] 6. $a 4$ [6. $a 4$ $h 6$ 7. $\triangle h 4$ $g 5$ 8. $\triangle g 3$ $\triangle h 5$ 9. $\triangle c 4$ $e 6$! 10. $\Psi e 2$ $a 6$ 11. $a 4$ $b 6$ 12. $\triangle f 1$ $\triangle b 7$ 13. $\triangle 3 d 2$ $\triangle f 4$ 14. $\Psi f 3$ $\triangle g 6 0 0$ Simić—Ciocaltea, Smederevska Palanka 1977; 6... 0-0 — 5. $e 4$] $h 6$ 7. $\triangle h 4$ $g 5$ 8. $\triangle g 3$ $\triangle h 5$ 9. $e 3$ 0-0 10. $a 5$ [Wirthensohn—Jansa, Timisoara 1977 — 23/99] $e 6$ =

⁸⁶ 6. $\triangle e 2$ $\triangle b d 7$ 7. $h 3$ [7. 0-0 $h 6$ 8. $\triangle h 4$ $e 5$ 9. $c 3$ $\Psi e 8$ 10. $\Psi a 4$ $\triangle b 6$ 11. $\Psi a 5$ $e 4$ 12. $\triangle e 1$ $\triangle g 4$ = Pietzsch—Kavalek, Sarajevo 1968] $c 5$ 8. $c 3$ $b 6$ 9. 0-0 $\triangle b 7$ 10. $\triangle d 3$ $\square e 8$ 11. $\Psi e 2$ $a 6$ 12. $a 4$ $\Psi c 7$ = Spiridonov—Malich, Dečín 1975; 6. $\triangle c 4$ $\triangle b d 7$ [6... $\triangle c 6$ 7. $c 3$ $a 6$ 8. $\triangle e 2$ $\triangle g 4$?! 9. $h 3$ $\triangle d 7$ 10. $\triangle h 2$ $\Psi c 8$ 11. $f 4$ $e 5$ 12. $f e 5$ $d e 5$ 13. 0-0 $\pm$ Aljehin—Blumich, Dresden 1926] 7. $h 3$ $e 5$ 8. $d e 5$ 9. 0-0 $h 6$ 10. $\triangle h 4$ $\Psi e 8$ 11. $\Psi e 2$ $\triangle h 8$ 12. $\square a d 1$ $\triangle h 7$ 13. $e 4$ $f 5$ 14. $e f 5$ $g f 5$ 15. $c 3$ $e 4$ = Toran—Jansa, Kapfenberg 1970; 6. $c 3$ $b 6$ 7. $\triangle d 3$ [7. $a 4$ $a 6$ 8. $\triangle c 4$ $\triangle b 7$ 9. 0-0 $\triangle b d 7$ 10. $b 4$ $\Psi e 8$ 11. $b 5 \pm$ Damjanović—Vukić, Vukovar 1976 — 21/79; 7... $h 6$ 8. $\triangle f 6$ $\triangle f 6$ 9. $a 5$ $a 6$ 10. $\Psi c 2$ (Petrosjan—Ribli, Amsterdam 1973 — 16/84) $\triangle g 7$ =] $c 5$ 8. $b 4$ $c b 4$ 9. $c b 4$ $\triangle c 6$ 10. $a 3$ $\triangle b 7$ 11. 0-0 $\Psi d 7$ 12. $\Psi e 2$ $\square f c 8$ 13. $\square a c 1$ $\triangle d 8$ 14. $\triangle b 5 \pm$ Keres—Saidy, Tel Aviv (ol) 1964; 6... $\triangle b d 7$! 7. $\triangle d 3$ $e 5$ 8. 0-0 $h 6$ 9. $\triangle h 4$ — 6. $\triangle d 3$

⁸⁷ 7. $h 3$ $b 6$ 8. $e 4$ $e 5$ 9. $d e 5$ $d e 5$ 10. $\Psi e 2$ $\Psi e 7$ 11. $\triangle b 3$ $a 5$ 12. $a 4$ $\triangle c 5$ = Szabo—Sax, Amsterdam 1976

⁸⁸ 8. $\triangle f 6$ $\triangle f 6$ 9. $\triangle e 4$ $\triangle g 7$ 10. $c 3$ $e 5$ 11. $d e 5$ $d e 5$ 12. $\Psi b 3$ $\triangle h 8$ 13. $\triangle e 2$ $f 5$ 14. $\triangle g 3$ $\Psi e 7 \mp$ Munoz—Lételier, Montevideo 1954

⁸⁹ 9... $\square e 8$?! 10. $\Psi c 2$ $\Psi e 7$ [Jansa—Smejkal, ČSSR (ch) 1968 — 6/116] 11. $e 4$! $\pm$

⁹⁰ 10. $e 4$ $\triangle h 5$! $\mp$ Euwe; 10. $\triangle e 1$ $d 5$ 11. $\triangle b 3$ $a 5$ 12. $a 4$ $\triangle b 6$ 13. $\triangle c 5$ $\triangle f d 7$ [Mojsejev—Bronštejn, SSSR 1968 — 5/78] 14. $b 4$ =

⁹¹ 10... $\triangle h 5$ 11. $g 4$ $\triangle h f 6$ 12. $h 3$ $h 5$ 13. $\triangle h 2$ $h g 4$ 14. $h g 4$ $\triangle b 6$ 15. $\triangle e 2$ $\triangle d 7$ 16. $\square a e 1$ $\Psi c 8$ 17. $\Psi d 1$ $\triangle c 6$ 18. $f 4$ $e f 4$ 19. $e f 4$ $\square e 8 0 0$ Klamán—Tajmanov, SSSR (ch) 1957

⁹² 12. $\square f e 1$ $\triangle h 5$ 13. $\square a d 1$ $\triangle f 4$ 14. $\triangle c 4$ $\triangle f 6$ 15. $\triangle g 3$ $\triangle h 5$ 16. $b 4$ $\triangle g 5$ 17. $\triangle g 5$ $h g 5$ 18. $\triangle f 1$ $\triangle g 7 \mp$ Spiridonov—Jansa, Dečín 1977; 12. $\triangle c 4$ $\triangle h 5$ 13. $\triangle g 3$ $\triangle g 5$ 14. $\triangle g 5$ $h g 5$ 15. $d e 5$ $d e 5$ = Kubiček—Hartston, Dresden 1969

⁹³ 13. $\triangle c 4$ $\triangle h 5$ 14. $\triangle e 3$ $\triangle f 4$ 15. $\triangle c 4$ $\triangle f 6$ = Tajmanov—Jansa, Harrachov 1966

⁹⁴ 5... $\triangle b d 7$ 6. $\triangle c 4$ $h 6$ 7. $\triangle f 4$ $\triangle h 5$ 8. $\triangle e 3$ $e 5$ 9. $d e 5$ $d e 5$ 10. $g 3$ 0-0 11. $\triangle h 4$ $\triangle h 7$ 12. $\triangle f 5$! $\pm$ Trifunović—Reinhardt, Mar del Plata 1952; 5... $\triangle c 6$ 6. $c 3$ $h 6$ 7. $\triangle h 4$ 0-0 8. $\triangle b 5$ $\triangle d 7$ 9. 0-0 $a 6$ 10. $\triangle a 4$ $b 5$ 11. $\triangle c 2$ $e 5$ 12. $d e 5$ $d e 5$ 13. $\square e 1$ $\triangle e 6$ 14. $\triangle b 3 \pm$ Šahović—Lehmann, Wijk aan Zee II 1972

⁹⁵ 6. $\triangle f 6$ $\triangle f 6$ 7. $e 5$ [7. $c 3$ $\triangle g 7$ 8. $\triangle c 4$ $\triangle d 7$ 9. 0-0 0-0 10. $\Psi e 2$ $e 5$ 11. $d e 5$ $d e 5$ 12. $\square f d 1$ $\Psi e 7$ 13. $\triangle f 1$ $\triangle c 5$ 14. $\triangle e 3$ $c 6 \mp$ M. Simić—Vadasz, Smederevska Palanka 1977] $\triangle g 7$ 8. $\triangle b 5$ $c 6$ 9. $\triangle d 3$ $\triangle e 6$ [9... 0-0 10. $\Psi e 2$ $c 5$ 11. $h 4$! $c d 1$ 12. $h 5$ $g 5$ 13. $\Psi e 4$ $f 5$ 14. $e f 6$ $\square f 6$ 15. $\triangle g 5$! $\pm$ Guimard—Fischer, Buenos Aires 1960] 10. $\Psi e 2$ $d 5$ 11. 0-0 $\triangle d 7 0 0$; 6. $\triangle e 3$ $\triangle g 4$ 7. $\triangle f 4$ $e 5$ 8. $d e 5$ $\triangle e 5$ 9. $c 3$ $\triangle b c 6$ 10. $\triangle b 5$ 0-0 = Johanessen—Bobocov, La Habana (ol) 1966

⁹⁶ 8... $\triangle g 3$ 9. $h g 3$ $c 6$ 10. $\triangle c 4$ [10. $\triangle c 4$ $b 5$ 11. $\triangle b 3$ $e 6$ 12. $\Psi e 2$ $\triangle d 7$ 13. 0-0 $\Psi b 6$ 14. $a 4$ $\square b 8$ 15. $\triangle c 2$ $a 6$ = Filip—Rubinetti, Buenos Aires 1964] $b 5$ 11. $\triangle e 3 \pm$

⁹⁷ 9. $\triangle c 4$ $e 6$ [9... 0-0? 10. $\triangle g 5$! $\triangle g 3$ 11. $h g 3$ $h g 5$ 12. $\Psi h 5 +$ — Trifunović—Duraó, Netanya 1961] 10. $\triangle b 3$ [10. 0-0 $\triangle g 3$ 11. $f g 3$?! $\triangle f 8$ 12. $d 5$ $\Psi e 7$ 13. $\triangle d 4$ $\triangle d 4$ 14. $c d 4$ $\triangle g 6$ 15. $\triangle b 5 \pm$ Eising—Hecht, BRD 1965] $\Psi e 7$ 11. 0-0 0-0 12. $\square e 1$ $\triangle g 3$ 13. $h g 3$ $g 4$ 14. $\triangle h 2$ $h 5$ 15. $f 4$ $g f 3$ 16. $\triangle d f 3$ $e 5$ 17. $\Psi d 2 \pm$ Basman—Jansa, Örebro 1966

⁹⁸ 9... $\triangle d f 6$ 10. $\Psi c 2$ $\triangle g 3$ [10... $\triangle g 4$!? Lutikov] 11. $h g 3$ $e 6$ 12. 0-0 0-0 $\Psi e 7$ 13. $\triangle e 3$ $\triangle d 7$ 14. $e 5$! $\pm$ Spaski—Najdorf, Moskva 1967 — 3/73

⁹⁹ 13. $\triangle c 4$ 0-0 0-0 14. $\square h e 1 \pm$ Kramer—Honfi, Wijk aan Zee 1969

¹⁰⁰ 6. $\triangle c 4$?! $\triangle e 4$! 7. $\triangle e 4$ $d 5$ 8. $\triangle d 3$ $d e 4$ 9. $\triangle e 4$ $c 5$ 10. $c 3$ $c d 4 \mp$ Guimard—Garcia, Buenos Aires 1964; 6. $\triangle d 3$ $c 6$ 7. 0-0 $\Psi c 7$ 8. $\square e 1$ $e 5$ 9. $d e 5$ $d e 5$ 10. $\triangle c 4$ $b 5$ 11. $\triangle f 6$ $\triangle f 6$ 12. $\triangle e 3$ $a 6$ = Mikenas—Talji, SSSR 1968; 6. $\triangle e 2$ $\triangle c 6$ [6... $c 5$ 7. $c 3$ $h 6$ 8. $\triangle h 4$ $c d 4$ 9. $\triangle d 4$ $\triangle c 6$ 10. 0-0 $d 5$! = Rossetto—Parma, Mar del Plata 1962] 7. 0-0 $h 6$ 8. $\triangle f 6$ $\triangle f 6$ 9. $c 3$ $\triangle g 7$ 10. $\Psi c 2$ $e 6$ 11. $\square a d 1$ $b 6$ 12. $\square f e 1$ $\triangle b 7$ 13. $\triangle f 1$ $\Psi e 7$ = Rossetto—Rubinetti, Buenos Aires 1969

¹⁰¹ 6... $h 6$ 7. $\triangle e 3$ $\triangle b d 7$ 8. $\triangle c 4$ $e 5$ 9. $d e 5$ $d e 5$ 10. $g 4$ $\Psi e 7$ 11. $\square g 1$ $\triangle c 5$ 12. $g 5$ $h g 5$ 13. $\square g 5$ $\triangle e 6$ 14. $\square e 5$ $\triangle d 7$ 15. $\square e 6$! $\pm$ Gurevič—Tukmakov, SSSR 1976 — 22/108

¹⁰² 7. $c 3$ $e 5$ [7... $h 6$ 8. $\triangle e 3$ $e 5$ 9. $d e 5$ $\triangle e 5$ 10. $\triangle e 5$ $d e 5$ 11. $\triangle c 4$ $b 6$ 12. 0-0 $\triangle h 5 0 0$ Tukmakov] 8. $d e 5$ $d e 5$ 9. $\triangle b 5$ $h 6$ 10. $\triangle e 3$ [10. $\triangle f 6$ $\Psi f 6$ 11. $\Psi e 2$ $\triangle d 8$ 12. $\Psi e 3$ $\Psi b 6$ 13. $\Psi b 6$ $a b 6 \mp$ Holmov—Boleslavski, Moskva 1947] $\triangle d 7 0 0$

103 7... a6 8. ♖a4 b5 9. ♗b3 ♕a5 10. 0-0 ♗b3 11. ab3 h6 12. ♕f4 ♗d7 13. e5±○ Keres—Gurgeniđze, SSSR (ch) 1961

104 13. ♖e1 c6 14. ♗c4 ♖e6 15. e5 de5 = Johanessen—Petrosjan, Varna (ol) 1962

105 6... b6 7. ♗c4 ♗b7 8. ♖e2 c5 9. dc5 bc5 10. 0-0 ♗c6 11. ♗a6 ♖b6 12. ♗b7 ♖b7 13. ♗c4 ♗d7 14. ♖fe1± Szily—Liptay, Hungary 1965; 6... ♗c6 7. ♗b5 h6 8. ♗h4 ♗d7 9. 0-0 a6 10. ♗a4 ♖e8 11. e5! ♗h5 [11... ♗d4? 12. cd4 ♗a4 13. b3+—; 11... de5 (Euwe) 12. ♗c6 ♗c6 13. ♗e5±] 12. ♖e1 d5 13. ♗c2 ♗d8 14. ♗f1 ♗e6 15. ♗e3± Darga—Ciocaltea, Siegen (ol) 1970

106 7. ♗d3 h6 8. ♗h4 [8. ♕f4 e5 9. ♗g3 ♖e7 10. 0-0 ♗h5 11. ♖e1 ♖e8 12. ♗c4 ♗g3 13. hg3 h5± Trifunović—Pachman, Helsinki (ol) 1952] e5 9. 0-0 ♖e8 10. ♖e1 c6 11. ♖c2 ♖c7 12. ♖ad1 ♗f8 13. ♗g3 ♗h5 14. de5 de5 15. ♗c4 ♗g4 16. ♗e2 = Nejkirh—Pachman, Amsterdam (ol) 1954; 7. ♗e2 h6 8. ♗h4 e5 9. 0-0 ♖e8 10. ♖c2 g5 11. ♗g3 ♗h5 12. ♗c4 ♗f4 13. de5 ♗e5 14. ♗fe5 ♗e5 15. ♖ad1 ♖e7 16. ♗e3△ ♗g4± Balašov—Vukić, Bugojno 1978 — 25/105; 10... c6△ ♖c7 =

107 7... e5 8. 0-0 [8. de5 de5 9. 0-0 ♖e7 10. ♖e1 h6 11. ♗e5 ♗g4 12. ♗f1 c6 13. ♗d2 ♗d8 14. ♖e2 b5 15. ♗b3 a5± Trifunović—Geler, Helsinki (ol) 1952] h6 9. ♗h4 — 7... h6

108 8. ♗e3 e5 9. de5 de5 10. h3 ♖e7 11. 0-0 [11. b4 b6 12. 0-0 ♗b7 13. ♖c2 ♗e8 14. ♗h2 ♗d6 15. ♗b3 ♖ac8! (15... ♖h8 16. f3 f5○ Ko-

vačević—Polugajevski, Vinkovci 1976 — 21/78) 16. a4 c5±↑ Notaroš—Sax, Novi Sad 1976 — 22/109] b6 12. ♖a4○ Polugajevski

109 8... g5! 9. ♗g3 ♗h5

110 9. de5?! de5 10. ♖c2 ♖e7 11. 0-0 ♖d8 12. ♖fe1 ♗b6 13. ♗b3 a5 14. ♗c4 ♗c4 15. ♗c4 ♗g4±↑ Šahović—Smejkal, Vrbas 1977

111 9... ♖e8 10. ♖e1 ♗f8 11. ♖b3 ♖e7 12. ♖ad1 ♖e8 13. ♗b5 c6 14. ♗d3 g5 15. ♗g3 ♗h5 16. ♗c4 ♗e6 17. ♖a3 ♗c4 18. ♗c4± Trifunović—Udovčić, Bled 1961

112 11... ♗h7 12. de5 [12. ♗b3 h5 13. h3 ♗b6 14. ♗e2 f5 15. ef5 e4○ Damjanović—Bukal, Sarajevo 1969] de5 13. ♗f1△ ♗e3±

113 13. ♗f1 ♗h7 14. ♗e3 ♗b6 15. ♗b3± Kramer—Scholl, Wijk aan Zee 1969

114 10. ♖e1 h6 [10... e5? 11. ♗f1 h6 12. ♗f6 ♗f6 13. ♗e3± × d5 Trifunović—Aaron, Beverwijk 1962] 11. ♗h4 ♗h5○; 10... ♗a5!?

115 10... h6?! 11. ♗f6 ef6 [11... ♗f6? 12. ♖e3!±] 12. ♗h4! ♖h7 [12... ♗e7 13. f4 a6 14. a4 ♗d7 15. f5± Trifunović—Udovčić, Vrnjačka Banja 1963] 13. f4 ♗d7 14. ♖f2±→ Trifunović—Bolbochan, Varna (ol) 1962

116 12. ♗f6 ef6 13. ♗c4 ♗e6 14. ♗e3 ♖ad8 = Trifunović—Banik, Jugoslavija—SSSR 1963

117 13. h3 ♖ad8 14. ♗h2 ♗c6 15. ♗c2 ♗h5 16. ♗b3 ♗f4 = Trifunović—Smislov, Dortmund 1961

A 49

1. d4 ♗f6 2. ♗f3 g6 3. g3

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	...	♗g2 b6 ¹	0-0 ² c5	c3 ³ ♗g7 ⁴	dc5 ⁵ bc5	♖b3 ♗d5 ⁶	c4 ♗c6	♗c3 0-0	♖e1 d6 ⁷	±
2	...	♗g2 ♗g7	b3 0-0 ⁸	♗b2 e5 ¹⁰	de5 ♗g4 ¹¹	h3! ♗e5	♗e5 e5 ¹²	♗e5 ¹³ de5	♖d8 ♖d8 ¹⁴	±
3	...	...	...	...	...	♗c3 ¹⁵ de5 ¹⁶	e4 c6 ¹⁷	0-0 ♖e8	♗e2 ♖c7 ¹⁸	=
4	...	...	...	♗b2 cd4	♗d4 ¹⁹ d5	0-0 ²⁰ ♖e8 ²¹	c4 ²² e5	♗b5 a6	♗5c3 d4 ²³	±

1. d4 ♗f6 2. ♗f3 g6 3. g3 ♗g7 4. ♗g2 0-0 5. 0-0

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
5	...	c3 ²⁵ c5 ²⁴	♗bd2 ²⁷ d5!	dc5 ♗c5	♗b3 ♗ce4	♗g5 ♗d6	♗f3 ²⁸ a5	a4 ♗c4 ²⁹		=
6	...	dc5 ♗a6	♗e3! ♗e4 ³⁰	♗d4 ♗h6 ³¹	♗e5 ♗ec5	♗g4 ♗g7	♗g7 ♗g7	♖d4 f6	♗c3 d6 ³²	±
7	...	♗bd2 ³³ d6	c3 ³⁵ e5 ³⁶	de5 ³⁷ de5	♗b3 ³⁸ ♖e7	♗e3 ♖d8	♖c1 e4!	♗fd4 ♗e5	♗g5 ♗c4 ³⁹	=

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
8	...	♖c3	b3 ⁴¹	a4	de5	e4	♗e2			=
	...	♖bd7 ⁴⁰	♙e8	e5	de5	♖c5	c6 ⁴²			
9	...	b3	♙b2	♖bd2 ⁴⁵	e4 ⁴⁷	♙e1 ⁴⁸	♖d4	a4	♗f3	±
	...	♖bd7 ⁴³	c6 ⁴⁴	♗c7 ⁴⁶	e5	ed4 ⁴⁹	♖c5	a5	♖fd7 ⁵⁰	
10	...	...	...	de5	♖bd2 ⁵²	♖e5	♗c1 ⁵⁴	♙d1 ⁵⁶	h3	=
	...	...	e5	♖g4 ⁵¹	♖ge5 ⁵³	♖e5	d5 ⁵⁵	♙g4	♙e6 ⁵⁷	
11	...	...	♙b2 ⁵⁸	♖bd2 ⁶⁰	c3	b4	♗b3	cb4	e3	∞
	...	c5	♖e4 ⁵⁹	f5 ⁶¹	♗a5	cb4	e6	♗b5	♖c6 ⁶²	
12	...	...	de5 ⁶³	♙b2	e4 ⁶⁶	♖c3 ⁶⁸	♖d5	♗d2	♙fe1	=
	...	e5	♖fd7 ⁶⁴	♖c6 ⁶⁵	de5 ⁶⁷	b6 ⁶⁹	♙e8	♖c5	♙g4 ⁷⁰	

¹ 3... b5 4. a4 b4 5. ♖g2 ♙b7 6. c3 ♖a6 7. 0-0 ♖g7 8. ♙d2 bc3 9. bc3 ♙b8 10. ♖a3 ♙e4 11. ♖e5± Pomar—Robatsch, Olot 1972 — 13/90; 3... c5 4. d5! [4. ♖g2 cd4 5. ♖d4 ♖g7 6. 0-0 d5 7. c4 — D 73; 4. dc5 ♗a5 5. ♖c3 ♗c5 6. ♖g2 ♖g7 7. 0-0 0-0 8. ♖g5 ♖c6 9. ♗d2 d5= Bilek—Köberl, Hungary 1959] d6 5. c4 ♖g7 6. ♖c3± — E 62

² 5. c3 c5 6. ♗b3 ♗c8 7. 0-0 c4 8. ♗a4 a6 9. ♖bd2 b5 10. ♗c2 ♖g7 [Schulz—Bogoljubov, Deutschland 1930] 11. e4±

³ 6. b3 ♖g7 7. ♙b2 cd4 8. ♖d4 ♖g2 9. ♖g2 d5 10. a4 ♗d7 11. a5 b5 12. a6 0-0 13. ♖f3 ♖c6 14. ♗d3 ♙ab8 15. ♖e5 ♗d6± Kolarov—Szabo, Luhačovice 1971; 6. ♖c3 ♖g7 7. d5 d6 8. ♙f4 ♖bd7 [Prins—Becker, Munchen (ol) 1936] 9. a4!±; 6. e3 ♖g7 7. c4 0-0 8. ♖c3 ♖a6 [8... d6!?] 9. d5 d6 10. e4 ♖g4 11. h3 ♖e5 12. ♖e5 ♖e5 13. ♖e3 ♗c7 14. f4 ♖g7 15. ♗d3±○ Balla—Stemmer, Hungary 1925

⁴ 6... cd4 7. cd4 ♖g7 8. ♖c3 ♖e4 9. ♙f4 ♖c3 10. bc3 0-0 11. ♗d2 ♖c6 12. ♙h6 ♖a5 13. ♖g7 ♖g7 14. d5! ♗c7 15. e4±田 Maderna—Tartakower, Buenos Aires 1931

⁵ 7. ♖bd2 0-0 8. ♙e1 d5 9. ♖e5 ♖c6 10. ♖df3 ♙c8 11. ♖c6 ♖c6 12. ♙h3 ♙d7= Acevedo—Fischer, Siegen (ol) 1970 — 10/86

⁶ 8... ♗b6 9. ♖e5! ♗b3 10. ab3 ♖g2 11. ♖g2 d6 12. ♖d3 0-0 13. b4± Rocha—Cruz, Rio de Janeiro 1938

⁷ 12. e4 ♖fd7 13. ♙f4 a5 14. e5 a4 15. ♗c2 de5 16. ♖e5± Tartakower—Zimmermann, Praha (ol) 1931

⁸ 4... c5 5. 0-0 cd4 6. ♖d4 d5 7. ♖c3 e6 8. e4! e5 [8... de4? 9. ♖db5+—] 9. ♖b3 d4 10. ♖e2 ♖c6 11. ♖g5△ c3± Plachetka—Fcrintos, Maribor 1977 — 23/100

⁹ 5... a5 6. ♖c3 d5 7. ♙b2 ♙f5 8. ♖h4 ♖c6 9. ♖f5 gf5 10. e3 e6 11. 0-0 ♗h8 12. ♖e2± Tarasov—Simagin, SSSR 1961; 5... d5 6. ♙b2 c5 7. dc5 ♗a5 8. ♖bd2 ♖c6 9. 0-0

♙d8 10. a3 ♗c5 11. b4 ♗b6 12. c4 dc4 13. ♗c2 a5 14. ♖c4 ♗b5 15. ba5 ♖a5= Smislov—Spaski, Moskva 1971

¹⁰ 6... a5 7. ♖c3 d5 8. 0-0 c6 9. ♙e1 b5 10. a3 ♖a6 11. ♖e5 ♙b7 12. e4!± Razuvaiev—Kapengut, SSSR (ch) 1972; 6... ♖fd7 7. ♖c3! e5 8. ♗d2 ♙e8 [8... ♖c6!? Euwe] 9. de5 ♖e5 10. ♖e5 ♖e5 [10... de5 11. 0-0 0!±] 11. 0-0 0 ♖d7 12. h4! h5 13. f4 ♖g7 14. g4!±→ Olafsson—Kavalek, Wijk aan Zee 1969 — 7/8; 6... ♖e4 7. ♖bd2 ♖d2 8. ♗d2 d5 9. 0-0 ♖d7 10. ♙ac1 e6 11. c4± Barcza—Udovčić, Leningrad 1967; 6... ♖bd7 7. ♖bd2 e5 8. de5 ♖g4 9. ♖c4 ♖ge5 10. ♖fe5 ♖e5 11. ♖e5 de5 12. 0-0 ♗e7= Polgar—Hradetzky, Hungary 1972; 6... c5 7. c4 [7. d5 b5! 8. 0-0 ♖bd7 9. ♙e1 ♖b6 10. e4 a5 11. ♖bd2 a4±→« Pirc—Gligrić, Jugoslavija (ch) 1961] ♗a5 8. ♖c3 ♗c7 9. 0-0 cd4 10. ♖d4 ♖c6 11. ♖d2 ♙d7 12. ♙c1 ♙ac8= Bilek—Ribli, Zalaegerszeg 1969; 6... ♖f5!± Petrosjan

¹¹ 7... ♖h5 8. ♖bd2 ♖c6 9. 0-0 de5 10. e4 ♖e6 11. ♗e2 ♗e7 12. c3 ♙fd8 13. ♖c4 ♙d7 14. ♖e3 ♙ad8 15. ♙fe1± Filip—Kluger, Hastings 1957/58

¹² 9... de5 10. ♗d8 ♙d8 11. ♖d2! ♖d7 [11... ♖c6 12. 0-0 0 ♖e6 13. g4! f6 14. ♖e4± Timman—Bachmann, Stocklholm 1972/73; 11... ♖a6 12. 0-0 0 ♙e8 13. h4 ♙b8 14. h5± Vadasz—Heuer, Tallinn 1977] 12. 0-0 0 ♙e8 [12... ♙b8 13. a4 ♙e8 14. ♖c4 h5 15. ♙d2± Barcza—Kuijpers, Amsterdam 1967] 13. ♖c4 ♖b6 14. ♖a5! ♙b8 15. ♙d2± Smislov—Polugajevski, Palma de Mallorca (izt) 1970 — 10/87

¹³ 10. ♖c3!± c6 11. ♗d2 d5 12. 0-0 0 ♗e7 13. h4± Keene—Pares, Terremolinos 1975 — 19/10

¹⁴ 12. ♖d2 a5 13. 0-0 0 a4 [Timman—Gheorghiu, Helsinki 1972] 14. ♖c4!±; 12... ♖a6 13. 0-0 0 c6 14. ♖c4 ♙e8 15. ♙d2± Barcza—Judovič, corr. 1965; 12... c6 13. 0-0 0 ♖e6 14. ♖c4 ♙d1 15. ♙d1 ♖d7 16. f4 ef4 17. gf4 ♖b6 [Talij—Raškovski, Soči 1977] 18. ♖a5!

♠b8 19. c4±; 12... ♠d7 13. 0-0-0 ♠e8 14. ♠e4 ♣g7 15. g4± Polugajevski—Talij, SSSR (ch) 1971 — 13/89; 12... ♠c6!? Gheorghiu

15 8. c4 de5?! 9. ♠c3 ♠e8 [9... ♠a6 10. 0-0 ♠ac5 11. ♠d2 ♠e8 12. b4 ♠e6 13. c5 ♠df8 14. ♠c4± Unzicker—Knol, Bad Pyrmont 1963] 10. ♠d2 c6 11. ♠de4 ♣c7 12. ♠d6 ♠d8 13. ♠c8 ♣c8 14. 0-0±♣ Keene—Donner, Berlin 1971; 8... ♠c6! 9. 0-0= — 5. 0-0

16 8... ♠e5 9. ♠e5 ♠e5 [9... de5 10. ♣d8 ♠d8 11. ♠d5± Pirc—Trajković, Ljubljana 1955] 10. 0-0 ♠c6 11. ♣d2 ♠e6 12. ♠ad1± Pirc—Marinković, Sarajevo 1961

17 9... ♠c6 10. 0-0 — 5. 0-0

18 12. ♠a3 ♠f8 13. ♠f8 ♠f8= Planinc—Tringov, Skopje 1971

19 7. ♠d4 ♠c6 8. ♠b2 ♠e8干 Minić

20 8. ♠d2? e5 9. ♠f3 ♠d7 10. 0-0 ♠c6 11. ♠e1 ♠f6 12. ♠d3 e4 13. ♠e5 ♠e8 14. ♠c6 bc6干 Meyer—Quinteros, Lone Pine 1977

21 8... e5!? 9. ♠f3 e4 10. ♠d4 e3!oo Nejštadt—Bronštejn, SSSR 1956

22 9. ♠f3 ♠c6 10. ♠e5 ♣c7干 Minić

23 12. ♠d5 ♠d5 13. ♠d5 [13. cd5? b5 14. e3 de3 15. fe3 ♣b6干 van Geet—Minić, Amsterdam II 1971 — 12/80] ♠c6 14. ♠d2 ♠h3干 Minić

24 5... b5 6. ♠e5 c6 [Grdinić—Lombardy, Zagreb 1969] 7. a4! b4 8. a5±; 5... c6 6. a4! a5 7. ♠bd2 d5 8. c3 ♠f5 9. ♠h4 ♣c8 10. ♠f5 ♣f5 11. e4! de4 12. ♠e1 e5 13. ♠e4±♣ Averbah—Polugajevski, SSSR (ch) 1969 — 7/80; 5... d5 — D 02

25 6. ♠c3 cd4 7. ♣d4 [7. ♠d4 ♠c6 8. ♠b3 d6 9. e4 — B 70] ♠c6 8. ♣h4 d6 9. ♠h6 ♣b6! 10. ♠ab1 ♠h6 11. ♣h6 ♠d4= Lejn—Šamkovič, SSSR (ch) 1961; 6. c4 cd4 7. ♠d4 d5 — D 73

26 6... b6 7. ♠e5 d5 8. a4 ♠b7 9. a5 ♠fd7! 10. ♠d7 ♠d7 11. c4 ♣c8= Filip—Talij, Curacao (ct) 1962; 6... cd4 7. cd4 d6 8. ♠c3 ♠c6 9. d5 ♠a5 10. ♠e3 ♠g4 11. ♠d4 ♠c4 12. b3 ♠a3 13. ♠d2 ♣d7= Bolbochan—Bilek, Stockholm (izt) 1962; 6... ♣c7 7. b3 d6 8. ♠b2 ♠c6 9. c4 e5 10. d5 ♠a5 11. ♠e1 ♠b8 12. ♠c2 ♠d7 13. ♠d2 ♠h5 14. e4 ♠h6= Filip—Petrosjan, Brevan 1965

27 7. ♠a3 d6 8. ♠e1 ♠e4!= Stahlberg—Averbah, Beverwijk 1962; 7. ♠e1 d5 8. ♠f4 ♣b6 9. ♣b3 cd4 10. cd4 ♣b3 11. ab3 ♠f5= Hartston—Adorjan, Vrnjačka Banja 1972

28 11. ♠d5 ♠d5 12. ♣d5 h6 13. ♠f3 ♠h3

29 Kozma—Doda, Polanica Zdroj 1971

30 7... ♠g4 8. ♠d4 e5 9. ♠c3 ♠c5 10. h3+—

31 8... ♠ac5? 9. ♠g7 ♣g7 10. ♣d4 ♣g8 11. b4+—; 8... ♠ec5!?

32 14. ♣f4 ♠g4 15. ♣g4± Geler—Cuellar, Stockholm (izt) 1962

33 6. ♠e1 ♠c6 7. d5 ♠e5 8. ♠d3 ♠d3 9. cd3 ♠g4 10. ♠c3 ♣d7= Barcza—Bronštejn, Amsterdam (ol) 1954; 6. a4 a5 [6... ♠c6 7. d5 ♠b4 8. ♠c3 c6 9. e4 cd5 10. ed5 ♠f5 11. ♠d4 ♠g4 12. ♣d2 ♣d7 13. ♠e1 ♠fe8oo Simagin—Boleslavski, SSSR 1966] 7. ♠bd2 ♠c6 [7... c6 8. e4 ♣c7 9. ♠e1 ♠a6 10. b3 ♠g4 11. h3 ♠f3 12. ♠f3 ♠d7 13. ♠b2± Rajković—Ostojić, Jugoslavija (ch) 1977] 8. e4 ♠d7 9. ♠c4 e5 10. de5 ♠de5= Kärner—Gufeld, SSSR 1968; 6. c3 ♠c6 7. ♠a3 a6 8. ♠f4 ♠d5 9. ♠d2 ♠b6 10. ♣c1 e5 11. de5 de5 12. ♠h6 ♣e7= Barcza—Petrosjan, Bucuresti 1953; 6. ♠e1 ♠bd7 [6... ♠c6 7. e4 e5 8. c3 ♠g4 (Panno—Quinteros, Manila (izt) 1976 — 22/110) 9. d5! ♠e7 10. h3±] 7. e4 e5 8. de5 de5 9. ♠c3 [9. b3 ♠e4! 10. ♠e4 ♠c5 11. ♣d8 ♠d8 12. ♠fd2 ♠e4 13. ♠e4 f5 14. ♠g2 e4 15. c3 (Przepiorka—Wojciechowski, Polska 1937) b5!Δ ♠h6干⊥ Euwe] b6 10. ♣e2 ♠b7= Grau—Czerniak, Buenos Aires (ol) 1939

34 6... d5 7. c4 c6 8. b3 ♠f5 9. ♠b2 ♠bd7 10. ♠h4 ♠e6 11. ♣c2 ♠c8 12. e4±♣ Reicher—Minić, Siegen (ol) 1970; 6... c6 7. a4! ♣a5?! 8. h3 ♣h5 9. g4 ♣a5 10. ♠c4± Sliwa—Ciocaltea, Bucuresti 1953; 6... c5 7. dc5 dc5 8. c3 ♣c7 9. ♠c4 ♠e6 10. ♠f4 ♣c8 11. ♠ce5± Bronštejn—Gipslis, SSSR 1963; 6... ♠e8 7. e4 e5 8. ♠e1 ♠c6 9. ♠b3 ed4 10. ♠fd4 ♠d7 11. c4 a5 12. a4 ♠d4 13. ♠d4 ♠g4 14. ♠c2 ♠e5 15. ♠e3± Pirc—Stahlberg, England 1951; 6... ♠bd7 7. b3 c5 8. e3 ♣c7 9. ♠b2 ♠b8 10. c4 cd4 11. ed4 b5= Nimzowitsch—Bogoljubov, Baden Baden 1925

35 7. b3 e5 8. de5 de5=; 8. e4 e5=; 7. c4 — E 60

36 7... ♠f5 8. ♠e1 d5 9. ♠h4 ♠e6 10. ♠b3 ♣c8 11. ♠c5 ♠h3! 12. ♠h1 [12. ♠h3? ♣h3 13. ♠b7 ♠g4 14. ♠f3 e5!干] e5= Nagy—Dely, Hungary 1968/69

37 8. e3 ♠d7 9. h3 h6 [Sandor—Barcza, Hungary 1953] 10. b3=

38 9. ♣c2 a5 10. a4 ♣e7 11. e4 b6 12. b3 ♠d8 13. ♠a3 ♣e8 14. ♠fe1 ♠f8= Nagy—Haag, Hungary 1968/69

39 Stahlberg—Geler, Zürich (ct) 1953

40 6... d5 7. ♠g5 [7. ♠e5 c6 8. e4 (Ivkov—Fischer, Santa Monica 1966 — 2/53) de4 9. ♠e4 ♠e4 10. ♠e4 ♠h3= Ivkov] c6 8. ♠e1 ♠e4 [8... ♣b6 9. ♠b1 ♠f5 10. ♠h4 ♠e6 11. ♠a4 ♣d8 12. ♠c5± Kluger—Haag, Hungary 1968/69] 9. ♠e4 de4 10. ♠d2! e3 11. ♠e3

♠d4 12. ♠d4 ♠d4 13. c3 ♠c5 14. ♠e4 ♠b6
15. ♠d2 ♠f5 16. ♠g5±→» Spaski—Bronštejn
Moskva 1961; 6... ♠c6 7. h3 ♠f5 8. ♠e1
♠e4 9. ♠e4 ♠e4 10. c3 e5= Ree—Zajcev,
Soči 1976 — 22/111; 7. d5 ♠b8 8. e4 — B 07;
6... ♠a6 7. d5 e6 8. de6 fe6 9. ♠g5 h6 10.
♠e3 ♠e8oo Hradetzky—Adorjan, Hungary (ch)
1970; 6... c6 7. a4 ♠f5 8. ♠h4 [8. ♠e1 ♠e4=]
♠d7 9. e4 e5 10. ♠f3 ♠e8 11. a5 ♠a6 12. h3
b5 13. ab6 ab6 14. de5 de5 15. ♠g5 ♠c7=
Langeweg—Westerinen, Dortmund 1975; 11.
h3!± ♠e1

41 7. a4 a5 8. e4 c6 9. e5 [9. b3!± Geler]
♠e8 10. ♠f4 de5 11. de5 ♠c7= Sosonko—
Geler, Wijk aan Zee 1975 — 19/73; 7. e4 —
B 07

42 11... ♠g4 12. h3 ♠f3 13. ♠f3 ♠e6 14.
♠a3 c6 15. ♠fd1± Holmov—Jansa, Moskva—
Praha 1968 — 5/79; 11... c6=

43 6... a6 7. ♠b2 b5 8. ♠bd2 ♠b7 9. ♠e1
♠bd7 10. e4 e5 11. de5 ♠g4 12. ♠f1 ♠c5
13. ♠e3 ♠e5 14. ♠e5 ♠e5 15. ♠c1± Tajma-
nov—Spaski, SSSR (ch) 1956; 6... ♠fd7 7.
♠b2 e5 [7... ♠c6 8. e4 e5 9. ♠e1 ed4 10. ♠d4
♠f6 11. c3 ♠c5 (Pirc—Matulović, Jugoslavija
(ch) 1954) 12. ♠a3! ♠d4 13. cd4 ♠e6 14. ♠c2
c5 15. e5!±] 8. d5! e4 9. ♠d4± Pirc; 6... c6
7. ♠b2 ♠a5 8. ♠bd2 ♠h5 9. e4 ♠g4 10. e5
[10. ♠e1 ♠fd7 11. ♠e2 c5 12. c3 cd4 13. cd4
♠c6 14. ♠f1!± Pomar—Torre, Malaga 1973
— 15/90] de5 11. de5 ♠fd7 12. ♠e1 ♠a6 13.
♠c4 ♠ad8 14. ♠e2 ♠b4 15. ♠e3!± Džin-
džihašvili—Kavalek, Buenos Aires (ol) 1978 —
26/101; 6... ♠c6 7. ♠b2 a5 [7... ♠g4 8. d5
♠b8 9. c4 ♠c8 10. ♠e1± Barcza—Gereben,
Reggio Emilia 1963/64] 8. ♠c3 ♠f5 9. d5 ♠b4
10. ♠d4 ♠d7 11. a3 ♠a6 12. ♠d2± Trifun-
ović—Korčnoj, Jugoslavija—SSSR 1956; 6...
♠d7 7. ♠b2 ♠c8 8. ♠e1 e5 [8... ♠h3 9. e4
♠g2 10. ♠g2 e5 11. de5 ♠fd7 12. ♠c3 ♠e5
13. ♠d5 ♠bc6 14. ♠e5 ♠e5 15. ♠c1 ♠d8
16. f4± Reshevsky—Kagan, Netanya 1971] 9.
de5 ♠g4 10. ♠c3 ♠e5 11. ♠e5 de5 12. ♠d5
♠e8 13. ♠d2 c6 14. ♠e3 ♠e6 15. ♠ed1±
Savon—Tajmanov, SSSR (ch) 1971; 6... ♠f5
7. ♠b2 [7. ♠h4!±] c6 8. ♠bd2 ♠e8 9. ♠e1
e5 10. de5 de5 11. e4 ♠g4 12. h3 ♠f3 13.
♠f3±♣ Polugajevski—Zajcev, Soči 1976 —
22/112; 6... a5 7. a4 e5 [7... c6 8. ♠b2 ♠a6
9. ♠bd2 ♠f5 10. ♠h4 ♠d7 11. e4 ♠b8 12.
♠e1 b5 13. e5!± Gheorghiu—Peev, Varna

1971; 9... d5!±; 7... d5 8. ♠b2 ♠c6 9. ♠bd2
♠e4 10. e3 e6 11. c4 f5 12. ♠e1 b6 13. ♠d3±
Holmov—Simagin, SSSR (ch) 1956; 7... ♠g4
8. ♠b2 ♠c8 9. ♠e1 ♠c6 10. ♠bd2 ♠h3 11.
♠h1 h6 12. ♠c4 ♠e8 13. e4 ♠g4 14. d5 ♠b2
15. ♠b2 ♠ce5= Tarasov—Tajmanov, SSSR
(ch) 1957] 8. de5 ♠g4 9. ♠b2 ♠c6 10. ♠a3
♠ge5 11. ♠e5 ♠e5 12. ♠c1 [12. ♠h1 c6=
Euwe; 12. ♠b1!±] c6 13. ♠c4!± [13. e4!±
♠f4] ♠c4 14. ♠g7 ♠g7 15. bc4 ♠b6= Kro-
gius—Gurgenidze, SSSR (ch) 1960

44 7... ♠e8 8. ♠bd2 [8. c4 e5 — E 60]
e5 9. de5 de5 10. e4 b6 11. ♠e2 a5 [11... ♠b7
12. ♠fd1 ♠e7 13. a4 a5 14. ♠a3 ♠e6 15. ♠g5±
Larsen—Westerinen, Palma de Mallorca 1968]
12. ♠fd1 ♠a6 13. ♠e1 ♠e7 14. ♠f1 ♠b7 15.
♠c4 h6 16. a4 ♠ed8= Vadasz—Tringov, Vr-
njačka Banja 1975; 7... c5 8. c4 ♠b8 9. ♠c3
— E 65

45 8. a4 d5?! 9. ♠bd2 ♠e8 10. c4 a5 11.
♠c1 ♠b8 12. ♠e5 ♠f5 13. ♠df3± Juferov—
Didiško, SSSR 1975; 8. c4 — E 60

46 8... ♠e8 9. e4 e5 10. de5 de5 11. ♠e1
b5 12. a4 ♠b7 13. ♠e2 a6= Kolarov—Ghe-
orghiu, Varna 1971; 10. a4 ±; 10. ♠e1 ±

47 9. a4 a5 10. e4 e5 11. ♠e1 ed4 12. ♠d4
♠e8 13. f4 ♠c5 14. h3 ♠d7 15. ♠f3 d5 16.
e5± Timman—Ree, Leeuwarden 1972

48 10. de5 ♠e5 11. ♠e5 de5 12. ♠c4 ♠d8
13. ♠e2 ♠e8 14. f4 ef4 15. gf4 ♠e6= Olexa—
Ujtelky, ČSSR 1948

49 10... ♠e8 11. ♠c4 ♠f8 12. a4 ♠b6 13.
♠b6 ab6 14. ♠d2 ♠g4 15. h3 ♠f3 16. ♠f3±♣
Pirc—Gojak, Jugoslavija (ch) 1963

50 14. ♠ad1 ♠e8 15. ♠c3! ♠e5?! [Pomar—
Hort, Göteborg 19/1 — 12/81] 16. f4! ♠b6
17. fe5 de5 18. ♠c4 ♠a7 19. ♠f3±; 15...
♠f6!±

51 8... de5? 9. ♠e5 ♠g4 10. ♠d3±; 8...
♠h5 9. ♠a3 [9. ♠bd2 de5 10. e4 b6 11. ♠e2
a5 12. a4 ♠a6 13. c4 ♠e8 14. ♠fd1 c6 15. ♠f1
♠c7= Stoltz—Unzicker, Stockholm (izt) 1952;
9. ♠c3 de5 10. e4 ♠e8 11. ♠e2 c6 12. ♠fd1
♠e7 13. a4 ♠f8 14. ♠a3 ♠f6 15. ♠e3 ♠e6=
Pirc—Unzicker, Amsterdam (ol) 1954] de5 10.
e4 ♠e8 11. ♠c2 ♠b6 [11... b6 12. ♠fd1 ♠e7
13. ♠b5 ♠a6 14. c4±] 12. ♠fd1 ♠d7 13. c4
♠e7 14. ♠c2 ♠c6 15. ♠a3 ♠e6 16. ♠e3
♠ad8 17. ♠d5 ♠d5 18. cd5± Smislov—Un-
zicker, Hastings 1954/55

⁵² 9. ♖c3!? de5? 10. ♗d2 ♕e8 11. ♖c4 ♗b6 12. ♗b6 cb6 13. ♖d8 ♖d8 14. ♖ad1±± Jusupov—Zapata, Innsbruck 1977; 9... ♗ge500; 9. ♖d4 de5?! 10. ♗b5 a6 11. ♖5a3 ♕e8 12. ♖c4 ♗h6 13. ♖c3 ♗f5 14. ♖d2 ♖b8 15. ♖ad1± Rukavina—Bogdanović, Sarajevo 1971 — 11/57; 9... ♗ge500; 9. ♖d2!? ♗ge5 10. ♗e5 de5 11. ♖c3 c6 [11... ♗f6 12. ♖d8 ♖d8 13. ♖fd1 ♖d1 14. ♖d1 ♗f5 15. ♗b7± Korčnoj—Spaski, SSSR 1956] 12. ♖ad1 [12. ♗a3 ♕e8 13. ♗e4± Euwe] ♖a5 13. ♖d5 ♖c5 14. ♗e3 ♗b6 15. ♖c1± Robatsch—Ojanen, Moskva (ol) 1956; 10... ♗e5 11. c4 — E 60; 9. c4± — E 60

⁵³ 9... de5 10. h3 ♗h6 11. e4 f6 12. ♖c4 ♗b6 13. ♖d8 ♖d8 14. ♗a5 ♗f8 15. a3 ♗f7 16. ♖fd1±± Olafsson—Najdorf, Wijk aan Zee 1971

⁵⁴ 11. ♖b1 d5 12. h3 ♖e7 13. e4 [13. ♗d5 ♗h3 14. ♗b7 ♖ad8 15. ♗g2 ♗h6 16. e3 ♗g4±] de4 14. ♗e4 ♗f5 15. ♖e1 ♖b4= Eliskases—Najdorf, Mar del Plata 1948; 11. ♗h1 d5 12. ♗f3 ♗f3 13. ♗g7 ♗g7 14. ♗f3 ♗e6= Filip—Fischer, Portorož (izt) 1958

⁵⁵ 11... ♖b8 12. h3 ♖e7 13. ♖e1 ♗d7 14. f4 ♗c6 15. e4± Antošin—Kogan, SSSR 1951; 11... ♖e8 12. c4 a5 13. a4 c6 14. h3 ♗e6 15. f4± Lisicin—Toluš, SSSR 1955; 11... a5!? 12. ♗f3 ♖e7 13. ♗e5 ♗e5 14. ♗e5 ♖e5= Smislov—Balašov, SSSR (ch) 1969

⁵⁶ 12. h3 ♖e8 13. ♖e1 ♗f5 14. g4 ♗e6 15. f4 ♗c6= Eliskases—Michel, Mar del Plata 1948

⁵⁷ 14. f4 ♗d7 15. ♗g7 ♗g7 16. e4 c6= Rukavina—Bukić, Jugoslavija (ch) 1972

⁵⁸ 7. dc5 ♗e4! [7... dc5 8. ♗b2 ♖d1 9. ♖d1 ♗c6 10. ♗e5 ♗g4 11. ♗d3 ♗b2 12. ♗b2 ♗d4 13. ♖d2 ♗f5 14. ♗a3 ♖ad8 15. ♗b7± Barcza—Siaperas, Moskva (ol) 1956] 8. c3 ♗c5 =

⁵⁹ 7... ♗f7 8. ♖c1 cd4 9. ♗d4 ♗c5 10. ♗f3 e5 11. ♖d1 ♗c6 12. c4 a5 13. ♗c3 a400 Barczay—Velimirović, La Habana 1971; 8. c4 ♗c6± — E 60; 7... cd4!? 8. ♗d4 d5 9. e3 ♗c6 10. c4 ♗d4 11. ed4 ♗g4 12. ♖d3 ♖d7 13. ♖e1 ♗h300 van den Tal—Platt, Wien 1950/51

⁶⁰ 8. c4 ♗c6 — E 60

⁶¹ 8... ♗d2 9. ♖d2 ♗c6 10. c3 cd4 11. cd4 ♗f5 12. d5 ♗b2 13. ♖b2 ♗b4 14. ♗d4±0 Pirc—Udovčić, Opatija 1953

⁶² Barcza—Florian, Gyula 1965

⁶³ 7. ♗b2?! e4! 8. ♗fd2 ♖e8 9. e3 d5 10. c4 c6 11. ♗c3 ♗g4±↑ Reilly—Unzicker, Moskva (ol) 1956

⁶⁴ 7... de5 8. ♗a3 [8. ♗b2 e4= Filip—Geller, Amsterdam (ct) 1956] ♖d1 9. ♖d1 ♖e8 10. ♗c3 e4 [10... ♗d7 11. ♗e5 ♖e5 12. ♗b7 ♗c6 13. ♗a8 ♗a8 14. ♖d8 ♖e8 15. ♖ad1± Holmov—Hasin, SSSR 1957] 11. ♗e1?! c6 12. ♖ab1 ♗bd7 13. ♗h3 ♗b6 14. ♗c8 ♖ac8 15. e3 ♗fd5±↑ Barcza—Szabo, Hungary 1961; 11. ♗d4 ±; 7... ♗g4 8. ♗b2 [8. ♗g5!?] ♗c6 9. c4 [9. ♗bd2 de5?! 10. h3 ♗h6 11. e4 f5 12. ♗c4 ♖d1 13. ♖ad1 ♗f7 14. ef5 gf5 15. ♗h4± Polugajevski—Krogus, Soči 1963; 9... ♗ge5 10. ♗e5 ♗e5= — 6... ♗bd7] de5 [9... ♗ge5 10. ♗c3 ♗f3 (10... ♗f5 11. ♖d2 ♗f3 12. ♗f3 ♗h3 13. ♖fe1 ♖b8 14. ♗d5± Polugajevski—Ghitescu, Büsum 1969 — 7/81) 11. ♗f3 ♗e5 12. ♗g2 c6 13. ♖d2 ♖a5 14. ♖ad1± Polugajevski—Janošević, Skopje 1968 — 6/16] 10. h3 ♗h6 11. ♖c1 [11. e3 ♗f5 12. ♗c3 ♗d3 13. ♖e1 e400 Lukacs—Balogh, Hungary 1972 — 14/114] e4 12. ♗g7 ♗g7 13. ♗e1= Portisch

⁶⁵ 8... de5 9. e4 [9. ♗fd2!? f5 10. ♗c4 ♖e8 11. e4 ♗b6 12. ef5 gf5 13. ♖e2 ♗d8 14. ♗bd2 ♖e6 15. ♖ae1± Štejnberg—Raškovski, SSSR (ch) 1967] ♗c6 10. ♗bd2 [10. ♗c3 ♖e8 11. ♖c1 ♗d4 12. ♗d4 ed4 13. ♗b5 ♗f8 14. c3 c5 15. cd4 a6 00 Holmov—Muhin, Luhačovice 1973; 10. ♖e2 ♗b6 11. ♖d1 ♖f6 12. ♗a3 a6 13. h3 ♗e6 14. c4 ♖fd8 15. c5 ♗d7= Ribli—Whiteley, Bath 1973] b6 11. ♖e2 ♖e7 12. ♖fd1 ♗c5 13. ♗f1 [Polugajevski—Medina, Palma de Mallorca 1972 — 14/115] ♗e6 14. ♗e3 ♗e4 15. ♗c4 ± Polugajevski

⁶⁶ 9. ♖d2 ♗de5 [9... ♖e8 10. ♖d1 ♗de5 11. ♗e5 ♗e5 12. c4 ♖b8 13. ♗c3 b6 14. ♗d5± Miles—Marjanović, Manila 1974] 10. ♗e5 [10. c4!?] de5 00; 9. ♖c1 de5 10. ♗c3 ♖e8 11. ♖d1 ♗d4 12. ♗e1 h6 13. e3 ♗e6 14. ♗h1 f5= Prins—Damjanović, Leipzig (ol) 1960; 9. c4 ♗de5 [9... de5 10. ♗e1 ♗d4 11. ♗c3 c6 12. ♗d3 f5 13. e3 ♗e6 14. ♗a4 ♖e7 15. ♖c1 ♖e8= Barcza—Fischer, Zürich 1959] 10. ♗e5 de5 [10... ♗e5 11. ♗c3±] 11. ♗c3 ♗f5 [11... ♗d4 12. e3 ♗e6 13. ♖d8 ♖d8 14. ♖ad1

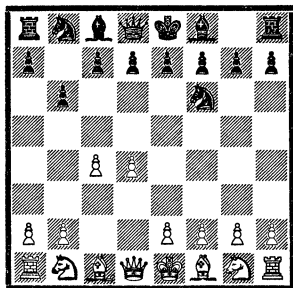
♖d1 15. ♖d1± Barcza—Prameshuber, 1959;
 11... ♖e8 12. ♗c6!? bc6 13. ♗d8 ♖d8 14.
 ♖fd1 ♗f5 15. ♗a4 f6 16. ♗c3± Jansa—Vukić,
 Sarajevo 1962] 12. ♗d8 [12. ♗d5 ♗d4 13.
 e3 ♗c2 14. ♖c1 c6 = Janošević] ♖fd8 13. ♗d5
 ♖ab8 14. ♖fd1 ♗d4 15. e3 c6 = Barcza—
 Ghitescu, Lugano (ol) 1968 — 6/117

67 9... ♗de5 10. ♗e5 ♗e5 11. ♗c3 ♗g4
 12. f3 ♗e6 13. f4 ♗g4 14. ♗c1± Przepiórka—
 Yates, Marianske Lazne 1925

68 10. ♗a3 ♗c5 11. ♗c4 ♗e7 12. ♗e2 ♖d8
 13. h3 b6 14. ♖fd1 ♗a6 = Antošin—Bronštejn,
 SSSR 1953

69 10... ♗d4 11. ♗d5 c6 12. ♗e3 ♗b6
 13. c3 ♗f3 14. ♗f3 ♗e6 = Pirc—Unzicker,
 Maribor 1967

70 14. h3 ♗f3 15. ♗f3 ♗d4 = Polugajevski
 —Štejn, SSSR (ch) 1969

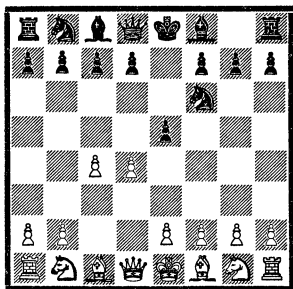

A5 SADRŽAJ • СОДЕРЖАНИЕ A5

A 50

1. d4 ♘f6 2. c4 b6

Minev 300

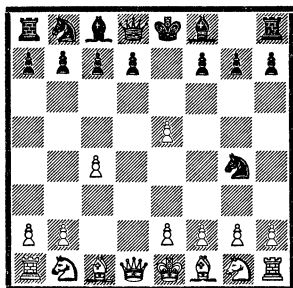
A 51

1. d4 ♘f6 2. c4 e5

Minev 303

— 3. R ♘ 3. de5

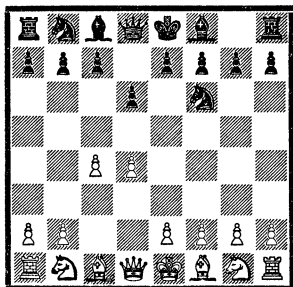
— 3. de5 R ♘ 3... ♘g4

A 52

1. d4 ♘f6 2. c4 e5 3. de5 ♘g4

Minev 307

A 53

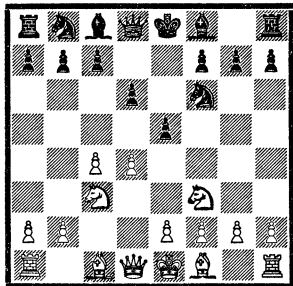
1. d4 ♘f6 2. c4 d6

Gufeld 313

— 3. R ♘ 3. ♘c3

— 3. ♘c3 R ♘ 3... e5

— 3... e5 4. R ♘ 4. ♘f3

A 54

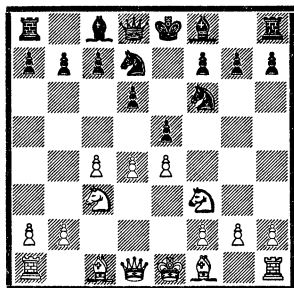
1. d4 ♘f6 2. c4 d6 3. ♘c3 e5
4. ♘f3

Gufeld 318

— 4... R ♘ 4... ♘bd7

— 4... ♘bd7 5. R ♘ 5. e4

A5 SOMMAIRE • INDICE A5

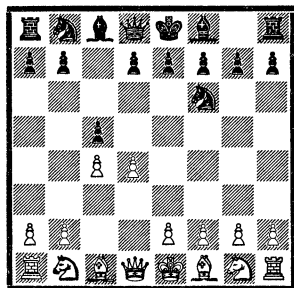

A5 CONTENTS • INHALT A5

A55

1. d4 f6 2. c4 d6 3. c3 e5
4. f3 bd7 5. e4

Gufeld 323

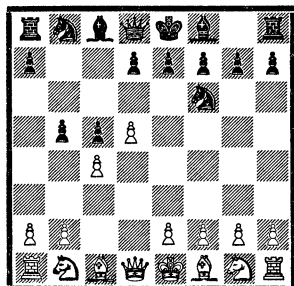

A56

1. d4 f6 2. c4 c5

Minev 328

- 3. R c3 3. d5
— 3. d5 R c3 3... e5, 3... b5,
3... e6
— 3... e5

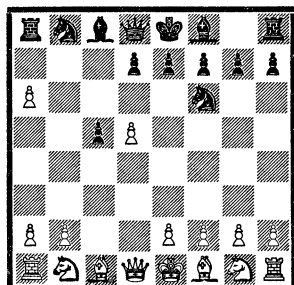

A57

1. d4 f6 2. c4 c5 3. d5 b5

Tukmakov 337

- 4. R c3 4. cb5
— 4. cb5 R c3 4... a6
— 4... a6 5. R c3 5. ba6

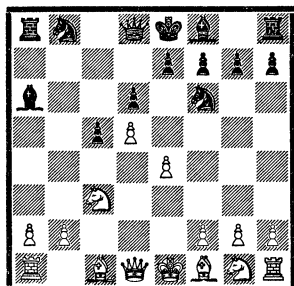

A58

1. d4 f6 2. c4 c5 3. d5 b5
4. cb5 a6 5. ba6

Tukmakov 342

- 5... R c3 5... a6
— 5... a6 6. R c3 6. c3
— 6. c3 d6 7. R c3 7. e4

A59

1. d4 f6 2. c4 c5 3. d5 b5
4. cb5 a6 5. ba6 a6 6. c3
d6 7. e4

Tukmakov 347

A5 INDICE • INNEHÅLL A5

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	♘f3 ¹ ♘b7	g3 ² e5 ³	de5 ⁴ ♘g4	♘g2 ⁵ ♘e5	♘bd2 ♘e7	0-0 ♘f3 ⁶	♘f3 0-0	♖c2 ♘c6 ⁷	♘e3 d6 ⁸	±
2	...	...	♘g2 ♘g7 ⁹	0-0 ¹⁰ 0-0	♘c3 ¹¹ ♘e4	♘e4 ¹² ♘e4	♘e3 ¹³ d6 ¹⁴	♖c1 ♘d7	♘h6 ♘f6 ¹⁵	=
3	...	...	...	...	♖c2 ♘e4 ¹⁶	♖b3 ¹⁷ ♘c6	♘bd2 d5	♖c3 ♘a5	c5! ¹⁸	±
4	♘c3 e6	e4 ♘b7 ¹⁹	♘d3 ♘b4	f3 ²⁰ ♘c6 ²¹	a3 ²² ♘c3	bc3 e5	♘e2 ♖e7	0-0 d6	♘e3 ♘d7 ²³	±
5	...	f3 ²⁴ ♘b7	cd5 ²⁶ ♘d5	♘d5 ♖d5	e4 ♖d6 ²⁷	♘e3 ²⁸ g6 ²⁹	♖a4 c6	♖d1 ♘g7	♘h3 a5 ³⁰	=
6	...	...	...	e4 ♘c3	bc3 e6 ³¹	♘b5 c6 ³²	♘d3 ♘e7	♘e2 0-0	♘e3 ³³ c5 ³⁴	=
7	...	d5 e6 ³⁵	a3 ³⁶ ♘d6 ³⁷	♘f3 ³⁸ 0-0 ³⁹	e4 ⁴⁰ ed5	ed5 ⁴¹ c6	♘e2 ⁴² cd5	cd5 ♘a6	0-0 ♖e8 ⁴³	=
8	...	♖c2 e6 ⁴⁴	e4 ⁴⁵ ♘b4 ⁴⁶	♘d3 ♘c3 ⁴⁷	bc3 d6 ⁴⁸	♘e2 ⁴⁹ c5 ⁵⁰	0-0 ♘c6	f4 ♖e7	d5 ♘a5 ⁵¹	±
9	...	...	cd5 ⁵² ♘d5	e4 ⁵³ ♘c3	bc3 e5 ⁵⁴	♘f3 ⁵⁵ ed4	♘c4 ⁵⁶ ♘c6	0-0 d3	♘d3 ♘c5 ⁵⁷	±
10	...	...	...	♘f3 e6 ⁵⁸	e4 ⁵⁹ ♘c3	bc3 ♘e7	♘b5 ⁶⁰ c6	♘d3 ♘d7 ⁶¹	0-0 c5 ⁶²	±
11	...	...	...	...	bc3 g6	e4 ♘g7	♘b5 ⁶³ ♘d7 ⁶⁴	0-0 ⁶⁵ 0-0	♘f4 a6 ⁶⁶	±

¹ 3. d5 ♘b7 [3... e5!? 4. g3 ♘b4] 4. g3 e5 [4... b5!?; 4... e6!? 5. ♘g2 ♘b4 6. ♘d2 a5] 5. ♘g2 ♘b4 6. ♘d2 0-0 7. e4 ♘a6 8. a3 ♘d6 9. b4 c6 10. ♘e2 cd5 11. cd5 ♘c7 12. ♘c4 ♘f6 13. ♘b2 f6 14. 0-0 ♘a6± Rubinstein—Grünfeld, Wrocław 1925; 7... a5!?; 6... b5!?; 3. f3 c5 [3... d5 4. cd5 ♘d5 5. e4 ♘f6 6. ♘e3±] 4. d5 g6 5. e4 d6 6. ♘c3 ♘g7 7. ♘g5 0-0 [7... h6 8. ♘e3 0-0 9. ♖d2 ♘h7 10. 0-0 0±→] 8. ♖d2 ♘bd7 9. ♘h3 ♘e5 10. ♘f2 ♘a6 11. b3 ♖c7 12. ♘e2 e6 13. f4 ♘ed7 [Kunztowicz—Keene, Dortmund 1973 — 15/101] 14. 0-0 ed5 15. ed5±; 4... b5!? Keene

² 4. ♘c3 g6 [4... d5 5. cd5 ♘d5 6. g3 ♘d7 7. ♘g2 e6 8. 0-0 ♘e7 9. ♖c2 0-0 10. ♖d1! c5 11. dc5 ♘c5 12. ♘e1± Reti—Marshall, Baden Baden 1925; 8... ♘c3!? 9. bc3 c5] 5. d5 ♘g7 6. e4 0-0 [6... d6 7. ♘e3 0-0 8. h3 ♘bd7 9. ♘d3 ♖e8 10. 0-0 e6 11. ♖e1 ed5 12. ed5 ♘c5 13. ♘c2 ♘a6 14. b4 ♘cd7 15. ♖d3 ♘e5 16. ♘e5 ♖e5 17. ♘d4± Reti—Zubarev, Moskva 1925] 7. ♘g5 h6 8. ♘h4 d6 9. ♘d3 c6 10. 0-0 cd5 11. ed5 ♘bd7 12. ♖e1 ♖e8 13. ♖c1 a6 14. ♘f1 ♖c8 15. ♖d2± Malich—Hartston, Dečín 1976; 4... e6= — E 12

³ Botvinnik; 4... ♘f3 5. ef3 d5 6. cd5 ♘d5 7. ♘c3 g6 8. ♖b3! e6 9. ♘d5 ed5 10. ♘f4 ♖e7 11. ♘d1 ♖d7 [11... c6 12. ♘h3±] 12.

♘c7! ♖c7 13. ♖d5 ♘c6 14. ♘b5 ♖c8 15. ♖c1 ♘c5 16. ♖c6 ♖c6 17. ♘c6 ♖c6 18. ♖e1 ♘d7 19. dc5±± Wade—Mestel, Hastings 1972/73

⁴ 5. d5 ♘b4 6. ♘d2 ♘d2 7. ♖d2! [7. ♘bd2 e4! 8. ♘d4 e3! 9. fe3 0-0 10. ♘g2 ♘g4 11. ♖b3 ♖e8] d6 8. ♘c3 0-0 9. ♘g2 a5 10. 0-0± Voronkov

⁵ 6 ♖d4? h5△ ♘c5; 6. ♘f4? ♘c5 7. e3 ♘c6; 6. ♘h3 ♘e5 7. ♘bd2 [7. ♘e5? ♘h1 8. f3 ♖e7± Botvinnik] ♘f3 8. ♘f3 ♘e7 9. 0-0± Tarasov—Koblenc, SSSR 1949

⁶ 8... ♘g6 9. ♘b1! 0-0 10. ♘c3 ♘a6 11. h4 ♘f6 12. h5 ♘e7 13. ♖c2 ♘c5 14. ♘e3± Savicki—Botvinnik, SSSR (ch) 1933

⁷ 10... ♘a6? 11. ♘g5 ♘g5 12. ♘b7 ♘b4 13. ♖f5+-; 10... ♖c8 11. e4 ♘a6 12. ♘d4±

⁸ 12. ♖fd1± Voronkov

⁹ 5... c5 6. d5 b5 7. 0-0 d6 8. cb5 ♘d5 9. ♘c3 ♘b7 10. e4 ♘bd7 11. ♖e2 ♘g7 12. e5 de5 13. ♘e5 ♘e5 14. ♖e5± Smejkal—Jansson, ČSSR—Sverige 1975

¹⁰ 6. ♘c3 ♘e4 7. ♖d3 ♘c3 8. bc3 d6 9. h4 ♘d7 10. h5 e5 11. ♘g5 f6 12. ♘d2 ♖e7 13. h6 ♘f8 14. ♖c2 [Bogoljubov—Torre, Mo-

skva 1925] 0-0-0 00; 7. ♠d2 0-0 8. 0-0 — 6. 0-0; 6. ♠c2 e6 [6... ♠e4 7. ♠d2 ♠c6 8. 0-0 0-0 9. ♠c3 d500] 7. ♠c3 d5 8. cd5 ed5 9. ♠g5 0-0 10. 0-0 ♠c6 11. ♠fd1 h6 12. ♠f6 ♠f6 13. ♠ac1 ♠e7 14. e4 [Vaganjan—Smislov, SSSR (ch) 1976 — 22/128] de4 15. ♠e4 ♠g7 16. ♠e5 ♠d5 17. ♠c6 ♠d7 = Tukmakov

11 7. ♠bd2 c5 8. d5 e6 9. e4 ed5 [9... b5? 10. de6 fe6 11. e5 ♠g4 12. cb5 ♠e5 13. ♠e5 ♠g2 14. ♠g2 ♠e5 15. ♠c4 ♠g7 16. ♠d6± Botvinik] 10. ed5 [10. cd5? d6 11. ♠e1 ♠e8 12. ♠h4 ♠e7 13. ♠df3 ♠bd7 14. ♠d2 b5± Čehover—Botvinik, SSSR 1931] b5 11. ♠h4 = Botvinik; 7. d5 e6 8. ♠c3 ed5 9. cd5 ♠e8 10. ♠d4 c5 11. dc6 dc6± Andersson

12 8. ♠d2 ♠c3 [8... c5 9. d5 ♠d2 10. ♠d2 d6 11. e4 ♠d7 12. f4 a6 13. ♠c2 b5 14. ♠ac1 ♠a5 15. ♠h1 ♠fb8 16. h4± Spasov—Spiridonov, Slnčev Brjag 1974; 8... ♠d2 9. ♠d200] 9. ♠c3 ♠e400; 8. ♠c2 ♠c3 9. ♠c3 c5 10. ♠d3 cd4 11. ♠d4 ♠g2 12. ♠g2 d5 =

13 9. b3 c5 10. ♠b2 ♠c6 11. e3 d5 = Spasov—Matanović, Albena 1975; 9. ♠f4 d6 10. ♠d2 ♠d7 11. ♠h6 e6 12. ♠g7 ♠g7 13. ♠e1 ♠g2 14. ♠g2 ♠f6 = Guimard—Euwe, Groningen 1946; 9... c5!?

14 9... c5 10. ♠d2 d6 11. ♠h6 ♠c6 12. ♠g7 ♠g7 13. d5 ♠f3 14. ♠f3 ♠e5 15. ♠g2 ♠g8 16. b3 a6 17. f4± Andersson—Spiridonov, Soči 1973 — 16/33; 9... d5 10. ♠c1 dc4 11. ♠c4 c6 12. ♠c1 ♠d5 13. ♠a4 ♠d7 14. ♠h3! b5 15. ♠a6 ♠f3 16. ef3 ♠b6 17. f4± Andersson—Portisch, Palma de Mallorca 1971 — 12/27

15 12. ♠g7 ♠g7 13. ♠d1 c5 14. ♠e3 ♠c7 15. ♠h3 ♠ab8 16. ♠ac1 ♠c6 17. b3 ♠fe8 18. d5 ♠d7 19. ♠d7 ♠d7 20. ♠d3 ♠bd8△ e5 = Ogaard—Savon, Dortmund 1975

16 7... c5 8. d5±↑田

17 8. ♠d2 d500; 8. ♠a4 e6 9. ♠c3 ♠b7 10. ♠c2 d6?! 11. b3 ♠bd7 12. ♠b2 ♠e8 13. ♠fe1 d5 14. ♠ad1 ♠c8 15. ♠e5± Zaharov—Židkov, SSSR 1974; 10... d5 11. cd5 ed5 12. ♠g5 = — 6. ♠c2

18 11. cd5 ♠d5 12. b4 ♠c6 13. b5? ♠d4!± Karpov—Matanović, Skopje 1976 — 21/87; 13. ♠b200; 11. c5!±

19 4... d5 5. cd5 ed5 6. e5 ♠e4 7. ♠d3 ♠b4 8. ♠e2±; 4... ♠b4 5. e5 ♠e4 6. ♠g4 ♠c3 7. a3 ♠f8 [7... ♠a5 8. ♠g7 ♠e4 9. b4 ♠f8 10. ♠h6+—] 8. ♠g5 ♠e7 [8... f6 9. ef6 gf6 10. ♠h5 ♠e7 11. ♠f6+—] 9. ♠e7 ♠e7 10. ♠g7 ♠f8 11. ♠f8 ♠f8 12. bc3± Voronkov

20 6. ♠e2? c5 7. d5 0-0 8. ♠e3 ed5 9. cd5 ♠e8 10. f3 ♠d5! 11. ed5 ♠d5 12. ♠h7 ♠h8! 13. ♠e4 ♠c3 14. bc3 ♠c3 15. ♠f2 ♠a1 16. ♠a8 ♠d4 17. ♠e4 d5+ Rivlin—Botvinik, SSSR 1925; 6. ♠c2!± — 3... ♠b7; 6. d5!?

21 6... 0-0 7. ♠e2 d5 8. cd5 ed5 9. e5 ♠e8 10. 0-0 c5 11. a3 ♠a5 12. b4! cb4 13.

♠a2 ♠c6 14. ♠b1 ba3 15. ♠a3± Geler—Usačij, SSSR 1957

22 7. ♠e2!?

23 12. ♠c1 ♠d8 [12... 0-0-0 13. a4 ♠a5 14. ♠b3±] 13. ♠c2 ♠e6 14. ♠d3 c5 15. d5 ♠ef8 16. g3±○ Tajmanov—Nikolić, Zalaegerszeg 1969 — 8/71

24 4. ♠g5 e6 [4... d6 5. f3 ♠bd7 6. e4 e6 7. ♠h3 ♠e7 8. ♠d2 0-0 9. ♠e2± Sämisch—Grünfeld, Wrocław 1925; 5. ♠f6!±△ e4] 5. e4 h6 6. ♠f6 ♠f6 7. ♠f300; 5... ♠e700; 5. ♠c2 — 4. ♠c2; 4. ♠f3 e6 — E 12

25 4... c5 5. d5 e6 6. e4 d6 7. ♠ge2 ed5 [7... ♠e7 8. ♠f4 e5 9. ♠d3 ♠a6 10. f4 ef4 11. ♠f4 0-0 12. ♠e2± Goldberg—Iljin—Zenevski, SSSR 1939] 8. ed5±

26 5. ♠g5 e6 6. e4 de4 7. fe4 ♠e7 8. ♠f6 ♠f6 9. ♠f3 c5 10. d5 ♠c3 11. bc3 0-0 12. ♠d3 e5 13. ♠d2 f6 14. 0-0-00 Astasjin—Pigusov, SSSR 1977

27 7... ♠d8 8. ♠e3 e6 9. ♠b3 ♠e7△ 0-0, ♠d7, c5 = Dubinin—Čehover, SSSR (ch) 1934/35; 7... ♠d7 8. ♠c4 g6 9. ♠b3 e6 10. ♠e2 ♠g7 = Agdamus—Fischer, Buenos Aires 1970

28 8. ♠d3 ♠b4 9. ♠d2 e5 10. ♠e2 ed4 11. ♠d4 ♠d7 12. ♠e2 0-0-0 13. a3 ♠e7 14. ♠c3 c5 15. ♠e3 ♠e5 16. 0-0 g6 17. ♠c2 ♠g700 Knaak—Planinc, Amsterdam 1974; 8. ♠e2 e5 9. ♠e3 ♠b4 10. ♠d2 ♠d2 = Nikolac—Planinc, Jugoslavija 1976

29 8... e5!±; 8... ♠b4!± 9. ♠d2 e6

30 12. a3 0-0 13. ♠e2 ♠a6 14. ♠c2 ♠e2 15. ♠e2 e5 = Bagirov—Tukmakov, SSSR 1974

31 7... g6 8. ♠c4 ♠g7 9. ♠e2 0-0 10. ♠g5?! ♠c6 11. ♠d2 ♠a5 12. ♠d3 c5 13. d5 ♠d7 14. ♠d1 e6 15. c4 ♠a6± V. Nikolić—Šahović, Vrnjačka Banja 1976 — 21/88; 10. ♠e3 = Šahović; 7... e5 8. ♠b5 c6 9. ♠c4 ed4 10. cd4 b5 11. ♠b1 ♠d7 12. ♠b3 c5 13. ♠e3 cd4 14. ♠d4 = Slak—Planinc, Jugoslavija 1976 — 22/127

32 8... ♠d7 9. ♠e2 ♠e7 10. 0-0 a6 11. ♠d3 c5 [Bogoljubov—Aljehin (m) 1929] 12. ♠f4± Pachman; 12. a4±; 12. ♠e3± Aljehin

33 11. 0-0 c5 12. ♠f4 cd4 13. cd4 ♠c600

34 12. dc5 ♠c5 13. ♠c5 bc5 14. ♠b1 ♠c7 15. ♠b3 ♠c6 16. 0-0 ♠d7 = Popov—Keene, Dortmund 1973

35 4... e5 5. g3 ♠e7 6. ♠g2 d6 7. e4 ♠bd7 8. ♠ge2 h5?! 9. h4 ♠f8 10. ♠a4 ♠d7 11. ♠b5 ♠d8 [11... c6 12. ♠h3 ♠g4 13. ♠c3 cd5 14. cd5 ♠a4 15. ♠a4± Szabo] 12. ♠h3 ♠e8 13. ♠c2± Szabo—Bakonyi, Hungary (ch) 1946

36 5. e4 ed5 [5... ♠b4 6. ♠d300] 6. cd5 ♠b4 7. f3 0-0 8. ♠c4 ♠e8 9. ♠e2 ♠c500 Voronkov

37 5... ♠e7 6. g3 b5 7. ♠b5 ed5 8. ♠f4 d6 9. c5 0-0 10. cd6 cd6 11. ♠d4 ♠c6 12.

♟g3± Petrosjan—Keene, Bath 1973; 6. e4!?!; 5... ed5 6. cd5 g6 [6... ♞c5 7. ♟f4 0-0 8. e3 a5 9. ♟f3 ♟a6 10. ♞c4± Larsen—Cardoso, Manila 1973 — 16/27] 7. g3 ♟g7 8. ♟g2 0-0 9. ♟f3 [9. ♟h3 c5 10. 0-0 d6 11. ♞f4 a6 12. ♟d2 ♟e8 13. ♟g5 ♟g4 14. ♟ge4 ♟e5 15. b3oo Furman—Tarasov, SSSR 1958] c5 10. 0-0 d6 11. e4 ♟bd7 12. ♞f4 ♟e7 13. h3 ♟e8 14. ♟g5! ♟f6 15. ♟h6 ♟g7 16. ♟g7 ♟g7 17. ♟e1 a6 18. a4± Ogaard—Šahović, Stockholm 1975/76 — 23/111; 7. e4!?! Šahović

58 6. e4 ed5 7. cd5 0-0oo

59 6... ed5 7. cd5 0-0 8. ♟g5 ♟e8 9. e3 ♟e7 10. ♞c4 h6 11. ♞f4 ♟h5 12. ♞e5 ♟f6 13. ♞d4 ♟a6 14. ♟a6 ♟a6 15. 0-0 c5 16. ♟f6 ♟f6 17. ♟d3± Karpov—Miles, Las Palmas 1977 — 23/113; 13... ♟f4!?! 14. 0-0 ♟g6 Averbah

40 7. ♟g5 ♟e7 8. ♞f4 ♟h5 9. ♟g3 ♟f6 10. ♟d4 e5 [10... c5? 11. ♟db5 ♟g3 12. hg3 ed5 13. e3! h6 14. ♟d5± Sosonko—Planinc, Ljubljana—Portorož 1977 — 23/112] 11. ♟c2 [11. ♟f5 g6 12. ♟h6 ♟h8oo] d6 12. e4 g6oo

41 8. cd5 ♟e8oo ♟ 9. ♟g5? ♟e4!

42 9. dc6 dc6 10. ♞e2 ♟c7 11. 0-0 ♟bd7 12. ♟g5 a6= Bertok—Planinc, Zagreb 1972

43 12. ♟g5 h6 13. ♟h4 ♟c8 14. ♟d4 ♟c5= Petrosjan—Planinc, Moskva 1975 — 20/23

44 4... ♟c6 5. ♟f3 e6 6. e4 e5 7. de5 ♟g4 8. ♟g5 ♟e7 9. ♞f4 ♟c5 10. ♟g3 ♟e7 11. 0-0-0! ♟ce5 12. ♟e5 ♟e5 13. ♟d5 ♟d5 14. ed5± Teichmann—Aljehin, Berlin (m) 1921; 4... g6 5. e4 d6 6. g3 ♟g7 7. ♟g2 ♟c6 [7... 0-0 8. ♟ge2 ♟c6 9. d5± Grünfeld—Reti, Marianske Lazne 1925] 8. ♟ge2 e5 9. d5 ♟e7 10. 0-0 0-0 11. f4± Sämisch—Reti, Berlin (m) 1922; 4... c5 5. d5 e5 6. e4 d6 7. g3! ♟e7 8. ♟g2 ♞c8 9. f4 a6 10. ♟f3 ♟c7 11. 0-0 ♟bd7 12. a4 ♟f8 13. a5 ba5 14. ♟a4± Smislov—Matanović, Biel (izt) 1976 — 22/126; 4... d6 5. e4 [5. ♟f3 ♟bd7 6. ♞f4 g6 7. ♟d1 ♟g7 8. e4 0-0 9. ♞e2 ♟c8 10. ♞c1! e5 11. d5± Grünfeld—Tarrasch, Semmering 1926] e5 6. ♟f3 [6. d5 ♟g3, ♟g2, ♟ge2±] ♟bd7 7. d5 [7. ♞e2 c6 8. 0-0 ♟e7 9. h3 0-0 10. ♞e3 ♟c7 (Judović—Alatorcev, SSSR 1937) 11. d5±] ♟e7 8. g3 [8. h3 0-0 9. g4 ♟ ♞e3, 0-0-0±] 0-0 9. ♟g2 ♟ 0-0, ♟e1-d3, f4±

45 5. ♟g5 h6! 6. ♟h4 ♟e7 7. e3 [7. e4?! 0-0 8. e5 ♟d5 9. ♟g3 ♟b4 10. ♟b3 d5 11. ed6 ♟d6 12. 0-0-0 ♟8c6 13. ♟d6 ♟d6 14. a3 ♟d4! 15. ♟d4 ♟d4 16. ab4 ♟f2± Nimzowitsch—Marshall, Berlin 1929] 0-0 8. ♟f3=

46 5... d5 6. cd5 ed5 7. e5 ♟e4 8. ♟b5 c6 9. ♟d3 ♟b4 10. ♟e2 f5 11. f3! 0-0 [11... ♟h4 12. g3 ♟g3 13. ♟g3 f4 14. ♟g2 fg3 15. ♞e3! gh2 16. ♟d2!± Tartakower] 12. 0-0 c5 13. fe4 fe4 14. ♟f8 ♟f8 15. ♞e4± Tartakower—Marshall, Bad Kissingen 1928

47 6... c5 7. d5 ed5 8. ed5 b5 9. b3 0-0 10. ♟e2 d6 11. 0-0 bc4 12. bc4 ♟bd7 13. f4

♟e8 14. ♟g3±! ♟ Rubinstein—Janowski, Marianske Lazne 1925; 7... b5!?

48 7... d5 8. cd5 ed5 9. e5 ♟e7 10. ♟e2 ♟fd7 11. 0-0 ♟c6 12. a4 0-0-0 13. ♞a3 ♟e8 14. f4 ♟a5 15. f5 c5 16. ♟f4± Botvinnik—Šebarsin, SSSR 1925

49 8. f4!?! ♟ ♟f3 Tartakower

50 8... ♟bd7 9. 0-0 0-0 10. ♟g3 ♟e8 11. h3 e5 12. f4± Monticelli—Michel, London (ol) 1927; 8... ♟c6!?! 9. 0-0 ♟d7 10. f4 ♟a5 Voronkov

51 12. e5? ♟d7 13. de6 fe6 14. ♟h7 0-0-0± Botvinnik; 12. ♟g3 0-0-0 13. ♟e2! h5 14. e5 ♟e8 [14... ♟d7 15. ♟e4 de5 16. fe5 ♟e5 17. ♟g5 f6 18. ♟f6!+—] 15. ed6 ♟d6 [15... ♟d6 16. f5 ed5 17. ♞f4 ♟c6 18. cd5 ♟d5 19. ♟ad1±→] 16. f5 e5 17. f6! gf6 18. ♟h5 e4 [18... f5 19. ♟g7! e4 20. ♟f5 ♟f5 21. ♟f5 ♟d6 22. ♟e4+— Botvinnik—Silič, SSSR 1929] 19. ♟f6 ♟e5 20. h3 ♟c3 21. ♟e4 ♟e4 22. ♞e4 ♟c4 23. ♟g5± Botvinnik

52 5. ♟g5 e6 6. cd5 ed5 7. e3 ♞e7 8. ♟d3 h6 9. ♞f4 0-0 10. ♟ge2 c5 11. a3 ♟c6 12. h3 cd4 13. ed4 ♟d6 14. ♟d6 ♟d6= Botvinnik—Čehover, Leningrad 1934; 5... dc4!?! 6. ♟a4 ♟bd7 Rabinović; 5. ♟f3 e6 6. ♟g5 ♞e7 7. e3 [7. ♞f6 ♞f6 8. cd5 ed5 9. e3 0-0= Rukavina—Šahović, Jugoslavija (ch) 1976] ♟bd7 8. cd5 ed5 9. ♟d3 a6 10. 0-0 h6 11. ♟h4 0-0= V. Vuković—Grünfeld, Debrecen 1925

53 6. ♟d5 ♟d5 7. ♟f3 [7. ♟c7? ♟a6 8. ♟c3 e5!±] e6=

54 7... e6 8. ♟f3 — 6. ♟f3; 7... g6 8. ♟f3 — 6. ♟f3

55 8. de5 ♟h4 9. ♟f3 [9. ♟d3 ♟d7 10. ♟f3 ♟h5 11. ♞f4 0-0-0 12. 0-0 ♟c5±; 9. ♞b5 ♟d7 10. ♟d7 (0-0 ♟f3 ♟e4 11. ♟e4 ♞e4± Euwe—Aljehin, Budapest 1921) ♟d7 11. ♟d3 ♟c8 12. ♟h3 ♟h3 13. ♟h3 ♞e4 14. 0-0 h6± M. Makagonov—Frejman, SSSR (ch) 1929] ♟e4 10. ♟e4 ♞e4 11. ♞c4 ♟c6 12. 0-0 [12. ♞f7 ♟f7 13. ♟g5 ♟g6 14. ♟e4 ♟e5±] 0-0-0! 13. ♟e1 [13. ♞f7 ♞f3 14. gf3 ♟e5 15. ♞e6 ♟b8 16. f4 ♟d3!± Voronkov] ♟d5 14. ♟a6 ♟b8 15. ♟g5 ♞e7± Gligorić—Larsen, Palma de Mallorca 1967 — 4/91

56 9. cd4? ♟b4±; 9. ♞b5!?! c6 10. ♞c4 b5 [10... dc3? 11. ♟g5±] 11. ♞e2 dc3 12. ♟c3 ♟d7 13. 0-0 ♟c5 [13... ♟e7? 14. ♞b2 ♟c5 15. ♟c2 ♟e6 16. a4 a6 17. ab5 ab5 18. ♞a8 ♞a8 19. ♟d1 ♟b7 20. ♟e5 ♞e7 21. ♞h5!+— Spielmann—Čehover, Moskva 1935] 14. ♟e1 ♟e6 15. ♞e3 ♞e7 16. ♟ad1± Pachman; 9. ♟d4!?

57 12. e5 h6 13. ♞f4 [13. e6 fe6 14. ♟g6 ♟d7oo Gufeld] ♟e7 14. ♞f5 g6 15. ♟h3 ♟d8 16. e6! [16. ♟ad1 ♟e6oo Zilberštejn—Bronštejn, SSSR (ch) 1972 — 14/125] ♟e6 17. ♞e6 fe6± Baranov

58 6... g6 7. e4 ♟c3 — 6... ♟c3

⁵⁹ 7. ♖g5 ♗e7 8. ♜d5 ed5 9. ♗e7 ♜e7 10. e3 0-0 11. ♜d3 g6 12. 0-0± Ragozin—Tartakower, Saltsjöbaden (izt) 1948

⁶⁰ 9. ♜d3 ♜d7 10. 0-0 c6? 11. ♜f4 0-0 12. a4 ♜e8 13. a5 ♜f8 14. ♜e5!± Frejman—Čehover, SSSR (ch) 1934/35; 10... c5± — 9. ♜b5

⁶¹ 10... 0-0? 11. e5 h6 12. h4 c5 13. ♜h3! ♜h8 [13... f5 14. ef6 ♜f6 15. ♜g5+ — Aljehin] 14. ♜h6!+ — Aljehin—König, Wien 1922; 10... c5 11. ♜b5 ♜c6 12. a4 0-0 13. 0-0± Gheorghiu—Matanović, Athens 1976

⁶² 12. ♜f4 0-0 13. ♜ad1 cd4 14. cd4 ♜c8 15. ♜a4?! a6!△ b5∞ Moritz—Grünfeld, Wrocław 1925; 15. ♜e2±; 13. ♜e2!±

⁶³ 9. ♜b2 0-0 10. ♜e2 e6 [10... ♜c6 11. 0-0 ♜a5 12. c4 ♜d7 13. ♜fe1 ♜ad8 14. ♜d3 f5 15. d5± Nijdam—Markland, Wijk aan Zee II 1973] 11. 0-0 c5△ ♜d7±

⁶⁴ 9... c6 10. ♜e2 0-0 11. 0-0 ♜d7 12. ♜f4± Gligorić—Planinc, Ljubljana—Portorož 1973 — 15/102

⁶⁵ 10. h4 a6 [10... c6 11. ♜d3 e5∞] 11. ♜d3 e5 12. h5 ♜e7 13. h6 ♜f6 14. ♜e3 0-0 15. 0-0∞ Vajser—Psahis, SSSR 1977

⁶⁶ 12. ♜d3 ♜e8 13. ♜ad1 c5 14. a4 e6 15. ♜fe1 [Quinteros—Planinc, Ljubljana—Portorož 1973] ♜c8±

A 51

1. d4 ♜f6 2. c4 e5

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	d5 ¹ ♜c5 ²	♜c3 d6	♜c2 ³ c6	♜f3 ⁴ 0-0	♜g5 ♜bd7	e3 ♜c7	♜d3 h6	♜h4 ♜b4	dc6 ⁵ bc6 ⁶	≡
2	de5 ♜e4 ⁷	♜c2 ⁸ ♜b4 ⁹	♜d2 d5 ¹⁰	e3 ¹¹ ♜f5	♜d3 ♜g5 ¹²	g3 ♜d7	♜f3 ♜g4 ¹³	0-0 ♜d2	♜d2 ♜d2 ¹⁴	=
3	...	...	♜c3 d5	ed6 ¹⁵ ♜f5	♜d2 ¹⁶ ♜d6 ¹⁷	♜b3 ¹⁸ ♜c6	e3 ♜e7	♜f3 0-0-0	♜e2 ¹⁹ g5 ²⁰	±
4	...	...	ed6 ²¹ d5	♜c3 ²² ♜d6 ²³	e4 ♜e4 ²⁴	♜d3 ²⁵ ♜f2	♜f5 ♜h1 ²⁶	♜f3 ♜d6 ²⁷	♜e4 ²⁸ ♜h2 ²⁹	∞

1. d4 ♜f6 2. c4 e5 3. de5 ♜e4 4. ♜f3

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
5	...	♜d2 ³¹ ♜b4 ³⁰	e3 ♜c6	♜c3 ♜d2	♜d2 0-0	♜d5 a5	♜e2 ♜e8	♜c3 ♜b4	♜b4 ab4 ³³	±
6	...	a3 ³⁴ ♜c6	ed6 ³⁶ ♜d6	♜bd2 ³⁷ ♜f5	e3 ³⁸ ♜f6	♜e2 0-0-0	♜e4 ³⁹ ♜e4	♜a4 ♜he8	0-0 g5 ⁴⁰	∞
7	...	...	♜c2 d5 ⁴¹	e3 ⁴² ♜g4	cd5 ♜d5	♜c4 ♜a5	b4 ♜b4	ab4 ♜a1	♜e4 ♜h5 ⁴³	±
8	...	♜bd2 ♜b4	a3 ⁴⁴ ♜d2	♜d2 ⁴⁵ ♜d2	♜d2 ♜e7	♜c3 ⁴⁶ 0-0 ⁴⁷	♜d1 ♜e8	♜d5 b6	e3 ♜b7 ⁴⁸	±
9	...	...	g3 ⁴⁹ ♜c5	♜g2 ♜e7 ⁵⁰	♜b1 g6 ⁵¹	0-0 ♜e5	♜c3 ♜g7 ⁵²	♜d5 0-0	♜e5 ♜d8	±
10	...	...	...	ed6 ♜d6 ⁵⁴	♜g2 0-0 ⁵⁵	0-0 ♜f6 ⁵⁶	♜b3 ♜e6 ⁵⁷	♜c5 ♜c5	♜a4 ♜g4 ⁵⁸	∞
11	...	...	...	...	♜g2 ♜f5	0-0 ⁵⁹ 0-0-0 ⁶⁰	a3 ⁶¹ ♜f6 ⁶²	♜a2 ⁶³ ♜b1 ⁶⁴	♜a1 ♜f5 ⁶⁵	=
12	...	...	a3 a5 ⁶⁶	♜b3 ⁶⁷ ♜e6 ⁶⁸	♜d2 a4	♜c1 d6	♜c3 ♜d7	♜d3 ♜a5 ⁶⁹	♜d2 ♜c6 ⁷⁰	±
13	...	...	...	e3 ⁷¹ ♜e5	♜e5 ⁷² ♜e5	♜f3 ♜f6	♜e2 ⁷³ ♜e7 ⁷⁴	♜d4 ♜e6	♜b5 0-0 ⁷⁵	±

¹ 3. e4 ㊦e4 4. de5 ㊦c5 5. ㊦d5 [5. ㊦h3 d6 6. ㊦d5 (6. ㊦e2 f5 7. ef6 0-0 8. fg7 ㊦e8 9. ㊦e3 ㊦e3 10. fe3 ㊦h3 ㊦ ㊦h4-+) f5干] ㊦f2 6. ㊦e2 f5 7. ef6 ㊦f6 8. ㊦e5 ㊦f7干 Schlechter; 3. ㊦f3 e4 [3... ed4 4. ㊦d4 d5 5. cd5 ㊦d5 6. ㊦c3 ㊦b4 7. ㊦a4 ㊦c6 8. ㊦c6 ㊦c3 9. bc3 ㊦d7 = Schlechter] 4. ㊦d2 d5 5. cd5 ㊦d5 6. e3 ㊦b4 7. ㊦c3 ㊦c5 8. bc3 0-0 9. ㊦b3 ㊦g5 10. ㊦a3 ㊦e8 11. g3 b6 12. ㊦g2 ㊦a6 13. c4 ㊦c6 14. ㊦c3 ㊦ad8 15. 0-0 h5干 Menčík - Tartakower, Paris 1929; 3. ㊦g5 ed4 4. ㊦d4 ㊦e7 5. ㊦f3 ㊦c6 6. ㊦d1 ㊦e4 7. ㊦e7 ㊦e7 8. a3 d6 9. e3 0-0 10. ㊦e2 ㊦f6 11. ㊦bd2 ㊦f5干 Ladman - Tartakower, Scarborough 1929; 9. g3!?; 3. e3 ed4 4. ed4 ㊦b4 5. ㊦d2 ㊦d2 6. ㊦d2 0-0 7. ㊦d3 d5 8. ㊦e2 ㊦g4 9. 0-0 ㊦c6 10. f3 ㊦h5干 Vistaneckis - Vajda, Praha (ol) 1931

² 3... ㊦b4 4. ㊦d2 ㊦d2 5. ㊦d2 0-0 6. e4 d6 7. ㊦e2 a5 8. ㊦c3 ㊦a6 9. ㊦e2 ㊦c5 10. 0-0 ㊦e7 11. b3 ㊦e8 12. a3 ㊦ b4± Malich - Thormann, DDR 1968

³ 5. e4 c6 6. ㊦f3 cd5 7. cd5 0-0 8. ㊦d3 ㊦bd7 9. 0-0 a6 10. h3 b5 ㊦ ㊦b6, ㊦d7干 ↑ ⇐ c; 10... ㊦e8!? ㊦ g6, ㊦g7, f5 Kvjatkovski

⁴ 6. g3 cd5 7. cd5 ㊦a6 8. a3 0-0 9. ㊦g2 b5 10. b4 ㊦d4 [Peov - Meštrović, Albena 1974] 11. ㊦b2 ㊦c7干

⁵ 11. e4?! cd5 12. cd5 ㊦e4! 13. ㊦e4 f5 14. ㊦f5 ㊦f5 15. ㊦f5 ㊦c3 16. ㊦d2 [16. bc3 ㊦c3 17. ㊦e2 ㊦c5 18. ㊦b1 e4干 →] ㊦c5 17. ㊦c2 ㊦b2 18. ㊦b1 ㊦d4 19. 0-0 ㊦f7干 A. Atanasov - B. Atanasov, Bulgaria 1955

⁶ 12. 0-0 ㊦b7干

⁷ Fajarowicz

⁸ 4. ㊦d4 ㊦c5 5. ㊦f3 ㊦c6 6. ㊦d5 d6 7. ㊦g5 ㊦d7 8. ㊦c3 ㊦b4 9. ㊦d2 de5 10. 0-0-0 ㊦d2 11. ㊦d2 f6 12. ㊦h4 ㊦e6 13. a3 ㊦c6 14. b4 ㊦d7 15. ㊦b2 [Gilg - Fajarowicz, Bautzen 1929] a5干; 4. ㊦d5 f5 5. ef6 ㊦f6 [Camara - Flores, Sao Paulo 1937] 6. ㊦d1 ㊦c5 7. ㊦f3 0-0 ㊦; 4. a3 ㊦h4 5. g3 ㊦h5 6. ㊦d2 ㊦d2 7. ㊦d2 ㊦c6 8. ㊦f3 ㊦e5 9. ㊦e3 d6 10. ㊦g2 ㊦e7 11. ㊦e5 ㊦e5 = O'Kelly - Bisguier, San Juan 1969; 4. ㊦d2 ㊦c5 5. b4?! ㊦e6 6. a3 a5! 7. b5 d6 8. ed6 ㊦d6 9. ㊦gf3 0-0 10. e3 ㊦d7干 Engels - H. Keller, Wien 1939; 5. ㊦gf3 ㊦c6 - 4. ㊦f3; 4. ㊦c3 ㊦c3 5. bc3 ㊦c5 6. ㊦f3 0-0 7. ㊦f4 ㊦c6 8. e3 b6 9. ㊦d3 h6 10. h4! f6 11. ㊦c2 ± → Jonathan - Wurch, France 1946; 4... ㊦b4 5. ㊦c2 - 4. ㊦c2

⁹ 4... ㊦c5 5. ㊦f3 ㊦c6 6. a3 a5 7. ㊦f4 ㊦e6 8. ㊦g3 ㊦c5 9. e3 b6 10. ㊦c3 ㊦b7 11. ㊦d3 ㊦g5 12. ㊦e5 ㊦g5 13. 0-0 0-0-0 14. ㊦d5! ㊦ b4± Weinstein - Sher, USA 1957

¹⁰ 5... ㊦d2 6. ㊦d2 ㊦d2 7. ㊦d2 ㊦c6 8. f4 0-0 9. ㊦f3 f6 10. ef6 ㊦f6 11. e3 d6 12. ㊦d3 a5 13. 0-0± Lokvenc - Patalas, Wien 1943

¹¹ 6. ed6? ㊦f5 7. dc7 ㊦c7 8. ㊦a4 ㊦c6 9. ㊦f3 0-0-0 10. a3 ㊦d2 11. ㊦d2 ㊦d2 12. ㊦d2

㊦d2! 13. ㊦d2 ㊦e5-+ Mues - Reinhardt, corr. 1934

¹² 7... ㊦c6 8. ㊦f3 0-0 9. 0-0 ㊦d2 10. ㊦d2 ㊦d3 11. ㊦d3 dc4 12. ㊦c4 ㊦d2 13. ㊦ad1 ㊦e7 = Milic - Mühring, Jugoslavija - Nederland 1949

¹³ 9... ㊦h5!?

¹⁴ 12. ㊦f5 ㊦f3 13. ㊦h1 ㊦h5 14. ㊦d7 ㊦d7 15. ㊦g2 ㊦h4 16. gh4 ㊦g4 = Timet - Meyer, Zagreb 1953

¹⁵ 6. cd5 ㊦d5 [6... ㊦f5 7. ㊦d2! (7. ㊦a4? ㊦c6 8. dc6 ㊦c3 9. ㊦b3 ㊦c2!! 10. ㊦c2 ㊦e4-+) ㊦c3 (7... ㊦g3 8. e4±) 8. ㊦c3±] 7. ㊦f3 ㊦f5 8. ㊦d2 ㊦c3 9. ㊦c3 ㊦g3 10. e4 ㊦e4 [10... ㊦e4 11. ㊦d1 ㊦c6 12. ㊦d3±] 11. ㊦e4 ㊦e4 =

¹⁶ 7. ㊦b3 ㊦c6 8. ㊦f3 ㊦d6 9. e3 0-0-0 10. ㊦e2 [10. a3 (Michel - Kostić, Warszawa (ol) 1935) ㊦c5!-+] ㊦g6! 11. ㊦h4 ㊦f6 12. ㊦f5 ㊦f5 13. 0-0 ㊦c5 0:1 Deutgen - Schmid, BRD 1948

¹⁷ 7... ㊦c3 8. ㊦c3 ㊦g3 9. e4 ㊦e4 10. ㊦d3 ㊦d3 11. ㊦d3 ㊦h1 12. ㊦g7 ㊦g8 13. ㊦e4 ㊦d7 14. 0-0-0+ - Schmid

¹⁸ 8. e4 ㊦c3 9. ㊦c3 [9. ㊦c3 ㊦e4 10. ㊦e5 ㊦e7 =] ㊦e4 10. ㊦d2 0-0 11. 0-0-0± Carbone - Starke, DDR 1953

¹⁹ 11. ㊦d5 ㊦d2 12. ㊦d2 ㊦e6 13. ㊦f4 ㊦f6 14. ㊦e2 g5 15. ㊦d5 ㊦e6 16. 0-0-0 ㊦b8 17. ㊦f3 ㊦e5 ㊦ Ackemann - Meyer, corr. 1958

²⁰ 12. 0-0±

²¹ 5. e3 ㊦c6 6. ㊦f3 ㊦f5 7. ㊦d1 dc4 8. ㊦d8 ㊦d8 9. ㊦c4 ㊦b4 10. ㊦e2 ㊦a5干 S. Rubinstein - Becker, Wien 1932

²² 6. dc7? ㊦c7 7. ㊦a4 ㊦c6 8. ㊦f3 0-0-0 9. ㊦d2 [9. ㊦bd2 ㊦c5 10. ㊦d1 ㊦b4-+] ㊦b6 10. ㊦b3 ㊦f2 11. ㊦d1 ㊦b4-+ Krastev - Donev, Bulgaria 1954; 6. ㊦a4? ㊦c6 7. ㊦f3 ㊦d6 8. a3 ㊦f6 9. g3 0-0-0 10. ㊦bd2 ㊦c5 11. ㊦d1 ㊦h8 12. ㊦g2 ㊦d3! 13. e3 ㊦e5 14. ㊦e5 ㊦e5 15. f4 ㊦c4 -+ H. Steiner - Fajarowicz, Wiesbaden 1928; 6. ㊦b3? ㊦d6 7. ㊦d2 0-0 8. ㊦b7 ㊦c5 9. e3 ㊦e7 10. ㊦2f3 ㊦b4 11. ㊦d2 12. ㊦d2 ㊦e4 13. ㊦b5 ㊦d8 14. 0-0-0 ㊦d6-+ Gilfer - K. Richter, München 1936; 6. f3!? ㊦ 6... ㊦g3 7. e4

²³ 6... ㊦g3? 7. ㊦a4 ㊦d7 8. ㊦b5+-; 6... ㊦c3? 7. ㊦f5 ㊦a4 8. ㊦b5+-; 6... ㊦d6 7. ㊦e4 0-0 8. f3 ㊦h4 9. g3 ㊦g3 10. hg3 ㊦h1 11. ㊦e3±

²⁴ 7... ㊦e6 8. b3±; 7... ㊦e4 8. ㊦e4 ㊦e7 9. ㊦d3 ㊦e4 [9... f5 10. ㊦g5±] 10. ㊦e4 f5 11. ㊦d2 ㊦c6 12. 0-0-0 fe4 13. ㊦e1 0-0-0 14. ㊦e4± Tartakower; 11. ㊦g5!?; 7... ㊦g6 8. c5 ㊦e4 9. ㊦e4 ㊦e7 10. ㊦d3 ㊦e4 11. ㊦e4 f5 12. ㊦e3 fe4 13. 0-0-0 ㊦c6 14. ㊦e2 ㊦e6 15. ㊦c3± Tartakower

²⁵ 8. ㊦e4? ㊦b4 9. ㊦e2 ㊦c6 10. ㊦e3 ㊦e7 11. f3 0-0-0干

- ²⁶ 9... ♠c5 10. ♠f3! ♠c6 11. 0-0!+- Tartakower
- ²⁷ 10... ♠c5 11. ♠e4 ♠e7 12. ♠g5 f6 13. 0-0-0! ♠a6 14. ♠d7 ♠d7 15. ♠d7 ♠d7 16. ♠c5 ♠c5 17. ♠f5 ♠e6 18. ♠d4 ♠ae8 19. ♠d5 ♠c8 20. ♠e6 fg5 21. ♠c5± Kottbauer-Martin, Zürich 1946
- ²⁸ 11. ♠e4!; 11. ♠g5!?
- ²⁹ 12. ♠h2 ♠h4 13. g3 ♠g3 14. ♠g3 ♠g3 15. ♠f1 ♠c600; 12. ♠g5!?
- ³⁰ 4... d6 5. ♠c2 [5. ♠bd2 ♠f5 6. ♠e4 ♠e4 7. e3 ♠c600] ♠f5 6. ♠c3 d5 7. cd5 ♠b4 8. ♠d2 ♠c3 9. ♠c3 ♠d500 Vasconcellos; 8. ♠b3!±; 4... b6 5. ♠bd2 [5. ♠d5?! ♠b7 6. ♠b7 ♠c6 7. ♠d4 (7. ♠a6? ♠b4 8. ♠d2 ♠c5 9. ♠b5 ♠d2 10. ♠bd2 a6 0:1 Nemes-Balogh, Hungary 1948) ♠b40c] ♠b4 [5... ♠b7 6. ♠e4 ♠e4 7. ♠d4±] 6. a3 ♠d2 7. ♠d2±
- ³¹ 5. ♠bd2 d5! 6. ed6 ♠d6 7. e3 ♠c6 8. ♠e2 ♠f5 9. 0-0 ♠h6 10. ♠e4 ♠e4 11. ♠a4 0-0-0 12. a3 ♠d6 13. h3 f5 14. ♠d2 ♠he8 15. ♠e4 fe40 Ivkov-Persitz, Copenhagen 1953
- ³² 5... ♠d2 6. ♠bd2 ♠c6 7. a3 ♠d2 8. ♠d2± — 4... ♠c6
- ³³ 13. ♠d2 ♠e7 14. 0-0 ♠c5 15. ♠d5 ♠d5 16. cd5 ♠e5 17. ♠fc1 c6 18. ♠e5 ♠e5 19. ♠f3± Opočensky-Zita, Karlovy Vary-Marianske Lazne 1948
- ³⁴ 5. ♠f4? ♠c5 6. e3 ♠b4 7. ♠bd2 g5 8. ♠g3 h5 9. h3 ♠g3 10. fg3 ♠e7± Panagopoulos-H. Steiner, Dubrovnik (ol) 1950; 5. e3 d6 6. ed6 ♠d6 7. ♠bd2 ♠c5 8. a3 ♠f6 9. ♠b3 ♠b3 10. ♠b3 ♠g4!00± Strasdas-K. Richter, Berlin 1933; 5. ♠c3 ♠c3 6. bc3 ♠c5 7. ♠g5 f6 8. ef6 gf6 9. ♠f4 d6 10. e3 ♠e7 11. ♠e2 ♠d7 12. 0-0 0-0-0 13. ♠d4 ♠e5 14. ♠b1 ♠hg800 Igel-Donagan, Wien 1936; 5. ♠d5 ♠c5 [5... ♠b4 6. ♠d2 ♠d2 7. ♠bd2 ♠e7 8. 0-0-0 ♠d2 9. ♠d2 b6 10. ♠d4± Blümich-Fajarrowicz, Deutschland 1930] 6. g3 d6 7. ♠g5 f6 8. ef6 gf6 9. ♠h4 ♠e6 10. ♠d2 ♠g7 11. ♠d4! ♠c4 12. ♠f5 0-0 13. ♠g2± Fuster-Honfi, Hungary (ch) 1950; 5... f5!?
- ³⁵ 5... a5 6. b3 d6 7. ♠b2 ♠e7 8. ♠bd2 [8. ed6?! ♠f6!00] ♠d2 9. ♠d2 de5 10. ♠e5± Gerschman-Czerniak, Buenos Aires 1940
- ³⁶ 6. ♠d5 ♠c5 7. ♠g5 f6 8. ef6 gf6 9. ♠f4 ♠e6 10. ♠d1 ♠c4 11. ♠bd2 ♠a6 12. b4 ♠e6 13. ♠g3 ♠e7 14. ♠a4 ♠d3!± Titenko-Rošal, SSSR 1962; 6. ♠f4 ♠e6 7. e3 g5 8. ♠g3 ♠g3 9. hg3 ♠e5 10. ♠c3 ♠g7 11. ♠c2 ♠f3 12. gf3 ♠d7 13. 0-0-0 0-0-0 14. ♠e4 ♠e7 15. g4 d5± Fairhurst-Seitz, Hastings 1952/53; 6. ♠bd2 ♠d2 7. ♠d2 de5 8. ♠c3 ♠d1 9. ♠d1 f6 10. e3 a5 11. ♠d3 ♠e6± Klein-List, Nottingham II 1936
- ³⁷ 7. e3 ♠g4 8. ♠e2 ♠f6 9. h3 0-0-0 10. hg4 ♠g3 11. fg3 ♠d1 12. ♠d1 ♠e5 13. 0-0 ♠g3± Schlage-K. Richter, Berlin 1930
- ³⁸ 8. ♠e4 ♠e4 9. ♠g5 f6 10. ♠e3 ♠e7 11. ♠a4 0-0-0 12. ♠d2 ♠g6 13. g3 ♠c5 14. ♠h3 ♠b8 15. ♠c5 ♠c500 H. Müller-Keller, Wien 1939
- ³⁹ 10. 0-0? ♠h6 11. ♠e1 ♠he8 12. ♠b3 ♠g4 13. g3 ♠h3± Soos-Morel, Bern 1974 — 18/100
- ⁴⁰ 13. ♠e1 ♠b8 14. f3 ♠e5 15. g3 ♠f500 Regedzinski-K. Richter, Oeynhausen 1940
- ⁴¹ Vasconcellos; 6... ♠f5 7. ♠c3! ♠f2 8. ♠f5 ♠h1 9. e6 fe6 10. ♠e6 ♠e7 11. ♠d5 h6 12. g3 g5 13. ♠g2 ♠g3 14. hg3 ♠g7 15. ♠h3± Reshevsky-Bisguier, New York 1954/55
- ⁴² 7. cd5 ♠d5 8. ♠c3 ♠c3 9. ♠c3 ♠g4 10. ♠f4 0-0-00± Vasconcellos; 7. ♠c3!?
- ⁴³ 13. e6 ♠g6 14. ef7 ♠f8 15. ♠f4 ♠b1 16. 0-0 ♠e4 17. b5 ♠f4 18. ef4 ♠f7 19. ♠f7 ♠f7 20. bc6± Bisguier-Ljubojević, Malaga 1971
- ⁴⁴ 6. g3?! d6! [6... ♠e7 7. ♠g2 ♠e5 8. 0-0 ♠d2 9. ♠d2 ♠d2 10. ♠d2 0-0 11. ♠ac1 d6 12. ♠d4 ♠b8 13. f4 ♠g4 14. e4± Romani-Contadini, Reggio Emilia 1961/62] 7. ed6 ♠d6 8. a3 ♠c5 9. e3 ♠d2 10. ♠d2 ♠d2 11. ♠d2 ♠e6 12. ♠c2 0-0-0! [12... ♠f5 13. ♠d3 ♠d3 14. ♠d3 ♠e5 15. ♠e4! 0-0-0 16. ♠b4! ♠d3 17. ♠d3±± Najdorf-Czerniak, Buenos Aires (ol) 1939] 13. ♠e2 [13. b4 ♠h500 Euwe] ♠e500 Mandelbaum-Bisguier, Helsinki (ol) 1952; 6. e3 ♠e7 [6... 0-0 7. ♠d3 d5 8. ed6 ♠c5 9. ♠c2 ♠d6 10. a3 ♠d2 11. ♠d2 ♠h6 12. b4 ♠e6 13. 0-0 ♠d8 14. ♠c3± Karlin-Reinhardt, Deutschland 1935] 7. ♠e2 ♠e5 8. 0-0 ♠d2 9. ♠d2 ♠d2 10. ♠d2 d6 11. ♠c3± Podgajec-Krutihi, SSSR 1972
- ⁴⁵ 7. ♠d2 ♠d2 8. ♠d2 ♠e5 9. ♠c3 [9. e3 d6 (Knoch-Block, Nederland 1940) 10. ♠c3 0-0 11. ♠d4! c5 12. ♠f4±] ♠e7 [9... f6 10. e4 ♠e7 11. f4 ♠f7 12. ♠d3 d6 13. 0-0± Polak-H. Müller, corr. 1929] 10. ♠d4 [10. e3 0-0 11. ♠d2 d6 12. 0-0 ♠f5 13. c5 dc5 14. ♠d5 ♠fe8 15. ♠b7± Spielmann-Weil, Wien 1937] f6 11. e3 d6 12. ♠e2 ♠d7 13. 0-0 ♠c6 14. b4 b6 15. a4 0-0 16. a5± Zilberman-Krutihi, SSSR 1975
- ⁴⁶ 9. g3 ♠e5 10. ♠e5 ♠e5 11. ♠g2 0-0 12. 0-0 d6 13. ♠ac1 ♠e8 14. e3± Planas-Milner-Barry, Helsinki (ol) 1952
- ⁴⁷ 9... b6 10. e3 ♠b7 11. ♠e2 0-0 12. 0-0 ♠fe8 13. ♠fd1 ♠ad8 14. ♠d5! ♠a5 15. b4!± Szabo-Macelle, Hungary (ch) 1946
- ⁴⁸ 13. ♠e2 ♠ad8 [13... ♠a5 14. b4!±] 14. 0-0 ♠b8 15. ♠c1! [15. ♠d2 a5 (15... ♠f3 16. ♠f3 ♠e5= Smislov) 16. ♠fd1 h6 17. b4 ♠f3 18. gf3 ab4 19. ab4 ♠c6= Averkin-Pavlenko, SSSR 1972] ♠d5 16. cd5 d6 [16... c5 17. ♠b5 a6 18. d6 ♠e6 19. ♠c4 ♠f5 20. ♠d5 ♠c6 21. ♠c6 dc6 22. h3!± Smislov] 17. ♠b5! ♠f8 18. e4 a6 19. ♠d3 de5 [19... ♠fe8 20. e6±] 20. ♠e5± Smislov-H. Steiner, Groningen 1946

⁴⁹ 6. e4 d6 7. ed6 d6 8. a3 a5 9. ♖c2 0-0 10. ♗e2 f5干 Cavalcanti—Engels, Recife 1947; 6. ♗b3 f6 7. ef6 ♖f6 8. g3 ♗e4 9. a3 ♗e5 10. ♗g2 ♗c4 11. 0-0 c6 12. ♗fd4 d5干 Stahlberg—Reinhardt, Niendorf 1934; 6. e3 ♖e7 7. a3 — 6. a3; 6... d6!?

⁵⁰ 6... d5 7. cd5 ♖d5 8. ♗g2 ♗e5 9. 0-0 a5 10. ♗e5 ♖e5 11. ♗c4 ♖f6 12. ♗f4 ♗e6 13. ♖c1 ♖d4 14. b3 ♗c4 15. ♗d1 ♖f6 16. ♖c4± Keres—Mikulka, corr. 1938; 6... g6 7. ♗b3 ♗e6 8. ♗d2 ♗g7 9. ♗c3 a5 10. ♗g2 a4 11. ♗bd2 d6 12. ed6 ♗c3 13. bc3 ♖d6 14. ♗e4 ♖e7 15. ♖d2 f5 16. ♗eg5 ♗a5 17. ♗e6 ♗e6 18. ♗e5 0-0 19. 0-0 c6 20. ♖f4± Tajmanov—Muhitdinov, SSSR 1955; 10. ♖c2!; 7. ♗b1!?

⁵¹ 7... g5 8. 0-0 g4 9. ♗h4 ♗e5 10. b4 ♗a6 11. a3 d6 12. ♖c2 ♗g6 13. ♗b2 ♗g8 14. ♗f5 ♖g5 15. e4± Eliskases—Pitschak, Moravska Ostrava 1933; 7... ♗e5 8. 0-0 d6 9. b4 ♗cd7 [9... ♗e6 10. ♗b2 f6 11. ♖b3 ♖f7 12. ♗h4 ♗g6 13. ♗f5 ♗e7 14. ♗e3± Vidmar—Kostić, Jugoslavija (ch) 1947] 10. ♗b2 g6 11. ♗e5 de5 12. c5 ♗g7 13. ♗c4 0-0 14. c6 [14. ♖c2 ♗b8 15. ♗ad1 ♗e8 16. ♗c3 ♗f8 17. ♖b2 f6 18. ♗a5!± Szpotanski—Karnkowski, Polska (ch) 1956] bc6 15. ♗c6 ♗b8 16. b5± van Scheltinga—Tartakower, Buenos Aires (ol) 1939

⁵² 9... ♗f3 10. ef3 ♗g7 11. ♗e1 ♗e6 12. ♗c3 0-0 13. ♗d5 ♖d8 14. f4 c6 15. ♗c3 d6 16. ♗e3± Aljehin—Tartakower, London 1932

⁵³ 13. ♗h6 ♗e8 14. ♖c2 d6 15. ♗ad1±

⁵⁴ 7... ♗f5 8. dc7?! ♖c7 9. ♗g2 0-0-0 0-0; 8. ♗g2 ♖d6= — 7... ♖d6

⁵⁵ 8... ♗f5!? 9. 0-0 ♖e7 10. ♗h4 ♗g4 11. ♗f3 [Koomen—de Jong, Nederland 1937] ♗h3; 8... ♗g4!?

⁵⁶ 9... ♗e8 10. ♗b3 ♗b3 11. ♖b3 ♗c5 12. ♗g5 f6 13. ♗ad1 ♖e7 14. ♗f4 g5 15. ♗e3 ♗e3 16. ♖e3 ♖e3 17. fe3± Esposito—Flores, Mar del Plata 1951

⁵⁷ 10... ♗b3 11. ♖b3 ♗c5 12. ♗d2 ♗f5 13. ♗c3 ♖e7 14. e4 ♗e4 15. ♗ae1± Pokorny—Weil, München (ol) 1936

⁵⁸ 13. ♗g5 ♗ae8 14. ♗e4 ♗e4 15. ♗e4 ♗e2 00 Barcza—Halic, Hungary (ch) 1937

⁵⁹ 9. ♗h4?! ♗e6 10. 0-0 0-0-0 0-0; 9. a3 a5 10. b3? 0-0-0 11. ♗b2 h5 12. ♗c3 ♗d3! 13. ♗f1 h4干 Luckis—Engels, Montevideo 1941; 10. 0-0 0-0-0± — 9. 0-0; 9... ♖f6=

⁶⁰ 9... ♗e7? 10. ♗b1! 0-0-0 11. ♖d6 ♗d6 12. ♗c3± Najdorf—Rossetto, Buenos Aires 1941

⁶¹ 10. b4 ♗b4 [10... ♖f6 11. bc5 ♖a1 12. ♖a4 00] 11. ♗b2 [Gereben—Mühling, Hun-

gary—Nederland 1949] ♗c6!干; 10. b3 ♖f6 [10... ♗e7 11. ♗a3 g5 12. b4 ♗e6 13. c5 ♖d7 14. ♖a4± Faure—Meyer, corr. 1961] 11. ♗a3 ♗e4 12. ♗f8 ♗hf8 00

⁶² 10... a5? 11. b4 ab4 12. ab4 ♗b4 13. ♗g5 [13. ♗a8 ♗d7 14. ♗d8 ♗d8 15. ♗b2± Golombek—Bisguier, Southsea 1950] ♗b8 14. ♗f7 ♖f6 15. ♗d8± Troianescu—Stulik, Marianske Lazne—Karlovy Vary 1948; 10... ♗e7? 11. b4 ♗e4 12. ♖b3 ♗c3 13. ♗e1 ♗d4 14. ♗d4 ♖d4 15. ♗b2± Sajtar—Mühling, CSSR—Nederland 1949

⁶³ 11. ♗h4 ♗e6 12. ♗c6 bc6 13. ♖c2 g5 14. b4 gh4 15. ♗b2 ♖h6干 List—K. Richter, Swinemünde 1932

⁶⁴ 11... ♗e4!?

⁶⁵ 13. ♗a2 ♗b1= Korn

⁶⁶ 6... d6 7. b4 ♗e6 8. ♗b2±

⁶⁷ 7. b3 ♖e7 8. ♗b2 d6 9. b4 ab4 10. ab4 ♗a1 11. ♖a1 ♗b4 12. ♖a8 00 Abrahams—Lenton, England 1938

⁶⁸ 7... h6 8. ♗f4 ♗e6 9. ♗g3 ♗c5 10. e3 d6 11. ed6 ♖f6 12. ♗c5 ♗c5 13. dc7 ♖b2 14. ♗e5! ♖b3 15. ♗g7+—Bogoljubov—K. Richter, Deutschland (ch) 1931; 7... ♗e7 8. ♗c5 ♗c5 9. ♗g5 ♗e7 10. ♗f4 0-0 11. e3 f6 [Kottnauer—Seidl 1937] 12. ♗d3±; 12. ♗e2±

⁶⁹ 11... ♗e7!? 0-0, f6

⁷⁰ 13. e3 de5 14. ♗e5 ♗e5 15. ♗e5± Hübner—Pedersen, Athens 1969

⁷¹ 7. b4? ♗e5! 8. e3 ♗cd3 9. ♗d3 ♗d3 10. ♗e2 ♗c1 [10... ♗f4 11. ♗f1 ♗e6 12. ♗b3 b6 13. ♗b2 ♗b7 14. ♗bd4 ♗d4 15. ed4 0-0-0 16. d5 00 Rabar—K. Richter, München 1941] 11. ♗c1 d6干; 7. g3 g6 [7... ♗e5?! 8. ♗e5 d6 9. ♗g2 de5 10. b4 ♗e6 11. ♗b2 f6 12. c5 g6 13. ♗c4 ♗g7 14. ♖b3 0-0 15. ♗d1± Koch—K. Richter, Deutschland (ch) 1931] 8. ♗g2 ♗g7 9. 0-0 ♗e5±

⁷² 8. ♖c2 a5 [8... g6 9. b4! ♗g7 10. ♗e5 ♗e5 11. ♗b2 ♖f6 12. ♗e4 ♖g7 13. ♗c3 ♗e6 14. f4 ♗f6 15. 0-0-0 0-0 ♗d5, 0-0 ♗e4± Engels—K. Richter, Swinemünde 1933; 15. ♗e2 0-0 16. 0-0 0-0 ♗f3±] 9. b3 b6! 10. ♗b2 ♗f3 11. gf3 ♗b7 12. ♗e2 f6 13. h4 ♖e6 14. h5 ♗d6 15. ♗g1 ♖e7 00 Engels—K. Richter, Oeynhausen 1937

⁷³ 10. ♖c2 g6 11. ♗d2 ♖e7 12. ♗c3 f6 13. b4 ♗e4 14. ♗b2 b6 15. h4 ♗b7 00 Johansson—Bisguier, Helsinki (ol) 1952

⁷⁴ 10... b6!?

⁷⁵ 13. 0-0 ♖h6 14. e4 ♗g5 15. g3± Rejfiš—K. Richter, Praha (ol) 1931; 13... d6!?

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	e6 ¹ de6 ²	♖d8 ♗d8	♗c3 ³ ♗c5 ⁴	e3 ♗d7	♗e2 ♗f6	♗f3 ♗c6	0—0 a6 ⁵	a3 a5	b3 ♗e7 ⁶	=
2	e4 d6	♗e2 ⁷ ♗e5 ⁸	f4 ♗ec6 ⁹	♗f3 ♗g4 ¹⁰	0—0 ♗e7	♗c3 ♗d7	h3 ♗f3	♗f3 0—0	♗e3 ♗b6 ¹¹	±
3	... h5	♗e2 ¹² ♗e5 ¹³	♗f3 ¹⁴ ♗bc6	0—0 ¹⁵ ♗f3	♗f3 ♗e5	♗c3 c6	♗f4 ♖f6	♗e5 ♖e5	♗e2 ♗c5 ¹⁶	±
4	... ♗e5	f4 ¹⁷ ♗ec6 ¹⁸	a3 a5 ¹⁹	♗e3 ²⁰ ♗a6	♗f3 ²¹ ♗c5	♖d2 d6	♗c3 0—0	♗d3 ♗e3 ²²	♖e3 ♗c5 ²³	±
5		... d6	... ♗c3 ²⁴	♗c3 ²⁴ ♗e7 ²⁵	♗f3 ♗g4	♗e2 ♗h4	g3 ²⁶ ♗f6	♗e3 0—0	h3 ♗f3 ²⁷	∞
6		... ♗c5 ²⁸	♗f3 ♗c5 ²⁸	♗c3 d6	♗d3 ²⁹ ♗g4 ³⁰	h3 ♗f3	♖f3 ♗d4 ³¹	♖g4 0—0	♗d2 a6 ³²	∞
7		... ♗e3	♗e3 ♗b4 ³³	♗c3 ³⁴ ♖e7 ³⁵	♗d3 ³⁶ ♗a6 ³⁷	♗e2 0—0	0—0 ♗c5	♗f2 d6	♗d5 ♖d8 ³⁸	±
8			... ♖h4	... ♖h4	g3 ♗c3	bc3 ♖e7	♗d3 ³⁹ ♗a6 ⁴⁰	♗c2 b6	♗f3 ♗c5 ⁴¹	∞
9		... ♗g6	♗f3 ⁴² ♗b4 ⁴³	♗c3 ⁴⁴ ♖f6 ⁴⁵	e5 ♖b6	♖d3 ⁴⁶ d6	a3 ♗c3	♖c3 0—0	♗e3 ♖c6 ⁴⁷	∞
10			♗e3 ♗b4 ⁴⁸	♗c3 ⁴⁹ ♗c3 ⁵⁰	bc3 ♖e7	♗d3 f5 ⁵¹	♖c2 fe4 ⁵²	♗e4 ♗f4	♗f4 d5 ⁵³	=

1. d4 ♖f6 2. c4 e5 3. de5 ♗g4 4. ♗f3 ♗c5⁵⁴ 5. e3 ♗c6

	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
11	♗e2 ⁵⁵ ♗ge5 ⁵⁶	0—0 ⁵⁷ 0—0	♗e5 ⁵⁸ ♗e5	♗c3 d6 ⁵⁹	♗a4 ♗b6 ⁶⁰	b3 ⁶¹ f5 ⁶²	♖d5 ♗f7	♗b2 ♖e7	♗h1 c6 ⁶³	±
12			... a5	... a5	b3 d6 ⁶⁴	♗b2 ♗e8 ⁶⁵	♗h1 ⁶⁶ ♗f5	e4 ⁶⁷ ♗d7	f4 ♗c6 ⁶⁸	±
13	a3 a5	b3 ⁶⁹ 0—0 ⁷⁰	♗c3 ⁷¹ ♗e8	♗e2 ♗ce5	♗e5 ♗e5	0—0 d6 ⁷²	♗b2 ♗f5 ⁷³	♗b5 c6	♗d4 ♗d7 ⁷⁴	±

1. d4 ♖f6 2. c4 e5 3. de5 ♗g4 4. ♗f4

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
14	... g5 ⁷⁵	♗g3 ♗g7	♗f3 ⁷⁶ ♗c6	♗c3 ⁷⁷ ♗ge5	♗e5 ⁷⁸ ♗e5 ⁷⁹	e3 ⁸⁰ d6 ⁸¹	h4 ⁸² h6 ⁸³	♖b3 0—0	hg5 hg5 ⁸⁴	±
15		♗d2 ♗e5 ⁸⁵	♗f3 ⁸⁶ ♗g7 ⁸⁷	♗e5 ⁸⁸ ♗e5	♗c3 ♖e7	♗e5 ⁸⁹ ♖e5	♗c3 d6 ⁹⁰	e3 ♗e6	♖b3 ⁹¹ ♗d7 ⁹²	±
16	... ♗b4	♗d2 ⁹³ d6 ⁹⁴	a3 ⁹⁵ de5	♗g3 ♗d2	♖d2 ♖d2	♗d2 ♗c6	f3 ♗h6	e4 ♗e6	♗c3 f6 ⁹⁶	±
17	... ♗c6	♗f3 ♗b4 ⁹⁷	♗bd2 ⁹⁸ ♖e7 ⁹⁹	a3 ¹⁰⁰ ♗ge5 ¹⁰¹	♗e5 ¹⁰² ♗e5	e3 ♗d2	♖d2 d6	♗e2 ¹⁰³ 0—0 ¹⁰⁴	0—0 ♗e6 ¹⁰⁵	±
18			♗c3 ♖e7	♖d5 ¹⁰⁶ f6	ef6 ♗f6 ¹⁰⁷	♖d3 ¹⁰⁸ d6	♗d2 ¹⁰⁹ 0—0	e3 g6	♗e2 ♗f5 ¹¹⁰	±

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
19	...	...	...	...	bc3	♣c1 ¹¹¹	ef6 ¹¹³	♣d2	♠d4	±
	...	...	...	♠c3	♣a3	f6 ¹¹²	♠f6	d6 ¹¹⁴	0-0 ¹¹⁵	
20	...	...	...	...	...	ef6	♣d3 ¹¹⁶	e3 ¹¹⁷	♠e2	±
	...	...	...	...	f6	♠f6	d6	♠e4	0-0 ¹¹⁸	

¹ 4. ♣d5?! ♠c6 5. ♠f3 [5. f4 ♠b4 6. ♣e4 ♠c5 7. ♠h3 0-0 8. ♠c3 f5 9. ef6 ♠f6 10. ♣b1 d5! 11. a3 ♠c6 12. cd5 ♠d5 13. ♣a2 ♠e6干] d6! 6. ♠g5 [6. ed6 ♠e6 7. ♣d1 ♠d6 8. e3 ♣f6干] ♠e7 7. ♠e7 ♠e7 8. ♣e4 de5 9. ♠e5 ♣d1!干 Schlechter; 4. f4 ♠c5 5. ♠h3 d6! [5... ♠h2 6. ♠h2 ♣h4 (Helmer—Krejčik, Wien 1917) 7. g3! ♣g3 8. ♠f2 d6 9. ♣d3 ♣d3 10. ed3± 11. 6. ed6 0-0 7. dc7 [7. e4 cd6!干] ♣c7 8. ♠c3 ♠b4 9. ♣b3 ♠c6 10. e3 ♠e8干; 8... ♠e6!? Schlechter; 4. ♣d4 d6! 5. ed6 ♠d6 6. ♠f3 0-0 7. ♠c6 8. ♠d1 ♠f5 9. a3 ♣f6干; 5... ♠c6!?; 4. e3 ♠e5 5. ♠f3 ♠b4 6. ♠d2 ♠d2 7. ♠bd2 ♠bc6= Döry—Tartakower, Wien 1928

² 4... fe6 5. e4 ♠e5 6. ♠h3 [6. ♣h5 ♠f7 7. ♠d2 g6 8. ♣f3 ♠g7 9. ♠c3 e5 10. ♣d3 d6 11. ♠f3 ♠d7 12. b4 0-0 13. g3 ♠f6 14. ♠g2 ♠e6 15. 0-0 ♣d7∞ Seitz—Vajda, Győr 1924] ♠f7 7. ♠c3 ♠b4 8. ♠e2 [8. ♠d2 e5 9. ♠e2 0-0 10. 0-0 ♠c6 11. ♠e3 d6 12. ♠g4 ♠c3 13. bc3 b6∞ Szekely—A. Steiner, Budapest 1928] 0-0 9. 0-0 ♠c3 10. bc3 b6 11. f4 ♠b7 12. ♠d3 e5 13. f5∞ Szekely—Havasi, Budapest 1932

³ 6. h3 ♠e5 7. e4 ♠a6 8. ♠c3 ♠b4 9. ♠d2 ♣e7 10. a3 ♠c5 11. f4 ♠c6 12. b4 ♠g1 13. ♠g1 ♠d4 14. ♠a2 c5= Kržišnik—Trajković, Jugoslavija (ch) 1952

⁴ 6... ♠b4 7. ♠d2 f6 [7... c6 8. h3 ♠f6 9. a3 ♠e7 10. 0-0 ♠bd7 11. ♠f4± Pantaleev—Segal, Bulgaria 1970 — 10/106] 8. a3 ♠c3 9. ♠c3 ♠d7 ♠e7± Bukić

⁵ 10... a5! ♠e7=

⁶ 13. ♠b5 ♠hc8 14. ♠b2 ♠a7 15. ♠c3 ♠d8= Michlo—Wiesel, Budapest 1931

⁷ 5. ed6 ♠d6 6. ♠e2 f5! 7. ef5 [7. ♠g4 fg4 8. ♠e3 ♣e7 9. ♠c3 0-0 10. ♠ge2 ♠c6 11. c5 ♠e5 12. ♣b3 ♣h8 13. ♠d5 ♣f7 14. ♠f1 ♠e6 15. 0-0 b6∞ Gešev—Tošev, Sofia (m) 1933] ♣e7 8. ♠f3 [8. c5 ♠c5 9. ♣a4 ♠c6 10. ♣g4 (Spinhoven—Selman, Nederland 1933) ♠f5!干→ Tartakower] ♠f5 9. ♠g5 ♠f6 10. ♠c3 ♠c6 11. ♠d5 [11. 0-0 0-0 12. ♣a4 ♣f7 13. c5 ♠c5 14. ♣b5 ♣f8 15. ♠e3 ♠d7∞ Maderna—Piazzini, Argentina (m) 1940] ♣f7 12. 0-0 0-0 13. ♠d4 ♠d4 14. ♣d4 c6 15. ♠f6 gf6 16. ♣f6 [Capablanca—Tartakower, Kissingen 1928] ♣g6! 17. c5 ♠c5 18. ♣c3 ♠e4∞ Kmoch; 5. ♠f3!? ♠c6 6. ♠c3

⁸ 5... h5 — 4... h5

⁹ 6... ♠g4 7. ♠f3 ♠c6 8. 0-0 ♠d7 9. ♠c3 ♠e7 10. h3 ♠f6 11. e5! de5 12. fe5 ♠g8 13. ♠e3 f6 14. ♠d3!± Reshevsky—Denker, Syracuse 1934; 6... ♠g6 7. ♠f3 ♠c6 8. 0-0 ♠e7 9. ♠c3 0-0 10. ♠e3 ♠e8 11. ♣d2 ♠f6 12. ♠d4 ♠d7 13. ♠ae1 ♠d4 14. ♠d4 ♠c6 15. ♠d1 ♠c2, ♠d5± Katajisto—De Greiff, Amsterdam (ol) 1954

¹⁰ 7... ♠e7 8. ♠c3 0-0 9. ♠d5 ♠d7 10. 0-0 ♠c5 11. e5 ♠e8 12. b4 ♠d7 13. b5 ♠cb8 14. ♠a3 ♠c5 15. ♠c5 dc5 16. ♣c2± Fomin—Mjasnikov, SSSR 1955; 7... g6!?

¹¹ 13. b3 ♠f6 14. ♣d2 ♠e7 15. ♠ad1± Ulvestad—Haro, Malaga 1965

¹² 5. h3 ♠e5 6. ♠e3 ♠b4 7. ♠d2 f5?! 8. a3! ♠e7 9. ♣b3 ♠a6 10. 0-0 d6 11. c5! ♠c5 12. ♠c5 dc5 13. ♠c4 ♠g5 14. ♣b1 ♣e7 15. ♠e5 ♣e5 16. ♠f3±→ Ahues—Helling, Berlin 1932/33; 7... b6!?!; 5. ♠c3 ♠c6 6. ♠h3 ♠c5 [6... d6 7. ♠g5 ♣d7 8. ed6 ♠d6 9. ♠e2 f6 10. ♠f4 ♠c5 11. f3 ♠h6 12. ♠e3 ♣f7 13. ♠f4!± Bogoljubov—Prokes, Pistyan 1922] 7. ♠d5 ♠ge5 [7... ♠ce5 8. b4 ♠e7 9. ♠b2± Aljehin—Euwe, Amsterdam 1921] 8. ♠g5 f6 9. ♠e3 d6 10. ♠hf4 ♠g4 11. ♠e2 ♣d7 12. f3 ♠e3 13. ♠e3 ♠e6 14. ♠e6 ♣e6 15. 0-0 0-0 16. ♠d5± Euwe—Mieses, Hastings 1923/24

¹³ 5... ♠c5 6. ♠h3 ♠e5 7. ♠g5 ♠e7 8. ♠e7 ♣e7 9. 0-0 d6 10. ♠f4 c6 11. ♠c3 ♠g4 12. f3 ♠d7 13. ♣b3± Golombek—Tartakower, England 1951; 5... d6 6. ed6 [6. ♠f3 ♠e5 (P. Schmidt—Frydman, Tallinn 1936) 7. ♠c3 g6 8. ♠d5±] ♠d6 7. ♠f3 ♠c6 8. ♠c3 ♠e6 9. ♠b5 [9. h3 ♠ge5 10. ♠e5 ♠e5 11. ♠e3 ♠c4 12. ♠c4 ♠c4 13. ♣d4 ♠e6 14. ♣g7 ♠d7 15. 0-0 0-0 ± Christoffersen—Stahlberg, Sverige 1928] ♠b4 10. ♠d2 ♠c5 11. 0-0 a6 12. ♠c3 ♠ce5 13. ♠e5 ♠c5 14. ♠f4 ♣f6 15. ♠d5± Pomar—Myers, Lugano (ol) 1968

¹⁴ 6. ♠c3 ♠bc6 7. ♠h3 d6 8. ♠f4 g6 9. 0-0 [9. ♠fd5 ♠e6 10. ♠b5 ♠c8 11. f4 ♠g4 12. ♠a7?! ♠a7 13. ♣d4 c6 14. ♠g4 hg4 15. ♣h8 cd5∞ Euwe—Spielmann, Pistyan 1922] ♠g7 10. ♣h1 ♠g4 11. ♣e1 ♠d4 12. ♠d1 ♠e5 13. h3 c6 14. ♠d3 ♠e6 15. b3 ♠g7 16. f4± Sämisch—Spielmann, Kopenhagen 1923

¹⁵ 7. ♠e3 ♠g4 8. ♠g5 f6 9. ♠f4 ♠c5 10. ♠g3 f5 11. ef5 ♣f6 12. ♠c3 ♣f5 13. 0-0 d6 14. ♠d5± Fine—Morton, USA (ch) 1936

¹⁶ 13. ♣h1 d6 14. f4 ♣d4 15. ♣c2 ♠g4 16. ♠ad1± Hanauer—Mieses, England 1944

- ¹⁷ 5. ♢c3 ♡c5! [5... ♡b4?]; 6. ♢f3 ♡c3 7. bc3 ♣e7 8. ♡e2 0-0 9. ♢d4 d6 10. 0-0 ♢a6 11. f4 ♢c6 12. ♢e1 ♢d4 13. cd4! ♣e4 14. ♢f3 ♣g6 15. ♡a3 ♣f6 16. ♣d2 c6 17. d5! c5 18. ♡b2± Tartakower—Tarrasch, Semmering 1926; 7... ♢f3!? Reti] 6. ♡e2 ♢bc6 [6... 0-0 7. ♢f3 ♢bc6 8. ♢e5 ♢e5 9. 0-0 d6 10. ♢a4 ♡e6 11. b3 ♣h4 12. ♢c5 dc5 13. ♣c2 f5 14. ♡b2 ♢g6 15. ♢f3± Cardoso—Heidenfeld, München (ol) 1958] 7. ♢f3 d6 8. ♢e5 ♢e5 9. 0-0 a6 10. b3 h5 11. ♢a4 ♡a7 12. ♡b2 ♣g5 13. c5 ♡h3 14. ♢f3 ♢d8 15. ♡e5 de5 16. ♣c1 ♣c1= Mojsejev—Havin, SSSR 1949
- ¹⁸ 5... ♡b4 6. ♢c3 ♢g6 7. ♢f3∞ — 5... ♢g6
- ¹⁹ 6... ♡c5?! 7. b4 ♡g1 8. ♢g1 ♣h4 9. g3 ♣h2 10. ♢g2 ♣h1 11. ♡b2±↑; 8... 0-0!? Tartakower
- ²⁰ 7. ♢c3 ♡c5 8. ♢d5 0-0 9. ♡d3 d6 10. ♣h5 ♢d4! [10... ♢d7?! 11. ♢f3 h6 12. g4 ♢f6 13. ♢f6 ♣f6 14. f5 ♢d4 15. g5 ♢f3 16. ♣f3±→ Aljehin—Gilg, Semmering 1926] 11. e5 g6 12. ♣h6 de5 13. fe5 ♢e8± Gilg—Vajda, Kecskemet 1927; 10. ♡e3!? Tartakower; 7. ♢f3 ♡c5 8. ♢c3 d6 9. ♡d3 [9. ♣d3 0-0 10. ♡e3 ♢a6 11. ♢d1 ♡g4 12. ♣f2 ♣f6 13. ♡c5 ♢c5 14. ♣e3 ♢fe8± Letelier—Iliesco, Mar del Plata 1936] 0-0 10. ♣e2 f5 [10... ♡g4 11. ♡e3 ♢d4 12. ♣f2 ♢f3 13. ♡d4 ♡d4 14. ♣d4 ♢c6 15. ♣f2± Yates—Spielmann, Karlovy Vary 1923; 11... ♡e3!? 12. ♣e3 ♢d7] 11. ♡e3 ♡e3 12. ♣e3 ♢d7 13. 0-0 ♢e8∞ Maroczy; 13. 0-0∞; 9... ♡g4!?
- ²¹ 8. ♣d5 d6 9. ♢c3 ♡e7 10. ♢f3 0-0 11. ♡e2 ♡f6∞; 8. ♡d3 ♡c5 9. ♣d2 ♣h4 10. g3 ♣e7 11. ♢c3 ♡e3 12. ♣e3 ♣c5 13. ♣c5 ♢c5 14. 0-0 d6 15. ♡c2 ♡e6 16. ♢d5± Tarrasch—Vajda, Semmering 1926; 9... d6 10. ♢f3 0-0 11. ♢c3 — 8. ♢f3
- ²² 11... ♡g4 12. 0-0 f6 13. h3 ♡f3 14. gf3 ♣e8 15. ♢hg1 ♣h5∞ Campolongo—Opotčensky, Folkestone (ol) 1933; 12. 0-0±
- ²³ 13. 0-0 ♢e8 14. ♡c2 a4 15. ♢ae1 f6 16. ♣f2 ♡g4 17. ♢d4 ♣d7 [Kmoch—Reti, Semmering 1926] 18. ♢d5± H. Wolf
- ²⁴ 7. b4 ♡e7 8. ♡b2 0-0 9. ♢c3 f5 10. ♣d5 ♣h8 11. e5 de5 12. fe5 ♢e5! 13. 0-0 ♢bd7± Vajda—A. Steiner, Budapest 1925/26
- ²⁵ 7... g6 8. ♡e3 ♡g7 9. ♢f3 [9. ♡d3 ♢d4 10. ♡d4 ♡d4 11. ♢ge2 ♡g7 12. 0-0 ♢d7± Sterk—A. Steiner, Budapest 1925/26] ♡g4 10. ♡e2 0-0∞ A. Steiner
- ²⁶ 10. ♢h4!?
- ²⁷ 13. ♡f3 ♡c3 14. bc3 ♢d7 15. ♣f2 ♣e7∞ A. Steiner—Vajda, Budapest 1925/26
- ²⁸ 6... ♡b4 7. ♢c3 ♣e7 8. ♡d3 ♢a6 9. 0-0 ♡c3 10. bc3 ♢c5 11. ♡a3 b6 12. ♢d4 ♡b7 13. ♢f5 ♣f8 14. ♢e3 ♢a5 15. ♢b1 c6 16. e5± Castro—Drimer, Lugano (ol) 1968
- ²⁹ 8. f5 ♢d7 9. ♡g5 f6 10. ♡f4 ♡b4 11. ♣c2 ♢c5 12. 0-0 ♡c3 13. ♣c3 a5 14. ♡d3 b6 15. ♡b1 ♣e7± Cuartas—O'Kelly, La Habana (ol) 1966
- ³⁰ 8... a5 9. ♣e2 [9. h3? ♢a6 10. ♢d5 ♡c6 11. a3 0-0± Vaganjan—Wedberg, Buenos Aires (ol) 1978 — 26/119] ♡g4 10. ♡e3 ♢d4 11. ♣f2± 11... ♡f3? 12. ♢d4!± Wedberg; 8... 0-0 9. ♣e2 ♢d4 [9... f5 10. ♡e3 ♡e3 11. ♣e3 ♢d7 12. 0-0 ♢e8 13. ♢he1 ♢c5 14. e5! ♢d3 15. ♣d3 ♡e6 16. ♢g5±] 10. ♢d4 ♢d4 11. ♡e3 ♡c3 12. bc3 ♢d7∞ Euwe
- ³¹ 10... ♣h4 11. g3 ♢d4 12. ♣g4! ♣g4 13. hg4±± Abonyi
- ³² 13. 0-0 b5! 14. ♣b1 bc4 15. ♡c4 ♢d7∞
- ³³ 6... ♢a6 7. ♢f3 ♡c5 8. ♣d2 d6 9. ♢c3 0-0 10. 0-0 ♢e8 [10... ♡e3 11. ♣e3 ♢c5 12. ♡d3 ♢b4 13. ♡b1 ♢e8 14. e5 f5 (Borisenko—Semjonova, SSSR 1955) 15. h3 ♡g4±] 11. h3 ♡e3 12. ♣e3 ♢c5 13. g4 a5 14. ♢d4 ♢d4 15. ♣d4± Weichert—K. Richter, Saarow 1937; 6... d6 7. ♢c3 g6 [7... ♢d7 8. ♢f3 ♢f6 9. ♡d3 ♡e7 10. 0-0 0-0 11. h3 b6 12. a3 ♢e8 13. ♣c2± Aljehin—Gallego, Gijon 1944] 8. ♣d2 ♡g7 9. ♡e2 ♢d7 [Geus—van den Bosch, Nederland (ch) 1929] 10. ♢f3 0-0 11. 0-0 ♢c5 12. ♢d4±
- ³⁴ 7. ♢d2 ♣h4 8. g3 ♣e7 9. ♣f3 [9. ♡g2 a5 10. ♢e2 ♢a6 11. 0-0 d6 12. ♢b3 ♡g4 13. h3 ♡e2 14. ♣e2 a4= Pomar—Heidenfeld, Enschede 1963] ♢a6 10. 0-0 ♢c5 11. ♡c5 ♡c5 12. ♢b3 d6 13. ♢e2 f5 14. ♢c5 dc5 15. e5 0-0= Visier—O'Kelly, Malaga 1967
- ³⁵ 7... ♡c3 8. bc3 d6 9. ♡d3 0-0 10. ♢f3 f5 11. 0-0 fe4 12. ♡e4 ♢e7 13. ♢g5 h6 14. ♡d5+—Grünfeld—Rethy, Wien 1926; 10... ♢d7!? Abonyi; 7... d6 8. ♣c2 [8. ♡d3 ♢d7 9. ♢e2 ♢c5 10. ♡c2 ♡g4 11. ♣d2 ♡e2 12. ♣e2 ♣f6 13. ♢ad1∞ Grünfeld—Toth, Debrecen 1924] ♢a6 9. 0-0 ♡g4 10. ♡e2 ♡e2 11. ♢ge2 ♣c8 12. ♢g3 ♡c5 13. ♡c5 ♢c5 14. e5! de5 15. ♢f5 ♢e6 16. fe5 ♢e5 17. ♢he1 f6 18. ♢e4±→ Čebotarev—Mačkin, SSSR 1968
- ³⁶ 8. ♣f3 ♡c3 9. bc3 f5 10. ♡d3 fe4 11. ♡e4 0-0 12. ♢e2 d6 13. 0-0 ♢d7 14. ♢g3 ♢f6 15. ♡c6 bc6= Asztalos—Seitz, Debrecen 1925
- ³⁷ 8... ♡c3 9. bc3 ♢a6 10. ♢e2! ♢c5 11. ♢g3 d6 12. 0-0 ♢d7 13. ♡c5 dc5 14. a4± Kmoch—Monticelli, Budapest 1926; 8... f5 9. ♣h5 [9. ♣c2 ♡c3 10. bc3 ♢a6 11. ♢e2 ♢c5 12. ♡c5 ♣c5 13. ef5 0-0 14. 0-0 ♢e2± Euwe—van den Bosch, Amsterdam 1930] g6 10. ♣f3 ♡c3 [10... 0-0 11. ♢e2 ♢e8 12. 0-0 ♡c3 13. ♢c3 fe4 14. ♡e4 d6 15. ♢d5 ♣g7 16. ♢ae1± Springe—Huber, München (m) 1926] 11. bc3 d6 [11... fe4? 12. ♡e4 0-0 13. ♡d5 ♣h8 14. ♢h3 d6 15. 0-0 ♡h3 16. ♣h3 ♣d7 17. f5! gf5 18. ♢ab1!+—Aljehin—Seitz, Hastings 1925/26] 12. ♢e2 ♡ 0-0± Aljehin

³⁸ 13. a3 ♖f2 14. ♖f2 ♖c5 15. ♖c2 f5 ± Alatorcev—Lilienthal, (m) 1935

³⁹ 10. ♖g2 ♖a6 [10... d6 11. ♖d3 0-0 12. ♖f2 ♖d7 13. ♖e1 ♖d8 14. ♖f3 ♖e6 15. ♖d2 ♖e5 00 Olivera—Rios, Asuncion 1944] 11. ♖h3 ♖c5 12. ♖f2 b6 13. 0-0 ♖a6 14. ♖d5 0-0 15. e5 ♖ad8 00 Scafarelli—Lemaire, Amsterdam (ol) 1954; 10. ♖f3 ♖e4 11. ♖f2 ♖d3 ±; 10... b6! 00 H. Müller

⁴⁰ 10... d6 11. ♖c2 0-0 12. ♖f2 ♖d7 13. ♖e1 ♖f6 14. ♖d4 ♖g4 15. ♖g2 ♖d7 00 H. Müller—Donegan, Wien 1937/38

⁴¹ 13. 0-0 ♖b7 [13... ♖e4? 14. ♖e4 ♖e4 15. ♖b6 ±; 13... ♖a6 00] 14. e5 0-0 15. ♖d4 [Keres—Gilg, Praha 1937] g6! 00

⁴² 6. a3 ♖c5! [6... a5 7. ♖e3 ♖a6 ♖c5 = Tartakower] 7. b4 [7. ♖f3 d6! 8. b4 ♖b6 9. f5 ♖h4 10. ♖g5 ♖e7 11. c5 dc5 12. ♖c4 cb4 13. ♖f7 ♖f8 干 Mečkarov] ♖g1 8. ♖g1 0-0! [8... ♖h4?! 9. g3 ♖h2 10. ♖g2 ♖c3 干 A. Steiner] 9. ♖f3 d6 10. g4 a5 11. b5 ♖d7 12. ♖a2 ♖c5 13. ♖e3 b6 干 Mečkarov—B. Atanasov, corr. 1955

⁴³ 6... ♖c6 7. a3 a5 8. ♖e3 ♖e7 9. ♖c3 0-0 10. ♖d3 ±; 8... b6?! ♖c5; 7. ♖e3 ± Aljehin; 6... ♖c5 7. f5 ♖e7 [7... ♖h4? 8. ♖g5! ♖e7 9. ♖g4 f6 10. ♖h5 g6 11. ♖h4 fg5 12. ♖g5 + - Aljehin—Rabinovič, Baden Baden 1925] 8. ♖c3 ± Aljehin

⁴⁴ 7. ♖d2!? ♖e7 8. ♖f2 ♖d2 [8... ♖c5 9. ♖g3 0-0 10. ♖d3 ♖c6 11. ♖c3 ♖d4 12. h4! ± Marin—Gelenczei, corr. 1975] 9. ♖d2 ♖e4 00

⁴⁵ Kevitz; 7... ♖e7 8. ♖d3 ♖a6 9. 0-0 ♖c3 10. bc3 d6 11. e5 de5 12. f5 ♖c5 13. ♖h1 ♖e7 14. ♖g5! ♖d7 15. f6 gf6 16. ♖e4 ± Blamin—Ulvestad, USA (ch) 1939; 7... d6 8. ♖d3 [8. ♖b3 ♖c6 9. ♖d2 0-0 10. 0-0 ♖e8 11. ♖d3 ♖g4 12. ♖df1 a5 00 Mititelu—Kviatkovski, Bulgaria 1955] ♖c3 [8... ♖c5 9. ♖a4 (9. ♖e2 ♖c6 10. ♖e3 ♖g4 11. 0-0 ♖d4 12. ♖f2 ♖f3 13. gf3 ♖h4! 干 Mečkarov) ♖c6 10. ♖c5 dc5 11. 0-0 0-0 12. ♖e3 b6 ±] 9. bc3 ♖d7 [9... ♖c6 10. 0-0 0-0 11. ♖c2 b6 12. ♖d4 ♖a5 13. ♖e3 ♖d7 14. ♖f5 ♖a6 15. ♖d4 f6 16. ♖e2 ♖f7 17. e5 ♖ae8 18. ♖g4 ± Čebotarev—Isaev, SSSR 1948] 10. ♖e3 [10. 0-0 ♖c5 11. ♖e3 b6 = Vajda] ♖c5 11. ♖c2 b6 12. 0-0 ♖b7 13. ♖d4 ±; 13. h4!?

⁴⁶ 9. a3? ♖c3 10. bc3 d6! 11. ed6 0-0! 12. ♖d4 [12. dc7 ♖e8 13. ♖e2 ♖c7 14. 0-0 ♖f4 干] ♖a5 13. ♖d2 ♖c6 14. ♖d5 cd6 15. ♖a5 ♖a5 干 Reshevsky—Shipman, New York 1955/56

⁴⁷ 13. 0-0 de5 14. fe5 ♖d7 00 Fine—Kevitz, USA 1945

⁴⁸ 6... ♖d6? 7. ♖d2 ♖e7 8. ♖c3 ♖b4 9. ♖d3 b6 10. ♖e2 ♖b7 11. ♖g3 0-0 12. h4 ± Spielmann—Reti, Berlin 1919; 6... ♖a6 7. ♖c3 ♖c5 8. ♖d2 d6 00; 6... ♖h4 7. g3 ♖e7 00

⁴⁹ 7. ♖f2 ♖e7 8. ♖f3 ♖c6 9. ♖d5 b6 干; 7. ♖d2 ♖e7 8. ♖c2 [8. ♖d3 ♖d6! 干] ♖c6 9. ♖f3 b6! 干 Grünfeld

⁵⁰ 7... d6 8. ♖e2! ♖g4 9. ♖b3 ♖c6 10. 0-0 0 ±; 7... ♖e7 8. ♖c2 f5 9. ♖d3 fe4 10. ♖e4 0-0? 11. ♖e2 ♖c3 12. ♖c3 ♖f4 13. 0-0 ± Ahues—Apscheneek, Praha (ol) 1931; 10... ♖c3 11. bc3 = — 7... ♖c3

⁵¹ 9... 0-0 10. ♖e2! d6 11. ♖g3 ♖e8 12. 0-0 ± Merenyi—Bakonyi, Budapest 1925/26

⁵² 10... 0-0 11. ♖e2 d6 12. 0-0 ♖d7 13. ♖d4 fe4 14. ♖e4 c5 15. f5! ± A. Steiner—Bakonyi, Budapest 1925/26

⁵³ 13. cd5 ♖f5 14. 0-0 0 [14. ♖a4 ♖d7 15. ♖e2 (15. 0-0 0 ♖e4 16. ♖e4 ♖e4 17. ♖e1 ♖f6! 18. ♖g5 0-0 19. ♖f6 ♖g2 20. ♖e7 ♖f7 干 Grünfeld) ♖e4 16. ♖e4 ♖e4 17. 0-0 ♖d5 18. ♖c7 ♖f6! 干 Mečkarov] ♖e4 15. ♖a4 [15. ♖b3 0-0 16. d6 ♖f7 17. ♖f7 ♖f7 18. dc7 ♖a6! 19. ♖d8 ♖f8 20. ♖a8 ♖a8 21. ♖e2 ♖c8! 22. ♖d1 ♖c7 23. ♖g3 ♖g6! 24. ♖d7 ♖e6 25. ♖d2 ♖c5 干 Tartakower] b5 16. ♖b5 c6 17. ♖b3 0-0 [17... ♖g2 18. dc6 ♖c6 (18... ♖h1 19. ♖b8 ♖c6 20. ♖d6 ± Mayer—Grünfeld, corr. 1920) 19. ♖f3 ♖f3 20. ♖he1 ♖d1 21. ♖e7 ♖e7 22. ♖e6 ♖g4 23. ♖g4 0-0 24. ♖e6 ± Grünfeld] 18. d6 ♖f7 19. ♖f7 ♖f7 20. ♖e2 ♖d7 21. ♖d4 ♖g2 22. ♖e1 ♖e8 = Tartakower

⁵⁴ 4... d6 5. ed6 ♖d6 6. ♖c3 0-0 7. e3 ♖c6 8. ♖e2 ±; 4... ♖b4 5. ♖d2 [5. ♖bd2 ♖c6 6. e3 ♖ge5 7. ♖e5 ♖e5 8. ♖e2 (Knaak—Adamski, Sandomierz 1976 — 23/114) d5! 9. cd5 ♖d5 10. ♖a4 ♖c6 11. ♖f3 ♖d6 12. 0-0 0-0! 13. ♖d1 ♖e7 00 Trajković] ♖d2 6. ♖d2 ♖c6 7. e3 ♖ge5 8. ♖e5 ♖e5 9. ♖e2 d6 10. 0-0 0-0 11. ♖c3 ♖e6 12. b3 f5 13. ♖fd1 ± B. Andersen—E. Pedersen, Danmark 1967; 4... ♖c6 5. a3 [5. e3 ♖ge5 6. ♖c3 ♖b4? 7. ♖d2 0-0 8. a3 ♖c3 9. ♖c3 d6 10. ♖e2 ♖f3 11. ♖f3 ♖e5 12. ♖e2 ♖e6 (Thomas—Reti, Baden Baden 1925) 13. c5 ±; 6... ♖c5] ♖ge5 6. ♖e5 ♖e5 7. e4 ♖e7 8. ♖e2 0-0 9. 0-0 b6 10. ♖c3 ♖g6 11. ♖e3 ♖e8 12. f4 ♖b7 13. ♖c2 d6 14. ♖ad1 ♖d5 ± Hansson—Nielsen, Suomi 1976; 5... ♖c5 6. e3 a5 ± — 4... ♖c5

⁵⁵ 6. ♖d5 ♖e7 7. ♖c3 ♖ge5 8. ♖e2 d6 9. ♖e4 ♖e6 10. ♖d1 ♖b4 11. ♖d2 0-0 12. ♖b4 ♖b4 13. ♖b3 ♖f3 14. ♖f3 d5 干 Adler—Maroczy, Budapest 1896; 6. g3 ♖ce5 7. ♖e5 ♖e5 8. ♖g2 d6 9. h3 c6 10. ♖e2 ♖e6 11. ♖d2 [Wechsler—Taubmann, Bucuresti 1934] d5 =; 6. ♖d2 ♖ge5 7. ♖e5 ♖e5 8. ♖c3 [8. ♖d2 0-0 9. 0-0 (Tajmanov—Szabo, Leningrad 1967 — 4/92) d5! =] ♖e7 9. ♖d2 a5 10. ♖e2 0-0 11. 0-0 a4 12. b4 ab3 13. ab3 ♖a1 14. ♖a1 d6 = Laszlo—Bakonyi, Hungary (ch) 1951

⁵⁶ 6... ♖ce5 7. ♖c3 0-0 8. 0-0 ♖e8 9. ♖d4 ♖f6 10. ♖b3 ♖f8 11. e4 d6 12. ♖d4 ♖c6 13. ♖e3 ♖d7 14. f3 a6 15. ♖d2 ± Panno—

Drimer, La Habana 1969; 8... ♡f3 9. ♡f3 ♡e5 10. ♡e2± — 6... ♡ge5

57 7. ♡e5 ♡e5 8. 0—0 d6 [8... ♡h4 9. ♡c3 h5 10. ♡d5 ♡d8 11. b4 ♡d6 12. f4 ♡g4 13. h3 c6 14. c5!± Uhlmann—Trajković, Dresden 1956] 9. ♡c3 f5 10. ♡a4 ♡b6 11. ♡d2 c5 12. ♡c3± Tuzovski—Džanoev, SSSR 1974; 8... 0—0± — 7. 0—0

58 8. ♡c3 ♡e8 9. b3 ♡f8 [9... a5 10. ♡a4 ♡e7 11. ♡b2 ♡f6 12. c5!± Nimzowitsch—Helling, Berlin 1928] 10. ♡b2 d6 11. ♡d2 ♡f5 12. ♡d4 ♡d4 13. ed4 ♡g6 14. d5± Barcza—Bakonyi, Hungary (ch) 1951; 8... d6 9. ♡a4 ♡f5 [9... ♡b6 10. b3 ♡f5 11. ♡b2 ♡e8 12. ♡b6 ab6 13. ♡d4 ♡d7 14. ♡d2 ♡h4 15. a4± Foltys—Bakonyi, Budapest 1948] 10. b3 a6 11. ♡c5 dc5 12. ♡e5 ♡e5 13. ♡d5 ♡d5 14. cd5± Spasov—Jankov, Albena 1970; 8... a6 9. b3 d6 10. ♡b2 ♡f3 11. ♡f3 ♡e5 12. ♡e4! ♡a7 13. ♡d5 ♡e8 14. ♡fd1 ♡e7 15. c5!± Sigurjonsson—Segal, Ybbs 1968 — 6/139; 8... a5 9. b3 d6 10. ♡b2 f5 11. g3 ♡d7 12. ♡d2 ♡e8 13. ♡d5 ♡c8 14. ♡c3± Sämisch—Reinhardt, Deutschland 1932; 10... ♡f3 11. ♡f3 ♡e5 12. ♡e2± — 8. ♡e5

59 9... a6 10. b3 d6 11. ♡b2 ♡f5 12. ♡a4 [12. ♡d2 ♡e8 13. ♡ad1± Tukmakov—Segal, Harrachov 1967 — 4/93] ♡a7 13. c5±

60 10... ♡e7 11. b3 f5 12. ♡c5 dc5 13. ♡d5 ♡h8 14. ♡b2 ♡d7 [P. Frydman—F. Benkö, Buenos Aires 1941] 15. ♡ad1 ♡f6 16. ♡e5±±

61 11. ♡d2 ♡h4 12. ♡b6 ab6 13. ♡c3! ♡e6 14. b3 f6 15. ♡d2± Gligorić—Heidenfeld, Enschede 1963

62 11... ♡h4 12. ♡b6 ab6 13. ♡b2 ♡f5 14. f3±± Porath—Heidenfeld, Netanya 1961

63 15. ♡d2 ♡c7 16. f4!± Aljehin, Sterk, Abonyi—Erdy, A. Steiner, Vajda, Budapest 1927

64 10... ♡e8 11. a3! [11. ♡b2 ♡a6 12. ♡e4 (12. ♡a4 ♡f8 13. f4 ♡c6 14. c5 ♡a8 15. ♡f3 d6∞ Smislov—Drimer, Hastings 1969/70) ♡f8 13. f4 ♡g4 14. ♡d3 ♡e7 15. ♡g4 ♡e4 = Antošin—Drimer, La Habana 1968] ♡a6 12. ♡d5!±; 11... d6 12. ♡b2± — 6. a3

65 11... ♡h4 12. ♡b5! ♡e7 13. ♡d4 ♡f5 14. ♡c3 ♡h4 15. ♡c5 dc5 16. ♡d5± Kolarov—Kvjatkovski, Bulgaria (ch) 1955; 11... ♡f5 12. ♡a4 ♡a7 13. c5 ♡h4 14. cd6 cd6 15. ♡d4 ♡d4 16. ♡d4± Bondarevski—Hinkov, Bulgaria 1949; 11... ♡d7 12. ♡d2 ♡c6 13. ♡d5 ♡d7 14. a3± Primavera—Heidenfeld, Venezia 1953; 11... ♡a7!?

66 12. ♡a4 b6 [12... ♡a7 13. c5±] 13. ♡c5 bc5 14. f4 ♡d7 15. ♡f3 ♡b8 16. ♡d2 a4∞ Osnos—Ermolinski, SSSR 1977; 12. a3± — 6. a3; 12. ♡b5!?

67 13. ♡b5 c6 14. ♡d4 ♡d7 15. a3 △ ♡d2, b4±; 13. a3!?

68 15. ♡d3 ♡d4! [Lengyel—Drimer, Luhačovice 1969] 16. ♡d2±

69 7. ♡d5?! ♡e7 8. ♡d2 [8. ♡c3 ♡ge5 9. ♡a4 d6!±↑] 0—0 9. ♡c3 ♡e8 [Crabben-dam—van Geet, Beverwijk II 1965] 10. ♡e2 ♡ge5 11. 0—0 d6±; 7. ♡c3 ♡ge5 [7... ♡ce5 8. h3 ♡f3 9. ♡f3 ♡f6 10. b3 d6 11. ♡b2 ♡d7 12. ♡e4± van Scheltinga—Drimer, Wijk aan Zee II 1970] 8. ♡e5 ♡e5 9. ♡e2 d6 10. 0—0 [10. ♡e4 ♡b6 11. b3 0—0 12. ♡b2 ♡e7 13. ♡g3 f5∞ Staehelin—Flor, Bern 1932] 0—0 11. ♡b1 ♡f5 12. e4 ♡e6 13. b3 ♡h4∞ Winkel-man—Treysman, USA 1936; 11. b3 ♡e8 12. ♡b2± — 7. b3

70 7... ♡ge5 8. ♡b2 [8. ♡e5 ♡e5 9. ♡b2 d6 10. ♡e2 0—0 11. 0—0 ♡h4 12. ♡c3 ♡g4 13. h3 ♡f6 14. ♡f3 ♡e8 15. ♡b5± Stejn—Šašin, Erevan 1965; 11... ♡e8 12. ♡c3± — 7... 0—0] d6 9. ♡e2 0—0 10. 0—0 ♡f3 11. ♡f3 ♡e5 [11... ♡e6 12. ♡c3 f5 13. ♡d5 ♡b8 14. ♡f4 ♡f7 15. ♡d5± Debarnot—L. Bronstein, Argentina (ch) 1969] 12. ♡c3 ♡f3 13. ♡f3 ♡h4 14. ♡e4 ♡b6 15. g3 ♡e7 16. ♡ad1 f5 17. ♡c3 c6 18. ♡d2± Longer—Trajković, Jugoslavija 1949; 12... ♡e8 13. ♡e2± — 7... 0—0

71 8. ♡b2 ♡e8 9. ♡e2 ♡ce5 10. ♡e5 ♡e5 11. 0—0 ♡a6 12. ♡d5 ♡e7 13. ♡c3 ♡h6 14. ♡e4 [Ivkov—Gheorghiu, Amsterdam 1969 — 8/72] b6!± Ivkov; 11... d6 12. ♡c3 — 8. ♡c3

72 11... ♡a6 12. ♡d5! ♡g6 [12... ♡h6 13. e4! △ b4±] 13. ♡b2 ♡h4 14. g3 ♡g6 15. b4± Jac. Bolbochan—Michel, Mar del Plata 1942

73 12... ♡h4? 13. ♡d5 △ b4±; 13. ♡b5±

74 15. ♡d2 △ b4±

75 4... f6 5. e3 ♡b4 6. ♡c3 h5 [6... ♡e5 7. ♡e5 fe5 8. ♡h5+—] 7. ♡f3 ♡e5 8. ♡e5 fe5 9. ♡e5 ♡e7 10. ♡c7 ♡a6 11. ♡f4 g5 12. ♡d4 ♡f8 13. ♡e5 d6 14. ♡g7 ♡f7 15. ♡h8± Rattmann—Keres, corr. 1934

76 6. h4 ♡e5 7. e3 ♡bc6 8. hg5 ♡g5 9. ♡c3 d6 10. ♡h3 ♡h3 11. ♡h3 ♡g6 [11... ♡f5 12. ♡b1 ♡g6 13. ♡h4 ♡b4 14. ♡d2 ♡g4 15. ♡e4±± Bagirov—Gerasimov, SSSR 1975] 12. ♡b1 ♡b4 13. ♡d2 0-0-0±; 7... g4!?

77 7. h4 ♡ce5 8. ♡g5 [8. ♡e5 ♡e5 9. hg5 ♡c4±] h6 9. ♡e4 ♡c4 10. ♡bc3 0—0!∞ Mečkarov

78 8. e3 d6 9. ♡e2 ♡e6 10. ♡a4 ♡d7 11. ♡c2 ♡g6 12. 0-0-0 ♡b4 13. ♡d2 a5 14. h4 g4 15. ♡d4 a4∞ Shainswit—Jackson, USA 1943

79 8... ♡e5 9. ♡e5 ♡e5 10. ♡d4 d6 11. c5 0—0 12. 0-0-0 ♡e6 [Hasin—Drimer, SSSR 1969 — 8/73] 13. e3 ♡g4 14. ♡d2!± Kotov

80 9. e4 d6 10. ♡e2 0—0 [10... ♡e6 11. 0—0 ♡d7 12. ♡d5 0-0-0 13. ♡d2± Gligorić—Bakonyi, Budapest 1948] 11. 0—0 [11. h4 g4!∞] ♡h8 12. f4 gf4 13. ♡f4 f5 14. ♡d2 ♡e6 15. ef5 ♡f5 16. ♡d5 ♡d7 = Mečkarov

81 9... h5!? 10. h4 g4

82 10. Δ e2 Δ e6 11. Σ c1 Ψ d7 12. b3 h5!oo Regedzinski-Bakonyi, Kecskemet 1927; 10. c5 0-0 [10... dc5 11. Ψ d8 Δ d8 12. 0-0-0 Δ Δ e4 $\pm$ 1] 11. cd6 cd6 12. Δ e2 f5 13. Ψ d2 Δ e6 14. h4 h6 $\pm$ Burger-Zinner, London 1927

83 10... g4!?

84 13. Σ d1 Δ e6 14. Δ b5 f5 15. Δ e5 Δ e5 16. Δ d4 $\pm$ Korčnoj-Juhtman, SSSR (ch) 1959

85 5... Δ g7 6. Ψ c1 h6 7. h4 gh4 8. Δ c3 Ψ e7 [8... Δ e5 9. Δ e5 Δ e5 10. Ψ e3 Ψ e7 11. Δ c3 Δ g6 12. Ψ d2 d6 13. Δ d5 Ψ d8 14. Ψ c3 Δ d7 15. e3 $\pm$ Nagy-Abonyi, corr. 1931] 9. e6 fe6 10. Ψ f4 h5 11. Ψ c7 Δ c6 12. Δ f3 $\pm$ Haberditz-Koscielak, corr. 1935

86 6. Ψ c1 h6 7. h4 g4!oo; 6. Δ c3 Δ g7 7. e3 g4 8. Δ e2 d6 9. Δ f4 Δ bc6 [9... h5 10. Ψ c2 Δ a6 11. Δ d2 Δ c5 12. Δ e4 b6 13. Δ c5 bc5 14. Δ d3! $\pm$ Henneberke-Bakonyi, Nederland-Hungary 1949] 10. Ψ c2 Δ d7 11. Δ d2 Ψ g5 12. Δ e4 Ψ f5 13. 0-0-0 Δ 14. Δ d6! $\pm$ Fűster-Bakonyi, Hungary (ch) 1951

87 6... Δ f3 7. gf3 Δ g7 8. Δ c3 $\pm$

88 7. Δ c3 Δ bc6 8. Δ e5 Δ e5 9. e3 [Gligoric-Fuderer, Jugoslavija (ch) 1948/49] g4! Δ Ψ g5oo; 7. Ψ c1 h6 8. h4 g4 [8... gh4 9. Δ e5 Δ e5 10. Δ c3 Δ c6 11. Ψ e3 Ψ e7 12. Δ e5 Δ e5 13. Σ h4 d6 14. Δ e3 $\pm$ Barcza-Kluger, Hungary (ch) 1937] 9. Δ e5 Δ e5 10. Δ c3 Ψ e7 $\pm$

89 9. e3 d6 10. Δ e2 Δ c6 11. Ψ d2 Δ f5 12. f4 gf4 13. ef4 Δ c3 14. Δ c3 0-0-0 15. 0-0 $\pm$ Donner-Drimer, La Habana 1969 — 8/74

90 10... Δ c6 11. e3 b6 12. Δ e2 Δ b7 13. Δ f3 0-0-0 14. Ψ a4 Δ b8 15. 0-0-0 $\pm$ Szigeti-Boros, Hungary (ch) 1937

91 12. Δ e2 Δ c6 13. Ψ d2 0-0-0 14. 0-0 g4 15. Δ d5 h5oo O'Kelly-Drimer, La Habana 1968

92 12... b6 13. Δ d5 Δ d5 14. cd5 $\pm$ Ivkov-Drimer, Raach 1969 — 8/75; 12... Δ d7 13. Ψ b7 Σ b8 14. Ψ c7 Σ b2 15. Σ c1 Δ Δ e2, 0-0 $\pm$

93 5. Δ c3 Δ c6 6. Δ f3 — 4... Δ c6

94 5... f6 6. e3 Δ d2 7. Ψ d2 de5 8. Δ g3 Δ c6 9. Δ f3 Ψ e7 10. Δ e2 d6 11. 0-0 Δ f6 12. Δ h4 Δ f5 13. Σ ac1 Δ e4 14. Ψ e1 [14. Δ e7 Δ d2=] g5 15. Δ g5 Δ g5 16. f4oo Saborido-Heidenfeld, Torremolinos 1961; 6. Δ f3 Δ c6 7. ef6 $\pm$ — 4... Δ c6

95 6. ed6 Ψ f6 7. Δ g3 [7. e3 Δ f2 8. Δ f2 g5 9. Δ e4 Ψ b2 10. Δ e2 gf4 11. Ψ d4oo Spanjaard-Martin, Beverwijk II 1955] Ψ b2 8. Δ f3 Δ c3?! 9. Σ b1 Ψ a2 10. e4! Δ c6 11. Δ e2 cd6 12. Δ d6 Δ e6 13. 0-0 Σ d8 14. c5 $\pm$ Donner-Etmans, Nederland (ch) 1969; 8... Δ f5! Σ g; 6. Δ g3 Δ e5 7. a3 Ψ e7 8. e3 Δ d2 9. Ψ d2 0-0 10. Δ e2 a5 11. Δ f3 Δ bd7 12. 0-0 Δ c5= Dunkelblum-Heidenfeld, Venezia 1953; 6. Δ f3 de5 7. Δ e5 [Spaski-Szabo, Beverwijk

1967 — 3/86] Δ e5 8. Δ e5 Ψ d4 9. Δ d3 Δ d2 10. Ψ d2 Ψ c4= Gligoric

96 13. Δ d3 Δ f7 14. Δ e2 Δ e7 15. Δ f2 $\pm$ Szabo-Prins, La Habana (ol) 1966 — 2/70

97 5... Δ c5 6. e3 f6 [6... Ψ e7 7. a3 Δ ge5 8. Δ e5 Δ e5 9. b4 Δ d6 10. Δ c3! $\pm$] 7. ef6 Ψ f6 8. Ψ d2 d6 9. Δ c3 Δ e6 10. Δ e4 Ψ f5 11. Δ c5 Ψ c5 12. Δ e2 $\pm$ Dobias-Zita, Praha 1933; 5... f6 6. ef6! Ψ f6 7. Ψ d2 Δ b4 8. Δ c3 Δ c3 9. bc3 d6 10. e3 b6 [10... Δ e6 11. Δ d4 Δ d7 12. Δ e2 Δ ge5 13. 0-0 $\pm$ van Scheltinga-Larsen, Beverwijk 1961] 11. Δ e2 Δ b7 12. 0-0 Δ e7 13. Δ d4 Δ e5 [Eliskases-Bogoljubov, (m) 1939] 14. Δ b5! $\pm$

98 Bernstein; 6. Δ d2 Ψ e7 7. a3 Δ d2 8. Ψ d2 Δ ge5 9. Δ e5 Δ e5 10. e3 b6 11. Δ c3 Δ b7=

99 6... f6 7. ef6 [7. e6 de6 8. h3 e5 9. hg4 ef4 10. Ψ c2 Δ g4 11. 0-0-0 Ψ e7 12. Σ h7 0-0-0 13. Σ h8 Σ h8 14. a3 Δ d6 15. Δ e4 Δ e5 F Ritzzen-Grünfeld, corr. 1920] Ψ f6 8. g3! [8. e3 Ψ b2 9. Σ b1 Ψ a2 10. Δ d3 d6 (10... 0-0? 11. c5! d5 12. cd6 Δ e6 13. 0-0 $\pm$ Winter-Goldstein, London 1927] 11. 0-0 Σ g Ψ b2 9. Δ g2 d6 10. 0-0 0-0 11. Δ b3 Ψ f6 12. Δ g5 h6 13. Δ e4 Ψ f7 14. a3 Δ a5 15. Δ a5 Δ a5 16. h3 Δ e5 17. c5! g5 18. Δ d2! $\pm$ Rubinstein-Tartakower, Kissingen 1928; 10... Δ f5!?

100 7. e3 Δ ge5 8. Δ e5 Δ e5 9. Δ e2 d6 10. 0-0 Δ d2 11. Ψ d2 Δ d7 12. Ψ c3 f6 13. Σ ac1 Δ c6 14. b4 $\pm$ Opočensky-Raud, Pärnu 1937

101 7... Δ d2 8. Ψ d2 Δ ge5 9. Δ e5 Δ e5 10. c5 [10. Ψ c3 d6 11. c5 Δ f5 12. e3 0-0 $\pm$ Kieninger-Ernst, Deutschland (m) 1940] Ψ c5! [10... 0-0 11. e3 Σ e8 12. Σ c1 a5 13. Δ e2 Ψ f6 14. 0-0 $\pm$ Rubinstein-Daniszewski, Lodz 1927] 11. Σ c1 Ψ d6 12. Ψ d6 cd6 13. g3 Δ e7 14. Δ g2 Σ b8 15. 0-0 b6 16. Σ c7 Δ a6 17. Σ a7 Δ e2 18. Σ c1 Δ c4 $\pm$ Tartakower

102 8. e3 Δ d2 9. Ψ d2 Δ f3 10. gf3 d6 11. Σ g1oo van Scheltinga-Adema, Nederland 1938

103 11. Ψ c3! Δ c5

104 11... b6 12. e4 [12. 0-0 Δ b7 13. b4 Δ g6 14. Δ g3 h5 Δ 0-0-0oo Fuderer-Trajković, Jugoslavija (ch) 1952] Δ b7 13. f3 0-0 14. 0-0 $\pm$ Sliwa-Trajković, Dresden 1956

105 12... Δ d7 13. c5! [13. Σ ac1 Δ c6 14. Δ g3 f5 15. b4 (Berkó-Ragozin, Budapest-Moskva 1949) b6 16. c5 dc5 17. bc5 b5!oo S. Vuković] Δ c6 14. cd6 cd6 15. Σ fd1 $\pm$ Kmoch-Dührssen, Ebensee 1930; 12... Δ g6 13. Δ g3 f5 14. Σ ac1 Δ h8 [Rossetto-Eidelman, Sao Paulo 1957] 15. b4 $\pm$; 12... Δ f5 13. Δ g3 Δ e4 14. b4 Σ fe8 15. f3 Δ e4 $\pm$ Vidmar-Opočensky, Sliac 1932; 12... b6 13. b4 [13. Δ e5 de5 14. Δ f3 e4 15. Δ e2 Σ d8 16. Ψ c2 c5= Trifunović-Letelier, Dubrovnik (ol) 1950] Δ b7 [13... a5 14. c5! $\pm$ Kluger-D. Szabo, Hungary (ch) 1952] 14. Ψ c3 Δ c5 $\pm$; 12... Δ e6 13. Σ ac1 f6 [13... Δ g6 14. Δ g3 f5 15. Δ f3 $\pm$ Garitani—

Reinhardt, Argentina 1946; 13... ♔fd8 14. ♔g3 △ f4± Becker—Razinger, Linz 1934] 14. c5 d5 15. ♔g3 c6 16. ♔d4 ♔f5 17. b4± Zelin-ski—Kopilov, corr. 1976; 14. ♔g3!±; 14. e4!±

¹⁰⁸ 7. e3? ♔c3 8. bc3 ♔ge5 9. ♔e5 ♔e5 10. ♔e2 d6 11. ♔d4 b6 12. 0—0 0—0 13. ♔ad1 ♔g6 14. ♔g3 ♔b7 15. f3 f5+ Toran—Heiden-feld, Beverwijk 1953; 7. ♔c1 ♔ge5 8. ♔e5 ♔e5 9. e3 0—0 10. ♔e2 d6 11. 0—0 ♔c3 12. ♔c3 b6 13. e4 ♔b7 14. ♔e3 ♔fe8 15. ♔e1 ♔f6 16. ♔g3 ♔g6! = Ivkov—Meštrović, Sarajevo 1967; 7. ♔c2!± ♔ge5 8. ♔e5 ♔e5 9. a3

¹⁰⁷ 8... ♔c3 — 7... ♔c3

¹⁰⁸ 9. ♔d1 0—0 10. ♔d2 ♔e5 11. ♔e5 ♔e5 12. e3 ♔g5 13. ♔e2 ♔c3 14. ♔c3 ♔e4 15. f4 [Batuev—Havin, SSSR 1952] ♔c5! ♔e4↑

¹⁰⁹ 10. ♔d2 0—0 11. g3 ♔g4 12. ♔g2 ♔ae8 13. f3 ♔f5 14. e4 g5! 15. ♔g5 ♔e400 Spiel-mann—Reti, (m) 1921; 10. e3 ♔e4 11. ♔d2 [11. ♔c2? g5! 12. ♔g3 ♔f5 13. ♔d3 h5!+ Higashi—Yabra, Siegen (ol) 1970 — 10/107] ♔f5 12. ♔de4 ♔e4 13. ♔d2 0—0 14. 0—0 ♔f6 15. f3 ♔g600 Hooper—Mieses, Blackpool 1944

¹¹⁰ 13. ♔d5 ♔d5 14. ♔d5 ♔h8 15. ♔d1 ♔e4 16. ♔g5± Landau—Veerkamp, Neder-land 1940

¹¹¹ 9. ♔d3 ♔c5! [9... ♔a5 10. ♔c1 ♔ge5 11. ♔e5 ♔e5 12. ♔g3 d6 13. ♔g7 ♔g6 (Rubin-stein—Mieses, Berlin 1918) 14. e4±] 10. e3 ♔a5 △ ♔ge5+ Mieses; 9. ♔d2 f6 10. e6 [10. ef6 ♔f6 11. ♔d3 0—0 12. e3 d6 13. ♔e2 ♔c5 △ ♔f5+ Schlechter] h500 Kmoch; 9. ♔d2 ♔c5 10. e3 ♔a5 [10... ♔ge5 11. ♔e5 ♔e5 12. ♔d4±] 11. ♔b1! a6 12. c5! ♔c5 13. h3 ♔h6 14. ♔d3± Rubinstein—Tartakower, Kissingen 1928

¹¹² 9... d6 10. ed6 ♔e6 11. ♔b5 0—0 [Ro-thenstein—K. Richter, Berlin 1928] 12. h3±; 9... ♔e7 10. ♔d2 ♔g6 11. h3 ♔f4 12. ♔f4 ♔h6 13. e4 0—0 14. ♔d3± Gilfer—Vajda, Folkestone (ol) 1933; 9... ♔a2 10. h3 ♔h6 11. e4 ♔g8 12. c5!± Gligorić—Westerinen, Venezia 1971 — 12/96

¹¹³ 10. e6 de6 11. ♔h5 g6 12. ♔g4 e5 13. ♔h4 ef4 14. ♔f4 0—0 ♔ Schlechter

¹¹⁴ 11... 0—0 12. e3 ♔e4 13. ♔c2 d6 14. ♔d3 ♔f6 15. 0—0± V. Vuković

¹¹⁵ 13. e3? ♔d4 14. cd4 [14. ed4 ♔e4 15. ♔e3 ♔e8+] ♔e4 15. ♔c2 ♔a5 16. ♔e2 ♔f4! 17. ef4 ♔f5 18. ♔b2 ♔e8 19. ♔f3 [Rubin-stein—Vidmar, Berlin 1918] h5! 20. g3 ♔d2 21. ♔g2 ♔e4+ Vidmar; 13. f3! ♔e5 [13... ♔d7 14. e4 ♔ae8 15. ♔e2 ♔e5 16. ♔b1± Collijn; 13... ♔a5 14. e4 ♔a4 15. ♔b5!± Rödl—Althoff, Weidenau 1947] 14. e4 ♔c5 15. ♔b3± O'Kelly—Heidenfeld, Dublin 1956

¹¹⁶ 10. ♔d2 d6 11. e3 [11. ♔d4 0—0 12. f3 ♔d7 13. e4 ♔e4! 14. fe4 ♔d4 15. ♔d3 ♔e6+ Stahlberg—K. Richter, Swinemünde 1930] 0—0 12. ♔d3 ♔e5 13. 0—0 ♔f3 14. gf3 ♔h3 ♔ Broeck—Trajković, Wien 1953

¹¹⁷ 11. g3 ♔e4 12. ♔g2 ♔c5 13. ♔d2 ♔a5 14. 0—0 ♔c4 15. ♔c2 0—00 Denker—Kevitz, USA 1945

¹¹⁸ 13. ♔c2 ♔c5 14. ♔d4 ♔e5 15. 0—0 ♔d7 16. f3 ♔ae8 17. ♔g3 ♔f7 18. ♔e5 ♔e5 19. e4 a6 20. ♔ae1 ♔e6± Rubinstein—Schlech-ter, Berlin 1918; 13. 0—0 ♔g4 14. ♔d4 ♔c5 15. ♔d1 ♔e2 16. ♔e2± Gligorić—Wade, Dun-dee 1967 — 4/94

A 53

1. d4 ♔f6 2. c4 d6

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	♔f3 ¹ ♔bd7 ²	♔f4 ³ c6 ⁴	e3 ♔c7 ⁵	h3 e5	♔h2 ♔e7	♔c3 0—0	♔e2 a5	0—0 ♔e8 ⁶		±
2	... ♔f5	♔c3 ⁷ ♔bd7 ⁸	g3 e5 ⁹	♔g2 c6	0—0 ¹⁰ h6	♔h4 ¹¹ ♔h7	e4 ♔b6	d5 ♔c5 ¹²		±
3	... ♔g4	♔c3 ¹³ ♔bd7 ¹⁴	g3 ¹⁵ ♔f3 ¹⁶	ef3 g6 ¹⁷	♔g2 ♔g7	0—0 0—0	f4 c6	b3 ¹⁸ e6	♔c2 ¹⁹	±
4		♔b3 ♔c8	h3 ²⁰ ♔f3 ²¹	♔f3 g6 ²²	g3 ♔g7	♔g2 ♔c6	e3 0—0	♔c3 e5	d5 ²³	±
5	♔c3 c6 ²⁴	e4 ²⁵ e5 ²⁶	♔f3 ²⁷ ♔g4 ²⁸	♔e2 ²⁹ ♔bd7	0—0 ♔e7	♔e3 0—0 ³⁰	♔d2 ³¹ ♔e2	♔e2 ♔e8	d5 ³²	±
6	... ♔bd7	e4 ³³ e5	d5 ³⁴ ♔c5	f3 ³⁵ a5 ³⁶	♔e3 ♔e7	♔d2 0—0	♔ge2 ♔e8	g4 g6 ³⁷	♔g3 ³⁸	±
7			... ♔e7	♔d3 ³⁹ 0—0	♔ge2 ⁴⁰ ♔e8 ⁴¹	♔g3 ♔g5	♔e2 g6	♔g5 ♔g5	h4 ♔f4 ⁴²	±

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
8	...	...	♞ge2	g3	♞g2	0-0	h3 ⁴⁶	♞e3	♞c1	±
	...	...	c6 ⁴³	♞e7 ⁴⁴	0-0	♞e8 ⁴⁵	♞c7 ⁴⁷	a6		
9	...	f3	e4 ⁴⁸	♞d4	♞d2 ⁵⁰	b3	♞b2 ⁵²	♞d5	♞d3	∞
	♞f5	e5	ed4	♞c6 ⁴⁹	♞e6	♞e7 ⁵¹	♞d7	0-0	f5 ⁵³	
10	...	...	...	...	♞d1	♞d3 ⁵⁴	♞ge2	♞g5	0-0	±
	...	...	...	...	♞e6	g6	♞g7	0-0	♞e5 ⁵⁵	

1. d4 ♞f6 2. c4 d6 3. ♞c3 e5

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
11	e4 ⁵⁶	♞d4	♞d2 ⁵⁷	b3 ⁵⁹	♞b2	f3 ⁶⁰	♞ge2 ⁶¹	0-0-0	♞d5	∞
	ed4	♞c6	g6 ⁵⁸	♞g7	0-0	♞e8	♞e6	♞d7	♞ce5 ⁶²	
12	d5	g3 ⁶³	♞g2 ⁶⁵	♞d4 ⁶⁶	f3	♞e3	♞f3	♞e3	♞b5	±
	♞f5	h6 ⁶⁴	e4	♞e7	c5	ef3	♞e3	♞bd7 ⁶⁷	♞d8 ⁶⁸	
13	...	e4	♞d3 ⁶⁹	♞e3 ⁷¹	h3	♞ge2	cd5	b4 ⁷²	a4 ⁷³	=
	♞e7	0-0	♞bd7 ⁷⁰	c6	a6	cd5	b5	♞b6		
14	de5	♞d8	♞g5 ⁷⁴	0-0-0	♞f3	h3 ⁷⁷	♞d2	g4 ⁷⁸	♞g5	=
	de5	♞d8	c6 ⁷⁵	♞c7	♞bd7 ⁷⁶	♞b4	a5	♞e8	♞e7 ⁷⁹	
15	...	...	♞f3	g3 ⁸¹	♞h3 ⁸²	♞e3 ⁸⁴	♞c1	0-0	♞d2	=
	...	...	♞fd7 ⁸⁰	f6	c6 ⁸³	♞b4	a5	♞c5	♞b6 ⁸⁵	
16	...	...	...	♞e3	g4 ⁸⁶	♞d2	♞d1	g5	a3	±
	...	...	...	c6	♞b4	♞a6	♞ac5	♞e8	♞c3 ⁸⁷	
17	...	...	...	♞d2	g4 ⁸⁸	g5	h4	♞e3	gf6	±
	...	...	...	c6	a5	♞a6	♞ac5	f5	gf6 ⁸⁹	

¹ 3. g3 e5=

² 3... ♞c6 4. d5 [4. ♞c3 e5 — A 54] ♞e5 5. ♞e5 de5 6. ♞c3 e6 7. e4 ♞e7 8. ♞e2 0-0 9. 0-0 h6 10. ♞e3 ed5 11. cd5 c6 12. dc6 ♞d1 13. ♞fd1 bc6 14. f3± Božić—Trajković, Jugoslavija 1968 — 5/98; 4... ♞b8!?

³ 4. g3 e5 5. ♞g2 ♞e7 6. 0-0 0-0 7. ♞c2 c6 8. ♞d2 ♞e8 9. ♞c3 ♞f8 10. de5 de5 11. b3 ♞c7 12. ♞bd2 h6 13. ♞ad1 a5= Mikenas—Smislov, SSSR (ch) 1940; 8. ♞c3± — A 54; 4. ♞c3 e5 — A 54

⁴ 4... ♞h5 5. ♞g5 h6 6. ♞d2 e5 7. ♞c3 ♞f6 8. ♞c2 g6 9. ♞d1 c6 10. g3± Cruz—Najdorf, Rio de Janeiro 1957

⁵ 5... e5? 6. de5 de5 7. ♞e5! ♞a5 8. ♞c3+—

⁶ 10... ♞b8 11. ♞c2 ♞d8 12. a3 ♞c7 13. b4±↑ Vaitonis—Prins, Munchen (ol) 1958; 10... ♞e8 △ ♞f8±

⁷ 4. ♞b3 ♞c8 5. ♞c3 ♞bd7 6. g3 e5 7. ♞g2 ed4! 8. ♞d4 ♞c5 9. ♞d1 ♞h3 10. ♞h3? ♞h3 11. ♞db5 ♞g2干 van Scheltinga—Mohrlock, Krefeld 1967 — 3/90; 10. 0-0=

⁸ 4... h6 5. d5! [5. h3 ♞bd7 6. ♞f4 c6 7. e3 ♞a5 8. ♞d2 e5 9. ♞h2 ♞e7 10. ♞b3

♞d8 11. ♞d3± Puc—Gheorghiu, Ljubljana 1969] e5 6. de6 ♞e6 7. ♞d4 ♞d7 8. g3 ♞c6 9. ♞g2 g6 [Gligorić—Ivkov, Palma de Mallorca (izt) 1970 — 10/109] 10. c5!± Gligorić

⁹ 5... h6 6. ♞g2 c6 7. d5! c5 8. 0-0 ♞b6 9. b3 g5 10. ♞b2 ♞g7 11. ♞d2 ♞d7 12. ♞fe1± Gligorić—Tot, Jugoslavija (ch) 1946

¹⁰ 7. d5 c5 8. 0-0 h6 9. ♞e1±

¹¹ 8. de5 de5 9. b3 ♞b4 10. ♞b2 0-0 11. ♞e1 ♞b6 12. ♞h4 ♞h7 13. e4 ♞c5干 Vranešić—Larsen, Amsterdam (izt) 1964; 8. ♞e1 ed4 9. ♞d4 ♞e7 10. e4 ♞h7 11. b3 0-0 12. ♞b2 ♞e8 13. ♞c2 ♞f8= Whiteley—Gheorghiu, Hastings 1967/68

¹² 10... ♞a6?! 11. b3 ♞c5 12. ♞e1 cd5 13. ♞d5 ♞d5 14. ♞d5±↑ Addison—Westerrinen, Stockholm 1971 — 11/69; 10... ♞c5±

¹³ 4. h3 ♞f3 5. ef3 e5 6. de5 de5 7. ♞d8 ♞d8 8. ♞c3 c6= Flor—Trifunović, Saltsjöbaden (izt) 1948

¹⁴ 4... ♞c6 5. d5 ♞e5 6. ♞e5 de5 7. g3 ♞c8 8. ♞g2 g6 9. c5± Tajmanov—Schmid, La Habana 1967 — 4/98; 4... g6 5. e4 ♞f3 6. gf3 [6. ♞f3 ♞fd7 7. e5? ♞c6 8. ed6 ♞d4 9. ♞e4 e5干 Pachman—Petrosjan, Portorož (izt)

1958; 7. ♠e3± c6 7. ♠e3 ♠bd7 8. b4±○ Kovačević—Petrosjan, Rovinj—Zagreb 1970; 4... ♠f3 5. gf3 [5. ef3 g6 6. ♠b3 ♠c8 7. c5 ♠g7 8. cd6 cd6 9. ♠e2 0-0= Bronštejn—Gipslis, Zagreb 1965] ♠bd7 6. ♠c2 c6 7. e3 g6 8. ♠d2 ♠h6 9. f4 e6 10. ♠e2 ♠e7 11. 0-0-0± Liberzon—Gipslis, SSSR (ch) 1967 — 3/88

15 5. ♠d2 e5 6. d5 ♠e7 [6... ♠c5 7. f3 ♠c8 8. b4 ♠cd7 (Tarasov—Terentjev, SSSR 1967 — 4/96) 9. ♠b1!±; 6... ♠b6 7. h3 ♠c8 8. e4 ♠e7 9. ♠e2 0-0 10. 0-0 c6 11. b4 a5 12. ba5 ♠a5 13. a4± Smislov—Holmov, SSSR (ch) 1967 — 3/89] 7. h3 ♠h5 8. g3 ♠c5 9. ♠c2 ♠g6 10. e4 0-0 11. b4 ♠a6 12. a3 c6= Mašić—Nikolić, Jugoslavija (ch) 1969; 5. e4 c6 6. ♠e2 e5 — 3. ♠c3

16 5... g6 6. ♠g2 ♠g7 7. 0-0 0-0 8. h3 ♠f3 9. ♠f3 c6 — E 62

17 6... e5 7. ♠g2 ed4 8. ♠d4 ♠e7 9. 0-0 0-0 10. b3 ♠e8 11. ♠b2±♠ van Scheltinga—Tartakower, Dubrovnik (ol) 1950

18 10. ♠e1 ♠b6 11. b3 d5 12. ♠a3 ♠e8 13. ♠d3 e6= Giustolisi—Trifunović, Dubrovnik (ol) 1950

19 Marović—Pirc, Jugoslavija (ch) 1963

20 5. ♠bd2 ♠bd7 6. h3 ♠f3 7. ♠f3 g6 8. e3 ♠g7 9. ♠d3 0-0 10. 0-0 e5 11. b3 ♠h5 12. ♠b2 f5= Fraguera—Larsen, Lanzarote 1976 — 21/89; 7. ♠f3! ♠f3 Larsen; 5. g3 ♠bd7 [5... g6 6. ♠g2 ♠c6 7. ♠e3 ♠g7 8. d5 ♠b8 9. ♠c3 0-0 10. 0-0 c5 11. ♠d2 ♠h3 12. f3 ♠g2 13. ♠g2±○ Barcza—Smislov, Hastings 1971/72] 6. ♠g2 c6 7. h3 ♠f3 8. ♠f3 e5 9. ♠e3 ♠e7 10. ♠c3 0-0 11. d5 c5 12. ♠d2± Smejkal—Andersson, Praha 1969 — 9/81

21 5... ♠h5 6. g4 ♠g6 7. ♠g2 ♠bd7 8. ♠f4 c6 9. ♠c3 e6 10. 0-0 ♠e7 11. ♠ac1 ♠e4 12. ♠e4 ♠e4 13. ♠e3± Sosonko—Kovačević, Amsterdam II 1973

22 6... e5 7. d5 ♠a6 8. e4 ♠b4 9. ♠a3 ♠e7 10. ♠e2 c6 11. ♠d2 a5 [Furman—Borisenko, SSSR (ch) 1967 — 4/97] 12. 0-0±○

23 11. de5 de5 12. ♠d5 ♠d7 13. h4 f5 14. e4 ♠f7○ Keene—Larsen, Orense 1975 — 19/84; 11. d5±

24 3... ♠c6 4. d5 ♠e5 5. e4 g6 [5... e6 6. ♠e2 ♠e7 7. f4 ♠g6 8. ♠f3 ed5 9. cd5 0-0 10. 0-0 c6 11. dc6 bc6 12. ♠d4 ♠c7 13. ♠e3± Rabinović—Iljin—Ženevski, SSSR (ch) 1925] 6. f4 ♠ed7 7. ♠f3 ♠g7 8. ♠d3 0-0 9. 0-0 e6 10. ♠d2 ♠c5 11. ♠c2 c6 12. de6! fe6 13. ♠h1± Malich—Tröger, München (ol) 1958

25 4. f4 ♠f5 5. e3 e6 6. ♠d3 ♠d3 7. ♠d3 d5!± Kolvig—Petrosjan, Copenhagen 1960; 4. g3 e5 5. ♠g2 [5. ♠f3 e4 6. ♠g5 d5 7. cd5 cd5 8. f4 ♠c6± Donner—Barcza, Zürich 1959] ♠bd7 6. e3 ♠e7 7. ♠ge2 0-0 8. 0-0

♠e8 9. b3 ♠f8 10. ♠c2 ♠b6 11. ♠d1 ♠c7 12. ♠b2 ♠g4= Marjanović—Torre, Vršac 1977; 4. ♠g5 ♠bd7 5. e3 ♠a5 6. ♠h4 g5 7. ♠g3 ♠e4 8. ♠d3 ♠df6 9. ♠e2 h5 10. f3 ♠c3 11. ♠c3 h4○ K. Grigorjan—Vasjukov, SSSR (ch) 1972 — 14/126

26 4... ♠bd7?! 5. f4!±○

27 5. de5?! de5 6. ♠d8 ♠d8 7. f4 ♠bd7 8. ♠f3 ♠b4 9. ♠d2 ef4 10. 0-0-0 ♠g4± Ramirez—R. Garcia, Buenos Aires 1965; 5. ♠ge2 ♠bd7 6. d5 a5 7. ♠g3 h5 8. h4 g6 9. ♠g5 ♠e7 10. ♠d2 ♠f8 11. ♠e2± Šašin—Korčnoj, SSSR 1965; 5. ♠e2 ♠a5 6. ♠d2 ed4 7. ♠d4 ♠bd7 8. ♠f3 ♠b6 9. 0-0 ♠e5 10. ♠e3± Averbah—Barcza, Wien 1961

28 5... ♠a5 6. ♠d2 [6. ♠d3 ♠g4 7. d5 ♠bd7 8. 0-0 (8. h3 ♠f3 9. ♠f3 ♠e7 10. 0-0 0-0 11. a3 cd5 12. cd5± Mendes—R. Garcia, Buenos Aires 1966) ♠e7 9. h3 ♠h5 10. ♠d2 ♠c7 11. ♠e2 0-0 12. b4!±♠ Malich—R. Garcia, Tel Aviv (ol) 1964] ♠g4 7. d5 [7. de5 de5 8. ♠b3 ♠c7=; 7. ♠d5 ♠d8 8. ♠f6 ♠f6 9. ♠c3 ♠d7 10. ♠e2 ♠f3 11. ♠f3 ♠e7 12. 0-0± Vranešić—Bronštejn, Amsterdam (izt) 1964] ♠e7 8. ♠e2 ♠bd7 9. 0-0 ♠f3 10. ♠f3 ♠c7 11. ♠c1± Pytel—Doda, Polska 1971; 5... ♠bd7 — A 55

29 6. de5 ♠f3 7. ♠f3 de5 8. ♠g3 ♠bd7 9. ♠e2 ♠c7 10. 0-0 ♠c5 11. f4?! ♠ce4 12. ♠e4 ♠e4 13. ♠f3 f5± Florian—Barcza, Budapest 1958

30 8... ♠c7 9. ♠d2 h6 10. ♠fe1 ♠f8 11. d5 c5 12. h3± Judović—Turi, corr. 1970 — 10/108; 8... ♠f3 9. ♠f3 0-0 10. ♠e2 ♠e8 11. f3 ♠f8 12. d5 c5 13. ♠d2± Zajčik—Šišov, SSSR 1974

31 9. ♠h4 ♠e2 10. ♠e2 g6 11. g3 ♠e8 12. ♠g2 ♠g7 13. f4 ed4! 14. ♠d4 ♠e8○ de Lange—Nejkirch, Leipzig (ol) 1960; 9. ♠e1 ♠e2 10. ♠e2 ♠e8 11. ♠c2 ♠b6 12. d5 c5 13. a3 ♠c8 14. b4±♠ Donner—Pirc, Amsterdam (izt) 1964; 9. h3 ♠f3 10. ♠f3 ♠b8 11. d5 ♠d8 12. ♠d2 ♠b6 13. ♠b6 ♠b6 14. ♠e2± Darga—Barcza, Leipzig (ol) 1960; 9. a3 ♠e8 10. d5! c5 11. b4 b6 12. ♠b1 ♠f8 13. ♠d2 ♠e2 14. ♠e2±○ Uhlmann—Ghitescu, Rovinj—Zagreb 1970; 9. d5 ♠e8 [9... ♠c7 10. ♠d2 ♠e2 11. ♠e2 cd5 12. cd5 a6 13. a4 ♠fc8 14. a5 ♠d8 15. ♠c4± Sofrevski—Pirc, Jugoslavija (ch) 1962; 9... c5 10. ♠d2±; 9... cd5 10. cd5 a6 11. ♠e1 ♠e2 12. ♠e2 b5 13. ♠d3 ♠b8 14. ♠b4± Spasov—Radulov, Varna 1971] 10. dc6 bc6 11. b4 a6 12. ♠d2 ♠e2 13. ♠e2 ♠c7 14. a3 ♠e6 15. ♠b3±♠ Geler—Matanović, Skopje 1967 — 4/95

32 11. ♠h1 ed4 [11... ♠f8 12. d5 c5 13. a3 ♠e7 14. b4 b6 15. ♠fb1!± Uhlmann—Bronštejn, Szombathely 1966 — 2/72] 12. ♠d4 d5! 13. cd5 cd5 14. ♠d5 ♠d5 15. ed5 ♠f6 16. ♠d3 ♠d4 17. ♠d4 ♠f6 18. d6 ♠e6= Marić; 11. d5±

⁸³ 4. ♖g5 h6 5. ♙h4 g5 6. ♖g3 ♖h5 7. e3 ♖df6 8. ♙d3 ♖g3 9. hg3 ♖g7 10. ♖ge2 [10. ♖d2 c6 11. 0-0-0 ♖a5 12. ♖b1 ♖d7 13. ♖ge2 e6= Bronštejn—Petrosjan, Zürich (izt) 1953] c6 11. ♖c2 ♖d7 12. a3 ♖c7 13. f3 h5= Uhlmann—Najdorf, Varna (ol) 1962

⁸⁴ 5. f4 ed4 6. ♖d4 ♖e7 7. ♖f3 0-0 8. ♖e2 c6 9. ♖e3 a6 10. h3 b5 11. 0-0 ♖b7= Filip—Ciocaltea, Debrecen 1961

⁸⁵ 6. ♖e2 a5 7. ♖e3 ♖g4 [7... ♖e7 8. h3 0-0 9. g4 c6 10. 0-0-0 cd5 11. ♖c5 dc5 12. ed5± Peev—Cejtin, Pernik 1977] 8. ♖d2 [8. ♖c5 dc5 9. h3 ♖f6 10. ♖f3 ♖d6 11. ♖e3 ♖h5=] g6 9. h3 ♖h6 10. g4 f5 11. gf5 gf5 12. 0-0-0 f4c0 Peev—Ermenkov, Albena 1977

⁸⁶ 6... ♖e7 7. ♖e3 0-0 8. b4 ♖cd7 9. ♖d3 ♖e8 10. ♖ge2± Capablanca—Rjumin, Moskva 1936

⁸⁷ 10... c6 11. ♖g3 ♖c7 12. h4! cd5 13. cd5 a4 14. g5± Kovacs—Liberzon, Debrecen 1968; 10... h6 11. 0-0-0 ♖g5 12. ♖g5 ♖g5 13. ♖g5 hg5 14. h4 gh4 15. ♖h4± Sokolski—Nežmetdinov, SSSR (ch) 1954

⁸⁸ Aaron—Gligorić, Hastings 1961/62

⁸⁹ 6. ♖ge2 h5 [6... 0-0 7. ♖g3 c6 (7... ♖e8 8. h4!±) 8. ♖e2 cd5 9. cd5 ♖e8 10. 0-0 a5 11. ♖f5± Szabo—Langeweg, Hamburg 1965; 6... c5 — A 56] 7. f3 g6 [7... h4 8. ♖e3 c5 9. ♖d2 a6 10. ♖c1 ♖h7 11. ♖d3 ♖g5 12. ♖le2 ♖e3 13. ♖e3 ♖hf8 14. 0-0-0 ♖g6 15. g3± Enevoldsen—Lokvenc, Moskva (ol) 1956] 8. ♖e3 c5 9. ♖c1 a6 10. a4 h4 11. ♖d3 ♖h5 12. ♖d2 ♖g8 13. a5 g5 14. ♖e2 ♖f4c0 Bielicki—Rossetto, Buenos Aires 1959

⁹⁰ 7. ♖f3 a5 8. h3 ♖c5 9. ♖c2 c6 10. ♖e3 cd5 11. ed5 ♖fd7 12. ♖d2 ♖h8 13. 0-0 f5c0 Nikolac—Olafsson, Wijk aan Zee 1977

⁹¹ 7... c6 8. f3 cd5 9. cd5 ♖h5! 10. ♖e3 ♖g5 11. ♖d2 ♖e3 12. ♖e3 ♖c5 13. ♖c2 a5= Popov—Gipslis, Budapest 1953; 8. ♖g3!±

⁹² 12. ♖f3± Benko—Bolbochan, Buenos Aires 1960

⁹³ 5... ed4 6. ♖d4 — A 55; 5... g6 6. d5 c6 7. ♖g3 h5 8. h4 ♖e7 9. ♖g5 ♖f8 10. c5! dc5 11. ♖b3! ♖b6! 12. ♖c2 ♖h7 13. dc6± Forintos—Talj, Moskva 1975 — 20/102; 9... cd5!?

⁹⁴ 6... ed4 7. ♖d4 [7. ♖d4 d5! 8. ed5 ♖c5 9. ♖f4 cd5 10. cd5 0-0 11. ♖g2 ♖b6= Vaganjan] ♖b6 8. ♖e2 ♖e7 9. ♖g2 0-0 10. 0-0 ♖e8 11. ♖d1 ♖f8 12. ♖f1!± Vaganjan—Sofrevski, Skopje 1976 — 21/90

⁹⁵ 8... ♖c7 9. ♖e3 ♖g4 10. ♖d2 ♖e8 11. h3 ed4 12. ♖d4 ♖ge5 13. b3± Korčnoj—Čerepkov, SSSR (ch) 1961; 8... a5 9. b3 ♖e8 10. h3 ♖f8 11. ♖e1 g6 12. ♖e3 ♖g7 13. ♖c2 ♖e7 14. ♖ad1± Quinteros—Pugach, Buenos Aires 1966

⁹⁶ 9. b3 ♖f8 10. ♖b2 ♖c7 11. h3 a6 12. a4 b6 13. f4± O Konstantinopolski—Panov, SSSR 1936

⁹⁷ 9... a6 10. f4 b5 11. c5! ed4 12. ♖d4 ♖b7 [12... dc5 13. ♖c6 ♖c7 14. e5± Judo-vič] 13. ed6 ♖d6 14. e5± Hasin—Glotov, SSSR 1968 — 5/93

⁹⁸ 5. de5 de5 6. ♖d8 ♖d8 7. e4 [7. ♖g5 c6 8. 0-0-0 ♖c7 9. g3 ♖e6 10. b3 ♖c5 11. ♖h3? ♖g1+ Visier—Talj, Palma de Mallorca 1966; 11. ♖c2±] ♖e6 8. ♖g5 [8. ♖e3 c6 9. 0-0-0 ♖c7 10. ♖b1 (10. ♖e2 ♖a6 11. f4 ♖g4 12. ♖g4 ♖g4 13. ♖f3 ♖c5± Milev—Larsen, Moskva 1959) ♖a6 11. g3 ♖c5± Nikitin—Vasjukov, SSSR (ch) 1969] c6 9. 0-0-0 ♖c7 10. f4 ♖c5 11. f5 ♖c8 12. h3 ♖bd7=

⁹⁹ 6... ♖e6 7. ♖d3 [7. ♖d5 ♖c6 8. ♖e3 ♖e7 9. ♖d3 ♖e5 10. ♖e2 ♖fd7 11. b3 ♖h4 12. ♖g3 c6 13. ♖c3 ♖g5± Popov—Talj, Tallinn 1973] ♖c6 8. ♖e3 ♖b4 9. ♖d5 ♖d3 10. ♖d3 ♖d7 11. ♖c2 g6 12. ♖d2 ♖g7 13. ♖c3± Balašov—Talj, Moskva 1971 — 12/97

¹⁰⁰ 7. ♖f2 ♖e6 8. ♖e3 [8. ♖d5 ♖e5 9. ♖c2 g6 10. ♖g5 ♖g7 11. 0-0-0 ♖d5! 12. ♖d8 ♖e3 13. ♖b3 ♖f1c0 Garcia—Gheorghiu, Soči 1964] ♖e5 9. b3 ♖e7 10. ♖d2 0-0 11. ♖ge2 ♖fd7= Rossetto—Herrera, Cordoba 1970

¹⁰¹ 8... g6 9. ♖b2 ♖g7 10. ♖d3 [10. ♖ge2 0-0 11. g3 ♖e5c0 Ivkov—Sokolov, Jugoslavija (ch) 1967 — 3/91] 0-0 11. ♖ge2 a6 12. 0-0 ♖e5 13. ♖ad1 ♖d3? 14. ♖d3 ♖e8 15. ♖d4± Krogius—Suba, Soči 1977 — 24/135; 13... ♖b8±

¹⁰² 9. ♖ge2 0-0 10. ♖g3 ♖d7 11. ♖d5 ♖h4 12. ♖e2 f5! 13. ef5 ♖f5 14. 0-0 ♖g6c0 Szabo—Gheorghiu, Tel Aviv (ol) 1964

¹⁰³ 11... ♖g5 12. f4 ♖h6 13. ♖e2 ♖c5 14. ♖c2 a5 15. 0-0± Nej—Mikenas, Vilnius 1966 — 2/71; 11... f5c0

¹⁰⁴ 8. ♖e3 g6 9. b3 ♖g7 10. ♖ge2 0-0 11. g3 ♖d7 12. ♖c1 ♖de5 13. ♖g2 a6 14. 0-0± van Scheltinga—Tartakower, England 1951

¹⁰⁵ 12. b3 h6 13. ♖e3 c6 14. ♖c1± Radev—Suba, Sofia 1977

¹⁰⁶ 4. e3 ♖bd7 [4... ♖f5 5. ♖ge2 ♖e7 6. g3 ♖c8 7. h3 h5 8. ♖g2± Lombard—Richter, Reggio Emilia 1971/72] 5. ♖d3 g6 6. ♖ge2 ♖g7 7. 0-0 0-0 8. f4?! ♖e8 9. ♖g3 c6 10. ♖h1?! ♖f8c0 Bronštejn—Boleslavski, SSSR 1950

¹⁰⁷ 6. ♖d1 g6 7. ♖d3 ♖g7 8. ♖ge2 0-0 9. f3 ♖e5 10. ♖e3 c6 11. 0-0 ♖e6 12. b3 d5± Kottbauer—Simagin, Praha—Moskva 1946

¹⁰⁸ 6... a5 7. b3 a4 8. ♖b1 ab3 9. ab3 g6 10. ♖ge2 ♖g7 11. g3 ♖e5 12. ♖g2 ♖g4 13. ♖e3c0 Ratner—Boleslavski, SSSR (ch) 1945

¹⁰⁹ 7. g3 ♖g7 8. ♖g2 0-0 9. ♖ge2 ♖e5 [9... ♖e8 10. 0-0 a5 11. ♖c2 ♖b4 12. ♖d1 a4= Aronin—Zagorovski, SSSR 1947] 10. b3

♠h3 11. 0-0 ♠e8 12. f3 ♠g2 13. ♠g2 a5 ♠
Martin-Trifunović, Mar del Plata 1950

60 9. ♠d3 ♠g4 10. ♠f3 ♠e5 11. ♠e2 ♠f3
12. ♠f3 ♠e5 [12... ♠d4 13. ♠d1 f5 14. ef5
♠f5 ♠ Alatorcev-Boleslavski, SSSR (ch) 1950]
13. ♠e2 ♠h4 14. 0-0 ♠g4 ♠ Penrose-Clarke,
Southend 1957

61 10. h4 ♠e6 11. g4 ♠g4!? 12. fg4 ♠g4
13. ♠f3 ♠h600

62 Kieninger-Heinicke, Hamburg 1955

63 5. h3 h6 6. g4 ♠h7 7. ♠g2 e4! 8. g5 hg5
9. ♠g5 ♠e7 10. h4 c5 11. ♠h3 ♠bd700 Kotov-
Lillienthal, SSSR (ch) 1949; 5. e3 ♠bd7 6.
♠ge2 a5 7. ♠g3 ♠g6 8. e4 ♠c5 9. ♠d3 ♠e7
10. 0-0 ♠fd7 11. ♠c2 ♠g5 = Durao-Cordovil,
Portugal 1967 — 4/99; 5. ♠g5 ♠e7 6.
♠f6 [6. f3 e4! Bronštejn] ♠f6 7. e4 ♠c8 8.
♠d3 a5 9. ♠ge2 ♠a6 10. 0-0-0 = Niemela-
Trifunović, Dubrovnik (ol) 1950

64 5... ♠bd7 6. ♠g2 e4 [6... ♠e7 7. e4
♠g6 8. ♠ge2 h5 9. h4 ♠c5 10. f3 a5 11. ♠e3 ±
Donner-Gheorghiu, Hamburg 1965] 7. ♠d4
♠e7 8. h3! h6 9. g4 ♠h7 10. g5 hg5 11. ♠g5
a6 12. 0-0-0 ± Boleslavski

65 6. ♠f3 ♠bd7 [6... g5 7. ♠g2 ♠g7 8.
0-0 (8. h4 g4 9. ♠d2 ♠bd7 10. e4 ♠g6 11.
♠e2 c6 12. ♠f1 h5 13. ♠h2 cd5 14. cd5 a6 ♠
Bobocov-Schmid, Tel Aviv (ol) 1964) 0-0
9. ♠d2 (9. ♠e1 e4! 10. ♠c2 ♠g6 11. ♠d2
♠bd7 12. b3 ♠e5 13. h3 ♠d7 ♠ Quinones-
Darga, Tel Aviv (ol) 1964) ♠bd7 10. e4 ±]
7. ♠g2 a5 8. 0-0 ♠e4 9. ♠e4 ♠e4 10. ♠h4
♠g2 11. ♠g2 g6 = Quinones-Vizantiadis,
Siegen (ol) 1970

66 7. f3 ♠e7 8. fe4 ♠e4?! 9. ♠e4 ♠e4 10.
♠f3 ♠d7 11. 0-0 a5 12. ♠d4 ♠dc5 13. ♠f5 ±
Hamann-Vizantiadis, Vrnjačka Banja 1967 —
3/93; 8... ♠e4!?

67 11... ♠e7!?

68 13. ♠f4 ♠e8 14. 0-0 ♠e7 ± Sokolski-
Gorenštejn, SSSR 1961

69 6. ♠ge2 ♠e8! 7. ♠g3 ♠g5 8. h4?! ♠c1
9. ♠c1 a5 10. ♠e2 ♠a6 11. ♠g4 ♠c5 = Bertok-
Udovčić, Jugoslavija (ch) 1961; 8. ♠d3! ♠ Δ
0-0

70 6... ♠e8 7. ♠ge2 ♠g5 8. 0-0 [8. f4?!
ef4 9. ♠f4 ♠d7 10. 0-0 ♠e5 11. b3 ♠h6
12. ♠c2 ♠h4 13. ♠d2 ♠f6 ♠ → Stöckl-Clarke,
München (ol) 1958] ♠d7 9. ♠c2 a5 10. ♠b1
g6 11. a3 ± Androvitzky-Flesch, Hungary (ch)
1962; 7. h4!?

71 7. ♠ge2 c6 8. 0-0 ♠c5 9. ♠c2 a5 10.
♠g3 cd5 11. cd5 ♠g4 12. f3 ♠d7 = Ratner-
Konstantinopolski, SSSR (ch) 1945; 8... a6! ♠ Δ
9... cd5 10. cd5 b5; 7. h3 ♠c5 8. ♠c2 a5 9.
♠e3 b6 10. g4 h6 11. ♠f3 ♠h7 12. ♠b5?!
♠d7 13. ♠d2 ♠b5 14. cb5 ♠g500 Rubinstein-
Reti 1923; 12. ♠d2!?

72 11. 0-0 ♠c5 12. ♠g3 ♠d7 13. ♠c2 b4
14. ♠ce2 ♠c8 15. f4 ♠b5 ♠ Visier-Talji, Las
Palmas 1977 — 23/116

73 Talji

74 6. f4 ♠b4 7. ♠d2 ♠e6 8. e3 ♠fd7 9.
♠f3 f6 10. fe5 ♠e5 11. ♠e5 fe5 12. 0-0-0 ♠d7 =
Pomar-Kottbauer, Leysin 1967

75 6... ♠e6 7. 0-0-0 ♠bd7 8. ♠f3 ♠c8
9. ♠f6 gf6 10. e3 c6 11. ♠e4 ♠c7 = Alatorcev-
Bogatirčuk, SSSR (ch) 1931

76 8... ♠fd7? 9. ♠e5!+—

77 9. ♠h4 ♠b4! 10. ♠b1 a5 11. a3 ♠d6
12. ♠fd2 a4 ♠ Hübner-Kestler, Aibling 1965;
9. a3 ♠g4 10. ♠h4 f6 11. e3 ♠h6 12. ♠e4 ♠f5
13. ♠d3 ♠c5 ♠ Kovacs-Gasztony, Budapest
1963; 9. e3 ♠g4! [9... ♠b4 10. ♠f6 gf6 11.
♠e4 ♠e7 12. ♠h4 ♠c5 13. ♠g3 ± Larsen-
Clarke, Wageningen 1957] 10. ♠h4 f6 11. ♠g3
♠h6 12. ♠d3 a5 13. ♠c2 ♠f7 = Delander-
Kestler, Aibling 1965

78 11. ♠g5 h6 12. ♠ge4 ♠e4 13. ♠e4 f5
14. ♠c3 ♠b6 15. b3 ♠e6 ♠ Thibaut-Schmid,
Leipzig (ol) 1960

79 13. ♠g2 h5 14. gh5 ♠h5 = Deže-Kestler,
Innsbruck 1976

80 6... ♠bd7 7. ♠g1! c6 [7... ♠b4 8.
♠d2 ♠e8 9. a3 ♠c3 10. ♠c3 ♠e4 11. ♠c1 a5
12. g4 ± Sliwa-Fuderer, Göteborg (izt) 1955]
8. g4 h6 9. h4 e4 10. ♠d4 ♠e5 11. g5 hg5 12.
hg5 ± Karasev-Dvorecki, SSSR (ch I) 1976

81 7. ♠g5 ♠e8 8. f4 ♠b4 9. ♠d2 ef4 10.
0-0-0 h6 11. ♠f3 ♠b6! [11... ♠c5 12. e3 fe3
13. ♠e3 ♠e6 14. ♠d5 ♠a6 15. ♠d3 ± Roma-
nišin-Valdes, Cienfuegos 1977 — 23/115] 12.
e3 ♠e600 Romanišin

82 8. ♠g2 c6 9. 0-0 [9. b3 a5 10. ♠b2 ♠a6
11. 0-0 ♠c7 12. ♠fd1 ♠dc5 = Pančenko-
Bangiev, SSSR 1978] ♠a6 [9... a5 10. ♠e3!
♠a6 11. ♠fd1 ♠c7 12. ♠ac1 ♠dc5 13. ♠d2
♠f5 14. ♠de4 ♠e7 15. ♠b5! ± Gerschman-
de la Vega, Mar del Plata 1967] 10. ♠e1 ♠c7
11. f4 ♠c5 12. ♠h1 ef4 13. ♠f4 ♠d6 14. ♠c1
♠f4 15. gf4 ♠e8 = Pomar-Darga, Beverwijk
1967

83 8... ♠b6 9. ♠c8 ♠c8 10. b3 a5 11. ♠e3
♠b4 12. ♠d2 ♠d7 13. ♠c2 c6 14. ♠hd1
♠c7 = Kamišov-Boleslavski, SSSR 1950

84 9. 0-0 ♠b6 [9... ♠c5 10. ♠d1 ♠c7
11. ♠c8 ♠c8 12. b4 ♠e6 13. a3 ♠d7 14. ♠e4 ±
Gordon-Jimenez, Santiago 1957] 10. ♠d1 ♠c7
11. ♠c8 ♠c8 =

85 13. ♠c8 ♠c8 14. ♠e4 ♠d7 = Letelier-
Tatai, La Habana (ol) 1966

86 8. 0-0-0 f6 9. g4 ♠c7 [9... ♠e8 10. g5
♠c5 11. h4 ♠e6 12. b3 a5 13. h5 ♠bd7 14.
gf6 gf6 15. ♠h3 ± Bertok-Udovčić, Jugoslavija

(ch) 1960] 10. ♖g1 [10. h4 ♖b6 11. ♗b6 ab6 12. ♗h3 ♗e6 13. ♖d2 ♗b4 14. g5 f5 ♖ Gligoric—Schmid, Hamburg 1965] ♖a6 11. h4 ♖dc5 12. g5 ♗e6 13. b3 ♖g8 14. gf6 gf6= Gligoric—O. Garcia, Haag 1966

⁸⁷ 13. ♗c3± Hort—Ciocaltea, Skopje 1969 — 8/76

⁸⁸ 8. 0-0-0 f6 [8... ♗c7 9. ♖g5±] 9. g4 ♗c7 10. ♖g1 ♖b6 11. b3 ♖8d7 12. g5 a5 13. gf6 gf6 14. a4 ♖c5∞ Pomar—Flesch, Malaga 1965

⁸⁹ 13. 0-0-0 ♗e8 14. ♗h3 ♖b6 15. ♗c8 ♖c8 16. b3± Spaski—Gheorghiu, Siegen (ol) 1970 — 10/110; 13... ♗c7!? Gipslis

A 54

1. d4 ♖f6 2. c4 d6 3. ♖c3 e5 4. ♖f3

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	... ♗e7	♗g5 ¹ c6	e3 h6	♗h4 ♗g4	♗e2 g5	♗g3 ♖bd7	h4 ² ♖h5	♗h2 gh4	de5 de5 ³	±
2	... ed4	♖d4 d5 ⁴	♗g5 dc4 ⁵	e3 ♗e7 ⁶	♗c4 0—0	♖c2 c5	♖f5 ♗f5	♖f5 ♖c6	0—0 ♖d7 ⁷	±
3	... ♖c6	de5 ⁸ ♖e5	♖e5 ⁹ de5	♖d8 ♗d8	♗g5 ¹⁰ c6	0-0-0 ¹¹ ♗c7	e3 ¹² ♗b4	♗c2 a5	♗h4 ♗e6 ¹³	=
4		 ♗e7 ¹⁴	e3 0—0	♗e2 0—0	0—0 ♗g4	b3 ♖e8 ¹⁵	♗b2 ¹⁶ ♗f8	h3		±
5		g3 ♗e7 ¹⁷	♗g2 0—0	0—0 ♗g4 ¹⁸	d5 ♖b8	h3 ♗f3	♗f3 ♖fd7	e4 a5	h4 ♖c5 ¹⁹	±
6		d5 ♖e7 ²⁰	e4 ²¹ ♖g6 ²²	g3 ²³ ♗e7	♗g2 0—0	0—0 c6	♖e1 ♗g4	f3 ♗d7	♗e3 cd5 ²⁴	±
7	... e4	♖g5 ²⁵ ♗f5 ²⁶	g4 ²⁷ ♗g4 ²⁸	♗g2 ²⁹ c6 ³⁰	♖ge4 ♖e4	♗e4 ³¹ ♖d7 ³²	♖d3 g6	♗f4 ♗e7	h3 ♗h5 ³³	±
8		♖d2 ♗f5 ³⁴	e3 ³⁵ c6	♗e2 ³⁶ d5 ³⁷	♖b3 ³⁸ ♖d7	f3 ³⁹ ef3	♖f3 ♗d6	♖e5 ♗e5	de5 ♖g4 ⁴⁰	±
9	... ♖bd7	e3 ♗e7 ⁴¹	♗e2 0—0 ⁴²	0—0 c6	♖c2 ⁴³ ♖e8	b3 ⁴⁴ ♗f8 ⁴⁵	♗b2 ♖c7 ⁴⁶	♖ac1 ⁴⁷ a6	♖fd1 b5! ⁴⁸	±
10		g3 c6	♗g2 e4 ⁴⁹	♖g5 ⁵⁰ d5	0—0 ⁵¹ h6	♖h3 ♖b6 ⁵²	cd5 ♖bd5	♖d5 cd5	f3 ⁵³	±
11				♖h4 d5	0—0 ⁵⁴ ♗b4 ⁵⁵	cd5 cd5	♖b3 ♗c3	bc3 0—0 ⁵⁶	♗a3 ♖e8	±
12		... ♗e7	♗g2 0—0 ⁵⁷	0—0 c6 ⁵⁸	♖c2 ⁵⁹ ♖e8 ⁶⁰	♖d1 ⁶¹ ♗f8	d5 ⁶² cd5	cd5 a6	a4 b6 ⁶³	±
13		♗g5 c6 ⁶⁴	e3 ⁶⁵ ♖a5 ⁶⁶	♖d2 ♗e7	♗e2 ⁶⁷ ♗d8 ⁶⁸	de5 de5	♗h4 0—0	0—0 ♖e8	♖ab1 e4 ⁶⁹	±
14		... ♗e7	e3 ⁷⁰ c6 ⁷¹	♖c2 ♖a5 ⁷²	♗d3 h6 ⁷³	♗h4 0—0	0—0 ♖e8	a3 ⁷⁴ ♖c7	b4 b6 ⁷⁵	±

1. d4 ♖f6 2. c4 d6 3. ♖c3 e5 4. ♖f3 ♖bd7 5. ♗g5 ♗e7 6. e3 0—0

	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
15	♗e2 c6	0—0 ⁷⁶ ♖e8 ⁷⁷	♗e7 ♖e7	♖c2 ⁷⁸ ♖ef6 ⁷⁹	♖ad1 ⁸⁰ ♖e8	de5 ⁸¹ de5	♖d2 ♖f8	h3 ♖g6	♖fd1 ⁸²	±
16		... ♖e8	♖c2 ♖c7	h3 ♖f8 ⁸³	♗h4 ⁸⁴ g6 ⁸⁵	♗g3 ♖6d7	♖fd1 f6	♖ab1 a5	a3 ⁸⁶	±

	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
17	♖c2 c6 ⁶⁷	♜d3 ⁸⁸ ♞e8 ⁸⁹	0-0 ⁹⁰ ♗c7	h3 ⁹¹ ♜f8 ⁹²	♞ad1 ⁹³ ♜e6	♜h4 ♜h5	♜e7 ♞e7	c5 ed4	cd6 ♗d6 ⁹⁴	±
18	...	...	♜h4 ♞e8 ⁹⁵	0-0-0 ⁹⁶ ♗a5 ⁹⁷	♞b1 ⁹⁸ ♜f8	♜g3 ♜g4	de5 de5	h3 ♜h5	♜h2 ⁹⁹	±

¹ 5. g3 c6 6. ♜g2 ♜g4 7. 0-0 ♜bd7 [7... g6 8. c5! ed4 9. cd6 ♗d6 10. ♜f4 ♗d8 11. ♜d4 ♜bd7 12. h3± Pomar—Hug, Palma de Mallorca 1972 — 14/127] 8. ♜e3 g6± Pomar

² 10. d5 ♜c5 11. ♗c2 cd5 12. cd5 ♞c8 13. h3 ♜d7= Savon—Nežmetdinov, SSSR (ch) 1967 — 5/96

³ 13. ♜e5 ♜e2 14. ♗d7 ♗d7 15. ♜d7 ♗d7± Baumbach—Nežmetdinov, DDR 1970

⁴ 5... ♜e6 6. g3 ♜bd7 7. ♜e6 fe6 8. ♜h3 ♗e7 9. ♜b5 ♜b6 10. ♜d4 e5 11. ♜e6± van Scheltinga—Jongsma, Amsterdam 1958; 5... ♜e7 6. g3 0-0 7. ♜g2 c6 8. 0-0 ♞e8 9. b3 a5 10. ♜b2 ♜a6 11. e4±○ Reti—Spielmann, Marianske Lazne 1925; 5... ♜c6 6. ♜c6 bc6 7. g3 ♜e7 8. ♜g2 ♜d7 9. 0-0 0-0 10. b3 ♞b8 11. h3 ♗c8 12. ♗h2 ♞d8 13. e4 ♜e6 14. ♗e2± Kavalek—Kozomara, Sarajevo 1967 — 3/94

⁵ 6... ♜e7 7. e3 c6 8. ♗c2 0-0 9. ♜e2 dc4 10. ♜c4 ♗a5 11. ♜h4 b5 12. ♜b3± Najdorf—Lisboa, Sao Paulo 1957

⁶ 7... c5 8. ♜db5 a6 9. ♗d8 ♗d8 10. 0-0-0 ♜bd7 11. ♜d6 ♜d6 12. ♞d6 ♗e7 13. ♞d2 ♜b6 14. e4 ♗e8 15. e5± Hasin—Nežmetdinov, SSSR (ch) 1957

⁷ Toluš—Klaman, SSSR (ch) 1957

⁸ 5. e3 g6 — A 28

⁹ 6. e4 ♜e7 7. ♜e2 0-0 8. 0-0 ♜f3 9. ♜f3 ♞e8 10. b3 ♜d7 11. ♜d5 ♜f8 12. ♜b2 ♜c5 13. ♗c2± Bouwmeester—Ojanen, La Habana (ol) 1966

¹⁰ 8. b3 c6 9. ♜b2 ♜e6 10. e3 ♜d7 11. ♜d3 f6 12. ♜c2 a5= Ojanen—Prins, Helsinki (ol) 1952

¹¹ 9. ♞c1 ♜e7 10. e3 ♜f5 11. ♜e2 ♜d7 12. ♜e7 ♗e7 13. 0-0 ♞hd8= Szabo—Schmid, Hamburg 1965

¹² 10. f3 ♜b4 11. ♗c2 ♜e6 12. e4 a5 13. ♜e3 a4= Ditt—Heinicke, BRD 1955; 10. ♜h4 ♜e6 11. ♜g3 ♜d7 12. e3 f6 13. a3 a5= Persitz—Clarke, England 1954

¹³ 13. ♜e2 ♞he8 14. ♜g3 ♜d7 15. ♜e4 h6= Ojanen—Schmid, Helsinki 1966

¹⁴ 6... g6 — A 28

¹⁵ 9... c6? 10. ♜e5 ♜e2 11. ♜c6 ♜d1 12. ♜d8 ♜b3 [12... ♜g4 13. ♜b7 a5 14. ♜a3

♞a6 15. c5+ — Keres—Teufel, Bamberg 1968] 13. ab3 ♞fd8 14. ♜a3±

¹⁶ 10. ♜e5 ♜e2 11. ♜f7 ♜d1 12. ♜d8 ♜b3 13. ab3 ♞ed8=

¹⁷ 5... ♜g4 6. d5 ♜e7 7. ♜g2 g6 8. h3 ♜f3 9. ef3 ♜g7 10. f4 ef4 11. ♜f4 0-0 12. 0-0 h6 13. ♞e1± Sloth—Kestler, Skopje (ol) 1972

¹⁸ 7... ♜g4 8. d5 ♜b8 9. h3 ♜f6 10. ♜e1 a5 11. ♜d3 ♜a6 12. e4 ♜d7 13. ♜e3 b6 14. a3± Uhlmann—Gereben, Beverwijk 1961

¹⁹ 13. b3± Uhlmann—Calvo, Madrid 1973 — 16/46

²⁰ 5... ♜b8 6. e4 [6. ♜g5 ♜e7 7. e4 c6 8. dc6 bc6?! 9. c5 ♜e6 10. cd6 ♗d6 11. ♗c2 ♜bd7 12. ♜h5 h6 13. ♜e3± Szabo—Ivkov, Budapest 1970 — 9/82; 8... ♜c6!? Keres] c5 [6... ♜e7 7. h3 0-0 8. ♜e3 ♞e8?! 9. g4 c5 10. ♞g1 a6 11. g5 ♜fd7 12. h4 ♜f8 13. h5 b6 14. ♜h4 g6 15. ♗f3± Aljehin—Kieninger 1941] 7. ♜e2 ♜e7 8. h3 0-0 9. ♜e3?! ♜e8 10. g4 g6 11. ♜h6 ♜g7 12. ♞g1 a6 13. ♗d2 b5∞ Sofrevski—B. Ilijevski, Skopje 1967; 9. g4!?±

²¹ 6. ♜g5 ♜d7 7. e4 g6 8. h4 h6 9. ♜d2 ♜g7 10. h5 g5 11. g4 ♜c5 12. ♜h2 c6 13. ♜e2 0-0 14. ♜e3± Krogus—Besser, Hamburg 1965

²² 6... h6 7. c5! ♜g6 [7... c6 8. ♗a4± Uhlmann] 8. ♜b5 ♜d7 9. ♗b3 dc5 10. ♜d7 ♜d7 11. ♗b7 ♜d6 12. 0-0 0-0 13. ♗a6± Uhlmann—Jongsma, Amsterdam 1970—10/111; 6... g6 7. h3 [7. c5 ♜g7 8. cd6 cd6 9. ♜e2 0-0 10. 0-0 ♜e8 11. ♗b3 ♗h8 12. ♜d2 f5 13. f3 f4 14. ♜c4 g5⌞↑] F. Portisch—Ozsvath, Hungary 1967] ♜g7 8. ♜e3 [8. ♜e2 c6 9. a3 0-0 10. g4 ♜e8 11. ♜g1 f5 12. f3 f4 13. h4 h6 14. ♗d2 ♜d7∞ Averbah—Schmid, Erevan 1965] 0-0 9. g4 ♜e8 10. ♞g1 c6 11. ♜d3 cd5 12. cd5 ♗h8 13. ♗d2 f5 14. gf5 gf5 15. ♜h6 f4∞ Gerusel—Besser, Bad Pyrmont 1963; 7. ♜e2! ♜g7 8. 0-0 0-0 — E 97

²³ 7. ♜e2 ♜e7 8. h4 h6 9. h5 ♜f8 10. ♜g1 ♜d7 11. ♜f3 c6 12. ♜ge2 a5 13. ♜g3± Trapl—Lutikov, Warszawa 1969 — 7/91

²⁴ 13. cd5±↑« Drimer—Troianescu, Bucaresti 1968

²⁵ 5. ♜g1 h6 6. ♜f4 g5 7. ♜d2 ♜g7 8. e3 ♜f5 9. ♜ge2 ♜g6 10. ♗b3 b6⌞ Bisguier—Bronštejn, Budapest 1961

²⁶ 5... ♖e7 6. h4 h6 7. ♖h3 g6 8. ♖f4 c6 9. e3 ♗g7 10. ♗e2 0-0 11. b3 ♖e8 12. ♗b2± Vladimirov—Vasjukov, SSSR (ch) 1963

²⁷ 6. ♖c2? h6 7. ♗e4 ♖e4 8. ♖e4 ♖h4 干 Holeslavski—Bronštejn, Budapest (ct) 1950; 6. f3 ef3 7. gf3 [7. ef3 ♗e7 8. ♗d3 ♖d7 9. ♗e3 ♖c6 10. a3 0-0 11. 0-0 d5 = Dozsa—Mjagmarsuren, Larne 1962] d5 8. cd5 h6 9. ♖a4 c6 10. ♖b3 hg5 11. ♖b7 ♖b6 12. ♖a8 ♗d6oo; 6. ♖b3 ♖c6 7. e3 ♖d7 8. d5 ♖d8 9. ♖c2 c6 10. ♗e4 ♖e4 11. ♖e4 cd5 12. cd5 ♖c8 13. ♖d3 ♗e7oo

²⁸ 6... ♗g6 7. ♗g2 ♖e7!? 8. ♖c2!?± Milić

²⁹ 7. ♗e4 ♖e4 8. ♖e4 ♗e7 [8... d5 9. ♖c3 dc4 10. ♖a4 ♖d7 11. ♖c4 ♖c6 12. ♖b5 ♖b5 13. ♖b5 ♖a6 14. ♗f4±田 Lejn—Lisicin, SSSR 1968; 8... c6 9. ♖b3 ♖d7 10. ♖g1 ♗f5 11. ♖g3 ♗g6 12. e4 ♖a6 13. f4 f6 14. f5 ♗f7 15. ♗e3 0-0 16. 0-0±田 Garcia—Rubinetti, Mercedes 1968] 9. ♖g3 [9. b3 ♖c6 10. ♗g2 0-0 11. ♗b2 a5 12. ♖g3 ♖e8 13. h3 ♗d7 14. 0-0 ♗f8 1/2 : 1/2 Portisch—Schmid, Oberhausen 1961] c6 10. h3 ♗e6 11. e4 d5 12. ♖h5 ♗f8 = Bilek—Ozsvath, Budapest 1965

³⁰ 7... ♖c6 8. ♗e4 ♖e4 9. ♖e4 [9. ♗e4 ♖d7 10. ♖d5 0-0 11. ♖d3 ♖e8 12. ♖g1? ♗e2 13. ♖e2 f5 14. f3 ♖e6 干 Polugajevski—Raičević, Beograd 1974 — 18/42; 12. ♗e3oo Raičević] ♖d7 10. h3 ♗f5 11. ♖g3 ♗g6 12. h4 h6 13. ♖b3 ♖d4? 14. ♖e3 ♖e6 15. f4 f5 16. ♗b7 ♖b8 17. ♗c6 1 : 0 Schmid—Westeninen, Bamberg 1968 — 5/95; 13... ♖b8±

³¹ 9. ♖e4 ♖d7 [9... ♗f5 10. ♖b3 ♗e4 11. ♗e4 ♖b6 12. ♖e3 ♗e7 13. ♗d2± Szabo—Pirc, Budapest 1965] 10. ♖b3 ♖b6 11. c5 ♗e6 12. ♖g3 dc5 13. dc5 ♖d7 14. 0-0 ♖c5 15. ♗f4 ♖e4 16. ♗e4oo Gligorić—Szily, Büsum 1959

³² 9... ♗h5 10. ♗f4 ♖d7 11. ♖d3 ♖f6 12. ♗f5 ♗g6 13. 0-0 ♗e7 14. ♗hg1 ♗f5 15. ♖f5± Polugajevski—Pirc, Budapest 1965

³³ 13. ♖g1 0-0 14. 0-0 ♖f6 15. d5±↑» Gheorghiu—Vasjukov, Bucuresti 1967 — 3/95

³⁴ 5... ♖e7 6. ♖c2 ♗f5 7. f3 ♖c6 8. fe4 ♗g6 9. e3 0-0 10. a3 ♖e8 11. ♗d3 ♖g4 12. ♖f3± Donner—Vasjukov, Wijk aan Zee 1973

³⁵ 6. ♖c2 ♗g6 7. ♖de4?! ♖e4 8. ♖e4 d5 9. cd5 [9. ♖a4 b5 10. ♖b5 c6 11. ♖b7 de4 12. ♖a8 ♖b4 13. ♗d2 ♗d2 14. ♗d2 ♖d4 15. ♖e1 ♖b2—+→ Radčenko—Nisman, SSSR 1971 — 12/40] ♖b4 干 Judović; 7. e3!?; 6. g4!? e3!? 7. gf5 ed2 8. ♗d2 ♖c6 9. ♗g5 h6 10. ♗h4 ♗e7 11. e3 ♖d7 12. ♖f3± Popov—Trevelyan, Nice (ol) 1974; 6... ♗g4!?oo

³⁶ 7. b4 d5 8. b5 ♗b4 9. ♖b3 ♗c3 10. ♖c3 cb5 11. cb5 0-0 12. ♗a3 ♖e8 = Aronin—Vasjukov, Moskva 1961

³⁷ 7... ♗e7 8. g4 ♗g6 9. g5 ♖g8 10. ♖de4 ♗g5 11. ♖g5 ♖g5 12. h4 ♖e7 13. h5 ♗f5 14. f3 △ e4±田 Mulwing—Boey, Moskva (ol) 1956

³⁸ 8. 0-0 ♗e7 9. f4 ♖d7 10. ♖b1 0-0 11. c5 ♖g4 12. ♖b3 ♖h6 13. h3 ♖c7 14. ♗d2 ♗e6 15. ♗e1 f5 = Trifunović—Lukić, Jugoslavija (ch) 1956; 8. f3 ef3 9. ♗f3 dc4 10. ♖c4 ♗e6 11. ♖e2 ♗e7 12. 0-0 0-0 13. b3 ♖e8 14. ♗b2 ♗b4 = Weise—Kestler, Bad Pyrmont 1961; 8. ♖b1 h5 9. b4 ♗e7 10. h3 h4 11. ♖b3 0-0 12. b5 c5!?oo Bolbochan—Jimenez, La Habana (ol) 1966; 8. cd5 cd5 9. ♖b3 — 8. ♖b3

³⁹ 9. cd5 cd5 10. f4 ef3 11. ♖f3 ♗d6 12. ♖e5 ♗e5 13. de5 ♖e4 14. 0-0 ♖c6 15. ♖d1oo Smislov—Bronštejn, SSSR (ch) 1949

⁴⁰ 12... dc4 13. ♖c4 ♗e6 14. ♖h4 ♖g4 15. ♖g3± Gligorić—Trifunović, Skopje 1956; 12... ♖g4± Gligorić—Schmid, Zürich 1961

⁴¹ 5... c6 6. ♗e2 e4 7. ♖d2 d5 8. ♖b3 dc4 9. ♖c4 ♖b6 10. ♖b6 ab6 11. ♗c4 ♖c7 12. ♖c2 ♗f5 13. h3± Rakić—Pirc, Jugoslavija (ch) 1957

⁴² 6... c6 7. 0-0 ♖c7 8. b4 ♖f8 9. ♗b2 ♖g6 10. h3 0-0 11. de5 de5 12. c5± Popov—Csom, Budapest 1965

⁴³ 8. b3 ♖e8 9. ♗b2 e4 10. ♖d2 d5 11. f3 ♗d6 12. cd5 ♖d5 13. ♖d5 [13. ♖c4 ♗b4! 14. ♖e4 b5 15. ♖e5 ♖e3 16. ♖c1 ♖e5! 17. ♖e3 ♖g6 18. ♖c1 ♖d5 干 Švedčikov—Golovko, SSSR 1978] cd5 14. fe4 fe4 15. ♖c4 ♗c7 16. ♖e1 ♖g5 17. ♖f2 ♖f6 = Golovko

⁴⁴ 9. b4 ♗f8 10. a4 [10. ♖d1 ed4 11. ed4 d5! 12. c5 ♖e4 13. ♖e4 de4 14. ♖g5 ♖f6 15. ♗c4 ♖d5oo Barcza—Pilnik, Beograd 1954] ♖c7 11. ♖b3 b6 12. a5 a6 13. ab6 ♖b6 14. c5 ♖b7± Barcza—Flesch, Budapest 1961

⁴⁵ 9... ♖a5 10. ♗b2 ♖f8 11. ♖ad1 ♖g6 12. a3 ♗f8 13. b4 ♖c7 14. de5 de5± Tajmanov—Aronin, SSSR (ch) 1949

⁴⁶ 10... h6 11. ♖fd1 e4 12. ♖d2 d5 13. cd5 cd5 14. ♖b5 ♖e6 15. ♖c7±↑ ⇔ c Stahlberg—Rossolimo, England 1951; 10... g6 11. ♖fd1 [11. ♖d2 ed4 12. ed4 d5 13. ♗d3 ♗g7 14. cd5 ♖d5 15. ♖d5 cd5 = Lisicin—Furman, SSSR (ch) 1954] a5 12. de5 de5 13. ♖g5 ♖c7 14. ♖ge4 ♗e7 15. ♖d2±↑ ⇔ d Gojak—Bogdanović, Sarajevo 1964

⁴⁷ 11. h3 b6 12. ♖ad1 ♗b7 13. ♖g5 ♖ac8 14. de5 de5 15. ♖e4±↑ ⇔ d, x d6 Karaklajić—Udovčić, Jugoslavija (ch) 1961

⁴⁸ 12... b6?! 13. ♗a3 ♗b7 14. de5 de5 15. ♗f8 ♖f8 16. ♖g5 ♖ad8 17. ♖f5!± Barcza—Gipslis, Tallinn 1968 — 7/92; 12... b5!?±

⁴⁹ 6... h6 7. 0-0 g5 8. b3 ♗e7 9. e3 ♖c7 10. ♗b2 ♖f8 11. c5!±↑田 Sallay—Csom, Budapest 1964

⁵⁰ 7. ♖d2 d5 8. cd5 [8. f3 ef3 9. ef3 dc4 10. ♖c4 ♖b6 11. ♖e5 ♗e7 12. 0-0 0-0 13. ♗e3 ♖fd5 干 Szabo—Letelier, Mar del Plata 1955] cd5 9. 0-0 [9. ♖b3 ♖b6 10. ♖f1 ♗e7 11. ♖e3 0-0 12. a4 a5 13. ♗d2 ♗e6 干 van Scheltinga—Pirc, Beverwijk 1958] ♗e7 10. f3

- ef3 11. ef3 0-0 12. a4?! ef3 13. ef5 ef6
14. ef1 ef6 Kirov-Minić, Istanbul 1975
— 20/103; 12. ef4?! Minić
- 51 8. cd5 cd5 9. ef3 h6 10. ef7 ef7 11.
cd5 ef5 12. cd5 ef5 Lengyel-Minić, Som-
bor 1974
- 52 9... ef4 10. ef3 ef3 11. ef3 cd4
12. ef4 0-0 13. ef1± Mojsejev-Bronštejn,
SSSR (ch) 1952
- 53 Langeweg—Gligorić, Beverwijk 1967
- 54 8. cd5 cd5 9. 0-0 ef6! = Keene
- 55 8... ef7 9. ef5 0-0 10. cd5 cd5 11.
ef7 ef7 12. ef4 ef6 13. ef5 ef8 14. a4±
Bogoljubov-Lange, Bad Pyrmont 1950; 8...
ef6 9. c5 ef6 10. f3± Keene
- 56 11... ef6? 12. f3 ef3 13. ef3 ef4 14.
ef3± Keene-Minić, Rovinj-Zagreb 1975 —
19/85
- 57 6... c6 7. 0-0 e4 8. ef1 d5 9. cd5 cd5
10. ef3 ef6 11. ef4± Kurajica; 7. e4 —
A 55
- 58 7... ef8 8. e4 c6 — A 55
- 59 8. c5? cd5! [8... ed4? 9. cd6 cd3?! 10.
de7 ef7 11. bc3 ef6 12. ef4!± ef4 Andersen-
Torre, Geneve 1977 — 25/119; 9...
ef6±] 9. de5 ef4 10. ef4 g5 11. h3 gf4 12.
hg4 fg3 R. Byrne, Mednis; 8. b3 ef8 9. ef2
e4 10. ef1 d5 11. cd5 cd5 12. f3 ef4 13. ef2
ef3 14. ef3 ef5 15. ef3 ef8 16. ef1 ef1
17. ef1 ef6 18. ef3± Lekander-Wibe, Nor-
ge-Sverige 1974; 8. e4 — A 55
- 60 8... ef8 9. b3 ef8 10. c5! ed4 11. cd6
ef6 12. ef4 ef5 13. ef2 ef5 14. ef3 ef6
15. ef1± Keene—Westerinen, Mannheim
1975 — 19/86; 8... ed4 9. ef4 ef6 10. b3
d5 11. ef1 ef7 12. cd5 ef6 13. ef5 cd5
14. ef2± Opočensky-Aljehin, Praha 1942;
8... a5 9. ef1 ef7 10. h3 ef8 11. ef3 ef8
12. ef1 ef8 13. c5!± ef4 Barcza-Nawak,
Varna (ol) 1962
- 61 9. b3 ef5 10. ef2 ef8 11. e3 ef6 12.
de5 de5 13. a3 ef7 14. ef1 ef4 15. h3±
Petrosjan-Pirc, Beograd 1954; 9... ef7?! ef4
ef8; 9. c5!± Keene; 9. h3 ef8 10. e4 — A 55
- 62 10. de5 de5 11. b3 ef7 12. ef5 ef5 13.
ef2 a5 14. ef1 g6 = Udovčić—Đurašević,
Jugoslavija (ch) 1953; 12. e3!±
- 63 13. e4 ef7 14. h3 ef8 15. ef3 ef7 16.
ef1± Makle—Andersen, Nice (ol) 1974
- 64 5... h6 6. ef4 [6. ef6 ef6 7. e3 c6 8.
ef2 ef8 9. 0-0 ef7 10. c5 cd5 11. de5 ef6 =
Nikolac—Bertok, Opatija 1953] g5 7. de5 gh4
8. ef6 ef6 9. ef5 ef6? 10. ef1 ef2 11.
- ef7 ef8 12. ef8+ — Keres—Boleslavskij,
Zürich (ct) 1953; 9... ef8±
- 65 6. ef2 ef5 7. ef4 [7. 0-0 ef7 8.
c5?! ed4 9. cd6 cd3 10. de7 cb2 11. ef2 ef5
12. ef1 ef7 13. e4 ef5!± Ornstein—Kavalek,
Nice (ol) 1974 — 17/114] ef7 8. e3 0-0 9.
ef3 ed4 10. ef4 ef5 11. ef7 ef7 12. ef7
ef8 13. ef6 ef4 14. ef3± Keres—Toluš,
SSSR (ch) 1950
- 66 6... ef7 7. ef2 [7. b3 g6 8. c5!± ed4
9. ed4 cd5 10. ef4! ef7 11. ef2 ef8 12.
0-0 ef6 13. ef1± Keres—Ojanen 1959]
g6 8. 0-0 ef7 9. ef2 0-0 10. ef1 ef8±
— E 61 6... ef7 7. ef2 g6 8. ef4? h6
9. c5 cd5 10. de5 hg5 11. ef6 ef8 12. ef5
ef5 13. ef7 ef7 14. ef5 ef5 15. ef7
ef8 16. ef8 ef6 Reško-Talij, SSSR 1971;
8. ef2±
- 67 8. ef3 0-0 9. 0-0 ef8 10. ef2 ef8
11. a3 ef7 12. ef4 h6 13. h3 ef5 14. ef7
ef7 15. ef1± Nikolac—Cuartas, Amsterdam
1971
- 68 8... 0-0 9. 0-0 ef8 10. ef1 ef8
11. ef4 e4 12. ef1 ef5 13. ef3 d5 14. cd5?!
ef5 15. ef5 ef5 = Plachetka—Espig, Odesa
1976 — 22/129; 14. ef2±; 10. a3!±
- 69 13. ef4 ef8 14. b4 ef5 15. b5±
Bielicki—Bronštejn, Mar del Plata 1960
- 70 6. ef2 0-0 7. ef1 ed4 8. ef4 ef5 9.
e4 ef5 10. ef7 ef7 11. ef5 ef8 12. ef2
ef6 13. ef3± Bisguier—Aaron, Stockholm
(izt) 1962
- 71 6... ef8 7. ef7 ef7 8. ef2 0-0 9.
0-0 ed4 10. ef4 ef6 11. ef5 ef4 12. ef4±
Guljko—Kocijev, Lvov 1978 — 25/122
- 72 7... ef5 8. ef7 ef7 9. ef2 g6 10.
0-0 ef6 11. ef5 0-0 12. h4 d5 13. h5±
Nievergelt—Pilnik, Beograd 1954; 7... ef4 8.
h3 ef6 9. ef2 0-0 10. 0-0 ef8 11. ef7
ef7 12. b4! ef7 13. c5± ef4 Keres—Bronštejn,
Moskva 1967 — 3/96
- 73 8... a6 9. 0-0 h6 10. ef4 0-0 11. ef1
ef8 12. a3± Milev—Minić, Varna (ol) 1962;
8... ef8!± 9. h3? e4! 10. ef4 ef4 11. ef4
f6 12. ef4 ef5 13. b4 ef4± Bikov—Golovko,
SSSR 1963; 9. 0-0 ef2
- 74 11. de5 ef5 12. a3 ef6 13. b4 ef7 14.
c5 a5! = Petrosjan—Bronštejn, Göteborg (izt)
1955
- 75 13. ef1 a5 14. b5 ef7 15. ef2± Pla-
tonov—Bronštejn, Leningrad 1971 — 12/98
- 76 8. ef1 ef8 9. ef7 ef7 10. b4 e4 11.
ef2 f5 12. ef2 ef6 13. g3 ef6 14. ef3 d5
15. c5 g5± Bielicki—Schweber, Argentina 1965

⁷⁷ 8... h6 9. ♘h4 ♙e8 10. ♖c2 ♗c7 11. ♜fd1 a6 12. ♜ac1 ♜f8 13. h3 ♖b8 14. ♜g3 ♜8d7 15. c5± Goldenberg—Bazan, Buenos Aires 1960; 8... ♜g4! 9. ♜e7 ♗e7 10. h3 ♜h6 11. b4 e4 12. ♜d2 f5 13. d5 c5 14. bc5 ♜c5 15. ♜b3± Filip—Milić, Zagreb 1955

⁷⁸ 10. b4 ♜df6 [10... ♜c7 11. ♙e1 ♜f6 (Hardicsay—Malich, Budapest 1978 — 26/120) 12. ♖b3 △ b5± Hardicsay] 11. ♖b3 ♜c7 12. ♜fd1 ♜g4 13. h3 ♘h5 14. a4 a6 15. ♜d2± Volovič—Peterson, SSSR 1971

⁷⁹ 10... f5 11. b4 e4 12. ♜d2 ♜df6 13. ♜ab1 [13. b5 c5 14. ♜b3 ♜e6 15. ♜fd1±↑ Malich—Espig, DDR 1971] d5 14. b5 cb5 15. ♜b5 b6 16. ♜fc1 ♜e6 17. c5±↑ Knežević—Ostojić, Jugoslavija (ch) 1978 — 25/120; 10... ♜df6 11. ♜ad1?! e4 12. ♜d2 d5 13. cd5 cd5 14. ♜c1 ♜d7 15. ♖b3 ♜c6= Dubin—Szmetan, Argentina 1971; 11. b4!±

⁸⁰ 11. b4 e4 12. ♜d2 ♙e8 13. ♙ae1 [13. ♜fd1 h5 14. ♜f1 a6 15. ♜ab1 h4= Jansson—Ivkov, Skopje (ol) 1972] ♜f8 14. f3 ef3 15. ♜f3± Fuderer—Phillips, Hastings 1954/55

⁸¹ 12. ♜fe1 ♜f8 13. de5 de5 14. ♜d2 ♜e6= Cruz—Wexler, Buenos Aires 1965

⁸² Konstantinopolski—Boleslavski, SSSR (ch) 1952

⁸³ 10... ♜f8 11. ♜fd1 [11. ♘h4 g6 12. ♜g3 ♜h5 13. ♘h2 f6 14. c5 d5oo Prajnfalk—Bogdanović, Jugoslavija (ch) 1953] g6 12. ♜ab1 a5 13. a3 ♜g7 14. b4 ab4 15. ab4± Nievergelt—Schmid, Amsterdam (ol) 1954

⁸⁴ 11. ♜ad1 ♜g6 12. ♜d2? e4! 13. ♜h2 [13. ♜e4 ♜e4 14. ♖e4 ♘h3±] ♖a5! 14. ♜f6 ♜f6±○ Ree—Hubner, Krefeld 1967 — 3/97

⁸⁵ 11... ♜h5 12. ♜e7 ♖e7 13. c5! ed4 14. cd6 ♖d6 15. ♜ad1± Mazini—Eliskases, Buenos Aires 1955; 11... ♜g6 12. ♜g3 ♜f8 13. ♜fd1 [13. de5 de5 14. a3 ♜d7 15. b4± Flor—Lilienthal, Budapest (ct) 1950] ed4 14. ♜d4 ♜e5 15. ♜ad1 b6 16. b4± Onat—Vizantiades, Istanbul 1975

⁸⁶ Sanguineti—Panno, Buenos Aires 1955

⁸⁷ 7... ed4 8. ♜d4 ♜e5 9. ♜e2 ♜g6 10. h4 c6 11. ♜f5 ♜f5 12. ♖f5± Flor—Petrosjan, SSSR (ch) 1949; 7... ♜e8 8. ♜e7 ♖e7 9. ♜d3 ♜ef6 10. 0-0 ♙e8 11. de5 de5 12. ♜g5 g6 13. ♜fd1± Ree—Kavalek, Amsterdam 1977; 8. h4! Boleslavski; 7... h6 8. ♘h4 ♜e8 [8... c6 9. 0-0 ♜e8 10. ♜g3! ♖a5 11. ♜d3 ♜ef6 12. ♖b1 a6 13. ♜h4 ♙e8 14. f4± Trapi—

Minić, Varna (ol) 1962] 9. ♜g3 ♜f6 10. 0-0 ed4 11. ed4 g6 12. ♜d3 ♜g7 13. h4± Thiellement—Makles, Le Havre 1966; 7... ♙e8 8. ♜d3 ed4 9. ♜d4 [9. ed4 ♜f8 10. h3 ♜d5! 11. cd5 ♜g5 12. ♖f1 ♜d7 13. g3 ♙c8oo Spaski—Vasjukov, Moskva 1959] ♜e5 10. ♜e2 h6 11. ♘h4 ♜g6 12. ♜g3 c6 13. 0-0 ♜f8 14. ♜fd1 ♜e5 15. h3± Varnusz—Gasztony, Budapest 1953

⁸⁸ 8. 0-0-0! ♖c7 9. g4!±↑; 8... ♖a5oo Knežević; 8. ♜e2 ♜e8 [8... ♖c7 △ ♙e8, ♜f8 Knežević] 9. ♜e7 ♖e7 10. 0-0 — 7. ♜e2

⁸⁹ 8... ed4 9. ed4 ♙e8 [9... h6 10. ♜d2 ♜b6 11. b3 a5 12. 0-0 ♜g4 13. ♜h4! ♜e4 14. ♜e4 ♘h4 15. d5!± Polugajevski—Hottes, SSSR—BRD 1960] 10. 0-0 ♜f8 11. h3 h6 12. ♜d2 ♜e6 13. ♙ae1 d5 14. cd5 cd5 15. ♖b3± Euwe—Petrosjan, Zürich (ct) 1953

⁹⁰ 9. 0-0-0 ♖a5 10. g4! [10. ♘h4 ♜f8 11. ♖b1 ♜g4 (11... e4! 12. ♜e4 ♜e4 13. ♜e4 ♘h4 14. ♘h4 ♜e4 15. ♖e4 g5oo) 12. de5 de5 13. h3 ♘h5 14. g4 ♜g6 15. ♜f5 ♜ad8= Ragozin—Boleslavski, Moskva 1947] ed4! [10... ♜f8?! 11. ♜f6 ♜f6 12. g5 ♜e7 13. ♜dgl ♜e6 14. ♖b1 b5 15. d5!± Brameyer—Espig, DDR 1973 — 15/103] 11. ed4 ♜f8oo

⁹¹ 10. ♙ae1 a6 11. c5 h6 12. cd6 ♜d6 13. ♜f6 ♜f6 14. de5 ♜e5 15. ♜e5± Ornstein—Westerinen, Stockholm 1974/75

⁹² 10... a6 11. a4 a5 12. ♘h4! △ ♜g3±

⁹³ 11. c5 dc5 12. de5 ♜d5oo Polugajevski

⁹⁴ 16. ♜d4±↑田 Polugajevski—Močalov, SSSR 1978 — 25/121

⁹⁵ 9... ♜h5 10. ♜e7 ♖e7 11. 0-0 g6 12. ♜d2 ♜df6 13. b4 ed4 14. ed4± Ree—Hug, Las Palmas 1973

⁹⁶ 10. 0-0 a6 [10... ♜h5 11. ♜e7 ♖e7 12. b4 ♜df6 13. ♜e2 g6 14. ♜fd1 ♜g7 15. b5±↑ Petrosjan—Golz, Leipzig (ol) 1960; 11. ♜g3! 11. a4 a5 12. ♜fd1 ♜h5 13. ♜e7 ♖e7 14. ♜f5± Zinser—Bertok, Reggio Emilia 1968/69

⁹⁷ 10... e4? 11. ♜e4 ♜e4 12. ♖e4 ♘h4 13. ♖h4 ♖a5 14. d5± Schweber—Agdamus, Buenos Aires 1970; 10... ed4 11. ♜d4 ♜e5 12. ♜e2 ♜g6 13. ♜g3 ♖b6 14. ♜d2 d5 15. cd5± Canal—Szabados, Venezia 1947; 11. ed4!?

⁹⁸ 11. ♜d2 a6 12. ♜b3 ♖c7 13. ♖b1 ♜f8 14. h3?! e4! 15. ♜e2 ♜f5± Gereben—Mäardle, Bognor Reggis 1953; 14. f3=

⁹⁹ Polugajevski—O. Garcia, Oberhausen 1961

A 55

1. d4 ♖f6 2. c4 d6 3. ♖c3 e5 4. ♖f3 ♖bd7 5. e4

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1	... ♙e7 ¹	g3 c6	♙g2 ♙c7 ²	0—0 ♖f8	h3 ♖g6 ³	♙e3 ⁴ h5 ⁵	♖e1 ⁶ h4	g4 ♖h7	♙d2 ⁷	±
2	 0—0	 0—0	♙g2 c6 ⁸	0—0 a6 ⁹	♙e1 ¹⁰ b5	c5 ♙b7 ¹¹	h3 ♙c7	cd6 ♙d6	♙g5 h6 ¹²	±
3				 ♙c7	h3 ¹³ a6 ¹⁴	♙e3 ¹⁵ b5	cb5 ¹⁶ ab5	♙c2 ¹⁷ ♙b8 ¹⁸	a3 ♙b7 ¹⁹	±

1. d4 ♖f6 2. c4 d6 3. ♖c3 e5 4. ♖f3 ♖bd7 5. e4 ♙e7
6. g3 0—0 7. ♙g2 c6 8. 0—0 ♙e8

	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
4	b3 ²⁰ ♙f8 ²¹	♙b2 a5 ²²	♙c2 ²³ ♙c7 ²⁴	♖a4 ²⁵ b6	♙fe1 ♙a7	♙ac1 ♙b8	♖c3 ♙a6 ²⁶			±
5	... ♙c7	♙b2 ♖f8	h3 ♖g6 ²⁷	♙c1 ²⁸ ♙d7 ²⁹	c5 ed4	cd6 ♙d6	♖d4 ♙ad8	♖ce2 ♙f8	♙c2 ³⁰	±
6	♙e1 ♙f8 ³¹	h3 a6 ³²	d5 a5 ³³	♙e3 ♙c7	♖d2 ♖c5	♙f1 ♙d7	♙b1 ♙ec8 ³⁴			±
7	h3 ♙f8	♙c2 ³⁵ a6 ³⁶	♙e3 ³⁷ b5 ³⁸	de5 ³⁹ de5	♙fd1 ♙c7 ⁴⁰	♙ac1 ♙b7				±
8		... a5	♙e3 a4 ⁴¹	♙fd1 ♙a5	♙ab1 b5	cb5 cb5	de5 ♖e5 ⁴²			±
9	... ♙c7	♙e3 ⁴³ ♙f8 ⁴⁴	♙e1 ⁴⁵ ed4 ⁴⁶	♖d4 ♖c5	♙c2 a5	b3 g6	♙ab1 ♙g7	a3 ♖fd7 ⁴⁷		±
10		... ♖f8	♙c1 ⁴⁸ ♖g6 ⁴⁹	♙e1 ⁵⁰ ♙a5 ⁵¹	♖d2 ed4	♖b3 ♙a6	♖d4 ♖e5 ⁵²			±

1. d4 ♖f6 2. c4 d6 3. ♖c3 e5 4. ♖f3 ♖bd7 5. e4 ♙e7 6. ♙e2

	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
11	... c6	0—0 ⁵³ ♙c7	♙e3 ⁵⁴ h6 ⁵⁵	d5 c5	♖e1 g5	♖c2 ♖f8	♙d2 ♖g6	g3 ♙h3	♙e1 ♙d7 ⁵⁶	±
12	... 0—0	d5 ⁵⁷ ♖c5 ⁵⁸	♙c2 ⁵⁹ a5	♙e3 ⁶⁰ b6	h3 ♙h8	g4 ♖g8	0—0—0 g6	♙dg1 f5	gf5 gf5 ⁶¹	±
13		0—0 c6	d5 ⁶² ♖c5 ⁶³	♙c2 ⁶⁴ a5	♙e3 ♙c7	♖d2 ⁶⁵ ♙d7	♙fc1 ♙fc8	♙d1 ♙b8	♙ab1 ♙d8 ⁶⁶	±
14			♙e1 a6 ⁶⁷	♙f1 ⁶⁸ b5 ⁶⁹	a3 ⁷⁰ ♙b7	♙g5 ♙b8	h3 ♙e8	♙c2 ♙f8	♙ad1 ed4 ⁷¹	±

1. d4 ♖f6 2. c4 d6 3. ♖c3 e5 4. ♖f3 ♖bd7 5. e4 ♙e7
6. ♙e2 0—0 7. 0—0 ♙e8

	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
15	h3 ⁷² c6	♙e3 ⁷³ ♙c7	♙c2 ⁷⁴ ♙f8 ⁷⁵	♙ad1 ed4	♙d4 ♖e5	♖d2 ♖fd7	b4 ♖g6	♙e3 ⁷⁶		±
16	♙c2 c6	b3 ⁷⁷ ♖f8	♙b2 ⁷⁸ ♖h5 ⁷⁹	g3 g6 ⁸⁰	♙ad1 ♖hf6	d5 c5	♖h4 ♙g7	a3 ♖b6	♙f3 ⁸¹	±

	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
17	...	♞d1	b4 ⁸³	b5	de5	♞b2	♞d2	♞f1	♞e3	±
	...	♞c7 ⁸²	a5	c5 ⁸⁴	de5	♞f8	♞b6	♞e6	♞ad8 ⁸⁵	
18	♞e1	♞f1 ⁸⁶	h3 ⁸⁸	g3 ⁹⁰	a3	b3 ⁹¹	bc4	♞d4 ⁹²		±
	c6	♞c7 ⁸⁷	♞f8 ⁸⁹	a6	b5	bc4	ed4			
19	...	...	d5 ⁹³	a3	b4	♞d2 ⁹⁶	♞b5	♞b1 ⁹⁷		±
	...	♞f8	c5 ⁹⁴	g6	♞g7 ⁹⁵	♞h6	♞b6			
20	...	...	♞b1	b3	♞d4	f3	♞e3	♞d2 ¹⁰¹		±
	...	...	a5 ⁹⁸	ed4 ⁹⁹	♞c5	♞fd7 ¹⁰⁰	♞e5			

¹ 5... ed4 6. ♞d4 g6 7. ♞g5 ♞g7 8. ♞d2 0-0 9. 0-0 ♞e8 10. ♞e1 ♞e5 11. ♞d4 ♞e6 12. ♞e6± Goldenov-Lipnicki, SSSR (ch) 1952; 5... c6 6. d5 ♞c5 7. ♞c2 a5 8. ♞e2 cd5 9. cd5 ♞d7 10. ♞d2 ♞c8 11. a4! ♞e7 12. 0-0±↑《×b5 Kanko-Ostermeyer, Haifa (ol) 1976

² 7... ♞a5 8. 0-0 ♞f8 9. h3 ♞g6 10. ♞e3 0-0 11. d5 cd5 12. cd5 ♞e8 13. ♞d2±↑《Liptay-Köberl, Hungary (ch) 1965/66; 7... h5 8. h3 ♞c7 9. ♞e3 ♞f8 10. ♞h4 g6 11. ♞f3 ♞d7 12. ♞c1 ♞e6 13. 0-0 h4 14. d5±○田 Mašić-Tabor, Baja 1971; 7... ed4 8. ♞d4 ♞e5 9. ♞e2 ♞b6 10. ♞c2 h5 11. h3 a5 12. f4 ♞ed7 13. ♞e3± Földi-Köberl, Hungary (ch) 1965/66

³ 9... ♞d7 10. ♞e3 h6 11. ♞c1 g5 12. c5! dc5 13. ♞e5 ♞e6 14. b4! cd4 15. ♞d4 ♞d6 16. ♞c6!± Szabados-Grob, Venezia 1948

⁴ 10. ♞c2 h5 11. h4 ♞d7 12. d5 c5 13. ♞d1 ♞g4 00 Ree-Hug, Las Palmas 1973; 12. ♞d1!±

⁵ 10... ♞d7!? 11. c5?! dc5 12. de5 ♞e5 13. ♞e5 ♞e5 14. f4 ♞e6 15. e5 ♞d5 16. ♞d5 cd5 17. ♞d5 ♞d5 18. ♞d5 ♞h3 = Gheorghiu-Ciocaltea, Romania (ch) 1973; 11. ♞c1!?±

⁶ 11. ♞d2 ♞d7 12. b4 ♞c8 [12... 0-0 13. b5±] 13. ♞g5 h4! 14. g4 ♞g4 15. hg4 h3!干→ Liebert-Tabor, Hungary 1970 — 9/84

⁷ Quinteros-Makropoulos, Nice (ol) 1974

⁸ 7... a6 8. 0-0 b5 9. ♞e2 ♞b7?! 10. ♞d1! ♞b8 [10... b4 11. ♞d5±] 11. de5 de5 12. cb5± Kavalek-Westerinen, Solingen 1974 — 18/101; 9... c6!±

⁹ 8... ♞e8 9. h3 [9. ♞c2 ♞f6 10. ♞d1 ♞c7 11. b3 ♞h8 12. ♞a3 ♞g8 13. c5 dc5 14. de5 ♞e5 15. ♞e5 ♞e5 16. ♞b2♞ Nemet-Ugrinović, Jugoslavija 1966] g6 10. ♞h6 ♞g7 11. ♞e1 ♞f6 12. ♞e3 ♞e7 13. ♞h6 ♞f6 14. ♞d2 a6 15. a3 ♞b8 16. ♞f1± Lengyel-Kinmark, ČSSR 1968 — 5/97

¹⁰ 9. b3?! b5 10. cb5 ab5 11. ♞c2 ♞b7 12. ♞d1 ♞b8 13. h3 ♞c8 14. ♞e3 ♞f8 15. a4 ed4 16. ♞d4 b4 17. ♞ce2 c5 18. ♞f5 ♞e8 19. f3 d5干 Furman-Torre, Bad Lauterberg 1977 9. h3 b5 10. c5 dc5 11. de5 ♞e8 12. ♞e3 ♞c7 13. ♞e2 ♞e6 14. ♞fd1± Gutman-Džindži-

hašvili, SSSR 1975 — 20/104; 9. a4 a5 10. h3 ♞e8 11. ♞c2 ♞f8 12. ♞e3 g6 13. ♞ad1± Antošin-Golovko, SSSR 1962

¹¹ 10... dc5 11. de5 ♞e8 12. e6! fe6 13. e5 ♞b6 14. ♞e2 ♞c7 15. ♞e4± Trapl-Pachman, ČSSR (ch) 1963

¹² 14. de5 ♞e5 15. ♞e5 hg5± Krogius-Peterson, SSSR (ch) 1965

¹³ 9. b3 a6 [9... ♞d8 10. ♞b2 ♞f8 11. h3 ♞e6 12. ♞d2 a6 13. d5! ♞f8 14. a4 ♞g6 15. a5±↑《Rubinstein-Chajes, Karlovy Vary 1923] 10. ♞b2 b5 11. ♞e2! [11. cb5 ab5 12. ♞c1 ♞b6 00 Polugajevski] bc4 12. ♞c4 a5 13. de5 de5 14. ♞fc1 ♞c5 15. ♞a4± Polugajevski-Espig, Budapest 1975 — 19/88; 12... ed4!?± Polugajevski; 9... ♞e8 — 8... ♞e8; 9. ♞e3!?△ 9... ♞g4 10. ♞d2

¹⁴ 9... ♞b6 10. b3 ♞d7 11. c5! dc5 12. de5 ♞e8 13. ♞c2 ♞d8 14. ♞f4± Saidy-Thomas, USA 1960; 9... ♞d8 10. ♞e3 ♞f8 11. ♞c2 ♞e6 [11... ♞e6? 12. d5 cd5 13. cd5 ♞d7 14. ♞fc1±] 12. ♞ac1 ♞d7 13. ♞fd1±; 9... ♞e8 — 8... ♞e8

¹⁵ 10. ♞c2!±

¹⁶ 11. ♞d2 ♞b8 12. ♞c1 ♞e8 13. cb5 ab5 14. ♞d5 ♞d5 15. ed5 ed4 00 van Scheltinga-Castaldi, Venezia 1953

¹⁷ 12. a3 ♞a6 13. ♞e1 c5!? 14. de5 de5 15. ♞c1 ♞fd8 16. ♞d5 ♞d5干 Ermenkov-Espig, Varna 1973 — 15/104

¹⁸ 12... ♞a6 13. ♞d5 ♞d5 14. ed5 c5 15. de5± Footner-Penrose, Withby 1962

¹⁹ 13... c5?! 14. dc5 dc5 15. ♞fd1 c4 16. ♞d5 ♞d5 17. ♞d5± Osnos-Vorotnikov, SSSR 1972; 13... ♞b7 14. ♞fd1 ♞c8 15. ♞b3 ed4 16. ♞d4± Osnos-Espig, Zinnowitz 1971

²⁰ 9. d5 ♞c5 10. ♞e1 cd5 [10... a5 11. ♞b1 ♞f8 12. ♞d3± Liberzon-Čerepkov, SSSR (ch) 1969] 11. cd5 ♞g4 12. ♞d2 ♞c8 13. ♞c2 a5 14. f3 ♞d7 15. ♞e3 b5! 00干 Hase-Cuasnicu, Argentina 1973

²¹ 9... ♞f8 10. ♞b2 ♞g6 11. ♞d2 ♞d7 12. ♞ad1 ♞c8 13. ♞e1 ♞h3 14. f3 ♞g2 15. ♞g2± Lilienthal-Panov, SSSR 1939

- ²² 10... a6 11. d5 [11. ♡d3 b5 12. ♡d2 ♡b7 13. ♡h1 ed4 14. ♡d4 c5 15. ♡d3 ♡e5 = Kotov—Petrosjan, Zürich (ct) 1953] cd5 12. cd5 ♡c5 13. ♡e1 a5 14. ♡e2 ♡b6 15. ♡d2± Malich—Kavalek, Harrachov 1966
- ²³ 11. ♡e1 g6 12. ♡d2 ♡c7 13. ♡ad1 ♡g7 14. h3 ♡f8 15. de5 de5 16. ♡a3± Gerschman—Luna, Mar del Plata 1967
- ²⁴ 11... ed4 12. ♡d4 ♡c5 13. h3 ♡b6 [13... ♡c7 14. ♡ae1 ♡d7 15. f4 ♡e6 16. ♡f5± Aljehin—Golmayo 1922] 14. ♡fel g6 15. a3± Walsh—Lokvenc, Amsterdam (ol) 1954
- ²⁵ 12. ♡ad1 ed4 13. ♡d4 ♡c5 14. ♡c1 g6 15. ♡h1± Opočensky—Spielmann, Warszawa (ol) 1935
- ²⁶ Gligorić—Matulović, Jugoslavija (ch) 1960
- ²⁷ 11... h6 12. ♡c2 ♡h7 13. ♡ad1 ♡g5 14. ♡g5 hg5 15. ♡e2± Najdorf—Luna, Buenos Aires 1964
- ²⁸ 12. ♡c2 ♡d7 [12... ♡d7 13. ♡d1 c5 14. de5 de5 15. ♡e3± × d5 Najdorf—Tartakower, Dubrovnik (ol) 1950] 13. ♡ad1 ♡df8 14. ♡h2?! ♡e6 15. d5 ♡d4∞ Mendes—Eliskases, Mar del Plata 1954
- ²⁹ 12... b6 13. ♡d2 ♡b7 14. ♡h2 ♡ad8 15. d5!± Florian—Köberl, Hungary 1950
- ³⁰ Kavalek—Hug, Skopje (ol) 1972
- ³¹ 9... ed4 10. ♡d4 ♡f8 11. b3 ♡c5 12. ♡b2 a5 13. ♡c2 ♡b6 14. ♡ad1± Browne—Richter, Netanya 1971; 9... ♡b8 10. ♡b1 ♡f8 11. d5! c5 12. a3 a6 13. b4 b6 14. ♡d2 g6 15. ♡b3± Rubinetti—Hejman, Siegen (ol) 1970
- ³² 10... ♡b8 11. d5 cd5 12. cd5 b5 13. a3 b4 14. ab4 ♡b4 15. ♡a7 ♡b6± Quinteros—Arraya, Tucuman 1971
- ³³ 11... cd5 12. cd5 b5 13. b3 ♡b6 14. a4 b4 15. ♡b1 a5± /f1-a6, ⇔ c Sloth—Tajmanov, Kopenhagen 1965
- ³⁴ 15... ♡b8?! 16. a3 ♡c8 17. ♡g5!± Keene—Schmid, Gstaad 1973 — 16/89; 15... ♡ec8± Keene
- ³⁵ 10. d5 cd5 [10... ♡b6 11. ♡c2 ♡c5 12. ♡e3 ♡d7 13. ♡a4 ♡a5 14. ♡c5 dc5±] 11. cd5 ♡b6 12. b3 ♡d7 13. ♡d2 g6 14. ♡e1±↑ R. Garcia—Pelikan, Argentina 1966; 10. ♡e3 a6 11. ♡c2 — 10. ♡c2
- ³⁶ 10... b6 11. ♡e3 ♡b7 12. ♡ad1 ♡c7 13. ♡b1 ♡ac8 14. ♡d2± Hasin—Spaski, SSSR (ch) 1961; 10... ♡a5 11. ♡e3 [11. ♡d1 ed4 12. ♡d4 ♡b6 13. b3 d5 14. ed5 cd5 15. ♡db5 dc4 16. ♡b2 Deže—Rakić, Novi Sad 1973] g6 12. ♡fd1 [12. ♡ab1 ♡c7 13. ♡fd1 a5 14. b3 ed4 15. ♡d4± Matulović—Udovčić, Jugoslavija (ch) 1959] ♡g7 13. d5 c5 14. ♡b5 ♡f8 15. a3± Lehmann—Henneberke, Zevenaar 1961
- ³⁷ 11. ♡d1 b5 12. c5?! ed4 13. ♡d4 dc5!± Csom—Quinteros, Lone Pine 1975 — 19/87; 12. de5! de5 13. ♡e3 — 11. ♡e3; 11. a4 a5 12. ♡e3 ed4 13. ♡d4 ♡c5 14. ♡ad1 ♡b6?! 15. ♡fel ♡b4 16. b3 ♡b6 17. f4± Raičević—Quinteros, Bar 1977; 14... ♡c7!±
- ³⁸ 11... ♡b8 12. a3 b5 13. de5 de5 14. cb5 ab5 15. ♡e2± ⇔ d McDonald—Langeweg, Marianske Lazne 1962
- ³⁹ 12. a3 ♡b6 13. de5 de5 14. ♡fd1 ♡c7 15. ♡d2 ♡e6 = Esposito—Emma, Bavioloche 1960; 12. ♡fd1 ♡b7?! 13. de5! [13. a3 ed4 14. ♡d4 ♡b8 15. ♡d2± Uhlmann—Bilek, Stockholm (izt) 1962] de5 14. c5!±; 12... ♡c7!±
- ⁴⁰ 13... ♡b7?! 14. c5! ♡c7 15. b4 a5 16. a3 ab4 17. ab4± Szabo—Benkö, San Feliu 1975 — 21/91; 14... a5!?
- ⁴¹ 11... g6 12. ♡ad1 ♡c7 13. ♡d2 ♡g7 14. ♡fd1 ♡h5 15. c5 dc5 16. de5± M. Garcia—Pelikan, Argentina 1966; 11... ♡c7 12. b3 b5 13. ♡d2 ♡a6 14. ♡fd1 bc4 15. ♡c4 ♡c4 16. bc4± Foguelman—Guimard, Buenos Aires 1968
- ⁴² Sokolov—Pirc, Jugoslavija (ch) 1963
- ⁴³ 10. d5 ♡f8 [10... cd5 11. cd5 ♡c5 12. ♡e1 a5 13. ♡e3 △ ♡c1± ⇔ c, × b5 Smislov] 11. ♡e1 ♡g6 12. ♡c2! a6 13. ♡e3 ♡f8 14. ♡d2 c5?! 15. a3 ♡b8 16. b4±↑♠ Smislov—Panov, SSSR 1943; 14... ♡d7 △ ♡ac8, ♡b8±
- ⁴⁴ 10... ed4! 11. ♡d4 [11. ♡d4 ♡b6] ♡c5 12. ♡c2 a5 Aljehin
- ⁴⁵ 11. ♡h2?! b6 12. ♡c1 ♡b7 13. ♡c2 ♡ac8 14. ♡fd1± Rubinstein—Przepiorka, Marianske Lazne 1925; 11. d5 a6 12. ♡e2 ♡b8 13. ♡fc1 g6 14. b4 c5 15. a3 ♡g7 16. ♡ab1±↑ Smejkal—Lechtynsky, Havirov 1970; 11. ♡c1 g6 [11... a6 12. d5 c5 13. b3 ♡b8 14. a4 ♡h5 15. ♡e1±○ Korčnoj—Šašin, Erevan 1965] 12. d5 c5 13. ♡e1 ♡b6 14. b3 ♡g7 15. ♡d3±○ Grünfeld—Mattison, Debrecen 1925
- ⁴⁶ 11... a6 12. ♡c1 b5 13. cb5 ab5 14. a3 ♡b8 15. ♡b3 ed4 16. ♡d4 ♡a6 17. ♡a2 ♡c5 18. ♡c2 ♡ce4 19. ♡c6 ♡c7 20. ♡ab4± Quinteros—Greffe, Cleveland 1975; 11... b6 12. ♡c1 ♡a6 13. b3 ♡ad8 14. ♡c2 ♡b8 15. ♡b1± Espinosa—Barau, Cordoba 1958
- ⁴⁷ Gligorić—Marinković, Sarajevo 1961
- ⁴⁸ 11. ♡c2 b5! 12. cb5 cb5 13. ♡ac1 b4 14. ♡d5 ♡d5 15. ♡c7 ♡d7 16. ♡c7 ♡a6∞
- ⁴⁹ 11... ♡d7 12. c5! ed4 13. cd6 ♡d6 14. ♡d4 ♡c8 15. ♡c6! bc6 16. ♡d6± Euwe—Grob, (m) 1947; 11... ♡e6 12. b4 [12. d5 ♡c5 13. ♡c5?! dc5 14. ♡d2 ♡d8 15. ♡cd1 a6∞ Plater—Bogatirčuk, Amsterdam (ol) 1954; 13. ♡e1!±] a5 13. c5! ♡d4 14. ♡d4 ed4 15. cd6± Auer—Lokvenc, Österreich 1953; 11... h6 12. d5 ♡d7 13. ♡d2 ♡g6 [13... g5? 14. f4 gf4 15. gf4 ♡g7 16. fe5 de5 17. c5± Botvinnik—Tartakower, Nottingham 1936] 14. b4!±↑ Botvinnik; 11... b6 12. b4 [12. d5 c5 13. ♡c2 ♡g6 14. ♡h2± Grünfeld—Grob, Wien 1947] ♡g6 13. ♡d2 a5 14. a3 ab4 15. ab4± Lengyel—Kinzi, Varna (ol) 1962

⁵⁰ 12. ♘d2 h5 13. ♖h2 ♕e6 14. ♖d5 ♘d7 15. ♖f6 ♕f600 Forintos—Köberl, Hungary 1959; 12. ♖e1 ed4 13. ♕d4 ♕e6? 14. ♖d5 cd5 15. cd5± Alatorce—Rudakovski, SSSR (ch) 1945; 13... ♕d7±; 12. ♘c2 ♘a5 13. d5 c5 14. ♖e1 a6 15. ♕d2± Dodero—R. Garcia, Santa Fe 1956

⁵¹ 12... ♕d7 13. c5! dc5 14. de5 ♖e5 15. ♖e5 ♘e5 16. f4 ♘c7 17. e5±

⁵² Eliskases—R. Garcia, Santa Fe 1956

⁵³ 7. g4?! ♖g4 8. ♖g1 ♖gf6 9. de5 ♖e5 10. ♖e5 de5 11. ♘d8 ♖d8 12. ♖g7 ♕e6 1/2 : 1/2 Schmidt—Lange, Bad Pyrmont 1950

⁵⁴ 8. b3 ♖f8 9. ♖e1 ♖g6 10. h3 h6 [10... 0—0 11. ♕f1 ♖e8 12. ♕b2 ♕f8 13. ♘c2 ♘a5 14. ♖ad1± Portisch—Bakulin, Moskva 1961] 11. ♕e3 ♖h7 12. ♘d2 ♖g5 13. ♖g5 ed4 14. ♘d4 hg5 15. ♘g7 ♕e600 Pachman—Bakulin, Moskva 1961; 8. ♖b1 ♖f8 [8... h6 9. b4 g5 10. ♕b2 ♖g8 11. ♖e1 a6 12. ♕f1 ♖h7 13. ♖e2 g4 14. ♖d2 ♖g5 15. ♖g3 ed4 16. ♕d4 ♖e5 17. ♘b3± S. Nedeljković—Ugrinović, Jugoslavija 1959] 9. ♖e1 ♖g6 10. h3 0—0 11. b4 a6 12. a4 ♕e6 13. ♕b2 ed4 14. ♖d4 ♖ad8 15. ♘b3±↑ Szabo—Honfi, Budapest 1958

⁵⁵ 8... ♖f8 9. h3 ♖g6 10. ♘d2?! 0—0 11. ♖e1 ♖e4! 12. ♖e4 f5 13. f3 fe4 14. fe4 ♖f1 15. ♕f1 ed4± Kuperman—Banza, 1957; 10. ♘c2!±

⁵⁶ Kolarov—Calvo, La Habana (ol) 1966

⁵⁷ 7. de5 de5 8. 0—0 c6 9. ♘c2 ♘c7 10. h3 ♖h5 11. ♖h4 ♖h4 12. ♕h5 ♖c5= Estrada—Pilnik, Mar del Plata 1954

⁵⁸ 7... c5 8. 0—0 — A 56

⁵⁹ 8. ♖d2 a5 9. 0—0 ♖e8 10. b3 f5 11. ef5 ♕f5 12. ♖f3 ♖f6 13. ♕e3 ♖fd7 14. a3 ♕f6 15. ♖e1 a4!± Balcerovski—Jahti, La Habana (ol) 1966

⁶⁰ 9. 0—0 ♖e8 [9... c6 10. ♖d2 cd5 11. cd5 ♕d7 12. a4±] 10. ♕e3 b6 △ f500

⁶¹ 15. h4± Kuzmin—Liberzon, SSSR 1971 — 10/113

⁶² 8. ♘c2 a6 9. ♖d1 ♘c7 10. a4 a5 11. h3 ♖e8 12. ♕e3 ♕f8 13. d5 g6 14. ♖d2 ♖b8 15. ♖b3 ♖a6= Naranja—Tatai, La Habana (ol) 1966; 8. ♖b1 a6 9. b4 b5 10. a4 bc4 11. ♕c4 ed4 12. ♘d4 ♖e5 13. ♖e5 de5 14. ♘d8 ♖d8 15. ♕e3 ♕e6= Filip—Larsen, Moskva 1959; 8. h3 ed4 9. ♖d4 ♖c5 10. ♘c2 a5 11. ♕f4 [11. ♕e3 ♖e8 12. ♖ad1 ♘c7 13. ♖f3 ♕f8 14. ♕c5 dc5 15. e5 ♖d7= Wotulo—Czeraniak, Leipzig (ol) 1960] ♘c7 12. ♖ad1 ♖e8 13. ♖fe1 h6 14. ♕f1 ♕f8 15. ♕d2± Keres—Akakundju, Varna (ol) 1962; 8. ♕e3 ♖e8 [8... a6 9. ♘c2 ♘c7 10. b4! ♖e8 11. ♖fd1± Uhlmann—Espig, DDR (ch) 1978 — 25/123] 9. d5 ♖f8 [9... ♖g4 10. ♖d2 ♖gf6 11. b4 c5 12. a3 a5 13. ba5 ♖a5 14. ♖e1 ♖f8 15. ♖c2 ♖e8 16. ♖e3± Furman—Spaski, SSSR (ch) 1961]

10. ♖e1 ♖d7 11. g3 cd5 12. cd5 ♖c5 13. ♖g2 ♖fd7 14. b4±↑ Korčnoj—Drimer, La Habana (ol) 1966

⁶³ 8... ♖e8 9. ♖e1 ♕g5 10. ♖d3 ♕c1 11. ♖c1 c5 12. ♖g4 ♖ef6 13. ♕h3 a6 14. ♘c2 b5 15. cb5 ab500 Beyen—Spaski, Leningrad 1960; 9. ♕e3 c5 10. a3 g6 11. ♕h6± — A 56

⁶⁴ 9. ♖d2 a5 10. b3 cd5?! 11. cd5 ♕d7 12. a4! ♘b6 [12... ♖e8 13. ♕g4 ♕g4 14. ♘g4 g6 15. ♖b1±] 13. ♕a3 ♖fc8 14. ♖b1 ♘a7 15. ♖e1 ♖c7 16. ♕b5!±↑ × b5 Petrosjan—Larsen, Beverwijk 1960; 10... ♖e8! △ ♖c7±

⁶⁵ 11. ♕c5 dc5 12. ♖fd1 ♕d7 [12... ♖d8! ♖ Schmid] 13. ♖d2 ♖fd8 14. ♖ad1 ♕e8 15. a4 ♕f8 16. h3 g6= Schaufelberger—Schmid, Schweiz 1970 — 10/112

⁶⁶ 15. ♖h1± Bolbochan—Rubinetti, Argentina 1965

⁶⁷ 8... ♘c7 9. ♕f1 [9. ♖b1 ♖e8?! 10. b4 g6 11. b5 ♖g7 12. bc6 bc6 13. d5 c5 14. ♘a4±↑ Vajnshtein—van Oosterom, Leningrad 1960] ♖d8 10. d5 ♖f8 11. h3 ♖g6 12. g3 ♖f8 13. ♕e3 cd5 14. cd5±↑ Karasev—Čepukajtis, SSSR 1967 — 4/100

⁶⁸ 9. ♖b1 b5 10. b4 ♕b7 11. ♕g5 h6 12. ♕h4 ♖h7 13. ♕g3 ♖g5 14. de5 ♖f3 15. ♕f3 ♖e5± Petersen—Kavalek, La Habana (ol) 1966; 9. a4 a5 10. b3 ♖e8 11. ♕b2 ed4 12. ♖d4 ♖c5 13. ♘c2 ♕f8 14. ♕f1 ♖g4! = Starck—Espig, DDR (ch) 1978; 9. b3 b5 10. cb5 cb5 11. ♕d3 ♕b7 12. ♕b2 ♖e8 13. ♖c1 ♕f8 14. d5 g6 15. b4± Honfi—Lengyel, Hungary 1960; 9. h3 b5 10. a3 ♕b7 11. ♕e3 bc4?! 12. de5! ♖e5 13. ♖e5 de5 14. ♘c2 ♕d6 15. ♖a4± Donner—Teufel, Bamberg 1968; 9. d5 c5 10. a3 ♖e8 11. b4 b6 12. ♖b1 g6 13. ♕h6 ♖g7 14. ♘d2 f6 15. ♕d1± Gligorić—Barczay, Sousse (izt) 1967

⁶⁹ 9... ♖b8 10. b3 b5 11. ♕b2 ♕b7 12. a3 ♖e8 13. ♖c1 ♕f8 14. cb5 cb5 15. d5±↑ Portisch—Pilnik, Mar del Plata 1966

⁷⁰ 10. h3 b4 11. ♖a4 c5 12. d5 ♖e8 13. a3 a5 14. b3 g6 15. ♕h6 ♖g7 16. ♘d2 [Sosenko—Larsen, Tilburg 1978 — 26/121] f5! 17. ♖g5 ♕g5 18. ♕g5 ♖f6= Sosenko; 10. cb5 ab5 11. b4 ♕b7 12. ♕b2 ♘b8 13. ♘b3 ed4 14. ♖d4 ♖c8 15. a4±↑ Lehmann—Langeweg, Beverwijk 1966

⁷¹ 16. ♖d4 c5 17. ♖f5 b4 18. ♖d5±○ Marović—Kovačević, Zagreb 1971 — 11/70

⁷² 8. ♖e1 c6 9. ♕e3 ♘c7 10. ♖c2 ♕f8 11. f3 a6 12. ♘d2 b5 13. cb5 cb5 14. ♖fc1 ♖b600 Donner—Bisguier, Buenos Aires 1955; 8. d5 ♖c5 9. ♘c2 a5 10. b3 ♕g4 11. ♕e3 b6 12. a3 ♕h5 13. ♖d2 ♕g6 14. ♕f3 ♖f8 15. b4 ♖cd7± Grigoriou—Süer, Istanbul 1975; 8. ♖b1 c6 9. d5 ♖c5 10. ♖d2 [10. ♘c2 cd5 11. cd5 a5 12. ♕e3 b6 13. b4 ab4 14. ♖b4 ♕a6 15. ♖fb1 ♖e2 16. ♖e2 ♖a300 Rossetto—Guimard, Buenos Aires 1968] a5 11. b3 ♕d7 12. ♖e1 ♘b8 13. ♕f1± Minev—Espig, Kapfenberg 1970

- 73 9. d5 c5 [9... ♖c5 10. ♗c2 a5 11. ♕e3 ♖fd7 12. ♗fd1±] 10. ♕e3 ♗f8 [10... ♖h5 11. ♗d2 g6 12. ♖e1±] 11. a3 ♖e8 12. ♖d2 ♕g5 13. ♕g5 ♗g5 14. ♕g4 g6 15. ♖f3 ♗e7 = Bazan—Gligorić, Buenos Aires 1960
- 74 10. ♗c1 ♖f8? 11. c5! ed4 12. cd6 ♖d6 13. ♖b5±; 10... ♕f8±
- 75 10... ♖f8 11. ♗fd1 ♖g6 12. ♕f1 ♖d7 13. d5 c5 14. a3 a6 15. b4±↑ ♖ Evans—Fred, München (ol) 1958
- 76 Pomar—Kottbauer, Aibling 1968
- 77 9. ♕e3 ♗c7 [9... h6 10. ♗fd1 ♗c7 11. d5 ♖g4 12. ♕c1 ♖f8 13. h3 ♖f6 14. ♕e3 ♖d7 15. ♗ac1± Hasin—Klaman, SSSR (ch) 1957] 10. ♖d2 ♖f8 11. f4 ♖e6 12. ♖b3 ♕f8 13. fe5 de5 14. d5±○ Rossolimo—D'Eucher, Taragona 1957
- 78 10. de5 de5 11. ♖b2 ♗c7 12. ♖d3 ♖c5 13. h3 a5 14. ♗ad1 ♖fd7 = Sigurjonsson—Vasjukov, Reykjavik 1966; 10. ♗e1 g6 11. ♕f1 ♕g7 12. h3 ed4 13. ♖d4 ♖c5 14. ♖b2 ♗e7 15. ♗ad1±○ Gudmundsson—Larrain, Leipzig (ol) 1960
- 79 10... ed4 11. ♖d4 ♖c5 12. ♖f3 a5 13. ♗ad1 ♗b6 14. h3 a4 15. g4± Kluger—Bilek, Budapest 1962
- 80 11... ♖b8? 12. ♗ad1 ♗f6 13. ♖b1 ♖h3 14. ♗fe1± Rubinstein—Nimzowitsch, San Sebastian 1912
- 81 Stahlberg—Kotov, Zürich (ct) 1953
- 82 9... ♕f8 10. ♕f1 [10. ♗b1 a5 11. d5 ♖c5 12. ♕e3 ♗c7 13. h3 ♖d7 14. ♗bc1 g6 = Averbah—Kotov, Zürich (ct) 1953] a5 11. b3 ♗c7 12. ♗b1 g6 13. ♖b2 ♖h5 14. g3 ♖df6 15. h3±○ Panno—Emma, Argentina 1958
- 83 10. b3 ♖f8 11. h3 ♖g6 12. ♕e3 h6 13. ♕f1 ♖h7 14. ♖e2 ♖g5 = Najdorf—Bronštejn, Argentina—SSSR 1954; 10. ♗b1 a6 11. d5 c5 12. a3 a5?! 13. ♖e1 ♗f8? 14. f4 ef4 15. ♕f4±○ Weinstein—Jimenez, Leipzig (ol) 1960; 13... ♖f8 ♕ ♖g6±
- 84 11... ed4!? Ivkov
- 85 17. ♖cd5± Ivkov—Minev, Novi Sad 1972 — 14/128
- 86 9. ♗b1 a6 10. a3 b5 11. cb5?! cb5 12. ♕f1 h6 13. d5 ♖b6 14. ♖d2 ♖d7 = Donner—Schmid, Bamberg 1968; 9. d5 c5 10. a3 [Damjanović—Marinković, Sarajevo 1961] ♗f8 11. b4 ♖e8±
- 87 9... ed4?! 10. ♖d4 ♕f8 11. ♕g5 h6 12. ♕h4 ♖c5 13. f3 a5 14. ♗c2 ♕e7 15. ♗ad1±○田 Darga—Robatsch, Graz 1961; 9... a6 10. d5 cd5 11. cd5 b5 12. b4 ♖b6 13. a4 ba4 14. ♖a4 ♖a4 15. ♗a4 ♖d7 16. ♗b3± Gheorghiu—Vizantiadis, Istanbul 1975
- 88 10. ♗b1 a6 11. b4 ♕f8 12. ♕g5?! h6 13. ♕h4 g5 14. ♕g3 ♖h5 15. de5 de5 16. ♖e5 ♖g3 17. ♖d7 ♕g7! Knaak—Espig, Halle 1976; 10. d5 a5?! [10... c5 △ ♗f8, ♖e8] 11. h3 ♖c5 12. ♖d2?! ♖d7 13. b3 ♗ec8 [Cobo—Bobocov, La Habana (ol) 1966] 14. ♗b1±
- 89 10... a5 11. ♕e3 ed4 12. ♖d4 ♖c5 13. ♗c2 ♕f8 14. ♕g5 ♖fd7 15. ♗ad1 f6 16. ♕e3±○田 Geler—Fernandez, La Habana 1961; 10... ♖f8 11. ♗b1 [11. ♕e3 ♖g6 12. d5 c5 13. a3 ♖d7 14. b4 b6 15. ♗b1 ♗eb8 16. ♗c2± Reshevsky—Bleiman, Netanya 1971; 12. ♗c2 ♖d7 13. ♗ad1 ♖h5!? 14. g3 ♗c8 15. ♖h2± Nielsen—Bogatirčuk, 1958] a6 [11... a5 12. a3 ♖d7 13. b4 ab4 14. ab4 ♖g6 15. g3± Donner—Pirc, Beverwijk 1958] 12. a3 c5 13. d5 h6 14. ♕e3 ♖d8 15. b4 b6 16. ♗c2± Sofrevski—Ugrinović, Jugoslavija (ch) 1959
- 90 11. ♗c2?! ed4 12. ♖d4 d5! 13. cd5 cd5 14. ♖db5 ♗b8 15. ♕g5 a6○○
- 91 13. cb5 ab5?! 14. ♕e3 ed4 15. ♖d4± Eliskases—Bazan, Cordoba 1960; 13... cb5!?
- 92 Donner—Lombardy, Wijk aan Zee 1969
- 93 10. ♗c2 ed4 11. ♖d4 d5 12. cd5 ♖d5 13. ♖d5 cd5 14. ♖b5 ♖e6 15. ♕f4 a6 16. ♖d4 ♗e4 = Minev; 10. b3 h6 [10... a5 11. ♖b2 ed4 12. ♖d4 ♖c5 13. ♗c2 g6 14. ♗ad1± Mikenas—Gipslis, SSSR 1960; 10... a6 11. ♖b2 b5 12. cb5 cb5 13. ♗c1 ♖b7 14. d5 ♗c8 15. ♖d2± Pachman; 11... ♖h5 12. ♗c2 ♖f4 13. ♗ad1 ♗f6 14. ♖d2 ♕e7 15. ♖d1 ♖d8!○○ Wexler—Panno, Mar del Plata 1954] 11. ♖b2 ♖h7 12. a3 g5 13. de5 de5 14. ♖e2? ♗f6 15. ♖g3 g4! 16. ♖d2 ♗g6± Tajmanov—Zichichi, Venezia 1969 — 7/93; 14. b4! △ c5±
- 94 10... cd5 11. cd5 a5 12. ♖b5± Minev; 10... a6 11. ♖d2 ♗c7 [11... cd5 12. cd5 b5 13. b4 ♖b6 14. a4!±→♖] 12. b4 c5 13. a3 g6 14. ♖a4 ♗b8 15. ♗b1± Tajmanov—Lokvenc, Dresden 1959
- 95 12... b6 13. ♗b1±
- 96 13. ♖b5!? ♗b6 14. ♗b1
- 97 Filip—Schmid, ČSSR—BRD 1969
- 98 10... ed4 11. ♖d4 d5?! 12. ed5 ♗e1 13. ♗e1 cd5 14. cd5 ♖b6 15. ♕g5!± O'Kelly—Schmid, San Juan 1969; 10... a6 11. b4±
- 99 11... g6 12. ♗c2 [12. a3 ed4 13. ♖d4 ♖c5 14. f3 ♖f7 15. b4 ab4 16. ab4± Ivkov—Bertok, Jugoslavija (ch) 1963; 14... ♖a6!?!; 12. d5 ♖c5 13. a3 ♖a6 14. b4 ab4 15. ab4± R. Garcia—Rossetto, Cordoba 1970; 13... cd5 14. cd5 ♖d7 15. b4 ab4 16. ab4± Nej—Vasjukov, SSSR (ch) 1967] ♕g7 13. de5?! de5 14. ♖a4 ♖f8 15. ♗d1 ♖d7 = Rossetto—Kotov, Argentina—SSSR 1954; 13. d5±
- 100 13... h6 14. ♕e3 ♖e6 15. ♖c2 ♖c7 16. ♗d2±○ Tajmanov—Ortega, La Habana 1964
- 101 Portisch—Gasztory, Budapest 1964

1. d4 ♘f6 2. c4 c5

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	e3 ¹ g6 ²	♘c3 ♙g7 ³	♘f3 ⁴ cd4 ⁵	ed4 ⁶ 0-0 ⁷	♙g5 ⁸ d6 ⁹	♙e2 ♙g4	0-0 ♘c6	d5 ♙f3	♙f3 ♘e5 ¹⁰	=
2	...	...	dc5 0-0	♘f3 ♘a6 ¹¹	♙e2 ♘c5	0-0 b6 ¹²	♘d4 ¹³ ♙b7	b4 ♘ce4	♘e4 ¹⁴ ♘e4 ¹⁵	±
3	...	♘f3 ¹⁶ e6	♘c3 ♙e7 ¹⁷	d5 ¹⁸ ed5 ¹⁹	cd5 d6	♙e2 ²⁰ ♙g4 ²¹	0-0 ♘bd7	e4 a6	a4 ♙f3 ²²	=
4	dc5 e6 ²³	g3 ²⁴ ♙c5	♙g2 ♘c6 ²⁵	♘f3 ²⁶ ♙a5	♘bd2 ²⁷ 0-0	0-0 ♙c7	♘b3 ♙e7	♙f4 d6	♙c1 e5 ²⁸	=
5	...	e3 ♙c5	♘f3 ²⁹ 0-0 ³⁰	a3 ³¹ b6 ³²	♙e2 ♙b7	0-0 ♙e7	♘bd2 ♙c7	b3 d6	♙b2 ♘bd7 ³³	=
6	d5 d6	♘c3 ³⁴ e6 ³⁵	de6 ³⁶ ♙e6 ³⁷	♘f3 ³⁸ ♘c6 ³⁹	♘d5 ♙d5	cd5 ♘b4	e4 ♙a5 ⁴⁰	♘d2 ♙e7	♙e2 0-0 ⁴¹	±
7	...	♘c3 g6	e4 ⁴² 0-0	♙e2 ⁴³ e6 ⁴⁴	e5 ⁴⁵ ♘e8	♘f3 d6	0-0 de5 ⁴⁶	de6 ♙d1	ef7 ♙f7 ⁴⁷	±

1. d4 ♘f6 2. c4 c5 3. d5 e5 4. ♘c3 d6 5. e4⁴⁸

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
8	...	h3 ⁵⁰ g6 ⁴⁹	♘f3 ♘bd7 ⁵¹	a4 b6	♙e3 h5	♙c1 ⁵² ♙e7	g3 ♙b8	♙d3 ♙f8	♙d2 a5 ⁵³	±
9	...	h3 ⁵⁴ ♙e7	♙e3 ⁵⁶ 0-0 ⁵⁵	a3 ♘e8	♙d2 ♙d7	♙d3 ♘ac7	b4 b6	♘ge2 a6 ⁵⁷	bc5 bc5 ⁵⁸	=
10	...	f3 0-0 ⁵⁹	♙e3 ⁶⁰ ♘e8 ⁶¹	♙d2 ♘a6 ⁶²	♘ge2 ⁶³ ♘ac7	g4 ♙h4	♘g3 ♙d7	♙d3 g6	0-0 ♘g7 ⁶⁴	=
11	...	♙d3 0-0 ⁶⁵	♘ge2 ⁶⁶ ♘e8 ⁶⁷	♘g3 ⁶⁸ a6 ⁶⁹	h4 g6 ⁷⁰	h5 ⁷¹ ♙g5	♙d2 ♙f6	♙c1 ♙d2	♙d2 ♙f4 ⁷²	=
12	...	...	...	0-0 ⁷³	a3 ⁷⁴ g6 ⁷⁵	b4 b6	♙b1 ♙c1	♙c1 ♘d7	♙h6 ♙e7 ⁷⁶	=
13	...	♘ge2 0-0 ⁷⁷	♘g3 ⁷⁸ ♘e8	h4 ⁷⁹ g6 ⁸⁰	♙h6 ⁸¹ ♘g7 ⁸²	♙e2 ⁸³ ♘a6 ⁸⁴	♙d2 ♘c7	h5 ♙f6	a3 ♙d7 ⁸⁵	±
14	...	...	♘g3 ⁸⁶ g6 ⁸⁷	♙e2 ⁸⁸ a6	♙h6 ♙f8	♙d2 ♙e7	a3 h5	b4 h4	♘f1 ♙f8 ⁸⁹	=
15	...	...	♘g3 ♘a6	a3 ⁹¹ 0-0	♙e2 a6	♙e3 ⁹² b5!	cb5 ♘b5	♘b5 ⁹³ ab5	b4 cb4 ⁹⁴	=
16	...	g3 b5 ⁹⁵	cb5 a6 ⁹⁶	♘f3 ⁹⁷ 0-0	♘d2 ⁹⁸ ab5	♘b5 ⁹⁹ ♘a6	♘c3 ♘c7	♘c4 ♙a6	♙d3 ♙d7 ¹⁰⁰	±
17	...	...	♙h3 ¹⁰¹ 0-0	a4 ¹⁰³ ♘bd7 ¹⁰²	♘f3 ♘e8	♙e2 ♘c7 ¹⁰⁴	0-0 ♘a6	a5 a6	♙g2 ♙h8 ¹⁰⁵	±
18	...	...	♙g2 ♘e8 ¹⁰⁶	♘ge2 ¹⁰⁷ ♙g5 ¹⁰⁸	f4 ¹⁰⁹ ♙h6 ¹¹⁰	0-0 ♙g4 ¹¹¹	♙e3 ♙d7	♙d2 b6	♘c1 ♙h3 ¹¹²	±
19	...	...	...	...	0-0 g6	♙h6 ¹¹³ ♘g7	♙d2 ♘f6 ¹¹⁴	f3 ¹¹⁵ ♙h8	a3 ¹¹⁶ ♘g8 ¹¹⁷	±
20	...	...	...	...	...	a4 ¹¹⁸ b6 ¹¹⁹	♙d2 ¹²⁰ ♙b8	♘c1 ♘c7	♙e2 ♙f6 ¹²¹	±

1. d4 ♘f6 2. c4 c5 3. d5 e5 4. ♘c3 d6 5. e4 ♘e7 6. ♘f3 0—0¹²²

	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
21	g3 ♘bd7 ¹²³	♘g2 ¹²⁴ b5 ¹²⁵	cb5 a6	♘d2 ¹²⁶ ab5	♘b5 ♘a6	♘f1 ♘b6	♘c3 ♘f1	♘f1 ¹²⁷ ♘d7	♘g2 ♘e8 ¹²⁸	±
22	... ♘e8	♘g2 ♘d7 ¹²⁹	0—0 ¹³⁰ a6 ¹³¹	a4 g6 ¹³²	♘h6 ¹³³ ♘g7	♘d2 ¹³⁴ ♘f6 ¹³⁵	h3 ♘h8	♘e1 ♘g8	♘e3 ¹³⁶ f5 ¹³⁷	±
23	♘e2 ♘e8 ¹³⁸	0—0 ¹³⁹ a6 ¹⁴⁰	♘e1 ¹⁴¹ ♘d7	♘d3 ♘c7 ¹⁴²	a4 ♘b8	♘e3 ¹⁴³ ♘g5	♘d2 ♘e3	♘e3 h6	a5 b5 ¹⁴⁴	±
24		... g6	♘h6 ¹⁴⁵ ♘g7	♘d2 ¹⁴⁶ ♘d7	♘g5 ♘g5	♘g5 f6 ¹⁴⁷	♘g3 ♘e7	♘ae1 a6	a3 b6 ¹⁴⁸	±
25		... ♘d7	a3 ¹⁴⁹ g6	♘h6 ¹⁵⁰ ♘g7	♘d2 ¹⁵¹ ♘f6 ¹⁵²	b4 ¹⁵³ b6	♘e1 ¹⁵⁴ ♘h8	bc5 bc5	f4 ef4 ¹⁵⁵	±
26	♘d3 ♘bd7 ¹⁵⁶	♘e2 ¹⁵⁷ a6 ¹⁵⁸	♘d2 ♘h5	g3 ♘df6	h3 g6	♘h4 ♘e8	♘g2 ♘g5	h4 ♘d2	♘d2 ♘d7 ¹⁵⁹	∞
27	h3 ♘e8 ¹⁶⁰	♘d3 g6 ¹⁶¹	♘h6 ♘g7	g4 ♘d7 ¹⁶²	♘e2 ¹⁶³ ♘f6	0-0-0 ♘h8	♘dgl ♘g8	♘e3 ¹⁶⁴ a6	h4 h6 ¹⁶⁵	±
28		... a6	g4 ¹⁶⁶ ♘d7	♘e2 ¹⁶⁷ g6	♘h6 ♘g7	0-0-0 ♘f6	♘dgl ¹⁶⁸ ♘h8 ¹⁶⁹	♘b1 b5	♘d2 b4 ¹⁷⁰	±
29		... ♘a6	g4 ¹⁷¹ g6	♘h6 ♘g7	♘e2 ¹⁷² ♘d7	0-0-0 ♘c7	♘dgl a6	h4 b5	♘c2 bc4 ¹⁷³	±

¹ 3. ♘f3 — A 31

² 3... cd4 4. ed4 d5 — B 13

³ 4... cd4 5. ed4 d5± — B 14

⁴ 5. g3 cd4 6. ed4 d5 7. cd5 ♘d5 8. ♘g2 ♘b6 9. ♘ge2 0—0 10. 0—0 ♘c6 11. d5 ♘e5 12. ♘f4 ♘f5! 13. ♘d4 ♘g4 14. f3 ♘c8 15. ♘e2 ♘ec4干 Radovici—Ghitescu, Bucuresti 1976 — 22/131; 5. d5 d6 [5... 0—0 6. g4?! d6 7. g5 ♘e8 8. h4 ♘c3 9. bc3 e5 10. de6 ♘e6 11. ♘h3∞ Osnos—Averbah, SSSR 1968 — 6/730] 6. e4 0—0 7. ♘e2 e6 8. ♘f3 ed5 9. ed5 [Anikajev—Velikov, Graz 1972] ♘e8 10. 0—0 ♘f5=; 9... ♘g4=

⁵ 5... 0—0 6. ♘b3 ♘a6 7. ♘e2 d6 8. 0—0 ♘b8 9. ♘d2 ♘f5 10. ♘b5 ♘e4 11. ♘e1 ♘a8 12. ♘d1 ♘c7 13. ♘c7 ♘c7= Holmov—Osnos, SSSR (ch) 1967; 6. ♘e2 cd4 7. ♘d4 ♘c6= — A 35; 6. dc5± — 5. dc5; 5... b6 6. ♘e2 [6. ♘d3 ♘b7 7. d5 0—0 8. e4 d6 9. h3 e5! 10. ♘g5 h6 11. ♘e3 ♘h5 12. ♘d2 ♘h7 13. ♘e2 ♘d7 14. g4 ♘f4!∞ Pomar—Westerinen, Sant Feliu de Guihols 1973] 0—0 [6... ♘b7 7. d5 d6 8. e4 0—0 9. 0—0 ♘a6 (9... e5 10. ♘e1 ♘d3±; 10. de6!?) 10. a3 (10. ♘g5 ♘c7 11. ♘d2 e5 12. ♘e1 ♘e8∞ Bisguier—Vasjukov, Moskva 1961) ♘c7 11. ♘b1 ♘b4±] 7. 0—0 d6 8. b3 e6 9. ♘b2 ♘e7 10. ♘c2 ♘c6 11. ♘ad1 ♘b7= Manin—Kapengut, SSSR 1977 — 23/117; 8. d5!?

⁶ 6. ♘d4 ♘c6= — A 35

⁷ 6... d5 7. ♘e2 0—0 8. 0—0= — D 94

⁸ 7. ♘e2 b6?! 8. 0—0 ♘b7 9. d5 ♘a6 10. ♘f4 ♘c5 11. ♘c1 e6 12. b4 ♘ce4 13. ♘e4 ♘e4 14. ♘e5 ♘e5 15. ♘e5 ed5 16. cd5 ♘e7 17. ♘d4 ♘ae8 18. f4 ♘d6 19. ♘g4± Lejn—Savon, SSSR (ch) 1971; 7... d5 8. 0—0= — D 94; 7. d5!?

⁹ 7... d5 8. ♘f6 ♘f6 9. ♘d5 ♘g7 10. ♘c3∞

¹⁰ 12. ♘e2 ♘a5 13. a3 a6 14. b4 ♘c7 15. ♘c1 ♘c4 16. ♘b1 b5 17. ♘d2 [Ivkov—Harandi, Nice (ol) 1974 — 17/116] a5! = Ivkov; 13. ♘c1!; 13. ♘d2!; 13. ♘d2!?

¹¹ 6... ♘a5 7. ♘d2 ♘c5 8. b4 ♘c7 [8... ♘b4 9. ♘d5±] 9. ♘c1 ♘c6 10. ♘b3 d6 11. ♘e2 ♘f5 12. 0—0 ♘e4 13. ♘e4 ♘e4 14. ♘fd1± Bertok—Bobocov, Soči 1966; 11. ♘d5! ♘d8 12. ♘c3

¹² 8... d6 9. ♘d4 a6 10. b4 [10. b3 ♘d7 11. ♘b2 ♘b8 12. ♘c1 ♘fe4= G. Garcia—Vukić, Vršac 1975] ♘ce4 11. ♘e4 ♘e4 12. ♘b2±

¹³ 9. ♘c2 d5 [9... ♘b7 10. b3 d5 11. ♘b2 dc4 12. ♘c4 ♘b8 13. h3 a6 14. ♘ac1 b5 15. ♘e2 ♘c8干 Malich—Talj, Leipzig (ol) 1960] 10. cd5 [10. b4 ♘f5 11. ♘d1 ♘fe4干 Szilagyi—Benkő, Hungary (ch) 1951] ♘d5 11. ♘d5 ♘d5 12. ♘d1 ♘f5干

¹⁴ 11. ♘a4 e5 12. ♘b3 ♘e7 13. ♘e1 d5 14. c5 ♘d7 15. f3 ♘g5 16. ♘b2 ♘e6 17. ♘c1 ♘fc8 18. ♘b5 bc5 19. ♘d7 ♘d7 20. ♘ac5± Makaričev—Mestel, Groningen 1974/75

15 12. ♠b2 d5 13. f3 ♠d6 14. cd5 ♠d5 15. e4 [15. ♠c1 ♠d7= Plachetka—Hübner, Dresden 1969] ♠b7 [15... ♠c4 16. ♠c6 ♠c7 17. ♠g7 ♠e2 (17... ♠g7 18. ♠c4 ♠c6 19. ♠d5+—) 18. ♠e2 ♠g7 19. ♠ac1± Smislov] 16. ♠d2 ♠c8 17. ♠fd1± Smislov—Olafsson, Reykjavik 1974 — 17/636

16 4. d5 b5 5. de6 bc4?! 6. ef7 ♠f7 7. ♠c4 d5 8. ♠c3 ♠e6 9. e4 d4 10. ♠d5 ♠d5 11. ed5 ♠d6 12. ♠e2 ♠c7 13. ♠f4!± Cuellar—Aitken, München (ol) 1958; 6. ed7!±; 5... fe6!±; 4... ed5 5. cd5 d6 6. ♠c3 g6= — A 60; 4. dc5 — 3. dc5

17 4... b6± — E 14; 4... cd4 5. ed4 b6 6. ♠c3 ♠b7 7. g3 [Pomar—Visier, Las Palmas 1972] ♠e7 8. ♠g2 0-0 9. 0-0 d6 10. b3±; 4... d5 5. ♠c3 — D 40

18 6. ♠d3 cd4 7. ed4 d5 8. c5 — B 14; 6. ♠e2 cd4 7. ♠d4 ♠c6 8. 0-0 ♠c7 9. b3 a6 10. ♠b2±; 6... d5 7. cd5 ed5 8. 0-0 ♠c6= — D 32

19 6... d6 7. ♠d3 e5 8. ♠c2 ♠a6 9. a3 ♠c7 10. ♠g5 g6 11. h4 ♠h5 12. ♠e2 f5 13. ♠d2 a6 14. 0-0 d5 V. Popov—Kolarov, Bulgaria (ch) 1954; 8. e4∞ — 3. d5

20 8. ♠d2 ♠e8 9. ♠e2 — 8. ♠e2

21 8... ♠f5 9. ♠d2 △ e4±; 8... ♠a6 9. 0-0 ♠c7 10. a4 ♠g4 11. e4 a6 12. ♠d2! ♠d7 13. a5± Gheorghiu—Ljubojević, Orense 1975 — 19/534; 10... b6!± △ a6, ♠b8 Raičević; 8... ♠e8 9. ♠d2 ♠a6 [9... ♠f8 10. e4 ♠a6 11. 0-0 ♠c7 12. a4 b6 13. f3 ♠b8 14. ♠b1 ♠a6 15. ♠a6 ♠a6 16. ♠b5± Averbah—Adamski, Polanica Zdroj 1976 — 23/82] 10. 0-0 ♠c7 11. e4 ♠d7 12. a4 a6 13. f4 ♠f8∞ Holm—Ljubojević, Skopje (ol) 1972 — 14/140

22 12. ♠f3 ♠c7 13. ♠e2 c4 14. ♠e3 ♠ab8 15. a5 ♠c5 16. ♠c5 ♠c5 17. ♠a4 ♠d7! 18. ♠h1 [18. ♠c4? b5!] ♠f6 19. ♠c2 ♠fe8 20. ♠d1 ♠d8 21. ♠e3 ♠f6 22. ♠c4 ♠a5= Ghitecu—Rooze, Netanya II 1975

23 3... ♠a5 4. ♠d2 e6 5. e3 ♠c5 6. ♠e2 ♠c6 7. ♠f3 d5 8. 0-0 ♠c7 9. cd5 ed5 10. a3 a5 11. b3 0-0 12. ♠b2 ♠e7 13. ♠c2 ♠d6 14. ♠d4 ♠d4 15. ♠d4± Bertholdt—Burehall, Leningrad 1960; 3... ♠a6 4. ♠c3 [4. a3 ♠c5 5. b4 ♠e6 6. ♠b2 g6 7. g3 ♠g7 8. ♠g2 d6 9. ♠c3 a5 10. ♠f3 ♠b6 11. ♠a4 ♠c7 12. ♠d2±; 4. g3 ♠c5 5. ♠g2 g6 6. ♠c3 ♠g7 7. ♠h3 0-0 8. 0-0 d6 9. ♠f4 a6 10. ♠c3 ♠b8 11. ♠c1 ♠g4 12. ♠d2 b5 13. cb5 ab5 14. b4 ♠e6 15. ♠fd5± Smislov—Browne, Hastings 1972/73 — 15/574; 5... e6!±] ♠c5 5. f3 g6 6. e4 d6 7. ♠e3 ♠g7 8. ♠g2 0-0 9. ♠d4 ♠d7 10. ♠b1 ♠e6 11. ♠e2± Langeweg—Shaw, Siegen (ol) 1970

24 4. a3 ♠c5 5. b4?! ♠e7 6. ♠b2 0-0 7. ♠c3 b6 8. e4 ♠b7 9. ♠d3 d5 10. cd5 ed5 11. e5 d4! 12. ♠ce2 ♠fd7 13. ♠f3 a5± Vošpernik—Mihaljičićin, Jugoslavija (ch) 1961; 6... a5!±; 5. e3= — 4. e3; 4. ♠e3 ♠a5 [4... ♠a6 5.

♠c3 ♠c5 6. ♠f3 b6 7. g3 ♠b7 8. ♠g2 ♠e7 9. 0-0 0-0 10. ♠c1 d5 11. cd5 ♠d5 12. ♠d5 ♠d5 13. b4 ♠e4 14. ♠e5 ♠c8 15. ♠d4 ♠f6 16. a3± ×c6 Smislov—Fridjonsson, Reykjavik 1974] 5. ♠c3 [5. ♠d2 ♠c5 6. ♠c5 ♠c5 7. ♠gf3 0-0 8. g3 b5!∞] ♠e4 6. ♠a4 ♠a4 7. ♠a4 ♠a6=

25 5... 0-0 6. ♠f3 d5 7. 0-0 ♠b6?! 8. cd5 ♠d5 9. a3 ♠e7 10. e4 ♠f6 11. ♠c3 ♠c6 12. ♠c2± Vošpernik—Albano, Italia 1974; 7... ♠c6=

26 6. ♠c3!± 0-0 7. ♠h3

27 7. ♠c3? ♠e4干; 7. ♠d2? ♠b6 8. 0-0 ♠e4干

28 12. ♠g5 ♠d8 13. ♠fd2 ♠e6 14. e3 ♠ac8 15. ♠e2 ♠b6= Donner—Szabo, Hastings 1954/55

29 5. a3 0-0 6. b4?! ♠e7 7. ♠c2 a5 8. b5 d5 9. ♠b2 ♠bd7 10. cd5 ♠d5 11. ♠d3 h6 12. ♠d2 ♠c5 13. ♠e2 ♠d7 14. ♠gf3 ♠c8 15. 0-0 a4干 Tikovsky—Zita, Moravska Ostrava 1946; 6. ♠f3= — 5. ♠f3

30 5... a6 6. ♠c3 ♠c7 7. a3 b6 8. b4 ♠e7 9. ♠b2 ♠b7 10. ♠e2 [Mihaljičićin—Kelečević, Jugoslavija (ch) 1968] 0-0 11. 0-0 d6=; 5... d5 6. ♠c3 0-0 7. cd5 ed5 8. ♠e2 ♠c6= — D 32

31 6. ♠d3 ♠c6 7. 0-0 d5 8. cd5 [8. ♠c3 (Freile—Podzielný, Teesside 1973) dc4 9. ♠c4 ♠e7!干] ed5=

32 6... a5 7. b3 ♠c6 8. ♠b2 d5 9. ♠bd2 d4 10. ed4 ♠d4 11. ♠d3∞ Tikovsky—Hromadka, Praha 1943; 9... ♠e7!±

33 12. ♠c2 ♠ac8 13. ♠ac1 a6 14. ♠b1 ♠fd8 15. ♠fd1 ♠b8 16. b4 ♠a8 17. ♠f1 h6= Minev—Hartston, Dečín 1976

34 4. ♠f3 ♠f5 [4... e6 5. de6 ♠e6 6. e3 d5 7. cd5 ♠d5 8. ♠d5 ♠d5 9. ♠c3 ♠c6 10. ♠c4 ♠bd7 11. 0-0 ♠d6 12. ♠d1 ♠e5 13. ♠e2 0-0 0-0 Vidmar—Mieses, Berlin 1918; 5. ♠c3 ed5 6. cd5 — A 61; 4... g6 5. ♠c3 ♠g7 6. e4 — E 90] 5. ♠c3 h6 6. ♠d2 g5 7. e4 ♠g6 8. ♠e2 [8. ♠b3 ♠c8 9. f3 ♠g7 10. ♠d3 ♠bd7 11. ♠f1 ♠e5 12. ♠c2 ♠h5 13. ♠g3∞ Palda—Spielmann, Wien 1933; 8. ♠d3 ♠bd7 9. 0-0 a6 10. b3 ♠g7 11. ♠b2 ♠e5 12. ♠c2 ♠c7 13. a3 h5 △ 0-0 0-0 Sacconi—Kluger, Tatatovarovs 1935] ♠bd7 9. f3 ♠g7 10. ♠f1 ♠h5 11. g3 g4 12. ♠e3 gf3 13. ♠f3 ♠c3 14. bc3 ♠f6 15. ♠f5 ♠e5∞ Drescher—Sämisch, Deutschland 1935

35 4... ♠f5 5. f3 e5 6. e4 ♠g6 7. g3 ♠e7 8. ♠g2 ♠h5 9. ♠h3!± van Scheltinga—Rossolimo, Hilversum 1947; 4... e5 5. de6 — 4... e6; 5. e4 — 3... e5

36 5. g3 ♠e7?! 6. ♠g2 0-0 7. e4 ♠e8 8. ♠ge2 ♠bd7 9. 0-0 ♠b8 10. de6! fe6 11. ♠b5 ♠b6 12. a4 a5 13. f4 ♠f8 14. ♠ec3 ♠d8 15. ♠e2± Gilg—Yates, Keckemet 1927; 5... ed5 6. cd5 g6 — A 60; 5. e4 ed5 6. cd5 g6 — A 65

37 5... fe6 6. ♖g5 ♗e7 7. e3 ♖c6 8. ♖f3 0-0 9. ♖d3 ♗d7 [9... ♗h8 10. 0-0 d5 11. ♗e2 d4 12. ed4 cd4 13. ♗e4 e5 14. ♖g3± Parr-Mencić, England 1937] 10. a3 ♖g4 11. ♖f4 e5 12. ♖g3 ♖h6 13. ♖d5 ♖f5 14. ♖f5 ♖f5 15. ♖d2± Kotov-Kopilov, SSSR (ch) 1951

38 6. e4 ♗e7 7. ♖f3 0-0 8. ♗e2 ♖bd7 9. 0-0 a6 10. h3 ♗e8 11. ♖f4 ♗b6 12. ♗c2 ♖f8 13. ♗ad1 ♗ad8 14. a3 h6 15. ♗fe1± Chaves-Ferreira, Haifa (ol) 1976

39 6... ♖c4 7. ♗a4 b5 8. ♖b5 ♖b5 9. ♗b5 ♗d7 10. ♗d7 ♖bd7 11. ♖f4 ♖d5 12. ♖d2 ♗b8 [V. Vuković-Balogh, Győr 1924] 13. 0-0-0 △ e4± ±; 6... d5 7. cd5 ♖d5 8. e4 ♖c3 9. ♗d8 ♗d8 10. bc3 f6 11. ♖f4 ♗c8 12. h4 ♖e7 13. ♖d2 ♖d7 14. ♖c4± ± Kostić-Marczy, Haag 1921

40 9... ♖e4? 10. ♖b5±

41 12. 0-0 b5 13. a3 ♖a6 14. b3 ♖c7 15. ♖b2 ♗b6± Flesch-Minić, Beograd 1965

42 5. d6 0-0 6. e4 [6. de7 ♗e7 7. ♖f4 ♗e8 8. e3 b6 9. ♖b5 ♖e4 10. ♗b1 ♖a6 11. ♖f3 ♖b7 12. ♖e2 d6 13. 0-0 ♗ed8oo Malich-Stejn, Bucuresti 1961; 6. ♖f3 ed6 7. ♗d6 ♖c6 8. ♖g5 h6 9. ♖h4 g5 10. ♖g3 ♗a5 11. ♗d2 ♗e8 12. e3oo Kluger-Arnaudov, Sofia 1977] ed6 7. ♗d6 ♗e8 8. f3 b6 9. ♖e3 ♖c6 10. 0-0-0 ♖a6 11. ♗d2 ♖a5 12. b3 ♗e7 13. g4 ♗ad8oo Maršalek-Tajmanov, Zalaegerszeg 1969

43 6. e5 ♖e8 7. ♖f3 d6 8. ed6 ♖d6 9. ♖e2 ♖g4 10. ♖d2 ♖f5 11. 0-0 e5! ♗ Ritov-Tal, SSSR 1976; 6. ♖d3 e6 7. ♖ge2 [7. h3 ed5 8. ed5 ♗e8 9. ♖e3 ♖h6 (9... ♖h5 10. ♖ge2 d6 11. g4 ♗h4 12. ♗d2 ♖f6 13. ♗g1± Böhm-Tal, Moskva 1975 — 20/105) 10. ♖f3 ♖e3 11. fe3 ♗e3 (11... d6 12. 0-0± — E 90) 12. ♗f2] ed5 8. ed5 ♖g4? 9. 0-0 ♖e5?! 10. d6! ♖bc6 11. f4 ♖d3 12. ♗d3± Larsen-Rodriguez, Lanzarote 1976 — 21/96; 9... d6± — E 70; 8... d6 9. 0-0 ♖e8 = — E 70

44 6... d6 — E 73

45 7. ♖f3 — E 70

46 9... ♖a6 10. ♖g5 ♗d7 11. de6! [11. ed6 ♖d6oo Uhlmann-Keene, Hastings 1975/76; 11. ♖f4!?] ♗e6 12. ed6 ♗d6 [12... ♖d6 13. ♗e1±] 13. ♖d5± Uhlmann

47 12. ♗d1± Uhlmann

48 5. e3 g6 6. ♖d3 ♖g7 7. ♖ge2 0-0 [7... ♖a6 8. h3 ♖c7 9. ♖d2 a6 10. a4 ♗b8 11. a5 0-0 12. g4 b5 13. ab6 ♗b6 14. ♖a4 ♗b8 15. ♖g3± Sanguinetti-Marini, Argentina (ch) 1955] 8. 0-0 ♖e8 9. a3 ♖d7 10. ♖d2 ♗e7 11. f3 f5 12. ♗b1 ♖df6 13. ♖c2 ♖c7 14. b4 b6 = Berthold-Golz, Dresden 1959; 5. ♖f3 ♖f5 [5... g6 6. e4 ♖g7 7. ♖e2 0-0 — E 92; 5...

♖e7 6. e4 — 5. e4] 6. ♖d2 [6. g3 g6 (6... h6 7. ♖g2 g5 8. ♖d2 ♖g7 9. e4 ♖d7 10. ♖f1 ♖a6 11. ♖e3 ♖c7 12. ♗e2 ♗c8 13. f3 a6 14. a4± × f5 Bogoljubov-Hromadka, Pstyan 1922) 7. ♖g2 ♖g7 8. 0-0 0-0 9. ♖h4 ♖d7 =] g6 7. e4 ♖d7 8. ♖e2 ♖h6 9. 0-0 0-0 10. ♗b1 ♖e8 11. a3 f5 12. b4 ♖a6 [Rossetto-Schweber, Mar del Plata 1969 — 7/94] 13. ♖b3 ♖c1 14. ♖c1 △ ♖d3 =; 5. g3 ♖e7 6. ♖h3 ♖bd7 7. a4 0-0 8. e4 — 5. e4

49 5... ♖bd7 6. g3 a6 7. ♖g2 g6 8. f4! [8. ♖ge2 ♖g7 9. a4 0-0 = — E 72] ef4 9. g4 ♖h5 10. ♖f3 ♖g7 11. 0-0 0-0 12. ♖d2 ♗e8 13. ♗c2± Kluger-Szily, Hungary (ch) 1965; 8... ♖g7!?; 5... a6 6. a4 ♖bd7 7. ♖ge2 ♖h5?! 8. ♖e3 g6 9. ♖c1 ♖g7 10. ♖d3 0-0 11. ♖e2± F. Portisch-Köberl, Hungary (ch) 1965/66; 7... g6 8. ♖g3 ♖g7 9. ♖e2 — E 70

50 6. f3 ♖h5! 7. ♖e3 ♖e7 [7... ♖a6 8. ♗d2 ♖c7 9. ♖ge2 f5 10. ef5 gf5 11. 0-0-0 ♖d7 12. g4 fg4 13. fg4 ♖g4 14. ♗g1 ♗d7oo Osmagnić-Bogdanović, Sarajevo 1965] 8. ♗d2 f5 9. ef5 gf5 10. ♖d3 0-0 11. 0-0-0 ♖d7 12. ♖ge2 e4! 13. fe4 f4 14. ♖f2 ♖e5 Niemela-Doda, Varna (ol) 1962; 6. ♖e2 a6 7. h4 h5 8. ♖h3 ♖g4 9. ♖g5 ♖e2 10. ♗e2 ♖bd7 11. ♖d2 ♖h6 = Tajmanov-Janošević, Harrachov 1966 — 1/75; 6. ♖d3 ♖g7 [6... ♖a6 7. ♖ge2 ♖b4 8. ♖b1 ♖g7 9. h3 ♖d7 10. ♖e3 0-0 11. ♗d2 ♖a6 12. a3 ♗b8 = Spaski-Petrosjan, Moskva (m) 1969 — 7/96] 7. ♖ge2 a6 8. f3 0-0 9. ♖g5 ♖bd7 10. ♗d2 ♗a7 11. 0-0 b6 12. ♖h1 ♗e8!oo Evans-van Riemsdyk, Sao Paulo 1978 — 25/130; 11. g4!? △ h4-h5 Ivkov; 6. ♖ge2 ♖a6 [6... ♖bd7 7. ♖g3 a6 8. h4 (8. ♖e2 h5 9. h4 ♖h6oo Forintos-Larsen, Le Havre 1966 — 1/77) h5 9. ♖g5 ♖e7 10. ♖d3 ♖f8 11. ♖ge2 ♖g8 12. ♖e7 ♖e7 13. ♗d2 ♖d7 14. f4 ♖c8 15. g3 ♖g4 = Unzicker-Pilnik, Göteborg (izt) 1955] 7. ♖g3 h5 8. h4 ♖c7 9. ♖g5 ♖e7 10. ♖e2 a6 11. ♗d2 ♗b8 12. a4 b6 13. f3 ♖d7 14. ♖f1 ♖g8 15. ♖e7 ♗e7 = Ader-Pilnik, Moskva (ol) 1956; 6. g3 h5?! 7. h4 ♖h6 8. ♖h6 ♖h6 9. ♖f3 ♖f8 10. ♗d2 ♗g7 11. ♖g5 ♗h8 12. ♖e2 ♖bd7 13. f4± Boleslavski-Malisov, SSSR 1968; 6... ♖g7 7. ♖g2 0-0 8. ♖ge2 = — E 72

51 6... h5 7. ♖f3 h4 8. ♖g5 ♖e7 9. ♖h4 ♖d5 10. ♗d5 ♖h4 11. ♖h4 ♗h4 12. 0-0-0 a6 13. ♗d6± Bertok-Quinteros, Vinkovci 1970; 6... ♖g7 7. ♖e3 0-0 8. g4 ♖e8 9. ♖d3± — E 71

52 10. ♖d3 ♖h6oo

53 13... a5 14. ♖h6 ♗e8 15. ♗d2 ♖g8 16. ♖e3± Szabo-Quinteros, Buenos Aires 1970; 13... ♗g7!?

54 6. f4 ef4 7. ♖f4 0-0 8. ♗d2 [8. ♖f3 ♖bd7 (8... ♖g4 9. ♖e2 ♖bd7 10. 0-0 ♖e8 11. ♗d2 ♖f3 12. gf3 f5 13. ef5 ♗f5 14. ♖d3oo Jankovec-Jansa, CSSR 1976) 9. ♖d3 ♖h5 10. ♖e3 g6 11. 0-0 ♖f6 12. ♗d2 ♖e5± Kestler-Langeweg, Bamberg 1962] ♖bd7 9. 0-0-0 [Ber-

dičev—Garmus, SSSR 1964] Δ g4! 10. Δ f3 f6 Δ Δ ge500; 6. Ψ d3 0-0 7. g3 Δ e8 [7... Δ a6?! 8. h4 Δ c7 9. a4 Δ a6?! 10. Δ h3 Δ b4 11. Ψ e2 Δ h3 12. Δ h3 Ψ d7 13. Φ f1 Δ e8 14. Φ g2 $\pm$ O'Kelly—Penrose, England 1973 — 15/117; 9... Δ fe8!? Keene] 8. Δ h3 g6 Δ f500; 6. Δ e2 0-0 [6... Δ bd7 7. a3 Δ f8 8. b4 b6 9. g3 h6 10. h4 Δ d7 11. Δ e3 Ψ c8 12. Ψ c2 $\pm$ Knaak—Maciejewski, Polanica Zdroj 1976] 7. g4 Δ e8 8. Δ e3 Δ c7 [8... Δ g5 9. Ψ d2 Δ e3 10. Ψ e3 Δ c7 11. h4 Δ d7 12. Ψ g3 Ψ b800 Ramirez—Bielicki, Argentina 1965] 9. Ψ d2 a6 10. a4 b6 11. h3 Δ d7 12. Δ f3 Ψ b8 13. 0-0 Ψ e8 14. Ψ fb1 Φ h8 15. Δ e1 Ψ g8 16. Δ d3 a5= Navarovszky—Kavalek, Szombathely 1966; 7. Δ f3 — 6. Δ f3

55 6... Δ bd7 7. Δ e3 Δ f8 8. Ψ d2 [8. Δ d3 h5 9. Ψ d2 h400 Reshevsky—Quinteros, Buenos Aires 1970] Δ g6 9. g3 Δ d7 10. Δ e2 a6 11. h4 h6 12. h5 Δ f8 13. f4 Δ g4 14. Δ g4 Δ g4 15. Δ d1 Δ d1 16. Ψ d1 Δ d7 17. Δ f3 Δ f6 18. Φ f2 b5 19. b3 $\pm$ Šamkovič—Lebedev, SSSR 1960

56 7. g4 b5! 8. cb5 a6 9. ba6 Δ a6 10. Δ ge2 Δ e8 11. Δ g3 Δ f1 12. Φ f1 g6 13. Δ h6 Δ g7 14. Ψ d2 Δ d7 15. Φ g2 Δ h4 16. b3 Δ b600 Antošin—Vatnikov, SSSR 1975; 7. Δ f3 — 6. Δ f3

57 12... g6 13. 0-0 Δ f6 14. bc5 bc5 15. Ψ ab1 Δ g7 16. Ψ b7 Δ c8 17. Ψ b3 Δ h4 18. f4 ef4 19. Δ f4 Ψ e700 Tajmanov—Geler, SSSR (ch) 1961

58 14. 0-0 g6 15. Ψ ab1 f5 16. f4 Ψ b8 17. Ψ b8 Ψ b8= A. Zajcev—Bukić, Soči 1963

59 6... Δ bd7 7. Δ e3 a6 8. Δ d3 Δ h5 9. Δ ge2 Δ g5 10. Ψ d2 Δ e3 11. Ψ e3 g6 12. 0-0 0-0 13. g4 [13. Ψ ae1 Δ g7= Colon—Ciocaltea, La Habana (ol) 1966 — 2/78] Δ g7 14. Ψ h6 f6 15. a4 b6 16. Δ g3 Ψ a7 17. Δ d1 a5= Reshevsky—Gheorghiu, Skopje 1970; 9. Ψ d2!?

60 7. Δ d3 Δ h5 8. Δ e3 Δ g5 9. Δ f2 g6 10. Δ ge2 [Leonhardt—Ferreira, Haifa (ol) 1976] f500; 7. Δ ge2 Δ e8 8. g4 [Eršov—Žukov, corr. 1967] Δ g5=

61 7... Δ a6 8. Ψ d2 Δ c7 9. Δ d3 a6 10. a4 Δ d7 11. Δ ge2 b5 12. 0-0 Ψ b8 13. ab5 ab5 14. b3 Ψ c8 15. Δ g3 b4 16. Δ ce2 Ψ b7= Primavera—Paoli, Bari 1970

62 8... f5 9. ef5 Δ f5 [Mojsejev—Panov, SSSR 1955] 10. Δ ge2 Δ Δ g3, Δ d3 $\pm$; 8... Δ d7 9. Δ d3 a6 10. Δ ge2 g6 [10... Ψ b8 11. a3 Δ c7 12. b4 b5 13. cb5 ab5 14. 0-0 c4 15. Δ c2 Δ b6 16. a4 $\pm$ Pietzsch—Liebert, DDR (ch) 1968] 11. g4 Δ g7 12. Δ g3 Δ h4 13. 0-0 Δ f6 14. Δ h6 Φ h8 15. Φ h1 Δ g8 16. Δ e3 b6 17. a3 Ψ a7 18. b4 f5 19. gf5 gf5 20. f4 $\pm$ Mojsejev—Kivioja, SSSR 1975

63 9. 0-0-0 Δ ac7 10. g4 a6 11. Δ ge2 b5 12. Δ g3 bc4 13. Δ f5 Δ b5 14. Δ c4 Δ d4干 Agudelo—J. Rodriguez, Medellin 1972

64 14. Φ h1 b6 15. Ψ g1 Ψ e7 16. Ψ g2 Φ h8 17. Ψ ag1 a6 18. a4 Ψ ab8 19. b3 f6= Alatorcev—Panov, SSSR 1937; 14... a6!? Panov

65 6... Δ a6 7. f4?! ef4 8. Δ f4 Δ g4 9. Δ f3 f6 10. 0-0 0-0 11. Δ h4 Δ e5 12. Δ f5 Δ c7 13. Δ g3 g6 14. Δ e3 Δ e8= Janošević—Smederevac, Jugoslavija (ch) 1959; 7. Δ f3 0-0 $\pm$ — 6. Δ f3; 6... a6 7. Δ ge2 Δ bd7 [7... g6 8. Δ g3 h5 9. 0-0 (9. Δ d2 h4 10. Δ f1 Δ h5 11. Ψ f3 Δ g500 B. Beljavski—Kicenکو, corr. 1975) h4 10. Δ ge2 Δ h5 11. Δ e3 Δ g5 12. Ψ d2 Δ e3 13. Ψ e3 g500 Möhring—Ciocaltea, Zinnowitz 1966 — 2/77] 8. Δ g3 g6 [8... h5 9. Δ f5 Δ f8 10. h4 g6 11. Δ e3 Δ h6 12. a3 Φ f8 13. g3 Δ e8 14. b4 b6 15. Δ d2 Φ g7 16. Φ f1 $\pm$ Bertok—Petrosjan, Vinkovci 1970 — 10/119; 12... Δ f8!? Δ g4] 9. 0-0 h5 10. Δ ge2 h4 11. Δ d2 Δ h5 12. Ψ c1 g5 13. g4 hg3 [Bisguier—Panno, Buenos Aires 1955] 14. hg3 Δ Φ g2, Ψ h1=; 9. Δ e3!?!; 6... Δ bd7 7. a3 [7. Δ ge2 g6 8. Δ g3 h5 9. Δ f1 Δ h7 10. Δ e3 a6 11. Ψ e2 Δ g5 12. Δ d2 h4 13. g3 Δ df6 14. 0-0-000 D. Byrne—Lombardy, USA (ch) 1958/59] Δ f8 8. h4 h5 9. g3 a6 10. a4 Δ g6 11. Δ d2 a5= S. Garcia—Hartston, Hastings 1973/74

66 7. Ψ f3 Δ a6 8. Δ ge2 Δ g4 9. Ψ e3 Δ c7 [9... Δ e2 10. Ψ e2 Δ e8 11. h4 Δ ac7 12. a3 g6 13. Δ h6 Δ g7 14. g4 f6 15. Δ d1 $\pm$ Mecking—Rocha, Brasil 1967] 10. f3 Δ d700; 7. Δ f3 — 6. Δ f3

67 7... Φ h8 8. f3 Δ g8 9. Δ e3 Δ g5 10. Ψ d2 Δ e3 11. Ψ e3 a6 12. a3 Ψ h4 13. g3 Ψ e7 14. b4 Δ d7 15. 0-0 Δ h6 16. Δ a4 $\pm$ Sirkia—Basman, Haifa 1970; 7... Δ a6 8. 0-0 Δ c7 9. Δ g3 Δ fe8 10. f4 ef4 11. Δ f4 Δ f6 12. Ψ e2 Δ d4 13. Φ h1 Δ f6 14. Δ f5 Δ f5 15. ef5 Ψ e8= Banfalvi—Ghitescu, Debrecen 1968

68 8. Δ e3 g6 [8... Δ g5 9. Ψ d2 Δ e3 10. Ψ e3 a6 11. g3 Δ d7 12. f4 $\pm$ Solovjev—Panov, SSSR 1950] 9. Ψ d2 Δ g7 f500; 8. 0-0 Δ g5 9. a3 Δ d7 10. g3 Δ c1 11. Δ c1 g6 12. Δ e2 Δ g7 13. Δ d3 f5 [Hamann—Hort, Harrachov 1967 — 4/110] 14. f3 Δ f6 15. Δ f2=; 10. b4!? Milić

69 8... g6 9. Ψ c2 [9. Δ h6 Δ g7 10. Ψ d2 Δ a6 (10... f5 11. ef5 gf5 12. f4 e4 13. Δ e2 Δ Δ h5 $\pm$; 10... Δ h4 11. 0-0 Δ a6 12. f4 ef4 13. Ψ f4 Δ c7 14. e5 $\pm$ Trifunović—Pelikan, Praha 1937] 11. a3 Δ c7 12. 0-0 $\pm$] Δ a6 10. a3 Δ ac7 11. b4 b6 12. 0-0 Δ g7 13. Δ d2 Δ d7 $\pm$ Popov—Cvetkov, Bulgaria (ch) 1963; 8... Δ d7 9. h4 g6 10. Δ h6 Δ g7 11. Ψ d2 Δ f6 12. f3 Φ h8 13. h5 Δ g8 14. hg6 fg6 15. Δ ce2 a6 16. Δ e3 Δ f600 Šereševski—Adler, SSSR 1975; 8... Δ g5 9. 0-0 g6 10. a3 Δ d7 11. Δ g5 Ψ g5 12. Ψ c1 h6 13. b4 Ψ b8 14. Ψ b1 Δ g7= S. Vuković—Ugrinović, Jugoslavija (ch) 1959

70 9... Δ d7 10. Δ f5! Δ df6 11. g4 Δ c7 12. Ψ e2 Φ h8 13. Δ d2 Ψ b8 14. 0-0-0 b5 15. f4 $\pm$ Peev—Bohosjan, Bulgaria (ch) 1967 — 4/107

71 10. Δ h6 Δ g7 11. Ψ d2 f500

72 14. ♖ge2 ♗d2 15. ♕d2 ♖g7 16. ♖g3 ♖d7 = Bertok—Geler, Jugoslavija—SSSR 1959

73 8. ♖g3 ♖f4 9. ♖f4 ef4 10. ♖h5 [10. ♖ge2 ♖g5 11. ♖g1 ♖d7 12. ♖f3 ♖f6 13. ♗d2 ♖e5 14. ♖e2 ♖f3 15. ♖f3 ♖e5 干 Tan—Janata, Vrnjačka Banja 1963] ♖g5 11. g3 f5! 12. ef5 ♖f5 13. ♖f5 ♖f5 14. ♗g4 g6 15. gf4 ♖h600 Pflieger—Gheorghiu, Hastings 1963/64; 8. ♖e3 ♖g5 9. ♗d2 ♖e3 10. ♗e3 a6 [10... ♖d7 11. 0-0-0 a6 12. g4 ♖f4 13. ♖f4 ef4 14. ♗f4 ♖e5 15. h3 b5 干 Yanofsky—Ciocaltea, Netanya 1968 — 6/141] 11. g3 g6 12. f4 ef4 13. gf4 ♗h4 14. ♗f2 = Peterson—Godes, SSSR 1966

74 9. ♖g5 ♗g5 10. ♗c1 ♗e7 11. ♗e3 [Karaklajić—Bertok, Jugoslavija 1962] g6 =; 9. g3 ♖h3 10. ♖e1 ♖a6 11. a3 g6 12. ♖g5 ♗g5 13. ♗c1 ♗c1 14. ♖a6 ♖d7 15. f4 f6 = Yoffie—Votruba, Ybbs 1968; 9. ♖g3 ♖c1 10. ♖c1 ♖f4 11. ♖ce2 g5 12. ♖c3 ♖a6 13. ♖b1 ♖b8 14. ♖f5 ♖e2 15. ♗e2 ♖f5 16. ef5 f6 = Reyss—Foglar, corr. 1969; 11... ♗g5!?

75 9... a6 10. b4 b6 11. bc5 bc5 12. ♖b1 ♖c1 13. ♗c1 ♖d7 14. ♗e3 g6 15. ♖b3 ♖g7 16. ♖fb1 f5 17. ef5 gf5 18. f4 ♖e8 19. ♖g3 ± Porath—Doda, La Habana (ol) 1966 — 2/79; 9... ♖c1 10. ♗c1 ♗f6 = Kluger—Sebestyen, Hungary (ch) 1957

76 14. g3 ♖df6 15. f3 ♖h8 = Skalkotas—Plachetka, Ybbs 1968

77 6... ♖h5 7. ♖g3 ♖f4 8. ♖f4 ef4 9. ♖h5 g5 10. h4 ± Boleslavski; 6... g6 7. h3 h5 8. ♖e3 ♖bd7 9. ♗d2 a6 10. ♖c1 ♖b8 11. a3 ♖h7 12. ♖e2 ♖g5 13. b4 ♖e3 14. ♗e3 ♗g5 15. ♗g5 ♖g5 16. h4! ♖h7 17. ♖b1 b6 18. ♖d3 ± Kluger—Babev, Sofia 1977; 6... a6 7. a4 g6 8. g3 ♖bd7 9. h3 ♖h5 10. g4 ♖g7 11. ♖h6 0-0 12. ♗d2 ♖f6 13. ♖g3 ± Doroskevič—Averbah, SSSR (ch) 1970; 7... b6 8. g3 0-0 9. ♖g2 ♖e8 10. 0-0 ♖d7 ± — 6. g3

78 7. g3 ♖h5 8. ♖g2 ♖g5 9. 0-0 ♖c1 10. ♖c1 g6 11. f4 ♖d7 12. ♖d3 ♗e7 13. ♗d2 b6 14. ♖ae1 ♖a6 15. b3 ♖g7 16. ♖h3 f6 17. ♖e3 ± Byrne—Huguet, Lugano (ol) 1968; 7... b5!?

79 8. ♖f5 ♖f6 9. h4 ♖h8 10. g4 g6 11. ♖h6 ♖h4 12. ♗f3 ♗f6 13. ♖f5 ♖g5 14. ♗h3 ± → Šahtinski—Aleksejev, SSSR 1966

80 8... h6 9. ♖f5 ♖f5 10. ef5 ♖d7 11. g3 ♖ef6 12. ♖g2 ♗a5 13. ♖d2 ♗a6 14. ♗e2 ♖fe8 15. g4 ± Schaufelberger—Huguet, Praia da Rocha 1969; 8... a6 9. a4 b6 10. ♖f5 ♖f5 11. ef5 e4 12. ♖e4 ♖f6 13. ♖g5 ♖e8 14. ♖e2 ♖bd7 15. ♖f1 ♖e5 16. ♖a3 ± Simagin—Tajmanov, Kislovodsk 1966; 8... ♖a6!? Δ ♖c7, a6, b5

81 9. h5 ♖g5 10. ♖g5 ♗g5 11. ♗d2 ♗d2 12. ♕d2 = Bondarevski—Polugajevski, SSSR 1961

82 9... ♖h4!? Juhtman

83 10. ♗d2 f5 [Pachman] 11. ef5 gf5 12. 0-0-00

84 10... f5 11. ef5 gf5 12. ♖h5 ♖f6 13. ♖f6 ♗f6 14. ♖g5 ♗f7 15. h5 Δ h6, ♖h5 ±; 10... ♖h4!? 11. ♗d2 ♖f6 Boleslavski

85 15. ♖f1 ± Portisch—Jimenez, La Habana (ol) 1966 — 2/75

86 7. g3 0-0 8. ♖g2 ♖e8 ± — 6. g3

87 7... a6 8. ♖d3 — 6. ♖d3

88 8. ♖h6 ♖f8 9. ♖g5 h6 10. ♖d2 a6 11. a4 h5 12. ♖d3 [Florian—Szily, Hungary 1959] h4 13. ♖ge2 ♖h500; 12... ♖e7!?

89 13... ♖f8 14. ♖e3 b6 15. ♖b1 ♖h5 16. g3 ♖df6 17. bc5 bc5 = Nikitin—Lublinski, SSSR 1966; 13... ♖h5!?

90 7... g6 8. ♖e2 h5 9. 0-0 h4 10. ♖h1 ♖h5 11. ♖h5 ♖h5 = Bukić—Buljovčić, Jugoslavija (ch) 1962

91 8. ♖e2 a6 9. 0-0 ♖b8 10. a3 b5 11. cb5 ♖b5 12. ♖b5 ab5 13. b4 0-0 14. ♖e3 [14. bc5 dc5 15. a4 b400 Milić] c4 15. a4 ba4 16. ♗a4 ♖d7 17. ♗a5 h5! = Forintos—Milić, Beograd 1967 — 4/109

92 10. b4!? Milić

93 12. ♖b5 ab5 13. ♖b5 ♖a6 干 Milić

94 14. ab4 ♖d7 15. 0-0 ♗c7 16. ♗d2 [M. Nikolić—Milić, Jugoslavija 1966 — 2/76] ♖a4! = Milić

95 6... ♖a6 7. ♖h3 [7. ♖g2 ♖c7 8. ♖ge2 a6 9. a4 b6 10. 0-0 ♖b8 11. f4 ♖d7 12. ♗d3 ± Nejkirh—Jankov, Bulgaria 1965] ♖c7 8. ♖c8 ♗c8 9. ♖f3! ♗d7 10. ♗e2 a6 11. a4 ♖b8 12. 0-0 0-0 13. a5 b5 14. ab6 ♖b6 15. ♖e1 ♗h3 16. ♖d3 ♖e8 17. ♖a3 ± Vladimirov—Sergijevski, Soči 1966; 7... ♖h3!?; 6... ♖bd7 7. h4 h5 8. ♖h3 [8. ♖h3 g6 9. ♖f1 ♖f8 10. ♖g2 ♖g7 11. ♖f3 a6 12. a4 b6 13. ♖e1 ♖b8 14. ♗e2 ♖g8 15. ♖d3 (Eperjesi—Honfi, Hungary 1975) a5! ±] ♖f8 9. f3 ♖g6 10. ♖e3 ♖d7 11. ♗d2 a6 12. a3 ♖h7 13. b4 ± Gromek—Sznapiak, Polska (ch) 1976; 6... a6 7. a4 ♖bd7 8. ♖h3 ♖b8 9. ♗c2 b6 10. ♖ge2 h5! 11. f4 h4 12. ♖f2 ♖f8 13. f5 ♖6h7 14. ♖g1 ♖g5 15. g4 ♖fh7 = Ptačnik—Vaisman, Bucuresti 1978; 8. ♖g2 0-0 9. ♖ge2 ♖e8 10. 0-0 ± — 6... 0-0

96 7... 0-0 8. ♖h3 a6 9. ♖c8 ♗c8 ± — 6... 0-0; 8... ♖bd7!? Δ a6

97 8. ♗c2 0-0 9. a4 ab5 10. ♖b5 ♖a6 11. ♖d2 ♖e8 12. ♖d3 [Vitek—Foglar, corr. 1971] g6 13. ♖e2 f5 干; 8. ba6 0-0 9. ♖f3 — 8. ♖f3

98 9. ba6 ♖e8 10. ♖d2 ♖a6 11. ♖c4 f5 12. ef5 ♖f5 13. ♖e3 ♗c8 14. ♖a6 ♗a6 15. ♖f5 ♖f5 16. ♗e2 ± Saily—Jansa, Polanica Zdroj 1969 — 8/79

99 10. ♠b5 ♠h3 11. ♠f1 ♠c8 12. ♠h3 ♠h3 13. ♠e2 ♠a6 14. ♠f1 ♠d7 15. ♠e2 [Trincardi—Popov, Reggio Emilia 1970/71] ♠h3 =

100 13... ♠d7 14. 0—0±; 13... ♠d7 14. ♠b6 ♠h3 15. ♠a8 ♠a8 16. ♠a6 ♠g2 17. ♠f1 ♠a6 18. ♠a4 ♠g4 19. ♠c6 ♠c7 20. ♠e2! ♠h2 21. ♠e3± Portisch—Damjanović, Monte Carlo 1968 — 5/99

101 7. h4 ♠a5 8. ♠d2 a6 9. a4 ♠bd7 10. ♠h3 ♠b8 11. b3 ♠d8 12. ♠f3 ♠e8 13. ♠d3± Gerusel—Lehmann, Solingen 1968; 7... b5 8. cb5 a6 9. ba6 ♠bd7 10. ♠f3 ♠a5 11. ♠d2 ♠a6 12. ♠a6 ♠a6 13. ♠e2 ♠fa8 14. 0—0 ♠d8 15. ♠c4 ♠b6± Lehmann—Hartston, Adelboden 1969; 7... ♠a6 8. ♠h3 ♠h3! 9. ♠h3 b5 10. cb5 ♠c7 [Addison—Vasjukov, Reykjavik 1968] 11. ♠e2 ♠d7 12. ♠g5 ♠fb8 13. a4 a6♠↑; 7... ♠bd7 8. ♠h3 b5! 9. cb5 a6 10. ba6 c4 11. ♠e3 ♠a5 12. ♠c2 ♠d8! 13. ♠f3 ♠b6 14. ♠b6 ♠b6♠ Donner—Kavalek, Haag 1966 — 2/83

102 7... a6 8. ♠c8 ♠c8 9. ♠e2 ♠bd7 [9... b5 10. cb5 ab5 11. ♠b5 ♠a6 12. ♠f3 ♠g4 13. ♠g5!± Pachman—Rahls, BRD 1977] 10. ♠f3 ♠e8 11. 0—0 ♠b8 12. a4 ♠c7 13. a5 ♠e8 14. ♠e1± Pachman—Fabian, Luhačovice 1968; 7... b5 8. ♠c8 ♠c8 9. cb5 a6 10. ba6 [10. ♠g5 ab5 11. ♠b5 ♠d7 12. ♠c3 ♠a6 13. ♠f6 ♠f6 14. ♠f1 ♠d8 15. ♠g2 f5 16. f3 c4♠ Vladimir—Reško, SSSR 1969] ♠a6 11. ♠f3 c4 12. 0—0 ♠c5 13. ♠d2 ♠d3 14. ♠e2 ♠d8 15. b3!± Pachman—Jansa, Harrachov 1966; 7... ♠h3 8. ♠h3 ♠c8 9. ♠g5 h6 [9... a6 10. ♠e2 ♠e8 11. 0—0 ♠g5 12. ♠g5 f5 13. ef5 ♠f5 14. ♠e4± Pachman—Renman, Stockholm 1974/75] 10. ♠f3 ♠h7 11. ♠d3 ♠a6 12. a3 ♠c7 13. ♠e3 ♠h3 14. ♠d2 ♠g5 15. ♠f1 ♠d7 16. ♠g5 ♠g5 17. f4 ♠h7 18. ♠e2± Krogius—Polugajevski, Soči 1966

103 8. ♠e2 a6 9. a4 ♠e8 10. ♠f3 g6 11. ♠h6 ♠g7 12. 0—0 f5 [Gligorić—Janošević, Beograd 1969 — 8/78] 13. ef5 gf5 14. ♠e1± Velimirović; 8. ♠f3 ♠b6 [8... b5 9. cb5 a6 10. ♠f1 ♠c7 11. ♠d2 ♠b6 12. b3 ab5 13. ♠b5 ♠d7 14. ♠c3 ♠a6 15. ♠a6 ♠a6 16. ♠e2 ♠fa8 17. 0—0± Panno—Hug, Las Palmas 1973] 9. ♠c8 ♠c8 10. b3 ♠h3 11. ♠g5 ♠g2 [11... ♠d7 12. ♠e2 h6 13. ♠f3 ♠h3 14. ♠f1 ♠h5 15. ♠g2± Gligorić—Puc, Jugoslavija 1969; 14... ♠f1±] 12. ♠f3 ♠f3 13. ♠f3±

104 9... b6 10. 0—0 g6 11. ♠h6 ♠g7 12. ♠d3 a5 13. ♠g2 ♠f6 14. ♠c8 ♠c8 15. h3 ♠h8 16. ♠h2 ♠g8 17. ♠g7 ♠g7 18. f4± Najdorf—Quinteros, Buenos Aires 1970 — 10/116; 15... ♠fh5!±; 9... ♠b6 10. ♠c8 ♠c8 11. a5!±

105 14. ♠d1 b6 15. ab6 ♠b6 16. ♠c8± Panno—R. Garcia, Argentina 1963

106 7... ♠bd7 8. ♠e2! a6 9. a4 b6 10. ♠d1 ♠e8 11. f4 f5 [Korčenoj—Plachetka, Luhačovice 1968 — 7/99] 12. ♠f3± Korčenoj; 7... ♠a6 8. ♠ge2 ♠c7 9. 0—0 ♠b8 10. a4 b6 11. ♠d2

a6 12. ♠c1 b5 13. b3 ♠d7 14. ♠d3 ♠f6 15. ♠c2± Titanko—Godes, SSSR 1963

107 8. f4?! ef4 9. gf4 ♠h4 10. ♠f1 ♠f6 11. ♠f3 [11. ♠f3 ♠d7 12. ♠ge2 a6 13. a4 ♠b8 14. ♠h3 ♠c7 15. a5 b5 16. ab6 ♠b6 17. ♠a3 ♠e8 (Szukszta—Golovko, SSSR 1965) 18. ♠g1♠] ♠g4 12. ♠e1 ♠d7 13. ♠d2 a6 14. ♠g3 ♠f3 15. ♠f3 b5 16. ♠g2 bc4 17. a4 ♠b8♠ Averkin—Juhtman, SSSR 1970; 8. ♠h3 ♠h3 9. ♠h3 ♠g5 10. ♠g5 ♠g5 11. 0—0 ♠e7= Hartston; 8. ♠f3 — 6. ♠f3; 8. ♠e2!± ♠f4

108 8... f5 9. ef5 [9. f4 ef4 10. ♠f4 ♠f6 11. 0—0 ♠d4 12. ♠h1 ♠f6 13. ef5 ♠f5 14. ♠b5 ♠e5 15. ♠e6± Stahlberg—Michel, Buenos Aires 1941] ♠f5 10. 0—0 ♠d7 11. ♠e4 h6 12. ♠2c3 a6 13. a3 b5 14. cb5 ab5 15. ♠b5 ♠b6 16. b3± Benkö—Zwaig, La Habana (ol) 1966; 8... ♠g4 9. 0—0 ♠e2 10. ♠e2 ♠d7 11. ♠e3 ♠g5 12. f4 ♠f6 13. ♠ac1± Vitoliš—Kivioja, SSSR 1968; 8... ♠a6 9. 0—0 ♠ac7 10. ♠e3 ♠b8 11. a4 b6 12. f4 ♠f6 13. ♠c2 a6 14. ♠c1 b5 15. fe5 ♠e5 16. ♠d3 ♠c3 17. ♠c3± Vranešić—Bilek, Amsterdam (izt) 1964; 8... a6 9. 0—0 f5?! 10. ef5 ♠f5 11. ♠e4 b5 12. ♠c5! dc5 13. d6 ♠a7 14. ♠d5 ♠h8 15. ♠c5± Lip-tay—Hajtun, Hungary 1972; 9... ♠d7± — 8... ♠d7

109 9. 0—0 ♠c1 10. ♠c1 a6 11. a4 ♠d7 12. ♠d3± Udovčić—Ciocaltea, Tel Aviv (ol) 1964

110 9... ef4 10. gf4 ♠h4 11. ♠g3 f5 12. e5! de5 13. fe5 f4 14. 0—0 fg3 15. ♠f8 ♠f8 16. hg3! ♠g5 17. ♠f3 ♠g8 18. ♠g5 ♠g5 19. ♠f1+—Eperjesi—Androvitzky, Hungary 1971

111 10... ♠d7 11. b3 a6 12. a4 g6 13. ♠c2 ♠g7 14. ♠b2 f6 15. ♠ae1± Gligorić—Boey, Enschede 1963

112 14. ♠d3 ♠g2 15. ♠g2 ♠e7 16. ♠ae1± Benkö—Huguet, Las Palmas 1972

113 10. f4 ♠g7 11. f5 ♠g5♠; 10. ♠d2 ♠g7 11. b3 f5 12. f4 a6 [12... g5? 13. ♠h1 a6 14. a4 ♠f6 15. ♠c2 ef4 16. gf4 g4 17. ♠g3± Furman—Reško, SSSR 1969] 13. a4 fe4 14. ♠e4 ♠f5♠; 10. ♠e3 ♠g7 11. ♠d3 [11. ♠h1 f5 12. f4 a6 13. a4 ef4 14. ♠f4 ♠e5 15. b3 ♠f6 16. ♠c1 ♠g4 17. ♠g1 ♠g5 18. ♠c2 fe4 19. ♠e4 ♠f4 20. gf4 ♠f6± Vranešić—Panno, Lone Pine 1975; 11. ♠d2 f5 12. ♠ae1 ♠f6 13. f4 ♠g4 14. fe5 ♠e5 15. b3 ♠f6 16. h3 ♠d7 17. ♠f4 ♠e7= Savon—Kopilov, SSSR 1962; 11. ♠c1 f5 12. ♠d3 ♠g5 13. ♠g5 ♠g5 14. f4 ♠f6 15. ♠d2 ef4 16. ♠f4 ♠e5= Ghitescu—Cobo, La Habana (ol) 1966] f5 12. f3 f4! 13. gf4 ef4 [Osnos—Juhtman, SSSR 1969 — 7/98] 14. ♠f4! g5 15. ♠g3±; 12... ♠f6=

114 11... f5 12. f4 ♠f7 13. b3 a6 14. ♠h3 ♠f6 15. ♠ac1± Lengyel—Cobo, La Habana (ol) 1966 — 2/84

115 12. h3 ♠h8 13. ♠e3 [13. a3 ♠g8 14. ♠e3 f5 15. f4 ♠f6 16. ♠ae1 a6 17. b4 b6 18. bc5 bc5 19. fe5 ♠e5= Wade—Popov, Siegen (ol) 1970] ♠d7 14. ♠ae1 [14. ♠h2 f5 15. f4

ef4 16. ♠f4 g5 17. ♠e3 ♠e5 18. b3 ♠d7 19. ♠g1 a6 20. ♠f3 ♠f7 21. ef5 ♠f5 22. ♠g1 g4! [Portisch—Zwaig, Halle 1967] a6 15. ♠h2 f5 16. a4 b6 17. ♠h6 ♠a7 18. b3 ♠f6 19. ♠c1 ♠g8 20. ♠e3 fe4 21. ♠e4 ♠f5 22. ♠d3 ♠f6 = Forintos—Gheorghiu, Budapest 1970 — 9/89

116 13. ♠c1 ♠g8 14. ♠e3 f5 15. ♠d3 ♠f6 16. ♠h6 ♠g8 17. ♠e3 ♠f6 = Forintos—Ivkov, Budapest 1970

117 14. ♠e3 f5 15. b4 b6 16. f4 ♠f6 17. ♠ae1 ♠d7 18. ♠h1 a6 19. fe5 ♠e5 20. ♠f4± Honfi—Minev, Kecskemet 1970

118 10. ♠e3 g6 11. ♠d2 ♠g7 12. h3 [12. a3 f5 13. f3 ♠f6 14. b4 b6 = Diez del Corral—Ivkov, Kapfenberg 1970] f5 13. f4 ♠f6 14. ♠h2 b6 15. ♠ae1 ♠a7 = Andersen—Hort, Krems 1967 — 4/105; 10. a3 ♠c7 11. ♠e3 b5 12. cb5 ♠b5 13. b4!± Kakageldiev—Kimelfeld, SSSR 1976 — 21/97; 11... g6!?

119 10... ♠b8 11. ♠e3 ♠c7 [11... ♠g5 12. f4 ♠h6 13. ♠d2 ♠c7 14. a5 b5 15. ab6 ♠b6 16. ♠d1 ♠e8 17. ♠f2 ♠ef6 18. ♠c1! ♠e8 19. ♠cd3± Benkö—Janošević, Sarajevo 1967] 12. a5 b5 13. ab6 ♠b6 14. b3 ♠e8 15. ♠c1 g6 16. ♠d3 f5 17. b4 ♠c7 18. bc5 dc5 19. f4± Petkevič—Kopilov, SSSR 1970; 10... g6 11. ♠h6 ♠g7 12. ♠d2 f5 [12... ♠f6 13. h3 ♠h8 14. a5 ♠g8 15. ♠e3 f5 16. f4± Šamkovič—Ghinda, Timisoara 1972] 13. h3 ♠f7 [Hort—Ciocaltea, Budapest 1973 — 15/118] 14. ♠ae1±

120 11. ♠e3 ♠b8 [11... g6 12. ♠c1 f5 13. ♠d3 ♠ef6? 14. h3 ♠e4 15. ♠e4 fe4 16. ♠e4 ♠f6 17. ♠g2 ♠h5 18. ♠e5!+ Minev—Spiridonov, Bulgaria 1973; 13... ♠df6!?] 12. ♠d3 ♠c7 13. f4 ♠f6 14. ♠ab1 ♠e8 15. f5 ♠e7 = Pachman—Watzka, Vrnjačka Banja 1967; 11. ♠c2 ♠b8 12. b3 [12. ♠d3 ♠c7 13. f4 ♠f6 14. ♠d2 ♠e8 15. f5 ♠g5 16. ♠e1 ♠f8 17. h4± Petrov—Panov, SSSR (ch) 1940] ♠c7 13. ♠d1 b5 14. ♠d2 ♠b6 15. ♠e3 g6 16. ♠c3 ♠d7 17. a5 ♠c8 18. f4± Furman—Kotov, SSSR 1960; 11. f4 ♠b8 [11... ef4? 12. gf4 g6 13. ♠g3 ♠f6 14. ♠e3 ♠b8 15. ♠d3 ♠g7 16. ♠ae1 ♠c7 17. e5! de5 18. f5±→ Čečeljan—N. Popov, SSSR 1970] 12. ♠d3±

121 14. ♠b1 ♠e8 15. ♠1a2 a5 16. ♠b5 ♠b5 17. cb5± Korčnoj—Udovčić, SSSR—Jugoslavija 1957

122 6... ♠bd7 7. h3 ♠f8 8. ♠e3 h5 9. ♠d2 h4 10. ♠d3 ♠h5 11. ♠e2 ♠d7 12. 0-0-0 ♠b8 13. g4 hg3 14. fg3 b5 15. g4 bc4 16. ♠c4 ♠f6∞ Knaak—Ghinda, Zinnowitz 1970; 7. g3 h6 8. ♠g2 a6 9. a4 ♠h7 10. ♠e2 g5 11. h4 g4 12. ♠h2 h5 13. ♠f1 ♠df6 14. ♠e3± Lilienthal—Kasparjan, SSSR 1956; 7. ♠d3 ♠f8 8. g3 [8. h3 ♠d7 9. ♠e2 a6 10. ♠e3 ♠g6 11. ♠d2 h5 12. a3 h4 13. ♠f3 ♠h5 14. ♠c2 ♠gf4 15. ♠f1 b5 16. ♠g1 = Ghitescu—Petrosjan, Rovinj—Zagreb 1970; 8. a3 ♠g6 9. 0-0 h5 10. b4 b6 11. bc5 bc5 12. ♠b1 h4 13. ♠c2 0-0 = Vaisman—Ciocaltea, Romania (ch) 1970] ♠g6 9. h4 h5

[9... ♠g4 10. ♠e2 h6 11. ♠d2 ♠d7 12. ♠f1 ♠f8 13. ♠e3 ♠e7 14. a3 h5 15. f3 g6 16. ♠c2 ♠g7 17. ♠e3± Krogus—Sergijevski, Soči 1966] 10. ♠h2 a6 11. ♠e2 ♠d7 12. ♠d2 ♠b8 13. a4 b6 14. ♠f1 ♠f8 15. ♠e3± Spasov—Ghizdavu, Bulgaria—Romania 1971; 7. ♠e2 ♠f8 8. h4 h5 9. g3 ♠g4 10. ♠h2 ♠e2 11. ♠e2 ♠d7 12. ♠f1 g6 13. a3! ♠g4 14. f3 ♠h6 15. b4 b6 16. bc5 bc5 17. ♠b1± Najdorf—Triakliotis, Nice (ol) 1974

123 7... ♠a6 8. ♠g2 ♠c7 9. 0-0 a6 10. a4 b6 11. ♠e1 ♠d7 12. ♠d3 ♠fe8 13. f4 f6 14. b4± Kozma—Czerniak, Pecs 1964; 7... a6 8. a4 g6 9. ♠g2 ♠h5 10. 0-0 ♠g7 11. ♠e1 f5 12. ♠d3 ♠d7 13. f3 ♠b8 14. ♠e3 ♠f6 15. b4± Filep—L. Kovacs, Hungary (ch) 1969

124 8. ♠d3 ♠e8 9. h4 ♠df6 10. ♠h2 g6 11. ♠h6 ♠g7 12. ♠d2 ♠h8 13. 0-0-0 ♠g8 14. ♠e3± Lombardy—Popov, Siegen (ol) 1970 — 10/118

125 8... ♠e8± — 7... ♠e8

126 10. ba6 ♠a6 11. ♠f1 ♠a5 12. ♠a6 ♠a6 13. 0-0 ♠b6 14. ♠e2 ♠fa8 15. ♠d2 ♠a4∞ Vizantiadis—Gheorghiu, Sofia 1967; 11... c4!± Forintos; 10. ♠f1 ♠a5 [10... ab5 11. ♠b5 ♠a5 12. ♠d2 ♠e8 13. 0-0 ♠c7 14. ♠c4 ♠a7 15. ♠c6 ♠b8 16. b3± Marović—Issler, Muttentz 1971] 11. ♠d2 ♠e8 12. ba6 g6 13. ♠c4 ♠d8 14. ♠h6 ♠g7 15. ♠d2 f5 16. ♠e2± Forintos—Peev, Kapfenberg 1970 — 9/90

127 14. ♠f1 ♠c8 15. ♠e3 ♠h3∞ Ivkov—Hort, Sousse (izt) 1967 — 4/106

128 16. ♠e2 ♠f5 17. f3 ♠g5 18. ♠c4 ♠c4 19. ♠g5!± Bukić—Ivkov, Jugoslavija 1971 — 11/74

129 8... a6 9. a4 ♠g4 10. 0-0 ♠d7 11. ♠d3 ♠f3 12. ♠f3 ♠g5 13. ♠g5 ♠g5 14. ♠g2 ♠ef6 15. f4 ♠h6 16. ♠f3 ef4 17. gf4 ♠fe8 18. ♠ae1± Gufeld—Juhtman, SSSR 1964; 8... f5 9. ef5 ♠f5 10. 0-0 ♠a6 11. ♠e3 ♠ac7 12. ♠e2 ♠b8 13. ♠d2 ♠d7 14. a4 a5 15. ♠de4± Kotov—Holmov, Moskva 1947

130 9. h4 ♠df6 10. ♠d2 g6 11. ♠f1 ♠g7 12. ♠f3 h5 13. ♠e2 a6 14. ♠e3 ♠b8 15. a4 ♠fe8 = Minev—Popov, Bulgaria (ch) 1970

131 9... g6 10. ♠h6! ♠g7 11. ♠d2±

132 10... ♠b8 11. ♠e1 ♠c7 12. a5 ♠e8 13. ♠d3 b5 14. ab6 ♠b6 15. b3± Polgar—Szily, Hungary (ch) 1965; 10... b6 11. ♠e1 [11. h3 ♠b8 12. ♠b1 ♠h8 13. ♠h2 g6 14. ♠e1 f5 15. ♠d3 ♠g7 16. ♠h6 ♠g5± Bilyap—Minev, Albena 1975] ♠b8 12. ♠d3 ♠c7 13. f4±

133 11. ♠e1 ♠g7 [11... ♠g5 12. f4 ef4 13. gf4 ♠f6 14. ♠d3 b6 15. ♠d2 ♠b8 16. ♠f3 ♠c7 17. ♠ae1± Anikajev—Veksler, SSSR 1969] 12. ♠d3 f5 13. f4 ♠f6 14. ef5 [14. ♠h1 ♠e8 15. ef5 g5 16. fe5 ♠e5 17. ♠e5 ♠e5 18. ♠f4 b6 = Ivkov—Averbah, Budapest 1970] ♠f5 15. ♠e4 ef4 16. ♠f4 ♠d4 17. ♠h1 ♠f6 18. ♠d2 ♠e4 19. ♠e4 [Bernstein—Speelman, Groningen 1975/76] ♠g7 =

134 12. $\dot{e}1$ b6 13. $\dot{e}2$ $\dot{e}b8$ 14. $\dot{e}3$ $\dot{e}g5$
15. $\dot{e}g5$ $\dot{e}g5$ 16. f4 ef4 17. gf4 $\dot{e}e7$ 18. $\dot{e}c2$
f5 19. $\dot{e}ae1$ $\dot{e}f6$ 20. ef5 gf5 21. $\dot{e}g4$ $\dot{e}d8$ 22.
 $\dot{e}f6$ $\dot{e}f6$ = Portisch—Honfi, Hungary 1969

135 12... b6 13. $\dot{e}1$ $\dot{e}a7$ 14. $\dot{e}d3$ f5 15.
f4 $\dot{e}f6$ 16. $\dot{e}ae1$ ef4 17. $\dot{e}f4$ $\dot{e}e5$ 18. $\dot{e}e6!$ $\dot{e}e$
Hort—Ciocaltea, Athens 1968 — 6/142

136 15. $\dot{e}g7$ $\dot{e}g7$ 16. $\dot{e}d3$ $\dot{e}d7$ 17. a5 $\dot{e}g5$
18. f4 $\dot{e}h6$ 19. $\dot{e}f2$ f6 20. $\dot{e}a4$ $\dot{e}a4$ 21. $\dot{e}a4$
f500 Marović—Ivkov, Rovinj—Zagreb 1970

137 16. $\dot{e}d3$ $\dot{e}f6$ [16... fe4? 17. $\dot{e}e4$ $\dot{e}e$ Hort
—Popov, Varna 1969 — 8/80] 17. $\dot{e}h2$ fe4 18.
 $\dot{e}e4$ $\dot{e}f5$ 19. f3 $\dot{e}e$ Pytel—Segal, Nice (ol) 1974

138 7... $\dot{e}a6$ 8. 0—0 $\dot{e}c7$ 9. a3 $\dot{e}ce8$ 10.
 $\dot{e}b1$ $\dot{e}d7$ 11. b4 g6 12. $\dot{e}h6$ $\dot{e}g7$ 13. $\dot{e}d2$
f5 14. $\dot{e}g5$ $\dot{e}e$ Wenert—Espig, DDR (ch) 1969;
7... $\dot{e}bd7$ 8. $\dot{e}c2$ a6 9. h3 $\dot{e}h5$ 10. $\dot{e}e5?$!
 $\dot{e}e5$ 11. $\dot{e}h5$ $\dot{e}c4$ 12. 0—0 b5 $\dot{e}e$ Berry—Com-
mons, Lone Pine 1975; 8. 0—0 $\dot{e}e8$ — 7...
 $\dot{e}e8$

139 8. h4 $\dot{e}a6$ 9. $\dot{e}e3$ $\dot{e}ac7$ 10. a4 $\dot{e}a6$ 11.
g3 $\dot{e}b4$ 12. $\dot{e}c1$ a6 13. $\dot{e}f1$ $\dot{e}d7$ 14. $\dot{e}g2$
 $\dot{e}f6$ 15. $\dot{e}h2$ h500 Panno—Mecking, Mar del
Plata 1969 — 8/81; 8. a3 $\dot{e}g4!$ [8... g6 9. $\dot{e}h6$
 $\dot{e}g7$ 10. h4! f6 11. h5 g5 12. $\dot{e}d2$ $\dot{e}a6$ 13.
 $\dot{e}g4!$ $\dot{e}e$ Malich—Cobo, La Habana (ol) 1966
— 2/80] 9. b4 $\dot{e}d7$ $\dot{e}f6$, $\dot{e}g5$ = Boleslavski;
8. h3 g6 9. $\dot{e}h6$ $\dot{e}g7$ 10. g4 $\dot{e}d7$ 11. $\dot{e}f1$ $\dot{e}f6$
12. $\dot{e}e1$ $\dot{e}h8$ 13. $\dot{e}g2$ $\dot{e}g8$ 14. $\dot{e}e3$ f5 15.
f3 $\dot{e}g5$ 16. $\dot{e}d2$ $\dot{e}e$ Donner—J. Rodriguez, La
Habana 1967; 11. $\dot{e}d2!$ $\dot{e}e$ 0-0-0

140 8... f5 9. ef5 $\dot{e}f5$ 10. $\dot{e}d2$ $\dot{e}f6$ 11. f4
ef4 12. $\dot{e}f4$ $\dot{e}g6$ 13. $\dot{e}f3$ $\dot{e}fd7$ 14. $\dot{e}d3!$
 $\dot{e}f4$ 15. $\dot{e}f4$ $\dot{e}f8$ 16. $\dot{e}e2$ $\dot{e}d3$ 17. $\dot{e}d3$ $\dot{e}g6$
18. $\dot{e}g3$ $\dot{e}d7$ 19. $\dot{e}f5$ $\dot{e}e$ Euwe—Milić, Bever-
wijk 1958; 8... $\dot{e}a6$ 9. $\dot{e}e1$ $\dot{e}ac7$ 10. $\dot{e}d3$ f5
11. ef5 [11. f4 ef4 12. $\dot{e}f4$ fe4 13. $\dot{e}e4$ $\dot{e}f5$
14. $\dot{e}g3$ $\dot{e}g6$ 15. $\dot{e}h5$ $\dot{e}h5$ 16. $\dot{e}h5$ b5! =
Gligorić—Milić, Jugoslavija (ch) 1957] $\dot{e}f5$ 11.
f3 $\dot{e}f2$, $\dot{e}d3$ $\dot{e}e$

141 9. $\dot{e}c2?$! $\dot{e}d7$ 10. a3 $\dot{e}h8$ 11. $\dot{e}b1$ g6
12. b4 [12. $\dot{e}d3$ $\dot{e}g7$ 13. $\dot{e}h6$ $\dot{e}f6$ 14. b4 b6
15. bc5 bc5 16. $\dot{e}a4$ $\dot{e}g4!$ 17. $\dot{e}d2$ $\dot{e}fh5!$
18. $\dot{e}f1$ $\dot{e}g5$ $\dot{e}e$ Quinteros—Hartston, Skopje
(ol) 1972] b6 13. $\dot{e}h6$ $\dot{e}g7$ 14. $\dot{e}d2$ $\dot{e}f6$ =
Hartston; 9. a3 $\dot{e}d7$ 10. b4 b6 11. $\dot{e}b1$ g6 12.
 $\dot{e}h6$ $\dot{e}g7$ 13. $\dot{e}d2$ $\dot{e}f6$ 14. $\dot{e}e1$ $\dot{e}g4$ 15. $\dot{e}g4$
 $\dot{e}g4$ 16. $\dot{e}d3$ $\dot{e}c7$ 17. $\dot{e}b2$ $\dot{e}d7$ 18. f4 $\dot{e}e$
Knaak—Partos, Bucuresti 1973

142 10... $\dot{e}g5$ 11. $\dot{e}b1$ g6 12. b4 b6 13.
a4 $\dot{e}c1$ 14. $\dot{e}c1$ a5 15. bc5 bc5 16. f4 ef4 17.
 $\dot{e}f4$ $\dot{e}f7$ 18. $\dot{e}g4$ $\dot{e}e5$ 19. $\dot{e}e5$ de5 20. $\dot{e}g3$
 $\dot{e}d6$ 21. $\dot{e}c8$ $\dot{e}ac8$ 22. $\dot{e}d3$ $\dot{e}e$ Kržišnik—Osma-
nović, Jugoslavija (ch) 1968

143 12. f4! $\dot{e}e$ Boleslavski

144 16. ab6 $\dot{e}b6$ 17. b3 $\dot{e}a8$ 18. f4 ef4 19.
 $\dot{e}f4$ f6 20. $\dot{e}d1$ $\dot{e}e7$ 21. $\dot{e}e3$ $\dot{e}e$ Gligorić—
Petrosjan, Beograd 1954

145 9. $\dot{e}e1$ $\dot{e}d7$ 10. $\dot{e}d3$ — 8... $\dot{e}d7$

146 10. $\dot{e}d2$ $\dot{e}g5$ 11. $\dot{e}g5$ $\dot{e}g5$ 12. a3 f5
13. ef5 gf5 14. f4 ef4 15. $\dot{e}c2$ $\dot{e}d7$ 16. $\dot{e}f2$

$\dot{e}e5$ 17. $\dot{e}af1$ $\dot{e}g600$ Pantaleev—Piskov, Bul-
garia (ch) 1960; 12... $\dot{e}d7!$?

147 12... $\dot{e}g5$ 13. $\dot{e}g5$ $\dot{e}e$

148 16. h4 $\dot{e}h8$ 17. h5 gh5 18. $\dot{e}h4$ $\dot{e}e$ Bilek—
Hort, Varna (ol) 1962

149 9. $\dot{e}c2$ g6 10. $\dot{e}h6$ $\dot{e}g7$ 11. $\dot{e}d2$ a6 12.
a3 f5 13. ef5 gf5 14. f4 $\dot{e}f6$ 15. $\dot{e}g5$ $\dot{e}g6$ 16.
 $\dot{e}e7$ $\dot{e}e7$ 17. $\dot{e}ae1$ e4 18. $\dot{e}d1$ h500 Garcia—
Gheorghiu, Bucuresti 1966 — 1/82; 18. $\dot{e}e4!$?;
11... $\dot{e}g5!$?; 9. $\dot{e}e3$ g6 10. g4 [10. $\dot{e}d2$ $\dot{e}g7$
11. $\dot{e}e1$ $\dot{e}h8$ 12. f4 f5 13. $\dot{e}f3$ $\dot{e}f6$ 14. $\dot{e}d3$
ef4 15. $\dot{e}f4$ $\dot{e}e5$ 16. $\dot{e}e5$ de5 17. $\dot{e}e3$ $\dot{e}e700$
Kane—Greefe, USA (ch) 1973] $\dot{e}g7$ 11. $\dot{e}h1$
 $\dot{e}f6$ 12. $\dot{e}d2$ h5 13. f3 $\dot{e}h7$ 14. $\dot{e}g1$ $\dot{e}g5$
15. $\dot{e}f1$ $\dot{e}f6$ = Stahlberg—Averbah, Erevan
1965; 9. $\dot{e}e1$ g6 10. $\dot{e}d3$ $\dot{e}g5$ [10... $\dot{e}g7$ 11.
f4 f5 12. fe5 de5 13. ef5 gf5 14. g4! e4 15. $\dot{e}f4$ $\dot{e}e$
Lundin—Zwaig, Oslo 1971] 11. a3 [11. g5
 $\dot{e}c1$ 12. $\dot{e}c1$ $\dot{e}e7$ 13. f4 f5 14. ef5 gf5 15.
 $\dot{e}e3$ e4 16. $\dot{e}f2$ $\dot{e}e$ Doroškevič—Kopilov, SSSR
1966] $\dot{e}c1$ 12. $\dot{e}c1$ $\dot{e}g7$ 13. f4 ef4 14. $\dot{e}f4$
 $\dot{e}e7$ 15. $\dot{e}ae1$ f6 16. $\dot{e}b5$ $\dot{e}e8$ 17. $\dot{e}g4$ $\dot{e}e$
Sanguineti—Jansa, Lugano (ol) 1968 — 7/97;
11... $\dot{e}g7!$? Hort

150 10. b4 $\dot{e}g7$ 11. $\dot{e}e1$ b6 12. $\dot{e}e3$ $\dot{e}g5$
13. $\dot{e}d2$ $\dot{e}e3$ 14. $\dot{e}e3$ f5 15. f3 $\dot{e}f6$ $\dot{e}e$ Bilyap
—Matanović, Vrnjačka Banja 1967

151 11. $\dot{e}e1$ $\dot{e}g5$ 12. $\dot{e}g5$ $\dot{e}g5$ 13. $\dot{e}d3$
 $\dot{e}e7$ 14. b4 b6 15. $\dot{e}b1$ f500 Kozma—Jansa,
Luhachovice 1969; 11. b4 b6 12. $\dot{e}b1$ $\dot{e}f6$ 13.
 $\dot{e}e1$ $\dot{e}h8$ 14. bc5 bc5 15. $\dot{e}d3$ $\dot{e}g8$ 16. $\dot{e}d2$
f5 17. f4 $\dot{e}e$ Farago—Peev, Budapest—Sofia 1970;
11. $\dot{e}c1$ $\dot{e}f6$ 12. b4 b6 13. bc5 bc5 14. $\dot{e}e1$
 $\dot{e}h8$ [14... $\dot{e}b8$ 15. $\dot{e}d3$ $\dot{e}a6$ 16. f4 ef4 17.
e5 $\dot{e}e$ Letelier—de la Vega, Mar del Plata II
1969] 15. $\dot{e}d3$ $\dot{e}g8$ 16. $\dot{e}d2$ $\dot{e}e$

152 11... $\dot{e}h8$ 12. b4 b6 13. $\dot{e}ad1!$ $\dot{e}a6$ 14.
g3 $\dot{e}c7$ 15. b5 $\dot{e}b7$ 16. $\dot{e}g5$ $\dot{e}ae8$ 17. h4 $\dot{e}e$
Savon—Banik, SSSR 1969 — 8/82

153 12. h3 $\dot{e}h8$ 13. $\dot{e}e1$ $\dot{e}g8$ 14. $\dot{e}e3$ f5
15. ef5 $\dot{e}f5!$ 16. $\dot{e}g4$ $\dot{e}f6$ 17. $\dot{e}f5$ gf5 18. f4
e400 Pachman—Hort, Harrachov 1966 — 1/81;
12. $\dot{e}e1$ $\dot{e}h8$ [12... $\dot{e}g4$ 13. $\dot{e}g4$ $\dot{e}g4$ 14.
f4 f6 15. f5 gf5 16. h3 $\dot{e}h5$ 17. ef5 $\dot{e}e$ Eising—
Rosen, BRD 1976] 13. f4 ef4 [13... $\dot{e}g8$ 14.
 $\dot{e}g7$ $\dot{e}g7$ 15. fe5 de5 16. $\dot{e}d3$ $\dot{e}e$ Uhlmann—
Jansson, Raach 1969 — 8/83] 14. $\dot{e}f4$ $\dot{e}d7$
15. $\dot{e}d3$ f6 $\dot{e}e$

154 13. $\dot{e}ab1$ $\dot{e}h8$ 14. bc5 bc5 15. $\dot{e}g5$ $\dot{e}fh5$
16. $\dot{e}e7$ $\dot{e}e7$ 17. $\dot{e}e1$ f5 18. $\dot{e}h5$ $\dot{e}h5$ 19.
 $\dot{e}d3$ f4 20. f3 g5 $\dot{e}e$ Farago—Ivkov, Vrnjačka
Banja 1971

155 15... $\dot{e}g8$ 16. $\dot{e}g7$ $\dot{e}g7$ 17. fe5 de5
18. $\dot{e}f3$ $\dot{e}d6$ 19. $\dot{e}b5$ $\dot{e}e$ Malich—Polugajevski,
La Habana (ol) 1966 — 2/81; 15... ef4 16.
 $\dot{e}f4$ $\dot{e}d7$ 17. $\dot{e}d3$ [Malich—Jansa, La Haba-
na (ol) 1966 — 2/82] f6 $\dot{e}e$

156 7... $\dot{e}g4$ 8. h3 $\dot{e}f3$ 9. $\dot{e}f3$ $\dot{e}e8$ 10.
h4! $\dot{e}d7$ 11. g3 a6 12. $\dot{e}e2$ $\dot{e}c7$ 13. a4 b6 14.
 $\dot{e}f1$ a5 15. $\dot{e}d1$ $\dot{e}a6$ 16. $\dot{e}a3$ $\dot{e}e$ Ghitescu—
Onat, Pernik 1976; 7... $\dot{e}e8$ 8. 0—0?! $\dot{e}g4!$

9. h3 ♔f3 10. ♖f3 ♙g5干 Euwe; 8. h3!± — 7. h3; 7... a6 8. 0-0?! ♔e8 9. a3 g6 10. b4 b6 11. ♙h6 [11. ♔e1 f5 12. f4 ef4 13. ♔f4 ♔f6 14. ♖c1 g5 15. ♔d2 f4干 Hort—Ciocaltea, Tel Aviv (ol) 1964] ♔g7 12. ♖d2 f5 13. ♔g500; 8. h3!± — 7. h3

157 8. 0-0 ♔e8 9. a3 g6 10. ♖c2 ♔g7 11. b4 f5 12. ♖b1 b6 13. ♔d2 ♙g5 14. ♔b3 ♔c1 15. ♖c1 f4 16. f3 h5干→》 Johansson—Hort, Lugano (ol) 1968; 8. g3!± — 7. g3; 8. h3!± — 7. h3

158 8... ♔e8 9. g4! g6 10. ♙h6 ♔g7 11. 0-0-0 ♔f6 12. h3 — 7. h3; 8... ♔h5 9. g3 g6 10. ♙h6 ♔g7 11. g4 ♔f6 12. h3 ♔h8 13. ♔d2 ♔g8 14. ♔e3 ♙g5 15. 0-0-0± Brond—Agdamus, Argentina 1972

159 16. ♖ab1 ♔c7 17. a4 ♖b8 18. ♔e3 b6 19. b3 ♖b700 Portisch—Hort, Hastings 1970/71

160 7... ♔bd7 8. ♔d3 a6 9. a4! ♔h5 10. ♔e2 g6 11. g4 ♔g7 12. ♔g3 ♔f6 13. ♔e3 ♔d7 14. ♖d2± Savon—Hort, Örebro 1966

161 8... ♔f5 9. ef5 ♔f5 10. ♔f5 ♖f5 11. 0-0△ ♔e4±; 8... ♔d7 9. g4 [9. a3 g6 10. ♙h6 ♔g7 11. g4 ♔f6 12. ♔e2 ♔h8 13. ♔g3 ♔g8 14. ♔e3 a6 15. ♖c2 b5!∞ Polugajevski—Štejn, SSSR (ch) 1966; 15. b4!?] ♔c7 10. ♖e2 [10. a3 a6 11. b4 b5 12. cb5 ab5 13. ♔e3 ♔a6 14. 0-0 ♖b8 15. ♔d2 c4 16. ♔e2 ♔b6 17. ♖c2± Mecking—Matanović, Sousse (izt) 1967] a6 11. a4 b6 12. ♔e3 ♖b8 13. ♔d1 b5 14. ab5 ♔b6 15. ♔d2 ♙g5 16. ♔c2 ab5 17. cb5 ♔d7 18. b3 ♔e3 19. ♖e3 ♔c8 20. ♖e2± Bobocov—Najdorf, Palma de Mallorca 1969

162 10... ♔f5 11. gf5 gf5 12. ♖g1 ♖f7 13. ef5± Boleoslavski

163 11. h4 ♔f6 12. ♔h2 ♔h8 13. h5 ♔g8 14. ♔e3 ♙g5 15. ♔f1 ♔e3 16. ♔e3 ♖g5 17. ♖f3 gh5 18. gh5 ♔h6 19. 0-0-0± Petkevič—Vitoliš, SSSR 1967

164 14. ♔d2 a6 15. ♔b1 ♔d7 16. ♔d1 ♖b8 17. ♔e3 f6 18. h4±→》 Šašin—Korotkevič, SSSR 1975

165 16. ♔d2 ♔d7 17. f4 ef4 18. ♔f4 b5 19. ♖h2 bc4 20. ♔c2 ♔f6 21. ♔c4 ♔g4 22. ♖d2

h5 23. ♔d6± Spasov—Kozarov, Bulgaria (ch) 1971

166 9. a4 ♔d7 10. g4 g6 11. ♖e2 [11. ♙h6 ♔g7 12. ♔e2?! ♔f6 13. ♔g3 ♔h8 14. ♖g1 ♔g8 15. ♔e3 ♔d7 16. ♖c2 b5= Ivkov—Janošević, Sarajevo 1967 — 3/100; 12. ♖e2!?] ♔df6 12. ♔d1 ♔d7 13. ♔e3 ♔g7 14. ♖g1 ♔h8 15. ♔d2 ♖c7 16. a5± Balašov—Fedder, Graz 1972

167 10. ♖c2 g6 11. ♙h6 ♔g7 12. ♔e2 ♔f6 13. ♔g3 ♔h8 14. a3 ♔g8 15. ♔e3 b5! = Partos—Jansa, Zinnowitz 1971; 10. ♔e2 g6 11. ♔g3 ♔g7 12. ♙h6 ♔h8 13. ♖c2 b5! 14. b3 ♔f6 = Bašagić—Hartston, Sarajevo 1976; 10. a3 ♔c7 [10... b6 11. b4 ♖a7 12. b5 ab5 13. cb5 g6 14. ♙h6 ♔g7 15. ♖g1 ♔h8 16. ♔e2± Antošin—Kimelfeld, SSSR 1971 — 11/73; 10... g6 11. ♙h6 ♔g7 12. ♖d2 ♔f6 13. ♔e2 ♔h8 14. ♔g3 ♔g8 15. ♔e3 b5!∞ Pachman—Ciocaltea, Harrachov 1966 — 1/75] 11. ♔e3 b5! 12. b3 ♖e8 13. ♖d2 ♖b8 14. ♔f1 ♔f8 15. ♔e2 ♔g6 16. ♔g3 ♔h4 = Botterill—Hartston, Hastings 1971/72

168 13. ♔d2 ♔h8 14. ♔e3 ♔g8 15. f4! ef4 16. ♔f4 f6 17. h4± Bobocov—Pelitov, Bulgaria (ch) 1969

169 13... ♔d7 14. ♔d2! b5 [14... ♔h8 15. h4 ♔g8 16. ♔e3 h5 17. g5 ♔e8 18. f4± Spaski—Ghitecu, Beverwijk 1967 — 3/99] 15. h4 ♖a5 16. h5 ♖fb8 17. hg6 fg6 18. f4! b4 19. ♔d1 ef4 20. e5!± Enklaar—Šahović, Wijk aan Zee II 1972 — 13/121

170 16. ♔d1 ♔g8 17. ♔g7! ♔g7 18. h4!± Ghitecu—Popov, Siegen (ol) 1970 — 10/117

171 9. a3 ♔ac7 10. g4 ♔d7 11. b4 b6 12. ♔e3 a6 13. ♖d2 g6 14. ♖g1 ♔h8 15. ♖b1 ♔g7 16. ♔e2 ♔ce8 17. ♙h6 ♖a7 18. ♖g2± Pachman—Reyss, Varna (ol) 1962

172 11. ♖g1 ♔c7 12. h4 ♔d7 13. a4 ♔a6 14. ♖a3 ♔b4 15. ♔b1 b6 16. ♔a2 ♖c800 Hort—Bertok, Rovinj—Zagreb 1970; 11. ♖d2 ♔c7 12. a4 ♔d7 13. ♖g1 ♖b8 14. h4 f6 15. ♔d1 ♖f7 16. ♔e3 ♔ce8 17. ♔e2 ♔f8 18. ♖g3± Dely—Toth, Hungary 1967

173 16. a4 ♖b8 17. ♔d2 ♔a8 18. ♔c4 ♔b6 19. ♔e3 f6 20. f4±→》 Lavdanski—Žilin, SSSR 1961

A 57

1. d4 ♔f6 2. c4 c5 3. d5 b5

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	♖c2 ¹ bc4 ²	e4 e6 ³	♔c4 ed5	ed5 d6	♔c3 ♔e7 ⁴	♔ge2 0-0	0-0 ♔bd7	a3 ♔b6	♔a2 ♖e8 ⁵	∞
2	♙g5 ♔e4 ⁶	♔f4 ♖a5 ⁷	♔d2 d6	b4!? ♖b4	♖b1 ♖c3	♖b5 ♔d2 ⁸	♔d2 ♖c4	e3 ♖d5 ⁹	♔e2	∞
3	a4 b4 ¹⁰	g3 ¹¹ ♔b7 ¹²	♔g2 e5 ¹³	e4 d6	♔e2 g6	0-0 ♔bd7	♖d3 ♖c7	f4 ef4 ¹⁴	gf4 0-0-0 ¹⁵	∞

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
4	♠d2 bc4 ¹⁶	e4 d6	♠c4 ¹⁷ g6	b3 ¹⁸ ♠g7	♠b2 0—0	♠gf3 ♠bd7	♠c2 ¹⁹ ♠b6	0—0 ♠b8	♠c3 ♠g4 ²⁰	=
5	♠f3 bc4 ²¹	♠c3 d6	e4 g6	♠c4 ♠g7 ²²	e5! ²³ de5	♠e5 0—0 ²⁴	♠e2 ²⁵ ♠bd7 ²⁶	♠f4		±
6	... ♠b7	a4 ²⁷ bc4 ²⁸	♠c3 d6 ²⁹	e4 ♠bd7 ³⁰	♠c4 g6	0—0 ♠g7	h3 0—0	a5 ♠e8	♠e2 ♠c7 ³¹	±
7		... a6	ab5 ³² ab5	♠a8 ♠a8	♠c3 ♠a5 ³³	♠d2 ³⁴ b4	♠b3 ♠b6	♠a4 ♠c7	f3 d6 ³⁵	∞

1. d4 ♠f6 2. c4 c5 3. d5 b5 4. cb5

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
8	... e6 ³⁶	♠c3 ³⁷ ed5	♠g5 ³⁸ d4 ³⁹	♠d5 ♠e7 ⁴⁰	♠f6 ♠f6	♠c2 d6	g3 ⁴¹ ♠b7	♠g2		±
9	... a6	f3 ⁴² g6 ⁴³	e4 d6	a4 ⁴⁴ ♠g7	a5 ⁴⁵ ab5	♠b5 ♠fd7 ⁴⁶	♠a4 0—0	♠e2 ♠a6	0—0 ♠c7 ⁴⁷	∞
10		♠c3 ab5	e4 ⁴⁸ b4	♠b5 ⁴⁹ d6 ⁵⁰	♠f4 ⁵¹ ♠bd7 ⁵²	♠f3 ♠h5 ⁵³	♠g5 ♠hf6 ⁵⁴	e5 ⁵⁵ ♠e5	♠e5 de5 ⁵⁶	∞
11					... g5	♠e3 ⁵⁷ ♠e4	♠d3 ♠f6	♠g5 ♠g7	♠e2 ♠bd7 ⁵⁸	∞
12					♠f3 g6 ⁵⁹	e5 de5	♠e5 ⁶⁰ ♠g7	♠c4 0—0	0—0 ♠b7 ⁶¹	∞
13		b6 d6 ⁶²	♠c3 ♠bd7	e4 g6	♠f3 ♠g7	♠e2 ⁶³ 0—0	0—0 ♠b6 ⁶⁴	h3 ⁶⁵ e6	de6 ♠e6 ⁶⁶	=
14		e3 ab5	♠b5 ♠a5 ⁶⁷	♠c3 e6 ⁶⁸	de6 ⁶⁹ fe6	♠b3 ♠b6 ⁷⁰	♠f3 ⁷¹ ♠e7	0—0 0—0 ⁷²	e4 ♠c7 ⁷³	±
15		... e6	♠c3 ⁷⁴ ed5 ⁷⁵	♠d5 ♠b7 ⁷⁶	♠f6 ♠f6	♠f3 ♠d6 ⁷⁷	♠d2 ♠b2	♠c1 ♠f6 ⁷⁸	♠c3 ♠e7 ⁷⁹	±
16		... g6	♠c3 ♠g7	ba6 ⁸⁰ 0—0	♠f3 ⁸¹ d6	♠e2 ⁸² ♠a6 ⁸³	0—0 ♠bd7	♠a6 ♠a6	♠e2 ♠a8 ⁸⁴	∞
17				♠f3 0—0	a4 ⁸⁵ e6 ⁸⁶	e4 ⁸⁷ ab5 ⁸⁸	♠b5 ed5	e5 ⁸⁹ ♠g4	♠d5 ♠c6	∞
18				e4 d6 ⁹⁰	♠f3 0—0	a4 ♠bd7 ⁹¹	♠d2 ♠b7 ⁹²	♠c4 ♠b6	♠b3 ab5 ⁹³	=
19				a4 d6 ⁹⁴	♠b3 ⁹⁵ ab5 ⁹⁶	♠b5 ♠d7 ⁹⁷	♠a3 0—0	♠ge2 ♠a6	0—0 ♠c7 ⁹⁸	±

¹ 4. e4? ♠e4 5. ♠f3 ♠a5 6. ♠c3 ♠c3 7. ♠d2 b4 8. bc3 b3 干 Benkő; 4. f3? bc4 5. e4 d6 6. ♠c4 g6 7. ♠c3 ♠g7 8. ♠ge2 0—0 9. 0—0 ♠bd7 10. ♠e3 ♠e5 11. ♠b3 ♠a6 干 Lim—Browne, USA 1971; 4. b3 bc4 5. bc4 d6 6. ♠c3 g6 7. ♠b2 ♠g7 8. f3 ♠bd7 9. e4 ♠b8 干 Masera—Benkő, Reggio Emilia 1970/71; 4. ♠c3 b4 5. ♠a4 d6 干; 4. ♠a3 b4 5. ♠c2 e5 6. g3 d6 7. ♠g2 ♠e7 干 Velimirović—Njegovan, Jugoslavija 1966 — 1/71; 5... e6!?

² 4... e6 5. e4 ed5 6. cd5 ♠e7 7. ♠c3 [7. ♠b5 ♠e4 8. ♠e4 ♠e4 干] b4 8. d6 [8. ♠b5! ♠e4 9. ♠c7 ♠d8 10. ♠a8 ♠g3 11. ♠e3 ♠h1

12. a3 ♠b7 13. ab4 ♠a8 14. ♠a7 干 ♠d6 9. ♠b5 ♠c6 10. ♠f4 ♠h5 11. ♠b8! [11. ♠c7 ♠d8 12. ♠e5 f6 13. ♠b5 ♠b7 14. 0—0 fe5 15. ♠e6 ♠e8 16. ♠c4 干 Poletov—Šereševski, SSSR 1975] ♠b8 12. ♠a7 干 ♠c8 干; 4... g6 5. e4 干; 4... b4 5. e4 干

³ 5... ♠a6?! 6. ♠c4 ♠b4 7. ♠e2 ♠a5 8. ♠c3 d6 9. ♠f3 g6 10. 0—0 ♠g7 11. a3 ♠a6 12. e5 干 Enevoldsen—Beyen, München (ol) 1958

⁴ 8... g6 9. ♠f4 ♠g7 10. ♠b5 干

⁵ 13. ♖g3 ♜b7 14. ♚d1 c4 15. ♜f5 ♜fd5 16. ♜d5 ♜d5 17. ♜f4 ♚d7oo Kolpakov—Močalov, SSSR 1975

⁶ 4... ♚b6 5. ♜c3!? [5. ♜d2!?] b4 6. ♜b1 ♜e4 7. ♜c1 ♚f6?! 8. ♜f3 d6 [Tukmakov—Rajković, Hastings 1972/73] 9. ♚c2!±; 7... g6!?!; 4... bc4 5. ♜c3 d6 6. e4 g6 7. ♜c4 ♜g7 [Pardo—Benkö, Olot 1971] 8. ♜f3 0-0 9. 0-0±

⁷ 5... g5!?

⁸ 9... ♚f6?! 10. ♜e4 ♚f4 11. ♚b1!±

⁹ 11... ♚a2 12. ♜c3 e6?! 13. ♜d3 ♜d7 14. de6 ♚e6 15. ♜e2♙ Šašin—Domes, SSSR 1971 — 11/72; 12... ♜f5oo

¹⁰ 4... bc4 5. ♜c3 d6 6. e4 ♜a6 7. f4 ♜bd7 [7... e6?! 8. ♜f3 ed5 9. e5 de5 (9... d4 10. ef6 dc3 11. ♚d5! ♚c7 12. ♜c4 ♜c4 13. ♚a8± Vaisman—Knaak, Halle 1976 — 23/118) 10. fe5 ♜e4 11. ♚d5± Peev—Alburt, Lublin 1972 — 15/107] 8. ♜f3 g6 9. e5 de5 10. fe5 ♜g4 11. ♜f4± van den Broeck—Goldenberg, Belgique 1975 — 20/107; 6... g6 7. ♜c4 [7. f4 ♜g7 8. ♜f3 0-0 9. ♜c4 ♜a6 10. ♚e2 ♜c4 11. ♚c4 ♚b6 12. 0-0 ♜bd7 13. e5± Peev—Ungureanu, Poina Brasov 1973 — 16/92] ♜g7 8. ♜f3 ♜fd7 9. 0-0 ♜a6 10. ♜f4± Filip—Janata, ČSSR 1973 — 15/108; 8... ♜g4!?! ♜ ♜bd7

¹¹ 5. ♜d2 g6 [5... e5 6. e4 d6 7. b3 ♜e7 8. ♜b2 ♜bd7 9. g3 ♜f8 10. h4 h5 11. ♜h3± Vaisman—Ghizdavu, Romania 1974] 6. e4 d6 7. b3 ♜g7 8. ♜b2 0-0oo

¹² 5... d6 6. ♜g2 g6 7. b3 ♜g7 8. ♜b2 ♜b7 9. ♜f3 e6 10. de6 fe6 11. 0-0 ♚e7oo Peresipkin—Alburt, SSSR 1974

¹³ 6... e6!?

¹⁴ 11... 0-0-0? 12. f5!±

¹⁵ 13. b3 ♜g7 14. ♜b2 ♚de8oo Balcerovski—Georgadze, Dečín 1975

¹⁶ 4... ♚a5 5. b4 [5. e4?! d6 (5... ♜e4? 6. b4! ♚b4 7. ♚b1 ♚c3 8. ♚b3±) 6. ♜f3 g6 7. ♚c2 a6 8. ♜d3 ♜bd7 9. 0-0 ♜g7oo Sydor—Miles, Dortmund 1976] ♚b4 6. ♚b1 ♚a5 7. ♚b5 ♚c7 8. ♜gf3 d6 9. g3 g6 10. ♜g2 ♜g7 11. 0-0 0-0 12. e4± S. Garcia—Vaganjan, Moskva 1975 — 20/106

¹⁷ 6. ♜e2 g6 7. ♜c3 ♜g7 8. ♜c4 0-0 9. ♜e2 ♜a6 10. 0-0 ♜c4 [10... ♜bd7 11. ♜g5 ♚b8 12. ♚c2 ♜c4 13. ♜c4 (Lombard—Diez del Corral, Schweiz—España 1973 — 15/115) ♜e5 14. ♜e2 c4oo] 11. ♜c4 ♜bd7 12. ♜d2 ♚b8 13. b3 ♜e8♙ ♜c7oo Nikolac—Georgadze, Polanica Zdroj 1976

¹⁸ 7. f4!?! ♜g7 8. ♜gf3 0-0 9. 0-0 ♜bd7 10. ♚e2 ♜b6 11. ♜b5 ♜d7 12. ♜d3 ♚c7 13. ♚b1 c4! = K. Grigorjan—Češkovski, SSSR (ch) 1976

¹⁹ 10. 0-0 ♜b6 11. ♚e1 ♚b8 12. e5?! [12. h3!?!] ♜fd5 13. ♜d5 ♜d5 14. ♜c4 ♜b7干 Limann—Benkö, USA 1970

²⁰ 13. h3 ♜f3 14. ♜f3 ♜c4 15. bc4 ♜d7 16. ♜g7 ♜g7 = Estevez—Češkovski, Soči 1976 — 22/134

²¹ 4... b4? 5. ♜g5 d6 6. ♜bd2 ♜bd7 7. e4 g6 8. ♜e2 ♜g7 9. h3 0-0 10. 0-0± Doda—Forintos, Polanica Zdroj 1968; 4... g6 5. ♚c2 [5. e4?! ♜e4 6. ♜d3 ♜f6 7. cb5 ♜g7 8. 0-0 d6 9. ♜c3 0-0干 Molnar—Pinter, Hungary 1973 — 16/91] bc4 6. e4 d6 7. ♜c4 ♜g7 — 4... bc4; 4... d6 5. cb5 [5. g3?! bc4 6. ♜g2 ♜bd7 7. 0-0 g6 8. ♜c3 ♜g7 9. h3 0-0 10. e4 ♚b8干 Anikajev—Alburt, SSSR 1972] a6 6. e3 g6 7. ♜c3±; 5. ♚c2!?!; 4... e6 — E 10

²² 7... ♜bd7 8. 0-0 ♜g7 9. ♚e1 0-0 10. ♜g5± Talj—Diaz, Biel (izt) 1976 — 22/132

²³ 8. 0-0 0-0 9. ♚c2± Pachman—Kraidman, Netanya 1975

²⁴ 9... ♜fd7 10. ♜f7 ♜f7 11. d6 ♜ ♚f3+—

²⁵ 10. 0-0 ♜fd7 11. ♜c6 ♜c6 12. dc6 ♜b6 = Balašov—Štejn, Moskva 1971 — 12/100; 11. ♜f7!?! ♜ e6

²⁶ 10... ♜fd7 11. ♜f4±

²⁷ 5. e3 g6 [5... e6 6. de6 fe6 7. cb5 d5 8. ♜e2 ♜d6 9. b3 0-0 10. ♜b2 ♜bd7♙ Lujk—Reško, SSSR 1975] 6. ♜c3 b4 7. ♜e2 ♜g7 8. ♜g3 e6 9. e4 ed5 10. ed5 0-0干 Hartoch—Keres, Amsterdam 1971; 5. g3 g6 6. ♜g2 ♜g7 7. 0-0 0-0 [7... bc4 8. ♜c3 0-0 9. ♜e5 d6 10. ♜c4 ♜bd7 11. ♚e1 ♜a6 12. ♚a4 (Johannessen—Fischer, La Habana (ol) 1966) ♜c4 ♜ ♚b8oo] 8. ♚e1 d6 9. e4 bc4 10. ♜fd2 ♜bd7 11. ♜c4 ♚b8干⌞ Klamann—Keres, SSSR (ch) 1957; 5. ♜bd2 d6 6. e4 b4 7. ♜d3 g6 8. 0-0 ♜g7 9. ♚e1 ♜bd7 10. ♜f1 0-0 11. ♚b1 a5 = Kolarov—Peev, Varna 1971; 5. ♜c3 b4 6. ♚b3 ♜a6 [6... ♚a5 7. ♜d1 e6 8. e4!?! ♜e4 9. ♜d3 ♜f6 10. 0-0 g6 11. ♜g5♙ Guimard—Keres, Göteborg (izt) 1955] 7. ♜d1 e6 8. de6 fe6 9. g3 ♜e7 =

²⁸ 5... b4 6. ♜bd2 [6. b3!?!] d6 7. e4 e5 8. g3! [8. de6 fe6 9. ♜d3 e5! 10. ♚e2 ♜c6 11. ♜f1 ♜d4干 Balašov—Platonov, SSSR (ch) 1971] g6 9. ♜g2 [9. h4!?! ♜ ♜h3] ♜g7 10. 0-0 ♜bd7 [Malich—Knaak, DDR (m) 1975 — 20/108] 11. ♜h4±

²⁹ 6... ♖a5? 7. ♜d2 ♜a6 8. e4 ♜b4 9. ♜c4 ♜a6 10. b3! ♜d3 [10... ♜c4 11. bc4 ♜d3 12. ♜e2±] 11. ♜e2 ♜b2 12. ♜b5!± Sosonko—Knaak, Amsterdam 1974 — 18/102

³⁰ 7... g6 8. ♜c4 ♜g7 9. ♖b3! ♜c8 10. e5 de5 11. ♜e5 0-0 12. 0-0 ♜e8 13. ♖e1± Holmov

³¹ 13. ♜f4 ♖b8 14. e5 de5 15. ♜e5 ♜e5 16. ♜e5 ♜e5 17. ♖e5± Zilberštejn—K. Gri-gorjan, SSSR (ch) 1972

³² 6. ♜fd2?! bc4 7. e4 e6 8. ♜c3!? [8. de6? de6 9. ♜c3 ♜c6 10. f3 ♖c7 Kavalek—Miles, Haifa (ol) 1976 — 22/133] ed5 9. ed5 ♜d5 10. ♜d5 ♜d5 11. ♜c4∞; 6. e3!?

³³ 8... bc4? 9. e4±; 8... b4 9. ♜b5 [9. ♖a4 bc3 10. ♖a8 cb2 11. ♜b2 ♖b6±] ♖b6? 10. ♖a4! ♜b7 11. ♜f4±; 9... ♖a5± Keres

³⁴ 9. e3 b4 10. ♜b5 d6 11. ♜d2∞; 9. ♜d2 b4 10. ♖a4 ♖a4 11. ♜a4 e6 12. ♜g5 ♜e4 13. ♜f4 d6 14. ♜d2= I. Rabinovič—Savicki, SSSR (ch) 1934

³⁵ 13. e4 g6 14. ♜d3 ♜g7 15. 0-0 0-0 16. ♜g5 e6 17. ♜d2 ♜b7 18. b3 ♜a6 19. de6 fe6 20. e5! ♜h5∞ Kan—Keres, SSSR (ch) 1955

³⁶ 4... g6 5. ♜c3 ♜g7 6. e4 d6 7. ♜e2 0-0 8. ♜f3 a6 9. ba6 ♜a6 — A 58

³⁷ 5. de6 fe6 6. ♜f3 — E 10

³⁸ 6. ♜d5 ♜b7 7. ♜f6 ♖f6 8. ♜f3 [8. e3 d5 9. ♜f3 ♜d7 10. ♜e2 ♜d6 11. a4 0-0∞ Janakiev—Manolov, Bulgaria 1974] d5 9. g3±

³⁹ 6... ♜b7 7. e3!△ ♜h3-f4±

⁴⁰ 7... ♖a5?! 8. b4! cb4 9. ♖d4±; 7... ♜b7?! 8. ♜f6 gf6 9. e4 ♜d5 10. ed5 ♖a5 11. ♖d2 ♖d2 12. ♜d2 ♜h6 13. ♜c2 d6 14. ♜f3 ♜d7 15. ♜h4 ♜b6 16. ♜f5 ♜f8 17. g3± Var-nusz—Filep, Hungary 1970 — 9/85

⁴¹ 10. ♜f6 gf6 11. ♖e4 ♜e6 12. ♖a8 ♖a5 13. ♜d1 ♜b3 14. ab3 ♖a1 15. ♜c2 0-0△ ♜a6∞

⁴² 5. ♖c2?! ♜d5 [5... ab5? 6. e4±] 6. ♖c5 [6. e4 ♜b4 7. ♖c5 e6∞] e6∞

⁴³ 5... ab5? 6. e4△ ♜b5, e5±; 5... e6!?

⁴⁴ 7. ♜c3 ♜g7 8. ♜g5 h6 [8... 0-0 9. ♖d2 ♖e8 10. a4 ♜bd7 11. ♜h3 ♜b6 12. ♜f2 e6 13. a5 ab5 14. ♜b5 ♜d7 15. ♜g4 ♜b5± Viner—Gheorghiu, Adelaide 1971] 9. ♜e3 0-0 10. ♖d2 ♜h7 11. a4 ♜bd7 12. ♜h3 ♜e5 13. ♜f2 ab5 14. ♜b5 ♜a6± Woodhams—Wester-veld, Amsterdam II 1976; 7. ♜a3 ab5 8. ♜b5 ♜bd7 [8... ♜d7 9. ♜c4!±] 9. ♜e2 ♜g7 10. ♜c3 ♖a3! [10... 0-0? 11. ♜g5!± Lim—Botto, Tjentište 1975 — 20/110] 11. ba3 ♜e4 12. fe4 ♜c3 13. ♜d2∞ Lim

⁴⁵ 8. ♜c3!? 0-0 9. ♜d2! ♜bd7∞

⁴⁶ 9... ♜bd7? 10. ♜d2!±

⁴⁷ 13. ♜c4 ♖b8 14. ♜d2 ♜e5 15. ♖c2 ♖b4 16. ♖a2 ♜a6 17. ♖a4 [17. b3 ♖b8] ♖e8 18. ♖b4 ♜b4 19. ♖b3 ♖d7∞ Korčnoj—Miles, Amsterdam 1976 — 22/138; 15... ♜a6!?

⁴⁸ 6. ♜b5?! ♖a5 7. ♜c3 ♜a6∞

⁴⁹ Zajcev

⁵⁰ 7... ♜e4? 8. ♖e2 f5 9. f3+—; 7... b3?! 8. e5 ♖a2 9. ♖b1 ♜e4 10. ♖b3 ♖a5 11. ♜c3 ♜c3 12. bc3± Zajcev

⁵¹ 8. ♜c4 ♜e4? 9. ♖e2 f5 [9... ♜f6 10. ♜f4 ♖a6 11. ♜d6 ♖d6 12. ♜b5 ♖d7 13. ♜b8 ♜d5 14. 0-0 0+— Haik—Fraguela, Lan-zarote 1976] 10. f3 ♜f6 11. ♜f4 ♖a6 12. ♜h3 g6 13. 0-0 ♜g7 14. ♖fe1∞ Zuravlev—Gruško, SSSR 1976; 8... g6!; 8... ♜bd7=

⁵² 8... ♜a6 9. ♜f3 g6 10. e5! ♜h5 11. ♖a4! [11. ♜g5 f6 12. ef6 ef6 13. ♜e3 ♜g7 14. ♜d2 f5 15. ♜c4 0-0± Tukmakov—Vaga-njan, SSSR (ch) 1975; 12. ♖a4!?] ♜d7 12. e6 fe6 13. de6 ♜c6 14. ♜d6! ♖d6 15. ♜b5! ♖e6 16. ♜e5 ♜b5 17. ♖b5 ♖d7 18. ♖d7 ♜d7 19. ♜h8± Zajcev

⁵³ 9... ♜b7? 10. e5! de5 11. ♜e5 ♜d5 12. ♜c4 ♜7b6 13. ♜c7+—; 9... ♜b6?! 10. ♖c1 ♜e4 [10... ♖a5 11. a3! ♖d7 12. ♖c5! dc5 13. ♜c7 ♜d8 14. ♜e5 ♖a4 15. b3!+— Stettler—Becker, DDR 1977 — 23/121] 11. ♜d3 ♜f6 12. ♖e2 e6 13. de6 fe6 14. ♜g5± Češkovski—Alburt, SSSR (ch) 1975 — 20/111

⁵⁴ 10... ♖b6 11. ♜d2 g6 12. ♜c4 ♖b8 13. a4!± Raškovski—Zilberman, SSSR 1975 — 20/112

⁵⁵ 11. ♖c1? ♜e4 12. ♜f4 ♜df6 13. ♜d3 g6 14. ♖e2 ♜g7 15. ♜d2 0-0 16. ♜e4 ♜e4 17. ♜e4 ♖a2± Vaganjan—Szabo, Sant Feliu 1975; 11. ♖e2?! ♖a5! 12. e5 ♜a6± Zajcev—Benkő, Szolnok 1975 — 20/114; 11. ♜fd4!?

⁵⁶ 13. ♜c4∞ Radashkovich—Romm, Israel (ch) 1975/76

⁵⁷ 9. e5 gf4 10. ef6 ♜d7 11. ♜h3 ♜f6±; 9. ♜g5 ♜e4 10. ♜f4 ♜g7 11. ♖e2 ♜f6 12. ♜d6 [12. ♜d6 ♜d5 13. ♖d1 0-0∞] ♜f8 13. ♜c8 ♖c8∞ Zajcev

⁵⁸ 13. 0-0 ♜e5 14. a4 ♜d3 15. ♖d3 0-0∞ Franczek—Dobosz, Polska (ch) 1976

⁵⁹ 8... ♜e4?! 9. ♜c4 g6 10. ♖e2 ♜f6 11. ♜f4±; 8... ♜g4! 9. ♜e2 ♜f3 10. ♜f3 ♜bd7 11. 0-0 g6 12. ♜f4 ♖b8∞ Knežević—Miles, Dubna 1976

⁶⁰ 10. d6?! ed6 11. ♜g5 ♖a5?! 12. ♜e5 ♖e7 13. f4! [13. ♜f6 ♖f6 14. ♜c7 ♜d8 15. ♜c4 ♜c7 16. ♜a5 ♖b2±] h6 [13... de5? 14. ♜f6 ♖f6 15. ♜c7 ♜e7 16. ♜d5+—; 13... ♜bd7 14. ♜c7 ♜d8 15. ♜d5 ♖e6 16. ♜f6 ♜e5 17. ♜d5 ♜d7 18. fe5 ♖e5 19. ♜e3±; 13... ♜e6 14. ♜d6 ♖d6 15. ♜f6 ♖g8 16. ♖d6 ♜d6 17. ♜c4±] 14. ♜f6 ♖f6 15. ♜c4! ♖f4 16. ♜f7! ♜g4 17. ♖d2±; 11... ♜e7! 12. ♜f6

Δf6 13. Δd6 Δf8 14. Δd5 Δa7 15. Δc5 Δc7 16. Δb4 Δc6 17. Δa3 Δe7 18. Δd1 Δd7—+ Kuindži

⁶¹ 12... Δfd7!? 13. Δd7 [13. f4?! Δb6! 14. b3 Δb7 15. Δe3 Δ8d7^π Gligorić—Deže, Novi Sad 1976 — 23/120] Δd7 14. d6 ed6 15. Δd6 Δe5^{oo} Farago—Barczay, Hungary (ch) 1976 — 22/136; 12... Δa6!? 13. Δe1 Δb5 14. Δb5 Δd5 15. Δe2 [15. Δc2? b3! 16. Δe2 Δa2 17. Δb1 Δfd7^π Guljko—Vasjukov, Erevan 1976 — 21/95] e6^{oo}; 12... Δe4 13. Δe1 Δd6 14. Δd6 ed6 15. Δd3^{oo}; 12... Δb7 13. d6 e6 14. Δc7 Δd5 15. Δc7 [15. Δa8? Δe5^π] ed5 16. Δf4 [Judovič jr.—Kremenecki, SSSR 1975 — 20/113] Δd6! 17. Δd3 Δb6! 18. Δa8 Δa8^{oo} Judovič jr.

⁶² 5... Δb6 6. Δc3 d6 7. Δf3 g6 8. Δd2 [8. g3 Δg7 9. Δg2 0—0 10. 0—0 a5! 11. Δe1 Δbd7 12. Δb1 Δa6= M. Muhin—Palatnik, SSSR 1972] Δg7 9. e4 0—0 10. Δc4 [10. Δe2 Δbd7 11. 0—0 Δc7 12. Δc2?! e6! 13. de6 f6 14. b3 Δe5 15. Δb2 Δc6^π Šteinberg—Georgadze, SSSR 1972] Δc7 11. a4 Δbd7 12. Δe2 Δb6 13. Δa3 Δb7 14. 0—0 e6 15. a5 Δd7 16. Δc4 ed5= Mititelu—Georgadze, Dečín 1975

⁶³ 9. b7!? Δb7 10. Δe2 0—0 11. 0—0 Δc7!? [11... Δb8?! 12. Δf4 Δc7 13. Δd2 Δc8?! 14. Δfe1 Δa5 15. Δab1± Džindžihašvili—Alburt, SSSR 1972 — 15/105] 12. Δf4 Δad8 13. Δd2 Δb6 Δ e6=

⁶⁴ 10... Δb6 11. h3 Δb8 12. Δc2 Δe8 13. Δb1 Δc7 14. Δf4 Δb6 15. Δfe1 Δb7 16. Δbd1 Δbd8 17. a4± Terentjev—Fojgel, SSSR 1976

⁶⁵ 11. Δg5 h6 12. Δh4 g5! 13. Δg3 Δh5 14. Δe1?! [14. Δd2] Δg3 15. hg3 e6!^π Kozma—Popov, Varna 1975; 11. Δf4 Δg4 12. h3 [12. Δd2 Δe2 13. Δe2 Δd7 (Δ 14... Δa4) 14. a4 Δg4! 15. Δe3 Δh5^π Pflieger—Benkö, Skopje (ol) 1972 — 14/135] Δf3 13. Δf3 Δfd7=

⁶⁶ 12... fe6? 13. e5!±; 12... Δe6 13. Δg5 Δd7 14. Δc1 h6 15. Δe3 Δfd8= Zajd—Georgadze, SSSR 1976

⁶⁷ 6... Δa6 7. Δa6 Δa6 8. Δc3 g6 9. Δf3 d6 10. 0—0 Δg7 11. e4± Fedder—Hamann, Kopenhagen 1972

⁶⁸ 7... Δe4? 8. Δe2±; 7... Δa6 8. Δa6 Δa6 [8... Δa6 9. Δe2±] 9. Δge2 g6 10. 0—0 d6 11. e4 Δg7 12. Δb1± Lukacs—Bukal, Pernik 1976 — 22/137

⁶⁹ 8. Δd2!? Δa6 9. de6!? [9. Δc4 Δb4 10. Δge2 Δa6 11. Δa6 Δa6 12. 0—0 Δfd5^{oo} Balogh—Korpas, Hungary 1972] fe6 10. Δb3±

⁷⁰ 9... Δb7 10. Δd7! Δbd7 11. Δb7 Δb8 12. Δc6±; 9... Δe7 10. Δe6 Δa6 11. Δd2 [11. Δb3?! Δb8 12. Δa4 Δa4 13. Δa4 Δb4 14. Δd2 Δa6^{oo} Kunstowicz—Sallan, BRD 1974] Δb4 [11... Δc7 12. Δb3 Δb8 13. Δd5!±] 12. Δb3 Δa6 13. a4 c4!? 14. Δd1 Δd3 15. Δe2 Δb2 16. Δc2 Δd3 17. Δd5±; 9... Δf7!?

⁷¹ 10. a4±

⁷² 11... Δb7!?

⁷³ 13. Δg5!± Tukmakov—Gutman, SSSR (ch I) 1978 — 26/122

⁷⁴ 6. de6 fe6 7. Δc3 [7. Δd2 d5 8. Δgf3 c4 9. ba6 Δa6 10. Δe2 Δc5 11. 0—0 Δd6 12. Δc2 (Didiško—Vakulenko, SSSR 1974) 0—0^{oo}; 8... Δd6!?] d5 8. Δf3 Δd6 9. e4 Δe7 10. ba6 [Veremejčik—Šereševski, SSSR 1974 — 17/117] 0—0±; 8... c4!^{oo}

⁷⁵ 6... Δa5 7. Δd2 Δb6 8. Δb3 [8. de6!?] ab5 9. Δb5 ed5 10. Δd5 Δd5 11. Δd5 Δb7 [11... Δb5 12. Δa8 Δa6 13. 0—0 Δe7 14. Δe2!±] 12. Δe5± Martens—Rajković, Harrachov 1967 — 4/103; 6... Δb7!?

⁷⁶ 7... ab5?! 8. Δb5 Δb7 9. Δc4 Δe7 [9... Δd5 10. Δd5 Δd5 11. Δd5 Δc6 12. Δd2 Δe7 13. Δe2 0—0 14. 0—0± Farago—Knaak, Leipzig 1975; 9... Δc6!?] 10. Δe2 Δd5 11. Δd5 Δd5 12. Δd5± Tukmakov—Bednarski, Dečín 1977 — 24/144

⁷⁷ 9... d5? 10. ba6 Δa6 11. Δb5±; 9... Δe7 10. ba6?! Δa6 11. Δe2 0—0=; 10. Δc4!± Bagirov

⁷⁸ 11... ab5? 12. Δc3 Δa3 13. Δb5 0—0 14. 0—0±

⁷⁹ 12... Δf3 13. gf3! Δe5 14. Δe5 Δe5 15. Δg2± Bagirov—Šereševski, SSSR 1975 — 19/92; 12... Δe7 13. a4 [13. Δh4!?] ab5 14. ab5 Δc7 15. Δc4 0—0 16. Δd5 Δa7 17. 0—0 Δd6 18. b6!± Bagirov—Mačulski, SSSR 1975 — 20/117

⁸⁰ 7. Δge2 0—0 8. Δf4 d6 9. Δc4 Δbd7 10. a4 Δb6 11. Δe2 ab5 12. Δb5 Δa6^π Holm—Visier, Kapfenberg 1970; 7. Δc4 d6 8. Δge2 0—0 9. 0—0 Δbd7 10. ba6 Δb6 11. Δb5 Δa6^{oo} Blumin—Benkö, Atlanta 1969

⁸¹ 8. e4 d6 9. f4?! Δa5 10. Δd2 Δa6 11. Δa6 Δa6 12. Δf3 Δb4^π Haman—Gheorghiu, Skopje (ol) 1972 — 14/136; 8. Δc4 d6 9. Δge2 Δbd7 10. 0—0 [Ree—Tringov, Skopje (ol) 1972] Δb6! 11. Δb5 Δa6 12. Δa6 Δa6^{oo}

⁸² 9. e4 Δa5! 10. Δd2 Δa6 11. Δa6 Δa6 12. Δe2 Δfd7 13. a4 Δe2 14. Δe2 Δa6^{oo} Benkö—DeFotis, USA (ch) 1972 — 13/119; 10. Δd2 Δa6 11. Δa6 Δa6 12. Δe2 Δfd7! [12... Δbd7 13. Δa6 Δa6 14. Δc4± Farago—Benkö, Vrnjačka Banja 1971] 13. a4 [13. Δc4 f5! 14. f3 fe4 15. fe4 Δb6^{oo} Kaufman—Benkö, USA 1968] Δe2! 14. Δe2 Δa6 15. Δb1 f5= Portisch—Benkö, Palma de Mallorca 1971

⁸³ 9... Δb6!? 10. 0—0 Δa6 11. Δd2 Δe2 12. Δe2 Δa6 13. Δc4 Δbd7 14. Δd1 Δfb8^{oo} Karasev—Alburt, SSSR 1971; 9... Δa6!?

⁸⁴ 13. e4 Δb8 [13... Δb6! Δ Δa4] 14. Δg5 Δb7 15. Δab1 Δaa8^{oo} Arnaudov—Popov, Bulgaria (ch) 1973

⁸⁵ 8. Δe2 d6 9. 0—0 ab5 10. Δb5 Δa6 11. Δa6 Δa6? 12. e4 Δd7 13. Δg5! Δe8 14. Δe2

♣a5 15. ♠d2± F. Portisch—Böhm, Wijk aan Zee II 1975 — 20/115; 11... ♠a6!? ♠bd7, ♣a8

⁸⁶ 8... d6 9. ♠a3! [9. e4 ab5 10. ♠b5 ♠a6 11. ♠d2 ♠e8 12. 0—0 ♠c7 13. ♣e2± F. Portisch—Barlov, Beograd 1975 — 20/116] ♠bd7 [9... e6 10. ♠c4 ab5 11. ♠b5 ed5 12. ♠d5 ♠d5 13. ♣d5 ♠a6 14. 0—0 ♠e6 15. ♣d3 d5 16. ♣c2 ♠c6 17. ♠d1± Panno—R. Garcia, Argentina 1977; 9... ab5!?] 10. e4 ♣c7 11. ♠e2 ab5 12. ♠b5± Razuvaev—Tukmakov, SSSR (ch I) 1977 — 24/147; 8... ab5!? 9. ♠b5 d6 10. 0—0 ♠a6 11. ♠a3 ♠c7 12. ♠d2 [Petrosjan—Alburt, SSSR (ch) 1977 — 24/148] ♠fd5! 13. ♠d5 ♠d5 14. ♠c6 ♠e6 15. ♠a8 ♣a8o; 11. e4!?±

⁸⁷ 9. ba6?! ♠a6 10. ♠c4 ♠b4 11. 0—0 ed5 12. ♠d5 ♠fd5 13. ♠d5 ♠b8± Reinhardt—Szmetan, Argentina 1977 — 24/146; 9. ♠c4!?

⁸⁸ 9... ed5 10. e5! ♠g4 11. ♣d5±

⁸⁹ 11. ed5 ♠e8 12. ♠e2 ♠a6

⁹⁰ 7... ab5 8. e5 ♠g8 9. e6!±

⁹¹ 9... e6 10. de6 fe6 [10... ♠e6 11. ♠e2±] 11. e5! ♠g4 [11... de5 12. ♣d8±] 12. ed6 [12. ♣d6 ♠e5 13. ♣d8 ♠f3 14. gf3 ♠d8

15. ♠e3± Farago—Filipowicz, Polanica Zdroj 1977 — 24/145] ♠d4 13. ♠e4 [13. ♠d4? ♠f2 14. ♣d2 cd4 15. ♣d4 ♠h1 16. ♠h6 ♣f6—+; 13. ♠e3 ♠e3 14. fe3 ♠e3 15. ♣d2 ♠f3!? 16. gf3 ♣h4 17. ♣e2 ♠c4 18. ♣d3 ♠b7o] ♠b7 14. ♠d4±

⁹² 10... ♣c7 11. ♠e2 ab5 12. ab5 ♠a1 13. ♣a1± Farago—Szabo, Hungary 1974

⁹³ 13. ab5 ♠a1 14. ♣a1 ♣d7 15. 0—0 ♠a8 16. ♣e1 ♠e8 17. ♣e2 ♠c7= Juferov—Palatnik, SSSR 1978

⁹⁴ 7... 0—0 8. ♠c4?! d6 9. ♠ge2 ♠bd7 10. ba6 ♠a6 11. ♠a6 ♠a6 12. 0—0 ♣a8= Spaski—Češkovski, Manila (izt) 1976; 8... ab5!?; 8. ♠d2!? ♠c4±

⁹⁵ ♠ b6; 8. ♠a3!?

⁹⁶ 8... ♠bd7 9. ♠f3 0—0 10. ♠a3 ab5 11. ♠b5 ♠a6 [11... ♠e8 12. 0—0 ♠c7 13. ♠c6 ♠b8 14. ♠b5± Donner—Miles, Amsterdam 1977] 12. 0—0 ♠b5 13. ab5± Šereševski—Buslajev, SSSR 1973

⁹⁷ 9... ♠fd7!?

⁹⁸ 13. ♠c4 ♠b8 14. ♣c2 ♠c8 15. b3 ♠a6 16. ♠d2 ♣c8 17. ♣d3 ♣b7 18. e4± Korčnoj—Calvo, Palma de Mallorca 1972

A 58

1. d4 ♠f6 2. c4 c5 3. d5 b5 4. cb5 a6 5. ba6

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1	...	♠c3 ²	e4 ³	♠f3 ⁴	h3 ⁵	♠e2	0—0	♠e1	♠b1	±
	g6 ¹	♠g7	d6	0—0	♣b6 ⁶	♠a6	♠bd7	♠fb8	♠e8 ⁷	
2	...	♠c3 ⁸	♠d5	♣d5 ⁹	e3 ¹⁰	♠c4 ¹¹	♠f3	♠d2! ¹²	0—0	±
	e6	♠d5	ed5	♠c6	♠e7	0—0	♠a6	♣b6	♣b2 ¹³	
3	...	g3	♠g2	b3 ¹⁵	♠b2	♠h3 ¹⁶	0—0	♣d2	♠c3	o
	♠a6	g6	d6 ¹⁴	♠g7	♠bd7	0—0	♠a7 ¹⁷	♣a8	♠b8 ¹⁸	
4	...	♠c3	f4 ¹⁹	♠f3	e4	♠f1	♠f2	♠g1	♣e1 ²³	o
	...	d6	g6	♠g7	♠f1	0—0 ²⁰	♠bd7 ²¹	♣b6 ²²	♣b7 ²⁴	

1. d4 ♠f6 2. c4 c5 3. d5 b5 4. cb5 a6 5. ba6 ♠a6 6. ♠c3 d6 7. ♠f3 g6

	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
5	♠d2	e4	♠f1 ²⁷	♠e3	0—0	♣c2 ³⁰	♠b1	♠d2 ³²	b3	=
	♠g7 ²⁵	♠f1 ²⁶	0—0	♠bd7 ²⁸	♣b6 ²⁹	♠fb8 ³¹	♠e8	♣a6	♠c7 ³³	
6	...	...	...	♠d2 ³⁴	♣c2 ³⁶	a4	♠b5	♠c4	0—0	o
	...	...	♣a5	♠fd7 ³⁵	♣a6	0—0	♣b7	♠a6	♠b4 ³⁷	
7	...	...	♠a6 ³⁸	0—0	♠c4 ⁴⁰	♠e3 ⁴²	♠d2	♣e2	♠fc1 ⁴⁴	o
	...	0—0	♠a6 ³⁹	♠d7	♠b6 ⁴¹	♣c7 ⁴³	♠fb8	c4	♠c5 ⁴⁵	
8	g3	♠h3	0—0	♠e1	♠f4 ⁴⁷	♣c1	♠b1	♠d2	♠c4	o
	♠g7 ⁴⁶	♠bd7	♠b6	0—0	♠c4 ⁴⁸	♣a5	♠fb8 ⁴⁹	♠e8!	♠c4	
9	...	...	...	♣c2 ⁵⁰	♠d1	e4	a3 ⁵²	♠d2	♠f1	o
	...	...	0—0	♠c4 ⁵¹	♠a7	♣a8	♠b8	♠a6	♠ab7 ⁵³	

1. d4 ♘f6 2. c4 c5 3. d5 b5 4. cb5 a6 5. ba6 ♘a6 6. ♘c3 d6
7. ♘f3 g6 8. g3 ♘g7 9. ♘g2 ♘bd7 10. 0—0

	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
10	...	♙e1 ⁵⁴	h3 ⁵⁶	e4 ⁵⁷	h4 ⁵⁸	h5	♘e2	h6	a4	∞
	0—0	♙a5 ⁵⁵	♙fb8	♘e8	♘c7 ⁵⁹	♘b5	♘c8	♘h8	♙b6 ⁶⁰	
11	...	♙c2	♙b1 ⁶²	b3 ⁶⁴	♘d2 ⁶⁶	♘b2	♙fc1	♘a1	bc4	±
	...	♙b6 ⁶¹	♙fb8 ⁶³	♘e8 ⁶⁵	♙a5	c4	♘e5	♙b4	♘c4 ⁶⁷	
12	...	...	♙b1 ⁶⁸	♘d2 ⁶⁹	♙fc1	♘c3 ⁷¹	e4	♙e1		=
	...	♙a5	♙fb8	♘e8	♘c3 ⁷⁰	♙a2	♘c7	♙b3		
13	...	...	♘d2	h3 ⁷²	♙fe1	b3 ⁷³	♙ac1	ab3	♘b5	±
	...	...	♙fb8	♘e8	♘c7	c4	cb3	♘b5	♙b5 ⁷⁴	
14	...	♙e1 ⁷⁵	♘d2 ⁷⁷	♙b1 ⁷⁸	b3	♘d5	♘e4 ⁷⁹	♘b2	♙b2	=
	♘b6	0—0 ⁷⁶	♙c7	♙b7!	♘fd5	♘d5	♙ad8!	♘b2	♙b4 ⁸⁰	

¹ 5... ♘a6?! 6. ♘c3 △ e4 ±

² 6. d6 ed6 7. ♘c3 ♘a6 8. ♘g5 h6 ∞ Shain-swit—Formanek, USA 1972

³ 7. ♘f3 0—0 8. e4 ♙a5 9. ♘d2 ♘a6 10. ♘e2 ♘e2 11. ♙e2 ♘h5 12. 0—0 ♘c3 13. ♘b3 ♙a6 14. ♙a6 ♘a6 15. bc3 c4 △ ♘c5 〰 Poluga-jevski—Holmov, SSSR (ch) 1966/67

⁴ 8. ♙a4! ♘d7 9. ♙c2 0—0 10. ♘f3 ♙b6 11. ♘e2 ♘a6 12. 0—0 ♘c7 13. ♙e1 ♙fb8 14. ♙b1 [Vaganjan—Parma, SSSR—Jugoslavija 1972] ♘b5! ∞; 8. f4!?

⁵ 9. ♘e2 — E 91

⁶ 9... ♘fd7?! 10. ♘e2 ♘a6 11. 0—0 ♙b6 12. ♙e1 ♙c8 13. ♙c2 ♘e2 14. ♙e2 ♘a6 15. ♘f4 ± Gligorić—Udovčić, Jugoslavija (ch) 1953

⁷ 14. ♘d2 ♘c7 15. b3 ± Pachman—Bellon, Haifa (ol) 1976 — 22/141

⁸ 6. de6 fe6 7. e3 ♘e7 [7... d5? 8. ♘b5] 8. ♘c3 0—0 9. ♘f3 d5 10. ♘e2 ♘a6 11. 0—0 ♘b7 ∞ Tajmanov

⁹ 8. g3 ♘c6! [8... ♙a6? 9. ♘g2 d4 10. ♘f3 ♘e7 11. 0—0 0—0 12. b4! cb4 13. ♘b2 ♘c6 14. ♘d4 ♘f6 15. ♙d2 ♘d4 16. ♘d4 ± Rukavina—Ungureanu, Bucuresti 1973] 9. ♘g2 d4 △ ♘a6 〰

¹⁰ 9. ♘f3 ♘a6! [9... ♙a6? 10. e4 ♘e7 11. ♘c4 0—0 12. 0—0 ♘b4 13. ♙d1 ± Lengyel—Bilek, Budapest 1965; 9... ♘e7? 10. ♘e5! ♘e5 11. ♙a8 ♘c4 12. ♙d5 ♘b6 13. ♙d1 ♘a6 14. e4 ± Minev—Spirov, Albena 1973] 10. ♘e5 ♘e5 11. ♙e5 [Corinthuos—Benoit, France 1972] ♙e7! 〰; 9. e4! ♘e7 10. ♘c4 0—0 11. ♘e2 ♘a6 12. ♘a6 ♙a5! 13. ♙d2 ♙a6 14. 0—0 ♘f6 〰 Razuvajev—Pytel, Polanica Zdroj 1972 — 14/133

¹¹ 10. ♘d2! 0—0 11. ♘c3 ♙b6 12. ♙d1 d6 13. ♘d3 ♘e6! 14. ♙h5 h6 15. a3 ♘e5 ∞ Knaak—Pytel, Zabrze 1977

¹² 12. ♘a6 ♙a5! 13. ♘d2 [13. ♙d2 ♙a6 14. ♙e2 ♘f6 〰] ♙a6 14. ♘c3 ♘b4! 15. ♘b4

cb4 16. ♘e5 b3 ∞ Siciarz—Glogowski, Polska 1976 — 22/139

¹³ 14. ♘a6 ♙a6 15. a4 ± Pytel—Ungureanu, Lublin 1972

¹⁴ 7... ♘g7 8. d6 ±

¹⁵ 8. ♘h3 ♘g7 9. 0—0 0—0 10. ♘c3 ♘bd7 11. ♙c2 [11. f4?! ♙c7 12. ♙c2 ♙fb8 13. ♘g5 ♘g4! (13... c4!?) 14. ♙e1 ♘b6! ∞ Darzniek—Sereševski, SSSR 1972; 14... c4!?] 11. ♘f4 ♙c7 12. ♙c2 ♙fb8 13. ♙b1 c4 〰 Yanofsky—Gheorghiu, Siegen (ol) 1970 — 10/114; 11. ♘d2! ♙b6 12. ♙b1 ♙fb8 13. b3 ♘e8 14. ♙c2 ♘c7 15. a4! ∞ Antošin—Mihaljčičin, Sarajevo 1970] ♙c7 [11... ♙a5 12. ♘g5 (12. ♘d2!?) ♙fb8 13. ♙fe1 ♘a7 14. ♙ab1 ♙ab7 15. ♘d2 c4 〰 Denker—Benkő, USA (ch) 1969; 11... ♙b6!?] 12. ♙d1 ♙fb8 13. ♙b1 ♘e5 14. ♘g5 ♘c8 15. ♘ge4 ♘e4 16. ♘e4 ♘h3 〰 Sloth—Larsen, Danmark 1971

¹⁶ 10. ♘d2 0—0 11. e4?! ♙a5 12. ♙c2 [Ruderfer—Alburt, SSSR 1974] ♘g4! 〰

¹⁷ 11... ♘b6?! 12. ♘c3 ♙d7 13. ♙c2 ♙ab8 14. ♙fd1 ± G. Garcia—Bellon, Las Palmas 1974 — 17/118; 11... ♙b8 12. ♘c3 ♙c8 [12... ♘b6 13. ♙e1 ♙a7 14. ♘f4 g5 15. ♘h3 h6 16. f4! ± Gheorghiu—Miles, Teesside 1975] 13. ♙e1 ♙a7 14. ♘f4 ♙b7 15. ♘a3! ± Portisch—Geler, Biel (izt) 1976 — 22/135; 11... ♙b6 12. ♘c3 [12. ♙d2 ♙b4 13. ♘c3 ♘e4 14. ♘e4 ♙e4 15. ♘g7 ♘g7 16. ♘c3 ± Evans—DeFotis, USA (ch) 1972 — 13/118; 12... ♙fb8!?] ♙fb8 [12... ♙c7 13. ♙e1 ♘b6 14. a4 ♙ab8 15. e4 ± Gheorghiu—Diez del Corral, Buenos Aires (ol) 1978 — 26/124] 13. ♘d2 [13. ♘f4!?] ♘e8 14. ♘g7 ♘g7 15. ♙e1 ± Fokin—Platonov, SSSR 1977 — 23/122

¹⁸ 14. ♙c1 ♘c8 15. e4 [Möhring—Knaak, DDR (ch) 1977 — 24/140] c4! 15. bc4 ♘c5 〰

¹⁹ Murej

²⁰ 10... ♙b6! Benkő

21 11... ♣b6 12. ♣g1 ♠a6 13. e5 ♠d7 14. ♣e1 ♠c7 15. ♣h1 ♣a6 16. ♣f2 [Murej—Platonov, SSSR 1974] ♣c4♠; 12... ♠bd7 — 11... ♠bd7

22 12... ♠b6 13. ♣h1 ♣d7 14. ♣c2 ♣fb8 15. ♣b1 ♠a4 16. ♠d1 e6! 17. b3 [Pelc—Platonov, SSSR 1974 — 17/122] ed5! 18. ba4 ♣b1 19. ♣b1 de4♠; 13. f5 gf5 14. ♠h4 e6 15. de6 fe6 16. ef5 ♠fd5 17. ♠d5 ♠d5 18. ♣g4 ♣f6♠ Hollis—Norton, corr. 1976; 13. ♣e2 ♠a4 14. ♠d1 ♠c3 15. bc3 ♣a4 16. e5 ♠e4 17. ♠b2 f5 18. c4 ♣b6 19. ♠dc1 ♣b8 20. ♣c2 ♣b4 = Goodman—Benkö, Lone Pine 1977

23 13. ♣h1 ♣fb8 [13... ♠e8? 14. ♣e1 c4 15. ♣e2♠ Hamović—Govedarica, Jugoslavija 1975 — 20/118] 14. ♣e1 ♣b7♠

24 13... c4 14. ♠e3 [14. ♣h1 ♠c5♠] ♣b2 15. e5 ♠e8 [15... ♠g4?! 16. ♠d4 de5 17. fe5 ♣b8 18. ♣b1♠ Ungureanu—Stanciu, Romania (ch) 1974] 16. ♠d4 ♣a3♠ Bukić—Sofrevski, Jugoslavija 1975 — 19/93; 13... ♣b7 14. ♠d2 [14. e5 ♠d5 15. e6 ♠c3 16. bc3 fe6 17. ♣e6 ♣h8♠] c4♠ Lombard—Benkö, Costa Brava 1975

25 8... ♣a5! 9. f3 [9. g3 ♠g7 10. ♠g2 0—0 11. 0—0 ♠bd7 12. ♣c2 — 8. g3] ♠g7 10. e4 ♠f1 11. ♠f1 ♠fd7 [11... 0—0 12. ♠e3 ♠bd7 13. 0—0 ♣fb8 14. ♣f2 ♠e8 15. ♣c2 ♠c7 16. ♠c4 ♣a6♠ Kivlan—Čigogidze, SSSR 1972] 12. ♣d2 ♠b6 13. ♠e3 ♠d8d7 14. 0—0 c4! 15. ♣c2 0—0 16. ♠d2 ♣fc8♠ Gerusel—Knaak, Leipzig 1975; 9. e4 ♠f1 10. ♣f1 ♠g3, ♣g2 — A 59

26 9... ♣a5 10. ♠a6 ♣a6 11. ♣e2 0—0 [11... ♠bd7 12. ♣a6 ♠a6 13. ♠c4 0—0 14. f3 ♣b8 15. ♠d1! ♣b4 16. ♠e3 ♠e5 17. ♣c2 ♠d2, ♠hb1♠ Toth—Bukal, La Spezia 1973; 11... ♣e2 ♠d1 ♠a6♠] 12. ♠b5! [12. ♣a6 ♠a6 ♠d2 ♣fb8, ♠b4♠] ♠bd7 13. a4 ♣fc8 14. ♠c4 ♠e8 15. ♣a3 ♠c7 16. ♠c7 ♣c7 17. ♠d2 ♠b6 18. b3 ♣b7?! 19. ♠a5 ♣c7 20. ♣a6 ♠a6 21. ♣e2♠ Kuzmin—Štejn, SSSR 1972 — 14/131; 18... ♠c4♠

27 10. ♣f1 — A 59

28 11... ♠a6 12. 0—0 ♠d7 13. ♣e2 ♣c7 14. ♠d2 ♣b7 15. ♣ab1 ♠c7 16. b3 e6!? 17. a4 ♣fe8 18. ♠c4 ♣a6 19. ♣f3♠ Tajmanov—Benkö, Wijk aan Zee 1970

29 12... ♣c7 13. ♠d2 ♣fb8 14. ♣c2 ♣b7 15. b3 ♠e8 16. ♣ab1 ♠c7 17. a4 ♣a6 18. ♠cd1♠ Najdorf—S. Garcia, Siegen (ol) 1970; 12... ♣a5 13. ♣c2 ♠b6 14. ♠d2 ♣a6 15. b3 ♣fb8 16. a4 ♠e8 17. a5 ♠d7 18. ♠c4 ♠c7 19. ♣a4 e6♠ Doda—Witkowski, Polska (ch) 1970; 17. ♣a2♠

30 13. ♣e2 ♣fb8 14. ♣e1 ♠e8 15. ♠c4 ♣a6 16. ♠d2 ♠b6 17. ♠b6 ♣e2 18. ♣e2 ♣b6 19. ♠e1 ♠c7 20. ♣f1 e6 = Ghitescu—Mihalj-čišin, Reggio Emilia 1970/71; 13. ♣b1 ♣b4?! 14. a3 ♣d4 15. ♠e2? ♣c6 16. ♠e3 1/2 : 1/2 Doroškevič—Spaski, SSSR 1971; 15. ♣c2♠; 13... ♠e8!♠

31 13... ♣a6! 14. ♠d2 ♣fb8 15. b3 ♠e8 16. ♣fb1 ♠c7 17. a4♠ Brcnd—Rubinetti, Mar del Plata 1971; 14... ♠e5!?

32 15. b3 ♠c7 16. ♠c4 ♣a6 17. a4 ♠e5 18. ♠e5 ♠e5 19. ♠h6♠ Karasev—Platonov, SSSR (ch) 1971; 15... ♠c3!?

33 17. a4 ♠b6 18. ♣fc1 ♣b7 19. ♠cd1 e6 20. ♠c4 ♠c4 21. bc4♠ Bukić—Vukić, Jugoslavija (ch) 1972 — 13/117; 17... ♠e5!?

34 11. ♠d2 0—0 [11... ♣a6 12. ♣c2 0—0 13. ♠e3 ♠bd7 14. ♣a6 ♠a6 15. ♠d1! ♣c8 16. ♣c2 c4 17. f3♠ Toth—Földy, Hungary 1972] 12. ♠e3 ♠bd7 13. 0—0 ♣a6 14. ♣c2 c4 15. ♠e2 ♠c5 16. ♠g3 ♣fc8 17. ♠c3 ♣a4 = Spasov—Tringov, Varna 1973 — 15/114; 13. ♣e2!?

35 11... ♣a6 12. ♣e2 ♣e2 13. ♣e2 ♠bd7 14. ♠c4 0—0 15. h3 ♣fb8 16. ♠d2♠ Kazilaris—Beyen, Siegen (ol) 1970; 11... 0—0 12. 0—0 ♠bd7 13. ♠c4 ♣a6 14. ♣e2 ♣fb8 15. ♣e1 ♣b4 16. ♠a3 = O'Kelly—Damjanović, Olomouc 1972

36 12. 0—0 0—0 13. ♣e2 ♠c3 14. ♠b3 ♣a6 15. ♣a6 ♠a6 16. bc3 ♠c7 17. ♠h6 ♣fb8 18. ♣fb1 ♠b5 19. ♠d2 ♠a3♠ Romm—Damjanović, Netanya 1973

37 17. ♣b3 f5!♠ Kraidman—Damjanović, Netanya 1973 — 15/112

38 10. ♠c4 ♠fd7 11. ♠e2 ♠b6 12. ♠e3 ♠e2 13. ♣e2 ♠a4 14. ♠cd1 ♣a5! [14... ♠a6? 15. 0—0 ♠d7 16. ♣b1 ♣fb8 17. b3 ♠c3 18. ♠c3 ♠c3 19. ♠b2♠ Donner—Levy, Cienfuegos 1973] 15. ♠d2 ♣a6♠; 10. ♠e2 ♠fd7 [10... e6! 11. ♠a6 ♠a6 12. 0—0 ed5 13. ed5 ♣e8 14. ♠c4 ♠e4 15. ♠d2 ♣b8♠ Toran—Benkö, Malaga 1970] 11. 0—0 ♣a5 12. ♠a6 ♠a6 13. ♠c4 ♣b4 14. ♣e2 ♠b6 15. ♠b6 ♣b6 16. ♠d1 ♠c7♠ Benkö—Chellsthorp, USA 1971

39 10... ♣a6 11. 0—0 ♠bd7 12. ♠c4 ♠b6 13. ♠e3 ♣a8 14. a4 ♠fd7 15. ♠d2 [15. ♣c2 c4! 16. ♠d2 ♠c5♠] ♠c3 16. ♠c3 ♠a4 17. ♣d3 ♣a7 18. ♠f5!♠ Pytel—F. Petersen, Denmark 1971; 15... c4!?

40 12. ♣e2 ♠b6 13. ♠f3 ♠c7 14. ♠d1 ♠a4 15. ♠a4 ♣a4 16. b3 ♠a1 17. ba4 ♠g7 18. ♣c2 ♣d7 19. ♠d2 ♣b8 = Ghitescu—Benkö, Siegen (ol) 1970

41 12... ♠c7! 13. ♣e2 [13. a4 ♣b8 14. a5 ♠b5 15. ♠a4 ♠d4 16. ♠g5 ♣e8 17. ♠ab6 ♠b6 18. ab6 ♣b7♠ Priednieks—Bojko, SSSR 1972] ♣b8 14. ♠d2 ♠b5 15. ♣fc1 ♠d4 16. ♣d3 [Doroškevič—Georgadze, SSSR 1972 — 13/116] ♠e5! 17. ♠e5 ♠e5 =

42 13. ♠a5? ♠b4♠; 13. ♠b6?! ♣b6 14. ♣e2 ♣fb8 15. ♣h1 ♠c7 16. f4?! ♠b5 17. e5 ♠d4 18. ♣f2 f5 19. ef6 ♠f6 20. ♣b1 ♠f5♠ Weber—Delgado, Skopje (ol) 1972; 13. ♣e2 ♠c4 14. ♣c4 ♣b6 15. ♠d1 [15. ♠a4 ♣b4 16. ♣c2 ♠c7 17. ♠c3 ♣fb8 18. a3 ♣c4♠ Ivkov—

Browne, Rovinj—Zagreb 1970] ♠b4 16. a3 ♠a6 17. ♠e3 ♠d3 18. ♠b1 ♠fb8 19. ♠c2 ♠b5♣ Tatai—Browne, Malaga 1970

⁴³ 13... ♠c8 14. a4 ♠b4 15. ♠a3 ♠a6 16. ♠b5 ♠b7 17. ♠b3 [17. b3 f5 18. ef5 gf5 19. ♠h5± Dorošević—Georgadze, SSSR 1972 — 13/115] f5 18. ♠d2 f4 19. ♠d1 ♠a4 20. ♠a4 ♠b5 21. ♠a8 ♠a8 22. ♠c3 ♠d3 23. ♠f4± Vranešić—Diez del Corral, Siegen (ol) 1970 — 10/115; 13... ♠d7 14. a4 ♠fb8 [14... ♠b7 15. ♠a3 ♠fb8 16. h4 ♠d7 17. h5 ♠f6± O'Kelly—Toran, Olot 1970 — 9/86] 15. ♠a3 ♠d4 16. ♠e2 ♠b7 17. ♠h1 ♠c7 18. a5 ♠d7♣ Vranešić—Benkö, Toronto 1971; 17. h4!±; 17. a5!±; 13... c4!± 14. ♠e2 ♠c8 15. ♠d2 [15. ♠c2?! ♠c5 16. ♠e3 ♠ba4 17. ♠d4 ♠c3 18. bc3 ♠e4 19. ♠c6 ♠c3 20. ♠c4 ♠d7♣ Fitzgerald—Browne, USA 1970] ♠b4♣

⁴⁴ 16. a4 ♠c5 17. a5 ♠bd7 18. ♠c4 ♠b3 19. ♠ad1 ♠d4 20. ♠d3 ♠c5 21. ♠b1 ♠cb3 22. ♠d3=

⁴⁵ 17. ♠c4? ♠c4 18. ♠c4 ♠b2 19. ♠e3 ♠b7♣ Soos—O. Jakobsen, Stockholm 1971/72 — 13/112; 17. ♠e1♣

⁴⁶ 8... ♠bd7 9. ♠h3 ♠b6 10. 0—0 ♠c4 11. b3 [11. ♠d2 ♠d5 12. ♠d5 ♠fd5 13. e4 ♠b4 14. e5! ♠g7 15. ed6 ♠d6 16. a3± Polugajevski—Szabo, Budapest 1975 — 19/97] ♠bd5 [11... ♠d5 12. ♠d5 ♠bd5 13. e4 ♠c7 14. e5 de5 15. ♠e5 ♠g7 16. ♠e2 e6 17. ♠e3 ♠fd5 18. ♠c5+— Timman—Stean, Teesside 1975] 12. bc4 ♠c3 13. ♠c2 ♠a4 14. ♠b1±; 10... ♠g7 — 8... ♠g7

⁴⁷ 12. a3 ♠c7 13. ♠b1 ♠fd7 14. ♠g2 ♠fb8 15. ♠d2 ♠e5 16. ♠c2 c4 17. ♠d4 h6 18. ♠d1 f5♣ Hort—Bellon, Las Palmas 1975; 12. e4 ♠c4 [12... ♠fd7 13. ♠c2 ♠c4 14. ♠d7! (14. ♠f4? ♠de5 15. ♠e5 ♠e5 16. ♠e5 ♠e5 17. ♠f1 ♠a5 18. ♠a6 ♠a6± Williams—Day, Haifa (ol) 1976; 14. ♠f1 ♠a5 15. ♠c4 ♠c4 16. ♠d2 ♠a6 17. ♠f4 ♠fb8 18. e5 ♠b7 19. ♠e4 ♠b6 20. ♠ed1 ♠d8♣ Gerusel—Miles, Bad Lauterberg 1977] ♠d7 15. b3 ♠e5 16. ♠e5 ♠e5 17. ♠b2 ♠fb8 18. ♠d1± Beljavski—Palatnik, Kiev 1978 — 25/124] 13. ♠c2 ♠a5♣ Beljavski

⁴⁸ 12... ♠fd7 13. ♠c1 [13. ♠c1 ♠c4 14. b3 ♠ce5 15. ♠e5 ♠e5 16. ♠d2 ♠c8 17. ♠g2 ♠c8 18. h3± Ree—Hjertenes, Haifa (ol) 1976] ♠b7 14. e4 ♠c4 [Szabo—Bellon, Montilla 1975 — 20/121] 15. ♠h6!± O'Kelly

⁴⁹ 14... ♠ab8 15. ♠d2 ♠b2! [15... ♠e5? 16. ♠e5 de5 17. ♠c2± Kraidman—Bellon, Haifa (ol) 1976 — 22/140] 16. ♠b3 ♠a3 17. ♠b2 ♠b2 18. ♠b2 c4 19. ♠d2 cb3 20. ♠b3 ♠b3 21. ab3 ♠b8 22. ♠b1± Liberzon

⁵⁰ 11. ♠e1 ♠c7 12. ♠f4 ♠fb8 13. ♠d2 ♠b4 14. ♠ac1 h5! = 15. ♠h6?! ♠h6 16. ♠h6 ♠b2 17. e4 ♠c8♣ Beljavski—Vaganjan, SSSR (ch I) 1977 — 24/142; 11. ♠d2 ♠a5 12. ♠c2 c4 13. ♠d1 ♠b6 14. ♠g2 ♠b7 15. b4 cb3 16. ♠b3 ♠a6♣ Szabo—Bronštejn, Budapest—Moskva 1971; 12... ♠b6!±

⁵¹ 11... ♠a5 12. ♠d1 ♠fb8 13. ♠b1 ♠b6 14. b3 ♠b7 15. e4 ♠c8 16. ♠c8 ♠c8 17. ♠b2 ♠d7 18. ♠a4± Toth—Formanek, Reggio Emilia 1975/76 — 21/93; 11... h5 12. ♠g5 ♠g4 13. f3 ♠d4 14. ♠g2 ♠e3 15. ♠e3 ♠e3 16. ♠e6± Timman—Webb, London 1975 — 20/122; 11... ♠c7 12. ♠d1 ♠fb8 13. ♠b1 ♠b4 [13... ♠b6 14. b3 (14. e4 ♠fd7 15. b3 ♠e5 16. ♠e5 ♠e5 17. ♠b2 ♠d7 18. ♠a4 ♠b2 19. ♠b2 ♠e5♣ Osnos—Palatnik, SSSR (ch I) 1973] ♠c8 15. ♠c8 ♠c8 16. ♠g2 ♠a6 17. ♠b2 c4 18. b4 ♠a4 19. ♠a4 ♠a4 20. ♠a4 ♠a4 21. a3± Furman—Barle, Portorož—Ljubljana 1975 — 19/96] 14. b3 ♠ab8 15. ♠a3 ♠b7 16. ♠b2 ♠a5 17. ♠a1 ♠b4 18. ♠a4 ♠b5 19. ♠c3 ♠b7 20. e4± Vaganjan—Vasjukov, SSSR (ch I) 1975

⁵² 14. b3?! ♠b3!♣

⁵³ 17. ♠a2 ♠f1 18. ♠f1 ♠e8 19. b3 ♠a6 20. ♠d1 ♠e2 21. ♠c4 ♠h5♣ Furman—Geler, SSSR 1975

⁵⁴ 11. ♠b1 ♠e8 [11... ♠a5 12. b3? ♠c3! (12... ♠e8 13. ♠a4 ♠b5 14. ♠g5 ♠a4 15. ba4 ♠ef6♣ Meinsohn—Ghizdavu, France—Romania 1973) 13. ♠d2 ♠e2 14. ♠e2 ♠a2! 15. ♠fc1 ♠a5—+; 12. a3?! ♠fb8 13. ♠e1 ♠e8 14. ♠d2 ♠c4 15. h3 ♠a6 16. ♠h2 (Laver—Benkö, USA 1968 — 5/610) ♠b3!♣; 12. ♠c2 — 11. ♠c2] 12. ♠d2 ♠b6 13. b3 ♠c7 14. ♠h4 ♠b7 15. e4 ♠c3 16. ♠c3 ♠a2♣ Muhin—Georgadze, SSSR 1972 — 13/114; 11. h3 ♠b6 [11... ♠c7 12. ♠b1 ♠b6 13. b3 ♠fb8 14. ♠b2 ♠a7 15. ♠e1 ♠ab7 16. ♠d2 ♠bd7 17. a3 ♠a5 18. ♠c2± L. Popov—Markland, Nice (ol) 1974 — 17/120; 11... ♠b6!± 12. ♠b1? ♠c4 13. ♠d2 ♠a2 14. ♠a2 ♠a2 15. e4 ♠fd7♣ Estevez—Vasjukov, Cienfuegos 1975; 12. ♠d2!±; 11... ♠a5 12. ♠c2 — 11. ♠c2] 12. ♠c2 ♠fb8 13. ♠e1 — 11. ♠e1

⁵⁵ 11... ♠e8 12. e4 ♠c7 13. ♠f4 ♠b8 14. ♠c1 ♠b5 15. ♠h3 ♠b6 16. ♠b5 ♠b5 17. ♠h6 ♠a7 18. ♠g7± Pflieger—Rogoff, Haifa 1970; 11... ♠b6 12. h3 ♠fb8 13. ♠c2 [13. e4 ♠e8 14. h4!± ♠c7 15. ♠h3♣] ♠e8 14. ♠b1 ♠c7 [14... ♠c4 15. ♠d2 ♠a2 16. ♠a1 ♠c3 17. bc3±; 15. b3 ♠c3 16. ♠c3 ♠d5 17. ♠b2 f6 18. ♠e5!± Vladimirov—Cejtlin, SSSR 1974] 15. ♠g5 [15. ♠d2 ♠c4 16. b3 ♠d5 17. ♠d5 ♠d5 18. ♠g5 e6♣] ♠f8 16. ♠d2 ♠b5 17. ♠h6 ♠c3 18. ♠c3± K. Grigorjan—Džinihašvili, SSSR (ch) 1972; 11... ♠c7 12. ♠d2 [12. ♠b1 ♠fb8 13. h3 ♠g4 14. ♠c2 ♠ge5 15. ♠e5 ♠e5 16. b3 c4 17. b4 ♠d3!♣ Rodriguez—Bellon, Torremolinos 1975 — 19/98] ♠b6 13. ♠f4 ♠fb8 14. b3 ♠g4 15. ♠d2 ♠c8 16. h3 ♠e5 17. ♠e5 ♠e5 18. ♠b1 ♠a7 19. ♠c2 c4♣ Spaski—Szabo, Göteborg 1971; 11... ♠b6 — 10... ♠b6

⁵⁶ 12. e4?! ♠g4 13. h3 ♠ge5 14. ♠e5 ♠e5 15. ♠f1 ♠fb8 16. ♠a6 ♠a6 17. ♠g2 ♠d3♣ Mista—Spiridonov, Cienfuegos 1972

⁵⁷ 13. ♠c2 ♠c4!± 14. ♠d2 ♠b6 15. e4 ♠fd7 16. f4 ♠d4 17. ♠h2 ♠c3 18. ♠c4 ♠c4 19.

bc3 ♠a3 20. ♠a3 ♠a3♠ Dorošević—Kozlov, SSSR 1973

58 14. ♠c2 ♠c7 15. ♠f1 ♠f1 16. ♠f1 ♠b5 17. ♠b5 ♠b5 18. ♠g2 ♠a4 19. b3 ♠a1 20. ba4 ♠a6♠ Whitely—Webb, Hastings 1976/77

59 14... ♠c3 15. bc3 ♠c3 16. ♠d2±

60 Ragialis—Lukin, SSSR 1973

61 11... ♠c7 12. ♠d1 ♠fb8 [12... ♠b6 13. e4 ♠ae8! 14. ♠b1 e6 15. de6 ♠e6 16. ♠g5 ♠e7 17. ♠f4 ♠e8♠ Averkin—Bronštejn, SSSR 1974 — 18/104; 13. ♠b1! ♠ae8! 14. b3±] 13. h3 [13. ♠b1 ♠b4 14. ♠d2 ♠c8 15. ♠e1 ♠a7 16. a3 (Bukić—Bellon, Pula 1975 — 20/124) ♠bb8 17. b3±] ♠b6 14. ♠d2 [14. e4 ♠fd7 15. ♠b1 ♠c4 16. b3 ♠ce5 17. ♠e5 ♠e5 18. ♠d2 ♠d4 19. ♠e1 ♠a7♠ Hort—Calvo, Las Palmas 1973] ♠fd7 15. ♠b1 ♠c8 16. b3 ♠a5 17. ♠b2 c4 18. ♠a1 cb3 19. ♠b3 ♠c7 20. ♠d4± Korčnoj—Gurgenidze, SSSR (ch) 1957

62 12. ♠e1 ♠fb8 13. ♠h3 ♠b4 14. e4 ♠c4 15. e5 de5 16. ♠e5 ♠e5 17. ♠e5 ♠a7♠ Farago—Bilek, Hungary 1964; 12. h3 ♠fb8 [12... ♠b7 13. ♠d1 ♠c4?! 14. ♠d2 ♠b6 15. ♠c4 ♠c4 16. ♠f1± Csom—Sax, Hungary (ch) 1971] 13. ♠e1 — 11. ♠e1

63 12... ♠c4? 13. ♠d2! ♠a6 [13... ♠a2? 14. ♠a1+—] 14. b3 ♠fb8 15. ♠b2± Szily—Földy, Hungary 1973; 12... ♠g4 13. b3 ♠ab8 [13... ♠c3 14. ♠c3 ♠e2 15. ♠b2±; 13... ♠fb8] 14. h3 ♠ge5 15. ♠e5 ♠e5 16. ♠d2 ♠a7 17. ♠e1 ♠d4 18. ♠d1± Lombardy—Bellon, Torremolinos 1974 — 17/119; 12... ♠b7! 13. ♠g5?! ♠b6 14. ♠f6 ♠f6 15. ♠fd1 ♠c3 16. bc3 ♠c4♠ Jakobsen—Westerinen, Lidköping 1969; 13. ♠d1!?

64 13. ♠d1 ♠e8 [13... ♠g4 14. ♠d2 ♠ge5 15. ♠e5 ♠e5 16. b3 ♠c8 17. h3 ♠a6 18. f4 ♠d7 19. e3± Vukić—Đukić, Sarajevo 1973] 14. ♠d2 [14. ♠g5 ♠d8 15. ♠f1 h6 16. ♠d2 ♠c7 17. b3 ♠b6 18. e4 ♠f1♠ Vukić—Benkö, Sarajevo 1967] ♠c7 15. h3 ♠b5 16. ♠c4 ♠a7 17. ♠b5 ♠b5 18. ♠a3 ♠a6 19. b3 ♠b7 20. ♠b2 ♠f6 21. e3 ♠b4♠ Csom—Gligorić, Ljubljana—Portorož 1973

65 13... ♠g4 14. ♠b2 c4 15. ♠a1 ♠c5 16. h3 cb3 17. ab3 ♠ge5 18. ♠fc1± Cooper—Biriescu, Teesside 1973

66 14. ♠d2 ♠c7 15. ♠fd1 ♠b5 16. ♠b5 ♠b5 17. ♠f4 ♠a3 18. ♠c1 ♠a7 19. ♠f1 ♠f6 20. e4 ♠f1 21. ♠f1 ♠a6♠ Forintos—Mihalj-čičin, Debrecen 1969

67 19. ♠b4 ♠b4 20. ♠c4 ♠c4 21. ♠h3!± Korčnoj—Quinteros, Leningrad (izt) 1973 — 15/113

68 12. a3?! ♠b6 13. ♠d1 ♠c4 14. ♠d2 ♠d7 15. ♠c4 ♠c4 16. ♠d2 ♠fb8! [16... ♠a6? 17. ♠e1 ♠fb8 18. ♠d1± Lengyel—Kaufman, Los Angeles 1974] 17. ♠e4 ♠b2 18. ♠c4 ♠d2! 19. ♠d2 ♠c3干; 12. ♠d1 ♠b6! 13. ♠b1 ♠c4

14. ♠d2 ♠d7 15. ♠h3 ♠db6 16. a3 ♠d2 17. b4? ♠b1! 18. ♠b1 ♠d5 19. ♠d5 cb4干 Forintos—Browne, Skopje 1970; 12. ♠g5 ♠fb8 13. ♠ab1 ♠b6 14. ♠fd1 h6 15. ♠d2 ♠c4 16. ♠e1 ♠e8♠ Željandinov—Šereševski, SSSR 1974; 12. ♠f4 ♠fb8 13. ♠d2 [13. h3 ♠b2! 14. ♠b2 ♠e4干 Giustolisi—Primavera, Italia 1976 — 21/94] ♠e8♠; 12. ♠e1 ♠fb8 13. ♠d2 ♠g4 14. b3 [14. h3 ♠ge5 15. ♠e5 ♠e5 16. ♠d1 ♠b6 17. ♠c3 ♠c4 18. ♠g7 ♠g7 19. b3 ♠a5 20. ♠c3 ♠c3 21. ♠c3 ♠a3♠ Plachetka—Peev, Stary Smokovec 1974] ♠ge5 15. ♠e5 ♠e5 16. ♠ab1 [Ree—L. Popov, Wijk aan Zee 1975] ♠a3♠; 12. ♠d2 ♠fb8 [12... ♠e8 13. ♠b3 ♠c7 14. ♠b1 ♠ef6 15. ♠d2 ♠a5 16. b3± Petrosjan—Szmetan, Nice (ol) 1974 — 17/121] 13. ♠d1 [13. h3 ♠e8 14. a3 ♠c7 15. ♠e1 ♠b5 16. ♠b5 ♠b5 17. ♠b1 c4 18. ♠f3 ♠c5 19. ♠e3 ♠a4 20. ♠a4 ♠a4干 Gavrilov—Lomaja, SSSR 1972] ♠e5 14. h3 ♠fd7 15. ♠h2 ♠a7 16. f4± Gligorić—Rajković, Vrbas 1977 — 23/123; 13... ♠e8!?! ♠c7-b5♠ Rajković; 12. h3 ♠fb8 13. ♠d1 ♠b6 [13... ♠a7 14. ♠b1 ♠ab7 15. ♠d2 ♠b6 16. b3 ♠a3 (Veremejčik—Močalov, SSSR 1977) 17. e4!?! 14. ♠d2 ♠c4! 15. e4 ♠e8 16. f4?! ♠d4 17. ♠h2 ♠c7 18. a4 ♠c3干 K. Grigorjan—Češkovski, SSSR (ch I) 1975; 13. ♠d2 — 12. ♠d2

69 13. b3 ♠g4 14. ♠b2 c4 15. h3 ♠h6 [15... cb3 16. ab3 ♠ge5 17. ♠d4±] 16. ♠a4 ♠b2 17. ♠b2± Guljko—K. Grigorjan, SSSR (ch I) 1975

70 14... ♠c7 15. b3 ♠a3 16. ♠e4 ♠e8 17. ♠c2 ♠f6 18. ♠h4 ♠ab8 19. ♠d1 ♠b7 20. e4± Korelov—Marmošin, SSSR 1972

71 15. bc3 ♠b1 16. ♠b1 ♠e2♠; 15. ♠c3 ♠c3?! 16. ♠c3 ♠e2 17. ♠e1±; 15... ♠a2♠

72 13. ♠fb1 ♠g4 14. h3 ♠ge5 15. ♠e5 ♠e5 16. b3 ♠a3 17. ♠c1 ♠a5 18. ♠b2 [18. ♠d2 ♠a3=; 18... c4♠] c4 19. ♠e4 ♠a2!♠ L. Grigorjan—Platonov, SSSR 1974 — 18/103; 13. ♠ab1 ♠g4 [13... ♠c7 14. ♠fc1 ♠c4 15. b3 ♠d5 16. ♠d5 ♠d5 17. ♠e1± Ivkov—Miles, Novi Sad 1975 — 20/123] 14. h3 ♠ge5 15. ♠e5 ♠e5 16. b3 ♠a3 17. ♠c1 ♠a5 18. ♠d2 ♠a3 19. ♠c1 ♠c8 20. ♠a3 ♠a3 21. ♠fc1 ♠f5♠ Ivkov—Lakić, Jugoslavija (ch) 1976; 13. ♠fd1 ♠e8 14. ♠h3 ♠c8 15. ♠e1 ♠c7 16. e3 ♠a6 17. ♠f1 ♠b7 18. ♠ab1 ♠b6 19. e4 ♠g4 20. ♠e2± Hort—Benkö, USA 1974 — 18/106; 13... ♠g4!?

73 15. h4 ♠b5 16. ♠b5 ♠b5 17. ♠c3 ♠c3 18. bc3 ♠b2 19. ♠e4 ♠f8 20. ♠e3 ♠f6 21. ♠g5 ♠c8 22. h5 ♠f5 23. a4 gh5 24. ♠e4 ♠g4 1/2 : 1/2 Sosonko—Levy, Haifa (ol) 1976; 22. ♠e4!?

74 19. ♠e4 ♠e8 20. ♠d4 ♠c5 21. ♠b5 ♠e4 22. ♠e4 ♠b5 23. ♠c2± Donner—Browne, Wijk aan Zee 1975

75 11. ♠d2 0—0 12. ♠c2 ♠b7! 13. e4 ♠a6 14. ♠d1 ♠g4 15. ♠f3 ♠c4 16. h3 ♠ge5 17.

♠e5 ♠e5 18. b3 ♠a5 19. ♠b2 c4♞ Butnorjus—Alburt, SSSR 1976

⁷⁶ 11... ♠c7 12. ♠b1 ♠b7 13. b4 ♠fd5 14. ♠d5 ♠d5 15. ♠g5 ♠c4 16. ♠b2 ♠b2 17. ♠b2 e6 18. ♠e4 ♠c7 19. bc5 dc5 20. ♠c2 ♠a6 21. ♠f6± Sosonko—Miles, Hastings 1975/76

⁷⁷ 12. h3 ♠fd7 13. ♠c2 ♠c7 14. ♠b1 ♠c4 15. a3 ♠d5 16. ♠d5 ♠d5 17. ♠h2 e6± Botte-rill—Stean, Great Britain (ch) 1974; 12. e4 ♠fd7 13. ♠c2 ♠c4 [13... ♠c7 14. b3 c4 15. ♠b2 ♠fc8 16. b4 ♠e5 17. ♠e5 ♠e5 18. a4± Westerinen—Lundwall, Dieren 1970] 14. ♠f4 [14. ♠d1 ♠a5 15. ♠d2? ♠a3! 16. ba3 ♠c3 17. ♠c3 ♠c3 18. ♠b1 c4± Averkin—Miles,

Dubna 1976; 15. ♠f1!?] ♠a5 15. ♠ac1 ♠fb8 16. b3 ♠a3 17. ♠d2 c4 18. ♠a4 ♠b5 19. ♠a5 ♠a5 20. ♠c3 cb3 21. ab3 ♠a6♞ Janošević—Despotović, Smederevska Palanka 1977 — 25/127

⁷⁸ 13. ♠f1 ♠g4 14. ♠c2 ♠c4 15. h3 ♠ge5 16. ♠d1 ♠a5 17. a3 ♠fb8 18. ♠a2 ♠b6 19. f4 ♠d7 20. ♠h2 ♠b3± Averkin—Alburt, SSSR (ch I) 1974

⁷⁹ 16. ♠f1? ♠c3! 17. ♠b7 ♠b7! 18. ♠d3 ♠e4 19. ♠e3 ♠d4 20. ♠h6 ♠b1 21. a3 ♠a2 22. ♠d2 ♠fb8± Hort—Alburt, Dečín 1977 — 24/141

⁸⁰ Bagirov

A59

1. d4 ♠f6 2. c4 c5 3. d5 b5 4. cb5 a6 5. ba6 ♠a6
6. ♠c3 d6 7. e4

	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1	...	♠f1	♠ge2 ²	g3 ³	♠g2	♠b1 ⁴	b3	f3	de6	∞
	♠f1 ¹	g6	♠g7	0—0	♠b6	♠a6 ⁵	♠c7	e6	fe6 ⁶	
2	...	...	♠f3	h3	♠g1	♠h2	♠e1	♠c2 ⁹	♠d2	♞
	...	...	♠g7	0—0	♠bd7 ⁷	♠a5 ⁸	♠fb8	♠e8 ¹⁰	♠a6 ¹¹	
3	...	...	g3	♠g2	f4	♠f3	♠e1 ¹⁴	♠e2	a4	=
	...	...	♠g7	0—0 ¹²	♠a6 ¹³	♠b6	♠b4 ¹⁵	♠a6	♠fb8 ¹⁶	
4	...	...	...	...	♠f3	♠e1 ¹⁸	♠e2 ²⁰	♠g5	♠d2 ²²	±
	...	...	...	...	♠b6 ¹⁷	♠a6 ¹⁹	♠b4 ²¹	♠a6	♠fb8 ²³	

1. d4 ♠f6 2. c4 c5 3. d5 b5 4. cb5 a6 5. ba6 ♠a6 6. ♠c3 d6 7. e4
♠f1 8. ♠f1 g6 9. g3 ♠g7 10. ♠g2 0—0 11. ♠f3 ♠bd7

	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
5	♠d2 ²⁴	♠c4 ²⁶	♠e2	♠b6	♠b1	♠d2	♠a6			♞
	♠a5 ²⁵	♠b4 ²⁷	♠b6	♠b6	♠d7 ²⁸	♠a6!	♠a6			
6	h3	♠e1	♠c2 ³⁰	♠g5 ³²	♠f6	♠b3	e5	♠e5	♠ad1 ³⁴	=
	♠b6 ²⁹	♠d7	♠b7 ³¹	h6 ³³	♠f6	♠fb8	de5	e6	ed5! ³⁵	
7	♠e1	♠e2 ³⁷	h3 ³⁸	♠f4	♠c1	e5 ⁴⁰	♠e5	♠e5	♠e5	±
	♠b6 ³⁶	♠fb8	♠e8 ³⁹	♠a6	♠c7	de5	♠e5	♠e5	♠d6 ⁴¹	
8	...	♠e2 ⁴²	♠g5	♠c1 ⁴⁴	♠cc2	h3	♠e5	♠d3	♠d2	±
	♠g4	♠a5 ⁴³	♠fe8	♠a7 ⁴⁵	♠b6	♠e5	♠e5	♠b4	♠b7 ⁴⁶	
9	...	♠d2 ⁴⁷	♠c2	♠d1 ⁴⁸	♠c3	♠e5	♠e2	a3 ⁴⁹		♞
	♠a5	♠g4	♠fb8	♠b5	♠de5	♠e5	c4	♠c8		
10	...	h3	e5! ⁵⁰	♠e5	♠e5	♠e2	♠e3 ⁵²			±
	...	♠fb8	de5 ⁵¹	♠e5	♠d8	♠b7				

¹ 7... g6 8. ♠a6 ♠a6 9. ♠f3 ♠g7 10. 0—0 0—0 11. ♠f4 [11. ♠d2 — A 58] ♠d7 12. ♠d2±

² 9. g4?! ♠g7 10. ♠g2 [10. f3 0—0 11. ♠ge2 e6! 12. ♠g2 ed5 13. ♠d5 ♠c6 14. ♠ec3 ♠d5 15. ed5 ♠b4 16. h4 f5± Visier—Benkő, Malaga 1969] 0—0 11. h3 e6 12. ♠ge2 [12. de6 fe6 13. e5 ♠e8 14. ed6 ♠d6 15. ♠e2 ♠d7

16. f4 ♠c6 17. ♠f3 ♠d4± Avram—Benkő, USA 1968] ed5 13. ed5 ♠bd7♞; 9. f3 ♠g7 10. ♠ge2 0—0 11. ♠e3 ♠bd7 12. ♠f2 ♠e5♞; 9. ♠f4! ♠g7 10. ♠d2 ♠b6 11. ♠b1 ♠g4 12. h3 ♠e5 13. ♠h6 [Möhring—H. Grünberg, DDR (ch) 1973] ♠c4∞

³ 10. ♠f4?! 0—0 11. g4 ♠a6 [11... h6 12. h4 ♠fd7∞ Benkő] 12. h4 ♠a5 13. h5 ♠fb8

14. hg6 hg6 15. g5 d7 16. g4 e5 17. gh3 d4 18. g2 a6 19. gh7 f8 20. gh3 d2 干 Formanek—Browne, USA 1970; 12... g3!; 10. h3 0—0 11. g1 b6 12. b1 a6 13. e3 [Enklaar—Ree, Nederland (ch) 1972] e6! 干; 11... a5!;

• 12. g2?! a6 13. a4 d4 14. b1 d7 干 Polenek—Despotović, corr. 1975

• 12... d7 13. g2 f8 14. h3 e5 15. b3 a6 干 Kozlovskaja—Bilunova, SSSR 1972

• 16. e3 g6 17. b4 [17. d2?! d5 干 Gross—Benkö, USA 1968] c4 18. b4 干

7 11... e6?! 12. d6 f6 13. e5 d5 14. d8 d8 15. g5 d6 16. h2 d8 17. f6 f6 18. e4 干 O'Kelly—Honfi, Budapest 1972; 11... a6! 干 12. h2 b6 [12... d7 13. e1 a5 14. g5 f8 15. e2 d8 16. c1 b7 17. g1 e5 18. e5 e5 19. b3 干 Smejkal—Jansa, Luhačovice 1971] 13. e1 [13. e2 f8 14. d2 d7 15. d4 a6 16. d2 d7 17. h1 e5 18. e5 e5 19. f4 d4 干 Camara—Benkö, Sao Paulo 1973] d7 14. e2 d4 15. g5 [15. a4 c4 16. e3 c5 17. d2 d3 18. d4 b4 19. c5 g4 20. a3 f5 干 Trapl—Knaak, ČSSR—DDR 1972; 15... b7! 干 d6] f8 16. a3 a6 17. d2 d3 18. h6 h8 19. e1 c4 干 Forintos—Bukić, Vrnjačka Banja 1973

• 12... b6 13. e1 e8 14. e2 e5 15. e5 e5 16. h1 d7 17. g5 f8 18. c1 干 Ogaard—Gheorghiu, Helsinki 1972

• 14. e2 e8 15. c2 d7 16. d2 d5 17. a4 d3 18. c3 c3 19. b3 d5 20. e5 d5 21. d3 干 Hort—Jimenez, Palma de Mallorca (izt) 1970; 14... a7 15. c2 d6 16. e2 d4 17. g5 ab7 18. d4 a4 [Kane—Browne, USA (ch) 1973] 19. f6! f6 20. b3 干; 14... b4! 15. g1 h6 a3?! b7 17. c2 ab8 18. e2 e5 19. e5 e5 干 Portisch—Vasjukov, Manila 1974 — 18/107; 16. c2 干 e2 干

10 14... d6 15. d1 a6 [15... a4! 干] 16. d2 g4 17. d3 d7 18. b3 a6 19. a4 干 Gligorić—Browne, Skopje 1970 — 9/88

11 16. a4 b4 17. a5 ab8 18. d1 b4 19. b1 d7 干 d5 干 Pytel—Peev, Lublin 1972

12 10... d7 11. f3 d4?! 12. d2 d5 13. e2 d6 14. f4 干 Hort—Rajković, Štip 1977 — 24/143; 11... 0—0 — 10... 0—0

13 11... e6?! 12. d6 f6 13. f3 d6 14. e1 e8 15. e3 b8 16. d2 干 Gerusel—Schaufelberger, Luxembourg 1971 — 12/99; 11... d7 12. f3 b8 13. e1 e8 14. g2? d7 15. d2 b7 16. b3 d5 17. d5 a1 18. d6 a6 干 Korelov—Močalov, SSSR 1972; 14. e2 =

14 13. e5? e8 14. e2 d7 15. d1 d4 16. e3 b7 17. f2 d5 18. f5 d5 干 Voiculescu—Ghinda, Romania 1973

15 13... f8 14. e2 d4 15. e3 a6 16. d2 g4 17. f1 f1 18. f1 d7 干 Gerusel—Markland, Wijk aan Zee II 1973; 13... d7!?

16 16. a3 g4! 17. d2 d3 [17... a6 18. d5 干] 18. f1?! d1 19. d1 c4! 20. f2 d7 干 Malich—Ciocaltea, Vrnjačka Banja 1972 — 13/113; 18. f3 = Ciocaltea

17 11... d7 12. e1 a5 [Tarjan—Webb, Hastings 1977/78 — 25/128] 13. f4! c3 14. b3 g3 15. e5 干 Tarjan; 12... b6 13. e2 a6 — 11... b6; 11... a6 12. f4! b6 13. d2 f8 14. ab1 d7 15. h1 d5 16. d5 b5 17. b3 干 Gligorić—Barle, Vrbas 1977

18 12. h3 a6 13. e2 d7 14. d1 a6 15. a6 a6 16. f4 b8 17. d2 d7?! 18. c1 c3 19. b3 f6 20. c4 干 Gligorić—Palatnik, Beograd—Moskva 1974; 17... ab6! 干

19 12... d7 — 11... d7

20 13. e5 d5 14. e5 d4 干 b7 = Vukić

21 13... d7 14. f4 [14. g5 h6 15. e3 f8 16. c1 h7 17. d2 d7 18. h4 d5 19. d5 b5 20. b3 干 Kane—Vogt, Skopje (ol) 1972 — 14/134] f8 15. c1 [15. d2? b2! 干] d7 16. e5 d5 17. e5 e5 18. e5 e5 19. e5 干; 16. c2 干 Gligorić—Diez del Corral, Siegen (ol) 1970

22 15. d2 f8 16. d1 a2 17. e5 d3 = Gligorić—Vukić, Bugojno 1978 — 25/129

23 16. a3 a5 17. c1 a6 18. e5! 干 Vukić

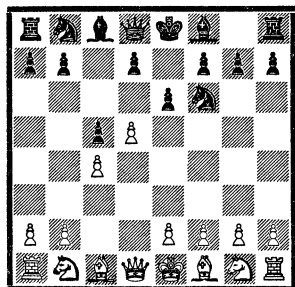
24 12. e2 a5 [12... b8 13. h3 b7 14. d1 f8 15. b1 e8 16. d2 d7 干 Podgajec—Šereševski, SSSR 1973 — 15/111; 16... c3! 干 17. c3 a2 18. e5 干] 13. d2 [13. f4 d4] 14. d2 d5 15. e3 f8 16. f4 d4! 干 Gerusel—Pedersen, BRD 1971 — 12/101; 15. h1! 干 f8 14. ab1 e8? 15. h1 d7 16. a4 b7 17. e1 ab8 18. g2 a6 19. b3 干 Ritov—L. Popov, Tallinn 1973; 14... d4! 干; 12. g2 b6 13. b1 f8 14. b3 d4 15. h3 d5 16. e5 e5 17. d2 c4 18. h1 ab3 19. ab3 b4 20. d1 c2 = Donner—Benkö, Palma de Mallorca 1971

25 12... d6 13. e2 e8 14. d4 d4 15. g4 b6 16. d1 b4 17. e2 d7 18. a3 b3 干 Mecking—Szabo, Buenos Aires 1970; 13. a4! 干 12... b8! 干 13. d4 d6 14. d6 b6 15. g2 f8 16. b1 d4 17. h3 d5 18. b3 a6 干 Mesing—Vukić, Sarajevo 1974

26 13. g2 a6 14. a4 f8 15. a3 b4 16. d5 e8 17. b3 d6 18. e1 c4 19. d4 c4 20. b4 c8 干 Kraidman—Browne, Netanya 1971

27 13... a6! 干 14. e2 f8 15. e1 b4 16. d3 e5 17. d2 d3 干 Domes—Zilberman, SSSR 1975

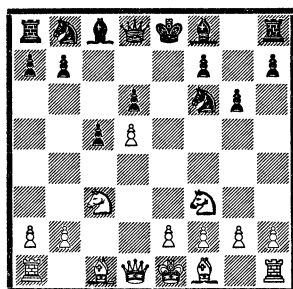
- ²⁸ 16... 𐄂fb8 17. 𐄂d2 𐄂e8 18. b3 𐄂c7 19. a4 𐄂b7 20. 𐄂hc1 𐄂ab8 21. 𐄂d3± Donner—Browne, Amsterdam 1971
- ²⁹ 12... 𐄂a5 13. 𐄂c2 𐄂b6 14. 𐄂d2?! 𐄂fd7 15. 𐄂b3 𐄂a6 16. 𐄂d1 𐄂a4干 L. Popov—Tringov, Varna 1972 — 13/120; 13. 𐄂e1 — 12. 𐄂e1
- ³⁰ 14. e5? de5 15. 𐄂e5 𐄂b7 16. 𐄂b3 e6 17. 𐄂e3 𐄂fc8 18. 𐄂d3 𐄂fd5 19. 𐄂d5 c4! 20. 𐄂b6 𐄂d5干 Taylor—Benkö, USA 1975
- ³¹ 14... 𐄂fb8 15. b3 𐄂b7 16. 𐄂b2 [16. 𐄂b1!±] 𐄂c4 17. 𐄂c1 𐄂a3 18. 𐄂a3 𐄂a3 19. 𐄂a4 𐄂d7 20. 𐄂ab1± Gligorić—Živković, Jugoslavija 1977
- ³² 15. b3!± 𐄂b1, 𐄂b2
- ³³ 15... e6 16. 𐄂b3 ed5 17. 𐄂f6±
- ³⁴ 20. 𐄂c6? 𐄂d5!干
- ³⁵ 1/2 : 1/2 Gligorić—Benkö, Lone Pine 1975 — 19/95; 21. 𐄂d5 𐄂d5 22. 𐄂d5 𐄂d5 23. 𐄂d5 𐄂b2 24. 𐄂c5 𐄂aa2 25. 𐄂d3= Benkö
- ³⁶ 12... 𐄂b6?! 13. e5!± Levy; 12... 𐄂b8 13. 𐄂e2 𐄂a7 14. 𐄂g5 h6 15. 𐄂d2 𐄂h7 16. 𐄂c2 𐄂b7 17. 𐄂d1 𐄂b8 18. 𐄂c1 𐄂e8 19. 𐄂h4± Kuzmin—Alburt, SSSR 1971 — 11/71; 12... 𐄂c7 13. 𐄂e2 𐄂fb8 14. 𐄂c2 𐄂b7 15. h3 𐄂a6 16. 𐄂g5 h6 17. 𐄂e3 𐄂e8 18. 𐄂d2 𐄂h7 𐄂Holm—Toran, Skopje (ol) 1972 — 14/137; 14. h3 𐄂f4, 𐄂c1±
- ³⁷ 13. 𐄂e2 𐄂fb8 14. 𐄂d2 𐄂a6 15. f4 𐄂e8 16. 𐄂f3 𐄂e2 17. 𐄂e2 𐄂c7 18. a3 𐄂b6 19. 𐄂a2 f5干 Kristiansen—L. Popov, Polanica Zdroj 1975; 13. e5 𐄂e5 14. 𐄂e5 de5 15. 𐄂e5 𐄂b7 16. 𐄂f3 𐄂fd8; 13. 𐄂c2 𐄂g4 14. 𐄂e2 [14. 𐄂f4 𐄂b7 15. 𐄂e2 𐄂fb8 16. 𐄂c1 𐄂a6 17. h3 1/2 : 1/2 Šahović—Benkö, Vrnjačka Banja 1971] 𐄂a6 15. 𐄂d2 [15. 𐄂g5 𐄂fb8 16. 𐄂d1 𐄂ge5 17. 𐄂e5 𐄂e5 18. h4 f6 19. 𐄂c1 (Gligorić—Kozomara, Beograd 1961) 𐄂b6 𐄂a4] 𐄂fb8 16. 𐄂e1 𐄂ge5 17. 𐄂e5 𐄂e5 18. 𐄂d1 c4 𐄂Holmov—Platonov, SSSR 1972
- ³⁸ 14. 𐄂c2 𐄂a6 15. 𐄂e2 𐄂e2 16. 𐄂e2 𐄂g4 17. 𐄂d1 𐄂ge5 18. 𐄂e5 𐄂e5 19. 𐄂d2 𐄂c4 20. 𐄂c3 𐄂c3 21. bc3 𐄂a3 22. f4 e6 23. 𐄂f2 𐄂ba8 1/2 : 1/2 Hort—Damjanović, Zagreb 1972; 14. 𐄂g5 h6 15. 𐄂f6 𐄂f6 16. 𐄂c1 c4 17. 𐄂cc2 𐄂b7 18. 𐄂c1 𐄂h7 19. 𐄂f4 𐄂g7 20. e5 𐄂e5 21. 𐄂e5 𐄂e5 22. 𐄂c4 𐄂c7 23. 𐄂d3 𐄂a6= Gligorić—Browne, Rovinj—Zagreb 1970; 14. 𐄂f4 𐄂g4 15. 𐄂c1 𐄂a5 16. 𐄂g5 𐄂c3! 17. bc3 f6 18. 𐄂f4 𐄂a4 19. 𐄂d2 𐄂a6 𐄂Keres—Pohla, Pärnu 1971 — 12/100
- ³⁹ 14... 𐄂b7 15. 𐄂c2 𐄂e8 16. 𐄂e3 𐄂a5 17. 𐄂e2 𐄂ab8 18. 𐄂e1 𐄂c7 19. 𐄂c1 𐄂a6 20. a3± Gligorić—Udovčić, Rovinj—Zagreb 1970 — 9/87; 16... 𐄂a6!; 15. 𐄂f4!±; 14...
- 𐄂a6! 15. e5?! 𐄂e5 16. 𐄂e5 de5 17. 𐄂e5 𐄂b7 18. 𐄂f3 𐄂d8 19. 𐄂e2 𐄂d5= F. Portisch—Gaprindašvili, Tbilisi 1971; 15. 𐄂f4!±
- ⁴⁰ 17. 𐄂cc2 𐄂c3! 18. bc3 𐄂b6 19. 𐄂e1 𐄂c4 20. e5 𐄂b2干 Gligorić—Damjanović, Jugoslavija 1977
- ⁴¹ 20... 𐄂b2? 21. 𐄂e7 𐄂f2 22. 𐄂f2 𐄂f6 23. 𐄂g2 𐄂e7 24. d6+—; 20... 𐄂d6±
- ⁴² 13. h3 𐄂ge5 14. 𐄂e5 𐄂e5 15. f4 𐄂d7 16. 𐄂c2 𐄂b6 17. 𐄂d2 c4 18. 𐄂d1 𐄂fc8 19. 𐄂c3 𐄂c3 20. 𐄂c3 𐄂c5 21. 𐄂e2 𐄂b3 22. 𐄂b1 𐄂a2干 Trifunović—Kozomara, Jugoslavija (ch) 1951
- ⁴³ 13... 𐄂c7 14. 𐄂c2 𐄂fb8 15. h3 𐄂ge5 16. 𐄂e5 𐄂e5 17. 𐄂e2 𐄂b7 18. f4 𐄂d7 19. 𐄂d2 𐄂a6 20. 𐄂f3± Holm—Pytel, Polanica Zdroj 1972 — 15/106
- ⁴⁴ 15. 𐄂c2 h6 16. 𐄂d2 𐄂a6 17. 𐄂d1 𐄂eb8 18. 𐄂c1 𐄂b7 19. h3 𐄂ge5 20. 𐄂e5 𐄂e5 21. f4 𐄂d7 𐄂L. Popov—Vasjukov, Varna 1971
- ⁴⁵ 15... h6!?
- ⁴⁶ 21. b3 c4 22. bc4 𐄂c4 23. 𐄂c4 𐄂c4 24. 𐄂c1± Barigov—Zliberman, SSSR 1972 — 14/130
- ⁴⁷ 13. 𐄂g5 h6 14. 𐄂f6 𐄂f6 15. 𐄂d3 𐄂fb8 16. 𐄂e2 𐄂b2! 17. 𐄂b2 𐄂c3 18. 𐄂c3 𐄂c3 19. 𐄂ab1 𐄂b2 20. 𐄂b2 𐄂a4干 Parr—Browne, Adelaide 1971
- ⁴⁸ 15. a4?! 𐄂b4 16. h3 𐄂ge5 17. 𐄂e5 𐄂e5 18. 𐄂d1 𐄂b3 19. 𐄂b3 𐄂b3 20. 𐄂e3 𐄂b2!干 Kuzmin—Georgadze, SSSR 1972; 15. b3!?
- ⁴⁹ 19. a4? 𐄂a6 20. 𐄂e3 𐄂c8 21. 𐄂a3 𐄂ab8干 Makagonov—Korsunski, SSSR 1975 — 19/94
- ⁵⁰ 14. 𐄂e2 𐄂e8 [14... 𐄂b7! 15. 𐄂g5 𐄂ab8 16. 𐄂c1?! 𐄂a6 17. 𐄂b1 𐄂b6 18. 𐄂e1 𐄂fd7 19. 𐄂c2 h6! 20. 𐄂c1 c4干 Knaak—Češkovski, Leipzig 1975 — 21/92; 16. 𐄂b1 𐄂o] 15. 𐄂g5 h6! [15... 𐄂b2? 16. 𐄂b2 𐄂c3 17. 𐄂d2±; 15... 𐄂c3?! 16. bc3 𐄂c3 17. 𐄂e7?! 𐄂e5 18. 𐄂e3 𐄂b2 19. 𐄂h4 𐄂f3 20. 𐄂f3± Knaak—Damjanović, Sombor 1972 — 14/139; 17. 𐄂c1!±; 15... 𐄂e5?! 16. 𐄂e5 𐄂e5 17. 𐄂c1 𐄂a7 18. 𐄂d3± Knaak—Bellon, Pula 1975 — 20/119] 16. 𐄂e7! [16. 𐄂f4 g5?! 17. 𐄂c1 𐄂c7 18. h4 g4 19. 𐄂h2 𐄂e5 20. 𐄂c2 h5 21. f3± Malich—Ciocaltea, Skopje (ol) 1972 — 14/138; 16... 𐄂c7! 𐄂f6 17. 𐄂c2 𐄂f7 18. e5; 14. 𐄂c2 𐄂e8 [14... 𐄂b6 15. 𐄂d1 𐄂a6 16. 𐄂d2 𐄂c4 17. 𐄂c3± Minić; 14... 𐄂b7! 15. 𐄂d2 [15. 𐄂g5? 𐄂b2! 16. 𐄂b2 𐄂c3 17. 𐄂b7 𐄂a7 18. 𐄂a7 𐄂a7干 Vajser—Georgadze, SSSR 1973] 𐄂c7! 16. 𐄂d1 𐄂b6 17. 𐄂c3 𐄂c3=
- ⁵¹ 14... 𐄂e8!?
- ⁵² Grigorjan—Vaganjan, SSSR (ch I) 1977

A6 SADRŽAJ • СОДЕРЖАНИЕ A6

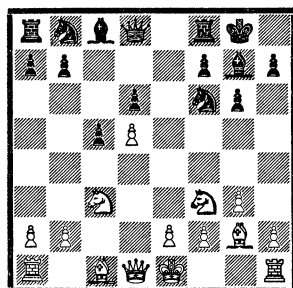
A60

1. d4 f6 2. c4 c5 3. d5 e6 Uhlmann 352
 — 4. R c3 4. f3
 — 4. f3 R c3 4... ed5
 — 4... ed5 5. R c3 5. cd5
 — 5. cd5 R c3 5... d6
 — 5... d6 6. R c3 6. f3, 6. e4
 — 6. f3 R c3 6... g6

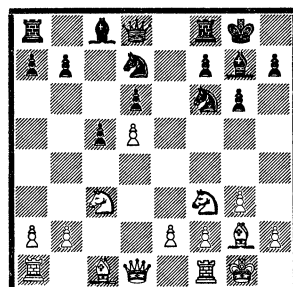
A61

1. d4 f6 2. c4 c5 3. d5 e6 Uhlmann 353
 4. f3 ed5 5. cd5 d6 6. f3 g6
 — 7. R c3 7. g3

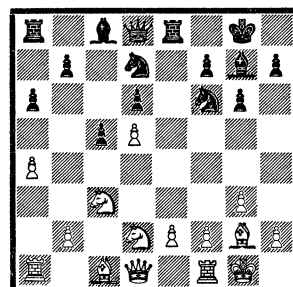
A62

1. d4 f6 2. c4 c5 3. d5 e6 Karpov 356
 4. f3 ed5 5. cd5 d6 6. f3 Razuvajev
 g6 7. g3 g7 8. g2 0—0
 — 9. R c3 9. 0—0
 — 9. 0—0 R c3 9... bd7

A63

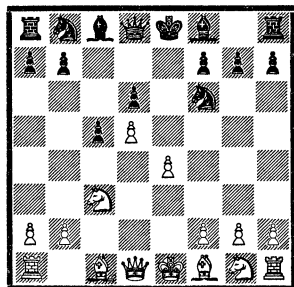
1. d4 f6 2. c4 c5 3. d5 e6 Karpov 359
 4. f3 ed5 5. cd5 d6 6. f3 Razuvajev
 g6 7. g3 g7 8. g2 0—0
 9. 0—0 bd7
 — 10. R c3 10. d2
 — 10. d2 R c3 10... a6
 — 10... a6 11. a4 R c3 11... e8

A64

1. d4 f6 2. c4 c5 3. d5 e6 Karpov 360
 4. f3 ed5 5. cd5 d6 6. f3 Razuvajev
 g6 7. g3 g7 8. g2 0—0
 9. 0—0 bd7 10. d2 a6 11.
 a4 e8

A6 SOMMAIRE • INDICE A6

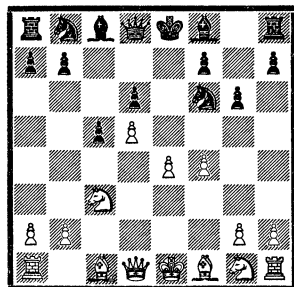
A6 CONTENTS • INHALT A6

A65

1. d4 Nf6 2. c4 c5 3. d5 e6
4. Nc3 ed5 5. cd5 d6 6. e4

Gufeld 363

- 6... R— 6... g6
— 6... g6 7. R— 7. f4, 7. Nf3

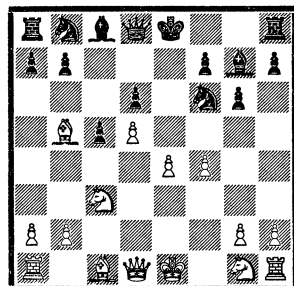

A66

1. d4 Nf6 2. c4 c5 3. d5 e6
4. Nc3 ed5 5. cd5 d6 6. e4 g6
7. f4

Gufeld 368

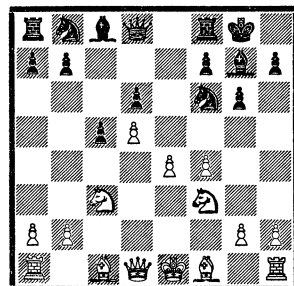
- 7... R— 7... Ng7
— 7... Ng7 8. R— 8. Nb5, 8. Nf3

A67

1. d4 Nf6 2. c4 c5 3. d5 e6
4. Nc3 ed5 5. cd5 d6 6. e4 g6
7. f4 Ng7 8. Nb5

Kotov 370

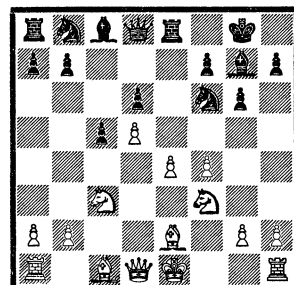

A68

1. d4 Nf6 2. c4 c5 3. d5 e6
4. Nc3 ed5 5. cd5 d6 6. e4 g6
7. f4 Ng7 8. Nf3 0-0

Geler 372

- 9. R— 9. Ne2
— 9. Ne2 R— 9... Re8

A69

1. d4 Nf6 2. c4 c5 3. d5 e6
4. Nc3 ed5 5. cd5 d6 6. e4 g6
7. f4 Ng7 8. Nf3 0-0 9. Ne2
Re8

Petrosjan 375

A6 INDICE • INNEHÅLL A6

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	de6 ¹ fe6	♙g5 ² d5 ³	e4 h6 ⁴	♙f6 ♙f6	cd5 ed5	ed5 ♙d6 ⁵	♘c3 ⁶ 0-0	♘f3		∞
2	g3 ed5 ⁷	cd5 d6	♙g2 g6	e4 ⁸ ♙g7	♘e2 0-0	0-0 ♙e8	f3 b5	a4 b4	♙e1 ♘bd7 ⁹	∞
3	...	...	♙g2 ¹⁰ b5	e4 ¹¹ ♙b7 ¹²	♘e2 g6	0-0 ¹³ ♙g7	a4 b4	♘d2 ♙a6	♙e1 ♘bd7 ¹⁴	=
4	...	...	...	a4 b4 ¹⁵	♘d2 ♙a6	♙c2 g6	♘c4 ♙g7 ¹⁶	♘f3 0-0	0-0 ♙e8 ¹⁷	=
5	♘c3 ed5 ¹⁸	cd5 ¹⁹ g6	d6 ²⁰ ♙b6 ²¹	♙g5 ♙g7 ²²	♙d2 0-0	0-0-0 ♙e8	f3 ♘c6	e4 ♘d4	♘ge2 ♙d6 ²³	±
6	...	...	♘f3 ²⁴ d6	g3 ²⁵ ♙e7	♙g2 0-0	0-0 ♘d7 ²⁶	♘d2 ♙f6	♘de4 ²⁸ ♙e7	f4 ²⁹	±

¹ 4. f3 ed5 5. cd5 d6 6. e4 g6 7. ♘e2 ♙g7 8. ♘ec3 0-0 9. ♙g5 ♙e8 10. ♘e2 h6 11. ♘e3 b6 12. 0-0 ♙h7 13. a4 ♘a6 14. ♘a3 ♘b4 15. ♙d2 ♘d7 16. ♙h1 a6 17. ♙ac1 ♙a7 18. ♘d1 ♘e5 ½ Hernandez-Panno, Bogota 1977; 4. ♘f3 ed5 [4... b5 — E 10] 5. cd5 d6 6. ♘c3 — 4. ♘c3

² 5. ♘c3 d5 [5... ♘c6 6. g3 d5 7. cd5 ed5 8. ♙g5 d4 9. ♙f6 ♙f6 10. ♘b5 ♙f7 11. ♙g2 a6 ½ Wexler-Panno, Mar del Plata 1955] 6. ♙g5 d4 7. ♘e4 ♘e7 8. ♙f6 gf6 9. e3 0-0 10. ♘f3 ♘c6 11. ♘d3 f5 12. ♘g3 de3 13. fe3 ♙a5 14. ♙f2 ♙f6 15. ♙e2 ♘e5 ½ Foguelman-R. Garcia, Quilmes 1959; 5. ♘f3 ♘e7 6. g3 d5 7. ♙g2 ♘c6 8. 0-0 0-0 9. ♘bd2 ♙h8 10. a3 ♘d7 11. ♙c2 ♘e8 ½ Pfeiffer-Polugajewski, BRD-SSSR 1960

³ 5... ♘e7 6. ♘c3 d5 [6... 0-0 7. e3 b6 8. ♘f3 ♘b7 9. ♘d3 d6 10. ♙c2 ♘bd7 11. ♙f6 ♘f6 12. ♘f5 ½ Kotov-Casas, Mar del Plata 1957] 7. e3 [7. cd5 ed5 8. ♙f6 ♙f6 9. ♘d5 ♘b2 10. ♙b1 ♘d4 ½] d4 8. ed4 cd4 9. ♙f6 ♙f6 10. ♘e4 0-0 11. ♘d3 ½ Foguelman-Darga, Amsterdam (izt) 1964

⁴ 6... de4 7. ♙d8 ♙d8 8. ♘c3 ♘e7 9. ♘ge2 ½; 6... ♙a5 7. ♘d2 ♙c7 8. cd5 ed5 9. ed5 ♘d5 10. ♘b5 ½; 6... ♘e7 7. ♙f6 ♙f6 8. e5 ♘e7 9. ♘d3 g6 10. ♘c3 ½ Casas-R. Garcia, Argentina 1961

⁵ 9... ♙b2 10. ♘d2 ½

⁶ 10. ♘b5?! ♘d7 11. ♘c3 0-0 12. ♘f3 ♘e5 13. ♘e2 ♘f3 14. ♙f3 ♘d7 ½ Foguelman-Mecking, Buenos Aires (m) 1967 — 3/102

⁷ 4... b5 5. de6 [5. ♙g2 ♙b7 6. e4 bc4 7. ♘c3 d6 8. ♙a4 ♘bd7 9. de6 fe6 10. ♙c4 ♙e7 11. ♙a4 ♙f7 ½ L. Kovacs-Meleghegyi, Hungary 1967] fe6 6. ♙g2 d5 7. cd5 ♘b7 8. e4 ed5 9. e5 ♙e7 10. ♙e2 ♘fd7 11. ♘c3 ½ Reshevsky-Böök, Helsinki (ol) 1952; 4... g6

5. de6 fe6 [5... de6 6. ♙d8 ½] 6. ♘c3 ♙g7 7. ♙g2 0-0 8. ♙f4 d5 [8... ♘e8?! 9. ♙d2 ½ Korčnoj-Hartoch, Amsterdam 1972 — 13/122] 9. cd5 ed5 10. ♘d5 ½; 8. ♘h3! ½ Korčnoj

⁸ 7. b3 ♙g7 8. ♘b2 0-0 9. e3 [9. ♘f3 ♘d5 10. ♙g7 ♙g7 11. ♙d5 ♙f6 12. 0-0 ♙a1 13. ♙d6 ♙f6 ½ Denker-Timman, Wijk aan Zee II 1971] ♙f5 10. ♘e2 ♘bd7 11. ♘d2 ♙e7 12. 0-0 b5 ½ L. Kovacs-Flesch, Salgotarjan 1967; 7. ♘f3 ♙g7 8. ♘c3 — A 62

⁹ Milev-Petrosjan, Bucuresti 1953

¹⁰ 6. a4 ba4 7. ♘c3 d6 8. ♙a4 ♘d7 9. ♙b3 ♙c7 10. e4 ♘e7 11. ♘f3 0-0 12. ♘d2 a5 13. ♘c4 ♘a6 14. ♙a5 ♘b4 15. ♙a8 ♙a8 16. ♘e2 ♘h3 ½ Quinteros-Forintos, Montilla 1973; 6. e4 ♘e4 7. ♙e2 ♙e7 8. ♙g2 ♘d6 9. ♘e3 b4 [9... c4 10. ♘c3 a6 11. ♘c5 ♘a4 ½] 10. ♘c5 ♙e2 11. ♘e2 ♘a6 12. ♘d4 ♘f5 13. 0-0 ♘c5 = Sosonko-Olafsson, Wijk aan Zee 1977 — 23/124; 6. a3! ½

¹¹ 7. b3 g6 8. ♘b2 ♙g7 9. ♘h3 0-0 10. 0-0 ♘bd7 11. e4 ♙e8 12. ♙c2 ♘e5 13. ♘f4 h5 14. ♘d2 h4 ½ Toluš-Keres, Hastings 1957/58; 7. ♘f3 g6 8. 0-0 ♙g7 9. a4 b4 10. ♘bd2 ♘a6 11. ♙e1 0-0 12. e4 ♙e8 13. ♙c2 ♘bd7 14. ♙f1 = Najdorf-Szabo, Göteborg (izt) 1955; 7. a3 a5 8. ♘c3 ♙b6 9. ♘f3 ♘e7 10. 0-0 0-0 11. e4 ♘bd7 12. ♙e1 ♘a6 = Larsen-Talij, Bled (m) 1965

¹² 7... ♙e7 8. ♙e2 ♘a6 9. b4 ♘bd7 10. f4 cb4 11. e5 ♙c8 12. ♘b2 ♘c5 13. ♘d4 ½ Toluš-Mikenas, SSSR 1947

¹³ 9. a4 b4 10. ♘d2 ♘bd7 11. ♘c4 a5 12. 0-0 ♘b6 13. ♘b6 ♙b6 = Platz-Barden, Helsinki (ol) 1952

¹⁴ Rovner-Mikenas, SSSR 1949

¹⁵ 7... ♙a5 8. ♘d2 [8. ♘d2? b4 9. b3 ♘bd7 10. ♙g5 ♘e7 11. ♘d2 ♘a6 ½ Inkjov-Đurić, Pernik 1976 — 21/98] ♘b7 9. e4 ½

¹⁶ 10... ♖e7 11. ♜f4 ♜c4 12. ♖c4 a6 13. ♜f3 ♜g7 14. 0-0 0-0 15. ♖ad1 ♜bd7 = Ravinski-Mikenas, SSSR 1944

¹⁷ 13. ♖e1 ♜c4 14. ♖c4 ♜bd7 = Polugajevski-Lisicin, SSSR (ch) 1956

¹⁸ 4... b5? 5. ♜b5±

¹⁹ 5. ♜d5 ♜d5 6. ♖d5 ♜c6 7. ♜g5 [7. g3 d6 8. ♜h3 ♜e7 9. ♜d2 0-0 10. ♜c8 ♖c8 11. ♜c3 ♖b8 12. ♜f1 b5↑↑ Spiridonov-Filipowicz, Polanica Zdroj 1970; 7. e4 d6 8. ♜e3 ♜e6 9. ♖d2 ♜e7 10. ♜e2 0-0 11. ♜f3 f5 12. ♜g5 ♜g5 13. ♜g5 ♖a5 14. ♖a5 ♜a5 15. b3 ♜c6 = Portisch-Pogats, Hungary (ch) 1955] ♜e7 [7... ♖a5 8. ♜d2 ♖b6 9. ♜c3 d6△ ♜e6, 0-0-0∞] 8. ♜f3 ♜b4 =

²⁰ 6. ♜g5 ♜g7 7. ♖d2 d6 8. ♖e3 ♜f8 9. ♜f3 h6 10. ♜h4 ♜a6 11. ♖d2 g5 12. ♜g3 ♜f5 13. e3 ♜b4 14. ♖c1 ♜e4↑ Guimard-Perez, La Habana 1962; 6. ♜f3 ♜g7 7. ♜d2 0-0 8. ♜c4 b6 9. e3 [9. ♜g5 h6 10. ♜h4 ♜a6 11. ♖a4 g5 12. ♜g3 b5 13. ♜b5 ♜d5↑↑ Szilagyi-Holmov, Moskva 1960] d6 10. ♜e2 ♜a6 11. a4 ♜c4 12. ♜c4 ♜bd7 13. 0-0 ♖e8 14. ♖c2 ♖e7 15. ♖b1 ♜g4 = Boleslavski-Talj, SSSR (ch) 1956

²¹ 6... ♜g7 7. e4 [7. ♜g5 h6 8. ♜h4 g5 9. ♜g3 0-0 10. e3 b5 11. ♜b5 ♖a5 12. ♜e5 ♜b7 13. ♜e2 ♜g2 14. ♖g1 ♜f3∞ Beni-Lenner, Österreich 1967] 0-0 8. f4 ♜c6 [8... ♜e4? 9. ♜e4 ♖e8 10. ♖d5 ♜c6 11. ♜d2+ -] 9. e5 ♜e8 10. ♜f3±∞ van den Berg-Nievergelt, Berlin 1965

²² 7... ♜g8? 8. ♜d5 ♖d6 9. ♜f4+ -; 7... ♜h5? 8. ♖d5! f6 [8... ♖d6 9. ♜b5!

♖d5 10. ♜c7#] 9. 0-0-0 ♖d6 10. ♖d6 ♜d6 11. ♜d6 fg5 12. ♜d5 ♜a6 13. ♜f3±∞ ⊥

²³ 13. ♜d4 cd4 14. ♖d4±

²⁴ 6. h4 a6 7. a4 g6 8. ♜h3 ♜g7 9. ♜f4 0-0 10. h5 ♜bd7 11. hg6 hg6 12. ♖d3 [13. f3? ♜e5 13. ♜f2 c4↑ Gurgienidze-Raškovski, SSSR 1976 — 21/99] ♜e5 13. ♖g3∞; 6. g3 g6 7. ♜g2 ♜g7 8. ♜h3 [8. ♜f3 — A 62] 0-0 9. 0-0 b6 10. ♜f4 a6 11. a4 ♖e8 12. h3 ♖a7 13. e4 ♖ae7 14. ♜d3 ♜bd7 = Möller-Baklund, Moskva (ol) 1956; 6. e3 g6 7. ♜f3 ♜g7 8. ♜e2 0-0 9. 0-0 ♜a6 10. ♜d2 ♜c7 11. e4 a6 12. a4 ♖b8 = Penrose-Barden, London (m) 1958

²⁵ 7. ♜f4 0-0 8. e3 ♜a6 9. ♜d3 ♜c7 10. 0-0 ♜h5 11. ♖e1 ♜f4 12. ef4 ♜f6 13. h3 ♜c3 14. bc3 ♖f6 15. ♖d2 = Dittmann-Prins, Moskva (ol) 1956; 7. e4 — A 65

²⁶ 8... ♜a6 9. 0-0 ♖b8 10. ♖e1 b5 11. a4 ba4 12. ♖a4± Larsen-Hamann, Kopenhagen 1965; 8... ♜d7 9. 0-0 [9. a4 ♖c8 10. h3 ♜a6 11. ♜d2 ♜b4 12. ♜c4 ♖e8 13. e4 b6 14. ♜f4 ♖a6 15. b3 b5∞ Guimard-Prins, Amsterdam (ol) 1954] b5 10. ♜d2 b4 11. ♜ce4 ♜e4 12. ♜e4 ♜b5 13. ♖c2 g6 14. ♜d3 a6 15. ♜c4± Borisenko-Banik, SSSR 1954; 8... ♖e8 9. 0-0 ♜bd7 10. e4± Aljehin-Valles, Sabadell 1945

²⁷ 9... ♜c7!?

²⁸ 11. ♖b1 ♖a5 12. ♖c2 b5 13. a3 ♜b7 14. ♖f5 ♖d8 15. b4± Boleslavski-Toluš, SSSR (ch) 1956

²⁹ Gurgienidze-Toluš, SSSR (ch) 1957

A 61

1. d4 ♜f6 2. c4 c5 3. d5 e6 4. ♜c3 ed5 5. cd5 d6 6. ♜f3 g6

	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1	♜f4 ♜g7	e3 ¹ 0-0	♜e2 ² ♜a6 ³	♜d2 ♜c7	♜c4 ♜fe8	a4 f5	h4 b6	♖b3 ♜b7	♖d1 ♖b8 ⁴	∞
2	... a6	a4 ♜g7	e3 ⁵ 0-0	h3 ⁶ ♖e7 ⁷	♜e2 ⁸ ♜bd7	0-0 ♖b8	♜h2 ♜e8	♜d2 b6	e4 ♜d4 ⁹	=
3	♜d2 ♜g7 ¹⁰	♜c4 0-0	♜f4 b6	♜d6 ¹¹ ♖e8	♜g3 ♜e4	♜e4 ♖e4	e3 b5	♜d6 ¹² ♖b4	♜e2 ¹³ ♜b2 ¹⁴	±
4			... ♜e8	♖d2 ¹⁵ b6 ¹⁶	e3 ¹⁷ ♜a6	a4 f5 ¹⁸	♜e2 ¹⁹ ♖f6	♜g3 ♜c4	♜c4 a6 ²⁰	=
5			♜g5 h6 ²¹	♜f4 ²² b6 ²³	♜d6 ²⁴ ♖e8	♜g3 ♜e4	♜e4 ♖e4	e3 b5	♜d2 ²⁵ ♖b4 ²⁶	±
6	... ♜bd7	♜c4 ²⁷ ♜b6	e4 ²⁸ ♜c4 ²⁹	♜c4 ♜g7	0-0 0-0	♜f4 a6	a4 ♖e8 ³⁰	♖c2 ³¹ ♖c7 ³²	♖ae1 ♜d7 ³³	=
7	♜g5 ♜g7	♜d2 ³⁴ 0-0 ³⁵	e3 a6 ³⁶	a4 ♖e8 ³⁷	♜e2 ♜bd7	0-0 ♖c7 ³⁸	♖c2 ♜b6 ³⁹	♜f3 ⁴⁰ ♜f5 ⁴¹	e4 ♜d7 ⁴²	±

	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
8	...	...	...	h4	a4	e2	0-0	c2	h3	±
	...	...	h6	a6 ⁴³	bd7	e7 ⁴⁴	b8	d8 ⁴⁵	b6 ⁴⁶	
9	...	h4 ⁴⁷	g3	d2 ⁴⁸	e3 ⁴⁹	hg3	c4	e2 ⁵¹	0-0 ⁵³	=
	h6	g5	h5	g7	g3	0-0 ⁵⁰	e7	d8 ⁵²	d7 ⁵⁴	
10	...	...	...	e3	hg3	d3 ⁵⁶	c2	a4	0-0	±
	...	...	...	g3 ⁵⁵	g7	d7 ⁵⁷	a6 ⁵⁸	b8	0-0 ⁵⁹	

¹ 8. ♖a4 ♙d7 [8... ♖d7 9. ♙d6 ♖a4 10. ♙a4 ♙d5 11. 0-0-0±; 8... ♗f8 9. ♖b3 ♙e8 10. e4 ♙d7 11. ♙e2 h6 12. 0-0±○] Mititelu-Bazan, Leipzig (ol) 1960] 9. ♖b3 ♖c7 10. ♙d2 [10. ♙d6? ♖d6 11. ♖b7 ♖b6 12. ♖a8 ♖b2-+; 10. e3 ♙h5 11. ♙g5 h6 12. ♙h4 g5 13. ♙g3 0-0±; 8. e4 — A 70] ♙h5 11. ♙g5 h6 12. ♙h4 0-0 13. e3 g5 14. ♙e2 gh4 15. ♙h5 a6oo Toran—Langeweg, Beverwijk 1959; 8. e4 — E 65

² 9. ♙c4 ♙h5 10. ♙g5 f6 11. ♙h4 g5 12. ♙d2 gh4 13. ♖h5 f5 14. g3 ♙bd7 15. gh4 ♙e5 16. ♖g1 ♗h8♞ Bleiman—Browne, Netanya 1971; 9. h3 b6 [9... ♙f5 10. ♙d3 b5 11. ♙f5 gf5 12. 0-0 b4 13. ♙e2 ♙e4 14. ♖c2 ♖f6 15. ♖ab1oo Simagin—Ščerbakov, SSSR 1961] 10. ♙d2 ♙e8 11. ♙c4 ♙a6 12. a4 ♙c4 13. ♙c4 ♙d7 = Keres—Talij, SSSR 1954

³ 9... ♙g4 10. 0-0 ♖e8 11. h3 ♙f3 12. ♙f3 a6 13. g4 ♖c7 14. ♙g3 b5oo Simagin—Lamin, SSSR 1962

⁴ Šamkovič—Planinc, Varna 1970

⁵ 9. ♖d2 0-0 10. ♙h6 ♙h6 11. ♖h6 ♖e8 12. g3 ♖e7 13. ♙g2 ♙bd7 14. 0-0 ♖b8 15. ♙g5 ♙f8± Goldenov—Toluš, SSSR 1952; 9. e4! — A 70

⁶ 10. ♙d2 ♙h5 11. ♙g3 ♙g3 12. hg3 ♙d7 13. ♙e2 ♖e8 14. ♙c4 ♙e5 15. ♖b3 ♙c4 16. ♖c4 ♖a5 17. 0-0 ♙d7± Damjanović—Đantar, Jugoslavija (ch) 1961; 10. ♙e2 ♖e7 11. ♙d2 ♙d7 12. ♙c4 ♙e8 13. 0-0 ♙e5 14. ♙b6 ♖b8 15. ♖d2 f5± Dittmann—Uhlmann, Dresden 1956

⁷ 10... ♙h5 11. ♙h2 f5 12. ♙e2 f4 13. e4 ♙d7 14. 0-0 ♗h8 15. ♗h1 ♖b8oo Furman—Forintos, Oberhausen 1961

⁸ 11. ♙d2 ♙bd7 12. ♙c4 ♙e8 13. ♙e2 f5 14. 0-0 b6 15. ♖e1 ♖b8± Müller—Nikolaiczuk, BRD 1977

⁹ Halilbešli—Savon, SSSR 1962

¹⁰ 7... ♙a6 8. ♙c4 ♙c7 9. a4 b6 10. e4 ♙a6 11. ♙g5 h6 12. ♙h4± Donner—Estrada, Varna (ol) 1962; 7... a6 8. a4 ♙bd7 9. ♙c4 — 7... ♙bd7

¹¹ 10. ♙d6? ♙h5 11. ♙c8 ♙f4-+

¹² 14. ♙d2! ♖b4 15. b3 ♙a1 16. ♖a1±

¹³ 15. ♙b5 ♙f8! [15... ♙b2? 16. 0-0 ♙a1 17. ♖a1+—] 16. ♙c6 ♙a6 17. ♖d2 [17. ♙a8? ♖b2 18. ♖a4 ♖f6-+ Donner—Planinc, Wijk aan Zee 1973 — 15/119] ♙c6 18. dc6 ♖f6 19. ♖c3 ♖e6 20. ♖d1♞ Trifunović

¹⁴ 16. 0-0oo△ 17... ♙a1? 18. ♖a1±→ Cvetković; 16. ♖b1 ♙c3 17. ♗f1 ♖b1 18. ♖b1 a6 19. h4±→

¹⁵ 10. ♙e4? b5! 11. ♙cd6 ♙d6 12. ♙d6 [12. ♙d6 ♖e8 13. ♙b8 ♖e4-+] g5! 13. ♙g3 ♙b2-+; 10. ♙b5? ♙d7! 11. ♙bd6 b5 12. ♙e8 ♙e8 13. ♙e5 ♖d6 14. ♙d3 ♖d5± Suetin; 10. e3 g5! 11. ♙g3 f5 12. f4 ♖e7 13. ♖d2 gf4 [13... ♙d7?! 14. ♙e2 gf4 15. ef4 ♙df6 16. a4 h6 17. 0-0 ♙d7 18. ♙h4± Suetin—Kogan, SSSR 1956] 14. ♙f4 ♙d7 15. ♙e2 ♙e5± Šamkovič—Vasjukov, SSSR 1956; 10. e4 ♖e7!△ f5±

¹⁶ 10... a6?! 11. a4± × d6, b6; 10... ♙c3 11. bc3 [11. ♖c3 b5 12. ♙d2 f5 (12... b4 13. ♖c2 ♖e7 14. ♖e4 ♖f6 15. 0-0± Macukevič—Suetin, SSSR 1956) 13. h4 ♖f6 14. e3 a6 15. ♖f6 ♙f6 = Ghiteșcu—Spasov, Zinnowitz 1965] b5 12. ♙b2 ♙b7 [12... a5 13. e4 ♖e7 14. ♙d3 b4 15. 0-0 ♙d7 = Borisenko—Talij, Riga 1955; 12... ♙d7 13. c4 ♙a6 14. e3 ♖b8 15. cb5 ♙b5 = Dittmann—Trifunović, Leipzig (ol) 1960; 12... f5 13. a4 ♖a5 14. e3 ♙a6 15. ♙e2 (15. ♖c1 b4 16. c4 ♙d7 =) b4 16. c4 ♙d7 17. 0-0 ♙ef6 18. f3 ♖c7 = Tukmakov—Židkov, SSSR 1972 — 15/122] 13. g3 [13. e4? ♖e7±] ♙d7 14. ♙g2 f5 15. 0-0 ♙df6 [15... c4 16. e4 =] 16. a4 a6 = Antošin—Talij, SSSR (ch) 1956

¹⁷ 11. ♙b5 ♙a6 12. a4 [12. ♙cd6 ♙d6 13. ♙d6 f5△ g5, f4±] ♙b5 13. ab5 ♙d7 [13... a6?! 14. e3 ♙a7 15. ♙e2± Gligorić—Giustolisi, Dublin 1957] 14. e3 [14. ♙d6 ♙df6! 15. ♙e8 ♖e8 16. ♖d1 ♙e4 17. ♖c2 ♖f6± Goldin—Šapošnikov, corr. 1962] ♙e5 15. ♙e5 ♙e5 16. ♙e5 de5 17. ♙e2 ♙d6± Sliwa—Suetin, Polska—Belorusija 1958; 11. a4 ♙a6 12. e3 — 11. e3

¹⁸ 12... ♙c4 13. ♙c4 a6 14. 0-0 ♙d7 [14... ♖e7 15. ♖ab1 ♙d7 16. ♖fc1 f5 17. b4± Borisenko—Polugajevski, SSSR (ch) 1956] 15. ♖ab1 f5 16. ♙g3 ♖f6 [16... ♖e7?! 17. ♖fc1 ♙e5 18. ♙f1 ♙f6 19. e4± Tajmanov—Suetin, SSSR (ch) 1958] 17. f4 ♙c7 18. ♖fc1 ♖fe8 = Borisenko—Suetin, SSSR 1958; 13... ♙d7! 14. 0-0 ♙e5 15. ♙e2 f5 = Donner—Spaski, Leiden 1970

- ¹⁹ 13. h4 ♖c4 14. ♖c4 a6 15. ♖e2 [15. ♖e2 ♖f6 16. ♖d3 ♖a7 17. g3 ♖g4 干 Borisenko—Boleslavski, SSSR (ch) 1961] ♖d7 干 Farago—Velimirović, Amsterdam 1976 — 22/142; 13. ♖g3 g5 14. f4oo Joksić
- ²⁰ 16. 0—0 ♖d7 17. f4 ♖c7 18. ♖f2 b5 19. ab5 ♖b6 20. ♖e2 ab5 = Osnos—Forintos, Leningrad—Budapest 1962
- ²¹ 9... ♖d7 10. a4 b6 11. e3 ♖a6 12. ♖f3 ♖c4 13. ♖c4 ♖e7 14. 0—0 ♖bd7 15. ♖e2 ♖e5 16. ♖b5 ♖c7 17. f4± Inkjov—Goormachtigh, Groningen 1974; 9... ♖e8 10. ♖d2 a6 11. a4 b6 12. g3 ♖a7 13. ♖f4± Močalov—Carenkov, SSSR 1973; 9... b6 10. a4 ♖a6 11. e3 [11. ♖b5 ♖b5 12. ab5 ♖c7?! 13. ♖f4 ♖e8 (Močalov—Kapengut, SSSR 1974 — 18/108) 14. g3!±; 12... ♖bd7!±] ♖c4 12. ♖c4 a6 13. 0—0±; 9... ♖e7!±
- ²² 10. ♖h4 a6 11. a4 g5 12. ♖g3 ♖e8 13. e4 f5 14. ef5 ♖f5 15. ♖e2± Donner—Lange, Beverwijk 1963; 10... b6 11. e3 ♖a6 12. a4 ♖e7 13. ♖c1 [13. ♖c2?! ♖bd7 14. ♖e2 ♖c4 15. ♖c4 g5 16. ♖g3 ♖h5 17. 0—0 f5 干 Popov—Ermenkov, Varna 1975; 13. ♖b5 ♖b5 14. ab5 ♖bd7 15. ♖e2 g5 16. ♖g3 ♖e4 = Szabo—Portisch, Budapest 1959] ♖bd7 14. b3± R. Garcia—Rubinetti, Buenos Aires 1970; 10... ♖a6 11. e3 ♖c7 12. a4 b6 13. ♖e2 ♖a6 [13... ♖b7 14. 0—0 ♖e7 15. e4± van den Berg—Robatsch, Beverwijk 1963] 14. 0—0 ♖d7 15. e4 ♖ac8 干 Popov—Nunn, Birmingham 1974; 10... ♖d7!±
- ²³ 10... ♖e8!± 11. ♖c1 g5? 12. ♖d2△ h4; 11... ♖h7? 12. ♖b5 Cvetković; 11... ♖c3!± Filip
- ²⁴ 11. ♖d6? ♖h5 12. ♖c8 ♖f4—+
- ²⁵ 15. ♖d6 ♖b4 16. ♖e2 [16. ♖b5? ♖f8 17. ♖c6 ♖a6 18. ♖a8 ♖b2—+; 18. ♖d2 ♖c6 19. dc6 ♖f6 20. ♖c3 ♖e6 干→] ♖b2 17. 0—0oo Cvetković; 17. ♖b1!±
- ²⁶ 16. b3! ♖a1 [16... ♖d5 17. ♖e2△ ♖f3] 17. ♖a1 ♖d5 18. a3 ♖g4 [18... ♖b3 19. ♖e2 ♖d3 20. ♖f3± Cvetković] 19. ♖e2 ♖c6 20. ♖f3 ♖e6 21. ♖g4 ♖g4 22. 0—0± Petrosjan—Nunn, Hastings 1977/78 — 25/131
- ²⁷ 8. e4 ♖g7 9. ♖e2 0—0 10. 0—0 ♖e8 — A 77
- ²⁸ 9. ♖b6 ♖b6 10. e4 ♖g7 11. ♖b5 ♖d7 12. ♖a4 a6 13. ♖d2 ♖c7 14. 0—0 0—0 15. ♖e2 ♖b8 = Kabga—Čehov, Caracas 1976
- ²⁹ 9... ♖g7?! 10. ♖e3! 0—0 11. ♖d3 ♖bd7 [11... ♖h5 12. 0—0 ♖e5 13. a4 ♖f4 14. a5 ♖d7 15. ♖c4± Nimzowitsch—Marshall, New York 1927] 12. 0—0 a6 13. a4 ♖b8 14. ♖c4 ♖c7 15. ♖f4± Borisenko—Sokolski, SSSR (ch) 1954
- ³⁰ 13... ♖h5 14. ♖e3 ♖e8 15. ♖d2 ♖b8 16. ♖fe1 ♖d7 17. a5 b5 18. ab6± Gligorić—Trifunović, Jugoslavija (ch) 1957
- ³¹ 14. ♖e1 ♖g4 15. h3 ♖e5 = Stulik—Ježek, ČSSR (ch) 1957
- ³² 14... b6 15. ♖ae1 ♖c7 16. h3± Ivkov—van Schoor, München (ol) 1958
- ³³ E. Fischer—Soos, Netanya 1965
- ³⁴ 8. ♖a4?! ♖bd7 干; 8. e4 — 6. e4; 8. e3 h6 9. ♖h4 g5 10. ♖g3 ♖h5 11. ♖b5 ♖f8 12. ♖d3 [12. ♖e2 ♖g3 13. hg3 ♖d7 14. ♖c2 ♖e7 = Spasov—Hort, Slnčev Brjag 1974 — 18/110] ♖g3 13. hg3 ♖d7 14. ♖c2 ♖e7 15. 0—0 h5! 16. ♖f5 ♖e5 17. ♖c8 ♖c8 = Deže—Velimirović, Sombor 1972 — 14/141; 11. ♖d3 ♖g3 12. hg3 — 7... h6
- ³⁵ 8... h6 9. ♖h4 g5 10. ♖g3 ♖h5 11. ♖a4 — 7... h6
- ³⁶ 9... b6 10. a4 [10. ♖de4 ♖f5 11. ♖f6 ♖f6 12. ♖f6 ♖f6 13. ♖e2 ♖c8 14. 0—0 ♖a6 15. f4 ♖e8 16. e4 ♖d4 干 Antošin—Vaganjan, Budapest 1973] ♖a6 11. ♖c4±
- ³⁷ 10... ♖bd7 11. ♖e2 ♖c7 12. 0—0 ♖b6 13. e4 ♖d7 14. ♖c2± Filip—Lokvenc, Marianske Lazne 1960
- ³⁸ 12... ♖b8 13. ♖f4 [13. h3± Tukmakov—Larsen, Las Palmas 1978 — 25/132] ♖e5 14. a5 ♖fd7 15. ♖g3 f5 16. e4 ♖f6 17. ef5 ♖f5 18. ♖e5 ♖e5 19. ♖c4± Simagin—Suetin, SSSR (ch) 1960
- ³⁹ 13... ♖b8 14. a5 b5 15. ab6 ♖b6 16. ♖c4 ♖b4 17. ♖f4± Möhring—Golz, Zinnowitz 1966
- ⁴⁰ 14. e4? ♖fd5! 15. ed5 ♖c3 16. ♖c3 ♖e2 17. ♖h6 ♖e5 干 Hartston
- ⁴¹ 14... c4?! 15. ♖f6 ♖f6 16. a5 ♖d7 17. ♖ce4 ♖e5 18. ♖c4± Botvinik—Talji, Moskva (m) 1960
- ⁴² △ ♖c8 Talji
- ⁴³ 10... ♖a6 11. ♖c4 [11. ♖e2 ♖c7 12. 0—0 b5 13. ♖b5 ♖b5 14. ♖b5 ♖b8 15. ♖e2 g5 16. ♖g3 ♖d5oo Banik—Suetin, SSSR 1961] ♖c7 12. a4 ♖e7 13. ♖e2 b6 14. 0—0 ♖a6 15. ♖e1 ♖c4 16. ♖c4 a6 17. e4± Geler—Tringov, Beograd 1969 — 8/84; 12... b6!± Sokolov; 10... b6 11. ♖e2 ♖a6 12. a4 ♖e7 13. 0—0 ♖e2 14. ♖e2 ♖bd7 15. f4±○ Kušnir—Evans, Lone Pine 1975
- ⁴⁴ 12... ♖e5? 13. f4 ♖eg4 14. ♖g4 ♖g4 15. ♖f6 ♖c8 16. ♖g7 ♖d1 17. ♖f8+— Usakovski—Klackin, SSSR 1967; 12... ♖e7!±△ ♖b8
- ⁴⁵ 14... g5 15. ♖g3 ♖e5 16. h3± Buslajev—Zilber, SSSR 1961
- ⁴⁶ 16. ♖b3± Furman—Bebčuk, SSSR 1964
- ⁴⁷ 8. ♖f4 ♖h5 [8... ♖g7 9. ♖d2 ♖h5 10. ♖a4 ♖f8 11. ♖e3 ♖d7oo Popov—Darga, Enschede 1963] 9. ♖g3 [9. ♖d2 ♖g7 10. ♖c1 a6 11. a4 c4 干 Rajković] ♖g7 10. ♖d2 ♖g3 11.

hg3 Δ d7 12. e3 0-0 13. Δ e2 Δ e5 14. a4 b6 15. Ψ c2 Ψ e7 16. 0-0 h5干 $\uparrow$) Filip-Rajković, Smederevska Palanka 1978 — 25/133

48 10. Ψ a4 Δ d7! [10... Δ d7 11. Ψ e4? Ψ e7 12. Δ d6 Ψ e4 13. Δ e4 f5 14. Δ f8 fe4 15. Δ h6 Δ h6 16. Δ g5 e3干 Δ adurski-Suetin, SSSR 1962; 11. Δ b5! $\pm$ Suetin] 11. Ψ e4 Ψ e7 12. Δ d6 Ψ e4 13. Δ e4 f5 14. Δ b8 Δ b8 15. Δ c3 b5 16. Δ e5 b4 17. Δ d1 Δ g7 18. Δ c4 Δ f6 ∞ Geler-Suetin, SSSR 1960

49 11. Ψ a4 Δ f8 12. e3 Δ g3 13. hg3 Δ d7 [13... a6 14. Ψ c2 b5 15. a4 b4 16. Δ d1 $\pm$] 14. Ψ c2 Δ e5 15. Δ e2 [15. Δ f3 Ψ e7 16. Δ e5 Ψ e5 17. Δ d3 Δ d7 18. a4 Δ e8 19. Δ f1 h5干 $\uparrow$) Šašin-Savon, SSSR 1974] a6 16. a4 h5= Uhlmann-Espig, Raach 1969; 11. Δ c4 Δ g3 12. hg3 0-0 [12... a6?! 13. a4 f5 14. Ψ b3 0-0 15. Ψ b6 $\pm$ Averbah-Vasjukov, Tbilisi 1959] 13. e3 Ψ e7 14. Δ d3 Δ a6! 15. Δ c1 Δ c7 ∞ Bagirov-Vasjukov, SSSR 1961

50 12... Δ d7 13. Δ c4 [13. Δ e2 Ψ e7 14. g4 Δ b8 15. 0-0 Δ f8 16. a4 Δ f6 ∞ Filip-Green, Nice (ol) 1974 — 17/125] Δ e5 14. Δ e5 Δ e5 15. Ψ c2 a6 16. a4 Δ g7 17. Δ d3 Ψ e7= Bagirov-Savon, SSSR 1973 — 15/121; 12... a6 13. a4 Δ d7 14. Δ e2 Δ e5 15. Δ c4 Δ c4 16. Δ c4= Osmanagić-Portisch, Sarajevo 1962

51 14. Δ d3 Δ d7 15. Δ c2 Δ e5 16. Δ e5 Ψ e5 17. Ψ d3 f5 18. g4 Δ d7 19. gf5 Δ f5 20. Ψ d2=

52 14... Δ d7? 15. Δ b5 Δ d8 16. Δ bd6 Δ f6 17. Δ c8 Δ ac8 18. d6 $\pm$ Pytel-Ničevski, Polanica Zdroj 1971

53 15. Ψ d3 Δ d7 16. Δ d1 Δ e5 17. Δ e5 Ψ e5 18. Δ c2 f5 ∞ Baturinski-Sorokin, corr. 1971 — 12/102

54 16. a4 Δ e5= Botvinik-Talj, Moskva (m) 1960; 16. e4 Δ f6 17. Ψ c2 Δ d7 18. a4 Δ e8 19. Δ fe1 Δ ad8= Uhlmann-Gligorić, La Habana (ol) 1966

55 10... Δ g7 11. Δ b5 Δ f8 12. Δ d3 Δ g3 13. hg3 Δ d7 14. Ψ c2 Ψ e7 15. Δ f5 $\pm$

56 12. Ψ a4? Δ d7 13. Ψ e4 Ψ e7 14. Δ d2 Δ f6干 Beljavski-Suetin, SSSR 1970 — 10/120; 12. Δ h2 0-0 13. Δ g4 Δ g4 14. Ψ g4 f5 15. Ψ a4 Δ d7 16. Δ e2 a6 17. Ψ c2 b5 18. 0-0 Ψ f6干 Bondarevski-Bilek, Leningrad-Budapest 1962; 12. Δ e2 0-0 13. Δ d2 Ψ e7 14. Δ c4 — 10. Δ d2; 12. Δ d2 — 10. Δ d2

57 12... 0-0 13. Ψ c2 f5 14. 0-0 Δ a6 15. a3 Δ d7 $\pm$ Antošin-Forintos, Moskva-Budapest 1963; 12... Ψ e7 13. Ψ c2 Δ d7 14. Δ f1 Δ f8 15. Δ e1 a6 16. a4 Δ b8 17. Δ e2 h5 18. Δ g1 h4 19. gh4 gh4 20. Δ f5 $\pm$ Antošin-Raškovski, Soči 1974 — 18/111

58 13... Δ f6 14. Δ d2 0-0 15. Δ c4 Ψ e7 16. a4 Δ d7 17. 0-0 Δ ab8 18. Δ fe1 b6 19. e4 $\pm$ O Talj-Tatai, Las Palmas 1975

59 16. Δ ab1 Ψ e7 17. Δ fc1 Δ b4 $\pm$ Furman-Talj, Tallinn 1971 — 11/75

A 62

1. d4 Δ f6 2. c4 c5 3. d5 e6 4. Δ c3 ed5 5. cd5 d6
6. Δ f3 g6 7. g3 Δ g7 8. Δ g2 0-0

	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
1	0-0 ¹	Δ d2 ³	a4	Δ b5 ⁵	Δ e1	h3	ab5	Ψ b3 ⁶		$\pm$
	b6 ²	Δ a6	Δ bd7 ⁴	Δ e8	Δ e5	Δ b5	Δ c7			
2	...	Δ d2 ⁷	a4 ⁸	Δ c4	Δ g2	Δ f4 ¹¹	f3	Δ d2	e4	$\pm$
	Δ g4	Ψ d7	Δ h3 ⁹	Δ g2	Ψ e7 ¹⁰	Δ d8 ¹²	Δ h5	Δ d7	Δ e5 ¹³	
3	...	Δ f4 ¹⁴	a4	Δ e4 ¹⁷	Δ d2 ¹⁸	Δ e4 ²⁰	Δ d2 ²¹	Ψ c1	Ψ d2	$\pm$
	Δ e8	a6 ¹⁵	Δ e4 ¹⁶	Δ e4	Δ b4 ¹⁹	h6	Δ b2	Δ d2 ²²	f5 ²³	
4	...	...	Δ g5	Ψ d2	h3	Δ e3 ²⁵	Δ ab1	Δ h6 ²⁶	Δ h2 ²⁷	=
	...	Δ h5	Ψ b6 ²⁴	Δ a6	f6	f5	Δ d7	Δ h8		
5	...	Δ d2	a4 ²⁹	Δ b5	ab5	h3	Δ a4	Δ e4	Δ c3	$\pm$
	...	b6 ²⁸	Δ a6 ³⁰	Δ b5	Δ bd7	Δ e7 ³¹	Δ e8	Δ df6	Δ c7 ³²	

1. d4 Δ f6 2. c4 c5 3. d5 e6 4. Δ c3 ed5 5. cd5 d6 6. Δ f3 g6
7. g3 Δ g7 8. Δ g2 0-0 9. 0-0 Δ a6

	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
6	Δ f4 ³³	a4 ³⁴	Δ d2 ³⁶	Δ e3	Δ c4	Ψ b3	Δ f3	Δ f4	Ψ c4	=
	Δ c7	Δ e8 ³⁵	Δ h5	b6	Δ a6	Ψ d7	Δ f6	Δ c4	a6 ³⁷	
7	h3	e4 ³⁸	Δ e1 ⁴⁰	Δ g5	Δ e3	a4	Δ f1	Δ d2	f4 ⁴²	$\pm$
	Δ c7	Δ d7 ³⁹	Δ e8 ⁴¹	Δ f6	Δ b8	a6	Ψ e7	Δ c7		

	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
8	. . . ♭d7	e4 ⁴³ ♣c8 ⁴⁴	♣h2 ♣e8	♣e1 c4	♭f4 ⁴⁵ ♭c5	♣c2 ♭d3 ⁴⁶	♭d6 ♭e1	♣e1		∞
9	♭d2 ♭c7 ⁴⁷	a4 b6	♭c4 ⁴⁸ ♭a6	♣b3 ⁴⁹ ♭c4	♣c4 a6	♭g5 ⁵⁰ h6	♭d2 ♣e8	b3 ♣d7	h3 b5 ⁵¹	=
10		♭c4 ♭h5 ⁵²	a4 ⁵³ f5	e3 b6	♣c2 ♭a6 ⁵⁴	b3 ♣d7 ⁵⁵	♭b2 ♣ae8	♣ad1 ♭f6	h3 ♣e7 ⁵⁶	±

¹ 9. ♭d2 b6 10. ♭c4 ♭a6 11. ♣d3 ♭c4 12. ♣c4 a6 13. 0-0 b5 14. ♣h4 ♭bd7 15. ♭g5 ♣e8 16. ♣fe1 1/2 : 1/2 Anikajev—Tarjan, Graz 1972

² 9... ♭d7 10. a4 ♣c7 11. e4 ♭a6 12. ♣e1 ♣fe8 13. e5 de5 14. d6 ♣c8 15. ♭e5± L. Grigorjan—Želandinov, SSSR 1970; 9... ♭f5 10. ♭d2 ♣d7 11. ♣b3 [11. e4 ♭h3 12. ♭h3 ♣h3 13. ♣f3±] ♭a6 12. e4± Grünfeld—Udovčić, Beograd 1952; 9... ♣e7 10. ♭d2 ♭bd7 — A 63; 9... a6 10. a4 ♭bd7 11. ♭d2 — A 63

³ 10. ♭f4 ♭e8 11. ♣d2 ♭d7 12. ♭h6 f6 13. ♭g7 ♣g7 14. ♭e1 ♭e5 15. f4 ♭f7 16. e4± Pfleger—Lengyel, Tel Aviv (ol) 1964; 10... ♣e8!? — 9... ♣e8; 10. ♣e1 ♭e8 [10... ♭a6 11. e4 ♭g4 12. ♭f4±; 10... ♣e8 11. ♭f4± — 9... ♣e8] 11. a4 [11. ♭f4 ♭d7 12. ♣d2 ♭a6 13. ♭h6±] ♭a6 12. e4 ♭d7 13. ♭g5 f6 14. ♭e3 ♭e5 15. ♣d2 ♭c7 16. ♣ed1± Spanjaard—Donner, Beverwijk 1957

⁴ 11... ♭e8 12. ♣e1 ♭d7 13. ♣c2 ♭c7 14. b3 f5 15. ♭b2 ♭e5 16. f4 ♭g4 17. ♭d1± Lukin—Lutikov, SSSR 1966; 14... ♣e8 — 9... ♣e8

⁵ 12. h3 ♭e8 13. ♣c2 f5 14. b3 ♭c7 15. ♭b2 g5 16. ♭c4 ♭c4 17. bc4 ♭e5=

⁶ Radaškovič—Korsin, SSSR 1968

⁷ 10. ♣e1 ♭f3 11. ♭f3 a6 12. a4 ♭bd7 13. a5 ♣e8 14. ♭g2 ♣c7 15. h3± Marović—O. Rodriguez, Cienfuegos 1973 — 15/123; 10. ♭f4 ♭h5 11. ♭g5 ♣d7 12. ♣b3 ♭a6 13. ♭d1 ♣ab8 14. a4 h6 15. ♭d2 ♭h3 16. ♭c3 ♭g2 17. ♣g2± Furman—Gufeld, SSSR 1970 — 10/123; 10. h3 ♭f3 11. ♭f3 a6 [11... ♣d7 12. ♣h2 b5 13. ♣b3 a6 14. a4 b4 15. ♭b1△ ♭d2-c4± Boleslavski] 12. a4 ♭bd7 13. ♣b1 [13. ♭g2 c4= Boleslavski] ♣c7 14. ♭d2 ♣ab8 15. ♭g2 ♣fe8 16. ♣c2 b5 17. ab5 ab5 18. b4 cb4 19. ♣b4 ♭h5 20. e3± Furman—Podgajec, SSSR (ch) 1971 — 11/76

⁸ 11. f3 ♭h3 12. e4 ♭g2 13. ♣g2 b5 14. a4 b4 15. ♭e2 ♣e7 16. ♭f4 ♭fd7 Pustina—Tatai, Skopje (ol) 1972; 11. ♣e1 b5 12. a4 b4 13. ♭cb1 ♭h3 14. e4 ♭g2 Pustina—Tatai, Beverwijk 1967; 11... ♭a6!?; 11. ♣b3 ♭a6 12. f3 [12. ♣e1 ♣ab8 13. f3 ♭h3 14. ♭h3 ♣h3 Pustina—Tajmanov, SSSR (ch) 1961] ♭h3 13. ♭c4 ♭g2 14. ♣g2 ♭b4 15. ♭e3= Balašov—Platonov, SSSR (ch) 1970

⁹ 11... ♭a6 12. ♭c4 [12. f3 ♭h3 13. e4 ♭g2 14. ♣g2±] ♣fd8?! 13. ♭f4 ♭h3 14. ♭d6 ♭g2 15. ♣g2 ♣e8 16. ♭e5± Razuvaev—Gufeld, SSSR 1972

¹⁰ 13... ♣e8 14. f3± Boleslavski

¹¹ 14. ♣c2 ♭a6! 15. e4 ♭b4 16. ♣e2 ♣ad8 17. ♣e1 ♣fe8= Razuvaev—Peresipkin, SSSR 1977

¹² 14... ♭e4 15. f3 ♭c3 16. bc3 ♣d8 17. ♣d2±

¹³ 18. b3±

¹⁴ 10. ♣e1 ♭e4 [10... a6 11. a4 ♭bd7 12. ♭d2 — A 64] 11. ♭e4 ♣e4 12. ♭d2 ♣e8 13. a4 b6 14. ♣b1 ♭a6= Grigorjan—Vitoliš, SSSR 1965; 10. ♭e1 ♭bd7 11. ♣c2 a6 12. a4 ♣b8 13. b3 b5 14. ab5 ab5 15. ♭b2= Veltmander—Polugajevski, SSSR 1958; 10. h3 a6 11. a4 ♭bd7 12. ♭f4 ♭h5! 13. ♭d2 f5 14. ♣c2 ♭df6 15. ♭g5 Kogan—Bangijev, SSSR 1975; 12. ♭d2 — A 64

¹⁵ 10... ♭e4 11. ♭e4 [11. ♣c1 ♭c3 12. bc3 b5 13. ♭g5 a5 14. ♭e4 ♣a6 15. ♭c5 Veltmander—Gipslis, SSSR 1955] ♣e4 12. ♭d2 ♣f4 [12... ♣b4 13. a3 ♣b2 14. ♭c4± Kluger—Czerniak, Amsterdam (ol) 1954] 13. g4 ♭b2 14. ♣b1 ♭g7± Veltmander—Judovič, SSSR 1957; 10... b6 11. ♭g5 [11. ♭d2 ♭h5 12. ♭e3 ♭d7 13. ♭c4 ♭e5 14. ♭e5 ♣e5= Muhin—Raškovski, Soči 1973; 11. ♣e1 a6 12. e4 ♭g4 13. a4 ♣a7 14. h3 ♭e5 15. ♭e5 ♭e5 16. ♭e5 de5 17. ♣b3± I. Zajcev—Raškovski, Soči 1976] ♭a6 12. ♭ge4 ♭e4 13. ♭e4 ♭f8 14. ♣d2± Sosonko—Andersson, Tilburg 1977

¹⁶ 11... h6 12. ♣e1 ♭f5 13. ♣b3 ♭e4 14. ♭e4 ♣e4 15. ♣b7 ♭d7 16. ♭d6 ♣b4 17. ♣c7± Guljko—Zaharov, SSSR (ch) 1976; 11... ♣c7 12. ♣d2 ♭bd7 13. ♣fe1 c4 14. ♭h6 ♭h8 15. ♣f4± Smislov—Toluš, SSSR (ch) 1951; 11... ♭g4 12. ♣d2 ♭f3 13. ♭f3 ♣c7 14. ♣fc1 ♭bd7 15. b4 ♭e5 [15... cb4 16. ♭b5±] 16. ♭e5 ♣e5 17. bc5± Sosonko—Smejkal, Biel (izt) 1976; 13... ♣e7!?

¹⁷ 12. ♣c1 ♭c3 13. bc3 b5 14. ♭g5; 12. ♣b3 ♣c7 13. ♭e4 ♣e4 14. ♭d2 ♣b4 15. ♣e3 ♭d7 16. ♣e8 ♭f8 17. ♭e4 ♣d7= Uhlmann—Kluger, Marianske Lazne 1954

¹⁸ 13. ♭g5 ♣d4 14. ♣c1 ♭f5

¹⁹ 13... ♣e8 14. ♭e4 ♭f8 15. ♭g5±

²⁰ 14. b3!? ♭a1 15. ♣a1 Ivanović

- ²¹ 15. ♠d6?? ♠f4 16. ♠c8 ♠d4—+; 15. ♠d6? ♠f5干
- ²² 16... ♠b6 17. ♠a5±; 17. ♠h6±
- ²³ 17... ♠a1 18. ♠a1 ♠f5 [18... ♠h7 19. ♠c3 ♠d7 20. ♠d6±] 19. ♠h6±; 17... ♠f5 18. ♠c3 ♠a5 19. ♠ac1 b5 20. ♠f4± Savon—Tali, SSSR 1970 — 10/125
- ²⁴ 11... ♠d7 12. e4 b5 13. ♠e1 b4 14. ♠a4 ♠a6 15. h3± Sosonko—Smislov, Tilburg 1977
- ²⁵ 14. g4? ♠f5 15. gh5 g4干; 14. ♠h6 ♠h6 15. ♠h6 ♠b2 16. ♠fc1 ♠b6 17. g4 ♠g7 18. ♠f4 ♠f8 19. ♠e4 ♠e8∞ Kapengut
- ²⁶ 16. ♠g5? ♠g3 17. fe3 ♠e3干
- ²⁷ 17. ♠g5?! c4 18. e3 ♠c5 19. b3?! ♠b4 20. ♠fc1 cb3 21. ab3 a5干 I. Ivanov—Kapengut, SSSR 1977 — 23/125; 17. ♠h2= Kapengut
- ²⁸ 10... ♠a6 11. ♠c4 ♠c7 [11... ♠f8 12. ♠e1 ♠b8 13. ♠b5± Příbyl—Bellon, Nice (ol) 1974 — 17/130] 12. ♠f4 ♠f8 13. e4 b5 14. ♠a5 c4 15. ♠c6± Lim—Vranešić, Skopje (ol) 1972; 13... b6!?△ ♠a6; 10... a6! 11. a4 ♠bd7= — A 64
- ²⁹ 11. b3 ♠a6 12. ♠b2 ♠bd7 13. h3 b5 14. a3 ♠b6= L. Grigorjan—Ustinov, SSSR 1972; 11. ♠e1 ♠a6 12. a4 ♠e7?! 13. h3 ♠e8 14. e4 ♠d7 15. ♠b5 ♠b5 16. ab5± Juferov—Astašin, SSSR 1968
- ³⁰ 11... ♠a6 12. ♠c4 ♠c7 13. ♠d6 [13. ♠f4 ♠f8 14. ♠e1 ♠h5 15. ♠d2± Kovacs—Czerniak, Beverwijk 1955] ♠d6 14. ♠f4 ♠d7 15. d6 ♠e6 16. ♠a8± Benkö—Kraidman, Nantanya 1971
- ³¹ 14... a5 15. ♠e1 ♠c8 16. ♠a4 ♠h5 17. g4 ♠hf6 18. f4± Florian—Kluger, Hungary 1955
- ³² 18. ♠d3± Heemsoth—Gligorić, Hastings 1959/60
- ³³ 10. e4 ♠c7 [10... ♠g4 11. h3 ♠f3 12. ♠f3±] 11. a4 [11. ♠e1 ♠g4 12. h3 ♠f3 13. ♠f3 ♠d7 14. ♠e2 ♠e8= Letelier—Darga, La Habana 1964] ♠g4 12. h3 ♠f3 13. ♠f3 a6 14. ♠d3 ♠d7 15. f4 ♠b8 16. e5 de5 17. f5∞ Lomaja—Petrajev, SSSR 1970 — 10/761
- ³⁴ 11. e4 ♠g4 12. h3 ♠f3 13. ♠f3 ♠d7 14. e5 de5 15. ♠e5 ♠ad8 16. ♠b3 b6 17. ♠g2 ♠fe8 18. ♠fe1= Marović—Szabo, Zagreb 1964
- ³⁵ 11... b6 12. ♠d2 ♠e8 13. ♠g5 ♠d7 14. ♠h4 ♠g4 15. ♠c2 h6 16. ♠c1 ♠e7= Ignatjev—Kuiindži, SSSR 1971; 12. ♠e1!?
- ³⁶ 12. ♠e1 ♠e4 13. ♠e4 ♠e4 14. ♠d2 ♠b4 15. ♠a2 b5 16. e4 ♠b8∞ Uusi—Zilber, SSSR 1953
- ³⁷ Mojsejev—Šamkovič, SSSR 1970 — 9/91
- ³⁸ 11. a4 ♠e8 [11... b6 12. ♠e1 ♠b8 13. e4 ♠b7 14. ♠b1 ♠c8 15. ♠f4 ♠h5= Day—Szabo, Lone Pine 1977] 12. ♠d2 b6 13. ♠e1

- [13. ♠c4 ♠a6 14. ♠b3 ♠c4 15. ♠c4 a6 16. ♠g5 h6 17. ♠d2 ♠d7 18. e4 b5= Bertok—Matulović, Soči 1966] ♠a6 [13... ♠e7 14. ♠f3 ♠b8 15. e4 ♠d7 16. ♠f4 ♠f6± Korčnoj—Buslajev, SSSR 1956] 14. e4 ♠d7 15. ♠f3 ♠e5 16. ♠e5 ♠e5 17. ♠e3 ♠b7= Bertok—Matulović, Jugoslavija (ch) 1965
- ³⁹ 11... b5 12. e5 ♠fe8 [12... de5 13. d6±] 13. ♠e1 ♠b7 14. ed6 ♠d6 15. ♠e3 ♠a6 16. ♠g5 ♠f6 17. ♠f4± Furman—Příbyl, Leningrad—Praha 1970 — 11/77; 11... a6 12. a4 ♠b8 13. a5 b5 14. ab6 ♠b6 15. ♠a2 ♠b5 16. ♠a4± Hübner—Zuckerman, Dresden 1969
- ⁴⁰ 12. ♠g5 ♠f6 13. ♠f4 ♠e5 14. ♠d2 b5 15. ♠e3 b4 16. ♠e2 ♠a6 17. ♠b1 ♠f5干 Lengyel—Langeweg, La Habana (ol) 1966 — 2/87
- ⁴¹ 12... b5 13. ♠f4 ♠e5 14. ♠e5 de5 15. ♠e3±; 12... ♠b8!?; 12... ♠e8!?
- ⁴² Korčnoj—Tali, SSSR (ch) 1962
- ⁴³ 11. a4 c4 12. ♠d4 [12. ♠e3? ♠e8 13. ♠d2 ♠h5 14. ♠de4 ♠f5!干 Pačevski—Honfi, Majdanpek 1976] ♠c5= Honfi
- ⁴⁴ 11... c4 12. ♠f4±
- ⁴⁵ 14. e5?! de5 15. ♠e5 ♠f5 16. ♠g5 ♠b4 17. ♠c1 ♠d7干 Marović—Planinc, Amsterdam 1973 — 17/126
- ⁴⁶ 15... ♠f8!?
- ⁴⁷ 10... ♠b8 11. a4 ♠c7 12. ♠c4 ♠fe8 13. ♠f4 ♠f5 14. ♠d2 b6 15. ♠ac1 ♠a6 16. b3 ♠d7 17. ♠h6 b5 18. ♠g7± Addison—Evans, USA 1963
- ⁴⁸ 12. ♠e1 ♠a6 13. ♠a3 ♠e8 14. e4 ♠d7 15. ♠f1 ♠f1 16. ♠f1 a6 17. ♠f4 ♠e5= Foguelman—Pachman, Buenos Aires 1960; 12. ♠b1 ♠a6 [12... ♠g4 13. h3 ♠e5 14. f4 ♠d7 15. ♠de4 ♠e7 16. ♠e1 a6= Vatnikov—Smirnov, SSSR 1964] 13. b4 cb4 14. ♠b4 ♠b7 15. ♠b3 ♠d7 16. h3 ♠ae8 17. ♠d4± Buslajev—Polugajevski, SSSR 1956
- ⁴⁹ 13. ♠a3 ♠e8 14. ♠e1 ♠d7 15. ♠d2 ♠f5 16. ♠b3 ♠f6 17. e4∞ Vukić—Matulović, Jugoslavija (ch) 1967 — 3/683
- ⁵⁰ 15. ♠h4 ♠d7 16. ♠g5 ♠f6 17. ♠h6 ♠h6 18. ♠h6 ♠e7 19. b3 ♠ae8干 Novikov—Šamkovič, SSSR 1973; 15. ♠b1 ♠d7 16. b4 b5 17. ab5 ab5 18. ♠d3 c4 19. ♠c2 ♠b6干 Quinteros—G. Garcia, Las Palmas 1974 — 17/127; 15. ♠f4!/? Bukić
- ⁵¹ 19. ♠d3= Bivšev—Klavin, SSSR 1955
- ⁵² 11... b5 12. ♠d6 ♠d6 13. ♠f4 ♠b6 14. d6 ♠h5 [14... ♠b7 15. ♠b7 ♠ad8 16. ♠f3 ♠ce8 17. ♠b3±; 14... ♠d8 15. dc7 ♠d1 16. ♠fd1 ♠b7 17. ♠b7 ♠b7 18. ♠d8 ♠e8 19. ♠ad1 ♠d4 (19... ♠f6 20. ♠b8± Boleslavski—Kapengut, SSSR 1961) 20. ♠b8 ♠c6 21. ♠d5± Ogaard—Bosler, Schweiz 1972] 15. dc7 ♠f4 16. ♠a8± Kotkov; 11... ♠b8 12. ♠f4 [12.

a4 a6 13. ♘f4 ♖ce8 14. a5 ♙c7 15. ♙d2 ♘d7 16. ♘h6 ♘b5 17. ♖a3± Szabo—Malich, Marrianske Lazne 1959] ♖fe8 13. ♖e4±; 11... ♖g4 12. ♘f4 ♖e5 13. ♘e5± Euwe; 11... ♖fe8 12. a4 b6 13. ♘d2 ♖b8 14. ♖b5 ♖b5 15. ab5 ♖c7 16. ♖a7 ♖b5± Talj—Mnacakanjan, SSSR 1959

⁵³ 12. e4 b6 [12... b5 13. ♖a5±] 13. e5 ♘a6 14. ed6 ♘c4 15. dc7 ♙c7 16. d6oo
⁵⁴ 14... ♘b7!?
⁵⁵ 15... ♙e7!?
⁵⁶ 19. ♖fe1 ♖d7 20. f4 [Marović—Honfi, Maribor 1977] h6±

A 63

1. d4 ♖f6 2. c4 c5 3. d5 e6 4. ♖c3 ed5 5. cd5 d6
6. ♖f3 g6 7. g3 ♘g7 8. ♘g2 0—0 9. 0—0 ♖bd7

	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
1	♖e1 ¹ a6	a4 ♖b8 ²	♖b1 ♙c7	♘d2 ♖g4	♙c2 c4 ³	b4 cb3	♙b3 ♖c5	♙c4 ⁴ ♘d7	h3 ♖e5 ⁵	=
2	♖d2 ♙e7	♖c4 ⁶ ♖e5	♖e5 ♙e5	a4 ⁷ a6 ⁸	♘f4 ⁹ ♙e7	♙d2 ♖b8	♘h6 ♘h6	♙h6 b5	♙d2 b4 ¹⁰	±
3	... ♖e8	e4 ¹¹ ♖e5 ¹²	♙e2 ¹³ a6 ¹⁴	a4 ♘d7	h3 f5	f4 ♖f7	♖c4 fe4	♖e4 b5	ab5 ♘b5 ¹⁵	±
4	... ♖e8	a4 ¹⁶ ♖e5	h3 g5	♖de4 ¹⁷ ♖e4	♖e4 h6	f4 gf4	gf4 ♖g6	f5 ♖h4	f6 ♖g2 ¹⁸	∞
5	... a6	a4 ♖e8 ¹⁹	♖c4 ²⁰ ♖b6 ²¹	♖e3 ♘d7 ²²	a5 ♖c8	♖c4 ♘b5	♙b3 ♘c4	♙c4 b5	ab6 ♖b6 ²³	=
6		... ♖b8	♖c4 ²⁴ ♖e8 ²⁵	♘f4 ♖b6	♖a3 ²⁶ ♘d7 ²⁷	a5 ♖c8 ²⁸	♖c4 ♘b5	♙b3 ♙d7	♖a3 ♖a7 ²⁹	=
7				h3 ♖b6 ³⁰	♖a3 ³¹ ♘d7	a5 ³² ♖c8	♖c4 ♘b5 ³³	♙b3 ♖c7 ³⁴	♘d2 ♖e8 ³⁵	=
8				a5 ♖e5	♖b6 ♖c7	f4 ³⁶ ♖g4	e3 ³⁷ f5 ³⁸	h3 ♖f6	♖c8 ³⁹ ♙c8 ⁴⁰	∞

¹ 10. a4 ♖e8 11. e4 ♖e5 12. ♖e5 ♘e5 13. ♘h6 ♖g7 14. ♙d2 b6= Sliwa—Spaski, Göteborg (izt) 1955; 10. ♘f4 ♙e7 11. ♖e1 a6 12. a4 ♖b8 13. e4 ♖g4 14. ♖d2 ♖de5 15. ♖f1 ♖c4 16. ♙e2 b5 17. ab5 ab5 18. h3 ♖ge5 19. ♘c1= Smislov—Portisch, Hungary 1978 — 26/129

² 11... ♖e8 12. e4 c4 13. ♙e2 ♙c7 14. ♘f4 ♖g4 15. ♘f1 ♖de5 [15... ♙c5?! 16. ♖d2 ♖de5 17. h3± Sosonko—Ligterink, Wijk aan Zee 1977] 16. ♖e5 ♖e5 17. ♘e5 ♘e5 18. ♙c4 ♙c4 19. ♘c4±

³ 14... ♖de5 15. ♖e5 ♖e5 16. ♖ec1=

⁴ 17. ♙a3? ♖e8 18. a5 ♖f2! [18... ♘f5 19. ♖b4± Korčnoj—Kapengut, SSSR 1969 — 8/85] 19. ♖f2 ♘c3 20. ♘c3 ♖e4—+ Suetin

⁵ 19. ♖e5 ♘e5 20. ♖ec1= Suetin

⁶ 11. h3 b6 12. a4 ♘a6 13. ♖e1 ♖e8 14. ♖de4 [14. ♖b5?! ♘b5 15. ab5 ♖c7 16. ♙b3 ♖f6± Donner—Petrosjan, Göteborg (izt) 1955] ♖c7 15. ♘g5 f6 16. ♘f4= Euwe; 11. e4 ♖b8 12. a4 b6 13. ♙e2 ♖e8 14. ♖e1 ♖c7= Kaplan—Mortides, Skopje (ol) 1972; 11. ♖e1 ♖e8 [11... ♖e5 12. h3 ♖e8 13. ♙c2 c4 14. ♖f1

♙c7 15. f4 ♖ed7 16. ♖h2± Eales—Pritchett, Groningen 1970] 12. e3 ♖c7 13. a4 ♖a6 14. f4 ♖b4 15. ♖c4 ♖b6 16. ♖a3± Korčnoj—Kaplan, Hastings 1975/76; 11. a4 ♖e5 [11... ♖h5 12. e4 ♖e5 13. ♙e2 f5 14. f4 ♖g4 15. ♖c4± Hort—Nunn, Hastings 1975/76] 12. f4 ♖eg4 13. ♖c4 ♖e8 14. e3 f5 15. h3 ♖gf6 16. ♖e1 ♘d7 17. ♘d2 ♖c7 18. ♙b3 ♖ab8 19. ♖h2± Lillienthal—Suetin, SSSR (ch) 1954

⁷ 13. ♖e1 ♙e7 14. a4 ♖d7 15. ♙b3 ♖e5 16. ♘d2 g5 17. ♖e4 h6 18. ♘c3 f5? 19. ♖c5± van Seters—Tan, Hastings 1962/63; 18... ♖b8=

⁸ 13... ♘d7!?

⁹ 14. ♙b3 ♙e7 15. a5 ♖b8 16. ♘f4 ♖d7 17. ♖e4 ♖e5 18. ♘g5 f6 19. ♘d2 ♖f7= Fe-dder—Brinck—Claussen, Danmark (ch) 1973; 14. a5 ♖e8 15. ♘f4 ♙e7 16. ♙b3 ♖d7 17. ♖fe1 ♖e5 18. ♖a4 ♘d7 19. ♖b6± Gligoric—Petros-jan, Zürich (ct) 1953

¹⁰ 19. ♖d1 a5 20. ♖e3 ♘a6 21. ♖ac1± Saren—Haik, Skopje (ol) 1972

¹¹ 11. ♖e1 b6 12. ♙c2 ♘a6 13. b3 b5 14. ♘b2 ♖c7 15. a3 ♖c8± Portisch—Ivkov, Bever-

wijk 1965; 11. ♖c2 ♖c7 12. a4 ♕e8 13. ♖de4 ♖e7 14. ♖g5 ♖f8 15. ♖f4 ♖e5 16. ♖ab1 ♖f5 17. h3± Borisenko—Arsenjev, SSSR 1975; 11. ♖c4 a6 12. a4 — 10... a6

12 11... b6 12. a4 ♖a6 13. ♖b5 ♖b5 14. ab5 ♖c7 15. ♖b3±

13 12. h3?! f5 13. ♖h2 f4 14. ♖f3 g5 15. ♖e2 ♖h8 16. ♖d2 a6 17. a4 b6± Danenhower—Spaski, Vancouver 1971; 13. ef5!

14 12... f5 13. f4 ♖f7 14. a4 ♖c7 15. ♖c4 fe4 16. ♖e4 ♖h3± Aguado—Lombardy, Mar del Plata 1957

15 19. ♖a3± Smejkal—Hort, Wijk aan Zee 1975

16 11. ♖c2 ♖e5 12. e4 ♖h5 13. f4 ♖g4 14. ♖c4 f5= Nejšadt—Simagin, SSSR 1963; 12. b3 a6 13. a4± — A 64; 11. ♖c4 ♖b6 12. ♖b6 [12. ♖e3 ♖g4=] ♖b6 13. ♖c2 ♖d7 14. h3 ♖a6 15. ♖g5 b5= Milić—Polugajevski, Jugoslavija—SSSR 1959

17 13. ♖f3 g4 14. ♖e5 gh3 15. ♖f7 ♖f7 16. ♖f3 ♖g4 17. ♖e400 Vasjukov—Natapov, SSSR 1958

18 19. ♖d3 ♖h400 Uhlmann—Larsen, Beverwijk 1961

19 11... ♖c7 12. ♖c4 ♖b6 13. ♖a3 ♖d7 14. a5 ♖c8 15. ♖c4 ♖b5 16. ♖b3 ♖c4 17. ♖c4± Lengyel—Korčnoj, Wijk aan Zee 1971; 11... ♖e7 12. a5?! b5 13. ab6 ♖b6 14. ♖b3 ♖c4 15. ♖a4 ♖b6 16. ♖a2 ♖c4 17. ♖d3 ♖b8= Vukić—Ničevski, Jugoslavija (ch) 1969; 12. h3±; 12. ♖c4±

20 12. a5 b5 13. ab6 ♖b6 14. ♖b3 ♖c4 15. ♖a4 ♖b6 16. ♖a2 ♖c4 17. ♖d3 [1/2 : 1/2 Marović—Udovčić, Jugoslavija (ch) 1964] ♖b8=

21 12... ♖e5 13. ♖e5 ♖e5 14. ♖d3 ♖g7 15. ♖d2 ♖d7 16. a5 ♖c7= Horowitz—Reshevsky, New York 1956; 13. ♖e3 ♖g4= Euwe; 13. ♖a3±

22 13... f5 14. a5 ♖d7 15. ♖c4±

23 Velimirović

24 12. a5 b5 13. ab6 ♖b6 14. ♖b3 ♖c4=; 14. e4 ♖e8= — A 64

25 12... ♖b6?! 13. ♖d6 ♖g4 14. a5 ♖d6 15. ♖f4 ♖d8 16. ♖b8 ♖c4 17. ♖a7± Marović—Bertok, Jugoslavija (ch) 1963

26 12. ♖d2 ♖d7 13. ♖c4 ♖b6 14. ♖d2 g5 15. ♖e3 f500 Jovanić—Velimirović, Jugoslavija (ch) 1963

27 14... ♖e7 15. e4 ♖d7 16. h3 b6 17. ♖e1± Mariotti—Robatsch, Nice (ol) 1974; 14... g5 15. ♖e3 f500 Kapengut

28 15... ♖a8 16. ♖c4 ♖b5 17. ♖b3 ♖ac7 18. ♖b6 f5 19. ♖fe1± Seilc—Hodos, SSSR 1961; 15... ♖c3 16. bc3 ♖a4 17. ♖c4 ♖c3 18. ♖d2 ♖b5 19. e4± Radasković—Kapengut, SSSR 1969

29 19. ♖c4 ♖c8 20. ♖a3 ♖a7= Savon—Kapengut, SSSR (ch) 1971

30 13... b5 14. ab5 ab5 15. ♖a5±; 13... b6 14. e4! ♖e5 15. ♖a3 f6 16. f4±; 13... ♖e5 14. ♖a3 f5 15. f4 ♖f7 16. ♖c4 ♖d7 17. a5 ♖c7± Marović—Cebalo, Jugoslavija 1967 — 4/113

31 14. ♖e3 ♖d7 15. ♖e1 ♖c8 16. a5 ♖a7 17. ♖d2 ♖b5 18. ♖c4± Marović—Hartoch, Basel 1971

32 15. ♖d2 ♖c8 [15... ♖c3 16. bc3 ♖a4 17. ♖c10] 16. ♖b1 b5 17. ab5 ab5=

33 16... ♖c7!?

34 17... ♖c4 18. ♖c4 ♖c7 19. ♖d2 b5 20. ab6 ♖b6 21. ♖d3= Peev—Savon, Cienfuegos 1973; 17... ♖d7 18. ♖a3 ♖c7= Gipslis

35 Bukić—Velimirović, Jugoslavija 1968

36 15. h3 ♖b5 [15... ♖d7 16. ♖c4 ♖e5 17. ♖b6 ♖d7 18. ♖c4 ♖e5 19. ♖e3 f5 20. f4 ♖f7 21. ♖c4± Stahlberg—Ježek, Praha 1956] 16. ♖d2 ♖e8 17. ♖e1 [Marović—Littlewood, Hastings 1962/63] ♖d7 18. ♖c8 ♖c8 19. ♖a4 b6=

37 16. ♖c4 ♖e8 17. ♖e4 ♖b5 18. h3 ♖f5 19. hg4 ♖e4 20. e3 f5± Donner—Keres, Hastings 1954/55

38 16... ♖e8 17. ♖e1± Quinteros—Velimirović, Vinkovci 1970 — 10/126

39 18. ♖h2 ♖b5 19. ♖d2 ♖d7 20. ♖ca4 ♖e8 21. ♖c1 ♖e4± Bukić—Janošević, Jugoslavija 1968

40 Silva—Kaplan, Stockholm 1969

A64

1. d4 ♖f6 2. c4 c5 3. d5 e6 4. ♖c3 ed5 5. cd5 d6 6. ♖f3 g6 7. g3 ♖g7 8. ♖g2 0—0 9. 0—0 ♖bd7 10. ♖d2 a6 11. a4 ♖e8

	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
1	♖c2 ¹ ♖b8 ²	♖c4 ³ ♖e5	♖e5 ⁴ ♖e5	a5 b5	ab6 ♖b6	e4 ⁵ ♖d7	♖d2 ♖e7	h3 ♖b8	♖a2 ♖e8 ⁶	=
2	e4 ♖b8 ⁷	♖c4 ♖b6	♖a3 ♖a8 ⁸	♖e1 ♖c7	♖f1 ⁹ b5	ab5 ab5	♖ab5 ♖b5	♖b5 ♖d7 ¹⁰	♖d7 ¹⁰ ♖d7 ¹¹	00

	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
3	♭e1 ♭b8 ¹²	♭c4 ♭e5 ¹³	♭e5 ¹⁴ ♭e5	a5 ¹⁵ ♭e8	♭f4 b5	ab6 ♭b6	♭a2 ♭g4	h3 ♭e5	♭e4 h6 ¹⁶	=
4	a5 b5 ¹⁷	ab6 ♭b6	♭b3 ¹⁸ ♭c4 ¹⁹	♭a4 ♭b6 ²⁰	♭a2 ♭c4	♭d3 ♭b8 ²¹	♭c4 ²² ♭b4	♭d3 ²³ ♭b3	♭c2 ♭b8	=
5	♭c4 ♭b6	♭a3 ²⁴ ♭d7	a5 ²⁵ ♭c8	♭c4 ♭b5	♭b3 ♭c4 ²⁶	♭c4 b5	ab6 ♭b6	♭h4 ²⁷ ♭fd7	♭d8 ²⁸ ♭ed8 ²⁹	=
6	... ♭e5	♭a3 ³⁰ ♭h5	h3 ³¹ f5	f4 ³² ♭f7 ³³	♭h2 ♭f6 ³⁴	♭c4 b6	♭c2 ³⁵ ♭a7	e3 ♭ae7	♭d2 ³⁶	=
7	h3 ♭h5	♭de4 ³⁷ ♭df6 ³⁸	♭f6 ♭f6	♭f4 ♭b8	a5 ³⁹ b5 ⁴⁰	ab6 ♭b6	♭a4			=
8		♭h2 f5	f4 ⁴¹ ♭df6	e4 ⁴² fe4	♭de4 ♭e4	♭e4 ♭f6	♭g5 h6	♭e6 ♭e6	de6 d5 ⁴³	∞
9	... ♭b8	♭c4 ⁴⁴ ♭b6	♭a3 ⁴⁵ ♭d7 ⁴⁶	a5 ⁴⁷ ♭c8	♭c4 ♭b5 ⁴⁸	♭b3 ♭c4	♭c4 ♭d7 ⁴⁹	♭h2 ♭e5	♭a4 b5 ⁵⁰	=
10		... ♭e5	♭a3 ⁵¹ ♭c7 ⁵²	f4 ⁵³ ♭ed7	e4 ⁵⁴ c4 ⁵⁵	♭e3 ♭h5	♭f2 ♭c5	e5 ♭d3	ed6 ♭d8 ⁵⁶	±
11			... ♭h5	e4 ⁵⁷ f5 ⁵⁸	ef5 ♭f5	g4 ♭g4 ⁵⁹	hg4 ♭h4	gh5 ♭f8	h6 ⁶⁰ ♭h8 ⁶¹	∞
12				♭h2 f5	f4 ⁶² ♭f7 ⁶³	e3 ⁶⁴ ♭d7	♭d3 ♭c8	a5 b5	ab6 ♭b6 ⁶⁵	=

¹ 12. ♭b1 ♭b8 13. b4 b5 14. ab5 ab5 15. ♭a3 [15. bc5 b4 16. ♭ce4 ♭c5干 Vaganjan—Ceškovski, SSSR (ch) 1974 — 19/99] ♭a6 16. ♭de4 ♭e4 17. ♭e4=

² 12... ♭e5 13. b3 b6 14. ♭b2 ♭b8 15. h3 b5 16. ab5 ab5 17. f4± Razuvaev—Klavin, SSSR 1971

³ 13. a5 b5 14. ab6 ♭b6 15. e4 ♭e7 16. ♭a2 ♭e8 17. ♭b3 ♭c4 18. ♭d2 ♭d2 19. ♭d2 ♭eb7干; 13. b3 b5 14. ab5 ab5 15. ♭b2 ♭e5 16. e4= Razuvaev—Raškovski, SSSR 1972

⁴ 14. ♭a3 ♭d7干

⁵ 17. ♭f4 ♭e7 18. ♭a2 ♭eb7 19. ♭a4 ♭b4 20. ♭d2 ♭f5 21. ♭c1 ♭b3干

⁶ Liberzon—Štejn, SSSR (ch) 1967

⁷ 12... ♭e5 13. ♭c2 ♭h5 14. f4 [14. h3 g5! 15. ♭f3 g4oo] ♭g4 15. ♭c4 [15. ♭f3?! f5 16. ♭g5 (16. ♭h4 ♭d4 17. ♭h1 ♭f6干) ♭d4 17. ♭h1 ♭f6干 Ganza—Lukić, corr. 1975] ♭d4 16. ♭h1 ♭f6!oo

⁸ 14... ♭g4 15. f3 ♭d7 16. ♭f4 ♭c8 17. ♭c4 ♭h5 18. ♭d6 ♭d6 19. ♭d6 b5!干; 16. ♭e3!±

⁹ 16. a5 ♭d7! [16... b5? 17. ab6 ♭b6 18. ♭c4±] 17. ♭f1 ♭b5= Bukić

¹⁰ 20. ♭f1! Bukić

¹¹ 21. ♭g2 ♭g4 22. ♭a4 ♭e5 23. ♭e2 ♭b4干 Quinteros—Estevez, Torremolinos 1974 — 17/131

¹² 12... b6 13. f4 ♭b8 14. ♭c4 ♭c7 15. e4± Johansson—Kirsch, Hallesberg 1973/74

¹³ 13... ♭b6 14. ♭a3 ♭d7 15. ♭f4 ♭c8 16. ♭c4 ♭c7 17. a5 ♭h5 18. ♭d2 ♭b5 19. ♭b3 ♭d7= Boleslavski

¹⁴ 14. ♭a3 ♭h5! [14... ♭e7? 15. h3 ♭c8 16. f4± Donner—Pachman, Hastings 1954/55; 15. f4 [15. e4? c4!干] ♭g4= Boleslavski

¹⁵ 15. f4? ♭e8 16. a5 ♭d7 17. ♭h1 b5 18. ab6 ♭b6干

¹⁶ 21. ♭c1 g5 22. ♭e5 ♭e5 23. ♭d2 ♭g7= K. Grigorjan—Polugajevski, SSSR (ch) 1974 — 18/114

¹⁷ 12... ♭e5 13. f4 ♭eg4 14. ♭c4 ♭h5 15. e4! [15. ♭e4 ♭f8 16. ♭e1?! ♭f5 17. ♭c3 ♭g7 18. e3 ♭f4! 19. gf4 ♭h4 20. h3 ♭c3 21. bc3 ♭f2 22. ♭h1 ♭e4 23. ♭g1 h5!干→ Harlamov—Kim, SSSR 1973; 15. e3 f5 16. h3 ♭h6 17. ♭h2 ♭f6 18. ♭d3 ♭c7= Bajkov—Ivanov, SSSR 1971] ♭d4 16. ♭h1 ♭f2 17. ♭f2 ♭f2 18. e5 de5 19. fe5 ♭d4 20. g4 ♭g7 21. ♭f4 h5 22. ♭e4 ♭g4 23. ♭d2±↑ Boleslavski

¹⁸ 14. e4 ♭b8 15. ♭e1 ♭e7 16. ♭f1 ♭c4 17. ♭e2 ♭e5 18. h3 c4= Donner—Filip, Amsterdam (ol) 1954

¹⁹ 14... ♭f5 15. ♭a5 ♭c7 16. ♭f4± Ščerbakov—Polugajevski, SSSR 1955; 14... ♭c7 15. ♭a5 ♭d7 16. h3 [16. ♭e1 ♭g4 17. ♭d2 f5 18. ♭c2 c4 19. h3 ♭f6 20. ♭e3 ♭e3 21. fe3 ♭c5干 Zahariev—Radev, Bulgaria 1973; 20. b3!; 16. e4 ♭b5 17. ♭e1 ♭fd7 18. ♭d2 ♭e5=]

♠b5 17. ♠e1 [17. ♠e3 ♡fd7 18. ♠b3 ♡f6 19. ♠fc1 ♡d7 20. ♠d1 ± Euwe—Kotov, Zürich (ct) 1953; 18... ♠c3 19. ♠c3 ♠e2 20. ♠fe1 ±; 18... ♠ad8!? Bronštejn] ♠eb8 18. ♠a3 ♡c4 19. ♡c4 ♠c4 20. b3 ♠b5 21. ♠c2 ± Boleslavski

20 15... ♡e5 16. ♡a5 ♡d7 17. ♠a2 ♠c7 18. h3 ♠b5 19. b3 ♡h5 20. ♡d2 f5 = O'Kelly—Toluš, Bucuresti 1953; 19. ♠e1 ± Figler—Razuvajev, SSSR 1971

21 17... ♡e5 18. ♠c2 ♡c4 19. ♡e4 ♡e4 20. ♠c4 ♡f6 21. ♡a5 ± Boleslavski

22 18. ♡a1?! ♡e5 19. ♠d1 ♡h5 20. h3 f5 21. ♡h2 f4! ↑↑ L. Grigorjan—Kapengut, SSSR 1970

23 19. ♡d2 ♠c4 20. ♡c4 △ ♡f4 ♠ Boleslavski, Kapengut

24 13. ♡e3 ♡g4 14. ♡g4 ♡g4 15. h3 ♡d7 16. ♠d3 ♠b8 = Stahlberg—Kluger, Bucuresti 1954; 13. ♡b6 ♠b6 14. a5 ♠c7 15. ♡f4 ♡h5 16. ♡d2 ♡d7 = Toran—Esposito, Buenos Aires 1955

25 14. ♡f4 ♡c8 15. ♡c4 ♠c7 16. e4 ♡h5 17. ♠e3 ♠b8 = Sosonko—Vejnger, SSSR 1966; 14... ♡h5!? ±; 14. e4 ♠b8 15. ♠e1 ♡c8 16. ♡f1 b5 17. ab5 ab5 18. ♡ab5 ♡e4 ♠ Didiško—Kernožicki, SSSR 1965; 14. ♡d2 ♠b8 15. a5 ♡c8 16. ♡c4 ♠b5 [16... ♡g4 17. ♠c2 ♡e5 18. b3 ♠b5 = Furman—Kapengut, SSSR 1966] 17. b3 b6 18. ♠c2 [18. ab6 ♡c4 19. bc4 ♡b6 =] ♡c4 19. bc4 ba5 20. ♠a2 ♡d7 21. ♡d1 ♠b4 ♠

26 16... ♠d7 17. ♠e1 ♠b8 18. ♡a3 ♡a7 = Boleslavski

27 19. ♠d3 c4 20. ♠c2 ♡fd7 ±

28 20. ♡g5 ♠b8 21. ♠a2 c4 22. ♠e3 ♠c7 ± Pjankov—Psahis, SSSR 1977

29 21. ♠a2 ♠db8 22. ♠d1?! a5! 23. e4 a4 ± Minev—Hulak, Pula 1975 — 19/102; 22. ♡f4 =

30 13. ♡e5 ♠e5 14. e4 ♠e8 [14... ♠b8 15. a5 b5 16. ab6 ♠b6 17. ♡a4 (17. ♠c2 = — 12. ♠c2) ♠b4 18. ♡d2 ♠be4! ♠] 15. h3 ♠b8 16. a5 b5 17. ab6 ♠b6 18. ♠c2 ♡d7 [18... ♡d7 19. ♡d1! ♠c7 20. ♡e3 ♠b4 21. ♠a2 ♠b8 22. ♡d2 ± Veresov—Kapengut, SSSR 1970] 19. ♡d2 ♠c8 20. ♡h2 ♠b5 21. ♠fe1 ♡d7 = Kapengut

31 14. f4 ♡g4 ±; 14. e4 b5!! ±

32 15. e4?! b5 16. ♡e2 [16. ab5 ab5 17. ♡cb5 ♡a6 ±] fe4 17. ♡e4 ♡h3 ± Stecko—Bangijev, SSSR 1971 — 11/78; 15. ♡h2 f4 16. ♡f4 [16. gf4 ♠h4 17. fe5 ♠e5! 18. f4 ♠g3 19. ♡h1 ♡h3 20. ♠g1 ♡f4 ± Gufeld] ♡f4 17. gf4 ♠h4 18. e3 [18. fe5 ♠e5 19. f4 ♡f4 20. ♠f4 ♡f4 21. ♡h1 ♠e3 ±] ♡f7 19. ♡c4 g5 20. ♠f3 [20. ♡b6 gf4 21. ♡a8 ♠e5! ♠] gf4 ♠

33 15... ♡g3 16. fe5 ♡f1 ♠

34 16... ♠b8 — 12... ♠b8

35 18. ♠b3 ♠b8?! 19. ♡a5 ♠c7 20. ♡c6 ± Lejn—Vasjukov, SSSR (ch) 1969; 18... ♡d7 =

♠ Šereševski—Jufarov, SSSR 1971

37 13. a5 b5 14. ab6 ♡b6 15. e4 ♠b8 16. ♠e1 ♠c7 17. ♡f1 ♡d4 ± Peterson—Jufarov, SSSR 1969; 13. e4 ♡e5 14. f4 ♡g3 ♠; 14... ♡d3!?

38 13... ♡e5 14. g4 f5 [14... ♡f6 15. f4 ♡c4 16. ♠b3 ♡b6 17. a5 ± Minić] 15. gh5 fe4 16. ♡e4 ± Kovačević—Kržišnik, Jugoslavija 1974 — 17/129

39 16. ♠d3 ♠e7 17. e4 ♡h5 18. ♡d2 ♠e5 19. a5 [19. ♠f3? ♡f6 20. ♠fe1 ♡d7 21. a5 ♠d4 ± Osnos—Talaj, SSSR (ch) 1968/69 — 7/100] ♠d4 [19... b5? 20. ab6 ♠b6 21. ♡a4 △ ♡c3 ±] 20. ♠d4 ♡d4 ±

40 16... ♡d7!?

41 14. e4!? ♡e5 15. ef5 ♡f5 16. g4 ♡g4 [16... ♡f4 17. gf5 ♡g2 18. f6 ♡f4 19. ♡de4 ±] 17. hg4 ♠h4 18. ♡g1 ♡g4 ♠ Browne—Zuckerman, Netanya 1971

42 15. a5 b5? 16. ab6 ♠b6 17. ♡c4 △ ♡a5-c6 ±; 15... ♡d7 △ ♠b5 ♠

43 20... ♠e6 21. ♠b7 ♠a7 22. ♡f3 d5 23. ♠d3 ♠e8 24. b3! ± Boleslavski—Jufarov, SSSR 1971; 20... d5 21. ♠e1 ♠d6 22. ♠d3 ♠e6 23. ♠e6 ♠e6 24. ♠g6 ♠e8 25. ♠a3 c4! [25... d4 26. f5 ♠f7 27. ♠f7 ♡f7 28. ♠b3 ± Raskin—Bangijev, SSSR 1972] 26. ♠e3 ♡e4 ♠ Raskin—Bangijev, SSSR 1973

44 13. a5 b5 14. ab6 ♡b6 15. e4 [15. ♡b3 ♡c4 16. ♠a4 ♡b6 17. ♠a2 ♡c4 =] ♡fd7 16. f4 f5 17. ♠e1 [17. ef5 gf5 18. ♡f3 ♡f6 19. ♡g5 h6 20. ♡e6 ♠e6 ♠] ♡d4 [17... c4 18. ef5 gf5 19. ♡f1 ♠e1 20. ♠e1 gf5 21. ♡b3 ♡c4 22. ♡d4 cd4 23. ♡a4 ♡d7 ♠ Hernandez—Holm, Siegen (ol) 1970

45 14. ♡e3 ♡d7 [14... ♡bd7 15. ♠b1 (15. ♡c4 ♡b6 =) ♠c7 16. ♡d2 ♡h5 17. ♡h2 f5 = Tatai—Rajković, Sarajevo 1972; 14... ♡fd7 15. a5 ♡a8 16. ♡c4 ♡e5 17. ♡e5 ♠e5 18. ♠d3 b5 19. ab6 ♡b6 ♠ Pachman—Mecking, Manila (izt) 1976 — 23/126] 15. ♡d2 ♡h5 [15... ♠e7 16. ♠c2 ♠e8 17. ♠fe1 ♠d8 18. a5 ± Marović—Ljubojević, Rovinj—Zagreb 1975 — 19/101; 17... ♡c8! ± Minić] 16. a5 ♡a8 17. ♡h2 f5 18. f4 ♡b5 19. ♡f3 ♡f6 20. ♠c2 [Spasov—Rajković, Trstenik 1978 — 26/127] ♡c7 21. ♠ae1 ♡d7 22. ♡c4 ♡b5 ± Spasov; 15. a5 ♡c8 16. ♡c4 = — 14. ♡a3

46 14... ♡a8 15. ♡d2 ♡c7 16. a5 ± van Sheltinga—Lengyel, Beverwijk 1964

47 15. ♡f4?! ♡h5! [15... ♡c8 16. ♡c4 ±] 16. ♡d6 ♡c3 17. ♠b8 ♠b2 18. g4 [18. ♡a7 ♡a1? 19. ♠b6 ♠b6 20. ♠a1 ♠e2 21. ♠b1 ± Gheorghiu—Ljubojević, Manila 1974 — 19/100; 18... ♡a4! ± Sokolov] ♠b8 19. gh5 ♡a4 20. ♠a2 ♡c3 21. ♠b3 ♡e2 22. ♡h1 ♡g7 ± Hort—Marović, Banja Luka 1976; 15. ♠e1 ♡c8 16. ♠d3 ♠c7 17. ♡d2 ♠ Furman—Židkov, SSSR

1973; 15. e4 ♖c8 16. ♗d3 ♗c7 17. ♕e3 ♖a7 18. ♖fcl b5 19. b4∞ Navarovszky—Lengyel, Hungary 1965

48 16... b5 17. ab6 ♖b6 18. ♖a5±; 16... ♗c7 17. ♕d2! [17. ♖e1 ♖b5 18. ♗b3 ♕c4 19. ♗c4 ♕d7= Averbah—Korčnoj, SSSR (ch) 1960] b5 18. ab6 ♖b6 19. ♖a5± Kovačević—Andersson, Titovo Užice 1978 — 26/128

49 18... b5 19. ab6 ♖b6 20. ♗d3 c4 21. ♗d1 ♖a8 22. ♕e3±

50 21. ab6 ♖b6 [Vukić—Gliksman, Jugoslavija (ch) 1968] 22. ♖a2=

51 14. ♖e5 ♖e5 15. a5 [15. e4 ♖e8=] ♕f5=

52 14... ♗e7 15. f4 ♕ed7 16. ♖h2 h5 17. e4 ♖h7± S. Sokolov—Savon, SSSR 1966; 14... ♕ed7 15. ♖e1 h6 16. ♕d2 g5 17. ♗c2 ♖e5 18. b3 ♖h5 19. ♖c4± Borisenko—Sergijevski, SSSR 1960; 14... ♖e7 15. f4 ♕ed7 16. e4 ♖e8 17. ♖c4 ♖b6 18. ♖e3± Bukal—Browne, Sarajevo 1970 — 9/92; 14... b6 15. f4 ♕ed7 16. ♗d3 ♖e7 17. ♕d2 ♖e8 18. e4 ♗c7 19. ♖h2± Osnos—Berežnoj, SSSR 1963

53 15. ♖e1 c4 16. ♕e3 ♖h5 [16... ♕fd7 17. ♕a7 ♖a8 18. ♕d4 f5 19. ♖c1 ♖b8 20. ♖h2± Pelikan—Wexler, Mar del Plata 1972] 17. a5 f5 18. ♖b6 ♗e7 19. f4 ♕d7 20. ♕f2 b5 21. ab6 ♖b6 22. e4 fe4 23. ♖e4 ♗d8 24. ♖e8 ♗e8 25. ♗d2± Hübner—Torre, Lenin-grad (izt) 1973

54 16. ♕d2?! c4 17. ♖c1 b5 18. ab5 ab5 19. ♖a2 [19. b4?? ♗a7 0:1 Tatai—Reshevsky, Palma de Mallorca 1972] ♖e4干

55 16... b6 17. ♖h2 ♖b7 18. ♗d3 ♖bc8 19. ♖c4 ♕a8 20. ♕d2± Szabo—Unzicker, Amsterdam (ol) 1954

56 Gonzales—Polugajevski, La Habana 1962

57 15. g4? ♗h4! 16. ♖e4 h6 17. gh5 ♕h3 18. ♖g3 ♖g4 19. ♕f4 ♕d4!—+→ Kakageldiev—Českovski, SSSR (ch I) 1978 — 26/126; 15. e3 f5 16. ♖b1 ♕d7 17. b4 cb4 18. ♖b4 ♗a5 19. ♖a2 b5= Osnos—Štejn, SSSR (ch) 1967 — 3/103; 15. f4 ♖g3 16. fe5 ♖f1 17. ♗f1 ♖e5 18. ♕f4 ♖f5 19. e4 ♕d4 20. ♖h1 ♖h5∞ Raksin—Žuravlev, SSSR 1975; 15. ♕d2 f5 16. ♖b1 [16. e3 ♕d7 17. ♗c2 ♖f7 18. ♗d3 g5 19. ♗e2 ♖f6= Peev—Spasov, Cienfuegos 1973 — 15/124] f4 17. ♕f4 [17. gf4 ♗h4 18. fe5 ♕h3= Gufeld] ♖f4 18. gf4 ♖f7 19. ♗d3 b5 20. ab5 ab5 21. b4 c4 22. ♗f3 ♕d7∞ Liptay—Adamski, Hungary 1970 — 9/93

58 15... c4 16. ♕e3 ♗c7 17. ♕a7 ♖a8 18. ♕d4±

59 17... ♖g4 18. hg4 ♗h4 19. gf5 ♕e5 20. ♖e1 ♗h2 21. ♖f1± Juferov—Vasjukov, SSSR 1968

60 20. hg6? hg6干; 20. ♕g5 ♗g5 21. ♖e4 ♗h4↑∞ Andonovski—Lukić, corr. 1976

61 21. ♖e4 ♖g4 22. ♗g4 ♗g4 23. ♖c4 b5 [23... ♖be8? 24. ♖cd6 ♖e5 25. ♖a3± Marović—Kapengut, Jugoslavija—SSSR 1971 — 12/103] 24. ab5 ab5∞ Kivlan—Petkevič, SSSR 1974 — 17/132

62 16. ♕d2 ♕d7 17. ♖b1 b5 18. ab5 ab5 19. b4 ♗e7= Butnoris—Ničevski, Vilnius 1969 — 8/86

63 16... ♕d7 17. ♖e1 ♖hf6 18. ♖c4 ♖b6 19. ♕d2 ♖bd7 20. ♖c4 ♖b6 21. ♕d2 ♖bd7 22. a5?! b5 23. ab6 ♖b6∞ Zaharov—Bangijev, SSSR 1971

64 17. ♖c4 b5 18. ab5 ab5 19. ♖a5 ♗c7 20. ♖c6 ♖b6 21. ♕f3 b4干 Juferov—Kapengut, SSSR 1971

65 Veremejčik—Morhalov, SSSR 1974

A 65

1. d4 ♖f6 2. c4 c5 3. d5 e6 4. ♖c3 ed5 5. cd5 d6 6. e4

	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1	... ♕e7 ¹	♖f3 ² 0—0	♕e2 ³ ♕g4 ⁴	0—0 a6	a4 ♕f3	♕f3 ♖bd7	g3 ⁵ ♖b8	a5 ♖e8	♕g2 ♕f8 ⁶	±
2	...	...	...	0—0 ♕f8	♕d2 ⁷ ♖bd7	♗c2 ♖e5 ⁸	f4 ♖g6	♖c4 b5	♖b5 ♖e4 ⁹	±
3	...	♖b5 g6	a4 ¹¹ a6	♕e2 ♕g7	♖f3 0—0	0—0 ♖e8 ¹²	♗c2 ♗e7	♖e1 h6	♕d2 ♖e5 ¹³	=
4	...	♖ge2 ♕g7	♖g3 0—0	♕e2 ♖a6 ¹⁴	0—0 ¹⁵ ♖c7	a4 ¹⁶ ♖b8	♖b1 b6	♕f4 ♖e8 ¹⁷	♗d2 ♖a6 ¹⁸	=
5	...	g3 ♕g7	♕g2 0—0	♖ge2 a6 ¹⁹	a4 ²⁰ ♖bd7	0—0 ♖b8 ²¹	a5 b5 ²²	ab6 ♗b6	h3 ♖e8 ²³	=
6	...	f3 ♕g7	♕e3 ²⁴ 0—0	♗d2 a6 ²⁵	a4 ²⁶ ♖e8	♖ge2 ²⁷ ♗a5	♖a3 ♖bd7	♖b1 ♗c7	♖ec3 ²⁸	=

	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
7	...	...	♙g5 0—0	♙d2 ²⁹ a6 ³⁰	a4 ♙a5 ³¹	♙a3 ³² ♙e8	♙ge2 ♙bd7	♙c1 ♙c7 ³³	♙e2 c4 ³⁴	±
8	...	...	...	♙e3 0—0 ³⁵	♙d2 ³⁶ ♙h7 ³⁷	♙ge2 ³⁸ ♙bd7	♙c1 a6	a4 ♙b8	♙e2 ♙e8 ³⁹	∞
9	...	♙f4 ♙g7 ⁴⁰	♙b5 ⁴¹ ♙d7 ⁴²	♙e2 ⁴³ ♙c7	♙f3 0—0 ⁴⁴	0—0 ⁴⁵ ♙e8 ⁴⁶	♙d2 a6	a4 ♙c8	♙g3 ⁴⁷	±
10	...	...	...	...	♙f3 ⁴⁸ 0—0 ⁴⁹	0—0 ⁵⁰ ♙g4	♙d2 ♙e2	♙e2 ♙h5	♙e3 ♙d7 ⁵¹	=

1. d4 ♙f6 2. c4 c5 3. d5 e6 4. ♙c3 ed5 5. cd5 d6 6. e4 g6 7. ♙d3
♙g7 8. ♙ge2 0—0

	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
11	♙g5 ⁵² h6 ⁵³	♙f4 ⁵⁴ b6	♙d2 ♙h7	♙g3 ♙a6	h4 ♙d3	♙d3 h5	♙g5 ♙c8	e5 ♙g4	ed6 c4 ⁵⁵	∞
12	0—0 ♙a6	h3 ⁵⁶ ♙c7 ⁵⁷	a4 ⁵⁸ b6	♙g5 h6	♙h4 ♙e8 ⁵⁹	f4 ♙a6	♙h1 ♙c8	♙d2 ♙d3	♙d3 c4 ⁶⁰	±
13	...	♙g5 h6 ⁶¹	♙f4 ⁶² g5	♙d2 ♙e8	♙g3 ♙b8	a3 ♙c7	f4 ♙g4	fg5 hg5	♙f5 ♙f5 ⁶³	±
14	...	♙e3 ⁶⁵ ♙e8 ⁶⁴	f4 ⁶⁷ ♙d7 ⁶⁶	a4 a6 ⁶⁸	♙b1 b6 ⁶⁹	♙d2 ♙b7	b4 ♙c8	h3 ♙ef6	♙f2 ⁷⁰	±
15	...	h3 ⁷¹ b6	♙g5 ⁷³ ♙a6 ⁷²	♙h4 h6	♙d3 ♙d3 ⁷⁴	f4 ♙bd7	a4 ♙c7	b3 ⁷⁵ ♙fe8	♙c4 ♙b7 ⁷⁶	=
16	...	♙g5 h6 ⁷⁷	♙h4 ⁷⁸ ♙a6 ⁷⁹	f4 ⁸⁰ ♙c8 ⁸¹	h3 ♙d3	♙d3 ♙bd7	♙c4 a6	a4 ♙e8	♙g3 ♙h7 ⁸²	=
17	...	a4 ⁸³ a6	♙g3 ⁸⁵ ♙bd7 ⁸⁶	♙e2 ⁸⁷ ♙e8	f4 c4 ⁸⁸	♙c4 ♙c5	e5 de5	f5 e4	♙g5 ♙e5 ⁸⁹	∞
18	...	...	h3 ♙bd7	f4 ⁹⁰ ♙b8 ⁹¹	♙g3 c4	♙c2 b5 ⁹²	ab5 ab5	♙e3 b4 ⁹³	♙a7 ♙d8 ⁹⁴	=
19	...	...	...	...	♙e3 ♙e8	♙g3 c4 ⁹⁵	♙c2 ♙c5 ⁹⁶	♙f3 ⁹⁷ b5	ab5 ab5 ⁹⁸	∞
20	...	♙g3 ⁹⁹ ♙e8	h3 ♙a6	a4 ¹⁰⁰ b6 ¹⁰¹	♙f4 ♙a6	♙a6 ♙a6	♙d2 c4	♙ae1 ♙c5	♙h6 ♙h8 ¹⁰²	∞

¹ 6... a6 7. f4 b5 8. e5 ♙g4 9. ♙e2 ♙e2 10. ♙ge2 ♙fd7 11. e6 ♙f6 12. f5±↑田 Lachmann—Pfeiffer, BRD 1958; 7... g6 — A 66

² 7. f4 0—0 8. ♙e2 [8. e5 ♙fd7 9. ♙f3 a6 10. a4 ♙e8 11. ♙d3 de5 12. fe5 ♙f6 13. 0—0 ♙e5 14. ♙e5 ♙e5? 15. ♙h7!± Agdamus—Aguirre, Argentina 1971; 14... ♙e5!∞; 8. ♙f3 ♙g4=] b6 9. ♙f3 ♙a6 10. a4 ♙e2 11. ♙e2 ♙e8 12. 0—0 a6 13. ♙d2 ♙f8 14. ♙f3 ♙bd7= Doroskevich—Osnos, SSSR (ch) 1967

³ 8. ♙d3 ♙e8 [8... ♙g4 9. h3 ♙h5 10. ♙f4 ♙bd7 11. 0—0 ♙e8 12. ♙e2 ♙f6 13. g4! (13. ♙h2 ♙f3 14. ♙f3 ♙e5= Gereben—Hajtun, Hungary (ch) 1955) ♙g6 14. ♙ac1±] 9. h3 ♙f8 10. 0—0 ♙a6 11. ♙e1 ♙c7 12. ♙b1 b6 13. a3± Langeweg—Kanko, La Habana (ol) 1966

⁴ 8... a6 9. a4 ♙bd7 10. 0—0 b6 11. ♙f4 ♙b7 12. ♙d2 ♙e8 13. ♙g3 ♙f8 14. f4± Bilek—Korčnoj, Hamburg 1965; 8... ♙e8 9. 0—0 ♙d7 10. ♙d2 ♙f6 11. f4 ♙e7 [11... ♙d4? 12. ♙h1 ♙c3 13. bc3 ♙f6 14. c4 ♙e8 15. ♙d3±↑ Pachman—Magrin, Venezia 1967] 12. ♙c2 ♙c7 13. ♙c4 ♙b6 14. e5? ♙c4 15. e6 ♙f6± Bejlin—Toluš, SSSR 1955; 14. ♙d2±; 8... ♙a6 9. 0—0 ♙c7 10. a3 [10. a4 ♙e8 11. ♙c2 ♙g4 12. h3 ♙h5 13. ♙f4 ♙f8 14. ♙fe1 a6 15. a5± Toran—Rossetto, Mar del Plata 1955] ♙e8 11. ♙c2 ♙g4 12. b4 cb4 13. ab4 ♙f8 14. ♙d4± Furman—Osnos, SSSR (ch) 1963

⁵ 12. ♙e1 ♙e8 13. ♙e2 ♙f6 14. ♙e3 ♙c7 15. ♙d2 ♙e8= Porreca—Trifunović, Zagreb 1955

- 6 15. ♣c2±♣ Toran—Paoli, Chaumont 1958
- 7 10. ♣c2 ♠g4 11. ♠g5 ♣bd7 12. ♠ae1 a6 13. h3?! ♠f3 14. ♠f3 b5 15. g3 h6= Kanko—Osnos, Helsinki 1966; 13. a4±
- 8 11... a6 12. a4 ♣c7 13. ♣c4 ♠b8 14. a5 ♣e5 15. ♣e5 ♠e5± Beni—Orienter, Wien 1964
- 9 14... ♣e4?! 15. f5±; 14... ♠e4 15. f5 ♣e5 16. ♠g5 ♠c4 17. ♠c4 a6 18. ♣a3 ♠e7± Bajec—Puc, Ljubljana 1969
- 10 7... ♠d7 8. ♠e2 ♠g7 [8... b5?! 9. ♠b5 ♠b5 10. ♣b5 ♣e4 11. ♣a4±] 9. ♣f3 0—0 10. a4 ♠e8 11. ♣d2 ♣a6 12. 0—0 ♣c7=
- 11 8. ♠f4 ♣h5 9. ♠e3 ♠g7 10. g4?! ♣f6 11. g5 ♣h5 12. ♠e2 0—0! 13. ♠h5 gh5 14. ♣h5 ♣a5♠ Münder—Wockenfuss, BRD 1974 — 18/122; 10. ♠e2!?
- 12 11... ♠b8?! 12. ♠f4 ♣e8 13. ♣d2 f5 14. ef5 ♠f5 15. ♠d3 ♠f8 16. ♠fel± Kluger—Suba, Sofia 1977
- 13 15. f4 ♣eg4 16. ♣f3 ♣h5 17. h3 f5 18. ♠c4 ♣h7 19. ♠d2 ♣f8♠ Forintos—Vaganjan, Kirovakan 1978
- 14 9... a6?! 10. a4 ♣bd7 11. ♠f4 ♣e5 12. ♣d2 ♠d7 13. 0—0 h5?! 14. ♠g5± Szabo—Velimirović, Budapest 1973
- 15 10. h4 ♣c7 11. h5 b5! 12. a4 b4 13. ♣b1 ♠e8 14. h6 ♠h8 15. ♠g5 ♠a6♠ F. Portisch—Timman, Vilnius 1969
- 16 11. ♠f4 ♠b8 12. ♣d2 b5 13. ♠h6 ♠e8 14. ♠g7 ♣g7 15. f3 ♣e7 16. ♣d1 h5↑ Szabo—Ljubojević, Amsterdam 1972
- 17 13... ♠a6? 14. ♠a6 ♣a6 15. ♣b5+—Szabo; 13... h6! 14. ♣d2 ♣h7
- 18 15. ♠a6 ♣a6 16. ♣b5 ♣e4 17. ♣e4 ♠e4 18. ♠d6 ♣b7?! 19. ♠fel± Szabo—Borik, Dortmund 1974 — 17/140; 18... ♠a8! =
- 19 9... ♠a6 10. 0—0 ♣c7 11. a4 a6 12. a5 ♠e8 13. f3 ♣b5 14. ♠e3± de Bruycker—Jongsma, Marianske Lazne 1962; 9... ♠e8 10. a4 [10. 0—0 b5 11. ♣c2 ♠a6 12. ♠g5 ♣bd7 13. f3 h6 14. ♠e3 ♣e5♠ Catozzi—Alexander, Dublin 1957] b6 [10... ♠a6 11. f3 ♣b4?! 12. ♠e3 b6 13. ♣d2 ♠a6 14. 0—0 ♣d7 15. f4± Donner—Czerniak, Venezia 1950] 11. 0—0 ♠a6 [11... a6 12. h3 ♣bd7 13. ♠e3 ♠b8 14. ♠b1 ♣c7 15. ♣d2? ♣e5♠ Krogus—Kopilov, SSSR 1949; 15. b3±] 12. ♣c2 ♣e7 13. f3 [13. f4? ♠e2 14. ♣e2 ♣e4 15. ♣e4 f5♠ Esposito—Casas, Buenos Aires 1959] ♣bd7 14. ♣d2=
- 20 10. a3 b5 11. b4 ♠e8 12. ♠b1♠ Sales—Saidy, Leningrad 1960
- 21 11... ♣c7 12. h3 c4?! 13. ♠e3 ♣c5 14. ♣d4 ♠e8 15. ♣c2± Aloni—Lengyel, Tel Aviv (ol) 1964; 11... ♠e8 12. h3 ♠b8 13. g4 b5 14. ab5 ab5 15. ♣g3 ♣e5 16. g5 ♣fd7 17. f4 ♣c4 18. e5 de5 19. f5!±↑ Antošin—Korčnoj, SSSR (ch) 1970
- 22 12... ♠e8 13. h3 ♣e5 14. f4 ♣d7 15. g4± Keres—Hromadka, Praha 1937; 12... ♣e5 13. f4 ♣c4 14. ♣a4 b5 15. ab6 ♣b6 [Reiter—Hromadka, Podebrady II 1936] 16. ♣c2!±
- 23 Novotelnov—Plater, Moskva 1947
- 24 8. ♠b5 ♣bd7 9. ♣ge2 0—0 10. ♠d7 ♣d7 11. 0—0 b5 12. ♣g3 ♠a6 13. ♠e3 ♣e7♠ Anguera—Kuttner, BRD 1959; 8. ♣ge2 0—0 9. g4 a6 10. a4 ♣bd7 11. ♣g3 ♠b8 12. ♠e2 ♣c7 13. 0—0 c4 14. g5 ♣e8♠ Pietzsch—Trišgov, Kecskemet 1964
- 25 9... ♠e8 10. ♣ge2 [10. ♠b5 ♣bd7 11. ♣ge2 a6 12. ♠d7 ♠d7 13. 0—0 b5 14. ♣g3= Lagha—Thiellement, Varna (ol) 1962] ♣a6 11. ♣c1 ♣c7 12. a4 b6 13. ♠c4 a6 14. 0—0 ♠b8= Franco—Furman, Oberhausen 1961
- 26 10. ♠d3 ♠e8 11. ♣ge2 b5 12. 0—0 ♣d7 13. ♠c1 ♣e5 14. b3 ♣d3 15. ♣d3 b4= Witt—de Greiff, La Habana (ol) 1966
- 27 11. ♠e2 ♣bd7?! 12. ♣h3 ♣a5 13. 0—0± Kalahjan—Gusev, SSSR 1959; 11... ♣a5=
- 28 Alvarez—Wexler, Mar del Plata 1960
- 29 9. ♣ge2 b6 10. ♣g3 h6 11. ♠e3 ♣a6 12. ♣d2 ♣h7 13. ♠d3 ♣c7 14. 0—0 ♠d7= Panno—Penrose, Palma de Mallorca 1969
- 30 9... b6 10. a4 ♠a6 11. ♠b5 ♠b5 12. ab5 ♣d7 13. ♣ge2 ♣e5 14. 0—0 ♣c4 15. ♣c1± Kavalek—Gligorić, Beverwijk 1967; 9... ♠e8 10. h4 a6 11. h5 ♣bd7 12. hg6 fg6 13. ♣h3 b5 14. ♠e2 ♣e5 15. ♣d1 ♣f7 16. ♠e3± Rossetto—Janošević, Beograd 1962
- 31 10... ♣bd7 11. ♣h3! ♠e8 12. ♠e2 ♠b8 13. 0—0 ♣c7 14. b3 ♣a5 15. ♠fc1± G. Garcia—Tringov, Plovdiv 1975 — 20/678; 10... ♠e8 11. ♣ge2 ♣bd7 12. ♣c1 h6 [12... ♠b8 13. ♠e2 ♣c7 14. ♣b3 ♣b6 15. ♠a3± Franco—Talj, Varna (ol) 1962] 13. ♠e3 [13. ♠h6?! ♣e4 14. ♣e4 ♣h4♠] ♣e5 14. ♠e2± Korčnoj—Ciocaltea, Bucuresti 1966 — 1/443
- 32 11. ♠a2 ♠e8 12. ♠c4 ♣bd7 13. ♣ge2 ♣e5 14. b3 ♣c4 15. bc4 ♣d7♠ Rossetto—Wexler, Mar del Plata 1957
- 33 13... ♣e5 14. ♠e2 c4 [14... h5 15. 0—0 ♣h7± Bronštejn—Larsen, Beograd 1964] 15. 0—0 ♠b8 16. ♠e3 h6 17. ♣h1± Franco—Jansa, La Habana (ol) 1966
- 34 Panno—Uhlmann, Palma de Mallorca (izt) 1970
- 35 9... ♣bd7 10. ♣h3! 0—0 11. ♣f2 a6 12. a4 ♠e8 13. ♠e2 ♠b8 14. 0—0± Despotović—Kelečević, Jugoslavija (ch) 1968
- 36 10. ♣ge2 b6 11. g4 h5 12. g5 ♣fd7 13. f4 ♠a6 14. a4 ♠c4 15. ♠h3 ♠e8♠ Petrosjan—Gligorić, Los Angeles 1963

- ³⁷ 10... h5?! 11. h4 a6 12. a4 ♖bd7 13. ♗e2 ♗e8 14. ♗f4 ♗e5 15. ♗e2± Miranda—Rubinetti, Buenos Aires 1966; 10... ♖bd7 11. ♗e2 ♗e8 [11... ♗e5 12. ♗g3 h5 13. h4 a6 14. a4 ♗a5 15. ♗a3± Beni—Lehmann, Zevenaar 1961] 12. ♗c1 ♗e5 13. ♗e2 a6 14. a4 ♗a5 15. ♗a3 c4 16. 0-0± Franco—Kraidman, Varna (ol) 1962
- ³⁸ 11. h4 h5 12. ♗e2 ♗e8 13. ♗d1 ♗a6 14. ♗f2 ♗b6 15. ♗gh3 ♗h3!∞ Benkö—de Greiff, Portorož (izt) 1958; 11. ♗d3 ♖bd7 12. ♗ge2 ♗e5 13. 0-0 a6 14. ♗g3 b5 15. h4 h5∞
- ³⁹ 14... ♗c7 15. 0-0± Franco—Littlewood, Varna (ol) 1962; 14... ♗e8 15. 0-0 ♗c7 16. ♗h1 b5∞ Guljko—Polugajevski, SSSR (ch) 1974
- ⁴⁰ 7... ♗h5 8. ♗e3 ♗g7 9. ♗e2 ♗f6 10. ♗f3 0-0 11. ♗d2 ♗a6 12. 0-0 ♗e8 13. ♗g5!± Forintos—Velimirović, Vršac 1973; 7... a6 8. ♗f3 b5 9. ♗e2 ♗e7 9... ♗g7? 10. ♗d6+-; 9... b4 10. e5±; 9... ♗a7 10. e5 ♗e7 11. ♗e3 (Kuuskmaa—Salceanu, corr. 1978 — 25/140) de5 12. ♗c5 e4 13. ♗e7 ♗e7 14. ♗d2 0-0 15. 0-0 ♗f5∞] 10. ♗c2 0-0 11. ♗e2= Kuuskmaa; 8. a4 ♗g7 9. ♗f3 0-0 10. ♗e2 — A 71
- ⁴¹ 8. ♗a4 ♗e7?! 9. ♗f3 ♗e8 10. ♗b5 ♖bd7 11. 0-0 a6 12. ♗f1 ♖b6 13. ♗b3! [13. e5 de5 14. ♗a3 ♗f8 15. ♗e8± Korčnoj—Ljubojević, Bath 1973 — 16/103] ab5 14. ♗b5± Talj; 8... ♗d7 9. ♗b3 ♗c7 10. ♗f3= — A 61; 8. ♗f3 — A 70
- ⁴² 8... ♗f8 9. ♗e2 ♗e8 [9... a6 10. a4 ♗e7 11. ♗f3 ♗g4 12. 0-0 ♖bd7 13. ♗e1± Byrne—Klein, Santa Fe 1961] 10. ♗f3 ♗d7 11. 0-0 h6 12. ♗d2± Vladimirov—Karasev, SSSR 1963
- ⁴³ 9. ♗d6? ♗b5 10. ♗b5 ♗a5 11. ♗c3 ♗e4-+; 9. ♗d7?! ♗d7 10. ♗f3 0-0 11. 0-0 ♗e8 12. ♗e1 ♗h5 13. ♗e3 ♗a6± Wade—Lehmann, München 1954
- ⁴⁴ 10... ♗h5 11. ♗g5 h6 12. ♗e3 ♗g4 13. ♗d2± Šestoperov—Tapirov, SSSR 1973; 10... a6 11. 0-0 0-0 — 10... 0-0
- ⁴⁵ 11. ♗d2 b5! 12. ♗b5 ♗h5 13. ♗d7 ♗f4 14. ♗g4 ♗g2 15. ♗f1 ♗h4± Circenis—Kirpičnikov, SSSR 1974; 11. e5 ♗h5 12. ed6 ♗b6 13. ♗c1 ♗e8 14. 0-0 ♗d6∞ Brinck-Claussen—Denker, Wijk aan Zee II 1971
- ⁴⁶ 11... a6 12. e5 de5 13. ♗e5 ♗d8 14. ♗f3± Geler—Suetin, SSSR (ch) 1960
- ⁴⁷ Bachmann—Langeweg, Bamberg 1962
- ⁴⁸ 10. ♗b3 b6?! 11. ♗f3 0-0 12. ♗d2 ♗d8 13. 0-0 ♗g4 14. ♗d3 ♗c8± Korčnoj—Klein, Santa Fe 1960; 10... b5! =
- ⁴⁹ 10... ♗e4 11. ♗e4 ♗e4 12. ♗d6 ♗b5 13. ♗c5 ♗b2 14. 0-0± Karbašnikov—Grečkin, SSSR 1964
- ⁵⁰ 11. ♗d2 b5 [11... ♗e8 12. 0-0 ♗a6 13. ♗e1 ♗b8 14. a4 ♗b4 15. ♗f1± Rubinetti—Bielicki, Buenos Aires 1962] 12. ♗b5 [12. ♗b5 ♗h5∞] ♗e4 13. ♗e4 ♗e4= Suetin
- ⁵¹ Spasov—Ermenkov, Albena 1975
- ⁵² 9. ♗g3 a6 10. a4 ♗g4 11. f3 ♗e5 12. ♗e2 ♗h4 13. ♗e3 f5 14. f4 ♗f7 15. 0-0∞ Nej—Bilek, Zalaegerszeg 1969
- ⁵³ 9... a6 10. a4 ♖bd7 11. ♗d2 ♗e8 12. 0-0 ♗b8 13. ♗ae1 ♗c7 14. ♗g3 c4 15. ♗c2 b5∞ Osatjuk—Tatajev, SSSR 1958; 9... ♗a5 10. ♗d2 ♖bd7 11. f4 ♗e8 12. 0-0 c4 13. ♗c2 ♗c5∞ Jahin—Tarasov, SSSR 1961; 9... b6!? Suetin
- ⁵⁴ 10. ♗h4 a6 11. a4 ♗a5 12. f3 ♖bd7 13. 0-0 ♗e5 14. f4 ♗d3 15. ♗d3 ♗e8= Sliwa—Bertok, Polska 1959; 10. ♗d2 ♖bd7 11. ♗g3 ♗e5 12. ♗e2 ♗e8 13. f4 ♗ed7 14. 0-0 a6 15. a4 h5∞ Klamán—Vladimirov, SSSR 1966
- ⁵⁵ Klamán—Blehcín, SSSR 1965
- ⁵⁶ 10. a4 ♗c7 11. ♗b1?! b6 12. f3 ♗d7 13. f4 ♗a6 14. ♗b5 ♗f6 15. ♗d2 ♗e8 16. ♗c2 c4± Pomar—Lengyel, Malaga 1969 — 7/106; 10. ♗g3 ♗c7 11. h3 [11. ♗g5 h6 12. ♗f4 ♗g4 13. ♗c1 ♗h4 14. ♗ge2 ♗e5 15. ♗g3 ♗e7= Alvarez—Eliskases, Mar del Plata 1960] ♗b8 12. a4 b6 13. ♗e3 a6 14. ♗d2 ♗e8 15. ♗g5 b5= Henneberke—Czerniak, Amsterdam 1962
- ⁵⁷ 10... ♗d7?! 11. f4 ♗c7 12. a3 ♗b8 13. ♗e3 b5 14. b4 f5?! 15. e5 cb4 16. ab4 de5 17. d6± Bertok—Matulović, Jugoslavija (ch) 1961
- ⁵⁸ 11. ♗g3 ♗b8 12. ♗g5 [12. a4 a6 13. a5 b5∞ Sallay—Varnusz, Hungary (ch) 1961] b5?! 13. ♗d2 b4 14. ♗d1 ♗d7 15. ♗f4± Gereben—Benoit, Monte Carlo 1969 — 7/107; 12... h6!∞ Marić; 11... ♗e8 — 9... ♗e8
- ⁵⁹ 13... ♗a6 14. f4 ♗d3 15. ♗d3 ♗e8 16. e5! [16. ♗ad1 ♗d7± Ivkov—Toran, Palma de Mallorca 1966 — 2/111] de5 17. fe5 ♗e5 18. ♗g3± Ivkov
- ⁶⁰ 18. ♗f3 ♗d7 19. ♗ad1± Knaak—Cobo, Camaguey 1974 — 17/139
- ⁶¹ 10... ♗c7 11. f4 h6 12. ♗h4 ♗e8 13. a4 a6 14. h3 ♗b8 15. ♗c2 b5 16. e5! de5 17. d6± Ivkov—Jansa, Vrnjačka Banja 1967 — 3/112
- ⁶² 11. ♗h4 g5 12. ♗g3 ♗h5 13. ♗d2 ♗c7 14. ♗ae1 a6 15. a4± Johner—Bialas, Neuhausen 1961
- ⁶³ 18. ♗f5 ♗d4 19. ♗h1 ♗f2 20. ♗f2 ♗f2 21. ♗h5±→ Ghitescu—Martin, Olot 1974
- ⁶⁴ Matulović
- ⁶⁵ 10. ♗f4 a6 11. a4 ♗d7 12. ♗d2 ♗e5 13. ♗g5 f6 14. ♗h4 ♗d7 15. f4 ♗d3 16. ♗d3 b5= Kotov—Ree, Amsterdam 1967
- ⁶⁶ 10... b6 11. ♗g3 ♗a6 12. a4 ♗c7 13. f4 ♗d7 14. ♗a6?! ♗a6 15. ♗b5 ♗e7 16. e5?!

- de5 17. d6 ♡h4± Szukszta—Marszalek, Polska (ch) 1976; 14. ♡d2!±
- ⁶⁷ 11. ♡g3 ♡c7 [11... ♡e5?! 12. ♡e2 ♡h4 13. ♡d2 ♡g4 14. ♡g4 ♡g4 15. ♡h6± Zaharov—Arsenjev, SSSR 1975] 12. ♡d2 ♡e8 13. ♡g5 f6 14. ♡e3 a6 15. a4 ♡b8∞
- ⁶⁸ 11... f5 12. ef5 gf5 13. ♡g3 ♡b6 14. ♡f3 ♡c7 15. ♡h5± Ligterink—Vujačić, Stockholm 1969
- ⁶⁹ 12... ♡df6 13. h3 ♡c7 14. ♡f2 ♡d7 15. ♡b1 [15. ♡g3± Knaak—Matulović, Sombor 1972] b6 16. b4±; 12... ♡b8 13. ♡d2 ♡c7 14. ♡b1 b5 15. ab5 ♡b5 16. ♡b5 ab5 17. b4± Haik—Matulović, Le Havre 1977
- ⁷⁰ Ghitescu—Matulović, La Habana (ol) 1966 — 2/112
- ⁷¹ 10. a4 ♡a6 [10... ♡a6 11. ♡b5 ♡bd7 12. ♡ec3 ♡b5 13. ab5 ♡e8 14. f3 h6 15. ♡e3 Knaak—Müller, DDR (ch) 1977] 11. ♡g5 ♡b4 12. ♡c4 h6 13. ♡h4 a6 14. f4 ♡e8∞ Nijdam—Adorjan, Wijk aan Zee II 1973; 10. f4 ♡a6 11. ♡a6?! ♡a6 12. ♡g3 c4 13. ♡e3 ♡c5 14. ♡d4 ♡e8± Giterman—Suetin, SSSR 1961; 11. ♡g3= — 10. ♡g3; 10. ♡g3 ♡a6 11. ♡f4 [11. f4 ♡g4 12. ♡g4 ♡d3= Schweber—R. Garcia, Buenos Aires 1964] ♡d3 12. ♡d3 ♡g4 13. ♡d2 a6 14. ♡ae1 ♡a7 15. ♡e2 b5= Szabo—Ivkov, Beograd 1964
- ⁷² 10... ♡a6 11. ♡g3 ♡c7 12. f4 ♡b8 13. a4 a6 14. ♡f3 b5 15. ab5± Raisa—Czerniak, Leipzig (ol) 1960
- ⁷³ 11. ♡g3 ♡d3 12. ♡d3 a6 13. a4 ♡bd7 14. ♡e3 h5 15. ♡fc1 h4 16. ♡f1 ♡h5± Ojanen—Pritchett, Skopje (ol) 1972
- ⁷⁴ 12... c4 13. ♡c2 b5 14. a3 ♡b6 15. ♡h1 ♡bd7 16. f4 ♡fe8 17. ♡f2 ♡c5 18. ♡g3± Haik—Antonov, Sofia 1977
- ⁷⁵ 16. ♡c4!± ♡ab1, b4
- ⁷⁶ Nikolac—Suetin, Lublin 1976
- ⁷⁷ 10... ♡a6 11. ♡a6! [11. ♡g3 ♡c7 12. ♡a6 ♡a6 13. ♡e2 ♡b7 14. ♡b5 ♡e8 15. ♡fd1 ♡c7 16. a4 a6= Ghitescu—Hulak, Albena 1977; 11. f4 c4 12. ♡c2 b5 13. ♡h4 ♡c7 14. a3 ♡g4 15. ♡d2 ♡d7 16. ♡h1 ♡b6∞ Mititelu—Seifert, Wrocław 1976] ♡a6 12. ♡d2 ♡c7 13. a4 a6 14. ♡f4 ♡e7 15. ♡g3 b5 16. ♡ae1± Knaak—Espig, DDR 1973
- ⁷⁸ 11. ♡f4 ♡a6 12. a4 ♡e8 13. h3 ♡e7 14. ♡g3 c4 15. ♡c2 ♡bd7 16. ♡d2 ♡f8 17. ♡e3 ♡c5∞ Beyen—Talj, Skopje (ol) 1972 — 14/151
- ⁷⁹ 11... g5 12. ♡g3 ♡h5 13. f4!∞ Talj
- ⁸⁰ 12. f3 ♡d3 13. ♡d3 a6 14. ♡ae1 ♡bd7 15. f4 ♡c7 16. ♡g3 c4= Banfalvi—Suetin, Debrecen 1961; 12. a4 g5 13. ♡h4 ♡h5 14. f4 c4! 15. ♡c2 gf4 16. ♡f4 ♡g3 17. hg3 ♡g5∞ Beyen—Holm, Skopje (ol) 1972
- ⁸¹ 12... ♡e8 13. h3 ♡d3 14. ♡d3 ♡bd7 15. ♡ad1 a6 16. a4 ♡b8= Marcus—Hartoch, Nederland (ch) 1970
- ⁸² Bašagić—Minić, Sarajevo 1972
- ⁸³ 10. a3 b5 11. b4 ♡bd7 12. h3 ♡b7 13. ♡e3 ♡ac8 14. ♡ac1 ♡e7 15. ♡d2 ♡e5∞ Damjanović—Matulović, Sarajevo 1961
- ⁸⁴ 10... ♡g4?! 11. h3 ♡e5 12. ♡c2 ♡bd7 13. f4 ♡c4 14. ♡d3± Pfleger—Dura, Haag 1966 — 2/109; 10... ♡e8 11. f4?! ♡g4 12. ♡c2 c4 13. ♡c4 ♡c8 14. ♡d3 ♡e2 15. ♡e2 ♡e4± Kirilov—Mnacakanjan, SSSR 1961; 11. h3 ♡c7 12. f4 ♡bd7 13. ♡e3 ♡b8∞ — 10... ♡c7; 10... ♡bd7 11. ♡g5 h6 12. ♡h4 ♡c7 13. f3 ♡b8 14. ♡f2 ♡e5 15. ♡c2 ♡h5 16. ♡b1 ♡d7 17. ♡h1 b5 18. ab5 [Haik—Hebert, Buenos Aires (ol) 1978 — 26/139] ♡b5=; 13... ♡e5!± ♡d7, b5 Hebert
- ⁸⁵ 11. f4 c4 12. ♡c2 ♡g4±; 11. ♡g5!±
- ⁸⁶ 11... c4!±
- ⁸⁷ 12. f4 c4 [12... ♡e8 13. ♡f3 c4 14. ♡c2 ♡b8 15. e5 de5 16. f5±↑] Venert—Espig, DDR (ch) 1968] 13. ♡c2 ♡b8 14. ♡e3 ♡c5∞
- ⁸⁸ 13... ♡e4 14. ♡ce4 f5 15. ♡c2 ♡d8 16. ♡a3! b6 17. ♡d1 fe4 18. f5± Bilek—Schmid, Skopje (ol) 1972; 13... ♡b6 14. f5 c4 15. ♡b1 ♡bd5 16. ♡f3 ♡c3 17. bc3 d5 18. e5 ♡e5 19. ♡f4∞
- ⁸⁹ 18. ♡f4 ♡e7 19. d6 ♡d8∞ Bilek—Štejn, Amsterdam (izt) 1964
- ⁹⁰ 12. ♡g3 c4 13. ♡c2 [13. ♡e2 ♡b8 14. ♡f4 b5 15. ab5 ab5 16. ♡e3 ♡c5± Gerusel—Dueball, Berlin 1971] ♡b8 14. ♡e3 ♡c5 15. f4 ♡fd7 16. e5 de5 17. f5 b5∞ Ghitescu—Hartoch, St. Jean de Monts 1976
- ⁹¹ 12... ♡e8 13. ♡g3 c4 14. ♡c2 ♡c5 15. ♡h1 [15. ♡f3 ♡fd7 16. ♡e3 b5 17. ab5 ♡b8 18. ♡f2 ab5 19. e5!± Penrose—Talj, Leipzig (ol) 1960] ♡d7 16. ♡f3 ♡h8 17. ♡e3 ♡g8 18. ♡ad1± Ojanen—Keres, Helsinki 1960
- ⁹² 14... b6 15. ♡e3 ♡c5 16. ♡d4 b5 17. ab5 ab5 18. e5± Bertok—Ostojić, Jugoslavija (ch) 1965
- ⁹³ 16... ♡c5 17. e5 ♡e8 18. ♡h1 b4 19. ♡a4 ♡a4 20. ♡a4± Ovcinikov—Morezov, SSSR 1963; 16... ♡e8 17. ♡a7±
- ⁹⁴ 18. ♡a4 ♡b5 19. b3 c3 20. ♡e2 ♡a5 21. ♡a5 ♡a5= Bertck—Portisch, Stockholm (izt) 1962
- ⁹⁵ 14... ♡e4? 15. ♡e4 f5 [Dozsa—Szöllösi, Hungary (ch) 1962] 16. ♡f5!±
- ⁹⁶ 15... b5 16. ab5 ab5 17. ♡a7 ♡d8 18. ♡d2 b4 19. ♡a4 ♡b7 [19... h5?! 20. e5 de5 21. f5 h4 (Averkin—Fedorov, SSSR 1977 — 24/161) 22. fg6! hg3 (22... fg6 23. ♡e4±) 23. gf7 ♡f7 24. ♡c5±→ I. Ivanov] 20. ♡f2 ♡a8 21. ♡b1± Knaak—Balašov, Leipzig 1973

⁹⁷ 16. ♠d4 b5 17. ab5 ab5 18. e5 de5 19. fe5 ♠e5! 20. ♠e5 [20. ♠f3 ♠g5 21. ♠ge2 (21. ♠ge4? ♠ce4 22. ♠e4 ♠g4-+ Timman-Ljubojević, Amsterdam 1975 — 20/131) ♠f5 22. ♠c3 ♠h6 干 Knaak-Postler, DDR (ch) 1977] ♠e5 21. ♠f3 b4 干 Minić

⁹⁸ 18. e5! 干 Minić

⁹⁹ 10. h3 ♠d7 11. ♠g5 ♠c7 12. ♠d2 c4 13. ♠c2 b5 14. ♠a3 ♠a6 15. ♠g3 b4 16. ab4 ♠b4 干 Spaski-Ljubojević, Manila (izt) 1976 — 22/153

¹⁰⁰ 12. ♠f4 a6 13. a4 ♠b8 14. a5 b5 15. ab6 ♠b6 16. ♠a4 ♠b7 = Ivkov-Najdorf, La Habana (ol) 1966 — 2/110

¹⁰¹ 12... ♠a6 13. ♠g5 ♠b4 14. ♠c4 h6 15. ♠f4 h5 16. ♠g5 干 Szymczak-Zajčik, Kirovakan 1978; 12... ♠b8 13. f4 a6 14. a5 b5 15. ab6 ♠b6 16. ♠f3 ♠d7?! 17. e5! de5 18. f5 干 ↑ Kasanen-Roberts, Harrachov 1967 — 4/126; 16... ♠f8 干

¹⁰² Hartston-Ribli, Moskva 1977

A 66

1. d4 ♠f6 2. c4 c5 3. d5 e6 4. ♠c3 ed5 5. cd5 d6 6. e4 g6 7. f4

	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1	...	♠f3 ²	h3	♠f3	♠d3	0-0	♠d2 ⁴			±
	♠e7 ¹	♠g4 ³	♠f3	♠g7	0-0	♠bd7				
2	...	e5	fe5	e6	de6	bc3	♠f3 ⁹	♠e2	0-0 ¹⁰	±
	♠g7	de5 ⁵	♠fd7 ⁶	fe6 ⁷	♠c3 ⁸	♠e7	♠e6	0-0	♠c6 ¹¹	
3	...	...	ed6 ¹²	♠f3	♠e2 ¹³	a4 ¹⁵	♠e5	0-0	♠f3 ¹⁶	=
	...	♠fd7	0-0	♠f6	a6 ¹⁴	♠d6	b6	♠a7		
4	...	...	♠b5	♠d6	♠b5 ¹⁸	d6	♠c7	♠e8	♠d2	∞
	...	...	de5	♠e7 ¹⁷	♠e8 ¹⁹	♠f8	ef4	♠h4	♠e8 ²⁰	

1. d4 ♠f6 2. c4 c5 3. d5 e6 4. ♠c3 ed5 5. cd5 d6 6. e4 g6 7. f4 ♠g7 8. e5 ♠fd7 9. ♠b5 de5 10. ♠d6 ♠e7 11. ♠c8 ♠c8

	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
5	d6	♠f3	♠e2 ²²	fe5	0-0	♠f3	♠h1	♠d5	♠f4	干
	♠f8	♠c6 ²¹	h6 ²³	♠de5	♠f3	♠d4	♠g7	♠f8 ²⁴	♠d8 ²⁵	
6	♠f3	fe5 ²⁷	♠b5	♠e5 ²⁸	0-0	♠f4	♠d4 ³²	♠c4		=
	♠e8 ²⁶	♠e5	♠bd7	♠f8 ²⁹	♠e5 ³⁰	c4 ³¹	♠f5	♠c4 ³³		
7	...	♠c4	0-0	♠b5	fe5 ³⁶	♠e1	♠c6	♠h4	♠g5 ³⁷	∞
	...	♠f8 ³⁴	♠b6 ³⁵	♠d8	♠d5	♠c6	♠c6	♠g8		

¹ 7... a6 8. e5 ♠fd7 [8... ♠e7 9. ♠f3 ♠fd7 10. ♠e4 de5 11. d6 ♠d8 12. ♠c4+- Jahin-Makarov, SSSR 1961] 9. ♠f3 ♠g7 10. ♠e4 de5 11. ♠d6 ♠f8 12. ♠g5 ef4 13. ♠df7 ♠f6 [13... ♠e7 14. ♠e2 ♠e5 15. ♠h8 ♠g5 16. 0-0 干 Smirnov-Volovič, SSSR 1959] 14. ♠f4 干 Šiškin-Volovič, SSSR 1960

² 8. ♠b5 ♠d7?! 9. ♠d3 b5?! 10. ♠e2 b4 11. e5 de5 12. d6 干 ↑ Reinhardt-Estrada, Sao Paulo 1960; 8... ♠fd7!?

³ 8... ♠e4 9. ♠e4 ♠e4 10. ♠f2 ♠f5 [10... ♠b4 11. ♠e2 ♠e7 12. ♠d2+-] 11. ♠d3 ♠d7 12. ♠e1 ♠e7 13. ♠e2 ♠f8 14. f5 干 Boleslavski; 8... ♠bd7 9. e5 de5 10. fe5 ♠e5 11. ♠b5 ♠d7 12. ♠f2 ♠g4 13. ♠g3 ♠e5 14. ♠e5 ♠e5 15. ♠f4 干 → Šamkovič-Zelandinov, SSSR 1959; 8... ♠g7!?

⁴ Panno-Aitken, München (ol) 1958

⁵ 8... ♠h5 9. ♠b5 ♠d7 — A 67

⁶ 9... ♠g4 10. e6 干 →; 9... ♠e7 10. ♠f3 0-0 11. ♠g5 h6 12. ♠f6 ♠f6 13. d6 ♠e6 14. ♠d5 ♠e5 15. ♠e5 ♠e8 16. 0-0-0 ♠e5 17. ♠c4 干 Mikenas; 9... ♠h5 10. ♠b5 ♠d7 11. ♠f3 干 — A 67

⁷ 10... ♠c3 11. bc3 ♠h4 12. g3 ♠e4 13. ♠e2 ♠e2 [13... ♠h1? 14. ed7 ♠d7 15. ♠h3 f5 16. ♠e6 ♠d8 17. ♠g5+-] 14. ♠e2 [14. ♠e2 fe6 15. de6 ♠f8 16. ♠g2 ♠c6 17. ♠b1 ♠e6 18. 0-0 干] fe6 15. de6 ♠f8 [15... ♠e5 16. ♠f3 ♠f3 17. ♠f3 干] 16. e7 ♠e6 17. ♠f3 ♠c6 18. 0-0 干 ↑ Partos-Zuodar, Ascona 1976 — 21/110

⁸ 11... ♠e7 12. ♠d5 ♠e6 [12... ♠h4? 13. g3 ♠e4 14. ♠e2 ♠d5 15. ed7 ♠d7 16. ♠g2+- Mikenas-Kljukin, SSSR 1971 — 11/92] 13. ♠e2 ♠e2 14. ♠e2 0-0 15. ♠c7 ♠c6 16. ♠a8 ♠b4 17. ♠f3 ♠c2 18. ♠d1 ♠a1 19. ♠c4 干 Šereševski-Semenjuk, SSSR 1974; 11... ♠f6 12. ♠d8 ♠d8 13. ♠g5 ♠e6 14. 0-0-0

☙e7 15. ♖e1 ☙f7 16. ♖h3± Kuzmin—Espig, Zinnowitz 1971 — 12/117

⁹ 13. ♖e2?! ♖e5 14. ♖a4 ♖bc6 15. ♖h6 ♖e6± Milejka—Žuravlev, SSSR 1962

¹⁰ 15. ♖g5 ♖e7 16. ♖d5 ☙h8 17. ♖b2 c4! 18. ♖f1 ♖f6∞ Lagland—Soström, corr. 1977

¹¹ 15... ♖b6?! 16. ♖h6 ♖e8 17. ♖g5±→ Peterson—Šerešnev, SSSR 1964; 15... ♖c6 16. ♖g5± Stein—Pazz, Beverwijk II 1964

¹² 9. ♖f3 0–0 10. ♖e2 [10. ♖d3 de5 11. 0–0 f5 12. ♖g5 ♖b6 13. fe5 ♖e5 14. ♖f3 ♖f6 15. ♖g3 c4∞ Hollis—Bredewout, England—Nederland 1964] de5 11. 0–0 a6 12. a4 ef4 13. ♖f4 ♖f6 14. h3 ♖h5 15. ♖h2∞ Kristiansen—Holm, Danmark (ch) 1977; 9. e6 fe6 [9... ♖f6 10. ♖b5 ☙f8 11. f5! gf5 12. ♖f3 fe6 13. de6 ♖e6 14. ♖g5☙ Butnoris—Volovič, SSSR 1967] 10. de6 ♖b6 [10... ♖f6 11. ♖c4 ♖c6 12. ♖f3 a6 13. ♖g5 ♖e7 14. 0–0 0–0 15. f5± Neikirch—Golz, DDR (ch) 1963] 11. ♖e4 0–0 12. ♖d6 ♖d6 13. ♖d6 ♖e6 14. ♖b7 ♖a4 15. ♖f3 ♖d7= Milejka—Äxon, SSSR 1959

¹³ 11. ♖e5 ♖bd7 12. ♖e2 ♖e5 13. fe5 ♖d7 14. e6 fe6 15. de6 ♖h4 16. g3 ♖c3 17. bc3 ♖e4± Mikenas—Ščerbakov, SSSR 1961

¹⁴ 11... ♖e8!?

¹⁵ 12. ♖e5= Mikenas—Mikov, SSSR 1956

¹⁶ Podolni—Vasilčuk, SSSR 1956

¹⁷ 10... ☙f8?! 11. ♖f3 [11. ♖c8 ♖c8 12. ♖f3 e4 13. ♖g5 ♖f6 14. ♖c2 h6 15. ♖h3 ♖d5 16. ♖e4 ♖e8= Minev—Popov, Bulgaria (ch) 1963] h6 [11... ef4? 12. ♖f4 ♖f6 13. ♖c4 ♖e7 14. ♖e5 ♖g4 15. ♖b3 ♖fd7 16. 0–0+—Möhring—Jüttler, corr. 1963; 11... f6 12. ♖c8 ♖c8 13. fe5 ♖e5 14. ♖e5 ♖e8 15. ♖f4 fe5 16. ♖e3± Barhatov—Vasilev, SSSR 1964] 12. ♖e2 f5 13. fe5 ♖e5 14. ♖c8 ♖c8 15. 0–0± Gliksmann—Košanski, Jugoslavija 1972

¹⁸ 11. fe5?! ♖e5 12. ♖c8 ♖c8 13. d6 ☙f8 14. ♖f3 ♖e6 15. ♖e5 ♖e5 16. ♖e2 ☙g7 17. 0–0 ♖c6± Kavalek—Trapl, ČSSR (ch) 1963

¹⁹ 11... ☙f8?! 12. ♖f3 e4 13. ♖g5 ♖f6 14. d6 h6 15. ♖f7 ☙f7 16. ♖c4 ☙f8 17. ♖c7 ♖c6 18. ♖e3± Brinck—Claussen—Fedder, Danmark (ch) 1972; 11... ♖a6!?

²⁰ Hartston

²¹ 13... e4 14. ♖g5 h6 15. ♖f7 [15. ♖e4 ♖e8 16. ♖e2 ♖c6 17. ☙f2 ♖d4 18. ☙g3 ☙g7± Partos—Holm, Skopje (ol) 1972 — 14/152] ☙f7 16. ♖c4 ☙f8 17. f5 g5 18. ♖d5 ♖e5 19. f6 ♖f6 20. 0–0 ☙g7 21. ♖f6☙ Maffeo—Partos, USA 1973; 17... ♖c6!± Larsen

²² 14. ♖c4 ♖b6 15. ♖b3 [15. ♖e2 e4± Szallay—Lengyel, Hungary (ch) 1958] e4± Baumbach—Polugajevski, Bad Liebenstein 1963

²³ 14... ♖d4? 15. 0–0 e4 16. ♖e5 f6 17. ♖e3! fe5 18. fe5 ☙e8 19. ♖d4 cd4 20. e6±→ Piškin—Blehcín, SSSR 1974; 14... e4 15. ♖g5 h6 16. ♖e4 ♖d4= Suetin

²⁴ 19... f6 20. ♖b3 ♖b8 21. ♖e6 ♖d8 22. ♖f4± Zilberberg—Tanin, corr. 1967 — 3/113

²⁵ 21. ♖b3 g5 22. ♖g3 ♖b6± Gipslis—Grigorjan, SSSR 1964

²⁶ 12... e4?! 13. ♖g5 ♖e8 14. d6 ☙f8 15. ♖f7! ♖c6 16. ♖g5 h6 17. ♖c4 hg5 18. fg5±→ Rajković

²⁷ 13. ♖e2 ☙f8 14. 0–0 e4 15. ♖g5 h6 16. f5?! hg5 17. fg6 ♖f6? 18. ♖g5 ♖d8∞ Meinsohn—Podzielný, Groningen 1974/75; 17... ♖e5!±; 16. ♖h3± Larsen

²⁸ 15. 0–0 a6? 16. ♖e5 ♖e5 17. d6! ☙f8 18. ♖d5 ♖d4 19. ☙h1 ♖f6 20. ♖h6 ☙g8 21. ♖f6!+—Littlewood—Povah, England 1975 — 20/132; 15... ☙f8! 16. ♖e5= — 15. ♖e5

²⁹ 15... ♖e5 16. 0–0 c4 [16... ♖c7 17. ♖g4± Šereševski—Kapengut, SSSR 1974] 17. d6 ☙f8 18. ♖d5 ♖c5 19. ♖c5 ♖c5 20. ♖e8 ☙e8∞ A. Petrosjan—Kapengut, SSSR 1975

³⁰ 16... ♖e5 17. ♖f3 f5 18. g4 ♖d4?! 19. ☙h1 ♖e5 20. ♖g2± Rajković—Planinc, Majdanpek 1976 — 21/108; 18... a6!∞

³¹ 17... ♖e8?! 18. ♖d6 ☙g8 19. ♖f3 f5 20. ♖ae1± Pachman; 17... a6 18. ♖e5 ♖e5 [18... ♖e5 19. ♖e2 c4 20. ☙h1 ♖c5 21. ♖d2 ♖d8 22. ♖fd1!± Sosonko—Jacobsen, Barcelona 1975 — 20/133] 19. ♖d7 [19. ♖f3?! ♖d4 20. ☙h1 ♖e5±] ♖d7 20. ♖b3 ☙g7 21. ♖ae1 f6 22. ☙h1 b5 23. ♖f3 ♖d6☙ Šereševski—Savon, SSSR 1974 — 17/141] ☙g7 [20... ♖b2 21. ♖ae1 c4 22. d6 △ ♖e7±] 21. d6± Boleslavski, Kapengut; 17... ♖e4 18. ♖f3 f5 19. ♖ae1∞ Noyer—Pappaz, Schweiz 1976

³² 18. ♖e5 ♖e5 19. ☙h1 ♖c5 20. ♖a4 ♖d8± Kapengut; 18. ♖d7 ♖c5 19. ☙h1 ♖d5 20. ♖g4 [20. ♖d2 ♖d6±] f5 21. ♖h3 [21. ♖e6 fg4 22. ♖d6 ☙e8 23. ♖c5 ♖c5 24. ♖ae1 ♖e5± Kapengut] ♖d7 22. ♖h7 ☙f7 23. ♖ad1 [23. ♖h6 ♖g8 24. ♖ae1 ♖e7 25. ♖d1 ♖e5 26. ♖f4 ♖e2± Sofman—Kapengut, SSSR 1975] ♖ad8 24. ♖d7 ♖d7 25. h4 ♖e7 26. ♖g5 ♖e2± Juferov—Kapengut, SSSR 1976 — 21/109

³³ Šakarov—Šmulenson, corr. 1976

³⁴ 13... ♖b6 14. d6 ☙f8 15. ♖b5 ♖c6 16. 0–0 ☙g8 17. fe5 ♖e5= Suetin

³⁵ 14... e4 15. ♖g5 h6 16. ♖f7?! ♖d4 17. ☙h1 ☙f7 18. f5 ♖f6 19. fg6 ☙g7± Gigerl—Grünfeld, Groningen 1974/75; 16. ♖h3∞

³⁶ 16. d6!?

³⁷ Mikenas—Suetin, SSSR (ch) 1962

1. d4 ♖f6 2. c4 c5 3. d5 e6 4. ♘c3 ed5 5. cd5 d6
6. e4 g6 7. f4 ♙g7 8. ♙b5

	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1	...	e5 ²	♙f3	fe5	♙b5	0—0	♙c3	♙a4	♙e5	±
	♙d7 ¹	♙h5 ³	de5 ⁴	♙b5 ⁵	0—0	♙d7	♙f5	♙e5	♙e5 ⁶	
2	...	♙f3 ⁷	♙e2 ⁹	a4	♙b1	0—0	♙bd2	♙d3	h3	±
	♙fd7	a6 ⁸	b5	b4	0—0	♙f6	♙e8	♙g4	♙f3 ¹⁰	
3	...	a4	♙f3	0—0	♙e3 ¹⁴	♙e2	♙f2	♙h4		±
	...	0—0 ¹¹	♙a6 ¹²	♙b4 ¹³	b6 ¹⁵	♙f6	♙h5	♙c7 ¹⁶		
4	...	♙d3	g3 ¹⁸	♙f3	0—0	♙c2 ²⁰	a3	♙d2		±
	...	♙h4 ¹⁷	♙e7	0—0	♙f6 ¹⁹	♙a6	♙c7	b5 ²¹		
5	...	...	a4 ²²	♙f3	0—0 ²⁵	♙c2	♙e3	♙d4 ²⁶	♙f3	∞
	...	a6	0—0 ²³	♙c7 ²⁴	c4	♙c5	♙g4	♙f3	♙d4 ²⁷	
6	...	...	...	...	0—0 ²⁸	h3	♙f3	♙d2 ²⁹	♙ae1 ³⁰	=
	...	...	...	♙f6	♙g4	♙f3	♙bd7	♙c7	c4 ³¹	

1. d4 ♖f6 2. c4 c5 3. d5 e6 4. ♘c3 ed5 5. cd5 d6 6. e4 g6 7. f4 ♙g7
8. ♙b5 ♙fd7 9. ♙d3 0—0 10. ♙f3³² ♙a6³³ 11. 0—0

	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
7	...	♙h1 ³⁵	a4	f5 ³⁶	ab5	♙g5	♙b5	♙d2	♙c2	∞
	♙b8 ³⁴	♙c7	a6	b5	♙b5	♙f6 ³⁷	ab5	c4	b4 ³⁸	
8	...	♙d2 ³⁹	h3	♙f3	♙b5	♙b5	a4	♙c6		=
	♙c7	♙f6 ⁴⁰	♙h5 ⁴¹	b5	♙b5	♙b8	a6	♙d4 ⁴²		
9	...	a4	h3 ⁴⁴	♙e1	♙f1	♙e3	♙g5	e5		∞
	...	♙e8 ⁴³	♙a6	♙b4	a6	f5	♙f8	h6 ⁴⁵		

¹ 8... ♙bd7? 9. e5 ♙e7 10. ♙e2 ♙h5 11. e6+—

² 9. ♙e2?! 0—0 10. ♙f3 ♙e8 11. e5 ♙g4 12. h3 ♙h6 13. 0—0 ♙f5 14. ♙e4 de5 15. fe5 ♙b6 16. ♙c4 ♙b4 17. b3 b5co Rodriguez—Rossetto, Mar del Plata 1973; 11... de5!? ♙ 12. fe5 ♙g4

³ 9... ♙e7 10. ♙e2 ♙b5 11. ♙b5 ♙d5 12. ♙d6 ♙f8 13. ♙f3 ♙c6 14. 0—0 ♙d8 15. ♙b5± Esposito—Reinhardt, Buenos Aires 1957; 9... ♙b5 10. ef6 ♙f6 11. ♙b5 ♙a5 12. ♙c3±

⁴ 10... 0—0 11. 0—0 [11. ♙d7 ♙d7 12. g4 ♙f4 13. ♙f4 de5 14. ♙g5 ♙a5 R. Garcia—Rossetto, Buenos Aires 1959] ♙g4 12. h3 ♙f3 13. ♙f3± Rossetto—Riego, Asuncion 1960

⁵ 11... 0—0 12. 0—0 ♙g4 13. ♙e2 ♙f3 14. ♙f3 ♙e5 15. ♙h5 ♙h4 16. g3 ♙h5 17. ♙h5 gh5 18. ♙f5± Jakovlev—Vološin, SSSR 1956

⁶ O'Kelly—Diez del Corral, Madrid 1957

⁷ 9. ♙e2 0—0 10. ♙f3 ♙e8 [10... ♙a6 11. 0—0 ♙c7 12. a4 a6 13. ♙d2 ♙f6 14. ♙f3 ♙b8 15. ♙c4 ♙fe8 16. e5± Korelov—Etruk, SSSR 1962] 11. 0—0 ♙a6 [11... ♙c3 12. bc3 ♙e4 13. ♙d3 ♙e8 14. c4 ♙f8 15. ♙b2 f6 16.

♙c2 Kozlovskaya—Konopleva, Menorca (izt) 1973] 12. ♙d2 ♙f6 13. ♙f3 ♙b4 14. ♙e2 ♙b8 15. ♙e1 ♙g4 16. ♙g4 ♙a4 17. ♙g4 ♙c2 18. ♙e2 ♙a1 P. Lapenis—Sorokin, SSSR 1974

⁸ 9... 0—0 10. 0—0 a6 11. ♙d7 ♙d7 12. a4 ♙b8 13. ♙d3 ♙e8 14. ♙e1 b5 [14... ♙c7 15. ♙e3 ♙f6 16. e5 ♙f5± Pfeiffer—Bialas, Nürnberg 1959] 15. ab5 ab5 16. ♙b5 ♙b6 Pfeiffer—Martinez, Nürnberg 1959

⁹ 10. ♙d3 — 9. ♙d3

¹⁰ 17. ♙f3? ♙d5! 18. ed5 ♙d4 ♙e3—+ Polikarpov—Kapengut, SSSR 1957; 17. ♙f3 c4 18. ♙c4 ♙e4

¹¹ 9... ♙h4 10. g3 ♙e7 11. ♙f3 0—0 12. 0—0 ♙a6 13. ♙e1 ♙b4 14. ♙f1 b6 15. ♙c4± Lutikov—Vasjukov, SSSR (ch) 1959; 9... a6 10. ♙d3 — 9. ♙d3

¹² 10... ♙e8 11. 0—0 a6 12. ♙e2?! ♙f8 13. h3 ♙bd7 14. ♙d2 ♙f6 15. ♙c2 ♙h5 16. ♙h2 f5 17. ♙g5 h6 18. ♙h5 hg5 19. fg5 f4! 20. ♙e2 ♙g5 21. ♙f4 ♙e7 = Zajcev—Radev, Albena 1970 — 10/138; 12. ♙d3± — 9. ♙d3; 10... a6 11. ♙d3 = — 9. ♙d3

¹³ 11... ♙c7 12. ♙d3∞ — 9. ♙d3

¹⁴ 12. $\Delta d2$ a6 [12... $\Delta f6$ 13. $\Psi b3$ $\Delta g4$ 14. $\Delta c4$ $\Delta d7$ 15. h3 $\Delta f3$ 16. $\Xi f3$ a6± Doroskevič—Pfleger, Polanica Zdroj 1971] 13. $\Delta e2$ $\Xi e8$ 14. $\Delta e1$ $\Delta f6$ [14... $\Xi b8$ 15. $\Theta h1$ $\Delta f6$ 16. $\Delta d2$ b6 17. $\Delta g3$ $\Delta b7$ 18. $\Delta f3$ ± Doroskevič—Anikajev, SSSR 1976 — 21/111] 15. $\Delta d2$ $\Delta d7$ 16. $\Delta h4$ b5 17. e5 de5 18. $\Delta de4$ $\Delta f5$ 19. ab5 $\Delta e4$ 20. $\Delta e4$ $\Psi b6$ Doroskevič—Kremenecki, SSSR 1975; 12. $\Theta h1$ a6 [12... $\Delta f6$ 13. f5 a6 14. $\Delta c4$ $\Delta g4$ 15. $\Delta g5$ $\Delta f6$ 16. $\Delta f6$ $\Psi f6$ 17. $\Psi d2$ ± Butnoris—Bangijev, SSSR 1977 — 23/135; 13... $\Delta g4$!?] 13. $\Delta c4$ $\Delta b6$ 14. $\Delta b3$ c4o Gufeld; 12. h3 a6 13. $\Delta e2$ $\Xi e8$ 14. $\Xi e1$ f5 15. ef5 gf5 16. $\Delta c4$ $\Delta b6$ 17. $\Xi e8$ $\Psi e8$ 18. $\Delta f1$ $\Delta d7$ 19. a5 $\Delta c8$ 20. $\Delta d2$ ± Hort—Panno, Madrid 1973; 12. $\Xi e1$ a6 13. $\Delta f1$ [13. $\Delta c4$ $\Xi e8$ 14. $\Delta a2$ $\Delta a2$ 15. $\Xi a2$ $\Delta b6$ 16. $\Delta f1$ $\Delta g4$ 17. $\Delta d2$ $\Delta d4$ 18. $\Theta h1$ $\Delta f2$ 19. $\Xi e2$ $\Delta f3$ 20. gf3± Uddenfeldt—Poulsen, Norge—Sverige 1974] $\Xi e8$ 14. h3 $\Xi b8$ 15. $\Delta e3$ b6 16. $\Psi d2$ $\Delta b7$ 17. $\Delta f2$ $\Psi e7$ 18. $\Delta c4$ $\Psi f8$ 19. $\Delta g3$ $\Delta h6$ 20. $\Psi f2$ $\Delta f6$ ± Enevoldsen—Filipowicz, Siegen (ol) 1970

¹⁵ 12... $\Delta f6$ 13. h3! a6 14. $\Delta c4$ $\Delta e4$ 15. $\Delta e4$ $\Xi e8$ 16. $\Delta e5$ b6 17. $\Delta g5$ de5 18. fe5± Soos—Povah, Birmingham 1977 — 23/136; 12... a6 13. $\Delta c4$ [13. $\Delta e2$ b6 14. h3 $\Delta f6$ 15. $\Delta c4$ $\Delta e4$ 16. $\Delta e4$ $\Xi e8$ 17. $\Delta e5$ de5 18. d6 ef4 19. $\Xi f4$ Doroskevič—Gorškov, SSSR 1973] $\Xi b8$ 14. h3 $\Xi e8$?! 15. $\Delta f2$ $\Delta b6$ [15... b5 16. ab5 $\Delta b6$ 17. $\Delta e2$ ab5 18. $\Delta h4$ ± Zajcev—Gufeld, Debrecen 1970 — 10/137] 16. $\Delta e2$ $\Delta a8$ ±; 14... b5!? Gufeld

¹⁶ A. Zajcev—Talji, Erevan 1962

¹⁷ 9... $\Delta a6$ 10. $\Delta f3$ $\Delta b4$ [10... $\Delta b6$ 11. 0—0 0—0 12. $\Delta e3$ $\Xi e8$ 13. $\Delta f2$ c4 14. $\Delta c2$ $\Delta b4$ 15. $\Delta b1$ ± Antošin—Gusev, SSSR 1962] 11. $\Delta e2$ 0—0 12. 0—0 $\Xi e8$ 13. $\Delta d2$ $\Delta f6$ 14. a3 $\Delta a6$ 15. $\Delta f3$ ± Saidy—Rossolimo, USA (ch) 1965/66

¹⁸ 10. $\Theta f1$ $\Delta a6$ 11. $\Delta f3$ $\Psi d8$ 12. $\Theta f2$ $\Psi b6$ 13. $\Theta g3$ $\Delta b4$ 14. h3 $\Delta d3$ 15. $\Psi d3$ $\Psi a6$ 16. $\Psi a6$ ba6 17. e5 0—0o Thomson—Portisch, Adelaide 1971

¹⁹ 12... $\Xi e8$ 13. $\Psi c2$ a6 14. a4 f6 15. $\Delta d2$ $\Delta f8$ 16. $\Xi ac1$ $\Delta h3$ 17. $\Xi f2$ $\Delta bd7$ 18. $\Delta d1$ ± Hund—Thole, corr. 1967 — 3/114; 12... $\Delta a6$ 13. $\Xi e1$ $\Delta c7$ 14. $\Delta f1$ b6 15. a4± Sliwa—Perez, Marianske Lazne 1961

²⁰ 13. $\Xi e1$ $\Delta g4$ 14. $\Delta d2$ $\Delta a6$ 15. $\Delta f1$ $\Delta c7$ ± Martin—Roessel, München (ol) 1958; 14... a6 15. a4= — 9... a6

²¹ Barden—Panno, Varna (ol) 1962

²² 10. $\Delta f3$ b5 [10... $\Psi c7$ 11. 0—0 0—0 12. $\Delta e3$ b5 13. $\Xi c1$ (Peresipkin—Vajser, SSSR 1978 — 26/141) c4 $\Delta c5$ o] 11. 0—0 0—0 12. $\Psi e1$ $\Xi e8$ 13. $\Psi g3$ c4 [13... $\Delta f6$ 14. $\Xi e1$ $\Delta bd7$ 15. h3 c4= Asmundsson—Jongsma, München (ol) 1958] 14. $\Delta c2$ b4 15. $\Delta a4$ $\Delta f6$ 16. f5 $\Delta d7$ ± Čerepkov—Suetin, Soči 1961

²³ 10... $\Psi h4$ 11. g3 $\Psi e7$ 12. $\Delta f3$ 0—0 13. 0—0 $\Delta f6$ 14. $\Xi e1$ $\Delta g4$ 15. $\Delta d2$ $\Delta bd7$ 16. $\Delta f1$ $\Delta e8$ = Stupica—Ugrinović, Jugoslavija (ch) 1959; 14. $\Psi c2$!±; 10... $\Psi a5$ 11. $\Delta d2$ $\Psi b6$ 12. $\Delta f3$ 0—0 13. $\Psi c2$ $\Xi e8$ 14. $\Delta d1$ $\Delta f6$ 15. h3 $\Delta bd7$ = Gromek—Polugajevski, Marianske Lazne 1959; 13. a5!±

²⁴ 11... $\Xi e8$ 12. 0—0 $\Psi c7$ [12... $\Delta f8$ 13. $\Psi c2$ $\Delta bd7$ 14. $\Delta d2$ $\Xi b8$ 15. $\Theta h1$ $\Psi c7$ 16. b3 $\Delta f6$ 17. $\Xi ae1$ $\Psi d8$ 18. $\Delta c4$ $\Delta h5$ 19. e5 $\Delta g4$ 20. $\Psi d3$ ± Baturinski—Belokurov, SSSR 1960] 13. $\Delta d2$ $\Delta d4$ 14. $\Theta h1$ $\Delta f6$ 15. $\Psi c2$ $\Delta g4$ 16. $\Delta c4$ [16. $\Delta d1$ $\Delta g7$ 17. $\Delta c4$ $\Delta d7$ 18. $\Delta d2$ b6 19. h3 $\Delta g6$ ± Uddenfeldt—Browne, Stockholm 1971/72 — 13/133] f5 17. h3 $\Psi d8$ 18. g3± Westerinen

²⁵ 12. $\Delta d2$ b5 [12... c4?! 13. $\Delta c4$ $\Delta c5$ 14. 0—0 $\Delta g4$ 15. $\Psi c2$ $\Delta d3$ 16. $\Psi d3$ $\Delta d7$ 17. h3 $\Delta c5$ 18. $\Psi c2$ $\Delta d7$ 19. a5± Fink—Koblenc, corr. 1959] 13. ab5 $\Delta b6$ 14. ba6 $\Delta a6$ 15. $\Delta a6$ $\Delta a6$ Karaklajić—Piguet, Beverwijk II 1965; 12. $\Psi b3$ $\Xi e8$ 13. 0—0 b6 14. e5 de5 15. d6 $\Psi d6$ 16. $\Delta c4$ Veksler—Šepilov, SSSR 1968 — 6/155

²⁶ 15. h3?! $\Delta f3$ 16. $\Xi f3$ $\Delta bd7$ 17. a5 $\Xi fe8$ 18. $\Delta d4$ b5 19. ab6 $\Psi b6$ Furman—Dorfman, SSSR (ch I) 1977 — 22/154; 15. $\Psi e1$ $\Delta f3$ = Marsalek—Forintos, Leningrad 1960

²⁷ 17. $\Psi d4$ $\Psi b6$ 18. a5 $\Psi b2$ 19. $\Xi a2$ $\Psi b4$ 20. e5 $\Delta bd7$? 21. $\Xi f1$ ± Szabo—Robatsch, Maribor 1978 — 26/142; 20... b6o Szabo

²⁸ 12. $\Delta d2$?! $\Xi e8$ 13. 0—0 $\Delta g4$ 14. $\Delta f3$ c4 15. $\Delta c4$ $\Psi b6$ Vyslouzil—Tringov, Budapest 1959; 12. h3 c4 13. $\Delta b1$ $\Delta bd7$ 14. $\Delta e3$ $\Xi e8$ 15. 0—0 $\Psi a5$ = Andrić—Velimirović, Beograd 1968

²⁹ 15. $\Delta e3$ $\Xi e8$ 16. $\Delta f2$ $\Psi a5$ 17. $\Theta h1$ $\Psi b4$ Kluger—Tringov, Sofia 1962

³⁰ 16. $\Delta c4$ $\Xi fe8$ 17. $\Xi ae1$ $\Xi e7$ = Kvjatkovski—Ščerbakov, Soči 1961

³¹ 17. $\Delta b1$ b5= Trefler—Rohde, New York 1975 — 20/134

³² 10. $\Delta ge2$ $\Delta a6$ 11. 0—0 $\Delta c7$ [11... $\Xi e8$ 12. h3 $\Xi b8$ 13. $\Theta h1$ $\Delta b4$ 14. $\Delta b5$ $\Delta a6$ 15. $\Delta d3$ $\Delta c7$ 16. a4 b6= Camara—Bazan, Sao Paulo 1960] 12. $\Delta g3$ [12. a4 a6 13. $\Xi a3$ $\Xi b8$ 14. $\Xi b3$ b5 15. ab5 c4 16. $\Delta c4$ $\Delta c5$ o Berliner—Evans, USA (ch) 1962/63] $\Xi b8$ 13. a4 a6 14. a5 $\Psi h4$ 15. $\Delta f3$ $\Delta f6$ 16. h3 $\Delta d7$ = Bilek—Androvitzky, Hungary 1962

³³ 10... $\Psi b6$ 11. $\Delta d2$ a6 12. a4 $\Delta d4$ 13. $\Delta c4$ $\Psi c7$ 14. $\Delta e2$ ± Alatorcev—Aronin, SSSR 1950; 10... b6 11. 0—0 [11. $\Psi e2$ $\Xi e8$ (11... $\Delta f6$?! 12. 0—0 $\Xi e8$ 13. e5 $\Delta bd7$ 14. $\Delta c4$ de5 15. fe5 $\Delta g4$ 16. $\Delta g5$ f6 17. d6± A. Zajcev—Džindžihašvili, SSSR 1962) 12. 0—0 f5 13. $\Delta g5$ $\Delta f8$ o Boleslavski] $\Delta a6$ [11... $\Delta a6$?! 12. h3 $\Delta c7$ 13. a4 $\Xi e8$ 14. $\Delta d2$ $\Delta f6$ 15. $\Delta c4$ $\Delta a6$ 16. $\Psi f3$ $\Delta c4$ 17. $\Delta c4$ ± Lukacs—Antonov, Pernik 1977] 12. $\Psi e2$ [12. $\Delta a6$ $\Delta a6$ 13. $\Psi d3$

12. $\Delta e3$ $\Xi e8$ 13. $\Psi d2$ $\Delta f6$ 14. $\Delta f2$ $\Delta g4$ 15. $\Delta h4$ $\Delta f3$ 16. $\Xi f3 \pm$ Schiffer—Damjanović, Berlin 1971; 12... $\Xi b8$ 13. $a4\infty$ — 12. $a4$; 12. $\Xi e1$ $\Xi e8$ 13. $a4=$ — 12. $a4$

⁴⁰ 12... $b5?!$ 13. $\Delta b5$ $\Delta b5$ 14. $\Delta b5$ $\Xi b8$ 15. $\Delta d3$ $\Delta b2$ 16. $\Delta b2$ $\Xi b2$ 17. $\Delta c4 \pm$ Evans; 12... $\Xi e8$ 13. $\Delta c4$ $\Delta b6$ 14. $\Delta a5$ $\Delta d4$ 15. $\Delta h1$ $\Psi h4 \pm$ Talj—Contedini, Leipzig (ol) 1960; 12... $\Xi b8$ 13. $a4=$ — 12. $a4$

⁴¹ 13... $\Xi e8$ 14. $\Psi f3$ $\Xi b8$ 15. $a4$ $\Delta a6$ 16. $\Delta c4 \pm$ Tajmanov—Trifunović, SSSR—Jugoslavija 1957

⁴² Farago—Filipowicz, Polanica Zdroj 1974

⁴³ 12... $\Delta a6$ 13. $\Delta e3$ $\Delta b4$ 14. $\Delta e2$ $\Xi e8$ 15. $\Delta f2$ $a6$ 16. $\Delta h1$ $\Psi c7$ 17. $\Delta d2$ $\Delta f6$ 18. $\Delta g3$ $\Delta d7$ 19. $\Delta f3$ $h5$ 20. $e5 \pm$ Portisch—S. Garcia, Madrid 1973 — 16/104; 12... $\Delta f6$ 13. $\Delta c4$ [13. $h3$ $\Xi e8$ 14. $\Delta d2$ $\Xi b8$ 15. $\Delta c4$ $b6$ 16. $\Psi f3$ $\Delta a6$ 17. $\Delta h1$ $\Psi d7$ 18. $\Delta d2 \pm$ Lavdanski—Dzjuban, SSSR 1973] $\Delta g4$ 14. $h3$ $\Delta f3$ 15. $\Psi f3$ $\Delta d7$ 16. $\Xi a2$ $a6$ 17. $\Psi d3$ $\Xi b8$ 18. $b3 \pm$ Timman—Mašić, Sombor 1974; 12... $b6$ 13. $\Delta h1$ $\Xi b8$ 14. $\Delta b5$ $\Delta b5$ 15. $ab5 \pm$ Wade—Tomson, England 1961; 12... $\Xi b8$ 13. $\Xi a3$ [13. $\Delta d2$ $a6$ 14. $\Delta c4$ $\Delta e8$ 15. $\Psi f3$ $\Psi c7$ 16. $a5$ $b5=$ Saidy—Evans, USA (ch) 1964; 13. $\Delta e3$ $a6$ 14. $\Delta f2$ $\Delta f6$ 15. $\Delta h4$ $\Psi d7$ 16. $\Psi d2$ $b5\infty$ Vaganjan—Hausner, Athens 1971; 13. $\Psi e1$ $a6$ 14. $e5$ (14. $a5$ $b5$ 15. $ab6$ $\Xi b6$ 16. $e5$ $\Xi e8\infty$ Belliard—Wittman, Graz 1972) $\Delta b6$ 15. $f5$ $de5$ 16. $fg6$ $fg6$ 17. $\Delta g5$ $\Psi d6$ 18. $\Psi h4$ (Guljko—Savon, Lvov 1978 — 25/141) $\Delta bd5$ 19. $\Xi ad1$ $\Delta e6$ 20. $\Delta c4$ $\Psi c6$ 21. $\Delta h6\infty$ Guljko; 13. $\Delta h1$ $\Delta f6?!$ 14. $\Delta c4$ $a6$ 15. $e5$ $\Delta e8$ 16. $\Psi e2 \pm$ Sliwa—Forintos, Tel Aviv (ol) 1964; 13... $a6\infty$ — 11... $\Xi b8$] $a6$ 14. $\Xi b3$ [Wade—From, Leipzig (ol) 1960] $b5$ 15. $ab5$ $c4$ 16. $\Delta c4$ $\Delta c5\infty$

⁴⁴ 13. $\Delta d2$ $\Delta d4$ [13... $\Delta f8?!$ 14. $\Delta c4$ $\Delta b6$ 15. $\Psi f3 \pm$ Filep—Sapi, Hungary 1963] 14. $\Delta h1$ $\Delta f6\infty$ Δ 15. $\Psi f3?$ $\Delta fd5!$ — Emma—Bazan, Buenos Aires 1960; 13. $\Xi e1$ $b6$ [13... $a6$ 14. $\Delta d2$ (14. $e5$ $de5$ 15. $d6$ $\Delta e6$ 16. $fe5$ $\Delta d4\infty$ Usačij—Suetin, SSSR 1958) $\Delta d4$ 15. $\Delta h1 \pm$ Clarke—Trifunović, Wageningen 1957] 14. $\Psi b3$ $a6$ 15. $\Delta d2$ $\Xi b8=$ Gibbs—Nikolajevski, Budapest 1959

⁴⁵ Lukacs—Sapi, Hungary 1977

³⁶ 14. $a5$ $b6$ [14... $\Xi e8$ 15. $\Psi e2$ $\Delta f6 \pm$ Antošin—Bialas, SSSR—BRD 1960] 15. $ab6$ $\Xi b6$ 16. $\Delta d2$ $\Delta f6=$ Gasztonyi—Forintos, Gyula 1965

³⁷ 16... $f6$ 17. $\Delta f4$ $\Delta e5$ 18. $h3$ $\Xi f7 \pm$ Spaski—Savon, Moskva 1971 — 12/118

³⁸ Zajčik—Taborov, SSSR 1976

³⁹ 12. $\Psi c2$ $\Xi b8$ 13. $b3$ $b5$ 14. $\Delta b2$ $c4$ 15. $bc4$ $bc4$ Alster—Clarke, Wageningen 1957;

A 68

1. $d4$ $\Delta f6$ 2. $c4$ $c5$ 3. $d5$ $e6$ 4. $\Delta c3$ $ed5$ 5. $cd5$ $d6$
 6. $e4$ $g6$ 7. $f4$ $\Delta g7$ 8. $\Delta f3$ 0—0

	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
1	$\Delta e2^1$ $\Delta a6^2$	0—0 $\Delta c7^3$	$a4^4$ $\Xi e8$	$\Delta d2$ $\Xi b8$	$\Delta f3$ $b6$	$\Delta c4$ $\Delta a6$	$\Psi b3$ $\Delta c4$	$\Psi c4$ $a6$	$\Psi d3$ $b5^5$	平
2	...	$e5$ $de5^6$	$fe5$ $\Delta g4$	$\Delta f4^7$ $\Xi e8$	$e6^8$ $fe6$	$d6$ $\Delta d7$	$\Psi d2^9$ $\Delta b4$	0—0 $\Xi f8$	$h3$ $\Delta f6^{10}$	士
3	...	$\Delta b5$ $b5$	$\Delta e4$ $\Psi a5$	$\Delta f2$ $\Psi b5$	$\Delta d6$ $\Psi b6^{11}$	$\Delta c4^{12}$ $\Psi a6^{13}$	$\Psi e2$ $\Delta d7^{14}$	$\Delta e3$ $\Delta b5$	$\Xi hc1$ $\Xi e8^{15}$	∞

	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
4	...	e5	fe5	♠f4 ¹⁶	♠e4 ¹⁸	e6	de6 ¹⁹	♣d5	♣a8 ²⁰	∞
	...	de5	♠g4	b4 ¹⁷	♠d7	fe6	♠f4	♣h8	♠b6 ²¹	
5	...	...	...	♠g5	0-0	♠e5 ²⁴	♠e7	d6	♠f3	±
	...	...	...	♣b6 ²²	♠e5 ²³	♠e5	♠d7 ²⁵	♠b7	♣g7 ²⁶	
6	...	...	...	...	...	♣h1	d6	♠d4	♠e7	±
	...	...	...	...	c4	a6 ²⁷	♠e6	♠e5	♠bd7 ²⁸	
7	...	...	...	...	ef6	♣d2 ²⁹	♠b5	0-0	♠c4	±
	...	...	...	f6	♠f6	♠f5	♠d7	♣b6	♠de5 ³⁰	
8	...	e5 ³¹	♠f3	fe5	e6	ef7	0-0	♠e3 ³⁴	♠f3	±
	♠g4	♠f3 ³²	de5 ³³	♠fd7	♠e5	♠f7	♠bd7	♠f3	♠f3 ³⁵	
9	...	0-0	♠f3	♣h1 ³⁶	♠e3 ³⁷	g4	a4 ³⁹	a5 ⁴⁰		±
	...	♠f3	♠bd7	a6	♠e8 ³⁸	h6	♠c8			
10	...	...	a4 ⁴¹	h3	♠f3	♠e3	♠d4 ⁴³	♣h1	g4	=
	...	♠bd7	♠e8 ⁴²	♠f3	c4	♣a5	♠e7 ⁴⁴	a6 ⁴⁵	♠ae8 ⁴⁶	
11	...	...	♠d2	♣e2	♣f3	a4 ⁴⁸	♣h1	e5	fe5	∞
	...	...	♠e2	♠e8	♣e7 ⁴⁷	c4	♠c5	de5	♣e5 ⁴⁹	

¹ 9. ♠d3 ♠a6 [9... b5 10. e5 de5 (10... ♠fd7?! 11. ♠b5 de5 12. 0-0 ♣b6 13. ♣e2 ef4 14. ♣h1± Juksti—Zujev, SSSR 1977) 11. fe5 ♠g4∞] 10. 0-0 ♠c7 11. a4 ♠e8 12. h3 a6 13. ♠e1 ♠b8 14. ♠d2 b5 15. ab5 ab5 16. b4 cb4 17. ♠a2 ♠a6± Vigh—Dely, Hungary 1973 — 15/130; 14. a5!? Florian

² 9... b6 10. e5 ♠e8 11. 0-0 ♠a6 12. ♠c4 ♠ac7 13. ♠e1 ♠b8 14. a4 a6 15. ♠g5± Knežević—Pithart, Olomouc 1975 — 20/135; 9... ♠bd7 10. e5 de5 11. fe5 ♠g4 12. e6 ♠de5 13. ♠g5 c4 14. 0-0 ♣b6 15. ♣h1 ♠f2 16. ♠f2 ♣f2 17. ♠ge4± Knežević—Zajcev, Smederevska Palanka 1971; 9... a6 10. a4 b6 11. 0-0 ♠e8 12. e5 de5 13. fe5 ♠g4 14. e6 fe6 15. ♠c4± Zajcev—Nurmamedov, SSSR 1961; 9... ♠fd7 10. 0-0 ♠a6± — 9... ♠a6

³ 10... ♠d7 11. ♣h1 ♠e8 12. ♠d2 ♠b6 13. a4 ♠d7 14. a5 ♠c8 15. ♠f3 ♠b8 16. ♠c4 ♠b4 17. e5 ♠f5 18. ♠e4! [18. ♠e4 de5 19. fe5 ♠e4 20. ♠e4 ♠e5± Padevski—Damjanović, Bad Pyrmont 1970 — 10/814] ♠e4?! 19. ♠e4 de5 20. d6± Peev—Angelov, Bulgaria 1974 — 18/125; 18... ♠d7!? Minev

⁴ 11. ♠d2 ♠b8 12. ♠c4 b5 13. ♠d6 b4! 14. ♠c8 bc3 15. d6 ♣c8 16. dc7 ♣c7± Söderborg—Boleslavski, Stockholm 1964; 12. a4 ♠e8± — 11. a4

⁵ Szabo—Saidy, Tel Aviv (ol) 1964

⁶ 10... ♠e8 11. 0-0 ♠ac7 12. a4 b6 13. ♠e1 ♠b7 14. ♠c4 a6 15. ♠a3 b5 16. ♠b3 ♠a7 17. ab5 ab5 18. ♠b5± Knežević—Lejn, Albena 1974

⁷ 12. ♠g5 ♣b6 13. 0-0 ♠e5 14. ♠e7 ♠f3 15. ♠f3 ♣b2 16. ♠e4 ♠e8 17. d6∞ Makarov—Boleslavski, SSSR 1964

⁸ 13. 0-0 ♠e5 14. ♠e5 ♠e5 15. ♠e5 ♠e5 16. ♣h1? ♠f5 17. a3 ♣d6± Padevski—Matulović, Reykjavik 1970 — 9/101; 16. ♣d2!? Marić

⁹ 15. h3 ♠f6 16. ♠e5 ♠b4 17. ♠g5 h6! [17... ♠c6 18. ♠g4 h6 19. ♠h6 ♠h6 20. ♠h6± Knežević—Ryc, Kislovodsk 1968 — 6/157] 18. ♠f6 ♣f6 19. ♠d7 ♣h4± Estrin

¹⁰ 18. ♠c4 b5?! 19. ♠b5 ♠bd5 20. ♠h2 ♠b6 21. ♠e2± Cobo—Ciocaltea, La Habana 1965

¹¹ 13... ♣b4 14. ♠c8 ♠c8 15. ♣c2 ♠d7 16. ♠d1 ♠ab8 17. ♠b1 c4 18. ♠e3 ♠c5 19. ♠e5 ♠e5 20. fe5± Belinkov—Žernov, SSSR 1961; 13... ♣a6 14. ♠c8 ♠c8 15. ♠e1 ♠d7 16. ♣g1 ♠e8 17. a4 c4 18. a5 ♠c5 19. ♠e5± Malich—Garces, Tel Aviv (ol) 1964

¹² 14. ♠c8 ♠c8 15. ♠e5 ♠d8 16. ♠e1 f6?! 17. ♠g4 h5 18. ♠e3 f5 19. ♣g1 ♠d7 20. ♣c2± A. Zajcev—Hodos, SSSR(ch) 1962; 16... ♠d7!?

13 14. . . ♘b4 15. ♘b3 ♘b7 16. ♘b4 cb4 17. ♘d1 ♘d7 18. ♘a5 ♘a6 19. ♘c6 ♘fe8 20. ♘b4± A. Zajcev—Simović, SSSR 1962

14 15. . . ♘d7 16. ♘d1 ♘b7 17. ♘ce5 ♘e5 18. fe5 ♘e2 19. ♘e2 ♘fd8 20. ♘e3 c4 21. d6± A. Zajcev—Savon, SSSR (ch) 1962

15 1/2:1/2 A. Zajcev—Bogdanović, Soči 1967

16 12. ♘b5 ♘e5 13. 0—0 ♘bd7 14. ♘f4 [14. a4 a6 15. ♘d6 ♘b8 16. ♘c8 ♘c8 17. ♘e5 ♘e5 18. ♘d3 ♘b4 19. ♘a6 ♘b8↑ Uhlmann—Kavalek, Halle 1963] ♘b6 15. ♘h1 a6 16. ♘c3 ♘b2 17. ♘a4 ♘a3 18. ♘c1 ♘g400 Nej—Doda, Leningrad 1960; 12. 0—0 ♘e5 13. ♘f4 ♘bd7 14. ♘b5 ♘b6 15. ♘e5 ♘e5 16. ♘d2 a6 17. ♘e2 ♘f5 18. ♘ad1 ♘ad800 Padevski—Saharov, Odesa 1968 — 6/156

17 12. . . ♘d7 13. e6 fe6 14. de6 ♘f4 15. ♘d5 ♘h8 16. ♘a8 ♘b6 17. ♘a7 ♘e6 18. 0—0 ♘e3 19. ♘f2 b4 20. ♘b5?! ♘f7 21. ♘a5 ♘b800 Keres—Spaski, Riga (m) 1965; 20. ♘d1!±

18 13. ♘b5? a6 14. ♘d6 ♘e5 15. ♘e5 ♘e5 16. ♘f7 ♘f7 17. ♘e5 ♘h4 18. g3 ♘e4 19. ♘f7 ♘h1 20. ♘f1 ♘f7干 Žukov—Petrajev, SSSR 1967

19 15. ♘d6 ♘e3 16. ♘b3 ♘g2 17. ♘f2 c4 18. ♘c4 ♘b6 19. ♘b3 ♘h4 20. ♘g3 ♘h3 21. ♘f8 ♘f8 22. ♘ac1 ♘f4 23. ♘f1 ♘h6干 Petrajev

20 17. ♘d1? ♘b8 18. ♘c5 ♘f5 19. ♘e4 ♘gf6 20. ♘c4 ♘e7 21. ed7 ♘d7干 Mihalev—Petrajev, SSSR 1967

21 18. ♘c6 ♘e3 19. g3 [19. ♘f2? ♘d4 20. ♘g3 ♘g4 21. ♘h3 ♘f8 22. g3 ♘bd5干→ Petrajev] ♘f3 [19. . . ♘c2 (Martin—Botterill, Charlton 1978 — 26/143) 20. ♘f1 ♘f500] 20. ♘f3 ♘c2 21. ♘f2 ♘f800 Thannhauser—Gerer, corr. 1968 — 5/105; 21. . . ♘d4 22. ♘g2 ♘e3 23. ♘g1 = Ciamarra

22 12. . . ♘a5 13. 0—0 b4 14. ♘e4 h6 15. ♘e7 ♘e3 16. ♘d2 ♘f1 17. ♘f1± Polikarpov—Zvorikina, SSSR 1964

23 13. . . h6 14. ♘e7 ♘e3 15. ♘d2 c4 16. ♘h1 ♘e8 17. d6 ♘c6 18. ♘h4 ♘f1 19. ♘f1 ♘e6 20. ♘e4± Zaharov—Tukmakov, SSSR 1963; 13. . . ♘d7 14. e6 [14. ♘e7 ♘e3 15. ♘d2 ♘f1 16. ♘f1 c4 17. ♘h1 ♘e5 18. d6 ♘e6 19. ♘g500 Bakker—Kerkoff, Amsterdam 1966] fe6 15. de6 ♘e6 16. ♘b5 ♘a6 17. ♘c7! [17. ♘e1 ♘b5 18. ♘b5 ♘de5 =] ♘e2 [17. . . ♘e2? 18. ♘e6 ♘d1 19. ♘fd1 ♘f7 20. ♘d8+ — Sosonko

—Hug, Geneve 1977 — 25/142] 18. ♘d7 ♘d4 19. ♘h1 ♘f7 20. ♘c6± Byrne, Mednis; 13. . . a6 14. d6 c4 15. ♘h1± — 13. . . c4

24 14. ♘e7 c4 15. ♘h1 — 13. . . c4

25 15. . . ♘e8 16. d6 ♘c3?! 17. bc3 ♘e6 18. ♘f3 ♘c6 19. ♘f6±→» Lerner—Livšic, SSSR 1963; 16. . . ♘e6!?

26 18. ♘b7 ♘b7 19. ♘f8 ♘f8 20. ♘e2 c4 21. ♘ad1± Jimenez—Medina, Malaga 1966

27 14. . . ♘f2 15. ♘f2 ♘f2 16. ♘e4±→ Mikenas; 14. . . ♘e5 15. ♘e5 [15. ♘e7 ♘bd7 16. d6 [16. a4 b4 17. a5 ♘b8 18. ♘e4 ♘f3 19. ♘f3 ♘a600 Udovčić—Vasjukov, Jugoslavija—SSSR 1963] ♘b7 17. ♘d5 ♘d5 18. ♘d5 ♘g4! 19. ♘g5 (19. a4 ♘f2 20. ♘f2 ♘f2 21. ♘f8 ♘f8 22. ♘b5 ♘e2 23. ♘d7 ♘b2干 Nej—Gufeld, SSSR (ch) 1963) ♘f2 20. ♘f2 ♘f2 21. ♘f3 ♘b6 22. ♘d1 ♘ad8干 Lutikov—Jurtajev, SSSR 1977] ♘e5 16. ♘e7 [16. ♘h6 ♘e8? 17. d6 ♘e6 18. ♘g4± Nordström—Platzak, Sverige (ch) 1969; 16. . . ♘d700] ♘e8 [16. . . ♘d7 17. d6 ♘b7 18. ♘f3±] 17. d6 ♘b7 18. ♘d5 [18. d7? ♘d7 19. ♘d7 ♘c6干] ♘d4 19. ♘d4 ♘d4 20. ♘c7 ♘d7 21. ♘b5 ♘b6 22. ♘c4± Milister—Klovski, SSSR 1964; 14. . . ♘d7 15. e6 fe6 16. de6 ♘e6 17. ♘b5 ♘b8 18. ♘fd4 ♘d5 19. ♘g4 ♘g5 20. ♘e6± Zalcman—Kalinski, SSSR 1964

28 18. ♘e6 fe6 19. ♘f8 ♘f8 20. ♘f8 ♘f8 21. ♘c4± Ritov—Žuravlev, SSSR 1973

29 14. ♘f6? ♘f6 15. ♘b5 ♘d7 16. ♘a4 ♘e7 17. ♘d2 ♘e3 18. ♘c2 ♘f4 19. ♘a5 ♘f5干→ Martinez—Kavalek, Tel Aviv (ol) 1964

30 18. ♘e5 ♘e5 19. d6 ♘c4 20. ♘d5 ♘g7 21. ♘f6 ♘f6 22. ♘c4± Sosonko—Reshevsky, Amsterdam 1977

31 10. ♘d2 ♘e2 11. ♘e2 ♘e8 12. 0—0 ♘a6! 13. ♘f3 [13. ♘d3? ♘b4 14. ♘b1 ♘g4 15. a3 ♘d4 16. ♘h1 ♘h2干→» Zarić—Ćirić, Jugoslavija 1968 — 5/104] ♘b4 14. ♘b1 ♘c2 15. ♘d3 ♘d4 16. b4 ♘d7 17. ♘a3 b6 18. ♘c4 ♘c7 19. b5 a6 20. ba6 ♘a6干 Zalcman—Šmit, SSSR 1964

32 10. . . ♘e8? 11. ♘g5 ♘e2 12. ♘e2 ♘c7 13. 0—0 ♘e7 14. ♘ce4 ♘e8 15. ♘e3 ♘a6 16. ♘f3± Liptay—Bukić, Krakow 1964; 10. . . de5 11. fe5 ♘fd7 12. e6 fe6 13. 0—0 ♘f3 14. ♘f3 ♘e5 15. ♘e4 ♘f1 16. ♘f1 ♘h8 17. ♘b500 Liptay—Geler, Praha 1966

³³ 11... ♠e8?! 12. 0-0 [12. e6 fe6 13. 0-0 ♣h8 14. de6 ♣c6 15. f5 gf5 16. ♠f4 ♣d4 17. ♠e1 d5 18. ♠g5 ♣e600 Liptay-Lombardy, Budva 1963] de5 13. fe5 ♠e5 14. ♠f4 ♠e8 15. ♣b3 ♣b6 [15... ♣d7 16. ♣b5 ♣a6 17. ♣d6 ♠e7 18. ♣b7 ♣e4 19. d6± A. Zajcev-Skoto-renko, SSSR 1962] 16. ♠fe1 ♣bd7 17. d6 ♠e1 18. ♠e1 ♣b3 19. ab3 ♠b8 20. ♣d5 ♣d5 21. ♠d5± Liptay-Vasjukov, Budapest 1965

³⁴ 16. ♣e4 ♣f3 17. ♠f3 ♠f3 18. ♣f3 ♣e5 19. ♣d1 ♣h4 20. ♣e2 ♣g4干 Knežević-Gligorić, Jugoslavija 1970 — 9/102

³⁵ 18. ♣f3 ♣e5 19. ♣d1 c4!干 Velimirović

³⁶ 12. a4 a6 13. a5 ♠c8 14. ♣h1 ♠e8 15. g4 h6 16. h4 h5 17. g5 ♣g4 18. ♠g4 hg4 19. e5 de5 20. f500 Peev-Pavlov, Athens 1971; 12. ♠e3 ♠e8 13. ♠f2 a6 14. ♣c2 ♠c8 15. a4 c4 16. ♣h1 ♣a5 17. ♠fe1 h6 18. ♠g3 ♣h7 19. ♠g4 ♣hf6 20. ♠h3 ♠cd8= Padevski-Ghitescu, Herculane 1978 — 26/144; 12. ♠e1 ♠c8 13. ♠e2 a6 14. ♣e1 ♣c7 15. g4 h6 16. h4 ♣h7 17. g5 h5 18. ♠e3 c4 19. ♣f2 ♠fe8 20. ♠ae1±田 Uhlmann-Ivkov, Sarajevo 1964

³⁷ 13. g4!? Minić

³⁸ 13... b5 14. g4 b4 15. ♣e2 ♠e8 16. ♣g3± Minić

³⁹ 15. g5 hg5 16. e5 gf4! [16... de5 17. fg5 △ ♣e4] 17. ef6 ♠e3 18. fg7 ♣e5 00 Doroškevič-Talj, SSSR (ch) 1975

⁴⁰ △ 16... c4 17. ♠a4!±

⁴¹ 11. ♣h1 a6 12. a4 ♠e8 13. h3 ♠f3 14. ♠f3 b5! 15. ab5 ab5 16. ♠a8 ♣a8 17. e5 [17. ♣b5 ♣e4 18. ♠e4 ♣e4 19. ♣d6 ♠d4干 Janošević] de5 18. fe5 ♣e5 19. ♠g5 ♣fd7干 Peev-Nemet, Mladenovac 1975 — 20/136; 11. ♣c2 ♠e8 12. h3 ♠f3 13. ♠f3 c4! 14. ♠e3 b5 15. ♠ad1?! b4 16. ♣b5 ♣e4 17. ♠e4 ♣f6干 Tro-

šij-Petrušin, SSSR 1974; 11. h3 ♠f3 12. ♠f3 c4 [12... ♠e8? 13. g4 h6 14. h4 ♣h7 15. g5 hg5 16. hg5 a6 17. a4± Peev-Bohosjan, Bulgaria (ch) 1971] 13. ♠e3 ♣a5 14. ♣e2 ♠ac8 15. g4 ♣c5 16. g5 ♣fd7 17. ♣c4 ♠fe8干 Kaplan-Sigurjonsson, Hastings 1975/76 — 21/113; 14. ♠d4!? ♠fe8 15. g4 Sigurjonsson

⁴² 11... ♠c8 12. h3 [12. ♣d2 ♠e2 13. ♣e2 ♠e8 14. ♣c4 ♣b6干] ♠f3 13. ♠f3 c4 [13... ♣e8?! 14. ♠e3 ♣a5 15. g4 c4 16. ♣e2 a6 17. g5 ♣c7 18. a5!± A. Zajcev-Ničevski, Polanica Zdroj 1971 — 12/119; 16... ♣b4!?] 14. ♠e3 ♣c5 15. e5 de5 16. fe5 ♣fd7 17. e6 ♣e5! = Litmanowicz

⁴³ 15. g4? ♣c5 16. ♣c2 ♠e7 17. g5 ♣fe4! 18. ♣e4 ♣e4 19. ♠e4 ♠ae8干 Velimirović

⁴⁴ 15... ♣c5? 16. e5 ♣fd7 17. e6 fe6 18. de6 ♣e6 19. ♠g7 ♣g7 20. ♣h1!± Hausner-Vogt, ČSSR-DDR 1978 — 26/145

⁴⁵ 16... ♠ae8? 17. ♣b5! ♣e4 18. ♠e4 ♠d4 19. ♠g6± Velimirović

⁴⁶ 18. g5 ♣e4 19. ♣e4 ♠e4 20. ♠e4 ♠e4 21. ♠g7 ♣g7 22. ♣f3 f5 = Peev-Velimirović, Sofia 1972 — 14/154

⁴⁷ 13... a6 14. a4 ♠c8 15. a5 c4?! 16. ♠a4! ♣c7 17. ♣h1 h5 18. h3 ♣d8 19. g4± Witkowski-Adamski, Polska (ch) 1968; 13... ♣a5 14. a4 ♣b4 15. ♣h1 a6 16. a5 b5 17. ab6 ♣b6 18. g4 [18. ♣d3 ♣d4 19. ♣c2 c4 20. ♠a3 ♣g4 21. ♣f3 ♣d300 Doroškevič-Žuhovicki, SSSR 1967] c4 19. g5 ♣fd7 20. e5 de5 21. f5 e4 22. ♣de4 ♠e5 23. ♣g2±→» Peev-Honfi, Cienfuegos 1976

⁴⁸ 14. ♠e1?! b5! 15. ♣b5 ♣b6 16. e5 ♣fd5 17. ♣d6 ♣d6! 18. ed6 ♠e1干 Bogomolov-Želandinov, SSSR 1967

⁴⁹ Peev-Češkovski, Albena 1977

A 69

1. d4 ♣f6 2. c4 c5 3. d5 e6 4. ♣c3 ed5 5. cd5 d6
6. e4 g6 7. f4 ♠g7 8. ♣f3 0-0 9. ♠e2 ♠e8

	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
1	0-0 ¹ ♣e4	♣e4 ♠e4	♠d3 ♠e8	f5 ♣d7 ²	♣g5 ³ ♣f6 ⁴	fg6 ⁵ fg6 ⁶	♣a4			00
2	e5 de5 ⁷	fe5 ♣g4	e6 ⁸ fe6	0-0 ⁹ ed5 ¹⁰	♣d5 ♠e6	♠c4 ♣e5 ¹¹	♠g5 ♣f3	♣f3 ♣g5	♠ae1 ♠f8 ¹²	干
3	...	...	♠g5 f6 ¹³	ef6 ♠f6	♣d2 ¹⁴ ♠f5 ¹⁵	0-0 ¹⁶ ♣d7 ¹⁷	h3 ♠g5	♣g5 ♣e3	♣h6 ♣f1 ¹⁸	=

	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
4	...	...	...	0—0	♣e5	♠c4 ²⁰	♣f3 ²²	g4		∞
	...	...	♣b6	♣e5 ¹⁹	♠e5	♣b4 ²¹	♠f5	♣b2 ²³		
5	...	...	...	...	d6	♣h1	♠d3	♣d3	♠ac1	±
	...	...	...	...	c4 ²⁴	♣d3	cd3	♠e6	♣a6 ²⁵	
6	...	...	...	...	d6 ²⁶	♣d5	♣e7 ²⁷	de7	♣h1	=
	...	...	...	♠f5	♣b2	♣e5	♠e7 ²⁸	♣bc6	♣f3 ²⁹	
7	♣d2	0—0	a4 ³¹	♣e2	♣c4	♣f3	♠d2	ab5	♣b5	±
	b6 ³⁰	♠a6	♠e2	a6 ³²	♠a7	♠d7 ³³	b5	ab5	♣e4 ³⁴	
8	...	a4 ³⁵	0—0	♠f3 ³⁶	♣c2	♣c4	♣c1	♠g4	♣d1	∞
	c4	♣bd7	♣c5	♠h6 ³⁷	♣d3 ³⁸	♣c1	♠g4 ³⁹	♣g4	f5 ⁴⁰	
9	...	♠g4 ⁴¹	g3	♣g4	♣b5 ⁴²	h3 ⁴³	♣e4	0—0 ⁴⁴	♣c3 ⁴⁵	∞
	♣g4	♣h4	♣g4	♠g4	♣a6	♠e4	♠f3	♠e4	♠d3 ⁴⁶	
10	...	a4	0—0	♣h1 ⁴⁸	e5 ⁴⁹	♣c4	♣e4	♠a3	♠f3	±
	a6	♣bd7	c4 ⁴⁷	♣c5	de5	♣fe4	♣e4	♠d7	b5 ⁵⁰	
11	...	...	♠g4 ⁵¹	g3	♣g4	♣f2 ⁵²	h3	♣g2	bc3	∞
	...	♣g4	♣h4	♣g4	♠g4	♣d7 ⁵³	♠d4	♠c3	♠e2 ⁵⁴	
12	...	0—0 ⁵⁵	♠b1 ⁵⁷	e5	fe5	♣c4	♠f4	♠f4 ⁵⁹		±
	♣a6	♠b8 ⁵⁶	♠d7 ⁵⁸	de5	♠e5	♠f5	♠f4			
13	...	...	♠f3	♣c4	♣d6 ⁶¹	e5	ef6			=
	...	♣c7	♠b8 ⁶⁰	b5	♣d6	♣d8	♣f6 ⁶²			
14	...	...	a4	♣h1 ⁶⁴	♠e1 ⁶⁵	♠e2	h3	♣f1		±
	...	...	b6 ⁶³	♠a6	♠e2	♣g4	♣h4	♣h6 ⁶⁶		
15	...	...	...	♠f3 ⁶⁷	♣c4 ⁶⁸	ab5	♣a5 ⁶⁹	e5	d6 ⁷⁰	∞
	...	...	a6	♠b8	b5	ab5	♠d7	de5		

¹ 10. ♣c2? ♣e4! [10... ♣a6? 11. a3 ♣c7 12. 0—0 ♠b8 13. e5! ♣fd5 14. ♣d5 ♣d5 15. ♠d1 ♠e6 16. ♠c4± Bouteville—Drouilly, France 1967 — 4/129] 11. ♣e4 ♠f5 12. ♠d3 ♣e7 13. ♣fd2 ♠e4 14. ♠e4 f5干 Sprocha—Fabian, corr. 1961

² 13... g f5 14. g4! ♠f1!; 13... ♠f5 14. ♠f5 g f5 15. ♣d3?! ♣a6 16. ♣f5 ♣f6干; 15. ♠g5! ♠; 15. g3! △ ♣h4 ♠

³ 14. g4!?

⁴ 14... ♣f6? 15. fg6 ♣d4 16. ♣h1 fg6 17. ♠f4 ♣d3 18. ♣d3 ♠e1 19. ♠f1 ♣e5 20. ♠e1+— Kouatly—Arnason, Innsbruck 1977; 14... ♣e5 15. ♣f7? ♣f7 16. fg6 ♣e5 17. ♣h5 h6 18. ♠f7 ♣g4干; 15. ♠c2! ∞

⁵ 15. ♣f3? c4 16. fg6 hg6 17. ♠c4 ♣b6 18. ♣h1 ♠g4 19. ♣f4 ♠ac8 20. ♠e3 ♠e5干 Kouatly—Dürr, Innsbruck 1977

⁶ 15... hg6? 16. ♣a4 △ ♣h4±→»

⁷ 10... ♣fd7 11. ed6 a6 12. a4 ♣f6 13. 0—0 ♠g4 14. ♣e5 ♠e2 15. ♣e2± Lehmann—Toran, München 1954

⁸ 12. 0—0 ♣e5 13. ♠f4 ♠f5 [13... ♣bd7 14. d6 ♣b6 15. ♣e5 ♣b2 16. ♣a4 ♣b4 ∞ Kende—Sirkija, SSSR 1967] 14. ♣d2 ♣bd7 15. ♠ad1 c4 16. ♣h1 ♣d3干 Sydor—Hever, Hungary 1976

⁹ 13. d6 ♠d7 14. 0—0 ♠c6 15. ♣g5 ♣e5 16. ♠e3 b6 17. ♣ge4 ♣bd7干 Udovčić—Marović, Jugoslavija 1964; 13. ♣g5 ed5 14. 0—0 ♠d4 15. ♣h1 ♠f8!干 Pavlović—Ivanović, Jugoslavija 1970 — 10/139

¹⁰ 13... ♠f8? 14. ♠c4 ed5 15. ♣d5 ♣h8 16. ♠g5 ♣d7 17. h3 b5 18. hg4± Zaharov—Nemet, SSSR—Jugoslavija 1963; 13... ♠c3 14. bc3 ed5 15. ♠g5 ∞ Konstantinopolski

¹¹ 15... ♣c6 16. ♠g5 ♣f6 17. ♣e5 ♣e5! 18. ♣f6 [18. ♠f6 ♣c4 19. ♠d8 ♠ad8 20. ♣e7 ♣h8干] ♠f6 19. ♠e6 ♠e6 20. ♠f6 ♣d1干

¹² Milejka—Talij, SSSR 1959

¹³ 12... ♖a5 13. 0—0 ♖e5 14. ♖e5 ♖e5 15. ♖c4 ♖b4 — 12... ♖b6

¹⁴ 14. ♖f6 ♖f6 15. 0—0 ♖e3 16. ♖d2 ♖f1 17. ♖f1 ♖f5 18. ♖c4 ♖d7 19. d6 ♖g7 20. ♖d5 ♖d6 21. ♖c3 ♖f6干 Vanin—Okladnikov, SSSR 1969 — 7/108; 14. ♖f4!? ♖e3 15. ♖e3 ♖e3 16. 0—0

¹⁵ 14... ♖d7 15. 0—0 ♖de5 16. ♖f6! ♖f6 17. ♖g5 ♖b6 18. ♖ge4 c4 19. ♖h1 ♖f5 20. d6± Peev—Donner, Cienfuegos 1973 — 15/129; 14... ♖e5 15. 0-0-0 ♖f3 16. ♖f6 ♖d2 17. ♖d8 ♖d8 18. ♖d2± Peev; 14... ♖g5 15. ♖g5 ♖e3 [15... ♖f5!? 16. ♖d8 ♖d8 17. h3 ♖f6 18. 0—0±] 16. ♖d8 ♖d8 17. ♖f2 ♖g4 18. ♖g3± Forintos—Enklaar, Wijk aan Zee 1974

¹⁶ 15. h3!?

¹⁷ 15... ♖g5 16. ♖g5 ♖e3 17. ♖h6♞ Peev—Janošević, Niš 1972 — 14/155

¹⁸ 19. ♖g5 ♖e7 20. d6 ♖g7! [20... ♖e3 21. ♖f1 ♖f8 22. ♖d1 ♖e5? 23. d7± Szabo—Timman, Amsterdam 1975; 22... ♖ad8!♞] 21. ♖c4 ♖h8 22. ♖f7=

¹⁹ 13... c4 14. ♖h1 ♖d7 [14... ♖f2? 15. ♖f2 ♖f2 16. ♖e4 ♖b6 17. ♖d6 ♖f8 18. ♖e7 ♖d7 19. ♖c4+—] 15. e6 fe6 16. de6 ♖df6 17. h3 ♖b2 [17... ♖f2? 18. ♖f2 ♖f2 19. ♖f6+—; 17... ♖e3 18. ♖e3 ♖e3 19. ♖c4 ♖e6 20. ♖e1 ♖b6 21. ♖e6 ♖e6 22. ♖g5±] 18. ♖a4? ♖f2! 19. ♖f2 ♖e4干 Kakageldiev—Murej, corr. 1972 — 13/134; 18. ♖c1!♞ Murej

²⁰ 15. ♖b5 ♖d7 16. ♖f3 f6 17. a4 ♖b5 18. ♖b5 ♖d7 19. d6 ♖c6 20. ♖h6 ♖f3干 Kaka-geldiev—Zajd, SSSR 1973; 15. ♖d2 ♖f5 16. ♖ae1 ♖d7 17. ♖h1♞ Christiansen—Biyasas, USA 1977

²¹ 15... ♖b2 16. d6 ♖f5 17. ♖f7 ♖f7 18. ♖f5 gf5 19. ♖h5±→ Vladimirov—Doda, Leningrad 1967 — 3/117; 15... ♖f5 16. ♖b5 [16. ♖b5? ♖d7 17. ♖f3 f5 18. ♖c4 ♖b2 19. d6 ♖h8 20. ♖ac1 ♖c6 21. ♖h3 ♖d7干 Forintos—Haag, Hungary 1964] ♖d7 [16... a6 17. d6 ab5 18. ♖f7 ♖f7 19. ♖f5 gf5 20. ♖h5 ♖f8 21. ♖h6 ♖g7 22. ♖f1 c4 23. ♖h1 ♖f2= Judo-vič] 17. a4? f6 18. ♖h6 ♖d4干 Kupka—Zajcev, Praha—Moskva 1968 — 5/106; 17. d6!♞

²² 16. ♖b3 ♖f5 17. d6 ♖b3 18. ab3 ♖d6! [18... ♖d4 19. ♖h1 ♖c3 20. bc3 ♖e6 21. ♖ac1± Forintos—Gudmundsson, Reykjavik 1974 — 17/143] 19. ♖d5 ♖d7 20. ♖f5 gf5

21. ♖b5 ♖e5! 22. ♖d7 ♖ed8干 Janošević—Forintos, Vrnjačka Banja 1973 — 15/131

²³ 17... ♖c4? 18. gf5 f6 19. fg6 hg6 20. ♖f6+— Szabo—Pietzsch, Salgotarjan 1967 — 4/130; 17... ♖b2♞

²⁴ 14... ♖f3? 15. ♖f3 ♖d4 16. ♖h1 ♖d6 17. ♖d5+— Knežević—Trapl, Dečín 1976 — 21/114; 14... ♖b2 15. ♖d5 ♖f3 16. ♖f3 ♖d4 17. ♖h1 ♖a1 18. ♖a1 ♖a1 19. ♖a1 ♖d7 20. ♖e7! [20. ♖c7?! ♖e5; 20. ♖e7 ♖h8 21. ♖e1♞ Vajser—Grigoriadis, SSSR 1975] ♖b8 21. ♖c7 ♖f8 22. ♖e1 c4 23. ♖f8± Vajser—Hodos, SSSR 1978; 14... ♖e6 15. ♖e5 [15. ♖d5? ♖d5 16. ♖d5 ♖bd7 17. ♖e5 ♖e5 18. d7 ♖d7 19. ♖f7 ♖e6干] ♖e5 16. ♖d5 ♖d4 17. ♖d4 cd4 18. ♖b6 ab6 19. ♖b5 ♖c6 20. ♖f6±

²⁵ 19. ♖a6 ba6 20. ♖fd1±

²⁶ 14. ♖a4!? Filip

²⁷ 16. ♖c7 ♖bd7 17. ♖a8 ♖a8干 Filip

²⁸ 16... ♖h8 17. ♖f5± Filip

²⁹ 18... ♖e8 19. ♖c1 h6 20. ♖h4 ♖e7 21. ♖e5± Peev—Sikora, Moskva 1977 — 23/137; 18... ♖f3! 19. ♖f3 ♖a1 20. ♖a1 ♖a1 21. ♖a1 f6 22. ♖c6 bc6 23. ♖d1 ♖e8= Filip

³⁰ 10... ♖bd7 11. 0—0 c4 12. e5 [12. ♖c4? ♖c5 13. ♖f3 ♖g4 14. ♖g3 ♖ce4 15. ♖ce4 ♖e4 16. ♖e4 ♖e4 17. ♖d3 ♖b6 18. ♖h1 ♖e2干 Peev—Lechtynsky, Lublin 1975] de5 13. ♖c4±

³¹ 12. ♖a6 ♖a6 13. ♖e1 ♖d7 14. ♖f3 ♖ad8 15. ♖d2 ♖b4= Uhlmann—Szabo, Sarajevo 1963; 12. ♖e1 ♖e2 13. ♖e2 [13. ♖e2 a6 14. a4 ♖a7 15. ♖d3 ♖ae7=] a6 [13... ♖a6 14. ♖f3 ♖c7 15. e5 de5 16. d6 e4 17. ♖e5± Malich—Bogdanović, Zinnowitz 1965] 14. a4 ♖a7= Udovčić—Gligorić, Jugoslavija 1963

³² 13... ♖e4!? 14. ♖de4 f5

³³ 15... ♖e7 16. ♖e1 ♖fd7 17. ♖d2 f6 18. f5± Malich—Bogdanović, Sarajevo 1965

³⁴ 19. ♖a5 ♖e7 20. f5±→ A. Zajcev—Žuravlev, SSSR 1965; 19... ♖f6! △ 20. f5 g5±

³⁵ 11. ♖c4? ♖e4干; 11. ♖f3 ♖bd7 12. 0—0 b5 13. ♖h1 a6 14. a4 ♖b8干 Pomar—Fischer, La Habana (ol) 1966 — 2/114

³⁶ 13. e5 de5 14. ♖c4 e4 15. ♖e3 ♖d3 16. ♖d3 ed3 17. ♖d3 ♖f5= Pomar—Toran, Palma de Mallorca 1966

³⁷ 13... ♖c7 14. e5! de5 15. fe5 ♖e5 16. ♖c4 ♖b8 17. ♖e3± Padevski—Peev, Varna 1968

38 14... ♠f4 15. ♠c4 ♠c1 16. ♠ac1±
 39 16... ♠d7 17. b3 ♠c7 18. ♠e3± Padevski—Ciocaltea, La Habana (ol) 1966 — 2/115
 40 19. h3 ♠c8 20. hg4 ♠c4 21. g5 ♠g7 22. ef5 gf5 23. ♠d3 ♠c8♞ Boleslavski
 41 11. ♠c4 h5 [11... ♠c3 12. bc3 ♠e4 13. 0—0♞] 12. ♠g4 ♠g4 13. ♠d3 ♠c3 14. bc3 ♠f5 15. ♠d2 ♠e4 16. ♠e4 ♠e7 17. 0—0 ♠e4 18. ♠b5 ♠e7 19. f5 ♠d5 20. ♠g5 a6 21. ♠b2 ♠e4 22. ♠ad1♞ Kretschmar—Clement, corr. 1976
 42 14. ♠f2 a6 15. a4♞ — 10... a6
 43 15. ♠d6? ♠b4 16. ♠e8 ♠c2 17. ♠f1 ♠h3 18. ♠e2 ♠e8 19. ♠b1 ♠d4! 20. a3 f5 21. e5 ♠g2干 Boleslavski
 44 17. ♠f2? ♠e8 18. ♠f1 ♠e2 19. ♠g2 ♠b5干
 45 18. ♠d6? ♠d4 19. ♠h2 ♠d5干
 46 19. ♠d1 c4♞
 47 12... b6 13. ♠c2 ♠e7 14. ♠f3 ♠b8 15. ♠c4 h5 16. h3 b5 17. ab5 ab5 18. ♠a5± Ermenkov—Radulov, Bulgaria 1973; 12... ♠b8 13. ♠c2 [13. a5 ♠c7 14. ♠c2 b5 15. ab6 ♠b6 16. ♠c4 ♠c4= Ahman—van Scheltinga, Budapest 1960; 13. ♠h1 c4 14. e5 (14. ♠c4? ♠e4干) de5 15. ♠c4 b5 16. ab5 ab5 17. ♠d6 (17. ♠e5? b4 18. ♠b5 ♠e5 19. fe5 ♠e5干 Larsen—Ljubojević, Milano 1975 — 20/126) b4 18. ♠e8 ♠e8 19. ♠b5 ♠e4± Ljubojević] ♠c7 14. g4 [14. ♠h1?! c4 15. ♠c4 b5 16. ab5 ab5 17. ♠d3 b4 18. ♠d1 ♠c2 19. ♠c2 ♠c5♞ Domes—Osnos, SSSR 1960] h6 15. ♠h1 ♠f8 16. ♠g1 ♠e7 17. ♠a3 g5 18. e5 de5 19. fg5 hg5 20. ♠de4±→ Sarvarov—Žuhovicki, SSSR 1958
 48 13. ♠c4 ♠e4 14. ♠e4 ♠e4 15. ♠d3 ♠d4 16. ♠e3 ♠d5 17. ♠c2 ♠c5 18. ♠e4 ♠e4 19. ♠e4 ♠h5干 Cvetković—Suetin, Jugoslavija—SSSR 1969; 13. e5 de5 14. ♠c4 ♠b6 [14... e4 15. ♠e3± Gligorić] 15. fe5 ♠g4 16. ♠d6 ♠e5 17. ♠e8 ♠h4 [17... ♠h2? 18. ♠h1+—Gligorić—Ničevski, Rovinj—Zagreb 1970 — 9/100] 18. h3 ♠g3= Popov—Spasov, Bulgaria (ch) 1972; 13. ♠f3 ♠c7 14. ♠h1 ♠b8 15. a5 b5 16. ab6± Grigorjan—Lutikov, SSSR 1971
 49 14. ♠c2? ♠fe4 15. ♠ce4 ♠f5 16. ♠f3 ♠e7 17. ♠e1 ♠e4 18. ♠e4 f5干 Hamann—Andersson, Cienfuegos 1977
 50 20. ab5 ♠b5 21. b3± G. Garcia—Tatai, Camaguey 1974

51 12. ♠c4 ♠c3?! 13. bc3 ♠e4 14. 0—0 f5 15. a5 ♠f6 16. ♠b6♞ Fridštejn—Landraf, corr. 1967 — 4/128; 12... h5!干♞
 52 15. h3!干; 15. a5!干
 53 15... f5?! 16. h3 fe4 17. ♠c4 ♠f3 18. ♠e1 ♠f8 19. ♠b6 ♠a7 20. a5± Boleslavski
 54 19. ♠e1 ♠d3 20. ♠e3 c4 21. ♠a3 ♠b6 [21... f5? 22. e5 ♠b6 (22... de5 23. fe5 ♠e5 24. ♠e5 ♠e5 25. ♠e1 ♠f7 26. ♠e7 ♠e8 27. ♠f2±) 23. ♠d6 ♠d5 24. ♠d3 cd3 25. c4 ♠c3 26. c5 ♠ac8 27. a5 ♠ed8 28. ♠f3 ♠f7 29. ♠e3 ♠e6 30. ♠a3± Zajcev—Lundgohl, corr. 1966] 22. ♠d6 ♠d5 23. ♠d3! [23. ♠ee1? ♠c3干 Pomar—Szabo, Beverwijk 1967] cd3 24. c4♞ Boleslavski
 55 11. ♠a6!干
 56 11... ♠d7 12. ♠f3 ♠c7 13. ♠c4 b5 14. ♠d6 ♠d6 15. e5 ♠b6± Westerinen—Tringov, Tel Aviv (ol) 1964; 11... c4 12. ♠a4 ♠c5 13. ♠c4 b6 14. ♠b4 a5 15. ♠a3 ♠fe4 16. ♠de4 ♠e4= Cobo—Bilek, La Habana 1971; 12. a4 ♠c5 — 10... c4
 57 12. ♠e1 ♠c7 [12... c4 13. ♠f3 ♠c5 14. ♠c4! b5 15. ♠d6 ♠d6 16. e5 ♠e7 17. d6 ♠e6 18. ♠e3± Portisch—Dely, Hungary (ch) 1955] 13. a4 b6 — 11... ♠c7; 12. ♠c2 ♠b4 13. ♠d1 ♠d7 14. a3 ♠a6 15. e5 de5 16. fe5 ♠e5 17. ♠c4 ♠e8 18. ♠g5♞ Bleiman—Enklaar, Sinaia 1965; 12. h3 c4 13. ♠c4 b5 14. ♠d3 ♠c5 15. ♠b5 ♠b5 16. ♠b5 ♠b6 17. a4 ♠b3♞ A. Zajcev—Altšuler, corr. 1965; 12. a4 ♠b4 13. ♠f3 b6 14. ♠c4 ♠a6 15. ♠b3 ♠b7 16. g3 ♠be7= Rubinetti—R. Garcia, Buenos Aires 1964
 58 12... ♠c7 13. b4 cb4?! 14. ♠b4 ♠g4 15. ♠db1! ♠f6 16. a4± Dimitrov—Bobocov, Bulgaria (ch) 1960
 59 Ilivicki—Golcov, SSSR 1960
 60 12... b5? 13. e5 de5 14. d6±; 12... ♠d7 13. a4 ♠b8 14. ♠c4 ♠b6 15. ♠a5 f5 16. ef5 ♠f5 17. ♠d2= Steinmeyer—Evans, USA (ch) 1963/64
 61 14. ♠a5? ♠d7 15. e5 de5 [15... ♠fd5? 16. ♠d5 ♠d5 17. ♠d5 ♠a5 18. ♠d6± Polugajevski—Evans, La Habana (ol) 1966 — 2/105] 16. fe5 ♠e5 17. ♠f4 ♠f5! 18. ♠g3 b4 19. ♠a4 [19. ♠c6 ♠c6 20. dc6 bc3 21. ♠d8 ♠d8干 Soos—Matulović, Skopje—Ohrid 1967 — 4/120]

♣fd5 20. ♠c5 ♠b5干 Zinser—Evans, Venezia 1967 — 4/118

⁶² Gligorić

⁶³ 12... ♠a6?! 13. ♠f3 h5 14. ♠c4 ♠g4 15. g3 ♠d4 16. ♠g2 f5 17. h3± Forintos—Navarovszky, Hungary (ch) 1965

⁶⁴ 13. ♠b1 ♠a6 14. ♠a6 ♠a6 15. ♠f3 ♠e7 16. b3 ♠b4 17. ♠b2 ♠c2 [17... ♠ad8 18. h3 ♠c2 19. ♠d3 ♠b4 20. ♠f3 ♠c2= Spaski—Kavalek, Amsterdam 1973 — 16/100] 18. ♠bc1 ♠d4 19. ♠d3 a6 20. ♠ce1 ♠d7 21. h3 ♠ec8 22. e5 de5 23. ♠c4 f6∞ Grigorjan—Suetin, SSSR 1975; 13. ♠e1 ♠b8 [13... ♠a6 14. ♠f3 ♠b8 15. ♠f1=] 14. ♠f3 a6 15. ♠c4 b5 16. ab5 ab5 17. ♠a5 ♠d7 18. e5 b4 19. ♠a4 ♠fd5 20. ♠c4 ♠a4 21. ♠a4 de5 22. fe5 ♠b6= Bouteville—Boey, La Habana (ol) 1966 — 2/113

⁶⁵ 14. ♠a6 ♠a6 15. ♠f3 ♠b4 16. ♠c4 ♠c2干 Antunac—Adorjan, Wijk aan Zee II 1973

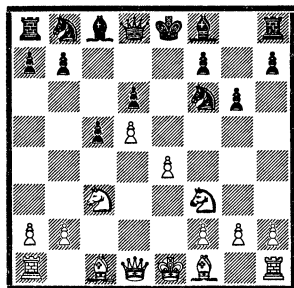
⁶⁶ 17... f5? 18. ♠f3 ♠h5 19. e5! de5 20. fe5 ♠e5 21. d6! ♠f3 22. dc7 ♠d4 23. ♠e8 ♠e8 24. ♠c4 ♠h8 25. ♠f4+ — Savon—Beljavski, SSSR (ch) 1973 — 16/660; 17... ♠h6± Kotov

⁶⁷ 13. ♠e1 ♠b8 14. a5 ♠d7 15. ♠f3 ♠b5 16. ♠f1 ♠f1 17. ♠f1 ♠d7 18. g3 b5 19. ab6 ♠b6= Andersen—Matulović, La Habana (ol) 1966 — 2/103

⁶⁸ 14. e5 de5 15. fe5 ♠fd5 16. ♠d5 ♠d5 17. ♠c4♘ Karabanov—Nizovski, SSSR 1964

⁶⁹ 16. ♠d6!? ♠d6 17. e5

⁷⁰ Baranov—Vilup, SSSR 1960

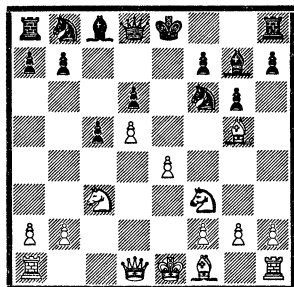

A7 SADRŽAJ • СОДЕРЖАНИЕ A7

A70

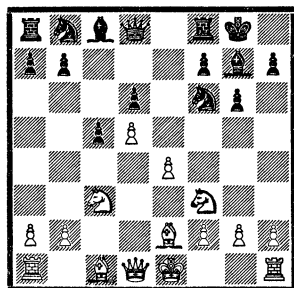
1. d4 ♘f6 2. c4 c5 3. d5 e6 Petrosjan 382
 4. ♘c3 ed5 5. cd5 d6 6. e4 g6
 7. ♘f3

— 7... R ♘ 7... ♗g7
 — 7... ♗g7 8. R ♘ 8. ♗g5, 8. ♗e2

A71

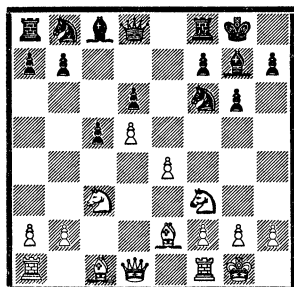
1. d4 ♘f6 2. c4 c5 3. d5 e6 Uhlmann 383
 4. ♘c3 ed5 5. cd5 d6 6. e4 g6
 7. ♘f3 ♗g7 8. ♗g5

A72

1. d4 ♘f6 2. c4 c5 3. d5 e6 Wade 385
 4. ♘c3 ed5 5. cd5 d6 6. e4 g6
 7. ♘f3 ♗g7 8. ♗e2 0—0

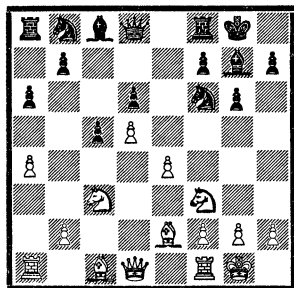
— 9. R ♘ 9. 0—0

A73

1. d4 ♘f6 2. c4 c5 3. d5 e6 Keene 388
 4. ♘c3 ed5 5. cd5 d6 6. e4 g6
 7. ♘f3 ♗g7 8. ♗e2 0—0
 9. 0—0

— 9... R ♘ 9... a6, 9... ♖e8

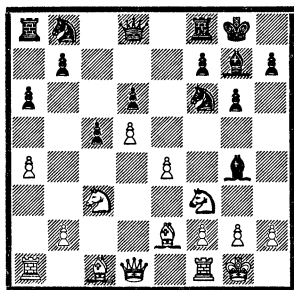

A74

1. d4 ♘f6 2. c4 c5 3. d5 e6 Keene 390
 4. ♘c3 ed5 5. cd5 d6 6. e4 g6
 7. ♘f3 ♗g7 8. ♗e2 0—0
 9. 0—0 a6 10. a4

— 10... R ♘ 10... ♗g4

A7 SOMMAIRE • INDICE A7

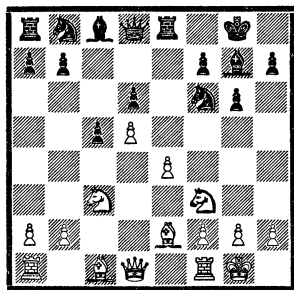

A7 CONTENTS • INHALT A7

A75

1. d4 ♘f6 2. c4 c5 3. d5 e6
4. ♘c3 ed5 5. cd5 d6 6. e4 g6
7. ♘f3 ♗g7 8. ♗e2 0—0
9. 0—0 a6 10. a4 ♗g4

Keene 392

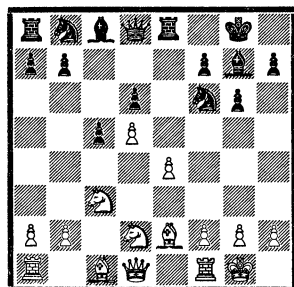

A76

1. d4 ♘f6 2. c4 c5 3. d5 e6
4. ♘c3 ed5 5. cd5 d6 6. e4 g6
7. ♘f3 ♗g7 8. ♗e2 0—0
9. 0—0 ♖e8

Keene 395

— 10. R ♘ 10. ♘d2

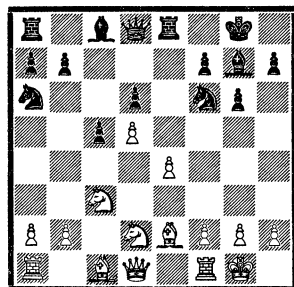

A77

1. d4 ♘f6 2. c4 c5 3. d5 e6
4. ♘c3 ed5 5. cd5 d6 6. e4 g6
7. ♘f3 ♗g7 8. ♗e2 0—0
9. 0—0 ♖e8 10. ♘d2

Geler 396

— 10... R ♘ 10... ♘a6

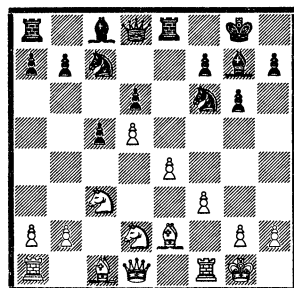

A78

1. d4 ♘f6 2. c4 c5 3. d5 e6
4. ♘c3 ed5 5. cd5 d6 6. e4 g6
7. ♘f3 ♗g7 8. ♗e2 0—0
9. 0—0 ♖e8 10. ♘d2 ♘a6

Geler 399

— 11. R ♘ 11. f3
— 11. f3 R ♘ 11... ♘c7

A79

1. d4 ♘f6 2. c4 c5 3. d5 e6
4. ♘c3 ed5 5. cd5 d6 6. e4 g6
7. ♘f3 ♗g7 8. ♗e2 0—0 9.
- 0—0 ♖e8 10. ♘d2 ♘a6
11. f3 ♘c7

Geler 400

A7 INDICE • INNEHÄLL A7

1. d4 ♖f6 2. c4 c5 3. d5 e6 4. ♖c3 ed5 5. cd5 d6
6. e4 g6 7. ♖f3

	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1	...	a4	♙e2 ³	♙f3	0-0	♙f4 ⁵	♙e2 ⁷	♙g3	♙c2	±
	a6 ¹	♙g4 ²	♙f3	♙g7	♙bd7 ⁴	♙b8 ⁶	0-0	♙e8	♙c7 ⁸	
2	...	♙d3 ⁹	0-0 ¹¹	h3	♙f3	a4 ¹³	♙e2 ¹⁴	♙f4 ¹⁸	♙c2 ¹⁷	=
	♙g7	0-0 ¹⁰	♙g4 ¹²	♙f3	a6	♙bd7	♙e8 ¹⁵	c4	♙c5 ¹⁸	
3	...	♙a4	♙b3	♙f4 ²⁰	♙d3 ²¹	0-0	♙e3	a4 ²³	♙e2	=
	...	♙d7 ¹⁹	♙c7	0-0	♙a6 ²²	♙h5	♙ab8	♙b4	♙g4 ²⁴	
4	...	...	...	...	♙e2	e5 ²⁶	ed6	♙d2	♙d1	=
	...	...	...	...	b5 ²⁵	♙h5! ²⁷	♙a5	♙e8	♙b6 ²⁸	
5	...	...	...	...	...	♙e3	♙d2	ef5	♙h5	∞
	...	...	...	...	♙h5	♙a6 ²⁹	f5	gf5	f4 ³⁰	

¹ 7... ♙g4 8. ♙b3 ♙e7 9. ♙d2 ♙g7 10. ♙b5 ♙f8 11. f3 ♙c8 12. ♙c4± Reshevsky—Rossetto, Buenos Aires 1960

² 8... ♙g7 9. h3 0-0 10. ♙e3 ♙bd7 11. ♙e2 b6 12. 0-0 ♙e7 13. ♙d2 ♙e8 14. ♙e1 ♙b8 15. ♙f1 ♙c7 16. ♙c2 g5 = Tajmanov—Suetin, Budva 1967; 9. ♙e2 0-0 10. ♙f4 — A 72; 10. 0-0 — A 74

³ 9. h3 ♙f3 10. ♙f3 ♙bd7 11. g4 ♙c7 12. ♙g2 ♙g7 13. 0-0 ♙e5 14. ♙e2 c4 15. ♙d2 ♙fd7 干 Hort—Filipowicz, Polanica Zdroj 1964

⁴ 11... 0-0 12. ♙f4 — A 75

⁵ 12. ♙e2 0-0 13. f4 ♙c8 14. g4 ♙e8 15. g5 ♙e7 16. ♙f3 c4 干 Foisor—Arnason, Groningen 1977/78

⁶ 12... ♙c7 13. ♙c1 0-0 — A 75

⁷ 13. ♙c2 0-0 14. ♙e2 ♙e8 15. h3 ♙c7 16. a5 ♙e7 17. ♙a4 ♙ac8 18. ♙fa1 b5 19. ab6 ♙b6 20. ♙a6 ♙e4 干 Garcia—Soos, La Habana (ol) 1966

⁸ 16. f4 c4 17. ♙h1 ♙ac8 18. a5± Wexler—Bronštejn, Mar del Plata 1960

⁹ 8. ♙b5 ♙d7 [8... ♙bd7 9. ♙f4 ♙e7 10. 0-0 0-0 11. ♙e2 (11. ♙d2 ♙g4 12. ♙ac1 ♙de5 13. ♙e5 ♙e5 14. ♙h6 ♙h6 15. ♙h6 g5 16. f4 gf4 17. ♙f4 a6 干 Borisenko—Kapengut, SSSR 1977) ♙e4 12. ♙e4 ♙e4 13. ♙d6±; 11... a6=] 9. ♙e2 9. ♙d7 ♙bd7 10. 0-0 0-0 11. ♙f4 ♙e7 12. ♙e1 ♙g4 干 Lundin—Grabczewski, Eksjö 1974] b5!∞; 8. ♙f4 0-0 9. ♙d2 a6 10. a4 ♙h5 11. ♙e3 ♙d4 [11... f5 12. ef5 gf5 13. ♙h5 f4 14. ♙d3±] 12. ♙c4 ♙e3 13. ♙e3 ♙d7 14. g3 ♙b8 15. a5 ♙g7 16. ♙g2 f5 17. 0-0 ♙f6 = Bukić—Velimirović, Beograd 1977 — 23/128; 9. ♙e2 — A 72

¹⁰ 8... ♙g4?! 9. ♙a4 ♙bd7 10. ♙d2 0-0 11. 0-0 ♙e5 12. ♙b1± Smislov—Tatai, Las Palmas 1972

¹¹ 9. h3 b5 [9... ♙e8 10. 0-0 — 9. 0-0] 10. ♙b5 [10. ♙b5 ♙e4=] ♙e4 11. 0-0 ♙a6! [11... ♙f6? 12. ♙f4 ♙e8 13. ♙c3 ♙a6 14. ♙e1± Furman—Nežmetdinov, Bucuresti 1954] 12. ♙e4 ♙b5 13. ♙e1 ♙d7 = Veltmänder—Judovič, SSSR 1954; 9. ♙d2 ♙a6 10. 0-0 ♙c7 11. a4 ♙g4 [11... b6 12. ♙c4 ♙a6 13. ♙g5 ♙d7 14. h3 ♙ab8 15. f4 ♙fe8 16. ♙f3 ♙c4 = Pomar—Schaufelberger, Malaga 1970] 12. ♙f3 ♙b8 13. ♙f4 f5 = Angos—Pachman, München (ol) 1958

¹² 9... ♙a6?! 10. h3 ♙c7 11. ♙e1 ♙b8 12. a4 a6 13. a5 b5 14. ab6 ♙b6 15. ♙d2 ♙b5 16. ♙c4± Holmov—Birbrager, SSSR 1968; 9... ♙e8 10. h3 c4 [10... ♙a6 11. ♙e1 ♙c7 12. a4 a6 13. ♙g5 b6 14. ♙d2± Balcerowski—Ziembinski, Polska 1966; 10... ♙bd7 11. ♙f4 ♙e5 12. ♙e5 de5 13. ♙e3 b6 14. ♙d2 a6 15. a4± Lebrede—Souza Mendez, Montevideo 1956] 11. ♙c2 b5 12. a3 a6 13. ♙e3 ♙bd7 14. ♙e1 ♙b7 = Suetin—Diaz, La Habana 1968; 9... ♙bd7 10. ♙f4 ♙e7 11. ♙e1 ♙e8 12. ♙d2 ♙e5 13. ♙c2 ♙d7 14. a4 ♙c7 15. ♙g3 g5∞ Lebedev—Vasjukov, SSSR 1955; 9... a6 10. a4 ♙g4 11. h3 ♙f3 12. ♙f3 — 9... ♙g4

¹³ 12. ♙f4 b5! 13. e5 de5 14. d6 ♙bd7 干 Suetin

¹⁴ 13. ♙d1 ♙e8 [13... ♙c7 14. ♙f4 ♙fe8 15. ♙d2 ♙e5 16. ♙e2 ♙a5 = Mititelu—Talij, Reykjavik 1957] 14. ♙e1 [14. a5 c4 15. ♙c4 ♙e4 16. ♙e4 ♙e4 = Langeweg—Kavalek, Haag 1968] ♙c7 [14... ♙c8 15. ♙e3 ♙a5± Addison—Panno, Caracas 1970] 15. ♙e3 c4! 16. ♙c2 ♙ac8 17. a5 h6 18. ♙d2 ♙h7 = Saidy—Sherwin, USA (ch) 1966/67 — 3/107; 13. ♙g3 ♙c7 14. f4 ♙fe8 15. ♙e1 c4 16. ♙c2 b5 17. ab5 ab5 18. ♙a8 ♙a8 19. ♙f2 b4 = ♣ Kotelnikov—Polugajevski, SSSR 1959; 13. ♙f4 ♙c7 14. ♙e2 [14. g4? c4 15. ♙e2 ♙e5 干 Goldberg—Ščerbakov, SSSR 1955] ♙ac8 [14... ♙fe8 15. ♙ac1 (15. ♙h2 ♙ac8 16. ♙c4 ♙e5 17. f4 ♙c4 18. ♙c4 ♙d7 19. ♙fe1 ♙b6 20. ♙ab1 ♙b4 干

Donner—Talj, Zürich 1959) ♖e5 16. b3± Bole-slavski] 15. ♚c4 ♖fe8 16. ♗c2 ♖e7 17. ♚h2 ♖ce8= Liptay—Portisch, Hungary (ch) 1963

¹⁵ 13... ♗c7 14. f4 [14. ♚g5 ♖ac8 15. ♖ae1 c4 16. ♚b1 ♖fe8 17. ♗d2 ♖c5= Pomar—Eliskases, Torremolinos 1961] ♖fe8 15. ♗f3 c4 16. ♚c2 ♗c5 17. ♗h1 b5 18. ♚e3 ♗b4 19. ♖a2 ♖c5 20. e5oo Pflieger—Filipowicz, Tel Aviv (ol) 1964

¹⁶ 14. f4? ♖e4 15. ♖e4 f5干; 14. ♚g5 ♖c8 15. f4?! c4 16. ♚c4 ♗b6 17. ♗h2 ♖e4 18. ♖e4 f5干 Šašin—Savon, SSSR 1970 — 9/94; 15. ♖ae1!?

¹⁷ 15. ♚c4 ♖e4 16. ♖e4 f5 17. f3 fe4 18. fe4 ♗b6 19. ♗h1 ♗b2= Smislov

¹⁸ 16. ♗c4?! ♖c8 17. ♗b4 a5 18. ♗a3 ♖fe4干; 16. ♖fe1 ♖c8 17. ♗d2 b5 [17... ♗b6? 18. a5±] 18. ab5 ab5= Smislov—Poluga-jevski, Petropolis (izt) 1973 — 16/96

¹⁹ 8... ♖bd7 9. ♚e2 [9. ♚f4 0-0= 10. ♚d6? ♖b6-+] 0-0 10. 0-0 a6 11. ♚f4 ♗e7 [11... b5!? 12. ♚b5? ♖b6-+] 12. ♖d2 ♖e8 13. ♗a3 ♖e5= Puc—Tringov, Ljubljana 1969

²⁰ 10. ♚d3 0-0 11. 0-0 a6 [11... ♖e8 12. ♚f4 — 10. ♚f4] 12. a4 ♚c8 13. ♖e1 ♖e8 14. h3 ♖bd7 15. ♚g5 h6 16. ♚f4 ♖h5 17. ♚e3 ♖e5 18. ♖e5 ♖e5 19. ♖ad1 g5= Lejn—Valenti, Roma 1976

²¹ 11. ♖d2?! ♖h5 12. ♚e3 f5 13. ef5 gf5 14. g3 ♖a6 15. ♚e2 f4 16. gf4 ♖f4 17. ♖g1 ♖e2 [17... ♖ac8 18. ♖da4 ♗h8 19. a3 ♖e2 20. ♗e2 b5干 Čukajev—Suetin, SSSR 1961] 18. ♖e2 ♚f5 19. ♚h6 ♚g6 20. ♚g7 ♗g7 21. ♖e4 ♗e5 22. f3 ♗h2干 Vladimirov—Gufeld, SSSR 1958; 11. e5 de5 12. ♚e5 ♖e8 13. 0-0-0 ♗c8 14. ♚c4 ♚f5 15. ♚f4 a6 16. d6 ♗d7 17. ♖he1 ♖c6oo

²² 11... ♖h5 12. ♚e3 a6 [12... f5 13. e5 f4 14. ed6 ♗d6 15. ♖e4+—] 13. a4 h6 [13... ♚g4 14. ♖d2 ♖d7 15. h3 ♖e5 16. ♚f1 ♚c8

17. g4 ♖f6 18. f4 ♖ed7 19. ♖c4±○] 14. 0-0 ♗h8 15. ♖d2 ♖a7 16. f4± Vasjukov—Žerdev, SSSR 1957; 11... ♖e8 12. 0-0 [12. ♖d2? ♖h5 13. ♚g5 f5干] c4 13. ♗c4 [13. ♚c4 ♖e4=] ♗c4 14. ♚c4 ♖e4 15. ♖b5 [15. ♖ae1 ♚c3 16. bc3 ♖a6 17. ♚a6 ba6 18. c4±⊥] ♚b5 16. ♚b5 ♖d8 17. ♖fe1 ♖f6 18. ♖ad1±

²³ 14. ♖ac1!?

²⁴ Toran—Nievergelt, Lugano 1959

²⁵ 11... a6 12. e5! [12. a4 ♚g4 13. 0-0 ♖bd7 14. ♖fe1 ♚f3 15. ♚f3 ♖fe8 16. ♗c2 c4 17. ♚e2±↑ ♖utikov—Suetin, SSSR 1958] de5 [12... ♖h5 13. ed6 ♗c8 14. ♚g5±] 13. ♚e5 ♗c8 14. 0-0! [14. ♗b6? ♚f5! 15. ♚d6 ♖bd7干 Mititelu—Ivkov, Leipzig (ol) 1960] ♚g4 [14... b5? 15. a4 c4 16. ♗a2±] 15. h3 ♚f3 16. ♖b3 ♖bd7 17. ♚d6 ♖e8 18. a4 ♖e5 19. ♚e5 ♖e5 20. ♖fd1 [20. ♖ad1?!± Portisch—Fischer, Palma de Mallorca (izt) 1970 — 10/121] ♖b8 21. a5 ♗c7 22. ♗c4±; 11... ♖e8 12. ♖d2 a6 [12... b5 13. ♚b5 ♖e4 14. ♖e4 f5 15. ♚e2 fe4 16. ♖c4± Uhlmann—Milić, Marianske Lazne 1961; 12... ♖a6 13. 0-0 ♖ab8 14. ♖fe1 ♖e7 15. ♚b5± Uhlmann—Dely, Erfurt 1955] 13. a4±○

²⁶ 12. ♚b5 ♖e4 13. ♖e4 ♗a5 14. ♚d2 ♗b5 15. ♗b5 ♚b5 16. ♖d6 ♚a6 17. 0-0-0 ♖d7 18. ♖e4 ♚e2 19. ♖del ♚c4 20. ♖c3 ♚c3= Zajd—K. Grigorjan, SSSR 1976

²⁷ 12... de5 13. ♚e5 ♗a5 14. 0-0 b4 15. ♚f6 ♚f6 16. ♖e4 ♚g7 17. ♖ac1 ♚a4 18. ♗e3 ♚b2 19. ♖c5± Toth—Valenti, Roma 1976

²⁸ 16. ♚e3 ♗a5 17. ♖d2? ♖a6 18. 0-0 [18. ♚h5? c4 19. ♗a3 ♗a3-+ Zajd—Gofštejn, SSSR 1976] c4干; 17. ♚d2=

²⁹ 12... f5? 13. e5±; 12... ♚g4 13. h3 ♚f3 14. ♚f3 ♖d7 15. ♚h5 gh5 16. 0-0 ♖ac8± Timman—Ljubojević, Amsterdam 1972

³⁰ 16. 0-0 fe3 17. fe3 ♚f5 [17... ♖b4? 18. ♖ce4! a5 19. ♖g5± Portisch—Larsen, San Antonio 1972 — 14/142] 18. ♚b5 ♗e7 19. ♖c4 ♖b4⊞ Milić

A 71										
1. d4 ♖f6 2. c4 c5 3. d5 e6 4. ♖c3 ed5 5. cd5 d6 6. e4 g6 7. ♖f3 ♚g7 8. ♚g5										
8	9	10	11	12	13	14	15	16		
1	... ♚h4 ² h6 ¹	♖d2 ³ b5	a4 ⁴ b4	♖cb1 0—0 ⁵	♚d3 ♖e8 ⁶	0—0 ♖bd7 ⁷	♖el ⁸ ♖e5	♚fl g5 ⁹	干	
1. d4 ♖f6 2. c4 c5 3. d5 e6 4. ♖c3 ed5 5. cd5 d6 6. e4 g6 7. ♖f3 ♚g7 8. ♚g5 h6 9. ♚h4 g5 10. ♚g3 ♖h5 11. ♚b5 ¹⁰ ♗f8 ¹¹										
12	13	14	15	16	17	18	19	20		
2	♚e2 ¹² ♖g3	hg3 ¹³ ♖d7 ¹⁴	♖d2 a6 ¹⁵	a4 ♖e5	g4 ¹⁶ ♖b8	f3 ¹⁷ ♗f6	♖fl ¹⁸ ♚d7	a5 b5	ab6 ♖b6 ¹⁹	±

	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
3	...	...	...	...	g4 ²⁰	♞c4 ²¹	♞d2	f3	♞e3	=
	...	...	...	♞e7	♞d4	b6	♞b8	♞e5	♞g6 ²²	
4	e5	fg3	0-0	♞d3 ²⁵	♞d2 ²⁷	♞h5	♞c2	a4	♞g6	±
	♞g3 ²³	de5	a6 ²⁴	b5 ²⁶	c4 ²⁸	f6	♞d7	♞e8	♞d7 ²⁹	
5	...	...	♞d3	♞c4	♞b3	♞e2	♞h4	♞f1		∞
	...	a6	c4 ³⁰	b5 ³¹	♞b6	g4!? ³²	♞e5	♞e8		

¹ 8... ♞a5? 9. ♞d2 0-0 10. ♞c4 ♞d8 11. ♞d3± Petrosjan—Contadini, München (ol) 1958; 8... ♞g4?! 9. ♞a4 ♞d7 [9... ♞bd7 10. ♞d2 △ f3±] 10. ♞b3 ♞c7 11. ♞d2 0-0 12. ♞e2 ♞e8 13. 0-0± Uhlmann—Kinnmark, Halle 1967 — 3/104; 8... a6 9. ♞d2 b5 10. a4 b4 11. ♞cb1 0-0 12. ♞d3 ♞c7 13. ♞c2 h6 14. ♞f6 ♞f6 15. 0-0 ♞d7 16. f4 ♞g7 17. ♞c4 ♞b6 18. ♞bd2± Goodman—Pedersen, Groningen 1977/78; 10. ♞c2!? △ 11. a4 b4 12. ♞d1±; 8... 0-0 9. ♞e2 — A 72

² 9. ♞b5 ♞d7 10. ♞d7 ♞bd7 11. ♞h4 b5± Tajmanov—Matulović, Leningrad—Beograd 1964; 9. ♞f4 g5 10. ♞b5 [10. ♞c1?! 0-0 11. ♞d2 ♞bd7 12. ♞e2 ♞e5 13. ♞f1 b5 14. ♞b5 ♞a5 15. ♞g3 c4± Cuellar—Fischer, Sousse (izt) 1967 — 4/116] ♞f8 [10... ♞d7?! 11. ♞d7 ♞d7 12. ♞g3 ♞h5 13. ♞e5± — 9. ♞h4] 11. ♞e3 ♞g4 12. ♞d2 a6 13. ♞e2 ♞d7± Uhlmann—Golz, Zinnowitz 1967

³ 10. a4! g5 11. ♞g3 ♞h5 12. ♞d2 ♞g3 13. hg3= — 9... g5

⁴ 11. ♞e2! 0-0= — A 72

⁵ 12... g5 13. ♞g3 ♞e7 14. f3 [14. ♞e2 ♞bd7 (14... ♞e4? 15. ♞e4 ♞e4 16. ♞d6±) 15. 0-0 0-0 16. ♞e1 ♞e5∞ Vaganjan—Hort, Nikšić 1978 — 26/130] ♞h5 15. ♞c4 ♞g3 16. hg3 ♞d7 17. ♞bd2 ♞e5 18. g4 ♞g3 19. ♞e2 ♞e5 20. ♞e5 ♞e5 21. ♞c4± Bertok—Matulović, Jugoslavija (ch) 1960; 12... ♞e7! 13. ♞d3 ♞bd7 14. 0-0 ♞e5 15. ♞e2 g5 16. ♞g3 ♞g6 17. ♞c4∞ Ripley—Denman, London 1978 — 25/138; 13. ♞e2!?

⁶ 13... ♞a7 f4. 0-0 g5 15. ♞g3 ♞e7 16. a5 ♞e8 17. ♞c4 f5 18. ef5 ♞f5 19. ♞f5 ♞f5 20. ♞d3± Diesen—Robatsch, Karlovac 1977 — 24/156

⁷ 14... ♞c7 15. ♞c2 ♞bd7 16. f3 [16. ♞c4 b3 17. ♞b3 ♞e4± Veresov—Suetin, SSSR 1961] ♞e5 17. ♞c4 ♞c4 18. ♞c4 ♞h5 19. ♞d2 [19. f4 ♞f4 20. ♞f4 g5±] f5±

⁸ 15. f4!? Tukmakov

⁹ 17. ♞g3 ♞a7 18. ♞a2 ♞ae7± Alburt—Tukmakov, SSSR (ch I) 1978 — 26/131

¹⁰ 11. ♞d3?! 0-0 12. 0-0 ♞g3 13. hg3 [13. fg3 c4±] ♞d7 14. ♞d2 ♞e5± Bindrich—Golz, DDR 1969 — 7/101; 11. ♞d2 ♞g3 12. hg3 a6 13. a4 ♞d7 14. ♞e2 ♞e7 [14... 0-0= — A 72] 15. a5 0-0 [15... ♞b8? 16. ♞c2

♞d4 17. ♞g4± Uhlmann—Keene, Hastings 1966/67 — 3/105] 16. ♞c2?! ♞e5 △ f5±; 16. g4=; 11. ♞e2 0-0 — A 72

¹¹ 11... ♞d7? 12. ♞d7 ♞d7 13. ♞e5 de5 [13... ♞e5 14. ♞e5 de5 15. ♞h5±] 14. ♞h5 ♞e7 [14... b5 15. 0-0 0-0 16. h4 f6 17. ♞ac1 ♞c8 18. ♞d1 △ ♞e3±] 15. ♞d1 △ ♞e3± Szabo—Klein, Santa Fe 1960

¹² 12. 0-0 a6 13. ♞e2 ♞g3 14. fg3 ♞d7 15. a4 ♞e7 [15... b6 16. ♞c2 h5 17. ♞d1 ♞e5±↑] Szabo—Perez, Oberhausen 1961] 16. ♞c2 h5 17. ♞d1 ♞e5 18. ♞a3 ♞d7±↑ F. Portisch—Timoščenko, Vilnius 1969

¹³ 13. fg3 ♞d7 [13... a6 — 12. 0-0] 14. 0-0 ♞e5 15. ♞e5 ♞e5 16. ♞g4 ♞g7 17. ♞c8 ♞c8 18. ♞f3 ♞f8± Kärner—Rojzman, SSSR 1969 — 8/89

¹⁴ 13... a6 14. a4 ♞d7 15. ♞d2 — 13... ♞d7

¹⁵ 14... ♞e5 15. f4 ♞g6 16. ♞h5 ♞f6 [16... gf4 17. ♞g6 fg6 18. gf4 b5 19. ♞c2 b4 20. ♞e2 ♞a6 21. ♞f3 ♞g8 22. e5±→ Pietzsch—Tringov, La Habana 1965] 17. e5! [17. ♞c2 gf4 18. 0-0 0-0 fg3 19. ♞df1 ♞g5 20. ♞b1± Vogt—Espig, DDR 1967 — 4/115] de5 18. ♞de4 ♞f5 19. g4 ♞f4 20. ♞g6 ♞e3 21. ♞f1 fg6 22. ♞h3 ♞d4 23. ♞f3±

¹⁶ 16. ♞f1?! h5 [16... ♞b8?! 17. ♞e3± Golz—Pietzsch, DDR 1967 — 3/108] 17. ♞h5 ♞h5 18. ♞h5 g4 19. f4 gf3 20. gf3 ♞b6± Marić; 16. ♞c2 ♞b8 17. a5 b5 [17... ♞f6 18. ♞d1 b5 19. ab6 ♞b6 20. ♞a2 ♞g7 21. ♞e3 ♞e8 22. 0-0± Uhlmann—Padevski, Zagreb 1965] 18. ab6 ♞b6 19. ♞a2 g4 20. ♞d1 h5 21. ♞e3 ♞b4 22. ♞ec4 ♞c4 23. ♞c4 ♞e7= Pietzsch—Capello, La Habana (ol) 1966; 16. f4!?

¹⁷ 17. g3?! b5! [17... ♞d7?! 18. f3 b5 19. ab5 ab5 20. ♞b3± Uhlmann—Espig, DDR 1968 — 6/143] 18. ab5 ab5±

¹⁸ 18. ♞b3?! b5± Stupica—Planinc, Ljubljana 1969

¹⁹ 21. ♞d2±

²⁰ 16. ♞c2 ♞d4 17. ♞f1 ♞g7 18. 0-0-0 b5 [18... ♞e5 19. ♞b3±] 19. ab5 ab5 [19... ♞b6 20. ♞b3± Mecking—Keene, Hastings 1966/67 — 3/106] 20. ♞b5 [20. ♞b5 ♞a1 21. ♞db1 ♞a6±] ♞a1 21. ♞b1 ♞a6±

²¹ 17. 0—0? ♖f6 18. ♖c4 h5 19. ♖b6 [19. gh5 g4 20. ♖e3 ♖h5 21. ♖g4 ♖h4—+ Bobocov—Kaplan, Siegen (ol) 1970 — 10/127] hg4 20. g3 ♖e4—+ Forintos—Minić, Pula 1971 — 12/104; 17. ♖a3!? Kaplan

²² 21. g3= Bobocov—Levy, Praia da Rocha 1969 — 8/90

²³ 12... g4 13. 0—0 gf3 [13... de5 14. ♖h4 ♖f6 15. ♖f6 ♖f6 16. ♖d2♖ Hartston—Wahlbom, Kopenhagen 1977 — 23/131; 14... ♖b6!?] 14. ♖f3 ♖g5 15. ♖e2 ♖g4 [15... ♖g3? 16. fg3 ♖f5 17. ♖e4+—] 16. ♖g4 ♖g4 17. ♖g4 ♖g3 18. fg3 ♖e5= Marjanović; 13. ♖h4! ♖b6 14. ♖d2 ♖e5 15. a4±—»

²⁴ 14... ♖g8? 15. ♖c4 ♖g4 16. d6 ♖h5 17. ♖d3 ♖d7 18. ♖e4 ♖c6 19. ♖c5 ♖g4 20. h3 1:0 Kaplan—Fridjonsson, Caracas 1976

²⁵ 15. ♖e2 ♖a7 16. a4 b6 17. ♖b3 f5 18. ♖d2 [18. g4 e4 19. ♖e4 fe4 20. ♖g5 ♖e8 21. ♖e4♙ Stean] e4♙ Stean—Nunn, Birmingham 1976 — 22/146; 18. ♖ad1!? Stean

²⁶ 15... ♖g8 16. ♖e5?? ♖e5 17. ♖h5 ♖f8 18. ♖g6 f6 19. ♖ac1 ♖d4 20. ♖h1 ♖d7—+

Matera—Rohde, New York 1977 — 23/130; 16. ♖d2!±♙→» ×e4, f5 Byrne, Mednis

²⁷ 16. ♖e2 c4 17. ♖c2 ♖d7 18. ♖ad1 ♖b7 19. ♖f5 ♖b6 20. ♖h1 ♖d8 21. d6±→» Amado—Rubinetti, Buenos Aires 1977; 17. ♖e5!± Dorfman—Švedčikov, SSSR 1978 — 25/137

²⁸ 16... ♖a7 17. ♖h5 ♖g8 18. ♖h1 c4 19. ♖c2 b4 20. ♖ce4 ♖d5 21. ♖ad1 ♖c6 22. ♖f6 ♖f6 23. ♖e4 ♖e6 24. ♖f6+— Šašin—Agzamov, SSSR 1977

²⁹ 21. ab5 ♖g6 22. ♖g6 ab5 23. ♖a8 ♖a8 24. ♖de4 ♖e8 25. ♖f5 ♖d8 26. ♖h1 ♖g8 27. ♖b5± Miles—Hernandez, Biel 1977 — 24/153

³⁰ 14... ♖b6 15. ♖d2 ♖b2 [15... ♖e5 16. ♖c4 ♖c3 17. bc3 ♖c7 18. 0—0+— Miles—Wedberg, Stockholm 1977] 16. 0—0 △ ♖h5±

³¹ 15... ♖b6 16. ♖e2 g4 17. ♖h4 ♖e5 18. ♖f1 ♖e8 19. 0-0-0 ♖c7 20. ♖b1 ♖d7♙ Visier—Tajmanov, Montilla 1977

³² 17... de5?! 18. 0-0-0 b4 19. ♖a4 ♖d6 20. ♖d2± Guljko—Savon, SSSR (ch) 1977 — 24/154; 17... ♖a7!? Guljko

A72

1. d4 ♖f6 2. c4 c5 3. d5 e6 4. ♖c3 ed5 5. cd5 d6 6. e4 g6 7. ♖f3 ♖g7 8. ♖e2 0—0

	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
1	♖f4 b5 ¹	♖d6 ² ♖d6	e5 ♖b6	ef6 ♖f6	0—0 ♖f5	♖d2 a6	a4 b4	a5 ♖d8	♖a4 ♖a5 ³	=
2	... a6	a4 ♖h5 ⁴	♖e3 ⁵ ♖d7 ⁶	♖d2 ♖e5 ⁷	0—0 ♖h4	f4 ⁸ ♖g4	♖g4 ♖g4	♖e1 ♖e7	♖f2 ♖fe8 ⁹	=
3	♖g5 h6 ¹⁰	♖f4 ¹¹ g5 ¹²	♖e3 ¹³ ♖g4	♖d2 f5! ¹⁴	h3 ♖f6	ef5 ♖f5	♖e3 ♖a6	0—0 ♖c7	a4 ♖d7 ¹⁵	±
4		♖h4 a6 ¹⁶	♖d2 ¹⁷ b5	♖c2 ¹⁸ ♖e8 ¹⁹	0—0 ²⁰ ♖bd7 ²¹	a4 ²² b4	♖d1 b3 ²³	♖d3 ♖b8	f4 ♖b4 ²⁴	±
5		... g5	♖g3 b5	♖d2 ²⁵ a6 ²⁶	0—0 ♖e8	♖c2 ♖g4 ²⁷	♖g4 ♖g4	h3! ²⁸ ♖e5	a4 b4 ²⁹	±
6			... ♖h5!	♖d2 ♖f4	♖f4 gf4	0—0 ³⁰ a6 ³¹	♖g4 ³² f5	♖f5 ♖f5	ef5 ♖f5 ³³	±

1. d4 ♖f6 2. c4 c5 3. d5 e6 4. ♖c3 ed5 5. cd5 d6 6. e4 g6 7. ♖f3 ♖g7 8. ♖e2 0—0 9. ♖g5 h6 10. ♖h4 g5 11. ♖g3 ♖h5 12. ♖d2 ♖g3 13. hg3³⁴

	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
7	... a6 ³⁵	a4 ♖d7 ³⁶	♖c4 ³⁷ ♖e7 ³⁸	♖c2 ♖e5	♖b6 ³⁹ ♖b8	♖d1 f5	♖c8 ♖fc8	ef5 c4	0—0 b5 ⁴⁰	=
8	... f5	ef5 ⁴¹ ♖f5	♖c4 ⁴² ♖e7 ⁴³	♖e3 ⁴⁴ ♖d7	♖f5 ⁴⁵ ♖f5	0—0 ♖e5	♖g4 ♖g4	♖g4		=
9	... ♖d7	♖c4 ⁴⁶ ♖b6 ⁴⁷	♖e3 f5	ef5 ♖f5	g4! ⁴⁸ ♖g6 ⁴⁹	♖d3 ⁵⁰				±

	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
10	...	...	0-0 ⁵¹	♣c2	a4	♠fe1	♠d3 ⁵⁵			≡
	...	♣e7!	♠f6 ⁵²	♠d7 ⁵³	♠fe8 ⁵⁴	♠ad8				
11	...	...	♣c2	♠e3 ⁵⁷	f3	♣f2	a4	♠d3	♠c4	=
	...	...	♠f6 ⁵⁶	♠e8 ⁵⁸	g4 ⁵⁹	♠b8	a6	c4	♣c7! ⁶⁰	

¹ 9... ♠e8 10. ♠d2 b6 11. 0-0 ♠a6 12. h3 ♣e7 13. ♠b5 ♠d8 14. ♠e1 ♠h500 Lundin—Czerniak, Leipzig (ol) 1960; 9... ♠a6 10. 0-0 — A 73

² 10. ♠d2 a6 [10... b4?! 11. ♠b5 ♠a6 12. ♠b1! ♠e8 13. ♠d6 ♠e2 14. ♣e2± △ 14... ♠d5? 15. ♣c4+- Vukić—Planinc, Novi Sad 1978 — 26/134] 11. ♣c2 ♠e8 12. a4 [12. 0-0? b4 13. ♠d1 ♠d5干 Valiev—Mordkovič, SSSR 1957] b4 13. ♠d1 b3!= Vukić; 10. ♠b5 ♠e4 11. ♠e4 ♣a5 12. ♣d2 ♣b5 13. ♠d6 ♣b2 14. ♣b2 ♠b2 15. ♠b1 ♠c300

³ Lundin—Botvinik, Stockholm 1962

⁴ 10... ♠e8 11. ♠d2 ♠f8 12. 0-0 ♠bd7 13. h3 [13. ♠g3 ♠b8 14. ♣c2 ♠e5 15. h3 ♠g7 16. a5± Bertok—Janošević, Jugoslavija 1969] b6 14. ♠e1 ♠b7 15. ♠h2 ♣c7 16. ♠f1± Malich—Kuzmin, Zinnowitz 1971; 11... ♣c7 12. 0-0 ♠bd7± — A 74; 10... ♠g4 11. 0-0± — A 75; 10... ♣e7! 11. ♠d2 ♠bd7 12. 0-0 = — A 74

⁵ 11. ♠g5 f6 12. ♠d2 f5 13. ef5 ♠f5 14. ♠g5 ♠d4 15. 0-0 ♠g7 16. ♣b3 ♣f6 17. ♣h1 [17. ♣b7?! ♠d7♠] ♠d7 18. g4! ♠ae8 19. ♠ae100 Brinck-Claussen—Bilek, Lugano (ol) 1968; 13. ♠g5 ♠f6 14. ef5 gf5 15. 0-0 h6 16. ♠e600 Schweber—R. Garcia, Stichk (m) 1963

⁶ 11... f5 12. ef5±

⁷ 12... ♠hf6?! 13. 0-0 ♠b8 14. ♣c2 ♠e8 15. ♠fe1 ♠c7 16. ♠c4 ♠e5 17. ♠e5 ♠e5 18. f4 ♠g7 19. ♠ad1± Rossetto—Lokvenc, Varna (ol) 1962; 13. ♠g5 ♠e8 14. 0-0± — A 74

⁸ 14. ♠f3 ♠f3 15. ♠f3 ♠d7 16. ♣d2 ♣e7 17. a5 ♠fe8 18. ♠fe1 ♣e5= Bukić—Ivkov, Jugoslavija (ch) 1975 — 19/104; 15... f5 16. g3 ♣e7 17. ef5 ♠f5 18. ♠g2 [18. g4? ♣h4干] ♠f6 19. ♣d2 ♠ae8 20. ♠g5= Hurme—Dueball, Eckenförde 1974

⁹ 18. ♠ae1 b5 19. ab5 [19. h3 b4 20. hg4 bc3 21. gh5 cd2 22. ♠d2= Bukić—Velimirović, Jugoslavija (ch) 1978] ab5 20. ♠b5 ♠ab8 21. ♠a3 ♠c8 22. e5 de5 23. ♠dc4± Bukić—Hulak, Banja Luka 1976; 18... ♠d7 19. e5 de5 20. fe5 ♠e5 21. ♠c4 ♠g7 22. ♠b6 ♠ad8 23. ♠c5 ♣f6 24. ♣f6 ♠f6 25. ♠e7 ♠g4= Bukić—Tringov, Vršac 1975

¹⁰ 9... ♠e8 10. ♣d2 ♠g4 11. 0-0 ♠bd7 12. h3 ♠f3 13. ♠f3 a6 14. ♣f4 ♣b6 15. ♠ab1 ♠e5 16. ♣g3 ♠e7 17. ♣h4± Bouwmeester—Thorbergsson, Moskva (ol) 1956; 9... ♠g4 10. ♠d2! ♠e2 11. ♣e2 ♠bd7 12. 0-0 — A 73;

9... ♠a6 10. ♠d2 ♠c7 11. 0-0 — A 73; 9... a6 10. a4 ♠bd7 11. 0-0 — A 74

¹¹ 10. ♠e3 b5 11. ♠b5 ♠e4 12. ♠e4 ♣a5 13. ♣d2 [13. ♠c3? ♠c3 14. bc3 ♣b5 15. ♣b3 ♠a6 16. ♣b5 ♠b5 17. ♠d2 ♠d3!干 Donner—Portisch, Lugano (ol) 1968 — 6/144] ♣b5 14. ♠d6 ♣b2 15. ♠cl ♣d2 [15... ♠a600] 16. ♠d2 ♠a6 17. ♠c5 ♠d8 [Sverdlovsk—Miskolc, corr. 1959] 18. ♠6c4=; 10... ♠e8 11. ♠d2 ♠a6 12. 0-0干 — A 73

¹² 10... ♠a6 11. 0-0 — A 73; 10... b5 11. ♠d2 a6 [11... b4 12. ♠a4 ♠e8 13. f3 ♠h5 14. ♠e3 f5 15. 0-0 f4 16. ♠f2 ♠d7= Kottnauer—Penrose, England (ch) 1961] 12. 0-0 ♠e8 13. ♠d3 ♣e7 14. ♠e1 ♠bd7 15. ♠f3 ♠g4干 Gligorić—Malich, München (ol) 1958; 11. ♠d6=; 10... a6 11. a4 ♠g4 [11... ♠h5 12. ♠e3 f5 13. ef5 ♠f5 14. ♠d2 ♠f6 15. ♠c4 ♠e8 16. a5± Albareda—Bertok, Oberhausen 1961; 12... ♠d700] 12. ♠d2 ♠e2 13. ♣e2 ♠h5 14. ♠e3 f5 15. ef5 ♠f5= Talj; 12. 0-0 = — A 75

¹³ 11. ♠g3!= — 10. ♠h4

¹⁴ 12... ♠d7 13. 0-0 ♠de5 14. ♠e1 f5 15. ef5 ♠f5 16. ♠c2 ♣d7 17. ♠e3 ♠e3 18. ♠e3 ♠g4 19. f3 ♠h500 Uhlmann—Gromek, Zinnowitz 1966

¹⁵ Palmason—Matulović, La Habana (ol) 1966 — 2/89

¹⁶ 10... ♣e7 11. ♠d2 ♠bd7 12. 0-0 — A 73; 10... ♠e8 11. ♠d2 ♠a6 12. 0-0 — A 73; 10... b6 11. ♠d2 ♠a6 12. 0-0 — A 73; 10... ♠g4 11. ♠d2 ♠e2 12. ♣e2 △ 0-0 — A 73

¹⁷ 11. a4 ♠bd7 12. 0-0 — A 74

¹⁸ 12. 0-0 ♠e8 [12... ♠bd7 13. ♠g3 ♣e7 14. ♣c2 c4 15. a4 b4 16. ♠d1 ♠c5 (Bronštejn—Mageramov, SSSR 1978) 17. f3 ♠h500] 13. f4 ♠bd7 14. ♠f3 ♠b8 15. ♣c2 c4 16. b4 ♣c7? 17. ♠f2± Kärner—Suetin, SSSR 1969 — 8/87; 16... cb300

¹⁹ 12... ♠bd7 13. 0-0 ♠b8 [13... ♣c7 14. a4 ba4 15. ♠g3 ♠b6 16. ♠a4 ♠a4 17. ♠a4 ♠e8 18. ♠fal ♠d5 19. ♠b5! ab5 20. ♠a8± Portisch—Honfi, Hungary (ch) 1959; 13... c4 14. f4 ♣c7 15. ♣h1 ♠c500 Zajd—Mageramov, SSSR 1978] 14. ♠ac1 ♣c7 15. b3 ♠e8 16. ♣h1 g5 17. ♠g3 ♠e5 18. f4= Hartston—Nunn, London 1977; 13. a4 b4 14. ♠d1 ♠e8 15. f3? [15. ♠e3? b3 16. ♠b3 g5 △ ♠e4干] g5 16. ♠f2 ♠e5 17. ♠e3 ♠g6 18. g3 ♠b8 19. 0-0 b3 20. ♠b3 g4干→] Tatai—Hulak, Amsterdam 1977 — 24/155; 15. 0-0!± — 12... ♠e8

20 13. a4 b4 14. ♖d1 ♗e7 15. 0-0 g5 16. ♕g3 ♖d5 17. ed5 ♗e2 18. ♖e3 b3 19. ♗c1 ♕b7 20. ♖e1 ♗d3 21. ♖dc4± Langeweg—Keene, Brunnen 1966; 16... ♖e4= Hartston

21 13... ♗c7!? 14. ♖ac1 ♖b7

22 14. f4? ♗c7 15. ♖ae1 ♖b6 16. ♖h1 ♕d7 17. ♕f3 b4干 Spasov—Hulak, Athens 1976 — 23/129; 14. ♖ae1 c4 15. f4 ♕b7 16. ♖h1 ♗b6 17. ♕f3 ♖ac8 18. a3 ♕a8 19. h3 a5?! 20. ♕f2 ♗b8 21. a4± Bobocov—Rukavina, Sarajevo 1971 — 11/82; 18... ♖c5!?∞; 14... g5!?

23 15... ♗e7 16. ♖e3! ♖f8 17. ♖ec4 g5 18. ♕g3 ♖e4 19. ♖e4 ♗e4 [Timman—Gild. Garcia, Buenos Aires (ol) 1978 — 26/132] 20. ♗e4 ♖e4 21. ♖ae1± Kovačević

24 18. ♖c4 ♗c7 19. ♕f3 g5!? 20. fg5 hg5 21. ♕g5 ♖e5 22. ♖e5 ♖e5 23. ♕f4± Tajmanov—Boleslavski, SSSR 1960

25 12. e5 de5 [12... ♖h5!?] 13. ♕b5 ♕b7? 14. ♖e5 ♖d5 15. ♕c4 [Brinck-Claussen—Medina, La Habana (ol) 1966] ♕e5 16. ♖d5 ♖c6 17. 0-0 ♕g7 18. ♖e1±; 13... e4!?∞; 12. ♗c2 b4 13. ♖d1 ♖e4!? 14. ♗e4 f5 15. ♗c2 f4 16. 0-0 ♖d7 17. ♖e3 ♖b6∞ Bobocov—Szabo, Balatonfüred 1958; 12. ♕b5 ♖e4 13. ♖e4 ♗a5 14. ♗d2 ♗b5 15. ♖d6 ♗b2 16. ♗b2 ♕b2 17. ♖b1 ♕c3 18. ♖d1 ♖a6∞ Portisch—Szabo, Hungary (ch) 1959

26 12... b4? 13. ♖b5 ♖e8 14. ♖c4+—Najdorf

27 14... ♗e7 15. ♖ae1 ♖bd7 16. a4 b4 17. ♖d1 ♖e5 18. ♖e3 ♖g6 19. ♖ec4 ♖f4 20. ♕f4! gf4 21. e5! de5 22. ♕f3± Najdorf—Fischer, Santa Monica 1966; 14... ♖a7!?△ ♖ae7

28 16. a4 h5?! 17. h3 h4 18. ♕d6 ♗d6 19. hg4 b4 20. ♖e2± Szabo—Reshevsky, Haifa—Tel Aviv 1958; 16... b4∞

29 18. ♖d1±

30 14. g3 ♗f6?! 15. ♖f3 ♕h3?! 16. ♖g1! ♖a6 17. ♗d2 fg3 18. ♖g3 ♕d7 19. e5± Szabo—V. Popov, Hungary—Bulgaria 1959; 15... ♖a6!?△ ♖c7; 14... f5∞

31 14... f5!? 15. ef5 ♕f5 16. ♕g4 ♗g5 17. ♕f5 ♗f5 18. ♖c4±

32 15. a4 f5!?

33 18. ♗g4 ♗g5 19. ♗g5 ♖g5 20. ♖c4± Olafsson—Nievergelt, Zürich 1959

34 13. fg3 f5 14. 0-0 ♗e7 15. ef5 ♕f5 16. ♕g4 ♕g4 17. ♖f8 ♖f8 18. ♗g4 ♖d7干 Aaron—Robatsch, Varna (ol) 1962

35 13... ♖a6 14. g4±; 13... b6 14. 0-0± — A 73

36 14... ♖e8 15. ♖c4 ♗c7 [15... ♕c3∞] 16. ♖e3 ♖d7 17. ♖f5 ♖f6 18. ♖h6 ♖f8 19. f3 g4 20. ♗d2! [20. ♗c2 ♗a5 21. 0-0-0 b5∞

Spaski—Štejn, SSSR 1971 — 13/81] ♖e5 21. ♖f2∞; 18. ♖g7! ♖g7 19. ♗c2 △ f4 Polugajevski; 16. f4!? Bondarevski; 16. ♗c2!? △ f4 Polugajevski

37 15. 0-0 ♖e5 16. a5 f5=

38 15... ♗f6 16. a5 ♖b8 17. 0-0 b5 18. ab6 ♖b6 19. ♖a5± Popov—Janošević, Skopje 1967

39 17. ♖e3 ♕d7 18. a5 ♖ae8 [18... ♖fb8 19. ♖a4 ♕a4 20. ♖a4 b5 21. ab6 ♖b6 (Uhlmann—Pietzsch, Zinnowitz 1967 — 4/830) 22. 0-0! ♗b7 23. ♖a2 ♖b8 24. ♖b1±] 19. g4 ♖g6 20. g3 ♕c3 21. bc3 ♗e4 22. ♗e4 ♖e4 23. ♖h6± Najdorf—Uhlmann, La Habana (ol) 1966 — 2/99; 17... g4=

40 Kanko—Soos, La Habana (ol) 1966 — 2/91

41 14. ♖c4 a6 15. a4 f4?! 16. gf4 ♖f4 17. g3 [17. ♗b3 ♖d7!] ♖f8 18. ♕g4 ♗f6± Portisch—Bokor, Hungary (ch) 1965/66; 14... ♗e7 15. ef5 ♕f5= — 14. ef5

42 15. ♕g4 ♗e7!?; 15. 0-0 ♖d7 16. ♖c4 ♖e5 17. ♖e5 ♕e5 18. ♕d3 ♗f6 19. ♕f5 ♗f5= Pfleger—Hindle, Hastings 1964/65

43 15... ♗f6 16. 0-0 a6? 17. ♖b6 ♖a7 18. ♕g4 ♗d8 19. ♕f5 ♗b6 20. ♕c2 ♗b2 21. ♗d3+—Malich—Bilek, Budapest 1959; 16... ♖a6± — A 73; 15... a6 16. a4 ♗e7 17. ♖b6 ♖a7 18. 0-0 ♖d7 19. ♖d7 ♗d7 [Bilek—Evans, Amsterdam (izt) 1964] 20. ♕d3=

44 16. 0-0 ♖d7 17. ♕g4 [Doda—Honfi, Wijk aan Zee II 1970] ♕g4 △ ♖e5=; 16... ♖a6 17. ♕g4 ♕h7! 18. ♗d2 ♖b4 19. ♖ae1 ♗f6 20. ♕e6 ♖h8 21. ♖d6! ♕d3 22. a3 ♕f1 23. ♖f1 ♖a6∞ Uhlmann—Portisch, Budapest 1961

45 17. g4 ♕g6 18. ♕d3?! ♕d3 19. ♗d3 ♖e5 20. ♗e2 ♖f4!干 F. Portisch—Bilek, Zalaegerszeg 1969 — 8/91; 17. ♕d3 ♕d3 18. ♗d3 ♖e5 19. ♗c2 g4=

46 14. 0-0 ♗e7 15. ♕g4 ♖e5 16. ♕f5 g4 17. ♗e2 h5 18. f4 gf3 19. ♖f3 ♕f5 20. ef5 ♖f3 21. ♗f3 ♕c3 22. bc3 ♗g5= Holmov—Zilberštejn, SSSR (ch) 1973; 15... ♕d4!?; 14. g4 ♖e5 [14... a6 15. a4 ♗e7 16. ♖f1 ♖e5 17. g3 ♖b8 18. ♖g2 b5 19. ab5 ab5 20. ♖f1 b4 21. ♖a4± Forintos—Holm, Siegen (ol) 1970; 14... ♗e7 15. f3 ♖f6 16. ♗c2 ♖b8 17. a4 ♖e8 18. g3 b6 19. ♖f2 a6 20. ♖g2 b5 21. ab5 ab5 22. ♕b5 ♖g4∞ Golz—Möhring, DDR (ch) 1967 — 3/109] 15. f3 a6 16. a4 ♕d7 [Saidy—Reshevsky, USA 1970 — 9/96] 17. 0-0=

47 14... ♖e5 15. ♖e5 ♕e5 16. ♖h6 ♖g7 17. ♖h5 ♖h8 [Balašov—Piket, Beverwijk 1965] 18. g4±; 14... ♖f6 15. f4 [15. f3 ♗e7 16. g4 ♕d7 17. a4± Panno—Johansson, La Habana (ol) 1966 — 2/98] b5?! 16. fg5 hg5 17. ♖b5 ♖e4 18. ♗c2 ♖e8 19. 0-0-0± G. Garcia—Lehmann, La Habana 1965

48 17. $\Delta d3$ $\Delta d3$ 18. $\Psi d3$ $\Delta d7$ 19. 0—0
 $\Delta e5$ 20. $\Psi c2$ $\Psi d7$ 21. $\Xi ae1$ $\Xi ac8$ 22. $g4=$
 Uhlmann—Bobocov, Moskva 1967; 17. $\Delta g4$
 $\Delta g4$ 18. $\Psi g4$ [18. $\Delta g4$ $\Psi e8$ 19. $\Phi f1$ $\Psi g6=$]
 $\Psi f6$ 19. $\Delta e4$ $\Psi b2$ 20. $\Psi e6$ $\Phi h8$ 21. $\Xi d1$ $\Xi ac8$
 22. $\Psi g6$ $\Xi e4$ 23. $\Xi h6$ $\Delta h6$ 24. $\Psi h6=$

49 17... $\Delta d7$ 18. $\Delta d3 \pm$ Boleslavski

50 18. $\Delta d3 \triangle \Delta f5 \pm$ Boleslavski

51 15. $\Delta e3$ $\Delta f6$ 16. $f3?$! $\Xi b8$ 17. $g4$ $b5$ 18.
 $\Delta b5$ $\Delta e4$! 19. $fe4$ $\Psi e4$ 20. $\Psi d3$ [20. $\Psi d2$
 $\Xi b5$ 21. $\Delta b5$ $\Delta d4$ 22. $\Xi h3$ $\Delta g4$ 23. $\Xi g3$
 $f5$] $\Psi b4$ 21. $\Psi d2$ $\Xi b5$ 22. $\Delta b5$ $\Psi b5$ Ψ Donner—
 Gligorić, Eersel (m) 1968 — 5/100; 15.
 $g4$ $\Delta e5$! 16. $\Delta e3$ $a6$ 17. $a4$ $\Delta d7$ 18. $a5$ $b5$! 19.
 $ab6$ $\Xi fb8$ Ψ Portisch—Gligorić, Moskva 1967;
 15. $\Delta b5$ $\Delta f6$ 16. $f3$ $\Delta d7$! 17. $a4$ $a6$ 18. $\Delta c3$
 $b5$ Ψ F. Portisch—Ničevski, Vilnius 1969

52 15... $\Delta e5$ 16. $\Delta e3$ $a6$ [16... $\Delta g6?$! 17.
 $\Psi c2$ $a6$ 18. $a4$ $\Xi e8$ 19. $\Xi ae1 \pm$ Kozma—Kubi-
 ček, ČSSR 1967 — 4/117] 17. $a4$ $\Delta d7$ [17...
 $\Xi b8$ 18. $a5$ $b5$ 19. $ab6$ $\Xi b6$ 20. $\Xi a2 \pm$ O'Kelly—
 Langeweg, Zevenaar 1961] 18. $a5$ $f5$ 19. $ef5$
 $\Delta f5$ 20. $\Delta f5$ $\Xi f5$ 21. $\Xi a4$ $\Delta af8$ 22. $\Xi e4 \pm$
 Ojanen—Fuller, Siegen (ol) 1970; 15... $a6$ 16.
 $a4$ $\Xi b8$ 17. $\Psi c2$ $\Delta d4$ 18. $a5$ $\Delta e5$ 19. $\Delta b6$
 $g4=$ Malich—Darga, Leipzig (ol) 1960

53 16... $b6$ 17. $a4$ $\Xi b8$ 18. $\Delta e3$ $a6$ [Rossetto—
 L. Bronstein, Mar del Plata 1969] 19. $g4=$

54 17... $a6$ 18. $a5$ $\Delta g4$ 19. $\Xi a3$ $\Delta d4$ 20.
 $\Delta g4$ $\Delta g4$ 21. $\Delta e2$ $\Delta g7$ 22. $f3$ $\Delta d7$ 23. $g4$
 $\Delta e5$ 24. $g3$ $\Xi ae8$ 25. $\Delta e3$ $\Psi f6=$ Petersen—
 Matulović, Halle 1967

55 19. $e5$ $de5$ 20. $d6$ $\Psi e6$ 21. $\Delta b5$ $\Delta d5$!
 22. $\Delta f3$ $\Delta b4$ 23. $\Psi e2$ $e4$ Ψ Uhlmann—Gligorić,
 La Habana (ol) 1966 — 2/90; 19. $\Delta d3$ Ψ

56 15... $\Delta e5$ 16. $\Delta e3$ $\Xi e8$! [16... $a6$ 17.
 $a4$ — 13... $a6$] 17. $a4$ $\Xi b8$ 18. $f3$ $a6$ Ψ Uhl-
 mann—Gligorić, Skopje 1968 — 6/760

57 16. $f3$ $\Delta d7$ 17. $a4$ $b6$ 18. $g4$ $\Xi fb8$ 19.
 $\Phi f2$ $a6$ 20. $\Delta e3$ [Uhlmann—Boleslavski, DDR—
 Belorussia 1967] $\Psi e8$! $\triangle b5$ Ψ

58 16... $a6$ 17. $a4$ $\Xi b8$ 18. $a5$ $b5$ 19. $ab6$
 $\Xi b6$ [Deže—Janošević, Vršac 1969] 20. $g4 \pm$

59 17... $\Delta h7$ 18. $g4$ $\Delta f8$ 19. $a4$ $\Delta g6$ 20.
 $\Phi f1$ $\Xi b8$ 21. $\Delta b5$ $\Xi d8$ 22. $\Delta f5?$ $\Delta f5$ 23.
 $ef5$ $\Delta e5$ Ψ Larsen—Fischer, Santa Monica 1966
 — 2/93; 23. $gf5$!; 22. $g3 \triangle \Delta g2 \pm$

60 1/2 : 1/2 Donner—Gligorić, Eersel (m)
 1968 — 5/101

A73

1. $d4$ $\Delta f6$ 2. $c4$ $c5$ 3. $d5$ $e6$ 4. $\Delta c3$ $ed5$ 5. $cd5$ $d6$ 6. $e4$ $g6$
 7. $\Delta f3$ $\Delta g7$ 8. $\Delta e2$ 0—0 9. 0—0

	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
1	...	$\Delta g5$	$\Delta h4^2$	$\Delta d2^4$	$\Psi e2$	$a4$	$f4$	$\Xi ae1$	$\Phi h1^5$	$\pm$
	$b6$	$h6^1$	$\Delta a6^3$	$\Delta e2$	$a6$	$\Xi e8$	$\Psi c7$	$\Delta bd7$		
2	...	$\Delta f4^6$	$\Delta d2$	$a4^8$	$\Xi e1$	$\Delta g3$	$f4$	$\Delta c4$		$=$
	$\Delta bd7$	$\Psi e7^7$	$\Delta e5$	$b6$	$\Xi b8$	$\Delta e8$	$\Delta d7$	$g5^9$		
3	...	$\Delta d2$	$a4^{11}$	$\Delta c4^{13}$	$\Delta e3$	$f4$	$ef5$	$\Phi h1$		$\pm$
	...	$\Delta e8^{10}$	$\Xi b8^{12}$	$\Delta e5$	$f5$	$\Delta f7$	$gf5$	$\Phi h8^{14}$		
4	...	$\Delta g5^{15}$	$\Delta h4^{17}$	$\Delta g3$	$\Delta d2$	$hg3$	$ef5$	$\Delta c4$	$g4^{20}$	$\pm$
	$\Delta a6$	$h6^{16}$	$g5^{18}$	$\Delta h5$	$\Delta g3$	$f5$	$\Delta f5$	$\Delta c7^{19}$	$\Delta g6^{21}$	
5	...	$\Delta f4$	$a4$	$\Delta d2$	$\Xi e1$	$\Delta a6$	$\Delta c4$	$\Psi d2^{23}$		$\pm$
	...	$\Delta c7^{22}$	$b6$	$\Xi e8$	$\Delta a6$	$\Delta a6$	$\Delta f8$			
6	...	$\Delta d2$	$a4^{24}$	$\Delta c4$	$\Delta g5^{26}$	$\Delta c4$	$\Psi e2$	$h3$		$\pm$
	...	$\Delta c7$	$b6^{25}$	$\Delta a6$	$\Delta c4$	$a6$	$\Psi d7$	$\Xi fe8^{27}$		
7	...	$\Delta g5^{28}$	$\Delta h4^{30}$	$\Xi b1$	$\Delta d2$	$\Psi e2$	$\Phi h1^{32}$	$\Delta ce4$	$\Delta g3$	$=$
	$\Delta g4$	$h6^{29}$	$\Psi b6^{31}$	$\Delta bd7$	$\Delta e2$	$\Xi ac8$	$\Delta e4$	$f5$	$fe4^{33}$	
8	...	$\Delta d2$	$\Psi e2$	$\Delta c4^{35}$	$\Delta b5$	$\Psi c2$	$\Delta c3$	$bc3$	$\Delta d2$	$\pm$
	...	$\Delta e2$	$\Xi e8^{34}$	$b5^{36}$	$\Delta e4$	$a6$	$\Delta c3$	$\Psi f6$	$\Delta d7^{37}$	
9	...	$h3$	$\Delta f3$	$\Delta f4^{39}$	$\Psi d2^{41}$	$\Delta g5^{42}$	$\Delta h6$	$\Delta g7^{43}$		$\pm$
	...	$\Delta f3$	$\Delta bd7^{38}$	$\Delta e8^{40}$	$a6$	$\Delta f6$	$\Delta g7$			
10	...	...	...	$\Delta f4^{44}$	$\Psi c2^{46}$	$g4$	$\Delta g3$	$\Delta g2$	$f4$	$\pm$
	...	...	$a6$	$\Xi e8^{45}$	$\Psi c7^{47}$	$h6$	$\Delta bd7$	$c4$	$\Delta c5^{48}$	

- 10... 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845.

♭ad8 20. ♭f4 ♭a4 21. ♭c4 h4干 Didiško—Kapengut, SSSR 1978; 15. a4 a6± — A 75

²⁹ 10... ♭bd7 11. ♭d2 ♭e2 12. ♣e2 a6 13. f4 [13. a4 — A 75] ♣e8 14. ♣ae1 b5 15. ♣f3 c4 16. ♣h1 ♣c7 17. ♭f6! ♭f6 18. e5 de5 19. fe5± Uhlmann—Dely, Sarajevo 1964; 10... a6 11. a4 — A 75

³⁰ 11. ♭f4 ♣e8 12. ♣c2 ♭a6 13. h3 ♭b4 14. ♣d2 ♭f3 15. ♭f3 g5 16. ♭h2 ♣d7 = Lazarev—Klovski, SSSR 1975

³¹ 11... ♭a6 12. ♭d2 ♭e2 13. ♣e2 ♭c7 14. f4 ♣d7 15. ♭c4 ♭h7 16. e5 de5 17. ♭e5 ♭e5 18. fe5 ♭d5 19. ♭e4 ♣a4 20. ♣ad1± Kölzig—Robatsch, Varna (ol) 1962; 11... a6 12. ♭d2 ♭e2 13. ♣e2 ♭bd7 [13... b5 14. a4 b4 15. ♭d1 △ ♭e3± Gufeld] 14. ♭c4 ♭b6 [14... b5 15. ♭d6 ♣b6 16. ♭g3 ♭h5 17. ♭f5± Džindžić—Židkov, SSSR 1972 — 14/144] 15. ♭d6 ♣d6 16. e5 ♣d8 17. ♭e4 ♭bd7 18. ef6 ♭f6 19. ♭f6 ♭f6 20. ♭f6± Gufeld

³² 15. ♭c4 ♣a6 16. ♭g3 ♭e4 17. ♭e4 f5干; 15. ♭g3 ♭h5 16. ♭c4 ♭g3干; 15. ♣fe1 ♭h5 16. ♣f1 ♭e5 17. ♭c4 ♣a6干 Močalov—Kapengut, SSSR 1972

³³ 18. ♣fe1 e3!干 Pešina—Kapengut, SSSR 1977; 18. ♭e4!干 =

³⁴ 11... ♭fd7 12. a4 ♭a6 13. ♭b5 ♣e7 14. ♭c4 ♭b6 15. ♭b6!干 [15. ♭cd6! ♭d5 16. ♣d1 ♭db4 = Kraidman—Cordovil, La Habana (ol) 1966] ab6 16. ♭f4± Matanović; 11... ♭bd7! [△ 12. ♭c4 ♭b6 =] 12. a4 a6 = — A 75

³⁵ 12. ♣f3 ♭bd7 13. ♭c4 ♭b6 14. ♭b6 ♣b6 = Hernandez—Halldarnarsson, Dresden 1969; 12. f3 ♭a6! 13. ♭c4 ♭c7 14. ♭g5 b5 15. ♭e3 ♣d7 16. a4± Nemet—Planinc, Jugoslavija 1975 — 19/105; 12... ♭bd7!干

³⁶ 12... ♣c7 13. ♭f4 ♭e4 14. ♣ae1 f5 15. ♭d6±; 12... ♭e4 13. ♭e4 f5 14. ♭cd6 ♣d6 15. ♭d6 ♣e2 16. ♭b7±

³⁷ Bagirov—Karasev, SSSR 1974 — 18/116

³⁸ 11... ♭a6 12. ♭f4 ♣e7 [12... ♣e8 13. ♣e1 ♭c7 14. a4 a6 15. ♣b3 ♣b8± Foguelman—Benraguen, Buenos Aires 1962] 13. ♣e1 ♭d7 14. ♣d2 ♭c7 15. ♭e2 a6 16. a4 ♣ab8 17. ♭f1± Toprover—Blekšin, SSSR 1972; 11... ♣e8 12. ♭f4 a6 [12... b5? 13. ♭b5 ♭e4 14. ♣a4 ♭b2 15. ♭c7± Sapi—Honfi, Hungary 1971 — 11/83] 13. a4 — A 75

³⁹ 12. ♣c2 ♣e8 13. ♭d2?! c4 14. ♭e3 a6 15. a4 ♣c8干 Nikolac—Rajković, Jugoslavija 1978 — 26/135; 13. ♭f4 =; 12. ♭g5 ♣b6 13. ♣c2 ♣fe8 14. ♣ae1 a6 15. ♭e2 ♣ac8 16. f4!干 c4 17. ♣h1 ♣d4!干 18. ♭f3 ♭c5 19. ♭h4 ♣d3 20. ♣c1!± E. Anderssen—Carls, Hamburg (ol) 1930

⁴⁰ 12... ♭e5?! 13. ♭e2 △ ♭h2, f4± Euwe

⁴¹ 13. ♣e1 a6 14. a4 — A 75

⁴² 14. ♭e2 b5 15. a4 b4 16. ♭d1 ♣e7 = Hartoch—Browne, Amsterdam 1972; 14. a4 — A 75

⁴³ 16. ♭g5 ♭f6 17. ♭f6 ♭ef6 18. ♣ae1 ♣e8?! 19. ♭d1± Gligorić—Matulović, Palma de Mallorca 1968; 18... b5!干; 16. ♭g7±

⁴⁴ 12. a4 — A 75

⁴⁵ 12... b5 13. e5 de5 14. d6 ♣a7 15. ♭e5± Smislov; 13. a4!± Polugajevski; 12... ♣c7 13. e5! de5 14. d6±; 12... ♣e7 13. e5 de5 14. d6 ♣e6 15. ♣e1 ♭bd7 16. ♭b7 ♣ab8 17. ♭a6 ♣b2 18. ♣d3± Smislov

⁴⁶ 13. ♣e1 ♭fd7 14. a4 [14. ♭d6 ♣b6干 Kapengut] ♭e5 15. ♭e2 ♭bd7 16. ♣d2 ♭b6 17. ♭h2± Fridštejn—Smilga, SSSR 1957; 13. a4 — A 75

⁴⁷ 13... b5 14. ♣ae1 ♣a7 15. g4 ♣ae7 16. ♭g3 b4 17. ♭a4± Petrosjan

⁴⁸ Janošević—Reshevsky, Netanya 1971

A74

1. d4 ♭f6 2. c4 c5 3. d5 e6 4. ♭c3 ed5 5. cd5 d6 6. e4 g6
7. ♭f3 ♭g7 8. ♭e2 0—0 9. 0—0 a6 10. a4

	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
1	...	♭f4 ²	♭d2	h3 ⁴	♣c2	♭g3	f4	♭f4	♣h1	±
	♭bd7 ¹	♣c7 ³	♣e8	♭e5 ⁵	h6 ⁶	g5	gf4	♣e7	♭g6 ⁷	
2	...	...	♭d2	h3 ⁹	♣c2 ¹¹	ef5	♣ae1	♭d3	♭e2	∞
	...	♣e7	♭e5 ⁸	♭fd7 ¹⁰	f5	gf5	♣f6	♣h4	♭d3 ¹²	
3	...	♭g5	♭d2	f4 ¹⁴	♣h1	♭c4	♭f6	e5 ¹⁶		±
	...	♣e8	♣c7 ¹³	♣b8	c4 ¹⁵	♭c5	♭f6			
4	...	...	♭h4	♭d2	♭g3 ¹⁹	h3	♣c2	f4	♭f4	±
	...	h6	♣e8 ¹⁷	♣c7 ¹⁸	♭e5	♣b8	g5	gf4	♣e7 ²⁰	
5	...	♭d2	♣e1 ²²	f4 ²³	♭f3	ab5	♣a5	♭a4	♭c4 ²⁴	±
	...	♣e7 ²¹	b6	♣b8	b5	ab5	b4	h5		

- ¹ 10... b6 11. ♠f4 [11. ♠d2 ♠a7 12. ♠c4 ♠e7 13. f3 ♠e8 14. ♠b3 ♠b7 15. ♠f4± Brander—Kinako, Helsinki 1966] ♠a7 12. ♠d2 ♠e7 13. ♠f3 ♠e8 14. ♠c4 ♠c7 [Smislov—Ragozin, SSSR 1953] 15. ♠e1±; 11... ♠g4 — 10... ♠g4
- ² 11. h3 ♠e7 12. ♠c2 ♠b8 13. ♠e1 ♠e8 = Pinkus—Feuerstein, Manhattan 1955/56
- ³ 11... ♠e8 12. h3 [12. ♠d2 ♠e5 13. ♠e5 de5 14. ♠e3 ♠d6 15. a5± Szabo—Szöllösi, Hungary (ch) 1962; 12... f6 13. h3 ♠e5 14. ♠fe1± Kozma—Rabar, Marianske Lazne 1960] ♠b8 13. ♠d2 f5 14. ef5 gf5 15. ♠c4 ♠e5 16. ♠d2 ♠c4 17. ♠c4 ♠d7 18. a5± Karaklajić—Bošković, Beograd 1966 — 2/100; 12. ♠c2!?
- ⁴ 13. ♠c2 ♠e5 14. a5 h6 15. ♠g3 g5 16. f4 gf4 17. ♠f4 ♠fd7 18. ♠g3 ♠b8 19. ♠d1 b600 Wexler—Filipowicz, Tel Aviv (ol) 1964
- ⁵ 13... ♠b8 14. ♠c2 h6 15. ♠h2 g5 16. f4 gf4 17. ♠f4 ♠fd7 19. ♠e3± Bukić—Filipowicz, Budva 1963
- ⁶ 14... ♠b8 15. ♠e3 b6 16. b3 ♠e7 17. ♠ae1± Reshevsky—S. Garcia, Palma de Mallorca 1971; 14... ♠fd7 15. ♠e3 f6 16. f4± Averbah—Toluš, SSSR 1953
- ⁷ 19. ♠h2 ♠d7 20. ♠d1 ♠de5 21. ♠a3± Malich—Browne, Amsterdam 1972
- ⁸ 12... ♠b8 13. ♠e1 ♠e8 14. ♠g3 h5 15. h3 h4 16. ♠h2 g5 = Forintos—Kapengut, Kecskemet 1972; 12... b6 13. ♠e1 ♠b8 14. h3 ♠e8 15. ♠g3 ♠c7 16. ♠c4 ♠e5 = Soos—Pfleger, Lugano (ol) 1968
- ⁹ 13. ♠e1 ♠b8 14. h3 ♠e8 15. ♠e3 g5 16. ♠f1 f5 = Alterman—Kapengut, SSSR 1975
- ¹⁰ 13... ♠e8 14. ♠h2 f5 15. f4 ♠d7 16. ♠d3± Bachmann—Langeweg, BRD—Nederland 1963; 13... h6 14. ♠h2 g5 15. f4 gf4 16. ♠f4 [Sosonko—Timman, Wijk aan Zee 1975 — 19/103] ♠g6 17. ♠g3 ♠d7 18. ♠g4±; 16... ♠fd7!?
- ¹¹ 14. ♠g3 g5 15. ♠c2 ♠g6 16. ♠g4 ♠de500 Kaunas—Mamatov, SSSR 1972
- ¹² 19. ♠d3 ♠e5 20. ♠c2 ♠d700 Malich—Enklaar, Amsterdam 1971
- ¹³ 12... h6 13. ♠h4± — 11... h6
- ¹⁴ 13. ♠c2 ♠b8 [13... b6 14. h3 h6 15. ♠h4 g5 16. ♠g3 ♠e5 17. f4± Hurme—Tringov, Nice (ol) 1974] 14. h3 [14. f4 b6 15. ♠h1 c4 (15... b5 16. ab5 ab5 17. ♠b5 ♠b6 18. ♠c4 ♠g4 19. ♠f3 ♠d4 20. ♠f1± Lazarev—Hermelin, SSSR 1968) 16. ♠c4 ♠g4 17. ♠d3 ♠c5 18. ♠d1 b5 19. ab5 ab5 20. ♠b3 ♠b4 21. h3 ♠c5 22. ♠c2 ♠e4! Furman—Koljzda, SSSR 1960; 14. ♠h1 c4 15. ♠c4 b5 16. ab5 ab5 17. ♠d3± Ojanen—Kraidman, La Habana (ol) 1966 — 2/97] ♠f8 15. ♠f4 ♠d7± Malich—Gromek, Marianske Lazne 1959; 13. h3 ♠b8 14. ♠c2 h6 15. ♠h4 g5 16. ♠g3 ♠e5 — 11... h6
- ¹⁵ 14... h6 15. ♠h4± — 11... h6
- ¹⁶ Uhlmann—Yepez, Tel Aviv (ol) 1964
- ¹⁷ 12... ♠e7 13. ♠d2 g5! 14. ♠g3 ♠e5 15. ♠e5 ♠e5 16. ♠c4 ♠e7 17. e5 de5 18. d6 ♠d8 19. ♠c2 ♠e6 20. ♠ad1 ♠c4 = Geler—Gufeld, SSSR (ch) 1959; 15. ♠e1 ♠fd7 16. ♠f1 ♠g6 17. ♠g4 ♠de5 18. ♠c8 ♠ac8 19. ♠e3 ♠f6 1/2 : 1/2 Averbah—Talij, Portorož (izt) 1958; 15. ♠c2! ♠fd7 16. ♠d1 ♠g6 17. ♠g4 ♠d4 18. ♠c4 ♠ge5 19. ♠de3 ♠f6 20. ♠d7 ♠d7 21. ♠b6 ♠d7, ♠f5± Polugajevski—Kapengut, SSSR 1975 — 20/127
- ¹⁸ 13... g5 14. ♠g3 ♠e5 [14... ♠c7 15. ♠c2 ♠e5 16. ♠e5 ♠e5 17. ♠c4 ♠e8 18. f4 ♠g4 19. e5 gf4 20. ♠g4 ♠g4 21. ♠f4 ♠h5 22. ed6± Geler—Mnacakanjan, SSSR 1959] 15. f4 [15. ♠c2 b6 16. ♠ab1 (16. h3 g4 17. hg4 ♠fg4 18. ♠d1 h5 19. ♠g4 hg4 20. ♠e3 ♠b8 21. ♠dc4 b5 = Gosin—Sorokin, SSSR 1960) ♠a7 17. b4 ♠ae7 18. bc5 bc5 19. a5!? ♠fd7 20. ♠d1 ♠f6!? 21. ♠b6 ♠ed7 22. ♠d6± Polugajevski—Lutikov, SSSR 1958; 15... ♠g4!?] gf4 16. ♠f4 ♠e7 17. ♠h1 ♠g6 18. ♠g3 ♠d7 19. ♠c4 ♠de5 20. ♠e3 ♠b8 21. ♠b1 ♠f6?! 22. ♠f5± Štejn—Westman, La Habana (ol) 1966 — 2/88
- ¹⁹ 14. f4 ♠b8 15. ♠h1 ♠h7 16. ♠c4 [16. ♠c2 ♠fd800 Wexler—Flores, Sao Paulo 1960] ♠b6 17. e5 ♠c4 18. ♠c4 ♠d7 19. ♠e4± Velsely—Juttler, Varna 1959; 14... c4!00
- ²⁰ 18... ♠fd7 19. ♠f3 ♠g6 20. ♠g3 ♠de5 21. ♠e5 ♠e5 22. ♠h5 ♠f8 23. ♠h4± Portisch—Pogats, Budapest 1956; 18... ♠e7±
- ²¹ 11... ♠b8 12. ♠c4 ♠b6 13. ♠e3 ♠e8 14. a5± Hamann—Fedder, Danmark 1969; 11... ♠e8 12. ♠c4 [12. ♠c2 ♠b8 13. ♠b1?! ♠e7 14. ♠c4 b6 15. f4 f500 Las Ibenas—Rubinetti, Buenos Aires 1965; 13. a5 =] ♠e5 [12... ♠b8 13. f4 b6 14. ♠f3± Dodeno—MADERNA, Buenos Aires 1955] 13. ♠e3 f5 14. f4 ♠f7 15. ef5 gf5 16. ♠d3± Vadep—Rabar, Graz 1961; 11... ♠e8 — A 77
- ²² 12. f4 ♠b8 13. ♠h1 [13. a5 b5 14. ab6 ♠b6 15. ♠a5 c4 16. ♠h1 ♠c7 17. ♠a4 ♠fd7± Minaja—Letelier, Medellin 1973] b6 14. ♠c4± Balinas—Savon, Odesa 1976
- ²³ 13. ♠c2 ♠e8 14. h3 ♠b8 14. ♠c4 ♠e5 16. ♠f4 ♠c4 17. ♠c4 ♠d7 = Tisdall—Nunn, London 1976; 13. a5!? Gufeld
- ²⁴ Petrosjan—Kapengut, SSSR 1972 — 13/124

1. d4 ♖f6 2. c4 c5 3. d5 e6 4. ♖c3 ed5 5. cd5 d6 6. e4 g6
7. ♖f3 ♗g7 8. ♗e2 0—0 9. 0—0 a6 10. a4 ♗g4

	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
1	h3 ¹ ♗f3	♗f3 ♗bd7 ²	♗f4 ³ ♗e7 ⁴	♗c2 ⁵ ♗fe8	♗fe1 ⁶ c4	♗a2 ⁷ ♗ac8	♗ad1 ♗e5	♗e2 ⁸		=
2	...	...	...	♗c2 ⁹ ♗fe8	a5 ¹⁰ c4 ¹¹	♗b1 ¹² ♗c5	♗c4 ♗fe4	♗a2 f5	♗d2 ♗d2 ¹³	=
3	♗d2 ♗e2	♗e2 ♗bd7 ¹⁴	♗c4 ¹⁵ ♗b6 ¹⁶	♗e3 ¹⁷ ♗e7 ¹⁸	a5 ¹⁹ ♗bd7	♗c4 ♗e5 ²⁰	♗b6 ²¹ ♗ae8	♗g5 h6 ²²	♗d2 ♗fd7 ²³	=
4	♗g5 ♗f3 ²⁴	♗f3 ♗bd7 ²⁵	♗c2 ²⁶ ♗e8	♗e2 ♗a5	b3 ♗e7	♗d2 ♗ae8	♗h1 ♗c7	f3 ♗b6	a5 ♗c8 ²⁷	±
5	...	♗d2 ♗bd7	♗e2 ♗e8 ²⁸	f4 ♗c7	♗f3 ²⁹ c4	♗h1 ♗ac8 ³⁰	♗ac1 ♗b8	♗f6 ♗f6	e5 de5 ³¹	∞
6	...	♗h4 ³² h6	♗d2 ♗bd7 ³³	♗e2 ♗e8 ³⁴	f4 ³⁵ ♗c7	♗f3 ³⁶ ♗ab8 ³⁷	♗f6 ♗f6	e5 de5	f5 e4 ³⁸	∞
7	♗f4 ♗f3 ³⁹	♗f3 ♗e8 ⁴⁰	♗e1 ♗c7 ⁴¹	e5 ⁴² de5	d6 ♗d7 ⁴³	♗e5 ♗e5	♗e5 ♗c6	♗f6 ♗f6	♗e4 ⁴⁴	±
8	...	...	♗d2 ⁴⁵ ♗d7	♗h6 ⁴⁶ ♗ef6 ⁴⁷	♗g7 ♗g7	♗e2 ♗e7	f3 ♗e5	♗ad1 ♗fe8	f4 ♗e7 ⁴⁸	±
9	...	♗c2 ⁴⁹ ♗e8	♗fe1 ⁵¹ ♗bd7	a5 ⁵² ♗ab8 ⁵³	h3 ♗f3	♗f3 b5	ab6 ♗b6	♗a2 ♗eb8	♗e2 a5 ⁵⁴	=
10	...	♗d2 ♗e2	♗e2 ♗h5	♗e3 ♗d7 ⁵⁵	g4 ⁵⁶ ♗hf6	h3 ⁵⁷ h5 ⁵⁸	g5 ♗h7	f4 ♗d4	♗h1 ♗e3 ⁵⁹	±
11	...	...	...	...	a5 ♗c7 ⁶⁰	g4 ⁶¹ ♗hf6	f3 ♗e5 ⁶²	♗h1 ♗ac8	♗a4 h5 ⁶³	±

¹ 11. ♗e1 ♗f3 12. ♗f3 ♗bd7 13. ♗e2 ♗e8 14. f3 ♗c8 15. a5 c4= O'Kelly—Damjanović, La Habana 1968; 11. a5 ♗bd7 12. ♗e1 ♗e8 13. h3 ♗f3 14. ♗f3 c4 15. ♗a4 ♗c8 16. ♗e3 ♗c7= Sanchez—Hutchings, Haifa (ol) 1976

² 12... ♗e8 13. ♗f4 ♗c7 14. g4 [14. ♗c2 ♗bd7 15. ♗e2 c4 16. ♗fe1 b6 17. ♗ac1 ♗ac8 18. g4 h6 19. ♗g3= Zinser—Z'Berg, Strasbourg 1972] ♗fd7 15. ♗c2 ♗e5 16. ♗e2 ♗bd7 17. b3?! c4干 Gligorić—Janošević, Titovo Užice 1966; 17. ♗g3!∞ Cioaltea

³ 13. a5 ♗e8 14. ♗f4 ♗e5 15. ♗e2 b5?! 16. ab6 ♗b6 17. ♗a2 ♗e7 18. ♗c2 ♗e8 19. ♗fa1± ×a6 Hamann—Bierring, Denmark 1975; 15... ♗c7=; 13. g3 ♗e8 14. ♗c2 ♗c8 15. a5 c4 16. ♗a4 ♗e5 17. ♗g2 ♗fd7= Udovčić—Janošević, Jugoslavija (ch) 1959; 13. ♗e2 ♗e8 14. ♗c2 ♗c8 [14... ♗c7 15. a5 ♗e7 16. ♗e3 ♗ae8 17. ♗a4 h6 18. ♗c1 g5 19. b4±↑ Ott—Varasdi, Groningen 1973] 15. ♗e1 c4! 16. ♗f4 ♗e5 17. a5 ♗fd7 18. ♗g3 g5∞ Gerusel—Kavalek, Solingen 1974

⁴ 13... ♗e8 14. ♗e2 [14. ♗e1 ♗c8 15. ♗c2 c4 16. ♗g4 ♗c7= Sanguineti—Malich,

Lugano (ol) 1968; 14. ♗d2 c4! 15. ♗e2 ♗c8 16. ♗h6 ♗ef6 17. ♗g7 ♗g7= Lakić—Hulak, Banja Luka 1976] ♗e7 [14... ♗c7 15. ♗c1 ♗b8 16. b3 ♗ef6 17. ♗c2 ♗fe8 18. ♗h2 h6 19. ♗h1 ♗h7 20. f4± Smislov—Filip, Baden 1957; 15... c4!?= Becker] 15. ♗c2 [15. ♗d2 ♗c7 16. ♗fe1 ♗fb8= Pachman—Szabo, Mar del Plata 1962] ♗c7 16. ♗fe1 ♗ab8 17. ♗f1± Polugajevski—Vilela, Buenos Aires (ol) 1978 — 26/136

⁵ 14. a5 ♗ab8 15. ♗c2 ♗fc8 16. ♗a4 ♗e5 17. ♗e2 ♗fd7= Pinjagin—Šofman, SSSR 1959

⁶ 15. ♗ae1!? Petrosjan

⁷ 16. a5 ♗c5 17. e5 [17. ♗e2 ♗fd7 18. ♗a3 ♗b3 19. ♗d1 ♗e5干 Donner—Planinc, Amsterdam 1973 — 16/97] ♗d3 18. ef6 ♗e1 19. fe7 ♗c2 20. ♗c1 ♗d4 21. ♗d6 ♗f5 22. ♗a3 ♗e7 23. ♗a4干 Petrosjan

⁸ Petrosjan

⁹ 14. g4?! h6 15. ♗d2 ♗h7 16. ♗g2 c4干 Kluger—Portisch, Hungary (ch) 1971; 14. ♗d2 ♗fe8 15. a5 [15. ♗ab1 ♗ab8 16. ♗fc1 ♗e5 17. ♗e2 ♗a5= Bagdasanov—Polugajevski, SSSR 1971] ♗ac8 [15... b5= Kraidman—

Peretz, Tel Aviv 1966] 16. g4 ♠e7 17. ♠fe1 ♠e8 = Vaganjan—Talj, SSSR (ch) 1971 — 12/106; 14. a5!? c4!? 15. ♠a4 △ ♠e2 Malich

¹⁰ 15. b3 c4 16. b4 ♠e7 17. ♠fe1 ♠ae8 = Dieks—Nunn, Groningen 1974/75; 15. ♠ac1 ♠e7 = Najdorf—Reinhardt, Mar del Plata 1961; 15. ♠fe1 c4 [15... ♠ac8 16. a5 ♠e5 17. ♠e2 ♠fd7 18. ♠d2 ♠f8 = Florian—Usov, Budapest—Leningrad 1961; 15... ♠e7 16. ♠ad1 ♠ae8 = Zobisch—Holm, Gloggnitz 1971] 16. ♠e2 ♠e7 [16... ♠ab8 17. a5 ♠c5?! 18. ♠c4± Ogaard—Ermenkov, Stockholm 1969; 17... ♠e7!? = Ciocaltea] 17. ♠ad1 ♠b8 18. a5 ♠be8!oo Uhlmann—Portisch, Hastings 1970/71 — 11/80

¹¹ 15... ♠ac8 16. ♠a4 ♠e5 17. ♠e2 ♠e7 18. ♠e1 ♠fd7 = Portisch—Honfi, Hungary (ch) 1971; 15... ♠e5 16. ♠e2 ♠fd7 17. ♠d2 c4 = Ree—Keene, La Habana (ol) 1966 — 2/107; 15... ♠e7 16. g4 h6 17. ♠g2 ♠ae8 = Tajmanov—Štejn, SSSR (ch) 1971

¹² 16. ♠e2!?

¹³ Portisch—Timman, Hastings 1969/70

¹⁴ 12... ♠e8?! 13. ♠c4 [13. ♠d3?! ♠bd7 14. ♠c2 ♠h5 15. g3 ♠c8± Gurevič—Hasin, SSSR 1970 — 11/84] ♠e7 [13... ♠e4? 14. ♠e4 f5 15. f3±] 14. ♠f4! — 11. ♠f4

¹⁵ 13. f4 ♠e8 14. ♠f3 = Witkowski—Adamski, Polska (ch) 1968

¹⁶ 13... ♠e8 14. ♠d2 ♠e5 15. ♠e3 ♠c7 16. f4 ♠d7± Struner—Ugrinović, Österreich 1962

¹⁷ 14. ♠b6 ♠b6 15. ♠e3 ♠fe8 = S. Garcia—Rodriguez, Camaguey 1974; 14. ♠g5 ♠e8 15. ♠fe1 ♠c7 16. ♠b6 ♠b6 = Warner—Browne, Vancouver 1971; 14. ♠a3 ♠e8 15. ♠c2 ♠e7 16. f3 ♠h5 17. g4 ♠f6 18. ♠f4 = Lukov—Velikov, Stara Zagora 1977

¹⁸ 14... ♠e8 15. a5 [15. f3 ♠b8 16. ♠h1 ♠h5 17. g4± Gligorić—Campos-Lopez, San Antonio 1972 — 14/145] ♠bd7 16. ♠c4 ♠e5 17. ♠b6± Rajković; 14... ♠c7 15. a5 ♠bd7 16. ♠c4 b5 = Donner—Portisch, Budapest 1961

¹⁹ 15. f3? ♠h5 16. ♠h1 ♠ae8 17. ♠d2 f5± Doubleday—Day, Canada 1975

²⁰ 16... ♠ae8 17. ♠g5 h6 18. ♠h4 g5 19. ♠g3 ♠e4 20. ♠d6± Nemet

²¹ 17. ♠e5 ♠e5 18. f4 ♠e7 19. ♠d2 ♠fe8 20. ♠ae1 ♠d7 = Nemet—Rajković, Jugoslavija (ch) 1975 — 19/106

²² 18... ♠c7 19. f3± Donner—Browne, Amsterdam 1972 — 13/129

²³ 20. ♠ba4?! f5± Ivkov—Rajković, Jugoslavija 1976 — 22/148; 20. ♠d7 ♠d7 =

²⁴ 11... ♠b6 12. e5 de5 13. ♠e5 ♠b2 14. ♠g4 ♠g4 15. ♠g4 ♠c3 16. ♠b1 f5 17. ♠f3 ♠d7 18. d6 ♠f6 19. ♠b7± Antunac—Hulak, Zagreb 1973

²⁵ 12... ♠e8 13. ♠c2 ♠e7!? Gufeld

²⁶ 13. ♠d2 ♠e8 [13... c4 14. ♠e2 ♠c7 15. ♠h1 ♠c5 16. ♠e3 ♠fe8 17. f3 = Stahlberg—Spaski, Göteborg (izt) 1955] 14. ♠ae1 c4 15. ♠f4 ♠e7 16. ♠h4 ♠f8 17. ♠d1 h6 18. ♠d2 ♠c5 19. ♠c2± Gligorić—Najdorf, Manila 1973 — 16/98

²⁷ 20. ♠g5± Timman—Kavalek, Wijk aan Zee 1975

²⁸ 13... ♠c7!? △ ♠ae8

²⁹ 15. ♠ae1 b5 [15... h6 16. ♠f6 ♠f6 17. e5 de5 18. f5 e4!oo Spaski—Balašov, Moskva 1971 — 12/111] 16. ab5 ab5 17. ♠b5 [17. ♠b5 ♠ab8 18. ♠d3 ♠b2 19. ♠c4 ♠b3!±; 18. ♠c6!? Gligorić] ♠b6 18. ♠h1 ♠d5± Gligorić—Ree, Amsterdam 1971 — 12/109

³⁰ 16... b6? 17. ♠ae1 h6 18. ♠f6 ♠f6 [18... ♠f6 19. e5 de5 20. fe5 △ ♠de4±] 19. e5 ♠h7 20. ♠de4± Gligorić—Hartoch, Amsterdam 1971 — 12/108; 16... ♠ab8 17. ♠ae1 b5 18. ab5 ab5 19. e5 de5 20. f5 ♠f8? 21. ♠de4± Timman—Nunn, London 1975 — 20/128; 20... e4!? △ ♠e5oo

³¹ 20. f5 ♠c7 21. ♠de4oo Gligorić—Pfleger, Hastings 1971 — 13/128

³² 12. ♠f4 ♠e8 13. ♠c2 [13. h3? ♠e4!±] ♠c7 14. ♠fe1 ♠bd7 15. h3 ♠f3 = Geler—Talj, SSSR (ch) 1959

³³ 12... g5 13. ♠g3 ♠h5 14. ♠d2 ♠g3 15. hg3 ♠e2 16. ♠e2± Hartoch—Holm, Gloggnitz 1971; 12... ♠f3 13. ♠f3 ♠bd7 14. ♠c2 [14. ♠g3 ♠c7 15. a5 ♠fe8 16. ♠a4 ♠ac8 17. ♠ac1 c4 18. ♠b4 ♠c5 = Novotelnov—Šamković, SSSR 1959; 14. ♠e2 ♠e8 15. f4 ♠b6 16. ♠c2 ♠b4 17. ♠f3 c4 18. ♠ae1 b5 = Zaharov—Židkov, SSSR 1972 — 13/125] c4 15. ♠e2 ♠c8 16. ♠fe1 ♠e5 17. a5 g5 18. ♠g3 ♠fd7 19. ♠d1 ♠e8 20. ♠e3± Ree—Kaplan, Amsterdam 1974

³⁴ 14... ♠c7 15. f4 ♠ae8 16. ♠f3 ♠h7 17. a5 f5 18. ef5 ♠f5 19. ♠de4± Olafsson—Janofsky, Dallas 1957

³⁵ 15. f3 ♠c7 16. g4 ♠ac8 17. a5 ♠e5 18. ♠g3 c4 = Panno—O. Rodriguez, Sao Paulo 1972; 15. ♠ad1 g5?! 16. ♠g3 ♠e5 17. f4 gf4 18. ♠f4± Savon—Vogt, Halle 1974 — 18/117; 15... ♠c7!oo

³⁶ 16. ♠ae1 [Bobocov—Mühlberg, Varna 1957] b5!?

³⁷ 16... c4 17. ♠h1 ♠ac8 18. ♠ae1 ♠b6?! 19. ♠f6 ♠f6 20. e5 ♠h7 21. ♠de4 de5 22. d6± Rabar—Gligorić, Zagreb 1955

³⁸ Perkins—Kinlay, London 1977

³⁹ 11... b6 12. h3 ♠f3 13. ♠f3 ♠e8 14. ♠d2 ♠d7 15. ♠e2 ♠e7 16. ♠fe1 ♠c7 17. ♠f1 ♠fe8 18. ♠h1 ♠ab8 19. ♠g5 f6 20. ♠f4 ♠b7 21. ♠ab1 △ b4± Szabo—Androvitzky, Hungary (ch) 1962; 11... ♠e7 12. ♠d2! [12. h3? ♠e4 13. ♠e4 ♠e4 14. ♠d6 ♠e8!±; 12.

♯c2 ♭bd7 13. ♯fe1 c4!? (13... b6 14. h3 ♯f3 15. ♯f3 ♭e8 16. ♯e2 ♭c7 = O'Kelly—Korčnoj, La Habana 1969) 14. ♯ad1 ♯ac8 = Pachman—Kaplan, Puerto Rico 1968 — 5/102] ♯e2 13. ♯e2 ♯e8 14. ♯ae1 [14. ♭c4 ♭e4 15. ♯ae1 ♯c3 16. bc3 ♯d8 17. ♯f3 f5 18. a5± Donner—Hug, Berlin 1971] ♭h5 15. ♯e3 ♭d7 16. f4 ♯c3 17. bc3 ♭hf6 18. ♯f2 ♭d5 19. ♯f3± Kuligowski—Koopman, Groningen 1973; 11... ♯c7 12. ♭d2 ♯e2 13. ♯e2 ♭h5 14. ♯e3 ♭d7 15. a5± Bielczyk—Mandekić, corr. 1976; 11... ♭h5 12. ♯g5 ♯b6 13. ♯d2 ♭d7 14. a5 ♯c7 15. h3 ♯f3 16. ♯f3± Zajd—Kasparov, SSSR 1977

40 12... ♯e7 13. e5 de5 14. d6 ♯e8 15. ♯e1 ♭bd7 16. ♯b7 ♯b8 17. ♯a6± S. Garcia—Ljubojević, Madrid 1973; 12... ♯c7 13. ♯c1 [13. ♯e1 ♭bd7 14. a5 ♯fe8 15. ♯c2 ♯ab8 = Pachman—Gašić, Sarajevo 1966; 13. e5!?±] ♭bd7 14. b4 ♯fe8 15. a5± D. Byrne—Reshevsky, USA (ch) 1956

41 13... ♯f8?! 14. ♯b3 ♯c7 15. e5 de5 16. ♯e5± Pytel—Filipowicz, Polska (ch) 1974

42 14. ♯c2 ♭bd7 15. a5 c4 16. ♯a4 b5 17. ab6 ♭b6 18. ♯a5 ♭fd7±; 15... ♯ac8 =

43 15... ♯c8!?

44 Gheorghiu—Kaplan, Lugano (ol) 1968

45 13. ♯b3 b6 14. ♭d1 ♭d7 = Ivkov—Trifunović, Sombor 1957; 13. ♯e1 ♭d7 14. ♯e2 ♯c8 15. ♯g3 ♯a5 = Byrne—Bielicki, Santa Fe 1961

46 14. ♯g5 ♯f6 15. ♯e3 ♯b8 16. ♯e2 ♭c7 17. ♯fb1 ♯e8 = Buhman—Podgajec, SSSR 1972; 15. h4!?

47 14... ♯a5 15. ♯g7 ♯g7± Luckis—Bolbochan, Buenos Aires 1966; 14... ♭c7!?

48 Lukacs—Ničevski, Pernik 1977

49 12. h3? ♭e4 13. hg4 [13. ♭e4 ♯e4 14. ♯g5 ♯e8 15. ♯d3 ♯f3 16. ♯f3 ♯b4—+ Uhlmann—Fischer, Palma de Mallorca (izt) 1970 — 10/122] ♯c3 14. ♯b3 ♯b4! [14... ♯g7? 15. ♯b7 ♭d7 16. ♯d3 ♭df6 17. ♯ae1± Brinck-Claussen—Minić, Wijk aan Zee II 1971 — 11/81] 15. ♯d3 ♯f6±

50 12... ♭h5 13. ♯g5 ♯c7 [13... ♯f6 14. ♯d2 ♭d7 15. h3 ♯f3 16. ♯f3± Šamko—Filipowicz, Polanica Zdroj 1970 — 11/79] 14. h3 ♯f3 15. ♯f3± Tan—Milić, Beverwijk 1963; 12... ♯f3!±oo

51 13. a5 ♭bd7 14. ♯a4 ♯ac8 15. b3 c4 16. ♯c4 ♯a5 17. ♯d6 ♯c4 18. bc4 ♭c5♞ Eperjesi—Sapi, Hungary (ch) 1977; 13. h3 ♯f3 14. ♯f3 ♭bd7 — 11. h3

52 14. b3 ♯ab8 15. a5 ♯bc8 16. ♯d2 c4 17. ♯c4 [17. b4 ♯f3 18. ♯f3 ♭e5 19. ♯e2 ♭d3 20. ♯d3 cd3 21. ♯d3 ♭d7± Talj, Korčnoj; 17. bc4 ♭c5 18. h3 ♯d7 19. ♯e3 ♭fe4 20. ♯d4 ♯d4 21. ♭d4 ♯d8± Tukmakov—Talj, SSSR (ch) 1971] ♯f3 18. gf3 ♭h5oo; 14. ♭d2 ♯e2 15. ♯e2 ♭h5 16. ♯e3 ♯d4 17. ♭f3 ♯e3 18. ♯e3 = Cvetković—Janošević, Vrnjačka Banja 1974

53 14... ♯ac8 15. ♭d2 ♯e2 16. ♯e2 c4 17. ♯a4 ♭c5 18. ♯c4 ♭h5 19. ♯e3 ♯a5 20. b4± Christiansen—Ornstein, Polanica Zdroj 1975; 14... ♯e7 15. ♭d2 ♯e2 16. ♯e2 ♯f8 17. ♭c4 ♭e8 18. ♭a4± Donner—Enklaar, Wijk aan Zee 1973

54 Talj—Štejn, SSSR 1971 — 12/110

55 14... b6?! 15. g4! ♭f6 16. ♯f4 ♯a7 17. ♭c4± Korčnoj—Minić, SSSR—Jugoslavija 1971 — 12/116; 14... ♯d4! 15. ♯d3 ♯e3 16. ♯e3 ♭d7 17. g4± Pytel—Ničevski, Albena 1973

56 15. ♯h1 ♯d4 16. ♯a3 ♭e5 17. ♭f3 ♭f3 18. ♯f3 ♯h4 = Cafferty—Damjanović, Montilla 1972; 15. ♯ae1! ♯b8 16. f4 ♭hf6 17. e5 de5 18. f5oo Arnaudov—Hulak, Varna 1974

57 16. a5?! h5 17. h3 hg4 18. hg4 ♭e5 19. f3 ♯c8 20. ♯a4 ♯d7 21. ♯g2 ♭h7 22. ♯aa1 f5± Ree—Portisch, Teesside 1972; 16. f3 ♯c7 [16... ♯c8?! = O'Kelly—Browne, San Juan 1969] 17. ♯f4 ♭e5 18. ♯g3 ♯ac8 19. a5 c4!± Szabo

58 16... ♯c7 17. ♯f4 ♭b6 18. ♯d3 ♭fd7 19. a5 ♭c8± Tukmakov—Semeniuk, SSSR 1977

59 20. ♯e3 b6 21. ♭c4± Szabo—Košanski, Sarajevo 1972

60 15... ♯e7 16. ♯ac1 [16. g4?! ♯c3 17. bc3 ♭hf6 Δ 18. f3 ♭d5±; 16. ♯a3!±] ♯f8?! 17. g4 ♭hf6 [Korčnoj—Torre, Leningrad (izt) 1973 — 15/127] 18. f4±; 16... ♯f8!± Zajcev; 16... ♯d4!± Hartston; 15... ♯c8 16. ♭c4 ♭e5 17. ♭b6 ♯b8 18. ♯ae1 ♯h4 19. f3 f5oo Sterko—Bangiev, SSSR 1971; 16. g4!±

61 16. h3 f5 17. ef5 ♭g3 18. fg3 ♯e3 19. ♯g4 ♯d4oo Donner—O. Rodriguez, Cienfuegos 1973 — 15/126

62 17... b5 18. ab6 ♭b6 19. ♯h1 ♯b7 [L. Bronstein—Tringov, Buenos Aires (ol) 1978 — 26/125] 20. ♯a3 Δ ♭b3-a5±

63 20. g5± Gligorić—Miles, Hastings 1973/74 — 17/133

1. d4 ♖f6 2. c4 c5 3. d5 e6 4. ♖c3 ed5 5. cd5 d6 6. e4 g6
7. ♖f3 ♗g7 8. ♗e2 0-0 9. 0-0 ♗e8

	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
1	♗c2 ¹ ♖a6 ²	♗e1 ³ ♖b4 ⁴	♗b3 ⁵ ♗g4 ⁶	a3 ⁷ ♖f3	gf3 ♖a6	♗b7 ♖c7	♗g5 ⁸ h6	♗h4 g5	♗g3 ♖h5	∞
2	...	...	♗f4 ♖b8	♗b1 ♖h5	♗g5 f6	♗h4 ¹⁰ g5	♖d2 ♖f4	♗g3 ♖e2	♗e2 f5 ¹¹	∞
3	...	...	♗f4 ¹² ♗h5 ¹³	♗g5 ♖f6 ¹⁴	♖f6 ¹⁵ ♗f6	h3				=
4	...	a3 ♖c7 ¹⁶	♗e1 ¹⁷ ♖b8 ¹⁸	♗f4 b5 ¹⁹	b4 ♖e4	♖e4 ♗f5	♖fd2 ♖d5	♗d6 ♗a1	♗a1 ♖d6 ²⁰	=
5	...	...	♗f4 c4 ²¹	♖c4 ♗f3	gf3 ♖h5	♗g3 ♗e5	♗b5 ♖f8	♗a6 ba6	♗e5 de5 ²²	∞
6	...	♗f4 ♖b4! ²³	♗b1 ♖e4 ²⁴	♖e4 ♗f5	♖fd2 ♖d5	♗g3 ²⁵ ♗h6 ²⁶	♗b5 ♖d2	♗e8 ♗e8	♖d6 ♖b1 ²⁷	±
7	...	...	...	♗g5 f6	♗e3 ²⁸ f5	a3 ²⁹ fe4 ³⁰	♖g5 ³¹ ♖d3	♗h5 gh5	♖ge4 ³² c4 ³³	=

¹ 10. ♗d3?! a6 11. a4 ♗g4 12. h3 ♗f3 13. ♗f3 ♖bd7 14. ♗c2 ♗c7 15. ♗e2 ♗ac8 16. a5 c4 干 Reissman—Soos, Lugano (ol) 1968

² 10... ♖bd7 11. ♗f4 [11. ♖d2 — A 77] ♗e7 12. ♖d2 ♖e5 13. a4 a6 14. a5 ♖fd7 15. ♗e3 g5 16. ♖a4 g4 17. b4! cb4 18. ♗ab1 ± Makagonov—Morgulev, SSSR 1975; 10... b6 11. ♗e1 a6 [11... ♖a6 12. ♗b5 ♗e7 13. ♗a4 ♖c7 14. ♗c6 ♗b8 15. ♗f4 ± Lokvenc—Czerlniak, Helsinki (ol) 1952] 12. a4 ♗a7 13. ♗g5 h6 14. ♗f4 g5 15. ♗d6! ♗d6 16. e5 ♗e5 17. ♖e5 ♗e5 18. ♗a6 ♗e1 19. ♗e1 ± Cvetković—Velimirović, Jugoslavija (ch) 1972; 10... ♗g4 11. ♗f4 a6 12. a4 = — A 75; 12. h3 ♗f3 13. ♗f3 ± — A 73

³ 11. ♗g5 h6 [11... ♖c7 12. ♖d2 ♗b8 13. a4 b6 14. ♖c4 ♗a6 15. ♗fe1 ± Flor—Sokol-ski, SSSR (ch) 1954] 12. ♗h4 ♖b4 13. ♗b1 g5 14. ♗g3 ♖e4 [14... ♖h5 15. a3 ♖g3 16. fg3! ± Mojsejev—Šamković, SSSR 1971 — 11/86] 15. ♖e4 ♗f5 16. ♖fd2 ♖d5 17. ♗f3 [17. f3 ♖e3 △ d5 干] g4 18. ♗e2 ♗e7 19. f3 ♖e3! 干 Suetin; 11. h3 ♗e7 12. ♗a6?! ba6 13. ♗e1 ♖d7 干 A. Garcia—Sanguineti, Zarate 1973; 11. ♖d2 — A 78

⁴ 11... ♖c7 12. ♗f4 [12 ♖d2 — A 78] ♖h5 [12... a6 13. a4 ♗b8 14. a5 ♗g4 15. h3 ♗f3 16. ♗f3 ± Filip—Toran, Oberhausen 1961] 13. ♗g5 [13. ♗e3 ♗b8 14. a4 ♖f6 15. h3 b6 16. ♖d2 a6 = Soos—Minić, Skopje 1967] f6 14. ♗h4 g5 [14... ♖f4?! 15. ♖c4 a6 16. a4 g5 17. ♗g3 ♖g6 18. a5 ♖e5 19. ♗e5! ± Portisch—Janošević, Skopje 1968 — 6/151] 15. ♗g3 ♖g3 ± Portisch

⁵ 12. ♗b1 ♗g4 13. a3 ♖a6 14. ♗f4 — 11. ♗f4

⁶ 12... ♖e4? 13. ♗b5 ±; 12... b6 13. a3 ♖a6 14. ♗b5 ♗e7 15. h3 ♖e8 16. ♗f4 f6 17. ♗c6 ± Pachman—Soos, Titovo Užice 1966

⁷ 13. ♗g5!? h6 14. ♗h4 Gufeld

⁸ 16. ♗b3? ♖h5 干 Kozma—Polugajevski, Kislovodsk 1972 — 14/147

⁹ 12... ♖c7 13. ♗ad1 ±; 12... ♖h5 13. ♗g5 f6 14. ♗e3 f5 15. ef5 ♗f5 16. ♗d2 ♖c7 17. ♗g5 ♗f6 18. h3 ♗g5 19. ♖g5 ± Korčenoj—Cordovil, Lugano (ol) 1968 — 6/147

¹⁰ 15. ♗e3!?

¹¹ 19. a3?! f4! 20. ab4 fg3 21. hg3 cb4 22. ♖d1 a5 干 Čerepkov—Čaplinski, SSSR 1952; 19. ef5 ♗e2 20. ♖e2 ♗f6 21. ♖e4! ∞ Šapošnikov, Judovič jr.

¹² 12. ♗g5 h6 13. ♗h4 ♗f3 14. ♗f3 c4! 15. ♗e2 ♗c8 16. f4 ♗a5 17. ♗h1 b5 18. a3 ♖c5 19. ♗f1 ♖fd7 干 Kluger—Matulović, Sombor 1968 — 6/152; 12. a3 c4! 13. ♗e3 ♗c8 14. ♗ad1 ♖c5 1/2 : 1/2 Polugajevski—Matulović, Skopje 1968

¹³ 12... ♖b4 13. ♗b1 ♖h5 14. ♗g5 [14. ♗e3 f5 15. h3 ♗f3 16. ♗f3 f4 17. ♖d2 ♗e5 18. ♖e2 ♗h4 干 Cruz—Stejn, Mar del Plata 1956] ♗f6 [14... f6 15. ♖d2 — 12... ♖h5] 15. ♗f6 [15. ♗h6 c4! 干 Nemet—Antunac, Jugoslavija 1975 — 19/107] ♗f6 =; 12... ♗b8!?

¹⁴ 13... f6?! 14. ♖d2 ♖b4 15. ♗b1 f5 16. h3 fe4 17. hg4 ef3 18. ♗f3 ♗e1 19. ♗e1 ♖f6 20. g5 ± Filip—Janošević, Wijk aan Zee 1970

¹⁵ 14. ♖d2 ♖b4 [14... c4!?] 15. ♗d1 c4 [15... ♗f3?! 16. ♗f3 ♗e5 17. ♗e2 ± Bukić—

Kovačević, Jugoslavija 1968 — 6/150] 16. ♠c4 ♠f3 ♠ Bukić

16 11... ♠b8 12. ♠g5 ♠a5?! 13. ♠f4 ♠f8± Albert—Schweber, 1954; 12... ♠c700; 12... h6!?

17 12. ♠d1 ♠g4 13. ♠g5 h6 14. ♠h4 g5 15. ♠g3 ♠h5 16. h3?! ♠g3 ♠ Klasup—Talj, SSSR 1959; 12. ♠d2 a6 13. a4 ♠b8 14. a5 ♠d7 15. ♠c4 ♠b5 16. ♠b5 ♠b5 ♠ M. Vuković—Matulović, Jugoslavija (ch) 1960; 12. ♠g5 h6 13. ♠h4 b5 14. ♠e1 g5 15. ♠g3 a6 ♠ Koc—Hodos, SSSR (ch) 1962

18 12... ♠e7 13. ♠g5 h6 14. ♠h4 g5 15. ♠g3 ♠h5 16. ♠ad1 ♠g3 17. hg3 g4 18. ♠h4 ♠g5 19. a4= Korčonoj—Bilek, Sousse (izt) 1967 — 4/123; 12... b5 13. ♠b5 ♠b5 14. ♠b5 ♠d5 15. ♠d1 ♠a6 16. ♠d6 ♠d6 17. ♠d5 ♠e7 ♠ Boleslavski

19 13... ♠h5?! 14. ♠g5 f6 15. ♠h4 g5 16. ♠d2 ♠f4 17. ♠g3± Ragozin—Ščerbakov, SSSR 1954

20 19. ♠d6 ♠c2 20. ♠e8 ♠e8 21. ♠b5 ♠d8= Veksler—Šestoperv, SSSR 1973

21 12... ♠h5?! 13. ♠g5 f6? 14. ♠d2 f5 15. h3 fe4 16. hg4 ef3 17. ♠f3 ♠f6 18. g5± Hort—Ničevski, Skopje 1968 — 6/149; 13... ♠c8!? Hort; 13... ♠f6!? Ciocaltea

22 19. ♠e2 ♠b8 20. ♠ad1 ♠g5 21. ♠h1 ♠fc8 22. ♠c300 1/2 : 1/2 Reshevsky—Ničevski, Skopje 1976 — 21/104

23 11... ♠c7?! 12. ♠d2 b6 13. a4 ♠fd5? 14. ed5 ♠c3 15. bc3 ♠e2 16. ♠d3 ♠e8 17. c4±↑ Kuzmin—Gufeld, SSSR (ch) 1965; 13... ♠b8!±; 11... ♠g4 12. h3 [12. ♠a6?! ba6 13. ♠d2 ♠h5 14. ♠e3 ♠d7 15. a4 f5 16. ♠c4 f4 ♠ Amiršanov—Suetin, SSSR 1955] ♠f3 13. ♠f3 ♠b6 [13... ♠c7 14. a4 ♠e7 15. ♠ad1 ♠d7 16. ♠e3 a6± Boleslavski—Gipsli, SSSR 1955; 13... c4!?] 14. b3 ♠d7 15. a3 ♠d4 16. ♠ad1 ♠e5 17. ♠e2 ♠ac8 [Balašov—Savon, SSSR (ch) 1971 — 12/112] 18. ♠h1!± Savon; 11... ♠h5 12. ♠g5 f6 13. ♠e3 f5 14. ♠g5 ♠f6 15. ♠b5 ♠d7 16. ♠d7 ♠d7 17. ef5 gf5 18. ♠f6 ♠f6 19. ♠e2± Gliksman—Janošević, Sarajevo 1969; 17... ♠b4!?00 Ciocaltea

24 12... ♠e7 13. a3 [13. ♠d2 ♠fd5 14. ed5 ♠f5 15. ♠d1 ♠c3 16. bc3 ♠d5 17. ♠b5

♠f4 18. ♠e8 ♠e8 ♠ Donner—Robatsch, Beverwijk 1962] ♠e4 14. ab4 ♠c3 15. bc3 ♠e2 16. ♠e1 ♠b5= Hartston; 13. ♠e1!? △ 13... ♠e4 14. ♠b5± Euwe; 12... ♠g4 13. a3 ♠a6 14. ♠e1 c4 15. ♠c4!? [15. h3? ♠f3 16. ♠f3 ♠c5 17. ♠e2 ♠b3 18. ♠a2 ♠d4 19. ♠e3 b5 ♠ Gliksman—Matulović, Sarajevo 1976 — 21/105] ♠f3 16. gf3 ♠h5 17. ♠g3 ♠

25 15. ♠d6? ♠f6 16. ♠f3 [16. ♠c5 ♠e4 17. ♠e4 ♠e4 18. ♠c1 b6 19. ♠e3 ♠c8 ♠; 16. ♠f6 ♠f6 17. ♠d3 ♠d6 18. ♠f5 ♠d2 19. ♠e4 ♠b2 20. ♠d1 ♠c3 ♠; 16. f3 ♠e4 17. fe4 ♠d6 ♠] ♠e4 17. ♠e4 ♠e4 18. ♠e4 ♠d6 ♠ Averbah—Talj, SSSR (ch) 1958; 15. ♠g5?! ♠d7 16. ♠f3 h6 17. ♠h4 ♠b4 18. a3 ♠c6 ♠ Euwe

26 15... ♠e7 16. ♠f3 ♠ad8 17. ♠e1 ♠b4 [17... ♠c7 18. ♠d6 ♠d6 19. ♠d6 ♠b1 20. ♠e8 ♠a5 21. ♠ab1 ♠d2 22. ♠g7±] 18. ♠d6 ♠e6 [18... ♠d6 19. ♠d6 ♠b1 20. ♠e7 ♠e7 21. ♠b1±] 19. a3 ♠d6 20. ab4 ♠d2 21. ♠d2 ♠b1 22. ♠e6± Holmov; 15... ♠b4 16. a3 ♠c6 17. ♠d3 c4 18. ♠c4 d5 19. ♠cd6± Euwe

27 19. ♠e8± Peterson—Hodos, SSSR 1964

28 14. ♠h4 ♠f4 15. ♠c4 ♠b8 16. a3 ♠a6= Eperjesi—Forintos, Budapest 1967; 14. ♠d2 f5 15. ♠g5 f4! [15... ♠f6 16. ♠e6 ♠e6 ♠ Filip—Bilek, Budapest 1961] 16. ♠e6!? [16. ♠h5 ♠g5 ♠ Fazekas—Portisch, Kecskemet 1962] ♠e6 17. de6 ♠; 15. a3! ♠00

29 15. ♠b5? fe4 16. ♠e8 ef3 17. ♠b5 fg2 18. ♠d1 ♠f5 ♠ Ćirić; 15. ♠g5 ♠f6 16. ♠b5 ♠d7= Cvetković—Minić, Jugoslavija (ch) 1972; 16... fe4! ♠00

30 15... f4 16. ♠c5!? [16. ♠d2? ♠a6 17. ♠e1?! g5 ♠ B. Andersen—Pfleger, Danmark—BRD 1967 — 4/125] ♠d5 17. ♠d5 dc5 18. ♠d1 ♠ Marić

31 16. ab4 ef3 17. ♠f3 cb4 18. ♠e4= Talj; 16. ♠e4 ♠f5= Padevski—Orev, Bulgaria 1958; 16. ♠d2!? ♠d3! ♠= Ciocaltea

32 18. ♠ce4?! c4 19. ♠d1 [19. ♠c2 h6 20. ♠c4 ♠e5 ♠ Ree—Tringov, Titovo Užice 1966 — 2/108] ♠g4 20. ♠d2 h6 21. ♠e6 ♠e6 22. de6 ♠e6 23. ♠g3 d5 ♠ Tatai—Bouaziz, Siegen (ol) 1970

33 19. ♠d1 ♠f5= Portisch—Adamski, Raach 1969 — 8/94

A77

1. d4 ♠f6 2. c4 c5 3. d5 e6 4. ♠c3 ed5 5. cd5 e6 6. e4 g6
7. ♠f3 ♠g7 8. ♠e2 0—0 9. 0—0 ♠e8 10. ♠d2

	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
1	...	a4 ^a b6 ^a	♠b5 ♠e7 ^a	♠e1 ♠b7	♠f1 ♠bd7	♠c4 ♠e5	♠g5 ♠c4	♠c4 ^a		±
2	...	h3 ^a ♠bd7	♠c4 ^a g5	♠e4 ♠e4	♠d6 ^a ♠d4	♠c2 ♠b6 ^a	♠c8 ♠c8	♠e3 ♠b4	♠g4 ♠c7 ¹⁰	∞

	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
3	...	♖c2	♜b5 ¹²	a4	♞b5	♞c3	b3 ¹³			=
	...	♞b6 ¹¹	♜d7	♜b5	a6	♞fd7				
4	...	a4	♖c2 ¹⁵	♜h5	♞d1 ¹⁷	♞e3	♞g4	♞c4	fg3	±
	...	♞e5 ¹⁴	♞h5 ¹⁶	gh5	♖h4 ¹⁸	♞g4	hg4	g3 ¹⁹	♖e4 ²⁰	
5	...	...	...	♞c4 ²¹	♜c4	♞e2	f3	♜b5	♞g3	±
	...	...	g5	♞c4	♞g4	♖e7 ²²	♞e5	♖f8	a6 ²³	
6	...	...	♖a3	♖c2	♞h5	♞d1	♖h3 ²⁶	♞f1	♞de3	±
	...	...	b6 ²⁴	♞h5	gh5	♜a6 ²⁵	♜f1	b5 ²⁷	ba4 ²⁸	
7	...	a4	♖c2 ²⁹	♞c4 ³¹	♞e5	♜f4	h3 ³²			±
	a6	b6	♞bd7 ³⁰	♞e5	♖e5	♖e8				
8	...	...	f3 ³³	♖h1 ³⁵	a5	♞c4	♜c4	♜d2	♖c1	=
	...	♞bd7	♞e5 ³⁴	♖b8 ³⁶	g5	♞c4	♞h5	♜e5	♞f4 ³⁷	
9	...	...	♖c2	h3 ³⁹	a5 ⁴⁰	ab6	♞b3	♞a5	♞c6 ⁴³	±
	...	...	♖b8 ³⁸	♖c7	b5	♞b6 ⁴¹	♖e7 ⁴²	♜d7		
10	...	...	...	♖a3 ⁴⁴	h3 ⁴⁶	♞f3	hg4	♞h2	♖e1 ⁴⁷	±
	...	...	♞e5	♖e7 ⁴⁵	g5	g4	♜g4	♜d7		

¹ 10... ♜d7 11. f3?! ♞h5 12. f4 ♞f6 13. ♜f3 b5 14. a4 b4 15. ♞b5?! ♜b5 16. ab5 ♞bd7⁰⁰ Gutman—Zilberštejn, SSSR 1974 — 18/120; 11. ♖e1!?!±

² 11. f3 ♞h5!? [11... ♜a6 12. ♜a6 ♞a6 13. ♞c4 ♞c7 14. ♜f4 ♜f8 15. a4 ♞h5 16. ♜e3 ♖d7± Flesch—Honfi, Kecskemet 1970; 13... ♖d7 14. a4 ♞c7 15. ♜f4 ♜f8 16. g4 ♖ad8 17. ♖d2±○ Donner—Janošević, Venezia 1967 — 4/121] 12. ♞c4 ♜d4 13. ♖h1 ♜a6 14. g4 ♞g7 15. ♜f4 ♜c4 16. ♜c4 a6 17. a4 g5 18. ♜g3 ♖e7= Tatai—Mariotti, Roma 1977; 11. ♖e1 ♞bd7 12. ♜b5 ♜f8 13. ♞c4 a6 14. ♜c6 ♖a7 15. a4 ♖c7 16. ♜g5 ♞h5 17. ♖b3± Farago—Dorfman, Cienfuegos 1977; 11... ♜a6!?!; 11. f4 — A 69

³ 11... ♞a6!?!±; 11... a6 — 10... a6

⁴ 12... ♜b5?! 13. ab5 ♞bd7 14. ♖c2 ♞e5 15. f4± Nežmetdinov—Boleslavski, SSSR 1950

⁵ Bobocov—Bilek, Moskva 1967

⁶ 11. f3 a6?! 12. ♞c4 ♞b6 13. ♞e3 ♞h5 14. f4 ♞f6 15. ♜f3 ♖b8 16. a4± Jansson—Polugajevski, La Habana (ol) 1966 — 2/102; 11. f4 a6 12. a4 — A 69

⁷ 12. ♖c2 ♞e5 13. ♞f3 ♞f3 14. ♜f3 h6 15. a4 a6 — 10... a6; 13. ♞d1!? △ ♞e3; 12. a4 ♞e5 — 11. a4

⁸ 14. ♜d3 ♖h4 15. ♞d6 ♞e5 16. ♞f5 c4⁰⁰ Donner—Hartoch, Wijk aan Zee 1972

⁹ 15... ♖d5 16. ♞c8 △ ♜f3± Savon

¹⁰ Podgajec—Želandinov, SSSR 1977 — 23/133

¹¹ 11... ♞h5?! 12. ♞h5 gh5 13. ♞d1! [13. ♞c4 ♞e5 14. ♞e3 ♖h4 15. ♜d2 ♞g4 16. ♞g4

hg4 17. ♜f4 ♖f6= Spaski—Fischer, Reykjavik (m) 1972 — 14/146] ♞e5 14. a4!± — 11. a4; 11... ♞e5 12. b3 [12. f4? ♞eg4 13. ♞f3 ♞h5! 14. h3 ♞h6 15. ♖h2 f5 16. e5 de5 17. fe5 ♞g4! 18. hg4 fg4干→» Toynt—Shamkovich, USA 1976 — 22/151] g5 13. ♜b2 g4 14. ♖fe1 ♞h5 15. ♞d1 ♞f4 16. ♜b5 ♖f8 17. ♞e3 ♖g5 18. ♞f5?! ♜f5 19. ef5 ♞ed3 20. ♜d3 ♜b2⁰⁰ Korčnoj—Mecking, Augusta (m) 1974 — 17/135

¹² 12. a4 ♞fd5 13. ed5 ♜c3 14. ♜b5 ♜d2 15. ♜e8 ♜c1⁰⁰ Kapu—Bilek, Hungary (ch) 1964; 12. ♜f3 ♜d7 13. a4 ♖b8 14. a5 ♞c8 15. ♞c4 ♜g4= Pietzsch—Bilek, Kecskemet 1962; 12. ♖e1!?

¹³ 16. a5?! ♞c8 17. b3 ♞a7 18. ♜b2 ♞b5 19. ♞b5 ♜b2 20. ♖b2 ab5干 Polugajevski—Mecking, Luzern (m) 1977 — 23/134; 16. b3! =

¹⁴ 11... g5 12. h3 ♞e5 — 11... ♞e5; 12. ♖a3!? ♞e5 13. ♖c2 a6 — 10... a6; 11... a6 — 10... a6

¹⁵ 12. f4 ♞eg4 13. ♖f3 [13. ♞c4 ♞e4 14. ♜g4 ♜g4 15. ♖g4 ♜d4干] ♞h5 14. ♖e1 f5 15. h3 ♜d4 16. ♖h1 ♞gf6 17. ef5 ♜f5 18. ♞f1 ♜c3!干 Dobosz—Grünfeld, Caracas 1976; 12. h3 g5 13. ♞f3 ♞f3 14. ♜f3 ♞d7 [14... h6?! 15. ♖b1 a6 16. b4 ♞d7 17. ♞e2 cb4 18. ♖b4 ♞c5 19. ♞g3± Beljavski—Gavrikov, SSSR 1978] 15. ♜e3 ♞e5 16. ♜e2 f5 17. ef5 ♜f5 18. ♖d2 g4?! 19. hg4 ♜g4 20. ♜g5± Nepomnjašči—M. Ivanov, SSSR 1977; 18... ♞f7!⁰⁰

¹⁶ 12... b6 13. ♖e1 g5 14. ♞f1 g4 15. ♞g3 h6 16. ♞d1 ♞g6 17. ♞e3 a6 18. ♜d2± Quinteros—Ruiz, Torremolinos 1973; 13. ♖a3 — 12. ♖a3

¹⁷ 14. f4?! ♞g4 15. ♞f3 a6? 16. h3 ♞f6 17. e5 de5 18. fe5 ♞d5 19. ♞d5 ♖d5 20. ♞g5

♠e6 21. ♠h7±→》Gostisa—Vasić, corr. 1976; 15... h6!∞

¹⁸ 14... ♠d7?! 15. ♠e3 ♠e7± Gligorić; 14... b6 15. ♠a3± — 12. ♠a3

¹⁹ 17... ♠f6 18. ♠d2 ♠g6 19. ♠c3 ♠c3 20. bc3± Gligorić—Kavalek, Skopje (ol) 1972 — 14/148

²⁰ 19. ♠e4 ♠e4 20. ♠d6 ♠e5 21. ♠f7 ♠d5 22. ♠h6± Gligorić

²¹ 13. ♠e1 g4 14. ♠f1 ♠h5 15. ♠d1 ♠f6 △ ♠g6干; 13. ♠d1 g4 14. ♠e3 ♠h5 15. g3 ♠f6 16. f4 gf3 17. ♠f3 ♠h3 18. ♠f2 ♠f3 19. ♠f3 ♠g6干 Farago—Szilagyi, Hungary (ch) 1974 — 18/109; 13. ♠f3 ♠f3 14. ♠f3 ♠d7 [14... h6 15. ♠d2 a6 16. ♠e2 ♠e7 17. ♠ae1 ♠e5 18. ♠h1 ♠d4 19. f3± Gligorić—Fischer, Palma de Mallorca (izt) 1970 — 10/135] 15. ♠g4 ♠e5 16. ♠c8 ♠c8 17. ♠e2 c4= Ogaard—Enklaar, Oslo 1974; 13. b3 g4 14. ♠b2 ♠h5 15. g3 [15. ♠c4 ♠c4 16. ♠c4 ♠f4 17. ♠d1 ♠e5 18. ♠e5 ♠e5 19. ♠e3 ♠e7= Gligorić—Tatai, Venezia 1971 — 12/115; 15. ♠fe1 ♠f4 16. ♠f1 ♠g5?! 17. ♠b5 ♠h3 18. gh3 gh3 19. ♠h1 ♠g4 20. ♠e2 ♠e5 21. f3 ♠e3± Savergen—Eslon, Stockholm 1974/75; 16... ♠h6!∞] f5 [15... ♠f8! △ f5 Bukić] 16. ef5 ♠g5 17. ♠ce4 ♠f5 18. f4 ef3 19. ♠f3 ♠f3! [19... ♠g6?! 20. ♠h5 ♠h5 21. ♠d6± S. Garcia—Browne, Las Palmas 1974 — 17/137] 20. ♠f3 ♠g6 21. ♠g7 ♠g7∞

²² 15... a6 16. ♠a3 ♠e7 17. ♠g3 h6 18. f4! ♠e4 19. ♠d3± Najdorf—Ree, Wijk aan Zee 1970 — 11/85

²³ 19. ♠e2 ♠g6 20. ♠d2 ♠d4 21. ♠h1 ♠d7 22. a5± Ozsvath—Sapi, Hungary (ch) 1977

²⁴ 12... ♠d7 13. ♠c2 [13. f4? ♠eg4 14. ♠c4 ♠e4 15. ♠g4 ♠d4 16. ♠h1 ♠g4 17. ♠g4 ♠f2—+ Ljubojević] ♠c8?! 14. f4 ♠eg4 15. ♠c4 ♠e7 16. h3± Petrosjan—Ljubojević, Milano (m) 1975 — 20/129; 13... c4! 14. ♠c4 ♠c4 15. ♠c4 ♠c8; 13... ♠e7! Ljubojević; 12... a6 13. ♠c2 — 10... a6

²⁵ 15... f5?! 16. ef5 ♠a6 17. ♠e4 ♠f1 18. ♠f1± Gligorić—Tajmanov, Leningrad (izt) 1973 — 15/128

²⁶ 16. ♠e1? f5 17. ef5 ♠c4!干; 16. ♠e3 ♠f1 17. ♠df1 ♠h8 18. ♠f5 h4 19. ♠f4 ♠g8 20. ♠h3 ♠f6∞ Plachetka—Sikora, ČSSR (ch) 1974 — 17/136

²⁷ 17... h4!? Judovič; 17... f5!? Holmov

²⁸ 19. ♠f5 ♠g6 20. ♠h5 ♠e5 21. g3± Petrosjan—Raškovski, SSSR (ch) 1976 — 22/152

²⁹ 12. f4 ♠a7 13. ♠f3 ♠ae7 14. ♠c4 ♠e4 15. ♠d4 ♠e4 16. ♠e4 ♠e4 17. ♠b3! ♠g4 18. ♠d2 ♠e2 19. ♠fc1 ♠d7= Ragozin—Aratovski, SSSR 1950; 12. ♠f3 ♠bd7?! 13. ♠c4 ♠e5 14. ♠e5 de5 15. ♠e3± Darga—Martins, BRD 1959; 12... ♠df7! =; 12. f3 ♠df7 13. ♠c4 ♠e5 14. ♠a3 f5 15. ♠e3 ♠bd7 16. ♠d2± Donner—Čirić, Amsterdam 1968

³⁰ 12... ♠a7 13. ♠c4 ♠ae7 14. ♠g5 h6 15. ♠h4 b5 16. ab5 ab5 17. ♠f6 ♠f6 18. ♠b5 ♠e4 19. ♠d3± R. Garcia—Rossetto, Buenos Aires 1973; 12... ♠fd7 13. ♠c4 ♠e5 14. ♠e3 f6 15. ♠d2 ♠a7 16. ♠ac1± Podgajec—Dueball, Ybbs 1968

³¹ 13. f4 — A 69

³² Szymczak—Robatsch, Lublin 1976

³³ 12. a5 b5 13. ab6 ♠b6 14. f3 ♠c7 — 12. f3; 12. ♠h1 ♠b8 13. f4 [13. h3 g5∞] c4 — A 69; 12. ♠a3 ♠b8 13. a5 ♠e7 [13... ♠c7 14. h3 b5 15. ab6 ♠b6 16. ♠c2 — 12. ♠c2] 14. ♠c4 [Bagirov—Jansa, Titovo Uziće 1978 — 26/138] ♠e5±; 12. h3 g5 [12... ♠c7 13. ♠c2 ♠b8 — 12. ♠c2] 13. ♠c4 [13. ♠f3? ♠e4干; 13. ♠e1?! ♠e5 14. ♠f1 g4干; 13. ♠c2 ♠e5干 — 12. ♠c2] ♠e4 14. ♠e4 ♠e4 15. ♠d3 ♠d4 16. ♠e3± Boleslavski; 15... ♠h4!; 12. f4 — A 69

³⁴ 12... ♠c7 13. ♠c4 [13. ♠b3?! ♠e5 14. a5 ♠b8 15. ♠d1 ♠h5 16. ♠c4 f5∞ Tukmakov—Talj, SSSR (ch) 1969; 13. a5 b5 14. ab6 ♠b6 15. ♠c4 ♠fd7 16. ♠d2 ♠c4 17. ♠c4 ♠b6 18. b3 (Gligorić—Minić, Rovinj—Zagreb 1970 — 9/99) ♠c4 19. bc4 ♠b8! = Gligorić] ♠b6 14. ♠a3 ♠d7 15. a5! [15. ♠b3?! ♠a4! 16. ♠a4 b5干 Brinck-Claussen—Pietzsch, Lugano (ol) 1968] ♠c8 16. ♠c4±

³⁵ 13. ♠c2 ♠h5 14. f4?! ♠g4 15. ♠f3 f5 16. ef5 ♠f5 17. ♠d3 ♠d3 18. ♠d3 c4干 Peev—Cejtlin, Smoljan—Pamporov 1977 — 24/157; 13. ♠c4 ♠c4 14. ♠c4 ♠d7 15. ♠e2 f5 16. ef5 gf5 = Marino—Planinc, Kapfenberg 1970

³⁶ 13... b6 14. f4? ♠g4 15. ♠b3 c4!干 Najdorf—S. Garcia, Mar del Plata 1972; 14. ♠b1!±; 13... g5!? Browne

³⁷ 18. ♠e2 ♠f6 = Janošević—Browne, Netanya 1971

³⁸ 12... h5 13. ♠c4 ♠b6 14. ♠e3 ♠h7 15. a5 ♠d7 16. ♠c4± Szilagyi—Haag, Debrecen 1967; 12... ♠c7 13. ♠c4 [13. h3 g5 14. ♠c4 h6 15. f4 ♠h7 16. ♠h1± Hartoch—Minić, Wijk aan Zee 1971] ♠b6 14. ♠e3 ♠d7 15. ♠d2 ♠ab8± Uhlmann—Soos, Balatonfüred 1959

³⁹ 13. ♠b1 ♠e7 14. ♠e1 ♠e5 15. b4 cb4 16. ♠b4 ♠d7∞ Schweber—Johannessen, Amsterdam 1955; 13. ♠c4 ♠b6 14. ♠a3 ♠d7 15. ♠g5 [15. a5 ♠c8 16. ♠c4 ♠b5!∞] h6 16. ♠f4? ♠a4 17. ♠d6 ♠c3 18. bc3 ♠e4 19. ♠b8 ♠c3 20. ♠f3 ♠b8干 Reshevsky—Savon, Petropolis (izt) 1973 — 16/101; 16. ♠h4!±; 13. a5 ♠c7 14. h3 — 13. h3

⁴⁰ 14. f4 c4! 15. a5 [15. ♠c4 b5 16. ab5 ab5 17. ♠e3? b4干 Purdy—Hartoch, Siegen (ol) 1970 — 10/132; 17. e5!∞] b5 16. ab6 ♠b6 17. ♠e1 ♠c5 18. ♠h2 h5 19. ♠f3 ♠g4∞ Černikov—Averkin, SSSR 1975; 14. b3 ♠f8 15. ♠b2 ♠d7 16. a5 ♠c8 17. f4 b5 18. ab6 ♠b6 19. ♠h1± Gutman—Kišmavičius, SSSR 1974 — 17/138

⁴¹ 15... ♖b6 16. ♖a3 ♕e5?! 17. f4 ♕ed7 18. ♖h1 ♖b4 19. b3!± Petrosjan—Quinteros, Lone Pine 1976 — 21/106; 16... ♖b4!? Byrne, Mednis

⁴² 16... c4!? O'Kelly—Hartoch, Bad Pyrmont 1967

⁴³ Bukić—Velimirović, Jugoslavija (ch) 1975 — 19/109

⁴⁴ 13. h3 g5 14. ♕d1 [14. ♕c4 ♕c4 15. ♕c4 ♕h5 16. ♕d2 ♕e5± Mannetti—Evans, USA 1971; 14. ♕f3 ♕f3 15. ♕f3 h6 16. a5 ♕d7 17. ♖b1 ♕b5= Thörnholm—Holm, Stockholm 1974/75; 15... ♕d7=] ♕g6 [14... ♕fd7 15. ♕e3 ♕f8 16. ♕dc4 ♕fg6 17. a5± Donner—Najdorf, Wijk aan Zee 1973] 15. ♕e3 ♕f4 16. ♖e1 ♕e2 17. ♖e2 b6 18. ♖b1 ♖a7! 19. b3 ♖ae7 20. f3 ♕h5± Najdorf—Pilnik, Argentina 1973 — 16/95; 13. f4 ♕eg4 14. ♕f3 ♕h5 15.

h3 f5 16. e5 [16. hg4 fg4±] de5 17. hg4 fg4 18. ♕e5 ♖h4 19. ♕e4 ♖e5 Ivanov—Gavrikov, SSSR 1977; 13. b3 ♕fg4 14. h3 ♕h6 15. f4? ♕eg4 16. ♕f3 ♖a5 17. ♕d2 ♕e3 18. ♕e3 ♖c3± Lombardy—Velimirović, Amsterdam 1974 — 18/119; 15. ♕f3=

⁴⁵ 13... ♖c7?! 14. f4 ♕eg4 15. ♕c4 ♕h5 16. ♕g4 ♕g4 17. f5± Velimirović; 13... ♖b8 14. a5 g5 15. ♕c4 ♕c4 16. ♕c4 h6 17. ♕d2 ♖e7 18. f3 ♕d7 19. ♕d1 ♕e5 20. ♕e3 ♕d7 21. ♕c3± Simić—Cvetković, Vrnjačka Banja 1974; 13... g5 14. a5 g4 15. b3 ♕h5 16. ♕c4± Petrosjan—Lukin, SSSR 1978 — 26/137

⁴⁶ 14. a5 ♕d7 15. ♖b3 ♖ab8 16. ♖b6 ♕g4 17. f3 ♕c8 18. ♖h1 ♖c7?! 19. f4± Portisch—Velimirović, Portorož—Ljubljana 1975 — 19/108; 18... ♕h5!±

⁴⁷ Donner—Velimirović, Amsterdam 1976

A 78

1. d4 ♕f6 2. c4 c5 3. d5 e6 4. ♕c3 ed5 5. cd5 d6 6. e4 g6
7. ♕f3 ♕g7 8. ♕e2 0—0 9. 0—0 ♖e8 10. ♕d2 ♕a6

	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
1	♕a6 ¹ ba6	f3 ♕d7	a4 ♕h5 ²	♕c4 ♕d4	♖h1 ♕c3 ³	bc3 ♖f6	♖c2 g5 ⁴			∞
2	♖b1 ♕d7 ⁵	♖e1 ⁶ ♖b8 ⁷	b3 ⁸ b5	♕b2 ♕c7	♖c2 ♖e7	♕d1 ♕h6 ⁹	f3 ♕h5	♕f1 ♕d5!	ed5 ♕f5 ¹⁰	∞
3	♖e1 ♕c7 ¹¹	a4 ¹² a6	♖c2 ¹³ ♖b8	a5 ♕d7	♕c4 ♕b5 ¹⁴	♕g5 ♕d4	♖d1 ♕b5	♕f1 ♕c4	♕c4 ¹⁵	±
4	...	...	♖c2 ¹⁶ ♕a6!± ¹⁷	♕b5 ¹⁸ ♕b4	♖d1 ♕d7	♕c4 ♕g4	♕f4 ♕d4	♕g3 f5 ¹⁹		∞
5	...	...	...	♕c4 ♕a6	♖b1 ²⁰ ♕c4	♕c4 a6	b4 b5	ab5 ab5	♕e2 cb4 ²¹	∞
6	...	...	h3 ♖b8 ²²	♕b5 ²³ ♖e7 ²⁴	♕c6 ♕d7	♕f3 ♕c6	dc6 ♖e8	♕f4 ♖c6	♖d6 ♖d6 ²⁵	±

¹ 11. g4?! ♕c7 12. f3 [12. a4 b6 13. ♖a3 ♕a6 14. ♕a6 ♕a6 15. g5 ♕d7± Buralat—Eliskases, Buenos Aires 1964] ♖b8 13. a4 a6 14. a5 ♕d7 15. ♕c4 ♕b5 16. ♕f4 ♕c4 17. ♕c4∞ Buralat—Schweber, Buenos Aires 1964; 13... b6!? ♕a6; 11. ♕f3 ♖b8 12. a4 ♕d7 13. ♕c4 ♕e5 14. ♕e5 ♕e5 15. ♕e3 ♕b4 16. ♖d2 a6= Albareda—Littlewood, Luzern 1963; 11. ♖c2 ♕c7 12. a4 b6 13. ♕c4 ♕a6 14. ♕f4 ♕c4 15. ♕c4 a6 16. ♖fe1 ♕g4= Luckis—Estrada, Mar del Plata 1962; 11. f4 — A 69

² 13... ♖b8 14. ♕c4 ♕h5? 15. g4?! ♕d4 16. ♖g2 ♖b4± Kraidman—Kanko, Budapest 1959; 15. ♕d6!±

³ 15... ♖h4 16. ♖e1 [16. ♕e2 ♕f2 17. ♕g5! ♖g5 18. ♖f2±] ♖f6 17. ♕e2± Ahman—Popov, Budapest 1960

⁴ ♕ ♖g6, f5

⁵ 11... ♕c7 12. a4 b6 13. ♖e1 ♖b8 14. b3 [14. ♖h1 a6 15. b4?! cb4 16. ♖b4 ♕g4± Balogh—Dely, Hungary (ch) 1970] a6 15. ♕b2 b5 16. ab5 ab5 17. ♕f1 ♕g4 18. ♕f3 f5!± Minić; 13. f4∞ — A 69

⁶ 12. a3?! ♖b8 13. b4 cb4 14. ab4 ♖c8 15. ♖b3 ♖c3 16. ♖c3 ♕e4 17. ♖c2 ♕c3± Hofmann—Behke, corr. 1955

⁷ 12... ♕c7 13. a4 a6 14. b4 cb4 15. ♖b4 ♕g4 16. ♕g4 ♕g4∞ Toran—Perez, Madrid 1959

⁸ 13. ♕a6 ba6 14. a4 ♖b4 15. ♖c2 ♕g4 16. ♕f3 f5 17. ♕g5 ♖b8± Tan—Lim, New Zealand 1977

⁹ 16... ♕e4 17. ♕f3 [17. ♕d3 f5 18. f3 ♖h4±] f5 18. ♕e4 fe4 19. ♖e4 ♖f7 20. ♕e3∞ Gligorić

¹⁰ Gligorić—Talj, Jugoslavija (ct) 1959

¹¹ 11... ♖b8 12. h3 [12. ♖c2 ♖g4 13. ♖f1 f5 14. ♖g3 ♖b4 15. ♖d1 ♖f2!? 16. ♖f2 f4= Uhlmann—Szabo, Marianske Lazne 1961] ♖d7 13. ♖f1 b5 14. a4 ♖c7 15. ab5 ♖b5 16. ♖b5 ♖b5 17. ♖a7± Holmov—Perez, La Habana 1965; 11... ♖d7 12. ♖f1 ♖g4 13. ♖f3 ♖e5 14. ♖f4 ♖g4 15. ♖e5 ♖e5 16. ♖a6 ba6 17. h3 ♖f3 18. ♖f3 ♖b8 19. b3± Bisguier—Sherwin, USA (ch) 1960

¹² 12. ♖c2 ♖b8 [12... ♖d7 13. ♖c4 ♖e5 14. ♖e3 b6 15. f4 ♖d7 16. ♖d2± Hort—Bouaziz, Sousse (izt) 1967] 13. a4 ♖a6 14. ♖a6 ba6 15. ♖c4 ♖b4 16. ♖a2 ♖d5± Vranešić—Štejn, Tel Aviv (ol) 1964

¹³ 13. ♖f1 ♖b8 14. ♖c4 b5 15. ab5 ab5 16. ♖a5 ♖d7± Panno—Reinhardt, Buenos Aires 1963; 13. h3 ♖b8 14. a5 ♖d7 [14... b5 15. ab6 ♖b6 16. ♖d3± Bachmann—Bialas, Bad Pyrmont 1963] 15. ♖d3 ♖b5= Kluger—Bilek, Balatonfüred 1959

¹⁴ 15... ♖b5 16. ♖g5± Stahlberg—Padevski, La Habana 1964

¹⁵ Makagonov—Antošin, SSSR 1959

¹⁶ 13. ♖d3 ♖g4 14. h3 ♖e5 15. ♖f1 ♖a6= Donner—Giustolisi, Madrid 1960; 13. ♖f1 ♖g4!? [13... ♖b8 14. ♖c4 ♖a6 15. ♖g5 ♖d7 16. h3 h6 17. ♖d2 ♖c4 18. ♖c4 a6 19. ♖d3 b5∞ Yanofsky—Benkö, Siegen (ol) 1970; 14. h3 — 13. h3] 14. ♖f3 f5 15. ♖g5 ♖d7 16. ♖d3∞ Udovčić—Bertok, Rovinj—Zagreb 1970

¹⁷ 13... ♖g4 14. ♖g4 [14. h3? ♖f2! 15. ♖f2 ♖h4 16. ♖f1 ♖d4 17. ♖d1 ♖h3±→

Gurgenidze—Talj, SSSR 1957] ♖g4 15. ♖c4 ♖f6 16. ♖e3 ♖d7 17. ♖d2 ♖f8 18. f4 ♖d8 19. e5± Hort—Příbyl, Luhačovice 1971 — 11/91; 15... g5!? △ ♖h5-g6

¹⁸ 14. ♖a6 ♖a6 15. f3 ♖h5 16. ♖f1 f5∞ Lombard—Pritchett, Haifa 1970

¹⁹ Lokvenc—Talj, Miskolc 1963

²⁰ 15. ♖f4 ♖c4 16. ♖c4 ♖h5?! 17. ♖e3 a6 18. ♖e2 b5? 19. ab5 ab5 20. ♖h5 gh5 21. ♖e2± Reshevsky—Tarjan, USA (ch) 1977 — 24/159; 16... a6!∞ Minos—Perez, Leipzig (ol) 1960

²¹ 19... c4 20. ♖g5 h6 21. ♖e3 ♖d7= Hort—Ermenkov, Slnčev Brjag 1974 — 18/115; 19... cb4!? 20. ♖b4 ♖a6 21. ♖b5 ♖c8 22. ♖b3? ♖c5± Hort; 22. ♖d2∞

²² 13... ♖d7 14. ♖c4 ♖e5 15. ♖e3 ♖h6 16. ♖f1± Donner—Giustolisi, Lugano 1959

²³ 14. ♖d3 a6 15. ♖c4 b5 16. ab5 ab5 17. ♖a5 ♖d7 18. ♖f4 b4?! 19. ♖b1 ♖e7 20. ♖c4 ♖b5 21. ♖bd2± Lilienthal—Lavdanski, SSSR 1964; 18... c4!?∞; 14. ♖f1 a6 15. ♖f3 b5 16. e5 de5 17. d6 ♖e6 18. ab5 ♖d4 19. ba6 ♖d6 20. a7 [20. ♖g5 (Geler—Suetin, Kislovodsk 1972) h6! 21. ♖h4 ♖d5∞ Suetin] ♖a8 21. ♖d4 cd4 22. ♖f3 ♖d7 23. ♖b5 ♖b5 24. ♖b5± Semenjuk—Poleščuk, corr. 1977

²⁴ 14... ♖d7 15. ♖c4 a6 16. ♖d7 ♖d7 17. ♖f4 ♖f8 18. e5 b5 19. ab5 ab5 20. ♖d6± Lokvenc—Bachmann 1963

²⁵ 20. ♖d6 ♖d7 21. ♖ad1 ♖f8 22. ♖c7 ♖c7 23. e5± Pelc—Sorokin, SSSR 1975

A79

1. d4 ♖f6 2. c4 c5 3. d5 e6 4. ♖c3 ed5 5. cd5 d6 6. e4 g6
7. ♖f3 ♖g7 8. ♖e2 0—0 9. 0—0 ♖e8 10. ♖d2 ♖a6 11. f3

	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
1	... ♖b8 ¹	a4 ² ♖b4 ³	♖c4 ♖f8 ⁴	♖g5 h6	♖e3 b6	♖d2 ♖h7	g4 ♖a6	♖b5 ⁵		±
2	... ♖c7	a4 ⁶ ♖d7 ⁷	♖c4 ⁸ ♖e5	♖e3 ⁹ f5 ¹⁰	ef5 ¹¹ gf5	f4 ♖g6 ¹²	♖h1 ♖f6	♖d3 ♖d7	♖h5 ♖e7 ¹³	∞
3	... ♖c7	... ♖h1	♖h1 ♖c4 ¹⁵	♖e3 f5	f4 ♖f7	ef5 gf5	♖d3 ♖f6 ¹⁶	♖c2 ¹⁷ ♖h6 ¹⁸		±
4	... ♖c7	... ♖c7	... ♖c7	... ♖c7	... ♖c7	♖d2 ¹⁹ a6 ²⁰	♖b1 ²¹ b5	b4 ²² c4 ²³	ab5 ab5 ²⁴	±

1. d4 ♖f6 2. c4 c5 3. d5 e6 4. ♖c3 ed5 5. cd5 d6 6. e4 g6 7. ♖f3
♖g7 8. ♖e2 0—0 9. 0—0 ♖e8 10. ♖d2 ♖a6 11. f3 ♖c7 12. a4 b6

	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
5	a5 ²⁵ ♖b8 ²⁶	ab6 ♖h5 ²⁷	♖b5 ♖c7	♖c7 ♖f6	g4 ♖d7	♖b5 ♖d7	♖b3 h5	g5 ♖b5	♖b5 ♖d7 ²⁸	∞
6	♖h1 ♖b8 ²⁹	♖c4 ³⁰ ♖a6	♖g5 h6 ³¹	♖d2 ³² ♖c4	♖c4 a6	♖e2 ♖c8 ³³	♖ab1 ³⁴ ♖d7	b4 cb4	♖b4 b5 ³⁵	=

	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
7	♖c4 ♗a6	♜f4 ³⁶ ♜h5	♜e3 ³⁷ f5	♜d2 ♜c3 ³⁸	bc3 ♜d5	ed5 ♜e2	♞e2 f4	♜e4 fe3 ³⁹		=
8	...	♜g5 ♞d7 ⁴⁰	♞b1 ⁴¹ ♜c4	♜c4 a6	b4 b5 ⁴²	ab5 ⁴³ ab5	♜d3 c4	♜c2 ♞a3	♜e2 ⁴⁴	±
9	...	...	♞d2 ♜c4 ⁴⁵	♜c4 a6	♞fe1 ⁴⁶ b5	♜f1 ba4	♞a4 ♜fd5 ⁴⁷	♜d5 ♜d5	♞a6 ♞a6 ⁴⁸	±
10	...	...	♜e3 ⁴⁹ ♜c4 ⁵⁰	♜c4 a6	♞d2 ♞h7	♞ab1 ⁵¹ ♞b8 ⁵²	b4 ⁵³ b5	ab5 ab5	♜e2 c4 ⁵⁴	±
11	...	...	♜h4 ♜c4 ⁵⁵	♜c4 g5	♜f2 a6	♞e1 ♜d7	♜f1 ♜e5	♜e2 ⁵⁶		±

¹ 11... ♜d7 12. a4 ♜h5 13. ♜c4 f5 14. ♜d3?! ♜d4 15. ♜e3 ♜f4 16. ♜d4 cd4 17. ♜e2 ♜d3 18. ♞d3 ♜c5 干 Smirnov—Nebolšin, SSSR 1965; 14. f4!±; 11... ♜d7 12. ♜c4 [12. ♜b5 ♜b6 13. a4 ♞e7 14. ♜c4 ♜c4 15. ♜c4 ♜b8 16. ♜f4 ♞d8 17. ♞d2 a6 18. ♜a3 ♜d7 = Birbrager—Tali, SSSR 1966] ♜e5 13. ♜e3 [13. ♜f4 ♜c4 14. ♜c4 ♜c7 15. ♞d2 a6 16. a4 ♞b8 17. a5 b5 18. ab6 ♞b6 干 Bertok—Tali, Bled 1961] f5 14. f4 ♜f7 15. ef5 gf5 16. ♜h5 ♞f6 17. ♜b5 ♜d7 18. a4 ♞e4 干 Donner—van Baarle, Nederland (ch) 1969; 16. ♞f3!±; 12. ♞h1! ♜c7 13. a4± — 11... ♜c7

² 12. ♞e1 ♜c7 13. a4 a6 14. a5 ♜d7 15. ♜c4 ♜b5 16. ♜g5 = Garcia—Schweber, Tel Aviv (ol) 1964

³ 12... ♜c7!±

⁴ 13... a6 14. a5 ♜h5?! 15. g4 ♜f6 16. ♜f4 ♜f8 17. ♞d2± Furman—Filipowicz, Polanica Zdroj 1967 — 4/124

⁵ Donner—Hartoch, Wijk aan Zee 1973

⁶ 12. ♞h1 a6 [12... ♜d7 13. ♜c4 ♜e5 14. ♜e3 f5 15. f4 ♜f7 16. ef5± O'Kelly—Damjanović, Bad Pyrmont 1970 — 11/89] 13. a4 ♞b8 14. a5 ♜d7 15. ♜c4 ♜b5 16. ♜b5 ♜b5 = Ogaard—Matulović, Helsinki 1972

⁷ 12... ♜h5?! 13. f4 [13. ♜c4 ♜d4 14. ♞h1 ♞f6 15. ♞d2 ♜d7 16. g4 ♜g7 17. ♞h6 ♞e7 18. ♜f4± Kagan—Carvajal, La Habana (ol) 1966 — 2/101] ♜d4 14. ♞h1 ♜f6 15. ♜f3± Holm—Castro, Siegen (ol) 1970

⁸ 13. f4 f5 [13... ♜f6?! 14. ♜f3 b6 15. ♜c4 ♜a6 16. ♞d3± Furman—Tali, SSSR (ch) 1959] 14. ♜c4 ♜d4 15. ♞h1 ♞f6 16. ef5 gf5 干 Sumiacher—Mecking, Mar del Plata 1971; 13. ♜b5 ♜b5 14. ab5 [14. ♜b5?! a6 15. ♜e2 ♞b8 16. a5 f5 17. ♜c4 ♜e5 18. ♜b6 fe4 19. fe4 ♜d7 干 Balcerovski—Adorjan, Polanica Zdroj 1970] ♜b6 15. ♜d3 ♜d7 16. ♞a3 ♞e7 干 Kraidman—Soos, Amsterdam 1972

⁹ 14. ♞c2 b6 15. ♜e3 ♜c4 16. ♜c4 a6 = Segal—Ungureanu, Bucuresti 1968; 14. ♜f4 ♜c4 15. ♜c4 a6 =

¹⁰ 14... b6 15. ♞e1 ♞b8 16. f4 ♜d7± Kraidman—Fischer, Netanya 1968; 14... f6 15. ♜d2 ♞b8 16. ♞b1 ♜d7 17. b4 cb4 18. ♞b4 ♜a6 干 Uhlmann—Portisch, Budapest 1962

¹¹ 15. f4 ♜f7 16. ef5 ♜h6! 17. ♞h1 [17. fg6? ♜d4 18. gh7 ♞h8 19. ♞f3 ♜g4 20. ♞d3 ♞h4 干 →] Toth—Matulović, Budapest (m) 1972 — 13/130] ♜f5 18. ♜f5 ♜f5 19. ♜f3 = Marić

¹² 16... ♜f7 17. ♜d3 [17. ♞f3?! ♜d7 18. ♜d2 a6 19. ♞c2 ♜d4 20. ♞h1 ♞f6± Durao—Pritchett, Siegen (ol) 1970] ♞f6 18. ♞c2 ♜h6 19. ♞f3 ♜d7 20. ♜d2 ♞e7 21. ♜cd1 ♜e8 [21... ♞ae8 22. ♜c3 ♞h4± Hamann—Kraidman, Netanya 1968 — 6/146] 22. ♞g3 ♞d4 23. ♜f2± Bukić—Tali, Budva 1967 — 4/122

¹³ Trois—Letelier, Mar del Plata 1973

¹⁴ 13... h5? 14. f4 ♜f6 15. f5! gf5 16. ♜h5 ♞e5 17. ♜c4 ♞e4 18. ♜e4± Gligorić—Karnar, Portorož—Ljubljana 1975 — 19/110; 13... ♞h8 14. f4 f5 15. ♜f3 ♞f6 16. e5 de5 17. fe5 ♜e5 18. ♜e5 ♞e5 19. ♜f4 ♞e7 20. d6± Najdorf—Levy, Siegen (ol) 1970; 13... f5 14. ef5 gf5 15. ♜c4 ♜e5 16. ♜e5! [16. ♜f4 ♜c4 17. ♜c4 ♞f6 18. ♜b5 ♞f8 19. a5± Bukić—Ničevski, Jugoslavija (ch) 1969 — 7/103] ♜e5 17. f4 ♜g7 18. ♜h5 ♞f8 19. ♞f3± Gligorić—Portisch, Manila 1974 — 18/118; 13... ♞e7 14. ♜c4 f5 15. ♜f4 ♜e5 16. ♜e5 ♜e5 17. ♜e5 ♞e5 18. f4 ♞d4 19. e5! [19. ♜b5 ♜b5 20. ♜b5 ♞d1 21. ♞ad1 ♞e4 22. ♜d6 ♞e7 干 Minić; 19. ♜f3 b6 20. ♞c2 ♞e3 21. ♞c1 ♞c1 22. ♞ac1 ♜a6 = Polugajevski—Ljubojević, Manila (izt) 1976 — 22/149] de5 20. d6 ♜e6 21. fe5 ♜d7 22. ♜b5 ♜b5 23. ♜b5 ♞e5 24. ♞e1± Peev—Spasov, Bulgaria (ch) 1976 — 22/150

¹⁵ 14. f4 ♜f6 15. ♜f3 ♜a6 16. ♞e1 ♞e7 17. ♜b3±

- 16 18... ♠h6 19. ♠e2 ♠h4? 20. ♠g3 ♠f8 21. ♠c2 ± Tajmanov—Ree, Wijk aan Zee 1970 — 10/118
- 17 19. ♠e2 ♠h6 20. ♠g3 ♠g6 21. ♠c2 ♠f8 22. ♠d2 ± Najdorf—Fischer, La Habana (ol) 1966 — 2/106
- 18 20. ♠d2 ± Hesse—Espig, Leipzig 1973
- 19 16. f4 ♠d7 17. ♠c4 ♠f6 18. e5 de5 19. d6 [19. ♠e5 ♠cd5 20. ♠c6 ♠c7 21. ♠b8 ♠c3 22. bc3 ♠b8 ≠ Adorjan] ♠e6 20. fe5 ♠d7 ≠ Platonov—Savon, SSSR (ch) 1970
- 20 16... g5 17. g3 ♠g6 18. ♠b1 ♠e7 19. ♠e1 ♠d7 20. ♠b5 ± Nesis Bade, corr. 1975
- 21 17. f4 ♠d7 18. ♠c4 ♠f6 [18... ♠f8 19. e5 de5 20. d6 ♠ce6 21. ♠d5 ef4 22. ♠db6 g5 23. ♠a5 ♠d4∞ Samohin—Zaklauskas, corr. 1976; 19. ♠f3! ±] 19. ♠f3 b5 [19... h5 20. ♠d6 ♠d6 21. e5 ♠d8 22. d6 ♠e6 23. ef6 ♠f6 24. f5! gf5 25. ♠c6 ± Gligorić—Minić, Jugoslavija 1972 — 13/131] 20. ♠d6 ♠d6 21. e5 ♠d7 22. d6 ♠e6 23. ef6 ♠f6 24. ab5 ab5 25. f5 ± Dijkstra—Alexander, corr. 1976; 21... ♠d8!∞
- 22 18. ab5? ♠b5 19. ♠b5 ab5 20. b4 c4 21. ♠c1 ♠a8 22. ♠c3 ♠b6! ≠ Bukić—Adorjan, Vrnjačka Banja 1972 — 13/132
- 23 18... cb4 19. ♠b4 a5 20. ♠b5 ♠b5 21. ♠b5 ± Adorjan
- 24 20. ♠a1 f5 21. ef5 gf5 22. f4 ♠f7 ± Adorjan
- 25 13. ♠b5 ♠b5 14. ab5 ♠d7 15. ♠c4 ♠e5 16. ♠e3 ♠h4 17. g3 ♠h3∞ Ritov—Žuravlev, SSSR 1976; 13. ♠b1 ♠h5 [13... ♠b8 14. ♠c4 ♠a6 15. ♠g5 ♠d7 16. b4 ± ↑ Gligorić—Szabo, Jugoslavija—Hungary 1962] 14. ♠c4 f5 15. f4 ♠d4 16. ♠h1 ♠c3 17. bc3 ♠e4 18. ♠d2 ♠e2!∞ Tajmanov—Langeweg, Wijk aan Zee 1970
- 26 13... ba5?! 14. ♠b3 ♠a6 15. ♠a6 ♠a6 16. ♠a5 ♠b4 17. ♠c4 a6 18. ♠f4 ♠f8 19. g4 ± DeFotis—Saidy, USA 1968 — 6/148; 13... b5 14. ♠b5 ♠fd5! 15. ed5 ♠a6 16. ♠c3 ♠c3 17. ♠a6 ♠d4 18. ♠h1 ♠a6∞ Despotović—Janošević, Jugoslavija 1970 — 9/98
- 27 15... ♠b5 16. ♠b5 ♠d7 17. ♠b3 ♠h5 18. ♠c4 ♠d4 19. ♠e3 ♠b5 20. ♠b5 ♠f4 21. ♠h1! ± Vranešić—Ungureanu, Siegen (ol) 1970 — 10/131
- 28 Vranešić—Matulović, Siegen (ol) 1970
- 29 13... h6 14. ♠c4 [14. f4 ♠a6 15. ♠e1 ♠c8 16. ♠f3 ♠d7 17. e5 ♠d8 18. e6 ♠f6 19. ef7 ♠f7 20. ♠de4 ♠g8∞ Dončev—Antonov, Bulgaria (ch) 1975] ♠a6 15. ♠e3 ♠c4 16. ♠c4 a6 17. ♠d2 ♠h7 18. ♠d3 ♠d7 19. ♠ab1 b5 20. b4 ± Gligorić—Matulović, Palma de Mallorca (izt) 1970 — 10/134; 13... ♠d7 — 12... ♠d7
- 30 14. ♠b1 a6 15. ♠c4 b5 16. ab5 ♠b5 = Beljavski—Holm, Groningen 1970/71; 15. ♠c2!?
- b5 16. ab5 ab5 17. b4; 14. ♠a3 ♠e7 15. ♠c4 ♠a6 16. ♠g5 ♠d7 17. b3 ♠h5 18. g4 ♠c3 19. gh5 ♠d4 20. ♠d3 ♠h3∞ Pytel—Hartoch, Wijk aan Zee 1974; 14. ♠b5 a6 15. ♠a7 ♠b7 16. ♠c4 ♠e7 17. ♠g5 ♠cd5 18. ed5 ♠e2 19. ♠d6 ♠d1 20. ♠ad1 ♠d5∞ Polugajevski—Jakimović, SSSR 1975
- 31 15... ♠c4 16. ♠c4 a6 17. ♠d3 ♠c8 18. ♠f4 ♠f8 19. ♠ab1 ♠d7 20. b4 b5 21. ab5 cb4 22. ♠b4 = Browne—Torre, Manila (izt) 1976
- 32 16. ♠e3 ♠c4! [16... ♠d7?! 17. ♠d2 ♠h7 18. b3 ♠c4 19. bc4 ♠a6 20. ♠ae1 ♠b4 21. ♠d3 ♠d3 22. ♠d3 ± Radev—Antonov, Sofia 1976] 17. ♠c4 a6 =; 16. ♠h4 ♠d7 [16... ♠c4 17. ♠c4 a6 18. ♠d3 ± Bukić] 17. b3 [17. ♠d2 ♠c4 18. ♠c4 a6 19. ♠d3 b5 20. ab5 ab5 21. ♠a7 b4 = Gligorić—Matulović, Sousse (izt) 1967] ♠h5 18. ♠c1 ♠f4 19. ♠g3 ♠e2 20. ♠e2 ♠c4 21. bc4 a6 = Bukić—Janošević, Beograd 1969 — 8/96
- 33 18... b5?! 19. ab5 ab5 20. ♠b5 ♠fd5 21. ♠a7 ♠e7 22. ♠a5 ♠b6 23. ♠c7 ♠c7 24. ♠a6! ± Bukić—Planinc, Jugoslavija 1970 — 10/133
- 34 19. ♠a3 ♠d7 20. f4 b5 21. ab5 ab5 22. ♠b5 ♠c3 23. ♠d7 ♠d7 24. bc3 ♠d5∞ Ferzet—Gras, corr. 1977
- 35 22. ab5 ♠c3 23. ♠c3 ab5 ± Lim—Gri-gorov, Pernik 1977
- 36 14. ♠a3?! ♠e2 [14... ♠fd5! 15. ♠a6 ♠c3 16. ♠d3 ♠a4∞ Janošević] 15. ♠e2 ♠d7 16. ♠h1 ♠e5 17. ♠c3 f5 18. ♠ab5 a6 19. ♠c7 ♠c7 ≠ Donner—Janošević, Amsterdam 1970 — 10/129; 14. ♠e3 ♠c4 15. ♠c4 a6 16. ♠e1 ♠d7 = Partos—Matulović, Bucuresti 1966; 14. ♠e3 ♠e2 15. ♠e2 a6 16. ♠b1 ♠h5∞ Donner—Enklaar, Amsterdam 1972
- 37 15. ♠d6? ♠c4 ≠
- 38 16... f4 17. ♠f2 ♠c8 18. ♠c4 ♠b8 19. ♠c2 a6 20. ♠fd1 ♠d7 21. a5 b5∞ Kchouk—Forintos, La Habana (ol) 1966 — 2/104
- 39 Ekström—Helmers, Sverige—Norge 1974
- 40 14... ♠c4 15. ♠c4 h6 — 14... h6; 15... a6 16. ♠d2 ♠d7 — 14... ♠d7
- 41 15. ♠h1 h6 16. ♠d2 ♠c4 17. ♠c4 a6 18. ♠e2 ♠e7 19. ♠ae1 ♠d7 20. f4 ♠h4 21. ♠f3 ± Gligorić—Janošević, Amsterdam 1970 — 10/130
- 42 17... ♠g4 18. ♠d2 ± Hort
- 43 18. ♠d3 h6 19. ♠d2 ♠ab8 20. a5 ± Po-pov—Hort, Wijk aan Zee 1975 — 19/111
- 44 Evans—Kane, USA (ch) 1973 — 17/134
- 45 15... ♠ab8 16. b3! ♠h5 17. g4 ♠d4 18. ♠h1 ♠g7 19. ♠e3 ♠e3 20. ♠e3 ± Gligorić—Planinc, Ljubljana 1969 — 7/104

⁴⁶ 17. ♖d3 h6 18. ♙d2 ♗e7 19. ♖ae1 ♜d7 20. f4 b5 21. ab5 ab5 22. ♙b5 ♜b5 23. ♜b5 ♖a4 24. ♙c3± Kuttner—Postler, DDR 1970; 18... g5± Vranešić—Tringov, Tel Aviv (ol) 1964

⁴⁷ 19... ♖ab8 20. ♖ea1 ♖b6 21. ♙a6 ♖eb8 22. ♖1a2± Keres—Bobocov, Amsterdam 1971 — 12/114

⁴⁸ 22. ♙a6± Keres

⁴⁹ 15. ♙d2 ♙c4 16. ♙c4 a6 17. ♜h1 ♜d7 18. ♖b1 ♖b8 19. ♗e2 ♗c8 20. b4 b5! 21. ab5 cb4 22. ♖b4 ♙c3!± Gligorić—Matulović, Beograd 1969 — 8/93; 15. ♙f4 ♙c4 16. ♙c4 ♜h5 17. ♙d2 ♗e7 18. f4 ♙c3∞ Lombard—Pfleger, Schweiz—BRD 1971

⁵⁰ 15... ♜h7?! 16. ♗d2 ♗e7 17. ♖ae1 ♙c4 18. ♙c4 ♗d7 19. ♖b1 a6 20. b4± Rubineti—Link, Mar del Plata 1972

⁵¹ 18. ♖ae1 ♖b8 19. ♙d3 b5 20. ab5 ab5 21. b4 c4 22. ♙b1 ♖a8 23. ♙d4 ♖a3 = Donner—Hartoch, Amsterdam 1971

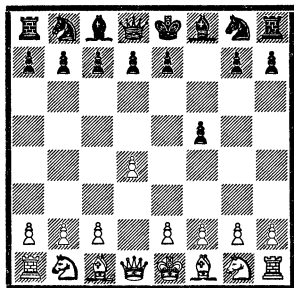
⁵² 18... ♗d7 19. b4 b5 20. ♙e2 c4 21. a5 ♗e7 22. ♙d4 ♗f8 [22... ♖f8 23. ♙d1 ♜ce8 24. ♙c2± Niklasson—Wahlbom, Sverige (ch) 1974] 23. ♙d1± Reshevsky—R. Garcia, Buenos Aires 1971 — 11/90

⁵³ 19. ♗d3 b5 20. ab5 ab5 21. ♜b5 ♜fd5 22. ♙d5 ♜d5 23. ♗d5 ♖b5 24. ♗f7± Matulović

⁵⁴ 22. ♖a1 ♖a8 23. ♙d4± Reshevsky—Matulović, Palma de Mallorca (izt) 1970 — 10/136

⁵⁵ 15... ♗d7!? 16. ♗d2 [16. g4? ♜g4! 17. fg4 ♙c3 18. bc3 ♖e4—+ Farago—Lim, Kinkinda 1978 — 25/139] g5 17. ♙f2 ♙c4 18. ♙c4±

⁵⁶ Beljavski—Rogulj, SSSR — Jugoslavija 1977 — 24/160

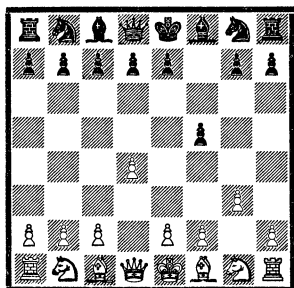

A8 SADRŽAJ • СОДЕРЖАНИЕ A8

A80

1. d4 f5
— 2. R g3 2. e4, 2. c4

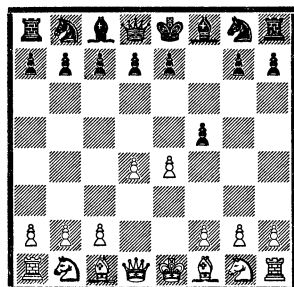
Ivkov 406
Sokolov

A81

1. d4 f5 2. g3

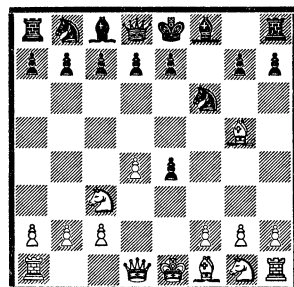
Ivkov 410
Sokolov

A82

1. d4 f5 2. e4
— 2... R g3 2... fe4
— 2... fe4 3. R g3 3. c3
— 3. c3 R g3 3... f6
— 3... f6 4. R g3 4. g5

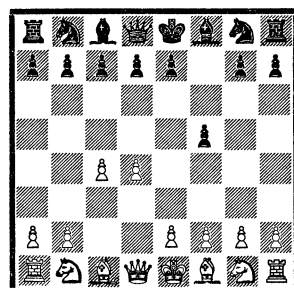
Byrne 416
Mednis

A83

1. d4 f5 2. e4 fe4 3. c3 f6
4. g5

Byrne 420
Mednis

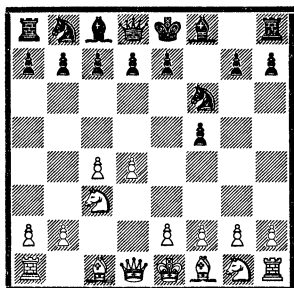

A84

1. d4 f5 2. c4
— 2... R g3 2... f6
— 2... f6 3. R g3 3. c3, 3. g3

Ivkov 424
Sokolov

A8 SOMMAIRE • INDICE A8

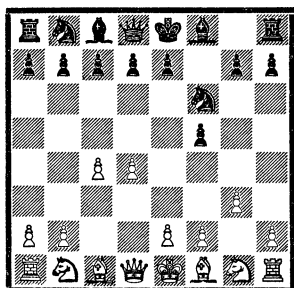

A8 CONTENTS • INHALT A8

A85

1. d4 f5 2. c4 f6 3. f3 c3

Ivkov 428
Sokolov

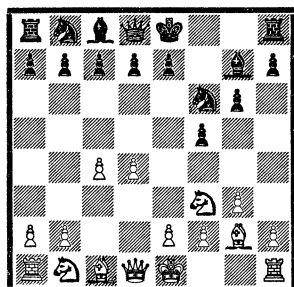

A86

1. d4 f5 2. c4 f6 3. g3

Botvinnik 434

— 3... R — 3... g6, 3... e6
— 3... g6 4. g2 g7 5. R — 5. f3

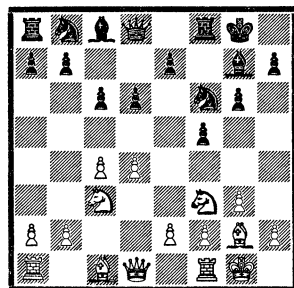

A87

1. d4 f5 2. c4 f6 3. g3 g6
4. g2 g7 5. f3

Botvinnik 436

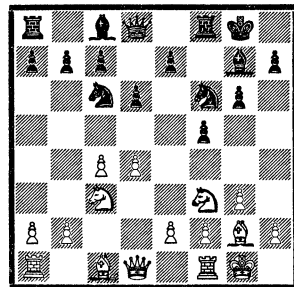
— 5... R — 5... 0—0
— 5... 0—0 6. R — 6. 0—0
— 6. 0—0 R — 6... d6
— 6... d6 7. R — 7. f3
— 7. f3 R — 7... c6, 7... f6

A88

1. d4 f5 2. c4 f6 3. g3 g6
4. g2 g7 5. f3 0—0 6.
0—0 d6 7. f3 c6

Botvinnik 439

A89

1. d4 f5 2. c4 f6 3. g3 g6
4. g2 g7 5. f3 0—0 6.
0—0 d6 7. f3 c6

Botvinnik 443

A8 INDICE • INNEHÅLL A8

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	e3 ¹ f6 ²	d3 ³ d6	e2 ⁴ e5	c4 ⁵ c5	0-0 c6	bc3 g5	dc5 dc5	g3 e4	e2 d6 ⁶	=
2	c3 d5 ⁷	f3 ⁸ c5 ⁹	e4 e5!	de5 ¹⁰ d4	c4 ¹¹ c6	d5 e5	e2 c4	c4 d6	f4 e7 ¹²	=
3	...	g5 c6 ¹³	e3 g6 ¹⁴	h4 h6 ¹⁵	f4 d7 ¹⁶	f3 gf6 ¹⁷	e5 g8	d3 e5	e5 g4 ¹⁸	±
4	...	g5 ¹⁹ d5 ²⁰	e3 ²¹ e6	f3 e7	d3 ²² 0-0	0-0 ²³ e4	e7 e7	e5 d7	d7 d7 ²⁴	=
5	...	...	f6 ef6	e3 c6 ²⁵	d3 g6 ²⁶	f3 ²⁷ d6 ²⁸	h4 ²⁹ h5	ge2 ³⁰ e6	f4 f7 ³¹	=
6	g5 g6 ³²	c3 ³³ g7 ³⁴	e4 ³⁵ fe4 ³⁶	e4 d5 ³⁷	c3 f6 ³⁸	d3 c6	ge2 0-0	0-0 e5	de5 e5 ³⁹	=
7	...	f6 ⁴⁰ ef6	e3 ⁴¹ d5 ⁴²	c4 ⁴³ c6 ⁴⁴	c3 ⁴⁵ e6	cd5 ⁴⁶ d5	d5 ⁴⁷ d5	e2 d6	c3 e6 ⁴⁸	=
8	f3 e6 ⁴⁹	g5 ⁵⁰ e7	e7 e7	bd2 ⁵¹ f6	e3 b6	d3 ⁵² b7	c3 c5	0-0 0-0	e1 d5 ⁵³	=
9	...	f4 ⁵⁴ e6 ⁵⁵	e3 e7 ⁵⁶	bd2 b6 ⁵⁷	h3 b7	d3 c5 ⁵⁸	c3 cd4 ⁵⁹	ed4 0-0	0-0 c6 ⁶⁰	=
10	...	g5 e6 ⁶¹	bd2 e7 ⁶²	f6 f6	e4 0-0 ⁶³	d3 ⁶⁴ d5	ef5 ef5	0-0 c6	c3 d6 ⁶⁵	=
11	...	c3 e6 ⁶⁶	g5 ⁶⁷ e7	bd2 ⁶⁸ d5 ⁶⁹	e3 0-0	e5 ⁷⁰ bd7	df3 e5	e5 d7	e7 e7 ⁷¹	=

¹ 2. g4 fg4 3. e4 d6 [3... d5 4. e5 f5 5. h3 gh3 6. h3 h3] 4. c3 [4. f4 c6 5. d2 d7 6. c3 e500; 4. h3 f6 5. c3 e500] f6 5. g5 c6 6. d2 a5 7. 0-0-0 e6 8. d5 f700 Hübner-Biškacek, Ybbs 1968; 2. f4 f6 3. e3 g6 4. c4 g7 5. bd2 e6 6. c3 0-0 7. h4 c6 8. df3 e7 9. b3 a6 10. a4 b6 11. e5 h800 Fallone-Hort, La Habana (ol) 1966; 2. d3 d5 [2... e6 3. e4 fe4 4. e4 f6 5. h4 e7 6. f3 c6 7. c3 d6 8. g5 f7 9. 0-0-0 e7 10. d2± Hamann-Ofstad, Halle 1963; 2... d6 3. e4 fe4 4. e4 f6 5. h4±; 2... g6 3. e4 fe4 4. e4 f6 5. h4 g7 6. f3 b6 7. c3 c5 8. h6 0-0 9. g7 g7 10. 0-0-0± Fairhurst-Dreyer, Dublin 1957] 3. f4 e6 4. f3 [4. g3 a6 5. e3 c6 6. a6 a5!±] f6 5. c4 [5. e3?! d6 6. e2 0-0 7. e5?! c5 8. c3 c6 9. d2 c7 10. df3 d7! 11. d7 d7 12. d6 d6± Kmoch-Aljehin, Semmering 1926; 7. 0-0!±] e7 6. c3 0-0 7. g3 c6 8. g2 e8 9. 0-0 — A 95; 2. c3 f6 [2... g6 3. g5 g7 4. e3 f6 5. d2 0-0 6. c4 d5 7. f6 f6 8. d3 e5 = Böhm-Matulović, Le Havre 1977] 3. g5 g6 4. f6 ef6 5. e3 d5 6. h4 h5 7. h3 d6 8. g3 c6 9. f4 f7 10. d2 d7 11. d3 f8 = Böhm-Timman, Wijk aan Zee 1975; 3... e6!±

² 2... e6 3. f4 [3. d2 f6 4. d3 c5 5. e2 c6 6. c3 d5 7. f4 d6 8. h3 0-0 9. 0-0 d7± Ahues-Tartakower, Niendorf 1927] b6 4. f3 f6 5. d3 c5 6. 0-0 c6 7. c4 e7 8. c3 b7 9. a3 c8 10. b3± Rubinstein-Flor, Rogaška Slatina 1929; 3... d5!±; 2... d6 3. d3 e5 4. de5 de5 5. b5 c6 6. d8 d8 7. c4 d6 = Hage-Nimzowitsch, Darmstadt 1926; 3. f3!±

³ 3. c4 — A 84

⁴ 4. f3 — 2. f3

⁵ 5. de5 de5 6. 0-0 c5 7. g3 g6 8. c4 e7 9. d3 c6 10. a3 e4± Toluš-Alexander, Hastings 1953/54

⁶ 11. b5 e5 12. d8 d8 13. d1 e7 = Colle-Nimzowitsch, Baden-Baden 1925

⁷ 2... g6 3. h4! g7 [3... f6 4. h5 g7 (4... h5 5. h5 gh5 6. e4±→) 5. h6 f8 6. g5 d5 7. d2 e6 8. 0-0-0 b4 9. f3 0-0 10. h3 c6 11. a3! a5 12. e4± Möhring-Knežević, Hradec Kralove 1977/78 — 25/109] 4. h5 c6 5. f3 d5 [5... d6!± Larsen] 6. f4 a6 7. e3± Debarnot-Larsen, Las Palmas 1976; 2... e6 3. e4 fe4 — A 82

- ⁸ 3. g4? fg4 4. e4 c6 5. d2g2 de4 6. d2e3 d2f6 7. d2ge2 d2f5 8. d2g3 e6干 Emma—Pilnik, Mar del Plata 1941; 3. e4 de4! 4. f3 [4. d2g5 g6 5. d2c4 d2g7 6. d2ge2 d2c6干 Visier—Castro, Costa Brava 1977] e5! 5. de5 d2d1 6. d2d1 d2d7 7. d2d5 d2d8 8. fe4 fe4 9. d2f4 d2c5! 10. d2e2 d2e7 11. d2dc3 d2g6干 1. Beyen—Zwaig, Nice (ol) 1974; 3. d2f4 e6 4. e3 d2f6 5. d2d3 d2d6 6. d2d6 cd6 7. f4 0—0 8. d2h3 d2d7 9. 0—0 d2c6 10. d2f2 d2c8 = Isain—Engels, Montevideo 1941; 3. d2f3 d2f6 4. d2f4 [4. d2g5 d2bd7 5. e3 e6 6. d2d3 c6 7. 0—0 d2d6 8. d2e2 0—0 = Feigin—Hasenfuss, Kemerli 1939] e6 5. e3 a6! 6. d2e2 c5 7. c3 d2d7 8. d2c1 c4 9. d2e2 d2c6 10. d2e5 d2e5 11. d2e5 d2e7 = O'Kelly—Palmasson, Reykjavik 1966
- ⁹ 3... e6 4. e4 d2b4 5. ef5 [5. d2ge2 fe4 6. fe4 d2h4 7. d2g3 d2f6 8. ed5 0—0!干 Ekenberg—Stoltz, Sverige 1935] ef5 6. d2h3!±; 3... d2f6 4. d2g5 — 2... d2f6
- ¹⁰ 5. d2b5?! d2d7 6. d2d7 d2d7 7. d2d5 cd4 8. d2e2 fe4 9. fe4 d2g6干 Pomar—Larsen, Espana 1975 — 20/95; 5. d2d5!干 cd4oo
- ¹¹ 6. d2d5 fe4 7. fe4 d2h4; 6. d2ce2oo
- ¹² 11. d2g5 d2e6 12. d2e2 fe4 13. fe4 = Rossetto—Pelikan, Argentina 1959
- ¹³ 3... g6 4. d2d2 [4. h4 d2g7 5. d2h3 (5. d2d2 d2c6 6. d2f3 d2f6 7. d2h6 d2h6 8. d2h6 d2e6 9. e3 d2d7 10. d2b5± Olafsson—Alster, Wageningen 1957) h6 6. d2f4 e6?! 6. d2b5 d2a6 8. e3 d2f7 9. d2g1 0—0 10. d2d2 c5 11. d2d6±; 6... c6±] c6 5. f3 [5. h4 d2g7 6. d2f3 d2d7? 7. h5 h6 8. hg6! hg5 9. d2h7! d2h7 10. gh7 d2g6 11. d2g5 d2f7 12. d2f5 d2b6 13. d2e5 d2f8 14. d2f4+— Vaganjan—Knežević, Dubna 1973 — 17/105; 6... h6!oo] d2b6 6. 0-0-0 d2f6 7. e4 de4 8. d2c4 d2b4 9. d2b3 d2a6 10. a3 d2a5 11. d2e4 d2d2 12. d2d2 d2g7 13. d2h3 d2c7 14. d2he1± Bogoljubov—Dreibergs, BRD 1947; 3... d2f6 — 2... d2f6
- ¹⁴ 4... d2d7 5. d2d3 d2df6 6. d2ge2 [6. d2f3 h6 7. d2f6 d2f6 8. d2e5 e6 9. g4 d2g4 10. d2g4 fg4 11. d2g6 d2d7 12. d2g4 d2g5oo Rossetto—Sanguineti, Mar del Plata 1966] e6 7. f3 h6 8. d2f4 g5 9. d2e5 d2g7 10. e4 d2e7 11. d2d2 d2d7 12. 0-0-0 d2a5 13. d2b1± Polugajevski—Liebert, Rostov 1961; 4... d2d6 5. d2d3 e5 6. de4 d2e5 7. d2f3 d2c7 8. d2d4 d2f7 9. d2f3± Ghinda—Stanciu, Romania (ch) 1978 — 26/105
- ¹⁵ 5... d2g7 6. h5 h6 7. d2f4 — 5... h6
- ¹⁶ 6... d2g7 7. h5 [7. d2f3 d2d7 8. d2d3 d2g6 9. d2e5 d2e5 10. d2e5 0—0 11. d2d2± Opočensky—Tartakower, Pistyan 1922] g5 8. d2e5 d2e5 9. de5 d2d7 10. f4± Bronštejn—Menvielle, Las Palmas 1972
- ¹⁷ 7... d2b6 8. d2a4 d2a5 9. c3 d2b4± Polugajevski
- ¹⁸ 11. d2g3 e5 12. d2e2± Polugajevski—Vasjukov, SSSR (ch) 1974
- ¹⁹ 3.g4?! d5 [3... d2g4 4. e4 e5 5. ef5 d2h4 6. d2e2 d2c6 7. d2f3 d2h5 7. d2d5±— Bogoljubov—Wendel 1920; 3... fg4 4. e4 d6 — 2. g4] 4. g5 d2e4 5. d2e4 fe4 6. f3 d2f5干 Spielmann—Mieses, Berlin 1920; 3. d2f3 g6 4. d2g5 d2g7 5. d2f6 d2f6 6. e4 fe4 7. d2e4 0—0 8. d2d3 d6 9. d2f6 ef6 10. 0—0 d2c6 = Rakić—Vukčević, Jugoslavija (ch) 1957; 3. e4 d2e4? 4. d2e4 fe4 5. d2h5 g6 6. d2e5±; 3... fe4 — A 82
- ²⁰ 3... d2e4 4. d2e4 fe4 5. f3! d5 6. e3 d2f5 7. fe4 d2e4 8. d2e2 h6 9. d2f4 d2c6 10. d2c3 d2g6 11. d2d3± Polugajevski—Franco, La Habana (ol) 1966; 3... d6 4. d2f3 d2c6 5. e3 e6 6. d5 ed5 [6... d2b4? 7. de6 d2e6 8. d2d4 d2d7 9. d2c4± Flor—Rjumin, Moskva 1935] 7. d2d5 d2e7 8. d2e7 d2e7 9. d2e2±; 3... d2c6 4. d2f6 ef6 5. e3 d2b4 6. d2f3 d2e7 7. d2d3 d5 8. d2e2 c6 9. 0—0 h5 10. d2g3 g6 11. h4 d2d6 12. d2ce2 d2e6 13. d2fcl d2d7 14. d2f4 d2f7 15. c4± Platonov—Čerepkov, SSSR (ch) 1969; 3... e6 4. g4! [4. e4 fe4 — A 82] d2e7 5. g5 ef5 6. d2g2 d2e4 7. d2e7 d2e7 8. d2d3 d2c3 9. d2c3 d6 10. d2h3± Hort—Holacsek, Havirov 1971 — 13/97; 3... g6 4. h4 d2g5 5. h5 d5 6. hg6 hg6 7. d2h8 d2h8 8. d2h3 d2e6 9. d2d3 d2c6 10. d2f4 d2f7 11. d2h3± Prins—Mercuri, Leipzig (ol) 1960; 3... c6 4. d2f6 [4. f3 d2b6 5. d2d2 h6 6. d2h4 d2d5 7. d2d5 cd5 8. 0-0-0 a5 9. e4 de4 10. fe4 fe4 11. d2c4 a4oo Toluš Kopilov, SSSR 1954; 4. e3 d2b6 5. d2f6 ef6 6. d2b1 d5 7. d2d3 d2a6 8. a3 d2f7 9. b4 d2d8 10. d2f3 d2c7 11. 0—0 a5 12. d2e2 g6 13. c4oo Tajmanov—Larsen, Kopenhagen 1965] ef6 5. e3 d5 — 3... d5
- ²¹ 4. f3 d2c6 [4... h6 5. d2h4 c5 6. e4 cd4 7. d2d4 de4 8. d2d8 d2d8 9. 0-0-0 d2d7 10. fe4 g5 11. d2e1 fe4 12. h4 d2g7 13. hg5 hg5 14. d2h8 d2h8 15. d2h3± Korelov Vikulov, SSSR 1974; 4... e6 5. e4 d2e7 6. ef5 (6. e5 d2fd7 7. d2e7 d2e7 8. d2b5 d2b6 9. c3 a6 10. d2a3 Rakić—Lombardy, Maribor 1978 — 26/104; 10... d2c6 d2d7, 0-0-0oo Rakić) ef5 7. d2d2 0—0 8. 0-0-0 c6 9. d2e1 b5 10. d2h3 d2bd7 11. d2e2 d2b6 12. d2g3± Kort—van der Weide, Amsterdam 1971] 5. d2d2 e6 6. e4! de4 7. 0-0-0 d2b4 8. a3 d2a5 9. d2c4 0 0 10. d2ge2 ef3 11. gf3 d2h8 12. d2e1 d2e8 13. d2g3 d2f Bronštejn—Slepuhov, SSSR 1948
- ²² 6. d2e2 0—0 7. 0—0 d2bd7 8. d2c1?! h6 9. d2f4 g5 10. d2e5 g4 11. d2e1 d2e5 12. de5 d2d7干 Puc—Knežević, Jugoslavija (ch) 1960; 6. d2e5 0—0 7. d2e2 d2bd7 8. f4 c5 9. 0—0 a6 10. a4 d2e5 11. fe5 d2d7 = Clarke—Dimc, Bognor Reggis 1958
- ²³ 7. d2e2 d2e4 8. h4 c5 9. c3 d2c6 10. d2f4 d2d6 11. g3 cd4 12. ed4 d2d7oo Ader—Sköld, Moskva (ol) 1956
- ²⁴ 11. d2e2 d2d6 12. d2d2 e5 13. de5 d2e5 14. d2c3 = Smislov—Guimard, La Habana 1962
- ²⁵ 5... d2b4 6. d2e2 c6 7. a3 d2d6 8. g3 d2e6 9. h4 d2d7 10. d2f4 d2f7 11. d2d3 g6 12. h5± Gereben—Stahlberg, Beverwijk 1963; 5...

♠e6 6. ♠d3 ♠c6 7. ♠f3 ♠d7 8. ♠ge2 ♠d6 9. ♠f4 ♠f4 10. ♠f4 ♠b4 11. 0-0-0 ♠d3 12. ♠d3 0-0-0 13. h4± Lavdanski—Borisenko, SSSR (ch) 1965

26 6... ♠c7 7. ♠f3 g6 8. h4 b6? 9. h5 ♠g7 10. hg6 hg6 11. ♠d5!+- Toran—Heidenfeld, Torremolinos 1960; 8... h5!?; 6... ♠b6 7. ♠b1 ♠a6 8. ♠f3 g6 9. a3 ♠e7 10. h4 ♠e6 11. b4 0-0-0 12. ♠ge2± Perez—Prins, Madrid 1959

27 7. h4 h5 [7... ♠h6 8. h5 ♠f7 9. ♠f3 ♠d7 10. ♠ge2 ♠b6 11. 0-0-0 ♠d6 12. hg6 hg6 13. ♠f4 ♠d7 14. ♠ce2 ♠ag8 15. ♠h3± Kočijev—Knežević, Leningrad 1977] 8. ♠f3 ♠d6 — 7. ♠f3

28 7... ♠e6 8. ♠ge2 ♠d7 9. h3 ♠g7 [9... ♠b6 10. g4! ♠b2 11. ♠b1 ♠a3 12. gf5± Browne—Byrne, USA (ch) 1977; 9... h5!?] 10. g4 fg4 11. hg4 ♠e7? 12. ♠h7!+- Korčnoj—Rostjzin, La Habana (ol) 1966; 11... ♠f7±; 7... ♠a6 8. a3 ♠c7 9. ♠ge2 ♠e6 10. h4 ♠d6 11. g3 ♠e7 12. ♠f1 ♠d7 13. ♠b100 Polugajevski—Lutikov, SSSR (ch) 1959

29 8. ♠ge2 ♠d7 9. h3 ♠e5! 10. de5 fe5 11. e4 fe4 12. ♠e4 ♠f8 13. ♠e3 de4 14. 0-0-0 ♠e7 15. ♠e4 ♠c700 Keene—Bellin, Hastings 1975/76; 8. ♠h3 ♠e6 9. ♠f4 ♠f7 10. h4 h5 11. 0-0-0 ♠e7△ ♠d7, 0-0-0=; 8. h3!?

30 9. ♠e2 ♠e6 10. 0-0-0 b5 11. f3 b4 12. ♠a4 ♠d700 Smejkal—Zweig, Raach 1969

31 11. g3 ♠d7 12. 0-0 ♠e7 13. a3 a5= Visier—Zweig, Costa Brava 1976

32 2... h6 3. ♠h4 g5 [3... g6 4. e4! d6 5. ♠d3± Bagirov—Kuindži, SSSR 1973] 4. ♠g3 [4. e3 ♠f6 5. ♠g3 d600] ♠f6 [4... f4 5. e3! h5 6. ef4 h4 7. ♠d3 d6 8. ♠g6 ♠d7 9. ♠f3 △ ♠e5±; 4... d5 5. e3 ♠e6 6. ♠f3±; 4... d6!?] 5. ♠e5 d6 6. ♠f6 ef6 7. e3±; 2... c5 3. dc5 ♠a6 [3... ♠a5 4. ♠c3 e6 5. e4! fe4 6. ♠d2 ♠c5 7. ♠e4 ♠e5 8. ♠d3 d5 9. ♠f3 ♠b2 10. ♠ge5 ♠b4 11. 0-0± Trifunović—Knežević, Jugoslavija (ch) 1960] 4. e4! fe4 5. ♠c3 ♠c5 6. ♠e3 ♠e6 7. ♠e4 ♠f6 8. ♠d3 g6 9. h4 ♠g7 10. ♠f6 ef6 11. ♠f3± Miles—Meulders, Amsterdam 1978 — 26/106; 2... d5 3. e3 ♠d6 4. c4 [4. ♠c3! c6 5. ♠f3±] ♠b4 5. ♠d2 ♠d2 6. ♠d2 e6 7. ♠f4± Lebedev—Čigorin, Kiev 1903; 2... c6 3. ♠c3 [3. ♠d2! ♠b6 4. e400] d5 — 2. ♠c3

33 3. h4 ♠g7 4. h5 [4. ♠c3 c6 5. ♠d3 d5 6. 0-0-0 ♠f6?! 7. ♠f6 ♠f6 8. f4 b5 9. ♠f3± Rajković—Kovačević, Jugoslavija 1975; 6... ♠a5!±; 4... h6!±00] h6 5. ♠c1 g5 6. ♠d3 e6 7. e4 d6 8. ♠f3 f4 9. e5 ♠e7 10. ed6 cd6 11. ♠bd2 0-0 12. c3 ♠f5= Gipslis—Räisä, Leningrad 1960; 3. ♠d2 ♠g7 4. c3 [4. e3 ♠f6 5. ♠gf3 d6 6. ♠c4 ♠c6 7. c3 a6 8. h4 ♠e400 Bergraser—Larsen, Monte Carlo 1967] h6 [4... ♠f6 5. e3 d6 6. ♠f3 ♠c6 7. ♠b3 h6 8. ♠f6 ♠f6 9. e4± Petrosjan—Nielsen, Kopenhagen 1960] 5. ♠f4 d6 6. e3 e5 7. de5 de5 8. ♠g3 ♠e7 9. f3 ♠e6= Kütner—Möhrling, DDR 1969

34 3... d5 — 2. ♠c3; 3... h6 4. ♠f4 ♠f6 5. f3 d6 6. e4 ♠g7 7. ♠d2 g5 8. ♠e3 f4 9. ♠f2 ♠c6 10. ♠b5± Uhlmann—Nielsson, Lugano (ol) 1968

35 4. ♠f3 ♠f6 5. ♠f6 ♠f6 6. e4 fe4 [6... d6 7. ♠d3 fe4 8. ♠e4 ♠c6 9. c3 e5 10. ♠b5 ed4 11. ♠d4± Vaganjan—Borngässer, Teesside 1974] 7. ♠e4 d500; 4. h4 h6 5. ♠f4 ♠f6 [5... d6 6. e4 ♠c6 7. ♠f3 e5 8. de5 de5 9. ♠d8 ♠d8 10. 0-0-0 ♠d7 11. ♠e3± Plachetka—Zweig, Dresden 1969] 6. f3 d6 7. e4 e5 8. de5 ♠h500

36 4... d6 5. ef5 ♠f5 6. ♠d3 ♠d7 7. ♠f3 ♠f6 8. 0-0 0-0 9. ♠fe1 ♠d3 10. ♠d3 e6 11. ♠e2 ♠c6 12. ♠ae1 ♠ae8 13. h3± From—Franco, Varna (ol) 1962

37 5... ♠f6 6. ♠d3 [6. ♠g3 ♠c6 7. ♠f3 e6?! 8. c3 ♠e7 9. ♠d3 b6 10. h4 ♠b7 11. h5±→ Bogoljubov—Kieninger, München 1941; 7... d5!00; 6. ♠f6 ef6 7. ♠e3 d5 8. ♠d3 ♠c6 9. c3 ♠e7= Langeweg—van Baarle, Nederland 1971] d5 [6... ♠e4 7. ♠e4 c5 8. ♠e2! ♠a5 9. c3 e6 10. ♠c4 ♠a6 11. d5 0-0 12. de6 de6 13. ♠f3± Guistolisi—Heidenfeld, Madrid 1960; 7... cd4 9. 0-0-0 ♠c6 10. ♠c6 dc6 11. ♠f3±] 7. ♠c3 ♠c6 — 5... d5

38 6... ♠c6! 7. ♠b5 ♠h6 8. ♠h6 ♠h6 9. ♠f3 ♠e600 M. Simić—Knežević, Smederevska Palanka 1977; 8. ♠f3!?

39 Bogoljubov—Sämisch, Berlin 1936

40 3. ♠d2 d5 [3... e6 4. e3 ♠e7 5. ♠d3 0-0 6. ♠f3 d5 7. ♠e2 ♠e4 8. ♠e7 ♠e7 9. ♠e4 fe4 10. ♠g3 ♠c6= Castaldi—Bhend, Venezia 1953; 4. e4 fe4 5. ♠e4 ♠e7 — A 82] 4. ♠f6 ef6 5. e3 ♠e6 6. ♠d3 ♠d6 7. c3 ♠d7 8. ♠e2 ♠c6 9. ♠c2 ♠e7 10. 0-0 c6 11. b4 ♠c7 12. f4 ♠f7= Gurgenzidze—Knežević, Kislovodsk 1968

41 4. c4 c6 [4... d6 5. g3 ♠e7 6. ♠g2 0-0 7. e3 ♠e8 8. ♠e2 c6 9. ♠d3 ♠a6 10. 0-0 ♠f8 11. a3 ♠c7 12. ♠bc3 a5 13. b4± Gufeld—Levin, SSSR 1954; 4... d5 5. cd5 ♠d5 6. ♠c3 ♠b4 7. ♠a4 ♠c6 8. ♠b4 ♠b4 9. ♠d5 ♠d5 10. e3 ♠e6 11. ♠c4 ♠e7 12. ♠e2± Gufeld—Knežević, Kislovodsk 1968] 5. e3 d5 — 4. e3

42 4... ♠c6 5. c3 d5 6. ♠d3 ♠e6 7. ♠e2 ♠d7 8. ♠d2 ♠d6 9. ♠c2 b6 10. a3 ♠e7 11. c4± Šibarević—Nikolić, Vrnjačka Banja 1974; 4... ♠e7 5. ♠c3 c6 6. ♠f3 d5 7. ♠d3 g6 8. ♠ge2 ♠e6 9. h4 h5 10. 0-0-0 ♠d7 11. ♠f4 ♠f7 12. ♠e2 ♠h6= Milev—Farre, München (ol) 1958; 4... g6 5. ♠d3 ♠g7 6. ♠e2 c6 7. ♠d2 d5 8. ♠f4 ♠h6 9. ♠f3 0-0 10. 0-0-0 b5 11. h3 ♠a6 12. a3 ♠d6= Bagirov—Rajković, Vrnjačka Banja 1974

43 5. ♠d3 ♠c6 6. c3 ♠d6 7. ♠e2 0-0 8. ♠c2 ♠e7 9. ♠d2 c6 10. h3 ♠e6= Milić—Ivkov, Bled 1950

44 5... ♠b4 6. ♠c3 0-0 7. ♠f3 [7. ♠b3! Tajmanov] f4! 8. ef4 ♠e8 9. ♠e2 ♠c3 10. bc3 dc4 11. 0-0 b5 12. a4 c6 13. ♠d2 ♠e6 14.

♠f3 ♠d5 15. ♠e1± Trifunović—Tot, Jugoslavija (ch) 1956

45 6. ♠d3 ♠d6 7. ♠c2 ♠a6 8. a3 g600 Gunarsson—Calhasuren, Leipzig (ol) 1960; 6. ♠b3 dc4 7. ♠c4 ♠d6 8. ♠f3 ♠d7 9. ♠c3 ♠c7 10. ♠e6 ♠b6 11. ♠c8 ♠c8 12. 0—0 ♠f7 13. ♠c2 ♠e6= Lazarev—Savon, SSSR 1963; 6. cd5! ♠d5 7. ♠e2

46 7. ♠b3 ♠d7?! 8. cd5 cd5 9. ♠ge2 g5 10. g3 ♠c6 11. ♠g2 ♠d8 12. ♠c1 h5 13. h4± Malich—Wechnert, DDR 1968; 7... ♠b6=

47 8. ♠f3 ♠f7 9. ♠d3 g6 10. ♠e2 ♠d6 11. 0—0 0—0 12. ♠c4 ♠d7 13. ♠f7 ♠f7= Trifunović—Dimc, Jugoslavija (ch) 1953

48 11. ♠d3 ♠d7 12. ♠c2 g6 13. 0-0-0 0-0-0 14. ♠b1 ♠b8 15. g3 c5= Trifunović—Johannessen, Halle 1963

49 2... b6 3. g3 ♠b7 4. ♠g2 d6?! 5. c3 ♠d7? 6. ♠b3 d5 7. ♠g5± Tarrasch—Mieses, Mannheim 1922; 4... e6!?!; 2... g6 3. h4! ♠g7 [3... ♠f6 4. h5 ♠h5 5. ♠h5! gh5 6. e4 ♠g7 (6... d6 7. ♠g5 c6 8. ♠h5 ♠d7 9. ♠e6! +— Vadasz—Hölzl, Hungary—Österreich 1974 — 17/104) 7. ♠c4 d5 8. ♠g5! dc4 9. ♠h5 ♠d7 10. ♠e6!±→ Flesch—Werschitz, Schweiz 1974 — 18/94] 4. h5 d5 5. hg6 hg6 6. ♠h8 ♠h8 7. ♠f4± Flesch—Vysloužil, Wijk aan Zee II 1968

50 3. g4? fg4 4. ♠e5 ♠h4 5. e4 g3干 Bogoljubov—Hasenfuss, Kemerli 1939; 3. e3 b6 4. ♠d3 ♠b7 5. ♠e2 ♠f6 6. ♠bd2 ♠e4 7. c3 ♠f6 8. ♠f1 ♠d6干 Voellmy—Hellmann, Haag (ol) 1928; 4. c4 — A 84; 3. d5 ed5 [3... ♠e7 4. ♠c3 e5 5. e4 d6 6. ♠g5 ♠f6 7. ef5 ♠f5 8. ♠d3 ♠d3 9. ♠d3 ♠bd7 10. 0-0-0 0-0-00 Kanko—Aloni, La Habana (ol) 1966] 4. ♠d5 d6 5. c4 ♠f6 6. ♠d1 ♠e7 7. ♠c3 c6 8. g3 0—0 9. ♠g2 ♠e4= Silva Rocha—Bolbochan, Rio de Janeiro 1938

51 5. e3 ♠b4?! 6. ♠c3 ♠b2 7. ♠b5 ♠b4 8. c3 ♠a5 9. ♠e5±→ Vellner—Dückstein, Wien 1959; 5... ♠f6=; 5. ♠c3 d5 6. e3 ♠f6 7. ♠e5 0—0 8. ♠e2 b6= Clarke—Dückstein, Neuhausen 1961

52 7. ♠e2 ♠b7 8. 0—0 0—0 9. c4 d6 10. b4 ♠bd7 11. ♠b3 ♠e4 12. ♠c2 g5 13. ♠fd2 e5 14. f3 ♠d2 15. ♠d2 ♠ae8= Lasker—Barry, Cambridge Springs 1904

53 11. ♠e5 ♠bd7 12. ♠d7 ♠d7 13. f4 g5= Robatsch—Dückstein, Graz 1961

54 3. d5 b5 4. ♠d3 ♠b7 5. ♠c3 b4 6. ♠b5 ♠c8 7. ♠b4 ♠d5 8. ♠d5 ♠d500 Silva Rocha—Guimard, Rio de Janeiro 1938; 3... c6!?!; 3. b3 d6 4. ♠b2 g6 [4... c6 5. ♠bd2 g6 6. e3 ♠g7 7. a4 0—0 8. ♠d3 ♠c7 9. 0—0± Larsen—Rodriguez, Siegen (ol) 1970] 5. ♠bd2 ♠g7 6. e3 0—0 7. a4 ♠c6=; 3. e3 e6 4. ♠d3 [4. ♠e2 g6 5. c4 ♠g7 6. 0—0 0—0 7. b4 d6 8. ♠bd2 ♠bd7 9. ♠b2 ♠e7= Nimzowitsch—Tartakower, Göteborg 1920] c5 [4... b6 5. ♠bd2 ♠b7 6. 0—0 c5= E. Steiner—Walter, Pistyan 1922]

5. ♠bd2 ♠c6 6. 0—0 d5 [6... b6 7. c3 ♠e7 (Stahlberg—Keres, München 1936) 8. dc5! bc5 9. e4±] 7. b3 ♠d6 8. ♠e2 0—0 9. c4 ♠e4= Makarczyk—Tartakower, Warszawa 1927

55 3... d6 4. e3 h6 5. h4 ♠c6 6. d5 e5 7. dc6 ef4 8. ♠b5 b6 9. ef4 d5 10. 0—0 ♠c5 11. g3 ♠e4 12. ♠g2± Nimzowitsch—Krause, Copenhagen 1924; 5... g6!?!; 4... g6!?!; 3... g6 4. e3 ♠g7 5. ♠c4 e6 6. ♠bd2 0—0 7. ♠e2 a5 8. c3 a4 9. a3 d6= Lokvenc—Ciocaltea, Debrecen 1961; 3... b6 4. e3 ♠b7 5. ♠d3 e6 6. h3 ♠e7 7. c3 0—0 8. ♠bd2 ♠e4= Vinokurov—Samulj, SSSR 1973

56 4... d5 5. ♠bd2 ♠d6 6. ♠e5 0—0 7. ♠d3 c5 8. dc5 ♠c5 9. g4 ♠c600 Anderssen—Stahlberg, (m) 1934; 4... b6 5. ♠bd2 ♠b7 6. h3 ♠d6 7. ♠d6 cd6 8. ♠d3 0—0 9. ♠e2 ♠e4= Baumbach—Möhrring, DDR 1969

57 5... 0—0 6. h3 b6 7. ♠c4 [7. ♠d3 ♠a6 8. ♠e2 ♠d3 9. ♠d3 d5 10. g4 ♠e400 Soos—Marić, Skopje 1967] d5 8. ♠d3 c5 9. c3 ♠e4 10. ♠e5 ♠b7 11. 0—0 ♠d7= Baumbach—Wehnert, DDR 1968

58 7... 0—0 8. c4 ♠e4 9. 0—0 d6 10. ♠c2 ♠d2 11. ♠d2 ♠e8= Chwojnik—Levicki, Lodz 1927

59 8... 0—0 9. 0—0 ♠e8 10. ♠e2 ♠e4 11. a4 d5 12. ♠e5 [Sämsisch—Nilsson, Göteborg 1920] ♠d7=

60 11. ♠e1 ♠c8 12. ♠c4 ♠e4 12. ♠fd2 b5 14. ♠e3 ♠d2 15. ♠d2 ♠g5=; 11. ♠e2 ♠e8 12. ♠fel ♠h8 13. ♠c4 ♠e4= Witkowski—Franz, Riga 1959

61 3... d6 4. ♠f6 [4. ♠bd2!?! ♠e3, ♠d3] ef6 5. e3 g6 6. ♠bd2 c6 7. ♠e2 ♠h6 8. 0—0 0—0 9. ♠e1 ♠e8= Doda—Ciocaltea, La Habana 1965; 3... ♠e4 4. ♠f4 [4. ♠h4 g6 5. ♠bd2 ♠d2 6. ♠d2 ♠g7 7. c3 d6 8. c3 ♠d700 Eising—Besser, Aibling 1965; 4. h4 c6 5. c3 ♠b6 6. ♠c2 d5 7. ♠f4 e6 8. ♠bd2 ♠e7 9. ♠e4 fe4 10. ♠e5 0—0 11. e3 c5= Pietzsch—Larsen, Dortmund 1961] c5 5. c3 [5. e3 ♠b6 6. ♠c1 e6 7. c3 ♠e7= M. Vuković—Knežević, Jugoslavija (ch) 1960] ♠b6 6. ♠b3 ♠b3 7. ab3 d6 8. e3 ♠e6 9. ♠c4 ♠c4 10. bc4 ♠c6= Radev—Knežević, Leningrad 1960

62 4... d5 5. e3 ♠e7 [5... ♠d6 6. c4 c6 7. ♠d3 0—0 8. 0—0 b6 9. ♠c1 ♠b7 10. cd5 cd5 11. ♠a4± Szabo—Farago, Hungary 1967; 5... ♠bd7 6. ♠e2 ♠d6 7. c4 c6 8. 0—0 0—0 9. ♠c2 ♠e8 10. ♠f4± Fairhurst—Stahlberg, Tel Aviv (ol) 1964] 6. c4 [6. ♠f6 ♠f6 7. ♠e5 0—0 8. f4 c5 9. c3 ♠b6 10. ♠b3 ♠c6= Letelier—Guimard, Asuncion 1960; 6. ♠d3 0—0 7. 0—0 h6 8. ♠f4 c5 9. c4 ♠c6 10. ♠b3 cd4?! 11. ♠bd4± Balcerovski—Liebert, Polanica Zdroj 1966 — 2/60] c6 7. ♠d3 0—0 8. ♠c1 ♠e4 9. ♠e7 ♠e7 10. ♠e5 ♠d2 11. ♠d2± Larsen—Marić, Vinkovci 1970 — 10/95

63 6... d5 7. ef5 ef5 8. ♠e2 ♠e7 9. 0-0-0 ♠e2 [9... ♠c6 10. ♠b3 ♠e2 11. ♠e2±±

Barcza—Larsen, München (ol) 1958] 10. ♖e2 ♗e6 11. ♖h1 ± Furman—Vasjukov, SSSR (ch) 1959

⁶⁴ 7. c3 d6 8. ♖c2 ♖e8 9. ♗d3 d5 10. e5 ♗e7 11. a3 b6 12. c4 c6 = Petrosjan—Vasjukov, SSSR (ch) 1959

⁶⁵ 11. ♖c2 g6 12. ♖fel ♗d7 13. ♖b3 b6 14. ♖e2 ♖ae8 = Piasetski—Larsen, Canada 1970 — 10/93

⁶⁶ 3... d6 4. ♗g5 [4. ♖b3 e6 5. ♗g5 ♗e7 6. ♖bd2 a5 7. e3 a4 8. ♖c2 0-0 9. ♗d3 ♖h8 10. e4 ± Lokvenc—Kölmig, Leipzig (ol) 1960] ♖bd7 5. ♖bd2 e6 6. e4 fe4 7. ♗e4 ♗e7 8. ♗f6 ♗f6 9. ♗d3 ♗d5 10. g3 ♗d7 11. ♗fd2 ♗f6 12. ♖h5 g6 13. ♗f6 ♖f6 14. ♖e2 0-0-0 15. f4 ± Lokvenc—Sköld, Marianske Lazne 1951; 3... b6 4. ♖c2 [4. ♗g5 ♗e4 5. ♗h4 ♗b7 6. e3 ♖c8 7. ♗e5 g6 8. f3 ♗d6 9. ♗d3 ♗h6 = Lokvenc—Basiuni, Marianske Lazne 1951] g6 5. ♗f4 ♗g7 6. ♖bd2 ♖b7 7. e3 c5 8. dc5 bc5 9. ♗c4 ♖b6 10. 0-0 d5 11. ♗b3 0-0 12. c4 e6 13. ♖ac1 ± Littlewood—Cardene, Rhyl 1969; 3... g6 4. ♖c2 [4. ♗f4 ♗g7 5. ♖bd2 0-0 6. e3 d6 7. ♗c4 e6 8. ♖c2 ♖e8 9. h3 ♖h8 ∞ Lokvenc—Watzl, Österreich 1956; 4. ♗g5 ♗g7 5. ♖b3 d6 6. ♖bd2 c6 7. e3 ♖c7 8. ♗c4 e5 9. de5 de5 10. ♗f6 ♗f6 11. e4 f4 ∞ Lokvenc—Jansa, Marianske Lazne 1960; 4. g3 ♗g7 5. ♗g2 0-0 6. 0-0 — A 81] ♗g7 5. ♗g5 d5 6. ♖bd2 ♗e6 7. e3 ♖bd7 8. ♗e2 0-0 9. 0-0 ♗f7 10. ♗f4 ♗e4 = Pietzsch—Padevski, Polanica Zdroj 1968

⁶⁷ 4. ♖c2 ♗e7 5. ♗g5 d5 6. e3 c5 7. ♖bd2 ♗c6 8. ♗d3 ♗d7 = Minev—Alster, Marianske Lazne 1959; 4. g3 b6 5. ♗g2 ♗b7 6. 0-0 ♗f6 7. ♗g5 0-0 8. ♖bd2 c5 9. ♖b3 cd4 10. ♗d4

♗g2 11. ♖g2 ♖h8 = Szilagyi—Szabo, Hungary 1952; 4. ♗f4 ♗e7 5. ♖bd2 [5. e3 d6? 6. ♗d3 0-0 7. ♖bd2 ♗c6 8. ♖c2 ♖e8 9. h3 ♗d7 10. ♗h2 g6 11. e4 ± Petrosjan—Cistjakov, SSSR 1954; 5... d5 = Tajmanov] b6 6. ♖c2 ♗b7 7. e3 [Barcza—O'Riordan, Lugano (ol) 1968] ♗e4 = Barcza

⁶⁸ 5. e3 0-0 6. ♗d3 d6 7. ♖bd2 ♖bd7 8. ♖b3 ♖h8 ∞ Dittmann—Linais, Leipzig (ol) 1960; 6... d5 =; 5. ♗f6 ♗f6 6. ♖bd2 d5 7. e3 0-0 8. ♖c2 c5 9. dc5 ♗d7 10. ♖b3 ♖c7 = Lengyel—Varnusz, Hungary 1961

⁶⁹ 5... b6 6. ♗f6 ♗f6 7. e4 fe4 8. ♗e4 ♗a6 9. ♗a6 ♗a6 10. ♖e2 ♖c8 11. ♗e5! ♗e5 12. ♖h5 ± → » Barcza—Heidenfeld, Marianske Lazne 1951; 5... 0-0 6. ♗f6 ♗f6 7. e4 d5 [7... b6 8. ♖c2 fe4 9. ♗e4 ♗a6 10. ♗a6 ♗a6 11. 0-0-0 ± Barcza—Prins, Amsterdam (ol) 1954] 8. ef5 [8. e5 ♗e7 9. ♗d3 ♗d7 10. 0-0 a6 ∞ Szabados—Bhend, Venezia 1953] ef5 9. ♗e2 ± Barcza; 5... ♗e4 6. ♗e7 ♖e7 7. e3 [7. ♖c2 d5 8. ♗e5 ♗d7 9. ♗df3 0-0 10. e3 ♗df6 11. ♗d3 ± Barcza—Gavlikowski, Karlovy Vary 1948] 0-0 [7... b6 8. ♗e4 fe4 9. ♗d2 ♗b7 10. ♖h5 g6 11. ♖e5 0-0 12. ♖c7 ♗d5 13. ♗e2 ♗c6 14. 0-0 ± Benkö—Sköld, Marianske Lazne 1951; 10... ♖f7!? 8. ♗d3 ♗d2 9. ♖d2 b6 10. e4 ♗b7 11. ♖c2 fe4 12. ♗e4 ♗e4 13. ♖e4 ♗c6 14. 0-0 ♖f6 15. ♖ad1 ± Barcza—Simagin, Budapest—Moskva 1949

⁷⁰ 7. ♗d3 c5 [7... c6 8. ♗e5 ♖bd7 9. ♗df3 ± Lokvenc—Dückstein, Wien 1956] 8. 0-0 ♗c6 9. ♖e2 c4 10. ♗c2 b5 11. ♗e5 ♗d7 ∞ Lokvenc—Mühring, Moskva (ol) 1956

⁷¹ 11. ♗d7 ♗d7 12. f4 ♖h8 13. ♖d2 c5 = Castaldi—Canal, Venezia 1953

A 81

1. d4 f5 2. g3

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	...	♗g2 ²	♗h3 ³	d5 ⁵	♗c3	e4 ⁶	♗f4	0-0	ef5	±
	g6 ¹	♗g7	♗c6 ⁴	♗e5	♗f6	d6	c6	0-0	♗f5 ⁷	
2	...	♗g2	♗f3 ⁹	0-0 ¹¹	♖bd2 ¹²	♖el	♗e5	♗df3	c4	±
	♗f6	d6 ⁸	c6 ¹⁰	♖c7	g6 ¹³	d5	♗g7	0-0 ¹⁴	♗e4 ¹⁵	

1. d4 f5 2. g3 ♗f6 3. ♗g2 e6

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
3	♗h3 ^{3,6}	dc5 ¹⁸	0-0	c4	cd5	♗f4	♗f4	♗c3	♖c2	±
	c5?! ¹⁷	♗c5 ¹⁹	d5	0-0 ²⁰	♗d5	♗f4	♖b6	♖d8	♗d7 ²¹	
4	...	0-0	♗f4 ²³	♗d2	♗f3	♗d6	♗f4	♗e5	♗fd3	=
	d5	♗d6 ²²	c6 ²⁴	0-0	♖c7	♖d6	b6	♖bd7	♗a6 ²⁵	
5	♗f3	c4 ²⁷	♗d4 ²⁹	♗d2	♗b4	♖d2	♗d2	♗b5	0-0	±
	c5 ²⁶	cd4 ²⁸	♗b4	♖b6	♖b4	♖d2 ³⁰	♗c6 ³¹	♖e7	a6 ³²	
6	...	0-0	c4 ³³	♗d4	e3 ³⁶	♗c3	a3 ³⁸	b4	♗b2 ³⁹	±
	...	♗c6	cd4 ³⁴	♗c5 ³⁵	0-0	a6 ³⁷	♖c7	♗e7	♗e5 ⁴⁰	

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
7	... ♙e7	0—0 ⁴¹ 0—0	b3 ⁴² d6 ⁴³	♙b2 ♙e8 ⁴⁴	♙e1 ⁴⁵ ♙c6 ⁴⁶	♙d3 g5 ⁴⁷	♙d2 ♙g6	c4 ♙d8	e3 ♙d7 ⁴⁸	±
8				... a5	a3 ⁴⁹ ♙e8 ⁵⁰	♙e1 ⁵¹ ♙c6 ⁵²	♙d3 ♙h5 ⁵³	♙d2 ♙d7	e4 ⁵⁴ ♙h6 ⁵⁵	±

1. d4 f5 2. g3 ♙f6 3. ♙g2 g6

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
9	♙c3 ⁵⁶ ♙g7 ⁵⁷	e4 fe4	♙e4 ♙e4 ⁵⁸	♙e4 d5 ⁵⁹	♙g2 ♙c6	♙e2 ⁶⁰ ♙g4	c3 e5	h3 ♙f5	de5 ♙e5 ⁶¹	=
10		♙g5 ♙c6 ⁶²	♙d2 d5 ⁶³	♙f6 ⁶⁴ ♙f6	♙d5 ♙d4	♙c7 ♙f7 ⁶⁵	♙f3 ⁶⁶ ♙f2 ⁶⁷	♙f2 ♙c7	♙c3 ⁶⁸ e5 ⁶⁹	=
11	♙h3 ♙g7	0—0 ⁷⁰ 0—0	♙c3 ⁷¹ d6	d5 c6	♙f4 cd5	♙fd5 ♙d5	♙d5 ♙h8	e4 ♙c6	♙e3 ♙d7 ⁷²	=
12	♙f3 ♙g7	0—0 ⁷³ 0—0	♙bd2 ⁷⁴ d6 ⁷⁵	♙e1 ⁷⁶ ♙c6 ⁷⁷	e4 ⁷⁸ fe4	♙e4 ♙e4	♙e4 e5	de5 de5	♙e2 ♙f5 ⁷⁹	=
13			b3 d6 ⁸⁰	♙b2 ♙c6 ⁸¹	d5 ⁸² ♙a5	♙fd2 c5	a4 ♙d7	c3 ♙c8 ⁸³	b4 cb4 ⁸⁴	±
14				... c6	♙bd2 a5 ⁸⁵	a4 ⁸⁶ ♙a6	♙e1 ⁸⁷ ♙b4	c3 ♙bd5	♙d3 ♙b6 ⁸⁸	±

¹ 2... ♙c6 3. d5 ♙e5 4. b3 g6 5. ♙b2 ♙g7 6. ♙c1 ♙f6 7. ♙g2 c6 8. ♙c3 e6 9. dc6 bc6 10. ♙h3± Grünfeld—Nimzowitsch 1925; 2... b6 3. ♙g2 ♙c6 4. d5 [4. ♙f3 e6 5. 0—0 ♙b7 6. c4 ♙d6 7. ♙c3 ♙f6 9. a3 a5 9. ♙b5± Spielmann—Mieses, Teplice Šanov 1922] ♙e5 5. b3 ♙b2, ♙h3, c4± Grünfeld; 2... e6 3. ♙g2 d5 4. ♙h3 ♙d6 5. c3 ♙d7 6. ♙f4 ♙f4 7. ♙f4 ♙f6 8. ♙d2 ♙h6 9. ♙f3 ♙f7 10. ♙d2 0—0 11. ♙e3 ♙b6 12. b3 ♙d7 30. 0—0 ♙ae8 14. ♙d3± Tarrasch—Leonhardt, Mannheim 1922

² 3. h4 ♙f6 4. h5 ♙h5 5. ♙h5 gh5 6. e4 ♙g7 7. ♙h5 ♙f8 8. ef5 ♙e8 00 Bilek—Barcza, Balatonfüred 1958; 3. ♙d2 ♙g7 4. e4 fe4 5. ♙e4 d5 6. ♙g5 ♙c6 7. ♙h3 ♙h6 8. c3 ♙f5 9. f4 0—0 10. ♙g2 ♙a5 11. ♙f3 h6 12. ♙h3 ♙c4 13. ♙e2± Euwe—Alexander, Mont Pelerin 1955; 3. ♙f3 ♙g7 4. b3 d6 5. ♙b2 ♙c6 6. ♙g2 ♙h6 7. ♙c3 c6 8. ♙d2 d5 9. ♙e5± Pirc—Alexander, Amsterdam (ol) 1954; 8... ♙f7!?

³ 4. ♙c. ♙c 5. ♙f3 d6 6. d5 ♙e5 7. ♙e5 de5 8. e4 ♙f6 9. 0—0 0—0 10. ♙e2± Hooper—Alexander, England (ch) 1953; 4. ♙f3 d6 5. 0—0 [5. b3 ♙h6 6. ♙b2 0—0 7. ♙bd2 ♙c6 8. ♙c4 e6 9. ♙d2 ♙f7 10. ♙d1 ♙e7 11. ♙g5± Pomar—Palmasson, Malaga 1971; 5... c6 6. ♙b2 ♙a5 7. ♙bd2 ♙f6 8. e3 0—0= Tukmakov—Vajser, SSSR 1977] ♙h6 6. c3 ♙f7 7. ♙b3 e6 8. ♙g5! d5 9. ♙f7± Dittmann—Cio-caltea, Moskva (ol) 1956

⁴ 4... ♙f6 — 2... ♙f6

⁵ 5. c3 ♙f6 6. 0—0 0—0 7. ♙d2 ♙h8 8. ♙f3 e6 9. ♙f4 ♙e8 10. ♙e1 d6 00 Stahlberg—Alexander, Amsterdam (ol) 1954

⁶ 7. ♙f4! c6 8. ♙d3 Rubinstein—Bogoljubov, Karlovy Vary 1923

⁷ 11. ♙ce2 cd5 12. ♙d4 ♙d7 13. ♙f5 gf5 14. ♙d5± Pachman—Alexander, Hastings 1954/55

⁸ 3... c6 4. ♙h3 e5?! 5. de5 ♙a5 6. ♙c3 ♙e5 7. ♙f4 ♙e7 8. 0—0 d5 9. ♙e1 ♙bd7 10. e4!±♠ Blackburne—Delmar, New York 1889; 4... d5!?

⁹ 4. ♙d2 c6 5. e4 fe4 6. ♙e4 — 4. ♙c3; 4. ♙c3 c6 [4... ♙bd7 5. ♙h3 e5 6. 0—0 ed4 7. ♙d4 ♙e7 8. b3 c6 9. ♙b2 d5 10. e3 0—0 00 R. Byrne—Gheorghiu, Varna (ol) 1962] 5. e4 fe4 6. ♙e4 ♙e4 7. ♙e4 ♙f5 [7... g6 8. h4 ♙g7 9. h5 ♙f5 10. ♙f5 ♙a5 11. c3 ♙f5 12. ♙f3 0—0 13. ♙f5 ♙f5 14. ♙e2± Uhlmann—Sigurjonsson, Reykjavik 1968] 8. ♙d3 ♙e4 9. ♙e4 ♙d7 10. ♙d2 ♙f6 11. ♙d3= Cruz—Palermo, Mar del Plata 1965; 4. d5 e5 5. de6 ♙c6 6. ♙h3 ♙e6 7. ♙g5 ♙g8 8. 0—0 h6 9. ♙f3 ♙d7 10. ♙d4± Kottnauer—Davie, Dundee 1967

¹⁰ 4... ♙bd7 5. ♙d3 ♙b6 6. c4 g6 7. b3 ♙g7 8. ♙b2 0—0 9. ♙bd2 ♙h5 10. ♙d1 a5 11. 0—0± Fairhurst—Khadilkar, Southport 1924

¹¹ 5. b3 ♙a5?! 6. ♙bd2 [6. ♙d2 ♙d2 7. ♙bd2 g6 8. ♙b2 ♙g7 9. 0—0 0—0 10. ♙e1

11. Δ e8 11. Δ d3 Δ bd7 12. Δ c4 $\pm$ 1. Barcza—Etruk, Tallinn 1969] e5 7. de5 de5 8. 0—0 e4 9. Δ c4 Ψ d5 10. Δ d4 g6 [10... Δ c5 11. Δ b2 Ψ f7 12. Ψ d2 0—0 13. Ξ ad1 Δ a6 14. Ψ c1 $\pm$ Doroškević—Etruk, SSSR 1968] 11. Δ b2 Δ e7 12. f4 0—0 13. Δ e3 Ψ f7 14. c4 $\pm$ Vukić—Knežević, Jugoslavija (ch) 1967 — 3/76

12. 6. Δ c3 e5 7. de5 de5 8. e4 Δ b4 9. ef5 0—0 10. Δ h4 Δ a6 11. g4 Ψ e7 ∞ Krogius—Oststavakov, SSSR 1965; 6. b3 e5 7. de5 de5 8. Δ b2 e4 [8... Δ bd7 9. Δ bd2 e4 10. Δ d4 Δ e5 11. f4 Δ eg4 12. Δ c4 b5 13. Δ e5 Δ e3 14. Ψ d2 Δ f1 15. Ψ f1 Δ d7 ∞ Fuchs—Hort, Halle 1960] 9. Δ d4 Δ e7 10. Δ d2 a6 11. e3 0—0 12. f3 c5 13. Δ e2 ef3 14. Δ f3 Δ c6= Gligorić—Hort, Haag 1966

13. 6... e5?! 7. de5 de5 8. Δ c4 Δ bd7 9. Δ fe5! Δ e5 10. Δ f4 $\pm$; 6... Δ a6 7. e3?! g6 8. Ξ e1 d5 9. Δ b3 Δ g7= B. Ilijevski—Holmov, Skopje 1967; 7. b3! $\pm$

14. 9... Δ bd7 10. c4 Δ e5? 11. de5 Δ g4 12. cd5 cd5 13. Ψ d5 Ψ b6 14. e3 $\pm$ Bilek—A. Zajcev, Debrecen 1970 — 10/92; 10... dc4!?

15. 11. Δ f4 Ψ b6 12. Ψ c2 a5 13. c5 Ψ d8 14. h4 $\pm$ Gheorghiu—Tal, Moskva 1971

16. 4. Δ d2 d5 [4... c5 5. dc5 Δ c5 6. Δ b3 $\pm$; 4... Δ c6 5. c3 d5 6. Δ df3 Δ d6 7. Δ f4 0—0 8. Δ e5 $\pm$ Belavenec—Rjumin, SSSR 1933] 5. Δ df3 Δ d6 6. Δ h3 0—0 [6... Δ bd7 7. c3 Δ e4 8. Δ f4 0—0 9. Δ d6 cd6 10. Δ f4 Δ df6 11. Δ d3 $\pm$ Reicher—Bellon, Siegen (ol) 1970] 7. Δ f4 Δ e4 [7... Ψ e7 8. 0—0 c6 9. b3 b6 10. Δ d3 Δ e4 11. Δ fe5 $\pm$ Forintos—Marić, Monte Carlo 1969] 8. Δ d3 Ψ f6 9. e3 Δ d7 10. 0—0 g5 ∞ Forintos—Szabolcsi, Hungary (ch) 1972; 4. e3 Δ e7 5. Δ e2 0—0 6. 0—0 d6 7. b3 e5 8. de5 de5= Euwe—R. Byrne, New York 1951; 4. Δ c3 d5 [4... d6 5. e4 fe4 6. Δ e4 Δ e7 7. Δ e2 Δ d7 8. Ψ d3! $\pm$ Ivkov—Baretić, Vršac 1969] 5. Δ f3 c5 6. 0—0 Δ c6 7. dc5 [7. Δ f4 a6 8. Δ a4 c4 ∞ Meštrović—Sineš, Jugoslavija (ch) 1968] Δ c5 8. a3 0—0 9. b4 Δ e7 10. Δ b2 Ψ b6= Tartakower—Treybal, Hamburg (ol) 1930; 4. Δ g5 d5 [4... c5 5. d5! $\pm$ Spielmann—Tartakower, Zaandwort 1936; 4... h6 5. Δ f6 Ψ f6 6. e4 Δ c6 7. c3 $\pm$ Cobo—Nikolić, Zalaegerszeg 1969; 4... Δ e7 5. Δ f6 Δ f6 6. e4 0—0 7. f4 fe4 8. Δ e4 d5 ∞ Cobo—Pritchett, Siegen (ol) 1970] 5. Δ c3 c5 6. Δ f3 Δ c6 7. 0—0 Δ e7= Meštrović—Lutikov, Sarajevo 1969

17. 4... Δ e7 5. 0—0 0—0 6. c4 d6 — A 91

18. 5. d5 e5 6. Δ c3 d6 7. e4 Δ e7 8. f4 Δ g4 9. fe5 Δ e5 10. 0—0 0—0 11. Δ f4 $\pm$ Eliskases—Aljehin, Hastings 1936/37

19. 5... Δ a6 6. 0—0 Δ c5 7. c4 Δ e7 8. Δ c3 0—0 [Müller—Rossolimo, Venezia 1950] 9. Ψ c2 Δ e4 $\pm$ Kotov

20. 7... d4 8. b4! Δ e7 9. Δ b2 0—0 [Steinitz—Albin 1894] 10. c5! $\pm$

21. 13. e4 $\pm$ Grünfeld—Tartakower, Pistyan 1922

22. 5... Δ e7 6. c4= — A 91

23. 6. c4 $\pm$ — A 91

24. 6... 0—0 7. Δ d2 [7. Δ d6 cd6 8. Δ f4 Δ c6 9. c4 dc4 10. d5 Δ e7 11. Δ e6 Δ e6 12. de6 d5 13. Δ c3 a6 14. Ψ d4 Ψ d6 ∞ Klein—Tartakower, Paris 1933] Δ c6 8. Δ f3 Δ e4 9. c3 Δ d7 10. Ξ c1 Δ e7 11. Δ e5 Δ g6 12. Δ g6 hg6 13. f3 $\pm$ Lokvenc—Dorn, Wien 1947

25. 13. f4 c5 14. c3 Δ d3= Aljehin—Tartakower, London 1922

26. 4... Δ c6 5. 0—0 b6 6. c4 Δ b7 7. Δ c3 Ψ c8 8. d5 Δ d8 9. e4 fe4 10. Δ g5 Δ b4 11. Δ ce4 0—0 12. Ψ d3 g6 13. Δ f6 Ξ f6 14. b3 Δ e7 15. Δ b2 $\pm$ Lengyel—Canal, Venezia 1967; 4... b5 5. Δ e5 [5. a4 b4 6. c4 a5 7. 0—0 Δ b7 8. d5 Ψ c8 9. Δ d4 $\pm$ Kemink—Fahtni, corr. 1928] c6 6. a4 [6. Δ d2!? Ψ b6 7. e4 Ψ d4 8. Δ ef3 Ψ c5 9. ef5 Ψ f5 10. 0—0 Δ d5 11. Δ d4 Ψ f7 12. Δ 2f3 ∞ Petrosjan—Larsen, San Antonio 1972 — 14/121] b4 7. 0—0 Δ e7 8. c4 d5 9. cd5 cd5 10. Δ bd2 a5 11. Δ b3 0—0 12. Δ f4 Δ fd7 13. Ξ c1 g5 14. Δ d7 Δ d7 15. Δ c7 Ψ e8 16. Δ c5 $\pm$ Zilberštejn—Kuindži, SSSR 1974; 8... Δ b7! $\pm$; 4... a6 5. c4 Δ b4 6. Δ d2 Ψ e7 7. 0—0 Δ d2 8. Ψ d2 0—0 9. Δ c3 Δ e4 10. Δ e4 fe4 11. Δ e1 d5 12. Δ c2 $\pm$ Szabados—Grob, Zürich 1962; 4... g6 5. 0—0 d6 6. Δ c3 Δ g7 7. Ξ e1 0—0 8. e4 fe4 9. Δ e4 Δ c6 10. Δ g5 Δ d7 11. c3 $\pm$ Malich—Menvielle, La Habana (ol) 1966; 4... Δ b4 5. c3 [5. Δ d2 Δ d2 6. Δ bd2 0—0 7. 0—0 d6 8. c3 Δ c6 9. Ψ b3 Δ h8 10. Δ c4 Δ e4 ∞ Kan—Bronštejn, SSSR 1947; 5. Δ bd2 0—0 6. 0—0 Δ c6 7. Δ e1 Δ d2 8. Ψ d2 d6 9. b3 Ψ e8 10. Δ b2 Δ d7 11. Δ d3 a5 12. a3 $\pm$ Zagorjanski—Bronštejn, SSSR 1947] Δ e7 6. 0—0 0—0 7. Δ bd2 Ψ e8 8. Δ e5 d6 9. Δ d3 Δ c6 10. b4 a6 11. Ψ b3 $\pm$ Kotov—Simagin, Soči 1967

27. 5. dc5 Δ c5 6. 0—0 Δ c6 7. c4 0—0 8. Δ c3 d6 9. Δ a4 Ψ e7 10. a3 a5= Grünfeld—Bogatirčuk, Moskva 1925

28. 5... Δ c6 6. d5! ed5 7. cd5 Δ b4 8. Δ c3 d6 9. Δ d2 Δ e7 10. Δ c4 0—0 11. 0—0 Ξ b8 12. a3 Δ a6 13. b4! cb4 14. ab4 Δ b4 15. Ψ b3 $\pm$ Nimzowitsch—Colle, Liege 1930

29. 6. 0—0 Ψ c7 7. Ψ d4 Δ c6 8. Ψ d1 d6 9. Δ c3 a6 10. b3 Δ e7 11. Δ b2 0—0 12. Ξ c1 $\pm$ Rossolimo—Grob, Dortmund 1951

30. 9... Ψ c4? 10. Δ a3 Δ Δ db5+— Uhlmann

31. 10... a6!?

32. 13. Δ c3 d6 14. e4 g6 15. Ξ fel $\pm$ Liebert—Pedersen, Kapfenberg 1970 — 9/75

33. 6. c3 d5 7. Δ f4 Δ e7 8. Δ bd2 cd4 9. cd4 0—0= Lynch—Tartakower, Buenos Aires 1931; 7. Δ g5 cd4 8. cd4 Δ e7 9. Δ bd2 Δ d7= Rosselli—Kostić, Meran 1926

34. 6... Δ e7 7. d5 Δ b8 8. Δ c3 ed5 9. cd5 d6 10. Δ g5 0—0 11. Ψ d3 Δ g4 12. Δ e6 Δ e6

13. de6 ♡c6 14. e4 fe4 14. ♡e4± Podhorzer—Beutum, Wien 1933

³⁵ 7... ♡d4 8. ♡d4 ♡e7 9. ♡c3 0—0 10. b3 ♡a5 11. ♡b2 ♡c5 12. ♡d3 a6 13. a3± Takacs—E. Steiner, Budapest 1926; 7... ♡a6 8. ♡c3 ♡c5 9. ♡c2 d6 10. e4 e5 11. ♡g5 h6 12. ♡f6 ♡f6 13. ♡d5± Kotov—Pimenov, SSSR 1954; 7... ♡e7 8. ♡c3 0—0 [8... ♡a6 9. e4 fe4 10. ♡e4 0—0 11. c5 ♡e4 12. ♡e4 ♡d4 13. ♡d4 d5 14. cd6 ♡d6 15. ♡d6± Blümich—Stephan, Deutschland 1935; 9. b3!?] 9. b3 [9. ♡c2 b6 10. ♡f4 ♡b7 11. ♡b5 ♡a5 12. b3± Koltanowski—Keres, Ostende 1937] ♡g4 [9... ♡a6 10. ♡b2 ♡c7 11. e3 ♡b8 12. ♡c1± Krtička—Hromadka, Praha 1928] 10. ♡b2 [10. ♡c6?! dc6 11. h3 ♡f6 12. ♡d8 ♡d8 13. ♡e3 e5 14. ♡fd1 ♡d1 15. ♡d1 ♡e6± Buerger—Keres, Margate 1937] ♡f6 11. ♡db5± Chalupetzky, Toth; 11. e3± Sokolov

³⁶ 8. ♡b3 ♡e7 [8... ♡e7 9. ♡c3 a6 10. e4 fe4 11. ♡e4 ♡e4 12. ♡e4 ♡a7 13. c5± Grünfeld—Beutum, Wien 1934; 8... ♡b6 9. ♡c3 0—0 10. ♡f4 a6 11. ♡d6± Rejfi—Hromadka, Praha 1927] 9. ♡c3 0—0 10. e4 fe4 11. ♡e4 d6 12. ♡e3 [12. ♡e2 ♡d7 13. ♡d2 ♡c7 14. ♡ac1± Moritz—Sämisch, Deutschland 1927] ♡e5 13. ♡c1 ♡f7 14. ♡c3± Montiel—Maderna, Argentina 1946

³⁷ 9... ♡e5 10. b3 d6 11. ♡b2 ♡eg4 12. h3 ♡h6 13. ♡c2± Grünfeld—Colle, Kecskemet 1927

³⁸ 10. b3!± ♡b2

³⁹ 10. c5!±

⁴⁰ 13. c5 ♡c4 14. ♡f5!± ♡c5 15. bc5 ♡c5 16. ♡h6 gh6 17. ♡c1± Rubinstein—Tarrasch, Hastings 1922

⁴¹ 5. b3 d6 6. ♡b2 0—0 7. ♡bd2 ♡e8 8. e3 ♡d7 9. ♡g5 ♡c6 10. 0—0 ♡g6 11. ♡gf3 ♡ae800 Bilek—Farago, Hungary (ch) 1968/69

⁴² 6. ♡c3 d5 7. ♡f4 b6 8. ♡b5 ♡e8 9. c4 ♡b7 10. cd5 ed5 11. ♡b3 c6 12. ♡c3 ♡h8 13. ♡c2 ♡d700 Darga—Dückstein, Luzern 1963; 6... d6!±; 6. ♡e5 ♡c6 [6... d5 7. b3 c6 8. ♡b2 ♡bd7 9. ♡d3 ♡d6 10. ♡bd2 g4 11. c4± Navarovszky—Mariotti, Reggio Emilia 1967/68] 7. b3 ♡e5 [7... ♡a5 8. ♡a ♡d6 9. ♡c4 ♡e7 10. ♡b2 ♡e8 11. ♡bd2 ♡h5 12. e3± Thibaut—Möller, Moskva (ol) 1956] 8. de5 ♡g4 9. ♡b2 d600; 6. ♡d3 d6 7. ♡bd2 ♡c6 8. e4 fe4 9. ♡e4 e5 10. de5 de5 11. ♡f6 ♡f6 12. ♡b3 ♡h8 13. c3 ♡e8= Spiridonov—Sax, Debrecen 1969; 6. ♡bd2 d6 7. c3 ♡c6 8. ♡c2 e5 9. de5 de5 10. e4 ♡e4 11. ♡e4 fe4 12. ♡e1 ♡e8 13. ♡e4 ♡h5 14. ♡c3 ♡e6 16. ♡g2 ♡h8 16. f3± Martinović—Mesing, Beograd 1977; 9... ♡e5!±; 6... ♡e4!±; 6... d5!±

⁴³ 6... b6 7. ♡e5 c6 8. c4 ♡b7 9. ♡b2 [9. ♡a3 ♡a3 10. ♡a3 d6 11. ♡d3 e5!± 12. ♡c2 ♡bd700 Bertok—Toluš, Wien 1957] d6 10. ♡d3±; 6... ♡e4 7. ♡b2 ♡f6 8. ♡bd2 c5 9. e3 ♡d2 10. ♡d2 d6 11. c4 ♡c6 12. ♡fd1±

Bauza—Estrada, Montevideo 1954; 9... d5!±; 6... ♡a5 7. a4 b6 8. ♡e5 c6 9. ♡bd2 ♡b7 10. e4 d5 11. ef5 ef5 12. ♡b2 ♡d6 13. ♡f3± Flor—Roessel, Wageningen 1958; 6... ♡e8 7. ♡bd2 ♡h5 8. ♡el d5 9. ♡e5 ♡bd7 10. ♡d3 g5 11. c4 c6 12. f3 ♡d600 Udovčić—Knežević, Jugoslavija (ch) 1960; 7. ♡b2! d6 — 6... d6; 6... d5 7. ♡b2 [7. ♡bd2 c6 8. ♡e5 ♡bd7 9. ♡d3 ♡e8 10. e3 b6 11. ♡b2 ♡a6 12. ♡f3 ♡d6 13. ♡c1 ♡c8 14. c4± Bauza—Trompovsky, Montevideo 1954] c6 8. ♡bd2 ♡e8 9. c4 — A 93

⁴⁴ 7... ♡bd7 8. ♡d3 ♡e4 9. ♡fd2! d5 10. f3 ♡d2 11. ♡d2 ♡f6 12. e4 ♡d7 13. c4 c6 14. ♡ae1± Model—Sergejev, SSSR 1927; 7... c6 8. ♡bd2 ♡c7 9. c4± — A 96

⁴⁵ 8. ♡bd2 ♡c6 9. e3 ♡d7 [9... ♡h5 10. ♡e1±] 10. ♡e2 ♡h5 11. e4 fe4 12. ♡e4 e500 Orbaan—Dückstein, Wageningen 1957; 9. ♡e1!±

⁴⁶ 8... ♡bd7 10. ♡d3 ♡e4 10. f3 ♡g5 11. e3 ♡f6 12. ♡bd2 d5 13. c4 c6 14. ♡e2 ♡f7 15. e4± Kolarov—Nikolić, Varna 1971

⁴⁷ 9... ♡d7 10. ♡d2 ♡f7 10. e4±; 9... ♡d8 10. ♡d2 ♡g6 11. e3 ♡f7 12. ♡e2 ♡h6 13. e4 ♡d7 14. e5± Lebedev—Grigorjev, SSSR 1933; 9... ♡d8 10. ♡d2 ♡d7 11. e4 ♡f6 12. d5 ♡ce5 13. de6 ♡e6 14. ♡f4 ♡f7 15. ef5± Čistjakov—Molčadski, SSSR 1934

⁴⁸ 13. ♡e2 ♡e4 14. f3 ♡d2 15. ♡d2 ♡f7 16. ♡e2 ♡f6 17. ♡ad1± Barcza—Walter, Zürich 1959

⁴⁹ 8. ♡bd2 a4 [8... ♡e8 9. ♡e1 ♡c6 10. ♡d3 ♡b4 11. ♡e1 ♡h5 12. a3 ♡c6 13. ♡d3 ♡d7 14. c4± Flesch—Filep, Hungary 1962] 9. c4 ♡e8 10. e3 ♡c6 11. ♡e1 ♡d8 12. ♡d3 ♡b8 13. b4± Behrens—Palermo, Mar del Plata 1965; 8. a4 ♡e8 9. ♡bd2 ♡h5 10. e3 g5 11. ♡e1 ♡g6 12. ♡d3 ♡c6 13. ♡e1 ♡d7 14. e4 fe4 15. ♡e4± Udovčić—Stanciu, Hamburg 1965

⁵⁰ 8... ♡a6 9. ♡bd2 c6 10. ♡e1 ♡c7 11. e4 fe4 12. ♡e4 ♡e4 13. ♡e4 ♡d7 14. ♡h3 ♡f6 15. ♡e2 b5 16. ♡e1± Wexler—Pelikan, Argentina (ch) 1955

⁵¹ 9. ♡bd2 ♡c6 10. ♡e1 [10. e3 ♡d7 11. ♡e2 ♡h5 12. e4 fe4 (12... f4 13. e5± Najdorf—Sanguinetti, Argentina 1955) 13. ♡e4 e500] ♡h5 11. e4 fe4 12. ♡e4 ♡e4 13. ♡e4 ♡f6 14. ♡d2 g5 15. ♡f1± B. Andersen—Dückstein, Kopenhagen 1965

⁵² 9... ♡h5 10. ♡d3 ♡h6 11. ♡d2 g5 12. e4 fe4 13. ♡e4± Lengyel—Hindle, Hastings 1963/64

⁵³ 10... ♡d8 11. ♡d2 ♡d7 12. e4 fe4 13. ♡e4 ♡c6 14. ♡e2± Navarovszky—Szöllösi, Hungary (ch) 1961; 10... ♡d8 11. ♡d2 ♡h5 12. c4 g5 13. e4 ♡d1 14. ♡fd1± A. Rabinovich—Rjumin, SSSR 1933

⁵⁴ 12. e3 ♖h6 13. ♗e2 ♠ae8 14. c4 e5!? 15. d5 ♖d8oo Barcza—Ojanen, Helsinki (ol) 1952

⁵⁵ 13. ♗e2△ e5±

⁵⁶ 4. b3 ♖g7 5. ♖b2 0-0 6. d5 c6 7. dc6 bc6 8. ♖f3 d6 9. 0-0 [Fernandez—Pelikan, Argentina 1971] e5=; 4. ♖d2 ♖c6 [4... ♖g7 5. c3 ♖c6 6. e4 fe4 7. ♖e4 ♖e4 8. ♖e4 0-0 9. ♖e2 e5oo de Jong—Seitz, Hastings 1934/35] 5. d5 ♖b4 6. c4 [6. ♖c4 c6! 7. d6 b5 8. ♖d2 bc4 9. ♖b4 ed6 10. ♖d6 ♖d6 11. ♗d6 ♗e7± Szabo—Gheorghiu, Budapest 1970 — 9/71] a5 7. a3 ♖a6 8. b4 ♖g7 9. ♖b1 0-0 10. ♖gf3 ab4 11. ab4 c5!= Gheorghiu

⁵⁷ 4... d5 5. ♖g5 c6 6. ♗d2 ♖a6 7. f3 ♖e6 8. ♖h3 ♗d7 9. ♖f4 0-0-0 10. 0-0-0 ♖g7 11. ♖he1 ♠he8 12. ♖h3 ♖g8 13. e4± Averbah—Ozols, Adelaide 1960; 6... ♖g7!?; 6... ♖e4!?; 4... d6 5. e4 fe4 [5... ♖c6 6. ♖ge2 ♖g7 7. ♖g5 h6 8. ♖f6 ♖f6 9. ♖f4± Pomar—Menvielle, Palma de Mallorca 1966; 5... c6 6. ♗e2 fe4 7. ♖e4 ♖e4 8. ♖e4 ♖d7 9. ♖f3 ♖g7 10. ♖g5 ♖f6 11. ♖d3± Agdamus—H. Garcia, Argentina 1972] 6. ♖e4 ♖g7 7. ♖f6 ef6 8. h4 ♖c6 9. h5 f5 10. ♖e3 ♗e7 11. ♖e2 g5 12. h6 ♖f6 13. ♗d2 ♖d7 14. 0-0-0 0-0-0 15. ♖c3± Szabo—Hort, Kecskemet 1964

⁵⁸ 6... ♖c6 7. ♖f6 ef6 8. ♖e2 0-0 9. 0-0 f5 10. c3 d5 11. ♖f4 ♖e7 12. ♠e1 c6 13. ♖d3± Averbah—Palermo, Mar del Plata 1965; 6... d5 7. ♖g5 0-0 8. c3 h6 9. ♖h3 c5 10. dc5 e5 11. ♖e2 ♖c6 12. 0-0 ♗e7oo Gerusel—Besser, BRD 1965; 6... 0-0 7. ♖f6 ef6 8. ♖e2 d5 9. ♖f4 c6 10. 0-0 ♠e8 11. ♠e1 ♖a6 12. ♖d2 ♖f5 13. c3 ♗d7= Wade—Jongsma, England—Nederland 1961

⁵⁹ 7... 0-0 8. ♖e2 c6 9. c4 d6 10. 0-0 ♖d7 11. d5 c5 12. ♖f4 ♖e5 13. ♗c2 ♠b8 14. ♖d2± Euwe—Bhend, Zürich 1954; 7... a5 8. h4 ♠a6!? 9. ♖e3 d5 10. ♖d3 ♠e6 11. ♖f3 ♗d6 12. ♗d2 ♖c6 13. c3 0-0oo A. Zajcev—Guskov, SSSR 1965; 8. ♖e2!?

⁶⁰ 9. c3 e5 10. de5 ♖e5 11. ♖e2 [11. ♖d5?! ♖f5±; 11. ♗d5?! ♗e7 12. ♖e2 ♖g4±] c6 12. 0-0 0-0=

⁶¹ 13. 0-0 ♗d7 14. ♖f4 [Cruz—Rubinetti, Argentina (ch) 1965] c6=

⁶² 5... h6 6. ♖f6 ♖f6 7. e4 e6 8. ♖ge2 ♖c6 9. ♗d2 d6 10. ef5 ef5 11. 0-0 ♗f7 12. ♖d5± Jansson—Zwaig, Raach 1969; 5... c6 6. ♗d2 h6 7. ♖f6 ♖f6 8. e4 d6 [8... fe4 9. ♖e4 ♗f7 10. 0-0-0 d5 11. ♖d3± Tajmanov—Vinogradov, SSSR 1947] 9. 0-0-0 ♗a5 [9... ♖e6 10. ♖ge2 ♖d7 11. ♖f4 ♖f7 12. ef5 gf5 13. ♖h3 ♗a5 14. ♗d3± Holmov—Gheorghiu, Soči 1964] 10. ♗b1 fe4 11. ♖e4 ♖f5 12. ♗d3 0-0 13. ♖ge2 ♖g7 14. ♖f4± Mecking—Cano-bra, Mar del Plata 1969; 5... c5 6. d5 d6 7. ♖h3 ♖a6 8. ♖f4 ♖c7 9. h4 ♖g4oo Borisenko—Kuzminih, SSSR 1951

⁶³ 6... d6 7. d5 [7. h4!? Bronštejn] ♖e5 8. ♖f3 ♖f7 9. h4 c5 10. dc6 ♖e4 11. ♖e4 fe4 12. ♖d4 ♖g5 13. hg5 ♗b6 14. 0-0-0 bc6 15. ♖e4± Furman—Čerepkov, SSSR (ch) 1967 — 5/84; 6... h6 7. ♖f6 ♖f6 8. ♖f3 d6 9. ♖d5 e5 10. de5 de5 11. 0-0-0 ♖e6= Leskovar—Pelikan, Mar del Plata 1969; 8. d5!?

⁶⁴ 7. ♖h6 ♖h6 8. ♗h6 ♖d4?! 9. 0-0-0 c5 10. e3 e5 11. ed4 cd4 12. ♖f3!±→ Kopilov; 8... ♖e6!△ ♗d6, 0-0-0= Tajmanov

⁶⁵ 9... ♗c7? 10. ♖c6 ♗c6 11. ♗d4±

⁶⁶ 10. ♖a8? ♖f2 11. ♗d1 ♗d2 12. ♗d2 ♠d8 13. ♗c3 ♖d4 14. ♗b3 ♖e6 15. c4 ♖a5 16. ♗c2 ♖c4±

⁶⁷ 10... ♖b2? 11. ♠b1 ♗d2 12. ♖d2 ♖c3 13. ♠b3 ♖d2 14. ♗d2± Botvinik—Kopilov, SSSR (ch) 1951

⁶⁸ 12. ♠hf1 ♗b6 13. e3 h6 14. ♗g1 ♖e6=

⁶⁹ 13. ♖e5 ♗e5 14. ♖c6 ♗c3 15. ♖d5 ♖e6 16. ♖e6 ♗e6 17. c3 ♠hc8=

⁷⁰ 5. d5 d6 6. ♖f4 c5 7. h4 0-0 8. h5 ♗e8 9. hg6 hg6 10. ♖d2 ♖a6 11. ♖f3 ♖e4oo Solmundarsson—Padevski, Siegen (ol) 1970; 5. ♖c3 d6 6. ♖f4 e5 7. de5 de5 8. ♗d8 ♗d8 9. ♖fd5 c6 10. ♖f6 ♖f6= Karper—Ghitecu, Amsterdam 1965; 5. ♖f4 ♖c6 [5... 0-0 6. h4 ♖c6 7. h5 ♗e8 8. hg6 hg6 9. ♖c3 ♗f7 10. d5 ♖e5 11. ♗d4 d6oo Aljehin—Tartakower, Karlovy Vary 1923] 6. d5 ♖e5 7. ♖c3 c6 8. ♖d3 ♖f7 9. 0-0 0-0 10. f4 cd5 11. ♖d5 ♖d5 12. ♖d5 e6 13. ♖g2 d5= Rubinstein—Bogoljubov, Karlovy Vary 1923; 5. c3 c6 6. ♖d2 [6. a4 d6 7. ♗b3 e5 8. de5 de5 9. ♖a3 ♖a6 10. ♖e3 ♗e7 11. ♖c4 ♖d5oo Toth—Knežević, Italia 1973] d6 7. ♖f3 ♗c7 8. ♗b3 ♗b6 9. ♖f4 ♗b3 10. ab3 ♖e4 11. ♖d3 ♖e6= Geler—Gufeld, Kislovodsk 1968

⁷¹ 6. b3 c5 7. c3 cd4 8. cd4 ♖c6 9. ♖b2 d5 10. ♖bd2 e6 11. ♖f3 ♖e4oo Diez del Corral—Bhend, Wien 1972; 6. ♖d2 d6 7. ♖f3 e6 8. c3 ♗e7 9. ♖f4 ♗h8 10. ♖d3 ♖c6 11. ♖f4 ♖e4= Jongsma—Sax, Amsterdam 1972

⁷² 13. ♗d2 fe4 14. ♖e4 ♗a5 15. c3 ♖e5= Joffie—Kolback, Ybbs 1968

⁷³ 5. b3 0-0 [5... d6 6. ♖b2 ♖e4 7. ♖bd2 ♖c6 8. e3 ♖d2 9. ♗d2 ♗d7 10. 0-0-0 e5 11. de5 de5 12. ♖g5! ♗e7 13. ♖c6 bc6 14. f4± Trifunović—Matulović, Jugoslavija (ch) 1960; 5... e6 6. ♖a3 d6 7. ♗d3 0-0 8. ♖bd2 ♖c6 9. 0-0 a5 10. c3 ♠e8oo Basman—Nikolić, Varna 1971; 6. ♖b2!? 6. ♖b2 d5! 7. c4 c6 8. 0-0 ♖e6 9. ♖g5 ♖f7 10. ♖c3 ♗e8 11. ♗d3 h6 12. ♖f7 ♗f7 13. f3 ♖bd7 14. cd5 [14. e4? dc4 15. bc4 ♖b6!± Portisch—Smislov, Portorož (m) 1971 — 11/61] ♖d5 15. ♖d5 ♗d5= Portisch

⁷⁴ 6. c3 d6 7. ♗b3 e6 8. ♖bd2 a5 9. a4 ♖a6 10. ♠e1 ♖e4oo Kavalek—Ciocaltea, Caracas 1970; 7. ♖bd2 — 6. ♖c3 d6 7. d5 [7. ♗d3 c6 8. e4 fe4 9. ♖e4 ♖e4 10. ♗e4 ♖f5oo

Kuzmin—Koc, SSSR 1969 — 8/66; 7. $\mathbb{H}e1$ d5 8. $\Delta f4$ c6 9. $\mathbb{P}c1$ $\mathbb{H}e8$ 10. $\Delta a4$ $\Delta bd7$ 11. c4 e6 12. b4 b6 13. cd5 cd5 14. b5 $\Delta b7$ 15. $\mathbb{P}a3$ $\Delta e4$ 10. 16. $\mathbb{H}ac1$ g5 17. $\Delta c7$ $\mathbb{P}e7$ Matera—Borngässer, Teesside 1974] c6 [7... $\Delta bd7$ 8. $\Delta d4$ $\Delta b6$ 9. a4 a5 10. h3± Cobo—Menvielle, La Habana (ol) 1966] 8. $\Delta d4$ cd5 9. $\Delta d5$ $\Delta e4$ 10. c3 e6 11. $\Delta b4$ a5 12. $\Delta d3$ [12. $\Delta bc2$ a4 13. $\Delta a3$ $\Delta c6$ = Doda—Johannessen, Tel Aviv (ol) 1964] a4 13. f3 $\Delta f6$ 14. a3 e5 15. $\Delta c2$ $\Delta e6$ = Kortnauer—Johannessen, Tel Aviv (ol) 1964; 6. d5 c6 [6... $\Delta a6$ 7. c4 $\Delta c5$ 8. $\Delta e3$ $\Delta ce4$ 9. $\Delta bd2$ c5 10. $\Delta e4$ $\Delta e4$ 11. $\mathbb{P}c2$ ± Reshevsky—Hasenfuss, Kemerli 1937; 6... d6 7. $\Delta d4$! $\mathbb{P}e8$ 8. $\Delta c3$ c6 9. $\Delta g5$ $\Delta d7$ 10. $\Delta f6$ $\Delta f6$ 11. e4 c5 12. $\Delta e6$ $\Delta e6$ 13. de6 $\Delta c3$ 14. bc3 $\Delta c6$ 15. f4± Borisenko—Lutikov, SSSR 1958] 7. c4 d6 [7... $\Delta e4$ 8. $\Delta c3$!? $\Delta c3$ 9. bc3 $\Delta c3$ 10. $\mathbb{H}b1$ $\Delta a6$ 11. $\Delta h6$ $\Delta g7$ 12. $\Delta g7$ $\Delta g7$ 13. $\mathbb{P}d4$ $\Delta g8$ 14. e4±↑ Samković—Kotkov, SSSR 1958; 7... $\Delta a6$ 8. $\Delta c3$ $\Delta c5$ 9. $\Delta e3$ $\mathbb{P}a5$ 10. $\mathbb{P}d2$ $\Delta a4$ 11. $\Delta a4$ $\mathbb{P}a4$ 12. b3 $\mathbb{P}a6$ 13. $\Delta d4$ ± Darga—Cobo, La Habana 1964] 8. $\Delta c3$ — A 88

75 6... c6 7. b3 a5 8. a4 $\Delta e4$ 9. $\Delta b2$ d5 10. $\Delta e5$ $\Delta e6$ 11. $\Delta e4$ fe4 12. f3 ef3 13. ef3± Pytel—Zwaig, Nice (ol) 1974

76 7. c3 $\Delta c6$ [7... $\mathbb{P}e8$ 8. $\mathbb{H}e1$ d5 9. $\Delta e5$ g5 10. $\mathbb{P}b3$ e6 11. f3 $\Delta c6$ 12. $\Delta d3$ ± Geler—Knežević, Kislovodsk 1968] 8. b4 [8. $\mathbb{P}b3$ $\Delta h8$ 9. d5 $\Delta b8$ 10. $\Delta d4$ $\Delta a6$ 11. $\mathbb{P}c2$ e6 12. de6 c600 Sandor—Gaprindašvili, Wijk aan Zee II 1969; 8. $\mathbb{H}e1$ — 7. $\mathbb{H}e1$] a6 9. $\mathbb{P}b3$ e6 10. $\Delta b2$ $\Delta h8$ 11. c4 e5 12. d5 $\Delta e7$ 13. e400 Vadasz—Sax, Hungary (ch) 1972

77 7... c6 8. e4 f4 [Malich—Knežević, Dečín 1976 — 22/118] 9. e5± Malich

78 8. c3 e5 [8... $\Delta h8$ 9. e4 fe4 10. $\Delta e4$ $\Delta e4$ 11. $\mathbb{H}e4$ e5 12. $\Delta g5$ ± Gligorić—Rajković, Jugoslavija (ch) 1975 — 19/75; 9... f4!? Bukić] 9. de5 de5 10. $\mathbb{P}b3$ [10. e4 f400 Bukić] $\Delta h8$ 11. e4 $\mathbb{P}e7$ 12. ef5 gf5 13. $\Delta f1$ e4 14. $\Delta h4$ $\Delta g4$ 00 Foguelman—Pelikan, Argentina 1956

79 13. $\mathbb{H}h4$ $\Delta f6$ 14. $\Delta h6$ $\Delta h4$ 15. $\Delta f8$ $\Delta f6$ 16. $\Delta h6$ $\mathbb{P}e7$ 17. $\mathbb{H}d1$ $\mathbb{H}d8$ = Matera—Wijgarden, Amsterdam II 1976

80 6... c6 7. $\Delta b2$ d5 8. $\Delta bd2$ $\Delta d7$ 9. $\Delta e5$ $\Delta e8$ 10. f3 $\Delta bd7$ 11. $\Delta h1$ $\Delta f7$ 12. e4 e6 13. $\mathbb{P}e2$ ± Lombard—Ciocaltea, Bath 1973; 6... b5 7. $\Delta b2$ [7. c4 bc4 8. bc4 c5 9. $\Delta b2$ $\mathbb{P}b6$ 10. $\mathbb{P}c1$ $\Delta c6$ 11. dc5 $\mathbb{P}c5$ 12. $\Delta bd2$ $\mathbb{H}b8$ 13. $\Delta b3$ $\mathbb{P}b6$ 14. $\Delta e5$ $\Delta b7$ 00 Olafsson—Larsen, Beverwijk 1961] $\Delta b7$ 8. $\Delta bd2$ $\Delta c4$ ±; 6... $\Delta e4$ 7. $\Delta b2$ $\Delta c6$ [7... d5 8. $\Delta e5$ f4 9. $\Delta d2$ $\Delta g5$ 10. $\Delta df3$ $\Delta f3$ (10... $\Delta h3$? 11. $\Delta h1$ fg3 12. hg3 $\Delta c6$ 13. $\Delta h2$ + — Najdorf—O. Rodriguez, Mar

del Plata 1969; 10... $\Delta e6$!? 11. $\Delta f3$ ±; 7... c5 8. e3 $\Delta c6$ 9. $\mathbb{P}e2$ d5?! 10. c4 dc4 11. $\mathbb{P}c4$ $\Delta h8$ 12. $\Delta c3$ cd4 13. $\Delta e4$ fe4 14. $\Delta d4$ $\Delta e5$ 15. $\mathbb{P}c2$ $\Delta f3$ 16. $\Delta f3$ ef3 17. $\Delta g7$ $\Delta g7$ 18. $\mathbb{P}c3$ ± Najdorf—Alexander, Amsterdam (ol) 1954; 9... $\mathbb{P}c7$!? 8. $\Delta bd2$ d5 9. e3 e6 10. $\Delta e1$ b6 11. $\Delta d3$ $\Delta a6$ 12. $\Delta f3$ $\mathbb{H}c8$ 13. $\mathbb{H}e1$ ± Donner—Alexander, Hastings 1954/55

81 7... e5 8. de5 $\Delta g4$ 9. h3 $\Delta e5$ 10. $\mathbb{P}d5$ $\Delta f7$ 11. $\Delta g7$ $\Delta g7$ 12. $\Delta c3$ $\mathbb{P}f6$ 13. $\mathbb{P}d2$ $\Delta e5$ 14. $\Delta d5$ ± van Geet—van Baarle, Nederland 1971; 7... $\Delta h8$ 8. $\Delta bd2$ $\Delta c6$ 9. c4 e5 10. de5 $\Delta g4$ 11. $\mathbb{P}c2$ $\Delta e5$?! 12. $\mathbb{H}ad1$ a5 13. c5± Najdorf—Canobra, Mar del Plata 1969 — 8/65; 11... de5±; 7... $\Delta e4$ 8. $\mathbb{P}c1$ e6 9. c4 $\mathbb{P}e8$ 10. $\Delta c3$ $\Delta c3$ 11. $\Delta c3$ $\Delta d7$ 12. c5 $\mathbb{P}e7$ 13. cd6 cd6 14. $\mathbb{P}a3$ ± R. Garcia—Petersen, Lugano (ol) 1968; 7... $\Delta bd7$ 8. $\Delta bd2$ $\mathbb{H}e8$ [8... $\mathbb{P}e8$ 9. e4 $\Delta e4$ 10. $\Delta e4$ fe4 11. $\Delta g5$ $\Delta f6$ 12. $\Delta e4$ ± Sokolov—Simić, Jugoslavija 1971] 9. $\Delta c4$ $\Delta b6$ 10. $\mathbb{P}d3$ c6 11. a4 $\Delta e6$ 12. $\Delta b6$ $\mathbb{P}b6$ 13. $\Delta g5$ $\Delta d7$ 14. $\mathbb{P}c4$ ± Najdorf—Quinteros, Buenos Aires 1968; 7... $\Delta h5$ 8. e3 $\Delta c6$ 9. $\Delta a3$ e6 10. c4 $\mathbb{P}e7$ 11. $\Delta c2$ a5 12. $\mathbb{P}d2$ $\Delta d7$ 13. $\mathbb{H}ab1$ $\Delta d8$ 14. $\mathbb{H}f1$ $\Delta f6$ 00 Franco—Haag, Oberhausen 1961; 12. a3 Δ b4±

82 8. $\Delta bd2$ e6 [8... $\Delta e4$ 9. c4 e6 10. $\mathbb{P}c2$ $\Delta d2$ 11. $\mathbb{P}d2$ $\mathbb{P}e7$ 12. $\mathbb{H}ad1$ e5 13. de5 de5 = Rabar—Bhend, München 1954] 9. $\mathbb{H}e1$ $\Delta e4$ 10. e3 $\Delta d2$ 11. $\mathbb{P}d2$ e5 12. de5 de5 = Gudmundsson—Barda, Moskva (ol) 1956

83 11... $\Delta e8$!? Tajmanov

84 13. cb4 $\Delta c4$ 14. $\Delta c4$ $\mathbb{H}c4$ 15. $\mathbb{P}b3$ $\mathbb{H}c8$ 16. $\Delta d2$ $\mathbb{P}e8$ 17. e3 h6 18. $\Delta d4$ b5 19. ab5 $\Delta b5$ 20. $\mathbb{H}f1$ ± Larsen—Reyes, Lugano (ol) 1968

85 8... $\Delta a6$ 9. $\Delta e1$ $\mathbb{P}c7$ 10. $\Delta d3$ $\mathbb{H}e8$ 11. e4 e5 12. de5 de5 13. $\mathbb{H}e1$ ± Gerusel—van der Weide, Wijk aan Zee 1973; 8... $\Delta h8$ 9. $\mathbb{H}e1$ a5 10. a3± Najdorf—Schweber, Mar del Plata 1968 — 6/12

86 9. a3 $\Delta a6$ 10. e3 [10. $\mathbb{H}e1$ $\Delta e4$ 11. $\Delta e4$ fe4 12. $\Delta d2$ d5 13. f3 ef3 14. $\Delta f3$ $\Delta c5$ 00 Bielicki—Pelikan, Argentina 1960] $\Delta c7$ [10... $\Delta d7$ 11. $\mathbb{P}e2$ $\mathbb{P}c7$ 12. e4± Bolbochan—R. Garcia, Mar del Plata 1966] 11. $\mathbb{P}e2$ $\Delta h8$ 12. $\Delta e1$ $\Delta e6$ 13. c4 $\Delta g8$ 14. $\Delta d3$ $\Delta d7$ = Sanguineti—Pelikan, Argentina 1968; 9. $\Delta e1$ $\mathbb{P}c7$ 10. $\Delta d3$ $\Delta bd7$ 11. $\Delta f4$ $\Delta b6$ 12. e4 fe4 13. $\Delta e4$ $\Delta e4$ 14. $\Delta e4$ d5 15. $\Delta g2$ ± Udovčić—Dimc, Jugoslavija (ch) 1953

87 10. e3 $\Delta h8$ 11. $\Delta e1$ $\Delta b4$ 12. c3 $\Delta bd5$ 13. $\Delta d3$ $\mathbb{P}b6$ 14. $\mathbb{H}e1$ $\Delta c7$ 15. c4 $\Delta e6$ 00 Mišić—Bronstejn, Beverwijk 1963

88 13. e3 $\Delta d7$ 14. $\mathbb{H}c1$ $\mathbb{H}ad8$ 15. $\Delta a3$ $\mathbb{P}a6$ 16. c4± Panno—Gheorghiu, Varna (ol) 1962

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	... d6 ¹	ef5 ² f5	♟f3 ³ ♟c8 ⁴	♞d3 ♞d3 ⁵	♟d3 ♞c6	♞f3 e6	0—0 ♟d7 ⁶	c4 0—0—0	♞e1 ♞f6 ⁷	±
2	... fe4	f3 ⁸ d5 ⁹	c4 ¹⁰ e6	♞c3 ♞b4 ¹¹	♟c2 ¹² ♞f6	♞g5 c5	cd5 cd4	♟a4 ♟f7	de6 ♞e6 ¹³	干
3		♞c3 g6 ¹⁴	h4 ¹⁵ d5	h5 ♞g7	f3 ♞c6!	♞b5 ¹⁶ ♟d6	h6 ¹⁷ ♞f6	♞ge2 ef3	gf3 ♞f5 ¹⁸	☞
4		...	♞e4 d5	♞g5 c5!? ¹⁹	♞1f3 ²⁰ ♞c6	♞d3 ²¹ c4	♞e2 ♞g7	h4 ♞g4	♞f7 ♟f7 ²²	☞
5		...	...	♞g3 ♞g7	h4 ²³ ♞c6 ²⁴	♞b5 ² ♟d6	♞c6 bc6	♞1e2 ²⁶ ♞a6	c3 e5 ²⁷	=

1. d4 f5 2. e4 fe4 3. ♞c3 ♞f6

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
6	g4?! d5 ²⁸	g5 ♞g8 ²⁹	f3 e5 ³⁰	de5 ³¹ ♞b4 ³²	fe4! ³³ d4	a3 ♞a5	b4 dc3	♟d8 ♟d8	ba5 ³⁴	±
7	... h6!	f3 ³⁵ d5	g5 ³⁶ hg5	♞g5 ♞f5 ³⁷	♞g2 ³⁸ e3 ³⁹	♞ge2 ♞c6	a3 e6	♞e3 ♞d6	♞f4 ♞f4 ⁴⁰	干
8	f3 e3 ⁴¹	♞e3 d5 ⁴²	♟d2 ⁴³ ♞bd7	♞h3 ♞b6	♞f4 g5	♞d3 ♞c4	♟f2 g4	♞e5 ♞e3	♟e3 gf3 ⁴⁴	±
9	... ♞c6	fe4 ⁴⁵ e5	de5 ⁴⁶ ♞e5	♞f3 ⁴⁷ d6?! ⁴⁸	♞f4 ♞g6 ⁴⁹	♞g3 ♞h5 ⁵⁰	♞f2 ♞hf4	♞d4 ♞e6 ⁵¹	♟d2 ♞g4 ⁵²	±
10		...	...	... ♞d6	♞g5 ⁵³ h6	♞h4 ♞g6 ⁵⁴	♞g3! ⁵⁵ ♞g3	hg3 ♟e7	♟d4 d6 ⁵⁶	±
11	... ef3	♞f3 e6?! ♞e7 ⁵⁷	♞d3 ♞e7 ⁵⁷	♟e2 ⁵⁸ c5	dc5 ♞c5	♞g5 0—0	♞e5 ♞c6	♟f1 d5 ⁵⁹	♞g4 ♞e7 ⁶⁰	±
12		... d5?! c5 ⁶²	♞e5! ⁶¹ c5 ⁶²	dc5 ♞c6	♞f4 ♞e6 ⁶³	♞b5! ⁶⁴ ♞d7 ⁶⁵	♟e2 d4 ⁶⁶	♞c6! bc6 ⁶⁷	♞e4	±
13		... g6	♞f4 ⁶⁸ ♞g7	♟d2 0—0	♞h6 ⁶⁹ d5	♞g7 ♟g7	♞d3 ⁷⁰ ♞c6	0—0 ♞g4	♞e5 ⁷¹	☞
14	... d5	fe4 ⁷² de4	♞g5 ⁷³ ♞f5	♞c4 ⁷⁴ ♞c6 ⁷⁵	♞ge2 ♟d7	0—0 e6 ⁷⁶	♟e1 ⁷⁷ 0—0—0 ⁷⁸	♟d1 ♞a5	♞b5 c6 ⁷⁹	=

¹ 2... e6?! 3. ef5 ef5 4. ♞d3 [4. c4 ♞f6 5. ♞c3 ♞e7 6. ♞d3 d6 7. ♞f3 0—0 8. 0—0 ♞c6 9. ♞e1 ♞b4 10. ♞f1 c5 11. d5± Becker—Beutum, Wien 1926] d6 5. ♞f3 ♞f6 6. 0—0 ♞e7 7. ♞e1± × e6 Tajmanov

² 3. e5 de5 4. de5 ♟d1 5. ♞d1 [Grünfeld—Wolf 1914] ♞c6=; 3. ♞c3 ♞f6 4. ♞d3 ♞c6 5. ♞f3 g6 6. ef5 gf5 7. ♟e2 ♞g7 8. ♞c4 d5 9. ♞b5 0—0 10. 0—0 ♟h8 11. ♞f4 ♞e4 12. ♞c6 bc6 13. ♞e5± Flor—Hasenfuss, Kemerli 1939

³ 4. ♞c3 ♞f6 5. ♞d3 ♟d7 6. ♞f5 ♟f5 7. ♟f3 ♟f3 8. ♞f3± ♞ Ahues—Brinckmann, Deutschland (m) 1930; 4. ♞d3 ♞d3 5. ♟d3 ♞c6 6. ♞f3 e6 7. 0—0 ♟d7 8. c4± Tajmanov; 4... ♟d7!?

⁴ 4... ♞c2 5. ♟b7 ♞d7 6. ♞a3± Euwe

⁵ 5... ♞g4!?

⁶ 8... ♞e7 9. ♞e1± × e6 Euwe

⁷ 10... e5 11. ♞c3± Euwe; 10... ♞f6 11. ♞d2 ♞e8 12. ♞a3 ♞e7 13. b4 ♟hf8 14. b5 ♞d8 15. ♞c2 ♞h5 16. a4 g5 17. a5!± Euwe—Weenink, Amsterdam 1923

⁸ 3. ♞d2?! ♞f6 [3... d5!?] 4. g4 d5 5. g5 ♞fd7 [5... ♞g4干] 6. f3 e5! 7. fe4 ♞e7! [7... ♟g5 8. ♞gf3 ♟h5 9. ed5?! ♞d6 10. ♞e4 0—0 11. ♞g2 ♞g4 12. ♟e2 ♞b4 13. c3 ed4! 14. ♞d4 ♟h4 15. ♞d1 ♞e7干 Bisguier—Bronštejn, Göteborg (izt) 1955; 9. ♞g2!oo] 8.

h4 0-0 9. ♖gf3 ed4 10. ed5 ♜b6干 Bellin;
4. f3 — 3. f3

9 3... e6 4. ♜d2 [4. ♜c3 e3 5. ♜e3 d5
6. ♜d3 c5 7. dc5 ♜d7 8. ♜b5 ♜e7 9. ♜g5 h6
10. ♜e3 ♜c6 11. f4 ♘f6 12. ♜d3 ♜c5 13.
♘h5 ♜d8 14. ♜c5 ♜c5 15. ♜ge2 ♜d700 Vilar-
debo—Knoch, Praha (ol) 1931] ef3 5. ♜gf3
♜f6 6. ♜d3 ♜e7 [6... c5?! 7. 0-0 cd4 8.
♜g5 d5 9. ♜h7 ♜d6 10. ♜b3 ♘c7 11. h3 ♜c6
(Denker—Dake, USA 1934) 12. ♜g6 ♜d7 13.
♜f6±] 7. 0-000; 3... ef3 4. ♜f3 ♜f6 5.
♜d3 d6 6. 0-0 ♜g4 7. ♘e1 ♜c6 8. c3 g600
Doulton—Reifenberg, Southsea 1950; 3... e5
4. de5 ♜c6 [4... d5!?] 5. ♘d5 ef3 [5... ♘e7
6. f4 d6 7. ed6 cd6 8. ♜b5 ♜d7 9. ♜c3 ♜f6=]
6. ♜f3 ♜ge7 7. ♘e4 d5 8. ed6 ♘d6 9. ♜f4
♜f5= Elo—Powers, USA 1948; 3... ♜f6 4.
♜d2 ♜c6 5. fe4 e5! 6. ♜gf3 ed4! [6... d6?!
7. c3 ♘e7 8. ♜b5 ♜d7 9. 0-0 0-0-0 (Ed. Las-
ker—H. Steiner, Wien 1951) 10. d5±] 7. e5
♜g4干; 4. ♜c3 — 3. ♜c3

10 4. ♜c3! ef3 5. ♜f3 ♜g4 6. h3 ♜f3
[6... ♜h5 7. g4 ♜g6 8. ♜e5±] 7. ♘f3 e6
8. ♜d300↑ Kuzminih; 4... ♜f6 — 3. ♜c3

11 5... ♜f6 6. ♜g5 ♜b4 [6... ♜e7 7. ♘d2
0-0 8. 0-0-0 ♜c6 9. ♜h3 e5 10. de5 ♜e5 11.
♜f4 ♜g6 12. g3 ef3 13. cd5 ♜d6 14. ♜d6 ♘d6
15. ♜g5 ♜f500 Schweiger—Tartakower, Buda-
pest 1921] 7. ♘b3 ♜c3 [7... ♜c6!?] 8. bc3
ef3 9. ♜f3 0-0-0 10. ♜d3 ♜c6 11. ♘c2 h6 12.
♜f4 ♜d7 13. 0-0 ♜e8 14. ♜e5 ♘e700 Barthe-
—Tartakower 1936

12 6. fe4? ♘h4干

13 11. ♘b4 dc3 12. bc3 ♘e8 13. ♜b5 ♜c6
14. ♜c6 bc6 15. ♜f6 ♘f6干 Tartakower—
Mieses, Haag 1921

14 3... d5? 4. ♘h5 g6 5. ♘d5 ♜f6 6. ♘d8
♜d8 7. ♜c4 c6 8. ♜ge2 b5 9. ♜b3 b4 10. ♜a4
♜bd7 11. ♜f4± Lujk—Nikolajevski, SSSR
1968; 3... e6 4. ♜e4 ♘h4 [4... ♜f6 5. ♜f6
gf6 6. ♘h5 ♜e7 7. ♜d3 ♘e8 8. ♘h4 ♜c6 9.
c3 ♘f7 10. ♜e2 ♜d8 11. ♜f4± Lasker—Bird,
London 1899] 5. ♜g3 ♜d6 6. ♜f3 ♘e7 7.
♜g5 ♜f6 8. ♜e5 ♜c6 9. ♜f6 ♘f6 10. ♜e4
♘h6 11. ♜f3 b6 12. ♜d6 cd6 13. d5± Parr—
Wade, England 1946

15 4. f3?! ef3 5. ♜f3 d5 [5... ♜g7 6. ♜g5
d5 7. ♜d3 ♜c6 8. ♜e2 ♜g4 9. c3 ♘d6 10.
♜f4 e5 11. de5 ♜e5 12. ♜e5 ♜e5干 Helling—
Seitz, Duisburg 1929] 6. ♜e5 ♜d7 7. ♜d3
♜e5 8. de5 c6 9. 0-0 ♜e6 10. ♜h1 ♜g7 11.
♘e2 ♘c7 12. ♜a4 b6 13. ♜f4 ♜h6 14. ♜g3
♜f7 15. c4 0-0干 Hollis—Liebert, Leningrad
1960; 4. ♜c4!? ♜f6 5. ♜g5 — A 83

16 7. fe4? de4 8. d5 ♜d4 9. ♜e3 ♜f5干

17 8. fe4?! ♘g3 9. ♜f1 ♜h6! 10. ♜h6 0-0
11. ♜f3 ♜h6干 Flesch—Honfi, Budapest 1966
— 1/62

18 11. ♜f4 ♘e6 12. ♘d2 0-0-0 13. 0-0-00

19 5... ♜c6 6. ♜f4 [6. ♜d3 ♘d6!; 6. ♜f3
h6 7. ♜d3 ♘d6 8. ♜f4 ♘f4 9. ♜g6 ♜d7 10.
♜f7 ♜g7 11. c3 e6 12. ♘a4 ♜e7 13. 0-0 ♜f8
14. ♜h8 ♜h8干 Colle—Kostić, Bled 1931] ♜g7
7. ♜b5±; 5... ♜g7 6. ♜d3 ♜f6 [6... ♘d6
7. f4 ♜d4? 8. ♜b5 c6 9. ♘d4 ♘f6 10. ♘d5 cb5
11. ♜d2 ♘f5 12. ♘b3 h6 13. g4!± Reti—
Tartakower, Berlin 1928] 7. ♜f3 [7. h4 ♜c6
8. h5 gh5 9. ♜h7 ♜g4 10. f3 ♘d6 11. ♜f6 ♜f6
12. fg4 ♘g3 13. ♜f1 ♜d4 14. ♘f3 ♘d6 15.
♜f5 e600 Rhodes—Seitz, England 1931] 0-0
8. ♜e5 ♜c6 9. c3 ♜e5 10. de5 ♜e4 11. ♜e4
[11. ♜e4±] de4 12. ♘b3 e6 [Spielmann—Seitz,
Helsinki 1935] 13. ♜e4!±

20 6. ♜e2!?

21 7. ♜e5 ♜h6 8. ♜d3 cd4 9. ♜c6 bc6 10.
♜h7 ♘d6 11. ♜g5 e5 12. ♘e2 ♜e7干 Lete-
lier—Engels, Buenos Aires (ol) 1939; 11. ♜f800;
8. c3!?

22 11. ♜g5 ♜e8 12. ♜g4 ♜d4 13. ♜e6 ♘b6
14. 0-0 ♜f6 15. ♜f400 Luckis—Engels, Bue-
nos Aires (ol) 1939

23 6. ♜f4 ♜c6 7. ♜f3 ♜g4 8. c3 ♘d7 9.
♜e2 0-0-0 10. ♜e5 ♜e5 11. ♜e5 ♜e2 12. ♘e2
♜e5 13. ♘e5 ♜f6 14. f3 ♘d6 15. ♘d6 cd6=
Romi—Tartakower, Paris 1930; 6. ♜f3 ♜g4
[6... ♜c6 7. ♜b5 ♘d6 8. 0-0 ♜g4 9. h3 ♜f3
10. ♘f3 0-0-0 11. ♜c6 ♘c6 12. ♘e1 h5 13.
c3 ♘f8 14. ♘e2 ♜f6 15. ♜d2 ♜h4 16. ♘e6±
Schiffer—Gerusel, Berlin 1971] 7. c3 ♘d6 8.
♜e2 ♜d7 9. ♜e3 ♜f3 10. ♜f3 0-0-0 11. ♘d2
e5 12. 0-0-0 ♜e7= Noteboom—Seitz, Nice
1931; 6. ♜d3 ♜c6 7. ♜1e2 ♜e6 8. ♜e3 ♜f6
9. ♘d2 ♘d7 10. 0-0-0 ♘f8 11. ♜f4 ♜f7 12.
♘he1 0-0-0 13. h3 ♘d6 14. ♜b1 [Becker—H.
G. Andersson, Hallsberg 1973/74] e5! =

24 6... ♘d6 7. f4 c5 8. dc5 ♘c5 9. h5 ♜d4
10. ♜h3 ♜h3 11. ♘h3 ♜f2 12. ♜e2 ♜g1 13.
c3 e5 14. ♘e1 ♜e7 15. hg6 ♜g600 Loose—
Lange, Oeynhausen 1942

25 7. c3 ♘d6 8. f4 ♜h6 9. ♜e2 0-0 10.
♜f3 ♜g4 11. ♜e5 ♜e5 12. de5 ♜ce5 13. ♘f1
♜d7 14. a4 c5 15. ♜h1 ♜g700 Staldi—Engels,
Stuttgart 1939

26 9. h5?! e5 10. de5?! ♘e5 11. ♜1e2 ♜e7
12. c3 ♜f5 13. ♜f4 ♘e7 14. hg6 ♜g3 15. ♜g3
♜a6干 Marshall—Tartakower, Liege 1930

27 11. ♜e3 ♜e7 12. h5 ♘b8 13. ♘d2 ed4
14. ♜d4 ♜d4 15. ♘d4 0-0 16. 0-0-0 c5=
Fuderer—Alexander, Beograd 1952

28 4... ♜c6 5. g5 ♜g8 6. d5 ♜e5 7. ♜e4±;
4... g6 5. g5 ♜h5 6. ♜e4 d5 7. ♜c3 [7. ♜g3
♜g7 8. ♜f3 c5 9. c3 ♜g4 10. ♜d3 cd4 11. ♘a4
♜c6 12. ♜d4 ♘d700 Vedenski—Kuzminih,
SSSR 1951] c6 8. ♜e2 ♜g7 9. ♜f4 ♜f5 10.
♜d3 ♜d7 11. h4 ♘b6 12. ♜ge2 e6 13. ♘d2
a5 14. ♘e3 0-0-0 15. 0-0-0± Purevzhav—Hoen,
Tel Aviv (ol) 1964; 4... e6 5. g5 ♜d5 6. ♜e4
♘e7 7. ♜f3 ♜c6 8. ♜d3 [8. c4 ♜b6 9. ♜c3

- e5 10. ♠e3± △ 10... ♣b4? 11. a3! ♣b2 12. ♠d2 Kuzminih] ♠db4 9. ♠e2 ♣f7 [Prohorovič—Smirnov, SSSR 1948] 10. c3±
- ²⁹ 5... ♠g4 6. ♠e2 ♠e2 7. ♣e2 ♠fd7 8. ♠d5 ♠c6 9. ♣e4 e5 10. ♠f3± Tajmanov
- ³⁰ 6... ♠f5?! 7. fe4 [7. ♠g2 e3 8. ♠e3 ♠c6 9. f4 e6 10. ♠f3 g6 11. ♣e2 ♠g7 12. 0-0-0 ♠ge7 13. ♠e5 a6 14. h4± Hollis—Parr, England 1967] de4 8. ♠ge2 [8. ♠c4?!] e5 9. ♠e3 ♠c6 10. d5 ♠ce7 11. ♠g3 g6 12. ♠c4 a6 13. ♣d2 ♣d7 14. ♠ge4 ♠e4 15. ♠e4± Schlage—Pahl 1931; 6... ef3 7. ♣f3 e6 [7... ♠c6!]? 8. ♠e3 e5 Kuzminih] 8. ♠d3 ♠e7 [8... g6 9. ♠ge2 ♣e7 10. ♠f4 c6 11. ♠e5 ♠g7 12. ♣g3 ♠a6 13. 0-0 ♠d7 14. ♠d6 ♣d8 15. ♣f4 1:0 Tartakower—Mieses, Baden-Baden 1925] 9. ♠f4 a6 10. ♠e5 ♠bc6 11. ♣h5 ♣d7 12. ♠f3 ♠b4 13. 0-0-0 ♠d3 14. ♠d3± Weichert—John, Berlin 1932/33
- ³¹ 7. fe4 de4 8. d5 [8. ♠e4?! (Bronštejn—Dobosz, Sandomierz 1976 — 23/104) ♣d4 9. ♣f3 ♠e6! 10. c3 ♣b6 21 Trajković] ♠f5 9. ♠ge2 ♠b4 10. ♠g2 ♠e7=
- ³² 7... ef3? 8. ♣d5 f2 9. ♣f2 ♠e7 10. ♠c4 ♣d5 11. ♠d5± Čerepkov—Livšic, SSSR 1964
- ³³ 8. a3?! ♠c3 9. bc3 ♠f5 10. ♠g2 ♠c6 干 Hönlinger—Rethy, Wien 1926
- ³⁴ ±± Minev
- ³⁵ 5. f4?! d5 6. ♠e2 g6! 7. ♠e3 h5 8. g5 ♠g8 9. ♣d2 e6 10. f5 ef5 11. ♠h3 c6 12. ♠f4 ♣d6 13. ♠a4 ♠e7 14. 0-0 ♠g7 15. ♠c5 b6 干 Szabo—Alexander, Amsterdam (ol) 1954; 5. d5?! e6 6. g5 hg5 7. ♠g5 ♠e7 8. ♠f6 ♠f6 9. ♠ge2 d6 10. ♠g2 c6! 11. dc6 d5 12. cb7 ♠b7 13. 0-0 ♠e5 14. h3 ♠c6 15. f4 ♣b6 干 Benediktsson—Kristjansson, Reykjavik 1968; 5. g5 hg5 6. ♠g5 d5 7. ♣d2 ♠f5 8. 0-0-0 c6 9. f3 ♠bd7 10. ♠g2 ♣a5 干 Radugin—Kubel, SSSR 1934; 7. f3 — 5. f3; 5. h4 d5 6. ♠h3 ♠c6 7. ♠f4 g5! 8. ♠e5 [8. hg5 hg5 9. ♠g5 ♠g4 10. f3 ♠h3! 11. ♠h3 ♠h3 12. ♠h3 ♣d7 13. ♠f2 0-0-0 14. ♠f6 ef6 15. fe4 de4 16. ♠ce4 f5—+ Ermolinski—Safarov, SSSR 1977] ♠e6 9. f3 [9. ♠a4? ♠e5 10. de5 ♠d7 11. f4 ♠f7 12. ♠c3 c6 13. ♠ge2 gf4 14. e6 ♠e6 15. ♠f4 ♠f7—+ Jeršov—B. Persic, corr. 1966] ♣d7 10. ♣d2 0-0-0 干
- ³⁶ 6. ♠g2 e5! 7. de5 ♠g4! 干; 6. ♠f4 e6 7. ♣d2 ♠d6 8. 0-0-0 ef3 9. ♠d6 cd6 10. ♠f3 0-0 11. ♠g1 ♠e4 12. ♣g2 ♣f6 13. ♠e2 ♣f4 14. ♣b1 ♠c6 15. h4 g6 干 Menčik—Sultan Khan, Cambridge 1932
- ³⁷ 7... ef3 8. ♣f3 c6 9. ♠d3 ♣b6 [9... ♣f7? 10. ♠ge2 ♠g4 11. ♣g2 ♣d7 12. 0-0-0 ♠f5 13. ♠f5 ♣f5 14. h4 ♠bd7 15. ♠hf1± Godai—Horner 1926] 10. ♠g6 ♣d8 11. ♠ge2 ♠g4 12. ♣e3 ♠bd7 干 Barta—Hašek, Podebrady II 1936
- ³⁸ 8. ♣e2 ♠c6 9. 0-0-0 ♣d7 10. ♠f6? ef6 11. fe4 de4 12. ♠e4 0-0-0 13. d5 ♠b4 14. ♠c3 ♠c2 15. ♠d2 ♠f5 干 Gasztonyi—Szilagyi, Hungary (ch) 1953; 11. ♠g2 干
- ³⁹ 8... ef3?! 9. ♠f3 e6 10. ♠h4 ♠h7 11. ♣e2 干 Biscay—Kübart, corr. 1960; 8... ♠c6!?
- ⁴⁰ 13. ♠f4 ♣d6 14. ♣d2 ♠h4 15. ♠ce2 g5 干 Tyroler—Araiza 1928
- ⁴¹ 4... e6?! 5. fe4 ♠b4 6. e5 ♠d5 7. ♣d3 0-0 8. ♠d2 b6 9. ♣h3 ♠c6 10. ♠d3 g6 11. ♣g4 ♣e8 12. ♠f3± Donner—de Moura 1951
- ⁴² 5... e6 6. ♠h3 [6. ♠d3 ♠c6 7. ♠ge2 ♠b4 8. ♠c4 ♠bd5 9. ♠g5± Kapu—Schneider, Hungary 1952] ♠e7 7. ♠c4 d5 8. ♠d3 0-0 9. ♠e2 c5 10. c3 c4?! 11. ♠c2 b5 12. ♠ef4 ♠c6 13. ♠g5 ♣d6 14. ♣b1± Tiellement—Mazzoni, France 1962
- ⁴³ 6. g4?! c6 7. ♠d3 ♣b6 8. ♣d2 ♣b2 9. ♠b1 ♣a3 10. ♠ge2 e6 11. g5 ♠g8 12. ♠f4 ♠d6 13. ♠b3 ♠f4 14. ♠f4 ♣e7 干 Karakla—jić—Ciocaltea, Beograd 1962; 6. f4 ♠c6 7. ♠f3 ♠g4 8. h3 ♠f3 9. ♣f3 e6 10. a3 ♠d6 11. ♠d3± Ratner—Aratovski, SSSR 1949
- ⁴⁴ 13. 0-0-0 ♣d6 14. ♣f3 ♠g7 15. ♠d3 0-0 16. ♣e2± Guljko—Knežević, SSSR 1973
- ⁴⁵ 5. d5 ♠e5 6. fe4 [6. ♠e4 g6 7. ♠f6 ef6 8. f4 ♠f7= Voiculescu—Ichim, Romania 1953] d6 7. ♠f3 [7. ♠f4 ♠g6 8. ♠b5 ♠d7 9. ♠d7 ♣d7 10. ♠ge2 e5= Kotov—Simagin, SSSR 1946] ♠f3 8. ♣f3 e5 9. ♠b5 ♠d7 10. 0-0 ♠e7 11. ♠d7 ♣d7 12. ♠g5= Domes—Radaš—ković, SSSR 1972
- ⁴⁶ 6. d5 ♠d4! 7. a3 ♠e7 8. ♠e3 0-0 9. ♠d4 ed4 10. ♣d4 d6 11. 0-0-0 ♠g4 12. ♠f3 ♠f6 13. ♣d2 ♠b8 14. ♣b1 ♠f7 15. ♠b5 c5 干 Toth—Kadrev, Budapest 1965
- ⁴⁷ 7. ♠f4 ♠d6! [7... ♠g6! 8. ♠g3 ♠b4 Averbah] 8. ♠b5 [8. ♠e5?! ♠e5 9. ♠c4 (Korjakin—Balašov, SSSR 1968 — 5/85) ♠c3 干] ♠d3 9. ♠d3 ♠f4 10. ♠f3 c6=
- ⁴⁸ 7... ♠f3?! 8. ♣f3 d6 9. ♠c4±
- ⁴⁹ 8... ♠f3 9. ♣f3 ♠e6 [9... ♠g4 10. ♣f2 ♠e7 11. ♠c4 c6 12. h3 ♠h5 13. g4 ♠g6 14. 0-0-0± Simagin—Kopilov, SSSR 1951] 10. ♠d3 ♠e7 11. 0-0 0-0 12. e5!± Tajmanov; 8... ♠g4 9. ♠e5 de5 10. ♣d8 ♠d8 11. ♠e5 ♠b4 12. ♠d3 ♠h5 13. 0-0 0-0 14. ♠ae1 ♠de8 15. ♠f3 ♠g4 [Toran—Canal, Venezia 1953] 16. ♣h1±
- ⁵⁰ 9... ♠g4 10. ♠c4 ♠e4 11. ♠b3 ♠g4 12. 0-0 ♠f3 13. gf3 ♠h3 14. ♣d5!± Furman—Simagin, Moskva (m) 1948
- ⁵¹ 11... c6 12. ♣d2 ♣a5 13. ♠e3 ♠e6 14. ♠c4 ♠d7 15. a3± Furman—Levenfiš, SSSR (ch) 1949
- ⁵² 13. 0-0-0 ♠e6 14. ♠e3 ♠e7 15. ♠c4 ♠e5 16. ♠e5 de5 17. ♣f2 ♠d6 18. ♠d2± Rapoport—Amafunski, corr. 1975

- ⁵³ 8. ♖b5 ♖f3 [8... ♖e4? 9. ♖e5 ♖h4 10. g3 ♖g3 11. ♖d6 cd6 12. hg3 ♖h1 13. ♖f3 0-0 14. ♖d5 ♖h8 15. ♖f2±] 9. ♖f3 ♖e5 [9... ♖e7 10. ♖d6 ♖d6 11. ♖d2 △ 0-0-0±] 10. ♖f4 ♖e7 [10... d6 11. ♖e5 de5 12. ♖c3±; 10... ♖f4 11. ♖f4 d6 12. e5!±] 11. 0-0-0 ♖d8? 12. ♖g3! ♖e8 13. ♖e5 ♖e5 14. ♖g7 ♖e4 15. ♖e5 ♖e5 16. ♖c4± Zeise—Meinberger, corr. 1975 — 20/96; 11... 0-0!? = Bellin
- ⁵⁴ 9... 0-0 10. ♖d4! [10. ♖d5?! ♖f3 11. gf3 ♖e7 12. ♖e7 ♖e7 13. ♖d2 d5! 14. 0-0-0 de4 15. fe4 ♖e4± Lehmann—Smislov, La Habana 1965] ♖e8 11. ♖g3 ♖fg4 12. 0-0-0 a6 13. ♖e2 ♖h8 14. ♖hf1 ♖c6 15. ♖d2 ♖g3 16. hg3± Rutman—M. Ivanov, SSSR 1977
- ⁵⁵ 10. ♖f2?! ♖e7±
- ⁵⁶ 13. ♖c4 ♖e6 14. 0-0-0 ♖c4 15. ♖c4 0-0-0 = K. Grigorjan—Talji, SSSR 1972 — 15/92; 13. 0-0-0!?± Gufeld
- ⁵⁷ 6... ♖b4?! 7. 0-0 ♖c3?! 8. bc3 0-0 9. ♖e2 b6 10. ♖g5 ♖b7 11. ♖e5 ♖e8 12. ♖f6 gf6 13. ♖g4 ♖h8 14. ♖g6! hg6 15. ♖g6 ♖e7 16. ♖h4+— Addicks—Hellmann, Praha (ol) 1931; 6... c5 7. 0-0 cd4 8. ♖e4!± Tajmanov
- ⁵⁸ 7. 0-0 0-0 [7... c5 8. ♖e5 0-0 9. ♖g5 d6?! 10. ♖f6 ♖f6 11. ♖h5 g6 12. ♖g6 ♖e7 13. ♖e4! ♖d7 14. ♖h7 ♖h7 15. ♖g4 ♖g7 16. ♖e6+— Herrmann—Tagmann 1956; 9... ♖e8!?] 8. ♖e2 ♖c6 9. a3 b6 10. ♖e4 ♖e8 11. c3 ♖b7 12. ♖fg5 ♖e4 13. ♖f8 ♖f8 14. ♖e4 g6 15. ♖g4♗↑ Jacobsen—Model, Stockholm—Leningrad 1926; 7. ♖g5 — A 83
- ⁵⁹ 11... ♖e5!?
- ⁶⁰ 13. ♖f6 gf6 14. ♖h7! ♖g7 15. ♖d2 ♖e5 16. ♖h5± Szabo—Pedersen, Marianske Lazne 1951
- ⁶¹ 6. ♖d3 ♖g4 7. 0-0 ♖c6 8. ♖b5 [8. ♖e2 e6 9. c3 ♖d6 10. ♖c2 ♖d7 11. ♖g5? 0-0-0 12. ♖f4 ♖de8 13. h3 ♖f5 14. ♖f3 ♖c4± Czerniak—Kibbermann, Warszawa (ol) 1935] ♖d7 9. ♖e1 ♖f3 10. ♖f3 0-0-0 11. ♖f4 e6 12. ♖e3 ♖b4 13. ♖e2 ♖he8 14. ♖c6 ♖c6 15. ♖b5 ♖c4 = H. Kramer—Hugot, Beverwijk 1950
- ⁶² 6... ♖f5?! 7. g4 ♖e6 8. g5 ♖fd7 9. ♖h5 g6 10. ♖g6 ♖f7 11. ♖d3 ♖g7 12. ♖f1! ♖e5 [12... hg6 13. ♖g6+—] 13. de5 hg6 14. ♖e2 e6 15. ♖f4± Mikenas—Kotov, SSSR (ch) 1949; 6... g6 7. h4! ♖bd7 [7... ♖g7 8. h5 gh5 9. ♖g5±; 7... ♖f5 8. g4 ♖e4 9. ♖h2±] 8. h5 ♖e5 [8... gh5 9. ♖e2±] 9. de5 ♖h5 [9... ♖g4 10. hg6 ♖g7 11. ♖h7 ♖e5 12. ♖f4±] 10. ♖h5 gh5 11. ♖h5 ♖d7 12. e6 ♖e6 13. ♖f4± Tajmanov
- ⁶³ 8... e6 9. ♖b5!±
- ⁶⁴ 9. ♖b5 ♖e5 10. ♖e5 ♖c8 11. b4∞
- ⁶⁵ 9... ♖c8 10. ♖c6 bc6 11. ♖a6±
- ⁶⁶ 10... ♖e5 11. ♖e5 ♖b5 12. ♖b5 ♖f7 13. 0-0±
- ⁶⁷ 11... ♖c6 12. 0-0-0±
- ⁶⁸ 6. h4 d6! [6... d5?! 7. ♖e5 ♖c6 8. ♖b5 ♖d7 9. ♖c6 ♖c6 10. h5 gh5 11. 0-0! ♖d6 12. ♖f6 ef6 13. ♖h5 ♖e7 14. ♖g5! ♖e8 15. ♖h4 ♖d8 16. ♖f4± Simić—Čogurić, Jugoslavija 1973] 7. ♖d3 ♖g4 8. ♖g5 ♖c6 9. ♖d2 ♖d7±; 6. ♖d3 d6 [6... ♖g7 7. 0-0 d6 8. ♖e1 0-0 9. ♖g5♗] 7. ♖g5 ♖g4 8. ♖d2 ♖h6∞; 6. ♖g5 — A 83
- ⁶⁹ 8. 0-0-0 d5 9. ♖e5 [9. ♖e1!? △ h4 Pachman] ♖bd7 [9... ♖f5 10. ♖d3 e6 11. ♖de1 ♖c6 12. ♖c6 bc6 13. ♖a4 ♖d7 14. ♖f5 ef5 15. ♖e6♗] 10. ♖b1 c6 11. ♖d3 ♖e5 12. ♖e5 ♖h5 13. ♖g7 ♖g7±
- ⁷⁰ 10. 0-0-0?! ♖f5 11. ♖d3 ♖d3 12. ♖d3 ♖c6 13. ♖de1 ♖d6 14. ♖b1 a6 15. ♖e2 ♖ae8± Bronštejn—Alexander, Hastings 1953/54
- ⁷¹ Bronštejn
- ⁷² 5. ♖g5 ♖f5 6. ♖d2?! ♖c6 7. ♖b5 e6 8. fe4 de4 9. d5? ed5 10. ♖f6 ♖f6 11. ♖d5 ♖b2 12. ♖c7 ♖f7 13. ♖c4 ♖g6 14. ♖e2 ♖a1 15. ♖f2 ♖c5—+ Krause—Tartakower 1934; 9. ♖ge2!?!; 6. fe4!?!; 5... ♖c6 — A 83
- ⁷³ 6. ♖c4 e5!?! [6... ♖c6 7. ♖ge2 e5!?! (Maroja—Padevski, Virovitica 1976 — 22/120) 8. d5 ♖a5! =; 7... ♖f5 8. 0-0 ♖d7 =] 7. de5 [7. ♖ge2? ed4 8. ♖d4 ♖g4!±; 7. ♖g5 ed4 8. ♖e4 ♖e7∞] ♖d1 8. ♖d1 ♖g4 =
- ⁷⁴ 7. ♖ge2? e6 8. ♖g3 ♖b4 9. ♖c4 ♖c6 10. 0-0 ♖d4 11. ♖d4 ♖d4 12. ♖f6 gf6 13. ♖ce4 ♖e4 14. ♖e4 f5! 15. ♖g5 ♖c2± Martinez—Byrne, Nice (ol) 1974
- ⁷⁵ 7... e6 8. ♖ge2 ♖b4 9. 0-0 c6 10. ♖g3 ♖c3 11. bc3 ♖d7 =; 7... ♖bd7 8. ♖ge2 ♖b6 9. ♖b3 ♖d7 10. 0-0 e6 11. ♖e1 0-0-0 12. ♖d1 c6 13. ♖g3 ♖b4 14. ♖f6 gf6 15. ♖ge4 = Danner—Strobel, Österreich 1969
- ⁷⁶ 9... e5? 10. ♖f6 gf6 11. ♖d5 ♖g7 12. ♖f5 ♖f5 13. ♖c7+— Furman—Lutikov, SSSR 1950; 9... 0-0-0! 10. d5 ♖e5 11. ♖b5 c6 [Burger—Hempel, BRD 1975] 12. dc6 =
- ⁷⁷ 10. d5 ed5 11. ♖d5 0-0-0 12. ♖f6 ♖c5 13. ♖h1 ♖d1 14. ♖ad1 ♖d1 15. ♖d1 gf6 16. ♖f6 ♖f8↑ Zurahov—Korčnoj, SSSR 1952
- ⁷⁸ 10... ♖d4? 11. ♖d1 ♖e2 12. ♖e2 ♖c5 13. ♖h1 ♖e7 14. ♖e4±; 10... ♖a5!?! Tajmanov
- ⁷⁹ 13. ♖a4 ♖c4 14. d5?! ♖c5 15. ♖h1 ♖e3! 16. dc6 ♖c7∞ Schulz—Wille, BRD 1957; 14. ♖b3 △ ♖g3 = Minev

A 83

1. d4 f5 2. e4 fe4 3. ♖c3 ♜f6 4. ♙g5

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	... b6 ¹	f3 ² e3 ³	♙e3 ⁴ e6	♜h3 ⁵ ♜b7 ⁶	♙e2 ♙e7 ⁷	0-0 ♜c6	f4 0-0-0	♙f3 h6	♙e1 ⁸	±
2	... g6	f3 ⁹ d5	fe4 de4 ¹⁰	♜c4 ¹¹ ♜c6	♙b5 ¹² ♙d7	♜ge2 a6	♙c6 ♙c6	0-0 ♙g7	♜f4 ¹³	∞
3		... ef3	♜f3 ♙g7	♜c4 ¹⁴ c6	♙d2 ¹⁵ d5 ¹⁶	♙d3 0-0	0-0 ♜bd7 ¹⁷	♙h6 ♜b6 ¹⁸	♙g7 ♜g7 ¹⁹	∞
4			... d5	♙d3 ²⁰ ♙g7	♙e2 ²¹ ♜c6	0-0-0 ²² ♙g4 ¹²³	♙e3 ²⁴ 0-0	h3 ♙f3	gf3 ♜h5 ²⁵	∞
5		♙f6 ef6	♜e4 d5	♜g3 ²⁶ ♙d6 ²⁷	♙d3 ²⁸ ♜c6	c3 ♙e7	♜3e2 ♙d7	♙b3 ♙f7	♜f3 0-0-0 ²⁹	=
6		h4 d5 ³⁰	h5 ♙g7 ³¹	h6 ³² ♙f8	f3 ♙d6 ³³	♜ge2 ³⁴ ef3 ³⁵	gf3 c6	♙d2 ♜bd7	0-0-0 ♜b6 ³⁶	±
7	... c6	♙f6 ³⁷ ef6	♜e4 d5 ³⁸	♜g3 ♙d6 ³⁹	♙d3 0-0	♙f3 ⁴⁰ f5!	♜1e2 g6	0-0-0 ♙g5	♜b1 f4 ⁴¹	±
8		f3 d5 ⁴²	fe4 de4	♜c4 ⁴³ ♙g4 ⁴⁴	♙d2 ⁴⁵ e6 ⁴⁶	h3 ♙h5	g4 ♙g6	0-0-0 ♙b4	♙e6 ♙d6 ⁴⁷	±
9		... ♙a5	♙d2 ⁴⁸ e5 ⁴⁹	de5 ⁵⁰ ♙e5	0-0-0 ♙b4	♙f6 ⁵¹ ♙f6	fe4 ♙c3 ⁵²	♙c3 ⁵³ ♙c3	bc3 d5 ⁵⁴	±
10		... ef3	♜f3 d6 ⁵⁵	♙d3 ⁵⁶ ♙g4	0-0 ⁵⁷ ♙a5 ⁵⁸	♙d2 ⁵⁹ ♜bd7	b4 ⁶⁰ ♙c7	♙ae1 0-0-0	b5 c5 ⁶¹	∞
11	... e6	♜e4 ⁶² ♙e7	♙f6 ⁶³ ♙f6	♜f3 ♙e7 ⁶⁴	♙d3 ♜c6 ⁶⁵	c3 b6	♙e2 ♙b7	0-0-0 0-0-0	♙he1 ♜b8 ⁶⁶	=

1. d4 f5 2. e4 fe4 3. ♖c3 ♜f6 4. ♙g5 ♜c6

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
12	♙b5 ⁶⁷ a6 ⁶⁸	♙c6 ⁶⁹ bc6	♙e2 e6	♜e4 ♙e7	♙f6 ♙f6	♜f3 0-0	0-0-0 ⁷⁰ d6	h4 ♙b8	♜eg5 ⁷¹	=
13	f3 e5 ⁷²	d5 ⁷³ ♜d4	♜e4 ⁷⁴ ♙e7	♙f6 ⁷⁵ ♙f6	c3 ⁷⁶ ♜f5	♙d2 ⁷⁷ d6 ⁷⁸	♙b5 ♙d7	♙d7 ♙d7	♜h3 0-0-0 ⁷⁹	=
14	... d5	fe4 ⁸⁰ ♜e4 ⁸¹	♜e4 de4	d5 ♜e5	♙d4 ♜f7	♙e3 ⁸² e6 ⁸³	de6 ⁸⁴ ♙e6	♙e4 ♙d5	♙d5 ♙d5	=
15	d5 ♜e5	♙d4 ⁸⁵ ♜f7	h4 ⁸⁶ c6 ⁸⁷	0-0-0 ⁸⁸ ♙b6 ⁸⁹	♙f6 gf6	♙e4 ♙f2	♜f3 ♙h6	♜b1 ♙e3	♙a4 ♙f4 ⁹⁰	±
16			♙f6 ef6 ⁹¹	♜e4 ⁹² ♙e7 ⁹³	0-0-0 ⁹⁴ 0-0	♜f3 ⁹⁵ d6	♜b1 c5	♙d2 f5	♜g3 ♜g5 ⁹⁶	=

¹ 4... d5? 5. ♙f6! ef6 6. ♙h5 g6 7. ♙d5 ♙b4 [7... ♙d5 8. ♜d5 ♜d8 9. ♜f6 ♙f5 10. ♜d5 ♜d7 11. ♜e3+- Fuller-Kan, Penang 1974] 8. ♙e4 ♜f7 9. ♙c4 ♜g7 [Sanchez-M. Colon, Caracas 1957] 10. ♙d3!±; 4... d6 5. f3 ef3 6. ♜f3 ♙g4 7. ♙d3 ♜bd7 8. h3 [8. ♙e2?! c6 9. ♜e4 ♙c7 10. h3 ♙f3 11. ♙f3 0-0-0 12. 0-0 h6 13. ♙f4 g5± Palau-Reti, Buenos Aires 1924] ♙f3 [8... ♙h5 9. g4±] 9. ♙f3 c6 10. 0-0-0∞↑

² 5. ♙f6 ef6 6. ♙h5 [6. ♜e4 d5? 7. ♙h5 g6 8. ♙d5±; 6... ♙e7 7. ♙e2 ♙b7=] g6 7. ♙d5 ♜c6 8. ♙e4 ♙e7 9. 0-0-0 ♙h6 10. ♜b1 ♙e4 11. ♜e4 0-0 12. ♙c4 ♜g7 13. h4 ♜a5 14. ♙d3 ♙b7= Barnstedt-Heinrich, Karlsruhe 1938/39; 5. ♙c4 e6 6. ♙f6 [6. d5 ♙b4 7. de6 d5! 8. ♙f6 ♙f6 9. ♙d5 ♙c3 10. bc3 ♙c3 11. ♜f1 c6 12. ♙b3 ♙e5± Tajmanov] ♙f6 7. ♜e4 ♙e7 8. ♙d3 ♜c6 9. c3 ♙b7 10. ♜f3 0-0-0

[Brinckmann—Nimzowitsch, Kopenhagen 1924]

11. ♖e2 △ 0-0-0=

³ 5... ♣f3 6. ♠f3 ♠b7 7. d5±; 5... ♠b7 6. ♣e4 ♠e4 7. ♠e4 ♠e4 8. ♠f3 ♖c8 9. ♠d3 ♠d3 10. ♖d3 ♖a6 11. ♖e4 ♠c6 12. d5 ♠a5 13. ♠e5± Sokolski—Kofman, SSSR 1948

⁴ 6. d5?! c6 7. ♠f6 ♣f6 8. d6 f5 9. ♖d3 ♖f6 10. 0-0-0 ♠d8! 11. ♠h3 ♠a6 12. ♖e3 ♠d6 13. ♠g5 ♖e8 14. ♠c4 ♠c5 15. ♖c5 ♣e4 16. ♖e3 ♣f3—+ Maksimović—Knežević, Niš 1977; 6. ♠c4 ♣e6 7. d5 ♠b4 8. ♠e6 d5 9. ♣e7oo Gotgilf—Vinogradov, SSSR 1939; 6. ♠d3 ♣e6 [6... ♠b7 7. ♖e2 ♠c6 8. ♖e3 ♠b4 9. 0-0-0 ♠d3 10. ♠d3 ♣e6 11. d5 ♠c5 12. ♖e5 ♠d6 13. ♖e1 0-0 (Lob—Alexander, Beograd 1952) 14. ♠e6oo] 7. ♠ge2 [7. ♖e2 ♠e7 (7... d5! 8. ♖e3 c5 9. ♠f6 ♣f6 Bellin) 8. ♖e3 d5 9. ♠ge2 c5 10. ♠f6 ♣f6 (Piškin—Vinogradov, SSSR 1963) 11. ♖h6oo] ♠e7 8. ♠e3 ♠a6 9. 0-0 0-0= Tajmanov

⁵ 7. ♖d2 d5 8. 0-0-0 [8. ♣f4! c5 9. ♠f3] c5 9. ♠b5 [9. ♣f4!] ♠d7 10. ♠d7 ♖d7 11. ♠h3 [11. ♣f4! c4 12. ♠f3 ♠b4 13. ♠e5 ♖c7 干 Nimzowitsch] ♠c6 12. ♖he1 0-0-0 13. ♖e2 c4 14. ♠f4 ♖e8 15. ♖e3 ♠h6 16. ♠e2 b5! P. Johner—Nimzowitsch, Karlovy Vary 1929

⁶ 7... d5! △ c5

⁷ 8... ♠b4!? Bellin

⁸ Lisicin—Korčnoj, SSSR 1951

⁹ 5. ♠c4! d5 [5... ♣e6! 6. d5 ♠g7 7. ♠ge2 ♖a5 8. 0-0 ♖b4 9. ♠b3 ♠a6 10. ♠g3 d6 11. ♖e1 ♠d7 12. ♠ge4 0-0-0 13. ♠f6 ♠f6 14. ♠f6 ♣f6 15. ♠e4± Ghitescu—Blom, Marianske Lazne 1961; 8... d6! 6. ♠f6 ♣f6 7. ♠d5 f5 8. ♖e2 c6 9. ♠b3 ♖d4 10. ♠f3 ♖f6 11. 0-0-0 ♠e7 12. ♠d4 ♠a6 13. f3 干

¹⁰ 6... ♠e4 7. ♠e4 ♠e4 8. ♠c4 c6 9. c3 [9. ♖d2 ♠g7 10. 0-0-0 ♠d7 11. ♠h6 ♠h6 12. ♖h6 ♠f6 13. ♠e2 ♖d6 14. h3 ♠e6= Schweber—Renoy Chevrier, Leipzig (ol) 1960] ♠g7 10. ♖e2 ♖a5 11. ♠d2 △ ♖e4±

¹¹ 7. ♠f6 ♣f6 8. ♠e4 ♖e7 9. ♖e2 [Mike-nas—Opočensky, Buenos Aires (ol) 1939] ♣f5 干 干; 7. ♠b5 ♠bd7 8. ♠ge2 c6 9. ♠c4 ♠b6 [9... ♖a5?! 10. ♖d2 ♠b6 11. ♠b3 ♠g4 12. ♖f4 ♖f5 13. ♖f5 ♠f5 14. ♠g3 ♠fd5 15. ♠c4± Skalička—Hromadka, Praha 1927] 10. ♠b3 ♠bd5oo; 7. ♖d2 ♠f5 8. 0-0-0 c6 9. ♠ge2 ♠bd7 10. ♠g3 ♠h6 11. ♠f6 ♠f6 12. ♠f5 ♠f5 13. ♖f4 ♣e6 14. ♖e5 ♠e7 15. ♠g4 ♠g4oo Kottbauer—Opočensky 1940

¹² 8. ♠ge2 ♠a5 9. ♠b3 ♠b3 10. ab3 ♠g7 11. 0-0 0-0 12. ♠g3 c6 13. ♖d2 [Gru—Hromadka, Paris (ol) 1924] ♠e6oo

¹³ Vidmar—Spielmann, Karlovy Vary 1911

¹⁴ 7. ♠d3 0-0 [7... c5?! 8. d5 ♖b6 9. ♖d2 ♖b2? 10. ♖b1 ♠d5 11. ♠d5! ♖b1 12. ♠f2 ♖h1 13. ♠e7 d6 14. ♠d6 ♠c6 15. ♠b5+—Reti—Euwe, Rotterdam 1920] 8. ♖d2 d6 9. 0-0-0 ♠g4 10. ♖de1 ♠c6 11. ♠c4 ♠h8 12.

♠e6 ♠e6 13. ♖e6 ♖d7 14. ♖he1 ♖ae8 15. ♠h6 ♠d8 干 Karaklajić—Matulović, Jugoslavija (ch) 1961; 9. 0-0! △ ♖ae1

¹⁵ 8. d5 d6 [8... b5?! 9. ♠b3 b4 10. ♠a4± Schneider] 9. ♖d2 ♣e6! 10. ♠e6 d5 11. ♠b3 ♠e6 12. ♖e2 ♖d6 13. ♠d4 ♠d7 14. 0-0 ♠g4! 干

¹⁶ 8... b5?! 9. ♠d3 b4 10. ♠e4 ♠a6? 11. ♠f6 ♠f6 12. ♠a6 ♠a6 13. ♖e2+—Cruz—Bazan, Argentina (ch) 1960

¹⁷ 10... ♠e6!?

¹⁸ 11... ♣e5 12. ♠g7 ♠g7 13. ♠e5 ♠g4 14. ♖ae1± Bennett—Sowray, England 1977

¹⁹ 13. ♖ae1 干

²⁰ 7. ♖d2 ♠c6 8. ♠b5 ♠g7 9. 0-0-0 0-0 10. ♠h6 ♠f5 11. ♠g7 ♠g7 12. ♖e3 ♖d6 13. ♠d3 ♠d3 14. ♠d3 [Cruz—Studenetzky, Argentina 1964] ♖ae8! 干; 7. ♠e5 ♠g7 8. ♖d2 0-0 [8... ♠g4?! 9. ♠g4 ♠g4 10. ♖f4 ♠f5 11. 0-0-0 0-0 12. ♖h4 干 Euwe] 9. 0-0-0 ♠bd7 10. ♠e2 c6 干

²¹ 8. 0-0?! ♠c6 9. ♖d2 [9. ♠e5 0-0 10. ♖d2 ♠b4 干 Teichmann—Tartakower, (m) 1921] 0-0 10. a3 [10. ♠h6 ♠h6 11. ♖h6 ♠g4 12. ♖h4 ♣e5 13. ♠g5 ♠h6! 干 Tartakower; 10. ♖ae1 ♠b4! 11. ♠e5 (11. ♠e2 ♠e4 干) ♠d3 12. ♖d3 ♠f5 干 Euwe—Tartakower, Haag 1921] ♠e6 11. ♖ae1 ♖d7 12. ♠h6 ♠f7 13. ♠g7 ♠g7 14. ♖e2 ♖ae8 15. ♠e5 ♠e5 16. ♠e5 [Francez—Tot, München (ol) 1936] ♠g8! 干

²² 9. h3!? Čabrilo

²³ 9... ♠b4?! 10. ♖he1 c6 11. h3 0-0 12. ♠g4! b5 13. ♠e5 ♖c7 14. ♠b1! a5 15. ♖e3± Vaganjan—Kovačević, SSSR—Jugoslavija 1975 — 20/97

²⁴ 10. h3? ♠f3 11. ♖f3 ♠d4 12. ♖e3 c5! 13. ♠b5 0-0 14. ♠d4 c4 15. ♖e6 ♖f7 干

²⁵ Čabrilo

²⁶ 7. ♠c3 ♠h6 8. ♖f3 c6 9. ♠d3 ♠d7 10. ♠ge2 ♠f8 11. 0-0 ♠e6 12. ♖fe1 0-0 13. ♖g3 ♠g7 14. ♖h4 ♠f5 15. ♖d8 ♠d8 干 Solis—Alcocer, Lima 1959; 8. h4!?

²⁷ 7... ♠g7 8. ♖d2 0-0 9. 0-0-0 ♠c6 10. c3 [10. ♠f3! 干] ♖b8 11. h4 b5 [11... h5! 干] 12. h5 b4 13. ♠g6 ♠g6 14. ♠d3 ♠f5oo Rožić—König, Rogaška Slatina 1929; 7... ♣e5! 8. ♠f3 ♠c6 9. c3?! ♖b6 10. ♖e2 [10. ♖b3! 干] ♠f7 11. 0-0-0 c4 12. ♖c2 ♠d6 13. ♠e2 ♖a5 干 Francez—Cortlever, München (ol) 1936; 9. ♠e2 △ 0-0oo

²⁸ 8. ♠f3 ♠c6 9. ♠b5 0-0 10. 0-0 f5 11. ♠e2 ♠f4 12. ♠h1 ♠g4 13. ♠ge1 ♖f6 14. c3 ♠g5 干 Marotti—Tartakower, London 1922

²⁹ 13. ♠d2?! ♖he8 14. 0-0-0 ♖e7 15. c4?! ♠a5 干 Norman—Tartakower, Hastings 1924/25; 13. 0-0-0=

³⁰ 5... d6 6. h5 ♠g4 7. ♠e2 ♠h5 8. ♠f6 ♣f6 9. ♠g4 ♠g4 10. ♖g4 ♖d7 11. ♖h5 ♠d8

12. 0-0-0± Želikov—Zubarev, SSSR 1922; 5... h6 6. ♟f6 ef6 7. h5 [7. ♟g4 ♟f7 8. h5 g5 9. ♟c4 ♟g7 10. ♟f5 ♟e8 11. ♟d5 ♟f7 12. ♟e3 (Euwe—Marotti, London 1922) ♟e8!oo] g5 8. ♟e4±; 5... ♟g7 6. h5 ♟h5? 7. ♟h5 gh5 8. ♟h5 ♟f8 9. ♟d5 ♟c6 10. ♟c4 ♟e8 11. ♟e8! ♟e8 12. ♟c7 ♟d8 13. ♟a8 ♟d4 14. c3 ♟e5 15. 0-0-0 b6 16. ♟d5 ♟b7 17. ♟b6 ab6 18. ♟e4+—Kastner; 6... d5± — 5... d5

31 6... ♟f5 7. hg6 [7. ♟f6 ef6 8. g4 ♟e6 9. hg6 ♟d7! 10. g5 fg5 11. ♟h5 ♟g7! 干 Rüs-ter—Jezek, corr. 1956] ♟g6 8. ♟h3± Kuzmini-; 6... ♟g4 7. ♟e2 gh5 8. ♟f6? ef6 9. ♟g4 hg4 10. ♟g4 c6 11. ♟h5 ♟d7 12. ♟ge2 ♟d6 13. 0-0-0 ♟c7 干 Rubinaut—Shirazi, Haifa (ol) 1976; 8. ♟h3! △ ♟f4± Minev

32 7. hg6 hg6 8. ♟h8 ♟h8 9. ♟d2 ♟e6 10. f3 c6 11. 0-0-0 ♟bd7 12. ♟b1 ♟b6 13. ♟e3 ♟d7 14. ♟f6 ef6 15. fe4 0-0-0 = Niemelä—Blom, Leipzig (ol) 1960

33 8... e3 9. ♟e2 e6 10. ♟e3 ♟e7 11. f4 0-0 12. ♟f3 ♟d7 13. 0-0-0 ♟c6 14. ♟h4 ♟e8 15. ♟d3± Rothman—Fink, USA 1946; 8... ef3! 9. ♟f3 ♟c6 Fine

34 9. ♟d2 ♟g3 10. ♟d1 ef3 11. gf3 ♟d6 12. ♟b5 ♟b6 13. ♟f4 ♟a6 14. a4 ♟f5 15. ♟a3± G. Wood—Gilchrist, England 1947; 9... ♟f5!?

35 9... ♟f5!?

36 13. ♟f4 ♟f5 14. ♟d3 ♟d3 15. cd3!± Rabar—Kulžinski, Jugoslavija (ch) 1948/49; 13... ♟d7±

37 5. d5?! ♟d5 6. ♟e4 [6. ♟d5 ♟a5 干] ♟f6 7. ♟f6 ef6 8. ♟h5 g6 9. ♟e2 ♟f7 10. ♟e3 ♟a5 11. c3 d5 12. ♟d2 ♟c5 干 Grob—Bogoljubov, Nauheim 1935; 5. ♟d2?! d5 6. f3 ♟f5 7. ♟ge2 ef3 8. gf3 ♟bd7 9. ♟g3 ♟g6 10. 0-0-0 ♟a5 11. ♟d3 ♟d3 12. ♟d3 0-0-0 13. ♟he1 ♟b6 14. ♟b1 ♟c4 15. ♟c1 g6 干 Milić—Dimc, Jugoslavija (ch) 1958

38 6... ♟b6! 7. ♟h5! [7. ♟e2? ♟b2! 8. ♟d6 ♟d8 9. ♟e8 ♟c7 10. ♟c8 ♟d6 11. ♟d1 ♟a6 12. ♟a8 ♟c7 13. ♟a7 ♟b4 14. ♟e2 ♟c2 15. ♟f3 ♟f5—+ Lisčak—Matas, ČSSR 1977] g6 8. ♟f6 ♟f7 9. ♟f3oo

39 7... ♟e6 8. ♟d3 ♟d7 = Fine; 7... ♟b6 8. ♟e2 [8. ♟h5 g6 9. ♟e2 ♟f7 10. 0-0-0 ♟a6! 干] ♟f7 9. 0-0-0 ♟a6! 10. ♟f3?! g6 11. ♟d3 ♟b4 12. ♟b1 h5! 13. h3 h4 14. ♟3e2 ♟d3 15. ♟d3 ♟f5 干 Neumann—Steinitz, Baden-Baden 1870; 10. ♟d2 =

40 9. ♟h5 ♟e8 干

41 13. h4 ♟h6! 14. ♟f1 g5 15. ♟c1 g4 干 Horowitz—Dake, USA 1933

42 5... e3 6. ♟e3 d5 7. ♟d3± Schlechter—Albin, Wien 1900; 5... d6 6. fe4 ♟bd7 7. ♟f3 e5 8. ♟c4 ♟e7 9. ♟b3 ♟c7 10. ♟d2 ♟f8 11. 0-0-0 a5 12. a4 ♟e6 13. d5± Beni—Canal, Zürich 1954; 5... ♟b6! 6. fe4 [6. a3?! ef3

7. ♟f3 d6 8. ♟d3 ♟g4 9. 0-0 ♟b2 10. ♟d2 ♟b6 11. ♟ab1 ♟c7 12. ♟e3 ♟bd7 13. ♟d2 e5 干 Sköld—Basyoni, Marianske Lazne 1951] ♟b2 7. ♟d2 ♟b6 8. ♟f3 干

43 7. ♟d2 ♟bd7 [7... ♟f5 8. ♟c4 ♟bd7 9. ♟ge2 ♟b6 10. ♟b3 ♟d7 11. 0-0 0-0-0 12. ♟g3 ♟g6 13. ♟ad1 ♟b8 14. ♟ge4!± E. Rabinović—Romanovski, SSSR 1932; 9... h6! 干] 8. ♟ge2 h6 9. ♟f6 ♟f6 10. ♟g3 ♟b6 11. 0-0-0 ♟e6 12. ♟a4 ♟c7 13. ♟c5 ♟f7 14. ♟ge4 0-0-0 15. ♟d3 e5 干 Lilienthal—Gufeld, SSSR 1964

44 7... ♟bd7 8. ♟ge2 ♟b6 9. ♟b3 ♟bd5 10. 0-0± Tajmanov; 7... ♟a5 8. ♟d2 ♟f5 9. ♟ge2 ♟bd7 10. 0-0 0-0-0 11. ♟g3 ♟g6 [11... e6 12. ♟f5!±] 12. ♟e6 ♟b8 13. ♟ab1 c5 14. d5 ♟a8 15. a3±

45 8. ♟ge2 ♟bd7?! 9. h3 ♟a5 10. ♟d2 e3 11. ♟e3 ♟b6 12. ♟b3 ♟d7 13. 0-0 g6 14. ♟d2 ♟h5 15. ♟e1± Kan—Zubarev, SSSR (ch) 1933; 8... h6!oo

46 8... ♟bd7 9. h3 ♟h5 10. ♟ge2 ♟a5 11. ♟e6 h6 12. ♟e3 ♟f7 13. ♟f7 ♟f7 14. 0-0 e5 15. ♟f5± P. Johner—Löwenborg, Kopenhagen 1924; 8... h6!?

47 13. ♟b3 ♟d5 14. ♟f1 ♟d7 15. ♟b1 ♟7f6 = Rohlin—Romanovski, SSSR 1928; 14. ♟ge2±

48 6. ♟f6 ef6 7. fe4 ♟b4 8. ♟f3 [8. ♟e2 ♟g5? 9. a3 ♟c3 10. ♟c3 d5 11. ♟f3 0-0 12. ♟d3 ♟h4 13. g3 de4 14. ♟e4 ♟g4 15. ♟c4± Letelier—H. Steiner, Venezia 1950; 8... 0-0!oo] d5 9. ♟e2 0-0 10. ed5 ♟d5 11. ♟d5 cd5 12. 0-0-0 ♟d8 = Marshall—Lasker, Chicago (m) 1907; 6. ♟d2 e3 7. ♟e3 e5 8. ♟d2 ♟b4 9. ♟ge2 0-0 10. 0-0-0 ed4 11. ♟d4± Katetov—Pachman, Praha 1944

49 6... d5 7. fe4 de4 8. ♟e4 ♟d2 9. ♟d2±; 6... e3 7. ♟e3 e6 [7... e5 8. de5 ♟e5 9. 0-0-0 d5 10. ♟e1± Lasker] 8. ♟d3 [8. ♟e4 ♟d2 9. ♟d2 ♟e7 10. ♟d3 b6 11. 0-0-0 ♟a6 12. c3 ♟b7 = F. Perez—Farre, Espana 1958] ♟b4 9. ♟ge2 ♟d5 10. ♟f2±; 6... d6 7. fe4 ♟bd7 8. ♟f3 e5 9. 0-0-0 ♟e7 10. ♟b1 a6 11. ♟d3 ♟f8 [Czerniak—Canal, Reggio Emilia 1951] 12. ♟hf1±; 6... h6! 干 7. ♟h4 [7. ♟e4 ♟b6 8. ♟f6 ♟b2 9. ♟d1 gf6 10. ♟e3 ♟d8 11. ♟d3 d5 12. ♟g3 h5 13. ♟le2 h4 14. ♟f1 e5 干 Janošević—Marić, Skopje 1968] e3 [7... ef3 8. ♟f3 △ ♟d3± ×g6] 8. ♟e3±

50 7. fe4! 干 ♟b4 [7... ed4 8. ♟f6 gf6 9. ♟d4 ♟e5 10. ♟d2 ♟b4 11. ♟d3 d6 12. ♟f3 ♟e7 13. 0-0 ♟d7 14. ♟h1 ♟e5 15. ♟e5 fe5 16. ♟h6± Klamann—Kuzminih, SSSR 1950] 8. ♟f6 gf6 9. de5 fe5 10. ♟c4 ♟c3 11. bc3± Tajmanov

51 10. ♟e1 ♟c3? 11. bc3 0-0 12. ♟c4 ♟h8 13. ♟f4 ♟h5 14. g4 ♟b6 15. ♟d6± Noren—Eggink, corr. 1935; 10... 0-0!oo

52 10... ♟h6? 11. ♟h6 gh6 12. e5± Kondratjev—Kuzmir, SSSR 1950

53 11. bc3 0-0 12. ♖c4 d5! 13. ed5 cd5 14. ♗d5 ♖h8∞

54 13. ed5 cd5 14. ♖d5± ⊥ Tajmanov

55 6... e6 7. ♗d3 ♗e7 8. ♗e5 0-0 9. ♗f6 ♖f6 10. ♖h5 g6 11. ♗g6 ♖e8 12. ♗e7 ♖e7 13. 0-0-0± Lasker—Pillsbury, Paris 1900; 6... d5 7. ♗d3 ♗g4 8. h3 ♗f3 9. ♖f3 ♗bd7 10. 0-0-0 ♖a5 11. ♖he1 0-0-0 12. ♖e6∞ Pillsbury—Lewin, Hannover 1902

56 7. ♗c4!? ♗g4 8. h3 ♗f3 9. ♖f3 ♗bd7 10. 0-0-0 ♖a5 11. ♗h4 0-0-0 12. ♗e6∞; 10. 0-0-0?

57 8. h3!? ♗f3 9. ♖f3 △ 0-0-0∞

58 8... ♗bd7 9. ♖d2 ♖c7 10. b4 0-0-0 11. a4 e5 [11... h6!?] 12. b5 c5 13. b6 ♗b6 [13... ♖b6 14. a5 ♖c7 15. ♗b5±↑<] 14. ♗f6 gf6 15. a5 cd4 16. ab6 ♖b6 17. ♗d5± Debarnot—Studenetzky, Argentina 1969

59 9. ♖c1 ♗f3 10. ♖f3 ♗bd7 11. ♗f5 0-0-0 12. ♗e6 ♖b8 13. a3 h6∞ Gregory—John, Hamburg 1921

60 10. a3 0-0-0 11. b4∞↑< Collins—Ulvestad, USA 1939; 10. ♖h1 0-0-0 11. ♖ab1 e5 12. b4 ♖c7 13. b5 c5 14. b6 ab6 15. ♗b5∞↑< Dubinin—Nežmetdinov, SSSR 1949

61 13. b6 ♖b6 [13... ♗b6 14. ♗b5 ♖b8 15. ♖a5±] 14. ♖b1∞→< Serebriski—Makarov, SSSR 1950

62 5. f3!? ef3 6. ♗f3 ♗e7 7. ♗d3 0-0 8. 0-0∞; 8. h4!? △ ♗h7; 5. ♗f6 ♖f6 6. ♗e4 ♖h6! [6... ♖g6? 7. ♗d3! ♖g2 8. ♖h5 g6 9. ♖e5 ♖h1 10. ♖h8 ♖g1 11. ♗d2 ♖a1 12. ♗f6 ♖e7 (12... ♖f7 13. ♖g8 ♖f6 14. ♖f8+—Görring—Minckwitz 1871) 13. ♗d5! ed5 14. ♖h7 ♗d6 15. ♖g6 ♖e7 16. ♖g5 ♖f7 17. ♗g6 ♖g8 18. ♖f6!+—Edgar—Lott, corr. 1955] 7. ♗d3 [7. g3!? d5 (7... ♗e7!?) 8. ♗c3 ♗d7? 9. f4 c5 10. ♗b5 ♗a6 11. ♗f3± Sliwa—Hoen, Tel Aviv (ol) 1964; 8... ♗b4∞] d5 8. ♗g3 ♗d6 9. ♗f3 0-0 10. 0-0 ♗c6 11. ♖e1 a6 12. c3 ♗d7 13. b4 ♖ae8= Milejka—Liebert 1961

63 6. ♗f6!? ♗f6 7. h4 Pachman

64 7... b6 8. ♗e5 0-0 9. ♗d3 ♗b7 10. ♖h5 ♗e5 [10... ♖e7? 11. ♖h7!! ♖h7 12. ♗f6 ♖h6 13. ♗eg4 ♗g5 14. h4 ♖f4 15. g3+—Ed. Lasker—Thomas, England 1922] 11. de5±; 7... d5 8. ♗f6 gf6 [8... ♖f6 9. ♗d3±] 9. ♖d2 ♗c6 10. 0-0-0 ♗d7 11. ♗b5 ♖e7 12. ♖he1±; 7... 0-0 8. ♗d3 ♗c6 [8... d6 9. c3 ♗d7 10. ♖c2 ♗e7 11. 0-0-0± Galeb—Arita, Siegen (ol) 1970—10/96] 9. c3 d6 [9... d5 10. ♗f6 ♖f6 11. ♖e2 ♗d7 12. 0-0 a6 13. ♖ae1 ♖ae8 14. ♖c2 h6 15. ♗e5± Müller—Smederevac, Beverwijk II 1964; 9... b6 10. ♖c2 ♗e7 11. h4 ♖e8 12. ♗eg5 g6 13. h5± Fuster—Dzera, Canada 1974] 10. ♖c2 h6 11. 0-0-0 e5 12. d5 ♗e7 13. h3 ♖h8 14. c4 ♗f5 15. ♖b1± Tajmanov—Stanciu, Hamburg 1965

65 8... b6 9. ♖e2 ♗b7 10. c3 a5? 11. 0-0 ♗a6 12. ♖ad1 0-0 13. ♗e5 ♗e5 14. de5 ♖h4

15. f4!± Richter—Thelen 1923; 10... ♗c6! — 8... ♗c6

66 13. ♖b1 ♖f7 14. ♗f6 ♖f6 15. ♗d2 ♖hf8= Menčík—Flor, Hastings 1933/34

67 5. ♗h3?! g6 6. ♗c4 ♗g7 7. 0-0 d5 8. ♗f6 ef6 9. ♗d5 ♗h3 10. gh3 f5± Tajmanov; 5. ♗f6 ef6 6. d5 [6. a3?! f5 7. ♗c4 ♗e7 8. d5 ♗g6±; 6. ♗c4?! f5 7. ♗ge2 ♗a5 8. ♗b3 ♗b3 9. ab3 (Kinch—Nimzowitsch, Copenhagen 1924) ♗e7!±] ♗e5 7. ♗e4 f5!±

68 5... d5? 6. ♗f6 ef6 7. ♖h5 g6 8. ♖d5±; 5... g6!?

69 6. ♗a4 b5 7. ♗b3 ♗a5 8. ♗f6 ef6 9. ♖h5 g6 10. ♗f7 ♖f7 11. ♖d5 ♖g7 12. ♖a8 ♗b4 13. ♖f1 c6 14. ♖b8 d6 15. d5 ♗c3∞ Breyer—Vajda, Wien 1921

70 11. 0-0=

71 13. ♗fg5?! e5 14. ♗f6 [14. g4 ed4± Ocampo—Palermo, Mar del Plata 1968] gf6±; 13. ♗eg5=

72 5... e3 6. d5 [6. ♗e3 e5 7. d5 ♗b8 8. ♖d2 d6 9. g4 c6 10. g5 ♗d5 11. ♗d5 cd5 12. ♖d5 ♗c6 13. c3 ♖c7 14. 0-0-0 ♗d7 15. ♗h3± Schweber—Pelikan, Quilmes 1959] ♗e5 7. ♖d4 [7. ♗e3 g6 8. f4 ♗f7 9. ♗f3 ♗g7 10. ♖d2±; 7... c6 8. ♖d2 ♖a5 9. 0-0-0 cd5 10. ♗d5 ♖a5 (10... ♖a2? 11. ♗c7 ♗d8 12. ♖c3+—) 11. ♖d5 ♗d5 12. ♗d5 ♗c6 13. f4±± Tajmanov] ♗f7 8. ♗e3 g6 9. ♗c4 ♗g7 10. ♗ge2 0-0 11. ♗g3 ♗e8 12. ♖d2 ♗ed6 13. ♗b3 b5 14. h4 a5 15. a3± Guimard—Piazzini, Argentina (m) 1938; 5... ef3 6. ♗f3 d5 7. ♗e5 e6 [7... ♗e5 8. de5 ♗e4 9. ♗e4 de4 10. ♖d8 ♗d8 11. ♗c4∞↑] 8. ♗b5 ♗d7 9. 0-0 ♗e7 10. ♗c6∞

73 6. de5 ♗e5 7. fe4 [7. ♖d4 d6 8. ♗e4 ♗e7= Schneider] d6 8. ♗f3 ♗g4= Tajmanov

74 7. fe4 ♗e7 8. ♗c4 d6 9. ♗ge2 ♗g4! 10. ♗d4 ♗g5 11. ♗b5 c6 12. de6 [12. ♗c6? bc6 13. ♗c6 ♖e7 14. 0-0 ♖b8—+ Barda—Rossolimo, Hastings 1949/50] 0-0!±; 8. ♗ge2!?

75 8. c3 ♗e4 9. fe4 ♗g5 10. cd4 ed4 11. ♖d4 0-0 12. ♗e2 d6 13. ♗f3 ♗f6 14. ♖d2 ♖e7± Somogyi—Haag, Hungary (ch) 1963

76 9. ♗d3 0-0 10. ♗e2 ♗h4 11. ♗2g3 d6 12. c3 ♗f5 13. ♖d2 c6 14. ♗c4 b5 15. ♗b3 c5± Ragozin—Nilsson, Jönköping 1958; 9. ♖d2 0-0 10. 0-0-0 d6 11. c3 ♗f5= Hörberg—Larsen, Stockholm 1966/67

77 10. ♗d3 g6= Tajmanov

78 10... 0-0=

79 14. 0-0-0 h6 15. ♖he1 ♖df8= Wexler—Ader, Mar del Plata 1952

80 6. ♗f6 ef6 7. fe4 de4 8. d5 ♗e7 [8... ♗e5 9. ♗e4 ♖e7 10. ♖e2 ♗g4 11. ♗f3 ♗f3 12. gf3 f5 13. f4 ♗g6 14. ♗g3 ♗f4± Teichmann—Mieses, Teplice Šanov 1922; 9. ♖d4!?

9. ♖d4 f5 10. 0-0-0 ♖g6 11. g4 ♕d6 12. ♕b5 ♜f7 13. gf5 ♕f5 14. ♖ge2 ♖f8 15. ♖g3 ♜g8 ♖ Suvalić—Matulović, Jugoslavija (ch) 1961; 6. ♕b5 ♕f5 [6... a6 7. ♕c6 bc6 8. fe4 ♕g4 9. ♖d3 de4 10. ♖c4 ♖d7 11. ♖ge2 e6 12. 0-0 ♕e7 ♖ Martinez—Maderna, Argentina 1947; 10. ♖e4 ♖d5 11. ♕f6 ef6 12. ♖e2♙] 7. ♕f6 ef6 8. fe4 ♕e4 9. ♖e4 de4 10. d5 a6 11. dc6 ♖d1 12. ♖d1 ab5 13. cb7 ♖b8 14. ♖d4 ♕d6 15. ♖e4 ♜d7 ♖ Maderna—Puiggros, Mar del Plata 1952

81 6... de4 7. ♕b5 e6 8. ♖e4 ♕e7 9. ♖f6 ♕f6 10. ♖h5 g6 11. ♕c6 bc6 12. ♕f6 ♖f6 13. ♖e5 ± Suarez—Hoen, Varna (ol) 1962; 7... a6!?

82 10. ♕f4 c6 11. ♕c4 e6 12. d6 ♕d6 13. ♕d6 ♖d6 14. ♖g7 ♖b4 15. ♖c3 ♖c3 ♖ Rubinstein—Mieses, Göteborg 1920; 10. ♕h4 e5 11. ♖e4 ♕e7 12. ♕e7 ♖e7 13. ♕b5 ♕d7 14. ♕d7 ♖d7 15. ♖f3 ± Aratovski—Toluš, SSSR 1948; 10... c6!♙

83 10... e5!? 11. ♖e4 g6 12. g4 ♕g7 13. 0-0-0 0-0♙ Tajmanov

84 11. ♕c4 ♖d6! 12. de6 [12. ♕b3 ♖h4 13. g3 ♖f6 14. ♖f6 gf6 15. de6 ♜e7 ♖] ♖c4 13. ♖c4 ♖d6 14. ♖e4 ♖e6 ♖

85 6. f3 ♖f7 7. ♕e3 [7. ♕f4 ef3 8. ♖f3 c6 9. ♕c4 cd5 10. ♕d5 e6 11. ♕b3 ♕b4 ♖ van Seters—Donner, Beverwijk 1951] ef3 8. ♖f3 g6 9. ♕e2 ♕g7 10. 0-0 0-0 11. ♖d4 c6 12. ♕f3 ♖e5 ♖ van Seters—Rossolimo, Beverwijk 1950; 7. ♕f6! ♖ef6 8. ♖e4; 6. ♕f6 ef6 7. ♖e4 f5 8. ♖g3 g6 9. ♖e2 ♖e7 10. 0-0-0 ♖g4 11. ♖h3 ♕h6 12. ♜b1 ♖e2 13. ♕e2 d6 ♖ Alzate—Nilsson, La Habana (ol) 1966; 6. f4 ♖f7 7. ♖d4 g6 8. ♖e4 ♕g7 9. 0-0-0 0-0 10. ♖f6 ef6 11. ♕h4 g5 12. ♕g3 [12. ♕f2!?] f5 13. ♖a4 b5 14. ♖a5 ♖f6 15. c3 ♖b8♙ Reicher—Alexandrescu, Romania 1962

86 7. ♕h4 g5 [7... c6!]? 8. ♕g3 ♕g7 9. 0-0-0 [9. ♖e4 0-0 10. 0-0-0 c6 11. ♖f6 ef6 12. h4 f5 13. ♖d3 ♖a5 14. a3 g4 ♖ Katetov—Simagin, Praha—Moskva 1946; 12. f4!? Kuzminih] c6! 10. ♖e4 [10. d6 ♖b6 11. ♖e4 ♖d4 12. ♖d4 ♖h5 ♖ Macukevič—Čerepkov, SSSR 1963] ♖b6 11. ♖f6 ♕f6 12. ♖b6 ab6 ♖ ± Potter—Ježek, corr. 1959/60

87 7... e5!? 8. de6 de6 9. ♕f6 gf6 10. ♖e4 ♖d6 11. ♖f3 ♖e7 12. 0-0-0 ♕d7 13. ♖h3

♕h6 14. ♜b1 0-0-0 15. ♕a6 c6 ♖ Vidmar—Mieses 1923

88 8. ♕f6 gf6 9. ♖e4 [9. 0-0-0 f5 10. f3 ♖b6 11. ♖b6 ab6 12. fe4 fe4 13. g4 ♕g7 14. ♖ge2 ♖e5 ♖ Letelier—Kotov, Venezia 1950] cd5 10. ♖d5 e6 11. 0-0-0 ♕g7 ♖

89 8... ♖d5 9. ♖d5 cd5 10. ♖d5 e6 11. ♖e4 [11. ♕d8? ed5 12. ♕g5 ♖g5 13. hg5 d6 14. ♖d5 ♕e6 ♖] ♖g5 12. hg5 ♖g5 13. f4 ♙ Kotov

90 14. ♖b3 a5 ♖ Judincev—Martinov, corr. 1964/65

91 7... gf6!? 8. ♖e4 [8. ♕e2!? f5 9. ♕h5 ♖g8 10. 0-0-0 d6 11. ♕f7 ♜f7 12. ♜b1 e5 13. de6 ♕e6 14. ♖ge2 ♖f6 ♖ Keller—H. Steiner, Reggio Emilia 1951; 8. ♖e4!? ♙] c6!♙

92 8. 0-0-0 f5! [8... ♕d6 9. ♖e4 ♕e5 10. ♖e3 f5 11. f4 fe4 12. ♖e4 0-0 13. fe5 ♖g5 14. ♜b1 ♖e5 = Reti—Mieses, Kaschau 1918] 9. f3 ♕d6! [9... ♖g5?! 10. ♜b1 ♕d6 11. ♖h3 ♖f6 12. ♖f6 gf6 13. fe4 fe4 14. ♖e4 ♕e5 15. g3 ± Torre—Mieses, Baden-Baden 1925] 10. fe4 ♕e5 11. ♖d3 f4 12. ♖f3 0-0 ♖ Kenz—Borisenko, corr. 1958

93 8... ♕d6?! 9. ♖d6 ♖d6 10. ♕d3 ♖e7 11. ♖d2 0-0 12. ♖e1 ♖f7 13. ♖e2 b5 14. h4 ♕b7 15. ♖f4 ± Reti—Mieses, Berlin 1920; 8... f5 9. ♖g3 g6 10. 0-0-0 [10. h4 ♕h6 11. d6 0-0 12. ♕c4 ♕g7 13. ♖d3 ♕b2 14. ♖b1 ♖f6 ♖ Gudmundsson—Donner, Amsterdam 1950] ♕h6 11. f4 [11. ♜b1 0-0 = Nimzowitsch] 0-0 12. ♖f3 ♕g7 13. ♖d2 b5 14. ♖d4 ♖d6 = Šumicev—Šapošnikov, corr. 1969

94 9. ♖f3 0-0 10. g4 d6 11. ♖g1 ♖e5 12. ♖ed2 ♖d7 13. h3 c6 14. 0-0-0 ♕d8 = Fenoglio—Maderna, Mar del Plata 1942

95 10. d6? ♕d6 11. ♖d6 ♖d6 12. ♖f3 ♜h8 13. ♖d5 ♖f7 14. ♕d3 d6 15. ♖e4 f5 ♖ Talj—Johannessen, Stockholm 1961; 10. g4 d6 11. h3 c5 12. dc6 bc6 13. ♖g3 ♖a5 14. ♖e4 ♖e5 15. f4 d5 ♖ Tröger—Talj, BRD—SSSR 1960; 10. ♖g3 d6 11. ♖h3 c5 12. ♖c3 g6 13. ♖f4 ♖e5 14. ♖e6 ♕e6 15. de6 d5 16. f4 d4♙ Hesse—Kolbaek, Ybbs 1968; 10. f4 f5 [10... d6 11. h4! f5 12. ♖g5 ±] 11. ♖g3 ♕f6 12. ♖d2 d6 13. ♖f3 c5 = Tajmanov

96 14. ♖g5 ♕g5 15. f4 ♕f6 = Schuster—Johannessen, Bergendaal 1960

A 84

1. d4 f5 2. c4

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	...	♖c3 ²	♖f3 ⁴	h4	d5	h5	de6	♖d8	♕d2	±
	g6 ¹	♕g7 ³	♖h6 ⁵	c5	♖f7	e5	de6	♜d8	♖c6 ⁶	
2	...	♖f3 ⁷	♕d2 ⁸	e3 ¹⁰	♕d3	0-0	♖bd2	♖c2	a3	±
	e6	♕b4	♖e7 ⁹	♖f6	0-0 ¹¹	♕d2	d6	♖c6	♖h5 ¹²	

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
3	...	...	e3	♙d3	♜bd2 ¹³	b3 ¹⁴	♙b2	♚c2	h3 ¹⁶	±
	...	d5	c6	♙d6	♜h6	♜d7	0—0	♚f6 ¹⁵		
4	...	♜c3	e3 ¹⁸	♜f3 ¹⁹	♙d3	♚c2 ²²	b3	♙b2	a3	±
	...	d5 ¹⁷	c6	♙d6 ²⁰	♜h6 ²¹	0—0	♙d7	♜a6	♜c7 ²³	
5	...	...	♙d2 ²⁴	e3	f3 ²⁵	g3	♙g2	♜ge2	0—0	±
	...	♙b4	b6	♙b7	♚h4 ²⁶	♚e7	♜f6 ²⁷	0—0	d6 ²⁸	
6	...	...	♚c2	e3 ²⁹	♙d3	♜e2	a3 ³¹	♜c3 ³³	dc5	±
	...	...	♜f6	0—0	d6 ³⁰	c5	♙c3 ³²	♜c6	dc5 ³⁴	
7	...	e3	f4 ³⁶	♜f3	♙d3	0—0	♜c3	♚e2		=
	♜f6	e6 ³⁵	b6 ³⁷	♙b7 ³⁸	g6 ³⁹	♙g7	0—0	c5 ⁴⁰		

1. d4 f5 2. c4 ♜f6 3. ♜f3

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
8	...	g3	♙g2	0—0	d5 ⁴²	♜d4 ⁴⁴	♜c3 ⁴⁶	cd5	♚d4	±
	b6	♙b7	e6	♙e7 ⁴¹	ed5 ⁴³	g6 ⁴⁵	♜c6	♜d4	♙c5 ⁴⁷	
9	...	...	...	0—0 ⁴⁸	♜c3	♚c2 ⁵⁰	b3	♙b2	♙c3	±
	...	...	g6	♙g7	0—0 ⁴⁹	♚c8	♜e4	♜c3	♙e4 ⁵¹	
10	...	b3 ⁵²	♙b2	♜c3 ⁵⁴	e3	a3	♙e2	b4	de5 ⁵⁶	=
	g6	♙g7	d6 ⁵³	c6 ⁵⁵	♚a5	0—0	e5	♚c7	de5 ⁵⁷	
11	...	♙g5	♜bd2 ⁵⁹	g3 ⁶¹	♙f6	a3	♚d2	♙g2	0—0	=
	e6	♙b4 ⁵⁸	0—0 ⁶⁰	h6	♚f6	♙d2 ⁶²	b6	♙b7	d6 ⁶³	
12	...	e3	♙d3	0—0 ⁶⁶	b3 ⁶⁷	a4	♙a3	♜a3	c5 ⁷⁰	±
	...	d5 ⁶⁴	c6 ⁶⁵	♙d6	♚c7 ⁶⁸	0—0 ⁶⁹	♙a3	♜d7	♙e8 ⁷¹	
13	...	...	♙d3 ⁷²	0—0	♜bd2 ⁷⁴	♚c2	cd5	a3	dc5	=
	...	b6	♙b7	♙e7 ⁷³	0—0	d5	♜d5	c5	♙c5 ⁷⁵	

¹ 2... e5 3. dc5 ♚a5 4. ♜c3 ♚c5 5. e4 fe4 6. ♜e4 ♚c7 7. ♜h3 g6 8. ♜f4 ♙g7 9. ♜d5 ♚d8 10. ♙g5! ♙ ♜d6± Lasker—Mieses, Leipzig (m) 1889; 2... d6 3. ♜f3! [3. g3 e5 4. de5 de5 5. ♚d8 ♜d8 6. ♜c3 c6 7. e4 ♜f6 8. ef5 ♙f5 9. ♙g5 ♜bd7 10. 0-0-0 ♙c5= Kunert—Eliskases, Ebnensee 1933] ♜f6 4. g3 — A 86

² 3. g4?! fg4 4. e4 d6 5. h3 ♜f6 6. hg4 ♙g4 7. f3 ♙c8 8. ♙g5 ♙g7 Helmert—Niklasson, Sverige 1974; 3. h4!? h5 [3... ♜f6 4. h5 ♜h5 5. ♙h5 gh5 6. e4±; 3... ♙g7 4. h5 d6 5. ♜f3 gh5 6. ♙h5 ♜f6 7. ♙h4 e6 8. ♜c3 ♜bd7 9. ♚c2 ♚e7 10. ♙d2 ♜f8 11. e4± Forintos—Pedersen, Athens 1969] 4. ♜c3 d6 5. e4 ♜f6 6. ♙d3 ♙g7 7. ef5 ♜c6 8. fg6 ♜d4 9. ♜ge2 ♜e2 10. ♜e2 c6 11. ♚b3 ♜d7 12. ♙c2 ♜e5 13. 0—0± Milić—Puc, Jugoslavija 1966 — 2/61

³ 3... ♜f6 — A 85

⁴ 4. e4 fe4 [4... d6± — A 42] 5. ♜e4 d5 6. cd5!? [6. ♜g5 ♜c6 7. ♜e2 ♜h6 8. ♜f4 ♜d4 9. ♙d3 dc4 10. ♙c4 ♚d6 11. 0—0 ♙f5 12. ♙e3 0-0-0 13. ♚a4 ♜b8o Szabo—Sax, Hilversum 1973] ♚d5 7. ♜c3 ♚d4 8. ♚b3 ♚b6 9. ♙b5 c6 10. ♙e3 ♚a5 11. ♙c4 ♜h6 12. ♜f3

♜d7 13. 0-0-0♙↑ Stein—Sokolov, Nederland 1969

⁵ 4... ♜f6 — A 85

⁶ 11. 0-0-0 ♙d7 12. ♜g5 ♜g5 13. ♙g5 ♜c8 14. ♙h3± ⊥ Schocron—Jauregui, Argentina 1952

⁷ 3. g4 fg4! 4. e4 [4. h3 g3 5. fg3 c5 6. d5 ♙d6干] e5 [4... d6?! 5. h3 gh3 6. ♜h3 ♙e7 7. ♜f4 ♜f6 8. ♜g6 ♙g8 9. ♜e7 ♚e7 10. e5± Pantaleev—Prahov, Bulgaria 1951] 5. d5 [5. de5 ♜c6干] ♙b4 6. ♜c3 ♙c3 7. bc3 d6干; 3. ♜d2 ♙b4?! 4. a3 ♙d2 5. ♙d2 ♜f6 6. e3 d6 7. ♙d3 0—0 8. ♚c2 ♚e7 9. ♜e2 b6 10. f3 c5 11. 0—0 ♜c6 12. b4 ♚c7 13. b5 ♜e7 14. a4± Uhlmann—Pachman, Dresden 1956; 3... ♜f6!o; 3. e4 fe4 4. ♜c3 ♜f6 5. f3 ♙b4 [5... ef3 6. ♜f3♙] 6. ♙g5 c5 7. d5 [7. dc5 0—0 8. ♙c1 ♚c7 9. ♙f6 ♙f6 10. fe4 ♚f4 11. ♜f3 ♚e4干 Frejman—Model, SSSR (ch) 1927] ed5 8. cd5 0—0 9. fe4 ♚e8 10. ♙f6 ♙f6 11. ♙d3 c4 12. ♙c2 d6 13. ♚e2 ♜d7 14. ♚c4 ♙c5 15. 0-0-0 ♜e5♙ Vilardebo—F. Perez, Espana 1945; 3. e3 d5 [3... ♜f6 — 2... ♜f6] 4. ♙d3 c6 5. ♚c2 ♜f6 6. ♜c3 ♙e7 — A 85

- ⁸ 4. ♖b2 ♖f6 5. a3 ♗e7 [5... ♗d2!? 6. ♗d2 b6] 6. ♖c2 [6. g3!?] d5 7. e3 ♖bd7 8. cd5±; 4. ♖c3 ♖f6 — A 85
- ⁹ 4... ♗d2 5. ♖d2 ♖f6 6. g3 b6 [6... d6 7. ♗g2 0-0 8. 0-0 ♖c6 9. ♖c3 ♖e8 10. ♖fe1 ♖h5 11. e4 fe4 12. ♖e4 ♖e4 13. ♖e4 e5 14. ♖h4 ♖g6 15. de5 de5 16. ♖e1± Botvinik] 7. ♖c3 d6 8. ♗g2 ♖b7 9. 0-0 ♖e7 10. d5 e5 11. e4 fe4 12. ♖g5 ♖bd7 13. ♖ce4 0-0 14. ♖e6± Botvinik—Kan, SSSR 1930
- ¹⁰ 5. ♗b4 ♖b4 6. ♖d2 ♖c6 7. ♖c3 ♖f6 8. e3 0-0 9. a3 ♖e7 10. ♗e2 ♖e4= Korody—Müller, Budapest 1932; 5. ♖c3 ♖f6 6. ♖b3 b6 7. e3 ♖b7 8. ♗e2 0-0 9. 0-0 ♖c3 10. ♖c3 ♖e4= Laurine—Keres, corr. 1937
- ¹¹ 6... ♖e4 7. a3 ♗d2 8. ♖bd2 ♖d2 9. ♖d2 0-0 10. 0-0 d6 11. e4 ♖c6 12. ef5 ef5 13. ♖fe1± Colle—Tartakower, Paris 1929
- ¹² 10... ♖h5 11. d5 ♖e5 12. ♗e2 ♖f6 13. de6 ♗e6 14. ♖d4 g6 15. ♖ae1± Flor—Lambert, Wien 1953; 10... a5!?
- ¹³ 6. 0-0 ♖f6 [6... ♖h6 7. ♖e5 0-0 8. f4 ♖d7 9. b3 ♖h4 10. ♖d2± Szymczak—Bednarski, Lublin 1975] 7. b3 ♖h6 8. ♗a3 ♗a3 9. ♖a3 ♖d7 10. b4 a6 11. ♖c2 0-0 12. ♖b1 ♖h8 13. ♖bd2 g5 14. ♖b2± Szabo—Honfi, Miskolc 1963; 6. ♖c3 — 3. ♖c3
- ¹⁴ 7. ♖c2 ♖d7 8. 0-0 0-0 9. ♖e1 ♖g4 10. ♖f1 ♖h8 11. cd5 cd5 12. ♗d2 ♖e7 13. ♖c3± Marović—Puc, Jugoslavija (ch) 1962
- ¹⁵ 9... ♖f6 10. h3 ♖e4 11. ♖f1 b5 12. c5 ♗c7 13. 0-0 0-0 ♖f7 14. ♖e5 ♗e5 15. de5 ♖a5 16. ♗d4± Makagonov—Klaman, SSSR (ch) 1947; 10. ♖e5!?
- ¹⁶ 10. 0-0 ♖h8 11. ♖fe1 g5 12. ♖f1 ♖g8 13. ♖h1 g4 14. ♖g1 ♖f7 15. ♖e2 ♖g5 16. ♖f4 ♖h6 17. ♖g3 ♖f600 Kotov—Alatorcev, SSSR (ch) 1938; 10. h3!? 0-0 0-0± Capablanca
- ¹⁷ 3... b6 4. e4 ♗b4 5. ef5±; 5. ♗d3 ♗b7± — A 40; 3... ♗e7 4. e3 d6 5. f4 ♗f6 6. ♖f3 ♖h6 7. ♗d3± Zita—Schubert, Praha 1938
- ¹⁸ 4. g4 fg4 5. e4 de4 6. ♖g4 [6. ♖e4 ♗b4 7. ♖c3 ♖f6干] ♖f6 7. ♖g3 ♖c6干; 4. cd5 ed5 5. ♖a4 [5. e4!? fe4? 6. ♖h5±; 5... de4 6. ♗c4 ♖f6 7. ♖ge2 ♗d6 8. ♗f4 ♖c6 9. 0-00 Šeršer—Natapov, SSSR 1955] c6 6. e3 ♖f6 7. ♗d3 ♗e7 8. ♖ge2 0-0=
- ¹⁹ 5. ♗d3 ♗d6 6. ♖c2 ♖h6 [6... ♖e7 7. ♖ge2 0-0 8. ♗d2 a5 9. f3 ♖a6 10. a3 ♗d7 11. c5 ♗c7 12. ♖a4 ♖c8 13. 0-0 e5 14. de5 ♗e5 15. e4± Mikenas—Vatnikov, SSSR 1949] 7. ♖f3 — 5. ♖f3
- ²⁰ 5... ♖d7 6. ♗d3 ♖f6 7. ♖c2 ♖h6 8. 0-0 ♗e7 [8... ♗d6? 9. cd5 ed5 10. e4! fe4 11. ♗e4 de4 12. ♖e4 ♖f8 13. ♖e1 ♖d8 14. d5 c5 15. b4±→ Grohmann—Engels, Deutschland 1934] 9. b3 0-0 10. ♗b2±

- ²¹ 6... ♖f6 7. ♖c2 ♖e7 [7... ♗d7 8. a3 ♖h6 9. b3 ♖f7 10. ♗b2 g6!? 11. h3 ♖e7 12. b4± Aljehin—Treybal, Semmering 1926; 10... ♖a6!?] 8. b3 ♖d7 9. ♗b2 0-0 10. h3 ♖h8 11. 0-0 0-0 a6 12. g4 b5 13. g5 ♖g6 14. h4± Osnos—Novotelnov, SSSR 1956; 9... a6!?
- ²² 7. ♖e5 ♗e5 8. de5 0-0 9. 0-0 [9. cd5!? Euwe] ♖g4 10. f4 dc4 11. ♗c4? ♖h4 12. h3 ♖e5!干 Kitto—Abrahams, Bournemouth 1939; 11. ♗e2!?干; 7. b3 ♖d7 8. ♗b2 0-0 9. ♖c2 ♖e7 10. h3 dc4 [10... ♖h8 11. 0-0 0-0 dc4 12. ♗c4 e5 13. de5 ♖e5 14. ♖e5 ♗e5 15. f4 ♗c7 16. g4!±→ Simagin—Terpugov, SSSR 1951] 11. ♗c4 b5 △ e500
- ²³ 11. c5 ♗e7 12. ♖e5± Kapu—Schneider, Győr 1955
- ²⁴ 4. g4? fg4 5. e4 ♖h4 [5... ♖f6 6. e5 ♖e4 7. ♖g4 ♖c3 8. ♗d2 ♖d5! 9. ♖g7 ♗d2 10. ♖d2 ♖f8 11. cd5 ♖f2 12. ♖e2 ♖h4干 Korn] 6. ♗g2 ♖e7干; 4. e4?! fe4 5. ♖g4 ♖e7 [5... ♖f6 6. ♖g7 ♖g8 7. ♖h6 ♖g6 8. ♖h4 ♖c6 9. ♖e2 d5 10. ♗g5 dc4 11. 0-0 0-0 Szabo—Grob, Wien 1947] 6. ♗g5 ♖f6 7. ♖f6 ♖f6 8. ♖e4 c5 9. ♖f3 ♖c6干 Longer—Tot, Jugoslavija (ch) 1951; 4. ♖d3 ♖f6 5. ♗g5 0-0 6. f3 d6 7. 0-0 0-0 ♗c3 8. ♖c3 ♖e4 9. ♗d8 ♖c3 10. bc3 ♗d8= Blumenfeld—Čistjakov, SSSR 1945; 4. ♖b3 ♖e7 [4... c5 5. a3? ♖c3 6. ♖c3 cd4 7. ♖d4 ♖f6 8. ♗f4 ♖c6干 Marshall—Albin, Monte Carlo 1902; 5. dc5!±] 5. ♖f3 ♖f6= — A 85; 4. ♖f3 ♗c3 5. bc3 b6 6. d5! d6 7. de6 ♗e6 8. ♖d4 ♗d7 9. e4± Tartakower—Mieses, Berlin 1920; 4... ♖f6= — A 85
- ²⁵ 6. ♖f3 ♖f6 7. ♗d3 0-0= — A 85
- ²⁶ 6... c5 7. a3 ♗a5 8. b4! cb4 9. ♖b5!±; 6... ♗d6 7. ♖h3! ♖f6 8. ♗d3 ♖c6 9. ♖e2 0-0 10. ♗d1 a6 11. 0-0 ♖e8 12. a3 ♖h5 13. b4 g5 14. c5 ♗e7 15. ♗c4± Rubinstein—Tarrasch, Göteborg 1920
- ²⁷ 8... a6 9. ♖ge2 g5 10. h4 g4 [10... c5 11. hg5± Kostić—Mieses, Haag 1921] 11. e4±
- ²⁸ 10... d6 11. ♖c2±; 10... c5!?
- ²⁹ 5. ♗d2 0-0 6. e3 c5 7. d5 ed5 8. cd5 d6 9. ♗d3 ♖e700 Sallay—Barcza, Hungary 1958; 5. a3 ♗c3 6. ♖c3 0-0 7. g3 d6 8. ♗g2 [8. b3 c5 9. dc5 ♖e4 10. ♖c2 dc5 11. ♖f3 ♖a600 L. Kovacs—Barcza, Hungary 1967] ♖bd7 9. ♖f3 ♖e7 10. 0-0 e5 11. de5 de5 12. b4 ♖e8 13. ♗b2 c5 14. b5 e4 15. ♖h4± Forintos—Barczay, Hungary (ch) 1965/66; 5. ♗g5 — A 85; 5. g3 ♖c6 6. ♖f3 0-0 — A 85
- ³⁰ 6... ♗c3 7. ♖c3 b6 8. ♖e2 ♗b7 9. f3 c5 10. 0-0 d6 11. ♖f4± Krasnov—Zajac, SSSR 1965; 6... b6 7. f3 ♗b7 8. ♖e2 [8. a3 ♗c3 9. ♖c3 ♖h5 10. ♖h3 ♖h4 11. ♖f2 d6 12. 0-0 ♖d7 13. e4 e500 Nedeljković—Tot, Jugoslavija (ch) 1957] c5 9. ♗d2 ♖c6 10. a3 ♗a5 11. 0-0

[11. 0-0-0 ♖c8o0 Spaski—Filip, Bucuresti 1953]
♖c8 12. d5 ♖e5 13. e4±

³¹ 8. d5?! ♖c3 9. ♖c3 ed5 10. cd5 ♖g4 11.
0-0 ♖a6! 干 Kotov—Botvinnik, Moskva 1947;
8. ♖d2!? △ 0-0-0 Pachman

³² 8... ♖a5 9. d5! ed5 [9... ♖c3 10. ♖c3
ed5 11. cd5 ♖g4 12. 0-0 ♖a6 13. f4!±] 10.
cd5 ♖g4 11. ♖f4 ♖e5 12. ♖e2± Tajmanov—
Botvinnik, Moskva (m) 1952

³³ 9. ♖c3!? ♖c6 10. 0-0 a5 11. b3 ♖e7
12. ♖b2 e5?! 13. dc5 dc5 14. ♖g3 g6 15. ♖ae1
♖e6 16. f4 e4 17. ♖e2± Tajmanov—Kärner,
SSSR 1968; 12... b6!?±

³⁴ 11. b3 ♖d7 12. ♖b2 ♖e5 13. 0-0-0! [13.
♖e2 ♖c6 14. f3 ♖h5! 15. ♖d1?! ♖g6 16.
♖c3 ♖g5 17. g3 e5 18. ♖f2 ♖ad8 干 Bron-
štejn—Botvinnik, Moskva (m) 1951] ♖d3 14.
♖d3± Botvinnik

³⁵ 3... d6 4. ♖f3 ♖c6 5. d5 ♖e5 [5... ♖b8
6. ♖d3 g6 7. ♖c3 e5 (Jacobson—Möller, Kopen-
hagen 1923) 8. de6 ♖e6 9. e4±] 6. ♖c3 g6 7.
♖c2 ♖g7 8. 0-0 0-0 9. ♖d4 c5 [Rödl—
Kieninger, BRD 1947] 10. dc6 ♖c6 11. b3±

³⁶ 4. ♖d3 b6 5. ♖e2 ♖b7 6. f3 ♖d6 7.
0-0 h5?! 8. ♖e1? c5 9. ♖bc3 ♖c6 10. ♖b5?
♖b8 11. b3 a6 12. ♖bc3 h4 干 Rubinstein—
Lowtzki, Wrocław 1912; 8. ♖bc3!± Tarrasch;
4... ♖b4 5. ♖d2 ♖e7 6. ♖e2 0-0 7. ♖bc3
d6 8. ♖c2 ♖c6 9. a3 ♖c3 10. ♖c3 ♖h8 11.
0-0± Nej—Gurgenidze, SSSR (ch) 1960; 4...
♖e7 5. ♖e2 0-0 6. 0-0 d6 7. ♖c2 c5 8. d5
♖a6 9. a3 ed5 10. cd5 ♖c7 11. ♖bc3 ♖h8 12.
♖f4 ♖d7o0 Hodos—Makaričev, SSSR 1975;
4... d6 5. ♖c2 g6 6. ♖f3 ♖c6 7. 0-0 e5 8.
de5 de5= Pachman; 4... ♖c6 5. ♖e2 ♖b4 6.
♖bc3 ♖d3 7. ♖d3 ♖e7 8. 0-0 0-0= Lange—
Engels, Karlsruhe 1938/39

³⁷ 4... ♖e4 5. ♖f3 ♖b4 6. ♖bd2 b6 7.
♖d3 ♖d2 8. ♖d2 ♖d2 9. ♖d2 ♖b7 10. 0-0
0-0 11. ♖ae1 ♖f6 12. b4! [12. e4 ♖c6 13.
♖e5 d6 14. ♖c6 ♖c6 15. d5 fe4 16. ♖e4 ed5=
Rubinstein—Tartakower, Budapest 1926] ♖c6
13. ♖e5 ♖ad8 14. ♖c6 ♖c6 15. b5± Rubin-
stein—Tartakower, Berlin 1928; 4... d5 5. ♖c3
— A 85

³⁸ 5... c5 6. ♖d3 ♖c6 7. 0-0 ♖e7 8. ♖c3
♖b7 9. a3 ♖c8 10. b3 0-0 11. ♖b2± Rubin-
stein—Flor, Rogaska Slatina 1929

³⁹ 6... ♖b4 7. ♖bd2 [7. ♖d2 ♖d2 8. ♖bd2
c5 9. 0-0 0-0 10. ♖e2 ♖c6= Ebraličze—
Konstantinopolski, SSSR (ch) 1937] ♖e4 8.
♖c2 0-0 9. 0-0 d2 10. ♖d2 d6 11. ♖e1
♖d3 12. ♖d3 ♖e4 13. ♖d2 ♖d2 14. ♖d2 d5
15. ♖fc1± Donner—Rossolimo, Beverwijk 1950

⁴⁰ Pachman

⁴¹ 6... d6 7. ♖c3 h6 [7... ♖bd7 8. ♖g5
♖g2 9. ♖g2 ♖e7 10. d5± Reiter—Hašek, Po-
debrady 1936] 8. b4 ♖bd7 9. ♖b3 ♖e7 10. a4
a5 11. b5 0-0 12. c5± Geiger—Hönlinger,
Scheuz 1925; 6... d5 7. ♖e5 ♖d6 8. ♖f4

0-0 9. ♖c3 ♖e4 10. cd5 ed5 11. ♖b3 ♖h8 12.
♖fd1 c6 [Keres—Richter, München 1936] 13.
♖ac1!± Keres; 6... ♖c8 7. d5!? [7. ♖c3 ♖e4
8. ♖c2 ♖e7 — 6... ♖e7] ed5 8. cd5 ♖d5 [8...
♖d5!?] 9. ♖d3 ♖e7 10. ♖f4 ♖a6 11. ♖c3
♖c5 12. ♖d2 ♖g6 13. ♖h3 ♖e6 14. ♖g5 ♖f3
15. ef3 ♖e7 16. ♖e7 ♖e7 17. ♖ad1± Sima-
gin—Goldenov, SSSR 1953; 6... c5 7. d5 ed5
[7... g6 8. ♖c3 ♖a6 9. ♖f4 ♖g7 10. ♖g5 h6?
11. ♖f7! ♖f7 12. de6 de6 13. ♖b7+— Moore
—Harsemaan, England 1955] 8. ♖h4 g6 9. ♖c3
♖e7 [9... ♖c8 10. ♖d5 ♖g7 11. ♖g5 ♖d5
12. cd5 0-0 13. ♖d2± Harškin—Schenk, Eben-
see 1933] 10. ♖d5 ♖d5 11. ♖e5 ♖d5 12. ♖d5
♖a6 13. ♖g2 ♖b4 14. ♖e5 0-0 15. ♖d1±
Barcza—Wade, Moskva (ol) 1956

⁴² 7. b3 0-0 8. ♖b2 ♖c8 9. ♖c3 ♖e4 10.
d5 ♖f6 11. ♖d4 ♖c3 12. ♖c3 [Schmidt—
Augustin, Halle 1976 — 23/106] ♖a6 △ ♖c5±

⁴³ 7... 0-0 8. ♖d4 ♖e4 [8... c5 9. dc6
♖c6 10. ♖c3± Marini—Sanguineti, Argentina
1955] 9. de6 c5 10. ♖f5! ♖f5 11. ♖c2 ♖e5 12.
f4 ♖e6 13. f5± Konstantinopolski—Krutihin,
SSSR 1952

⁴⁴ 8. ♖h4 g6 9. cd5 d6 10. ♖c3 0-0 11.
♖f3 a5 12. ♖d4± Šajtar—Ujtelki, ČSSR 1947;
9... ♖e4!?

⁴⁵ 8... ♖c6 9. ♖f5 dc4 10. ♖g7 ♖f7 11.
♖f5 d5 12. ♖c3 ♖a5 13. ♖g5±→ König—
Tot, Jugoslavija 1935

⁴⁶ 9. cd5 c5 10. dc6 dc6 11. ♖f4! ♖d7 12.
♖c3 0-0 13. ♖b3 ♖f7 14. ♖fd1± Rabino-
vič—Grigorjev, SSSR 1929

⁴⁷ 12. ♖c4 ♖d6 13. ♖b5 0-0 14. ♖d6 cd6
15. b3± Grünfeld—Opočensky, Meran 1924

⁴⁸ 6. ♖c3 ♖g7 7. ♖f4 ♖e4 [7... 0-0!?] 8.
♖b5 ♖d6?! 9. 0-0 ♖b5 10. cb5 ♖d5 11.
♖c1 c6 12. ♖e5 0-0 13. ♖d5 cd5 14. ♖f3
e6 15. ♖b3± Forintos—Wade, München (ol)
1958; 8... ♖a6! △ c6o0

⁴⁹ 7... ♖c8 8. ♖f4 0-0 9. ♖d2 ♖e8 10.
♖h6 ♖h8 11. h3 ♖e4 12. ♖e4 ♖e4 13. ♖e1
♖g2 14. ♖g2± Zimmermann—Canal, Zürich
1954

⁵⁰ 8. ♖e1 ♖c8 9. ♖d3 ♖c6 10. f4?! ♖e4!
11. ♖e4 fe4 12. ♖e4 ♖d4 13. ♖b7 ♖b7 14.
e3 ♖e6 干 Dunkelblum—Larsen, München (ol)
1958; 8. ♖f4 h6 9. ♖c1 g5 10. ♖d2 ♖e4 11.
♖e4 ♖e4 12. h4 g4 13. ♖e5 ♖g2 14. ♖g2
♖h7 15. ♖c2 c5o0 Menčik—Tartakower, Kar-
lovy Vary 1929; 8. d5 ♖a6 9. ♖e3 [9. ♖f4
♖c5 10. ♖d4 ♖h5 11. ♖g5 h6 12. ♖c1 e5 13.
de6 ♖g2 14. e7 ♖e7 15. ♖g2 c6o0 Sandor—
Gereben, Hungary 1954; 9. ♖b1!? △ b4 Ra-
zuvajev] ♖c5 10. ♖c1 a5 11. ♖d4 ♖e8 12. e3
h6 13. b3 g5 14. a3± Razuvajev—Arbakov, SSSR
1978 — 25/100

⁵¹ 12. ♖b2 e6 13. ♖ad1 ♖b7 14. ♖e1 [14.
d5!?] ♖g2 15. ♖g2± Dunkelblum—Canal,
Venezia 1953

⁵² 4. e3 ♖g7 5. ♕e2 d6 6. 0-0 ♖e4 7. ♖c2 0-0 8. ♖bd2 ♖d2 9. ♖d2 e5 10. de5 de5 = Trifunović—Grob, Zürich 1954; 4. ♖c3 — A 85; 4. g3 ♖g7 5. ♖g2 — A 87

⁵³ 5... a5 6. ♖bd2 a4 7. ba4 0-0 8. e3 b6 9. ♖d3 ♖b7 10. 0-0 e6 11. ♖a3 ♖e8 12. ♖b1 ♖c6 13. ♖c2 d6 14. ♖b3 ♖d7 7 Ščerbakov—Kuzminih, SSSR 1951; 6. ♖c3!?

⁵⁴ 6. e3 c6 7. ♖bd2 ♖a6 8. ♖d3 ♖c7 9. e4 ♖e6 10. 0-0 0-0 11. ef5 ♖f4 12. ♖c2 ♖f5 13. ♖f5 gf5 14. g3 ♖d3 15. ♖c3 e5 16. ♖h4 ♖d7 00 Terpugov—Kuzminih, SSSR 1951

⁵⁵ 6... 0-0 7. ♖c2 ♖c6 8. ♖d1 ♖e8 9. e3 ♖d7 10. ♖e2 e5 00 Pithart—Vyslouzil, ČSSR 1965

⁵⁶ 11. d5?! h6 12. c5?! e4 13. ♖d4 dc5 14. ♖b3 cd4 15. d6 ♖e6! 16. ♖e6 ♖f7 干 Porath—Larsen, Moskva (ol) 1956; 12. 0-0!?

⁵⁷ 12. 0-0 =

⁵⁸ 4... h6 5. ♖f4 [5. ♖f6!? ♖f6 6. ♖c3] ♖b4 6. ♖c3 ♖e4 7. ♖c2 0-0 8. d5 d6 00 Ferrantes—Canal, Italia 1937; 4... b6 5. e3 ♖b7 6. ♖c3 [6. ♖e2 ♖e7 7. ♖e5? 0-0 8. f3 ♖h5 9. ♖e7 ♖e7 10. g3 d6 11. ♖d3 e5 干 Vilardebo—Tartakower, Barcelona 1929] ♖e7 7. ♖d3 0-0 = — A 85; 4... ♖e7 5. ♖c3 — A 85

⁵⁹ 5. ♖c3 c5!? = Aljehin

⁶⁰ 5... h6 6. ♖f6 ♖f6 7. g3 ♖c6 8. a3 ♖e7 9. e3 d6 10. ♖g2 0-0 00 P. Frydman—Tartakower, Lodz 1927; 5... ♖c6!? 6. e3 0-0 Aljehin

⁶¹ 6. a3 ♖d2 7. ♖d2 [7. ♖d2 d6 8. e3 h6 9. ♖h4 e5 = Zubarev—Panov, SSSR 1930] d6 8. e3 b6 9. g3 ♖b7 10. ♖g2 ♖bd7 11. 0-0 ♖e8 = Rosenberger—Kron, Wien 1934

⁶² 8... ♖e7!?

⁶³ 12. ♖ac1 ♖d7 13. ♖e5 de5 14. ♖b7 ♖ad8 = Sacconi—Tartakower, Meran 1926

⁶⁴ 4... g6 5. ♖d3 ♖g7 6. 0-0 0-0 7. ♖c3 ♖c6 8. ♖e1 d6 9. e4 干 Donner—Canal, Venezia 1967

⁶⁵ 5... ♖e7 6. 0-0 0-0 7. b3 ♖e4 8. ♖a3 ♖c6 9. ♖e7 ♖e7 10. ♖c1 ♖d7 11. ♖c3 ♖c3 12. ♖c3 ♖e8 [Donner—Botvinnik, Leiden 1970] 13. cd5 ed5 14. ♖ac1 干

⁶⁶ 6. ♖bd2 ♖e4 7. ♖e5 ♖h4 8. 0-0 ♖d6 9. f4 0-0 10. ♖df3 ♖h6 11. ♖d2 ♖d7 12. ♖e1 ♖df6 13. ♖e2 ♖d7 14. ♖d7 ♖d7 00 Aljehin—Euwe, Amsterdam (m) 1927

⁶⁷ 7. c5 ♖c7 8. b4 0-0 9. ♖b2 ♖bd7 10. ♖bd2 ♖e4 11. ♖e5 a5 00 Nikolac—Marić, Jugoslavija (ch) 1953; 7. ♖b3 0-0 8. ♖c3 ♖h8 9. ♖e2 ♖e4 10. ♖c2 ♖d7 11. b3 ♖f6 00 Pietzsch—Brüntrup, Colditz 1967 — 3/77

⁶⁸ 7... 0-0 8. ♖a3 ♖a3 [8... ♖e4 9. ♖d6 ♖d6 10. ♖e5 ♖d7 11. f4 ♖e5 12. fe5 ♖e7 13. ♖e4 de4 14. ♖c3 干 Nedeljkić—Nikolac, Jugoslavija (ch) 1951] 9. ♖a3 ♖d7 [9... ♖bd7 10. cd5 cd5 11. ♖c1 a6 12. ♖c2 ♖e4 13. ♖c7 干 Puc—Tomović, Jugoslavija (ch) 1949] 10. ♖e5 ♖e8 干; 7... ♖e7!?; 7... b6!?

⁶⁹ 8... a5 9. ♖a3 0-0 10. ♖c1 ♖a6 11. ♖d6 ♖d6 12. c5 ♖c7 13. ♖a6 ♖a6 14. ♖e5 干 Lombard—Mariotti, Firenze 1972

⁷⁰ 11. ♖e5!?! 干

⁷¹ 12. ♖e5 ♖bd7 13. f4 ♖e5 14. fe5 ♖g4 15. ♖d2 g5 16. b4 干 Rabar—Nedeljković, Jugoslavija (ch) 1949

⁷² 5. b3 ♖b7 6. ♖b2 ♖c6 7. ♖e2 ♖e7 8. 0-0 0-0 9. ♖c3 d5 10. cd5 ed5 11. ♖c1 a6 00 Devos—Christoffel, Hastings 1945/46

⁷³ 6... ♖d6 7. ♖c3 0-0 8. ♖e2 ♖b4 00 Ekenberg—Aljehin, Örebro 1935; 8. d5!?

⁷⁴ 7. ♖e2 0-0 8. b3 ♖e8 9. ♖b2 d6 10. ♖c3 ♖g6 11. ♖e1 ♖bd7 = Pfeiffer—Matulović, Oberhausen 1961; 7. ♖c3 — A 85

⁷⁵ 12. ♖c4 ♖c6 13. ♖d1 ♖f6 14. ♖b1 ♖ae8 15. b4 ♖e7 = H. Frydman—Tartakower, Lodz 1927

A 85

1. d4 f5 2. c4 ♖f6 3. ♖c3

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	...	♖f3	♖c2 ²	a3	e4	♖e4	♖e4	♖h4 ⁴	♖e2	=
	d6	c6 ¹	♖a6 ³	g6	fe4	♖e4	♖f5	♖g7	e5 ⁵	
2	...	♖f3 ⁶	e3 ⁷	♖e2 ⁸	0-0 ⁹	♖c2	♖d1	b3	de5	∞
	g6	♖g7	0-0	d6	c6 ¹⁰	♖a6 ¹¹	♖e8	e5	de5 ¹²	
3	...	...	♖c2	e4 ¹⁴	♖e4	♖e4	♖e2	0-0	♖h4	=
	...	...	0-0 ¹³	fe4	♖e4	d6	♖c6	♖f5	e5 ¹⁵	
4	...	a3	♖f3	e3 ¹⁷	♖d3	0-0 ¹⁸	♖e5 ¹⁹	♖d7	f3	=
	e6	♖e7 ¹⁶	0-0	d5	c6	♖e4	♖d7	♖d7	♖c3 ²⁰	

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
5	...	g3	♙g2	♜f3 ²²	bc3	0-0	♙c2 ²⁴	de5	♜e5	=
	...	♙b4	0-0 ²¹	♙c3 ²³	d6	♜c6	e5	♜e5	de5 ²⁵	
6	...	...	♙d2	♙g2	♜f3	0-0	♙c3	♙c2	♜fd1	=
	...	...	0-0 ²⁶	d6	♜bd7 ²⁷	♙c3	♜e4	♙e7 ²⁸	♜c3 ²⁹	
7	...	♙g5	♜f3 ³¹	e3 ³³	♙d3 ³⁴	0-0 ³⁵	♙e2	♙e7	bc3	=
	...	♙e7 ³⁰	0-0 ³²	b6	♙b7	♙e8 ³⁶	♜e4 ³⁷	♜c3	♙e7 ³⁸	
8	...	e3	♙d3 ⁴⁰	♙c2	b3 ⁴¹	♙b2	♜f3	♜e5	♜e2	±
	...	d5 ³⁹	♙e7	c6	0-0	a6	♙d7	♙e8	♙b4 ⁴²	
9	...	...	♙d3 ⁴³	f3	♜e2 ⁴⁵	0-0 ⁴⁶	e4	fe4	bc3	±
	...	b6	♙b7	♙b4 ⁴⁴	0-0	♜c6 ⁴⁷	fe4	♙c3 ⁴⁸	e5 ⁴⁹	
10	...	...	♙d3 ⁵⁰	bc3	♜e2 ⁵³	♙c2	0-0 ⁵⁴	f3	♙d2	=
	...	♙b4	♙c3 ⁵¹	d6 ⁵²	c5	0-0	♜c6	♙d7 ⁵⁵	♙e8 ⁵⁶	

1. d4 f5 2. c4 ♜f6 3. ♜c3 e6 4. ♜f3

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
11	...	e3 ⁵⁸	♙d3 ⁵⁹	♜e5 ⁶¹	g3 ⁶²	♙f1	♙g2	♜d7	♙b3	±
	d5 ⁵⁷	c6	♜e4 ⁶⁰	♙h4	♙h3 ⁶³	♙h6	♜d7 ⁶⁴	♙d7	b6 ⁶⁵	
12	...	...	...	0-0 ⁶⁶	♙c2 ⁶⁷	♜e5	f3	♙c3	f4	=
	...	...	♙d6	0-0	♜e4	♜d7	♜c3	♙c7 ⁶⁸	♜f6 ⁶⁹	
13	...	♙f4	e3	♙d3 ⁷¹	0-0 ⁷²	♙e4 ⁷⁴	♜e5	f3	♙e5	±
	...	c6	♙e7 ⁷⁰	0-0	♜e4 ⁷³	de4 ⁷⁵	♜d7 ⁷⁶	♜e5	ef3 ⁷⁷	
14	...	e3	♙d3	♙d2 ⁷⁹	♙c2 ⁸⁰	a3	♙c3	0-0-0	♜e5	=
	b6	♙b7	♙b4 ⁷⁸	0-0	a5 ⁸¹	♙c3	♜e4	d5	♜d7 ⁸²	
15	...	♙c2 ⁸³	g3 ⁸⁵	♙g2	0-0	♙c3	♜d1	b4	d5	=
	♙b4	0-0 ⁸⁴	b6 ⁸⁶	♙b7	♙c3	♙e8 ⁸⁷	d6	♜bd7	♜e4 ⁸⁸	
16	...	♙b3	a3 ⁹⁰	♙c3	g3	♙g2	0-0	b4	♙b2	=
	...	♙e7 ⁸⁹	♙c3	d6 ⁹¹	b6 ⁹²	♙b7	0-0	♜bd7	♜e4 ⁹³	
17	...	♙d2	g3 ⁹⁴	♙g2	0-0 ⁹⁵	♙c3	♙c2 ⁹⁷	♜d2	♙c3 ⁹⁸	=
	...	0-0	b6	♙b7	♙c3 ⁹⁶	♜e4	d6	♜c3	♙g2 ⁹⁹	

¹ 4... e6 5. ♙c2 ♜c6 6. d5 ♜e5 7. ♜d4 g6 8. ♜e6 ♙e6 9. de6 ♙c8 10. ♜d5± Uhlmann — Farago, Cienfuegos 1973 — 15/93; 4... ♜c6 5. ♙g5 [5. ♙f4 h6 6. h4 ♜g4 7. d5 ♜ce5 8. ♙e5 de5 9. e4 e6∞ Nimzowitsch — Möller, Kopenhagen 1923; 7... e5 8. de6 ♙e6 9. e3 g6 10. ♜d4 ♙d7∞ Brinckmann — Krause, Kopenhagen 1924] e6 6. e3 ♙e7 7. d5 ♜e5 8. de6 ♙e6 9. ♜d4 ♜d7 10. ♙c2 ♙c8 11. 0-0-0 0-0 12. h3 a6 13. g4±→» Polugajevski — Jensen, Marianske Lazne 1959

² 5. ♙g5!? ♜bd7 6. e3 e5? 7. de5 de5 8. ♙c2! e4 9. ♜d4 ♜e5 10. 0-0-0 ♙e7 11. f3 ef3 12. gf3 ♙f7 13. f4!± Kotov — A. Zajcev, Soči 1967 — 4/83; 6... g6!?∞; 5. e3 ♙c7 6. d5 [6. ♙d3 e5 7. e4 f4± Etruk — Antošin, SSSR 1962] e5 7. de6 ♙e6 8. ♜d4 ♙d7 9. ♙d3 g6 10. b3 ♜a6 11. ♙b2 ♙g7 12. 0-0 0-0 = Khok — Hort, Leipzig (ol) 1960

³ 5... ♙c7 6. e4 fe4 7. ♜e4 ♜e4 8. ♙e4 g6 9. ♙d3 ♙f5 10. ♙e2 ♙d3 11. ♙d3 ♙a5 12.

♙d2 ♙f5 13. ♙b3 b6 14. 0-0 ♙g7 15. ♜fe1± Mikenas — Zuravlev, SSSR 1968

⁴ 10. ♙e3 ♙g7 11. ♙d2 0-0 12. ♙c3 ♜c7 13. ♙e2 b5 14. b3 a5 15. a4 b4 16. ♙b2 ♙d7∞ Robatsch — Antošin, Soči 1974

⁵ 11... ♙f6 12. ♙h6 c5 13. ♙g5 ♙a5 14. ♙f1 ♙g5 15. ♜g5 cd4∞ Antošin — Hort, Moskva 1960; 11... e5 12. ♙d8 ♜d8 13. ♙e3 ed4 14. ♙d4 ♙f7 15. ♙g7 ♙g7 16. ♜d4 ♜c5 17. 0-0 d5 18. b4 ♜e6 = Smislov — Antošin, Soči 1974

⁶ 4. f3 ♙g7 5. e4 d6 6. ♙d3 fe4 7. fe4?! ♜c6 8. ♜f3 ♙g4 9. ♙e3 0-0 10. 0-0 e5 11. d5 ♜d4± Boroš — Kuzminih, SSSR 1957; 7. ♜e4!; 4. ♙c2 ♙g7 5. e4 fe4 6. ♜e4 0-0 =; 4. e3 ♙g7 5. ♙d3 [5. ♙e2 0-0 6. h4 d6 7. h5 gh5 8. ♙h5 e5 9. ♙e2 (Hodos — Savon, SSSR 1962) c5!∞] d6 6. ♜g2 e5 7. 0-0 0-0 8. b3 ♜bd7 9. ♙b2 ♜g4 10. h3 ♜h6 = Goldberg — Kuzminih, SSSR 1952; 4. ♙g5 ♙g7 [4...]

d6? 5. ♠f6 ef6 6. g3 c6 7. ♠g2 ♠g7 8. h4 h5 9. ♠h3 0-0 10. ♠f4 ♠h7 11. e3 ♠e7 12. d5 c5 13. 0-0 ♠a6 14. ♠e1± Uhlmann-Nielsen, Stockholm 1961] 5. ♠d2 [5. ♠f6 ♠f6 6. e4 fe4 7. ♠e4 0-0 8. ♠f3 d6 9. ♠e2 ♠f5 10. ♠f6 ef6 11. 0-0 c6= Sokolov-Sahović, Jugoslavija 1973] h6 [5... ♠c6 6. h4 h6 7. ♠f6 ♠f6 8. e4!? (8. ♠f3 d6 9. e4 e5 10. de5 de5 11. ♠d8 ♠d8± Koblenc-Lutikov, SSSR 1955) ♠d4 9. ef5 ♠f5 10. ♠d3 00 Tajmanov] 6. ♠f6 ♠f6 [6... ef6 7. e3 ♠c6 8. d5 ♠e5 9. f4 ♠f7 10. ♠d3 h5 11. ♠f3 d6 12. ♠h4 ♠h6 13. 0-0± Miles-Wockenfuss, Bad Lauterberg 1977] 7. e4 [Keene-Schauflberger, Montreux 1977 — 23/105] c5! 00 Keene

7 5. ♠f4 d6 6. h4 [6. ♠b3!?] ♠h5 [6... 0-0 7. e3 ♠c6 8. d5 e5 9. de6 ♠e6 10. ♠e2 ♠d7 11. ♠g5 ♠e4 00 Milistver-Kärner, SSSR 1972] 7. e3 0-0 8. c5 ♠f4 [8... dc5 9. ♠b3 ♠h8 10. dc5±; 8... c6 9. ♠b3 d5 10. g3 ♠d7 11. ♠e2 ♠a5 12. 0-0 ♠df6 13. ♠e5± Larsen-Lutikov, Moskva 1959; 8... b6!? Tajmanov] 9. ef4 e6 10. h5 dc5 11. dc5 ♠d7 12. hg6 hg6 13. c6 bc6 14. ♠g5 ♠b8 00 Ghitescu-Stanciu, Romania 1973; 5. ♠g5 0-0 [5... d6 6. ♠f6 ♠f6 7. e4 0-0 8. ♠e2 c6 9. 0-0 e5= Bachmann-Pytel, Dortmund 1977] 6. ♠d2 ♠e4 7. ♠e4 fe4 8. ♠g1 b5! 9. e3 ♠f5 10. ♠h4 bc4 11. ♠c4 d5± Kelečević-Rajković, Jugoslavija 1973 — 16/86; 6. ♠c2 — 5. ♠c2; 5. g3 0-0 6. ♠g2 d6 7. 0-0 — A 88

8 6. ♠d3 d6 7. 0-0 ♠c6 8. d5 ♠e5 9. ♠e5 de5 10. e4 f4 11. f3 g5 00 Carls-Ditt, BRD 1954; 6. b4 b6 7. ♠b3 c5 8. a3 e6 9. ♠e2 ♠e7 10. 0-0 d6 11. ♠b2 ♠bd7 12. ♠ad1 ♠e8 00 Quinteros-Sax, Wijk aan Zee 1973

9 7. b3 ♠c6 8. ♠b2 e5 9. de5 de5 10. c5! 00; 10. ♠b5! 7... c6!? 8. ♠b2 ♠a5 △ e5

10 7... ♠e8 8. b3 e5 9. de5 de5 10. ♠a3±↑ Lundin-Kotov, Stockholm 1959/60; 7... ♠h8 8. ♠d2 c6 9. b4 ♠c7 10. c5 ♠e6 11. ♠c1 dc5 12. bc5 ♠bd7 00 Sanchez-Pelikan, Mar del Plata 1969

11 8... ♠c7 9. ♠d1 e5 10. de5 de5 11. b3 △ ♠a3±; 8... a5! △ ♠a6 Tajmanov

12 12. ♠a3 c5 13. ♠b5 ♠e7 14. ♠d6 e4 15. ♠c8 ♠ac8 16. ♠d4 00 Teschner-Larsen, Bergendaal 1960

13 5... c5 6. d5 ♠a6 7. a3 d6 8. g3 ♠c7 9. ♠g2 ♠b8 10. 0-0 b5 11. cb5 ♠b5 12. ♠b5 ♠b5 13. ♠g5 0-0 00 Bondarevski-Osnos, SSSR 1963

14 6. ♠g5 d6 [6... c5 7. d5 d6 8. e3 ♠a6 9. ♠e2 ♠c7 10. 0-0 h6 11. ♠h4 g5 12. ♠g3 ♠h5 00 Clarke-Räisä, Budapest 1960] 7. e3 c6 8. ♠e2 ♠a5 9. 0-0 e5= Baumbach-Babrowski, DDR 1976; 6. e3 d6 7. ♠d3?! ♠c6 8. a3 e5 9. d5 ♠e7 10. e4 c6 11. dc6 bc6 12. 0-0 fe4 13. ♠e4 d5± Sineš-Ivković, Jugoslavija (ch) 1968; 7. ♠e2 c6 8. 0-0 00 — 5. e3

15 12. ♠g5 ♠d7= Nemet-Matulović, Jugoslavija (ch) 1972

16 4... b6 5. f3 ♠b7 6. ♠g5?! ♠e7 7. e3 ♠h5! 8. ♠e7 ♠e7 9. ♠c2 0-0 10. ♠d3 c5 11. ♠ge2 ♠g5 12. ♠f2 ♠c6± Balla-Tarrasch, Hamburg 1927; 6. e3! — 5. e3; 5. ♠f4 d6 6. ♠c2 ♠b7 7. 0-0 0 ♠e7 8. f3 0-0 9. ♠h3 00 Krüger-Zander, Oeynhausen 1922; 5. ♠f3 ♠b7 6. ♠g5 ♠e7 7. e3 ♠e4= Orbach-Tartakower, Hamburg 1923; 5. e3 ♠b7 6. f3 [6. ♠f3 g6 7. ♠d3 ♠g7 8. ♠c2 0-0= Colle-Sämisch, Karlovy Vary 1929] ♠d6 [6... ♠e7 7. ♠h3 d6 8. ♠d3 0-0 9. ♠c2 ♠e8 10. 0-0 ♠bd7 11. ♠d2 ♠h8 12. e4± Marchand-Olland, Göteborg II 1920] 7. ♠b5 ♠e7 8. ♠d3 a6 9. ♠c3 ♠d6 10. ♠h3± Euwe

17 6. ♠c2 d5 7. ♠f4 c6 8. e3 ♠e4 9. ♠d3 ♠d7 10. h3 ♠d6 11. ♠d4 ♠f4 12. ♠f6 ♠f6 13. ef4 c5 00 Sämisch-Opočensky, Margate 1939

18 8. b3 ♠e4 9. ♠c2 ♠d7 10. ♠b2 ♠d6 11. 0-0 0 ♠f6 00 Maroczy-Čigorin, Budapest 1896

19 9. ♠c2 ♠d6 10. b3 ♠d7 11. ♠b2 ♠f6! ±→» Maroczy-Tartakower, Teplice Šanov 1922

20 12. bc3= Tartakower

21 5... c6 6. ♠b3 ♠c3 7. bc3 d5 8. ♠a3 ♠b6 9. ♠f3 ♠bd7 10. 0-0 ♠e4 11. ♠fc1± Bogoljubov-Göblen, Deutschland 1926; 5... d5 6. ♠b3 ♠c6 7. ♠f3 ♠e4 8. cd5 ♠d5 9. ♠d5 ed5 10. ♠d2 ♠c3 11. ♠c3 0-0 12. ♠c1± Dunkelblum-Sköld, Lugano (ol) 1968

22 6. ♠h3 d5 7. 0-0 c6 8. ♠b3 ♠a6 9. ♠f4 ♠d6 10. ♠d3 ♠c7 11. f3 ♠h8 12. ♠d2 b6= Grau-Aljehin, Warszawa (ol) 1935; 6. ♠b3 ♠e7 7. ♠f3 ♠c3 8. ♠c3 d6 9. 0-0 ♠bd7 10. b3 c5 11. de5 de5 12. ♠b2 ♠e8 13. ♠ad1 e4 14. ♠d4 ♠e5 15. f4 ♠f7= Aljehin-Petrov, Podebrady 1936

23 6... c5 7. a3 ♠a5 8. 0-0 cd4 9. ♠b5 d5 10. b4 ♠b6 11. c5 ♠c7 12. ♠c7 ♠c7 13. ♠d4± Petrov-Keres, Kemerli 1937; 6... d5 7. ♠d3 c6 8. 0-0 ♠e8 9. ♠f4 ♠bd7 10. c5 ♠e4 11. ♠e5 g5 12. ♠d7 ♠d7 13. ♠e5 ♠c3 14. bc3± Kowalski-Rubinow, USA 1946; 6... ♠e4 7. ♠c2 [7. 0-0!? ♠c3 8. bc3 ♠c3 9. ♠c2 ♠e4 10. d5! ♠f7 Savon-Antošin, SSSR 1970] ♠c6 8. 0-0 ♠c3 9. bc3 ♠a5 10. c5 d6 11. cd6 cd6= Damjanović-Antošin, Soči 1965

24 9. ♠a3 ♠e8 10. ♠c2 e5 11. de5 de5 12. ♠fd1 ♠d7 13. ♠h4 ♠c8 14. ♠d5= de Winter-Spaski, Lugano (ol) 1968

25 12. ♠a3 ♠f7 13. ♠ad1 ♠e8= Colon-Spaski, San Juan 1969

26 5... d6 6. ♠g2 c5 7. ♠f3 0-0 8. 0-0 ♠e7 9. dc5 ♠c5 10. ♠e1 ♠c6 11. ♠d3 ♠d4 12. ♠b5 ♠b6 13. ♠c1 ♠d4 14. ♠d4 ♠d4 15. ♠e3± Portisch-Lengyel, Hungary 1957; 5... ♠c3 6. ♠c3 ♠e4 [6... d5 7. ♠f3 0-0 8. ♠g2 ♠e4 9. ♠c2 ♠e7 10. 0-0 c6 11. b4 ♠d7 12. a4 ♠e8 13. cd5 cd5 14. b5± Sanguinetti-Rubineti, Buenos Aires 1949] 7. ♠c2 [7. ♠g2 ♠c3 8. bc3 0-0 9. ♠f3 d6 10. 0-0 ♠d7 11. ♠b1

♠b8 12. ♠d2 b6平 Sultan Khan—Tartakower, (m) 1931] ♠c3 8. ♠c3±; 5... ♠c6 6. a3 [6. e3 0-0 7. ♠g2 d6 8. ♠ge2 e5=; 6. ♠f3!?] ♠e7 7. d5 ♠e5 8. ♠b3 ♠c5 9. ♠g2 ♠e7 10. ♠h3 ♠b6 11. ♠a4 ♠e4 12. ♠b4 d6= Värk—Keres, Pärnu 1971 — 12/88

27 7... ♠e8 8. ♠b3 ♠c3 9. ♠c3 ♠bd7 10. ♠d2± Trompovski—Duarte, Rio de Janeiro 1938

28 10... ♠df6 11. ♠e1 ♠d7 12. ♠d1± Grigorjan—Balašov, SSSR (ch) 1974

29 12. ♠c3 ♠f6 13. ♠e1 e5 14. de5 de5= Fior—Botvinik, Moskva (m) 1933

30 4... ♠b4 5. ♠b3 ♠c3 6. ♠c3 0-0 7. ♠f3 d6 8. g3 ♠bd7 9. ♠g2 h6 10. ♠f6 ♠f6 11. 0-0 ♠e7= Fleurguin—Letelier, Argentina 1941; 5. e3 0-0 6. ♠d3 ♠e8 7. ♠f6 ♠c3 8. bc3 ♠f6 9. f4 d6 10. ♠h3 ♠c6 11. 0-0 e5 12. ♠h1 e4 13. ♠e2 ♠a5= Goldberg—Toluš, SSSR 1948; 5. ♠c2 0-0 [5... h6 6. ♠f6 ♠f6 7. 0-0-0!∞] 6. e3 c5 7. ♠f3 [7. ♠d3!? ∆ ♠e2] ♠a5 8. ♠f6 ♠f6 9. ♠d3 cd4 10. ed4 ♠c6 11. 0-0 ♠c3 12. bc3 ♠c7 13. c5 ♠e7 14. ♠a4 ♠d5= Spaski—Antošin, SSSR (ch) 1955

31 5. ♠f6 ♠f6 6. e4 fe4 7. ♠e4 0-0 8. ♠f3 d6 9. ♠d3 ♠c6=; 5. e3 0-0 6. ♠c2 [6. ♠d3 d6 7. ♠c2 g6 8. ♠f3 ♠c6 9. a3 e5 10. de5 de5 11. 0-0-0∞ Bogoljubov—Tartakower, Göteborg 1920; 6... b6 7. ♠ge2 ♠b7 8. 0-0 ♠h5 9. ♠e7 ♠e7 10. ♠g3= Harwitz—Morphy, Paris 1858] ♠e8 7. ♠f3 d6 8. 0-0-0 ♠c6 9. d5 ♠b4 10. ♠b3 ♠a6 11. de6 ♠c5 12. ♠c2 ♠e6 13. ♠h4 ♠c5= Polugajevski—Guimard, Mar del Plata 1962

32 5... b6 6. g3 ♠b7 7. ♠f6 [7. ♠g2 ♠e4 8. ♠e7 ♠e7 9. ♠c2 ♠c3 10. ♠c3 ♠c4 11. 0-0 0-0 12. ♠fd1 d6 13. ♠ac1 ♠d7 14. b4 a5= Balcerovski—Sydor, Polanica Zdroj 1966] ♠f6 8. ♠g2 0-0 9. 0-0 d6 10. ♠c2 c5 11. ♠ad1± Frydmann—Foltis, Podebrady 1936

33 6. ♠f6 ♠f6 7. e4 d6 8. ef5 ef5 9. ♠c2 c5 10. dc5 dc5 11. ♠d3 ♠c6∞ Eliskases—Dantes, Mar del Plata 1959

34 7. ♠e2 ♠b7 8. 0-0 ♠e8 9. ♠e5 d6 10. ♠f3 ♠e4= Brinck-Claussen—Schmeisser, Suomi 1976

35 8. ♠c2 h6 9. ♠f6 ♠f6 10. e4 ♠c6 11. e5 ♠b4 12. ♠d2 ♠d3 13. ♠d3 ♠e7 14. d5 ♠e8 15. 0-0 ♠h5∞ Tartakower—Strobel, Wien 1921

36 8... ♠e4? 9. ♠e7 ♠e7 [9... ♠c3 10. ♠d8 ♠d1 11. ♠c7 ♠b2 12. ♠e2± Aljehin] 10. ♠e4 fe4 11. ♠d2 ♠h5 [11... d5 12. cd5 ed5 13. ♠b3 ♠f7 14. f3± Aljehin] 12. ♠ce4! ♠c6 [12... ♠e4 13. g3 ♠f6 14. f4±] 13. f4± Marshall—Tartakower, New York 1924

37 9... ♠h5 10. e4 ♠c6!∞ Botvinik

38 12. a4 ♠f3?! 13. ♠f3 ♠c6 14. ♠fb1 ♠ae8 [14... g6!:] 15. ♠h3 ♠f6 [15... g5!:]

16. f4± Capablanca—Tartakower, New York 1924; 12... ♠c6 13. ♠fb1 ♠a5?! 14. c5 ∆ ♠b5± Aljehin; 13... ♠ab8= Prins

39 4... g6 5. ♠d3 ♠g7 6. ♠f3 d5 7. 0-0 0-0 8. ♠c2 ♠bd7 9. ♠d2 c6 10. cd5 ed5 11. b4 b6 12. a4 a6 13. a5±↑ Addison—Hoen, La Habana (ol) 1966; 4... ♠e7 5. ♠d3 0-0 6. ♠ge2 d6 7. ♠c2 [7. 0-0 e5 8. b4 ♠e8 9. ♠b2 e4 10. ♠b1 ♠c6 11. b5 ♠d8∞ Veresov—Zajcev, SSSR 1964; 7... ♠c6!∞ Tajmanov] c5 8. 0-0 [8. d5!∞ ♠a6 9. a3 ed5 10. cd5 ♠c7 11. ♠g3 g6 12. e4 f4 13. ♠f4 ♠g4 14. ♠ge2 ♠h4 15. g3 ♠g5 16. h4 ♠f4 17. gf4 b5∞ Hodos—Bondarevski, Rostov 1961] ♠c6 9. a3 ∆ d5±

40 5. ♠h3 c6 6. ♠d2 ♠d6 7. ♠c2 0-0 8. 0-0-0 ♠e7 9. f3 dc4 10. e4 fe4 11. ♠e4?! b5 12. ♠d6 ♠d6 13. f4 ♠a6 14. ♠e2 c5平 Bronštejn—Botvinik, Moskva (m) 1951; 11. fe4!∞; 5. f4 c6 6. ♠f3 ♠e7 7. ♠e2 0-0 8. 0-0 ♠e4 9. ♠c2 ♠d7 10. b3 ♠c3 11. ♠c3 ♠f6 12. ♠e5 ♠d7 13. a4 ♠e4= Karpov—Spaski, Leningrad (m) 1974 — 17/108

41 7. ♠ge2 0-0 8. f3 ♠h8 9. ♠d2 ♠a6 10. a3 ♠c7 [Burger—Saidy, USA (ch) 1965/66] 11. 0-0-0±

42 12. ♠c3 ♠d6 13. f3 ♠bd7 14. ♠f4 ♠e7 15. h4 ♠c7 16. 0-0-0 ♠e5 17. de5 ♠d7 18. cd5 cd5 19. ♠b2 ♠c5 20. ♠e2± Smislov—Asmundsson, Reykjavik 1974 — 17/107

43 5. ♠d2 ♠b7 6. f3 c5 7. ♠d3 ♠c6 8. ♠ge2 ♠d6 9. a3 ♠c8 10. ♠c2 0-0 11. 0-0-0∞ Euwe—Haakansson, Göteborg II 1920; 5. ♠e2 ♠b7 6. ♠f3 ♠f3 [6... ♠c6 7. ♠ge2 ♠e7 8. b3 ♠c8 9. 0-0 g5 10. ♠b2 ♠d8 11. ♠b7 ♠b7 12. d5± Najdorf—Shockron, Argentina 1955] 7. ♠f3 ♠c6∞

44 6... ♠e7 7. ♠h3 [7. ♠ge2 0-0 8. ♠c2 ♠c6 9. a3 g6 10. ♠d2 a5 11. 0-0-0 e5 12. d5± Bolague—Viguera, Espana 1977] 0-0 8. 0-0 ♠e8 9. e4 fe4 10. fe4 e5 11. de5 ♠c5 12. ♠h1 ♠e5 13. ♠f4 ♠e6 14. ♠d5± Sokolov—Mesing, Jugoslavija 1967; 8... ♠c6!∞; 6... g6 7. ♠h3 [7. ♠ge2 ♠g7 8. ♠c2 ♠c6 9. a3 e5! = Tajmanov] ♠g7 8. 0-0 0-0 9. e4±; 6... c5 7. ♠ge2 [7. d5 ed5 8. cd5 ♠d5 9. ♠d5 ♠d5 10. ♠f5 (Lehmann—Dückstein, Birseck 1961) ♠b7∞; 7. ♠h3!∞] ♠c6 [7... ♠e7 8. 0-0 0-0 9. b3 cd4 10. ♠d4 ♠c6 11. ♠b2 ♠e8 12. ♠e2 ♠h5 13. ♠ad1± Donner—Szantusch, Algarve 1975] 8. 0-0 ♠d6 9. b3 ♠c7 10. f4 a6 11. d5± Thomas—Tarrasch, Hastings 1922

45 7. ♠h3 0-0 8. 0-0 ♠c6 9. d5 ♠e5 10. e4 ♠c5 11. ♠h1 fe4 12. fe4 ♠fg4 13. ♠g5 ♠f1 14. ♠f1 ♠e8 15. ♠e2 ♠g6 = Sokolov—Bošković, Jugoslavija 1958; 7. ♠d2 0-0 [7... ♠c6 8. ♠c2 ♠e7 9. ♠ge2 ♠d8 10. a3 ♠c3 11. ♠c3 ♠f7 12. 0-0 0-0 13. b4± Maroczy—Mieses, Göteborg 1920; 7... ♠h5! 8. ♠h3 ♠c3 9. ♠c3 ♠h4 10. ♠f2 ♠g5 11. ♠d2 ♠g2 12. 0-0-0∞ Berthold—Haag, Budapest 1959; 7...

c5!? 8. a3 ♖c3 9. ♖c3 d6] 8. ♖c2 c5 [8... a5 9. ♖ge2 ♖c6 10. 0-0-0 ♖c3 11. ♖c3 ♖b4 12. ♖b1 c5 00 Borisenko—Ragozin, SSSR 1956] 9. a3 cd4 10. ab4 cd3 11. ♖c3 d5 12. b3 ♖e7 13. ♖e2 ♖c6 = Reti—Tartakower, London 1922

46 8. a3 ♖c3 9. ♖c3 c5 10. 0-0 ♖c6 11. ♖e2 a5 12. b3 ♖e7 13. ♖b2 d5 14. ♖e1 a4 00 Tajmanov—Marić, Vinkovci 1970

47 8... d5 9. cd5±; 8... c5 9. d5± Euwe

48 10... e5 11. ♖d5! ♖e7 [11... ♖d5 12. ed5 ♖d4 13. ♖d4 ed4 14. ♖f4±] 12. ♖f6 ♖f6 13. ♖f6 ♖f6 14. d5 ♖e7 15. ♖g3 g6 16. c5! ♖h8 17. ♖e3± Steinitz—Tarrasch, Hastings 1895

49 11. ♖g5±; 11. c5!±♣

50 5. ♖e2 0-0 [5... ♖e4 6. ♖c2 c5 7. a3 ♖a5 8. ♖b1± Knežević—Novoselski, Kragujevac 1977; 5... b6 6. a3 ♖e7 7. ♖f4 ♖b7 8. d5 e5 9. ♖h3 0-0 10. ♖d3 e4 11. ♖c2 ♖d6 00 Larsen—Johannessen, Bergendaal 1960] 6. a3 ♖e7 7. ♖g3 d5 8. ♖d3 c6 9. ♖d2 a6 10. c5 ♖bd7 11. f4 b6 12. b4 a5 13. 0-0 ♖a6 = Ree—Ivkov, Amsterdam 1976; 5. ♖c2± — A 84

51 5... 0-0 6. ♖e2 d6 7. 0-0 c5 8. b3 ♖c6 9. ♖b2 e5 10. de5 de5 11. ♖d5 ♖e6 12. ♖g3 g6 13. f4±→» Najdorf—Keres, Los Angeles 1963

52 6... 0-0 7. ♖e2 [7. ♖f3 b6 8. 0-0 c5 9. ♖d2 ♖c6 10. ♖b3 d6 00 Malich—Sliwa, Zinnowitz 1967] b6 8. 0-0 ♖b7 9. ♖c2 ♖c6 10. ♖g3 ♖e7 11. f3 g6 12. e4 ♖g7 13. e5± Tarrasch—Marotti, Trieste 1923

53 7. ♖a3 ♖e7 8. c5 0-0 9. cd6 cd6 10. ♖e2 b6 = Lengyel—Szilagyi, Hungary (ch) 1963

54 9. h3 b6 [9... ♖c6 10. g4 ♖e7 11. ♖b2 ♖a5 12. 0-0-0 b5 00 Tajmanov—Lisicin, SSSR 1955] 10. d5 ♖e8 11. g4 ed5 12. cd5 ♖d5 13. gf5 ♖b7 00 Keres—Šofman, SSSR 1962

55 10... ♖c7 11. ♖d2 b6 12. e4 ♖a5 13. ef5 ef5 14. d5± Rubinstein—Bogatirčuk, Moskva 1925

56 12. e4 fe4 13. fe4 e5 14. d5 ♖e7 15. ♖g3 ♖h8 = Geler—Pachman, Göteborg (izt) 1955

57 4... ♖e7 5. d5 0-0 6. e3 [6. g3 d6 7. de6 ♖e6 8. ♖d4 ♖c4 9. ♖f5 ♖c6 10. ♖g2 ♖e6 11. ♖e7 ♖e7 12. 0-0 ♖d7 13. ♖g5 ♖h8 14. ♖f6 ♖f6 15. ♖d5± Uhlmann—Schneider, La Habana (ol) 1966] ♖b4 7. ♖d2 ♖e7 8. ♖d3 c6 9. de6 de6 10. a3 ♖d6 11. b4 e5 12. c5 ♖c7 13. e4 fe4 14. ♖e4 ♖e4 15. ♖e4 ♖f5 16. ♖g5± Štejn—A. Zajcev, SSSR (ch) 1969

58 5. ♖g5 c6 6. e3 ♖e7 [6... ♖d6 7. ♖d3 0-0 8. 0-0 ♖e8 =] 7. ♖d3 0-0 8. ♖c2 ♖e4 9. ♖e7 ♖e7 10. 0-0 ♖d7 = Kraidman—Aloni, Tel Aviv 1966

59 6. ♖e2 ♖d6 7. ♖e5 0-0 8. 0-0 ♖bd7 9. f4 ♖e4 10. ♖e4 fe4 11. c5 ♖e5 12. fe5 ♖f1 13. ♖f1 b6 = Trifunović—Puc, Jugoslavija (ch) 1951

60 6... ♖bd7 7. 0-0 ♖e4 8. ♖d2 ♖d6 9. f4 0-0 10. ♖f3 b6 11. ♖d2 ♖b7 12. ♖e1 h6 13. ♖c1± Razuvaev—Karasev, SSSR 1976

61 7. g4!? ♖b4 [7... fg4 8. ♖e4 de4 9. ♖e5±; 7... ♖c3 8. bc3 fg4 9. ♖e5±] 8. ♖d2 ♖c3 [8... ♖a5 9. gf5 ef5 10. ♖b3 ♖a6 11. cd5 ♖d2 12. ♖d2 ♖c3 13. bc3 ♖d5 14. ♖g1± Müller—Olland, corr. 1932] 9. ♖c3 ♖c3 [9... ♖d7 10. gf5 ef5 11. cd5 cd5 12. ♖b3 ♖df6 13. ♖b5!± Bernstein—Tartakower, Ostende 1907] 10. bc3 0-0 11. 0-0 fg4 12. ♖e5 ♖h4 13. f4! g3 14. ♖f3 ♖h3 15. ♖b1 ♖f6 16. ♖b2 ♖h6 17. ♖g2 gh2 18. ♖h1± Sokolski—Zajcev, corr. 1955; 7... g6!± 00 Tartakower

62 8. 0-0 ♖d7 [8... ♖d6 9. f3 ♖c3 10. bc3 ♖d7 11. f4 0-0 12. ♖b3± Furman—Vistaneckis, SSSR 1947] 9. f4 ♖e5 [9... ♖e7 10. ♖d2 ♖e5 11. de5! ♖c5 12. ♖e4 fe4 13. ♖b3± Menčík—Becker, Karlovy Vary 1929; 13. b4!?] 10. de5 [10. fe5 ♖e7 ♖ ♖g5 00] g5 00

63 8... ♖f6 9. f3±

64 10... ♖d6!?

65 13. f3 ♖c3 14. bc3± Flor—Tartakower, Bled 1931

66 7. ♖c2 ♖e4 [7... 0-0?! 8. h3 ♖e4 9. g4 g6 10. gf5 gf5 11. a3 ♖d7 12. b3 ♖e7 13. ♖b2 b6 14. ♖g1 ♖h8 15. c5± Podgajec—Karasev, SSSR 1975] 8. ♖e5 ♖h4 9. 0-0 ♖d7 10. f4 g5 00 Pillsbury—Marshall, Monte Carlo 1903; 7. b3 0-0 8. ♖b2 ♖e4 9. ♖c2 ♖d7 10. 0-0-0 [10. 0-0 ♖f6 00; 10... ♖f6 00] a5 11. g4? ♖c3! 12. ♖c3 fg4 13. ♖e5 [13. ♖h7 ♖h8 14. ♖e5 ♖e5 15. de5 ♖a3 16. ♖b1 ♖h4 17. ♖d3 ♖f2 干] ♖e5 14. de5 ♖a3 15. ♖b1 ♖h4 干 Zak—Holmov, SSSR 1951; 11. h3! = Tajmanov

67 8. ♖e5!? ♖e5 9. de5 ♖g4 10. f4 dc4 11. ♖c4 ♖h4 12. h3 ♖e5 13. ♖b3 ♖f7 14. e4 干 Szabo—Pedersen 1955; 8... ♖bd7!?

68 11... ♖e5 12. de5 ♖c7 13. f4 ♖c5 = Golombek—Letelier, Venezia 1950

69 13. c5 ♖e5 14. de5 ♖e4 15. ♖e4 fe4 16. ♖d2 b6 = Lukin—Karasev, SSSR 1968

70 6... ♖b4 7. ♖d3 ♖bd7 8. cd5 ♖d5 9. ♖b3±; 6... ♖d6 7. ♖d3 0-0 8. 0-0 ♖c7 [8... ♖e7 9. c5! ♖c7 10. b4 ♖e4 11. ♖c2 ♖f4 12. ef4 ♖d7 13. ♖fe1 ♖h8 14. b5± Bukić—Sineš, Jugoslavija (ch) 1968 — 5/86] 9. g3! ♖e4 10. ♖b3 [10. ♖c1 ♖f4 11. ef4 ♖b6 12. ♖e2 ♖d7 13. ♖fd1 ♖df6 14. ♖e5 ♖h8 15. c5 ♖c7 16. f3 ♖c3 17. ♖c3± Pillsbury—Shawalter, Nürnberg 1896] ♖h8 11. ♖ac1 ♖f4 12. ef4 ♖f7 13. ♖e5 ♖e7 14. ♖e4 fe4 15. f3 ef3 16. ♖ce1± Schlechter—John, Barmen 1905

⁷¹ 7. ♖c2 0-0 8. ♗e5 ♗e4 9. f3 ♗c3 10. bc3 ♗d7 11. ♖b1 ♗e5 12. ♗e5 ♗d6 = Filip-MacAlpine, La Habana (ol) 1966; 7. ♗e2 0-0 8. 0-0 b6 9. ♖c2 ♗b7 10. cd5 cd5 11. ♗b5 ♗e8 12. ♖fc1 ♗c6 13. ♗e5 ♗a5 14. ♗d3 ♗c4 15. ♖d1 g5 16. ♗g3 a6 17. ♗c3 ♗d6 = Tajmanov-Spaski, SSSR (ch) 1957

⁷² 8. ♖c2 ♗e4 9. 0-0-0 ♖a5 10. ♗e4 fe4 11. ♗d2 ♗d7 = Stephenson-Parr, England, 1969 — 8/67; 8. h3 ♗e4 9. ♖c2 ♗d7 10. 0-0-0 ♖a5 11. ♗e5 ♗c3 12. bc3 ♗f6 13. ♗d7 ♗d7 = Tajmanov-Ragozin, SSSR (ch) 1949; 8. ♗e5 ♗bd7 [8... ♖e8 9. h3 ♗e4 10. 0-0 ♗d7 11. f3 ♗e5 12. ♗e5 ♗d6 13. b3 ♗f7 = Gligorić-Božić, Jugoslavija (ch) 1949; 8... ♗e4 9. f3 ♗d6 10. 0-0 ♗d7 11. c5 ♗f7 12. ♗f7 ♖f7 = Tajmanov] 9. h3 ♗e4 10. ♖c2 ♗e5 11. ♗e5 ♗f6 12. ♗f6 ♖f6 13. 0-0-0 ♗d7 14. f3 ♗c3 15. ♖c3 ♖ac8 = Furman-Lisicin, SSSR (ch) 1948

⁷³ 8... ♗bd7 9. cd5 cd5 10. ♗b5±; 8... ♖h8 9. ♖b1 ♗e4 10. ♖c2 ♗d7 11. ♗e5 ♗d6 12. c5 ♗f7 13. ♗f7 ♖f7 14. ♗g3 ♗f6 15. f4 ♗h4 16. ♗h4 ♖h4 17. ♖f3± Elisikases-Guimard, Mar del Plata 1966

⁷⁴ 9. ♗d2 ♗d7 10. ♗e4 de4 11. ♗g3 ♗f6 12. a3 ♖h8 13. b4 ♗d7 14. c5 ♗d5 15. ♖b3± Karaklajić-Nedeljković, Jugoslavija (ch) 1951; 9. h3 ♗d7 10. ♗e5 [10. ♖c1 ♗df6 11. ♗e5 ♖e8 12. f3± Sämisch-Struyllaart, Amsterdam 1936; 10... ♖h8 11. ♗h2 ♗df6 12. ♗e5± Grünfeld-Elbensteiner, Rosen 1944] ♗e5 11. ♗e5 b6 12. ♖c1 ♗f6 13. ♗f6 ♗f6 14. cd5 ed5 15. b4± Ivkov-Segi, Jugoslavija (ch) 1955

⁷⁵ 9... fe4 10. ♗e5 ♗d7 11. f3 ef3 12. ♖f3 ♗f6 13. e4± Tajmanov

⁷⁶ 10... b6 11. f3 g5 12. ♗g3 ef3 13. ♖f3 ♗b7 14. ♖ad1± Rabar-D. Milićević, Jugoslavija 1959

⁷⁷ 13. ♖f3± Tajmanov

⁷⁸ 6... ♗e7 7. 0-0 0-0 8. ♖e2△ e4±; 6... ♗e4 7. ♖c2 ♗c3 8. ♖c3 g6 9. ♗d2 ♗g7 10. ♖a3 d6 11. ♗c3 ♗d7 12. 0-0-0 ♗f6 13. ♖a4± Sämisch-Marco, Berlin 1920

⁷⁹ 7. 0-0 ♗c3 8. bc3 0-0 9. a4 ♗c6 10. ♗d2 d6 = Rubinstein-Maroczy, Teplice Šanov 1922

⁸⁰ 8. ♖b3 ♗c3 9. ♗c3 ♗e4?! 10. ♗e2 d6 11. 0-0-0 ♗bd7 12. ♗g5± Volović-Kvist, Budapest 1959; 9... ♗e4! =

⁸¹ 8... ♗c3 9. ♗c3 ♗e4 10. 0-0-0 a5 11. ♖hg1 [11. ♖b1 ♗a6 12. ♖a1 ♗b4 13. ♗b4 ab4 14. ♖hf1 ♗c6± Sämisch-Aljehin, Pistyan 1922] ♗a6 12. ♗e4∞

⁸² 13. ♗d7 ♖d7 14. ♗e1 dc4 15. ♗c4 ♗d5 = Flor-Bondarevski, SSSR (ch) 1951

⁸³ 5. d5 0-0 6. ♖b3 ♗c3 7. bc3 d6 8. de6 ♖e7 9. g3 ♗a6 10. ♗a3 ♗e4± Stepak-Prins, Tel Aviv (ol) 1964; 5. ♗g5 ♗c3 6. bc3 d6 7.

♗d2 0-0 8. e4 ♖e8 9. ♗f6 ♖f6 10. ♗e2 ♗d7 = Singer-Marotti, Trieste 1923; 5. g3 ♗c3 6. bc3 d6 [6... ♗e4?! 7. ♗d2! 0-0 8. ♗e4 fe4 9. ♗g2 d5 10. 0-0 ♗c6 11. f3 ef3 12. ♗f3 ♗a5 13. cd5 ed5 14. e4 ♗e6 15. ♗f4± Euwe-Tarrasch, Moravska Ostrava 1923] 7. ♗g2 0-0 8. 0-0 ♖e8 = Euwe; 5. a3 ♗c3 6. bc3 c5 7. e3 0-0 8. ♗e2 ♗e4 9. ♖c2 d6 10. 0-0 ♖a5 11. ♗b2 ♗d7 = Bachmann-Castro, Dortmund 1977; 5. e3 ♗c3 6. bc3 b6 △ ♗b7 =

⁸⁴ 5... c5 6. dc5 ♗c5 7. g3 b6 8. ♗g2 ♗b7 9. 0-0 0-0 10. ♖d1± Pachmann

⁸⁵ 6. a3 ♗c3 7. ♖c3 b6 8. e3 ♗b7 9. ♗e2 d6 10. b4 ♗bd7 11. 0-0 ♗e4 = Berrios-Larsen, San Juan 1969; 6. e3 b6 [6... d6?! 7. ♗d3 c5 8. ♗d2 ♗c6 9. 0-0-0 ♗d7 10. h3 cd4 11. ed4 ♖c8 12. g4±→] Toluš-Bronštejn, SSSR (ch) 1957] 7. ♗d3 ♗b7 8. ♗d2 ♗c3 9. ♗c3 ♗e4 = Sallay-Haag, Hungary (ch) 1958

⁸⁶ 6... ♗c6 7. ♗g2 d6 8. a3 ♗c3 9. ♖c3 ♗e4 10. ♖c2 ♖f6 11. e3 a5 12. b3 e5 13. ♗b2 ♖e7 14. 0-0 ♗d7 15. ♖ad1± Kashdan-Kostić, Bled 1931; 9... ♗e7?! e5

⁸⁷ 9... d6 10. b4 ♗bd7 = Pachman

⁸⁸ 13. ♖c2 e5 = Kestler-Besser, BRD 1965

⁸⁹ 5... ♗c6 6. d5 ♗c3 7. ♖c3 ♗e7 8. de6 de6 9. b3 0-0 10. ♗b2± Kimmelfeld-Berkovič, SSSR 1976; 5... ♗c3 6. ♖c3±; 5... a5 6. ♗d2 b6 7. g3 ♗b7 8. ♗g2 0-0 9. 0-0 ♗c3 10. ♗c3 ♗e4 11. ♖ad1 a4 12. ♖a3 ♖e8 13. ♗h3± Borisenko-Petrosjan, SSSR (ch) 1955; 5... c5 6. ♗g5 [6. a3 ♗c3 7. ♖c3 ♗e4 8. ♖d3 ♗c6 9. e3 d6 10. ♗e2 ♖e7 11. 0-0 0-0 12. b3 b6 13. ♗b2 ♗b7 14. ♖ad1 ♖ad8 15. ♖c2 e5 = Janowski-Torre, Marianske Lazne 1925; 6. dc5!?] h6 7. ♗f6 ♖f6 8. e3 b6 9. ♗e2 ♗c6 10. a3 ♗c3 11. ♖c3 ♗b7 12. b4 cd4 13. ed4 ♗e7 14. 0-0 0-0 = Lichtenstein-Beutum, Wien 1930

⁹⁰ 6. ♗g5 b6!△ ♗b7∞; 6. e3 b6 7. ♗e2 ♗c3 8. ♖c3 d6 9. b4 ♗e4 10. ♖c2 ♗b7 11. 0-0 0-0 = Ribli-Poutiainen, Budapest 1975

⁹¹ 7... a5 8. b3 b6 9. g3 ♗b7 10. ♗g2 0-0 11. 0-0 d6 12. ♗b2 ♗bd7 13. ♖fd1 ♗e4 14. ♖c2± Reshevsky-Alatorcev, Leningrad-Moskva 1939; 7... ♗c6 8. b4 b6 [Landau-Aljehin, Kemer 1937] 9. g3 ♗b7 10. ♗g2 0-0 11. ♗b2±

⁹² 8... ♗bd7 9. ♗g2 e5 10. 0-0 0-0 11. b4± Euwe

⁹³ 12... c5 13. ♖fd1 ♗e4 14. ♖b3 ♗df6 15. dc5 bc5 16. ♗d2 ♖ab8 17. f3 ♗d2 18. ♖d2 ♗a8 19. ♖e3± Makagonov-Keres, Leningrad-Moskva 1939; 12... ♖ac8 13. ♖fd1 c5 [Euwe-Keres, AVRO 1938] 14. ♖b3!± Euwe; 12... ♗e4! 13. ♖c2 ♗g5 = Pachman

⁹⁴ 6. e3 b6 [6... ♖e7?! 7. ♗d3 d6 8. ♖c2 g6 9. a3 ♗c3 10. ♗c3 ♗bd7 11. 0-0-0± Vidmar-Tartakower, London 1922] 7. ♗d3 [7. ♗e2 ♗b7 8. 0-0 ♗c3 9. ♗c3 ♗e4 10. ♗e1

d6= Sanchez—Ivkov, Mar del Plata 1959] ♖b7
8. ♖c2 ♙c3 9. ♙c3 ♙e4= Wotkowsky—O'Ke-
lly, Heidelberg 1949

⁹⁵ 8. ♖c2 ♙e4 9. 0—0 ♙d2 10. ♙d2 ♙g2
11. ♙g2 ♙c6= Hausz—Aljehin, Caracas 1939

⁹⁶ 8... ♖e8 9. d5 ♙c3 10. ♙c3 ♙e4 11.
♖d4 ♙c3 12. ♖c3 ed5 13. cd5 ♙a6 14. ♙d4±
Feigins—F. Benkö, Buenos Aires 1941; 8... d6
9. ♖b3 ♙c3 10. ♙c3 ♙e4 11. ♙e1 ♖e8 12.

♙d3 ♙d7∞ Munoz—Trompovski, Montevideo
1954; 8... ♖e7 9. ♖c2 ♙c3 10. ♙c3 ♙e4=

⁹⁷ 10. ♖c1 d6 11. ♙d2 ♙c3 12. ♖c3 ♙g2
13. ♙g2 ♙d7= Fenoglio—Vinnesa, Asuncion
1937

⁹⁸ 12. ♙b7?! ♙e2 13. ♙h1 ♙d4 14. ♖d3
♙bc6 15. ♙a8 ♖a8干 Cassidy—Rossolimo,
Leipzig (ol) 1960

⁹⁹ 13. ♙g2 ♙d7=

A 86

1. d4 f5 2. c4 ♙f6 3. g3

	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
1	... d6 ¹	♙g2 ² c6 ³	♙c3 ⁴ ♖c7 ⁵	♙g5 ⁶ ♙bd7	d5 h6 ⁷	♙d2 ⁸ e5	de6 ♙c5	h4 ♙e6	b3 ⁹	±
2		...	♙f3 ♖c7 ¹⁰	♙c3 ¹¹ e5	de5 ¹² de5	0—0 ♙b4 ¹³	♖c2 ¹⁴ 0—0 ¹⁵	a3 ♙e7	e4 f4 ¹⁶	=
3		...	...	...	...	e4 ♙b4	ef5 ¹⁷ ♙f5	♖b3 ¹⁸ ♙a6	0—0 0—0 ¹⁹	±
4		...	...	...	0—0 ♙e6 ²⁰	d5 ²¹ ♙d7	e4 fe4	♙g5 ♙e7	♙ge4 ♙a6 ²²	±
5		...	...	...	... e4	♙e1 ²³ ♙e7	f3 ef3 ²⁴	ef3 ²⁵ 0—0	♙d3 ♙e6 ²⁶	±
6	... g6	♙g2 ♙g7	♙h3 ²⁷ c5 ²⁸	d5 ♖a5 ²⁹	♙d2 ♖b6	♙c3 ³⁰ 0—0	0—0 d6	♙d2 ♙bd7	♖c2 ♙e5 ³¹	±

1. d4 f5 2. c4 ♙f6 3. g3 g6 4. ♙g2 ♙g7 5. ♙h3 0—0 6. ♙c3 d6³²

	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
7	d5 ³³ c5 ³⁴	♙f4 ♙a6	0—0 ♙c7 ³⁵	♖b1 ♖b8	a4 a6	b4 cb4	♖b4 ♙d7	♙d2 a5	♖b1 ♙e5 ³⁶	±
8	... ♙bd7	0—0 ♙c5 ³⁷	♖c2 ³⁸ e5 ³⁹	de6 ♙e6 ⁴⁰	♙f4 ♙c4	♙a4 ♙f7	♙c5 dc5	♙b7 ⁴¹ ♖b8	♙g2	±
9	... c6	♙f4 ♖e8 ⁴²	♖b3 ⁴³ e5 ⁴⁴	♙e6 ⁴⁵ ♙e6	♖b7 ♙bd7	de6 ♖e6	♙c6 ♙b6	♙d5 ⁴⁶ ♙fd5	cd5 ♖c8 ⁴⁷	=
10		0—0 e5 ⁴⁸	de6 ⁴⁹ ♙e6	b3 ♙a6	♙g5 ♖e7 ⁵⁰	♙e6 ♖e6	♙b2 ♙e4	♖c1 d5	cd5 cd5 ⁵¹	=

¹ 3... d5? 4. cd5±; 3... c5? 4. ♙f3±

² 4. ♙f3 ♙bd7 5. d5 e5 6. de6 ♙c5 7.
♙d4 g6 8. ♙g2±; 4... ♙c6 5. d5 ♙e5 6. ♙g2
♙d7 7. b3 c6 8. ♙b2 ♙f3 9. ♙f3±; 4... g6
5. ♙g2 ♙g7 6. 0—0 0—0 — A 87

³ 4... g6 5. b3 ♙g7 6. ♙b2 0—0 7. ♙h3
♙h5 [7... ♙c6 8. d5 ♙e5 9. ♙f4±] 8. ♙c3
f4? 9. ♙f4 ♙f4 10. gf4 ♖f4 11. e3 ♖f8 12.
h4±→» Vajsman—Lutikov, Iasi 1976 — 22/122;
8... e5±; 4... e5!?

⁴ 5. ♙h3 e5=; 5. d5 e5 6. de6 ♙e6 7. ♖c2
d5 8. ♙h3±

⁵ 5... g6?! 6. e4 fe4 7. ♙e4 ♙g7 8. ♙e2
♙e4 9. ♙e4 0—0 10. 0—0 ♙d7 11. ♙g5 ♖e8

12. ♖d2 ♖f7 13. b3 ♙f6 14. ♙g2 ♙f5 15.
♙c3± Espinosa—Pelikan, San Nikolas 1957;
5... e5!?

⁶ 6. ♙h3 e5 7. 0—0 ♙e7 [7... ♙a6 8. e4
♙e7 9. ef5 ♙f5 10. ♙g5 0—0 11. d5 ♙c5 (Gui-
nard—Rubinetti, Buenos Aires 1968) 12. b4±]
8. d5 0—0 [8... a5!? ♙a6] 9. e4 ♙a6 [9...
♙e4 10. ♙e4 fe4 11. ♙e4 ♙h3 12. ♖h5 ♙f5
13. ♙f5 g6 14. ♙e6±; 14. ♙g6!?] 10. ♙g5 h6
11. ♙e6 ♙e6 12. de6 fe4 13. ♙e4 [13. ♙e3!?] ♙e4
14. ♙e4 ♙c5 15. ♙c2 ♖f6 16. ♙e3 ♙e6
17. ♖d3 ♖d3↑ Lilienthal—Cerepkov, Kislovodsk
1967; 6. e4 e5 7. ♙ge2 ♙e7 8. 0—0 0—0 9.
f4 [9. de5 de5 10. ef5 ♙f5=] fe4 10. fe5 de5
11. ♙e4 ♙e4 12. ♖f8 ♙f8 13. ♙e4 ♙d7 14.

♠e3 ♠f6 = Wood—Dimc 1956; 6. d5 e5 7. de6 ♠e6 8. b3 ♠a6 9. ♠f3 ♠e7 10. ♠d4 ♠d7 11. 0—0 0—0 12. ♠b2 ♠ae8 13. ♠c2± Lili-enthal—A. Zajcev, SSSR 1964; 6. . . g6!?

7. . . c5 8. ♠a4 g6 9. ♠f6 ef6 10. ♠h3± Friedgood—Rodriguez, Siegen (ol) 1970

8. ♠f6 ♠f6 9. ♠f3 e5 10. de6 ♠e6 11. ♠d3 ♠f7 12. b3 ♠g4 13. ♠d4 ♠d7 14. h3 ♠e5 15. ♠e3 ♠e7 = Polugajevski—Antošin, SSSR 1961

9. △ ♠h3-f4±

10. 5. . . g6 6. 0—0 ♠g7 7. d5± — A 87

11. 6. b3 e5 7. de5 de5 8. ♠b2 ♠bd7 9. ♠c2 g6 10. ♠bd2 ♠h6 11. ♠c3 e4oo Krause—Sydor, Dortmund 1976; 6. 0—0 e5 7. de5 de5 8. ♠c2 ♠a6? 9. a3 ♠d6 10. b4 ♠e7 11. c5 ♠c7 12. ♠bd2 e4 13. ♠d4 0—0 14. ♠c4± Romanišin—Antošin, Cienfuegos 1977; 8. . . e4!oo

12. 7. c5?! e4 8. cd6 ♠d6 9. ♠g5 [9. ♠d2 ♠e6 10. e3 h5 11. ♠e2 h4 13. ♠c2 ♠a6 13. a3 ♠f7 14. Opočensky—Antošin, Leipzig 1965] h6 10. ♠h3 ♠a6 11. a3 ♠f7 13. f3 ef3 13. ♠f3 ♠e6 14. ♠f4 ♠d8 15. 0—0 ♠c5± Golovko—Antošin, SSSR 1970 — 9/72

13. 8. . . g6 9. ♠c2?! ♠g7 10. e4 0—0 [Barzin—Donner 1950] 11. ♠g5oo; 9 e4!±

14. 9. ♠b3 ♠a6 10. a3 ♠e7 11. ♠c2 0—0 12. b4 e4 13. ♠g5?! h6 14. ♠h3 ♠e6 15. f3 ef3 16. ♠f3 ♠c4 17. ♠f5 ♠d7± Filipowicz—Antošin, Polanica Zdroj 1970; 13. ♠d4! =; 9. ♠d2 e4 10. ♠d4 ♠a6 11. ♠c1 0—0 12. a3 ♠c5 13. ♠f4 ♠f7 14. b4 ♠b6 15. c5 ♠c7 [Ignatjev—Bronštejn, Kislovodsk 1968 — 6/125] 16. ♠c7 =

15. 9. . . e4 10. ♠d4 0—0 11. ♠f4 [11. a3 ♠c5 12. e3 ♠f7 13. ♠e2 ♠bd7 14. b4 ♠d4 15. ed4 ♠b6 (Reško—Safarov, SSSR 1977) 16. d5!± cd5 17. cd5 ♠bd5 18. ♠d5 ♠d5 19. ♠b2oo] ♠f7 [Seleznjev—Antošin, SSSR 1961] 12. ♠a4!±

16. 12. gf4 ef4 13. e5 ♠g4 = Ignatjev—Čečelnicki, SSSR 1964

17. 9. ♠b3 ♠a6 10. 0—0 fe4 11. ♠g5 ♠c3 12. ♠c3 ♠f5 13. ♠e1 ♠c5 14. f3 [14. b4?! ♠d3 15. ♠e2 0—0± Seleznjev—Antošin, SSSR 1960] ♠d3 [14. . . h6!±] 15. fe4 ♠e1 16. ef5 ♠g2 17. ♠e6 ♠d6 18. ♠g2 ♠f7 19. ♠g5oo Karasev—Čerepkov, SSSR 1974

18. 10. ♠e2 ♠e4 11. 0—0 ♠c3 12. bc3 ♠c3 13. ♠b2 ♠b2 14. ♠b2 ♠d7 15. ♠e5 1/2 : 1/2 Sofrevski—Knežević, Jugoslavija (ch) 1965; 10. 0—0!± 0—0 11. ♠e1±

19. 11. . . 0—0 12. ♠e3 ♠c5 13. ♠c5 ♠c5 14. ♠a3 ♠a6 15. ♠b5!± → Farago—Bokor, Hungary (ch) 1967; 11. . . 0—0±

20. 7. . . ♠e7?! 8. c5! [8. de5 de5 9. e4 0—0 10. ef5 ♠f5 11. ♠e2 ♠bd7 12. ♠e1 ♠ae8 13.

♠g5 h6 14. ♠f6 ♠f6 15. ♠e4± Danielsson—Abrahams, Bad Gastein 1948] e4 9. cd6 ♠d6 10. ♠e5 ♠e6 [10. . . ♠e5 11. de5 ♠e5 12. ♠f4± →] 11. f3 ♠e5 12. de5 ♠e5 13. fe4 fe4 14. ♠f4 ♠c5 15. ♠h1 ♠bd7 16. ♠c1 ♠h5 17. ♠d6± Udovčić—Lombardy, Zagreb 1969 — 7/86

21. 8. c5 e4 9. ♠g5 ♠c8 10. cd6 [10. ♠f4!±] ♠d6 11. f3 h6 12. ♠h3 [12. fe4!±] ef3 13. ♠f3 0—0 = Kozma—Hort, ČSSR 1960

22. 11. . . 0—0 12. c5!± Kozma—Marszałek, ČSSR 1962; 11. . . ♠a6 12. ♠e3±

23. 8. ♠g5 h6 [8. . . ♠e7 9. f3 ef3 10. ef3 0—0 11. ♠e1 ♠a6 12. a3 ♠e8 13. b4 h6 14. ♠h3 ♠d7 15. ♠d3 ♠f8 = Danov—Knežević, Skopje 1967; 10. ♠f3!±] 9. ♠h3 ♠e6 10. d5 ♠f7 11. f3 ♠bd7 12. fe4 fe4 13. ♠e4 cd5 14. cd5 ♠e4 15. ♠e4 ♠c5 16. ♠h1± Jusupov—Ermolinski, SSSR 1977

24. 9. . . d5? 10. cd5 cd5 11. ♠f4±

25. 10. ♠f3 0—0 11. ♠g2 ♠bd7 12. ♠f4 ♠f7 13. b4 ♠f8 14. b5 ♠g6 15. bc6 bc6oo Korčnoj—Antošin, Moskva 1961

26. 12. b3 ♠a6 13. ♠e1 ♠f7 14. ♠h3 g6 15. ♠f4 ♠d7 16. d5 ♠c5 17. ♠b2± Udovčić—Antošin, Jugoslavija—SSSR 1964

27. 5. e3 0—0 6. ♠c3 d6 7. d5 [7. ♠g2 c6 8. d5 e5 9. dc6 bc6 10. b3 ♠f7 11. 0—0 ♠b7 = Gligorić—Benko 1955; 7. . . ♠c6 8. b3 ♠d7 9. ♠b2 ♠b8 10. ♠c1 a6 11. ♠c2 b5 12. cb5 ab5 13. 0—0 ♠b4 14. ♠d2 e6 = D. Byrne—Larsen, Palma de Mallorca 1968; 7. . . e5!±] e5 8. de6 c6 9. ♠g2 ♠e6 10. b3 ♠c7 11. ♠b2 a5 12. ♠c2 ♠a6 13. ♠c1 ♠f7 14. 0—0 ♠c5 = Vidmar jr.—Fuderer, Jugoslavija (ch) 1951

28. 5. . . e6 6. ♠c3 0—0 — 5. . . 0—0

29. 6. . . d6 7. ♠c3 ♠a6 8. 0—0 ♠c7 9. ♠d2 [9. ♠g5 0—0 10. ♠d2 ♠d7 11. ♠h6 ♠b8 12. ♠g7 ♠g7 13. a4 b6 14. ♠fe1 e5 15. de6± Tajmanov—Räisä, Leningrad 1960] 0—0 10. ♠c2 ♠b8 11. a4 ♠d7 12. ♠f4 a6 13. a5± Tajmanov—Talj, SSSR (ch) 1969; 12. . . b6!±

30. 8. ♠c3!±

31. 12. ♠ae1 ♠h5 13. e3 ♠d7 14. ♠f4± Polugajevski—Gurgenidze, SSSR 1972 — 13/98

32. 6. . . e6 7. 0—0 [7. ♠f4!±△ h4] d6 [7. . . ♠e7 8. d5 e5 9. d6 ♠d6 10. ♠d6 cd6 11. ♠b5 ♠c6 12. ♠d1 ♠e8 13. ♠e3 e4 14. ♠ab1 ♠e5 15. b3± Tajmanov—Liebert, Rostov 1961] 8. b3 c6 9. ♠a3 [9. ♠c2 a5 10. ♠a3 ♠a6 11. ♠ad1 ♠c7 12. ♠f4 ♠b4 13. ♠b1 e5 = Averbah—Guljko, SSSR 1976] ♠a5 10. ♠c1 ♠d8 11. b4 ♠c7 12. ♠d1 ♠bd7 13. c5 d5 14. ♠g5 ♠e8 15. f4± Ree—Hübner, Wijk

aan Zee 1975; 6... ♖c6 7. d5 ♖e5 8. ♖b3 [8. b3!?] c5 [8... ♖f7 9. 0-0 ♖h5 10. ♖d1 d6 11. ♖e3 ♖d7 12. c5 d5 13. ♖c5 b6 14. ♖d4± Korčnoj—Kuzminih, SSSR 1951] 9. 0-0 ♖e8 10. ♖e3 d6 11. ♖ad1 ♖b8 12. ♖g5 ♖c7 13. ♖f3 ♖d7 14. ♖e5 ♖e5 15. ♖h6 ♖e8 16. ♖c2 b5∞ Kloss—Haag, corr. 1959

33 7. ♖f4 ♖c6 8. h4 e5 9. de5 de5 10. ♖fd5 ♖d4 11. ♖g5 c6 12. ♖f6 ♖f6 13. e3 ♖g5 14. hg5 ♖e6 15. ♖d8 ♖d8= Banik—Savon, SSSR (ch) 1962; 7. 0-0 e5 [7... c6 8. d5 — 7. d5] 8. de5 de5 9. ♖d8 ♖d8 10. ♖d5 ♖d7 11. ♖g5 ♖f7 12. f4 [12. ♖f6!? ♖f6 13. e4] ♖g4 13. fe5 ♖e5 14. ♖f4 ♖f4 15. ♖f4 c6= R. Byrne—Pelikan, Mar del Plata 1961

34 7... ♖a6 8. 0-0 e5 9. de6 ♖c5 10. ♖g5 ♖b8 11. ♖e3 ♖e7 12. ♖d5 ♖d5 13. cd5 ♖b2 14. ♖b1 ♖f6 15. h4± Kotov—Toluš, SSSR (ch) 1958; 8... ♖c5± — 7... ♖bd7

35 9... ♖b8 10. ♖b1 ♖g4?! 11. ♖b5 ♖b6 12. ♖d2 ♖e5 13. b3 ♖d7 14. ♖e1± Farago—Hölzl, Hungary—Österreich 1975 — 19/78

36 16. ♖b3 ♖a6 17. ♖d3 ♖d7 18. ♖b5± Uhlmann—Pähtz, Halle 1974 — 18/95

37 8... ♖e5 9. ♖b3 ♖fd7 10. ♖e3 ♖g4 11. ♖d2 ♖c5 12. ♖c2 a5 13. ♖ad1 ♖d7 14. ♖f4 ♖e8= Bogoljubov—Tartakower, Karlovy Vary 1923; 9. b3 ♖e4 10. ♖e4 fe4 [10... ♖f3 11. ef3 fe4 12. ♖g5! ♖a1 13. ♖a1 ef3 14. ♖e1 ♖f7 15. ♖f1± Portisch—Menvielle, Las Palmas 1972] 11. ♖b1 ♖f5 12. ♖g5 ♖d7 13. ♖e4 ♖ae8 14. ♖b2 e6 15. de6± Tajmanov—Hort, Wijk aan Zee 1970

38 9. ♖f4 e5 10. de6 c6 11. ♖e3 [11. ♖c2?! ♖e6 12. ♖d1 ♖g4 13. ♖e6 ♖e6 14. c5 d5 15. e3 ♖e7 16. ♖e2 ♖ae8 17. ♖d2 f4 18. ♖f4 ♖f2!± Tajmanov—Lutikov, SSSR 1955] ♖e6 12. ♖d2 ♖g4 13. ♖e6 ♖e6 14. ♖g5=; 9. ♖b1 a5 10. ♖e3 e5 11. de6 ♖e6 [11... ♖e6 12. b3 ♖fd7 13. ♖d4!±] 12. ♖d5 ♖g4 13. ♖d2 c6 14. ♖df4= Ragozin—Lutikov, SSSR 1955; 9. ♖e3 e5 10. de6 ♖e6 11. ♖g5 ♖g4 12. ♖e6 ♖e3 13. ♖d8 ♖d1 [Vranešić—Formanek, London 1977] 14. ♖ad1±±

39 9... a5 10. b3 e5 11. de6 ♖e6 12. ♖b2 ♖e7 13. ♖ad1 ♖e8 14. e3 ♖c5 15. ♖f4± Szabo—Blom, Marianske Lazne 1961

40 10... ♖e6 11. b3 ♖g4 12. ♖b2 f4 [Enklaar—van der Weide, Amsterdam 1971] 13. ♖d5!±

41 14. ♖e3 b6 15. ♖ad1 ♖e7 16. ♖a8 ♖a8∞ Toth—Dely, Kecskemet 1972

42 8... e5 9. de6 ♖e7 10. 0-0 [10. h4!? ♖e6 11. h5] ♖a6 [10... ♖e6 11. ♖e6 ♖e6 12. ♖f4 ♖c4 13. ♖d6 ♖a6 14. ♖fd1 ♖h5 15. ♖g5±∞ Popov—Šahović, Plovdiv 1975] 11. ♖e1 [11. b3!? ♖e4 12. ♖e4 ♖a1 13. ♖d6 ♖d6 14. ♖d6 ♖f6 15. e4∞ Hartoch—van Baarle, Nederland 1971] ♖e6 [11... g5?! 12. ♖d3 ♖e4 13. ♖e4 fe4 14. ♖e4 ♖e6 15. ♖c2± Portisch—Naranja, Palma de Mallorca (izt) 1970] 12. e4±↑

43 9. 0-0 ♖a6 10. dc6?! bc6 11. ♖a4 ♖b8∞ Nowak—Sydor, Sandomierz 1976; 9. h4 e5 10. de6 ♖e6 11. ♖b3 [11. ♖e6?! ♖e6 12. ♖f4 ♖a6 13. ♖d6 ♖c4 14. ♖d2 ♖ad8 15. ♖c1 ♖g4± Korčnoj—Aronson, SSSR (ch) 1957; 11. b3 ♖a6 (11... ♖e4 12. ♖e4 ♖a1 13. ♖a3∞→; 11... ♖e7!?) 12. ♖d6 ♖f7∞] ♖f7 12. h5 ♖d7=

44 9... ♖a6!?

45 10. de6 ♖a6=

46 14. b3? e4!± Piasetski—Kovačević, Karlovac 1977 — 24/115

47 15... ♖c8 16. ♖c8 ♖fc8∞ Kovačević; 15... ♖f6!?

48 8... ♖h8 9. e4 e5 10. f4 cd5 11. cd5 ♖a6 12. fe5 de5 13. ♖h1 ♖b6 14. ♖e2 fe4 15. ♖f2 ♖f5= Thorbergsson—Vasjukov, Reykjavik 1968

49 9. dc6?! bc6 10. b4 ♖e6 11. b5 e4 12. ♖a4 ♖fd7 13. ♖g5 ♖b6 14. ♖c2 ♖e8 15. ♖ad1 ♖c4± Doda—Dobosz, Sandomierz 1976

50 11... ♖c8 12. ♖b2 ♖e7 13. ♖a4 ♖d7 14. e3 ♖ad8 15. ♖h3 ♖c7 16. ♖e1 ♖e6 17. ♖d1 ♖e8 18. f4± Tajmanov—Knežević, Slńčev Brjag 1974

51 16. ♖e4 de4 17. ♖g7 ♖g7= Tajmanov—Holmov, SSSR (ch) 1975

A87

1. d4 f5 2. c4 ♖f6 3. g3 g6 4. ♖g2 ♖g7 5. ♖f3

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1	...	b3 ²	♖b2	0-0	♖g5	♖c3	♖d3	♖f7	f3 ⁸	=
	0-0 ¹	d5 ³	c6 ⁴	♖e6 ⁵	♖f7	♖e8	h6	♖f7	♖bd7 ⁷	
2	...	0-0	♖c3	♖c2 ⁹	cd5	♖f4	♖fd1	♖ac1	♖b3	=
	...	c6	♖e4! ⁸	d5 ¹⁰	cd5	♖c6	♖e6	♖c8	♖a5 ¹¹	
3	...	...	d5	♖c3	♖e3	♖e4	♖d2 ¹⁵	cd5	♖b3	±
	...	...	♖a6 ¹²	♖c5 ¹³	♖fe4 ¹⁴	♖e4	cd5 ¹⁶	♖d6		

1. d4 f5 2. c4 ♖f6 3. g3 g6 4. ♙g2 ♙g7 5. ♖f3 0—0 6. 0—0 d6										
	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
4	b3 ♖e4 ¹⁷	♙b2 ♖c6 ¹⁸	♖e1 ♖g5 ¹⁹	e3 e5	d5 ♖e7	f4 ♖f7 ²⁰	♖c3 g5	♖d3 ♖g6	♙d2 ♙d7 ²¹	±
5	... e5	de5 ²² ♖g4 ²³	♖c3 de5	♙a3 e4 ²⁴	♙f8 ♙f8	♖d4 e3	f4 ♖f2	♙f2 ef2	♙f2 ♖a6 ²⁵	∞
6	... c6	♙b2 a5 ²⁶	♖bd2 ♖a6	a3 ♙c7	♙c2 ²⁷ ♙d7	c5 ♙h8	♙ac1 ♙ae8	♖c4 ♙e6 ²⁸	♙fd1 ♖e4 ²⁹	=
7	d5 c5 ³⁰	♖c3 ♖a6 ³¹	♙b1 ³² ♙b8 ³³	b3 ♖c7	♙b2 a6 ³⁴	e3 ³⁵ b5	♖e2 ♙d7 ³⁶	♙c3 ♖a8 ³⁷	♖f4 ³⁸ ♖e4 ³⁹	=
8		... ♙b8	♖e1 ♖c7	♖c2 ⁴⁰ b6 ⁴¹	a4 b6 ⁴¹	♙b1 ♖g4 ⁴²	h3 ♖e5	♖a3 a6	f4 ⁴³ ♖d7 ⁴⁴	±
9	♖c3 e6	♙c2 ⁴⁵ ♖c6 ⁴⁶	♙d1 ⁴⁷ ♙e7	♙b1 ⁴⁸ a5 ⁴⁹	a3 ♖d8	e4 fe4 ⁵⁰	♖e4 ♖e4	♙e4 ♖f7 ⁵¹	♙h3 ♙f6 ⁵²	±
10	... a5	♙g5 ⁵³ ♖bd7 ⁵⁴	♙d2 c6	♙ad1 ♙c7	♙h6 ♖b6	♙g7 ♙g7	b3 a4	♙fe1 ab3	ab3 ♖e4 ⁵⁵	±

¹ 5... ♖c6 6. ♖c3 ♖e4 7. ♖e4 fe4 8. ♖g5 [8. ♖e5 ♖e5 9. de5 c6 10. ♙c2 ♙e5 11. ♙e4 d6 12. h4 ♙a5 13. ♙d2 ♙b6 14. h5 ♙f5 15. ♙f5 gf5 = Smislov—Alexander, SSSR—England 1954] ♖d4 9. ♖e4±; 5... d6 6. 0—0 c6 7. d5 e5 8. de6 ♙e6 9. ♙c2 a5 10. ♙f4 ♖a6 11. ♙d1 d5 12. ♖g5 ♙g8 13. cd5 ♖b4 14. ♙c1 ♖bd5 15. ♖c3± Langeweg—Hort, Budva 1963

² 6. ♖c3 d6 7. 0—0 — 6. 0—0

³ 6... a5 7. ♙b2 a4 8. b4 c6 9. 0—0 d5 10. c5 [10. ♖e5 ♙e6±] ♖g4 11. a3 ♖d7 12. ♖g5 ♖df6 13. h3 ♖h6 14. ♖c3 ♖h5 15. ♖f3± Portisch—Haag, Hungary (ch) 1958; 6... d6 7. ♙b2 e5 [7... a5 8. 0—0 ♖a6 9. ♖bd2 c6 10. ♙b1± Eliskases—Ghitecu, Tel Aviv (ol) 1964] 8. de5 ♖g4 [8... ♖fd7 9. ♖c3 de5 (Panno—Pelikan, Buenos Aires 1966) 10. e4!±; 9. ♖d4 ♖e5 10. ♖c3±] 9. ♖c3 de5 10. h3 e4 11. ♙d8 ♙d8 12. hg4 ef3 13. ♙f3± Tukmakov—Cejtlin, Odesa 1976 — 22/121; 7... c6 8. 0—0 — 6. 0—0

⁴ 7... e6 8. ♖e5 ♖bd7 [Rabar—Joppen, Beograd 1954] 9. ♖d3 △ ♖d2-f3±

⁵ 8... ♖e4 9. ♖c3 ♙e6! 10. cd5 ♖c3 11. ♙c3 ♙d5 = O'Kelly—Zwaig, Sandefjord 1975; 9. cd5 cd5 10. ♖a3 ♖c6 11. ♖c2 ♙e6 12. ♖ce1 △ ♖d3±; 9. ♖bd2 ♖d7 10. ♙c1 ♖df6 11. ♙c2 ♖g4 12. cd5 cd5 13. h3 ♖gf6 14. ♖e5 ♙e6 15. ♖e4 ♖e4 [Gligorić—Joppen, Beograd 1954] 16. ♙c7±

⁶ 13. cd5 cd5 14. ♙b5 e6 15. ♖a4 ♖c6 16. ♖c5 ♖e4! 干 Portisch

⁷ 14. e4? dc4 15. bc4 ♖b6! 干 Portisch—Smislov, Portorož (m) 1971 — 11/61; 14. cd5 ♖d5! [14... cd5? 15. e4±] 15. ♖d5 ♙d5 = Portisch

⁸ 7... b6?! 8. d5 cd5 9. cd5 ♙b7 10. e4 fe4 11. ♖g5 ♖a6 12. ♖e4 ♙c8?! 13. ♖f6 ef6 14. ♙e3 ♖c5 15. b4± Korčnoj—Marszałek, Oberhausen 1961; 12... ♖e4!?; 7... d5 8. cd5 cd5 9. ♖e5 ♙e6 10. ♖f4 ♖c6 [10... ♖bd7!?] 11. ♖a4 ♖d7 12. ♖c6 bc6 13. ♙d2 ♙f7 14. ♙ac1 ♖b6 15. ♖c5 ♖c4 16. ♙c3 ♙e8 17. ♖d3 ♙b6 18. e3 ♙ec8 19. b3± Miles—Bronštejn, Hastings 1975/76

⁹ 8. d5 ♖c3 9. bc3 ♖a6 [9... ♙c3 10. ♙b1 ♖a6 11. ♙h6 ♙g7 12. ♙g7 ♙g7 13. ♙d4 ♙g8 14. e4±↑ Samkovič—Kotkov, SSSR 1958] 10. e4 d6 =

¹⁰ 8... ♖c3 9. ♙c3 d6 10. b3 ♖d7 11. ♙b2 e5 12. de5 ♖e5 13. ♖e5 ♙e5 14. ♙d2 ♙f6 15. ♙ab1 ♙e6 = Whiteley—Zwaig, Hastings 1976/77

¹¹ 14. ♙b4 ♙c4 15. ♙a3 ♖c6 = Langeweg—Zwaig, Amsterdam 1977

¹² 7... ♖e4 8. ♖fd2!±

¹³ 8... ♙e8 9. ♙b1 e5 10. de6 de6 [10... ♙e6 11. b3 d6 12. ♙a3±] 11. ♙f4 ♙f7 12. ♖e5 ♙e7 13. ♙d6± Grigorjan—Kundšin, SSSR 1960

¹⁴ 9... ♙a5 10. ♙d2 ♖a4 11. ♖a4 ♙a4 12. b3 ♙a6 13. ♖d4 cd5 14. cd5 ♙d6 15. ♙fd1 ♙d5 16. ♙b4 ♙f7 17. ♖g5 ♙e8 18. ♙b7± Darga—Cobo, La Habana 1964

¹⁵ 11. ♙d4!?

¹⁶ 11... ♙b2?! 12. ♖e4 fe4 13. ♙e4 ♙a1 14. ♙a1± → Tajmanov

¹⁷ 7... ♖c6 8. ♙b2 ♙e8 9. d5 ♖d8 10. ♙c2 ♙d7 11. ♖c3 e5 12. de6 ♖e6 13. ♖d5 c6 14. ♖f6 ♙f6 15. ♙ad1± Kan—Kuzminiĥ, SSSR 1950; 7... e6 8. ♙b2 ♖bd7 [8... ♖e4 — 7... ♖e4] 9. ♙c2 ♙e7 [9... ♖e4!?] 10.

♠c3 c6 11. ♠a3 e5 12. de5 ♠e5 13. ♠ad1 ♠f7
14. e3± Berg—Hasenfuss 1937

18 8... c5 9. ♠c1 cd4 10. ♠d4 ♠b6 [10...
♠c6!?] 11. ♠b5 a6 12. ♠5c3 ♠c6 13. ♠e4 fe4
14. ♠g7 ♠g7 15. ♠e4± Portisch—Gasztonyi,
Hungary (ch) 1957; 8... ♠d7 9. ♠c2 ♠df6
10. ♠bd2 e6 11. ♠e1 ♠d2 12. ♠d2 ♠e7 13.
♠d3± Petrosjan—Kaisauri, Vilnius 1978 —
26/109; 8... e6 9. ♠c3 ♠d3 10. ♠c3 ♠d7 11.
♠c1 ♠e7 12. ♠b4 ♠b8 13. ♠e1 b6 14. e4
fe4 15. ♠e4 ♠b7 16. d5 e5 17. ♠e1 ♠h6 18.
♠d2± Gligorić—Benkö, Buenos Aires 1955

19 9... e5 10. d5 ♠e7 11. e3△ f3, f4±

20 12... ef4 13. ♠g7 ♠g7 14. ef4±

21 16. ♠ae1± Csom—Holm, Skopje (ol)
1972 — 14/122

22 8. ♠c3 ♠c6 9. ♠b1 e4 10. ♠e1 d5 11.
♠c2 b6 12. ♠e1 dc4 13. bc4 ♠a5 14. ♠a3 ♠g4
15. e3 c5± Csom—Planinc, Amsterdam 1974

23 8... de5 9. ♠c2 ♠c6 10. ♠a3 ♠f7 11.
♠g5 ♠d7 12. ♠c6 [12. ♠e6 ♠d4 13. ♠d4 ed4
14. ♠d2 c6 15. b4± Savon—Lutikov, SSSR
(ch) 1969] bc6 13. ♠e6 ♠e8 14. ♠g7 ♠g7 15.
♠d2±

24 10... ♠e8 11. ♠d8 ♠d8 12. ♠d5 ♠a6
13. ♠ad1 ♠e6 14. ♠g5±↑ Tajmanov

25 𐄀𐄀 Wexler—Uhlmann, Buenos Aires
1960

26 8... ♠c7 9. ♠bd2 ♠e8?! 10. d5! cd5
11. cd5 ♠d5 12. ♠g7 ♠g7 13. ♠c1 ♠d7 14.
e4 ♠f6 15. e5± Lebrede—Villareal, Mexico
1978 — 25/111; 9... ♠bd7!?!; 9... ♠a6
— 8... ♠a6; 8... h6 9. ♠c2 ♠e8 [9... g5
10. ♠c3 ♠h8 11. ♠ad1 ♠e8 12. d5△ e4±
Holmov—Klavin, SSSR 1955] 10. ♠bd2 ♠bd7
11. e4 f4 12. ♠h4 fg3 13. hg3 e5 14. c5 dc5 15.
dc5△ ♠c4± Alvarez—Letelier, Mar del Plata
1960; 8... e5 9. de5 ♠g4 10. ♠bd2 ♠e5 11.
♠c2 ♠bd7 12. ♠ad1 ♠e7 13. ♠a3 ♠c5 14.
b4 ♠e6 15. b5± Najdorf—Johannessen, La
Habana (ol) 1966; 8... ♠e4 9. ♠bd2 d5 10.
♠c2 ♠d7 [10... ♠e6 11. ♠ac1 ♠h6 12. e3
♠d7 13. cd5 ♠d5 14. ♠c4± Hartoch—Zwaig,
Raach 1969] 11. ♠ac1 [11. cd5 cd5 12. ♠fc1
♠df6 13. ♠e5 ♠e6△ ♠c8, ♠b6= Benkö—
Menvielle, Las Palmas 1972] ♠df6 12. cd5 cd5
13. ♠c7±; 8... ♠a6 9. ♠bd2 e5 [9... ♠c7
10. a3 ♠d7 11. ♠c1 ♠ae8 12. b4 ♠b8 13. ♠b3
♠h8 14. a4±↑ Csom—Espig, Kecskemet 1972]
10. de5 ♠d7 11. ♠a3 ♠e5 12. ♠b1 ♠f3 [12...
♠e8?! 13. b4 ♠d7 14. b5 ♠c5 15. ♠e5 ♠e5
16. ♠c5 dc5 17. ♠b3± Polugajevski—Lutikov,
SSSR (ch) 1969] 13. ♠f3! ♠c5 14. b4±

27 11. ♠e1 ♠d7 12. e4 ♠e4 13. ♠e4 fe4
14. ♠e4 ♠f5 15. ♠e1 ♠ae8= Bouwmeester—
Stahlberg, Zevenaar 1961

28 14... dc5 15. dc5 ♠c5 16. ♠a5 ♠a5 17.
b4±

29 16. ♠fd2= Portisch—Uhlmann, Stock-
holm (izt) 1962

30 7... ♠bd7 8. ♠d4 ♠c5 9. ♠c3 a5 10.
b3 e5 11. de6 c6 12. ♠a3 ♠e7 13. ♠c1 a4 14.
b4 ♠e6 15. e3 ♠g4 16. b5± Eizenstadt—Novi-
kov, SSSR 1956; 7... ♠a6 8. ♠d4 ♠d7 9.
♠c3 ♠e8 10. ♠e1?! ♠c5 11. ♠c2 c6 12. ♠b3
♠ce4 13. ♠e4 fe4 14. ♠e4 ♠f7± Prahov—
Bertholdt, Bad Salzungen 1960; 10. ♠b3!?!±;
7... c6 8. ♠d4 ♠b6 [8... c5 9. ♠f3 ♠a6 10.
♠c3 ♠c7 11. a4 ♠h8 12. ♠b1± Kočijev—
Talj, SSSR 1978 — 26/110] 9. ♠c3 ♠e4! 10.
♠e4 ♠d4 [10... ♠d4 11. ♠g5 ♠g7 12. ♠b1
♠a6 13. ♠b3 ♠h8 14. c5!± Borisenko—Nikola-
jevski, SSSR 1966 — 2/59] 11. ♠d4 ♠d4 12.
♠g5 c5= Judovič; 12... ♠d7△ ♠a6= Taj-
manov; 8. ♠c3 — A 88

31 8... ♠bd7 9. ♠c2 ♠b6 10. b3 e5 11.
de6 d5 12. cd5 ♠fd5 13. ♠d5 ♠d5 14. ♠g5
♠b6 15. e7 ♠e8 16. ♠ad1 ♠e6 17. ♠c1△
♠g5± Minev—Larsen, Halle 1963

32 9. e4 fe4 10. ♠g5 ♠g4 11. ♠b3 ♠b6 12.
♠ge4 ♠e4 13. ♠e4 ♠b3 14. ab3 ♠b4= Bouw-
meester—Bronštejn, Amsterdam 1968

33 9... ♠d7 10. b3 ♠c7 11. a4 a6 12. b4
cb4 13. ♠b4 ♠b8 14. ♠b3± Petrosjan—Ma-
tulović, Sarajevo 1972 — 13/100; 11... b6!?

34 11... b5 12. cb5 ♠b5 13. ♠b5 ♠b5 14.
♠d2 ♠a6 15. ♠e1 ♠b8 16. ♠c2± Novikov—
Aleksejev, SSSR 1974

35 12. ♠c2 b5 13. ♠d2 b4 14. ♠d1 e6 15.
de6 ♠e6= Dunkelblum—Szabo, Tel Aviv 1958

36 13... a5 14. ♠f4 a4 15. h400 Keene—
Jansa, Nice (ol) 1974 — 17/109

37 14... ♠ce8 15. ♠g5±; 15. ♠f4± Keene

38 15. ♠g5 ♠h600 Keene—Ree, Paington
1970

39 16. ♠g7 ♠g7 17. ♠c2 bc4 18. bc4 ♠a5=
Keene—Matulović, Siegen (ol) 1970

40 10. ♠d3 ♠d7 11. b3 ♠e4 12. ♠b2 [12.
♠e4? fe4 13. ♠c2 ♠h3± Rukavina—Larsen,
Leningrad (izt) 1973 — 15/96] ♠b4 [12... b5
13. ♠e400] 13. ♠e3 ♠c3 14. ♠c3 f4= Larsen

41 11... a6 12. a5 ♠g4 13. ♠a3 b5 14.
ab6 ♠b6 15. ♠a4 ♠b8 16. b3 ♠d7 17. f3±
Vaganjan—Matulović, Vrnjačka Banja 1971

42 12... e5!?

43 15. ♠d2 ♠d7 16. f4 ♠f7 17. ♠h2 e5
18. de6 ♠e6= Korčnoj—Talj, Moskva (m)
1968 — 5/(10)

44 16. e4! fe4 17. g4!±

45 8. b3 ♠c6 9. ♠b2 e5 10. de5 de5 11. ♠d8
♠d8 12. ♠fd1 ♠d1 13. ♠d1 e4 14. ♠e1 ♠e6=
Ivkov—Menvielle, La Habana (ol) 1966

46 8... ♠e7 9. e4 ♠e4 10. ♠e4 fe4 11. ♠e4
♠c6 12. ♠g5 ♠f7 13. ♠ad1 ♠d7 14. ♠h4
♠ae8 15. ♠h6± Gligorić—Stoltz, Helsinki (ol)
1952

47 9. d5 ♖b4 10. ♖b3 ♗a6 11. ♗e3 ♗g4=; 9. ♗e3 ♖e7 10. ♖ad1 ♗d8 11. ♗c1 d5 12. b3 ♗f7 13. ♗b5 ♖d8 14. ♗e5 ♗d6 15. ♗a3 a6= Cvetkov—Stoltz, Marianske Lazne 1951; 9. b3 ♖e7 10. ♗b2 e5 11. de5 de5 12. ♗d5 ♖d6 13. ♖fd1 ♗d5 14. cd5 ♗b4 15. ♖c4± Johansson—Menvielle, La Habana (ol) 1966

48 10. d5? ♗e5 11. de6 ♗c4 12. ♗b5 a6 13. ♖c4 ab5 14. ♖b5 ♗e4 15. ♗d4 c6 16. ♖b3 d5± Altšin—Vinogradov, SSSR 1960; 10. e4 fe4 11. ♗e4 e5 12. de5 ♗e4 13. ♖e4 de5= Podgajec—Talij, SSSR (ch) 1969; 10. a3!?

49 10... e5? 11. de5 de5 12. ♗d5 ♗d5 13. cd5 ♗d8 14. b4± Euwe; 14. ♗e3± Filip; 10... ♗d7? 11. b4 ♖ae8 12. b5 ♗d8 13. ♗a3±

50 12... e5 13. ♗g5 c6 14. c5!± Talij

51 14... e5 15. de5 ♗f5 16. ♖d5 ♖f7 17. ♖a1 de5 18. ♗g5± Euwe

52 16. ♗d2 d5 [16... e5!?] 17. ♖e2 dc4 18. ♗f4 ♗d6 19. ♗g5± Talij—Botvinik, Moskva (m) 1960

53 8. ♖b3 ♗c6 9. d5 ♗b4 10. ♗g5 ♗a6 11. ♗e3 ♗g4 12. ♗d2 ♗c5 13. ♖c2 h6oo Ca-fure—Pelikan, Argentina (ch) 1965; 11. ♖c2=

54 8... ♗c6 9. d5 ♗e5 10. ♗e5 de5 11. ♖d2 e4 12. ♖ad1 [12. ♗h6 ♗h6 13. ♖h6 e6 14. ♖fd1 ♖e7 15. ♖e3 ♗g4= Rossetto—Pelikan, Mar del Plata 1966] ♗g4 13. f3 ♗e5 14. b3± Smislov—Pelikan, Mar del Plata 1966

55 16. ♖c2± Guimard—Pelikan, Mar del Plata 1966

A 88

1. d4 f5 2. c4 ♗f6 3. g3 g6 4. ♗g2 ♗g7 5. ♗f3 0—0
6. 0—0 d6 7. ♗c3 c6

	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1	♗g5 ¹ ♗bd7 ²	♖d2 ³ e5 ⁴	♗h6 ⁵ ♖e7	♗g7 ♗g7	de5 de5	♖ad1 ♗c5 ⁶	♖d6 ⁷			=
2	♖el ♗e4 ⁸	♖d3 ⁹ ♗c3	bc3 e5	e4 ♖a5 ¹⁰	♗g5 d5 ¹¹	cd5 ¹² fe4	♖e4 cd5	♖c2 e4	♗e5 ♗c6 ¹³	=
3	b3 ♗a6 ¹⁴	♗b2 ♗c7 ¹⁵	♖c2 ¹⁶ ♖b8 ¹⁷	a4 a5	♖ad1 ♗a6	d5 ♖b6	♗d4 ♗d7	e3 ♗c5	♖b1 ♖be8 ¹⁸	=
4	... a5	♗b2 ♗a6 ¹⁹	♖c2 ²⁰ ♖c7 ²¹	♖ad1 e5 ²²	c5 e4 ²³	cd6 ♖d6	♗e5 ♗b4	♖b1 ♗e6		=
5	♖c2 ♗h8 ²⁴	♗g5 ²⁵ ♗e6	d5 cd5	♗d4 ♗g8	cd5 ♗a6	♖fd1 ♖c8	♖d2 ²⁶ ♗c5	♗f6 ²⁷ ♗f6	e3	=
6	... ♗a6	♖d1 ²⁸ ♖e8	b3 ²⁹ h6	♗b2 g5 ³⁰	d5 c5	♗e1 ♖h5	e3 f4	ef4 gf4	♖e2 ³¹	=
7	... ♖c7	e4 ³² fe4 ³³	♗e4 ♗e4 ³⁴	♖e4 ♗f5	♖h4 e5	de5 de5	♗h6 ♗a6	♖ad1 ♖ae8	♖g5 ♗h6 ³⁵	=
8	d5 cd5 ³⁶	cd5 ♗a6 ³⁷	♗e3 ³⁸ ♗d7	♗d4 h6	♗d2 g5	e4 fe4	♗de4 ♗f5	♖e1 ³⁹ ♗c7 ⁴⁰	♖d2 ♖d7 ⁴¹	±
9	... ♖c7	♗d4 ⁴² c5 ⁴³	♗c2 ⁴⁴ ♗bd7	♖b1 ⁴⁵ a6	b3 ♗e5	♗b2 ♖b8	f4 ♗f7	a4 ⁴⁶ ♗d7	♖d3	±

1. d4 f5 2. c4 ♗f6 3. g3 g6 4. ♗g2 ♗g7 5. ♗f3 0—0 6. 0—0 d6
7. ♗c3 c6 8. d5 e5 9. de6⁴⁷ ♗e6

	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
10	b3 ⁴⁸ ♗e4 ⁴⁹	♗e4 ♗a1 ⁵⁰	♖d6 ⁵¹ ♖d6 ⁵²	♗d6 ♗c8 ⁵³	♗g5 ♗f6	♗f6 ♖f6	♗c8 ♗a6	♗e7 ♗f8	♗c6 bc6 ⁵⁴	±
11	... ♗a6	♗b2 ⁵⁵ ♗c5 ⁵⁶	♖c2 ♖e7	♗g5 ♗d7	♖ad1 ♖ad8	b4 ♗e6	♗e6 ⁵⁷ ♗e6	b5 ♗c4	bc6 bc6 ⁵⁸	=
12	♖d3 ♗e4 ⁵⁹	♗d4 ⁶⁰ ♗f7	♗e4 ⁶¹ fe4	♗e4 ⁶² ♗d7	♗g5 ⁶³ ♗e5	♗f7 ♖f7	♖c2 ♖d7	♗f4 ⁶⁴		±

	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
13	... bd7	f4 b6 ⁶⁵	b3 e4 ⁶⁶	d4 c3	e6 e7	d2 ⁶⁷ e6 ⁶⁸	c3 ae8 ⁶⁹	g7 g7	e3 f6 ⁷⁰	±
14	... a6	g5 ⁷¹ c8 ⁷²	f4 h5 ⁷³	d6 ⁷⁴ f4	f4 h6	f3 g5	c1 e6	d1 f6	d4 ⁷⁵	±

¹ 8. f4?! h6 9. c2 e8 10. d5 g5 11. d2 h5 12. e3 c5 13. a3 bd7 14. b5 e8 15. c3 e5 干 Stahlberg—Nej, Erevan 1965; 8. b3?! h8 [8... b6 9. b6 ab6 = Keller—Bogoljubov, Dortmund 1951; 8... a6 9. d1 c7 (9... c7?!; 9... e8!?) 10. d5 c5 11. c2 e5 12. de6 e6 13. f4 ead8 14. g5 e7 = Novotelnov—Hasin, SSSR 1956] 9. d1 [9. f4 h6 10. ead1 e8 11. c1 a6 12. a3 e5 13. d5 c5 14. c2 cd5 15. cd5 d7 干 Wexler—Panno, Mar del Plata 1968] a6 10. d5 [10. h3 e8 11. a3 e4 12. g5 c3 13. bc3 h6 14. f3 f7 15. d5 c5 干 Naranja—Larsen, Manila 1974] c5 11. c2 cd5 12. e3 c4 13. d5 g4 14. d2 e3 15. e3 f6 干 Marović—Lombardy, Banja Luka 1976; 8. b1?! e4 9. f4 h6 10. c2 c3 11. bc3 [11. c3!?!] g5 12. c1 e5 干 Suetin—Smejkal, Ljubljana—Portorož 1973 — 15/95; 8. b4 a5 9. b5 e5 =; 8. d3 h8 9. g5 e6 10. f1 bd7 11. b3 d5 12. cd5 d5 13. d5 cd5 14. f4 b6 15. e1 ac8 = Bilek—Holmov, La Habana 1965

² 8... h6 9. f6 f6 [9... ef6 10. e3 e8 11. d2 d7 12. f1 f8 13. b4 a5 14. b5 h5 15. e1 干 Luckis—Pelikan, Argentina 1969] 10. e4 e5 11. ef5 gf5 12. de5 de5 13. c2 a6 14. ead1 e7 15. h3 [Guimard—Pelikan, Mar del Plata 1968] g7 16. h4 f6 =

³ 9. b3 c7 10. ead1 e5 11. c5 d5 12. e5 e5 13. de5 e5 14. e3 e7 15. d4 e6 16. e3 f7 17. e2 g5 干 Nedeljković—Fuderer, Jugoslavija (ch) 1951

⁴ 9... c7 10. ead1?! e5 11. de5 de5 12. h6 h6 13. h6 e4 14. d4 e5 15. c1 d7 16. b3 ae8 干 Usači—Štejn, SSSR 1957; 10. h6 e5 11. g7 g7 12. de5 [12. e3!?!] de5 13. e4! fe4 14. g5 ±

⁵ 10. de5 de5 11. h6 e4 12. g7 g7 13. e1 e5 14. c1 e6 15. b3 a5 干 Szabo—Hasenfuss, Kemerli 1939

⁶ 13... e4! 干

⁷ Abrošin—Liebert, corr. 1957

⁸ 8... a6 9. b3 [9. a3 c7 10. b4 d7 11. b3 ae8 12. c5 干 Schwarz] a5 [9... e4!?!] 10. d2 c7 11. e4 e4 12. e4 fe4 13. e4 f5 14. e3 c5 [14... e5!?!] 15. c3 g4 16. h3 cd4 17. d4 干 Popov—Eising, Wijk aan Zee 1974; 8... c7 9. e4 fe4 10. e4 e4 11. e4 e5 12. de5 de5 13. g5 h6 14. d2 f5 15. e1 d7 干 ae8 = Bondarevski—Liebert, Rostov 1961; 8... h5 9. h3 e5 10. de5 [10. e4 ed4 11. d4 f4 12. g4 f6 13. ce2

b6 干 Gheorghiu—Sax, Teesside 1972 — 13/101] de5 11. d8 d8 12. e4 e8 =

⁹ 9. c2 c3 [9... d5 10. e3 干 e2-f4-d3 ±] 10. bc3 e5 干

¹⁰ 11... fe4!?!; 11... d5!?!?

¹¹ 12... e8?! 13. h4 f4 14. gf4 h6 15. h6 h6 16. g3 g7 17. g6 f8 18. f5 f5 19. ef5 e4 20. f6 ± → Holmov—Banik, SSSR (ch) 1962

¹² 13. e5 de4 14. c2 d7 =

¹³ Tajmanov

¹⁴ 8... e8 9. b2 h6 10. c2 g5 11. e4 ±; 8... c7 9. a3 d8 [9... a5 10. c1 a6 11. d5 d8 12. d4 e5 13. de6 c5 14. d2 a4 15. b4 e6 16. d5! ± Pirc—Fuderer, Jugoslavija (ch) 1953] 10. c2 e5 11. de5 de5 12. ead1 ± Euwe

¹⁵ 9... h8 10. d2 c7 11. d5 cd5 [11... e5!?!] 12. d5 cd5 13. cd5 d7 14. eac1 b6 15. d4 a6 16. c7 干 Csom—Ciocaltea, Ljubljana—Portorož 1973; 9... b8 10. d5 e5 11. de6 e6 12. g5 c8 13. d2 h6 14. f3 c5 15. ead1 ± Birbrager—Litikov, SSSR 1966; 9... d7 10. e1 a5 11. e4 fe4 12. e4 ae8 13. eg5 c7 14. d2 d2 15. d2 h6 16. f3 g5 [Panno—Bronštejn, Amsterdam (ct) 1956] 17. e2 ±; 9... h5 10. d5 e5 11. de6 e6 12. d2 e7 13. ead1 ead8 14. d4 c8 15. a3 c5 16. b4 e4 17. e4 fe4 18. f4 ef3 19. ef3 f7 = Razuvajev—Litikov, SSSR 1976; 9... c7 10. c1 e5 11. b5 d8 12. de5 de5 13. d6 e4 14. g5 e7 15. h4 h6 16. c8 ac8 17. h3 h5 = van Scheltinga—van der Weide, Wijk aan Zee 1973

¹⁶ 10. e1!?! 干 e4

¹⁷ 10... h5 11. d5 e5 12. de6 e6 13. e3 e7 14. a3 ead8 15. ead1 a6 16. d2 c5 17. f1 b5 = Pelc—Litikov, SSSR 1961; 10... h8 11. ead1 d7 12. e3 e8 13. f1 ead8 14. d2 h5 15. d5 f7 = Brzozka—Bronštejn, Miskolc 1963

¹⁸ Smislov—Litikov, SSSR 1976

¹⁹ 9... e4 10. c1 d5 11. cd5 cd5 12. e5 e6 13. a4 d7 14. f3 ef6 15. d2 ± Portisch—Zwaig, Raach 1969; 9... c7 10. d5 a6 11. d4 d7 12. b1 [12. e4 fe4 13. e4 e4 14. e4 c5 15. g2 a4 干 Baumbach—Ghitescu, Zinnowitz 1964] c5 13. c2 f4 14. b1 fg3 15. hg3 b6 16. a1 ac8 17. e3 a4 = Averkin—Knežević, Dubna 1976

20 10. a3?! d7 11. d5 e4 12. d4 c3 13. c3 b6 d c5 干 Živković—Šahović, Jugoslavija (ch) 1974; 10. c1 d7 11. d5?! c5 12. c2 b6 13. d2 a4 14. ba4 a6 15. b1 a4 干 Jakobsen—Zwaig, Raach 1969

21 10... d4 11. b1 d a3 ±

22 11... d7 12. a3 ae8 13. d5 e5 14. de6 e6 15. d4 c8 = Stoltz—Kostić, Bled 1950; 11... h8 12. d5 c5 13. d4 d7 14. e3 ac8 15. b1 b6 = Kovacs—Knaak, Polanica Zdroj 1975

23 12... ed4 13. cd6 d6 14. d4 ±; 12... dc5 13. de5 g4 14. a4 ± Pachman—Gerusel, Mannheim 1975

24 8... h6? 9. h4! [9. d1 e8 10. d5 cd5 11. cd5 a6 12. d4 d7 13. b3 f7 = Polugajevski—Liebert, Reykjavik 1957] e8 10. f4 d e4 ± Liebert; 8... h5 9. b3 e5 10. de5 de5 11. a3 e8 12. ad1 f6 13. d6 e6 = B. Ilijevski—Knežević, Skopje 1967; 9. d5! ±

25 9. b3 e6 10. b2 g8 11. ad1 bd7 12. e3 [12. c5?! dc5 13. dc5 c7 干; 12. e4 fe4 13. e4 c7 14. fe1 ae8 =] c8 13. e1 b5 14. cb5 cb5 15. e2 a6 = Bolbochan—Apscheneek, Buenos Aires (ol) 1939

26 14. db5 d4 15. b3 a5oo

27 15. b3 ce4 16. e4 e4 17. e4 fe4 18. e3 f5! 干 Mecking—Botvinnik, Hastings 1966/67 — 3/78

28 9. dd2?! h5 10. d5 e5 11. de6 e6 12. b3 f4 13. ad1 f5 14. c1 g5 15. e1 e7 干 ↑ Lisicin—Lutikov, SSSR 1955; 9. a3?! e8 [9... c7 10. d1 e8 11. d5 d7 12. dc6 bc6 13. h3 e6 14. b4 a5 = Averbah—Hasin, SSSR (ch) 1956; 9... h5 (Hernandez—Knežević, Varna 1976 — 21/83) 10. d1 e8 11. d5 =; 9... h8 10. g5 e6 11. b3 c8 12. d3 g8 13. ad1 a5 d e5 干 Zamihovski—Borisenko, SSSR 1956] 10. d5 e5 11. de6 e6 12. b3 d5 13. cd5 d5 14. b2 f4 干 Beninson—Pelikan, Argentina 1959; 9. b3 e8 10. a3 b8 11. b4 c7 12. ad1 h8 13. d5 cd5 14. cd5 d7 15. d4 c8 = Doda—Berthold, Leningrad 1960

29 10. d5 h6?! 11. d4 e5 12. de6 e6 13. e4 c4 14. ef5 ± Eliskases—Pelikan, Argentina (ch) 1960; 10... cd5 11. cd5 d7 12. d4 c8 =; 10... e5!?

30 11... e5 12. de5 de5 13. a3 [13. e3?! e4 14. e1 g4 15. e2 e5 干 ↑ Goldenberg—Pelikan, Argentina (ch) 1960] f7 14. d6oo

31 Goldenberg—Pelikan, Mar del Plata 1961

32 9. g5 e5 10. de5 de5 11. e4 a6 12. ef5 f5 13. e2 ae8 14. d2 c5oo Fuderer—Dimc, Jugoslavija (ch) 1953; 9. b3 e5 10. de5 de5 11. a3 d8 [11... e8 12. ad1 f8 13. f8 f8 14. e4 f4oo Ščerbakov—Volović, SSSR 1966] 12. e4 fe4 13. g5 f5

14. ge4 e4 15. e4 d7 [D. Keller—Nilsson, München (ol) 1958] 16. e2 ef6 =; 9. e1 a6 [9... e5 10. de5 de5 11. e4 fe4 12. g5 ±] 10. e4 fe4 11. e4 f5 12. f6 [12. h4? g4 干 ↑ Urbanec—Vesely, ČSSR 1957] ef6 13. c3 =; 9. d1 a5 10. b3 a6 11. a3 e5 = Lokvenc—Hort, Marianske Lazne 1962

33 9... e5 10. de5 de5 11. ef5 f5 [11... gf5 12. e1 e8 13. e2 d7 14. g5 e4 15. f4 ± Koblenz—Ostrauskas, SSSR 1961] 12. e2 bd7 13. e3 ae8 14. h3 e4 15. e4 e4 = Filip—Nej, Beverwijk 1966

34 10... f5 11. h4 e4 12. e4 e6 13. e3 d7 14. f5 ef5 15. g2 ef6 = Starck—Liebert, DDR (ch) 1962

35 17. h6 g4 18. h3 h3 = Gofštejn—Bihovski, SSSR 1977

36 8... c5?! 9. c2 ±; 8... d7 9. d4 b6 10. e3 a6 11. b1 c5 12. b4 ce4 13. a4 c7 14. f3 g5 15. e4 ± Palatnik—Guljko, SSSR 1973; 8... a5 9. d4 [9. b3 cd5 10. cd5 a6 11. e3 d7 12. fcl fcl 13. d1 c5 14. d2 a4 干 O'Kelly—Liebert, Varna (ol) 1962; 9. a3 a6 10. d2 e5 11. b4 e4 12. dc6 bc6 干 Doležal—Liebert 1957; 9. d2 a6 10. b3 cd5 11. cd5 bd7oo] c5 10. dc6 [10. d3 g4 11. f3 (Ogaard—Akvist, Oslo 1974) d7 干] bc6 11. db5 b6oo Langeveg—Jansa, Amsterdam 1974 — 18/96; 10. g5! ± d 10... c4? 11. dc6 bc6 12. f6 f6 13. c6! + — Jansa

37 9... a5 10. e3 bd7 11. d4 c5 12. a4 d7 13. c5 dc5 14. b3 h8 15. ad1 e8 16. e4 ± → Vaganjan—Borngässer, Mexico 1977

38 10. d4 c5 11. h3 [11. b3 d7 12. b2 b6 13. c1 a5 = Schmidt—Pytel, Polska 1974; 11. b3 ce4 12. e3 c3 13. bc3 d7 14. c1 e8 15. c4 b6 = Kavalek—Ciocaltea, Harrachov 1966] a5 [11... d7 12. h2 c8 = Pytel—Eising, Wijk aan Zee 1974] 12. e3 d7 13. h2 h5 14. f4 a4 15. c1 a5 = Dunkelblum—Ciocaltea, Netanya 1965

39 15. d2 e4 16. e4 d4 17. d4 b6 = Langeweg—Pytel, Dortmund 1975

40 15... e4 16. e4 d4 17. d4 b6 18. d2 ±; 15... b6 16. c1 c5 17. b4 ±

41 17. ac1 ±

42 9. e4 cd5 10. cd5 fe4 11. g5 a6 [11... g4 12. e1 a6 13. ce4 e4 14. e4 e4 f5 15. h4 h6 (S. Sokolov—Antošin, SSSR 1963) 16. e6 ±] 12. ce4 e4 13. e4 f5 = Antošin

43 9... e8 10. e4 fe4 11. e4 c5 12. e6 e6 13. de6 e4 14. e4 c6 15. h4 ± → Čaplinski—Jablanovski, SSSR 1968

44 10. e6?! e6 11. de6 c6 12. e4 [12. b1 ab8 13. b3 c8 14. b2 h8 15. d5 d4 干 Barcza—Antošin, Hungary—RSFSR

1964] fe4 13. ♠e4 ♠e4 14. ♠e4 ♠h8 15. h4 ♠d4 16. ♠g2 ♠c8 17. ♠d5 ♠b4 干 Bertok—Antošin, Zagreb 1965

45 11. f4 a6 12. a4 ♠e8 13. ♠d3 ♠f8 = Szabo—Antošin, Budapest 1973

46 15. ♠d3 b5 16. ♠e3 ♠d7 = Toran—Talj, Skopje (ol) 1972

47 9. dc6 bc6 10. b3 [Simagin] e4!∞; 9. e4 cd5 [9... c5 10. ef5 gf5 11. ♠h4 ♠a6 12. f4 e4 13. ♠h3 ♠e8 14. a3 ♠ac7 15. ♠e3 △ ♠h5 ± Bertok—Knežević, Jugoslavija (ch) 1967; 11. ♠g5!?] 10. cd5 ♠a6 11. ef5 [11. ♠g5?! h6 12. ♠f6 ♠f6 13. ef5 gf5 干 Cvetkov—Kotkov, Bulgaria—RSFSR 1957] gf5 12. ♠h4∞

48 10. ♠g5?! ♠c4 11. b3 ♠f7 12. ♠a3 ♠e8 13. ♠f7 ♠f7 14. ♠c1 ♠a6 15. h4 ♠ac7 16. e4 f4 干 Ribli—Sax, Hungary (ch) 1971; 10. ♠d2 ♠bd7 11. ♠c2 ♠b6 12. b3 [12. ♠a4 ♠a4 13. ♠a4 ♠e7 干 Etruk—Holmov, SSSR 1965] d5 =; 10. ♠f4 ♠c4 11. ♠d6 ♠e8 12. ♠e5 ♠e6 13. ♠d3 ♠bd7 14. ♠d7 ♠d7 15. ♠fd1 ♠f6 = Aronson—Hasin, Moskva (m) 1956

49 10... h6 11. ♠d4 ♠f7 12. ♠b2 ♠a6 13. ♠c1 ♠e8 14. ♠c2 d5 15. cd5 ♠d5 16. ♠d5 ♠d5 17. ♠d2 ± ↑ Spiridonov—Stanciu, Bucuresti 1973 — 15/94; 13... d5!; 10... ♠h8 11. ♠a3 [11. ♠b2 ♠a6 12. e3 d5 13. cd5 ♠d5 = Najdorf—Panno, Mar del Plata 1968 — 6/127] ♠e8 12. ♠c2 ♠a6 13. ♠ad1 ♠a5 14. ♠b2 ♠d8 15. e3 ♠c7 16. ♠e2 ♠c5 17. ♠f4 ♠g8 18. ♠g5 ♠e7 19. h4 ± → » Čaplinski—Dmitriev, SSSR 1973; 13... ♠e7!; 10... a5!; △ ♠a6

50 11... fe4 12. ♠d4 ♠f7 13. ♠e4 ♠e7 14. ♠g2 c5 15. ♠c2 ♠a1 16. ♠a1 ♠c6 17. ♠c2 ± → / a1-h8 Kärner—Etruk, SSSR 1967

51 12. ♠d6 ♠e7 [12... ♠g7 13. ♠b7 ♠d1 14. ♠d1 ± Krogus—Elizarov, SSSR 1967 — 3/81] 13. e4∞; 12. ♠h6 ♠g7 13. ♠g7 ♠g7 14. ♠d4 ♠g8 15. ♠d6 ♠e7 16. e4 fe4 17. ♠e4 ♠d7 18. ♠e1∞ Buhman—Blehcin, SSSR 1968; 12. ♠g5!; ♠c7 13. ♠d6; 12. ♠eg5!;

52 12... ♠f7 13. ♠g5 ♠d6 14. ♠d6 ±; 12... ♠e8 13. ♠d8 ♠d8 14. ♠c5 ±; 12... ♠e8 13. ♠c5 ♠c8 14. ♠h6 ♠g7 15. ♠g7 ♠g7 16. ♠g5 ± Malich

53 13... b6 14. ♠g5 ♠f6 15. ♠f6 ♠f6 16. ♠e8 ♠f7 17. ♠g5 ♠e7 18. ♠e6 + — Malich

54 18... ♠c6 19. ♠g5 ± Malich; 18... bc6 19. ♠e5 ± Syre—Pährtz, DDR (ch) 1975 — 19/81

55 11. ♠a3 ♠a5 12. ♠d6? ♠fe8 13. ♠b2 ♠e4 14. ♠e4 ♠b2 15. ♠eg5 ♠ad8 — + Tajmanov; 11. ♠e3 ♠e7 12. ♠c1 ♠c5 13. ♠d4 ♠d7 [13... a5!;] 14. ♠d2 ♠e6 15. ♠f6 [Vaganjan—Knežević, Leningrad 1977 — 24/116] ♠f6 16. ♠fd1 ♠c5∞ Makaričev; 11. ♠g5!; ♠e7 12. ♠e6 ♠e6 13. ♠a3 ♠ad8 14. ♠c1 Tajmanov

56 11... ♠e7 12. ♠c2 d5 13. cd5 ♠d5 14. ♠d5 ♠d5 15. ♠g7 ♠g7 16. ♠g5 ♠g2 17. ♠g2 ♠c7 = Kimelfeld—Leonidov, SSSR 1969; 13... ♠b4!;

57 16. ♠f3 ♠c8 17. e3 [Uhlmann—Lutikov, Leipzig 1977 — 24/117] ♠g4! =

58 19. ♠c6 ♠e6 20. ♠b5 ♠c8 21. ♠c4 ♠c4 = O'Kelly—Botvinik, Palma de Mallorca 1967

59 10... ♠g4 11. b3 ♠a6 12. ♠b2 ♠c5 13. ♠d2 ♠e7 14. ♠g5 ♠c8 15. ♠ad1 ± Scanavina—Pelikan, Argentina 1961; 10... ♠h8 11. ♠f4 ♠e8 12. ♠g5 ♠g8 13. e4 ♠a6 14. ♠ad1 ♠c5 15. ♠e2 ♠e7 16. ♠fel ± Hübner—Åkvist, Oslo 1974

60 11. ♠e4 fe4 12. ♠e4 ♠f5 13. ♠h4 [13. ♠e3 ♠b6 14. a4 ♠a6 15. ♠b6 ab6 干 Margolit—Leonidov, SSSR 1960; 13... ♠e8!; 14. ♠b3 ♠a6 15. ♠b7 ♠c5 16. ♠b4 ♠e2 干 →] ♠h4 14. ♠h4 ♠e6 =

61 12. ♠e4 fe4 13. ♠e4 ♠d7 干 ↑

62 13. ♠e4 ♠e8 [13... ♠c4? 14. ♠c6 ±] 14. ♠g4 ♠d7 15. ♠g5 ♠c5 干 ↑

63 14. ♠d6?; ♠c5 15. ♠f7 ♠f7 16. ♠a3 ♠d4 17. ♠e3 ♠b2 18. ♠c5 ♠e2 干; 14. ♠f3 d5 15. cd5 ♠d5 16. ♠g5 ♠b6 干 ↑

64 Leonidov

65 11... d5 12. ♠g5 dc4 13. ♠d6 ♠f7 14. ♠e6 ♠e6 15. ♠e6 ♠h8 16. ♠c4 ±

66 12... d5 13. ♠g5 ♠d7 14. ♠e6 ♠e6 15. cd5 ♠fd5 16. ♠d5 ♠d5 17. ♠d5 ♠d5 18. ♠d5 cd5 19. ♠ac1 ±

67 15. ♠f8? ♠e2 16. ♠h1 ♠f4 17. gf4 ♠a1 干; 15. ♠g7? ♠e2 干

68 15... ♠e4 16. ♠g7 ♠g7 17. ♠b4 ±

69 16... ♠c3 17. ♠c3 ♠e2 18. ♠fel ♠h5 19. ♠e7 ♠f7 20. ♠ael ±; 17... d5!;

70 19. ♠ad1 ♠e5 20. ♠d2 ♠d7 21. ♠fd1 ± Uhlmann—Zwaig, Halle 1967 — 3/79

71 11. ♠f4 d5 12. ♠g5 ♠c5 13. ♠c2 ± ↑; 11... ♠a5!; 12. ♠g5 [12. ♠d6 ♠fd8 13. a3 ♠e8 14. b4 ♠d6 15. ba5 ♠d3 16. ed3 ♠c3 干; 12. ♠d6 ♠fe8 △ ♠ad8 干] ♠c5 13. ♠d6 ♠c4 = Leonidov; 13... ♠ad8!; 11... ♠e4 12. ♠d4 [12. ♠e4 fe4 13. ♠e4 ♠c5 14. ♠c2 ♠f5 15. ♠d2 ♠e4 16. ♠e3 ♠e8 17. ♠a3 ♠b6 18. ♠c1 d5 干 ↑ Nordström—Niklasson, Sverige (ch) 1974; 15. ♠d1 ♠b6 16. ♠d6 ♠fd8 17. ♠c5 ♠d1 18. ♠b6 ♠a1 19. ♠a1 ab6 干 →] ♠f7 13. ♠e4 fe4 14. ♠e4 ♠c5 15. ♠e3 ♠c4 =

72 11... ♠c5 12. ♠e6 ♠d3? 13. ♠d8 ♠c1 14. ♠b7 + —; 12... ♠e6 ±; 11... ♠e8 12. ♠f4 ♠b6 13. b3 ± Smejkal—Lutikov, Leipzig 1977; 11... ♠e7 12. ♠f4 ♠ad8 [12... ♠e8? 13. ♠d5! ♠d5 14. cd5 c5 15. ♠e6 ± Soos —

Honfi, Balatonfüred 1959] 13. ♖ad1 ♜g4 14. ♜e6 ♗e6 15. e4 ♜c5 16. ef5 gf5 17. ♗c2 ♜e5 18. b3± Fridštejn—Lutikov, SSSR 1958

⁷³ 12... h6 13. ♜f3 d5 14. ♖ad1±; 12... ♜e8 13. ♖fd1 h6 14. ♜f3 ♜e6 15. ♗e3! ♜c4

16. ♜h6± Keene—Wirthensohn, Hannover 1976 — 22/123

⁷⁴ 13. ♖ad1 ♜f4 14. gf4 h6 15. ♜f3 ♖f6 16. ♖d2 ♜e6= Csom—Sax, Budapest 1973

⁷⁵ Simagin—Hasin, SSSR 1956

A 89

1. d4 f5 2. c4 ♜f6 3. g3 g6 4. ♜g2 ♜g7 5. ♜f3 0—0
6. 0—0 d6 7. ♜c3 ♜c6

	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1	♗c2 ¹ e5 ²	de5 de5	♖d1 ♜d7 ³	♜e3 ⁴ ♜g4 ⁵	♜g5 ♗e8	♜d5 ♖c8	h3 ♜f6	♜f6 ♜f6	♜f6 ♖f6 ⁶	=
2	b3 ♜e4	♜b2 e5	de5 ♜c3	♜c3 de5	♗d5 ♜h8 ⁷	♗d8 ♖d8	♜g5 ♖e8	♜c6 ⁸ bc6	♖ad1 ♜g8 ⁹	±
3	d5 ♜e5	♗b3 ¹⁰ ♜ed7 ¹¹	♜e3 ¹² ♖e8 ¹³	♖ad1 ♜f8	♜d4 ♜h8	♜c1 ¹⁴ e5	de6 ♜e6	♜e6 ♖e6	c5 c6 ¹⁵	=
4		♜e5 de5	e4 ¹⁶ f4 ¹⁷	b4 ¹⁸ g5 ¹⁹	♖e1 a6	♜b2 ♗c8	♖c1 ♜g4	f3 ²⁰ ♜e3 ²¹	♖e3 fe3 ²²	±
5			... e6	ef5 ²³ ef5 ²⁴	♜e3 ²⁵ e4 ²⁶	♜d4 ♖e8	♖e1 b6	f3 ²⁷		±
6	... ♜a5	♗a4 ²⁸ c5 ²⁹	dc6 ♜c6 ³⁰	♖d1 ♗a5 ³¹	♗a5 ♜a5	♜d5 ♜d5	cd5 ♜d7	♖b1 ♖fc8 ³²		=
7		♜d2 c5 ³³	♗c2 ³⁴ a6 ³⁵	b3 ³⁶ ♜d7 ³⁷	♜b2 b5	♖ab1 ³⁸ ♖b8	e3 ³⁹ ♗c7 ⁴⁰	♜e2 ♜b7 ⁴¹	♜f4 ♜d8 ⁴²	±
8			... e5	a3 ⁴³ b6	b4 ♜b7	♜b2 ⁴⁴ ♗e7	♖ae1 ♜d8	e3 ♜f7	f4 ⁴⁵	=
9			a3 ♜d7	♗c2 ⁴⁶ ♗c7	b3 a6 ⁴⁷	♜b2 b5	♜d1! ⁴⁸ bc4	bc4 ♖ab8	♜c3 ♜g4 ⁴⁹	±
10		♗d3 c5 ⁵⁰	b3 ⁵¹ a6 ⁵²	♜b2 ♖b8	♖ae1 ⁵³ b5	♜a1 bc4	bc4 ♖b4 ⁵⁴	♜d2 ♜g4	a3 ♖b8 ⁵⁵	±

¹ 8. ♗b3?! ♜e4 9. ♜e3 ♜c3 10. bc3 e5 11. c5 ♜h8 12. cd6 cd6 13. de5 de5 14. ♜c5 ♖f6 15. ♖fd1 ♗e8干 Kuzminih—Vinogradov, SSSR 1945; 8. ♖b1 ♜e4 9. e3 e5 10. ♜e2 ♜h8 11. b4 a6 12. a4 ♗e8 13. b5 ♜a5 14. ♗c2 ♜e6 [Garcia—Haag, La Habana 1962] 15. de5 de5 16. ♜d2oo; 8. h3 a6 9. ♜e3 h6 10. d5 [10. ♖c1 g5 11. d5 ♜e5 12. ♜e5 de5 13. c5 ♜h8 14. ♗b3 ♗e8 15. ♗b4 f4干 Golombek—Gufeld, Kecskemet 1968] ♜e5 11. ♜e5 de5 12. f4=; 8. ♜g5 ♜e4 9. ♜e4 fe4 11. ♜d2 ♜d4 [10... ♜d4!?] 11. ♜e4 ♜f5= Cuellar—Alexander, Amsterdam (ol) 1954

² 8... ♜h8 9. b3 ♜d7 10. ♜b2 a6?! 11. d5 ♜a5 12. e4± Sudoplatov—Vasjukov, SSSR 1960; 10... e5!?

³ 10... ♗e7 11. ♜d5 ♜d5 12. cd5 ♜d8 [12... ♜b4 13. ♗b3 ♗d6 14. ♜d2 b5 15. a3 ♜a6 16. ♗b5+—Toran—de Greiff, Mar del Plata 1955; 12... ♜d4 13. ♜d4 ed4 14. ♜f4± Cioaltea] 13. ♜e3 ♖e8 [13... ♜f7 14. ♖ac1

e4 15. ♜d4± Benkner—Parliazos, Amsterdam (ol) 1954] 14. ♖ac1 e4 15. ♜d4 c6 16. dc6 ♜c6 17. ♜c6 bc6 18. ♗c6 ♜e6 19. b3 a5⬆ Koskinen—Cioaltea, Praha 1954

⁴ 11. ♜d5? e4! 12. ♜f6 ♜f6 13. ♜e1 ♜d4 14. ♗d2 ♜a4! 15. b3 ♜b3干 Bertok—Ghitescu, Reggio Emilia 1968/69 — 7/89

⁵ 11... e4 12. ♜d4 ♜g4 13. ♜c6 [13. ♜e6 ♜e3 14. fe3 ♜e6 15. ♖d8 ♖ad8 16. ♜d5 ♜e5干 Peev—Nikolajevski, Varna 1968 — 6/128] ♜e3 14. ♗c1 ♗e8 15. ♗e3 ♜c6 16. ♖d2=

⁶ 17. ♗c3 ♖f8= Sofrevski—Matulović, Jugoslavija (ch) 1966

⁷ 12... ♗d5? 13. cd5 ♜d4 14. ♜d4 ed4 [Thomas—Seitz, Nice 1931] 15. ♖ac1±

⁸ 15. ♖ad1 h6 16. ♜f7 ♜g8 17. ♜c6 bc6 18. ♜d8± Pomar—Paredes, Barcelona 1977; 15... e4±

⁹ 16... e4 17. ♜f7 ♜g8 18. ♜g7±; 16... ♜g8 17. ♜a5 h6 18. ♜h3 f4 19. ♜g2±

10 9. b3? ♖e4 10. ♖e4 ♗f3干; 9. c5? ♗f3 10. ♗f3 dc5 11. ♗e3 ♗d7! 12. ♗a4 b6 13. d6 ♗b8干; 9. ♗d2 c5 [9... c6 10. b3 (10. h3 ♗b6 11. ♗a4 ♗c7 12. f4 ♗f7 13. ♗c3 e5干 Tajmanov—Vinogradov, SSSR 1946) cd5 11. cd5 ♗e4 12. ♗de4 fe4 13. ♗e4 ♗h3 14. ♗g2 ♗g2 15. ♗g2 ♗g4♞ Horowitz—Kostić, Praha (ol) 1931] 10. h3 11. ♗c2 ♗b8 11. ♗?! ♗e8 12. f4 ♗eg4 13. ♗f3 ♗e4 14. ♗e4 fe4 15. ♗g5 ♗d4 16. e3 ♗e3干 Liebert—Holm, Aarhus 1971] ♗d7 11. ♗b1 ♗e8 12. f4 ♗f7 13. ♗c2 ♗c7 14. e4 e5 15. de6 ♗e6 16. ♗d3 ♗d4= Vaganjan—Borngässer, Athens 1971

11 9... ♗f3 10. ef3 e5 11. de6 ♗e6 12. ♗e1 ♗d7 13. f4 c6 14. ♗e3 ♗f7 15. ♗a3 ♗c4= Pilnik—Tartakower, Paris 1954/55

12 10. ♗d4 ♗c5 11. ♗c2 ♗d5 12. ♗d5 e6=

13 10... ♗c5 11. ♗c2 [11. ♗c5=] a5 12. ♗ad1 ♗d7= Troianescu—Ciocaltea, Romania (ch) 1952

14 13. ♗g5!?

15 17. cd6 ♗d6 18. ♗f4 ♗d1 19. ♗d1 ♗e7= Alatorcev—Vinogradov, SSSR 1951; 18. ♗f7!?

16 10. b3?! e4 11. ♗c2 c6 [11... e6 12. ♗a3 ♗f7 13. de6 ♗e6 14. ♗ad1 ♗e8= Ivkov—Larsen, Palma de Mallorca 1968 — 6/129] 12. dc6 bc6 13. ♗f4 ♗h5 14. ♗ad1 ♗a5 15. ♗d2 ♗e5干; 10. f4?! e4 11. ♗e3 ♗g4 12. ♗d4 e5 13. ♗c5 b6! [13... ef4 14. ♗f4 ♗f7 15. e3 g5♞ Krasnov—Vinogradov, SSSR 1962] 14. ♗f8 ♗f8♞→; 10. ♗e1 e4!♞; 10. ♗b3 e6 11. ♗d1 [11. ♗e3 ed5 12. cd5 ♗e8 13. ♗b5 ♗d6 14. a4 a6 15. ♗d6 cd6= Darga—Toran, Madrid 1957] ♗e7 [11... ed5 12. ♗d5 c6=; 12. cd5 ♗e8=] 12. ♗g5 h6 13. ♗f6 ♗f6 14. e4 [Schmid—Menvielle, Tel Aviv (ol) 1964] ♗b8=

17 10... fe4 11. ♗e4 ♗e4 12. ♗e4 ♗h3 [12... ♗f5 13. ♗e2 ♗d7 14. ♗g5 ♗f7 15. ♗ae1± Mencik—Seitz, England 1930] 13. ♗e1 ♗d7 14. ♗e3 ♗f5 15. ♗c2± Radulov—Kolarov, Varna 1968

18 11. b3 g5 12. ♗a3 h5 [12... g4?! 13. ♗e1 h5 14. ♗f4 ef4 15. e5 ♗d7 16. e6 ♗c3 17. ed7 ♗d7 18. ♗d3±; 12... a6 13. ♗c1 ♗e8 14. ♗e1 ♗g4 (Reicher—Ungureanu, Romania 1975) 15. f3! ♗e3 16. ♗e3 fe3 17. g4♞] 13. ♗e1 h4 14. ♗f4 ef4 15. e5 ♗g4 16. e6 f3♞ Vukić—Knežević, Bajmok 1975 — 20/100; 11. ♗f4 ef4 [11... ♗h5! 12. f5 ♗f4] 12. ♗f4 [12. e5 ♗g4 13. e6 ♗e5 14. ♗e1 (Zajčik—Bjelajac, SSSR—Jugoslavija 1977) ♗c4 15. ♗e4 ♗d6 16. ♗f4 b6干; 14. ♗b3 f3 15. ♗h3 b6△ ♗a6干↑ Florian] ♗e4 13. ♗g3 ♗g3 14. hg3 e6 15. ♗e2 ed5= Hodakowsky—Hübner, Aibling 1965

19 11... e6 12. ♗b2 ed5 13. ed5 ♗f5 14. ♗e1△ ♗e4± Banik—Juhtman, SSSR 1964

20 15. ♗c2?! ♗h5 16. h3 f3干→ Farago—Poutiainen, Budapest 1975 — 19/80

21 15... ♗h2 16. g4!±

22 17. g4!±

23 11. c5 ed5 12. ed5 h6 13. b4 ♗h7 14. ♗b3 e4♞ Berliner—Hearst, USA (ch) 1959; 11. f3 ed5 12. cd5 c6 13. dc6 ♗b6 14. ♗h1 ♗c6 15. ♗e3 ♗e6= Kramer—Hübner, Hamburg 1965; 11. de6 c6 12. ef5 gf5 13. ♗d8 [13. ♗e1 ♗d1 14. ♗d1 e4=] ♗d8 14. e7 ♗e8= Kozma—Franco, Oberhausen 1961; 11. ♗g5 h6 12. ♗f6 ♗f6 13. ♗b3 f4 14. f3 ♗d8 15. c5± Ingerslev—Milner-Barry, Moskva (ol) 1956; 12. ... ♗f6!; 11. ♗b3 ed5 [11... f4? (Schröder—Joppen, BRD 1967 — 3/80) 12. ♗f4 ef4 13. ♗f4 ♗d5 14. cd5 ♗f4 15. de6 ♗h8 16. e7±; 11... ♗h8 12. ♗e3 ♗e7 13. f3± Donner—Johannessen, Beverwijk 1965] 12. cd5 ♗h8 [12... ♗e8 (Rovner—Vinogradov, SSSR 1947) 13. ef5 gf5 14. d6 ♗h8 15. dc7 ♗c7 16. ♗d1 ♗e8 17. ♗e3 ♗e6 18. ♗b5±↑] 13. ♗e3 ♗e8 14. ef5 gf5 15. f4 e4= Tartakower—Alexander, Hastings 1953/54

24 11... gf5!?

25 12. ♗e2 e4 13. f3 ef3 14. ♗f3 ♗e7 15. ♗e2 ♗e2= Toran—Larsen, Hastings 1956/57

26 12... ♗g4! 13. ♗c5 ♗e8

27 Collins—Sherwin, New York 1952

28 9. b3! ♗e4 10. ♗e4 ♗a1 11. ♗eg5 c5 12. ♗e1 ♗g7 13. ♗d2 b6 14. e4 ♗b7 15. ef5 gf5 16. ♗e2♞ Udovčić—Gufeld, Leningrad 1967

29 9... b6 10. ♗c2 ♗d7 [10... ♗c4 11. ♗b5 a6 12. ♗bd4 b5 13. ♗g5±→ Schmidt—Matulović, Helsinki 1972 — 14/123] 11. b3 c5 12. ♗d2 [12. dc6 ♗c6 13. ♗b2±] a6 13. ♗b2 b5 14. e3 ♗b8 15. ♗ab1 ♗e8 16. ♗e2± Averbah—Lutikov, SSSR (ch) 1959

30 10... bc6 11. ♗d4±↑

31 11... ♗a5? 12. c5 ♗d7 13. ♗a3 ♗e8 14. ♗g5± Keres—Korčenoj, SSSR (ch) 1952; 11... ♗e4 12. ♗e4 fe4 13. ♗g5 ♗d4 14. c5 dc5 15. ♗c4 e6 [Liptay—Bilek, Hungary (ch) 1965] 16. ♗e3♞↑; 11... ♗d7 12. ♗a3 ♗a5=

32 Vladimirov—Gasztonyi, Leningrad—Budapest 1961

33 9... c6? 10. b4 ♗d5 11. cd5 ♗c3 12. ♗b1 ♗d2 13. ♗d2 ♗c4 14. ♗c3±

34 10. b3 a6 [10... ♗d5! 11. ♗d5 e6 12. ♗db1 ed5 13. ♗d5 ♗h8 14. ♗f4 ♗e8 15. ♗d6 ♗e6 16. ♗d3 (16. ♗c5? b6 17. ♗a3 ♗c4干; 17. ♗b4 ♗c6 18. ♗a3 ♗d4干) ♗b6♞↑ Tajmanov] 11. ♗b2 ♗b8 12. e3 b5 13. cb5 ab5 14. ♗e2= Sliwa—Ghitescu, Marianske Lazne 1962; 10. ♗b1 e5 11. de6 ♗e6 12. b3 d5 13. ♗a3 ♗c8 14. ♗a4 b6 15. b4 cb4 16. ♗b4 dc4♞ Pinter—Bjelajac, Pernik 1978; 13. cd5=

35 10... ♗b8 11. a3 b6 12. b4 ♗b7 13. ♗b1 [13. ♗b2! 14. de6 ♗e6 15. ♗d5 ♗d7 16. ♗b2± Lundquist—Blom, Marianske Lazne 1961

³⁶ 11. $\mathbb{B}b1$ $\mathbb{B}b8$ 12. $a4$ $\Delta d7$ 13. $\Psi d3$ $\Delta g4$
14. $\Delta f3$ $\Delta b3$ 15. $\Delta f4$ $h6\infty$ Reilly—Pietzsch,
Madrid 1960

³⁷ 11... $e5$ 12. $de6$ $\Delta e6$ 13. $\Delta b2$ $\Delta c6$ 14.
 $\mathbb{B}ad1$ $\Delta d4$ 15. $\Psi d3\pm$ Averkin—Jansen, Dres-
den 1969 — 9/73; 11... $\mathbb{B}b8$ 12. $\mathbb{B}b1$ $b5$ 13.
 $\Delta b2$ [13. $cb5$ $ab5$ 14. $b4$ $cb4$ 15. $\mathbb{B}b4$ $\Psi c7\infty$
Bolbochan—Matulović, Siegen (ol) 1970 — 10/
97] $e5$ 14. $de6$ $\Delta e6$ 15. $\Delta d5$ $\Delta d5$ 16. $cd5$ $\mathbb{B}c8$
17. $\Delta c3$ $\mathbb{B}e8$ 18. $\mathbb{B}fe1$ $b4$ 19. $\Delta b2\pm$ Vukić—
Matulović, Jugoslavija (ch) 1978

³⁸ 13. $\mathbb{B}fe1$ $bc4$ 14. $bc4$ $\mathbb{B}b8$ 15. $\mathbb{B}ab1\pm$
Kluger—Haag, Hungary (ch) 1958; 13. $\mathbb{B}ae1$
 $\mathbb{B}b8$ 14. $\Delta d1$ $bc4$ 15. $bc4$ $e5$ 16. $de6$ $\Delta e6$ [Naj-
dorf—Pelikan, Argentina 1973] 17. $\Delta c3\pm$

³⁹ 14. $h3$ $e5$ 15. $de6$ $\Delta e6$ 16. $\Delta d5$ $\Delta d5$ 17.
 $cd5$ $\mathbb{B}c8$ 18. $\Delta c3\pm$ Božić—Friedgood, Neder-
land 1968 — 6/126; 18. $\mathbb{B}bc1!$?

⁴⁰ 14... $\Psi e8$ 15. $\Delta e2$ $e5$ [Lengyel—Johanne-
ssen, Beverwijk 1965] 16. $de6\pm$

⁴¹ 15... $\mathbb{B}b6$ 16. $\Delta c3$ $\Delta b7$ 17. $\Delta f4\pm$ Re-
shevsky—Grefe, USA (ch) 1975 — 20/99

⁴² 17. $h4\pm$ Averbah—Spaski, SSSR (ch) 1958

⁴³ 11. $b3$ $e4$ 12. $\Delta b2$ $\Psi e7$ 13. $\Delta d1$ $\Delta d7$ 14.
 $\Delta c3$ $b6\infty$ Palmasson—Ghitescu, La Habana
(ol) 1966 — 2/63; 11. $de6$ $\Delta e6$ 12. $\mathbb{B}d1$ [12.
 $\Delta d5$ $\Delta c6$ 13. $e3$ $\Delta f7$ 14. $a3$ $\mathbb{B}c8$ 15. $\mathbb{B}d1$ $\Delta d5$
16. $cd5$ $\Delta e5$ 17. $a4$ $c4\mp$ Grünberg—Lutikov,
Iasi 1976; 12. $b3$ $d5!$ 13. $cd5$ $\Delta d5$ 14. $\Delta b2$
 $\Delta b4!$ $\mp$ Suba—Bjelajac, Pernik 1978] $\Delta c6$
[12... $\Delta c4?$ 13. $\Delta c4$ $\Delta c4$ 14. $\Delta b7$ $\mathbb{B}b8$ 15.
 $\Delta g2\Delta$ $\Delta f4\pm$ Vukić] 13. $e3$ $\Psi e7$ 14. $\Psi a4$
[Vukić—Bjelajac, Novi Sad 1978 — 26/107]
 $\mathbb{B}fd8!$ 15. $\Delta c6$ $bc6$ 16. $\Psi c6$ $d5\uparrow\uparrow$ Vukić

⁴⁴ 13. $\Delta b3$ $\Psi e7$ 14. $bc5$ $bc5$ 15. $a4$ $\Delta d7$
16. $a5$ $a6$ 17. $\Delta a4$ $\Delta a4$ 18. $\mathbb{B}a4$ $e4\infty$ Gheorg-
hiu—Ghitescu, Romania (ch) 1961

⁴⁵ Vaganjan—Talj, SSSR 1970

⁴⁶ 11. $b4?$ $cb4$ 12. $ab4$ $\Delta c4$ 13. $\Delta c4$ $\mathbb{B}c8$
14. $\Psi b3$ $\Psi c7\mp$

⁴⁷ 12... $e5$ 13. $de6$ $\Delta e6$ 14. $\Delta b2\pm$

⁴⁸ Δ 15. $cb5$ $ab5$ 16. $b4$

⁴⁹ 17. $\Delta g7$ $\Psi g7$ 18. $\Psi c3$ $\Psi g8$ 19. $\Delta b2$
 $\mathbb{B}b7$ 20. $\Delta d3\pm$ Botvinik—Matulović, Beograd
1970 — 9/74

⁵⁰ 9... $e5$ 10. $de6$ $\Delta e6$ 11. $b3\Delta$ $\Delta g5\pm$

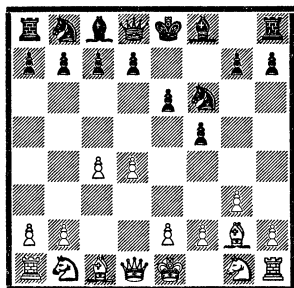
⁵¹ 10. $\Delta g5$ $a6$ [10... $h6$ 11. $\Delta e6$ $\Delta e6$ 12.
 $de6$ $\Delta c6$ 13. $e4\pm$ Podgajec—Mozes, Ybbs 1968]
11. $e4$ [11. $\mathbb{B}b1$ $\mathbb{B}b8$ 12. $\Delta d2$ $\Psi e8$ 13. $b3$ $b5$
14. $a3$ $\Delta g4$ 15. $\Delta f3$ $bc4\mp$ Benkö—Talj, Bled
(ct) 1959; 11. $\Delta e6!$? $\Delta e6$ 12. $de6$ $\Delta c6\infty$ Euwe]
 $b5$ 12. $cb5$ $ab5$ 13. $\Delta b5$ $fe4$ 14. $\Delta e4$ $\Delta e4$ 15.
 $\Delta e4$ $\Delta a6$ 16. $a4$ $c4\infty$ Dely—Gufeld, Debrecen
1970; 10. $\Delta d2$ $a6$ 11. $\mathbb{B}ac1$ [11. $\mathbb{B}ab1$ $\Delta e4?$
12. $\Delta e4$ $fe4$ 13. $\Psi e4$ $\Delta f5$ 14. $\Psi h4$ $\Delta b1$ 15.
 $\Delta g5$ $h6$ 16. $\Delta e6$ $g5$ 17. $\Delta g5$ $\Psi e8$ 18. $\Delta d2!$ + —
Andrić—Ivkov, Jugoslavija 1953; 11... $b6$ 12.
 $b3$ $\mathbb{B}b8$ 13. $\Delta h4?$! $\Delta g4$ 14. $f4$ $b5$ 15. $h3$ $\Delta h6$
16. $e4$ $bc4$ 17. $bc4$ $\mathbb{B}b4!$ ∞ Wirthensohn—Kenel,
Schweiz (ch) 1976] $\Delta d7$ 12. $b3$ $\mathbb{B}b8$ 13. $e4$ $b5$
14. $e5\pm$ Bikov—Toluš, SSSR 1957

⁵² 10... $\Delta e4$ 11. $\Delta b2$ $a6$ 12. $\mathbb{B}ac1$ [12.
 $\Delta d2$ $b5$ 13. $\Delta de4$ $fe4$ 14. $\Delta e4$ $bc4$ 15. $bc4$ $\mathbb{B}b8\infty$
Udovčić—Matulović, Jugoslavija (ch) 1960] $b5$
13. $\Delta a1\pm$

⁵³ 12. $\Delta d2!$? $\pm$ Vukić

⁵⁴ 14... $e5!$?

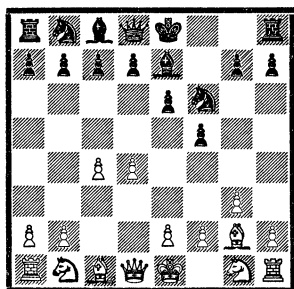
⁵⁵ 16... $\Delta e5$ 17. $\Psi c2$ $\mathbb{B}b8$ 18. $\Psi a2\pm$;
17... $\mathbb{B}c4!$?; 16... $\mathbb{B}b8$ 17. $\Psi c2$ $\Delta d7$ 18. $e3$
 $\Delta e5$ 19. $\Delta e2$ $\Psi e8$ 20. $\mathbb{B}b1$ $\Delta a4$ 21. $\Psi a2$ $\Psi d8$
22. $f4!$ $\pm$ Nikolac—Bertok, Jugoslavija 1969 —
7/87

A9 SADRŽAJ • СОДЕРЖАНИЕ A9

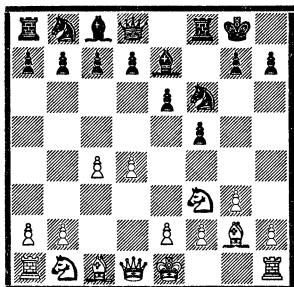
A90

1. d4 f5 2. c4 ♘f6 3. g3 e6 **Petrosjan** 448
 4. ♗g2
 — 4... R ♘ 4... ♖e7

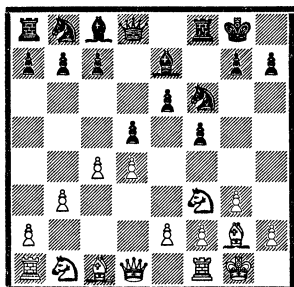
A91

1. d4 f5 2. c4 ♘f6 3. g3 e6 **Petrosjan** 452
 4. ♗g2 ♗e7
 — 5. R ♘ 5. ♘f3

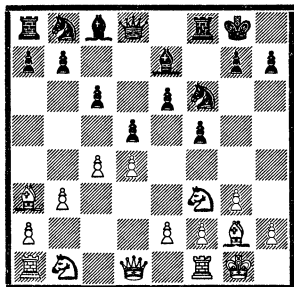
A92

1. d4 f5 2. c4 ♘f6 3. g3 e6 **Botvinik** 454
 4. ♗g2 ♗e7 5. ♘f3 0—0
 — 6. R ♘ 6. 0—0
 — 6. 0—0 R ♘ 6... d5, 6... d6
 — 6... d5 7. R ♘ 7. b3, 7. ♘c3

A93

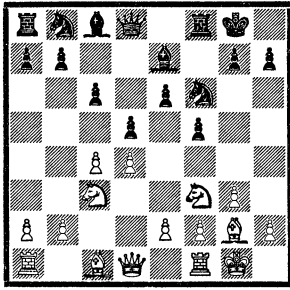
1. d4 f5 2. c4 ♘f6 3. g3 e6 **Botvinik** 456
 4. ♗g2 ♗e7 5. ♘f3 0—0 6.
 0—0 d5 7. b3
 — 7... R ♘ 7... c6
 — 7... c6 8. R ♘ 8. ♗a3

A94

1. d4 f5 2. c4 ♘f6 3. g3 e6 **Botvinik** 458
 4. ♗g2 ♗e7 5. ♘f3 0—0 6.
 0—0 d5 7. b3 c6 8. ♗a3

A9 SOMMAIRE • INDICE A9

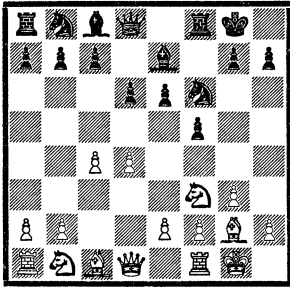

A9 CONTENTS • INHALT A9

A95

1. d4 f5 2. c4 f6 3. g3 e6
4. g2 e7 5. f3 0—0 6.
0—0 d5 7. c3 c6

Botvink 460

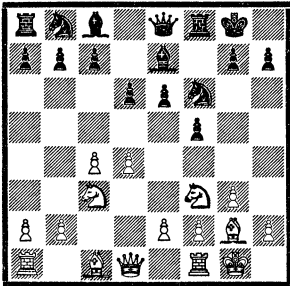

A96

1. d4 f5 2. c4 f6 3. g3 e6
4. g2 e7 5. f3 0—0 6.
0—0 d6

Kotov 464

— 7. R ┘ 7. c3
— 7. c3 R ┘ 7... e8

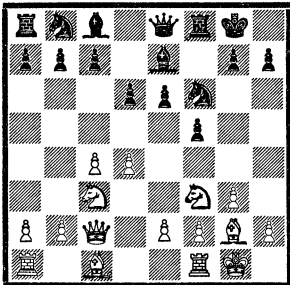

A97

1. d4 f5 2. c4 f6 3. g3 e6
4. g2 e7 5. f3 0—0 6.
0—0 d6 7. c3 e8

Kotov 467

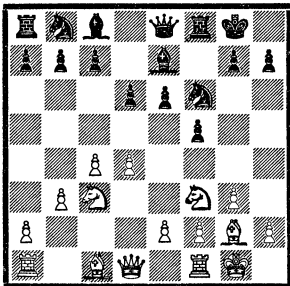
— 8. R ┘ 8. e2, 8. b3

A98

1. d4 f5 2. c4 f6 3. g3 e6
4. g2 e7 5. f3 0—0 6.
0—0 d6 7. c3 e8 8. c2

Kotov 469

A99

1. d4 f5 2. c4 f6 3. g3 e6
4. g2 e7 5. f3 0—0 6.
0—0 d6 7. c3 e8 8. b3

Kotov 471

A9 INDICE • INNEHÅLL A9

A 90

1. d4 f5 2. c4 ♖f6 3. g3 e6 4. ♙g2

	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	...	♙h3 ²	0—0	♙c3 ⁴	♙c2 ⁵	♙f4	♙f4	♙ad1	♙b3	±
	d5 ¹	♙d6 ³	c6	0—0 ⁵	♙d7 ⁷	♙f4	♙a6	♙c7	b5 ⁸	

1. d4 f5 2. c4 ♖f6 3. g3 e6 4. ♙g2 d5 5. ♙f3 c6 6. 0—0 ♙d6

	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
2	♙bd2	♙c2	b3 ¹⁰	♙b2	♙ad1	♙e1	♙d3	♙f3	♙fe5	∞
	♙bd7 ⁹	♙e4	0—0	♙f6 ¹¹	g5	♙h6	♙h5	♙f6	♙h6 ¹²	
3	♙f4	♙bd2 ¹⁴	gf4	♙c4	e3	♙c1	♙ce5	♙h1	♙d2	±
	0—0 ¹³	♙f4	dc4 ¹⁵	♙d5	♙d7	♙7f6	♙e7	♙d7	♙ac8 ¹⁶	
4	♙c3	♙c2	cd5 ¹⁹	♙b5	♙f4	gf4	♙c7	♙g5	♙c5	±
	♙bd7 ¹⁷	0—0 ¹⁸	cd5	♙b8	♙f4	♙b6 ²⁰	♙b8	♙d6	♙d8 ²¹	
5	b3	♙b2 ²³	♙c2 ²⁴	♙e5	♙d2 ²⁶	♙df3	a3	b4	♙c1	±
	♙e7 ²²	0—0	♙d7 ²⁵	♙a6	♙e8	♙h5	♙ac8	♙b8	♙e4 ²⁷	
6	♙c2	b3 ²⁹	♙b2	c5	a3	♙c3	♙h4	f4	♙c1	±
	0—0 ²⁸	♙a6 ³⁰	♙d7	♙c7	♙e8	♙g6	♙h5	♙g4	♙e7 ³¹	

1. d4 f5 2. c4 ♖f6 3. g3 e6 4. ♙g2 ♙b4

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
7	♙d2 ³²	♙f3 ³⁴	0—0	♙c2	a3	cd5	b4	♙e5	♙b3	=
	0—0 ³³	d5 ³⁵	c6 ³⁶	♙bd7 ³⁷	♙d6	cd5	♙b6	♙d7	♙a4 ³⁸	
8	...	...	0—0 ³⁹	a3 ⁴¹	♙d2	b4	♙b2 ⁴²	a4	a5	=
	...	b6	♙b7 ⁴⁰	♙d2	♙c6	♙e7	♙e8	♙h5	♙e4 ⁴³	
9	♙d2	♙d2 ⁴⁵	♙c3 ⁴⁷	♙f3 ⁴⁹	0—0 ⁵¹	d5 ⁵³	e4	ef5	♙g5	±
	♙d2 ⁴⁴	0—0 ⁴⁶	d6 ⁴⁸	♙c6 ⁵⁰	e5 ⁵²	♙e7	♙g6 ⁵⁴	♙f5		
10	...	♙f3 ⁵⁵	0—0	♙d2 ⁵⁷	♙c2	♙fd2 ⁵⁹	♙d2	♙c3	♙ad1	±
	♙e7	0—0 ⁵⁶	♙d2	♙e4 ⁵³	d6	♙d2	e5	c6	♙d7 ⁶⁰	
11	...	♙f3 ⁶¹	0—0	♙c3 ⁶²	♙c2 ⁶³	a3 ⁶⁵	♙a2	♙b4	♙e7	±
	♙e7	d5	0—0	c6	♙e8 ⁶⁴	♙h5	♙bd7 ⁶⁶	♙e8	♙e7 ⁶⁷	
12	...	...	0—0	♙c3	♙c2	e4 ⁶⁹	de5	♙d5	ed5 ⁷¹	±
	...	d6	0—0	♙e8	♙h5 ⁶⁸	e5 ⁷⁰	de5	♙d5	♙f6 ⁷²	
13	...	♙c3	♙f3 ⁷³	0—0 ⁷⁴	♙c2 ⁷⁶	cd5	♙f4	♙ad1	♙e1	±
	...	0—0	♙e4	♙f6 ⁷⁵	d5 ⁷⁷	ed5	c6	♙d7	♙e7 ⁷⁸	
14	...	♙b3	♙c3 ⁸⁰	d5	e4	♙ge2 ⁸²	0—0	♙e4	♙e4	±
	...	0—0 ⁷⁹	c5 ⁸¹	e5	d6	♙e8	fe4	♙e4	♙h5 ⁸³	

¹ 4... c5 5. d5±; 4... ♙e4 5. ♙d2 ♙b4 — 4... ♙b4

² 5. ♙c3 c6 6. b3?! ♙d6 7. e3 0—0 8. ♙ge2 b6 9. ♙c2 ♙a6 10. cd5 cd5 11. 0—0 ♙c6 12. ♙d1 ♙c8干 Langeweg—Stahlberg, Beverwijk 1963; 6. ♙f3 ♙d6 7. 0—0 — 5. ♙f3

³ 5... c6 6. 0—0 ♙bd7 7. ♙c2 g6 8. ♙d2 ♙g7 9. b3 0—0 10. ♙b2 ♙e8 11. ♙ad1 ♙f8 12. f3 h6 13. ♙f2 b6 14. e4 ♙b7 15. ♙fel± Szabo—Tipary, Hungary (ch) 1967/68

⁴ 7. b3?! 0—0 8. ♙c3 ♙e7 9. ♙f4 e5 10. de5 ♙e5 11. ♙b2 dc4 12. bc4 ♙a6干 Szilagyi—Jeney, Hungary (ch) 1965; 7. ♙f4 0—0 [7... dc4? 8. ♙d6 ♙d6 9. ♙a3±] 8. ♙c1 b6 9. ♙d1 ♙e7 10. b3 ♙b7 11. ♙d6 ♙d6 12. ♙f4!±; 7. ♙d2 0—0 8. ♙c2 ♙e7 9. ♙f3 b6 10. ♙f4 ♙b7 11. ♙ac1 ♙e4 12. ♙d6 ♙d6 13. cd5 ed5 14. ♙f4 ♙d7 15. ♙d3± Szabo—Marić, Vin-kovci 1970

⁵ 7... ♙bd7 8. ♙d3 [8. cd5 ed5 9. ♙f4 ♙e7 10. ♙c2 ♙e4 11. f3 ♙c3 12. bc3 ♙f4

13. ♖f4 ♗e3 14. ♜h1 ♚b6干 Teichmann—Mieses, Berlin 1924] ♚e4 9. ♖f4 [9. f3 ♚c3 10. bc3 ♚e7 11. e4 ♚b6 12. cd5 cd5 13. ef5 ef5 14. ♖e1 0—0 15. ♚f4± Grünfeld—Mieses, Teplice Šanov 1922] ♗f6 10. ♗e3 ♖f4 11. gf4 ♗h6 12. ♚e4 fe4 13. ♚g5 ♚f6 14. b3 0—0 15. f3± Rubinstein—Mieses, Berlin 1924

6 8. ♗d3 ♜h8 9. ♖f4 ♖f4 10. ♚f4 ♗e7 11. f3 dc4 [11... ♚bd7 12. cd5 ed5 13. e4± Przepiorka—Gottesdiener, Warszawa 1924] 12. ♗c4 e5=; 8... b6!?; 8. ♖f4 h6 9. c5 ♖c7 10. f3 ♚h5 11. ♖c7 ♗c7 12. e4 f4 13. ♚f4 ♚f4 14. gf4 ♗f4 15. ♚e2 ♗e3 16. ♜h1± Aljehin—Blakeman 1933

7 8... b6!?

8 13. cb5 cb5 14. ♚d3 a5 15. ♖c1± Fara-go—Tipary, Hungary (ch) 1967/68

9 7... 0—0 8. b3 [8. ♗c2 ♚e4 9. ♚e5 b6 10. cd5 cd5 11. ♚df3 ♖b7 12. h4 ♚d7 13. ♖f4 ♚df6 14. ♚d3 ♖c8= Ree—Padevski, Amsterdam 1972] ♗e8 9. ♖b2 [9. ♚e1 ♚bd7 10. ♚d3 ♚e4 11. ♚f3 ♗h5 12. ♚f4 ♗f7 13. ♗c2 g5 14. ♚d3 ♗h5∞ Kotov—Bondarevski, SSSR 1936] ♚bd7 10. ♚e5 ♗h5 11. e3 ♗h6 12. ♗e2 ♚e4 13. ♚e4 fe4 14. ♚g4 ♗g5 15. f3± Fine—Bondarevski, Moskva 1937; 7... ♚e4 8. b3 ♖b4 9. ♖b2 ♖c3 10. ♗c2 ♖b2 11. ♗b2 ♚d7 12. c5 ♗e7∞ Tarrasch—Mieses, Teplice Šanov 1922; 8. ♗c2 ♚d7—7... ♚bd7

10 9. ♚e1 0—0 10. ♚d3 b6 11. ♚f3 ♖a6 12. b3 ♖c8 13. ♖f4 ♚e7 14. ♚fe5 ♚e5 15. ♚e5 ♚d6 16. c5 ♚f7干 Vošpernik—Ivkov, Jugoslavija (ch) 1955

11 10... ♗e8 11. ♚e5 ♗h5 12. ♚e4 fe4 13. f3 ♚e5 14. de5 ♚e5 15. fe4± L. Steiner—Bastl, Australia 1959

12 16. h3 ♚df6∞ Popov—Czerniak, Reggio Emilia 1970/71

13 7... ♖f4 8. gf4 dc4 [8... ♚e4 9. e3 g5 10. fg5 ♚g5 11. ♚bd2 0—0 12. ♚g5 ♗g5 13. f4 ♗h6 14. ♖f3±] 9. ♚e5 ♗c7 [Konstantinopolski—Ragozin, SSSR (ch) 1940] 10. a4 ♚d5 11. e3 b5 12. b3 c3 13. ab5 cb5 14. ♚c3! ♚c3 15. ♗c2± Borisenko

14 8. ♖d6 ♗d6 9. ♚e5 ♚bd7∞

15 9... ♚e4 10. ♗b3 ♚d7 11. ♖ad1 ♖f6 12. ♚e5 ♚e5 13. de5 ♚d2 14. ♖d2± Weise—Wijnjaarden, Hamburg 1965; 9... ♚fd7 10. ♗c2 b6 11. b4 ♖b7 12. ♖fc1 ♗e7 13. ♖ab1 g6 14. a4 ♖c8 15. ♗b3± Bulat—Tot, Jugosla-vija (ch) 1960

16 16. ♖g1± Borisenko—Lisicin, SSSR (ch) 1954

17 7... dc4?! 8. ♚d2±; 7... ♚e4 8. cd5 ed5 9. ♖f4 ♚d7 10. e3 ♗e7 11. ♗c2 0—0 12. ♖fd1 ♚df6 13. ♖d6 ♗d6 14. ♚e5 ♚d7 15. ♚d3± Olland—Mieses, Scheveningen 1923; 7... 0—0 8. ♗c2 [8. c5 ♖c7 9. b4 (9. ♖f4 ♚e4 10. ♖c7 ♗c7 11. ♚d2 ♚d2 12. ♗d2 e5 13. e3 ♚d7= Bobocov—Bronštejn, Moskva

1967) ♚bd7 10. ♖f4 ♚e4 11. ♖c7 ♗c7 12. ♚e4 fe4 13. ♚g5 ♚f6 14. f4 h6 15. ♚h3 b6! = Szabo—Sliwa, Budapest 1952] ♗e8 9. c5 ♖c7 10. ♖f4 ♖f4 11. gf4±

18 8... ♚e4 9. ♖b1 [9. ♜h1 ♗f6 10. ♖f4 ♖f4 11. gf4 ♗h6 12. e3 ♚df6 13. ♚e5 ♚d7 14. ♖g1 ♚e5 15. de5 ♚c3 16. bc3! ♚d7 17. ♖ad1± Bogoljubov—Mieses, Baden-Baden 1925] 0—0 10. b4 a6 11. a4 ♗f6 12. b5 ab5 13. ab5±↑ Dubinin—Novotelnov, SSSR 1948

19 9. b3 ♚e4 10. ♖b2 ♗e8 11. ♚d1 ♗h5 12. ♚e5 ♖f6 13. ♖f3 ♗e8 [13... ♗h3 14. ♖g2=] 14. ♚e3 ♚g5 15. ♖g2 ♗h5 16. h4 ♚e4= Germek—Ivkov, Jugoslavija (ch) 1949; 11. e3!? Δ ♚e2

20 12... ♚e8 13. ♖fc1 ♚b6 14. ♚c7 ♚c7 15. ♗c7± Tartakower—Brinckmann, Berlin 1928

21 15... ♗f4? 16. ♗f8!+—; 15... ♗c5 16. dc5 ♚a4 17. ♚ce6 ♖e6 18. ♚e6 ♖fe8 19. ♚d4±; 15... ♖d8 16. ♗d6 ♖d6 17. ♚b5 ♖d8± Bogoljubov—Tartakower, New York 1924

22 7... ♚bd7 8. ♖b2 ♚e4 9. ♚fd2 ♗g5 10. ♚e4 fe4 11. ♚c3 0—0 12. f3 ef3 13. ef3 ♚f6= Denker—H. Steiner, USA 1945; 8. ♖a3!?; 7... 0—0 8. ♖b2 ♚bd7 9. ♚bd2 ♚e4 10. ♗c2∞ — 7. ♚bd2; 8. ♖a3 ♖a3 9. ♚a3 ♗e7± — A 94

23 8. ♖g5 ♚bd7 9. ♚c3 0—0 10. ♖c1 h6 11. ♖f4 ♖f4 12. gf4 ♚e4 13. e3 ♜h7 14. ♚e2 g5干 Sapi—Jeney, Hungary (ch) 1965; 8. ♖f4 ♖f4 9. gf4 0—0 10. ♚bd2 ♚d7 11. ♚e5 [11. ♗c2 ♖e8 12. cd5 cd5 13. ♚e5 ♚c6!干 Bukić—Botvinik, Beograd 1969 — 8/69] ♖e8 12. e3 ♖h5 13. f3∞ Bukić; 8. ♚c3 0—0 9. c5 ♖c7 10. ♖f4 b6 11. b4 ♚e4 12. ♗c2 bc5 13. bc5 ♖a6 14. ♖c7 ♗c7= Sofrevski—Marić, Skopje 1967; 8. a4 0—0 9. ♖a3 ♖a3 10. ♚a3 ♚bd7 [10... ♚d7 11. ♚c2 ♖e8 12. ♚ce1 ♖h5 13. ♚d3 ♚bd7 14. ♗c2 dc4 15. ♗c4± Hort—Marić, Vinkovci 1970 — 10/98] 11. ♗c1 e5 12. de5 ♚e5 13. cd5 ♚d5= Vukić—Marić, Jugoslavija (ch) 1968

24 9. ♗c1 b6 [9... b5 10. ♚e5 bc4 11. bc4 ♖a6 12. ♚d2 ♖c8 13. ♚d3 ♚bd7 14. c5 ♖c7 15. ♗c2 ♚e4= Tatai—Zichichi, Venezia 1971] 10. ♖a3 ♖b7 11. ♖d6 ♗d6 12. ♗a3 ♗a3 13. ♚a3 ♚bd7= Flor—Botvinik, SSSR (ch) 1955; 9. ♚bd2 ♚bd7 [9... b6 10. ♚e5 ♖b7 11. ♖c1 ♚bd7 12. cd5 cd5 13. ♚d7 ♗d7 14. ♚f3± Popov—Marić, Skopje 1967; 9... ♚d7 10. ♚e5 ♖e8 11. f3 ♖h5 12. ♗c2 ♚bd7 13. ♜h1 ♖ac8 14. e3 ♚d7 15. a4 ♖fd8 16. f4± Enklaar—Ivkov, Amsterdam 1972] 10. a3 a5 11. ♚e5 ♖d8 12. ♗c2 ♚e4 13. ♚e4 fe4 14. f3 ef3 15. ♚f3 c5= Lilienthal—Ragozin, Saltsjöbaden (izt) 1948

25 9... b6 10. ♚c3 ♚e4 [10... ♖b7 11. ♖ac1 ♚bd7 12. cd5 ed5 13. ♗f5 ♚e4 14. ♗h3

♠c8 15. ♠e4 de4 16. ♠g5 ♠f6 17. ♠h4 ± Ra-
dashkovich - Hoen, Nice (ol) 1974] 11. ♠e4
de4 12. ♠e5 c5 13. ♠ad1 ♠b7 14. dc5 ± Gli-
gorić - Ivkov, Jugoslavija (ch) 1958

²⁶ 11. ♠d7 ♠d7 12. ♠d2 g5 13. ♠f3 ♠g7 =
Flor - Goldberg, SSSR (ch) 1949

²⁷ 16. ♠d3 g5 17. ♠fe5 h6 18. f3 ♠f6 19.
♠d2 ♠bd7 20. ♠ac1 ± Kotov - Goldberg,
SSSR (ch) 1949

²⁸ 7... ♠bd7 8. cd5 cd5 9. ♠c3 [9. ♠f4
♠f4 10. gf4 0 - 0 11. ♠bd2 ♠h8 12. ♠ac1 ♠g8
13. ♠c7 ♠e7 14. ♠c3 ♠e8 15. ♠a5 ± Bolbo-
chan - Engels, Buenos Aires (ol) 1939] a6 10.
♠f4 ♠f4 11. gf4 0 - 0 12. ♠a4 ♠b6 13. ♠c5
♠d6 14. ♠e5 ♠b8 15. a4 ± Tajmanov - Lisicin,
SSSR 1949; 7... ♠e4 8. ♠c3 [8. b3 ♠f6! 9.
♠b2 ♠d7oo] ♠f6 9. ♠f4 ±

²⁹ 8. c5 ♠c7 9. ♠c3 ♠bd7 10. ♠f4 h6 11.
e3 ♠e4 12. ♠c7 ♠c7 13. ♠e2 [Fine - H. Stei-
ner, New York 1948/49] e5 ±; 8. a3 b6 9. b4
♠a6 10. ♠e5 ♠c7 11. ♠b2 ♠c8 12. ♠d2 ♠b7
13. ♠d3 ± Bobocov - Tot, Beograd 1961; 8.
♠g5 b6 9. ♠e5 ♠b7 10. cd5 cd5 11. ♠a3 a6
12. ♠ac1 ± Guljko - Padevski, Buenos Aires
(ol) 1978 - 26/111; 8... h6!; 8. ♠f4 ♠f4
[8... ♠e4 9. ♠c3 ♠d7 10. ♠e4 ♠f4 11. ♠c5
♠c5 12. gf4 ♠e4 13. ♠e5 ♠d7 14. f3 ♠f6 15.
c5 ± Tarrasch - Torre, Baden-Baden 1925] 9.
gf4 ♠d7 10. ♠bd2 ♠e8 11. b4 ♠e4 12. ♠ab1
a6 13. ♠e5 ♠d7 14. ♠d7 ♠d7 15. ♠f3 ± Tan -
Ivkov, Beverwijk 1963

³⁰ 8... ♠d7 9. ♠c3 ♠e7 10. ♠f4 ♠a6 11.
♠fd1 ♠f4 12. gf4 ± Rubinstein - Kmoch, Wien
1922; 8... ♠e4 9. ♠b2 ♠d7 10. ♠e5 ♠f6 11.
f3 ♠g5 [11... ♠e5? (Grünfeld - Torre, Baden-
Baden 1925) 12. c5! ♠c7 13. de5 ♠e5 14. ♠e5
♠e5 15. fe4 ♠a1 16. ♠c3 + -] 12. ♠d3 ±

³¹ J. Rodriguez - Holmov, La Habana 1968

³² 5. ♠c3 - A 85

³³ 5... ♠e4? 6. a3 ♠d2 7. ♠d2 ♠d2 8.
♠d2 0-0 9. ♠h3! d5 10. cd5 [10. ♠c1!? c6
11. 0-0 ♠e7 12. ♠e3 ± Aljehin] ed5 11. ♠f4
c6 12. 0-0 ♠e7 13. b4! ± Aljehin - Tartakower,
San Remo 1930; 5... a5 6. ♠f3 0-0 7. 0-0
♠e7 8. ♠c2 d5 9. ♠e5 c6 10. ♠df3 ♠e8 11.
♠d3 h6 12. a4 ± Bobocov - Mariotti, Venezia
1971

³⁴ 6. ♠h3 d6 7. 0-0 e5 8. ♠b3 ♠d2 9.
♠d2 ♠c6 10. de5 de5 11. ♠b4 ♠b4 12. ♠b4

♠e4 13. ♠ad1 ♠f6 14. f4 ♠e6!干 Opočensky -
Keres, Praha 1937; 6. a3 ♠d2 7. ♠d2 d6 8.
♠f3 ♠e7 9. ♠c3 ♠e4 =

³⁵ 6... ♠c6 7. 0-0 ♠d2 8. ♠d2 d6 9. b4
e5 10. de5 ♠e5 11. ♠e5 de5 12. ♠d8 ♠d8 13.
♠b2 e4 14. f3 ± Borisenko - Hasin, SSSR (ch)
1961; 6... d6 7. 0-0 ♠d2 [7... ♠e8 8. ♠b3 Δ
a3 ±; 7... c5 8. ♠b3 cd4 9. ♠fd4 ♠e7 10.
♠c2 ♠bd7 11. a3 ♠c5 12. ♠c5 dc5 13. ♠b5
a6 14. ♠c3 ± Averbah - Buhtin, SSSR 1960]
8. ♠d2! [8. ♠d2 ♠e4 9. ♠e1 ♠d7 10. ♠c2
♠df6 11. ♠d2 (Vladimirov - Gavrilov, Dubna
1971 - 11/62) ♠d2 12. ♠d2 e5 = Botvinik]
♠e7 [8... a5 9. b3 ♠e8 10. ♠a3 ♠h5 (Najdorf
- Ivkov, Mar del Plata 1959) 11. c5! dc5 12.
♠e5 ♠d8 13. ♠c5 ± Vuković; 8... ♠bd7 9. b3
e5 10. de5 de5 11. ♠a3 ± Hönliger - Pannes
1947] 9. b4 e5 10. de5 de5 11. ♠b2 e4 12. ♠d4
♠a6 13. b5 ♠c5 14. ♠a3 ± Furman - Antošin,
SSSR 1955

³⁶ 7... ♠c6 8. a3 ♠d2 9. ♠d2 dc4 10. ♠d1
♠e4 11. ♠c2 b5 12. ♠g5 ♠g5 13. ♠c6 ♠b8
14. a4 f4 15. ♠g2 ♠g2 Horowitz - Trifunović,
Warszawa (ol) 1935; 8. ♠c2!?

³⁷ 8... ♠e8 9. ♠e5 ♠bd7 10. ♠df3 ♠h5
11. ♠d3 ♠d6 12. ♠f4 ♠e4 13. ♠b1 ♠e7 14.
b4 dc4 15. ♠c5 ± Bisguier - Byrne, New York
1951

³⁸ 14. ♠d3 ♠e7 = Goldberg - Ragozin, SSSR
(ch) 1945

³⁹ 7. ♠e5 c6 8. 0-0 ♠b7 9. ♠b3 ♠e7 10.
a4 ♠a6 11. a5 ♠c7 12. ♠g5 d6 13. ♠d3 c5
14. ab6 ab6 15. ♠b7 ♠b7oo Štejn - Bronštejn,
SSSR (ch) 1971

⁴⁰ 7... a5 8. ♠e5 ♠a7 9. ♠d3 ♠b7 = Botvi-
nik - Larsen, Leiden 1970 - 9/76

⁴¹ 8. ♠c2 a5 9. ♠e1 ♠g2 10. ♠g2 ♠c6 11.
♠f3 ♠e7 12. a3 ♠c8 13. d5 ♠d8 14. ♠d1
a4 15. ♠e3 ♠e4oo Bertok - Larsen, Vinkovci
1970

⁴² 11. a4 a6 12. ♠e1 ♠g2 13. ♠g2 b5 14.
cb5 ab5 15. a5 ♠ed5 16. f3 ♠b6!干 Popov -
Makaričev, Amsterdam II 1974

⁴³ 14. ab6 ab6 15. h4 h6 16. ♠a8 ♠a8 17.
♠a1 = Sokolov - Četković, Jugoslavija (ch) 1962

⁴⁴ 5... a5 6. ♠f3 ♠c6 7. 0-0 0-0 8. ♠f4
♠d6 9. ♠d6 cd6 10. d5 ♠e7 11. ♠c3 e5 12.
c5 dc5 13. ♠e5 d6 14. ♠d3 ♠g6 15. ♠d2 ±
Vuković - Puc, Jugoslavija (ch) 1946

⁴⁵ 6. ♠d2 ♠c6 [6... 0-0 7. ♠h3 ♠c6 8.
♠f3 d6 9. ♠b3 ♠e7 10. 0-0 e5 11. c5 ♠h8
12. cd6 cd6 = Vuković - Tartakower, Kecskemet
1927] 7. ♠gf3 0-0 8. 0-0 d6 9. ♠b3 e5 [9...
♠h8 10. d5 ±] 10. ♠c3 a5 11. de5 de5 12. ♠ad1
♠e7 13. ♠fe1 e4 14. ♠d4 ♠d4 15. ♠d4 c5干
Pirc - Spielmann, (m) 1931; 8. ♠c2!? Δ e4 Tar-
takower

⁴⁶ 6... ♖c6 7. ♗f3 ♖e4 8. ♖d3 ♖f6 9. ♖c3 ♖c3 10. ♖c3 0-0 11. ♖e5 ♖d8 12. f4± Denker—di Camillo, USA 1944; 6... d6 7. ♗f3 ♖e7 8. ♖c3 e5 9. de5 de5 10. 0-0 e4 11. ♖d4 0-0 12. ♖ad1 ♖c5 13. b3 ♖d8 14. ♖e6 ♖d2 15. ♖c5± ♗ Grünfeld—Foltys, Moravska Ostrava 1933

⁴⁷ 7. ♖h3 d5 8. ♖a3 ♖c6 9. ♖d1 ♖e7 10. 0-0 ♖d8 11. ♖c1 ♖d7 12. ♗f4 ♖e8 13. e3 ♖f7= Aljehin—Tartakower, Haag 1921; 7. ♗f3 ♖e4 8. ♖c2 ♖e7 9. 0-0 — 5... ♖e7

⁴⁸ 7... d5 8. ♗f3 ♖e4 [8... c6 9. 0-0 ♖bd7 10. e3 dc4 11. ♖e2 b5 12. ♖g5 ♖b8 13. h4 h6 14. ♖h3 ♖d5 15. e4 ♖c3 16. bc3 a5 17. ♗f4 ♖a7 18. h5± Najdorf—Grob, Venezia 1948; 8... ♖c6 9. cd5 ed5 10. ♖e5 ♖e7 11. 0-0 c6 12. ♖ac1 ♖e8 13. b4± Stahlberg—Aljehin, Zürich 1934] 9. ♖c2 c6 10. 0-0 ♖d7 [Portisch—Bronštejn, Moskva 1959] 11. e3!±

⁴⁹ 8. 0-0 d5 [8... ♖c6 9. f4 ♖e7 10. ♗f3 e5 11. de5 de5 12. ♖d5± Nejkirh—Heidenfeld, Madrid 1960] 9. ♗f3 c6 10. ♖e5 ♗f7 11. cd5 ♖e5 12. de5 cd5= Kashdan—Fine, USA 1934

⁵⁰ 8... ♖e4 9. ♖e4 fe4 10. ♖g5 d5 11. 0-0±; 8... ♖e7 9. 0-0 — 5... ♖e7

⁵¹ 9. d5?! ♖e5 10. b3 [10. de6 ♖c4 11. ♖d4 d5! 12. e7 ♖e7 13. ♖d5 ♖d5 14. ♖d5 ♖e6!±; 10. ♖e5 de5 11. ♖d5± Nejkirh—Heidenfeld, Madrid 1960] 9. ♖d1 ♖e7 [9... ♖e7 10. 0-0 ♖g6 11. ♖c2 c6 12. e4 ♖a5 13. ef5 ef5 14. d5 cd5 15. ♖d5± Euwe—Aljehin, Nederland (m) 1926/27; 11... f4!±] 10. d5 ♖d8 [10... ♖e5 11. ♖e5 de5 12. d6! cd6 13. ♖d6 ♖d6 14. ♖d6 e4 15. f3± ♗] 11. de6 ♖e6 12. ♖d5 ♖d5 13. cd5 ♖c5 14. 0-0 a5±

⁵² 9... ♖e7 10. ♖fel ♖g6 11. e4 f4 12. e5 ♖g4 13. ♖ad1 de4 14. de5 ♖e7 15. b3± Botvinnik—Konstantinopolski, SSSR (ch) 1931

⁵³ 10. de5 de5 11. ♖d8 ♖d8 12. ♖fd1 ♖e6= Rejfiš—Spielmann, Praha (ol) 1931

⁵⁴ 11... fe4 12. ♖g5 ♗f5 13. ♖ge4 ♖d4 14. f4± Stoltz—Spielmann, Bled 1931; 11... f4!±

⁵⁵ 6. ♖h3 0-0 [6... ♖e4 7. ♖e4 fe4 8. 0-0 ♖d2 9. ♖d2 d5 10. ♗f4 c6 11. ♖b3 0-0 12. f3 ef3 13. ♖f3± Landau—Tartakower, Rotterdam 1931/32] 7. 0-0 ♖d2 △ d6=; 6. ♖c3 0-0 [6... ♖e4?! 7. ♖d3 ♖c3 8. ♖c3 ♖c6 9. 0-0 d6 10. f4 0-0 11. ♗f3 ♖d7 12. ♖he1± Vidmar—Tartakower, Bled 1931] 7. a3 ♖c3 8. ♖c3 d6= Euwe; 6. ♖c3 0-0 7. ♗f3 d6 8. 0-0 ♖c3 9. ♖c3 ♖e4 10. ♖c2 ♖d7 11. ♖fd1 ♖c3 12. ♖c3 ♗f6 13. ♖e1 e5= Flor—Botvinnik, Moskva (m) 1933

⁵⁶ 6... ♖e4 7. 0-0 ♖d2 8. ♖bd2 0-0 9. a3 ♖d2 10. ♖d2 d6 11. ♖fel ♖f6 12. e4 f4 13. e5±; 6... ♖c6 7. 0-0 ♖d2 8. ♖d2 d6 [8... ♖e4 9. ♖c2 d6 10. d5 ♖d8 11. ♖d4 ♗f6

12. ♖c3 g6 13. e4 fe4 14. de6 ♖e6 15. ♖e6 ♖e6 16. ♖e4 0-0 17. ♖g5± Botvinnik—Alatorcev, SSSR (ch) 1933] 9. ♖c3 0-0 10. ♖ac1 ♖d8 11. ♖fel ♗f7 12. e4 ♖e4 13. ♖e4 fe4 14. ♖e4 e5 15. de5± Stahlberg—Spielmann, (m) 1937

⁵⁷ 8. ♖bd2 d6 9. ♖b3 e5 10. c5 ♖h8 [10... ♖e6? 11. ♖b7 ♖d5 12. cd6! ♖d6 13. de5 ♖c5 14. b4± Tajmanov] 11. cd6 cd6 12. e4 fe4 13. de5 de5 14. ♖g5 ♖c6 15. ♖ge4 ♖d4± Petersen—Uusi, SSSR 1960

⁵⁸ 8... d6 9. ♖c3 c6 [9... ♖bd7 10. ♖fel e5 11. e4 fe4 12. ♖e4 ed4 13. ♖d4± Eliskases—Hermann, Oeynhausen 1938; 9... e5 10. de5 de5 11. ♖d5±] 10. ♖ad1 [10. ♖ae1 d5 11. ♖c2 ♖bd7 12. ♖d2 ♖e4 13. ♖de4 de4 14. f3± van den Berg—Heidenfeld, Amsterdam 1962] e5 11. de5 de5 12. e4! ♖e4 13. ♖e4 fe4 14. ♖g5 ♖g4 15. ♖de1± Euwe; 9... ♖c6!±

⁵⁹ 10. ♖e1 ♗f6 11. ♖c3 e5 12. de5 de5 13. ♖d3 e4 14. ♗f4 c6= Foltys—Gligorič, Praha 1946; 10. ♖c3 ♖c3 11. ♖c3 ♖d7 [11... ♖c6 12. ♖ad1 ♖d7 13. d5 ♖d8 14. de6 ♖e6 15. ♖d4± Grünfeld—Müller, Wien 1933; 12. b4!±] 12. ♖ad1 e5 13. de5 de5 14. e4±

⁶⁰ 14. de5 de5 15. ♖d6± ♗ Malich—Fabian, Marianske Lazne 1959

⁶¹ 6. ♖c3 d5 [6... 0-0 7. ♖d2 c5 8. e3 d6 9. ♖gf3 ♖c6 10. 0-0 ♖e4 11. ♖c2 ♖c3 12. bc3 e5± Quinones—Bronštejn, Amsterdam (izt) 1964; 8. dc5!±] 7. ♖d2 0-0 8. ♖h3 c6 9. 0-0 b5 10. b3 a5 11. ♖c2 a4± ♗ Sliwa—Sebestyen, Sopot 1951; 6. ♖c2!±

⁶² 8. ♖c2 ♖e4 9. ♖f4 c6 10. ♖c3 g5 11. ♖e5 ♖d7 12. cd5 cd5 13. ♖ab1 g4 14. ♖e1 ♖e5 15. de5 ♖c3 16. ♖c3 f4± Šajtar—Opočensky, Karlovy Vary—Marianske Lazne 1948; 8. ♖b3 a5! 9. ♖c3 c6 10. ♖bd2 b5! 11. cb5 a4 12. ♖c2 cb5 13. a3 ♗f7= Sosonko—Bronštejn, Hastings 1975/76

⁶³ 9. ♖f4 — A 95; 9. ♖g5 — A 95

⁶⁴ 9... dc4 10. e4!±

⁶⁵ 10. ♖ad1 ♖d6 11. ♖e5 ♖e5 12. de5 ♖g4 13. cd5 cd5 14. f4 ♖c6 15. ♖d3 ♖b6= Kottbauer—Opočensky, Wien 1949; 10. ♖ac1 ♖h8 11. ♖e5 ♖bd7 12. cd5 ed5 13. ♖d3 ♖e4 14. ♖f4 ♖f6 15. e3 ♖e7= Šamaev—Ragozin, SSSR 1945; 10. ♖e5 ♖bd7 11. ♖d7 ♖d7 12. ♖b3 ♖c8 13. ♖f4 ♖h8 14. f3 dc4 15. ♖c4 ♖d5= Macskasy—Sliwa, Tel Aviv (ol) 1964

⁶⁶ 11... a5 12. b4±; 11... ♖e4!± △ 12. ♖b4 ♖d6

⁶⁷ 14. ♖b4 ♖g4 15. ♖d3± Flor—Szabo, Moskva—Budapest 1949

⁶⁸ 9... ♖g6 10. ♖g5 — A 98

⁶⁹ 10. ♖ad1 ♖bd7 11. b4 ♖b6 12. ♖b5 ♖d7 13. ♖d3 ♖e4 14. ♖c3 d5± Filip—Larsen, Reykjavik 1964; 10. ♖ae1 ♖c6 11. d5 ♖b4 12.

♣b3 ♠a6 13. de6 ♠c5 14. ♣c2 ♠e6 15. ♠d4!
♠d7± Flor—Šiškin, SSSR 1960

70 10... fe4 11. ♠e4 e5 12. ♠f6 ♠f6 13.
de5 de5 14. ♠c3±

71 13. cd5 ♠d6 14. ♠fe1 ♠a6 15. ef5 ♠f5
16. ♣c3 ♠h3干

72 14. ♠c3 ♠d7 15. ♣d1 ♣f7 16. ♣e2±
Szabo—Bronštejn, Budapest (ct) 1950

73 7. e3 d6 8. ♠ge2 c6 9. 0-0 ♣h8 10. b4
e5 11. d5 cd5 12. cd5 ♠bd7 13. ♠c1 ♠b6 14.
♣b3 ♠d7干 Cobo—Larsen, La Habana 1967;
7. ♠h3 d6 8. 0-0 e5 9. ♣b3 [9. d5 h6 10. f4
e4oo Knoch—Judovič, Leningrad 1934] ed4 10.
c5 ♣h8 11. cd6 ♠d6 12. ♠b5 ♠c6 13. ♠g5
♣e7 14. ♣d3 ♠c5 15. ♠ac1 ♠b6 16. ♠c6
bc6oo Stahlberg—Opočensky, Pärnu 1937; 8.
♣b3!?

74 8. d5 ♠a6 9. ♠e4 fe4 10. ♠d4 ed5 11.
cd5 ♠c5 12. ♠e3 ♣e7 13. 0-0± Sanguinetti—
Shocron, Buenos Aires 1955

75 8... b6 9. ♣c2 [9. d5 ♠b7 10. ♠d4 ♠f6
11. ♠e1 ed5 12. cd5 ♠d6 13. ♠cb5 ♠b5 14.
♠b5 ♠a6 △ ♠c5 = Stahlberg—Aljehin, Dresden
1936; 9. ♠e4 fe4 10. ♠e5 d6 11. ♠e4 de5 12.
♠a8 c6 13. d5!±] ♠b7 10. ♠e5 ♠c3 11. ♠c3!
♠g2 12. ♠g2 ♣c8 13. d5 d6 14. ♠d3 e5 15.
♣h1 c6 16. ♣b3 ♣h8 17. f4 e4 18. ♠b4!±
Euwe—Aljehin, Nederland (m) 1935

76 9. ♠e4 fe4 10. ♠e1 ♠d4 11. ♠e4 ♠b2
12. ♠h7 ♣h7 13. ♣c2 ♣g8 14. ♣b2 ♠c6=
Euwe—Aljehin, Nederland (m) 1935

77 9... ♠d2 10. ♣d2 d6 11. e4 fe4 12. ♠e4
♠c6 13. ♠ad1 ♠d7 14. b3 ♠e7 15. ♠f6±
Grünfeld—Spielmann, Wien 1935

78 14. ♠e4 fe4 15. f3± Rubinstein—Opo-
čensky, Wien 1936

79 6... ♠c6 7. d5 ♠e5 8. ♠c3 0-0 9. ♠h3
♠g6 10. de6 de6 11. ♠d1 c6 12. 0-0 e5 13.
c5 ♣h8 14. ♠g5 ♣e8 15. ♠e6!± Fine—Alje-
hin, Margate 1937; 6... c6 7. d5 ♠a6 [7... e5
8. ♠c3 d6 9. e4 ♣c7 10. ♠ge2±] 8. ♠c3 [8.
de6?! de6 9. ♠h3?! e5 10. ♠c3 0-0干 Vukič—
Mesing, Jugoslavija (ch) 1973] ♠c5 9. ♣c2±;
6... d5 7. ♠b4 c6 [7... ♠b4 8. ♣b4 ♠c6 9.
♣a4 ♠d7 10. cd5 ed5 11. ♠c3 ♠e7 12. ♣b3
♠c6 13. ♠f3 ♠g6 14. ♠e5± Euwe] 8. ♠e7
♣e7 9. ♠f3 0-0 10. 0-0 ♠e4 11. ♠bd2 ♠d7
12. ♠ac1± Flor—Bondarevski, Leningrad—
Moskva 1939

80 7. ♠b7? ♠b7 8. ♣b7 ♠c6 9. ♠c3 [9.
♠f3 ♠b8干] ♠b8 10. ♣a6 ♠e4干

81 7... a5 8. e3 [8. f4?! ♠c6 9. e3 d6 10.
♠ge2 e5! 11. ♠d5 ♠e4 12. ♠d1 ed4 13. ed4
♠f6干 Furman—Batigin, SSSR 1951; 8. ♠h3!?
♠c6 9. e3±] d6 9. ♠ge2 e5 10. 0-0± Taj-
manov

82 10. ef5 ♠f5 11. ♣b7 ♠bd7 12. ♣a6 ♠d3
13. ♠ge2 ♣e8 14. b3 ♣h5♠↑ Najdorf—Tarta-
kower, Groningen 1946

83 14. ♠ae1 ♠d7 15. ♠g2 ♠f6 16. f3±
Najdorf—Bronštejn, Saltsjöbaden (izt) 1948

A 91

1. d4 f5 2. c4 ♠f6 3. g3 e6 4. ♠g2 ♠e7

	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
1	♠h3 ¹ d5	0-0 ² 0-0	♠c3 ³ c6	♣b3 ⁴ ♣e8 ⁵	♠f4 ♣h8	♠d3 ♠e4	f3 ♠c3	♣c3 ⁶ ♠d7	b3	±
2	...	♠c3 ⁷ d6	0-0 ⁸ c6 ⁹	b3 ¹⁰ a5	e4 fe4	♠e4 a4	♠b2 e5	de5 de5	♠hg5 ♣d1 ¹¹	±
3	...	...	...	e4 ¹² fe4	♠f4 c6	♠e4 ♠e4	♠e4 e5	♠g2 ♠d7	♠e3 ed4 ¹³	=
4	♠c3 0-0 ¹⁴	e4 ¹⁵ fe4	♠e4 d5 ¹⁶	♠f6 ♠f6	♠f3 c5	0-0 cd4	♠d4 dc4	♠e3 ♠c6	♠c6 bc6 ¹⁷	=
5	...	e3 d5	♠ge2 c6	b3 ♠e4 ¹⁸	0-0 ♠d7	♠b2 ♠df6	♣d3 ¹⁹ ♠d7 ²⁰	f3 ♠c3	♠c3 ²¹ ♠e8 ²²	±
6	...	...	♠ge2 ²³ c6 ²⁴	0-0 e5	d5 ♣e8	e4 ♣h5 ²⁵	ef5 ♠f5	f3 ²⁶ ♣g6	♠e3 ♠bd7 ²⁷	=
7	...	♣b3 ♠c6 ²⁸	d5 ♠e5	f4 ²⁹ ♠f7	e4 fe4	♠e4 ed5	cd5 ♠e8	♠e2 ♠e4	♠e4 ³⁰	±

1 5. e3 0-0 6. ♖e2 d6 7. 0-0 e5 8. b3 ♗e8 9. de5 de5 10. ♖a3 ♖c6 11. ♗e7 ♖e7 12. ♖bc3 ♖e6= Pilnik—Alexander, Beograd 1952

2 6. ♖c3 c6 7. ♗d3 ♖e4 8. f3 ♖c3 9. bc3 ♖d7 10. cd5 cd5 11. ♖f2 0-0 12. e4 ♖b6 13. 0-0 ♖d7 14. ♖e1 ♖c8 15. ♖h3 ♖e8= Najdorf—Guimard, Barcelona 1946

3 7. b3 c6 8. ♖b2 ♖a6=; 7. ♗c2 c6 8. b3 ♖a6 9. ♖f4 ♖d7 10. ♖a3 ♖h8 11. f3 ♖a3 12. ♖a3 ♗e7 13. ♗b2 ♖b4= Janošević—Nedeljković, Jugoslavija (ch) 1951; 7. cd5 ed5 8. ♖c3 c6 9. ♖f4 [9. ♗c2 ♖e4 10. f3 ♖g5 11. ♖g5 ♖g5 12. ♖g5 ♗g5 13. e4 ♗e3 14. ♖h1 f4 15. ed5 fg300 Stahlberg—Guimard, La Plata 1948] ♖a6 [9... ♖h8 10. ♖d3 ♖e4 11. f3 ♖c3 12. bc3 ♖d7 13. ♗c2 ♖b6 14. ♖f4 ♖c4 15. e4± Golombek—Rossolimo, Venezia 1950] 10. f3 ♖c7 11. e4 fe4 12. fe4 de4 13. ♖e4 ♖h8 14. ♖f6 ♖f6= Golombek—Stahlberg, Budapest 1952

4 8. ♗d3!?

5 8... ♖h8!?

6 12. bc3 ♖d7=

7 6. 0-0 0-0 7. ♗b3 c6 8. ♖d2 a5 9. ♖f4 a4 10. ♗c3 ♗c7 11. e4 e5 12. de5 de5 13. ♖d3 fe4 14. ♖e4 ♖f5= Forintos—Farago, Hungary (ch) 1965; 8... e5!?=

8 7. ♖f4 ♗e800; 7. e4 ♖e4 8. ♖e4 fe4 9. ♖e4 ♖d7 10. ♖f4 ♖f6=; 7. f4 d5 8. cd5 ed5 9. ♖f2 c6 10. ♖d3 ♖e4 11. ♖e5 ♖e6 12. 0-0 ♖d7= Kmoch—Mazel, SSSR (m) 1934

9 7... e5 8. de5 de5 9. ♗d8 ♖d8 [9... ♖d8 10. ♖d5±] 10. b3 [10. e4± Keres] c6 11. ♖a3±±

10 8. ♗d3 e5=; 8. e4 fe4 9. ♖e4 e5 10. de5 de5 11. ♖hg5 ♖a6 12. ♖f6 gf6 13. ♖e4 ♗d1 14. ♖d1 ♖g4 15. f3 ♖f5= Olafsson—Ivkov, Birmingham 1951; 8. ♗b3 ♗b6 9. ♖f4 ♖d8 10. ♖ad1 ♗b3 11. ab3 h6 12. ♖fe1 ♖a6 13. ♖c1 ♖b4 14. e4±± Thiel—Tröger, BRD 1977; 8... ♗e800 — 7... ♗e8

11 14. ♖fd1 ♖f5 15. ♖e5± Uhlmann—Johansson, Halle 1963

12 8. ♖f4 g5 [8... ♖d8 9. e4 e5 10. de5 de5 11. ♖fd5± Levenfiš—Rjumin, SSSR 1939; 8... c6 9. d5 e5 10. dc6 bc6 11. ♖fd5 ♖d5 12. ♖d5 ♖d8 13. b3 ♖b7 14. ♖c3± Taulbut—Rumens, London 1977] 9. ♖d3 ♗g600 Keres; 8. ♗b3 ♖c6 [8... c6 9. d5 cd5 10. cd5 e5 11. ♖g5 ♖a6 12. ♖e6 ♖e6 13. de6 ♖c5 14. ♗c2 e4 15. f3 d500 Fesche—Schmeisser, Kuortone 1976] 9. d5 ed5 10. cd5 ♖e5 11. ♖b5 ♖d8 12. ♖d4 ♖h8 13. ♖f4 c5 14. ♖de6 ♖g8 15. ♖d8 ♗d8= Petrov—Tartakower, Warszawa (ol) 1935; 8. b3 ♖c6 9. ♖b2 e5 10. d5 ♖d8 11. ♖b5 ♗d7 12. f4 a6 13. ♖c3 ♖g4 14. ♗d2 e4= Mikenas—Tartakower, Buenos Aires (ol) 1939

13 13... ♖f6 14. ♖g2 e4 15. d5! c5 16. ♖d2± Keres; 13... ed4= Reshevsky—Botvinnik, Haag—Moskva (mct) 1948

14 5... d5 6. e3 c6 7. ♖ge2 ♖bd7 8. ♖f4 ♖f8 9. 0-0 g5 10. ♖d3 ♖g6 11. ♖e5 ♗c7 12. f4 g4 13. ♖d2 ♖d8 14. b4±↑ Euwe—van den Jong, Nederland 1963; 7... 0-0± — 5... 0-0

15 6. d5 ♖b4 [6... e5 7. ♖f3 (7. e4 d6 8. ♖ge2 fe4 9. ♖e4 ♖e4 10. ♖e4 ♖d7 11. ♖c3 ♖c5 12. ♖c2 ♗e8 13. b4 ♖d7 14. a3 e4! 15. ♖e4 ♖e5♗ Flor—Gligorić, Saltsjöbaden (izt) 1948] d6 8. 0-0±] 7. ♖d2 e5 8. e3 d6 9. ♖ge2 a6 10. ♗c2 ♗e8 11. f3 b5 12. ♗b3 ♖c5 [12... ♖c3!?] 13. ♖c3 bc4 14. ♗c4 ♗f7 ♖c6, a5] 13. cb5 ab5 [13... ♖d7? 14. ♖a4 ♖a7 15. b6!+—Botvinnik—Bronštejn, Moskva (m) 1951] 14. ♖b5 ♗f7♗; 9... a5!; 9... ♗e8!; 7. ♗b3!; 6. a3!; 6. ♖g5!?

16 7... ♖e4 8. ♖e4 d5 9. ♖d3 dc4 10. ♖c4± Olivera—Guimard, Mar del Plata 1948; 7... d6 8. ♖e2 [8. f4 ♗e8 9. ♖f6 ♖f6 10. ♖f3 c5 11. 0-0 ♖c6 12. dc5 dc5= Johner—Dückstein 1955] ♗e8 9. 0-0 ♖h8 10. ♖f4 ♖c6 11. ♖g5 ♖d4 12. ♗d4 e5 13. ♗d3 ef4 14. ♖f4 h6 15. ♖f3± Euwe—Parlliaos, Amsterdam (ol) 1954

17 14. ♖c5 ♖f7 15. ♗d8 ♖d8= Boutteville—Dückstein, Le Havre 1966

18 8... ♖h8 9. 0-0 ♗e8 10. f3 ♖bd7 11. ♖f4 ♖b4 12. ♗c2 e5 13. ♖d3 ♖c3 14. ♗c3 e4 15. ♖e5± Sanguinetti—Guimard, Buenos Aires 1955; 8... ♖d7 9. ♖b2 ♖e8 10. ♖f4 ♖f7 11. ♖d3 ♖bd7 12. ♗c2 ♖c8 13. c5 b6 14. b4± Korčnoj—Spaski, Beograd (m) 1977/78 — 24/118; 8... ♖d6 9. 0-0 ♗e7 10. ♗c2 ♖e4 [Bronštejn—Botvinnik, Moskva (m) 1951] 11. ♖b2 ♖f3±

19 11. f3! ♖c3 12. ♖c3 ♖e4

20 11... g5 12. cd5 [12. f3 ♖c3 13. ♖c3 g4 14. fg4 ♖g400] ed5 13. f3 ♖c3 14. ♖c3 g4 15. fg4! ♖g4 16. ♖h3 ♖h6 17. ♖f4± Bronštejn—Botvinnik, Moskva (m) 1951; 12... ♖d5!?

21 13. ♖c3 ♖e8 14. e4 fe4 15. fe4 ♖g6=

22 13... g5 14. e4 fe4 15. fe4 ♖e8 16. ed5 ed5 17. ♗e3 h6 18. ♖c1±; 13... ♖e8 14. ♗d2 a5 15. ♖f4 ♖f7 16. ♖d3±

23 7. ♖f3 ♗e8 8. ♗c2 ♖c6 9. d5 ♖d8 10. ♖b5 ♗d700 Grob—Flor, Rosas 1935

24 7... ♖e8 8. 0-0 ♖bd7 9. b3 c6 10. ♖b2 ♖f8 11. ♗c2 g6 12. e4± Zinser—Canal, Venezia 1967

25 10... ♖a6! 11. dc6 bc6 12. ef5 ♖f5 13. ♗a4 ♖c5 14. ♗c6 ♗h5 15. ♗f3 ♖g4♗↑ Golombek—Nikolac, Opatija 1953

26 12. c5 ♖h3 13. cd6 ♖d6 14. dc6 ♖c6 15. ♗d6 ♖ad8 16. ♗c5 ♖g4 17. f3 ♖g2 18. fg4 ♖f1 19. ♖g2 ♗f7♗→ Botvinnik

27 14. ♗d2 cd5= Botvinnik—Bronštejn, Moskva (m) 1951

²⁸ 6... c5 7. d5 e5 8. e4 fe4 9. ♖e4 ♖e4 10. ♖e4 d6 11. ♖d3 h6 12. ♖e2 ♖d7 13. 0-0 ♖f6 14. ♖g2±; 6... a5 7. ♖f3 ♖a6 8. 0-0 d6 9. ♖e1 c6 10. ♖a4± Malich—Filipowicz, Zinnowitz 1971; 6... ♖a6 7. ♖h3 d6 8. ♖b7! ♖b8 9. ♖c8 ♖c8 10. ♖d1± Rabar—Marić, Jugoslavija (ch) 1956; 6... c6 7. d5 d6 8. de6 ♖a6 9. ♖f3 ♖c5 10. ♖c2 ♖fe4 11. ♖d4 ♖c3

12. bc3 ♖e6 13. ♖e6 ♖e6 14. 0-0± Euwe—Opočensky, Venezia 1948

²⁹ 8. de6 de6 9. ♖f4 ♖d7 10. ♖d1 ♖e8 11. ♖b5 ♖d8 12. ♖h3 a6 13. ♖d4 ♖f7 14. ♖c1 c5 15. ♖f3 ♖b8 = Gereben—Tartakower, Budapest 1948

³⁰ Martinez—Röhr, Siegen (ol) 1970

A 92

1. d4 f5 2. c4 ♖f6 3. g3 e6 4. ♖g2 ♖e7 5. ♖f3 0-0

	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1	0-0 ¹ c6 ²	b3 ³ a5 ⁴	♖a3 ⁵ ♖e4	♖e7 ♖e7	♖c2 d5	♖e5 ♖d7	♖d3 ⁶			±
2	... ♖e4 ⁷	♖fd2 ⁸ ♖d2	♖d2 ⁹ d6	♖c3 c6	e4 e5	ef5 ♖f5	de5 de5	♖e4 ♖d2	♖d2 ♖d7 ¹⁰	±
3		♖bd2 ♖f6 ¹¹	♖e4 ¹² fe4	♖e5 d5	♖g4 ¹³ ♖e7	♖f4 c6 ¹⁴	♖c2 ♖d7	f3 ef3 ¹⁵	♖f3 ♖e8 ¹⁶	±
4		♖c2 ♖f6 ¹⁷	♖c3 ¹⁸ ♖c3 ¹⁹	bc3 ²⁰ d6	e4 ♖c6	ef5 ef5	♖e1 ♖a5	♖d3 c5	h4 h6 ²¹	±

1. d4 f5 2. c4 ♖f6 3. g3 e6 4. ♖g2 ♖e7 5. ♖f3 0-0 6. 0-0 d5
7. ♖bd2²² c6²³ 8. ♖c2²⁴

	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
5	... b6 ²⁵	♖e5 ♖b7	♖d3 ²⁶ ♖bd7	b4 ²⁷ ♖e8 ²⁸	a4 ♖d6	♖f3 ♖e4 ²⁹	c5 bc5	bc5 ♖c7	♖f4 ♖f4 ³⁰	±
6	... a5	♖e5 ♖bd7 ³¹	♖d3 ³² ♖d6	♖f3 ♖e7	♖f4 ♖e4	♖d6 ♖d6	♖fe5 ³³ ♖e5	♖e5 ♖f7	♖d3 ♖d6 ³⁴	±
7	... ♖e4	♖e5 ³⁵ ♖d7 ³⁶	♖d3 ³⁷ ♖f6 ³⁸	♖f3 g5	♖b1 ♖e7	♖fe5 ³⁹				±
8	... ♖c8	♖e5 ♖h5 ⁴⁰	♖df3 ⁴¹ ♖e4 ⁴²	♖d3 ⁴³ g5	♖fe5 ♖d7	f3 ♖e5 ⁴⁴	♖e5 ♖f6	b3 ♖d7	♖d3 ♖g6 ⁴⁵	±
9		... ♖bd7	♖d3 ♖h8 ⁴⁶	♖f3 ♖e4 ⁴⁷	♖b1 g5 ⁴⁸	b4 ♖f6	♖fe5 ♖d6	c5 ♖f7	f4 ♖de5 ⁴⁹	±
10			... ♖e4	♖f3 ⁵⁰ ♖d6 ⁵¹	b3 b6 ⁵²	♖fe5 ⁵³ ♖b7	♖d7 ♖d7	c5 ♖e4	f3	±

¹ 6. b3 d6 [6... a5 7. 0-0 a4 8. ba4 d5 9. cd5 ♖d5 10. ♖a3 ♖d7 11. ♖e7 ♖e7 12. ♖b3 (Troianescu—Plater, Balatonfüred 1958) ♖c6! =] 7. ♖b2 ♖c6 8. ♖bd2 ♖e8 9. ♖c2 ♖d7 10. a3 a5 [Trifunović—Ragozin, Moskva 1947] 11. 0-0 =; 6. d5 d6 [6... ♖b4 7. ♖d2 ♖e7 8. 0-0 ♖d2 9. ♖d2 e5 10. d6!± Robatsch—Jamieson, Buenos Aires (ol) 1978 — 26/112] 7. de6 ♖c6 8. ♖d4 ♖d4 9. ♖d4 c6 △ ♖e6 =; 6. ♖c3 d5 [6... d6 7. ♖f4 ♖e8 8. ♖c1 ♖c6 9. d5 ♖d8 10. ♖b5 ♖d7 11. ♖b3 a6 12. de6 ♖e6 13. ♖c3 ♖f4 14. gf4 ♖h8 = Bogoljubov—Aljehin, (m) 1934; 7. 0-0± — A 96] 7. ♖e5 c6 8. ♖f4 ♖e8 [8... ♖bd7 9. ♖c2 ♖e5 10. de5 ♖e4 11. ♖e4? fe4 12. ♖d2 ♖c5 13. f3 ♖b6 14. 0-0-0 e3干 Seleznev—Model, SSSR (ch) 1927; 11. 0-0 △ f3 =] 9. ♖b3 ♖h8 10.

0-0-0? ♖bd7 11. h3 ♖e5 12. ♖e5 ♖d7 13. ♖c7 b6 △ ♖a6 = Seleznev—Rjumin, SSSR 1927; 10. 0-0 =; 9. 0-0 = — A 95

² 6... ♖e8 7. d5 a5? 8. ♖c3 ♖a6 9. ♖f4± Liebert—Macskasy, Lugano (ol) 1968 — 6/130; 6... b6!? [Aljehin] 7. d5!?

³ 7. ♖c2 a5 8. c5 d6 9. cd6 ♖d6 10. ♖bd2 ♖a6 11. a3 ♖e8 12. ♖c4 [12. e4 ♖c7 13. ♖e1 f4oo Ghitescu—Perniški, Pernik 1976] ♖c7 13. ♖d2±

⁴ 7... ♖e8 8. ♖a3 ♖a3 9. ♖a3 d6 10. ♖c1 ♖bd7 11. b4 e5 12. de5 de5 13. c5 e4 14. ♖d4 ♖d5 15. ♖d2 ♖e5 16. f4± Donner—Alster, Wageningen 1957; 13... a5!?!; 7... b6 8. ♖bd2 ♖b7 9. ♖b2 d5 — A 93

⁵ 8. ♖c2 ♗e8 9. ♔a3 ♔a3 10. ♔a3 d6 11. c5 d5 12. e3 ♔bd7 13. ♔b1 e5 = Eliskases—H. Steiner, La Habana 1952

⁶ 12. ♔d7 ♔d7 13. ♔d2 ♔d2 14. ♖d2 ♖b4 = Meinsohn—Marić, Strasbourg 1972 — 13/102; 12. ♔d3 ±

⁷ Aljehin

⁸ 7. d5 ♔f6 8. ♔d4?! c5! 9. ♔c2 ♔d6 ♣↑; 8. ♖c2 = — 7. ♖c2; 7. b3 ♔f6 8. ♔b2 b6 [8... a5 9. a3 ♔c6 10. ♔e5 ♔e7 11. f3 ♔d6 12. ♖d3 b6 13. ♔d2 ♔b7oo Andersen—Bronštejn, München (ol) 1958] 9. ♔bd2 ♔b7 10. ♔e4 ♔e4 11. ♖d2 d6 12. ♣fd1 ♔d7 = — E 19; 7. ♔e1 d5 8. f3 ♔f6 9. cd5 ed5 10. ♔d3 b6 11. ♔e3 ♔d6 12. ♔c3 c6 13. ♣c1 ♖e7 14. ♖d2 ♔a6 15. ♔f4 ♔bd7 = Flor—Aljehin, Podebrady 1936; 7. ♖b3 ♔f6 8. ♔c3 ♔c6 9. ♣d1 ♖e8 10. ♔b5 ♔d8 [Capablanca—Aljehin, Nottingham 1936] 11. d5 ♔a5 12. ♖c2 c6 13. dc6 △ ♔d6 ± Capablanca

⁹ 8. ♔d2 ♔f6 9. ♔c3 d5 10. ♖b3 c6 11. ♔d2 ♔d7 12. cd5 ed5 13. e4 fe4 14. ♔e4 ♔e7 15. f4 ♖b6 = Grau—Guimard, Rio de Janeiro 1938

¹⁰ 15. ♔c3 ± Eliskases—Trompovski, Buenos Aires (ol) 1939

¹¹ 7... d5 8. b3 ♔c6 9. ♔b2 ♔d7 [Rovner—Hasin, SSSR 1956] 10. e3 ±; 7... ♔d2 8. ♔d2 ♔f6 9. ♖c2 d5 10. ♣ac1 c6 11. ♔f4 ♖e7 [Matulović—Marić, Jugoslavija (ch) 1958] 12. c5 ±

¹² 8. ♖c2 d5 [8... ♔d2 9. ♔d2 d6 10. ♔c3 ♖e8 11. e4 fe4 12. ♖e4 ♖h5 13. ♣fe1 ♔c6 14. ♣ac1 ♔d8 15. ♔d2 ± Gutop—Kuindži, SSSR 1977; 9... d5!?] 9. b3 [9. ♣d1 c6 10. ♔f1 ♔d7 11. b3 g5 12. ♔b2 ♖e7 13. ♔e1 ♖g7 14. f3 ♔d6oo Borisenko—Korčnoj, SSSR 1965; 9... ♔c6!?] c5 10. cd5 [10. ♔b2?! cd4 11. ♔d4 (11. ♔d4 ♔c6 12. ♔f6 ♖f6 13. cd5 ed5 ♣ Ree—Bronštejn, Budapest 1977 — 24/119) ♔c6 12. ♔e4 fe4 13. ♣ad1 ♖b6 14. ♔c6 bc6 15. ♔f6 ♣f6 ♣ Fine—Aljehin, AVRO 1936] ed5 11. ♔b2 cd4 12. ♔d4 ♖b6 13. ♔2f3 ♔c6oo Bukić—Barle, Jugoslavija (ch) 1976 — 21/84; 10. e3! ± Bronštejn

¹³ 10. f3 c5 11. ♔e3 ♔e5 12. de5 d4 13. ♔c1 [Vaganjan—Bronštejn, SSSR (ch) 1971 — 12/89] e3 ♣

¹⁴ 11... c5!?

¹⁵ 13... ♔f6!?

¹⁶ 15. ♣ael ♖g6 16. ♖g6 ± L Didiško—Juferov, SSSR 1976

¹⁷ 7... d6 8. ♔c3 ♔c3 9. ♖c3 ♔f6 10. ♔e3 ♔c6 11. ♣ad1 ♖e7 12. b4 ♔d8 13. ♖b3 ♔f7 14. c5 ± Hasin—Simagin, SSSR 1956; 8. ♔bd2!; 7... d5 — 6... d5

¹⁸ 8. ♣d1 d6 9. ♔bd2 ♔d2 10. ♔d2 ♔c6 11. ♔c3 ♖e8 12. d5 ♔c3 13. ♖c3 ♔d8 14.

de6 ♔e6 15. ♔d4 ♔c5 = Sämisch—Aljehin, Dresden 1936; 8. d5 a5 [8... e5 9. ♔e1 ±; 8... ed5 9. cd5 d6 10. ♔bd2 ♔d2 11. ♔d2 ±; 8... d6 9. ♔e1 ♔c5 10. ♔c3 e5 11. e4 f4oo] 9. ♔bd2 ♔d2 [9... ♔c5? 10. e4 ♔e4 11. ♔e4 fe4 12. ♖e4 ed5 13. ♖d5 ♔h8 14. ♔g5 ♖e8 15. ♔f4 ± Reshevsky—Suesman, USA 1938] 10. ♔d2 d6 11. e4 fe4 12. ♖e4 ♔a6 = Tajmanov

¹⁹ 8... d5 9. ♔f4 c6 10. ♣ad1 ♔d7 11. ♔d2 ♖e8 12. ♔de4 fe4 13. f3 ef3 14. ef3 dc4 15. ♣fel ± Guimard—Flores, Carrasco 1938; 11... ♔d2! 12. ♖d2 ♔b6; 12... b6; 11. b3! ±

²⁰ 9. ♖c3 c5 10. e3oo

²¹ 15. ♔e3 ♔e6 = Foltys—Aljehin, Praha 1943; 15. ♔f4! ±

²² 7. ♖c2 ♔c6 8. a3 a5 9. b3 ♔d7 10. ♔c3 ♔e8 11. cd5 ♔d5 12. ♔b2 ♔h5 13. ♔a4 ♖e8 14. ♔c5 ♔c5 15. dc5 ♖e7 16. e4 [16. ♔e5?! f4! ♣ Lengyel—Spaski, Moskva 1971 — 12/90; 16. e3 ± Gheorghiu] ♔f6 [16... fe4 17. ♖e4 +] 17. ef5 ef5 18. ♣ael ± Kotov; 7... ♔e4 8. ♔fd2?! c6 9. ♔e4 fe4 10. ♔c3 ♔d7 11. f3 ef3 12. ♔f3 ♔f6 13. e3 ♔b6 14. cd5 ed5 ♣ Flor—A. Steiner, Kemerli 1937; 8. ♔bd2 c6 ± — 7. ♔bd2

²³ 7... ♔bd7 8. ♔g5 ♔b6 9. c5 h6 10. ♔h3 ♔bd7 11. ♔f4 ♔b8 12. ♔g6 ±; 7... ♔c6 8. e3 ♔e4 9. a3 ♔f6 10. b4 ♔e7 11. ♔b2 ♔d7 [Ojanen—Sköld, Bergendaal 1960] 12. ♔e5! ±; 8. b3 ± — A 93; 7... ♖e8 8. e3 ♖h5 9. ♔e5 ♖d1 10. ♣d1 ♔bd7 11. ♔df3 c6 12. b3 ♔e5 13. ♔e5 ♔d7 = Bolbochan—Eliskases, Mar del Plata 1953; 8. ♖c2 c6 ± — 7... c6; 7... b6 8. b3 ♔b7 9. ♔b2 ± — A 93

²⁴ 8. ♔e5 b6 9. ♔df3 ♔e4 10. cd5 [10. h4 ♔b7 11. ♖a4 ♖e8 12. ♔f4 (Spasov—Padevski, Varna 1973 — 15/97) b5 =] ed5 11. ♔d3 ±; 8... ♔bd7 9. ♔d3 ♖e8 [9... ♔d6 10. c5 ♔c7 11. ♔f3 b6 12. ♖c2 bc5 13. ♔c5 ♔c5 14. ♖c5 ♖e8 15. ♔f4 ± Gerusel—Tröger, Aibling 1965] 10. e3 ♖h5 11. b3 ♔g4 [11... ♖d1 12. ♣d1 ±] 12. ♔f3 g5 13. h3 ♔gf6 14. ♔fe5 ♖e8 15. ♔d2 ♔e4 16. ♔e1 ± Behrens—Guimard, Argentina (ch) 1955; 8... ♔d7! △ ♔e8-h5 Mesing

²⁵ 8... ♔fd7 9. ♔e1 ♖e8 10. ♔df3 ♖h5 11. ♔d3 g5 12. ♔d2 ♔a6 13. b4 ♔c7 14. a4 ♔b6 15. ♔de5 ± Gligorić—Tomović, Jugoslavija (ch) 1956; 8... ♔h8 9. ♔e5 ♔bd7 10. ♔d3 ♔e4 11. ♔f3 ♔f6 12. b3 dc4 13. bc4 c5 14. e3 ± Alster—Mednis, Uppsala 1956; 13... ♖e8!?

²⁶ 10. ♔df3 ♔e4 11. ♔d3 ♔d6 12. ♔f4 ♖e7 13. ♣ad1 ± Nedeljković—Marić, Jugoslavija (ch) 1953

²⁷ 11. ♔f4 ♔f7 12. ♔f3 ♔e4oo

²⁸ 10... ♔d6!?

²⁹ 13... a5! ? Marić

³⁰ 17. gf4!± Portisch—Radulov, Budapest—Sofia 1969 — 7/88

³¹ 9... d7 10. ddf3 d4 11. d4 12. b3± [Titenko—Kopilov, SSSR 1966]

³² 10. ddf3 d4 11. d4 d7 12. df4 d4 13. d4 d6= Malich—Mariotti, Skopje (ol) 1972

³³ 14. b3 d7 15. ad1 b6 16. d2 d6= Schmidt—Mariotti, Nice (ol) 1974 — 17/110

³⁴ 17. b3± Tatai

³⁵ 9. b3 d7 10. d4 d8 11. ddf3 d4 12. d2 d6 13. a3 d7 14. d3 g5 15. d4 d8 [Filip—Rossetto, Santa Fe 1961] 16. f3±

³⁶ 9... d6 10. ddf3 d7 11. d3 [11. df4 g5 12. d7 (Bouwmeester—Stahlberg, Beverwijk 1958) d7 13. d4 d7 d6] d6 12. c5 d7 13. b4 a5 14. b1± Vladimirov—Zarubin, SSSR 1968; 9... d2 10. d2 d6 11. d3 b6 12. ad1 d7 13. cd5 cd5 14. d3 d6= Littleton—Leow, Nice (ol) 1974; 11. e3! d3±

³⁷ 10. ddf3 ddf6 [10... d6 11. b3 d4 12. d4 d7 13. d2± Langeweg—Henneberke, Zevenaar 1961; 12. d4!] 11. d3 d7 12. d4 d8 13. c5 d7 14. f3 d4 [Mititelu—Stoppel, Warszawa 1961] 15. d4±

³⁸ 10... d6 11. c5 d2 12. d2 d7 13. b4 d6 14. d3 d8 15. f4 b6 16. a4 [Averbah—Lisicin, SSSR (ch) 1954] d6 17. b5 d7=; 15. e3! d4 15... e5 16. f4 Tajmanov

³⁹ 13. b4 d6 14. cd6 cd6 15. d4 d6 Johansson—Olafsson, Reykjavik 1968; 13. d4 d6 f3±

⁴⁰ 9... b6 10. ddf3 d7 11. d3 d4 12. b3 d7 13. a4 a5 14. d2 d8 15. ad1 d6 [Lengyel—Farago, Hungary (ch) 1971] 16. d1±

⁴¹ 10. b1 a5 11. b3 d7 12. d3 g5 13. a3 d6 14. d3 d4 15. d4 d8 Reshevsky—Byrne, New York 1951

⁴² 10... d7 11. d3 d4 12. d4 g5 [12... d4 (Lengyel—Stoppel, Warszawa 1961) 13. d4±] 13. f3 d6 14. b3±

⁴³ 11. b1 a5 12. d3 d4, b4± Marini—Rossetto, Buenos Aires 1955

⁴⁴ 13... d6 14. b3±

⁴⁵ 17. e4 f4 [17... d6 18. d4 d5 19. cd5 cd5 20. f4± Rozma—Tepper, CSSR 1956] 18. f4 d1 19. d1 d4 20. d2±

⁴⁶ 10... g5 11. d3 h6 12. b3±; 10... d6 11. d3 h6 [11... d5 12. df4±] 12. df4 d7 13. d4 g5 14. d1 d6 15. d4± Gligoric—Nikolai, Hastings 1965/66

⁴⁷ 11... d4 12. b4 a5 13. ba5 d4 14. c5 d8 15. df4± Bolbochan—Jauregui, Mar del Plata 1953

⁴⁸ 12... a5 13. b3 d6 [13... d8 14. d4 g5 15. f3 d6 16. e4± Borisenko—Čistjakov, SSSR 1956] 14. d4 d6 15. f3 d7±; 12... d6 13. c5 d7 14. df4! d6 15. d3 g5 16. d7 d8 Benkö—Guimard, Buenos Aires 1960; 14. b4!±; 13. d4±; 13. b3!±

⁴⁹ 17. d4 d7 18. a4 d7 19. e3± Reshevsky—Guimard, Buenos Aires 1960

⁵⁰ 11. b3 d2?! 12. d2 d8 13. e3 d6 14. cd5 d5 15. d4± Petrosjan—Cardoso, Leipzig (ol) 1960; 11... d6 d6, d7±

⁵¹ 11... g5 12. b4 [12. b1 d6 13. b4 b5 14. c5! a5 15. a3 ab4 16. ab4 g4 17. d4± Geler—Szabo, Budapest 1952] d5 [12... h5 13. b1 h4 14. gh4 g4 15. d4 d6 16. d4± Ghitescu—Schmid, St. Jean de Monts 1976] 13. b1 d6 14. b5 f4 15. gf4 g4 16. d4 d8 h6 17. h3 gh3 18. d3 h2 19. d1 d3 20. d3± Szabo—Dückstein, Bamberg 1968; 11... b5 12. c5 [12. cb5 cb5 13. a4 ba4 14. d4 d6= Lengyel—Farago, Hungary (ch) 1965; 12. b3!± d4, d4 Tajmanov] a5 13. d4 d4 14. d4 d6 15. a3± Navarovszky—Farago, Hungary (ch) 1965; 14. d4!±

⁵² 12... b5 13. c5 d7 [13... d4 14. a4±] 14. a4 ba4 15. d4 d6 16. d2 a6 17. d4± Petrosjan—Bondarevski, SSSR (ch) 1950; 12... d8 13. d4 d4 14. d4 d4 15. f3± Bobocov—Guimard, Zevenaar 1961

⁵³ 13. cd5?! cd5 d6, d8±; 13. e5?! bc5 14. d4 d4 15. d4 [15. d4? d4—+] d4 16. d3 d6± Konstantinopolski

A 93

1. d4 f5 2. c4 d6 3. g3 e6 4. d2 d7 5. d3 0—0
6. 0—0 d5 7. b3

	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	...	dbd2 ²	db2	d4	f3	d6	d2	d3 ^a	±
	d6 ¹	d7	a5	d8	a4	d6	a3		
2	...	db2 ⁴	dbd2 ⁵	d1	e3	d2	fd1	cd5 ⁸	±
	b6	db7	c5 ⁶	d6 ⁷	d8	d4	d8		
3	...	d4 ⁹	d3 ¹⁰	e3 ¹²	da3	da3	d1	db1	d2
	c6	dbd7	d8 ¹¹	g5	da3	a5	d7	h5	g4 ¹³

	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
4	...	♭bd2	♭e5	♭d3 ¹⁵	♭b2 ¹⁷	♭c1 ¹⁸	f3 ¹⁹			±
	...	♭e8 ¹⁴	♭bd7	b6 ¹⁶	♭b7	a5				
5	...	♭b2	♭bd2	♭e5 ²¹	♭d3	f3	♭d2	e3	♭a3	±
	...	♭e8 ²⁰	♭bd7	♭e4 ²²	♭h5 ²³	♭d2	♭g5	a5	♭e8 ²⁴	
6	...		♭fd2 ²⁵	♭e4	f3	ef3 ²⁷	♭h3	♭e1	♭d2	±
	...	♭e4	♭d7	de4 ²⁶	ef3	f4	♭f6	♭h8	c5 ²⁸	
7	...	♭c2	♭e5	f3	♭d3	♭c3 ³¹	♭b2	♭d1	♭lf2	±
	...	♭e8 ²⁹	♭h5 ³⁰	♭bd7	g5	♭d8	♭f8	♭d7	♭ac8 ³²	
8	...		♭b2 ³³	♭e1 ³⁴	♭d2	♭d2	♭d3	f3	♭c3	±
	...	♭e4	♭d7	♭e8 ³⁵	♭d2	♭h5	g5	♭f6	♭d7 ³⁶	

¹ 7... ♭e4 8. ♭a3 ♭d7 9. ♭e5 c6? 10. ♭e7 ♭e7 11. f3 ♭f6 12. ♭c3 [12. e4 fe4 13. fe4 ♭e4 14. ♭f8 ♭f8 15. ♭e4 de4 16. ♭c3±] ♭e8 13. e4 ♭bd7 14. ef5 ef5 15. ♭e1± A. Mihalj-čičšin—Joksić, Vrnjačka Banja 1978 — 25/112; 9... ♭e8!? A. Mihaljčičšin; 7... a5 8. ♭a3 [8. ♭c3 c6 — A 95] ♭b4 9. c5 [9. ♭b4 ab4 10. ♭e5 ♭bd7 11. ♭d3 dc4 12. bc4 ♭b6 13. ♭b4 ♭c4 14. ♭c3 ♭d6 15. ♭b1 c6= Bobo-cov—Toluš, Balatonfüred 1958; 13. ♭b2±; 9. ♭e5!?] ♭a3 10. ♭a3 ♭c6 11. ♭c2 ♭e7 12. ♭ce1 e5 13. ♭e5 ♭e5 14. de5 ♭e5 15. ♭c1 ♭d7 16. ♭f3± Averbah—Toluš, SSSR 1958; 7... ♭a6 8. ♭a3 ♭b4 9. ♭bd2 [9. c5 a5 10. ♭b4? ab4 11. ♭d2 b6 12. ♭b4? ♭e4 13. ♭c1 bc5 14. dc5 ♭c5±; 9. ♭e5 c5 10. cd5 ♭fd5 11. dc5 ♭f6 12. ♭b2 ♭c7 13. ♭c4 ♭c5=; 9. ♭e1 b6 10. ♭d3 ♭d3 11. ♭d3 ♭a3 12. ♭a3 ♭a6=] a5 10. ♭b2±; 8. ♭b2!?; 7... c5!? Tartakower

² 8. ♭e5 ♭d7 [8... ♭e5 9. de5 ♭e4 (9... ♭d7 10. ♭b2±) 10. f3 ♭c5=] 9. cd5 ed5 10. ♭c3 ♭e8 11. ♭g5 ♭e4 12. ♭e7 ♭e7 13. ♭c1 ♭g6= Vladimirov—Smislov, SSSR (ch) 1961; 8. ♭a3 ♭a3 [8... ♭b4 — 7... ♭a6] 9. ♭a3 ♭e7 10. ♭c1 ♭d7 11. ♭b2 ♭e4 [11... ♭ad8 12. ♭ac1?! ♭e8 13. e3 ♭e4 14. ♭c2 g500 Bilek—Toluš, Budapest 1959; 12. e3!? ♭c2±] 12. ♭b5 ♭e8 13. ♭d2 a6 14. ♭c3 ♭d8 15. e3 ♭f7= Janošević—Puc, Jugoslavija (ch) 1955

³ Mikenas—Ragozin, SSSR (ch) 1949

⁴ 8. ♭e5 ♭b7 9. ♭d2 c5 10. ♭df3 ♭e4 11. e3 a5 12. ♭b2 ♭d6 13. ♭c1 ♭e8 14. ♭d2 ♭d7 15. ♭d7 ♭d7= Forintos—Spaski, Varna 1958; 8. ♭c2 c6 — 7... c6

⁵ 9. ♭c3 c6 10. ♭c1 ♭e8 11. ♭e5 ♭e4 12. ♭e4 de4 13. f3 ef3 14. ef3 ♭d7 15. ♭d3 ♭f7 16. ♭e2± Smejkal—Kolarov, Luhačovice 1971; 9. cd5!? ed5 10. ♭e5±

⁶ 9... a5 10. a3 ♭d6 11. ♭c2 ♭e4 12. e3 ♭d7 13. ♭e1 ♭e7 14. ♭d3 ♭ac8 15. b4 [Flesch—Forintos, Hungary (ch) 1958] c500; 11. cd5! ♭c2±; 9... c6 — 7... c6

⁷ 10... ♭a6 11. ♭e5 ♭e8 12. e3 ♭d8 13. ♭e2 ♭d6 14. ♭df3 ♭e4 15. ♭d3 ♭h5 16. ♭fe1± Petrosjan—Toluš, SSSR (ch) 1958

⁸ 14. dc5 bc5 15. ♭e5 ♭e5 16. ♭e5 ♭f6 17. ♭f3 ♭e7 18. ♭b2 ♭fd8= Grefe—Byrne, USA (ch) 1977 — 24/121; 14. cd5!±

⁹ 8. e3 ♭e4 [8... ♭d7 9. ♭a3 ♭a3 10. ♭a3 ♭e8 11. cd5 cd5 12. ♭e5 ♭c6 13. ♭c2 ♭c8 14. ♭d3 ♭f7 15. f3 ♭fc700 Bolbochan—Guimard, Mar del Plata 1953] 9. ♭c2 ♭d7 10. ♭a3 ♭d6 11. ♭bd2 ♭h8 12. ♭e1 ♭f6 13. ♭d3 ♭e8 14. ♭b2 ♭h5 15. ♭f3 g500 Jovanić—Tomović, Jugoslavija (ch) 1956; 8. ♭c3 — A 95

¹⁰ 9. cd5 ed5 10. ♭d7? ♭d7 11. ♭a3 ♭e4 12. ♭e7 ♭e7 13. e3 a5 14. ♭d2 a4 15. ♭f3 ab3 16. ♭b3 ♭a7± Filip—Szabo, Bucuresti 1953; 9. f4 ♭e4 10. ♭a3 ♭a3 11. ♭a3 ♭e5= Čiburidanidze—Ahmilovska, Tallinn (m) 1977 — 24/120

¹¹ 9... ♭e4 10. ♭d2 ♭f6 11. ♭f3 ♭e8 12. e3 g5 13. ♭a3 ♭e7 14. ♭e7 ♭e7 15. ♭fe5± Steinbaum—Guimard, Buenos Aires 1959

¹² 10. ♭a3?! ♭a3 11. ♭a3 b6 12. ♭c1 ♭b7 13. ♭c2 ♭c8 14. ♭b2 ♭e7 15. b4?! a6 16. e3 b5 17. c5 e5± Köberl—Filip 1954; 10. f3 b6?! 11. ♭b2 ♭b7 12. ♭d2 c5 13. e3 ♭c8 14. ♭e2 dc4 15. bc4± Makagonov—Botvinik, SSSR (ch) 1940; 10... ♭d6=; 10. ♭d2 — 8. ♭bd2; 10. ♭c3 — A 95

¹³ Wexler—Guimard, Buenos Aires 1959

¹⁴ 8... ♭e4 9. ♭b2 ♭d7 10. ♭e1 [10. e3 ♭f6 11. ♭e5 ♭h6 12. ♭e4 (12. ♭df3 ♭df6 13. ♭e1 ♭e8 14. ♭ld3 g500 Udovčić—Ortega, La Habana 1964) fe4 13. ♭g4 ♭g6 14. f3±; 11... ♭e5!?±] ♭g5 11. ♭df3 ♭f6 12. ♭d3 a5 13. ♭fe5± Ritov—Novotelnov, SSSR 1956; 8... ♭d7 9. ♭b2 — 8. ♭b2; 8... b6 9. ♭b2 — 8. ♭b2

¹⁵ 10. ♭b2 — 8. ♭b2

¹⁶ 10... ♭e4 11. ♭f3 [11. ♭b2 — 8. ♭b2] ♭f6 [11... ♭h8 12. ♭b2 ♭d6 13. e3 ♭h5?! 14. ♭fe5 ♭h6 15. ♭e2± O'Kelly—Peretz, Berga 1951] 12. ♭b2 b6 13. ♭c1 ♭b7 14. cd5 ed5 15. ♭fe5 ♭c8= Flesch—Kieninger, Bever-wijk 1965; 12. ♭a3±

¹⁷ 11. cd5 cd5 12. ♭b2 ♭a6 ♭c8=; 11. b4 ♭e4 12. ♭b3 ♭f6 13. ♭f3 ♭a6 14. cd5

ed5 15. ♠f4?! g5 16. ♠e3 ♠c4 17. ♣c2 ♣g6平
Sliwa—Smislov, Moskva 1956; 15. ♠b2=

18 12. f3!?

19 13. ♠f3 ♠e4 14. e3 ♠c8 15. ♣e2 ♠d6= Malich—Möhring, Schwerin 1969; 13. f3!?! ±

20 8... ♠d7 9. ♠bd2 [9. ♠c3 — A 95] ♠e8 10. ♠g5 [10. ♠e5 ♠bd7 11. ♠df3 ♠d6 12. ♠d3 ♠g4 (12... ♠h5 13. ♠fe5 ♣e7 14. ♣c2 ♠ac8 15. ♠ac1 g5∞ Rossetto—Guimard, Buenos Aires 1960) 13. ♣c1 ♣e7 14. ♠fe5 h5 15. ♠d7 ♠d7∞ Milev—Guimard, La Habana 1962; 11... ♠e5!?!; 11. ♠d3!?!] ♣c8 11. f3 ♠a6 12. ♠h3 ♠c7 13. e4± Stoltz—Vlagsma, Praha 1946; 8... b6 9. ♠bd2 ♠b7 [9... ♠bd7 10. ♠g5 ♠b8 11. ♠h3 ♠a6 12. ♠df3 ♣e7 13. ♠ac1 ♠ac8 14. e3 ♠e4 15. ♠d7 ♣d7 16. ♠fd1 ♣e7= Kupka—Kolarov, Luhačovice 1967; 10. ♠g5!?!] ♠bd7 11. ♠d3 ♠d6 12. e3 ♣e7 13. ♣e2 ♠e4 [Malich—Padevski, Lugano (ol) 1968] 14. ♠f3 ±

21 10. ♠e1 b6! [10... ♠e4 11. ♠d3 — 10. ♠e5] 11. ♠d3 ♠a6 12. ♠c1 ♠c8 13. ♠f3 ♠e4 14. ♠fe5 ♠e5 15. ♠e5 ♠g5= Marović—Larsen, Zagreb 1965

22 10... ♠e5!?

23 11... b5?! 12. cb5 cb5 13. f3 ♠d2 14. ♣d2 ♣d8 15. ♠ac1± Portisch—Farago, Hungary (ch) 1965/66

24 Honfi—Beszterscenyi, Hungary (ch) 1962

25 9. e3 ♠d7 10. ♠e5 ♠e8 11. f3 ♠d6 12. ♠d2 ♠d7 13. ♠d3 dc4?! 14. bc4 c5 15. f4± Najdorf—Guimard, Buenos Aires 1951; 9. ♠bd2 — 8. ♠bd2; 9. ♠c3 — A 95

26 10... fe4 11. e3 ♠f6 12. ♣c2 b6 13. ♠c3 ♠b7= Bakonyi—Henneberke, Hungary—BRD 1949; 11. f3±

27 12. ♠f3!?

28 15... c5 16. dc5 ♠c5 17. ♣g2 ♠e3 18. ♠d1± Savon—M. Kovacs, Debrecen 1970 — 10/576; 15... ♠d6!?! Gufeld

29 8... ♠bd7 9. cd5!±; 8... ♣h8 9. ♠e5 ♠bd7 10. ♠d3 ♣e8 11. ♠d2 ♠d6 12. ♠f3 ♠g4 13. h3 ♠gf6 14. ♠fe5 ♠e4 15. ♣h2 ♠e7∞ Ilivicki—Guimard, Göteborg (izt) 1955; 13. ♠f4!±; 8... ♠d7 9. ♠b2 [9. ♠e5 ♠e8 10. ♠a3 ♠a3 11. ♠a3 ♠bd7 12. ♠d3 g5∞ Gerusel—Tröger, BRD 1968] ♠e8 10. ♠g5±; 8... b6 9. ♠a3 ♠b7 10. ♠e5 ♠a3 11. ♠a3 ♣d6 12. ♣b2 ♠bd7 13. ♠ac1 ♠ac8 14. b4 ♣e7 15. ♠d3 a6 16. ♠b1 b5 17. c5± Hort—Byrne, Bugojno 1978

30 9... ♠bd7 10. ♠d3 ♠e4 11. ♠b2! ♠f6 12. ♠d2 ♠d2 13. ♣d2 dc4 14. bc4 e5 15. e3 e4 16. ♠f4± Reshevsky—Rubinow, New York 1946

31 12. ♠b2 ♣h8 13. ♠d2 ♠d6 14. e3 ♠g8 15. ♠ae1± Ernst—Teschner, Essen 1948

32 Ernst—Rautenberg, Weidenau 1947

33 9. ♠a3 ♠d7 10. ♠e7 ♣e7 11. ♠bd2 ♠e8 12. ♠e5 g5 13. ♠e4 de4 14. c5 ♠g6 15. f3± Dunkelblum—Kinzel, Venezia 1953; 9... ♠d7 10. ♠e7 ♣e7 — A 94

34 10. ♠bd2 ♣e8 11. ♠e5 ♠e5 12. de5 ♠d7 13. ♠f3 ♠c8 14. e3 g5∞ Krogius—Zamihovski, SSSR 1949; 10... ♠f6!?! Δ b6

35 10... b6 11. ♠d3 [11. cd5 cd5 12. ♣c6 ♠a6 13. ♣e6 ♣h8 14. ♠d3 ♠b7干] ♠b7 12. f3 ♠d6 13. ♠f4 ♠f6 14. ♠d2 ♠h6 15. ♠fe1± Kotov—Lisicin, SSSR (ch) 1948; 10... ♠g5 11. e3 [11. ♣d3 ♣b6 12. cd5 ed5 13. ♠c2 ♠f7 14. f3 ♠d6 15. ♠c3 f4∞ P. Johnner—Tarrasch, Pstyan 1922; 11. f4 ♠f6=; 11. ♠d3!?!] ♠df6 12. ♠d2±

36 16. ♠b4± Ghitescu—Barendregt, Zagreb 1971

A 94

1. d4 f5 2. c4 ♠f6 3. g3 e6 4. ♠g2 ♠e7 5. ♠f3 0—0
6. 0—0 d5 7. b3 c6 8. ♠a3

	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1	... ♠e4 ¹	♠e7 ² ♣e7	♠bd2 ³ ♣f6	e3 ♠d7	♠c1 g5	♠e1 a5	♠d3 b6	♠f3 ♠b7	♠fe5 ♣e7 ⁴	±
2	... ♠d7	♣c1 ⁵ ♠e8	♠g5 ⁶ ♠f7 ⁷	♠d2 ♠bd7	♠f7 ♠f7	♠e7 ♣e7	♣c3 ♠ff8	b4 ♣h8	♠ab1 a6 ⁸	±
3	... b6	♠e7 ⁹ ♣e7	♠e5 ♠b7 ¹⁰	♠d2 ♠bd7	♠d7 ¹¹ ♠d7	e3 ♠ac8	♠c1 c5	♣e2 ♠f6	cd5 ♠d5 ¹²	±
4	... ♠a3	♠a3 ♣e8 ¹³	♠c2 ¹⁴ ♠bd7 ¹⁵	cd5 ¹⁶ ed5	♠b4 ♠e4	e3 a5 ¹⁷	♠d3 ♣h8	♣c2 ♣h5	♠fe5 ♠e5 ¹⁸	±
5	... ♣e7	... ♣c1 ¹⁹ ♣e7	♣b2 ♠bd7 ²⁰	b6 ²¹	♠ac1 ♠b7	♠fd1 ²² a5	e3 ♠e4	♠e5 ♠e5	de5 ²³	±

	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
6	...	♠e7 ²⁴ ♠bd7	♣c2 ²⁵ ♠e4 ²⁶	♠c3 ²⁷ ♠d6 ²⁸	♠a4 b6	cd5 cd5	♠fc1 ♠a6	♠b2 ♠fc8	e3 ♠d8 ²⁹	=
7	...	♠c1 ♠e4	♠bd2 ³⁰ ♠a3 ³¹	♠a3 b6 ³²	♠ac1 ♠b7	♠fd1 ♠f6	cd5 ed5	♠e1 a5 ³³	♠df3 ³⁴ f4 ³⁵	=

¹ 8... ♠h8 9. ♠e7 ♠e7 10. ♠c2 ♠e4 11. ♠bd2 ♠d7 12. ♠e1 ♠g5 13. ♠df3 ♠h5 14. ♠d3 ♠df6 15. ♠fe5 ± Pirc—Nedeljković, Jugoslavija (ch) 1948/49; 8... a5 9. ♠e7 ♠e7 10. ♠bd2 ♠bd7 11. ♠c2 ♠e4 12. ♠e1 b5?! 13. cb5 cb5 14. ♠e4 fe4 15. f3 ± Rabar—S. Vuković, Jugoslavija (ch) 1948/49

² 9. ♠c2 ♠d6 10. ♠bd2 ♠d7 11. e3 ♠e8 12. ♠e5 ♠f6 13. ♠ac1 ♠d7 14. ♠df3 ♠h5 15. ♠d3 ± Rossetto—Jauregui, Bariloche 1953

³ 10. ♠c2 b6 11. ♠c3 ♠b7 12. ♠e5 ♠d6 13. e3 ♠h8 14. ♠e2 ♠f7 15. ♠f7 ± Platz—O'Kelly, Budapest 1952; 10... ♠d7 = — 8... ♠bd7

⁴ 17. f4 ± Hort—Bertok, Vinkovci 1970

⁵ 9. ♠e7 ♠e7 10. ♠d3 [10. ♠bd2 ♠e8 11. ♠e5 ♠bd7 12. ♠df3 ♠d8 = Tajmanov] ♠e8 11. ♠bd2 ♠e4 12. ♠e5 ♠d2 13. ♠d2 ♠d7 14. ♠d3 ♠h5 15. ♠e3 ♠ae8 16. ♠f4 ♠f7 = Antunac—Smederevac Wiik aan Zee II 1970

⁶ 10. ♠c3 ♠bd7 11. ♠g5 ♠f7 12. f3? ♠a3 13. ♠a3 dc4 14. bc4 ♠b6 15. ♠c5 ♠fd7 16. ♠f7 ♠f6! 干 Uhlmann—Guimard, Buenos Aires 1960

⁷ 10... ♠d7 11. ♠e3 ±

⁸ 17. a4 e5 18. de5 ♠e5 19. cd5 ♠d5 20. ♠d5 cd5 21. ♠bc1 ± Reshevsky—Gligorić, New York (m) 1952; 19... cd5!? △ ♠e4

⁹ 9. ♠c1 ♠b7 10. ♠e3 ♠e4 11. ♠e7 ♠e7 12. ♠e5 c5 13. ♠d2 ♠c6 14. ♠c6 ♠c6 15. ♠f3 ♠ad8 16. ♠e5 ♠b7 = Lengyel—Szilagyi, Hungary (ch) 1952

¹⁰ 10... a5 11. ♠d2 ♠a7 12. ♠c1 ♠c7 13. e3 ♠a6 14. ♠e1 ♠fc8 15. c5 ± Golombek—Donner 1954; 10... ♠bd7 11. ♠c6 ♠d6 12. ♠e5 ♠e5 13. de5 ♠e5 14. ♠d2 ♠b7 15. ♠f3 ♠d6 = Mödler—Mabbs, Leningrad 1960; 12. cd5!; 11. ♠d3! ±

¹¹ 12. ♠c1 ♠e5 13. de5 ♠g4 14. ♠f3 c5 干; 12. ♠d3 c5 =; 12. f4 c5 =; 12. ♠df3 ♠e5 13. ♠e5 ♠d7 =

¹² 17. ♠d5 ed5 18. ♠f3 ± Botvinnik—Bronštejn, Moskva (m) 1951

¹³ 9... ♠d7 10. ♠c2 ♠e8 11. ♠ce1 ♠h5 12. ♠e5 ♠bd7 13. ♠d7 ♠d7 14. cd5 ed5 15. ♠d3 ♠f6 = Gligorić—Guimard, Mar del Plata 1950; 13. ♠ld3! ±; 9... ♠bd7 10. ♠c2 ♠e4? 11. ♠b4 [11. ♠ce1 b6! 12. ♠d3 ♠a6 13. ♠c1 (13. cd5 ed5 14. e3 ♠e7 15. ♠e1 ♠d3 = An-

drić—Milić, Jugoslavija (ch) 1948/49] ♠c8 14. ♠fe5 ♠e5 15. ♠e5 ♠b7 16. f3 ♠f6 17. c5 ♠d7 = Pogats—Schneider, Hungary 1952] ♠e8 12. ♠d3 g5 13. ♠fe5 ♠h5 14. e3 ♠h6 15. f3 ± Barcza—Dückstein, Wien 1961; 10... ♠e7 = — 9... ♠e7; 10. ♠c1 ♠e7 ± — 9... ♠e7

¹⁴ 10. ♠c2 ♠bd7 11. ♠b2 [11. ♠b1 ♠h5 12. ♠c3 dc4 13. bc4 e5 14. de5 ♠g4 15. e6 ♠c5oo Uhlmann—Alster 1955; 14. e3!?] ♠h5 12. ♠c2 ♠e4 13. ♠ce1 ♠df6 14. ♠d3 g5 15. ♠fe5 ♠d7 16. f3 ♠ef6 17. ♠ae1 g4 18. e4 ± Marović—Lloyd, Bognor Reggis 1962; 11... b6!?

¹⁵ 10... ♠h5 11. ♠c1 ♠e4 12. ♠ce1 g5? 13. ♠d3 ♠d7 14. ♠fe5 ♠h8 15. f3 ♠d6 16. e4 ± Petrosjan—Korčnoj, SSSR 1946

¹⁶ 11. ♠ce1 dc4 12. bc4 e5 =

¹⁷ 13... g5! △ g4

¹⁸ 17. de5 ± Botvinnik—Ragozin, SSSR (ch) 1939

¹⁹ 10. ♠c2 ♠bd7 [10... ♠d7 11. ♠ce1 (11. ♠d2 ♠e8 12. e3 ♠bd7 13. ♠e5?! ♠e4 14. ♠a5 ♠e5 15. de5 = Rossetto—Guimard, Mar del Plata 1954) ♠e8 12. ♠d3 ♠bd7 13. ♠c2 ♠h5 14. ♠fe5 ± H. Müller—Robatsch, Wien 1950] 11. ♠ce1 [11. cd5 cd5 12. ♠ce1 b6 13. ♠d3 ♠a6 = Tajmanov] dc4 12. bc4 e5 13. de5 ♠e5 14. ♠e5 ♠e5 15. ♠d3 [15. ♠b1 ♠e4 = Buljovčić—Marić, Jugoslavija (ch) 1967] ♠e7 = van Scheltinga—Cortlever, Amsterdam 1948

²⁰ 10... ♠d7 11. ♠c2 [11. b4?! ♠e8 12. ♠b1 a6 13. ♠b3 ♠h5 14. cd5 cd5 干 Uhlmann—Ivkov, Siegen (ol) 1970 — 10/99] ♠e8 12. ♠ce1 ♠h5 13. ♠d3 ♠bd7 14. ♠b2 ♠e4 15. ♠ac1 g5 16. ♠fe5 f4 17. f3 ± Vukić—Gasić, Sarajevo 1972; 10... b6 11. ♠b2 ♠b7 12. ♠ac1 ♠a6 13. ♠e5 ♠ac8 14. cd5 ed5 15. ♠c2 ♠d7 [15... c5 16. ♠e3 g6 17. ♠fd1 ±] 16. ♠d7 ♠d7 17. ♠e1 ♠e7 18. ♠d3 ♠b8 19. b4 ± Sofrevski—Tot, Jugoslavija (ch) 1960; 12... ♠bd7 — 10... ♠bd7

²¹ 11... ♠g4 12. e3 ♠df6 13. ♠ac1 ♠d7 14. cd5 ed5 15. ♠c2 ♠e4 16. h3 ♠h6 17. ♠ce1 ♠f6 18. ♠e5 ♠af8 19. ♠h2 ♠f7 20. f3 ♠ed6 21. ♠ld3 ± Alatorcev—Konstantinopolski, SSSR (ch) 1948; 11... ♠e4 12. e3 ♠d6 13. ♠e5 ♠e5 14. de5 ♠f7 15. f4 ♠d7 16. ♠ac1 ♠fc8 17. ♠f2 ♠e8 18. ♠fc2 dc4 19. ♠c4 ♠d8 20. ♠f3 ± Donner—Kieninger, Beverwijk 1951; 12... b6!?

²² 13. ♠e1 c5 14. dc5 ♠c5 15. ♠f3 ♠fd8 16. cd5 ♠d5 17. ♠c4 ♠ac8 = Petrosjan—Hoen, La Habana (ol) 1966 — 2/64

- ²³ Bilek—Marić, Bordeaux 1964
- ²⁴ 9. ♘g5 ♙a3 10. ♘a3 [10. ♘e6? ♙e7 11. ♘f8 ♘f8?] ♙e7=
- ²⁵ 10. ♘bd2 b6 [10... ♘e4 11. ♙c1 (11. ♙c2 — 10. ♙c2) ♘df6 12. ♘e5 ♙d7 13. ♘e4 (13. f3 ♘d6 14. ♙c2 ♙ad8 15. ♙c3 g5o Knoch—Euwe, Haag 1941) fe4 14. f3±; 11... a5!?] 11. ♙c2 ♙b7 [11... ♙a6 12. ♙b2 b5 13. cd5 cd5 14. b4± Andersson—Mariotti, Venezia 1974] 12. ♙b2 a5 13. ♙ac1 ♘e4 14. ♘e4 de4 15. ♘d2 e5= Ivkov—Božić, Jugoslavija (ch) 1952
- ²⁶ 10... b6 11. cd5 cd5 12. ♙c1 ♙a6 13. ♙b2 ♙ac8 14. ♘c3 ♙c7 15. ♘e1 ♙fc8= Božić—Nedeljković, Jugoslavija (ch) 1949
- ²⁷ 11. ♘bd2 ♙f6 [11... a5 12. a3 ♙h8 13. ♙b2 ♙g8 14. ♙ac1 ♘df6 15. ♘e4 de4 16. ♘e5 ♙d7 17. f3± Alatorcev—Čistjakov, SSSR 1946; 12... b6!; 11... b6!?] 12. e3 b6 13. ♙b2 g5 14. ♘e5 ♘d2 15. ♘d7 ♘f3 16. ♙f3 ♙d7= Filip—Mariotti, Praia da Rocha 1969; 15... ♙d7!?
- ²⁸ 11... ♙f6 12. e3 ♙h8 13. ♘e2 ♘g5 14. ♘g5!? [14. ♘e1 dc4 15. bc4 e5o Udovčić—Erić, Jugoslavija (ch) 1962] ♙g5 15. ♘f4±;
- 11... ♘df6 12. ♘e5± Bolbochan—Rubinstein jr, Cordoba 1951
- ²⁹ 17. ♘c3 ♘e4= Gligorić—Mariotti, Nice (ol) 1974
- ³⁰ 10. ♙e7 ♙e7 11. e3 [11. ♙a3 ♙f6 12. e3 dc4 13. bc4 e5= Bukić—Mariotti, Roma 1976; 11. ♘bd2 b6 12. ♘e1 ♙b7 13. ♘e4 fe4 14. f3 ef3 15. ♘f3 e5= Szily—Farago, Hungary (ch) 1965] ♘df6 12. ♘e5 ♙d7 13. f3 ♘d6 14. ♙a3 a6?! 15. ♘c3 ♙ae8± Barcza—Solmundarsson, Leipzig (ol) 1960; 11... b6=
- ³¹ 10... ♘d6 11. e3 ♘f7 12. ♙d1 ♙e8 13. ♘e1 b6 14. ♙e7 ♙e7 15. cd5 cd5 16. ♙b2 ♙a6= Flor—Ragozin, Saltsjöbaden (izt) 1948
- ³² 11... ♙f6 12. ♙b2 ♙h8 13. ♘e4 fe4 14. ♘e5 ♘e5 15. de5 ♙g5 16. f4 ♙g4= Egmond—Marrero, Groningen 1976/77
- ³³ 15... ♘d2!? 16. ♙d2 f4
- ³⁴ 16. e3!?
- ³⁵ 17. ♘d3 fg3 18. hg3= Szabo—Botvinnik, Budapest 1952; 18. fg3!?

A 95

1. d4 f5 2. c4 ♘f6 3. g3 e6 4. ♙g2 ♙e7 5. ♘f3 0—0
6. 0—0 d5 7. ♘c3 c6

	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1	♘e5 ¹ ♘bd7	♙b3 ² ♘e4	cd5 ♘e5	♘e4 cd5	de5 fe4	♙e3 b6	♙fd1 ♙d7	♙dc1 ♙c8	♙c8 ♙c8 ³	=
2	♙b3 ♙h8 ⁴	♘e5 ⁵ ♘bd7	♘d7 ⁶ ♘d7	♙d1 ♘b6	cd5 ed5	♘a4 ♘c4 ⁷	♘c5 ♙b6 ⁸			=
3	♙b1 ♙e8 ⁹	c5 ¹⁰ ♙h5 ¹¹	b4 ♘e4	♙c2 ♘d7	b5 ¹² ♙f6	♙f4 ♙e8 ¹³	♙c7 ♙f7	♙a5 e5	e3 g5 ¹⁴	∞
4	... ♙h8	cd5 ¹⁵ cd5 ¹⁶	♙f4 ♘c6	♘e5 ¹⁷ ♙d7	♙c1 ♙c8	♙d3 ♘h5	♙d2 ♙d6	♘d7 ¹⁸ ♙d7	f4	=
5	b3 ♙e8 ¹⁹	♙b2 ²⁰ ♘bd7 ²¹	e3 ²² ♘e4 ²³	♙c1 ²⁴ ♙h5	♘e1 ♙h6	♘d3 ♘df6	♘e5 ♙d7	♘d7 ♘d7 ²⁵		=
6		♘e5 ♘bd7 ²⁶	♘d3 ²⁷ ♘e4 ²⁸	♙b2 ♙d6	e3 ²⁹ ♘df6 ³⁰	♘e2 ♙d7	a4 ♙h5	♙a3 ♙a3 ³¹		∞
7		e3 ♘e4 ³²	♘e2 ♘d7 ³³	♘e5 ³⁴ ♙h8	f3 ♘ef6 ³⁵	♙c2 g5	e4 fe4	♙g5 ♘e5	de5 ef3 ³⁶	±
8	... a5	♙b2 ³⁷ ♘e4 ³⁸	e3 ♘d7	a4 ³⁹ ♘c3	♙c3 b6	♘e5 ♘e5	de5 ♙a6	♙e2 ♙c7 ⁴⁰		=
9	... ♘e4	♙b2 ⁴¹ ♘d7	♘e1 ⁴² ♙f6 ⁴³	f3 ♘c3 ⁴⁴	♙c3 dc4	bc4 c5	e4 fe4	fe4 ♙d4	♙d4 ♙f1 ⁴⁵	=
10	♙f4 ♙e8 ⁴⁶	♙d3 ⁴⁷ ♙h5 ⁴⁸	♘e5 ⁴⁹ ♘bd7 ⁵⁰	f3 g5	♘d7 ♙d7	♙e5 ♙e8 ⁵¹				∞
11	♙g5 ♘bd7 ⁵²	cd5 ⁵³ ed5	♙b1 ⁵⁴ ♘e4	♙e7 ♙e7	e3 ♙f6	♙c2 ♙h6	b4 g5	♘e2 ⁵⁵		±

	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
12	♣c2 ♣e8 ⁵⁶	♠f4 ♣h5 ⁵⁷	♠ad1 ⁵⁸ ♠bd7	b3 ♠e4 ⁵⁹	♠e5 ⁶⁰ ♠d6 ⁶¹	♠f3 ⁶² ♣e8	c5 ♠f7	♠f7 ♣f7	b4 ♠f6 ⁶³	∞
13	...	♠g5 ♣h5 ⁶⁴	e3 ⁶⁵ ♠bd7 ⁶⁶	♠e2 h6	♠f4 ♣f7	♠f6 gf6 ⁶⁷	cd5 cd5	♠fc1 ♠d6	♠h4 ⁶⁸	±
14	...	...	e3 ♠bd7	♠e2 ⁶⁹ h6 ⁷⁰	♠f6 ♠f6	cd5 ⁷¹ ed5	♠f4 g5	♠d3 ♠g8	♣c3 ♠e7 ⁷²	±

¹ 8. ♠e1 dc4 9. e4⁸⁸; 8... ♠bd7!?; 8... ♣e8!?; 8. ♣d3 ♠e4 [8... ♠bd7? 9. cd5±; 8... ♣e8!?] 9. ♠e5 ♠d7 10. ♠d7 [10. f4? ♠e5 11. fe5 b6 12. e3 ♠a6 13. b3 ♠c3 14. ♣c3 b5± Nielsen—Husak, corr. 1960] ♠d7 11. f3 ♠c3 12. ♣c3= Grünfeld—Tartakower, Teplice Šanov 1922

² 9. ♠d3? dc4 10. ♠f4 ♠b6 11. e4 e5 12. de5 ♣d1 13. ♠d1 ♠g4± Schneider; 9. f4 ♠e5=; 9. ♠d7 ♠d7 10. ♣d3 [10. cd5 ed5 11. ♠f4 ♠e8 12. ♣d2 ♠b4 13. a3 ♠a5 14. b4 ♠c7= Beni—Stahlberg, Marianske Lazne — Praha 1956; 10. ♣b3 ♣b6 11. c5 ♣b3 12. ab3± Danielsson—Rometti, Buenos Aires (ol) 1939; 10... ♣c8 △ ♠e8=] ♣e8 11. ♠f4 ♠h5 [11... b5 12. c5±] 12. ♠e5 ♠f6 13. f4 ♠e7 14. c5 ♠f6 15. h3± Golombek—Tartakower, Karlovy Vary—Marianske Lazne 1948; 11... ♣h5=; 10... ♠e8!?; 9. b3!?]

³ Filip—Szabo, Göteborg (izt) 1955

⁴ 8... ♠bd7?! 9. ♠g5 dc4 [9... ♠b6 10. c5 ♠c4 11. ♣c2±] 10. ♣c4 ♠b6 11. ♣b3 ♠fd5 12. ♠f3±; 8... ♣e8 9. ♠e5 ♠bd7 10. ♠d3 ♣h8 11. ♠f4 ♠b6 [11... b6?! 12. ♣a4 ♠b7 13. ♠ac1 a6 14. ♣b3 ♠c8 15. c5 b5 (Vidmar—Tartakower, Groningen 1946) 16. a4±] 12. c5 ♠c4 13. ♣a4 ♠e4=

⁵ 9. ♠f4 ♣e8 10. a4 [10. ♠ad1 ♣h5 11. h3 ♠bd7 12. ♠e5 g5 13. ♠d7 ♠d7 14. ♠c7 ♠f6 15. e3 ♠g8 16. f3 ♣f7∞ Vidmar—Tomović, Zagreb 1940] a5 [10... ♠h5 11. ♠d2 ♠d7 12. a5± Lundin—Lundholm, Sverige 1942] 11. c5 ♠e4 12. ♠e4 fe4 13. ♠e5 ♠f6 14. f3 ef3 15. ♠f3± Lundin—M. Steiner, Wien 1951; 13... ♠d7±; 9... ♠bd7 10. a4 [10. ♠g5?! ♠b6 11. c5 ♠c4±] b6 11. ♠g5 ♠b8 12. ♠h3 ♠a6 13. cd5 cd5 14. ♠b5 ♠c6= Smith—Werle, corr. 1949; 9... b6!?

⁶ 10. ♠d3? dc4 11. ♣c4 ♠b6±; 10. cd5 ed5 11. ♠d7 ♣d7 12. ♠f4 [Zimmermann—Rossolimo, Venezia 1949] ♠d6=; 11... ♠d7!? △ ♠b6

⁷ 13... ♠a4 14. ♣a4 ♠e6=

⁸ 14... b6 15. ♠d3 ♠f6 16. ♣c2± Capablanca—Botvinnik, Moskva 1936; 14... ♣b6=

⁹ 8... dc4?! 9. ♠e5±; 8... a6 9. c5 ♠e4 10. ♣c2 ♠d7 11. b4 ♠c3 12. ♣c3 g5 13. ♠e1 ♠f6 14. f4 g4 15. a4±↑ Barcza—Török, Budapest 1938; 8... ♠e4 9. ♣c2 ♠d7 10. cd5 ed5

11. b4 ♠b6 12. b5 ♠c3 13. ♣c3 ♠c4 14. bc6 bc6 15. ♠e5± Szabo—Keller, Wien 1947

¹⁰ 9. b4?! dc4 10. ♠e5 ♠d5±; 9. cd5 ed5?! 10. ♠e5 ♠bd7 11. ♠d3 ♠d6 12. ♠f4±; 9... cd5 △ ♠c6, ♠d7, ♠c8=

¹¹ 9... ♠bd7 10. b4 ♠e4 11. ♠e4 [11. ♣c2 ♠f6= Aljehin] fe4 12. ♠e5 ♠f6 13. ♠f4 g5 14. ♠d7 ♠d7 15. ♠d6± Gilman—B. Persitz, corr. 1966

¹² 12. ♠f4? g5 13. ♠c7 ♠f6 14. h3 ♠h6 15. ♠fe1 g4 16. hg4 fg4 17. ♠h4 ♠f2!±→ Fine—Čistjakov, Moskva 1937

¹³ 13... ♠dc5? 14. ♠e4 fe4 15. ♠d6+—; 13... g5 14. ♠c7 ♠dc5 15. ♠e4 ♠e4 16. bc6 b6 17. ♠e5± van den Berg—Donner 1950

¹⁴ 16... ♠c3 17. ♠c3 e4 18. ♠d2 ♠f8 19. f3± Reshevsky—Botvinnik, Nottingham 1936; 16... g5 17. bc6 bc6 18. ♣a4 g4∞ Aljehin

¹⁵ 9. c5 ♠e4 10. ♣c2 ♠d7 △ ♠f6, e5=; 9. ♣c2 ♠e4 10. b4 ♠d7 11. c5 ♠f6 △ e5=

¹⁶ 9... ed5 10. b4±

¹⁷ 11. ♠b5 ♠h5±

¹⁸ 15. ♠c6 ♠c6 16. ♣f3 ♣e8!± Keres—Botvinnik, Moskva 1947

¹⁹ 8... ♠bd7 9. ♠g5! ♠b6 10. c5 ♠e8 11. h4± Schwarz; 8... ♠d7 9. ♠b2 ♠e8 10. ♠g5 ♣c8 11. f3 ♠h5 12. ♠h3 ♠d7 13. e4± Pomar—Aaron, Leipzig (ol) 1960; 9... b5!?

²⁰ 9. ♣d3 ♣h5 10. ♠e5?! ♠bd7 11. ♠d7 ♠d7 12. f3 ♠h8 13. ♠f4 ♠e8 14. ♣e3 ♣f7 15. c5?! ♠d7 16. b4 ♠g8↑ Matanović—Suarez, Buenos Aires 1961; 9. a4 ♠bd7 [9... a5 10. ♠f4?! ♠bd7 11. ♠c1 h6 12. c5? ♣d8± Hort—Mariotti, Venezia 1971 — 12/91; 10. ♠a3=] 10. ♠a3 ♠a3 11. ♠a3 ♠h8 12. cd5! ed5 13. b4±; 11... a5!±; 9. ♣c2 ♣h5 10. ♠e5 ♠bd7 11. ♠f3 [11. ♠d7?! ♠d7 12. f3 ♠ad8 13. ♠f4 ♠e8 14. cd5 ♠d5 15. ♠d5 ed5± Kottmayer—Guimard, Praha 1946; 11. f3?! ♠d6 12. ♠f4?! g5 13. ♠d7 gf4 14. ♠f8 fg3 15. h3 ♠f8± Daja—Tomović, Jugoslavija (ch) 1956; 11. f4!±] ♠g4 12. ♠g4 fg4 13. ♠g2 ♠f6 14. ♠e3 ♠b6 15. ♣d3 ♠d7= Dunkelblum—van den Tol, Baarn 1947

²¹ 9... a5 10. e3 b5 11. ♠c1 bc4 12. bc4 ♠a6 13. ♠e5 ♠bd7 14. ♠e1 ♠b8 15. ♠a4± Šamkovič—Kopilov, SSSR 1958; 13... ♠fd7!?

²² 10. ♖g5?! ♙d6 11. f4 ♖g4 12. ♗d2 ♖df6 13. h3 ♖h6 平 Birjanis—Talji, SSSR 1951; 10. ♗d3 ♗h5 11. cd5 ed5 12. ♖d2?! ♖e4 13. f3 ♖c3 14. ♙c3 f4! 平 Flor—Botvinik, Leningrad (m) 1933; 12. ♖e1=; 10. ♗c2 ♗h5 11. e3 ♖e4 12. ♖e2 g5 13. ♖e5 ♖e5 14. de5 g4 平 Dorazil—Müller, Wien 1943

²³ 10... ♗h5 11. ♖e2 g5 12. ♖c1 ♖g4 13. ♖d3 ♖f6 14. h3 ♖h6 15. ♖f5± Szabo—Fuller, Hastings 1949/50

²⁴ 11. ♖e2 a5 [11... ♖d6 12. ♖e5 dc4 13. ♖c4 ♖c4 14. bc4 ♙f6 15. f4±] 12. ♖f4 ♖df6 13. ♖e5 a4 14. ba4 g5 15. ♖fd3 g4 平 Simagin—Čistjakov, SSSR 1946

²⁵ Ivkov—Malagon, Lugano (ol) 1968

²⁶ 9... a5 10. ♗c2 ♖bd7 11. cd5 ed5 12. f4 [12. ♗f5 ♖e5 13. ♗e5 ♖g4 14. ♗c7 ♖f7 —+] ♖e4 平 Kan—Ragozin, SSSR (ch) 1937; 11. ♖d3!?

²⁷ 10. ♖d7 ♙d7 11. ♙f4 ♗h5 12. e3 g5 13. ♗h5 ♖h5 14. ♙e5 ♙e8 15. f4 h6= Foltyš—Guimard, Praha 1946; 10. e3 ♖e5 11. de5 ♖d7 12. cd5 ed5 13. ♙b2 ♖d8! [13... ♖e5 14. ♖d5 ♙d6 15. ♖b6 ab6 16. ♗d6±↑♙ Šajtar—Guimard, Praha 1946] 14. f4 ♙b6 15. ♗d2 ♖c5=

²⁸ 10... ♗h5 11. ♗c2 ♖e4 [11... g5 12. f3 ♙d6 13. e4±] 12. ♖e1 △ ♙b2, f3±; 10... b6 11. ♙b2 ♙b7 12. ♖c1 ♖c8 13. ♖e1 ♙a8 14. e3 ♙d6 15. ♖a4 ♗e7 平 Incutto—Bronštejn, Mar del Plata 1960

²⁹ 12. f4 ♖df6 13. e3 b6 14. ♖c1 ♙b7=; 12. ♗c2 ♖df6 13. ♖e4 fe4 14. ♖e5 ♙e5?! 15. de5 ♖g4 16. h3 ♖h6 17. g4 ♗e7 18. f3± Steinitz—Zukertort, London 1872; 12. c5 ♙c7 13. f4 b6 14. ♖c1 ♙b7 15. ♖e4 de4 16. ♖e5 ♖f6= Bertok—Bronštejn, Zagreb 1965

³⁰ 12... g5 13. f3 ♖c3 14. ♙c3 ♖f6 15. ♗e2± Hübner—Mariotti, Sombor 1970

³¹ Gudmundsson—Jauregui, Moskva (ol) 1956

³² 9... ♖h8 10. ♙b2 ♖g4 11. ♖e2 ♗h5 [Lob—Puc, Beograd 1952] 12. h3±

³³ 10... g5 11. ♖e5 △ f3±

³⁴ 11. ♖f4 ♙f6 12. ♙a3 ♖f7 13. ♖c1 dc4 [13... g5 14. ♖d3 △ ♖fe5, f3±] 14. ♖c4 e5 15. ♖h5 ♙e7 16. ♙e7 ♖e7 17. ♖e5 ♖e5 18. de5 ♖e5 19. ♖f4± Euwe; 11... ♙d6=

³⁵ 12... ♖d6!?

³⁶ 17. ef6±↑ Florian—Gonda 1951

³⁷ 9. a3 ♗e8 10. ♖b1 b5 11. cb5 cb5 12. a4 ♙a6 13. ab5 ♙b5 14. ♖b5 [14. ♖e5 ♙a6 15. ♗c2 ♖bd7 平 Pachman—Bondarevski, Saltsjöbaden (izt) 1948] ♗b5 15. ♙g5=

³⁸ 9... ♙d7 10. e3 ♙e8 11. ♖e2 ♙d6 12. ♖f4 ♗e7 13. ♗c2 ♖e4 14. ♖e5 ♖d7 15. f3

♖g5 16. ♖fd3± Gligorić—Hug, Skopje (ol) 1972

³⁹ 11. ♗c2 ♖d6 12. ♖e2 ♖e8 13. ♖f4 ♙f8 14. ♖d3 ♖f7 15. ♖fd1 b6 16. ♖de5= Ungureanu—Bellin, Moskva 1977

⁴⁰ Spaski—Larsen, Leiden 1970

⁴¹ 9. ♖e4 fe4 10. ♖e5 ♖d7 11. ♖d7 ♙d7 12. f3 ef3 13. ♙f3 ♙f6 14. ♙b2 ♙e8 15. e4 ♙g6= Szabo—Gereben, Sopron 1934

⁴² 10. ♗c2 ♗e8 11. ♖e1 [11. ♖ae1? ♗h5 12. ♖d2 ♙g5+] ♙f6=; 10... ♙f6=

⁴³ 10... ♖df6?! 11. ♖d3 ♙d7 12. f3 ♖c3 13. ♙c3 ♙e8 14. e3 ♖d7 15. ♗e2 ♙f7 16. e4± Sandor—Tipary, Hungary (ch) 1953

⁴⁴ 11... ♖d6 12. c5 ♖f7 13. e4 fe4 14. fe4 de4 15. ♖e4 e5 16. d5±

⁴⁵ 17. ♙f1 cd4 18. ♗d4 ♗f6= Tajmanov

⁴⁶ 8... dc4? 9. ♖e5 ♖d5 10. ♖c4 ♖f4 11. gf4± Euwe; 8... ♖h5?! 9. ♗d2 [9. ♙b8 ♖b8 10. ♖e5 △ e3±; 9. c5!?] ♖f4 10. gf4± Euwe; 8... ♖bd7 9. cd5 [9. c5?! b6 10. b4 a5 11. a3 ♖e4↑; 9. ♖g5 ♖b8 10. c5?! ♖e4↑; 10. ♖f3=; 9. ♗d3 ♖e4 10. ♖e5 ♖e5 11. ♙e5 b6 12. f3 ♖c3 13. ♗c3 ♙a6 14. b3 ♙d6 15. ♙d6 ♗d6=] ed5 10. ♗c2 ♖e4=

⁴⁷ 9. ♖e5 ♖bd7 10. cd5 ed5 11. ♖d3 ♖b6 12. b4 ♖h8 13. a4 ♖c4 14. ♖b1 ♖e4 15. ♖e4 fe4= Lisicin—Ragozin, Moskva 1935; 9. c5 ♖e4 10. ♗c2 ♖d7 11. ♖e5 ♙f6 12. ♖e4 fe4 13. ♖ad1?! ♖e5 14. de5 g5 15. ♙c3 ♙e5 平 Kan—Konstantinopolski, Leningrad 1936; 13. ♖d7! △ ♙d6, e3=; 9. ♖b1! ♖bd7 10. cd5 [10. b4? dc4 平; 10. c5!?] ed5 11. b4±; 9... ♖e4!?=; 9. ♗c2 — 8. ♗c2

⁴⁸ 9... ♖bd7? 10. cd5±

⁴⁹ 10. ♖fb1 ♖e4 平; 10... a5!?

⁵⁰ 10... g5! 11. ♙d2 ♖bd7 12. f4 平

⁵¹ 13... ♖f7 14. h3 f4 15. e4± Budo—Čistjakov, SSSR 1950; 13... ♙e8 平

⁵² 8... ♗e8 9. ♗d3 [9. ♗b3 ♖bd7 10. ♖ad1 ♖h8 11. e3 ♗h5 12. ♖e2 h6 13. ♖f4 ♗f7 14. ♙f6 ♙f6 15. ♖d3 g5 16. ♖fe5 ♖e5 (Marini—Maderna, Argentina 1947) 17. de5±] ♖h8 10. ♖ab1 ♖bd7 11. b4 ♗h5 12. e3 e5 13. ♙f6 e4 14. ♙e7 ed3 15. ♙f8 ♖f8 16. cd5± Dubinin—Gorlanski, corr. 1965; 8... ♙a6 9. e3 ♖c7 10. ♖b1 ♖d7 11. ♖e5 ♙e8 12. cd5 ed5 13. ♗c2 ♖d7 14. ♖d7 ♗e7 15. f4± Toran—Dreyer, München (ol) 1958; 8... ♙d7 9. ♗c2 ♙e8 10. ♖e5 ♖bd7 11. cd5 cd5 12. ♙f6?! ♙f6 13. ♖d7 ♙d7 14. e3 ♗b6 15. ♖fc1 ♖ac8= Kestler—Tröger, Aibling 1965; 12. ♖d3!±; 8... ♖e4! 平 Tajmanov

⁵³ 9. ♗c2 ♖b6 [9... ♖e4 10. ♙e7 ♗e7 11. b3 b6 12. ♖d2 ♖c3 13. ♗c3 ♙b7 14. b4± Alatorceev—Konstantinopolski, SSSR (ch) 1937; 12... ♙b7=; 11. e3! 平; 9... dc4! 平] 10. c5 [10. cd5 cd5 11. ♖e5 ♙d7=] ♖bd7 11. b4 ♖e4

12. ♖e7 ♗e7 13. e3 e5 14. ♖e2 ♖f6 15. ♖e5 ♖e5 = Nej—Bronštejn, SSSR (ch) 1963; 9. ♗d3 ♖e4 10. ♖e7 ♗e7 11. ♗e3 b6 12. ♖e4 fe4 13. ♖d2 ♖a6 14. cd5 cd5 15. f3± Donner—Larsen, Lieden 1970; 9. e3 ♖e4 [9... b6?! 10. cd5 cd5 11. ♖c1 ♖e4 12. ♖e7 ♗e7 13. ♗a4 ♖b7 14. ♖e2 ♗d6 15. ♖f4 g5 16. ♖d3± Saidy—Spaski, Tallinn 1973 — 15/645; 14. ♖b5!±] 10. ♖e7 ♗e7 11. ♗c2 ♖c3 12. ♗c3±

54 10. e3 h6 11. ♖f6 ♖f6 12. ♖b1 [12. ♖e5!± △ f4; 12. ♖e2!± △ ♖f4-d3] ♖d6 [12... ♖e4?! 13. ♖e5 ♖d6 14. f4 ♖e6 15. ♗e2 ♖e5 16. fe5 ♗e7 17. ♖bc1 ♖ac8 18. a3 c5 19. ♖e4± Najdorf—Gligorić, Saltsjöbaden (izt) 1948] 13. b4±; 10... ♖e4!±

55 Maderna—Castillo, Mar del Plata 1948

56 8... dc4?! 9. e4±; 9. ♖d1 △ ♖e5±; 8... ♖bd7?! 9. cd5 [9. ♖g5 ♖b8 10. ♖h3 dc4 11. ♖d1 ♖bd7 12. e4 ♖e4 13. ♖e4 fe4 14. ♖e4 ♖f6 15. ♖g2 ♗e8 16. ♗c4± Sanguinetti—Guimard, Mar del Plata 1946] cd5 10. ♖f4±; 8... a5 9. ♖e5 ♖bd7 10. cd5 ed5 11. ♖d3 [11. ♗f5? ♖e5 12. ♗e5 ♖g4 13. ♗h5 g6—+] ♖e4 12. f3 ♖c3?! 13. bc3± Averbah—Hug, Palma de Mallorca 1972 — 14/124; 12... ♖d6±; 8... ♖e4!± 9. ♖e5 [9. ♖e3 ♖d7 10. ♖ad1 ♗e8 11. ♖e5 (Bolbochan—Najdorf, Mar del Plata 1945) ♖e5=] ♖d7 10. ♖e4 fe4 11. ♖f4 ♖f6 12. ♖d7 [12. ♖ad1 ♖e5 13. ♖e5 ♖e5 14. de5 ♗e7= Smejkal—Larsen, Leningrad (izt) 1973 — 15/98] ♗d7 13. ♖ad1± Larsen; 10... ♖e5!±

57 9... ♖h5 10. e3 ♖d7 11. ♖fe1 h6 12. ♖c7 b6 13. cd5 ed5 14. e4!± Darga—Toluš, Hamburg 1960

58 10. c5 ♖bd7 11. b4 ♖e4 12. b5 [12. ♖fe1?! g5 13. ♖c7 g4 14. ♖d2 ♖f6 15. e3 ♖f7±↑ Muhitdinov—Čistjakov, Leningrad 1955; 12. ♖e4?! fe4 13. ♖e5 ♖f6 14. ♖d7 ♖d7 15. ♗d2 e5± Flor—Rjumin, Moskva 1936] ♖c3?! 13. ♗c3 cb5 14. c6!± Rjumin; 12... ♖f6!± △ g5±; 10. ♖ae1 ♖bd7 11. b3 [11. ♖d2?! g5 12. ♖c7 ♖e8 13. ♖e5 ♖e5 14. de5 f4!± Steiner—Botvinnik, Groningen 1946] ♖e4 12. ♖e5 [12. ♖e4 fe4 13. ♖e5 ♖e5 14. ♖e5 ♖f6 15. ♖f6 gf6! 16. f3 f5= Tajmanov] g5?! [12... ♖f6?! 13. f3±] 13. ♖d7 ♖d7 14. ♖e5 ♖d6 15. cd5 [15. c5 ♖f7 16. b4 (16. f4 ♖e5 17. fe5 ♖f7±↑) ♖e5 17. de5 f4±↑; 15. e3 ♖f7 (15... dc4 16. ♖d6 cb3 17. ♗b3 ♖d6 18. ♗b7±) 16. f4=] cd5 16. ♖d5! ed5 17. ♗c7 ♗e8 18. ♖d6 ♖c8 19. ♖d5 ♖f7 20. ♖f7 ♖f7 21. ♗b7 ♖d6 22. ♖c1± Tajmanov; 12... ♖d6!±±

59 11... ♖h8 12. ♖h1 ♖g8 13. e3 g5 14. ♖c7 ♖e8 15. ♖e5 ♖e5 16. ♖e5 ♖f6 17. f3 ♖d6 18. e4 ♖d7 [18... de4?! 19. fe4 ♖e5 20.

de5 ♖g4 21. ♖f3±] 19. g4 ♗e8 20. ♖d7 ♖d7 21. e5 ♖b4 22. gf5 ef5 23. cd5 ♖c3 24. dc6 ♖c6 25. ♗c3 ♗e6 [Judovič—Botvinnik, Leningrad 1934] 26. f4± Pachman

60 12. ♖e4 fe4 13. ♖e5 ♖d6?! 14. ♖d7?! ♖f4!±; 14. ♖g6!± Tajmanov; 13... g5?! 14. ♖d7 ♖d7 15. ♖e5 g4 16. ♗c3 ♖f5 17. f3± Tajmanov; 13... ♖f6=

61 12... ♖c3 13. ♗c3 ♖e5 14. ♖e5 ♗e2 15. ♖f3 ♖b4 16. ♗b4 ♗f3 17. ♗d6±; 12... g5 13. ♖d7 ♖d7 14. ♖e5 [14. ♖e4 gf4 15. ♖c5 ♖c5 16. dc5 fg3 17. fg3±] ♖d6 15. cd5! [15. c5! ♖f7±; 15. f3?! ♖f7±] cd5 16. ♖d5 ed5 17. ♗c7 ♗e8 18. ♖d6 ♖c8 19. ♖d5 ♖f7 20. ♖f7 ♖f7 21. ♗b7 ♖d6 22. ♖c1± Tajmanov; 12... ♖g5 13. f3 [13. h4 ♖e4 14. ♖f3 ♗e8± Rabinovič—Botvinnik, SSSR (ch) 1927] ♖h3 14. ♖h3 ♗h3 15. e4±; 12... ♖f6 13. ♖d7 ♖d7 14. ♖e4 fe4 15. f3 ♖d4 16. ♖d4 e5 17. ♖e5 ♗e5 18. ♗d2 ♖e6= A. Zajcev—Mijasaka, corr. 1970 — 9/77; 15. e3 △ f3±

62 13. cd5 cd5 14. ♖d7 ♖d7 15. ♖d5 ed5 16. ♗c7 ♗e8 17. ♖d6 ♖c8 18. ♗b7 ♖d6 19. ♗d5 ♗e6±

63 Tajmanov

64 9... dc4 10. ♖e5? h6 11. ♖f6 ♖f6 12. e4 ♖d7 13. f4 c5±; 10. ♖ad1±; 10. ♖fd1±; 9... ♖e4 10. ♖e7 ♗e7 11. e3 ♖c3 12. ♗c3±; 9... ♖bd7 10. cd5 ♖d5 11. ♖e7 ♖e7 12. e3 ♖g6 13. b4 e5 14. de5 ♖d5 15. ♖e5± Teschner—Kieninger, Essen 1948; 9... h6!±

65 10. ♖f6 ♖f6 11. cd5 cd5 [11... ed5?! 12. e3 ♖d7 13. b4! ♖b6 14. b5± Čehover—Rjumin, Leningrad 1936] 12. ♖e5 ♖e5 13. de5 ♖c6 14. f4 ♖d7=

66 10... h6 11. ♖f6 ♖f6 12. ♖e2 ♖d7 13. ♖f4 ♗f7 14. ♖d3± Bolbochan—Guimard, Mar del Plata 1948

67 13... ♗f6 14. ♖ab1 ♖d6 15. b4± Rosssetto—Castillo, Mar del Plata 1948

68 Marini—Guimard, Mar del Plata 1947

69 11. cd5 ed5 [11... cd5 12. ♖b5!±] 12. ♗f5? ♖e4 13. ♗g4 ♖e5—+

70 11... ♖e4!±

71 13. ♖f4 dc4 14. ♗c4 e5 15. de5 ♖e5 16. ♖e5 ♖e5 17. ♗b4! [17. ♖ad1 g5 18. ♖d3 ♖g7 19. e4 f4± Bolbochan—Guimard, Mar del Plata 1949; 19. f4±] ♖h7 18. ♖ad1±

72 17. ♖fe5 ♖f6 18. f3 ♖e6 19. ♖c5 ♖c5 [Botvinnik—Smislov, Moskva (m) 1958] 20. dc5!±

1. d4 f5 2. c4 ♘f6 3. g3 e6 4. ♗g2 ♗e7 5. ♘f3 0—0
6. 0—0 d6

	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1	b3 ¹ c6 ²	<u>♭</u> b2 ³ <u>♭</u> d7 ⁴	<u>♭</u> e1 ⁵ <u>♭</u> a6	<u>♭</u> d3 <u>♭</u> b8	a4 <u>♭</u> e8	<u>♭</u> d2 <u>♭</u> c7	e3 <u>♭</u> g6	b4 <u>♭</u> h6	<u>♭</u> e2 d5 ⁶	±
2	... <u>♭</u> e4	<u>♭</u> b2 ⁷ <u>♭</u> f6 ⁸	<u>♭</u> c3 ⁹ <u>♭</u> c3	<u>♭</u> c3 <u>♭</u> c6	<u>♭</u> c1 ¹⁰ <u>♭</u> e7	b4 <u>♭</u> d7	b5 <u>♭</u> d8	<u>♭</u> b3 <u>♭</u> f7	<u>♭</u> d2 c6 ¹¹	±
3	... <u>♭</u> e8	<u>♭</u> bd2 <u>♭</u> c6	<u>♭</u> b2 <u>♭</u> d8	<u>♭</u> e1 ¹² e5	e3 ¹³ <u>♭</u> d7	<u>♭</u> c2 ed4	<u>♭</u> d4 ¹⁴ <u>♭</u> d4	<u>♭</u> d4 <u>♭</u> c6 ¹⁵		=
4		<u>♭</u> b2 <u>♭</u> h5 ¹⁶	<u>♭</u> bd2 <u>♭</u> c6 ¹⁷	e3 ¹⁸ g5 ¹⁹	<u>♭</u> e1 <u>♭</u> h6 ²⁰	<u>♭</u> d3 <u>♭</u> d7	<u>♭</u> e1 <u>♭</u> ae8	d5 <u>♭</u> d8	f4 ²¹	±
5		... a5	<u>♭</u> bd2 ²² <u>♭</u> c6 ²³	a3 <u>♭</u> d8	<u>♭</u> e1 e5	e3 <u>♭</u> d7	<u>♭</u> c2 ed4	<u>♭</u> d4 ²⁴ <u>♭</u> d4	<u>♭</u> d4 <u>♭</u> c6 ²⁵	=
6	<u>♭</u> c3 <u>♭</u> c6 ²⁶	d5 ed5 ²⁷	cd5 <u>♭</u> e5 ²⁸	<u>♭</u> d4 <u>♭</u> d7 ²⁹	<u>♭</u> c2 g6	<u>♭</u> h6 <u>♭</u> e8	<u>♭</u> ae1 <u>♭</u> c8	e4 fe4	<u>♭</u> e4 ³⁰	±
7	... <u>♭</u> e4	<u>♭</u> c2 ³¹ <u>♭</u> c3	<u>♭</u> c3 ³² <u>♭</u> f6	<u>♭</u> e3 ³³ <u>♭</u> c6	<u>♭</u> ad1 <u>♭</u> e7	b4 <u>♭</u> d8	<u>♭</u> b3 <u>♭</u> f7	c5 g5	<u>♭</u> e1 ³⁴	±
8	... c6	<u>♭</u> c2 ³⁵ <u>♭</u> bd7 ³⁶	<u>♭</u> d1 ³⁷ <u>♭</u> e8	d5 <u>♭</u> b6	de6 <u>♭</u> e6	b3 <u>♭</u> h5	a4 a5	<u>♭</u> a3 <u>♭</u> c8	e3 ³⁸	±
9	... a5	<u>♭</u> e1 ³⁹ <u>♭</u> e4 ⁴⁰	<u>♭</u> c2 ⁴¹ <u>♭</u> c6 ⁴²	<u>♭</u> e4 ⁴³ <u>♭</u> b4	<u>♭</u> b1 fe4	<u>♭</u> e4 e5	g4 ed4 ⁴⁴	a3 ⁴⁵ <u>♭</u> a6	<u>♭</u> d4 <u>♭</u> c5 ⁴⁶	±
10			... <u>♭</u> c3	bc3 ⁴⁷ <u>♭</u> e8 ⁴⁸	e4 fe4	<u>♭</u> e4 <u>♭</u> f7 ⁴⁹	<u>♭</u> g5 ⁵⁰ <u>♭</u> f6	<u>♭</u> h3 h6	<u>♭</u> f6 <u>♭</u> f6 ⁵¹	±
11		<u>♭</u> c2 <u>♭</u> c6	a3 ⁵² e5	d5 ⁵³ <u>♭</u> b8	<u>♭</u> g5 c6	<u>♭</u> d1 <u>♭</u> e8	dc6 bc6	<u>♭</u> f3 <u>♭</u> c7	b3 <u>♭</u> a6 ⁵⁴	±
12		b3 c6	<u>♭</u> b2 ⁵⁵ <u>♭</u> a6	<u>♭</u> c1 ⁵⁶ <u>♭</u> c7 ⁵⁷	<u>♭</u> c2 <u>♭</u> b8	e4 fe4	<u>♭</u> e4 <u>♭</u> e4	<u>♭</u> e4 <u>♭</u> f6	<u>♭</u> c2 <u>♭</u> d7 ⁵⁸	±
13		... <u>♭</u> e4	<u>♭</u> b2 ⁵⁹ <u>♭</u> f6	<u>♭</u> c2 <u>♭</u> c3	<u>♭</u> c3 ⁶⁰ c6 ⁶¹	e4 fe4	<u>♭</u> e4 <u>♭</u> a6	h4 <u>♭</u> c7	<u>♭</u> d2 d5 ⁶²	±

1 7. ♖c2 ♕c6 8. ♖d1 d5 9. ♕c3 ♕b4 10. ♖b3 a5 11. cd5 ed5 12. a3 ♕a6 13. ♕g5 c6 14. ♕e5 ♕c7 15. ♖ac1± Pelikan—Puigros, Mar del Plata 1961; 7. b4 c6 [7... ♖e8 8. ♖c2 ♕e4 9. ♕bd2 ♕d2 10. ♕d2 ♕f6 11. e4 ♕c6 12. ♕c3 e5 13. de5± Budo—Ilijn-Ženevski, SSSR 1932; 7... e5 8. de5 de5 9. ♕d5 ♖d1 10. ♖d1 ♕b4 11. ♕b2 c6 12. ♕d2 ♕a6 13. ♕b3 ♕e6= Daja—Dückstein, Gloggnitz 1970; 9. ♖b3±] 8. ♖d2 d5 9. c5 b6 10. ♕bd2 a5 11. a3 ab4 12. ab4 ♖a1 13. ♖a1 ♕a6 14. ♖e1 ♖c7 15. ♕c3 ♖e8± Smislov—Letzelter, Monte Carlo 1968

2 7... a5 8. a3 ♖a6 [8... c6 9. ♖b2 ♖a6
10. ♖bd2 ♖d7 11. ♖e1 ♖e8 12. ♖d3 ♖c7 13.
e4 ♖h5 14. ♖c2 fe4 15. ♖e4± Eliskases—
Sanguinetti, Buenos Aires 1956] 9. b4 c6 10.
♖c3 ♖c7 11. ♖g5 e5 12. de5 de5 13. ♖b3
♖e6 14. ♖ad1 ♖c7 15. c5± Panno—Sanguinetti,
Buenos Aires 1963

* 8. $\Delta a3$ a5 9. $\mathcal{E}c3$ — 7. $\mathcal{E}c3$

* 8... ♖c7 9. ♖b2 d5 10. ♖e5 b6 11. ♜c1 ♗b7 12. ♖df3 ♖e4 13. ♖c2 a5 14. a3 ♗d6 15. cd5± Udovčić—Marić, Jugoslavija (ch) 1957

9. ♖bd2 ♖a6 10. ♖c2 ♖e8 11. ♗a3 ♖h5 12. ♗ae1 ♗ae8 13. c5 dc5 14. dc5 f4 15. gf4 ♗d5 → » Stahlberg—Milić, Beverwijk 1958

* Rejfiř—Milić, Baden 1957.

7. 8. $\Delta f d 2$ $\Delta d 2$ 9. $\Psi d 2$ [9. $\Delta d 2$ $\Delta f 6$ 10. $\Delta f 3$ $\Psi e 7$ 11. $\Delta b 2$ $g 5$ 12. $\Psi d 3$ $c 5$ 13. $e 3$ $c 6$ 14. $\Delta e 1$ $\Delta d 7$ 15. $\Delta d 1$ $\Delta e 8$ = Schröder – Gerusel, Aibling 1965; 10. $\Delta b 2 \pm$ — 8. $\Delta b 2$] $\Delta d 7$ 10. $\Delta c 3$ $\Delta f 6$ 11. $\Delta a 3$ $\Psi b 8$ 12. $e 4 \pm$ Heinicke – Prins, BRD – Nederland 1954

* 8... $\Delta d7$ 9. $\Psi c2$ [9. $\Delta bd2$ $\Delta df6$ 10. $\Delta e4$ $\Delta e4$ 11. $\Delta d2$ $d5$ 12. $\Delta f3$ $\Delta d7$ 13. $\Delta e5$ $c6$ 14. $\Psi c2$ $\Delta d6$ 15. $\Xi ad1 \pm$ Chernev—Gladstone, New York 1944: 9. $\Delta c3$ $\Delta df6$ 10. $\Psi c2$

♭d7 11. ♭d2 d5 12. ♯ac1 c6 13. ♭f3 ♭e8 14. ♭e5 ♭d7 15. ♯fd1± Piro—Patt, Argentina 1947] ♭df6 10. ♭e1 ♯e8 11. ♭d3 ♭d8 12. f3 ♭g5 13. ♭d2 ♭f7 14. ♯c3 b6 15. e4± Keres—Lisicin, SSSR (ch) 1948

⁹ 9. ♭bd2 ♭c6 [9... ♭d2 10. ♯d2 ♯e8 11. ♯fe1 ♯g6 12. ♯ad1 ♭c6 13. d5 ♭d8 14. de6 ♭e6 15. ♭f6± Eliskases—Estrada, Argentina 1954] 10. ♯c2 ♭d2 11. ♯d2 e5 12. de5 de5 13. ♯ad1 ♯e7 14. ♯c1 ♯d8 15. ♯d8 ♭d8= Eliskases—Adail 1945; 9. ♭fd2 ♭d2 10. ♭d2 ♭c6 11. e3 ♯h8 12. f4 ♯e8 13. ♭f3 ♭d7 14. ♯d2 ♯f7 15. ♯ac1± Milić—Prins, Argentina 1958

¹⁰ 11. ♯c2 e5 [11... ♯e7 12. e4 g6 13. e5 de5 14. ♭e5 ♭e5 15. de5± Cruz—Foguelman, Argentina 1961] 12. de5 de5 13. e4 ♯e8 14. ♯ae1 ♯h5 15. ♯b2 f4= Cruz—Estrada, Punta del Este 1964

¹¹ Panno—Pachman, Mar del Plata 1955

¹² 10. ♯c2 e5 11. de5 [11. d5 ♭e7 12. ♯ae1 ♯h5 13. e4 ♭g6↑] Lisicin—Iljin—Ženevski, SSSR (ch) 1931] de5 12. e4 f4 [12... fe4 13. ♭e4 ♯h5 14. ♭f6 ♭f6 15. ♭d2 ♭h3= Goldberg—Iljin—Ženevski, SSSR 1932] 13. gf4 ♭h5↑] Budo—Iljin—Ženevski, SSSR (ch) 1931; 10. ♯e1 e5 [10... ♯g6 11. e3 ♯h6 12. e4 f4 13. e5 ♭e8 14. ♭e4 ♭e7 15. ed6± Lombardy—Ader, Mar del Plata 1957] 11. e4 f4 12. ♭b4 13. ♯b1 [Šackes—Nejštadt, SSSR 1966] fg3 14. hg3 c5=

¹³ 11. d5 ♭e7 12. c5 dc5 13. ♭e5 ♭ed5 14. ♭c4 c6 15. ♭b2 ♭e6± Devos—O'Kelly, 1937

¹⁴ 13. ed4 f4!↑↑ Tajmanov

¹⁵ Tajmanov

¹⁶ 8... ♭e4 9. ♭fd2 ♭d2 10. ♯d2 ♭f6 11. f4 ♭d7 12. ♭c3 c6 13. e4 fe4 14. ♭e4 ♯e7 15. ♯ae1± Prameshuber—Keller, Österreich 1967; 8... ♭c6 9. ♯d3 ♯h5 10. a3 ♭d7 11. ♭bd2 ♯ae8 12. b4 ♭d8 13. c5 e5 14. de5 de5 15. ♯c4 [Sergejev—Panov, SSSR 1934] ♭e6 16. ♯b5 ♭c8∞ Gipsliis; 9. ♭c3 — A 99; 9. d5!±↑

¹⁷ 9... g5 10. ♭e1 ♯g6 11. ♯c2 h5 12. e4 ♯f7 13. f4 ♭g4 14. ♯d3 ♯e8 15. ef5± Smejkal—Đukić 1968; 9... ♭bd7 10. e3 [10. ♯c2 g5?! 11. d5! ♭c5 12. de6 f4 13. ♭d4± Vadasz—Sanchez, La Habana II 1967 — 4/82] ♯f7 11. ♯e1 ♭e4 12. ♭e4 fe4 13. ♭d2 ♯d1 14. ♯ad1 d5 15. f3± Eliskases—Suarez, Argentina 1955

¹⁸ 10. ♭e1 g5 11. ♭d3 ♭d7 12. e4 ♯d1 13. ♯ad1 fe4 14. ♭e4 ♭e4 15. ♭e4± Salo—Dückstein, Moskva (ol) 1956

¹⁹ 10... ♭d7 11. ♭e1 ♯f7 12. ♭d3 ♯ae8 13. b4 a5 14. b5 ♭d8 15. a4± Bisguier—Rossolimo, USA (ch) 1966/67 — 3/83; 11... ♯d1± Milić

²⁰ 11... ♯d1 12. ♯d1±↓

²¹ Eliskases—Pelikan, Mar del Plata 1956

²² 9. ♯c2!?!; 9. ♭c3!± — A 99

²³ 9... c6 10. ♭e1 ♭a6 [10... ♯h5 11. e4 ♯d1 12. ♯d1 fe4 13. ♭e4 ♭a6 14. ♭f6 ♭f6 15. f4±± Jovanić—Tot, Jugoslavija (ch) 1956] 11. ♭d3 ♭d7 12. f3 ♭b4 13. ♭f2 b6 14. a3 ♭a6 15. e4± Sanguineti—Ježek, Moskva (ol) 1956; 9... ♭bd7 10. a3 ♯h5 11. ♯e1 ♭e4 12. e3 ♭df6 13. ♭e4 fe4 14. ♭d2 ♯g6 15. f3± Eliskases—Larsen, Mar del Plata 1958

²⁴ 14. ed4 f4↑↑ Tajmanov

²⁵ Averbah—Boleslavski, Zürich (ct) 1953

²⁶ 7... ♯h8 8. ♯c2 c6 9. e4 fe4 10. ♭e4 ♭e4 11. ♯e4 ♭d7 12. ♯e1 ♯e8 13. ♭d2 ♭f6 14. ♭c3 ♭f8 15. ♯ad1± Koltanowski—Grob 1936; 7... ♯e8 8. ♯e1 [8. b3 ♭e4 9. ♭b2 ♭f6 10. ♯c2 ♭c3 11. ♭c3 ♭d7 12. ♯fe1 ♯b8 13. a4 b6 14. e4± Pachman—Canal, Venezia 1967] ♭bd7 9. e4 ♭e4 10. ♭e4 fe4 11. ♯e4 ♭f6 12. ♭f4 ♭b6 13. c5 ♭d5 14. ♭c1 c6 15. cd6± Bertok—Canal, Reggio Emilia 1967/68; 7... ♭bd7 8. ♯d3 [8. ♯c2 ♯e8 — A 98] ♯e8 9. e4 ♯h5 10. ef5 ef5 11. ♭d2 c6 12. ♯ae1 ♭d8 13. b4± Eising—Prins, BRD—Nederland 1968 — 5/90

²⁷ 8... ♭e5 9. ♭d4 ♭c4 10. ♭e6 ♭e6 11. de6 c6 12. ♯b3 ♭a5 13. ♯c2± Schweber—Torgalsen, Argentina 1960

²⁸ 9... ♭b8 10. ♭d4 ♭a6 11. a3 ♭c5 12. ♯c2 ♭h5 13. ♭f3 ♭f6 14. e3 g6 15. b4± Rosselli—Znosko-Borovski, Nice 1931

²⁹ 10... ♭g6 11. ♯c2 ♭e8 12. f4 ♭f6 13. ♭e3 ♭d7 14. ♯ac1 ♭e7 15. ♯fd1± Larsen—Dreyer, La Habana (ol) 1966

³⁰ Grünfeld—Tartakower, Wien 1921

³¹ 8. ♭d2 ♭f6 9. ♯c2 ♭c3 10. ♭c3 ♭c6 11. d5 ♭e5 12. ♭d4 ed5 13. cd5 [Schmidt—Sek, Polska (ch) 1976] g6=

³² 9. bc3 ♭d7 [9... ♭f6 10. ♯d1 ♯e7 11. h4 ♭c6 12. e4 fe4 13. ♯e4 ♭d7 14. ♯b1± Rabinović—Iljin—Ženevski, SSSR 1926; 9... g5 10. e4 g4 11. ♭e1 e5 12. ef5 ♭c6 13. ♭e4 ed4 14. f3 gf3 15. ♭f3± Šajtar—Louma, ČSSR 1947] 10. ♯d1 ♯e8 11. ♯b1 e5 12. ♭e1 e4 13. f3 ♭f6 14. ♭g5 ♭d7 15. ♯dcl ♭a4= A. Steiner—Krivoz, Budapest 1924

³³ 10. b3 ♭c6 11. ♭b2 ♭d7 12. ♯ad1 ♯e8 13. ♯d2 ♯h5 14. ♯fe1 ♭e7 15. ♭e5!± Suetin—Raškovski, Soči 1973 — 16/87; 14. e3!±; 11... e5!∞ Suetin; 10. b4 ♭d7 11. ♭b2 c5 [Šavon—Raškovski, SSSR 1974] 12. ♯b3±; 10... c5!?

³⁴ Hasin—Simagin, SSSR (ch) 1956

³⁵ 8. ♯e1 ♭bd7 9. e4 ♭e4 10. ♭e4 fe4 11. ♯e4 e5 12. de5 ♭e5 13. ♭e5 de5 14. ♯d8 ♯d8 15. ♯e1 ♭e6 1/2 : 1/2 Idigoras—Pelikan,

Mar del Plata 1956; 8. b3 ♖a6 [8... ♔d7 9. ♔b2 d5 10. e3 ♕e8 11. ♔e2 ♔e4 12. ♔f4 ♔f7 13. ♔e5 ♖e8 14. f3 ♔f6 15. ♖d2± R. Garcia—Melamedoff, Argentina 1964; 8... a5± — 7... a5] 9. a3 ♔d7 10. ♖e1 ♔e4 11. ♖c2 d5 12. ♔e5 ♕e8 13. c5 ♔f6 14. b4 ♔c7 15. f3± Sumar—Espinoza, Lima 1959; 8. ♖b3 ♕h8 9. ♖e1 ♔a6 10. e4 ♔e4 11. ♔e4 fe4 12. ♖e4 e5 13. ♖e1 ed4 14. ♔d4 ♔f6 15. ♕e3± Roos—Marić, Monte Carlo II 1967

36 8... ♔h5 9. e4 f4 10. g4 ♔f6 11. h3 ♔fd7 12. e5 d5 13. b3 ♔a6 14. a3 ♖e8 15. ♖e1 g5 16. ♔f1± Bertok—Nikolić, Jugoslavija (ch) 1969

37 9. e4 fe4 10. ♔e4 ♔b6 11. ♔f6 ♔f6 12. ♖e1 ♖c7 13. c5 ♔d5 14. cd6 ♖d6 15. ♔e5 ♕e5 16. de5± Penrose—Mardle, England 1951

38 Eliskases—Letelier, Punta del Este 1951/52

39 8. a3 ♖e8 9. ♖c2 ♖h5 10. ♔g5 ♔c6 11. ♖fd1 e5 12. ♔f6 ♔f6 13. de5 de5 14. ♔d5 [Žuravlev—Šilov, SSSR (ch) 1967 — 5/89] ♔d8=; 8. ♖b3 ♔a6 9. ♖d1 ♖e8 10. ♔f4 ♖h5 11. ♖a1 h6 12. ♖c2 g5 13. ♔d2 ♔d7 14. ♕e1 ♖ab8 15. a3 ♖f7oo Sanguinetti—Pelikan, Argentina 1954; 8. ♖d3 ♖e8 9. e4 fe4 10. ♔e4 ♖h5 11. ♔d2 e5 12. de5 de5 13. ♔c3 ♔c6 14. ♔f6 ♔f6 15. ♖d5± Wexler—Ivkov, Mar del Plata 1955; 8. e3!± ♖e2 Knežević

40 8... d5 9. ♔e5 c6 10. cd5 ed5 11. ♖b3 ♔bd7 12. ♔f4 ♔e5 13. ♕e5 ♔d7 14. e3 ♔b6 15. ♖a1± Foguelman—Sanguinetti, Argentina 1965

41 9. ♔e4 fe4 10. ♔d2 d5 11. f3 ef3 12. ♔f3 c5 13. cd5 ed5 14. dc5 [14. ♕e3 c4! 15. ♔e5 ♔c6 16. ♔c6 bc6 17. b3 c3!± Notaroš—Marić, Novi Sad 1974 — 18/97] ♔c5 15. ♕h1 ♔c6 16. ♔g5 ♕e7= Marić

42 9... d5 10. e3 c6 11. a3 ♔d7 12. b3 ♔d6 13. ♔b2 ♖e7 14. ♔d2 h5oo Sanner—Marić, Bordeaux 1964; 10. ♔e5±

43 10. a3 ♔c3 11. bc3 e5 12. e4 f4 13. c5 ♕h8 14. gf4 ef4 15. cd6 cd6= Szabo—Sanguinetti, Buenos Aires 1953

44 13... ♕e6 14. a3 ♔a6 15. ♕e3 ♔c4 16. de5 d5 17. ♖c2 c5 18. ♖ad1± Ilivicki—Pachman, Praha (m) 1956

45 14. ♔d4 ♔h4 15. ♕e3 [15. ♔f5 ♔f2! 16. ♕f2 ♖h4 17. ♕f1 g6 18. ♔d2 gf5 19. ♖d4 ♖h2±] ♖e8 16. ♖f3 [16. ♖f4 ♖f8 17. ♖e4 1/2 : 1/2 Reshevsky—Larsen, Santa Monica 1966 — 2/66] ♖f8 17. ♖h3 h5 18. ♔f5 hg4 19. ♖h4 ♔f5= Havski—Karasev, SSSR 1967

46 16. h3 ♕e6 17. ♖c3 ♔f6 18. ♖c2 a4 19. ♕e3 ♔b3 20. ♖ad1 ♔a5 21. ♔d2± Kavalek—Jamieson, Buenos Aires (ol) 1978

47 10. ♖c3 ♔c6 [10... c6 11. h4 ♔d7 12. e4 fe4 13. ♖e4 ♔f6 14. ♖e2 e5 15. de5 de5 16.

♔e5± Idigoras—Pelikan, Argentina 1955] 11. e4 [11. d5 ♔f6 12. ♖c2 ♔b4 13. ♖d2 e5 14. a3 ♔a6 15. b4±] fe4 [11... d5 12. ed5! ♔b4 13. ♖d3 ed5 (13... ♕e1 14. dc6 ♔b4 15. ♔e5 +-) 14. ♔g5 ♔e7 15. c5±→ Šašin—Korzin, SSSR 1966 — 2/67] 12. ♖e4 ♔f6 13. ♔f4± Tajmanov

48 10... g5 11. e4 g4 12. ♔d2 ♔c6 13. ef5 ef5 14. c5!± dc5 15. d5 ♔b8 16. ♔c4±; 14. ♔f1± Tajmanov

49 12... ♖h5 13. ♔f4 ♔c6 14. c5 g5 15. cd6± Esposito—Sanguinetti, Punta del Este 1964

50 13. ♔g5 ♖f2 14. ♕h1 ♔g5 15. ♔g5 ♖f5oo

51 16. ♖e3± Matulović—Puc, Sarajevo 1960

52 9. e4 fe4 [9... ♔b4 10. ♖e2 fe4 11. ♔e4 ♔e4 12. ♖e4 e5 13. g4 c6 14. h3 ed4 15. a3 ♔a6 16. ♔d4 ♔c5 17. ♖c2 ♔f6 18. ♕e3 a4 19. ♖ad1± Reshevsky—Udovčić, Maribor 1967 — 4/85] 10. ♔e4 e5 11. de5 de5 12. ♖d1 [12. ♔fg5 ♔e4 13. ♔e4 ♔d4 14. ♖d1 ♕e6 15. b3 (Pytel—Bednarski, Polska 1971 — 11/63) a4 16. ♔b2 ab3 17. ab3 ♖a1!± Pytel; 12. ♕e3 ♔b4 13. ♔f6 ♔f6 14. ♖b3 ♖e7 15. a3 ♔c6= Simagin] ♖e8 13. ♔f6 ♔f6 14. ♕e3 ♖h5 15. ♕c5± Tomović—Marić, Jugoslavija (ch) 1956

53 10. de5 de5 11. ♖d1 ♖e8 12. ♔b5 [12. ♔d5 ♔d8 13. ♔g5 ♖f7 14. ♔f6 ♔f6 15. ♖c3 ♕e6 16. ♔f6 ♖f6= G. Garcia—Asmundsson, Nice (ol) 1974] ♔d8 13. ♕e3 ♖h5 14. ♕c5 ♖e8 15. ♔d2± Maslov

54 16. ♔b2± Smislov—Filipowicz, Bath 1973

55 9. ♖c2 d5 10. e3 ♔d6 11. ♔b2 ♖e7 12. a3 b6 13. ♖f1 ♔e4 14. ♔e5 ♔c3 15. ♖c3± Kočijev—Marić, Kapfenberg 1976 — 23/107; 9. ♔a3 ♖e8 [9... ♔a6 10. d5 cd5 11. cd5 e5 12. ♔e5 de5 13. d6 ♔b4 14. ♔b5 ♔d6 15. ♔d6 ♖e7 16. ♔c4± Antunac—Bednarski, Wijk aan Zee II 1973] 10. ♔e1 ♔bd7 11. e4 fe4 12. ♔e4 ♔e4 13. ♕e4 e5 14. de5 de5 15. ♔e7 ♖e7 16. ♖e2 a4 17. ♔d3± Kovačević—Marić, Vin-kovci 1976

56 10. a3 ♖b8 11. ♖d3 ♔c7 12. a4 ♔a6 13. e3± Gerschman—Sanguinetti, Argentina 1963; 10. ♔e1 ♖b8 11. ♔d3 b5?! 12. ♔c6 bc4 13. bc4 ♔b4 14. ♔b5 ♖c7 15. ♕c1± Uhlmann—Pachman, DDR—ČSSR 1957; 11... d5±; 10. ♖c2 ♔b4 11. ♖b1 d5 12. a3 ♔a6 13. ♖c2 ♔d7 14. ♔e5± Webb—Minev, Albena 1977; 10. e3 ♔c7 11. ♖c2 b5 12. ♔d2 d5 13. ♔f3± Kor-čnoj—Bellin, Hastings 1975/76 — 22/124

57 10... ♖e8 11. e3 — A 99

58 16. ♔d2± Rossetto—Alvarez, Mar del Plata 1969

⁵⁹ 9. ♖e4 fe4 10. ♖e1 d5 11. f3 dc4 12. bc4 e5 13. d5 ef3 14. ♖f3 ♖e8 15. ♖b2± Hartston—Levy, Praia da Rocha 1969

⁶⁰ 11. ♖c3 ♖c6 12. ♖ad1 ♖e7 13. ♖c2 e5 14. de5 de5 15. e4 f4 16. gf4 ef4∞ Schumacher—Levy, Praia da Rocha 1969

⁶¹ 11... ♖c6 12. e4 fe4 13. ♖e4 ♖e8 14. ♖fe1 ♖f7 15. ♖ac1± Lukić—Sokolov, Jugoslavija (ch) 1956

⁶² 16. ♖c2 dc4 17. bc4 ♖d4 18. ♖d4 ♖d4 19. ♖ad1 ♖g4 20. ♖c3 ♖c4 21. ♖e4 e5 22. ♖h7 ♖h8 23. ♖d3 ♖g4 24. ♖e5± Ornstein—Levy, Haifa (ol) 1976

A 97

1. d4 f5 2. c4 e6 3. g3 ♖f6 4. ♖g2 ♖e7 5. ♖f3 0—0
6. 0—0 d6 7. ♖c3 ♖e8

	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1	b4 ¹ a5 ²	ba5 ♖c6 ³	d5 ♖a5	de6 c6	♖d4 ♖h5	h3 ♖c4	♖d3 d5	♖f5 ♖b4 ⁴		∞
2	♖e1 ♖e4 ⁵	♖c2 ⁶ ♖g6 ⁷	♖e3 ⁸ ♖c3	♖c3 ♖d7 ⁹	c5 ♖f6	cd6 cd6	♖b3 ♖d5	♖d2 b6	♖g5 ¹⁰	±
3	... d5	cd5 ¹¹ ed5	♖b3 c6	e4 fe4	♖e4 ♖e4	♖e4 ♖d8 ¹²	♖f4 a5 ¹³	♖e2 a4	♖e3 ♖f6 ¹⁴	=
4		♖e5 c6	f3 ♖fd7 ¹⁵	♖d7 ♖d7	cd5 ed5	e4 fe4	fe4 de4	♖e4 ♖g6	d5 cd5 ¹⁶	±
5	... ♖h5	e4 ¹⁷ fe4	♖e4 ♖e4 ¹⁸	♖e4 ♖c6	♖f4 ♖f6	♖d2 ¹⁹ ♖h8	♖ae1 ♖d7	c5 ²⁰		±
6	... ♖g6	e4 ²¹ fe4	♖e4 ♖e4 ²²	♖e4 e5 ²³	♖e3 ²⁴ ♖c6	de5 de5 ²⁵	♖e5 ♖e5	♖e5 ♖f6	♖f4 ♖d6 ²⁶	±
7				... ♖c6	♖h4 ²⁷ ♖f7 ²⁸	♖e2 ²⁹ ♖f6	♖f3 e5	de5 de5 ³⁰		=
8					♖e1 ♖b4	♖e2 ³¹ e5 ³²	de5 ♖g4	♖b3 ³³ ♖d3 ³⁴	♖d3 ♖d3 ³⁵	±
9					... ♖f6	♖e3 ³⁶ e5	♖d2 ³⁷ a5	de5 de5	♖g5 ³⁸	±
10					... e5	de5 ♖g4 ³⁹	ed6 ♖d6	♖e3 ♖f6 ⁴⁰	♖d5 ♖h8 ⁴¹	∞
11					♖e2 ♖f6 ⁴²	♖d2 ⁴³ e5	de5 ♖e5 ⁴⁴	♖e5 ⁴⁵ ♖e5	♖c3 ♖c3 ⁴⁶	∞

¹ 8. e4 fe4 9. ♖g5 d5 10. cd5 ed5 11. ♖b3 c6 12. ♖ge4 ♖h8 13. ♖c5 b6 14. ♖d3 ♖a6 15. ♖d1 ♖bd7= Purdy—Koshnitzky, (m) 1934; 8. ♖e1 ♖c6 [8... ♖h5 9. e3 ♖d1 10. ♖d1 e5 11. ♖c3 ♖c6 12. ♖c2 e4 13. f3 ef3 14. ♖f3 ♖d8 15. ♖d5 ♖d5= Köberl—Dely, Hungary (ch) 1963] 9. e4 e5 10. de5 ♖e5 11. ef5 c6 12. f4 ♖c4 13. b3 ♖b6 14. g4 d5 15. ♖d3 h5∞ Barta—Simagin, SSSR 1946; 8. ♖d3 ♖c6 9. e4 fe4 10. ♖e4 e5 11. de5 ♖e5 [11... de5 12. ♖fg5 ♖e4 13. ♖e4 ♖g5 14. ♖g5 ♖h5 15. ♖e3± Veresov—Iljin—Ženevski, SSSR (ch) 1931] 12. ♖e5 de5 13. ♖e3 c6 14. ♖fe1 ♖h5 15. ♖f6 ♖f6 16. ♖b3 ♖f7= Lozano—Kan, Haifa (ol) 1976; 8. ♖f4 c6 [8... ♖h5 9. ♖g5 ♖g5 10. ♖g5 h6 11. ♖f3 ♖c6 12. d5 ♖d8 13. de6 ♖e6 14. b3 ♖f6 15. ♖d4± Byrne—Rossolimo, USA (ch) 1962/63] 9. ♖b3 ♖bd7 10. a4

a5 11. ♖g5 e5 12. ♖e3 ♖h5∞ Szily—Farago, Hungary (ch) 1967; 8. ♖g5 ♖c6 [8... ♖e4 9. ♖e7 ♖c3 10. bc3 ♖e7 11. ♖b3 (11. ♖d3 ♖c6 12. ♖d2 e5 13. e3 ♖d7 14. ♖b3 f4 15. ef4 ef4= Rossolimo—Pachman, Hilversum 1947) c6 12. ♖ae1 ♖d7 13. e4 fe4 14. ♖e4 ♖b6 15. ♖d2± Opočensky—Pelikan 1935] 9. ♖e1 ♖h5 10. ♖f6 ♖f6 11. e4 e5 12. de5 de5 13. ♖d5 fe4 14. ♖e4 ♖g4 15. h3 ♖h3∞ Wexler—Ojanen, Mar del Plata 1953; 8. e3!; 8. ♖b3!;

² 8... ♖bd7 9. c5 a5 10. cd6 cd6 11. ba5 ♖a5 12. ♖b3 ♖d8 13. ♖a3 ♖a6 14. ♖d2± Korolev—Matvik, SSSR 1963; 8... ♖h5 9. ♖b3 [9. ♖b2 g5 10. e3 ♖bd7 11. ♖d2 ♖g6 12. ♖c2 e5 13. ♖d5 ♖d8 14. de5 ♖e5 15. c5 ♖e6∞ Gereben—Dückstein, Zürich 1960] ♖h8 10. c5 ♖c6 11. b5 ♖d8 12. ♖a3 ♖f7 13. ♖ac1

g500 Vaganjan—Andersson, Groningen 1968/69;
8... e5 9. de5 de5 10. d5 d8 11. b2 e4=
3 9... a5 10. b5 d8 11. b3 e4
12. d2 d5 13. e4 fe4 14. c3 c6 15. f4±
Padevski—Petrovikis, Sofia 1967 — 4/86

4 Kluger—Farago, Hungary (ch) 1968/69

5 8... d7 9. e4 fe4 10. e4 e4 11.
e4 f6 12. e1 h5 13. d2 d7 14. h3
ae8 15. g5± Palermo—Pina, Argentina 1972;
8... a6!± Pelikan

6 9. e4 fe4 10. d2 [10. g5 d5 11. cd5
ed5 12. b3 c6 13. e4? f7 14. g5 g5
15. g5 f2 16. h1 d4± Martin—Piazzini,
Argentina 1954; 13. f3!± Barcza] d5 11. f3 f6
[11... e3 12. f1±; 12. b1!± Tajmanov]
12. fe4 d4 13. e3 b6 14. cd5 ed5 15. ed5
d7± Bilek—Milici, Gotha 1957; 9. d3 g6
10. f4 c6 11. ad1 h8 12. b5 d8 13.
d2 d2 14. d2 a6 15. c3 f6 16. d5
d8 17. de6 e6 18. d5± Cvetkov—Her-
mann, Halle 1954

7 9... c3 10. bc3 [10. c3 f6 11. g5
g5 12. g5 e5 13. de5 de5 14. d5 h8 15.
ad1± Larsen—Nievergelt, Amsterdam (ol)
1954] h5 11. e4 g5 12. ef5 g4 13. d2 f5
14. f5 f5 15. e6! e6 16. b7± Foguel-
man—Estrada, Argentina 1969

8 10. b3 c3 11. c3 f6 12. a3 c6
13. ad1 d7 14. cc1 a5 15. d5 b4 16.
de6± Flor—Sokolski, SSSR 1954; 10. f4 f6
11. ad1 c6 12. b5 f7 13. c3 e5 14.
e3 ed4 15. d4± Uhlmann—Johannessen,
Leipzig (ol) 1960

9 11... c6 12. b4 f6 13. b5 d8 14.
c5± Olafsson—Korčnoj, Hastings 1955/56;
11... f6 12. ad1 c6 13. b3 a5 14. c5
a4 15. a3± Averbah—Sokolski, SSSR (ch)
1954

10 Averbah—Ragozin, SSSR (ch) 1954

11 9. g5 c6 10. e3 h6 11. f6 f6 12.
c1 a5 13. a3 d7 14. d2 e7 15. c2 g500
Toran—Lipiniks, Buenos Aires 1955; 9. b1
c6 10. cd5 cd5 11. e5 c6 12. f4 d7 13.
c1 e5 14. e5 g4 15. e3 c8± Fuchs—
Rossolimo, München (ol) 1958; 9. b5 a6
10. f4 d7 11. c3 c6 12. e5 b5 13. cb5
cb5 14. e3 b4 15. d7 d7 16. a4 ac8
17. f3± DeFotis—Farago, Graz 1972

12 13... f7 14. e2 [14. e5 f2 15.
h1 f600 Pelikan—Larsen, Mar del Plata
1958] d7 15. f4 f6 16. ae1 b6 17.
d6 d8 18. e5 e5 19. e5± Portisch—
Larsen, Zagreb 1965

13 14... a6 15. e2 c7 16. ae1 f6
17. b4± Ilivicki—Kotov, SSSR (ch) 1955

14 17. h3 a6 d c7-b5= Tajmanov; 17. a3
g4= Barcza—Benkö, Hungary (ch) 1956

15 10... d7 11. cd5 [11. e4 de4 12. d7
d7 13. fe4 e5 14. de5 g4 15. d7 c5 16.

e3 e3 17. e3 d7 18. e2± Reško—
Čistjakov, SSSR 1953] ed5 12. d7 [12. d3
d6 13. f4?! f4 14. f4 e3 15. h1
g5± Iliesco—O'Kelly, La Plata 1948; 13. e4!±
Gipslis] d7?! 13. b3±; 12... d7± —
10... d7; 12... d7!± Tajmanov

16 17. d5 h8 18. g5 f5 19. d2±
Bertok—Spaski, Varna 1958

17 9. g5 c6 10. f6 f6 11. e4 fe4 12.
e4 d7 13. c1 ae8 14. d5 d8 15. f6
f6 16. de6 f6 1/2 : 1/2 Malich—Hort, DDR
—ČSSR 1972; 9. b3 c6 [9... d7 10. c2
e5 11. de5 e2 12. e5 e5 13. d5 e5 14.
f6 f6 15. f3 e8= Rabar—Nikolac, Opa-
tija 1953] 10. d5 e5 11. e5 de5 12. e4 d1
13. d1 ed5 14. d5 d5 15. cd5 d6 1/2 : 1/2
Tajmanov—Spaski, SSSR (ch) 1958

18 10... c6 11. f4 [11. f6 f6 12.
f4 f5 — 8... g6; 11. c3 d8 12. b3
d7 13. e2 e5 14. c3 c6 15. de5 de5
16. d5± Johannessen—Dückstein, Bergendaal
1960] h6 12. c5 [12. h4 g4 13. h2 e5 14.
de5 de5 15. e3 g6= Bukić—Dückstein,
Palma de Mallorca 1965; 12. c3 g6 13. e3
e5 14. de5 e5 15. d5± Gligorić—Dückstein,
Zürich 1959; 12. d3 h8 13. c3 d7 14.
h4 f7 15. f3± Pomar—Dückstein, Gur-
ten Kulm 1962] e4 13. e4 g5 14. cd6
cd6 15. d2 e5 16. b3 h8 17. de5 d5
18. d5 f5 19. c3!± Uhlmann—Dückstein,
DDR—Österreich 1956

19 13. e1 g5 14. g5 d1 15. ad1 d4=
Las Heras—Palermo, Argentina 1964; 13. g5
d1 14. d1 d4 15. ed4 e5 16. d4d2 ef4
17. d5 h8 18. f7 g8 19. d6 h8 20.
f7 g8= Kržišnik—Erić, Jugoslavija (ch)
1962

20 Keres—Simagin, SSSR (ch) 1951

21 9. d3 a6 10. f4 c5 11. dc5 c5 12.
c2 fe4 13. ad1 e5 14. d5 d8 15. c1
f4 16. b4 f500 Martin—Pelikan, Argentina
1954; 9. g5 c6 [9... d7 10. e4 fe4 11.
e4 d8 12. c3 h6 13. f4 h5 14. e3
f7 15. d3 hf6 16. e2± Kestler—Letzel-
ter, Skopje (ol) 1972] 10. c1 e5 [10... h8
11. d5 e5 12. f6 f3 13. ef3 f6 14. f4
d8 15. a4 a6 16. e2± Kuzmin—Filipo-
wicz, Zinnowitz 1971] 11. d5 d4 12. e3
f3 13. ef3 h5 14. f4 ef4 15. gf4 h6=
Reilly—Heidenfeld, Madrid 1960; 9. b3 c6
[9... d7 10. g5 b6 11. c5 g4 12. cb6
g5 13. bc7 d5 14. e3± Martin—Lipiniks,
Buenos Aires 1955] 10. d5 a6 11. dc6 c5
12. cb7 b7 13. d1 [Đukanović—Pavlović,
Jugoslavija 1974 — 18/98] fe4 14. e3±;
9... a6!±; 9. b3 c6 [9... d7 10. b2
c6 11. c2 e4 12. e3 df6 13. c5 g4 14.
cd6 d6 15. f1± Keene—Corden 1971] 10.
d5 ed5 11. d5 d5 12. d5 e6 13. d2
f4 14. b2 f7 15. d4± Füster—Olafsson,
Portorož (izt) 1958; 9. b4!±

- ²² 10... ♢c6 11. ♢f6! [11. ♢eg5 e5! 12. de5 de5 13. ♢e5 ♢e5 14. ♢e5 ♢d6] ♢f6 12. ♢f4 ♣f5 13. ♣d2 ♣h8 14. d5 e5 15. dc6 ef4 16. ♢d4 ♢d4 17. ♣d4 f3 18. ♢e7± Krogius—A. Zajcev, SSSR 1961
- ²³ 11... ♣e4 12. ♢h4 ♣h4 13. gh4 ♢h4 14. ♢e3±
- ²⁴ 12. ♣e2 ♢f5 13. ♢h4 ♢h4 14. ♢h4 ♢c6 15. de5 de5= Euwe—Bronstein, Zürich (ct) 1953; 12. ♢e1 ♢c6 — 11... ♢c6
- ²⁵ 13... ♢b4 14. ed6 ♢d6 15. ♢c3 ♢a6 16. ♢e3± Wexler—Behrens, Argentina (ch) 1964; 13... ♢g4 14. ed6 ♢d6 15. c5! ♢e7 16. b4 ♢f6 17. ♢b2± Koblenc
- ²⁶ 17. ♢e4 ♣b2 18. ♢e2 ♣f6 19. ♢d6 cd6 20. ♣d5 ♣h8 21. ♢ae1± Krogus—Šilov, SSSR 1962
- ²⁷ 12. ♢e3 ♢f6 13. b3 [13. d5 ed5 14. cd5 ♢e5 15. ♢e5 ♢e5 16. ♢b3 ♢f5! 17. ♢b7 ♢c2 18. ♣d2 ♢ae8 19. ♢c7 ♢d3] → Koblenc—Tal, SSSR 1957] e5 14. ♢b2 e4 15. ♢d2 ♢d4oo Fricker—Winiwarter, Reggio Emilia 1958/59; 12. ♢e2 ♢f6 [12... ♣h5 13. d5 ♢d8 14. de6 ♢e6 15. ♣d5± Rajković—Westerinen, Skopje 1971] 13. ♢e3 e5 14. c5 ♣h5 15. de5 de5 16. ♣b3 ♣h8 17. ♢ee1oo Crouch—Rumens, London 1977
- ²⁸ 12... ♢h4 13. ♢h4 ♣f6 [13... e5 14. de5 de5 (14... ♢e5 15. ♢e4 ♢f5 16. ♢b7 ♢ab8 17. ♢d5 ♣h8 18. b3 ♢g4 19. ♣d4 ♢f3 20. ♢f4 c6 21. ♢e4! ♢e4 22. ♢e5± Bobocov—Brückner, Halle 1954) 15. ♢e3 ♢f5 16. ♣d5± Foguelman—Palermo, Argentina 1965] 14. ♢f4 ♣e7 15. ♢f8 ♣f8± Dunkelblum—Petersen, Varna (ol) 1962
- ²⁹ 13. ♢f4 ♢f6 14. ♢f3 h6 15. ♢e4 e5 16. d5 ♢f5干 Savon—Katalimov, SSSR 1961
- ³⁰ R. Garcia—Pelikan, Santa Fe 1956
- ³¹ 13. a3 ♢c2 [13... ♢d3 14. ♢e3 ♢c1 15. ♢c1 ♢f6= Gudmundsson—Mühling, Moskva (ol) 1956] 14. ♢h4 ♢h4 15. ♢e4 ♢e1! 16. ♢g6 ♢f3 17. ♣g2 hg6 18. gh4 ♢h4 19. ♣g3 ♢f5 20. ♣g2 b6干↑ Nejkirh—Larsen, Portorož (izt) 1958; 13. ♢d2 ♢c2 14. ♢h4 ♢h4 15. ♢e4 ♢e1 16. ♢g6 ♢f3 17. ♣g2 hg6 18. gh4 ♢h4 19. ♣g1 ♢f3 20. ♣g2 ♢d4干→ Reilly—Heidenfeld, Ireland 1968 — 6/132
- ³² 13... ♣d3 14. ♣d3 ♢d3 15. ♢g5±; 13... ♣h5! 14. ♣b3 ♢c6 Tajmanov
- ³³ 15. ed6 ♢d6 16. ♣b3 ♣d3oo Minev—Mititelu, Warszawa 1961
- ³⁴ 15... ♣h5 16. ♢f4 g5 17. ed6 ♢f6 18. c5 ♣g7 19. ♢e7± Gufeld—Katalimov, SSSR 1956; 15... ♢c6!?
- ³⁵ 17. ♢e3 ♢c1 18. ♢c1± Nejkirh—Minev, Sofia 1954
- ³⁶ 13. ♢f4 ♣f5 [13... ♢b4 14. ♢e2 ♢d7 15. ♣d2 a5 16. ♢e1± Henneberge—Smederevac, Beverwijk II 1964] 14. ♣d2 e5 15. de5 de5 16. ♢e5 ♢e5 17. ♢e5= Gerusel—Johannessen, Amsterdam II 1969
- ³⁷ 14. de5 de5 15. ♣b3 ♢b8 16. ♢c5 ♢d8= Dunkelblum—Camilleri, Leipzig (ol) 1960
- ³⁸ Reilly—Lorrain, Leipzig (ol) 1960
- ³⁹ 13... ♣h8! 14. ed6 ♢d6 15. ♢e3 ♢g4 — 13... ♢g4
- ⁴⁰ 15... ♣f7? 16. ♢g5±; 15... ♣h8! 16. ♢h4 ♣h5 Porath—Sköld, Varna (ol) 1962
- ⁴¹ H. Kramer—Cortlever, Amsterdam (ol) 1954
- ⁴² 12... e5? 13. de5 ♢g4 [13... ♢f5 14. ed6 ♢e4 15. de7 ♢e7 16. ♢h4+—Tajmanov] 14. ♢h4 ♢e2 15. ♢g6 hg6 16. ed6 ♢d6 17. ♢e2± O'Kelly—H. Martin, Zürich 1960
- ⁴³ 13. c5 e5 14. de5 de5 15. ♣c4 ♣h8 16. ♢e3 ♢e6oo Roessel—Rovn, München (ol) 1958; 15... ♣e8! 13. ♢f4 d5 14. cd5 [14. ♢e3? ♢d4 15. ♢d4 ♢d4 16. ♢d3 ♢f2! 17. ♣f2 e5 18. ♢d5 ♣h8干 Loktev—Čorni, SSSR 1973] ed5 15. ♢e3 ♢d4 16. ♢d4 ♢d4 17. ♢d5 ♣h8= Pomar—Johannessen, Varna (ol) 1962
- ⁴⁴ 14... de5 15. ♢c3 ♢f5 16. ♢h4 ♢h4 17. ♢h4 ♢ae8 18. ♣e3 [18. ♢d5 ♣h8 19. ♣e3 ♣d6 20. ♢e1 ♢g6= Bertok—Smederevac, Jugoslavija (ch) 1959] h6 19. b4! ♣f6 20. b5 ♢d8 [Aronson—Tal, SSSR (ch) 1957] 21. c5!±
- ⁴⁵ 15. ♢c3!?
- ⁴⁶ 17. bc3 c6 18. ♢e7 [18. ♢d1 ♢f5 19. ♢ed4 ♢f6= Tajmanov] ♢g4! 19. f3 ♢f5 20. ♢b7 ♢d3 21. ♣f2 ♢c4 22. ♢a7 ♢a7 23. ♣a7 c5 Matulović—Milić, Jugoslavija (ch) 1959

A 98

1. d4 f5 2. c4 ♢f6 3. g3 e6 4. ♢g2 ♢e7 5. ♢f3 0—0
6. 0—0 d6 7. ♢c3 ♣e8 8. ♣c2

	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
1	...	d5 ²	♣b3 ⁴	de6	♣c2	♢b5 ⁵	♢bd4	b4 ⁷		±
	♢c6 ¹	♢b4 ³	♢a6	♢c5	♢e6	♢d8	♢fe4 ⁶			
2	...	e4 ⁸	♢e4	de5	♢f6 ¹¹	♢e3	♢d2 ¹²	♢d4		=
	♣h5	fe4 ⁹	e5 ¹⁰	de5	♢f6	♢c6	♢d4 ¹³	ed4 ¹⁴		

	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
3	...	...	de5	♭d5 ¹⁸	cd5 ¹⁷	ef5 ¹⁸	♭b3	♭e3		∞
	...	e5	de5	♭d5 ¹⁸	♭d6	♭f5	♭d7	h6 ¹⁹		
4	...	b3	♭a3 ²¹	d5 ²³	♭ad1 ²⁴	♭d4 ²⁵	♭db5	c5	cd6 ²⁸	±
	...	♭c6 ²⁰	♭d7 ²²	♭d8	♭f7	e5	♭e8	♭f8		
5	...	...	♭a3 ²⁷	♭ael ²⁹	e4	♭e4	♭e4 ³⁰			±
	...	c6	♭a6 ²⁸	♭d7	fe4	♭e4				
6	...	...	♭b2 ³¹	♭ael ³³	a3	e4	de5	♭e5		∞
	...	a5	♭a6 ³²	c6	♭d8	e5	de5	♭c5 ³⁴		
7	...	♭g5	♭ad1 ³⁶	de5	♭f6	c5	♭d5	♭c5	♭f3 ³⁹	±
	...	♭c6 ³⁵	e5 ³⁷	♭e5 ³⁸	♭f6	dc5	♭f7	♭f3		

¹ 8... c6 9. e4 [9. b3 ♭a6 10. a3 ♭h5 11. b4 ♭d7 12. ♭f4 h6 13. c5 dc5 14. dc5 ♭d5 15. ♭e5± Olafsson—Milić, Marianske Lazne 1961; 9... ♭h5 — 8... ♭h5] ♭h5 10. ♭e1 fe4 11. ♭e4 ♭e4 12. ♭e4 ♭a6 13. ♭f4± Forintos—Androvitzky, Hungary 1955; 8... d5 9. ♭b5 ♭d8 10. ♭f4 ♭a6 11. ♭b3 ♭h8 12. ♭ael ♭e7 13. a3 ♭e4 14. ♭c3 c6 15. ♭c2± Heinicke—Török 1939; 8... ♭d8 9. e4 fe4 10. ♭e4 ♭c6 [10... ♭e4 11. ♭e4 ♭d7 12. ♭e1 ♭f6 13. ♭e2 ♭f7 14. ♭g5 ♭e7 15. f4± Heemsoth—Lipiniks, corr. 1966; 10... e5 11. de5 de5 12. ♭fg5 ♭f5 13. ♭b3 ♭e4 14. ♭e4± Stöckl—Müller, Wien 1934] 11. ♭g5 ♭e4 12. ♭e4 ♭f3 13. ♭d8 ♭f7 14. ♭g5 e5 15. de5± Frydman—Apscheneek, Warszawa (ol) 1935; 8... ♭bd7 9. e4 fe4 [9... ♭h5 10. ef5 ef5 11. ♭e1 ♭df6 12. ♭g5 c6 13. d5 c5 14. ♭d2 ♭g4 15. ♭b5± Reilly—Fine, Warszawa (ol) 1935] 10. ♭e4 ♭e4 11. ♭e4 ♭f6 12. ♭d3 ♭h5 13. ♭f4 ♭d7 14. ♭ael ♭ael 15. h3± Bilek—Breustedt, Gotha 1957; 8... ♭g6 9. ♭b5 [9. ♭e1 ♭c6 10. d5 ♭d8 11. de6 ♭e6 12. ♭d5 ♭d8 13. ♭d3 ♭h8 14. ♭f3f4± Rellstab—Heidenfeld, Amsterdam 1962; 9. ♭g5 ♭bd7 10. e4 fe4 11. ♭e4 ♭e4 12. ♭e4 ♭e4 13. ♭e7 ♭e8 14. ♭g5 ♭g5 15. ♭g5 h6 16. ♭e4 ♭f6 17. ♭fel± Borisov—Makaričev, Balašihna 1977] ♭a6 10. a3 c6 11. ♭c3 ♭b8 12. b4 ♭bd7 13. c5 ♭d5 14. ♭d5 ed5 15. ♭f4± Quinteros—Morteni, Argentina (ch) 1966

² 9. a3 ♭h5 [9... e5 10. d5 ♭d8 11. b4 ♭d7 12. ♭d2 ♭h5 13. f3 ♭f7 14. e4 f4 15. g4 ♭h4= Horowitz—Fine, (m) 1934] 10. ♭d1 ♭d8 11. ♭d2 c6 12. ♭f1 e5 13. c5 ed4 14. cd6 ♭d6 15. ♭d4 ♭e5 16. ♭d3 ♭e6± Sterk—Flor, Ujpest 1934

³ 9... ed5 10. cd5 ♭b4 11. ♭d1 c6 [11... ♭d8 12. a3 ♭a6 13. b4 ♭h5 14. ♭d4 ♭g4 15. h3± Sämisch—Bebensee 1957] 12. dc6 bc6 13. ♭d2 ♭b8 14. ♭c1 c5 15. a3± Bolbochan—Vinuesa 1936

⁴ 10. ♭d1 e5 11. a3 ♭a6 12. b4 ♭h5 13. e3 ♭g4 14. h3 ♭f6 15. ♭d2± Quinteros—Pina, Cordoba 1970

⁵ 13. b4 ♭a6 14. ♭d4 ♭c4 15. ♭b7 ♭b4∞ Kluger—Szabo, Hungary (ch) 1936; 13. b3 ♭h5

14. ♭d4 ♭c8 15. b4± Fine—Bogoljubov, Nottingham 1936; 13... ♭fe4= Aljehin

⁶ 14... ♭c8 15. b4 ♭a6 16. a3± Schmitt—Kubart 1953

⁷ 15. ♭e6 ♭e6= Sämisch—Sanz, Madrid 1943; 15. b4±↑ Gipslis

⁸ 9. h3 ♭c6 10. ♭f4 h6 11. d5 g5 12. dc6 gf4 13. cb7 ♭b7 14. ♭d4 ♭g2 15. ♭g2 ♭f7∞ Novotny—Kubaneck, Praha 1943; 9. ♭e1 ♭c6 10. d5 ♭b4 11. ♭b3 ♭a6 12. de6 c6 13. e3 ♭g4 14. ♭e2 ♭c5 15. ♭c2 ♭e6 16. ♭f4 ♭f7= Cortlever—Bronštejn, Helsinki (ol) 1952; 9. b4 ♭c6 10. b5 ♭d8 11. a4 ♭f7 12. ♭a3 g5 13. ♭ad1 f4 14. ♭c1 ♭h6 15. h3 g4∞ Geler—Milić, SSSR—Jugoslavija 1957; 9. ♭b5 ♭a6 10. a3 c6 11. ♭c3 d5 12. b4 ♭d7 13. b5 cb5 14. cb5 ♭c7 15. a4 ♭ac8= Bobocov—Smederevac, Beverwijk 1965; 9. ♭f4 ♭c6 [9... ♭e8 10. e4 g5 11. ♭d2 ♭c6 12. d5 g4 13. ♭e1 ♭d4 14. ♭d3 e5 15. f4± German—Estrada, Punta del Este 1951/52; 9... h6 10. c5 g5 11. cd6 cd6 12. ♭d2 ♭c6 13. e3 ♭g4 14. ♭fd1 d5 15. ♭a4 ♭d6∞ Molina—Iliesco, Argentina 1939] 10. ♭ad1 e5 11. de5 de5 12. ♭c1 e4 13. ♭d2 e3 14. fe3 ♭g4 15. ♭f3 ♭c5∞ Kristinsson—Camilleri, Halle 1967; 10. d5!?

⁹ 9... ♭c6 10. ef5 ef5 11. ♭d5 ♭d5 12. cd5 ♭b4 13. ♭c4 ♭a6 14. ♭e1 ♭d8 15. ♭d2 g5± Zimmermann—Tartakower, Venezia 1949

¹⁰ 10... ♭e4 11. ♭e4 ♭f7 12. ♭d2 ♭d7 13. h3 ♭f8 14. ♭fel ♭f6 15. ♭c3± Lokvenc—Kubaneck, Praha 1943; 10... ♭c6! Aljehin

¹¹ 12. ♭fg5 ♭c6 13. f3 ♭e4 14. ♭e4 ♭d4 15. ♭d3 ♭h3± Scafarelli—Dückstein, Vevey 1955

¹² 14. c5 ♭h8 15. ♭d2 [Bröder—Tomović, Jugoslavija 1937] ♭d4 16. ♭d4 ed4=

¹³ 14... ♭h3 15. ♭f3!± Rossetto—Guimard, (m) 1942

¹⁴ Mastichiades—Ojanen, Helsinki (ol) 1952

¹⁵ 11. ♭e5? fe4 12. ♭f4 ♭d6—+; 11. ♭g5 ♭c6 [11... fe4 12. ♭e4 ♭c6= Pogrebiskii—Kogan, SSSR 1948] 12. ♭fel [12. ef5 h6 13.

♠f6 ♠f6 14. ♠d5 ♠f5 15. ♠b3 ♠ab8 16. ♠c7 e4干] f4!干↑ Tajmanov

16 11... ♠c6 12. ♠e5 ♠d5 13. ♠c6 bc6 14. ed5 f4 15. ♠f4 ♠f4 16. gf4± van Scheltinga—Rossolimo, Beverwijk 1950; 11... ♠d8 12. ♠e5 fe4 13. f4 ef3 14. ♠f3 c6 15. ♠f6 ♠f6 16. ♠e3± Udovčić—Dückstein, Zagreb 1955

17 12. ed5= Tajmanov

18 13. ♠d2 f4 14. ♠d1 ♠h6 15. ♠c4 g5干↑ Morcken—Bhend, Moskva (ol) 1956

19 E. Richter—Skalička 1934

20 9... ♠e8 10. e4 g5 11. c5 dc5 12. ♠e2 ♠d8 13. ♠g5 ♠e2 14. ♠e2 c6 15. ♠h3± Eliskases—Ledesma, Montevideo 1941; 9... ♠bd7 10. ♠a3 ♠g4 [10... ♠f7 11. ♠b5 ♠d8 12. ♠ad1 a6 13. ♠c3 ♠e7 14. ♠cl h6 15. e4± O'Kelly—Galia, Teplice Šanov 1947] 11. ♠ad1 c6 12. ♠fe1 ♠b8 13. e4 bc6 14. ♠e4 b6 15. h3 ♠h6± Alexander—Tartakower, Nottingham 1936

21 10. ♠b2 ♠d7 11. ♠ad1 ♠ae8 12. a3 ♠d5± Junge—Bogoljubov, Salzburg 1942

22 10... f4 11. gf4 ♠g4 12. e3 ♠f4 13. h3 ♠f6 14. hg4 ♠g4 15. ♠d2± Pelikan—Dobias, Praha 1937; 10... ♠f7 11. ♠ad1 ♠d7 12. d5 ♠d8 13. de6 ♠e6 14. c5 dc5 15. ♠e5 ♠d4 16. ♠d3± Botvinnik—Rjumin, Moskva 1936; 10... a5 11. d5 ♠b4 12. ♠b4 ab4 13. ♠b5 ♠d8 14. de6 ♠e6 15. ♠bd4 ♠c8 16. c5± Mikenas—Rotštejn, SSSR 1962; 10... g5 11. d5 g4 12. ♠e1! [12. dc6 gf3 13. ef3 bc6 14. f4 ♠d7 15. ♠fe1 ♠f7 16. ♠e2 ♠e2= Prameshuber—Mariotti, Lugano II 1970] ♠d8 13. ♠d3±

23 11. ♠ad1 ♠ae8 12. d5 ♠d8 13. ♠d4 f4 14. ♠c1 e5 15. ♠db5 ♠f5∞ Beni—Dückstein, Wien 1964

24 12. ♠e5 de5 13. ♠e7 ♠f7 14. ♠a3 ed5 15. ♠d5± Botvinnik—Kan, SSSR (ch) 1935

25 13. de6 ♠e6 14. ♠d5± Savicki—Alatorcev, SSSR 1933

26 Makagonov—Alatorcev, SSSR 1933

27 10. ♠e1 d5= Farago; 10. ♠b2 ♠a6 11. ♠ad1 [11. a3 ♠c7 12. e4 e5 13. de5 de5 14. ♠e5 fe4 15. ♠e4 ♠f5 16. ♠ae1 ♠e6∞ R. Garcia—Palermo, Argentina (ch) 1964] ♠d7 12. a3 ♠g4 13. h3 ♠h6 14. c5 d5 15. ♠e5± Smislov—Milić, SSSR—Jugoslavija 1956

28 10... ♠bd7 11. ♠ae1 ♠h8 12. ♠cl ♠g8 13. ♠d1 ♠b8 14. d5 ed5 15. cd5± Botvinnik—Bhend, Moskva (ol) 1956

29 11. d5? ed5 12. cd5 c5! 13. ♠ad1 ♠d7 14. ♠d3 ♠ae8 15. ♠c1 ♠b4 16. ♠c4 ♠e4!干 Whiteley—Farago, Moskva 1977 — 23/108

30 Farago

31 10. ♠a3 ♠a6 11. e4 [11. d5 e5! 12. ♠e5? ♠b4—+] ♠e4 12. ♠e4 fe4 13. ♠e4 d5 14. cd5 ♠a3 15. de6 ♠f5 16. ♠f5 ♠f5干 Jankovec—Lechtynsky, Havirov 1970; 10. a4 ♠a6 11. ♠a3 ♠b4 12. ♠d2 ♠b8 13. ♠ad1 b6 14. ♠e1 c5 15. e3 ♠a6= Balcarek—Mühring, Moskva (ol) 1956; 10. ♠d1 ♠a6 11. a3 c6 12. ♠b1 ♠g4 13. h3 ♠h6 14. e3 g5 15. ♠e2 g4∞ Gudmundsson—Petersen, Leipzig (ol) 1960; 10. e4!? Gligorić

32 10... ♠c6 11. a3 [11. ♠b5 ♠d8 12. ♠ad1 ♠d7 13. a3 a4 14. b4 g5 15. ♠c3 f4∞ Stöckl—Nikolac 1951] e5 12. de5 de5 13. ♠d5±↑ Lobo—Rumens, England 1976

33 11. ♠fe1 c6 12. ♠ad1 ♠d8 13. ♠c1 ♠c7= Pasero—Eliskases, Argentina 1953

34 Flor—Kotov, SSSR (ch) 1949

35 9... h6 10. ♠f6 ♠f6 11. e4 ♠c6 12. ♠b5 ♠f7 13. ♠ad1 ♠h8 14. ♠fe1 e5 15. de5 ♠e5 16. c5± Olafsson—Kan, Nice (ol) 1974; 9... ♠bd7 10. e4 fe4 11. ♠e4 e5 12. ♠ae1 h6 13. ♠f6 ♠f6 14. ♠f6 ♠f6 15. de5± Šamkovič—Rovner, SSSR 1949; 9... e5 10. de5 de5 11. ♠f6 [11. ♠ad1 e4 12. ♠f6 ♠f6 13. ♠d4 ♠d4 14. ♠d4 ♠c6 15. ♠dd1 ♠e6 16. ♠d5 ♠f7= Foguelman—Estrada, La Habana 1963] gf6 12. ♠d5 ♠d8 13. ♠ad1 c6 14. ♠c3 ♠e6 15. ♠h4± Rossetto—Rossolimo, Mar del Plata 1950

36 10. d5 ♠e5 11. ♠f6 ♠f6 12. ♠b5 ♠h6 13. h3 ♠f3 14. ef3 ♠d8 15. de6 ♠e6= Iliesco—Rossetto, Argentina 1948

37 10... h6 11. ♠f6 [11. ♠c1 e5 12. de5 de5 13. ♠d5 ♠d8 14. b4 e4 15. b5± Galia—Dückstein, Österreich 1959] ♠f6 12. d5 ♠b4 13. ♠b3 ♠a6 14. de6 ♠c5 15. ♠c2± Stahlberg—Holm, Kopenhagen 1960; 10... ♠d8!?

38 11... de5 12. ♠d5 e4 13. ♠e7 ♠e7 14. ♠f6 gf6 15. ♠d4 ♠g6 16. f4± Čheover—Stoljar, SSSR 1948

39 Savicki—Rjumin, SSSR 1933

A 99

1. d4 f5 2. c4 ♠f6 3. g3 e6 4. ♠g2 ♠e7 5. ♠f3 0—0
6. 0—0 d6 7. ♠c3 ♠e8 8. b3

	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1	...	d5 ^a	♠b5	♠d6	cd5	♠a3	♠cl	♠d2 ^a	±
	♠c6 ¹	♠d8 ^a	♠d5 ^a	cd6	e5	♠f7	♠b5		
2	...	♠b2 ^a	♠c2 ^a	h3	e3	♠e2	♠fd1	♠e1	∞
	♠h5	♠bd7 ^a	♠g4 ^a	♠h6	g5	c6	♠f6	♠d7 ¹⁰	

	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
3	...	♙a3 g5 ¹¹	e3 ¹² ♙f7	c5 ♙d7 ¹³	♙d2 ♙d1	♙ad1 d5	♙f3 ♙g7	♙e5 ♙e8 ¹⁴		±
4	...	♙e1 ¹⁵ a5 ♙g6 ¹⁶	♙a3 ¹⁷ ♙a6	e3 ♙b4	♙b2 c6	a3 ♙a6	b4 ab4	ab4 ♙d7	♙b3 ♙h5 ¹⁸	±
5	...	♙a3 ♙a6 ¹⁹	♙b2 ²⁰ c6 ²¹	e3 ♙d8	♙e1 e5	e4 ♙c7	ef5 ♙f5	c5 dc5	de5 ♙d8 ²²	±
6	...	♙b2 c6 ²³	♙e1 ²⁴ b5 ²⁵	cb5 cb5	d5 ²⁶ e5 ²⁷	♙e5 b4	♙a4 de5	d6 ♙a7	de7 ♙e7 ²⁸	±
7	...	...	e3 c6 ²⁹	♙a3 ³⁰ ♙a6	♙a4 ♙b8	♙b6 ♙d7	♙c8 ♙fc8	♙d2 ³¹		±
8	...	...	a3 ³² c6 ³³	♙c1 ³⁴ ♙d7 ³⁵	e3 ♙d8	♙e1 e5	de5 de5	e4 ♙c5 ³⁶		=
9	...	...	e3 c6 ³⁷	♙e2 ³⁸ ♙d7 ³⁹	e4 fe4	♙e4 ♙h5 ⁴⁰				±

¹ 8... ♙bd7 9. ♙a3 e5 10. ♙b5 ♙d8 11. de5 ♙e5 12. e3 ♙h8 13. ♙e5 ♙e5 14. ♙c2 a6 15. ♙c3± Najdorf—Heidenfeld, Torremolinos 1961; 9... ♙d8!?; 8... c6 9. ♙b2 [9. ♙a3 a5 10. c5 d5 11. ♙b2 ♙bd7 12. ♙a4 ♙d8 13. ♙c1 ♙c7 14. e3 ♙h5 15. ♙e1 ♙h6 = Lengyel—Farago, Hungary (ch) 1968/69] ♙a6 [9... ♙h5 10. e4 f4 11. e5 fg3 12. fg3 d5 13. ♙e2 g6 14. ♙c1 dc4 15. bc4 ♙d8 16. ♙e3 ♙g7 17. g4± Marangunic—Nikolic, Jugoslavija (ch) 1969] 10. ♙c1 ♙d7 11. a3 ♙c7 12. b4 a5 13. ♙b3 ab4 14. ab4 ♙h5 15. b5± Sokolski—Kofman, SSSR 1947; 9... ♙h5± — 8... ♙h5; 9... a5± — 8... a5; 9... ♙h8!? Lombardy; 8... ♙h8!?

² 9. ♙b2 ♙d8 10. ♙c2 c6 11. ♙d1 ♙e4 12. ♙e1 d5 13. ♙d3 ♙f7 14. f3 ♙f6 15. ♙f2 ♙d60 Thelen—Novotny, Praha 1943; 9. ♙c2 ♙g6 10. ♙a3 ♙e4 11. ♙b5 ♙d8 12. d5 ♙b8 13. de6 ♙e6 14. ♙d2 ♙d2 15. ♙d2 ♙c6 = Petrov—Keres, SSSR 1938; 9. ♙b5 ♙d8 10. ♙a3 a6 11. ♙c3 ♙e4 12. ♙e4 fe4 13. ♙d2 ♙d4 14. ♙e4 ♙c6 15. ♙d2± Panno—Guimard, Mar del Plata 1954

³ 9... ed5 10. cd5 [10. ♙d5 ♙d8 11. ♙b2 ♙g6 12. e3 ♙d7 13. ♙c1 ♙e4 14. ♙d2 ♙c5 15. ♙b1 a5 = Ilivicki—Sokolski, SSSR (ch) 1954] ♙e5 [10... ♙d8 11. ♙d4±] 11. ♙d4±

⁴ 10... ♙d7 11. de6 ♙e6 12. ♙b2± Vidmar jr.—Pachmann, Ljubljana 1945/46

⁵ van Scheltinga—Enevoldsen, Amsterdam 1964

⁶ 9. e3 c6 [9... g5 10. ♙a3 ♙f7 11. c5 ♙d7 12. cd6 cd6 13. ♙d2 ♙d1 14. ♙fd1 d5 15. ♙e7± Bolbochan—Cvetkov, Amsterdam (ol) 1954] 10. ♙a3 ♙bd7 11. ♙d2 [11. ♙e1 ♙f7 12. d5 ed5 13. cd5 c5 14. ♙b2 ♙b8 15. a4

b6 = R. Garcia—Palermo, Argentina 1959] ♙h6 12. ♙e2 ♙f7 13. f4 e5 14. ♙f3 e4 15. ♙g5 ♙f8 = Marini—Palermo, Argentina 1959; 9. ♙e1 — A 97

⁷ 9... ♙c6 10. d5±; 9... a5± — 8... a5; 9... c6 10. ♙e1 d5 11. ♙e5 ♙bd7 12. e3 ♙d1 13. ♙ed1 ♙d6 14. ♙d3 ♙e8 15. c5 ♙c7 = Holmov—Zurahov, SSSR (ch) 1956; 9... g5!?

⁸ 10. e3 c6 11. ♙a3 ♙f7 12. d5 ed5 [12... cd5 13. cd5 e5 14. ♙b5 ♙e8 15. ♙c1± Yepez—Dückstein, Tel Aviv (ol) 1964] 13. cd5 c5 14. ♙b2 ♙b8 15. a4 b6 =

⁹ 10... ♙d8 11. e3 e5 12. de5 de5 13. ♙ad1 c6 14. b4 ♙c7 15. h3 e4 = Zinner—Flor, Podebrady 1936

¹⁰ Grünfeld—Bogoljubov, Zandvoort 1936

¹¹ 9... ♙c6 10. d5 ♙d8 11. ♙b5 ♙e8 12. c5! dc5 [12... ♙f7 13. cd6 ♙fd6 14. ♙d6 ♙d6 15. ♙d6 ♙d6 16. ♙c1±] 13. ♙c7 ♙c7 14. d6 ♙d6 15. ♙d6 ♙b5 16. ♙c5 ♙a3 17. ♙a3 ♙c6 18. ♙c5± Tajmanov; 9... a5 10. d5! ♙a6 [10... ♙e4 11. ♙e4 fe4 12. ♙d4 ed5 13. ♙b5 ♙a6 14. ♙d5 ♙d5 15. cd5 ♙f5 16. ♙d4±] 11. de6 ♙e6 12. ♙d4 ♙c8 13. e3 ♙g6 14. ♙c1 ♙c5 15. ♙db5 ♙d8 16. ♙c5! dc5 17. ♙a4± Portisch—Rossolimo, Monte Carlo 1969 — 7/90; 13. ♙d5±; 9... ♙bd7 10. ♙c2± — A 98

¹² 10. d5 g4 11. ♙e1 e5 12. ♙d3 ♙bd7 13. ♙d2 ♙f7 14. f3 gf3 15. ef3 ♙g700 Gligoric—Bhend, Moskva (ol) 1956

¹³ 11... g4 12. cd6 ♙d6 13. ♙d6 gf3 14. ♙f3 ♙g4 15. ♙g4± Bouwmeester—Bhend 1957

¹⁴ Kozma—Bhend, München (ol) 1958

¹⁵ 9. ♖d3 ♗h5 10. ♘a3 ♙a6 11. e4 ♘b4 12. ♗e2 fe4 13. ♘e4 e5 14. ♘b4 ab4 15. ♖fe1 ♘f500 Friedmann—Rossolimo, Southsea 1949; 9. e3 c6 10. ♘b2 ♘bd7 11. ♖c1 d5 12. ♘g5 ♘d6 13. f4 ♘g4 14. ♗e1 ♘df6 15. h3 ♘h6 16. ♖c2 b5 17. cb5 cb5 1/2 : 1/2 Panno—Hug, Palma de Mallorca 1972; 9. ♗c2 ♗h5 — A 98; 9. ♘e1 e5 10. ♘d3 ♙a6 11. de5 de5 12. ♘b2 e4 13. ♘f4 c6 14. ♘a4 ♘d7 15. ♘b6± Gereben—Marić, Monte Carlo II 1969

¹⁶ 9... ♘e4 10. ♗c2 d5 11. cd5 ♘c3 12. ♗c3 ♘b4 13. ♗c7 ♘a6 14. ♗e5 ♘e1 15. ♘e1 ed5 16. ♘d5± Bilek—Papp, Hungary (ch) 1957; 9... ♗h5 10. ♘a3 ♙a6 [10... ♘c6 11. d5 ♘d8 12. ♘b5 ♘e8 13. c5 dc5 14. ♘c7 ♘c7 15. d6± O'Kelly—Alexander, Beograd 1952] 11. ♖c1 ♘b4 12. ♘b2 c6 13. a3 ♙a6 14. e4 fe4 15. ♘e4± Portisch—Fargo, Hungary (ch) 1968/69

¹⁷ 10. e3 ♘e4 11. ♘e4 fe4 12. ♘d2 d5 13. f3 ef3 14. ♘f3± Flesch—Dely, Hungary (ch) 1966; 10. e4 fe4 11. ♘e4 ♘e4 12. ♖e4 ♘c6 13. ♗e2± Csom

¹⁸ 17. ♘d2 d5! = Csom—Szabolcsi, Hungary (ch) 1972 — 15/99; 17. b5 cb5 18. cb5 ♘c7 19. ♘d2± Csom

¹⁹ 9... c6 10. ♘d2 e5? 11. c5 dc5 12. de5 ♘g4 13. ♘c4± Δ 13... b5? 14. ♘b5 cb5 15. ♗d5 ♗h8 16. ♗a8+ — Gheorghiu—Weinberger, Cleveland 1975; 9... e5 10. ♘b5 ♙a6 11. de5 de5 12. ♘b2 e4 13. ♘fd4 c6 14. ♘c3 ♗g6 15. ♗c2± Reinhardt—Pelikan, Mar del Plata 1958; 9... ♘bd7 10. e3 ♗h5 11. ♘b5 ♘e8 12. ♘e5 ♗d1 13. ♖fd1 c6 14. ♘c3 ♘f6 15. ♘f3± R. Garcia—Miranda, Argentina 1966

²⁰ 10. ♖e1 ♘d7 [10... ♘b4 11. e4 ♘e4 12. ♘e4 fe4 13. ♖e4 e5 14. de5 ♘f5 15. ♖e2± Donner—Radojčić, Bognor Reggis 1954] 11. ♘d2 ♖b8 12. e4 fe4 13. ♘c4 ♘e4 14. ♘e4 b5 15. ♗d2 b4 = Donner—Larsen, Beverwijk 1964; 10. ♘e1 c6 11. ♘a4 ♘d7 12. ♗d2 ♗d8 13. ♘d3 ♖b8 14. ♘b2 b5 15. cb5± Flor—Ježek, Marianske Lazne—Praha 1956; 10... ♖b8!?±; 10. ♖c1 ♘d7 11. e3 ♘b4 12. ♘b2 ♗h5 13. a3 ♙a6 14. ♘d2± Portisch—Corden, Hastings 1969/70 — 9/78; 11... ♖b8!?±

²¹ 10... ♗h5 11. a3 c6 12. ♘a2 ♘e4 13. ♘d2 e5?! 14. ♘e4 fe4 15. ♘e4± Kotov—Sokolski, Moskva 1947

²² 17. ♗e2 ♘g4 18. ♖ad1 ♖d1 19. ♘d1± Keene—Pytel, Dortmund 1975

²³ 9... ♘c6 10. d5 ♘b4 [10... ♘e5 11. de6 ♘f3 12. ef3 ♘e6 13. f4± Najdorf—Olivera, Buenos Aires 1964] 11. de6 ♘e6 12. ♘d4 ♘c8 13. e3 c6 14. a3 ♙a6 15. b4± Cruz—Las Heras, Argentina (ch) 1964; 9... ♘d7 10. ♖e1 ♗h5 11. e4 fe4 12. ♘e4 ♘c6 13. ♘ed2 ♘d7 14. ♘h4 c6 15. f4± Sandor—Bhend, Amsterdam (ol) 1954; 9... ♗g6 10. e3 ♙a6 [10... ♘bd7 11.

♗c2 ♗h5 12. e4 fe4 13. ♘e4 e5 14. de5 ♘e5 15. ♘e5± Forintos—Dely, Hungary 1967] 11. a3 c6 12. ♗c2 ♖b8 13. ♘e2 ♗e8 14. ♘c3 ♘d8 15. b4± Doda—Johannessen, Halle 1963

²⁴ 10. a3 ♘d8 11. c5 [11. e3 e5 12. d5 cd5 13. ♘d5 ♘c6 14. b4?! ab4 15. ab4 ♖a1 16. ♘a1 e4± Gereben—Marić, Monte Carlo II 1968 — 5/91] dc5 12. dc5 ♘bd7 13. ♘a4 ♘c7 = Marić; 10. ♗c2 ♙a6 11. e4! ♘b4 12. ♗e2 ♘e4 13. ♘e4 fe4 14. ♗e4 ♗h5 [14... e5 15. ♘h4! g5?! 16. a3 ♙a6 17. ♘f3± Vukić—Farago, Harrachov 1967 — 4/87; 15... ♘h4!? Milić] 15. a3 ♙a6 16. ♖fe1±

²⁵ 10... ♗g6 11. e4! ♘e4 12. ♘e4 fe4 13. ♖e4±; 10... d5!?

²⁶ 12. a4 b4 13. ♘b5 ♙a6 14. d5 ♘d5 15. ♘fd4 ♗f7 16. ♘c6 ♘d7!± Herman—Pytel, Polska 1976 — 21/86

²⁷ 12... b4 13. ♘a4 ♘d5 14. ♘d4 ♗f7 [14... f4 15. ♘e6 fg3 16. fg3! ♘e6 17. ♘d5 ♘g5 18. ♗d4!+ — Gligorić—Marić, Skopje—Ohrid 1968 — 6/131; 14... ♘f6 15. ♘e6 ♘b2 16. ♘d5! ♘e6 17. ♘b2± Marić] 15. ♘d5 ed5 16. ♘b6 [16. ♖c1 f4! 17. ♖c8 ♖c8 18. ♘b6 ♘d7 19. ♘a8 fg3 20. fg3 ♖a8 21. ♖f1 ♘f6 22. ♘b5 ♖f8 = Jansson—Pytel, Stockholm 1975] ♖a7 17. ♘c8 ♖c8 18. ♗d3± Marić

²⁸ Marić

²⁹ 10... ♘d7 11. ♘e1 ♗h6 12. ♘d3 ♙a6 13. a3 c6 14. e4 g5 15. ♗e2 ♘d8 16. e5± Gligorić—Marić, Vinkovci 1970 — 10/94; 10... ♘e4 11. ♘e4 fe4 12. ♘d2 ♗d1 13. ♖ad1 d5 14. f3 ef3 15. ♘f3 c6 16. e4± Gligorić—Jamieson, Buenos Aires (ol) 1978 — 26/108; 10... ♗h8 11. ♗e2 ♘e4 12. ♖fe1 ♘c3 13. ♘c3 ♘f6 14. a4 ♘c6 15. ♖ac1 e5 16. de5 de5 = Marangunic — Gliksmann, Zagreb 1971; 11. ♘d2!?±; 10... g5 11. ♖e1 ♘a6 12. e4 ♘e4 13. ♘e4 fe4 14. ♖e4 ♘f6 15. ♗d2 ♘d7 16. ♖ae1 b600 Bilek—Sax, Hungary (ch) 1970; 11. ♘e1!?±

³⁰ 11. ♘d2 ♗h6 12. ♗e2 e5 13. f4 e4 14. d5 ♙a6 15. ♘a4 ♘b4 16. ♘b6± Tomić—Marić, Vinkovci 1970

³¹ Najdorf—Ivkov, Bled 1950

³² 10. ♘e1 e5 11. de5 de5 12. e4 ♘c5! = Tajmanov; 10. ♖e1 ♗h5 [10... ♗g6 11. e4 fe4 12. ♘e4 ♘e4 13. ♖e4±; 10... ♘e4 11. ♘e4 fe4 12. ♘d2 d5 13. f3±; 10... c6 11. e4 ♘e4 12. ♘e4 fe4 13. ♖e4 ♘d7± Tajmanov] 11. e4 fe4 12. ♘e4 ♘e4 13. ♖e4 ♘f6 [13... e5 14. de5 ♘c5 15. ed6 ♘d6 16. ♗d4 ♗g6 17. ♘e5± Darga—Radojčić, Hastings 1958/59] 14. ♖e2 ♖b8 15. ♗d2 ♘d7 16. ♘e1 ♘b4 17. ♘d3± Grünberg—Lechtynsky, DDR—ČSSR 1973; 10. ♗c2!?

³³ 10... ♖b8 11. ♖e1 ♗h5 12. e3 c6 13. ♗e2 ♘d7 14. ♖ad1 b5 15. cb5± Esposito—Sanguineti, Argentina 1963; 10... ♘d7 11.

$\diamond e1$ [11. $e3$ $\exists b8$ 12. $\Psi e2$ $\Psi h5$ 13. $\diamond d2$ $\Psi e2$ 14. $\diamond e2$ $b5$ 15. $cb5$ $\Delta b5 =$ Nedeljkić—Tot, Jugoslavija (ch) 1951] $\exists b8$ [11. $\dots c6$ 12. $\diamond d3$ $\Delta d8$ 13. $e4$ $e5$ 14. $de5$ $de5$ 15. $\Psi e2$ $\Delta c7$ 16. $ef5 \pm$ Pytel—Ničevski, Polanica Zdroj 1973] 12. $\diamond d3$ $b5$ [12. $\dots \Psi h5$ 13. $b4$ $c6$ 14. $b5$ $cb5$ 15. $cb5$ $\diamond c7$ 16. $\Psi b3 \pm$ Hort—Lechtynsky, Luhačovice 1971 — 11/64] 13. $cb5$ $\Delta b5$ 14. $\diamond f4$ $\Delta d7$ 15. $\exists b1 \pm$ Milić—Ivkov, Jugoslavija (ch) 1955

³⁴ 11. $\Psi c2$ $b5 \infty$ Tajmanov; 11. $e3$ $\Psi g6$ 12. $b4$ $ab4$ 13. $ab4$ $\Delta d7$ 14. $\Psi b3$ $\diamond e4$ 15. $b5$ $\diamond c7$ 16. $\diamond e4$ $fe4$ 17. $\diamond d2$ $d5$ 18. $bc6 \pm$ Wirthensohn—Seiler, Schweiz 1975; 11. $\dots \exists b8$ $\Delta b5 =$

³⁵ 11. $\dots \exists b8$ 12. $\diamond d2$ $e5$ 13. $c5$ $ed4$ 14. $cd6$ $\Delta d6$ 15. $\diamond c4$ $dc3 \infty$ Sokolov—Matulović, Jugoslavija (ch) 1967

³⁶ Furman—Simagin, SSSR 1947

³⁷ 10. $\dots \Psi h5$ 11. $\diamond e1$ $\Psi h6$ 12. $\diamond d3$ $c6$ 13. $\Psi e2$ $\Delta d7$ 14. $e4$ $fe4$ 15. $\diamond e4 \pm$ Grünfeld—Nedeljković, Wien 1950

³⁸ 11. $\diamond e2$ $\Delta d8$ 12. $\diamond f4$ $\Delta c7$ 13. $\Delta a3$ $b5?$ 14. $cb5$ $cb5$ 15. $\diamond g5 \pm$ Zografikis—Bhend, Helsinki (ol) 1952; 13. $\dots \diamond b4!?$ ∞ ; 11. $\exists c1$ $\Delta d8$ 12. $\diamond a4$ $b5$ 13. $\diamond c3$ $\exists b8$ 14. $\diamond d2$ $\Delta c7$ 15. $\Psi e2 \pm$ Udovčić—Sokolov, Jugoslavija (ch) 1956; 11. $\diamond e1$ $\exists b8$ 12. $a4$ $\diamond b4$ 13. $\diamond d3$ $\diamond d3$ 14. $\Psi d3$ $\Psi h5$ 15. $\Psi d1 \pm$ Jac. Bolbochan—Pelikan, Argentina 1958

³⁹ 11. $\dots \Delta d8$ 12. $e4$ $e5?!$ 13. $de5$ $de5$ 14. $ef5$ $\Delta f5$ 15. $\diamond e5$ $\diamond b4$ 16. $\diamond e4$ $\Delta c7$ 17. $f4 \pm$ Gligorić—Sofrevski, Jugoslavija (ch) 1965

⁴⁰ Tajmanov

AUTORI-SARADNICI • АВТОРЫ-СОТРУДНИКИ • AUTHORS-
ASSISTANTS • AUTOREN-MITARBEITER • AUTEURS-
COLLABORATEURS • AUTORES-COLABORADORES •
AUTORI-COLLABORATORI • FÖRFATTARNA-MEDARBETARE

BAGIROV VLADIMIR	A 25 (27), A 26 (14), A 27 (12), A 28 (20), A 29 (22)	95
BOTVINIK MIHAIL	A 86 (10), A 87 (10), A 88 (14), A 89 (10), —ABRAMOV LEV A 92 (10), A 93 (8), A 94 (7), A 95 (14)	83
BYRNE ROBERT		
—MEDNIS EDMAR	A 82 (14), A 83 (16)	30
CIOCALTEA VICTOR	A 43 (15), A 44 (15)	30
EUWE MAX	A 06 (15)	15
FILIP MIROSLAV	A 10 (14), A 11 (19), A 12 (18), A 13 (17), A 14 (14), A 15 (14)	96
GELER EFIM	A 68 (11), A 77 (10), A 78 (6), A 79 (11)	38
GIPSLIS AJVAR	A 30 (23), A 31 (15), A 32 (15), A 33 (20), A 34 (13)	86
GUFELD EDUARD	A 53 (17), A 54 (18), A 55 (20), A 65 (20), A 66 (7)	82
HORT VLASTIMIL	A 45 (12), A 48 (17), A 49 (12)	41
IVKOV BORISLAV		
— SOKOLOV VLADIMIR	A 80 (11), A 81 (14), A 84 (13), A 85 (17)	55
JUDOVIČ MIHAIL	A 00 (15)	15
KARPOV ANATOLIJ		
—RAZUVAJEV JURIJ	A 62 (10), A 63 (8), A 64 (12)	30
KEENE RAYMOND	A 73 (10), A 74 (5), A 75 (11), A 76 (7)	33
KOTOV ALEKSANDAR	A 67 (9), A 96 (13), A 97 (11), A 98 (7), A 99 (9)	49
KRNIČ ZDENKO		
—CVETKOVIĆ SRĐAN	A 40 (11), A 41 (15), A 42 (20)	46
LARSEN BENT	A 00 (5), A 01 (25)	30
MATANOVIĆ ALEKSANDAR		
—UGRINOVIĆ DRAGAN	A 16 (22), A 17 (21), A 18 (14), A 19 (11)	68
MINEV NIKOLAJ	A 50 (11), A 51 (13), A 52 (20), A 56 (29)	73
O'KELLY ALBERIC	A 02 (16)	16
PARMA BRUNO	A 03 (14), A 46 (11), A 47 (13)	38
PETROSIAN TIGRAN	A 69 (15), A 70 (5), A 90 (14), A 91 (7)	41

POLUGAJEVSKI LEV	A 20 (12), A 21 (23), A 22 (24), A 23 (15), A 24 (10)	84
ROMANIŠIN OLEG	A 04 (16), A 05 (12)	28
SUETIN ALEKSEJ	A 07 (17), A 09 (18)	35
TAJMANOV MARK	A 34 (15), A 35 (14), A 36 (19), A 37 (27), A 38 (15), A 39 (15)	105
TUKMAKOV VLADIMIR	A 57 (19), A 58 (14), A 59 (10)	43
UHLMANN WOLFGANG	A 08 (11), A 60 (6), A 61 (10), A 71 (5)	32
WADE ROBERT	A 72 (11)	11

Korektori — Копректоры — Proof-readers — Korrektoren — Correcteurs — Correctores —
Correttori — Korrektörläsare

M. Kostić, D. Vojvodić

Tiraž 35.000

© Copyright 1979 by Šahovski Informator

All rights reserved

autori sistema enciklopedije · автори системa энциклопедии ·
the inventors of the encyclopedia systems · die autoren des systems
der enzyklopädie der schach-eröffnungen · les auteurs des systemes
de l'encyclopédie · autores del sistema enciclopedico · autori dei
sistemi esposti nell' enciclopedia · författarna till encyklopedians
system

A. MATANOVIĆ, B. RABAR, M. MOLEROVIĆ

odgovorni urednik · главни редактор · editor in chief · chefredacteur
rédacteur responsable · redactor en jefe · redattore capo
ansvarig utgivare

ALEKSANDAR MATANOVIĆ

autori-saradnici · автори-соавторы · authors-assistants
autoren-mitarbeiter · auteurs-collaborateurs · autores-colaboradores
autori-collaboratori · författarna-medarbetare

ABRAMOV LEV
BAGIROV VLADIMIR
BOTVINIK MIHAIL
BYRNE ROBERT
CIOCALTEA VICTOR
CVETKOVIC SRDAN
ELWE MAX
FILIP MIROSLAV
GELER EFIM
GIPSIS AJVAR
GUFELD EDUARD
HORT VLASTIMIL
IVKOV BORISLAV
JUDOVIC MIHAIL
KARPOV ANATOLIJ
KEENE RAYMOND
KOTOV ALEKSANDAR
KRNIC ZDENKO

LARSEN BENT
MATANOVIĆ ALEKSANDAR
MEDNIS EDMAR
MINEV NIKOLAJ
O'KELLY ALBERIC
PARMA BRUNO
PETROSIAN TIGRAN
POLUGAJEVSKI LEV
RAZUVAJEV JURIJ
ROMANISIN OLEG
SOKOLOV VLADIMIR
SUETIN ALEKSEJ
TAJMANOV MARK
TUKMAKOV VLADIMIR
UGRINOVIC DRAGAN
UHLMANN WOLFGANG
WADE ROBERT

fide

A
V